Ч. 81 (13.320). Львів, субота 1. квітня 1933. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телєграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Яка праця, такий відпочинок...

З приводу закінчення соймової сесії.

Львів, 30. березня 1933.

Вчора, у середу 29. березня, премієр зачинив сесію польського сойму і сенату, відчитанням відповідного розпорядку президента. Чому це сталося в такий спосіб, наче би урядові залежало на кожній годині, яку можна би скреслити з останнього дня животіння сесії — це останеться одною з пречисленних інших тайн парляментарної політики влади. Чотири точки порядку нарад, що казали про поправки сенату до різних фінансових законів, були „полагоджені" впродовж 10-ти (буквально) хвилин. Дебату над звітом Найвищої Контрольної Палати про рахункове зачинення 1929-30 року переведено не вважаючи на відсутність референта. Врешті найважнішу точку засідання: поправки сенату до бюджету на найближчий рік — маршал сойму зняв, заявляючи, що справа полагоджена тому, що бюджетова комісія сойму погодилася на всі зміни, введені сенатом. Протестів польської опозиції маршал під увагу не взяв і таким робом в історії польського законодавства записався учора перший випадок, коли законом стала постанова соймової комісії, а не пленуму сойму! А все це лише тому, що з якихось причин треба було цю сесію мершій зачинити і „втомленних" послів ББ вислати на „заслужений" відпочинок.

Коли брати під увагу скількість засідань сойму в останній сесії, численні нічні засідання та скількість і навіть вагу вирішених законів, — то можна би справді без іронії казати про втому і відпочинок. Однак про працю останньої соймової сесії і її висліди годі говорити без ноток іронії. Правда, сойм мігби ухвалив державний бюджет, т. зв. самоуправний закон, скасування автономії університетів, надзвичайні уповноваження для президента — але сойм, як парляментарна установа, по правді в цілій цій праці участи не брав: законопроекти предкладав уряд, голосував за ними клюб ББ, опозиція тут і там протестувала, ніхто на неї не звертав уваги, — і закон був готовий. Коли ж додамо до цього негативне значіння згаданих постанов, то справді важко говорити про заслуги діяльности сойму та його заслужений відпочинок.

Поспіх, з яким зачинено сесію, чудово гармонізував з темпом цілої сесії. Це не була праця законодатців, лише формалістична молотільня, в єдиною ціллю — задовольнити приписи законодатної процедури. В таких умовинах не могло бути мови про законодатну ініціятиву, про творчу законодатну працю, про позитивну вартість критики і про справжню співпрацю чинника законодатного з чинником виконавчим. Іншими словами, не було всього того, що належить до суті парляментаризму та його законодатних функцій. Спеціяльно сконструований регуламін запевнив безоглядне панування легіслятивної формалістики та ще дужче спаралїжував усякі евентуальні спроби обмежити засаду скількости в користь засади якости і принцип законодатної формалістики в користь принципу діяльности законодатної праці. І коли казати про втому — то хіба тільки про втому фізичну, через безпродуктивне висиджування днями і ночами у салях комісій і пленуму, — та про втому моральну, яку мусів відчувати кожний посол, що здавав собі ясно справу з сумної ролі, що якої зійшов парлямент.

Бо ніколи ще за 7 літ існування післятравневої системи правління польський сойм не став так яскраво знаряддям уряду, а ухвалені закони знаряддям панівної системи, як в оцій минулій сесії. Навіть марш. Світальський у своїй „прощальній" промові не міг мовчки промінути того найважнішого моменту, що характеризує суть більшости ухвалених у цій сесії законів, а саме, що ті закони мали на увазі скріпити „вплив державного чинника на суспільне життя". Все найважніше законодавство тієї останньої сесії стоїло під знаком підпорядкування громадського життя державно-адміністраційній контролі. Врешті на самому кінці сесії урядові видалося, що навіть цей сойм, з таким регуляміном, з такою більшістю і такою президією, що навіть існуюче право декретування, що все це не вистарчає, що воно все ще як-так спутує „свободу рухів" безпосередньої законодатної влади уряду. І тому прийшли ще додаткові уповноваження для президента держави.

Наслідком такого становища влади до сойму, наслідком такої поведінки клюбу ББ і такої системи соймової праці, — сойм заявив за останньої сесії дальшого небувалого досі упадку свого авторитету в очах широкого польського і неполського громадянства. Ніхто соймом і його діяльністю не цікавився, без огляду на таку чи іншу програму нарад поодиноких засідань. В єдиному лише випадку, при обмежуванні університетської автономії, ендеція старалася зацікавити варшавську студіюючу молодь та вмежливити їй якусь демонстрацію на соймовій галерії, — — але і це їй не вдалося.

Нічого й казати, що таке „гладке" функціонування соймового апарату згідно з бажаннями уряду, по лінії існуючої системи, могло вдатися тільки при повному організаційному і моральному запалі польської опозиції. І дійсно, польська опозиція зазнала в минулій сесії не лише дальших болючих ударів від уряду, але й сама вона виявила у цілій повноті свою безсильність, бездарність, інертність та безвартність „ін каліте ет ін мембріс". За компромітацією ППС при соціяльних законах (напр. про уніфікацію соціяльних забезпечень) прийшла компромітація ендеції з університетською справою. Компромітацією скінчилися гротескові виступи Вітоса у краю без найменшого відгуку на терені парляменту. Навіть польські комуністи — і тих вже би не було...

Про значіння поодиноких ухвалених в останніх місяцях законів для нас, українців, ми своєчасно писали при їх докладній аналізі. Тепер можемо пригадати, що знову законом став бюджет без одної позиції на українські цілі, що така постанова, як в самоуправній справі, знову вдарила найбільше по українцях, і що українці навіть не мали змоги зголошувати завваги і скрізь свого застереження, де воно було потрібне. Однак наша ситуація постільки краща, що взагалі ніколи варшавський сойм не мав для нас того засадничого значіння, що для громадянополяків, що зовсім інша тамошня роля Української Парляментарної Репрезентації та її завдання. Ці завдання вона навіть в умовинах останньої сесії виконувала гідно, а самопосяток та при максімумі енергії. Все інше — це речі для нас другорядні.

І тому ми, українці, можемо зі ще більшою байдужністю, ніж хтонебудь інший, глядіти на минулу працю сойму і його теперішній відпочинок.

ВІД ВИСОТИ ОЩАДНОСТЕЙ,
відданих до вжитку українським економічним установам, залежить наша економічна самовистарчальність і незалежність. Тому складайте свої ощадности
В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ
„ДНІСТЕР"
у Львові, вул. Руська ч. 20.

ПЕРЕМИШЛЬ СУБОТА 1-ГО КВІТНЯ
КОНЦЕРТ
МАРІЯ СОКІЛ —
М. ГОЛИНСЬКИЙ — А. РУДНИЦЬКИЙ

Господарка страху.

Сучасні події у Радянській Україні вимагають якнайбільшої уваги українського громадянства поза межами Радянщини.

„Великий експеримент" більшовиків, про який так багато писали та й пишуть ще далі всякі доктринери та послужні радянофільські журналісти, полягає в змаганнях московських можновладців збудувати економічну базу величезної країни на самім страху та сліпім послуху. Ці змагання допровадили тимчасом до винищення худоби, голоду населення, фінансової руїни та економічного хаосу цілої держави. Але більшовики сподіються осягнути перемогу і звороту, які мають наступити через фізичне знищення всякого опору та загальне заведення абсолютного невільництва. Відносні успіхи, які вони осягли на московських теренах, стоять у різкім противенстві до поразок на Україні та інших чужонаціональних землях.

А ці поразки ослаблюють безумовно більшовиків і в самій Московщині. Переводячи свою програму більшовики станули перед дилемою, якої вони може й не помітили у своєму диктаторському засліпленні, а саме — завести виїмковий кольоніяльний режим на Україні, чи поширити режим безоглядного терору по цілій Радянщині. Страх перед надмірним зростом українського сепаратизму примусив більшовиків вибрати другий шлях, тим більше, що українських „куляків та саботажистів" уряд старанно викидав з України та розсівав по цілій Московщині. Завдяки Україні Московщина зазнала і безглузду, безмірно приспішену колективізацію хліборобства, і загострену відповідальність цілих колхозів за окремих її членів, і поворот паспортної системи і багато інших „реформ", призначених для української кольонії та інших упертих „інородців".

Але затерти межі між московською метрополією та чужонаціональними кольоніями більшовикам не пощастило. Саму колективізацію хліборобства на Московщині перевели в меншім обсязі та іншими засобами ніж на Україні, і відносини, що витворилися між Москвою та московськими районами, цілком відмінні від тих, що існують між московським центром та чужонаціональними районами. Щоби побачити це досить глянути до першого ліпшого більшовицького дневника, повного нападів на Україну, Північний Кавказ, Білорусь. Останній час приніс і кілька „указів", звернених спеціяльно проти України, як славнозвісна догана ЦІК-а Україні з 24. січня ц. р., „позичка" Україні насінням і тому подібні заходи московського центру супроти української кольонії.

Рекордом дотеперішньої кольоніяльної політики Московщини є без сумніву розстріл 35 службовців Наркомзему і Наркомсовхозів у районах України, Північного Кавказу та Білорусі, „за організацію контрреволюційного шкідництва в машиново-тракторних станціях і совхозах низки районів України, Північного Кавказу і Білорусі, що завдало шкоду селянству та державі і виявилось у псуттї та нищенні тракторів і хліборобських машин, нарочитім занечищенні нив, підпалі машиново-тракторних станцій, варстатів та льонових фабрик, дезорганізації засіву, жнив та молочення з метою підкопати матеріяльний стан селянства та витворити в країні стан голоду..." (Ізв. 12. III. — 1933).

Акт обвинувачення колегії ОГПУ, поданий разом з повідомленням про виконання присуду не дає, розуміється, найменшої можности судити про те, чи хтось з обвинуваченних поповнив справді вчинки, які Менжинський закидає своїм жертвам. Не є цілком виключене, що окремі українці між радянськими службовиками вражені нелюдським катуванням людности перейшли в табор ворогів уряду та зважилися заризикувати життям, щоби порушити основу

московського панування на Україні, але цілком неймовірно, щоби до них належало сімдесятьпять службовців, засуджених на смерть та вмирання у більшовицьких вязницях.

Більшовицьку Теміду з завязаними очима треба представити не з мечем, а зі скорострілом. Засадою більшовицького осуду є краще розстріляти сотню невинних ніж прогавити одного винного. Але не підлягає найменшому сумнівові, що ця нова гекатомба ГПУ на Україні переслідує й цілі „адміністраційні", що вона зазначує новий щабель у розвитку більшовицького правління на Україні. Досі „кругова політика" у колхозному будівництві обмежувалася на загал межами самого колхозу. Тепер її поширено не лише на міські організації та промислові підприємства, злучені в більшій чи меншій мірі з колхозами, а й на дотичні радянські уряди. Звичайного виключення з партії та притягнення до суду показалося замало. Треба було урядити масовий розстріл досить поважних службовців, щоби нагнати панічний страх на цілий бюрократичний апарат України та поставити кожного службовця перед ділемою — розстрілюй або будеш розстріляний, катуй або тебе будуть катувати.

Можна собі легко уявити, які страшні муки мусить терпіти українське населення від напів божевільних від страху за власну шкіру більшовицьких бюрократів. Але й господарський хаос викликаний ними мусить безмірно зрости.

Про практику органів більшовицького „права" на Україні казав півтора місяця тому новопризначений диктатор Постишев: „Також і наші судові органи. Раз засудять доброго голову колхозу на два-три роки за те, що продав пять пудів збіжа, щоби купити мішків для колхозу, а якогось бандита, що пролів до колхозу та розкрадав хліб у масовім масштабі, засуджують на шість місяців умовно. Я сам особисто бачив такі випадки в Дніпропетровській області. А коли ці судові чи радянські органи дістають нагану, вони кидаються в іншу пересаду та загалом починають уникати репресивних заходів." (Ізв. 8. III. — 1933). А щоби ці органи радянської влади репресій не виминали, їх самих обвинувачують у безпосередній участи в саботажах та розстрілюють десятками. Коли до цього додати, що на голови радянських урядовців на Україні сиплються з Москви часто цілком суперечні укази, проти яких колхозна маса виступає одностайною лавою, то треба признати, що становище більшовиків на Україні тепер не легке.

Коли більшовики хочуть зевести невільництво на Московщині, це їх внутрішня справа, на Україні їм цього зробити не пощастить. Тероризувати на деякий час можна тисячі бюрократів на Україні, але не мільони селянства, якому загрожує голодова смерть, страшніша ніж більшовицькі розстріли.

М. Данько.

Війна і ґазові атаки.

Чи не подбати нам за протиґазові засоби на випадок війни?

(З реферату в Українському Технічному Т-ві).

Рухливе товариство наших інжинірів оголосило цикль викладів на тему війни ґазами інж. Крохмалюка. Перший з черги виклад відбувся вчора в домівці т-ва, а присутні на ньому були не тільки члени т-ва, але й гості, між ними навіть селяни. Тема — справді цікава й актуальна.

Прелегент вказав на военні алярми, що звідусіль тепер лунають, на політичні ферменти у світі, зокрема в Европі, ферменти, що є лиховісниками чи не нового міжнароднього збройного катаклізму. Якщо справді мир був би нарушений, то найгрізнішим засобом у новій війні були би ґази. Від тих ґазів терпілоб не лише військо на фронті, але теж дуже сильно мирне населення у запіллі. Вага запілля у часі війни не менша ніж фронту. Тому кожний противник буде старатись **внести у вороже запілля дезорганізацію і руїну.**

Коли хемічний наступ не вимагає надзвичайних витрат, то **оборона є дуже коштовна.** Навіть фінансово сильні держави не в силі запевнити всім своїм громадянам безпеченства життя і здоровля на випадок ґазових атак. Тим труднїше буде це для Польщі, що розпоряджає обмеженими матеріяльними ресурсами. **Тому українське населення,** яке хочби з титулу своєї чужонаціональности не буде „вибранцем долі" **мусить само подумати про самооборону,** познайомитись з небезпеками боевих ґазів і зі способами параліжування їхньої трійливости. На думку референта — цю справу повинно взяти в руки одно з наших товариств (може Гигієн. Т-во) і шляхом викладів, курсів, показів, то-що познайомлювати загал міського і сільського населення з усіми засобами протиґазової оборони. Цей загал навіть не уявляє собі сьогодні всіх страхіть майбутньої хемічної війни і не здає собі справи з того, що в критичну хвилю буде мусіти подумати про захист.

Відтак інж. Крохмалюк дав короткий перегляд історії ґазів як боевих засобів. Хоча в 1890 р. в Газі зобовязались держави не вживати у війні хемічних засобів, проте в часі останньої війни, як ніколи передтим, приноровлено масово ті засоби, йдучи просто на випередки в виду-муванні все страшніших ґазів. Коли в 1915 р. німецько-французький фронт застиг на одному місці, запропонував проф. Габер нім. команді витроїти французів хльором. І тоді 6.000 людей впало жертвою ґазів над Іпром. Після хльору прийшов відтак страшно трійливи іперит, а за ним ще інші роди аж включно зі страшною „росою смерти" (люізит), що його видумали американці, хоч щоправда не мали вже часу вжити його на фронті, бо війна скінчилася.

Коли появились перші хмари ґазів на західньому фронті, тоді виросла необхідність фабрикувати **охоронні маски.** Пристосували їх у початках до категорії ґазів і тільки згодом видумали універсальні, що хоронили від кількох родів ґазу. Були й такі ґази (під кінець війни), що проти них ніякі маски не давали охорони. (З присутних слухачів неодин побіг думками в минуле і пригадав, як на фронті алярмували — бувало — ґазову хмару, як одягав швидко разом із іншими маску і як цей несамовитий виглядом збір людей дожидав трійливої хмари...).

Після реферату вивязалась широка дискусія. З ріжних цікавих завважень варто згадати слушні думки інж. Білинського. Він представив наївні міркування деяких наших громадян, що — мовляв — хтоб не був противником Польщі — Радянщина чи німці, — то одні чи другі не захочуть ворожо настроювати нас до себе і пощадять нашу національну територію. Тимчасом нафтовий басейн, потасові солі в Калуші, державні засоби, комунікація з Румунією і ЧСР — це все речі, яких ніякий ворог не захоче пощадити. Це слід памятати.

Чергові виклади згаданого прелегента на цю саму тему заповідаються не менше цікаво.

В. Н-вич.

ОДИНОКА ПРАВДИВА УКРАЇНСЬКА ДОМАШНЯ КУХНЯ. СПЕЦІЯЛЬНІ УКРАЇНСЬКІ СТРАВИ. ЦІНИ ДУЖЕ ДЕШЕВІ. РЕСТОРАН І КАВАРНЯ „У Н І О Н", ВУЛ. КОСЦЮШКА 1 (НАРОДНЯ ГОСТИННИЦЯ).

Літвінов образив британського амбасадора.

ЛЬОНДОН, 30. III. ПАТ. З Москви повідомляють про гостру розмову між Літвіновом і британським амбасадором у Москві Овеєм. Коли амбасадор натискав на вивільнення всіх арештованих англійців, Літвінов відповів: „Методи брутального натиску можуть бути часом успішними в Мексику, але не в Радянщині" натяк Літвінова на Мексик вколов амб. Овея, що був свого часу британським послом в Мексику. Деякі лльондонські часописи, пишучи про цей інцидент, подали заголовки: „Літвінов образив британського амбасадора".

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 1. КВІТНЯ 1933.

ІВАН ФИЛИПЧАК.

Автентичні інформації.

Гумореска.

Старшина регіонального музею сходилась зимовими вечорами щоденно у своїй бібліотеці. Приємно було туди зайти, було там і тепло і привітно. Самі свої люди, овіяні спільними гадками, якби то розбудувати свій музей і придбати до нього найцінніші експонати, аби і перед своїми і перед чужими повеличатись, словом — поставити музей на ноги.

Одного зимового вечора впав на хвилинку до музею один претендент на депендента із сусіднього містечка. Він цікавився також заїним музеєм і — ніде правди діти — придбав для нього неодну гарну річ.

— Геврека! Геврека — крикнув уже на порозі до задуманої старшини.

— Щож такого принесите цікавого? — спитали всі нараз?

— Знаєте що, панове? Маю автентичні відомости, що в Біличу Горішнім, де моя жінка учителює, найшли наші селяни камінну передісторичну бабу, до половини закопану в землі, на якій находяться якісь нерозсліджені письмена, чи якісь там гіероґліфи.

— Що ви кажете, пане доктор! І звідки ви це знаєте? — спитав здивовано кустос музею.

— Був у мене вчора в канцелярії господар з Білича Горішнього Федь Крутій, людина дуже свідома, культурна, в Америці був — і оповідав, що тих письменних знаків ніяк не міг відчитати, бо до ніякого письма не подібні... Ні до нашого, ні до польського, ні до жидівського... Оповідав, що на тій бабі вирізьблені якісь птахи, якісь кільця, якісь рубенці і таке інше.

Синедріон регіонального музею подивився загадочно по собі і на бесідника.

— Я в це не вірю — відізвався один зі старшини. — Деж би у нас щось подібне доннні задержалося!

— А я знову думаю, що це можливе, що в наших карпатських горах неодно чудо ще можна найти... Як люди понаходили ріжні неолітичні сокирки, молотки, то чомуж якраз не можна би знайти якоїсь камінної баби? — сказав кустос музею. Як випадково знайшли у Збруці статую Святовида, так випадково могли знайти камінну бабу. Адже масу таких баб найшли на Україні і вивезли до Москви, як і Святовида до Кракова...

— І я думаю, що це можливе — сказав один молодий доктор історії. — Не знаємо, які скарби крие наша свята землиця, бо у нас в нашій области історичних розкопок ніхто з учених ще не робив, це ще terra ignota.

— І я так думаю — сказав старий професор.

— Вірю в це сильно, що щось у тім мусить бути — сказав кустос. — А не оповідав цей Федьо, де та баба находиться?

— Казав, що у глибині ліса, на гарнім підвищенню. Я уявляю собі добре це місце, бо цей ліс знаю гаразд, знаю кожний кутик, бо туди в жінкою ходив у літі на малини і т. д. Думаю, що там мусіла бути якась поганська святиня.

— Цілком можливе — сказав кустос. — Як сягнемо думкою в давні передісторичні часи, то саме наші предки, чи інші люди, могли мати якогось свого божка і святиню для нього, тимбільше, що у нас передісторичні городища зовсім нерозсліджені.

— Мене це сильно зацікавило — сказав старий професор. Нема що, панове, треба буде нам поїхати і все точно на місці розслідити.

— Знаєте, панове, що? — сказав з розясненим обличчям кустос музею. — Я вже уложив цілий план, як видобути ту бабу. Але покищо одна для нас дуже важна річ, а саме тайна... Мусимо всі, як ми тут є, зберегти це в найбільшій тайні, а передовсім ви, пане докторе, не розповідайте цього у вашій містині нікому. І тому Федеві, прошу вас, закажіть, аби нікому про це не говорив, що такий камінь є, бо, знаєте, нині при поліції служить уже багато вчених людей. Нині ріжні люди кинулися до археольогії, розкопки роблять покликані і непокликані, а нам, як недержавній нації, все вітер в очі, ніде захисту ні оборони і в останній хвилині можуть нам цю камінну бабу сприятати й вивезти десь до Кракова...

— Я обдумав такий план — сказав кустос. — Як лише сніги зізуть, а болота трохи просохнуть, я беру панів на авто і їдемо по бабу для нашого музею.

— Славно! — загули всі.

— Автом доїдемо до Стрільбич. У Стрільбичах найму на свій кошт фіру, візьмемо кількох селян з джаґанами й рискалями і за кілька годин баба поїде в параді до музею на хлопській фірі; прикрита кількома веретами, аби її ніхто по дорозі не вріз...

Кустос затирав руки з радости і дивився, сміючись, у вічі своїх приятелів, яке враження зробить на них його проект.

— Славно, пане докторе, славно!

Присутній тоді меценас, що дотепер сидів у куточку при печі, пускаючи колісцята диму, засміявся також своїми дрібненькими устами і сказав:

— Як баба буде вже у нас, тоді я пускаю в рух телеграфічний дріт, що наш регіональний музей набув до своїх експонатів передісторичну камінну бабу!

— А я це подам до „Діла" — відізвався професор. — Це наробить шуму, скільки то вчених до нас зайде, а скільки кореспондентів... А то наш музей прославимо!

(Продовження буде).

Львівська Міська Рада.

Буджет міста Львова і українці.

(З промови през. Володимира Децикевича на львівській Міській Раді з нагоди нарад над буджетом).

З нашого голосування не можна робити якихнебудь висновків політичного характеру, бо оскільки мова про політичні питання, то змушені з натиском підкреслити, що ми дуже невдоволені зі стану української справи в нашому місті.

Клич береження польськости міста Львова є всемогучий в нашому місті, він надає напрям діяльности Міської Ради, міських властей і урядів та цілого польського громадянства у Львові. А чейже в теперішніх відносинах ніяка небезпека тій польськости не грозить, ані польськости в державному значінні, ані теж польськости під національним оглядом. Єдиною метою і суттєвим змістом цього клича є нині ширити і поглиблювати недовіря, нехіть, а навіть ненависть до всього, що українське, а може навіть до всього, що взагалі тільки греко-католицьке. Наш мовний внесок, що ми подали його три роки тому, не діждався полагоди, навіть не вважали за відповідне допустити до наради над ним. А чейже цей внесок мав на меті лише те, щоби ухилити виїмковий стан, що під мовним оглядом обовязує у Львові. Те, що є правом у кожній іншій громаді на території 3-ох південно-східних воєвідств, зокрема, що громадським радним вільно на раді промовляти в українській мові, що на українські подання треба відповідати в державній мові і в мові подання, що оповістки треба виготовляти в обох мовах, це все не є правом у Львові. Навіть так обмежених мовних прав не хоче місто признати своїм українським громадянам. Міські власти і уряди це твердиння для українців майже недоступна. Уже й сам греко-католицький обряд спричинює майже неможність дістати посаду в міській службі. Кандидат української народности або греко-католицького обряду може хіба якимсь чудом дістати посаду в міських урядах. А якщо в якомусь з міських заведень або підприємств найдеться припадково кількох робітників, що є греко-католицького обряду та ще не перейшли на латинський обряд, підноситься зараз великий крик за „рущення". Дбайливість за удержання польського характеру всіх міських установ іде так далеко, що навіть у міському заведенні для сиріт майже нема дітей греко кат. обряду. Для міських властей і урядів українська мова цілком не істнує. Приймають подання в українській мові, бо так наказує закон, але українського слова хіба ніхто ще не чув з уст міського службовика. Супроти української мови міські службовики виявляють якусь дивну нехіть, а навіть погорду. Не хотілось би думати, щоби міські службовики лише поводилися так, якби по українськи не знали, бо в такій недостачі культурного способу думання важко булоб когонебудь підозрівати. Виходилоб тому, що в дійсности української мови не знають. А якщо воно так є, то в такому випадку не мають кваліфікацій на посаду в міській службі, бо коли закон дозволяє вносити до міських властей і урядів подання в українській мові, то виходилоб, що кожний міський службовик повинен цю мову знати. Зрештою і без припису закону немає сумніву, що службовик повинен знати мову населення, посеред якого і для якого працює. Мусоліні є думки, що німці, що мешкають на південь Бреннеру, це змінчені римляни, тому хоче 300 тисяч німців південного Тиролю, що його перехрестив на Альто Адіджє, переробити на італійців. З початку посилав він там урядовців з околиць Неаполю і Палермо, але переконавшися про хибність такої системи, видав недавно наказ, що кожний службовик в Альто Адіджє мусить вміти по німецьки. Так є в Італії, а тут у Львові, в осередку території, що її замешкує українське населення, до того в самоврядній службі, є допустиме, що службовик не вміє мови великої частини місцевого населення. Це незнання мови є мабуть причиною одної дивної установи, про яку загал може навіть і не знає, зокрема перекладчика для українських листів. Поодинокі референти дають українські подання перекладати на польське, що очевидно спричинює велику проволоку в полагодженні. Українське населення інстинктовно відчуває, що вже само внесення подання з української мови може бути для даної справи шкідливе. Якщо не спричинює некорисної полагоди, то в кожному випадку спричинює опізнення. І це є мабуть причиною, що нераз українські сторони вносять подання у польській мові, просто, щоби мати святий спокій. Рідко можна оцінювати таку поведінку. Поляки схочуть може добачуватися в ній добровільного підчинювання українців польській культурі. Українці осудять може таку поведінку як національне відступство і пониження націо-

За 1 зол. 100

грамів знаменитої кольонської квітової води з тревалим і приємним запахом

Перфумерія С. Федера

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 7.

Увага! При купні даємо за цей вирізок гарний дарунок.

нальної гідности. Для мене вношення українцями подань в польській мові є найсильнішим висловом недовіря, на який громадянин може спромогтися супроти влади.

Так само, як супроти української мови, ставиться місто теж супроти явищ української культури. Ніхто не перечить, що Львів має польську культуру, але це не може бути причиною, щоби дивитися з неохотою чи погордою на українську культуру. Львів не став відразу тим, чим є сьогодні, праця століть вложилася на теперішній Львів, а історія вчить нас, що в тій культурній праці крім польського міщанства визначну участь брало українське міщанство. Сьогоднішня культура міста Львова є витвором і української праці і тому пізнає Львів також українську культуру вважати своєю. Чесько-словацька республика вважає себе національною чеською державою, істнують там також дуже сильні національні ворожнечі, але не зважаючи на це президент Масарик вважав своїм обовязком з ювілейного почесного дару, що жертвував йому народ, призначити дуже великі суми на українські, німецькі та мадярські культурні цілі. За тим прикладом повинно піти місто Львів. Справді українські культурні установи отримують вже від кількох літ від міста деякі субвенції і хоча ці субвенції назагал доволі малі, приймаємо їх як доказ доброї волі, якої давніше не було. Але діло тут не лише в субвенціях, треба, щоби місто ставилося вдячливо до цих питань. Чи в теперішніх настроях можна хочби подумати, щоби місто Львів крім літературних і наукових нагород для польських поетів і вчених основало теж такі нагороди для українських учених і поетів, або, щоби місто крім субвенцій для польського товариства дослідження воєнної історії Львова і східних воєвідств признало субвенцію також для „Червоної Калини" зі її видавництва, що відносяться до історії 1918 і 1919 рр.? Щоби могло до того дійти, багато мусілоб у Львові змінитися. Прилюдна опінія повинна погодитися з думкою, що українці вже не є тими, що були перед 50-ти роками. З цієї зміни треба витягнути деякі висновки, треба зірвати з ментальністю, що сьогодні є анахронізмом. Треба вкінці бачити також, що діється поза границями Львова, і львівські справи оцінювати під кутом ширших проблем. Цієї правди Рада міста Львова досі не хотіла чи не могла зрозуміти. Але доба діяльности Міської Ради наближується вже до кінця. Новий самоврядний закон відкриває перед нами виглядн на нову добу самоврядної праці. Незабаром відбудуться вибори, уступимо місця іншим. Бажаємо горячо, щоби до нової Ради увійшли перш за все нові думки і нові напрями. Будучність нашого міста лежить не на шляху однобічних шовінізмів, але в унятті і сполученні всіх творчих сил львівського громадянства для спільної мети, для добра міста і всіх його мешканців.

Хто хоче навчатися доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український нарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО

ПЕРЕДПЛАТА: 6 зол. річно, 3 зол. піврічно, 1.50 чвертьрічно. За границею 1 амер. доляр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:

Warszawa, Stalowa 25. m. 10.

Брит'йський амбасадор кинув Москву.

ЛЬОНДОН, 30. III. ПАТ. Форін Офіс повідомляє, що британського амбасадора в СРСР візвали до Льондону. Амбасадор виїздить із Москви нині вечором. В офіціяльних колах Льондону пояснюють, що метою приїзду амбасадора Овея є лише нарадитися з представниками уряду. Опісля він зараз вернеться до СРСР, наскільки події не уложаться невдоволяюче.

Розвязали „Рух млодих".

Адміністраційна влада розвязала у львівському воєвідстві емецькі гуртки „Руху Млодих", тому, що вони загрожують публичній безпеці й порядкові. Із зібраних документів виходить, що члени організації „Руху Млодих", обближеної ідеольогічно до розвязаного „Обозу Велькей Польскі", не шанували теперішньої державної влади, ширили фальшиві вістки й ненависть між громадянськими верствами та виступали ворожо проти жидівської національної меншини.

„Рух Млодих" був зорганізований на військовий лад, що спирався на дисципліні та безумовному підпорядкуванні приказам старшини. Побіч явної діяльности він теж діяльність нелеґальну й конспіративну, видаючи тайні прикази й обіжники та поширюючи нелеґальні друки.

Одночасно в Перемишлі розвязано „Зжеше млодзежи народовей", що було еквівалентом „Руху Млодих".

КОЛИ УСТУПИТЬ ПРИСТОРІВ УРЯД?

З Варшави повідомляють, що уряд прем. Пристора уступить щойно після Національного Зібрання, себто після вибору президента Польщі. Національне Зібрання може відбутися найдалі 4. червня. Найправдоподібніше до половини квітня годі сподіватися якихнебудь змін в уряді.

Продовження самоврядування в Галичині.

Появився декрет президента Мосціцького про продовження часу урядування самоврядних органів на терені воєвідств: краківського, львівського, станиславівського й тернопільського. Згідно з тим декретом час урядування громадських і міських рад, а також громадських урядів і магістратів у цих воєвідствах продовжений до часу уконституування самоврядних органів, покликаних після видання нових виборчих приписів.

Поправляють склад німецьких соймів.

БЕРЛІН, 30. III. ПАТ. Кабінет республики радив учора над проектом закону в справі достосування складу краєвих соймів і комунальних організацій до висліпів виборів до райхстагу. Всі краєві сойми, з виїмком пруського, будуть розвязані. Нові сойми дістануть склад відповідний до райхстагу. Так само буде з комунальними представництвами. Закон увійде в життя з днем 1. квітня ц. р.

—o—

Протижидівська кампанія в Німеччині.

Як повідомляють з Берліна, рада міністрів відбула 29. ц. м. засідання, на якому канц. Гітлер обговорив приготування націонал-соціялістичної партії до бойкотової акції проти жидів. Гітлер зазначив, що акція мусить бути унормована, інакше самочинний відрух мас приняв би небажані форми. Акція спочивае в руках міродатної установи, а саме управи нац.-соц. партії. Не допустимо до атаків на особи, алі до актів насильства — заявив канцлер. Одначе жиди мусять признати, що жидівська війна проти Німеччини вдарить найсильніше по самих німецьких жидах. На жаль, вістки з Англії та Америки свідчать, що протинімецька акція не вгавае.

Вечором тогож дня як перший крок офіціяльного бойкоту представник нац.- соц. партії виголосив промову шляхом радія, заявляючи, що з огляду на поширювання соціялістами й комуністами на цілому світі неправдивих вістей про німецькі жорстокости, треба всіх жидів у Німеччині збойкотувати й позбавити хліба. Одночасно оголошено комунікат з осторогою перед биттям шиб у жидівських склепах, бо це не школить жидам тільки німецьким асекураційним товариствам. В Берліні повстав бойкотовий комітет, що збирае адреси жидівських склепів, лікарів, адвокатів і підприемств. Подібні комітети постали в інших містах.

—o—

Переслідування духовенства в Мексику.

З Мексику приходять вісти про нові переслідування католицького духовенства. Арештовано о. Бетанкарта в часі, коли вчив релігії 300 дітей. Подібне сталося у о. Урданівія, що протестував проти того арештування. Арештовано теж багато дітей, що пробували стануги в обороні свого катехита. В Сан Хрістогаль поліція забрала хорого о. Гуідобра під закидом, що відправляв богослуження, хоч не належить до зареєстрованих духовників.

ВІДГУКИ [illegible].

По дорозі на збори.

Не люблю порожніх будівельних площ. Город, сад, парк — розумію, але парцелі, закиданої всяким сміттям, старими черевиками і ще старшими баняками — стерпіти не можу. Навіть, коли нема черевиків і баняків, а є склад вугля чи виставова колиба як ось на нашій театральній площі.

Зате радується моє міське серце, коли бачу, що ось була-була собі парцеля і вже нема. На місці, де колись як гикавка відбивалося сонце в могутних калабанях — нині там чистенька кам'яниця, чи якийсь інший будинок.

Вибрався я передучора на збори „Маслосоюзу". А що „М. С." має свої бюра на вулиці Гловацького, то заки там чоловік зайде, має час багато оглянути і запримітити. Колиж вибратися в подорож із людиною, обзнайомленою з історією нашої столиці, то є час і на повчаючу та цікаву гутірку.

Саме мав я щастя йти з такою людиною.

Йдемо вулицею св. Тереси, попід мур величезного городу.

— Гарний городчик! — зітхаю я.

— Егеж — зітхає мій товариш.

— Нема що казати. Поляки також мають багато обектів, які вказують, що вони тут у Львові з діда прадіда.

— По чім ви це міркуєте?

— А ось по цім городі. Двацять моргів у середмісті...

— Громадянине! Ви що? З місяця родом?! Цеж тому кількадесять літ не було ще їх.

— А чие?

— Святого Юра!

— Якже це можливе?

— Зовсім просто. Спершу завживали, а потім заінтабулювали. Знана історія, цікаво, що ви не чули.

— Ану вернімся — кажу.

— Чого?

Почислимо кроки.

Вернулись.

Почислили.

Пятьсот!

Гарний шматок землі, що чотирокутний, а тільки один бік трохи коротший. Варто вже й інтабуляційні кошти заплатити.

А з вулиці св. Тереси до костела св. Єлисавети — як відомо — дуже вже близько. Пройшли ми той кусень і опинились на прекрасній площі перед костелом.

Глянув я довкола, підніс очі вгору і аж зітхнув.

Ех і площа-ж! Ех і костел-жеж!

— Справді і одно і друге імпозантне — погодився мій товариш.

— А бачите, таки й вони щось з діда прадіда...

— Хіба з батька.

— Бо це теж не було їх.

— Чиеж?

— Святого Юра?

— Довга історія. Стояла собі площа, люди по ній ходили, а ніхто не обгороджував. Австрійський фіскус наложив на неї руку. А як цісареву Єлисавету забили, то знайшлися второпні люди, які використали обставину. Написали до цісаря, що хочуть поставити костел на честь цісаревої і просять подарувати цю площу. Фіскус боявся цісаря, а цісар шанував цісареву і справа пішла як по маслі. На колишній площі св. Юра виріс костел св. Єлисавети, щоби затьмити катедру св. Юра.

Мій товариш сплакнув, а я... сам не знав, що робити.

З одної сторони прикро, а з другої — страшенно не люблю порожніх будівельних площ.

Галактіон Чіпка.

Студентська вистава українських вишивок.

Львів, 28. III. 1933.

В днях 20.—27. березня ц. р. відбулася в салі „Музичної Громади" в Академічному Домі вистава українських вишивок. Зорганізував II студентський комітет при співучасті пань під проводом Вп. мец. І. Левицької. Не велика скількістю, але багата своїм змістом і цінністю збірок — вистава є вислідом енергійної праці студенток, зорганізованих в гуртку ім. Лесі Українки. Згадана вистава вишивок — це вже четверта цього роду імпреза, влаштована студентством. (У минулому були дві вистави у Львові, одна у Кракові).

Вистава складалася з більшого числа експонатів, переважно вишивок у прикладенні, як: рушники, серветки, настільники, портіери, подушки, торбинки, хустинки, частини жіночого й мужеського народнього одягу, то-що. На жаль, за мала саля не позволила на корисний уклад вишивок, що утруднювало перегляд.

Експонати зібрані майже з усіх українських земель. Численно заступлена тут Гуцульщина, Стрийщина, Покуття і Поділля, менше численно Буковина, Волинь і Наддніпрянщина.

На окрему згадку заслуговують вироби з кліба політичних вязнів — касетки, ручки, рямці, то-що, прикрашені гарними геометричними взорами з кораликів і соломки.

Експонати призначені до висилки в Америку на Світову Виставу в Шікаго. Маємо повну надію, що вони звернуть на себе увагу чужинців та причиняться до пропаганди української справи у світі.

Українським студентам належиться признання, що доложили справді багато зусиль та зуміли розвинути широку діяльність, яка увінчалася гарним успіхом.

Мгр.

Франція не покине своїх союзників.

ПАРИЖ. 30. III. ПАТ. Міністр Поль Бонкур, запитаний на вчорашньому засіданні комісії закорд. справ у справі ревізії трактатів, заявив, що Франція ніколи не покине своїх союзників і не зробить нічого без порозуміння з ними.

—o—

Ювилей „С. У. А."

Перед ювилейними Зборами в 10-ліття Т-ва.

Після уступлення українських військ зі Львова, 22. листопада 1918 р., завмерло було все українське життя у Львові, а всі функції оборони й помочи українському населенню перебрав на себе „Український Горожанський Комітет". Коли після цього розпочався тяжкий час політичних процесів, „Горожанський Комітет" був змушений створити окрему установу, що заняла ся долею арештованих вязнів і їх обороною перед судами. І тоді повстала т. зв. „Колегія Українських Оборонців" з д-ром Максом Левицьким на чолі.

Колиж Українська Армія перейшла Збруч і вже ціла Галичина звернулася за помічю до „Горожанського Комітету", то й „Колегія Оборонців" побачила, що її сили за слабі і що треба утворити якусь організацію, до котрої входили би всі адвокати в Галичині. Тоді виринула думка заложити **„Союз Українських Адвокатів".** Дня 15. березня 1922 р. внесла „Колегія Оборонців" до Воєвідського Уряду у Львові статут до затвердження, але Воєвідство статут цей відкинуло. Тоді основники внесли другий статут дня 17. січня 1923 р. Між основниками були: д-р Степан Федак, д-р Макс Левицький, д-р Володимир Охримович, д-р Мирослав Янкевич, д-р Михайло Волошин, д-р Евген Давидяк, д-р Маріян Глушкевич, д-р Ізидор Голубович, д-р Ярослав Олесницький, д-р Юліян Лещій, д-р Альфред Говикович, д-р Степан Шухевич, д-р Іван Голубовський, д-р Іван Бандель, д-р Евген Гвоздецький, д-р Лев Ганкевич, д-р Іван Волошин, д-р Іван Кміцикевич і д-р Микола Шухевич.

Цей другий статут Львівське Воєвідство приняло до відома рескриптом з дня 5. травня 1923 р. і ще в тім самім місяці Президія „Ініціятиваного Комітету", зложена з д-ра Макса Левицького, д-ра Филипа Евина і д-ра Льва Ганкевича скликала **Загальні Установчі Збори Товариства „С. У. А."** на день 20. травня 1923 р. на год. 9.30 до салі Т-ва „Українська Бесіда".

Ці перші Загальні Збори отворив довшою промовою д-р Макс Левицький. Збори вибрали своїм провідником д-ра Йосифа Партицького, адвоката зі Станиславова, секретарем д-ра Романа Домбчевського, адвоката з Миколаєва.

На салі було приявних до 50 адвокатів і 15 кандидатів адвокатури. До першого Виділу „С. У. А." вибрали: головою д-ра Степана Федака, І. заст. голови д-ра Льва Бачинського зі Станиславова, а до Виділу: д-ра Антона Герасимова, адвоката зі Стрия, д-ра Филипа Евина, д-ра Макса Левицького, д-ра Евгена Давидяка, д-ра Льва Ганкевича, д-ра Маріяна Глушкевича, д-ра Михайла Волошина, д-ра Олександра Надрагу, д-ра Степана Шухевича, д-ра Володимира Загайкевича, адвоката з Перемишля й Аркадія Малецького як представника кандидатів адвокатури. Ухвалено тоді вписове для адвокатів 10.000 марок, для кандидатів адвокатури 5.000 марок, річну вкладку для адвокатів 60.000 марок, для кандидатів адв. 30.000 марок.

Вже тоді, на тих перших Загальних Зборах, розвинулася була широка дискусія **в справі оборони української мови в судах та в справі видавання професійного органу.** На тих Зборах був присутній також перший раз товариш з Волині, тодішній соймовий посол Самійло Підгірський, який вже тоді завізвав галицьких адвокатів, аби переносилися на Волинь.

В черані ц. р. відбудуться ювилейні надзвичайні Загальні Збори „С. У. А.", щоби відзначити 10-літні роковини істнування Т-ва.

Л. Г.

МАЛА АНТАНТА ВДАРЕМНИЛА РЕВІЗІЮ ТРАКТАТІВ?

БУДАПЕШТ, 30. III. ПАТ. Румунська преса обговорює ухвали Ради Малої Антанти в Женеві та твердить, що рішуче становище тієї групи причинилося до ударемнення всяких ревізіоністичних комбінацій, які загрожували би світовому мирові.

ГОСТРА МАНЖУРСЬКА НОТА ДО СРСР.

ТОКІО, 30. III. ПАТ. Манджурський уряд вислав дуже гостру ноту до більшовицького комісаря Сх.-китайської залізниці. В ноті протестує проти того, що на Сибір вислано 3.000 вантажних вагонів, власність Сх.-китайської залізниці.

БОЙКОТУЮТЬ НІМЕЦЬКІ ЛІКИ.

БУКАРЕШТ, 30. III. ПАТ. На спосіб жидівських організацій в інших краях і румунські жиди ухвалили постанови про бойкот німецьких товарів. Постанови такі ухвалили м. і. ліквері в Букарешті та Семигороді. Вони вже стали записувати хорим ненімецькі ліки та бойкотують кліматичні німецькі місцевости. Крім того ведуть енергічну пропаганду за бойкотом серед купецтва. В Кишиневі на жидівському вічу постановили допильнувати додержання бойкотових ухвал відносно німецьких товарів і щоби відкликати пороблені вже в Німеччині замовлення.

НЕ ВИХОДЯТЬ ІЗ КОПАЛЬНІ.

Із Сосновця повідомляють, що робітники копальні „Бакса" за приміром шахтярів копальні „Клімонтів" страйкують від двох днів і не виходять із копальні.

—o—

НОВИНКИ

— НА УВАГУ НАШИМ ЧИТАЧАМ. Адміністрація нашого часопису вважає своїм обовязком подати до загального відома, що всякі оповістки про Загальні Збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру, які не виходять від редакції і не мають загальногромадського характеру „Діло" міститиме тільки за оплатою. Цю свою заяву ми приневолені зробити головно тому, що майже щодня зявляються в нашій редакції особи, які вживають ріжних заходів, щоби помістити їм новинки чи статейки, що мають реклямовий характер безплатно, а це стає дуже небажаним прецедєнсом для інших.

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.

— Першорядна кравецька робітня А. Дуфання. Львів Пасаж Миколяша, II. пов., напроти кіна „Утіха". Власні матеріяли на складі. 12502 4-2

— **Овочеві щепи і кущі** можна дістати у фірми: А. Терпиляк, Залуква почта Галич. Ціни в золотих за 1. штуку: **Яблуні** (головно зимові торговельні відміни): 0.50, 1.00, 1.50, 2.00; **Груші:** 1.50, 2.00, 2.50; **Черешні і вишні:** 1.75, 2.00; **Сливи:** 2.00, 2.50; **Волоські горіхи:** 2.50, 3.00; **Мерелі** (кущі): 2.00, 2.50; **Брескви:** 1.00, 1.50, 2.00; **Виноград** щеплений, дворічний: 1.00; **Агрест:** 1.25; **Порічки:** 0.40, 0.60; **Малини:** 0.20. Цінники безплатно. 1640 1-3

— **Єдиний концерт Марії Сокіл у цьому сезоні.** В середу 5. квітня ц. р. у великій салі Музичного Т-ва ім. Лисенка у Львові відбудеться концерт Марії Сокіл. Після переїзду з Рад. України до Львова п-і Марія Сокіл, б. примадонна державних опер у Києві і Харкові, віднесла блискучий успіх на єдиному своєму концерті у Львові весною мин. року. Після того прийшов цілий ряд поважних успіхів на дошках Великого Театру у Львові у чолових жіночих партіях в операх „Богема", „Отелльо", „Онегін", „Паяци" і ін. Тепер ця артистка пригадається знову з концертової естради. Цей концерт стане безумовно найбільшою атракцією цілого українського сезону тим більше, що артистка виступить з цілком новою програмою.

— **Розбудова нашого кооперативного промислу.** Повідомляють нас, що недавно основана перша українська шевська кооператива „Дерма" у Львові, яка за короткий час придбала вже 37 членів, що зложили разом 56 уділів (по 50 золотих із двократною порукою), відчинила з днем 1. квітня ц. р. першу свою робітню і крамницю при вул. Михайла ч. 4 (бічна Костюшка, біля Нар. Гостинниці). В новоотвореній крамниці „Дерми" можна буде набути взуття всякого роду до міри і готове, а також віддавати старе взуття до направи. Не сумніваємося, що українське громадянство Львова й околиці підтримає цей гарний почин і що вироби шевської кооперативи „Дерма" найдуть якнайширший збут в усіх кругах українського населення.

— **Клич „Свій до свого" у практиці.** Пишуть нам: Недавно оголосив у церкві о. Д. Панасевич, парох у Балигороді, що балигородський ідич Янковський спровадить пруську томасину та що в нього громадяни можуть її купити. А тимчасом цей ідич, відомий шовініст, який ненавидить українців цілим своїм єством. Слід ще додати, що цей ідич закладає в Балигороді „кулко рольніче" для конкуренції з нашою кооперативою „Народній Дім" у Балигороді. Кожному теж українцеві відомо, що томасину перепродують наші кооперативи, отже також наша кооператива в Балигороді. Якщо кооператива не має на складі томасини, тоді вказує українське джерело закупу томасини, яким є наш купець п. І. Симко в Загірю, що продає її гуртом і в роздріб.

— **Неподаланий конфлікт.** Причиною південного страйку трамваєвої служби у Львові був конфлікт службовців з дирекцією з приводу нового службового правильника, яким вони чуються покривдженими. З огляду на ріжну фреквенцію пасажирів у ріжних порах дня дирекція встановила т. зв. гнучкий поділ праці, що позволяє їй стягнути кожної хвилини службовців, які щойлька днів вільні від служби, з дому до служби. Проти цього правильника внесли службовці протест до обводового інспекторату праці, який правильника не затвердив. Справа опинилася в окружному інспекторат, що затвердив спірний правильник, наслідком чого трамвайники внесли скаргу до головного інспекторату праці у Варшаві і до найвищого адміністраційного трибуналу. В обороні своїх інтересів вони розпочали минулої середи т. зв. італійський страйк. Зібралися всі до ремізи, але до служби не станули. Переговори з президією міста довели до того, що трамвайники роблять покищо службу на основі давного правильника.

— **Хто виграв на льотерії?** 19-того дня тягнення Держ. Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 10.000 зло. на ч. 32774, 129265; 5.000 зол. на ч. 23790, 39735, 91778, 124629; 2.000 зол. на ч. 1869, 19156, 31837, 35419, 37282, 58158, 67318, 69834, 91985, 92020, 96636, 122471, 126278, 127530, 142194; 1.000 зол. на ч. 1273, 9608, 9635, 14330, 15167, 16187, 18597, 18767, 29697, 37615, 41870, 52803, 54563, 56419, 59653, 62665, 65390, 66995, 69976, 90561, 91420, 114562, 116620, 116861, 119492, 122173, 131188, 131645, 139626.

— **Приспівували замкнути крамницю.** Львівські жиди двічі домагалися від купця Вагнера з вул. Цибульної, щоби не продавав німецьких товарів. Він не обіцяв. Та хоч обіцяв, не лише що продавав далі німецькі товари, а ще й купив перепачковані з Німеччини машинки до голення. На цьому приловили його сторожі прикордонної сторожі про це довідалися жиди, вдерлося їх щось 30 до Вагнерової крамниці та присилували замкнути її.

— **Регуляція Прута й Черемоша.** Польська преса повідомляє, що з весною ц. р. розпічнуться роботи на покутських ріках Пруті і Черемоші. Центральна влада, мовляв, призначить на те значні кредити. Якби це була правда!

— **У трамваях вільно курити.** Комісія міських підприємств львівського магістрату рішила знести заборону курити тютюн в причіпних трамваєвих возах. Зажадав того тютюновий монополь, надіючись, що це причиниться до більшої консумції тютюну та побільшить фреквенцію в трамваях. А більшість пасажирів некурців буде дуситися в смердячих негігієнічних возах.

— **Залізничі обманства.** На залізничому дворці в Перемишлі арештовано кондуктора зі Львова Станислава Куліна, занятого при поспішнім потязі. Кулін був у порозумінні зі шайкою з лізничих обманців, що сидять у слідчому аресті.

— **Вдовиця, що зустрілася з небіжчиком чоловіком.** Студент фармації Марко Кляйн оженився в Коломиї з богатою панною, однак не чувся щасливим у подружжі і виїхав до Львова, де познакомився з якоюсь танцюристкою. Склався припадок, що піддав йому гадку відявзатися раз на все від своєї жінки. На залізничому шляху під Коломиєю Кляйн був свідком, як потяг переїхав якогось самогуба. Він незамітно підложив йому свої особисті документи і самогуба поховали як Марка Кляйна. Погодилася з тим фактом його жінка і вбравшись в жалобу, виїхала до Львова, щоби відобрати асекураційну премію після чоловіка в сумі 500 долярів. Щастя чи нещастя хотіло, що на пероні головного двірця у Львові побачила нагло свого чоловіка, що їхав до Зимної Води, де мешкав зі своєю любкою. Розігралася драматична сцена, після якої Кляйн рішився вернути до своєї жінки. Однак перед відїздом до Коломиї стало йому жаль танцюристки і він зажив отруї, щоби покінчити з життям. Остаточно опинився в шпиталі, де лікарі його відратували.

— **Замерз під весну.** На полях громади Струпків пов. Товмач найшли трупа Федора Чабанюка, селянина з тогож села. Тому, що нема на ньому слідів насильства, є здогад, що Чабанюк замерз.

—**Їзда на зломання карку.** Вул. Собеского у Варшаві їхала в сторону Вілянова таксівка, що везла двох мужчин і дві жінки. Розбавлені пасажири веліли шоферові за рогачкою гнати що-сили. Карколомна їзда скінчилася тим, що серед нічної темряви самохід вдарив на віз, що надїхав з противного боку. Наслідки були жахливі. Дишель пробив шофера наскрізь, так що він згинув на місці, коня потовкло так сильно, що треба було його добити, тяжко раненого візника відставили до шпиталю, а трое пасажирів вийшло поважно потовчені.

— **Вломники при роботі.** До бюра фонду безробіття у Варшаві при вул. Свєнтокшиській закралися в ночі злодії, розпороли касу й забрали 19.000 зол. Виходячи з камениці, отворили браму витрихом.

— **Самогубство генерала.** В Крайові застрілився ген. Попеску, командант І. корпусу румунської армії та державний секретар міністерства війни. Попеску був вмішаний в шпигунську справу, а в останньому часі вийшли на яву великі зловживання в постачаннях для армії.

— **Летунська катастрофа.** Підчас летунських вправ біля Йокогами два військові гідропляни ударилися в повітрі, наслідком чого один апарат упав у море і затонув з трьома особами. Другий апарат розбився, спадаючи на землю, причому обслуга тяжко потовклася.

— **Кінець славної опери.** З Ню Йорку надійшла вістка, що славну оперу „Метрополітен", яка існує 50 років, мають цього року замкнути з причини великих довгів. Щоб урятувати оперу, треба 300.000 долярів, яких нема звідки добути.

— **Отже не найшли Ненжесера і Колі.** Агенція Райтера повідомляє: Авторитативні джерела стверджують, що поголоска, яка обійшла всю пресу, про найдення на острові Новій Фунляндії останків французьких летунів Ненжесера і Колі біля останків знищеного апарату, не відповідає правді.

Домагайтеся і купуйте всюди лише знаменитту
ЧОКОЛЯДУ
фабрики
ЯНА ГЕФЛІНҐЕРА
МОЛОЧНА, ДЕСЕРОВА і ГОСПОДАРСЬКА
Фірмова крамниця, Львів, ул. Рутовського ч. 8.

— **Сарана в Альжирі.** Західні сторони Альжиру навістила пошесть сарани. В одній тільки окрузі назбирали на протязі 5 днів 15 тон побитої сарани. Найбільшою допомогою в нищенні сарани є пси та свині. Череда 400 свиней, випущена на поле, яке обсіла сарана, зїдає в одному дні дві тони сарани.

— **Урядові посади пропорціональні до сили національних груп.** „І ти роби таксамо! — можна би сказати нюйорським українцям після того, що сказав часовий мейор, а тепер предсідник міської ради, Мек Кі італійцям, що зібралися в готелі Ст. Джордж у Бруклині з нагоди святочної вечері Союзу Італійсько-Американських Демократичних Клюбів повіту Кінґс. Запрошений на цей бенкет п. Мек Кі сказав, що італійці з Бруклина не мають тільки міських урядовця, якби це їм належалося відповідно до числа їх голосів при виборах. Тих голосів є щось біля 150.000, а вони мають лише трьох суддів і одного заступника комішенера. — Цікаве, коли нюйорські виборці українського роду почислять свої сили, щоби почути подібну заяву якогось міського урядовця?

— **Полісмени з академічною освітою.** Нюйорський поліційний департамент дістає багато зголошень на службу полісменів від докторів медицини, адвокатів, атлетів, артистів, учителів та інших людей з вищою освітою. З огляду на безробіття служба при нюйорській поліції виглядає дуже принадною. Полісмени мають зовсім добру платню — біля 200 дол. місячно, пенсійне забезпечення після 70-го року життя, підвишку платні до 3.000 дол. на рік вже після пятьох років служби, а крім того змогу перейти до іншого роду служби, бо при поліційнім департаменті є 40 ріжних категорій праці. Між зголошеними є 400 жінок, які надаються на доглядачки при вязницях та поліційних шпиталях.

— **З Українського Лікарського Т-ва.** В суботу дня 1. квітня ц. р. в год. 19. відбудуться в домівці товариства при вул. Чарнецького 26/I. п. сходини членів з відчитом д-ра Рудницької Кристальської: „Значіння промінів Рентґена" (в 10-ліття смерти).

— **Для вшанування 40-літньої суспільно-культурної діяльности** Вп. Директорки Ольги Ціпановської влаштовує перемиське громадянство Святочну Академію в дні 6. квітня 1933 р. в салі Народнього Дому в год. 8. веч. Привіти й телеграми слати на адресу Музичного Інституту в Перемишлі, вул. Костюшка ч. 5. II. п.

— **Самопевним почуває себе кожний,** коли переконаний, що його віддих не має прикрого запаху для оточення. Плекання зубів Одолем — це найліпша запорука. Одоль це антисептичний засіб для плекання устної ями, дуже ощадний і тому дешевий.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Марія з Гринцишинів Лисова, основниця і довголітня управителька Всенародньої Школи У. П. Т. „Рідна Школа" ім. князя Льва у Львові на Личакові, упокоїлася в Бозі дня 29. березня ц. р. по довгій і тяжкій недузі. Похорони відбудуться дня 31. березня ц. р. в год. 4-ій попол. з дому жалоби при вул. Генінга 36. на Личаківський цвинтар. 1641

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

З життя Т-ва „Міщанське Братство". Найстаршою в Галичині міщанською організацією є Т-во „Міщанське Братство" в Тернополі, що існує вже згорою сорок літ і перед роком святкувало свій сорокліткій ювилей та з цієї нагоди видало окрему брошуру про свою історію, написану проф. Павлом Дяковом, що її свого часу обговорено на сторінках „Діла". Від довгих літ стоїть на чолі цього Товариства будівничий п. Андрій Фалендиш, а діяльними його членами є тепер між іншими різьбар п. Павло Качмарчук, столяр п. Дяків та рільники п. Петро Брикович і п. Корнило Ярмович. Гуртує воно рільників, ремісників та дрібних промисловців і купців, удержує свою читальню у власній домівці зі салею на збори, має одиноку в Тернополі українську орхестру та час до часу уладжує аматорські вистави і виклади для членів. Довший час було це Товариство тереном боротьби двох таборів на тлі місцевих відносин, що спиняювала нормальний його розвій. Тепер ця боротьба припинилась і Товариство має вже змогу дальше правильно працювати. Члени цього Товариства — ремісники, промисловці і купці — дали почин до основання Т-ва „Зоря", що в останніх часах проявляє живішу діяльність і взялося до організації окремого „Українського Цеху" в Тернополі та до організації українських ремісників взагалі, а також до допомоги ремісничій молоді та місцевій допоможуче-промисловій школі „Рідної Школи". Теперішній виділ „Міщанського Братства", здаючи собі справу, що існуючий від сорока літ статут Т-ва не відповідає вже більше сучасним відносинам, рішив перевести його зміну і пристосувати його до вимог обовязуючого тепер закону про товариства. В цій справі скликав окрему нараду, на котру запросив і декого зпоза членів. На цій нараді обговорено дотеперішній статут та намічено потрібні зміни. Виготовлення подрібного проекту статуту доручено присутньому на нараді послові д-рові Ст. Баранові. Такий проект цілого статуту, прикоровлений до сучасних відносин і до постанов обовязуючого закону про товариства, посол д-р Степан Баран вже виготовив та передав його виділові „Міщанського Братства", а виділ по обговоренні ще раз цілого проекту статуту і його остаточному прийнятті має скликати надзвичайні загальні збори для переведення зміни статуту. Це повинно статися можливо якнайскорше, щоби новий сезон в осені ц. р. міг розпочатися вже на основі постанов нового статуту і започаткувати справді успішну працю серед членів „Міщанського Братства".

СПОРТ.

УКРАЇНА—ЛЕХІЯ.

В неділю 2. квітня відбудуться на гриші Чорних о год. 1-ій товариські змагання між Україною і Лехією. Буде це остання проба сил і перегляд гравців перед змаганнями за мистецтво, яке зачинається вже 9. квітня. Обі дружини виступлять у своїх найсильніших складах. Україна гратиме у складі: Бутель; Миський, Воробець; Підлісецький, Кіцяк, Цимбала; Лапчук, Магоцький І., Мікльош, Магоцький ІІ., Максимів. Ціни білетів: трибуна 1.50 зол. партер 1 зол., для молоді 50 сот. Членські: трибуна 1 зол., партер 0.50 сот.

МУКАЧЕВО. С. К. „РУСЬ" (УЖГОРОД) — М. Ш. Е. (МУКАЧЕВО) 7:3 (5:2).

В мин. неділю розіграла Русь змагання в Мукачеві, вирішивши їх певно у свою користь. Видділ 1.500.

Хліб чисто житній
Хліб ГРАГАМА
Всіляке звичайне
і люксусове печиво

Електрична Пекарня Ф. Табачинського

вул. Богуславського 3
тел. ч. 21-51.
Детайлічний склеп
вул. Личаківська 15.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар в приватних оборотах зол. 8.87.25.

Золото: Долари 9.00—9.10, франки 36.40—36.60, корони 37.70—38.00, рублі 47.40—48.00.

Срібло: Корони 0.29—0.32, фльорени 0.75—0.85, рублі 1.30—1.40.

Варшавська біржа.
Валюти і девізи.

Данціг 174.28, 174.71, 173.85, Голяндія 359.80, 360.70, 358.90, Лондон 30.50, 30.65, 30.35, Нюйорк кабель 8.927, 8.947, 8.907, Париж 35.08, 35.17, 34.99, Прага 26.48, 26.54, 26.42, Швайцарія 172.25, 172.68, 171.82, Італія 45.85, 46.08, 45.62, Берлін 212.80.

Акції.

Банк Польський 76.50, 76.75, 76.50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам 30. III.: масло дес. зол. 3.20, молоко 15—17 сот., сметана 70 сот., яйця 3.— зол. Тенденція на масло, молоко удержана, на яйця знижкова.

ЦІНИ БЕКОНІВ.

ЛЬОНДОН, 30. III. ПАТ. На нинішній бекон-ній біржі в Льондоні ціни не змінилися. Польський бекон нотували: I. сорта 67 шілінгів, II. 64, III. 61 шілінгів. Тенденція спокійна. Запотребування цим разом було менше від подачі.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 31. III. год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор" пєса Й. Тепи (премієра).

Субота, 1. квітня, год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 31. III. год. 7.30 веч. „Мадмуазель".

Субота, 1. IV. год. 7.30 веч. „Михася та її мати", комедія Флєрса Кєнсета (премієра).

Кіна.

АДРІЯ: „Вулиця осуджених душ".
АПОЛЬО: „Всім вільно кохати".
АТЛЯНТИК: „10-ий любко" (Анні Ондра).
КАСІНО: „Людя в готелі" (Вікі Баум).
КОЛІСЕЙ: „Кохання серед снігу", ревія „Румба покріпляє".
КОПЕРНИК: „Галька".
МАРУСЕНЬКА: „У тіні хреста" (Неронія цирк).
МІРАЖ: „Доктор Джекиль і містер Гайд".
ОАЗА: Нечинне.
ПАЛЯС: „Студент-прошак".
ПАН: „Ліліянка хоче розвестися" й ревія.
ПАСАЖ: „Прерії в полумі".
ПРОМІНЬ: „Король Паризка", „Веселий вдовець".
СТИЛЕВЕ: „Жінка на одну ніч".
УТІХА: „Гегенна жінки" й ревія.
ХИМЕРА: „Бальонд Венус" (Марлєна Дітріх).

Закордонне радіо.

Пятниця, 31. березня 1933.

Кенігсберг (217,1) 18.55 „Еспанія в пісні й танку", 20.45 Симф. концерт, **Братислава** (279,3) 18.05 Фортепян, **Міляно** (331.4) 21.00 Концерт, **Брно** (341,7) 19.25 Фр. пісні, **Штутґарт** (360,6) 10.45 Пісні, 12.00 Марші, вальси, 19.20 Нар. пісні, **Берлін (419)** 17.40 Муз. вид. для дітей, 21.35 Брамсові пісні, **Білгород** (429,7) 20.00 Нар. пісні, **Бероміністер** (429,4) 19.20 Йодлери, 20.00 „Дон Карльос" оп. Верді, **Прага** (488,6) 17.05, 21.00 Концерт, **Відень** (518,1) 16.40 Капеля, 20.00 Концерт, **Будапешт** (550.5) 12.05 17.30 Орхестра, 19.30 Опера, **Харків** (937,5) 9.00 Пісні, 10.00, 15.10, 18.10, 19.00 Концерт, 10.30 Комедія.

Субота, 1. квітня 1933.

Кенігсберг (217,1) 19.00 Шубертові пісні, **Братислава** (279,3) 16.10 Концерт, 18.00 Легка музика, **Міляно** (331,4) 17.10 Орхестра, 19.35 Сучасна музика, 20.45 „Розіколье" оп. Пієтрія, **Штутгарт** (360,6) 12.20 Пісні, 13.30 Військ. орхестра, 20.45 „Циганське кохання" оп. Легара, **Гельсінґфорс** (368,1) 19.05 Пісні, **Білгород** (429,7) 16.00 Нар. музика, 16.30 Спів, 19.05 „Пер Вафеншмід" оп. Льорцінґа, **Прага** (488,6) 20.05 Концерт, Брюселя (509,3) 21.30 „Чесностлива Зузанна" оп. Жільберта, **Мінхен** (532,9) 20.10 Вес. вечір, **Харків** (937,5) 9.00, 13.50, 15.10, 20.00 Концерт, 10.00 Радіокомпозиція.

Львівське радіо.

Пятниця, 31. березня 1933.

12.10, 15.50 Грамофон. 16.20 Для матуристів: „Історія", 18.00 „Виспянський", 16.40 „30 літ праці Маркопія", 17.00 Скрипка (Карін Росандер), 18.25 Концерт, 19.00 Фейл.: „Батько короля Івана", 19.30 Фейл. „Я купець", 20.00 Муз. балачка, 20.15 Симфон. концерт, 22.40 Спорт.

Субота, 1. квітня 1933.

10.30 Трансм. З Ватикану: Святочна інавґурація Св. року, целебрує Св. Отець, 15.35 Прима Апріліс, авд., 16.00 Авд. для хорних. орхестра, 16.40 „Краса Христових промов", 18.05 Солісти (Енджеєвська, сопран, Прашіль, баритон), 18.55 Авантюрниче життя Арт. Рімбо, 20.00 Легка музика, 22.05 Шопенові твори, 22.40 Еволюція звуковика, 23.00 Мандоліни.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Вечір української ремісничої молоді. Заходом Товариства „Зоря" у Львові відбудеться в неділю, дня 9-го квітня ц. р. в салі Ремісничої Палати при пл. Стрілецькій в год. 6. веч. „Вечір Української Ремісничої Молоді", при ласкавій участи наших артистів-співаків: Вп. П. Шмериковської-Приймової, Вп. п. Д-ра Василя Тисяка й акомп. П. Д-ра Н. Нижанківського. В програмі: сольо-співи, дуета і мандолінова орхестра, жіночий і мужеський хор та деклямації. 1644

„Початок християнської ери на основі сучасних астрономічних дослідів", лекція д-ра В. Кучера заходом Т-ва наукових викладів ім. Петра Могили відбудеться в неділю 2-го квітня 1933 р. в год. 18-ій, в салі „Бесіди" вул. Рутовського 22, I. — З огляду на ювилейне завершення 19-го століття смерти Христа доповідь викаже різницї між астрономічним і християнським календарем.

ПОДЯКА.

З огляду на численні вияви щирого співчуття, з якими я стрінулася по тяжкій і несподіваній втраті бл. п. Мужа мого о. Димитрія Курдидика, б. декана і пароха в Циганах, почуваю горячу потребу серця подякувати перш за все Впр. о. деканові Вальницькому за виявлену зичливість, за провід у похороні і зворушливі прощальні слова при винесі тіла, Вп. о. Гуньовському за проповідь у церкві, в якій теплими словами та гарними красками змалював Покійного, Вп. о. Гребенюкові за сердечне прощання над могилою, Впр. о. шамб. Малицькому, о. Луцикові, о. Казновському, о. Василикові, о. Назаревичеві, о. Маковійчукові, о. Алексієві, о. Оробцеві, о. Кузикові, о. Сасові, о. Тарнавському, о. Антоновичеві, о. Атаманюкові, о. Островському, о. Деревлянкові, о. Ольшанському, о. Сапойці і о. Галіцькому за Служби Божі і участь у похороні, Вп. мец. д-рові Чировському за прощальні слова від Інституту „Народний Дім" і від гуртка інтелігенції в Борщеві, Вп. Зілинському за прощання від Читальні „Просвіти" і від міщанства в Борщеві, Вп. дир. Шалецькому за прощання від Українського Кооперативного Банку в Борщеві, Вп. Миколі Корсі за сердечні прощальні слова від парохіян і від Кружка Рідної Школи в Циганах, Вп. дир. Горалеві за прощальні слова від УНДО і від Кружка „Рідної Школи" в Борщеві та Ганусі Костюк, що з дитячою зворушливістю прощала Покійного, — як Опікуна-Батька дітворн місцевої української школи Кружка „Рідної Школи" в Циганах.

Дальше дякую Церковному Братству в Циганах, Кружкові „Рідної Школи" в Борщеві і в Циганах, Інститутові „Народний Дім" в Борщеві і іншим установам, що зложили вінки на могилі.

Окремо дякую Панству Смалям, Банатовським, Харжевським, Маюкам, Койдам і Мушинським, що своєю присутністю, словами потіхи та помічю проявили в тій тяжкій хвилині щире співчуття.

Вкінці дякую всім Вп. Парохіянам, Вп. Сестрам Служебницям, а також всім знайомим і чужим, що здалека і здалека, не жалуючи труду так численно прибули і взяли участь у проводах Покійного на місце вічного спочинку або що надіслали вислови свого співчуття.

Нехай Всевишній нагородить усім сторицею.

Бронислава з Сасвичів Курдидикова,
з родиною.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

АДВОКАТ пошукує мундянтки, вимагана кавція 1200 золотих. Листи слати до Адміністрації під „prudens". 1645 1—2

ПАНСІОН 15-кімнатний у більшім гірськім літовищі віднайме власничка або прийме інтелігентну спільничку з малим вкладом або без. Зголошення: Марія Гриникова, Домініканська 11, партер. 2—2

КАНДИДАТ адвокатури з 4-літньою судовою і адвокатською практикою глядає заняття в адвоката зараз. Ласкаві зголошення до Адміністрації „Діла" для „Кандидата". 1639 1—3

Адвокат

Осип Мисевич

емеритований суддя

відкрив канцелярію

В МОНАСТЕРИСКАХ.

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає такі свої видавництва:

Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Algemeiner Wegweiser Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видавництв:

BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41

У листах треба зазначувати:

Ausland-Abteilung. Місця платности в Польщі: Банк для торговлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО ч. 200.490), Почтове конто в Берліні: **Berlin, N-o 3.111.** 12—?

ХТО ХОЧЕ МАТИ

білу, свіжу, делікатну церу — вживає

НЕВТРАЛЬНИЙ КРЕМ

з неперестарілих товщів, **знетралізований цитриново-помаранчевими соками.** Хоронить від зморшок і нечистоти шкіра з ДРОГЕРІЇ ПІД „КОТВИЦЕЮ"
Львів, ул. Кілінського 1
(напроти Віденської кавярні).

ПЕРШЕ Й ОДИНОКЕ УКРАЇНСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

„ХАРІС"

ЛЬВІВ, УЛ. КОРНЯКТІВ 3, ТЕЛ. 14-64.

переводить найкращим вирядом та найсолідшою обслугою ПОХОРОНИ, ЕКСГУМАЦІЇ, ПАНАХИДИ і т. д. найдешевше й на означений час.

На складі: домовини, хрести, світло, вінці і т. д. Каравани першої і другої кляси та дитячі. Ексгумаційне авто.

ДАЙМОН

НАЙСИЛЬНІЙША АНОДОВА БАТЕРІЯ

НЕЗВИЧАЙНО ДОВГА ЖИТТЄЗДАТНІСТЬ, -В УЖИТКУ ДУЖЕ ДЕШЕВА!

„КАРПАТИ"

ПРОДАЖА НАФТОВИХ ПРОДУКТІВ

Спілка з обм. пор.

поручають;

Бензину
Нафту
Ґазовий олій
Машинові олії

Олії і смари спеціяльної марки „GALKAR"

„КАРПАТИ"

організація краєвої продажі нафтових продуктів концерну

„МАЛОПОЛЬСКА"

має власні і комісові Відділи у цілій Польщі та приблизно 500 бензинових стацій, які ослуговують самоходи на всіх важніших шляхах доріг Польщі.

Автомобілеві олії „GALKAR"

продуковані із спеціяльної безпарафінової ропи на підставі найновіших систем рафінації запевнюють найвищу економію в уживанню.

Централя: ЛЬВІВ, ул. Баторія ч. 26.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 82 (13.321). Львів, неділя 2. квітня 1933. Pocztową opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Півроку 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Але що далі?

(Кореспонденція з Волині.)

Волинь, 28. III. 1933 р.

I.

Експерименти утраквізації життя Волині, започатковані в 1928 р., таки збанкротували. Життя відкинуло їх, як неприродні й безнадійні. Навіть більше — мститься за них тим, що пішли проти законів природи й динаміки українського життя.

Бакроцтво мети й методів змішання двох культур, світоглядів, психольогів і шляхів у штучному казані „рідних і просвітянських хат", кооперації, агрокультурної праці й товариського життя, — є сьогодні очевидне навіть для малих дітей. Очевидним є й те, що проклямовані „співжиття" і „співпраця" були лише замаскованим експериментом нової альхемії, уніфікації чи асиміляції.

На експерименти зварення в спільному казані польсько-українського життя Волині — треба сказати правду — витрачено дуже багато сил, енергії і дотепу. Чотири і пів року напруженої вичерпуючої праці! Цеж не жарт у наші нервові часи! Легко втомитися.

І справді, ідейні керманичі експериментів перетомилися та мусять поправляти здоровля на довших відпочинках. Чи буде це перервою в експериментативній праці, — не знаємо. Але є фактом, що дрібні помішники перетомлених керманичів залишаються на місцях і по інерції продовжують працю далі. Колесо уніфікаційної машини звільнило свій розмах, та не спинилося.

Чи буде воно спинене? Чи буде повернене врешті в природній бік? Ось питання, які сьогодні стоять перед усіма мешканцями Волині.

II.

Ці питання так цікавлять громадянство Волині тому, що під колесом машини експериментаторів накопичилося занадто багато розторощених цінностей: Просвіт, спортових організацій, кооператив, церковних загород і брацьких нерухомостей.

Українізація й демократизація (соборність) церкви спинені. На руїнах культурно-освітніх вогнищ росте дике зілля хуліганства, розбишацтва й деморалізації. Економічний дрібно-селянський апарат загальмований, по кілька років не реєстрували філій „Сільського Господаря", не було господарських зїздів, не було вишколення кооператорів, не виявлялася рятункова самоініціятива мас, яку згори заступали безсилі й кволі виділи соймиків. Українське міщанство опинилося поза впливами на міські самоврядування, хоча на нього перекинули тягарі шляхом включення передмість до міст і т. д. і т. д.

Ось ці скалки розторощеного культурного, економічного й суспільно-морального життя Волині, що завалили машину експериментаторів утраквізації життя. На цьому морі руїни бачимо лише, немов на „кораблі мерців", блудні вогники завмерлих „хат", ВУО й інших штучних витворів, від яких уже здалека віє смертю.

III.

Тому то в кожного громадянина — і не лише українця — мимохіть родиться питання:

„А що далі"?

Звичайна річ, помішники великих експериментаторів, щоби не втратити заробітку (аджеж безробітних уже й так багато) будуть ще переконувати кого-слід, що експерименти таки можуть вдатися. Дальша руїна життя чи його оздоровлення залежатиме від того, чи послухають їх і чи не виповідять їм „праці".

Покищо нема підстав твердити те чи інше. Але нема й підстав думати, що це життєве питання повинно бути вирішене без участи широких кол українського громадянства, що несе весь тягар і всі наслідки згаданих вбивчих експериментів.

Настав час, коли наше громадянство повинно серіозно задуматися над питанням: „Щож далі"? і вжити всіх заходів, щоб руїна не збільшувалася, а навпаки, щоб почалося необхідне оздоровлення й відродження життя.

Senex.

В справі українського університету у Львові.

Недавно, подаючи огляд 2-ох останніх зшитків **„Польсько-українського Бюлетену"**, ми згадали про статтю **проф. Мирона Кордуби** про український університет, відкладаючи на пізніше передачу змісту тої статті. Робимо це тепер. — Ред.

...Боротьба за український університет у Львові святкуватиме вже невдовзі 40-літній зовилей свого істнування. Вона переходила вже ріжні етапи і приймала ріжні форми. Від делегацій українських університетів до ректора та посольських покликів в австрійськім парляменті до нападу на авлю і порізання ректорських портретів; від памятної сецесії цілої української молоді на чужі університети до барикадових боїв на коритарях старого університетського будинку, закінчених трагічною смертю Адама Коцка. Не дуже почесну ролю в цій цілій справі грав австрійський уряд, в якого руках спочивало її остаточне вирішення. Але з другого боку було очевидним фактом, що скільки разів той уряд був схильний або вдавав схильність до позитивного вирішення того пекучого питання, парляментарний польський посольський клюб „Коло Польске" зголошувало своє грізне і невблагане „вето". Не перечу, що спершу з українського боку ставили справу неправильно, політично помилково, а навіть просто нерозумно: замісць відразу домагатися оснування окремого українського університету у Львові, боролися за утраквізацію істнуючого вже польського, що значно причинилося до скріплення спротиву польського громадянства. Але пізніше ми завернули з цієї помилкової дороги, однак і це теж не помогло. Коли справа була вже ніби близькою реалізації, коли відручне цісарське письмо дало зобовязуюче запевнення, з польської сторони впало гасло: „тільки не у Львові!" Ціла ендецька, демократична, консервативна і селянська преса — з почесним виїмком одної соціялістичної — ударила у дзвін трівоги, малюючи своїм читачам грізне марево „зрущення" Львова. Справді, важко вдуматись у психіку тих політиків, які з одного боку голосили, що Львів — це чисто польське місто, твердиня всього польського на східніх „кресах" і що українці не можуть домагатися ніяких прав у тім місті, бо творять тільки дрібний відломок його населення, — та одночасно дискредитували ті свої твердження поширюванням панічного страху перед небезпекою, яка грозить від українського університету. Бо в якому світлі ставили ті люди „чисто польський" характер міста, ту „твердиню всього польського", коли кількасот української молоді, які зрештою і так були у Львові, записані на польський університет, та евентуально кілька нових професорських родин — могли геть ту „твердиню" знівечити! І розпочалася гра, однюка в своєму роді, яку можна би назвати просто комічною, коли б не те, що вона надто болісним, надто трагічним відгуком відбивалась в українських серцях.

В одному з органів львівської преси появилася стаття, що найбільш відповідним місцем для українського університету був би Станиславів, тому, що він лежить посередині підгірського пояса та виказує найвищий відсоток українського населення. В кілька днів потім інший орган поміщує довжезний протест „мешканців Станиславова" проти того нефортунного помислу, покликуючись на давні — корінно польські традиції того міста. Якийсь помисловий пан виступив з планом помістити той університет у Заліщиках „з кліматичних оглядів", тому, що та місцевість вже тоді мала славу живця. Швидко у відповідь появляється стаття з заявою, що вістка про майбутне оснування українського університету в Заліщиках викликала в цілому місті „легко зрозуміле обурення". Здавалося, що колиб уряд рішився той нещасний університет помістити в лісах Говерлі, то швидко в редакції „Дзенніка" чи якогось іншого „Слова Польского" появилась би делегація медведів і вовків, щоби в імені мешканців лісу закласти проти того протест.

Потім прийшла війна, а по війні відома постанова польського сойму, що зобовязувала уряд оснувати український університет найдальше до 2-ох літ. Не є ніякою тайною, що та соймова постанова була одною з умовин признання Антантою Східної Галичини Польщі. Від того закону минуло вже більше десяти літ — і справа дальше перебуває там, де була на самім початку.

Так виглядає один з епізодів польсько-української боротьби, веденої не в XVII. ст., але наприкінці XIX. ст. і в XX. ст., не за владу, не за матеріяльні здобутки, але за духове добро, за можність плекати власну культуру, за школу. Велике значіння тієї боротьби та одночасно біль з приводу всяких перешкод і розчарувань, польське громадянство повинно багато краще відчути і зрозуміти, ніж нпр. німецьке, бо само ело її з таким захопленням ще до недавна в Росії і Німеччині...

(У дальшій частині своєї статті ш. автор полемізує з редакцією „Бюлетину", буцімто справа оснування українського університету ще достаточно психольогічно не підготовлена. Автор питає:)

...Якжеж можна уявити собі приготування до чогось подібного людей, які признають ідеольогію повної екстермінації усіх національних меншин у Польщі та просто заперечують істнування української національности! І на чому маліб основуватися це їх приготування з українського боку? Якщо заходи, аргументації, бо-

Центральний Кооперативний Банк
У ВЛАСНОМУ ДОМІ
ВУЛ. 3. МАЯ Ч. 15. У ЛЬВОВІ.

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie w składzie S. O. W. Medyński jako Przewodniczący, S. O. M. Młynarski i Dr. J. Locker jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 74 czasopisma „Dilo" z daty Lwów dnia 25. 3. 1933 do sygn. VI. 1 Pr 113/33 na posiedzeniu niejawnem w dniu 29. marca 1933 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 24. 3. 1933 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma „Dilo" Nr. 74 z daty Lwów dnia 25. 3. 1933 zawierającego w artykule Cui bono znamiona wyst. z art. 170 kk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk z 17. 12. 1862 Dzpp. Nr. 6 ex 1863 tj. zarządzenie za przekroczenia na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu świadomie fałszywie przedstawić stosunki polsko ukraińskie w sposób mogący wzbudzić niepokój publiczny. Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący Medyński w. r. Protokul. Turkiewicz w. r. Za zgodność Lisanowicz st. sekr.

ротьба й переговори, ведені впродовж 40 літ, не вистарчають, то що поправді треба би робити?...

(Проф. Кордуба піддає у сумнів аргумент про свент. протиуніверситетські ексцеси ендецької молоді, покликуючись на факт, що нагінку проти українського тайного університету робили власти а не ендеки. Так само проф. Кордуба різко відмежовує варшавський Український Науковий Інститут від справи українського університету. Покликується на погляд поважних польських учених, що український університет треба основувати негайно і лише у Львові та висловлює думку, що саме такий журнал, як „Бюлетин", повинен цю справу спопуляризувати і промостити їй дорогу до реалізації).

—o—

Лютер і Шахт.

Останній та новий президент німецького Райхсбанку.

Берлін, дня 29. березня 1933.

Як відомо, дня 16. березня 1933 р. уступив президент німецького державного банку д-р Лютер, а його місце зайняв д-р Шахт. Ця зміна не є наслідком якихось персональних непорозумінь. Новий німецький уряд хоче нею втягнути у сферу своїх безпосередніх впливів також центральний нерв німецького господарства, для перебудови цілого німецького національного та державного життя. У своїх планах уряд хоче покористуватись державним банком, як найважнішим органом господарської політики, він хоче піддержки для переведення плянованої великої перебудови. Тому Лютер волів уступити, ніж для боротьби з урядом використати деякі точки статуту Райхсбанку.

Перед Шахтом стоять дві дуже важні проблеми до розв'язання. Перша проблема це заграничні довги. Коли Лютер заступав думку, що заграничні довги треба за всяку ціну платити і справді совісно платив високі відсотки та не квестіонував вірительних претенсій щодо висоти довгів не вважаючи на спадок цін і збільшену вартість гроша, то новий президент має у цій справі деякі застереження. Шахт уважає передумовою активний торговельний білянс, якого надвишка повинна йти на заплату відсотків і сплату довгів.

У попередньому році це було можливо. Нині ці відносини в значній мірі змінилися. Коли у попередньому році у двох перших місяцях ця надвишка виказувала 100 міл. н. м., то цього року у тому самому часі виказує лише 25 міл. н. м. Тому не залишається нічого іншого, як не платити довгів. Бо з тих 25 міл. м. не можна покрити відсотки і сплати на амортизацію довгів, на що треба ок. 80 міл. н. м. Тут треба би знову нарушити і так малий запас золота, який тепер має вартість 852 міл. н. м. та половина якого належить до закордонних банків і до Б. І. Ц. (Банку Міжнародніх Виплат). На такий експеримент не може собі дозволити Шахт, тим більше, що цього напевне не міг би зробити й Лютер.

Тому Шахт проголошує засаду пристосування фінансової політики до платничої спроможности німецького господарства. Це виходить з промови Шахта, яку він тримав двічі в радіо та в якій він заявив, що він рішений не ждати якоїнебудь прихильної чи відповідної констеляції у господарстві, але використати кожну нагоду для поліпшування положення німецького господарства з власної ініціятиви. Тут входить під увагу головно план ввести автаркійну систему в господарстві та збільшити торговельну поемність внутрішнього ринку.

Друга проблема це добуття безробітним праці і її фінансування. Шахт стоїть перед дуже важким завданням, яким є піддержати уряд в усуненню безробіття. Придбання праці безробітним це центральна проблема теперішнього уряду. Він хоче і є рішений за всяку ціну цей план перевести, щоби 1) усунути найбільшу соціяльно-політичну болячку Німеччини, 2) підірвати підставу комунізму і 3) втягнути у процес господарської праці всі, дотепер пасивні, продуктивні сили. На виконання цього пляну уряд грошей не має. Зрештою, брак гроша відчувається нині у цілому світі. Тому уряд задумує фінансувати цей план при помочі „поширення кредиту" або т. зв. „створення додаткового гроша". В той спосіб сподіється оживити та зміцнити у господарстві також приватну ініціятиву.

Цей спосіб фінансування можливий лише при тісній співпраці державного банку з урядом, бо тут треба змінити статут державного німецького банку щодо постанов про видачу кредитів.

Лютер цілий час противився такому плянові фінансування протибезробітної акції, тому не диво, що він мусів уступити.

Очевидно, що в гру входили теж політичні мотиви: д-р Лютер був таки мужем довіря німецької демократії і, як колишній канцлер, став був директором Райхсбанку саме на місце д-ра Шахта. Зновуж цей останній, одна з найменших постатей господарсько-політичного світа Німеччини, відомий з своїх рішучих виступів на конференціях над репараційними планами Дауза і Юнга, давно вже приєднався до табору націонал-соціялістів та став одним із найчільніших їхніх фахівців.

Однак уряд Гітлера здавав собі добре справу з високих кваліфікацій Лютера і його не тільки минулих заслуг, але й тих, які ще міг би віддати батьківщині. Тому през. Гінденбург попрощав його листом із найвищими похвалами та подяками за працю у Райхсбанку, а швидко потім уряд іменував німецьким амбасадором у Вашінґтоні. Ця номінація є надзвичайно симптоматичним доказом, що уряд Гітлера з найбільшою обережністю і дбайливістю ставиться до нових дипльоматичних репрезентацій Німеччини.

Д. В.

Даром

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

ТЕКСТИЛЬНИЙ СКЛАД

Ф-ми **Стахевич-Абисовський**

перенесений з Ринку

на ГАЛИЦЬКУ ПЛОЩУ ріг Баторія

поручає

НОВОСТИ В МАТЕРІЯЛАХ ДЛЯ ПАНЬ І МУЖЕСЬКИХ СУКНАХ.

1513 4-4

Два великі процеси в Москві.

Бюро Райтера довідується з Москви, що процес англійських інжинірів визначений на 9 і 10. квітня. Акт обвинувачення закидує їм слочин шпигунства та державну зраду, за що жде їх кара смерти.

В Москві оголошено комунікат, що слідство проти Вітковицького, Волковського, Ґрегорія, Гусєва, Затіна, Мекдональда та інших буде скінчене в найближчому часі, після чого обвинувачені стануть перед найвищим трибуналом під проводом Ульріха. Обвинувачуватиме прокуратор Вишинський.

Вхопили чотирьох анґлійців.

Із Токіо насипала сенсаційну вістка про вхоплення китайськими піратами чотирьох анґлійських старшин з корабля „Нан-Чан". Коли корабель наближався до Ню-Чван, 12 китайських піратів добулося на поміст і сторпризувавши китайську залогу, вхопило під загрозою розстрілу чотирьох анґлійських офіцирів як заклад ників. В погоню за піратами пустився японський торпедовець.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 2. КВІТНЯ 1933.

ІВАН ФИЛИПЧАК. 2)

Автентичні інформації.

Гумореска.

(Докінчення).

Минав піст, зближались Великодні Свята. Сніги вже стопились, дороги трохи попідсихали. У природі потепліло, показались перші бузьки, словом — весна.

Старшина музею всівся до авта і за пів години була вже у Стрільбичах, де кінчилась „цісарська" дорога.

Позлізавши з авта, стали ми шукати фіри, але ніхто з селян не хоче про це чути, бо всі роблять у полі, веснують. За ніякі гроші ніхто не поїде, ані за сто рипських, ще підсмішковують собі з панів, що їм якоїсь баби захочується. — От дурієть, — сказав Василь Сурмач до свого сусіда.

Що тут робити? Розпука!

— Ану пробуй поволи автом! — сказав лікар і кустос музею в одній особі.

— Небезпечно, пане докторе, — сказав шофер, шкода такого авта. Якби яке старе доробало, то ще можнаб заризикувати, але вашого авта шкода. Зрештою піду перевіднути дорогу.

Вернувшись, усміхнувся і сказав: Попробуємо, пане докторе, може штука вдасться...

Повсідали ми знову і їдемо поволи. Шофер перепихає авто між скелями, омиває камінні вали, ріжні менші й більші калюжі і вибої. Вже переїхали сім разів гірський потічок і вїхали на ріль, де стояло пять селянських фір з лісовим набором, а авто фучить: фу, фу, фу, гу, гу, гу...

Гірські конники, почувши перший раз у житті авто, не витримали, сполошились, поперевертали фіри з дровами, порвали шлиї і повтікали. Селяне в розпуці. Клянуть автових панів...

— Чорти би їх побрали, скільки нещастя наробили! Пошо їх лідько аж сюди занїс?

— То так з розкоші, не мають що робити, тай їздять, бо в голові їм самі вигребеньки...

Нарешті авто видобулося з ріки, переїхало знову сім разів гірський потічок і вїхало щасливо на обширне подвіря о. пароха у Біличі Долішнім. Отець парох з простягненими руками привитав дорогих гостей і запросив до себе на підвечірок.

— Отче добродію, хоч дуже люблю вашу каву, але ми не приїхали до вас на гостину, тільки в справі тої баби, знаєте...

Отець парох зробив великі очі і спитав, у чому діло.

— Якто, ви отче, нічого не знаєте? Маємо автентичні інформації, що у ваших лісах найшли передісторичну камінну бабу, на якій є якесь рунічне письмо, якісь риси, різи, чи інші гіероґліфи — сказав лікар.

— Я про таку штуку нічого тут не чував, хоча вже — слава Богові — двацять літ сиджу на парохії.

— То не у вашім Біличі, отче добродію, але в Горішнім.

— Га, може бути, але я сумніваюся. Бо це пять км. дальше, то я таки про це дещо почув би.

— Коли ми вже тут, то таки поїдемо дальше. Сідайте з нами, отче!

— Добре, розділимося, я дам і свою фіру. Поїдемо до учительки до Білича Горішнього, чоловік котрої дав вам ці інформації. Там на місці переконаємося.

І їхали ми знову сім разів через гірський потічок...

— Прошу пані — сказав кустос музею. — Ваш чоловік оповідав нам, що тут у ваших лісах віджрили камінну передісторичну бабу, на якій написані якісь гіероґліфи.

— Що?! Я тут уже шість літ учителюю і про щось подібне нічогісько не чула...

— Алеж пані добродійко! Ваш чоловік оповідав докладно, що це місце йому добре відоме, ви там обоє часто ходили на малини... Він догадується, що там мусіла бути поганська святиня...

— Про це з чоловіком я ніколи не говорила. Це перший раз чую!

— То може ваш священик буде що знати?

— Він нічого не знає, бо він тут щойно кілька місяців на тій голодівці...

— Алеж пані, ваш рідний чоловік оповідав нам, що йому оповідав мудрий і свідомий селянин, що в Америці був, Федько Крутій, що у ваших лісах знайшли передісторичну бабу, на якій є якесь загадочне письмо... Ми хотіліб її викопати і забрати до музею, як незвичайно цінну памятку.

— Зараз, мої панове, я пішлю по того Федя. Хай каже, що знає.

За яку хвилину надійшов Федь.

— Славайсу!

— Слава на віки.

— Слухайте Федю, вам оповідав пан отець нас, чоловік вашої пані навчительки, що ви йому говорили, що у ваших лісах є камінна баба, на якій є вирізане якесь загадкове письмо. Так ви говорили?

— Так, прошу пана.

— Слава Богу — відітхнув кустос.

— Покажіть-же нам, господарю, де це місце, ми вам заплатимо за ваш труд, бо хочемо цю бабу забрати із собою на фіру.

— Та я, прошу панів, не знаю, де вона є...

— Якто не знаєте — розсердився кустос. — Говорили ви перед хвилиною, що є. Щось ви крутите.

— Ні, прошу панів, я не кручу. Я знаю, що є, але не знаю, де... вона є.

— Якто так? Знаєте і не знаєте... Що це значить? Мусите сказати, де вона є... Ми вам добре заплатимо.

— Що вона є, то знаю, бо я читав про це в якімсь старім американськім календарі, що така баба є десь між Коросном і Хировом...

Кустос музею скривив якось дивно лице, обтер хустиною піт з чола і подивився жалібно на всіх присутніх і на своє авто...

—o—

Перевести обезпечення свого життя значить **сповнити** моральний обовязок супроти своєї **ОДНИ**, суспільности й самого себе. Зробіть це в одинокому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ И РЕНТИ

„КАРПАТІЯ“,

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменица).

Арештування в Індіях.

КАЛЬКУТА, 31. III. ПАТ. Поліція арештувала в ночі 90 гіндуських делеґатів, що прибули в провінції на щорічний конґрес, який заборонено. Між іншими арештували председника конґресу Малявію.

Інавґурація Святого Року.

Дня 1. квітня ц. р. відбудеться в Римі інавґурація Святого Року відкриттям Порта Санта в базиліці св. Петра. Одночасно папа зі своєї приватної бібліотеки вдучить зі свого відбірника електричну течію, яка запалить на верху гори Монте Сепаріо в Тоскавії тисячі лямп на хресті, який уставили там на памятку 1.900-их роковин смерти Ісуса Христа. В год. 19.45 середньоєвропейського часу ватиканська радіостація надасть на хвилі 50.26 спів хору з церкви св. Анунціяти у Фльоренції.

З приводу Святого Року італійська королівська пара, як зачувати, зложить офіціяльну візиту папі і побуде у нього в гостях три дні. Буде це перша королівська візита після підписання латеранського пакту й створення держави Чіттадель Ватікано

Концентраційні табори в Німеччині.

ФРАНКФУРТ, 31. III. ПАТ. Біля Нойберґа створили концентраційний табор, де приміщено 1.500 політичних вязнів, соціялістів і комуністів. Вони будуть заняті при будові доріг. У Дахав, біля Мінхену створили табор, в якому приміститься 5.000 людей.

Протижидівський бойкот в Німеччині.

БЕРЛІН, 31. III. ПАТ. Німецька преса оголошує сьогодні дальші розпорядки центрального комітету для протижидівського бойкоту. Комітет остерігає перед всякими насильствами супроти жидівських підприємців, щоби не дати притоки до видалювання службовців, редукції плат і т. п. В Берліні виїдуть в суботу на місто фотографічні і фільмові стежі, які будуть робити знимки осіб, що купують у жидів. Фільми будуть висвітлюватися в кінах. Президент поліції в Альтоні наказав жидівським склепам під загрозою арешту вивісити плякати з написом „жидівське підприємство“.

ЗАЧИНЕНІ ЖИДІВСЬКІ КРАМНИЦІ.

БРЕСЛЯВ, 31. III. ПАТ. В долішньо-шлеській провінції повідомляють, що наслідком акції нац. соціялістів багато жидівських крамниць від учора зачинені. В Гльогав пробоєвики приспівували жид. лікарів і адвокатів, щоби зачинили свої кабінети.

По широкому світі.

— З Вільна виїхала до Москви делеґація шевців переговорювати в справі постачання обуви для Радянщини.

— Проф. Айнштайн зрікся пруського горожанства, вважаючи себе швайцарським громадянином.

— Над Сицилією перетягнув 29. п. м. катастрофальний ураган, заподіявши велике знищення.

Протирелігійна кампанія в Радянщині.

МОСКВА, 31. III. ПАТ. Союз воюючих безбожників вкладив проект сьогорічної протирелігійної кампанії в часі Великодних Свят. Кампанія буде тревати від 1. до 25. квітня. Спеціяльну увагу спрямують на село, де кампанія проти Великодних Свят має бути мотивована шкідливістю святкування в часі весняних пільних робіт. Дня 1. квітня виїде на села кільканадцять бригад безбожників з кіноними і рисівними апаратами та безбожницькою літературою. Державне радянське видавництво видало серію книжок і брошур протирелігійного змісту. Подібно буде переведена пропагандова акція проти жидівського свята пейсаху і магометанського Курбан-байраму.

—o—

Сензаційна заява Гітлєра
в українській справі.

Німецький канцлєр заповідає зірвання союзу з СРСР та підтримання пляну самостійної української держави!

Берлін, 1. квітня 1933.

Телєфон від нашого кореспондента п. Калеча:

„Я щасливий, що можу перший передати безпосередньо до української преси велику звістку:

Перед хвилиною канцлєр Гітлєр виголосив велику промову на сходинах усіх закордонних журналістів. Він заявив між іншим таке: „Нова Німеччина розчарувалася щодо вартости союзника, який своїми руйницькими ідеями, грішми, аґентами і директивами сіє серед нас моральний розклад та дезорґанізує нам державу. Пакти неаґресії СРСР з Польщею і Францією доказали до решти безвартність російського союзу для Німеччини. Не може також той уряд, який бореться проти насильства побідників над побідженими, спокійно дивитися на поневолення російсько-жидівськими комуністами **великого і шляхетного українського народу** та народів Кавказу. Тому ми рішили — сказав Гітлєр — **ліквідувати наші союзницькі умови з Рапалля і Берліну та доложити всіх заходів, щоби здусити комунізм в його московському осередку та допомогти визвольницьким змаганням України. Тільки упадок більшовизму та повстання нової сильної української держави може завести рівновагу міжнародніх сил в Европі та спокій у цілому світі!**“

Другий соціялістичний інтернаціонал проти Гітлєра.

Екзекутивний комітет другого соціялістичного інтернаціоналу, що зібрався без участи представників німецької соц.-демократії на нараді в Парижі, оголосив відозву в справі боротьби з фашизмом у звязку з подіями в Німеччині. Резолюція, принята комітетом, стверджує, що комуністичний інтернаціонал не відповів на пропозицію з лютого ц. р. у справі зорґанізування солідарної акції проти фашизму. Соціялістичний інтернаціонал підтримує дальше свої пропозиції. Навязуючи до заяви мін. Герінґа, що німецька соц.-демократична преса буде заборонена доти, доки соціялістична преса інших держав не перестане атакувати гітлєрівців, комітет осуджує в обуренням цей шантаж і подає до відома всего світа, що керманичі Німеччини беруть соціял-демократів як закладників, надіючись змусити тим способом до мовчанки міжнародне сумління. Означає цей маневр даремний. Міжнародня соціялістична преса не піддасться під контролю Гітлєра та Герінґа і буде дальше поборювати гітлєрівський терор.

Председник німецької соц.-дем. партії Отто Вельс, вислав президії другого соціялістичного інтернаціоналу таку депешу: Рішення, принятi бюром другого інтернаціоналу без запрошення і співучасти німецьких представників, спонукали мене заявити виступлення з бюра інтернаціоналу.

ДОРОСТАЮЧА МОЛОДЬ повинна вживати рано шкляночку натуральної води **FRANCISZKA - JÓZEFA**, яка чистить кров, направляє функцію шлунка і кишок із спасенним успіхом для дівчат і хлопців. Пор. II лікарі.

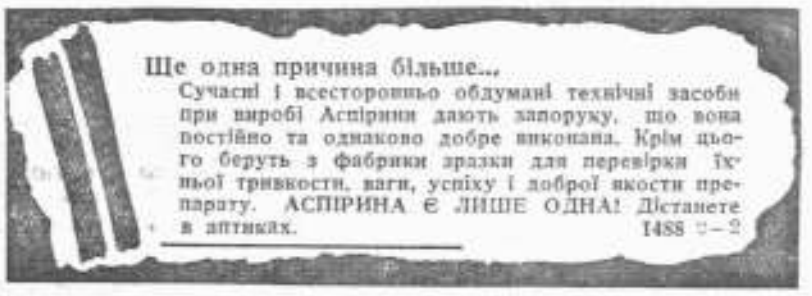

Ще одна причина більше...

Сучасні і всесторонньо обдумані технічні засоби при виробі Аспірини дають запоруку, що вона постійно та однаково добре виконана. Крім цього беруть з фабрики зразки для перевірки їхньої тривкости, ваги, успіху і доброї якости препарату. АСПІРИНА Є ЛИШЕ ОДНА! Дістанете в аптиках. 1488 2—2

Ще про відносини в українському професійному русі.

Голос Союзу українських приватних службовників „Супруга“ в цій справі.

Від теперішньої Управи Т-ва українських приватних службовників „Супруга“ дістали ми за підписом урядуючого голови д-ра М. Стахова і заступника голови д-ра Яр. Олександрина на тему відносин в українському професійному русі такі замітки: У ч. 74. „Діла“ в дня 25. березня ц. р. появилася стаття під заголовком „Нездорові відносини в укр. професійному русі“, опарта на неточних і неповних інформаціях, і тому просимо отсим помістити в інтересі вияснення важної справи перед українським загалом, слідуюче:

„Не є вірною інформація, яку одержала редакція „Діла“, що службовники „Народної Торговлі“, попали в конфлікт із Союзом Українських Приватних Службовників „Супруга“ через нетакт та інші особисті прикрости голови і заступника голови „Супруга“.

Від службовників „Народної Торговлі“ почалася внутрі „Супруга“ боротьба з проводом Товариства ще перед тим, заки цей провід обрали теперішні провідники. Ця боротьба почалася зараз потім, як н. доцільно думаюче членство „Супруга“ усіх національних течій уступило з проводу в Союзі пп. П. Кіт (голову Самопомочі Н. Т.), В. Соровецича, Ст. Рудика й інших, себто групу, яка намагалася зробити зі „Супруга“ партійну клітину протинаціонального напрямку. Ця група осмілилася навіть записати офіціально членів „Супруга“, а напередодні виборів до Каси Хорих в р. 1929-му р., голосувати на листу „Робітнича Солідарність“, яка у своїй „платформі“ поборювала не тільки всі українські національні групи, але навіть т. зв. шумськівців. Це викликало стихійне бурення величезної більшости членів „Супруга“. Склика'о надзвичайні Загальні Збори Союзу, на яких усунено ту групу від проводу організації. Від того часу на всіх зборах і засіданнях п. П. Кіт від лінії опозиції проти національного напрямку „Супруга“. Нпр. на Загальних Зборах „Супруга“ 22. березня 1931 року, коли обговорювали діяльність Ради „Супруга“ в 1930 році за голови Союзу Льва Ясінчука. — П. Кіт говорив, як про це свідчить протокол Загальних Зборів „Супруга“, надрукований в „Службовику“, ч. 4. за 1931. рік, слідуюче:

„Напримір праці в організації т. Юг. іменем службовників Народної Торговлі узнає за непотрібні, а саме за мало професійний, а скорше національний“...

Починаючи від т. І. 1931 року, отже за головування Л. Ясінчука, службовники Народної Торговлі, всупереч виразній постанові Загальних Зборів „Супруга“ почали самовільно вплачувати титулом вкладки до „Супруга“ менше, як належало. Одночасно велася проти „Супруга“ анонімна кампанія на сторінках „Кооперативних Вістей“, „Сель-Роба“, „Сили“ та інших подібних газет. Вершком цієї кампанії була виступи п. Кота, звону від усіх службовників Народної Торговлі, на Загальних Зборах „Супруга“ дня 12. III. 1932. року, які викликали тоді одноду шний осуд з боку всеї національної преси. „Діло“ тоді писало:

„Не викликає, що цілі сесії були ділом одної людини і мильним рекламним значінням професійної організації у службовників Нар. Тор.“

„Новий Час“ з 2. березня 1932 року писав про роботу проводу службовників Народ. Торговлі так:

„Тому нічого не дивувала поведінка цих членів на зборах (п. Кота і тов.), бо вони весь час отверто на всіх зборах поборювали діяльність Союзу, що йшла по лінії української національної ідеї, а вимагали, щоби Союз від неї відрікся“.

Дає в правдоподібність, що цілої дії „Самопомічі“ службовників „Нар. Торговлі“ не обмежувачувала особисто теперішнього проводу, ані неурядуючого голови д-ра К. Кобеського в якійсь „апедикличності“, або з „егоцентризмі“, а йшла в управлянні своєї реклямової тактики ген підносити інші замітки і то не якими окремими осіб а

Читайте та передплачуйте

ЛІТ.-НАУК. МІСЯЧ.НИК

„ДЗВОНИ“

Льва'о, Японська ч. 7, II. пов.

повжди проти місцевого проводу „Супруги“, що можна ствердити документами. В „Супрузі“ на тлі відносин із „Самопомічю“ Нар. Торговлі — була лише одна особиста справа, а не справа п. П. Кота. Його повелінку Загальні Збори „Супруги“ з дня 18. III. 1932 р. піддали під розсуд окремої комісії. Ця комісія осудила п. П. Кота за ширення між службовцями Народної Торговлі „злобних інсинуацій на те, щоби нарешті настроїти службовців Народної Торговлі проти головного проводу своєї професійної організації і довести до її розбиття“. („Службовець“ ч. 2. за лютий р. 1933.).

Далі є правдою, що як до цього року „Супруга“ мав своїх представників у Суді Праці, але це не має ніякого суттєвого значіння.

По усуненні від проводу „Супруги“ п. Кота і його прихильників у Раді „Супруги“ запанували вкінці здорові відносини, гармонія і солідарність. Всі справи засадничого характеру завжди рішаються одноду шно, а при тім треба тямити, що в Раді є люди найріжнороднішних українських, громадських течій. „Супруга“ веде живу акцію матеріяльної, правної, організаційної та моральної помочи своїм членам. Зокрема створено за нового проводу фонд допомоги безробітним умовним правівникам, який вже досяг висоти 10.000 золотих. Створено фонд посмертної допомоги (сьогодні біля 4.000 зол.), одорсовано банк „Супруга“, який дає значну кредитову допомогу членам, а в останньому році збірними зусиллями ідейних членів „Супруги“ засновано фабрику цикорії п. н. Кооператива „Суспільний Промисл“, де находить працю безробітні члени. На жаль, від участи в ній кооперативі здержалися теж службовці „Народної Торговлі“, хоч її головою ані заступником голови не є ті особи, які є головою і заступником голови „Супруги“.

Всякі інші твердження про „Супруга“ в „Ділі“, які суперечать вище представленому станові річей, є неправдиві.

Львів, 28. березня 1933.

Жиди просять охорони.

БЕРЛІН. 31. III. ПАТ. Провідна репрезентація жидів німецьких громадян і президія жидівської віроісповідної громади в Берліні вислали до през. Гінденбурґа, канц. Гітлера і міністрів письмо, в якому протестують проти заходів діляння на шкоду німецького народу і просять охорони. Бойкотова проклямація нац.-соц. партії, сказано в писанні, викликала між німецькими жидами сильне вражіння.

——o——

ГІТЛЄРІВСЬКІ КОМІСАРІ ДЛЯ ЖИДІВСЬКИХ СПРАВ.

БЕРЛІН, 31. 3. ПАТ. Управа нац.-соц. партії берлінської округи видала своїм професійним організаціям вказівки, згідно з якими в поодиноких жид. підприємствах іменують нац.-соціялістичних персональних комісарів. До вимог тих комісарів мусять пристосовуватися власники підприємств. Комісарі ці мають пильнувати, щоби нежидівського персоналу не позбавляли праці. Жидівський персонал або персонал жидівського походження мають відправити. Мають також усунути жидів із комунальних і прилюдних підприємств та з видавництв часописів, які належать до жидів. Дня 1. квітня ц. р. в 15. годині робітники та службовці не-жиди, заняті в жидівських підприємствах, мають покинути працю та прилучитися до вуличних демонстрацій.

——o——

Пів міліярда для безробітних.

ВАШИНҐТОН, 31. III. ПАТ. Сенат ухвалив проект закону, що уповажнює уряд створити фонд у сумі пів міліярда долярів на організацію робіт для безробітних. Потрібні фонди будуть зібрані шляхом продажі бонів.

——o——

РОЗВЯЗАЛИ ШУЦБУНД У ВСІЙ АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ, 31. 3. ПАТ. Наслідком постанови кабінету канцлер Дольфус видав приказ розвязати республиканський Шуцбунд у всій Австрії. Рівночасно уряд оголосив, що вжие найгостріших засобів, аби протидіяти спротивові та взиває населення підтримувати акцію уряду.

——o——

ВИБУХ У ХЕМІЧНІЙ ФАБРИЦІ.

ЛЬОНДОН, 31. III. ПАТ. У фабриці хемічних артикулів у Мічем наступив сильний вибух, що знищив майже всю фабрику. Досі з під звалищ добули одного вбитого й около 30 ранених. З околичних домів вилетіли шиби.

——o——

БІЛЬШОВИЦЬКИЙ ПОСОЛ У ПІЛСУДСЬКОГО

У звязку з авдієнцією більшовицького посла Овсієнка у польського міністра закордонних справ Бека повідомляють, що наслідком тієї розмови небаром прийме ще пос. Овсієнка на авдієнції Пілсудський. Польські політичні кола твердять, що ця перша конференція більшовицького посла в Пілсудського матиме велике значіння

АМБАСАДОР НАДОЛЬНИ В ГІНДЕНБУРҐА.

БЕРЛІН, 31. 3. ПАТ. Президент Гінденбурґ приняв нині амбасадора Надольного. Амбасадор здав звіт із переговорів, які відбулися на розбройній конференції в Женеві.

——o——

Як ховали письменника.

Над могилою О. Турянського.

30-го ц. м. проводило львівське громадянство на останній супочинок Осипа Турянського, що випадково опинився у Львові і тут нежадано помер. Приїхав він на курс українознавства, організований для вчителів-українців Львівською Шкільною Кураторією, і почуваючи себе здавна недужим, піддався лікарській опіці. Виявилось, що його недуга більш як поважна і домагається негайної операції; тимчасом поміч прийшла запізно.

Був прегарний, сонячний день; пахло справжньою весною. Бувають такі контрасти, коли природа в день похорону людини, якої все життя було неспокійне, бурхливе, пошматоване злиднями та трагедіями, хоче немов надолужити покійному за життєвий шлях і всміхається йому на прощання погідним небом. Такий був похорон Турянського. Численні товариші, що зїхалися на курс українознавства, взяли участь у сумних проводах. Похорон відбувся тихо і поважно. Над могилою промовив колишній товариш покійного, проф. Ю. Чайковський із Станиславова, згадуючи особливо роки шкільної науки О. Турянського, що звертав на себе увагу феноменальними здібностями, всестороннім зацікавленням і небуденним талантом. Як товариш належав він до тих виняткових одиниць, з якими у розмові кожний міг скористати, поширити своє знання, поговорювати про те, що його цікавить.

На похорон приїхали з польської жіночої семинарії у Товмачі учениці О. Турянського і відспівали над його могилою прощальну пісню. Могила його находиться на окраїнній смужці Личаківського цвинтаря, ще майже невкритій гробами, звідки видко недалекі приватні будинки від сторони Погулянки. Весь час підчас надмогильної відправи доходила від тих будинків весела пісня „Многая літа“, що її співало якесь веселе товариство з нагоди приналідного свята. Глибоку іронією віяло від цього контрасту і присутні відходили з похорону з почуванням глибокої меланхолії.

НОВИНКИ

— **Взуття купуємо в „КОМЕТІ“.** Купуючи в „Кометі“ даємо працю і заробіток нашим ремісникам. Свій до свого і по своє! 9—?

— **Овочеві щепи і кущі** можна дістати у фірми: **А. Терпиляк,** Залуква почта Галич. Ціни в золотих за 1. штуку: **Яблуні** (головно зимові торговельні відміни): 0.50, 1.00, 1.50, 2.00; **Груші:** 1.50, 2.00, 2.50; **Черешні і вишні:** 1.75, 2.00; **Сливи:** 2.00, 2.50; **Волоські горіхи:** 2.50, 3.00; **Мерелі** (кущі): 2.00, 2.50; **Брескви:** 1.00, 1.50, 2.00; **Виноград** щеплений, дворічний: 1.00; **Агрест:** 1.25; **Порічки:** 0.40, 0.60; **Малини:** 0.20. Цінники безплатно. 1640 2-3

— **Книжка на часі.** В останнім часі багато говорять і пишуть про релігію й церкву у відношенні до політичних змагань нації. Отже є необхідним прочитати цінну працю ідеольога українського державництва В. Липинського п. з. „Релігія і церква в історії України“. Ціна примірника 2.50 зол. (за кордоном 0.50 дол.). Просимо висилати гроші чеками (почт. складанками), виписуючи як власника конта: „Drużyna“ — Lwów, число конта: 410.928. Дописка „Рел. і церква“ на середній частині чека вгорі вистане за замовлення). Чеки можна дістати в кожному почт. уряді. (Складанка коштує 5 сот., надавання грошей нічого). Спішіться, бо наклад малий! Видавництво „Дружина“ — Львів, почт. скритка 323. 1651

— **Концерт Марії Сокіл у Львові в середу 5. квітня** передбачає зовсім нову програму. Першу частину заповнять пісні українських композиторів (Степовий, Стеценко, Лисенко), другу російських (Рахманінов, Римський-Корсаков, Чайковський, Василенко), третю пісні Штравса, четверту — низка оперових арій. На само закінчення концерту — незвичайно ефектовна велика арія „Думка Парасі“ з Мусоргського „Сорочинський ярмарок“. Таким робом цей концерт п-і Сокіл цікавий не лише особою артистки та її високими мистецькими вартостями, але й своєю програмою, яка здебільша вперше буде виконана на українській естраді. Концерт уладжує Музичне Т-во ім. Лисенка. Фортепіяновий супровід у руках Антона Рудницького.

— **Зміни у Видавництві І. Тиктора.** Як зачуваємо, між п. Ів. Тиктором, видавцем „Н. Часу“, „Нар. Справи“, „Нашого Прапору“ і „Комаря“, та д-ром Р. Дашкевичем, головою „Вел. Луґу“, йшли в останньому часі розмови, які закінчилися вчора повним порозумінням. Часописи п. Тиктора почнають підтримувати активно справу „Лугів“, зате редактором „Вістей з Лугу“ стає ред. Осип Боднарович.

— **Радіо — дітям.** Львівське радіо організує збірку на дітвору і з тією метою викупило на 5. квітня виставу театру „Ріжнородностей“, де йтиме комедія Флерса й Каве „Михася та її мама“ зі знижкою білетів на 40 проц.

Вода мінеральна
JODOWO-SODOWA
виробу фабрики **„ЗДОРОВЛЯ“**
лікує успішно кривицю і скрофульозу. Продається у фляшках і сифонах.

— **Паризька Ґрупа Українських Мистців** просить нас помістити заяву, що вона уповноважнює п. О. Лагутенка своїм одиноким представником в усіх мистецько-організаційних справах. „Співпрацюючи тісно кілька років у своїх мистецьких справах з п. О. Лагутенком, Паризька Ґрупа Українських Мистців признає його особливі заслуги для зближення українського мистецтва з мистецькими чинниками Заходу і не маючи іншої змоги, цією дорогою висловлює йому свою сердечну подяку за безінтересовану віддану працю та турботи“. М. Кричевський, А. Акар-Карвовський, В. Перебийніс, Р. Турин, Андрієнко, Редько, В. Хмелюк, Северин Борачок, Третяків, А. Більський. Мистці в усіх мистецько-організаційних справах прохають звертатись на адресу: A. Lahutenko, **7 rue Foch, Bois-Colombes (Seine).**

— **Новий памятник у Львові.** Як довідуємось ректор Духовної Семинарії у Львові о. Йосиф Сліпий замовив в артиста-різьбаря С. Литвиненка погруддя еп. І. Бучка, яке має бути поміщене в одній з бічних алей городу Духовної Семинарії.

— **„Коломию переслідує манія газетярська“.** Під цим наголовком читаємо в коломийському „Новому Житті“ (ч. 3): „За короткий час за починном „Життя Покуття“ появилися в Коломиї: „Правні Поради“, „Сіяч“, „Плуг“, а оце має появитися на світ новий часопис „Батьківщина“, що по запевненням редакції має займатись чисто локальними справами. Побачимо...“

— **Товариство охорони звірят у Львові** звернулося до президента міста з проханням, щоби відступити йому право ловити скажені собаки, а не віддавати їх на поталу міських лупіїв, які поводяться з ними негуманно, зачиняючи їх до клітки.

— **Хто виграв на льотерії?** 20-того дня тягнення Держ. Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 110111; 10.000 зол. на ч. 84071, 91344; 5.000 зол. на ч. 15662, 21126, 21532, 26580, 42152, 67753, 113467, 126509; 2.000 зол. на ч. 4445, 32088, 43229, 44401, 49250, 71599, 114345, 119875, 125908, 132903, 146555; 1000 зол. на ч. 3798, 6186, 9935, 18520, 18721, 27921, 27954, 28122, 29102, 38990, 41621, 42267, 42428, 49313, 54958, 62514, 65855, 73704, 74841, 78064, 80724, 90853, 94558, 98258, 105911, 106078, 108741, 114442, 114512, 122037, 122843, 124278, 135706, 135786, 138722.

— **Трамвайники приняли новий службовий правильник.** У президента м. Львова відбулася 30. ц. м. конференція з представниками трамвайової прислуги в справі нового службового правильника. Переговори скінчилися компромісово. Трамвайові службовці приняли новий правильник за основу дальшої праці, а през. Дроянівський обіцяв перевести таку корректуру правильника, щоби кожний службовець мав серед вільних днів бодай одну неділю в місяці.

— **Трагедія голодної Гуцульщини.** Гурток лещетарів, що вибрався недавно з Ворохти на вершок Кичери, побачив на полонині несамовите явище. З нужденної гуцульської хати вийшов кількалітній хлопчина, зовсім голий і виліз на стріху. На запит лещетарів, чому він не вбрався, відповів, що не має ніякого вбрання, а виліз на дах, щоби грітися на сонці. За хвилину вийшла старша його сестричка тільки в сорочці і бачучи, що братчик від зимна посинів, скинула зі себе сорочку і дала братові, лишившись сама гола. Лещетарі довідалися, що це

сироти, яким мати померла торік. Діти лишилися без одежі та їди й жили з милостині. Змилосердившись над ними, лещетарі відступили їм свої харчі та постаралися, що занялися ними люди.

— **Самогубство студента політехніки.** 20-літн. студент варшавської політехніки Віктор Блотніцький сидів у першорядному ресторані цілу ніч. Коли кельнер зажадав, щоби Блотніцький заплатив рахунок 88 зол. 20 сот., студент сказав, що заплатить дома. До дому поїхав із студентом кельнер та поліцай. Тут Блотніцький кинувся з 3-го поверху та згинув на місці.

— **Відкопав крадені річи.** В околиці Погуляники в лісі Вірменок поліцай найшов срібний ніж з монограмом Б. Г. Тоді став докладно розсліджувати околицю і запримітив горбок. Коли розкопав цей горбок, найшов там верхи трьох мужеських і жіночих футер, столове срібло з монограмами та бранзолетку, дві хусточки й одну жіночу рукавичку. Це злодії закопали були недавню добичу. Поліція веде слідство.

ЗБІЛЬШУЄ ВАГУ ТІЛА, побуджує апетит, загально зміцнює **JECOROL**, магістра А. Буковського, який має в собі вітамінові складники. Вистерігайтеся безвартісних фальсифікатів і підрібок.

— **Криваві події в Лодзі.** В часі віча страйкуючих текстильних робітників на ринку Воднім і сусідних вулицях зібралася велика юрба народу, яку провідники страйку намовляли до демонстраційного походу. Поліція розігнала кортеж, причому арештувала кілька осіб. За кілька годин робітники знову почали збиратися, а коли надійшла поліція, розпочалася револьверова стрілянина, наслідком чого два поліційні старшини й три постерункові потерпіли рани. У відповідь на те поліція вжила пальної зброї. Впала сальва й шістьох демонстрантів потерпіло рани, з яких один умер у шпиталі. На місце подій прибула слідча влада й наказала численні арештування. Явилися теж один комуністичний посол і посолка.

— **Комуністи між мазурами.** На терені повітів Горлиці, Ропчиці та інших повітів західної Галичини поліція, як повідомляє польська преса, ліквідувала селянську комуністичну організацію „Зедночене хлопско-роботніче Пшимлосць." Арештовано 37 провідників.

— **Залишаються в краю.** Професійний союз рільних робітників у Варшаві перевів анкету про ситуацію, яка витворилася на селі наслідком цілковитого припинення рільної еміграції. На основі обчислень союзу залишиться в краю коло 150.000 рільних робітників, що находили заняття за границею.

— **Фальшівники монет.** У звязку з викриттям тайної фабрики грошей у Східниці поліція арештувала в Отинії головного фальшівника Франціщка Скшента, у якого в часі ревізії найшла більшу скількість столу, матриц і готових фальсифікатів. Скшент признався до вини і заявив, що сфальшовані монети пускали арештовані вже Дубель та його жінка.

— **Рибак згинув від гранати.** В мешканні рибака Кендзьора в Ловичу вибухла артилерійська граната й розірвала його на кусники. Його жінку і сусіда покалічило. Показалося, що Кендзьор уживав гранат до оглушування риб і тим разом своєю неосторожністю спричинив катастрофу.

— **Довідуємося, що привозові труднощі, які останньо-** **чала фірма Д-р А. Етчер в Олівї, з днем 21. березня ц.** **р. зовсім шезли, тому згадана фірма може знов полагоджувати повну фабрикацію відомих і цінених своїх виробів.**

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": *„СТУДЕНТ-ЖЕБРАК".*

Легка комедія на підставі оперетки Міллекера, без нових вкладок, нової інтриги, вибагливої вистави, навіть ві старими, добре відомими піснями. Зате маємо кілька типів справді комічних, головний автор і акторка мають добрі приємні голоси. Тема: пригоди молодих старшин у військовому гарнізоні.

КІНО „АТЛЯНТІК": *„ІІ 10-ИЙ ЛЮВКО.*

Є це фільма зроблена з відомої французької комедії „Кікі". Одна її фільмова перерібка вийшла вже кілька літ тому у Львові у головній ролі з американською артисткою Констанцією Тальмеджи. Ця нова фільма зроблена відомим чеським режисером Лямачем, частим партнером Анні Ондри, Анні Ондра, як звичайно, знаменита в ролі наївної і одночасно прехитрої дівчини, що вміє своєю енергією та впертістю добитись свого.

—o—

ВІДГУКИ ДНЯ.

Першого кв'тня.

Здибаю знайомого. Нове убрання, нова валортка, йде і посвистує.

Привитались ми і — як то звичайно в нас буває:

— Що чувати? — питаю.

— Все добре. Ось оженився, знаменито себе почуваю. Тільки як згадаю парубоцькі часи — мороз пова шкірою проходить. Але й тя, бачу, змінився. Відмолодшів, голова до гори, порядно вбраний. Видно нарікання твої у фейлетонах, це тільки так — на експорт. Хе-хе-хе.

— В самій річі, мені тепер багато ліпше. І виплачують точно на першого і довгів позбувся і є надія на ще ліпше. Але... знаєш... розумієш, цього не можна розтрубльовати. Завсіди ліпше, як чоловіка жалують. Хі-хі-хі.

— Хе-хе-хе-хе.

Посміялись ми сердечно, бо і є в чого і погода підходяща. Сонінько боже як мама, а синява — розкіш одна.

А після того ми на політику перейшли. Знайомий приїхав недавно з заходу, не знаю напевно: з Перемишля чи навіть з Ярослава, то й привіз дещо цікавого.

— Є всі познаки, — каже — що крізі буде кінець.

— У світі?

— У світі напевно, а в Польщі теж почався. З хвилею як прийде свіжий гріш...

— Нова валюта?

— Ні. Але що іншого. Польща дістала від Німеччини дуже велику позичку, хоч і на досить тяжких умовинах. Німці дали позичку з тим, що матимуть виключне право експльоатувати фільми польської продукції. Польща зі своєї сторони зажадала імпорту більшої скількості німецьких жидів і тепер тільки йде про висоту контингенту.

— Прекрасно. А ми тут, у Львові, думаємо, що там на заході Бог-зна які розбіжності.

— Були, але це вже належить до історії.

— А що так, з внутрішньої політики?

— Дещо є нового, але не занадто. Хіба те, що воєвода Юзефський має їхати до Індій упорядкувати варшавські справи, так як це зробив на Волині. Кажуть, що в цій справі звернувся Мекленальд до Петі Першого, але той ще отягається з відповіддю.

— Думаю, що має слушність. Шкода було б тратити такого випробуваного симпатика українського народу. Готові в нас початися сварки, розлори... Але з другої сторони і англійцям випадає помогти: раз, що народ безпораднийй, а друге, що сентиментальний і добросердний.

Мій знайомий притакнув головою, а рукою заперечив.

— Щодо англійців правда, але щодо нас нема страху. Ми тепер стоїмо як мур, як ще ніколи. Видно вибори недалеко, бо вже партії ворушуються... От УНДО і радикали. Завели „бургфріден" і тільки реверанси та реверанси.

— Ця справа товчеться від давна, часописи давно це підготовили.

— Тим ліпше. Люблю, як є щось підготоване і обдумане. Досить було скоків у невідоме.

— В такому разі — сказав я — бачу, що все є в порядку.

— Все не все, але майже все.

— Щож такого?

— Восьмім хоч би український варшавський театр. Підготовили інтервенцію, вирішили скільки має бути отаманів, а Криму не хочуть до України. А в Галичині! Теж є недотягнення. Дашкевич просить, щоби страшити всіх військом, а „Новий Час" уперся і ані руш.

— Але ти особисто, не маєш ніяких клопотів?!

— І я, брате, маю. Ось ношу третій день пятьсот золотих. Той ідіот Влодко згадував мені що потребує. А тепер часу не має. „Завтра мені дашъ" — каже. Слово даю — пішлю почтою.

— Ну бувай здоров, мушу вже йти — сказав, сів до авта і поїхав. Здається до „Жоржа".

П. С. Забув я додати, що мій знайомий оженився з любови, дістав посаду без протекції і всміхається до людей безінтересовно.

Галактіон Чіпка.

ОДИНОКА ПРАВДИВА УКРАЇНСЬКА ДОМАШНЯ КУХНЯ. СПЕЦІЯЛЬНІ УКРАЇНСЬКІ СТРАВИ. ЦІНИ ДУЖЕ ДЕШЕВІ. РЕСТОРАН І КАВАРНЯ „У Н І О Н", ВУЛ. КОСЦЮШКА 1 (НАРОДНЯ ГОСТИННИЦЯ).

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Теофіля Шуль, жінка священника, пароха Білки коло Перемишлян, померла 25. березня 1933. в Білці по довгій, тяжкій недузі, заосмотрена Найсв. Тайнами, прожившн 54 роки. Покійна була взірцем дружини і матери, матери не тільки для своїх дітей, але для всіх, хто до Неї за помічю звернувся. В. Ій П.!

—o—

Дописи.

СЯНІК.

Шевченківський концерт — виявом зросту нац. свідомости. У неділю 26. березня ц. р. відбувся заходом філії „Просвіти" в Сяноці Шевченківський концерт, який увінчався повним моральним і матеріяльним успіхом, а організаторам приніс велике вдоволення. Бо як не радіти, коли сільська молодь і свідомші селяни являються на концерті гремізльно (в числі 116), не вичисляючи до них тих селян, які прибули на концерт одиницем, а не зорганізованою громадою від читалень „Просвіти"! Як не радіти, коли геть з далекого Улючча, села віддаленого від Сянока аж 24 км., молодь у числі 27 являється на концерті! Або молодь зі села Пельні (10), яка теж їхала аж дві милі до Сянока на Шевченківський концерт. Про ближчі села, як ось Загутинь, Чертеж, звідкіля явилось 12 хлопців і дівчат з читальні „о-ва Качковського"(!), Межибрід, Дубрівка Руська, Вільхівці та Долина навіть не згадуємо, бо тим просвітянським неофітам довелось мандрувати до Сянока вже лише від 8 км. у долину. На концерті явились численно теж дооколичні священники та сільська й місцева інтелігенція і тому велику салю польської міщанської читальні виповнено вщерть. Дбайлива підготовка і гарне виведення поодиноких точок концерту зложились на гармонійну цілість. Тому концерт залишив у всіх присутніх найкращі враження і милий спогад. Захоплена публика нагороджувала всіх виконавців поодиноких точок концерту довго невмовкаючими оплесками. Хор під орудою управного диригента д-ра В. Блавацького відспівав цілу низку пісень у більшости до слів Шевченка. Найкраще відспівав жіночий хор народню пісню М. Гайворонського: „Віддала мене мати", а мужеський хор „Думи мої" Воробкевича. Гарно теж відспівано пісню „Бють пороги" та „Івана Гуса". Видно було, що багато праці вложив диригент у виведення цих обох пісень. Але годі вже було більше видобути від співаків та співачок, яких більшість доїздила вповз Сянока, як ось п. Малиненкова та Слонський з Дуклі, о. Головач з Бесь ка, о. Головід з Гломчі, о. Менціяський з Новосілець, о. Гентиш з Загіря і п. Лехицький з Чертежа. Всім їх щира подяка. Святочну промову виголосив з чуттям п. В. Подубинський, а п. Оля Мішихівна відекламувала з повним зрозумінням псалом Шевченка „Осії глава XIV". Слід замітити, що декламаторка має драматичний хист і тому тяжкий псалом дуже гарно передала. Обох виконавців нагороджала публика рясними оплесками. Не щадила теж оплесків молоденькому скрипкові п. Богданові Чайківському, гімназійному ученикові, який у супроводі піяністки п. Кіндієвої відіграв а бравурою „Угорські танці" Брамса та з молодечою сентиментальністю „Казку" Левицького. Вкінці слід згадати, що концерт тягнувся точно 1 год. 15 хвилин. Це вже тхне европейським духом навіть у Сяноці.

—o—

СПОРТ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ У. С. С.

В мин. неділю відбулися в салі Акад. Дому Загальні Збори Українського Спортового Союзу, на яких явилися представники майже всіх клюбів і спорт. секцій інших товариств, членів У. С. С. Головував на Зборах д-р Б. Гнатевич (при кінці д-р Богдан Макарушка, дотеперішній голова). Присутні вислухали звідомлень поодиноких референтів, в яких виявилося, що У. С. С. обединує тепер 32 клюби або спорт. секції інших товариств, у яких є згуртованих 800—900 членів. Найрухливіші у звітовому році були субреферати копаного мяча, легкої атлетики і лещетерський, слабші ситківський і пливацький, найслабші спортових гор і спорт. суддів. Вкладку до У. С. С. за 1933 рік заплатив, на жаль, тільки 1 клюб. Заг. Збори перевели описля зміну статуту, при чому рішено поділити край на спорт. округи. По ухваленні абсолюторії Спорт. Раді Збори вибрали нову С. Р. в такому складі: Ол. Карпінський — голова, інж. Зубенко Ів., мгр. Дацьо Ст., Струк Остап, Яцкевичівна Люба, Тріль М., Віденька Галя, Гладкий Яр., Слівко Волод., Дирняк Ст., Лаба В., Строкан М., Чапельський Б. і Павлюк Б. — члени. Контрольна Комісія: д-р Б. Гнатевич, інж. Е. Лицинык і мгр. Ю. Старосольський. Збори висловили подяку б. голові д-рові Б. Макарушці за працю в мин. році для добра У. С. С.

УКРАЇНА — ЛЕХІЯ.

Товариські змагання цих дружин відбудуться в неділю 2. ц. м. на гриші Чорних з год. 11 передполуднем, а не з год. 1, як у нас було подано вчора.

ПІНГ-ПОНГ: РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЛЬВОВА — СОКІЛ IV.

В неділю 2. квітня н. р. з год. 3-ій попол. відбудуться в домівці Сокола IV. при вул. Крупярській ч. 15 повищі змагання, до яких запрошено найкращих змагунів та змагунок. Репрезентація Львова складатиме зі змагунів „Плаю" і „Тризуба". Сокіл IV. ставить мистців Львова: п-у „Медведик" Залетського, Мельника, Чорного, Тиса, Муха і Чуру.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ЗВІДОМЛЕННЯ З ПРАЦІ КРАЄВОГО ГОСПОДАРСЬКОГО Т-ВА „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР“ за 1932 р. Львів, 1932. Стор. 40. Форм. 16⁰.

ПЕРШИЙ КОНГРЕС УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ У ДНЯХ 15. і 16. ТРАВНЯ 1932 р. У ЛЬВОВІ. Накладом Українського Технічного Т-ва. Львів 1933. Зміст: інж. Крохмалюк Ю.: Підготовчі праці до скликання І. Конгресу Українських Інженерів; Звіт з конгресу; Статистичні матеріали: Інж. С. Пастернак: Статистика українських інженерів і студентів вищих технічних шкіл на західньо-українських землях і еміграції. У книзі багато фотографічних знимок. Окладинка великої мистецької вартости роботи П. Ковжуна. Стор. 80. Формат 4⁰.

ПОПИСОВІ ВПРАВИ НА РІК 1933 І 1934 ДЛЯ ЛУГОВИЧОК І ЛУГОВИКІВ укладу Івашки і Юрка Мамчака. В. Жовнір: **Відбиванка.** Накладом Редакції „Вісти з Лугу“. Львів, 1933. Стор. 26. Форм. 8⁰.

ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ ДУМОК У СТАРИНІ Й СЕРЕДНІХ ВІКАХ. Написав Михайло Драгоманів. Обробив для самоосвіти К. Пушкар. Видавництво „Самоосвіта“ ч. 40. Яворів, березень 1933. Стор. 48. Форм. 16⁰.

ЖУРНАЛИ.

НИВА, часопис присвячений церковним і суспільним справам. Зміст: Митрополит Андрей: З виказів про всхезу; Рауль Паї: Праця Апостола — званням; о. Р. С.: Плащаниця; Ол. Буць: До порушеної теми; о. Юліян Дзерович: Вісти з Т-ва св. Андрея; о. Р. Х.; Українські справи в Бельгії; о. Т. Цегельський і о. Й. Ганкевич: Дещо зі священичої традиції; о. Й. Р.: Богослуження зимою; Відозва; Всячина.

ДЗВОНИ, літературно-науковий журнал ч. 3. Львів 1923. Зміст: У. Кравченко: Через Твоє із мертвих Воскресення; Вега: Христос воскрес; Б. І. Антонич: Надія; Я. Биркас: І сниться село тобі пяне; Г. Костельник: Іскри; К. Королева: Молитовник; В. Липинський: Релігія і державно-творче життя; Г. Ферреро: Чи майбутність належить до комунізму, чи до капіталізму; А. М. Андрієвський: До інтерпретації поезії Т. Шевченка „До живих, мертвих і ненароджених...“; Ст. Смаль-Стоцький: Українська мова; Хроніка; Рецензії; Бібліографія.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ, ілюстрований журнал історії та побуту. V. Річник. Ч. 4. квітень 1933. Зміст: С. Федорів: Кубанський дід; М. Демянчук: Розброєння старшинської школи в Камянці Струмиловій 1. IX. 1918; Ол. Доценко: Рейд от. Тютюнника; Г. Пузіцький: Ще в справі 10. і 11. листопада 1920 р.; В. Струць: Бандит; д-р Д. Кобилянський: Київський Укр. Генер. Військов. Шпиталь 1917—1918 р.; П. Магас: Перші бої з денікінцями; Українці Богданові Лепкому; д-р І. Карпинець: Історія 8-ої Галицької Бригади; Т. К.: Великий День; д-р Андрій Лумів (посмертна згадка); Бібліографія.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД, місячник. Р. І. ч. 2. Черкіщі, березень 1923.

ВІСТИ З ЛУГУ, письмо присвячене луговим і січовим справам, просвіті і науці. Рік VIII. Ч. 2—3. Львів, лютий-березень 1933.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 1. квітня, год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор“.

Неділя, 2. квітня год. 3.30 попол. „Кармен“.

Неділя, 2. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор“ (Абон. 10).

Понеділок, 3. квітня, год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор“ (Абон. 10).

Театр Ріжнородностей.

Субота, 1. IV. год. 7.30 веч. „Михася та її мати“, комедія Фльорса Кенсета (прем'єра).

Неділя, 2. квітня год. 3.30 попол. „Мадмуазель“ (Абон. 7).

Неділя, 2. квітня год. 7.30 веч. „Михася та її мати“ (Абон. 9).

Понеділок, 3. квітня год. 7.30 веч. „Михася та її мати“.

Кіна.

АДРІЯ: „Вулиця осуджених душ“.
АПОЛЬО: „Всім вільно кохати“.
АТЛЯНТИК: „10-ий любко“ (Анні Ондра).
КАСІНО: „Маски д-ра Фу Манчу“ (Бомис Карлов).
КОЛІСЕЙ: „Кохання серед снігу“, ревія „Румба покріпляє“.
КОПЕРНИК: „Галька“.
МАРУСЕНЬКА: „У тіні хреста“ (Нероїв цирк).
МІРАЖ: „Доктор Джекиль і містер Сайд“.
ОАЗА: Нечинне.
ПАЛЯС: „Студент-прошак“.
ПАН: „Райський птах“ і ревія.
ПАСАЖ: „Прерії в полум'ї“.
ПРОМІНЬ: „Король Парижа“, „Веселий вдовець“.
СТИЛЕВЕ: „Жінка на одну ніч“.
УТІХА: „Гегенна жінки“ й ревія.
ХИМЕРА: „Бльонд Венус“ (Марлена Дітріх).

Закордонне радіо.

Субота, 1. квітня 1933.

Кенігсберг (217,1) 19.00 Шубертові пісні, **Братислава** (279,3) 16.10 Концерт, 18.00 Легка музика, **Міляно** (331,4) 17.10 Оркестра, 19.35 Сучасна музика, 20.45 „Ромпіколло“ оп. Пієтрія, **Штутгарт** (360,6) 12.20 Пісні, 13.30 Військ. орхестра, 20.45 „Циганське кохання“ оп. Легара, **Гельсінгфорс** (368,1) 19.05 Пісні, **Білгород** (429,7) 16.00 Нар. музика, 16.30 Спів, 19.05 „Дер Вафеншмід“ оп. Льорцінга, **Прага** (488,6) 20.05 Концерт, **Брюсель** (509,3) 21.30 „Чеснотлива Зузанна“ оп. Жільберта, **Мінхен** (532,9) 20.10 Вес. вечір, **Харків** (937,5) 9.00, 13.50, 15.10, 20.00 Концерт, 10.00 Радіокомпозиція.

Неділя 2. квітня 1933.

Братислава (279,3) 16.00 Концерт, **Копенгаген** (281,2) 20.00, 21.05, 21.55 Військ. орхестра, 21.30 Пісні, **Міляно** (331,4) 14.30 Трансм. копаного м'яча з Женеви: Італія — Швайцарія, 20.45 „Ромпіколло“ оп. Пієтрія, **Штутгарт** (360,6) 20.05 „Дочка полку“ оп. Доніцетія, 22.45 Пісні, **Лайпціг** (389,6) 14.30 Камер. музика, **Білгород** (429,7) 15.00 Хор, 20.00 Концерт (орхестра, спів), **Рим** (441,2) 17.00 Концерт, 20.45 „Тореадор“ оп. Карайля та Монктона, **Бероміністер** (459,4) 19.40 Нар. пісні (жін. хор), 20.45 „Ч. 66“ оп. Офенбаха, **Відень** (518,1) 11.25 Концерт, 16.30 Камер. музика, 20.00 „Рін-Рап“ оп. Планкета, 21.35 „Весна“ оп. Легара (прем'єра), **Будапешт** (550,5) 11.55 Богослуження, концерт, 16.15 Концерт, 19.15 „Троянда Стамбулу“ оп. Лео Фала, **Харків** (937,5) 9.00 Концерт для молоді, 10.00 Радіошпрк, 10.30 Концерт для дітей, 13.50 Концерт, 15.10 Літ.-муз. монтаж, 18.10 Суч. рос. музика, 19.00 Концерт із театру „Березіль“.

Ширіть наш часопис!

Львівське радіо.

Субота, 1. квітня 1933.

10.30 Трансм. З Ватикану: Святочна інавгурація Св. року, целєбрує Св. Отець, 15.35 Прима Апріліс, авд., 16.00 Авд. для хорих, орхестра, 16.40 „Краса Христових промов“, 18.05 Солісти (Єнджеевська, сопран, Прашіль, баритон), 18.55 Авантюрниче життя Арт. Рімбо, 20.00 Легка музика, 22.05 Шопенові твори, 22.40 Еволюція звуковика, 23.00 Мандоліни.

Неділя 2. квітня 1933.

14.00 Лісова скринька, 16.25 „Ахе 6-ет Ілеїзделя“ (Трансм. зі стейту Ого-го-го), 16.45 Камеро-обскуральний концерт на екзот. інструментах, 18.00 Трансм. зі стратосфери, 18.20 Концерт ширих бажань, 18.35 Фрагмент із драми Рознан Толмої „Кого“ (трансм. з театру „Криза“), 19.00 Всячина, 19.55 Трансм. із Зимної Води, 20.00 Концерт, 20.55 Спортові вістки, 21.05 „Кінське назвище“ гум. Чехова, 21.25 Ретрансм. із закордону, 21.55 „Щелко й Апрілюс“, 22.30 „При відчиненому вікні“ весн. переплітанка, 23.00 Трансм. з місяця.

БІРЖА.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	до
Пшениця дворська	32·50	33·00
Пшениця збірна	29·75	30·25
Жито одноціле	16·—	16·25
Жито збірне	15·25	15·50
Ячмінь двір. одноцілий	14·—	14·50
Ячмінь на мливо	12·25	12·50
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замоклий	11·75	12·25
Кукурудза краєва	16·50	17·
Бараболя промисл.	3·—	3·26
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	17·—	18·—
Горох пів-Вікторія	19·—	21·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	12·—	12·50
Вика чорна	11·50	12·—
Вика сіра	9·50	10·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	11·50	12·—
Льон	37·—	39·—
Лубін синій	9·25	9·50
Ріпак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·75	7·—
Висівки пшеничні	6·75	7·—
Пшоно	32·—	34·—
Просо краєве	14·50	15·—
Мякухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв.	85·—	90·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак синяй	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	34·—	34·50
Пшениця збірна	31·25	31·75
Жито одноціле	17·50	17·75
Жито збірне	16·75	17·—
Ячмінь на мливо	14·25	14·50
Овес збірний	15·25	15·75
Мука пшен. люксусова	61·—	62·—
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	34·—	34·50
Висівки житні	7.—	7·25
Висівки пшеничні	8·50	9·—
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. I	38·—	40·—
Пенцак ч. 10	28·—	30·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 31. III.: пр. масло дес. 3.20, молоко 15—17, сметана 0.70, яйця 3.—. Тенденція на масло, молоко удержана, на яйця знижкова.

ГРОШІ.

Доляр в приватних оборотах 8.87.25.
Золото: Рублі 47.30—48.00, корони 37.50—38.00, франки 36.10—36.50, лукати 84.20—84.60, доляри 9.08—9.10.
Срібло: Корони 0.29, фльорени 0.75, рублі 1.28.

ВАРШАВСЬКА БІРЖА.
Валюти і девізи.

Бельгія 123.45, 124.96, 124.14; Данціг 174.25, 174.68, 173.82, Голяндія 359.75, 360.65, 358.85, Копенгаген 136.75, 137.47, 136.05, Льондон 30.59, 30.60, 30.75, 30.45; Нюйорк чеки 8.92, 8.94, 8.90, Нюйорк кабель 8.927, 8.947, 8.907; Париж 35.06, 35.15, 34.97; Прага 26.49, 26.52, 26.42; Швайцарія 172.20, 172.63, 171.77, Італія 45.85, 46.07, 45.63, Берлін 212.75.

Акції.

Банк Польський 75.00.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Польський Союз Пань Дому повідомляє, що дня 4. квітня в год. 17-ій попол. у відчитовій салі вул. Газова 28 (трамв. 9) відбудеться показ випікання прожджених тіст на газі. Вступ вільний. Гостям раді. 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

АДВОКАТ пошукує мундантки, вимагана кавція 1200 золотих. Листи слати до Адміністрації під „prudens“. 1645 2—2

ШУКАЄМО метких і совісних кольпортерів до розпродажі брошур, які своєю дешевістю (0.40—1.— зол.) надаються до масової кольпортажі. Даємо 40 проц. рабату! Кавція або кавційний гексель з підписами добрих ручителів необхідні. Зголошення й інформації: „Дружина“ — Львів, почт. скрит. 323. 1652 1-1

ЛІКАР, українець, шукає місця осідку. Зголошення до „Діла“ під „Д-р“. 1—1

ШУКАЄМО агентів до збирання замовлень на гарантійні коси. Провізія найвища. „Сталькос“, Львів, Пястів. 1648 1-1

РОЗВОЗНИК печива на місто Львів зі штандом і кавцією потрібний зараз. Пекарня, Львів, Кульпарківська 22. 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Торговельне Т-во
„ORIENT TEA CO“
С-ка з о. п.

Імпорт чаю і кави, **Варшава Сенаторська 29**, завдяки дотеперішньому успіхові, зокрема у висилці харчових пересилок у Польщі, повідомляє П. Т. Клієнтелю, що **Передсвяточні пересилки** будуть обіймати: **Чай „ЛЮКСУС“, голянд. какао, каву, чоколяд, пуддінг у порошку** — все найліпшої якости та в ефектових **пушках по ½ кг. нетто, також 1 кг. бльок молочної чоколяди** — за загальну ціну зол. 17.— за післяплатою з оплаченою нашою доставою. Такасама кількість і тих самих родів без пушок за зол. 15.— Свята недалеко, спішіться з замовленнями. Відборцям гуртом, висилаємо на бажання цінники на кожний окремий артикул. 2—3

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО“!

КОЖНУ НЕДУГУ ВИЛІЧИШ

якщо будеш регулярно вживати

Зела д-ра Браєра

найбільше помічні у таких недугах:

Ч. 1. — кашель, астма, побільшення легенів — ціна зол. 3.50.
Ч. 2. — ревматизм, артретизм (хиба переміна матерії) — ціна зол. 3.50.
Ч. 3. — шлунково-кишкових недугах, недугах печінки, жовтяниця — зол. 3.—.
Ч. 4. — нервових, болі голови, безсонниці, апатії до життя — ціна зол. 4.—.
Ч. 6. — блідниця, довготревала недокрівність — ціна зол. 5.50.
Ч. 7. — виркові, міхура — ціна зол. 4.—
Ч. 9. — загального затроєння — перечищаючі — ціна зол. 1.50.

Дістати можна в оригінальним опакуванні в аптиках, аптичних складах і дрогеріях, або у фабриці **ПОЛЬГЕРБА — Краків-Подґуже, скр. почт. ч. 48.** Заінтересовані дістануть на домагання безплатно з фабрики брошурку: „Як відзискати здоровля“.

Щадіть! Харчові посилки

Як не конечно — не їдьте зі села до міста. Шкода дня і коштів дороги. Вишліть до „НАРОДНЬОЇ ТОРГОВЛІ“ найближчого міста почтову листівку за 5 сотиків на харчові посилки.

Під гарантією за якість і за низьку, справедливу ціну

„Народна Торговля“

вишле за післяплатою всі потрібні Вам харчові продукти: цукор, каву, цикорію, чай, какао, корінин, кольоніяльні товарі, вино і решту.

За 80—1.20 сотиків доставить Вам почта швидко аж до самого дому першорядний товар.

ЗАТОЧЕНЦІ — замовляйте родині продукти з харчевими посилками в

„Народній Торговлі“.

ШЕВЧЕНКО і КНЯЖНА РЕПНІНА

Ціна 1·50 зол., на почт. перес. 50 сот.

ВОЛОСІННЯ НА МАТЕРАЦИ
(Rosshaar)

власного виробу, меблеві матерії, брокати і ВСІЛЯКІ ТАПІЦЕРСЬКІ АРТИКУЛИ найдешевше продає Ф-на **ЛІДЕР І ФРЕНКЕЛЬ, ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ 25 в подвір'ю.** 1630 Тел. 96-38. 2—10

ПОСИЛКИ ХАРЧОВІ ВИСИЛАЄ В Росію

„BIURO PRZESYŁEK“, Sp. z. o. o.
WARSZAWA, Senatorska 29.
Galerja Luxemburga.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

Ч. 83 (13.322). Львів, понеділок 3. квітня 1933. Рік LIV.

Poczтowa opłata kartkowo ryczałtem.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

На славу комінтерну.

З приводу нарад Екзекутиви II. Інтернаціоналу.

Львів, 1. квітня 1933 р.

Вже два тижні тому радила у Цюріху Екзекутива II. Соціялістичного Інтернаціоналу. Були часи, коли наради тої міжнародньої організації соціялдемократичних партій ріжних держав і народів Европи мали значіння великої політичної події і добували собі розголос у пресі цілого світа. Але це було у 90. рр. минулого століття, коли остання війна доказала банкрутство солідарности соціялістичних партій, членів II. Інтернаціоналу, — нелегкими вже були післявоєнні спроби реактивувати ту інституцію та реституювати її престіж. І тому конгреси II. Інтернаціоналу в 1919 р. та в 20-их роках не находили вже того відгуку, що раньше. А всеж, факт приналежности до II. Інтернаціоналу політичних партій, яких лідери були або впливовими політиками, або навіть чільними державними діячами в европейських великодержавах, цей факт казав з II. Інтернаціоналом рахуватися і до його напрямних прислухуватися. Причинялася до того гостра кампанія російських комуністів проти західних „соціялзрадників", а загальна опінія бачила в II. Інтернаціоналі будь-що-будь оборонця загрожених позитивних вартостей европейської демократії.

Але і ті часи минулися. Соціялдемократичні партії банкротували в одному краю за другим, виявляли одна за другою свою ідейольогічну пустоту, тактичне митарство та організаційну безвартність. Трагедією европейських соціялдемократичних партій ставала їхня безхребетність, яка найяскравіше проявлялася на терені боротьби західної культури і цивілізації і боротьби поневолених народів европейського Сходу з диктатурою російського комунізму. Суперництво за пальму першенства щодо „чистоти" інтерпретації марксизму, яке в 60-их і 70-их рр. мин. століття велося в рамцях палких дебат на конгресах І. Інтернаціоналу у Женеві, Льованні, Брюселі, Базилеї чи в Газі, та в цілому ряді конгресів II. Інтернаціоналу від першого паризького конгресу до останнього передвоєнного у Базилеї, всі ті теоретичні спори перенеслися у післявоєнних роках на ґрунт завзятої чисто практичної боротьби за впливи в масах. І ось, через острах за упадок цих впливів, европейська соціял-демократія трималася тактики ліцитації гасел і обіцянок, а в наслідку — щораз більше тратила морально й організаційно у користь комуністів. Кволість соціял-демократії Італії булаб безумовно довела до комуністичного перевороту, якщо не перейняліб ініціятиву боротьби з комуністичною знархією фашисти. Побіда фашизму доказала перед цілим світом безрадність і безсилля італійських соціялістів, які опинилися у хвості комуністів.

Подібне явище бачили ми в Англії: коли чільні проводирі англійського соціял-демократичного руху пішли на співпрацю з лібералами й консерватистами, творючи спільний національний фронт, конгрес лейбуристів викинув тих діячів — в ім'я доктрини та зі страху, під натиском зліва. Однак найяскравіше кокетування комуністів з усіми його лиховісними наслідками проявилося у Німеччині. І ось останні тижні довели до захоплення влади в Німеччині Гітлєром та до розгрому комуністів і розвалу соціялістів. Лідер ППС п. Недзялковський заявляє просто, що „побіда гітлєризму є більша і поважніша, ніж думали про це в Европі ще десять днів тому" і що вона полягає на тому, що „не треба ждати в найближчій будуччині ніякого зорганізованого спротиву з чиєїнебудь сторони..." („Роботнік" з 24. березня). „Соціял-демократія (читаємо там) не є розторошена, але є важко побита організаційно і спаралїжована..."

П. Недзялковський не додає, що найбільша програна німецької соціял-демократичної партії, найсильнішої соціялістичної партії Европи, а наслідком саме її вершучости в поборюванні комунізму, її залицянок до „спільного пролетарського фронту" та її вічної туги за реалізацією доктрин, які довели на схід Европи до найжахливішого експерименту всіх часів.

Німецька соціял-демократія творила наче хребетний стовп II. Інтернаціоналу. Ославлена минулорічна оферта тої організації під адресою комуністів до „спільного фронту" була переловсім ділом німецьких соціялістів. Але вони видно ще не дійшли до свідомости джерела свого упадку. Правда, у згаданих на вступі нарадах Екзекутиви зперед 2-ох тижнів вони участи не взяли — мабуть зі страху. Правдою є теж, що коли ни-

КООПЕРАТИВНИЙ БАНК
„ДНІСТЕР"
дає позички на догідних умовах тільки тому, хто обезпечує своє майно в Т-ві Взаїмних Обезпечень „ДНІСТЕР" у Львові, вул. Руська ч. 20.

нішній лідер німецької соціял-демократії Отто Вельс прочитав у паризькій пресі текст відозви й резолюцій, прийнятих Екзекутивою, мерщій оголосив свій вистуи з Екзекутиви — — мабуть теж зі страху, який дипльоматично називається „тактичним мотивом". А проте дух німецьких соціялістів панує ще далі у II. Інтернаціоналі і він то казав його Екзекутиві прийняти такі резолюції, які саме вона прийняла.

А з тих резолюцій найважнішою і найбільш змістовною є пригадка, що в лютому мин. року II. Інтернаціонал запропонував III. Інтернаціоналові зорганізувати „солідарну акцію" проти світового фашизму, *„Соціялістичний інтернаціонал підтримує дальше свої пропозиції*, однак поручає всім соціялістичним партіям поодиноких країв не навязувати окремих переговорів з комуністичними партіями" (видно, таке „навязання" уже траплялося.) Дальше Екзекутива II. Інтернаціоналу оголошує пламенні протести проти гітлєрівського режіму і переслідування жидів у Німеччині (цікаво би знати, скільки жидів брало участь у тому засіданню Екзекутиви), цивічно повликуючися на те, наче би Інтернаціонал „завсіди боровся в ім'я гасел свободи і права самовизначення народів". Як погодити „солідарний фронт" з московськими комуністами з „боротьбою" в ім'я гасел свободи і самовизначення народів — цього не можемо доглупатись. Не маємо теж перед собою повного тексту тих останніх славетніх резолюцій і тому не знаємо, чи оборона гасел свободи і самовизначення народів обмежилась у них лише до оборони німецьких жидів. Але сумніваємося, чи на що інше було там ще місце...

Ясна річ, що становище польських соціялістів та українських радикалів, які належать до II. Інтернаціоналу, не дуже завидне: „солідарний фронт" соціялістів з комуністами на польському й українському терені, це таки штука неабияка! Тому й польська та наша радикальна преса про ці речі мовчить, гейби їх не було. Це вдається тим лекше, що нарадами II. Інтернаціоналу, їх покликами й резолюціями взагалі нині у світі вже не цікавляться. Тільки замість давньої думки про демократизм і свободолюбність тої організації, закріплюється у світовій опінії думка про II. Інтернаціонал, як про прислужницьку прибудову комінтерну. А праця, що йде на славу московських і жидівських комуністів, нікого у світі не захоплює і нікого не цікавить.

СИТКІВКАРІ! Ракети, натяги, направа й весь ситківковий виряд поручає найдешевше Кооп. „П Л А С Т" — ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 95.

За океаном.

Поминки по Садовськім.

Дня 10. березня відбулася в Українськім Домі у Нюйорку жалібна маніфестація в честь недавно помершого корифея українського театру Миколи Садовського. Прибула досить численна публика, хоч не було великого розголосу.

Першу промову, яка піднесла дуже настрій присутніх, виголосив д-р Л. Мишуґа, віддаючи честь покійному як виховникові нації і характерів при помочі театральних вистав. Прегарне враження зробив наборзі згуртований хор під особистою управою Олександра Кошиця. Хор відспівав деякі ірмоси церковно-словянською мовою з парастасу, а на самому початку співу і при кінцевому зворушливому „Вічная память" публика встала.

Після співу виголосив Кошиць довшу промову, в якій змалював Садовського як артиста-педагога, що виховав великий гурт інших українських артистів. Арт. М. Карлаш представив Садовського як людину, а ред. Кедровський говорив про значіння українського театру на В. Україні за царських часів. Переведено збірку на покриття коштів улаштування цієї академії, а кільканацять долярів, що залишилися, рішено вжити на допомогу для українських артистів в Европі.

Перед закінченням привітав зібраних ген. Г. Сікевич, який прибув саме до Ню-Йорку з відчитом.

Програми дальших трьох Шевченківських радіоконцертів у Ню-Йорку.

В неділю 12. III. квартет п-і Гребінецької відспівав у нюйорськім радіо композицію Богдана Вахнянина до слів Шевченка з „Невольника", сольо басове п. Гребінецький, а дует (сопран і тенор) п. Гребінецька і п. Великанів. Крім того квартет відспівав Лисенка „Пісня Кобзаря" з „Гайдамаків". П. Гребінецький відспівав барітонове сольо „У гаю, гаю" Шевченка-Лисенка. Наш молодий адвокат з Нюарку, Н. Д., п. Степан Шумейко, виголосив короткий відчит по англійськи про Шевченка.

В неділю 19. м. м. Шевченкова програма у нюйорськім радіо складалася з кантати Лисенка до поезії Шевченка „Іван Гус", а квартету Д. Роздольського до слів думки Шевченка „Сонце заходить" і з соля тенорового (п. Великанів) до слів Шевченка: „Кохайтеся чорнобриві" з „Катерини" Аркаса. Коротку промову по англійськи сказала чешка п-і Шарка Горбкова на тему „Чеське й українське відродження".

В неділю 26. березня в Шевченкову програму увійдуть: композиції Лисенка до слів Самійленка „Умер поет"; сольо басове виконає п. Гребінецький. П-і Гребінецька відспіває композицію Лисенка до слів Шевченка „Садок вишневий коло хати". А спеціяльно для цієї нагоди складений октет п-і Гребінецької заспіває „Заповіт" Шевченка в композиції Вербицького.

—o—

ЧАС БАЛІВ МИНУВ! Але добровільний датон для Рідної Школи замість на баль можна післати в кожній хвилині. Зробіть це негайно і вишліть датон чеком Рідної Школи ч. 149.405. зазначивши: „Замість Балю" і то без огляду на те, чи дістали „запрошення", чи через недогляд не дістали. Викази оголошуємо.

У кавярні „Еліт" ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ 27 THE STA-BE-RE-WIT JAZZ
знаменита орхестра. Гумор, спів, весела забава до рана, ціни безконкуренційно низькі. Зайди, залишишся і приведеш знайомих. Всю ніч горяча кухня. Кожна страва 1 зол.

Перевірювання надужить при шкільному плебісциті.

Доходять до нас відомости, що в деяких випадках, порушених прилюдно в пресі, шкільні чинники на місцях перевірюють справи надужить і зловживань при переводженні чи провірюванні шкільних плебісцитів. Прохаємо інформувати Правну Оборону й українську пресу про те, як переводять таку перевірку: чи для ствердження стійности прилюдно піднесених закидів кличуть інтересованих батьків і свідків, чи обмежуються тільки до заяв осіб, проти яких саме були підношені дотичні закиди як управителів шкіл, учителів, поліціїв і т. п. чи і як впливають на хід такої перевірки та її вислід.

При цій нагоді прохаємо пп. інформаторів совісно перевірювати як самі закиди зловживань і надужить при шкільних плебісцитах та їх провірках, — так також при їхньому перевірюванні шкільною владою. На кожну обставину подавати, де, коли і як це було, імена осіб і свідків. Взагалі тільки неоспоримо вірні факти подавати до прилюдного відома у пресі та до Правної Оборони при Головній Управі Рідної Школи у Львові, Ринок ч. 10.

Правна Оборона
пи Головній Управі Рідної Школи.

УПРАВА ЛЬВІВСЬКИХ ТЕЛЄФОНІВ
(P. A. S. T.)

подає до відома П. Т. Абонентів, що полекші в оплатах за заложення і перенесення телефонів **вимково продовжені** на дальші три місяці себто до дня 30. червня 1933 р. 1659

Центральна Европа і Ліга Націй.

Столиця Бельгії від довшого часу є містом трибуною вільного вислову думок різних дипльоматів, політиків та економістів світової слави. Недавно відбувся тут відчит бувш. італійського міністра графа Сфорци, англійського міністра Вікгамв Стеда, а цього місяця з цієї трибуни ми почули думки чеського міністра в Бельгії п. Вл. Славіка на тему: „Центральна Европа і Ліга Націй". Наводжу їх як можна точно, бо вони у дечому є думками чеського уряду і можна сказати загальною чеською опінією. П. Славік почав з часу існування Австро-Угор. держави, коли малі нації горнулись коло цієї держави, добачуючи в ній протектора проти турецької небезпеки. Згодом ця небезпека минула. Австрійська держава занялась своїми специфічними інтересами, роблючи час від часу великі помилки, які робили шкоду одній чи другій підлеглій нації. Коли ця держава впала, доля підлеглих націй була в їх руках. При всьому бажанні встановити точні границі навіть людьми не заінтересованими, не вдалось і велика скількість німців залишилась у Чехії, мадярів у Югославії та в Чехії, а чехів у Мадярщині. Таким чином повстало питання міжнароднього значіння — опіка над національними меншостями. Чеський уряд дуже радий, що цією справою займається Ліга Націй, бо він вірить, що лише через Ліґу Націй можливе вирішення цієї справи. Які би зміни територіяльні не були, справу націон. меншин зліквідувати не вдасться. Він не є противником перегляду міжнародніх договорів, але перегляду розумного і обоснованого. Одним із кращих способів вирішення справ національних меншин, а також справ територіяльного характеру для Центральної Европи — це залишити їм самим вирішити цю справу і не втручатись у їх спільні інтереси. Як приклад він наводить справу німецької меншини у Чехії, яка є цілком полагоджена, а також непорозуміння румуно-югославське — тепер цілком зліквідоване. Існування Ліги Націй для Малої Антанти — це їх власне існування, це питання життя чи смерти, бо з такими етнографічними границями, які мають ці держави, вони наражені на вічну небезпеку чужої інвазії, від якої може забезпечити лише існування Ліга Націй. Тому опінія Малої Антанти є проти повстання нових міжнародніх чинників, які зможуть підірвати, або зменшити вагу Ліги Націй. У справі розброєння п. Славік заявив, що Чехія і взагалі Мала Антанта лише тоді розброяться, коли існування цих держав буде забезпечене якимись міжнародними сильними чинниками, а доки цього не буде, то спокій в Европі є можливий лише при сильній мілітарній силі Малої Антанти. До справи директорії великих держав п. Славік поставився цілком негативно. Він вважає цю установу цілком непотрібною, може навіть шкідливою в той час, коли існує Ліга Націй. Великі держави не можуть знати потреби малих і вирішувати справи світової ваги їх коштом, так як багатий чоловік не знає потреб бідного, так і велика держава не знає потреб і інтересів малої. Кінчаючи свій виклад, він підкреслив, що вони будуть боротись усіма силами, щоби втримати Лігу Націй як світовий авторитетний чинник, не дивлячись на її тимчасові невдачі. Бо нова війна для великих держав буде війною, з якої вони вийдуть обідрані і пошматовані, а для деяких держав це цілковите щезнення з карти Европи.

Ж. Ф.

Брюселя, 29. III. 1933.

Як господарять москвофіли в Сяноці.

Чому Т-во „Бескид" опинилося на ліцитації?

Нам доводилось уже згадувати в ч. 29. „Діла" з дня 8. лютого 1933 про господарку москвофілів у Сяноці. Тепер вибираємо ще жменку квіток зі звіту ревізії про господарку в Т-ві „Бескид", яку перевели в днях 15. і 16. січня 1931. в Сяноці директор „Русского Ревізійного Союзу" у Львові пор. Евген Трешневський і голова Надзірної Ради тогож Союзу бл. п. о. Іван Завадовський. Неждана смерть бл. п. о. І. Завадовського, цього дійсно ідейного москвофільського діяча з хрустальним характером, а далі і смерть дир. Е. Трешневського, які боролись завзято зі зловживаннями недобитків москвофілів по народніх установах у Галичині, спинили трохи ту боротьбу. Наведені факти з їх звіту такі проречисті своїм змістом, що якінебудь коментарі тут зайві.

Ось жменька квіточок: „При ревізії стверджено, що Товариство „Бескид" обєднувало недавно 120 членів, з того лише 13 членів сільських кооператив виплатили вписове й уділи (вносота уділу 25 зол.); 32 членів виплатило лише частину уділів, а 60 членів не виплатило ні сотика. До того не всі членські заяви виповнено як слід.

До змісту протоколу з загальних зборів Т-ва „Бескид" з дня 15. серпня 1930 р. (що його до речі підписав лише секретар Л. Яворський) додають ревізори ось-такі завваги: а) У протоколі загальних зборів вписано заяву делегата „РРС" Е. Трешневського неотідно з правдою, бо її слід було сформулювати ось-так: дискусія на загальних зборах над змістом звіту з ревізії є критикою діяльности „РРС", а не дискусією над ревізійним звітом; б) Загальні Збори самі повинні були розглянути справу усунення членів дирекції та вимогти рішення, а не приймати лишень протокольарну ухвалу Надзірної Ради про усунення дирекції; в) *Загальні Збори вибрали до дирекції Т-ва „Бескид" людей, які своєю діяльністю приносять лише шкоду інтересам Т-ва.*

Один з самих членів Надзірної Ради, п. Р. Юрчаженків зі Самбора, якого приняли у члени на загальних зборах дня 15. серпня 1930 р., не підписав аж до дня ревізії ні заяви, ні не виплатив вписового та уділу, а проте брав участь у засіданнях Надзірної Ради. Протоколу засідання Надзірної Ради з дня 13. січня 1931 не вписано до книги протоколів. Контрольна комісія аж до дня ревізії не виявляла ніякої діяльности.

Членів дирекції, яку вибрано ще в дні 15. серпня 1930 р., не заголошено до реєстру аж до дня ревізії, крім Теодора Стефанишина, який був уже зареєстрований. Обороти кооперативи прозірено лише до кінця листопада 1930 р.; за грудень ще підсумовано, а за січень взагалі не вписано ні одного числа до ліквідаційної книги та книги підручних. Книговодство і касу вела службовичка О. Копистанська. Цей недопустиме, бо не було ніякої контролі. А це доказує касова книга, яка не відповідає дійсному станові.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 3. КВІТНЯ 1933.

М. АНДРУСЯК.

Гетьманський уряд і панахида за Мазепу в Київі 1918 р.

Постанова Синоду Православної Церкви в Польщі дня 17. лютого 1933 р. про дозвіл молитися по церквах за спокій душі бл. п. гетьмана Івана Мазепи, що є вислідом заходів західньоукраїнського православного громадянства в цьому напрямі, нагадує такі самі заходи придніпрянців у 1918 р. та становище до справи жалібного богослуження за Мазепу тодішньої духовної і світської влади на Україні. На день 10. липня 1918 р. рішило військове товариство „Батьківщина" улаштувати панахиду за Мазепу у Софійському Соборі. Тому звернулося із закликом „До всіх Громадян України" — „хто родився під стріхою, під рідною стріхою, у кого на устах бренить наша мова, кому дорога доля й воля вітчини, кому болить душа від наруги надо всім, що святого для українського почуття, всіх закликаємо Вас прийти до храму св. Софії, навколішках Бога благати в справі прощення тим нерозумним, хто не став поруч з Великим Гетьманом в оборону прав на вільний розвиток, щасливе життя України". („Відродження".К. 1918, чч. 81—83).

Тимчасом уряд гетьмана Скоропадського поставився негативно до української національної маніфестації, що мала відбутися після панахиди. В 83-ому числі київського „Відродження" читаємо оповістку уряду з датою: „Київ, 9. липня 1918 р." таку: „До відома Правительства дійшло, що деякі українські національні кола вповнюють завтра в Софійськім Соборі панахиду по (!) гетьману (!) Івану (!) Мазепі, при чому є думка по виході із Собору зробити маніфестаційний похід по вулицях. — Вважаючи всякі маніфестації й вуличні походи при теперішніх умовинах дуже небажаними, тому що вони можуть викликати "уличні непорядки й розрухи (!), Правительство визнає потрібним опоівістити громадянство, що воно, ставлячись із повним співчуттям до всякого прояву національного почуття, мусить одначе, задля охорони громадського ладу й спокою, заборонити вамірену маніфестацію й похід в память гетьмана Мазепи". Для вияснення такого становища уряду, що заборонював українську національну маніфестацію „задля охорони громадського ладу й спокою" слід подати, що в тому самому часі відбувалися в Київі московські чорносотенні маніфестації в честь Романових.

Опис української маніфестації перед Софійським Собором дня 10. липня 1918 р. подав у „Відродженні" (ч. 84.) В. К-ко („Світлої памяти Ів. Мазепи"). Цей опис у кількох місцях сконфіскований; між іншим сконфісковані точки резолюцій Отамановського, ухвалених Всенародним Українським Вічем біля катедри св. Софії в жалібні 209 роковини, з виїмком перших: „1) Перенести в чужині до своєї столиці останки Петра Дорошенка і Івана Мазепи та Пилипа Орлика, і поховати Івана Мазепу в катерді св. Софії поруч з домовиною Ярослава Мудрого, 2) Зорганізувати для негайного переведення цього в життя, комітет ліги національної гідности".

Вже ці сконфісковані місця й наведена оповістка гетьманського уряду висвітлюють його становище до святкування роковин полтавської битви. Одначе для докладнішого познайомлення шановних громадян з цим становищем уряду не буде зайвим подати постанову Ради Міністрів у цій справі за „Журналом Ради Міністрів з-го липня 1918 р.", оповіщеним у харківській „Летописі Революции", (1925, ч. 2, ст. 86—89, стаття М. Р. "О гетмане Мазепе, Лизогубе и именинах Павла Скоропадского").

Засіданням Ради Міністрів проводив Ф. Лизогуб, а брали участь у ньому міністри: М. Чубинський, О. Рогоза, А. Ржепецький, В. Любинський, С. Гутнік, Б. Бутенко, В. Зиньковський, Н. Василенко, Ю. Соколовський, Ю. Вагнер; управляючий міністерством закордонних справ Д. Дорошенко, товариш міністра В. Брунст, товариш держ. контрольора Д. Балійський, держ. секретар І. Кістяковський, запрошені на засідання були: А. Палтов, Н. Гаврилов і М. Могилянський, секретарював В. Дітятін. Голова Ради Міністрів Лизогуб повідомив кабінет, що товариство „Батьківщина" зверталось до нього з заявою, у котрій зазначає урядові необхідність встановити 10 липня національне свято і в цей день не працювати в урядових установах, а також звертає увагу на необхідність присутности членів уряду на панахиді 10. липня в Софійському Соборі. У звязку з цим Лизогуб ознайомив кабінет з поглядом представника вищої української церковної влади митрополита київського Антонія (Мороказа) на можливість самої відправи панахиди за гетьмана Мазепу. Митр. Антонія у розмові з гетьманом і головою Ради Міністрів заявив, що з каноновічного погляду не можна допустити до панахиди за Мазепу, тому, що над ним було прокляття церковне. З огляду на це ніякий священо-служачий, в якомуб він не був сані, за відправу такої панахиди підлягає церковному суду. При тім додав митрополит, що

Господарку у Т-ві „Бескид" ілюструє пропечатоване приблизний баланс за 1930 р. і січень 1931 р., який видали ревізори.

АКТИВИ Т-ВА „БЕСКИД":

1) товарові довжники	33.567 зол.
2) товарові довжники за продану крамницю	17.569 „
3) векслеві і скриптові позички (між якими багато чемностевих векселів)	57.015 „
4) недвижимости в балансі	138.656 „
5) льонації	3.290 „
6) движимости	2.202 „
Разом	254.300 зол.

ПАСИВИ:

1) поштя торговлі	1.005 зол.
2) банковий кредит	27.545 „
3) адміністрація	2.000 „
4) біжучий рахунок (який обіймає теж чемностеві векселі)	27.956 „
5) вкладки в золотих і доларах	156.777 „
6) відсотки від вкладок	11.214 „
7) іпотечний довг	40.792 „
8) відсотки від довгу	5.000 „
9) резервовий фонд	12.007 „
10) уділи	7.764 „
Разом	294.380 зол.

Тап ось *недобору лише за один рік в понад 40.000 зол.* Звідкілясь він такий великий? Поглянемо на рахунок вкопів і втрат:

1) рахунок адміністрації недвижимостями і загальний	14.823 зол.
2) рахунок відсотків	15.913 „
3) рахунок товарів	10.709 „
Разом	40.155 зол.

О горе! Страти на товарах та ще й блаватних, які мали принести прибуток, сягають ам понад 13.000 зол. річно.

Переглядаючи протоколи Надзірної Ради, в яких занотована дискусія над справою виплати вкладок, зустрічаємо ось-такий характеристичний зворот: *„По довгій дискусії не ухвалено в цій справі нічого рішучого"*. І тому вкладчики ам дотепер ведуть ще процеси з Т-вом „Бескид" і наражують його лише на зайві кошти, бо дирекція не підшукала засобів, аби вкладчикам виплатити їх вкладки.

Дирекція викупповувала векслі своїх довжників (як ось векселъ на 400 зол. б. кооп. „Карпатія" і на 1.000 зол. *М. Перелома*), а векслі своїх віритслів залишала невикупленими. Таку поведінку дирекції годі зрозуміти і вона страшенно пошкодила Т-ву „Бескид", бо підірвала геть довіря у віритслів. Уже не згадуємо про те, що така поведінка йде в розріз з купецькою етикою і добрими звичаями.

ПРОДАЖА КРАМНИЦІ.

По війні дирекція Т-ва „Бескид" поширила свої компетенції ще й на продажу блаватних товарів. І саме „сонячне" ведення тої крамниці з блаватними товарами довело Т-во „Бескид" до руїни. Тому при кінці 1930 р. дирекція продала цю крамницю, *але своїм таким двом членам го й ще дирекції*, а саме *М. Музичці і Т. Стефанишинові, які дійсно несуть відповідальність за руїну цілого т-ва.* Прилипнувся цій „корисній", як заповнює дирекція, „продажі" крамниці Т-ва „Бескид". До продажі допущено товарової книжки, вважаючи, „що вона кудись поділась". Далі при ревізії не предложено також інвентаря товарів з дня 15. вересня 1930 р., який списано при відході дир. Дмитра Возьного з Т-ва „Бескид". Дир. Т. Стефанишин виясняє це так: *„ми взаємно собі довіряли і не списували інвентаря товарів. Зрештою я також був директором, то якже я не маю собі вірити?"* Щойно на настирливе домагання цей інвентар таки відшукали і предложили його під кінець ревізії з поясненням: *„може іншого випадало нам сказати"* І ось на основі цього інвентаря п. Возьного запас товарів був у дні 15 серпня 1930 р. на суму 49.894.54 зол.

Одночасно виявлено, що цей інвентар теж не зовсім докладний, бо до нього не дописали цілого запасу товару. Та проте порівнання запасу товарів на основі обох інвентарів дає ось-яку картину господарки в Т-ві „Бескид": товарів за 182.50 зол. Разом 50.077.34 зол. Продано товарів на 49.894.54 зол. До дня продажі крамниці закуплено товарів за 182.80 зол. Разом 30.077.34 зол. Продано товарів за 5.332.30 зол., запасу товарів у дні продажі було на суму 44.738.04 зол. Знову ж виписаний інвентар (оліївцем) при передачі товару в дні 15. жовтня 1930 виказує запасу лише на 43.924.28 зол.

З порівнання обох цих інвентарів виявить недобір на товарі на 813.76 зол. Якщо дочислимо до цього недобору ще незаписаний товар в інвентарі Возьного, тоді квота 813.76 зол. подвоїться.

Товар передано на основі касових векслів з підписами різні обох купуючих, яка, мовляв, давала запоруку, що ціна купна буде сплачена. А взагалі маєтон різні і купуючих складається в декількох кусків землі (біля 6 моргів поля), вартости ок. 1000 зм. дол. і забезпечує ледви половину ціни купна товарів. Крім того тієї претенсії за продану крамницю не забезпечено на іпотеці.

В протоколі з дня 22. вересня 1930 р. зазначено, що купуючі заплатять чинш за жовтень 200 зол. і першу рату за закуплений товар 1.464.15 зол. Одначе до дня ревізії заплачено ледви 2.734.42 зол. І то на разунок чиншу за льональ та рат за товар. А до дня ревізії 3 рати за товар наросли на квоту 4.392.45 зол. І чотири рати за чинш у квоті 800 зол., себто разом на квоту 5.192.45 зол. Якщо відтягнемо від тієї квоти виплачену суму 2.734.42 зол., залишиться ще квота 2.458.03 зол., якої купуючі не виплатили, хоч речинець платности вже минув. І ось п. Т. Стефанишин виявив ревізорам цю загадку так, що купуючі дали векселъ на 1900 зол. банкові „Защита Земля" у Львові за Т-во „Бескид" у Самборі, що виявилось неправдою, бо начальний директор „Защити Земля" заявив, що такого векселя взагалі не прийняв би.

В чорновику протоколу засідання Надзірної Ради, що відбулося в дні 13. січня 1931, записано: *„чинш за склеп заплачено регулярно"*... Мабуть тоді запевнили членів Надзірної Ради, що рати також правильно виплачуються, бо в тому ж протоколі записано ще й таке: *„то зістало прийняте, як дуже корисна продажа долу, так само, як продажа мануфактурного склепу після цінові"*. А тимчасом стверджено, що купуючий заплатив до дня ревізії з заплатою не лише рати, але також чинш на квоту 1.658.03 зол.

Тепер дирекція підвела членів Надзірної Ради, що приймає звіт, не провіривши його. В установі, де є почуття відповідальности, де члени дирекції трактують поважно прийняті на себе обов'язки — нічого подібного не могло би статись.

Тому продажа крамниці була не лише некорисною транзакцією, але ще й принесла втрату для Т-ва, бо: 1-о не було інших купців, які при вільній продажі устійнили-би партість товару і 2-о продано за смішно низьку ціну, хоч раніше тіж самі купці оферували за цей товар 65 пр. цін і погоджувались дати табулярне забезпечення. Ця страта полягає в тому, що товар продано без якогобудь забезпечення та ще й на кредит таким людям, що крім довгу за товар винні ще до Т-ва біля 5.000 зол. Ця страта збільшається ще тому, що Т-ву „Бескид" доводиться платити відсотки за купуючих у книзі 2.540 зол. Крім того дном директорам і службовичці виплачувано місячні платні аж по грудень 1930 р.

Якщо тепер відіймемо обі ці суми від 17.569 зол., залишиться 12.085 зол., за яку то квоту в дійсности відано товар купуючим.

Далі директори перенесли свої довги на свої дружини, бо статут Т-ва забороняє членам дирекції бути довжниками Т-ва. Але як директори обходили цю постанову статуту, видно з того, що один директор винен кооперативі 1.652 зол., а одночасно його дружина залягає теж з довгом до Т-ва; другий директор перекинув свій довг у квоті 2.636 зол. на свою дружину, а сам залягає ще з квотою 345 зол. за векселъ.

Коли згадаємо ще й те, що члени дирекції виставляли рахунки для себе і їх ліквідували в касі Т-ва без попередньої контролі та апробати Надзірної Ради, тоді щойно зрозуміємо, чому Т-во „Бескид" опинилось над берегом пропасти. Бож хіба дирекція сама не могла приймати й апробувати рахунків одного з директорів. Так господарили теж деякі члени й Надзірної Ради, бо залягали з більшою квотою довгу до Т-ва. Одному з них, Л. Яворському, дирекція стягала 1/5 одномісячної платні на викупно векселя. По виборі нової дирекції в дні 15. серпня 1930 р. Л. Яворський заплатив на покриття свого довгу у квоті 600 зол. лише дрібну квоту 40 зол.

Резюмуючи — пишуть ревізори — констатуємо факт, що інтереси Т-ва ведено несолідно, безпляново, а майно його членів легковажилось, бо: 1) продано крамницю з великою стратою, хоч можна було осягнути кращі умовини; 2) керуючі органи не цікавились хоч би для порівнання офертами інших покупців у цій справі; 3) купуючі: М. Музичка і Т. Стефанишин, як то заявив Д. Возьний, самі міряли товари в присутности члена Надзірної Ради. Це було недопустиме, бо саме представники Т-ва повинні були міряти товари і передати їх покупцям, аби вони могли пересвідчити, чи по правильно і згідно з інвентарем; 4) не забезпечено ціни продажі крамниці; 5) передача блаватних товарів відбулась без документів і точного обчислення, потвердженого Надзірною Радою; 6) цієї продажі товарів не записано в книгах; таксамо не записано ні продажі дому ні векселя на 1.000 зол., який купуючі начеб-то ручили на сплату свого довгу; 7) дирекція порушила статут (§ 29), бо віддала товар на кредит членам дирекції; 8) Надзірна Рада не контролювала діяльности дирекції і дала себе вивести в поле; 9) дирекція і Надзірна Рада не виявили вказівок і доручень ревізорів. Тому діяльність давнішої і теперішньої дирекції завела Т-во над беріг пропасти.

З тієї причини — кажуть ревізори — обвинувачуємо всі попередні керуючі органи Т-ва „Бескид", бо саме вони початкували, а другі продовжували далі руїну Т-ва, не маючи настільки відваги, аби боротись за його санацію. І тому нема найменшого сумніву, що лише всі керуючі органи враз із загальними зборами є виновниками упадку Т-ва. А тому, що члени дирекції не дають запоруки, що наведуть діловодство краще і справи Т-ва поправляють, ревізори поставили внесок на засіданні Ради „РРС" у Львові, в дні 28. січня 1931 р., *аби Т-во „Бескид" виключити з його членів*; що теж сталося у 1931 р., а не у 1930 р.

На основі цього звіту ревізорів притягнула прокуратура при окружнім суді в Самборі всіх членів Надзірної Ради і дирекції Т-ва „Бескид" за порушення статті 113. точки 3. і 4. кооперативного закону з 1920 р. та доручила перевести розправу проти них городеньському судові в Самборі лише амністія в жовтні 1932 р. вирятувала членів Надзірної Ради й дирекції від скамлання, бо карні поступування проти них припинили.

Ліцитацію майна Т-ва „Бескид" переведе вже небавком комірник при городеньськім суді в Самборі.

ження церковне прокляття, котре лежить на гетьмані Мазепі, несправедливим, й згодився підписати телеграму гетьмана до патріярха в справі скасування цього прокляття. Після відповідного дозволу патріярха всякі перешкоди духовної влади до відправи панахиди відпадуть.

„Обмінявшись по цьому питанню думками, Рада Міністрів одноголосно визнала, що день пам'яти гетьмана Мазепи, національно-патріотична роля котрого в історії України уявляється дуже спірною, національним святом лічити не можна. З огляду на це, немає ніяких підвалин, (?!) щоби не працювати в цей день в урядових установах. Разом з цим Рада Міністрів не бажаючи стискати (?!) служачих в урядових установах в здійсненні їх релігійних змагань, визнала можливим надати право начальникам відомств визволити служачих, котрі бажають помолитись на панахиді по гетьмані Мазепі 10. липня від праці і дати можливість бути на панахиді, з тим, що по скінченні її всі вони повинні повернутись до виконання своїх службових обовязків. Далі Рада Міністрів постановила, що в сучасний момент ніякі вуличні маніфестації ві при яких обставинах не можуть бути допущені. З огляду на це, в випадкові замірів після панахиди 10-го липня зробити маніфестацію, вжити всіх заходів до того, щоби не було ніяких порушень громадянського порядку".

Цю постанову прийняли 11 голосами проти двох (мабуть Дорошенка і Бутенка).

Вкінці „Рада Міністрів визнала небажаним, щоби хтонебудь з її членів був на панахиді 10-го липня".

Ось так поставився гетьманський уряд України до памяти українських самостійницьких змагань

За 1 зол. 100

грамів знаменитої кольонської квітової води з тревалим і приємним запахом

Перфумерія С. Федера

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 7.

Увага! При купні даємо за цей вирізок гарний дарунок.

Приготування до бойкоту.

БЕРЛІН, 1. IV. ПАТ. Вчора вечором націонал-соціалістичні організації повідомили про відкликання розпорядку, що власники жидівських підприємств мусять вивішувати службовцям двомісячну пенсію згори. Рівночасно оголошено повідомлення, що спід бойкоту вийняті всі шоденники та заведення публичної ужиточности. Вечором відбулися вуличні пропагандові походи, на яких промовці закликували до карности підчас бойкоту, що має тревати цілий день. Заповіджено теж, що на жидівських підприємствах будуть вивішені плакати з німецьким та англійським записом: „Німці, боріться проти жидівської пропаганди про жорстокости".

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ПІДГОТОВКА „ПРОМИСЛОВОГО БАНКУ".

Ми вже згадували на цьому місці про „анкетний листок" Українського Техн. Т-ва дотично Промисл. Банку. Сума уділового капіталу, подана в листку є дуже скромна (10.000 зол.), але не тільки початкове мінімум, так як і початкове мінімум є подане число членів (100). Очевидно, що банк мусітиме добути значно більший уділовий капітал. Крім загальних „анк. листків" виготовив ініціятивний комітет при У.Т.Т. окремі „анкетні листки" для наших промисловців. Їхні відповіді дадуть цінний орієнтаційний матеріял. Можна сподіватися, що адресати як одної так і другої категорії „анкетних листків" не залишать їх без відповіді, зважаючи велике громадське значіння акції, яку взяла в свої руки організація інжинірів. Можна сподіватися теж, що цій організації вдасться притягнути до продуктивної праці безробітний капітал, який у той чи інший спосіб захований, маркується та наражується на всякі небезпеки валютарних потрясень.

Польська хроніка.

НОВІ ГОСПОДАРСЬКІ ЗАКОНИ.

З приводу замкнення сесії польського сойму проурядова преса серед дорібку цієї сесії найбільшу вагу приписує численним змінам у господарському законодавстві. Справді ухвалено багато нових законів, але їхню вартість означить щойно само життя і недалекий може час, коли то не один із цих нових законів обдарований буде новелями. З важніших назвемо ось-які закони: 1) про затвердження змін статуту Польського Банку (редукція золотового покриття з 40 на 30 проц.), 2) в справі висоти відсотків при вкладках у комун. касах і кред. кооперативах, 3) про маєтковий податок, 4) про податок від спадку і дарівизни, 5) скарбові білєти, 6) заставні листи і облігації (обниження відсотків і т. і.), 7) пільги при гіпот. довгах, 8) пільги при сільс.-госп. кредитах, 9) картелі. Важні є теж закони, що дотичать соціяльної ділянки. Вони викликали багато застережень, відомих усім з преси. До них належать 19. закон про суспільне обезпечення т. зв. „сціленьовий", 11) закон про зміну часу праці в промислі і торговлі (замість 46—48 годин праці, 12) закон про відпустки працьовників, і нарешті 13) закон про „Фонд праці".

СТРАЙК ТЕКСТИЛЬНИКІВ. — БАНКРОЦТВО АКЦ. СПІЛКИ „ВІДЗЕВСЬКА МАНУФАКТУРА".

Лодзь є далі тереном одної з найважніших за останній час у Польщі страйкових акцій. Частинне порозуміння вже осягнене, а саме, поміж робітництвом й обданними промисловцями. Необданні промисловці не дуже склонні для уступок і через те Лодзь далі страйкує. Страти текстильного промислу наслідком страйку величезні. Відчує його теж торговельний білянс Польщі. Через недотримання заграничних достав лодзькі фабриканти мусять заплатити поважні конвенційні кари. — Величезне вражіння викликало проголошення банкроцтва одної з найбільших текстильних фабрик „Відзевська мануфактура". Її активи ще настільки значні (60 міл. при 132 міл. загальної білансової суми), що фабрика хотіла ратуватись угодою з вірителями. Однак вірителі не згодились і суд опечатав уже фабрику, склади і бюра.

ЩАДНИЧИЙ РУХ І КРЕДИТОВІ КООПЕРАТИВИ В ПОЛЬЩІ.

З кінцем 1932 р. — як подає Держ. Коопер. Рада — в усіх кредитових кооперативах, що належать до рев. союзів, було на щадничих книжочках 275.6 міл. золотих, себто всього на 1 міл. більше ніж з кінцем 1931 року. Цей зріст, коли рівняти його зі зростом вкладок у комунальних касах і в ПКО (тут вкладки — як каже проф. Кржижановський — є внутрішньою позичкою для держави) — є дуже невеличкий. Останній річний звіт ПКО каже, що за рік 1932 щадничі вкладки у ній зросли на 115 міл. золотих.

З ЯКИХ ГРОШЕЙ ПОВСТАНЕ „ФОНД ПРАЦІ"?

Цей фонд, що дасть фінансову основу для затруднювання безробітних, має повстати зусиллям усіх, від робітників до уряду. Грошеві джерела його будуть осьякі: умові і фізичні працьовники — ок. 20 міл. зол., комунальні функціонарі — ок. 1 міл., державні функціонарі — ок. 1 міл., державні функціонарі — ок. 10 міл., вільні професії — ок. 1.5 міл., комунальні і повітові союзи — ок. 10 міл., промисл — 20 міл. Позатим до цього фонду мають впливати дотеперішні оплати для фонду безробітних у височині ок. 10 міл., податкові залеглости — 15—20 міл., дотації міністра сусп. опіки біля 20 міл. золотих. Робітник, що працює 6 днів у тиждень, мусить посвятити 28 мінут для „Фонду Праці". Стало буде обтяжена теж продукція. Це обтяження буде прим. на 100 кг. цукру — 7 сот., на тонні вугля — 5 сот., на тонні заліза — 70 сот. і т. д.

Світова хроніка.

ПОЛОЖЕННЯ В АМЕРИЦІ ПОЛІПШУЄТЬСЯ, АЛЕ ДУЖЕ ПОВОЛІ.

Відомо, що здоровля легко втратити, але важко його відзискати. Так і недужий господарський організм Зл. Д. П. Америки нездужає далі поважно, хоч тут і там запримічують поправу. Загал вірить у нового президента, в доцільність його потягнень. Усе таки песимісти не ворожать добра з того, що Рузвельт окружився професорами, які обдумують основи його політики. Багато невдоволених наклікає уряд, аби дав більше місця практикам. Замкнення багатьох банків — мовляв — спричинило ще більшу тісноту гроша, дефляцію. Домагаються голосно структуальної реформи банків, добачуючи у дотеперішніх шляхах банкової реформи велику нерішучість нового президента. Дехто боїться, що з уповажнень, які отримав Рузвельт, а з них адміністрація, може вирости багато лиха. Біржеві кола з вдоволенням приглядаються діяльности секретаря торговлі Гулл (Hull), його заходам назвдяки торговельні взаємини з Европою і вирішити проблему военних довгів.

РАДЯНЩИНА НА РОЗДОРІЖЖІ. — ХТО ПРИЯТЕЛЬ, А ХТО ВОРОГ?

Останні політичні події вплинули дуже мічно на зміну орієнтації Москви у справі господарських взаємин з іншими державами. Німеччина, Англія, ба навіть Італія, себто держави, з якими вязали Радянщину тісні господарські інтереси, найшлися нараз у таборі ворогів. Зате донедавна ще „носії інтервенційної думки" Франція і Польща сьогодні найкраще записані у Кремлі. Відоме експозе Гітлера, в якому висказав він кілька „успокоюючих" думок під адресою більшовиків, не вдоволило цих останніх. Ціле наставлення гітлеризму до комунізму, а далі „формальний погром радянського нафтового представництва у Берліні" — як пишуть московські „Известія" — „не можуть устійнити спокійних умовин праці в торговельній ділянці". Знову Англія люта за увязнення її громадян не хоче тепер чути про відновлення торговельного договору, що вигасає 17. квітня ц. р. Врешті „випробуваний" господарський контрагент — Італія — сьогодні також майже не існує. Співпраця перервалась, коли совіти не приняли умовин Італії, а саме: зложення золотої кавції в італійських банках на забезпечення векслевих кредитів і зрівноваження радянського ввозу до Італії з італійським ввозом до Радянщини. У тих обставинах зродилась гревітація більшовиків до Франції і Польщі.

В. Н-вич.

УКРАЇНСЬКЕ КОНЦЕСІОНОВАНЕ ЕЛЄКТРОТЕХНІЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

ЛЕВ НАДРАҐА

Львів, Валова ч. 23. **Телефон 59-49.**

Виконує скоро і дешево:

Всілякі уряджения і перерібки електричних інсталяцій, направляє апарати, динама і мотори електричні.

Постійне поготівля для всіляких направок: за направки світла, дзвінків і лямп числимо 50 сот

Жарівки найдешевше у Львові: Філіпс-а зол. 1.80, Геліос зол. 1.30; електротехнічні матеріяли і батерії Даймона і Центра по цінах конкуренційн.

— Прошу записати адресу: ВАЛОВА Ч. 23. —

Польща не визнає римських пропозицій.

ПАРИЖ. 1. IV. ПАТ. Льондонський кореспондент аґенції Аваса довідується, що до Льондону вислала декларацію, яку польський міністр закорд. справ Бек мав вложити британському амбасадорові у Варшаві сер Ерскінові. Міністр Бек вказав на те, що з уваги на те, що його уряд не поінформовано про розмови, які відбулися між Макдональдом і Мусоліні, він міг би здержатися від коментування проекту пакту чотирьох держав. З тої причини мін. Бек заявив формально, що польський уряд уважає цей проект суперечним з духом і змістом пакту Союзу Народів. Бажання засягнути опінії Польщі та інших держав, заінтересованих у вдержанні теперішнього стану в Европі вже після доконаного факту, було би, на думку міністра Бека, суперечним з льогікою ситуації, бо Польща заінтересована безпосередно у всіх справах, яких торкається той проект. Мін. Бек застерігається заздалегідь, що Польща не буде уважати себе звязаною ніякими резолюціями, які походять від групи держав на основі римської пропозиції.

—o—

Після виїзду брит йського амбасадора.

МОСКВА, 1. IV. ПАТ. Демонстраційний виїзд з Москви британського амбасадора Овея приняла радянська преса без коментарів. Часописи зазначують, що справи амбасадора веде пан д'афер Стронґ.

АМБ. ОВЕЙ ПРО СВІЙ ВИЇЗД.

ВАРШАВА, 1. IV. ПАТ. У пятницю вечором був у Варшаві в переїзді з Москви до Льондону сер Есмонд Овей, амбасадор Вел. Британії в СРСР. У розмові з представником ПАТ-а сер Овей сказав, що хоч не знає, як скінчиться справа, яка спричинила його виїзд із Москви, то сумнівається, чи вернеться на своє становище. Сер Овей сказав, що збоку більшовицької влади спіткався все з далекойдучою куртуазією, одначе зазначив, що при виїзді його з Москви не був присутній на двірці ніякий представник більшовицького уряду.

Шибениця в Німеччині.

БЕРЛІН, 1. IV. ПАТ. Закон про кару смерти на шибениці, виданий 29. березня ц. р., передбачує смертну кару за провини, означені в декреті президента республики про охорону німецького народу і держави. На основі того розпорядку уряд республики може зажадати, щоби кожний смертний присуд був виконаний на шибениці.

—o—

Французькі жиди протестують.

ПАРИЖ, 1. IV. ПАТ. Сьогодні жидівські організації у Франції розпочинають бойкотову кампанію проти німецьких товарів. Комітет боротьби з антисемітизмом скликує в Парижі низку мітінґів, що вирішують протести проти антижидівських екцесів у Німеччині

Обмеження протижидівського бойкоту.

БЕРЛІН, 1. IV. ПАТ. Вчора вечором ситуація у звязку із заповідженим на нині протижидівським бойкотом нагло обмінилася. Ґебельс заявив представникам преси, що уряд республики з вдоволенням приняв вістку про ослаблення протинімецької кампанії за границею і бачить в цьому успіх заповідженого протижидівського бойкоту в Німеччині. Наслідком того націонал-соціялістична партія рішила покищо обмежити бойкот до 1-го квітня ц. р. Бойкотова акція розпічнеться в 9 год. рано і вечором буде відложена до середи. Оскільки в тім часі припинить ся зовсім протинімецька кампанія за границею, нац.-соціялістична партія приверне нормальний стан. Якщо буде інакше, в середу бойкот відновиться з більшою силою.

УБРАННЯ - НАГОРТКИ - ПЛАЩІ НЕПРОМАК. ориг. англ.

продає просто консументам по гуртових цінах — ФАБРИКА МУЖЕСЬКИХ УБРАНЬ

РОТ і РУГДЕРФЕР **Львів, Леґіонів ч. 3, І. п.,** **над кіном „ПАЛЯС".**

Шукають китайських піратів.

ТОКІО, 1. IV. ПАТ. Всякі старання, щоби відшукати китайських піратів, які схопили з чердака корабля „Навчань" чотирьох англійських старшин, остали без успіху. Влада здогадується, що пірати самі задуть знати про себе, як зажадають викупу. З Порту Артура вилив японський контрторпедовець на поміч британській канонірці, яка шукає старшин.

—o—

БІЛЬШОВИКИ ВИДАЛИ ВТІКАЧІВ

КИШИНІВ, 1. IV. ПАТ. Згідно з ухвалою румунсько-більшовицької мішаної комісії влада СРСР видала Румунії 14 осіб, що останніми місяцями втекли з Бесарабії до СРСР. Утікачів передали румунській військовій владі. „Бесарабское Слово" повідомляє, що недалеко станції Матеуц висіючив із поїзду один із тих, що втекли з СРСР, якого румунська влада мала видати більшовикам. Він загинув на місці.

—o—

По широкому світі.

— До Варшави приїхав перший німецький військовий аташе ґен. Макс Шіндлєр.

— У звязку з розвязанням соц. Шуцбунду в Австрії військо обсадило фабрику зброї в Гіртенберзі.

— У відплату за розвязання Шуцбунду краєвий віденський уряд розвязав Гаймверу.

— Бувш. командант американського летунства ґен. Мічел у ґаз. статті доказує, що війна з Японією конечна.

— У Вільгельмсгафені спустили на воду новий німецький панцирник „Ельзас-Льотрінґен". Хрещення панцирника відбулося в присутності міністра райхсвери ґен. Бльомберґа та шефа военної маринарки Редера.

—o—

ЛИТОВСЬКІ ЖИДИ БОЙКОТУЮТЬ.

РИГА, 1. IV. ПАТ. Преса повідомляє з Ковна, що литовські жиди приступили до акції бойкотування німецьких товарів.

—o—

Першоквітневі жарти.

За прикладом чужинної преси, що на день 1. квітня придумує ріжні сенсаційні вістки для розваги читачів, поміщуючи їх між автентичними вістками, подали і ми в 82-ім числі „Діла" кілька таких „прима-апрілісових" жартів. Тому, що легковірні або надто поважно настроєні люди готові їм повірити, мусимо їх нині спростувати.

Отже: „Сенсаційна заява Гітлера в українській справі" передана буцім-то телефоном із Берліна це звичайна денникарська качка. Хоча так уявляє собі рішучі офіціяльні декларації, з жалем мусимо ствердити, що покищо вона передвчасна.

У новинках найдуть читачі три першоквітневі жарти. 1. Зміни у видавництві І. Тиктора, 2. Новий памятник у Львові і 3. Товариство охорони звірят у Львові. Щодо останньої про скажених псів у Львові то піднад її не такий уже фантастичний. Знаємо від осіб, що заслуговують на повне довіря, що міський фізикат має поважні трудноші у боротьбі зі скаженими псами у Львові.

„Нова Зоря" у своїм 24-ім числі з 2. квітня теж помістила велику прімоапрілісову статю п. з. „Найбільше диво української соборної політики", яку дехто може взяти поважно.

—o—

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, II. сходи, I. пов. Приймає замовлення по 40 проц. дешевше на мужеські убрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 1615 3—20

— **Овочеві щепи і кущі** можна дістати у фірми: **А. Терпиляк,** Залуква почта Галич. Ціни в золотих за 1. штуку: **Яблуні** (головно зимові торговельні відміни): 0.50, 1.00, 1.50, 2.00; **Груші:** 1.50, 2.00, 2.50; **Черешні і вишні:** 1.75, 2.00; **Сливи:** 2.00, 2.50; **Волоські горіхи:** 2.50, 3.00; **Мерелі** (кущі): 2.00, 2.50; **Брескви:** 1.00, 1.50, 2.00; **Виноград** щеплений, дворічний: 1.00; **Агрест:** 1.25; **Порічки:** 0.40, 0.60; **Малини:** 0.20. Цінники безплатно. 1640 3-3

— **Клич „Свій до свого" в практиці.** Фонд будови гр.-кат. церкви в Ільнику вніс на днях до городського суду в Турці позов проти Петра Ільницького за 52.80 дол. в польській мові і адвокатом жидом. Таксамо фонд будови гр.-кат. церкви в Шумячи вніс до тогож суду три позви в польській мові і з жидівської адвокатської канцелярії, хотяй не було випадку, щоби жидівський кагал подав позов по українськи і від адвоката християнина.

— **Кооперативна анкета.** В дні 28. березня ц. р. зійшлися в Турці над Стрием делегати 13 кооператив Турчанщини і відбули нараду в справах наладнання торговельних відносин до Народньої Торговлі і захоплення цілого повіта кооперативною організацією. Анкеті проводив голова КОК д-р Кондрат, секретарював кооператив. інструктор Бандрівський. В дискусії забирали голос інспектор НТ зі Львова Кудрик, секретар філії С. Г. Утриско, д-р Марців, Горечко, Царин, відпоручники з Водчого, Лімної, Розлуча, Буківця, Волосянки, Жукотина, Лопушанки, Шумяча і т. д. Переведено вибір КОК-а і винесено організаційні рішення після чого учасники числом 50 після 3-год. наради розійшлися, вдоволені її високим рівнем.

ОДИНОКА ПРАВДИВА УКРАЇНСЬКА ДОМАШНЯ КУХНЯ. СПЕЦІЯЛЬНІ УКРАЇНСЬКІ СТРАВИ. ЦІНИ ДУЖЕ ДЕШЕВІ. РЕСТОРАН І КАВАРНЯ „У Н І О Н", ВУЛ. КОСЦЮШКА 1 (НАРОДНЯ ГОСТИННИЦЯ).

— **Хто виграв на льотерії?** В 22-ому дні тягнення Класової Льотерії впали виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 28984; 20.000 зол. на ч. 91607; 15.000 зол. на ч. 98993; 10.000 зол. на ч. 65204; 5.000 зол. на ч. 8537, 122614, 125319; 2.000 зол. на ч. 28797, 30734, 53903, 58064, 69539, 73878, 95322, 107850, 117991, 120086, 123053, 136840, 144484; 1.000 зол. на ч. 3397, 3420, 6313, 11503, 14227, 30879, 33261, 35422, 40643, 42437, 44056, 45251, 49189, 55063, 64549, 69907, 77131, 83031, 83806, 84791, 93161, 103247, 103403, 110235, 112295, 113404, 115704, 116406, 119019, 122076, 132539, 134032, 134051, 146058. — В суботу в тягненні інвестиційної позички впали головні виграні на такі числа: 200.000 зол. на льос серія 3893 ч. 14; по 10.000 зол.: серія 6554 ч. 44, серія 735 ч. 32, серія 5609 ч. 12, серія 8403 ч. 33, серія 7176 ч. 46.

— **Жиди** поховали Гітлера. У Львові розліплено клеписали з чорних обвідках, з гітлерівською свастикою, а навіть з фотографією Гітлера. Клепсидри повідомляють, що „Адольф Гітлер помер після довгих і важких жидівських терпінь, проживши за багато літ, про що повідомляють глибокою втіхою оповиті — жиди".

— **Самогубство учня в гімназії.** В V. гімназії при вул. Кушевича у Львові пострілився смертельно учень VI. кляси Зенон Ол. Жачкевич, син управителя народньої школи в Підбірцях біля Львова. Причина: лиха нота з трьох предметів. Жачкевичів рятункова станція забрала до шпиталю.

— **Плямистий тиф.** В Петранці, калуського повіту, стверднли кільканацять випадків занедужань плямистим тифом, з того один навіть смертельний. Слід зазначити, що в деяких селах повіту, головно гірських, ця недуга, наслідком занедбаних санітарних відносин, не вгасає, виступаючи переважно в зимових і весняних місяцях. Пора подумати над засобами остаточної ліквідації тієї сумної воєнної і післявоєнної спадщини.

— **Комуністичний замах на суд.** В будинку городського суду в Сколім вибив хтось у ночі шибн камінням, завиненим протидержавними написами. Одночасно обліплено цілий судовий будинок комуністичними відозвами. Поліція шукає за демонстрантами.

— **Невдалий влом до кооперативи.** До філії кооперативи „Згода" в Калуші, що впала за нецілий рік жертвою 5-кратного влому, пробували вломитися шестий раз в ночі з 28. на 29. березня ц. р. Цим разом поховзнулася їм нога, а радше їхньому провідникові, славнозвісному Борді, що має на сумлінні неодин влом. Тому, що поліція без огляду на стільки вломів не впала на слід винуватців, члени кооперативи, доведені до розпуки частими вломами, що грозили цілковитою руїною кооперативі та її двом філіям, взялися до самооборони й стерегли по черзі кооперативу. Їхне самопожертвування увінчалося успіхом, бо зловлено провідника цілої шайки, згаданого Борду, якого в додатку підчас втечі болюче потурбовано, так що мусіли його відвезти до шпиталю.

На свята! На свята!

ГЕФЛІНҐЕРА чоколяда до тіст і тортів

ГЕФЛІНҐЕРА Баранки і Писанки чоколядові.

ГЕФЛІНҐЕРА галяретки, овочі і марципани. до прикраси тортів, люкер, горіхова і мігдалова маса.

—:— Можна дістати скрізь. —:—

ФІРМОВА КРАМНИЦЯ ВУЛ. РУТОВСЬКОГО 8.

— **Пожежі в Турчанщині.** В дні 18. березня ц. р. з причини сильного вітру згоріли 73 хати в Ясінці Масьовій, а також 10 хат в Лімній і 5 хат в Сяніках. Український Повітовий Комітет допомоги безробітним і вбогим Турчанщини рішив поширити свою діяльність на погорільців.

— **Довжники вбили вірителя.** В Коропці пов. Бучач найшли купця Давида Шульмана, вбитого у своїм мешканні. Мав підрізане горло і на голові багато ран від ударів. Жінка Шульмана виїхала була перед кількома днями до Станиславова на закупки. В Дністрі недалеко місця злочину найшли торговельні книги, в яких Шульман записував своїх довжників. Є підозріння, що хтось з двожників убив Шульмана.

— **Грабунковий напад на замовлення.** До громадського уряду в Дулібах пов. Бібрка добулося 29. березня ц. р. вечором двох незнаних людей, з яких один був замаскований. Стероризувавши револьверами 5 громадських радних, забрали з каси 3.180 зол. Відходячи, дали два стріли в бюрко громадського секретаря. Переведені дохождення виказали, що напасниками були два люди, звангажовані до нападу громадським писарем Гриньком Кудяком і Мих. Польовим. Переведена контроля каси виказала неточности в касових книгах. Доходження ведуться.

— **Втікають від світа.** В Заруді біля Замочка пов. Жовква повісилася на вербі 40-літня служниця зі Львова, Марія Сінчишин. — В лісі біля Старого Села пов. Бібрка найшли трупа якоїсь жінки, що могла мати коло 30 літ, мабуть зі Львова. На тілі не найшли ніяких слідів поранення, тому здогадуються, що вона отроїлася.

—o—

СПОРТ.

ЛЬОНДОН, 1. IV. ПАТ. Закінчився тут потрійний гакінковий меч між дружинами Канади, Америки і Англії. В останньому мечі ам. „Messeчузего Рендлєрс" побороли Англію 5:2. Тому, що після закінчення мечу виявилося, що американська дружина має рівну скількість пунктів із канадійською, можливо що відбудеться додатково вирішуча стріча.

До П. Т. Власників і Управителів нерухомостей.

Воєвідський Інспекторат Загального Заведення Взаїмних Обезпечень у Львові звертає отсим увагу на змінений спосіб при поборі належности за примусове обезпечення будинків від вогню в 1933 р., а саме: побір складок урядами громадськими і міськими треватиме тільки один місяць **квітень**, а відтак усі неоплачені в тім часі належности будуть передані до екзекуції Скарбовим Урядам.

Тому в інтересі П. Т. Обезпеченних лежить оплачувати складки в **квітні**, бо екзекуційна процедура спричинює великі і зайві кошти.

Загальне Заведення Взаїмних Обезпечень
Інспектор Воєвідський у Львові.
(Повшехни Заклад Убезпечень Взаемних).

Із судової салі.

Епільог бійки „Стшельца" з парубками

Дня 29. березня п. р. відбулася перед окружним карним судом у Львові розправа, яка ще раз дала доказ незлорових відносин у нашому селі через діяльність „Стшельца".

Дня 8. листопада 1932 р. в день св. Дмитра, в нагоди місцевого празника, відбувалося богослуження в церкві в Милятині пов. Городок Яг. На те богослуження прибула також українська молодь із сусіднього села Довгомостиська, мостиського повіту, з котрим то селом Милятин становить спільну гр.-кат. парохію. Польська сільська молодь з Милятина, який є національно мішаним селом, ставиться вороже до української молоді у Довгомостиськах і тому рішила використати нагоду до порахунків. Вже попередньої неділі 6. листопада 1932 р. милятинські парубки з кріками в руках напали на довгомостиських хлопців, які прийшли до Милятина у відвідини до своїх свояків, і назіть за ними стріляли так, що лише з трудом довгомостиські хлопці врятували своє життя.

Хоч в день 8. листопада не було у поляків святочного дня, стшельци зібралися громадою і раз-враз перемашеровували дорогою попід церкву, співаючи притім свої стшелецькі пісні, а опісля уставилися збитою лавою у віддалі кількох кроків від церкви. Один з довгомостиських молодців спитав тоді командата Стшельца Карла Тарчинського, чому вони стріляють за довгомостиськими хлопцями, як вони приходять до Милятина. Цей запит дав почин до бійки обох груп, бо на оклик Тарчинського, звернений до стшельців, ті повитягали ножі і почалась кривава бійка, підчас котрої один зі стшельців Стефан Кукурудза був смертельно ранений ножем у плечі і внаслідок рани помер.

Підозріння щодо того вбивства впало на 21-літнього українця з Довгомостиськ Михайла Білака, якого слідуючого дня арештували. В дні 29. березня відбулася проти нього карна розправа.

Трибуналові проводив суддя *Ягодзінський*, вотували судді *Шуслявський* і *Копецький*, обвинувачував прок. *Мостовський*, боронив адвокат посол д-р *Степан Віляк*.

Чотирьох стшельців, переслуханих як свідків, — зізнало, що бачили як обв. Білак витягнув ніж і пробив ним Кудурудзу. Обвинуваченний від першої хвилі арештування так у часі слідства як і на розправі рішуче заперечував закинений йому вчинок. Інші свідки переслухані в тій справі твердили, що через замішання, викликане бійкою, в якій з обох сторін брало участь принайменше в тридцять осіб, було неможливим ствердити, хто кого зранив, та що в руках Білака не зауважили ножа.

Дуже замітне є зізнання командата Стшельца в Милятині Каролля Тарчинського, вложене на розправі під присягою. Він зізнав, що за один день перед празником одержали милятинські стшельци вістку, що хлопці з Довгомостиськ хотять викликати бійку коло церкви. Командант Стшельца пішов з тою вісткою на постерунок поліції і тут дістав — як казав „полецене" ґіти зі стшельцями до церкви, а як зачнеться бійка, тоді постерунькові там зрядуть і виловлять довгомостищан.

Оборонець д-р Віляк вказав у своїй промові на ті анормальні сусідські відносини та твердив, що ненависть і заслїплення могли і у зізнаннях свідків обтяжуючих Білака, відограти свою роль.

Трибунал по нараді засудив Михайла Білака за злочин убийства зі статті 230 § 2. к. к. на кару **вязниці 2 і пів року.**

На долярах можна стратити, але гарний, гуцульський килим, куплений у фірмі: **ХАМУЛА, Львів, Рутовського 1, або Станиславів, Сапіжинська 19** завсіди буде мати свою вартість.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 2. квітня год. 3.30 попол. „Кармен".

Неділя, 2. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор" (Абон. 10).

Понеділок, 3. квітня, год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор" (Абон. 10).

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 2. квітня год. 3.30 попол. „Малкузель" (Абон. 7).

Неділя, 2. квітня год. 7.30 веч. „Михася та її мати" (Абон. 9).

Понеділок, 3. квітня год. 7.30 веч. „Михася та її мати".

Кіна.

АДРІЯ: „Вулиця осуджених душ".
АПОЛЬО: „Всім вільно кохати".
АТЛЯНТИК: „10-ий любко" (Анні Ондра).
КАСІНО: „Маски д-ра Фу Манчу" (Борис Карлов).
КОЛІСЕЙ: „Кохання серед снігу", ревія „Румба покріпляє".
КОПЕРНИК: „Мумія".
МАРУСЕНЬКА: „Мумія".
МІРАЖ: „Доктор Джекиль і містер Гайд".
ОАЗА: Нечинне.
ПАЛЯС: „Студент-прошак".
ПАН: „Райський птах" і ревія.
ПАСАЖ: „Кохання злочинця" та „Філіп і Фляп у чужинній легії".
ПРОМІНЬ: „Король Парижа", „Веселий вдовець".
СТИЛЕВЕ: „Жінка на одну ніч".
УТІХА: „Гегенна жінки" й ревія.
ХИМЕРА: „Бльонд Венус" (Марлена Дітріх).

Закордонне радіо.

Неділя 2. квітня 1933.

Братислава (279,3) 18.00 Концерт, **Копенгаген** (281.2) 20.00, 21.05, 21.55 Військ. оркестра, 21.30 Пісні, **Мілано** (331,4) 14.30 Трансм. копаного м'яча з Женеви: Італія — Швайцарія, 20.45 „Ромпікольо" оп. Пієтрі, **Штутгарт** (360,6) 20.05 „Дочка полку" оп. Доніцетті, 22.45 Пісні, **Лайпціг** (389,6) 14.30 Камер. музика, **Білгород** (429,7) 15.00 Хор, 20.00 Концерт (оркестра, співа). **Рим** (441,2) 17.00 Концерт, 20.45 „Тереадор" оп. Карайля та Монктона, **Бероміністер** (459.4) 19.40 Нар. пісні (жін. хор), 20.45 „Ч. 66" оп. Офенбаха, **Відень** (518,1) 11.25 Концерт, 16.30 Камер. музика, 20.00 „Ріп-Рап" оп. Плянкета, 21.35 „Весна" оп. Легара (прем'єра), **Будапешт** (550.5) 11.55 Богослужения, концерт, 16.15 Концерт, 19.15 „Троянда Стамбулу" оп. Лео Фалл, **Харків** (337,5) 9.00 Концерт для молоді, 10.00 Радіоцирк, 10.30 Концерт для дітей, 13.50 Концерт, 15.10 Літ.-муз. монтаж, 18.10 Суч. рос. музика, 19.00 Концерт із театру „Березіль".

Понеділок, 3. квітня 1933.

Братислава (279,3) 16.10 Радіоорхестра, 18.10 Двожакові сонати (скрипка, фортепян), 20.45 Молік: Концерт д-моль фіст і орх., **Мілано** (331,4) 21.00 Концерт, **Штутгарт** (360,6) 20.10 Вес. вечір, **Білгород** (429,7) 15.30 Нар. пісні, 20.00 Опера, **Рим** (441,2) 17.30 Концерт, 20.15 Пісні Паскалі н. **Лянґенберг** (472.4) 20.00 „Лас Шіпієнтух дер Кеніґін" оп. Й. Штравса, **Відень** (518,1) 11.30 Квартет, 20.10 Веселий вечір, **Рига** (525) 20.15 Пісні, 21.20 Концерт, **Мінхен** (532,9) 19.35 „Сімоне Боканегра" лір. трагедія Вердія, **Будапешт** (550.5) 20.10 Вечір Ір. Стравінського, **Харків** (937,5) 9.00 Танк. музика, 15.10 Українська музика, 18.10 Солісти, 19.00 Симф. концерт, **Париж** (1724,1) 20.00 „Севільський цирульник" оп. Россіні.

Львівське радіо.

Неділя 2. квітня 1933.

14.00 Лісова скринька, 16.25 „Ахе 6-ет (шість)" (Трансм. зі стейту Ого-го-го), 16.45 Камеро-обскуральний концерт на екзот. інструментах, 18.00 Трансм. зі стратосфери, 18.20 Концерт ширих бажань, 18.35 Фрагмент із драми Розики Тойної „Кого" (трансм. з театру „Кризіон"), 19.00 Вечірня, 19.55 Трансм. із Зимної Води, 20.00 Концерт, 20.55 Спортові вістки, 21.05 „Кінське назвище" гум. Чехова, 21.25 Ретрансм. із закордону, 21.55 „Щелко й Адріяюс", 22.30 „При відчиненому вікні" весн. переплітанка, 23.00 Трансм. з місця.

Понеділок, 3. квітня 1933.

12.10, 13.35, 16.15, 22.45 Грамофон, 15.30 Збіжева біржа, 16.25 Лекція фр. мови, 16.40 Світова господарка, 17.00 Мадярська господарка. 18.00 Для матуристів, „Історія", 18.25 Легка музика, 19.00 „Поляки в Африці", 20.15 Трансм. з Варшави: „Ніч кохання" оп. фантазія Валентінова, Спортові вістки, 23.00 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

ЛЬВІВСЬКА БІРЖА.

Долар в приватних оборотах 8.88.

У міжбанкових транзакціях нотували: Нюйорк 8.90 і пів — 8.92 і пів; Льондон 30.50—30.70, Ціріх 172.10—172.40, Прага 26.40—26.55; Відень 97—100; Берлін 212.25—212.75; Париж 35.05—35.10.

ВАРШАВСЬКА БІРЖА.

Валюти і девізи.

Бельгія 124.55, Голяндія 359.75, Льондон 30.63—30.65, Нюйорк кабель 8.925, Париж 35.08, Прага 26.48, Швайцарія 172.40, Данціг 174.25, Стокгольм 162.20, Італія 45.85.

Банкноти долярові в позабіржевих оборотах 8.80.75—8.89. Рубель золотий 4.75. Девіза на Берлін у міжбанкових оборотах 212.90. Німецька марка банкноти в приватних оборотах 212—212.15. Фунт стерлінг 30.60.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	золотих до
Пшениця дворська	32·50	33·00
Пшениця збірна	29·75	30·25
Жито одноціле	16·—	16·25
Жито збірне	15·25	15·50
Ячмінь двір. одноцільний	14·—	14·50
Ячмінь на мливо	12·25	12·50
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замоклий	11·75	12·25
Кукурудза краєва	16·50	17·
Бараболя промисл.	3·—	3·26
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	17·—	18·—
Горох пів-Вікторія	19·—	21·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	12·—	12·50
Вика чорна	11·50	12·—
Вика сіра	9·50	10·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	11·50	12·—
Льон	37·—	39·—
Лубін синій	9·25	9·50
Ріпак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·75	7·—
Висівки пшеничні	6·75	7·—
Пшоно	32·—	34·—
Просо краєве	14·50	15·—
Мякухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв.	85·—	90·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	34·—	34·50
Пшениця збірна	31·25	31·75
Жито одноціле	17·50	17·75
Жито збірне	16·75	17·—
Ячмінь на мливо	14·25	14·50
Овес збірний	15·25	15·75
Мука пшен. люксусова	61·—	62·—
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	34·—	34·50
Висівки житні	7·—	7·25
Висівки пшеничні	8·50	9·—
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. I	38·—	40·—
Пеницак ч. 10	28·—	30·—
Сіно солодке кр. пр.	7·90	8·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 1. IV.: пр. масло дес. 3.20, молоко 15—17, сметана 0.70, яйця 3.—. Тенденція на масло, молоко удержана, на яйця знижкова.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Виставка народнього мистецтва. Філія Союзу Українок у Станиславові уладжує в днях між 7—12. квітня включно виставку з обсягу народнього мистецтва у власній домівці при вул. Голуховського 33 а. Отворення виставки дня 7-го в год. 3-ій попол. В дальших днях до 12. просимо оглядати виставу між годинами 9—1 рано й 3—5 попол. 1664 1-1

Польський Союз Пань Дому повідомляє, що дня 4. квітня в год. 17-ій попол. у відчитовій салі вул. Газова 28 (трамв. 9) відбудеться показ випікання прожджевих тіст на газі. Вступ вільний. Гостям раді. 2—2

Краєве Товариство Охорони Дітей і Опіки над Молодю повідомляє про Діточу Оселю ім. Митрополита А. Шептицького на Остодорі біля Підлютого для дівчат і хлопців від 8—14 літ життя. Управа Діточої Оселі на Остодорі повідомляє, що в цьому році Оселя для дівчат триватиме від 19. червня до 17. липня, для хлопців від 17. липня до 12. серпня — під опікою о. проф. А. Бучацького. Приміщення Оселі в прегарному, новозбудованому, власному будинку. Запевнений фаховий педагогічний нагляд та постійна лікарська опіка. Умовини кліматичні прегарні. Харч пять разів денно. Оплата за побут в Оселі зол. 49.— платна у двох ратах: першу рату (25 зол.) складається при зголошенні — найдальше до 5. травня п. р., другу рату до дня 1. червня. Для кількох найбідніших дітей знижена ціна. При висилці дітей або школи — на девять дітей десяте їде даром. Зголошення на Оселю для дівчат приймає п. д-р Ксеня Янович, Львів, Потоцькоо 111. На письменні інформації прохаємо прислати значок. — Управа Оселі. 1658 1—2

Наш 10-літній піяніст у радіо. Довідуємося, що дня 6. IV. ц. р. в год. 17. відбудеться фортепіяновий реціталь 10-літнього піяніста Севера Ярослава Сапруна з Дрогобича, ученика проф. Г. Шаліта, перед мікрофоном львівського радія. 1-1

Тов. Прихильників Мистецтва у Львові повідомляє, що в Тернополі буде відкрита в салях „Бесіди" в часі від 2. до 9. квітня п. р. виставка образів українських малярів, а саме арт. О. Новакіського, групи парижан, варшавської групи „Спокій" і групи „Руб". Подаємо це до відома громадянства тернопільської округи, щоби скористало з нагоди і відвідало цю виставку, яка у Львові, Бережанах і Підгайцях мала великий успіх. 1671 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КАНДИДАТ адвокатури з 4-літньою судовою і адвокатською практикою глядає заняття в адвоката зараз. Ласкаві зголошення до Адміністрації „Діла" для „Кандидата". 1639 2—3

РОЗВОЗНИК печива на місто Львів зі штандом і квацією потрібний зараз. Пекарня, Львів, Кульпарківська 22. 2—3

ГАРНА кімната з окремим входом з харчем до винайму Листопада 17/II. праворуч. 1662 1—1

ГАРНІ двокольорові з кльошовими штанцями жіночі ПІЖАМИ 8.90, шовкові 12.50, мужеські із сирівця в паси 9.50, шовковопопелінові 12.60—16.80, у великім виборі. Філія фабрики білля „ПАВ", Львів, Сикстуська 1. Цінники висилаємо даром. 1-1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОГОРОДНИЧИЙ СКЛЕП
ТЕОДОРА КЛИМОВИЧА
Львів, площа Галицька 14. Телеф. 7-53
поручає здорове свіже насіння, ріжні квіти, китиці, жардиніери, жалобні вінки з шарфами і декорації. Замовлення з провінції виконує швидко. Ціни конкуренц.

НА СВЯТА найліпшу вудженину поручає фірма **МИХАЙЛО КРАНЦ, Львів ул. Краківська 14.** 1667 1—5

БЕЛЬСЬКИЙ ПРОМИСЛ
„АСТРА"
Складниця ЛЬВІВ, СКАРБКІВСЬКА 4
Телеф. 96-04
поручає на сезон весняно-літній товари найліпшої якости на мужеські убрання, нагортки і костюми та дамські плящі по конкуренційних цінах.

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Товариства взаїмних обезпечень на життя й ренти
„КАРПАТІЯ" У ЛЬВОВІ
відбудуться в суботу дня 29. квітня 1933 р. о год. 5-ій попол. у власній домівці Товариства у Львові, Ринок 38, II. п. з таким порядком нарад:

1) Відчитання і затвердження протоколу останніх Загальних Зборів з дня 23. квітня 1932 р.
2) Звіт з діяльности і предложення рахункових замкнень за рік 1932.
3) Звіт Ревізійної Комісії з внеском на уділення Надзірній Раді і Дирекції абсолюторії за рік 1932.
4) Внески Надзірної Ради:
   а) у справі поділу надвишки за рік 1932.;
   б) у справі зміни §§ 1—33 статуту в напрямі його узгіднення з розпорядком През. Р. П. з дня 26. січня 1928 про контролю обезпечень Д. З. Р. П. 9, поз. 64 і розпор. Ради Міністрів з дня 10. вересня 1930 щодо кладення приписів праве про акційні спілки до властей і ліквідації товариств взаїмних обезпечень Д. З. Р. П. 66 поз. 523.
5) Вибори:
   а) 3 членів Надзірної Ради на 6 літ,
   б) 3 членів і 3 заступників Ревізійної Комісії на 1 рік.
6) Інтерпеляції членів.

У Загальних Зборах беруть участь всі власновільні члени обезпечені в Товаристві щонайменше 1 рік, як також власники 25 листів уділових. З тією метою одні й другі мають найменше 8 день перед Загальними Зборами виказати доручення їм легітимації або мають завідомити Дирекцію, що візьмуть участь у Загальних Зборах.

НАДЗІРНА РАДА І ДИРЕКЦІЯ
Товариства взаїмних обезпечень на життя й ренти
„КАРПАТІЯ" у Львові.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ГОСПОДАРСЬКІЙ АКАДЕМІЇ, ПОЗАОЧНА ШКОЛА ВИСОКОШКІЛЬНИХ СТУДІЙ, ЗАТВЕРДЖЕНА МІНІСТЕРСТВОМ ХЛІБОРОБСТВА ЧСР.

Фахові відділи: агрономічно-лісовий, економічно-кооперативний і хеміко-технольогічний дають фахову закінчену систематичну підготовку і титул агронома, економіста та хеміка.

При відділах існує низка вужчих фахових курсів і курсів з окремих предметів.

Вписи на всі відділи та курси терміном не обмежується.

Проспекти безплатно висилає **Секретаріят УТГІ.**

Звертатися на адресу: **Ukrajinska hospodarska akademie v C. S. R., Podebrady — Tschecoslovagie** — або — Товариство „Сільський Господар" Львів, вулиця Зіморовича ч. 20. 1590 3—10

Виробня відзнак, жетонів і медалів СТАНИСЛАВА СОБЧИКА, Львів, Мохнацького ч. 8 виконує всілякого роду відзнаки шкільні, військові, для спортових клюбів, спіл. товариств, жетони, плякети, медалі, цвяхи до прапорів, гострокінчасті шпички по цінах найнижчих. 1—8

Церковні цвіти

поручає на Великдень
СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦЬКА
В Стрию — Шевченка 6.

КИТИЦІ ДО СВІЧОК є в трьох цінах — менші 3 зол. пара, середні гарні 5 зол. пара — і великі 7 зол. за пару.
КИТИЦІ З ВИНОГРАДУ середні 7 зол. пара і велики 9 зол. пара.
КИТИЦІ ПОСТАВНІ на престіл. Менші 15 зол. пара, середні гарні около 65 цм. високі 25 зол. пара — і великі 40 зол. пара.
ГІРЛЯНДИ 4 зол. — ширша 6 зол. і найширша 8 зол. метер.
ЦВІТИ матеріяльні, тревалі, барви естетично дібрані. — При більших замовленнях — на сплати!

АР-КА
Львів, Хорущина 11 а. Першорядна виробня обуви поручає готову, виконує замовлення, англійські чоботи, сальонову і спортову обуву. (Провінція відворотною почтою). 1519 8—10

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 шпальти текстові і 8 шпальт оголошеневих.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.15
1 „ одношпальтовий надіслане і некрольоги „ 0·40
1 „ „ в тексті і новинках . „ 0·48
1 „ „ на першій сторінці . „ 0·55

Дрібні оголошення від слова:
натрименіяльні по . . . . . зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·08
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 360·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 200·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 110·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 60·—
Текстові сторони 50 проц. дорожче.

За редакцію відповідає Осадський Костя **Видає Видавнича Спілка „Діло"** **З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.**

Ч. 84 (13.323). Львів, вівторок 4. квітня 1933. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполудням.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ШОВКИ A.G.B. ВОВНИ

Відкриття крамниці в понеділок 3. квітня 1933 року.

ЛЬВІВ, ЛЕҐІОНІВ 13.

:: **Останні новости постійно на складі.** ::

Жиди проголошують льояльність до Німеччини.

Відплата за події в СРСР.

З Берліна повідомляють:

Усі жидівські організації релігійні та приватні оголосили заяви льояльности для Німеччини.

Всеж прилюдна думка в Німеччині така, що жиди, які досі піддержували ворогів Німеччини, мусять відчути наслідки своєї дотеперішньої совісники. „Фелькішер Беобахтер" заявляє, що „жиди передше повинні були подумати над тим, що чинять. 800.000 німецьких жидів мусять тепер переносити наслідки того, що робили їх провідники головнож жид. письменники, які винуваті за все, що тепер діється. Жиди тепер вразливі, а перелтим убивали невинних закладників у Міхені, Будапешті та в СРСР і то в найзвірськіший спосіб. Ніхто не думав над тим, щоби запротестувати проти півтора мільона вбитих у СРСР, що всі вони стали жертвою жидівської жорстокости. Тепер жиди мусять відпокутувати".

—o—

Пробний бойкот жидів у Німеччині.

Як повідомляють з Берліна, пробний бойкот жидів у Німеччині пройшов назагал спокійно. В самому Берліні жидівські склепи були відчинені як звичайно в 8 год. Тимчасом у гітлерівських союзних домівках зібралися всі штурмові відділи і з транспарентами, на яких уміщено написи: „Німці, бороніться і не купуйте у жидів" — вирушили на вулиці. Штурмівки уставляли перед жидівськими склепами свої стійки а решта переходила зорганізованими відділами по цілому місті, причому виголошувано агітаційні промови. В акції взяло участь коло 70 тисяч осіб. В год. 10, коли розпочався бойкот, більшість жидівських клепів поспускала стори, де ще не сталося, там гітлерівські стійки пустили в рух кінематографічні апарати, фільмуючи кожного, хто входив і виходив зі склепу. Сфільмовані особи будуть показувати на екранах як зрадників німецького народу. Бойкотова акція обіймала теж лікарів та адвокатів жидів і перед їх мешканнями уміщено бойкотові відозви. Інші бойкотові стійки не впускали адвокатів жидів до судів.

Подібно було в інших німецьких містах, де бойкотова акція пройшла теж спокійно. Тільки в Кільонії склався кріваний інцидент. Адвокат і нотар Шум, а походження жид, стріляє до гітлерівця Астгальтера, ранячи його тяжко в живіт. Ранений помер опісля на клініці. Обурена юрба вдерлася до вязниці, де придержано Шума, і вбила його револьверовими стрілами. Крім того знищила склеп батька адвоката Шума.

Берлінська біржа була цілий день замкнена кордоном штурмовиків, які не впускали до середини жидів. Наслідком того з недостачі подажі підскочив курс деяких паперів.

В середу протижидівський бойкот має повторитися. Жидівські кола думають, що бойкоту вже не буде, бо протинімецька пропаганда за границею вже притихає.

НОВИЙ КОНЦЕНТРАЦІЙНИЙ ТАБОР.

БЕРЛІН, 2. 4. У Бремі створили новий концентраційний табор. Помістили там останніми днями около 100 арештованих соціялістів і комуністів.

АРЕШТУВАЛИ СПІЛЬНИКІВ ВАН ДЕР ЛІББЕ.

БЕРЛІН, 3. IV. ПАТ. Преса повідомляє, нібито арештували трьох болгар, обвинуваченних у верж. зраді. Арештованих обвинувачують, що були у взаєминах із підпалячем райхстагу ван дер Ліббе.

ЗА ПОШИРЕННЯ НЕПРАВДИ.

БЕРЛІН, 2. IV. ПАТ. Нагий суд у Франкфурті н. М. засудив на 1 рік вязниці мандрівного купця Левенштайна за розповсюднювання погоноски, нібито у Вормсі нац. соціялісти повісили одного жида. Свідки, як повідомляє бюро Конті, зізнали, що той жид повісився сам після того, як його арештували у вормському ратуші.

ЗА ВІДІРВАННЯ БУРҐЕНЛЯНДУ ВІД АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ, 3. IV. ПАТ. Краєвий уряд Бурґенляйду ухвалив одноголосно постанову з протестом проти пропаґанди невідповідальних мадярських кол за відірвання Бурґенляйду від Австрії. Ухвала краєвого уряду дивується, що Бурґенляйд включили до пропаґанди за ревізією мирових трактатів. Населення Бурґенляйду бажає навіки остати при Австрії.

—o—

АНҐЛІЯ ПОДАЛА ФРАНЦІЇ ПАКТ 4-Х ДЕРЖАВ.

ПАРИЖ, 2. 4. „Ле Журналь" повідомляє, що льорд Тирел предложив Полю Бонкурові в імені англійського уряду проект пакту 4-х держав. Зі змістом проекту Поль Бонкур зазнайомив премієра Деляґіера. „Журналь" твердить, що новий проект зближений до розбройного пляну, який два тижні тому в Женеві зложив Мекдональд. Одначе він має чимало змін, передовсім у справі 3. уст. Мекдональдового проекту про розброєння.

ЗДЕМОЛЮВАННЯ ГОЛ. КОМУНІСТИЧНОЇ КВАТИРИ.

ДЕБЛІН, 2. 4. ПАТ. Справжня облога гол. комуністичної кватири гурмами деблінців закінчилася її здобуттям і здемолюванням та втечею комуністичних провідників під охороною поліції. Хоч ця акція стрінулася з протиакцією адм. влади, то всеж поліція була безсильна з огляду на несподіваний наступ зорганізованого населення на комуністичний осідок. Було 33 людей ранених тяжче й лекше. Льокаль спаліндрували, а зірвані комун. прапори та літературу спалили.

АРЕШТУВАННЯ АДВОКАТА.

В мешканні адвоката д-ра Дренґевича при вул. Шопена ч. 4 у Львові переведено ревізію, після чого з наказу слідчого судді його арештовано. Причина покищо невідома.

РЕВОЛЮЦІЯ В УРУГВАЮ.

ПАРИЖ, 1. 4. ПАТ. З Монтевідео наспіли вістки про державний замах в Уругваю. Державну раду і парлямент розвязано. Арештовано багато визначних парляментаристів. Утворився окремий комітет, що займеться скликанням конституанти задля зміни конституції.

Наспіли теж вістки з Буенос Айрес про самогубство бувшого президента Уругваю, Бальтазара Брума, коли хотіли його арештувати.

—o—

СКОРОЧЕНІ ВЕЛИКОДНІ ФЕРІЇ.

У звязку зі змінами в організації шкільного року та продовженням зимових ферій будуть скорочені великодні ферії по школах. Ферії розпічнуться в середу, 12. ц. м. і треватимуть до вівторка 18. ц. м. В середу, 19. ц. м. розпічнеться в школах нормальне заняття.

—o—

ЖИДИ БЮТЬ ЗА ГІТЛЄРА.

У звязку з протинімецькими демонстраціями, які робили минулого тижня львівські жиди, склався характеристичний для теперішніх настроїв інцидент. Коло Віденської кавярні переходив більший гурт жидів і голосно говорили про Гітлєра. Нараз якийсь молодий чоловік крикнув: „Гайль Гітлер!" а опісля по українськи. „Хай живе Гітлер!" У відповідь на це жиди кинулися на нього з кулаками, побили й вели постеруновому арештувати. Заведений на поліцію, арештований виказався, що називається Ярослав Онуферко і є студентом політехніки. Поліція пустила його на волю.

—o—

ВЕЛИКА ПОЖЕЖА.

У селі Мшанець (пов. Турка н. Стр.) вибухла пожежа у хаті Вас. Гриня. Вогонь перекинувся на сусідні будинки. Згоріло до тла 10 господарств. Шкоди є на 30.000 зол. На другий день вибухла пожежа на іншому кінці села в хаті Марії Заскапич. Згоріло 26 господарств. Шкоду обраховують на 50.000 зол. Кількадесять родин остало безвахисними.

—o—

СПОРТ.

ЛЕХІЯ — УКРАЇНА 4:0 (4:0).

Україна в складі: Бутель І; Миськів, Воробець; Підлісецький, Кіцила, Цимбала; Лапчук, Магоцький І, Мікльош, Магоцький ІІ, Максимів.

Грачі України без тренінгу. Подавано неточно, так що противник без труду перехоплював мяч. Оборона мала під напором знаменитого нападу Лехії тяжке завдання. Бутель на воротах оборонив добре кілька тяжких стрілів. Миськів не міг дати собі ради а лівою стороною нападу Лехії, Воробець вданий на власні сили ще добре виявився зі свого завдання. Поміч грала в першій частині слабо, в другій дещо ліпше. Найсдабшою частиною був напад; грачі подають неточно. Одиноким, що грав розумно і незле подавав, був середущий Мікльош. Зате лучники дуже слабі, а лівий так довго передержував мяч, доки противник йому не відібрав. Лапчук був ліпший в першій частині, Максимів у другій. Лехія — це дружина вирівнана, без слабих пунктів, найліпший напад.

Хід гри: Вже в першій мінуті Україна дістається під ворота Лехії, але оборона ратує. Від тепер перевага Лехії, в 4 мін. стріляє правий лучник перші ворота, в 10. мін. той самий грач стріляє другі ворота. Напад України майже не доходить до голосу. Гострий стріл лівого лучника Лехії боронить гарно Бутель. Стріл Лапчука в авт. В 30 і 32 мін. добуває Лехія двоє воріт зі стрілів лівого крайника і лівого лучника.

В другій частині Україна має легку перевагу, але напад заломлюється на обороні Лехії. В 9 мін. стріл Магоцького ІІ. боронить воротар Лехії, в 23 мін. Магоцький І. перестрілює з догідної позиції. Лехія атакує ще кілька разів, але оборона України добре держиться. — Судив п. Шиба. Видів ок. 400.

МИСТЕЦТВА ЛІҐИ.

КРАКІВ. Краковія — Подгуже 3:0 (2:0).

ВЕЛИКІ ҐАЙДУКИ. Рух — Гарбарня 6:0 (2:0).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАҐАННЯ.

ЛЬВІВ. Погонь — Гасмонея 11:0 (5:0).

ЯРОСЛАВ. Чорні — Огнісько (Ярослав) 2:1 (1:1).

—o—

З боротьби за права мови.

Справа української мови в урядуванні нашого духовенства.

Стрийське староство розіслало недавно до всіх гр.-кат. парохів повіту такий обіжник:

„Od dłuższego już czasu zauważyłem, że gr.-kat. Urzędy parafjalne jako Urzędy stanu cywilnego w pismach swych, skierowanych bądź do tut. Starostwa pow., bądź też do innych Władz i Urzędów, używają w sprawach metrykalnych języka niepaństwowego, a nawet wykazy statystyczne zmarłych, zaślubionych i urodzonych przesyłają wypełnione w języku niepaństwowym.

Z uwagi na to, że w myśl dekretu Józefińskiego z dnia 20/2 1874 zbiór ustaw str. 30 oraz rozstrzygnięcia b. austr. Trybunału Państwa z dnia 16/I. 1901 L: 484 i orzeczenia b. austr. Trybunału Administracyjnego z dnia 29/4. 1904 L: 4435 Budw. Nr. 2602 A. T. każdoczesny proboszcz katolicki jest w swym charakterze prowadzącego metryki organem państwowym i jako taki podległym władzom politycznym, zarządzam po myśli art. 45—48 rozporządzenia Prezydenta Rz. P. z dnia 22/3. 1928 o postępowaniu przymusowem Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 342, by w przyszłości wszelkie pisma, odnoszące się do spraw metrykalnych, oraz wykazy statystyczne urodzonych, zaślubionych i zmarłych, nadsyłane do tut. Starostwa pow., jakoteż do innych władz i Urzędów państw., redagowane były w języku państwowym — księgi zaś metrykalne i wyciągi z tych ksiąg mają być prowadzone w języku łacińskim.

Zauważam przytem, że przepisy podane w powołanym wyżej dekrecie Józefińskim, orzeczeniu Trybunału Państwa oraz Trybunału Administracyjnego, obowiązują nadal; gdyż ani ustawą z dnia 31/7 1924 Dz. U. R. P. Nr. 73 poz. 724 o języku urzędowym, ani konkordatem zawartym w r. 1925 ze Stolicą Apostolską nie zostały zmienione. Starostwa powiatowy St. Harmata w. r."

Як бачимо, справа української мови в урядуванні гр.кат. священиків, що ведуть метрики, ще й досі не поладнана так, як це повинно бути по закону. Хоч Найвищий Суд у Варшаві й Адміністраційний Трибунал давно вже порішили, що на підставі обовязуючих австрійських і польських законних постанов гр.-кат. священики українці, що ведуть метрики, не мають обовязку кореспондувати з урядами й судами в метрикальних справах по польськи, а адміністраційна влада не може карати їх за непослух, то проте адміністраційні чинники час до часу видають такі заряджения, як стрийське староство.

В цьому обіжнику староство трактує знову парохіяльні уряди, що ведуть метрики, як уряди цивільного стану. Таким вони не є, а їх публично-правне становище можна порівняти найвище із становищем нотаря. Це зовсім ясно з постанов, передовсім австрійських, а далі з самих польських законів, котрі не згадують про ведучих метрики гр.-кат. священиків ані в мовному законі з липня 1924 р., ані теж у законі з 1928 р., про організацію адміністраційної служби в Польщі. Конкордат справді не змінив нічого в цій правній квестії.

Справа настільки вже обговорена на сторінках преси, що не доводиться подавати дальших правних аргументів. Одначе не можемо відмовити собі кілька загальних уваг. Свого часу покористувався австрійський уряд установою ведення метрик, що її завела в себе церква. Згідно із своїм становищем до католицької церкви і до національного питання трактував цей уряд також справу мови у веденні метрик. Тому, що метрики до кінця XVIII. і в половині XIX. ст. ведені були українськими гр.-кат. парохами в польській або церковно-славянській, евентуально також латинській мові, санкціонував австрійський уряд цей стан. Так і лишилось сьогодні, що метрики ведуться латинською мовою. Якби були колись ведені українською мовою, то австрійський уряд був би приняв відповідно до своїх метод цей фактичний стан як стан правний, як це сталося в зовнішньому урядуванні гр.-кат. священиків, де українська мова здобула собі право. На всякий випадок цілу акцію за задержанням прав української мови в метрикальних справах ослаблює факт ведення самих метрик по латински. Одначе найбільше ослаблює цю акцію поведінка самого духовенства, яке не виступає солідарно; багато духовних кореспондує без потреби і наперед ки з урядами й судами в польській мові. Недостача солідарности має наслідком те, що адміністраційна влада може тим священикам, які бережуть прав української мови, доказати, що це тільки вони не слухають розпоряджів влади і прикласти до них постанови адміністраційно-карних законів.

Було б добре розглянути вже раз цю справу не тільки зі становища тих фактів, які заістнували в житті гр.-кат. української церкви, але й зі становища цілости церковних справ української нації в Польщі. Маємо на увазі православя на північних землях, яке досі не то що не перевело своєї внутрішньої українізації, але й у значній мірі спричинило зовнішню польонізацію своїх церковних установ, трактуючи справу завдяки протинаціональним русофільським кругам так, як у давній царській Росії. Якби навіть українська мова в церкві й таких її установах, як ведення метрик, задержала свої права, якщо мова про гр.-кат. церкву, то для цілої нації рівно важна справа прав української мови в організаціях інших церков, які мають членами українців.

Врешті щодо самого ведення метрик має засадниче значіння справа меншого або більшого зацікавлення держави актами цивільного стану. Ведення актів цивільного стану — це по суті річи функція чисто державна. Скорше чи пізніше перейме всяка новочасна держава у свої руки ведення метрик, так як це сталося вже вповні в деяких, а частинно (попри церкву) в усіх европейських державах. Тоді мусітиме бути поставлена справа прав української мови в актах цивільного стану не на площині привілею даної церкви, але права мови даної нації в державній адміністрації.

Це все моменти, які повинні взяти під увагу відповідальні чинники всіх українських церковних організацій. Щож до самої гр.-кат. церкви, то випадало би духовенству тої церкви, яке веде метрики, відбути раз основні наради в цій справі і постановити одну й певну лінію, по якій має піти боротьба за права української мови, в церкві, особливо-ж у веденні метрик та урядуванні церковних чинників з державною адміністрацією й урядами. Те саме мусить зробити духовенство інших церков.

Р. Д.

Зміна адреси 1 зол. Можна прислати почтовими марками.

НОВИНКИ

— **Конфіската журналу „Рідна Школа".** Львівське городське староство сконфіскувало несподівано 7-е число журналу „Рідна Школа" з 1. квітня ц. р. за кінець фейлетону А. Нивинського: „Дві букви". (З волинських картин), який у белетристичній формі ілюструє сучасні відносини на Волині на тлі останнього шкільного плебісциту.

— **До відома всім нашим гарним дівчатам.** З нагоди світової виставки в Шикаго, денник „Шикаго Трібюн" розписав міжнародній конкурс краси з загальною сумою нагород 20.000 дол. Три перші нагороди: 5000, 3000 і 2000 дол., 100 інших нагород на загальну суму 10.000 дол. У цьому конкурсі повинні спробувати щастя і українські дівчата; конкурс не ставить ніяких обмежень щодо національности. Кошт такої участи не більший як кілька золотих, а хто зна, чи не вдасться якій нашій красуні попасти між 51 найкращих, що на шикагській виставі виступатимуть як „прибічна дружина королеви краси". Для участи у конкурсі треба виповнити спеціяльний купон із денника „Шикаго Трібюн", вирізати його, долучити до нього свою фотографію і переслати згаданій редакції. У конкурсі можуть брати участь тільки незамужні і не артистки. Редакція „Шикаго Трібюн" зазначує, що це не конкурс „краси" у дослівному значінні, бо журі братиме головно на увагу індивідуальні риси кандидаток, їхній чар, симпатичний вигляд, враження їхньої вдачі. Землячкам, які хотіли би вислати свої фотографії на цей конкурс, наша редакція могла би допомогти роздобути відповідні купони шикагського денника і виповнити дотичний текст по англійськи. Листи у цій справі, звернені до редакції, треба значити на коперті: Конкурс К. і долучити марку на відповідь.

— **Самогубство польського старшини.** З вікна I. поверху дому при вул. Скорупки в Варшаві скочив поручник М. Качоровський. Зломив собі ногу й потовкся на всьому тілі. Ведуть слідство.

— **Упав радянський літак.** З Вильна повідомляють, що радянський літак, який летів понад село Міхровичі, постигла катастрофа. З апарату вискочив з легкопадом більшовицький пільот і спустився на польському боці біля села Мялечиново. Апарат згорів, причому згинув другий більшовицький летун. Легко потовченим пільотом занявся польський лікар, після чого передали його радянській владі.

— **Заняття для безробітних.** Німецький державний комісар для поборювання безробіття, інж. Фукс виладив широкий проект робіт при будові доріг, мостів і ріжних регуляцій, що розпічнуться в найближчому часі. Тим способом найде заняття 20.000 безробітних з Берліну.

—**Бразилія нищить запаси кави.** З Ріо де Джанейро повідомляють про знищення 927.800 подвійних сотнарів кави, щоб опорожнити склади під новий збір. Обчислюють, що новий збір винесе 20 мілионів мішків, тому побоюються, що найменше половину того збору треба буде знищити, щоби не допустити до дальшої знижки на світовому ринку.

Листування Редакції.

Інж. В. Телятинський, Радовці. Підпишеться за ані два тижні. Гроші Ви вислали до „Центробанку".

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 3. квітня, год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор" (Абон. 10).

Вівторок, 4. квітня, год. 7.30 веч. „Дівочі шлюби" А. Фредра.

Театр Різнородностей.

Понеділок, 3. квітня год. 7.30 веч. „Михася та її мати".

Вівторок, 4. квітня год. 7.30 веч. „Золота тіточка".

Кіна.

АДРІЯ: „Вулиця осуджених душ".
АПОЛЬО: „Всім вільно кохати".
АТЛЯНТИК: „10-ий любко" (Анні Ондра).
КАСІНО: „Маски д-ра Фу Манчу" (Борис Карлов).
КОЛІСЕЙ: „Кохання серед снігу", ревія „Румба покріпляє".
КОПЕРНИК: „Мумія".
МАРУСЕНЬКА: „Мумія".
МІРАЖ: „Доктор Дженіль і містер Гайд".
ОАЗА: Нечинне.
ПАЛЯС: „Студент-прошак".
ПАН: „Райський птах" і ревія
ПАСАЖ: „Кохання злочинця" та „Фліп і Флап у чужинній легії".
ПРОМІНЬ: „Король Парижа", „Веселий вдовець".
СТИЛЕВЕ: „Жінка на одну ніч".
УТІХА: „Гегення жінки" й ревія.
ХИМЕРА: „Блєонд Венус" (Марлєна Дітріх).

Закордонне радіо.

Понеділок, 3. квітня 1933.

Братислава (279,3) 16.10 Радіоорхестра, 18.10 Двожакові сонати (скрипка, фортепян), 20.45 Моляк: Концерт д-моль флєт і орх., **Мілян**о (331,4) 21.00 Концерт, **Штутгарт** (360,6) 20.10 Вес. вечір, **Білгород** (429,7) 15.30 Нар. пісні, 20.00 Опера, **Рим** (441,2) 17.30 Концерт, 20.15 Пісні Пасхи'я, **Лянгенберг** (472,4) 20.00 „Лас Шпіцентух дер Кенігін" оп. Й. Штравса, **Відень** (518,1) 11.30 Квартет, 20.10 Веселий вечір, **Рига** (525) 20.15 Пісні, 21.20 Концерт, **Мінхен** (532,9) 19.35 „Сімоне Бокенегра" лір. трагедія Верді'я, **Будапешт** (550,5) 20.10 Вечір Ів. Стравінського, **Харків** (937,5) 9.00 Танк. музика, 15.10 Українська музика, 18.10 Соністи, 19.00 Симф. концерт, **Париж** (1724,1) 20.00 „Севільський цирульник" оп. Россіні.

Вівторок, 4. квітня 1933.

Братислава (279,3) 17.20 Спів, 18.05 Труба орхестра, **Брно** (341,7) 12.30 Концерт, **Гельсінгфорс** (368,1) 18.40 Спів, **Білгород** (429,7) 19.30 Спів, **Рим** (441,2) 17.30 Орхестра, 20.15 Спів, **Бромінстер** (459,4) 19.45 „Фльорентійська трагедія" оп. Флоря, **Прага** (488,6) 19.00 „Тангайзер" оп. Вагнера, **Відень** (518,1) 12.00 Квартет, 18.20 Італ. пісні, 19.25 Опера, **Будапешт** (550,5) 12.05 Циг. орхестра, 19.30 „Ле Шеміно" оп. Офенбаха, **Харків** (937,5) 9.00 Рос. класична музика, 13.50 літ.-муз. авд., 15.10, 22.00 концерт, 17.00 Трансм. з Театру Опери й Балету.

Львівське радіо.

Понеділок, 3. квітня 1933.

12.10, 13.35, 16.15, 22.45 Грамофон, 15.30 Збіжева біржа, 16.25 Лекція фр. мови, 16.40 Світова господарка, 17.00 Мадярська господарка, 18.00 Для матуристів, „Історія", 18.25 Легка музика, 19.00 „Поляки в Африці", 20.15 Трансм. з Варшави: „Ніч кохання" оп. фантазія Валентінова, Спортові вістки, 23.00 Танк. музика.

Вівторок, 4. березня 1933.

12.10, 15.40, 22.45 Грамофон, 16.20 Для матуристів: „Історія", 18.00 „Висницький", 16.40 „Краса рум. народу", 17.00 Симф. концерт, 18.25 Легка музика, 19.00 Техн. скринька, 20.00 Концерт (орхестра, фортепян), Спортові вістки, 21.45 Оравська каторга, 22.00 Спів, 22.30 Найновші пісоньки, 23.00 Танк. музика.

Торговельне Т-во
„ORIENT TEA CO"
С-ка з о. п.
Імпорт чаю і кави, Варшава Сенаторська 29, завдяки дотеперішньому успіхові, зокрема у висилці харчевих пересилок у Польщі, повідомляє П. Т. Клієнтелю, що Передсвяточні пересилки будуть обіймати: Чай „ЛЮКСУС", голянд. какао, каву, чоколяд. пудінг у порошку — все найліпшої якости та в ефектовних пушках по ½ кг. нетто, також 1 кг. бльок молочної чоколяди — за загальну ціну зол. 17.— за післяплатою з оплаченою нашою доставою. Такасама кількість і тих самих родів без пушок за зол. 15.— Свята недалеко, спішіться з замовленнями. Відборцям гуртом, висилаємо на бажання цінники на кожний окремий артикул. 2—3

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 85 (13.324). Львів, середа 5 квітня 1933. Поштова оплата готівкою. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Про одну внутрішню позичку.

Замість соломяного вогню треба витревалої, вперто праці.

Львів, 3-го квітня 1933.

Приглядаючися уважно нашому збірному національному житю в його найріжнороднішіх його видах, приходимо подекуди до прикрого висновку, а саме, що темпо його подекуди звільнилось. Живчик національного організму б'є тут і там повільніше. Колиб пошукати за причинами такого явища, то можнаб їх найти найпевніше у загальній господарській скруті. Вона всіпла витиснути своє специфічне пятно вже не тільки на житті одиниць, але й цілих великих колективів, вона загніздилась не тільки в нас, але й далеко сильніших та могутніших і до того державних народів Европи й Америки. Вона вдарила своїм обухом по цілому земному глобі.

Борються з нею народи і держави, але не всі в однаковій мірі і не всі з однаковим успіхом. Найкраще дають собі з нею раду ті, що виявляють найбільше завзяття і витревалости в боротьбі і ті, що з невмолимою послідовністю реалізують раз приняті плани тієї боротьби. Знемагають у боротьбі з загальним лихом ті, які не знають ні витревалости ні завзяття у здійсненню раз намічених планів. Знемагають і падуть обезсилені та безрадні на життевому шляху ті, що знають тільки соломяний вогонь, тільки один початковий момент ентузіязму та завзяття у якійнебудь започаткованій акції боротьби. Їх палить соломяний вогонь боротьби один день чи тиждень, а далі він у них погасає і тому вони аневірені падуть на шляху. Ідуть вперід та опановують життя тільки ті, що вміють запалати не соломяним, а безперервним, вічним, що так скажемо, вогнем боротьби, та вміють себе переконати, що з пануючим лихом треба боротися довго-довго, може й безвиглядно довго, але послідовно і з вірою в перемогу.

У нашому збірному житті ми, на жаль, теж спостерігаємо на деяких відтинках тільки соломяні вогні, які розпалювали енергію та бажання боротись із лихом у наших громадян тільки на один сезон, тільки на короткий час, замість мобілізувати їх на цілі роки. Щоби не бути пустословним, необхідно пошукати за наглядними доказами на таке твердження. Найти їх не важко. Ось візьмімо під увагу найстаршу і найпопулярнішу нашу установу „Просвіту". Хто не памятає, з яким розмахом і з яким завзяттям прийнявся перед роком у нашому громадянстві клич: „рятуємо „Просвіту" при допомозі внутрішньої позички!" Вся преса була повна закликів, статтей і комунікатів. Цілий край живо інтересувався цією справою, валили деклярації до „Просвіти", вгиналася наша преса від оголошування списків деклярантів на внутрішню позичку. Словом санаційний дух охопив наше громадянство. Великим, здавалося, вогнем запалала ваша суспільність для дорогої всім справи санування „Просвіти". На жаль, цей вогонь рятування „Просвіти" та допомоги їй тривав не довго, бо тільки один осінній та зимовий сезон. А по тім якось цей вогонь непомітно потах.

До кінця 1932 р. деклярувала ваша громада, що нараховує круто 6 міліонів душ населення, всього *79.390.11 зол.* і *128 амер. долярів*. З того готівкою вплачено лише *57.392.72 зол.* і *128 дол.* Аналіза наведених цифр, опублікована недавно на сторінках „Діла", виявила, що між декларантами позички були й такі громадяни і навіть установи, які деклярували поважні суми на позичку, але досі не виплатили на неї ні сотика готівкою. Їх імена та прізвища були оголошені в пресі, загал довідався про їх патріотичний запал та прихильність для справи „Просвіти" і на тому скінчилося. Вони досі не вважали за доцільне сповнити своєї обіцянки та прилюдного зобовязання супроти „Просвіти". У них, видно, палав свого часу навіть не соломяний, а тільки блудний вогонь захоплення громадською справою рятування найстаршої нашої установи.

Аналіза наведених цифр крім того виявила, що вогонь ентузіязму для справи рятування збірними народніми зусиллями матірнього Т-ва „Просвіта" не палав усюди, на всій нашій землі. Були цілі полоси краю, куди хоч і падали іскри пропаганди за позичкою, то вони там все одно вогню захоплення не спричинили. До такої великої міри були ці полоси недоступні для загально-громадських подвигів і зусиль. А тим полосам було теж відомо, що „Просвіта" мала у хвилі розписання позички *697.265.13 зол.* зобовязань.

Тепер положення дещо змінилося, бо до кінця грудня 1932 р. „Просвіта" сплатила *57.145.89 зол. довгу* і крім того *48.602.21 зол.* відсотків. Словом за час від 1. VII. 1931 р. по кінець грудня 1932 р. сплатила „Просвіта" *105.748.10 зол.* довгу з відсотками. З внутрішньої позички пішло на сплату *42.507.81 зол.*, а з парцеляції Угерець Винявських *63.240.29 зол.* Таким чином став зобовязання „Просвіти" виносив з днем 1. січня 1933 р. *640.119.24 зол.* З наведених даних виходить наглядно, що допомога для „Просвіти" у виді внутрішньої позички потрібна тепер так само, як була потрібна минулого року.

СЕРЕДА 5. КВІТНЯ **Марія Сокіл** ЛЬВІВ Саля Муз. Т-ва Лисенка

1673 Зовсім нова програма. 1·2

Життева поліса — це не лише найпевніша локата ощадностей, але й найкраща забезпека будучности Вашої і Вашої Рідні. Тому обезпечіться якнайскорше в одинокому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменица).

І тому дивно, чому цей вогонь захоплення гаслом: „Поможім „Просвіті" внутрішньою позичкою!" — так скоро притас. Нема сумніву, що треба його знов розпалити, треба його поширити на всі полоси нашого краю, треба його роздмухати в серцях усіх станів нашого народу: і в селян і в робітників і в духовенства і в інтеліґенції. Треба його підложити всюди і роздмухати так, щоби він горів безперервно аж до повного висанування „Просвіти". Коли це не станеться, ціле громадянство може найтися колись несподівано перед дуже сумним та невідрадним фактом у нашому збірному житті. Тоді така акція, хочби й із незнать якою силою започаткована, моглаб уже не вдатися з тої простої причини, що булаб припізнена. Тому то її треба проводити основно в життя тепер і до того проводити послідовно та згідно з планами, які розробила ще перед роком просвітня централя. У нинішніх важких і скомплікованих часах, при таких масових санаційних акціях як обговорена, не можна вдоволятися соломяними вогнями. Тут треба великих збірних зусиль і безперервної праці, треба вічного вогню, який постійно розгрівав би наш загал до гідних великого народу подвигів, обрахованих не на момент, але на довший час, аж до осягнення поставленої мети.

В. М.

Між миром і війною.

Короткий погляд на установу Ліги Націй.

Женева, 29. березня 1933.

Як в Італії тільки і розмови, що про близьку війну, так у Швайцарії — особливо в місті Ліги Націй — всі вулиці до інтимних сальонів усі диспутують над справою розброєння. Дискутують, але рівночасно не забувають полагоджувати найновіші замовлення зброї... Це не жарт, що представники англійських военно-промисловців якось хвалилися „добрими інтересами" саме підчас нарад у Женеві. Досить там побути кілька днів і пізнати пануючу атмосферу, як з дива не виходитимеш: якою облудою всесвіту є версайська Ліга з її декларативним завданням „дбати про мир і забезпечувати його"! Мимохіть відживають у памяті „мири": турецько-грецький, французько-мароканський, японсько-китайський і — аби нам ніхто не закинув зневажливого відношення до менших — колюмбійсько-перуанський...

Ми ніколи не піддавалися женевським ілюзіям. Так само, як не погоджувалися ми з вязаним долі наших земель із „вирішенням" чужинецькими великодержавами і як обурювалися на шукання деким нової орієнтації на сході, так само не могли приєднатись до надій, які може дехто зпоміж нашого громадянства привязував до Женеви, як судді відомих подій. Не студіювали ми докладно „цілей та організації" женевських установ, бо досить було нам знати, що це союз держав, а не народів, і що в тому союзі переможці мають єдиний голос...

А проте навмисне вибрали ми на цей раз шлях через Женеву, щоби нам ніхто не міг закидати „виж там не були"...

Були! Радо оглядали гарно-положене місто над великим озером. Бачили в далечині величавий срібно-головий Мон-Блянк і встигли навіть пізнавати, яку погоду віщує він. Відвідували земляків і чужинців.

З приємністю пізнали родину „найстаршого емігранта", що вже чверть століття як залишив Україну. Подивляли його невсипущу і ріжнонаніту працю чи то для здобуття засобів на істнування, чи то для пропаганди нашої національної недолі і наших змагань. Зазнайомилися і годинами диспутували з іншими українськими громадянами, яких чимало у Женеві, поглянули на тамошне „Українське Бюро", ділилися відомостями і враженнями з Німеччини у гуртку українських студентів та відвідували ті установи, з якими доводилося колись працювати в ділянці допомоги молодим українцям, що з таборів у ріжних країнах розходилися по школах чужини.

Але найбільшу частину короткого побуту присвятили такій Лізі Націй.

У Секретаріяті чемно приймають. Легітимації „Діла" і чужинецьких пресових органів відкривають усі двері. Від француза до поляка, а від нього до німця. Всі вони стараються задовольнити бажання і цікавість. Не встигли ще розмовитися, як на столі зявляється книжка в українській мові: „Ліга Націй, її ціли та організація. Призначено для вжитку учителів. Видано стараннєм Секретаріяту Ліги Націй. Женева 1931. Друкарня ОО. Василіян у Жовкві"... Соромно признатися, що не бачили і не знали ми досі цієї рідкої — бо офіціяльної! — публікації міжнародньої установи. А чемний урядовець, що і сам походить з України, підкреслює свою ініціятиву.

З пресовою картою за два дні без трудощів можна не тільки пізнати всі „кулюари", але також бути на всіх відкритих засіданнях і говорити з ким до вподоби з учасників нарад.

Оглядати в тимчасовому будинку Ліги Націй нема чого богато. Хіба те, що саме тепер, коли відбувається конференція розброєння, у великих шафах-вітринах виставлено десятки тисяч петицій жіночих організацій з усіх країн світа. Великими пакунками, у ріжних оправах, з ріжнокольоровими стрічками і написами мають

ці петиції промовляти до совісти політичного світу... Слабе враження! — Мало хто зупиняється коло тих вітрин...

Не дуже цікавляться і засіданням Ради, що має винести рішення в справі збройного спору між Колюмбією і Перу. Після відїзду Мекдональда до Риму все втихло. Якщо і не всі „великі політики" залишили Женеву, то всеж „престіж" не дозволяє їм явитися на „другорядному засіданні".

А в дійсності і далека для Европи сутичка перуанців з колюмбійцями через „коридор", що його має Колюмбія в околицях Летиції на просторі 5.000 кв. км. — населення не більше 300 душ! — до Амазони, відзеркалює в собі всю політичну сучасність і всі методи, якими послуговується Ліга Пануючих... Нема ніякої ріжниці поміж китайсько-японським і колюмбійсько-перуанським спором. І в першому, і в другому випадку одна сторона має юридичні, а друга фізичні аргументи. Розуміється, що після осудження Японії не можна було сподіватися одобрення Перу. Зате і для Перу приклад Японії є міродайним: після одноголосного ухвалення резолюції, якою признано рацію Колюмбії, перуанський відпоручник складає гостру заяву і покидає засідання... Отже всі вдоволені: Перу має Летицію, Колюмбія рацію, а Ліга Націй „врятувала мир"... На слідуючий день часописи приносять телеграми про гарматний вогонь і бомби літаків над берегами Амазони...

*

Чи приходиться нам сподіватися чогось з Женеви? — Марні надії! Гармат ми не маємо, літаків також — отже не можемо тріскати дверима... і наслідувати японців та перуанців. Держави ми не маємо, союзників також — отже не зможемо добути „рації".

П. Кален.

Після розвязання Шуцбунду.

ВІДЕНЬ, 3. IV. ПАТ. Неділя пройшла у Відні спокійно, зате на провінції прийшло до сутичок. У Кінтенфельді в Стирії демонстрували соціялісти проти розвязання Шуцбунду, наслідком чого прийшло до бійки з гітлерівцями та інтервенції військових відділів. Кілька осіб є раненних. В Лібенав (Стирія) постріляно 5 осіб.

—o—

Румунія зброїться.

Як повідомляють із Бухарешту, суботнішне засідання сенату протягнулося до пізної ночі. Обговорювали військові замовлення в чехословацькій фабриці Сколи. В нарадах брало участь кількох генералів, які зазначили, що зроблені умовини відповідають технічним запотребуванням армії. Промовляв теж шеф штабу з часів великої війни, ген. Пресан, що запротестував проти закидів під адресою армії та зажадав негайного слідства, щоби здержати належний престіж румунської збройної сили.

—o—

Б. гетьман П. Скоропадський не є масоном.

1. Лист Високопреосвященого Митрополита Андрія до гол. редактора „Діла" В. Мудрого.

Головний редактор нашого щоденника дістав від Екси. Митрополита Андрія такого листа:

Львів, дня 29/III. 1933.

Високоповажаний Пане Редактор,

Одержую від гетьмана Скоропадського письмо, якого відпис Вам пересилаю. Думаю, що наміром гетьмана було просити його опублікувати, хоч цього не каже.

З висловом моєї високої пошани
† Андрей

2. Лист б. гетьмана Павла Скоропадського до Високопреосв. Митрополита Андрія.

Берлін, дня 26/III. 1933.

До Його Ексцеленції Митрополита
Графа Андрія Шептицького
Л ь в і в

Ваша Ексцеленціе,

У числі 67 „Діла" від 18/3, 33, у статті „670 рядків полеміки" зазначено, що я належу до масонської організації.

Я не надавав би великого значіння тому, що пише про мене цей орган та не дозволив би собі турбувати моїм листом Вашої Ексцеленції колиб вищенаведена стаття не зачіпала безпосередньо інтересів інших людей. На жаль, тому, що це так, я примушений заявити Вашій Ексцеленції, що я не є масоном ані ніякого спільного діла з масонами не маю та що ціла моя політика йде у розріз з масонською ідеольогією.

Поручаючи себе Вашим Молитвам Святим, прошу Вашу Ексцеленцію приняти вислів моєї найглибшої до Вас пошани

Павло Скоропадський в. р.

* * *

Від Редакції: Оголошуючи ці листи, зазначуємо, що в названій статті ми цитували брошуру російського автора В. Свиткова п. н. „Масонство в русской эмиграции къ 1. января 1932 г." (стор. 29). Треба надіятися, що б. гетьман П. Скоропадський потягне автора брошури до відповідальности за клевету. — **В. М.**

ОДИНОКА ПРАВДИВА УКРАЇНСЬКА ДОМАШНЯ КУХНЯ. СПЕЦІЯЛЬНІ УКРАЇНСЬКІ СТРАВИ. ЦІНИ ДУЖЕ ДЕШЕВІ. РЕСТОРАН І КАВАРНЯ „У Н І О Н", ВУЛ. КОСЦЮШКА 1 (НАРОДНЯ ГОСТИННИЦЯ).

Виставка праць О. Кульчицької.

8. квітня у неділю в год. 12. вполудне відчиняється прецікава і високомистецька виставка праць нашої відомої артистки Олени Кульчицької у виставових салях Музею Наук, Т-ва ім. Шевченка.

Виставка охопить усю творчість мистця, яка була першим предвісником сучасної модерного західньо-українського мистецтва. Та і не тільки західньо-українського: О. Кульчицька зазначила впливи своєю творчістю і на Великій Україні, бо вона саме перша з галичан виставила у Києві та Полтаві на перших тамошніх українських виставках свої твори.

О. Кульчицька належить до наших винятково скромних мистців, її скромність не стоїть у ніякому відношенні до її праці, що відіграла не тільки мистецьку, але й педагогічну ролю. У роках війни твори О. Кульчицької були відгуком наших національних настроїв; вони підтримували нас на дусі, вірно зазначували й відбивали трагедію української нації та реально показували ті чи інші сторони війни. У розвитку сучасного мистецтва твори О. Кульчицької були першими ластівками правдивого висококваліфікованого мистецтва, з очеркненим національним характером. На високім мистецькім рівні стоять її олійні твори, акварелі, і афорти, і деревирити, — навіть різьби. Розмах Кульчицької дозволив їй на кілька прецікавих полотен великих розмірів.

Асоціяція Незалежних Українських Мистців дістала від артистки згоду улаштувати виставку її праць, аби показати широким колам українського громадянства наглядні зразки з багатьох питань українського національного мистецтва, щасливо розвязаних нашою майстернею.

Саме тепер виходить велика монографія про творчість О. Кульчицької на Україні, — де її оцінили як великого нашого майстра. Асоціяція Українських Мистців у Львові випускає теж про неї люксусову монографію, яка дасть огляд її творчости з численними ілюстраціями. Виставка тріватиме місяць. Нема сумніву, що вона притягне до себе якнайширші кола нашого громадянства.

Даром

3 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 5. КВІТНЯ 1933.

П. КАРМАНСЬКИЙ.

Трагедія письменника Турянського.

Зима 1921 року. У двох-трьох віденських кав'ярнях, спочатку в „Герреп-Каффе" і в кав'ярні „Централь", а пізніше в кав'ярні Грайлінгера, у кожній порі дня і вечора гомоніла українська мова, йшли завзяті політичні дебати, з другого боку розмови на літературні теми і родилися фантастичні плани майбутнього української культури. Західна і наддніпрянська Україна на нейтральному грунті створили кузню, в якій кращі репрезентанти обох українських, під ту пору ще зовсім розрізнених, культур виковували одну українську душу і засипали рів, що його викопала історія для „двох українських націй".

Вірили, що ливоплід радянської федерації ось-ось розсипеться порохном; дожидали великих подій — усі: і наддніпрянці і галичани леліяли в серцях великі надії, дожидали великого моменту, у щирій постанові не повторювати помилок, які мали катастрофальні наслідки у першій лії української лівої драми. Всюди помічалося холодне отверезіння, щораз більше опадали з української душі кайдани традиції рабства. Захід обмивав з нашого духа бруд азійського примітивізму і реахрістаности і перетоплював цього духа в моноліт а усіми атрибутами европейзму.

В таку то пору появився на віденському грунті Осип Турянський, давній віденець і „запалинн" з головою, що була справжнім магазином знання не тільки славянської філольогії, але й молодших европейських мов і літератур.

Приїхав з італійського полону, з розстроєними нервами і перечуленний, а проте бадьорий, з великою вірою в недалеке ясне прийдешне України і з тугою за якоюсь великою творчістю, з палом, який відомий тільки неофітам.

Попав між сорокату громаду еміграції, де саме кристалізувалася одна душа, серед завзятих спорів, що зачіпали всі наші болячки, політичної, духової і естетичної натури, в момент найкритичніший у процесі народин одної української нації.

Ходив від гуртка до гуртка, прислухувався до політичних, чераз надто різких, спорів, до дебат про нове мистецтво, до мріянь про гігантичні подвиги в найближчому майбутті, і зачалювався мрією про свою ролю піонірa, бачучи перед собою безліч можливостей, бо знав, що має неабиякий духовий капітал у порівнянні з представниками наддніпрянської України, які щойно прорубували собі віконце до Заходу і засвоювали деякі елементи західньо-европейської культури.

Та й взагалі він уперше опинився в колі справжніх репрезентантів обох частин духової України, зійшовся з талантами, які мали вже стабілізовану ціну, і зрозумів, що не мусить соромитися свого літературного інкогніто, від якого не звільняло його кілька дрібниць, які він опублікував перед війною, що до того зустрілися з негативною оцінкою його суперника, д-ра О. Грипая.

І зародилася в ньому творча туга, ця вбивча недуга, яка виводить хворого з рівноваги і затроює його дні і ночі.

Фізичне виснаження, голод і безталлячність на дорозі до завтра, розбиті нерви, врешті ота нова недуга і свідомість скарбу великого знання, який дотепер скривався в його духовій потенції невикористаним — отсе те підложжа, на якому родився Турянський-письменник.

Під ту пору вся письменнича і журналістична громада, досі розріжнена кордонами, об'єдналася під егідою рухливого д-ра В. Кушніра в одзу республику (тоді ще не розмежовану політичними напрямками) і раз у тижні сходилася на спільні читання і дискусії, а реальним результатом цього духового об'єднання був редагований д-ром Пісаличевським журнал „Воля".

Чи міг Турянський залишитися тільки обсерватором цього великого розмаху, в якому розхолітався дух тодішньої, ще молодої і бадьорої нашої еміграції, тимпаче, що носив він у собі давно наболілу і вповні передуману концепцію своєї воєнної драми, могутньої жахливою дійсністю?

Лявіною викочувалися в душі Турянського брили давнейших епізодів, що складалися в цілість першого і єдиного його справжнього літературного твору „Поза межами болю". Все те творилося потайки, бо автор ще сам не знав, чи він пише літературний твір, чи веде записну книжку pro domo sua, для втихомирення своєї підсвідомої творчої туги.

І коли твір en bloc був готовий, він зважився перечитати його О. Кушакові, який своєю тонкою психічною аналізою вникнув у суть твору і дав авторові свої цінні вказівки.

Та автор іще не мав певности, як йому дивитися на свою спроби. Прийшлося мені вволити його волю і при псевдо-чорній каві, в холодній третьорядній кав'ярні, вислухати за одним махом цей твір у сирій формі і висловитися про нього. Ніколи не забуду цього моменту, який, хто зна, чи не дав українському письменству нового жреця.

Голод у СРСР.

Взяв хліб із сплювачки.

Дотеперішній політичний секретар Льойда Джорджа, Ґарет-Джонс перемандрував пішки велику частину України, випитував селян, що з усіх сторін СРСР. утікають до Москви. З достовірних джерел довідався, що пята частина населення Казакстану вимерла з голоду. Всюди на мандрівці чув нарікання: Нема хліба, мусимо вмирати. Навіть по колективах чув таке, а відвідав їх чимало. На очах комуніста, який заперечував, нібито в СРСР. лютує голод, один селянин, що їхав у тім самім вагоні, взяв шматок хліба зі сплювачки, який там був упав Джонсові.

В найближчих місяцях — каже Ґарет-Джонс — голод в европейській частині СРСР. іще збільшиться, а тепер уже він дорівнює голодові з 1921 року. Ґарет-Джонс відомий і поважаний в Льондоні, головно в політичних і журналістичних колах. Його давніші статті про СРСР., які він поміщував в англійській пресі після річного побуту в СРСР., уважають обективними й добре поінформованими. Що більшовицький уряд усякими засобами віддавна старався затаїти сумну правду про 140 міліонів сколективізованих селян, це вже відомо. Ґарет-Джонс звертає увагу, що закордонних кореспондентів від довшого часу не пускають у глибину СРСР.

—o—

Франція і плян чотирьох держав.

ПАРИЖ, 3. IV. ПАТ. Французький уряд заявиться в найближчому часі в справі пляну Муссолінія. Частина преси, що вже тепер засовує своє становище, пише, що Франція не занедбає нагоди зблизитися до Італії, одначе відкидаючи систематично всяку ініціятиву, що може викликати акцію, небезпечну для Франції, Малої Антанти, Польщі та Союзу Народів. „Пті Журналь" пише: „Франція не може і не хоче зірвати звязків, які лучать її з М. Антантою та Польщею. Одначе річ ясна, що коли чотирьом великим державам удасться знівелювати ріжниці поглядів на шляху до пацифікації Европи, то буде дуже важний крок. Задля цього треба усунути всяку іншу процедуру, ніж передбачену пактом Союзу Народів. Сумнівна річ, чи погляди Франції, Англії й Італії у тій справі такі ріжні — кінчить французький щоденник.

—o—

По широкому світі.

— Проф. Айнштайн прийняв пропозицію викладати в бельґійських університетах.

— Радянська влада стверднла, що саботажники знищили 70.000 тракторів.

— В Шикаго на домагання місцевих поляків зняли з афіша протипольський фільм п. н. „Польський терор".

— Болгарські міродатні чинники домагаються виключення комуністичних послів з парляменту.

З природи й техніки.

ПРОЄКТ ТРАНСАФРИКАНСЬКОЇ ЗАЛІЗНИЦІ.

У добі нинішньої кризи щораз частіше повторяється на економічних конференціях, які радять над нинішньою ситуацією, слово: „Африка", частина світа, що має 4 мешканців на квадратний км., величезні мінеральні багатства, невикористані енергетичні засоби, знаменитий терен для великих рентовних інвестицій, все те, що могло би дати працю сотням тисяч безробітних і збут для промислових продуктів Европи. Тому, що Африку омінули великі еміграційні хвилі, треба її нині вважати новою, найближчою еміграційною областю, яка має тим кращу будучність, що саме користаючи з найновіших здобутків знання і досвіду, вона починає своє життя

Віссю, довкола якої обертається комплекс економічних проблем майже цілої Африки, на якій опирають свої передбачування економісти, торговельники і промисловці, є проєкт безпосереднього залізничого получення берегів Середземного моря в Альжирі з Капштадтом на півдні Африки, дороги, яка зближить середущу Африку до Европи, щоби прийняти масу людей і продуктів. Саме в Африці, де довжина берега є в порівнянні з поверхнею суші дуже мала, де відчувають брак добрих природних пристаней, може така комунікаційна лінія відіграти величезну ролю.

Ця залізнична лінія, що йтиме з півночі на південь, получить своїми відногами здовж Середземного моря Порт Саїд над Суезьким каналом з містом Танжером біля Ґібральтарського проливу та з европейськими залізницями, а також перетинаючи осево Африку, повяже істнуючі вже залізничі лінії, що лучать глибину африканських кольоній з морем. Бачимо, що значіння такої залізничої сітки буде величезне: чейже ніхто не буде сумніватися, чи потрібна залізниця, яка получить 100 міліонів чорних тубильців з трьома міліонами европейських кольоністів, яка кількаденною подорожю заступить кількатижневу і тимсамим зблизить краї високої культури з тими, де досі не дійшла цивілізація.

Сама думка осевого залізничого шляху через Африку не є новою концепцією: здійснили її вже частинно англійці в своїх східноафриканських кольоніях, одначе ця лінія обмежена до малої частини Африки. Частина проєктованої трансафриканської залізниці, саме транссагарійська залізниця, є напередодні реалізації. Буде вона величавим памятником новітньої техніки, що використає на Сагарі при дуже трудних експльоатаційних умовинах усі новітні здобутки знання. Багато людей уважає проєкт транссагарійської залізниці неосяжним. Розуміється, труднощі будуть; до них належать: великий простір, клімат і пісок. Одначе інжиніри цього не бояться. Чейже вже в 1862 р. американці вибудували славну „пацифічну" залізницю довготи 3000 км. через Неваду, пустинний стейт у західній частині Злуч. Держав П. А., через Велике Солоне Озеро та недоступніші від Альп Скелясті Гори. Саме тепер будують панамериканську залізницю, що получить Канаду на півночі з Аргентиною на півдні. 11.300 кільометрів цієї лінії вже виконали. В Австралії істнує трансавстралійська залізниця, що лучить Фріментль у південно-західній Австралії з Порт-Авґуста в південній Австралії та перебігає 1700 кільометрів через пустиню Вікторії.

Декільна обставин сприяє будові трансагарійської залізниці, а саме в місцевості Кенадса в полуднево-східній частині французького Марока відкрили недавно великі поклади вугілля. З цього вугілля можна буде виробляти електричну струю, якою можна буде порушувати електричні поїзди транссагарійської залізниці. На другім кінці цієї залізниці водні сили ріки Нігру сповнять те саме завдання.

Щодо товарообміну трудно уявити собі, щоби трансафриканською залізницею їхали транспорти з Середземного моря до Капштадту. Зате певна річ, що між поодинокими краями розвинеться сильний товарообмін. Напр. Альжирія просто не має нині що робити зі своїм вином, яке є поважною загрозою для тієї продукції в метрополії (Франції). Однак ця небезпека мине тоді, коли це вино буде можна перетранспортувати у вагонах-цистернах до посілостей над берегами Ґінейського заливу. У Судані і над берегами озера Тсад годують тубильці величезні череди скоту, який не має збуту. Зате ціле побереж'я ґінейського заливу і Французька Рівникова Африка (французька кольонія між бельґійським Конґом і давнім німецьким Камеруном) не мають зовсім мяса. Судан, Нігерія (англ. кольонія при устю Нігру) і Горішня Вольта (французька кольонія на півночі від давньої німецької кольонії Того) переслали би трансагарійською залізницею до Европи морожене мясо, кукурудзу, рослинні олії і товщі, бавовну, каучук, шкіру і т. п. З Европи приїхало би до Африки сконденсоване молоко, мучні продукти, скло, одяги, вироби залізного промислу. Альжирія і Мароко стали би тоді головними доставцями Французької Західньої Африки (південно західньої частини Сагари). Особливо Мароко могло би доставити при помочі своєї залізничої відноги від пристані Агадір над Атлянтійським Океаном Суданові і Тсадові сушених і солених риб, овочів та ярини.

Праця для здійснення цього велитенського пляну, одного з найбільших технічних підприємств сучасности повинна початись уже в найближчій будуччині.

НОВИЙ РІД АКУМУЛЯТОРА.

Досі уживають в електротехніці акумуляторів двоякого рода: оловинного з електромоторною силою 2.5 вольтів (винахід француза Фора) та залізно-ніклевого з електромоторною силою 1.6 вольта (винахід Едісона). Цей останній акумулятор досить дорогий; його видатність (себто відношення праці, яку дістаємо з акумулятора, до праці, потрібної, аби акумулятор нарядити) рівна 50 відсоткам. Видатність оловинного акумулятора значно більша (76 відсотків), зате він незвичайно вражливий. Треба теж зважити, що при оловяннім акумуляторі маємо до діла з сірковим квасом, який атакує велику кількість субстанцій.

На днях удалося французові Франсуа Буальє сконструювати новий тип акумулятора, який має бути значно ліпший від обох попередніх. Анодою нового акумулятора є валець з угля; катодою цинкова бляха. Електролітом є розчин цинкового йодку.

За даними центральної лябораторії електричности в Парижі видатність цього нового йодового акумулятора рівна 70—80 відсотків себто більша від видатности обох попередніх акумуляторів. Зате його електромоторна сила менша, бо має тільки 1,2 вольта. Нові акумулятори виробляє французька спілка Етерн і то в ріжних формах. Прикладення найде йодовий акумулятор у радіотехніці та електричних льокомотивах. **А. Л.**

— Ви дали мені життя — говорив Турянський, яснівши радістю, — коли є запевнив його, що у перечитаному добачую матеріял на першокласний мистецький твір, подаючи водночас деякі думки, як перевести остаточну його обробку. — Аж тепер я знаю, що до чогось годжусь, та що моє життя не зайве. Я переродився і відчуваю у собі молодецьку силу.

Від того моменту Турянський зі своїм твором не розлучався і водно переробляв його, доповнював, цизелював, бо його амбіції пішли поза межі пересічного письменника. І як цей твір вріс у душу автора, видно з того, що він не мав змоги читати його комусь, щоби плач не затискав йому глотки.

Та треба підкреслити, що надмірний пієтизм автора до своєї первородної дитини цій дитині пошкодив. Автор, перетворюючи його безліч раз і водно його доповнюючи, пошкодив гармонії конструкції новелі і перевантажив її надміром декоративних елементів.

З тої пори Турянський увійшов як рівноправний громадянин в мистецьку українську республику, а вкупі з тим почалася життєва трагедія письменника як людини.

Здається, не було у нас письменника, який би у такій мірі апотеозував свою професію і витягав з цього титулу такі далекосяглі прерогативи в буденному житті.

А якщо взяти на увагу наше відоме легковаження загалом духових цінностей і їх творів, то легко зрозумілою стане для нас трагедія Турянського, Турянського-письменника, яка вбила Турянського-людину і то людину, що блукаючи „під облаками", ніколи не навчилася штуки ходити по землі.

Для Турянського його народини як поета були справді трагічні і в наслідках фатальні.

Ліквідація майна б. російських емеритальних кас.

ВАЖНІ ПОСТАНОВИ ДЛЯ СЛУЖБОВИКІВ КОЛИШНІХ РОСІЙСЬКИХ ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВ.

У Вістнику Державних Законів ч. 21 з дня 29. березня 1933 р. під поз. 146 оповіщено важний для службовиків колишніх російських державних інституцій закон про ліквідацію майна емеритальних кас, кас забезпечення, запомогово-щадничих і інших кас службовиків колишніх російських державних установ. Майно кожної каси, положеної на території польської держави, підлягає окремій ліквідації.

Ліквідацію переведе окрема ліквідаційна комісія для справ колишніх російських емеритальних кас. Комісія устійнить актива і пассива кожної каси зокрема.

Речинець зголошення претенсій.

Коли ліквідаційна комісія устійнить, що одна із вичислених вгорі кас має на терені польської держави майно, рішить приступити до ліквідації майна тої каси. Така постанова має бути оповіщена в „Моніторі Польскім". **Впродовж 3-х місяців від** дати „Монітора Польского", в якому находиться оголошення про ліквідацію майна даної каси, прислуговуватиме інтересованим особам **право зголошення** своїх претенсій. Особи, котрі зголосили свої претенсії до бувшого Ліквідаційного Уряду на підставі розпорядку Ради Міністрів, оповіщеного в „Моніторі Польскім" чч. 145 і 146 з 1. і 2. липня 1920 р., або до Міністерства Скарбу (на основі розпорядку міністра скарбу з 16. березня 1929 р. В. З. Д. ч. 21 поз. 217) не є обовязані наново зголошувати своїх претенсій.

Докази претенсій.

Звінтересовані особи мають у зголошеннях доказати: 1) свою державну приналежність, 2) підставу претенсії, 3) висоту претенсії.

Якщо зголошена претенсія викликує сумніви, Комісія **обовязана** звінтересовану особу про це повідомити та визначити їй речинець для доповнення доказів, при чому речинець цей не може бути коротший як 30 днів від дати доручення повідомлення. Незложення в цьому речинці домаганих доказів може спричинити відділення претенсії. У виїмкових випадках Комісія може цей речинець продовжити.

Які претенсії треба зголошувати?

До Ліквідаційної Комісії мають звінтересовані особи зголосити свої претенсії щодо 1) невиплачених емеритальних вкладок, зложених у поодиноких касах чи щодо належних а невиплачених емеритур. 2) щодо умов обезпечення, заключених з емеритальною касою.

Державний скарб переймає належности щодо невиплачених емеритальних вкладів, зложених у тих касах, оскільки ті належности прислугують особам, що мають право до емеритального забезпечення з фондів державного скарбу.

Право відклику.

Особі, якій відмовлено зовсім або частинно її домаганню, прислугує право виступити зі судовим позвом в Окружнім Суді у Варшаві проти ліквідованої каси в двомісячнім речинці від дати доручення оречення. Недодержання цього речинця внесення судового позву спричиняє вигасіння претенсії.

На випадок, коли би ліквідоване майно даної каси, яке находиться на території польської держави, не вистарчило на повне покриття претенсії її учасників, мають звінтересовані особи право доходити решти своєї претенсії з іншого майна тої каси, яка находиться поза межами польської держави.

Як поводитись перед Ліквідаційною Комісією, про це кажуть постанови розпорядку Президента Річпосполитої з дня 22. березня 1928 р. про адміністраційне поступованнн за виїмком речинців, які нормує окремо згаданий закон.

Пос. д-р Степан Баник.

Відповідь посла Яворського „Новому Часові".

До „Нового Часу" вислав один з партійних противників УНДО допис, в якому невірно представив хід наради, відбутої дня 19. III. ц. р. в Золотниках.

В тому дописі подав дописувач, що я на нараді сказав таке: Не читайте „Нового Часу", „Нашого Прапору", „Народньої Справи", „Комара" та „Дзвіночка" (!), бо це приватна власність одної особи, це є Тиктора, який воює і хоче створити нову політичну національну партію „Палієвщину" (чому не „Тикторівщину"?), пише небилиці про Дашкевича, Луги і хоче увести в наш народ партійність".

Ті дійсно небилиці так сильно обурили п. Тиктора, що він припоручив одному зі своїх редакторів написати на мене статтю, яка появилася в „Новому Часі" з 1. IV. ц. р.

На форму і зміст її, яка є звичайною лайкою, не думаю реаґувати, бо вона мене не понизить, а більше говорить про спосібности її автора та культурність морально відповідальної за неї особи. Тому не мене, а себе в новому світлі представив „Новий Час".

А, що причиною нападу на мене був страх п. Тиктора за передплатників, то для його успокоєння заявляю:

„Новий Час" з дня 1. IV. 1933 помістив велику статтю п. н. „З діяльности одного посла і вічного кандидата", в якій між іншим напав на мою особу за те, немов би то я на довірочній нараді УНДО в Золотниках дня 19. III. ц. р. мав взивати присутніх, „щоби не читали „Нового Часу", „Нашого Прапору", „Народньої Справи" і „Дзвіночка", бо це приватна власність одної особи, це є п. Тиктора і т. д.

На обидливу лайку „Нового Часу" не буду відповідати. Натомість в ім'я правди стверджую, що все написане про мій виступ проти преси п. Тиктора є звичайною неправдою. Натомість є правдою, що я вияснював становище партії до „Лугів" згідно з ухвалою Центрального Комітету при тій нагоді порушив становище до тієї справи інших уґрупувань та преси п. Тиктора. Відносно неї я заявив, що та преса не є пресою нашої партії, і тому від неї не можемо вимагати, щоби вона писала в ім'я партійної дисципліни тимбільше, що дехто з її співробітників є навіть членом радикальної партії.

Виступ „Нового Часу" проти мене є для мене тимбільше незрозумілий, що ще дня 27. II. ц. р. я заявив п. Тикторові і Боднаровичові, що все написане дописувачем про мій виступ проти преси п. Тиктора не відповідає правді і ще того дня я обіцяв п. Тикторові дати всякі вияснення про мою промову і особу дописувача найдалі до полудня 1. квітня ц. р. До того часу оба ті пановe зобовязалися не робити ніякого вжитку з допису.

Даного приречення п. Тиктор не додержав і тому я взиваю п. Тиктора до спільного вияснення справи. Коли виявиться, що в „Новому Часі" написана про мене правда, я зложу на Українських Інвалідів 200 зол., коли ж вияснить ся, що це є неправда, то таку суму нехай вложить на Українських Інвалідів п. Тиктор.

Олекса Яворський, посол.

В справі християнського мирового конґресу.

Велике заінтересування в політичних колах викликав проект Льойда Джорджа скликати в Римі міжвароднюю мирову конференцію усіх християнських церков під проводом папи. Проект знайшов голосний відгомін серед анґлійських протестантів. Офіційний орган нонко-формістів „Брітіш Віклі" підтримує цю думку а секретар міжнароднього товариства, що підтримує мирові ідеї, заявив, що весь християнський світ підтримає без сумніву цілим серцем цю акцію, якщо папа дасть до неї почин.

—o—

Що чувати в Німеччині.

ПРОТИЖИДІВСЬКИЙ БОЙКОТ В ПРАКТИЦІ.

З Берліна повідомляють, що бойкотові афіші й написи на жидівських склепах залишили із суботи також і в неділю. Написи на жидівських склепах звучать: „Я жид, не купуйте у жидів". Якщо в середу бойкот має повторитися, на всіх жидівських підприємствах мають бути вивішені написи: „жид", а на склепах німецьких: „німець".

ПЕРЕД ЛІКВІДАЦІЄЮ ПРОТИЖИДІВСЬКОГО БОЙКОТУ.

БЕРЛІН, 3. IV. ПАТ. Голова протижидівського бойкотового комітету в Німеччині, Штрайхер заявив у Мінхені, що на його думку націонал-соціялісти не будуть продовжувати в середу дальшої бойкотової кампанії. Не легко було зробити уступки, але Гітлер може перевести свій плян тільки постепенно. Німці зміркували, що їх принціпіяльним ворогом є жиди. Недалекі часи, коли право заборонить мішані подружа жидів з німцями. В розмові з послом Альбрехтом Штрайхер зазначив, що якби бойкот треба було вести дальше, то прийшли би далекосяглі господарські наслідки.

ДОМАГАЮТЬСЯ ЗВОРОТУ НІМЕЦЬКИХ ЗЕМЕЛЬ.

БЕРЛІН, 3. IV. ПАТ. У Цвайбрікені націонал-соціялісти зробили велику демонстрацію за поворотом до республики пограничних полос Саари і Пфальцу. В демонстраціях взяли участь делеґати націонал-соціялістичної організації з околиці. Відділи з басейну Саари виступили в цивільних одягах. В поході несли транспаренти з написами, що домагалися відобрання басейну Саари. Промовці зверталися з закликом до населення, щоби видержали, бо незабаром прийде рішення.

ВИКИДАЮТЬ ЖИДІВ.

Зїзд всенімецького союзу аматорів боксерів у Берліні рішив, що членами союзу не можуть бути жидівські союзи та що суддями не можуть бути жиди. На будуче участь у міжнар. бокс. змаганнях за мист. Німеччини можуть брати тільки німці. Присутній на зїзді делеґат міністерства Райхсвери заявив, що бокс буде введений до Райхсвери як обовязковий предмет. Вже цього року відбудуться військові мистецтва в боксі.

Бюро Конті заповідає, що в найближчому часі пруський міністр справедливости звільнить нотарів жидів з їхніх обовязків аж до остаточного законного управильнення нотаріяту в Німеччині.

ЗГІДНО З ДЕМОКРАТИЧНИМИ ПРИНЦІПАМИ.

„Берлінер Таґеблят", видаваний жидівським підприємством, оголосив заяву головного видавця Карла Фетера, що у звязку з останніми подіями в Німеччині зміняє політичний напрям щоденника. Заява стверджує, що національна революція спричинила велику переміну у внутрішньому житті Німеччини й приневолила видавництво поставитися позитивно до сучасного режіму. Згідно з демократичними принципами часопис буде шанувати волю народу, яка вийшла вислід у подіях останніх днів.

НЕВДНЛИЙ ЗАМАХ.

ГАМБУРҐ, 3. IV. ПАТ. Доконано тут револьверового замаху на зворотничу станицю. Стріли вибили шибу, однак дижурний урядовець, що належить до націонал-соціялістичної партії, вийшов із замаху ціло. На думку поліції це акт терору комуністів супроти гітлєрівця.

НІМЕЦЬКІ ЖИДИ В БЕЛЬҐІЇ.

БРЮСЕЛЬ, 3. IV. ПАТ. Щодень переходять жидівську границю німецькі жиди, ратуючи своє добро. Німецьке посольство в Брюселі оголосило в пресі комунікат, заперечуючи вістку про переслідування жидів у Німеччині.

НОВА ВОЄННА ФЛЬОТА.

Минулої суботи, як повідомляють з Берлина, спустили на воду перший після війни збудований панцирник „Дойчлянд". Одночасно у военному порті у Вільгельмсгафені спущено на воду другий після війни збудований панцирник „Б", названий іменем адмірала Шеера, що командував німецькою фльотою під Скаґераком.

БОМБОВІ ЗАМАХИ.

БЕРЛІН, 2. 4. ПАТ. У суботу й неділю в Ґамбурзі виконали два бомбові замахи. Під памятником Бісмарка підложили пакет вибухових матеріялів, та поліція заздалегідь усунула його. До льокалю штурмовців невідомі люди вкинули 3 бомби. Одна вибухла та знищила уладження. Жертв у людях не було. Поліція арештувала 11 осіб.

ЗАБОРОНА ДАВАТИ ЖИДАМ ЗАМОВЛЕННЯ.

КЕНІҐСБЕРҐ, 3. 4. ПАТ. Бурмістр міста Кенігсберґа заборонив убивати худобу на основі жидівських рел. приписів і зарядив, щоби міські установи та підприємства не давали замовлень жидівським фірмам.

ХОТІЛИ ВИТРОЇТИ ГІТЛЄРІВСЬКІ ВІДДІЛИ.

ЕСЕН, 3. 4. ПАТ. Дісельдорфський „Фолькспароле" повідомляє, що комуністи хотіли витрєїти гітлерівські відділи в Дісельдорфі. Мали це виконати так, що комуністи хотіли всипати до страв у гітлерівських кухнях цянкалі. Більшу скількість тієї отруї найшли та сконфіскували.

СІЯМСЬКИЙ КОРОЛЬ РОЗВЯЗАВ ПАРЛЯМЕНТ.

БАНҐКОК, 3. 4. ПАТ. Побоюються тут заворушень з того приводу, що король розвязав Нац. Зібрання та покликав до життя нову державну раду. Вона правитиме аж до переведення нових виборів до Нац. Зібрання. Розпорядок цей видано у звязку із скріпленою комуністичною акцією.

І В ПІВД. АФРИЦІ БОЙКОТ.

ЙОҐАНІСБУРҐ, 2. 4. ПАТ. Великі жидівські фірми в півд. Африці почали бойкот німецьких товарів.

Японія поза Союзом Народів.

ТОКІО, 3. IV. ПАТ. Японський премієр Сайто заявив на пресовій конференції, що Японія, хоч виступила зі Союзу Народів з причини Манджурії, всетаки признає конечність міжнародньої співпраці з іншими державами над утревалленням миру та добра людства.

—o—

Швайцарія проти жидів.

БЕРН, 3. 4. ПАТ. Швайцарська влада видала розпорядок не допускати до того, щоби жиди, які приїздять із Німеччини, на постійно поселювалися в Швайцарії. Вони мають право лише на часовий побут. Всякі зарібкові заняття, заґуповування нерухомостей, основування торговельних підприємств, приступлення до торговельних спілок — жидам заборонені. Поліція має приказ негайно інтервеніювати на випадок нарушення повищих приписів і виселювати винуватців зі Швайцарії. Розпорядок швайцарського уряду мотивують перетяженням ринку праці в Швайцарії.

—o—

ПРЕДСТАВНИКИ ВЕЛ. БРИТАНІЇ НЕ КИДАЮТЬ МОСКВИ.

ЛЬОНДОН, 3. 4. ПАТ. Райтерова аґенція повідомляє з міродатного джерела, що неправдивою є вістка, нібито представники В. Британії приготовляються до виїзду з Москви.

—o—

ВЕРСАЙСЬКИЙ ТРАКТАТ — ЯК ШКІЛЬНИЙ ДАРУНОК.

ЕСЕН, 3. 4. ПАТ. Ученики, які ц. р. покінчать народню школу в Надренії, дістануть замість, як досі книжечок про ваймарську конституцію, версайський трактат із коментарем, як спомин із побуту в школі.

На свята! На свята!

ГЕФЛІНҐЕРА чоколяда до тіст і тортів
ГЕФЛІНҐЕРА Баранки і Писанки чоколядові.
ГЕФЛІНҐЕРА галяретки, овочі і марципани до прикраси тортів, люкер, горіхова і мігдалова маса.

—:— Можна дістати скрізь. —:—

ФІРМОВА КРАМНИЦЯ ВУЛ. РУТОВСЬКОГО 8.

СТРАЙК СКЛАДАЧІВ.

ВИЛЬНО, 3. 4. ПАТ. Вибухнув тут частинний страйк складачів, що належать до професійного союзу друкарів. Складачі домагаються підвишки платні. Хоч є страйк — часописи вийшли за виїмкою одного.

—o—

Українці у Світовій Виставі в Шикаґо.

(Присилка експонатів.)

У звязку з нашим оголошенням в українській пресі у справі присилки експонатів на Світову Виставу в Шикаґо подаємо ще до приходного відома, що речинець для присилання експонатів *продовжений до 10. квітня 1933.* На кошти транспорту й обезпечення експонатів треба надіслати по 5 зол. за кожний кільоґрам вати експонату. (Неповна вага кільоґрама числиться за повний кільоґрам). Інші умовини для присилки експонатів лишаються незмінені.

Комітет Допомоги Української Корпорації Світової Вистави в Шикаго.
Львів, Ринок 10, II. пов.

НОВИНКИ

— **Загальні Збори кооперативи „Священнича Санаторія"** відбудуться у вівторок дня 4. квітня п. р. в год. 5. попол. в канцелярії Митрополичої Консисторії пл. Юра ч. 5. — **Надзірна Рада.**

— **Приймаю як давніше в моїм Заведенні при вул. Сикстуській ч. 17 від 9—1 і 3—6. Н а с с. 1-3**

— **Взуття купуємо в „КОМЕТІ".** Купуючи в „Кометі" даємо працю і заробіток нашим ремісникам. Свій до свого і по своє! 10-?

— **Першорядна кравецька робітня А. Дуфанця,** Львів Пасаж Миколяша, II. пов., напроти кіна „Утіха". Власні матеріяли на складі. Ч. тел. 87-41

— **Страйк орхестри у львівській опері.** Ті, що прийшли в останню неділю до Великого Театру у Львові на виставу опери „Кармен", були заскочені страйком орхестри, яка відмовилася грати з огляду на залеглу виплату платень. Вистава всетаки відбулася — при супроводі двох фортепіянів, на яких грали два корепетитори опери. Диригували виставу на переміну, чергуючись по кожній дії, п. Должицький і п. Антін Рудницький. Цікаво, що з численної публики, яка вщерть виповнила салю, лише один глядач зажадав звороту білету. Дирекція опери заповідає, що вестиме надалі вистави без огляду на становище орхестри.

— **В справі виїзду до Франції.** Між листами, які одержує Т-во Опіки над Українськими Емігрантами із запитами куди можна виїхати, є найбільше запитів про Францію. Всі є тої думки, що з весною, коли зачнуться у Франції полеві роботи, певно зачнуть спроваджувати до тих робіт чужинецьких робітників. Так воно було колись, перед роками, коли десятки тисяч людей приїздило до Франції і всі там діставали працю. Це минуло. Сьогодні границі Франції замкнені перед допливом робітників з чужини. Спричинило це велике безробіття у Франції, яке наслідком доплину нових осіб ще більше зросло би. Нате, щоби з весною могли виїхати транспорти рільних робітників, нема найменшої надії. Виїзд до Франції можливий під сучасну пору лише на основі контракту праці. Про контракт старається французький господар і його мусить потвердити французька влада і польський консулят. Хто не має контракту праці, не повинен робити ніяких заходів на виїзд.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

— **Хто виграв на льотерії?** В 23-ім дні тягнення Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 15.000 зол. на ч. 78767, 147313; 10.000 зол. на ч. 50073, 127361; 5.000 зол. на ч. 21667, 44783, 115326, 116862; 2.000 зол. на ч. 5923, 11395, 27330, 31888, 43573, 56835, 57668, 67490, 94861, 129053, 133209; 1.000 зол. на ч. 537, 1525, 8095, 8951, 14558, 19048, 24643, 24921, 32929, 39461, 43140, 69959, 77579, 81913, 89192, 90148, 93527, 109196, 109199, 117239, 128687, 139767, 141438, 144099, 144464, 146759, 146890, 146912, 147237.

— **Скаженина серед собак** ширіться в Коломийщині. Випадки скаженини стверджено в Печеніжині, в кількох селах, а навіть в самій Коломиї. Адміністраційна влада видала відповідні санітарні розпорядки.

— **Згорів Народній Дім.** В Овкборні, в Манітобі згорів український Народній Дім вартости 4 тисяч долярів. Причиною пожежі була мабуть необережність.

— **Бандитський напад.** На дорозі біля Волошиці пов. Самбір незнані людці напали на 22-літнього Івана Хомина і побили його колами по голові та плечах. Хомин упав без памяти на землю й аж після довшого часу кількох прохожих принесли його до села, де він незабаром помер. За напасниками глядає поліція.

— **Зять убив тестя.** До львівського шпиталю привезли 52-літнього Андрія Жовніра, господаря з Городиславич пов. Бібрка, що незабаром помер наслідком побиття своїм зятем Федем Петришином. Арештований зять зізнав, що тесть напастував часто його жінку а свою доньку з еротичними намірами. Останнього вечора, коли Петришин вернув з роботи до хати, застав свою жінку заплакану. Довідавшись в чому діло, вдарив тестя лопатою по голові, ранячи його тяжко.

— **Розбишацька виправа на чужу комору.** До комори Мих. Ламанця, господаря в Липю пов. Турка закрались в ночі злодії. Господар, збудившись наслідком підоэрілого гомону на подвірю, вийшов з хати, та ледви зробив кілька кроків, як дістав залізною штабою по голові. Одночасно впав стріл, що ранив його шротом в обі ноги. Злодії втікли, а раненого господаря в тяжкому стані відставили до шпиталю в Турці.

— **Різні вістки.** У Львові засудили на 9 місяців вязниці за шантаж і фальшиві зізнання Марію Місан-Козіцьку, що подала себе за бувшу секретарку Сталіна. — В Заболотові коло Снятина 65-літний Ол. Кальський вскочив до потягу підчас руху так нещасливо, що впав під колеса і згинув на місці.

— **Адвокат д-р З. Ніжанковський в Дрогобичі,** назначений з уряду оборонцем Володимира Пенькова, бувш. поручника УГА., якого окр. суд в Самборі засудив у лютім 1931 р. на 15 літ тяжкої тюрми за доконане вбивство 2 осіб польської національности в дні 6. грудня 1918 р. в селі Коневі (на хирівському фронті) і за застрілення в місяці травні 1918 р. в Калуші Н. Н. незнаного з імени і назвиська підстаршини УГА — звертається з проханням, щоби всі особи, які мають інформації в повищій справі, а які потрібні йому в цілі відновлення процесу на користь засудженого, звертались до нього. Зокрема залежить на адресі бувш. старшини УГА: сотника Федика, поручника Міхура і поручника Хухри, які в грудні 1918 р. були на хирівському фронті.

— **Музей „Бойківщина" в Самборі** мав від 31. грудня 1932 р. до 31 березня 1933 р. 82 каталогові числа приросту до ч. 2.569 включно. Предметів (не числячи дублетів) прибуло 535. В поодиноких відділах прибуло предметів: палеонтольогія 2, мінеральогія 6, старі памятки 3, археольогія 13, етнографія 140, побутова старовина 3, печатки 6, відзнаки 1, монети 6, портрети 6, світлини 12, кліші 35. Бібліотека й архів: книжки 156, журнали й часописи 568, рукописи, пергаміни 4, старі документи 76, афіші 42, мапи, атляси 5. Жертводавцями були пп.: Бережанський Б., Борковська, Белецька Я., Бачинський М., Воюшинський Т., Верховський Т., д-р Гуркевич В., о. Дашо С., Дерфлеріана А., д-р Кобільник В., Кобільник О., Кордубова М., д-р Княжинський А., Калужняцький Д., рад. Кучера А., рад. Козбур І., о. Канда Г., Козак Б., Кульчицький-Вовчко І., Кульчицький-Гуеш Г., Кишакевич О., Ляшецька О., Лидежинський Р., Лівар М., Мартинякова М., д-р Максимчук, Матківський Н., Ніклашівна К., д-р Німчук І., Нац. Музей, Н. Т. ім. Ш., інж. Озаркевич І., Петришин О., Пасічинська І., Пашко В., Пруцова М., д-р Пастернак Я., Пласкач Р., Пласкач В., Рабій С., Рожанковська М., Рогуцька І., д-р Рогуцький І., Сенетова А., д-р Скорик М., Сорока М., Тарнавський Н., Филипчак І., Филипчаківна Д., Фішман М., радн. Хиляк В., інж. Храпливий Е., Ярош М., д-р Ямка Р.

— **Замісць балів на Рідну Школу** зложили отсі Вп. Громадяни (в зол.): д-р Дурделло Евг. 15, о. Рудь Степан 8, д-р Дичок Василь, Поморяни 5, д-р Жуковський Андрій, Підволочиська 5, мгр. Максимович Володимир, Пулави 5, д-р Панчишин Маріян 5, митр. Шептицький 5, Чепіль Василь, Підбуж 5, д-р Цимбалістий Павло 5. Хто черговий?

— **У передсвяточнім часі,** в часі інтенсивніших закупів, правдивою несподіванкою є для пань відчинений Відділ світової фірми A. G. B у Львові при вул. Легіонів 13. На складі будуть постійно найсвіжіші матеріяли, які дотепер могли ми купити лише у Варшаві, Лодзі і Познані. Паризька централя фірми з власними фабриками у Ліові, Мілюзі і Терарі дбає постійно про перше місце на ринку шовків і вовни.

—o—

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: **„Fräulein Doktor",** фактомонтаж на 6 дій **Юрія Тепи.**

Автор — спікер львівського радія. Тема — правдива історія життя славної німецької шпигунки Марії Анни Лессер, що відограла величезну ролю в останній війні. Песа нагадує неодну сензаційну фільму (напр. одна дія, де шпигунка переодягнена за сільську дівчину пригадує сцену із відомої фільми „X 27" з Марленою Дітріх), а проте не тратить нічого на своїй живучости. Дуже добре використані моменти із психольогії морфіністки. Дії недовгі, ядерні, зведені до необхідних діяльогів. Песа має фактично тільки одну справжню креацію — заголовної геройки, але це глядачеві вистачає. Сама її постать кипить повним внутрішнім життям і має чимало привабливої таємности. Зрештою автор залишився у скромних рямцях „репортажу" і це зберігло його від претенсій на оригінальність.

Заголовну ролю креувала найталановитша львівська артистка Айхлерівна, напрочуд природна, незрівняна. **м. р.**

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: **„Михася та її мама",** комедія на 3 дії **Флерса та Кеявета.**

Провінціяльна гуска, що тужить за столицею та сценою; мама у небезпечнім віці та маркіз коло 60-ки, що хотять відмолодити себе; пренаївний молодий аристократик, якого силують женитись із мілїонами. Усе це могло би бути у театрі стільки разів, скільки бувае у житті, але не повинно нагадувати старі дотепи та ситуації, які навіть податковий урядовець, що сидить підчас вистав при касі вміє напамять. Комедія відомої паризької спілки зперед 25 літ постарілась так сильно, що не можна навіть пригадати собі, з чого люди могли тоді сміятись. **м. р.**

„Веселий мурин" у „КОЛІСЕЮ".

Симпатичний ревіовий театрик „Веселий мурин", що виступає в кіні „Колісей" виставив отсі нову ревію п. н. „Румба скріпляе". На програму зложилося кілька дотепних скечів (між ними „Продавці газет" дуже добрий),) танки, монольоги і спів. Найслабший з усього скеч, який дав наголовок цілій ревії. Хор Ревелерсів прекрасно зіспіваний, з добре підібраними голосами, відспівав кілька настроевих пісень і зібрав бурю оплесків. Гра артистів, у першу чергу автора, режисера і компоніста Реф-Рена, п-і Оленської і Кондрацького без заміту.

Дешеві місця і добра спортова фільма помагають театрикові в успіху.

Дописи.

СЯНІЧЧИНА.

Ювилей найстаршої читальні „Просвіти" на Лемківщині. В неділю 19. березня п. р. відсвяткували громадяни с. Одреховоі, сяніцького повіту, святочним концертом ювилей 40-ліття своєї читальні, яку основав 19. лютого 1893 р. тодішній парох с. Одреховоі та почесний крилошанин, бл. п. о. Антін Лаврівський, з гуртком 35 свідоміших громадян. Нині с. Одрехова (понад 2.000 душ) — не одно з найсвідоміших сіл не лише сяніцького повіту, але й на цілій Лемківщині. Скромне відсвяткування цього культурного почину перших піонірів народньої освіти та національної свідомости було святом не лише с. Одреховоі та округи сяніцької Філії Т-ва „Просвіта", але геть цілої Лемківщини, бо відтоді починає поширюватись життєдайне світло „Просвіти" — віра у відродження українського народу власними його силами. За читальнею в Одреховій засновано щойно 10 років пізніше Філію Т-ва „Просвіта" в Сяноці і від того часу починається на Лемківщині тиха і послідовна боротьба з назадницьким москвофільством, яке по могутнім зриві нашого народу доживає тепер свого віку. Свято відкрив селянин Евген Кузьмич, заступник голови читальні, короткою промовою та відчитав привіти від читалень з Пельні, Синяви і Т-ва „Луг" та Кружка Т-ва „Сільський Господар" в Одреховій, а далі привіти від сенаторки Кисілевської, яка не могла взяти участи у святі та від п. Лаврівського, судді з Косова, сина основника читальні. Вдячні громадяни прикрасили домівку великим портретом основника бл. п. о. Лаврівського та зеленою смерічиною, а на стінах видніли афоризми і просвітянські кличі. Від філії „Просвіти" в Сяноці та обединаних читалень витав ювилятку короткою промовою голова д-р В. Бававацький, який є одночасно почесним членом читальні в Одреховій, бажаючи, аби під кличами „Просвіти" громадяни с. Одреховоі працювали враз зі своєю інтелігенцією над своїм розвитком, бо лише тоді Одрехова вестиме провід у цілім сяніцькім повіті. Далі мішаний хор під управою селянина Дмитра Воробця відспівав низку народніх пісень. Крім того маленька дівчинка Н. Цуприк дуже гарно відеклямувала вірш п. з. „Кожний з нас бачив маленьку дитину", М. Вовк вірш Ю. Шкрумеляка „В освіті перемога" та М. Зитик І. Франка „Великі Роковини". Місцевий парох о. М. Ковальчик виголосив вельми цікавий реферат, у якому ядерно зясував присутнім розвій читальні та досягнення читальні в піднесенні села на вищий рівень життя. Це миле і симпатичне свято закінчилось відспіванням національного гимну.

—o—

Куток мови.

Замісць: *Я бачив так гарну виставу, що..., треба „таку гарну"*, Зам.: *Він забоявався заплатити свій довг будьто готівкою будьто товарами, треба: „або готівкою або товарами"*. *„Будьто"* у нашій мові має значіння: начеб-то, ніби, буцім-то, напр.: Гордий, будьто королем став. Зам.: Серце бє мені в груди, треба: Серце *бється* мені в *грудях*. „Грудь" у нашій мові має значіння тільки одної груди, напр.: Коли мама годувала дитину, її права грудь... Зам.: Він не прийшов, мимо того, що мав час, треба: *хоча* мав час. *„Мимо"* має у нас значіння: поруч, повз, попри. біля. Напр.: Я бачив його, як ішов мимо хати. На польське „мимо" є в нас чимало інших слів. Напр. Зам.: *Хоча* який багатий, а мимо того скупий, треба: а *проте скупий*. Зам.: Мимо поганої погоди, ми пішли на прохід, треба: *Не вважаючи* на погоду. Зам.: Мимо всієї економічної скрути..., можна сказати: *Без огляду* на все..., *При* всій економічній... В інших випадках „мимо" можна заступити словами: *дарма, а все-ж...*

СПОРТ.

ПЕРЕМИШЛЬ, 1. IV. 1933. **СЯН — ПОЛЬОНІЯ 2:3 (0:0).**

По гарному виспі в Ярославі розіграв „Сян" товариські змагання з перемиською „Польонією" (А кляса) з неменше гарним виспідом.

Обі дружини виступили в повних складах, при чім „Польонія" зміцнена новим грачем Парнесом („Гасмонея"). Гру починає „Польонія", однак її атаки ліквідує незвичайно рухлива оборона „Сяну". Ініціятиву бере в руки „Сян", виспідом чого є добутти двох воріт і то дуже ефектовних. Серед рядів „Польонії" замішання. Небавком вдається „Польонії" опанувати грище і добути аж трое воріт, при чому одні ворота завинив воротар.

У другій половині гри знову доходить до голосу „Сян", однак напад „Сяну" не використав багато догідних позицій. Назагал гра була жива і миттю переносилась від воріт до воріт, при чому не бракувало ефектових моментів. „Сян" показався дружиною вирівнаною, амбітною та в нічім не нижчою від „Польонії".

Слід зауважити, що цьогорічний „Сян" виступає зовсім зреорганізований, завдяки енергійному новому проводові.

Життя товариське і спортове дістало в тому товаристві більшого розгону. Якщо так дальше піде, то „Сян" стане небавком одною з найповажніших дружин перемиської округи.

О. М.

УКРАЇНА — ПОГОНЬ (СТРИЙ).

В неділю 9. ц. м. відбудуться між цими дружинами перші змагання за мистецтво А-кляси в год. 11-ій передполуднем на гриші Чорних. Попередить змагання дружини молодших. Ціни білетів: трибуна 1.50 зол., партер 1 зол.; для членів: трибуна 1 зол., партер 0.50 сот.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

ВІДЕНЬ. Б. А. Ц. — Спортклюб 2:1; Він — В.А.Ц. 2:0; Рапід — Австрія 2:0; Вієнна — Ф.А.Ц. 6:1; Гакоах — Адміра 1:0; Вакер — Лібертас 1:0.

ПРАГА. Кладно — Спарта 3:2; Богеміянс — Славія 2:1; Вікторія Пільзно — Теплїцер 2:1; Вікторія Жіжков — Лібен 3:1; Наход — Пільзно 1:1.

ЖЕНЕВА. Італія — Швайцарія 3:0.

РЕКОРД ВИДЦІВ.

Глесгов, 3. IV. ПАТ. Меч між репрезентаціями Англії та Шотландії в Глесгові закінчився побідою Шотландії у відношенні 2:1. На мечі була рекордова скількість глядачів, бо 134.170 осіб.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 4. квітня, год. 7.30 веч. „Двоє щлюбі" А. Фредра.

Середа, 5. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Театр Рижородностей.

Вівторок, 4. квітня год. 7.30 веч. „Золота тіточка".

Середа, 5. квітня год. 7.30 веч. „Михася та її мати".

Кіна.

АДРІЯ: „Вулиця осуджених душ".
АПОЛЬО: „Всім вільно кохати".
АТЛЯНТИК: „10-ий любко" (Анні Ондра).
КАСІНО: „Маски д-ра Фу Манчу" (Борис Карлов).
КОЛІСЕЙ: „Кохання серед снігу", ревія „Румба покріпляє".
КОПЕРНИК: „Мумія".
МАРУСЕНЬКА: „Мумія".
МІРАЖ: „Доктор Джекиль і містер Гайд".
ОАЗА: Нечинне.
ПАЛЯС: „Студент-прошак".
ПАН: „Райський птах" і ревія.
ПАСАЖ: „Кохання злочинця" та „Фліп і Флап у чужинній легії".
ПРОМІНЬ: „Король Парижа", „Веселий вдовець".
СТИЛЕВЕ: „Жінка на одну ніч".
УТІХА: „Гегенна жінка" й ревія.
ХИМЕРА: „Бльонд Венус" (Марлена Дітріх).

Закордонне радіо.

Вівторок, 4. квітня 1933.

Братислава (279,3) 17.20 Спів. 18.05 Трубна орхестра, **Брно** (341,7) 12.30 Концерт, **Гельсінгфорс** (368,1) 18.40 Спів, **Білгород** (429,7) 19.30 Спів, **Рим** (441,2) 17.30 Орхестра, 20.15 Спів. **Бероміністер** (459,4) 19.45 „Фльорентійська трагедія" оп. Флюри, **Прага** (488,6) 19.00 „Тангайзер" оп. Вагнера. **Відень** (518.1) 12.00 Квартет, 15.20 Італ. пісні, 19.25 Опера. **Будапешт** (550,5) 12.05 Циг. орхестра, 19.30 „Ле Шеміно" оп. Офенбаха, **Харків** (937,5) 9.00 Рос. класична музика, 13.50 літ.-муз. авд., 15.10, 22.00 концерт, 17.00 Трансм. з Театру Опери й Балету.

Середа, 5. квітня 1933.

Братислава (279.3) 12.30 Концерт, 17.55 Відчит, Спів, **Мілано** (331.4) 13.45 Орхестра, 17.00 Концерт, 20.30 Комедія, орхестра, **Брно** (341.7) 21.00 Мист. жарти (спів, музика), **Берлін** (419) 19.35 „Ріенці" оп. Вагнера. **Білгород** (429.7) 16.00 Нар. пісні, 20.00 Скрипка. **Рим** (441.2) 13.10 Легка музика, 17.30 Концерт, **Лінгенберг** (472.4) 21.00 Моцарт. **Відень** (518.1) 11.33 Квартет, 22.25 Музика, **Мінхен** (532.9) 19.05 Сім Шуманових пісень, 19.55 Вес. вечір. **Будапешт** (550.5) 19.30 Спів, 22.30 Сонати, фортепіян, віольончеля. **Харків** (937.5) 9.00 Український концерт, 13.50 Концерт, 15.10 Солісти, 18.30 Музика, спів, рецитації, 19.00 Концерт із театру „Вєрєзіль".

Львівське радіо.

Вівторок, 4. березня 1933.

12.10, 15.40, 22.45 Грамофон, 16.20 Для матуристів: „Історія", 18.00 „Виспянський", 16.40 „Краса рум. народу", 17.00 Симф. концерт, 18.25 Легка музика, 19.00 Техн. скринька, 20.00 Концерт (орхестра, фортепіян), Спортові вістки, 21.45 Орловська каторга, 22.00 Спів, 22.30 Найновіші піснюки, 23.00 Танк. музика.

Середа, 5. квітня 1933.

12.10, 17.15 Грамофон, 15.25 Збіжева біржа, 15.35 Для дітей: „Панна Крапочка та її товариші", „Дивні пригоди малючки Сікі", 16.00 Цитра, 16.20 Для матуристів „Історія", 16.40 Як розумно плекати спорт, 17.00 Муз. буквар, 17.40 Суси. працівники на услугах хорих, 18.25 Легка музика, 18.55 Що пересічний англієць знає про Польщу, 19.30 Літер. життя, 20.00 Відчит, 20.15 Авд. з консерваторії, музика, спів, 22.15 Ресіталь — Бендер (бас), 22.35 Про Віта Ствоша (в есперанто), 23.00 Танкова музика.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 3. IV.: масло дес. 3.20 молоко 19, сметана 0.90, яйця 2.80—3.—. Тенденція на масло держана, на молоко знижкова, на яйця знижкова.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Заходом Т-ва Наукових Викладів ім. Петра Могили, відбудеться в четвер дня 6. квітня 1933 р. в годині 18. в салі Української Бесіди, при вулиці Рутовського, відчит о. д-ра Кладочного п. з.: „Спомини з моїх різдяних поїздок по вканицях".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КАНДИДАТ адвокатури з 4-літньою судовою і адвокатською практикою глядає заняття в адвоката зараз. Ласкаві зголошення до Адміністрації „Діла" для „Кандидата". 1639 3—3

РОЗВОЗНИК печива на місто Львів зі штандом і кавцією потрібний зараз. Пекарня, Львів, Кульпарківська 22. 3—3

ШУКАЄМО метких і совісних кольпортерів до розпродажі брошур, які своєю дешевістю (0.40—1.— зол.) надаються до масової кольпортажі. Даємо 40 проц. рабату! Кавція або кавційний вексель з підписаних добрих ручителів необхідні. Зголошення й інформації: „Дружина" — Львів, почт. скрит. 323. 1-1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спілка Акційна для будівельного промислу, давніше Іван Левинський у Львові, подає до відома акціонарем, що

XI. ЗВИЧ. ЗАГ. ЗБОРИ АКЦІОНАРІВ відбудуться дня 5. травня 1933 р. в год. 17. в конференційній салі Кооп. Банку „Дністер", вул. Руська ч. 20 з таким денним порядком:

1. Звідомлення Управи і предложення рахункового зажиження за 1932 рік;
2. Звідомлення Надзірної Ради в виспіду перевірки звідомлення, білянсу та рахунку зисків і втрат;
3. Затвердження звідомлення, білянсу і рахунку зисків і втрат та уділення Управі і Надзірній Раді абсолюторії;
4. Уділа щодо розділу чистого зиску;
5. Вибір 3 членів Надзірної Ради;
6. Вільні внесення.

Хто має 10 акцій, має право одного голосу на Загальних Зборах. Для виконання права голосування треба акції, що довізують право голосування, зложити найпізніше на 2 днів перед Загальними Зборами в ліквідатурі Кооперативного Банку „Дністер" у Львові, вул. Руська 20.

Акціонарі, які бажають собі, щоби й інші справи були поміщені на деннім порядку, можуть зголосити свої внесення найдальше до дня 15 квітня п. р. на адресу: Спілка Акційна для будівельного промислу давніше Іван Левинський, Львів, ул. Потоцького 58.

Львів, 31. березня 1933 р.

УПРАВА:
Інж. Павло Дурбак пред. Роман Конашевич

КОНКУРС.

Старшина Кружка „Рідної Школи" в Тернополі розписує конкурс на кваліфіковану провідницю передшкілля (фребліяки) від початку нового шкільного року. Петентки викажуться свідоцтвом окружного семінара або скінченим курсом фреблівки. Платня на підставі умови. Зголошення до 1. V. 1933 посилати на адресу: Канцелярія „Рідної Школи", Тернопіль, вул. Міцкевича 9. 1—2

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ ЛЕГЕНІВ, СЕРЦЯ І ШЛУНКА

Д-р Фелікс Ган

ЛЬВІВ, БАТОРОГО 12, ТЕЛ. 84-45.

Пересвітлює Рентгеном.

Пожиточно і приємно є вживати **БЕНЗОЕСОВУ КОЛЬОНСЬКУ ВОДУ** квітових запахів, десинфекує, консервує шкіру і волосся. 100 грамів 1.50 зол. у **ДРОГЕРІЇ ПІД „КОТВИЦЕЮ" Львів, ул. Кілінського 1** (проти Віденської кавярні).

ВОЛОСІННЯ НА МАТЕРАЦИ (Rosshaar)

власного виробу, меблеві матерії, брокати і **ВСІЛЯКІ ТАПІЦЕРСЬКІ АРТИКУЛИ** найдешевше продає **Ф-ма ЛІДЕР і ФРЕНКЕЛЬ, ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ 25 в подвірю.** 1630 Тел. 86-38. 3—10

ПЕРШЕ Й ОДИНОКЕ УКРАЇНСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

„ХАРІС"

ЛЬВІВ, УЛ. КОРНЯКТІВ 3, ТЕЛ. 14-64.

переводить найкращим виглядом та найсолідніщою обслугою ПОХОРОНИ, ЕКСГУМАЦІЇ, ПАНАХИДИ і т. д. найдешевше й на означений час.

На складі: домовини, хрести, світло, вінці і т. д. Каравани першої і другої кляси та дитячі. Ексгумаційне авто.

НА СВЯТА найліпшу вудженину поручає фірма **МИХАЙЛО КРАНЦ, Львів ул. Краківська 14.** 1667 2—5

А. Безкокка-наслідник

А. Лопушанський

ЛЬВІВ, ПЛОЩА МАРІЇСЬКА 8.

тел. 16-16.

поручає по конкуренційних цінах:

Фарби, лякери, покости, господарські артикули.
Прибори більярдові, кулі і кругці.
Штучні вогні.
Приладдя до риболовлі. Косметику.
Богатий відділ артистичних фарб.

Найдешевші книжки!

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади І. ІІ. і ІІІ. часть

Ціна 8·— золотих — без пересилки.

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

ІВ. БЕЛЕЙ і ОЛ. КОНИСЬКИЙ

До звязків Галичини з Наддніпрянщиною. — Ціна 50 сот., з почт. пересилкою 70 сот.

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ

СМІХ ЗЕМЛІ

Ціна 1·50 зол., з почт. перес. 2·10 зол.

МИКОЛА МАТІІВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 50 сот., з почтовою перес. 70 сот.

Можна дістати в Адм. „Діла"
Львів, Ринок 10. II. п.
або в книгарнях.

ВИКАЗ ЖЕРТВ

на будову церкви С. С. Василіянок у Львові від 15. II. 1933 — 31. III. 1933 в зол.

Вп. ПП.: І. Вітковицька 100, М. і К. Ярків 100, М. Білецька 50, „Доставa" Львів 50, Здон, Львів 50, С. Шанковська, Дуброва 50, Д-р І. Кминикевич 40, Іван Тиктор 25, бл. п. М. Білинський 20, І. Демчишин, Жихлів, збірка 20, Ученці IV. кл. нар. школи СС. В. 18.20, III. кл. 9, Збірка в каплиці СС. В. 58.97.

По 10 зол.: Т-во „Просвіта" Львів, Д-р М. Волошин, И. Білозор, Укр. Тов. пом. Емігрантам Львів, І. Літинський, Д-р М Сірко, Броди, К. Трембіцька, **Любачів.**

С. Шикула, Собятин 6.65.

По 5 зол.: М. Мала, Львів, А. Береска, інж. Л. Савойка, Д-р Е. Дурделло, Д-р О. Прийма, інж. К. Котецький, Р. Сосновський, Д. Гнідой, Томашів, В. Скопляк, Сокаль, С. Бриль, Тудорів, Д-р В. Маковський, Леско, о. Т. Войтович, Ковара, Е. Вороневич, Сільце, М. Дановська, Я. Бобрик, Радйовичі, К. Волянська, Копичинці, А. Занько, Кристонопіль, М. Малицький, Шляхтинці, о. М. Волинець, Загірочко, С. Варинця, Витків, І. Яшан, Мисличичі 4, Д-р І. Рижій, Бібрка 3.10.

По 3 зол.: Николай П., Дитькевичі, А. Філемон, Братчики, Д. Стецьків, Львів, М. Конюбка, Нове Село, М. Матківський, Грабовець, о. А. Литвинюк, Оришківці, Д. Данилюк, Ополе, С. Гойданова, Сівка К., Л. Лютниківна, Книждвір, І. Соневицький, Тудорів, В. Сеньо, Д-р А. Коссак, Коломия, о. А. Заяць, Курники, М. Пиріг, Каменобрід, Абрисовська, Р. Станасюк, Монастириська.

Кушейко, Любича 2.80, о. І. Романчукевич, Лапшин 2.50, В. Чубатий, Тернопіль, Учит. Громада, Рогатин 2.80, С. Слупський, Загірє 2.10.

По 2 зол.: Б. Думановський, Конюбинці, С. Чорнілова, Калуш, Чопівський, Катовиці, М. Притуляк, Сколе, о. Долинський, Плотич, о. В. Кулик, Коопер. „Віра", Криве, Ю. Кикач, Гдешава, д-р Л. Луців, Кросно, М. Калитовська, Коломия, А. Струтинська, Львів, М. Гнідес, Любича кн., А. Дуда, Борислав, І. Надяк, Соколів к. Стр., о. А. Малицький, Шляхтинці, Е. Пашкевич, Львів, Е. Лібацький, Уязд, Р. Румакова, Мощанка, М. Рубчак, Калуш, Е. Антонякова, Мелешки, С. Волошинівна, Утішків, З. Моніцбович, Брошнів, о. д-р Т. Вергун, Сокаль, о. Ю. Шуплат, Леско, С. Ямне, Чорнокінці, Ф. Білинівна, Железів, С. Салик, Липиця гор., С. Лотоцький, Новосілка, М. Баранецька, Конюшки, А. Газовська, Теребовля, Г. Герета, Підгайці, С. Диконова, Петранка, о. А. Наконечний, Лежахів, Я. Левицький, Винники / к. Льв.

По 1 зол.: о. М. Мосора, Сколе, о. С. Масюк, Любохора, І. Кузів, Гаї в., І. Шерстило, Судимів, Сагута, Катовиці, інж. Б. Антонович, Мразниця, О. Домбчевська, Львів, Церков, Зборів, А. Мирович, Дуба, о. С. Онишкевич, Куповичі, І. Боднар, Тернопіль, М. Симкова, Коровиця, Турянський, М. Радзикевич, Львів, Х. Королева, Новиця, Л. Коронович, Скнилів, Ф. Рожек, Ярослав, А. Романюк, Перемишляни, О. Шухевич, Тишківці, М. Брикайло, Кадобна, З. Калиневич, Яворів, В. Остапчук, Кривенське, Т. Лисий, Могилани, И Фаленди, Тернопіль, М. Пелехова, Городенка, К. Дудова, Звертів, П. Гайда, Підмихайле, П. Ремізовська, Підгайці, І Рокотянський, Волинь, С. Лабачівна, Олейова кор., о. Л. Сивенький, Славатин, о. Н. Зубаль, Мишковичі, М. Панчак, Якимів.

О. Курдидик, Калуш 1.50, А. Дубинка, Гловно 0.75, С. Фарина, Чортків 0.50, Н. Н. 0.50, І. Гудзик, Ковова 0.50.

Декларували: Вп. П. І. Калинець, Львів 200, П. Білецький 100, М. Витвицький 100, рад. І. Турчинський 50, д-р Б. Дзерович 50, д-р М. Савич 50, М. Кминикевичева 24, І. Годни 20.

Складаючи щиру подяку за жертви й деклярації бажає Комітет Всім Пп. Жертводавцям Веселих і Щасливих Свят, та звертається з просьбою, щоби замість святочних побажань складали жертви на будову церкви

о. Ю. Дзерович, голова в. р.

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає **Олександер Костик.** Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10

Ч. 86 (13.325). Львів, четвер 6. квітня 1933. Pocztowa opłata kartkowo ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Угорщині 5 пв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ГІТЛЄР І ЖИДИ.

З приводу одноденного господарського бойкоту жидів у Німеччині.

Львів, 4. квітня 1933.

В останню суботу Німеччина мала видовище мабуть єдине в історії світа: організованого бойкоту всіх істнуючих на терені великодержави жидівських крамниць та торговельних фірм і підприємств. Річ не в самому гаслі бойкоту жидів, бо воно невідлучний атрибут кожного антисемітизму і таке старе, як старий той антисемітизм. Річ тільки в могучій і прецизній організації, з якою те гасло в суботу вперше у Німеччині реалізовано, у величезному обемі бойкотової акції, та ще більше — у підложу, на якому та бойкотова акція вибухла.

Найбільш знаменною рисою нинішньої антисемітської кампанії у Німеччині, це її — так мовити офіціяльний — оборонний а не наступний характер. Звичайно, що у кожній затяжній боротьбі двох світів, двох народів чи двох ідей, важко бувае ствердити, хто ту боротьбу розпочав перший і де кінчається зачіпка, а де починається оборона. А всеж, коли мова йде про боротьбу молодого німецького націоналізму з жидами, як могучою міжнародньою силою, можна деякі факти устійнити.

До них належить безперечний факт, що антисемітську пропаганду вели гітлерівці ще перед своїм приходом до влади і вони теж ніколи не крилися, що антисемітизм є нерозривно звязаний з їх ідеольогією. Ідея національного відродження німців не є пустим згуком. Досить пригадати, що німці були до недавна народом, який постачав найбільше число ренегатів усім народам світа! Ця легкість, з якою цілі німецькі родини денаціоналізувались у користь росіян, поляків, французів чи англійців, була одним з головних аргументів націонал-соціялістичного руху, що — мовляв — німці не мають вкоріненого почуття національної спільноти, що вони є у своїй психіці інтернаціоналістами і що ту психіку треба грунтовно змінити. А при пошуканні винуватців такого інтернаціонального сформування німецької психіки — ідеольоги націонал-соціялістів вказували на переможний вплив жидів. Так чи інакше — жиди фігурували як негативний чинник в ідеольогії гітлєризму, а це у свою чергу не могло настроювати захоплююче жидів до Гітлера та націонал-соціялістичного руху.

Іншим безперечним фактом є величезна відсоткова участь жидів серед німецьких комуністів і соціялістів, себто тих інтернаціональних організацій, яким націонал-соціялісти — знову слушно чи неслушно приписують усі нещастя Німеччини за минулих 15 літ і від яких сподіються усього найгіршого в будуччині. Цей непропорціонально великий відсоток жидів-комуністів став одною із причин зросту німецького антисемітизму. Відомож, що такі течії, як національно-расова ненависть, проявляються у моментах державного перевороту чи кожного іншого потрясення з неминучою брутальністю і що тоді терплять одиниці — найменш винуваті.

Тому тоді дивуватися жидам, які — схвильовані кількалітньою антисемітською пропагандою, погрозами і заповідями найгіршого терору на випадок приходу до влади,— розпочали неперебірчиву протигітлерівську пропаганду, коли Гітлер справді став на чолі уряду. Однак ця пропаганда таки мабуть переступила межі: доказом можуть послужити ті звістки, які ми вичитуємо щоденно на цілих сторінках преси та яких величезна більшість безумовно виходить зпід пера журналістів жидівських. Згідно з тими звістками нинішня Німеччина є пеклом, супроти якого відносини у Совітах є раєм.

Кампанія міжнародньої преси, на яку переможний вплив має жидівський капітал та жидівський публіцистичний світ, стала поважно загрожувати не тільки екзистенції уряду Гітлера, але й міжнародньому престіжеві Німеччини. І ось націонал-соціялісти проголосили „пробний бойкот" жидів, як відповідь на „пропаганду страхіть". Всеж цікаво, що раніше не казалося про ніяку „пробу" та що бойкот звужено до одного дня майже в останній хвилині. Зпід бойкоту нац.-соціялісти вийняли теж ту ліберальну німецьку пресу, яка є в жидівських руках. З великою рішучістю перестерігали теж збереження спокою підчас бойкотової акції і вистерігалися актів погромницького насильства. В суботу вечір почали теж знімати з усіх жидівських крамниць і підприємств бойкотові наліпки, стягнули всі боївки зпід жидівських крамниць та оголосили „перерву" до середи: в міжчасі, мовляв, жиди у цілому світі повинні заперестати протинімецьку „пропаганду страхіть", бо коли її не заперестануть, тоді німці вестимуть господарський бойкот жидів, аж до повної їх матеріяльної руїни.

Таким робом війна між режімэм Гітлера і жидами дійшла до кульмінаційної точки. Однак істнують познаки, що вона справді буде злагіднена з обох сторін і що доведе до якогось „модусу вівенді" — хоч навіть і при збереженні засадничого антисемітизму гітлерівців та засадничої ворожнечі жидів до антисемітського німецького націоналізму. Річ у тому, що і уряд Гітлера мусить здавати собі справу з величезних шкід, які можуть йому заподіяти незрівняно-солідарні впливи всіх — по всьому світі розсіяних — жидів, і жиди теж не можуть не доцінювати сили побідної націоналістичної німецької течії. Та течія безумовно моглаб зруйнувати 600.000 заможних німецьких жидів, зруйнувати

Ніхто не знає, що йому принесе будучність, тому повинен щадити на чорну годину, а свої ощадности поміщувати

В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ
„ДНІСТЕР"
у Львові, вул. Руська ч. 20.

велике жидівське національне майно та мо'утні жидівські станиці на території Німеччини. Але й світовому жидівському капіталові не залежить на новому банкрутві німецького державного господарства, яке булоб потрясенням, що вдарилоб назад по жидівській фінансієрі.

Тому множаться звістки, що напр. американські та англійські жидівські організації рішаються менше уваги присвячувати німецьким справам. Протигітлерівська кампанія безумовно не припиниться, бо крім жидів є ще напр. народи Малої Антанти та поляки безпосередньо заінтересовані в упадку Гітлера. А проте форми тої кампанії може таки будуть звужені і змякшені, будуть більше заведені до рамців правди та будуть більше вистерігатися фабрикування страхіть, які ані газетного читача не інформують про суть гітлєризму, ані самим жидам не приносять користи, а всіх німців, без огляду на їх партійну приналежність, непотрібно озлоблюють. Мабуть теж і гітлєризм, навчений досвідом останніх тижнів, буде більше рахуватися з міжнародніми впливами жидів і змінить супроти жидів політику, яка таку бурю викликала у цілому світі.

Европа і питання кольоніяльних мандатів.

(Японія як „щасливий посідач". — Клопіт Ліги Націй. — Ревізіонізм і німецькі кольонії. — Надії Італії, Німеччини і Польщі.)

У звязку з виступленням Японії з Ліги Націй виринуло питання: що станеться з кольоніяльними мандатами, які після війни отримала Японія від Ліги Націй? Як відомо — німці у версайському трактаті (арт. 119) зреклися усіх прав до своїх кольоній, що в сумі представляли 2 і пів мільйона кв. кільометрів, у користь держав Антанти. Ці кольонії разом з деякими турецькими посілостями перейшли після правного оформлення їх у систему міжнародніх мандатів під верховний нагляд Ліги Націй, яка поділила мандати поміж В. Британію, Францію, Бельгію і Японію.

Японії дістались з групи островів на Великому Океані, а саме: Кароліни, Маріяни і Маршаль, та ще Кіяв-Чав на азійському континенті. Тепер, після розриву токійського уряду із Женевою, виходилоб, що все те треба звернути. Добровільно? Про це і не думають японці. Вони саме тепер вибрали Кароліни на базу своєї воєнної фльоти, себто вважають їх своєю довічною власністю.

Цікаве, що редагований у часі ідилічної згоди держав Антанти пакт Ліги Націй не передбачує теоретично навіть такої ситуації, як та, що тепер витворилася (необхідність відібрання мандату). Поміж причинами визнання мандату, що їх містить у собі пакт, є сказано про евентуальне збройне завоювання мандатової території, очевидно не членом Ліги. Колиб цю клявзулю пристосувати до сучасної ситуації на Дал. Сході, то можна вважати, що мандат Японії витас, а згадані повімецькі кольонії стали „юре кадуко" власністю японського завойовника, вже члена Ліги.

Чи з таким розумінням справи погодиться Ліга Націй, чи буде шукати шляхів до ревіндикації своєї юридичної власности — це питання залишається покищо отверте. А заінтересована в ньому не лише престіжово Ліга Націй, але теж такі держави як Італія, Німеччина, ба навіть Польща (зовсім поважно!). Вони не так рефлектують саме на ці в більшости жемчужно-вапняні і вулканічні острови, як вяжуть із цим своєрідним правним конфліктом можливість нового поділу мандатів, себто ревізії дотеперішнього стану і створення нових міжнародніх правних норм у цій матерії.

Італію скривдила колись Ліга Націй при репартиції кольоніяльних теренів. Це стало головним елементом італійсько-французької незгоди і не зважаючи на заходи Франції, аби наново змонтувати приязні взаємини, обі латинські сестри чуждіші собі сьогодні, ніж колинебудь давніше. Побіда гітлеро-фашизму в Німеччині остаточно закріпила італійсько-німецьку приязнь, обєднуючи двох носіїв ревізіонізму, в якому справа нового розділу кольоній грає теж поважну ролю.

„Зріст населення (природний річний приріст Італії 440.000) поставив перед нами 3 альтернативи — сказав в одній із своїх великих промов у Медіолянї, Мусоліні. — Ось вони: засудити себе на безплодність, — італійці занадто інтелігентні, аби таке робити, — провалити війну, або найти можливість приміщення нашого надміру населення... За цю можливість добуття кольоніяційних теренів італійці завзято розбиваються, а минулого року посол Бараджіоля в римському парляменті домагався „приторовити переконуючі засоби" для отримання африканських кольоній (Камерун!)!

Німеччина, що після воєнної невдачі втратила весь свій кольоніяльний дорібок і сьогодні не має ані 1 кв. кільометра поза Европою, не спускає очей з можливости відібрання своєї недавної власности. Три великі громадянські організації, що разом мають кількасот тисяч членів, актуалізують в краю і за кордоном німецьке кольоніяльне питання. В 1930 р. в часі влади лейбу-

ОДИНОКА ПРАВДИВА УКРАЇНСЬКА ДОМАШНЯ КУХНЯ. СПЕЦІЯЛЬНІ УКРАЇНСЬКІ СТРАВИ. ЦІНИ ДУЖЕ ДЕШЕВІ. РЕСТОРАН І КАВАРНЯ „У Н І О Н", ВУЛ. КОСЦЮШКА 1 (НАРОДНЯ ГОСТИННИЦЯ).

ристів у Англії зуміли німці зєднати для ідеї звороту кольоній поважний гурт політиків. Ревізіонізм версайського трактату дотично його 119. артикулу має теж своїх прихильників і в Америці, хоч вся енергія Німеччини звернена тепер передовсім на ревізію її европейських кордонів. Це власне є причиною, чому так богато чуємо про „поморський коридор", а так мало про кольонії. Німці визнають тактику „консеквентної черговости"...

Як член Мандатової Комісії Німеччина є весь час у курсі діла кольоніяльних мандатів. Вона разом з іншими членами контролює щорічні звідомлення держав-мандаторів і оцінює з точки правних приписів. Крім того веде вона далі кольонізаційну політику і постійна інвазія нових кадрів німецьких кольоністів напр. до Танганіки (Сх. Африка) викликає поважне занепокоєння в англійських колах (мандатар — Англія). Зокрема давні економічні взаємини Німеччини з кольоніями у великій части залишились і будять завість інших держав.

Щасливий збіг обставин, що Польщі дав характер приморської держави, зродив ще одного рефлектанта на заморські кольонії. Добути ці кольонії в сьогоднішніх часах — коли земний глобб давно розпарцельований — є дійсно не легко. Про оружне захоплення їх Польща думати не може, так само наслідком фінансової неспроможности закупно кольоній лежить поза межами реальних можливостей. Проте Польща думає про кольонії! Вона рахує на ревізію справи розділу кольоніяльних мандатів разом з Італією і німцями, хоч ревізію европейських кордонів трактує як провокацію. Вона вспіла вже оформити т. зв. „кольоніяльну політику". Історія і напрямні цієї політики — це тема нашої чергової статті.

В. Север.

Поборюйте нівеляційність духовостїи читаннем та поширюванням Літ.-Наук. Журналу

:: „ДЗВОНИ" ::

Львів, Японська ч. 7, II. пов.

Ревізіоністична кампанія проти Данії.

Після політичного перевороту в Німеччині загострилася німецька ревізіоністична кампанія проти Данії. Голова німецького союзу у Шлезвігу і Гольштайні, бурмістр д-р Сіверс у промові в Гольштайні, бурмістр д-р Сіверс у промові в Ельмгорсті, виголошеній в Егернферде, заявив, що Німеччина не буде дальше терпіти несправедливости з 1920 р. Границі треба піддати ревізії і то в користь Німеччини. Мусимо відобрати північний Шлезвіг, говорив Сіверс. Данія мала держава і тут треба зробити перший вилім до підважения основ версайського трактату.

Данська преса подала промову Сіверса без коментарів.

Ревізія в „Дороті".

БЕРЛІН, 4. IV. ПАТ. Політична поліція перевела ревізію в домівці німецько-радянського товариства „Дороп" і в лабораторіях, що належать до того товариства. Ревізію мотивували познаками, що урядовці товариства управляють нелегальну комуністичну пропаґанду. Пять осіб арештовано.

Замість Ґенера Розенберґ?

„Хвіля" довідується з Берліна, що ген. Ґренер, б. командант німецької окупаційної армії на Україні в 1918 р. уступив під натиском гітлерівців зі становища куратора Українського Наукового Інституту в Берліні. Його наслідником має стати Розенберґ, шеф заграничного відділу національ-соціялістичної партії. Ґренер був одним із основників того інституту і протектором гетьманської еміґрації. Кажуть, що одним з головних мотивів усунення Ґренера було те, що його жінка походить з жидів. Однак на думку інформатора „Хвилі" справжньою причиною тієї зміни в рішенни гітлеріців підпорядкувати українську еміґрацію своєму проводові. У звязку з тим діяльність згаданого інституту буде значно поширена.

Жид стріляє до поліції.

БЕРЛІН, 4. IV. ПАТ. Із Бресляву повідомляють про криваву сутичку між відділами помічної поліції та жидівським купцем Ґасманом, у якого хотіли перевести ревізію. Ґасман дав до відділу, який прийшов до його мешкання, кілька крісових стрілів, ранячи кількох поліціянтів. Ґасмана арештовано з жінкою, сином і слугою. З трудом удалося оборонити арештованого перед обуреною юрбою і відвести на поліцію.

Персональні зміни в уряді УСРР.

„Неодмінний" голова Ради комісарів УСРР. — Нові люди в уряді. — Балицький знов на чолі ДПУ.

У харківському уряді УСРР зайшли деякі персональні зміни, які ніякого сутнього значіння для комуністичної політики на Україні не мають. Та всеж варто ці зміни занотувати. Деякі кола еміґрації і деякі пресові органи намагаються доказувати, що ці персональні зміни мають глибокий політичний підклад. Одначе такого погляду ми не поділяємо і вважаємо ці зміни звичайним більшовицьким засобом реґенерації місцевого адміністративно-державного апарату в УСРР. На місце деяких старших комуністичних діячів прийшли молодші. В деяких випадках прийшли пересунення з одного відповідального становища на інше. Є в російських комуністів між іншим партійне правило про те, що одна людина не повинна займати одного і того самого становища довше ніж три роки. Самозрозуміле, що це правило має свої виїмки, а до виїмків між комуністами належить передовсім т. зв. стара комуністична ґвардія, тобто заслужені для комунізму старі передвоєнні діячі.

Приглянемося тепер тим змінам. Від часу уступлення Христіяна Раковського зі становища голови Ради Народніх Комісарів УСРР займає це становище без перерви *Чубар*. Він став уже, так сказати, „неодмінним" головою уряду УСРР. Його заступниками стали: замість Олександра Сербиченка, якого візвали на відповідальне становище до Москви, *Панас Любченко*, один із секретарів КП(б)У *Микола Скрипник* і *Кирило Сухомлин*. Досі М. Скрипник був, як відомо, комісарем освіти в уряді УСРР. У тому характері бачили ми його свого часу у Львові. Він є, як відомо, членом Української Академії Наук. Його заступив на становищі комісаря освіти *Володимир Затонський*, бувший голова галицького більшовицького уряду і бувший комісар народньої освіти УСРР перед попередником Скрипника Шумським на тому становищі. В останніх часах Затонський був комісарем робітничо-селянської інспекції. Його змінив на тому становищі один із заступників Чубара *Кирило Сухомлін*. Головою т. зв. пляновой комісії, що входить до уряду УСРР, став *Микола Скрипник*, а його заступником лишився дотеперішній голова тієї комісії *Яким Дудник*. При всіх тих пересуненнях опинився без ніякого відповідального становища дотеперішній заступник Скрипника на становищі комісара освіти Олександер Карпека. Його місце в комісаріяті освіти заняв ослявлений публіцист комуністичний, літературний критик і літературний чекіст на Україні *Андрій Хвиля*. Комісарем внутрішніх справ в уряді УСРР і одночасно головою Державного Політичного Управління на Україні (тобто чеки) став знов *Всеволод Балицький*, що пробув деякий час на становищі другого заступника Менжинського (голова чеки) у Москві. Першим заступником Балицького на становищі голови ДПУ в УСРР став дотеперішній його голова Станислав Реденс, другим заступником став дотеперішній заступник Реденса Карло Карльсон, а третім Сруль Мошкович Леплевський.

Є ще деякі персональні пересунення в КП(б)У, зокремаж у секретаріяті цієї партії, які теж занотуємо. Генеральним секретарем КП(б)У є далі С. Косьор, що обняв це становище перед кількома роками по Кагановичеві, який тепер є, як знаємо, правою рукою Сталіна в політбюрі всесоюзної ком. партії у Москві. Заступниками Косьора стали: М. Попов (автор історії КП(б)У), Поствишев (цей приїхав із Москви), Хатаєвич, Акулов, Терехов та Іванов.

Самозрозуміле, що всі ці наведені персональні зміни не матимуть ніякого впливу на характер політики московської урядової екстериторії в Харкові, бо ця політика буде такою, як була досі.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 6. КВІТНЯ 1933.

І. СВЕНЦІЦЬКИЙ.

На межі громадянства й естетики.

(Декілька уваг з приводу українсько-французької виставки образів.)

З обовязку своєї служби директор музею мусить вислухати чимало думок відвідувачів виставки. Одні радіють, що нема на виставі нічких „ізмів", інші раді би бачити більше образів одного або другого мистця; ще інші нічого особливого не находять на цій виставі, зокрема нема на тих образах гарних рям — одні за старі, другі за прості. Є й такі голоси, що на цій виставі цікаве тільки те, що має виразно національні риси та реалістичне трактування сюжету. Дехто жаліє, що нема пролетарської тематики.

Одначе найбільше завваг подають ті, що самі і без Парижа великими й славними стали на рідній землі. Вонито просто таки показують, що такийто або такийто модерний мистець, хоч і високо цінений на міжнароднього мистецького ринкові, в дійсності „малює мізерно". „У нас тут 20 літ тому краще малювали", „Моя пятилітня дочка таки таксамо малює". Були й знавці „добрих" напрямків мистецтва, що без усякого „милосердя", мов ті старовітські педагоги". „quos di odere", між школярами, направо й наліво та на вирвики ставили... самі „двійки"! „Цей, мовляв, рисунку не знає", „той неладно фарби кладе" „онтой композиції не вміє"... До цих критиків прилучилися голоси з публики з начальогіями про те, що нема співу, як був спів такогото тенора зперед 30 літ, або такогото сопрана зперед стількито літ, або такого знавця мистецтва, як був їх знайомий... Одним словом: „як баба Палажка ще малим дівчам була".

Але вже найбільше завваг було від тих місцевих мистців, для яких з принципу чужа творчість буває менше вартною, коли й зовсім нехибленою або й мертвородженою. За місцевими артистами стояла громада споживачів їх творів, яка ясно бачить спеціяльність кожного „свого" мистця, та любять образи, з яких „віє запашний легіт рілних піль". Тут, очевидно, що цього роду глядачів, знавців і творців мистецтва нинішня вистава не може задовольнити, бо вона дійсно модерна, без „поліру" й соку для якогось місцевого смаку.

А проте учасники цієї вистави ходять собі здорові по Парижі та стверджують свою працю у ньому такими, а не іншими образами. Вони приймають ріжнонаціональних гостей у своїх ателіє і на виставах, та в добрій злагоді живуть з відбирачами своїх творів. А мають вони їх також на щорічних міжнародніх виставах у великих осередках сучасного мистецького життя. Тут находять вони собі признання не тільки професійних знавців мистецтва, але й широких мас глядачів, що змучені одноманітною буденщиною свого життя, радо відпочивають душою перед творами світового мистецтва.

Безперечно, що це мистецтво зовнішньо інше від того мистецтва, яке більшину глядачів цікавішої вистави колись випадково могло глибше вразити. Але з цього ще не виходить, що сучасне мистецтво заперечує все попереднє мистецтво, або що колишне мистецтво виключало появу сучасного. Наскільки все людське життя складається із смерти моментів минулих на гробі яких виростає сучасність — то очевидно, завтра на гробі вчорашньої сучасности виросте майбутнє. З цього становища нема життя без смерти і смерти без життя: усе зміняється, усе пливе до нового так мало відомого. Одначе дехто бажав би дати особливий напрямок і вигляд цьому завтрішньому сучасному і його майбутньому. У матеріялістичному розумінні історії, питання про ясно означений вплив одиниці чи збірноти на майбутні явища є навіть предметом пляномірної дослідної праці... Але на цій виставі нема творчости на замовлення і творів на попит та для експорту.

Тут що ні образ то якийсь етап розвитку мистця та його мистецької спроможности. Найцікавіші безперечно запрошені гості: майстер у майстрах! Як добре вони окреслюють проблему поліхромної маси на площині, але в трьох-вимірній рамі (!), що є складовою частиною композиції (Тоші, Ван Донген, Северіні). Русява, кругловида, синьоока лялька в синьому, з ніжним смарагдом в ушиках, з биткою коралів золотистого янтару на молодому, пружливому бюсті — може нагадати неодному мрію молодости; а тут з мистецькою спробою сучасної дуже упрощеної і глибоко продуманої противаги до Монни Лізи — Джоконди. Да Вінчі зобразив жінку з душею, а Ван Донген дав чудову підмальовку жінки без „душі"... в очах. Прецінь є такі істоти... здебільша типи сучасного життя. Були вони теж у давнину, що ляльками в „огородах любовних" пишалися всіми принадами молодого гарячого тіла. Зобразила цей час давнини Магдали-

Радянська преса проти Німеччини.

Як повідомляють з Москви, вся радянська преса приносить гострі атаки на уряд Гітлера з приводу протикомуністичних репресій та ревізій в радянських установах у Німеччині. Обурена теж арештуванням радянських громадян. Факт, що недавного палбалтійського громадянина Альфреда Розенберга, — пишуть „Ізвестія" — бувшого комбатанта Гітлера, завзятого пропагатора війни проти Радянщини, іменовано спеціяльним комісаром Гітлера до справ заграничної політики, дуже симптоматичний на підкладі всіх тих подій. Розуміється, добре відомі проекти Розенберґа, що мають на меті організувати протирадянський блюк і відірвати Україну, не стоять зовсім на перешкоді, навпаки пособляють тому, щоби він стався виконавцем завдань заграничної політики Гітлера. Всі ті факти разом свідчать, що уряд Гітлера веде тут свого роду демонстрацію, даючи повну свободу ділання протирадянським провокаторам, а слів самого канцлера Гітлера щодо характеру німецької політики супроти Радянщини годі брати поважно.

Ще гостріше виступає проти Німеччини „Правда", яка між іншим зазначує, що німецька „контрреволюція" перемінила середину Европи в склад пороху і стала осередком, який притягає протирадянські елементи з цілого світа. Гітлерівці стали „найслухняніщим і найвідданішим прихильником протирадянських інтервенціоністів". Ніодна буржуазна держава, на думку „Правди" не позволила собі супроти Радянщини на акти, які є щоденною практикою в сучасній Німеччині.

—o—

Пересунення в німецькій заграничній політиці.

БЕРЛІН. 4. IV. ПАТ. У звязку з іменуванням посла Альфреда Розенберґа шефом відділу заграничних справ нац.-соціялістичної партії, бюро Райтера повідомляє, що німецький міністр заграничних справ фон Нойрат рішив уступити зі свого становища, бо на його думку опанування гітлерівцями тієї позиції є першим кроком до опанування уряду заграничних справ.

Півофіціяльне бюро Конті стверднує, що мін. Нойрат не думає подаватися до димісії.

Зірвання радянсько-німецького торг. трактату.

МОСКВА, 4. IV. ПАТ. Останні статті радянської преси, спрямовані проти Німеччини, викликали в московських дипльоматичних колах вражіння великої політичної сензації. В найближчому часі дожидають зірвання радянсько-німецького торговельного трактату, а якщо протирадянські посунення уряду Гітлера не будуть припинені, може прийти до виповідження умови в Рапальо і берлінського трактату. Загально думають, що радянські політичні кола вже тепер уважають всі умови між Радянщиною й Німеччиною фактично зірваними з німецького боку.

Комісар Бачинський виправдується.

Чергова судова розправа за господарку в Народньому Домі.

Справа Народнього Дому та господарки в ньому вернула у пятницю й суботу мин. тижня знову на публичну арену — на цей раз як *розправа комісаря Мих. Бачинського проти автора отвертого листа про нього Гілярія Липецького* в окружному суді у Львові.

Розправа тягнулася два дні. Обвинуваченний у ній Гілярій Липецький доказував свідками й документами, що закидувані ним комісареві Бачинському в отсьому листі зловживання справді були і врешті розправа змінилася настільки, що обвинуваченим у ній став наче комісар Бачинський, що гарячкуюче, нервово весь час виправдувався.

Закиди Г. Липецького в отвертому листі такі: 1) Бачинський побирав на подорожі до Варшави з каси Нар. Дому по 500 зол., видавав з цього щонайбільше 150 і так заробляв на кожній по 350 зол. 2) Коштом 3.000 зол. з каси Нар. Дому відремонтував б. помешкання по бл. п. д-рові Курівцеві і переніс туди льокатора зі своєї камяниці, щоби поширити собі приватне мешкання. 3) За якесь невідоме посередництво виплатив дир. Завадському 4.500 зол. 4) З позички 10.000 дол. виплатив до каси Н. Д. замість 159.830 зол. тільки 109.162 зол., а 50.667 зол. дав за протекції при вироблюванні тієї позички. 5) Інж. Отольський, що ремонтував салю Нар. Дому, віддав був надвишку 15.000 зол. з заплачених йому грошей, але цих грошей не переведено через книги. 6) В 1928 р. Б. виплатив „Рольничому Союзові" 44.986 зол., а Союз дістав у дійсності 21.922 зол., отже 23.012 зол. знову „зникло" кудись і т. д.

До розправи покликано кількох свідків. Перший з них, синдик Н. Д. д-р *Лисяк*, зізнав, що Бачинський і Яблонський видали на вибори 5.000 дол., що Б. підписував фіктивні квіти, що „позичав" собі приватно в „Центр. Сокол Русских Кооператив" гроші і т. д., а суд ствердив, що такі квіти на суму 5.000 зол. не були взагалі втягнені до книг. Інший свідок, бухгальтер Н. Д. *Чучвара*, признався, що купував Б. і якомусь п. Стронському з касових грошей білети до театру, що виплачував якомусь Коцюркові, агітаторові за Б. по 200 зол. місячно і газеті „Селянин" по кількасот. зол. В касових книгах Н. Д. найдено теж в суді позицій, на основі яких Б. коштувала одна подорож до Варшави 1.520 зол., а друга 1.360 зол.

На всі ті закиди Б. старався дати відповідь. Оповідав, що мусів у Варшаві на всі боки давати гроші, що мав на меті виєднати користи і блага для „русского" народу, словом: не каса Н. Д. покривджена, а покривджений він, ніяч, якого за реваю працю примушено йти до суду, де мусить боронити своєї чести.

Для переслухання дальших свідків, що мабуть виявлять неодну ще реверацію, відложено розправу до 12. ц. м. Про неї не забудемо написати.

ПРИ ОПАСИСТОСТИ, АРТРЕТИЗМІ І ЦУКРОВИЦІ натуральна гірка вода **FRANCISZKA - JÓZEFA** зміцнює чинности шлунка і кишок та улекшує травлення.

По широкому світі.

— Французьке міністерство военної марінарки наказало будову чотирьох кружляків місткости по 7.500 тон.

— Франція замкнула границю для ввозу польської конфекції.

— На основі несправджених вісток, Англія, мовляв, згодилася признати одно місце Малій Антанті чи там Польщі в директоріяті чотирьох держав.

— В Букарешті розпочалася міжнародня валізнича конференція задля устійнення міжнародньої тарифи.

— В Палермо розпочався третій міжнародній конгрес карного права.

Літвінов протестує.

МОСКВА. 4. IV. ПАТ. Комісар закордонних справ СРСР Літвінов заголосив на руки німецького амбасадора Діркевса протест проти переслідування радянських громадян в Німеччині та безосновних арештувань. Порушив теж справу ревізій в радянському торговельному представництві та на радянських кораблях

Хочете успішної реклями?

Оголошуйте себе

в святочному великодному числі „ДІЛА",

яке вийде в значно збільшеному обемі і великім накладі.

Оголошення приймає Адміністрація.

Викидають соціял-демократів.

БЕРЛІН, 4. IV. ПАТ. На інавґураційному засіданні нової міської ради в Бранденбурзі прийшло до завзятої бійки. Гітлеріяці викинули соціял-демократичних радних зі салі за те, що не встали зі своїх місць під час співання націонал-соціялістичного партійного гимну. В касині міської ради побито провідника місцевої соц.-дем. партії Еберта, сина б. президента республики.

Нелеґальна торговля зброєю.

БЕРЛІН, 4. IV. ПАТ. Поліція у Штутґарті викрила значні склади і поширену нелеґальну торговлю зброєю, якою забезпечувалися радикально-лівицеві елементи, головно комуністи. Багато осіб, вмішаних в ту аферу, арештовано.

—o—

ПІДПАЛИЛИ ЦЕРКВУ.

МОНТРЕАЛЬ, 4. 4. ПАТ. У соборі св. Якова вибухнула пожежа, що, як здогадуються, повстала наслідком підпалу. Від якогось часу було більше підпалів католицьких церков, у Квібеку, тому зорганізували відділ міліції добровольців, яка пильнує церков.

СЕРЕДА 5. КВІТНЯ **Марія Сокіл** ЛЬВІВ Саля Муз. Т-ва Лисенка

1673 Зовсім нова програма. 1-2

Студентські справи.

Високі школи у Ґрацу.

Виділ Українського Студ. Т-ва „Січ" у Ґрацу подає до відома, що вписи на літній семестр на ґрацькому університеті тревають до 26. квітня включно. Вписи полагоджує зі залученням свідоцтва зрілости, метрики і 1 ам. доляра на видатки, Ukrainischer Studentenverein „Sitsch", Graz, Universitet, Austria. Утримання виносить місячно від 110—160 австр. шил. — Ґрац, 31. III 1933. — **Михайло Сайкевич**, голова, **Василь Сенютович**, секр.

Виділ Українського Студ. Т-ва „Україна" в Ґрацу подає до відома тим, що хотілиб вписатися на одну з високих шкіл у Ґрацу в *літньому семестрі, який починається 15. квітня ц. р.*: Університет ім. Карла Франца має такі виділи: 1) медичний, 2) правничий і 3) філософічний, при якому є фармація. Техніка має такі виділи: 1) Архітектура, 2) Інжінірія сухопутна і водна, 3) машиновий, 4) хемічний. Обі високі школи мають першорядні фахові сили, а спеціяльно виділ медицини, який дорівнює медицині віденській. Оплати на медичному виділі виносять в першому семестрі враз із вписовим около 200 шилінґів. Утримання в Ґрацу виносить від 120 ш. в гору. Ґрац, столиця зеленої Стирії, завдяки своєму міжгірському положенню та здоровому кліматові, втішається великою фреквенцією туристів та літників і знаменито годиться для наукових студій. — За ближчими інформаціями звертатися на адресу: Ukrainischer Studentenverein „Ukraina" — Graz — Universitet, Oesterreich.

На відповідь залучувати міжнародній почтовий купон. — За виділ: *Лишишин, Миколів*, секретар.

Практичні курси „Сільського Господаря".

Товариство „Сільський Господар" подає до відома, що Практичні Курси (*господарсько-кооперативні*) в Янчині *починаються дня 20. квітня.* Приїзд учасників визначений на день 19. квітня.

Речинець вношення подань на приняття *продовжується до дня 10. квітня:* їх треба посилати на адресу: „Практичні Курси" у Янчині (на руки Вп. М. Луцького).

Всі заголошені та приняті учасники одержали потрібні інформації почтою. Просимо всіх кандидатів у їх власному інтересі полагодити якнайскорше всі формальности, потрібні до дефінітивного приняття.

Краєве Господарське Товариство
„СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР"
у Львові.

—o—

З організаційного руху.

ПОВІТОВА НАРОДНЯ РАДА В КОЛОМИЇ.

Дня 21. березня ц. р. відбулося в Коломиї засідання Повітової Народньої Ради УНДО. На нараді були заступлені майже всі села повіту. Всіх присутніх було до 70 осіб. Нарадою проводив голова ПНК селянин п. Юрко Слободян, а секретарював п. Бойчук. Поточні й організаційні справи референували посли Кохан і Чучур. Нарада була дуже поважні й річеві і вилучують на оздоровлення партійного життя в Коломийщині.

ПОВІТОВЕ ВІЧЕ В МОСТАХ.

В неділю, дня 24. березня ц. р. відбулося в Мостах велике повітове віче. Присутніх було около 300 осіб. Вічем проводив член ПНК (в Жовкві) д-р Мацко з Мостів. Про політичні й організаційні справи референував пос. Кохан. Віче пройшло серед найкращого настрою зібраних.

—o—

НОВИНКИ

— **Приймаю як давніше в моїм Заведенні при вул. Сикстуській ч. 17 від 9—1 і 3—6. Нассе.** 2-3

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, III. сходи, I. пов. Приймає замовлення по 40 проц. дешевше на мужеські убрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 1615 4—20

— **60-ліття священства проф. о. А. Стефановича.** В пятницю 7. ц. м. святкує сеніор нашого громадянства **о. Александер Стефанович** 60-літній ювилей свого священства. (Адреса: Львів, Чарнецького 26.)

— **В сьогоднішньому концерті** виконає п-і **Марія Сокіл** надзвичайно багату й цікаву програму: побіч прегарних пісень Римського-Корсакова, Чайковського, Василенка, Ріхарда, Штравса і ін. та оперових арій — усі співані вперше на нашій естраді — почуємо вперше в виконанню п-і Сокіл твори наших класиків: Степового, Лисенка й Стеценка. Початок концерту в год. 8.15.

— **За биття жидівських шиб.** Студенти матурячних курсів, Р. Стефанюк і М. Гладунь, засуджені свого часу городським старостом за биття шиб у жидівських склепах у Львові, станули додатково перед карним судом. Стефанюка засуджено на два місяці вязниці, а справу Гладуня відложено тому, що не явився свідок.

— **За комуністичні летючки.** Перед судом присяглих у Львові відбулася розправа проти братів Михайла і Юліяна Пастухів за поширювання комуністичних летючок. На основі вердикту присяглих суддія Юліяна Пастуха засудили на 20 місяців вязниці, а його брата увільнили від кари та кари.

— **Хто виграв на льотерії?** В 24-тім дні тягнення Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 146258; 15.000 зол. на ч. 52861; 10.000 зол. на ч. 62605; 5.000 зол. на ч. 894, 12319, 29736, 107985, 108510; 2.000 зол. на ч. 27812, 72401, 79067*, 108440, 108603, 110148, 116850, 121818*, 123356, 135189, 137156; 1.000 зол. на ч. 32, 11009, 11370*, 22782, 30593, 32157, 32293*, 32784, 40481, 41797, 47348, 52154, 58233, 59546, 63190, 64370, 67315, 71806*, 72778*, 77396, 78772*, 92423, 94109, 96344, 97532*, 120042, 124046*, 129565, 129749, 131204, 132904, 135432, 138787*. На числа, означені зіздкою, впали крім виграних — премії.

— **Страйк у лодському текстильному промислі кінчиться.** В окружнім інспектораті праці в Лодзі підписано 3. ц. м. збірну умову між трьома промисловими підприємствами і представниками шістьох робітничих союзів. У звязку з тим будуть пущені в рух всі фабрики, що належать до тих промисловців, які й оголосили відозву з закликом до робітників, щоби вернули до праці.

— **Зловили румунського бандита.** У Станиславові арештовано підозрілу людину, яка подала, що називається Герман Фельдгамер і походить з Румунії. Доходження викрило, що Фельдгамер утік із вязниці в Чернівцях, де находився у слідстві під закидом 14 грабунків і двох душогубств. Підчас утечі перед румунською жандармерією потерпів рану в руку. До закинених йому провин признався.

— **Пожежа.** В Руданцях пов. Львів вибухла 3. ц. м. пожежа й знищила 7 господарств. Шкоду обчисляють на 40.000 зол.

— **Душогубство в Перегінську.** Василь Кулик, 20-літний селянин в Перегінську пов. Долина убив свою братову Юстину. Пробив її ножем у плечі, опісля добив сокирою по голові. Свідком була 4-літна донька забитої. Причиною забивства були родинні невзгодини. За душогубом, що втік, гладає поліція.

— **Напад грабіжників.** Два невисліджені досі бандити аломилися до мешкання Пепи Штальової в Заболотові пов. Снятин. Звязавши Штальову, розбили скриню, з якої забрали 100 дол. Грабіжників сполошив чоловік Штальової, якого вони атікаючи, побили.

— **Тайний арсенал.** У Вінернайштат переведено ревізію в домівці соціял-демократичної партії. В часі ревізії найшли 150 крісів, один скоростріл і більшу скількість набоїв.

— **Лет понад Гімаляї.** З Бомбаю повідомляють, що понад Гімаляї перелетіли два англійські летуни Кляйдесдель і Масінтіра. Вони спрямували свій лет понад найвищий верх Еверест, осягнувши висоту 10.675 метрів. Тим способом здобули рекорд у перелеті понад найвищими гірськими верхами земної кулі. Лет тревав три години.

— **Дискусійний вечір в У. Т. І.** В середу 5. ц. м., год. 6.30 в домівці У. Техн. Т-ва при вул. Костюшка 3. реферуватиме справу „Промислового Банку" інж. Ольховий. Після цього відбудеться дискусія.

— **Справлення помилок.** Друкарський чортик зробив читачам збитка, бо в нашій статті п. з. **„Як господарять москвофіли в Сяноці"** переставив деякі слова та рядки і тому деякі речення вийшли незрозумілими. І так у 24 рядку згори в другій шпальті надруковано помилково „двацять" рат, а має бути: **„дванацять рат".** Далі по 44 рядку на тій самій шпальті пропущено два рядки і зміст речення вийшов дуже недоладний. Саме пропущено: **„Недокладний інвентар п. Возьного виказує запас товарів на 49.894.54 зол., а до дня продажі крамниці закуплено ще товарів за 182.80 зол. Разом запас товарів сягав на 50.077.34 зол.,** а не на **„30.077.34 зол."**, як це помилково надруковано.

—o—

Паломництво до Риму.

З проголошенням Великого Ювилею з нагоди 1900-літної річниці смерти Ісуса Христа на хресті і довершеного спасення людського роду всі католицькі народи цілого світа приготовляють численні побожні паломництва до святих місць Палестини, щоб оглянути само видовище тих великих подій, яких ювилей святкуємо. Рівночасно відвідують паломництва і Вічне Місто Рим, що є неначе осередком католицької віри, осідком і столицею Намісника Христового, де можна віддати честь пресвітлим памяткам Господніх Страстей.

У часах того страшного лихоліття, яке переживає наш український нарід і того загального зубожіння всіх не можемо собі позволити на паломництво до Святої Землі з огляду на високі кошти подорожі туди. Зате паломництво до столиці Христового Намісника можна відбути на третину дешевше. Щоби дати змогу українським-католикам відвідати в цьому Ювилейному Році Вічне Місто Рим, Марійське Т-во Молоді у Львові підіймається, як попередніми літами, організації такого паломництва, яке разом з паспортовою оплатою не буде коштувати більше як 500 зол. (пятьсот зол.).

Паломництво виїде зі Львова в понеділок дня 3. липня ц. р. вечором, а верне до Львова по двох тижнях. Зголошування участи в паломництві приймає Секретаріят Мар. Т-ва Молоді, Львів, вул. Сикстуська 39 а, до дня 15. травня ц. р.

При устнім чи письменнім зголошенні треба подати дані щодо часу і місця уродин і горожанської приналежности і залучити рівночасно першу рату в квоті 150 зол., бо тільки тоді вважатиметься зголошенням, що вплатив названу квоту.

У Львові, дня 4. квітня 1933 р.

Марійське Т-во Молоді.

—o—

✝ ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

о. Теодор Козак, парох в Крлодні Великім, упокоївся в неділю 2. квітня в 70. році життя. Похорони відбудуться в четвер 6. ц. м. В. И. П.!

Відозви й комунікати.

До прихильників Українського Сокільства.

Для підтримки своєї внутрішньої діяльности Українське Сокільство нікого не турбує проханнями про матеріяльну допомогу, лише коли потрібна репрезентація української нації назовні, Українське Сокільство дозволяє собі прохати підтримки українського громадянства.

Одним з таких виступів назовні була участь 3.—6. липня 1932 р. Українського Сокільства за кордоном на IX. Всесокільському Здвизі у Празі не лише европейського, але й світого значіння. На цьому здвизі Українське Сокільство заманіфестувало перед цілим світом, що ще живе українська нація і в біді та недолі підготовляє активних борців за свою незалежність.

Видатки, звязані з цією участю, дійшли до 25 тисяч чеських корон, на покриття яких українські організації, поодинокі особи та прихильники Українського Сокільства дали біля 7 тис. ч. к. Такуж суму дали українські Соколи, а 11 тис. ч. к. залишилось і до цього часу боргом ріжним фірмам і особам.

Українському Сокільству самому в тяжких умсвинах життя на чужині незвичайно тяжко власними силами зліквідувати цей борг, а тому воно звертається за ласкавою матеріяльною підтримкою до всіх, кому дорога справа, яку ми ведемо.

Гроші просимо слати на адресу: Svaz Ukrajinského Sokolstva za hranicemi, Praha. Sěkovy účet poštovni spořitelny č. 10. 727

У Празі, 15. березня 1933 р.

Інж. В. Прохода, голова; інж. П. Цісар, заст. голови; О. Чучкевич, справник; інж. А. Турянський, господар; д-р Якубівський, скарбник; В. Забавський, начальник.

За 1 зол. 100

грамів знаменитої кольонської квітової води з тревалим і приємним запахом

Перфумерія С. Федера

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 7.

Увага! При купні даємо за цей вирізок гарний дарунок.

З нових книжок.

Василь Пачовський: „РОЗСИПАНІ ПЕРЛИ". Видання II. Перемишль, 1933. Обгортка П. Ковжуна.

Колись це була одна з найщасливіших збірок у Галичині. Її справді читали, не тільки тримали в сальоні на столиках. Легкий мельодійний вірш, еротика і сальонове кохання склались на успіх „Розсипаних перел". Пачовський уперше в Галичині промовляв поетичною українською мовою про кадрилі, фраки та декольте, ще й під звуки народньої пісні.

Минули 32 роки. За той час наша поезія пішла ще швидшою ходою, ніж політичні події. Через символіку дійшла вона нині до такої стадії, що строфа подобає часто на слова, порозсипувані із друкарської кашти; ось-ось „Перемишль" пічнуть римувати зі „Львовом" і замість слів кластимуть крапки, середники та окличники. Строфа Пачовського ллється, як вода у струмку, відповідно до ідеально-безжурного настрою, який, коли навіть переходить у тугу, жаль, біль і розпуку, ніколи не поважніє від рефлексії. Цікаво, яке враження роблять на нинішнього читача такі строфи:

Нанизав я ожерелля
З чистих перлів серед сліз
І приніс тобі, Ольдзюню,
На весні тобі приніс —
Тай поклав тобі на груди
Ті перли серед сліз!

Чуємо інколи фразу, що справжня поезія не старіється. Чи це значить, що всі добрі поезії минулих віків можемо читати і нині з насолодою, зацікавленням, захопленням? Річ не у тій або іншій вдатній поемі, а в усій духовій атмосфері, яку творить поет засобами свого слова. Гайне — один із найбільших світових ліриків, та пригадайте таку його строфу, перекладену колись одним нашим поетом:

Коли настав чудовий май,
Садочків розцвівання,
Тоді у серденьку моїм
Збудилося кохання.

Важко уявити собі нині щось банальніше. Цей настрій у такій фразеольогії став майже студентським шаблоном.

„Розсипані перли" мають, як на наш нинішній смак, замало іронії сумнозти фраз і почувань,

занадто схематизованих. Гайне, Пушкін, Байрон, зіпсували нас, відобрали нам непорочну наївність закоханих студентів. Пачовський не знає рефлексії і не признає різьбленої, обдуманої строфи. Це робить його поетом тої молоді, що має ті самі ідеали, коли бере до рук поезії і сама їх пише.

Не знаємо, чи поет мав намір залишити якомога вірний текст 1-го видання як історичний документ, чи бачив, що за багато мав би праці, якби хотів пристосувати свою збірку до деяких сучасних вимог. Додані ним строфи і поезії не є виправою давнього тексту, а попросту зміною деяких місць, які чомусь авторові не подобались. Тимбільше треба було повиправляти деякі строфи, де є форми вже перестарілі, нелітературні:

Скрипки плачуть, скрипки грають,
Серце в танцю рознімають,
Гомін аж до церкви йде:
Не всі тії ся кохають,
Що їх шлюбом повінчають! —
В церкві відгомін гуде.

На 6 рядків чотири рими на „ають" ще й із „ся" на переді — це неабияке довіря до свого натхнення! Дивно вражають ще такі форми, як щасте, кохання, довірє, очи, ночи, розвіесь, всьо, нич, хоть, лучі, черти (навіть той „рис"), або така прикра канцелярщина, як „я вибраний зістав". Цих недоглядів, що-правда, мало, бо мова Пачовського чиста, народня.

Поезій появляється нині у нас так мало, що навіть збірки вперед 30 літ можуть стати новиною.

м. р.

Катастрофа американського повітреплава.

Як повідомляють з Ню Йорку, кермовий повітреплав „Акрон", що належав до амер. воєнної фльоти упав у море біля морської ліхтарні Барнегат недалеко побережа Джерсі. На пароплаві, що був найбільшим кермовим бальоном на світі, находився адм. Мофет з залогою 77 людей. На рятунок поспішив нім. цистерновий корабель „Фебус" і врятував кількадесять членів залоги. „Акрон" пливає дальше на морських крилях.

Повітреплав „Акрон" вертав із маневрів воєнної маринарки до летунської пристані в Лейкгорсті. Весь час удержував радіеву злуку зі стаціями на суходолі та літав при помочі радіогонометричних обрахунків, бо простір видження був дуже поганий. Кільканацять сильних ударів буревію зіпхнуло повітреплав на діл і кинуло на воду.

„Акрон" збудований в 1931 р., а 8. серпня того ж року віддали його воєнній маринарці.. Хресною матірю „Акрону" була жінка президента Гувера. Містота „Акрону" виносить півсема мілюна шестистінних стіп. Був то останній здобуток техніки, що перевищав „Цепеліна". „Акрон" міг летіти з пересічною скорістю 100 км. на годину, а поле його ділання виносило 18.000 км.

НЮ ЙОРК, 4. 4. ПАТ. На рятунок „Акрону", що мабуть дуже поважно ушкоджений, відплинув один кружляк і один торпедовець із морської бази в Лейкгорсті. Умовини для лету дуже утруднені, бо хмари нависли низько. Вітер дув зі скорістю 45 миль на годину й уносить повітреплав щораз далі.

ВАШИНГТОН, 4. 4. ПАТ. Здогадуються, що в „Акрон" ударив грім. Ще невідомо, чи він знищений зовсім і чи вся залога затонула. В усякому випадку замітне тут велике затрівоження наслідком катастрофи. В радіотелеграмі, що її надав німецький корабель „Фебус" виходить, що корабель підплинув до місця катастрофи. З корабля бачили плаваючих по морі людей зі залоги повітреплава й інші предмети. „Фебус" урятував трьох людей зі залоги. З корабля бачили багато людей, що розпучливо боролися з хвилями.

ВАШИНГТОН, 4. 4. В радіотелеграмі з корабля „Фебус" капітан корабля повідомляє, що зараз опівночі, як плив із Ню Йорку в напрямі Тампіко, запримітив світла повітреплава ще вгорі. Небаром побачив ті світла на поверхні моря. Тому звернув корабель у цьому напрямі і за якийсь час почув крики, що доходили з моря, та всякий рятунок був утруднений з причини лютуючої бурі. Зміг урятувати всього лише трьох людей.

АРЕШТУВАЛИ БУХАРІНА.

Руські часописи повідомляють із Ленінграду про арештування Бухаріна. До Ленінграду приїхав Бухарін із відчитом про техн. реконструкцію більшовицького промислу. Зачувати, що арештували Бухаріна в звязку з цілим викриттям опозиційної організації.

ФРАНЦУСЬКЕ МЕМОРАНДУМ.

ПАРИЖ, 4. 4. ПАТ. Рада міністріа після дискусії устійнила напрямні меморандум Поль Бонкура. Меморандум не має бути контрпроєктом Мусоліньєвого пляну, а радше хоче обговорити заг. справи проєкту. Франція готова співпрацювати для мира з Англією, Італією та Німеччиною, бо ці держави відповідальні за долю Европи. Бажаючи вдержати мир згідно з принціпами Льокарнського та Кельогового пакту ті 4 держави будуть нараджуватися, аби найти спільну формулу розвязки всіх справ у ділянці взаємин. Скільки разів ці 4 великі держави мусітимуть розглянути справу, що торкається іншої держави, завізвуть заінтересовану державу до участи в нарадах від самого початку. Співпраця буде відбуватися в рямцях Ліги Націй.

Сигнатарі пакту 4-х вел. держав мусітимуть зобовязатися не побільшувати своїх зброєнь за весь час істнування трактату.

ПЕРЕВАГА ФРАНЦІЇ КІНЧИТЬСЯ.

Льойд Джордж помістив статтю в „Берзем Курір-і" про велике значіння Мусоліньєвого проєкту для европейської політики. Автор твердить, що гегемонія Франції в Европі вже кінчиться. Гітлер бажає озброїти Німеччину та довести до ревізії мирових трактатів. Коли б прийшло до війни, то Англія не стане на боці Франції проти Німеччини.

БІЛЬШОВИКИ ПРОТИ РЕВІЗІЇ ТРАКТАТІВ.

МОСКВА, 4. 4. ПАТ. Більшовицька преса виступає знову проти ревізії мирових трактатів. „Ізвестія" твердять, що ревізія не є можлива без війни, а спроба мирної ревізії кордонів викличе небезпеку нової війни. „Красная Звезда" порівнює теперішне положення з 1914 роком і каже, що римський проект бажає заспокоїти німецькі амбіції коштом Польщі, Франції та Малої Антанти. Томуто ревізія мирових трактатів рівнозначна з небезпекою нової війни.

ОДОЛЬ це сконденсований плин до уст, тому вистарчає кілька крапель. Завдяки цьому ОДОЛЬ дешевий і ощадний в уживанні.

ЖІНКИ! Тільки тоді втримаєте своїх мужів у хаті, якщо вона буде прибрана
ГЛИНЯНСЬКИМИ КИЛИМАМИ
З ФІРМИ:
ХАМУЛА, ЛЬВІВ РУТОВСЬКОГО 1,
АБО СТАНИСЛАВІВ, САПІЖИНСЬКА 19.

Дописи.

ДРОГОБИЧ.

Шевченківське свято сер. шкіл. Серед сірої буденщини щоденного життя і серед страшної нашої дійсности прокидають нас хвилини, коли віддаємо поклін духові Тараса. Головно Шевченківські шкільні свята мають у собі чимало чару. У колі молоді повної запалу, повної чистих поривів, оживають спомини й надії. Така атмосфера була на академії українських сер. шкіл Дрогобича у честь Т. Шевченка 2. квітня у вол. гімназійній салі. Сцена вся у квітах та зелені, а посередині погрудля Тараса. І на цьому тлі три години пересуваються живі квіти, наші молодята. Програма велика, може за велика. Точок 15, а коли додати повторювання, то й 20. Хори гімназії і семінарії відспівали 6 пісень; всі вони зіспівані і дисципліновані. Інтонація чиста, тільки жаль обтинати такі більші композиції як „Вечерниці" Ніщинського. Хорами проводили пп. Іваненко і Гериневівна. Дуже гарне враження зробило сопранове соло „Весніянка" учениці семінарії п. С. Харищаківної. Гімн. учениця п. Баранецька відіграла Карганова: Арабески, музикально і з чуттям. Уч. семінарії Петричкевич відіграла чисто Двожака Гумореску; скрипачка має талант. Треба згадати мельодекламацію п. Кубранович, яка дуже подобалася. Була і одна мужеська декламація, (уч. гімн. Захарія) — і два скрипкові ансамблі, які доволі чисто відіграли чотири твори. Атракцією вечора було сопранове соло відомої в Дрогобичі співачки п. Софії Гавришуківної, уч. VIII. кл. гімн., яка прегарно відспівала Січинського: „І золотої і дорогої"... Вона має величезний голосовий матеріял, знаменитий слух, музикальність, почуття ритму. На закінчення слово сказав проф. Кармансьний.

КАЛУШ.

З діяльности господарських установ у Калушині. Калушина займає в краю одно з неостанніх місць у господарській діяльности, подібно, як в організаційній та осьвітній ділянці, хоч округа є одна з бідніших. У господарській діяльности перед веде густа сітка кооператив під проводом Повітового Союзу Кооператив у Калуші; до неї в останньому році долучується зростаюча мережа Кружків „Сільського Господаря", що повстають і працюють під кермою філії „С. Г." в Калуші. В останніх днях березня ц. р. відбулися загальні збори цих обох повітових установ; численна участь населення у зборах, річевий і поважний хід нарад, намічений і потверджений плян праці на найближче майбутнє вказують, що повище названих установ скріплюється і набирає розмаху до повного здійснення господарських потреб округи. В ході нарад зборів ПСК учасники довідалися, що Калущина має 111 кооперативних одиниць; без кооператив є всього 8 місцевостей. Сільські кооперативи (без молочарських і кредитових) мають 11.000 членів на 21.000 українських господарств; власного майна мають сільські кооперативи 295.000 зол. Збогачення українського стану посідання, чи пак заощадження доходить до квоти 197.000 зол. на рік, на яку то квоту складаються чисті зиски, суми побрані нашими людьми титулом платень, належностей за достави, датки і т. д., що дає в пересічі на одну кооперативу 2.526 зол., на одного члена 18 зол. Для користування членами були при 26 кооперативах машини і господарські знаряди, 29 кооператив мало свої будинки, в яких крім коопер. крамниць мали звичайно приміщення місцеві культурно-освітні товариства. Як додати, що Союз Кооператив налагоджує збут безрог і домашньої птиці, що уладжує в порозумінні з філією „С. Г." кооп.-господарські курси, що ця філія „С. Г." чинно налагоджує годівлю расових курей, закладання овочевих садків, промислове пасічництво і т. д., то приходимо до переконання, що в Калушині швидко прийде до значного поліпшення господарського положення населення.

А. В.

Протиалькогольна виставка. Заходом Кружка Т-ва „Відродження" в Калуші відбулася в днях від 19—26. березня ц. р. протиалькогольна виставка з відповідними викладами. Слід підкреслити, що виставка, перша того роду в Калуші, підготовлена з великою уважливістю і накладом праці, викликала велике зацікавлення загалу зокрема селян. Ідея „Відродження" находить щораз-то більше зрозуміння серед нашого села, де загал проводить повну абстиненцію. Доказом сказаного хочби й одна політична нарада, яка на днях відбулася в Калуші, де на поверх 200 присутніх ніхто не курив, хоч давніше на того роду політичних нарадах від тютюневого диму аж кишіло.

ТЕРЕБОВЛЯ.

Теребовельщина Т. Шевченкові. Впродовж місяця березня відбулася в Теребовельщині низка концертів у честь Т. Шевченка. Згадаємо тільки визначніші. І так дня 5. III. 1933. влаштувала Шевченківський концерт чит. „Просвіти" в **Романівці.** На програму концерту складалися продукції читальняного хору. Хор вишколив місцевий дяк Бойчак. Він виконав поодинокі точки гарно. Вступне слово виголосив д-р Годований з Теребовлі. Деклямували три дівчини. Зацікавлення концертом було таке велике, що простора сала не змогла всіх слухачів помістити. Тому повторено концерт ще 12. III 1933. з тою самою програмою. — Дня 19. III. 1933. відсвяткувало село **Іванче** память Шевченка, влаштовуючи в читальні концерт. Програма концерту дуже різнородна і як на село доволі богата та солідно виконана. Співали хори: мужеський, мішаний і жіночий. Диригували хорами на перемину о. Йосиф Райх і п. Мальчос. Особливо гарно випала пісня „Заповімо разом брати" в виконанню жіночого хору. Був цілий ряд деклямацій, які зробили на публику гарне враження. Читальняна дута орхестра відіграла кілька визвісних народніх пісень. Про життя і творчість поета говорив д-р Степан Годований. Концерт увінчався повним моральним і матеріяльним у-

Куток мови.

Замість *стрічка* (рос.) треба *рядок; у нас стрічка* значить *стяжка*, *стьожка*. Нпр. Розплітали вінки та стрічки співали (Шевченко). Зам.: лента (рос.) треба вживати стяжка. За.: уровень (рос.) треба рівень. Зам.: учнати у поль. значінні чинне треба: *починати*, нпр Я не признаю такої поведінки. „Узнати" значить у нас: довідатись, переконатись, зрозуміти, зміркувати. Нпр. Я узнав цю новину щойно нині. Зам.: вертати додому треба *вертатись; вернути*, вертати значить *віддати*. Нпр. Я вернув йому гроші. Зам.: понїс смерть, понїс стратy, відніс побіду (все це польонізми) треба: *помер, переміг, вийшов переможцем*. Зам.: вишукати адресу треба *відшукати, вистежити, пошукати*. (Пор. „Наш Мова" ч. 2 статтю д-ра В. Вишогородського).

успіхом. Треба підкреслити невтомну працю о. Йосафа Рийка, місцевого пароха і його помічника п. Дмитра Мальчоса, дальше диригента орхестри і взагалі всіх старших і молодших громадян Іллінка. — Той самої неділі відбувся Шевченківський концерт в селі **Іванівка** заходом місцевого Кружка „Рідної Школи". Вступне слово виголосив п. Павло Олійник. Реферат про життя і творчість Шевченка виголосив п. Білинський. — Не остався позаду і один з недавно відновлених організаційних осередків в Теребовельщині: **Будзанів.** Рік-два тому почалася там національна робота на ширшу міру і вже нині Будзанів може похвалитися гарними успіхами. Одним з проявів тої роботи був Шевченківський концерт устаткований дня 26. III. ц. р. На програму концерту злостяться виступи мішаного хору під управою молодого інтелігентного дяка, вступне слово д-ра Староселця, деклямації, сольосів, вкінці сценічний діточий образок „Вінок на могилу Тараса". Мала сала читальні не могла помістити натовпу публики. Почалося свято повстанням „Заповітом", який присутні вислухали стоячки. Хор вивязався зі свого завдання знаменито. Перервами концерту були дві діточі деклямації: Степанії Ковалик „Розрита могила" і Степанії Заранок „Мені тринацятий минав".

Районові просвітянські анкети. В днях від 23. до 27. III. відбувся ряд районових просвітянських анкетлюстрацій для всіх читалень теребовельського повіту під проводом делегата Головного Т-ва п. Гафтковича і д-ра Степана Голованого. Конференції відбулися в таких районах: 23. 3. Теребовля, 24. III. Деревічка, 25. III. Будзанів, 26. 3. Могильниця Нова, 27. 3. Струсів. Делегат Головного Т-ва виголошував реферати про нові закони і як до них пристосовувати життя читалень. Потім слідувала *прозірка* читальняного *книговодства* і потім слідувала прозірка читальняного книговодства і потім слідувала прозірка читальняного книговодства і потім слідувала прозірка читальняного книговодства

Ч. 87 (13.326). Львів, пятниця 7. квітня 1933. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Німецько-радянські відносини й українська справа.

По остаточнім переведенні колективізації хліборобства на Україні боротьба між московським центром та українським населенням прибирає все гостріші форми. У звязку з цим загостренням українсько-московських відносин у межах Радянщини більшовицькі можновладці все частіше підносять питання про міжнародне становище України. За час останньої боротьби московського уряду проти колхозів Україні „Ізвестія", отже й ціла радянська преса, звертала увагу на те, що „капіталістичне оточення" дуже уважно приглядається до того, що робиться на Україні. На зїздах верхівки радянського уряду та більшовицької партії, також як і на зїзді „ударників" колхозів, пани Молотов, Петровський, Ворошилов та інші роздмухали дрібну саму по собі справу Коростовця-Скоропадського у Льондоні до розмірів поважної події та получили справу зломання опору українського селянства з питанням воєнної оборони держави.

Перебрання влади партією Гітлера та знищення комуністичних організацій у Німеччині довели до того, що більшовицька верхівка цілком втратила голову; в цьому можна легко переконатися, глянувши на гістеричну писанину більшовицької преси протягом останнього часу. Фантастичні описи „фашистівських звірств" не потребують нікого дивувати, вони призначені для внутрішнього ужитку. Але не багато краща й „дипльоматична" частина радянської преси. Варто зазначити, що джерелом більшовицьких відомостей про Німеччину служить у значній мірі польська преса — „Газета Польска" та „Ілюстроване Курер Цодзенни". (Ізв. 14., 21., 22. III. 1933) і т. д.

Але верхом більшовицької гістерії та дипльоматичної гри фальшованими картами є без сумніву, стаття дуже відомого Карла Радека в „Ізвестіях" „Куди прямує Німеччина". Передовсім п. Радек не може дарувати Німеччині, що „на чолі німецької республики опинились люди, як· в своїм офіціяльнім органі ще недавно писали, що **Версай минеться, а Берестя буде жити.** (підкр. Ізв.), хоч це справді цілком внутрішня справа Німеччини, кого вона ставить на чолі держави і нації. Далі п. Радек докладно аналізує автобіографічну працю Гітлера „Mein Kampf" та працю Розенберга („Der Zukunftzweg einer deutschen Aussenpolitik", Muenchen, 1927) і обурюється, що в цих книжках, виправлених та виданих другим накладом в 1932 році Гітлер „свою східну програму полишив без змін". Зробивши принагідно комплімент „безподобному Заглобі" Сенкевіча, що з огляду на похождення самого п. Радека нікого здивувати не може, п. Радек накидається на німецький уряд за його „східну програму" і виписує: „Наявність подібних документів лягає важким тягарем на німецький уряд і вимагає від нього не лише заяв, а й чинів, які доводили би, що він як уряд не є відповідальний за колишню літературну творчість своїх членів"... „Національні соціялісти висунули програму зовнішньої політики, спрямовану проти істнування СССР, з якою Німеччина перебуває у договірних добросусідських відносинах. Це накладає на німецький уряд обовязок сказати отверто, куди він прямує". ...„У відносинах між двома країнами неможливе становище, щоби ворожу зовнішню програму одної країни лишати без відповіди другої".

По перечитанні статті п. Радека у кожного, хто хоч трохи інформований про німецько-радянські відносини, мусять повстати питання: чого властиво хоче п. Радек, чого він учіпився Німеччини, як пяний плота? Він вимагає, щоби Гітлер, Розенберг та інші влаштували прилюдне каяння та врочисто відмовилися від своїх наскрізь теоретичних думок про східну політику Німеччини, які вони висловили як приватні особи, так, як каявся сам Радек та інші більшовицькі достойники. Але більшовицькі звичаї для Европи не обовязкові. Коли п. Радек вимагає заяв, то він має заяву Гітлера, що Німеччина бажає „ґо мирних і корисних відносин з Радянщиною", що до чинів, то п. Радек мусить пригадати собі, що Німеччина зробила й робить далі для Радянщини, мусить пригадати старі і дуже недавні дост.чки, постачання товарів на цілком виїмкових умовах, технічну поміч і т. д.

Стаття п. Радека та ціла кампанія більшовицької преси проти Німеччини свідомо затемнює справжні відносини та має на оці спеціяльні більшовицькі цілі. У межах самої Радянщини вона намагається відживити старі байки, що державні стремління українського народу є висліком німецької експанзії на схід. На міжнароднім терені більшовики ставлять себе на послугах тимчасово всім противникам Німеччини, сподіваючись добре заробити на тім; тому уряджують комедію загострення німецько-радянських відносин, знаючи зрештою, що самі німці на писанину більшовицької преси зважають дуже мало.

Щоб зрозуміти справжній стан Радянщини, а зокрема звязок її внутрішніх відносин зі зовнішньою політикою, варто пригадати голос одного женевського дневника про справжню основу радянського пацифізму, який твердив, що своїм проєктом розброєння радянський уряд хоче лише осягнути вільну руку для впорядкування внутрішніх радянських справ. Відносини справді дуже змінилися, від програми світової революції лишилось небагато. У райхстагу сидять соціяльні демократи без комуністів. В Англії соціялісти рішучо відкинули московський заклик до співробітництва з комуністами. В Америці противляться визнанню Радянщини найбільше самі робітничі організації. Промовляти навіть від імени радянського робітництва більшовики не мають права, бо у них нема самих основ громадського представництва. П. Радек та подібні йому знають дуже добре, що вони тримаються лише при допомозі ГПУ; своїм криком про небезпеку німецької експанзії на схід, вони хочуть для себе осягнути допомогу противників Німеччини.

Більшовики намагаються втягнути українську справу у крутіж протилежних інтересів европейських держав та ударемнити таким чином національні змагання українського народу. Більшовики знають дуже добре, що вони панують над поневоленими націями лише тоти, доки їх підтримують групи европейських держав. Майбутне порозуміння чотирьох держав „Ізвестія" вже оголосили „антисовітським блоком", хоч у цій спробі порозуміння ніякі протирадянські тенденції покищо не виявилися.

Але не підлягає ніякому сумніву, що коли такий блок великих держав Европи утвориться, то його „східна програма" в грунті річи буде небагато ріжнитися від цієї програми партії Гітлера.

Сильною підставою національної програми українського народу є не східна програма тої чи іншої европейської держави, а непохитне прямування української нації до самостійного життя та наскрізь об'єктивна потреба Европи перебудувати свою східну частину на основі справжнього самоозначення народів. І переведення цієї східної програми не спинить ані більшовицький терор ані білими китками шитв писанина панів Радеків

М. Данько.

З уваги на непевність завтрішнього дня повинен кожний подбати чимскорше за обезпечення свого життя в одинокому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменица).

Справа рев'зії мирових договорів.

Оголошення автентичного тексту проєкту Мусолінія відносно співробітництва чотирьох великих держав та дотичні пояснення, зроблені Макдональдом в англійськім парляменті, значно заспокоїли Союз Народів. Стверджено, що дальша акція чотирьох держав у напрямі ревізії мирових договорів має відбуватися точно в рямцях Союзу Народів. Правну основу для цього дає 19. артикул пакту Союзу Народів, в якім говориться, що Збори С. Н. „можуть час від часу закликати членів Союзу до перегляду умов, які стали непридатними, та таких міжнародніх відносин, вдержання яких могло би нарушити світовий мир". Цим артикулом не користалися ніколи. І Мусолині є першим, що хоче скористати з пакту Союзу Народів для ревізії мирових договорів. У Женеві тримаються того погляду, що умовини для ревізії мирових договорів тепер більше сприятливі ніж безпосередньо по відвідинах Макдональда у Римі. Звертається увагу на те, що Поль Бонкур промовляв у французькім парляменті хоч здержливо, але не відкидаючи засадниче пропозицій Мусолінія. У всякім випадку панує переконання, що проєкт порозуміння чотирьох держав у цілях ревізії деяких точок мирових договорів потребує дуже докладного підготування, тому ледви чи може прийти на обговорення Союзу Народів протягом настучної сесії.

(Укбюро Женева.)

ОГОЛОШЕННЯ ДО СВЯТОЧНОГО ЧИСЛА „ДІЛА"

вже вийде в значно збільшеним обемі і накладі приймає Адміністрація найпізніше до 12. квітня год. 13-ої.

Радянські фабрики.

МОСКВА, 5. IV. ПАТ. В одній з більших металюрґічних фабрик у місті Сталія сталася велика катастрофа у відділі печей. Наслідком довгого нечищення завалився апарат, що поглощував металевий порох. Наслідком того фабрика припинила рух на 5 днів. Жертв людями не було, одначе матеріяльні втрати обчислюють на 220 тисяч рублів. Перед судом стануло 9 інжинірів і майстрів під закидом підбальства. Інж. Силевича і майстра Завзятого засудили на 10 літ вязниці, інших на кари від 1 до 8 років.

—o—

Випустили двох обвинуваченых.

МОСКВА. 5. IV. ПАТ. На основі рішення прокуратора найвищого трибуналу випущено на волю англійських інжинірів Кішея і Сорлтона, що мають станути небаром перед судом, обвинувачені в саботажі. Вони зложили кавцію при допомозі Метрополітен Віккерс і підписали зобовязання, що зявляться на кожний поклик суду.

ОДИНОКА ПРАВДИВА УКРАЇНСЬКА ДОМАШНЯ КУХНЯ. СПЕЦІЯЛЬНІ УКРАЇНСЬКІ СТРАВИ. ЦІНИ ДУЖЕ ДЕШЕВІ. РЕСТОРАН І КАВАРНЯ „У Н І О Н", ВУЛ. КОСЦЮШКА 1 (НАРОДНЯ ГОСТИННИЦЯ).

Діяльність Наукового Т-ва ім. Шевченка

в минулому році.

(З реферату секретаря Т-ва д-ра Р. Цегельського, виголошеного дня 26-го березня ц. р. на Святочних Сходинах з нагоди 72-ліття смерти Т. Шевченка).

Минулий рік був для Наукового Товариства ім. Шевченка надзвичайно важкий. Загальна криза підірвала сильно його доходи. Білянси підприємства Т-ва стали пасивні. Крім того настала у Т-ві внутрішня криза, що з природи річи утруднювала його діяльність.

Одначе, не зважаючи на згадані причини, як також і на те, що Т-во здане було на власні сили та не діставало від нікого ніяких субвенцій, його наукова діяльність не спинилася. Наукові робітники, зайняті здебільша зарібковою працею задля прожитку у ріжних галузях звання, відривали собі і ту дрібку вільного часу, що лишався їм на спочинок, та віддавали останки своїх сил українській науці.

Наукова діяльність Т-ва розвивалася у Секціях, Наукових Комісіях та Наукових Інститутах. І так:

І. **Фільольогічна Секція** мала членів-українців 34, чужинців 24; між останніми було 7 югославян, 8 чехів, 3 болгар, 3 німців, 1 француз, 1 поляк та 1 норвежець. Нових членів іменовано трьох: Богдана Лепкого, Володимира Радзикевича та д-ра Костя Кисілевського. Померло 32 членів від часу заснування Секції, з того в останньому році: д-р Ченек Зібрт у Празі, Андрій Лобода у Київі, Аркадій Лященко у Ленінграді, д-р Остап Макарушка у Львові, Юліян Романчук у Львові та д-р Олексій Петров у Празі; дня 24. березня ц. р. помер великий чеський учений д-р Юрій Полівка.

До Президії Секції належать: д-р Ілярій Свенціцький, директор, д-р Ярослав Гординський, заст. директора, проф. Володимир Радзикевич, секретар. Відпоручником Секції до Виділу є д-р Я. Гординський.

Секція відбула в 1931 р. 10 засідань, на яких виголошено 10 наукових рефератів, у 1932 р. 10 засідань з 7 рефератами, у 1933 р. 3 засідання з 3 рефератами. Крім того уладнила Секція три академії, а саме у честь д-ра Василя Щурата з нагоди 40-ліття його наукової діяльности, дальше з нагоди століття смерти Ґете та 300-ліття уродин Мазепи. В останніх двох академіях брали участь також обі інші Секції Т-ва. Разом з Виділом Т-ва вислала Секція привітні письма: до Осльо з нагоди 100-ліття уродин Бернсона, до Кракова на Ювилейне Свято Богдана Лепкого та до Софії на відкриття памятника Михайла Драгоманова.

При Секції були чинні Комісії: Бібліографічна, Язикова, Шевченкознавства та Етнографічна. Головою першої був В. Дорошенко, заст. гол. д-р Б. Барвінський, секрет. І. Шендрик. Вона відбула два засідання з одним рефератом. Членів має 41.

До Управи Язикової Комісії належать: д-р І. Свенціцький, голова, д-р І. Брик, заст. гол., д-р К. Кисілевський, секретар. Ця Комісія інформувала своїх членів про останні праці з обсягу словництва та заняла становище супроти критики нового правопису. Головними референтами були д-р І. Свенціцький і д-р К. Кисілевський. На останнім засіданні виринула думка прохати Виділ Т-ва, щоби закупив апарат до говіркових дослідів. Членів Комісії є 37.

Головою **Комісії Шевченкознавства** є д-р В. Щурат, заст. гол. д-р Ф. Колесса, секретарем проф. Я. Біленький. Членів Комісії є 19. **Етнографічна** Комісія має 26 членів, у тім 25 українців, один чех. До Управи її належать: д-р Ф. Колесса, голова, д-р І. Свенціцький, заст. гол., д-р Я. Пастернак, секретар. Комісія відбула в 1931 р. чотири засідання з 8 рефератами, у 1932 р. три з 4 рефератами та одним фільмовим етнографічним показом з Городенщини, у 1933 р. одно з двома рефератами. Підчас літніх ферій 1932 р. відбув голова Комісії акад. Ф. Колесса етнографічну поїздку на середнє Полісся.

Видавництв Фільольогічної Секції появилося в останньому часі менше, з огляду на чергу інших Секцій. Всеж видано Бібліографічний Збірник, Збірник у честь Ґете, а в останніх днях ІІ. випуск Комісії Шевченкознавства (праця п. Борщака: Шевченко у Франції).

ІІ. **Історично-фільософічна Секція** має 41 членів, у тім 39 українців, один чех і один німець. Від 1931 р. вибрано 5 нових членів (усі українці). Від початку істнування Секції померло 26 членів, а від 1931 р.: акад. Дмитро Багалій, проф. Освальд Бальцер, проф. Роман Кошевич, Вячеслав Липинський та д-р Володимир Охримович.

До Президії Секції належать: д-р Мирон Кордуба, директор, д-р Володимир Вергановський, заст. дир., д-р Ярослав Пастернак, секретар. Відпоручником Секції до Виділу є д-р Мирон Кордуба, а в його неприявности у Львові д-р Микола Чубатий. Засідань відбула Секція у 1931 р. пять з 4 рефератами, у 1932 р. сім з 4 рефератами, у цьому році досі три з 4 рефератами. З публікацій Секції вийшов 151. том „Записок" та перший випуск 152-го тому з двома працями про Мазепу.

Дня 11. IX. мин. року уладила Секція святочну Академію з нагоди 300-их роковин народин гетьмана Мазепи, а тепер зголосила свою участь пятьма рефератами у міжнародньому конгресі істориків, що відбудеться у Варшаві в половині серпня ц. року. При Секції зорганізована Археографічна Комісія під проводом д-ра М. Кордуби.

ІІІ. **Математично-природничо-лікарська Секція** має 41 членів українців і 22 чужих (у тім числі є 1 поляк, 6 югославян, 4 болгар, 4 чехів, 3 німців, 1 француз, 1 росіянин, 1 жид). Померло 24 членів, з того у 1932 р.: Володимир Різниченко в Київі, д-р Григорій Величко в Москві, д-р Михайло Кошюба, перший голова Фізіографічної Комісії, а в 1933 р. помер д-р Карло Ходоунський у Празі.

Секція відбула в 1931 р. 8 засідань з 19 науковими рефератами, а в 1933 р. 2 засідання з 6 рефератами.

При Секції працювали три Комісії: Фізіографічна, Географічна та Науково-Технічна.

Фізіографічною Комісією проводить проф. Микола Мельник, заст. голови є д-р О. Мрицівна, секретаркою д-р О. Степанів-Дашкевичева. Членів є 64. Комісія відбула в 1931 р. два засідання, у 1932 р. одно засідання та видала Фізіографічний Збірник, Випуск IV—V.

В склад Президії **Географічної Комісії** входять: д-р В. Кубійович, голова, д-р Ю. Полянський, заст. гол., д-р І. Федів, секретар. Членів є 45. Ця Комісія відбула в 1931 р. два засідання з 3 рефератами, в 1932 р. одно засідання.

Науково-Технічна Комісія має таку Президію: д-р І. Фещенко-Чопівський, голова, інж. І. Кандяк, заст. гол., інж. С. Пастернак та інж. А. Романенко, секретарі. Членів є 31. Комісія відбула в 1931 р. одно засідання, а в 1932 р. два. Вона виділила із себе термінольогічну підкомісію, що відбула 5 засідань в справі технічної термінольогії.

При Мат.-прир.-лік. Секції є зорганізований **Бактеріольогічно-Хемічний Інститут.** Головою є д-р М. Музика, співробітниками д-р Ю. Кордюк і інж. І. Кандяк. В Інституті викінчено досі 8 наукових творів, 3 з обсягу фізикальної хемії, 2 з ділянки гематольогії і 2 серольогічні. Всі ці твори надруковані. Під цю пору ведуться дальше праці в ділянці кровних угрупувань і бактеріофітів.

Даром

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 7. КВІТНЯ 1933.

І. СВЕНЦІЦЬКИЙ. 2)

На межі громадянства й естетики

(Декілька уваг з приводу українсько-французької виставки образів.)

(Докінчення).

А таку саме жінку зобразив Льот, обвівши на прадавній спосіб гострими чорними контурами теплу й холодну жовті краски на тлі цеглястої й синьо-фіолетної. Без мудрації, міркування і міакування, шляхотно дискретний акт Льота можна вважати прологом до пробудження вічно невинної й чистої Еви — Леди. „Вийду на луг... в гайку кинуся горілиць на сплетені руки і довгими хвилями забуття плину по безвістях сонячного простору... чогось ніби радію, та водночас туга в душі". Ось вирівок з пожовклого листу дівчини минулого віку, що може найкраще передає зміст композиції Льота.

Нині замічається рішний поворот значної частини мистців до класичного реалізму. Це, здається, дає декому право говорити про смерть всяких „ізмів", якими — за мозою — так багато людей ще так недавно захоплювалися; та й чимало мистців проти власного уміння і розуміння ріжнож пробували своїх сил у цих „-істичних" стилях. Тут і там стрічаємося з рішучим висловом: „ми хочемо краси" — „ми творимо красу". Коли „краса" має міститися у копіюванні і наслідуванні природи, то ми певні, що автохром Люмієра і звукова фільма випруть із нашого життя мальований образ та друковану поезію. Цієї „краси" на виставці нема. Одначе, стоячи перед творами теперішньої виставки кожна людина з живою іскрою почуття краси — напевно зрозуміє твір кожного мистця, що є на цій виставці. Навіть неприродна композиція жіночого портрету Еро, з виразно деформованими — головою та шиєю, буде подобатися кожному, кого тільки може захопити краса гами ніжних тонів синьої краски та ритм ліній рисунку і площин малюнку. Але для цього треба вдивитися і вчутися у даний твір без всякого упередження і глузливого легковаження.

Хочемо покористуватися аналогією з нашого недавнього життя. Стиль в дійсности — це мода, це індивідуальне використання і пристосування вимог моди, яка може бути всього один сезон, або тревати повний вік! З якою відразою поставилися в осени 1910 року до довгої жіночої спідниці з ембріональним слідом форми мужеської ногавиці! А сьогодні як ми любуємося жінками у піжамах не тільки в домашньому затиші, але й на вулицях світових міст, очевидно коли ця жінка має вродженний смак для індивідуального вибору форми й виглядy свого одягу. Теж саме діється і в мистецтві. Не кожна кубістична композиція мусить нам подобатися, не скрізь буде деформація конечним завданням мистецького виявy, але декоративні композиції Андрієнка з 31-го року і його деформація в портретах 32-ого року є такі переконуючі, що без них годі булоб зрозуміти мистецтво сучасної сценерії Маврольза і пізнім явищу малярства й різьби.

Залишаючись на становищі повної волі у виявi власного естетичного смаку й мистецької творчости, ми мусимо стверднти, що у творах показаних на цій виставці виступає живий зв'язок кожного мистця не тільки зі справжнім життям у його часовому поході, але й з національною традицією кожного з них. Правда — суто національної тематики на виставці нема зовсім. А вони чи то пейсаж, чи прекрасна мертва природа, композиція чи портрет кожного неукраїнського мистця є так ясно національним твором, що навіть без підпису і без катальогу кождий обізнаний з життям Заходу пізнає неукраїнську приналежність даного твору.

Так само ясно виступає характер українського походження мистця у прочутті і передачі сонця, зелені, тіла. І море Грищенка, і хризантеми Перебийноса, і танок Левицької, і дерево Редька, жінки і краєвиди Глущенка та композиції Андрієнка виявляють стільки характеристичних і типічних рис для всієї малярської творчости у нас Труша, на Україні Красицького Василя Кричевського, Васильківського, що вони ніколи не згубляться у масі однородних творів західнього мистецтва.

Цікаво таки те, що українські мистці залюбки вертаються до тем з робітничого і селянського життя, одночасно омиваючи етнографізм і класову виключність. Глущенко дав глибоко настроєний образ безробітного на пристані, рисунок робітниці з дітьми, що з ніжною дискрецією простягнула руку за милостинею, та рисунок двох робітників; у Левицької бесі фігури танку нагадують наше село: Перебийноса музики і типи паризької вулиці — це безперечно типи насерід пролетарські, але як мистецькі сюжети передані чисто по мистецьки. Не належить до аристократок і дівчина Ано, що дуже нагадує нам паризьку мідінетку. Хто з нуждою добре знався у житті, цей вичитає чимало глибоко трагічного змісту і в чуловій композиції „сонця у вязниці" Тощі, і в жіночих портретах Варокіє та Удо, а з наших в обох портретах Хмелюка та Третякова і Бабія. І хочаб згадані артисти зображали самих справжніх дуків, то вони у своєму житті так глибоко заглянули у трагічну психіку нужди людини, що вже не вміють бачити живу людину без думки про трагічне...

Видавництва Секцій: Sitzungsberichte зшиток XV, XVI, XVII, Фізіографічний Збірник, випуск IV—V і I випуск Збірника том XXX (3 праці). Члени Секції українці друкували свої праці також у наукових заграничних публікаціях: англійських, французьких, німецьких та еспанських. Секція взяла участь у святі Гете; реферат виголосив д-р І. Раковський. В останнім часі приготовляє разом з Лікарським Т-вом IV. зїзд лікарів і природників.

До Президії Секції належать: д-р Володимир Левицький, директор, д-р Максим Музика, заст. директора, д-р Юрій Полянський, секретар. Відпоручником Секції до Виділу є д-р Максим Музика.

Установи Т-ва, які мають надзвичайно велику культуру та матеріяльну вартість, не зважаючи на фінансову скруту розвиваються щораз краще. Вони відчувають брак місця у своїх домівках та недостачу відповідної скількости персоналу. Ті установи є нашими національними гордощами; на жаль замало цінені своїми, хоча викликують подив чужинців.

Почнемо від **бібліотеки.**

Бібліотека Н. Т. ім. Ш. в рр. 1932-1933.

В 1932 р. бібліотека дістала 13807 книжок + 30 рукописів + 16 збірок актів, в тім: з обміну Н. Т. Ш. 1984 кн., з обміну бібліотеки 4992 кн. + 1 рукоп., з дарів 6708 кн. + 29 рукоп. + 16 збірок актів, з купна 123 кн. В 1933 р. (січень-лютий) б-ка одержала 2082 книжок + 3 збірки актів, в тім: з обміну НТШ 348 кн., з обміну б-ки 654 кн., з дарів 1079 кн. + 3 збірки актів, з купна 5 кн. Разом в 1932-33 рр. бібліотека одержала нових 15.889 книжок + 30 рукописів + 19 збірок актів, у тім: з обміну НТШ 2.332 кн.; з обміну б-ки 5646 кн., з дарів 7.787 кн. + 29 рукоп. + 19 рукоп. + 19 збірок актів.

Стан бібліотеки 1. III. 1933 р.:

а) У головнім відділі скатальогованих друків 160.344 **книжок** (у 59.000 чч.), скатальогованих рукописів 929 чч.

б) у відділі Ів. Франка: друків 5.893 чч. + 535 рукопис.

в) Скатальогованих дублетів: 30.000 книжок. — Разом було у б-ці на 1. III. 1933 р. кругло: а) скатальогованих 166.000 томів і випусків, б) скатальогованих 1.500 рукописів, в) скатал. 30.000 тт. і вв. дублетів, г) нескатальогованих около 20.000 друків.

Катальогізаційна робота у б-ці:

У 1932 р. скатальговано 9.605 книжок + 210 рукописів + 4824 дублетів; у 1933 р. скатальговано 954 кн. + 796 дубл. Разом 10.559 кн. + 210 рукоп. + 5620 дубл. У 1932 р. та в січні і лютім 1933 описано докладно **архів Франка** та приступлено до виготовлення річевого каталогу б-ки.

Б-ка стоїть в обміні з 299 науковими інституціями. Бібліотечний персонал складався до половини 1932 р. з 7 постійних співробітників, а від 1. VII. 1932 р. з трьох та одного стипендиста. Директором б-ки є п. Ів. Кревецький. Впродовж останніх кількох літ стрічала б-а багато митних та цензурних перепон. Дуже багато друків, висланих до б-ки із закордону, не доручували управі б-ки, зокрема з Америки не перепускали ні одного часопису. Одначе завдяки заходам управи б-ки міністерство внутр. справ згодилося на доручування б-і по одному примірникові тих друків, якщо управа б-и заручить, що ними будуть користуватися лише у наукових цілях і виключно в домівці б-и.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Крізь Бойтен переїхало з Німеччини до Польщі у місяці березні 900 жидів, польських громадян і 400 німецьких громадян.

— Оборони чотирьох англійських інжинірів, арештованих у Москві, піднявся льондонський адвокат Гейте, що знає російську мову.

— Президентом Латви вибраний знову Альберт Квієзіс.

— Китайські лірати, які схопили 4-х англійських старшин, повідомили, що розстріляють їх, коли в означеному речинці не дістануть окупу і скорострілів із муніцією.

— День 1. травня святкуватимуть у Німеччині як „День німецької праці".

— Один із літаків експедиції Годсона, що перелетів над Евересторм, мусів осісти біля Діналуру. Його два летуни легко ранені.

Не відчувати цього трагізму може тільки поверховний глядач і незрілий молодець, що не вміє ще глядіти життю глибоко у вічі. Почути на отій виставці бедушний регіт групи молоді, що ніби то займається письменством і публіцистикою, було чи не найтяжчим і дійсно трагічним ударом для того, хто цю виставку показав і для усіх тих, хто її щиро привітав. Але нехай це буде непорозумінням, що каже в море забуття. Так само може бути непорозумінням заввага про прості соснові листви, як обрамлення образів, що прийшли в Парижа без рам. (Мито за 100 кільо рам 750 зол.!) Впорядник виставки пішов тут за зразком навіть дуже визначних мистців, що виставляють у найвибагливіших сальонах Парижа. Сира простота рами заступає дуже часто найкращий контур доброї композиції... а лихо му мальовилові і подвійна золота рама не поможе! Тільки щирістю і простотою свого мистецького переживання і задуму та прочуття сюжету мистці цієї виставки приковують нашу увагу до своїх творів.

Тимто впорядник виставки запрошує решту гостей на мистецький бенкет. І хто прийде на самому останку виставки, цей певно знайде в ній стільки насолоди, скільки мав на ній кожний вчасніший гість. Правда — в тяжку хвилину нашого культурно-національного життя скликав музей своїх гостей на мистецький бенкет. Ми вийшли в крутіж тяжкої духової кризи. Одначе, коли довкруги нас стільки дрібничкової зависти й злоби — прийдім і погляньмо на радість щасливих вибранців, що вміли лишитись собою. Нехай вид зібраних творів наповнить наші душі вірою в прекрасне майбутнє українського мистецтва, що ось-ось вирине на ширшому овиді міжнароднього мистецького життя і введе нас усіх у новий світ повного розуміння усіх виявів духової творчости.

На свята! На свята!

ГЕФЛІНГЕРА чоколяда до тіст і тортів

ГЕФЛІНГЕРА Баранки і Писанки чоколядові.

ГЕФЛІНГЕРА галяретки, овочі і марципани. до прикраси тортів, люкер, горіхова і мігдалова маса.

—:— Можна дістати скрізь. —:—

ФІРМОВА КРАМНИЦЯ ВУЛ. РУТОВСЬКОГО 8.

торів НТШ, його добродіїв і наукових провідників, як також інших діячів на полі науки, літератури та мистецтва.

Директор Музею дістав у звітовому часі офіціяльний дозвіл вести археольогічні досліди у терені, перевів **розкопки** у Новосілці Костюковій, Почапах, Якторові та Делієві, відкрив при цьому одну незнану у нас досі культуру початку бронзової доби, на підставі музейного матеріялу помістив низку статтей, дав два відчити в музею і взяв офіціяльну **участь у зїзді** членів „Союзу музеїв у Польщі" у 1931 р. у Цешині та мин. року у Перемишлі. — Тому, що новоосновувані провін. музеї передають своє майно на випадок свого розвязання Музеєві НТШ, інтервеніював директор Музею двічі у воєвідського консерватора в справі відкинення вистями статуту музейного товариства у Тернополі та Чорткові

У звітовому часі відбулися в Музею слідуючі вистави:

1) вистава народнього та прикладного мистецтва кооперативи „Українське Народ. Мистецтво" та пань Кульчицьких, від 1—12. II. 1931;

2) вистава протиалькогольна, від 7—12. II. 1932;

3) вистава технічна з нагоди I. конґресу українських інжинерів, від 15—22. V. 1932;

4) вистава „Асоціяції Незалежних Українських Мистців", від 5. VI. до 12. VII. 1932;

5) вистава „УФОТО", від 30. X. до 21. XII. 1932;

6) вистава образів „Т-ва прихильників українського мистецтва", від 4. XII. 1932 до 22. I. 1933;

7) вистава протиалькогольна, від 17—18. II. 1933.

Директором Культурно-Істор. Музею є д-р Ярослав Пастернак.

3. Природничий Музей Наук. Т-ва ім. Шевченка.

Музей зорганізовано в 1926/27 рр. завдяки заходам Мат. Прир.-Лік. Секції та Фізіографічної Комісії, відкриття відбулося дня 6. червня 1927 р. з нагоди II. зїзду природників та лікарів. Дня 25. травня 1932 р. одержує Музей свій статут та з того часу являється незалежним інститутом НТШ.

Організація: кустос д-р Юрій Полянський та Евген Чайковський.

В 1931 р. віддала Президія НТШ. до вжитку Музеєві три зремонтовані кімнати, що у великій мірі причинилося до впорядкування збірок а тим самим і до зросту Музею.

Покористовуючися новим приміщенням відділено збірки живої природи від мертвої природи, заінстальовано відділ технічно-технольогічний, а третю кімнату призначено на канцелярію і робітню. Таким чином Природничий Музей під ту пору міститься у семи кімнатах II. пов.

Природничий Музей має свою підручну бібліотеку, а також розпоряджає трьома мікроскопами, одною люпою на стативі та двома малими люпками. Крім того має своє лябораторійне і полеве приладдя. При Музею основано також відділ геольогічних і топографічних мап.

Наукова та культурна діяльність НТШ. в останньому році немала, якщо взяти під увагу сучасні невідрадні обставини. Крім того необхідно додати, що ця діяльність лише в частині проявляється назверх, бо напр. багато рукописів жде на чергу. Обовязком українського громадянства є підтримати Т-во морально та матеріяльно і дати йому змогу творити нові високі наукові вартості та допомагати новим аспірантам науки зпосеред молодої генерації.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Нині усі признають, що українські ТУТКИ повноватки І ПАПЕРЦІ „Калина“ є найкращі і купити їх можна у кожній трафіці.

З життя українських товариств.

XI. Звичайні Загальні Збори УКТОДІ.

XI. Звичайні Загальні Збори Українського Товариства Допомоги Інвалідам у Львові відбулися в суботу, дня 1. квітня 1933 р. в льокалі Товариства „Українська Бесіда“. Зборами проводив голова Т-ва д-р І. Ґижа при виїмково дуже скупому числі присутніх членів.

Цими зборами УКТОДІ замкнуло 10 літ діяльности, як самостійне Товариство, після розв'язання Укр. Горожанського Комітету у 1922 р. З тої нагоди ствердженo, що за 10 літ зложила українська суспільність на допомогу українським інвалідам амер. долярів 138·920·—, а саме: Америка і Канада на ренти інвалідам 53.310 дол., Америка і Канада на Фонд Дому Укр. Інвалідів 33.551 дол., Край у 1922—1932 рр. 52.058 дол. Касові впливи Товариства за 1932 р. були:

Жертви	77.274·78	зол.
Членські вкл.	8.106.09	„
Дохід з шапкарні	320.32	„
Дохід з реальностей	4.019.84	„
Відсотки	14.807.68	„
Разом	104.528.71	зол.

Видатки Товариства:

Ренти і підмоги	88.367.92	зол.
Дім Інвалідів (удерж.)	14.784.65	„
Протези	5.209.42	„
Лікування	2.030.91	„
Адміністрація	19.652.14	„
Страта на шев. робітні	1.104.86	„
Страта крав. робітні	3.447.66	„
Амортизація інвент.	936.28	„
Амортизація ведвиж.	5.583.11	„
Сума витрат	136.116.95	зол.

Видатки, звязані з діяльністю Товариства були у звітовому році на 31.588 зол. більші від приходів і цю ріжницю покрито з майна Т-ва. У порівнанні з впливами за попередній рік зменшилися в 1932 р. жертви на 44.591 зол., чл. вкл. на 1.414 зол., а кравецька і шевська робітня принесли страти на 4.552 зол. Ведено їх до кінця 1932 р. тільки тому, щоби робітникам-інвалідам дати працю. Від січня 1933 р. ведуть укр. інваліди обі робітні у власному заряді.

За гроші у висоті 33. 550 дол., зложені укр. еміґрацією з Америки й Канади на Фонд Дому Укр. Інвалідів, закупило УКТОДІ у звітовому році чинш.овий дім при вул. Потоцького ч. 48. Кошти купна дому й адаптацій винесли 247.296 зол. Остало ще з того фонду до диспозиції Товариства на евент. надбудову III-го поверху 5.728 дол., які ульоковано в цілости в нерухомостях Товариства. У дискусії виявилося, що на провінції кружляють злобні вістки, наче би Товариство переплатило дім понад його дійсну вартість. На зборах ствердженo з актів Товариства, що дім куплено на основі фах. оцінки інж. Олександра Пежанського зі Львова. Згідно з його оцінкою тех нічна вартість дому була 310.000 зол. (34.700 ам. долярів), а чинш.ова вартість 270.000 зол. (понад 30.000 дол.), тоді, коли ціна купна обєкту винесла 26.500 дол. При вплачених в днем 1. І. 1933 р. і внижених вже після купна дому чинш.ах, рентується дім на 5.7 відс., отже краще, як колиб капітал був улькований на відсотки в банках.

У веденні важкої і відповідальної праці були помічними Товариству його 16 філій (Борщів, Зуськ, Галич, Золочів, Калуш, Коломия, Копичинці, Перемишль, Самбір, Сокаль, Станиславів, Теребовля, Тернопіль, Турка н. Стр., Чортків і Яворів), з котрих Коломия, Перемишль, Станиславів і Турка н. Стр. брали участь у зборах. У деяких повітах виручували філію УКТОДІ філії „Просвіти“, „Союзу Українок“, а навіть фізичні особи.

Прикро вражала присутніх інформація, що на 3.223 звичайних членів Товариства залягає з вкладками за 1932 р. 981 осіб, та що з причини невирівнання вкладки за 1931 р. 125 членів вичеркнено з реєстру. Крім звичайних членів нараховує УКТОДІ ще 216 членів добродіїв. У тому числі є 133 амер. і канад. установ і 22 приватних тамошніх осіб, які на цілі УКТОДІ зложили одноразово 100 або й більше долярів.

Найбільше пристрасна була дискусія про становище інвалідів УГА до закону, який обіцює державні ренти (нижчі ніж іншим воєнним інвалідам) незначній частині наших інвалідів. У цій справі Загальні Збори приняли слідуюче внесення:

Тому, що державний закон про забезпечення інвалідів не полагоджує справи забезпечення наших інвалідів справедливо взагалі, Українське Товариство Допомоги Інвалідам взиває громадянство, щоби мимо теперішньої кріси по змозі скріпило ряди членів УКТОДІ та збільшувало свою жертвенність у користь українських інвалідів.

На внесення Контрольної Комісії уділено абсолюторію Головній Раді за діяльність у 1932 р. Головою Т-ва вибрано поновно д-ра І. Ґижу. Склад Головної Ради УКТОДІ після вибору уступаючих чотирьох членів слідуючий: М. Бриличський, С. Волошиновський, інж. А. Мельник, І. Лапунька (вибрані на 1933 р.), д-р Я. Олексишин, д-р К. Паньківський, д-р П. Деркач, Д. Палій о. Я. Чемеринський, М. Галібей, д-р В. Щуровський, В. Сенчишин. Заступники членів Ради: інж. М. Хроновят, А. Гаївський, д-р І. Веґера і мґр. Ст. Наврощький. До Контрольної Комісії вибрано: М. Ґебуса, М. Кохана і П. Пасіку та як заступників І. Фостаковського й мґр. М. Жирака.

Загальні Збори приняли внесення зложити подяку Українському Громадянству за дбайливе відношення до українських інвалідів та жертвенність на допомогу інвалідам без огляду на прикре матеріяльне положення, в якому само часто находилося. Зокрема рішили Заг. Збори зложити подяку українським лікарям за безкорисне лікування наших інвалідів у мин. адміністраційному році та всім орґанам української національної преси за пропаґування ідеї забезпечення укр. інвалідів.

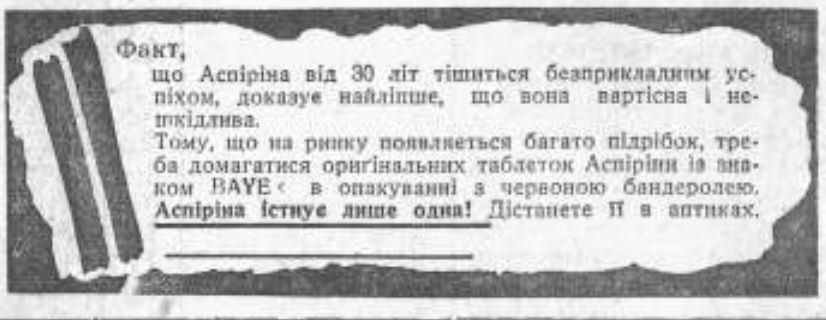

Що чувати в Німеччині.

РОЗЕНБЕРҐ ПРО СВІЙ УРЯД.

БЕРЛІН, 4. IV. ПАТ. Шеф уряду для справ закордонної політики нац.-соціялістичної партії Альфред Розенберґ зложив заяву, в якій схарактеризував значіння того нового уряду. Між іншим він сказав: Німеччину відвідують тепер ріжні заінтересовані особи, приїзджаючи зі всіх сторін світа. Треба, щоби ті люди зверталися перш усього до властивої нац.-соціялістичної централі. Дальшим завданням уряду слідкувати за закордонними подіями й поглиблювати знання про діяльність поодиноких осіб. Завданням того нового уряду буде теж розробляти проблему східних територій та наддунайських країв, проблему рівноуправнення Німеччини і втягнути до праці молодих людей, що колись можуть бути покликані до співділання у творенні долі Німеччини на міжнародньому терені.

ШТАЛЬҐЕЛЬМ У ЗГОДІ З ҐІТЛЄРІВЦЯМИ.

БЕРЛІН, 4. IV. ПАТ. Останнє засідання головної управи Штальгельму стояло під знаком спроби навязати тісні товариські взаємини між військовими організаціями національного напряму, себто між Штальгельмом і штурмовими та штафетовими відділами. Ствердженo при тім, що льокальні непорозуміння не можуть ослабити співпраці тих організацій, які повинні зберегти свою незалежність.

ОБЛАВА НА ЖИДІВ.

БЕРЛІН, 4. IV. ПАТ. У вівторок поліція перевела велику облаву у жидівській дільниці, яку окружило 400 поліцистів при допомозі 100 членів помічної поліції. Вони легітимували публику, що виходила із синаґоґи, й 30 осіб, що не могли вилеґітимуватися відставили до вязниці. Одночасно переведено в багатьох домах ревізії.

ВБИЛИ БАВАРСЬКОГО ЖУРНАЛІСТА.

ВІДЕНЬ, 4. IV. В місцевости Гольцгавзен на австрійсько-баварській границі вбили мінхенського журналіста д-ра Пеля. Вбили його чотири людці, що приїхали самоходом з Баварії до Австрії. Віденська преса злогадується, що вбивства доконано на основі присуду каптурового присуду. Пель пробував у Гольцгавзені кілька днів. Вчора вечором явилося в нього чотирьох людей і приказали йому вертатись до Мінхену, обіцюючи, що зате будуть випущені з вязниці його жінка та донька. Д-р Пель згодився, але під умовиною, що буде їхати залізницею. Після короткої суперечки напасники дали до нього кілька стрілів, кладучи його на місці трупом та ранячи готелевого кельнера. Душогуби втікли опісля автом до Німеччини, не придержувані граничною сторожею.

ГОСТРА ВІДПОВІДЬ БІЛЬШОВИКАМ.

БЕРЛІН, 4. IV. ПАТ. Представництво Радянщини інтервеніювало в справі ревізії в радянських торговельних представництвах в Німеччині. У відповіді на те з німецького боку заявляють, як повідомляє бюро Конті, що Німеччина не стерпить ніякої інтервенції у свої внутрішні справи. Преса зазначує, що боротьба з комунізмом в Німеччині не має нічого спільного із взаєминами з Радянщиною.

БІЛЬШОВИКИ ПРОТЕСТУЮТЬ.

МОСКВА, 5. IV. ПАТ. Преса повідомляє, що амбасадор СРСР в Берліні Хінчук відвідав німецького міністра закордонних справ Нойрата і передав йому від радянського уряду протест, який зложив Літвінов на руки німецького амбасадора в Москві Діркcена. Зі свого боку амбасадор Хінчук повторив протест свого уряду проти нарушення інтересів Радянщини німецькими ревізіями в радянських торговельних підприємствах у Гамбурзі і Ляйпціґу та арештуваннями і нелюдяним трактуванням радянських горожан. Мін. Нойрат обіцяв справу розглянути.

АРЕШТУВАННЯ ДВОХ АНҐЛІЙСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ.

В Берліні арештовано анґлійського журналіста Кечпуля під замітом поширювання фальшивих вістей. В його мешканні переведено ревізію. Крім того арештовано анґлійського журналіста Фрейзера. Анґлійська преса счинила з того приводу великий шум. Льондонські політичні кола обурені особливо арештуванням Кечпуля, що як секретар міжнародньої організації кваkрів розвинув був живу акцію за миром. В палаті громад питалися вже про долю арештованих, а представник уряду заявив, що британському амбасадорові в Берліні поручено інтервеніювати у німецької влади.

БЕРЛІН, 5. IV. ПАТ. Наслідком інтервенції британської амбасади в Берліні арештованого вчора анґлійського журналіста Кечпуля випустили на волю.

СТАТИСТИКА ВИЗНАЧНИХ ЖИДІВ У НІМЕЧЧИНІ.

Статистику жидів у Німеччині подав „Манчестер Ґардіен“, який з усіх великих анґлійських часописів виступає гостро проти переслідувань жидів у Німеччині. Часопис є теж принципіяльно противний ґітлєрівській ідеольоґії та режімові. Статистика хоче доказати, що в післявоєнній Німеччині жиди головно поширювали марксизм і тому є головними винуватцями тяжкого матеріяльного і морального положення, в якому опинився німецький нарід через соціялізм і невинну аґітацію комунізму.

Статистика подає лише головних представників жидів, які як представники комунізму або соціялізму були на важних становищах державної адміністрації німецької держави та поодиноких союзних країн. Після світової війни важні становища у закордонному міністерстві в Берліні займали: Газе та Кавтський, в м-стві справедливости Герцфельд і Коген, у м-стві фінансів Шіфер і Бернштайн, у м-стві внутрішніх справ Прайс, Фройнд і Левальд. У пруському уряді: в м-стві справедливости Розенфельд, у м-стві фінансів: Сімон, у м-стві внутрішніх справ Ґірш,

у м-стві хліборобства Бравн, у м-стві освіти Ґерлях, у відділі преси Райс. Президіяником берлінської поліції був польський жид Ґжесінський, його заступник теж жид Вайс. Між членами мирової німецької конференції у Версалі були такі жиди: Варбурґ, Васерман, Мендельзон, Брентано, Бернштайн, Ратенав, Мертон, Дойтш, фон Штраве і Опенгаймер. Жид Курт Айзнер перевів комуністичну революцію в Мінхені та був предсідником комуністичної влади. Далі той часопис звертає увагу на ролю Рози Люксембурґ, Бернштайна, Мізама й інших жидів у 1918 р. і їх обвинувачує як головних винуватців кривавих революційних днів після війни. Окремо звертає увагу, що інфляцію вів міністр фінансів Гільфердінґ, також жид. Твердить, що переслідування німецьких горожан у 1918 р. в Баварії, Саксонії та Надренії були багато жахливіші, ніж теперішні переслідування жидів. Переслідування переводили комуністи, яких провідниками були переважно жиди.

На доказ, що жиди були дійсно провідниками марксизму, наводить часопис те, що в рр. 1928—30 на 39 соц.-демократичних провідників у райхстаґу 38 було жидів. У 19 парляментарних комісіях жиди займали провідні становища.

Вклад жидів у німецьку культуру — твердить „Манч. Ґардіян" — був негативний бо впливав декадентно на німецьку культуру. Про найвизначніших жидівських письменників сказано там, що вони не мають тієї вартости, яку їм приписує закордон, а здобули її лише завдяки знаменито зорганізованій пропаґанді жидівських накладень. У Німеччині Еміля Людвіґа вважають лише спосібним дилетантом, а Стефан Цвайґ не є представником німецького духа.

ЖИДІВСЬКИЙ СПОРТОВИЙ СОЮЗ ПОКИНУВ НІМЕЧЧИНУ.

ПАТ повідомляє, що екзекутива всесвітнього союзу „Макабі", яка мала осідок у Берліні, перенеслася до Льондону.

Катастрофа повітреплавів.

Гибіль „Акрону".

Появився перший урядовий звіт про катастрофу кермовика „Акрон", надісланий шляхом радія поручником Вілєм, що був одним з керманичів бальону. На основі того звіту бальон дістався нічю в полосу бурі з блискавицями. Вихор жидав ним на всі боки. Залога почала викидати баляст а тимчасом бальоном кинуло об воду. Удар був такий сильний, що зломилася керма і швидко бальон занурився залом у розбурхані філи. При світлі блискавиці видко було людей із залоги, що пробували плавати. Всі кабіни бальону наповнилися відразу водою. Капітана, який довший час удержувався на поверхні моря, зирятував з чотирма моряками німецький корабель „Фебус". Ніщо не вказує на те, що в бальон ударив грім. Катастрофи не спричинила теж експльозія, ані вогонь. Жертвою катастрофи стало 74 особи.

НЮ ЙОРК, 5. IV. ПАТ. Сьогодні виїхали нові кораблі шукати за останками кермовика „Акрон". Знаний метеорольоґ Кімбаль висловив думку, що „Акрон" став жертвою прямових повітряних течій, які ушкодили металевий кістяк бальону і приневолили його опуститися на воду. Провідник аеродинамічної лябораторії думає, що „Акрон" попав у сильні повітряні вири, викликані зустрічею двох бурей.

Гибіль другого бальону.

БІЧ ГЕВ, 5. IV. ПАТ. Кермовий бальон американської военної фльоти „Й. З." впав у море у відлалі одної милі від побережа. В ґондолі находилося 7 членів залоги, з яких два, між ними й капітан, згинули. Інших пятьох уратовано.

ВАШИНҐТОН, 5. IV. ПАТ. Провідник комісії для справ маринарки в палаті репрезентантів, одержавши вістки про катастрофи, в яких згинули кермові бальони „Акрон" і „Й. З.", заявив, що Злучені Держави не будуть більше будувати кермовиків.

Французький кермовик знищений.

ПАРИЖ, 5. IV. ПАТ. Французький кермовик „Е IX.", що вилетів у вівторок з Рошефорту вздовж побережа до Льоріян, став жертвою катастрофи. По дорозі заскочила його буря, наслідком чого мусів спуститися біля Ґеранд. Удар об землю був такий сильний, що бальон розломився на двоє.

СХ. ҐРЕНЛЯНДІЮ ПРИЗНАЛИ ДАНІЇ.

ҐАҐА, 5. 4. ПАТ. Після розглянення дансько-норвеського спору за Сх. Ґренляндію постійний трибунал міжнародньої справедливости заявився у користь Данії 12 голосами, проти двох. Трибунал ствердив, що окупація території Ґренляндії Норвеґією була безправна.

МЕКДОНАЛЬД ІДЕ ДО ВАШИНҐТОНУ.

ЛЬОНДОН, 5. 4. ПАТ. У звязку з вістками, що Мекдональд поїде до Вашинґтону, коли дістане запрошення, Райтер повідомляє, що в найближчому часі треба сподіватися вісток, що президент Рузвелт вишле запрошення до Мекдональда. Тоді Мекдональд вихіснував би Великодні парляментарні ферії від 13. до 25. квітня, щоби поїхати до Вашинґтону на короткий побут.

БЕЛЬҐІЙСЬКІ ЖИДИ ПРОТИ НІМЕЧЧИНИ.

БРЮСЕЛЯ, 5. 4. ПАТ. Протинімецька акція бельґійських жидів кріпшає. В Антверлії, де жидів дуже багато, власники кін з причини бойкоту німецьких фільм потерпіли великі втрати. В жидівській дільниці замітні були акти терору супроти жидівських купців, які не зважаючи на виразні ухвали та приречення, вдержували й далі купецькі звязки з німцями. В кількох випадках побили навіть тих, що не приступили до бойкоту. В усіх більших бельґійських містах були великі протестаційні збори проти переслідування жидів у Німеччині.

БРЮСЕЛЯ, 5. 4. ПАТ. Протинімецька пропаганда, яка йде від кількох тижнів у бельґійській пресі, останніми днями ще скріпилася. Комунікатів німецького посольства, що протестують проти тієї акції, часописи не поміщують, або додають до них такі коментарі, що воно має протилежний успіх.

Бельґійська преса згадуючи про переслідування жидів у Німеччині, зазначує, що на 33 нагороди Нобля признані Німеччині, 12 із них належить до німецьких жидів.

—o—

НОВИНКИ

— **Приймаю як давніше в моїм Заведенні при вул. Сикстуській ч. 17 від 9—1 і 3—6. Нассе. 3-3**

— **Взуття купуємо в „КОМЕТІ".** Купуючи в „Кометі" даємо працю і заробіток нашим ремісникам. Свій до свого і по своє! 11-?

— **Філія Союзу Українок у Львові** повідомляє про Ширші Сходини в дні 7. квітня ц. р. (пятниця), год. 6. попол. в домівці С. У., Підвалля 7/I. На порядку нарад: Звіт із поїздки п. пос. М. Рудницької на Конференцію Міжнароднього Союзу для горожанських і політичних прав жінки, в Марсей. Присутність членів обовязкова! Гостям раді! 1686 1-2

— **Служба Божа в радіо.** В пятницю 7. ц. м. у день Благовіщення ПДМ. буде передана через львівське радіо співана Служба Божа разом з вечірнею з Волоської церкви у Львові, год. 9.45—11.45 рано. Цю Службу Божу склав о. Осип Кишакевич на народньо-церковних мотивах (недавно вона вийшла окремим друком); її вперше подаватимуть крізь радіо. Співатиме хор Волоської церкви під управою проф. Орленка-Прокоповича.

— **Смерть епископа.** В Перемишлі помер після короткої недуги місцевий польський епископ Анатоль Новак у 71. році життя. Перед пяти днями він занедужав на запалення легенів.

— **Хто виграв на льотерії?** В 25-тім дні тягнення Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 100.000 зол. на ч. 40047; 75.000 зол. на ч. 53208*; 20.000 зол. на ч. 66700; 15.000 зол. на ч. 78673, 78983, 12928*; 10.000 зол. на ч. 115103; 5.000 зол. на ч. 78287, 127622, 136519; 2.000 зол. на ч. 9362, 51502, 52721, 64691, 104143, 139956, 146511; 1.000 зол. на ч. 1193, 8810, 11958, 16530, 18583, 27839, 29371, 45241, 45282, 48054, 54644, 56486, 61683*, 66902, 68468, 68893*, 71416, 73544*, 77375*, 79344, 83702*, 93018, 95396, 97986, 100719, 1001444*, 101449, 107423, 116073, 123983*, 129652, 130124*, 134163*, 141683*, 146882. На числа, означені звіздками, впали крім виграних премії.

— **Кого арештовано?** На чехословацькій границі біля Нового Санча поліція арештувала трьох людей, що перейшли на польський бік. Як повідомляє „Век Нови", поліція в Н. Санчи мала ствердити, що це учасники нападу на почтовий амбулянс коло Бірчі під Перемишлем. Одного з них Василя Цебеняка засуджено недавно, а за іншими розіслано стежні листи.

— **Зловживання на університеті.** У квестурі варшавського університету викрито грошеві зловживання, яких допускався урядовець подавчого протоколу Ґриголевіч. Як досі обчислила контроля, Ґриголевіч спроневірив 27.000 зол. при маніпуляціях грошевими переказами. Справою занялася прокураторія, що наказала арештувати дефравданта.

— **Самогубство вбивника.** З Перегінська пов. Делина повідомляють, що на границі громад Рисняти і Слобода Рівнянська найшли на дереві якогось висільника. Показалося, що це труп Василя Кулика, який убив попереднього дня свою братову Юстину. Доконавши [illegible] вбивства, Кулик утік і [illegible]

Голення без болю і без подразнення шкіри уможливлює

або також ОЛІЙОК NIVEA.

— **Родинна трагедія.** В Тучапах пов. Городок Яг. прийшло до сварки між Мих. Буфманом і Мих. Кушнірем, чоловіком його пасербиці. Від сварки прийшло до бійки, в часі якої Кушнір пробив Буфмана ножем, а Буфман порубав Кушніра сокирою. Незабаром тяжко ранений Буфман умер. Кушніра арештовано.

— **Більшовики вертаються до латини.** Державна наукова рада виладила проект дальших реформ навчання в середніх і вищих школах, що є новим етапом повороту до передреволюційних метод. На університетах уводиться назад поділ на чотири факультети, замість на 12 виділів. Буде теж привернена наука латинської мови в середніх школах. Проект мотивує це труднощами в опануванні наукової термінольоґії радянською молодю, що не вчиться латини.

— **Музей Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові** (вул. Чарнецького 24) мав у місяці березні 87 катальоґових чисел приросту до ч. 23680 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольоґія 6, побутова старина 1, етноґрафія 57, видівки 38, альбом репродукцій 1, фотоґрафії 178, монети 112, банкноти 76, фотокліші 15. Жертводавцями були: д-р Барвінський Б., пос. Волинець С., д-р Ганицький С., інж. Ермолаїв М., проф. Лошнів О., Мохнюк А., ред. Нової Хати, д-р Паньчишин М., д-р Парфанович С., м. Парилле ЧСВВ., д-р Полянський Ю., Прокопишин, Синлик Е., ред. Струтинський М., арт. Труш І., Тарнавський В., радн. Чачковський Л., Шкарпович С., Янушевич Л. Управа Музею складає всім щиру подяку. Відвідувачів було 15. — **Управа Музею НТШ.**

—o—

З театру.

Великий Міський Театр: „Дівочі обіти", комедія Фредра.

Стара, відновлена на сцені комедія звичайно подібна трохи до старої панни, якій забаглось прийти на баль: рідше можна сміятися з її веселости, зате частіше з її дивоглядности. Не диво, столітня комедія А. Фредра „Дівочі обіти" виставлена з нагоди 100-ліття її першої вистави (в знаменитій обсаді) приємно розчарувала глядачів своєю внутрішньою молодістю, хоч і в столітнім тілі. Психольоґічна тема „Дівочих обітів", як кожна вічна тема взаємин між двома полами, актуальна у драматичнім письменстві ще й нині і недавно дуже сміло використана у комедії Марселя Ашара „Дивні коханці", яку ми бачили у театрі Ріжнородностей. Сумніваємося, чи на перших виставах „Дівочих обітів" глядачі сміялися з її гумору і сатири щиріше, як учора після 100 літ. **В. С.**

—o—

Дописи.

СТРИЙ.

Філія „Просвіти" відбула свої загальні збори під проводом адвоката д-ра Калуського, при чому місцеве громадянство не дуже ними зацікавилося. Хоч у виказі членів фіґурує 314 назвищ, то переважаюча частина зборів складалася з відпоручників читалень. В 1932 р. прибули три нові читальні. Загальна їх сума 57 із 7.200 індивідуальними членами. Нема ще читалень у 4 селах. Рух у читальнях був досить значний. Рефератів було 306 при помочі гуртка студентів вищих шкіл. Театральних вистав було 120, концертів 32, забав 28. По ухваленні абсолюторії збори вибрали новий виділ знову з д-ром Калуським на чолі.

Збори „Стрийського Бояна" відбулися у присутности приблизно 40 осіб. Фінансовий стан Т-ва представляється досить корисно. Крім кінцевої готівки 20.15 зол. товариство є ще власником фортепяну і доволі доброї бібліотеки, зложеної із 435 творів. Мистецька сторона „Стрийського Бояна" лишає ще дуже багато до побажання, чого доказом є участь хору Т-ва лише в одним з концертів, а саме в концерті у честь Мазепи. Другий концерт є в підготовці. Головою на цей рік вибрано д-ра Лиська Зиновія, директора філії Музичного Інституту ім. Лисенка.

ОТИНІЩИНА.

Поминки в честь заслуженого селянина у Вороні. Дня 25. II. ц. р. відбулося у Вороні біля Отинії свято для вшанування памяти тамошнього просвітянина **Грица Ганиша**, що, вмираючи, полишив запис на місцеву читальню. [illegible] був перший у молодій філіяльній окрузі. У свят[illegible] участь делегати всіх читалень повіту.

зокрема делегат Матірнього Т-ва п. Гафткович і делегати філій. На першу частину свята зложилася панахида в церкві, у якій крім місцевого пароха взяв участь також о. Геврич, парох з Хлібичина Лісного. На другу частину свята, що відбулася в читальні, зложилися промови: п. Гафтковича від Матірнього Т-ва, д-ра Дрогомирецького від філії, Петра Савчина, Юрка Ціпуха й ін. від дооколичних читалень та Швалюка від Пов. Союзу Кооператив у Станиславові, добірні і добре виведені хорові точки під проводом п. Дуди Матія, з доброю дикцією віддана деклямація (уривок з „Мойсей") п. Дуди і деклямація проф. Гарасимюка, врешті відслонення портрету покійного Гриця Ганиша головою філії д-ром Дрогомирецьким і віддання його під опіку читальні. Свято це закінчилося відспіванням національного гимну. Ціле свято пройшло надзвичайно святочно і серед присутніх місцевих громадян та делегатів дооколичних читалень полишило незатертий будуючий спомин.

Концерт у Струпкові. У Струпкові, який ще донедавна не проявляв зрозуміння ваги культурно-освітньої праці, слідно тепер великий поступ. Нововибраний виділ читальні занявся реорганізацією аматорського гуртка і хору, а у висліді був Шевченківський концерт, який відсвятковано урочисто 19. II. Концерт пройшов зі значним матеріяльним і моральним успіхом та зачаткував цикль Шевченківських свят у цілому районі. Коли праця піде в тому самому темпі дальше, то Струпків може вибитися на одно з перших місць у районі.

Нові культурно-освітні станиці в районі. Філіяльна округа в Отинії побільшилася двома новозаснованими читальнями у **Красилівці і в Отинії-Загреблю.** Зацікавлення читальників значне, вже найближчий час викаже, наскільки життєздатности й організаційного хисту виказують ці наймолодші наші культурно-освітні клітини. Небавком долучиться до них ще й третя станиця в **Сідлисках (Бретгайм),** де дня 13. III. була анкета і де вирішено заснувати читальню, по думці нового закону про товариства.

СПОРТ.

УКРАЇНА — ПОГОНЬ (СТРИЙ)

Важні ці змагання за мистецтво А-кляси між цими дружинами відбудуться в неділю 9. ц. м. в год. 11-ій передполуднем на грищі Чорних. Досі грали обі дружини за мистецтво 10 разів. Україна виграла 4 рази, Погонь 4 рази, 2 змагання невирішені. Відношення воріт 27:22 для України. Цікавий факт, що Україна не програла жадних змагань у Львові, Погонь у Стрию. Отже, як бачимо зі статистики, Україна повинна добути в неділю перші два пункти.

С. К. „РУСЬ" — У. Т. К. УЖГОРОД 6:0 (2:0).

Ті змагання, розіграні в неділю на грищі „Руси", як і перемога з попередньої неділі над М. Ш. Е. в Мукачеві, виявили, що С. К. „Русь" в Ужгороді є найкращою дружиною на Закарпатті. Голі для „Руси" стрілили: Кобзяр (2), Шандор (3), Криж (1). Найліпші на грищі Кобзяр, Ковач і Суковський. Криж і Шандор грали надто егоїстично. Суддя п. Петюра.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований часопис для всіх. Львів, квітень 1933. Ч. 7. Р. II. Зміст: Лев Ясінчук: Українська еміграція і ми; А. Нивинський: Дві букви; Кудиківський: Учителька катує дітей; С. Підкарпатський: Підкарп. Україна в боротьбі за національне обличчя; К. П.: Вакаційні оселі; М. С.: Як прийшло до бойкоту російської школи в Конгресівці; І. К.: Шкільні традиції Володимира Великого; І. Костюк: Протиалькогольне виховання укр. молоді; Д-р В. Левицький: Наука рідної мови на основі нових дослідів; З життя Рідної Школи; Правна порада; Бібліографія; Ріжні вісти; Ілюстрації.

УТГІ, журнал шкільного листування; позаочне навчання українського технічно-господарського інституту заочного навчання при УГА. Ч. 12. Подебради, березень 1933.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, популярно-науковий місячник Т-ва „Просвіти". Львів, квітень 1933. Рік VI. ч. 4. Зміст: Ф. К.: Культ яйця; Великодні покутники; Марнотратний володар; Ол. Цинкаловський: Данилова памятка на Волині; Перегони в старовину; І. Крипякевич: Українське життя в княжих часах; В. С.: Бардіїв; М. А.: 70-ліття смерти провідника галицьких українців; І. А.: Як виглядали гетьманські будинки; Ф. Коковський: Пільга при судових екзекуціях; М. Творидло: Використовуймо водні неужитки; М. Г.: Дещо про сир; Ю. Полянський: Чи будемо поправляти підсоння; Шишкар ялиновий; Е. Жарський: Птиця-термометер; Бактерії запоа світа; Електрика в овочах; Ю. Крохмалюк: Динаміт; В. Кивелюк: Вистава килимів Збаражчини; Вік всесвіту; Негорюче дерево; Сінмські звичаї; Я. Береза: Борщ без імени; Фризівка; Історія „Просвіти"; Освіта й виховання; Бібліотечний порадник ч. 4.

НОВА ХАТА, журнал для плекання домашньої культури. Рік IX. Ч. 4. Львів, квітень 1933. Зміст: Марійка Г.: Харита Кононенко; Жіноче народне вбрання на Полтавщині; А. Курдидик: Ой, ті свята; Л. Б.: Мала Липовецька; І. Б.: За шкляним віконцем; Славко: Як розійтись з дівчиною; Коко: Зміна сезону; С.: Радість господині; О. П.: Як прати завіски?; Описи моделів; Бібліографія; Міщель Давс: Лямпочка на східцях.

ВІСТНИК, місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Річник I. кн. 4. Квітень 1933. Зміст: Н. Лівицька: Під килимом; Під згуки псальму; Е. Маланюк: З циклю Беатриче і Кармен; О. Ольжич: Геольогія, археольогія, антропольогія; Б. Антонич: Гострим ножем; Киднир: Три генерації; Л. Мосендз: Засіа; А. Ворон: Гуцульська помста; Дж. Голсворси: Людина, що дотримувала форми; Ст. Смаль-Стоцький: Немолів (спомини); І. Федорович-Малицька: Bienalle (мистецька виставa у Венеції); М. Андруськ: З найновішої літератури про Мазепу; П. Королів-Старий: Тобілевич-Садовський; Ю. Романчук: Лист до Редакції; М. Л.: З пресового фільму; Бібліографія.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 6. квітня год. 7.30 веч. „Мадам Батерфляй" (Тамакі Міюра).

Пятниця, 6. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Субота, 8. квітня год. 7.30 веч. „Викрадення зі Сераю" оп. Доніцетія (прем'єра).

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 6. квітня год. 7.30 веч. „Михася та її мати".

Пятниця, 7. квітня год. 7.30 веч. „Михася та її мати".

Субота, 8. квітня год. 7.30 веч. „Михася та її мати".

Кіна.

АДРІЯ: „Вулиця осуджених душ".
АПОЛЬО: „Всім вільно кохати".
АТЛЯНТИК: „10-ий любко" (Анні Ондра).
КАСІНО: „Маски д-ра Фу Манчу" (Борис Карлов).
КОЛІСЕЙ: „Кохання серед снігу", ревія „Румба покріпляє".
КОПЕРНИК: „Мумія".
МАРУСЕНЬКА: „Мумія".
МІРАЖ: „Доктор Джекиль і містер Гайд".
ОАЗА: Нечинне.
ПАЛЯС: „Студент-прошак".
ПАН: „Райський птах" і ревія.
ПАСАЖ: „Кохання злочинця" та „Фліп і Фляп у чужинній легії".
ПРОМІНЬ: „Король Парижа", „Веселий вдовець".
СТИЛЕВЕ: „Жінка на одну ніч".
УТІХА: „Гегенна жінки" й ревія.
ХИМЕРА: „Бльонд Венус" (Марлена Дітріх).

Закордонне радіо.

Четвер, 6. квітня 1933.

Братислава (279,3) 12.30 Концерт, 18.25 Спів, 19.25 Дві скрипки, **Копенгаген** (261,2) 20.00 „Вільгельм Тель" оп. Россіні, **Мілянo** (331,4) 21.00 „Міньон" оп. Томаса, **Брно** (341,7) 19.25 Нар. музика, **Рим** (441,2) 20.45 Симф. концерт, **Прага** (488,6) 20.00 „Одруження" ком. Гоголя, **Брюселя** (509,3) 17.00 Шуберт, **Відень** (518,1) 15.45 Музика для дітей, 16.50 Капеля, **Будапешт** (550,5) Військ. орхестра, 12.05 Солісти, 19.30 Трансм. з Опери: Ельслер Фанчі та Кобзар із Кремони, **Харків** (937,5) 9.00 Трубна орхестра, 13.50, 15.10, 20.00 Концерт, 18.10 Скрипка, 19.00 Літер. авдиція.

Пятниця, 7. квітня 1933.

Мор. Острава (263,8) 12.30, 20.00 Концерт, **Барі** (269,4) 20.30 Оп. музика, **Мілянo** (331,4) 21.00 Концерт, **Лайпціґ** (389,6) 20.00 „Княжна чардаша" оп. Кальмана, **Білгород** (429,7) 15.30 Нар. музика (гармонія), **Рим** (441,2) 20.45. 22.00 Концерт, 21.30 „Кароліна" ком. Ференца Герцега, **Лянгенберґ** (472,4) 20.00 Вес. вечір, **Брюселя** (509,3) 18.45 Моцарт, **Мінхен** (532,9) 16.00 Спів у супроводі лютні, 19.25 Вес. авдиція, **Будапешт** (550,5) Військ. орхестра, **Харків** (937,5) 9.00 Гумор, сатира, 10.00 Концерт для дітей, 13.50 Солісти, 15.10 Етногр. концерт, 17.40 Мист. авдиція, 18.30 Концерт, 19.00 Симф. концерт із Української Фільгармонії.

Львівське радіо.

Четвер, 6. квітня 1933.

12.10, 15.30, 16.15, 17.00 Грамофон, 12.35 Шк. концерт, 15.25 Збіжева біржа, 16.00 Спортові вражіння з Праги та Німеччини, 16.20 Лекція фр. мови, 16.40 Тайна „Залізної маски", 17.40 Відчит, 18.00 Для матуристів: „Історія", 18.25 Легка музика, 19.00 Літер. фейлетон, 19.10 „Візія Мадонни", 20.00 Квартет, 20.45 Орхестра, 21.30 „Бурмістрівна Ґризельда" авд., 22.20 „Вражіння з Польщі" промова в англ. мові Вернон-Бартелета, 22.35 „Нюйорк і старий Відень" форт. ресіталь, 23.00 Танк. музика.

Пятниця, 7. квітня 1933.

9.45 Богослуження з Волоської церкви у Львові, 12.10. 15.48, 18.25, 22.50 Грамофон, 15.35 Для дітей: „Весна на ставі", 16.40 „Хліб у житті людини", 17.00 Камер. концерт, Ол. Корнелівна (сопран), фортепян, флет, обой, кларнет, 18.00 Для матуристів: „Справа форми в світі організмів", 19.00 Діяльоги про книжку, 19.30 Відчит „Акт. Лянге", 22.40 Спорт.

Присилайте передплату!

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у приватних оборотах 8.88.

У міжбанкових трансакціях платили за: Льондон 30.55—30.65, Ціріх 172.10—172.50, Прага 26.43—26.53, Відень 96—100, Берлін 212.50—213, Париж 35.05—35.10.

ВАРШАВСЬКА БІРЖА.

Девіви (транзакції):

Бельгія 124.45, Голяндія 360.20, Льондон 30.60—30.58, Нюйорк 8.916, Нюйорк кабель 8.924, Париж 35.08, Прага 26.48, Швайцарія 172.40, Стокгольм 162.15, Італія 45.78.

Долярові банкноти в позабіржевих оборотах 8.88.75, Рубель зол. 4.72.50. У міжбанкових оборотах девіза на Берлін 212.40—212.30. Німецькі марки банкноти в приватних оборотах 212.—. Фунт стерлінґ банкноти в приватних оборотах 30.63.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 5. IV.: пр. масло дес. 3.20, молоко 19, сметана 90, яйця 3.—. Тенденція на масло, молоко, сметану і яйця удержана.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	до
Пшениця двірська	32·00	32·50
Пшениця збірна	29·25	29·75
Жито одноціле	15·50	15·75
Жито збірне	14·75	15·00
Ячмінь двір. одноцілий	13·50	14·—
Ячмінь на мливо	11·75	12·00
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замокліґ	11·25	11·75
Кукурудза краєва	16·00	16·50
Бараболя промисл.	3·—	3·26
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	17·—	18·—
Горох пів-Вікторія	22·—	26·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	10·—	10·50
Вика чорна	10·50	11·—
Вика сіра	8·50	9·—
Сіно солодже прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	15·00	15·50
Льон	37·—	39·—
Лубін синій	8·25	8·75
Рінак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·—	6·25
Висівки пшеничні	6·—	6·25
Пшоно	29·—	31·—
Просо краєве	17·—	18·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв.	75·—	80·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця двірська	33·50	34·00
Пшениця збірна	30·75	31·25
Жито одноціле	17·00	17·25
Жито збірне	16·25	16·50
Ячмінь на мливо	13·25	13·50
Овес збірний	15·25	15·75
Мука пшен. люксусова	60·50	61·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	33·50	34·00
Висівки житні	6.25	6·50
Висівки пшеничні	8·00	8·50
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	38·—	40·—
Пенцак ч. 10	28·—	30·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Дня 7. квітня п. р. в год. 6 **А** відбудеться вокально-музичний концерт в рухавковій салі заведення СС. Василіянок при вул. Потоцького 95. Дохід призначений на будову церкви. 1684 2—3

„Різдво серед вязнів" — виклад о. д-ра О. Кладочного з рамени Т-ва ім. Петра Могили в салі „Бесіди" вул. Рутовського 22, І. в четвер о 18-ій годині.

Дещо для жіноцтва. Дня 8 квітня в год. 6. веч. в салях Укр. Бесіди (Рутовського 22) влаштовує Філія Союза Українок у Львові із Народною Торговлею торговельну АНКЕТУ із референтом п. сен. Ю. Павликовського та показом виробів українських підприємств і фабрик, при чому гості матимуть змогу випробувати та посмакувати першорядні вироби нашого молодого промислу. Крім цього фірми роздаватимуть пробки своїх виробів. Всі українські фірми можуть прислати свої експонати перед анкетою на руки Народної Торговлі. Присутність членів Філії С. У. обовязкова! Гостям радо. За Виділ Філії Союзу Українок у Львові: М. Колтунюк, голова, Д. Хроновят господарська реф. 1684 2—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ІДАЛЬНЯ й СПАЛЬНЯ, передвоєнні, віденські, оказійно й дешево продаються. Відомість: Львів, вул. Костюшка 2, двері 1, телефон 19-57. 1685 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ!

Щоби весело і здорово святкувати

поручає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ"

у всіх своїх складах

ДОБІРНІ СПОЖИВЧІ І КОЛЬОНІЯЛЬНІ ТОВАРИ, ПРАВДИВІ СТОЛОВІ І БОГОСЛУЖЕБНІ ВИНА ТА ІНШІ ЗНАМЕНИТІ НАПИТКИ.

Замовляйте харчеві пачки:

ЛЬВІВ, РИНОК 36.

ЦІНИ ГОРОДИНИ І КВІТІВ
ТАМ ДІСТАНЕТЕ ТЕЖ ЗЛОРОВЕ НА-

АР-КА

Львів, Хорушина 11 а. Першорядна виробництва обуви поручає готову, виконує замовлення, англійські чоботи, сальонову і спортову обуву. (Провінція відвороткою почтою). 9—10
1519

За редакцію відповідає **Олександер Костик.** Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 88 (13.327). Львів, субота 8. квітня 1933. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Від 1. квітня ціни всіх барових лямп **Тунґсрам** знижені на 50 проц.

Митрополит Шептицький
про нинішню молодь.

Інтервю у польській пресі.

У варшавському **„Бунті Młodych"** з 2. IV. п. р. ч. 39. находимо статтю п. н. „Розмова з Й. Е. Митрополитом Шептицьким". Подаємо її в цілости, без ніяких змін разом з редакційним вступом „Бунту Młodych". — Ред.

„Посеред комплексу святоюрських будинків, напроти катедри, у малій, але гарній палаті живе Митрополит Шептицький. Присвятивши себе ідеї унії і греко-католицькій церкві, не надуживаючи ніколи свого становища для негайних політичних цілей, але стоючи завсіди на сторожі культурних і моральних вартостей свого народу, здобув собі Митрополит величезний авторитет в українському громадянстві. На жаль, надто часто не доцінюємо тої позиції, як про це свідчать бездумчиві кампанії, ведені давніше нашою бруковою пресою проти катедри св. Юра.

У великій ждальні-сальоні стрічаємо перекрій українського населення: численна — трохи збентежена — делеґація української молоді, потім кількох священників, якісь старші панове з інтеліґенції і кількох селян у барвистих одягах. Митрополит, ще недавно дуже хворий, не встає з фотелю, а проте особисто подагоджує всі справи, звязані зі своїм становищем. Бачу його вперше і не можу опертися сильному вражінню. Великанська постать з добрячими очима і довгою, сивою бородою— так уявляємо собі давніх князів Церкви, що були осередком не тільки релігійних справ, але і всього життя вірних.

Питаю про українську молодь:

— Ситуація нашої молоді — відповідає Митрополит — просто розпучлива. Вправді в цьому моменті кріза заторкує так само польську молодь, а проблема, що діяти зі студентами, що кінчають високі школи з дипльомами, але без виглядів на посади, займає весь світ, — а проте прошу взяти під увагу, що та кріза істнує для української молоді вже від літ. Тому можна зауважити сумні наслідки.

— Чи Ексцеленція не думають, що причиною злого є тут радикальні тенденції серед молоді?

— Очевидно, що неетичні і скрайні напрямки, які признають засаду „ціль виправдує засоби", є поважною перешкодою. А проте можна бачити в них радше наслідок ніж причину бойкоту, якого жертвою є молода українська інтеліґенція.

— Як старше українське покоління відноситься до напрямків, пануючих серед молоді?

— Майже всі напрямки молоді мають свої відповідники також у старшому поколінню. Якщо мова про поважні католицькі сфери, то вони неоднократно осуджували всі методи боротьби, незгідні з християнською моралю. Не треба додавати, що такі методи застосовують обі сторони і що це зубаті колеса, які взаїмно себе порушують та яким не видно кінця...

— А всеж серед старшого громадянства видно часто людей коректних супроти держави, чи їх приклад не впливає на молодь?

— На жаль навіть людей найповажніших і таких, що найдальше тримаються від політики, часто усувають з їх становищ хіба тільки тому, що вони українці. Такий приклад створює почуття безнадійности й улекшує працю чуттєвим елементам, нерозумним та ірраціоналістичним, які в нормальних часах грали би далеко меншу ролю. Очевидно, сама справа посад є лише одною з подробиць цілої системи. Є теж справи чисто чуттєві, які мають величезний вплив...

— З огляду на такий сумний матеріяльний стан, як можна пояснити собі розмірно слабий розвиток комунізму і радянофільства серед молоді?

— Це чудо Боже і праця свідомих тої небезпеки дівчів. Важко уявити собі терен кращий для агітації зі сходу, як інтеліґентський пролетаріят, на кожному кроці шиканований, відрізаний від можливостей нормального життя. Може це непомильний національний інстинкт вказує їм, що будучність народу не може лежати в системі, опертій на загальнім невільництві, як це є в Росії. Однак є фактом, що також молодь енергійно ставить чоло більшовицькій агітації.

— Чи брак українського університету не впливає роздражнююче на національні почування молоді?

— Ясна річ, що це одна із недостач, яка дає себе сильно відчути, один із тих браків, яких нічим не можна виправдати. Він спричинює як наслідок, еміґрацію, яка має теж свої погані сторінки. Однак прошу не витягати мене на політичні теми. Є серед українського громадянства люди під цим оглядом компетентніші від мене і раджу до них звернутися".

Центральний Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

ЛИШЕ ЛЕГКОДУХ НЕ ДУМАЄ ПРО ЗАВТРА.
Розумна людина забезпечує свою і своїх близьких будучність тим, що складає свої ощадности
В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ
„ДНІСТЕР"
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Ще одна „чистка".

У СССР уже кілька разів „чистили" бібліотеки; зрозуміла річ, що не може, чейже, революційна влада лишити після своєї перемоги десятки, а може й сотки тисяч примірників усякої монархічної макулятури для масового вжитку. Від такої „літератури", щоправда, в низах звільнилися самі в порядку революційної ініціятиви, а проте в 1926 р. Наркомос РСФСР видав інструкцію про генеральну чистку бібліотек, яка в тому ж році була переведена. Що після цієї чистки не могли у бібліотеках лишитися „Псальми" і „Життя преподобного Серафима Саровського" ясно, тим більше, коли пригадаємо, що тоді вже серед забракованих книжок були окремі твори Маркса, Енгельса і навіть Леніна, як також Гоголя, Пушкіна, Лермонтова.

Зокрема на Україні в 1928 році перевели ще **додаткову** чистку. На цей раз „ізяті" були буквально всі книжки, видані за часів української державности (Центр. Рада, Гетьман, Директорія).

У 1932 році переведено знову чистку. Останнє число „Красного бібліотекаря" (Ч. 8—9, 1933 р.) повідомляє про її результати і деякі „перекручення". Отже, які завдання мала ця чистка? В інструкції народнього комісаріяту освіти було сказано, що треба „ізять" „всі без винятку книжки з релігійним змістом, як дореволюційні так і післяреволюційні", „книжки, що пропагують ріжну містику, як от, окультизм, менталізм, спіритизм, хіромантія, магія, всілякі сонники" тощо.

Читач здивується: невже такі книжки були в радянських бібліотеках аж до 1932 року? Ні, **таких** книжок уже давно нема, а тому цілком зрозуміло, що областні бібліотеки змушені були доповняти і конкретизувати інструкцію Наркомосу. В Ленінградській области були усунені такі книжки: „1) вся антирелігійна література, що освітлює релігію лише науково-природничим способом; 2) вся література професійних союзів, що була друкована до 5 пленума ВЦСПС 8-го скликання, тобто до перебудови профспілок; 3) література про безробіття, безперервку, про питання переходу на 7-годинний робочий день; 4) усі книжки про соціяльне страхування й охорону праці, що вийшли до останніх ухвал у цих питаннях (1931 р.); ...8) книжки про Історичний матеріялізм: Фінгерт, Бухарін"... („Кр. б-рь". Ч. 8—9, 1933 р., стр. 8).

Чим тут кермувались автори цих „ізятій"— цілком ясно. Антирелігійна наукова література, наприклад, небезпечна тим, що вона може читачам показати і нове леніно-сталінське „православіє"; література профсоюзів є просто „контр-революційна" — ануж читач довідається про справжнє завдання професійних союзів і про те, як його експльоатують! Так само небезпечна і література про безробіття, а особливо про соціяльне обезпечення та охорону праці.

Але це ще не все. Крім оцих книжок, що підлягають **знищенню** (і лише деяке мінімум іде в державні книгосховища), ще створюється спеціяльний „зачинений фонд". „Так званий „закритий фонд" організується тільки при районових бібліотеках, і користуватись ним можуть тільки партактив і студенти комвузів" (див. стор. 9). Отже навіть не всі комуністи!

Щож це за такі страшні книжки, що позапартійному до них ані заглянути не вільно? Перечислимо деякі: Каутський, — „Походження християнства", Каутський — „Економічна наука Карла Маркса"; Роза Люксембург — „Накопичення капіталів"; Розенберг — „Коментарі до 2 тому „Капіталу"; Гільфердінг — „Фінансовий капітал"; Туган-Барановський — „Основи політекономії"... А ще є такі люди, які хочуть нас переконати, що більшовики це і є справжні марксисти!... Далі до „фонду" зараховано праці Павлова („20-тирічний досвід"), Переверзева (з літературознавства),) Сабянова — „Економіка й економічна політика СССР" і багато багато інших видань Держвидаву СССР.

Діяльність інших областних бібліотек — як повідомляє той самий орган — майже нічим не відріжнялась від Ленінградської, і хоч ніби генерал А. Бубнов (комісар народньої освіти) дуже розгнівався за таке „перекручення" і наказав переглянути і направити „помилки" (див. постанову Колегії НКО РСФСР від 4. X. 1932), то проте „шкідливі" книжки уже усунені, і безперечно Держвидав їх перевидавати не буде. Адже у самій Москві „ізяли" твори Лонгфелло, Торквато Тассо, Шіллера, Едгара По, а із російських Жуковського, Тургенева, Короленка й інших.

Словом, більшовицьке „Геть неписьменність!", треба розуміти „Хай живе неписьменність!"...

Т. Котович.

Ґуртівня кооперативи „Рідна Школа“ шкільних і канцелярійних приборів.

Учасі теперішнього важкого лихоліття „Рідна Школа“ як всенародня установа веде оборону приладного шкільництва, а одночасно веде велику творчу працю над організацією й удержанням українських приватних шкіл, курсів, захоронок, діточих садків, ремісничих варстатів, бурс та інших виховних установ. Все це коштує величезні гроші. Український народ власними засобами жертвенно піддержує „Рідну Школу“, але це все не вистарчає. Зростаючі потреби „Рідної Школи“ примушують нас шукати нових джерел доходу. З тією метою засновано кооперативу „Рідна Школа“.

Управа кооперативи „Рідна Школа“ увійшла в переговори безпосередньо з відповідними фабриками і продуцентами шкільних і канцелярійних приборів та створила у порозумінні і за згодою Дирекції „Центросоюзу“ ґуртівню в першу чергу для всіх кооператив краю, обєднаних у „Центросоюзі“, для яких доставляє товари тільки за посередництвом „Центросоюзу“. Згодом — на підставі усталеного запотребування — заключить кооператива „Рідна Школа“ умову з фабриками на продукцію важніших масових артикулів з власною маркою.

Зокрема звертаємо увагу на *листовий папір „Рідної Школи“* в касетах і малках (по 10 штук) з прегарною мистецькою вінетою та охоронною маркою „Р. Ш.“. Величезний вибір щодо якости, формату й приступних цін дав змогу кожному українцеві та кожній українці і кожній українській установі уживати для своєї переписки тільки й виключно листового паперу „Рідна Школа“. Клич: *Пишемо тільки на листовому папері „Рідна Школа!“* повинен стати загальним. Листового паперу „Рідної Школи“ домагаймося в кожній кооперативі, у кожній крамниці! Перший наклад листового паперу „Рідна Школа“ надійде з фабрики вже у половині квітня п. р. На кожному товарі, який висилатиме кооператива „Рідна Школа“, буде напис: *„Чистий дохід на „Рідну Школу!“*

На днях управа кооперативи „Рідна Школа“ розсилає цінник шкільних і канцелярійних приборів до всіх управ Кооперативних Союзів, де при товарах усякого сорту подані дійсно конкуренційні ціни. Бо метою Кооперативи „Рідна Школа“ є не тільки приєднувати весь український загал під кличем „Рідна Школа“, але й добірним товаром та по змозі дійсно найдешевшими цінами!

Всі кооперативи в краю, всі школи, шкільні і приватні крамниці, українські установи, канцелярії українських адвокатів, нотарів, інжинірів і взагалі всі українці повинні покривати свої запотребування тільки через ґуртівню кооперативи „Рідна Школа“. Памятаймо, що кожний заробл**е**ний кооперативою „Рідна Школа“ гріш, призначений у цілости на оборону українського приладного й розбудову українського приватного шкільництва.

З признанням підносимо, що дирекція „Центросоюзу“ дуже прихильно поставилася до започаткованого кооперативою „Рідна Школа“ великого діла і в окремому поклику до управ Кооперативних Союзів підкреслила *„конечність потреби якнайживішої співпраці цілої Кооперативної Організації з „Рідною Школою“*, якої висліком *буде збільшення фондів, конечних до дальшої* розбудови нашого приватного шкільництва“.

Маємо надію, що й весь український загал підтримає змагання кооперативи „Рідна Школа“ масовими замовленнями.

Управа Кооперативи „Рідна Школа“
У Львові, Ринок ч. 10.

За 1 зол. 100

грамів знаменитої кольонської квітової води з тревалим і приємним запахом

Перфумерія С. Федера

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 7.

Увага! При купні даємо за цей вирізок гарний дарунок.

Запит в українській справі в англійському парляменті.

Дня 22. березня звернувся посол Рис Дейвис із запитом до секретаря закордонних справ, хто належить до Комітету Трьох, який має розглядати петиції в справах української меншости в Польщі, а також, чи на слідуючому засіданню Ради Союзу Народів будуть розглядати якусь петицію в українській справі.

За секретаря закордонних справ, сер Джона Саймона, відповів його заступник кап. Ейден: Комітет Трьох, який має розглядати меншинові петиції, складається з представника Франції, Еспанії, та Норвегії. Секретаріят закордонних справ не одержав ще списку справ, які мають бути обговорені на слідуючому засіданню Ради, тому не знає, чи є між ними яка петиція у справі української меншини“. *(Укбюро Льондон.)*

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

СВЯТКУЙМО БЕЗ АЛЬКОГОЛЮ!

Замість алькогольних напитків нехай з нагоди Воскресения Христового на святочному столі кожної української хати, українського товариства та забавового комітету красується ПО МИСТЕЦЬКИ ВИКОНАНА КАРТА РІДНОЇ ШКОЛИ, ЩО ЗВІЛЬНЮЄ ВІД АЛЬКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ. Такі карти можна набути за попереднім зложенням датку (бодай 2 зол.) в Кружку або Головній Управі Рідної Школи у Львові, Ринок 10.

Що думають в Европі про Радянщину.

У звязку з увязненням шістьох британських громадян в ДПУ та з англійсько-радянським напруженням, европейська преса займається уважніше внутрішніми відносинами Радянщини. „Нав Ціріхер Цайтунг“, що все ставилася прихильно до більшовицької господарки та обстоювала наявання торговельних зносин з Радянщиною, пише в переловій статті під наг. „Зруйновані ілюзії“ між іншим таке:

„Після заяв Сталіна на початку другої пятилітки про запевнений розвиток тяжкої індустрії з її велитнями Магнітогорськом, Дніпрельстаном, Донбасом та іншими, загальне зливування викликали повідомлення про саботажі та підготовку до нових великих процесів. Радянський уряд твердить, що працю електричних станцій, копалень, тракторних станцій та інших підприємств спиняють руїнники їдкими квасами, піском і т. д. Неприятність до праці Дніпрельстану зясовується тим, що радянські інжинірн навмисно ушкодили турбіни. Коли тепер, не зважаючи на остороги британського амбасадора, ДПУ рішила поставити англійських інжинірів перед революційний трибунал, то це значить, що радянська влада хоче новим розпаленням ненависти до чужинців відвернути увагу населення від поразки промислової програми, з якою злучено так багато надій.

Хто слідкував за радянською пресою, того не можуть здивувати повідомлення про саботажі. Ця преса постійно жаліється на поганий стан нових „гігантів“, які пустили надто швидко в рух в цілях пропаганди, без належного уладження. Наприклад з чотирьох домен ліярні „Ворошилова“ працює більше-менше нормально лише одна. На металічній фабриці „Рикова“ за лютий та березень втікло 700 робітників і т. д. Так само стоїть справа і з Дніпрельстаном, де невправність робітників та злу якість машинових частин вироблених на радянських фабриках мають відпокутувати радянські та закордонні „специ“, яким ДПУ робить процеси за саботажі“.

„Крім застрашування та поліційних переслідувань в Радянщині не знають інших засобів зарадити злому станові промислу. Тому вона прямує до голоду, хаосу та знищення всього, що ще лишилося“. *(Укбюро.)*

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 8. КВІТНЯ 1933.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Ґоґ — сучасна потвора.

„Чи читали ви вже Ґоґа?“ — такі оголошення попадались недавно у чужій пресі. Два роки тому таким запитом зустрічали себе інтеліґентні італійці. „Ґоґ“ — книжка одного із найбільших сучасних італійських письменників Папініа. Вона займається різними явищами сучасної культури.

Спершу слово про автора. Папіні досі у 52-ім році життя, зберіг невтишний вогонь свого молодечого бунту. Він сильно невдоволений світом. У двадцяти своїх книжках, від фільософії до поезії включно, він шукає „нової людини“. Системи, світогляди, напрямки йому не вистарчають: усе, чого торкається, розторощує своєю аналізою і залишається із голодом якоїсь великої нової правди. У такому то голоді духовий анархіст офіціяльно навернувся на католицизм, написавши у 1921 р. прегарну „Історію Христа“. Ця еволюція була така несподівана, що Жорж Сорель назвав це „навернення“ — одним із найбільших гумбугів сучасної літератури. Час виправдав цей суворий осуд. Уже 20 літ тому склав Папіні свою духову біографію „Скінчена людина“, а тепер показує світові свою нову викривлену маску.

„Ґоґ“ хоч і слабший твір Папіниа, дуже характеристичний для нього і для нашої тоби. Ґоґ — прізвище уродженця якогось гавайського острову, що став в Америці небувалим мільярдером і під кінець життя хоче пасповоїти свої різні духові забаганки. Він має необмежене майно і мандруючи по світі розсіває свою культу та гроші. Книжка Папіниа це бунім то щоденник цього чудака-потвори без серця, що живе тільки міяком. „Ґоґ“ має своєрідну насолоду робити експерименти з різними людськими бажаннями, ідеалами, пристрастями, новими ідеями.

За цією маскою „Ґоґа“ Папіні у 70 коротких розділах кидає думки про сучасну культуру, її шпилі, пірани та дивогляди.. І там розмови з різними нинішніми геніями. Форд це не промисловець, що працює для мільонів, а фантаст, який мріє про працю без робітників і про продукцію задурно; Ґанді — єдиний справжній англієць між індійцями, який використав ідеї европейської культури з фільософії, релігії та історії; Айнштайн найшов нове розяснення світа у простім явищі, що завсіди десь щось обертається; Фрайд створив медичну теорію під впливом літератури; Ленін уявляє собі ідеальну державу як аракову вязницю з працею каторжан і вважає кров одним із найкращих навозів культури; Едісон це розчарований технік тому, що не найшов двох способів, які звільнили би людство від двох найбільших мук: мужчини від думання і жінки від родження дітей; Вельс віщує европейській культурі поворот до дикунів; Метерлінк добачує глибоке спорідненя між життям людей і небесних зір; Шов — актор, що свідомо вибрав найповажнішу для англійців ролю кльовна... — Ця черга славних людей багато довша.

Ґоґ показує нам дивні закутини світа і вимкнених чудаків. Чуємо про острів, де з хвилиною, коли хтось там родиться, один обовязково мусить на його місце вмерти; про ціле безлюдне місто, з якого мешканці вийшли, залишивши всю свою обстанову; про половину Ню Йорку, перемінену Ґоґом у дику природу з книжками та хащами; про непереможну фортецю на морі на випадок найближчої війни, де Ґоґ зможе жити серед вибатів як на Олімпі; про ферму, де живе кілька найбільших світових велитнів.

Ґоґ знуджений сучасною культурою, хотів би її оживити ідеями великих самотників і химерників. Він мріє про нову музику тиші; про методу як добувати зі звірят людську душу; про акційне товариство, що фабрикувало би спіритистичні марева і використувало їх для практичних потреб; про товариство приятелів людства, що вело би своєрідну контролю моралі; про законодавство, яке вклюнило би безпільну ролю судів і вязниць, бо карало би... невинних взагалі тих, що можуть стати злочинцями.

Між парадоксами, розкиненими у книжці Папінія находимо неодну справді оригінальну думку, що не зродилась із самої охоти задивувати читача, приголомшити, пошантажувати. Історії — доказує він — повинні ми вчитись назад, від сучасности до старовини, бо тільки тоді можемо її зрозуміти: коли приглянемось близько нашому життю, побачимо, що ніщо не є нашою власністю — а ми, ціле наше духове та фізичне „я“ чужа власність: найлюбіша релігія людини — ідол, якому він найбезпечніше та найчастіше поклоняється це його власне „я“; нема таких матеріальних засобів ні сміливих учинків, завдяки яким людина могла би стати славна, коли конче забагне слави.

Папіні під злобною маскою Ґоґа вилив усю свою жовч, яка призбиралась у нього на вид безсилих спроб сучасного людства, щоби володіти собою розумно та щасливо. Зі сторінок його книжки почуваємо, що сам він тужить за найможнішим еліксіром: сильною волею. Важко провести межу між тим, за чим він тужить справді як людина, що прочитала багато книжок і передумала багато ідей і тим, що є тільки умовою акробатикою, паперовим ефектом. Цим він такий близький неодному з нас, болій у темних хвилинах, коли — пишемо.

—o—

Хочете успішної реклями?

Оголошуйте себе

в святочному великодному числі „ДІЛА“,

яке вийде в значно збільшеному обемі і великім накладі.

Оголошення приймає Адміністрація.

Голод у Радянщині.

Бувший секретар Льойд Джорджа Ґарет Джонс, вертаючи з Радянщини до Англії, задержався в Берліні, де мав розмову з кореспондентом лєондонської ґазети. У своїй розмові він сказав, що об'їхав пішки значну частину України та інших радянських земель. Він говорить досить добре по російськи і це дало йому змогу розмовляти з ріжними людьми та довідатися багато такого, про що не вдалося йому довідатись з урядових джерел. Джонс каже, що на Рад. наступає голод, який своїми розмірами і жахливими наслідками перевищить навіть катастрофу з 1921 р., при якій згинуло кілька міліонів людей. Одночасно з голодом наступає й пожажне безробіття.

В арештуванні англійських інжинірів Джонс бачить новий доказ розпучливого положення радянської влади. При кінці своєї розмови Джонс запевнив представників преси, що він бував у дуже багатьох селах і звідав 12 колгоспів. Скрізь доводилося йому чути ті самі слова й те саме прохання: „Дайте нам хліба, вмираємо з голоду!“

Змінюють заняття урядовців.

Радянська влада переводить реформу адміністрації, щоби підвищити працездатність урядів, обнижуючи одночасно їхні кошти. В останньому часі звільнено 154.000 урядовців, що мають тепер працювати як промислові робітники або на рілі

Дальші японські затії.

На основі вісток з японських урядових джерел вибухло в провінції Джагар у внутрішній Монголії повстання проти китайців. Японці заявляють, що на випадок поширення повстання і загрози японських інтересів, японські війська будуть приневолені вийти до Джагарі

—o—

За вдержання пляну Мусолінія.

РИМ, 6. IV. ПАТ. Велика фашистівська рада, що радила вчора під проводом Мусолінія, приняла після довшої дискусії резолюцію, яка хвалює акцію шефа фашистівського уряду, що запевнює мир в Европі та розпочинає відбудову. Велика фашистівська рада заявилася за вдержанням основної й принціпіяльної частини пляну Мусолінія. Рішення кінчиться висловом надії, що „нова політична атмосфера“ уможливить співпрацю навіть в господарській ділянці.

—o—

Англійсько-радянський конфлікт.

В палаті послів справа арештування англійських громадян у Совітах не сходить з порядку денного. Сер Джон Саймон запевняє, що англійський уряд дуже пильно слідкує за подіями.

(Укбюро Льондон.)

—o—

Політична візита в Римі.

БЕРЛІН, 6. IV. ПАТ. Поінформовані кола потверджують вістку про недалекий виїзд до Риму віцеканцлєра Папена і міністра Ґерінґа. Папен має навязати контакт з ватиканськими колами в справі зміни становища католиків супроти нового німецького уряду. Мін. Ґерінґ хоче розмовитися з Мусолінієм, з яким заприяznився під час свого торічного побуту в Римі.

—o—

Защо застрілили д-ра Беля.

ВІДЕНЬ, 6. IV. ПАТ. „Арбайтер Цтг.“ повідомляє, що застрілений під Куфштайном д-р Бель був інформатором католицького щоденника „Дер Ґераде Вег“ у Мінхені. Гітлерівці розвели нагінку на д-ра Беля за те, що він знав за багато тайн іхньої партії. Кажуть, що жив теж у звязках з Ван Ліббе, який підпалив Райхстаґ.

Палата льордів про переслідування жидів в Німеччині.

В останньому тижні обговорювали в палаті льордів між іншим і справу відносин у Німеччині. Льорд Сесіль заінтерпелював уряд у звязку з вістками в англійській пресі про прикрі переслідування жидів. „Ці полії — говорив льорд Сесіль, — викликали велике занепокоєння в нашій державі, в якій живе багато тисяч жидів, підданих короля, які належать до найбільш мирних та перестерігаючих закони громадян. Наше особливше положення в Палестині накладає на нас обовязок журитися долею і недолею жидівських громадян...“

Після льорда Сесіля забрав голос маркіз Редінґ. Він подякував льордові Сесілеві за порушення цього важного питання і звернувся до уряду, як член жидівської громади в Англії, щоби уряд зробив усе, що тільки в його силах, щоби відвернути переслідування жидів в Німеччині. Ті переслідування — каже маркіз Редінґ — не звернені тому проти жидів, що вони у своїх руках зосередили торговлю чи фінанси, але тому, що вони жидівської раси.

В імені уряду відповів льорд Ґейлшем (міністо війни). Він запевнив льорда Сесіля і маркіза Редінґа (бувшого віце-короля Індій), що англійський уряд вже вжив відповідних заходів. Англійський амбасадор у Берліні мав розмову в тій справі з німецьким міністром закордонних справ і може заявити, що розмова принесла вдоволяючі запевнення. Англійський уряд не може виступати з формальним протестом супроти німецького уряду, бо не було випадку нападу на жидів британських громадян. Зрештою, це справа така делікатна і такої великої ваги, що треба її дуже обережно трактувати.

(Укбюро Льондон.)

Нові протижидівські розпорядки.

БЕРЛІН. 6. IV. ПАТ. Бюро Вольфа повідомляє про нові протижидівські розпорядки в Німеччині. Повновласник уряду в Баденії приказав примусово післати на відпустку всіх жидів, занятих у державних і самоврядних установах та шкільництві. Баварський міністр фінансів Зібер наказав скреслити невиплачені досі і передбачені в бюджеті суми на жидівські релігійні цілі. В Кельні покликано спеціяльного комісаря, що має усувати жидівських торговців худоби і різників з торговиць і різниць. На основі повідомлення бюра Конті председник берлінського бойкоту, пос. Шульце заявив м. ін., що з бойкотової акції вилучено жидівські видавництва і часописи тому, що в головних видавництвах провід обняли націонал-соціялістичні комісарі, які упорядковують і чистять ті видавництва.

—o—

На шерстку і порепану шкіру

КРЕМ NIVEA

Ціни золотих 0·40—2·60.

ПРОТИБІЛЬШОВИЦЬКІ РЕПРЕСІЇ В НІМЕЧЧИНІ.

МОСКВА, 6. IV. ПАТ. Московська преса повідомляє про нові протибільшовицькі виступи німецької влади, а саме, що ревідовано всіх тих, які входили або виходили із більшовицького корабля „Волков“ у гамбурській пристані. Хотіли навіть ревідувати більшовицького консуля Крумміна в Гамбурзі.

ПРОТИЖИДІВСЬКА АКЦІЯ В ДАНЦІҐУ.

ДАНЦІҐ, 6. IV. ПАТ. Протижидівська акція гітлерівців виявилася в гострій формі на останньому торзі в Нетгіху. Гітлерівці розкидали серед публики летючки, що взивали до бойкотування жидів і щоби омивали їх крамниці. В кількох місцях старалися перевернути будки жидівських купців.

По широкому світі.

— Міжнародня соціялістична конференція відбудеться на основі рішення екзекутиви другого інтернаціоналу в червні ц. р.

— Наслідком протижидівської акції з Німеччини до Польщі переселилося досі 12.000 жидів.

— У Гондурасі згоріло найважнішу портове місто Теля. Втрати великі. Було багато жертв у людях.

— У Тулюзі згоріла до тла велика радіостація.

— Данціґський сойм розвяжуть, а нові вибори розпишуть мабуть на 28. травня. Так гітлерівці могтимуть дійти до влади в Данціґу.

— Данціґський сенат постановив не зголошувати димісії та оставати при владі аж до нових виборів. Преса повідомляє теж, вібито має остати в силі розпорядок, що вільно відбувати прилюдні збори.

БІЛЬШОВИЦЬКА ПРЕСА ПРО ПАКТ 4-Х ДЕРЖАВ.

МОСКВА, 6. IV. ПАТ. Паріський кореспондент „Ізвестій“ повідомляє, що французька відповідь на англійську ноту в справі пакту 4-х держав є безпощадною критикою англьо-італійського пляну нового поділу Европи.

—o—

БЕЛЬҐІЯ ТА ПАКТ 4-Х ДЕРЖАВ.

БРЮСЕЛЯ, 6. IV. ПАТ. Пакт 4-х держав, далі викликає велике затривоження в Бельгії. Преса слідкує пильно за переговорами, які відбуваються на цю тему в Парижі. Обговорюючи останні події в Німеччині часописи стверджують, що за кілька тижнів Німеччина знівечила все, що зуміла здобути за останні роки

—o—

ПОЛЬЩА Й ПАКТ 4-Х ДЕРЖАВ.

ЛЬОНДОН, 6. IV. ПАТ. „Манчестер Ґардіян“ у статті „Польща та пакт 4-х держав“ пише, про розмову польського амбасадора з міністром Саймоном, яка відбулася в понеділок вечором. Амбасадор Скірмунт вказував, що з польської точки погляду в Европі, в якій правлять на основі принципів Ліги Націй, виступ якоїнебудь ґрупи держав, щоби накинути свої постанови іншим членам Ліги, є недопускальний. Польща не згодиться, щоби на неї впливали такими пактами й відмовилася би взяти участь у нарадах такої ґрупи держав, що ділала би без уповаженння Ліги Націй.

Хто знає?

Редакція Української Загальної Енциклопедії у Львові вул. Чарнецького 26. звертається з проханням подати їй до відома дату народин *Устимовича Миколи*, отамана ради міністрів української держави і 1-го міністра в уряді гетьм. Скоропадського 29. IV. 1918, що помер у 1918 р.

Еміґраційні справи.

Важне для еміґрантів до Злучених Держав.

Еміґранти, що стараються за виїзд до Злучених Держав, мусять доконче мати запоручні листи від своїх свояків, що живуть в Америці. Всеж бувае часто, що еміґранти приїзджають до Американського Консуляту у Варшаві та привозять лише закордонний пашпорт і документи, зазначені в карті вступу, а не мають грошевих запорук з Америки. Тому треба тямити, що Американський Консулят при видачі віз на виїзд до Америки, перевірює точно маєтковий стан взиваючої особи та вимагає безумовно предявлення документів від американських банків, що стверджували би висоту вкладів, а також посвідок від працедавців із вказкою точного місячного заробку осіб, що живуть в Америці. Отже жінки, що їдуть до своїх чоловіків, чоловіки — до своїх жінок, діти до батьків, або батьки до дітей, мусять безумовно мати з Америки вищенаведені запоруки, інакше не дістануть візи і будуть змушені вертати домів. Запоручні листи з Америки треба висилати або на адресу еміґрантів, або просто до Американського Консуляту у Варшаві. Торічні запоруки є неважні.

У справі свідоцтв моральности для еміґрантів до Злучених Держав.

Свідоцтва моральности, яких вимагає Американський консулят, мусять бути виставлені дотичним староством, а не від громадського уряду або поліції. Не приймають теж свідоцтв, виставлених в громаді, а підтверджених старостом.

А. Пясецький С. А. Краків
фабрика чекоряди

ПО КОЖНІЙ ЦІНІ
з гарантійно чистих сирівців безконкуренційні ДЕСЕРОВІ ЧОКОЛЯДИ, відживчі молочні і сметанкові, великий вибір вибагливих чоколядок, кармельків і бішкоптів, але без льосів щастя, бопів і т. п.

Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів

Хто може їхати до Бразилії.

До Бразилії можуть їхати: 1) ті, що мають поіменне візвання (termo de responsabilidade), виставлене свояками в Бразилії; 2) емігранти без візвань, що крім оплати за переїзд мають показові суми 200 долярів від особи, від дітей до 12 років по 135 долярів. Ці гроші є запорукою, що емігранти матимуть на прожиток, заки найдуть собі відповідну роботу. Корабельна карта до Бразилії коштує 950 зол. від особи вище 10 років, бразилійська віза 30 зол., транзитові візи йдуть на кошт корабельного товариства.

Хто може їхати до Аргентини.

До Аргентини можуть їхати: 1) ті, що мають афідавіти, виставлені в Аргентині, 2) що мають поіменні контракти праці, виставлені в Аргентині, а підтверджені в Буенос-Айрес, 3) реемігранти, що мають карту ідентичности і свідоцтво моральности, 4) родини емігрантів, що їдуть на кольонію Кордоба. Ці останні користають з пільгових карт. Карта коштує 75 долярів від особи вище 10 років, віза аргентинська 45 зол. 70 гр. Найближчий транспорт до Кордоби поїде ймовірно у другій половині квітня.

Міжнародна вистава в Шикаго.

Хто хоче їхати на виставу в Шикаго, повинен звернутися за інформаціями, корабельними картами та прогульковими паспортами на адресу: Еміграційний Дім, Львів, ул. Вишневецьких 4. Перша прогулька лінії Ґдиня-Америка вийде з Ґдині 3. червня.

За 95 сотиків

можна дістати в Адміністрації „Діла" пре- — гарно видану книжку 115 сторін —

БЛАКИТНА КІМНАТА
Проспер Меріме

Переклав із франц. мови Василь Софронів.

ЗАБОРОНИЛИ ВИДАВАТИ ЖИДАМ ПАШПОРТИ.

ЕСЕН, 6. 4. ПАТ. Гітлерівська „Національдайтунг" повідомляє, що президент поліції в Дісельдорфі заборонив видавати паспорти жидам німецьким горожанам. Крім того мають розглянути, котрі жиди, віроісповідання байдуже, одначе лише жидівського походження, мають уже паспорти. Ті, що дістали вже паспорти, не мають права виїхати за кордон.

—o—

БОЙКОТ ЖИДІВ У МЕМЕЛІ.

КЕНІҐСБЕРҐ, 6. 4. ПАТ. „Ліетувос Зініос" повідомляє з Ковна, що в Мемелі (Клайпеді) поширюють відозву, яка взиває бойкотувати жидів на території Мемеля.

—o—

ВТІКАЮТЬ ДО ГОЛЯНДІЇ.

ЕСЕН, 6. 4. ПАТ. „Ґен. Анцайґер" повідомляє з Голляндії, що дається там відчувати масовий наплив жидівських утікачів із Німеччини. Поїзди над німецько-голяндським кордоном переповнені втікачами. На прикордонних стаціях урядують спеціяльні комітети для опіки над втікачами. Німецькі жиди поселюються переважно в більших містах. В самім Амстердамі поселилося досі около 1000 жидів.

—o—

ПАЦИФІСТ РАДИТЬ ФРАНЦІЇ ЗБРОЇТИСЯ.

ЛЮН, 6. 4. ПАТ. Проф. Ферстер, відомий німецький пацифіст, бувш. міністр Баварії у відчиті засуджував теперішні відносини в Німеччині. Підкреслив небезпеку гітлеризму та вказував, що кінче треба вдержувати збройну силу Франції для вдержання мира.

ЧАС БАЛІВ МИНУВ! Але добровільний даток для Рідної Школи замість на баль можна післати в кожній хвилині. Зробіть це негайно і вишліть даток чеком Рідної Школи ч. 149.405. зазначивши: „Замість Балю" і то без огляду на те, чи дістали „запрошення", чи через недогляд не дістали. Виказ оголошуємо.

Міжнародні музичні конкурси.

У днях 4—20. травня ц. р. відбудеться міжнародній фортепяновий конкурс ім. Франца Ліста у Будапешті. Мета вшанувати память Ліста й дати змогу молодим пяністам (що не покінчили ще 30-го року життя) заграти перед комісією знавців, у якій засядуть найвизначніші музики світа. Крім цього для найкращих пяністів призначені нагороди від 300—3.000 пенго. Ближчі відомости: Budapest VI., Liszt Ferenc-ter 8.

Другий конкурс відбудеться у Відні від 26. травня до 16. червня ц. р. для співаків і пяністів. Вік від 16—30 літ. В нагороду роздасть комітет 20.000 шіл. Інформації: Wiener Festausschuss Wien VII. Messepalast.

Булоб вказане, щоби наші пяністи й співаки поцікавилися цими конкурсами. О. З.

—o—

Концерт станиславівського хору „Думка"

Про виступи мужеського хору „Думка" у Станиславові були вже згадки у пресі з нагоди деяких концертів, у яких цей хор брав участь. Нині згадуємо знов про нього з нагоди статутового концерту „Думки" з дня 1. квітня. Програма концерту була зложена з трьох частин: у першій були оригінальні твори Лисенка (Гимн Зевесові), Стеценка (Рано вранці) та Колесси (Думка на часі й і вар. пісня „Гей там на горі"). Друга частина мала твори Шуберта (На ґондолі й Лісову серенаду) та Інґста (Прощання Неаполя). Третя частина складалася з народніх пісень в обробці Колесси, Кошиця, Лисенка й Людкевича. Вже сам уклад і добір програми вказує на солідне підготування концерту та доволі стилеве складення програми, чого наші хори майже зовсім не перестерігають. Само виконання пісень було зовсім точне та поважне. Хор зложений з 24 співаків, молодих голосів, звучить певно, повно та м'яко й дається легко провадити диригентові, тим більше, що всі співають без нот. Щодо голосового матеріялу то переважають баси. Слідно поважну працю диригента „Думки" п. Л. Крушельницького.

Поодинокі точки програми не полишали богато до бажання; у першій частині слідна була трохи несмілість співаків, зате друга частина (Шуберт) була виконана бездоганно, хоч твори вимагали доволі богато вкладу праці співаків і диригента. Публиці полобалася мабуть найкраще третя частина: українські народні пісні; твори ефектовні і легко зрозумілі (А хто бачив, Солоха, Журок моя, Ліщина та інші). Треба тільки вимінати у повільних піснях непотрібного лучення тонів (напр. у Пращанні Неаполя), що нагадує т. зв. глісандо. Також трохи живіші темпа додають пісням більше життя. Між солістами у хорі звернули увагу п. Крушельницький П. і Чорнобіль. Фортепянову партію виконала п-на І. Ліськевичівна — музикально і дискретно. Хор виступив у нових народніх убраннях, так, що й для ока був він одноцільним. Публика виповнила салю. О. З.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого рода друкарські роботи
по найдешевших цінах!

—o—

З орґанізаційного руху.

ПОВІТОВА НАРАДА УНДО В КАЛУШІ.

Дня 18. III. ц. р. відбувся в Калуші повітова нарада УНДО, на яку прибули делеґати з усіх майже сіл повіту у числі поверх 200.

Присутні на нараді посли Дм. Великанович і д-р Люб. Макарушка порушили у довших вичерпуючих промовах низку актуальних справ, зокрема про діяльність У. П. Р. на парляментарній і міжнародній арені, переведений ним плебісцит і орґанізаційні справи, які присутні вислухали з великим заінтересуванням.

Вкінці мґр. Аронець виголосив реферат про потребу підтримування своєї преси та взвав до передплачування парт. органу „Свобода". Дискусія, що розвинулася над виголошеними рефератми пройшла назагал поважно і річево, а намагання одного-двох непокликаних людців викликати фермент на салі пройшли без відгомону. Нарадами провадили пп. „Укрбанк" Ґарвин і д-р І. Сохацький.

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру містимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.

— Філія Союзу Українок у Львові повідомляє про Ширші Сходини в дні 7. квітня ц. р. (пятниця), год. 6. попол. в домівці С. У., Підвалля 7/I. На порядку нарад: Звіт із поїздки п. пос. М. Рудницької на Конференцію Міжнароднього Союзу для горожанських і політичних прав жінки, в Марсей. Приявність членів обовязкова! Гостям радо! 1686 2-2

— Пантофлі, вигідні мешти, сандали, ситківкові капці на шнурковій підошві поручає і виконує „ІБІС" Львів, Собіського 9 (бічна Галицької). 1688 1—10

— Вечір української ремісничої молоді влаштовує Т-во „Зоря" в неділю, 9. квітня ц. р. у великій салі Ремісничої Палати (Стрілецька площа) у Львові. У концертовій частині вечора візьмуть участь п-і І. Шмериковська-Приймова, д-р Василь Тисяк і д-р Н. Нижанковський. Початок свята в год. 6. вечором.

— Гуцульська вистава в Коломиї. В салі Народнього Дому в Коломиї відкрито виставу ручних робіт і виробів гуцульського домового промислу. Інавґураційну промову виголосила сенаторка Кисілевська. Після закриття вистави, що потревае три дні, експонати будуть вислані на світову виставу в Шикаго.

— Арештування. В Трускавці арештовано члена Сокола й інших українських товариств Осипа Біласа, свояка повішеного в грудні м. р. Василя Біласа. Перед арештуванням 12 постерункових перевели в його мешканні ревізію під проводом ком. Віндака.

— Новий український орган на Закарпатті. В Мукачеві на Закарпатті виходить з днем 1. квітня ц. р. український селянсько-освітньо-господарський місячник „Світло". На зміст часопису складаються статті господарські, правничі, культурно-освітні, легкі оповідання й вісти з освітнього життя Підкарпаття. Передплата: 12 ч. к. річно. Видає „Світло" філія „Просвіти" в Мукачеві (вул. Коменського ч. 99).)

— Костел для чотирьох римо-кат. родин мають збудувати у Вівсю, пов. Підгайці. Площу під костел, що лежить напроти могили УСС., подарував дідич Коморовський. В селі основався вже комітет будови костела.

— Не дайте себе натягати. Ходить по Львові якийсь молодий тип, літ коло 20, низький блондин, чешеться догори. Подає себе за Осипа Шепуляка з Самборя, сироту і т. д., який, мовляв, відбуває або хоче відбувати новіціят в монастирі оо. Василіян в Крехові. Деколи хоче продавати часописи, але брак йому капіталу. Покликується на визначних духовних і світських громадян і бере що дадуть. При нагоді позичає гроші, книжки, чи інше. Як нас інформують, оо. Василіяни рішучо заперечують його духовне покликання. З другоїж сторони довідуємось, що пан цей вже від кількох років живе тим способом і живе незле. З огляду на кризу і зменшену жертвенність нашого і так вже збіднілого громадянства треба би звертати більшу увагу на це, кому дається, щоби цей акт добродійности не зродив таких галапасів, як вище згаданий добродій, який з жебранини чи натягання людей зробив собі звання.

— Консумція пива впала. В місяці березні ц. р. консумція пива в Польщі дійшла до 75 тисяч гектолітрів. В порівнанні з березнем минулого року, коли випили 104 тисяч гектолітрів пива, спадок консумції виносить 257.8 проц.

— З Українського Ґіґієнічного Т-ва. На загальних зборах У. Ґ. Т. дня 19. березня 1933 р. вибрано такий виділ: проф. д-р Маріян Панчишин голова, Іван Герасимович заст. голови, д-р Софія Панькевичівна секретар, п-і Филиповичева скарбник, д-р Степан Кривокульський господар, д-р Олександер Подолинський д-р Софія Парфанович, д-р Осип Берест і мед. Сташків — члени Виділу. До ревізійної комісії увійшли: д-р Степан Федак, д-р Маріян Стахурський, д-р Тит Бурачинський і д-р Максим Музика. До мирового суду увійшли: през. Володимир Децикевич, радн. Роман Сосновський і дир. І. Громницький.

— Замітний обіжник шкільної влади. Куратория львівської шкільної округи видала дня 17. лютого ц. р. (Дневник Куратории ч. 3 з 25. III.)

Хто хоче навчитися доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український нарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ

Науково-популярний м'ісячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.
Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО
ПЕРЕДПЛАТА: 6 зол. річно, 3 зол. піврічно, 1.50 чвертьрічно. За границею 1 амер. доляр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:
Warszawa, Stalowa 25. m. 10.

обіжник, в якому стверджує, що при уладжуванні обходів, представлень, літературних вечорів і т. п. для шкільної молоді не все дбають про те, щоби зміст вистави і характер торжеств визначався визначними виховними цінностями, та культурно ділав на молодь. Тому кураторія припоручає пильно дбати, щоби шкільні свята, вистави і забави, організовані при участи молоді в школі або поза школою, не ображали релігійних і національних почувань учнів та не впливали відемно на співжиття молоді ріжних віроісповідань чи народностей. Думаємо, що українська молодь і учительство приймуть цей обіжник з вдоволенням до відома, бажати би тільки треба, щоби підлеглі органи кураторії точно до нього примінялися. Про всякі надужиття слід доносити кураторії.

— **Хто виграв на льотерії?** В 26-ім дні тягнення Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 15.000 зол. на ч. 88616; 10.000 зол. на ч. 81936; 5.000 зол. на ч. 31875*, 66733, 86115, 125343; 2.000 зол. на ч. 7837, 13514, 30130, 38239, 44318*, 18226, 47109*, 49638, 55316, 72992, 128895, 129158, 143876; 1.000 зол. на ч. 834, 7325, 9884, 13379, 14517, 22925, 24318, 18832, 32696*, 35343, 36215*, 49805, 52443, 64346*, 74414, 79940, 83584, 87459, 92644, 94676, 98605, 100043, 104539, 107151, 116473, 132948*, 135692, 141984, 144814*. На числа, означені звіздками, впали крім виграних премії.

— **„Контрольори" долярівок.** До відомої артистки львівських театрів Каспровичевої (вул. Шевченка ч. 10) прийшло двох людей. Представилися як службовці Банку Польського, що мають контролювати долярівки, бо багато власників долярівок, на які впали виграні, не зголошується по відбір грошей. Артистка повірила їм і дала до сконтролювання шість долярівок. „Контрольори" сконтролювали так долярівки, що дві забрали для себе.

— **Допомога погорільцям.** Пишуть нам із Турчанщини: Зараз після великої пожежі в Ясінці Мас. пов. Турка вислав львівський воєвода Беліна-Пражмовський свого відпоручника, який прибув на місце в супроводі делегата староства з Турки, щоби провірити причини і розміри катастрофи. Турчанське староство замовило в місцевій пекарні 400 кг. хліба, який вже на другий день роздано між погорільців. Крім того прислано 7000 кг. збіжа і 100 кг. соли, а для дітей 200 пачок консервової кави, якими обділено нещасні жертви пожежі. Дня 21. березня виделегував воєвода начальника виділу суспільної опіки до Ясінки, щоб провірив положення погорільців та зложив йому після повороту докладний звіт. Рівночасно переслав воєвода 1500 зол., які передано місцевому комітетові до розділу між погорільців. Окремим обіжником звернувся воєвода до підчинених йому старост з зазивом уладити збірки для нуждарів. З признанням треба зазначити, що теперішній воєвода Беліна-Пражмовський занявся щиро долею нещасних погорільців і старається облегчити їх недолю, за що місцевий допомоговий комітет складає в імени погорільців п. воєводі і п. старості в Турці н/Ст. щиру подяку. — **Допомоговий Комітет погорільцям в Ясінці М.**

ЧИ ЗНАЄТЕ, яка найкраща льоката капіталу?
— Коли за готівку купите **гдиняиські килими**
фірми:
ХАМУЛА, ЛЬВІВ РУТОВСЬКОГО 1,
АБО СТАНИСЛАВІВ, САПІЖИНСЬКА 19.

— **Покуття не надається під управу тютюну?** З Коломиї повідомляють, що дослідна стація управи тютюну в Пядиках має бути перенесена з огляду на невідповідний (?) грунт до Пулав. На уладження тієї стації уряд видав свого часу два міл. зол. На її місці мають зорганізувати рільничу школу.

— **Різні вістки.** В Мелні пов. Рогатин найшли тіло Івана Осташевського на подвірі його загороди, застріленого з рушниці. — За кольпортажу летючок УВО засуджено у Львові Н. Куклу на 1 рік вязниці. — В Коломиї арештували Кавала Хащевського, що напав на лікаря д-ра В., домагаючись безплатної ординації.

— **Халепа з приводу одної жидівської демонстрації.** У звязку з нотаткою п. н. „Жиди бють за Гітлера", поміщеною за польською пресою в „Ділі" з 4. ц. м. п. Ярослав Онуферко наіслав нам таке вияснення: „Тому, що нотатка торкається моєї особи, заявляю, що справа малася трохи інакше. Для точности подам короткий хід інциденту: В понеділок мин. тижня, коли я переходив вулицею Легіонів, окружила мене юрба жидів, що робила демонстрації і викрикала погрози проти Гітлера. Крім того можна було чути оклики: „Хай живе полїція", „Геть з Коновальцем", „Хай живе маршал" і т. п. Хотячи видобутися з юрби, перепросив я коло кіоску від сторони вул. Легіонів кількох людей. Коли це не помогло, крикнув я тільки: „набік", а не: „Хай живе Гітлер", і відтрунув кількох осіб, що мене окружали. В тім моменті посипалися на мене грудки снігу, перемішаного з болотом (сніг ще лежав тоді на купах біля хідників, приготований на вивіз до каналів). На те я зареагував, ударяючи кількох з юрби легко в груди. Демонстранти кинулись тоді на мене з палицями, ножами і боксерами. Я почав боротися, відбиваючи удари ногами і руками. На щастя обійшлося тільки на розбитті мені носа. Тоді арештував мене комісар поліції, зачувши погрози, кидані демонстрантами в мою сторону: „Гітлер, Гітлер" і думаючи правдоподібно, що я кричав: „Хай живе Гітлер", в асисті чотирьох постеруночих, які слідили за демонстраціями, а тепер збіглися на вид бійки. Щойно після того демонстранти почали переконувати постерунконих, що я кричав: „Хай живе Гітлер". Згодом юрба пішла в сторону ринку, переходячи коло Віденської кавярні та кидаючи ріжні оклики за і проти. Між іншими чув я, як якийсь тип голосно радив вибити при тій нагоді в „Маслосоюзі" шиби. Коли юрба перейшла, відпровадили мене постеружкові на поліцію. В 9. год. веч. після описання протоколу і переведення в моїм мешканні ревізії, випустили мене на волю, зазначуючи, що в тій справі буде розправа та, що я заплачу 500 зол. кари або відсиджу два тижні в тюрмі. Тижок зазначую, що я не є студентом політехніки і взагалі не маю вже зі школою нічого спільного та ще раз повторяю, що: „Хай живе Гітлер" я не кричав, раз тому, що, належучи до демократичної партії, я не є приклонником Гітлера, а по друге тому, що крикнути без причини „Хай живе Гітлер" може на мою думку тільки німець і то з гітлерівської партії, а не українець, який знає, що український нарід може дійти до значіння тільки завдяки власним силам, не оглядаючися на заграницю. Може так крикнути також хтось з іншої національности, але пяний, який не знає, що за оклик в честь Гітлера може заплатити 500 зол. кари, а не чоловік поважний, при здорових змислах, який не має в тім ніякого інтересу. — **Ярослав Ігор Онуферко,** Львів, вул. Генінга 8.

— **Експорт пива до Америки утруднений.** З днем 7. квітня ц. р. дозволений експорт пива і вина з максимальною містотою 2.3 проц. алькоголю до Зл. Держав. Американська влада, як звичайно, наложила мито у висоті 1 доляра від гальону або 27 дол. від гектолітра. Разом з іншими додатками імпортоване до Америки пиво обтяжене 32 долярами від гектолітра. На основі обчислень фаховців продажна ціна пива не може перевищати 1 дол. за літр і це утруднить значно експорт більшої скількости пива до Зл. Держав.

— **З Українського Лікарського Т-ва.** В суботу дня 8. ц. м. в год. 19. відбудуться в домівці товариства сходини членів з відчитом д-ра Е. Дурделли: „Причинок до терапії деяких форм туберкульози шкіри".

— **Українська Порадня** для вибору звання у Львові приймає членів щодня від 11. до 13 год. в канцелярії Головної Управи Рідної Школи (Ринок 10/II).

ВІДГУКИ ДНЯ.

Загадочне пророцтво

Сонце хилилося до заходу і червоним золотом заливало степ. На високім кургані сидів віщун Вернигора, одною рукою придержував ліру, а другою приспокоював очі. Довга борода маяла на вітрі як татарський бунчук.

Біля Вернигори зібрався гурт селян і в німім ожиданні переступав з босої ноги на ногу. Зовсім як на образі Матейка...

Селяни знали, що при заході сонця Вернигора любить сказати віще слово.

І Вернигора сказав...

Вдивився на захід, кудись поза Случ і Савур-Могилу і промовив:

— Бачу місто на гнилій ріці. А в тому місті бачу великий дім на гнилій вулиці. А в тім домі бачу брудні коридори, задимлені кімнати, а про „і так далі" то й говорити важко. Окрім цього чую цвіль... Людей там як мурашок у муравлиці. Товпляться, пхаються, стають собі на нагнітки, падуть, встають, сперечаються, один одного зі сходів скидає...

Замовк віщий старик, буйну голову на широкі груди звісив, очі бровами накрив і тяжко дихав.

А народ ждав з запертим віддихом і переступаючи з ноги на ногу. Все вказувало на те, що віщування ще не скінчене.

Вернигора підніс голову і знову вліпив очі у західні обрії.

— Во істину кажу вам: Доки ці люди не вийдуть з гнилої вулиці і з цього темного дому, доти їм не блисне сонце...

Заграв на ліри на знак, що віщування скінчене, потім заживив нюх табаки, пчихнув і поволи поправцював кудись у степи.

А народ ще довго стояв біля кургану і гомонів. Що значили і до кого відносилися віщі слова чоловіка божого. Не знали географії не то світа, не то Европи, але навіть своєї землі. Не дивниця!.. Атже три сотні літ пізніше їхні нащадки теж не були биті в тій дисципліні і заводили ріжні республіки до пашківської волости включно.

Читаючи недавно те пророцтво Вернигори, я не міг опертися переконанню, що віщун мав на думці Львів, Руську вулицю і хто зна, чи не каменицю „Просвіти".

Коли справді так, то ми недалеко сходу сонця. Атже нема місяця, щоби хтось не покинув українського гетта і не переїхся на ширший простір. Видавництва, редакції, товариства, банки...

Навіть матірне Т-во „Просвіта" злізло вже на поверх нижче.

Ще рік, ще два, нехай ще десять — і Руська вулиця буде мати... неоправдану назву.

Як гарно булоб!

А ще краще, колиб її перезвали на Сусідську, з огляду на велику скільність сусідських товариств, поміщених на цій вулиці.

Галактіон Чіпка.

СВІЙ ДО СВОГО ПО СВОЄ!

Подаємо українському громадянству до відома, що з днем 1. IV. отворено фабрику обуви при вул. Михайла ч. 4 біля Народньої Гостинниці. Маємо на складі обуву всякого рода, як також приймаємо замовлення і направу обуви виконуємо якнайскорше.

Ціни фірми „ДЕРМА": черевики і півчеревики боксові від 17 зол. до 20 зол., шеврові і лякерові від 20 до 25 зол.. Працюють самі безробітні. 1689

Дописи.

СТАРОСАМБІРЩИНА.

Концерт у честь Т. Шевченка у Ст. Самборі, відбувся 2. квітня. Програму виповнили: точки місцевого міщанського та мужеського хору під орудою п. вана Вовчика; реферат п. А. Вовчика; інсценізація „Льоху", у яку багато праці вложила п-на Юля Кархутіана, виступ місцевої смичкової орестри під орудою п. І. Вовчика; та дві деклямації: п-ни Стефи Тисовської (фрагмент з „Найманки"), та маленького Владзя Федака. Опремі брала участь місцевий мужеський хор. Старосамбірщани могли би подумати про будову нової салі, тимбільше, що сама направа старої коштує досі більше як 80.000 зол.

Концерт у честь Т. Шевченка в Лужку Горішнім, відбувся дня 26. III. в новозбудованій, гарній, мурованій домівці кооперативи. На програму зложилися: хорові точки дуже гарно виконаного місцевого міщанського хору під орудою о. Ю. Татомира; дуже гарне вступне слово парубка Тимка Канича; реферат студ. О. Татомира; декляміяка „Сліданки Тараса" і деклямації. Пєску „Сліданки Тараса", відіграла дітвора місцевої дитячої бібліотеки, яку веде студент О. Татомир. Незвичайно інтелігентна гра отих 13-14-літніх бойчуків, зробила на всіх присутніх незвичайно гарне вражіння.

Розвязання „Сокола". Львів, посвідство розвязало „Сокіл" у Лужку Горішнім, подавши як причину, що „Сокіл" „організував бойки", „уряджував маніфестаційні походи", „вправляв на військовий лад" і т. д. Проти цього внесено відклик.

Заборона шкільній дітворі брати участь у концертах у честь Т. Шевченка. Таку заборону видало староство у Турці, на внесення шкільного інспектора, для дітвори сіл: Лужок Горішній і Бусовисько.

—o—

СПОРТ.

СТЕП — БІЛИЙ ОРЕЛ І Б.

Змагання тов. відбудуться в неділю, 9. ц. м. о год. 9-ій рано на гранї Білого Орла на Клепарові.

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 6. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Субота, 8. квітня год. 7.30 веч. „Викрадення зі Сераю" оп. Доніцетті (премієра).

Театр Різнородностей.

Пятниця, 7. квітня год. 7.30 веч. „Михася та її мати".

Субота, 8. квітня год. 7.30 веч. „Михася та її мати".

Кіна.

АДРІЯ: „Король прерій та чорний мустанг" (Том Мікс).

АПОЛЬО: „Всім вільно кохати".

АТЛЯНТИК: „10-ий любко" (Анні Ондра).

КАСІНО: „Маски д-ра Фу Манчу" (Борис Карлов).

КОЛІСЕЙ: „Чотирьох волоцюгів", ревія „Коли військо йде, банда грає".

КОПЕРНИК: „Мумія".

МАРУСЕНЬКА: „Мумія".

МІРАЖ: „Доктор Джекиль і містер Гайд".

ОАЗА: Нечинне.

ПАЛЯС: „Переживання одної ночі", „Розвід в одній хвилині".

ПАН: „Райський птах" і ревія.

ПАСАЖ: „Кохання злочинця" та „Фліп і Фляп у чужинній легії".

ПРОМІНЬ: „Король Парижа", „Веселий вдовець".

СТИЛЕВЕ: „Тайна 6-х масок" і ревія.

УТІХА: „Душогубство при вул. Морг" і ревія.

ХИМЕРА: „Бльонд Венус" (Марлєна Дітріх).

Закордонне радіо.

Пятниця, 7. квітня 1933

Мор. Острава (263,5) 12.30, 20.00 Концерт, **Барі** (269,4) 20.30 Оп. музика, **Мілянo** (331,4) 21.00 Концерт, **Лайпціґ** (389,6) 20.00 „Княжна чардаша" оп. Кальмана, **Білгород** (429.7) 15.30 Нар. музика (гармонія), **Рим** (441,2) 20.45. 22.00 Концерт, 21.30 „Кароліна" ком. Ференца Герцега, **Лангенберґ** (472.4) 20.00 Вес. вечір, **Брюсель** (509.3) 18.45 Моцарт, **Мінхен** (532,9) 16.00 Спів у супроводі лютні, 19.25 Вес. авдиція, **Будапешт** (550.5) Військ. орхестра, **Харків** (937.5) 9.00 Гумор, сатира, 10.00 Концерт для дітей. 13.50 Солісти, 15.10 Етногр. концерт, 17.40 Мист. авдиція, 18.30 Концерт, 19.00 Симф. концерт із Української Фільгармонії.

Субота, 8. квітня 1933.

Братислава (279,3) 16.10 Концерт, 18.15 Гармонія, **Бреслява** (325) 20.00 Вес. програма, **Мілянo** (331,4) 20.45 „Княжна Голівуду" оп. Равцата й Льомбарда, **Штрасбурґ** (345.2) 16.00 Концерт, **Штутґарт** (360,6) 10.40 Пісні, 13.00 Спів, 18.40 Пісонька й танець Шварцвальду, 20.15 „Каліостро у Відні" оп. Р. Штравса. **Гельсінґфорс** (368.1) 18.40 Спів, **Берлін** (419) 20.00 Вес. опера, **Білгород** (429.7) 16.00 Нар. пісні, 16.30 Спів, **Брюсель** (509,3) 20.00 Вальонський фольклюр, **Відень** (518,1) 15.55 Пісні, 20.35 Оп. фантазії, **Харків** (937,5) 9.00 Оп. музика, 10.00 Музика, рецитації, 13.50 Квартет, 15.10 Фортепян, 18.10, 21.30 Концерт, 19.00 Концерт із театру „Березіль".

Львівське радіо.

Пятниця, 7. квітня 1933.

9.45 Богослужения з Волоської церкви у Львові, 12.10, 15.48, 18.25, 22.50 Грамофон, 15.35 Для дітей: „Весна на ставі", 16.40 „Хліб у житті людини", 17.00 Камер. концерт, Ол. Корнелівна (сопран), фортепян, флет, обой, кларнет, 18.00 Для матуристів: „Справа форми в світі організмів", 19.00 Діяльоги про книжку, 19.30 Відчит „Акт. Ліґа", 22.40 Спорт.

Субота, 8. квітня 1933.

12.10, 16.15 Грамофон, 13.15 Шк. поравок, 15.15 Господарський комунікат, 15.35 Для молоді „Мандрівка зорішними шляхами", 16.00 Фортепян, 16.20 Для матуристів: „Історія", 18.00 „Символізм як причина безконечности життя", 16.40 Про Бертранда Русселя, 17.30 Концерт, 17.40 Відчит, 18.25 Легка музика, 19.55 Здекласування, 19.10 Всячина, 19.30 На оланді, 20.00 Легка музика, 22.05 Шопенівський концерт, 22.40 Веснянi настрої добрячого зоольога, 23.00 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр в позабіржевих оборотах 8.87.75.

Золото: Доляри 9.06—9.08, франки 36—36.40; корони 37.30—37.80, дукати 83.90—84.30.

Срібло: Корони 0.29, фльорени 0.72, рублі 1.28.

ВАРШАВСЬКА БІРЖА.

Транзакції. Продажа. Купно.

Бельгія 124.50, 124.81, 124.19; Данія 174.25, 174.68, 173.82; Голяндія 360.25, 361.15, 359.35; Льондон 30.52—30.49, 30.65, 30.35; Нюйорк кабель 8.91.8, 8.93.8, 8.89.8; Париж 35.09, 35.18, 35.00; Швайцарія 172.30 172.73, 171.87; Італія 45.72, 45.94, 45.50; Берлін 211.25.

Акції.

Банк Польський 72.50.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітет 200 км. Ціни ринк.	золотих від	до
Пшениця дворська	32·—	32·50
Пшениця збірна	29·25	29·75
Жито одноціле	15·25	15·50
Жито збірне	14·50	14·75
Ячмінь двір. одноціле	13·50	14·—
Ячмінь на мливо	11·25	11·50
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замоклий	11·25	11·75
Кукурудза краєва	16·00	16·50
Бараболя промисл.	3·—	3·26
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	17·—	18·—
Горох пів-Вікторія	22·—	24·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	10·—	10·50
Вика чорна	9·50	10·—
Вика сіра	8·—	8·50
Сіно соломяне прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	11·50	12·—
Льон	37·—	39·—
Лубін синій	8·25	8·75
Ріпак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	5·90	6·—
Висівки пшеничні	6·—	6·25
Пшоно	29·—	31·—
Просо краєве	17·50	18·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв	75·—	80·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	33·50	34·00
Пшениця збірна	30·75	31·25
Жито одноціле	16·75	17·—
Жито збірне	16·—	16·25
Ячмінь на мливо	12·75	13·—
Овес збірний	12·—	12·50
Мука пшен. люксусова	60·50	61·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	33·50	34·00
Висівки житні	6,—	6·25
Висівки пшеничні	8·00	8·50
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	38·—	40·—
Пеницак ч. 10	28·—	30·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 6. IV.: масло 3.40, молоко 19, сметана 90, яйця 3.—. Тенденція на масло звишкова, на молоко і яйця удержана.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Дня 7. квітня н. р. в год. 6 **в** відбудеться вокально-музичний концерт в р-ханковій салі заведення СС. Василіянок при вул. Потоцького 96. Дохід призначений на будову церкви. 1684 3—3

В память 90-их роковин народження норвеського композитора Едварда Ґріґа відбудеться в малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка в год. 6-ій попол. Вечір в творів композитора у виконанні слевів Вищого Муз. Інституту ім. М. Лисенка. Музичну продукцію попередить вступне слово проф. д-ра Бориса Кудрика. Вступ вільний. Ціна програмки 30 сот. 1694

Заходом „Товариства Катехитів" у Львові відбудуться Реколекції для панів в днях 8., 9., 10., 11. квітня в Семинарицькій церкві у Львові при вул. Коперника ч. 36. Перша наука в суботу 8. IV. в год. 6.30 веч. Св. Сповідь в середу в 6-ій год. веч. Св. Причастя в четвер 12. IV. в годині 7.30 рано. 1693

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

АДВОКАТ

Др. Василь Паславський

отворив і веде адвокатську канцелярію в ДОБРОМИЛІ.

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ ЛЕҐЕНІВ, СЕРЦЯ І ШЛУНКА

Д-р Фелікс Ган

ЛЬВІВ, БАТОРОҐО 12, ТЕЛ. 84-45.

Пересвітлює Рентґеном.

ХТО ХОЧЕ МАТИ

білу, свіжу, делікатну церу — вживає

НЕВТРАЛЬНИЙ КРЕМ

з неперестарілих товщів, знеутралізований цитриново-помаранчевими соками. Хоронить від зморшок і нечистоти шкіри

з ДРОГЕРІЇ ПІД „КОТВИЦЕЮ"

Львів, ул. Кілінського 1

(напроти Віденської кавярні).

Згідно з вимогою § 49. т. 2. статуту проголошуємо

ЗВИЧАЙНИЙ ЗАГАЛЬНИЙ ЗІЗД „РІДНОЇ ШКОЛИ"

Українського Педаґоґічного Товариства, який відбудеться у Львові дня 24. квітня 1933 р. (понеділок) в салі при Стрілецькій площі ч. 8. (Доїзд з Головного двірця трамваєм 1 до Ринку, або 6 до Краківської площі).

Денний порядок:

1) Відкриття Загального Зізду. 2) Верифікація протоколу останнього Загального Зізду. 3) Звіт Головної Управи з діяльности за рік 1931-32 про стан шкіл народніх і захоронок, учительських семінарій, ґімназій, фахових шкіл Рідної Школи, про організаційні справи, підприємства, касове й білянсове замкнення за 1931-32. 4) Звіт Контрольної Комісії та уважан у справі абсолюторії Головній Управі. 5) Реферат на тему „Проблема розбудови шкільництва, нові програми навчання й виховання у зв'язку зі шкільною реформою" (виголосить інсп. В. Кузьмович). 6) Реферат на тему „Психотехніка" та її практичне прикладення в порадництві для вибору звання" (інж. Роман Білинський). 7) Вибір управних органів Т-ва: а) голови Т-ва (§ 42), б) 18 членів Головної Управи і 6 членів на їх заступників (§ 42), в) 5 членів Контрольної Комісії і двох їхніх заступників (§ 45), г) 5 членів Розсмного Суду (§ 47). 8) Указлення річної вкладки. 9) Внески й запити.

Початок Заг. Зізду 9. годину рано.

Право участи з рішаючим голосом мають відпоручники Кружків, вибрані Загальними Зборами Кружка (§ 26, уст. 4) та по одному відпоручникові від Ради уконституованих Повітових Союзів Кружків (§ 50). На кожних 50 членів Кружка припадає один відпоручник. Кожних 25 членів нової 50-ки уважатимуть за повну 50-ку. Кружок може мати найбільше 15 відпоручників, а мусить мати найменше одного (§ 26 і 50 статуту).

Відпоручники являються з писемними уповноважненнями від свого Кружка (§ 26). Передача уповажнення на іншу особу недозволена.

Якщо в год. 9. не буде на салі зумагального статутом числа відпоручників (100), то в 10 год. передполуднем відбудеться Загальний Зізд Товариства в тій самій салі і з тим самим денним порядком, без огляду на число присутніх відпоручників (§ 52 статуту).

Наради, реферати та дискусія будуть відбуватися в українській мові.

В 8. год. рано відправиться в церкві Успення Преса. Дізн при вул. Руській Богослужения за померлих Членів.

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ

Ілля Кокорудз вр. голова,

Д-р М. Коновалець вр., секретар.

XV. ЗАГАЛЬНИЙ ЗБІР СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ ПРИВАТНИХ СЛУЖБОВИКІВ „СУПРУГА"

відбудеться у Львові **дня 23. квітня в годині 9-ій рано в салі Т-ва „Бесіда" вул. Рутовського ч. 22** (Народній Дім), з таким порядком нарад: 1. Відкриття Збору і вибір голови Збору. 2. Верифікування протоколу з останнього Загального Збору. 3. а) Загальний огляд діяльности в р. 1932. б) Касовий звіт за 1932 рік. 4. Звідомлення з праць комісій. 5. Звіт Провірної Комісії з провірки діло- і книговодства за 1932 рік. 6. Дискусія над звітами і прийняття внесення в справі абсолюторії для Головної Ради і Провірної Комісії. 7. Вибір голови, 11 членів і 6 заступників членів Гол. Ради і 5 членів Пров. Комісії. 8. Уставлення висоти членської вкладки на 1933 рік і ухвалення бюджету та пляму праці. 9. Внесення і запити. 10. Замкнення Загального Збору. — Якщо в означеному часі не явиться на Зборі одна третя частина всіх членів, потрібна до правосильности нарад, відбудеться в годині 10 рано того самого дня в тій самій салі і з тим самим порядком нарад другий Загальний Збір, який рішатиме без огляду на число присутніх на Зборах членів. — Право участи в Загальнім Зборі має кожний член, що вирівнив членські вкладки по кінець місяця січня 1933 року (§ 10 статуту). У Загальному Зборі Союза беруть участь усі члени особисто або через повновласників, як під а) і б): а) членів Союза, що замешкалі в місцевості, де відбудеться Загальний Збір Союза можуть заступити повновласники одначе з тим, що повновласник той може заступити на Зборі крім себе лише двох членів Союза; б) члени Союза, замешкалі в інших місцевостях можуть бути заступлені через повновласників, якими можуть бути місцеві члени Союза, або й інші його члени. В першому випадку повновласник може заступити крім себе 10 членів, а другому — двох членів. Правні особи заступають на Зборі законні повновласники (§ 14 ст.).

Львів, дня 2. березня 1933 року.

Головна Рада „СУПРУГА".

НА СВЯТА найліпшу вудженину поручає фірма МИХАЙЛО КРАНЦ, Львів ул. Краківська 14. 1667 4—5

Присилайте передплату!

Подяка.

Невблаганна смерть несподівано вирвала зпоміж нас дня 17. березня 1933 р. нашого Найдорожчого Мужа і Батька бл. п. о. **Тому Бородайкевича,** емер. катехита в Тернополі, полишаючи нас у важкій жалобі і смутку, в якому зазнали ми особисто і письменно так багато співчуття, потіхи і чемностей від численних ближчих і дальших наших знайомих, яким складаємо одним нашу найщирішу подяку.

Передовсім дякуємо Впрп. о. Ст. Ратичові, катихитові, за часті відвідини і потішення Найдорожчого Покійника та помічі Йому Найсв. Тайнами, за влаштування похоронів, а також за піддержку нам і слова потіхи; В. П. П. Д-ру Вол. Чубатому за всі можливі зусилля здержати при житті; відтак Впрп. о. Канонікові Вол. Громницькому за передостанні відвідини Покійника, улаштування, провід і торжественну відправу похоронів, які зібрали багатотисячних учасників у вечняткову чудовім весняним дні сумних похоронів; усім місцевим і позамісцевим Впрп. Отцям Духовним, зокрема Впрп. о. Канонікові Ратушному, місцевому лат. парохові і Впрп. Отцям лат. обряду за похоронні відправи, молитви і Служби Божі та провід Найдорожчого Покійника на місце вічного спочинку; О. Сов. Т. Сембові, катихитові, за жалібну проповідь у церкві, а о. Ст. Вонсові, парохові Ігровиці, за нестримні прощальні слова вдячности ученика над могилою Покійного учителя-катихита; В. П. П. Ст. Шутовському, управителеві церк. хору, всім Членам хору і Дикам за звеличання похоронів величавим співом; хорові укр. коед. ґімназії р. Ш. під орудою В. П. П. проф. Т. Ковальського і хорові учеників III-ої ґімназії під орудою В. П. П. проф. Поплавського; ВП. ПП. Директорам: Кужилеві, Лещинському і Питлеві, всьому ВП. Учительському Зборові місцевих шкіл і ґімназій, усій шкільній, ґімназіяній Молоді, яка під проводом своїх ВП. ПП. Директорів і ВП. Учительського Збору брала збірну участь у похоронах; всім церковним Брацтвам і Товариствам, зокрема Марійському Брацтву Пань і Слуг, що з церковними прапорами і світлом у руках відпадали останню прислугу своєму основникові і першому провідникові; всім Вірним нашої парохії, всім ВП. Громадянам, Мешканцям нашого міста, всім з ближької і дальшої околиці, всім, що нас відвідували, устно і письменно потішали, співчували в нашім горі, всім, що непоглядною масою брали участь у похоронах, причинились або бажали причинитись до їх звеличання, всім, хоч їх не знаємо, складаємо найщирішу подяку і просимо Бога, щоб всіх труд і добру волю сторицею нагородив.

Тернопіль, у березні 1933 р.

Юліяння, дружина,
Лев, Іван, Роман і Николай, сини.

ГАРНА кімната з окремим входом з харчем або без до винайнялення. Листопада 17, II. поверх праворуч. 1—1

А. Бенконка-наслідник

А. Лопушанський

ЛЬВІВ, ПЛОЩА МАРІЙСЬКА 8.

тел. 16-16.

поручає по конкуренційних цінах:

Фарби, лякери, покости, господарські артикули.

Прибори більярдові, кулі і кругай.

Штучні вогні.

Приладдя до риболовлі. Косметику.

Богатий вибір артистичних фарб.

П. С. К. у Тернополі отсим оголошує

КОНКУРС

на крамаря до кооп. крамниці на селі

Умови: вистарчаюча освіта (не менше народньої школи), добра практика і уміння поводитися по кооперативному з людьми, а також сприт і охайність. Бажане знання як вести хор або орхестру.

Оферти з докладним описом життя і дотеперішньої праці надсилати на імя Дирекції ПСК. у Тернополі, вул. Міцкевича ч. 11. 1690

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає такі свої видавництва:

Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Algemeiner Wegweiser Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видавництв:

BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41

У листах треба зазначувати:

Ausland-Abteilung. Місця платности в Польщі: Банк для торговлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО ч. 200.496). Почтове конто в Берліні: Berlin, N-o 3.111. 13—7

За редакцію відповідає **Олександер Костик.** Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 89 (13.320). Львів, неділя 9. квітня 1933. Рукописи оплати карбасово русявітем. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·00 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Рузвелт запрошує Анґлію, францію та Німеччину.

Президент Зл. Держав Рузвелт з огляду на те, що світова господарська конференція покищо проволіклася, запросив Анґлію, Францію та Німеччину до Вашингтону на наради, щоби найти способи для поборювання господарської кризи. Французьким делегатом на цю конференцію буде мабудь Еріо.

ЩО МОЖЕ ВИКЛИКАТИ ПЕРЕВОРОТ В РАДЯНЩИНІ.

Букарештенський щоденник „Куренгуль" приносить з Берліна вістку, нібито Гітлєр заявив на довірочній конференції представникам чімецької преси, що німецький уряд задумує викликати переворот у Радянщині та знищити комунізм в його центральному осідку. Задля цього уряд буде піддержувати український рух. Створення незалежної української держави може привернути рівновагу в Европі. На думку румунського інформатора Гітлер віддавна заявився великим прихильником українців, приложивши у своїх публікаціях багато уваги українським справам.

Чехословаччина виступить із Ліги Націй.

Мале почвірне порозуміння.

З Праги повідомляють: Міністр закордонних справ Бенеш заявив, що Чехословаччина виступить із Ліги Націй, колиб пакт 4-х держав постановляв, що справу ревізії мирових трактатів мають поставити поза Лігу Націй. Рівночасно хоче він. Бенеш утворити мале почвірне порозуміння з Малої Антанти та Польщі.

ФРАНЦУСЬКО-РАДЯНСЬКІ СИМПАТІЇ

На основі інформацій париського кореспондента „Ізвестій" в колах французької радикальної партії, що гуртується довкола Еріота, лансують таку формулу: Перший плян Еріота признав радянську владу, другий зробив з нею пакт про неагресію, а третій зробить вирішний крок на шляху французько радянського зближення.

„Ізвестія" повідомляють, що на думку французьких політиків французько-радянське порозуміння є одиноким способом забезпечити европейський мир на довгі літа.

„Правда" називає проект відповіди французького уряду на англійську ноту в справі пакту чотирьох держав безпощадною критикою нового пляну поділу Европи.

ГІТЛЄРИЗМ У РУМУНІЇ.

Провідник румунської антисемітської партії проф. Кузе оголосив у віденському гітлєрівському органі „Естеррайхіше Тагес-Цтг." статтю, в якій доказує, що румунські партії повинні ставитися ворожо проти жидів, бо вонк є розсадниками комунізму в Румунії. Настрій Румунії супроти гітлєрівської Німеччини показався у Яссах, де професори румунського університету влаштували похід, підчас якого кричали: „Хай живе Гітлер", „Хай живе Кузе" і т. п.

В Румунії є штурмові курені, зорганізовані на зразок гітлєрівських, що формують характер молоді. Фашизм є вправді спеціяльністю італійською, зате гітлєризм дає основну тезу, яку можна стосувати в кожній державі. Мусоліні ставиться байдужо супроти жидів, зате Гітлер зміркував жидівську небезпеку і виступив проти неї з цілою енергією.

ДАЛЬШИЙ НАСТУП ЯПОНЦІВ.

З Мукдену повідомляють, що японський наступ у провінції Джагар розвивається некорисно для китайців. Відділи японської кавалерії розпочали марш на Далянор, головне місто провінції, й заняли кілька місцевостей. Японські війська находяться у віддалі 200 км. від Далянору. Китайці ставлять дуже слабий опір.

ЕМБАРҐО НА БІЛЬШОВИЦЬКІ ТОВАРИ.

ЛЬОНДОН, 7. 4. ПАТ. Палата громад приняла в 3. читанні 291 голосами проти 41 проект закону, який уповажнює уряд увести ембарго на товари більшовицького походження. Консерватисти та ліберали голосували за урядом, представник партії праці Ленсбері заявився проти уряду, та сказав, що всю цю працю вели зле від початку до кінця.

БАНКОВА РЕФОРМА В НІМЕЧЧИНІ.

Президент Німецького Банку д-р Шахт сказав, що тепер переведуть банкову реформу та що німецьке господарство зуміє оздоровитися власними силами та що Німеччина буде платити всі приватні довги.

НІМЕЦЬКА МАРКА ПАДЕ ЗА КОРДОНОМ.

На варшавській біржі у пятницю нотували дальший спадок німецьких паперів і то в девізах і валюті. У приватних оборотах марку нотували 209.70. Ще більше обнизилася девіза на Берлін, а саме на 1 і пів проц. Подібне ослаблення нім. марки нотують і інші закордонні біржі.

ЗАВОРУШЕННЯ В ЛІМБУРЗІ.

БЕРЛІН, 7. 4. ПАТ. Вольфове бюро повідомляє про заворушення в Лімбурзі: Під натиском юрби бурмістр міста та предсідник міської ради, оба члени центру, подалися до димісії та віддалися під охорону пробоєвих відділів. Юрба вдерлася до будинку повітової управи, понищила уладження та прогнала службовців із бюр. Супроти ляндрата заняли грізну поставу. Заняли теж будинок Каси Хорих і усунули дирекцію з будинку. До таких самих подій прийшло в будинку скарбового уряду. Надпрезидент регенції вислав до Лімбурга з Франкфурту н. М. скріплений відділ поліції, який з помічними відділами патролює на вулицях.

БУВШ. МІНІСТР ҐЖЕСІНСЬКИЙ ЗРІКСЯ МАНДАТУ.

З Ціріху повідомляють, що бувш. президент берлінської поліції та міністр Ґжесінський (польський жид) який тепер живе у Швайцарії, в якого недавно виключили з 90 засідань райхстагу, зрікся мандату до пруського сойму.

ОФІЦІЯЛЬНО СКАСУВАЛИ ПРОГІБІЦІЮ.

У кільканацяти стейтах Зл. Держав із днем 7. квітня скасували прогібіцію на пиво та почали його продавати. В Нюйорку за вчорашній день випили 400.000 бочок пива. На вулицях Нюйорку з того приводу карнаваловий рух.

ПІСЛЯ ЗАГИБЕЛІ „АКРОНУ".

З Ню Йорку повідомляють, що ґаздання за останками кермовика „Акрон" не принесли досі успіху. Видко буря загнала його на середину Атлянтійського Океану. Не виключене, що на бальоні находиться ще якась частина залоги. Тимчасом найближчого понеділка розпічне пробний лет кермовик „Мекон", якого будову викінчили на днях. Він зовсім подібний до „Акрона", тільки не знати, чи постигне його подібна доля. На всякий випадок американський уряд рішив не будувати більше кермових бальонів.

По широкому світі.

Польський посол у Берліні зложив пятий раз демарше в міністерстві закорд. справ у справі відшкодування для польських громадян.

— У французькому порті Брест сконфісковано німецький корабель під замітом шпигунства.

— В Німеччині має появитися закон, що забороняє лікарям жидам лічити нежидів.

— Еспанський найвищий трибунал наказав карне поступовання проти б. короля Альфонса за фальшування документів.

ПОСОЛ ОВСІЄНКО НЕ БУВ У БЕЛЬВЕДЕРІ.

Один варшавський часопис приніс вістку, що більшовицького посла Овсієнка приняли в Бельведері та що він мав довшу розмову з Пілсудським. Із цього згаданий часопис робить висновки, що так затіснилися польсько-більшовицькі взаємини. З Варшави заперечують цю вістку. Можливо, що Овсієнко на днях матиме таку авдієнцію.

ПРОТИ ОБМЕЖЕННЯ СВОБОДИ КООПЕРАЦІЇ.

Б. президент польської республики Ст Войцеховський, відомий теоретик кооперації оголосив у кооперативному двотижневику „Сполем" лист, що торкається вправді кооперації, однак має політичний характер і то в опозиційному дусі. Б. президент виступив проти зміни кооперативного закону, що обмежує автономію кооперативного руху, узалежнюючи ревізійні союзи від міністра скарбу. Тим способом Польща, як пише автор, тратить симпатію західньо-европейської демократії. Теперішній режім веде до механічного узалежнення всього і всіх від бюрократії.

ЦІКАВИЙ ПРОЦЕС.

На лаві обвинуваченых окружного суду у Львові засяде в найближчих днях комуніст Вільгельм Штрасер, що відбуває тепер кару 5-літної вязниці в Бригідках. Відповідатиме за те, що підчас судової розправи 23. січня ц. р. на питання предсідника, чому будучи жидом, демонстраційно промовляє в суді по українськи, хоч не знає добре тієї мови, відповів рішучо: „Польську мову знаю краще ніж українську, одначе говорю по українськи, бо хочу тим способом задокументувати, що відповідаю на українській землі". Прокуратура добачила в тих словах переступство з арт. 152 к. з., який звучить: „Хто публично зневажає або глузує з польського народу або держави, підлягає карі вязниці до трьох років". Процес викликує загальне заінтересування.

ПАТ СКАРЖИТЬ ЗА БРУХОВИЦЬКІ СФІЛЬМУВАННЯ.

Підчас льокальної візії в Бруховичах зробили теж фільмові знимки, які висвітлюють у львівських кінах п. з. „Процес Ґоргонової". Тепер дирекція Польської Аґенції Телеґрафічної заскаржила варшавського фотографа Фукса, який поробив згадані фільмові знимки. Справу передали прокуратурі львівського окружного суду.

СПОРТ.

УКРАЇНА — ПОҐОНЬ (СТРИЙ).

В неділю, 9. ц. м. відбудуться між цими дружинами змагання за мистецтво А-класи в год. 11-ій передполуднем на грищі Чорних. Попередять змагання молодших дружин. Україна виступить у зміненому складі зі Скретотою в оборонї. Склад буде такий: Бутель; Скретота, Воробець; Підлісецький, Кіцила, Цимбала; Лапчук, Матоцький, Кальош, Ґоцький, Максимів. Ціни місць: трибуна 1.50 зол., партер 1 зол., для членів: трибуна 1 зол., партер 0.50 сот.

„МАСАРИКОВЕ ҐРИ".

„Масарикове ґри" — це найважніша легкоатлетична імпреза в Чехословаччині, яка перетворюється повсіли у велике міжнародне спортове свято. В днях 7. і 8. червня ц. р. як продовження легкоатлетичних змагань відбудеться міжнародній плавацький турнір. У рямцях тієї імпрези відбудеться меч у плавацьких скоках Анґлія — Чехословаччина, а також міжнародні перегони на 400 метрів довільним стилем за велику нагороду м. Праги. На ті змагання приїдуть найкращі плаваки Европи.

ОЛІМПІЙСЬКІ ІҐРИЩА 1944 Р. У ПРАЗІ?

Чеський олімпійський комітет рішив у порозумінні з централею чех. Сокола зголосити на руки міжнародного олімпійського комітету внесення доручити йому організацію олімпійських іґриш у 1944 році. Ті іґрища відбувалисьб у Празі.

Вісти з Далекого Сходу.

Недавно нотувало „Діло" на своїх сторінках деякі вісти з Д. Сходу на підставі 2-ох перших чисел українського двотижневика „Листи з Далекого Сходу", що виходив у Харбіні. Сьогодні отримали ми дальші 3 числа, з них 5—6 як подвійне, за час від 1. VI. до 15. VII. 1932 р. З долученого листа довідуємося, що: „Листи з Д. Сходу" не витримали. Після надрукування 5—6 числа прийшлося видання припинити наслідком недостачі грошей. На місце „Листів" почав виходити з вересня 1932 р. тижневик „Манджурський Вістник" під редакцією і на грошові засоби п. І. Світа.

Третє число начинається „Оглядом українського громад. життя на Д. Сході". Редакція начинає друк праці М. Л-ка, яка була поміщена в календарі „Нова Україна" за 1921 р. і була доведена до кінця 1921 р. На основі зібраних матеріялів заповідає редакція друк дальшого огляду від 1921 р. по найновіші часи. На жаль передрук „Огляду" кінчиться на звіті з III-го Українського далекосхідного Зїзду в Хабаровську з 7. IV. 1918 р. і наслідком припинення „Листів з Д. Сходу" не маємо можности познайомитися з історією громадського життя українців на Д. Сході з найцікавіших, бо повоєнних часів.

Хроніка нотує появу першого часопису в українській мові „Соціялістична Перебудова" в березні м. р. в Хабаровську та повідомляє, що 48 районів на Приморщині переводять на українські основи, як діловодство, школи і т. д. згідно з постановою Далькрайісполкому. В Харбіні засновано філятелістичне т-во, що має між іншим, багато звязків з японцями. Адреса: **The Ukrainian Philatelic Society in Asia, P. O. Box 87, Harbin, Manchuria.**

На початку травня м. р. прибула до Харбіна окрема комісія Ліги Народів з лордом Литтоном. Українська делегація в складі інж. Кулябко-Корецького, Ф. Даниленка і В. Опадчого одна з перших отримала авдієнцію, яка тревала 2 години. Делегати передали комісії меморіял зі знимками. Цьогож дня кореспондент лондонського „Таймс"-а передав телеграфічно своїй редакції зміст домагань українців. Ще до приїзду комісії Ліги Народів вручила делегація меморіял ген. консулеві З. Д. Америки п. Хенсонові, як голові дипльоматичного корпусу та поінформувала його про справи українців на Д. Сході. Також меморіяли вручено консулям: японському, англійському, французькому, польському, італійському та німецькому.

Дня 6. VI. м. р. відбулося плєнарне засідання Укр. Нац. Гром. К-тету, на якому голова інж. Кулябко-Корецький зложив звіт з праці президії. Цьогож дня вечором у салі „Господа Польска", на запрошення польського гуртка сходознавців, мала інж. Олена Рейтер виклад в українській мові на тему: „Національно-історичні риси українського народу". В 10. числі польської газети „Лісти Харбіньске" появилася стаття Л. Бартольда: „Велика праця" під адресою українців, в якій автор пригадує українцям необхідність всебічної організації та боротьби за свою державну незалежність. Другий автор Г. Бенчковська у статті: „Т. Шевченко та Нарід Польський" доказує, що наш поет був приятелем польського народу.

Дня 12. VI. м. р. були сходини членів філії Т-ва „Просвіта" в Харбіні, на яких, на підставі реферату голови І. Паславського порушувано всякі злободенні питання. 16. VI. м. р. відбулося засідання Ради філії Т-ва „Просвіта", на якому, між іншим, рішено заснувати в Харбіні відділ „Союзу Українських Письменників і Журналістів" та започаткувати організацію культурної співпраці з народами, які мають такі самі стремління, що й українці.

Часопис нотує й сходини Української Чит. Громади, театральні вистави, подає цифровий звіт із 6-тилітньої праці філії Т-ва „Просвіта" у Харбіні, веденої в незвичайно важких умовинах, праці гуртка ідейних людей, що зі самозапереченням тримають високо національний прапор. Праці вбрід, але нема людей. Необхідний часопис, хочби й двотижневик, але і цей мусів впасти. А треба було тільки 300 передплатників по 1 дол. на рік. І цих редакція не найшла.

М. Брилинський.

Українське Гігієнічне Товариство.

Огляд діяльности.

Наше „Українське Гігієнічне Товариство" заслуговує на те, щоби стало всенародним товариством, щоби числило тисячі членів, а свої філії мало в кожній українській місцевости. Так є в інших народів. У нас, на превеликий жаль, до цього ще дуже далеко.

Останні Загальні Збори У. Г. Т., що відбулися 19. березня ц. р. у Львові в салі „Української Бесіди" стягнули не більше як 50 членів. Всіх членів числить У. Г. Т. загалом 309 (з того у Львові 215 і в 6 філіях 94). Серед львівських членів було: 89 студентів, 60 лікарів, 49 учителів і урядовців, 18 селян, 2 священників і 2 інституції.

Звіт з діяльности за час від 22. травня 1931 р. до 18. березня 1933 р. виказав неабиякі успіхи.

Праця велася в Секціях У. Г. Т. Дуже живою була *Пропагандова Секція*, яка в 1932 р. влаштувала у Львові і львівському повіті 109 викладів, поясняваних таблицями і світляними образами (про туберкульозу 25, венеричні недуги 2, діточі недуги 2, першу поміч 20, гігієну жінки 3, догляд за хорими 8, боєві отруйні гази 5, заразливі недуги 7, анатомію і фізіольогію 18, загальну й особисту гігієну 11, гігієну праці 3, алькоголізм 2, сказ 3). Виклади на подібні теми влаштовувало У. Г. Т. також на провінції, а саме: в Теребовельщині 31, в Долинщині 12, в Тернопільщині 5, в Золочівщині 3, в Сокальщині 27, в Мостах Великих 3, в Бобреччині 5, в Цеброві 3, в Товмаччині і Отинії 13, в Станиславівщині 5. Крім того в порозумінні з У. Г. Т. виголосили студенти медицини 52 виклади.

Дальшим засобом пропаганди гігієни були санітарно-гігієнічні курси, які влаштовувало У. Г. Т. на пропозицію різних товариств. Викладали: д-р Берест, д-р Кордюк, д-р Кущик, д-р Любчак, д-р Осінчук і д-р Софія Парфанович.

В останніх часах іде підготовча праця зорганізування курсу гігієністок, які могли би заняти санітарною опікою над шкільною дітворою повз школою.

У. Г. Т. влаштовувало *мандрівні гігієнічні виставки* в Золочеві, Тернополі, Теребовлі, Мостах Великих, Жовкві і Збоїсках к. Львова при допомозі місцевих організаційних комітетів. На виставках були образи, таблиці й експонати, що пояснювали туберкульозу, боротьбу з алькоголізмом, особисту гігієну, гігієну сільської праці, охорону дитини й матери та поміч у наглих випадках. Такі вистави оглядало від 1.000—10.000 осіб.

Дальшим засобом пропаганди гігієни були *популярні видання*. За звітовий час видало У. Г. Т. такі книжечки: 1) „Звіт з діяльности У. Г. Т. за р. 1930—31". 2) „Туберкульоза дитячого віку" д-ра Береста. 3) „Про рака" д-ра Бурачинського. 4) „Як оздоровити наш побут" д-ра Кущика. 5) „Суспільна гігієна в наших умовинах" д-ра Філяса. 6) „Здорова хата" д-ра Осінчука та 7) „Туберкульоза і боротьба з нею" д-ра Осінчука.

У. Г. Т. поширювало *гігієнічні гасла через пресу*. З тою метою за звітовий час помістило 40 статтей і дописів на різні актуальні гігієнічні теми в усіх наших часописах і журналах.

Провідником і опікуном *туберкульозної секції* був голова У. Г. Т. проф. д-р Маріян Павличшин. Головним завданням секції була опіка над *туберкульозним диспансером*. Працю диспансера утруднювало те, що він містився до грудня 1931 р. в домівці „Народньої Лічниці". В грудні 1932 р. проф. Павличшин перенїс диспансер до прегарної власної домівки при вул. Уейського ч. 14, та вивінував його в повний інструментар а рентгеновим апаратом включно.

У звітовому часі оглянено 645 хорих, в тому поворотних 97 хорих, а серед них 82 з отверток туберкульозною, небезпечною для окруження. Сестра переводила обслід у 62 випадках дома. У диспансері працював 1 лікар безінтересовно.

На окрему увагу заслугує *секція дівочого виховання*, яка піклувалася кліматичною станцією на Соколі в Підлютім і спортовою порадньою.

Кліматична станція на Соколі містилася в будинках побудованих на прегарній поляні серед листастих і чатинних лісів гр.-кат. Митрополії у Львові. З кліматичної станції користали хлопці й дівчата (на перемїну) під педагогічним проводом фахових учителів та під постійною лікарською опікою. У 1931 р. було в липні 28 дівчат і в серпні 21 хлопців. В 1932 р. було в липні 30 хлопців і в серпні 59 дівчат. Побут з цілим удержанням коштував тільки 45 зол. від особи. Щоденна ранішня руханка, легко-атлетичні вправи, спортові гри й забави, сонячні, воздушні й річні купелі, прогульки при здоровому харчі вплинули дуже корисно на учасників. Всі осмалилися на волї й сонці і — за виїмком одного — всі прибули на вазі по 2, 3, 4, і 5 кг., а огрудля розрослися на 1—2 цм. І ніодин не хорів.

Кліматична стація на Соколі тепер поширена і може помістити 150 осіб. Цього року на першу чергу приходять дівчата, а на другу хлопці.

Спортово-лікарська Порадня У. Г. Т. міститься у Львові при вул. Ходоровського ч. 15. (в домівці „Порадні Матерей") і відчинена 3—4 рази в тиждень. Яка вона важна — найкращий доказ вислід обслїду, а саме: на 207 оглядин видали там: 1) заборону ставати до змагань 4, 2) частинну заборону спортових вправ 16 і 3) заборону всяких спортів 20, отже разом 40 особам. Інакше ті особи вживали би спорту зі шкодою для власного здоровля, а може й з небезпекою для життя. Тому недобре роблять ті, що залюблені в спорті не хотять піддатися оглядинам з остраху, що лікар може заборонити їм займатися якимсь улюбленим спортом.

У. Г. Т. має 6 філій а саме: в Теребовлі (голова д-р Тома Воробець), в Тернополі (голова д-р Яворський), в Сокалі (голова д-р Олександер Пелех), в Мостах Великих (голова о. Юліян Гумецький), в Станиславові (голова д-р Ярослав Грушевич) і в Коломиї (голова д-р Володимир Білозор). Засновуються нові філії: в Яворові, Судовій Вишні і Лопатині.

Оце коротке зістановлення великанської і корисної праці, яку провадить У. Г. Т.

Памятаючи правду, що „в здоровому тілі — здорова душа" — треба доконче приєднувати для У. Г. Т. якнайбільше членів, тим більше, що членська вкладка 3 зол. а для студентів, селян, робітників і незаможних тільки 1 зол. на рік при одноразовому виписовому 1 зол. приступна для кожного. Цією справою повинні занятися всі, яким на серці лежить добро, сила і здоровля українського народу. Адреса „Українського Гігієнічного Т-ва": Львів, вул. Клушинська, ч. 3.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Нове українське підприємство.

Відкриття похоронного заведення „Харіс".

Кілька днів тому відкрили й посвятили в домівці при вул. Корнякгів ч. 3 (Нар. Дім від Преображенської церкви) перше українське похоронне заведення „Харіс", основане великим вкладом грошей і заходів „Брацтва Доброї Смерти" при церкві св. Петра і Павла на Личакові.

Коли зважити, що українці, яких польська магістратська статистика начислює у т. зв. великому Львові на 65 тис. голов, мають щоденно кілька похоронів і що ці похорони влаштовувалися досі заходом польських похоронних заведень, то треба признати, що основання „Харісу" — дуже актуальне й доцільне. Три польські похоронні заведення (Конкордія, Здоп та Елізіюм) забирали з українських кишень річно щонайменше за похорони 100 тис. зол., які пропадали для нас безповоротно; у висліді ціх польські похоронні заведення, приймаючи працівників та обслуговуючи клієнтів, кормувались часто шовіністичними методами, вимагаючи в першому випадку навіть від носіїв домовин переходу на польське, в другому демонструючи свою „польськість" навіть у хаті небіжчика, навіть при переносі його у могилу. Це й не диво, коли зважити, що українці були змушені йти до цих заведень клієнтами з недостачі свого власного такого заведення.

Коли зявилася думка основати „Харіс" і польські похоронні заведення побачили, що українська клієнтеля стане їх оминати, намагалися вони з усіх сил перешкодити заснуванню цього підприємства. Про все те, про т. зв. урядові і приватні перешкоди, міг би сказати багато гуртом осіб, що безпосередньо проводив думку основання „Харісу" в діло.

Сьогодні „Харіс", перше українське похоронне заведення, істнує і розвивається. Покищо дає працю 30-ом українцям, має першорядний виряд та обслугу, дешеві ціни і великі пляни на дальшу розбудову сього підприємства.

Від українців, що на випадок смерти найближчих памятатимуть про це своє заведення, яке перебере на себе більшість їх клопотів у звязку з похоронами, залежне істнування й розвиток цього потрібного українського підприємства.

За океаном.

Співак Ординський вибрався в артистичну подорож.

Загально знаний українській громаді в Америці артист-співак Петро Ординський вибрався в половині березня ц. р. в артистичну дорогу до понад сотні українських громад Злучених Держав і Канади. Свою туру розпочав з днем 12. березня і продовжатиме її аж до літа. Є це в дійсности патріотичне підприємство, з огляду на ціль, на яку піде дохід з його виступів. Школа танків Василя Авраменка приготовляє здвиг танцюристів у Шикаго, щоби виступити з відповідною програмою в Солджерз Філд, на так званий „Український День" у часі світової вистави в Шикаго. Тому, що під теперішній час українське громадянство заняте складанням жертв на будову павільону, годі просити ще окремої допомоги для виступу школи Авраменка. Отже треба було постаратися про сфінансування цього виступу в інший спосіб, а саме через улаштування цілої низки артистичних виступів. Арт. Ординський піднявся радо цього важкого діла в переконанні, що громадянство радо повитає такий спосіб співпраці наших артистів для вищої цілі. Разом з п. Ординським виїхало ще двох молодших громадян з виставою фільми для уріжнороднення програми. П. Ординський знаний зі свого милозвучного барітонового голосу, яким чарував публику як соліст Національного Хору Кошиця, а останнього року як соліст другого хору Кошиця, коли цей хор обїздив Злучені Держави з нагоди двістиліття народження Юрія Вашингтона.

Про творчість М. Гайворонського.

У нас була вже коротка замітка про концерт, присвячений творчости М. Гайворонського, що відбувся недавно в Ню-Йорку головно з ініціятиви д-ра Л. Мишуги. В замітці тій, яку ми повторили за одною амер.-українською газетою, не було згадки про те, що реферат на тому концерті виголосив саме д-р Лука Мишуга. На превеликий жаль, нема у нас спеціяльного музичного органу (на 7 міліонів українського населення!), який би той цінний реферат, що в нього його автор вложив стільки праці і знання, надрукував і познайомив таким чином широкий український загал із творчістю М. Гайворонського.

З відчитової салі.

За моральну і матеріяльну опіку над нашим промислом.

Те, що справа заснування нашого Промислового Банку знову найшлась на порядку дня, вказує, що брак його відчуває наш господарський організм дуже сильно. Кажемо знову, бо вже в часі світової війни були спроби покликати до життя фінансову інституцію, якої операції дотичилиб виключно промислу. Цим разом взялись за діло інжиніри і повели підготовчу акцію.

Одним із виявів цієї акції був учорашній дискусійний вечір у Техн. Т-ві. Явились на ньому головно члени Т-ва, хоч були і гості, що стоять осторонь професійної інжинірської організації. Були теж представники нашої преси („Діло", „Новий Час", „Нова Зоря", „Наш Прапор").

Субстратом для дискусії послужив реферат **інж. Ольхового,** цікавий не тільки своїми тезами, що мали доказати необхідність заснування Пром. Банку, але також оглядом цілости української банкової справи. Все те виголошене з темпераментом могло справді зацікавити авдиторію (шкода тільки, що не таку численну, якби бажалось). Прелегент спинився над операціями існуючих банків, над їхніми оборотовими капіталами і позичковою спроможністю і підкреслив, що всі вони наставлені на кредит для фізичних осіб, а не на піклування промислом. З конечности господарське наше життя мусить сягати до чужих банків, які через те уфундувались у великому числі на землях, заселених нашим народом. Наслідки такого стану річей — очеайнді. Та наші господарські категорії вимагають окремої фінансової установи не тільки на те, аби вона постачала кредит існуючому промислові, але теж аби, йдучи за німецькими зразками, **творила** промисл і причинялась до зароджування нових його ділянок.

Завдання нового банку — по словам інж. Ольхового — булиб ось-які: 1) утримувати постійний звязок із нашим промислом; 2) слідкувати за госп. кон'юнктурою і підтримувати приватну чи збірну ініціятиву там, де будуть сприятливі умовини; 3) посередничити поміж промислом і торговлею; 4) налаштати справу грошевих розрахунків; 5) кредитування. Прелегент порушив далі справу зібрання початкового уділового капіталу, ощадностей і взагалі фондів, що далиб матеріяльну базу під фінансову діяльність майбутнього банку. Він виявив теж дивну для багатьох осіб справу 10.000 зол. уділового капіталу, що її вважають ініціятори покищо мінімумом, без якого оснування нової кооперативи взагалі буде безпредметове. Очевидно, що тіж ініціятори надіються зібрати бодай 50.000 зол. на уділи. Вкінці бесідник порушив багато інших справ, звязаних з реалізацією важної ідеї банку, підкреслюючи, що для ініціяторів, чи пак для Техн. Т-ва, важно також почути думки зібраних членів і гостей.

Дискусія була дуже жива, при чому рівень її був високий. Голос забирали: дир. Творидло, інжиніри: Крохмалюк, Бричко, Несторович, Білинський, Дурбак, д-р Федів і інші. Відчитаний був теж лист дир. Коренця, який не міг явитись особисто. В цьому листі пропонував він не говорити нової фінансової установи, а тільки щось у роді польської „Ліґи помощи пжемисловей", яка подбала би за те, аби наші банки створили спільно фонд, призначений на кредити для промислу. Опоненти думок референта (інж. Дурбак і ще дехто) приймили ідею дир. Коренця, підчас коли більшість не годилась з нею. Ця більшість уважала, що існування окремої інституції для промислу є важним і пекучим постулятом нашого господарства.

В. Н-вич.

Відозви й комунікати.

Відозва Богословського Наукового Товариства.

Дня 16. грудня 1933 р. минає 10 літ від заснування Богословського Наукового Товариства, одинокого українського Товариства, що займається перш усього богословською наукою.

За час свого існування Товариство гідно сповняло і сповнило своє завдання: „гуртувати в українськім народі наукові богословські сили, плекати богословську науку, дбати про вищу богословську освіту Духовенства" (2 а, б, в статута). Доказом нехай послужить факт, що в Товаристві є вже згуртованих 31 дійсних членів, яких обовязком є научною роботою причинятися до розвитку Товариства і поява 10 томів научного журналу „Богословія", з яких кожний том має пересічно 300 стор.; у тих томах поміщено около 85 научних розвідок і статтей, що з них около 50 було присвячених темам з нашої історії або опрацьованню питань, які безпосередньо торкаються нашої Церкви; доказом є також 13 томів зі серії „Видання Богословії" та 5 томів зі серії „Праці Богословського Наукового Товариства", а вкінці і бібліотека Товариства, яка нині начисляє поверх 10.000 томів. Осяги Т-ва, як уже з тих кількох дат видно, мимо дуже скупих фондів і матеріяльної скрути, значні. Тому й не диво, що нині Богословське Наукове Товариство і його видання тішаться доброю славою у наукових кругах у нас і за кордоном.

Своєю дотеперішньою діяльністю та високими завданнями, які собі Товариство поставило та гідно сповняє, Богословське Наукове Товариство заслугує вповні на моральну і матеріяльну підтримку не тільки українського духовенства, але й цілої нашої суспільности. З нагоди десятиліття існування й успішної діяльности Т-ва, повинно збільшитися число його членів; крім того десятиліття успішної діяльности Т-ва повинно бути нагодою до створення фонду Богословського Наукового Товариства, щоби недостаток матеріяльних засобів не спиняв видавничого розмаху Товариства.

Тому Рада Богословського Наукового Т-ва звертається з горячим закликом до духовенства і цілої суспільности:

Вписуйтеся в члени Богословського Наукового Товариства!

Складайте датки на видавничий фонд Богословського Наукового Товариства.

Вписове виносить 2 зол.

Членська вкладка виносить 12 зол.; вона є для члена рівночасно передплатою на журнал „Богословія".

Звичайним членом Т-ва може бути кожний католик з вищою освітою і кожна культурна інституція (в краю і за границею), які цікавляться богословською наукою і бодай матеріяльною підтримкою хочуть причинитися до дальшого розвитку Товариства.

Львів, дня 12. березня 1933 р.

Рада „Богословського Наукового Т-ва":

о. ректор. д-р Йосиф Сліпий, голова; о. мітр. Алекс. Бачинський, гол. фільос.-догм. секції; о. крил. Леонід Лужницький, голова істор.-прав. секції; д-р Константин Чехович, секретар; о. д-р Николай Конрад, директор бібліотеки; о. крил. Василь Лициняк, відпор. Митр. Ордин.; о. дек. д-р Тит Мишковський, голова біблійної секції і відпор. Богосл. Виділу; о. крил. Юліян Дзерович, голова практ.-богосл. секції; о. д-р Лев Глинка, скарбник.

Запевнення майбутнього дитини дає батькові спокійну совість. Тому, батьки, забезпечіть своє життя в користь ваших дітей в одинокому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменниця).

Дописи.

ЛЬВІВ.

Загальні збори Кружка „Р. Ш." ім. т. Шевченка.— Концерт хлопячої школи ім. Т. Шевченка. — Сходини членів Кружка. Звичайні загальні збори Кружка ім. Т. Шевченка в галицькій дільниці Львова відбулися в неділю 26. Ш. ц. р. в год. 6.30 веч. у домівці Кружка при участи 50 членів. Після відчитання протоколу попередніх заг. зборів, після зложення звіту з діяльности уступившої Старшини, переведення дискусії над звітами та уділення абсолюторії вибрано нову Старшину, а саме: голова — проф. Микола Листовецький, члени Старшини: о. Петро Дзедзик, пп. Соневицька Ольга, Марітчакова Стелля, дир. Дворян Михайло, пп. Кузь Василь і Бас Іван; заступники пп.: Дутчак Тимотей, Терлецька Марія, Галаган Григорій. Контрольна Комісія: Д-р Маріян Стахурський, Іван Вовк, Дрималикова Софія; заст. Іван Даниловський, Михайло Фурда. Короткий, але повний актуального змісту реферат про пляни праці для Кружків „Р. Ш." у Львові виголосив делегат Ради Льв. Пов. С. Кр. п. Іван Олексин, а заг. збори поручили новій Старшині його по змозі виконати. Збори скінчилися в 9.30 год. — В д[illegible]ні цьогож Кружка відбувся в суботу 1. IV. в 5. год. вич. концерт хлопячої школи в честь Т. Шевченка, уладжений виключно силами учнів школи. В програму входили співи, деклямації (також збірні) та промова уч. V. кл. Гарна зображення на глядачів зробили: національний стрій дітворн й належне приготовлення й виведення поодиноких точок програми, зокрема першої й останньої (Заповіт і Національний гимн). — В неділю 2. IV. в год. 10.30 рано відбулися перші ширші сходини членів Кружка, які по думці повторного реферату п. Івана Олексина вибрали жіночу секцію та організаційну комісію з метою поширення й поглиблення діяльности Кружка та приєднання Кружкови як найбільшого числа діяльних членів.

БУЧАЧЧИНА.

Основуючі Заг. збори Кружка „Рідної Школи" в Зеленій, п. Бучач, відбулися в неділю 12 березня 1933 р. До Старшини Кружка вибрали: Миколи Пасічник — голова, Йосиф Керницький — заст. голови, Матій Островерха — секретар, Ілько Самка — скарбник, Дмитро Коваль — бібліотекар, Підлубний Дмитро — господар. Заступники: Василь Політичка, Стефан Пасічник, Яким Островерха. Новоотворений Кружок приміщуватиме в Народнім Домі в Зеленій.

„Стшельци" гуляють. Постерунковий Янішевський з Бариша, п. Бучач, узяв зі собою „стшельців" Яна Бика й Антонія Стефлярчука до Вербятина, парохії Верини, в цілі арештування парубка Василя Бойчука. Згаданого Бойчука постерунковий арештував і скував. Вертаючи до Бариша, вступив до вбїта у Вербятині, а Бойчука лишив під опікою „стшельців". Згадані „стшельци" безборонного і скованого Бойчука добре побили, так що він і досі лежить у ліжку, а потім утікли. Батько Бойчука повідомив про факт того побиття комісаріят поліції в Бучачі.

Де пропадають наші гроші? Багато сіл приступає в теперішніх часах, не зважаючи на матеріяльні злидні, до будови домів читальняних, кооперативних, дячівок і т. д. За зладження плянів — по більшій части робітників чужинці — платять розмірно грубі гроші, а виглядає такий, що воєвідський уряд майже все такі плячи відкидає, бо не відповідають дотичним приписам закону. Буває таке, що селяни платять перед і за готовими плянами, яких найдеться плян, який вправі признають відповідним. Таке було з Нагірянкою, а тепер є в будові кооп. дому у Броварах і в багатьох інших місцевостях. Конечною річю є, щоби комітети будови таких домів звертались в таких справах до людей у повітовому осередку, котрі мають уже достаточний досвід у тому напрямку і вкажуть їм відповідних будівничих інжинірів, що дають запоруку сумісно виконаної праці. Час уже всі прояви суспільного життя спрямовувати у відповідному напрямі і надавати їм організаційні форми!

Праця Філії „Союзу Українок" в Бучачі. Вибраний на рік 1933 виділ Філії почав досить інтенсивну працю. В днях від 16. ІІ. до 26. ІІ. уладила Філія господ.-освітній курс у Петликівцях Старих, опісля зараз куховарський курс у тому самому селі. Курс куховарський ве-

де п. Кізімовичева з Бучача. Рівночасно підготовлено поле під такі самі курси в Лящанцях, які зачнуться вже в найближчих днях наперед курс осв.-господ., а опісля куховарський. Рівнобіжно із працею на згаданих курсах організує Філія жіноцтво в повіті в жіночих секціях при читальнях „Просвіти", а в більше розвинених селах приступає до організації Кружків „Союзу Українок". Слід замітити, що жінки дуже радо горнуться до організованої праці, треба тільки їх заохотити і розумно повести.

ЛЕМКІВЩИНА.

Кацапська „комедія" у Висовій, п. Горлиці. В неділю 26. м. м. свідоме українське село на Лемківщині Висова було видовищем кацапської „комедії". Кількох збаламучених місцевим учителем Ю. Полошиновичем і ласих на „пособія" стариків відкривало читальню ім. Качковського. (В селі існує від 1926 р. читальня „Просвіти" й українська кооператива). Хоч великий піст, то музика грала ріжні веселі „кавалки" — польські й російські. Гранична сторожа і вся Польонія взяла у святі гремільно участь. Засіла вона лави, а горстка збаламучених лемків з шапками в руках стояла біля дверей. Приїхав з Горлиць і адвокат Сьокало, але скоро втік — не була йому мабуть мила така „компанія". Народ, що все те бачив, ідучи на вечірню, снував свою думку про запроданців і непошанування підчас свята релігійних традицій. Шум зробили великий, а по шумі все минається на папері. — Так працюють „русскі" на Лемківщині. Збаламучені, коли отямляться?

СТРИЙ.

Загальні Збори Т-ва Слуг. За прикладом Дрогобича і Львова виділ Т-на думав також про власну хату та від кількох літ запопадливо збирав датки і вкладки на купно власного дому. В останніх часах вже всі члени говорять про потребу купна домівки і на Загальних Зборах Товариства, які відбулися 12. березня ц. р. при великій участи членів і зацікавлених тою справою, уповажнено Виділ купити хату в найкоротшім часі. Коло самої церкви, напроти церковного дому є на продаж дім мурований з 4 кімнатами за близько 600 зм. доларів. Фонди є, Виділ хоче купити, тільки висувають якісь незрозумілі перешкоди до зреалізування того діла. Члени Товариства і члени виділу питають, що стоїть на перешкоді того купна, бо місце просто ідеальне і ціна також відповідна. Н.

Заг. Збори захоронки. Давно очікувані Заг. Зборя української захоронки в Стрию на Шумлянщині відбулися дня 26. III. в кімнатах „Міщанської Бесіди". Зорганізоване міщанство в Т-ві „Міщ. Бесіда", розумівши вагу передшкільного виховання молоді в дусі національнім і релігійнім, рішило доложити всіх старань, аби конче відновити і захоронку і богослужебну каплицю. Шкода тільки, що до виділу не вибрали представника „Рідної Школи", в хаті котрої передтим містилася захоронка; дивно також, що до виділу не вийшов ніхто з членів священиків, хоча двох їх було на Зборах. Н.

Повітовий „Сокільський Союз" відбув також свої збори. По вислуханні звіту повітової старшини й сдобренні її діяльности установлено нову старшину майже в незміненім складі під проводом дир. Колодницького Дмитра.

Рідкий ювилей. „Українське Касино" в Стрию улаштувало в дні 1. квітня святочний вечір з нагоди 40-літнього членства п. Йосифа Левицького, емер. директора школи. По святочних промовах іменовано п. Левицького почесним членом і вручено йому пропамятну книгу. Безалькогольна гутірка членів протягнулась до пізних годин. Н.

НОВИНКИ

— **Вибух у складі фарб.** У четвер вечором наступив вибух в офіцинах складу фарб фірми Вінклера в Ринку під ч. 28 у Львові. Робітник Дмитро Ільчишин варив терпентину, щоби робити масу для долівки. Нараз із невиясненних причин вибухло около 50 кг. терпентини й повстала пожежа. Тобітник Ільчишин попарився тяжко на руках і лиці. Рятункова стація відвезла його до шпиталю. Пожежна сторожа вгасила пожежу після трьох чвертей години. Пожежа заподіяла значну шкоду.

— **Будова дешевих домів у Львові.** Акція будови дешевих мешкальних домів, заініційована громадою міста Львова перед кільканацяти днями, викликала значне заінтересування серед громадянства. До комітету будови вплинуло 300 подань, з того 90 проц. від урядовців. Рефлектанти задекляруали на будову 1.600.000 зол., що дає коло 50 проц. вимаганого капіталу. Хотять будуватися переважно на Залізній Воді, Личаківських Пасіках а також на Перзенківці. Будівельні роботи розпічнуться в травні і скінчаться ще цього року, причому найде заняття коло 2.000 робітників.

— **Фальшівники вина.** Скарбова влада викрила у Львові шайку злочинних промисловців, що фальшували масово й продавали вино. Вони продукували свій товар зі звичайних овочів і заправляли їх родзинками та іншими домішками. Так спрепарований фальсифікат зливали до фляшок з етикетами і корками вин угорських і французських та розносили їх по домах, продаючи їх по „зниженних" цінах, але все з великим зарібком. У одного такого промисловця сконфісковано 55 фляшок „французького" вина, що було звичайним вином овочевим. Всі будуть відповідати перед судом.

— **Хто буде польським кролем?** Після довшої перерви у Варшаві почав знову виходити „Ґлос Монархісти", орган польської монархістичної партії. Редактор часопису, знаний загально маняк, обмірковує вибір кандидата на польського короля. Вичисляє назвища бельгійського королевича, італійських князів, кн. Сикста Бурбонського і кн. Наполеона Бонапарте.

— **Хто виграв на льотерії?** В 27-ім дні тягнення Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 68732*; 10.000 зол. на ч. 72167, 118195*; 5.000 зол. на ч. 47197, 60677, 93198; 2.000 зол. на ч. 71267*, 73143, 76602*, 79238, 84212, 87414, 95577, 107670, 108848, 103832*, 127605, 133919; 1.000 зол. на ч. 6541, 9593, 10299, 14477, 17817, 19693, 30017*, 32123, 35973, 49587, 50977, 59380, 62766, 63735, 68267, 74236, 86926, 89869, 95244, 95567, 99175*, 108385, 107150, 118556, 122110, 129157, 130278, 130652, 131792, 135348, 141923. На числа, означені звіздками, впали крім виграних премії.

— **Ратуш на ліцитації.** Магістрат Руди Пабянішької знайшовся, як повідомляють варшавські газети, в клопоті. Бурмістр купив для того міста грунта за 230.000 зол. від якогось Вайта. На рахунок купна магістрат заплатив 113.000 зол. а на решту Вайт чекав довго. Вкінці втратив терпеливість, заскаржив громадську раду і зажадав виставлення міського ратуша на ліцитацію.

— **Вкрали 300 кг. цукру.** Незвичайно смілої крадежі доконано в Рабках пов. Гарволін в тамошній цукроварні. Під магазин фабрики заїхав у ночі вантажний самохід, на який невикриті поки що злодії завантажили 3 тисячі кг. цукру й відїхали в напрямі Варшави. Крадіж замічено щойно на другий день.

— **Летунська катастрофа** склалася 6. ц. м. в Торуні. Підчас вправ над летунським майданом ударили на себе у висоті 400 метрів два апарати, наслідком чого один із них, ушкоджений, упав. Літак вдарив на дах одноповерхового дому з такою силою, що знищив дах і повалу першого поверха. Упавши на дах, апарат спалахнув огнем і звалився на подвіря, накриваючи пільота, пор. Завадзкого, що згорів на вуголь. Підчас упадку на дах експльодував збірник з бензиною, яка крізь розвалену повалу дісталася до мешкання й попарила одну жінку та дитину. Другий ушкоджений літак осів на землю щасливо.

— **Карамболь самоходів.** В околиці Познаня біля села Саби самохід купця Соберальського впав на інший самохід. Оба авта скотилися до придорожного рова. Наслідком катастрофи 19-літній шофер Стефан Шульц втратив життя, а Соберальський та другий пасажир тяжко потовкліся.

— **Девять кермовиків згинуло в 14 роках.** У звязку з катастрофою кермовика „Акрон" пригадують, що це була сема з черги катастрофа кермового бальону на протязі останніх 14 років. В липні 1919 р. американський кермовик упав на будинок банку в Шикаго, причому погибло 10 банкових урядовців. 24. серпня 1921 р. постигла катастрофа англійський кермовик „ЗР 2" і спричинила смерть 42 людей. 3. вересня 1925 р. згинув американський кермовик „Шенандоа", причому погибло 15 осіб. 26. травня 1925 р. пропала „Італія" під північним бігуном. 4. жовтня 1930 р. була катастрофа англійського кермовика „Р 101", в якій погибло 47 людей. Під конець 1932 р. катастрофа французького кермовика „Діксмід", що впав горіючи в Середземне Море з 50 жертвами. Тепер прийшла черга на „Акрон", причому розбився теж малий кермовик „Н 3", що спішив тамтому в допомогою. Вкінці жертвою катастрофи став французький кермовик „Е 9".

— **Ріжні вістки.** Залеглости наслідком неплачення складок до Кас Хорих у Польщі зросли в останньому році на 14 міл. зол. — Львівські лінгарі рішили на зборах бойкотувати всі німецькі фармацевтичні вироби, прилади, санаторії й часописи. — У Львові арештовано каварняну дансерку Ельзу Адамус, родом із Тшебіні, під замітом переховування комуністичних летючок.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Проспер Меріме: БЛАКИТНА КІМНАТА та інші оповідання. Переклав із французької мови В. Софронів. Ст. 116. Накладом Видавн. Спілки „Діло".

Микола Гоголь: СТРАШНА ПОМСТА та інші оповідання. З передмовою Миколи Голубця. Львів, 1933. Українська Бібліотека. Стор. 128. Форм. 16⁰.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 8. квітня год. 7.30 веч. „Викрадення з Сераю" оп. Доніцетія (премієра).

Неділя, 9. квітня год. 3.30 попол. „Опера за три сотики".

Неділя, 9. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор" (Абон. 10).

... ім. Рідних Господарів.

Субота, 8. квітня год. 7.30 веч. „Михася та її мати".

Неділя, 9. квітня год. 3.30 попол. „Золота тіточка" (Абон. 8).

Неділя, 9. квітня год. 7.30 веч. „Михася та її мати" (Абон. 9).

Кіна.

АДРІЯ: „Король прерій та чорний мустанг" (Том Мікс).

АПОЛЬО: „Всім вільно кохати".

АТЛЯНТИК: „10-ий любко" (Анні Ондра).

КАСІНО: Маски д-ра Фу Манчу" (Борис Карлов).

КОЛІСЕЙ: „Чотирьох волоцюгів", ревія „Коли військо йде, банда грає".

КОПЕРНИК: „Мумія".

МАРУСЕНЬКА: „Мумія".

МІРАЖ: „Доктор Джекиль і містер Гайд".

ОАЗА: Нечинне.

ПАЛЯС: „Переживання одної ночі", „Розвід в одній хвиляні".

ПАН: „Райський птах" і ревія.

ПАСАЖ: „Кохання злочинця" та „Фліп і Фляп у чужинній легії".

ПРОМІНЬ: „Король Парижа", „Веселий вдовець".

СТИЛЕВЕ: „Тайна 6-х масок" і ревія.

УТІХА: „Душогубство при вул. Морг" і ревія.

ХИМЕРА: „Бльонд Венус" (Марлена Дітріх).

Закордонне радіо.

Субота, 8. квітня 1933.

Братислава (279.3) 16.10 Концерт, 18.15 Гармонія, **Бреславя** (325) 20.00 Вес. програма, **Міляно** (331,4) 20.45 „Княжна Голівуду" оп. Ранцата й Льомбарда, **Штрасбург** (345,2) 16.00 Концерт, **Штутгарт** (360.6) 10.40 Пісні, 13.00 Спів, 18.40 Пісонька й танець Шварцвальду, 20.15 „Каліостро у Відні" оп. Й. Штравса, **Гельсінґфорс** (368.1) 18.40 Спів, **Берлін** (419) 20.00 Вес. опера, **Білгород** (429.7) 16.00 Нар. пісні, 16.30 Спів, **Брюселя** (509,3) 20.00 Вальонський фольклюр **Відень** (518,1) 15.55 Пісні, 20.35 Оп. фантазії, **Харків** (937,5) 9.00 Оп. музика, 10.00 Музика, рецитації, 13.50 Квартет, 15.10 Фортепян, 18.10, 21.30 Концерт, 19.00 Концерт із театру „Березіль".

Неділя, 9. квітня 1933.

Братислава (279,3) 20.00 „Пірат" оп. Вончека, **Міляно** (331,4) 12.30 Концерт, 21.00 „Міньон" оп. Томаса, **Штутгарт** (360,6) 19.00 Концерт, 21.00 „Парсіфаль" оп. Вагнера, **Ляйпціґ** (389,6) 20.00 „Королівські діти" муз. казка Гумпердінка, **Рим** (441,2) 12.30 Концерт, **Лянгенберг** (472,4) 20.15 „Дон Хуан" оп. Моцарта, **Харків** (937,5) 8.30 Концерт для дітей, 9.00 Для села, 13.50 Радіокомпозиції, 18.10 Тріо, 19.00 Симф. концерт із Української Фільгармонії.

Львівське радіо.

Субота, 8. квітня 1933.

12.10, 16.15 Грамофон, 13.15 Шк. поранок, 15.15 Господарський комунікат, 15.35 Для молоді „Мандрівка зоряними шляхами", 16.00 Фортепян, 16.20 Для матуристів: „Історія", 18.00 „Символізм як причина безконечности життя", 16.40 Про Бертранда Руселя, 17.30 Концерт, 17.40 Відчит, 18.25 Легка музика, 18.55 Здеклясування, 19.10 Всячина, 19.30 На овиді, 20.00 Легка музика, 22.05 Шопенівський концерт, 22.40 Весняні настрої добрячого зольота, 23.00 Танк. музика.

Неділя, 9. квітня 1933.

12.15 Симфонічний поранок, 14.00 Весняні роботи в рибному господарстві, 14.20 Рел. твори (хор), 14.40 Що чувати що треба знати? 15.00 Інструментальна музика, 16.00 Для молоді: „Що чувати в світі?", „Командор Річ. Бирд", 16.25, 23.00 Грамофон, 16.45 50-ті роковини скріплення повітря, 17.00 Фортепян, 18.00 Концерт А-капеля проф. Козловської та проф. Р. Любінецького, 18.45 Всячина, Грамофон, 19.10 Місто Санта Круз, 20.00 Італійська музика, Спорт. вістки, 22.00 Віольончеля.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОЖНУ НЕДУГУ ВИЛІЧИШ

якщо будеш регулярно вживати

Зела д-ра Браєра

найбільше помічні у таких недугах:

Ч. 1. — кашель, астма, побільшення легенів — ціна зол. 3.50.

Ч. 2. — ревматизм, артретизм (лиха переміна матерії) — ціна зол. 4.50.

Ч. 3. — шлунково-кишкових недугах, недугах печінки, жовтниця — зол. 3.—.

Ч. 4. — нервових, болі голови, безсонниці, апатії до життя — ціна зол. 4.—.

Ч. 6. — блідниця, довготревала недокровність — ціна зол. 5.50.

Ч. 7. — виркові, міхура — ціна зол. 4.—.

Ч. 9. — загального затроєння — перечищаючі — ціна зол. 1.50.

Дістати можна в оригінальним знакуванні в аптиках, аптичних складах і дрогеріях, або у фабриці **ПОЛЬГЕРБА — Краків-Подґуже, скр. почт. ч. 48.** Заінтересовані дістануть на домагання безплатно з фабрики брошурку: „Як відзискати здоровля".

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає **Олександер Костик.** Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

ч. 90 (13.329). Львів, понеділок 10. квітня 1933. Robotnicze oprawy kartkowo ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·60 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-61.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Англійські парляментаристи у Львові.

Дня 4. квітня ц. р. приїхали до Львова два визначні англійські парляментаристи а саме член палати лордів лорд Ноель Бакстон і посол до англійського парляменту Бен Райлі.

Оба парляментаристи вже віддавна цікавляться українським питанням. Лорд Ноель Бакстон у минулому році дав почин до великої дебати в палаті лордів і виголосив знамениту промову у справі меншин в Европі, присвячуючи велику її частину українському питанню, зупиняючись над полагодою української петиції у Лізі Націй у справі т. зв. „пацифікації". У тій промові вказував на конечність іншого відношення як досі до петицій, які входять до Ліги Націй. Позатим оба згадані парляментаристи працюють дуже інтенсивно в Товаристві Приятелів Ліги Націй і там постійно видвигають українську справу.

Вечором дня 4. ц. м. відвідали вони голову УНДО і Української Парляментарної Репрезентації посла д-ра Дмитра Левицького. Дня 5. ц. м. після обіду зложили англійські парляментаристи візиту Ексцеленції Митрополитові Шептицькому. Того самого дня гостив чаєм достойних гостей у себе голова УНДО д-р Дмитро Левицький. У цих сходинах взяли участь представники вищого духовенства, та українського громадянства. Англійські гості відвідали і наше село. Дня 6. ц. м. поїхали в товаристві м-ра Романа Олесницького до села Підберізці львівського повіту; там оглянули „Народний Дім", кооперативу, читальню, церкву та перевели довші розмови з місцевим парохом і селянами.

У пятницю, дня 7. ц. м. англійські гості в товаристві пос. О. Лучького, З. Пеленського та м-ра Р. Олесницького звідали наші центральні економічні, культурні, просвітні і гуманітарні установи, а також Наукове Товариство ім. Шевченка і його Музей, а в Національному Музею крім самого музею оглянули українсько-французьку виставу образів. Передполуднем встигли побути теж у Волоській церкві, де любувалися гарним співом хору.

Вечором дня 7. ц. м. Українська Парляментарна Репрезентація вшанувала гостей скромною вечерою у готелі „Жоржа".

У відповідь на промову д-ра Дмитра Левицького забирали голос оба парляментаристи, висловлюючись із великим признанням про наше село і його культуру, порівнюючи наших селян до данських та шведських. Промовці заявили, що досі цікавились українським питанням на підставі теоретичних відомостей. Тепер після свого побуту тут щиро стверджують, що не жалують своїх заходів і теперішні відвідини їх ще більше скріпили в конечности цієї праці та що на майбутнє звернуть ще інтенсивнішу увагу на долю українського народу.

Дня 8. ц. м. на двірці попрощали достойних гостей голова УНДО і Української Парляментарної Репрезентації д-р Дмитро Левицький та заступник генерального секретаря УНДО пос. д-р Любомир Макарушка.

Інтервю представника „Діла" з анґлійськими парляментаристами.

Представник нашої редакції, користаючи з побуту визначних англійських парляментаристів у Львові, звернувся до них, безпосередньо перед їх відїздом, з проханням дозволити йому на коротке загальне інтервю. Розмова велася в англійській мові; парляментаристи прохали висувати питання письменно і одночасно дали на них письменну відповідь, щоби оминути всяких непорозумінь у точній передачі їхніх думок.

Питання були такі:

I. Панове! Ми знаємо, що Ви дуже живо цікавитеся справами т. зв. меншин в Европі. Чи в теперішній своїй подорожі ви відвідаєте ще інші меншини, крім української в Польщі?

II. Ви підписали разом з іншими визначними англійськими політиками петицію до Ліги Націй у справі територіяльної автономії для Східної Галичини, загарантованої міжнародніми договорами. Доля цієї петиції Вам відома. Чи англійські політики будуть і надалі цією справою цікавитись?

III. Вам відома полагода петицій меншин у Лізі Націй і зокрема доля українських петицій, між іншим т. зв. пацифікаційної, що стала предметом дебат у палаті лордів. Чи Ви не вважаєте виправданим домаганням зміни процедури у Лізі Націй і чи ця зміна причинилась би до поправи долі національних меншин?

IV. Чи були би Ви ласкаві кількома словами поділитись враженнями з Вашого побуту серед українців у Польщі?

ВІДПОВІДЬ

лорда Ноел Бакстона, (член Партії Праці і Палати Лордів, Англ. Унії Приятелів Ліги Націй, англійський міністр хліборобства в р. 1929—1931; дослідник національних проблем.)

I) Так, я загально цікавлюся меншинневими справами. В Англії ми не позволяємо, щоби хтось терпів з причини своєї національности або віроісповідання, а Партія Праці вірить, що добра державна політика дає можливості розвитку для всіх. Толерантна влада викликує приязні відносини, корисні для обох сторін.

II) Ломання міжнародніх зобовязань уважаю небезпечним, хочаб додержання їх було трудним з огляду на систему диктатури.

Якщо не можна здійснити пляну територіяльної автономії, то слід би взяти на увагу, досвіди Англії в тім напрямі.

6 ріжні роди автономій. Навіть англійські консерватисти, що не хотіли дати Ірляндії гомрулю (територ. автономії), дали ірляндцям льокальну автономію як засіб до наладнання спокою і приязніших відносин між обома народами.

III) Найважніші права — це ті, що їх застережено в меншинневих договорах. Процедура Союзу Народів булаб справніша, якщо Комітетам Трьох помагав би комітет експертів на зразок комітету для справ невільництва. Ця форма не вражала би гідности дотичних заінтересованих держав, що роблять цей закид на випадок заведення для справ меншин повного комітету як напр. комісії мандатової.

IV) Я справді захоплений високими орґанізаційними прикметами Вашого народу у справах торговельних, освітніх і релігійних.

Такі прикмети у народі мали би вартість для кожного уряду і англійський уряд, згідно зі своїм розумінням державного правління, використав би їх для добра загального співжиття.

Англійська поступова опінія звертає увагу на добру адміністрацію і саме вістки про методи захитали наше приязне відношення.

Якщо Польща вміє цінити прихильність заграниці, маю надію, що її влада буде старатися, щоби її виконавчі орґани були гідні того високого становища, яким є держава XX-го віку.

ВІДПОВІДЬ

Бен Райлі (посол англ. парляменту в рр. 1922—1931, член Унії Приятелів Союзу Народів. Віцепрезидент „Льондонського Балканського Комітету".)

I) Я цікавився справами меншин за останніх 10 літ у Болгарії, Македонії та Хорватії. Від 1923 року я був у Болгарії тричі. Минулого року я був у Хорватії та Македонії з моїм приятелем послом Рис Дейвісом (який був у Галичині в 1932 р.). Ми опублікували два звіти про Хорватію і Македонію. Ці звіти викликали велике зацікавлення в Англії і в Америці і спричинили появу богатьох листів і статтей у „Манчестер Ґардіян".

В Англії з усіма народами поводимось однаково і даємо їм повну горожанську, політичну і релігійну свободу.

Ми бажаємо такої толеранції всюди, і тому підтримуємо домагання, щоби меншиневі трактати виконувались в Польщі як і в інших державах.

II) Я підтримував останню українську петицію до Ліги Націй щодо політичних вязнів і далі підтримуватиму всілякі петиції того роду.

III) Від довшого часу я борюся за зміну машинерії Ліги Націй у процедурі при розгляді петицій національних меншин на конференціях Міжпарляментарної Унії і де тільки можу.

Я пропонував установити постійний комітет для справ меншин при Раді Ліги Націй, що мав би за завдання розглядати всі петиції і видавати негайні припоручення Комітетові Трьох.

На мою думку такий комітет чи комісія повинні складатися з експертів, які мали би право в разі потреби їхати на територію меншин і переводити відповідну перевірку.

IV) Я захоплений високим рівнем інтеліґенції і культурою українського народу, а прояви цієї культури я заобсервував у ріжних ділянках. Я особливо захоплений солідними прикметами селянства.

Осяги селянства на полі кооперації і культури вказують на їхню здібність до корисної участи у всіх фазах політичного і громадського життя.

З приємністю стверджую я високу прикмету в українському селі — загальний прояв тверезости.

Українського селянина можна прирівняти до найкращого типу селянина в якійнебудь европейській державі.

ЗНАЄТЕ БІБЛІЙНУ ПРИТЧУ ПРО ЗАКОПАНІ ТАЛАНТИ?

Так само нерозумно поступає той, хто свої ощадности тримає дома, а не зложить на вкладкову книжечку

В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ „ДНІСТЕР"
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Dentosan — Dentosan — Dentosan!

DENTOSAN зберігає зуби в здоровлю і свіжости.
DENTOSAN надає зубам сніжну білину.
DENTOSAN паста, мильце, еліксір — необхідні дома і в подорожі.

Склад:
P.H.Z. Ch. Ludwik Spiess i Syn
ЛЬВІВ, КЛЯЙНОВСЬКА 3.

Приємне почуття свіжости дають Кольонські води antiba

Склад: P.-H. Z. CH. LUDWIK SPIESS i Syn
Львів, Клайновська 3.

Ослаблення Німеччини.

(Від власного кореспондента.)

Париж, 5. квітня 1933.

„Прийшла година покористатися вашим щасливим випадком. Цей випадок щасливий — гітлерівське божевілля, яке тепер повним розмахом силкується відобрати Німеччині терен, який вона здобула зусиллям десяти років. Переслідування жидів і крайньої лівиці спричинили розлім між Німеччиною та фінансовими колами жидівсько-англьосаксонськими й ІІІ-им інтернаціоналом, котрі були головними підпорами її у світі. До цього слід додати розрив з Радянщиною, неменше вагітний наслідками, роздертя небезпечного нам рапальського договору, заперття совітського резервуару і вартату перед німецькими впливами, німецькими замовленнями тайних зброєнь і газів... Филя загального осуду супроводжав обурені протести жидів усіх держав. Могуче підіймається голос американського громадянства, традиційно привязаного до засад свободи одиниць і гуманности. Зацукується Англія, бачучи, що через край звязалася з Німеччиною. Приходить черга на Францію..."

Так позволив собі великий полудневий щоденник („Парі-Міді") схарактеризувати настрої, якими останнього тижня жив і досі живе тутешній політичний загал. „Прийшла година покористатися нашою шансою" — кажуть собі супроти підйому німецької націоналістичної активности, не тільки французи, а й їх союзники й васалі, розсипані по середній і східній Европі. Завагалися, захитался і зацукались супроти звісток про німецькі події навіть ті французькі кола (вони в останніх роках щораз то більшали), які працювали над підготовленням окончетного й повного замирення між Францією та Німеччиною, — того замирення, яке мало би повести за собою також ревізію границь ріжних державних новородків, що тільки на французько-німецькій незгоді й розживаються.

Нема найменшого сумніву, що останні німецькі події погіршили становище Німеччини на міжнародньому полі, що онесмілили італійсько-англійську „ревізійну" дипльоматію тай наново осмілили всю галапасну тічню васалів Франції, які ще недавно, ще попереднього тижня розпучливо скомліли були і безсило зубами скреготали — ві страху, що великі й висококультурні нації Західної Европи нарешті могли би погодитися поміж собою тай одним кивком посалити паразитні „потуги" кожна на своєму, значно скромнішому від дотеперішнього, місці.

Держави хронічних погромів протижидівських, такі, як нпр. Румунія і з нею духово споріднені новотвори, раптом сіли на високого коня „людяности", „справедливости", „свободи", „терпимости", національної й релігійної „рівноправности", тай взялися моралізувати Німеччину. Моралізувати і, чого ліпшого, оклевечувати. Оклеветувати, тобто роздувати явища і без того невідрадні з чисто людяного погляду, неморальні з політичного й недоцільні з історичного, до розмірів „погромів і „жорстокостей".

Річ можлива, навіть імовірна, що як протинімецька кампанія у Франції, так і протижидівська в Німеччині, все таки в недалекому часі покінчиться та що ходу неминучих подій — від Версаю до ревізії — вона не то не припинить окончетно, а й навіть задово не припізнить. Але покищо „ніде правди діти": німецькі внутрішні події дуже сильно потрясли становищем Німеччини в закордонній ділянці осягненими, здержаними та видержаними, доцільними й послідовними, на роки обчисленими заходами пок. Штреземана і його дипльоматичної школи. Це нині факт, з яким не може не числитися ніхто, хто стежить за політичним розвитком Европи, зособна ніхто, хто знає, що без основної ревізії Версаю й Сен-Жермену і кордонів не може бути суцокою й сякого-такого гарязду в нашій частині земної кулі.

УКРАЇНСЬКЕ КОНЦЕСІОНОВАНЕ ЕЛЄКТРОТЕХНІЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

ЛЕВ НАДРАҐА

Львів, Валова ч. 23. Телефон 59-49.

Виконує скоро і дешево:

Всілякі урядження і перерібки електричних інсталяцій, направляє апарати, динама і мотори електричні.

Постійне поготівля для всіляких направок; за направки світла, дзвінків і лямп числимо 50 сот.

Жарівки найдешевше у Львові: Філіпс-а зол. 1.80, Геліос зол. 1.30; електротехнічні матеріяли і батерії Даймона і Центра по цінах конкуренційн.

— Прошу записати адресу: ВАЛОВА Ч. 23. —

ДЕНЬ НІМЕЦЬКОЇ ПРАЦІ.

Як повідомляють з Берліна, уряд виладнь програму дня 1. травня, який буде оголошений „днем німецької праці". На одній з великих площ у Берліні відбудеться масове віче при участи, як надіються, до пів міліона осіб. Підчас віча канцлер Гітлер відчитає маніфест, який буде переданий німецькими радіостаціями. Маніфест проголошує день 1. травня постійним національним святом праці.

Четверте галицьке воєвідство.

(Кореспонденція з Волині.)

Луцьк, 6. квітня 1933 р.

I.

Реалізатор „великих волинських експериментів" у свій час заявив, що не допустить, щоби Волинь стала четвертим галицьким воєвідством. Знаменні це були слова. Бо за ними йшли відповідні чини. Робилося все, щоби Волинь цільовито ізолювати від Галичини та „охоронити" від її впливів — і не лише політичних і національно-виховних, але й від економічних.

Ізоляційне завдання переводилося в життя з великою послідовністю: галицькі організації не могли переступити через сокальський кордон, а волинські кооперативи мали поволі перейти спеціяльну метаморфозу.

Кожний українець, що приїзжав на Волинь з Галичини, був під більшою опікою, ніж чужинець. Посли, що брали тут участь у виборчій акції... зрештою, всім це відоме. Слово УНДО було страшніше за комуну. Налякані інтеліґенти боялися його вимовити не без підстави.

Волинь згідно з пляном „експериментатора" мала витворити цілком відрубне регіональне життя, яке найменшою дрібничкою не було би подібне до життя цієї страшної і небезпечної Галичини. Це мали зробити певні спеці, привезені зза кордонів Волині.

II.

Чи вдалося „охоронити" Волинь від впливів, духа і форм галицького життя?

Всупереч усім закликанням і чаруванням Волинь таки стала **четвертим галицьким воєвідством.** Це не фраза, а сама дійсність. Більше. Волинь, завдяки згаданим заходам, має тенденцію в деякому відношенні випередити Галичину, себто стати „страшнішою" за неї.

Маємо на увазі лише політичні посунення вперід, що найбільше лякали автора ізоляції Волині. Бо в інших відношеннях — культурному й економічному, завдяки згаданим експериментам, Волинь уявляє собою руїну.

Власне ця руїна й усі штучні перепони до консолідації з Галичиною і національно-культурного розвитку привели до того, що Волинь, як це ми казали ще в минулому році, стала підмінованим замкненим кітлом.

За той час процес „радикалізації" політичного руху Волині посунувся наперед дуже далеко. Комуністи раз-ураз дають знати про себе летючками, биттям шиб у шкільних будинках і т. д. А з другого боку, національний сільський дорість це вже не інертна маса. Іноді аж важко зясувати собі, звідки все це береться.

І лише тоді знаходиш собі відповідь, коли згадаєш, що тут був „експериментатор", що пробував доконати чуда: перетворити місцевих українців у волинських мулятів і метисів. **А зробив з них політичних галичан.**

Більше ніж галичан, бо людей, що втратили все й вже більше нічого не мають до втрачення. І більше, ніж четверте галицьке воєвідство, бо **розбурхані величезні терени.**

Говоримо про це тому, що самі живемо на цих українських теренах і несемо всі гіркі наслідки шкідливих експериментів.

Бо ми, щоби далі жити й розвиватися, маємо потребу в вільній будівничій праці, в відбудові національно-культурної руїни й необхідних умовинах поступу.

І тому мусимо голосно кричати, щоби негайно були усунені всі рештки недавніх експериментів.

Одного лише не можна вже усунути — **четвертого галицького воєвідства:** Волинь з Галичиною вже творить у політичному й національному відношенні одно тіло й одну душу. Заходи до усунення цього даремні. **Senex.**

Даром

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

ПРИ ЗІПСОВАНІМ ШЛУНКУ, нарушенім травленні, несмаку в устах, болях у висках, гарячці, запертї стільця, блювоті, або розвільненню вже одна шклянка натуральної гіркої води **FRANCISZKA - JÓZEFA** діяє певно, скоро і успішно. — Поручають її лікарі.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 10. КВІТНЯ 1933.

ДЖ. ПАПІНІ.

НІЩО НЕ МОЄ.

(З книжки „Гог".)

Найбільша проблема для людини і для народів — незалежність. Чи можна її розвязати?

Видається мені, що те, що маю — моє, але предмети, які маю, завсіди володіють мною. Одною незаперечною власністю повинно би бути наше власне Я, а проте, прослідивши добре справу, питаємо: де та абсолютна частинка, відокремлена, що не залежить від нікого?

Інші люди, приязні чи неприязні, беруть участь у нашім внутрішнім і зовнішнім житті. Нема способу заховатись перед ними. Навіть у найідеальнішій самотині, почуваю себе, поневолі, атомом гори,, коміркою якоїсь спільноти, краплиною моря. У моїй душі та тілі залишилась спадщина по покійниках; моя думка має довги супроти колишніх мешканців землі і супроти сучасників; моєю поведінкою правлять, навіть проти моєї волі, істоти, яких не знаю і якими погорджую.

Всьо, що знаю, навчився я від інших людей. Щонебудь уживаю це чужий твір — байдуже, чи я заплатив за це. Без співучасти робітника, ремісника та мистця я був би ще більше голий, ніж Калібан або Робінзон. Коли хочу змінити місце побуту, потрібую машин, яких сам я не придумав і якими кермують чужі руки. Мушу говорити мовою, не мною вигаданою, а люди, що були передімною накидають мені, без мого відома, свої нахили, свої почування, свій смак.

Коли хочу розкласти своє я кусень за кусенем, завсіди найду тільки кусні та обривки, що їх дістав я від зовнішнього світа — на кожному міг би я покласти надпис, звідки вони походять. Одне від моєї мами, друге від мого першого приятеля, третє від Емерсона, це або те від Русса або Штірнера. Коли спишу весь свій інвентар, привласнених річей, моє власне я стане порожньою формою, без ніякого змісту.

Належу до якоїсь кляси, якогось народу, якоїсь раси — ніколи не зможу вийти поза межі, не мною означені. Кожна моя думка це відгук, кожний учинок — плягіят. Можу позбутись присутности всіх людей, але велика їх частина житиме далі, незрима, у мені самому, на віддлюдді.

Коли маю у себе на службі людей, мушу терпіти їх і піддаватись їхнім наказам; коли маю приятелів, мушу їм потурати і служити; гроші треба берегти, побільшувати, охороняти, боронити. Влада рівна рабству. У дійсності — ніщо не моє. Ті нечисленні радощі, що їх зазнаю, завдячую натхненню і праці людей, яких уже нема і яких ніколи я не бачив. Знаю, що від кого я дістав, але не знаю, що сам я дав.

Вдалось мені зібрати кількадесять міліярдів. Я не міг би був цього зробити, якби мільони людей не працювали на мене, якби мільони не мусіли купувати того, що я продавав, якби тисячі людей не були вигадали формул, машин і правил, на яких основане економічне життя землі. Полишений власній долі я став би дикуном, що годує себе корінями і собачим падлом.

Де-ж цей глибокий, незалежний первень, незвязаний з нічим іншим, незроджений з нічого іншого, що я міг би його назвати справді своїм?

Чи я справді клубок позичених ниток, рабська молекула велитенського тіла?

І та єдина річ, що видається нам справді наша — наше власне Я — чи може теж, як усе інше, це тільки звичайний відблеск, галюцинація чванливости?

Переклав **м. р.**

ОГОЛОШЕННЯ ДО СВЯТОЧНОГО ЧИСЛА „ДІЛА“

яке вийде в значно збільшеним обемі і накладі приймає Адміністрація найпізніше до 12. квітня год. 13-ої.

Арештували молодого Бухаріна.

Із Столпців повідомляють, що на стації Негорелое радянська влада арештувала сина Бухаріна, який під фальшивим іменем утікав до Польщі. Молодий Бухарін є студентом московського університету і належить до організації „молодих незалежних“. Відставили його назад до Москви.

Титули та ордери.

БЕРЛІН, 8. 4. ПАТ. Кабінет республики на вчорашньому засіданні крім закону про намісників вирішив закон про привернення фахового урядництва. Всі урядовці, покликані до служби після 9. листопада 1918 р. без збереження обовязуючих приписів або без відповідної фахової освіти, будуть видалені. Новий розпорядок розтягається на службовців республики, союзних країв і громад. Крім того торкається адвокатів жидів без відповідної зміни законодавства.

Одночасно кабінет увів титули та ордери. Ордери і відзнаки може надавати тільки президент республики, титули президент і намісники, а в Прусах преміер. Дальше затверджено проект закона в справі 1. травня як національного свята праці.

Чемберлен проти уступок Німеччині.

ЛЬОНДОН, 8. 4. ПАТ. Промовляючи у Бірмінгені, Чемберлен заявив між іншим, що в Німеччині відживає дух підбою. Перед вирішенням справи ревізій мирових трактатів і зброєнь мусимо бути певні, говорив Чемберлен, що дух підбою щез уже серед німців та що вони домагаються рівности зброєнь тільки для власної безпечности й вдержання миру. Теперішня хвилина на думку Чемберлена не надається до того, щоби Німеччині робити якісь уступки.

Berson

ГУМОВІ ОБЦАСИ

тревалі і дешеві.

Кіргізи покинули св'ій край.

Спроба радянської влади поселити кіргіських кочовиків у колгоспах не тільки не повелася, але навіть причинилася до знищення їхнього краю. Щоби призвичаїти кіргізів до осілого життя й рільної праці, радянська влада заложила для них зразкові комуністичні господарства. Задля цього стягнула з европейської Росії кількадесять селян. Забула тільки доставити новим колгоспам потрібний інвентар і насіння, наслідком чого поселенці, засуджені на голодування, втікли. Кіргізи перенеслися переважно поза границю держави, до китайського Туркестану та Монголії. Остаточно великий край кіргізів, славний свого часу з плекання овець і коней, перемінився в справжню пустиню.

—o—

СКАРБОВІ БОНИ НА 75 МІЛІОНІВ.

Появився розпорядок міністерства скарбу про скарбові бони, які буде випускати з днем 10. ц. м. на загальну суму до 75 міліонів зол. Опроцентування бонів з 3-місячним речинцем платности означено на 4 і пів прц., для бонів з 6-місячним речинцем 6 прц. З добутої тим способом готівки 30 міліонів буде призначених на будову залізниці Варшава—Радом і Мехів—Краків. Крім того значну готівку мають зужити на направу доріг, при якій знайде заняття коло 15 тисяч робітників.

На свята! На свята!

ГЕФЛІНҐЕРА чоколяда до тіст і тортів

ГЕФЛІНҐЕРА Баранки і Писанки чоколядові.

ГЕФЛІНҐЕРА галяретки, овочі і марципани.

до прикраси тортів, люкер, горіхова і міґдалова маса.

Можна дістати скрізь.

ФІРМОВА КРАМНИЦЯ ВУЛ. РУТОВСЬКОГО 8.

Організація ощадностевих кас.

У своїй основі ощадностеві каси це не капіталістичні підприємства. Від 1815 р., коли в Англії (Шотландії) повстав перший ощадностевий банк, подібний до новітніх кас, організація таких кас або банків основана за двох принципах.

1) Люди незаможні та ті, що складають невеличкі ощадности мають можливість *зовсім певної* льокати.

2) Ті, що складають гроші, мають при *певности* одночасно *зиск* зі своїх складок.

Мабуть ні один банк ані каси не мають серед суспільностий на Заході такого довіря, як ощадностеві каси.

А вже, напіть після 100-літньої практики ощадностевих інституцій є ще такі особи, які впевняють, що найкраще почувають себе, коли мають гроші складеві у своїй хаті. Цей погляд в основі фальшивий та непрактичний. Не згадуючи про те, що такі гроші, які відпочивають у шуфлядї бюрка або шафи, не процентуються, отже тратять на цьому, ми в кожній хвилині виставляємо їх на всяку небезпеку. Трапляється нераз, що мешкання полишене без опіки (а таких випадків не можна оминути) іде на поталу грабіжників. Бував, що і домашній злодій, підглянувши сховище пана чи пані дому забирає їм скарб. Бував — і це найсумніше — що гроші викидають через необережність, або забувають їх, або нищать самі власники серед інших непотрібних паперів. А пожежі? Скільки кріваво зароблепого гроша пропало в огні. Отже можна сказати направду, що власна хата та приватне мешкання це не відповідне місце до перехову гроша. Тільки люди дуже легкосерді та непрактичні є іншої гадки.

Деж поміщувати гріш, відкладений так важко аж до часу, коли треба нам покористуватись на старі літа? Що брати за підставу вибору, де поміщувати гроші? Чого домагатись від того, хто бере їх від нас?

Ось запити повні остраху та сумнівів, якими мучать себе власники більшої та меншої готівки, не знаючи, що робити, щоби не перерахуватись у своїй розсудливості та своїх обрахунках.

Для них маємо кілька спокійних рад, основаних на досвіді.

Не будьте ласі на великі зиски, бо вони непевні і часто зводять людей. Не на висоність обіцяного зиску-процепту треба звертати увагу, а на солідність і гарантію забезпеки. Довідайтесь раніше, як обертає грішми інституція, якій довіряєте своє добро, де вона сама їх льокує і чим за них відповідає.

Отже інституція, якої річні справоздання є постійною історією того, як треба дбати за добро своїх клієнтів і цілої суспільности це П. К. О., що забезпечує цілість складених капіталів власним величезним майном. Ось найважніші цифри білянсу П. К. О. за 1932 р.: готівка 203.493.677.15 зол. Власні льокати 423.933.97 зол. Нерухомості 35,313.019.22 зол. Резерви 33.068.825.31 зол.

З цілим спокоєм і довірям можемо передати туди навіть найтяжче зароблений гріш. Не тільки не виставляємо його на небезпеку хвилювань і змін у фінансових конюнктурах господарського ринку, але забезпечуємо його перед такими хитких змінами. Не менше важний солідний процент і догода, яку дає ця ощадностева скарбниця своїм клієнтам.

Суспільність відчула це своїм інстинктом, ставлячись до П. К. О. з небуденним довірям, що зростає що місяця. Доказом цього є навіть зріст ощадностевих книжечок, яких цифра дійшла тепер до *міліона чинних ощадностевих книжечок*.

П. К. О. стала нині скарбівнею всіх громадян у краю.

Складайте свої ощадності в П. К. О. Відділ у Львові вул. 3-го Мая ч. 9. і в кожнім почтовім уряді.

З польської преси.

„Інакше, ніж 90 проц. польської преси“.

Найбільш неперебірчива кампанія проти Німеччини і її нинішніх керманичів та щораз більше запаморочева дурійка радянофільства опанували не 90 відс., а 99 відс. польської преси. Від ендеції через санацію до соціялістів, усі навперегонки лають і відгрожуються німцям та кокетують московських більшовиків.

Єдиним виїмком з того курйозного хору було виленське „Слово“, якого редактор, санаційний посол Мацкевич, відомий зі своєї самостійности, яка йому зеднала опінію, „enfant terrible“, заявив себе радше прихильником уряду Гітлера, ніж якогонебудь іншого, та послідовно виступає проти германофобської польської манії. Нпр. у передовій статті „*Інформації*“ з 1. ц. м. „Слово“ без обиняків заявляє, що „найбільшу, найбільш безпосередню небезпеку добачуємо в закордонній політиці Польщі“. І п. Мацкевич („Цат“) ставить керманичам тої політики перед очі повну ізоляцію Польщі, від якої не врятують її пусті демонстрації.

Тепер до того голосу приєднався ще один, який ставить справу ще ясніше: під кутом протисовітської і протиросійської орієнтації Польщі. У „*Букті Млодим*“ за квітень ц. р. ч. 39. читаємо таке:

„...Не бачимо великої ріжниці у становищі до нас (поляків) Гітлера та становищі інших німців: навіть комуністи в Німеччині — а в Польщі теж — є за вілібранням Поморя і Шлеська. Між Гітлером і його ворогами супроти Польщі нема ріжниці, або вона дуже мала, коли мова йде про ціль, а існує ріжниця лише про вибір доріг до цілн. Тому його прихід до влади не можемо вважати особливим нещастям. Зате не слід забувати іншої річи: однаково прихід до влади як перші тижні правління Гітлера зазначилися двома вел. моментами. Одним із них була внутрішня боротьба... Те, чому присвічувала заграва горючого райхстагу, було громадянською війною двох таборів на життя і смерть. Але не лише на їх життя і смерть: це боротьба за будучність Европи.

Так, як від упадку Польщі в 1920 році комуністи узалежнювали побіду комунізму в решті Европи, так само в теперішньому часі комуністична атака йде на Німеччину, розуміючи, що побідивши там — побідить також всюди інде. Побіда комунізму в Німеччині, це приміщення комунізму в середній Европі, пересунення одним скоком знад Збруча над Рен. Здавлення Польщі поміж комуністичною Росією і комуністичною Німеччиною це питання часу, — може часу дуже короткого. Тому таке велике значіння приписують в Росії німецькій комун. партії, найсильнішій (після московської) з усіх компартій світа. Тому й стільки значіння привязують перемозі над головною протикомуністичною силою, над гітлерівським рухом. І тому прихід до влади Гітлера та його уряду відбувається під знаком боротьби з комунізмом. Не жиди, не Поморя, не „аншлюс“ станули на першому місці програми гітлерівського кабінету. На тому першому місці стануло знівечення комунізму в Німеччині...“

станули на першому місці програми гітлерівська Німеччина і комуністична Росія не можуть продовжувати рапальського союзу.

Німецько-російський звязок порвався в полумені тої ночі, коли горів райхстаґ і коли не було ні одної келії, де не сидів би приловлений комуніст. І це є політичний сенс приходу Гітлера до влади...

Але того політ. сенсу не бачить ані польська преса, ані кермуючі нею урядові чинники: єдиний висновок для них із знищення комунізму в Німеччині — підтримувати російський комунізм!

ОБУВА

і ПАНЬЧОХИ

Del-Ka

це гордість краєвого ремесла і промислу

На Великдень величезний вибір

Ц'ни приступні для кожного.

В неділю 9. IV. склепи пополудні відчинені.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

ПОМЕР АРХИКНЯЗЬ ГАБСБУРГ.

ЖИВЕЦЬ, 8. 4. ПАТ. Учора вечором помер у Живці архикнязь Карло Стефан Габсбург на 73-ому році життя.

ДО ГІТЛЬРІВСЬКОЇ ПАРТІЇ.

ДАНЦІҐ, 8. 4. ПАТ. Одна з груп національного зєднання „Горожанське Зєднання Праці", до якого належить багато данціґських службовців, дала своїм членам вказівки приступати до гітлерівської партії.

НАПАЛИ НА ЖИДІВСЬКУ ХАРЧІВНЮ.

ДАНЦІҐ, 8. 4. ПАТ. Вчора пізним вечором кількох людей напало на жидівську харчівню в центрі міста. В харчівні було тоді 8 осіб, м. н. одна жінка. Ґумовими палицями прогнали всіх до кухні в сутеринах, а власника польського горожанина Фельдшуга побили. Коли поліція прийшла на місце нападу, напасників уже не було. Одного напасника арештували, опісля випустили. Пізніше ті напасники вибили шиби у входових дверях харчівні.

поминальне Богослужения
за спокій душі бл. п.
Галі зі Скварків Матвійчукової
в другі роковини смерти відправиться
в Волоській церкві в неділю, 9. квітня
в 12-ій годині.

Реформа устрою Німеччини.

БЕРЛІН, 8. 4. ПАТ. На внесення канцлера Гітлера президент Гінденбург іменував краєвих намісників, що мають дбати про вдержання одностайного напряму державної політики. Крім права іменування краєвих премієрів і в порозумінні з ними інших членів краєвих кабінетів прислуговатимуть намісникам такі компетенції: а) розвязування соймів і переводження нових виборів; б) видавання й оголошування нових законів; в) іменування й усування зі служби вищих судових урядовців і г) право ласки. Намісників будуть покликувати на час соймової каденції. На внесення Гітлера можна кожної хвилини їх відкликати. Соймам не буде прислуговати право ухвалювати заяву недовіря премієрам і членам кабінету. У відношенні до Прус закон постановляє, що членами краєвого уряду можуть бути міністри республики. Державний комісаріят для Прус зноситься.

—o—

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, II. сходи, I. пов. Приймає замовлення по 40 проц. дешевше на мужеські убрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 1615 5—20

— **Взуття купуємо в „КОМЕТІ".** Купуючи в „Кометі" даємо працю і заробіток нашим ремісникам. Свій до свого і по своє! 13-?

— **Божий Гріб в Успенській церкві у Львові.** Що минулого року стара Успенська церква у Львові збогатилася на одну цінність, а саме на величавий Божий Гріб кисти арт. В. Дядинюка, виконаний у византійсько-декоративному стилі. Тому, що два образи (перший і останній) того Божого Гробу малював пок. Петро Холодний, а вони не гармонізували з цілістю (5 образів Дядинюка), намалював арт. Дядинюк і ті два образи (1) Христос на Оливній Горі і 7) Воскресення), які творять тепер разом з 5 його образами прегарну, стилево вповні згармонізовану цілість. Той Божий Гріб, що вказує на великий талант артиста і є без сумніву цінним надбанням церкви, можна буде оглядати від четверга 13. ц. м., де він буде уставлений у бічній каплиці. Обі образи П. Холодного з Божого Гробу перехідять до Духовної Семинарії, де зберігаються, як відомо, ціла низка образів того великого мистця.

— **Святочні ферії у школах.** На інтервенцію Головної Управи Р. Ш. Кураторія Л. Ш. О. відповіла, що в порозумінні з міністерством освіти в школах, які обходять греко-кат. свята, визначує святочні ферії від четверга, 13. ц. м. до 20. ц. м. включно. Таким робом шкільна наука кінчиться в середу, а починається в четвер після Великодня. Цей розпорядок буде оголошений також у радіо.

Складниця львівської хемічної фабрики
„ТЛЄН" Львів, ул. Гетманська 10,
поручає на свята кольонські квітові води і перфуми на вагу в 30-ти модних запахах.

— **Львів бойкотує німецькі фільми.** На заклик союзу оборони східних „кресів" власники львівських кінотеатрів заявилися за безоглядним бойкотом німецьких фільм. Одночасно рішили звернутися до торговельно-промислової палати, щоби придумала спосіб відобрання зачетів, заангажованих на законтрактовані фільми німецької продукції. Конкретні внесення в справі бойкоту будуть вирішені на загальних зборах власників кінотеатрів львівського воєвідства 14. ц. м.

— У Золочеві в кіні висвітлювали фільму „Конгрес танцює" німецької вирібні УФИ. Жиди не позволили висвітлювати фільми і її відіслали до випозичальні.

— **Сейфи безплатні.** На основі закону з дня 16. березня ц. р. про фонд праці, обовязуючу оплату від сховків (сейфів) у висоті 5 зол. місячно в користь фонду допомоги безробітним, внесено з днем 1. ц. м.

— Обкрадають церкви. До церкви в Плотичі пов. Тернопіль дістались крізь знищене вікно

Економічний огляд.

Українська хроніка.

СВІТОВА ВИСТАВКА ЗБІЖА Й УКРАЇНСЬКІ ВЧЕНІ.

Від 24. липня до 5. серпня ц. р. відбудеться в Канаді (Perlon, пров. Саскачеван) всесвітня вистава зернової культури. Мукачівське „Світло" подає, що комітет вистави має замір покликати до співпраці теж українських ученых з зах.-українських земель, з Радянщини і Ч. С. Р.

КООПЕРАТИВНА РОБІТНЯ ВЗУТТЯ.

Польські шевці вже перед пів роком заклали кооперативу і вона — як вчуваємо — дуже добре розвивається. Агенти цієї кооперативи ходять по домах і збирають замовлення та забирають старе обуву до направи. Наші безробітні шевці теж зорганізували подібну кооперативу у Львові пок вул. Михайла 4, де виключають нове і направляють старе взуття. Ціни — як бачимо з рекламових листків — справді конкуренційні. На це повинні звернути увагу особливо наші бурси, приюти і т.і.

Польська хроніка.

„ЩО СХІДНА ГАЛИЧИНА МАЄ ДЛЯ ЕКСПОРТУ?" — ЕКСПОРТОВИЙ МУЗЕЙ У ЛЬВОВІ.

Ми вже писали про те, що організовано цьогорічних Сх. Торгів які відбуватимуться між 3. і 18. червня, перебрала Торг.-Пром. Палата у Львові. Вона вирішила влаштувати на торгах окрему виставу експонатів, які мають дати повну картину експозової спроможности Сх. Галичини. Проектують теж перетворити виставу на „Експортовий музей" і видати адресну книгу всіх сх.-галицьких експортерів.

КРІЗА В ЦУКРОВОМУ ПРОМИСЛІ ГЛИБШАЄ. ЗАЧИНЕННЯ КІЛЬКОХ ФАБРИК.

Не зважаючи на редукцію (щоправда: незначну) краєвої ціни цукру і місцево-дампінгові експозові ціни, ситуація цукрового промислу Польщі тепер тяжча, ніж колинебудь давніше. Як консумція в краю, так і експозія катастрофально меншають; не помагають ніякі виграні реклями. За 6 місяців цьогорічної цукрової кампанії вивезла Польща 51.292 тон проти 170.357 тон в тому часі у минулому році, себто на 69 відсотків менше. У звязку з тим усім, планують зачинити кілька фабрик. Число присуджених на ліквідність подавала спочатку 7, та вже буть тільки 3 будуть дійсно ліквідовані. Всі вони лежать на території б. рос. займанщини.

НОВІ ВЕКСЛЕВІ БЛЯНКЕТИ.

У розпродажі появились від 1. квітня ц. р. нові векслеві бляшкети згідно з розпорядком з 10. жовтня 1932. З уваги на те, що дехто закупна старі бляшкети перед 1. квітня, Міністерство Скарбу призвало їм важність до **1. травня ц. р.** До того часу кредитові установи і всі заінтересовані не повинні робити біжучі позіве старими і новими бляшкетами.

Світова хроніка.

ГОСПОДАРСЬКИЙ БОЙКОТ ГІТЛЕРІВСЬКОЇ НІМЕЧЧИНИ.

Різка лінія націоналістичної революції, що її переводять тепер у Німеччині, знобілізувала проти себе перш-усього все жидівство світу і батьківщину комунізму СРСР. Про крутий зворот „симпатій" більшовиків від Німеччини й Італії до Франції і Польщі ми вже писали на цьому місці. Останній тиждень повний був вісток, що звідусіль приходили, які викликали міць боєвого інструменту, що його мають жиди, міць господарського бойкоту. Може ніколи так рельефно не зарисувався факт, що світова торговля — не домена жидів. Гітлерівці не доцінили кольосальної солідарности жидів. І хоч наразі нема цифрових даних про втрати німецького нар. господарства внаслідок конфлікту з жидами, то проте втрати ці напевно значні. Купецтво, що є субєктом в розділі товарів, закрішує джерела своїх закупів і тепер протинімецьке наставлення жидівського купецтва, яке непомітно мине, підкопає неодну ділянку німецького промислу. Численні замовлення, що досі йшли в Німеччину спрямували жиди в інші держави. Різні представники німецьких фірм у Польщі, Франції, Голяндії, Бельгії резигнують із представницьких привілеїв. Невиключене теж, що жиди, які грають і в міжнародній фінансієрі дуже поважну ролю, підуть атакою на німецьку валюту, аби підрізати її престіж. Те, що марка вже захиталась, покищо є наслідком деяких фінансово-політичних потягнень уряду. Останні вістки кажуть навіть про можливість покинення золотового паритету Німеччиною. Треба зазначити, що міжнародні господарські кола з великим неспокоєм слідкують за ходом подій у Німеччині. Вони бояться, що ці події можуть некорисно вплинути на міжнародні зобовязання Німеччини. Для Польщі всі потрясення в Німеччині показуються корисні в господарській ділянці. Ми вже згадували про варшавську орієнтацію Москви. Також французькі імпортери шукають на польському ринку товарів, що заступили б німецькі.

СВІТОВЕ БЕЗРОБІТТЯ ТАКИ ДАЛЬШЕ ЗРОСТАЄ.

Термометр господарської кон'юнктури далі охолоджується і падо, а разом з тим ростуть нові лави безробітних. Міжнар. Бюро Праці оголосило тепер статистику за перші 2 місяці цього року і сконстатувало невпинний зріст світового безробіття. У цифрах воно виглядає так: Німеччина — 6 мілл.; Австрія 401.320; В. Британія — 2.914.914; Франція — 368.929; Італія — 1.222.470; Японія — 503.958; Польща — 266.601; ЧСР — 918.334; Американська Федерація Праці подала в січні кількість безробітних 12 мілліонів, а „Асоціація Праці" бляшко 17 мілліонів!

в. Н-вич.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

БІЛЬШОВИКИ ПРО АНГЛІЙСЬКУ ЗАБОРОНУ ВВОЗУ РАД. ТОВАРІВ.

МОСКВА, 8. 4. ПАТ. Ухвала англійського парляменту в справі ембарго на більшовицькі товари зробила в Москві велике вражіння. Більшовицька преса зареагувала на це дуже гостро та вважає ухвалу палати громад виявом зоологічної ненависти консерватистів до більшовицької влади. Звіти з дебати в палаті громад займають перші сторінки московських часописів. „Ізвестія" передовицю кінчать заявою, що англійські погрози не матимуть ніякого впливу на перебіг процесу. З огляду на ясну нерівнобіжність між предметом конфлікту і зарядженнями англійського уряду виринає здогад, що причина тієї поведінки англійського імперіялізму лежить глибше. Часопис обіцює ще розяснити ці справи.

ВИБУХ У КОПАЛЬНІ ЗОЛОТА.

ЙОГАНЕСБУРҐ, 8. 4. ПАТ. Вибух газів у копальні золота в Лянглядте наступив у глибині 4.000 стіп. Пятьох робітників, що хотіли зльокалізувати пожежу, згинуло наслідком затроєння газами. Сімох робітників перевезли до шпиталю в грізному стані.

ТРИБУНАЛ МІЖНАРОДНЬОЇ СПРАВЕДЛИВОСТИ.

ГАҐА, 8. 4. ПАТ. Тут замкнули 26. сесію постійного Трибуналу Міжнародньої Справедливости, що радила від 14. жовтня 1931 р. 27-му сесію отворять 8. травня ц. р. Займеться вона рекурсами чехословацького уряду проти кількох присудів мішаного арбітражного мадярсько-чехословацького трибуналу.

І В МАРСИЛІЇ БОЙКОТУЮТЬ.

МАРСИЛІЯ, 8. 4. ПАТ. Подібно як в інших містах, ряд крамниць у Марсилії вивісив таблиці з написами та повідомленнями, що не будуть приймати представників німецьких фірм. Тутешня німецька кольонія занепокоїлася, боїться утруднень для здобуття права на дальший побут і права заробітку.

„ЖІЗНЬ ЗА ЦАРЯ" ТА СЛЬОЗИ.

БІЛГОРОД, 8. 4. ПАТ. Вчора вечором гурт російських еміґрантів зорганізував у будинку нар. університету виставу опери „Жізнь за царя". Підчас вистави кількох людей кинуло на сльозогінні бомби. Виставу мусіли припинити. Публика вийшла зі салі. Кілька осіб арештували.

ПАПЕН ВИЇХАВ ДО РИМУ.

БЕРЛІН, 8. 4. ПАТ. Віцеканцлер Папен виїхав учора до Риму. Міністр Ґерінґ виїде в неділю. Метою виїзду Ґерінґа, як повідомляє „Фелькішер Беобахтер", є обговорити з італійським міністром летунства низку справ у звязку з повітряною комунікацією.

ЗУБИ МОЖНА КУПИТИ але не свої власні!

Якже часто причиною втрати зубів є назубний камінь!

Назубний камінь повстає із вапінної солі, бактерій і грибків. Якщо на час його не усунемо, спричинює він випадання зубів. Боріться з цією небезпекою при помочі Кальодонту, бо в Польщі лише та паста має в собі. винайдений д-ром Бройнліхом Сульфорицинолеот, який усуває назубний камінь. Властива метода плекання зубів, це: двічі в році дати їх оглянути лікареві - дентистові, двічі денно чистити їх кальодонтом.

KALODONT

УСУВАЄ НАЗУБНИЙ КАМІНЬ

злодії і вкрали три чаші, монстранцію та інші літургічні прилади, вартости 2.000 зол. Крім того понищили багато церковних річей. Поліція вжила до слідства поліційного пса й арештувала двох людей. Другий влом до церкви був в Антонівці пов. Чортків, де злодії винесли із захристії огнетривалу касу, в якій находилися цінні предмети. Злодії не вдіяли нічого, бо сполошили їх вартівники.

— **Маслосоюз"** відкрив у Рівному на Волині чергову свою крамницю.

— **Засудили нотаря.** У суботу запав у львівському окр. суді присуд у розправі нотаря Маєра й тов., обвинуваченних у надужиттях (спроневірення 102.115 зол. на шкоду львівського магістрату та нарушення частини прив. депозитів). Маєра на основі нового карного кодексу засудили на 2 і пів року вязниці. Спільників Маєра засудили: Можаковського на 14 місяців, Пельца на півтора року, Шварца на 1 рік, а Яніша на 10 місяців вязниці.

Намагані самогубства. 42-літня безробітна найимичка Ант. Лівич випила пляшинку денатурованого спірту, та що його було замало, повісилася на дереві на Ґубернаторських Валах у Львові. Її відрізав зі стрічка тайний агент і відрятував. — Безробітна Павлина Либонь напилася денатурованого спірту. Її відвезли до шпиталю. — 19-літній Антін Литвин, що мріяв стати малярем, занятий у пекарні Войталевича, затроївся йодиною, тому, що господар не хотів йому у позичити 2 зол. Його відвезли до шпиталю в грізному стані.

— **Із життевого шумовиння.** Крівава драма розігралася в Подільському готелі при вул. Городецькій у Львові. В ночі прийшов там молодий чоловік в товаристві жінки і записав себе як Яна Мадея з Катовиць, подаючи свою товаришку за жінку. Над ранок жінка вибігла з готелю тільки в сорочці і ціла покровавлена, кличучи: рятуйте! Була тяжко поранена на тілі. Поліція добулася до кімнати, де лежав Мадей з підрізаним горлом. У руках держав ще бритву. Його перевезли в безнадійному стані до шпиталю, а товаришкою, що була звичайною вуличницею, занялося рятункове поготівля.

— **Вистава праць О. Кульчицької.** Як вже було заповіджено, відчиняється в неділю 9. ц. м. в Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка в год. 12. вистава звісної нашої малярки О. Кульчицької. Високий мистецький рівень виставлених праць, треба сподіватись виключе якнайбільше заінтересування цілого громадянства, бо це пораз перший є змога побачити доробок цієї малярки в цілообразі її мистецького розвою.

— **Позір! Українці Личаківської Дільниці!** Пригадуємо, що Загальні Збори Кружка „Р. Ш." ім. кн. Льва на Личакові відбудуться в неділю 9. квітня ц. р. в год. 5. попол. в домівці Кружка при вул. Крупярській ч. 15. Право участи в зборах мають також і ті громадяни, що мешкають на території Кружка, а платять свої членські вкладки до Головної Управи „Р. Ш." безпосередно або через свої установи, у яких працюють. — **Рада Повітового Союзу Кружків „Р. Ш." у Львові.**

ДЛЯ ДІТЕЙ, які не люблять трану поручаємо **JECOROL** магістра А. Буковського. Вистерігайтеся безвартних фальсифікатів і підрібок.

— **На святочнім столі не може бракнути** пляцка або мазурка. Практична пані дому приладжує смачний пляцок, бабку або знаменитий торт на підставі опрацьованих і легко зрозумілих рецепт Еткера. Пекти легко і вдається знаменито навіть менше зправним рукам. Завдяки певній силі порошку до печення д-ра Еткера завощаджуєте час і маєте вдоволення, що святочне печиво вдається і є дешеве.

На святочних столах

не забудьте поставити також кілька пляшок знаменитої столової води „Szczawa Alkaliczna" (a la Giesshübler) виробу фабрики „Здоровля"

✝ ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

РОМАН СТЕЛЬМАХІВ,

інжинір-агроном, сотник У. Г. А., професор агрономічної школи, помер дня 7-го ц. м. у 49 р. життя в Мілоціні, біля Ряшева. Тлінні останки покійного перевезуть до рідного Болехова, де відбудуться похорони вівторок 11-го в год. 10.15 рано.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 9. квітня год. 3.30 попол. „Опера за три сотики".

Неділя, 9. квітня год. 7.30 веч. „Фройлайн Доктор" (Абон. 10).

Понеділок, 10. квітня год. 7.30 веч. „Мадам Батерфлай" (ост. виступ Тамакі Міюри).

Вівторок, 11. квітня год. 7.30 веч. „Фройлайн Доктор",

[illegible]

Неділя, 9. квітня год. 3.30 попол. „Золота тіточка" (Абон. 8).

Неділя, 9. квітня год. 7.30 веч. „Михася та її мати" (Абон. 9).

Понеділок, 10. квітня год. 7.30 веч. „Джім і Джіл".

Вівторок, 11. квітня год. 7.30 веч. „Михася та її мати".

Кіна.

АДРІЯ: „Король прерій та чорний мустанг" (Том Мікс).

АПОЛЬО: „Всім вільно кохати".

АТЛЯНТИК: „10-ий любко" (Анні Ондра).

КАСІНО: „Льорель і Гарді робять кар'єру".

КОЛІСЕЙ: „Чотирьох волоцюгів", ревія „Коли військо йде, банда грає".

КОПЕРНИК: „Мумія".

МАРУСЕНЬКА: „Мумія".

МІРАЖ: „Доктор Джекиль і містер Гайд".

ОАЗА: Нечинне.

ПАЛЯС: „Переживання одної ночі", „Розвід в одній хвилині".

ПАН: „Райський птах" і ревія.

ПАСАЖ: „Кохання злочинця" та „Філіп і Фаю у чужинній легії".

ПРОМІНЬ: „Король Парижа", „Веселий вдовець".

СТИЛЕВЕ: „Тайна 6-х масок" і ревія.

УТІХА: „Душогубство при вул. Морг" і ревія.

ХИМЕРА: „Блакитна рапсодія".

Закордонне радіо.

Неділя, 9. квітня 1933.

Братислава (279,3) 20.00 „Пірат" оп. Войчєка, **Мілянo** (331.4) 12.30 Концерт, 21.00 „Мінйон" оп. Томаса. **Штутґарт** (360.6) 19.00 Концерт, 21.00 „Парсіфаль" оп. Вагнера, **Лайпціґ** (389,6) 20.00 „Королівські діти" муз. казка Гумпердінка, **Рим** (441.2) 12.30 Концерт, **Лянгенберґ** (472,4) 20.15 „Дон Хуан" оп. Моцарта, **Харків** (787,5) 8.30 Концерт для дітей. 9.00 Для села, 13.50 Радіокомпозиції, 18.10 Тріо, 19.00 Симф. концерт із Української Фільгармонії.

Понеділок, 10. квітня 1933.

Братислава (279,3) 16.10 Концерт, 17.50 Скрипка та фортепян, 21.00 Рел. музика, **Брно** (341,7) 21.00 Спів, **Штутґарт** (362,6) 20.00 Оп. музика, **Рим** (441,2) 17.30, 21.00 Концерт, 20.15 Пісні, **Прага** (483,6) 21.00 Спів, 21.20 Концерт, **Відень** (518,1) 17.00 Легкий концерт, **Рига** (525) 19.05 Бетовен творн. 20.20 Спів, **Харків** (797,5) 9.00 Пісні, 13.50 Український концерт, 15.10 Соністи, 18.10 Радіокомпозиція, 19.00 Концерт із театру „Березіль".

Львівське радіо.

Неділя, 9. квітня 1933.

12.15 Симфонічний поранок, 14.00 Весняні роботи в рибному господарстві, 14.20 Рел. творн (хор), 14.40 Що чувати що треба знати? 15.00 Інструментальна музика, 16.00 Для молоді: „Що чувати в світі?", „Командор Річ. Бирд". 16.25, 20.00

Велику святочну радість

зробите, Пані знаменитим тортом і тістками всілякого роду до прикраси свяченого. Вже само печення приємне, бо НЕОХИБНА ГІННА СИЛА порошку до печення д-ра Еткера **Backin** дає гарантію, що все вийде прегарно. Одначе треба уважати на охоронний знак „Ясна голова“ і на назву „Oetker“ які дають запоруку знаменитої і загально признаної якости.

Хто сам пече, той ощаджує.

Вироби Еткера дістанете у відповідних крамницях. Треба домагатися там також улюблених рецепт Еткера. На випадок вичерпання висилає їх франко тільки за надісланням 40 сот. марками.

Dr. August Oetker, Oliwa.

Грамофон. 16.45 50-ті роковини скропадяння повітря, 17.00 Фортепян. 18.00 Концерт А-капела проф. Козловської та проф. Р. Любінецького. 18.45 Всячина, Грамофон. 19.10 Місто Санта Круз. 20.00 Італійська музика. Спорт. вістки. 22.00 Діольончелі.

Понеділок, 10. квітня 1933.

12.10, 15.50 Грамофон, 15.30 Збіжева біржа. 15.35 Листи та програми, 16.25 Лекція фр. мови, 16.40 Золото, банкнот і чек, 17.00 Концерт (фортепян, спів), 18.00 Для матуристів: „Сучасна Польща“, 18.25 Вагнерівський реціталь — Райхан (баритон), 19.00 Есперантські новини, 20.00 Як проти кризи, 20.20 Польська музика, 20.40 Спорт, 20.50 Концерт (оркестра, скрипка), 22.00 Трансм. зі Стокгольму: концерт.

—⊙—

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 8. IV.: масло 3.60, молоко 0.19, сметана 0.90, яйця 3.—. Тенденція на масло, молоко звишкова, на яйця удержана.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр ім. Тобілевича.

Збараж. Сала Нар. Дому: 7. 4. „Роксі“, 8. 4. „Фраскіта“, 9. 4. „Мотря“, 10. 4. „Церковна миш“, 11. 4. „Пірванни Сабіняном“, 12. 4. „Боярня“. — В найближчих днях виставить режісерія театру фарсу на 3 дії п. з. „Мущина з минулим“.

Красне Товариство Охорони Дітей і Опіки над Молодю повідомляє про Діточу Оселю ім. Митрополита А. Шептицького на Остодорі біля Підлютого для дівчат і хлопців від 8—14 літ життя. Управа Діточої Оселі на Остодорі повідомляє, що в цьому році Оселя для дівчат тріватиме від 19. червня до 17. липня, для хлопців від 17. липня до 12. серпня — під опікою о. проф. А. Бучацького. Приміщення Оселі в прегарному, новозбудованому, власному будинку. Затверджений фаховий педагогічний нагляд та постійна лікарська опіка. Умовини кліматичні прегарні. Харч пять разів денно. Оплата за побут в Оселі зол. 49.— платна у двох ратах: першу рату (25 зол.) складається при зголошенні — найдальше до 5. травня п. р., другу рату до дня 1. червня. Для кількох найбідніших дітей знижена ціна. При висилці дітей або школи — на девять дітей десяте Їде даром. Зголошення на Оселю для дівчат приймає п. д-р Ксенія Яновичівна, Львів, Потоцького 111. На письменні інформації просимо прислати значок. — **Управа Оселі.** 1658 2—2

Пригадка нашим Вп. Панням. Старшина Жіночого Кружка ім. Ганни Барвінок пригадує, що Солодкий базар на ціль Рідної Школи відбудеться у Велику Пятницю 14. ц. м. і тріватиме цілу днину до випродажі. Просимо Вп. Панні, які вже заголосили свої святочні печива на наш базар і ті, які ще хотіліб ласкаво своїми пожертвами збагатити наш базар, **присилати дари в четвер** (цілу днину дижурують Виділові). Базар відкритий буде в пятницю від 9-ої години рано. Просимо Шановне Громадянство заходити до нас і купувати. Усе першої марки з кухні славнозвісних наших господинь. 1710

Порядок Богослужень Страстного Тижня і Христового Воскресення у Волоській церкві. Вел. Четвер дня 13. ц. м. в год. 9. Служба Божа св. Василія В. Год. 6. веч. Страсти Г. н. Ісуса Христа; Вел. Пятниця дня 14. ц. м. 9.30 царські Часи. Год. 11. Вечірня і обхід з Плащаницею. Год. 4. попол. Надгробна Утреня, а в год. 5. Псальми, які відспіває хор під управою проф. Р. Прокоповича-Орленка та будуть трансмітовані львівським радіем. По псальмах дальша часть Єрусалимської Утрені, яку співатиме хор. Вел. Субота дня 15. ц. м.: Служба Божа Василія В. о год. 9. В неділю Воскресну дня 16. ц. м. в год. 4.30 рано Надгробне, опісля Воскресна Утреня. Читані Служби Божі що-години від 6. год. почавши. Остання читана Служба Божа в год. 12. В год. 9.10 рано **Архієрейська Служба Божа. Відслужить Його Преосвященство Кир Никита Еп. Патарський в сослуженню** Духовенства. Вечором год. 4.30 Вечірня. В інші дні Великодних Свят Богослуження як звичайно. Третього дня п. є 18. ц. м. о год. 9.45 Служба Божа, яку трансмітуватиме радіо. 1—2

Як часто
впадають нам в уха слова:

...„найліпші знимки в моїм житті робив я звичайним коробковим „Кодаком“...

Знак часу — „Кодак“ обнизив ціни всіх камер, щоби кожному дати змогу їх придбати.

Для аматора-новичка ніщо не заступить камери

„Brownie“

(розм. 6×9 цм.).

Ціни в році:	1932	1933
Hawk Eye № 2	35.—	25.—
Brownie № 2	44.—	32.—
Beau Brownie № 2	52.—	39.—
Ціни всіх складаних камер знач. знижені:		
West Pocket Kodak	65.—	50.—
Hawk Eye ob. f. 6,3	100.—	135.—
Pocket Kodak f. 4,5	175.—	135.—
Kodak 620 ob. Doublet	105.—	88.—

Можна дістати у всіх більших складах фотографічного приладдя

KODAK Sp. z o. o. — Warszawa, pl. Napoleona 5.

Архикняжий Бровар

У ЖИВЦІ

ПОРУЧАЄ СВОЇ НЕДОСЯЖНОЇ ЯКОСТИ ПИВА

„ПОРТЕР“, „ЕЙЛЬ“ (ALE), „МАРТОВЕ і „ЖИВЕЦЬКИЙ ЗДРІЙ“.

Можна дістати у всіх льокалях, ресторанах, крамницях делікатесів і кімнатах до снідань.

ЗАСТУПНИЦТВО

„ЖИВЕЦЬКИЙ ЗДРІЙ“ — ЛЬВІВ,

БЮРО: ВУЛ. КОСТЮШКА Ч. 24.

Телефони: 7-10 і 13-29.

Склади: КЛЕПАРІВ 306. Тел. 29-30.

Популярні прогульки на ВИСТАВУ до ШІКАҐО травень-серпень 1933 р.

БЮРО ПОДОРОЖІ

„FRANCOPOL“

WARSZAWA, MAZOWIECKA 9.

Подрібні проспекти на бажання.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ІДАЛЬНЯ в СПАЛЬНЯ, передвоєнні, віденські, оказійно й дешево продаються. Відомість: Львів, вул. Костюшка 2, двері 1, телефон 19-57. 1685 2—3

МЕБЛІ елегантні та тринкі на догідні сплати: **„Мебльосплат“ Городецька 7.** 1706 1—10

КУХОННІ НАЧИННЯ, блахи на тіста, альпакові накриття, к'мнатні і реставраційні ледівні, поручає найдешевше А. Косьцюк, Львів, Шайнохи 2. 1—5

НАЙМОДНІШІ в превеликім виборі мужеські сорочки із штитними комірами: зефірові 5.90, полелінові 7.80, цвіткові кольорові 10.50, димкові підштанці дуже тревалі 3.25, нічні шифонові довгі 5.50—7.90, Філія фабрики білля „ПАВ“, Львів, Сикстуська 1. 1701 1—1

СІЛЬСЬКЕ господарство у Винниках під Львовом, овочевий сад з городиною, видається на городництво на продаж. Частина ціни може лишитися на гіпотеці. Відомість: Марцін Генцін, Львів, Яловець ч. 3. 1703 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЗАГАЛЬНИЙ ЗБІР
С-КИ МІНЕРАЛ. ЖИВЕЦЬ „ЧЕРЧЕ“

Спілки з обм. порукою у Львові відбудеться в дні 24. квітня 1933 р. в годині 5-ій пополудне в салі Української Бесіди при вул. Рутовського ч. 22 з таким порядком нарад:

1) Відкриття Зборів і відчитання протоколу.

2) Звіт з діяльности і предложення рахункових замкнень й білянсу за 1932 р.

3) Звіт Контрольної Комісії з внеском на уділення абсолюторії.

4) Внесення Надзірної Ради:

а) в справі призначення надвишки білансової за 1932 рік;

б) в справі відвишки уділового капіталу;

в) в справі перенесення уділів.

5) Внески й звіти.

Президент: Д-р Марія Панчишин.
Секретар: Ярослав Колтунюк.

На будівельний сезон

ПОРТЛЯНДСЬКИЙ ЦЕМЕНТ

вагоново і детайлічно, по фабр. цінах оферують

Брати Мунд ЛЬВІВ, Сикстуська 23

ЗГІДНО З ДАВНІМ ЗВИЧАЄМ,

як від 50 років, так і цього року, поручаємо нашим Впов. Відборним на СВЯТА: мигдалову і горіхову масу, ломану чоколяду, чоколядову кувертуру, округлі і чотирьохкутні андрути, ломані бішкопти і т. п. для прикладжування тортів і тіст. — Великий вибір готових тортів, різнородні десерові чоколяди, помадки, кекси, чайники, бомбонерки, баранчики, писанки і т. п. Ювилейні бльочки лажні ще до кінця квітня п. р. Вибір великий, товар першорядний, ціни крізові.

БРАНДШТЕТТЕР І Ска
Львів, пл. Голуховського ч. 5.

СВЯТОЧНА ВУДЖЕНИНА

Найстарша львівська фабрика вудженин

Йосифа Котовича

ЛЬВІВ, гол. склад РИНОК 25, тел. 63-34,

фабрика і фабр. склад ЖОВКІВСЬКА 119,

Тел. 64-72.

Теодор Пявка

поручає

на свята

ВУДЖЕНИНУ та МЯСИВО всіх родів **першої якости в своїх двох склепах у Львові при вул. Руській ч. 16, тел. 59-74 і при вул. Личаківській ч. 87. Тел. 80-76.**

А. Безкокка-наслідник

А. Лопушанський

ЛЬВІВ, ПЛОЩА МАРІЙСЬКА 8.

тел. 16-16.

поручає по конкуренційних цінах:

Фарби, ликери, покости, господарські артикули.
Прибори більярдові, кулі і кругай.
Штучні вогні.
Приладдя до риболовлі. Косметику.
Богатий відділ артистичних фарб.

Вирібня відзнак, жетонів і медалів СТАНИСЛАВА СОБЧИКА, Львів, Мохнацького ч. 8 виконує всілякого роду відзнаки шкільні, військові, для спортових клюбів, спів. товариств, жетони, плякети, медалі, цихи до прапорів, гострокінчасті шпички по цінах найнижчих. 3—5

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ГОСПОДАРСЬКІЙ АКАДЕМІЇ, ПОЗАОЧНА ШКОЛА ВИСОКОШКІЛЬНИХ СТУДІЙ, ЗАТВЕРДЖЕНА МІНІСТЕРСТВОМ ХЛІБОРОБСТВА ЧСР.

Фахові відділи: агрономічно-лісовий, економічно-кооперативний і хеміко-технольогічний дають фахову закінчену систематичну підготовку і титул агронома, економіста та хеміка.

При відділах істнує низка вужчих фахових курсів і курсів з окремих предметів.

Вписи на всі відділи та курси терміном не обмежується.

Проспекти безплатно висилає Секретаріят УТГ.

Звертатися на адресу: Ukrajinska hospodarska akademie v C. S. R., Podebrady — Tschecoslovaqie — або — Товариство „Сільський Господар“ Львів, вулиця Зіморовича ч. 20. 1590 4—16

ВОЛОСІННЯ НА МАТЕРАЦИ
(Rosshaar)

власного виробу, меблеві матерії, брокати і ВСІЛЯКІ ТАПІЦЕРСЬКІ АРТИКУЛИ найдешевше продає Ф-ма ЛІДЕР і ФРЕНКЕЛЬ, ЛЬВІВ, ЛЕҐІОНІВ 25 в подвірю. 1630 Тел. 86-38. 5—10

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

Ч. 91 (13.330). Львів, вівторок 11. квітня 1933. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

РУЗВЕЛЬТ ОБСЕРВУЄ ГІТЛЄРІВ УРЯД.

ЛЬОНДОН, 9. 4. ПАТ. Із Вашинґтону повідомляють: Рузвелт постановив покищо здержати іменування нового амбасадора Злуч. Держав у Берліні. Перше бажає піддати обсервації Гітлерів уряд і переконатися, в якому напрямку йде той режім. У жидівських колах кажуть, що Рузвелт зробив ще під впливом свого політичного дорадника сен. Баруха, який як жид дуже неприхильно відноситься до теперішнього німецького уряду.

РУМУНІЯ ПРОТИ ПАКТУ 4-ЬОХ ДЕРЖАВ.

Обговорюючи візити румунського міністра Тітулеску в Льондоні, „Дейлі Геральд" стверджує, що він завдав англійському премієрові поважний удар. Тітулеску заявив, що спроби ревізії мирових трактатів, пропонованої пактом чотирьох держав, означують війну. Німеччина теж ударила в Мекдональда, заявляючи, що підтримає пакт чотирьох держав тільки в його первісній формі. Уряд Гітлєра приймає проєкт пакту тільки з метою спрямувати його проти Польщі.

РОЗПРАВА ЗА „САБОТАЖ" 12. КВІТНЯ.

МОСКВА, 9. 4. Розправу 31 обвинуваченых у саботажі в електричному промислі, визначили на 12. квітня вполудне. На засіданні колегії більшовицьких оборонців англійських горожан згодився боронити адв. Бранде, відомий з дотеперішніх розправ і визначні оборонці з дореволюційних часів Комодов і Відов та адв. Далматовський. Спеціяльний представник Райтерової Агенції ред. Флемінґ приїхав уже у Москву. Льондонський адв. Торнер приїздить завтра. Приїзд славного англ. журналіста Фрейзера нерішений, мабуть з огляду на здогадні трудноші вихлопотання більшовицької візи. Оголошення акту обвинувачення сподіються завтра.

ІДЕЯ РЕВІЗІЇ ЙДЕ ВПЕРЕД.

БЕРЛІН, 9. 4. ПАТ. „Берзен Курір" помістив статтю Мусолінія „Ідея ревізії йде вперед". Автор доказує, що Малу Антанту годі признати пятою вел. державою з огляду на політ. противенства між її членами. Метою нового пакту, заключеного М. Антантою є, як стверджує Мусоліні, є вдержати статус кво та розбити всякі спроби ревізії мирових трактатів. Усеж Мусоліні думає, що **ревізійна ідея робить поступи та стає сильнішою від паперових умов. Мирові трактати не вічні, а тяжкі замотання можна оминути лише ревізією трактатів. Таку ревізію, якої метою є оминути нову війну, мусять перевести при помочі Ліги Націй, як це зрештою передбачував і допускав предложений пакт. Коли Ліга Націй заздалегідь і з конечною обережністю не візьметься за таку ревізію, то її доля згори засуджена.**

—o—

ПОГОЛОСКИ ПРО ГІТЛЄРА.

У звязку з постановою німецького уряду про відновлення шляхотських титулів, ордерів і відзнак кружить поголоска, що канцлер має дістати в дні своїх уродин титул князя. На основі іншої поголоски Гітлер має оженитися з панею Вініфред Вагнеровою, вдовою після Зіґфріда Вагнера, сина великого композитора. Пані Вініфред має троє дітей. Вінчання, кажуть, відбудеться в перших днях травня ц. р.

—o—

ГІТЛЄР, МУСОЛІНІ і ДАЛЯДІЄ ЗАПРОШЕНІ ДО ВАШИНГТОНУ.

Бюро Райтера довідується, що шефів німецького, французького й італійського уряду запросив американський уряд до Вашинґтону, щоби обміркувати способи відбудови світового господарства. Запрошення переказали устно американські амбасадори в Берліні, Парижі і Римі, зазначуючи, що якби самі шефи урядів не могли особисто приїхати, буде радо повитаний інший член уряду.

БЕРЛІН, 9. 4. Міністр Ґерінґ відлетів літаком до Мінхену, відтам до Риму.

ПРОТИНІМЕЦЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В ПОЛЬЩІ.

ПАТ. повідомляє з Лодзі, що демонстранти старалися демонструвати перед німецьким консулятом. Поліція не допустила їх. Камінєм ушкодили німецький ґерб. При вул. Пйотрковській 86, де друкується „Фрає Преса" хотіли здемолювати друкарню. На вулиці тоді було до тисячу прохожих, тому поліція не могла дати собі ради. Щойно підмога пішої та кінної поліції привернула порядок. Рівночасно демонстранти повибивали шиби в німецькій ґімназії при вул. Косцюшка та здемолювали внутр. уладження. Побили теж шиби в книгарні Ердмана при вул. Пйотрковській та зірвали шильд „Лодзер Фольксцайтунґ".

Поліція придержала кільканацять осіб. Воєвода Гавке-Новак висловив жаль німецькому конзулеві з приводу демонстрацій.

ЧЕНСТОХОВА, 9. 4. В однім із тут. кін, де висвітлювали німецьку фільму, ґурт демонстрантів візвав публику вийти зі салі. Публика вийшла та прилучилася до демонстрації. Забрали з кіосків німецькі часописи та журнали й знищили їх.

КАТОВИЦІ, 9. 4. У Мисловицях на ринку відбулося віче 5000 осіб. Візвали уряд інтервеніювати в справі побиття польських студентів гітлєрівцями в Рибніку. Також віче було в Рибніку.

ЕРІО ІДЕ ДО ВАШИНГТОНУ.

ПАРИЖ, 9. 4. ПАТ. Бувш. премієр Еріо згодився поїхати до Вашинґтону як делеґат французького уряду, лише в характері інформатора. Не робитиме ніяких зобовязань, лише передаватиме до Парижа всі вістки, конечні для ухвалення постанов фр. уряду. Інформуватиме теж фр уряд про ве тії справи, які будуть темою нарад у Білому Домі, головнож у справі міждержавних довгів. Поїде Еріо 15. або 19. квітня. Буде гостем Рузвелта в Білому Домі.

Представникам Аґ. Аваса сказав, що покищо не може зложити ніякої заяви. Згадав лише, що він вдоволений, що може працювати над розвитком фр.-ам. приязни.

З Вашинґтону повідомляють, що тамошні політичні кола з вдоволенням прияли вибір Еріо як делеґата Франції. Рузвелт ще не устійнив свого становища до Франції. У Вашинґтоні сподіються, що Франція заплатить свою рату довгу в речинці, себто 15. червня. Здогадуються, що Рузвелт одержить від конґресу повновласти для обговорювання справи довгів.

—o—

ДЕСЯТЬ НІМЕЦЬКИХ НАМІСНИКІВ.

БЕРЛІН, 9. IV. ПАТ. Півурядово повідомляють, що мін. Ґерінґ буде іменований пруським премієром. Папен, що займає становище державного комісаря для Прус, дістане інше становище в державі. Для інших союзних країв буде іменованих 10 намісників, якими стануть мабуть дотеперішні державні комісарі. Менші краї дістануть комісарів а не намісників.

НІМЕЦЬКИЙ ДЕЛЕҐАТ ДО ВАШИНҐТОНУ.

ПАРИЖ, 9. IV. ПАТ. Вчора веч. появилася вістка, що німецьким делеґатом на вашинґтонську конференцію буде новий німецький амбасадор у Вашинґтоні, д-р Лютер.

—o—

РЕВІЗІЯ В „КУРЄРІ ЛЬВОВСКОМУ".

ЛЬВІВ, 9. 4. Держ. поліція при участі судових і прокураторських властей перевела ревізію в редакції, адміністрації та друкарні „Курєра Львовского" при вул. Мохнацького 48 і при вул. Зіморовича 10. у звязку зі закидом, що це видавництво допускається обманств на шкоду держ. скарбу. У звязку з ревізією придержали до розпорядження суду відповідального редактора того часопису Тужанського.

НАГЛА СМЕРТЬ ЕПИСКОПА.

В особовому потязі на лінії Перемишль—Львів помер нагло польський епископ Маньковський з Володимира. Тіло покійного задержали в залізничму вагоні на стації Судова Вишня. Він вертав із похорону еп. Новака в Перемишлі.

Відкриття вистави Олени Кульчицької.

У неділю 9-го ц. м. в год. 12-ій відкрила Асоціяція Незалежних Українських Мистців у Львові виставу малюнків, ґравюр і килимів О. Кульчицької в салях Музею Наук. Тов. ім. Шевченка при вул. Чарнецького 24. На виставу склалось 167 творів, розміщених із великим смаком у чотирьох салях; у першій бачимо олійні картини, у другій акварелі, у третій графіку та різьбу, в четвертій килими (килими виконані спільно зі сестрою артистки п-ею Ольгою Кульчицькою).

Уся вистава робить незвичайно симпатичне враження своєю простотою та щирістю. Нема на ній полотен, що приголомшували би глядача екстравагантними сюжетами або мішаниною різких фарб, нема тут експериментів, за якими йдуть залюбки модерні мистці. І в олійних своїх працях і в ґрафіці і в акварелях О. Кульчицька дає зрівноважені, спокійні, теплі зразки, які всі ми, майже без винятку, радо бачили би на стінах своєї хати, поруч прегарних її килимів. Оця вистава відкриває неодному вперше всю ширину таланту О. Кульчицької, що є однаковим майстром у ріжних родах мистецької творчості. Дарма, що має вона за собою багато літ праці, не бачимо в її творах ні перевтоми ні недбайливости, на яку нерідко дозволяють собі мистці, що придбали собі імя. Вся вистава О. Кульчицької полишає враження свіжости та великої пошани до мистецької праці.

На відкриття вистави зібралось чимале число нашої інтелігенції, що майже виповнила всі салі. Від А.Н.У.М. промовляв п. М. Голубець, характеризуючи творчість артистки.

—o—

СПОРТ.

УКРАЇНА — ПОҐОНЬ (СТРИЙ) 4:2 (4:1).

Склад України: Бутель; Скрегота, Воробець; Підлісецький, Кіцила, Цимбала; Лапчук, Магоцький, Кльош, Гоцький, Максимів.

Перші змагання за мистецтво принесли чорно-червоним два пункти. Україна виграла заслужено. Оборонне тріо змінене Скреготою, давало собі легко раду з нападом противника. В помочі найліпший Кіцила, але і Цимбала сповнив своє завдання. Кльош уміло провадив напад і був ініціятором усіх офензивних акцій України. Максимів грав свій найліпший меч, добрі були його центри.

Хід гри: Україна з місця атакує, напад підходить, раз-у-раз під ворота Погоні і створює багато критичних ситуацій. В 6 мін. Кльош подає Ґоцькому, цей „продовжує" до Максимова, гострий стрїл в ріг і Україна провадить 1:0. В 8 мін. Кльош стріляє другі ворота попри вибігаючого воротаря Погоні. Україна має сильну перевагу. Погонь рідко доходить до голосу. В 16 мін. напад України гарно кобінує, м'яч дістає Максимів, центрує і Лапчук стрїляє треті ворота. В 27 мін. Погонь висвободжується з натиску і правий лучник стріляє з подання лівого крайника перші ворота для Погоні. Україна добуває в 35 мін. четверті і останні ворота зі стрілу Ґоцького. В другій частині Погонь має легку перевагу, але оборона України добре боронить. В 17 мін. правий лучник Погоні стріляє другі ворота. Напад України грає тепер слабше як у першій половині. В 32 мін. гострий стрїл Лапчука над поперечку. Ґоцький стріляє з догідної позиції воротареви в руки. В 44 мін. замішання під воротами України ратує Воробець і гра кінчиться.

Видів около 500. Суддя пор. Шиба.

ЛІҐОВІ ЗМАҐАННЯ.

ПОЗНАНЬ. Варта — Подгуже 4:0 (1:0).
КРАКІВ. Висла — Рух 2:0 (0:0).

А-КЛЯСОВІ ЗМАҐАННЯ.

СТАНИСЛАВІВ. Ревера — Світязь 0:1 (0:0).
ЛЬВІВ. Білий Орел — Погонь І Б. 1:1 (1:1).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАҐАННЯ.

ЛЬВІВ. Погонь — Лехія 5:0 (2:0). Гасмонея — Одд Бої 1:1 (1:1). Чорні — Ютшенка 2:2 (2:0). Україна II. — Льот 0:0.

ЯРОСЛАВ. Краковія комб. — Огніско 5:1 (2:1).
ВАРШАВА. Субота: Краковія — Варшавянка 1:0.
ВАРШАВА. Неділя: Краковія — Легія 2:2 (1:1).

А вони все пишуть...

(Кореспонденція з Волині.)

Волинь, 7. IV. 1933 р.

I.

Над Европою невидима рука вже писала про політичні зміни і вже поправляла мапу, а безсмертний Заглоба все говорив...

Не звертаючи уваги на те, що робиться не лише на широкому світі, але й на вузенькій Волині, місцевий речник місцевого „експериментатора" — тижневик „Волинь" — все пише про велику місію на сході.

Пише не звичайним ясним денникарським стилем, а шифром, що його повинні відчитувати три головні чинники — Варшава, місцеві польські читачі й українці — кожний інакше, згідно зі своїм ключем, чи пак — аспіраціями й плянами.

Завдання, як бачимо дуже тяжке. І не зовсім воно „Волині" вдається. Не треба українцеві великого політичного підготування, щоби розшифрувати великі пляни редакторів і співробітників „Волині" якслід.

Але читати цей часопис таки повинні українці Волині. І тому, щоби по-перше, навчитися читати подібні речі, написані шифрованим стилем, а подруге, щоби зрозуміти, чому це діється на Волині все те, що діється, і потрете, щоби ще ясніше зрозуміти баламуцтво й облуду „певних спеців", що мали допомогти здійсненню планів волинських Заглоб.

II.

Характеристичною вступною статтею „Волині", написаною оцим шифрованим, але дуже невдалим шифрованим стилем, є стаття місцевого польського діяча Р. Приступи (чисто польське прізвище) в ч. 14. під наголовком „Жива актуальність Волині".

Цитуємо лише деякі місця з цієї вельми дипльоматичної шифрової статті:

„По деякім часі, що мусів бути присвячений дослідженню динамічної сили Волині й живчика польської державности на кресах, настала доба доцільної консолідації праці, обчисленої не на ефекти, а на щораз то більше ствердіння тих складових елементів, що є натуральною підвалиною під політичною і господарською ситуацією волинського воєводства".

Поставивши крапку після цієї частини шифру, п. Приступа продовжує, не підводячи пера від терпеливого паперу:

„Щораз міцнішій консолідації польського елементу (пропустив, що за допомогою Певних) на волинських кресах товаришить щораз більше проникливе розуміння тими чинниками (стоти проблем, вязаних з життям інших націй, передовсім української, як проблеми, що укладається тут цілковито своєрідно („Рідні Хати", ВУО й т. д., — пропущено), в оперті на найкращі традиції політичного співжиття (пропущено, яких традицій — Горемики й Оскілка чи може й ренегатів-шляхтичів попередніх століть).

А далі вже буцім то актуальність:

„Проблеми політичні, що розвязуються на Волині різними формами суспільного життя серед громадянства як польського, так і українського (пропущено: „Просвіти", кооперативи, вибори, наказні війти й т. д.) в структуальному перекрою цілих східних кресів — повинні висунути Волинь на роль природнього репрезентанта цих кресів і мусять заактуалізувати історичну традицію „цю дієву місію Волині на Сході" (пропущено: перенести практику й всі „Рідні Хати" та „певних спеців" на Велику Україну).

На доказ своєчасности цієї „дієвої місії на Сході" п. Приступа наводить приклад:

„На недавніх громадянських конференціях, що відбулися у Кремениці та Рівному, в дискусії і над оформленням української проблеми на Волині, — можна було звернути, що погляд представників польського громадянства значно змінився. Почали вони масово визнавати, що еволюційні суспільно-політичні процеси серед значної частини українського народу на Волині лежать не лише на лінії інтересів польської державности на цьому терені, але й є явищем позитивним, вязаним з автохтонним польським населенням (пропущено: еволюція „певних" іде по лінії інтересів польського населення).

Останній уступ цього прозорого шифру має завданням переконати Варшаву, що всі явища й наради доказують, буцім то експерименти за допомогою „певних спеців" дають добрі результати. На доказ наводиться слова воєводи Г. Юзефського:

„Реалізація т. зв. „Волинської Правди" мусить йти щораз далі, перемагаючи внутрішні й зовнішні психольогічні перешкоди".

Отже пишуть і пишуть...

А життя, як це було за часів Заглоб, йде своїм ходом і торощить не лише штучні плями й експерименти, але й їхніх авторів. Senex.

Висвячення нового православного епископа-україножера.

На останньому засіданні Синоду Православної Церкви в Польщі, що відбувся цими днями у Варшаві під головуванням митрополита Діонізія, обговорювали між иншим справу висвячення на епископа о. Теодосія Протасевича, — члена вершавсько-холмської консисторії — абсольвента виділу православної теольогії варшавського університету.

Новий кандидат на епископа має бути призначений на місце кремянецького епископа Симона, якого мають перенести як епископа-помічника до Вильна, тому, що виленський архиєп. Теодосій поважно хорий і не може виконувати своїх обовязків.

Митрополитальні круги тримають ту постанову покищо в тайні, бо чекають на апробату міністерства віроісповідань. Якщо міністерство дасть свою згоду, то українське громадянство буде мати нового неабиякого **україножера,** а духовенство доброго екзекутора.

Відкритий лист

до Вп. Пана сенатора д-ра Івана Макуха, голови Соціялістичної Радикальної Партії.

Впов. Пане Сенаторе,

Повернувши перед кількома днями зза кордону та переглядаючи українську пресу з останніх тижнів, находжу в ч. 12. „Гром. Голосу" з дня 25. березня 1933. у статті п. з. „Крик потапаючого УНДА" закид проти моєї особи, а саме, що „Поляки покористувалися невідповідальними кроками п. Мілєни Рудницької в Женеві до відкинення української скарги проти пацифікації". Отсим звертаюся до Вас, Впов. Пане Сенатор, як до Голови Соціялістично-радикальної партії, відповідального за політичний напрямок свого партійного часопису, з проханням сконкретизувати, якими саме „невідповідальними кроками" в Женеві я причинилася до відкинення пацифікаційної петиції. Колиб на мій запит я не одержала достаточного вияснення, буду примушена вважати закид „Громадського Голосу" негідною клеветою. — **Посолка Мілєна Рудницька.**

НОВИНКИ

— **Загадочна трагедія в Надвірній.** У службовій кімнаті бурмістра в Надвірній, Василя Свища, найшли двох склепових помічників, Приймака і Секрета, в калюжах крови. Оба не жили. Є здогад, що один застрілив другого, а потому застрілив себе. Причина кривавої події покищо невідома.

— **Убив кулаком у груди.** В селі Цикові пов. Перемишль Ян Гарда посварився зі своїм тестем Станішевським і вдарив його кулаком так сильно в груди, що повалив його на землю. Незабаром Станішевський помер. Лікар ствердив, що смерть наступила наслідком удару серця з переляку. Гарду арештували.

— **Літак згорів.** В околиці Гам, як повідомляють з Есен, упав німецький літак і згорів, причому пільот згинув на місці. Радіомеханік, який находився теж в апараті, потовкся легко.

— **Пропала летунка.** Французи занепокоєні долею французької летунки Маріди Гільш, що вибралася літаком з Парижа до Токіо. Перед кількома днями бачили її над місцевістю Акіяб і відтоді ніхто не знає, що з нею сталося.

— **Смертність у Франції меншає.** На основі статистичних даних надвишка уродин у Франції над числом випадків смерти виносила торік 61.664 осіб, в 1931 р. лише 49.539 осіб. Зріст надвишки уродин над смертністю пояснюють зменшенням смертности дітей нижче 1 року, що дало 20.000 осіб.

— **Відтиски пальців від еміґрантів.** Навіть самі урядовці іміґраційного бюра на Еллис Айленд здивувалися, коли дістали з Вашинґтону наказ брати відтиски пальців від усіх свіжих іміґрантів до Зл. Держав, навіть і тих, що виїхали були на короткий побут і тепер вертають назад. На запит, чому це наказано, урядовці з Вашинґтону не були згідні у відповідях. Деякі казали, що не знають нічого про такий розпорядок, інші замітили, що новий секретар праці — панна Перкінс може ще змінити цей наказ.

Нові книжки й журнали.

„NASZA PRZYSZŁOŚĆ", wolna trybuna zachowawczej myśli państwowej. Tom XXIX. Warszawa, marzec 1933. У цьому томі опубліковано перша частина брошури станиславівського владики Хомишина п. н. „Українська проблема" в польському перекладі.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 10. квітня год. 7.30 веч. „Мадам Батерфляй" (ост. виступ Тамакі Міюри).

Вівторок, 11. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Середа, 12. квітня год. 7.30 веч. Опера.

Театр Ріжнородностей.

Понеділок, 10. квітня год. 7.30 веч. „Джім і Джіл".

Вівторок, 11. квітня год. 7.30 веч. „Михася та її мати".

Середа 12. квітня год. 7.30 веч. „Мадмуазель".

У четвер 13-го, пятницю 14-го та суботу 15-го квітня театри нечинні.

Кіна.

АДРІЯ: „Король прерій та чорний мустанг" (Том Мікс).

АПОЛЬО: „Всім вільно кохати".

АТЛЯНТИК: „10-ий любко" (Анні Ондра)

КАСІНО: „Льорель і Гарді роблять кар'єру".

КОЛІСЕЙ: „Чотирьох волоцюгів", ревія „Коли військо йде, банда грає".

КОПЕРНИК: „Мумія".

МАРУСЕНЬКА: „Мумія".

МІРАЖ: „Доктор Джекиль і містер Гайд".

ОАЗА: Нечинне.

ПАЛЯС: „Переживання одної ночі", „Розвід в одній хвилині".

ПАН: „Рэйський птах" і ревія.

ПАСАЖ: „Кохання злочинця" та „Фліп і Фляп у чужинній легії".

ПРОМІНЬ: „Король Парижа", „Веселий вдівець".

СТИЛЕВЕ: „Тайна 6-х масок" і ревія.

УТІХА: „Душогубство при вул. Морг" і ревія

ХИМЕРА: „Блакитна рапсодія".

Закордонне радіо.

Понеділок, 10. квітня 1933.

Братислава (279,3) 16.10 Концерт, 17.50 Скрипка та фортепян, 21.00 Рел. музика, **Брно** (341,7) 21.00 Спів, **Штутґарт** (360,6) 20.00 Оп. музика, **Рим** (441,2) 17.35, 21.00 Концерт, 20.15 Пісні, **Прага** (483,6) 21.00 Спів, 21.20 Концерт, **Відень** (518,1) 17.00 Легкий концерт, **Рига** (525) 19.05 Бзетові твори, 20.20 Спів, **Харків** (937,5) 9.00 Пісні, 13.50 Український концерт, 15.10 Солісти, 18.10 Радіокомпозиція, 19.00 Концерт із театру „Березіль".

Вівторок, 11. квітня 1933.

Братислава (279,3) 17.20 Соната Ірзка, **Штрасбурґ** (345,2) 20.30 Галевий вечір, **Штутґарт** (360,6) 20.45 Оп. музика, **Гельсінґфорс** (368,1) 19.00, 19.25 Спів, **Рим** (441,2) 20.15 Фортепян, **Бероміністер** (459,4) 20.00 „Манон Леско", оп. Пуччіні, **Лянґенберґ** (472,4) 17.45, 19.00 Концерт, 20.05 „Вільг. Тель" траг. Шілера, **Відень** (518,1) 16.45 Сучасні австр. композитори, **Будапешт** (550,5) 19.45 Пісні, 20.45 „Парсіфаль" оп. Вагнера, **Харків** (937,5) 9.00 Музика, спів, 16.30, 18.10 Авдиція, 13.50 Літ.-муз. авдиція, 15.10 Солісти, 16.20 Концерт і балачка для молоді, 19.10 Квартет, 20.00 Музика, рецитації, 22.00 Німецька музика, **Париж** (1724,1) 21.00 „Ох, папа" оп. Івека.

Львівське радіо.

Понеділок, 10. квітня 1933.

12.10, 15.50 Грамофон, 15.30 Збіжева біржа, 15.35 Листи та програми, 16.25 Лекція фр. мови, 16.40 Золото, банкнот і чек, 17.00 Концерт (фортепян, спів), 18.00 Для матуристів: „Сучасна Польща", 18.25 Вагнерівський реціталь — Райхан (баритон), 19.00 Есперантські новини, 20.00 Лік проти кризи, 20.20 Польська музика, 20.40 Спорт, 20.50 Концерт (орхестра, скрипка), 22.00 Трансм. зі Стокгольму: концерт.

Вівторок, 11. квітня 1933.

12.10, 18.40 Грамофон, 15.50 Грамофон, Збіжева біржа, 16.20 Для матуристів: „Зєднення влади", 18.00 „Сучасна Польща", 16.40 Вправа Заліського 1833 р., 17.00 Симф. концерт, 18.25 Фортепян, 19.00 Техн. скринька, 19.30 Чи й яка є будучність опери як мист. твору?, 20.00 Трансм. з Варшави „Турандо" оп. Пуччіні, Спортові вістки, „Цивілізація" опов. Норвіда.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долляр в приватних оборотах 8.87.50.

Золото: Доляри 9.07—9.09; дукати 83.90—84.25; франки 35.90—36.25; корони 37.10—37.60; рублі 4.70—4.80.

Срібло: Корони 0.30; фльорени 0.75; рублі 1.30.

ВАРШАВСЬКА БІРЖА.

Трянзакції. Продажа. Купно.

Голяндія 360.00, 360.90, 359.10; Льондон 30.52, 30.67, 30.37; Нюйорк чеки 8.90 і три четверті; Нюйорк кабель 8.92, 8.94, 8.90; Париж 35.07, 35.16, 34.98; Швайцарія 172.25—27, 172.69, 171.83; Італія 45.70, 45.92, 45.48, Берлін 209.70.

Акції.

Банк Польський 74.

За редакцію відповідає **Олександер Костик.** Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

ч. 92 (13.331). Львів, середа 12. квітня 1933. Poczтовe оплатa opłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Після закордонної дебати.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 7. квітня 1933.

Одна з чергових т. зв. „великих" дебат над закордонною політикою вчора під ніч у тутешньому парляменті. Довго вижидана програмова заява президента міністрів про італійсько-англійське предложення „Европейської Директорії" чи то пак „Ради Чотирьох" і про ревізії договорів. Заява нічим не сенсаційна: в дусі традицій останніх кількох років, тобто в дусі традицій пок. Бріяна — не того Бріяна, з перших післявоєнних років, який допасовуючися до Клемансівсько-пуанкарівських нахилів палати, вибраної 1919 року, демагогічно накидував переможеній країні, що „покладе руку на обшивку Німеччини, — а в дусі заяв Бріяна післяльокарнського, вневіреного в тривкість версайських твердощів схильного порозуміться з Німеччиною навіть коштом її східної союзниці. Правда, становище Малої Антанти й Варшави не залишилося без впливу на вчорашню заяву французького міністра і „малі держави" (так тут з правила називають не тільки Чехословаччину, а й Польщу) одержали запевнення, що Франція їх „не посвятить". Це правда — очевидно правда, як усякі політичні „правди", тобто аж до зміни поглядів. Одначе одночасно наспіла з уст французького міністра й з притиском виголошена і підкреслена правда, що „віодин договір не вічний", і що всі підпадають ревізії скорше чи пізніше: ніколи подібне речення не було би прорвалося крізь „пліт зубів" таких справді непримиримих ґерманофобів, як Клемансо або Пуанкаре, що знали тільки „повне виконування договорів", тільки погрози окупацій, тільки тверду мову переможця до переможеного.

Нема сумніву, що не будь — не кажемо вже приходу Гітлерівщини, а просто лише тієї Бог зна кому потрібної, роздутої й розбовтаної ґермансько-юдейської „війни", то й програмова заява французька була би куди дальше пішла вперід у напрямі порозуміння з Німеччиною і співробітництво з нею й Італією та Англією над переорганізуванням Европи.

Нема й сумніву, що на деяку, безперечну загальмованість учорашньої французької заяви перед ревізійними вимогами і перед окончечним залишенням „малих держав" їх власній долі — несподівана германсько-юдейська війна вплинула стократ сильніше ніж левантійська пахабність і азійська вимовність представника „малих держав" — маємо очевидно на думці п. Тітулеску, що серед клекоту голосної автореклями швидався цілий тиждень по Парижі, навчаючи — він, молдаво-волох — французів, що саме і яка політика „лежить" в їх, тобто у французькому „інтересі"! Сарака навіть не злогадувався, яке враження така тактика викликала у всіх, можна сказати французів. Вимоги ввічливости для гостя, дарма, що непрошеного, здержували французів сказати Тітулескові, що саме думає пересічний француз про того волосько-молдавського „учителя політика"; одначе коли він виїхав відси і переніс свою „місію" до Льондону, оглядн на гостинну куртуазію устрималися і головний орган найбільшої французької партії „Ля Республік" на чолі свого вчорашнього числа приніс коротку та справедливу оцінку пропаганди п. Тітулеску — товстими буквами надруковано там кілька влучних уваг, які й передаємо тут дослівно, зберігаючи й типографічну форму оригіналу:

„П. Тітулеску розщибається поміж французькими політиками.

„Він міністр закордонних справ Румунії, довжниці Франції.

„І не хто інший, як саме ми платимо кошти його подорожі!

„І він навчає нас, як орієнтувати французьку закордонну політику: невже думаєте, що він трохи переборщує?"

Дослівно, товстими, великими буквами, при самому заголовку ґазети. Тої самої ґазети, в якій передовиці писав часто п. Далядіє — очевидно, доки був приватною людиною, а не міністром: як перестане ним бути, то знову буде там писати.

Важкі економічні відносини не звільняють Вас від обовязку забезпечити будучність Вашої Рідні. Тому негайно обезпечіть своє життя в користь Ваших близьких в одинокому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменица).

Ми не задержувались би на тій протиревізійній гастролі і відмовились собі навіть додати своє: „Котюзі по заслузі!" до наведеної щойно уваги гол. радикального органу, якби не те, що найшовши сьогодні до журналістичної читальні Карнегія ми не знайшли були цілої купки познанських і варшавських великих ґазет з одобруваннями Тітулеску, його місії і його становища. Супроти того варто буде галицькому читачеві й дізнатися, що саме думає Франція про всілякі „поуки" і погрози своїх східних союзників.

Нові затії.

Б. през. Войцеховський проти розросту бюрократизму в Польщі.

В ч. 7. кооперативного польського часопису „Сполем" помістив професор Вищої Торговельної Школи у Варшаві, б. президент польської республики **Станислав Войцеховський** статтю під наголовком „Нове закуси", яку оце передаємо в огляду на вагу справ, що безпосередньо торкаються також нас. Ця стаття викликала своїми політ. моментами живий відгомін у цілій польській пресі. — Ред.

„Експанзія бюрократії, оживленої після травневого перевороту новою державницькою ідеольогією, мабуть не має границь. Тепер, після узалежнення університетів від міністра, приготовляють замах на автономію кооперативного руху.

„Новий віцеміністр скарбу на засіданні Кооперативної Ради в дні 17. січня ц. р. заявив, що треба загальної реорганізації кооперативного руху в Польщі, однак реформу треба починати від гори, себто від ревізійних союзів, тому що їх організаційні форми і засади є невідповідні, праця безпланова, а організаційний стан невдоволяючий; треба би творити регіональні союзи з однородним характером (?), приміром воєвідські, або навіть на меншому терені...

„Згідно з виготовленим у міністерстві проектом змін закону про кооперативи — реформа зводиться до узалежнення ревізійних союзів від міністра скарбу.

„Міністр може обмежити терен праці союзу, звузити або поширити його працю на деякі види кооператив, наказати злуку двох або більше союзів в один союз. Союзи, що вже мають право ревізій, після вирішення проекту будуть обовязані постаратися від міністра потвердження того права і то під карою втрати того права.

„Кермуючим органом має бути голова Кооперативної Ради, іменований міністром, його компетенції мають бути поширені, а союзи мають що-року пересилати йому свої подрібні бюджети до затвердження.

„Коли я читав протокол того засідання, то пригадалося мені подібне зібрання в міністерстві скарбу у Петербурзі, на яке мене запросили в 1908 р. як редактора „Сполем"-у разом з представниками російського кооперативного руху, для розгляду проекту статуту кооперативних союзів, які мали бути дозволені тільки як повітові, а найвище губерніяльні. На наші критичні завваги щодо змісту проекту, присутні на засіданні делегати міністерства з питомим собі нахабством повчали нас, що вони стоять на сторожі головних основ кооперації, а ми помиляємося, бо керуємось іншими оглядами.

„Колиб тоді сказав був мені хтось, що і в Польщі треба буде боронити кооперацію перед вазіханнями бюрократії, то я був би його вважав за людину несповна розуму. Чейже ім'я Польщі було синонімом свободи, а відзискання її самостійности було звязане з угрунтуваннями в Европі засад свободи, які були смертельними для ворогів Польщі. Міцкевич писав: „Коли були неспокої і хтось крикнув — Хай живе свобода! — і коли тоді натрапився поляк, то кричали — поляки, вперед! — так, начеб він (поляк) був всюди воїном, що боровся там, де воюють за свободу!"

„На жаль те, що 25 років тому вважав я річчю цілком неправдоподібною, сталося „дійсною дійсністю" і треба тепер виступати в обороні автономії кооперативного руху, загрожено: завіханням польської бюрократії, які є майже ті самі, які я поборював в 1908 р.

„Згідно з заявою керманича правлячої партії на засіданні сойму в дні 21. березня ц. р. Польща стає буцім то зразком, який інші пробують наслідувати. Сохрани нас, Боже, від такої популярности: Польща стає синонімом реакції, республиканці вже кличуть: „не хочемо польських виборів", тратимо симпатії західньо-европейських демократів.

„Остаточно можна би скласти сентименти польського романтизму в жертві вимогам нових часів, колиб настроювання життя на новий бір, згідно з рецептою Муссоліні „все для держави і через державу", створювало на польському ґрунті більшу внутрішню суцільність і на місце давніх вартостей творило нові, що зміцнюють нарід духово і матеріяльно.

Вибагливі незрівнані кольонські води

Antiba

Склад: P.-H. Z. CH. LUDWIK SPIESS i Syn
Львів, Клиґіновська 3.

Dentosan — Dentosan — Dentosan!

DENTOSAN зберігає зуби в здоровлю і свіжости.
DENTOSAN надає зубам сніжну білину.
DENTOSAN паста, мильце, еліксір — необхідні дома і в подорожі.

Склад:
P.H.Z. Ch. Ludwik Spiess i Syn
ЛЬВІВ, КЛЯҐІНОВСЬКА 3.

„На жаль нічого подібного в Польщі не бачимо: навпаки, внутрішні антагонізми, збільшене недовіря і ненависть, моральна повага держави захитана, на долах ширіться апатія і знеохота, давні осередки суспільної праці нидіють, а нових не прибуває. Чейже навали людей у правлячій партії не можна вважати приростом додатніх, творчих сил. У Польщі ніколи не бракувало каналій і кар'єровичів, що були готові співпрацювати з кожним урядом, щоби тільки тягнути користи з добродійств влади. Зате бракувало в Польщі гідних громадян, що були здібні творити і організувати краще суспільне життя власним трудом і жертвенністю. Особливо сильно дає себе відчувати цей брак тепер, коли все так підлиться і площиться, а старі діячі схо-

ОГОЛОШЕННЯ ДО СВЯТОЧНОГО ЧИСЛА „ДІЛА“

яке вийде в значно збільшеним обемі і накладі приймає Адміністрація найпізніше до 12. квітня год. 13-ої.

дять до гробу або відходять в тишу домашнього життя, знеохочені вічними намаганнями нової генерації, що шукає ... сьому підтримки держави і фінансової по...

„Нові ентузіясти немогучости держави не здають собі ще справи з того, яку медвежу прислугу роблять польській державі, яке спустошення роблять у душах людей, недавно визволених з неволі, коли присипляють їх енергію і чуйність запевненнями, що потрапнева влада за них стежить, пляную і організує. Деж ті нові конструктивні плани, досконало подумані і знаменито виконані, якими Муссоліні так збільшив свою популярність в народі, скріплюючи його духову консолідацію і матеріяльний добробут у протиставленні до попереднього безсилля і анархії?

„Новий режім в Польщі зводиться по суті до механічного узалежнення всього і всіх від бюрократії, на лад давніх поліцейських систем. І в нових проектах, що відносяться до кооперативного руху, вражає передовсім брак ясної гадки і творчого (конструктивного) пляну, а тільки бажання узалежнити союзи від адміністраційної влади. Не впровадять вони ані однородности, ані порядку, а тільки здезорганізують збудовані великим трудом установи самопомоги і затамують самородну суспільну ...ачість“.

Німецький Державний Банк
і його майбутня політика.

Берлін, 8. квітня 1933 р.

Поруч із чисто політичною боротьбою довкола уряду Гітлера та особливо поруч із галасом з приводу переслідування жидів, господарські проблеми нової Німеччини здобувають собі щораз більше уваги у прилюдній опінії. На першому місці находиться найбільша болячка— справа урухомлення великих робіт, щоби усунути катастрофу безробіття. Найтісніше з тою справою звязана є реорганізація німецького державного банку. Тому, що від полагоди справи безробіття залежить ціла доля Гітлера й остаточне знівечення комунізму в Німеччині, цікаво приглянутися, на чім полягають зміни в райхсбанку, які не дурно викликали такий живий відгук у світовій пресі.

У німецьких господарських та політичних кругах починає поволі закріплюватись думка, що опанування та розвязання господарських проблем без деяких означених політичних умовин є нині неможливе.

Ніякий уряд не зможе вдержатись при владі, коли він не зуміє зосередити біля себе всі політичні та господарські конструктивні сили. Для вирішення цих пекучих господарських питань ці політичні умовини тепер дуже сприятливі, однак теперішня конституція державного німецького банку не дає змоги ці сприятливі політичні умовини використати.

Німецький державний банк заснований та затверджений законом в дні 19. серпня 1924 р. При його організації працювали головно американські та англійські знавці. Не місце тут просліджувати причини, якими руководились в той час організатори банку. В даному випадку найцікавіші такі моменти: як закон унормував взаємини державного банку і уряду та які можливости має банк для виконування кредитової політики.

Провідна ідея організаторів банку була: надати йому аполітичний характер та зробити з нього механічне знаряддя для регульовання обігу грошевих банкнотів при помочі відповідної дисконтової політики. Дальше організатори послугувались теорією про довільний, автоматичний розподіл капіталу, що й лягло в основу організації. В цьому і крилися дві великі помилки організаторів банку, а саме: при виконуванні обовязків банку погано відбилася надто англійка його автономія і незалежність від урядових та господарських установ, а невідповідна, на довоєнних засадах обоснована кредитова система, не змогла в часі господарської кризи оздоровити ціле господарське життя німецької держави.

На основі того закону німецький уряд не мав ні одного представника ні в дирекції ні в генеральній раді. Президент банку не міг ніякої відповідальности перед урядом, він мав повну свободу рухів у цілій господарській, головно кредитовій політиці. Він був лиш обовязаний від часу до часу інформувати уряд про свою банкову політику. Лише вибір президента банку генеральною радою та іменування директорів затверджує президент держави. Закон банку не забезпечував ніякого політичного впливу урядовим колам, як також уряд не мав ніякої законної змоги покористуватись державним банком для переведення своїх державно-політичних цілей. Це так виглядало в теорії. В дійсности оба президенти, а саме д-р Шахт в 1924 р. та опісля д-р Лютер брали на себе добровільно політичну відповідальність. Вони стояли завсіди у тісному звязку з урядом, брали живу участь в політичному житю і лише тоді уступали, коли цей політичний звязок затрачувався. Це робив Шахт, те саме зробив тепер Лютер.

З реорганізацією статуту райхсбанку та теоретична незалежність вповні відпадає. У своїй кредитовій політиці банк був дуже обмежений. Він не мав контролі над коротко терміновими,

За 1 зол. 100

грамів знаменитої кольонської квітової води з тревалим і приємним запахом

Перфумерія С. Федера

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 7.

Увага! При купні даємо за цей вирізок гарний дарунок.

Складниця львівської хемічної фабрики

„ТЛЄН“ Львів, ул. Гетманська 10.

поручає на свята кольонські квітові води і перфуми на вагу в 30-ти модних запахах.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 12. КВІТНЯ 1933.

МИКОЛА ГОЛУБЕЦЬ.

Олена Кульчицька.

(Промова на відкритті вистави праць артистки дня 8-го ц. м. у салі Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка.)

Достойні Гості!

Асоціяція Незалежних Українських Мистців, витаючи Вас на порозі своєї чергової імпрези, не вважає за потрібне вдаватися в приводу того, що саме їй припала честь і приємність патронувати при такому святі української культури, яким є збірна виставка творчого надбання Олени Кульчицької.

За розмірно дешеву ціну полагоди адміністраційних формальностей і трохи труду при розвішенні й снисі експонатів, наша Асоціяція заступила тої чести, що зявляла своє збірне імя з іменем малярки, якої творчість, вже сьогодні творить окрему главу в історії західньо-українського мистецтва.

За хвилину матимете, достойні гості, нагоду оглянути й налюбуватися мистецькими перлами та самоцвітами, твореними з небуденним талантом і цизельованими з вимкновою майстерністю.

Нема на тій виставці ні велитенських полотен, ні ярмарочної крикливости кольорів, ні карколомної, композиційної еквілібристики. Картини й графіка Олени Кульчицької не кидаються нам у вічі й не тягнуть нас до себе за полу. Скромні розмірами й вилержані в доборі засобів мистецького вирazу, чарують вони нас своєю інтимністю.

Такт, смак і естетична культура це основні вальори творів Кульчицької, яка крім цього обдарує у своїй індивідуальности — оригінальність взмислу, повагу тематики й вимкнову техвічну досконалість.

Стільки позитивних прикмет, обєднаних в одну гармонійну цілість, стрічається рідко не тільки в нашому, але й у західньо-европейському мистецтві. Вони теж запевнюють Олесі Кульчицькій окреме й трівке місце в історії західньо-українського мистецтва, а нашу сьогоднішню виставу перемінюють у небуденне свято, справжній естетичний бенкет.

Олена Кульчицька, це в першу чергу окраса і гордість західньо-українського жіноцтва. Це перша на нашому грунті жінка, яка з мілин звичаєвого дилетантизму досягла вершин справжнього мистецтва й кваліфікованого майстерства. І тому в майбутній історії глава про ролю й осяги жінки в українському мистецтві, починатиметься від імени й творчости Олени Кульчицької.

В дальшу чергу Олена Кульчицька це жива й вражлива струна, нашого безпосереднього звязку з мистецтвом західньої Европи. Перші леди у цьому напрямі зломав Труш, але Кульчицька поширила прорубане ним вікно універсальністю свого таланту й шириною технічних засобів. А й цього забувати не слід, що вроджена культура й придбана ерудиція, оберегли Кульчицьку від безрозбірного переношування на рідний грунт „останніх криків“ мистецької, західньо-европейської моди. Кожен новий твір Кульчицької був доказом не тільки її глибокого зрозуміння для вальорів форми західньо-европейського мистецтва, але й виразом духа української мистецької культури. І тому-то твори Кульчицької такі нам близькі й зрозумілі, такі українські, хоча мають одночасно західньо-европейське оформлення.

Велика частина творів Олени Кульчицької звертає на себе увагу своєю тематикою. Горе й радощі людини, валїї, заснїля, катастрофи й героїські пориви нації, находять у Кульчицькій свою інтерпретаторку й поетку. Але вроджена її культура, смак і такт у доборі засобів мистецького вирazу, ніколи не знижують її тематичних творів до рівня суспільно-патріотичної проповіди, зі школою для суто мистецьких, формальних та естетичних вальорів. Суспільницький реалїзм і національний ідеалїзм, що лягли в основу концепції цілої низки творів Олени Кульчицької, не нарушують у неї ідеальної гармонії поміж формою і змістом, не відвертають уваги глядача від того „як“ до того „що“ намальовано.

Хто з достойних гостей мав нагоду оглянути останню виставку малярів-чужинців і т. зв. українців-парижан, улаштовану в салях Національного Музею, той порівнюючи її зі збірною виставкою Олени Кульчицької прийде може до переконання про деяку відсталість, так би сказати „вчорашність“ її формальної й технічної фактури. Успокоймося. Кульчицька ніколи, ні при першому своєму виступі, ні сьогодні, не силувалася на останній крик моди. Творчість її не була ніколи грамофонною пластинкою, на якій грають останні „шлягери“. Все і всюди була вона собою, піддаючися впливам мистецьких напрямків західньої Европи, завжди зберігала за собою право індивідуального добору й вибору, знаючи, що „актуальне, це ще не вічне, сучасне, це ще не виключно правдиве“. І саме тому її творче надбання має власне обличчя, індивідуальний характер і собі тільки притомий запас засобів естетичного зворушення. „Гарне те, що оригінальне і ширє“, сказав свого часу Ріхард Муттер, і власне тут, в обличчі мистецького надбання Олени Кульчицької можемо без святочного прибільшення сказати про оригінальність і щирість.

Достойні Гості!

Асоціяція Незалежних Українських Мистців, витаючи Вас на порозі своєї чергової виставки, й радіючи сьогоднішнім святом, бажала би рівночасно дати вираз почуванню глибокої пошани, з якою вона ставиться до творчости й особи Олени Кульчицької. Наша Асоціяція бачить у Кульчицькій не тільки добре заслуженого піонірщу мистецького руху наших днів, але й виразно очерчену творчу індивідуальність, й тому вірить, що українське громадянство не пропустить нагоди, щоби висловити свою вдячність за творчість і працю Олени Кульчицької.

А. Пясецький С. А. Краків
фабрика чеколяди

ПО КОЖНИЙ ЦИНІ
з гарантійно чистих сирівців безконкуренційні ДЕСЕРОВІ ЧОКОЛЯДИ, відживчі молочні і сметанкові, великий вибір вибагливих чоколядок, кармельків і бішкоптів, але без льосів шасти, бонів і т. п.

Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів

заграничними кредитами як теж над німецькими банками. Дальше, не мав впливу на ринок вартісних паперів та активної контролі над зужиткованням заграничних кредитів. Дальша хиба статуту була та, що банк повинен був за всяку ціну оборонити та піддержувати стабілізацію німецької валюти без огляду на те, чи це приносило шкоду господарському організмові чи ні.

Німецький уряд не має змоги пристосовитись до накинених заграницею автаркійних обставин, повести раціональну господарську та головно валютову і кредитову політику, бо на перешкоді стоять існуючі постанови банку. Обсрона тих постанов не видержує нині критика, бо лиш у здоровому господарстві можна здержати здорову валюту. Одначе цього зе можна запримітити в Німеччині.

Другий крок реорганізаторів державного банку, це обмеження довільного розподілу капіталу, впровадження здорової та свідомої інвестиційної політики, розвязання проблеми придбання праці та її фінансування, зменшення відсоткової стопи внутрі держави і т. п.

Безперечно, що ці питання годі розвязати старими методами. Вони вимагають політичної підготовки а тимбільше авторітету держави. Новий президент райхсбанку, д-р Шахт, безумовно схоче сам активно брати участь в політичному житті, щоби мати ще більшу свободу в емісійно-банковій політиці, пристосованій до державно-господарських цілей.

НА СВЯТА
ВИНА, МЕДИ і ШАМПАНИ
МАКОВСЬКОГО

Годі нині передбачити, як далеко піде д-р Шахт у своїх намірах. Одначе можна сподіватись, що теперішня політична ситуація та особиста приязнь з канцлером Гітлером, дозволять йому реалізувати свої пляни з більшим розмахом та відвагою, ніж його попередникові.

Вправді існують досить поважні аргументи проти розполітикування державного банку, що у своїм висліді може принести небажані наслідки. Практично тих небезпек не буде тоді, коли на чолі політичного та господарського життя Німеччини стануть люди з повним взаємним довірям, з точно означеними цілями, та які у виконуванню своїх завдань будуть руководитись строгими національними принципами. Нинішні провідники німецького політичного та господарського життя мають ті дані і саме тому міжнародній господарський світ відноситься до уряду Гітлера з більшим довірям, ніж можна би думати на підставі частини ворожої політичної преси, повної атак і обвинувачень.

Д. В.

ПЕРЕБУДОВА НІМЕЧЧИНИ.

Подаючи вістки про рішення німецького кабінету у справі іменування намісників для союзних країв, німецька преса стверджує, що зроблено основний крок на шляху реформи устрою Німеччини. „Дойтше Альг. Цтг." стверджує, що іменування намісників означує кінець давного німецького федералізму. „Дер Таг" зазначує, що ваймарські республики перестануть існувати. „Фосіше Цтг." пише, що видані досі і приготовані закони є тільки початком на шляху до реформи устрою німецької республики. Лишається тільки справа нового адміністраційного поділу. „Фелькішер Беобахтер" підкреслює, що ваймарську партійну державу зложено до гробу. Настає тепер німецька національна держава.

На свята! На свята!
ГЕФЛІНГЕРА чоколяда до тіст і тортів
ГЕФЛІНГЕРА Баранки і Писанки чоколядові.
ГЕФЛІНГЕРА галяретки, овочі і марципани. до прикраси тортів, люкер, горіхова і мігдалова маса.
—:— Можна дістати скрізь. —:—
ФІРМОВА КРАМНИЦЯ ВУЛ. РУТОВСЬКОГО 8.

На маргінесі візити англійських парляментаристів.

Наше звідомлення про гостину двох англійських парляментаристів у представників українського громадянства та в українських установах у Львові і поза містом приняла польська преса більше-менше спокійно. Один тільки краківський „Ілюстрован Курер Цодзенни" подавши за нами короткий опис тієї гостини та зміст відповідей англійських парляментарів на запити нашого представника, виписав такими словами своє обурення:

„Не розуміємо зовсім толеранції, з якою уряд глядить на вештання по Польщі гостей в ролі згаданих англійських політиків чи політикерів. Не скриваємо нічого і гостям ми дуже раді, але треба би раз на все дати до зрозуміння тим чужинцям, які самі зрозуміти цього не можуть, що випрошуємо собі рішучо встрявання у справи, про які вони поняття не мають і не можуть мати. Що сказав би англійський уряд, якби польські соймові посли поїхали напр. до Індій і там давали ради гіндусам та перестороги англійцям? Польський уряд чейже мав інформації, пощо і за чию спонукою приїхали до Галичини (Малопольські) посли з Лейбур Парті? На всякий випадок, хочби спізнено, уряд повинен рішучо застерегтися проти таких візит і сказати тим панам з Льондону, що втикають свої три гроші, де їх не прошено — гендс оф! Пильнуйте краще Індій, джентельмени!"

Студентське Свято „Крути" в Берліні.

Берлін, 4. квітня 1933 р.

Дня 31. березня 1933 р. влаштувала Спілка Українських Студентів у Берліні Святочні Сходини з приводу 15-ої річниці „Бою під Крутами". Сходини відбулися при численній співучасти тутешньої української кольонії. Голова Спілки інж. Волощак отворив Святочні Сходини та, привитавши всіх присутніх гостей та членів Спілки, виголосив вступну промову, в якій зясував значіння цього свята для українського студентства. День 30. січня 1918, це день геройського вчинку молодих українських студентів, які без вагання пішли у бій проти переважаючих більшовицьких сил, що йшли тоді на гол. місто укр. держави Київ. Українське Студентство в Берліні мусить бути свідоме своїх завдань та напружити всі свої сили, щоби здійснити ту ідею, за яку полягли їхні товариші на чернигівських полях під Крутами.

Опісля, присутній на салі Вп. Лощенко, як один із учасників бою під Крутами, прочитав свої короткі спомини, в яких подав докладний опис тодішних політичних відносин на Україні та представив бій під Крутами. Память героїв під Крутами вшанували повстанням з місць.

Програмовий реферат про Крути виголосив Вп. д-р Гладилович, який представив тло історичних подій на Україні в 1917 р. Зупиняючись докладніше на розгляді злощасної політики тодішнього українського уряду, яка остаточно довела до катастрофального положення в січні 1918 р., підкреслив прелегент безмежну відданість українського студентства для будування української держави. У справі бою під Крутами — на думку прелегента — треба розріжнити два моменти. Перший момент це геройський вчинок українського студентства, що кровю зазначило свою любов до батьківщини, другий момент це легкодушний вчинок тодішнього військового кермування, що пхнув майже на певну смерть молодих, зовсім невишколених у військовому ділі, молодих студентів.

Офіціяльну частину свята закінчено відспіванням національного гимну. Після цього відбулась товариська гутірка.

Управа Спілки.

Англійські поправки до пакту чотирьох держав.

ЛЬОНДОН, 10. 4. ПАТ. „Дейлі Телеграф" повідомляє, що англійські пропозиції, предложені в Парижі у звязку з пактом чотирьох держав, такі: 1) Велика чвірка держав буде працювати для вдержання мира. 2) Інші держави можуть співпрацювати з великою чвіркою на основі рівности, оскільки не буде порозуміння, перекажуть Союзові Народів. 3) Британський проект розброєння, що є компромісом між становищем Німеччини і Франції, мусять прияти всі сигнатарі. 4) Рівність прав мусить бути признана Австрії, Мадярщині і Болгарії на тих самих основах, що Німеччині.

Часопис повідомляє, що Німеччина внесла теж поправки до пакту чотирьох держав. Тому, що декотрі шефи урядів і інші члени кабінету виїхали до Вашинґтону, побоюються, що переговори в справі пакту можуть припізнитися.

Арсенали австрійських марксистів.

З ґрацу повідомляють, що жандармерія переводила у Квітенфельді ревізію і знайшла у народньому домі три тяжкі скорострільні, 102 кріси, 400 запальних бомб, кілька огнеметів, 800 ручних гранат і ґурти з 10.000 патронами для скорострілів. Того самого дня попол. конфісковано у громадському домі в Квітенфельді 31 крісів і 1.200 патронів.

Крім того ревізії в долішно-австрійських місцевостях Ліляґ, Вайц, Енцесфельд, Ґльоґніц а навіть у Вінернайштадт викрили у марксівських льокалях тайні маґазини, в яких було по кількадесять військових крісів, скорострілів, амуніції та іншої зброї.

—o—

Гітлер промовляє до 20 тисяч штурмовиків.

В Берліні відбулися в суботу вечором у спортовій палаті збори гітлерівських штурмових відділів при участи 20 тисяч осіб. Після промови міністра Ґебельса виголосив велику промову канцлер Гітлер як „оберстер Штурм-Абтайлюнґс-Фірер" (Обсаф), зясовуючи 14-літній розвиток національ-соціялістичного руху. Замітний факт, що радіеву трансмісію, яку пущено на станції Німеччини, Австрії та Данцігу, хтось на самому початку перервав. Є це мабуть діло ворогів Гітлера.

Німецькі комуністи приготовляють державний замах.

МОСКВА, 10. IV. ПАТ. В екзекутивному комітеті Комінтерну була дискусія в справі тактики німецьких комуністів супроти гітлерівського режиму. Реферат виголосив Гекерт, після чого екзекутивний комітет признав тактику німецьких комуністів доцільною, а умовини до збройного спротиву покищо несприятливими. Цілу вину звалили на політику соціял-демократів за весь час ваймарської республики. На думку Комінтерну правління Гітлера мусить скінчитися катастрофою. Рішено теж, що німецька комуністична партія має працювати над поваленням диктатури національ-соціялістів шляхом збройного державного замаху.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Пийте знамените ЛЬВІВСЬКЕ ПИВО!

Анґлія боїться радянсько-американського зближення.

БЕРЛІН, 10. IV. ПАТ. „Тегліхе Рундшав" пише, що поспішний виїзд Макдональда до Вашинґтону є у звязку з занепокоєнням, яке в Анґлії викликали інформації про назріваюче зближення між Америкою і Радянщиною. Літвінов і Норман Девіс мають зустрінутися 26. ц. м. в Женеві, де мають перевести переговори в справі формального признання Радянщини Злученими Державами.

Найсмачніше їдження і напитки

у кімнаті до снідань РОГЕР І ЗАЙДЕЛЬ (давніше ФЛІССЕР)

Збірний пункт усіх українців. ЛЬВІВ, ЯҐАЙЛОНСЬКА Ч. 11.

Китайські пірати переговорюють.

ТОКІО, 10. IV. ПАТ. Китайські пірати, що з китайського корабля Нанчан вхопили чотирьох анґлійських офіцирів, находяться ще на морі. Представники анґлійської влади, які навязали переговори з піратами, вернулися вже від них, привозячи з домаганням окупу також лист трьох офіцирів. Лист китайських піратів датований 8. квітня і висловлює готовість навязати переговори щодо умовин увільнення офіцирів.

ВСІ МІНЕРАЛЬНІ ЖИВЦІ ДОМА

ТЕПЕР ЦІНИ ЗНАЧНО ЗНИЖЕНІ.

Ювилейний Рік у Римі.

Як повідомляють з Риму, в суботу 8. ц. м. папа в асисті 16 кардиналів, багатьох епископів, 5 тисяч студентів теольоґії, колеґій і римських церковних заведень та безчисленних вірних, що прибули з цілого світу, відвідав перший раз базиліку св. Петра у звязку з оголошеним ювилеєм Святого Року.

Наплив чужинців до Риму осягнув невидані досі розміри. Число прочан і туристів, що перебувають тепер у вічному місті, оцінюють на поверх сто тисяч. З недостачі мешкань значну частину прочан мусіли примістити у недалеких містах.

ПРОТИНІМЕЦЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ У ВАРШАВІ.

У понеділок в 4-ій год. попол. — як повідомляє преса — почнеться маніфестація польської академічної молоді проти німецької преси. В поході нестимуть транспаренти з покликами бойкотувати німецькі книжки та товари. Влада безпеки видала розпорядки, щоби не допустити до демонстрацій перед німецьким консулятом.

ҐІТЛЄР ПЕРЕКУПИВ ҐІНДЕНБУРҐОВОГО СИНА?

„Ле Журналь" помістив допис свого берлінського кореспондента нібито Ґітлер дійшов до влади за 450.000 марок, які виплатили в формі посілости Ґінденбурґовому синові, полковникові райхсвери. За це молодий Ґінденбурґ вплинув на батька й цей підписав іменування Ґітлера канцлером Німеччини.

Далі повідомляє „Журналь", що коли вістка про пляни іменування Ґітлера продісталася в ширші кола, прийшли до фельдмаршала Ґінденбурґа два ґенерали та в імені ґен.-штабу заявили, що не беруть відповідальности за долю Німеччини, коли до влади прийде Ґітлер. Колиб ґітлєрівський терор викликав комуністичну революцію, не відповідають за вірність райхсвери. Німецькі вояки відмовляться стріляти до юрби.

Інтервенція ґенералів виявилася безуспішною

ПРЕДСТАВНИКИ АМЕРИКИ В БЕРЛІНІ.

До Берліна приїхав 8. ц. м. Норман Девіс з двома американськими відпоручниками і відбув конференцію з Ґінденбурґом, Ґітлєром і Нойратом. У розмові з журналістами Девіс заявив, що хоче особисто поговорити з представниками німецького уряду, перш усього в справі розброєння, та ствердити, чи Німеччина готова працювати для загального добра. Вашинґтон не хотів би безпосередно мішатися в европейську політику, але готов служити своєю порадою.

КИТАЙ ВИЗНАЄ НЕЗАЛЕЖНУ МАНДЖУРІЮ.

ЛЬОНДОН, 10. 4. ПАТ. Часописи повідомляють із Кантону, що між Чан-Кай-Шеком і японцями прийшло до порозуміння, на основі якого Китай визнає незалежність манджурської держави.

ЯПОНСЬКО-БІЛЬШОВИЦЬКИЙ КОНФЛІКТ.

Домагаються арештування директора сх.-китайської залізниці.

ХАРБІН, 10. 4. ПАТ. Урядовий японський часопис у Харбіні домагається, щоб арештували директора сх.-китайської залізниці, як урядово відповідального за це, що евакуовано до СРСР около 100 льокомотив, 4.000 вантажних і около 900 особових вагонів, що були власністю сх.-китайської залізниці. Манджурська влада звернулася теж до ґен. консуляту СРСР. з домаганням негайно віддати вагони. Здогадуються, що конфлікт у справі вагонів може викликати справжній японсько-більшовицький конфлікт, або причинитися сильно до зменшення більшовицьких вплинів на сх.-китайській залізниці.

ТОКІО, 10. 4. ПАТ. Манджурський уряд має в найкоротшому часі оголосити заяву в справі конфлікту з більшовицькою владою на тлі сх.-китайської залізниці. Більшовикам закидає манджурський уряд, що неґідно з приписами й умовами користувалися вагонами сх.-китайської залізниці на сибірських шляхах.

Чищення німецького духа.

Канцлер Ґітлер прийняв 8. ц. м. делеґацію репрезентації німецьких лікарів і заявив перед нею свої погляди про очищення інтелектуального життя Німеччини. Успення жидів, сказав він, з духового і культурного життя Німеччини є категоричним наказом, що докладно мусить бути виконаний. Найвищі осяги в духовому житті Німеччини були все витвором чистого німецького духа. Ґітлер признав, що німецький лікарський стан находиться у важкому положенні. Уряд зробить все, щоби дати змогу праці і життя грядучому поколінню лікарів та усунути зміж них чужі расово елементи. Переведення расової ґіґієни завдання важке і розпочата теперішнім урядом праця принесе успіхи аж після століть. Америка, зазначив Ґітлер, протестує проти німецької акції, однак вона перша ввела в практику расову ґіґієну, відмежовуючись від муринських вплинів. Зрештою, сама Америка не впускає до себе жидівських утікачів.

5.000 ЗАЛІЗНИЧНИКІВ ПОКИНУЛО ПРАЦЮ.

ДЕБЛІН, 10. 4. ПАТ. З причини невдоволення залізничників вислідами останього страйку 5.000 членів нац. союзу залізничників покинуло сьогодні працю. Мабуть ніодин поїзд не відійде сьогодні з Дебліна.

ЗЛ. ДЕРЖАВИ ЗАПРОСИЛИ ЯПОНІЮ.

ТОКІО, 10. 4. ПАТ. Японське м-ство закорд. справ одержало запрошення Зл. Держав узяти участь у вашинґтонських розмовах у справі приготування світової господарської конференції. Японський уряд поручив своєму амбасадорові в Вашинґтоні докладно запізнатися з планами американського уряду, а передовсім справою, чи розмови йтимуть окремо між Рузвельтом і кожним із делеґатів, чи спільно на зразок конференції Круглого Стола.

Жертви з „Акрона".

ВАШИНҐТОН, 10. IV. ПАТ. Корабель прибережної сторожі виловив з моря тіло командора Бері, керманича морських летунських станцій, та тіло командора Мек-Корда, що кермував „Акроном" підчас катастрофи. В кишені Мек-Кордона знайшли записки з останньої подорожі кермовиком. Досі виловили 3 жертви катастрофи.

НОВИНКИ

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".**

— **Клич „свій до свого" у практиці.** В „Ділі" ч. 81 з дня 1. квітня ц. р. під повищим заголовком поміщено інформацію про шкідливу для місцевої кооперативи діяльність о. Д. Панасевича, декана і пароха в Балигороді. Як голова Надзірної Ради кооперативи „Народній Дім" в Балигороді заявляю, що: 1. „Народній Дім", одинока українська кооператива в Балигороді цього року не веде торговлі штучними погноями і не стоїть у ніяких торговельних звязках з приватним купцем в Загірю п. Симком, який зрештою як український купець у Балигородчині не є відомий; 2. о. декан Панасевич тільки заохочував парохіян до користання з оферти державної фабрики штучних погноїв у Мосціцах коло Тарнова, яка індивідуальний кредит до висоти 50 зол. признає селянам через громадські уряди, а не через дідичів, так що тут ні при чому політичні переконання п. Янковського, який справою згаданих кредитів займається на доручення громадського уряду в Балигороді; 3. дня 31. березня ц. р. на загальних зборах „Народнього Дому" в Балигороді знову вибрано о. декана Панасевича на дальших три роки членом Управи кооперативи на доказ признання за великі заслуги, положені о. Панасевичем при розбудові кооперативи. **Ол. Гладишовській,** господар в Тисковій.

— **Реформа середнього шкільництва.** З Варшави повідомляють, що міністр освіти Єнджеєвіч підписав 8. ц. м. розпорядок про реорганізацію середньо-шкільництва на 1933/4 р. У всіх державних ґімназіях повстане перша кляса нового типу, яка заступатиме дотеперішню третю клясу, що стане початком принціпіяльної реформи шкільництва. Розпорядок зносить другу клясу державних ґімназій і постановляє, що приватні школи, які не скасують в новому шкільному році першої кляси, не можуть дістати права прилюдности. Міністерство видасть незабаром нову програму навчання в середніх школах.

— **Знижка почтової тарифи.** В міністерстві почт і телеґрафів обмірковують знижку почтової тарифи для цін скартелізованих товарів. Знижка буде доходити до 30 проц. оплати за товарові пачки. Крім того хотять знизити на кільканацять проц. оплату при доручуванні ґрошевих переказів.

НА СВЯТА ҐРОНОВІ ВИНА

в ріжних ґатунках від 3 зол. за пляшку поручає фірма Д. ҐЛОВІК, ЛЬВІВ, СОБЄСЬКОГО 32. Замовлення з провінції полагоджує відворотною почтою в харчевих пачках по 5 пляшок.

— **Виміна політичних вязнів.** Між радянським і польським урядом розпічнуться в найближчому часі розмови в справі виміни політичних вязнів між обома державами. На основі обостороннної умови має бути звільнених з радянських вязниць 50 вязнів поляків, а Польща видасть зі своїх вязниць 50 комуністичних діячів, на яких запали вже правосильні судові присуди.

— **Святотацтво.** Із Плотичі пов. Бережани повідомляють: В ночі на 1. ц. м. невисліджені покищо злочинці дістались крізь вікно до церкви в Плотичі, забрали 2 найдорожчі чаші, шовковий шаль, два цінні шовкові напрестольні обру-

Хто не платить за часопис, підриває відну пресу.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

си та дещо з церковного біліа, а також готівкою 45 зол. Крім того трунули з головного вівтаря кивот на землю та порозкидали частиці до причастія. Дві менші чаші поломили на двоє, монстранцію пігнули і лишили на землі. Негайно спроваджено з Тернополя агента поліції зі стежним псом, який обнюхавши все в церкві, побіг до хати, в якій мешкає підозрілий тип. Не найдено у нього нічого, однак його арештовано і відставлено до Бережан, де якраз відбувається переслухання в суді 9 тутешніх людців, арештованих мин. осени за комуністичну пропаганду.

— **Пожежі.** В Олешичах пов. Любачів повстала пожежа в домі Івана Онишка й перекинулася на сусідні доми. При сильному вітрі згоріло 16 будинків. Шкоди оцінюють на 70.000 зол. — В Дашаві пов. Ліско наслідком підпалу згоріло кільканацять будинків. Палійку Розалію Двуліц арештовано.

— **Напад на учительку.** На мешкання Йосифи Фертух, учительки в Склярах пов. Жовква напали вечором два замасковані грабіжники. Стероризувавши домівників револьверами, грабіжники зажадали видачі грошей. Налякана вчителька видала їм 40 зол. і заспокоєні тим грабіжники втікли. Справою занялася поліція.

ЧИ ВПЛАТИЛИ ВИ ВЖЕ ПЕРЕДПЛАТУ ЗА КВІТЕНЬ?

Правильна передплата дасть нам змогу поліпшити Видавництво.

— **Фальшівник монет.** До городського суду в Жовкві привела поліція Ізраіля Абербаха, в якого мешканні найшла підчас ревізії дві гіпсові форми до відливання 50-грошівок і 2-золотівок, крім того готові фальсифікати і стоп, зложений з цини, олова і т. п.

— **Летунська катастрофа.** Підчас летунських вправ, які робила націонал-соціоналістична молодь біля Стакен, упав літак, завадивши крилом за електричний дріт. Літак розбився, причому вбив одну особу й тяжко ранив другу. Сам пілот вийшов із катастрофи цілий.

— **Терор безбожників.** В селі Ляхівцях біля Славути на радянській Волині безбожники підпалили деревляну церкву, що згоріла до тла. Сталося це у взязку з протирелігійною пропагандою перед святами. Селяни боялись гасити вогонь, щоби не наразитися чекістам.

—o—

З концертової салі.

Вечір української ремісничої молоді.

Заходом рухливого Виділу Т-ва „Зоря" у Львові відбувся вчора в салі Ремісничої Палати вечір української ремісничої молоді, на програму, якого зложилися виступи хорів муж. і жіночого, продукції орхестри Т-ва „Зоря", деклямація і сольоспіви п-і І. Шмериковської-Приймової та д-ра В. Тисяка. На вечорі явилася, крім горстки інтелігенції і міщанства, сама реміснича молодь у числі кількох сотень, що з великим захопленням слідкувала за ходом поодиноких точок програми і не щадила оплесків виконавцям.

З багатої програми вечора треба відмітити в першу чергу сольоспіви п-і Іванни Шмериковської-Приймової, яка виступила в чудовому народньому строю і відспівала низку пісень, прегарно інтерпретуючи кожну з них. Варто було почути у її інтелігентному виконанні „Засумуй грембіто", або хочби звичайну народню пісню „А звідси гора"... Виступ д-ра Тисяка увінчався також великим успіхом, одначе у того наскрізь ліричного тенора разило кожне намагання форсувати голосом. Акомпаніював обоїм солістам д-р Н. Нижанківський.

З трьох хорів, що брали участь у вечорі, найкраще вишколений найчисленніший з них хор Т-ва „Зоря" під дир. п. Е. Назарка. До того і репертуар хору „Зорі" відповідав більше аудиторії, як репертуар жіночого хору (дівчат з „Труду") під дир. п-і Надраги і муж. хору з ремісничої бурси. Зате мандолінова орхестра вихованків тої бурси, як і велика трубна орхестра „Зорі" під дир. А. Костирка зробила своїми властними продукціями якнайкраще враження. Щодо деклямації (Л. Українка „Про велита" виголосила п-а Садовська), то вона пройшла, на жаль, без враження, бо крім 2—3 перших рядків ніхто її не чув.

Закінчився вечір відспіванням національного гимну (при чому виявилося, що наша реміснича молодь ще й досі не вміє його співати!). В загальному концерт пройшов удатно і виявив наглядно, що праця над молодим ремісничим загробком ведеться у нас пляново і що українська реміснича молодь горнеться радо до тих товариств, де находить добру духову поживу й розраду.

І. Н.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Достовірний кореспондент.

Живемо собі як у Бога за дверима і ані в гадці нам, що десь там — на Далекому Сході ревуть гармати, торохтять скорострільні і в небо б'є тараном боєвий оклик наступаючих армій. Десятки тисяч ранених, тисячі трупів, мільони втікачів. Щодня короткі вістки про бої під Ву-Фу-Ку чи Фі-Фу-Фа, а за те цілі сторінки про пса Заремби, сорочку Горгонової чи страхи в брюховицькій віллі.

Тільки час до часу котрась із газет відкриє заслону і покаже нам полі на Далекім Сході у цілій жахливій величі, а головно — в правдивім світлі.

Ось недавно зробив це краківський Курєрок, газета відома українцям з правдомовності, справедливості і самопошани.

Як інакше після таких інформацій читає потім чоловік коротенькі вістки про здобуття якогось просмнку, наступу на Джеголь, чи на інший китайський мур.

Передовсім про Джеголь. Хто тому кілька літ знав щонебудь про це місто, а тому кілька тижнів цікавився, як воно дісталося в руки японців!

Нині всім ясно.

А це виключна заслуга краківського Курєрка, отої криниці правди і скромності.

Довідуємося там, що японці довго не могли здобути міста. Наступали як скажені, ревіли своє „банзай" як навіжені, але китайський „ходя" ані руш не хотів уступитися. Аж одного дня щаслива зоря японців звела одного їхнього старшину з кореспондентом Курєрка. Розбалакались, може й випили і почали співати. Японець — своє, кореспондент — своє і хвалять один одного аж очі жмурять. Врешті кореспондент набрав воздуху в камізельку і гукнув: „Ми первша бригада". Японець весь перемінився в слух. Далі й собі почав підтягати, а за пів години знав уже всі строфки і сплакався при цім як бобр.

А ще по цім побіг мерщій до своєї сотні і навчив хлопців тієї заморської пісні.

Наслідки не дали на себе довго ждати. Другої чи третьої днини рушила сотня на Джеголь. Замість традиційного „банзай" гукнула „Першу бригаду" і — ясна річ — твердиня розвалилася як домик з карт, а перестрашені „ході" дали драпака аж за славний китайський мур. Очевидно не всі, бо кільканацять тисяч згинуло на місці, а кільканацять трохи далі.

Врадуваний і відзначений японський старшина дякував потім кореспондентові як мі і вмів, кореспондент подякував собі за щасливу думку і... описав це згідно з правдою в Курєрку.

З того часу тайна японських успіхів у Манджурії взагалі, а в Джеголі зокрема не є вже ніякою тайною.

Галактіон Чіпка.

ВИНА НА СВЯТА!! НАТУРАЛЬНІ ВИНОГРАДНІ, з повною гарантією від зол. 3·20 поручає фірма:

М. і С. КОЗІОЛ, Львів, Домініканська 3, тел. 54-30

ВЛАСНІ ВІЛЬНІ СКЛАДИ ВИН: ЛЬВІВ, ГРОДЗІЦЬКИХ Ч. 1.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЗАМІСЦЕВИХ!

На провінцію висилаємо святочні скриньки по 5 фл. а то: 2 фл. французького вина, 2 фл. угорського вина, 1 фл. еспанського вина в ціні зол. 22.50. ——— Скриньки по 3 фл. зол. 15.50.
Повищі ціни разом з коштами опакування і транспорту кожної місцевости в краю. Цінники на бажання франко.

Дописи.

КОМАРНО.

Свято Шевченка. Дня 26. березня ц. р. влаштувало Комарно старанням Кружка „Рідної Школи" в салі Т-ва Задаткового память Шевченка традиційним святом. У програму його ввійшли: вступне слово, деклямації, вистава п. н. „Тарас дитина" та музичні і хорові продукції. Виконання поодиноких точок програми випало досить вдоволяюче. Одно тільки треба з жалем ствердити, що саля Задаткового Т-ва, хоч яка мала, була заледви до половини заповнена. Публика складалася виключно з місцевої інтеліґенції, молодшого міщанства, дітей та двох батьків, яких діти брали участь у святі. Не прийшло, на жаль, зовсім старше громадянство Комарна.

ПЕРЕД СВЯТАМИ

будете мати покупців, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника.

СПОРТ.

АВСТРІЯ ПРОГРАЛА З ЧЕХОСЛОВАЧЧИНОЮ.

ВІДЕНЬ. У міждержавних змаганнях Чехословаччина — Австрія, розіграних 9. ц. м., чехословацька репрезентація перемогла несподівано репрезентацію Австрії 2:1 (0:0). Цей вислід викликав загальну сенсацію, бо це перша програна Австрії по 14 міждержавних змаганнях.

БІЛГОРОД. Мадярщина — Югославія 3:1.

ЛЬОНДОН. Шотляндія — Валія 0:0. Змагання репрезентацій аматорських.

—o—

Куток мови.

Слова: вглад, вглядний, вглядно, позичені живцем із польської мови, мають у нас різне значіння і треба би їх заступати рідними словами, у різних випадках різно. Замість: „Я йду до ресторану вглядно до кварталу", треба казати: **чи пак, точніше кажучи.** Зам.: „У Львові вглядно дорого", треба: **розмірно** дорого. Зам.: „Це вглядний погляд", треба: **умовний.** Зам.: „Через вгляд на нього...", треба: **З огляду на нього...** Зам.: „теорія вглядности", треба: т. **умовности** (релятивности). Зам.: „безвглядний", треба **безоглядний.** Зам.: „увглядняти", треба: **брати на увагу, зважити.** Нпр. зам. „Мого прохання не увглядняли", треба: **не взяли на увагу, не розглянули прихильно.** Зам.: „Увглядняючи всі обставини", треба: **зважившн,** або: Коли зважити на...

ШАХИ.

УКРАЇНСЬКІ ШАХІСТИ У ДРОГОБИЧІ.

Український шаховий рух у Дрогобичі взяла в організовані форми Шахова Секція Т. С. Т. „Гідгіра", одна з найстарших того роду українських установ у Галичині. Впродовж свого семилітнього істнування уладила секція цілий ряд турнірів за мистецтво секцій та м. Дрогобича. Слід зауважити, що від 1926—1932 р. перше місце в усіх турнірах добував безапеляційно п. Н. Кашуба, шахіст визначної кляси, якого секція висилала в рр 1928 та 1931 також до Львова, як учасника сімультанів мистців світової слави: Альохіна й Рубінштайна. В половині березня ц. р. покінчився клясифікаційний турнір секції, в якому перше місце зайняв п. Мих. Воробець осягаючи 100-процентовий вислід. У турнірі брало участь 32 шахістів, склясифікованих 29. Перших 10 зачислено до І. кляси, других 10 до ІІ. кляси, а решту до ІІІ. кляси. Позатим розіграла І. кляса в тім році 3 шахові змагання: два рази з І. кл. Ж. С. К. „Штерн" на 10 шахівницях з вислідами 11½ : 8½ і 13 : 7 у свою користь та з „Робітничою Громадою" на 8 шахівницях з вислідом 9½ : 6½ у свою користь. ІІ. кляса розіграла змагання з ІІ. кл. Ж. С. К. „Штерн" на 10 шахівницях. Тут ІІ. кл. розторощила „Штерн" у рекордовім відношенні 16:4, причім належить зазначити, що вислід міг бути ще кращий. На днях почався турнір за мистецтво ІІІ. кляси Ш. С. з участю 15 шахістів, в тому (здається перший раз в історії українських шахів) 2 жінки, а саме пп. Врубліївна і Данилевичівна. Тепер секція має 40 членів, які репрезентують різну скалю грн. З майна має секція 10 шахових гарнітурів та передплачує фахові шахові журнали, а крім цього її члени користають безінтересовно з багатої фахової шахової бібліотеки, яка є власністю п. Н. Кашуби. Вкінці треба зазначити, що в шаховому русі в Дрогобичі так скількістю як якістю перед ведуть українські шахісти взагалі, а шахова секція „Підгіря" зокрема, бо приватні гуртки шахістів, які часом виступають зорганізовано, істнують ще при таких товариствах як: „Робітнича Громада", „Зоря" і „Сокіл".

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ТЕХНІЧНІ ВІСТИ. Рік IX. Ч. 2. Львів, березень 1933. Технічні Вісти є органом Українського Технічного Т-ва. Зміст: А. Мілянич: За масову активність; С. Пастернак: 80-ліття галицького нафтового промислу; Я. Весоловський: Холодільні Маслосоюзу; Реферати; Огляд; Звіт Українського Технічного Т-ва; Бюлетень Комітету для справ Федерації Укр. Інжинірів.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 11. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Середа, 12. квітня год. 7.30 веч. Опера.

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 11. квітня год. 7.30 веч. „Микася та її мати".

Середа 12. квітня год. 7.30 веч. „Мадмуазель".

У четвер 13-го, пятницю 14-го та суботу 15-го квітня театри нечинні.

Кіна.

АДРІЯ: „Король прерій та чорний мустанг" (Том Мікс).

АПОЛЬО: „Всім вільно кохати".

АТЛЯНТИК: „10-ий любко" (Анні Ондра).

КАСІНО: „Льорель і Гарді роблять карієру".

КОЛІСЕЙ: „Чотирьох волоцюгів", ревія „Коли військо йде, банда грає".

КОПЕРНИК: „Цар царів".

МАРУСЕНЬКА: „Мумія".

МІРАЖ: „Бланітна рапсодія".

ОАЗА: Нечинне.

ПАЛЯС: „Переживання одної ночі", „Розвід в одній хвилині".

ПАН: „Райський птах" і ревія.

ПАСАЖ: „Кохання злочинця" та „Фліп і Фляп у чужинній легії".

ПРОМІНЬ: „Король Парнжа", „Веселий вдовець".

СТИЛЕВЕ: „Тайна 6-х масок" і ревія.

УТІХА: „Душогубство при вул. Морг" і ревія

ХИМЕРА: „Атлянтида".

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ ЛЕГЕНІВ, СЕРЦЯ І ШЛУНКА

Д-р Фелікс Гах

ЛЬВІВ, БАТОРОГО 12, ТЕЛ. 84-45.

Пересвітлює Рентгеном.

Закордонне радіо.

Вівторок, 11. квітня 1933.

Братислава (279,3) 17.20 Соната Ірака, **Штрасбург** (345,2) 20.30 Галевий вечір, **Штутгарт** (360,6) 20.45 Оп. музика, **Гельсінгфорс** (368,1) 19.00, 19.25 Спів, **Рим** (441,2) 20.15 Фортепян, **Бероміністер** (459,4) 20.00 „Манон Леско", оп. Пучіні, **Лянгенберг** (472,4) 17.45, 19.00 Концерт, 20.05 „Вільг. Тель" траг. Шілера, **Відень** (518,1) 16.45 Сучасні австр. композитори, **Будапешт (550,5)** 19.46 Пісні, 20.45 „Парсіфаль" оп. **Вагнера, Харків** (937,5) 9.00 Музика, спів, 16.30, 18.10 Авдиція, 13.50 Літ.-муз. авдиція, 15.10 Солісти, 16.20 Концерт і балачка для молоді, 19.10 Квартет, 20.00 Музика, рецитації, 22.00 Німецька музика, **Париж** (1724,1) 21.00 „Ог, папа" оп. Івена.

Середа, 12. квітня 1933.

Братислава (279,3) 12.30 Концерт, 17.55 Авдиція: Музика, рецитації, **Бреслян** (325) 16.20 Нар. пісні, **Штутгарт** (360,6) 10.10, 10.40, 15.10 Пісні, 20.00 Концерт, **Берлін** (419) 21.00 Камер. концерт, **Прага** (488,6) 16.10 Концерт, 20.05 Спів, 20.26 Легка музика, **Відень** (518.1) 12.00 Концерт, 19.35 VIII. Симфонія Густ. Малєра, **Мінхен** (532,9) 18.35 „Тангайзер" оп. Вагнера. **Будапешт** (550,5) 17.30 Цит. оркестра, **Харків** (937,5) 9.30, 13.50 Концерт, 10.30 Концерт для дітей, 16.00 Оп. музика, 17.30 Трансм. з театру.

Львівське радіо.

Вівторок, 11. квітня 1933.

12.10, 18.40 Грамофон, 15.50 Грамофон, Збіжева біржа, 16.20 Для матуристів: „Зединення влади", 18.00 „Сучасна Польща", 16.40 Виправа Залєського 1833 р., 17.00 Симф. концерт, 18.25 Фортепян, 19.00 Техн. скринька, 19.30 Чи й яка є будучність опери як мист. твору?, 20.00 Трансм. з Варшави „Турандо" оп. Пучіні, Спортові вістки, „Цивілізація" опов. Норвіда.

Середа, 12. квітня 1933.

12.10 Грамофон, 15.35 Для дітей: „Чуда театру", „Загадки", 16.00 Великопістний концерт із костела Єлисавети у Львові, 16.40 Записник небуденної людини, 17.00 Концерт, 17.00 Хто підлягає обезпеченню умових робітників, 18.00 Для матуристів: „Сучасна Польща", 19.25 Пісні (Барблин-Опенська), 19.00 Рожеві й червоні пости, 20.00 Концерт ораторійного т-ва в Познані, Спортові вістки, 22.15 Музика, 22.40 „Балачка з автором" літ. авдиція Єдліча.

ЖИВНОСТЕВІ ПАЧКИ ДО РОСИ!
ЖАДАЙТЕ ЦІННИКИ.
INTERTRANS, Warszawa
Królewska 51, tel. 291-05.

Присилайте передплату!

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 10. IV.: масло 3.80 зол., молоко 0.19 сот., сметана 1 зол., яйця 3.— зол. Тенденція на масло занцкова, на молоко, сметану і яйця удержана.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Порядок Богослужень Страстного Тижня і Христового Воскресення у Волоській церкві. Вел. Четвер дня 13. ц. м. в год. 8. Служба Божа св. Василія В. Год. 6. веч. Страсти Г. н. Іс. Христа; Вел. Пятниця дня 14. ц. м. 9.30 царські Часи. Год. 11. Вечірня і обхід з Плащаницею. Год. 4. попол. Надгробна Утреня, а о год. 5. Псальми, які відспіває хор під управою проф. Р. Прокоповича-Орленка та будуть трансмітовані львівським радіом. По псальмах дальша часть Єрусалимської Утрені, яку співатиме хор. Вел. Субота дня 15. ц. м.: Служба Божа Василія В. о год. 9. В неділю Воскресну дня 16. ц. м. в год. 4.30 рано Надгробне, опісля Воскресна Утреня. Читані Служби Божі що-години від 6. год. почавши. Остання читана Служба Божа в год. 12. В год. 9.10 рано **Архієрейська Служба Божа. Відслужить Його Преосвященство Кир Никита Еп. Патарський в сослуженню Духовенства.** Вечором год. 4.30 Вечірня. В інші дні Великодних Свят Богослуження як звичайно. Третього дня ц. е 18. ц. м. о год. 9.45 Служба Божа, яку трансмітуватиме радіо.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ІДАЛЬНЯ й СПАЛЬНЯ, передвоєнні, віденські, оказійно й дешево продаються. Відомість: Львів, вул. Костюшка 2, двері 1, телефон 19-57. 1665 3—3

КУХОННІ НАЧИННЯ, бляхи на тісто, альпакові накриття, кімнатні і реставраційні ледівні, поручає найдешевше А. Косьцюк, Львів, Шайнохи 2. 2—5

ЛЬВІВ — Трибунальська 8—10, у центрі міста при найрухливішій вулиці до винайму великий склеповий льокаль — готель і реставрація по цінах кризових. 1-1

СТРІЛЕЦЬКІ пісні Ярославенка на фортепян зі словами за 10 золотих висилає „Торбан" Львів, вул. Софії 78. 1720 1-5

ПРИЙМУ на практику хлопця до корінного склепу. Кохановського 104. 1—2

ХТО ТОРГУЄ грамофоновими плитами українських оперових співаків як: Голинський, Менціпський і інших? Оферти до Адм. „Діла" під „Плити". 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПОДЯКА.

Волею Всевишнього покликаний, несподівано відійшов від нас дня 4. березня ц. р. наш Найдорожчий Муж, Батько і Дідусь, **бл. п. Михайло Девоссер,** емер. професор сем. і б. управитель шкіл СС. Василіянок у Станиславові в 67. році життя.

У нашому безмежному горі несли нам поміч і спішили з висловами співчуття ближчі і дальші знайомі, яким складаємо отсим нашу найщирішу подяку.

Перш за все дякуємо Впр. Отцям за відправу панахид дома, хорові учениць семінарії і жіночої гімназії під орудою Вп. проф. Бірнича, за пригарний спів в часі відправ, а хорові учеників муж. семінаря під орудою Вп. проф. Домбровського за спів при винесі домовини. Впр. о. Канонікові Лободичеві дякуємо за провід у похоронах. Впр. о. Прилатові Комусевичеві вірм. обр., Впр. о. Ігуменові оо. Редемтористів і всім Впр. Отцям за участь у похоронах.

Товариству Неп. Зачаття Пр. Д. М. дякуємо за віддання останньої прислуги своєму членові. Щиро дякуємо Ігуменатові Монастиря СС. Василіянок, Вп. ПП. Директорам, Учительському Зборові та Молоді Шкіл СС. Василіянок, Муж. Держ. Семінарії та укр. гімн. за зложення вінків та численну участь на останній дорозі. Впр. о. д-р Кушніреві, проф. Кандюкові та ученици сем. дякуємо сердечно за зворушливі прощальні слова. Складаємо теж подяку Церковному Братству на Гірці. Вкінці всім, що своєю приявністю або устно чи листовно висказали нам своє співчуття щире Спасибі!

Жінка, діти і внуки.

ПОДЯКА

Преосвященному Кир Йосифові Лятишевському за відправу поминального Богослуження за упокій душі бл. п. Михайла Девоссера найщирішу подяку складає

Родина.

РІК ОСНОВАННЯ 1893.

„РИЗНИЦЯ"

Кооп. тов. з обм. порукою в Самборі.

Поручає :

великий вибір фелонів, хоругов, фан, процесійних ікон, хрестів, чаш, патериць, павуків, кадила, світла, книг богослужебних, молитовників і всякого рода інших церковних товарів так для гр.-кат., як також православних церков.

Приймає замовлення на:

іконостаси, престоли, амвони і сповідальниці. Малювання церков. Відновляє старі ризи і евангелії.

Достарчає:

Найліпші дзвони з передвоєнного матеріялу і дає повну гарантію.

Поручає:

Свій богато засоблений блаватний склад і всякого роду полотна, сукна, особливо для священиків на реверенди. ДИРЕКЦІЯ.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого рода друкарські роботи
по найдешевших цінах!

3 характеристичні прикмети камер „Кодак":
прості, а певно гарно виконані, небувало дешеві.

„Кодак" — незаступлена камера для фото-аматора!

КОРОБКОВІ: (6×9 цм.)	Ціни в 1932	Нові ціни в 1933
Hawk-Eye	35.—	25.—
Brownie	44.—	32.—
Beau Brownie	52.—	39.—

СКЛАДАНІ

Vest Pocket Kodak 4 × 6½ cm	65.—	50.—
Hawk-Eye 6 × 9 cm obj. f. 6,3	100.—	85.—
Pocket Kodak 6 × 9 cm obj. f. 4,5	175.—	135.—
Kodak 620 6 × 9 cm obj. Doublet	105.—	88.—
Kodak 620 6 × 9 cm obj. f. 6,3	125.—	118.—

Можна дістати у всіх більших складах фотографічного приладдя

KODAK Sp. z o. o. — Warszawa, pl. Napoleona 5.

ПОДЯКА.

Оцим складаємо щиру подяку **Кооперативі Інжинірських Робіт К.І.Р. у Львові, вул. Льва Сапіги ч. 53 тел. 80-88** за фахове та совісне випровадження будови нашої моторової Районової Молочарні.

Зокрема мусимо зазначити, що прикладання новітних залізобетонових конструкцій та дбайливий нагляд відпоручника К.І.Р. — за весь час будови заощадили нам багато будівельних клопотів та чимало гроша.

Районова Молочарня в Ладзицях
кооп. з обм. відпов.
За Дирекцію:
В. Сенця в.р. П. Собечко в.р.

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Т-ВА „НАРОДНЯ ЛІЧНИЦЯ"
відбудуться дня 29. квітня ц. р. в год. 6. веч. в льокалі Укр. Ліч. Т-ва (Чарнецького 26) з таким денним порядком:

1. Відчитання Зборів і відчитання протоколу з останніх Заг. Зборів.
2. Звіт Ради й Дирекції.
3. Звіт Контрольної Комісії.
4. Вибір нової Ради й Контр. Комісії.
5. Справа будови шпиталю.
6. Внесення й інтерпеляції.

За РАДУ Т-ВА Н. ЛІЧНИЦЯ
Володимир Децикевич голова,
Д-р Тит Бурачинський.

Пожиточно і приємно є вживати
БЕНЗОЕСОВУ КОЛЬОНСЬКУ ВОДУ
квітових запахів, дезинфекує, консервує шкіру і волосся. 100 грамів 1.50 зол. у
ДРОГЕРІЇ ПІД „КОТВИЦЕЮ"
Львів, ул. Кілінського 1
(проти Віденської кавярні).

ВОЛОСІННЯ НА МАТЕРАЦИ
(Rosshaar)
власного виробу, меблеві матерії, брокати і **ВСІЛЯКІ ТАПІЦЕРСЬКІ АРТИКУЛИ** найдешевше продає Ф-ма **ЛІДЕР і ФРЕНКЕЛЬ, ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ 25 в підвірю.**
1690 Тел. 86-38. 6—10

НА СВЯТА найліпшу вудженину поручає фірма МИХАЙЛО КРАНЦ, Львів ул. Краківська 14. 1667 5—5

Теодор Пявка

поручає

на свята

ВУДЖЕНИНУ та МЯСИВО всіх родів першої якости в своїх двох склепах у Львові при вул. Руській ч. 16, тел. 59-74 і при вул. Личаківській ч. 87. Тел. 80-76.

По гуртівних цінах купить кожний найновіші весняні і літні матеріяли на убрання, сукні, магортки і жіночі плащі з першорядних бельських фабрик, як БАХРАХ, МІДЕЛЬБУРГ, ЛЯНДЕСМАН і КОРНГАБЕР і багато інших у фірми

А. і М. ДІРР

ЛЬВІВ, ПЛ. ГОЛУХОВСЬКИХ 11
1711 (подвірє). 1—3

„ЩАСТЯ"
ЛЬВІВ, СОБЄСЬКОГО 11.
Колектура Державної Льотерії
поручає свої щасливі льоси 1-шої кляси 27-ої льотерії. Ціни льосів: цілий 40 зол., пів 20 зол., чвертка 10 зол. Листування в українській мові.
1716 1—3

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

. 93 (13.332). Львів, четвер 13. квітня 1933. Рік LIV.

Publikacja opłacona czasopismo ukraińskie.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леїв, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Що сказав п. Далядіє?

„Терен у боці".

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 9. квітня 1933.

Чи можемо ще раз повернутися до п. Тітулеску і його спроби вплинути на Францію, щоби знов дала свої гроші та в разі потреби й свою кров для оборони недоторканости територій тієї групи державних новотворів, що розрослися наслідком антантської перемоги 1918 року? Ми вже зачасто в останніх днях займалися цим волоським міністром і воліли би перейти до інших тем — та щож? Справи, біля яких він тільки-що крутився в Парижі і в Льондоні, важні взагалі для Европи цілої, посередно дуже й для нашої країни важні — тож хоч як несимпатичні нам всі Тітулески і компанія, то таки ще раз прийдеться про них говорити: будемо старатися якнайкоротше.

Промовив Тітулеску іменем, мовляв, 50-ти міліонів людности держав Малої Антанти, які, мовляв, кожної хвилини готові дати своє майно й свою кров за цілість і неторканість мало-антантських земель. До цих 50 міліонів румунський політик ще додавав добрих „30 міліонів поляків", тобто він говорив іменем „80 міліонів" людности. Вісімдесять міліонів, а навіть лише пятьдесять міліонів, — сила поважна; ні Франція, ні Італія такої сили не представляють. Дивно тільки, чому така велика, 50-міліонова (а то навіть аж 80-міліонова) потуга так побоюється — кого? — отже як-не-як а таки далеко ще не озброєної Німеччини. Коли напр. „велика" Румунія (щоб лише на тій зупинитися) така певна своїх мадярів і німців у Семигороді, своїх болгарів у Добруджі, своїх українців у Бесарабії, Буковині й Хотинщині, своїх жидів (суто й часто громлених високопатріотичною румунською університетською молоддю), — коли, кажемо, румунський міністр такий певний, що всі ті притоптані волоською стопою міліони „інородців" так палаються до боротьби за цілість і єдність румунської „батьківщини", — то чого румунському міністрові робити такі нервові, подразнені політичні кроки в Парижі? Одно з двох: або Румунія і її союзники сильні внутрі і на зверх — тоді зайва річ просити помочі; або ці держави тільки про око сильні, а в дійсности слабі внутрішніми національними роздорами і кожної хвилі готові показатися слабшими — тоді вони всі і кожна з них окремо як союзниці нецікаві Франції.

Цілий абсурд тієї серії „великих Румунія", якими покійний Клемансо засіяв середню і східню Европу, ціла безвиглядність і безнадійність Клемансівської системи висловлюється у цій дилемі.

При цьому — одна подробиця, прецікава, дуже симптоматична. З усіх 4 протиревізійних закордонних міністрів безперечно найповажніший і найбільше цінений також у Франції та Англії — п. Бенеш. А проте чому саме п. Тітулеску, а не п. Бенеш вибрався в місії до Парижа і Льондону? Чи не тому, що п. Бенеш, людина серіозна, освічена, не хотів їхати сюди, щоби грозити війною і жертвувати майно і кров 50—80 міліонів людности, — не захотів грати цієї комедії просто тому, що як чех і як організатор чеської закордонної пропаганди й політики часу великої війни він прегарно знає, чого варті були міліони чеської й словацької людности для Австро-Угорщини в хвилю кожної проби і міри, і яку ролю відограли чеські військові частини на фронті ц. і к. армії?

Переходячи до іншої теми, ще хочемо тут навести одну доволі цікаву ревеляцію, яку приніс саме сьогодні вранці найбільше розповсюджений і майже завжди прегарно поінформований французький тижневик, виспеціялізований у закордонних справах. Нинішній „Же-сві-парту" в статті „Франція і Світ", осудивши суворо передучорашню промову президента міністрів, особливо його засадничу згоду брати участь у Раді Чотирьох, пише між іншим:

„Радикально-соціялістичний уряд не сміє стати поперек ревізії. В цьому не можемо сумніватися, коли знаємо справді безглузді (сік!) заяви, які зложив був п. Далядіє журналістам — очевидно під умовиною, що їх не надрукують; заяви ці знаменито освітлюють духа, в якому приготовлено французьке видання організації Клюбу Мира.

„Ми повинні бути глибоко переконані — сказав п. Далядіє — щодо начальної правди, що якби Франція рішилася на політику опору, то вона не могла би рахувати на ніяку поважну підпору. Така думка не тільки президента ради міністрів, а й міністра війни. Говорять нам про Малу Антанту і про Польщу. Ілюзія. Румунія? Вона майже в стані анархії. Югославія? Вона здушена між Хорватією й Македонією. Чехословаччина? Вона окружена. Польща? Вона має в боках український терен („épine de l'Ukraine"). Хто ще? Бельгія? Не можна лічити ні на фляманців, ні навіть на вальонських соціялістів. Англійці? Вони передовсім хотять залишитися дома. Франція сама одна. Отже невже не найкраще увійти в італійську систему, щоби осьтак гальмувати Німеччину і відокремити від неї Італію...?"

ХОЧЕТЕ МАТИ ПЕВНІСТЬ,
що Ваш гірко запрацьований гріш не пропаде, а приноситиме добрі відсотки? Якщо так, то складайте свої ощадности
В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ
„ДНІСТЕР"
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Відносини на Закарпатті.

Розмова з послом до чехословацького сойму Юлієм Гуснаєм.

У днях 8.—11. квітня ц. р. був з гостиною у Львові український посол до чехословацького сойму Юлій Гуснай, який, як відомо, є членом соціял-демократичної партії на Закарпатській Україні. Користаючи з тієї гостини, наш співробітник перевів довшу розмову з послом Гуснаєм, інформуючись у нього про нинішню ситуацію на Закарпатті та ставляючи йому цілу низку питань.

— Якби я був знав, що у вас така зима, то був би приїхав у кожусі. У нас на Закарпатті вже справжня весна. Коли я виїздив, мали ми 27° тепла, та ледви переїхав Карпати у своєму легкому літньому пальті — відразу відчув зміну. Другим разом буду вже обережніший.

— Яка ціль Вашого, пане посол, приїзду до Львова?

— Мій приїзд має цілком приватний характер. У 1931 р. переїздом з Черновець на мою батьківщину був я у Львові тільки один день. Тоді навязав деякі знайомства та обіцяв приятелям вдруге відвідати Львів. У першій мірі хотів відвідати своїх партійних товаришів, з якими лучать мене віддавна близькі і сердечні взаємини.

— Чи можете, пане посол, подати деякі інформації про сучасні відносини на Закарпатті?

— Дуже радо. Але хотів би знати, які відносини маєте на думці? Чи політичні, чи господарські, чи врешті культурні. Коли питаєте про політичні, то можу сказати таке:

Наш стан до 1929 р., тобто до хвилини вибору до празького парляменту, був інший ніж сьогодні, бо від того часу ми значно зміцніли. Політичні відносини від часу, коли соціяльні демократи приступили до коаліційної влади, дістали іншу форму. Від того часу українці можуть дихати вільніше. Вони звільна переходять до активізму. Зрозуміло, що як і до 1929 р. було, так і тепер міщанські партії та мадярські групи намагаються цей український активізм по можности припиновати. Але зріст українського руху очевидний. Головно це рух молоді, яка зрозуміла заклик доби. Коли до перевороту в нас не можна було говорити про виразне політичне життя у наших працюючих масах, сьогодні мусимо ствердити, що працюючі маси зацікавились політикою і політика є вже в нашому громадянському житті потрібним чинником. Під цим оглядом можна бачити розвиток на цілій лінії і я переконаний, що цей розвиток з часом піде у користь так працюючих мас, як і в користь української справи на Закарпатті.

Гірше стоять справи в господарській ділянці. Економічна скрута відбивається більше на наших працюючих масах, як в інших частинах чехословацької республики. Майже дві третини на Підкарпатті у своєму господарському житті оперті на лісових багатствах. Як відомо, дерево на міжнародньому ринку не є тепер пошукуваним предметом. Наслідком того нема майже експорту дерева і цілі простори лісів охоплені великою кризою. Влада хотіла би різними способами помогти безробітним, але це все не ліквідує скрути. Ми поставлені перед проблемою вирішити це одно з найважніших наших господарських питань. Біду відчуває також наше селянство. У мин. році лихий врожай спричинив по наших селах багато прикрішу ситуацію, ніж досі.

Як бачите, життя на Підкарпатті досить важке і треба нам буде позитивними заходами ті недостатки селянства усунути. Маю тут на думці вирішення земельної реформи та відновлення руху і в інших ділянках нашого господарського життя.

Щодо культурної сторінки нашого життя від того часу, про який я вже згадував, зробили ми великий крок вперед. За той час збудували у нас сорок шкільних будівель на державний кошт. Між тими будівлями можете бачити кілька репрезентативних будинків, як наприклад гімназію в Хусті, виділову школу в Великому Бичкові й інші. І наше внутрішнє культурне життя в останніх 16 місяцях набрало інших форм. Велика частина інтеліґенції, головно вчительство, ввійшло на правильний шлях і з успіхом працює для культурного визволення. Зрозуміла річ, що стрічаємося з труднощами і є ще у нас досить елементів, які нам кидають колоди під ноги. Ця шкідлива праця, якщо її ще можна називати абсолютно шкідливою, не має вже тої сили, яка могла би припинити розвиток народньої культури. Те саме було в культурному житті тут, у Вас, і ми це тепер переживаємо. Рахуємося з тим, що такий стан ще якийсь час потріває, але цей час буде коротший, як це було у Вас. Я переконаний, а всі мої співробітники є тої думки, що як у інших народів, так і серед нас мусить врешті перемогти народня культура. І ця аксіома є відома також нашим противникам, але вони не мають настільки сили чи свідомости, щоби признатися до своїх хиб. До цього їх спонукують близькі взаємини з російською емі-

У кавярні „Еліт" ЛЬВІВ, ЛЕҐІОНІВ 27 знаменита орхестра. Гумор, спів, весела забава до рана, ціни безконкуренційно низькі. Зайди, залишишся і приведеш знайомих. Всю ніч гаряча кухня. Кожна страва 1 зол. THE STA-BE-RE-WIT JAZZ

трацією, яка осіла на Закарпатті. Якби не було того елементу, якого долі ми як люди, зрештою, співчуваємо, то будова нашої культури спочивала би на тривких підвалинах. Реакція іде у нас саме з тої верстви наших гостей і мені самому прикро бачити таке явище, що і „бабушка російської революції" Брешко-Брешковська заангажувалася в праці, яка є запереченим цілої її давнішої, світлої, революційної діяльности.

Наприкінці хочу зауважити, що на Закарпатті відчуваємо недостачу високої господарської школи, яка могла би у нас відіграти тимчасову ролю університету. Наша інтелігенція змагає до того, щоби таку установу заснували, але покищо ті заходи безуспішні. Справа, на мою думку, дуже проста. Тека українська установа в чеській державі вже є. Є нею Українська Господарська Академія у Подебрадах, яку тільки треба перенести на Підкарпаття.

— А як мається справа із забороною терміну український, відомою нам з останньої поїзди з українським учительським товариством?

— У Ваших колах поширилася вістка, що міністерство внутрішніх справ у Чехословаччині розв'язало Товариство Українських Учителів. Це не відповідає дійсності. Товариство не було розв'язане, лише офіціяльно заборонено вживати назви „Товариство Українських Учителів на Підкарпатті". Що спонукало міністерство при-

ПРИ РІЖНИХ НЕДОМАГАННЯХ натуральна гірка вода **FRANCISZKA-JÓZEFA** діляє приємно і значно зменшує ті недомагання. Часто навіть мала її скількість діляє успішно.

няти таке рішення, це кожному вчителеві на Підкарпатті відомо. Назва українець є багатьом пануючим неприємною назвою і через те наслідком заходів „наших приятелів" заборонено цю назву. Зрозуміло, що акти тої справи з відомою забороною ще не відложені до архіву. Товариство основалося наново як „Учительська Громада" і подало скаргу до Найвищого Адміністраційного Суду, де справа має рішитися.

— Як ставиться до українського руху новий ужгородський єпископ о. Стойка?

— Ми соціялісти мало звертаємо увагу на внутрішнє життя церкви, але іменування нового єпископа, про якого ми чули, що його підтримував галицький епископат, спонукало нас придивитися новому єпископові. Наскільки я інформований з мадярської протиукраїнської преси, єпископ Стойка сказав перед редактором ужгородського мадярського щоденника „Uj Közlöny" (Новий Вістник), що „русини на Підкарпатті не є українцями ні москалями, лише „підкарпаторськими малоросами" (?!). Це для нас, свідомих українців, була наче холодна вода, виллята на голову. І з тої заяви єпископа ми собі зясували його будучу діяльність. Не-абиякий знавець нашого національного питання!...

Ще про права української мови.

В навязанню до статті: „З боротьби за права української мови", поміщеної в 54 ч. „Діла", дозволю собі навести низку правничих замітів до згаданого в ній розпорядку стрийського старости.

Обговорений обіжник стрийського староства є по своїй суті пояснюванням закону та одночасно наказом, який проте не відповідає обовязуючим приписам і не дає підстави до екзекуції.

Оскільки автор старається виказати, що духовенство обовязане переписуватись з державними установами по польськи, то попадає в яскраву суперечність з § 8. цив. зак., котрий каже, що „тільки законодавцеві прислугує право пояснювати закон в загально обовязуючий спосіб". Вправді вищі власти дають директиви і пояснення своїм підвладним, але одинокою їх прерогативою є потягати неслухняного урядовця до дисциплінарної відповідальности.

Інша справа з наказом. Староста як виконавець закону може видавати в деяких випадках розпорядження з обовязуючою силою на підчинений йому території, але примусити громадян до виконання його розпоряджень може тільки тоді, коли воно відповідає постановам розп. През. Поль. Респ. з 22. III. 1928. В. З. пов. 342.

Передовсім такий наказ мусить заключати в собі поучення, що проти нього вільно внести відклик, куди і в якім часі, евентуально замітку, що внесення відклику не здержує екзекуції, а вкінці загрозу репресій на випадок неприміненя себе до наказу з виразним зазначенням примусових засобів, які в разі непослуху будуть ужиті (арт. 14. і 16.). Брак тих вимог управнює сторону оспорювати заряджену екзекуцію відликом до воєвідства (арт. 18. ал. 2.), бо розпорядження староства мають вагу тільки під умовинами замішеними у ст. 14.

Згаданий вже обіжник спирає п. староста мабуть на постанові ст. 14. уст. 1. б), де кажеться, що „загальне розпорядження влади передбачене правом та скермоване чи то до загалу, чи означеної групи осіб", бо під інші він не підходить. Але той уступ говорить виразно, що такі розпорядження мусять бути *передбачені правом*, себто постановою, яка має загально обовязуючий характер, чого не можна сказати про обіжник п. Гармати.

Нема ніякої законної постанови, яка давала би староствам право розпорядження в справі мови. Навпаки ст. 44. конст. в редакції устійненій законом з 2. серпня 1926, застерігає право управильнювання цієї справи соймові з виключенням президента держави. Отже коли ніде не сказано, що парохіяльні уряди мають обовязок давати владам відомости з метрикальних книг у польській мові, а також нема правного припису, який уповажнював би старостів видавати розпорядження, в якій мові мають пароки переписувати

тися з урядами, згаданий обіжник стрийського старости є позбавлений всякої правної основи.

П. староста Гармата покликується на Йосифінський декрет, в якім нема навіть згадки про права польської мови, та рівночасно признає, що закон з 31. 7. 1924 Д. З. п. 342 нормуючий справу мови в державній адміністрації, не управнює його видавати того рода розпорядків. Він оправдується лише тим, що новший закон не змінив постанов Йосифінського декрету. Річ природна, що закон не може змінити постанов давнішого закону, виданого в зовсім іншій матерії і зовсім не звязаного зі справою урядової мови. Якщо мова про те, по якому парохіяльні уряди мають переписуватися з державними властями, то міродайними можуть бути тільки постанови закону з 31. 7. 1924 і незмінені ним старі приписи, отже галиць-

Даром

3 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

кий закон, виданий в порушенній справі. Пощо морочити собі голову з Йосифінським декретом, коли парохіяльні уряди від часу австрійської конституції переписувались з державними властями в такій мові, в якій урядували самі, спираючись на законах, що досі не змінені на їх користь!

Ніхто не перечить, що парохіяльні уряди виконують деякі державні чинности, але ще нікому не прийшло досі на гадку вважати їх державними установами і накидувати їм приписи, видані для державної адміністрації. Як довго вони не є зетатизовані і не мають державного польського орла у своїх печатках, так довго зусилля деяких старостів, щоб надати парохам характер державних урядників, будуть засуджені згори на невдачу. У кожнім разі не буде їх можна карати на підставі розпор. През. Рп. з 22. 3. 1928 Дн. розп. п. 342, бо урядник відповідає за непослух своїм зверхникам тільки в дисциплінарній дорозі.

Парохіяльний уряд виконує свій законний обовязок, даючи органам влади потрібні інформації в якійнебудь мові, признаній законом, бо навіть не є обовязаний провадити метрики в латинській мові, бо дотичний розп. міністр. стояв в суперечності з австрійською конституцією і тому його ніхто за Австрії не тримався.

Микола Івасюк.
ем. окр. суддя у Самборі.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 13. КВІТНЯ 1933.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Наука з барабаном.

Мої гріхи і каяття. — Чи можна архітвори скорочувати? — Транскрипція чужих імен. — Популяризація ще не наука.

Ще раз полеміка. Кожний читач мусить сам розмежувати в ній те, що видаватиметься йому наскрізь особистим і негідним прилюдної розмови, від того, що має загальне значіння. Дехто був тої гадки, що моя критика „Рідної Мови" та її редактора мала надто різкий тон, навіть по суті була груба, несправедлива. Тепер усім тим невдоволеним моєю некультурністю поручаю 4-е число „Рідної Мови", яке принесе їм виїмкову насолоду. Редакція цього місячника хотіла мені „зреванжуватись" і пером псевдонімового критика проф. Яр. Бережинського поторощила на гамуз переклад мого повістевого додатку до „Діла" — „Буреверхи".

Високодостойний проф. д-р І. Огієнко буде мабуть сильно розчарований, що я не покористуюсь його звичайною, методою і не буду крутити на всі боки, щоби доказати, що в кожному випадку помиляється противник. Ні; з почуванням *глибокого сорому* признаю, що помилки, найдені у моїм перекладі — здебільша — справжні і то деякі з них (як з „цимброваним подвірям" або „повозом") невибачні. На жаль, треба признатись і до другого, ще більшого гріху: переклад справді роблений „на коліні" і даремна рада шановного критика, щоби „попрацювати над перекладом із словниками в руках". Хто знає умовини праці у щоденнику, та ще й у нас, той розуміє, чому подаючи до друку людного відома важніші помилки в часописі, не можемо одночасно викорінити їх із деяких статтей*); бувають дні, коли нема ні хвилини часу, щоби перечитати власний або присланий рукопис, бо — друкарська машина не хоче ждати ні хвилини.

Співробітники наукових місячників цього не розуміють і тому не можна дивуватись проф. Яр. Бережинському, який не добачив у неодному випадку просто друкарських помилок; напр.: „підлечасті штани" — нісенітниця, замість „підлепчасті", те саме з „голеними" раменами...

Та ось два загальні, принципіяльні питання. Погляд, буцім-то архітворів не можна скорочувати, не відповідає досвідам, зробленим у західно-европейських літературах. „Робінзона" або „Дон-Кіхота" майже всі знають тільки у скороченнях, бо в повнім тексті вони звнадто розтяжні, нудні для неспеціялістів. „Гамлета" і „Фавста" ніколи не грають без значних скорочень. Французи те саме робили з найкращими повістями Достоєвського, інші народи з „Нуждарями" В. Гюго, поляки недавно з „Попьолами" Жеромського при перекладі на англійську мову.

Друга справа: транскрипція чужинних назв. Земляки, що вивчили якусь чужу мову, дістають своєрідну недугу: хотять показати, що знають її чудово і пробують передавати яко мога найвірніше вимову чужих слів нашими буквами. Писати „Ерішо" або „Шо" тому, що це згідне з англійською вимовою, недоцільно з огляду на відміну слова: Шоа, Шоові; з тої самої причини краще писати Велс (Велса), а не Уелз (Уелза!); імя „Шилля" всім нам відоме; „Зілля", як радить проф. Б. — читатимуть як звичайне „зілля". Канадійське місто „Альберта" смішно було би транскрибувати „Олберте" або „Каролінські острови" „Кароляйна", бо хто тоді пізнав би їх? Що вийшлоб, якби ті, що знають еспанську, голяндську та норвеську мову, почали в нас робити те саме з назвами із тих мов?

Хоча суперечка за мову та правопис дратує у нас неодного громадянина, гадаємо, що нинішний хаос у цих загальних питаннях виправдує хвилювання нас, журналістів, які досі не тільки не мають ніякої помочи від місцевих фільольогів, а ще й невинно мусять їх підганяти. Не хочемо ширити баламуцтва ані зводити ніяких особистих порахунків і тому заявляємо ще раз якнайбільше льояльно: працю журналу „Рідна Мова" вважаємо за корисну, навіть за необхідну; по змозі будемо передруковувати з неї важніші замітки про мову, щоби їх популяризувати і цим навіть допомогти до поширення журналу. Не хочемо ні на хвилину відбирати проф. Огієнкові його заслуг популяризатора та громадянина, а проте всі ці якнайщиріші заяви не можуть стримати нас від деяких застережень. Ті застереження при іншій нагоді зробив уже в науковім журналі акад. Ст. Смаль-Стоцький саме в обороні доброго імени української науки.

Перше застереження таке: добрий, совісний, корисний популяризатор ще не вчений. Там, де проф. Огієнко починає вірити у свою фільольогічну ерудицію і хоче самостійно розяснювати деякі складніші явища, трапляється йому те, що з прикладом: „інженір", але „інженера" — відміна на зразок „піч — печі", дарма, що в його книжці „Український стилістичний словник" находимо: інженір, -нера або інженер. Усі ті частини „Нарисів з української мови", де проф. О. пробує історично розяснити новий правопис — одне велике наукове непорозуміння.

(Докінчення буде).

*) Саме в моїм перекладі з Пипінія („Діло" ч. 90) видрукували мені „всьо" на вікна!

ОГОЛОШЕННЯ ДО СВЯТОЧНОГО ЧИСЛА „ДІЛА“

яке вийде в значно збільшеним обємі і накладі приймає Адміністрація найпізніше до 12. квітня год. 13-ої.

Проти самостійности України

Самостійницькі змагання українців заперечували не тільки більшовиків, але й російських еміґрантів, які все обстоювали й обстоюють „єдину неділиму“ Росію.

В суботу, 1. ц. м. приїхав до Льондону один з провідників російської еміґрації, Олександер Ф. Керенський. В розмові з представниками англійської преси він заявив, що проект „відірвання від Росії України, козацьких земель та Кавказу це безглузда мрія. Росія творить цілість, яку створили століття історії і вона лишиться цілістю. Росіяни, які за кордоном ведуть акцію проти більшовиків, не мають у своїй програмі наміру роздроблювати Росії, а того, хто таку програму висуває, не будемо підтримувати“.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Америка і визнання Радянщини.

З достовірного джерела довідуємося, що в сенаті Злучених Держав повстала сильна опозиція проти визнання Радянщини. Дуже неприхильний для Радянщини настрій викликали арешти чужинецьких (англійських) інжинірів у Москві та інші обставини. На основі вісток, які до нас наспіли, можна надіятися, що сенат майже напевно відкине проект визнання Радянщини.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Ціль німецької в'зити в Рим.

Німецька преса у кореспонденціях з Риму повідомляє про приїзд віцеканцлера Папена і міністра Геринґа. В понеділок Папен був у кардинала Пачелі. Німецькі часописи повідомляють, що Папен хоче добути згоду апостольської столиці на утворення в Німеччині нової католицької партії з націоналістичною програмою. В католицьких колах зачувати, що папа не ставиться до того прихильно. На всякий випадок Папен хоче умовити між Ватиканом і Німеччиною конкордат, подібний до конкордату з Італією.

Щодо візити у Мусолінія, то віцеканцлер Папен має підготовити ґрунт для приїзду Гітлера до Риму з кінцем квітня ц. р. Заповіджений приїзд до Риму міністра Нойрата відкликано.

Свято не робітниче, але праці.

ВІДЕНЬ, 11. IV. ПАТ. На основі інформацій преси австрійський уряд задумує відобрати святові 1. травня партійний характер, перемінюючи його на звичайне свято праці. У звязку з тим вуличні походи будуть заборонені. Перед парляментом відбудеться військова парада. Міністерство торговлі зажадало від громади вдержання в дні 1. трвання трамваєвого руху, інакше відбере трамваєву концесію.

Французька відповідь.

Прийняту на вчорашньому засіданні ради міністрів французьку відповідь на англійсько-італійську пропозицію пакту чотирьох держав вислано французьким амбасадорам в Римі та Льондоні, щоби передали її обом урядам. На основі інформації бюра Аваса відповідь французького уряду покривається з думками, які висловив премієр, Даладіє в парляменті. Відповідь зредагована в дусі щирого зближення й порозуміння між народніми державами, однак підтримує пререґативи Союзу Народів і боронить трактати. Спеціяльну вагу прикладає до постанов версайського трактату та до солідарного їхнього виконування.

ВІДІБРАЛИ САЛІ „ПОЛЬСЬКОМУ ШКІЛЬНОМУ Т-ВУ“.

„Райніш Вестфаліше Цайтунґ“ у статті „Шлюс міт дер польнішен Віртшафт“ повідомляє з Дортмунду, що з наказу держ. комісаря відібрано місцевому Польському Шкільному Т-ву міські салі. ПАТ твердить, що цей розпорядок звернений проти курсів читання та писання польської мови, які відбувалися 2—3 рази в тиждень для польських дітей по німецьких школах. У Надренії є около 100.000 поляків.

З природи й техніки.

НИНІШНЯ „НОВА АСКАНІЯ“.

Далеко поза межами давньої царської Росії був відомий перед світовою війною „звіринний рай“, заснований поміщиком Ф. Е. Фальц-Файном в його широких маєтках на Україні. Жили там зовсім свобідно ссавці і більші птахи Европи, Азії, Африки та Австралії. За радянських вістками після втечі Фальц-Файна за кордон найбільше знищили „Нову Асканію“ підчас національних воєн у 1918—1920 рр. війська ген. Врангля. Після цих воєн радянська влада створила з „Нової Асканії“ науково-дослідну станцію. В 1931 р. заснували там два інститути. Один, де роблять спроби перехрещування придатних у сільському господарстві звірят, щоби дістати нові вартісні раси та акліматизувати хижаків або домашні звірята з інших околиць на українськім степі. Другий інститут призначений для дослідів степу. Побудували доми та стайні для струсів, антильоп, зебри та диких коней. Звірятами опікуються два ветеринарі та паразитольоґи. В 1932 р. пробували, як дістати мішанців цебу і бізонів з українським скотом. Мішанці мали відзначатися великою молочністю, першорядним мясом та відпорністю на заразливі недуги. Подібні спроби перевели теж з віцями. Найкраще повелися спроби перехрещування свинячих рас так, що нині маємо вже нову „новоасканську“ породу свиней. Велику увагу звертають у „Новій Асканії“ на акліматизацію африканського струса.

„ГОРА ЖАХУ“ НЕЗДОБУТА...

На днях вернулась додому німецько-американська експедиція, якої завданням було видряпатися на один зі шпилів західньої Гімалаї — високий на 6170 м. Нанга-Парбат. Згадана експедиція осягнула була вже під проводом німецького інжинїра Віллі Меркля в Мінхему висоту 7.000 метрів, одначе мусіла звідти завернути...

9. травня 1932 р. експедиція прибула до Бомбаю і звідси зараз вибралася у високі гори. Вже підчас подорожі гірським масивом туземці нерадо носили свій вантаж тому, що в їх памяти врізалася добре трагедія англійця Маммері, що злетів у пропасть враз з 2 туземцями підчас експедиції на Нанга-Парбат у 1895 р. З кінцем травня 1932 р. експедиція успішно переправилася з 209 носіями та 109 кіньми через провал Бурцаль на висоті 4200 метрів. Внаслідок несподіваної зміни погоди експедиція могла посуватися тільки з великим трудом по мягкім снігу вперед і щойно в половині червня осягнула Буллері-Нуллаґ у сідлі Нанга-Парбат. Звідси розпочалася справжня атака на Нанга-Парбат від півночі. Свій третій і четвертий склад влаштувала експедиція на висоті 5500 і 5800 м. Найважчою дорогою виявився відтинок від четвертого складу до шпилю Ракіот, що положений на висоті 7060 м. На цьому відтинку заклала експедиція 5. (на висоті 6200 м.) і 6. (6600 м.) склад. Не вважаючи на незвичайно стрімку і небезпечну дорогу експедиція видряпалася на шпиль Ракіот і заложила 7-ий склад на висоті 7000 м.

І саме тут почалися несприятливі умовини. Всі носії дістали гірську хоробу. Ще більшим нещастям для експедиції була крайня нужда приладдя до ношення вантажу у 40 носіїв. Внаслідок того транспорт відбувався повільніше і передня стежа експедиції діставала харчі дуже неправильно так, що негода прийшла саме тоді, коли експедиції здавалося, що вона дуже близько своєї мети. Тому чолова група мусіла завернути. До цього причинилися недуги самих учасників експедиції. І так наймолодший член експедиції Куніґ захорував на запалення „сліпої кишки“. Визначний лікар експедиції д-р Гамберґер уважав вказаним перевести якнайшвидше операцію. Тоді пацієнт і лікар пустилися в дорогу і 9 днів машерували до найближчого шпиталю, яким був військовий лязарет у місточку Ґільгіт (біля 100 км. у повітряній лінії від Нанга-Парбат на північ). Тут д-р Гамберґер оперував Куніґа зовсім примітивними засобами. Після 7 днів Куніґ встав з ліжка і почав пробувати їздити верхи. За кілька днів він вернувся до головного складу експедиції і взяв участь у останній, безуспішній спробі здобуття Нанга-Парбат... Експедиція мусіла завернути.

До позитивних вислідів експедиції слід зачислити те, що, не втративши ніодного члена, вона осягнула два шпилі, до яких досі ніхто не дійшов, а саме уміль Конґра (6815 метрів) і Раджа (понад 7000 метрів). Провідник експедиції Меркль сподівається здобути „гору жаху“, як тільки найдуться люди, що сфінансують другу експедицію.

ЛЮДИНА ХОЧЕ ВПЛИВАТИ НА КЛІМАТ.

У колах радянських інжинірів зродився гігантичний плян: поправити зимний клімат на Далекім Сході. Як відомо, в Японському морі, що відділює Японію від азійського континенту, пливуть дві сильні течії. А саме з півдня на північ пливе тепла течія Цужіма вздовж західних берегів островів Гондо, Єссо і Сахаліну. Зате з півночі на південь пливе з Охотського моря зимна течія вздовж берегів азійського континенту. Внаслідок того східний беріг Японського моря значно тепліший від західнього. І так Владивосток має пересічну річну температуру 4,3 ступнів Цельзія тоді, коли японське місто Саппоро на острові Єссо має пересічну річну температуру 7 ступнів Ц, хоч лежить в однаковій географічній ширині з Владивостоком. Тоді, коли японський (східний) беріг через цілий рік не замерзає, владивостоцький (західний) беріг замерзає зимою аж до корейського заливу на півдні так, що в самім Владивостоці корабельна комунікація відбувається продовж 3 місяців тільки при помочі ледоломів.

Отже радянські інжинїри виготовили для підвищення температури радянського берега плян греблі, яка замикала би дорогу зимній течії з Охотського моря і не впускалаб її до Японського моря. Ця гребля лучила би острів Сахалін з континентом і була би довга на 6 кільометрів. Для пропуску кораблів мавби вибудувати спеціяльні шлюзи в цій греблі. Фахівці вважають цей плян за можливий і сподіваються, що внаслідок збудування цієї греблі клімат Далекого Сходу стане тепліший (на 2 до 4 ступнів Цельзія тепліше і довше літо) та дасть змогу ліпше вихісновування природних багацтв краю (водні сили та мінеральні поклади). Дальше існують дані, що з поправою клімату зимна течія з червня, липня і серпня перекошувала головно в місяцях прибільний корабельний рух комунікації на Далекім Сході. На тепліщому кліматі витрають найбільше пристані, які не будуть вже більше замерзати. Крім цього через получення греблею північного Сахаліну з континентом і через поведення греблею шляху та залізниці використають ліпше мінеральні багацтва (вугілля, нафта, залізо і ін.) цього острову, яких досі не можна було відповідно експльоатувати тому, що не було доброї комунікації.

НОВІ ДЖЕРЕЛА ГЕЛЮ.

Підчас верчення за нафтовою ропою на британськім острові Трінідад в Карібськім морі натрафили на джерела газу гелю, який має широке застосування в нинішній техніці (наповнювання бальонів тощо). Покищо невідомо, скільки гелю виходить з нововідкритого джерела. Як відомо, найбагатші джерела гелю є в Злучених Державах Північної Америки, які теж мають монополь на цей газ. Цікаво, чи нововідкриті джерела захитають цим монополем.

А. Л.

Секретар Льойда Джорджа про відносини на Україні.

Як відомо, недавно повернув з довшої подорожі по Радянському Союзі бувший секретар Льойда Джорджа Ґерет Джонс. Він добре говорить російською мовою та розумів українську. Бував між іншим на Україні, не тільки у містах, але й на селах між селянством. Представник на-

На фронт з матеріялістичним деструктивізмом ставте через поширювання та читання Літ. Наук. Журналу

„ДЗВОНИ“

Львів, Японська ч. 7, II. пов.

шого бюра мав нагоду говорити з п. Джонсом про відносини на Україні та взагалі Радянщині. Ніхто в Західній Европі, казав він, не може собі уявити цього страшного положення, в якому находиться Радянщина. Всюди, де тільки він бував, чув одне й те саме: „нема хліба, нарід гине з голоду“.

Про Україну п. Джонс каже, що там саме тепер московський уряд переводить сильну русифікацію, що має на меті знищити український національний рух, який пробивається в кожній ділянці життя на Україні і з яким п. Джонс стрічався навіть у віддалених від міст українських селах.

„На Україні помітний сильний національний рух — каже п. Джонс — і з ним треба числитися. Огірчення проти Москви загальне. В селі, в якому я задержався, всі отверто висказували перелімною свої жалі. Один старий селянин схарактеризував положення словами: „Давніше ми мали коні, бороги, кури. Сьогодні гинемо з голоду. Давними роками годували ми весь світ своїм збіжем. Тепер забрали від нас останнє зерно і не остало нам нічого.

„В Полтавщині сотні покинутих хуторів. Цілі села порожні, бо мешканці або вимерли або пішли тукати за хлібом навіть до... Москви!“

П. Джонс має враження, що весь Радянський Союз стоїть перед мурем голодової смерти. В країні, яка дотепер хвалилася тим, що не має безробіття, тисячі робітників тратить працю і можність життя. Фабрики не мають їх чим годувати. На запит, чому фабрики звільняють робітників, один з управителів фабрики, яку п. Джонс оглядав, відповів, що збільшено механізацію фабрики та підвищено вправність робітників до того степеня, що можна обійтися меншим числом“.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Більшовики закидують зловживання гітлерівцям.

МОСКВА, 11. IV. ПАТ. Тон радянської преси та її коментарі про події в Німеччині стає в останніх днях щораз гострішим. „Правда" приносить сенаційні подробиці про співстю в справі зловживань, доконаних в „Остгільфе". Твердить, що всі члени теперішнього режиму вмішані в ту велику аферу. Підпал Райхстагу припав у саму пору, бо дивним припадком згоріла якраз та частина будинку, де находилися акти слідчої комісії в справі „Остгільфе". Докази вини загинули у вогні, пише „Правда", а високо утитуловані злодії бушують дальше безкарно.

На цілий світ поширився засіб, який запевнює лікувальний успіх — Аспірина, в недугах з простуди, болях голови і зубів, грипі, перевоболях і ін., який не викликує при цьому шкідливих побічних обявів. Отже нічого дивного, що слава Аспірини дійшла до найдальших країв. **Аспірина існує лише одна!** Дістанете в аптиках.

ПЯТА ПРОВІНЦІЯ МАНДЖУРСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

ДАЙРЕН, 11. 4. ПАТ. Манджурська влада оголосила розпорядок, на основі якого Кінь-тень приключують до манджурської держави як пяту провінцію.

ЗАНЯЛИ КИТАЙСЬКУ ОПЕРАЦІЙНУ БАЗУ.

ТОКІО, 11. 4. ПАТ. Японські війська покінчили окупацію Лен-Ков, що є одною з основ китайської операційної бази в стрефі великого муру.

ІТАЛІЯ ВЧИТЬСЯ ВІД ЯПОНЦІВ.

ТОКІО, 11. 4. ПАТ. Д-р Бартачі, віцепрезидент італійського пливацького союзу, приїхав до Токія, щоби запізнатися з тренінгом японських пливаків. Д-р Бартачі хоче поробити тут спеціяльні фільмові знимки, щоби змонтувати для італійських пливаків научно-пропагандивну фільму.

ВІДКРИЛИ ОСТРІВ.

МОСКВА, 11. 4. ПАТ. Криголім „Красін", що відбуває полярну подорож, повідомив через радіо, що відкрив невідомий острів на 76 ст. 10 м. північної ширини та 50 ст. 55 м. східної довжини.

НІМЕЧЧИНІ ТРЕБА 10 ЛІТ СПОКОЮ.

Англійський ліберальний політик Вальтер Лейтон, редактор „Ню Кроніль", описує свою стрічу у Берліні з канцлером Гітлером. В розмові про закордонну політику Гітлер показався досить поміркований і заявив, що основою німецької закордонної політики є приязнь з Англією та Італією. Він готов прияти розбройний плян Макдональда, який, на його думку, дає надію вдержати мир, особливо у звязку зі справами, обговорюваними в Римі. Німеччина готова прияти кожну формулу контролі зброєнь, оскільки буде однаково стосована супроти всіх. Вкінці Гітлер заявив, що Німеччина в ділянці закордонної політики бажає миру, бо сама потребує конче десять років спокою.

Лейтон закінчив свою статтю зазначенням, що покинув Німеччину під вражінням, що огнева проба Гітлера буде не в ділянці зовнішньої політики, але при розвязці господарських проблем, причому заявив: Важко буде вести політику практичного державного мужа, стараючись одночасно заспокоїти бажання й надії молодших прихильників.

БЕЗРОБІТТЯ В ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА, 11. 4. ПАТ. Загальне число безробітних, зареєстрованих у Держ. Уряді Посередництва Праці в усій Польщі було в м. тижні 274.514, що творить зменшення у відношенні до попереднього тижня на 5.265 осіб. У Варшаві було 24.719 безробітних.

—o—

По широкому світі.

— 40 німецьких театрів закупило пєсу Поста про Гітлера. Виставу пєси дадуть на іменини Гітлера.

— У Німеччині можуть бути й далі службовцями ті жиди, які дістали стабілізаційні декрети перед війною.

— В Андорі, найменшій республиці на світі, що має 6.000 населення вибухла революція. Домагалися загального виборчого права.

— В Еспанії викрили монархістичну змову, що мала перевести державний переворот 14. квітня. Змовників зрадив пос. Грасет. Акцією кермували еспанські генерали, що живуть на еміграції у Франції.

— Італія будує твердині на югославянському кордоні.

— Сенат Злучених Держав прияв проект закону про 30-годинний тиждень праці.

НЕ БУДУТЬ ПРОТИ ФРАНЦУСЬКО-НІМЕЦЬКОГО ПОРОЗУМІННЯ.

ПАРИЖ, 11. 4. ПАТ. В інтервю з берлінським кореспондентом „Матен-у" Норман Дейвіс сказав, що зайве повторювати, що ні премієр Даладіє ні міністр закордонних справ Поль Бонкур не робитимуть ніяких перешкод у заключенні французько-німецького порозуміння.

—o—

СПРАГНЕНА АМЕРИКА.

Перший „мокрий" день у Злучених Державах виказав нечувану спрагу американців. У 19 стейтах, що внесли у себе прогібіцію, випили півтора міліона *бочок пива*. В деяких стейтах, особливо західніх, забракло вже першого дня пива і броварники почали подвоювати, а то й потроювати свою продукцію.

—o—

З життя наших установ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ КРУЖКА ІМ. КН. ЛЬВА НА ЛИЧАКОВІ.

При великім зацікавленні громадянства, в переповненій салі відбулися Загальні Збори Кружка „Рідної Школи" ім. кн. Льва на Личакові в неділю дня 9. березня в год. 6. вечором. Збори розпочав коротною промовою відпоручник Головної Управи Впр. о. митрат Базюк а по відчитанні протоколу і звіту за минулий рік п. Вахнянином і проф. Ластовецьким, вибрано комісію-матку з пп. Терлецької, Ігната, Тиктора, Полюги і Керода, яка запровадила до складу Кружка п. проф. т-ва М. Пачівського, що Збори з захопленням одноголосно одобрили. До Виділу вибрано: пп. Полюгову Іванну, аптик. Кривокульського, Фарину Петра, Музику Павла, Паньківа, інж. Хроновита, радників Михалічка і Браславського, Коньшевича, Чубатого Льва і 18 відпоручників на З. Збори гол. Т-ва і Повіт. Союзу Кружків. В часі, коли радила комісія, короткий річевий реферат виголосив п. Іван Олексин, діяльний громадянин городецького передмістя.

Після Зборів милу несподіванку зготовив громадянству самоосвітній гурток чит. „Просвіта" на Личакові влаштуванням Шевченківського свята при участі п. проф. Біленької і д-ра Тисяка. Не можна промовчати виконавців, членів гуртка, а саме: Михалюківну, Віру Яворську, Скрипіївну, Харківську, Танчаківську і Рибчика, що по мистецьки виявилися зі свого завдання. Мішаний хор 15 осіб, віспіваний під орудою п. В. Яворської гарно виконав кілька пісень. З деклямаціями виступили п. Михалюківна і Скрипіївна. Молоденька пяністка п. Харківська, челіст п. Рибчик і річева промова студ. Домбровського закінчили поважне і симпатичне свято.

Т-ВО „ВОЛЯ" ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ НАКЛЕПІВ.

9. квітня п. р. Виділ Т-ва „Воля" (Ринок 10) скликав сходини своїх членів дозорців, щоби вони запротестували проти клевети, яку сусіднє Т-во „Праця" (Ринок ч. 8) кинуло на Т-во „Воля" і на його голову п. Жмінковського. А саме „Праця" закинула п. Жмінковському, наче він разом з п. Лібгартом „запродали" збірну умову. Присутніх було на сходинах понад 400 дозорців і пос. О. Яворський. Голова Т-ва „Воля" п. Жмінковський відкрив сходини та привітав посла Яворського, що стрінули всі присутні рясними оплесками. Дальше голова І. Жмінковський жалівся перед зібраними, що він як перший творець дозорець цього Т-ва діждався такої напасти. Не творив він Т-ва на те, щоби потім шкодити своєму товаришеві по професії. Не думав він ніколи йти на ніякі уступки власникам реальностей, як деякі члени з Т-ва „Праця" собі уявляють. Кінчаючи свою промову, голова Жмінковський просив зібраних не оглядатися на ніякі клевети, організуватись і мати повне довіря до свого виділу. Бо коли організація стане сильною, тоді влада не відмовить слушним вимогам дозорців. Тут забрав голос посол Яворський. Він висловив радість з приводу такого численного збору свідомих своїх прав організованих українських дозорців-громадян. Радив не брати собі до серця напасливої летючки „Праці". Промовець не добачує ніякої ради професійних інтересів, бо цьогорічна умова є подекуди навіть краща від минулорічної. Посол взивав до зорганізування всіх українців-дозорців у Львові, бо тільки своя сильна організація може покращати екзистенцію дозорців на терені міста Львова. З черги секретар Т-ва „Воля" Василь Нагірний повісив присутнім, що Т-во „Воля" стало сіллю в оці для деяких керманичів з т-ва „Праця". Від „Праці" відійшли ті вірні українські члени, котрі платили довгі роки вкладки, одначе мусіли відійти, бо нікого хісна з тої організації не мали. „Праця" хоче нині розбити „Волю" клеветами. Вже не їй не вдасться. Дальше забирали голос пп. Ковальницький, Соколик, Пісч і Гуляк. На внесення п. Ковальницького зібрані запротестували проти т-ва „Праці" на клеветами та прийняли резолюцію з висловом повного довіря до Виділу. Після відспівання нац. гимну збори закінчились.

З музичного життя.

Концерт Марії Сокіл.

Прегарний ліричний сопран, висока музична культура та музикальність, інтерпретація поглиблена до найменших подробиць — це прикмети, які характеризують спів Марії Сокіл. Тому не дивниця, що концерт артистки, який відбувся 6. ц. м., пройшов з повним артистичним успіхом, а досить численно зібрана публіка вислухала цілого концерту захоплена, з запертим віддихом.

П. Сокіл, як наскрізь оперова співачка, призвичаєна до великої театральної салі й оркестри, часами може дає на естраді забагато голосу, що проте зовсім не впливає на артистичну сторону виконуваного твору.

Програма — на яку зложились у першій частині пісні українських композиторів (Степового, Лисенка і Стеценка), російських композиторів (Римського-Корсакова, Чайковського і Василенка) та пісні Штравса — була знаменито дібрана до відтворчого характеру артистки, тому і важко рішитись, котрій із відспіваних пі-

На святочних столах

не забудьте поставити також кілька пляшок знаменитої столової води „Szczawa Alkaliczna" (à la Giesshübler) виробу фабрики „Здоровля"

сень та арій дати першенство. Всеж настроєва „Вечірня пісня" Стеценка, відспівана ніжно і в повним путтям, цікаві і оригінальні композиції Римського-Корсакова („Східня пісня"), Василенка „Маорійська любовна пісня" та Штрав-„Серенада" зробили на слухачів найглибше враження.

У другій частині, крім двох пісень Шопена „Жаль" (перерібка Етюда Е-дур) та Ружицького „Казка", відспівала артистка три оперові арії з „Богеми" Пучінія, „Пікової дами" Чайковського та „Думку Парасі" з оп. „Сорочинський ярмарок" Мусоргського. З тої частини особливо припали до вподоби Ружицького „Казка", арія з оп. „Богема" та думка з оп. „Сорочинський ярмарок". Та остання опера у нас зовсім незнана, тому „Думка", яка кінчиться гопаком, написана на українських мотивах, викликала найбільше зацікавлення. П. Сокіл відспівала її з таким гумором і темпераментом, що заполонена публіка не ставала з місць (це була остання точка програми), змушуючи артистку гучними оплесками до наддатків.

З виїмком російських пісень, які п. Сокіл співала в оригінальнім тексті, цілу програму виконала в гарних українських перекладах, що також чимало причинилось до мистецького рівня концерту.

На особливу увагу заслугує вкінці знаменитий під кожним оглядом супровід Антона Ружицького, якому артистка завдячує у великій мірі свій артистичний успіх.

Тарас Шухевич.

Фортепіяновий реціталь Софії Мареш.

Дня 7. ц. м. у салі польського Касина і Кола Літер.-Артистичного дебютувала молода пяністка, ученица проф. д-ра Барбага, Софія Мареш. Безперечно дуже талановита пяністка, яка при дальшій праці має всі дані стати артисткою. Програма доволі велика, може трохи за трудна, дала змогу пяністці виказати свою музикальність та технічну справність. Деякі недотягнення приписати треба невідлучній в перших виступах тремі та бракові рутини, які згодом у Рапсодія Ес-дур, Шопена Польонез Б-дур і Фантазія та деякі твори Дебюссі і Ліста. **Т. Ш.**

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧІЙ ПУБЛІЦІЇ.

Найдешевша і найуспішніша реклама в щоденнику.

НОВИНКИ

— **Приймаю як давніше в моїм Заведенні при вул. Сикстуській ч. 17 від 9—1 і 3—6. Н а с с.** 1-4

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, II. сходи, I. пов. Приймає замовлення по 40 проц. дешевше на мужеські убрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 1615 6—20

— **Взуття купуємо в „КОМЕТІ".** Купуючи в „Кометі" даємо працю і заробіток нашим ремісникам. Свій до свого і по своє! 14-?

— **Пантофлі, вигідні мешти, сандали, ситківкові капці на шнурковій підошві** поручає і виконує „ІБІС" Львів, Собіського 9 (бічна Галицької). 1688 2—10

— **Страстні псальми у Велику Пятницю** 14. ц. м. а саме: 1) Бортнянський: Благообразний Йосиф, 2) Авієв: Душе моя, 3) Архангельський: Господи, услиши молитву мою, 4) Львов: Вечери твоея тайния, 5) Архангельський: Гласом моїм ко Господу возвах, 6) Кошиць: Виджу тя на кресті, 7) Воробкевич: Бі же час яко шестий — відспіває мішаний хор львівської Преображенської церкви під орудою Т. Купчинського: а) в год. 4. попол. в церкві св. Пятниць на Жовківськім, б) в год. 5. в церкві св. Миколая, в) в год. 6. в соборі Спасителя при вул. Краківській в часі т. зв. Єрусалимської Утрені.

— **Під увагу українського громадянства Львова та львівського повіту.** Городське староство письмом з 27. III. 1933, ч. B. P. 5/2251/33 і повітове староство письмом з 3. IV. 1933, ч. BA 16/25 дали дозвіл на переведення у Львові однодневної прилюдної збірки на писанку для Рідної Школи у двох днях Великодних Свят, отже в неділю при всіх наших церквах і установах до замкнених скарбонок, а в повіті у всіх селах на відповідно удокументовані листи поодиноких збирачів у всі три дні Великодних Свят. Подаючи все до відома всього нашого громадянства, дуже просимо всіх наших прихильників, в першу чергу старшин всіх Кружків, всіх організаторів і збирачів подбати, щоби цей дозвіл не був змарнований, але щоби ця збірка причинилася значно до збільшення фондів, так дуже потрібних Рідній Школі під цю тяжку пору. — **Рада Пов. Союзу Кр. „Р. Ш." у Львові.**

— **Суддя-українець покликаний до Найвищого Суду у Варшаві.** Львівський апеляційний суддя п. Евген Бачинський покликаний міністерством справедливости до Найвищого Суду у Варшаві.

— **Великодна стрілянина заборонена.** Адміністраційна влада на терені галицьких воєвідств заборонила всяку стрілянину, отже з пальної зброї, страшаків, петард і жабок, зладжених з калійхлорікум та інших вибухових матеріялів підчас Великодних свят. Аптичним складам (дрогеріям) і іншим склепам заборонено продавати всякі субстанції, що мають вибухові прикмети. Хто нарушить цю заборону, підлягає адміністраційним шляхом грошевій карі до 500 зол. або карі арешту до 14 днів, також обом тим зарам рівночасно, оскільки переступство не потягне за собою гостріших наслідків, передбачених іншим законом. Відповідальність за нарушення заборони неповнолітними або невласновільними паде теж на родичів або опікунів.

— **Хто виграв на льотерії?** У вівторок в останньому дні тягнення 5-ої кляси 36 Клясової Льотерії впала головна виграна в сумі міліона зол. на лькс ч. 61.415. Крім того впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 147890; 10.000 зол. на ч. 45347; 5.000 зол. на ч. 140988; 2.000 зол. на ч. 9798, 53221, 61709, 62326, 62594, 65350, 74294, 89794, 95000, 98650, 102551, 106192, 106276, 109929, 120101, 128760, 130413, 133847, 137479; 1.000 зол. на ч. 603, 4754, 16631, 17905, 21646, 24173, 26027, 28798, 31907, 32084, 32203, 32805, 33256, 46062, 46506, 51045, 62661, 65608, 68907, 69288, 69422, 72780, 101353, 112551, 116348, 120488, 123119, 130451, 131974, 136751, 145912.

— **За летючки ОУН.** Перед львівським судом трисяглих відбулася 11. квітня ц. р. розправа проти Еви Яциківної та Івана Грещука, яким акт обвинувачення закидав, що в церкві св. Юра розкидали летючки ОУН. в справі роковин Української Держави 22. січня 1919. Новиною в тій розправі було, що вперше зізнавали жінки-поліційні агентки Марія Жизінська, Ольга Жупник і Казимира Масляківна. Після переведеної розправи присяглі 10 голосами заперечили вину Яциківні, а 7 голосами вину Грещука. Тому трибунал під проводом радника Медицького видав увільняючий присуд. Обвинувачував прокуратор Мостовський, Яциківну боронив адв. д-р Гаєкевич, Грещука адв. д-р Шухевич.

— **Знову скажені пси** волочаться по Львові. На вул. Пілсудського і сусідніх вулицях скажений пес, мабуть з підміського села, покусав 10. ц. м. яких десять прохожих, між ними одного лікаря, що вчасні застрілив його поліцай. Другий скажений пес показався в тім самім часі на Замарстинові, де покусав 10-літну дівчинку. Вечором тогож дня бачили іншого скаженого пса в околиці вул. Набеляка. На другий день перед пол. бушував скажений пес у Личаківському парку і покусав кількох прохожих. Поліцай пострілив його з револьвера, але ранений пес таки втік.

— **Вибили шиби в німецькому консуляті.** Двох молодих людей вибило шиби в будинку німецького консуляту в Варшаві. Польська преса твердить, що вони були пяні, що в поліційному комісаріяті лікар поручив переполокати їм шлунки.

— **Нещасливе місце.** На розі вул. Третього Мая і Словацького у Львові відбулася льокальна візія зі слідчим суддею у справі недавного нещасливого випадку, де почтовий самохід переїхав на смерть робітника. Візія теж не обійшлася без випадку, бо упав інж. Янковський, член комісії, спаралїжований на цілому тілі.

— **„Підкарпатські Вісти".** Під таким наголовком почав у Самборі виходити часопис, присвячений культурним і економічним справам Бойківщини. На основі першого числа треба би побажати, щоби редакція старалася дати часописові цікавіщий зміст, якщо задумує справді сповнити своє завдання.

— **Городський суд у Бориславі.** Президент львівського апеляційного суду д-р Зелінський відвідав Борислав, щоби розглянутися в місцевих умовинах задля встановления городського суду. Управа міста заявила готовість відступити безплатно міську парцелю під будову суду. У зв'язку з тим зачувати, що городські суди в Мединичах і Підбужі мають бути знесені і приділені, перший до Дрогобича, другий до Борислава. Кажуть теж, що в Дрогобичі мають створити філію окружного суду зі Самбора.

— **Під увагу знавцям бойківського говору.** Готовлячи й викінчуючи „Словник бойківського говору", звертаюся з проханням до всіх, що мають зібраний словницький матеріял з Бойківщини, або схотіліб іще записати, щоб зволили переслати мені для використання. Прохав би подавати наголос (акцент), а по змозі й приклади. — **о. Юрій Кміт,** Чайковичі, п. Pohorce ad Rudki.

— **Літературна нагорода Варшави.** Міська рада Варшави признала на цей рік 5000 зол. літературної нагороди відомому критикові та перекладчикові Бой-Желенському. Бой-Желенський нині найпопулярніший польський письменник. При недавньому конкурсі тижневика „Вядомосці Літераць-их" він дістав найбільше число голосів. Від кількох літ веде він невтомну боротьбу на сторінках цього тижневика у літературних і громадських питаннях проти реакції та клерикалізму. Його праця перекладчика єдиний в европейськім письменстві приклад, щоби одна людина засвоїла своїй літературі більш як 100 архитворів у зразкових перекладах. Критичні твори Боя-Желенського, вихованого на французській культурі, це першорядні зразки живої інтеліґенції, дотепу та ерудиції в найкращій формі. Бой — девятий із черги лавреат Варшави. Досі дістали цю нагороду від 1926 р.: В. Міцкевич, В. Серошевський, К. Тетмаєр, В. Берент, В. Оркан, З. Дембіцький, Й. Вайсенгоф.

— **Як з індіянами.** З Лупька повідомляють до польської преси, що біля села Немир два поліцаї стрінули 7. ц. м. вечором двох людей, що почали тікати і сховалися до хати Йосифи Малєгбич. Під загрозою револьверів вигнали з хати домівників і затарасувавши двері почали стріляти до поліцаїв. На допомогу поліції наспіли постерункові із сусідних сіл й окружили хату. Підчас облоги один з обляжених вискочив крізь задне вікно, вбіг до стайні, скочив на коня і пробував тікати. За ним посипались кулі і ранений втікач упав з коня. Показалося, що це був якийсь Климчук, мешканець сусідного Шучина. Тимчасом поліція, щоби вигнати другого чоловіка з хрівки, кинула до хати ручну гранату, від якої повстала пожежа. Серед вогню вибухали, як каже поліція, набої, принесені втікачами. Коли хата згоріла, в пивниці найшли трупа другого чоловіка, що вдушився від диму. Незабаром помер також Климчук від пострілових ран. Поліція каже, що оба були провідниками якоїсь диверсійної шайки з Поліся.

— **Кривава бійка на лісничівці.** На лісничівці в Сспоті біля Сколього прийшло 10. ц. м. до кривавої розправи між гаєвими власника місцевих дібр Пістинером з Підгородець і б. власника цих дібр Агопсовича з приводу судового процесу, який ведеться між ними в справі права власности. Підчас суперечки, до якої вмішався син Пістинера, 26-літний Лібер, стрілив несподівано з рушниці гаєвий Агопсовича, Гнат Бренич і куля пробила вбрання Пістинера, не ранячи його. Тоді Пістинер кинувся на гаєвого і пробив його ножем, так що Бренич згинув на місці. Вивязалася бійка, з якої вийшли з ранами ще два гаєві. Лібера Пістинера та його управителя Гальпенца арештовано.

— **Пожежа.** На Поводовій біля Самбора згоріла наслідком неосторожности з вогнем загорода Йосифа Палюха. Жертвою вогню стали чотири корови і два коні. Пожежа перекинулася на дві інші загороди, які теж згоріли. Шкоду обчисляють на 10 тисяч зол.

— **Страшна катастрофа в кіні.** З Мексику повідомляють, що в місцевости Агуалюко перервався в кіні кабель електричної струї, наслідком чого кількадесять осіб згинуло на місці від ураження. Перелякана публика кинулася масово до втечі і серед натовпу подушено й потоптано 10 осіб.

Дописи.

ЛЕВАНДІВКА.

Свято в честь Христа. Дня 9. IV. ц. р., себто в квітну неділю, парохія Левандівка святкувала 1900-річницю відкуплення людства. На свято склалася Служба Божа в парохіяльній церкві, яку відправив о. М. Прийма, та святочна академія в салі місцевої читальні. На цім першім в історії українського народу святі-академії в честь Христа недужого Митрополита заступав Преосв. еп. Будка. Програмову промову свята виголосив о. Прийма. Заяву вірности Христові виголосив п. Костюк а всі присутні виявили свою солідарність зі заявою встаючи з місць. Грамоту цього важного акту, роботи арт. маляра П. Ковжуна, з підписами всіх парохіян, вручили представники громадян (від найменших до найстарших) Преосв. Никиті для передачі Митрополитові. З черги хор, під проводом управителя місцевої школи Р. Ш. п. В. Манька, відспівав католицький гимн, псальми Бортнянського та „Легенду про Христа" Чайковського в супроводі орхестри. Орхестра, також під проводом п. Манька відіграла „Ларго" Гендля. Деклямації п. Кіцилівної, Тусевича та Капарниківної доповнили цю вдатну академію. Наприкінці Преосвящ. Никита візвав вірних витревати при Христі, бо тільки той сильний, хто на Бога уповає. Одночасно підніс велику працю вложену у влаштування того свята. Це вже другий в цьому місяці концерт на Левандівці. Слід при цьому згадати що в оба концерти (Шевченківський і цей) диригент хору і орхестри п. Манько вложив багато праці. Присутніх більш 1000 осіб.

ПІДГАЙЦІ.

Шевченкове свято в Підгайцях. У квітну неділю святкували підгаєчани Шевченкові роковини. Кажу: підгаєчани, хоч у дійсності концерт був ділом місцевої читальні, де гуртується все міщанство Підгайців; зате інтеліґенція нічим не причинилася до звеличання Шевченкової памяти. Взагалі слідна в останніх роках сепарація місцевої інтеліґенції від громадянського життя, що за виїмком кількох одиниць зовсім відчахнулася від усякої праці. Прикро вражала програма концерту, в якій не можна було почути ні одної пісні ні деклямації з Тарасових творів, а то тому, що влада на два тижні перед концертом скреслила всі точки зв'язані з Кобзарем. Вступне слово сказав студ. Я. Кальба, що вказав на Шевченка як на речника визвольної ідеї, якій служив Поет до останньої хвилини життя. Промова, що стояла на високому змістовому рівні, зробила на публіку помітне враження. Хор місцевої читальні відспівав низку народніх пісень, з яких чи не найкраще випала пісня „Ой горе, горе, тій чайці небозі". Одною з безперечно кращих точок програми було тенорове сольо п. І. Кучми, що захопив слухачів своїм мельодійним голосом. Це справді непересічний талант, якого високі тони визначаються повною динамікою й легким, свобідним виконанням. Відчувалося недостачу фортепянового акомпанімента, при якому сольо було би випало ще краще. Загально подобалися деклямації, особливо привіт від українських дітей Тарасові, виголошений дзвінким голосом дівчинки Бакальціної. Хорами проводив проф. О. Мостовий, який і поносить львину заслугу у виготовленні цілого концерту і йому належиться повне признання за добре вивчення пісень, а то тимбільше, коли зважити, що вивчив він їх за час двох тижнів. Свято закінчили нац. гимном. Р. М. Богородченко.

Варшавські пива Габербуш і Шілє Львів, Пелчинська 32, тел. 76-67
подає кавярня і реставрація „УНІОН“ в домі „Народна Гостинниця“

СПОРТ.

Загальні Збори членів Карпатського Лещатарського Клюбу відбудуться дня 28. п. м. в год. 6. веч. у власній домівці Ринок 43. На денним порядку м. ін. вибір нового виділу, справа зміни статуту та будови захисту в Славську.

УКРАЇНА—ПОГОНЬ (ЛІГА).

В неділю 16. п. м. відбудуться в год. 16-ій (4-та пополудні) на гриші Цитаделі товариські змагання між лігою Погонею і Україною. Ціни білетів: трибуна 2 зол., партер 1 зол.; для членів: трибуна 1.50, партер 0.80 сот.

УКРАЇНА—ГАСМОНЕЯ.

В понеділок 17. п. м. відбудуться на гриші Цитаделі в год. 11.30 перед полудневі товариські змагання між Гасмонеєю і Україною. Попередять змагання Гасмонея II — Україна II. Перед змаганнями перших дружин зложить голова Товариства дир. Нагірний грамоту грамоті Матюшному Степанові з нагоди 100-их змагань у барвах України.

Виділ Спортового Т-ва „Україна“ подає до відома своїм членам, що 50 процентові знижки на білети для членів можна буде лише тоді користати, коли С. Т. „Україна“ в господарем гриша. У всіх інших випадках знижка білетів для членів буде менша як 50 прц.

БІГ НАВПРОСТЕЦЬ УКРАЇНСЬКОГО РЕМІСНИЧОГО СПОРТОВОГО КЛЮБУ.

В неділю 9. п. м. відбувся перший весняний біг УРСК-у на трасі 3.800 м. Стартувало 12 змагунів, з того 5-ох із Сокола IV. Перший прибіг до мети Дашкевич Евген у часі 14 мін. 30.5 сек, двадцять кроків за ним Білозор Волод., третій Пастернак Гриць (всі з УРСК-у). Інші прибігли в зовсім добрій формі.

СОКІЛ IV.—КОМЕТА 5:2 (2:0).

Товариські змагання закінчилися високоцифровою перемогою Сокола IV. над наймолодшою дружиною суберферату коп. м'яча УСС. Однак Комета зробила корисне вражіння своїм першим виступом і треба сподіватися, що технічні недомагання виправить пильними тренінгами. Судіював п. Сачинський.

УРСК II.—БОГУН 5:0 (2:0).

В обох молоденьких дружинах знаменитий матеріял. Перемогла фізично й технічно сильніша II. дружина УРСК-у. Судіював п. Мочурад.

КОМУНІКАТ СПОРТОВОГО РЕФЕРАТУ УСС.

Речинці бігів навпростець.

23. квітня — окружний біг навпростець за мистецтво Львівської Округи — організує Сокіл IV.

30. квітня — крайовий біг навпростець за мистецтво УСС — організує „Плай“ у Львові.

В рамах цього бігу відбудеться біг навпростець за мистецтво українського студента (ки).

З огляду на навчіння бігів навпростець для всіх спортсекцій (коп. м'яч, легко-ат., спорт. гор) Субреферат спортових гор повідомляє, що льосування дружин жіночих і мужеських до мистецьких розгривок у Львові й вошківці відбудеться зараз по святах. Тому всі клюби зголосять свої дружини найдальше до 20. квітня п. р.; пізніших зголошень не братимемо під увагу.

Окружні розгривки у відбиванні і кошівці відбудуться під кінець травня, краєві у вересні.

Станиславів, неділя 9. IV. 1933.

ПРОЛОМ—СТАНИСЛАВОВІЯ 1:2.

Перші товариські змагання Пролому в цьому сезоні. Дружина з конечности відмолодження. На грачах аж надто пізнати брак зимової заправи. На основі тих змагань не можна ще про Пролом нічого позитивного сказати.

—o—

Листування Редакції.

ВП. К. Т. Геозлеча. На жаль, на свята неможливе, хіба згодом.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 12. квітня год. 7.30 веч. Опера.

Театр Ріжнородностей.

Середа 12. квітня год. 7.30 веч. „Малмузель“.

У четвер 13-го, п'ятницю 14-го та суботу 15-го квітня театри нечинні.

Кіна.

АДРІЯ: „Король прерій та чорний мустанг“ (Том Мікс).
АПОЛЬО: „Всім вільно кохати“.
АТЛЯНТИК: „10-ий любко“ (Анні Ондра).
КАСІНО: „Льорель і Гарді робять кар'єру“.
КОЛІСЕЙ: „Чотирьох волоцюгів“, ревія „Коли військо йде, банда грає“.
КОПЕРНИК: „Цар царів“.
МАРУСЕНЬКА: „Мумія“.
МІРАЖ: „Блакитна рапсодія“.
ОАЗА: Нечинне.
ПАЛЯС: „Переживання одної ночі“, „Розвід в одній хвилині“.
ПАН: „Рзйський птах“ і ревія.
ПАСАЖ: „Кохання злочинця“ та „Фліп і Флап у чужинній легії“.
ПРОМІНЬ: „Король Паризька“, „Веселий вдовець“.
СТИЛЕВЕ: „Тайна 6-х масок“ і ревія.
УТІХА: „Душогубство при вул. Морг“ і ревія.
ХИМЕРА: „Атлянтида“.

Закордонне радіо.

Середа, 12. квітня 1933.

Братислава (279,3) 12.30 Концерт, 17.55 Авдиція: Музика, рецитації, **Бреслав** (325) 16.20 Нар. пісні, **Штутгарт** (360,6) 10.10, 10.40, 15.10 Пісні, 20.00 Концерт. **Берлін** (419) 21.00 Камер. концерт, **Прага** (488,6) 16.10 Концерт, 20.05 Спів, 20.25 Легка музика, **Відень** (518,1) 12.00 Концерт, 19.35 VIII. Симфонія Густ. Малера, **Мінхен** (532,9) 18.35 „Тангайзер“ оп. Вагнера, **Будапешт** (550,5) 17.30 Циг. орхестра, **Харків** (937,5) 9.30, 13.50 Концерт. 10.30 Концерт для дітей. 16.00 Оп. музика, 17.30 Трансм. з театру.

Четвер, 13. квітня 1933.

Братислава (279,3) 12.30 Концерт, 17.50 Скрипка, 18.30 Фортепян, **Копенгаген** (281,2) 20.00 „Пер Гінт“ пєса Ібсена, музика Гріга, **Штрасбург** (345,2) 18.31 „Стабат Матер“ Перголезіе. **Гельсінгфорс** (368,1) 17.00, 19.05 Концерт, **Стокгольм** (435,4) 17.40 Нар. музика, **Рим** (441,2) 20.45 Концерт, **Прага** (488,6) 17.20 Муз. авд. для дітей, 19.30 „Неклян“ траг. Заєра, 22.15 Легка музика, **Відень** (518,1) 11.30 Квартет, 15.50 Нім. нар. пісні, 17.55 „Парсіфаль“ оп. Вагнера, **Будапешт** (550,5) 18.45 Солісти, 22.00 „Він Круціс“ Ліста, **Любляна** (575) 21.00 Церк. хор, **Харків** (937,5) 9.00 Трубна орхестра, 15.10 Українська музика. 17.40 Мист. трансм., 18.30 Солісти (трансм. з Української Філгармонії), **Москва** (1000) 17.25 „Пікова дама“ (Доск. 720 м.).

Львівське радіо.

Середа, 12. квітня 1933.

12.10 Грамофон, 15.35 Для дітей: „Чуда театру“, „Загадки“, 16.00 Великопістний концерт із костела Єлисавети у Львові, 16.40 Записник небуденної людини, 17.00 Концерт, 17.00 Хто підлягає обезпеченню умовних робітників, 18.00 Для матуристів: „Сучасна Польща“, 18.25 Пісні (Барболіна-Оленська), 19.00 Рожеві й червоні пости. 20.00 Концерт ораторійного т-ва в Познані, Спортові вістки, 22.15 Музика, 22.40 „Балачка з автором“ літ. авдиція Єдліча.

Четвер, 13. квітня 1933.

12.10, 15.30, 15.50, 17.00 Грамофон, 15.15 Господарський комунікат, 15.25 Збіжева біржа, 15.35 Жінка в безробітті, 16.25 Лекція фр. мови, 16.40 Справи гігієни, 17.40 Відчит, 18.00 Відчит для матуристів, 18.20 Музика, 18.50 Великодні звичаї в давній Польщі, 19.05 Всячина, 19.30 Рецитації, вірші, 20.00 Муз. балачка, 20.15 Ораторійний концерт, 22.40 Спорт, 22.55 Комунікати.

БІРЖА.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	до
Пшениця дворська	34·50	35·00
Пшениця збірна	31·75	32·25
Жито одноцілє	16·75	17·—
Жито збірне	16·—	16·75
Ячмінь двір. одноцілий	14·00	15·—
Ячмінь на мливо	12·—	12·25
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замоклий	10·75	11·25
Кукурудза краєва	15·50	16·00
Бараболя промисл.	3·—	3·26
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	13·—
Фасоля краса (з мішк.)	17·—	18·—
Горох пів-Вікторія	24·—	24·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	10·—	10·50
Вика чорна	9·50	10·—
Вика сіра	8·—	8·50
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасовзна	4·50	5·—
Гречка	16·00	16·50
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·25	8·75
Рінак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·—	6·25
Висівки пшеничні	6·—	6·25
Пшоно	31·—	33·—
Просо краєве	19·—	20·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв.	75·—	80·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	37·00	37·50
Пшениця збірна	33·25	33·75
Жито одноцілє	17·50	17·75
Жито збірне	16·25	16·50
Ячмінь на мливо	13·50	13·75
Овес збірний	11·50	12·00
Мука пшен. люксусова	61·50	62·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип урид.	33·50	34·00
Висівки житні	6.25	6·75
Висівки пшеничні	8·00	8·50
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. I	38·—	40·—
Пенцак ч. 10	28·—	30·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ГРОШІ.

Долар в приватних оборотах 8.87.75.

Золото: Долари 9.07—9.10; корони 37.50—37.90; франки 35.80—36.10; дукати 83.80—84.20.

Срібло: Корони 0.30; фльорени 0.75; рублі 1.30.

ВАРШАВСЬКА БІРЖА.

Транзакції. Продажа. Купно.

Данціг 174.10, 174.53, 173.67; Голяндія 359.90, 360.80, 359.00; Льондон 30.48—50, 30.64, 30.34; Нюйорк чеки 8.91, 8.93, 8.89; Париж 35.07, 35.16, 34.98; Прага 26.50, 26.56, 26.44; Швайцарія 172.22, 172.65, 171.79; Берлін 209.

Акції.

Банк Польський 74.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 11. IV.: масло 3.80, молоко 19 сот., сметана 1.— зол., яйця 3.— зол. Тенденція на масло зайшкова, на інше удержана.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Звичайні Загальні Збори членів Карпатського Лещетарського Клюбу у Львові відбудуться дня 28. квітня 1933 р. в год. 6. веч. у власній домівці Клюбу Ринок 43/I. (Земля), з таким порядком нарад: 1) Відкриття Зборів. 2) Відчитання протоколу з поп. З. Зборів. 3) Звіти. 4) Уділення абсолюторії. 5) Вибір нового Виділу. 6) Справа зміни статуту. 7) Справа будови домівки в Славську. 8) Внески і запити. — Виділ. 1—1

Замісць квітів на могилу бл. п. Іванни з Левицьких Дашинської зложила Конст. Малицька 5 зол. на „паску“ для наших вязнів. 1731

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

УНЕВАЖНЮЄТЬСЯ шкільну легітимацію і трамваєву карту уч. III. кл. гімн. Кузика Любомира. 1729 1—1

ПІАНІНО в знаменитім стані і фортепян найновішої конструкції оказійно дешево на продаж Пекарська 15, Бартошевський. 1725 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЗГІДНО З ДАВНІМ ЗВИЧАЄМ,

як від 50 років, так і цього року, **поручаємо** нашим Вповажненим **Відборцям на СВЯТА:** мигдалову і горіхову масу, ломану чоколяду, чоколядову кувертуру, округлі і чотирьохкутні андрути, ломані бішкопти і т. п. для приладжування тортів і тіст. — Великий вибір готових тортів, ріжнородні десерові чоколяди, помадки, кекси, чаєники, бомбомерки, баранчики, писанки і т. п. Ювилейні бльочки важні ще до кінця квітня ц. р. Вибір великий, товар першорядний, ціни крізові.

БРАНДШТЕТТЕР І Ска
Львів, пл. Голуховського ч. 5.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Т-ВА „СОКІЛ-БАТЬКО“ У ЛЬВОВІ

відбудуться в неділю, дня 23. квітня 1933 р. в год. 10. рано в руханковій салі „Сокола-Батька“ при вул. Руській ч. 20 — з таким порядком нарад:

1) Відкриття Загальних Зборів.
2) Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів.
3) Звіт з діяльности Старшини Т-ва „Сокіл-Батько“ за рік 1932.
4) Звіт Провірної Комісії.
5) Дискусія над звітами і уділення абсолюторії уступаючій Старшині.
6) Вибір чотирьох членів Старшини, чотирьох заступників, трьох провідників вправ та трьох членів Провірної Комісії.
7) Установлення членської вкладки на рік 1933.
8) Внески і запити.
9) Зачинення Загальних Зборів.

В разі браку комплету в означеній годині — Загальні Збори відбудуться годину пізніше, без огляду на скількість присутніх членів, з тим самим порядком нарад.

ЗА СТАРШИНУ Т-ВА „СОКІЛ-БАТЬКО“ У ЛЬВОВІ:
Микола Заячківський в. р. голова,
мгр. Волод. Мигаль в. р. справник.

Виробни відзнак, жетонів і медалів СТАНИСЛАВА СОБЧИКА, Львів, Мохнацького ч. 8 виконує всілякого роду відзнаки шкільні, військові, для спортових клюбів, спів. товариств, жетони, плякети, медалі, цинки до прапорів, гострокінчасті шпички по цінах найнижчих. 4—3

ДАЙМОН

НАЙСИЛЬНІЙША АНОДОВА БАТЕРІЯ
НЕЗВИЧАЙНО ДОВГА ЖИТТЄЗДАТНІСТЬ
-В УЖИТКУ ДУЖЕ ДЕШЕВА!

КВІТИ

свіжі сезонові і стинані поручає по найнижчих цінах
Й. ФРАНЧАК,
ЛЬВІВ, УЛ. ЗІМОРОВИЧА ч. 6.

МИХАЙЛО ВОЗНЯК
ІВ. БЕЛЕЙ і ОЛ. КОНИСЬКИЙ
До звязків Галичини з Наддніпрянщиною. — Ціна 50 сот., з почт. пересилкою 70 сот.

МИКОЛА МАТІЇВ-МЕЛЬНИК
КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР
Ціна 50 сот., з почтовою перес. 70 сот.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

Ч. 94 (13.333). Львів, пятниця 14. квітня 1933. Pocztowa opłata uiszczona ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Нове життя і старі параґрафи.

Женева, квітень 1933.

Між дійсністю та її представленням на папері існує звичайно контраст, який так часто примушує письменника розпучливо шматувати свій манускрипт. Але найменше обективно відбивається дійсність всеж мабуть у головах державних мужів. Щоби переконатися про те, досить порівняти англійське, італійське та французьке зясування порозуміння чотирьох держав. Німецького тим часом ще нема, мабуть тому, що Гітлер все ще грунтовно трансформує саму німецьку дійсність.

Щоби ствердити, в якому відношенні до дійсности стоїть французьке зясування пакту чотирьох держав, треба передовсім зазначити бодай головні прикмети сучасних міжнародніх відносин в Европі.

З точки погляду елементаризму — переконання, що рішаючим в останнім рахунку є могутній рух широких національних мас — найбільшої уваги заслуговує факт, що Европа вступає знов у добу змін революційного значіння. До цих змін її посувають національні рухи, стримані збройною силою в 1918 році. Півтора десятка років треба було, щоби ці рухи, розвиваючись непереможно, не зважаючи на всі перешкоди у межах поодиноких держав, зробились нарешті чинниками міжнародніми, що загрожують пересунути поважно кордони деяких держав.

Звязок чинників внутрішніх та міжнародніх виявляється найбільше виразно на прикладі Радянщини, яка протягом кількох місяців мусіла перевернути до гори ногами цілу свою попередню закорд. політику та шукати паперового забезпечення проти самої внутрішньої радянської дійсности.

Тимчасом ціла Европа поділена на табор держав-консерватистів та табор держав-реформаторів. Вислову „ревізіонізм" варто оминати, бо він цілком непотрібно звужує обсяг проблеми. Зміна деяких точок мировых договорів є лише першим і неминучим щаблем до переведення політичної перебудови Европи. Переважна частина цієї перебудови не стоїть зовсім у залежности від мировых договорів. Неминучою є зміна лише тих точок мировых договорів, які стоять у дорозі до порозуміння великих держав. Страх Малої Антанти перед ревізією мировых договорів властиво безпідставний, і підтримується його штучно тими, яким зміна сучасних міждержавних відносин в Европі справді загрожує поважними втратами.

Слабість табору держав, які обстоюють вдержання існуючих відносин в Европі полягає передовсім у тім, що інтереси їх дуже різнонаправні. Коли Франція обстоює непорушність мировых договорів, то робить це лише тому, що певна цілком того, що наступить по їх зміні. Коли ж ці договори обстоює Польща, то вона робить це тому, що знає цілком певно, що наступить по їх зміні. Становище Польщі та Малої Антанти супроти Німеччини зовсім відмінне. Насправді відмінне і їх становище супроти Радянщини, яка раптом зробилась найбільшою поборницею недоторканости мировых договорів, знаючи, що без порушення їх порозуміння великих держав неможливе.

Бачити більшовиків у ролі оборонців існуючого ладу в Европі, це справді видовище гідне нашого часу. Але може було справді потрібно ще лише цього видовища, щоби доказати неможливість вдержання цього ладу. І треба признати, що французи, які визначаються добрим смаком взагалі, мали досі і досить доброго політичного смаку, щоби не ужити Радянщини за аргумент проти порозуміння великих держав. На превеликий жаль не всі держави, що обстоюють сучасний лад, мають досить цього смаку.

Французька відповідь на проповований пакт чотирьох держав свідчить у деякій мірі, що він ще не прибрав остільки конкретні форми, щоби французький уряд міг сказати виразно — так чи ні*). Тому він залишає собі тимчасом вільний шлях, визнає, що існує артикул союзу Народів, що дозволяє ревізію мировых договорів, але вказує одночасно на інші артикули, які вимагають, щоби питання дотичні світового миру були предложені зборам Союзу Народів, та гарантують територіяльну цілість держав, членів Союзу Народів.

Можливе передання справи порозуміння чотирьох держав Союзу Народів є уступкою трьох держав Франції, та уступкою Франції Малій Антанті і Польщі. Згоді чотирох держав Союз Народів перешкодити не може, але він може помогти Франції осягнути деякі здобутки у межах порозуміння чотирьох держав, а у всякім разі здобути час для остаточного зорієнтування.

Але сам факт утворення порозуміння чотирьох держав у межах Союзу Народів, а навіть заходи в цьому напрямі треба витати як признання реального стану міждержавних відносин в Европі. Коли не можна втиснути життя у перестарілі рямки женевських параґрафів, то не лишається нічого іншого, як змінити ці параґрафи.

М. Данько.

*) Коли наш кореспондент писав цю статю, то не знав ще промови французького премієра. Про неї довідались наші читачі з двох дописів нашого паризького кореспондента. — *Ред.*

Dentosan — Dentosan — Dentosan!

DENTOSAN зберігає зуби в здоровлю і свіжости.
DENTOSAN надає зубам сніжну білину.
DENTOSAN паста, мильце, еліксір — необхідні дома і в подорожі.

Склад:
P.H.Z. Ch. Ludwik Spiess i Syn
ЛЬВІВ, КЛЯЙНОВСЬКА 3.

Молодь і молодечий „клич".

Ніхто не заперечить, що найбільшою цінністю кожного народу є його молодь, що вносить своїм розмахом та енергією відповідний ритм у національне життя. Одначе, щоби молодь не минулася зі своїм завданням і щоби її змагання дали додатні вартости життю, на те мусить вона здійснювати свої бажання та ідеали у відповідних рямцях. Вона не може своєї діяльности вести так, щоби вона була розбіжною чи навіть суперечною з діяльністю старшого досвідченого громадянства. Бож це природна річ, що рівнобіжно з прикметами, які характеризують молодь, а саме з молодечим запалом та імпульсивністю йде нерозвага і брак життєвого досвіду і на тому підкладі родяться нераз непорозуміння між тими двома групами громадянства, тобто між т. зв. „старими" і „молодими". Історія виказала, що лише великий, повний запалу для ідеалів, творчий дух молодого покоління, вилеканий на традиції і розвазі старшого, досвідченого громадянства, умів творити цінности як у культурі так і в характерах, потрібних для реалізації історичних завдань нації. Щож ми відкриваємо, коли поглянемо у сторону нашого народу і зокрема нашої молоді?

Вже в довоєнних часах та зокрема підчас великого народнього зриву дала наша молодь наглядні докази великої ідейности і посвяти. Після памятного акту з березня 1923 року прийшло на всіх ділянках нашого політичного і суспільного життя своєрідне замішання, проявилась недостача орієнтації, а в деяких одиниць навіть зневіра. Та з часом життєві обставини примусили громадянство призадуматись над положенням та почати ділову працю. На жаль, не вважаючи на важку політичну ситуацію, яка всіх нас бє, і невелику спільну територію кразю, кидаються у вічі два яскраві негативні явища внутрішніх наших відносин: брак доброї волі для співпраці у деяких політ. партій та взаємне незрозуміння, а радше брак охоти взаємного розуміння двох груп громадянства, т. зв. „старих" і „молодих".

Здавалось, що довгі дискусії на ту тему, що велись недавно на сторінках нашої преси, викрешуть свідомість конечности порозуміння тих двох груп, ба що більше — співпраці в ім'я вищих ідеалів. Лише той, хто довший час перебуває на провінції, подальше від львівського центру, зуміє належно оцінити ті препогані наслідки, які проявлялися і проявляються після статтей і диспут, в яких щедро падуть вислови „угодовщина", „опортунізм" і т. д. при гучнім вислові „націоналізм", та в яких молоді автори й дискутанти без призадуми підривають повагу і довіря до найкращих і найбільш заслужених членів нашого громадянства.

Цими днями появився новий український тижневик „Наш Клич". Без сумніву це радісна новинка для кожного українського громадянина, що ось не вважаючи на нашу політичну і господарську скруту ми є вспілі не лише втримати істнуючу досі пресу, але й розбудовувати її: „Наш Клич" — число перше — 6 сторінок друку — і на перший погляд впадають зразу в очі великі шпальти сконфіскованого тексту; нетерпляче читаєш те, що помилувала рука цензора. І несподівано щораз більший несмак відчуває читач — з кожним дальшим прочитаним рядком такої статті „Під сучасний момент". В надії найти щось нового, творчого, находить читач лише плоскі, без глибшої аргументації кидані тяжкі закиди браку стійкого характеру, а то й просто зрадництва під адресою всієї укр. преси, при чому суха нитка не остає навіть на групі тих „принципіяльних" пресових органів, які ще до недавна втішали деякою ласкою чи протекцією безоглядних молоденьких критиків. А вся та критика, всі поуки, все менторство — в ім'я націоналізму... Добросовісний читач переходить кількакратно ті самі рядки, робить собі закид назадництва і ставить собі питання: може дійсно поступовість коміть головою перевернула поняття суспільної моралі і може справді передумовиною громадянської праці стало нині в першій мірі підкопання поваги всього того, що досі мало якунебудь цінність, та защіпнення в найширші верстви громадянства якнайбільше взаємних підозрінь і недовіря?! На щастя, ті сумніви дещо проясняються, коли на останній сторінці згаданого часопису находимо призвища декількох молоденьких людей, які мають оце ніби то відкривати нові спасенні шляхи національної політики, яких ніхто перед ними ще не відкрив. Місце попереднього захоплення займає сум і жаль... І мимохіть шукаєш відповіди на порушені нашим великим ґенієм тяжкі запити з прологу до „Мойсея".

Склад: P.-H. Z. CH. LUDWIK SPIESS i Syn
Львів, Кляйновська 3.

Панове редактори й автори статтей „Нашого Клича"! Великим нашим здобутком останніх часів є прояви ініціятиви, творення власних вартатів праці і здібність пристосуватись до праці хочби навіть з ділянок не свого звання. Однак хибною є думка, що кожний має право вважати себе відповідним і здібним — хапати за керму політики та авторитетним тоном говорити про політику. Бо політика, це ділянка, яка чи не найбільше вимагає теоретичної підготовки і тверезого практичного знання. Дивно декому могло би здаватися, що багато з вас, хоча по правді коротенький час ділить вас від шкільної лавки, не вдумалося досі у ріжниці між веденням політики та шкідливим політиканством.

Правда, що деякі великі політичні діячі нинішніх часів стали великими, зробили блискучу політичну карієру, будучи по професії ніби далеко від політики. Такі приклади спонукують неодного молодця почути в собі „іскру" політичного велитня. Однак не треба забувати, що геній не родиться масово і що карієру навіть виїмково талановитих одиниць завжди попереджує велика теоретична і практична праця над самим собою, належне розуміння нових течій та послідовна позитивна діяльність, оперта в першій мірі на самодисципліні і повній свідомості відповідальности за себе і за свої діла.

Дипль. інж. Степан Пиндус.

Перед великим процесом у Москві.

ЛЬОНДОН, 12. IV. ПАТ. Як виходить з документів, що находяться в оголошеній вчора Білій Книзі, один з арештованих у Москві англійських інжинірів Торнтон переходив нечувано довгі переживання, з яких одно тревало 21 годин без перерви. Підчас його конфронтації з Мекдональдом, що одинокий з арештованих англійських інжинірів сидить досі у вязниці, Мекдональд заявив, що Торнтон передав йому 4.500 рублів на шпигунську акцію, за що мав дати інформації в справі фабрики зброї в Златоусті. Англійський амбасадор у Москві думає, що такі зізнання могли тільки вимусити серед незвичайно важких умовин.

Радянсько-японський конфлікт.

ЛЬОНДОН, 12. IV. ПАТ. Льондонська преса счинила алярм з приводу назріваючого на Далекому Сході радянсько-японського конфлікту за східно-китайську заліяницю. Обі сторони приготовані до війни і вибух збройного конфлікту можливий кожної хвилини. Японія уважає теперішній момент пригожим для себе, з огляду на напружения радянсько-британських та радянсько-німецьких взаємин. Японія думає, що зачіпна акція, розпочата в такий момент, не стрінеться із протестом Европи. Одна Америка була би невдоволена японською акцією, що веде крізь конфлікт з Радянщиною до опанування Владивостоку. Радянщина, кажуть, теж готова до оборони свого стану посідання на східно-китайській залізниці.

Тарас Бульба в Парижі.

Париж, 8. квітня 1933.

„Діло" помістило вже місяць тому замітку про „Тараса Бульбу". Гадаю, що цікаво буде подати про цю оперу ще кілька вражінь очевидця.

Паризька Опера-Комік міститься на Великих Бульварах, до яких дивно тулиться оцею, фасадою виходить на тиху бічну вулицю. Останя в цьому сезоні вистава „Тарас Бульба". Повна саля, кілька осіб в президентській льожі, в партері між публикою два міністри, представники дипльоматичного корпусу. Переглядаю лібретто. — скрізь у тексті зазначено — „Україна". Українські імена дівих осіб написано фонетично латинкою і не перекручено. Добра ознака на початок.

Перша дія вілбувається в Київі в покоях панночки, яка носить російський „кокошник". Через вікно вривається Андрій. Одяг Андрія семинарський, в протилежність до сукні панночки цілком вдалий у темних тонах.

Друга дія — кімната на хуторі Тараса. Обставова та всі одяги кращі ніж у першій дії. Справжні козацькі шаблі. Всі козаки, окрім Андрія мають оселедці. Остап на шапці має чорний шлик. Одна з жінок носить плахту. І коли Тарас, закликаючи козаків при кінці дії „під заввісу", кричить „Хай живе Україна" — і цей крик змішується з оплесками салі, тоді мій скептицизм до постанови змінюється вдячністю для автора опери — Люї де Ґрамона.

Третя дія — стан козаків перед Дубном. Чудова обстанова. Малинові козацькі прапори. Далеко мури Дубна. Танок у стані виконує Князєв, російський танцюрист, досить невиразно. Щось з половецьких танців — „Князя Ігоря"; починається досить швидко і без усякої зміни ритму а кінчається теж досить швидко. Два роки тому на півночі Франції мені довелось бачити „Козака" у виконанні одного українця-робітника. Він його починав непомітно, переходячи від руху звичайної ходи до самого танку, зразу прискорював ритм до найбільшого, знов переходив на повільний, крутився вовчком і завмирав без руху. Це був найкращий „козак", якого мені довелось бачити.

Четверта дія — собор Дубна, куди покоївка панночки приводить Андрія. Досить гарне освітлення.

Пята — остання дія — весілля Андрія з панночкою в кімнатах палати воєводи. Гарно виконаний мазур. Кінчиться весілля, Андрій залишається сам і через вікно вривається Тарас. Фінальна сцена — Андрій ранений вмирає, закликаючи не переслідувати того, хто його вбив. Тарас цез. Кінець.

Загальне враження від „Бульби" добре. Паризька критика зазначувала, що музика Марселя Самюель-Руссо не характеристична. Не можу сказати про музику, що вона надзвичайна, але волію цю музику, в якій нема ніяких шабльонових мотивів, ніж твори деяких композиторів, добре знавих, що можуть вставити „Ей ухнем" або „Бублічки" в яку завгодно славянську річ, щоби зробити „атмосферу". Це трапилось недавно з „Землею" Довженка. Цю фільму синхронізували в Парижі. Є там такі перлини, як супровід громадського похорону російським хором, що виконує „Коль славен".

Мушу щодо „Тараса" зазначити одно: при його постанові не працював ніодин українець, все зроблене чужинцями й на цей раз зроблене не погано. Це треба лише вітати. Чужина починає розуміти і розріжнювати те, що українське. „Тарас Бульба" в Парижі це для нас крок уперед.

Евген Деслав.

Шевченківська вистава в Українськім Базарі.

НЮ ЙОРК, 22. березня (Вл. кор.) Базар „Сурма", при „Українськім Бродвею", себто при евені „А" в Ню Йорку, звертає увагу прохожих своєю прегарною виставою в честь Шевченка з нагоди місяця поета. Велике виставове вікно містить позаду прегарну картину арт. М. Мироша, на якій пестрими барвами змальований Шевченко, над ним знімається геній України, а побіч цього ж Шевченкова муза — обоє на тлі голубого неба; лівобіч видно степ, заросли травою, а правобіч далекий краєвид з Дніпром. За рікою видно козацькі полки, а в іншому напрямку видно бандуриста. Поет стоїть на скелі, довкруги якої зібрались українські дівчата з довгим вінком, а поет поглядає на них в задумі, підпершн голову рукою. Над картиною, на полиці ,стоїть образ Шевченка в гуцульських рямцях, а на помості, під і перед картиною розложені ріжні видання творів Шевченка: кобзар, повісти Т. Шевченка, музичні композиції до Кобзаря і т. п. Посередині низка українських гердань і дрібних гуцульських виробів. Вистава уложена з естетичним смаком.

З нагоди „місяця Шевченка" радіо-програми Базару „Сурма", що відбуваються кожної неділі від год. 8.30 до 9.30 рано зі станції WOV, викликали велике зацікавлення добірним матеріялом. Крім відомого квартету під проводом п. М. Гребінецької, виступають кожного тижня інші прелегенти про Шевченка. Тому два тижні виголосив по англійськи дуже цікавий відчит наш молодий адвокат з Нюарку, Ст. Шумейко, а останньої неділі (19-го березня) говорила п. Шарка Грбкова, професор університету в Синсинаті про взаємини чехів з українцями від найдавніших часів, у звязку з поезіями Шевченка, в яких пробивається його славянофільство. Відчит пані Грбкової подав чимало матеріялу, невідомого українській публиці і гр. Сурмач старається дістати його для публікації.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 14. КВІТНЯ 1933.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ. 2)

Наука з барабаном.

Проповідь „Нової Зорі". — Чужі мови в одному підручнику. — Історія одного докторату.

(Докінчення.)

„Нова Зоря" у своїм 22 ч. помістила гучномовну статтю проти „Діла" та мене п. з. „Про нігілістичний фейлетон" на тему: як „Діло" може понижувати у „такий ганебний спосіб повагу українського професора і вченого". Читаємо там: „Наша національна гідність змушує нас забрати слово в обороні українського вченого, зневаженого прилюдно..." „Мусимо наперед навчитися шанувати самих себе і своїх визначних людей..."

Звідкіля таке святе обурення? Памятаємо, що коли В. Липинський умирав від довгої недуги, „Н. Зоря" не вагалась гатити в нього як довбнею у своїй „гетьманській" полеміці і навіть кваліфікувала його божевільним. Чому-ж раптом узяла у свою оборону проф. Огієнка? Найсильніший аргумент на це прийде... далі.

Не дивуємось „Н. Зорі", що вона видрукувала присланну статтю проти „Діла" і не перевіряла наведених там аргументів. А все-ж радимо їй купити бодай книжку проф. Огієнка „Український стилістичний словник"; це дуже корисний підручник для кожного галичанина; там зібрані найбільше поширені в нас мовні помилки, які пора виполоти би з літературної мови. Правда, члени редакції може будуть трохи збентежені деякими квітками ерудиції у цій книжці; напр. у Галичині українці говорять „пятро" на Вел. Україні „поверх", на В. Україні говорять „сюрприз" у Галичині сюрприза" з польської мови siurpryza; у Гал. говорять „збуй", на Вел. Україні розбійник; „скільки має літ" по німецьки значить „wieviel alt"; треба казати „катаклизма", не катаклізм, на В. Україні „прес" (!), а в Галичині „преса. Німецькі слова виглядають так: Kuffer, spacier (значить „спацір" (прохід), die Fhrase, das Cytat, французькі слова: le chokolat, le rôl, le monopol, le univorme, la revanch, protocol, scandal, le Krêpe, gendarm, benzin, la romans (!); вимова слів sérieux, sérieuse така: серйо, серйос — звідси слова „серйоз", серйозний"; слово „кондуїт" походить від французького le conduit, англійські слова виглядають так: Oscar Wild, bicykl, raut (замість rout) і тому треба писати у нас „раут" не „равт", tramvay (зам. tramway), chokolate (зам. chocolate)... Є там і деякі приклади з рідної мови щодо яких маємо сумніви; напр. „Український стилістичний словник" на ст. 14. пише: „адреса" (радше адрес), а на 484 ст. тільки „адрес". Треба казати: „**Мені** або в **мене** болить голова"... Та це все дрібниці, може тільки випадкові помилки через недогляд.

Уся сіль проповіди „Н. Зорі" ось у чому: моя критика компетенцій проф. Огієнка як ученого це нігілізм, самоопльовування; замаскований патріот в обороні буцім-то поваги української науки покликується патетично навіть на західньо-европейські відносини.

До речі: минулого року видала Французька Академія офіціяльну граматику французької мови; проф. Сорбони Ф. Брюно, член Інституту, нагисав на неї таку гостру критику, що Академія мусіла знищити весь наклад книжки, признаючи, що помилок у ній таки за багато. При цьому вся преса гула кілька місяців від дотепів і знущалась над „40-ма безсмертними".

Та ось паде аргумент перед яким незорієнтовані люди падають ниць: „проф. Огієнко розвинув велику наукову діяльність і за численні науково вартісні праці іменовано його почесним доктором університеті в Берні". „Чи звернула редакція „Діла" увагу на те, що будуть думати чужинці про професорів і ректорів наших університетів, читаючи в фейлетонах „Діла" нігілістичні характеристики осіб?..."

Відповідь: редакція „Діла" звернула увагу, як від місяців плили до нашої преси вістки про цю небувалу почесть для нашого вченого. Адже коли не помиляємось це перший випадок, щоби чужинний університет дав титул почесного доктора українському професорові! Тимчасом правда виглядає так: проф. Огієнко дістав у чеському університеті у Брні звичайний титул „д-ра" як його можуть дістати скінчені студенти. Хто не вірить, нехай перевірить справоздання цього університету за рік XII його діяльности ст. 127.

Від цього ступіня до почесного доктора, ще й у швайцарському Берні, саме така відділь, як від скромности справжнього вченого до тої барабанної реклями, яку вміє робити собі проф. Огієнко.

Гадаємо, що ніхто з професорів із Брна не описував у нашій пресі його почесного докто-

ОГОЛОШЕННЯ ДО СВЯТОЧНОГО ЧИСЛА „ДІЛА“

яке вийде в значно збільшенім обемі і накладі приймає Адміністрація до четверга год. 13-ої.

Нова перемога гітлерівців.

БЕРЛІН, 12. IV. ПАТ. В цілій Прусії відбулися вчора конституційні збори провінціональних соймиків. Председниками соймиків вибрано самих гітлерівців. Також делегатами до прусської державної ради стали самі гітлерівці, запевнюючи собі тим самим більшість в державній раді.

Вбили адвоката жида.

БЕРЛІН, 12. IV. В Каменці вбито вчора досвіта адвоката жида д-ра Вайнердта. Трьох людей з опасками штурмовиків прийшло до мешкання Вайнерта й арештували його. На другий день найшли його за містом з простріленою головою. Управа штурмових відділів заявила, що тут діло в провокації. Президія поліції ствердила, що Вайнерта нема на лісті бойкотованих адвокатів, тому, що він брав участь у світовій війні.

Припинили часопис.

БЕРЛІН, 12. IV. ПАТ. Баварський уряд припинив на один місяць тижневик „Фольксварте“ за напади Людендорфа на президента Гінденбурґа та канцлера Гітлера у звязку з отворенням райхстагу.

Ґерінґ пруським премієром

БЕРЛІН, 12. IV. ПАТ. Гітлер як намісник Прусії іменував міністра д-ра Герінґа пруським премієром. Про іменування д-ра Герінґа повідомили в Римі телеграфічно. Склад пруського кабінету не зміниться, бо Герінґ і далі буде міністром внутрішніх справ. Рівночасно уступив зі становища державного комісаря для Прусії віцеканцлер Папен.

На внесення канцлера Гітлера президент Гінденбурґ іменував намісником Баварії генерала фон Еппа.

Японська делеґація до Вашинґтону.

ТОКІО, 12. IV. ПАТ. На нинішньому засіданні кабінету приняли запросини Рузвельта до участи у міжнародніх господарських розмовах у Вашинґтоні. Японська делеґація поїде до Вашинґтону мабуть у половині травня. Як кандидатів на делеґатів називають: міністра фінансів Такагаші, міністра внутрішніх справ Емамото та віцеґрафа Іші.

рату і що сам він не їздив туди на свою промоцію зі спеціяльним кореспондентом. У згаданій статті „Н. Зорі“ є теж подробиці про його заслуги — тільки йому самому відомі.

Не розуміємо професора університету, якому треба ще титулу „д-р“; не розуміємо вченого який на перехрестях усіх вулиць, по листах і статтях репетує, що ті, що критикують його — понижують рідну науку. Саме в інтересі нашої науки лежить те, щоби перед чужинцями не репрезентували її такі вчені, як проф. О. Краще буде і для нього самого і для нашої фільольогії, коли більшість його праць не читатимуть чужинні вчені.

Та скажім ще раз: усе це не значить, щоби його праця не була потрібна та корисна у тих межах, в яких вона обертається. За його працю для очищення рідної мови можемо йому, хочби, ще цього року, згідно з його давнім бажанням, зробити ювилей стільки-то літньої наукової праці.

Здається нема у світі льояльнішої преси як наша і не треба їй докоряти, що вона не шанує рідної науки або заздрить лаврів рідним ученим. Але бувають методи, заходи та „тріки“, що нас справді понижують. Нехай „Н. Зоря“ спитає автора дотичної статті, звідки він узяв інформації до свого панегірика про проф. О. і може дещо довідається.

Не тільки справжні вчені, але навіть критичні дослідники, незалежно від прикмет свого інтелєкту, мають одну рису, що відріжнює їх від професорів і докторів з барабаном: це скромність і свідомість меж свого знання.

—o—

Ревізія мирових трактатів чи підготовання нової війни.

Під таким наголовком помістили „Ізвестія“ передовицю, з якої видно, яким панічним страхом наповнюють більшовиків плани порозуміння чотирьох держав. „Поставлення питання про перегляд цих трактатів зачепило всі вразливі місця та витворило дуже напружене становище, загрозливе для міжнароднього миру. В капіталістичному світі, перелякані перспективою нової війни в Европі та на Далекому Сході, є елементи, що намагаються відвернути загрозу в бік СРСР. Досить зазначити деякі елементи в Німеччині та Англії, між якими відбувається свого роду злука. В Англії є деякі угрупування, які сподіваються, що коли в центрі уваги буде більшовицька небезпека, то тоді буде легше довести до одного знаменника протилежні імперіялістичні інтереси та відіграти ролю посередника між імперіялістами, а разом з тим пошкодити Радянщині. СРСР не може ставитися байдуже до спроб утворення так званого концерту чотирьох держав, що присвоює собі право рішати долю народів“. На жаль, більшовики не кажуть, що вони можуть вдіяти проти зєднаних держав Европи. (Укбюро Женева.)

На шерстку і порепану шкіру

КРЕМ NIVEA

Ціни золотих 0·40—2·60.

Спільний фронт проти плачення довгів.

ПАРИЖ, 12. IV. ПАТ. Авасова Аґенція повідомляє з Вашинґтону, нібито там розійшлися поголоски, начебто довжні держави створили спільний фронт і зажадали від Злучених Держав відложення платности рати, що припадає на 15. червня ц. р. до часу, аж будуть відомі висліди світової господарської конференції. В урядових колах кажуть, що през. Рузвельт відкине таке предложення. Представники республіканців і демократів заявилися за заплатою рати 41,152.840 дол. титулом сплати капіталу та 103,026.834 дол. титулом проценту. Колиб ініціяторів виявилася неможливою, деякі довжники зажадають від Зл. Держав відложення платности рати на 90 днів, що можна би зробити без спеціяльного дозволу конґресу. През. Рузвельт заки почнуться розмови в справі довгів хоче зазнайомитися зі становищем европейських держав у справі евентуальних уступок у ділянці торговлі.

Похорони архиепископа Маньковського в Луцьку.

Участь гр.-кат церковних достойників у похоронах.

Як відомо, перед кількома днями по дорозі з похоронів перемиського римо-кат. епископа Новака помер камінець-подільський римо-кат. архиепископ Маньковський. Покійний був останніми часами членом луцької римо-кат. епископської капітули та ректором римо-кат. духовної семинарії в Луцьку. Томуто й похорони покійника відбулися в Луцьку. В похоронах взяли участь і достойники греко-католицької Церкви, а саме: львівський епископ-помічник Преосв. о. д-р Іван Бучко, епископ Чарнецький та о. мітрат д-р Базюк із крилошанином львівської греко-кат. капітули о. Ковальським. Крім того в похоронах узяв участь хор питомців львівської греко-кат. духовної Академії в силі 14 співаків.

В Луцьку відправили наші церковні достойники в римо-кат. катедрі богослуження (Служба Божа та панахида) над тілом покійника, при чому співав хор питомців львівської Академії. Греко-кат. богослуження та співи зробили на всіх учасників архиепископських похоронів величезне враження.

Упадок диктатури в Португалії.

Як повідомляють з Парижа, 10. ц. м. знесено в Португалії військову диктатуру, що панувала від сімох років. Після приняття нової конституції народнім голосуванням теперішній уряд військової диктатури буде заступлений конституційним урядом. Місію створення нового уряду дістав Олівейра Салязар.

—o—

Французький амбасадор у Мусол'нія.

РИМ, 12. IV. ПАТ. Премієр Мусоліні приняв французького амбасадора Жувенеля. Амбасадор вручив меморіял і текст французької пропозиції в справі чотирьох держав.

—o—

Римські конференції.

Політичні наради, звязані з побутом віцеканцлера Папена, Ґерінґа і Дольфуса в Римі, викликали оживлені коментарі римської преси. Політичні кола довідуються, що на нарадах будуть проби узгіднити політику Німеччини й Італії супроти Радянщини. Крім середньо-европейських справ будуть обмірковувати теж проблеми Східної Европи. Звертають увагу на факт, що до Риму прибув теж голова української націоналістичної орґанізації за кордоном, полк. Коновалець, який конферував зі своїми прихильниками в справі утворення українського незалежницького комітету в Римі.

—o—

КІНЕЦЬ ЗАЛ. СТРАЙКУ.

ДЕБЛІН, 12. 4. ПАТ. Завдяки інтервенції міністра промислу та торговлі вільної ірляндської держави зліквідували страйк на ірляндських залізницях.

НА СВЯТА ГРОНОВІ ВИНА

в ріжних ґатунках від 3 зол. за пляшку поручає фірма Д. ГЛОВІК, ЛЬВІВ, СОБЄСЬКОГО 32. Замовлення з провінції полагоджує відворотною почтою в харчевих пачках по 5 пляшок.

Жінка і пропаґанда.

При творенні українського промислу і торговлі — забули наші піонєри про найважніший чинник, якого не сміється легковажити при формуванні нового способу життя: про зорганізування відборців і покупців.

Наш промисл і торговля обертається досі довкола т. зв. „першої потреби“ — себто необхідних річей для домашнього господарства — тому-то переважаюча більшість відборців — це жінки. Жінки, яких у нас не вважають фахівцями, ані „спецами“ в цій ділянці і вслід за тим, не вважають за доцільне інформувати їх про стан українського промислу, його потреби, напрямні.

Прийшлося жіноцтву самому забратися до цього діла, бо цього вимагає потреба хвилі.

Провід жіноцтва, згуртованого в „Союзі Українок“, отворив при Головному Виділі окремий референт, підтримання клича: „Свій до свого“. У кожній філії С. У. потворилися аналоґічні референти. Львівська філія вже в першому році своєї дїяльности скликала в цій справі нараду жіноцтва з купцями та промисловцями, та започаткувала влаштовування анкет із поодинокими українськими торговельно-промисловими установами. В грудні 1932 р. влаштовано анкету з Маслосоюзом, із великим моральним успіхом, а в квітні ц. р. відбулася така анкета з Народньою Торговлею.

Анкета „Маслосоюзу“ мала спеціяльний характер. Це була просто пропаганда виробів „М. С.“, переведена першорядно та получена з екскурсією по забудуваних „М. С.“.

Анкета „Народньої Торговлі“ була спробою синтези цілого українського споживчого промислу, влаштована на ширшу скалю, мала характер доволі модерний. Референт п. сен. Павликовського, який умів оперувати цифрами і статистикою, виказав і зайвий раз підкреслив нашу незорганізованість в економічній ділянці. Статистичні дані, які доказують, що український споживач спотребовує річно споживчих продуктів на 200 міл. тоді, коли річний торг українських купецьких приватних і кооперативних крамниць виносить від українського покупця тільки 15 міл. — говорять дуже ясно. При порівнянні села з містом — це остаток на сором міщанам, страшенно дискваліфікують цифри, які виказують, що на 600 тис. міського населення — лише 20 тис. є членами українських кооператив! А що у Львові один львовянин-українець виносить пересічно до української торговлі — 10 зол. річно — це залишив уже прелєґент без коментарів. Референт покінчився твердженням, що підтримування клича: свій до свого, це

не милостиня у формі уділу, але масове активне членство й стале полагоджування закупів тільки в своїх крамницях.

Головною атракцією анкети була виставка експонатів молодого українського промислу. Хоч вона скромна й недостаточна, бо навіть не всі наші фірми прислали свої вироби, то все таки була вона мініятурним відзеркаленням нашої продукції.

На окремих столиках були поставлювані: паста до черевиків і підлоги ф-ми „Елегант", цикорій „Луна", свинка й чорнило кооп. „Зоря", паста та порошок до зубів і пляк до металів „Геліодонт" ф-ми „Сігма", депіляторій д-ра Тушницького, ванілевий цукор, дріжджевий порошок та медові мухоловки кооп. „Пласт", муштарда ф-ми „Міка", мінеральні води ф-ми „Здоровля". Зокрема стояла габльотка „Народньої Торгівлі" зі всілякими родами чаю, кави, рижу, муки, як також грозинків і мигдалів. Доповненням цієї виставки був прегарний сервіс, прикрашений взором народніх мотивів ф-ми Описька та помислово скомпонований мистецький афіш галянтерійного відділу „Народнього Мистецтва".

Для переконання українського споживача про високу вартість наших продуктів, почастувала Народня Торговля усіх приявних добрим чаєм та знаменитою кавою, а кооп. „Пласт" дуже смачним тортом спеченим на дріжджевім порошку власного виробу. Крім цього згадані ф-ми роздали приявним усі виставлені експонати.

Незвичайно мила й симпатична імпреза закінчилася в год. 9. веч. Почин філії С. У. у Львові увінчався вдруге повним успіхом. Треба би тільки побажати, щоби рухливі та повні ініціятиви Виділи провінціяльних філій С. У. пішли за ініціятивою Львова та часто влаштовували в своїх осередках такі анкети, бо вони завдяки віч-на-віч продуцента й споживача й найкраще реалізують клич: свій до свого, який досі є пустою фразою.

А покищо — хай першим кроком українського жіноцтва в піддержці рідного промислу буде: **полагоджування усіх передсвяточних закупів тільки в українських крамницях!!!**

Люба Гаращак.

ГОСТИНА ІТАЛІЙСЬКОЇ ЛЕТ. ЕСКАДРИ В БЕРЛІНІ.

Міністр Герінг обговорював із італійським міністром Бальбо м. ін. справу гостини італійської летунської ескадри в Берліні в поворотній дорозі з подорожі з Америки, яку проектують на літо.

ЗА ВИЗВОЛЕННЯ ФРАНЦІЇ ВІД ЗОБОВЯЗАНЬ.

Французький радикальний посол Монтіні (якого досі вважали приятелем Польщі), помістив у „Репіблік" статтю, в якій домагається визволення Франції від таких зобовязань супроти Польщі та Югославії, які могли би викликати збройну інтервенцію Франції в обороні тих держав.

ПРОДАВ ПЛЯНИ.

Молодий французький службовець префектури продав шпіонам пляни повітряної оборони твердині Руен. За гроші ті пив два дні в шинках.

СТРІЧА МУСОЛІНІЯ З ГІТЛЄРОМ.

Німецько-італійські розмови, що досі відбуваються в Римі, перенесуться до Венеції. Зачувати, що Мусоліні стрінеться з Гітлєром, Далядіє та представниками Малої Антанти.

—o—

ПАПЕН І ҐЕРІНҐ У ПАПИ.

Папа приняв на окремих авдієнціях віцеканцлера Папена та міністра Ґерінґа.

—o—

З організаційного руху.

ПОВІТОВА НАРАДА УНДО В СОКАЛІ.

Дня 30. березня ц. р. відбулося засідання Повітової Народньої Ради в Сокалі. На нараді явилися відпоручники майже всіх громад сокальського повіту. Політичне положення українського народу і політичний реферат взагалі виготовив д-р Роман Перфецький. Організаційні справи реферував голова Повіт. Нар. Комітету д-р Хомишський, а справу „Свободи" д-р Чайківський. У дискусії забирали голос головний секретар Володимир Целевич, посол Кохан і громадяни: Сироїд, Степюк, Палятинський, Соломка, Трохим, Бойко, Климчук та інші. Ухвалено цілу низку політичних і організаційних резолюцій, а між іншими також резолюцію про скликання Народнього Зізду.

На свята! На свята!

ГЕФЛІНҐЕРА чоколяда до тіст і тортів
ГЕФЛІНҐЕРА Баранки і Писанки чоколядові.
ГЕФЛІНҐЕРА галяретки, овочі і марципани.
до прикраси тортів, люкер, горіхова і мігдалова маса.
—:— Можна дістати скрізь. —:—
ФІРМОВА КРАМНИЦЯ ВУЛ. РУТОВСЬКОГО 8.

Ідея, наука і розвага.

Про журнал, присвячений цим трьом цілям.

Не станемо вживати суперлятивних „най", що вивищували би „Літопис Червоної Калини" понад усі інші існуючі українські журнали, а обмежимось до ствердження деяких фактів, про його справжню вартість.

Перший такий безперечний факт, що цей журнал зумів погодити три завдання, які звичайно виключають себе у практиці друкованого слова. Цим першим завданням було — як читали ми у поклику Видавництва „Червоної Калини" при 1-ому числі „Літопису ЧК" рівно 3 і пів року тому — „звеличувати визвольні змагання українського народу в недавньому минулому". Ціль виключно патріотична і тому надзвичайно важко її здійснити, маючи вічно перед очима потребу звеличування історичних подій з патріотичних мотивів, дуже легко попасти у пустословну фразеольогію, якої ніякий критичний читач довго стравити не вспіє; з другого боку засаднича теза звеличування не є доброю історичною методою і тому може звести нанівець цілу науково-історичну вартість такого зображування історичних подій.

Наймаркантніша риса „Літопису ЧК" це саме розбудування культу історичної традиції через звеличування недавнього минулого — і одночасне розшифровування, фальшивих легенд, далі історично вірне зясовування навіть найбільш негативних сторінок української революції (напр. отаманщини). А вже великою національною заслугою того журналу є щирий пошани і любови до рідної бувальщини поруч з пошаною для історичної правди. „Літопис „Червоної Калини" є не тому патріотичний, що належить до органів національної преси, але тому, що любов рідної історії є його природною потребою і метою. „Літопис Червоної Калини" це журнал, без якого не зможе ніколи обійтись український чи чужинецький поважний дослідник українського минулого; „Літопис Червоної Калини" може одночасно читати інтелігентний селянин, середнешкільник чи ремісник та високоосвічений інтеліґент з найбільшими вимогами.

Ви найдете у кожному річнику — ба, майже в кожному числі — простенькі віршики і описання чи спомин характеру легкої белетристики, а поруч з тим найповажніший воєнно-історичний матеріял, з датами, стратеґічними шкіцами й рідкими документами. Нема тут ніодної сторінки, ніодного моменту з літ 1917-21, що вже не були би у „Літописі" освітлені.

Одною із ознак „Літопису" є теж його соборницький характер: не найдете в ньому ніодного натяку, ніодної уваги з такими, ще недавно модними у Галичині, сепаратистичними тенденціями. Історія української революції є трактована в той самий спосіб — чи мова про Наддніпрянщину, Галичину, Кубань чи Закарпаття. Послідовно не вдається „Літопис" в політичні міркування, які втягнули би його у крутіж полемік ріжних політичних таборів напр. УНР і Скоропадського. В оцінці моментів, які оба ті табори оспорюють, рішає для „Літопису" критерій вскраво протимосковський і протибільшовицький.

Тут і там можна закинути редакції „Літопису" занадто велике потурання вимогам популярности журналу; дарма, що вона і в белетристиці помітно вистерігається сміття та між співробітниками белетр. частини може назвати такі імена, як Б. Лепкого, Олеся, Купчинського, Бабія, Маланюка, М. Мельника і ін. Ще поважніший закид, що супроти деяких історичних подій редакція таки не займає ясного становища і поміщує взаємно собі суперечні реляції: для історика це цікавий матеріял, але пересічного читача це дезорієнтує (напр. справа розстрілу Болбачана). У рецензіях на белетристичні твори з історичним чи суспільним сюжетом редакція „Літопису" надто стоїть під сугестією ідеольогічної спільноти чи ріжниці з даним автором і замало звертає уваги на літературну вартість твору. Маємо теж враження, що редакція занадто часто використовує той матеріял, який їй присилають, і занадто рідко добуває пляново намічений матеріял від авторитетних авторів.

Але можна теж обєктивно ствердити, що вони не зменшують загальної вартости журналу: єдиного українського журналу, який ідею, науку і розвагу получив у гармонійну цілість.

—o—

Чи Ви як батько призадумалися над тим, як виглядатиме життя Ваших найближчих на випадок Вашої ненадійної смерти? Зробіть це негайно, а тоді певно забезпечите своє життя в одинокому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна камениця).

НОВИНКИ

— **Приймаю як давніше в моїм Заведенні при вул. Сикстуській ч. 17 від 9—1 і 3—6. Н а с с.** 2-4

— **Взуття купуємо в „КОМЕТІ".** Купуючи в „Кометі" даємо працю і заробіток нашим ремісникам. Свій до свого і по своє! 15-7

— **Новий сніданковий льокаль.** Відома у Львові фірма Йосифа Новака отворила ще одну свою філію, у склад якої входить сніданковий льокаль і продажа вуженин всілякого рода. Льокаль цей, який святочно відкрили вчора, міститься при вул. Казимирівській в сусідстві Браєрівської, гарно уряджений згідно з сучасними вимогами. П. Новак дав містові нову домівку промислу, де в нинішних часах найде заняття багато осіб. 1746

— **Виказ сьогорічної „коляди" на Рідну Школу** по повітам і громадам поміщений в ч. 8 журналу „Рідна Школа" з 15. квітня ц. р. та обіймає 2.415 громад. Хто хотів би довідатися, скільки котра громада зложила „коляди" на Рідну Школу, нехай зажадає того числа в Адміністрації **„Рідної Школи" у Львові, Ринок 10.**

— **На карти Рідної Шк., що звільняють від алькогольних напитків з нагоди Воскресення Христового** зложили в зол. отсі Вп. Громадяни(ки): 20: Іван Тиктор; по 10: радн. Ілля Кокоруда, Володимир Кузьмович і Марія Богонюкова (Катовиці); 6: Іван Скрегота; по 5: Микола Ластовецький і д-р Іван Раковський; 4: д-р Мирон Коновалець; по 2: д-р Олена Дашкевичева, д-р Григорій Лужницький, д-р Степюк Григорій, інж. д-р Евген Храпливий, д-р Іванна Геринович (Залешани). — Хто черговий?

— **На будову Нац. Музею** у Львові (вул. Мохнацького 42, ПКО. 153.422) зложили: д-р Б. Сірко 20 зол. (разом 40), В. Верхола 10 зол. (100), Д. Мороз 1 зол. (29.20). Усього зібрано 857 зол. а видано 2287 зол. Члени СПНМ. вплатили: мр. М. Стахурський на 1932 р. 30 (разом 40), Ревізийний Союз 120 зол., д-р С. Федак 5, мр. М. Терлецький 25 (60); на 1933 р. проф. М. Балаким 10 (15), Стрілицький Деканат 5.60 (12.70), Бобрецький Деканат 8.25, П. Костюк 5. — Управа Музею дуже просить громадянство не забувати про музей, щоби в травні можна було приступити до викінчення останніх пяти саль у середині будинку і перенести збірки на призначене їм місце.

— **Цирк Станевських у Львові.** Відомий цирк Станевських приїзжає до Львова 16. ц. м. і в год. 4. попол. дає першу виставу. Одна вистава трівае повні три години. Програма в афішах.

— **Облава на комуністів.** Львівська поліція перевела облаву ан підозрілих у переворотовій діяльности. Арештували 50 комуністів і передали судові. Ревізії переводили також у Перемишлі. При ревізії сконфіскували чимало доказового матеріялу.

— **За обікраду друкарськгоо т-ва „Огніско".** В середу закінчився у львівському суді процес проти касіера т-ва львівських друкарів „Огніско" Маріяна Петрушки-Пружинського, обвинуваченого в крадежі 18.000 зол. на шкоду згаданого т-ва. Петрушку засудили на півтора року вязниці та втрату громадянських прав. Виконання кари припинили на пять літ та крім того присудили обвинуваченого на заплату части ни здефравдованих грошей у сумі 6.000 зол.

— **Пострілився в чужій хаті.** До хати службовця Наган при вул. Пісковій у Львові прийшов безробітний 22-літн. монтер Добжанський. На питання господині Марії Харко, чогоп рийшов, не відповів нічого. Коли ж господиня відійшла до другої кімнати, щоби повідомити про це господаря хати, Добжанський вистрілив до себе з револьвера. Добжанського забрали до шпиталю. Кажуть, що він любився в значно старшій від себе, бо 40-літній Марії Харко.

— **Кат у Перемишлі.** У перемиському суді запав рисуд у розправі за вбийство Михайла Масляники, управителя фільварку. Двох обвинувачених, а саме Михайла Страха та Михайла Зентка засуджено на кару смерти, а Влад. Диркача на кару смерти зі заміною на досмертну тюрму. Четвертого обвинуваченого передали звичайному судові.

— **Пожежа.** В Пацикові пов. Станиславів згоріли три господарські загороди. Школа досить велика.

— **Вчинок божевільного.** ПАТ повідомляє, що божевільний Юрко Щебивіль зі Запалова вибрався пішки в напрямі Ярослава та по дорозі знищив сокирою й пилкою всі деревляні хрести, дорогові знаки, попідтинав стовпи та понищив написи. Крім того порозвалював камінні фігури та каплички. Зловили його щойно біля Ярослава та передали поліції.

— **Автобус у рові.** Із Снятина повідомляють, що біля Тростянця зірвалася керма автобусу, наслідком чого він перевернувся в рів. Шофер і два пасажири потовклися.

— **Злодійська ватага.** Ярославська поліція зліквідувала злодійську ватагу, що давалася в знаки людям у селах Хлопичі та Боратин. Проводирем ватаги був Ян Гураль. Гуралеві спочатку вдалося було втекти перед погонею, та як оноді пострілив стельмаха Штама, його зловили. Стане мабуть перед наглим судом.

— **Лікарі та податок.** Управа Начальної Лікарської Палати в Варшаві постановила в меморіялі зажадати від м-ства скарбу, щоби лікарів звільнили від плачення оборотового податку. Начальна Лікарська Палата пропонує установити один податок для лікарів. До того часу Палата просить обнизити оборотовий податок тим лікарям, які найшлися в тяжкім матеріяльнім положенні.

— **Розкопали гріб.** У Модліні невідоміл юди розкопали гріб Надії Бобир, дочки російського коменданта твердині, що помер у 1907 р. В околиці кружляла вістка, що російські війська при відвороті закопали в згаданому гробі військову касу з великою скількістю золотих грошей та дорогоцінностей.

— **Згорів літак.** Французький спортовий літак, що вилетів зпід Парижа до Біяріц, став жертвою катастрофи. З невідомої причини літак почав горіти і впав на землю. Два пасажири згоріли на вуголь, зате пільот урятувався, вискочивши завчасу при допомозі легкопаду.

— **Селяни вбивають безбожників.** Радянський часопис „Безбожник" повідомляє, що до кулака Крашина в Іванівці на терені Башкірської республики прийшла бригада безбожників і розпочала протирелігійну пропаганду, після чого зажадала їди та горівки. Селянин розпочав дискусію з безбожниками, а коли вони почали хулити Бога, вхопив за сокиру і вбив двох агітаторів. Однак інші відобрали йому сокиру і застрілили його. Подібна подія сталася в Соколові в київському районі. Коли у звязку з недалекими святами прийшли до села безбожники й розпочали агітацію, 70-літній селянин Копаненко кинувся на одного агітатора з палицею і побив його. Зате застрілили його чекісти.

— **Будують місто над Ледовим Океаном.** До Латвії втік з Радянщини кольоніст лотиш, що був засланий на примусові роботи при будові нового міста на скалистому березі Ледового Океану. Втікач оповідає, що до будови нового міста на зразок Ленінграду зігнали тисячі робітників з цілої Радянщини. Робітники приміщені в деревляних бараках, де вмирають масово з холоду та на шкорбут. Більшовики не дають хорим ніякої лікарської допомоги.

— **Танці знову дійшли до такого самого значіння, як давніше.** Танець це рефлекс нашого настрою, при ньому віддаляємося від сірини життя, забуваємо про злидні і вколихуємо свою журбу. А проте є ще багато осіб, які не думають про одну потрібну річ і чим варто би шепнути до уха: „Заки підеш на танці вичисти зуби і переполоч уста Одолем". Привабливa усмішка і чарівні уста втратять свій чар, якщо віддих не буде чистий і свіжий. Лише Одоль надає віддихові приємний і свіжий запах. Одоль ощадний в ужитті; вже кілька крапель вистарчає, тому Одоль дешевий.

—o—

Із судової салі.

Найвищий Суд у Варшаві своїм присудом з дня 27. лютого 1933 р. скасував знову щодо кари присуд окружного суду в Чорткові з дня 20. грудня 1932, яким тоді засудили Онуфрія Шиманського столяра з Новосілки Костюкової, за злочин держав. зради із стат. 96. і 97. кк. (за УВО) на кару вязниці 6 літ і втрату громадянських прав на 10 літ, а Михайла Гриньчука, хлібороба із Сковятина, за злочин держ. зради з цит. статті і за злочин підпалу та намови до підпалу на кару вязниці 10 літ та втрату громадянських прав на 10 літ. Внаслідок того проти обох обвинуваченых відбудеться третя з черги розправа перед судом окружним у Чорткові в дні 10. травня ц. р. з метою нового присуду, щодо кари.

Слід завважити, що Найвищий Суд вже удруге касує присуд окружного суду в Чорткові з причини високого виміру кари. Першим скасованим присудом засудили Шиманського на 10 літ, а Гриньчука на 15 літ тяжкої вязниці. Обох обвинуваченых, що від 10. вересня 1931 р. перебувають у слідчій вязниці, боронить адвокат д-р Володимир Електорович у Чорткові.

Ще про господарку москвофілів у Сяноці.

У відповідь „Землі і Волі" на її статтю п. н. „Не видят свого під носом, але судят строго других".

Ледви по шеститижневій мовчанці „Земля і Воля" в ч. 11 з 19. березня ц. р. принесла нарешті мізерну „відповідь" дирекції т-ва „Бескид" у Сяноці, в якій вона намагається стануги в обороні господарки в тій москвофільській установі, яку ми представили ще в ч. 29. „Діла", навівши низку фактів, чисел та прізвища тих людей, які загнали товариство у сліпий кут. І саме ця жалюгідна „оборона" є нічим іншим, лише актом обвинувачення самої-ж таки дирекції т-ва, бо соковита лайка на московський зразок, звернена під адресою активних наших громадян у Сяноці, це лише підтвердження наших даних. Хто прочитає уважливо цілу статтю в „Землі і Волі", той погодиться з нами, що дирекції дуже важко приходилось писати свою „оборону", бо не мала ніякої змоги огрокинути наших даних. І якби в тій статті не було хуліганської лайки на наші визвольницькі змагання, то ми не повертали-б вже до тієї гнилі і болота, від яких віє лише сопухом. Ось тому повертаємо вже втрете до самої господарки в москвофільському т-ві „Бескид".

На жалоби дирекції, що директори і синдик т-ва „Бескид" не побирали ніякої платні за свою працю і тому їх не усунули загальні збори від керми в т-ві, заявляємо, що так воно не було ні давніше ні тепер. Навпаки, високі платні і несовісна господарка дирекції довели т-во до руїни. А щоб ви, панове, не мусіли шукати за доказами, пригадаємов ам квіти зі звіту ревізії т-ва „Бескид", яку перевели в днях 15. і 16. січня 1931 р. в Сяноці директор „Русского Ревізійного Союзу" у Львові бл. п. Евген Трешневський і голова Надзірної Ради тогож Союзу бл. п. о. Іван Завадовський. (Звіт той подали ми перед двома тижнями). Наведені у звіті факти такі багомовні своїм змістом, що якінебудь коментарі вже тут зайві.

Далі запевняєте, панове директори, що ми намагаємось підкопати довіря до „ваших" інституцій у наших лемків своїми ревеляційними, але одночасно „брехливими" (?!) статтями. Ні! Хто так господарить, що гуртівня чи пак трафіка з тютюневими виробами, яку вело т-во „Бескид", приносить одного року 2.000 зол. недобору замість зиску — той сам підриває довіря до своєї інституції. А господарка в т-ві „Карпатія", кооперативі з набілом у Сяноці, з річним недобором 6.000 зол. та натягнення декількох селян доставців молока до тогож т-ва „Карпатія" на кількасот золотих хіба не підорвало довіря до вашої господарки і до ваших установ? А хіба теж не станете перечити, що в т-ві „Карпатія" господарив п. М. Музичка — людина, яка все з чорного вибілює і навпаки, або краще „сбертає кота догори хвостом", як каже народня приповідка. Правда, що ще з п. Музичкою господарив у т-ві „Карпатія" такий то чоловяга, як п. М. Перелом. Словом невеличка, але чесна компанія дирекції зі своїми сателітами могла господаритив в обох т-вах так довго лише тому, що сателіти піддержували дирекцію т-ва „Бескид" на загальних зборах; зновуж дирекція піддержувала своїх сателітів у їх господарці в т-ві „Карпатія".

І тому, панове, не скигліть, що т-во „Бескид" довела до упадку „австрійсько-українська кураторія", „ті зарядці, що постягали здевалюовані гроші (підчас війни) **за добрі, а масу грошей умістили в німецькі воєнні позички",** мовляв, **тому,** що „хотіли конечно сотворити за наші лемківські гроші „українську державу" і тому лемківське нардоне добро в воєнних позичках безповоротно пропало, а української держави ще не видати". Признаємо, що все має свої межі. Але такої ганебної і нікчемної провокації, як оплювування наших визвольних змагань з приводу нечесної господарки десь там у Сяноці чи іншому закутку нашої вужчої батьківщини, нам ще не доводилось читати. Булоб нижче нашої гідности вдаватись у полеміку із замотеличиними головами москвофільських недобитків, які враз із нашими „приятелями" зпоміж сусідів маячать про „пруські" марки, німецьку інтригу та австрійських генералів у наших визвольних змаганнях.

На закінчення зазначуємо, що до ганебної ролі наших москвофілів, які перебирають тепер ролю Пєвного на Лемківщині, небавком повернемо.

За 1 зол. 100

грамів знаменитої кольонської квітової води з тревалим і приємним запахом

Перфумерія С. Федера

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 7.

Увага! При купні даємо за цей вирізок гарний дарунок.

Орґанізаційні наради.

ШИГАЄЧЧИНА.

Дня 23. квітня ц. р. в год. 2. п. п. відбудеться в Богатківцях в Народнім Домі довірочна нарада УНДО, в якій візьмуть участь делеґати сіл Богатківці, Бенева, Семиківці, Ішків, Рососховатець. Вступ на нараду тільки за запрошеннями. Референт посол О. Яворський про справи політичні, громадську самоуправу і орґанізаційні.

ПОЗІР КОЗІВЩИНА.

Дня 24. квітня удільний буде посол О. Яворський в Козовій в канц. адв. д-ра Сталінка для громадян козівського району правних порад. Тому, що посол О. Яворський намірає скликати до Козови нараду в справах політичних, господарських і самоуправного закону, просить проте, щоби в дні 24. квітня явився в кожної громади один громадянин в цілі устаження речинця наради.

—o—

Звіт

з діяльности Т-ва св. І. Милостивого при Архикатедральному храмі св. Юра у Львові за місяць березень 1933 р.

В даровиз обідів користало 81 осіб. Як попереднього місяця, так і в березні уплядниковано передовсім шкільну молодь.

Видавано також переходові обіди від 5—15 місячно тим, що хвилево найшлися у дуже скрутному положенні. Обідів видано 1992.

Кошт удержання кухні виносив за місяць березень 869.64 зол.

Львів, дня 12. квітня 1933 р.

Іванна Ясницька, о. Л. Куницький, Володимира Зарицька, Ірина Лежогубська.

—o—

Листування Редакції.

Лука Луців. Найдете це прізвище під гаслом „Радерфорд"

ЧИ ВПЛАТИЛИ ВИ ВЖЕ ПЕРЕДПЛАТУ ЗА КВІТЕНЬ?

Правильна передплата дасть нам змогу поліпшити Видавництво.

З радія.

(Фортепіяновий реціталь нашого 10-літнього піяніста Севера Ярослава Сапруна).

Дирекція львівського Радія справила своїм слухачам в четвер 6. 4. ц. р. в год. 5. попол. небуденну сенсацію: реціталь 10-літнього нашого піяніста С. Я. Сапруна. А тому, що виступ цього молоденького піяніста випав понад всякі сподівання знаменито, годиться кількома словами згадати про нього. Реціталь обіймав 4 точки. В першій точці (Бетовена: Багателя ч. 1) далася відчути у перших тактах трема, але вже по кількох тактах була опанована. В другій частині (головно при стаккато) слухач ніг зорієнтуватися, що має до діла з небуденним талантом. У другій точці (Мендельсона: Кіндерштік) виступили у повнім блеску всі ті засоби, які дають запоруку дальших скорих поступів у маленького піяніста. Ідеальне почуття ритму, вроджене почуття педалізації, оснування динамічних ефектів, немов у зеркалі — відбилися у цьому мельодійному творі. По цій самій лінії пішла продукція і у третій точці (Клементі: Соната фіс-моль), творі досить труднім, дуже гарнім, рідко публично граним. Ацелеранда були рівно і доцільно обдумані. Вкінці у браврурно відіграній Тарантелі Раффа блиснув і зашумів мов гірський потічок живий, веселий темперамент молоденького адепта. Радіючи успіхом маленького Севера Ярослава, очікуємо дальших скорих його поступів — на славу загальної і рідної культури.

СВЯТКУЙМО БЕЗ АЛЬКОГОЛЮ!

Замісць алькогольних напитків нехай з нагоди Воскресення Христового на святочному столі кожної української хати, українського товариства та забавового комітету красується ПО МИСТЕЦЬКИ ВИКОНАНА КАРТА РІДНОЇ ШКОЛИ, ЩО ЗВІЛЬНЮЄ ВІД АЛЬКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ. Такі карти можна набути за попереднім зложенням датку (бодай 2 зол.) в Кружку або Головній Управі Рідної Школи у Львові, Ринок 10.

Театри.

У четвер 13-го, пятницю 14-го та суботу 15-го квітня театри нечинні.

Кіна.

АПОЛЬО: „Св. Антоній Падеваньский".
КАСИНО: „Цар царів".
КОПЕРНИК: „Цар царів".
Всі інші кіна в четвер, пятницю та суботу нечинні.

Закордонне радіо.

Четвер, 13. квітня 1933.

Братислава (279,3) 12.30 Концерт, 17.50 Скрипка. 18.30 Фортепян, **Копенгаген** (281.2) 20.00 „Пер Гінт" песа Ібсена, музика Гріга. **Штрасбург** (345.2) 18.31 „Стабат Матер" Перголезія. **Гельсінгфорс** (368.1) 17.00, 19.05 Концерт. **Стокгольм** (435.4) 17.40 Нар. музика, **Рим** (441.2) 20.45 Концерт, **Прага** (488.6) 17.20 Муз. авд. для дітей, 19.30 „Неклян" траг. Зайєра. 22.15 Легка музика. **Відень** (518,1) 11.30 Квартет, 15.50 Нім. нар. пісні, 17.55 „Парсіфаль" оп. Вагнера, **Будапешт** (550.5) 18.55 Солісти. 22.00 „Вія Круціс" Ліста, **Любляна** (575) 21.00 Церк. хор, **Харків** (937.5) 9.00 Трубна орхестра, 15.10 Українська музика, 17.40 Мист. трансм., 18.30 Солісти (трансм. з Української Фільгармонії), **Москва** (1000) 17.25 „Пікова дама" (Досв. 720 м.).

Пятниця, 14. квітня 1933.

Братислава (279.3) 18.15 Спів. **Мілано** (331.4) 21.00 Рел. концерт. **Брно** (341.7) 20.15 „Реквієм" Брамса. **Штрасбург** (345.2) 16.30 „Матеевспасіон" Баха. **Штутгарт** (360.6) 17.20 „Сім Спасителевих слів" гр. Гайдна, **Гельсінгфорс** (368.1) 15.30 Вечірня, 17.00 Рел. музика, **Лайпціг** (389,6) 8.30 Рел. концерт, **Берлін** (419) 17.00 Страстні пісні, 19.00 Страсті, Баха, **Білгород** (429,7) 15.00 Трансм. з церкви. 20.00 Рел. концерт, **Рим** (441,2) 17.30 Камер. концерт, 20.45 „Воскресення" ораторія Перосія. **Відень** (518.1) 17.00 Концерт, 20.30 „Реквієм" Моцарта. **Харків** (937.5) 9.00 Концерт, 13.30 Літ.-муз. авдиція, 15.10 Солісти, 18.10 Музика, спів. 19.00 Квартет, 22.00 Музика. **Москва** (1000) 17.25 „Царська суджена" оп. Римського Корсакова (Досв. 720 м.).

Львівське радіо.

Четвер, 13. квітня 1933.

12.10, 15.30, 15.50, 17.00 Грамофон. 15.15 Господарський комунікат, 15.25 Збіжева біржа, 15.35 Жінка в безробітті, 16.25 Лекція фр. мови, 16.40 Справи гігієни, 17.40 Відчит, 18.00 Відчит для матуристів, 18.20 Музика, 18.50 Великодні звичаї в давній Польщі, 19.05 Вісники, 19.30 Рецитації, вірші, 20.00 Муз. балачка, 20.15 Ораторійний концерт. 22.40 Спорт. 22.55 Комунікати.

Пятниця, 14. квітня 1933.

12.10 Грамофон, 15.35 Відчит, 15.50 Грамофон, Діяльготи про книжки. 17.00 Хор Волоської церкви під дир. Ром. Прокопавича-Орленка, 18.00 Музика, 19.00 Гр. Баворовський та його завіщання. 19.30 Обряди в Вел. Пятницю. 20.00 „Парсіфаль" авд. на осн. Вагнера, 21.30 Спорт, 21.40 Рел. концерт.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 12. IV.: масло 4.—, молоко 0.19, сметана 0.90, яйця 2.80—3.—. Тенденція на масло зменшова, на інше удержана.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Порядок Богослужень в Архикатедральному Храмі св. Вмч. Юрія в Страсний Тиждень й у Світлий Празник Воскресення Г. Н. І. Хр. — **Дня 13. квітня:** Великий Четвер: год. 6. р. Утреня й читана Служба Божа; год. 7. р. читана Служба Божа; год. 8.30 р. Торжественна Архіерейська Служба св. Василія Великого в освячанням Антимінсів, св. Мира й чином умивання ніг. Літургісае Преосв. Кир. Іван; год. 6. веч. Страсти Господні. — **Дня 14. квітня:** Велика Пятниця: год. 9. рано Царські Часи; год. 11 р. Вечірня й винесення Плащениці, служить Їх Преосв. Кир. Никита; год. 6.30 пол. Псальми Архікат. хору під дирігентурою дир. І. Охримовича; год. 6.30 веч. Єрусалимська Утреня. — **Дня 15. квітня:** Велика Субота: год. 6, 7. р. читані Служби Божі; год. 8. р. Співана Служба Божа св. Василія Великого з Вечірнею; год. 5.30 пол. Надгробне; год. 6. веч. Воскресна Утреня і освячення пасок. Воскресну Утреню править Їх Преосв. Кир Никита. — **Дня 16. квітня:** Світлий Празник Воскресення Г. Н. І. Хр.: год. 6. р. читана Служба Божа — проповідь. окрім що пів години читані Служби Божі; год. 8. рано Торжественна Архіерейська Служба Божа, літургісае Їх Преосв. Кир Іван; год. 12. читана Служба Божа; год. 4. пол. Вечірня — проповідь. — **Дня 17. квітня — Світлий Понеділок:** год. 8. рано Братська Служба Божа; год. 10. Співана Служба Божа, літургісае Їх Преосв. Кир Никита; год. 4. пол. Вечірня. — **Дня 18. квітня — Світлий Второк:** Порядок Богослужень як в неділю і свята.

Замість кондолеційної телеграми з причини смерти бл. п. професора-інжиніра Стельмахова складають Іван і Марія Іжицькі на „Рідну Школу" 6 зол.

На Рідну Школу зложили в золотих Вп. о. Степан Онишкевич, парох Купнович 10 замість вінка на домовину бл. п. д-ра Осипа Турянського, Д-р Евген Караванич. Сокаль 50 до рук д-ра Теодора Решетила, Дмитро Стасів, Ольхуш 5 замість квітів на домовину бл. п. Валерії Романової. — **Замість святочних побажань:** Дир. Ярослав Колтунюк 10, Михайло Янчука, Городок Ягайл. 10, Панство Гоцькі, Колоденне 5, Ярослав Сінгалевич, Стрий 5. — П. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа Р. Ш.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КУХОННІ НАЧИННЯ, бляхи на тіста, альпакові накриття, к мнотві і реставраційні ледівні, поручає найдешевше А. Косьцюк, Львів, Шайнохи 3. 3—5

ПРИЙМУ на практику хлопця до корінного склепу. Кохановського 104. 2—2

ПІАНІНО з знаменитім ставі і фортепіян найновішої конструкції оказійно дешево на продаж Пекарська 15. Бартошевський.

АДВОКАТСЬКИЙ аплікант мр. Іван Лозинський шукає праці в адвоката за скромною винагородою. Адреса: Мр. Іван Лозинський, Тисьменниця. 1756 1-1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НАДЗІРНА РАДА ЦЕНТРАЛЬНОГО КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ
„Краєвий Союз Кредитовий" з відповідальністю уділамн у Львові
скликує на основі §§ 45. і 47. статуту

XXXIV. Звичайні Загальні Збори

членів Центрального Кооперативного Банку на день 29. квітня 1933 р.

в годині 10-ій передполудням в салі „Української Бесіди" у Львові, вул. Рутовського ч. 22, з таким предметом нарад (§ 52. статута):

1. Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів.
2. Зміна статуту в §§ 1, 3, 5 д), 13, 16, 22 б), 37 і 57.
3. Відчитання звідомлення Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові з ревізії, переведеної в Центральнім Кооперативнім Банку у Львові та звіт з діяльности за діловий рік 1932, з замкненим рахунків, білянсом і рахунком страт і зисків за 1932 р.
4. Звіт Контрольний з перевірки білянсу й рахунку страт і зисків за 1932 р.
5. Внесення Надзірної Ради на розділ чистого зиску (§§ 23. і 45. статуту).
6. Означення границі найвищого кредиту, який може бути уділений одному членові.
7. Означення найвищої суми зобовязань, які Центробанк може затягнути.
8. Вибір 4-ох членів Надзірної Ради на місце уступаючих членів Надзірної Ради.
9. Вибір 6-ох заступників членів Надзірної Ради на місце уступаючих.
10. Вибір трьох членів Контрольної Комісії (§ 52 і) статуту).

Право участи в Загальних Зборах мають всі члени Центробанку, що доповнили свої зобовязання щодо вплати уділіз по думці постанов статуту (§§ 15 і 40). — Кожний член має лише один голос, незалежно від скількости його уділів. За легітимацію служить уділова книжочка (§ 50. статуту). В Загальних Зборах беруть участь члени особисто. Правні особи виступають їх повноважними. Повноважником кооперативи і іншої правної особи може бути лише член Дирекції або Надзірної Ради дотичної кооперативи або член Управи дотичної правної особи, або в обох випадках фізична особа, яка є вписана в реєстр членів Центробанку (§ 51. статуту).

Річний звіт і замкнення рахунків виложені в льокалі Центробанку (вул. Третього Мая ч. 15) до перегляду членів.

Львів, дня 10. квітня 1933.

ЗА НАДЗІРНУ РАДУ ЦЕНТРАЛЬНОГО КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ „КРАЄВИЙ СОЮЗ КРЕДИТОВИЙ" З ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ УДІЛАМИ У ЛЬВОВІ:
Д-р Михайло Волошин вр. председник
Денис Коренець вр. секретар.

По гуртівних цінах купить кожний найновіші весняні і літні матеріяли на убрання, сукні, нагортки і жіночі плащі з першорядних бельських фабрик, як БАХРАХ, МІДЕЛЬБУРГ, ЛЯНДЕСМАН і КОРНГАБЕР і багато інших у фірми

А. і М. ДІРР

ЛЬВІВ, ПЛ. ГОЛУХОВСЬКИХ 11
1711 (подвіре). 2—3

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 50 сот., з почтовою перес. 70 сот.

ДРУГЕ ОГОЛОШЕННЯ.

УПРАВА

Товариства Взаїмних Обезпечень „Дністер" у Львові

повідомляє, що

XXXIX. Звичайні Загальні Збори

відбудуться в четвер дня 27. квітня 1933. о год. 10-ій рано у власній салі Товариства у Львові, при вул. Руській ч. 20 з таким порядком нарад:

1) Відкриття Загальних Зборів.
2) Відчитання протоколу XXXVIII. Загальних Зборів з дня 26. квітня 1932 р.
3) Реферат Д-ра Костя Левицького на тему: „Сорок літ діяльности „Дністра",
4) Звіт Дирекції і Надзірної Ради з діяльности і замкнення рахунків за XL адмін. рік (1932);
   а) Відділу обезпечень від огню,
   б) Відділу обезпечень від крадежі з вломом.
5) Звіт Ревізійної Комісії з внеском на затвердження білянсу і рахунку тисків і страт та на уділення абсолюторії Управі за XL адмін. рік (1932).
6) Внесення Надзірної Ради в справі:
   а) ужиття надвишки Відділу обезпечень від крадежі з вломом,
   б) в справі зміни §§ 3, 32 уст. 2. статуту і арт. 30 Загальних условій обезпечення від крадежі з вломом, як також вставлення нового § 118 статуту відповідно до нижче поданого змісту.
7) Вибори:
   а) 12 членів Надзірної Ради на 3 роки (§ 34 статута),
   б) 3 заступників членів Надзірної Ради на 1 рік (§ 35 стат.).
8) Означення винагороди для членів Надзірної Ради (§ 32 т. 5 стат.).
9) Інтерпеляції членів.

До повищого порядку нарад може 1/5 частина представників зголосити додаткові справи, які мали би бути поміщені на деннім порядку нарад, оличе таке домагання щодо поміщення окремих справ на порядку дня треба зголосити Управі Товариства не пізніше як на 14 днів перед річницем Загальних Зборів.

Проектовані зміни статуту:

§ 3., який звучить тепер: „Територіяльний круг ділання Товариства простягається на воєвідства: Львівське, Краківське, Тернопільське, Станиславівське і тешинську часть воєвідства Шльонського.

Дальше поширення територіяльного круга ділання Товариства в краю, як рівнож поширення безпосередньої діяльности на закордон вимагає дозволу Державної Надзірної влади".

має бути змінений так:

„Територіяльний круг ділання Товариства розтягається на цілу державу.

Товариство може відчиняти в краю відділи (Філії і Репрезентації) та агентури в цілі ведення одного, деяких або всіх означених в § 1. відділів обезпечень.

Поширення безпосередньої обезпеченевої діяльности на закордон вимагає дозволу Державної Надзірної Влади".

§ 32. уст. 2., який звучить тепер: „Звичайні Загальні Збори повинні відбуватися кожного року протягом 4-ох місяців після упливу оборотового року для."

має бути зміненій як слідує:

„Звичайні Загальні Збори повинні відбуватися кожного року протягом 5-ох місяців після упливу оборотового року для:"

По § 117. слідувати має напис: „Судова приналежність. Зміна місця замешкання.", а відтак вставлений новий

§ 118. 1) Наскільки з якихнебудь законних причин спори проти Товариства не могли би бути остаточно вирішені мировим судом по думці §§ 107 і 113—117 статута, в такім випадку підлягають всяки компетенції суду в місці виставлення поліси. Незалежно від повищої загальної приналежности суду до вирішування справ, внесених проти Товариства з титулу договору обезпечення, заключеного через агента, приналежний буде суд, в якого окрузі цей агент в часі заключення договору мав своє місце замешкання або осідок.

2) Всякі скарги проти обезпечаючого, що випливають з відношення обезпечення, підлягають вирішенню суду, котрий є його загальним судом. Ці скарги можна вносити також до річево приналежного суду в осідку суду окружного в якого окрузі знаходиться мешкання обезпечаючого або також у випадках, коли обезпечення заключено в обсягу підприємства промислового, торговельного або рільничого до суду, в якого окрузі лежить це підприємство промислове, торговельне або земельний маєток.

3) Коли обезпечаючий зміни мешкання, але не повідомив Товариство про цю зміну, вважа поручена кореспонденція і судові авізації, висилані під адресою останнього відомого Товариству мешкання, будуть уважатися як правно доручені.

В арт. 30. Загальних услівій обезпечення від крадежі з вломом при кінці уст. 1. має бути вставлений слідуючий додаток:

„Незалежно від повищої загальної приналежности суду, до вирішування справ, внесених проти Товариства з титулу договору обезпечення, заключеного через агента, приналежний буде суд, в якого окрузі цей агент в часі заключення договору мав своє місце замешкання або осідок".

Міське Заведення Заставниче Відділ Міської Комунальної Каси Ощадности у Львові, на підставі дозволу Магістрату кор. стол. м. Львова з дня 20. березня 1933
L. W. II./1/229/33
уділтозує

8. травня 1933 і в слідуючих днях від год. 9 до 13 (1) і від 15 (4) до 19 (7 веч.) у власній домівці при вул. Валовій ч. 9. II. п.

ЛІЦИТАЦІЙНУ ПРОДАЖ ЗАСТАВІВ

Будуть продавати невикуплені предмети зі золота, срібла і бісері, заставлені згляднo оплачені тільки до дня 30. червня 1932 а саме: Серія IV. від ч. 78757 до ч. 100.000 і Серія V від ч. 1 до 4560 і від 35823 до 35830, 36674 до 36680, як також Серія Д. (застави в долярах) від ч. 2522 до ч. 3610 і непродані або вняті на попередних ліцитаціях Серія III. ч. 33954, 71516, 73070, 76555, 80778, 81422, 82943 Серія IV. від ч. 507 до ч. 78756, Серія Д. (застави в долярах) ч. 338, 505, 510, 1373, 1604, 1656, 2269 тим, що будуть давати найвищу ціну.

Повторна ліцитація на підставі § 33 регуляміну відбудеться по закінченні ліцитування всіх заставів. 1752 1-1

Виділ Т-ва „Український Інститут для дівчат у Перемишлі" скликає оцим на день 28. IV. 1933 (пятниця) о год. 6. вечором у концертовій салі Інституту

НАДЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Порядок нарад: Вирішення внесення Виділу на признання Преосвященого Кир Йосафата Епископа Протектором Т-ва.

ЗА ВИДІЛ:
Д-р В. Загайкевич, голова.
Мг. Ст. Навроцький, секретар.

СВЯТОЧНА ВУДЖЕНИНА
Найстарша львівська фабрика вудженин
Йосифа Котовича
ЛЬВІВ, гол. склад РИНОК 25, тел. 63-34, фабрика і фабр. склад ЖОВКІВСЬКА 119, **Тел. 64-72.**

Весна і Аль-Са-До
приносять
Поручаємо у великім виборі прегарну весняну обуву по таких низьких цінах, як досі не було.
Спеціяльний магазин обуви для дітей і молоді
АЛЬ-СА-ДО
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 19.

„ЩАСТЯ"
ЛЬВІВ, СОБЄСЬКОГО 11.
Колектура Державної Льотерії
поручає свої щасливі льоси 1-шої кляси 27-ої льотерії. Ціни льосів: цілий 40 зол., пів 20 зол., чвертка 10 зол. Листування в українській мові.
1716 2—3

Теодор Пявка
поручає
на свята
ВУДЖЕНИНУ та МЯСИВО всіх родів першої якости, в своїх двох склепах у Львові при вул. Руській ч. 16, тел. 59-74 і при вул. Личаківській ч. 87. Тел. 80-76.

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 95 (13.334). Львів, субота 15. квітня 1933. Рік LIV.

Передплату оплатіть щвидко-щасливо-вигідно.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-25.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Золото у всесвітньому господарстві.

З нагоди недалекої міжнародньої економічної конференції.

Дивний металь. Ніодин з первнів, а є їх яких 80, не має такого демонічного впливу на людську психіку, як саме золото. По правді, нічого в ньому надзвичайного нема. Лискучо-жовта краска, легка розтяжність, подільність і ковність, відпорність на хемічні впливи, ось і все. До практичних цілей майже не годиться. Наприклад залізо є безумовно потрібніше, бо можна його вжити при безлічі господарських потреб. Діямант чи інше благородне каміння куди кращі. Колиб не те, що золото стало мірилом вартости і ціни дібр, та посереднім звеном у їх виміні чи переховуванні, то це був би непотріб, а погоня за ним булаб абсурдом. Так каже льогіка.

Але людська психіка має свої окремі закони. За всі часи, які лише могла історія записати, золото було і є овіяне якимсь дивним чаром, було і є предметом жадоби і вічної туги посідання. Мітичні оповідання про крадіж золотого руна, складання релігійної почести золотим тельцям як божищам, або зображування богів із золотим людським обличчям, це прояв високої оцінки золота у давнині. Не помогли спроби деяких реформаторів відзвичаїти людей від пристрасти до того металю. Не навчили також дивитися на нього інакше навіть страшні катастрофи, які переживав саме через золото еспанський нарід у XVII. столітті, коли то купаючись у щораз більших засобах золота падав в обійми щораз більшої нужди, яку ще й досі переживає. І таких прикладів більше. Та всеж золото осталось ще і досі предметом найбільших зусиль майже кожної людини, а вже безумовно кожної держави, бо від того, скільки золота лежить у скарбницях, залежить сила держави, уряду, народу, вартість гроша, ціле господарське життя.

А вже по війні золото стало чинником, якому не має в історії рівного у вирішуванні найважчих проблем політики, господарства, культури. Та держава, що має його богато, грає на нервах і валютах та на господарських чи клясових настроях іншої держави, слабшої в запаси золота, як на струнах. Тому то нема більшої жури для кожного уряду, як здобути хочби дещо того магічного металю для скабниці своєї держави.

Чи богато його на світі? Подають, що перед відкриттям Америки було не більше як 800 тон. Але вже останні часи перед війною були такі „щасливі", що світові запаси золота доходили до 17.000 тон, а по війні нараховувано їх вже на 38.000 тон, себто 38 міліонів кільограмів. А що на світі живе яких два міліярди людей, то пересічно на одну голову припадалоб около 19 грамів золота. А його вартість у грошах? На сьогоднішні гроші важко докладно цінити їх, але дещо зорієнтують нас щодо неї передвоєнні ціни. З одного кільограма чистого золота робили тоді 3280 австрійських корон, 2790 нім. марк, 1291 царських рублів, або 664 долярів. Колиж приймемо, що з одного кільограма і сьогодні роблять ту саму скількість долярів що перед війною ,то можемо виробити собі оцінку вартости золота у нинішніх грошах. Не знаємо лише скільки того золота находиться у приватному вжитку. Рахують, що около 20 відсотків, а решта це громадське добро, сховане в банкових чи скарбових трезорах, або пущене в обіг у вигляді грошей.

Тепер рікрічно прибуває з копалень яких 600 тон золота. Вирахували, що це ок. 2.2 відсотки цілої скількости золота. Але людей прибуває також, а вже продукція і торговельні обороти росли по війні безумовно швидше, віж зростала скількість золота. До того ще запаси золота розділені перед війною по всіх державах приблизно зрівноважено, переплівали масово в часах війни головно до Злучених Держав Америки так, що коли в 1913 році було там лише 27 відс. світових запасів, то по війні, в 1924 р. аж 51 відс., тоді, як в Європі впали ці запаси з 59 відс. на 32. Значить, світовий розділ золота тепер дуже поганий. По війні настали незначні пересунення з Америки до Европи і то головно у користь Франції, так, що Французький Банк і Банк Зл. Д. А. мають разом 50 відс. світових запасів монетарного золота у своїх трезорах. Те зубожіння Европи довело до того, що вона лише тут і там пустила золоті монети в обіг (Англія, Голяндія), зрештою ціла держить золото в штабах у пивницях емісійних банків чи в державних скарбницях і лише самі уряди диспонують вивозом чи довозом золота. Ясно, що колиб напр. „неспокійні" держави не берегли свого золота, то воно швидко зовсім щезло би з вільного обігу чи втіклоб за границю. Тому й ніхто не бачить золотих монет, так як це було перед війною.

Правильний і вільний обіг золота був би можливий аж тоді, колиб його засоби зростали річно не на 2 і пів, але на 3 відсотки, а розділ був би рівномірний по цілому світі. Так кажуть знавці.

Та ось цікаве явище: саме тепер золото „подорожує" як ще ніколи і то тим жвавіше, чим строгіша заборона. Воно дорожіє тому, що потрібна скількість його меншає. Голод на золото і погоня за золотом росте, товар у порівнанні до нього паде в ціні і то тим більше, чим більша його продукція. Очевидно й валюта підкопана. Вона хоче дотримати золотові кроку, раз-у-раз підбігає, доганяє, то знов остає позаду і тоді викликує ще більшу паніку та погоню за золотом. Золото любить краї спокійні, загосподарені, з рівноважними бюджетами й активними торг. білянсами, де валюта спокійно кружляє, де панує довіря до керманичів держави. Але де сьогодні такі краї? Тому золото ще не доїхало в одно місце, а вже тікає в друге, бо ніде не находить собі пригожого грунту, навіть в Америці, де досі було безпечно.

Сьогоднішні економісти як проф. Кассель чи Стракош не віщують золотові спокою. Стракош обрахував ще тому років чотири, що колиб держави далі трималися засади 33 відсоткового покриття своїх валют у золоті, а копальні золота не дадуть приросту, то його буде з кожним роком недоставати щораз більше.

Сьогодні йдуть зусилля представників тих держав, що не мають золота, відібрати золотові цю силу, змінити погляди на його функцію, оперти валюту на інших основах, а саме на довірю до доброї господарки уряду, на політичному спокою в краю, на здорових господарських відносинах, злучених з видайністю праці і ощадністю, на природних богацтвах і вмінню використати їх, на активности торговельних і платничих білянсів, на активности бюджетів від громадських почавши, а на державному скінчивши.

Але чи це все зіштовхне золото до ролі другорядного значіння? Песимісти твердять, що можна витворити кращі умовини, придбати запаси золота, але воно завжди буде основою валюти і госп. життя. Ті два протилежні погляди на ролю золота стрінуться невдовзі на міжнародній господарській конференції у Льондоні, яка має занятись поправою міжнародніх господарських взаємин, а між іншим також стабілізацією міжнародніх валют.

М. Творидло.

ХТО ЛЮБИТЬ СВОЮ ЖІНКУ И СВОЇ ДІТИ,
для якого не є байдужою будучність рідні і його власна, той складає свої ощадности
В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ
„ДНІСТЕР"
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Юліян Романчук.

Спомин у перші роковини смерти.

Перед роком відійшов від нас на другий світ Юліян Романчук та ми прощали Його як нашого сеніора і довголітнього політичного провідника українського народу Галицької Землі. Він прожив поверх 90 років життя. Це вік довгий і вельми поважний, а Він пережив той час не в одній ділянці занять, виконуючи собі звичайні обовязки, але вів діло народу, як професор-педагог, журналіст, письменник, політичний організатор, політик і парляментарист. А до того Він мав ще тяжкі обовязки і переходи у своїй родині. Та політична робота це діло трудне, не завсіди плідне і буває невдячне...

Він мав вроджену вдачу лагідности і привітливости супроти інших, а до праці ніколи не зражувався і все ставав до неї там, де було треба для добра рідного народу. З ним працювали і за ним ішли цілі покоління молодих і старших українських громадян, бож він полишив за собою понад 60 років діяльности, від часу відродження українського народу аж до визвольних змагань української нації, і аж до тої памятної присяги, що не затратимо віри в кращу будучність української нації...

„Руська Бесіда" у Львові з народним мандрівним театром, „Просвіта" і Товариство ім. Шевченка у Львові з малою друкарнею, — це були перші діяльні кадри нашої культурно-освітньої організації (1864—1874), в яких Юліян Романчук, тоді учитель гімназії у Львові, був основником і передовим дічем.

Я побачив і почув уперше, вже сідоглавого, Юліяна Романчука, коли він на загальних зборах політичного товариства „Ради Рускої" промовляв за приняттям членів „народовців" (українців) — серед крику розярених „старорусинів" (русофілів), — в дні 18. листопада 1879 р. в салі „Народного Дому" у Львові. З його поважного і рішучого виступу набрав я вже тоді до нього симпатії і пошани та відчував, що він стане нашим провідником. Це був його прилюдний поклик до обединання „старорусинів" з молодими „русинами", що звались тоді народовцями, українцями.

А щоби розпочати з нашого боку організаційну роботу між народом, професор академічної гімназії у Львові: Юліян Романчук став з 1. жовтня 1879 р. видавати популярний тижневик „Батьківщину" та в ній висунув клич до праці „всього руського народу і до єдность всіх русинів (українців)". По „Батьківщині" появилось „Діло" з 1. січня 1880 р., а Юліян Романчук був тут діяльним основником видавничої спілки „Діло". У році 1881 дійшло до заснування Руського Товариства Педагогічного у Львові, — пізнішої „Рідної Школи", і звідси вийшла визначна діяльність Юліяна Романчука в обороні нашого шкільництва, яка проявилась головно за основуванням середніх шкіл з українською мовою навчання та дійшла до конечної потреби заснування українського університету у Львові...

На рік 1883 припали вибори до галицького сойму і з цих виборів вийшов Юліян Романчук послом до Краєвого Сойму та в часі соймової сесії у р. 1884 поставив він свій перший шкільний внесок у справі викладової мови в школах народних і середніх, а в 1886 р. шкільні внески про основання гімназії з українською мовою навчання в Перемишлі, як також таких гімназій в Станиславові, Стрию, Коломиї, Тернополі, Бережанах і Золочеві та про основання учитель-

ських семинарій як також народніх шкіл з українською мовою навчання по містах...

Юліян Романчук стає в 1885 р. головним ініціятором заснування політичного товариства „Народна Рада" у Львові, що проголосила себе відновою „Головної Руської Ради" з 1848 р. з її програмовим визнанням самостійности українського народу і домаганням поділу Галичини на дві части: українську і польську. Тим актом поклали ми тривкі основи української політичної організації в Галичині.

У видавництві нашого провідного органу „Діло" був Юліян Романчук діяльним співробітником і причинився до того, що вже від 1888 р. „Діло" стало появлятись щодня. Це був наш важний добуток, що галицькі українці поставили власними силами свій щоденник.

Рік 1890 переходить у нас під знаком „нової ери", тобто наближення українців до австрійського уряду, наслідком чого Юліяна Романчука в березні 1891 р. вибрали послом до Державної Ради у Відні, бо без нього вже не можна було обійтися і він став головою парляментарного клюбу. Таким чином наша політика в парляменті і в краю перейшла з 1891 р. під провід Юліяна Романчука.

Принципіяльний курс української політики, незалежної від уряду, — що репрезентував Юліян Романчук, стрінувся з політикою залізної руки Казимира графа Баденія, тоді намісника Галичини та опісля австрійського президента міністрів. Поборювання Юліяна Романчука і його політики з боку Казимира графа Баденія дійшло було до того, що виборчими надужиттями повалено Юліяна Романчука при соймових виборах в 1895 р., а в 1897 р. перепав Юліян Романчук в пяти виборчих округах до державної ради. Та цей політичний двобій остаточно покінчився соромною димісією графа Казимира Баденія в дні 28. листопада 1897 р., а Юліян Романчук вів далі провід у нашій політиці, довів до поширення народньої партії в національно-демократичну партію 1899 року і в 1900 р. увійшов знову до австрійського парляменту, де став головою нашої парляментарної репрезентації...

Трюмф побіди політики Юліяна Романчука був трюмфом побіди української нації. Ми були дійсно обеднані духом і працею та творили нові діла...

Д-р Кость Левицький.

На святочних столах

не забудьте поставити також кілька пляшок знаменитої столової води „Szczawa Alkaliczna" (z Ia Giesshübler) виробу фабрики „Здоровля".

Політичні пляни Мусолінія.

Поголоски про проект перебудови Европи.

Львівська „Газета Поранна" з 14. квітня п. р. приносить з Варшави таку сензаційну вістку: „З Риму доносять: У звязку з конференціями, що відбуваються під цю пору в Римі і у звязку зі візитом німецьких і австрійських політиків кружляють поголоски, що Муссоліні приготовив новий плян укладу відносин у середущій Европі. У гру має входити відбудова давньої габсбурґської монархії, внаслідок злуки Австрії, Угорщини і Хорватії, відібраної Югославії. Крім того мають приготовити спільний плян діланя проти Совітів, при чому Муссоліні в засаді приймає концепцію Розенберґа, що полягає на утворенні білорусько-української держави під контролею й управою німецько-італійсько-австрійської коаліції. Щодо Польщі Муссоліні має поставити Польщі ультімат з домаганням прилучитися до союзу Італія—Німеччина. Цю злуку Польща мусіла би скупити віддачею коридору німцям. Рекомпензатою за Поморя, на якім Польща отримала би свободу рухів до моря, були би економічні концесії на терені України та Білорусі. Так само розглядали своєрідну форму прилучення Литви до Польщі. Теперішні конференції, що ведуться в Римі, мають за завдання вступне порозуміння та узгіднення становищ".

„Згідно з поголосками щодо дальшої тактики Муссоліні розчарований безуспішністю (?) пляновано пакту чотирьох, намірає тепер діяти методою заскакування і доконаних фактів".

Бачинський сповідається...

Чергові дні процесу за „господарку" в Нар. Домі.

Продовження процесу Липецький—Бачинський, що ведеться довкола славетної господарки комісаря Мих. Бачинського в „Народньому Домі", принесло на розправі дня 12. квітня п. р. низку чергових цікавих моментів, що характеризують того „добродія русскаво народа" і його управу у всенародній установі.

Як відомо, останню розправу у тій справі, точніше — викликаний отвертим листом Липецького на адресу Бачинського, перервали на зізнаннях бухгальтера Нар. Дому п. Чучвари, що мимохіть став центральною постаттю процесу і ві свідка, якого Бачинський покликав на свою оборону, став поважним свідком обвинувачення. З його зізнань виходить, що книги Нар. Дому були ведені неточно і багато в них позицій, про які не знати що й казати.

Ось так довідується суд на основі книг, що Бачинський намагався за всяку ціну розпізнати т. зв. прибічну раду Нар. Дому та усунути з головства у „Русскому Рев. Союзі Кооператив" Липецького, який був для нього „непевною" людиною, перестерігав його про методи господарки та наступав усюди йому на пяти. Тому Бач., бажаючи забезпечити собі більшість на Заг. Зборах Нар. Дому і Р. Р. Союзу, стягав своїх адерентів з цілої Галичини та виплачував їм на подорож і на дієти великі суми з каси Нар. Дому (напр. якомусь Тучмановичові зі Ст. Самбора кількасот зол.). Ті суми звертав опісля Бач. Р. Р. Союзові так, що враховував їх і інші свої приватні позички з каси Нар. Дому у субвенції для тогож Союзу і в одній з них, на суму 6.218 зол. само враховано таких 1.500 і 600 зол.

Так само було з квотою 1.500 зол. на якусь „музейну" подорож Бачинського до Варшави, яку вітягнено із субвенції, а не заприходовано у книгах, з квотою 2.100 зол., з якої Бач. видав на якісь обіди для „достойників" у Варшаві 700 зол. і т. д., словом, суд найшов, розглядаючи книги й документи, *близько 14 тис. зол., які Бач. позичив у Рев. Союзі та яких у книгах не переведено*, або про які нема ніяких вісток, на яку ціль і з чого вони були видані.

Взагалі вівторкова розправа Липецький—Бачинський розглядала здебільша справу „позичок" Бачинського у Р. Рев. Союзі, які Бач. брав на свої квіти для Нар. Дому а в книгах їх не заначував. Книги Р. Рев. Союзу виказують за один 1928 рік таких позичок, врахованих опісля у субвенції, *2.660 зол.*, за 1929 р. *2.590 зол.*

На розправі було багато ріжних моментів, оборонець Бачинського ставив справу так, що обвинувачі накидають йому просту крадіж. Сам Бачинський блід і денервувався і постороннні глядачі мали враження, що ця передвеликодна

На обливаний понеділок

найліпші кольонські і квітові води ріжних найвибагливіших запахів, поручає по найнижчих цінах перфумерія

С. ФЕДЕР

ЛЬВІВ, Сикстуська 7.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 15. КВІТНЯ 1933.

L. C.

ТВІР МИСТЦЯ В УЯВІ ГЛЯДАЧА.

Хто бачив стільки моря, що на образках у львівських торговців, тому нелегко буде оцінити красу морських краєвидів на останній виставці у Національному Музею. Це безумовно могутня, буйна і водночас ніжна лагідна і чудова стихія!

У гарячий літній день схоплює Глущенко ледво помітні хлаптики моря біля прибережної, та передає його різний захмурений вигляд перед будею... безробітних. Де Пізіс схопив це море в мент відпливу густою чорною смугою на далекому обрію, від якої повертає одинока жіноча постать теж у чорному, може від велитня-корабля, що видніє на середині образу чорними обрисами корпусу зі смужкою диму. Мимоволі питаємо себе, чи нема звязку між темою Верещаґіна та Де Пізіс? Може ці крила є саме символом завершеного життя молодця — Ікара, що полишив цю одиноку жіночу постать. Образ Де Пізіса може стати справжньою окрасою кожньої маринїстичної галерії. — Ґотіе дав у гарячих сірих тонах кусок лінивої морської тиші біля пустелі берегів. Спокійно прозоре, радісне зеркало дрібнесенького фрагменту моря Великого Каналу дав Варокіе, мастак краси Венеції.

На теперішній виставі є тільки одна річ справжнього українського маринїста. Це море Грищенка, що знає його і з Криму, і з Царгороду, і з Корсики, і з Нормандії, і з Бретанії. І скрізь мистець вивчав його, він видко вживався в нього, схоплював такі характеристичні подробиці життя моря, які рідко на якому образі можна найти. Грищенко справжній знавець моря, що не тільки пізнав його, але, живучи довго з ним, відчув і схопив ритміку його життя. Мистець, що підмітив кроваво червоні блиски на хребтах білявих блакитних і шафірових хвиль злегка забуреного моря та найшов рівноважники до цих блисків у червоних плямах бурих скель, міг уже і в такт хвиль провадити свою кисть по полотні Грищенко дав образ не тільки переживань і почувань мистця, але й людини, що одна за тисячі передає життя моря. Ця картина мусить стати постійною окрасою ґалерії українського мистецтва.

Грищенко дав ще другий образ на цю виставу на тему природно звязану з життям моря. Це червоні раки на довгому полотні, на вузькому тлі жовтаво-бурих з зеленим плям. Горяча червень лянгустів і їх трагічна безпомічність поза рідним морем є безперечно найсильнішою картиною на цілій виставі. Розставатись з цим образом, це вирвати кусок живого тіла з музейного життя...

Німці мають програну назву Stilleben на французьке nature morte. Український дослівний переклад „мертва природа" не передає того чару „живої тиші", що говорить до нас з цього роду образів. Уложити в добру композицію образу іноді чимало незвязаних один з одним предметів — на це треба справді мистецького хисту. А коли до цього вияву здебільша підсвідомих або півсонних мрій мистця додамо техніку маляря-мастака, тоді дістаємо такий твір, як nature morte Де Пізіса. Для цього одного образу повинні прийти на виставу ті, що хотять пізнати напрямки новітнього мистецтва.

Орті зіставив червень квітів у вазі з теплою карнацією жіночого акту на нижньому пляні образу; Пейлес підійшов до свого сюжету — збаночка, бресків і ножа, як до симфонії тонів червоної і соняшної барви. — Ано просто залив сонцем резкішний хліб півдня, що горою солодкої соковитої зелені винограду і теплої свіжої пухкости бресків і банану та роскішно насичених барв чубатого ананасу — вабить глядача.

Сумерк дня навіває сум на дві постаті, що сіли на порозі світлиці, а за їх спиною на першому пляні на столі лежить розплатаний трусик біля кількох бресків. Тут і там ясна червень тіла, білі лапки і головка трусика, та зеленкава жовтина бреска — ось усі ясні місця на цьому образі Шарля Бляна. Шарль Блян, як незалежний мистець-парижанин, не тільки вводить українських мистців у Парижі, у світ добірного мистецького товариства (Бріяншон, Удо, Леґе, Фріес), але й не одному помагає своїми звязками. Щирість малюнку є особливою духовою фактурою образу Бляна.

До композицій затишного життя — форм, барв і настроїв належать розкішні квіти Перебийноса і сміливa композиція квітова Тірмана. Казкові краєвиди Жанена і Льота з двома бігунами сходження сюжету: наївно-реалістичного та буйно-фантастичного. І хто зна — чи буйна уява Жанена так сильно підкреслена густо накладеним скливом верніксу не є виявом зовсім правильної самооцінки мистця: його образи вимагають стін з лагідним горішнім освітленням, якого у нас ще нема.

Осібну групу становлять квіти — Леґе, Кричевського, Борачка та Хмелюкової. Ці мистці захоплюються ніжністю слабких билин квітів і мерехтливим леготом їх кольорів... З цього ж становища можна творити і архітектурні форми, що пишаються на цій виставі. Марборе дав гру самоцвітів на осяяних сонцем стінах будинку з церковною вежою, а Левицька розгорнула в мягких тонах ніжних акварелів поезію домів у затишних вуличках. Олі дав групу домів під захід сонця, а Бріяншон зимовий вид. Сум осіннього ліса Удо, радісна зелень Ґотіе і ярка афішова композиція Дюфі — замикають цей ланцюх доброго французького краєвиду.

Одначе найсильнішим твором мистецької затишньої мрії про рідну країну є композиція Северіні: на тлі могутніх кольон і стін римського форум стоїть ідеальна статуя жінки, що своїм покровом немов захищає красу і багатство Італії: овочі й музику. А на все те сяє чудова синява італійського неба...

сповідь для нього дуже прикра та витягає на денне світло небажані йому факти.

Розправу відложили до 25. ц. м., а на закінчення й обор. Липецького д-р Лявдав заявив, що сподівається аж на пій, при допомозі 13 свідків, покликаних судом, показати правдиве обличчя господарки в Нар. Домі під управою Мих. Бачинського, того самого, що вважає себе „оборонцем русскаво народа", а на візитівках казав собі видрукувати високий та почесний титул. „комісарж ряонду".

Ця заповіжена розправа буде мабуть найцікавіша з усіх, що досі розглядали справу Нар. Дому й господарки у ньому. *ак.*

Письмо Америки до 44 держав.

Із Вашингтону повідомляють, що державний департамент виступив з письмом до 44 держав, які не будуть репрезентовані у вашингтовських розмовах, закликаючи їх до вимін думок у справі загальної господарської ситуації. Спонукали його до того поголоски про невдоволення деяких держав, яких не запрошено до Вашінгтону. Тому, що Еріо і Макдональд будуть у Вашингтоні рівночасно, през. заявив, що вони будуть гістьми в Білому Домі, зате представники інших держав замешкають у своїх амбасадах.

День національної праці.

БЕРЛІН, 12. IV. ПАТ. Сьогодні оголошено розпорядок, що проголосив день 1. травня „святом національної праці". В тім дні відбудуться прилюдні збори, в яких возьмуть участь всі німецькі національні організації, перш усього націонал-соціялісти, чорно-біло-червоний фронт, німецькі націоналісти, штальгельм і інші. Кульмінаційною точкою свята буде мітінґ на летунському майдані Темпельгоф і засадження дерева в честь президента республики та задля вшанування дати „нової молодої держави". Опісля канцлер Гітлер виголосить промову, в якій зясує напрямні політики уряду на перший рік, згідно з 4-літнім пляном.

Облави на комуністів.

БЕРЛІН, 12. IV. ПАТ. Політична поліція уладила велику облаву в північній дільниці міста і перевела масові ревізії в робітничій кольонії „Нова Москва". Акцію поліції мотивували численними нападами на гітлерівців останніми часами. В облаві взяло участь 800 поліцистів. Сконфіскували звачну скількість зброї, агітаційних відозв і т. п. Будинок, що належав до комуністів, сконфіскували і призначили на захист для нац.-соціялістичних відділів.

В полудне переведено подібну акцію в іншій дільниці міста. Безпосередно після тієї акції шеф політичної поліції Ґільс у розмові з представником бюра Вольфа заповів створення в найближчому часі низки нових концентраційних обозів у Бранденбургії. Подібні поліційні облави відбулися теж в Ерфурті.

Папа добре поінформований

БЕРЛІН, 13. IV. ПАТ. З Риму повідомляють, що віцеканцлер Папен у розмові заперечив вістку, начеб його конференції у Ватикані були у звязку зі справою конкордату між Німеччиною та апостольською столицею або заснуванням нової католицької партії в Німеччині. В розмові з папою віцеканцлер зясував тільки справжній хід подій в Німеччині, причому виніс враження, що папа знаменито поінформований. Плян Муссоліні папа назвав геніяльною концепцією, висловлюючи одночасно надію, що міжнародні переговори в тій справі скінчаться поворотом до первісної форми проекту італійського премієра.

На Далекому Сході.

ШАНГАЙ, 12. IV. ПАТ. Повідомляють сюди про криваві японсько-китайські бої у північному Китаю. Японські війська, користуючись тяжкою артилерією, перейшли в кількох місцях китайський мур і заняли низку місцевостей.

Японські літаки бомбардують без перерви долину ріки Люан, 70 миль від Чан-Гай-Кван. На основі вісток з японських джерел китайська армія відступає у переполосі, однак японці не думають продовжувати наступу і обмежившися до відкинення китайських військ поза ріку Люан, вернуть на давні позиції здобш великого муру.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

Українська порадня для вибору звання.

Заснована в дні 4. лютого ц. р. при „Рідній Школі" на підставах матеріяльної самовистарчальности, з всю окресленим обсягом культурно-суспільної праці, „Українська Порадня для вибору звання у Львові" приготовляється до відкриття своєї установи в дні 15. травня ц. р.

Її головою є член Головної Управи „Рідної Школи" д-р Олена Степанів-Дашкевичева. Всю організаційну й технічну працю ведуть чотири секції: 1) педагогічна, 2) лікарська, 3) економічно-статистична і 4) фахового шкільництва.

Працями педагогічної секції кермує проф. Петро Мечник при співпраці визначних учителів середніх і народніх шкіл та українських педагогів. До наукової співпраці запросила Педагогічна секція кільканацять визначніших осіб у краю і за кордоном (напр. наших земляків проф. д-ра Іванова з Праги та проф. д-ра Ст. Балея з Варшави). Секція розглянула й приняла текст індивідуальної карти (проект Я. Кузьмова-Петра Кривоносюка), порядкує текстовий матеріял і встановляє форми та зміст друків, потрібних для дослідчої й порадничої діяльности.

Лікарська секція працює під проводом д-ра Івана Довбуша і д-ра В. Цурковського та при чинній допомозі членів „Українського Лікарського Товариства". Ця секція поставила собі покищо такі завдання: 1) притягти наших лікарів до порадень для вибору звання; 2) призбирати необхідне технічне приладдя й фахову літературу для практичної праці лікарів на терені „Української Порадні для вибору звання". З метою основнішого познайомлення лікарського українського світу зі засобами й методами праці лікарів у призваних порадніх улаштувало „Українське Лікарське Товариство" з ініціятиви секції дня 25. березня ц. р. в домівці Наукового Товариства Шевченка прилюдний відчит для своїх членів і гостей про сучасний стан психо-технічного руху й призваневі порадництва. Відчит виголосив д-р Іван Довбуш. Крім того має секція надію заохотити при сприятливих умовинах наших лікарів у більших провінціональних містах краю до праці в українських порадніх для вибору звання на провінції.

Економічно-статистична секція працює під проводом п. Андрія Жука. До співпраці запрошені визначні наші економісти та інжиніри. Вона вестиме пропаганду про значіння „Порадні для вибору звання" для молодого покоління. Крім того збирає статистичні матеріяли про організацію праці на західно-українських землях та про його виглади на майбутнє.

Секція фахового шкільництва під проводом інж. Івана Лучишина, веде досліди над розвитком фахового шкільництва, зокрема українського та попитом і подачю фахової фізичної й інтелектуальної праці серед українського громадянства. Своїм основним завданням ставить секція доцільний поділ української молоді відповідно до перевірених її психічних і фізичних здатностей по фахових школах.

До тимчасового виконування обовязків психотехніка в „Українській Порадні для вибору звання у Львові" запросила управа на цей рік голову педагогічної секції проф. Петра Мечника.

Наші професійні організації й економічні інституції повинні з вдоволенням повитати заснування порадні для вибору звання. Завдяки ній вони зможуть переводити доцільний вибір працівників відповідно до своїх потреб і вроджених здатностей одиниць.

Особливо українські батьки й матері повинні покинути стару й шкідливу звичку пускати своїх дітей у світ на ласку сліпої долі. Вони повинні знати, де існують ще можливі виглади на працю й до якої саме праці здатна їх дитина. Всі вказівки й практичні поради в тій справі дасть їм своя „Українська Порадня для вибору звання у Львові". В першому році своєї діяльности візьме вона за обєкт своїх дослідів і порад головно молодь VI-ої і VII-ої кляс народніх українських шкіл. *Іван Ющишин.*

Процес саботажників у Москві.

В салі дому союзів у Москві розпочався 12. ц. м. у присутности представників дипльоматичного корпусу, радянської та закордонної преси і незначної публики судовий процес саботажників в електро-технічному процесі. На лаві обвинуваченних засіло 17 осіб, між ними 6 англійських інжинірів, службовців фірми Метрополітен Вікерс і С-ка.

Перший день розправи виповнило читання акту обвинувачення, що обіймає 77 сторінок машинового письма. Закидується обвинуваченим військове, політичне й господарське шпигунство, організування диверсійних актів на електрівні в Москві, Златоусті, Челябінську, Баку і т. д. задля ослаблення радянського промислу та плянування диверсійної й саботажної акції в електротехнічному промислі на випадок війни. Англійські інжиніри мали виконати це завдання перекупством. Шпигунською акцією від тайної поліції з Льондону мав кермувати шеф експортового бюра фірми Метрополітен Вікерс, Річард, б. розвідчий старшина англійського експедиційного корпусу в Архангельську.

Обвинувачені радянські громадяни не признались до вини. Один тільки Ґусєв признався подрібно, як знищив машини та як подавав інформації. Він кинув кусники металю до машин у Златоусті а англійський інжинір Макдональд помагав йому. Обвинуваченний Макдональд потвердив це. Ґусєв заробляв спершу тільки 150 рублів місячно, одначе згодом почав діставати від Макдональда гроші, який дав йому разом 3.500 рублів.

Макдональд відкликав свої зізнання.

ЛЬОНДОН, 13. IV. ПАТ. Райтерова Агенція повідомляє з Москви, що в розправі англійських інжинірів зізнавав сьогодні свідок Соколов. Він сказав, що саботажі виконував від 1927 р. сам один, а опісля зазнайомився в 1930 р. з Макдональдом і Ґусєвом і став членом контрреволюційної організації.

У цьому моменті наступає сенсація, бо обв. Макдональд складає заяву, в якій відкликує своє признання до вини. На запит судді, чому признався до вини у слідстві, відповідає, що зробив це, бо вважав у даних обставинах доцільним — до того його признання не переклали в його присутності. Вкінці підкреслив, що він дійсно невинний.

Даром

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

По широкому світі.

— Півурядово стверджують, що нової вимін політичних взаємин між Польщею і Радянщиною не буде.

— Гітлерівці в Нірнберзі змушують німецьких державних урядовців, що пожениились з жидівками, щоби розвелися, якщо хотять залишитися на становищах.

— В Льондоні підписали англійсько-німецьку умову в справі вимін товарів.

— На внесення болгарського уряду собрання приняло закон, яким уневажнено всі комуністичні мандати.

Арештування на Луччині.

В суботу, дня 8. квітня ц. р. біля півночі поліція арештувала молодого селянина с. Лаврова на Луччині Петра Зацерковного, а в понеділок, 10. квітня, арештовано ще 11 молодих селян того села. У всіх арештованих переведено трус. Як кажуть, поліція забрала деякі книжки. Причини арештувань невідомі. З арештованих другого дня після першого допиту звільнено Арцабку Лаврина і Чумака Левка. Решту арештованих переведено до Луцька, а саме: Закоштуя Аванію, Микитюка Панаса, Зарембу Бориса, Корольчука Федора, Хвещука Левка, Остапюка Івана, Помяновського Федора, Помяновського Віктора, Микитюка Миколу й Зацерковного Петра.

Дня 11. квітня луцька слідча поліція арештувала мешканця передмістя Красне Івана Скопюка.

НА СВЯТА ГРОНОВІ ВИНА

в різних ґатунках від 3 зол. за пляшку поручає фірма Д. ҐЛОВІК, ЛЬВІВ, СОБЄСЬКОГО 32. Замовлення з провінції полагоджує відворотною почтою в харчевих пачках по 5 пляшок.

Підтримуймо наш промисл.

Як наші промисловці йдуть на стрічу покупцям.

Від української фабрики цукорків „Фортуна Нова" отримуємо жмут таких інформацій:

За час 10-літнього істнування фабрики стрічалися ми нераз з голосами деяких відборців, що вироби „Фортуни Нової" — хоч і дуже добрі, то не можуть рахувати на масовий збут по селах з тої причини, що вони для села за дорогі. Наше село, казали вони — потребує хочби й гіршого, але тільки дешевого цукорка. „Фортуна Нова", що ставила собі за завдання давати на села тільки здоровий продукт, ніколи не поділяла тої думки, немов би то наш селянин не розумівся на якости цукорка та хотів годувати свої діти дрантивими і нездоровими, аби дешевими солодощами. Ми були в тому переконанні, що хто раз покуштує доброго цукорка, той не схоче більше купити поганого. Упевнюють нас у тому ще й досі ці кооператівки, що не думають навіть держати по своїх складах поганеньких цукрових виробів. Вони по-просту, не мають для них відборців.

Одначе є покупці, які не вспіли купити дорожчого й кращого цукорка та шукають дешевих, хоч і гірших. Досі вони не могли дістати їх у нас і тому купували у чужих. А що число таких покупців, по причині винішої скрути постійно зростає, то наша фабрика — всупереч дотеперішній засаді, виробляти тільки першорядний товар — рішилася випустити нових пять сортів т. зв. „крізових" цукорків, а саме: солодкі, винні, мятові, сливові та атласові по цінах на поверх 20 проц. нижчих від цін около 60-ти сортів наших першорядних виробів. Знаємо, що мимо гірших сирівців, яких ужито до виробу „крізових", вони все ще перевищають якістю вироби чужих покутних фабричок, рівних їм у ціні. Це винні ми нашій дітворі!

Поступок наш криє у собі велику небезпеку і ми рішилися на нього тільки під натиском поважної кількости відборців. Громадянство, призвичаєне вже до першорядної якости наших виробів, може зустріти цей крок як запад „Фортуни Нової" до рівня другорядних фабрик. Отже ні! Ми й надалі виробляємо в незмінений якости 60 сортів наших першорядних дотеперішніх цукорків і як найгарячіше поручаємо їх нашому відборцеві. „Крізові" вироби призначені тільки для тих, що не шукають інших товарів, як тільки найдешевших. Друга небезпека лежить у тому, що при нинішньому малому деннбму збуті, мусимо продавати „крізові" нижче коштів власних. Випускаємо їх у тому переконанні, що всі ці покупці, які купували досі дешеві вироби по чужих фабриках, спрямують усі свої замовлення до нас. Просимо не забувати, що мимо зрівнання „крізових" у ціні з виробами чужих фабричок — вони все ще перевищають їх у якости на „дале небо". При тому вихедять з рук українського робітника в українській фабриці! Тому рахуємо на масовий збут „крізових". У противному випадку фабрика понесе болючі втрати та не могтиме надалі продавати їх по так низьких цінах.

Звертаємося проте до нашого Громадянства з новим проханням, а саме, щоби не забуло використати свого впливу на кожному кроці та довело до того, щоби наші „крізові" цукорки разом із дотеперішніми сортами першорядних найшлися в кожній кооперативі та приватній крамниці та виперли звідти нарешті всі вироби чужих фабрик.

Складниця львівської хемічної фабрики

„ТЛЄН" Львів, ул. Гетманська 10.

поручає на свята кольонські квітові води і перфуми на вагу в 30-тн модних запахах.

ПОДЯКА.

Щиро-сердечне спасибіг всім Установам, Товариствам і Громадянам за ласкаво прислані мені привіти з нагоди ювилею моєї 40-ої культурно-суспільної діяльности.

Ольга Ціпановська.

ПОМІЧ ДЛЯ ФАРМЕРІВ.

Рузвельт проти збільшення обігу банкнотів.

ВАШИНГТОН, 13. 4. ПАТ. Сенатор Томас зложив у сенаті поправки до проекту закону про поміч для фармерів. Згідно з тими поправками през. Рузвельт уповажнений був би збільшити грошевий обіг без спеціяльних повноважностей. Осягнув би це емісією банкнотів Федерал Резерв Банку та устійненням містоти золота в долярах. Сумніваються, чи таку поправку приймуть, бо през. Рузвельт дав зрозуміти, що є проти збільшення валютового обігу. Цю поправку піддадуть під голосування щойно після ухвалення постанови в справі клявзуль проекту законів, які торкаються піднесення цін і фінансування гіпотек.

ЛЄЙБУР ПАРТІ ТА ПАКТ 4-Х.

ЛЬОНДОН, 13. IV. ПАТ. На нинішньому засіданні палати громад, після заголошення внесення на відложення нарад з нагоди Великодня посол Етлі в імені опозиції Лейбур Парті говорив на тему світових питань. Пакт 4-х держав викликав ріжні застереження. Опозиція Лейбур Парті є рішучо проти кожного пакту, на основі якого світом правили би великі держави. Весь світ повинен бути рівний меншим державам, які краще зрозуміли, що є добром світа, ніж це зрозуміли великі держави.

Мекдональд у відповіді сказав, що говоритиме лише про вашингтонські наради, а Саймонові оставив призначення відповіді на інші питання. Справу евентуальної ревізії трактатів обговорювали. Та ця ревізія то вдержання мира зовсім не поза Лігою Націй, а саме в ній, при користуванні її механізмом. Малі держави матимуть те саме право, що й великі, коли прийде пора розглядати ревізію. Згадуючи про вашингтонську конференцію, сказав Мекдональд, що червень не далеко а американський та англійський уряд вірить, що перед припадаючим у половині червня річницем сплати довгів, повинні би щиро розглянути положення при помочі безпосередніх розмов.

НОВИНКИ

— **Приймаю як давніше в моїм Заведенні при вул. Сикстуській ч. 17 від 9—1 і 3—6. Нассе.** 3-4

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Пантофлі,** вигідні мешти, сандали, **ситківкові капці на шнурковій підошві** поручає і виконує **„ІБІС"** Львів, Собіського 9 (бічна Галицької). 1688 3—10

— **Взуття купуємо в „КОМЕТІ".** Купуючи в „Кометі" даємо працю і заробіток нашим ремісникам. Свій до свого і що своє! 15-7

— **У справі Свята „Українська Молодь Христові",** яке відбудеться у Львові в днях 6. і 7. **травня** ц. р. розіслав Комітет друковані інформації усім Гр.-кат. Парохіяльним Урядам в краю. Як-щоб котрий з Парохіяльних Урядів ції посилки не одержав, зволить негайно зажадати від Комітету Свята У. М. Х. у Львові, вул. Сикстуська ч. 39 з (тел. 56-32).

— **Конкурс на проект памятника Денисові Січинському.** Спів. Т-во „Станиславівський Боян" розписує конкурс на проект памятника Денисові Січинському, який має стануги на могилі композитора в Станиславові. Потрібні інформації роэсилає Українське Техн. Т-во у Львові, вул. Костюшка 3, або Виділ Т-ва Українських Студентів Політехніки „Основа" у Львові, вул. Супінського 21. На пересилку долучити почтову марку за 30 сот. Просимо всіх архітектів і різьбарів до ласкавої участи. Речинець короткий тільки до 1. VI. 1933. Премії: I.— 150 зол. II. — 100 зол. — **Виділ „Станиславівського Боян".**

— **З програми радіо.** 18-го квітня на третій день свят в год. 18.25 відспівае в радіо п. Дарія Бандрівська пісні Лисенка, п. Надя Біленька відіграє на фортепяні низку композицій.

— **Памятаймо про хорих!** Комітет допомоги хорим українцям у місцевих шпиталях з нагоди надходячих Свят звертається до українського громадянства з горячим проханням — надсилати жертви для цих хорих. Жертви приймають у домівці Марійського Т-ва Пань, Львів, вул. Руська 10, партер, у вівтірки, середи і пятниці від год. 5. до 6. попол.

— **Вшанування памяти О. Турянського.** Дня 11. ц. м. українська гімназія „Р. Школи" у Дрогобичі вшанувала память О. Турянського, бувшого управителя цієї школи, поминальним богослуженням. Після богослуження молодь зійшлася в одній салі, де вкупі з учительським збором вислухала довшого реферату проф. П. Кармансього про покійного як людину великого знання письменника, якого вислід оцінить пізнійше майбутне покоління.

— **Новий часопис.** У Луцьку вийшло ч. I. українського часопису „Рідний Колос". В статті від редакції часопис названо незалежним, хліборобським, кооперативно-господарським та народньо-літературним. „Рідний Колос" виходить під редакцією інж. агр. С. Дибенка.

— **Атлетичні змагання у Львові.** Як і минулих літ приїхало до Львова кількамацять світових змагунів, ріжної національности, ваги, росту та слави. Кожний десь придбав якусь нагороду або бодай визначився силою, зручністю або технікою. Важать від 95 кільо до 170 кільо; вік їх від 20-ки поза 50-ку; будовою тіла нагадують стрункі пальми, опукі бочки, тигрів, медведів і слонів. Хто нині не захоплюється фізичною силою у добі спорту та диктатур? Тому, як минулих літ, цирк тріщатиме від натовпу, а галерія гудіти від захвату та обурення. Є між змагунами і один наш земляк Білевич, киянин. Змагання починаються в неділю.

— **Концерт 13-літнього.** 19. ц. м. виступить у Львові вперше 13-літній скрипач Г. Шеринг, якому знавці ворожать славну будуччину. Гратиме сонату Брамса і еспанську симфонію Е. Ляльо.

— **Поширення діяльности ПКО. на заграницю.** Почтова Каса Ощадности уповажнена приймати обезпечення на життя теж за границею, з тим застереженням, що суми обезпечення не можуть перевищати норм у краю або їх рівновартости. Доси асекураційна діяльність ПКО. була обмежена тільки до території Польщі. Тим способом широкі круги польської еміграції, що були досі тереном експльоатації чужих асекураційних товариств, зможуть обезпечуватися на життя в краєвій установі, а саме в ПКО і то за посередництвом заграничних відділів ПКО.

НА СВЯТА
ВИНА, МЕДИ І ШАМПАНИ
МАКОВСЬКОГО

— **Сокальська ангіна і сплітки.** Пишуть нам: Перед двома тижнями померла в тутешнім шпиталі 29-літня молода жінка тутешнього старости, майже трагічною смертю; по тижневій недузі, і без огляду на надзвичайні зусилля лікарів. Населення з правдивим співчуттям зустріло цю трагічну вістку. Та зараз після цього занедужав на зідливу ангіну дир. тутешнього шпиталю д-р П., що лікував покійну. На Сокаль і повіт упав панічний страх. Злобні типи поширювали і далі поширюють неправдиві поголоски про стан здоровля д-ра П., що виїхав до шпиталю до Львова. Яка мета таких сплітох, легко догадатись. — **д. о.**

— **Смертний наслідок скаженини.** У львівському шпиталі умер 52-літний Ізак Румель зі Снинока, покусаний у грудні м. р. скаженим псом. Він спершу занехав зовсім лічення й охоронному щепленню піддався, коли було вже запізно. Перед кількома днями перевезли його до Львова з проявами скаженини, якої швидко став жертвою.

— **Охорона перед скажениною.** Львівський магістрат закликає всіх, кого покусали в останніх часах скажені пси, щоби зголосилися у ветеринарійному уряді при пл. Домбровського ч. 3. в інтересі власного здоровля та безпеки. Одночасно магістрат пригадує під загрозою кари власникам псів приписи про каганцевий примус та держання псів на подвірю тільки привязаних.

— **Пожежа.** В хаті Василії Василишин в Ославах Чорних пов. Надвірна вибухла пожежа, що знищила цілу загороду. У вогні згинула 22-літн. калїка Гафія Василишин.

— **Смертні екзекуції в Перемишлі.** Президент республики не помилував засуджених на смерть наглим судом у Перемишлі Михайла Страха і Влад. Деркача, наслідком чого обох повішено в четвер у 6. год. вранці на вязничному подвірі.

— **Дитина втопилася на подвірю.** В Борках Янівських під Львовом на подвірю своїх родичів бавився 2-літній Богдан Кремер. Не пильнований ніким упав у воду і втопився. Щойно після двох годин замітили брак дитини й добули її з води.

— **Ріжні вістки.** Зі Сяну біля Ярослава добули трупа якогось жида, якого вода принесла з горішнього біґу рік. — В Стрию арештували Леоп. Зоненгліка за ошуканство на шкоду фірми „Польський рижовий промисл" у Кракові. — Польський міністр почт і телеграфів Бернер помер у Варшаві. — В Новочинах пов. Жидачів вкрали з церкви деревляну скарбонку, в якій було 60 золотих. — В Перемишлі застрайкували кольпортери газет. — В Коломиї скінчив самогубством з невідомої причини Богдан Ц., студент прав. — Відомий атлет Штекер здобув у змаганнях у варшавському цирку мистецтво Европи і нагороду 4.000 зол.

— **Замість балю — на Рідну Школу** зложили в зол. отсі Вп. Громадяни: по 10: д-р Маріян Стахурський, Львів, д-р Іван Раковський, Львів, Стефанович Микола, Самбір; 8: д-р Кубійович В., Краків; по 5: д-р Антін Перегінець, Станиславів, Арсен Волосянський, мотар, Золотий Потік, Антін Файгель, адв., Заболотів, о. Мотюк Василь, Маріямпіль, Володимир Михалевич, Краковець; по 3: д-р Савицький Осип, Дунаїв, д-р Михайло Бабій, Львів; 2.50: інж. Ніжанковський, Львів і 1: Маркіян Букачевський, Завале. Тією дорогою зложили на Рідну Школу всього 948.50 зол. — Всім Вп. Громадянам, що відгукнулися на поклик „Рідної Школи" і замість видатків на

ПОДЯКА.

Впр. отець Юліян Дзерович, ем. директор II. держ. семинарії у Львові жертвував з грошевої збірки квоту: дол. 250.49 (двісті пятьдесят і 49/100 амер. долярів) на викінчення будови „Вакаційної Оселі" ім. Митрополита А. Шептицького на Остродорі коло Підлютого. В цей спосіб уможливив о. дир. Дзерович викінчення будови Оселі, яка вже віддана до вжитку шкільної молоді. Головна Рада Краєвого Українського Товариства охорони дітей і опіки над молодю у Львові складає отсим Впр. О. директорові, Крилош. Ю. Дзеровичеві щиру подяку.

балі зложили жертви Рідній Школі, складаємо на цьому місці щиру подяку. — **Головна Управа Рідної Школи.**

— **Подяка.** На мої руки зложено для українських політичних вязнів, що сидять у Вронках, Равічі та Св. Хресті такі жертви: Їх Е. Високопреосв. Митрополит Андрей — 3 пачки книжок і 5 дол.; Їх Е. Преосв. д-р І. Бучко — 20 зол.; Вп. п. д-р Степан Федак — 20 зол.; Вп. п. Ю. Перунівна (збірка) — 10 зол.; ОО. Студити (Петра Скарги) — 10 книжок і 13 чисел „Місіонаря"; Висопреп. о. ректор Перрідон — 24 томи оправл. шк. книжок; Преп. о. Йосиф Гродзький — 8 томів книжок; Вп. п. Малицька — 19 книжок і 11 чисел Літ.-Наук. Вістника; Вп. п. Дворянин Г. — 49 томів книжок; „Новий Час" — 21 томів книжок; Вп. п. проф. Шендрик — 2 календарі. За все в імені українських політичних вязнів складаю всім Вп. Жертводавцям щире Спаси-Біг. Львів, дня 12. IV. 1933 р.— **о. д-р Кладочний,** капелян українських політичних вязнів.

За будову церкви у Львові.

ГРОМАДЯНИ! ЗДВИГНІМ ХРАМ ГОСПОДЕВІ!

Перед роком завязався у Львові під Високим Протекторатом Їх Ексцеленцій Митрополита. Преосвященного Епископа-Помічника Івана та Преосвященного Канадійського Епископа Никити Громадянський Комітет для будови церкви СС. Василіянок у Львові при вул. Потоцького 9б. Вже працює цей Комітет, вложений з громадян, що поставив собі святу ціль, Богу угодну та українському народові пожиточну: здвигнути у полуднево-західній частині Львова храм, що заспокоював би духові потреби кількох тисяч українців греко-католиків Львова та хоронив би їх перед залиттям ворожого, більшовицького матеріялізму та винародовлення. Живемо в часах, коли світ ділиться на два табори — один духово вищий — релігійний, та другий бездушний, матеріялістичний; на світ під стягу безбожницького азіята Леніна, — та світ Христа. Для нашого світа існують такі цінности, як Бог, віра, ближній, рідний нарід, його традиція, Батьківщина, — для темного лиш пусті фрази про добро пролетаріяту, а на ділі голод, кнут, чека та Соловки. Коли більшість нашого народу не по своїй волі найшлася в безбожницькім ярмі, то обовязком західньої вітки українського народу є берегти тут цей святий огонь ідеалів, що розгориться колись на добро цілому українському народові. Коли там на сході душу нашого народу затроюють школи, колгоспи та сельбуди, то тут ми мусимо дати нашому народові церкву, що духа його заспокоювала б та підносила б його вище.

А де як де, то у нашім городі князя Льва брак церков аж надто великий та дошкульний. Перед 600 роками, коли наш княжий Львів скупчувався коло Високого Замку та був не дуже великим містом, ми мали тут яких 15 церков, а нині, коли Львів розрісся у великий город, а наша людність зросла десятикратно, ми маємо тут менше Божих храмів, як тоді. Не дбали наші батьки, діди та прадіди про храми Божі, тому й ослабла у княжім городі та колись кріпка духом і побожна Львівська Русь. Тому нам слід конечно направити занедбання наших батьків та дідів, а брати собі приклад з діл наших давних предків. Нам слід здвигнути у Львові кілька Божих домів, що стали би твердинями нашого духа.

Робимо перший крок направи, приступаємо до будови одної церкви, а саме церкви СС. Василіянок при вул. Потоцького 9б, на пограничі Вульки, Кульпаркова та горішньої частини Нового Світа, саме в місці, де потреба церкви найбільша. Храм має бути здвигнений при монастирі СС. Василіянок та СС. Василіянки зобовязуються не лиш віддавати церкву на все для вжитку вірних цієї дільниці, але й держати при ній постійно духовника, який обслуговував би також духові потреби вірних цієї части Львова.

Тому звертаємося в першу чергу до мешканців цієї части Львова: Вам служитиме новозаложена святиня й Ви мусите в окремий спосіб причинитися до її здвигнення. Звертаємося рівнож до українців греко-католиків цілого Львова та просимо помогти збогатити наш Львів новою нашою святинею. Звертаємося вкінці до всіх побожних українських сердець у краю та за кордоном, що розуміють вагу рідної церкви в нашім Львові, та просимо помогти нам здвигнути храм у якнайкоротшім часі. Нехай ніхто не жалує жертви на храм Господеві, бо вона вернеться нам і дітям нашим сторицею.

Здвигніймо у городі князя Льва Дім Господень!

ВІДГУКИ ДНЯ.

Зжад срібного Сяну.

Перемишль — це так, якби моє родинне місто. В ньому вчився я вісім довгих літ середньої взбуки з усіх ділянок життевої і нежиттевої науки.

Тому й до нині летить моя думка до столиці наших західніх окраїн, де під впливом ласкавого сонця люди ласкавіше всміхаються, а черстві вітри над срібною рікою навівають неодну свіжу, творчу думку.

Пильно прислухуюся, як бє живчик мого міста і приємно мені, коли чую, що його серце дзвонить як жайворонок.

Хоч буваю там раз у рік, знаю про нього богато.

Що недавно святкували там ювилей Пані Ціпановської, великої громадянки і культурниці, яка працю свого життя віддала окраїнному городові, а через нього цілій рідній землі.

Що там одного дня заладували на поїзд духове майно Олени Кульчицької і вислали до Львова, щоби Львів побачив у цілій величині, кого має Перемишль у себе, не як гостю, а як першу горожанку.

І приїхало це майно до столиці і отсе вже тиждень валяє око всіх, хто зайшов потлянути на нього.

В музею Н. Т. Ш. відбувається саме виставка довгої і тяжкої, бо творчої праці Олени Кульчицької.

Кульчицька не тільки артистка, але цілою душею громадянка, малярський Франко, що в будинку української культури заслоняє кожну щілину. Ціле своє життя на службі двом богам: мистецтву і народові, яких погодила і звела до купи.

Коли хтось тим двом богам служить — не може сподіватися м'якого барвінку під ногами, бо барвінок не росте на стежках до їх святинь. Там терня засідається на людей і гострі камінці чатують.

Але є такі люди, що йдуть тими стежками і з затисненими зубами стають босими плесняами на терня і на каміння. Є такі люди і зсе будуть. Доки ідеалізм світитиме над головами вибраних, а любов до рідного народу розгріватиме їхні заковязлі руки.

Галактіон Чіпка.

Хто хоче навчитися доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український нарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.
Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО
ПЕРЕДПЛАТА: 6 зол. річно, 3 зол. піврічно, 1.50 чвертьрічно. За границею 1 амер. доляр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:
Warszawa, Stalowa 25. m. 10.

Ласкаві, хочби найдрібніші жертви просимо слати чеком Почтової Каси Ощадности на ч. 413.341. Хто не має оригінального чеку нашого Комітету будови, може купити чистий чековий бланкет у кожнім почтовім уряді за 5 сот. та переслати нам гроші без оплати порта.

У Львові в вересні 1932.

КОМІТЕТ БУДОВИ ЦЕРКВИ СС. ВАСИЛІЯНОК У ЛЬВОВІ, ПРИ ВУЛ. ПОТОЦЬКОГО 9б:

о. Дзерович Юліян, голова; **М. Слободян Віра ЧСВВ., Інж. Мудрак Юліян, Шепаровичева Іванна** — заступники голови; **Павенцький Антін,** секретар.

ЧЛЕНИ КОМІТЕТУ:

Бачинська Ольга, Божемський Данило, о. Бучацький Олександер, Ганицька Мечислава, Гануляк Григорій, Гладилович Катря, Городецький Михайло, Гречух Григорій, Інж. Грицай Роман, Дицьо Юрій, Дзедзінський Леонард, Зелений Зенон, Кульчицька Марія, Лежогубська Ірена, о. Лициняк Василь, Мартинець Евген, Пазажій Евфросина, Д-р Подолинський Олександер, Рогожа Евгенія, Саляк Петро, Стахів Іван, Стоцький Михайло, Тір Анна, Д-р Цимбалістий Павло, Д-р Чаплінський Лев, Д-р Чубатий Микола, Юзичинська Романа, Янович Анна, Яцко Михайло, Яцкевич Яків.

—o—

Дописи.

КОПИЧИНЦІ.

Шевченківський концерт. Дня 2. квітня ц. р. відбувся в Копичинцях в салі „Народнього Дому" Шевченківський концерт. Виступали хори: Копичинецького „Боян", читальні „Просвіти" в Оришківцях і Котівки. Всі хори вишколив урядовець філії „Просвіти" в Копичинцях п. Королько. Співав теж під орудою п-і Білявової хор дітей-школярів місцевої Рідної Школи; виконання було дуже гарне і хор зробив на присутніх сильне враження. Гарно і з чуттям віддеклямувала п-на Марійка Петриківна з Оришковець „Тополю"; другу деклямацію мала п-на Замрикутівна вчителька Р. Ш., деклямувала „Іржавця". Реферат про життя і творчість Т. Шевченка виголосив м-р Фірчук. Відспіванням національного гимну закінчено свято. Тим разом публіка а зокрема копичинецьке міщанство явились численно. Частину чистого прибутку призначено на місцеву Р. Ш., а частину на філію „Просвіти".

ДРОГОБИЧ.

Шевченківське свято найменших. По святочному концерті в честь Тараса Шевченка гімназійної молоді шкіл Дрогобича, відбулось дня 9. 4. 1933 не менше вдатне й гарне Шевченківське свято, улаштоване нашими найменшими — дітворою зі школи вправ при семинарії СС. В. Заквітчані, повбирані у народні строї, робили незвичайно приємне естетичне враження, а все посміхнені личка і жевріючі оченята будили і в присутніх радість і бадьорий настрій, що збільшувались після кожної точки програми. Свято, що тревало півтора години, виповнили цілковито виступи малих дітей, не виключаючи і першої кляси. Такі точки, як хори чи деклямації бачили ми вже нераз, але реферат, сольоспіви і збірні деклямації у виконанні такої дітвори чули ми вперше і враження було якнайкраще. Гарно вложений реферат відчитала голосно і зі зрозумінням ученица 4. кл. Деклямації збірні і сольові „Розрита Могила" (уч. II. кл.) та „Іван Підкова" (уч. II. кл.) викликували заслужені оплески; та вже найкраще подобались присутнім співи; чи то хорові, чи дуети виведені дітьми незвичайно і з прецизністю, якої ледви хто сподівався почути від таких малих співаків. На закінчення пішла одна сценічна картина з життя Тараса-хлопчини. С. О.

ГАЛИЧ.

Загальні збори філії „Просвіти" в Галичі відбулися дня 26. березня 1933 р. у великій салі „Народнього Дому" в Залуквї. На салі було 59 відпоручників від 28 читалень „Просвіти" з повіту (на 32 читальні), 44-ох фіз. членів та 10 відпоручників кооператив — разом 113 осіб. Збори отворив в год. 14-ій уряд. заст. голови філії дир. К. Попель, покликуючи на секретаря інж. Ст. Дудара. На вступі згадав помершого заст. голови філії о. Кор. Левицького та про його характер і працю на освітньо-культурному полі; пізніше вкоротці згадав про хід праці виділу філії „Просвіти" за 1932 р. Секретар філії І. Корчинський здав пізніше обширно і докладно звіт із праці філії як у повіт. осередку так і в повіті. Виділ філії відбув 21 засідань, на яких обговорювано ріжні актуальні справи. В 1932 р. засновано нові читальні в Озерці і в Пітричі. Канцелярія філії полагодила 2370 писем і видала 31 обіжників. Сторін в просвітніх справах пройшло через канцелярію філії 1764. Відбуто 80 поїздок у повіт, відбуто 2 повіт. просв. наради в Галичі; влаштовано в 1932 р. 5 районових курсів у повіті для скарбників і бібліотекарів. Філія підготовила при співпраці місц. читалень 6 районових просвіт. свят — у Залуквї, Блюдниках, Дорогові, Перлівцях (тут. староство перед відбуттям на 7 годин заборонило), Ланах і Крилосі. При читальнях існують також і жіночі секції, а то: в Блюдниках, Деліїві, Дорогові, Крилосі, Комарові, Четверках, Колодієві, Маріямполі, Межигірцях, Семиківцях і Тустані. В грудні 1932 р. влаштовано в повіті 16 свят „Просвіти", а саме: в Блюдниках, Деліїві, Дорогові селі, Дорогові-Греблі, Дубівцях, Комарові, Крилосі, Коріпові, Межигірцях, Маріямполі, Підгородді, Пукасівцях, Суботові, Семиківцях, Темерівцях і Четверках. Виділи читалень відбули в 1932 р. 263 засідань, відбули 430 сходин 98 вистав (менше як минул. року через високі стемпл. оплати) і 19 концертів. Усіх членів по читальнях є 2228, в тому 606 жінок. Усіх книжок по читальнях 4.200 томів, з чого прочитано в 1932 р. 11.000 книжок. Усі читальні мали в 1932 р. 25.789.05 зол. обороту, з вистав приходів 2.770 зол. Сама філія розпродала читальним книжок за 1.400 зол. Завершенням просвіт. праці філії було величаве Просвітянське Свято в Галич в серпні 1932 р.і в якому взяло участь понад 10.000 учасників. Після дискусії уділено уступ. Виділові абсолюторію і вибрано новий Виділ в такому складі: голова дир. К. Попель, заст. голови Ст. Голубик, секр. І. Корчинський, скарбник І. Маланій, члени: Д-р П. Водославський, Ст. Лисак, Павло Городецький; заступники: Йосиф Дутка, Федь Городецький, Іван Дейнега. Контр. комісія: інж. Ст. Дудар, Микола Квасній і Микола Скрентович. Збори закінчено в год. 19-ій.

Шевченківські свята. Багато сіл підготовило в березні і квітні Шевченківські свята. Досі відбули їх такі села: Блюдники, Дорогів, Дубівці, Залуква, Підгородя, Медуха, Межигірці, Темерівці, Четверки, Кінчаки Нові, Кремидів, Галич; свята проходять всюди з успіхом. С.

Нові книжки й журнали.

KATALOG VYSTAVY UKRAJINSKE GRAFIKY. 12X26. Března. Praha 1933.

Листування Редакції.

Н. Уш. Боршів: Зовсім влучні завваги. Видавництво друкувало книжку з таким посліхом, що нехтувало коректою.

Хліб чисто житній
Хліб ГРАГАМА
Всілякі звичайне і люксусове печиво

Електрична Пекарня Ф. Табачинського

вул. Богуславського 3
тел. ч. 21-51.
Детайлічний склеп
вул. Личаківська 15.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

У четвер 13-го, пятницю 14-го та суботу 15-го квітня театри нечинні.

Кіна.

АПОЛЬО: „Св. Антоній Падевський".
КАСІНО: „Цар царів".
КОПЕРНИК: „Цар царів".
МАРУСЕНЬКА: „Цар царів".
ПАЛЯС: „Життя св. Терези".
Всі інші кіна в пятницю та суботу нечинні.

Закордонне радіо.

Пятниця, 14. квітня 1933.

Братислава (279.3) 18.15 Спів. **Мілянo** (331.4) 21.00 Рел. концерт. **Брно** (341.7) 13.15 „Реквієм" Брамса. **Штрасбург** (345.2) 16.30 „Матевспасіон" Баха. **Штутгарт** (360.6) 17.20 „Сім Спасительових слів" гр. Гайдна. **Гельсінгфорс** (368.1) 15.30 Вечірня, 17.00 Рел. музика. **Лейпциг** (389.6) 20.30 Рел. концерт. **Берлін** (419) 17.00 Страстні пісні, 19.00 Страсті, Баха. **Білгород** (429.7) 16.00 Трансм. з церкви, 20.00 Рел. концерт. **Рим** (441.2) 17.30 Камер. концерт, 20.45 „Воскресення" ораторія Перосія. **Відень** (518.1) 17.00 Концерт, 20.30 „Реквієм" Моцарта. **Харків** (937.5) 9.00 Концерт, 13.30 Літ.-муз. авдиція, 15.10 Сопіста, 18.10 Музика, спів, 19.30 Квартет, 22.00 Музика. **Москва** (1000) 17.25 „Царська суджена" оп. Римського-Корсакова (Досв. 720 м).

Субота, 15. квітня 1933.

Братислава (279.3) 16.10 Вальси, 22.15 Легка музика. **Мілянo** (331.4) 20.45 Оперетка. **Штрасбург** (345.2) 16.00 Концерт. **Штутгарт** (360.6) 20.00 Концерт. **Білгород** (429.7) 20.00 „Марія Магдалина" Метерлінка, 24.00 Трансм. з церкви. **Прага** (488.6) 10.45 Трансм. з парламенту. **Відень** (518.1) 11.30 Капеля, 15.15 Соната Регера, 18.45 „Моя гостина у японського цісаря" (професор д-р Моліш), 20.00 „Гондоліера" оп. Сулівена. **Любляна** (576) 21.00 Пісні. **Харків** (937.5) 9.00, 13.50, 15.10 Концерт, 10.00 Радіокомпозиція, 18.10 Солісти, 19.00 Концерт із Фільгармонії або „Березіля". **Москва** (1000) 17.25 „Чотирьох деспотів" оп. Зольф-Ферарія (Досв. 720 м.).

Львівське радіо.

Пятниця, 14. квітня 1933.

12.10 Ґрамофон, 15.35 Відчит. 15.50 Ґрамофон, Діяльоги про книжки, 17.20 **Хор Волоської церкви під дир. Ром. Прокоповича-Орленка**, 18.00 Музика, 19.00 Ґр. Баворовський та його заняття, 19.30 Обради в Вел. Пятницю, 20.00 „Парсіфаль" зад. на осн. Вагнера, 21.30 Спорт, 21.40 Рел. концерт.

Субота, 15. квітня 1933.

12.10, 16.00 Ґрамофон, 13.20 Метеорольог. комунікат, 15.35 Для молоді: „Христос побідник" (Заєра), 16.40 Для хорих: Авдиція. Сальонова орхестра, 17.40 Відчит. 18.00 Жигмонтів дзвін (з Вавелю), 19.15 Авдиція, 20.00 Концерт. Спортові вістки, 22.05 Шопенові твори, 22.40 Фейл. „Від Гайфи до Єрусалиму".

ОПОВІСТКИ

На оголошення редакція не відповідає

Український Театр „Заграва".

ПЕРЕМИШЛЯНИ: 16. 4. „Воскресення"; 17. 4. „Крізь рожеві окуляри"; 18. 4. „Перфуми моєї дружини".

ВИННИКИ: 19. 4. „Перфуми моєї дружини; 20. 4. „Легкодушна сестра"; 21. 4. „За Немань".

ЛЬВІВ-ЗНЕСІННЯ: 22. 4. „Воскресення", 23. 4. „Крізь рожеві окуляри"; 24. 4. „Перфуми моєї дружини".

Український Нар. Театр ім. Тобілевича в Станиславові.

ЗБАРАЖ: 16. 4. премієра „Мущина з минулим" ком. на 3 дії. Постановка В. Блавацького.

ТЕРНОПІЛЬ: 17. 4. „Мущина з минулим", 18. 4. „Запорожець за Дунаєм".

ТЕРЕБОВЛЯ: 19. 4. „Весели вдовичка", 20. 4. „Бродвей", 21. 4. „Роксі", 22. 4. „Фраскіта", 23. 4. „Мотря", 24. 4. „Мікадо".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

КУХОННІ НАЧИННЯ, блахи на тіста, альпакові накриття, к мнатні і реставраційні ледівні, поручає найдешевше А. Косьцюк, Львів, Шайнохи 2. 4—5

ПАРЦЕЛІ під будову у Львові і Зимній Воді дешево на продаж. Інж. Манастирський, Львів, ул. Пилипівна 17. 1769 1-2

СИРОТА по священику займеться зарядом дому у самітної особи. Зголошення: Уряд Парохіяльний, Тарнава Вижна, п. Соколики Гірські. 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Товариства взаїмних обезпечень на життя й ренти
„КАРПАТІЯ" У ЛЬВОВІ

відбудуться в суботу дня 29. квітня 1933 р. о год. 5-ій попол. у власній домівці Товариства у Львові, Ринок 38, II. п. з таким порядком нарад:

1) Відчитання і затвердження протоколу останніх Загальних Зборів з дня 23. квітня 1932 р.
2) Звіт з діяльности і предложення рахункових замкнень за рік 1932.
3) Звіт Ревізійної Комісії з внеском на уділення Надзірній Раді і Дирекції абсолюторії за рік 1932.
4) Внески Надзірної Ради:
   а) у справі поділу надвишки за рік 1932;
   б) у справі зміни §§ 1—33 статуту в напрямі його узгіднення з розпорядком През. Р. П. з дня 26. січня 1928 про контролю обезпечень Д. З. Р. П. 9, поз. 64 і розпор. Ради Міністрів з дня 10. вересня 1930 щодо кладення приписів права про акційні спілки до власті і ліквідації товариств взаїмних обезпечень Д. З. Р. П. 66 поз. 523.
5) Вибори:
   а) 3 членів Надзірної Ради на 6 літ,
   б) 3 членів і 3 заступників Ревізійної Комісії на 1 рік.
6) Інтерпеляції членів.

У Загальних Зборах беруть участь всі власновільні члени обезпечені в Товаристві щонайменше 1 рік, як також власники 25 листів уділових. З тією метою одні й другі мають найменше 8 день перед Загальними Зборами зажадати доручення їм легітимації або мають завідомити Дирекцію, що візьмуть участь у Загальних Зборах.

НАДЗІРНА РАДА І ДИРЕКЦІЯ
Товариства взаїмних обезпечень на життя й ренти
„КАРПАТІЯ" у Львові.

По гуртівних цінах купить кожний найновіші весняні і літні матеріяли на убрання, сукні, нагортки і жіночі плащі з першорядних бельських фабрик, як БАХРАХ, МІДЕЛЬБУРГ, ЛЯНДЕСМАН і КОРНГАБЕР і багато інших у фірмі

А. і М. ДІРР

ЛЬВІВ, ПЛ. ГОЛУХОВСЬКИХ 11
1711 (подвірє). 3—3

ЗГІДНО З ДАВНІМ ЗВИЧАЄМ,
як від 50 років, так і цього року, поручаємо нашим Вповажненим Відборцям на СВЯТА: мигдалову і горіхову масу, ломану чоколяду, чоколядову кувертуру, округлі і чотирьохкутні андрути, ломані бішкопти і т. п. для прикладування тортів і тіст. — Великий вибір готових тортів, різнородні десерові чоколяди, помадки, кекси, чаєвники, бомбонерки, баранчики, писанки і т. п. Ювілейні бльочки важні ще до кінця квітня ц. р. Вибір великий, товар першорядний, ціни крізові.

БРАНДШТЕТТЕР І Ска
Львів, пл. Голуховського ч. 5.

Присилайте передплату та приєднуйте Передплатників.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого рода друкарські роботи
по найдешевших цінах!

НИНІ І ЩОДНЯ ЛИШЕ КОРОТКИЙ ЧАС
в салях давнішого ресторану **ІМПЕРІЯЛЬ** при вул. 3-го Мая 1—3
ВЕЛИКИЙ НАУКОВИЙ
Музей Особливостей
який має між 1000 експонатами найбільші **Жінні вибрики натури**
та відділи:
1) Паноптікум,
2) Анатомічний,
3) Ембріольогічний,
4) Патольогічний,
5) Вибрики натури (препар.),
6) Дивогляди
7) Венеричні недуги.

„MISS VIOLETTA"
одинока жінка на світі, уроджена без рук і ніг, виконує всілякі праці устами.

„FRANZ GÖLLES"
уроджений без рук, виконує легко найтрудніші завдання ногами.

Чинне від год. 11-ої рано до год. 10-ої веч. ВСТУП 90 СОТ.

II. ОГОЛОШЕННЯ.

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО СПІЛКИ АКЦІЙНОЇ У ЛЬВОВІ

відбудуться дня 28. квітня 1933 р. в льокалі Банку у Львові, при вул. Словацького ч. 14 в год. 16-ій.

Порядок нарад:

1) Отворення і вибір Предсідника Загальних Зборів.
2) Звіт Надзірної Ради з діяльности й стану Банку, ухвала затвердження звіту, як також білянсу та рахунку страт і зисків за р. 1932 і уділення абсолюторії Дирекції і Надзірній Раді Банку.
3) Розділ зиску.
4) Вибір 12 членів Надзірної Ради.
5) Означення висоти презенційної марки чи винагороди для членів Надзірної Ради.
6) Означення місцевого часопису, де будуть поміщувані обовязкові оголошення Банку (§ 75 статута).
7) Внесення згідно з § 67. статуту.

До участи в Загальних Зборах управнені ті Акціонарі, які згідно з § 60. статуту зложать у касі Банку найпізніше 7 днів перед Загальними Зборами свої акції або посвідки, передбачені законами. Управненим до вступу на Загальні Збори будуть видані легітимації.

Акціонарі, що репрезентують найменше 1/10 частину акційного капіталу, можуть найпізніше 14 дня перед Загальними Зборами зголосити додаткові справи до порядку нарад.

ДИРЕКЦІЯ
Земельного Банку Гіпотечного СА.
у Львові.

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає такі свої видавництва:

Berliner Lokalanzeiger, Der Tag. Berliner Nachtausgabe. Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Algemeiner Wegweiser Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видавництв:

BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41

У листах треба завначувати:

Ausland-Abteilung. Місця платности в Польщі: Банк для торговлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО ч. 200.490). Почтове конто в Берліні: **Berlin, N-o 3.111.** 14—?

Пошкрюйте „Діло"!

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ ЛЕГЕНІВ, СЕРЦЯ І ШЛУНКА
Д-р Феліке Гах
ЛЬВІВ, БАТОРОГО 12, ТЕЛ. 84-45.
Пересвітлює Ренгеном.

КВІТИ
свіжі вазонові і стинані поручає по найнижчих цінах
И. ФРАНЧАК,
ЛЬВІВ, УЛ. ЗІМОРОВИЧА ч. 1.

ХТО ХОЧЕ МАТИ
білу, свіжу, делікатну церу — вживає
НЕВТРАЛЬНИЙ КРЕМ
з неперестарілих товщів, знеутралізований цитриново-помаранчевими соками. Хоронить від зморшок і нечистоти шкіри
з ДРОГЕРІЇ ПІД „КОТВИЦЕЮ"
Львів, ул. Кілінського 1
(напроти Віденської кавярні).

Найдешевші книжки!

МИХАЙЛО ВОЗНЯК
ІВ. БЕЛЕЙ і ОЛ. КОНИСЬКИЙ
До звязків Галичини з Наддніпрянщиною. — Ціна 50 сот., з почт. пересилкою 70 сот.

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК
КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР
Ціна 50 сот., з почтовою перес. 70 сот.

АЛЬФОНС ДОДЕ
МАЦІЦЬКИЙ
Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3·— зол., з почт. пересилкою 4·— зол.

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.
СМІХ ЗЕМЛІ
Ціна 1·50 зол., з почт. перес. 2·10 зол.

Можна дістати в Адм. „Діла"
Львів, Ринок 10. II. п.
або в книгарнях.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 шпальти текстові і 8 шпальт оголошеневих.

1 мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0.15
1 „ одношпальтовий надіслане і некрольоги	„ 0·40
1 „ „ в тексті і новинках	„ 0·48
1 „ „ на першій сторінці	„ 0·55

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні по	вол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·08

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	вол. 380·—
„ „ 1/2	„ 200·—
„ „ 1/4	„ 110·—
„ „ 1/8	„ 60·—

Текстові сторони 50 проц. дорожче.

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

ч. 96 (13.335). Львів, неділя 16. квітня 1933. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощадн. 143.322
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 30 сот.

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

ПІД ЦЕРКВОЮ НА ВЕЛИКДЕНЬ.

ДІВОЧИЙ, ЖВАВИЙ ХОРОВІД
ЖИВИМ ВІНКОМ КРУГ ЦЕРКВИ ВЄТЬСЯ,
А НА КОЛОДІ СИВИЙ ДІД
СИДИТЬ, І ДИВИТЬСЯ Й СМІЄТЬСЯ.

„ОТУТ КОЛИСЬ — ДУМАЄ ДІД —
МОЇ І ВНУКИ І ПРАВНУКИ
У ГАГІЛКОВИЙ ХОРОВІД
ПІДУТЬ, ПІБРАВШИСЯ ЗА РУКИ.
„ГЕЙ, МОЛОДОСТЕ ЗОЛОТА!
МИНУЛА ТИ!... ЦИТЬ, СЕРЦЕ, ЦИТЬ!"
І СТАРІСТЬ МОЛОДІ ЛІТА
З ГЛИБИН ДУШІ БЛАГОСЛОВИТЬ.

ГА, ЩО РОБИТЬ! ЛІТА БІЖАТЬ.
ТА, ХОЧ ПІДУ НА МОГИЛКИ,
ТО Й ТАМ ДО МЕНЕ ДОЛЕТЯТЬ
ВЕСЕЛІ НАШІ ГАГІЛКИ."

ДІВОЧИЙ, ЖВАВИЙ ХОРОВІД
ЖИВИМ ВІНКОМ КРУГ ЦЕРКВИ ВЄТЬСЯ,
А НА КОЛОДІ СИВИЙ ДІД
СИДИТЬ, І ДИВИТЬСЯ Й СМІЄТЬСЯ.

Д-Р ДМИТРО ЛЕВИЦЬКИЙ.

Значіння політичного проводу.

В останніх часах щораз частіше стрічаємося з атаками ріжних українських політичних груп на існуючий національно-політичний провід, і навіть у власному національно-демократичному таборі маємо одиниці, що не цураються виступати прилюдно у пресі проти того проводу. Цілі пресові органи, що не зрікаються свого національного характеру, заанґажувались у кампанії проти національного проводу, а критика його діяльности, (не все доброзичлива й льояльна та часто тенденційна, в неперебірливому ведена тоні) стала якоюсь „модою".

Психольогічно ті атаки можна пояснити собі хіба тим, що після днів великого зриву в рр. 1917-19 ми опинилися на всіх етнографічних землях у найбільш невідрадних обставинах, — у Галичині, Буковині й Наддніпрянщині, багато гірших ніж перед 1914 роком (права української мови в УСРР. не стоять у ніякому відношенні до нужди села, фізичного террору та моральної деправації молодого покоління під більшовицькою владою). Умовини національного розвитку в нас не кращають, а ще майже з кожним днем погіршуються. З площини боротьби за найвище право нації треба було перейти до щоденної боротьби не то за нові здобутки, а за збереження найдрібніших давніх прав — до рідної мови, землі, церкви, школи... Час тої дрібної затяжної боротьби протягається довше, ніж цього сподівався наш загал. І в отій боротьбі політичний провід не всилі виказатися ефектовними успіхами. Все це є звичайним і цілком нормальним явищем в усіх подібних історичних процесах. Але — на жаль — до тих самих явищ належить те, що загал суті того процесу і труднощів, серед яких опинюється ціла нація з його проводом, не розуміє, люди слабші духом попадають у розсіяння чи зневіру, тратять терпець до впертої затяжної боротьби та вилядовують свій гнів у доктринах, а шукаючи виновників лиха — йдуть по лінії найлекшого спротиву, добачуючи единих виновників у політичному проводі.

Річ ясна, що деколи навіть треба устійнювати політичні помилки та їх винуватців. І тому ніхто — а тимбільше ті, що є справжніми, а не мальованими демократами — не негують вартости критики. Однак із творчою та позитивною критикою не має нічого спільного свідоме накручування і переіначування фактів, чіпляння себе до кожного найдрібнішого потягнення чи то проводу чи поодиноких близьких проводові діячів, перемішування великих справ з малими, роздування найменших — хай навіть помилок — до розмірів якогось національного злочину, цькування проти проводу та обмірковування всієї його діяльности виключно під кутом зачіпки...

Не є завданням цих рядків боронити політики УНДО і його всіх тактичних кроків та діяльности поодиноких визначніших його членів. Ніхто з нас не стоїть на становищі непомильности. Навпаки: де існує активність, хто працює і воліє серед усіх обставин працювати та наражуватись на критику посторонніх видців, замісць вигідно до них приднатися, той мусить раз тактичної лінії не дотягнути, то знову інший раз її перетягнути. Не будемо вказувати на пречисленні помилки інших українських політичних груп. Хочемо тільки звернути увагу, що всі ті, які з такою насолодою бють у наш національний провід, усі разом не здають собі справи, що це не лише вузько партійний інтерес членів УНДО втримати цю партію **на позиції провідної партії,** але що це також інтерес загально-національний, інтерес навіть усіх тих патріотів-громадян, які не зараховують себе до рядів нашої партії і ставляться до неї критично. Нашим спільним інтересом є втримати **престіж УНДО,** поглибити його та поширити — бо так наказують **обективні умовини,** в яких найшлася нація і її організоване громадянство.

Першою з тих обективних умовин є **існуюча міжнародня ситуація.** Переживаємо часи надзвичайної близкости. Про воєнні можливости говориться нині у світовій пресі більше ніж у 1914 році. Світ потрясений у своїх господарських підвалинах. Іде епохальна боротьба за нові форми суспільної економіки. Загострюються великанські змагання між двома яскравими економічними системами і бачимо на очах, як той ніби суто економічний конфлікт загострюється в парі з загостренням політичних відносин. Нічого, здається, доказувати, що кожний міжнародній конфлікт, який заторкує Схід Европи, автоматично актуалізує українську проблему і що з розвязкою проблеми Сходу Европи, нерозривно звязаною з упадком московсько-більшовицької диктатури, сплетена тісно також розвязка української проблеми. Чи може хтось сумніватися, що в таких складних і переломових часах необхідним є існування великої провідної партії з моральним мандатом представництва більшости організованого народу?! В усякому разі признають це і наявно стверджують усі чужинці. Ось конкретний приклад: Зі зростом зацікавлення українською проблемою у широкому політ. світі щораз частіше приїжджають до нас ріжні чужинці, із ріжних національностей та політичних таборів, які проте всі звертаються першим робом до існуючого політичного проводу, до президії УНДО й Українського Клюбу та до редакції „Діла" і не шукають навіть серед українців партійно співзвучних собі елементів. Бо вони шукають понадпартійних інформацій і звязку з найбільш впливовою національною українською силою. Їм потрібний звязок з кимось, хто ту силу репрезентував би і хто міг би бути авторитетним речником всеукраїнських національних інтересів!...

Другим обективно-історичним моментом, який вимагає існування УНДО як сильного провідного політичного табору, гуртуючого інтелектуальну еліту, найбільш творчі елементи і найсвідоміші верстви міщанства та селянства, — другим таким моментом є польська сторона. Чи не є це знаменним явищем, що не вважаючи на всі спроби наших земляків дискредитувати УНДО і підірвати його авторитет, — в очах польської влади і громадянства, УНДО має завжди значіння провідної партії і його найсильнішої організації. І тому завжди в моментах репресій — не хто інший, а провідники УНДО і його визначні члени найбільше терпіли, найстрогіше була трактована преса УНДО і вязниці заповнялися послами УНДО та його львівськими і провінціональними діячами. Бо наші сусіди здають собі справу, що УНДО є силою, яка обеджує маси та якої програма є органічним вислідом процесу української політичної думки. Розбиваючи ту силу — розбивається український організований фронт та анархізується українську політичну думку. І тому найбільший польський наступ звернений проти того нашого фронту УНДО — і тому найбільша радість польської сторони з українських атак на УНДО...

Врешті третій, обективно-існуючий момент: внутрішнє наше громадсько-політичне життя. УНДО є тою організацією, на якій лежить відповідальність за сучасне і за дальший розвиток подій. УНДО не цурається відповідальности за політичний, господарський і культурний стан нації. І саме цим воно найяскравіше ріжниться від інших українських партій і груп. Інші зай-

ЗМІСТ:

Богдан Лепкий: ПІД ЦЕРКВОЮ НА ВЕЛИКДЕНЬ.
Д-р Дм. Левицький: ЗНАЧІННЯ ПОЛІТИЧН. ПРОВОДУ
Д-р Ст. Баран: КОЛИСЬ І СЬОГОДНІ.
Г. Міра: СТРАСНИЙ ТИЖДЕНЬ (фейл.).
П. Карманський: ЯК ВІН ШОВ ДО ГЕФСЕМАНУ. БУВ ЧАС...
Д-р М. Козицький: УКРАЇНСЬКА ДІЙСНІСТЬ У СВІТЛІ ФІЛЬОСОФІЇ.
Ан. Курдидик: 100% (фейл.).
Вол. Целевич: МІСТА.
Лев Ясінчук: ВЕЛИКДЕНЬ У ВАШИНҐТОНІ 1932
СЕНЗАЦІЇ З ПРОЦЕСУ В МОСКВІ.
ПРОТИ РЕВІЗІЇ ТРАКТАТІВ.
Галактіон Чіпка: НА СВЯТОЧНИЙ СТІЛ
НОВИНКИ.
ОСТАННІ ВІСТКИ.
ОГОЛОШЕННЯ.

ВОЛІЧКИ ВОВНИ
„ТРИКУТНИК У КОЛІ"
СПІЛКА АКЦІЙНА
СКЛЕП ФАБРИЧНІ:
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА ПЛОЩА 2

Добра якість товару говорить сама за себе! — ТУТКИ ПОВНОВАТКИ І ПАПЕРЦІ „КАЛИНА" здобули собі признання своїх і чужих.

У кавярні „Еліт" ЛЬВІВ, ЛЕҐІОНІВ 27 THE STA-BE-RE-WIT JAZZ
знаменита орхестра. Гумор, спів, весела забава до рана, ціни безконкуренційно низькі.
Зайди, залишишся і повідеш знайомих. Всю ніч гаряча кухня. Кожна стоава 1 зол.

ПЕРШОРЯДНА РОБІТНЯ СУКОНЬ ТА ЖІНОЧИХ КОСТЮМІВ ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО ЗНИЗИЛА ЦІНИ.

МАРІЯ ВОЛЯНСЬКА
ЛЬВІВ, СОБІСЬКОГО Ч. 12.
ТЕЛ. 17-04.

маються критикою, а навіть напастями, тим голоснішими і більш безпардонними, чим більше анонімовими. Зате УНДО несе на собі тягар праці. І коли щонебудь де в якій установі стається — кожний бачить лише УНДО, а зовсім переочує всі інші політичні групи. Нема теж ні одної масової акції, якої за останніх 8 літ не переводилоб УНДО. Вело воно і перевело двократні парлямент. вибори, громадські вибори, шкільний плебісцит, перепис населення — може УНДО й не добуло з цих акцій ідеальних вислідів, може робило серед них тактичні промахи, але хто міг був заступити УНДО при цій роботі і як ця робота виглядалаб, колиб не було на своїх позиціях політичного проводу в особах членів партійних управ УНДО?

І коли дехто мріє про занепад УНДО, то чи призадумується він (не маємо на увазі сусідів, комуністів ані хрунів), що з того занепаду вийшло би? Є наївні, які вірять, що колиб УНДО „розлетілося", то повсталиб 2 чи 3 групи по заздалегідь зазначеній схемі, якісь „праві", „ліві" чи „центр" зі своїми „фільствами" і „фобствами" і що аж тоді повсталаб ідеальна „диференціяція національних сил". Тимчасом на руїнах УНДО не залишились би 2 чи 3 групи, тільки запанував би повний хаос, повний політичний розгардіяш і брак усякої організації з якимсь-таким авторитетом, організації, яка взялаб на себе у спадщині тягар відповідальности за долю народу. Повторились би рр. 1923-25, коли замісць боротьби за ідеї, за політ. тактику, ми бачили згіршуючу особисту гризню і боротьбу клік. І так, як тоді ніяка інша існуюча політ. партія не могла перейняти на себе провідної ролі трудової партії, так і тепер ні одна з нинішніх політ. партій і груп не заступила би ролі і значіння УНДО.

Однак люди — як згадано вже — не здають собі справи з повази часів, з обставин, в яких живемо, та з історичної ролі провідної організованої політичної партії. Вони не здають собі справи, що зріст авторитету українського імени у світі й у Польщі прийшов і далі йде не через гасла і крик, не через розпучливі фаєрверкові вибухи, навіть не через жертви тих вибухів, — лише виключно і едино **через працю і через відповідальність за працю.** Завдяки цій праці українська проблема стала теж центральною проблемою у Польщі. Свідомість села, зріст свідомости міста, господарська тугість, поступ культури, зрозуміння для здобутків цивілізації — це все основане на едино тривких підвалинах — буденної, конструктивної праці. І всі наші противники не виступають як суперники до праці і тягару відповідальности: вони вдоволяються ролею чисто негативного чинника.

Істнуючий український національно-політичний провід буде стояти на сторожі авторитету, як загально-національної цінности, і в імя тої цінности буде безпощадно поборювати всі спроби анархізації українського громадсько-політичного життя.

Нині Ви здорові, що буде завтра з Вами не знати, тому вже нині подбайте про забезпечення Вашого майбутнього і майбутнього Вашої рідні в однокім

УКРАЇНСЬКІМ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменниця).

Д-Р СТЕПАН БАРАН.

Колись і сьогодні.

Українське громадянство і політичний провід та його авторитет в Галичині перед і після війни.

Наше сучасне громадянство у Галичині погано відзначується незнанням нашої політичної історії з останнього півстоліття, чи радше навіть від половини мин. віку, коли після панщини по раз перший зявилися ми у тодішній Австрії на політичній арені. Вправді оголошено у нас монографічні нариси (О. Терлецького, Ів. Франка, І. Кревецького, С. Томашівського, М. Кордуби й інших), що торкалися галицьких політичних тем з австрійського довоєнного періоду, але не було і — на жаль — досі нема суцільного критичного огляду. Не можуть тут — очевидно — входити в рахунок політичні насвітлення істориків літератури чи літературних монографій (Ом. Огоновського, Ол. Барвінського, М. Возняка, Б. Лепкого, В. Щурата, К. Студинського і ін.), або нинішньому поколінню зовсім незнана С. Качали „Polityka Polaków względem Rusi". Поминаю воєнні спомини та історично-військові огляди (О. Назарука, С. Шухевича, О. Кузьми і ін.), яких само призначення є інше. На окрему згадку заслуговує Костя Левицького „Історія політичної думки галицьких українців" і його ж „Історія визвольних змагань галицьких українців з часу світової війни", що хоч і не є критично-історичним оглядом наших політичних змагань і подій, а є радше хронікою, — то всеж можуть бути корисним підручником як літописна збірка для тих, що самі про ті події не знають, або їх призабули. На жаль, і вони дуже мало поширені, а сучасна молодь майже їх зовсім не знає. Про наших сучасних політичних публіцистів не беруся говорити; їх виступи на наших очах і мають актуально-політичний характер. В. Липинський, як великий історик та ідеольог державної думки, займає у нас окреме — найвидніше місце.

Політична преса, а навіть і політичні журнали не заступлять одноцільного критично-історичного огляду нашого недавнього минулого. Це є теж одною з головних причин сучасного розгардіяшу у політичних поглядах, ба що більше, — і в практичній роботі значної частини нашого громадянства, у першу чергу нашої молоді. Тут і джерело її власного почуття якогось окремого месіянізму та її своєрідної погорди до старших.

Політична історія живого народу не вживається зовсім ні внутрі — у його почуваннях і свідомости, — ні назовні; вона переходить тільки переміни і має раз більші, раз менші напруження, відповідно до кожночасних внутрішніх і зовнішніх обставин. І нинішне лихоліття не перервало зовсім ниток, що вяжуть наше сучасне з нашим минулим, хоча змінилося тло політичної діяльности і змінилися політичні обставини. Нема вправді довоєнного політично-організаційного примітиву; політичне життя значно тепер зріжничкувалося, а всеж зродилося воно вже на ораному ґрунті, хоч не всі рataї-плугатарі співають за плугом ту саму пісню.

Масова участь галицького громадянства у політичному житю датується щойно від половини першої декади цього століття — від часу

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

бажає всій своїй Впов. Клієнтелі

ЮЛІЯН ГЛУШЕВСЬКИЙ

Робітня футер

ЛЬВІВ, ВУЛ. КОПЕРНИКА Ч. 16.

На обливаний понеділок

найліпші кольонські і квітові води ріжних найвибагливіших запахів, поручає по найнижчих цінах перфумерія

С. ФЕДЕР

ЛЬВІВ, Сикстуська 7.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 16. КВІТНЯ 1933.

ҐАБРІЄЛЬ МІРА.

Страсний Тиждень.

Вербна Неділя.

Виходить Господь із Вифанії, а шати його тріпочуться від щастя на блакитному тлі пригорка. Це льот вітерця, що лежав на мокрих анемонах і русявих парах косогору і що зненацька знявся як той табун птахів, які втікають і кидаються вростіч тому, що хтось ішов; та вони пізнали голос і подобу приятеля й підбігають, оточують його, і тому хвилює так його плащ та туніка і шукають його ніг, то знов знімаються до його волосся, бо ноги, волосся й шати Господні, і вітрець тепер, пахнуть нардовим миром жінки, яка згрішила.

Ранок над селом і узгірям ніжиться любо в своїй соняшній киреї, і під пестливою теплинею зберігає ще дрібку наготи останнього холоду.

Господь зупиняється і вдихає тихо, щоб краще прийняти, солодкий подих днини. Він увесь оточений пахощами. Запах обіцяє якусь неясну щасливість, призвіщає не знать яку красу і сповняє його почуванням, що він дитина, голублений як дитина, хоча такий могутній. Але крізь обіцяне щастя пробивається завжди передчуття будучого страждання.

...Єрусалим! прегарний Єрусалим; позублені мури; білі груди бань; довколичні сади з квітучими овочевими деревами. Все чудове.

Єрусалим непорушний і золотий. І учні Господні бачать його як месіянський вінок, що жде на Раввине чоло; вони вже досі булиб заквітчали собі голову, а Равві споглядає на його блісно стурбований!

Старе срібло Оливної Гори показується внизу зораного узбіччя. Мури з білої крейди, висушені огорожі улогих піль, що сходами тягнуться вгору, на вершині — сонце. А в глибині, нахилившись над потоком Кедроном, знімається оповита зеленими кактусами та вапняними гробами, сматлява Ветфагія.

Нарід прибуває із свіжим шелестінням нарізаного віття й повітря насичене запахом соку, що витікає із ран дерев.

Оповідають про чуда Господні; показують Лазара, що йде так само з апостольською сімєю; сухі уста складаються з трудом до кволого усміху, тоді як тіло його хрустить під твердими фалдами шерстяної одежі.

— Осанна! осанна Сину Давидовому!

І височенно знімаються крики й залітають у ясність блакитного ранку.

Учні-ж поринають у живовидности великої перемоги. Ах, як повинні відчувати живовидність цієї перемоги ті, яким одної днини доведеться передати її всеньку іншим серцям!

Ослиця з ослям скубуть мягеньку зелень живоплоту і юрба відвязує їх. Обидві скотини обертаються й дивляться на неї з покірністю і смутком. Господь усміхається до всіх і простилає свій плащ на гладкій, тремтливій і теплій шкурі ослиці. Його сажають на неї. І вони починають спускатись у яр.

Тепер Єрусалим знімається на горі, великий, могутній та тугий

— Осанна! осанна! Благословен грядущий в імя Господнє! Чути задихані покрики під гору.

А Господь, блідий, преблідий, споглядає на місто, смутиться та плаче.

Такечки він плакав одного вечора, коли дивився на свій Назарет; і цілий горб лунав тоді від вигуків і нарут.

*

Між старим камінням тріпочуть стрункі й голі пальми; шукаючи себе, витягають свої шиї, і їх листя тремтить як ніжнесенький пушок під мигощами білої, синьої, фіялкової, багряної кокарди... Виросли поволі в змертвінні, стиснені волосянкою, задубілі, сліпі, тоді, як сонце й ніч сповивали матірне дерево. Дістали світло й вітрець, коли вже належали менше до життя дерева як до літургії. Проходячи, виявляють дитяче та слабе схвилювання, і тремтять холодом церковних склепінь. І такі благородні вони, такі делікатні, такі панянські, а згинаються, щоб стати китком старика, що томиться, генерала, що нудиться в першім ряді вірних і не знає як держати і пальму, і палицю, і шаблю, і свою гідність. Нема нічого більш непокірного для рук як пальма, що вся є грацією.

Три діякони співають Страсти від святого Матфея. Той, що заступає Ісуса, має тон покори й смутку; літописець або евангелист співає швидше; третій повинен сполучити в своїм голосі крики Синаґоги, змінливої юрби: і час-до-часу вони вдаряються, прохоплюються.

На далекому обрії життя зявляється нам незайманий наш Єрусалим, і наші руки відчувають пахку мякість першої пальми, прямої й делікатної, з її оливною віткою; з тією, як ми це чули, що тріщала й роздиралася до заліза нашого балькону, в одну ніч дощу, бурі й остраху.

Південь і побігані пальми виходять із церкви. Остання має жалібну стяжку: її несе ма-

*) Міро, Ґабріель, еспанський повістяр, родився 1879 р. в Аліканте, помер у Мадриді 1930 р. Його головні твори: Історія мого друга, Цвинтарні вишні, Картини Страстей Господа Нашого, Отець святий Даниїл, Прокажений Епископ, Картини патріярхів, Заснула ярмарка. З останньої книжки ми й вибрали оці роздумування на тему Страсного Тижня, які може дадуть приблизне, хоч слабе, уявлення про глибоку поетичність і красу оригіналу.

УКРАЇНСЬКЕ КОНЦЕСІОНОВАНЕ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

ЛЕВ НАДРАҐА

Дьвів, Валова ч. 23. **Телефон 59-49.**

Виконує скоро і дешево:

Всілякі урядження і перерібки електричних інсталяцій, направляє апарати, динама і мотори електричні.

Гостійне поготівля для всіляких направок: за направки світла, дзвінків і ламп числимо 50 сот.

Жарівки найдешевше у Львові: Філіпс-а зол. 1.80, Геліос зол. 1.30; електротехнічні матеріяли і батерії Даймона і Центра по цінах конкуренційн.

— Прошу записати адресу: ВАЛОВА Ч. 23. —

масового руху за реформою виборчого права до австрійського парляменту. Вибори до австрійського парляменту в 1907 і 1911 р. та до галицького сойму в 1908 і 1913 р. і деякі реальні успіхи нашої довоєнної політики в Австрії ще більше скріпили зацікавлення нашого громадянства політичними питаннями. Зросло значіння нашої парляментарної і соймової репрезентації, а на терені краю значіння і вплив української національно-демократичної партії та Народнього Комітету як її виконавчого органу. Величезна більшість мандатів у парляменті і в останньому соймі з українських округ опинилася в руках нац. дем. партії. Дві інші українські партії — радикальна і соціяльно-демократична — у нашому політичному житті грали зовсім підрядну ролю. Не тільки політична ініціятива, але і практична робота на терені краю була майже виключно в руках Народнього Комітету.

У політичній роботі брали тоді участь всі активніші одиниці нашої інтеліґенції на повітах — духовенство, судді, учителі середніх і народніх шкіл, не кажучи про цілі ряди чільних селян. Авторитет політичного проводу в очах мас стояв високо. Народній Комітет мав величезну повагу і був свого рода справдішнім національним урядом, якого доручення виконував край без протесту і який мав вплив на всі тодішні ділянки нашого громадянського життя. Ішли ми вперед і здобували одно становище за другим. Угодовство політичного гуртка християнських суспільників, не вважаючи на підтримку згори, не зуміло здобути ґрунту для себе і до кінця животіло тільки в маленькому гуртку. Москвофіли заникали щораз більше під могучим натиском нашої відродженої національної сили.

Наша практична політика оберталася тоді в іншій площині, як нині. Інше теж було психічне наставлення нашого громадянства до політичних питань та до проводу партії і послів, яких люди не легковажили, а тим менше не мішали з болотом, ставлячи до них без порівнання менші вимоги, як сьогодні. Оберталося все біля дрібних практичних справ, що в сумі давали у здійсненні досить значний національний капітал. З більших справ була університетська справа, за якою у першу чергу стояла академічна молодь і яка зближалася до своєї окончної розв'язки. Метою нашої довоєнної політики в Австрії був поділ Галичини на дві окремі провінції, польську й українську, та прилучення до тої української частини Буковини. Повна українська державність, хоч була зазначена у програмах всіх трьох наших партій, лежала до війни у далекій царині мрій.

Академічна молодь не ставилася тоді на недосяжні котурни. І тоді бували деякі тертя між „старими" й „молодими", що є річю самозрозумілою у живому громадянстві, однак „молоді", себто академічна молодь, не претендували ніколи на ролю месіїв-спасителів і з молодечими силами та думками після скінчення студій доповнювали кадри старших. Одно тут дуже важне, — не було тоді інтеліґентського пролетаріяту — якого нині тисячі без якихнебудь виглядів на краще завтра, — бо кожний знаходив легко заробіток і прожиток.

З вибухом світової війни переведено концентрацію політичних сил. Створено у Львові Головну Українську Раду з відпоручників трьох українських партій, яку в травні 1915 р. на еміґрації у Відні переміщено на Загальну Українську Раду, поширюючи її і на Буковину та представників наддніпрянських еміґрантів (Союзу Визволення України) і покликуючи до неї відпоручників Української Парляментарної Репрезентації. З приводу военних подій на терені краю і обмежень свободи політичний провід в рр. 1915—1918 опинився в руках Загальної Української Ради й Української Парл. Репрезентації, що було аж до упадку Австрії.

Про політичні відносини з часів нашої державности в Галичині не говорю. Тоді був стан війни і зовсім виїмкові обставини.

Після програної існувала від 1920 до 1923 р. Міжпартійна Рада у Львові. Вона не вела самостійної політики, підпорядковуючи себе закордонному еміґрантському проводові з бувших членів Української Нац. Ради у Відні, що диктував краєві всі політичні потягнення, а загал громадянства вірив тоді у прихід чуда.

Але чудо не прийшло. Зате прийшло паріське „рішення" з 15. березня 1923, що витворило у нас зневіру і хаос та занепад всякої політичної організації. Вибір Української Парл. Репрезентації в листопаді 1922 р. з північно-західних земель не мав у нас в Галичині, що збойкотувала польські вибори, — ніякого більшого значіння.

Щойно від половини 1925 — від хвилини повстання Українського Нац.-Дем. Обєднання наступила віднова нашого політичного життя в Галичині. Силою обставин пішло воно іншими шляхами, як до війни. Український табор

П. КАРМАНСЬКИЙ.

Як він ішов смутний до Ґефсеману.

Як він ішов смутний до Ґефсеману,
Тиша тривоги камянила світ.
І ніч вкривала саваном туману
Його на стежці вирізблений слід.
І наливались кровю винні ґрона,
Гнулося сумно гилля оливок.
І ворі наче діядем-корона
Над Ґефсеманом сплелись у вінок.
У річках води плили каламутно,
Довкола було невимовно смутно.

Коли припав до скелі головою
І ледом піт обклав Його чоло,
Війнув на Нього всесвіт самотою
І горе в Ньому каменем лягло.
Все, що зо світом Мрійника вязало,
Тепер від Нього відходило сном.
І в серці Равві зло віків ридало
Розпука била в Нього тараном.
В якусь безодню Божий Син валився —
Ломився духом, плакав і молився:

„Ох, Отче, Отче! Як тяжко вже волі,
Щоби я чашу вихилив до дна,
Не дай, щоб людська, пяна, самоволя
Убила правду. Дай, щоби одна
Рука писала всім закон і право,
Щоби пропало підле слово: раб.
Нехай Твоєго образу лукаво
Тавром неволі не скеврнить сатрап.
Проте не слухай, що мій біль говорить:
Ти знаєш краще, що Твій промисл творить.

Замовк — і втер тремтячою рукою
З чола не піт, а закипілу кров.
І увійшов у Нього дух спокою
І всі вагання замір поборов.
І перед Ним простерся пурпуровий
Вселюдський шлях, далекий, без кінця.
І він сказав: „Мій Отче, я готовий
Прийняти дар тернового Вінця".
І відійшла від Нього вся тривога.
Відчув у собі творчу силу Бога.

Був час...

Був час, коли світило сонце людям
І щирий сміх належну мав ціну.
Було співці не нудили безлюддям
І молоді співали про весну.

Був час, коли ми неба мали в собі
І мріями буяли вище хмар.
Тоді плачки не плакали на гробі,
Не голосив над нами паламар.

Бо ми тоді купалися в без смертю,
Вогонь богів у грудях носячи.
Ми мали міць іти на бій зі смертю,
Під гомін сурм відсіль відходячи.

Час вічности давав нам бистрі крила
І молодість нам грала як вино,
А сторість нам журбою чол не рила.
Та це було давно, давним давно.

Сьогодні з під хмар у прірву впали
І згас огонь, що вчора в нас горів.
Ми вже не Тори, навіть не Тантали
Ми крамарі в душею опирів.

Шукаємо загубленого вчора
І тужимо до завтрішнього дня.
І вабить нас вечерня ще потворо,
Бо трогльодит сьогодні нам рідня.

СВЯТОЧНА ПРЕМІЄРА В КІНОТЕАТРІ „АТЛЯНТІК"

По фільмі „БЕЗПРИЮТНІ" другий в ряду революційний архитвір зі золотої серії сов. фабрики „Совкіно" в Москві **КАІН І АРТЕМ** на основі повісти МАКСИМА ГОРЬКОГО. Могутня драма шаліючого кохання *Бурлаки з над Волги*, яка повалує нинішню Росію з її брутальністю і ідеалізмом, з її оплакуючими романсами і трагічною дівочістю. В оба святочні дні початок в год. 12-ій в полудне.

ленька дівчинка, тонюсенька й така бліда, що аж її тіло скидається на серце пальмового деревця, а в очах її дрімає біль жінки й безмірний смуток серед радощів і сонця Вербної Неділі.

Страстний Понеділок.

У нашому серці й на чолі чуємо яловість фіґового дерева, що цього дня відмовило свого овочу Господеві.

Господь звертається до своїх друзів, зчудованих, що нагло всохло прокляте дерево, і каже їм:

— Колиб ви мали віру й не сумнівалися, ви не тільки вчинилиб те, що я зробив з цим фіґовим деревом, але багацько більше, бо колиб ви цій горі сказали: „Двигнись і кинься в море!", це сталось би.

„Господи: ти не є більше при нас. Ми мали віру, а горе все ще оточує нас". Пішов назад Господь у Храм. Обступили його ті, що не вірили в нього, і він оповів їм оцю приповість.

— Чоловік мав двох синів, і звертаючись до першого, сказав йому: Сину мій, йди сьогодні й роби у винограднику моїм. Цей же відказав йому: Не хочу. Але пізніше, коли зрушило його каяття, пішов. Згодом він звернувся до другого і сказав йому те саме. Цей-же відповів: „Іду, Господи" і не пішов. Котрий із двох уволив волю свого вітця?

Люди відповіли йому:

— Перший уволив його волю.

А Ісус сказав їм тоді:

— Істинно, подібні до його будуть митники, самаритяни, блудниці й погани, які попередять вас у Царстві Боже.

І почувши це метушаться й ремствують священики, фарисеї й садукеї; і їхня ненависть до Господа росте тому, що, хоть не люблять його, ані не вірять в нього, вони не відмовляються від нагороди, навіть коли вона походить від того, ким вони гордують.

Господи: нехай ввійдуть у нас радість, великодушність, дитяча простість і натхнення Доброго Самаритянина; нехай чуємо, нехай відчайдемо себе навіть у соромоті гріха.

Сьогодні, в Страсний Понеділок, на Службі Божій, священик при вівтарі прочитав оці чудові слова пророка:

„Той, хто ступав у темряві й не мав світла, нехай надіється тепер в ім'я Господне і вповає на свого Бога".

Знаємо добре, що прийдуть хвилини слабости й упадку, але віддали від нас прокляття ялівости!

Засмучується Господь на думку про свою смерть і кличе:

— І я, як зніжусь від землі, всіх підніму до себе!

Тоді ті, що прислухалися до його, знизують плечима й кажуть:

— Знаємо із книг святих, що Христос пробуває завсіди; як можеш говорити нам, ти, що твердиш, що єси ним, що знімешся з землі і що тебе не стане між нами?

І деяким стає ясно, що пішли за ним у добрій вірі; а здавати собі справу з доброї віри, це почати втрачати її.

Страсний Понеділок, гарний навіть в іменні своїм. Наближаються години, години печалі духа, які струснули утробою віків.

*

Тимчасом люди сперечатимуться, щоб знати, чи треба, чи ні, підчас цих святих днів перервати рух возів на головних вулицях міст. Це палкі визнавці релігійної ідеї у всій її чистоті та хороброї ідеї поступу.

З еспанської мови переклав

І. В. Дубицький.

ПРИ БОЛЯХ ГОЛОВИ І ПАМОРОКАХ, ШУМІ В УХАХ, безсонниці, злім самопочуванні, подразненні треба негайно вживати випробованої при цих недомаганнях — гіркої води **FRANCISZKA-JÓZEFA.** Поручають її лікарі.

розколовся на дві частини — національну — УНДО, радикали, гурток недобитків есдеків та новоутворені клерикальні формації — і другу комуністичну та комунізуючу. УНДО, на якого плечах лягла в дійсності вся творча й організаційна праця в краю і оборона наших основних політичних домагань за кордоном, не здобуло того становища і такого великого авторитету, які мали УНДП, та зокрема Народній Комітет. Не вважаючи на безумовну національну потребу та всі заходи проводу УНДО, не вдалося створити формального одноцільного національного фронту, що значно облекшувало би роботу і тут в краю і за кордоном національному противникові.

Вибори до польських законодатних установ у 1928 р. дали у висліді досить численне представництво, у великій більшості з рядів УНДО. І знову не створено на терені польського парляменту одноцільної національної формації з вини радикалів (як це було перед війною з Укр. Парл. Союзом) — хоч від УНДО вийшла відповідна пропозиція. Те саме повторилося і в 1930 р., коли число нашого представництва впало більше ніж на 50 проц. (волинських і галицьких бебехів українського роду тут — очевидно — не можна вчисляти).

Весь тягар політичної організації край зіпхав виключно на послів. На послів з УНДО впали і всі заходи щодо закордонної інформації. Посли і сенатори мають дати із лише працю, але і гроші. Число політичних робітників зменшилося. Відпали всі урядовці, багато з духовенства. Про політичні справи будня наше громадянство думає часто ірраціонально Від парляментарного представництва вимагається дуже багато — без ніякого порівнання більше, ніж це було перед війною. І зате часто дивиться наше громадянство на своїх послів і сенаторів очима польської україножерної преси, яка має небувалий перед війною сугестивний вплив на наших земляків.

На політичну арену після війни вирвала у нас нова підпольна формація УВО — чи там тепер ОУН. Членами її стала молодь, а керманичі в підпіллю є щораз інші, або — за кордоном.

Даром

3 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС“ тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Кто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

Центральний Кооперативний Банк

У ЛЬВОВІ

(у власчому домі при вул. Третього Мая ч. 15),

приймає вкладки ощадности.

Конто ПКО. 143.467.

Перед громадянством реклямують себе стовідсоткові націоналісти, що тільки вони одні покликані до виведення народу до кращого. Методи відомі. Про них говорить їх преса, а ще краще, звідомлення з судових розправ. Категорії думання найчастіше вповні ірраціональні, чим можна пояснити претенсії до месіянізму і бажання терпіти — приносити з себе жертви, нераз зовсім безцільні, а навіть шкідливі.

Відомо, що історія наших політичних визвольних змагань не зачинається від націоналістів, хоч як вони стараються це підкреслити. Було це і перед ними, а великі ідеї можна здійснити тільки тоді, коли не рветься звязків з тим, що зробили для даної справи і попередники і коли в громадянстві живою буде певна пошана для політичного проводу.

—o—

Д-Р М. КОЗИЦЬКИЙ.

Українська дійсність у світлі філософії.

Фільософічна жага сучасности. — Банкроцтво механічних систем. — Безоглядна вартість одиниць. — Роля національної держави. — Завдання сучасного українця.

Був недавно час, коли могло здаватися, що сучасна зматеріялізована і змеханізована доба, якої офіційно плекана психофобія сконкретизувалася навіть у державний організм диктатури пролетаріяту, дала почин, а може завершила останній етап у розвитку історії людства. Відтепер людство піде перелогами суспільної механіки і задивлене в маєстат суверенної матерії під ритм машин зажиє заслуженим спокоєм у нагороду за те, що раз на все перестало бунтуватися проти цієї матерії і вкінці поєдналося з нею. Здавалося також, що наука все наше буття, всі явища природи та людей, вмістила вже в одну загальну математ. формулу і що фільософія та інтуїтивне знання стало тільки заняттям чудаків — професорів і неуків шарлятанів. А проте ще ніодно покоління не було таке, як нині, розпалене фільософічною жагою, щоби вирішувати сучасні проблеми, від яких розвязки залежить: бути або не бути! Ще ніколи людство не відчувало такої бурхливої потреби перетворювати і передуховляти плоди своєї мозольної праці, займатися і зрозуміти свій труд, витрачувати на те, щоби покорити собі матерію.

Вже саме те, що ми нині фільософуємо залюбки в площині історій, свідчить про пробуджений метафізичний голод нашої доби і що людська думка досягає самої сути істнування, коли вона перейшла з аналітично-причинової механіки до проля людського духа. І саме історія доказує, що людство у своїм розвитку завсіди звертало свій зір на далекі обрії понадматеріяльного світа, воно неспокійне, і що саме в часі найбільшого матеріялізму, як наприклад нині, ціла культура наче звульканізована сумнівами, що киплять тугою за якимсь вищим ідеалом. І сама історія немов-то розвязує свою загадку, що всі матеріяльні, тимчасові форми це

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 16. КВІТНЯ 1933.

АНАТОЛЬ КУРДИДИК.

100%.

(Гумореска.)

Я дивувався, що Сайко, мій приятель з гімназії, сидів кожний день у бібліотеці. Сайко був нормальний молодець, солідний, а проте сидів у бібліотеці і постійно шпиряв у часописах. У наші часи — це ознака аномалії.

Але я перестав дивуватися, коли він прийшов до редакції і всадився на моє бюрко.

— Я зробив геніяльну статистику — почав він розвивати течку. — Я підрахував, що ми кидаємо в народ що року 20.356 гасел і виконуємо в них власне цих останніх 6.

— Сайку — кажу — чому саме 20.356? Не 20.500?

— Це основний підрахунок. В кожній нашій газеті, це я перевірив — їх щонайменше десять Два щоденники разів 365 днів є 730. 30 тижневиків разів 52 є 12.240. А 17 місячників разів 12 є 816. Разом 20.356. От що.

Очі його горіли.

— Що більше, знаєш, я змірив ці гасла і якби їх поставити одно коло одного, можнаб на місяць долюти. Зачалиб з землі від „Все вперед“, а останній з „Сільського Господаря“ — „Купуйте расові бугаї“ виходив би вже на місяць і то так, що „расові“ висіли би ще в повітрі, а „бугаї“ булиб на місяці.

— Мати моя! З глузду зісунувся! — блимнуло мені в голові.

От маєте працю в бібліотеці.

*

Потім я зайшов до його робітні. На всіх стінах у ній були наліплені гасла: Мир Вам, Браття! Хай живе Митрополит! Смерть наїзникам! Вважайте муштарду „Міки“! Геть зі Студинським! Мухи в хати! За правильну політику! Сійте сою! і т. д. і т. д. — а Сайко сидів і рахував щось у часописах.

— Сайку!

— Триста девятьтисяч вісімсот шістьдесять три — пробурмотів він. — Чого хочеш?

— Що це в тебе за архів?

— Триста девять тисяч вісімсот шістьдесять і пять — це мої докази і опонукн.

— Навіщож ти робиш це?

— Триста девять тисяч вісімсот сімдесять — це я хочу всі гасла скумулювати в одно всенаціональне гасло. Воно матиме 309 тисяч і 870 слів і займе 14 грубих томів. Це буде книга — імператив Нації. Оце її сторінка.

Я прочитав машиновим письмом:

Всі вперед у Січі сіймо буряки цукрові на завтрішні великодні дзвони до перемоги даймо гріш під Маркіянову могилу куримо Калину. А потім мені закрутилося в голові, я побачив драбину гасел, що „бугаями“ опиралася на місяці і... я втратив память.

*

За місяць я зустрів Сайка на вулиці. Сайко здалека вимахнув рукою.

— Знаєш, — каже — я переконався, що в нас ніхто не виконує гасел нашої преси. Хочу стати першим, що робитиме це послідовно й рішуче.

— Якже ти це робитимеш?

— Подивися на мене!

Поглянув я: черевики зашновані звичайним шнурком. Штани бронзові, з грубого сукна. Вишивана сорочка затягнена червоною гарасівкою. На голові баранкова шапка.

— Сайку! — кажу. — Як ти виглядаєш?

— Як? Консеквентно до своїх поглядів. Це моя фактична а не теоретична відповідь на гасла нашої преси: „Ні сотик в чужі руки“.

— Так хібаж наша преса нині, щоб ти ходив зашнурований мотузякою?

Сайко подивився на мене як на божевільного:

— Шнурівки коштують 10 сотиків. А я не хочу дати сотика в чужі руки. За цей мотузок я дав 10 сот. теж, але ці 10 сот. пішли у свої руки. За них селянин купить собі паперців „Калина“ — і буде свій гріш збільшувати своє майно. А ти знаєш — його очі стали ясні, як вогні — щоби то було, якби всі українці не купували шнурівок, а мотузки з села? Якби у нас розрісся конопляний промисл?

Я уявив собі і простягнув йому чимскоріше руку.

— Я тобі статтю про те напишу! — потряс він мою руку.

— А знаєш, як назву? „Шнурівка з коноплі як економічна проблема нашого завтра“.

*

Потім довгий час не бачив я Сайка. Місяців зо три. Аж випадково на одних зборах, зустрів його маму.

— Як син? — питаю.

— Син? — і скривилася до плачу. — Можеб ви так, пане редакторе, подивилися до нас? У нас таке ли-и-и-хо... — і вона справді піднесла запаску до очей.

— Що таке? Вмер?

— А так, якби вмер. Збожеволів мій син Я гадала з його потіху та невісточку ма-а-а-ти...

— Цитьте, матусю. Кажіть, як це виглядає!

— Як виглядає? Все від тих газетів, все від тих брошурів. Прийшов місяць тому до хати, став на порозі тай, як не крикне: Свій до свого! Переводимо в чин наші гасла! Від власної хати! Я сиділа тай руки опустила. А він ходить по хаті та пальцем показує: Це від кого, мамо? Від Шварцюри, кажу. Щоб мені того завтра в хаті не було. Це від кого зергало? Від Люфта, кажу. Щоб я його не бачив! Я до нього, а він: Мамо! — каже. — Доки будемо ждати! За приватність в економіці! За стабілізацію поглядів! Наплів такого –

ХВАЛЬНИМ ДИРЕКЦІЯМ НАРОДНЬОЇ ТОРГОВЛІ, ЦЕНТРОСОЮЗУ, ПОВІТОВИХ СОЮЗІВ КООПЕРАТИВ І ІХ СПІВРОБІТНИКАМ ТА ВСІМ ВІДБОРЦЯМ БАЖАЄМО ВСЬОГО НАЙКРАЩОГО В НАГОДИ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
фірма О. ЛЕВИЦЬКА і С-КА У ЛЬВОВІ.

тільки засоби, завдяки яким здійснюються якісь вищі, невидні правди.

Наша доба ще раз за Геблем відкрила, що не тільки первні і їхні процеси в природі, але також життя людини і цілих народів має свою власну фільософію і що прояви історії не підлягають системі матеріяльного світа. Сучасне покоління відчуло на собі, що фільософія самої природи не відкрила тайни буття і не заступила людству релігії.

У безмежній книзі космосу, якого чинником є матерія і сила, наука відчитала закони небесної механіки і божеські знаьогії, що їх повів найвищий будівничий між велитенською будовою сонячної системи і дрібнесенького атому. Могло позитивістам здаватися, що життя людей і суспільности є лише колісцем у тій суспільній машині, що підлягає непохитним правилам. А проте, коли вони переводили свій зір від мертвої матерії до прояв людського життя, тоді закони фізики і математики показалися зовсім невідповідними.

Культури в своїй чарівній безцільности ростуть і вмірають як квіти на полі, кожна культура це тільки випадок у космосі, що його надніс невблаганий час на нашу планету і сама людина, людство і все життя це теж тільки випадок! — каже в мелянхолійній задумі огірчений Шпенглер.

Але і знову не можна заперечити, що в людині ділає ще вища і могутніша і вільніша сила ніж той психогенний чинник, що в органічному світі послугується матерією для своєї життєвої творчости. А цією силою, що свобідно виринає і творить в історії, є дух, що в людині приходить до самосвідомости, що осяює минуле і нашу сучасність, і пливе в невідоме майбутнє, творячи історію людського роду. Цього духа, що оживляє наші труди, не всилі схопити ніякі правила механіки ні біомеханіки. Усюди в мертвій і живій матерії царствує спокій і механічна підданість, тільки на одинокому відтинку всесвіту, на нашій планеті — кипить, іде невтишне героїське змагання, боротьба за єдність, за гармонію, за визволення, розгрівається нерозгадна містерія буття. Цією ареною є людська душа!

З найдальших обріїв історії йде Соломонів смуток, що відбивається у мелянхолії Люкреція та Віргілія, жалощах Овідія, резигнації Марка Аврелія, що пригнічує Леопардія, Лямартіна, Лессінга або Вагнера, що кристалізується в песимізм Шопенгавера і Гартмана...

Нема брутальнішого безумства, як представляти собі, що якась доба в історії є погноєм для іншої доби. Кожний вік і його покоління має свою метафізичну конечність і право до безоглядної вартости. В обличчі духа кожна людина має свою вартість, про що переконується в останньому свому досвіді, у хвилині смерти. Те, що переживає умираюча людина, в тому ніхто не може взяти участи і поділитись хочби в найменшій частині і на одніську хвилину.

Ця індивідуальна конечність і одинока самотність в останній хвилині життя потверджує теж явище, що колектив, маса, то збір живих, неподільних у собі одиниць. Історія життя одиниць і народів, цілого людства це історія творчости вільного духа, бездонна туга і зов його волі, що хоче одуховити ціле існування.

Наша доба горить патосом і містикою національної ідеї. Це почуття національної свідомости виплило з природи людського духа, як етап, що прийшов до голосу в історії. Може цей дух переллється колись у якусь вищу єдність, в паневропейство або в евразійство та покищо національна категорія це суверенний постулят европейської свідомости, що переноситься щораз виразніше на Далекий Схід. Тому національна свідомість і самоозначення це життєве домагання кожної етнографічної маси, що прокидається до вищої форми життя. Без цієї вищої форми ніякий нарід не може брати участи у загальнолюдській культурі.

Тому духовий розвій поневоленого народу виявляє в своїх функціях патольогічні відхили і роздвоює душу його культурних творців. Жертвою того дуалізму і боротьби упало в нас багато талановитих одиниць.

Цією національною ідеєю оживлена Европа розбилась за час одного століття на багато державних організмів. Національна держава стала прототипом політичного ідеалу. Тільки в національній державі стало можливим повне, свобідне і творче існування модерної людини. І тому припинити політичне самоозначення якогось народу це злочин проти його духа, що стає драмою кожного його свідомого члена.

І саме український нарід, майже одинокий в Европі, не встиг силами цієї нової духової дійсности усунути зі своєї території старий, ворожий його органічному розвоєві політичний лад. Становище нашого народу ускладнилось ще й тим, що національна ідея в зах. Европі здійснюється рівночасно з перебудовою цілого світогляду сучасної культури, як духовий процес цілої доби, що є можливий тільки в рамцях свобідної, національної держави.

І саме в часі, коли в творчості нашої планети бере участь крім космічних сил також гігантна сила людського інтелекту не сміє жити омани сентиментальний нарід-мрійник, бо кожний мусить перетворитися в новий, вищий творчий тип европейця, який мусить тримати

Найкраща льоката капіталу.

Небезпечна це дорога легких зисків. Іти до легких і великих зисків — це ходити по леді без совтів. Неодин ласий на великий зиск під впливом обіцянок віддає нераз гроші, які заощадив з великим трудом, на великий процент. В заміну за це дістає непевні векслі, хоч звичайно у таких випадках той процент платять „згори", але тільки „до якогось часу". Приходить такий день, коли видко, що нема на нього „покриття".

Протестований вексель іде до адвоката. Минають довгі місяці, нарешті суд засуджує претенсії, очевидячки без недозволеного високого процентy, а коли віритель з присудом являється у довжника, виявляється, що він банкрот, що навіть меблі у нього заняли і що взагалі весь обіцяний зиск це була омана. Такий звичайний кінець, коли хто злакомиться на високий, а непевний процент. Зрештою, здоровий розум диктує нам ту нехибну рецепту: хто бере на себе платити високий процент, той є на дорозі до банкрутства, бо високих процентів не може оплатити ніякий певний інтерес. Тому то розумний той, хто не шукає високих процентів, але певної, солідної, добре забезпеченої льокати.

Заки довірите свою керовницю якійсь інституції або одиниці, треба перевірити, чи вона дає добре забезпечення на гроші і чи капітал має добру гарантію. Коли даємо ощадности до ПКО, то знаємо, що ніяка криза не вплине на забезпечення і певність нашого гроша. ПКО відповідає за них своїм величезним майном, гарантує квотою 660 зол. мілїярдів у готівці та льокатах, 26-ома великими нерухомостями, що переходять вартість більш 35 мілїон. зол. і іншими вальорами.

Другим чинником, що рішає про віддачу грошей на процент, повинен бути чинник вигоди. Які-ж вигоди та користь дає нам та інституція, якій довіряємо гроші. І знову ПКО „**побиває рекорд**". **1. дає солідний процент, 2. запевнює тайну ощадностевих вкладів, 3. вклади до ПКО можна переводити і відбирати у кожнім почтовім уряді в усьому краю, без огляду на місце, де видали книжечку, 4. всяке листування з П. К. О. щодо ощадностевого обороту є безплатне, 5. ощадностеві вклади вільні від усіх данин і податків.** Тому П. К. О. зединало собі повне признання громадянства і про ролю тієї інституції у господарськім житті нашого краю каже найкраще її оборот у 1932 році, що дійшов до незвичайної цифри 23 мілїярди зол. Памятайте, складайте ощадности до П. К. О. у кожнім почтовім уряді.

ВСЯ „ПИСАНКА" ДЛЯ РІДНОЇ ШКОЛИ!

З нагоди Воскресення Христового не забувайте на „писанку" для Рідної Школи. Нехай кожне Товариство (Кружок РШ., Читальня, Луг, Сокіл, Кооператива, Молочарня і т. п.), кожне підприємство і кожний українець та українка особисто чи гуртом перешлють дар на „писанку" „Рідній Школі".

Приходи з вистав, концертів та інших свят у часі від Великодня до Вознесення йдуть на Рідну Школу.

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ у Львові, Ринок 10.

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ СУКОНЬ
НАДЯ КЛІШ
ЛЬВІВ, ул. Льв'вських дітей 6., II.
ПЕРШОРЯДНА РОБОТА. — ЦІНИ РЕКЛЯМОВІ.

що я аж хрестилася. Але шафу винесла, верkало винесла! Чи ото не збожеволів він, пане?

Я схмарив брови. Людину, що послідовно переводить наші гасла нині — вважати божевільною? Я попросив замість відповіді:

— А далі? Вже успокоївся?

— Еге! — і запаска на очі. — Дві неділі тому каже: Мамо, зробіть в хаті місце, бо я дзвін у Брилинського замовив. „Сину — кажу — а тож навіщо?" Я кінчаю газету: Читайте, каже не стоїть тут написано „Купуйте дзвони у Брилинського?" Не стоїть?

Вона витискала піс.

— Стоїть, кажу. І той дзвін у нас у хаті стоїть. За 400 зол. Пів кірця важить.

*

Я пішов з його мамою. Він сидів у вишиваній сорочці. Подивився туманно і стиснув мою руку:

— Сядь на це крісло від Толочка і Гальова. Мамо, принесіть на це килим виробництва Хомули. Повісь собі капелюх на цей цвях з Центросоюзу...

— Як твоє здоровля? — питаю.

— Чудове. Живу, знаєш, інтенсивно, у переконанні, що я принциповий послідовник у виконуванні гасел. Оце бачиш на цім папері з Союзного Базару виробу Бібльосу пишу цим чорнилом Чайка розподіл наших національних кличів, гасел і девіз. Хочу видрукувати у своїй друкарні „Діла" поділ гасел на цілий рік, що вазватиметься: „На кожний день одно гасло". І знаєш, скільки я назбирав найактуальніших? Їх виcталоб на 65.935 літ — і я знаєш, я душуся в цьому навалі...

Він понурив голову, але за хвилину підняв її буйно:

— Мамо, подайте гостеві масло з Маслосоюзу, щоб він посмарував собі хліб з „Золотого Колосу". Чим хата богата! І цибки подайте від Пивки! А ви, мамо, зараз мастіться кремом Альое, найновішим добутком нашого ринку, про який вчора писали наші часописи: Щоденно тільки Альое!

Старенька глянула на мене, ніби просила рятунку або милосердя. Потім взяла коробку і пішла до сіней.

— Мене, знаєш, тільки чорт бере, що я його не можу перевести в діло: гасла „Україні до „Харісу"! Як це зробити? Як це зробити?

Він устав, почав ходити по хаті і приговорював:

— Як це зробити? Я не вмираю, мама не вмирає, живцем мене не похоронять... Як це зробити? Як це зробити?

Він видивився на мене, зігнувся, вхопив голову і крикнув:

— А! маю!...

Але я вже не чекав, що він має. Я тільки подумав, що він хоче на мені виконати свій національний обовязок у відношенні до „Харісу" і я бахнув у двері і на сходи. По дорозі трохи не перевернув матері Сайка, що завзято натиралася кремом „Альое".

Від тоді не бачив я Сайка. Чув тільки, що він передплатив собі „Наш Клич" — фахову газету від кличів, у якій просто зачитується.

Та коли одного дня довідався, що найбільше національний часопис позичив назву „клич" від москалів, почав бити головою об стіну.

І чув я, що лікарі хотіли віддати його до шпиталю для божевільних, але наші економічні установи внесли прохання до „Лікарського Товариства", щоби залишило його на волі, як живу рекляму наших економічних досягнень та зобовязалися виплачувати йому платню.

І стверджую факт: Сайко — ідеал громадянина, що консеквентно виконує усі гасла нашої преси, без огляду на їх викональність і їх зміст.

Нація! Бажаю Тобі у святі сто тисяч таких синів!

ВІСТНИК
під редакцією д-ра Дмитра Донцова.
ВИХОДИТЬ точно при кінці кожного місяця.
БОРЕТЬСЯ з інтернаціоналізмом і колтунством усіх форм.
ОБСТОЮЄ духову єдність з культурою Заходу.
ПРОПАГУЄ національно-громадські клічі новітньої Европи, і потребу психічного переродження народу.
МІСТИТЬ праці найвидатніших літературних, наукових і публіцистичних сил Галичини Волині і Великої України.
ПЕРЕДПЛАТА: яку треба слати виключно на Львів, Чарнецького 3., п. 6, або на чекове конто Львів, 500.371, виносить: квартально зол. 6·60; піврічно 12; річно 23. Окрема книжка коштує 2·20 зол. Закордоном 4 доляри річно.

Перше українське похоронне заведення
„ХАРІС“
Львів, Корнякта 3 (Народній Дім). Тел. 14-64
уряджує різнородні похорони по найдешевших цінах.
Селяни, що ховають своїх найдорожчих зі шпиталю, користають з безплатного нічлігу і їзди.

чуйну руку на живчику не тільки свого національного, але і загальнолюдського буття.

Український нарід, що заняв соняшні простори чорнозему аж по Чорне Море, що обняв своїм організмом верхівя Карпат, що живе вздовж давних шляхів грецької та римської імперії, здоровий, непережитий нарід, якого не нищить ні малярія ні чума, що досі не сформував своєї національної держави, не може спокійно покластись тільки на примат своєї сорокмільонової цифри. Сучасне українське покоління мусить у смілій аналізі теперішности віднайти ті головні елементи, на яких має розвинутися дальша його майбутність, відчути ті під-

земні течії, якими пливе сучасна історія. Ми мусимо взяти в сучасні наші національні змагання стільки духової прозорости і наглядної правди, щоби почуття політичної неволі і внутрішньої кризи, яку переживаємо, перемінилося у визвольницький акт духа. Завдання і труднощі, які переживає ціла Европа, мусять стати також життєвим змістом українського народу, якого доля вирішується під цю пору в двох історичних, чергових конечностях: у духовій асиміляції культурних проблем нинішної Европи і в індивідуалізації свого національного визволення.

ЛЮБІНЬ ВЕЛИКИЙ
біля Львова
Майсильнішний живець сірчано-боровиновий
Купелевий сезон від 1. травня до кінця вересня.
В І-шім і ІІІ-тім сезоні спеціяльні знижки.
Вода до пиття з джерела „АДОЛЬФА“ діяє успішно в артретизмі, ревматизмі, затроєнні живим сріблом.
ІНФОРМАЦІЙ ДАЄ УПРАВА ЖИВЦЯ.

Чим миємося? — МИЛОМ
Чим шиємо? — НИТКАМИ
Чим світимо? БАТЕРІЯМИ
Центросоюза

ВОЛ. ЦЕЛЕВИЧ.

МІСТА.

На українських землях міста є найбільше занедбаною ділянкою національної роботи українського народу і то на всіх полях суспільної праці. Мусимо ствердити сумний факт, що й організація української Церкви і всіх українських центральних установ є пристосована виключно до потреб сільського населення, і не уґлядняє в достаточній мірі окремішности життя міського населення, а вслід за тим не пристосовується до вимог міста. Багато причин зложилося на такий стан справи.

Українські історики звернули головну увагу на село. Вони всі невдачі наших провідників пояснювали тим, що провідники не вміли використати сили селянської верстви. Вони добачували в селянстві всю бойову силу української нації. Наші політики, спираючись на статистиці, стверджували, що найчисленнішою верствою української нації є селянська верства і вслід за тим всі сили вкладали в роботу для зорганізування селянської маси. Загальним кличем національної роботи стало: „Все для села, щоби все здобути при помочі села“.

Міське населення зокрема міський пролетаріят, домашню службу, ремісників і купців української народности залишено майже поза рямцями національного життя. Гарне письменство, часописи і всякі видавництва були призначені або просто для селянського населення, або служили для пізнання селянського життя і опису-

Спортові товариства і гуртки купують спортове приладдя тільки
в Кооп. „ПЛАСТ“ — ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 95.

вали селянський побут. Українське населення міст відрізане від української літератури, бо не було ні одної книжки, ні одного часопису призначеного безпосередньо для міського населення.

На першому українському просвітньо-економічному конґресі в 1909 р. виголошено багато цікавих рефератів, а лише один реферат В. Коцовської „про міські захоронки“ відносився до міст.

В останніх роках за Австрії почали працю і видавництва по наших містах українські соціял-демократи. Одначе вони оставали під непереможним впливом польського соціялізму і тому не поширили серед українського пролетаріяту національної свідомости, знання української історії, не розбудили національної гордости. Не розбудували українських професійних організацій. Знов-же те, що роблено для українських ремісників у львівській „Зорі“, це було краплею в морі у порівнянні до того, що робилося для селянства.

Наслідком такого занедбання плянової праці серед українського міського населення наступає польонізація міст на українській національній території. Кількість населення міст постійно росте. Приріст населення міст складається з двох частин: природного приросту самого міського населення і з напливу до міст передовсім селянського елементу. Природний ріст міського населення є дуже малий. Головним чинником, що збільшує в скорому темпі кількість населення по містах є наплив селянського елементу до міст. На українській території лежать міста серед українського селянського моря. Коли би весь приплив українського селянського елементу до міст залишався український, то ми вже від давна були би в містах більшістю. Приплив селянського елементу до міст досі майже в цілости пропадає для нас саме з огляду на загальне занедбання систематичної праці по містах. Інакше діялося напр. в Чехії в часі боротьби за міста. Кожного чеха, який появлявся у мандрівці до міста, на рогачках Праги, брали в опіку різні чеські організації і товариства і таким чином не допускали до германізації чеського напливового елементу і кінець кінців здобули міста.

Коли розглядаємо взаємовідносини між містом і селом, то слід ствердити, що коли мова про фізичну силу, то фізичну силу творить усе міське населення. Селянство, розкинене на великих просторах, не є фізичною силою. Великі селянські маси, що творять фізичну силу, не мають ніякого впливу на політичне життя. Політичне життя творить міське населення, а передовсім інтелігенція.

Всім П. Т. Відборцям і Прихильникам
веселого і щасливого
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
бажає
„ФОРТУНА НОВА“.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 16. КВІТНЯ 1933.

ЛЕВ ЯСІНЧУК.

ВЕЛИКДЕНЬ У ВАШИНҐТОНІ 1932.

Український Великдень в Америці. Кого він цікавить у тому краю, поза ґуртом українців, який числить у найліпшому випадку одну пятьсотну частину населення великої американської республики! Так було звичайно. Але у 1932 р. інакше. Не тільки українські, але й навіть найбільші американські часописи проголосили, що американські українці влаштовують у самій столиці свято з нагоди 200-літніх роковин смерти Юрія Вашинґтона, вождя й батька держави. Свято під покровом двох допомогових орґанізацій: „Українського Народнього Союзу“ та „Провидіння“.

Виконавцями святочної програми — Олександер Кошиць, що при помочі безсмертної української пісні спопуляризував у світі українське імя; враз із ним виступає відомий балетмайстер Василь Авраменко з кількома сотнями українських танцюристів. Де? У серці Америки, у Вашинґтоні, побудованому над рікою Патомек недалеко від Мавнт Вернов, де похований великий борець і творець могутньої республики. До тієї пори українці — крім одної денутації — ще ніколи не виступали в тому місті. Не було й перед ким. Тут живе всього один українець-придніпрянець, що має ресторан. По цілій американській Україні повторювали одно питання: чи вдасться свято, чи прийдуть люди?

Великдень. Не ґрають дзвони; здається місто як у будень. Тільки на розмірно спокійних вулицях Вашинґтону чути раз-по-раз поздоров „Христос воскрес“. І весело і тужно стає на серці... Коло полудня збираються мальовничі постаті перед Білим Домом. Чепурні одяги ґрають кольорами на тлі високих білих будівель та зелені. Це українські дівчата під проводом д-ра Луки Мишуги йдуть зложити від щирого серця великодні побажання „першій леді краю“, пані Гуверовій, жінці тодішнього президента держави. Принесли їй прегарні українські писанки на гуцульській тарілці, виробленій по мистецьки.

Зполудня впав такий зливний дощ, що хоровід, плянований під памятником Вашинґтона, мусів відпасти. Незабаром випоґодилося, повітря прочистилось і у Вашинґтоні настав чудовий, справжній веснянний вечір. У повітрі плили травневі пахощі дерев, що почали розквітати і якби в тому краю виводилися соловії, то напевно були би затьохкали в садах цього тихого міста.

До великої салі „Вашинґтон Одіторіюм“ сходилися й з'їздилися українці з ріжних кінців Америки. На означену пору (8 год. 15. мін.) вже виповнилися ряди фотелів найдобірнішою американською публикою. У льожах засіло кілька чужих дипльоматів та амбасадорів. Розсунулася завіса й очам показався вид любий для кожного українця. А що вже говорити — на чужині... Це образ околиці над Дніпром, мальований Мирошем, який зднав собі в Америці славу найкращого українського артиста. В далечині мріє могила Тараса Шевченка з хрестом. Чи є він ще?.. На передні сцени великий зоряний прапор американський і жовто-блакитний — український. Як рівний з рівним; таки тут, у сусідстві Білого Дому.

Чути голос дзвонів — великодних дзвонів, за сценою. В Америці... Спів „Христос воскресе“... А тут і вбігають дівчата у барвистих українських строях, в одягах з усієї української землі. І „йдуть“ гаївки. Так, як під рідною церквою, тільки, що в гарному ритмі. За цим пішли танки: „Журавлі“, коломийка, гопак, колом аркан, гопивітер, подільський козачок. Приграває сільська музика, таки на сцені. Все виходить гладко і справно. Публика помітно розцікавлена. Завіса спадає й за той час приготовляється хор славного Кошиця.

І знов „ахнула“ українська публика на вид чарівних одягів парубочих, козачих. Хор уставлений у мальовничу ґрупу. Дівчата гарні, цвітанисті, ще й заквітчані... Справжнє українське село. На сцену входить сам Олександер Кошиць, композитор і незрівняний капельник людських голосів, аранжер народньої пісні, яка українській нації зберегла цілість та окремішність і відкрила двері до чужинців. Кошиць, мущина сивавий, коло 50-ки, з невеликим вусом. У лиці й рухах слідна небуденна енерґія. Саля ґремить оплесками. Американські „ледіс“ прикладають до очей пенсне, далековиди і приглядаються тому, хто розніс по Америці українську славу.

Жвавий рух і почали „Кант св. Юрію“, навмисне підібраний для памяти Вашинґтона. Ґураґан оплесків такий сильний, що й прохожі на вулиці догадуються, що в „Одіторіюм“ сталося щось небуденного. Там лунала українська пісня — поруч Білого Дому. І вдарив хор в інші акорди. Це псалом, аранжований самим диригентом. За цим понеслися пісні Людкевича, М. Лисенка, Ф. Колесси й самого Кошиця. Рівно, вправно, з неймовірною викінченістю; немов орган, в якому замість труб і сопілок людські голоси. Очарована публика заперла в собі дух, непорушно ловить усю тонкість й ніжність українського моря й степу. Кошиць поновно святкує свій тріюмф, який здобув в Америці перед шести роками. Придавав американцям славу — свою й України.

І знов інша частина на тлі великенської куліси, що зображує Капітоль, одну з найгарніших будівель світа, де куються закони для всіх; і для українців. Авраменко виволить свої танки, що-

Кабінет
ЕЛЄКТРОЛІЧНИЧИЙ І СВІТЛОЛІКУВАЛЬНИЙ
Д-ра Фаденгехта, Львів, Романовича 9, тел. 47-18. Діятермія, арсонвалізація, електризація струєю постійною, змінною і хвилястою, 4-ро коморові купелі, кварцева лямпа, інфрачервоні проміні і т. д.

ські рухи можливі тільки в чисто селянських краях, де нема сильно заселених міст. Це не є випадок, що всякі революційні перевороти відбуваються по містах і довершує їх міське населення. Колиб селянські маси могли протиставити міському населенню фізичну силу, то більшовицька влада у Совітах давно вже булаб зметена з лиця землі. Фізичною силою в політичній боротьбі можуть бути тільки люди, що живуть суцільно на малому просторі і яких в одну мить можна вібрати разом. Селянська верства творить велику силу, коли мова про парляментарну політику при загальному і рівному праві голосування.

І в Галичині і на Великій Україні ми занедбали міста. Міста на українських землях в Галичині спольщилися, на Великій Україні змосковщилися. Це занедбання ми гірко відпокутували в часі визвольних змагань і це занедбання було головною причиною нашої невдачі.

На українських землях під Польщею бачимо останніми часами стихійний ріст організованої сили українського міського населення. Рівні українські організації ростуть по містах мов гриби по дощі. Розбудовується господарське жит-

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
бажає своїм постійним і будучим покупцям
Перфумерія
С. ФЕДЕР
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 7.

тя. Це все діється стихійно, без точно означеного пляну і програми. Цю стихію слід уняти у відповідне річище. Треба випрацювати плян праці серед міського населення на всіх ділянках життя. Щоби це могло статися, необхідно скликати крайову анкету в справі міст. Селянське населення дуситься по селах, головно наслідком заборони еміграції. Приріст селянського населення слід спрямувати до міст, але це вийде на користь українського народу лише тоді, коли розбудується українське життя по містах, коли буде місце для приняття селянського населення. Ми мусимо направити занедбання відносно міст. Наша партія, центральні українські установи, українська Церква мусять повести плянову працю по містах.

раз гарніші, щораз цікавіші: метелиця, гречаники, чумак, Катерина, запоріжський герць, а відтак солью малої дівчинки — „козачок" та дитячої пари — гопак колом. Перегородка між сценою й салею заслонює ноженята дрібних танцюристів. А поза ногами в них уже мало що є. Глядачі у передніх рядах встають із фотелів, заглядають за ногами дітей, намагаються схопити зором їхні рухи, які клубляться й зливаються в одно. На вашингтонській сцені блистить Україна. Мабуть усі призабули, що це день Вашингтона, а не України; що це тільки вдячні українці виявляють у той спосіб свою пошану землі й народові, який їх приміщив, наділив людськими правами й влекшив людське існування, доки сам не заломиться. Підчеркнув це у своїй промові одинокий промовець того вечора, американський сенатор, д-р Розл Ковпленд (Royal S. Kopeland) у своїй ядерній, в палом виголошеній англійській промові, що запалювала слухачів огнем і щирістю. Він сказав, що українські емігранти вносять в американську культуру свої окремі дари — народне мистецтво, створене народом для народу. Тому — говорив він — що українці вийшли з поневоленого народу, вони відчувають особлившу любов до особи Вашингтона як до того, що спер будівництво держави на бажаннях народу та свободі, вільній від усякого гнету.

Так святкували українці Великдень у столиці Злучених Держав 1932 р. Над рікою Потомек, близько Білого Дому, палати президента наймогутнішої у світі держави, зіхалися діти Галицької й Київської Землі й чарували свою та чужинецьку публіку тим, що найщирішого й найтрівкішого створив нарід — мистецтвом.

На Великдень стояли поруч себе прапори двох великих народів, немов пригадуючи Воскресення.

—o—

ЗУБИ МОЖНА КУПИТИ
але не свої
власні!

Боріться з назубним камінням!

Зуби виглядають як здорові, але чи вони справді здорові? Бо назубний камінь скривається за зубами. Звільнитися від нього можна через постійне вживання Кальодонту, бо у Польщі лише та паста має в собі Сульфоринолеат на підставі д-ра Бройнліха, певний засіб у боротьбі проти назубного каміння. Властива метода плекання зубів: двічі в році піти до лікаря-дентиста, двічі денно чистити їх Кальодонтом.

KALODONT
усуває назубний камінь.

Міська Комунальна Каса Ощадности у Львові.

(Miejska Komunalna Kasa Oszczędności we Lwowie.)

В ряді заведень і інституцій, які повикликала до життя Громада міста Львова, одно з найповажніших місць займає Міська Комунальна Каса Ощадности, яка в 1932 р. закінчила 20 літ своєї діяльности. З цього приводу варта пригадати, що дискусії і внесення заснувати Касу, виготовлення проєктів статуту — розсліджувано кількакратно в рр. 1889—1912 і завдно ті проєкти натрапляли на непереможний спротив австрійської влади. Щойно 1912 року вдалося добути затвердження статуту і дозвіл на відкриття Каси тодішньому президентові міста Йосифові Найманові.

Протягом 20 літ свого існування здала Каса відзначаючий іспит зі своєї праці для широких мас громадянства, а доказом признання за її діяльність від мешканців Львова є цифри, які виказують кількість сторін, полагоджених у вкладковім відділі напротязі минулих літ, як також на збільшевні ощадностевих вкладок, які до неї вливали, завдяки чому, з малого заведення стала одною з найповажніших фінансових інституцій в краю.

Для ілюстрації розвитку М. К. К. О. нехай послужать слідуючі порівнуючі дати:

	1912 р.	1932 р.
Стан вкладів:	К 2.945.019.11	зол. 62,705.098.57
Ощадн. тіпот.	„ 1.045.000.—	„ 20,947.096.74
Вексл. портфель	„ 1.272.604.52	„ 20.037.359.42
Заг. оборот кас.	„ 21.251.987.16	„ 402,578.540.10

Напротязі тих 20 літ виплатила М. К. К. О. на добродійні цілі: К. 77.569; Мп. 243.513.632 і зол. 605.316.36.

Недавно відбулося засідання Ради Каси, під проводом Президента міста Вацлава Дропновського, на якому Управа предложила звіт із діяльности за рік 1932.

Зростаюча з року на рік економічна скрута, яка так дуже відбилася на всіх ділянках нашого господарського життя, виключаючи зубожіння широких верств громадянства, відбилася і на діяльности фінансових інституцій. Коли без огляду на ці неприхильні умовини змогла М. К. К. О. удержати напротязі року дотеперішній рівень вкладів, а навіть підвищити його в порівнанню до 1931 року, більше на 3 і ½ мільона золотих, це завдячує вона довірю, яке зуміла здобути собі своєю довголітньою діяльністю.

Оборотовий капітал Каси виносив в дні 31. грудня 1932 р. на ощадностевих вкладах і льокатах на біжучім рахунку квоту зол. 72,215.228.66, у цьому міські Відділи при вул. Городецькій і при вул. Жовківській, які основано для вигоди населення з львівських передмість, виказують стан вкладів з кінцем 1932 р.: Відділ при вул. Городецькій зол. 4,339.891.68, а Відділ при вул. Жовківській квоту зол. 1,663.090.89.

Загалом протягом року полагоджено у вкладковому відділі 262.144 сторін, або пересічно 874 сторін денно.

Стан іпотечних позичок в дні 31. грудня виказує 816 штук на загальну квоту зол. 20,947.096.74, з чого у звітовому році уділено 78 позичок на квоту зол. 1,795.218.20.

Найважнішою і найрухливішою формою кредитової діяльности Каси є есконт векслів. Протягом 1932 р. ескантовано 64.189 векслів, а викуплено 65.305.

Стан портфелю в дні 31. грудня виносив 14.149 векслів на квоту зол. 20,037.350.42.

З уділених векслевих кредитів припадає на торговлю 14.27%, на промисл 20.46%, на рільництво 19%, на ремесло 10.51%, на влас. реальностей 30%, на інші звання 5.76%.

Поважні прислуги населенню міста, зокрема в нинішнім кризовім часі, віддає Міське Заведення Заставничє. Це заведення полагоджувало у звітовому році пересічно 420 сторін денно, а загальний оборот каси осягнув квоту зол. 8,522.813.02 з доходів брутто зол. 5.705.476.26 виплачено власникам вкладів зол. 4.247.915.96, покрито персональні кошти, річеві, податки, рижі відписи, а виказану надвишку в квоті зол. 304.308.52 розділено в цей спосіб, що зол. 154.808.52 призначено до запасового фонду. Зол. 80.000 передано Міському Комітетові безробітних у Львові. Зол. 40.000 призначено на будову народної купальні у Львові а зол. 30.000 на інші добродійні цілі.

По узгляднення повищої дотації власні фонди каси на забезпечення вкладок виносять зол. 4,521.022.44, т. є. 7.36% вкладкового капіталу.

На внесення Контрольної Комісії принято звіт Управи і внесення щодо розділу виску за 1932 рік, як також висловлено Управі Каси признання за відповідне і вміле ведення Каси в нинішніх важких умовинах.

Предложені цифри, що зображують вимовно чинитьби Каси для господарського життя нашого міста виразно стверджують, що Каса зуміла стати справді загальною, пожиточною міською інституцією.

РОДИЧІ
Ваші діти повинні взяти участь у ШКІЛЬНІЙ ПРОГУЛЬЦІ до Данії кораблем „ПУЛАСКІ" від 4—6 червня ц. р. Ціна 115 зол.
Зголошення в дирекціях шкіл
ЛІНІЯ ҐДИНЯ—АМЕРИКА.

Приїхав до Львова лише на кілька днів найбільший варшавський **Цирк Станєвських** Святочне відкриття в неділю дня 16. IV. 1933. в год. 4 попол. на голлівудських симфоніях на аероплянах. Массімільяно одинока на світі футбалістична дружина, неперевершений чудотворний Рех ще в 1000 і одній ночі. Фред Марієн Крім того 12 дальших атракцій. Трьохгодинна програма Повір: В неділю 16. квітня дві вистави в г. 4. поп. і 8. веч. площі Бема. Велика світова сенсація: 9-тьох Брокс славних Труцці, любимець публики, король жонглерів. 12 бульдогів сміх, неперевершені спортові ескапізми. Таємничий, чародійний, людина оркестра, що захоплює, порвав і до сліз розсішує. сенсацій найвизначніших артистів з пяти частин світа. Ціни місць низькі. Менажерія відчинена від 10 р. до 8. веч.

Рідній Школі на Великдень!

Велике слово — Великдень, Воскресення... Животворне сонце огріває землю. Вся природа оживає. Весна. Живіше ворушаться людські думки. Будиться журба про найближче будуче: що буде в літі, в осені...

А що буде, коли настане осінь для того покоління, яке тепер кермує життям народу; яке перед історією мусить відповісти за будуччину народу! Чи кожний із сучасних здає собі справу з цього? Чи думає кожний український громадянин і кожна громадянка про те, хто остане на їхньому місці; хто оборонить запопадливо здобуте право свого народу; хто готовий дальші права здобувати; хто в силі удержати надбане матеріяльне добро; хто здатний творити умовини, з яких міг би зродитись український Мойсей; хто поведе нарід до Воскресення!

А треба про це подумати саме в день Воскресення. Бо Великдень уже перестає бути тільки днем розради; він має стати тепер святом Духа.

Якщо у Вас, Українські Громадяки, заворушиться ці думки, тоді пригадайте собі, що вже друге півстоліття працює серед нашого народу всенародне Т-во Рідна Школа, що діяльність цього Т-ва має на меті — якраз підготовку покоління по душі великих всенаціональних ідеалів.

Тисячі української молоді, позбавлені сьогодні первнів національного виховання. Тисячі тієї молоді відтяті від джерел вищої освіти. Рідна Школа намагається по своїм силам зарадити цьому. Тому весь нарід обовязаний її піддержати у тих змаганнях; піддержати не лише духом, але й матеріяльно.

З нагоди Воскресення нехай кожна установа, кожне Т-во, кожний громадянин — від старого до малого — зложить гідний дар „на писанку" Рідній Школі.

Головна Управа Рідної Школи:

Ілля Кокорудз, голова. **Д-р М. Коновалець**, секретар.

Високовартісна лікувальна потасова солянка — до купелі

LANGBEINIT

Вживають її:

для дітей:
(1 кг. на купіль)

Залози і хірургічна чахотка,

Пізна кривиця,

Недорозвій дітей,

Терпіння гостця,

Затяжне запалення судин і залоз,

Витіки і післязапальні та післяударні зміни.

для дорослих:
(3 кг. на купіль)

Гостець ставів і мязів,

Гостець, що деформує,

Рва (вчасна стадія),

Рва кульшова,

Нервоболі,

Затяжні зміни у родильних органах,

Натіки і зміни післязапальні,

Післяударні зміни.

ДІСТАНЕТЕ:

у всіх аптиках і аптичних складах в оригінальних скриньках по 1 і 3 кг.

РАДІОСТАЦІЯ НА ЕРІОТОВІМ КОРАБЛІ.

ПАРИЖ, 14. IV. ПАТ. Корабель „Іль де Франс", що ним їде Еріо до Вашинґтону, побудував радіотелефонічну стацію. Так французька делеґація могтиме підчас подорожі до Зл. Держав порозумівати ся з Парижем.

—o—

СТРІЛЯЮТЬ ВТІКАЧІВ КОМУНІСТІВ.

БЕРЛІН, 14. IV. ПАТ. Монахійська поліція повідомляє, що в концентраційному таборі в Дахав застрілено трьох комуністів і ранено одного підчас спроби втечі.

ЗІРВАННЯ ЗЛУКИ ІЗ СХ.-КИТАЙСЬКОЮ ЗАЛІЗНИЦЕЮ.

ТОКІО, 14. IV. ПАТ. Влада держави Манджу-ко здержала комунікацію між західною відногою сх.-китайської залізниці й сибірською лінією, щоби спинити евакуацію залізничого матеріялу на більшовицьку територію. Зарядження це че вплине некорисно на курсування міжнародніх поїздів.

АРАБИ І БОЙКОТ

ЄРУСАЛИМ, 14. IV. ПАТ. У звязку з оголошеним бойкоту араби постановили не брати участи в офіціяльних приняттях, уладжуваних для льорда Еленбі, який приїздить до Палестини на інавґурацію нового ІМСА.

—o—

ЗА ЗБІЛЬШЕННЯ ЕМІҐРАЦІЇ ЖИДІВ.

ЄРУСАЛИМ, 14. IV. ПАТ. У звязку з положенням жидів у Німеччині голова екзекутиви інтерпеліював у вис. комісаря, щоби збільшити еміґрацію жидів із Німеччини до Палестини. Постанова вис. комісаря западе на днях.

Святкуймо свята
без алькоголю і тютюну!

Головна Рада „Відродження".

СЕНЗАЦІЇ У ПРОЦЕСІ „САБОТАЖИСТІВ".

МОСКВА, 14. IV. ПАТ. У розправі за саботаж в електротехнічному промислі в СРСР переслухували вчора далі обв. інжиніра Торнтона. Він не признається до вини без огляду на твердження Мекдональда, ніби то дістав від нього вказівки в справі достави інформацій про фабрикацію артилерійської муніції та розбудову більшовицького воєнного промислу. Торитон сказав, що дійсно з останньому слідстві признався до вини, та це сталося під суґестією слідчого судді.

Політична частина інформацій, що він їх збирав про настрої більшовицького населення, мала за завдання розслідити тривкість більшовицької влади. Воно цікавило фірму Метрополітен Вікерс у звязку з кредитовими здібностями СРСР.

Технік Олійник каже, що давав Торнтонові інформації характеру визначно шпіонського, про рухи військ, транспорти та про заосмотрення війська. Торнтон, мовляв, поручав йому виконувати саботажі.

Секретарка Монкгавза, Кутузова каже, що директор Монкгава у її присутності укладав плани саботажно-диверсійної акції. Торнтон ви-

УСІМ ЧЛЕНАМ, ВІДБОРЦЯМ І ПРИХИЛЬНИКАМ нашої установи бажаємо з нагоди ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО — ВЕСЕЛИХ та ЩАСЛИВИХ СВЯТ!

ДИРЕКЦІЯ „НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ".

би то говорив їй про підкупство більшовицьких інжинірів своєю фірмою, щоби збирали інформації. Сум тих не записували в книгах. Зате Торитон записував їх у своєму записнику, який заздалегідь відіслав до Англії. Інжинір Торнтон заперечує твердження Кутузової та Олійника, начеб поручав їм збирати вістки шпіонського характеру.

АНГЛІЙСЬКИЙ УРЯД І МОСКОВСЬКИЙ ПРОЦЕС.

ЛЬОНДОН, 14. IV. На вчорашньому засіданні палати громад міністр Саймон, у звязку з обвинуваченим 6 англійських горожан у Москві зложив таку заяву: 1) нікого з тих людей посередньо або безпосередньо не вживала англійська розвідча служба; 2) ніхто з них не доставляв ніколи ніяких інформацій, 3) не одержав винагороди або грошей за здобуття інформацій, 4) ніхто з них ніколи не здавав звітів англійській розвідчій службі або на рахунок тієї служби. Все вище сказане торкається теж і самої Вікерс Метроплітен Комп., бо ця компанія не має й не мала ніколи ніяких взаємин із англійською розвідчою службою.

САМОГУБСТВА АРЕШТОВАНИХ ДЕФРАВДАНТІВ.

БЕРЛН, 14. IV. ПАТ. Бувший председник союзу берлінських Кас Хорих, Ебель ,арештований у звязку з доходженнями в справі господарки, відобрав собі життя, повісившись. Про другий випадок самогубства повідомляють із Дісельдорфу, де повісився у вязничній келії арештований міський радний Одеккірхен. Председник товариства торговлі залізом, ґенеральний директор д-р Плягеман скінчив самогубством, отроївшися вероналем. Він був співвласником данцігського товариства торговлі залізом і генеральним директором польсько-данцігського концерну заліза. Причиною самогубства було критичне фінансове положення.

—o—

ДАНЦІҐСЬКИЙ СОЙМ РОЗВЯЗАНИЙ.

ДАНЦІҐ, 14. IV. ПАТ. Вчора відбулося засідання данцігського Фолькстагу з одинокою точкою денного порядку: внесенням трьох просенатських партій на розвязання сойму. Комуністичний посол Пленіковський домагався, щоби випустили арештованого під замітом перепачковування комуністичного посла Крефта. Сказав, що цим арештуванням сенат наруши конституцію при толерування того чинниками Ліги Націй. В дипльоматичній льожі був присутній вис. комісар Ліги Ростінґ і шеф секретаріяту Джустіяніні та ген. консуль СРСР Калінін. Внесення Пленіковського відкинули.

Пос. Пленіковський атакував капіталістичний устрій та заповів упадок гітлеризму в Німеччині. Соц. посол Бріль побоювався, що вибори за приміром Німеччини, можуть відбутися під терором.

Опісля в поіменному голосуванні прийняли внесення на розвязання сойму 41 голосами на 66 голосуючих. Шість комуністів голосувало проти, 19 соціялістів здержалося від голосування

Так виглядає таблетка Тогаль

Отже назовні відріжняється таблетка Тогаль лише витисненим охоронним знаком, зате під оглядом хемічного складу і лікувального ділання таблетки Тогаль перевищують значно інші препарати. Більш як 6000 лікарів, між ними багато славних професорів потвердило з признанням успішність Тогалю. Таблетки Тогаль ділають скоро при ревматичних болях, подагрі, нервових болях і болях голови, грипі і простуді. Таблетки Тогаль можна дістати у всіх аптиках в опакуванні по 14 і 42 табл. 1—2

ЗЛУКА ВСІХ НІМЕЦЬКИХ ТОВАРИСТВ НАД ПОЛЬСЬКИМ КОРДОНОМ.

БЕРЛІН, 14. IV. ПАТ. Шеф уряду закордонної політики при кватирі гітлерівської партії Альфред Розенберґ іменував комісаря, якого завданням буде фузія всіх німецьких організацій і союзів, що працюють на німецькій території над польським кордоном.

—o—

Д'АНУНЦІО ПОМЕР?

Міланський кореспондент „Дейлі Експресу" приніс сенсаційну вістку, що Ґабріеле Д'Анунціо помер. Вістку про смерть поета задержали в тайні, бо того зажадав поет у завіщанні, а саме, щоби його тіло щойно місяць після смерти помістили в мавзолеї над озером Ґарда. Потвердження тієї вістки досі нема.

—o—

КАТЕДРА ДЛЯ АЙНШТАЙНА У ФРАНЦІЇ

Французький уряд поставив у парлямснті внесення, щоби признати додаткові кредити на створення катедри фізики й математики в Колеж де Франс спеціяльно для проф. Айнштайна. У мотивах покликається уряд на це, що в липні 1840 р. створили були спеціяльну катедру словянської літератури для Ад. Міцкевича. Третя республика, сказано вкінці в мотивах, не може бути менше ліберальною ніж липнева монархія.

—o—

ПРОТИ ПОЛІТИКИ РЕВІЗІЇ ТРАКТАТІВ.

Становище англійської палати громад.

В англійській палаті громад була 13. ц. м. интересна дебата в справі становища супроти проекту пакту чотирьох держав. Всі промовці в Лейбур Парті, партії лібералів, а перш усього консерватистів осудили ревізіоністичну політику премієра Мекдоналъда і зажадали, щоби В. Британія занехала цю політиху з огляду на відносини, які панують тепер в Німеччині. Те, що діється тепер в Німеччині, говорив пр. Чемберлен, робить ревізію трактатів неможливою. Черчіль пробував доказати, що теперішні мирові трактати, сперті на самовизначенні (?) народів, створили докладні (?) етнографічні (?) границі. Вони покликали до самостійного державного життя в етнографічних (?) границях край, положені між Балтійським і Чорним Морем. Німеччини версайський трактат зовсім не покривдив, бо не відібрано їй ніякої землі, яку замешкувалаб німецька більшість.

З огляду на таке становище палати громад міністрові Саймонові прийшлось запевнити, що британський уряд хоче тільки виповнити те, що передбачає ст. 19 пакту Союзу Народів. При ближчій нагоді він предложить всі документи, що торкаються пакту чотирьох держав. Мекдональд і я, говорив Саймон, мали ще дві наради з Мусолінім, однак не зобовязалися до нічого і не дали нашої згоди на предложений нам проект, зазначуючи тільки, що є в ньому деякі точки, над якими Мусоліні повинен ще подумати. Вкінці заявив міністр, що в тій справі буде оголошена спеціяльна біла книга.

Хто не платить за часопис, підриває вільну пресу.

ВІДГУКИ ДНЯ.

На святочний стіл.

На спомини, не політика і не вгадування будучности. А так собі — святочні фейлетони.

Написав я їх стільки, що можна вже товстеньку збірку зложити. В кожнім ковбаса займає місце зараз коло дзвоніа, а далі йдуть писанки і гагілки, десь не десь сонце і Зельман.

В нинішнім фейлетоні відступлю від усіх тих атрибутів Великодня. Ковбаса — річ досить у Галичині рідка, а на Великій Україні, то і невидальце і контрреволюція. Дзвони в Галичині ще баламкають, але слабко, а за Збручем, так хіба на колективне заслання. Писанки — за дешевий нині продукт, щоби про нього писати. Носять їх по Львові виголоднілі гуцули, пропонують по 50 грошів штуку, а народ ще кривиться.

Одна пані таки добре скривилась:

— Яйця по 5 грошів, а ви за писанку десять разів стільки!

— Робота, пані.

— Ой велика дуже. Мах-мах-мах рильцем і готове.

Має слушність, тільки забула, що рилець і язик — два ріжні прилади. Рилець дещо повільніший.

І про сонце не буду і про Зельмана, хоч як проситься.

Цього року така непевна погода, що на два дні не можна передбачити. Не то на пять — як ось тепер мені.

А про Зельмана... Коби під Зельманом можна було розуміти жидів, які колись церкви замикали. Дав би я їм, хоч маю пару випробованих приятелів між ними. Але нині в церковних справах жиди не мають голосу, нехай Волинь скаже...

Підповідав мені один визначний педагог:

— Напиши про Цвітну Неділю!

— Про Цвітну?! Нецікаво.

— Як ні? А ось: „Не я бю, лоза бе"...

— Не поможе.

— Ба. Я не думаю про звичайні прутики. А таки про солідний дрючок, тільки базьками прикрашений. Для традиції — значить. При кожній церкві поставити таких двох „базькарів" і по порядку: „Не я бю, лоза бе"... Напевно далоб позитивні наслідки.

Я вже брався за перо. Нараз „стоп"! не виходить.

— Дуже мало тих, яким належиться така Цвітна Неділя, до церкви ходить.

— То по домах! Приватних і Академічних!...

— Друже мій — кажу до приятеля — виготови докладний плян, як це робити і на другий рік... Зажди, а хто виготовить спис осіб?!

І на тім розбилося.

ЛІКАРІ ПОРУЧАЮТЬ ЧОКОЛЯДУ SUCHARD

КОРОЛЕВА МОЛОЧНИХ ЧОКОЛЯД

УНДО хотілоб собі, радикали собі, а „Наш Клич" — то вже напевно собі. Одні комуністи не дерлись би, бо раз — спис осіб давно мають, а два — не признають таких звірських метод. Вони одною „базькою" злетка в потилицю: бах — і спокій...

Але великодний фейлетон мусить бути і мусить мати щось великодного.

Так хіба про бакалії...

Гірко тепер на світі, то кожний певно з останнього стягнеться, щоб осолодити собі бодай кілька днів.

„Нова Хата" подає в кожнім числі якийсь припис то на торт, то на пляцок, то на перекладанець. Всеж таки знайшов я ще кілька приписів, яких досі ніде не було і подаю їх до відома П. Т. Читачів.

Пресований перекладанець.

Одна маса: Дві шклянки ділової сметани, хохля польсько-українського бюлетеню і ложка мудрації, все те вимішати разом, додати кілька грубо краяних каламбурів і кедринової підливки з ваніліею.

Друга маса: Два фунти демагогії, склянка хлопської штудерації — вимішати докладно, додавши до цього десять дека макуха перетертого через партійне сито. Пів фунта стахованих родзинків і три грами другого інтернаціоналу (не всипати, Боже борони, третього!) Коли ці дві маси готові, мастити їх по черзі на паланчинки з виборчої муки. (Щоби добре росли додати порошків „Тиктора") і подержавши хвилину в редакційній братрурі — дати на стіл.

Студентський торт.

Заварити свіжу саламаху, потім додати три кільограми зарозумілости, дві копі протестів і літру резолюційної січки. Все це вимішати зі звичайною водою і уформувати торт. Для покраси понастромлювати кілька дактилів чужих слів і подати в сирім стані на стіл.

Примітка: Всаджений до печі критицизму, випаровує зовсім!

Економічний пляцок.

Три склянки заграничної кріви вимішати з краєвою непорадністю, додавши по пів фунта міщого бюрократизму та конденсованої самопевности. Все те розтерти у власній макітрі старим способом. Всадити в горячу руру вижидання, доки не зачне тріщати.

Галицький пішінгер.

Три літри ботокудії і стільки ж хаберу вимішати з зарозумілістю. Два кг. протекції, добре втертої, підлити загумінковою політикою, додавши до того шклянку родинних звязків і дві ложки інтриг. Коли є під рукою — дати для запаху дві-три краплі патріотичного олійку.

Думаю — вистане. Тяжкі часи.

Галактіон Чіпка.

ПОПИРАЙТЕ ХЛІБОРОБСЬКИЙ ПРОМИСЛ

доброякісні млинські вироби, муку, крупи, каші, яйця і проче по найдешевших цінах одержите тільки в крамницях

КООПЕРАТИВНОГО МЛИНА В ТЕРЕБОВЛІ

ЛЬВІВ, ПЛ. УНІЇ БЕРЕСТЕЙСЬКОЇ Ч. 4.

НОВИНКИ

— **УКРАЇНЦІ МІСТА ЛЬВОВА!** З нагоди Свята „Українська Молодь Христові" прибудуть 6. травня ц. р. до Львова тисячі української молоді. Отворіть гостинні доми для учасників того Свята: на ніч з 6—7. травня ц. р. Зголошення приймає щоденно від 3—6. год. попол. „Нічлігова Комісія Свята У. М. Х." Львів, вул. Сикстуська ч. 39 а, тел. 56-32.

— **Приймаю як давніше в моїм Заведенні при вул. Сикстуській ч. 17 від 9—1 і 3—6. Н а с с. 4-4**

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, II. сходи, I. пов. Приймає замовлення по 40 проц. дешевше на мужеські убрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 1615 7—20

— **Взуття купуємо в „КОМЕТІ".** Купуючи в „Кометі" даємо працю і заробіток нашим ремісникам. Свій до свого і по своє! 16-?

— **Відозва до бувших учениць дівочих шкіл ім. Т. Шевченка у Львові.** Старшина Кружка „Рідної Школи" ім. Ганни Барвінок улаштовує в перших днях червня, свято 35-ліття заснування першої жіної школи Українського Педагогічного Т-ва у Львові. Чи треба до цього аж вишукувати бувші ученниці? Чи мусимо аж просити їх узяти громадну участь у святі, щоби звеличати його? Ні, наш обовязок негайно подати свої адреси і усім прибути на свято. Пригадаймо собі шкільне наше життя, — відновім наші дружні відносини і дайме свідоцтво, що школа, яка нас „добре навчила", в люди вивела, нам дорога і близька. Зійдімся в день ювилею нашої школи й цим одночасно допоможім її в тепе-

А. Пясецький С. А. Краків
фабрика чекоряди

ПО КОЖНІЙ ЦІНІ
з гарантійно чистих сирівців безконкурепційні ДЕСЕРОВІ ЧОКОЛЯДИ, відживчі молочні і сметанкові, великий вибір вибагливих чоколядок, карамельків і бішкоптів, але без льосів щастя, бонів і т. п.

Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів

рішній матеріяльній скруті. — Львів, Можнацького 12. — За старшину Кружка: Іванна Вітковицька, Ольга Коріщева, Константина Малицька, Олена Прокеш. За бувші ученниці: Іванна Яросевич-Скопляк, Олена Степанів-Дашкевич, Марія Стецик-Пастернак. 1-2

На святочних столах

не забудьте поставити також кілька плящок знаменитої столової води „Szczawa Alkaliczna" (z Is. Giesshübler) виробу фабрики „Здоровля".

— **Всім нашим Шановним Членам, Гостям і Симпатикам** — Веселих Свят бажає Управа кооп. ресторану „Вітаміна" Львів, ул. Костюшка 3, тел. 8-46. 1766

— **Сезон у Черчу.** Нас інформують з Управи Живця, що весняний сезон у Черчу починається цього року **вже 15-го травня.** У звязку з тим ідуть спішні приготування. Загалом на цей рік гості побачать у Черчу великі зміни. Живець зелектрифіковано, перебудовано купальню, забавову салю, поширено парк для проходів, пляжу та галі, де пють воду. Інформації та проспекти висилає на бажання: Управа Живця Черче, п. Рогатин. 1747

— **Курс ручного трикотарства** улаштовує філія Союзу Українок. В обсяг навчання входять всілякі трикотарські роботи. Більш як сто зразків. Курс пічнеться першого травня і тревatиме чотири тижні. Ближчі інформації дає філія Союзу Українок в пятниці від 11—13. Підвалє 7.

— **Усім нашим Кореспондентам, Дописувачам, Співробітникам, Читачам і Прихильникам бажаємо з нагоди Свята Христового Воскресення всього добра. — РЕДАКЦІЯ.**

На численні запити нашої клієнтелі та шевських цехів повідомляємо, що в наших крамницях

Del-Ka

не реперуємо

обув машиново, бо в тих тяжких часах не хочемо безробітних шевців, які і так є в крайній нужді, позбавляти хліба.

Зате наші крамниці приймативуть для льокальних шевців обуву, яка буде старанно направлена з матеріялів і на підставі наших фахових вказівок.

Маємо надію, що наша тактика в тім напрямі знайде умотивовану піддержку у нашої клієнтелі, тимбільше, що прецизійна ручна направа обуви дає повну гарантію тревалости.

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА:
Краків, Либровщизна 3.

— **Безплатний додаток до святочного числа „Діла".** До цього числа долучуємо як безплатний додаток святочне число сатирично-гумористичного двотижневика „Зиз".

— **Сензація Львова.** У просторих кімнатах по давнішім ресторані готелю Імперіяль при вул. 3-го Мая 3 влаштований є Музей Особливостей, які варто оглянути. Цілість дуже цікавої виставки поділена на кільна відділів у кількох кімнатах. На вступі позавішувані зеркала, які побуджують публіку до щирого сміху. Погрудля славних людей та погрудля злочинців і збочених типів — це друга частина особливостей. У дальших кімнатах поміщені примхи природи, як звірята і анормальні діти, що виросли з двома головами і т. д. В окремій кімнаті виложені експонати, що зображують наслідки вен. недуг. Відділ цей повчаючий і відстрашує своїм прикладом, має на меті протидіяти найгрізнішим недугам. Кульмінаційним пунктом Музею Особливостей є „Місс Віолетта", гарна американка, уроджена без рук і ніг, пише і рисує устами та мущина без рук, який виконує всяку працю ногами. Цілість експонатів Музею дуже цікава, тому варто виставу завідіти.

— **Святочна сензація і атракція Львова.** Славний і популярний варшавський **цирк Станевський** приїхав власним поїздом до нашого міста і розташувався вже на пл. Бема. Як довідуємося, теперішня програма цирку **заповідається** ревеляційно, бо Дирекції цирку **вдалося** за ангажувати короля жонглерів, любимця публіки Мак симіліяна Труцці, який після небувалих успіхів в Америці та на суходолі виступить на арені цирку. Крім того зможемо подивляти 9 славних голяндських **симфоністів** на акордеонах, 12 бульдогів — одиноку в світі дружину футболістів, просто незвичайні спортові успіхи Рекс, таємний, чудодійний, начє з казки 1000 і одної ночі. Фред Маріон, людину-орхестру, зорю мистецького континенту, що захоплює, порива і до сліз розсмішує. Ми подали лише найважніші точки цьогорічної програми Цирку Станевських, а дальша частина програми матиме неменший успіх. Цирк Станевських, що зедбав собі загальну прихильність такої вибагливої і добірної львівської публики, може рахувати на повний успіх. Премієра відбудеться в неділю 16-го в год. 4. попол.

Що таке бензинове мило.

Зі загальним поступом техніки, що має на меті виробляти щораз кращі предмети щоденного вжитку, постійно **стараються теж поліпшити мило.** В останніх роках, головно на чужині, дуже поширені роди мила, що містять у собі розпускальні елементи товщів, як напр. бензину; це т. зв. бензинові мила, які почали виробляти теж і у нас. Щоби оминути непорозуміння, треба розяснити, що вже віддавна у хемічних пральнях називали *„бензиновим милом"* **звичайне мило, яке розпускали в бензині вживаній до хемічної чистки.**

Ясна річ, що бензинове мило нинішнього виробу, про яке тут говоримо, називається бензинове тому, що **містить у собі бензину, сполучену з милом хемічним способом, тривко, так, що з мила відходить** і тому таке мило можна зовсім безпечно вживати і виглядом своїм воно не ріжниться нічим від звичайного мила.

Купуючи мило, хочемо звичайно знати, яке краще, себто яке має більшу силу у пранні чи чищенні. Та щоби зрозуміти, які прикмети мусить мати таке мило, мусимо одночасно здавати собі справу, яким способом воно нищить нечистоту підчас прання себто

що таке бруд,

який виступає на білизні, кухонним, постілі, скатертях чи тім, яке носимо на собі. Бруд здебільша це **нечистоти товщевої породи, що є підставою для всякої іншої нечистоти.** Наша білизна і постіль забруднені головно **товстими виділинами тіла**, напр. товщем, що виходить через шкіру і **всякою нечистю з зовнішнього світа**, напр. осадом із повітря, диму, пари, пилу, сажі, тощо, а потім нечистю, яку набирають на себе руки, головно при **кухонним білю та столовім.** І тут теж головною причиною є **брудні товщі; до цього приходять усілякі плями,** як остатки **зі страв,** і плями випадкові які зі смоли, ликеру, тощо. Вся та нечисть і плями головно „товсті" і треба їх випрати милом.

Треба знати, коли перемо, що **бруд тільки дуже слабо розпускається у звичайній воді.** Крім цього тільки невелична частина нечистоти тримається поверху тканин. Головно **бруд вліває сильно не тільки до тканини, але і до середини між поодинокі волоконця.** Щоби той бруд розпустити і усунути звичайним милом і содою, треба білля піддати сильній та тяжкій механічній праці напр. тертю на т. зв. Прельках. Коли хочемо мати той самий успіх лекшим способом і меншою працею, тоді мусимо вживати мила, яке **вміло би усунути** брудлекше. Вода, що має в собі звичайно мило та соду, хоча має в собі досить значну силу, **щоби сама мила та чистила,** а все-ж не таку, як це треба, коли йде про товстий бруд.

Загально відомо, що найкраще розпускає **товщ бензина.**

Тому то бензинове мило лекше розпускає брук, ніж звич. мило. Бензинове мило це не якась підробка мила, а уліпшене мило наслідком доданої **бензини у формі** т. зв. емульсії, яка розпускається у воді, і тому звязана сильно та тривко з милом, при цьому **нешкідлива** для людської шкіри та тканин. Бензинове мило, що сподучує в собі прикмети милові та всі інші, які мають добрі мила, разом із чистильними первами мила, **має подвійну силу прання та митя,** бо бензина розпускає брук, а мило потім його нищить.

Бензинове мило має на меті звести прання до простішої форми та уліпшити прання, тому, **що не має воно в собі нїякого білила,** як напр. хльорку, якого вживають звичайно, коли перуть білля і який нищить його тим, що вибілює, але не нищить бруду.

При цьому бензинове мило має ту прикмету, що на пранім матеріялі не лишає ні сліду запаху. Завдяки сильнішій спроможности прати та чистити, воно поза господарством надається головно до текстильного промислу і пралень, до всякого роду одягів і охоронних роб тничих і шпитальних плащів і т. п., до змивання рук **шоферів, монтерів,** шлюсарів і т. п. Головно елементи чистильні та відтовщувальні, що мають міцну **бензинову** емульсію, можна широко прикласти у **текстильнім промислі, відтак до змивання залізничних і трамваєвих вагонів,** авт, до чищення паркетів, металевих предметів і частин машин, скрізь там, де треба знищити товщ водою.

Можна сподівати, що і в нас, як на чужині, **бензинове мило найде охотних покупців,** тому, **що це новітній засіб прання, митя і чищення різних затовщених предметів.**

Продукцію бензинової емульсії на підставі патенту проф. д-ра Ст. Пілята переняла львівська **рафінерія** ф. „Земельні Гази" А. С. для нафтового промислу.

Треба завсіди памятати,
що Аспірина істнує лише одна! Хоча в торговлі находиться багато підробок, але це тільки доказ доброти оригінального препарату. Оригінальна Аспірина з витисненим хрестом BAYER дає гарантію якости, чистоти і нешкідливости препарату.
Аспірина істнує лише одна! Дістанете в аптеках.

РЕДАКЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЗАГАЛЬНОЇ ЕНЦИКЛЬОПЕДІЇ
складає всім своїм співробітникам побажання ВЕСЕЛИХ СВЯТ!

Театри.

Великий Міський Театр.
Неділя, 16. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".
Понеділок, 17. квітня год. 12. в пол. „Якко нероба та його приятель" казка для молоді Раорта.
Понеділок, 17. квітня год. 3.30 попол. „Цезар і Клеопатра" комедія Б. Шоя.
Понеділок, 17. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".
Вівторок, 18. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".
Середа, 19. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Театр Рівнопрадставлень.
Неділя, 16. квітня год. 7.30 веч. „Михася та її мати".
Понеділок, 17. квітня год. 3.30 попол. „Мадмуазель".
Понеділок, 17. квітня год. 7.30 веч. „Михася та її мати".
Вівторок, 18. квітня год. 7.30 веч. „Михася та її мати".
Середа, 19. квітня год. 7.30 веч. Виступ варш. оперетки Пепіта.

Кіна.

АДРІЯ: „Порадна компанія" (Пат і Патхе).
АПОЛЬО: „Антін Спелец, добрий стрілець" (Власта Буріян).
АТЛЯНТИК: „Каін і Артин" (на осн. Горкого).
КАСІНО: „Куртизанка" (Ґрета Ґарбо).
КОЛІСЕЙ: „Тіні кохання" та ревія „Тріскаємо зі сміху".
КОПЕРНИК: „Нагана" (фільма з життя джунглів із Талею Бірель).
МАРУСЕНЬКА: „Нагана" (фільма з життя джунглів із Талею Бірель).
МІРАЖ: „Блакитна рапсодія".
ПАЛЯС: „Їх Ексцеленція субект".
„ПАН": „Під фальшивим сфарпором" і ревія.
ПАСАЖ: „Чортівське провалля".
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Бастер Кітон на фронті" та ревія.
ХИМЕРА: „Кохай мене сьогодні" (Моріс Шевальє, Мекдональд).
УТІХА: „Жінка з Монте Карльо" (Ґрта Дягокер), ревія „Святочний майонез".

Закордонне радіо.

Субота, 15. квітня 1933.

Братислава (279,3) 16.10 Вальси. 22.15 Легка музика. **Мілянo** (331,4) 20.45 Оперетка. **Штрасбург** (345,2) 16.00 Концерт. **Штуттгарт** (360,6) 20.00 Концерт. **Білгород** (429,7) 20.00 „Марія Магдалина" Метерлінка. 24.00 Трансм. з церкви. **Прага** (488,6) 10.45 Трансм. з парляменту. **Відень** (518,1) 11.30 Капеля. 15.15 Соната Регера. 18.45 „Моя гостина у японського цісаря" (професор д-р Моліш). 20.00 „Гондоліера" оп. Сулівена. **Любляна** (575) 21.00 Пісні. **Харків** (937,5) 9.00, 13.50, 15.10 Концерт. 10.00 Радіокомпозиція. 18.10 Солісти. 19.00 Концерт із Фільгармонії або „Березіля". **Москва** (1000) 17.25 „Чотирьох деспотів" оп. Вольф-Ферарія (Лоск. 720 м.).

Неділя, 16. квітня 1933.

Братислава (279,3) 12.05 Концерт. 17.45 Моравські дуети. 20.00 Весела програма. **Бреславль** (325) 14.10 „Вефлеєм" трансм. з Нюйорку. 21.30 Камер. музика. **Мілянo** (331,4) 21.00 „Аіда" оп. Верді. **Штуттгарт** (360,6) 18.30 „Мавіяліцер". **Гельсінгфорс** (368,1) 11.00 Скрипка, віольончеля. **17.00** Вечірня. 18.35 Регерові твори (два форт.) 19.35 Спів. **Букарешт** (394,2) 20.00 „Кірка" оп. Флех-Темнахера. **Білгород** (429,7) 12.30 Нар. музика. 15.00, 19.00 Пісні, спів. 19.30 „Костана" нар. муз. теса Кретіна. **Стокгольм** (435,4) 14.30 Симф. концерт. **Рим** (441,2) 17.00 Концерт. **20.45** „Тореадор" оп. Карлія та Монхтена. **Бероміштер** (459,4) 21.00 Дїточі пісні. **Лянґенберг** (472,4) 18.15 „Парсіфаль" оп. Вагнера. **Прага** (488,6) 10.05 Рел. концерт. **Відень** (518,1) 9.20 Рел. концерт із церкви св. Степана. 11.20 Симф. концерт. **21.00** „Аіда" оп. Верді. **Рига** (525) 18.30 „Фавст" оп. Гунода. **Харків** (937,5) 9.00 Симф. музика. 10.00 Звуковик. 13.50 Солісти. **15.10** Літ.-муз. авд., 16.30 Авд., **18.00** Мист. авд., 19.00 Літ. авд., 20.00 Тріо.

Понеділок, 17. квітня 1933.

Братислава (279,3) 16.00 Концерт. 18.10 Спів. **Мілянo** (331,4) 21.00 Концерт. **Гельсінгфорс** (368,1) 17.35 Спів. **Ляйпціґ** (389,6) 17.00 Нар. пісні. **Букарешт** (394,2) 19.40 Дїточий хор. 20.45 Спів. **Берлін** (419) 18.00 „Парсіфаль" оп. Вагнера. **20.05** Концерт.

Білгород (429,7) 17.00 Нар. пісні, 20.00 Опера, **Стокгольм** (435,4) 18.16 Музика, співи, 20.00 „Гр. Маріца" оп. Кальмана, **Прага** (488,6) 19.00 „Марітне Морт" оп. Карея, **Відень** (518,1) 20.00 „Фрезен, Ір нахт дас Лебен шен" радіопопурі, **Харків** (937,5) 9.00, 13.50 Концерт, 15.10 Радіокомпозиція, 18.00 Фортепян, 19.00 Концерт із Української Фільгармонії.

Вівторок, 18. квітня 1933.

Мор. Острава (263,8) 16.00 Концерт, **Брно** (341,7) 19.25 Нар. музика, **Лондон** (356) 10.15 Богослуження, 12.00 Оркестра, 21.00 „Чу-Чін-Чав" сх. муз. казка, **Гельсінгфорс** (368,1) 18.15, 18.40 Співи, **Білгород** (429,7) 20.00 Військ. оркестра, **Стокгольм** (435,4) 17.05 Пісні, поезії, **Рим** (441,2) 20.15 Шуманові пісні, 20.45 Пісні, 21.30 „Поворот до минувшини" ком. Дельорма, **Лінгенберг** (472,4) 13.00 Концерт, **Прага** (488,6) 22.15 Суч. музика, **Відень** (518,1) 15.20 Музика, 19.30 Співи, 20.05 Пісні на бремсів хор, **Будапешт** (550,5) 18.40 Пісні, 23.15 Циг. музика, **Харків** (937,5) 9.00, 13.50 Концерт, 15.10 Популярна музика, 17.40 Мист. трансм., 18.00 Молода українська музика, 19.00 Муз.-літ. вечір.

Середа, 19. квітня 1933.

Братислава (279,3) 12.30 Концерт, 19.25 Гебрайська музика, **Бресляв** (325) 16.30, 18.25, 20.00 Співи, **Мілано** (331,4) 17.00 Концерт, 20.30 Комедія, **Штутгарт** (360,6) 16.00 Дітячі пісні, 20.30 Старовин. вечір, **Лайпціг** (389,6) 20.00 Нові та старі пісні, 21.00 Концерт, **Білгород** (429,7) 12.05 Концерт, 16.00, 19.30 Пісні, **Стокгольм** (435,4) 20.00 Концерт, 21.20 Пісні, **Прага** (488,6) 16.10 Концерт, **Відень** (518,1) 15.20 Співи, 20.00 Концерт, **Рига** (525) 19.05 „Ки. Маріца" оп. Кальмана, **Будапешт** (550,5) 9.15 Військова оркестра, 19.30 „Травіята" оп. Верді, **Харків** (937,5) 9.00, 15.10, 16.20, 18.00 Концерт, 10.00 Радіокомпозиція, 13.50 Літ.-муз. трансм., 17.30 Авт., 19.00 Концерт із Української Фільгармонії.

Львівське радіо.

Субота, 15. квітня 1933.

12.10, 16.00 Грамофон, 13.20 Метеорольог. комунікат, 15.35 Для молоді: „Христос побідник" (Зверя), 16.40 Для хорих: Авдиція, Сальонова орхестра, 17.40 Відчит. 18.00 Жигмонтія давін (з Вавелю), 19.15 Авдиція, 20.00 Концерт, Спортові вістки, 22.05 Шопенові твори, 22.40 Фейл. „Від Гаіфи до Єрусалиму".

Неділя, 16. квітня 1933.

15.00 Народня музика, 16.00 Для молоді: „Що чувати в світі" „Гайок", 16.25 Грамофон, 17.00 Фортепян, 18.00 Грамофон, Сільва рерум. Театр. репертуар, 19.10 Балачка з молодими та старшими, 19.25 Весела великодня авдиція, 20.00 З пісонькою по Львові, 21.00 Концерт солістів (спів, скрипка), 22.15 Сальонова орхестра (Русоцький — тенор).

Понеділок, 17. квітня 1933.

12.10 Метеорольог. комунікат, 12.15 Музичний поранок (музика, спів), 14.00 Бджільництво, 14.30, 15.00 Концерт, 14.40 Як повязати вінці підчас хризи, 16.00 Для дітей: „Весела великодня ревія" (Бен. Герца), 16.25 Грамофон, 16.45 Як уладжувати огородець? 17.00 Солісти (музика, спів), Комунікат союзу сільських гром. робітників, 18.00 Легка й танкова музика, 19.00 Вечірка, грамофон, 19.25 „Едукація пайді Фанні" Джерома, 20.00 Трансм. з Варшави: „Доллі" оп. Гірша, Спортові вістки, 22.00 Три знаки запиту, 22.15, 23.00 Танк. музика.

Вівторок, 18. квітня 1933.

8.45 Богослуження з Волоської церкви у Львові, 12.10, 15.55 Грамофон, 13.20 Метеорольог. комунікат, 15.40 Про моду, 16.20 Для матуристів: „Відродження Польщі", 16.40 Остання Бергсонова книжка, 17.00 Симфонічний концерт, 17.55 Український концерт, 19.00 Техн. скринька, 19.15 Вечірка, 19.30 Муз. фейлетон, 20.00 Смичкова орхестра, 21.10 Спорт, 21.20 Скрипка, фортепян, 22.00 „Хрестини" опов. у сандомирському діялекті, Ст. Молодожењца, 22.15 Дощ жемчугів (І. ч. муз. репортажу).

Середа, 19. квітня 1933.

12.10, 16.05, 17.15 Грамофон, 13.20 Метеорольог. комунікат, 15.15 Господарський комунікат, 15.25 Збіжева біржа, 15.35 Для дітей: „Вуличники", „Музичні загадки", 16.20 Для матуристів „Історія", 16.00 „Біольогія", 16.40 Сорокові роковини письменницької праці Пілсудського, 17.40 Платні та безробіття, 18.25 Легка музика, 18.55 „Полонік, місто близьке серцю Львова" відч. д-ра Ю. Зарицького, 19.10 Вечірка, 19.30 Співець січневого повстання М. Романовський, 20.00 Джезова орхестра, 20.55 Спорт, 21.05 Концерт у честь творч. Г. Мельцера (форт., скрипка), 22.20 Легкі фортепянові твори, 22.35 „Духова культура Польщі" (в есперанто), 23.00 Танк. музика.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

МЕБЛІ елегантні та тривкі на догідні сплати: **„Мебльосплат" Городецька 7.**

ПІЯНІНО в знаменитім стані і фортепян найновішої конструкції оказійно дешево **на продаж** Пекарська 15. Бастошевський.

СТРІЛЕЦЬКІ пісні Ярославенка на фортепян зі словами за 10 золотих висилає „Торбан" Львів, вул. Софії 78. 1720 2-5

КУХОННІ НАЧИННЯ, блахи на тіста, альпакові накриття, к мнатні і реставраційні ледіані, поручає найдешевше А. Косьцюк, Львів, Шайнохи 2. 5—5

ПАРЦЕЛІ під будову у Львові і Зимній Воді дешево на продаж. Інж. Манастирський, Львів, ул. Павлинів 17. 1760 2-2

МЕТАЛІ: бляха, прути, штаби, рури мідяні, мосяжні, альпакові, алюмінієві, олов'яні, цинкові, цинк, олово, сполуки і т. п. по крізових цінах. Фірма „Металь", — Львів, Красіцьких 18, телеф. 49-19. 1-5

4 КІМНАТИ фронтові від вул. Косцюшка ч. 1 в ріг вул. Михайла на 2-ім поверсі від 1. травня до винайму. 1778 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Б. лікар клінік у Празі, Відні і Львові

Д-р Осип Гробельний

ординує в недугах жіночих і внутрішніх в СТАНИСЛАВОВІ, Голуховського 22, І п.

Пересвітлює промінями Рентгена.

Телефон 484. Телефон 484.

СТОМАТОЛЬОГ-ДЕНТИСТ

Д-р мед. О. Полотнюк-Гробельна

в СТАНИСЛАВОВІ, Голуховського 22, І п.

Промені Рентгена. Соллюкс.

Телефон 484.

Д-р Наталія Полотнюк-Пристай

спеціяліст і оператор недуг носа, вухи, горла і гортанки

в СТАНИСЛАВОВІ, вул. Голуховського 22, партер

ординує від 9—11 і від 3—5.

Телефон 484.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ГОСПОДАРСЬКІЙ АКАДЕМІЇ. ПОЗАОЧНА ШКОЛА ВИСОКОШКІЛЬНИХ СТУДІЙ, ЗАТВЕРДЖЕНА МІНІСТЕРСТВОМ ХЛІБОРОБСТВА ЧСР.

Фахові відділи: **агрономічно-лісовий, економічно-кооперативний і хемічно-технольогічний** дають фахову закінчену, систематичну підготовку і **титул агронома, економіста та хеміка.**

При відділах існує низка вужчих фахових курсів і курсів з окремих предметів.

Вписи на всі відділи та курси терміном не обмежений.

Крім того при УТГІ організовано по широкій програмі КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Курси ці мають за завдання дати комплекс знання, необхідне для кожного свідомого українця.

Проспекти фахових відділів та курсів українознавства безплатно висилає Секретаріят УТГІ.

Звертатися на адресу: **Ukrajinska hospodarska akademie v C. S. R., Podebrady — Tschecoslovakie** — або — Товариство „Сільський Господар" Львів, Ринок 10/11.

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ГОСПОДАРСЬКІЙ АКАДЕМІЇ В ПОДЄБРАДАХ ЧСР.

МЕТА КУРСІВ: дати позаочною методою навчання систематичне знання, необхідне кожному свідомому українцеві.

НА КУРСАХ ВИКЛАДАТИМУТЬ ПРЕДМЕТИ: Історія України, Українська мова, Історія української літератури, Українська культура, фізична географія України, Економічна географія України, Історія українського громадського руху XX. ст., Націольогія.

Для викладів на курсах запрошено видатних фахівців, професорів високих шкіл.

Курси тривatимуть 3 семестри.

Після закінчення курсанти дістануть належні дипломи.

За інформаціями звертатись:

Ukrajinska Hospodarska Akademie, Podebrady, Tchecoslova ie.

ДОЛЯРКИ

Головна Управа Дібр Кремінецького Ліцею в Кремінці доставляє різані матеріяли і долівкові дощинки з укладанням і без. Фабрики: **Львів, Городецька 115, тел. 10-65 і Смига, Волинь, тел. 2.**

„ПОРОШОК УНІВЕРСАЛЬ"

усуває всякі нервові болі. Можна дістати в аптиках х. Гуртівня „ОЗОН" ЛЬВІВ

Чарка здоровля!

Одиноким засобом для відновн та збереження здоровля — це енергієтварча відживка — ОВОМАЛЬТИНА, багата у вітаміни. Для доброго смаку, кожний з правдивою насолодою випиває чарку ОВОМАЛЬТИНИ, чим приспособлює собі таку скількість субстанцій відживчих, яку нинішня наука вважає за найкращу.

Чарка ОВОМАЛЬТИНИ — це знаменитий напиток, який повинен бути при кожній їді.

ОВОМАЛЬТИНА — це сполука яєць, молока, солоду та какао, засібна у діястазу та лецитину, а притім легкостравна та дуже вигідна для приріджения.

OVOMALTINE

Ціни: пушка 125 гр. зол. 2.50. 250 гр. зол. 4.30, 500 гр. зол. 7.80

Fabryka Chemiczno - Farmaceutyczna **Dr. A. WANDER, Sp. Akc. KRAKÓW**

Можна дістати у всіх аптиках і дрогеріях. Зразки і брошури висилаємо безплатно.

ВОЛОСІННЯ НА МАТЕРАЦИ (Rosshaar) власного виробу, меблеві матерії, брокати і **ВСІЛЯКІ ТАПІЦЕРСЬКІ АРТИКУЛИ** найдешевше продає Ф-ма ЛІДЕР і ФРЕНКЕЛЬ, ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ 25 в подвірю. 1630 Тел. 86-38. 7—10

НА СВЯТА

фірма Д. КОҐОН і М. ШЕНГАВТ

Львів, Гетманська 24, тел. 17-94

поручає гуртовно і детайлічно

знамениті чоколяди і цукри

з першорядних фабрик у великім виборі і по цінах дуже приступних

„ЩАСТЯ"

ЛЬВІВ, СОБЄСЬКОГО 11.

Колектура Державної Льотерії

поручає свої щасливі льосн І-шої кляси 27-ої льотерії. Ціни льосів: цілий 40 зол., пів 20 зол., чвертка 10 зол. Листування в українській мові. 1716 3—3

Українська молодь Христові.

ПІД ЦИМ КЛИЧЕМ згуртуйся, вся віруюча Українська Молодь, **6. і 7. травня** н. р. у городі князя Льва, а 14. травня у своїй парохії.

ПІД ЦИМ КЛИЧЕМ заманіфестуй у Львові **6. і 7. травня**, а в своїй парохії 14. травня разом з цілим Українським Народом свою віру, надію і любов Бога та приналежність до одної, святої, соборної і апостольської Церкви!

ПІД ЦИМ КЛИЧЕМ запротестуй проти підкопування засад віри і моралі серед нашого народу, а перш за все проти впущення релігій на Україні!

ПІД ЦИМ КЛИЧЕМ присягни вірність Христові, Його науці, Його Церкві, та що в Христом стремітимеш до здійснення Вашого національного Ідеалу.

ПІД ЦИМ КЛИЧЕМ організуй свято за вказівками парохіяльних Уряді.

НАШ КЛИЧ: „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ!" З БОГОМ ГОТОВИСЬ!

Комітет Свята „УМХ".

Весна і Аль-Са-До

приносить

РАДІСТЬ ВАШИМ ДІТЯМ.

Поручаємо у великім виборі прегарну весінну обуву по таких низьких цінах, як досі не було.

Спеціяльний магазин обуви для дітей і молоді

АЛЬ-СА-ДО

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 19.

Читайте „Діло"!

КОЖНУ НЕДУГУ ВИЛІЧИШ

якщо будеш регулярно вживати

Зела д-ра Браєра

найбільше помічні у таких недугах:

Ч. 1. — кашель, астма, побільшення легенів — ціна зол. 3.50.

Ч. 2. — ревматизм, артретизм (лихо переміна матерії) — ціна зол. 3.50.

Ч. 3. — шлунково-кишкових недугах, недугах печінки, жовтениця — зол. 3.—.

Ч. 4. — нерасових, болі голови, безсонниці, апатії до життя — ціна зол. 4.—.

Ч. 6. — блідниця, довготревала недокрівність — ціна зол. 5.50.

Ч. 7. — ниркові, міхура — ціна зол. 4.—.

Ч. 9. — загального затроєння — перечищаючі — ціна зол. 1.50.

Дістати можна в оригінальним опакуванні в аптиках, аптичних складах і дрогеріях, або у фабриці **ПОЛЬҐЕРБА — Краків-Подгуже**, скр. почт. ч. 48. Заінтересовані дістануть на домагання безплатно з фабрики брошурку: „Як відзискати здоровля".

Вирібня відзнак, жетонів і медалів **СТАНИСЛАВА СОБЧИКА, Львів, Мохнацького ч. 8** виконує всілякого роду відзнаки шкільні, військові, для спортових клюбів, співочих товариств, жетони, пляхети, медалі, цвяхи до прапорів, гостроконечності шпички по цінах найнижчих. 5—5

ОГОРОДНИКИ, САДІВНИКИ!

Якщо хочете в найменшого кусня земі добути можливо найбільше плодів в овочах, городині та квітах — купіть **городовий навіз**

„ХОЖІВ"

у фірмі Збіжевий Синдикат, ЛЬВІВ Коперника 20, партер.

Там дістанете інформації.

АР-КА

Львів, Хорушина 11 в. Першорядна вирібня обуви поручає готову, виконує замовлення, англійські чоботи, сальонову і спортову обуву. (Провінція відвороткою почтою). 1519 1—1

ВЕСЕЛИЙ СВЯТ!!

пересилає своїм клієнтам хемічна пральня

„СТЕЛЛЯ ІЛЛЮСТРА"

Львів, Мартина 15. Тел. 16-03

Філії у всіх дільницях Львова і на провінції.

Польське Трансатлянтійське Корабельне Товариство

ЛІНІЯ ҐДИНЯ-АМЕРИКА

організує в літнім сезоні 1933 такі морські прогулянки:
На СВІТОВУ ВИСТАВУ „CENTURY OF PROGRESS“ у Шікаго (Злуч. Держ.)
3., 10., 17. червня і 25. серпня. Ціни білетів від 1975 зол. та:

	Ціни від:
I. 3—18. липня НА НОРВЕСЬКІ ФЙОРДИ	425 зол.
II. 21—25. липня ДО КОПЕНГАҐИ	100 „
III. 22—31. липня ДО АНҐЛІЇ І ГОЛЯНДІЇ	280 „
IV. 29. VII.—12. VIII. ДО ФРАНЦІЇ І БЕЛЬҐІЇ	400 „
V. 4—20. серпня ДОВКОЛА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ	450 „
VI. 15—19. серпня ДО СТОКГОЛЬМУ	100 „
VII. 21—31. серпня ДО АНҐЛІЇ І БЕЛЬҐІЇ	260 „

Закордонні пашпорти до всіх прогульок (з виїмком до Шікаго) ЗАПВІ. Подрібні інформації, проспекти і резервування кабін в бюрі:

ЛІНІЯ ҐДИНЯ-АМЕРИКА у Львові, вул. НА БЛОНЄ 2, Телєфон 10-29.

ГИКАННЯ усуває Варшавський Ортофонічний Інститут LEGJONOWO k. Warszawy. Проспекти даром. 1—1

Роздумайте добре!

ХТО дає Вам повну запоруку, що весь набіл є:

НЕФАЛЬШОВАНИЙ

ГІГІЄНІЧНИЙ

ВИРОБЛЕНИЙ ЗІ ЗДОРОВОГО І ЧИСТОГО СИРІВЦЮ?

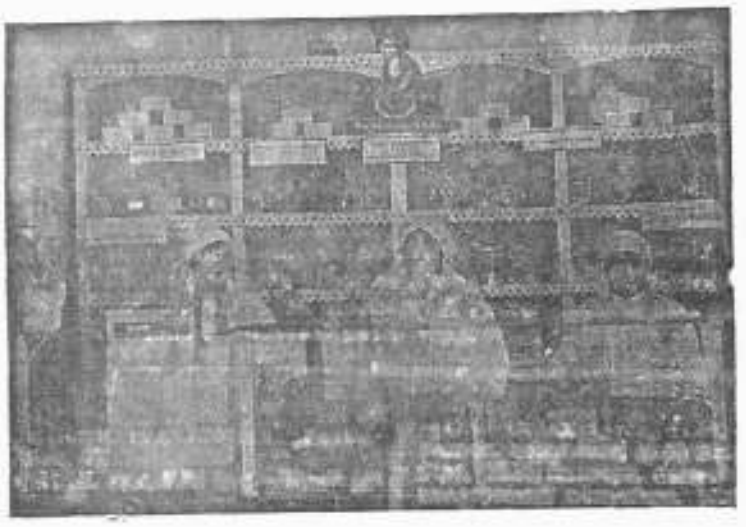

ТІЛЬКИ поважна кооперативна Централя, що за посередництвом своїх молочарських техніків доглядає весь процес продукції та при помочі власної лябораторії піддає продукт докладній оцінці.

ТОМУ купуйте весь набіл тільки в крамницях

„МАСЛОСОЮЗУ“

НАЙЛІПШІ ДЗВОНИ І ВСІ ЦЕРКОВНІ ПРЕДМЕТИ

в найбільшім виборі і найдешевше продає одинока українська кооператива

„ДОСТАВА“

в своїх складах: ЛЬВІВ, вул. Руська ч. 20, ПЕРЕМИШЛЬ, Костюшка ч. 3, ТЕРНОПІЛЬ, вул. Пілсудського ч. 6.

Направляє старі ризи позолочує чаші і тощо бере на себе малювання церков. виготовлення іконостасів і ручить за солідне і стилеве виконання згідно з приписами обряду.

Письменно за цінами звертатися до Дирекції: **Львів, Домініканська 11/I**

„ДОСТАВА“ є одинокою кооперативою, де членами є три наші Архиереї численні священники і церкви

З цих причин заслуговує на повне довіря і піддержку.

Уживайте ПАСТУ ДО ВЗУТТЯ

лише

„ЕЛЄҐАНТ“

що не лише консервує шкіру, але і дає найкращий полиск.

Львів, вул. Кордецького ч. 51.

Тел. 60-04.

УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ

в Перемишлі, вул. Косцюшки 5

одинока українська каса ощадности, якої вкладкові книжечки мають **пупілярну обезпеку** на рівні з книжечками польських **комунальних кас ощадности.**

а) Приймає і виплачує щадничі вкладки у золотих **і в твердій валюті,** щоденно з винятком неділь і українських свят і платить титулом відсотків від вкладок у твердій валюті 4—5% річно.
у золотих від 5—6% річно.

Вкладки можна складати в касі Щадниці особисто або пересилати почт. чеками, переказами і грошевими листами.

б) Дає короткоречинцеві позички на догід. умовинах.

Всякі інформації і дотичні друки можна дістати в канцелярії інституції.

Урядові години від 9—13. Ч. конта в ПКО. 144.755.

Жадайте всюди

ЦИКОРІЇ = ЛУНА

виріб української кооперативної фабрики

„СУСПІЛЬНИЙ ПРОМИСЛ“

ЛЬВІВ - БОГДАНІВКА

вул. Церковна 2. Телєфон ч. 42-97.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів. Ринок 10.

Ч. 97 (13.336). Львів. четвер 20. квітня 1933. Pocztowa opłata zaryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Угорщині 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Кольоніяльні амбіції Польщі.

(Акція „піонірів". — Навязання до традиції. — Власні кольонії і зосереджування еміґрантів.— Південна Америка і Африка. — Кольонії чи „східні креси"?-.

Кольоніяльні амбіції Польщі появились щойно пять літ тому, коли то почав їх насаджувати „Союз кольоніяльних піонірів", який оформився як секція організації „Ліга Морска і Ржечна". Безупинна пропаганда цього Союзу за добуттям кольоній для Польщі, яка — мовляв — не повинна вдоволитись самим пристуом до моря, зуміла в деяких патріотичних польських серцях защіпити ідею кольоній. Сама Ліга, що колись носила скромну назву „Польської Жеглюги" (плавби), пізніше „Морск-ої і Ржечн-ої", згодом називалась за французьких зразком **„Ліга Морська і Кольоніяльна"**, її орган „Морже" від хвилини повстання згаданої семції відкрив свої сторінки для пропаганди кольоніяльної справи і в ньому щомісячно появляється обширний відділ п. н. „Піонер Кольоніяльни".

Годі не згадати, що вже тоді, коли у Версаю готовили нову карту світу, найшлися серед поляків носії кольоніяльної думки. Були це: Каз. Варховловський, голова Поль. Центр. Комітету в Бразилії і проф. Ян Дибоський, натуралізований француз, добрий знавець Африки. Вони вийшли зі заложення, що **Польща має право до частини німецьких кольоній,** бо її західні землі несли до війни теж поважні видатки, звязані зі здобуттям і втриманням кольоній. Варховловський підлав цю думку Поль. Комітетові в Парижі, та цей її злегковажив. Проф. Дибоський зложив до рук польської делєгації на мир. конференцію окремий меморіял у справі кольоній, отримавши на це згоду франц. міністерства кольоній. Але і цей меморіял зігнорували міродайні польські чинники, бо вважали, що такого постуляту зі сторони Польщі не могли би нічим оправдати. Проф. Дибоський пробував ще в 1921 р. за Вітоса видвигнути кольоніяльну проблєму у Варшаві, а саме пропонував домагатись Мадагаскару, відомого із несамовитих переживань його „короля" гр. Беньовського. Після безуспішних заходів у польській столиці, повернув Дибоський огірчений до Парижа.

Щойно 7 літ пізніше найшла думка про доцільність для Польщі кольоніяльної політики нових пропагаторів, згуртованих у згаданій вже секції піонірів. Вони приняли правну підбудову для нового міжнароднього постуляту Польщі від Варховловського і Дибоського, підкреслюючи, що Польщі належиться частина німецьких кольоній. Не лишень — мовляв — воно з формального боку слушне, але теж і з фактичного: Польща мусить отримати нові терени **для невязання господарської і популяційної експанзії.** (Пів міліона річного природного приросту). Це поставили „піонірі" як перший пункт своєї програми.

З уваги на те, що господарська і популяційна експанзія не може чекати, поки прийде до ревізії кольоніяльних мандатів (чи взагалі прийде?), „Союз кольоніяльних піонірів" вставив другий, реальніший пункт у свою програму. Ось він: **треба масово концертувати еміґрантів на означених заморських теренах** для збереження у них польського духа і для зужиття потенціональної сили еміґрантів (особливо **для господарської співпраці).**

Коли справа моря, його необхідности для Польщі, по своїй суті чужа польському громадянству, яке ніколи не мало нагоди зростись із морем, то справа далеких заморських кольоній — це вже справжня екзотика для польського народу. І перед „піонірами" стануло на весь зріст важке завдання повести відповідну акцію, аби сіонуляризувати „екзотичну" ідею.

Ідеольоги „нової" Польщі — розуміючи добре, що значить для кожної акції традиція, — швидко визбирали в історії все, що свідчитиб мало про колишні „кольоніяльні аспірації" поляків. Вони нагадали польському громадянству імена морських авантюрників чи пак дослідників, що в чужій службі і під чужими прапорами підбивали нові терени (Арцішевський, Стшелецький, Рогозінський, Трепке, гр. Беньовський й інші). Вони відсвіжили теж память патріотичних фантастів, політичних еміґрантів, що хотіли за морем творити польський Піємонт, для насаджування національної ірриденти після невдачних повстань. (Дембінський—Мезопотамія, кн. Чарторіський — відомий Адамполь на березі Босфору, — Свєнтопелк-Мірський — Альжир, — ген. Валігурський — Сер. Америка, Верещинський — Океанія і інші). І врешті сучасні кольоніяльні піонірі піддали гострій критиці каригідну байдужність польських політиків із часу версайського миру, які перейшли до порядку денного над потребою кольоній, хоч їм ту справу підсували...

Не забуваючи на перший пункт своєї програми — власні кольонії — і популяризуючи його скрізь, де можна в краю і за кордоном, „піонірі" з цілою енергією взялися за реалізацію другого пункту: за підготовку концентрації переселенців із Польщі на чужих заморських теренах. Про доцільність **такої** акції лекше всіх переконати ніж про власні кольонії: розсипані еміґранти серед чужого моря — безповоротно для Польщі втрачені; натомість зосереджені — вони не тільки залишаться поляками, але і стануть важним субєктом в економічній польській експанзії. І пригадують: товари та кольоніяльні сирівці — себто 1/3 імпорту Польщі йде від чужих і через чужих; з польськими еміґрантами досі не навязано контакту.

Досліди для підшукання відповідних кольонізаційних теренів повела Ліга М. і Коль. досить інтензивно, організуючи навіть спеціяльні експедиції (прим. до Анголі під проводом Фр. Липа і інші). Свою увагу звернула вона на **Півд. Америку** і на **Африку** (гол. Анголя і Камерун). Під впливом пропаганди Ліги завязались 3 товариства для плянової польської кольонізації за океаном і **всі вони нічого не зробили,** хоч видали кілька міліонів золотих*). Тоді „Союз піонірів" проголосив, що основування дрібних синдикатів шкідливе, що треба закласти один, але синдикат для плянової кольонізації і став збирати між польським громадянством гроші на ту ціль (фонд коль.).

Тимчасом і справа власних кольоній посунулась дещо вперед: нещодавно приняв сенат у Варшаві **резолюцію п. Туліє,** в якій доручує він урядові в відповідному моменті виступити з домаганням, аби Польщі признали кольоніяльний мандат. З цього приводу виступив на сторінках „Курєра Польского", органу великопромисловців, п. К. Розе з довшою статтею, в якій піддав безпощадній критиці ідею власних кольоній. Для нас погляди п. Розе перш усього тим цікаві, що він вказує на **„східні креси"** як на терен, що чекає на польську експанзію. Та про про це окремо. **В. Север.**

*) Це були: Синдикат поль.-амер. — Перу, Т-во кольонізаційне — Бразилія і коопер. кольонія польська в Перу.

Гітлєр, жиди й українці.

Претенсії „Хвилі" до української преси.

Вчорашня жидівська „Хвіля" (з 19. ц. м.) у статтейці п. н. „Культурний український голос про гітлєрію" виступила з дикими претенсіями до українського громадянства і його преси за становище супроти останніх німецьких подій. „Хвіля" пише буквально таке:

Прихід до влади Гітлера стрінувся у деяких відломів українського громадянства з вдячним, а на шпальтах одної частини української преси навіть з ентузіястичним відгуком. Офіціяльний орган української національно-політичної думки „Діло" виступило зі статтею, в якій обмежилося до реферуючого тону. Звернуло загальну увагу, що на позавчорашньому протестаційному вічу палєстри проти варварств гітлєрії не взявся ніхто з українських адвокатів, з яких чейже рекрутуються майже всі політичні провідники українського громадянства. (Союз Українських Адвокатів надіслав лише листа, що солідаризується з протестом).

І потім слідує довгий цитат з одної статті посла М. Матчака з „Громадського Голосу": це видно той „культурний український голос", який „Хвіля" протиставить усій решті української преси.

Становище „Хвілі" не дуже совісне. Передовсім „Хвіля" зовсім промовчує ті мотиви, які казали українській національно-політичній думці справді поставитись до побіди націонал-соціялістів річево та займяти до їхнього будучого правління вичікуюче становище: „Хвіля" забуває, що в даному випадку ця укр. національно-політична думка виходить із всеукраїнських заложень і що в основі тих заложень є становище супроти комунізму та Совітського Союзу. До того засадничого мотиву приєднується ще і той, що це вперше в европейській великодержаві прийшла до влади політична партія, якої чільні — хоч нині ще неофіціяльні — діячі зазначили у своїй закордонно-політичній програмі потребу розбиття єдиної державної Росії і створення української держави. Про це був у „Ділі" цілий цикль статтей і дуже прикро, що кидаючи шпильки в сторону української національної преси — „Хвіля" про все це промовчує.

Очевидна річ, що „Діло", як орган демократичний, засадничо не може погодитися з ексклюзивним характером націоналістичного німецького руху — про це теж у нас писалося. Так само ясно, що засадниче становище, кермовне всеукраїнськими протимосковськими і протикомуністичними мотивами, не має нічого спільного з антисемітизмом. Ми не потрібуємо на кожному кроці і при кожній нагоді підкреслювати, що з ніякою антисемітською нагінкою нічого спільного не маємо і що ми є ворогами всякого погромництва; те наше щире етикою, почуваннями, ідеольогією і політичним розумом диктоване становище всім людям доброї волі надто добре відоме, щоб його треба при всіх погромницьких епізодах у світі пригадувати.

Зате нічого „Хвілі" захоплюватися становищем „Гром. Голосу", бо 1) автор цитованої статті є членом Екзекутиви II. Інтернаціоналу і мусить займати таке становище супроти гітлеризму, як йому каже та міжнародня соціялістична установа і 2) своє становище супроти жидів „Гром. Голос" засадничо сформулував у 1928 році, коли всіми силами поборював тодішній блок національних меншин у Польщі — саме антисемітськими аргументами... Щож торкається становища української політичної думки до німецьких претенсій до Поморя, то те становище сформулувало перше „Діло".

Дуже жаль, що жидівська преса у свому — зрештою зрозумілому — поденервуванні з приводу німецьких подій, у полеміці з українцями всі ці моменти переочує.

Два рабіни про події з Німеччині.

Рабін Карльсбаду в Чехословаччині д-р Цірлер у „Карльсбадер Ццг." (з 3. IV.) поміщає довшу статтю про положення в Німеччині. М. ін. каже в ній: „Німецькі жиди після нац. революції Третьої Німецької Держави почали страшенну пропаганду за кордоном проти здогадних переслідувань німецьких жидів. Тому Гітлер має рацію, що мститься на загалі німецьких жидів". Далі каже: „Нема сумніву, що положення 600.000 німецьких жидів трагічне. Та не забуваймо про велику духову переміну, яку переживає Німеччина. Ми, жиди, тому так само обурені на всі клевети проти Німеччини, як і сам німецький нарід".

За цю статю на засіданні управи жидівської громади ухвалили візвати рабіна д-ра Цірлера, щоби подався до димісії (хоч опісля д-р

Ціглер у тім-же часописі помістив коментарі до своєї статті). У божниці в перший день свята Пасхи не позволили жиди д-рові Ціглерові виголосити промови.

Берлінський рабін д-р Вайнберг в ортодоксійнім органі „Ідіше Пресе" помістив статтю про положення жидів у Німеччині. М. ін. каже в ній: „Положення німецьких жидів за кордоном несправедливо оцінюють песимістичніше ніж у самій Німеччині. Описи переслідувань сильно переборщені. Вістки про погроми жидів переважно поширюють ті краї, які самі мають добру практику в мистецтві роблення погромів. Акція у закорд. урядів в обороні німецьких жидів не виходить із ініціятиви німецьких жидів і не є згідна з їх волею. За відокремлені протижидівські ексцеси годі винувати уряд і нац.-соц. партію. Є оправдана надія сподіватися, що канцл. Гітлер, як і Мусоліні старатимуться увільнити нац.-соц. рух від антисемітизму".

Політичний процес у Москві.

Як повідомляють з Москви, доказове поступування в судовому процесі 17 осіб, обвинуваченых у саботажі, військовому шпигунстві, скінчилося. Обвинувачений Монкгавз заявив, що процес, опертий на зізнаннях стероризованих людей, бо його самого переслухували у слідстві 18 годин без перерви.

Промова прокуратора мала протианглійський характер. Критикуючи англійське судівництво, він підкреслив, що у всіх дотеперішних процесах опінія капіталістичного світу підтримувала протирадянську контрреволюцію. Одночасно зазначив, що за протирадянську діяльність урядовців Метрополітен Вікерс Комп. фірма не може відповідати. Так само прокуратор не приписує вини англійській інтеліґенції як цілости.

На понеділковій розправі промовляли оборонці обвинуваченых москалів, звалюючи всю вину на англійців. Оборонець обвинуваченого Мекдональда зазначив, що годі вимагати від громадян чужої держави, щоби агітували за Радянщиною серед росіян, та вказав на податний для шпигунства і саботажів ґрунт, на якому найшлися заграничні громадяни.

У вівторок передполудням була репліка прокуратора, попол. промовляли у своїй обороні обвинувачені. Присуду надіються в середу.

МОСКВА, 18. 4. ПАТ. У процесі більшовицьких і англійських інжинірів виголошували нині промови оборонці обвинуваченых, а опісля сказали останнє слово самі обвинувачені.

Оборонець д-ра Торнтона ствердив, що збирання економічних вісток ніде поза СРСР не вважають шпіонажею. Дуже добру промову виголосив оборонець обв. Кошні, старенький адвокат Лідов, який ще за царату врятував від смерти чимало революціонерів. У промові, що відзначалася, як на більшовицькі відносини, небувалою відвагою, повалив усі тези акту обвинувачення, ствердив, що участь його кліента в саботажі основується лише на факті його присутности підчас ушкодження в електрівні з Баку. Годі теж твердити, що збирання вісток було шпіонажею. Акт обвинувачення не видержує критики. Оборонець просить увільнити його кліента. „Хай більшовицький суд — сказав на закінчення Лідов — покаже світові, що його двері ведуть не лише до тюрми".

Обор. обв. інжиніра Котляревського та Кутузової представив Кутузову як Мекдональдову жертву.

Всі більшовицькі горожани признались до вини та висловили „глибокий жаль і обіцяли поправу". Анґлійці поводилися гідно.

Мекдональд сказав: „Я невинен і не маю більше нічого сказати".

Кошлі сказав: „Я невинен. Без огляду на присуд вийду таким чесним чоловіком, як тут увійшов".

Торнтон сказав, що він невинен. Підозріння, які є проти нього, не заслуґують на довіру.

Може бути, що присуд западе ще нині нічю около 1. год.

На основі здогадів кореспондента Бюра Райтера западуть мабуть такі присуди: Мекдональд і Торнтон будуть засуджені на 10 літ вязниці, Монкгавз на 3, Пресон, Кішні і Нервальд можуть бути умовно увільнені, Ґрегорі напевно буде вільний. З москалів Ґусев і Лобанов будуть правдоподібно засуджені на кару смерти.

ІНТЕРВЕНЦІЯ В СПРАВІ ВБИВСТВА Д-РА БЕЛЯ.

ВІДЕНЬ, 18. IV. ПАТ. „Вр. Альг. Цтг." повідомляє, що на днях наступить у Берліні дипльоматична інтервенція австрійського уряду в справі вбивства д-ра Беля на австрійській території. Австрійський уряд зажадає видачі вбивників, яких назвища устійнило слідство.

Нове інтервю станиславівського владики у польській пресі.

У цьогорічному великодному числі львівського просанаційного щоденника „Газета Поранна" (ч. 10.269, з 16. IV. 1933) появилося нове інтервю із станиславівським греко-католицьким епископом Ґригорієм Хомишином. У новому інтервю станиславівський владика заявив, що для справи злагіднення польсько-українських відносин моґлаб дуже богато зробити „єдність клерів", тобто ближче співжиття і співпраця греко-католицького і римо-католицького духовенства.

Про націоналістичний екстремізм української молоді владика висловився в той спосіб: „Молодь є горяча і йде переважно за пересадними ґаслами. Думаю, що щоби цьому всьому перешкодити, повинен уряд і польська суспільність дати докази своєї доброї волі не тільки словами, але й позитивною роботою".

Про положення на Радянській Україні владика висловився зовсім негативно. Там поводяться з народом ґірше ніж з худобою. Там довели до цілковитого знищення української державної ідеї. І тому не може бути мови про те, щоби під комуністичною диктатурою могли там кристалізуватися якінебудь позитивні національні вартости.

На запит, чи владика не вважає шкідливими для української справи деяких симпатій, якими українська опінія обдаровує німецький ревізіонізм, була така відповідь: „Як звичайно, сусідні держави стараються використати для себе симпатії невдоволених меншостей в даній державі. Кожне мінус невдоволеної меншости стає тим самим своєрідним плюсом для чигаючих на те сусідів... Отже йде про те, щоби дана держава заспокоїла слушні постуляти меншости, а тоді відбере сусідним ворогам їхні шкідливі атути. Чи та наскільки німці думають совісно занятися українською справою, не можу про те нічого конкретного сказати".

У дальшій розмові станиславівський владика заявився різко проти антисемітизму. При тій нагоді розповів, як він допоміг одній бідній жидівці-вдові зберігти концесію на трафіку, яку хотіли їй відібрати.

Це найважніші моменти цього святочного інтервю станиславівського владики для польського щоденника.

УВАГА! **ПЕРЕМИШЛЬ.**

В суботу, 22 квітня ц. р.

відбудеться в Перемишлі в салі Робітничого Дому на Засянні

КОНЦЕРТ

знаного зі свойого виступу у Львові Хору Українських Ревелерсів „Евґена" у Львові.

Подробиці в афішах.

ПОЛКОВНИК КОНОВАЛЕЦЬ У РИМІ.

Центральний орґан ББ, варшавська „Ґазета Польска" принесла перед Великоднем вістку, що полк. Е. Коновалець приїхав до Риму та звязала цей приїзд із побутом німецького віцеканцлера Папена і д-ра Розенберґа в Римі. Цю вістку підхопила московська „Правда" і додала до неї такий коментар: „Совітські читачі знають мальовничу постать керманича УВО Коновальця не тільки з нагоди його знаменитої білоґвардійської діяльности в минулому, але також з недавних його переговорів при участи „заприсяженого" дипльомата націоналістичного Розенберґа, предметом яких був, як відомо, плян відірвання України від СРСР. Як видно, український „атаман" творить нероздільний реквізит арсеналу національно-соціялістичної німецької заграничної політики. Так власне треба собі пояснювати присутність Коновальця в Римі".

ЗБУНТУВАВСЯ ПОЛК.

З Харбіну повідомляють про бунт вояків одного манджурського полку, стаціонованого на лінії східно-китайської залізниці. Збунтовані вояки ставили завзятий опір відділам японських і манджурських військ, заки їх розброїли. В часі бою вбили 24 старшин і вояків, а кількадесять ранили. Бунт повстав наслідком комуністичної агітації.

РОБЛЯТЬ ПРИГОТУВАННЯ ДЛЯ ЖИДІВСЬКИХ ЕМІҐРАНТІВ З НІМЕЧЧИНИ.

НЮ ЙОРК, 3. квітня. (Вл. кор.) Нюйоркські жиди, що ведуть перед у кампанії проти німецького канцлера Ґітлера, вислали спеціяльну делеґацію до Вашинґтону, яка пробує вплинути на американський федеральний уряд, щоби він часово дозволив впускати до Америки жидів, які втікають з Німеччини. Жидівське Іміґраційне Товариство в Ню Йорку, яке має свої відділи по цілому світі, приготовляється прияти додатково по 200 жидівських іміґрантів денно під свою опіку. Інакше ніж інші жиди, дивиться на бойкот жидів у Німеччині Ернст Валляч, заступник предсідника жидівського товариства натуралізованих горожан. Він каже, що тутешні жиди, які зачинали протестаційну акцію, самі поносять вину за бойкот. Вони розкричали про звірства німців, яких ніколи не було і тим до живого порушили німецькі почування. Найбільше пошкодило жидівській справі в Німеччині велике протестаційне віче в Медисон Сквер Ґарден у Ню Йорку, яке відбулося в понеділок 26. березня. Валляч поїхав власне до Німеччини сьогодня окрема літаком Бремен.

ВИБОРИ У ДАНЦІҐУ.

ДАНЦІҐ, 18. IV. ПАТ. Сенат вільного м. Данцігу оголосив розпорядок, який визначує речинець виборів до Фолькстаґу на 28. травня. Сенат устійнив речинець виборів у конституційно найкоротшому часі, так що виборча кампанія потреває лише 6 тижнів.

НАЙШЛИ ОСТАНКИ „АКРОНУ".

ВАШИНҐТОН, 18. IV. ПАТ. З кружляка „Портленд" повідомляють, що підчас пошукувань попали на останки кермового повітреплава „Акрон".

ФРАНЦУСЬКА „ПРАВДА" ПРО ПОЛЬЩУ.

НЮ ЙОРК, 3. квітня (Вл. кор.) Щойно наспіла сюди книжка французького політичного письменника Олександра Брегмана п. н. „Політика Польщі в Лізі Націй". Цікаве, що автор книжки пише про найріжнородніші справи, які мала Польща в Лізі Націй. Між іншим широко обговорює статут в справі національних меншин; згадує про спір Польщі ізза поведінки польських властей з німцями та литовцями, як національними меншинами головно в осені 1930-го року, але ні словечком не згадує про істнування в Польщі українців, ані про польську „пацифікацію", яка була предметом розсліду в Лізі Націй. Видно француз боїться цілої правди і пише лише те, що є корисним для Польщі.

НІМЕЦЬКО-БЕЛЬҐІЙСЬКИЙ КОНФЛІКТ.

Відібрали дебіт бельґійському часописові.

З Брюселі повідомляють: Німецька влада відібрала дебіт найбільшому бельґійському щоденникові „Ле Соар" за статтю проти німецького посольства в Брюселі. Посольство прислало було редакції „Ле Соар" комунікат з протестом проти протинімецької кампанії, а всі вістки того часопису назвало неправдивими. У відповіді на це „Ле Соар" у статті твердив, що 2. серпня 1914 р. німецьке посольство просило редакцію помістити комунікат, що „Бельґія не має причини боятися, що Німеччина нарушить її невтральність". Редакція помістила комунікат. 2. серпня 1914 р. і тогож дня німецький уряд вручив Бельґії ультімат, який, як пізніше виявилося, „нарушив її невтральність". Редакція помістила комунікат цятьох днів.

Випадки переступлення бельґійського кордону ґітлерівцями повторюються. В Кальміні, на вулицях міста зявився ґітлерівець і — як твердить ПАТ — провокував населення. Жандарма, що інтервеніював, він побив. Ґітлерівця арештували.

ПЕРЕГОВОРИ МЖ ЗЛ. ДЕРЖАВАМИ ТА КАНАДОЮ.

Деприціяція золотої валюти.

„Наєс Вінер Таґблят" повідомляє з Вашинґтону, що президент Рузвельт і канадійський премієр Бенет переговорюють головно у валютовій справі. Бенет уважає вальоризацію найважнішою умовиною поправи світової господарки. Думають, що прем. Бенет є за цим, щоби мінімальну ціну золота устійнити на 30 дол. за унцію, замість дотеперішніх 20 дол. Це рівнялося би деприціяції доляра та всіх золотих валют на 33 проц.

БЛАГОСЛОВЕННЯ ПАПИ.

ВІЧЕНЦІЯ, 18. IV. При святочному благословенні, яке дав папа з балькону базиліки св. Петра, було ок. 300.000, а в самій базиліці 60.000 людей.

ВІДІБРАЛИ ДЕБІТ.

ВАРШАВА, 18. IV. ПАТ. На основі розпорядку м-ства внутрішніх справ з 15. квітня ц. р. відібрали почтовий дебіт у Польщі „Берлінер Таґеблятові", „Берлінер Іл. Цайтунґ" і „Бреслявер Нойсте Нахріхтен".

НАДІЮТЬСЯ, ЩО ПИВО ПОМОЖЕ ПРОМИСЛОВІ.

НЮЙОРК, 29. березня. (Вл. кор.). Заведення продажі пива отворило торг на 55 міліонів дол. в цілій Америці, себто на нові будови, декорації, на харчі та на прилади й начиння до пиття. Так виглядає побіжний перегляд дотеперішних видатків з цієї нагоди. А крім того вже 12.000 робітників дістало роботу. Біля 83 процентів ріжних готелів приготовляється до продажі пива і переробляє свої кімнати. При цій нагоді найменше 12.000 нових робітників буде занятих постійно.

КОНГРЕС ФР. СОЦІЯЛІСТІВ.

Вже нема II. інтернаціоналу.

ПАРИЖ, 18. IV. ПАТ. Після 2-денних нарад закінчився надзвичайний конгрес французьких соціялістів в Авініоні. До компромісу не дійшло, одної резолюції не приняли. Приняли резолюції Блюма, що висловлює симпатію для австрійських соціялістів, загрожених гітлерівським рухом і гаймверою. Резолюція Реноделя взиває, щоби не допустити до розбиття лівої більшости в парляменті.

З нагоди конгресу „Гом Лібр" пише, що нема єдности в соц. партії та що нема вже II. інтернаціоналу.

УВІЛЬНИЛИ КИТАЙСЬКИХ СТАРШИН.

МОСКВА, 18. IV. ПАТ. Нині рано приїхало до Москви 66 китайських старшин у цьому 5 генералів, що досі були інтерновані у Томську. Вони перейшли більшовицький кордон у 1932 р., як їх відділи розбили японські війська. Китайці виїхали пополудні спец. поїздом на захід. У колах близьких до яп. амбасади в Москві звільнення інтернованих уважають демонстрацією проти Японії.

НЮЙОРСЬКІ КОМУНІСТИ БОЯТЬСЯ КРІЗИ В СОВІТЩИНІ.

НЮ ЙОРК, 3. квітня. (Вл. кор.). Ледви прийшов Гітлер до влади в Німеччині, а вже на більшовиках почала трястися шкіра. Нюйорські більшовики вже вчора видали летючки з зазивом до рятунку Совітщини перед Гітлером. Летючки, розкидані із зазивом до віч, мають наголовок: „Кріза в СРСР і Гітлерове посягання по владу. — Диктатура пролетаріяту в небезпеці!" У летючці сказано між иншим, що „Побіда Гітлера застала німецьку комуністичну партію безсильною. Фашизм є монструальною загрозою для Совітщини. Економічна кріза в Совітщині припадає якраз на час небезпеки нападу фашизму". — Крім того видали нюйорські комуністи зазив до жидів, щоби вони йшли разом з комуністами і прийшли на велике комуністичне віче в середу 5. квітня, для заложення ще одного, тим разом більшовицького протесту против Гітлера.

МОСКВА ЗАРІКАЄТЬСЯ ПРОПАГАНДИ В АМЕРИЦІ.

НЮЙОРК, 29. березня. (Вл. кор.) Московський кореспондент газети „Геральд Трибюн" доносить сьогодні, що совітський уряд обіцює не вмішуватися у внутрішні справи Америки і не поширювати комуністичної пропаганди на випадок, коли Америка визнає СРСР. Навіть обіцює, що царські довги, затягнені в Америці, прийдуть на денний порядок при евентуальних переговорах. Совітський уряд пригадує, що такі обіцянки поробив ще Чічерін президентові Вілсонові в 1920 році. Всі інформації отримав кореспондент з урядових джерел, але нема в цій справі ніяких публікацій.

СПРОБИ ЖИДІВСЬКОГО ШОВІНІЗМУ.

НЮ ЙОРК, 3. квітня. (Вл. кор.). Нюйорська адвокатська палата складається в подавляючій більшости з жидів. Хтось використовував цю обставину і видав поклик до членів-жидів, щоби вони стали солідарно при недалеких виборах до нової управи і вибрали самих жидів. На голову поставили дистриктового федерального прокуратора, Джорджа Медалі. Крім цього на листі найшлися ще інші визначні жидівські правники. Відозву підписав безіменний „дирекційний комітет". Як лише ця відозва появилася, деякі кандидати на директорів перестрашилися і розпочали завзяту агітацію проти такого проекту. Вони кажуть, що такий поклик мусіли уложити якісь вороги жидів, щоби їх скомпромітувати саме в часі протинімецької агітації.

СПОРТ І ПОЛІТИКА.

ЛЯЙПЦІҐ, 18. IV. ПАТ. Німецькі союзи копаного мяча та легкоатлетичні ухвалили усунути зі становища керманичів і організаторів усіх жидів і особи лівих переконань.

ВІДЕНЬ, 18. IV. ПАТ. Часописи повідомляють із Берліна, що вістки закорд. преси нібито Німеччину покинув визначний ситківкар Німеччини Прен (з роду жид), є неправдиві. Прен сказав, що не думає покидати Німеччини.

РОЗВАЛ БІЛЬШОВИЦЬКОГО „ГІГАНТА".

НЮ ЙОРК, 3. квітня. (Вл. кор.). Кореспондент газети Ню Йорк, Сан Віліям Стонмен, присилає спеціяльну депешу з Ростова над Доном про цілковиту невдачу Совітів з найбільшою експериментальною фармою на світі, званою „Ґіґант". Було це мале совітське колективне царство в Північнім Кавказі, на влаштування якого совітський уряд видав був 27 міліонів рублів. Машинерія, закуплена за сотки тисячів доларів, стоїть зовсім зіпсована і тому господарство не може ніяк іти. Отже комісарі прийшли до висновку, що вон озавеликє до адміністрації і тому треба було поділити на 16 менших господарств. Як обчислили, скільки коштує продукція одного пуда пшениці, то побачили, що аж 100 рублів. Тимчасом ціна одного пуда пшениці, назначена урядом, виносить 13 рублів. Иншими словами, до кожного пуда пшениці совітський уряд доплачує 87 рублів, щоби його продати! Наче на сміх, зараз побіч совітського „Ґіганта" істнує німецьке господарство з 20.000 акрів, але ведена на капіталістичний лад, і видає стільки збіжа, що колгосп.

ТАЄМНИЧЕ ВБИВСТВО У ЛЬВОВІ.

У Великодневий понеділок стався у Львові новий злочин, який, бодай покищо, є загадкою, яку важко відгадати. Серед таємничих обставин невідомий злочинець убив стару жінку і годі догадатися мотивів, у яких зробив це.

Від ряду літ сторожкою у каменици при вул. св. Антонія 5, була Катерина Солтис, літ понад 50. Її чоловік згинув на війні і вона важкою працею втримувала та виховувала троє дітей: Геновефу, Франціщка й Яніну. Найстарша (перша названа) донька вийшла замуж за Едварда Павловського, але в рік пізніше, при породі, померла; сирота лишилась на опіці бабуні. Оженився теж і випровадився син Франціщок. При матері жила лише — крім згаданої малої дитини — 20-літня наймолодша донька. В понеділок в 9. год. ранку ця остання вийшла до костела. Коли за яку годину вернула до дому, найшла на ліжку, серед калюжі крови, свою маму без знаку життя. Лікар поготівля ствердив смерть від трьох ударів у голову якимось важким і гострим знаряддям, мабуть сокирою. Вбивник розбив голову Катерині Солтис мабуть при дверях і вона мабуть уже мертва впала на ліжко, що стояло побіч. Свідком убивства була півторалітня дитина, що лежала на ліжку.

Розбита шафа насуває здогад, що вбивство було грабункове. Можливо, що злочинець злакомився на якісь дрібні ощадности Солтисової, про які говорили сусіди. Однак не є виключене, що вбивник розбив шафу навмисне, щоби слідство спрямувати на фальшивий шлях. Цікаво, що вбивство сталося у дуже короткому часі, коли саме Солтисова осталась сама дома, у білий день, у велике свято Великодня, і що ніхто із сусідів нічого не чув.

НОВИНКИ

— **Виклад про Україну з демонстраціями у Ню-Йорку.** У приміщенні Караван Клобу, 119 Вест 57-ма вул. в Нюйорку, заходами Товариства Нової Історії відбувся в суботу 18-го березня вечором виклад д-ра С. Демидчука на тему: „Українська проблема". На відчиті явилося біля три сотні людей, членів згаданого товариства і деяких посторонніх гостей. Товариство Нової Історії має на меті пізнати проблеми ріжних держав і націй і на тій підставі виробити плян вимінути війну на будуче. Відчит д-ра Демидчука був поділений на 4 части: І. Культурні цінности українського народу; 2. Україна як заборола европейської цивілізації на сході Европи у звязку із святкуванням 250-ліття відсічи Собеським обложеного турками Відня; 3. Польсько-український спір у звязку з польською „пацифікацією"; 4. Причини опору українських селян проти колективізації й українсько-московські взаємини у минулому. В кінцевих замітках перейшов прелєгент українську історію за останнє десятиліття й теперішні аспірації українського народу. Відчит був ілюстрований взірцями українських вишивок, українських костюмів, гуцульського мистецтва й писанок, опісля зразками української народньої пісні (співала кілька пісень п-на Марія Гела з Джерзи Сити, акомпаніювала п-на Любов Гладка, обі в українських народніх костюмах); народні мельодії на скрипці в супроводі гітари (замісць бандури) грав гром. Михайло Герман і М. Скоробогач — обоа з Нюйорку. А накінець гром. Герман, зодягнений в народній стрій відтанцював кілька танків. Виклад викликав велике заінтересування між зібраною публикою і багато слухачів складало особисто подяку прелєгентові й артистам за основне познайомлення їх з дотепер мало їм знаною українською проблемою.

— **Концерт у честь Мазепи в Нюйорку.** Заходом Українського Хору при українсько-католицькій церкві св. Юрія відбувся в неділю 19-го березня в церковній галі при Семій вулиці концерт у честь гетьмана Івана Мазепи. В програму увійшли продукції мішаного й молодечого хору під управою дир. Теодора Онуфрика, промови: о. Ол. Павляка й д-ра С. Демидчука, деклямації п-ни Ст. Перестиківни, молодечої орхестри під управою молодого композитора Дмитра Олексина, котрого композицію на скрипці відіграв окремо соліст Іван Семен, акомпаніювала на піяніні п. Ольга Геба. Не зважаючи на слоту і на інші імпрези того самого вечора прибула на свято значна громада людей. Продукції були виконані дуже старанно. Хори виступили в народніх строях.

— **„Мазепа" Чайковського у Філядельфії.** Після премієри в Нюйорку Український Мистецький Театр виставив оперу Чайковського „Мазепу" 24. березня ц. р. у Філядельфії в салі „Академі оф Мюзік". Артистичні сили були, як стверджують американсько-українські газети, якнайкращі. Орхестра грала під диригентурою П. Углицького. Хор і танки були виведені знаменито. Писали про цю виставу й місцеві англійські газети, висловлюючись про неї прихильно.

— **Музей Визвольної Боротьби України в Празі** дістав нові цінні предмети головно з ділянки мистецтва та воєнної. Особливо цінними з мистецького боку експонатами є друковані праці мистців львівського А.Н.У.М. в першу чергу Ковжуна та Гординського, які передав Музеєві Український Науковий Інститут у Берліні як дарунок мистців, за який їм належиться щира подяка. Дістав теж музей у дарунок від українського графіка у Берліні Масютина відбитки його праць. Від мистця Перебийноса з Парижа дістав Музей (теж через Укр. Науковий Інститут у Берліні) як дарунок теж одну з його праць на національно-історичні теми. Музей дістав графічні роботи М. Бутовича, а від книгаря Ю. Сірого кілька малюнків театральних одягів Петровського. Військовий відділ збагатився дарами полковника Филоновича (5 українських військових статутів) та Битинського (фотографії з могил померлих українських військових у Чехословаччині, між ними і світлина могили талановитого партизанського старшини Фролова з Літомишлю). З дальших дарунків варто зазначити даровані п-ю Х. Кононенко архівні матеріяли покійної поетки О. Конор-Віліньскої.

— **Букшований пригадався.** Ще в 1931 році арештовано у Львові Осипа Букшованого, відомого комуніста, за недозволену агітацію, після чого він щез з овиду. Тимчасом виринула інша справа, що пригадала загалові його назвище. Підчас свого побуту у Львові він познакомився з жінкою одного музиканта, яка зложила за нього в суді кавцію у висоті 4.000 зол. і Букшованого випустили на волю. За ту прислугу Букшований віддячився так, що втік до Харкова і кавція чужої жінки пропала. Тепер вона надармо ходить і старається відбороти свої гроші.

— **Міністром почт і телеграфів** іменував президент республики Еміля Калінського, підполковника польських військ.

— **Протест чортківських лікарів.** ПАТ повідомляє: У Чорткові на зборах лікарів, ветеринарів і аптикарів радили над протестом у справі переслідування в Німеччині польських горожан без огляду на віроісповідання. Ухвалили резолюцію, що заявляється за бойкотом німецьких лікарств, лікарських інструментів, фахових часописів і лікувальних місцевостей. Постановили звернутися до союзу лікарів у Польщі, щоби управа союзу поробила заходи, аби таку акцію перевести в усій Польщі.

— **Велика крадіж.** Анні Бояк украли в Єзуїтському городі у Львові торбинку з 500 зол. готівкою та дві щадничі книжечки М. К. О. на 405 долярів і 600 зол. — Крім того львівські торбинкові злодії вирвали з рук того дня Альбіні Ґрубер, Олені Рапс та Софії Бек торбинки із готівкою.

— **Смерть від ковбаси.** 20-місячному синкові директора X. гімназії, Фиди, дали шматок паштетової ковбаси. Небаром після того хлопчик наслідком затроєння помер.

— **Вломники при роботі.** До бюра повітового виділу в Самборі добулися злодії і розпороли раком дві каси, з яких забрали готівку 5.000 зол. Вломники дістались до пивниці, що находиться під касовою кімнатою і звідси вибили діру в підлозі. — З бюра касина польських письменників

у Львові вломники забрали з розбитої каси 4.000 зол. З приводу тієї крадежі арештовано кількадцять підозрілих людців.

— **Влом до церкви.** У Красній, пов. Надвірна, невідомі люди вломилися нічю до церкви та вкрали комоду, розбили скарбонку й забрали 500 зол. готівкою.

— **Пожежа.** На передмісті Долини повстала пожежа в господарських будинках Марти Кузуляк. Вогонь перекинувся на сусідні будинки Іваськевича. Згоріли до тла оба господарства, зі стайнями, стодолами та живим і мертвим інвентарем.

— **Засудили комуністів.** Перед судом присяглих в Бережанах відбулася в днях від 22. березня до 12. квітня ц. р. розправа проти 18 жидів і 6 українців, обвинуваченних в державній зраді тому, що були членами КПЗУ. На основі вердикту присяглих трибунал оголосив у год. 4. досвіта присуд, яким засудив усіх на кару вязниці від 5 літ до 10 місяців. З українців засуджено: Волод. Балицького на 5 років, Івана Шестопалюка на 2 і пів р., Вол. Кушніра на півтора р., Степана Пунька на півтора р., Івана Ковальця на рік і Ант. Садівника на 10 місяців вязниці. Всім зачислено слідчий арешт.

— **Під колеса поїзду** на шляху Біла Чортківська-Ягольниця кинулася Юлія Малец, жінка залізничого службовця з Білобожниці. Її відвезли в грізному стані до чортківського шпиталю.

— **Вбивства.** 20-літній Павло Чорнейчук у Печерній пов. Заліщики вбив сокирою 60-літню Юстину Медиху. Щоби це виглядало на самогубство, повісив бабусю на бельці. Причина вбивства невідома. — 20-літній Юл. Свідерський у Цапівцях (Чортківщина) застрілив із дубельтівки в своїй хаті свого 19-літнього товариша Стан. Каліновського. Признався, що зробив це з пімсти.

— **Топільник.** На терені громади Підзвіринця пов. Рудки добули з ріки Верешиці тіло 30-літнього мужчини, при якому найдено військовий документ на імя Михайла Малка. Труп находився в повному розкладі. Поліційні доходження виказали, що Мих. Малек був нотованим кримінальним проступником, за яким глядала поліція.

— **Літак упав до Висли.** Підчас летунських вправ біля Торуня, що відбувалися в середу вечором, зіпсувся мотор одного літака, наслідком чого він упав на землю. Два летуни вратувалися, опустившись на легкопадах на беріг Висли. Літак пропав у филях ріки.

— **Помер Пікарів батько.** У Льозані помер на 93. році життя проф. д-р Жіль Пікар, батько відомого дослідника стратосфери Августа Пікара. Покійний був професором хемії в базельському університеті, де поробив фізні важні відкриття. Займався теж малярством.

— **Старання за Олімпіяду.** Каблеграма до газети „Сан" повідомляє з Деблина, що ірляндське національне атлетичне товариство робить заходи, щоби найближчі міжнародні олімпійські змагання в 1940 р. відбулися в Деблині, в парку Фінікс, який займає 1.760 акрів землі. Одначе там нема відповідного стадіону, тому ірлянд. уряд готовий вистаратися грошей на таку будову з продажі льосів на відомі ірляндські кінні перегони. Ірляндія сподіється великого зиску з Олімпіяди в 1940 році. Та побіч неї ще Японія й Італія стараються стягнути ці ігрища до себе.

— **Великі будови в Ню Йорку.** Створена під опікою федерального уряду Ріконстрокшен Фейненс Корпорейшен дала позичку підприємцеві Фредові Френчові на вибудування т. зв. „Села Никербокера" на місце теперішніх малих домиків недалеко нюйорського ратуша над Східною Рікою коштом 9 і пів міліона дол. Побудують два апартаментові доми на 12 поверхів, з 1.630 мешканцями і 6.030 кімнатами. При цій будові дістане роботу біля 2.000 робітників. Згадана позичка виносить 8 міл. дол. — Другу позичку в сумі 5 міл. дол. дістало підприємство, що розбудовує надморський беріг Джанс в Лонг Айленд. Там стане до праці понад пів тисячки людей.

— **Обід у честь рабіна по 50 дол.** Від 33 літ істнує в Нюйорку перша парохіяльна жидівська школа імени рабіна Якова Йосифа. Вона має цього року біля 600 учнів. Але, як прийшли тяжкі часи, нема багато добровільних жертв. Тому прихильники рабіна Йосифа завязали комітет для влаштування обіду в честь рабіна Йосифа і запросили на нього біля 700 людей. Карта вступу на обід має коштувати 50 дол. Обід відбудеться в готелі Астор дня 2-го квітня. Весь дохід з нього піде на підтримку згаданої школи. На обід прибуде говернор стейту Нюйорк, Леман, а з ним високі стейтові достойняки. Мимоволі виринає питання: А як то ми, українці, трактуємо свої українські католицькі парохіяльні школи в Америці?

— **Пиво дасть роботу мільонові людей в Америці.** Привернення фабрикації пива дасть працю відразу 300.000, а може й цілому мільонові людей по думці автора законопроекту в цій справі, нюйорського конгресмена Томаса Коллена. В імені Американського Товариства Готелярів виголосив він учора промову в радіо, а в ній завізвав населення до прискорення акції за знесенням протибиції у стейтах.

Загальний Збір „Народньої Гостинниці" відбудеться в суботу дня 22. квітня ц. р. в год. 5. попол. в сали стоваришення (ресторанційна сепаратка) І. пов. Вхід від вул. Косцюшка ч. 1 а.

—o—

Дописи.

САМБІР.

Українська трикотарська кооператива „Отак". Ми українці, нарід бідний і тому кожну вдачну спробу розбудовувати рідний промисл та торгівлю зустрічаємо з радістю та признанням. До таких щасливих спроб належить і українська трикотарська кооператива „Отак" у Самборі. Заснована щойно у половині 1932-го року за почином шп. д-ра Скорика, дир. Біленького, д-ра Княжинського, місцевого „Союзу Українок", емер. надконтрольора почти Я. Хоміцького і т. д., вона уже в половині грудня затрудняла біля трикотарських машин чотири зредуковані учительки-українки, уже у половині січня ц. р. отворила свою власну крамницю, а нині розбудовує уже і робітню і крамницю на більшу скалю. Слід підкреслити зовсім безкорисну і справді повну молодечого ентузіязму працю емер. надконтр. почти п. Ярослава Хоміцького, який від рана до ночі сидить у робітні і крамниці, усюди помагає і надає цілому підприємству розмах та життя. Як звичайно у нас бувае, не обійшлося і тут без кирпні. Робить п. п. Чухрай, який спочатку працював у кооперативі, а тепер купив свої власні машини і... кидає громи на священиків. Молода кооператива позискує собі чимраз ширші кола відборців і якщо буде у такому темпі розвиватися і на будуче, то за кілька літ Самбір буде мати свою велику українську трикотарську фабрику. Витревало вперед! Щасть Боже!

Яг.

—o—

СПОРТ.

ПОБІДА І ПРОГРАНА „УКРАЇНИ".

16. 4. Україна — Погонь (Ліга) 2:0 (0:0).

Україна в складі: Бутель І, Миськів, Воробець; Бутель ІІ, Кіцила, Цимбала; Крушельницький, Магоцький, Кльош, Гоцький, Максимів.

Заслужена перемога української дружини над реномованим противником; ціла дружина грала дуже добре головно у другій частині, слабшим був лише Крушельницький. В Погоні найкращий Матіяс. — В першій частині Погонь має перевагу, але оборона чорно-червоних дає собі раду з нападом противника; спеціяльно Воробець і Бутель І. визначилися. Напад України доходив до голосу аж під кінець першої частини. По зміні воріт Україна має перевагу в полі і її напад раз-у-раз непокоїть „інтернаціонала" Альбанського. В 11 мін. Магоцький добуває перші ворота. Погонь атакує часто лівим крилом, але Бутель ІІ. не допускає Нехцьола до голосу. Україна має знову перевагу, Кльош дістає від Кіцили мяч, минає оборону противника і стріляє другі ворота. Погонь старається поправити виспід, але Гоцький грає тепер як четвертий помічник і Україна без труду удержує виспід. Видців 500. Суддя п. Савицький.

17. 4. Україна — Гасмонея 1:3 (1:1).

Україна в складі як попереднього дня, лише на місці Гоцького грав резервовий Олійник.

Україна грала далеко слабше як у неділю. У ІІ грі замітна була перевтома. Найкраще держалася оборона, слабо грав напад. Ворота для України добув у 19 мін. Магоцький по вільнім Максимова. Перед змаганнями вручили Степанові Магоцькому з нагоди 100 змагань памятковий годинник.

Україна ІІ. — Гасмонея ІІ. 1:0 (1:0).

Товариські змагання.

МИСТЕЦТВА ЛИГИ.

КОРОЛ. ГУТА. Рух — Подгуже (Краків) 4:1 (1:0).

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

ЛЬВІВ. Сьвітязь — Погонь І. Б. 2:0 (0:0).

СТАНИСЛАВІВ. Ревера — Погонь (Стрий) 1:1 (1:1).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ. Чорні — Погонь 1:1 (1:0).

ПЕРЕМИШЛЬ. Неділя. Погонь (Катовиці) — Польонія 1:0 (0:0). Понеділок. Польонія — Погонь (Катовиці) 3:1 (2:0).

ПОЗНАНЬ. Варта — ЛКС 6:2.

ЛОДЗЬ. Л. К. С. — Варта 1:1.

КРАКІВ. Неділя: Д. Ф. Ц. (Прага) — Висла 4:1. Понед.: Д. Ф. Ц. — Краковія 3:1.

—o—

Нові книжки й журнали.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА, економічно-суспільний місячник. Річник VI. ч. 4. Львів, квітень 1933. Зміст: На окраю днів; І. Мартюк: Огляд світових збіжевих ринків у 1932 р.; Коберський К.: Чи наше село переживає цю кризу; Ш. Жід: Домарксівський соціялізм; Тотомяно: По 10 роках не буде вже хому проводити кооперативної праці; Мартос Б.: Споживче т-во „Продукцон" у Гамбурзі; Кооперативна хроніка; Господарська хроніка; В. Лезинський: Поляки під Прусією.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Міський Театр.

Середа, 19. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Четвер, 20. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор" (закупл. вистава).

Театр Ріжнородностей.

Середа. 19. квітня год. 7.30 веч. Виступ варш. оперетки Пепіна.

Четвер, 20. квітня год. 7.30 веч. Виступ варш. оперетки „Пепіна".

Кіна.

АДРІЯ: „Порядна компанія" (Пат і Пахон).

АПОЛЬО: „Антін Спелец, добрий стрілець" (Власта Буриян).

АТЛЯНТИК: „Каїн і Артим" (на осн. Горкого).

КАСІНО: „Куртизана" (Грета Гарбо).

КОЛІСЕЙ: „Тіні кохання" та ревія „Тріскаємо зі сміху".

КОПЕРНИК: „Нагана" (фільма з життя джунглів із Талею Бірель).

МАРУСЕНЬКА: „Нагана" (фільма з життя джунглів із Талею Бірель).

МІРАЖ: „Блакитна рапсодія".

ПАЛЯС: „Іх Ексцеленція субект".

„ПАН": „Під фальшивим прапором" і ревія.

ПАСАЖ: „Чортівське провалля".

ОАЗА: Нечинне.

СТИЛЕВЕ: „Бастер Кітон на фронті" та ревія.

ХИМЕРА: „Кохай мене сьогодні" (Моріс Шевальє, Мекдональд).

УТІХА: „Жінка з Монте Карльо" (Ліль Даговер), ревія „Святочний майонез".

—o—

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 14. і 15. IV.: масло 4.20, молоко 0.19, сметана 1.—, яйця 14. IV. 2.60—2.80, 15. IV. 2.60. — Тенденція на масло звижкова, на яйця знижкова.

—o—

Закордонне радіо.

Середа, 19. квітня 1933.

Братислава (279,3) 12.30 Концерт, 19.25 Гебрайська музика, **Бресляв** (325) 16.30, 18.25, 20.00 Спів, **Міляно** (331.4) 17.00 Концерт, 20.30 Комедія, **Штутгарт** (360.5) 16.00 Діточі пісні, 20.30 Старонім. вечір, **Лайпціг** (389,6) 20.00 Нові та старі пісні, 21.00 Концерт, **Білгород** (429,7) 12.05 Концерт, 16.00, 19.30 Пісні, **Стокгольм** (435,4) 20.00 Концерт, 21.20 Пісні, **Прага** (488,6) 16.10 Концерт, **Відень** (518,1) 15.20 Спів, 20.00 Концерт, **Рига** (525) 19.05 „Кн. Маріца" оп. Кальмана, **Будапешт** (550,5) 9.15 Військова орхестра, 19.30 „Травіята" оп. Верді, **Харків** (937.5) 9.00, 15.10, 16.20, 18.00 Концерт, 10.00 Радіокомпозиція, 13.50 Літ.-муз. трансм., 17.30 Авд., 19.00 Концерт із Української Фільгармонії.

Четвер, 20. квітня 1933.

Братислава (279,3) 12.30 Легкий концерт, 18.25 Фортепян, **Бресляв** (325) 21.10 Симф. концерт, **Міляно** (331.4) 21.00 Опера, **Штутгарт** (360,5) 10.10 Пісні, **Гельсінгфорс** (368,1) 18.40 Спів, **Сотенс** (403,8) 20.00 „Бастіе е Бастієн" ком. опера Моцарта, **Рим** (441.2) 20.45 Симф. концерт, **Відень** (518.1) 12.00 Квартет, **Рига** (525) 17.35 Пісні й арії, 19.05 Маснетові твори, **Будапешт** (550.5) 19.35 Пісні, 22.30 Циг. музика, **Любляна** (575) 20.00 Спів, **Харків** (937,5) 9.00 Оп. музика, 13.15 Солісти, 15.10 Українська музика, 18.00 Концерт, 19.00 Концерт із театру „Березіль".

Присилайте передплату!

Львівське радіо.

Середа, 19. квітня 1933.

12.10, 16.05, 17.15 Грамофон, 13.20 Метеорольог. комунікат, 15.15 Господарський комунікат, 15.25 Збіжева біржа, 15.35 Для дітей: „Вуланчики", „Музичні загадки", 16.20 Для матуристів „Історія", 18.00 „Біольогія", 16.40 Сорокові роковини письменницької праці Пілсудського, 17.40 Платні та безробіття, 18.25 Легка музика, 18.55 „Полоцьк, місто близьке серцю Львова" відч. д-ра Ю. Зарицького, 19.10 Всячина, 19.30 Співець січневого повстання М. Романовський, 20.00 Джезова орхестра, 20.55 Спорт, 21.05 Концерт у честь творч. Г. Мельцера (форт., скрипка), 22.20 Легкі фортепянові твори, 22.35 „Духова культура Польщі" (в есперанто), 23.00 Танк. музика.

Четвер, 20. квітня 1933.

12.10 Орхестра, 15.25 Збіжева біржа, 15.30, 15.48, 17.00 Грамофон, 15.35 Для дітей: „Несподіванка", 16.25 Лекція фр. мови, 16.40 Відч.: „Любов рідної природи", 17.40 Актуальний відчит, 18.00 Для матуристів: „Відродження Польщі", 18.25 Камер. концерт, 19.00 Літер. фейлєтон, 19.30 Фейл. „Валєнти", 20.00 Концерт, Спортові вістки, 21.30 Авд. „Розід", 22.15, 23.00 Танк. музика.

За редакцію відповідає **Олександер Костик.** Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 98 (13.337). Львів, пятниця 21. квітня 1933. Pocztowa opłata uiszczona ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-28.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Українське ґетто.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, у квітні 1933.

Вже віддавна, не від тижнів, а від років цілих, ваш кореспондент носиться з думкою написати цей допис; уже нераз брався за перо, та все відкладав цю тему: одних не хотілось би вразити, другим нехотячи кривду заподіяти, третіх знеохотити, тай взагалі — пощо, мовляв, тобі до цього мішатися! Одначе дарма! Нарешті таки треба за це взятися: раз тому, що відомі явища, про які треба говорити, з ходом часу не заникають, а навпаки, ще помітніше розвиваються, а друге, просто тому, що наш брат потрохи почуває себе винним у тому, що його тепер мулить. Адже не хто інший, як саме ваш паризький кореспондент, буде тому вісім чи десять років, помістив був у „Ділі" кілька дописів із заохотою до української студентської молоді їхати сюди студіювати, до батьків — висилати молодих людей на студії в одному з чолових, може найбільше на весь світ блескучому осередку духової культури й духового зусилля. Значить, у якійсь, бодай скромній мірі вина за те, що тут твориться а нашою студентською молодю, падає й на того, хто пропагував був Париж як осередок студій для нашої молоді.

Так, як перед роками ми гарячо заохочували наших батьків — маємо на увазі Галичину — висилати синів і доньок до Парижа, так нині, після досвідів з тим, що сталося і що на наших очах твориться, ми поважно остерігали би перед спробами з паризькими студіями — остерігали би принаймні так довго, поки студії ці і нагляд над ними не будуть доцільно зорганізовані, хочби так довго, поки наші молоді хлопці й дівчата будуть пускатися до Парижа — на ласку Божу, тобто самопас.

Поки це не станеться, поки наше громадянство не спроможеться на продуману організацію закордонних студій, організацію доцільного вибору шкіл а навіть і професорів і організацію постійної контролі студентів, наші батьки по нашому глибокому переконанню — зроблять краще, коли залишать своїх синів і доньок, наділених, правда, формальними свідоцтвами „зрілости", та в дійсности ще далеко-далеко незрілих, у Львові. Бо коли й там вони, бувае, прогавлять без праці свої роки, найкращі для духової формації, то бодай не можуть там так беззахисно поринати в ту атмосферу моральної амаліровапости і гандитної духової блекоти (коли не в щось іще гірше!), яка розвертається на обкрадках (marrissecax) життя цього багато-мільонового міста, Sapienti sat?

Що діється з нашими студентами й студентками, висланими, іноді з неймовірною напругою грошевих спроможностей рідні, до Парижа? Різне з ними бувае, одначе майже ніщо з того, до чого студії у Парижі дають виключну, безприкладну, вимкову, особливу нагоду.

В найкращому разі, найкращому і, на жаль, виїмковому, наша молода людина, приїхавши сюди, і записавшись на котрийсь з факультетів чи котрусь високу школу, відбувае більш-менше правильно свої обовязкові години і складае більш-менше точно свої іспити. Як на наші відносини це вже добре і бодай роки не марнуються, гроші не викидаються на сміття, молодість не деморалізуеться — бездільністю і чимось гіршим. Одначе невже варто їхати аж такий світ і видавати стільки грошей на те, щоби наче панщину відробити напр. свої правничі іспити, правничі, чи якісь інші? Мінімум знання, вимаганого до іспитів, однакове в цілій Европі, і хто відбуває іспити задля іспитів, наче немилуче лихо, без спраги знання самого про себе, без запалу їти геть-геть поза вимоги урядових іспитів, для того Львів ще кращий від Парижа: і мовних труднощів там нема і іспити практично доцільніші. До Парижа варто молодій людині їхати тільки у двох випадках. Перший: коли вона, одоліваши доступні й у Львові мінімальні вимоги формального інтелігентського звання, почуває в собі покликання вибиватися на передові місця чистої науки чи прикладного знання, і хоче в ті вищі сфери духової творчости добиватися під проводом і в тіни першорядних учених професорів світової міри, тобто таких, яких у Львові або й у Варшаві або зовсім нема, або може бути дуже мало. І другий випадок: коли молода людина, перейшовши мінімум іспитових вимог, почуває в собі голод того, що французи називають „idées générales", а що по нашому можна би приблизно перекласти словом: вища духова культура (яка, кажучи мимоходом, у нашій нещасній країні від передвоєнного періоду „Івана Франка" так сказати висохла — серед злиднів будепщини і недостачі безкорисної цікавости). В першому випадку Париж міг би нам дати нових Іванів Раковських. В другому — тепер у нас неіснуючий тип людини культурної, яка „всього" навчилася, „все" читала і для якої всі ділянки думання й усі сторінки життя були предметом студій і рефлексій, — тип людини обізнаної з духовими вправами, привиклої аналізувати й організувати духові елементи істнування. Для одної й другої формації, які зрештою можуть обездватися в тій самій одиниці, Париж дае найкращу у світі нагоду.

Але нашим молодим людям обох полів досі, тобто вже добрих десять років, у Парижі було „не до того". В найкращих випадках, як сказано, наші молоді люди „відбували" виклади й іспити. Одначе й таких було, на жаль, обмаль.

Велика більшість нашої тутешньої студіюючої (lucus a non lucendo) молоді творила тут те, що за недостачею кращої назви ми позволили собі назвати „українським ґеттом" — ґеттом, тобто чимось, що живе поза скобками не тільки фізичного, а — що гірше — духового життя цієї країни і тутешнього громадянства. Приїде сюди новий „студент", і що з ним діеться? Він вишукуе один з тутешніх гуртків, подібних йому „студентів" і в ньому поринае. Добре, ще, коли хто (rarissima avis!) ходить час від часу на виклади; поза цим він живе виключно тільки у своєму середовищі, у своєму національному гуртку, говорить виключно тільки по українськи, займається тільки своїми рідними сплетнями, рахунками, інтрижками, боротьбами, читае тільки українські газети й брошурки, ухвалюе „політичні" резолюції, тощо, тай після кількох років такоге „студіювання" вертаться до батьківщини таким самим недоуком, яким виїхав був тільки безмірно більше зарозумілим: „паризанин" мовляв. Навіть французької мови переважна частина наших „студентів" не мае нагоди ні охоти вивчитися — про доступ до французького духового світу і не думайте: ваш студент навіть не підозрівае, що щось таке може істнувати. Про бібліотеки, про семінарії, про інститути — і не згадуйте!

Це страшне — скажете? Правда ваша, але про найстрашніше і говорити стидно; хіба натякнемо: на наліг картярства, на порок шулерства, „монте-карлівства", а то й на щось ще инше — з ділянки монмартського баговиння, яке дикарям негритським, румунським чи українським видаеться іноді... квітником французької культури.

Ну, годі. За довго і за багато ми вже розписалися. А висновок? Знов нині тільки натякнути можемо: на пекучу потребу організації наших студій за кордоном, організації не тільки матеріяльної помочі, а й постійного, безперервного, морального й духового нагляду. Зразок: те товариство імени Марцінковського, яке дало кадри польському відродженню після національної катастрофи. Подробиці знайдете в знаменитій, досі ще не перестарілій книзі Георга Берагарда „Das polnische Gemeinwesen im preussischen Staate". Свого часу, тобто в часах майже передпотопових, ваш кореспондент був спровадив ту книгу для бібліотеки Наук. Т-ва ім. Шевченка, тай навіть в цілому циклі статтей був головне з неї переклав колишнім читачам „Діла". Одначе часи ті давні, воно набулося і книгу треба пригадати.

В. Панейко.

ВІД ВИСОТИ ОЩАДНОСТЕЙ,

відданих до вжитку українським економічним установам, залежить наша економічна самовистарчальність і незалежність. Тому складайте свої ощадности

В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ

„ДНІСТЕР"

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Заморські кольонії чи „східні креси"?

(Непопулярна опозиція кольоніяльній ідеольогії. — „Східні креси" ще далі „дикими полями". — Замість відповіди — мовчанка. — Щиро визнане бажання.)

„Ціла низка важних аргументів протиставиться поглядові, немов би то справді в інтересі польської держави лежало, аби отримати кольонії"... — пише п. Розе у „Курері Польскому" з нагоди відомої сенатської резолюції.

Треба признати, що аргументи п. Розе є в більшости дуже річеві. Він розглядае наперед справу кольоній взагалі і підкреслюе, що після війни адміністрування кольоніями стало куди тяжче ніж до війни. Кольорові народи втратили давну пошану, яку мали для білих за їх вищу культуру. При недостатку вишколеної й елястичної адміністрації можуть кольонії представляти для метрополії небуденне й небезпечне моральне і фінансове обтяження. Зокрема б. німецькі кольонії е маловартні, на що вже Бісмарк міцно нарікав. Не зважаючи на знамениту німецьку управу, вони (може з виїмком Камеруна) не оплачувались. Це і є причиною, чому німці слабо тільки обстоюють зворот кольоній, кермуючись в тому більше престіжевими мотивами ніж господарськими.

Автор переходить відтак до пропагованої в Польщі ідеї власних кольоній і завважуе, що це взагалі не е поважний матеріял для дискусії. Бо

1) кольонії в Африці вимагають власної відповідної военної і торговельної фльоти, а таку Польща не скоро може мати;

2) всі кольонії в Азії і в Африці підготовили для европейців купці, а поляки не мають купецького елементу, що був би пересякнув кольоніяльним духом;

3) в Польщі нема абсолютного перенаселення, бо вона — мовляв — мае рідкозаселені „сх. креси" (до цього ми ще вернемо);

4) кольонії вимагають маси урядовців зі знанням англійської мови, заморського життя і обставин, і Польща, не маючи їх у потрібній кількости, осмішилася би перед світом, відновлюючи знову легенду про „польську господарку";

5) затруднення дешевих чорних рук непотрібне, бо білих рук Польща мае вдосталь, зате немае для власних потреб відповідної кількости голов і капіталу.

Повищі аргументи, що опрокидують потребу власних кольоній для Польщі, подали ми в значно скороченому виді. Точку третю, яка дотичить нас безпосередньо, подамо тут в цілости:

Аргумент мнимого перенаселення Польщі нереальний. **У східних районах** Польщі можна ще поселити мільони людей, якщоб тільки були фонди, потрібні для влекшення парцеляції, суншення багнистих теренів і т. д. Німецькі кольонії ніколи не були важним відборцем німецьких товарів. Вони найвище достарчали німецькому

ТЕЛЄҐРАМА.

Парохіяльні Уряди Львівської, Станиславівської і Перемиської Епархії, котрі ще не прислали зголошень, негайно (телеграфічно) повідомлять: 1) кілько учасників їде на Свято Українська Молодь Христові, 2) з котрої станції виїздять; на адресу: Діловий Комітет Свята Українська Молодь Христові. Львів, вул. Сикстуська 39 а. Тел. 56-32.

Увага: Ці дані конечні для замовлення поїздів.

промислові і німецькій торговлі сирівці, тобто продукти Африки. Але ці продукти можуть польські господарські кола, якщо вони взагалі є потрібні, набувати на світовому ринку дешевше і на корисніших кредитових умовинах. **Тому посідання власних кольоній зовсім зайве.**

Це й є найважніша точка, бо в ній п. Розе розправляється з двома засадничими річами, на яких побудована кольоніяльна ідеольогія „піонірів": з популяційними і з господарськими потребами. Ці потреби — на думку публіциста з органу великого промислу — вдоволити можуть „східні кресы", ці все ще безсмертні „дикі поля" в уяві польського громадянина. Переведіть — мовляв — на велику скалю кольонізацію „східних кресів", а тоді розвяжете питання перенаселення і створите мільони відборців польських виробів. Це останне договорюють за п. Розе дуже часто господарські публіцисти з „Газети Гандльової" і т. і., вказуючи на наш схід, як на „первісні области" для польського промислу.

Замітне, що кольоніяльні ідеольоги, полемізуючи з п. Розе в своєму органі „Піонер Кольоніяльни" („Морже" 1933, квітень), перейшли майже мовчки над засадничим третім пунктом аргументів п. Розе. Мабуть з причин патріотизму важко було їм відповісти на питання, яке рубом поставив противник власних кольоній: заморські кольонії чи кресы? В цій відповіди виручив їх варшавський лідер вшехпольської молодої Польщі д-р Юлій Сас-Вислоцький. У своїй статті, яку він помістив у варш. „АБЦ", з приводу анкети цієї газети, що мала на цілі виявити ментальність польської національної молоді, він пише між іншим ось-що:

Старше покоління Польщі думає про висушення Полісся і повільне насичення наших східних районів польським елементом. Молодь булаб радше за тим, аби **вивластити на „кресах" цілу велику посілість і перевести у великому стилю кольонізацію тих теренів. Це незалежно від домагання заморських кольоній.**

Ось і є найщиріша відповідь і найпатріотичніша розвязка важної справи. Про засоби матеріяльні і наслідки моральні молодь не хоче турбуватись.

В. Север.

З Радянщиною треба зірвати раз на завжди.

До такого висновку доходить орган Союзу Народів „Журналь де Женев", що пише про процес англійських інжинірів в Москві між іншим таке: „Яким давленням примусили обвинувачених давати зізнання? Яких засобів уживали ночами, щоби добути з обвинуваченого (Макдональда) слова, які оправдували би його увязнення?"... Міжтим „Юнайтед Прес" повідомляє, що він відкликав свої зізнання, на яких оперто акт обвинувачення.. „Хто знає методи радянської юстіції, хто знає, що діється в ДПУ, може легко собі уявити. Щодо обвинуваченых росіян, принаймні одного з них, то чи не є вони співучасниками радянського трибуналу? Гусєв, признаючи свою вину, заявив, що він ворог радянського уряду, а разом з тим він зізнав, що англійці давали йому цілком точні доручення, за що він мав дістати заплату. Це тяжке обвинувачення спрямовано просто проти Англії". Часопис гадає, що майже неминуче зірвання дипльоматичних зносин Англії з Радянщиною не багато змінить, і кінчить: „Досі всі торговельні взаємини, які західні держави уперто вдержували з СРСР кінчились катастрофально. Крайня пора вжити поважних засобів та виповісти раз на завжди торговельні та дипльоматичні взаємини з державою, в якій панує уряд терору та диктатури".

Укбюро Женева.

Полеві роботи під поліційним доглядом на Україні.

Шеф політичного сектора народнього комісаріату хліборобства УСРР, Р. Вляв, повідомляє в „Ізвестіях" з 4. ц. м.: „Тисяча пятьсот кращих членів більшовицької партії, іспитовані леніністи, почали свою діяльність в 500 МТС на Україні. Політичний відділ МТС в Кобеляках контролює засів кожного гектару, записуючи імя дотичного робітника на ньому. Політичні відділи почали зараз в перших днях діяльности чистити колхози та МТС від елементів ворожих колхозам та радам. З колхозів Новотроїцка видалено банду кулаків з 13 осіб, між ними одного агронома, одного бухгальтера, двох бригадирів, одного свинаря, двох машиністів, двох мельників і т. д., але треба сказати, що організація роботи в колхозах є найслабшою частиною роботи політичних відділів".

Укбюро Женева.

Радянська армія готова проти Манджурії.

З Москви повідомляють, що радянсько-манджурський конфлікт дальше загострюється. Майже щодня манджурські ватаги нападають на потяги, причому бандити мордують і грабляють радянських пасажирів а богатших громадян забирають в полон, щоби вимусити окуп. Радянська влада закидає манджурській владі, що не тільки навмисне крізь пальці дивиться на бандитизм, але часто сама влаштовує напади на радянських подорожних. Одночасно манджурська залізнича влада викидає з посад усіх радянських службовців.

Зачувати, що командування червоної армії сконцентрувало на радянсько-манджурській границі сильні військові відділи, що тільки чекають на приказ починати акцію.

Кардинал Інніцер серед українців Відня.

В анналах української кольонії Відня день 9. квітня повинен бути особливо підчеркнений. Відвідав того дня новий австрійський кардинал, д-р Інніцер, домівку Українського Клюбу у Відні. Потішаючі і важні для цілого українства не тільки Відня ці відвідини тому, що вказують вони на велику прихильність міродайних кругів Австрії до українського народу. А що крім тої прихильности ще й цілий ряд спільних прямувань, спільних потреб зближує німецький народ з українським, це можна було відчути з промови, якою кардинал подякував за сердечні привітання його заступниками поодиноких українських організацій Відня. Оцінюючи культурну заслугу українства в боротьбі проти безбожництва і некультурности зі сходу запевнив д-р Інніцер українську громаду міста Відня, що в переповненій салі слухала його слів, у глибокому співчутті і зрозумінні потреб і терпінь українського народу. Як стара так і нова Австрія дають приют українцям, витаючи їх як борців проти небезпеки більшовизму. В боротьбі проти неї німецький нарід цінить всіх союзників, споміж яких українців зараховує до найвірніших. Не відійшов ні один із кількасот присутних без переконання, що в особі кардинала Інніцера маємо горячого прихильника і впливового приятеля українства.

Навязуючи до відвідин кардинала Інніцера в Українському Клюбі слід взагалі зазначити, що громадське життя української кольонії Відня в останніх часах замітно оживилось. Відколи вдалося найти новий осередок у домівці при Бюркгассе 4, відтоді старі вічні сварки припинились і вдалося перейти до позитивної праці. Перші добрі її плоди виявились в низці кіль-

---

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 21. КВІТНЯ 1933.

ОЛ. КУЗЬМА.

Перед таємним завтра.

Щоднини чуємо і читаємо тривожні воєнні погрози, виголошувані по всіх усюдах. Віщують війну державні мужі ріжних націй, великі і малі політики, професійні дипльомати і цивільні стратеґіки. Щодругий читач політичного часопису любить говорити на тему майбутньої війни, бо причини до неї у ближчому і дальшому світі самі кидаються в очі. Попри ріжнородні міждержавні суперечности і конфлікти, безуспішні спроби розброєної конференції, смішна безсилість Союзу Народів не тільки супроти воєнних актів на Далекому Сході та в південній Америці, але й в ріжних европейських справах і т. д. Одночасно довідуємось, що з доків виплівають на море все нові воєнні кораблі, всі держави будують наперегони воєнні літаки, танки, фабрикують трійливі ґази, тощо, працюють приспішеним темпом фабрики зброї та муніції, що невсилі заспокоїти замовлень. Увесь світ готується горячково до нової масової мордівні, до нової руйнації людського надбання, добутого довгою культурною працею. І серед тієї передвоєнної метушні стоять безсилі самі народи, чи пак трудова його маса, те безвольне гарматнєм мясо, що все було пасивним предметом махінацій політиків і генералів.

Під фокіт надтягаючої здалека хуртовини падуть тут і там знамєнні слова, що теперішня міждержавна саламаха нагадує передвоєнну ситуацію з 1914 р. Значить, на світі нема нічого нового, історія любить повторятися, очевидно mutatis mutandis, а коли так, то чи повторяться страждання українського народу сперед 19 років чи повторяться жахливі події, що розіграли тоді на нашій землі, на яку звалилася вся воєнна хуртовина? Пророкувати важко, бо від 1914 р. прийшло за багато радикальних змін і в положенні українського народу і в міждержавній констеляції. Але пригадати дещо з тих жахливих часів можна, бо пригадка дає основу до порівнань, а гороскопи хай ставить собі сам читач до своєї вподоби.

Не входжу в обставини та причини, що довели до великого воєнного катаклізму між двома групами европейських держав у 1914 р. Вони ще у свіжій памяти старшого громадянства. Зверну тільки увагу на деякі речі, мало відомі сучасному загалові, а зовсім чужі післявоєнній ґенерації.

В основу воєнного пляну Австрії та Німеччини входив поділ праці, що мав на меті розбити наперед Францію, чого мала доконати німецька армія, опісля покінати Росію, тим разом спільними силами. На східному фронті весь тягар завдання взяла на себе з початком війни австрійська армія. План шефа австрійського ґенерального штабу, ґен. Конрада фон Ґецендорфа, що користувався славою здібного стратеґіка, був такий: спрямувати головний удар на території між Вислою і Бугом в північному напрямі, на Берестя, а відрізавши при допомозі німецьких військ від Східної Прусії весь Привисланський край, звернутися фронтом на схід, на Київ. У дальшому поході на Україну мала вже співділати головна німецька сила, впорявшися швидко з Францією. Що цей план удасться, самопевний ґен. Конрад не мав найменшого сумніву, цінуючи дуже високо боєздатність австрійської армії та маючи дуже непідхлібну опінію про армію російську. Одначе вже в першому місяці війни та самопевність принесла йому велике розчарування. Про австро-німецький воєнний план знали вже кілька літ наперед Росія та Франція, як ствердив б. французький амбасадор у Петрограді з 1914 р. Палеольог, оголосивши перед кількома місяцями у „Revue des deux Mondes" тайні документи в тій справі. Росія мала взагалі знамениту розвідку, отже передбачувала всі рухи австрійських військ. Тому й частинну масковану мобілізацію перевела кілька місяців наперед, давно перед сараєвським атентатом, загальну мобілізацію оголосила теж раніше від Австрії й перевела справніше, бо кілька днів швидше, що й заважило незабаром на ході вже найближчих боїв. Зате Австрія своїм традиційним звичаєм майже всюди спізнювалася, в додатку змінювала свої оперативні пляни. В приказі головного командування сказано спершу, що розгортання військ у Сх. Галичині мало виходити від залізничої лінії Ярослав-Перемишль-Львів-Золочів-Тернопіль і на південь від Заліщик починаючи в 8—12-му дні після переведення мобілізації. Однак згодом цей план змінено і розгортання змобілізованих сил пересунено за лінію Сяну та Дністра. На основі іншого приказу східно-галицький XI корпус мав держатися купи і перед загальним боєм не смів ангажуватися в менші сутички, тимчасом нижче командування розкинуло війська того корпусу в ріжних місцях, наслідком чого до головних боїв він станув розірваний на кілька частей і зійшовся аж після низки катастроф.

Згідно з планом ґен. Конрада до виконання удару в напрямі Берестя, на стрічу німецьким військам зі Сх. Прусії були призначені дві армії: 1-а під командою ґен. Данкля і 4-а під командою ґен. Авфенберґа, разом у силі 22 дивізій піхоти і 10 дивізій кавалерії. Проти тих австрійських військ рушили з російського боку теж дві армії, менше більше в такій самій силі, а коли австрійці почали перемогати й посуватися вперед, наспіла третя російська армія, яка швидко зліквідувала перші австрійські успіхи під Ковелем і Комаровом.

(Докінчення буде.)

кох вельми вдатних концертах та між іншим і у виступі українського хору у віденському радіо ще 1932 року. Культурний рівень праці віденського українства від тоді ще далі зріс. Так варто зазначити, що на скінченій на днях міжнародній виставі „штуки варення" українське жіноцтво Відня мало нагоду, при помочі поставленого там окремого стола з українськими великодними стравами, звернути більшу увагу всіх відвідувачів. Між іншим жінка державного президента Австрії Мікляса захопилась українськими стравами і похвалила високу їх якість. Також ціла австрійська преса звертала увагу своїх читачів на українські експонати. Чергові свята з нагоди 250-ліття визволення Відня від облоги турків, та може й велика міжнародня вистава у липні дасть українській кольонії Відня наново можливість, звернути увагу світа на істнування й історичні заслуги українського народу.

Надіємося, що теперішні рухливі провідники віденського українства, п. отаман Клюн, невтомний о. парох д-р Горникевич, д-р Світлик і інші доходитимуть і на далі до таких гарних успіхів їхньої громадської праці, як досі.

Віденець.

ВІЗИ ДЛЯ НІМЕЦЬКИХ ГОРОЖАН.

МАДРИД, 19. IV. ПАТ. М-ство закордонних справ оголосило розпорядок, який з днем 20. квітня вводить знову віздові візи для німецьких горожан.

Присуд у московському процесі.

Розмірно лагідні кари. Тільки два англійці засуджені на вязницю.

МОСКВА, 19. IV. ПАТ. В год. 1. нічю відновлено засідання суду, після чого предсідник Ульрих відчитав присуд, яким засуджено інжинірів Сухоручкіна, Гусєва і Лабанова на 10 років вязниці, 5 років позбавлення прав і конфіскату маєтку, інж. Соколова, Котляревського і Зоріна на 8 років вязниці, 5 р. позбавлення прав і конфіскату маєтку, інж. Крашенікова на 5 років вязниці і 5 р. позбавлення прав, техніка Олійника на 3 роки вязниці, техніка Лебедева на 2 роки вязниці, Кутузову на півтора р. вязниці. Технікові Зівертові даровано кару, тому, що він в останніх часах розкаявся і ревно працював.

Зпоміж англійських обвинуваченних засуджено: Торнтона на 3 роки вязниці, Мекдональда на 2 роки, а Нордвеля і Кашнія на вигнання з Радянщини до трьох днів і заборону приїздити до 5 років. Супроти перших двох прокладено цей вимір кари з причини недостачі безпосередної участи в саботажових актах, а щодо Кашнія з причини передавнення провини. Техніка Грегорія виправдано з недостачі доказів. Після розправи предсідник Ульрих наказав комендантові варти випустити Зіверта на волю та негайно арештувати Торнтона. Всім засудженим зачислено превенційний арешт.

Є це перший в історії радянського судівництва випадок так лагідного присуду. В мотивах суд зазначив між іншим, що на зменшення кари склалися льокальні умовини й невеликі розмірно наслідки диверзійно-саботажної акції.

Після московського присуду

ЛЬОНДОН, 19. IV. ПАТ. Райтер повідомляє, що інж. Торнтона і Мекдональда відставили сьогодні до вязниці. Загально думають, що засуджені дістануть дозвіл зголосити апеляцію або що кару вязниці перемінять їм на видалення з Радянщини.

Жінка Літвінова, комісаря закордонних справ, дає сьогодні баль, на який запрошено цілу дипльоматію і закордонних кореспондентів. Добачують у цьому бажання наладнати добрі взаємини з чужинцями, бо в останніх часах москалі боялися подавати їм руку, побоюючись, щоби не впало на них підозріння, що стоять у змові з англійськими шпигунами.

Становище Метрополітен Вікерс Компанії.

ЛЬОНДОН, 19. IV. ПАТ. Комунікат Метрополітен Вікерс Компанії повідомляє, що до хвилини повороту з Москви правного дорадника фірми, не видадуть ніякої заяви в справі процесу. Комунікат стверджує, що пороблено все, щоби вплинути на злагіднення кари інж. Мекдональда та Торнтона. Вікерс Комп. потверджує, що СРСР. виплатив т-ву повні суми, які досі був йому винен. Мекдональд хоче й далі виконувати свої контракти, які заключив із СРСР.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

ЯПОНСЬКО-КИТАЙСЬКА ВІЙНА.

В останніх днях іде великий наступ японсько-мандж. військ на південь від великого муру в напрямі на Пекін і Тієнцін. Китайські війська відступають на цілій лінії. Їхні втрати обчисляють на 4.000 вбитих і 10.000 ранених. Японські літаки збомбардували кілька китайських міст і наближаються до самого Пекіну. Цивільне населення тікає серед панічного переполоху, побоюючись, що японські війська підійдуть незабаром до столиці Китаю.

—o—

АНГЛІЯ НЕ ВІДПОВІДАЄ НА НІМЕЦЬКИЙ ПРОТЕСТ.

БЕРЛІН, 19. IV. ПАТ. „Льокаль Анцайгер" повідомляє з Льондону, що англійський уряд не думає відповідати на німецький протест з приводу недавної дискусії в палаті громад про внутрішньо-німецьку політику й обмежиться тільки принаттям протесту до відома.

Незвичайний чар

при стрункій статті і цвитучій цері.

Чому на деякі жінки споглядаємо з повним подивом?

Одинокою тайною цього успіху є свіжість і делікатність молодечої цери — значно важніша, як елеганція їх тоалет. Ті прикмети можна легко осягнути, постійно вживаючи мила Пальмолів, виробленого із славних оліїв овочів маслин, пальм і кокосових оріхів. Його лагідна піна входить глибоко в пори і делікатно усуває всіляку нечисть, регулює обіг крови і тому діле відживно на шкіру.

Вживайте пані мила Пальмолів не лише до лиця, але також до плекання тіла, а стане воно для Вас через свій успішний вплив, необхідне.

Великий успіх вистави української ґрафіки в Празі.

Дня 26. березня закінчилася в Празі вистава української графіки, перевезена сюди з Берліну. Успіх вистави тут не менший, ніж у Берліні: всі більші часописи помістили короткі замітки, а деякі й довші статті про виставу, а один великий фаховий часопис присвячує їй докладне справоздання, прикрашене репродукціями. Відвідувачів на виставі було коло 1000 осіб, т. є. відсотково така сама візитація, як і в Берліні (4000 осіб), коли взяти на увагу ріжницю в числі мешканців обох міст. Особливо цінною є увага, присвячена виставі мистецькими фахівцями Праги, серед яких помічалось правдиве захоплення; так напр. професор чеської Академії Мистецтв Шімон та редактор фахового часопису „Голяр" А. Новак відвідали виставу аж тричі, кожний раз залишаючись довший час. Виставу відвідали також екскурсії, як ось Української Академічної Громади в Празі, учительської школи з Коліна та чеського гуртка екслібристів під проводом голови гуртка Малого.

Успіх української графіки виступає у тим ярчішім світлі, що кілька сучасних із нею мистецьких вистав у Празі (вистава мистецької голяндської книги та вистава образів маляра Мако) прямо віяли порожнечею, маючи ледви кільканадесять відвідувачів. Я мав нагоду спостерігати, як конферансіе, враження відвідувачів і в Берліні і в Празі. Німецька публика віддавала більшу частину захоплення дереворитам Радянської України. Тематика соціяльної нужди або революційної романтики в творах Касіяна, Сахновської, Налепинської і т. д. особливо інтересувала берлінців (очевидно я маю на думці загал відвідувачів, серед якого були і численні винятки). Прага найшла більше зрозуміння для яскравої екзотики книжних окладинок Гординського та вирафіновости Ковжуна. У звязку з цим передача друкованих праць цих майстрів Українським Науковим Інститутом у Берліні Музеєві Визвольної Боротьби України в Празі є ділом першорядної ваги. Самим майстрам належиться щира подяка за дарунок їх праць, які тут за кордоном певно ще нераз викликатимуть цікавість чужинців. Дивним видався мені факт, що такі корифеї нашої графіки, як Нарбут і Кричевський майже зовсім не найшли зрозуміння у чужинців і навіть знавців мистецтва. Може причиною цього є переважаючий мотив національної романтики у творах цих майстрів, мотив чужий для німців і чехів, але такий близький українцеві.

Вистава викликала зацікавлення й по інших містах і вже ведуться переговори про перевіз вистави до Відня, Антверпену, Риму і т. д. Після успіху в Берліні та Празі можна не сумніватися, що й у інших містах Европи найде праця українських майстрів належне признання та відіграє визначну ролю в пропаганді української справи.

Д-р М. Антонович.

Даром

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

Великодні торжества у гр.-кат. церкві у Варшаві.

Апостольський Нунцій гостем нашої церкви.

Й. Е. Апостольський Нунцій Франц Мармаджі на Великдень був у Варшаві на торжественній Службі Божій, яку в супроводі оо. д-ра Нагорянського Миколи й Іринея Готри та діяконів відправив протоігумен оо. Василіян Степан Решетило. Представник Ап. Престола з великою увагою слідкував за великодною відправою і пильно вслухувався у наші богослужебні мельодії, виконані зовсім складно хором при гр.-кат. церкві. Святочну проповідь виголосив до численно зібраних українців і поляків головний целебранс, а опісля теплим словом подякував Апостольському Нунцієві за його прихильність до нас та іменем усіх присутніх зложив йому святочні побажання.

По Службі Божій багато членів гр.-кат. варшавської громади взяло участь у „свяченім", яке устроїв у своїм мешканні настоятель гр.-кат. варшавської церкви о. Павло Пушкарський.

Годиться зазначити й те, що цього року, як і попереднього, відправлялися у нашій варшавській церкві торжественно всі страстні богослуження, між якими незвичайне зацікавлення, а то й подив серед латинників викликували обряд положення плащениці, єрусалимська утреня з жидівськими напівами та воскресна утреня („резурекція"), яка стягнула таке велике число вірних обох обрядів і православних, що ніяк не могли вони поміститися у церкві при вул. Медовій. Наші заточенці зазнали справжнього духовного пиру, бо могли взяти участь у своїм богослуженні і вислухати в рідній мові слова розради й потіхи.

Як мило почувається Нунцій. Ф. Мармаджі між українцями, можемо пізнати з того, що за не цілого півтора року був він гостем нашої церкви й парохії оце вже шестий раз. Нехай цей новий доказ батьківської прихильности до нас представника Апостольського Престола оцінять і зрозуміють якслід усі українці!

А. Пясецький С. А. Ураків
фабрика чекоряди

ПО КОЖНІЙ ЦІНІ
з гарантійно чистих сирівців безконкуренційні ДЕСЕРОВІ ЧОКОЛЯДИ, відживчі молочні і сметанкові, великий вибір вибагливих чоколядок, кармельків і бішкоптів, але без льосів щастя, бонів і т. п.

Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів

Австрія проти гітлерівських планів.

ВІДЕНЬ, 19. IV. ПАТ. Християнсько-соціяльний орган „Райхспост" виводить, що римська подорож д-ра Дольфуса мала на меті вияснити взаємини між Німеччиною та Австрією, бо не можна затаїти факту, що таке вияснення було дуже на часі з огляду на завзяті атаки преси націонал-соціялістів на австрійський уряд, що зровило загостренням взаємин між обома німецькими державами. Берлінський орган націонал-соціялістів, виданий і підписуваний Гітлером, висловлювався часто про Дольфуса відемно а навіть образливо. Головні провідники націонал-соціялістів плянували повалення уряду Дольфуса і розписання нових виборів в Австрії при вжитті цілого аґітаційного апарату Німеччини. Рахували на те, що при виборчій перемозі прийде автоматичне прилучення Австрії до Німеччини як провінції на зразок Баварії. Якщо націонал-соціялістичні провідники рахували на згоду та активну підтримку їх планів Італією, то дали доказ, що не розуміють ситуації. Мусоліні має на увазі перш усього італійські інтереси. Не було підстави думати, що Мусоліні займе інше становище супроти планів націонал-соціялістів щодо Австрії. Не думаємо, виводить дальше згаданий часопис, щоби панове Папен і Ґерінґ переговорювали з шефом італійського уряду або іншими відповідальними офіційними особами в справі „аншлюсу". Такі переговори вимагали би наперед порозуміння з Австрією.

—o—

„Соціялізм" із сторожевими псами.

„Ізв." з 4. ц. м. повідомляють: „Оссоавіяхім та комсомол Краснодару витресували для варгової служби 100 псів і передали їх колхозам Північного Кавказу для охорони складів збіжа та стаєнь. В станиці Старо-Корсунській зловив такий пес злодія, який намагався вкрасти з колхозної комори насіння".

Отже більшовицькі власники невільників пильно наслідують американських власників негрів сперед сотки років, хоч і хотять перегнати сучасну Америку. (Укбюро, Женева.)

—o—

Напади на колхози.

„Ізвестія" з 5. ц. м. подають замітку, що характеризує сучасне положення на Україні: „Новоукраїнка" (УСРР) 4. квітня (ТАСС). На комору з насінням артілі „3-й рік пятилітки" вівченської сільської ради напала вночі ватага грабіжників. Колхозник-ударник тов. Власов, який стеріг комору, свмовіддано боронив колхозну власність. Він відстрілювався від грабіжників, поки наспіла допомога. Грабіжників арештовано. При трусі у них знайдено 13 сотнарів насіння, які вони раніше украли в колхозі. Управа артілі поставила питання про нагороду т. Власова". Коли до цього додати пояснення, що „грабіжники" це голодні українські селяни, які старалися відбити напрабоване у них збіже, а тов. Власов, заляканий московський посіпака, що стріляє до голодних селян, то малюнок сучасних відносин на Україні буде повний. (Укбюро, Женева.)

—o—

НАРАДИ НІМЕЦЬКОЇ МІН. РАДИ.

19. квітня на раді міністрів у присутності Гітлера мають розглядати м. і. справу німецького демаршу в Льондоні та справу протинімецьких демонстрацій у Польщі. Ґерінґ зложить звіт зі свого побуту в Римі.

—o—

ВІДІБРАЛИ ДИПЛ. ПРИВІЛЕЇ БІЛЬШОВИКАМ.

Заборона ввозу більшовицьких товарів.

ЛЬОНДОН, 19. IV. ПАТ. Нині пополудні підписали, а вечором урядово оголосили заборону імпорту значної скількости більшовицьких товарів, разом около 80 проц. всього імпорту з СРСР. Заборона торкається збіжа, масла, бавовни, нафти, дерева і т. д. Заборона війде в життя з 26. квітня ц. р. Продуктів уже висланих з СРСР заборона не буде торкатися, як таких, що є вже власністю британських торговців. Райтерове бюро довідується, що в звязку зі змінами, які настали в торговельних більшовицько-англійських взаєминах, відкликано дипльоматичні привілеї трьом членам більшовицької торговельної місії.

Шевченківське свято в Парижі.

Дня 8. квітня ц. р. українські організації м. Парижа та його околиць, які входять, як члени до Українського Народнього Союзу у Франції влаштували в Парижі Академію-концерт, присвячений 72. роковинам смерти Шевченка. Велика саля на 14, рі де Тревіз була наповнена українцями та французами. Свято відкрив голова Української Громади у Франції п. Крушинський дуже гарним і дбайливо виготовленим рефератом, після якого всі присутні українці відспівали „Заповіт" під акомпаніяментом п. А. Чехівського. Дальшу частину програми заповнили співи пп. Василіва — „Минули літа молодії", п. Солонаря — „Ой, гляну я подивлюся", п. Ол. Чехівського — „Ой, Дніпре, мій Дніпре", п. Бесарабова — „Ой, гаю, гаю", та гра на бандурі п. проф. Ємця. Всім співакам акомпанював п. Пономаренко.

Крім цього дуже вдачно віддеклямувала пані Василів — „Розрита могила", п. Яремко — „До Основяненка" та п. Максимович — „Свято в Чигирині".

Закінчили свято відспіванням національного гимну. Велика громада українців, що були присутні на святі, під впливом цілої програми вміло зложеної та гарно виконаної була так сильно душевно піднесена, що це легко можна було помітити на їхніх обличчях після свята і врешті бальорі розмови в малих гуртках на салі та в коритарях свідчили, що українська еміґрація у Франції непохитно вірить у велике майбутнє української нації, вірить в скоре здійснення Шевченкового „Заповіту".

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

Новий зшиток Української Загальної Енциклопедії.

Появився 22-ий зшиток У. З. Е. від гасла „Словянофільство" до гасла „Телеґрафія". Находимо у ньому такі українські назви: Слуцьк, Слюсарчук, Смаль-Стоцький, Смерди, Смотрицький, Снятин, Совачів, Совачева, Созанський, Сойм, Сокаль, Сокальська бриґада, Сокіл, Сокович, Соленик, Соломійчук-Юзенчук, Сомко, Сорохтей, Сосюра, Сотник, Софійський собор, Соціольоґічний Український Інститут, Соціяльні Революціонери, Соцький, Сошинський, Союз Визволення України, Союз Українок, Союз Укр. Адвокатів, Союз Укр. журналістів і письм., Союз Українців Самостійників, Спас, Спілка, Спілка визволення України, Спілка української молоді, Сребреницький, Срочинський, Ставропиґійське братство, Ставропіль, Стадник, Стадникова, Станиславів, Старицька, Старицька-Черняхівська, Старицький, Старков, Староконстянтинів, Стародуб, Старосольський, Старух, Старшина, Стасюк, Стахівський, Стебельський, Стебницький, Стемповський, Степанівна, Степовий, Стеткевич, Стефаник, Стефанів, Стефанович, Стеценко, Стечинська, Стечинський, Стечишин, Стешенко, Стешко, Стороженко, Стратин, Страшкевич, Стрий, Стрийська бриґада, Стрипський, Стрілецький, Стронський, Струтинський, Струхманчук, Студинський, Студити, Ступницький, Суботів, Судислав, Судієнко, Сулима, Сулими, Сулятицький, Суми, Сумцов, Супруга, Сушкевич, Сушко, Сябри, Сян, Таврія, Талергоф, Танський, Танчаковський, Танячкевич, Таран, Таранько, Тарасевич, Тарасенко, Тарасівці, Таркович, Тарнавський, Тарновський, Твердовський, Твердохліб, Телевяк, і ін.

Загальні назви такі: Словянофільство, Словянські мови, Слон, Служебність, Слятін-Паша, Сльози, Смайльс, Смолька, Сніг, Сновален, Собака свійський, Собор церковний, Сова, Сод, Сокіл, Сократ, Соловйов, Соломон, Солтис, Сольмізація, Сольон, Сольсбері, Сольфатара, Сомалі, Соматольоґія, Сомнамбулізм, Сон, Соната, Сонет, Сонце, Сорель, Софокль, Сочка, Соціольоґія, Соціялізм, Союз Південної Африки, Союз Радянських Соціялістичних Республик, Спа, Спадковість, Спарта, Спектр, Спенсер, Специфік, Спіноза, Спіритизм, Спіська умова, Споради, Срезневський, Срібло, Ссавці, Стадіон,, Сталін, Стамбулінський, Станіславський Становий устрій, Старий Заповіт, Старослав'янська мова, Староста, Старохристіянське мистецтво, Старуня, Статистика, Стеарина, Стенлі, Стеноґрафія, Степ, Степан І Святий, Степінь, Стереоскоп, Стефчик, Стиґматизація, Стиль, Стерія, Стівенсон, Стоїцизм, Стокгольм, Стрільний порох, Стріндберґ, Строганови, Стросмаєр, Струсь, Ступінь, Стьожаки, Суарез, Субективізм, Субстанція, Суверенність, Суд, Судан, Судця, Судебники, Суезький канал, Суїрря, Сукцесійні війни, Сулейман, Сулля, Сумери, Сунят Сен, Супранатуралізм, Суфраган, Суфражизм, Сфероїда, Сфінкс, Сфорца, Схизма, Схоластика, Схрещування, Сю, Сюллі-Прюдом, Табес, Таґіті, Тайльор, Такт, Талеран, Талмуд, Тальма, Танганайка, Танго, Таніна, Танок, Танфіліеф, Тассизм, Тапір, Тараканова, Тардіє, Тарифа, Таркваній, Тартюф, Тасманія, Татари, Татарська література, Татри, Тахіметр, Тацит, Тварина Тевтони, Тейльор, Тейльоризм, Текерей, Телеґрафія і ін.

ТУРКЕСТАНЦІ ПРОТИ КИТАЮ.

СІМЛЯ, 19. IV. ПАТ. Із Сх. Туркестану, провінції Сінкянґ, повідомляють про повстання місцевого населення проти китайської влади. Повстанці посуваються в глибину Кашґарії. В багатьох містах і оазах дійшло до поважних заворушень, хоч досі рух цей звернений виключно проти китайців. Побоюються, що з огляду на безсилість китайської влади можуть потерпіти також чужинці в Туркестані та Кашґарії. Подробиць про повстання нема з причини комунікаційних труднощів. Повстанці, як зачувати, посуваються в глибину Кашґарії аж до міста Джаркенду.

МІН. НОЙРАТ УСТУПИТЬ?

Берлінський кореспондент „Парі Соар" повідомляє, нібито небаром Нойрат уступить зі становища міністра закордонних справ. Нойрата, твердить кореспондент, спенсіонують, а в найкращому випадку іменують амбасадором у Льондоні.

Прийде теж до змін на дипльоматичних станицях в централі уряду закордонних справ у Берліні.

ВИСАДИЛИ ГРЕБЛЮ МІСІСІПІ.

З Нюйорку повідомляють, що нічю 18. квітня около 300 узброених людей висадило в повітря велику греблю на ріці Місісіпі біля Чатербридж. Замахівці обезсилили сторожу, підложили динамітові набої та висадили греблю в повітря. Вода залила великі простори піль. Міста Ґлендора, Блек Бейон, Сван Лейк загоожені. Злочинців досі не зловили.

—o—

УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В ЧЕРНІВЦЯХ.

БУКАРЕШТ, 19. IV. ПАТ. Вчора вечором дві сотні українців і німців, прихильників Гітлера, уладило в Чернівцях демонстрацію, вибиваючи шиби по склепах і ранячи багатьох прохожих, зміж них 5 тяжко. Поліція й військо привернули порядок, арештуючи 35 маніфестантів. Кількацятьох переказали прокураторській владі.

—o—

Арештування священика.

Пишуть нам з Бережан:

В селі Таврові суд. повіт Козова арештували 13. квітня місцевого пароха о. Теодозія Петрицького після ревізії, яку перевела у нього державна поліція при допомозі чотирьох „стшельцуф". Як переводжено ревізію і як поводилися підчас ревізії з о. Петрицьким, видно з лікарського свідоцтва, яке у відписі долучується. Дня 14. квітня ц. р. привели арештованого до бережанського слідчого арешту. Бережани мали неаби-яку сенсацію, бо арештованого вели крізь місто закованого в кайдани.

В надісланому нашій редакції свідоцтві, яке виставив д-р Альфред Бінер, заприсяжений судовий знавець, стверджено ушкодження тіла, сполучене з нарушенням здоровля на 7—8 днів.

Польська преса повідомляє, що арештування о. Т. Петрицького стоїть у звязку з його протидержавними виступами підчас науки релігії в місцевій школі та в читальні „Просвіти". Не сумніваємося, що судова влада вияснить якслід цю справу.

Ширіть наш часопис!

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— УКРАЇНЦІ МІСТА ЛЬВОВА! З нагоди Свята „Українська Молодь Христові" прибудуть 6. травня ц. р. до Львова тисячі української молоді. Отворіть гостинні доми для учасників того Свята: на ніч з 6—7. травня ц. р. Зголошення приймає щоденно від 3—6. год. попол. „Нічліг.ова Комісія Свята У. М. Х." Львів, вул. Сикстуська ч. 39 а, тел. 56-32.

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.

— Пантофлі, вигідні мешти, сандали, ситківкові капці на шнурковій підошві поручає і виконує „ІБІС" Львів, Собіського 9 (бічна Галицької). 1688 4—10

— Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, II. сходи, I. пов. Приймає замовлення по 40 проц. дешевше на мужеські убрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 1615 8—20

—IV-ий Зїзд українських природників і лікарів, відбудеться у Львові 6. і 7. травня. Програма: Спільне засідання всіх секцій у суботу 6-го год. 11. у Музею Наук. Тов. Шевченка, вул. Чарнецького; відкриття зїзду, вибір президії, привіти. Реферати: 1. Б. Матюшенко — Системи і форми організації охорони народнього здоровля і суспільної опіки в Чехословаччині, їх світла та тіні, 2. М. Зарицький: Числа і прикладна математика в бігу століть. 6. травня 20 год. спільна вечера. Участь у зїзді 4 зол. Листування у справах зїзду спрямовувати на адресу д-р Л. Максимонько, Львів, вул. Підвале ч. 7. У секції лікарів у суботу та неділю буде 20 рефератів, у секції живої природи та географії 17 і у секції математики та фізики 9 рефератів.

— Курс ручного трикотарства улаштовує філія Союзу Українок. В обсяг навчання входять всілякі трикотарські роботи. Більш як сто зразків. Курс почнеться першого травня і треватиме чотири тижні. Ближчі інформації дає філія Союзу Українок в пятниці від 11—13. Підвале 7.

— Історія української церкви. На цю тему виголосив д-р В. Леонтович 11. ц. м. виклад у салі Українського Наукового Інституту в Берліні.

— З Інституту Позаочного Навчання в Подебрадах. В квітні місяці починається літній семестр навчання в Українському Технічно-Господарському Інституті в Подебрадах. Подається до відома тим, хто має намір вступити до інституту, що вписи для позаочного навчання часом не обмежений, але зручніше, щоби вони почали свою науку з початком семестру. Виклади на курсах українознавства розпочинаються з початком травня ц. р. Зголошення на вписи приймаються без обмеження речинця.

— Виклади д-ра Зенона Кузелі з обсягу українознавства. Д-р Зенон Кузеля оголосив на літний семестр такі виклади в „Семінарі орієнтальних мов" при берлінському університеті: 1) Елементарний курс української мови для початкуючих ч. II. (3 год. тижнево). 2) Вищий курс української мови (продовження), читання й інтерпретування українських текстів з Марка-Вовчка, І. Нечуя-Левицького, І. Франка, М. Коцюбинського, В. Стефаника, Б. Лепкого (2 год. тижнево). 3) Вступ до краєзнавства України (огляд літератури й допомічних джерел, (2 год. тижнево). Крім того д-р Кузеля вестиме в Українському Науковому Інституті окремий практичний курс української мови й українознавства для українців з мішаних родин (2 год. тижнево).

— Вийшов на волю. Комітет допомоги політичним вязням повідомляє, що з тюрми св. Хреста вийшов на волю 14. ц. м. Омелян Дубик, відсидівши 11 літ і 11 місяців.

— Охорона карпатського звіринного світа. Польська державна рада охорони природи опрацювала проект утворення резервату для карпатської фавни над горішнім Черемошем у Косівському повіті.

— Управа бавовни на Поділлі. Державний науковий інститут сільського господарства в Пулавах розпочав проби управи бавовни на Поділлі, де заложив кілька досвідних точок. До управи бавовни надаються особливо південні повіти тернопільського воєвідства: чортківський, заліщицький та борщівський і там заложено досвідні поля, висіваючи на кожному по кілька відмін бавовни. Насіння спроваджено з південних радянських республик Туркестану та з південної Америки.

— Вкрали дорогу монстранцію. З Нового Міста повідомляють, що в ночі з Великої Суботи на Великдень невідомі злодії вкрали в костелі з головного вівтаря золоту монстранцію, висаджену дорогими камінями, вартости 50.000 зл.

— За шпіонажу. Перед наглим судом у Сувалках почалася 19. квітня розправа проти Ф. Дзеконського та С. Юревича, обвинуваченых у шпіонажі в хосен чужої держави. На розправу покликали багато старшин генерального штабу як свідків. Обвинуваченим грозить кара смерти.

— Трагічна подія сталася в часі святочного приняття в мешканні Коморовського в Любліні. Учень VIII. кл. місцевої гімназії, Генрик Гурецкі, показуючи проф. Вонсовичові револьвер, нехотячи вистрілив і впакував кулю йому в живіт. Стрівожений цим фактом відобрав собі життя.

Голення без болю і без подразнення шкіри уможливлює

або також ОЛІЙОК NIVEA.

— Напад вовків. Із Снятина повідомляють, що вояка граничної сторожі на польсько-румунській границі заатакувало під лісом стадо вовків. Стражник боронився, даючи кільканацять крісових стрілів, і вбивши двох вовків, утік до своєї станиці за допомогою. Вислана стежа на місце нападу вовків уже не застала.

— 11-літній хлопець спалив ціле село. В селі Садек пов. Пивчів 11-літний хлопець, стріляючи на Великдень з каліхльорікум, викликав пожежу, яка перекинулася на сусідні будинки й спалила ціле село. Жертвою вогню стало 108 будинків.

— Нова станиця Банку П. К. О. Дня 20. ц. м. орухомлено третю заграничну станицю Банку П. К. О., цим разом у Тель-Авіві в Палестині. Директором цього відділу став Тад. Пех. Досі Банк П. К. О. мав два заграничні відділи, один в Парижі, другий в Буенос Айрес. Розвиток Іхньої діяльности був назагал корисний.

— Успіхи трупи Авраменка. Трупа артистів, вислана з Ню Йорку заходами Василя Авраменка для спопулярізування ідеї зїзду українських танцюристів у часі світової вистави в Шикаго, переїхала українські громади біля Ню Йорку. Після якого десятка виступів показується, що арт. Петро Ординський зі своїм пригарним баритоном, арт. Еміля Кузів, зі своєю грою на скрипці та на фортепяні виповнюють якслід цілий репертуар, побіч якого йде ще фільма Рідної Школи і фільма з виступу Авраменка в Метрополитен Опері. Фільму поясняє гром. Микола Новак і додає ще промову про значіння зїзду танцюристів у Шикаго. Трупу витають наші громади дуже радо і помогають їй в дорозі чим можуть. Тепер переїхала трупа до стейтів Нової Англії в напрямі Бостону.

— Де ділися німецькі комуністи? Нюйорські часописи не втратили голови в часі загального обурення проти трактування жидів урядом в Німеччині. Відомо було перед приходом Гітлера до сили в Німеччині, що там нараховували біля 6 міліонів комуністів. Коли прийшов до влади Гітлер і заповів, що він не буде потурати ворогам Німеччини, то в першій мірі він мав на увазі комуністів. А тепер, коли уряд Гітлера обняв урядування, десь цілком щезли комуністи, а зате жиди підняли крик, що то їх переслідує Гітлер. Отже, питають деякі газети, де поділися німецькі комуністи? Чи вони часом не проголосили себе жидами?

— Вистава паризьких мистців у Національному Музею продовжена ще до 29. квітня, щоби через неї могли перейти школи.

— Поміч у боротьбі з господарською кризою. Небувала господарська криза, яку так дошкульно відчувають у цілім промислі і торговлі, шкідливо діяє на здоровля всіх суспільних верств. Постійний острах перед дальшим зростом кризи, що можуть зачинити наші верстати праці, перед безробіттям і нуждою, торгає наші нерви. Однак здоровля нині важніше як колинебудь, якщо хочемо з довірям і надією дивитися в майбутнє. Здоровля майже виключно залежне від раціональної відживи. Найбільшу гарантію, що організм буде здоровий і повний енергії, запевнює кілька чарок Овомальтини споживаної щодня. Овомальтина це повноварт'сна вітамінова відживна, легкострав на і скріплююча, яка перемінюється негайно в потрібну для організму енергію. Фабрика Хемічно-Фармацевтична Др. Вандер. А. С. в Кракові, яка виробляє цей знаменитий засіб, обнизила ціни Овольмальтини, щоби могли її всі споживати. Тепер дістанете вже пушку за 2 зол.

Вода мінеральна
JODOWO-SODOWA
виробу фабрики „ЗДОРОВЛЯ"
лікує успішно кривицю і скрофульозу. Продається у фляшках і сифонах.

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ

Театр ім. Тобілевича дав тут з кінцем березня ц. р. пять вистав, між ними Б. Лепкого „Мотрю" в інсценізації Лужницького і Лісевича та „Бояриню" Лесі Українки. Всі вистави мали великий успіх, передовсім „Мотря", яку грали двічі. Інсценізація „Мотрі" не дуже щаслива і не багато могла тут зробити і режисерія та на загал була поправна гра артистів. Сама пєса — це низка мало зі собою повязаних картин, часто зовсім невмісних як напр. „подвійне" Кочубея на долівці сцени. Це мусить відбитися на грі самих артистів, від яких чейже годі вимагати, щоби наливали з порожнього в пусте. Патріотичні фрази тут очевидно не поможуть нічого. Довгого віку ця штука не буде мати, хоч публика ще тепер допише з огляду на трильогію Б. Лепкого та на появу на сцені гетьмана Мазепи. Театр приготовляв виставу „Батурина" та на виразне бажання Б. Лепкого задержав дальшу підготовку і з цієї причини „Батурин" у найближчому часі не увійде в репертуар. — Театр ім. Тобілевича це під цю пору найліпший з мистецького боку наш театр у Галичині і вповні заслуговує на підтримку нашого громадянства. З кінцем березня вступив до згаданого театру ветеран української сцени п. Іван Рубчак, якого появу привітали прихильні гучними оплесками.

Бороніть мораль та етику поширюванням та читанням Літ.-Наук. Журналу
:: „ДЗВОНИ" ::
Львів, Японська ч. 7, II. пов.

КОЖНИЙ
ПЕРЕДПЛАТНИК
одержує точно часопис, тому повинен памятати
про відновлення передплати.

Шевченківський Концерт відбувся в Тернополі в суботу 8. квітня ц. р. заходом місцевих культурно-освітніх товариств. Як звичайно, концерт розпочався заповітом, а скінчився відспіванням національного гимну. Реферат про Шевченка як універсального генія виголосив проф. Павло Денів, обговорюючи зокрема на основі Шевченкової автобіографії його мистецько-малярську творчість та вплив на неї торішнього найвидатнішого російського маляра Карла Брюлова, учителя і добродія нашого безсмертного Кобзаря. Характеристика й оцінка малярської творчости Шевченка та його протектора Брюлова, який дуже уважно прислуховувався присутній на концерті патріярх нашого сучасного мистецького малярства проф. Ол. Новаківський, багато не відповідає вимогам теперішньої критики. Безсмертність Шевченка, що сам бажав бути передовсім мистцем-малярем, не лежить зовсім у його малюнках чи у кількох скульптурних спробах, а тільки виключно в його поетичних творах, що стали національною евангелію для грядучих поколінь та великими і дорогими для всіх, у кого бе людське серце. Кілька сольових пісень наших композиторів відспівав з повним артизмом д-р В. Тисяк при фортепановому дострої п. Давидової, що крім цього дала гарну сольову точку. Поправно-бездоганно вийшла також деклямація п. Марії Зубрицької, за те голосово трохи слабше вийшли два мішані хори — „Терн. Боян" і „Молодої Громади", бо браку добірних голосів не покрив і найліпша воля та праця диригента. Хорами на цьому диригував п. Вол. Менцінський. Загально беручи, концерт не виходив поза шаблон, принятий у нас від десятків літ. Крайня пора подумати і про реформу Шевченківських свят.

Свій до свого. У артистичному тижні Тернополя мало бути і дещо звичайної прози. З доручення Централі Народньої Торговлі пос. д-р Степан Баран і п. Микола Турин запросили ширші круги українського тернопільського громадянства на пропагандово-кооперативну нараду, що її мав започаткувати відчит інспектора Нар. Торговлі зі Львова п. Галяревича на тему „Свій до свого", як це вже було у Львові та деяких інших містах Східної Галичини. Ця нарада, скликана на вечірні години 7. квітня ц. р., не відбулася, бо саме тоді приїхали до Тернополя проф. Ол. Новаківський і п. Малюца в справі виставки образів, щоби урядити тогож самого вечера відчит про мистецтво і дати пояснення до експонатів. Супроти того пропагандово-кооперативну нараду — вже у формі прилюдного віча у „Міщанському Братстві" — відложено на неділю 30. квітня ц. р. на 12. год. вполудне. Сподіємося, що фреквенція допише

СПОРТ.

УКРАЇНА—ПОГОНЬ І. Б

В неділю 23. ц. м. відбудуться змагання за мистецтво А-класи на гриші Сокола-Батька в год. 11.30 передполуднем між Україною і Погонею І. Б. Дотепер грали згадані дружини за мистецтво 6 разів; з того Україна виграла 2 змагання, 2 програла, і 2 були нерозіграні; відношення воріт 14:15 для Погоні І. Б. Попередять в год. 9.30 товариські змагання. **Україна II. — Степ.** Ціни біletів: вступ 1 зол., для членів 0.50 сот.

КОМУНІКАТ СПОРТ. РЕФЕРАТУ У. С. С.

Перший біг навпростець за мистецтво львівської округи організує Сокіл IV. у Львові в неділю 23. квітня на трасі коло 4 км. для мушин та 1 км. для жінок. Усі клюби львівської Округи обовязані зголосити якнайбільше число змагунів; крім цього можуть зголошуватися й ті, що не належать до ніякого клюбу. Письменні зголошення приймає Сокіл IV., Львів, Крупярська ч. 15. до суботи, год. 21. Місце і час спорту будуть оголошені. Пригадуємо, що змагуни мусять мати підписані змагові карти, за що відповідає клюб, що зголошує (можна їх діставти в У. С. С., Домініканська 11/I.), а також посвідки лікарських оглядин.

Спортова порадня відчинена в четвер і пятницю від год. 19. (для мушин), вул. Ходоровського ч. 15.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

І. Блажкевичева: **ОБНОВА**, сценічна картина в 3-ох явах на кооперативні свята. Тернопіль, 1933. Ст. 16.

А. Мусянович: **КРИТИЧНІ УВАГИ НАД ФІЗИЧНИМ ПОНЯТТЯМ ПРАЦІ.** Коломия, 1933. Накладом автора.

Dr. Józef Loos: WIĘZIENIA W POLSCE. Cyfry i fakty. Warszawa 1933. Polska Liga Obrony Praw Człowieka. Str. 100. Form. 16°.

ЖУРНАЛИ.

ВІДРОДЖЕННЯ, ілюстрований орган українського протиалькогольного і протинікотинного руху. Львів, квітень—травень, ч. 4—5. 1933.

ВІСТИ ЗЛУГУ, письмо присвячене луговим і сіяновим справам, просвіті і науці. Ч. 4. квітень 1933.

СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР, 15. квітня, ч. 8.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, 1. квітня, ч. 4.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ, квітень, ч. 8.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД, місячник, Чернівці, квітень, ч. 3.

РІДНИЙ КОЛОС, Луцьк, 15. березня — 15. квітня, ч. 1. Рік І.

ЖУРНАЛ ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ, Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання, Подебради, квітень 1933.

„MORZE", organ Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Rok X. Nr. 4. Warszawa, kwiecień, 1933.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 20. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор" (закупл. вистава).

Пятниця, 21. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Субота, 22. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Театр Різнородностей.

Четвер, 20. квітня год. 7.30 веч. Виступ варш. оперетки „Пепіна".

Пятниця, 21. квітня год. 7.30 веч. останній виступ варшавської оперетки „Пепіна".

Субота, 22. квітня год. 7.30 веч. „Золота тіточка".

Кіна.

АДРІЯ: „Порядна компанія" (Пат і Патаж).

АПОЛЬО: „Антік Спелєц, добрий стрілець" (Власта Буріян).

АТЛЯНТИК: „Кайн і Артим" (на осн. Горкого).

КАСІНО: „Куртизана" (Грета Гарбо).

КОЛІСЕЙ: „Тіні кохання" та ревія „Тріскаємо зі сміху".

КОПЕРНИК: „Нагана" (фільма з життя джунглів із Талею Бірель).

МАРУСЕНЬКА: „Нагана" (фільма з життя джунглів із Талею Бірель).

МІРАЖ: „Блакитна рапсодія".

ПАЛЯС: „Їх Ексцеленція субект".

„ПАН": „Під фальшивим прапором" і ревія.

ПАСАЖ: „Чортівське провалля".

ОАЗА: Нечинне.

СТИЛЕВЕ: „Бастер Кітон на фронті" та ревія.

ХИМЕРА: „Кохай мене сьогодні" (Моріс Шевальє, Мекдональд).

УТІХА: „Жінка з Монте Карльо" (Ліль Даговер), ревія „Святочний майонез".

Закордонне радіо.

Четвер, 20. квітня 1933.

Братислава (279,3) 12.30 Легкий концерт, 18.25 Фортепян, Бреслав (325) 21.10 Симф. концерт, Мілянo (331,4) 21.00 Опера, Штутгарт (360,6) 10.10 Пісні, Гельсінгфорс (368,1) 18.40 Спів, Сотенс (403,8) 20.00 „Бастіе е Бастієн" ком. опера Моцарта, Рим (441,2) 20.45 Симф. концерт, Відень (518,1) 12.00 Квартет, Рига (525) 17.35 Пісні й арії, 19.05 Маєнетові твори, Будапешт (550,6) 19.35 Пісні, 22.30 Циг. музика, Любляна (575) 20.00 Спів, Харків (937,5) 9.00 Оп. музика, 13.15 Солісти, 15.10 Українська музика, 18.00 Концерт, 19.00 Концерт із театру „Березіль".

Пятниця, 21. квітня 1933.

Барі (269,4) 20.30 Оп. музика, **Мілянo** (331,4) 21.00 Симф. концерт, **Штрасбург** (345,2) 20.30 „Ля Періколе", оп. Офенбаха, **Гельсінгфорс** (368,1) 17.25 Ксильофон, **Лайпціг** (389,6) 21.10 „Скажений собака", **Біаґород** (429,7) 20.00 Пісні, 21.30 Оп. арії, **Стокгольм** (435,4) 19.30 Мурииські пісні, 20.15 Англ. пісні, **Прага** (488,6) 17.06 Концерт, 19.25 Військ. орхестра, 20.25 „Пятьох Голешовичів" у своєму гум. репертуарі, 21.15 „При криниці", ком. опера Бльодека, **Відень** (518,1) 11.30 Квартет, **Будапешт** (550,5) 18.30 Фортепян, 19.30 „Дон Паскале" „Фанні Ельслер" оп., **Харків** (937,5) 9.00, 15.10, 18.00, 19.00 Концерт, 10.00 Пісні.

Львівське радіо.

Четвер, 20. квітня 1933.

12.10 Орхестра, 15.25 Збіжева біржа, 15.30, 15.48, 17.00 Грамофон, 15.35 Для дітей: „Несподіванка", 16.25 Лекція фр. мови, 16.40 Відч.: „Любов рідної природи", 17.40 Актуальний відчит, 18.00 Для матуристів: „Відродження Польщі", 18.25 Камер. концерт, 19.00 Літер. фейлетон, 19.30 Фейл. „Валенти", 20.00 Концерт, Спортові вістки, 21.30 Авд. „Розлія", 22.15, 23.00 Танк. музика.

Пятниця, 21. квітня 1933.

12.10, 15.50 Грамофон, 15.25 Збіжева біржа, 15.35 Про більшовицьку літературу, 16.20 Для матуристів: „Заука Німеччини", 18 „Відродження Польщі", 16.40 Весняні перестуди, 17.00 Орхестра, 18.25 Легка музика, 19.00 Жінка з легкодадом, 19.30 Що знаємо про рекляму?, 20.00 Муз. балачка, 20.15 Симф. концерт, Літ. фейлетон, 22.40 Спорт, 23.00 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Золото: Доляри 9.10—9.15; Франки 36—36.30; Корони 37.70—38.10; Рублі 4.75—4.80; Дукати 84.50—85.

Срібло: Корони 0.30; Фльорени 0.75; Рублі 1.20.

ВАРШАВСЬКА БІРЖА.

Транзакції. Продажа. Купно.

Бельгія 124.32, 124.63, 124.01; Данціг 174.10, 174.53, 176.67; Голяндія 360.15, 361.05, 359.25; Льондон 30.55, 30.70, 30.40; Нью-Йорк чеки 8.86.5, 8.85, 8.84.5; Нью-Йорк кабель 8.87, 8.89, 8.85; Парнж 35.11, 35.20; 35.02; Прага 26.55, 26.61, 26.49; Швайцарія 172.55, 172.98, 171.12; Берлін 212.15.

Акції.

Банк Польський 75.00.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	до
Пшениця дворська	34·50	35·00
Пшениця збірна	31·75	32·25
Жито одноціле	16·75	17·—
Жито збірне	16·—	16·75
Ячмінь двір. одноціляй	14·00	15·—
Ячмінь на мливо	12·—	12·25
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замокляй	10·75	11·25
Кукурудза краєва	15·50	16·00
Бараболя промисл.	3·—	3·26
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з міш.)	22·—	24·—
Горох пів-Вікторія	14·—	16·—
Горох полевий	10·—	10·50
Бобик	9·50	10·—
Вика чорна	8·—	8·50
Вика сіра	6·50	7·50
Сіно солодке прасов.	4·50	5·—
Солома прасована	16·00	16·50
Гречка	36·—	40·—
Льон	8·25	8·75
Лубін синій	40·—	42·—
Рипак озимий	6·—	6·25
Висівки житні	6·—	6·25
Висівки пшеничні	31·—	33·—
Пшоно	19·—	20·—
Просо краєве	17·—	18·—
Макухи льняні	75·—	80·—
Конюшина черв. зв.	180·—	190·—
Мак синій	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	37·00	37·50
Пшениця збірна	33·25	33·75
Жито одноціле	17·50	17·75
Жито збірне	16·25	16·50
Ячмінь на мливо	13·50	13·75
Овес збірний	11·50	12·00
Мука пшен. люксусова	61·50	62·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	33·50	34·00
Висівки житні	6.25	6·75
Висівки пшеничні	8·00	8·50
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	38·—	40·—
Пеницак ч. 10	28·—	30·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·5

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 19. IV.: масло 4.20, молоко 0.19, сметана 1.—, яйця 2.60—2.80. — Тенд. на масло удерж. На молоко і яйця занижкова.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Жертви зложені в нашій Адміністрації. п. Володимир Квасницький, Мільгуа, Франція зложив у франках фран. на „Рідну Школу" 35, Захоронку 25, Просвіту 25, Ремісничу Бурсу 25, Інвалідів 25, Союз Українок 20, Захист Письменників 20, Українське Студентство Цесус 25, дожизнювання бідних безробітних 20. В золотих п. Ірина Кипріянівна 5, Дмитро Баран 2.50, Іван Бурда 2.50 на політичних вязнів; п. Григорій Бабяк 5 на Рідну Школу, Дар Просвіті 3, на Т-во Прихильників Освіти 4.50; п. Орест Солтисевич на читальню Просвіта в Сигнівці 2.—; Союз Українок в Черчі 10 для Нещасної Матері; Анна Дембіцька, Заліщики 50, на політичних вязнів; п. Др. Роман Лаврівський, Коломия 5.— на Рідну Школу замість святочних побажань, О. М. Крехів 3.— на Рідну Школу.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

СТРІЛЕЦЬКІ пісні Ярославенна на фортепян зі словами за 10 золотих висилає „Торбан" Львів, вул. Софії 78. 1720 3-5

МЕТАЛІ: бляха, прути, штаби, рури мідяні, мосяжні, альпакові, алюмінієві, олов'яні, цинові, цинк, олово, сполуки і т. п. по крізових цінах. Фірма „Металь", — Львів, Красіцьких 18, телеф. 49-19. 2—5

4 КІМНАТИ фронтові від вул. Косцюшка ч. 1 в ріг вул. Михайла на 2-ім поверсі від 1. травня до винайму. 1778 2—?

ФОРМИ найновіші, готові і на замовлення. Козловська, Академічна 22. I. пов.

ТРИПОКОЄВЕ МЕШКАННЯ при вул. Листопада 95. зараз до винайму. Комірне передвоєнне. 1—2

ВИНАЙМЛЮ гарну кімнату з харчем або без. Листопада 17. II. пов. праворуч

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ ЛЕГЕНІВ, СЕРЦЯ І ШЛУНКА

Др Фелікс Гаж

ЛЬВІВ, БАТОРОГО 12, ТЕЛ. 84-45.

Пересвітлює Рентгеном.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 шпальти текстові і 8 шпальт оголошеневих.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . вол. 0.15
8 „ одношпальтовий післяслане і некрольоги „ 0·40
1 „ „ в тексті і новинках „ 0·45
1 „ „ на першій сторінці . „ 0·55

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні по . . . . . вол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . вол. 350·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 200·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 110·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 60·—

Текстові сторони 50 проц. дорожче.

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло" Друкарня Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

ч. 99 (13.338). Львів, субота 22. квітня 1933. Рік LIV.

Receiving office zarejestrowano rycz.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Місяць епохальних перемін.

(Допис з Америки.)

Ню Йорк, квітень 1933.

Сьогодні день національної жалоби з приводу загибелі повітреплава „Акрона" разом із залогою, а проте газети відступили доволі місця, щоби перечислити осяги нового американського уряду під проводом президента Рузвельта за один місяць. „З журбою радість обнялась": перший місяць урядування нового президента дав небувалі досі в Америці результати, хоч треба було пожертвувати неодною демократичною засадою і то в самих початках правління демократичної партії.

У своїй передвиборчій агітації обіцював Рузвельт зрівноважити федеральний бюджет. Щоби це осягнути, треба було найти способи заощадити який міліярд долярів. Теоретично це неважко: зредукувати платню великої армії федеральних урядовців і пенсії ветеранів ріжних воєн — і вже є міліярд. Але в практиці таке діло виглядало неможливе. Американський конгрес, як кожний республиканський парлямент у світі, ані не думав приступити до такого діла. Кожний член вищої і нижчої палати має повно приятелів, знайомих, навіть і рідні і у відплату за поміч у часі виборів треба тим поплечникам щось дати. Отже найлекша відплата, коли таким „добродіям" дати „посаду" у федеральнім бюрі. А як „посаду" (тут таку постійну роботу називають „джаб"), то очевидно добре платну. Отже ні конгресмени ні сенатори не хотіли пускатися на таке ризиковне діло, як обтинати платні і редукувати „джаби". В додатку американський конгрес вважає за свою найбільшу прерогативу встановлювати платні й творити ріжні нові посади. Отже не хотів цього права врікатись.

Але Рузвельт вийшов такою більшістю голосів, що не мусів числитися з ніякими передвиборчими приятельськими прислугами. За ним голосували не лише демократичні сторонники, але й республиканські. Отже він почував на собі зобовязання супроти нації, а не супроти партії. І тому він рішив використати свою популярність і підтримку цілого населення в самих початках свого урядування. Він відчував, що конгрес мусить піти за його гаслами, поки він (президент) ще не виявив своїх слабих сторін. Отже ні менше ні більше, а зажадав від конгресу цілковитої капітуляції з деяких його прерогатив на користь екзекутивної влади. І те, що не бувало в цілій американській історії, перевів Рузвельт за другий тиждень: американський конгрес передав президентові право ревізії платень урядовців, включаючи сенаторів і послів, і право ревізії пенсій ветеранів ріжних воєн, отже ще колишньої громадянської війни, филипинської (еспанської) війни і світової війни.

Особливо гадали, що цю останню постанову перевести конгресові неможливо. Ветерани придбали в Америці права колишніх римських преторіян. Вони диктували конгресові, вдержували добре зорганізоване агітаційне бюро в самому конгресі і мали найдокладніший перегляд кожного голосу. І якби так голосування над цією справою було тайне, то конгрес ніяк не був би відважився на такий радикальний крок. Але прилюдна опінія була на боці президента і він вийшов з історичною перемогою. Підписавши цей економічний закон президент одним махом обрізав платню всім ветеранам, що були на війні, а лишив лише тим, що справді брали участь у боях, або потерпіли фізично в часі военної служби, хоч і не на фронті. Цей крок сам приніс полекшу бюджетові на 400 міл. дол., а разом з обкроєнням платні федеральним урядовцям понад пів міліярда долярів.

Це є й справжня епохальна подія в історії Америки.

Але цієї перемоги не був би осягнув президент так скоро, якби не його зручна парляментарна стратегія супроти зовсім свіжого конгресу, який не знає ще парляментарних тріків і тому дався повести сліпо старим ветеранам парляментаризму, які стали на услугах нової адміністрації.

Після упорядкування банкової справи зараз на другий день свого урядування і коли здобув небувалу популярність, Рузвельт мав на думці предложити конгресові закон про скасування заборони на продаж пива. Прогібіція наробила собі тільки ворогів в Америці, що піднявся загальний крик. Отже конгрес мусів дати тимчасово хоч пиво, заки перейде по стейтах рішення в справі скасування прогібіції. А дозвіл на продаж пива міг дати сам конгрес, не касуючи цілого прогібіційного закону. Отже скасувати заборону на виріб і продаж пива це був для конгресу імператив. Цю обставину використав Рузвельт і коли тільки упорядкував банкову справу зажадав від конгресу для себе права упорядкувати справу платень. Але, заки ще конгрес встиг якслід розглянути цей законопроект, Рузвельт уже зголосив проект про введення продажі пива. Конгрес був тим заскочений і мусів раз-два вирішити таку незвичайну важну справу, як обрізку платень, щоби негайно приступити до справи пива. І всі ті три найважніші справи перейшли за перших десять день. Вони були поставлені наче „юнктім" і Рузвельт мав за собою успіх, яким нераз не міг похвалитися інший президент за все своє урядування.

Справа допомоги безробітним була і є ще тепер пильна, але не нагла, бо ріжнородні громадянські установи збирають міліони на безробітних і рятують вдоволяючо ситуацію. Одначе Рузвельт хотів і тут перевести щось небувалого, але вже без парляментарних тріків. Він зголосив законопроект, щоби залісити великі простори при допомозі робітників, зорганізованих гейби на військовий лад. Для них мають бути побудовані притулки, їм дадуть робітничі одностроі, дадуть харч і по одному долярові денно. Проти цього проекту підняла крик американська Федерація Праці, але нічого не вдіяла. І хоч Рузвельт не налягав на поспіх у цій справі, а конгрес хотів проволікати наради звичайним „демократичним" способом, то чомусь перепустив весь законопроект з поспіхом. Мабуть тому, що конгрес не мав ніякого свого проекту у справі безробіття, а проект Рузвельта має на меті не лише само заліснення, але й велитенські інвестиції для оживлення плодючости землі в кількох полудневих стейтах. Якби ці його проекти здійснилися, то він став би піоніром нової системи національної господарки в Америці. Вони вимагатимуть вкладу яких 5 міліярдів дол., але перемінили би великі простори пустарів у цвітучий город.

А тепер дістав конгрес до полагоди справу фармерську. Вона така важна, що ніякі проекти попереднього уряду не могли навіть теоретично її наладнати. Створили так звану Федеральну Фармерську Раду, якої директори брали по 60.000 дол. річної платні, але це фармерам ніяк не помогло. Положення ставало щораз гірше, поки вкінці фармери цілих стейтів на заході не зголосили банкроцтва, а це потягнуло за собою банкроцтво або цілковитий застій у банковім русі.

Головна недоля фармерів йде від того, що вони не купують господарств за готівку, а на кредит. Отже мусять сплачувати табулярні довги („мортгейджі") цілими літами із доходу. А що останнього року ціна на фармерські продукти так впала, що фармері навіть не хотіли збирати чи то кукурудзи, чи бараболі, чи інших земплодів, то не було з чого і платити рат або хочби відсотків від „мортгейджів". Отже настав повний застій у земельній господарці. Рузвельтовий проект має на меті віддовжити фармерів, або прийти їм з допомогою у сплаті довгів. Над тим власне радить тепер оця надзвичайна сесія конгресу.

А тимчасом Рузвельт думає вже над уніфікацією незвичайно складної американської залізничої системи, яка полягає на засаді приватної власности великих сітей.

Д-р Семен Демидчук.

Dentosan — Dentosan — Dentosan!

DENTOSAN
зберігає зуби в здоровлю і свіжости

DENTOSAN
надає зубам сніжну білину

DENTOSAN
паста, мильце, еліксір є необхідні дома і в подорожі.

Склад:
P.H.Z. Ch. Ludwik Spiess i Syn
ЛЬВІВ, КЛЯЙНОВСЬКА 3.

Про важне, чергове завдання

нашого села.

Треба організувати хліборобський вишкіл сільської молоді.

Справа виховання сільської молоді в часі, коли вона покине сільську школу аж до хвилини, коли пічне брати активну участь у громадському житті села та вести самостійно господарство — для нас дуже пекуча і важна. Бо саме вік від 14 до 18-го року життя — це вік формування молодих душ і вік, в якому звичайно молодь набирає фахового чи загального знання, часто на все життя (середні, фахові, чи загально-освітні школи). І власне в тому віці наша хліборобська молодь лишається на селі без ніякої опіки, організації чи вказівок і тратить найкращі роки без користи. І тому треба до цієї справи приглянутися всім, що нині працюють для села і хотять його підвести на вищий рівень культури і добробуту. Це торкається передовсім нашої сільської інтеліґенції та тих, що вже працюють в установах для допомоги йому.

Щоби як слід виховати сільську молодь на добрих господарів, треба її післати до фахових хліборобських шкіл. Але цих хліборобських шкіл у нас нема, бо поза школою „Просвіти" в Милованні нема в нас нюдної нашої власної школи, а польських хліб. шкіл на нашій території всього пять. Очевидно, що годі говорити про те, щоби через таку скількість шкіл могла переходити маса нашої хліборобської молоді. Для приміру скажемо, що Чехословаччина, яка має стільки ж хліборобського населення, що наші західні землі, має 1.298 хліборобських шкіл, через які переходить в рік 30—40.000 хліборобської молоді. Тож не диво, що там вплив хліборобського шкільництва всюди помітний.

Нині не маємо можливости скоро розбудувати хліборобське шкільництво, бо на це треба десятиліть. Але є на це спосіб, а ним є т. зв. **хліборобський вишкіл** сільської молоді у окремих молодечих товариствах — Гуртках Молоді. Цей спосіб узятий з американських зразків, де хліборобську молодь обєднують у Клюби Хлопців і Клюби Дівчат, щоби її організувати та дати їй потрібне хліборобське знання **конкурсами-змаганнями.** Конкурси-змагання полягають в тому, що молоді визначується якесь точно означене завдання, напр. плекання льону, вигодування безріг і т. д. і молодь виконує всі практичні роботи під доглядом інструктора-агронома. По закінченні конкурсів преміюють найкраще переведені роботи, чим додають охоти молоді до праці. Зміняючи що-року теми конкурсів — доходить молодь до доброго знання господарювання і до доброї господарської практики так,

начеб ходила до господарської школи, чи на господарські курси. Позатим молодь дає вистави, концерти, робить прогульки і т. д., отже живе у рямцях своєї власної організації, а це має велике виховне значіння.

Такий хліборобський вишкіл молоді став масовий у Злуч. Державах П. А., в Канаді, Англії, Швеції, Фінляндії, Литві, а у Польщі через нього переходить річно коло 300.000 молоді. Цей вишкіл дає потім головний контингент здисциплінованих членів для хліборобських організацій, кооперації, читалень, тощо.

У нас працю над хліборобським вишколом молоді вже почало Т-во „Сільський Господар" — спираючись на згаданих американських зразках. При Кружках „Сільського Господаря" творяться Гуртки Молоді у віці 14—18 літ, організують її, виховують та ведуть практичну господарську роботу конкурсами-змаганнями. В цьому році переводять уже цю працю 4 філії „Сільського Господаря", а згодом поширять її на дальші повіти. Як вказують перші проби, ця робота находить добрий і живий відгомін нетільки серед молоді, але і серед батьків, бо вона розвязує питання, яке заняття дати молоді, коли вона вийде з сільської школи. І практичне навчання господарювання через конкурси дає змогу бодай вчастині заступити нашій молоді брак хліборобських шкіл.

Та щоби цю справу поставити ширше — треба щоби нею зацікавилася передовсім наша сільська інтелігенція та наші свідомі селяни. Вони повинні звернути на неї увагу як на важну і конечну для нашого села, треба її актуалізувати і обговорювати на зборах Кружків „Сільського Господаря", читалень, кооператив і т. д. Бо тут починається працю, яка має змінити наше село через фаховий вишкіл і організацію сільської молоді, а до такої роботи повинні приложити руку всі, хто хоче добра для нашого села.

Докладні вказівки про це дає Т-во „Сільський Господар" (Львів, Ринок 10) і з них повинні користати всі, що хотілиб допомогти нашій сільській молоді.

Інж. д-р Евген Храпливий.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

Тверді слова для жид'в.

БЕРЛІН, 20. IV. ПАТ. У Мінхені відбувся в середу мітінг націонал-соціялістів, на якому міністри справедливости Прусії Керль і Баварії Франк обговорили розпорядки, що мають на меті усунути жидів з правничої професії в Німеччині. Франк заявив, що історія дає націонал-соціялістам право до того, щоби бути твердими у боротьбі, яка має усунути жидів із судових саль. Керль зазначив, що не думає перейматися долею жидів правників, яким новий закон відбирає хліб. Позатим селекція жидів, допущених до адвокатури, буде дуже основна і може потревати кілька років.

Відпруження радянсько-анґлійських взаємин.

ЛЬОНДОН, 20. IV. ПАТ. Радянський амбасадор мав сьогодні довшу розмову з мін. Саймоном, після чого в урядових колах запанував оптиміям щодо дальшого укладу радянсько-анґлійських взаємин. Надіються, що президія ЦВК помилує обох анґлійців, засуджених на кару вязниці, приспішить виконання присуду і переміщить його на видалення з Радянщини. В цьому випадку, оба анґлійці зможуть виїхати з Москви в неділю або понеділок. З огляду на те декрет про заборону радянського імпорту до Анґлії, що входить у життя 26. ц. м., був би відкликаний.

На французько-німецькій границі.

ПАРИЖ, 20. IV. ПАТ. В окрузі Буль в селі Мартен, у віддалі 1 км. від німецької границі, появилися три німці з округи Сари Вони почали кричати в честь Гітлера, домагаючись, щоби ступитися їм з дороги як гітлерівцям. Публика не реаґувала спершу на поведення чужинців. Аж коли одна із гітлерівців звернувся до окруження з погрозою: „Чекайте, французи, незабаром прийде сюди Гітлер зі своїми баталіонами і дасть вам прочухана", спровокована публика вивела двох гітлерівців поза границю Франції, а третього змусила кликнути в честь Франції. Влада занялася тим інцидентом.

—o—

Політичне виховання в Німеччині.

БЕРЛІН, 20. IV. ПАТ. З нагоди уродин Гітлера бувшим кадетським заведенням в Плєнені, Копвалині і Почдамі надано характер політичних виховних заведень. Перемінено їх на державні виховні інститути. Приписаним одягом учнів буде гітлерівський однострій. Крім того буде створена в Прусії національна вчительська академія для шкільної й університетської молоді, що брала участь в націонал-гітлерівській організації.

Франція проти італійсько-німецьких плянів.

ВІДЕНЬ, 20. IV. ПАТ. „Н. Вр. Таґблят" повідомляє із французьких джерел, що Мусоліні не вважає теперішньої пори відповідною до устійнення спільної ревізіоністичної програми з Німеччиною. Дипльоматична інтервенція Франції, яка старається вияснити італійські тенденції на наддунайській території та на Балкані, розбив, на думку згаданого часопису німецько-італійське порозуміння. Щодо Австрії, то Італія відкинула рішучо можливість аншлюсу. Цяпці часопис зазначує, що становище анґлійського уряду викликало в Римі розчарування.

Анархічні прояви у нашому громадському житті.

У нашому громадському житті помічуємо деяке недомагання, якому ми, на жаль, не присвячуємо належної уваги, сказати би навіть більше, — яке легковажимо. Є це карикідні з громадського становища прилюдні виступи одиниць, або й навіть гуртів. Ці виступи переводять у нас друком і словом на всякого роду зборах і на сторінках деякої преси.

Маємо тут на думці неперебірчиву в засобах невідповідальну і демаґоґічну критику діяльности одиниць, організацій, установ і т. п. і то переважно таку, що виходить від зовсім непокликаних одиниць, чи то гуртів.

Цим не хочемо зовсім заперечувати потребу всякої критики, бо її недостача булаб явищем наскрізь нездоровим. Одначе критику повинні переводити передовсім ті, що до цього покликані, чи то своїм громадським чи законним обовязком, головно на підставі докладного знання даної справи. Але критика не може переступати меж приличности і культури у насвітлюванні справ, передовсім повинна опиратися на правдивих даних та повинна бути доброзичлива, як вияв ідейного підходу до даної справи.

Тимчасом у нас кожний всезнайко може безкарно „проїхатись" по немилих йому особах, організаціях, чи установах, не жаліючи соковитих замітів, ані штучно й злобно придуманих підозрінь, підлитих густо-часто демаґоґічним соком. А найгірше, що найбільше покликаними до такого менторства почувають себе люди, які самі ніколи нічого путнього в громадському житті не зробили, а коли і брались за яке діло, то найчастіше з прикрими невдачами. Вони то в першій мірі уважають за свій обовязок усіх навчати та критикувати. Роблять це переважно в імя ображеної особистої амбіції, чи теж зависти, а часто-густо на те, щоби звернути на себе увагу. Гляньте, мовляв, яка довкола погань і гниль, яка безпринциповість, а ми найчес-

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 22. КВІТНЯ 1933.

ОЛ. КУЗЬМА. 2)

Перед таємним завтра.

(Докінчення).

Одночасно велика російська перевага була відразу на східному фронті, що утворився здовж ріки Золотої, опісля Гнилої Липи. Знаючи австрійський воєнний плян, російське верховне командування кинуло головні свої сили прости Австрії від сходу, щоб опанувати швидко Галичину і відрізати від своєї бази австрійські армії, що увійшли в Холмщину. Дві великі російські армії (8-а і 3-я) в силі вісьмох корпусів рушили зі сходу луковим фронтом від Дністра здовж Збруча аж поза Стоянів. Перейшли границю на тиждень раніше (в днях 21—23 серпня), ніж передбачувало австрійське командування, і заскочили його неготовим до опору. Почалося горячкове складання австрійського фронту й висилання на боєву лінію військ, що приїздили в останній хвилині всіми залізницями від Кракова та з Угорщини. Так повстав 25. серпня на швидку руку фронт, зложений з розірваного львівського корпусу, ослабленого виділенням денних баталіонів на сербський фронт, дальше з III. альпейського корпусу (Ґрац), що в останній хвилині прибув на місце, та з частин XII. корпусу (угорського).) Таким чином на фронті, що йшов від Буська східною стороною Золотої Липи до Дунаєва і Нараєва, склеєно дві австрійські армії: а) 3-ю під командою ген. Брудермана, зложену з двох неповних дивізій піхоти львівського корпусу і з III. альпейського корпусу; та б) 2-у армію, заімпровізовану з XII. корпусу, з якого багато частин були ще в дорозі. До тієї армії призначено ще VII. корпус, який мав наспіти аж з кінцем серпня зі сербського фронту. Отже станули проти себе дві нерівні сили у відношенні 1:3 в користь Росії. Не дивниця, що перші бої в днях 26. і 27. серпня скінчилися перемогою російських військ. Не помогла шалена хоробрість німецьких військ (альпейців), які в першому дні посунулися було аж недалеко Золочева. Крім великої чисельної переваги росіян завважила теж краща організація і боєва тактика російських військ, що мали свіжий досвід з недавної тоді кампанії з Японією. Велику вищість мала особливо російська артилерія, що була далеко численніша і стріляла краще. Кожна австрійська дивізія піхоти мала 42 гармати, з того 30 польових і 12 гавбиць. До того приходило ще 8 тяжких гавбиць (15. цм.) на один корпус. При російській дивізії піхоти було 90 польових гармат, не числячи тяжкої артилерії. Крім того російська артилерія розпоряджала більшою кількістю муніції, тому й могла раураз позволяти собі на барабанний вогонь, якого австрійська артилерія вживала рідко, щоб не марнувати муніції.

Цікаві замітки з того приводу находимо в цінній книжці Макса Пітрайха п. н. „Lemberg 1914", що появилася у Відні тому два роки. Пітрайх був тоді оберстом генерального штабу третьої австрійської армії, отже мав нагоду бачити перші бої, що мали на меті недопустити росіян до Львова. Він признає безсторонно, що російська артилерія була тоді справніша, заміняла швидко свої позиції, слідкуючи за рухами піхоти, вміла концентрувати якслід свій вогонь та влекшувати завдання піхотинцям. Інакше було по австрійському боці. „В багатьох місцях — пише він — піхота домагалася допомоги артилерії, однак не було змоги повідомити її про це з недостачі телефонічної зв'язки. Ворожої артилерії, що робила знищення в рядах австрійських піхотинців, не було видко. Зате австрійські батерії стояли серед отвертого поля, без охорони щитів. Коні стояли у приписаній віддалі з боку, незакриті, даючи ворогові прекрасну ціль. Нічого дивного, що ворожа артилерія справилася з ними швидко. Взагалі австрійська артилерія терпіла величезні втрати".

Подібний був вислід дальших боїв після відступу австрійських військ на лінію Гнилої Липи (властивий фронт ішов дугастою лінією: Дубляни-Жидятичі-Гаї-Миколаїв-Станимир-Перемишляни-Рогатин). Австрійські війська, сильно перебиті і знеможені, не могли видержати російської переваги і розпочали 31. серпня новий великий відступ на лінію Жовква-Львів-Миколаїв н. Д., а врешті на лінію Верещиці. Той відступ залишиться на довгі часи в памяти українського населення. Озлоблені невдачею мадярські і німецькі війська шукали сатисфакції в нищенні огнем та мечем місцевого населення, якому без розбору приписували помагання росіянам. Всі люди по дорозі були в їхніх очах русофілами, зрадниками, шпигунами. Зразу бачили поконані війська всюди, в кожній річі, що впадала в очі, отже в церквах, придорожних хрестах, деревах, стовпах, тичках на полі, дороговказах, плахтах на плоті і т. п. Все те було шпигунськими знаками для ворога. І озвірілі вояки вішали та розстрілювали українське на-

Життеве обезпечення це видаток, який вертається стократно, бо на випадок Вашої смерти, дає змогу Вашій родині улаштувати своє життя; тому обезпечіть Ваше життя в одинокім

УКРАЇНСЬКІМ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ“,

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменица).

тіші люди під сонцем, поможіть нам те все знищити до тла, а ми на руїнах збудуємо вам ідеал! Ось так руйнники прокидаються оборонцями „покривджених широких мас“, а вслід за цим і їх демаґогії вже нема стриму.

Зайве вдаватися в розслід, чи ми справді такий нещасливий народ, що в нас найбільше цього руйницького елементу. І в тому напрямі всі люди тільки люди і кожна нація має людців з подібними нахилами. Але чому це так, що ми не запримічуємо в інших народів, а навіть у найближчих сусідів, таких ярких випадків руйницької критики? Чому там найрішучіші політичні, ідеольоґічні, чи інші противники, ведучи між собою завзяті бої, придержуються звичайно меж приличности та стараються зберігати правдомовність у своїх твердженнях та виступах?

Не в цьому все лихо, що в нас стільки анархічних, демаґоґічних і руйницьких виступів усякого роду і на кожному полі, але саме тому, що ми їм рішуче не протиставляємось, бо не все потягаємо з місця винних до відповідальности, непоправних шкідників не відсуджуємо від громадської чести та не викидаємо поза межі нашого народнього життя. Колиб ми це послідовно робили, тоді всяка критика у нас була би чесна, здорова і доцільна.

До таких справ ми якось дивно байдужні і вибачливі. Як гірко це сказати, але мабуть не все мають у нас люди досить сміливости сказати просто в очі якомусь справжньому шкідникові і „потентатові“, що він злочинець. Виходить таке, що люди чи орґанізації, відповідальні за довірену їм ділянку громадського життя, вимикають з розмислом всі драгливі справи, через фальшиво зрозумілу популярність. Хитрі і нерішучі провідники вдоволяються часто тим, що напасники їх тимчасово щадять (як довго не стають їм на нагнітки) бо вони, як спритні політики потребують у своїй руйницькій роботі мовчазних союзників. Колиж зроблять свою одиницю роботу, повернуться і проти них, як провідників без війська.

Хтож саме уповажений ставати безапеляційним суддею у таких драглиних питаннях?

Безперечно тільки фактично умандатовані представники поодиноких орґанізацій, установ, усякого роду обєднання і т. п. і всі разом — без огляду на свої ідеольоґічні, чи станові противежности — повинні в інтересі оздоровлення атмосфери всякі нечесні виступи з місця якнайрішучіше поборювати і пятнувати.

селення масово, в найкращому випадку арештували й гнали наперед, а їхне майно нищили та пускали з димом. Цілі українські села палали вогнем, цілі околиці чорнілися від диму, вказуюзи наступаючим росіянам шляхи австрійського відступу. Поконані війська шафували безцеремонно й жорстоко життям і майном Богу духа винного населення, мстячися за свою безсильність, за свою перестарілу орґанізацію й гірше воєнне вивінування, за стратеґічні й тактичні похибки своїх командантів.

Після важких втрат австрійські війська, підкріплені припливом нових боєвих сил (прилучилася 4-а армія Авфенберґа, перекинена назад у Галичину), стануло на лінії Верещиці до третього великого бою, що тревав від 6. до 11. вересня. Тим разм ріжниця сил була вже менша, але й тепер австрійці бій програли і подалися дальше на захід. Провалився цілковито австрійсько-німецький плян, бо одночасно не повелося Німеччині на французькому фронті, і росіян з тріюмфом заняли майже всю Галичину а навіть почали переходити на Угорщину.

Оттакі воєнні спогади та міркування про нинішний 1914-ий рік насуваються в нинішню пору, коли серед великодніх пацифістичних настроїв як скреґіт заліза по склі відзиваються алярмові остороги перед новою війною. Може до війни так швидко не прийде, може нашої землиці не будуть ще раз орати гарматами, засівати людськими кістками й підливати людською кровю. А як гряне воєнна хуртовина, може витворяться нові можливости, розкриються нові далекосяглі перспективи. Хто це знає. Сяк чи так стоїмо перед великим таємним завтра.

Але до цього потреба справжньої рішучости і сміливости при виконуванні своїх обовязків, що випливають з правно наділеного мандату, не оглядаючись на те, чи хтось вас прозве автократом, чи диктатором, чи навіть „зрадником“. Тоді будемо теж в порядку із нашою демократичною совістю, яка наказує нам виконувати рішуче волю більшости для добра загалу і стати справжніми провідниками, тими, що ведуть, а не тими, що даються у своїй нерішучости вести. Що це за демократичний провідник, що подається на всі сторони під ріжними тимчасовими впливами всяких груп і котерій, бо мовляв, прислухується до голосу мас: це безвільний демаґоґ, що вводить лише анархію у здорове життя. Його завтра, чи післязавтра потопчуть і поганьблять ті, що ще нині одноду шно покликали та прославили. Маси люблять і шанують розумний, рішучий та авторитетний провід, що є виразником їх волі і бажань. Вони вимагають від нього, щоби опрацьовував методи праці та переводив їх у життя; бо для висловлювання їх тимчасових поривів, чи почувань, їм не треба ніякого проводу, це вони зроблять і без нього.

Такий рішучий провід, глибоко пересвідчений у доцільности власних діл, найде не тільки в собі належну силу, щоби поборювати народніх, чи громадських шкідників, але певно дістане повну підтримку і апробату серед наших здорових і свідомих мас.

Тоді, хоч з трудом і постепенно позбудуться будемо всіх руйницьких проявів, які на перший погляд дуже невинні і маловажні, але вчасом пережирають все здорове наше громадське життя примушуючи нас до витрати великої енергії на непродуктивну борню, через яку відходять часом від верстату праці вневірені та знеохочені поважні й чесні громадські робітники.

Інж. А. Палій.

Хто хоче навчитися доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український нарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА“

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.
Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО
ПЕРЕДПЛАТА: 6 зол. річно, 3 зол. піврічно, 1.50 чвертьрічно. За границею 1 амер. доляр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:
Warszawa, Stalowa 25. m. 10.

З нагоди виставки образів у Тернополі.

Ґрупа мистців-малярів зі школи Ол. Новаківського враз з одним-двома зі школи паризької і варшавської і при співучасти самого Новаківського влаштувала в Тернополі в салях „Бесіди“ в днях 2—11 квітня ц. р. виставку образів — разом 19 імен зі 127 образами. Це одна сґація з виставового турне тих малярів по східно-галицьких містах і містечках. Вистава була звязана з рефератом на тему значіння малярства і відношення нашого громадянства; брав у ній теж особисту участь проф. Новаківський, який перед численно зібраною публикою пояснював образи і висловив деякі свої загальні думки про мистецтво.

Можна привитати щасливу ідею наших малярів, щоби влаштовували на провінції виставки з усіх родів мистецтва, малярство і різьбу найменше оглядають широкі кола загого громадянства. Тому малярство найменше находить зрозуміння серед нього. Виставки образів по провінції приносять ту велику користь, що ширші кола громадянства і малярі входять у безпосередній контакт і пізнають одні одних, громадянство віч-на-віч пізнає ту велику ідейну і культурну роботу, яку виконують малярі мистці, а вони мають бодай те вдоволення, що показують себе ширшій публиці. Зрештою малярі мають теж матеріяльну користь, бо, наскільки мені відомо, в Тернополі розпродали 12 образів на загальну суму понад 2.200 зол. тай зі вступів мали понад 400 зол. Приємна теж була особиста поява між нами сеніора наших мистців проф. Новаківського. В його особі ми мали нагоду пізнати людину з незвичайною енергією, молодечою вдачею, силою волі, оптимізмом і вірою у свою справу.

Замітна була на виставі в Тернополі розмірно численна участь громадянства. Виставу оглянуло понад 500 осіб, з чого около 30 поляків і жидів. Якщо ми поглядаємо на Тернопіль, як і на неодно інше наше провінціяльне місто впереді кількох літ, коли мало було зацікавлення мистецтвом, (напр. театром), то таким явищем можна радіти.

І. Винна.

Нові українські пресові орґани.

З днем 15. квітня ц. р. появився у Зборові український інформативний двотижневик *„Зборівські Вісти“*. Новий часопис займається головно освітньо-господарськими справами Зборівщини і вже в першому числі приносить багато цікавого інформаційного матеріялу про освітнє й господарське життя повіту. Видає „Зборівські Вісти“ філія „Просвіти“ у Зборові, редаґує колеґія. За редакцію відповідає Михайло Снігінський. Адреса „З. В.“: Зборів, вул. Собеського ч. 14.

Від лютого ц. р. виходить у Чернівцях (Буковина) літературно-громадський місячник *„Український Нарід“*. Видає і редаґує Сидонія Никорович. Адреса: Чернівці, вул. Петровича ч. 4.

Перед Великоднем ц. р. появилося в Пішкоревцях (Югославія) перше число часописумісячника для українців у Югославії *„Рідне Слово“*. Число це зредаґоване дуже цікаво і гарно літературною мовою та приносить крім передової Преосв. еп. Діонізія Нарадого цілу низку статтей, заміток та інформацій про життя і працю югославянських українців. Видає і редаґує „Рідне Слово“ відомий наш діяч о. Михайло Фірак, за редакцію відповідає д-р Франьо Дідович, парох і декан у Дякову. В противенстві до тижневика „Руски Новини“, що виходять під тою самою редакцією, але в бачванськім діялекті та обслуговують духові потреби югославянських українців (русинів) у Бачці і Сримі, що переселились туди давно із Закарпатя (з їх кругле 25.000), „Рідне Слово“ призначене в першу чергу для українських переселенців з Галичини, що живуть у кількадцяти місцевостях в Боснії і Славонії (з їх понад 15.000). Адреса: „Рідне Слово“, Пішкоревці, Югославія. Бажаємо нашим діячам-піонірам якнайкращих успіхів у нелеґкій праці.

В 40-ліття праці п. О. Ціпановської.

Здається, що вже давно сала Народнього Дому в Перемишлі не бачила такого гарного та підесленого настроєм святочного вечора, як 6-го квітня ц. р. А був це не стереотипний концерт у честь Шевченка, Франка чи якого іншого визначного письменника, але святочна академія, влаштована місцевим комітетом для вшанування великих заслуг 40-літньої діяльности перемиської громадянки, довголітньої учительки, невтомимої робітниці на ріжних полях культурного життя, в останньому часі директорки Музичного Інституту в Перемишлі, жінки виїмкових спосібностей та прикмет духа й характеру, п. Ольги Ціпановської.

Мов за дотиком чародійної палочки зникла в цей день вся злоба дня: щезли кудись наші суспільні та родинні невзгодини, затихли всі буденні сварки й непорозуміння і всі громадяни щиро й охоче поспішили віддати честь по заслузі та висловити свої сердечні почування для Ювілятки. Це дуже добре вичувалося впродовж цілого вечора: не було там ані одного нещирого слова, ані одної пустої фрази, які нераз сиплються обильно на академіях; усі промови і привіти були навіяні якоюсь дивною щирістю та безпосередністю, у всіх виявлялося сердечне та глибоке почування, повне признання, подиву та вдяки для нашої заслуженої громадянки.

Між промовами на перший плян висунулися: ядерний та змістовий нарис діяльности, Ювілятки, відомої на перемиськім ґрунті під іменем „Тітки Олі“, поданий проф. Гозою, та вельми поетичне й оригінальне слово від перемиського жіноцтва, що його виголосила п-і Витвицька-Дубляницева. Були також устні привіти від колишніх учениць семинара, представниці „Союзу Українок“ зі Львова та рецитація гарної поезії У. Кравченко, присвяченої Ювілятці. Між пречисленними письменними привітами не бракувало ні одної перемиської установи без ріжни-

ці напрямку, а звертали увагу своїм глибоким змістом та сердечністю письма наших еміґрантів з Великої України та заточенців-галичан ізза кордону, особливож сердечні привіти Б. Лепкого та М. Меншинського із Стокгольму.

У цих моїх замітках про свято я мало що не забув згадати про те, до чого був найбільше покликаний і формально зобовязаний, а саме про його музично-мистецьку частину. Правда, музичні точки академії були під артистичним оглядом вповні достойні до високого настрою свята. Особливож високо стояли під мистецьким оглядом дві сольові інструментальні продукції колишніх вихованців і горлоців Музичного Інституту в Перемишлі: скрипака п. Ю. Криха, який невинною працею добував собі скрипкову „марку", та ще тимпаче п. М. Вишницької, яка після свого повороту з Відня дала нагоду вперше себе почути і тим виступом запрезентувала себе як одна з найкращих наших пяністичних сил. Також і „Перемиський Боян", який нераз іде нерівною та химерною ходою, виконав на тім святі свої партії (Кантату і „Жайворонка" Мендельсона) без заміту, з видимим розумінням і змаганням; навіть шкільний жіночий хор під орудою учительки п. Яцишин гідно додержував йому кроку.

Це свято було явним доказом того, що благородний дух, правдива, нефальшована чесність, характерність і праця навіть у часах нинішньої руїни і всесвітньої кріси зберегли ще свою силу і значіння та находять належну оцінку серед громадянства.

Ст. Людкевич.

Сильний спадок доляра.

Інфляційна політика Рузвельта відбилася знижковою тенденцією доляра на всіх европейських біржах. Курс доляра у Львові пале в годину на годину щораз нижче. Неофіц. біржа платила в середу ще по 8.70. В четвер Польський Банк платив уже тільки по 8.25, наслідком чого понизився курс доляра на неофіціяльній біржі, що платила по 8.50, 8.40, а вкінці по 8.25.

Після 12-ої години курс доляра виносив 7.90 зол. По такій ціні купував теж доляри Польський Банк, себто до зачинення каси. Наслідком того доляр у приватних оборотах 7.90 зол.

ЛЬОНДОН, 20. IV. ПАТ. Доляр упав у Льондоні в год. 12-ій до 3.90 за фунт і виявляє дальшу знижкову тенденцію. Курс фр. франка, хоч впав небагато, вдержується на теперішньому рівні та виносить 4 пункти більше ніж учора. За унцію золота платили 20 шілінгів і 6 пенсів. Нотування золота зовсім стало незалежним від курсу доляра. Спадок доляра оцінюють у Льондоні як переходовий, у звязку з фінансово-політичним положенням у Зл. Державах.

БЕРН, 20. IV. ПАТ. Урядова швайцарська агенція повідомляє: Відступлення Зл. Держав від паритету золота не матиме впливу на швайцарські банки. Девізовий запас доларів у Швайцарії дуже малий.

НІМЕЦЬКА ПРОПАГАНДА В АЛЬЗАЦІЇ.

ШТРАСБУРҐ. 20. IV. ПАТ. Тутешні часописи звертають увагу на зріст гітлерівської пропаганди в Альзації. Торговельні доми, а навіть поодинокі родини одержали й одержують щораз частіше листи з книгарень і видавництв, які оферують життєписи та портрети Гітлера й Гінденбурґа, з допискою, що призначують їх для альзатських родин, привязаних до німецької батьківщини.

БІЛЬШОВИКИ ПЕРЕГОВОРЮЮТЬ З МАЛОЮ АНТАНТОЮ.

„Ізвестія" пишуть, що небаром почнуться переговори в справі пакту неагресії між СРСР і Малою Антантою.

МОСКОВСЬКА ТОРҐ. МІСІЯ ПОКИДАЄ ЛЬОНДОН.

ЛЬОНДОН, 20. IV. ПАТ. Трьох председників більшовицької торговельної місії в Льондоні візвали до Москви на нараду. Вони мають покинути Англію в понеділок.

КОЖНИЙ
ПЕРЕДПЛАТНИК
одержує точно часопис, тому повинен памятати
про в дновлення передплати.

Долярова інфляція в Злучених Державах.

ВАШИНҐТОН, 20. IV. ПАТ. В пятницю буде предложений конґресові проект закону, що надає Рузвельтові диктаторську владу, позволяючи йому на переведення розпоряджень, що є на ділі інфляційними. През. Рузвельт згодився, кажуть, на емісію нових банкнотів, на зміну процентової стопи золота, яке міститься в долярі, а також на створення спеціяльного уряду, що має за завдання стабілізацію курсу доляра. На основі інформацій з кол. зближених до Білого Дому, Рузвельт був би уповноважений в законодатній дорозі приймати виплати на рахунок воєнних довгів сріблом, замість золотом, однак з деякими застереженнями.

ВАШИНҐТОН, 20. IV. ПАТ. М'ністр скарбу Вулін признав, що поворот до забезпечення виносу золота означує відступлення Злучених Держав від паритету золота.

Долярова пресія на фунт штерлінґів.

ЛЬОНДОН, 20. IV. ПАТ. Спадок доляра, якого останній курс після замкнення нью-йоркської біржі виносив 3.71 за фунт, викликав у Льондоні поважні побоювання щодо ходу розмов Макдональда з Рузвельтом. Багато англійських часописів стверджує, що занижка доляра це ясне потягнення президента Рузвельта, який приготовив її якраз на день приїзду Макдональда до Америки і хоче тим способом приневолити Британію повернути до золотого паритету. Оскільки занижка доляра буде тревала, Британія втратить всі користи, які в заграничній торговлі давав їй нижчий у відношенні до доляра курс фунта штерлінґів. Крім того Англійський Банк буде наражений на поважні втрати, яких дійсна висота виносить тепер уже 30 міліонів фунтів, бо, щоби удержати курс фунта на відповідному рівні, Англійський Банк напротязі останніх тижнів купував не тільки золото, але й доляри, не хотячи допустити до звижки фунта в Льондоні. Теперішні запаси доларів, які має Англійський Банк, наражують його на випадок інфляції на поважні втрати. В Льондоні запевнюють, що інфляція є тільки часова, що це типова інфляція контрольована та що оскільки Рузвельт дійде до порозуміння з Макдональдом щодо співпраці в справі золотого паритету, то американська інфляція буде відкликана.

Програмова промова д-ра Шахта.

Берлін, 12. квітня 1933.

На загальних зборах німецького державного банку в дні 7. квітня ц. р. виступив теперішній президент цього банку д-р Шахт з програмовою промовою, в якій між іншими, попри чисто ділові справи, вясував нинішнє господарське положення та в загальних рисах подав програму теперішньої господарської політики.

В першу чергу він ще раз підчеркнув конечність платити заграничні довги, аби тим підтримати довіря заграниці до теперішнього уряду. Одначе при тім він звертається з апелем до цілого світу, що оскільки заграниця не буде приймати німецьких товарів, то тоді Німеччина не буде мати змоги побільшити свій стан золота й девіз. В противному разі це може довести до дуже небажаних наслідків для німецької валюти*).

Заплачення комерційного короткоречинцевого довгу в сумі 70 міл. доларів, які Німеччина затягнула ще в 1931 році, обтяжує, щоправда і так низький нині стан золота й девіз німецького державного банку. Одначе Шахт стоїть на тому становищі, що сума процентів, яка дійшла дотепер до 77 міл. н. м. та дальше плачення їх, практично не скріпить платничої спроможности німецького банку, а навпаки, зменшить її.

У своїй валютовій політиці Шахт уважає, що *найвищою метою банку буде вдержати стабілізацію німецької валюти*, аби тим скріпити довіря німецького народу до неї.

*) Стан золота німецького державного банку:

	7. квітня 1932 р.	7. березня 1933 р.	7. квітня 1933 р.
золото:	876.742 міл.	749.887 міл.	645.761 міл.
девіз:	141.708 міл.	100.633 міл.	109.540 міл.

Обіг гроша нині: 5.459 міл. Їх покриття золотом та девізами 21 пр.

З тих 70 міл. доларів довгу заплачено дотепер лише Франції 17 і пів міл. доларів, які вже містяться у вище наведених цифрах. Сплата решти чої суми в дорозі, так, що стан золота й девіз ще в більшій мірі зменшиться.

Кредитова політика — на його думку — повинна бути доцільна та рівномірна. Кредитову кризу треба побороти власними силами при помочі органічної знижки процентової стопи всередині держави та при помочі збільшення щадничих вкладок німецького народу. Банк поведе доцільну інвестиційну політику, при чому звернє увагу головно на сільсько-господарські кредитові банки, які по найбільшій части заспокоюють кредитову потребу малих та середніх підприємств.

Щодо проблеми „придбання праці" та її фінансування, то Шахт виступив рішуче проти планів, які потягають за собою друкування мільярдової суми нових грошей. Поставлення цієї проблеми в таку площину потягнуло б за собою захитання німецької валюти та нову інфляцію. Деякі господарські чинности, які входять у програму „придбання праці", можна буде дешевим коштом перевести в рямцях т. зв. „служби праці". Саму „проблему придбання" праці думає він розвязати найкраще при помочі поліпшення та побільшення сільсько-господарської продукції, також при помочі індустрійних замовлень для публичних підприємств.

Отже доцільна аґрарна політика та замовлення для індустрії дадуть змогу більш економічно використати цілий продукційний апарат, що тимсамим оживить ціле господарське життя та скріпить внутрішній ринок.

У дальшій промові виступив Шахт рішуче проти теперішньої політики німецьких банків та закинув їм, що вони допустили до такого великого нагромадження заграничних короткоречинцевих позичок. Тому він уважає за конечне зреорганізувати цілу банкову систему, при чому та реформа повинна відбутися з великим спокоєм та без радикальних потрясень у господарському житті. Та реформа охопить теж державний німецький банк, і в ній буде точно спрецизоване становище банку до уряду. Це буде можливе тоді, коли льованський договір буде ратифікований, бо цей договір анулює міжнародні зобовязання дотично зміни статуту банку.

Інж. Д. Волощак.

Італія в справі Поморя

БЕРЛІН, 20. IV. ПАТ. Бюро Конті, покликуючися на інформації в міродатних кол, заперечує вістку, подану „Таймсом", на основі якої в часі розмов німецьких міністрів з Мусоліні обмірковувано справу польського Поморя. З італійського боку дано до зрозуміння, що Італії було би важко підтримати становище Німеччини в справі т. зв. коридору.

МОНЕТАРНА СТАБІЛІЗАЦІЯ.

НЮЙОРК, 20. IV. ПАТ. Кореспондент „Геральд Трібюн" повідомляє, що през. Рузвельт підчас вашингтонських розмов буде старатися звернути гол. увагу на справу монетарної стабілізації. Так справу тариф зіпхнули би на другий плян. Рузвельт дає до зрозуміння, що бажана була б стабілізація англійського фунта на рівні 3.75 до 4.50. Рузвельтові пляни оживити промисл і торговлю переходовим піднесенням курсу вартісних паперів викликують поважні сумніви в промислових колах, настроєних консервативно. Кажуть, що користи, які осягнулося би так, зійшли би на нівець наслідком великих втрат, які потерпить міжнародня торговля з причини хиткости курсу валют.

НОВИНКИ

— **Ревізії й арештування в Жовківщині.** У велику пятницю 14. ц. м. переяела поліція з Жовкви цілу низку ревізій у селах: Сулимів, Гребінці і Звертів, шукаючи за летючками ОУН. Після ревізій арештованих було 12 селян із Сулимова і Гребінців, яких відставили до Жовкви, звідки вони по двох днях вийшли на волю.

— **Розвязують дальше сокільські гнізда.** „Сокільські Вісти" ч. 2 за березень-квітень ц. р. повідомляють, що в місяцях лютім та березні розвязала влада такі сокільські гнізда: Пилипківці (пов. Борщів), Сапогів (пов. Борщів), Кривецьке (пов. Копичинці), Тисьменця (п. Станиславів), Волощина (пов. Підгайці), Стебник (пов. Дрогобич). Т-во „Сокіл" у Волощині розвязано за те, що члени товариства постановили здержатись від курення.

— **Цікавий „ювилейний" збірник.** У звязку з тим, що незабаром минає вже десятий рік, як православним митрополитом у Польщі став о. Денис, гурток православних українців рішив видати спеціяльний збірник статтей і документів

що вияснюють сумний стан українського православного життя під головуванням митр. Денися та його злощасної церковної політики. Редактором збірника намічено прот. П. Табінського. Хто має цікаві документи з церковного життя та фотографічні знимки або бажає дати статтю до збірника, зволить порозумітися з редактором. Адреса: Krzemieniec na Wołyniu, skrzynka pocztowa 54.

— **Митна оплата від заграничних листів.** У звязку з нотаткою п. з. „Дивна практика на польській почті" в „Ділі" з 10. ц. м. надіслала Дирекція почт і телєграфів таке вияснення: „Твердження, нібито почтовий уряд у Львові побирає за доручення поручених посилок по 50 сот. від листу, не відповідає дійсности, бо за доручення поручених листів у краю не побирається ніяких належитостей, зате побирається належитість 50 сот. тільки від загроничних листових посилок, що підлягають на основі почтово-митних приписів митній відправі і то не за доручення, але як належитість за посередничення почтового уряду при митуванні загранічної листової посилки. Ту належитість побирає почтова управа на основі арт. 40 світової почтової конвенції, підписаної в Льондоні 1929 р. та на основі розпорядку міністерства почт і телєграфів з 28. вересня 1931 р., оголошеного в Урядовому Вістнику мін. почт. і тел. ч. 16 з 1931 р. у справі почтової, телєграфічної й телефонічної тарифи".

— **Нові закони.** Вістник Державних Законів з 19. ц. м. приніс кілька законів, ухвалених парляментом. Між іншим є закон, що змінює час праці в промислі і торговлі, закон про відпустки та закон, що змінює декрет президента республики з 24. листопада 1927 р. про обезпечення умовних службовців.

— **Вечірня година для шкільної молоді.** Львівська шкільна куратория розпорядила свого часу, що молоді народніх і середніх шкіл вільно пробувати на вулицях міста тільки до 6. год. вечором. Цей розпорядок куратория змінила тепер остільки, що шкільна молодь може показуватися на вулицях до 8. год. веч.

Даром

3 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

— **Нові урядові векслеві блянкети.** М-ство скарбу ввело нові блянкети векслів. Після 30. квітня ц. р. (первісний речинець 31. березня продовжено на один місяць) не можна виставляти векслів на старих блянкетах під загрозою вимиру 25-кратної підвишки ціни блянкету. Одночасно м-ство вияснило, що і після 30. квітня ц. р. не можна квестіонувати і вимірювати підвишки від таких, виставлених на старих блянкетах векслів, що мають дату виставлення пізнішу як 30. квітня 1933 р., або зовсім не мають дати, коли віродостойним способом, напр. деклярацією виставців, книгами вірителя і т. п. буде доказано, що вексель був підписаний перед 1. травня ц. р., а виставець тоді позволив вписати пізнішу дату виставлення. Завважуємо, що й на далі лишилося незміненим право виставляти векслі на простім папері або на неурядових блянкетах в довільній мові.

— **Протигазове рятування.** М-ство внутр. справ розіслало до воєвідств обіжник, який постановляє, щоби на становище лікарів у державній, самоврядній і суспільній службі приймати кандидатів, вишколених у протигазовому рятуванні.

— **Невияснений злочин.** У звязку з вбивством каменичної сторожихи Солтисової при вул. Антонія у Львові арештовано її зятя Едв. Павловського та трьох його знайомих Романа Бодака, Евгена Шумлянського і Стан. Дулика. Павловський, якому померла жінка, донька Солтисової, мав женитися і потрібував грошей на весілля, а Солтисова мала кількасот зол. готівкою. Познаки вказують на те, що задля тих грошей він убив свою б. тещу. Після переслухання арештованих слідчий суддя випустив Бодака, Шумлянського і Дулика на волю, задержавши тільки Павловського. Розійшлася чутка, що при лікарській секції вбитої відфотографовано її зіниці, в яких, що в застиглих очах залишився образ душогуба. З компетентних кол заперечено цю чутку, бо такі методи слідства не є міродатні.

— **Страйк** у фабриці чесаної вовни в Томашові Мазовецькім зліквідували. До праці вернуло 450 робітників.

— **Пригода контрабандистів.** На польсько-чехословацькій границі біля Новоторгу стрінулася гранична сторожа з гуртом контрабандистів, що пробували перевести до Чехословаччини більшу партію безрог. Коли на заклик границника контрабандисти не хотіли задержатися, впало кілька стрілів, від яких упав В. Дзядонь, тяжко ранений в живіт. Інші контрабандисти втікли, залишивши безроги на місці.

— **Сніги.** В Баварії впали великі сніги. Також у Льондоні та південній Англії. Над каналом Ля Манш лютує сніговія.

— **Смерть олімпійського мистця.** З Нюйорку повідомляють, що Салінґ, англійський мистець у бігу на 110 м. з перешкодами, згинув у автомобільній катастрофі.

— **Дирекція клініки шкірних і венеричних недуг** при львівському університеті (вул. Пекарська 69) повідомляє, що почавши від 21. квітня ц. р. амбуляторія клініки буде отворена щодня від год. 7—9 передпол. з виїмком неділь і свят.

— **На карти „Рідної Школи", звільняючі від алькогольних напоїв з нагоди Воскресения Христового** зложили отсі Вп. Громадяни(ки) (в зол.): радн. Евген Жарський, Галич 3; зі Щирця: д-р Богдан Савчак 2, д-р Михайло Мандзик 2, о.дек. Вол. Семків 2, п-во Трешневські 2, д-р Петро Хрептовський 2, о. Сенишин Степан 2; Маринсвич Марія, Люблін 2, кооп. „Скала", Убині 2, кружок Р. Ш., Убині 2, кооп. „Солотва", Гумницька 2.50; з Буська: д-р М. Процик 2, д-р Струтинський 2, Сінкевичева Марія 2, д-р Ваньо. Ярослав 2. — Хто черговий?

— **Якщо ваша обува вимагає направи,** довіряйтеся від шевця репарації золівок гумовою шкірою **Берзон-Окма** і обцасами **Берзон.** Через це **заощадите значно видаток** на направу обуви.

Відгуки тиж.

Запальнички.

Були часи, коли запальнички, чи як дехто каже кресалки, ржавіли за виставами крамниць і ніхто на них не квапився. Купець аж присідав прихвалюючи:

— Щось такого ще не було. Нон плюс ультра. Простота получена з прецизією доказують чудес. Вигода та ощадність узялися за руки і стали правдивим благословенням людства.

Покупень рідко оглядав, а ще рідше купував.

Я звик до сірників! — казав.

— До сірників?! Пане дорогий! Щодня пачка сірників по 10 грошів — це робить на місяць 3 золотих, на рік 36, а на десять літ 360. А тут, прошу, за три і пів золотого — запальничка на ціле життя!...

Але покупень не давався. То за складний механізм, то за мале колісце, то за великий тягар...

Були такі часи і минули. Скінчилися в тій самій хвилині, коли запальнички удостоїлися державної печатки, а камінчики до них — монополізації.

Тепер купець не захвалює вже, а покупень не придивляється. Навіть сам торг іде „на вухо".

— Може запальничку? — шепче перший. На вулиці, в ресторані, знаю один випадок, — навіть у церкві.

— Одну?! Я потребував би зо три.

— Можу і три. Але швидко.

— По кілько?

— По пять.

— Дорого.

— По чотири і пів, як для вас.

— По три, як для вас.

На три і пів стає і запальнички попід полу мандрують з одної кишені до другої.

Подумає хтось: три запальнички, певно для когось із знайомих! Зовсім ні! Про запас курильна братія горне, скільки може. Забезпечується на сто літ для себе, а решту для грядущих поколінь.

Але що боїться контролі, то загал користі з цього не бачить. Спробуйте в незнайомого попросити вогню. Змірить вас від ніг до голови і хоч кишені випхані запальничками — відповість:

— Не маю.

Боїться, що ви з митного уряду.

Навіть знайомий нерадо рішається витягнути запальничку. Нині нікому не можна вірити. Ануж пригнічений безробіттям, чи малоробіттям... Бувають такі випадки і то досить часті.

Я, наприклад, засвічу хіба найближчій рідні і деяким товаришам. Інші хочби плакали.

Йду вчора вулицею, а напроти мене старший пан з папіроскою в устах.

— Позвольте вогню! — приступає до мене.

Подивився я на нього: Нічого собі людина. Сивавий уже, в золотих окулярах, може радник, може лікар, але хто його знає — може й „митар".

— Хіба — кажу до нього — пождете тут, я піду до сіней каменици, закурю папіроску і дам вам відкурити.

Засміявся старший пан і згодився.

Закурили ми, а він каже:

— Я маю аж три запальнички, але не ношу при собі. Тільки дома вживаю і то як самі свої.

Галактіон Чіпка.

З театру.

Варшавська оперетка: „ПЕППІНА" — оперетка в 3 діях. Лібретто **Естеррайхера,** музика **Р. Штольца.** (Театр Ріжнородностей).

Симпатична оперетка, що має цікаву, небанальну завязку, добре опрацьоване лібретто і гарну, незвичайно мельодійну музику Штольца. Деякі солодко-сентиментальні арії тої музики мають усі дані стати в короткому часі улюбленими піснями нинішньої публики.

Виконання оперетки було бездоганне. Вибивалася в першу чергу пара: Ксеня Грей-Лясковський як грою, так іще більше чудовими голосами. Обоє вони й підбили собі всю без виїмку публику. Достроювалися до них і інші виконавці: Кринська, Домославський, Бігош, Островський.

Дивним дивом львівська публика не заповнила навіть половини салі. **І. Н.**

З кіна.

Кіна „Коперник" і „Марусенька": „НАҐАНА".

Нагана — своєрідна африканська інфекційна недуга, що проявляється дрімотою, супроти якої дикі тубильці здебільша безсильні. Її лякаються більш як диких звірів із африканських пралісів і звязують з нею всякі забобони, чари та дивоглядні обряди. Ця фільма показує боротьбу трьох учених-лікарів, двох англійців і одного японця, з дикунами для їх власного добра, щоби допомогти їм у страшній недузі. Крім цікавої фабули фільма має прегарні сцени з дикими звірятами та побутові з життя дикунів. Деякі знимки звірят перевищають усі дотеперішні, які ми бачили.

Відозви й комунікати.

ЗАЛІЗНИЧА ЗНИЖКА НА ЗАГАЛЬНИЙ ЗІЗД „РІДНОЇ ШКОЛИ".

Залізнича Дирекція у Львові рішенням з 20. квітня ц. р. Ч. VI/2/529/33 погодилася дати делегатам на Загальний Зїзд „Рідної Школи" 50 проц. знижку на переїзд I., II. чи III. клясою особових, мішаних, або поспішних поїздів.

Знижка важна від 24—26. квітня 1933. включно тільки в поворотній дорозі зі Львова до стації виїзду, якщо ця стація віддалена від Львова найменше 30 км. До Львова треба платити повний білет. Знижковий поворотний білет треба купити на залізничій стації у Львові найдальше перед північчю дня 26. квітня ц. р.

Всі учасники Загального Зїзду, управнені до зал. знижки, одержать у канцелярії Зїзду залізничу „карту участи", без якої не зможуть купити знижкового зал. білету.

Канцелярія Зїзду буде примішена 24. квітня ц. р. в „Ремісничій Палаті" при Стрілецькій площі ч. 8. Там також відбудуться наради Зїзду.

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ".

✝ ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Над могилою зразкового громадянина.

Безпосередньо перед нашими святами помер тихо, якби незамітно, у Мілоціні б. Ряшева, наш заслужений громадянин, що своє недовге, а працьовите життя віддав на службу свого народу — **Роман Стельмахів.** На становищі професора агрономічної школи у Мілоціні, б. Ряшева помер нежданно на серцевий удар. Уроджений у 1883 р. у Загіречку б. Ходорова, у 1902 р. скінчив академічну гімназію у Львові, фільософічний факультет у Львові, Кракові та Відні і окремо агрономічну школу в Кракові 1912 р.; як австрійський резервовий старшина служив кілька літ у війську, покликаний 1913 р. до Босні при частинній мобілізації, відтак при загальній мобілізації перебув усю війну в австрійській і від травня 1919 до лютого 1920 в українській армії, чотири рази ранений. В 1906—9 р. учителював у гімназії бучацькій і станиславівській, у 1913 р. був окружним інспектором хліборобства у Чортківі від т-ва „Сільський Господар", за української влади був шефом хліборобської секції при Секретаріяті хліборобства.

Від 1920—31 р. Роман Стельмахів був професором агрономічної школи у Бережниці, головою „Сільського Господаря" у Стрию та членом Надзірної Ради Союзу Кооператив. Саме на той короткий час самостійної та свобідної праці покійного припадає його жива, квітомна

діяльність для добра народу, над освідомленням місцевого та дооколичного селянства про вагу доцільної хліборобської праці, про значіння кооперації та організаційних осередків. Р. Стельмахів засновує у Бережниці Народний Дім і читальню, їздить з рефератами по селах, не покидаючи щоденної професійної праці. Коли у 1931 р. його відорвали від осередка цієї діяльности і рідного ґрунту і перенесли до іншої школи між чужих в околиці Ряшева, це був для нього майже смертельний удар; покійний у розквіті сил та енергії у хвилинах зневіри повторював, що з Мілоціна живим не вернеться.

Найкращим доказом, яку працю вложив Покійний у свій повіт, була незвичайно численна участь селянства та нашого громадянства на його похороні. Тіло покійного, згідно з його давнім бажанням, мали перевезти з Мілоціна до рідного Болехова. Авто, яким перевозили тіло, застрягло в дорозі, зіпсувавшись і люди, що приїхали 11-го ц. м. до Болехова на похорон на 11 год. вранці ждали на приїзд тлінних останків до самого вечора; стрийські громадяни відїхали аж вечором, а вдячні селяни з Бережниці, що приїхали з нагробним вінком „Своєму незабутньому приятелеві" прождали у Болехові аж до другого ранку, щоби взяти участь у похороні. Над могилою промовив пречарно товариш покійного о. Сухий, зворушивши всіх до сліз, коли пригадав головні моменти чистого, повного пожертви та праці життя покійного.

З особою Р. Стельмахова відійшов від нас один із тих наших зразкових громадян, крищально-чистого характеру та з високим, непохитним почуванням обовязку, на яких наш нарід може найбільше рахувати у щоденній сірій боротьбі та у вимкових хвилинах збірного пориву.

Нові книжки й журнали.

СТРАХ В ЛІСАХ ІНДІЇ. За І. М. Франсісом переповів І. М. Львів, березень 1933. Накладом „Самоосвіти". Ст. 32.

СПОРТ.

БОКСЕРСЬКІ ЗМАГАННЯ В ГОРОДЕНЦІ.

Пробій (Городенка) — Сокіл (Коломия) 5:5. Минулої неділі відбулися в Городенці боксерські змагання між цими дружинами, які закінчилися ремісовим вислідом 5:5. Склади дружин представлялися ось-так: Пробій: Олейко, Матійчук, Терлецький, Семенюк, Ончуран і Бойчук. Сокіл: Янчук, Семенюк, Зощук, Маруник і Олександрук. Олейко переміг несподівано на пункти Янчука. Матійчук ремісував зі Семенюком. Відтак 4 пункти добував Сокіл воковером. Найцікавіша була стрічка найлїпших змагунів: Бойчука й Олександрука, яка закінчилася певною, заслуженою перемогою Бойчука. Розвій малопоширеного досі серед нас боксу, слід радісно привитати.

НАДВІРНА. „БЕСКИД" — П. К. С. „БИСТРИЦЯ" 3:1 (0:0).

Бескид легко справився з Б-класовою „Бистрицею" і вже на початку сезону зробив приємну несподіванку численно зібраним симпатикам. Ворота добули: Полатайко, Гучшин та Іроденко.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 21. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Субота, 22. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Неділя, 23. квітня год. 3.30 попол. найнижчі ціни (40 гр. до 3.50) „Лівочі обіти". Год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 21. квітня год. 7.30 веч. останній виступ варшавської оперетки „Пеґґіна".

Субота, 22. квітня год. 7.30 веч. „Золота тіточка".

Неділя, 23. квітня год. 3.30 попол. (найнижчі ціни) „Золота тіточка". Год. 7.30 веч. „Золота тіточка".

Цирк Станевських, площа Бема, початок виставн в год. 8.15.

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Технічного Т-ва) виступи міжнародніх змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Порцлянова компанія" (Пат і Патаршон).

АПОЛЬО: „Антін Спалєц, добрий стрілець" (Власта Буріян).

АТЛЯНТИК: „Каїн і Артим" (на осн. Горького).

КАСІНО: „Куртизанка" (Ґрета Гарбо).

КОЛІСЕЙ: „Тіні кохання" та ревія „Тріскаємо зі сміху".

КОПЕРНИК: „Нагана" (фільма з життя джунглів із Талею Бірель).

МАРУСЕНЬКА: „Нагана" (фільма з життя джунглів із Талею Бірель).

МІРАЖ: „Блакитна рапсодія".

ПАЛЯС: „Іх Ексцелєнція субєкт".

„ПАН": „Під фальшивим сфапором" і ревія.

ПАСАЖ: „Чортівська провалля".

ОАЗА: Нечинне.

СТИЛЕВЕ: „Вастер Кітон на фронті" та ревія.

ХИМЕРА: „Кохай мене сьогодні" (Моріс Шевальє, Мекдональд).

УТІХА: „Жінка з Монте Карльо" (Ліль Даговер), ревія „Святочний майонез".

Закордонне радіо.

Пятниця, 21. квітня 1933.

Барі (269,4) 20.30 Оп. музика, **Мілано** (331,4) 21.00 Симф. концерт, **Штрасбурґ** (345,2) 20.30 „Ля Періколе", оп. Офенбаха, **Гельсінґсфорс** (368,1) 17.25 Ксильофон, **Ляйпціґ** (389,6) 21.10 „Скаженій собака", **Білгород** (429,7) 20.00 Пісні, 21.30 Оп. арії, **Стокгольм** (435,4) 19.30 Муринські пісні, 20.15 Англ. пісні, **Прага** (488,6) 17.05 Концерт. 19.25 Військ. орхестра, 20.25 „Пятьох Голешовичів" у своєму гум. репертуарі, 21.15 „При кринниці", ком. опера Бльоцека, **Відень** (518.1) 11.30 Квартет, **Будапешт** (550,5) 18.30 Фортепян, 19.30 „Дон Паскале" „Фанні Ельслер" оп., **Харків** (937,5) 9.00, 15.10, 18.00, 19.00 Концерт. 10.00 Пісні.

Субота, 22. квітня 1933.

Барі (269,4) 20.00 Оп. музика, пісні, **Братислава** (279,3) 16.10 Концерт, 20.00 Легка музика, **Брно** (341,7) 21.20 Вечір у честь ґанку, **Штрасбурґ** (345.2) 16.00, 20.30 Концерт, **Штутґарт** (360,6) 21.15 „Либеслєґайн" муз. комедія, **Білгород** (429,7) 19.00 Скрипка, **Рим** (441.2) 20.15 Пісні, Барбоні (сопран), **Лянгенберґ** (472,4) 20.06 Вес. вечір, **Брюсели** (509,3) 21.00 „Ль'Оункель Матірен" оп. Вейтса. **Відень** (518,1) 11.30 Капеля, 20.00 Концерт, 20.55 Клясики австр. оперетки, **Будапешт** (550,5) 9.15 Спів, саксофон, 17.30 Хор. **Харків** (937.5) 9.00 Музика, спів, 10.00 Звуковик, 15.10 Літ.-муз. монтаж, 18.00, 20.00 Концерт.

Львівське радіо.

Пятниця, 21. квітня 1933.

12.10, 15.50 Грамофон, 15.25 Збіжева біржа, 15.35 Про більшовицьку літературу, 16.20 Для матуристів: „Злука Німеччини", 18 „Відродження Польщі", 16.40 Весняні перестуди, 17.00 Орхестра, 18.25 Легка музика, 19.00 Жінка з легкопадом, 19.30 Що знаємо про рекляму?, 20.00 Муз. балачка, 20.15 Симф. концерт, Літ. фейлетон, 22.40 Спорт, 23.00 Танкова музика.

Субота, 22. квітня 1933.

12.10, 16.00 Ґрамофон. 13.20 Метеорольог. комунікат, 15.15 Господар. комунікат, 16.20 Для матуристів: „Відродження Польщі", 18.00 „Історія Польщі", 16.40 Виховання у стар. греків і римлян, 17.00 Авд. для хорих і орхестра, 17.30 Орхестра, 17.40 Відчит, 18.25 Легка й танк. музика, 18.55 Переказ і правда про порцеляну, 20.00 Вечір Штрасів (спів, музика), 22.05 Шопенові твори, 22.40 Сучасна магія, 23.00 Концерт (мандоліни).

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар в приватних оборотах зол. 7.90. Золото: Дукати 85—85.50; франки 36—36.50, корони 37.80—38.30, рублі 4.75—4.85, Срібло: без зміни.

Транзакції. Продажа. Купно.

Бельґія 124.40, 124.71, 124.09; Данціг 174.06, 174.49, 173.63; Голяндія 360.35—360.50, 361.30, 359.50; Льондон 30.73—30.75, 30.89, 30.59; Нюйорк чеки 0.00—0.00 Париж 35.11, 35.20, 35.02; Швайцарія 172.35, 172.78, 171.92; Італія 45.90, 46.12, 45.68; Берлін 210.65.

Акції.

Банк Польський 75.00

ЗБІЖЕ.

Пшениця пошукування, ціни її йдуть угору. Подорожіла теж пшенична мука. Загалом тенденція звишкова.

Ціни льоко Підволочиська: Пшениця двірська 740 35.00—35.50, Пшениця двірська 720 33.50—34.00, Пшениця збірна 23.25—32.75, Лубін синій 8.50—8.75.

Льоко Львів: Пшениця двірська 740 36.50—37.00, Пшениця двірська 720 35.00—35.50, Пшениця збірна 33.75—34.25, Мука пшен. люксусова понижче 40 проц. 62.50—63.00, Мука пшен. 50 проц. „00" 61.50—62.00, Мука пшен. 60 проц. „0" 56.50—59.00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 20. IV.: масло 4.—, молоко 0.17, сметана 0.90, яйця 2.60—2.80 зол.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Загальні Збори Філії Товариства „Просвіта" в Тернополі відбудуться дня 3. травня 1933 р. в год. 10-ій передполудньом в салі Міщанського Братства. Денний порядок звичайний. 1787 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

МЕТАЛІ: бляха, прути, штаби, рури мідяні, мосяжні, альпакові, алюмінієві, олов'яні, цинові, цина, олово, сполуки і т. п. по кризових цінах. Фірма „Металь", — Львів, Красицьких 18, телеф. 49-19. 3—5

УМЕБЛЬОВАНИЙ покій винаймлю 1 або 2 панам від 1. травня. Задвірнянська 21. Пона. 1786 1—2

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всякого рода друкарські роботи **по найдешевших цінах!**

Приєднайте передплату та приєднуйте Передплатників.

4 КІМНАТИ фронтові від вул. Косцюшка ч. 1 а ріг вул. Михайла на 2-ім поверсі від 1. травня до винайму. 1778 3—3

АКВІЗИТОРІВ-УКРАЇНЦІВ солідних, оборотних, підприємчивих, замешкалих у містах Львів, Перемишль, Станиславів, Стрий, Коломия, Тернопіль, Чортків, Рівне, шукає для збуту своїх виробів фабричне підприємство. Вимагаємо безумовно зложити кацію. Постійний дохід запевнений. Зголошення до Адміністр. під „Агент". 1790 1—1

ВИНАЙМУ покій, нижу, кухню побіч Маслосоюза, Короля Лішинського 34. 1—1

ВИНАЙМЛЮ гарну кімнату з харчем або без. Листопада 17. II. пов. праворуч.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає такі свої видавництва:

Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Algemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видавництва:

BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41

У листах треба зазначувати:

Ausland-Abteilung. Місця платности в Польщі: Банк для торгівлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО ч. 200,490). Почтове конто в Берліні: **Berlin, N-o 3.111.** 15-?

„ТРАМПКИ"

КОЖНИЙ ХЛОПЕЦЬ ПЛАСТУНОМ — КОЖНИЙ ПЛАСТУН В ТРАМПКАХ!

Nr. 29-33 **зл. 3.-**

Nr. 26—28 Zł. 2.—
Nr. 34—38 Zł. 4.—
Nr. 39—45 Zł. 5.—

Обува до праці і на прогульки з тревалого полотна на гумовій підошві.

До ТРАМПОК наші люфові вкладки за фот. 30-50

Bata

ФАБРИКА В ХОЛМКУ.

ХТО ХОЧЕ МАТИ
біляву, свіжу, делікатну церу — вживає
НЕВТРАЛЬНИЙ КРЕМ
з неперестарілих товщів, знейтралізований цитриново-помаранчевими соками. Хоронить від зморшок і нечистоти шкіри. З ДРОҐЕРІЇ ПІД „КОТВИЦЕЮ" Львів, ул. Кілінського 1 (напроти Віденської кавярні).

Друге оголошення.

СПІЛКА АКЦІЙНА ДЛЯ БУДІВЕЛЬНОГО ПРОМИСЛУ ДАВНІШЕ ІВАН ЛЕВИНСЬКИЙ У Львові

подає до відома акціонарам, що

XI. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

акціонарів відбудуться дня 5. травня (мая) 1933 року в год. 17. в конференційній салі Кооперативного Банку „Дністер" вул. Руська 20 з таким денним порядком:

1. Звідомлення Управи і предложення рахункового замкнення за 1932 рік;
2. Звідомлення Надзірної Ради з висліду перевірки звідомлення, білянсу та рахунку зисків і втрат;
3. Затвердження звідомлення, білянсу і рахунку зисків і втрат та ухвалення Управі і Надзірній Раді абсолюторії;
4. Ухвала щодо розділу чистого зиску;
5. Вибір 3 членів Надзірної Ради;
6. Вільні внески.

Хто має 10 акцій, має право одного голосу на Загальних Зборах. Для виконання права голосування треба акцій, що доказують право голосування, зложити найпізніше на 8 днів перед Загальними Зборами в ліквідатурі Кооперативного Банку „Дністер" у Львові, вул. Руська 20.

Львів, 19. квітня 1933 р.

УПРАВА:
Інж. Павло Дурбак, ппа. Роман Конишевич

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Ділo". З друкарні Вид. Спілки „Ділo". Львів, Ринок 10.

Ч. 100 (13.339). Львів, неділя 23. квітня 1933. Pocztowe opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00.
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Ізоляція Совітів.

Совіти можуть бути в приязних відносинах з одною з великих держав чи групою їх, але у ніякому разі з блоком великих держав в Европі. Приязнь зі Совітами може мати тільки агресивно-руїнницькі цілі одної групи держав проти другої. Позитивна співпраця Совітів з іншими державами цілком виключена з огляду на відносини між Московщиною та поневоленими націями, з огляду на монопольний характер більшовицької влади та засаду невільницької праці, що стоїть у рішучій суперечности до нормального розвитку продуктивних сил капіталізму.

Це більшовики знають дуже добре, тому й роблять розпучливі зусилля, щоб ударемнити порозуміння чотирьох держав. Не є також випадком, що поруч з акцією в напрямі порозумін-

Центральний Кооперативний Банк
У ВЛАСНОМУ ДОМІ
ВУЛ. 3. МАЯ Ч. 15. У ЛЬВОВІ.

ня між великими державами погіршуються й відносини між Совітами та іншими державами. На першім місці стоїть тут відомий конфлікт між Совітами й Англією. Але рантом загострилися й відносини між Совітами і Японією, хоч ціла історія з паротягами та вагонами, які більшовики вивезли з Манджурії, вже досить стара.

Новий конфлікт на Далекому Сході для більшовиків тим більше прикрий, що він ані трохи не побільшує виглядів Совітів на признання з боку Америки. „Ізвестія" з 6. квітня сумно цитують „Вашінгтон Пост" з 3. ц. м., яка покликаючись на повідомлення з відповідальних офіціяльних кол пише: „Підготовчі переговори відносно визнання Радянського Союзу Злученими Державами несподівано спинені і виглади на обмін дипльоматичними представниками зменшились. У даний мент, коли становище на Далекім Сході критичне для Злучених Держав і для Японії, підносяться аргументи проти визнання. Згідно з тутешніми офіціяльними повідомленнями японська громадська думка перебуває в стані постійного подразнення головним чином проти Радянського Союзу та Злучених Держав... Визнання СРСР Злученими Державами викликало би величезне замішання в японських колах... Палке обурення народу в Японії обтяжило би завдання державних діячів". Погіршення радянського становища в Злучених Державах московський офіціоз засвоює тамошньою акцією відомого Матцоуки, у всякім випадку лишається факт, що він найшов для себе сприятливі обставини в Америці.

На світовій арені відбувається теж саме, що й у рамцях Европи. Навіть самі заходи до порозуміння між окремими державами вже автоматично погіршують, себ-то зводять до нормального стану їх відносини до Радянщини, яка може бути потрібна для одної чи другої сторони лише при збройнім конфлікті чи підготуванні до нього.

Беручи справу навідворот бачимо, що погіршення відносин Совітів до Німеччини та Італії примушують більшовиків робити розпучливі зусилля в напрямі заключення союзу з Францією.

Недавно ще на зїздах та в пресі голосили більшовики, що Совіти як держава „соціялістична" можуть рахувати на підтримання світового пролетаріяту лише доти, доки вони будуть тримати осторонь від суперечок „капіталістичних держав". Невідомо, чи більшовики остаточно втратили надію на підтримання світового пролетаріяту, чи сподіваються, що Франція незабаром зробиться також державою „соціялістичною"; у всякім разі „Ізвестія" з 6. ц. м. роблять французькому урядові недвозначну пропозицію союзу, пишучи: „У французьких політичних колах зазначують, що крім Франції СРОР є єдиною великою европейською державою, яка щиро прямує до миру. В цих колах говорять, що перед французько-радянською коаліцією фашистівські авантурники не зважились би й пальцем порушити".

Що в невідомих, мабуть комуністичних, французьких колах говорять те, чого більшовики вимагають, річ зрозуміла.

Ідея поборення фашизму дорогою підтримання більшовизму гідна справді московської фантазії. Що більшовики мають тут про себе кращу опінію, ніж її мають про них інші, річ також цілком зрозуміла. У всякім разі вони вважають червону армію вартою французького золота, що ще нічим не доказане.

Треба зрештою признати, що „почесна" пропозиція французько-совітського союзу сталася не без вини деяких французьких партій та політиків. Фаворизування більшовиків у Парижі в останнім часі, так закрутило їм голови, що вони навіть не завдають собі труду подумати, яке враження зробив би французько-більшовицький союз на Англію та інші держави.

Але сам факт ініціювання французько-більшовицького союзу свідчить про те, як близько дійшла Европа до межі політичного запаморочення, та як на часі є плян порозуміння великих держав Европи.

Про те, яке далекосяжне значіння може мати це порозуміння, свідчить між іншим і факт запрошення представників чотирьох великих держав до Вашінгтону. Безумовне прийняття цього запрошення французьким урядом доказує, що Ерріо їде до Вашінгтону не з готовим планом французько-більшовицького союзу в кишені.

До політичних несподіванок найгіршого гатунку на міжнароднім терені тепер треба бути все приготованим. Але коли американсько-японський конфлікт на Далекому Сході буде полагоджений мирним шляхом, то це ставиться в значній мірі наслідком порозуміння европейських держав та ізоляції Совітів.

М. Данько.

Dentosan — Dentosan — Dentosan!
DENTOSAN
зберігає зуби в здоровлю і свіжости
DENTOSAN
надає зубам сніжну білину
DENTOSAN
паста, мильце, еліксір є необхідні дома і в подорожі.
Склад:
P.H.Z. Ch. Ludwik Spiess i Syn
ЛЬВІВ, КЛЯЙНОВСЬКА 3.

КООПЕРАТИВНИЙ БАНК „ДНІСТЕР"
дає позички на догідних умовах тільки тому, хто обезпечує своє майно в Т-ві Взаїмних Обезпечень „ДНІСТЕР" у Львові, вул. Руська ч. 20.

Добра якість товару говорить сама за себе! — ТУТКИ ПОВНОВАТКИ І ПАПЕРЦІ „КАЛИНА" здобули собі признання своїх і чужих.

Економіка і наше громадянство.

Про сучасні наші змагання і наші потреби.

„...Бо ніде правди діти, — ми економічні публіцисти пишемо у щоденниках переважно для власного гурту людей. Шануючий себе консумент судових звідомлень і політичних качок не травить економічної „зануди", не читає навіть коротких міркувань".

(І. Козловскі: Інстинкт хлібороба, „Газета Польска" зі 6. IV. 1933).

I.

Докладне пізнання того, як працює господарський механізм, пізнання всіх „стандардових" чи нових, досі небувалих явищ економіки, є для нас із двох причин конечне:

1) у світі йдуть господарські процеси, яких характер просто епохальний і які своєю нагальністю штовхають навіть найбільше байдужого і невибагливого „зїдача хліба";

2) сучасна фаза нашого національного розвитку замітна змаганням розбудувати наш господарський дорібок, що знову вимагає від нас великої суми знання і орієнтації у досить складних питаннях економіки.

Одно і друге висуває рівночасно деякі вимоги; до безпосередньо заінтересованих — вимоги теоретичної і практичної підготовки, до загалу — вимоги знання бодай засадничих річей із царини економічної дисципліни, для пристосовування його у приватному житті й у громадянській діяльності.

Не живемо в часі літературного відродження нації, коли то до голосу в нації приходять одиниці з письменницьким талантом: сучасність наша — це теж не період істориків, які пригадували б славне минуле, що повстало під впливом поетів. Наш час уже навіть не вдовольняється політичною зрілістю, організаційно оформленою, коли ще вистарчає щира відданість мас національній ідеї та глибоко зросле почуття патріотизму.

Господарська розбудова, економічна емансипація, себто те, чим залюбки охрещуємо тепер маркантні вияви нашої активности, вимагає від нас куди більше прикмет. Воно вимагає крім армії активних і свідомих свого діла людей, ще й того, щоби **загал громадянства** визнавався в основах народнього і приватного господарства. Найкращі економісти й практичні господарські діячі нічого не вдіють, коли загал не розумітиме їх роботи. Треба цього головно у нас, які не маємо верстви капіталістів ані зосередженого капіталу та зате маємо притуплений змисл до підприємчивости і є змушені будувати колективними зусиллями. Не тільки верхи, але і маси, що їх життя кличе до активности, мусять озброїтись знанням господарських процесів, а верхи мають ще додаткове завдання: вони мають намічати напрямні, аналізувати можливости господарського розвою і складати плян акцій. Від змобілізування ментальности громадянства, від її господарського наставлення, побудованого на знанню економії, залежить наш успіх, наші досягнення на господарському фронті. Без розуміння підставових правил, якими кермується господарський механізм, не **зможемо витворити господарської свідомости** і власної господарської „національної раці".

II.

Якимиж шляхами має іти економічне знання у маси?

Тими, що кожне знання: через школу, пресу, книжку і відчитову салю. Коли торкаємося нашого економічного шкільництва — в ухах звенить гасло „розвиваймо рідний промисл і торгівлю!“ і мимохіть спливають з пера разом із чорнилом невеселі думки, гіркі докори.

Маємо одну-одиноку 3-літню кооперативно-торговельну школу на всі зах.-українські землі і маємо при ній теж однорічний курс для абітурієнтів*). Стан матеріяльного вивінування школи, як теж її фреквенція зовсім не вказують на те, що вона в нас одинока**). Бідненьке одно, бідненьке і друге. Ми співаємо бажанням за високою економічною школою (гл. передовиця в „Ділі“ ч. 75), сплітаємо з цього бажання гасло „усіх наших компетентних чинників“, тоді коли не вміємо як слід використати **вже існуючу** школу середнього і майже-вищого типу (курс абітурієнтів) в усіми правами подібних шкіл, хоч поставлена вона щодо навчання зразково.

Наше громадянство мало, та бодай не в потрібній мірі цікавиться революцією шкільництва в Польщі, що її розпочинає спеціяльний новоустроєвий закон. Наше громадянство не слідкує так як треба за близькою реформою шкіл, зокрема економічно-торговельних шкіл (торг. гімназії і ліцеї), хоч характер сучасних наших змагань домагається від нас **густішої мережі професійного шкільництва,** а сам характер плянованої шкільної реформи дає деякі надії на добрі висліди нашої активности в цьому напрямі. Ми не звертаємо уваги на те, що наші сусіди заходяться, щоби в усіх середніх школах завести навчання економії, покликуючись, що вже 100 літ тому „Едукаційна Комісія“ у Варшаві проголосила необхідність познайомлювати вже дітей з наукою економії („od dzieciństwa ona rozpoczęta być winna“...). Чи йти дальше на захід, де економічні категорії стали елементами думання, освіти і виховання, або на зразок ставити американців, що своїх дітей впроваджують у тайни сучасної цивілізації даючи перегляд суспільних наук у підручниках призначених уже для елементарних шкіл?

*) Для повноти треба згадати ще подібні курси: кооперативний Рев. Союзу і агроном.-господарський У. Г. і в Подебрадах.

**) Для ілюстрації: число учнів (-ниць) в 1931-32 — 144, а в 1932-33 — всього 121. На курсі абітурієнтів 45 і 38. У польських школах подібного типу є українців тільки у Львові більше (там де є наша школа), зате на провінції — як мені відомо — відсоток розмірно невеликий. Організація високошкільників „Торговельник“ має 108 членів, у тому числі і слухачів нашого однорічного курсу.

III.

Економіка відвоювала собі у світовій пресі почесне місце. Вона вийшла з рямців спеціяльного „господарського відділу“ на останній сторінці газети і перескочила в передовиці, так як і посеред життєвих питань людства заняла тепер передове місце. На заході, де пересічний громадянин дискутує свобідно на господарську тему і цікавиться проявами політики через економіку, — багатий господарський матеріял в газеті гармонізує з границями заінтересування маси читачів.

Інакше у нас, а навіть у наших сусідів. Польська преса все ще нарікає, що зацікавлення економічними справами серед її читачів зростає дуже поволи, не зважаючи на те, що криза зробила з тих справ „останній крик моди“. Ця преса все ще зазначує, що редактор „господарського відділу“ є в Польщі **„людиною майбутньости“,** хоч на заході він дуже сучасний. Рахуючись з розвоєвими тенденціями, які вкінці теж у Польщі мусять висунути швидко поважний гурт консументів преси, що цікавиться економічними проблемами, як теж рахуючись з конечністю господарського виховування громадянства Вища Журналістична Школа у Варшаві поставила у своїй програмі навчання економічні справи на першому місці.

У нас зі зрозумілих причин ситуація ще гірша. Наша преса (говоримо тут про політичну) невеличка розміром і скількістю, до того ще завалена часто звітами, так що автор нечитаних залюбки економічних статтей нераз тремтить, чи до решти не руйнує рідної преси. Нечитаних залюбки, бо господарські теми трудні а теоретична підготовка читачів майже ніяка та не мають вони ніякого зрозуміння для практичного звязку політ.-господарських подій у широкому світі з нашими справами (напр. скасування прогібіції в Америці і можливости культури хмелю на Волині). Читачі забувають врешті на те, що газета — це здебільша їхня виключна лектура, яка після покинення шкільної лавки має доповнювати їхне знання, дошколювати і формувати погляди на життя згідно з інтересами нації, саме тому, що українська преса старається бути **більше інспіратором потреб нації ніж резонатором бажань вулиці** — вона не так то поширена і незаможна. Однак треба признати, що господарським справам вона присвячує досить часто місце, так що докори деяких наших економістів, наче економічні статті рідка поява на сторінках наших газет, **тепер** неслушні.

Зате треба підкреслити кольосальний брак у нас економічної книжкової літератури, поважної і популярної, хочби в добрих перекладах. А у світі стільки фактів і просто ревеляційних поя! Чи найдете видавця? Безнадійна справа.

IV.

Пристосування до практичної сов. політики і життєвих вимог серед совітських обставин Академії Наук і університетів у СРСР, хоч доведене до карикатурности (так як і інфляція господарських тем у публіцистиці і в літературі)— всеж у своєму заложенні **частинно здорове.** Воно ставить на найвищий педестал вимоги сьогоднішнього дня, службу перш усього сучасним потребам (партійним, господарським і т. і.). Вже нераз була підкреслювана у пресі та на останніх загальних зборах Наук. Т-ва ім. Шевченка аномалія, що економіку і актуальну статистику та наша наукова установа зовсім занедбує. Чи може нація, що зосередила свої сили на розбудові господарського життя, обійтись **без дослідчої інституції,** яка стежила за ріжними можливостями, аналізувала і з ріжнородних проявів творила синтезу загально-господарських концепцій? Чи може одиниця або навіть гуртки людей доброї волі зібрати величезний інформаційно-статистичний матеріял, необхідний для практичної нашої економічної політики?

Ось напр. одно поважне наше видавництво не може добути від наших економістів солідної статті на тему торговлі і промислу на зах.-українських землях. Бо це величезна праця! Невеличка спроба „Комітету розбудови українського промислу“ при Українськім Технічнім Т-ві прослідити можливости нових варстатів для безробітних інжинірів принесла низку дуже цікавих інформацій. Анкетні листки, які розіслали ініціятори „Промислового Банку“ до наших промисловців, принесуть теж імовірно цікаві „причинки“.

Останній час, щоби таку працю взяла в свої руки, скоординувала і систематично та енергійно вела авторитетна наукова установа. І щоби економічна статистика не стояла позаду — хай навіть найбільш вартісних — причинків до студій над старими памятками письменства...

В. Несторович.

Даром

3 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС“ тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ СУКОНЬ
НАДЯ КЛІШ
ЛЬВІВ, ул. Льва вських дітей 6., II.
ПЕРШОРЯДНА РОБОТА. — ЦІНИ РЕКЛЯМОВІ.

ПРИ АСТМІ, недугах серця, грудних і олеточних терпіннях, залозах, рахітизмі, побільшенні тарчикового гручолу і волях, натуральна гірка вода **FRANCISZKA-JÓZEFA** є правдивим засобом, який регулює чинности кормового проводу.

Вода мінеральна
JODOWO-SODOWA
виробу фабрики „ЗДОРОВЛЯ“
лікує успішно кривицю і скрофульозу. Продається у фляшках і сифонах.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 23. КВІТНЯ 1933.

Л. ЛУЦІВ.

РОЗБИТА АРФА.

(На берегах книжки про Тичину.)

Важко бути сьогодні на Україні письменником чи критиком. На Україні ще важче дотримувати чистоти й правильности ідеольогічної лінії, аніж у самій Московщині. Доказом може служити хочаб творчість Б. Пільняка, якого на Україні вже давно покарали би за його „ухили“.

Матеріялістично-діялектична метода вважає літературу за культурну „надбудову“, що ніколи не сміє не голитися з господарською „підбудовою“. Повища вимота — це найчастіше Ахилева пята літературних робітників за Радянщині. З неї випливає й так званий „мовізм“ у критиці, де не вільно говорити про форму й зміст, тільки про твір, як цілість. У практиці така матеріялістична простолінійність веде до вузької соціольогічної методи, що найвищим своїм завданням уважає бути гончим собакою в погоні за „благонадійністю“. Правда, появилося там і чимало критичних праць, що всебічно освітлюють літературні явища, та як часто автори мусіли заявляти, що вони саме правовірні матеріялістичні діялектики. Проте всевидюче око їхніх критиків-товаришів часто відкриває в них „формалістичні“ себто ідеалістичні „ухили“ — а це сьогодні на Україні найбільша єресь!

Найцікавіше тут те, що в цій ідеольогічній чистці обі сторони послугуються цитатами з маркісівсько-ленінського авторитету Плеханова, що домагався, щоби критика оцінювала твір не тільки соціольогічно, але й естетично. Такий, може й задовгий вступ потрібний нам до зрозуміння критичної праці про Тичину*).

Автор мусить признати, що проблема форми це в Тичини осередок усіх змагань поета. Юринець знає, що саме на творчості Тичини можна переконатися що проблема поезії, це „є власне проблема форми, а не щось інше“. Рівночасно мусить автор полемізувати з працею Ф. Майфета, який, хоч і виходив із засади, що не можна протиставляти формальної критики критиці соціольогічній, — на ділі „трактував форму й зміст однобічно“.

Критик розуміє, що, шукаючи в ліриці тільки „соціяльного еквіваленту“, можна забрести в сухе, випалене пісковиння вульгаризації і спрощення. Нам здається, що автор загруз у такому діялектичному рудому пісковинні, коли тільки на перших своїх кількинадцятьох сторінках згадує не тільки про таких чужинних поетів, як Вергілій, Золя, Гете, Шіллер, Гельдерлін, Верлєн, Рембо, Марінеті, Міцкевич і Достоєвський, — але теж наводить імена, немов з енциклопедії: Фіхте, Гегель, Маркс, Енгельс, Ленін, Плеханов, Геракліт, Праксітель, Евклід, Платон, Арістотель, Арістофан, Джемс, Ніцше, Кант, Беме, Шеллінг, Айнштайн, Планк, Резерфорд, учитель Ньютона Боро і сам Ньютон, Бруно, Декарт, Лайбніц, Смоляховський, Нернст, Гарібальді... Читаючи такі „критичні аналіза“, вчимося шанувати нашу Енциклопедію та чи така ціль літературної критики?

*) Володимир Юринець: „Павло Тичина“. Спроба критичної аналізи. Книгоспілка. Харків. 1928. Ст. 115

Невже потрібний оцей ніби соціольогічний баґаж для сприйняття чи там зрозуміння поезій „Сонячних кларнетів“? Невже читач потребує таких „аналіз“, щоби зрозуміти й відчути слова поета:

Вітайте нас ти в сонцем, голубами.
Я дужий народ — в сонцем, голубами.
Вітай нас рідними піснями!
Я — молодий!
Молодий!

Невже чужими будуть читачеві переживання поета, коли він пише про те, що „слухає мелодій хмар, озер та вітру“, або як бачить, що „хмари хмарять хвилі“ а паралельно в душі поета: „сумно, сам я світлий сон“... Не треба також ані гераклітівської, ані Енґельсової діялектики при читанні геніяльної (Дорошкевич) поезії з селянської революції, як то чабан став за отамана.

Як зразок Юринцевої критики наведемо таке місце. Зацитувавши третю строфу знаної поезії „Гаї шумлять, („Я йду, іду — зворушений. Когось все жду — співаючи“...) — сягає критик аж до Енґельса і пише: „Енґельс учив нас про об'єктивне значіння випадковости, що, будучи по суті викликана якоюсь причиною, в даному випадку не йде головними магістралями причинности“ (ст. 41.).

Якіж висновки з такої критики?

Автор на основі такого сорокатого апарату може тільки деякі „зірочні Тичинині прийоми“ вважати за „абсолютно пролетарські“. Ідеольогічно Тичина у своїх перших збірках, аж до „Вітру з України“, на думку Юринця, тільки намагається спопуляризувати соціялістичне [illegible]

Скромний ювилей.

Минулого місяця відбувся у Празі 25. прилюдний виступ Українського Военно-Наукового Товариства та його 100-е засідання. Про це товариство мало знає українське громадянство в краю, бо-ж воно не ставить собі гучної мети, лише бажає муравлиною працею удосконалити у військовій справі та в питаннях, з військом звязаних, тих, хто зголоситься до числа його членів.

Не залишає Т-во й пропаганди військових справ між українським громадянством і до того служать його прилюдні виступи, на яких говориться не лише про суто військові фахові, але й про військово-політичні та військово-економічні справи. Ось чому УВНТ присвятило декілька своїх прилюдних та закритих засідань справам Далекого Сходу, справам збройних сил у СССР, справам аплікації до війська, психотехніки та фізичного виховання мас.

Обєднуючи спершу малий гурток військових фахівців Т-во нараховує тепер уже понад 190 членів, які згідно з їх кваліфікаціями діляться на: аспірантів (таких, що не мали жадних военних кваліфікацій), співробітників (з більшими военними кваліфікаціями) та дійсних і заслужених членів, що мають повні военні кваліфікації.

Т-во дає можність своїм членам підноситись по щаблях кваліфікації, виказуючись відповідними досягненнями та працею в УВНТ. Виконані праці розглядає Наукова Колегія, що складається з досвідчених вояків по можности вищих военних кваліфікацій.

Поскільки УВНТ відкидає всякі партійні ріжниці та вимагає від них тільки признання права для недержавних народів на власне істнування, зосередилися в УВНТ не лише вояки українці, але й донці, самостійницького напрямку.

Провід в УВНТ належить з української сторони до ген. М. Омельяновича-Павленка, бувш. коменданта української армії, ген. В. Петрова, що був военним міністром тих часів, коли обидві українські армії спільними силами здобули Київ, та до полк. Крицького, старого заслуженого вояка та передреволюційного українця. Від донців працюють там ген. Сидорін, командант військ всевеликого війська донського та заслужений донський боевик, командант кінного донського корпусу ген. Т. Старикін.

Крім того працює в УВНТ багато людей, яких імена тісно звязані з визвольною боротьбою на сході Европи, зокрема з українською боротьбою.

Товариство невпинно працює вже більше двох років, високо тримаючи прапор военної науки та военного братерства між тими, що рішуче відкидають право одного народа командувати іншим та його безмежно використовувати.

Такий це шлях у сучасний лихий час, але як колись чеське сокільство голосять вояки та аспіранти в УВНТ гасло: „ні прибутків ні слави", додаючи теж прастаре „честь заобовязує — обовязок вяже!"

Військовий.

ції і робить щодо цього велитезські помилки. У Тичининім історизмі не бачить критик ніодної конструктивної ріки, коротко, поет тут „зовсім не діялектик", і його творчість цієї епохи не може бути аж ніяк названа елементом соціялістичної культури".

Який має бути поет соціялістичної культури?

Перше, він не може відставати від робітника, як це робив Тичина.

Друге, він мусить „надхненними образами мамити селянство в край, де лунає чистий, голосний дзенькіт збірної праці".

Третє, він повинен марксизм-ленінізм зробити справжньою своєю зброєю, потрібним повітрям, де кипітиме революційна пристрасть.

Автор „Золотого гомону" писав колись:

Крив в міжзоряному лоні:
Миб цвіли, пили веселе!
Так душа, душа в полоні,
Леле.

Сьогодні поет пішов за голосом Юриців у полон московського ленінізму і своєю творчістю „манить" селянство до нової панщини, до колхозів:

Нехай Европа кумкає,
а в нас одна лиш думка є,
одна одна турбація
традиції підрізація,
колективізація!

Великий поет розбив свою золоту, колись голосну, арфу!

Велика маніфестація в честь Гітлера.

Ціла Німеччина святкувала 20. ц. м. уродини Гітлера. В берлінській катедрі відбулося богослуження в присутності членів уряду, 1.500 членів гітлерівських організацій та численної публики. Всі комунікаційні уладження були прикрашені цісарськими прапорами та свастикою. До канцелярії Гітлера напливали маси гратулянтів, приносили теж дарунки. През. Гіндербург передав свій портрет з гратуляцією. Насіпало багато квітів і гафтованих подушок. Не забракло теж предметів щоденного вжитку а навіть харчевих дарунків. Особлившу увагу звертав величезний торт, що важив 75 кг. Всі ті дарунки Гітлер передав у розпорядження партії для украшення партійних кімнат.

У Берліні роздано з того приводу безробітним кільканацять тисяч сотнарів харчевих продуктів і 90.000 марок готівкою. Задля цього урядувало 160 бюр. У всіх інших німецьких містах були теж врочистости, що своїм розмахом пригадували давні цісарські свята. Сам Гітлер провів той день у своїй сільській резиденції в Баварії.

—o—

Мусоліні зрозумів Австрію.

ВІДЕНЬ, 20. IV. ПАТ. Сьогодні відбулося засідання головної управи християнсько-суспільної партії, на якому канцлер Дольфус здав звіт зі своєї подорожі до Риму. Канцлер заявив, що Мусоліні виявив зрозуміння до ситуації австрійського уряду й австрійської республики. Висліл подорожі для Австрії дуже корисний. Побут в Римі причинився до вияснення становища Австрії в середущій Европі.

—o—

Відбирають жидам зброю.

БЕРЛІН, 21. IV. ПАТ. Поліційна влада у Бресляві оголосила комунікат, заповідаючи, що на будуче особам жидівського походження не буде видавати дозволу на зброю та муніцію. Видані досі дозволи будуть строго перевірені. У звязку з тим приказано відобрати всім жидам видані дозволи. Цей наказ є наслідком факту, що жиди вживали зброї не тільки в сутичках із членами національних організацій, але навіть з поліцією.

Швидко і добре!

ділають таблєтки Тогаль при ревматичних болях, подагрі, болях і раї у суставах, невральгії і простуді. Вже від 15-ти літ з найбільшим успіхом вживають при тих болях таблєтки Тогаль. Більше 6000 лікарів, між ними багато славних професорів, потвердило успішне ділання таблєток Тогаль. Спробуйте і переконайтеся самі ще нині! Одначе треба звертати пильну увагу на неушкоджене оригінальне опакування. Діст. в апт.

По широкому світі.

— За почином американських німців до Німеччини приїхала комісія, щоби розслідить господарські і політичні відносини.

— Англійські інжинірн Монкгава, Кашві, Грегорі і Нордвель, останній з жінкою москвичкою, переїхали крізь Варшаву і Берлін до Англії.

— До Білгороду прилетіла румунська княжна Ілеяна зі своїм чоловіком кн. Антоном Габсбурґом у гості до югославянського короля, після чого Габсбург відлетів назад до Відня літаком, який сам пільотує.

— Пруська поліційна влада оголосила, що до 31. березня ц. р. в охоронних арештах на території Пруссії сиділо 10.000 осіб.

Світова господарська конференція безпредметова?

ПАРИЖ, 21. IV. ПАТ. Вся французька преса висловлює погляд, що відступлення Америки від паритету золота не було конечне з огляду на господарсько-фінансову ситуацію Злучених Держав. Для Меклональда й Еріота рішення американського уряду було несподіванкою, яка поставила їх перед доконаними фактами, що мають далекосяглє значіння. Тому вашингтонські розмови стали безпредметовими.

Серед французької делегації, що їде тепер кораблем „Іль де Франс" до Америки, переважає погляд, що події в Зл. Державах вплинуть на відложення світової господарської конференції на необмежений час.

НЮ ЙОРК, 21. IV. ПАТ. З огляду на інфляційні проекти американського уряду дипльомати чужих держав у Вашингтоні звернулися до державного департаменту за виясненнями. У відповіді державний департамент розіслав комунікат, що монетарна політика Зл. Держав керується тільки внутрішнім господарським положенням і не має на меті впливати якнебудь на хід недалекої господарської конференції.

—o—

Непорозуміння в радянському уряді.

ПАРИЖ, 21. IV. ПАТ. Кореспондент „Ле Журналь" повідомляє з Москви, що процес проти англійських інжинірів спричинив поважні непорозуміння в радянському уряді. Є поголоска, що процес спровокувало Держ. Пол. Управління, щоби повалити Сталіна. Наслідком категоричного виступу Літвінова ДПУ дістало наказ інформувати наперед комісаря закордонних справ про розпочаті процеси проти заграничних інжинірів і спеціялістів. Одночасно французька преса оцінює останні митні розпорядження Англії у відношенні до радянських товарів, не як акт пімсти, але як знаряд пресії, яким британський уряд може оперувати супроти Москви.

Перед днем праці в Німеччині.

БЕРЛІН, 21. IV. ПАТ. Управа загально-німецького союзу професійних організацій закликає своїх членів до масової участи в офіціяльних обходах у дні 1. травня ц. р. Відозва відкликується до уряду республики, щоби примусово завів 40-годинний тиждень праці і розпочав боротьбу з безробіттям, обіцюючи свою підтримку у цій боротьбі.

Радянсько-японський конфлікт.

МОСКВА, 20. IV. БАП. Вістки, які надходять з китайсько-японського боєвища, викликують тут сильне занепокоєння. Ніхто не сумнівається, що японські війська хотять занять Пекін, де надіються диктувати умовини Китаєві. Одначе концентрація японських військ між Нанкіном і Пекіном вказує на те, що якби занятя Пекіну не закінчило війни, японці готові йти вперед. Радянський уряд слідкує пильно за подіями, що розвиваються в Китаю та Манджурії. В офіційних колах думають, що Радянщина не може лишитися „обсерватором, якому загрожує цілковите вивласнення з природних прав" на сході своєї держави.

Гостра пресова кампанія, яка розгорілася з приводу залізничого табору, занятого радянським директором східно-китайської залізниці, вказує на те, що Японія не думає перейти денного порядку над образою гідности манджурської держави. Одночасно радянська преса бє на тривогу, що японці, висуваючи безосновні домагання звороту залізничого табору, задумують хитрим способом занять радянську частину східно-китайської залізниці.

Не буде редукції военних довгів.

На основі інформацій із Вашингтону президент Рузвельт зовсім не думає годитися на редукцію военних довгів. Можливе тільки відложення платности довжним державам. Однак за те Рузвельт зажадає значних концесій для закордонної торгівлі Злучених Держав. Домагання Америки будуть торкатися перш усього обниження митних тариф.

ПАРИЖ, 21. IV. ПАТ. Ерio одержав від през. Рузвельта радіоденешу із заявою, що всякі конференції в Америці в справі ревізії военних довгів мусить безумовно попередити стабілізація фунта.

Чи Ставропігія піде слідом Нар. Дому?

Перед вибором нового Виділу Ставропигійського Інституту.

В неділю 23. ц. м. на річних зборах Ставропигійського Інституту у Львові виберуть сеніора, двох його заступників і 12 членів Виділу. Зачувати, що дотеперішній сеніор Гулла хоче уступити і на його місце виберуть іншого. Вже тепер називають кількох кандидатів на це становище.

В цю справу ми не встрявалиб, якби тут не йшло про загально-народне добро. Ставропігія має свою окрему сторінку в історії боротьби за обличе нашої вужчої Батьківщини, вона була довгі століття твердинею „віри й нації руської". І хоч нині вона далеко не сповняє того, що повинна, хоч між її братчиками нема представників українського міщанства, яке її покликало колись до життя і вело на славу цілого народу, — то проте булоб дуже сумно, якби до керми тої установи дісталися тепер невідповідні люди.

З приводу недільних зборів мусимо, на жаль, звернути увагу, що господарка у Ставропігії в останніх кількох роках лишала в неодному до бажання, про що ми писали ширше у відомім огляді господарки по всіх москвофільських інституціях Львова. А тепер дозволимо собі ще пригадати, кому слід, що довги й обтяження Ставропігії зростають і дальше. Так прим. у мин. році на сплату рат і процентів від старих довгів та на інші потреби затягнув Виділ 17.000 золотих нових довгів. Не в порядку теж те, що місце платного секретаря обсадив Виділ без розписання конкурсу і надав його відомому крикунові д-рові Ваврикові (вчителеві у сер. школі), а другим платним урядовцем канцелярії є емерит Турянський, який дістає три платні: як емер. радник, як урядовець Ставропігії і як адміністратор недвижимостей „Гал. Русской Матіци". Це в часі, коли в самому Львові живуть сотки наших безробітних інтелігентів!

Тут зазначимо, що ще мин. року одна група членів Ставропигійського Інституту вела, що правда, дуже обережно акцію в тому напрямі, аби сеніором вибрали славного зі збанкротованої „Защити Земли" дир. Солука. Не треба й казати, що такий сеніор міг би повести у Ставропігії таку саму господарку, яку він у „Защиті Земли". А важне тут і те, що до важности всяких зобовязань вистарчає у Ставропігії печатка і підпис сеніора (після рішення Виділу). З того видно, яку велику відповідальність бере на себе кожночасний сеніор і як обережно повинні ставитись збори до вибору нового.

В останній хвилині довідуємося про широко розгалужену і добре зорганізовану акцію, ведену зручно кількома людцями в тому напрямі, **аби Ставропігія дала для збанкротованої „Зашити Земли" кавційні векслі на 300—500 тисяч золотих.** Нема сумніву, що цим започаткувала Ставропігія таку саму руїну свого майна, яку бачимо від кількох літ у Народнім Домі. Тому ті члени Ставропігії, що дорожать тою загально народньою установою і її надбаннями, повинні добре застановитись над тим, кому віддадуть керму установи в руки. Сеніором Ставропігії може бути **тільки чесний, характерний і вповні незалежний громадянин,** який не став би оруддям в руках темних сил, що йдуть свідомо на знищення заслуженої всенародньої установи.

ПНЕВМАТИКИ „MICHELIN" подешевіли на половину
ВИТОЛД ТРАНДА ЛЬВІВ, ПОДЛЄВСЬКОГО 2.

Заборонили фото-виставу в Чорткові.

В часі Великодних Свят задумало УФОТО улаштувати в Чорткові фото-виставу „Львів у світлині". Одначе заповіджена у пресі вистава не відбулася внаслідок заборони місцевого староства.

Цікаво, що свою заборону оперло староство на розпорядку про вистави і господарські торги (17. XI. 1927. Д. У. Р. П. Ч. 102), уважаючи мистецьку виставу показом виробів промислових, а може й рільничих і на цій підставі вимагало по думці артикулу 3. розпорядку Мін. Промислу й Торговлі та Мін. Рільництва з 13. III. 1928 Д. У. Р. П. ч. 52 аж дозволу міністерства на влаштування нашої вистави. (До речі: подання на дозвіл треба вносити по думці того розпорядку 12 місяців перед річницем вистави!).

УФОТО влаштувало вже пять фото-вистав: у Львові (3), Станиславові й Перемишлі і нікому не снилося забороняти їх. Аж у славчім Чорткові мистецьку виставу світлин поставили у ряди ярмарків чи інших „кермашів".

Франиуська фінансіера і доляр.

ПАРИЖ, 21. IV. ПАТ. У звязку зі знижкою курсу доляра французькі фінансові кола думають, що президент Рузвельт хоче змусити всі важніші грошеві осередки до обмеженої й контрольованої інфляції. Рузвельт хотів би, щоби всюди побільшили кількість обігових банкнотів, вдержавши дотеперішнє покриття золотом. Офіціяльні французькі кола оцінюють ситуацію спокійно, висловлюючи надію, що Злучені Держави не переступлять границі розумної та помірканої інфляції.

Проект долярової інфляції.

ВАШИНҐТОН, 20. IV. ПАТ. Між през. Рузвельтом і лідерами конґресу осягнено порозуміння щодо законодатних засобів у виді поправок до проекту закону в справі допомоги для хліборобів. Ті поправки уповажнюють президента до інфляції, піддано контролі.

ВАШИНҐТОН, 21. IV. ПАТ. Проектована поправка до проекту закону про допомогу хліборобам передбачує уповажнення до емісії банкнотів до висоти 3 міліярдів долярів.

ВАШИНҐТОН, 21. IV. ПАТ. Секретар державного скарбу зложив у сенаті проект закону, що передбачує емісію банкнотів до суми 8 міліярдів долярів, щоб уможливити сплату державного короткоречинцевого довгу, якого речинець платности припадає напротязі 5 років.

—o—

Як устабілізують доляра?

ВІДЕНЬ, 21. IV. ПАТ. „Н. Фр. Прессе" довідується з Ню Йорку, що на основі тамошніх дорадників американський уряд задумує устабілізувати доляра, обнижуючи його вартість на 15 до 20 від.

ПРИКОРДОННІ ЗАГОСТРЕННЯ НА УКРАЇНІ.

РІВНЕ, 21. 4. ПАТ. На більшовицькій прикордонній території видали гострі розпорядки, які не дозволяють людям, які живуть у прикордонному поясі, перебувати на просторі 12 км. від кордону. Побут у цьому поясі дозволений лише на основі спеціяльних перепусток, які видають у Звягелі та Шепетівці.

ХОТІВ ПІДПАЛИТИ ДАНСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ.

У Копенгагені арештували комуніста Штера, який хотів підпалити данський парлямент. Штера приловили саме як запалив пляцину нафти, завинену в солому, в одним із бічних парляментарних будинків. Пожежу скоро згасили. Підпаляча віддали психіятрам для оглядин.

ЯПОНІЯ НЕ ЗГОДИТЬСЯ НА ЗОЛОТИЙ ПАРИТЕТ.

ТОКІО, 21. IV. ПАТ. У мотиві закордонних справ на міжміністеріяльній нараді устійнили інструкції для японської делегації на конференцію у Вашинґтоні. Часописи обговорюють ухвали та зазначують, що Японія не може без застережень згодитися на поворот до паритету золота та вказують на обставину, що 70 проц. золота є в Америці і Франції.

ДИМІСІЯ ПРОФЕСОРА ТОРГ. АКАДЕМІЇ.

КЕНІҐСБЕРҐ, 21. 4. ПАТ. Часописи повідомляють, що професора торговельної академії д-ра Пфайфера (з походження жида), проти якого виступала нац.-соціялістична преса, звільнили зі становища.

НІМЕЦЬКІ ЖИДИ В ГОЛЯНДІЇ.

Голяндська агенція Ван Дієс повідомляє, що на Великдень приїхало до Голяндії багато жидів, утікачів із Німеччини. Один польський жид із Гельзенкірхену був такий хорий, що не міг ворушитися. Його забрали до жид. шпиталю. Він оповідає, нібито на Великдень вдерлося до божниці 20 гітлерівців і забрали всіх присутних жидів до Брунатного Дому. Він вставився за товаришами, а його побили гумовими палицями. Справою заявса польський консулят в Амстердамі.

САМОГУБСТВО ГР. ЗІЧІ.

З Будапешту повідомляють, що 21. квітня найшли там у калюжі крови мадярського політика та діяча графа Степана Зічі. Він попоретинав собі жили на руках і зажив отруту. Графа в безнадійному стані відвезли до шпиталю. Причина намаганого самогубства невідома.

—o—

ВАРШАВСЬКІ ЖИДИ ТА ПОДІЇ В НІМЕЧЧИНІ.

ВАРШАВА, 21. 4. ПАТ. У неділю пічнуться наради делеґатів жидівських господарських, торговельних, культурних, політичних організацій, віроісповідних громад і провінціяльних комітетів боротьби проти переслідування жидів у Німеччині — присвячені теперішньому положенню жидів у Німеччині. Зїзд скликав заг.-жидівський комітет боротьби проти переслідувань жидів у Німеччині.

СКЛАДАНКИ П. К. О.

долучуємо до цього числа, якими просимо надсилати передплату на травень зол. 5.

Всіх Впов. Передплатників, які мають залеглости просимо їх вирівнати, бо з 1. травня здержуємо висилку.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Взуття купуємо в „КОМЕТІ".** Купуючи в „Кометі" даємо працю і заробіток нашим ремісникам. Свій до свого і по своє! 17-?

— **Пантофлі,** вигідні мешти, сандали, **ситківкові капці на шнурковій підошві** поручає і виконує „ІБІС" Львів, Собіського 9 (бічна Галицької). 1688 5—10

— **Для українських безробітних.** Дальший виказ датків і деклярацій на українських безробітних: д-р С. Р. 4.10 зол., Преосв. еп. Никита 10 зол., Грицаєва Марія 1.40 зол., проф. Скоробогатий Степан 10 зол., Третякова Марія 1 сотн. бараболь, Гебус Методій 5 обідів, Пасічник Григорій 5 обідів, Бойко Юліян 5 обідів. Усім жертводавцям складає Народня Організація Українців м. Львова щиру подяку.

— **„Про взаємини мистця й глядача"** буде говорити на виставі париських мистців у Нац. Музею дир. І. Свєнціцький в неділю 23. квітня в год. 12-ій.

— **Т-во Українських Робітниць „Будучність" у Львові** улаштовує дня 23. квітня в год. 6. веч. **Шевченківське Свято** в салі Ремісничої Палати. Просимо численно явитись.

— **Релігійна нетолеранція в санаторії Каси Хорих у Львові.** У великій санаторії Каси Хорих у Львові при вул. Курковій находиться постійно кількадесять українців(ок). На їх просьбу приїшов там один священик Василіянин і висповідав та запричащав їх перед Великоднем. Ті бідні люди хотіли на велике свято Воскресення мати конче свою Службу Божу і з таким горячим проханням звернулись до оо. Василіян. Вони згодились на це радо. Але на просьбу оо. Василіян відправити там на Великдень Службу Божу відповіла польська черниця, яка там у-слуговує, що „кс. капелян не згадза сен на то". І так наші українці в санаторії Каси Хорих залишилися в такий торжественний день без своєї Служби Божої... Додати ще треба, що той самий кс. капелян силував наших людей відбувати у нього великодну сповідь, але крім одного недужого ніхто на це не згодився.

— **Міські вибори у Львові.** На днях буде оголошений у Вістнику Законів текст нового самовредного закону. На основі арт. 115 того закону вибори до ради м. Львова мали би відбутися найпізніше за рік, значить, на весну 1934 р. Як повідомляє аґенція „Всхуд", можливе, що міністерство внутрішніх справ накаже вибори раніш. Як відомо, новий закон допускає у Львові 72 радних, президента і трьох віцепрезидентів. Однак арт. 38 дає змогу вибраній міській раді побільшити число радних до 100 і більше, також число віцепрезидентів, залежно від рішення президента республики.

— **Чому так зимно?** Державний метеорольоґічний інститут так пояснює причину теперішніх холодів: Теперішню стужу викликав наплив холодних мас повітря, що тягнуть з полярних околиць. Ті маси спихає з одної сторони високе барометричне тиснення від Англії й Скандинавії на середущу Европу, з другої сторони надтягають вони з північно-східної Радянщини та Сибірі під впливом депресії, яка панує над середущою Радянщиною. Обі ті маси, перші холодніші, але сухі, другі трохи тепліші і вогкі, міняються над краями середущої Европи, викликуючи змінчиву погоду з мішаними опадами: снігом, крупами, дощем або дощем зі снігом. Теперішній стан повинен вже за кілька днів змінитися на більше сонішні, хоч все холодні дні. Бо

депресія знад середущої Европи посунеться на південний схід, роблячи місце великому тисненню, яке принесе зі собою більше сонця і тепла.

— **Військова бранка** на терені львівського воєводства відбудеться в часі від 1. травня до 30. червня ц. р. До бранки мають ставитися мужчини, уроджені в 1912 р., дальше ті особи з річника 1910 і 1911, що торік одержали категорію Б, та всі обовязані до військової служби, що з ріжних причин не ставилися до торічної бранки. Хто має право до скороченої військової служби (скінчена середня школа), до полекш або відложення, передбаченого службою, має принести зі собою документи. На терені м. Львова урядуватимуть дві поборові комісії: при вул. Піярів ч. 33 і в міському уряді на Замарстинові. Кожний обовязаний до бранки повинен довідатися з афішів, котрого дня припадає його буква. Індивідуальних покликів не висилається.

— **„Легіон młodих" виповів війну.** По наших містах позасновувано відділи т. зв. „Легіону młodих", який має ті самі завдання що і „Стшелец", але гуртує тільки польську інтеліґенцію по містах. Дня 2. ц. м. відбувся в Тернополі зїзд „Легіону młodих" з цілого Поділля, на якому посол Войтович, по фаху народній учитель, мав виклад про відношення „Легіону młodих" до неціональних меншин. („Глос Польскі", Тернопіль, з 9. ц. м.). Що говорив п. Войтович, часопис не подає. Оголосив тільки у звязку з тим викладом резолюцію, що „Легіон młodих" „виповяда остром валькен" тим, хто буде передшкоджувати Польщі в її змаганні стати великою і могучою державою. Методи „Стшельца" знані нам добре. Побачимо, які будуть методи „Легіону młodих", що стоїть в дуже тісних звязках з урядовими чинниками.

— **Упав літак.** На полях біля Мшани коло Львова впав польський військовий літак із висоти 150 м. Літак розбився зовсім, пільот Конопка ранений.

— **Студент обвинувачений у фальшівництві.** На ринку в Переворську приловили студента Володислава Альберського зі Львова, як пускав в обіг фальшиві 10-золотівки. Слідство виявило, що фальшівницька централя була у Львові та що в аферу вмішаний теж батько Альберського, бувш. залізничий службовець у Томашові Мазовецькому, та зал. касієр із Томашова Маз. Микола Зевка. Всіх трьох арештували. Підчас транспорту до Львова студент Альберський вискочив із поїзду підчас їзди. Покищо його не арештували.

— **Труп у Стирі.** В Луцьку щез 9. березня ц. р. урядовець скарбового уряду Альфред Свецький. Передтим його бачили нетверезим. Говорили також про його скрутний матеріяльний стан. Дня 18. квітня ц. р. найдено його трупа у Стирі біля моста в Луцьку.

— **Боротьба за українізацію церкви.** В рівенському окружному суді відбулася розправа проти селянина Колісника, якого адміністративна влада обвинувачувала за образу святощів церкви на зажалення священика Рибарчука. Ко-

вісник у мин. році в місцевій церкві підчас Сл. Божої домагався від свящ. Рибарчука служити українською мовою. Обвинувачення піддержував референт безпеки Шахович, знавцем церковної справи виступав з боку обвинувачення Шайкович. По вислуханні сторін і свідків суд Колісника увільнив.

— **Велика пожежа на Поліссі.** Дня 13. ц. м. в с. Лунині, 13 км. від Луцька пожежа знищила тартак, млин і дім власника Бромберга. Одночасно згоріла бочкарня кн. Друцького-Любецького і 5 вагонів дощок Гольдбергів. Усього згоріло майна на суму біля 125 тисяч зол. Село Лунин урятовано.

— **Вбивство.** Гринько Петицький з Берлі пов. Калуш ударив підчас суперечки Івана Тимк так сильно по голові, що той незабаром помер. Душогуб утік.

— **Любов і динаміт.** Страшною смертю згинула в ліску біля Сосниці, як повідомляють із Катеринц, якась пара залюблених, що розсадила себе динамітом. З їхніх тіл не лишилося майже ніщо. Найдено тільки клаптик паперу з пращальними словами до рідні.

— **Застрілився.** Микола Чарнош із Венгліаки (пов. Коросно) маневрував так незручно з крісом (на який не мав дозволу), що спричинив вистріл і куля вбила його на місці.

— **Ріжні вістки.** Еспанський уряд має намір запропонувати Айнштайнові посла еспанського

громадянина без обовязку виконати якінебудь формальности. — Чехословацький уряд заборонив у Празі скликати міжнародній протифашистівський зїзд. — У Нью Йорку помер славний бібліофіл Чарльс Вокер Клярк, що мав пребагату збірку дорогоцінних автографів. — Наслідком рішення міжнароднього трибуналу в Гаазі норвеський уряд рішив опорожнити частини Гренляндії, окуповані норвежцями в 1931/2 рр. — Комітет синдикалістичного Інтернаціоналу рішив перенести осідок свого бюра з Берліна в Париж; мотив — неспроможність свобідної праці у нинішній Німеччині. — Статистика, зібрана шведською пресою стверджує, що від хвилини пожежі німецького парляменту досі було у Німеччині 247 політичних убивств.

— **Політика та спорт.** Голова американського олімпійського комітету Брондедж сказав, що на найближчому міжнародньому засіданні олімпійського комітету порушить справу протижидівської спортової політики, що її веде Німеччина. Брондедж сказав, що тому олімпійські ігрища в 1936 р. не повинні відбутися в Берліні, бо треба взяти під увагу основну ідею олімпійських ігрищ, яка не признає расових ріжниць. У цьому дусі має занвитися Швеція та Голяндія.

— **З життепису Гітлєра.** 20. IV. скінчив Гітлєр 44-й рік життя. Не є це ювилейна дата, але німецька преса користає з цієї нагоди, щоби присвятити теперішньому провідникові німецької політики ширші статті. Адольф Гітлєр уродився в містечку Бравнав над Інном, між Австрією і Баварією. Його батько був митним урядовцем, дід — селянином. Мати Гітлєра теж з селянської рідні. Батько Гітлєра помер, коли Адольф мав 13 літ, мати, коли мав 15. Гітлєр хоче стати мистцем-малярем, мандрує до Відня і вступає на практику до кімнатного маляра. У 1912 р. їде до Мінхену, в надії, що добється вступу до академії мистців. Вибухає війна і Гітлєр дістає дозвіл на власне прохання, вступити до баварського полку, хоч він австрійський підданий. Воював у Фляндрії як мушкетер, потім увесь час як вістовий, раз був поважніше ранений, раз затроєний газами так, що міг осліпнути. Коли видоровів почав у Мінхені організувати національні товариства і від тоді починається його карієра діяча. У листопаді 1923 р. він зясовує собі ясну мету, коли хоче підготовити переворот силами Баварії проти центрального уряду. За невдалий „путч" відсиджує кару у твердині як державний зрадник. Дальша його карієра відома.

З кіна.

Кіно „Касіно": „КУРТИЗАНА".

В оригіналі зветься фільма „Сузанна Ленокс"; ефектовний довільний заголовок „Куртизана" ні трохи не відповідає її змістові. Грета Гарбо виступає в ній не як куртизана, а як нещаслива дівчина, що під впливом химерних, випадкових обставин веде якийсь час життя циркової та кабаретової танцюристки. Фільма має трохи складнішу завязку, ніж ті останні, в яких ми бачили Г. Гарбо до „Мати Гарі" включно. А так не виходить поза межі вдатної пересічности.

Дописи.

ЛЬВІВ-ЛЕВАНДІВКА.

Балет національних танків. Українські народні танки представляють собою велику виховну і пропагандивну вартість. Плеканням тої ділянки рідної культури зображуємо наш побут по всій Україні, а передовсім нажемо сучасність із часом козацьких державницьких часів, як нпр. у „Запорожськім герці" чи „Гонті". Левандівка, маючи на місці б. учасника курсу нац. танків В. Авраменка п. Е. Соханського, має змогу частіше бачити народній балет. Останнім разом відбувся в місцевій чит. „Просвіти" в дні 17. квітня вміло підготований балет з відповідними світленими ефектами під проводом п. Евг. Соханського заходом драматичної секції. Участь брало 15 осіб у 12-ти виступах. На виступи зложилися гуцульські, побутові і козацькі танки в одиничній і збірній формі. Найефектовніше вийшли „Довбуш" і „Гонта" у сольовім виконанні самим провідником, як теж „Запорожський герць" і „Бондарівна" та танок „Гуцулка" у виконанні малих дітей. При організуванні народніх балетів можна кожночасно зясувати інформації у п. Е. Соханського в Левандівці

СОКАЛЬ.

Філія „Просвіти" в Сокалі уладила впродовж березня до дня 7. квітня ц. р. 7 районових конференцій в цілі докладного поучення поодиноких членів читальняних виділів, як треба вести діловодство читальні, а заразом познайомити виділи з новим законом про товариства і збори. На всім терені філії відбулися такі конференції: в Сокалі, Тартакові, Поздимирі, Кристинополі, Стенятині, Хороброві і Шмиткові. Філію чи пак її голова д-р Б. Чайковський і член виділу мгр. В. Стефанишин опрацювали вичерпуючу інструкцію, в якій взяли під увагу новий закон про товариства і збори, а також взори цілого діловодства поодиноких членів читальняних виділів з відповідними коментарями. Булоб дуже бажано, аби ця інструкція в якнайкоротшому часі появилася друком — хочби накладом Гол. Виділу, — щоби стати взором для одностайного ведення діловодства читалень у цілім краю.

Загальні Збори Т-ва „Українська Бесіда" відбулися 25. березня. Зі звідомлення уступаючого голови д-ра Л. Хоминського виходить, що діяльність Т-ва була доволі скромна й істнування загрожене, але не лише з фінансових причин. Т-во задовжилось на суму понад 1000 зол. Місячні видатки перевищають вплини, членів небагато, а й ті не платять і місяцями залягають з вкладками. Господарка Т-ва була також слаба. Якщо в короткім часі не прийде фундаментальна „санація", то Т-ву грозить або ліквідація, або неплачений чиншу за льокаль в Нар. Торговлі, який, що правда, доволі високий. Загальним Зборам з великим трудом удалося вибрати новий виділ, який уконституався провізорично. Головою Т-ва є тепер д-р Т. Решетило, лікар.

Народній Базар від довшого часу веде конкуренцію з читальнею і „Бесідою", бо оснував нелеґальну читальню. Багато старших і молодших громадян, замість передплачувати пресу або читати її бодай у читальні чи „Бесіді", йде до Базару і за „дякую" або й без того прочитують там усю пресу навіть скорше, ніж дійсні передплатники. Злобні говорять, що це все діється з патріотизму і надмірної любови до своєї рідної преси. Поінформовані твердять, що в Базарі читають безплатно лише непартійну пресу. Як чи так, добре булоб, аби адміністрації наших часописів подбали про те, щоби капслями (на взір чужої преси) спинати поодинокі числа, призначені до таких і інших Базарів, як у Сокалі. Не завадилоб спинати оголошеннями і дописами назовні... щоби ті панове могли колись свої патріотичні назвиска прочитати. Це вже не сором, а ганьба, панове!

М.

СПОРТ.

УЖГОРОДСЬКА „РУСЬ" ЗАНЯЛА ПЕРШЕ МІСЦЕ У ВЕЛИКОДНИХ ЗМАГАННЯХ.

В часі цьогорічних Великодніх Свят чотири найкращі дружини копаного мяча в Ужгороді розіграли між собою товариські змагання. Переможцем з цих змагань вийшла дружина „Руси". Першого дня Свят вийшли слідні були такі: „Русь" — УАЦ 3:0 (3:0); УМТЕ — УТК 7:0 (4:0). В понеділок змагалися між собою переможці з попереднього дня: „Русь" і УМТЕ. Вислід 2:1 (0:1) у користь „Руси", який осягнено щойно після двократного продовження гри на 10 мінут. Побідного гола, який рішив про перемогу „Руси", стрілив в останній мінут. другого продовження Ковач. Крім воротаря Бокшая героєм того дня був Шкіряк, який прибув до Ужгороду на свята з війська і визначився в обох днях у барвах свого клюбу.

УКРАЇНА — ПОГОНЬ І Б.

В неділю 23. ц. м. відбудуться в год. 11.30 передполуднем на грищі Сокола-Батька змагання за мистецтво А-кляси між Погонею І Б. і Україною. Україна виступить у складі: Бутель; Миськів, Воробець; Підлісецький, Кіцила, Цимбала; Лапчук, Магоцький, Клюш, Гоцький, Максимів. Попередять в год. 9.30 товариські змагання Степ — Україна II.

ЗА МИСТЕЦТВО ЛЬВІВСЬКОЇ ОКРУГИ.

Біг наперестець мущин і жінок за мистецтво львівської округи У. С. С. відбудеться на трасі 4 та 1 км. у неділю 23. ц. м. в год. 11.30 з подвіря домівки Сокола IV. при вул. Крупирській ч. 15. Стартуючі мусять ставитись до лікарських оглядин в год. 10.

ДУЖАННЯ В СПОРТОВОМУ ЦИРКУ.

У четвер хід дужань у спортовому цирку при вул. Пелчинській був такий: Німець Келер не розіграв боротьби з варшавяком Щербінським. Боротьба українця Білевича з Громовим скінчилася нерішеним висліком. Валюшевський поборов Гомолю. Жид Попель поборов литовця Будроса в 18. хвилинах.

Інтервю у власника найстаршої фірми у Львові.

До одної з найстарших і найповажніших фірм, що в нашім надполтавськім місті святкуватиме ювилей столітнього істнування належить фірма Ян Квест, Ринок 27.

В часі Великодних Свят зібрали ми кілька цікавих подробиць із життя засновників і власників фірми та із доби її розвитку. З устенчука першого І. Квеста а теперішнього власника Ш-го Івана з черги, що є представником старого італійського роду. Факт, що фірма перетривала століття серед ріжних, ліпших та гірших обставин, часи війни і кріз, дає доказ живучости, великої енергії та фахового знання її власників. І. Квест у своїй скромности не хоче спершу говорити про своїх предків і про себе, одначе на прохання відповідає на деякі запити.

— Чи могли би Ви сказати нам щось про початок заснування фірми?

— Цю історію знаю докладно. Наша рідня прийшла на Шлеськ з Італії і наше родинне прізвище зпочало Йоганне де Квесте. Це прізвище добре відоме у північній Італії, змінилося на Квест під впливом державних чинників на Шлеську. Мій прадід, перший з Янів, займався торговлею футер. Постійно подорожував із своїми транспортами і людьми між Росією і Італією. Підчас одної переправи зимовою порою через Вислу заломився під возами лід і люди разом з майном потонули у ріці. Врятувався дідо і фірман. Після того випадку взявся дідо до торговлі гончарською посудиною. З літами інтерес розвивався, покупці зростали і тоді заснував він свою філію при вул. Руській. Після смерти діда батько вів інтерес 52 літ та переніс його до власного дому Ринок 37. Мене, як сина, призначив на наступника. Після матури і фахових студій почав я працю в тій ділянці і веду її вже 53 роки. Від року 1918 веду фірму на власну руку.

— А чи берете також участь у громадськім житті, як нпр. на харитативнім полі?

— Очевидно! Від літ я є членом 28 товариств гуманітарних, освітніх, харитативних, фахових і громадських. В міру моїх сил підпомагаю їм і працюю для них зі щирим запалом. Діюся моїм скромним зиском зі суспільністю і не ховаю егоістично як хомяк всього до власної кишені.

— Ки побільшується також число клієнтелі?

— Навпаки! Якщо вже мова про те, то зі сумом мушу зявити, що саме панове співчлени всіх без винятку тих 28 товариств, цілком забувають за мене, коли купують товар.

— Повинні Ви пригадатися цим панам.

— Це не по моїй вдачі пане редакторе! Я точно держуся засад і напрямних мого діда і батька, які все твердили, що ані реклама, ані якийсь інший штучний розголос не мають значіння, бо переконалися, що тільки добрий товар і справедлива ціна це найуспішніша реклама. А саме про це стараюся. Вистане порівняти ціни, оглядаючи товари і обчислити, скільки люди втратили би, купуючи деінде.

— Чи це правда, — питаю мого співрозмовника, — що Ваша фірма має на цілу Польщу генеральне заступництво гранітової посуди, якої майже не можна розбити?

— Так. — І в тій хвилині демонструє нам п. Квест один такий столовий таріль, кидаючи ним із силою до землі.

— А чи можна знати, яка є спеціяльність Вашої фірми?

— Поминаючи виключне заступництво цієї майже неломливої посудини, спеціялізуюся в комплетних виправах: шлюбних, для пансіонів, бурс, наукових і виховуючих заведень, готелів, ресторанів, кавярень, санаторій, шпиталів, старшинських і військових харчівень та в альпаці і платерах себто ножів, вилок, ложок і т. п. (в китайським сріблі) і комплетних столових заставах. Крім цього завів я у себе на зразок заходу, велику винозчальню посудини і комплетних накрить на весілля і товариські забави. Розуміється, що тут на першім місці стоять приступні ціни!

— Ми чули, пане Квест, що пова купецьким відділом. Ви виказали в гарячих днях... велике почування такту та обовязку, зуміли поміркувано та дуже справедливо заходити для обосторонного вдоволення спорі ріжних національностей. Чи не хотіли би Ви про це щось ближче сказати?

— Думаю, що тепер на це не пора, зрештою це справи, які не надаються справді до прилюдного проголошування...

— Дуже Ви скромні, пане Квест! Чи фірма Ваша має вже якісь відзначення?

— Так, поминаючи цілу масу дуже міродайних похвальних листів, вона відзначена на кулінарній виставі у Львові золотою медалею і хрестом заслуги саме за неломливу посудину. Але чи не вистарчає вам це все на нині? Не хотів би я пречінь за багато розповідати про себе...

Прощаючи скромного співрозмовника, подивляю одночасно його радість, з якою він підходить до своїх старих, знайомих клієнтів, що сердечно його витають і з нашої сторони бажаємо з цілого серця щастя і дальшого успішного розвитку. Щоби було тільки більше таких торговельних фірм у Львові!

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 22. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Неділя, 23. квітня год. 3.30 попол. найнижчі ціни (40 гр. до 3.50) „Дівочі обіти".

Год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 22. квітня год. 7.30 веч. „Золота тіточка".

Неділя, 23. квітня год. 3.30 попол. (найнижчі ціни) „Золота тіточка".

Год. 7.30 веч. „Золота тіточка".

Цирк Станевських, площа Бема, початок вистави в год. 8.15.

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Тенісового Т-ва) виступи міжнародніх змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Тайна російського шпигунства" (Грета Гарбо).

АПОЛЬО: „Антін Спелец, добрий стрілець" (Власта Буріян).

АТЛЯНТИК: „Каїн і Артим" (на осн. Горкого).

КАСІНО: „Куртизана" (Грета Гарбо).

КОЛІСЕЙ: „Тіні кохання" та ревія „Тріскаємо зі сміху".

КОПЕРНИК: „Нагана" (фільма з життя джунглів із Талею Бірель).

МАРУСЕНЬКА: „Нагана" (фільма з життя джунглів із Талею Бірель).

МІРАЖ: „Блакитна рапсодія".

ПАЛЯС: „Їх Ексцеленція субект".

„ПАН": „Під фальшивим прапором" і ревія.

ПАСАЖ: „Робін Гуд „Король л'сів".

ОАЗА: Нечинне.

СТИЛЕВЕ: „Бастер Кітон на фронті" та ревія.

ХИМЕРА: „Кохай мене сьогодні" (Моріс Шевалє, Мекдональд).

УТІХА: „Чорний капітан" (Джан Берімур) і ревія.

Закордонне радіо.

Субота, 22. квітня 1933.

Барі (269,4) 20.00 Оп. музика, пісні, **Братислава** (279,3) 16.10 Концерт, 20.00 Легка музика, **Брно** (341,7) 21.20 Вечір у честь танку, **Штрасбург** (345,2) 16.00, 20.30 Концерт, **Штутгарт** (360,6) 21.15 „Либесляйн" муз. комедія, **Білгород** (429,7) 19.00 Скрипка, **Рим** (441,2) 20.15 Пісні, Барбоні (сопран), **Лянгенберг** (472,4) 20.05 Вес. вечір, **Брюселя** (509,3) 21.00 „Ль'Онкель Матірен" оп. Вейтса. **Відень** (518,1) 11.30 Капеля, 20.00 Концерт, 20.55 Клясики австр. оперетки, **Будапешт** (550,5) 9.15 Спів, саксофон, 17.30 Хор, **Харків** (937,5) 9.00 Музика, спів, 10.00 Звуковик, 15.10 Літ.-муз. монтаж, 18.00, 20.00 Концерт.

Неділя, 23. квітня 1933.

Мор. Острава (263,8) 10.00 „Ля Серва" Падрона" оп. Перголезія, **Бреслав** (325) 12.05 Концерт, **Мілано** (331,4) 21.00 Опера, **Штутгарт** (360,6) 21.30 Спів, **Гельсінгфорс** (368.1) 11.20 Пісні, **Букарешт** (394,2) 20.00 „Ніч св. Юрія" ком. опера Фльондора, **Рим** (441,2) 20.45 „Чесна Зузанна" оп. Гільберта. **Прага** (488.6) 9.15 Коханки та чесна в нар. пісні, **Відень** (518.1) 15.30, 17.00 Концерт, 19.30 Хор, **Мінхен** (532,9) 21.05 „Норимберські співці" оп. Вагнера, **Будапешт** (550.5) 19.30 „Аіда" оп. Верді, **Харків** (937,5) 8.15 Музика для дітей, 9.00, 13.50, 15.10, 18.30, 19.30 Концерт, 10.00 Звуковик, 13.00 Літер. авдиція. **Москва** (1000) 17.20 „Турандот" оп. Пучіні („Досв. 720 м.), **Париж** (1724.1) 20.30 „Ль'Оберж зі Шеваль Блянш" оп. Бенацького.

Львівське радіо.

Субота, 22. квітня 1933.

12.10, 16.00 Грамофон. 13.20 Метеорольог. комунікат, 15.15 Господар. комунікат, 16.20 Для матуристів: „Відродження Польщі", 18.00 „Історія Польщі", 16.40 Виховання у стар. греків і римлян, 17.00 Авд. для хорих і орхестра, 17.30 Орхестра, 17.40 Відчит, 18.25 Легка й танк. музика, 18.55 Переказ і правда про порцеляну, 20.00 Вечір Штравсів (спів, музика), 22.05 Шопенові твори, 22.40 Сучасна магія, 23.00 Концерт (мандоліни).

Неділя, 23. квітня 1933.

12.15 Муз. поранок, 14.15, 16.25 Грамофон, 14.20 Музика капелі „Кудеяр" під дир. Юркевича та Горовича, 15.00 Рільн.-метеорольог. комунікат, 15.05 Концерт, 16.00 Для молоді „Що чувати в світі", „Виграний заклад", 16.45 „На шпилях Тяну Ола, 17.00 Гумор і танк. музика, 18.00 Легка й танк. музика, 19.00 „Як здобути власну хату, як позбутися довгів", 19.25 „Люптовський скарб" муз. авд. в діялекті, 20.00 Приємна година (мельорецитація, саксофон), 21.00, 21.01 Спортові вістки, 21.10 Орхестра, 22.05 Спів, 22.30 23.00 Танк. музика.

БІРЖА.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	до
Пшениця дворська	35·00	35·50
Пшениця зборна	32·25	32·75
Жито одноціле	16·75	17·—
Жито зборне	16·—	16·25
Ячмінь двір. одноцілий	14·00	15·—
Ячмінь на мливо	12·—	12·25
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замоклий	10·75	11·25
Кукурудза краєва	15·50	16·00
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	17·—	18·—
Горох пів-Вікторія	22·—	24·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	10·—	10·50
Вика чорна	9·50	10·—
Вика сіра	8·—	8·50
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	16·00	16·50
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·50	8·75
Рипак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·25	6·50
Висівки пшеничні	6·25	6·50
Пшоно	31·—	33·—
Просо краєве	19·—	20·—
Макуха льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв.	75·—	80·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак синяф	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	36·50	37·00
Пшениця зборна	33·75	34·25
Жито одноціле	18·25	18·50
Жито зборне	16·25	16·50
Ячмінь на мливо	13·50	13·75
Овес зборний	11·50	12·00
Мука пшен. люксусова	63·00	63·50
Мука пшен 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип урід.	33·50	34·00
Висівки житні	6.25	6·75
Висівки пшеничні	8·00	8·50
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	38·—	40·—
Пенцак ч. 10	28·—	30·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·5

ГРОШІ.

Долар в приватних оборотах 8.12.

Золото: доляри 9.20—9.30, дукати 85.50 86.00, франки 36.50—37.00, корони 38.00—38.50, рублі 4.95—5.05.

Срібло: без зміни.

ВАРШАВСЬКА БІРЖА.

Транзакції. Продажа. Купно.

Бельгія 124.40, 124.71, 124.09; Данція 174.00, 174.43, 173.57; Голяндія 359.50—359.20, 360.25, 359.45; Льондон 3075, 30.90, 30.60; Нюйорк чеки 7.85, 7.87, 7.85; Нюйорк кабель 7.95, 7.97, 7.93; Париж 35.11, 35.20, 35.02; Прага 26.55, 26.61, 26.49; Швайцарія 172.40, 172.85, 171.97; Італія 45.89, 46.11, 45.67; Берлін 210.00.

Акції.

Банк Польський 75.00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 21. IV.: масло 3.60, молоко 0.17, сметана 0.90, яйця 2.60. Тенденція на всі артикули знижкова.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Отсим подаємо до відома, що спеціяльний додаток „Зиз" висилали ми лише передплатникам, які передплачують у нас часопис безпосередньо. Зате до кіосків, які дістають часопис у комісі такого додатку ми не висилали. — **Адміністрація.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

МЕБЛІ елегантні та тривкі на догідні сплати: **„Мебльосплат" Городецька 7.**

СТРІЛЕЦЬКІ пісні Ярославенка на фортепян зі словами за 10 золотих висилає „Торбан" Львів, вул. Софії 78. 1720 4-5

МЕТАЛІ: бляха, прути, штаби, рури мідяні, мосяжні, альпакові, алюмінієві, олов'яні, цинкові, цина, олово, сполуки і т. п. по крізових цінах. Фірма „Металь", — Львів, Красіцьких 18, телеф. 49-19. 4—5

ВИГІДНА дешева станція для пашочки, Виспянського 12, двері 3. 1793 1—1

МУЖЧИНА, літ середніх, милої вдачі, з університетською освітою, на гарнім становищі ожениться з панною або вдовицею, пристійною, лагідною, доброю й освіченою, найкраще вчителькою, лікаркою або урядовичкою, хоч посаля неконечна. Придане вельми бажане. Зголошення із знимкою до Адм. „Діла" „для д-ра Іванського". 1792 1—1

ІДАЛЬНІ новочасні, кавказький оріх, палісандер, дешево продасть столярня Баторія 24. 1789 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ВОЛОСІННЯ НА МАТЕРАЦИ

(Rossbaar)

власного виробу, меблеві матерії, брокати і **ВСІЛЯКІ ТАПІЦЕРСЬКІ АРТИКУЛИ** найдешевше продає Ф-ма ЛІДЕР і ФРЕНКЕЛЬ, ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ 25 в подвірю. Тел. 86-38. 1630 8—10

КОЖНУ НЕДУГУ ВИЛІЧИШ

якщо будеш регулярно вживати

Зела д-ра Браєра

найбільше помічні у таких недугах:

Ч. 1. — кашель, астма, побільшення легенів — ціна зол. 3.50.

Ч. 2. — ревматизм, артретизм (лиха переміна матерії) — ціна зол. 3.50.

Ч. 3. — шлунково-кишкових недугах, недугах печінки, жовтяниця — зол. 3.—,

Ч. 4. — нерозних, болі голови, безсонниці, апатії до життя — ціна зол. 4.—,

Ч. 6. — блідниця, довготревала недокрівність — ціна зол. 5.50,

Ч. 7. — нирковї, міхура — ціна зол. 4.—

Ч. 9. — загального затроєння — перечищаючі — ціна зол. 1.50.

Дістати можна в оригінальним опакуванні в аптиках, аптичних складах і дрогеріях, або у фабриці **ПОЛЬГЕРБА — Краків-Подгуже, скр. почт. ч. 48.** Заінтересовані дістануть на домагання безплатно з фабрики брошурку: „Як відзискати здоровля".

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ГОСПОДАРСЬКІЙ АКАДЕМІЇ В ПОДЄБРАДАХ ЧСР.

МЕТА КУРСІВ: дати позаочною методою навчання систематичне знання, необхідне кожному свідомому українцеві.

НА КУРСАХ ВИКЛАДАТИМУТЬ ПРЕДМЕТИ: Історія України, Українська мова, Історія української літератури, Українська культура, фізична географія України, Економічна географія України, Історія українського громадського руху XX. ст., Національгія.

Для викладів на курсах запрошено видатних фахівців, професорів високих шкіл.

Курси тривatимуть 3 семестри.

Після закінчення курсанти дістануть належні дипломи.

За інформаціями звертатись:

Ukrajinska Hospodarska Akademie, Podebrady, Tchecoslovacie.

Найдешевші книжки!

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

ІВ. БЕЛЕЙ і ОЛ. КОНИСЬКИЙ

До звязків Галичини з Наддніпрянщиною. — Ціна 50 сот., з почт. пересилкою 70 сот.

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 50 сот., з почтовою перес. 70 сот.

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3·— зол., з почт. пересилкою 4·— зол.

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.

СМІХ ЗЕМЛІ

Ціна 1·50 зол., з почт. перес. 2·10 зол.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади І. ІІ. і ІІІ. часть

Ціна 8·— золотих — без пересилки.

Можна дістати в Адм. „Діла"

Львів, Ринок 10. II. п.

або в книгарнях.

За дешевість відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 101 (13.340). Львів, понеділок 24. квітня 1933. Pocztowa opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Перед Заг. Зборами „Рідної Школи".

Львів, 22. квітня 1933.

Ще недавно був час, коли загальні збори кожної української центральної установи стрічало українське громадянство як якусь надзвичайну подію. З того приводу було вже наперед чимало шуму по часописах. Тоді наша преса жила ще майже виключно домашнім життям. Зрештою — більші чи далекосяглі події тоді ще не відвертали уваги громадянства від дуже важних, а все таки дрібних справ. Дехто так привик до цього шаблюну, що почуває порожнечу, коли перед Загальним Зїздом „Рідної Школи", який відбудеться в понеділок 24. квітня ц. р., не бачить часописних стовпців, заповнених оцінкою діяльности цієї установи.

Навіть не треба бути рідношкільним діячем: хто переглядав правильно українську пресу, той мало не щодня подибував відрадні вістки про всякі події в ріжнородній діяльности „Рідної Школи" за останій рік. Поширення рухливої організації навіть у таких околицях, де, здавалося, світ дошками забитий; розтягнення діяльности „Рідної Школи" з міст на села; зріст числа членів на біля 44.000, отже за час одного року на поверх 10.000 нових; численні дитячі бібліотеки по містах і селах; зворушливі й незабутні дитячі свята; ріжнородні курси для дорослих: господарські, кооперативні, вищої освіти, неграмотних; аматорські театральні вистави й концерти — для освіти, для розваги та придбання доходів на потреби Товариства; безчисленні збори, анкети й наради; розрухання народніх мас і зацікавлення їх на всіх західніх землях основною справою життя нації — шкільництвом; масовий організований вияв волі народу за своїм рідним шкільництвом з оплачуваних державних податків: — це все вказує, що „Рідна Школа" впустила вже глибоке коріння в найширші народні маси й находить у них щире зрозуміння для своєї ідеї. Нарід горнеться до неї, покладає свої найніжніші надії в її змагання, бо в „Рідній Школі" бачить опікунку свого найдорожчого добра — своєї молоді.

Коли в літніх днях радісним щебетом української молоді наповнюється селянське подвіря а численних дитячих садках і захоронках, чи коли подивляємо гарт духа батьків, які переносять на собі стільки журби й усяких неприємностей, посилаючи свої діти до численних початкових шкіл і збірних лекцій „Рідної Школи"; коли бачимо безуспішні зусилля ріжних чинників — виманити українську дітвору з тих шкіл до інших: коли в теперішніх часах, незвичайно важких під матеріяльним оглядом, удержалися й розвиваються наші фахові й середні школи; коли творяться нові бурси для дітей убогих батьків; а вже особливо коли бачимо в часі небувалого господарського лихоліття зріст жертвенности (як не в сумі датків, то в числі осіб) на таку чисто духову справу, як виховання молоді, тоді можемо сміло, самопевно й без чванькуватости будувати дальші пляни на нашому народі, на тих моральних цінностях, які десятиліттями скріплювали в ньому ті одиниці, що давали йому на всіх ділянках свій мозок і труд.

Можемо гордитися тим, що „Рідна Школа" опирається сьогодні в головній частині на українському селянинові й робітникові, що дістає від них поважну пайку на своє удержання й розвій: що у своїй виховній діяльности вона обхоплює селянсько-робітничу молодь. Це признали нарешті перший раз цього року навіть ті, які досі заєдно повторювали бездушно недорідну фразу, буцім-то „Рідна Школа" — це інституція „панів і попів".

Того роду культурно-освітні товариства, як наша „Рідна Школа", можуть творитися й розвиватися тільки в таких народів, які вже перейшли на вищий, бодай такий культурний рівень, на якому національне обличчя дотичного народу вповні оформилось і його мета ясно означена. Шляхи до мети вказувати й невтомних піонірів творити — має саме виховне товариство. Самозрозуміло, що сама думка створити таке товариство могла вийти тільки від т. зв. верхівки народу. І хочби нарід не знати як високо двигнувся під культурним оглядом, — у здорових умовинах може він у виховному товаристві мати берму через свої найідейніші і найінтелігентніші, вповні арівноважені одиниці, без уваги на те, чи ці керманичі одягнені в сурдут чи полотнянку, чи вони працюють при столі чи при варстаті, чи живуть у місті, чи в селі. Бо виховання — це не тільки практична річ, але й глибока наука. Автім — це праця коло такого ніжного матеріялу, як дитяча душа. Маси, яких потребам такі товариства служать, ставлять через своїх делегатів побажання чи оцінюють висліди праці товариства за даний час, беручи на увагу не тільки мету товариства, але й умовини його діяльности та покладені зусилля.

Ми певні, що й на цьогорічному Загальному Зїзді „Рідної Школи" наділені довірям мас делегати будуть кермуватися цими основними засадами.

Ви забезпечуєте своє майно, дім, худобу й Ваш дорібок. А як стоїть справа з Вашим життям? Чи воно зовсім безвартісне для Вашої жінки й дітей, що Ви ще й досі не обезпечилися в одинокому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменица).

СИТКІВКАРІ! Ракети, натяги, направа й весь ситківковий виряд поручає найдешевше Кооп. „П Л А С Т" — ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 95.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Завдання „Рідної Школи" під теперішню хвилину.

(З нагоди Загальних Зборів „Р. Ш.".)

Користаючи з нагоди Загальних Зборів „Р. Ш.", бажаємо висловити на тему нашої шкільної політики кілька думок. Ці думки не мають претенсій на назву програмових, скажім, передзїздових. Це радше рефлексії, які мимохіть приходять громадському діячеві на думку, коли бачить пройдений якоюсь громадською установою шлях.

У наших міркуваннях залишаємо на боці чисто організаційні справи. Розбудова шкіл і Кружків „Р. Ш." — це громадська діяльність, яка вимагає лише менше або більше справного апарату, але не основується на ніякій політиці. У найкращому випадку — на білансах видатків або організаційній рухливости службовиків. Зате спинимося на деяких засадничих питаннях нашої шкільної політики, а саме: 1) на питанні громадської функції українського приватного шкільництва; 2) на проблемі молоді, що кінчає середні і високі школи.

Дотично першого питання дозволимо собі висловити думку, що українська шкільна політика робить і робитиме надалі похибку, коли витрачуватиме надто багато енергії лише на вдержання дотеперішнього і розбудову нового приватного шкільництва. Нові шкільні закони є того роду, що вони у далеко більшій мірі узалежнюють приватні школи від держави, ніж досі. Досить сказати, що власник школи не має *ніякого виховного* впливу на свою школу, а організаційний має мінімальний. Нові шкільні закони дозволяють власникові лише на контролю (без точного означення її меж) шкіл без права проведення в життя своїх помічень підчас контролі у *ділянці виховання*.

Ясно, що для рідношкільної установи менше важне ще, чи і яку треба купити маму, чи змінити сторожа школи, а навіть чи поробити зміни в учительському персоналі. Зате безмежно важніше те, який *зміст* має навчання і виховання школи. Тут власник не має тепер ніяких забезпечених законами прав. З того висновок: наша шкільна політика повинна бути така, щоби українському народові забезпечити вплив на духовість шкільної молоді. Коли цього не можна або важко зробити в школі, то треба це зробити доконче поза школою. Ось дальший висновок, що наше громадянство повинно присвятити тим ділянкам далеко більше уваги, ніж досі. Отже: видавництвам для молоді, лектурі бібліотекам, взаштовуванням імпрез, курсів для української літератури та історії, то-що.

Тут застерігаємося відразу: існуючі школи приватні і державні треба вдержати за всяку ціну. Висловляючися за перенесенням осередку ваги громадського впливу з поля організованого шкільництва на середовище позашкільне, т. зн. родинне, громадське, прилюдної опінії і т. п., ми тимсамим висказуємося проти віддання на поталу долі існуючого шкільництва або його зменшення. Навпаки! Ми повинні прямувати до його поширення. Але нехай це не буде наша виключна ціль, нехай це не буде нашою виключною громадською амбіцією. Та саме у цій ділянці ми повинні вирівнати наше дотеперішнє занедбання: ми повинні, з огляду на нові шкільні закони, подвоїти натиск на польські державні чинники і домагатися з більшою енергією ніж досі державного шкільництва, передовсім фахового. Бо до цього маємо право і цього права не можемо зрікатися. І не тільки право: це у теперішній момент конечність. Зрозуміймо, що поляки мають одну державну середню школу на 45.000 населення, а ми одну на один мілїон! Зрозуміймо далі, що школи — це не лише осередки освіти, але й свого роду варстати, які спричинюють економічні і соціяльні пересунення в нації. Вони переводять здібніші одиниці з одних соціяльних верств у другі і можуть довести нас до соціяльного каліцтва при недостачі цих варстатів, і коли не йтимемо у такт з іншими народами, перш усього з нашими сусідами.

Ось так пересунення громадської уваги й амбіції на позашкільні впливи, при збереженні і дальшій розбудові приватного і державного шкільництва вважаємо першою необхідною потребою нашої шкільної політики.

Друга справа — це збільшення уваги на життя нашої студіюючої молоді. Ударимося в груди: ми нашої молоді не знаємо, ми її перестали розуміти. Шлях політичних і культурних заінтересувань старшого і молодшого громадянства чим раз більше розходиться. Повстає явище, яке погрожує прикрими наслідками: серед молоді діють сили, про які ми здебільша не знаємо. Це мусить змінитися. Українське громадянство мусить дати молоді у формі лектури і позашкільного впливу те, що є доконечно потрібне для основної справи громадського наслідства: Ми мусимо повбати, щоби на зміну старшого громадян-

ства приходило нове покоління, здібніше від старшого. У тій ділянці вважаємо найважнішим те, що ціле громадянство, всі організації мусять зайнятися такою розбудовою нашого власного господарського життя, щоби витворюваний школами нарибок соціально не марнувався. Бо те, що тепер обсервуємо, є явищем небезпечним: наша, особливо університетська, молодь занадто марнується морально, фізично і соціяльно, а крім цього не витворює стільки фахово вишколених кадр інтелігенції, скільки потрібно для виповнення дуже зріжничкованих функцій повітового громадянства. Сотні молоді з дипльомами марнуються безчинно по селах. Тисячі не можуть продовжувати своїх студій, а дипльомована молодь не має, мимо дипльомів, відповідної фахової освіти для де-не-де створеного місця. Цей трагічний вузол, з одного боку надпродукції, а другого недостаточної кваліфікації у кваліфікованих, з третього неспроможности добути відповідну кваліфікацію є, на нашу думку, найскладнішим на відтинку молоді, який треба також розв'язати. А розв'язати цей вузол можуть лише громадські установи, при співпраці „Рідної Школи".

Ось два основні питання української шкільної політики, які повинен розвинути не лише кожний рідношкільний, але й узагалі кожний громадський діяч — перед зборами „Рідної Школи".

—o—

За океаном.

Німецько-український вечір у Ню Йорку.

НЮ ЙОРК, 27. III. (Вл. кор.). Мабуть перший раз в історії української еміграції в Америці зважилася одна група нюйорських українців, а саме організація Чорноморських Січей, навязати зв'язки з тутешніми німцями для ближчого порозуміння й евентуальної співпраці. Хоч ці перші спроби випали в часі загального негодування проти Німеччини, як це зазначив представник української групи, д-р Семен Демидчук, у своїй привітній промові, то, не зважаючи на те, від українців явилася зовсім численна громада, бо біля сотні зорганізованого громадянства. Крім представників преси та інших видних громадян прибула Чорноморська Січ в однострої Галицької Армії і в козацьких одягах, — усі під командою січового отамана Евгена Драгінди, а з ними повна чета українських дівчат у народній ноші. Коли після вступних товариських забав вмаширували на салю в Йорквіл Касіно при 86. вул., а потім на сцену відділи: американських ветеранів світової війни зі своїм прапором, а опісля відділ німецького „Штальгельму" й українська „Січ" зі своїми прапорами, зібрана публика в числі півтора тисячки привитала всіх грімкими оплесками. Церемонія привітів випала імпозантно. Після промов: коменданта „Штальгельму" майора Бенна фон Штільпнагеля, американського полк. Емерисона, який був американським військовим атташе в бою німців і москалів під Танненбергом у 1914 році і коменданта німецької торговельної фльоти, Альберта Балліна, а відтак українських представників: от. Евгена Драгінди (по німецьки) і д-ра Демидчука (по англійськи) — відограла музика національні гимни: американський, німецький та український. Цей спільний виступ був знаком загального ентузіязму, який виявився опісля в дружній гутірці й товариських забавах до пізної ночі. Забаву переривали ще кілька разів виступи на сцені: українських танцюристів під управою гр. Мих. Германа та відділу німецького „Штальгельму". Зпоміж українських танків сильне враження зробив „козацький герць" — танок із шаблями, крім інших гуртових танків і сольового танку гр. Германа. На святі була присутна німецька знать з Ню Йорку, а представники німецької преси з Европи вислали негайно довші каблеграми до своїх газет із звітом зі свята.

Гітлєрівсько-більшовицький інтерес.

Що каже ґен. Сект у своїй найновішій книжці.

„Ню Йорк Івнінг Повст" містить каблеграму свого берлінського кореспондента Альбіона Росса про появу брошури генерала фон Секта, організатора райхсвери, про заграничні інтереси німецької держави. Сект доказує, що Німеччина для протиділяння польсько-французького союзу мусить заключити союз з Італією і Росією. Отже в практиці вийшла би така трійця: Мусоліні, Гітлєр і Сталін. Брошура має наголовок: „Німеччина між Сходом і Заходом" і розбирає в першій мірі відносини між Францією та Німеччиною. Ґен. Сект приходить до висновку, що з Францією не можна Німеччині прийти до якогось порозуміння через те, що між тими обома державами нема природної границі. Тому Франція преться безнастанно на схід і приневолює Німеччину робити те саме. Франції не можна „наситити" і вона є мирна лише так довго, як довго має перевагу в Европі. Раз її перевага захитана, вона починає думати про розріст коштом Німеччини. — З Польщею, каже ґен. фон Сект, також не може Німеччина помиритися, бо вона йде сліпо за Францією. В тій ціли саме й створений коридор, бо через нього мусить все приходити до сутички між Німеччиною і Польщею. А крім того Польща все пре на Захід. Отже для противаги Польщі і Франції Німеччина мусить шукати союзу з Росією.

За реорганізацію Союзу Приватних Службовиків „Супруга"

(Стаття надіслана.)

В пору переоцінки ріжних цінностей, здається, найвищий час подумати і про реорганізацію „Супруга" та про дещо путніше завдання і ширший круг ділання цієї організації. До цього примушують нас не лише нові зразкові течії в організації праці чужих, але також нові вимоги наші власні. Хоч як високо мусимо цінити дотеперішню працю організації в освідомлюванні й обороні прав обединаного службівництва в будучому, для нас булаб вона невистарчаюча. Великі можливости і поважні завдання стоять зокрема перед кооперативними і культурно-освітніми працівниками, яким дуже часто завдячуємо все надбане в одній чи в другій установі. Щодо самих кооперативних працівників, то для них найвідповіднішою під цю пору наших економічних змагань мусимо уважати синдикалістичну форму організації. Ця форма не лише довела би кінці до обединання всіх працівників кооперативних центрів включно з членами їх управ, але також всіх кооперативних крамарів. Обединання всіх кооперативних працівників ріжних становищ і кооп. форм не представляє ніякої трудности. Синдикалістичну форму уважаю ще й тому найвідповіднішою, що найвищий час перейти кооперативним працівникам до справжньої зорганізованої активности й голосу в економічній розбудові краю, не як звичайним гірше або краще платним „пінонкам", а як справжнім співбудівничим народнього добра.

Перед синдикалістичною організацією кооперативних працівників стоять сьогодні такі завдання: 1) Занятися постійним і плановим перевишколенням усіх членів кооперативних працівників по вимогам планової розбудови кооперативної господарки через построєння постійних курсів і практики. Постійний і постепенний перевишкіл кооперативних крамарів по повітових осередках і працівників кооперативних надбудов по центральних, а навіть висилка деяких на практику за границю фондами організації є необхідний. 2) Дати нашим народнім економічним установам моральну, а навіть умовну матеріяльну гарантію за цілість надбання народнього добра, яке віддається в руки працівників як членів управ, так і службовиків. 3) Даючи умовну гарантію за своїх членів, мусить організація як цілість здобути тимсамим належний вплив на хід економічної розбудови, що є можливе, коли маються у своїх членах службовиків і провідників

ТАЙНА КОЖНОЇ ПАНІ!

Щоби мати модну і стрункy лінію вистарчає подбати за корселет або корсет і нагрудник у цій для кожної з пань дуже приступній в першорядн. **САЛЬОНІ КОРСЕТІВ „Е Р Н А"** 6. довголітня співробітниця та управителька фірми Г. Пізен, Львів, Судова 5. І. п. 1-5

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 24. КВІТНЯ 1933.

РІХАРД КАЦ.

Найчемніший нарід.*)

Токіо, 12. квітня 1926.

Европейці, які приїзджують до Японії, переходять такі переміни: спершу вони захоплені японцями, потім недовіряють їм, а вкінці стають байдужними до всього. Я находжуся ще у першій стадії і противлюся поученням старших поселенців.

„Які ті люди чемні", захоплююся в розмові з одним німцем, який мешкає в Японії вже десять літ. „Сьогодні висів я з трамваю на одну зупинку скорше, то кондуктор вибіг за мною аж на вулицю і посадив знову у переділ; для того він затримав трамвай". — „Бо він боявся, щоби ви не поскаржилися на нього", проворкотів досвідчений. — „Не кажіть того, кожний японець, з яким я стрінувся, був для мене чемний. А які чемні ті люди супроти себе! У крамниці, у трамваї, в парку, всюди. В найбільшій сутолоці не чуєте голосного слова. Навіть малі діти у своїх чистеньких яскравих кімонах, чотьролітні, пятьлітні, роблять перед собою найформальніші поклони. Вчора я обідав по японськи; праворуч сиділа одна мала гейша і обслуговала моє цигаро попільницею та сірниками, друга ліворуч подавала мені страви так, як ще ніколи мені не послужив ніякий кельнер. Сиру рибу, і варену рибу, і слимаки, і риж, і чай, все мав я саме тоді під рукою, коли потребував. У нас у Німеччині..." — „Алеж перестаньте!" — перебив мені люто старий. — „У Німеччині говорять щиро і чесно, що думають. А японська чемність, це пуста форма і ніщо більше. У дійсності японець вас нетерпить, бо він ставиться вороже до чужинців. Коли побудете тут довше, то будете говорити інакше".

Можливо, що буду. Покищо кажу собі: нехай собі буде японська чемність правдивою або тільки маскованою, у всякому разі вона діляє краще, як европейська шорсткість. Приємно є дістати в крамниці наперед філіжанку чаю, а щойно пізніше злий товар; приємно є дивитися, як два японці поздоровляють себе глибокими поклонами, з руками зложеними плоско на колінах, і з нахиленими поземо кадовбами; я люблю чемний усміх, з яким говорить японська пані; подивляю приманчиву строгість у танцю гейш, скромну стриманість, яка ушляхотнює звичайного „кулі" як графа. Імовірно це маска. Є багато гнилі в японській державі: низьке становище жінки як рабині мужа і синів, вільна думка окружена поліційними шпигунами. Політика тут це інтерес, а інтереси в Японії не завжди чисті. Але — з рукою на серці — чи наша чемність завжди щира, наша політика без вийму чиста, наша торгівля постійно солідна? Це правда, у кварталі любови Йошівара живуть ще нині дівчата, як продані невільниці. Це правда, що при землетрусі в 1923 р. замкнено залізні брами Йошівари, щоби дорогий „товар" не втік і 600 дівчат згоріло у тій клітці. Це правда, що в Японії діялися і діються речі, які нам західним людям незрозумілі.

Але правдиве зерно все-таки лежить у японській чемности: бо нарід без доброзичливости в серці не міг би витворити такої чемної мови. Японська розмова складається у двох третинах із лестливих компліментів. В засаді речення є тим чемніше, чим розтяжніше воно збудоване, а кожна форма дієслова має причіпку, яка робить його ще звичливішим. Добір слів неменше тяжкий. Коли японець говорить про свою власну жінку, то уживає слова, яке означає „недаща жінка", бо його чемність вимагає, щоби він себе і свою жінку понижував. Зате жінка другого, о, та завжди „високошановна пані". Навіть собаку другого, борони Боже, інакше не назве як „поважаний", а чай або рижову горілку також. (Японська служниця мого приятеля кликала його пса Мукі неінакше як „О-Мукі-Сан", „поважаний пане Мукі" і ніякий сміх її від того не відстрашав). Все таки для мене загадочне, чому теплу воду називають „поважана", а зимній відмовляють того титулу. Зате, думаю, що ми повинні вчитись би від японців кликати не „кельнер!", а „пане кельнер!" і т. п. Японці, яким новик не додасть причіпки „сан" („пан"), кидають на нього поглядом, який засоромлює.

Коли японець перекладає свої чемностеві формули на німецьке або англійське, то це виглядає смішно; але це не його вина, а вина менше чемної мови. Де ми відповідаємо просто „так", там японець виголосить малу промову, якою вискаже свою радість, що він є тої самої думки як поважаний співрозмовець. — „Де є пані Сундсо?" — питає хтось в однім европейськім товаристві. А японська служниця підбігає і щебече: „„Поважаний пан Сундсо сидить у поважаним кльозеті".

З німецького переклав **В. Софронів.**

—o—

*) Виймок з книжки „На мандрах довкола світа" (Ein Bummel um die Welt).

А. Пясецький С. А. Краків
Фабрика чекоряди

ПО КОЖНІЙ ЦІНІ
з гарантійно чистих сирівців безконкуренційні ДЕСЕРОВІ ЧОКОЛЯДИ, підживчі молочні і сметанкові, великий вибір вибагливих чоколядок, кармельків і бішкоптів, але без льосів шасти, бонів і т. п.

Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів

кооперації, членів управ. 4) У звязку з цією гарантією обсада установ працівниками мусіла би в поважній мірі залежати від організації. Ведучи перевишкіл працівників, не булоб для неї трудно при рішучій безсторонности занятися відповідним добором та приділами працівників. 5) Не менше важне завдання організації — подбати про те, щоби емеритальний відправний фонд, творений обовязково у формі ощадности з частини платень, дав не лише всім обдаваним членам матеріяльну забезпеку на старість, але також творив засоби розбудови нових варстатів праці. Служібництво мусить зрозуміти, що лише в тій формі нагромаджені фонди можуть забезпечити їх перед несподіванками, на які наражені наші варстати праці.

При кількатисячнім числі членів організація не буде нарікати на брак фондів, збільшиться також її живучість і повага як рішаючого чинника в нашому економічному житті, чого дотепер не могла дати нам ніяка чисто професійна організація. Одначе якщо „Супруга" не дасться перебудувати для вище наведених вимог, то кооперативні працівники будуть примушені скорше чи пізніше перейти до утворення нової організації.

Сербин.

Проти видурювання підписів на деклярац'ях за польськими школами.

Плебісцит за польською мовою навчання в школах кінчиться щойно 30. квітня ц. р. Цей час використовують противники українського шкільництва і підступним способом видурюють у батьків українських дітей підписи на ріжних документах або на чистому папері. Опісля показується, що так фабриковано підписи за польською мовою навчання в школах.

Ми звертали вже увагу на те, **що плебісцит за українськими школами минув 31. грудня 1932 р.** і тепер батьки українських дітей **не повинні вже підписувати ніяких деклярацій**, ніяких документів, письм чи чистого паперу ані відкликувати своєчасно внесених деклярацій за українськими школами.

Одначе ще й тепер буває, що в деяких селах піддурюють або тероризують українських батьків і вони з несвідомости чи зі страху підписують деклярації за польською мовою навчання. В таких випадках дотичні батьки повинні у приналежній повітовій шкільній раді відкликати й уневажнити свої підписи на шкільних деклярациях за польською мовою навчання. В ч. 7. „Рідної Школи" з 1. квітня ц. р. подані зразки таких відкликів чи протестів. На бажання вишле дотичне число Адміністрація „Рідної Школи" у Львові, Ринок 10.

Правна Оборона
при Головній Управі „Рідної Школи".

Господарська війна між Анґлією і Радянщиною.

МОСКВА, 22. IV. ПАТ. Між Радянщиною й Англією витворився стан господарської війни. У відповідь на англійське ембарго у відношенні до радянських товарів оголошено вчора розпорядок народнього комісаря закордонної торговлі Розенгольца, що забороняє радянським господарським установам якінебудь закупи на англійськім ринку та здержує всякі замовлення в англійському промислі. Розпорядок забороняє контрактування кораблів, що плавають під англійським прапором, вводить обмеження для англійського транзиту крізь Радянщину і наказує радянським транзитовим організаціям оминати порти В. Британії. Крім того комісаріят водного транспорту наказав побирати у всіх радянських портах підвищені портові оплати від англійських кораблів. Всі ті репресійні розпорядки треватимуть аж до знесення ембарго Англією.

МОСКВА, 22. IV. ПАТ. Представник радянської закордонної торговлі в Льондоні Озерський та два його заступники одержали приказ виїхати до Москви. Офіціяльно цей виїзд пояснено конечністю зложити звіт в комісаріяті закордонної торговлі. Однак важко, щоби вони вернулися до Англії перед відкликанням репресійних розпорядків у відношенні до Радянщини.

Дещо про методольогію оборони московського православія.

(Лист до Редакції.)

До моїх рук попало ч. 5. „Васкреснаво Чтенія" б. р., де на стор. 79 я прочитав слідуючі твердження Vox'a:

„Причтою во язнціх" буа у минулому році набор кандидатів до унійної семинарії східного обряду в Дубні, котрий переводився в передній українського комітету в Варшаві, де славетний Табінський ловив за полу кожного, що приходив за допомогою, бідуючого еміґранта, пропонуючи йому забезпечене життя в дубенській семинарії. В цьому змислі слова папського послання (мова про послання до польського католицького Епископату від 6. І. біж. року — прим. прот. П. Т.) про те, що „відірвані браття" можуть знайти в Католицькій Церкві „спокій і визволення" бренять невільною іронією, бо справді слабим і безвольним людям, змученим бідою, подається можливість, ціною продажу своєї віри, найти собі спокійне життя та визволення від біди і клопоту".

Так на сторінках офіційного органу Варшав. Митрополії пише Vox, що сам називає себе **„одним з найближчих помічників"** Голови Православної Церкви в Польщі („Васкр. Чтеніе" 1932, № 46, стор. 624). Його інформації про „набор кандидатів" до дубенської семинарії, а про мою участь у ньому зокрема, цілковита неправда. Тому, що Vox подає їх з наміром компромітувати не стільки мою особу, скільки цілий рух церковного зєднання й Католицьку Церкву з її Апостольським Головою, вважаю за обовязок своєї віри рішуче спростувати їх, як негідну брехню.

Одночасно цією дорогою звертаюся до Варшав. Митрополії, відповідальної за напрямок своєї офіційної преси та зокрема, за публичні виступи Vox'a, з предложенням оголосити на сторінках свого органу назвище хочби **одної особи,** котрій я пропонував вступити до дубенської семинарії, або подати **хочби одного** свідка, який чув, що я запрошував когось до цієї семинарії, або говорив про неї в Українськім Комітеті.

Мовчання Митрополії буде прилюдним і очевидним доказом, що не її впроваджено в блуд, а навпаки сама вона, через свою пресу й найближчих помічників свого Голови, намагається впровадити легковірних людей у блуд, ширить неправду та морочить публику.

Оборонець правди буває часом несвідомою жертвою обману, але свідомий обман ніколи правди не боронить!

Протоєрей Петро Табінський.

Кремянець. 11. IV. 1933.

Заборонені страйки в Австрії.

ВІДЕНЬ, 22. IV. ПАТ. Рада міністрів ухвалила розпорядок, що забороняє політичні страйки та страйки в публичних заведеннях і підприємствах, що витворюють засоби першої потреби. Отже заборонені страйки на залізницях і в газівнях, електрівнях, шпиталях, ресторанах і складачів, що працюють в газетних друкарнях.

—o—

Передвоєнні російські довги.

З Москви повідомляють, що радянський уряд поручив своєму амбасадорові в Парижі розпочати з французьким урядом переговори в справі упорядкування передвоєнних російських довгів. Одночасно радянський амбасадор висуне справу відшкодувань у звязку з акцією французьких відділів у Радянщині в перших роках після більшовицької революції.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Боротьба з нуждою.

Мусимо почати боротьбу з власною нуждою. Це ненормальний стан, суперечний людській природі. Людина призначена до чогось вищого, ніж до невпинної неволі, щоби здобувати хліб. Ніхто з нас не може розвинути якслід своєї сили ні добути зі себе найкращі прикмети, як довго біда путає його ноги, як довго обставини обмежують його і гноблять.

Нужда це прокляття.

Я бажав би у кожній людині — пише Марден — прокинути якнайбільший страх і обридження для нужди; я бажав би дати йому відчути біль, пониження і всі вбийчі наслідки з цим звязані.

А проте ми не позбавлені засобів боротьби з нуждою.

Людина здорова здібна до повного зусилля, людина, що прокинула в собі притаєні духові сили та приспану енергію, а стане проти своєї долі на весь ріст, дасть собі раду з нуждою і вилізе наверх.

100-процентове тривке зусилля, праця, тверезість, міра у видатках, **ощаджування** — ось неминучий шлях до добробуту.

Ощаджування як життєва система це постійне, рівномірне **відкладання** частини зарібку, завзято та вперто, щоби складати заощаджені квоти на ощадностеву книжечку П. К. О.

Можна це зробити в кожнім почтовім уряді.

Після кількох чи кількайнайцять літ той **„наліг"** ощаджувати доведе вас до того, що буде мати на конті П. К. О. заощаджених кількайнайцять тисяч зол. Це розвяже нам спутані бідою руки і дозволить швидко йти до добробуту.

Вибір президента 31. травня.

З Варшави повідомляють, що речинець національного зібрання задля вибору президента республики означено на останній день травня ц. р. В політичних колах уважають певним, що кандидатура президента Мосціцького буде одинокою, з якою виступить урядовий табор.

—o—

Палестина чи Польща?

На основі обчислень жидівської преси у Варшаві з Німеччини втікло до Польщі поза 17.000 жидів. Палестинський уряд задумує принять тільки 1.000 німецьких жидів і та цифра буде вчислена до загального контингенту жидівських еміґрантів. Решта жидів з Німеччини осяде в Польщі.

З Еберта — Гітлєр.

Як повідомляють із Бреславу, памятник Фридриха Еберта, б. президента німецької республики, переміняють в найблизшому часі на памятник „пробудженої Німеччини". Статуя Еберта, одного зі соціял-демократичних провідників, здіймуть, а на обеліску поставлять таблицю з написом „Нарід пробудився 21. березня 1933 р."

Нові срібні монети в Німеччині.

БЕРЛІН, 22. IV. ПАТ. Міністерство скарбу приготовило нову емісію срібного більону. Нові монети будуть більші від теперішніх, причому їхня вага зменшиться до двох третин.

—o—

По широкому світі.

— Підчас паради з приводу Гітлерових уродин у Ліцені (Сх. Прусія) хтось кинув під судовий будинок бомбу, що ушкодила мур.

— В Севіллі прийшло до гострої стрілянини між синдикалістами й комуністами, наслідком чого арештовано багато осіб й замкнено дім конфедерації праці.

— На берлінській політехніці утворено спеціяльну катедру військових наук.

— Муссоліні в жовтні відвідає Тироль.

— На інтервенцію німецького посла в Будапешті спинили жидівський тижневик „Егетлешег" за критику гітлерового уряду.

— В копальні „Карвіна" (ЧСР) почали голодівку 572 шахтарі.

— Агенція Стефані заперечила вістки про смерть Д'Аннунція та ген. Бобіля.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Нові археольогічні нахідки.

НАШІ ПРАРОДИЧІ З ТЕПЕ ҐАВРА.

Дотеперішня негативна критика Біблії зайшла рішуче задалеко, коли опираючися тільки на розумово-фільольогічних висновках, відмовляла найстаршим її подіям якобудь історичної підстави. Навпаки археольогічні досліди останніх літ потвердили неодно вже оповідання найстарших книг старого завіту як зовсім історичний факт; а ось доходять вісти про новий такий випадок з терену останніх розкопок в Мезопотамії. Відкопали там у місцевості Тепе Ґавра останки найстаршого досі міста на світі (старшого від Уру в Халдеї), якому буде приблизно 6000 літ. Серед відкритих руїн нема ще ні сліду якихбудь металевих виробів, з чого виходить, що місто було вибудоване, жило та завмерло ще у камінній добі.

Між численними його нахідками найбільшу історичну вартість має велика печатка, на якій є вирізана пара голих людей (чоловік та жінка) і змій, що веться вгору за жінкою. Це очевидно найстарше зображення Адама й Еви, яке за нинішньою хронольогією повинно бути на яких 2000 літ старше від перших писаних частин Біблії. Коли зважимо, що вже у старовавилонській історії є згадка про прародичів та спокусника змія, про потопу світа, жертвою якої впали мабуть сумерійці в долині Евфрату і Тигру, як теж про Ноя, що називається у клинових текстах Напіштуном, то Адам і Єва мусіли жити давно перед заснуванням Вавилону, ще у камінній добі. Це годиться зовсім з віком печатки в Тепе Ґавра.

Дещо скорше найшли у Рас Шамра на сирійському побережжі глиняну табличку з XIV ст. пер. Хр. з написом, що згадує теж Адама як „мужа зі сходу". То годиться знов з традицією, що біблійний рай, Еден, був на сході, себто в Мезопотамії, яка ще сьогодні дуже врожайна. Тому, що й Авраам походить з мезопотамського Уру, можна без великих трудностів бачити у бібдійному оповіданні про Адама та Еву безперечно історичне ядро: вигнання предків ізраїльтян з найурожайнішої землі відомого тоді світа, традиція якого переходила з роду в рід в сильно образовій поетичній формі.

ЗА СКАРБАМИ ВІЗИҐОТІВ.

Після смерти римського полководця Стіліха ніхто в Італії не ставив уже опору візиґотам. Цісар Гонорій утік до Равенни і в серпні 410 р. Аларих захопив Рим у свої руки. Шість днів тривало грабування горіючої столиці. Крім базиліки св. Петра опустіли скарбниці всіх римських церков, а з Латерану взяли дорогоцінний бальдахим з масивного срібла, що його дарував цісар Константин. З дуже багатою добичею подався Аларих на південь, хотячи дістатися через Сицилію до Африки, але нагло помер у таборі біля Косенци. Візиґоти мусіли похоронити його у чужій землі, даючи йому до гробу, тодішнім звичаєм й його величезні скарби, але щоби їх ніхто не забрав, викопали гріб на дні ріки Бузента.

Докладний опис цього похорону зберігся у Йордана, готського історика VI ст. Від того часу багато людей шукало за гробом Алярика та його скарбами, а сьогодні хоче Муссоліні найти в ньому відшкодування за слабу користь з кораблів Калігулі в озері Неми та санувати ним фінанси фашистів. Проф. Фавсто Тамціані прослідив уже цілу течію Бузенти і твердить, що гріб Алярика можна найти при помочі модерної техніки, навіть без осушування річища. Міністерство освіти та консерваторський уряд Калябрії приобіцяли вже всяку поміч, очевидно під тою умовинною, що весь скарб, якого вартість оцінюють на багато сотень мілйонів лірів, припаде в цілості державі.

ГРІБ ДУБРАВКИ.

Чехи мають, як відомо, великі заслуги для поширення християнства у середущій Европі. Св. Вацлав проповідував між лютичами, св. Войтіх охрестив мадярську династію арпадовців та був апостолом славянських пруссів, а княжна Дубравка, дочка Болеслава І. чеського, вийшла заміж 965 р. за Мешка І., щоби охрестити поляків. Померла вона приблизно в 977 р. і була за переказом похована у катедрі в Ґнезні. І отсе прийшла недавно справді сенсаційна вістка, що у Ґнезні найшли її гріб при досліді підземелля тамошньої катедри. Відкрили при цьому багато домовин колишніх гнезненських епископів, а під великим вівтарем найшли гріб Дубравки. Кістяк вказує на високу поставу княжни, а найдені на ньому останки романсько-візантійського одягу та прикрас походять з X. ст. Також приміщення гробу під головним вівтарем вказує на високо поставлену особу. Для остаточного ідентифікування нахідки вибралося до Ґнезна кількох професорів варшавського університету.

РАДЯНСЬКА АРІЗОНА.

Багаті нахідки й написи, що їх відкрив в останніх часах мексиканський археольог д-р Монтан при розкопках у стейті Арізона, вказують на те, що серед тамошніх індіян панували у XI—XII. ст. по Хр. в дечому подібні відносини, як сьогодні на Радянщині. Відкрите ним у руїнах велике місто та численні довколичні села були під управою виборних рад. Члени племени не мали приватного маєтку, кожний мусів працювати і ніхто не смів збогачуватися коштом інших. Коли в одному селі поля не зародили, друге мусіло ділитися з ним плодами. З відчитаних текстів видно теж, що вже тоді знане було подружжя на пробу. Коли дівчина любила хлопця, заявляла це перед двома членами місцевої ради та брала його на кілька днів до своїх родичів. Опісля йшла знов на кілька днів до його хати. Коли подобались собі закладали нову родину, коли ні — могли розійтися. Арізонські дівчата мали також право вибирати собі мужів по вподобі.

Весь нарід вірив у одного бога Ітой („старший брат"). Був це добрий бог, що любив свої земні діти, даровував провини, а по смерти обіцяв їм блаженне життя у багатих, у звірину лісах на тамтім світі.

Я. П.

За 95 сот. нова книжка

ПРОСПЕР МЕРІМЕ

Ґлакитна кімната

у перекладі Василя Софронова.

Меріме, автор безсмертної „Кармен" — один із найбільших мистців французької новелі. Він був одним із перших французів XIX-го віку, що знали славянські країни, їхню історію та мови. Його „Історія козаччини" робить його нам близьким.

Можна дістати в Адміністрації „Діла". Почтова пересилка поручено 75 сот.

НОВИНКИ

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, III. сходи, I. пов. Приймає замовлення по 40 проц. дешевше на мужеські убрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 1615 9—20

— **Ще один польський щоденник у Львові.** Перед кількома днями став виходити у Львові ще один польський щоденник п. н. „Ілюстрований Телеґрам Щоденний". Видають його безробітні журналісти і друкарі.

— **Доляр підноситься.** На неофіціяльній біржі у Львові долярові трансакції в суботу були дуже оживлені. Польський Банк устійнив курс доляра на 8.25, на що неофіціяльна біржа зареаґувала дальшою звишкою курсу, платячи по 8.30 до 8.33.

— **Чому так зимно?** У звязку з вияснением варшавською метеорольогічного інституту пояснюють з іншого боку, що властивою причиною останніх квітневих холодів є великі маси ледів, які пливуть Атлянтійським Океаном від північного бігуна. Вони появляються звичайно щойно в травні. Цього року появилися на місяць раніш і то так масово, що остудили цілу північну півкулю. Тому не потеплїє у нас раніш, аж ледові гори дістануться в обсяг гольфштрому, де швидко стопляться.

— **Погіршення суспільного обезпечення.** На основі нового закону про суспільні обезпечення з днем 1. травня будуть підвищені оплати умовних службовців і зменшені підмоги для безробітних. Підвищення оплат торкається тільки умовних службовців, що заробляють понад 720 зол. місячно, і то коштом виключно обезпеченого, а не фірми. Зате обнижка допомог ЗУПУ для умовних службовців, що остались без заняття, торкається обезпечених, почавши від основної платні 120 зол. і виносить від 5 до 30 проц. та вище.

— **Новий академічний закон зачинає обовязувати.** Ухвалений польським парляментом закон про вище шкільництво буде, як повідомляють із Варшави, оголошений в Урядовому Вістнику в найближчих днях. Одночасно міністерство освіти виладить виконний розпорядок до того закону, що унормує справу академічних товариств, дисциплінарних приписів і т. п. Дві останні справи і справа вибору нового президента увійдуть в життя вже 1. травня, решта закону буде обовязувати від 1. вересня ц. р.

— **Спростування на підставі § 19.** У звязку з новинкою п. з. „До відома дирекції почт у Львові", поміщеної у нашім часописі з дня 30. серпня 1932, підписаної інж. Евст. Микиткою зі Стрия, дістаємо від дирекції почт і телеґрафів у Львові таке урядове спростування: „Неправдою є, буцімто почтовий урядовець у Галичі п. Ґжесік, даючи дня 11. VIII. 1932 вияснення п. інж. Микитці щодо пересилки з часописами, яка мала прийти на його адресу з Данціґу, поводився з ним нахабно і на запит, що треба зробити, коли дотична пересилка пропала на Польській Почті, відповідав у визиваючім тоні. Зате правдою є, що п. Ґжесік звертався до п. інж. Микитки спокійним тоном і дуже тактовно, що ствердили свідки тієї події адвокат д-р Леон Верверґ і ст. ассист. Михайлина Ябчинська на судовій розправі у Городськім Суді в Галичі. Правдою є і те, що п. інж. зробив тоді безосновний заклик Польській Почті, що на ній пропадають пакунки, за що правосильним присудом Городського Суду у Галичі 28. вересня 1932 ч. III Кд. 1577/22 засудили його на арешт одного місяця і що кару ту, яка підлягала амнестії дарували йому дня 31. XII. 1932. Презес: Мошоро".

— **Хотів отруїтися** при вул. Зеленій у Львові емеритований залізничник Іван Бередюк. Напився багато денатурованого спірту. Його відвезли до шпиталю.

— **Арештували комуністів.** Нічю на суботу львівська поліція зліквідувала кілька комуністичних гуртків, що друкували та поширювали протидержавні летючки у Львові й околиці. Загалом арештували 30 комуністів і передали їх слідчому судді.

Студентські справи.

ВИСОКІ ТОРҐОВЕЛЬНІ ШКОЛИ В НІМЕЧЧИНІ.

(Інформації для бажаючих студіювати).

Високі торговельні школи в Німеччині мають у першу чергу завдання вишколити добрих провідників для торговельних підприємств, підготовити вчителів для торговельних та доповнюючих середніх шкіл і подати до загального відома всі актуальні проблеми та зосібні висліди з цілого обсягу господарських і соціальних наук.

У програму студій входять: 1) наука про господарські підприємства, як центральна наукова область, що досліджує організацію, розвиток та функційну залежність підприємств і взаємовідношення ринків. Ця наука розвинулась у два відділи, а саме: загальної науки про господарські підприємства та спеціяльної науки, а обсяг якої входить головно товарообмін, індустрія та банки; 2) наука про національне господарство з двома відділами, а саме: загальної або теоретичної науки про національне господарство та спеціяльної або практичної науки про національне господарство. Споріднені предмети, які дальше входять у програму студій; 3) купецька математика та книговодство, техніка калькуляції, біланс та договору; господарська контроля, господарсько-індустрійна наука про податки, організація, пропаганда та господарська статистика; 4) наука про гроші, банки та біржі; політика торговельна, реміснича, індустрійна, комунальна та аграрна; наука про кооперацію, господарська психольогія та історія; 5) загальна державна наука, державне право, адміністративне та господарське право, процеси цивільні, право торговельне, ремісниче, вексльове, конкурсове, податкове та обезпеченеве.

Для міждержавної господарки та культурних звязків введено нові мови, як також механічну та хемічну технольогію. Для поширення світогляду студентів та заввду їх думання введено загально-виховуючі науки, як: соціольогію, соціяльну політику, соціяльне право, філософію та методичні науки. В обсяг наук входить теж фізичне виховання.

Високі торговельні школи обмежились не лиш до чисто практичних наук. Своєю програмою обхопили вони проблему особистостей, держав та людства. Вони стараються піднести студіюючу молодь на висоту їх завдань, скріпити в неї почуття відповідальности, не відбираючи їй свободи та відваги до рішучого діяння.

При кожній високій торговельній школі існують ще спеціяльні наукові установи, а саме: центральні та фахові бібліотеки, інститути, семинарі, фахові групи та господарські архіви.

По закінченні студій дають дипльом купця або вчителя торговельних шкіл. Учителі, попри ділянки господарських наук, спеціялізуються ще в мовах або в технольогії. Їх головний предмет — це педагогіка.

Промуватись на доктора економічних наук можна лише в університеті після одержання дипльому у торговельній високій школі. Одинока торговельна школа в Берліні має право надавати титул доктора господарських наук.

Вимоги приняття: матура та рік торговельної практики. Ті, що не мають матури, можуть бути теж приняті. Від них вимагають не менше шість гімн. клас та три роки торговельної практики, але крім того вони мають ще піддатись вступному іспитові з отих предметів: німецька мова, географія, історія, математика та дві чужі мови. Цей іспит можна здавати впродовж одного року.

Приняття відбувається все у квітні або в жовтні. Вписове 30 м. н. Шкільні оплати на піврік приблизно 200 м. н.

Торговельні високі школи в Німеччині є у Берліні, Кельні, Ляйпціґу, Мангаймі, Кеніґсберґу, Нюрнберґу, Франкфурті н. М. та Мінхені (злучена з технікою).

По ближчі інформації звертатись на адресу:

Verein Ukrainischer Studenten in Deutschland e. V. Berlin-Chbg. 2. Schliessfach 92.

ЗАЯВА.

Отсим заявляю, що допис поміщений у газеті: „Новий Час" з дня 5. березня ц. р. на стороні 4. під заголовком: „Плебісцитові містерії" є чистою клеветою.

Павло Лушанець, управитель школи.

ЖИТТЯ АНГЛІЙСЬКИХ ГОРОЖАН У СРСР. — НА ПЕРШОМУ ПЛЯНІ.

ЛЬОНДОН, 22. IV. ПАТ. Міністр торговлі Ронсімен сказав, що британський уряд дійшов до висновку, що життя та воля британських горожан у СРСР. повинні стояти на першому пляні розглядань уряду. З тією думкою погодився парлямент і ухвалив заборону ввозу більшовицьких товарів. Пристосування того закону може не сталося би, колиб торговельна умова з СРСР. тревала далі, причому продовження обовязуючої сили тієї умови рівнялося би відкликанню заборони привозу. Це політика, якої уряд тепер не може розглядати.

ЯПОНЦІ ЗДЕРЖУЮТЬ ВОЄННІ ОПЕРАЦІЇ.

ТОКІО, 22. IV. ПАТ. Японські війська одержали приказ здержати воєнні операції на південь від великого муру, тому що усунули китайську небезпеку на кордоні провінції Же-Ге та що відкинули китайців на віддаль, яка внеможливлює їм скермовувати артилерійську пальбу на великий мур. Японські війська відступлять у напрямі великого муру щойно тоді, коли китайці не схочуть відновити офензиви. Одначе японці бомбардуватимуть китайські відділи, колиб вони хотіли війти в невтральну смугу, витворену відступом японців.

—o—

ЗАГОСТРЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЗАКОНІВ.

ГАҐА, 22. IV. ПАТ. Появився розпорядок міністра оборони, який обмежує значно діяльність військових і моряцьких товариств і союзів. Є це в звязку з випадками несубординації та бунтів на кораблях у голяндській Індії.

—o—

БІЛЬШОВИКИ ВИДАЮТЬ УТІКАЧІВ.

КИШИНІВ, 22. IV. ПАТ. Преса повідомляє, що на основі умови румунсько-більшовицької мішаної комісії, більшовицька влада видала румунській владі 17 мешканців Бесарабії, які втекли були до СРСР., щоби не служити при війську.

ПРОТИНІМЕЦЬКИЙ РУХ У ДАНІЇ.

КОПЕНГАГЕН, 22. 4. ПАТ. Німецька агітація за ревізією данських кордонів викликала в Шлезвігу демонстрації з протестами. На зборах у Гадерслеві редактор Єсен сказав, що німецька пропаганда неоправдана. Хоч Шлезвіг був 56 літ під Німеччиною при останньому голосуванні в 1920 році за Німеччиною заявилося лише 24 проц. населення на загальне число голосів. Замітне, що заки цю провінцію одержала Данія, в останніх парляментарних виборах у Шлезвігу німецькі посли здобули лише 12 проц. голосів. Політичний діяч д-р Андерсен, що опісля промовляв, сказав, що Німеччина повинна здалека держати руки від данської землі. Колиб німецька меншина не зуміла пристосуватися до ліберального данського права, треба би його загострити.

—o—

ПЛЯН ДІЯЛЬНОСТИ М. АНТАНТИ.

БІЛГОРОД, 22. IV. ПАТ. „Політіка" повідомляє, що 5-годинна розмова, яку мали в Суботиці міністри закордонних справ Тітулеску та Єфтич, улекшить будучі праці Ради Малої Антанти. Розглянули плян діяльности Малої Антанти, який ще узгіднять із мін. Бенешом. Обговорили теж програму діяльности на найближчу сесію Ліги Націй та на конференцію Малої Антанти, що відбудеться в Празі.

—o—

ЗАБОРОНА ВИВОЗИТИ ЗОЛОТО.

НЮЙОРК, 22. 4. ПАТ. „Нюйорк Таймс" помістили статтю на тему думок, що їх висловило Мекдональдове окруження про ембарго на золото. Відчувається тут — пише часопис — що заборона вивозити золото може більше зашкодити загальному фінансовому положенню, ніж помогти. Перед закінченням розмов між делегатами В. Британії, Франції та Канади не буде ніякої інфляції.

Ширіть наш часопис!

— **„Де діваються листи?"** Львівська Дирекція Пошт і Тел. надіслала таке спростування: „Відносно новинки п. з. „Де діваються листи?" („Діло" з 12. III. ц. р.), підписаної Богданом Заячківським, Дирекція після переведення слідства повідомляє, що годі ствердити, чи листи недані в Женеві а призначені до Надвірної пропали підчас почтового транспорту на території чужих держав, якими мусіли переходити, чи на території Польщі. Польська почтова управа як і управи інших держав не ведуть евіденції листів звичайних, тому ніяка почтова управа не може устійнити місця, де пропали такі посилки. Твердження, що є цензура або конфіската посилок, поза випадками, передбаченими законом, не основується на правді, бо в Польщі нема ніякої цензури листових посилок, пересиланих почтою".

— **Розправа студента Заморського.** В понеділок починається у львівському суді розправа прти студ. Заморського, що був ранений підчас листопадових протижидівських ексцесів у Львові. Тоді арештували були двох субєктів, як підозрілих, що зранили Заморського з револьвера. Слідство виявило, що Заморського поранила петарда, яку він мав при собі. Тому Заморського арештували, а прокуратура виготовила проти нього акт обвинувачення.

— **Вогонь в акробатки.** У будинку цирку Станєвських на пл. Бема вибухла в суботу рано пожежа, яку мимоволі спричинила 19-літня акробатка Олена Давидовичівна. Вона при запалюванні прімуса розлила спірт, який запалився і прімус вибухнув. Акробатка легко попарилася. Її відвезли до шпиталю, а присутні згасили вогонь.

— **Замкнув у пивниці** при вул. Пястів ч. 17. у Львові 17-літній Маріян Кубачинський 16-літню Анну Каспровичівну, в якій залюбився. До пивниці приносив їй харч: воду та хліб. Молодий Кубачинський і його мати сховали там дівчину тому, що бабуся не мала з чого вдержувати Каспровичівни, а батько Кубачинського не хотів приняти дівчини до хати. Поліція веде слідство в тій справі.

— **Страшна ніч на селі.** В Рихтичах пов. Дрогобич жила 27-літня Павлина Банашкова з двома дітьми. Чоловік її виїхав перед трьома роками до Франції, отже до молодої жінки заходили в ріжних порах Іван Кравець і Кость Антоник. В ночі на 21. ц. м. Антоник застав у хаті Банашкової свого суперника Кравця. Оба почали сваритися за якісь гроші, після чого Антоник стрілив до Кравця з револьвера і положив його трупом. Опісля пробив ножем Банашкову в груди і втік. Тяжко ранена жінка побігла з криком до сусідської хати й оповіла що сталося. Тимчасом Антоник пішов до хати Петра Стахового і пробив його ножем на смерть, а крім того пострілив з револьвера Івана Панькова, що там находився. Але на тім не кінець. Антоник пішов під хату Федя Кравця, батька вбитого Івана, і підпалив її в кількох місцях, хотячи тим способом спалити всіх домівників. Після тих злочинів Кость Антоник пропав без сліду. З Дрогобича виїхала до Рихтич судово-слідча комісія.

— **Арештували нотаря.** В Сяноці підчас розправи арештували нотаря Витовта Вітошинського. Він обвинуваченій в надужиттях. Розправу відложили для доповнення слідства.

— **Спалив власного сина.** Господар Ничипір Кузьник в Башликах пов. Луцьк, рішив позбутися свого сина Макара, що був несповна розуму. Тому виніс всі річи із хати і замкнувши сина на ключ, підпалив. Хата згоріла разом зі сином. Вогонь перекинувся на сусідні будинки які теж згоріли. Кузьника арештували.

— **Спалила 28 господарств.** В Риплині, пов. Томашів згоріло 28 господарських загород з усім мертвим і почасти живим інвентарем. Слідство викрило, що пожежа повстала наслідком підпалу, якого допустилася 70-літня Катерина Копко. Тим способом хотіла пімститися на своїм сині, що її скривдив.

— **Згинув на шибениці вбивник листаря.** У суботу в 4. год. рано повісили в Торуні Едварда Мосаковського, який вбив грошового листаря.

Даром

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

✝ ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

ДМИТРО ЛЕСЬКІВ.

Дня 7. квітня ц. р. помер у Куниєвцях, пов. Городенка, Дмитро Леськів. Небіщик був свідомою і суспільно працюючою людиною. Був він вісю, довкола котрої все в селі оберталося, як: кооператива, аматорський гурток, читальня „Просвіти" і ін. Покійний був свідомим громадянином, при чому нераз прийшлось йому попасти в конфлікт з противниками з табору запомороченних партійників і противників УНДО. Громадяни вміли оцінити заслуги Небіщика не тільки за життя, але й по смерти, справляючи йому величавий похорон, якого Куниєвці ще не бачили. На домах кооперативи і читальні чорні хоругви подавали сумну вістку, доходячи також пова Куниєвці, звідки прибуло на похорон також багато громалян. Похорони вів о. Гординський в супроводі інших священників. Усі брацтва в одностроях (чорні сердаки з лентами через рамена), а також брацтво Серця Ісусового явилось на похороні в комплеті. При виносі домовини з дому прощав Небіщика в дуже гарячих словах о. Гординський, а над могилою член кооперативи Гриць Бараз. — Вічна Память Покійному.

—o—

СПОРТ.

ДУЖАННЯ У СПОРТОВОМУ ЦИРКУ.

У пятницю Гомоля до трьох хвилин кинув на лопатки змагуна-аматора зі Львова Мавера. Щербінський ремісував із Пошофом. Берлінець Колер побороз Карлевського. Стріча Громова з Будрусом закінчилася обосторонньою бійкою, боротьби не рішили.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 23. квітня год. 3.30 попол. найдешевші ціни (40 гр. до 3.50) „Дівочі обіти". Год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Понеділок, 24. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Театр Різнородностей.

Неділя, 23. квітня год. 3.30 попол. (найдешевші ціни) „Золота тіточка".

Год. 7.30 веч. „Золота тіточка".

Понеділок, 24. квітня, год. 7.30 веч. „Золота тіточка".

Цирк Станєвських, площа Бема, початок вистави в год. 8.15.

Спортовий Цирк, вул. Пекарська (біля Тевісового Т-ва) виступи міжнародніх змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

КІНО.

АДРІЯ: „Тайна російського шпигунства" (Ґрета Ґарбо).

АПОЛЬО: „Антін Спелец, добрий стрілець" (Власта Буріян).

АТЛЯНТИК: „Каїн і Антим" (на осн. Горького).

КАСІНО: „Куртизана" (Ґрета Ґарбо).

КОЛІСЕЙ: „Тіні кохання" та ревія „Тріскаємо зі сміху".

КОПЕРНИК: „Ліцитація кохання".

МАРУСЕНЬКА: „Ліцитація кохання".

МІРАЖ: „Пат і Патахон", „Парадна компанія".

ПАЛЯС: „Ік Ексцеленція субєкт".

„ПАН": „Під фальшивим прапором" і ревія.

ПАСАЖ: „Робін Гуд „Король злодіїв".

ОАЗА: Нечинне

СТИЛЕВЕ: „Бастер Кітон на фронті" та ревія.

ХИМЕРА: „Кохай мене сьогодня." (Моріс Шевальє, Мекдональд).

УТІХА: „Чорний капітан" (Джин Гершмур) і ревія.

—o—

Закордонне радіо.

Неділя, 23. квітня 1933.

Мор. Острава (263,8) 10.00 „Ля Серва" Падрона" оп. Перголезія. **Бреслав** (325) 12.05 Концерт, **Мілянo** (331,4) 21.00 Опера. **Штутгарт** (360,6) 21.30 Спів, **Гельсінгфорс** (368,1) 11.20 Пісні, **Букарешт** (394,2) 20.00 „Ніч св. Юрія" хом. опера Фльоріндо, **Рим** (441,2) 20.45 „Чесна Зузанна" оп. Гільберта, **Прага** (488,6) 9.15 Кохання та весна в нар. пісні, **Відень** (518,1) 15.30, 17.00 Концерт, 19.30 Хор, **Мінхен** (532,9) 21.05 „Норимберські співці" оп. Вагнера, **Будапешт** (550,5) 19.30 „Аіда" оп. Верді, **Харків** (937,5) 8.15 Музика для дітей, 9.00, 13.50, 15.10, 18.30, 19.30 Концерт, 10.00 Звуковик. 13.00 Літер. авдиція. **Москва** (1000) 17.20 „Турандот" оп. Пучінія (Досв. 720 м.), **Париж** (1724,1) 20.30 „Ль'Обєрж ді Шеваль Блянш" оп. Бенацького.

Понеділок, 24. квітня 1933.

Братислава (279,3) 17.55 Сонати на скрипку та фортепян. 20.00 „Капітан" оп. Блаха. **Мілянo** (331,4) 21.00 Концерт, **Лянцпіґ** (389,6) 20.00 Брамсів вечір. **Рим** (441,2) 17.30 Концерт квартету. **Відень** (518,1) 12.00 Квартет, 21.10 Концерт, **Харків** (937,5) 8.30 Музика для дітей, 9.00, 15.30 Концерт, 13.50 Авдиція або звуковик, 16.00 Муз. авдиція, 17.30 Трансм. з театру, **Москва** (1000) 10.00 „Мадам Батерфляй" оп. Пучінія (ВССПС 1304,3 м.), 17.25 „Евген Онегін" оп. Чайковського (Досв. 720 м.), **Париж** (1724,1) 20.00 „Ля Фовет ді Темпль" оп. Массенета.

Львівське радіо.

Неділя, 23. квітня 1933.

12.15 Муз. поранок, 14.15, 16.25 Грамофон, 14.20 Музика капелі „Кудепр" під дир. Юркевича та Горовнча, 15.00 Рільн.-метеорольог. комунікат, 15.05 Концерт, 16.00 Для молоді „Що чувати в світі", „Вигранний заклад", 16.45 „На шпилях Тану Оля, 17.00 Гумор і танк. музика, 18.00 Легка й танк. музика, 19.00 „Як здобути власну хату, як позбутися довгів", 19.25 „Люптовський скарб" муз. авд. в діялекті, 20.00 Приємна година (мельорецитація, саксофон), 21.00, 21.01 Спортові вістки, 21.10 Оркестра, 22.05 Спів, 22.30, 23.00 Танк. музика.

Понеділок, 24. квітня 1933.

12.10, 13.50 Грамофон, 15.15 Господарський комунікат, 15.35 Листи та програми, 16.25 Лекція фр. мови, 16.40 Накручування кривн, 17.00 Фортепян, 18.00 Для матуристів, 18.25 Легка музика, 19.00 В огороді жінки-геройки (Теребовля), 19.15 Всячина, Грамофон, 20.00 Про міжнар. концерт із Будапешту, 20.20, 21.30 Концерт із Будапешту. Листова оратория „Христос", 21.15 Спорт, 23.00 Танк. музика.

БІРЖА.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	до
Пшениця дворська	35·00	35·50
Пшениця збірна	32·25	32·75
Жито одноціле	16·75	17·—
Жито збірне	16·	16·25
Ячмінь двір. одноцілий	14·00	14·50
Ячмінь на мливо	12·—	12·25
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замоклий	10·75	11·25
Кукурудза краєва	15·50	16·00
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля коліброва	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	17·—	18·—
Горох пів-Вікторія	22.—	24·—
Горох полезний	14·—	16·—
Бобик	10·—	10·50
Вика чорна	9·50	10·—
Вика сіра	8·—	8·50
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	16·00	16·50
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·50	8·75
Ріпак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·25	6·50
Висівки пшеничні	6·25	6·50
Пшоно	31·—	33·—
Просо краєве	19·—	20·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв	75·—	80·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сизий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	36·50	37·00
Пшениця збірна	33·75	34·25
Жито одноціле	18·—	18·50
Жито збірне	16·25	16·50
Ячмінь на мливо	13·50	13·75
Овес збірний	11·50	12·00
Мука пшен. люксусова	63·00	63·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	33·50	34·00
Висівки житні	6.25	6·75
Висівки пшеничні	8·00	8·50
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	38·—	40·—
Пшоно ч. 10	28·—	30·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·5

Пошкрюйте „Діло“!

ГРОШІ.

Без трансакцій — успосіблення резервоване. Долар ступнево авансував на зол. 8.33.

Золото: Долари 9.20—9.25; корони 38.50—39.00; франки 36.50—37.00; дукати 80—86.50; рублі 4.90—5.00.

Срібло: без зміни.

ВАРШАВСЬКА БІРЖА.

Транзакції. Продажа. Купно.

Бельгія 124.35, 124.66, 124.04; Данціг 174.00, 174.43, 173.57; Голяндія 359.00, 359.90, 358.10; Льондон 31.15, 31.30, 31.00; Париж 35.11, 35.20, 35.02; Швайцарія 172.50 172.93, 172.07; Італія 46.00, 46.23, 45.77; Берлін 201—204.00.

Акції.

Банк Польський 75 і одна четв., 75.00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 22. IV.: масло 3.40, молоко 0.17, сметана 0.70, яйця 2.60. Тенденція на все знижкова.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Львівська Філія Т-ва Охорони Воєнних Могил повідомляє, що звичайні Загальні Збори відбудуться в суботу 29. квітня 1933 в год. 4. попол. в домівці Т-ва „Сила“ при вул. Краківській 17, І. зі звичайним порядком нарад. 1802 1—1

Надзвичайні Загальні Збори Т-ва „Український Інститут для дівчат в Перемишлі, заповіджені на день 28. квітня ц. р. відкликується, а новий їх річниець буде оголошений. — За Виділ: **Д-р Загайкевич.** 1795 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФОРМИ найновіші, готові і на замовлення. Козловська, Академічна 22. І. пов.

МЕБЛІ елегантні та тривкі на догідні сплати: **„Мебльосплат“ Городецька 7.**

МЕТАЛІ: бляха, прути, штаби, рури мідяні, мосяжні, альпакові, алюмінієві, олов'яні, цинкові, цина, олово, сполуки і т. п. по кріпових цінах. Фірма „Металь“, — Львів, Красіцьких 18, телеф. 49-19. 5—5

ІДАЛЬНІ новочасні, кавказький оріх, палісандер, дешево продасть столярня Баторія 24. 1789 2—2

МАРКИ краєві і заграничні, які є в обігу, купує в кожній кількости. Великий вибір заморських марок для молоді. Цінник безплатно. „Філятеліста“, Львів, Косціюшка 1. 1794 1—1

АГЕНЦІЯ концесіонована Львів, Хорущина 11 продасть корисно кількацять реальностей у Львові, кілька фільварків і господарств. Посередничать у купні нерухомостей і наймі мешкань. 1800 1-1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „СОЮЗУ УКРАЇНОК“ У ЛЬВОВІ

відбудуться дня 8. і 9. травня ц. р. в год. 9. рано у Львові в салі Української Бесіди (Народній Дім).

Порядок нарад:

1. Відкриття Зборів. 2. Звіти з діяльности. 3. Звіт Контрольної Комісії. 4. Вибори Головного Виділу і Контрольної Комісії. 5. Внесення Головочого Виділу на розвязання Філії С. У. в Рогатині. 6. Зміна статуту. 7. Внески і взнати.

ЗА ГОЛ. ВИДІЛ „СОЮЗУ УКРАЇНОК“:
Мілена Рудницька, голова.
Олена Шепарович, за секретарку.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ГОСПОДАРСЬКІЙ АКАДЕМІЇ, ПОЗАОЧНА ШКОЛА ВИСОКОШКІЛЬНИХ СТУДІЙ, ЗАТВЕРДЖЕНА МІНІСТЕРСТВОМ ХЛІБОРОБСТВА ЧСР.

Фахові відділи: **агрономічно-лісовий, економічно-кооперативний і хеміко-технольогічний** дають фахову закінчену систематичну підготовку і **титул агронома, економіста та хеміка.**

При відділах існує низка вужчих фахових курсів і курсів з окремих предметів.

Вписи на всі відділи та курси терміном не обмежений.

Крім того при УТГІ організовано по широкій програмі КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Курси ці мають за завдання дати комплекс знання, **необхідне для кожного свідомого українця.**

Проспекти фахових відділів та курсів українознавства безплатно висилає Секретаріят УТГІ.

Звертатися на адресу: **Ukrajinska hospodarska akademie v C. S. R, Podebrady — Tschecoslovakie** — або — Товариство „Сільський Господар“ Львів, Ринок 10/II.

Примар Др. А. Шварц

в недугах шкір., венер. і косметичні

ЛЬВІВ, СЛОВАЦЬКОГО 4, ТЕЛ. 16-61

лікування плям, бородавок, волосся, — Діятермія, Лямпа кремінна — позернув.

ПОДЯКА.

Прибиті тяжким горем по смерти нашої найдорожчої дружини і матери Валерії зі Зборовських Ромахової, почуваємося до обовязку зложити прилюдну подяку всім Вп. Громадянам, які в тім тяжкім часі виявили нам своє співчуття і поміч. У першу чергу дякуємо Всеч. Духовенству: о. деканові Й. Яворському, о. деканові І. Щербанюкові, о. совітникові Т. Кудрику, о. містодеканові Д. Теліщукові, о. совітникові Давидовичеві, о. совітникові Вітошинському, о. совітникові В. Соловієві, о. совітникові П. Смикові, о. ректорові І. Гаврикові, о. Б. Іжакові за відправу похоронів і провід покійної на місце вічного спочинку. Окремо дякуємо о. совіти. Т. Кудрику за уділення покійній Св. Тайн, за відслуження панахиди та за надгробну проповідь. Широ дякуємо всім нашим знайомим, що устно або письменно висказували нам своє співчуття. Щира наша подяка належиться Вп. панам: М. Борисовій, Таращуковій, Кудриковій, Мельниковій, Заяцевій, Вересовій, Гевковій, Хоптяковій, Самоверській, Ратичевій, Сенчиновій, які покійну в тяжкій хоробі відвідували а нам щирими словами подавали потіху та кріпили нас на силах. Дякуємо Старшині Кружка Р. Ш., учительським Зборам гімназії та народньої школи, Окр. Відділові Т-ва „Взаїмна П. У. В.“, Філії „Союзу Українок“ в Рогатині за слова потіхи та участь в похоронах. Дякуємо теж „Студентському Хорові“, що своїм гарним співом звеличав сумний обряд. Дякуємо також зі щирого серця всім Громадянам з села Чесник за те, що не жалували труду і прибули на цей сумний обряд, щоби покійній віддати останню прислугу і відпровадити на місце вічного спочинку. Дякуємо зокрема Вп. М. Ф. Мілінським з Чесник, п. М. Борисові та п. Михайлові Лялька за раду та поміч, яку нам подавали в часі нашого горя.

Неменше щиру подяку складаємо Вп. Панам лікарям: д-рові Галяревичеві, д-р Мельникові і д-р Дмитрові, які старалися всіми силами облекшити болі покійній. Вкінці дякуємо всім Громадянам, що своєю присутністю причинялися до величности того сумного обряду.

Рогатин, 9. квітня 1933.

Микола Ромах, муж, **Ярослав, Ольга** діти.

Державне Видавництво Шкільних Книжок

у Львові, вул. Куркова ч. 21, ч. телєфону 80-20.

Українські книжки:

БУКВАР, Перша читанка для вселюд. шкіл 2.90
РУЧНА ДІТОЧА АЗБУКА 0.35
ЧИТАНКА для II. кл. вселюдних шкіл . . 2.70
ЧИТАНКА для III. кл. вселюдних шкіл . 3.30
ЧИТАНКА для IV. кл. вселюдних шкіл . 4.—
ЧИТАНКА для вищих кляс вселюдних шкіл 6.10

—o—

Степан Смаль-Стоцький і Федір Ґартнер: ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ . 4.70
Коцовський В. і Огоновський І.: МЕТОДИЧНА ГРАМАТИКА української мови для IV. кл. вселюдних шкіл . . 1.20
Квецінський К.: ПРИРОДОПИСНІ ПОГОВІРКИ І ЧИТАННЯ для III. відділу вселюдних шкіл 2.80
Квецінський К.: ПРИРОДОПИСНІ ПОГОВІРКИ І ЧИТАННЯ для IV. відділу вселюдних шкіл 4.20

—o—

о. Рудович І.: ІСУС У СЕРЦЯХ ДІТИЙ. Наука гр. кат. релігії для І. і II. кл. вселюдних шкіл 2.30
о. Рудович І.: БІБЛІЙНИЙ КАТЕХИЗМ гр. кат. релігії для вселюдних шкіл . . 2.40
о. Рудович І.: МАЛИЙ КАТЕХИЗМ . . . 1.40
СЕРЕДНИЙ КАТЕХИЗМ 1.70
о. Лужницький Л.: МАЛА ЛІТУРГІКА гр. кат. церкви 1.20
СПІВАЙМО! Збірничок пісень на два голоси для шкільної молодіжи . . . 0.50
ЗБІРНИК НАРОДНІХ ПІСЕНЬ в укладі на три голоси для вжитку шкільних хорів, зладив Ф. Колесса 1.60

—o—

МОРОЗЕНКО — оповідання . . . 0.80
ПЕРША КНИЖОЧКА ДО ЧИТАННЯ . 2.10
І. РАХУНКИ для першого відділу вселюдних шкіл 1.80
II. РАХУНКИ для другого відділу вселюдних шкіл 1.80
III. РАХУНКИ для третього відділу вселюдних шкіл . . . . . 2.—
IV. РАХУНКИ для IV. кляси вселюдної школи 2.70

—o—

Барвінський А.: ВИЙМКИ з укр. народ. літератури ч. V. 2.70
ВИБІР З УКР.-РУСЬК. ЛІТЕРАТ. ч. І. . 3.50
ВИБІР З УКР.-РУСЬК. ЛІТЕРАТ. ч. II. . 3.70
DEUTSCHE SPRACHLEHRE für Bildungsanstalten und zum Selbstunterricht. (Німецька граматика для навчання в школах і для самонавчання) . . 3.50
Лукіянович Денис: ЧИТАНКА ДЛЯ УЧИТЕЛЬСЬКИХ СЕМИНАРІВ . . . 5.30
Д-р Лукіянович Д.: УКРАЇНСЬКА ЧИТАНКА для І. і II. року уч. сем. польських . 6.30
ПЕРША КНИЖКА навчання німецької мови для вселюдних шкіл 2.60
Крушельницький А.: НА ПРОВЕСНІ ЖИТТЯ, Том І. 4.70

—o—

Крушельницький А.: НА ПРОВЕСНІ ЖИТТЯ, Том II. 4.70
Крушельницький А.: НА ПРОВЕСНІ ЖИТТЯ, Том III. 6.20
Крушельницький А.: НА ПРОВЕСНІ ЖИТТЯ, Том IV. 7.20
Ч. І. і II. Татух Ст. — Зошити з взорами до науки україн. письма — Ціна за 1 зош. 0.50
МАТЕМАТИКА для V. відділу . . . 3.—

—o—

За редакцію відповідає Олександер Костич Видає Видавнича Спілка „Діло“, З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10.

Ч. 102 (13.341). Львів, вівторок 25. квітня 1933. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Зміни в прусському кабінеті.

На засіданні німецького кабінету 22. ц. м. під проводом Гітлєра віцеканцлер Папен і мін. Геринг зложили звіт з римських переговорів. У звязку з тим відбулася дискусія про теперішню міжнародню ситуацію. В політичних колах рахуються з можливістю персональних змін у кабінеті. Міністр закорд. справ Нойрат має уступити. Його становище заняв би Папен, що вже тепер має дістати уповноваження репрезентувати канцлєра республики на міжнародній конференції.

Нові пруські міністри.

Канцлер Гітлер іменував 21. ц. м. таких міністрів для Пруссії: Геринга президентом міністрів і міністром внутрішніх справ, комісаря для пруських фінансів Попіца міністром скарбу, комісаря Керля міністром справедливости і комісаря Руста міністром освіти. Державний міністр Гугенберг має стати пруським міністром господарства і праці. Таким чином пруський кабінет обсаджено державними міністрами або дотеперішніми державними комісарями тихже пруських ресортів.

БІЛЬШОВИЦЬКА АКАДЕМІЯ НАУК ІДЕ ДО ВАРШАВИ.

МОСКВА, 23. IV. ПАТ. Всесоюзна Академія Наук приняла запросини на конгрес істориків, що буде в серпні в Варшаві. Як делегати їдуть: секретар академії проф. Волгін і орієнталіст проф. Ольденбург.

ГОСП. БІЛЬШОВИЦЬКА ДЕЛЄГАЦІЯ ДО ВАРШАВИ.

МОСКВА, 23. IV. ПАТ. Делегація більшовицьких господарських кол виїзджає до Варшави 26. квітня.

БІЛЬШОВИЦЬКА ДЕЛЄГАЦІЯ ПОКИНУЛА ЛЬОНДОН.

ЛЬОНДОН, 23. IV. Більшовицька торговельна делегація виїхала нині з Льондону до Москви. На двірці прощав відїзджаючих більшовицький амбасадор у Льондоні. Він журналістам не хотів нічого сказати.

ЕРІО В НЮ ЙОРКУ.

ПАРИЖ, 23. IV. „Іль де Франс" закинув якор у нюйорській пристані. З чердака Еріо виголосив привітальну промову до ам. народу, яку трансмітували всі радіостації Зл. Держав. Еріо сказав, що сподіється, що конференція з през. Рузвельтом причиниться до злагіднення госп. кризи та закріплення мира.

АНГЛІЙСЬКІ ІНЖИНІРИ ВЕРНУЛИСЯ В ЛЬОНДОН.

ЛЬОНДОН, 23. IV. ПАТ. Сьогодні приїхали до Льондону після процесу в Москві англійські інжиніри. На стації привитала їх юрба публики відспіванням нац. гимну. Інжинірів обкидали квітами. Інжиніри сказали журналістам, що вдоволені поворотом до краю та жаліли, що в СРСР. остались два їх товариші.

КЛОПІТ ІЗ ТОМ. МАНОМ.

ПАРИЖ, 23. 4. ПАТ. Відомий письменник Томас Ман, що живе в Швайцарії, хотів на днях поїхати до Мадриду на конгрес комітету літератури та мистецтва, скликаного під протекторатом Ліги Націй. Т. Ман просив німецьку амбасаду спрольонгувати йому паспорт. Йому відповіли в тій справі поїхати до Німеччини. Ман не хотів, а попросив Лігу Націй, щоби йому дали нансенівський паспорт. Швайцарський уряд запротестував против того, щоби не викликати конфлікт з німецьким урядом. Тому Ман остає без документів у Швайцарії.

ПОМЕР ЯПОНСЬКИЙ АМБАСАДОР.

АНГОРА, 23. IV. ПАТ. Помер тут нині японський амбасадор при турецькім уряді Йошіда.

„ГАЙЛЬ ГІТЛЄР!" У ГОЛЯНДІЇ.

АНТВЕРПІЯ, 23. IV. ПАТ. На гол. вулицях Антверпії заявилося 8 гітлерівців в одностроях. Вони кричали: „Гайль Гітлер!" Счинилася метушня. Поліція арештувала демонстрантів.

Обнижка урядничих пенсій.

Від кількох днів кружить поголоска, що уряд задумує знову обнизити пенсії урядовцям у Польщі. Мають знести поділ пенсій в поодиноких категоріях, скасувати додатки, а саме економічний, мешканевий та родинний. На основі іншої поголоски пенсії державних урядовців будуть устійнені на давний російський спосіб, то значить, будуть складатися з двох частей: основної та пенсійного додатку, залежного від функції ,яку виконує урядовець. Найгірше вийшли би на тім емерити, яким в давній Росії обчисляли емеритуру від основної пенсії без пенсійного додатку.

Серед урядничих кол згадані поголоски викликують велике занепокоєння.

З уряд. кол заперечили вістки про знижку.

ГОЛОД НА ПОЛІССІ.

З Полісся повідомляють, що господарське положення країни погіршується з дня на день. Найгірша нужда в столинському повіті. Є села, де населення, нищене голодовим тифом, дожидає ратунку в кваску, що має зазеленіти з весною, а покищо живе хлібом з березової кори та інших додатків, в яких є все крім муки. Для десятків тисяч господарств, що від Різдва не мають хліба й живуть тільки бараболею, переднівок дуже важкий.

В найгіршому положенні находяться громади на радянському кордоні, що частину своїх піль і сіножатей мають по радянському боці. В кількох селах пов. Столин населення лежить покотом і пухне з голоду.

БОЛІ В ШЛУНКУ, тиск в долку, обструкцію, гнильб в кишках, гіркість в устах, зле травлення, болі голови, обложений язик і бліду церу легко усунути часто вживаючи гірку воду **FRANCISZKA-JÓZEFA;** найкраще вечором перед спанням взяти повну склянку цеї води.

СПІЛЬНИЙ ЖИДІВСЬКИЙ ФРОНТ.

ВАРШАВА, 23. IV. У нинішньому конгресі всіх жидівських організацій в Польщі ухвалили заг. резолюцію, в якій заявляють готовість створити спільний фронт із жидами всього світа, щоби боротися проти переслідування жидів у Німеччині. В бойкотовій резолюції взивають господарські та торговельні кола в Польщі й далі бойкотувати товари німецького походження. Тієї акції не спиняти, поки в Німеччині не привернуть жидам людські та горожанські права. В еміграційній резолюції відкликуються до англійського уряду, щоби скасував еміграційні обмеження до Палестини для німецьких жидів. В окремій резолюції взивають жидів усього світа, щоби зложили спільний протест на найближчій сесії Ліги Націй та щоби збирали фонди на поміч жертвам протижидівського курсу в Німеччині.

ПЕРЕМИСЬКІ АДВОКАТИ Й ПОДІЇ В НІМЕЧЧИНІ.

ПЕРЕМИШЛЬ, 23. IV. ПАТ. Відбулися тут збори перемиських адвокатів для запротестування против переслідування польських горожан у Німеччині, головно адвокатів. Збори отворив д-р Райхман, від польських адвокатів говорив д-р Добжанський ,від українських д-р Рибак. У резолюціях запротестували проти гітлєрівських переслідувань і подякували польському урядові і послові в Берліні, що заступилися за переслідуваними.

Хто не платить за часопис, підрізує віллю пресу.

СМЕРТЬ АРХИЕПИСКОПА ВАЛЕНГИ.

В Тухові під Тарновом помер 22. ц. м. тарнівський епископ кс. Леон Валенга в 74. р. життя. Свого часу був професором теольогії львівського університету. Перед двома місяцями папа іменував його архиепископом Осіяку.

ЗАМКНУЛИ КОСТЕЛ.

У суботу відбулося вінчання Юл. Мазура з Мар. Вуйцік у костелі св. Єлисавети у Львові. До Вуйціка приступила його бувша любка, найдмичка Гізонь і хотіла йому підрізати кухонним ножем горло. Присутні вирвали напасниці ніж і вона поранила йому лише бороду. Костел замкнули аж до нового посвячення.

ЗЛОЩАСНА НАХІДКА.

На пасовиську в Ляхові пов. Володимир господар Гарасим Слуха найшов з 18-літним сином Прокопом гарматне стрільно, що походило з часів війни. Орудуючи ним викликали вибух, що вбив обох на місці, а другому синові, що приглядався з боку, відорвав пальці одної руки.

САМОГУБСТВО.

Сторож українського Академічного Дому у Львові, 27-літний Осип Іваницький відобрав собі життя, повісившись у пивниці. Причиною самогубства були невгодини з жінкою, яку підозрівав у зраді.

СПОРТ

УКРАЇНА — ПОГОНЬ І Б. 1:1 (0:1).

Україна в складі: Бутель; Миськів, Воробець; Підлісецький, Кіцяла, Цимбала; Лапчук, Магоцький, Кльош, Гошкий, Максимів.

Україна з тяжкою бідою добула один пункт. Найліпшою частиною була оборона, де визначилися Воробець і Бутель. Помічі слабша як звичайно. Кіцялі вистало сил лише на першу частину, в другій ослаб. З бічних ліній Цимбала. Напад не дописав. Одинокий, що був небезпечний для Погоні це Максимів у другій частині гри.

Перший наступ ініціює Україна, але Кльош стрілає у 2 мін. в авт. Погонь небезпечно наступає, але стріли йдуть побіч воріт. Оборона чорно-червоних має багато до роботи. Воробець раз-у-раз ратує в грізних ситуаціях. В 17 м'н. добуває правий лучник Погоні ворота з поділя лівого крайника. В 24 мін. стріл Максимова в авт. Погонь має перевагу до кінця першої частини.

У другій половині Україна грає ліпше, напад не може виробити собі позиції до стрілу. Гра стає гострійша, Бутель розбитий сходить на кілька м'нут. Кілька разів для України добре стріляє Максимів. У 30 мін. Максимів добуває з вільного вирівнуючі ворота для України. Ще кілька грізних атаків Погоні і гра кінчиться.

Судія п. Раніш. Видів около 400.

УКРАЇНА II. — СТЕП 2:1 (1:0).

Україна II.: Микитин; Ліщинський, Косило; Якимів, Бутель II., Сушко; Дичишин, Олійник, Вовк, Крушельницький, Лісікевич (Вербинський).

Степ: Жук; Зілинський, Пешик; Доробанюк, Нестор, Мельник; Коцан, Груха, Грицан, Горбаль, Ваха.

В Україні найліпші Бутель II. і Сушко, у Степі правий оборонець. Ворота стрілив для України Бутель II. 2, для Степу Груха.

ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

СЕДЛЬЦЕ. Погонь — 22. п. п. 3:2 (1:0).
ВАРШАВА. Варшавянка — ЛКС 0:0.
КРАКІВ. Варта — Гарбарня 1:0 (0:0).
КАТОВІЦІ. Рух — Висла 1:0 (0:0).

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

ЛЬВІВ. Гасмонея — Сокіл II. 1:0 (0:0).
ЛЬВІВ. Сьвітязь — Погонь (Стрий) 5:1 (1:1).
ЛЬВІВ. Лехія — Білий Орел 3:0 (1:0).
РЯШІВ. Ресовія — Олд Бой 5:1 (2:1).
ЯРОСЛАВ. Огнісько — Польонія 2:2 (2:0).

СПОРТОВІ ДУЖАННЯ.

В неділю хід дужань був такий: Пошоф не розіграв боротьби з Громовом. Мадяр Чая до 2 хвилин поклав на лопатки поляка Вельоха. Стрілка Кварінія з Колером скінчилася ремісово. Білевич поклав львовянина Валюшевського у 26. хвилині. Щербінський до 24 хв. поборов Будруєва.

З мандрівки по західних окраїнах.

Наші оази. — Стихійне відродження. — Ростемо. — Завзяття.

На дворі метелиця. Сумерк. Скрипіт старих вілиць і свист вітру підганяє вас. Ще один горб, два, три потічки, закуті кригою і наша -лаза — Ізбебки в Динівщині. Але ось ви вже і на горбі. Рванув вітер і зі *снігового пуху виткав ледви* ваша шапка чубата та світяться очі. Освічуєте „дайсмоном", *щоб знову не поринути з головою* в снігових насипах. І нагло несамовитий верескі... Невже вовки?! і вам серце забилось у грудях. Ах! Ні! Це весільні гості вертають з Ізбебок до сусіднього села Обарима.

Нарешті заблимали світла і ви в **Ізбебках.** Ще 6 км. селом і ви на приходстві під опікою милих господарів, о. заступника декана і пароха Ореста Калужницького та його брата емер. радника Осипа. Село тягнеться на 13 км. Полсвина населення — це вже поляки. Їх предків вихрещено в костелі, на приказ ревної каштелянки Катерини Ваповської, яка 300 років тому казала перемінити всі наші церкви в Динівщині на костели. Зате друга половина населення, хоч вже теж говорить по польськи, держиться ще своєї віри і нації завдяки церкві. Але молодь під впливом життєдайного світла читальні „Просвіти" вчиться завзято української мови і нею вже говорить. Пригадуються вам ірляндці. Не вмремо!! Праця в читальні набирає розмаху, бо передано кімнату церковного дому до вжитку членам. Над економічним движенням села працює молочарня, якій закупив о. парох за свої гроші молочарське приладдя. Коби нам більше таких душпастирів-громадян!

У сусіднім селі **Глудні** теж пульсує освітне життя. Читальня по хвилевім застою, розгорнула працю. Гарна теж бібліотека, 270 книжок. Недостача власної домівки відчувається болюче. Завдяки муравлиній праці о. декана І. Жарського та його дітей в селі нема неграмотних. Церква прегарно розмальована в українськім стилі. Ціла церковна утвар радує ваші очі мистецькими вишивками, які виконують дівчата під проводом невтомної стареньної пані деканової. Згадайте лише фелон, за який односельчани-емігранти жертвували кількатос долярів. Може він побачить саме і виставу в Шікаго? Подивляєте висліди одної лише інтелігентної родини в селі і з жалем покидаєте симпатичних старушків.

Ви в селі **Лубна.** Селянство роєднане. Ледви третина це поляки. Зате в них величавий костел, майже по середині села, який недавно збудовано, але далеко непольськими руками. Здвигнено цей костел лише завдяки видатній співпраці місцевого, греко-кат. пароха о. Копистянського. На церковному грунті докінчує тепер будову дому, де знайдуть примішення школа (відомо „паньствова"!) і чит. о-ва „Качковського", щоби в них защіплювати „твердую" ідею і „русскую культуру". Зате свідомі українські селяни вже четвертий рік не можуть виклопотати дозволу на купно площі з церковного грунту, під будову читальні т-ва „Просвіта". — Борітеся!...

Ще раз поромом через Сян і ви в **Павлокомі,** родинному селі відомого кооператора п. дир. А. Мудрика. Громадяни горді, що зпід їх білої лемківської стріхи людина вибилась на передового провідника кооперативної установи в „Маслосоюзі". По середині села гарна, мурована, читальняна домівка, де міститься ще кооператива і молочарня. Побіч домівки розлога площа, де просвітяни в найближчому часі побудують нову величаву домівку. Цим докажуть, що кількадесятилітня праця п. Левицького, емер. управителя школи, найшла гідних наслідників. У селі неграмотних нема. Зацікавлення книжкою велике. Біля 60 людей товпиться у невеличкій кімнаті бібліотеки. Бібліотекареві помагає двох виділових.

— Чи радо читають книжки?

— Бачите! Книжок лише за мало! Бодай тисячка, придалась би!

А на салі понад сотня молоді Товариськими грами (без музики!) весело і тверезо працює мясниці. Гомонять гарні народні пісні. Терпелива праця голови читальні, диригента й о. пароха В. Паславського не пішла на марне. У Павлокомі забуваєте, що Поділля віддалене 300 км. Бадьорим покидаєте село, де віє вже наскрізь українським національним духом.

По дорозі минаєте два, вже наскрізь спольщені наші села Бартківку і Стареньку Лубрівку. **Селиська!** По середині села нова і гарна церква — символ відродження українства. Дитується воно з хвилиною перенесення приходства з Володжі до Селиськ. Якби не таке щасливе потягнення владики бл. п. Снігурського, Селиська давно вже відпали би від церкви і нації. Хоч розговірка мова польська, то на ваш запит, відповідають українською мовою. Відрадне явище! Побіда стихії відродженої нації.

Цій стихії ставить ще перепони кирилиця чернового дяченка Волиця, студ. мед., але вона вже не в силі спинити відродження. Біля церкви пишається гарний, мурований церковний дім з верандою, в якому міститься читальня і кооператива. У проекті розбудова того дому. Гарних успіхів завзятим неофітам!

Звідсіля одним скоком через горб у глибокий яр і ви в **Порубах.** Невеличке село, хоч розкинулось широко над потічками. Читальня т-ва „Просвіта" з кожним днем міцніє. Покищо нараховує ледви 30 членів, але зате вже закуплено гарну площу, без сотика допомоги, на середині села. Подивляєте завзяття і послідовність перших піонірів культурного розвитку села. Ось вам! Селянин І. Глушик відступає свою просторну світлицю на читальню за 10 зол. річно, але зате сам дає своє світло й опал для читальні. На нікого не нарікає, але ще й точно виплачує пайками свою жертву на закупно площі. Коби такі просвітяни на камені родились.

10 хвилин ходу вром на ліво і ви спиняєтесь перед гарним дімком читальні „Просвіти" в присілках **Гута ад Поруби та Ясенів.** У ньому міститься теж кооператива. Обі установи гарно розвиваються. З милим здивуванням переконуєтесь, що в одному селі працюють інтензивно дві читальні та шляхотно суперничають у ділянці культурно-освітнього розвитку села.

І знову короткий прохід лісом. Ще не встигли втомитись, а вже широко перед вашими очима розкинувся присілок **Володська Воля,** а недалеко село Володж. У присілку ледви 40 хат, які скриваються в сливових і вишневих садах. Зтоміж селянських хат вискакує новозбудований, гарний дім читальні „Просвіти". Тяжить на ньому ще довг 45 дол., але внедовзі буде сплачений. Ви свідком, як 50-літна вдова платить читальняну вкладку за себе, сина і дочки, 12 зол. (2.40 зол. річно за особу), бо другий син вже відробив заздалегідь свою членську вкладку трачкою (різаним дощок). Це метер жита. Ніхто тут не звільнений від вкладки. Більші члени і хлопці відробляють свою вкладку трачкою і господарськими роботами у багатших господарів. Тут криза не „їсть" членських вкладок, вірніше товариства і в тому секрет успіху будови.

Ось і **Володж,** найсвідоміше село у східній Лемківщині. Ледви 80 господарів, але їхні здобутки за останніх тридцять років величаві. Гарна нова церква. Недалеко церковний дім, зі щадничо-кредитовою касою. Побіч нього більший дім — власність т-ва „Просвіта", в якому теж примістились кооперативна крамниця і кооперативна дахівкарня. На протилежньому боці докінчують будову палатки для кооперативно-економічних установ. Збудували її та всі інші доми в Володжі, Волі, Гуті і Селиських на основі пляну та порад місцевого пароха о. Теодора Савойки. Березівське староство хотіло за всяку ціну не допустити до будови репрезентативного поверхового дому в селі Володжі. Тому домагалось пляну, зладженого інжиніром-архітектом. Його предложили. Затвердили. Покопали рови і заложили бетонові фундаменти. Нагло приїздже повітова комісія. Будову забороняє, бо фундаменти заблизько гостинця. Здавалось, що вже нема виходу. Але ось кількох селян подали таку розвязку.

„Якщо фундаментів не можна пересунути, то можна пересунути гостинець".

„Якже??!

„Вже від кількадесяти років жалуєтесь, що гостинець коліном заломлюється і утруднює комунікацію. Для авта вельми небезпечний це закрут. Гостинець пересунемо на наші городці-квітники і сяростуємо коліно. Повітовий Виділ на таку розвязку радо згодиться".

Так і сталось. Гостинець пересунули. Вже підтягнено стіни до поверха, але „власть імущих" знайшла якусь причину заборонити далі будову поверха. Тут вже довелось поступити. Збудовано лише на підлашу три кімнати, де мешкає тепер і вже урядує інжинір Левицький, якого спровадив о. Т. Савойка для поглиблення праці культурно-освітніх і економічно-кооперативних установ своєї парохії.

Нині Володж — нездобута твердиня над Сяном. Свідомість така велика, що вже домагаються цього року від філії Т-ва „Просвіта" в Сяноці відкрити в них народний університет на зразок університету в Винниках.

Цей високий рівень національної свідомости здобули володжани завдяки виконуванню планів і вказівок свого, довголітнього провідника душпастиря о. Т. Савойки, відомого теж нашому ширшому громадянству. Цей парох може бути взірцем. У трьох селах його парохії є три кооперативи, щадничо-кредитова каса і пять читалень „Просвіти".

М. В.

Куток мови.

Замість: безусловно (рос.), треба: **безумовно.**

Зам.: перебіг засідання, з ходом часу (поль.), треба: **хід** засідання, з **ходом** подій.

Зам. відноситись до опінії (поль.), треба: **зверну**тись; зам.: відноситись з довірям, треба: **по**ставитись.

Зам.: стремітн до чого (рос.), треба: **прямувати, змагати,** бо стремети значить у нас те саме, що стриматись; пор.: зі землі стреміла скеля. Замість вороги стремілн до знищення, краще: хотіли знищити, намагались.

Замість: стремління, треба: **змагання, прямування, зусилля, заходи.**

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.
Понеділок, 24. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".
Вівторок, 25. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Театр Різнородностей.
Понеділок, 24. квітня, год. 7.30 веч. „Золота тіточка".
Вівторок, 25. квітня год. 7.30 веч. „Золота тіточка".

Цирк Станевських, площа Бема, початок вистави о год. 8.15.

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Тенісового Т-ва) виступи міжнародніх змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Тайна російського шпигунства" (Грета Гарбо).
АПОЛЬО: „Антін Спелец добрий стрілець" (Ваеста Буриян).
АТЛЯНТИК: „Каін і Артим" (на осн. Горкого).
КАСІНО: „Куртизана" (Грета Гарбо).
КОЛІСЕЙ: „Тіні кохання" та ревія „Тріскаємо зі сміху".
КОПЕРНИК: „Ліцитація кохання".
МАРУСЕНЬКА: „Ліцитація кохання".
МІРАЖ: „Пат і Патахон", „Парадна компанія".
ПАЛЯС: „Їх Ексцеленція субект".
„ПАН": „Під фальшивим прапором" і ревія.
ПАСАЖ: „Робін Гуд „Король злодіїв".
ОАЗА: Нечитане
СТИЛЕВЕ: „Бастер Кітон на фронті" та ревія.
ХИМЕРА: „Кохай мене сьогодні" (Моріс Шевальє, Мекдональд).
УТІХА: „Чорний капітан" (Джан Беріймур) і ревія.

Заграничне радіо.

Понеділок, 24. квітня 1933.

Братислава (279,3) 17.55 Сонати на скрипку та фортепіян, 20.00 „Капітан" оп. Блеха. **Мілянo** (331,4) 21.00 Концерт. **Лайпціг** (389,6) 20.00 Брамсів вечір, **Рим** (441.2) 17.30 Концерт квартету. **Відень** (518.1) 12.00 Квартет, 21.10 Концерт, **Харків** (937,5) 8.30 Музика для дітей, 9.00, 15.30 Концерт. 13.50 Авдиція або звукоінж. 16.00 Муз. авдиція, 17.30 Трансм. з театру, **Москва** (1000) 10.00 „Мадам Батерфляй" оп. Пучінія (ВССПС 1304,3 м.), 17,25 „Евген Онегін" оп. Чайковського (Посв. 720 м.). **Париж** (1724,1) 20.00 „Ля Фовет дї Темпль" оп. Месажера.

Вівторок, 25. квітня 1933.

Братислава (279,3) 17.25 Пісні, 18.20 Нар. музика, спів. **Брно** (341.7) 12.40 Концерт, **Штуттгарт** (360.6) 20.30 Нім. конц. пісня, **Гельсінгфорс** (368,1) 18.35 Спів, **Білгород** (429.7) 12.05 Нар. пісні, **Прага** (488,6) 21.25 Крайцерова соната Бетовена, **Відень** (518.1) 11.30, 12.00 Концерт, 19.25 „Дзь Мантельо", „Сугр Анджелика", „Джанні Скі" оп. Пучіпія. **Будапешт** (550.5) 12.05 Цнг. музика, 17.30 Пісні й арії, **Харків** (937.5) 9.00, 13.50, 15.10, 19.00 Концерт, 18.00 Гумор і сатира в музиці, 21.30 Літ.-муз. трансм., **Париж** (1724,1) 20.45 „Гамлет" траг. Шекспіра, муз. Біго.

Львівське радіо.

Понеділок, 24. квітня 1933.

12.10, 15.50 Грамофон, 15.15 Господарський комунікат, 15.35 Листи та програми, 16.25 Лекція фр. мови, 16.40 Накручування кризи, 17.00 Фортепіян, 18.00 Для матуристів, 18.25 Легка музика, 19.00 В огороді жінки-геройки (Теребовля), 19.15 Всячина, Грамофон, 20.00 Про міжнар. концерт із Будапешту, 20.20, 21.30 Концерт із Будапешту, Листова ораторія „Христос", 21.15 Спорт 23.00 Танк. музика.

Вівторок, 25. квітня 1933.

12.15, 16.15 Грамофон, 15.35 Грамофон, Сільва ерум, 16.00 Балачка: „Книжка, зраджений приятель", 16.20 Для матуристів: „Відродження Польщі", 18.00 „Біольогія", 16.40 „Казимир Вел.", 17.00 Симф. концерт (оркестра), 18.25 Танк. музика, 19.00 Техн. справка, 19.30 „Ренесансова музика", 20.00 Концерт (музика, спів), 21.30 Спорт, 21.40 Фортепіян, 22.20 Літ. хвертьгодина: „Пристрасний паломник", 22.35, 23.00 Танк. музика.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 103 (13.342). Львів, середа 26. квітня 1933. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Ювилей установи та обовязок громадянства.

(Кілька заміток з нагоди 40-ліття Товариства взаїмних обезпечень „Дністер").

У дні 27. квітня цього року відбудуться ювилейні Загальні Збори Товариства взаїмних обезпечень „Дністер" у Львові, які закінчать 40-літній час праці цього Товариства. З цієї нагоди мусимо пригадати нашому громадянству бодай у головному ті завдання, для яких повстало це Товариство та рівночасно звернути увагу на те, як наша суспільність ставиться до праці на ділянці обезпечень від вогню, якою це Товариство займається.

Ділянка обезпечення від вогню була в передвоєнному часі добровільною. Кожний власник будинків міг обезпечувати своє майно від вогню або ні, залежно від його доброї волі. Разом з тим обезпечення від вогню було вільне, то значить, що обезпечуючий міг вибирати довільну установу, в якій хотів обезпечити свої будинки від вогню. Тому, що свідомість потреби обезпечення від вогню серед нашого народу зростала чимраз більше, треба було покликати до життя окрему українську обезпеченеву установу, бо свідомі українські громадяни, не маючи власної установи, мусіли обезпечувати своє майно у чужих, а то й польських, чеських та німецьких товариствах. Очевидно, що через те збирався наш капітал у чужих руках, а цього збогачувалися чужі економічні осередки та з цього удержувалися сотні чужих урядовців. Та найважнішим було те, що одна з організованих ділянок нашого народнього життя лишалася поза нами. Тому перед 40 роками до заснування Товариства взаїмних обезпечень „Дністер" приложили руку найпередовіші наші громадяни, а також найбільше авторитетні чинники, на чолі яких станув тоді тодішній наш кардинал-митрополит. Вже це свідчить про те, яку велику вагу прикладали тоді у нас до справи істнування та розвитку такої установи.

І треба сказати, що наше громадянство зрозуміло вагу цієї установи та старалося розбудовувати її всіма силами. Переконують нас про те хочби дані про розвиток „Дністра" з останнього передвоєнного, тобто 1913 року. В цьому році було вже в „Дністрі" 268.999 важних обезпечень в 3.897 громад, на обезпечену вартість 321,525.833 австр. кор. У цьомуж році вилачено премій на 3,084.625 австр. кор., за цей рік було 3301 шкід, за які виплачено 1,887.190 австр. кор. відшкодування. У тому часі виказував „Дністер" 1,100.526 австр. кор. на резерві премій та 2,132.586 австр. корон на резервовому фонді. Самі аґенти дістали за рік, як провізію, 248.595 австр. корон. Ці числа вказують нам наглядно на те, що ця установа була на найкращій дорозі до правильного розвитку та що тільки велике нещастя війни спинило її від того, щоби стати нашою найсильнішою економічною установою.

Та роки війни і перших повоєнних літ разом з усіми перипетіями девалюації та зміни ріжних валют, а разом з тим повної зміни господарських умовин, не дали можливости „Дністрові" якслід далі розвиватися. Найтяжчий удар завдало цій установі польське законодавство, яке зробило обезпечення від вогню обовязковим для всіх власників реальностей та зосередило його в одним державнім заведенні (Паньствови Заклад Убезпечень Взаємних). Закон постановив, що тільки 1/3 часть обезпеченої примусово вартости можна перевести до добровільної обезпеченевої установи, у нашому випадку до „Дністра". Вже це саме мусіло обнизити автоматично всю обезпечену в „Дністрі" вартість на 2/3 частини, і нанести „Дністрові" величезні втрати, бо все діловодство мусіло залишитися на передвоєнній висоті, коли воно мало бути справне і доладне. Примусове зниження вартости обезпечених будинків, яке переведено у наших повітах у попередньому році (в деяких аж до 40 прц. вартости), а додатково знижено його ще і в цьому році, — впливає на зменшення премій навіть тих, які обовязково обезпечують 1/3 частину свого майна в „Дністрі". З цього, очевидно, мусять приходити дальші втрати, яких ця установа зазнає тільки через те, що вона спутана законними постановами.

Та ми вміємо говорити і радо говоримо про те, що нам треба використовувати усі законні можливости для того, щоби скріплювати наше народне господарство та зміцнювати наші народні установи. Але запитаймо, як виглядає у ділянці обезпечення від вогню це використання законних можливостей?

Отже у 1932 році було в „Дністрі" важних поліс 122.582 або на 146.403 менше ніж останнього передвоєнного року. Ці обезпечення походили з 3.034 сіл або з 863 сіл менше ніж перед війною. А при цьому треба памятати, що тепер обезпечується в „Дністрі" не цілу вартість будинків, а тільки 1/3 часть, як це дозволяє закон. Правда, від попереднього 1931 року є значна поправа, бо скількість поліс зросла за 1932 рік майже на 1/5 частину. Але коли зважити, що в Галичині, на якому то терені можна працювати „Дністрові", є у наших руках около 1 міліон господарств, то тоді щойно видно, що тільки 1/8 часть наших власників реальностей виконала свій обовязок та обезпечила 1/3 вартости своїх будинків у „Дністрі". А чейже до виконання цього обовязку не треба докладати ні одного сотика, бо чи хто обезпечить 1/3 часть у „Дністрі" чи ні, то все одно стягнуть з нього цілу премію, як це передбачує закон.

Колиб наше громадянство поставилося до праці „Дністра" так як перед війною, колиб у нас поведено відповідну пропаганду за тим, щоби дозволену частину цього примусового обезпечення за всяку ціну перевозити до „Дністра", то ми малиб у „Дністрі" вплачених премій за один рік не пів міліона, як досі, а 4—5 міліонів золотих. Скільки з цього капіталу булоб доходу для нашої установи, скільки нових сил можнаб примістити споміж наших безробітних інтеліґентів, скільки доброго можна вчинити для наших добродійних та культурно-освітніх установ — це полишаємо розвазі наших читачів.

І коли власне тепер відбуваються Загальні Збори „Дністра", які замикають 40-ліття його праці, то мусимо ствердити, що наше громадянство далеко не сповнило свого обовязку в ділянці обезпечення від вогню, не використало законних можливостей та помимо того, що це не коштує ні одного сотика більше, не все переносить 1/3 часть обезпечення до своєї рідної установи. Мусимо всі йти до того, щоби цю справу рішуче змінити та щоби байдужих переконати, що в цій ділянці багато занедбано та вчити, як його можна направити. Бо власне на таких буденних справах випробовується зрілість громадянства до великих діл.

Dentosan — Dentosan — Dentosan!

DENTOSAN
зберігає зуби в здоровлю і свіжости
DENTOSAN
надає зубам сніжну білину
DENTOSAN
паста, мильце, еліксір є необхідні дома і в подорожі.

Склад:
P.H.Z. Ch. Ludwik Spiess i Syn
ЛЬВІВ, КЛЯЙНОВСЬКА 3.

Ніхто не знає, що йому принесе будучність, тому повинен щадити на чорну годину, а свої ощадности поміщувати
В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ
„ДНІСТЕР"
у Львові, вул. Руська ч. 20.

До історії української політики в Австрії 1918 року.

Пан д-р Кость Левицький у книжечці, виданій „Червоною Калиною" 1931 р. п. н. „Великий зрив" (до історії української державности від березня до листопада 1918 р., на підставі споминів та документів) подає на стор. 132—135 два протоколи нарад австрійської Ради Міністрів у Відні з 31. жовтня 1918 р. і кінчить цей уступ так:

„А до того пан міністр д-р Горбачевський по першому засіданні Ради Міністрів подається до димісії і відтак без нього так фатально вирішують нашу справу"... „Це діялося у Відні вечором 31. жовтня 1918 р., а ми у Львові цього не знали".

Дозволю собі подати в цій справі деякі пояснення.

Я подався до димісії уже на першім, ранішнім засіданні Ради Міністрів, а саме з причини висліду дебати про розмежування Галичини. Міністр д-р Галецький поставив конкретне внесення, щоби за польську частину Галичини, яка припала би польській державі, визнати весь край на захід від лінії, яку він назвав „лінією Буга", зі Львовом далеко на захід від цієї лінії і з нафтовими теренами.

Проти цього домагання я застерігся якнайрішучіше і зазначив, що основою при вирішуванні розмежування краю можуть бути лиш етнографічні границі, які лежать не на лінії Буга, але сягають далеко на захід поза Сян. Тимчасом можна взяти за основу, австрійським урядом від давна заведені границі апеляційних судів: львівського і краківського, але треба зробити відповідні поправки, бо границі апеляційних судів не покриваються цілком з етнографічними границями.

За винятком міністра справедливости, д-ра Шауера, який заняв річеве становище і ствердив, що етнографічні границі — у цім випадку рішучі — відповідають приблизно розмежуванню обидвох апеляційних судів, майже всі інші міністри висловили думку, що треба йти на зустріч бажанню нової польської держави, висказаному міністром д-ром Галецьким.

З огляду на такий висліз дебати я заявив, що при таких обставинах не можу далі лишитися в кабінеті і зголосив димісію.

Президент міністрів д-р Лямаш, немилo вражений цією заявою, висловив бажання, щоби я димісію взяв назад, щоби в цій тяжкій добі не зривати солідраности, але я на це не міг згодитися.

Протокол дальшого ходу цього ранішнього засідання Ради Міністрів і закінчення цього засідання моєю димісією п. д-рові К. Левицькому, очевидно, не був доступний і він дивується.

Всіх Впов. Передплатників, які мають залеглости просимо їх вирівнати, бо з 1. травня здержуємо висилку.

чому я зголосив димісію. Вирішення кардинальної справи, розмежування Галичини, яке відповідало би бодай приблизно дійсним відносинам у краю, стало фактично неможливе наслідком вимоги, поставленої з польської сторони і піддержаної більшістю міністрів. Це було причиною димісії.

Наша парляментарна президія, що була ще тоді у Відні — устно повідомлена про димісію і її причини — приняла цю вістку до відома.

Колиб я був навіть відкликав димісію, як цього бажав собі президент міністрів д-р Лямаш, то не мав би я ніякої змоги недопустити до „фатального" вирішення справи — при загальнім настрою Міністерської Ради, який проявився на раніщім засіданні.

Що діялося на другім засіданні Міністерської Ради, я, очевидно, зовсім не знаю, але було мабуть так:

Президент міністрів д-р Лямаш, побачивши на першім засіданні Ради міністрів, що розмежування Галичини на етнографічнім принципі неможливе, бажав, очевидно, за всяку ціну рятувати ситуацію і „піти назустріч безперечно оправданому домаганню українців у справі їх власної адміністрації таким чином, що староства, переважно заселені українцями, будуть обсаджені українцями". Міністерська Рада справді постановила це (як виходить з протоколу, поданого п. д-ром К. Левицьким), але ця постанова не мала жадного значіння, коли не переведено розмежування краю.

Врешті катастрофальні політичні події перекалювалися тоді в такою скорістю, що постанови Міністерської Ради не мали вже значіння і всі народи Австрії вирішували свої справи в своїх Національних Радах.

Пан д-р К. Левицький питає, чи президент міністрів д-р Лямаш — форсуючи згадану постанову Міністерської Ради — мав якісь особисті причини чи цілі, і висловлює свої здогади, але тут треба пригадати, що справою інтересувався теж архикнязь Вільгельм (Василь Вишиваний) і мабуть лише тому приняли бодай цю постанову „ut aliquid fecisse videatur".

Як у Львові нічого не знали, що діялося 31. жовтня 1918 р. у Відні, так само не знала віденська влада нічого, що діялося у Львові, бо навіть урядовий телеграфічний і телефонічний звязок зі Львовом не був тоді можливий.

Першу вістку про переворот у Львові приніс до Відня якийсь жид, що приїхав зі Львова і передав її послові Василькові, і щойно від посла Василька довідався президент міністрів і про події у Львові.

Пан д-р К. Левицький відсилає читача врешті до Споминів д-ра Ярослава Окуневського: „Розмови з архикнязем Вільгельмом дня 4. VIII. 1918 р. („Діло з 10. V. 1931).

Лишаючи на боці примітку особистої натури, хочу звернути увагу на висловлені погляди про старі методи тайної політики з „мінами і контрмінами", як найвищу політичну мудрість. Твардовський, „хитра штука", підложив дуже гарну міну, а між українцями такого хитрого політика не було. Сам архикнязь насаджує контрміну: йде до опозиції. Хоча контрміна є незвичайно видатна, ціла справа кінчиться також „фатально".

Відкриття „політичних мін", які, розуміється, завсіди добре закриті, є для звичайного смертельника майже зовсім не можливе, бо, воно важке навіть для досвідченого політика з дуже тонким „політичним нюхом", колиж це поведеться, то скорше випадково, або крутими дуже стежками, на які не кожний зможе відважитися. Розуміється, що з архикнязем була тоді зовсім інша справа.

Хоч після війни провідники світової політики прилюдно осудили старі методи тайної політики, і створили інституцію, яка мала бути виразником нових політичних метод, заснованих на чесности і справедливости, то на жаль і далі процвітають ці старі методи з „мінами і контрмінами", і рішаючим моментом успіху в політиці є, як і давніше: хто з противників розпоряджає більшою силою.

Д-р І. Горбачевський.

Даром

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

Організація українських приватних службовиків.

Загальні Збори СУПРУГА.

СУПРУГА це організація, яка має, а радше повинна мати велике значіння для українських приватних службовиків — як організація для оборони їхніх професійних інтересів і для українського громадянства взагалі — як організація тих людей, що працюють по ріжних громадських установах і мають або можуть мати великий вплив на життя й розвиток тих установ. Це муситься пригадувати при кожній згадці про ту організацію, бо так воно є справді, а на жаль, зі шкодою для справи СУПРУГА не має ще належного зрозуміння ні в громадянства ні навіть у великого числа наших приватних службовиків.

Дня 23. квітня ц. р. відбулися звичайні річні загальні збори СУПРУГА. На зборах було присутніх 114 осіб, які заступали 229 членів організації. Проводив зборами д-р К. Кобринський.

„Рік 1932, починає Гол. Рада своє звідомлення в „Службовику", пройшов під знаком дальшого погіршення господарського і соціяльного положення працівників. Зростаюче безробіття і зменшення допомог з фонду безробіття ЗУПУ поставили також і українське службовництво у ще тяжчі умовини життя. Ми бачили, як серед тих умовин почалася дезорганізація в рядах приватних службовиків інших націй, що привело до повного застою наприклад деякі польські професійні організації. Коли серед таких тяжких відносин наша професійна організація СУПРУГА не втратила майже нічого зі свого дотеперішнього стану, то це є доказом її великої життєздатности".

Справді — серед найтяжчих умовин СУПРУГА поступає вперед, а коли зважити, що в тій організації працюють люди переважно дуже сильно обтяжені і своєю зарібковою і громадянською працею, то той поступ є навіть дуже великий.

З праці і заслуг СУПРУГА за минулий рік варта подати урухомлення фабрики цикорії кооп. „Суспільний Промисл", наладнання правильних службовицьких взаємин зі службовицькою кредитовою установою — з банком СУПРУГА, уділення з ріжних фондів організації допомог членам у сумі 2.683 зол., інтервенції у звязку з редукціями службовиків поминаючи вже цілу низку справ буденної праці організації, звязаної з професійними інтересами службовиків, з безробіттям, допомогами, порадами і т. п.

На теперішній час організація є досить сильна матеріяльно (в 1932 р. вплинуло до каси 16.823 зол., а більянс в активах і пасивах виказує суму 28.629 зол.), натомість всетаки відносно до загалу нашого службовництва, має за мало членів, бо всього лише 589 і то переважно зі Львова. Чому воно так, маємо вияснення м. ін. на вступі цієї статті.

Останні Заг. Збори СУПРУГА були дуже річеві. І звідомлення Гол. Ради і причина того звідомлення і думки про працю організації на май-

---

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 26. КВІТНЯ 1933.

Д-Р АНДРІЙ ЛАСТОВЕЦЬКИЙ.

Нові здобутки експериментальної фізики.

Розбиття атому і значіння цього експерименту. — Висновки квантової механіки Дірака. — Додатні електрони.

Минулий 1932-ий рік був дуже багатий на експериментальні праці фізики. Між авторами цих праць подибуємо представників ріжних народів. З гордістю зазначуємо, що не брак між ними і представників українського народу. Одначе було би недоцільно реферувати в часописній статті висліди усіх цих праць, хоч які вони цікаві. Тому обмежимося тільки до згадки про висліди трьох, найважніших, на нашу думку, експериментальних праць, виконаних минулого року, які мають дещо загальніше значіння.

Перша експериментальна праця звязана з прізвищами двох молодих англійських фізиків, учнів славного фізика Радерфорда з лябораторії ім. Кевендіша в Кембрідж: Кокрофта і Вальтона. Пощастило їм уперше розбити ядра атомів*) кількох первнів „штучним" не „природним способом. Досі розбивали такі ядра (напр. Радерфорд у Кембрідж і Кірш з Петерсоном у Відні) при помочі частинок (промінів) альфа радіоактивних тіл, яких достарчувала сама природа. Притім виявлялося завсіди, що відломки розбитих частинками альфа атомових ядер є протонами, себто ядрами атомів водня. Кокрофт і Вальтон вибрали відворотну дорогу. До розбивання атомових ядер ужили вони дуже швидких протонів. Бомбардуючи ними ядра атомів ріжних первнів, одержали вони як відломки цих ядер навідворот частинки альфа. Ці дуже швидкі протони витворювали вони „штучно" в скляній рурі, виповненій розрідженим воднем, при помочі високої електричної напруги приблизно 125 тисяч вольтів.

Досліди англійців повторив з позитивним вислідом у Берліні німецький фізик Лянге, оперуючи електричною напругою яких 5 міліонів вольтів. Так само у Харкові в українськім фізикотехнічнім інституті повелося фізикам Папкові, Браїловському та Фоглеві розбити „штучним" способом ядра атомів первнів літу і флюору. Українські фізики послугувалися підчас своїх експериментів електричною напругою 2,5 міліона вольтів.

Величезне значіння цих експериментальних праць у тому, що енергія розбитих ядер без порівнання більша від енергії, вложеної у протони, завданням яких було саме розбиття ядер ріжних первнів. Отже маємо тут до діла з нечуваним зиском енергії. Якщо нам систематично поведеться визволити величезну кількість енергії, вміщену в ядрах атомів, зможемо скоро використати нові, просто невичерпані джерела енергії. Найближчі роки, а може і найближчі місяці принесуть нам імовірно відкриття, які зможуть основно змінити наші технічні відносини та збірне життя.

Другою експериментальною працею з фізики, яка заслугує на загальну увагу, це праця дочки і зятя відомої дослідниці Кірі-Склодовської: понства Кірі-Жоліо. Підчас своїх експериментів відкрили вони новий (побіч протонів і електронів) складник матерії — невтрон. Є це матеріяльна частинка, що не має електричного наряду. Складається вона подібно, як атом водня, з одного протону й одного електрону. Однак ріжниця між (невтральним) атомом водня і невтроном велика. В (невтральнім) атомі водня ядро себто протон находиться в осередку атому, а електрон кружляє довкола нього подібно, як планета довкола сонця. Віддаль електрону від ядра є в атомі водня ріжна і залежить від стану енергії даного атому. Одначе вона не сміє бути менша від якоїсь означеної вартости. Зате для невтрону ця віддаль мінімальна в порівнанні з цією вартістю. У невтроні протон і електрон звязані зі собою без порівнання тісніше, ніж в атомі водня. Тимсамим відпадає при невтроні ціла планетна система атому водня. Висліди експериментальної праці панства Кірі-Жоліо потвердив і доповнив кілька тижнів пізніше учень згаданого вже Радерфорда Чедвік. Покищо трудно передбачити, які нові здобутки принесе для фізики гіпотеза невтронів. Одначе мусимо ствердити, що саме тепер займаються нею найчільніші теоретичні фізики.

Заки ще перейдемо до третьої і останньої експериментальної праці, початої ще давніше, а опублікованої вже в цьому році, слід пригадати, до яких висновків доходить нова квантова механіка молодого англійського фізика-теоретика Дірака. Одним з найбільше парадоксальних і незрозумілих її висновків є введення електронів, що мають відємну масу. (Чи можемо розуміти те, що чоколяда, яку смачно заїдаємо, є відемна?). Дірак пояснює істнування електронів з відємною енергією в цей спосіб, що приймає у всесвіті порожні місця, „діри", призначені для електронів. Біля неозначеної кількости порожних „дір" маємо величезну більшість заповнених „дір". Електрони заняли вже більшість порожніх місць, а в майбутньому займуть і решту цих місць. Ця хвилина буде одночасно загибілю нашого матеріяльного всесвіту. Одначе між електронами, що сидять уже в „дірах",

*) Атом кожного первня складається з порівнюючи тяжкого (додатною електричністю наряженого) ядра і одного або й більше порівнюючи легких (відемно наряджених) електронів, що кружляють довкола цього ядра немов планети довкола сонця. Само ядро атому складається з одного або й більше протонів себто ядер атомів водня, а у деяких первнів ще й з частинок альфа.

бутнє вказували, що організація стоїть на певному шляху до розбудови. Щезли з нарад деякі особисті справи, злобні дотинки і т. п. Нова Головна Рада має вправді перед собою тяжке завдання, але зате принайменше догідні внутрішні умовини.

До нової Головної Ради, яку запропонувала комісія-матка, зложена з 9 представників різних установ, увійшли: **голова д-р Ярослав Олексишин,** члени Ради: д-р М. Стахів, Гр. Гладкий, інж. Р. Вітковицький, В. Васильків, Ів. Мороз, д-р М. Матюшенко, М. Брилинський, Ол. Черник, М. Климкевич, С. Харамбура (Яворів), Ів. Камінський; заступники членів Ради: інж. І. Лучишин, П. Петрик, О. Бандера (Стрий), Р. Петрушевич, В. Левицький, Д. Бречка; члени повірної комісії: В. Дуткевич, З. Рудик, І. Грабар, Е. Мурин, Ф. Воробець.

З постанов зборів замітна підвишка підмоги і фонду безробіття на 25 проц. суми, яку безробітний член організації дістає з фонду безробіття ЗУПУ, і зниження членської вкладки з 1 на 0.75 проц. платні члена організації.

Новій Гол. Раді СУПРУГА слід побажати успіхів у праці.

Поворот Габсбургів.

Трівожні інформації чеської преси.

Чеський щоденник „Народні Лісти" довідується з Будапешту про сензаційні висліди розмов, які австрійський канцлер Дольфус мав у Римі з Мусолінієм. На основі тих інформацій б. міністр д-р Візнер заявив двом провідникам угорських легітимістів, Іванові Зічі й Осипові Каролі, що Дольфус дістав згоду Мусолінія на віднову персональної унії між Австрією та Угорщиною. Перед приїздом Дольфуса до Риму представники обох легітимістичних партій (Австрії й Угорщини) мали у Відні нараду, на якій устійнили спільну лінію ділання. Згодилися, що як Австрія так Угорщина збережуть автономію в монетарних і військових справах, однак організація буде спиратися в обох краях на тих самих основах, при спільному генеральному штабі. Монархія ревіндувала би на зміну 6 місяців у Будапешті і 6 місяців у Відні.

Цей плян, вироблений Векерлем, дещо змінено. Делегати австрійського уряду, д-р Буреш і Кольман мали поїхати до Будапешту, щоби з Гембешом і Гортієм обговорити дальшу акцію, що вела би до реставрації Габсбургів. Щойно опісля на основі повідомлення „Народніх Лістів" наступила би дипльоматична акція в Празі, Білгороді і Варшаві, щоби поінформувати заінтересовані уряди про наміри легітимістів. Дипльоматичну акцію в тих державах підготовляє Італія, яка працює в тому напрямі в Парижі і Льондоні.

і тими, що шукають своїх „дір", існує основна різниця. Електрон, що усадовився в „дірі" раз назавсіди, це електрон з відємною масою. Існування його не можемо ствердити ніякими помірами. Тільки ті електрони, що не найшли ще порожніх „дір", доступні нашій обсерваційї. Отже в нашім світі існують тільки електрони з відємною масою (в „дірах"), або з додатньою масою (поза „дірами"). В такім випадку протон є згідно з поглядами Дірака „дірою", порожнім місцем, окруженим електронами з відємною масою. Такі „дірн" притягають подібно, як протон, електрон з додатною масою.

Отже згідно з Діраком доступний нашим змислам матеріяльний світ це не електрони і протони, але електрони з додатною масою і порожні „діри" в муравлищі електронів з відємною масою. Цій концепції можемо зробити такий принциповий закид. А саме протон, як „дірa", поводився би щоправда як елементарний додатній електричний наряд, але його маса була би рівна масі електрону. Отже був би це не протон, але радше додатно нарядженний електрон. Бо, як відомо, протон має приблизно 2000 разів більшу масу від маси електрону.

Одначе два фізики Блєкет і Оккіяліні зробили в цьому році в лябораторії Радерфорда в Кембрідж нове велике відкриття, яке є знаменитим і несподіваним потвердженням концепції Дірака. Ці вчені виказали експериментом, що в деяких умовинах можемо при помочі дуже проникливого (космічного) промінювання видобути з матерії додатні електрони, отже елементарні додатні електричні наряди з масою по всякій імовірности рівною масі електрону, себто можемо видобути „діри" в зборищі електронів з відємною массю.

Якщо дальші експерименти потвердять експериментальні висліди вперед кількох тижнів у Кембрідж, станемо перед фактом, який може основно змінити наші поняття про матеріяльний світ.

ГІТЛЄР ЗАПОВІДАЄ ЗНИЩЕННЯ МАРКСИЗМУ.

БЕРЛІН, 24. IV. ПАТ. На основі пресового комунікату національ-соціялістичної партії Гітлер, промовляючи на зїзді партійних провідників, заявив, що теперішня Німеччина бажає вести мирову політику і вдержати теперішній мир, однак не годиться, щоби Німеччину вважали державою другої категорії. Дальше Гітлер заповів дальшу невблаганну боротьбу з марксизмом, яку вестиме, аж зовсім його знищить. Коли вийшов наказ розпочати охоронну акцію проти жидівської пропаганди про німецькі жорстокости, говорив Гітлер, і проголошено бойкот, наша акція грунула як грім і так само буде закінчена. Вкінці Гітлєр закликував партію до збереження дисципліни.

—o—

ПРОПАЛА СПІВАЧКА.

Тому три дні пропала в Берліні славна оперова співачка Шарл. Бернер. Здогадуються, що вона скінчила самогубством.

—o—

Загальні Збори „Рідної Школи".

Отворення Зборів. — Звідомлення з діяльности „Р. Ш." — Фінансове звідомлення. — Вибір комісії-матки. — Внесення Контрольної Комісії. — Реферати. — Дискусія.

Річні Загальні Збори „Рідної Школи" почалися в салі Ремісничої Палати в год. 10. передполуднем відспіванням пісні „Христос воскрес", що її заінтонували присутні делегати. Опісля заступник голови Т-ва *о. міграт Вавюк* відкрив Збори, відчитав денний порядок і вичислив поіменно померших у звітовому році членів „Р. Ш." Цієї частини його промови вислухали присутні стоячи. Секретарюють на Зборах пп. Ставничий та Атаманюк. В полудне на Зїзді було 217 делегатів.

До другої точки нарад, а саме верифікації протоколу, забрав слово проф. *Савицький* і поставив внесення, щоби для верифікації протоколу покликати окрему комісію. Після вибору членів тої комісії председиник Зборів просив учасників на салі не курити.

ЗВІДОМЛЕННЯ З ДІЯЛЬНОСТИ.

Для зложення звідомлення з діяльности „Р. Ш." забрав слово іменем Головної Управи секретар Т-ва д-р *Мирон Коновалець*. Промовець на самім вступі зазначив, що Гол. Управа „Р. Ш." вела у звітовому році оживлену діяльність через поширення організаційної сітки і заходи в справі роздобуття фінансових засобів. Праця йшла в комісіях. Сама Президія відбула 46 засідань, крім того було 5 засідань повної Гол. Управи, на яких полагоджено багато біжучих справ. У краю відбулася ціла низка анкет, крім того йшла жвава пропаґандивна акція на сторінках преси. У звітовому році поведено широку акцію для поширення рідношкільної ідеї, для придбання нових членів, для збільшення жертвенности на „Р. Ш.", для масового основування нових кружків, діточих садків і т. д.

Ювілейні свята в мин. році і пік. плебісцит скріпили дуже значно авторитет „Р. Ш." в масах, разом з тим зросло і поважне зацікавлення рідношкільними справами. Доказом цього є хочби отсі цифри: Коли при кінці 1930-31 року було в краю 588 Кружків „Р. Ш." з 32. 316 членами, то нині є їх 1.070 із 42.497 членами, себто за той недовгий час прибуло 482 нових Кружків „Р. Ш." і 10.181 членів. Найбільше меткости виявили ті повіти, що мали на своєму удержанні школи або вели в себе виховну працю в часі літніх місяців. Рушилися помітно навіть такі повіти, в яких досі зовсім не було організації для діяльности „Р. Ш.". Під організаційним оглядом заслуговують на увагу повіти: львівський (44 нових Кружків „Р. Ш."), коничинецький (43), станиславівський (28), калуський (18), теребовельський (14), радехівський (14), бучацький (13), яворівський (13), дрогобичівський (13) і тернопільський (12). Зате є, на жаль, ще такі повіти, в яких рідношкільна справа стрічає покищо дуже мале зрозуміння, як б. богородчанський, бірський, городецький, добромильський, косівський, ліський, мостиський, підгаєцький, самбірський, сяніцький і ярославський, або в яких зовсім слабо стоїть, як у повіті рудецькім, б. скільськім і б. старосамбірськім. Незадобутими є ще досі повіти березівський, горлицький, новосандецький і стрижівський.

Щодо жертвенности на потреби „Р. Ш.", то вона, не зважаючи на жахливу кризу й обідніння села, впала тільки незначно. (Вплини з жертв зменшилися у звіт. році на 7 відс.).

Число рідношкільних заведень і дітей, що в них учаться, нині таке: дитячих садків 131, в них дітей 5.240; захоронок 7, в них дітей 230; домашніх (збірних) лекцій 26, в них дітей 1.040; народніх шкіл 33, в них дітей 5.542; фахових шкіл 7, в них учнів 476; середніх шкіл: а) гімназій 10, б) семинарій 3, в них учнів 1.457; бурс 11. Разом: 221 виховних заведень і 13. 985 дітей.

З приводу 50-ліття „Р. Ш." вийшла відозва до громадянства, яку підписали також представники інших установ. Треба признати, що громадянство відгукнулося живо на цей заклик, і то як у краю, так і за океаном. До Америки їздив двічі делегат „Р. Ш." п. Л. Ясінчук, якого праця була доволі успішна і причинилася до збільшення датків на „Р. Ш." Одначе тепер в Америці також криза і жертви звідти напливають чимраз рідше і в менших дозах.

З черги промовець піддав аналізі деякі цифри, що ілюструють жертвенність громадянства на „Р. Ш.", а опісля перейшов до справи шк. плебісциту, переведеного при кінці мин. року. Плебісцит той, не зважаючи на всякі перепони, перевели ми успішно, в чому найбільша заслуга Правної Оборони „Р. Ш." Число деклярацій за українською мовою навчання у держ. школах зросло втроє в порівнанні з попереднім плебісцитом.

При кінці розповів промовець про ті заходи, що їх зробила Гол. Управа у зв'язку з появою нових шкільних законів, повідомив про основання при Гол. Управі „Порадні для вибору звання", подав коротке звідомлення з діяльности видав-

Вода мінеральна
JODOWO-SODOWA
виробу фабрики **„ЗДОРОВЛЯ"**
лічить успішно кривицю і скрофульозу. Продається у фляшках і сифонах.

А. Пясецький С. А. Краків
фабрика чекоряди

ПО КОЖНІЙ ЦІНІ
з гарантійно чистих сирівців безконкурепційні ДЕСЕРОВІ ЧОКОЛЯДИ, відживчі молочні і сметанкові, великий вибір вибагливих чоколядок, кармельків і бішкоптів, але без льосів щастя, бонів і т. п.

Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів

ничої комісії і т. п. Головна Управа веде свою книгарню у Львові, одначе не всі Кружки і школи уважали за свій обовязок покривати свої заспотребування у тій книгарні.

З черги Зїзд вислухав фінансового звідомлення, яке зложив о. *Попель*. (Замкнення рахунків і баланс за рік 1931-32 дістали всі учасники Зборів долучене до найновішого (8) числа журналу „Рідна Школа").

ВИБІР КОМІСІЇ МАТКИ.

Після вислухання фінансового звідомлення приступили збори на внесення посла Д. Великановича до вибору комісії-матки. Були поставлені дві листи: перша у складі о. шамб. Юрика, д-ра М. Коновальця, п-і Селезінкової, дир. Терлецького, п. Івана Олексина і ред. В. Целевича; друга, поставлена студ. Гаєцьким, різнилася від першої, що на місце ред. Целевича була поставлена п-ні Довцова. По довгій, більше як 1-годинній дискусії Зїзд прийняв 95 голосами листу пос. Великановича (прихильників другої було понад 60).

Іменем верифікаційної комісії поставив д-р *Іван Романків* внесення принять протокол з попередніх Заг. Зборів до відома.

ВНЕСЕННЯ КОНТР. КОМІСІЇ.

Від Контрольної Комісії промовив ред. *І. Ющишин*, який перейшов важніші цифри бюджету Т-ва, признав усі випадки удокументованими і поставив вкінці внесок: ухвалити абсолюторію уступаючій Головній Раді за адміністраційний рік 1931-32.

РЕФЕРАТИ.

Перед приступленням до дискусії вислухали делегати ще двох рефератів: *дир. В. Кузьмовича про найближчі завдання „Р. Ш." у звязку зі шкільною реформою*, закінчений низкою резолюцій (реферат цей подамо повнотою в одному з чергових чисел „Діла") і *інж. Романа Білинського про вагу психотехнічної порадні при „Р. Ш."*.

*

По півгодинній павзі Зїзд продовжав свої наради дальше. Прийнято внесення верифікаційної комісії, аби в протоколах Зїзду записувано на будуче тільки зміст промов, а не подавано їх у повному тексті. Після того Зїзд вибрав комісію резолюційну для зредагування всіх поставлених на Зборах резолюцій.

ДИСКУСІЯ.

В дискусії, яка почалася над звідомленнями, промовляли: дир. *Н. Данищ (Станиславів)*, студ. *Дм. Штикало* (Львів), *Микола Новак*, (Коломия), *Степан Чепіль* (Винники), *Мих. Черник* (Грибовичі Вел.), *Іванна Шарова* (Яворів), *Мих. Грималк* (Коломия), *Степан Луцький* (Серафинці), *Мих. Левицький* (Васючин), д-р *Мих. Росляк* (Чортків), Федір Орач (Глуховичі), Федик Дмитро, Романюк Антін, Крохмалюк Василь, сен. д-р Іван Макух, пос. Великановнч Дмитро, Ендик Дмитро, д-р Стефанишин Микола, д-р Скорик Михайло, Мельник Михайло, ред. Струтинський Михайло, Сілецький Антін, о. Ганас. Відповідь на всі порушені в дискусії справи дав інсп. *Кузьмович*.

В справі поїздки делегата „Р. Ш." п. Ясінчука до Америки давав вияснення член Ревіз. Комісії інсп. Стернюк, а потім ще й сам делегат.

Опісля Збори прийняли одноголосно внесення Контрольної Комісії на ухвалення абсолюторії.

ВИБІР ОРГАНІВ Т-ВА.

На внесення комісії-матки Збори вибрали однодушно головою Т-ва знову **радн. Іллю Кокорудза**, причому вибрали одночасно двох делегатів (п. Мороза і Терлецького), які мали вибратися зараз до недужого голови, побажати йому скорого повороту до здоровля і повороту до праці в Т-ві.

До Гол. Управи вибрані як члени: о. мітр. Базюк Олекса, проф. Павлюх Гнат, Зенон Юзичинський, д-р Коновалець Мирон, пос. Великанович Дмитро, д-р Кордюк Юліян, о. Комарницький Мих., Константина Малицька, д-р Ігор Федів, д-р Дашкевичева Олена, проф. Коструба Петро, Павлюх Михайло, Кравчук Микола, студ. Романюк Антін, інсп. Кузьмович Волод., проф. Каменецький Юліян, ігумен о. Бараник Северин, д-р Білик Степан. Заступники: Василь Рудко, Струтинський Мих., Марія Донцова, дир. Данищ Михайло, Дарія Навроцька, Крилошанський Мих. Контрольна Комісія: Филипович Іван, Лазорко Мих., Гебус Методій, Стернюк Іван, Колтунюк Ярослав. Заступники: студ. Гаєцький, Ющишин Іван.

Розємний Суд: о. Бучацький, Селезінкова Ніна, о. д-р Костельник, Іван Рудницький, радн. Лукавецький Зенон.

При виборі членів Гол. Управи студ. опозиція виступала проти вибору до Гол. Управи інсп. Вол. Кузьмовича. Збори величезною більшістю (проти 40) вибрали інсп. Кузьмовича членом Гол. Управи і вибір цей приняли гучними оплесками.

Після приняття резолюцій Збори закінчились.

Протиукраїнські доноси жидівської преси.

З приводу протижидівської демонстрації в Чернівцях.

Минулого тижня принесла Польська Агенція Телеґрафічна вістку про німецько-українські протижидівські демонстрації в Чернівцях, спираючись на інформаціях черновецьких ґазет „Морґенблят" і „Таґ", видаваних жидами. Як стверджують черновецькі українські часописи „Час" і „Народня Сила", інформації згаданих жидівських ґазет є наскрізь фальшиві. Демонстрували (в ночі з великодного вівторка на середу) румунські кузисти, комуністи і безіменна юрба, що били прохожих жидів і товкли шиби в ринку та сусідніх вулицях. Що українські націоналісти не могли мати з тією демонстрацією нічого спільного, доказом факт, що демонстранти громили теж українське добро й між іншим повибивали шиби в українському „Народньому Домі" при вул. Петровича. Ті демонстранти, що на основі денунціяції „Таґ-у" нібито говорили по українськи, говорили на ділі по росийськи і були бесарабські жиди-комуністи, які чекли свою печеню при вогні румунських кузистів. Але це не шкодило „Морґенблятові" виписати під адресом румунської влади донос, що, мовляв, „кузисти злучилися з антисемітськими німцями і українськими націоналістами, щоби демонструвати за Гітлєрром і незалежною Україною, яка має обняти Буковину й північну Бесарабію". Цей донос повторила швидка румунська преса і звалила вину з кузистичних чорносотенних громил виключно на українців.

Проти провокаційної тактики жидівської преси та проти змішування українського руху з кузистичними громилами українська преса в Чернівцях протестує енергійно, закликаючи українське громадянство до бойкоту україножерного „Таґ-у" і „Морґенблят-у".

Про що говорять у Вашинґтоні?

ЛЬОНДОН, 24. IV. ПАТ. „Таймс" стверджує з приводу вашингтонських розмов, що вони находяться покищо в стадії вияснювання ситуації. Часопис вясовує такі принциміяльні точки: 1) загальний огляд міжнароднього ситуації, який Рузвельт представив Мекдональдові, утвердив членів британської делеґації в переконанні, що в ґрунті річи є широка площина порозуміння; 2) поза скобками тієї площини загального порозуміння лежить справа вирівнання митних тариф, особливо справа пристосування тариф до ставської умови, справа стабілізації валюти і справа міжнародніх довгів; 3) суботнішні розмови торкалися валютових справ, але Рузвельт не сформулував ще в тій ділянці виразної програми; 4) справи военних довгів досі не обговорювано; 5) у вчорашніх розмовах головну ролю грала справа роззброєння. Говоритимуть в цій справі сьогодні Вигляди порозуміння на основі британського пляну корисні; 6) обі сторони прийшли до переконання, що скликання світової економічної конференції в Льондоні між 10. і 20. червня є наказом дня; 7) вислід конференції звязаний в значній мірі з ходом розмови з Еріотом, тому, що без французького співділання успішна розвязка актуальних проблєм є неможлива.

ЯК УСТАБІЛІЗУЮТЬ ДОЛЯР І ФУНТ.

НЮ ЙОРК, 24. IV. ПАТ. Преса подає коментарі до розмов у Білому Домі., при чому цікавиться головно стабілізацією фунта та доляра. Н. Й. Таймс твердить, що знавці дійшли до висновку, що обі валюти повинні бути устабілізовані. Одначе не згодилися, на якому рівені має бути ця стабілізація. Експерти радіб устабілізувати доляр на пробу на 85 центів, а щодо фунта, то думки ріжні. Англійські знавці хочуть удержати фунт на рівені 3.50, а американці змагають до 4 дол.

ВЕРТАЮТЬ ДО ЗОЛОТА.

ВАШИНГТОН, 24. IV. ПАТ. Рузвельт і Мекдональд радили над монетарними справами. Офіціяльний комунікат стверджує, що говорили про поворот до паритету золота. Радили теж над зниженою золотого покриття та над звишком цін срібла.

КАТАСТРОФА „МАЛИГІНА".

Криголом „Малигін", який недавно виплив до Архангельська, попав по дорозі на ледяні гори. Вони в двох місцях розпороли боки корабля. З трудом добився криголім до Ґрінгабірґ на Шпіцбергені. Там жде помочі. Це вже друга катастрофа за короткий час.

РОЗБИВ ВІКНО В НІМ. АМБАСАДІ.

ЛЬОНДОН, 24. IV. ПАТ. Поліція арештувала чоловіка, який нині рано пляшкою збив шибу в вікні німецької амбасади. В пляшці була картка зі словами: „Різнику Ґітлере, ти переступив усякі межі!"

АНҐЛ. ШАРЖЕ АФЕР ВІДВІДАВ ВЯЗНЯ.

МОСКВА, 24. IV. ПАТ. Анґл. шарже д' афер відвідав у вязниці в Сокольніках інж. Томтона. Ствердив, що інжинір здоров.

РОЗПРАВА ПРОТИ ЧЕСЬКИХ ФАШИСТІВ.

БРНО, 24. IV. ПАТ. Перед державним трибуналом почалася розправа проти 60 членів чеської фашистівської партії, обвинуваченних у збройному нападі на касарні піхоти в Шіденіцах нічю 29. І. ц. р. Тоді то був тяжко ранений один вояк, а два лекше. Один змовник був убитий а 2 ранені. Головні обвинувачені: рез. поручник Кобзінек (30 літ), ґен. Ґайда (47 літ) і його сестрінець Ґайдль. Кобзінек і Ґайдль були втекли за кордон, та їх видали чеським судам. Акт обвинувачення закидає їм злочин держ. зради, насилля, грабіжки зі зброєю в руках, підбурювання війська до непослуху та змови проти республики.

НЕЛЄҐАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТ ЗБРОЇ.

Прага, 24. IV. ПАТ. „Народні Лісти" повідомляють про новий нелеґальний транспорт зброї з Італії на Мадярщину окружною дорогою на Варну. Мадярський уряд, мовляв, повідомив міжнародню комісію на Дунаю, що Мадярщина має дістати з Малої Азії вугілля для фабрикації газу. До Туреччини відїхала спец. комісія, в якій потайки взяв участь делеґат м-ства гонведів. Вугілля дійсно прийшло до Болгарії і його переладували до ваґонів, що йшли на Мадярщину та з вугіллям навантажили і зброю. Скрині зі зброєю присипали вугіллям і так вони дістались на Мадярщину.

ПОБИТТЯ ФРАНЦУСЬКОГО ГОРОЖАНИНА.

БЕРЛІН, 24. IV. ПАТ. Французькому амбасадорові в Берліні Понсетові поручили інтервенювати в німецькому уряді в справі арештування французького громадянина Смірнова в Тревірі. На Смірнова напав якийсь німець і побив його важко. Німця не арештували, а в тюрмі замкнули Смірнова та не позволили порозумітися з франц. консулятом.

НІМЕЦЬКО-АВСТРІЙСЬКІ ВЗАЄМИНИ ПОГІРШИЛИСЯ.

ВІДЕНЬ, 24. IV. ПАТ. „Зон унд Монтаґсцтґ." твердить, що спосіб, у який німецька преса, залежна від держ. чинників, трактує Австрію та її канцлера, викликав в урядових австрійських колах велике обурення. Розглядають можливість дипльоматичної інтервенції.

ЗАВОРУШЕННЯ В БАРСЕЛЬОНІ.

БАРСЕЛЬОНА, 24. IV. ПАТ. У звязку зі страйком будівельних робітників прийшло тут до заворушень. У касарнях зарядили гостре поготівля.

ІНЖИНІРИ „ВІКЕРС КОМП." У М-СТВІ ЗАКОРД. СПРАВ.

ЛЬОНДОН, 24. IV. ПАТ. Після гостини в дирекції Метрополітен Вікерс Компанії чотирьох англійські інжиніри, герої московського процесу, відвідали Форін Офіс. Там їх приняв мін Саймон.

ГОЛОДІВКА ЧЕСЬКИХ ШАХТЯРІВ.

Празькі часописи повідомляють, що 556 шахтярів у копальні „Іван Карло" в Карвіні від четверга досі не перервали голодівки. Причиною голодівки є, що управа відправила 8 шахтярів. В суботу вивезли з копальні 5 зомлілих шахтярів.

Копальня належать до гр. Ляріш-Мініха.

ПОДЯКА

Отсим складаю Вп. Пану Д-р Льву Ганкевичеві щиру подяку за опіку в часі моєї слідчої тюрми як також за безкорисний труд та повну успіху оборону перед судом присяжних дня 11. IV. 1933.

Ева Яшківна.

ПРИГОТУВАННЯ ДО СВІТОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ЛЬОНДОН, 24. IV. ПАТ. Агенція Райтера повідомляє з Вашингтону: Відбувши пізно в ночі конференцію, англійський премієр Макдональд і президент Рузвельт видали такий спільний комунікат: Обмірковано головні питання світової господарської конференції, після чого запало рішення передати ті питання негайно фахівцям, що мають зачати свої наради в суботу попол. і продовжувати їх у ночі.

ПРИГОДА КАРД. ІННІЦЕРА.

ВІДЕНЬ, 24. IV. ПАТ. Біля Фішаменту ударилося авто, яким їхав кардинал Інніцер, із автом, що надїхало з протилежного боку, та впало в рів. Кардинал був ранений відломками скла. Місцевий лікар звоємотрив кардинала й він відїхав до Відня.

ПШЕНИЦЯ ЗВИШКУЄ.

На варшавській збіжевій торговиці, а за нею на інших ринках підскочили в останніх днях ціни пшениці. Платять залежно від якости, по 39, 40 і 41 зол., а заноситься на те, що ціни пшениці дійдуть до 45 і 46 зол. Одночасно подорожіла пшенична мука.

Звишкова тенденція цін панує на всіх збіжевих ринках Европи й Америки, стоячи у звязку зі світовою конюнктурою, що підбиває ціни збіжа у всіх державах. Не останеться вона без вливу на ціни жита, що теж проявляють у нас сильну тенденцію.

ДОЛЯР І НІМЕЦЬКА МАРКА.

Відділ Банку Польського у **Львові** платив у понеділок увесь день по 8.20 за доляра. На чорній біржі платили в год. 2.30 по 8.18 зол.

У **Варшаві** платили за доляра в понеділок рано 8.26 зол. (у суботу ще 8.33). Банк Польський платив по 8.20 зол. Перед замкненням каси Банк Польський у Варшаві платив уже лише по 8.10 зол.

Курс німецької марки поправився дещо. На біржі нотували марки в плаченні 202, жадали 205.

БОМБА НА ЗАЛІЗНИЧОМУ ШЛЯХУ.

Недалеко стації Козлів (Радянщина) положив хтось на шини бомбу. Коли надїхав потяг, настав вибух, що знищив паровіз і два вагони. Згинули два машиністи і три пасажири, а багато є ранених. ДПУ арештувало кількох залізничих службовців, між ними й начальника стації Козлів.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Пантофлі,** вигідні мешти, сандали, **ситківкові капці на шнурковій підошві** поручає і виконує „ІБІС" Львів, Собіського 9 (бічна Галицької). 1688 б—10

— **Філія Союзу Українок у Львові** взиває свої члени явитися громадно на **ширші сходини** в ціли обговорення справ, звязаних із Загальними Зборами Централі. Ширші сходини відбудуться в пятницю 28. квітня ц. р., год. 6. веч. 1809

— **Конфіската „Діла".** Попереднє (102) число нашого часопису впало жертвою конфіскати. Городське староство сконфіскувало кінцеве речення нотатки про голод на Поліссі, хоча вона перейшла в цілости цензуру в польській пресі („Газета Варшавска" і т. д.).

— **Театр ім. І. Тобілевича** приїжає від 26. на кілька вистав до Копичинець, де пробуде приблизно до кінця місяця; відтак театр гратиме в Борщеві, Чорткові, Бучачі, Товмачі, Станиславеві, Отинії, Коломиї, Городенці, Снятині та Заболотові.

— **Українське Т-во допомоги еміґрантам з Вел. України** у Львові цими днями мало загальні збори своїх членів, на яких вибрана нова Управа: проф. Ю. Магалевський, голова; Вол. Дорошенко, заст. голови; А. Петренко, заст. голови і скарбник; Ф. Дудко, секретар і члени: проф. О. Москвичів, С. Литвиненко, Кл. Трохименко, Ф. Сидоренко і Ант. Гребінник. Заступниками членів обрані: Дм. Котко, Ів. Домбровський і Вас. Подоляк. До ревізійної комісії обрані: мец. М. Корчинський, д-р М. Матюшенко й М. Пересада-Суходольський.

Понад усякий сумнів вищий
є засіб, який винайшли по цілих літах поважної праці і віддали до рук публики, щойно коли визначні вчені перевели клінічні досліди. Отже якщо по 30 роках засіб цей на всьому світі має загальне признання, тому що успішний, чистий та нешкідливий, можна твердити, що він вищий понад усякий сумнів. АСПІРИНА ІСТНУЄ ЛИШЕ ОДНА! Дістанете в аптиках.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Лист до Михайла Гайворонського.

Дорогий Михасю!

Приємно мені було прочитати вістку про свято у Твою честь, яке влаштувала Американська Україна. Направду приємно мені...

Непереглядною юрбою ідуть за днями наші дні і чимраз більше віддалюють нас від хвиль разом перебутих: пересміяних та переплаканих. Хуртовина, яка зірвалася над нашою землею, давно не могла рушити нас. Закручувала з усіх сторін, підривала з долини, прибивала з гори, а ми стояли, доки встоятись могли. А потім розігнала нас по цілім світі, як сторожкле листя в осени.

Тебе понесла аж за далекий океан і жбурнула між хмародери Ню Йорку. Здавалося, що Ти пропадеш у холодній, вирахуваній країні Рокефелера і Форда. Що зараз море перелетиш, то крила зітреш об тверде, нерідне повітря і впадеш без сил на асфальт метрополії мамони.

А Ти перелетів, хоч крила нили, змучені далекою дорогою, хоч серце боліло за всім тим, що лишав у Рідвім Краю. Лишав Ти несповнені мрії, задля яких пішов у першому ряді на шістьлітнє скитальство, лишав недоспівану воскресну пісню, яка загрузла в горлі в чотирокутнику смерті.

А ще лишав Ти товаришів, в якими стільки пережив, в якими творив великий стрілецький епос.

В імені їх усіх поздоровляю Тебе, Друже, в гарним днем Твого свята.

Приємно нам, що Ти діставав нагороди від чужих, а ще приємніше, що діждався признання від своїх. Бо це, брате, багато тяжче...

„Немо профето ін патрія суа"... А ще як та патрія мала стільки ложних профетів, що наша, то й дивоти нема.

„Немо профета"... Іншими словами: Вартість людини можна зміряти тільки поза границями його рідного краю. Хто зна, якби виглядали наші „величини" і „мірноти", коли їх міряли не тут. Напевно булоб багато несподіванок і в один і в другий бік.

В дні Свого свята, а й так у будень нераз, напевно згадуєш неодно і неодних. Місця, події і людей з якими тісно звязана Твоя молодість і молодеча творчість.

І соломяні стріхи Страбичева та Городнди і Замкову Паланку і Головецько і Соснів і — ясна справа — Пісочну. Потім сонячний Єлисавет, а ще потім... Ех чи не досить?!

Памятаєш „Захист Муз" у Тудинці, оту обідраву, похилу ліпянку, в якій Ти стільки творив! А ту нашу спільну гітару, на якій кожний з нас пробував свого композиторського таланту... Два рази розбили її російські гранати, а де вона нині — ніхто не знає. Може служить такому, що й не догадується на чім грає, а може пішла в смітник, як неодно, варте іншої долі...

Та що говорити про гітару, як у наші душі била і бє граната за гранатою. Потріскали вона не в одним місці і просто диво, що ще дзвенять, що ще можна дібрати на них сякі-такі акорди.

Твоя душа дзвенить найголосніше, а ми направду щиро радіємо тим.

І щиро стискаємо Твою працьовиту руку.

Галактіон Чіпка.

— **Відчит про життя української еміґрації** в ріжних державах Европи виголосив 19. ц. м. п. Кожевників у т-ві „Незалежна Україна" в Брюселі. Прелеґент обіхав осередки української еміґрації в Римі, Женеві, Парижі, Льондоні та в Бельгії й подав цікаві інформації. Бажаним було би, щоби ширші кола українського громадянства довідалися бодай з преси про життя частини 40-міліонової нації.

— **Небезпечна забава чи часопис?** Т-во домашної прислуги „Будучність" уладило минулої неділі в салі ремісничої палати при пл. Стрілецькій у Львові забаву. Коли після забави публика вийшла на вулицю, стрінулася з поліційними органами й постерунковими, що стали шукати притоки до „урядування". Між іншим постерунковий ч. 1682 придержав одну дівчину й видер їй з рук часопис „Молоді Робітники" ч. 4, що перейшов уже урядову цензуру. Налякана дівчина втікла, а поліція взяла собі часопис на памятку.

ТАЙНА КОЖНОЇ ПАНІ!
Щоби мати модну і стрункy лінію вистарчає подбати за корселет або корсет і нагрудник у ціні для кожної з пань дуже приступній в першорядї. САЛЬОНІ КОРСЕТІВ „Е Р Н А" б. довголітня співробітниця та управителька фірми Г. Півен, Львів, Судова 5. І. п.

— **Податок від псів.** Фінансова секція міської ради у Львові рішила побирати від псів такі оплати: 1) на території давного Львова (без прилучених громад) за кожного першого пса 20 зол., за другого 60, дальшого 100 зол., за другого ланцухового пса 10 зол., за третього 20, четвертого 30, за кожного дальшого ланцухового пса по 10 зол. більше від попереднього; 2) на території прилучених громад, отже Замарстинова, Клепарова, Знесіння, Голоска Малого, Левандівки, Богданівки, Сигнівки, Кульпаркова, Козільник і Кривчич: за кожного пса, не держаного постійно на припоні, по 10 зол., за другого і дальшого пса, держаного и припоні 5 зол. Цей податок за цілий рік треба заплатити до 1. червня ц. р. в дільницевих міських урядах. Псів неоплачених і без нових значків, зловлять і вбють.

— **Великі шкоди від весняної стужі.** З ріжних сторін нашого краю повідомляють про великі шкоди, які терплять хліборобн від теперішньої весняної стужі. Потерпіли засіви, пороблені в березні, а ще більші шкоди в яринних городах. В багатьох випадках ярина і садженина знищена на 100 проц.

— **Ріжні вістки.** На гостинці між Яновом і Жорнисками невідомі напасники ограбили селянку Анну Качинську, забираючи їй 5 зол., 2 кг. масла і бохонець хліба. — Із церкви в Наварії невиспіджені зломники вкрали 67 зол., розпоровши раком залізну касу.

— **Небувала помилка** зайшла в жидівському шпиталі у Варшаві. Родина одної хорої дістала повідомлення про її смерть. Підчас похорону свояки, прощаючись з небіжкою, здивувалися, що вона зовсім не з їх родини. Показалося, що шпитальна адміністрація помішала назвища двох хорих, які лежали побіч себе, і повідомила про смерть не родину небіжки, але кревних особи, що вже приходила до здоровля.

— **Самогубство судді.** У Варшаві повісився в хаті свого батька слідчий суддя 30-літний Юл. Бресевич. Причина самогубства невідома.

— **Демонстрація проти німецької фільми.** З Парижа повідомляють, що в кінотеатрі при вул. Піналь вибухла в часі висвітлювання німецької фільми велика демонстрація проти антисемітизму в Німеччині. Демонстрація була така бурхлива, що на салю мусіла увійти поліція й арештувати багато осіб.

— **Московський прокуратор.** Останній московський процес проти англійських інжинірів, обвинуваченних у саботажі прославив радянського прокуратора Найв. Суду Андрія Вижинського. Краківський „Час", імовірно за чужими джерелами, подає до відома, що А. Вижинський польського походження, уроджений у Баку, з польських родичів. А. Вижинський від молодих літ працював у революційних партіях. У 1908 р. застрілив, як упевняє, з необережности гімназистку Буханов і втік з каторги за кордон. У 1920 р. боровся ще з більшовиками як меншевик, але від 1924 р. став членом комуністичної партії. Нині він дійшов до становища прокуратора Найв. Суду і завдяки своїй широкій освіті, знанню кількох мов і красномовству. Одночасно є він професором у московськім Інституті народнього господарства.

— **Мумія Леніна псується.** Як відомо, забальсамоване тіло Леніна більшовики вложили до скляної домовини і виставили на прилюдний вид у величавому мавзолеї з червоного мармуру на Кремлі в Москві. Та показалося, що штука бальсамування не припинила природного процесу гниття тіла. Тлінні останки творця більшовизму находяться в стані помітного розкладу, наслідком чого вже шість тижнів мавзо-

лей для публики замкнули. У звязку з тим, населення Москви шепче потайки, що розклад мумії Леніна це симптом близького кінця створеного ним режиму.

— **Загальні Збори К. Л. К.** Загальні Збори членів Карпатського Лещетарського Клюбу відбудуться у пятницю 28. ц. м. в год. 6. попол. в домівці Клюбу (Земля, Ринок 43, I). На порядку нарад м. ін. вибір нового виділу, зміна статуту та справа будови схоронища у Славську.

— **Зібрання Фільольогічної Секції Н. Т. Ш.** відбудеться в четвер 27. квітня в год. 18-ій в канцелярії Товариства для доповідей д-ра К. Студинського про: „Події на Україні 1861-5 рр. в освітленні гал.-української преси" і д-ра Я. Гординського про вислід праці М. Возняка „Літопис Самовидця". Перед доповідями закінчення виборів нових членів Ф. С.

— **Подяка.** За ласкаві труди при влаштуванні рухашкового вечора дня 23. квітня ц. р. складає Вп. Паням докторовій М. Пастернаковій і проф. М. Конрадівній щиру подяку **Управа школи ім. кн. Льва.**

— **Замісць окремих подяк** за слова спочування пересланні нам з приводу смерти Романа Стельмахова складаємо 20 зол. на фонд Інвалідів У. Г. А. — Марія Стельмахова з синами.

— **Друкарські помилки.** У фейлетоні „Діла" з дня 24. IV. ц. р. під наголовком: „Найчемніший нарід" трапилися такі похибки друку: Замісць **„приїзджують"** має бути **„приїзджають"**, замісць **„повинні вчитись би"** має бути **„повинні би вчитись".**

З НАРОДНЬОЇ ГОСТИННИЦІ.

Дня 22. квітня 1933 відбувся Загальний Збір Народньої Гостинниці, на якому зложено звіт з діяльности за діловий рік 1932. Без огляду на загальну скруту і кризу, яка сильно діткнула всі вільні професії і торговельні підприємства і яка може в найбільшій мірі і найболючіше підорвала готелі, підприємства ресторанів і кавареньНародня Гостинниця у цьому діловому році 1932 зуміла справитись із тяжкими обставинами та змогла виказати таку надвишку, з якої ухвалено на 6 проц. дивіденду від членських уділів в касті 2.391.60 зол., а решту зол. 718.64 зол. поділено до резервового фонду. На зборах цих переведено вибір двох нових членів до Надзірної Ради, а саме д-ра Ярослава Олесницького і дир. Ярослава Колтунюка, а до Контрольної Комісії вибрано пп. Івана Іжицького, Адольфа Подлевського і Петра Фарину.

—o—

✝ ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Іван Городиський, видатний український громадський діяч у Чернівцях, помер у 75. році життя. Покійний був видатним громадським діячем і в Галичині. Перед великою війною був навіть свого часу кандидатом на посла до віденського парляменту з борщівської виборчої округи. По професії був дяком. Належав до найкращих популярних промовців на Поділлі та Покутті. Помер на становищі дяка при грекокатолицькій церкві у Чернівцях. Лишив 4-ох синів, яким дав вищу освіту і три доньки, яким дав теж гарне виховання та освіту. Похорони покійника були великою жалібною маніфестацією всього українського населення Черновець. В. Й. П.

—o—

СПОРТ.

З ЖИТТЯ У. С. С.

БІГ НАВПРОСТЕЦЬ ЗА МИСТЕЦТВО ЛЬВІВСЬКОЇ ОКРУГИ.

Неділя, 23. 4. ц. р. Останніми днями була дуже несприятлива й непевна погода та це хіба не повинно було ослабити серед клюбів У. С. С. заінтересування першою весняною імпрезою — відкриттям нашого легкоатлетичного сезону. Тимчасом на старті бігу явилось дуже мале число змагунів і змагунок.

У мужеському бігу на 4 км. переміг Сліпко Волод. (УССК) у часі 15,46,9, десять метрів за ним прибіг Дашкевич Евген (УРСК), третій — Пастернак Гр. (Сокіл IV). На трасі весь час домінувала двійка Сліпко-Дашкевич, лишаючи далеко за собою інших змагунів.

У жіночому бігу на 850 м. перша прибігла до мети Повзанюк (Тризуб) у часі 4.31, 2-га Кос (Плай), 3-тя Біленька Д. (УССК). Форма змагунок вирівнана.

Клюби й змагуни повинні доложити усіх зусиль, щоби краєвий біг навпростець (30. IV.) випав краще і згуртував на старті поважне число легковтлетів.

УРСК — МЕТА 2:2 (0:0).

Товариські змагання. Мета грала надзвичайно гостро, деколи й небезпечно. В грах за мистецтво її грачі мусять більше вважати на основи спортового джентельменства, тоді дружина зможе показати гру на зовсім поважному рівні. Напад Мети не використав кількох дуже догідних моментів, перестрілюючи навіть карного. УРСК-ові недоставало зігравання нападу, помч підсилювала його слабо й недокладно, а ще найкраще визвузувалась зі свого завдання оборона, бо воротар теж не дійшов до своєї минулорічної форми. Судіював п. Сачинський.

ТОРПЕДА — УРСК II. 10:0 (5:0).

Друга дружина УРСК-у ще не має змагової рутини, грає хаотично, а недостача можливого воротаря мусіла причинитись до двоцифрової програної з противником на клясу сильнішим.

КРАЄВИЙ БІГ НАВПРОСТЕЦЬ.

За дозволом У. С. С. улаштовує „Плай" **краєвий** біг навпростець, що відбудеться в неділю 30. IV. 1933 **в** год. 11. рано з площі Сокола-Батька. Зголошення устні і письменні приймають щодня під адресою: Хамула, Львів, Куркова 36. Змагуни з провінції **зголосять** свій приїзд на ту саму адресу до пятниці, щоби можна було приготовити нічліг. Пригадується змагунам, щоби принесли зі собою на старт лікарські посвідки і змагові карти. Устні зголошення приймають щодня **від 7.30—8.30 вечором.**

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

BULLETIN MENSUEL DE RENSEIGNEMENTS ECONOMIQUES ET SOCIAUX. Rome, marz 1933. **Nr. 3.**

BETON, Warszawa, kwiecien, Nr. 6.

PRZEGLĄD WSCHODNI, Nr. 6. Warszawa, 15. kwiecien 1933.

НОТИ.

Я. Кишакевич: РАДУЙСЯ МАТИ, кантата на мішаний хор з фортепіяном (орхестрою). Львів.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 25. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Середа, 26. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Четвер, 27. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Пятниця, 28. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Театр Різнородностей.

Вівторок, 25. квітня год. 7.30 веч. „Золота тіточка".

Середа 26. квітня вистава не відбудеться з причини генеральної проби „Шукаємо злібного злочинника".

Четвер, 27. квітня год. 7.30 веч. „Шукаємо злібного злочинника" В. Будзинського. Премієра.

Цирк Станевських, площа Бема, початок вистави в год. 8.15.

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Тенісового Т-ва) виступи міжнародніх змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Тайна російського шпигунства" (Грета Гарбо).

АПОЛЬО: „Антін Спелец, добрий стрілець" (Власта Буриян).

АТЛЯНТИК: „Каін і Артем" (на осн. Горкого).

КАСІНО: „Куртизана" (Грета Гарбо).

КОЛІСЕЙ: „Тіні кохання" та ревія „Тріскаємо зі сміху".

КОПЕРНИК: „Ліцитація кохання".

МАРУСЕНЬКА: „Ліцитація кохання".

МІРАЖ: „Пат і Патахон", „Парадна компанія".

ПАЛЯС: „Ік Ексцеленція субект".

ПАН: „Бічна вулиця" та ревія.

ПАСАЖ: „Робін Гуд „Король л'сів".

ОАЗА: Нечинне.

СТИЛЕВЕ: „Бастер Кітон на фронті" та ревія.

ХИМЕРА: „Аріяна" (Ел. Бергнер).

УТІХА: „Чорний капітан" (Джан Берімур) і ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 25. квітня 1933.

Братислава (279,3) 17.25 Пісні, 18.20 Нар. музика, спів, **Брно** (341,7) 12.40 Концерт, **Штуттгарт** (360.6) 20.30 Нім. конц. пісня, **Гельсінгфорс** (368.1) 18.15 Спів, **Білгород** (429,7) 12.05 Нар. пісні, **Прага** (488,6) 21.25 Крайцерова соната Бетовена, **Відень** (518,1) 11.30, 12.00 Концерт, 19.25 „Іль Мантельо", „Суор Анджеліка", „Джанні Сікі" оп. Пучіні, **Будапешт** (550,5) 12.05 Циг. музика, 17.30 Пісні й арії, **Харків** (937,5) 9.00, 13.50, 15.10, 19.00 Концерт, 18.00 Гумор і сатира в музиці, 21.30 Літ.-муз. трансм., **Париж** (1724,1) 20.45 „Гамлет" траг. Шекспіра, муз. Біго.

Середа, 26. квітня 1933.

Бреслав (325) 16.30, 20.25 Спів, 21.00 Весела програма, **Гельсінгфорс** (368,1) 19.30 Ресіталь сліпого піяніста, **Білгород** (429,7) 15.30, 19.45 Нар. пісні, **Прага** (488,6) 20.05 Концерт, **Відень** (518,1) 11.30 Квартет, 16.55 Солісти, 19.40 Весела програма, **Мінхен** (532,9) 13.15 Легка музика, **Будапешт** (550,5) 19.30 „Країна осміху" оп. Легара, **Харків** (937,5) 9.00 Трубна музика, 19.30 Радіокомпозиція, 13.50 Етнограф. концерт 15.00 Літер.-муз. авдиція, 16.00 Концерт, 18.00 Солісти, 19.00 Літерат. спадщина, 20.00 Кляс. музика, **Москва** (1000) 17.25 „Золотий півник" оп. Рімського-Корсакова (Досв. 725 м.).

Львівське радіо.

Вівторок, 25. квітня 1933.

12.15, 16.15 Грамофон, 15.35 Грамофон, Сільва рерум, 16.00 Балачка: „Книжка, зраджений приятель", 16.20 Для матуристів: „Відродження Польщі", 18.00 „Біольогія", 16.40 „Казимир Вел.", 17.00 Симф. концерт (орхестра), 18.25 Танк. музика, 19.00 Техн. скринька, 19.30 „Ренесансова музика", 20.00 Концерт (музика, спів), 21.30 Спорт, 21.40 Фортепян, 22.20 Літер. чвертьгодина: „Пристрасний паломник", 22.35, 23.00 Танк. музика.

Середа, 26. квітня 1933.

12.10, 16.00, 17.00, 22.15 Грамофон, 15.25 Збіжева біржа, 16.20 Відчит для матуристів, 18.00 Біольогія, 16.40 „Вільний стрілець", 18.25 Легка й танк. музика, 18.55 Пластичні вістки, 19.30 Родові повісти, 20.00 Циганські романси (хор Семйонова і Ольги Камінської), 21.00 Спорт, 21.10 Камер. концерт, 22.40 „Туристика в Польщі" (відчит у рум. мові), 23.00 Танк. музика.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 24. IV.: масло 3.20, молоко 0.17, сметана 0.70, яйця 2.60. Тенденція на всі артикули знижкова.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

УМЕБЛЬОВАНИЙ покій винаймлю 1 або 2 панам від 1. травня. Залізнянська 21. Пона. 1786 2—2

СТРІЛЕЦЬКІ пісні Ярославенка на фортепян зі словами за 10 золотих висилає „Торбан" Львів, вул. Софії 78. 17205-5

ФОРМИ найновші, готові і на замовлення. Козловська, Академічна 22. I. пов.

КІМНАТА неумебльована, евентуально умебльована до винайму вул. Квіткінка 25, Осмакова. 1803 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Найкращою прикрасою домівки кожної української установи є образ „ЗАПОРОЖЦІ ПИШУТЬ ЛИСТ ДО СУЛТАНА"

розмір 50×100, ціна зол. 6.—, пересилка зол. 1.—, за післяплатою зол. 2.—. **Замовлити в Книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка, у Львові, Ринок 10.**

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ ЛЕГЕНІВ, СЕРЦЯ І ШЛУНКА

Д-р Феліке Гам

ЛЬВІВ, БАТОРОГО 12, ТЕЛ. 84-45.

Пересвітлює Рентгеном.

Пожиточно і приємно є вживати БЕНЗОЕСОВУ КОЛЬОНСЬКУ ВОДУ квітових запахів, дезинфекує, консервує шкіру і волосся. 100 грамів 1.50 зол. у ДРОГЕРІЇ ПІД „КОТВИЦЕЮ" Львів, ул. Кілінського 1 (проти Віденської кавярні).

IV. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Кооп. „ДОЛЯ" кооп. з обм. пор. у Львові відбудуться дня 8. травня 1933 р. в салі „Укр. Бесіди" (Народний Дім) у Львові в год. 10.

Порядок нарад:

1) Відкриття Зборів. 2) Відчитання протоколу з поп. Заг. Зборів. 3) Звіт Управи з діяльности за 1932. 4) Звіт Контрольної Комісії. 5) Затвердження білянсу за 1932 та уділення абсолюторії Управі і Н. Раді. 6) Внески і взпити.

Перед Зборами відбудеться в год. 9. Служба Божа у Преображенській церкві.

Надзірна Рада.

ВОЛОСІННЯ НА МАТЕРАЦИ (Rosshaar)

власного виробу, меблеві матерії, брокати і ВСІЛЯКІ ТАПІЦЕРСЬКІ АРТИКУЛИ найдешевше продає Ф-ма ЛІДЕР і ФРЕНКЕЛЬ, ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ 25 в подвір'ю. 1630 Тел. 86-36. 9—16

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 50 сот. з почтовою перес. 70 сот

Поширюйте „Діло"!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 шпальти текстові і 8 шпальт оголошеневих.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.15	Дрібні оголошення від слова:	
1 „ одношпальтовий надіслане і некрольоги	„ 0·40	натримоніяльні по	зол. 0.15
1 „ „ в тексті і новинках	„ 0·48	купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
1 „ „ на першій сторінці	„ 0·55	шукаючі праці	„ 0·05
		слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1	зол. 380·—
„ „ 1/2	„ 200·—
„ „ 1/4	„ 110·—
„ „ 1/8	„ 60·—

Текстові сторони 50 проц. дорожче.

За редакцію відповідає Олександер Тогобицький. Видає Видавничий Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" у Львові, Ринок 10.

ч. 104 (13.343). Львів, четвер 27. квітня 1933. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічна 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Економічні ілюзії і політична дійсність.

Розвиток подій світової політики прибирає остільки прискорене темпо, що вони переплітаються між собою. Справа порозуміння чотирьох держав ще далеко не покінчена, а вже заступників їх покликано до Вашинґтону, отже суперечности, не вирівнані в Европі переноситься до Америки. Оскільки відносини в Европі напружені — видно хочби з того, що в державах, де парлямент вільно відбиває громадську думку повстали навіть суперечки відносно осіб делеґатів. Коли призначення Мекдональда не викликало помітного спротиву якоїсь з англійських партій, то проти призначення Ерйо делеґатом до Вашинґтону різко виступили праві французькі партії.

Становище Ерйо значно погіршили дуже нетактовні вмішування більшовицької преси до внутрішніх французьких справ. „Ізвестія" пішли в непрошеній обороні Ерйо навіть так далеко, що закинули правій французькій пресі, ніби вона закликає до атентату на Ерйо, так як морально причинилась свого часу до вбивства Жореса.

Коли більшовики вважають Ерйо своїм речником у Вашинґтоні, це для нього справді не дуже то почесне відзначення. Але треба признати незвичайно відрадний факт, що Радянщину бажають також мало бачити у Вашинґтоні, як і в межах порозуміння великих держав в Европі, хоч більшовики й напрошуються навіть з погрозами. Орган комісаріяту промислу пише, що „на Радянщині не можуть уявити собі світової економічної конференції без представника СРСР, що займає шосту частину земної поверхні та має дуже поважний експорт. Правдоподібно підготовчі переговори будуть займатися питаннями, при яких відсутність представника СРСР не була б приємна. Без нас, це значить проти нас".

Відсутність більшовиків на конференції у Вашинґтоні буде найоважнішою з небагатьох познак того, що конференція матиме якісь додатні наслідки. Передовсім треба ствердити, що послали на цю конференцію господарів та їх европейських гостей досить ріжні. Переглядаючи европейську пресу можна ствердити, що не лише в Італії та Німеччині, але й у інших великих державах інтересуються властиво більше політичним ніж економічним значінням вашинґтонських нарад.

В Европі все більше перемагає цілком слушний погляд, що без упорядкування політичних відносин в Европі про економічну відбудову світа не може бути й мови. Це переконання знайде собі напевно вислів і на конференції у Вашинґтоні.

Без зрозуміння ества сучасної світової кризи боборення її цілком неможливе. А ціла безвихідність цієї кризи лежить у тому, що центр ваги світового життя перенісся з економічної основи до політичної надбудови і перевернув таким чином нормальний попередній лад, поставивши на голову відносини в людській спільноті цілого цілого світу.

Можливо, що й сучасний політичний занепад соціяльної демократії почасти лежить у тім, що війна та повоєнні події довели, що теорія Маркса про примат матеріяльних відносин не завжди слушна і вимагає поважних поправок.

Війна та повоєнні події викликали національні рухи, які в багатьох випадках показалися сильнішими ніж вимоги економічного життя. На превеликий жаль західні держави, включно з Америкою, в яких матеріяльна культура стоїть на значно вищому рівні ніж на сході, а національні рухи не грають поважної ролі, не розуміють сучасного стану східної Европи. На заході, де не мають фактично поняття, який безмірно низький рівень матеріяльного істнування може витримати нація у боротьбі за свою самостійність, панують все ще ілюзії, що світову господарку можна уздоровити без основної перебудови політичних відносин в Европі.

Змагання перебороти світову кризу без перебудови сучасних політичних відносин в Европі є в ґрунті річи заходами спонукати нації, що чують себе упослідженими та поневоленими, продати своє право на самоозначення та рівність з іншими націями за сумнівні вигоди, які може принести і їм перебоpення світової господарської кріза. Тому, що в разі дальшого розвитку світової кризи західні держави можуть втратити безмірно більше, ніж упосліджені нації східної Европи, ця криза є в їх руках надійною зброєю у боротьбі осягнення їх національно-політичних жадань. Те, що ці нації потребують, є мінімум матеріяльного істнування, який дає їм змогу провадити далі боротьбу, а до цього мінімум вони примушують шляхом державної чи національної самовистарчальности, так небезпечної для нормального світового обігу товарів.

Пропозиція одного французького журналіста і політика урядити трьохлітню павзу політичної боротьби в Европі для перебороpення світової кріза була наївна й доводила, що він не має поняття про саме єство елементарних національних рухів, яких не можна спиняти й пускати знов, як добру машину. А передумовою економічної відбудови світу є спинення політичної боротьби в Европі на невизначено довгий час.

Примус виключає довіря, а без довіря підприємців до стану міжнародніх відносин економічна відбудова світу не до подумання. Коли більшовики вдають здивування, що їх не запрошено на конференцію до Вашинґтону, то їм можна пояснити, що істнування більшовицького деспотизму на шестій частині земної кулі, очевидно не збільшує довіря міжнародніх підприємців до сталости міжнародніх відносин.

Ніхто інший, як самі більшовики причинилися найбільше до ґрунтовної зміни поглядів на „вмішування у внутрішні справи" чужої держави. Утворення ряду нових держав на сході Европи, залежних наслідком самого факту їх повстання від великих держав, внесло і свої поважні поправки до теорії „невмішування". Нарешті постійний зріст світової кризи, що втягнув у спільний крутіж всі держави та зробив одну державу в значній мірі залежною від „внутрішніх" справ другої держави, підкопав остаточно безмежне право урядів порядкувати у своїй державі, не оглядаючись на інших. Світова конечність вимагає у багатьох випадках підпорядкувати їй конечність окремої держави. Не лише на міжнародніх з'їздах, а й у пресі та парляментах обговорюється тепер справи поодиноких держав так, ніби вони були справами всіх держав разом. І перегляд мирових договорів та політична перебудова Европи перед святістю сучасних кордонів не спиниться.

Конференція у Вашинґтоні, хоч і призначена справам економічним, служить разом з тим перенесенню політичних справ Европи на світовий терен. Це треба тим більш витати, що европейські держави показалися нездібні впорядкувати самостійно свої відносини, як це показує безуспішність заходів утворити порозуміння чотирьох держав. Треба сподіватися, що представники їх в Америці, відокремлені океаном від европейської атмосфери і дрібних суперечок, зможуть переконатися, що це порозуміння є конечністю не лише европейською, а й світовою. Разом з тим вони можуть посвідчити, яка безмірно велика віддаль є між економічними ілюзіями Америки та політичною дійсністю Европи.

М. Данько.

Хоча як не прикро, але про смерть треба думати, бо вона може прийти кожної хвилини. Тому кожний повинен негайно обезпечити своє життя в користь своєї рідні в одинокому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменица).

Загальні Збори „Рідної Школи".

ДИСКУСІЯ.

Від Ред.: У вчорашньому числі „Діла" хотіли ми подати звідомлення з цілоденних нарад Зїзду, що покінчилися в год. 7.30 веч. Не маючи змоги подати вчора точніше також хід дискусії, робимо це нині.

Перший у дискусії забрав слово **дир. Никифор Даниш** (Станиславів). Промовець заявив, що, видно, ніхто не має нічого проти діяльности Гол. Управи, бож ніхто не зголошується до слова, тому ставить внесок ухвалити абсолюторію Гол. Управі.

Студент Дмитро Штикало (Львів) домагається, щоби звіти Гол. Управи були точні,а дальше, щоби вони були друковані і щонайменше на півтора місяця перед Заг. Зїздом розсилані по місцях, аби всі могли їх прочитати і на Зїзді приступити відразу до обговорення справ. Зїзд повинен тревати два дні. Треба так улаштувати Зїзд, щоби була спроможність перевірити, що зроблено з того, що попередній Зїзд намітив. Промовець твердить, що не йде про те, щоб істнувала яканебудь „Р. Школа", але важне те, щоби вона була така, якої нам потрібно. І тому треба звертати пильну увагу на моральну вартість людей, які працюють у школах „Р. Ш.", бо трапляються між ними й такі одиниці, яких моральна вартість ніяка (промовець подає приклади з волинської дійсности). Дальше п. Штикало торкається справи коштів поїздки делеґата „Р. Ш." до Злучених Держав і твердить, що треба висвітлити деякі кошти тієї поїздки.

Председник о. мітрат Ол. Базюк стверджує в цьому місці, що Контрольна Комісія все те провірила, касові звіти видруковані, тому вважає, що цими закидами п. Штикало ображує Контр. Комісію і відбирає йому голос.

Тоді один зі студентів ставить внесок ухвалити заяву недовіря для председника. Внесок перепав великою більшістю голосів.

Д-р Михайло Росляк (Чортків) є за тим, аби п. Штикалові голосу не відбирати, але щоби він виговорився. Заг. Зїзд годиться на це і п. Штикало говорить ще коротко про провірку коштів поїздки делеґата „Р. Ш." до Злуч. Держав.

Микола Новак (Коломия) говорить про низку недомагань в організаційних справах та зясовує завдання Пов. Кружка на основі того, що зроблено в Коломийщині.

Степан Чепіль (Винники): Треба активізувати громадянство, щоби боротися за вдержання існуючого українського шкільництва. Плебісцит лише теоретично дав додатній вислід, але практично ні, бо не всюди наші люди допильнували плебісцит до кінця.

Михайло Черник (Грибовичі Вел.) вважає, що молодь кривдять, коли не дають їй говорити. Треба закладати Кружки „Р. Ш." на Волині, Холмщині та Поліссі. Ставить побажання до Гол. Управи, аби вона викресала з себе більше ініціятиви та висилала більше делеґатів на села.

Іванна Паарова (Яворів) твердить, що справа садків дуже важна. Укінчених семінаристок є багато і треба їм дати працю в садках. Думає, що є села, які не в силі удержати садка і тому слід їм помогти. Дальше каже, що українське вчительство працює в Яворівщині за мінімальні гроші і просить Гол. Управу, аби вона зорганізувала курси для садівництва.

Михайло Грамяк (Коломия) зауважує, що Гол. Управа звертала чуйну увагу на всі прояви шк. життя. Вважає, що слід передовсім звернути увагу на справи, звязані з шкільною рефор-

мою і просить, щоби в першій мірі цим справам Зїзд присвятив належну увагу.

Студ. Степан Луцький (Серафинці) каже, що Гол. Управа нічого не робить, лише президія під диктатом урядовців. Є того погляду, що треба основних перемін у проводі. Каже, що у верхах нема одної лінії. Опісля використовує Збори на те, щоби заатакувати „Діло", на що дістав належну відправу від пос. **Д. Великановича.**

Мих. Левицький (Васючин — Рогатин) домагається, щоби будуча Головна Управа постаралася за укваліфіковані сили і потворила районові курси.

Д-р Михайло Росляк (Чортків) твердить, що „Рідна Школа" сповняє свої завдання, але вона ще не вповні приспособлена до нових об-

НА ВИПАДОК ПРОСТУДИ, грипи, запалення горла, мігдалів, при нервових болях і ломоті костей треба дбати про щоденне, регулярне випорожнення і в тій цілі зажити пів шклянки натуральної гіркої води **FRANCISZKA-JÓZEFA.**

ставин. Є того погляду, що тепер треба творити сільські народні школи, звернути увагу на передшкільне і позашкільне виховання та що слід поширити рідношкільну організацію на всі українські землі.

Федір Орач (Глуховичі) говорить про те, як оподаткувалися на „Р. Ш." громадяни з його села.

Дмитро Федик (Гійче) говодить про справу позашкільного виховання молоді.

Студ. Дм. Штикало говорить ще раз про справу поїздки делегата „Р. Ш." до Америки. Заявляє, що представник молоді не має спроможности виговоритися та що делегати можуть мати недовіря, якщо справа поїздки не буде на цих Зборах вияснена.

Студ. Антін Романюк (Львів) твердить, що Гол. Управа не спростовує ріжних інвектив і це виглядає так, якби Гол. Управа покривала ці річі. Дальше говорить про те, що як до кожної національної газети, так і до „Гром. Голосу" дала Гол. Управа 6.500 календарів на висилку в часописі і дала на висилку гроші, а на календарі було чомусь написано „безплатний додаток до „Гром. Голосу". Гол. Управа цього факту не спростувала. Чи „Р. Ш." — радикальна інституція? Дальше домагається, аби на місцях були відповідні люди.

Василь Крохмалюк (Зборів) має побажання, щоби будуча Гол. Управа звернула більшу увагу на діточі садки та щоби панове з Гол. Управи виїздили у край, на села та робили там віча у шкільних справах. Слід теж уважати, ким обсаджуються становища в школах.

Сен. д-р Іван Макух (Товмач) каже, що нинішній Зїзд повинен застановитися над напрямом виховання народу. Погоджується з д-ром Росляком щодо ваги села, але й міст не можна легковажити, бо місто — це осередок, підстава нашого життя. Справа позашкільного виховання у нас найбільше загрожена. Мусимо дати своєму народові національне виховання і тимсамим опертися противникові.

Пос. Дмитро Великанович (Львів) запевнює, що висока позиція жертв української еміграції зі Злуч. Держав вказує на те, що між нею є велике довіря до „Р. Ш." і ставить внесок, щоби Заг. Зїзд виявив братам ізза океану щиру подяку за матеріяльну поміч. Зїзд приняв цей внесок гучними оплесками. Дальше пос. Великанович стверджує, що з жертв, зібраних на „Р. Ш." в 1930—31 р. припадало на одного українського громадянина всього 3 сотики. А кожний громадянин уважає за свій обовязок критикувати вчительство та вимагати від нього найкращих прикмет, не звертаючи уваги на те, що є випадки, коли вчителі „Р. Ш." не дістають по 9 місяців платні.

Дмитро Єндик (Комарно) говорить про способи зібрання потрібних фондів.

Микола Стефанишин (Зборів) говорить про потребу постійного контакту між Повіт. Кружками й Гол. Управою.

Д-р Михайло Скорик (Самбір) сумнівається, чи українські громадяни за ті 3 сот., які за цілий рік зложили як жертву для „Р. Ш." можуть ставити такі великі вимоги до рідношкільного вчительства.

Михайло Мельник (Підбірці) каже, що треба боротися за державну школу там, де вона вже була.

Ред. Михайло Струтинський (Львів) заявляє, що „Р. Ш." не вспіли виконати свого завдання в справі позашкільного виховання і що в тій ділянці багато може і повинно зробити саме громадянство.

Антін Сілецький (Самбір) говорить про рідношкільні відносини в Самборі. Йому відповідає **д-р М. Скорик.**

о. Роман Ганас (Збоїська) говорить про сумні явища нашого часу: про недостачу пошани до авторитетів, до проводу і до людей праці.

На цьому дискусія покінчилася. Відповідь на всі порушені в дискусії справи дав інсп. середніх шкіл „Р. Ш." п. **Вол. Кузьмович,** про що ми писали вже вчора.

Справлення помилок.

У вчорашньому звідомленні зі Зборів зайшло кілька дрібних помилок, які отсим справляємо: 1) До другої точки нарад, а саме верифікації протоколу, забрав слово проф. Ластовецький, а не проф. Савицький; 2) Зі списку членів комісії-матки, поставленої пос. Д. Великановичем, випало в друку назвище **студ. Дм. Штикала;** 3) Назвище вибраного до Гол. Управи **п. Бадлюка Михайла** перекручено на Павлюх Михайло.

Світова кредитова експанзія.

Берлін, 22. квітня 1933 р.

Кріза світового господарства та в парі з тим безробіття прибирає чимраз більші розміри. Світова господарська конференція, яка має відбутись у червні ц. р. малаб за завдання цю господарську кризу злагіднити та зблизити світове господарство до нормального стану. Треба сумніватись, чи ця конференція матиме успіх. З історії попередніх конференцій відомо, що дуже легко можна було найти деякі форми для постанов, на які майже всі учасники конференції давали свою згоду. Одначе в практиці заінтересовані уряди ніколи не виконували тих постанов. Тому і Рузвельт скликав вступну конференцію, щоби зясувати, які дороги мають бути вибрані та які умовини мусять бути створені, щоб евентуальні постанови світової господарської конференції були дійсно виконані.

Міжтим поодинокі уряди, головно американський та німецький, незалежно від цеї конференції, придумують радикальні методи для поборення кризи, пробують розвязати проблеми придбання праці безробітним, поширення кредитової акції, тощо. В тім напрямі появляються щораз то нові проекти ріжних знавців економіки

Особливу увагу звернув на себе англійський економіст Кінс, який на сторінках англійського часопису „Таймс" опублікував свій плян світової господарсько-кредитової експанзії. Кінс стоїть на становищі, що поширення кредитової акції треба поставити у площину світової господарської політики, бо відокремлені пляни поодиноких держав — на його думку — мусять стрінути великі труднощі. Причиною теперішньої господарської кризи — вважає Кінс — великий спадок цін товарів наслідком загального браку гроша.

Для усунення кризи ставить Кінс слідуючі пропозиції: 1) дешевість та обильність банкових кредитів; 2) зниження та усталення загальної процентової стопи для довготермінових позичок; 3) вироблення поодинокими урядами пляну праці та її фінансування, при чім думає він у той спосіб піднести приватну ініціятиву; 4. поширення кредитової акції на всі край.

Методи для виконання наведених вище точок — на думку Кінса — малиб бути слідуючі: 1. безпосередні позички для закордону; 2. внутрішне поширення кредиту у всіх краях зі сильною валютою. Таким чином покупна сила горожан — мовляв — збільшиться, а тим самим скріпиться внутрішній ринок; 3. зниження податків.

У своїм пляні пропонує Кінс створити додаткову резерву гроша у формі золотих інтернаціональних цертифікатів. Цих грошей треба ужити лиш тоді, коли зайде конечність або коли ціни будуть анормальні. Видача цих золотих цертифікатів повинна відбутись на слідуючих умовинах: 1. номінальна вартість цих цертифікатів має бути подана в амер. долярах; 2. висоту означується на 5 міліярдів амер. долярів. Ці цертифікати, в заміну за рівновартісні золоті облігації, будуть розділені між поодинокі держави. Уряди поодиноких держав мають видати відповідні закони та приписи. Цертифікатами

ФЕЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 27. КВІТНЯ 1933.

НАЗАР ГНАТЮК.

ЧЕСЬКА ПОВІСТЬ ПРО ПІДКАРПАТТЯ.

(Ivan Olbracht: **NIKOLA SUHAJ LOUPEZNIK.** Roman Spinx B. Janda v Praze. 1933. Стор. 288. Ціна 39 чк.)

Нова повість чеського письменника Івана Ольбрахта (з сюжетом із Підкарпаття) „Микола Шугай" — зустріла чеська критика незвичайно тепло. Говорить вона про найліпшу книжку в повоєнній чеській літературі і признає їй першорядні прикмети. М. Рутте в крамаржовських „Нар. Лістех" уважає цей роман „покищо вершком тої чеської епіки, яку, з огляду на авторське становище щодо чужого середовища та чужої племінної душі, можнаб порівняти з літературою кольоніяльною".

Сюжет роману простий, а сам роман збудований ніби якийсь Людвігів життепис. В романі відтворює Верховину та її героя з літ 1919—21 — розбійника Миколу Шугая. Наприкінці війни здезертував Шугай з війська до дому, до верховинської Колочави, і через це попав у конфлікт з угорською жандармерією. Ціла Верховина спочуває йому і він вийде переможцем. Коли з Підкарпаття заберуться мадяри і румуни, а прийдуть чехи, вернеться Шугай до Колочави, оженився і „має всі надії", що заки зостаріє, заки його забє колода в лісі, або заки йому дарабн в остих заточках Теребді поламають кості, — буде мати багато дітей, а мало кукурузяної муки, багацько біди, а мало коротких радощів". Та жиди звертають увагу нової влади на нього, як на небезпечну людину і який жнеяк і „най то береться як завгодно був усеж таки вбивцею трьох людей". Та чеському жандармові „не було цілком ясно, як треба вчинки Миколові кваліфікувати: чи як геройство в боротьбі з уграми, чи як партійне вбивство". Релятивізм злочину. Одначе новим розбоєм Шугай безповоротно переходить до зеленої гвардії. І відтоді до 16. VIII. 1921 р. „незранений, багатим брав, а бідним давав, а ніколи, хіба що в самообороні або зі справедливої помсти, нікого не забив." Ці прикмети зеднують йому знов серця цілої Верховини, бож це чесноти всіх розбійників цілого світа в краях, де ще можуть любити розбійників і славити їх як національних героїв."

Таке було Закарпаття.

Ольбрахт описує тло, до якого підводить акцію свого роману. Верховина! Край, де як каже автор „ще діються річі, з яких насміхаємось... бо у нас не траплялось уже щось таке по століттях". Де „оборог це та архетектонічна форма, що надає своєрідність Верховині так як комини надають її — фабричному осередкові, готицька вежа — середньовічному місту, а мінарет — сходові". І ото саме тут „у вузьких долинах, на узбіччях, де ліси лишили кусок місця лукам або на горі на полонинах живуть люди. Мешкають по хатках, подібних до хаток на курячих ніжках чи, коли вони вкупі, родинні бабок під березою. Чоловіків чути вітром, а жінок димом хаток". „Тут живуть русинські пастухи та дроворуби, жидівські ремісники та купці. Бідні жиди та заможніші жиди, бідні русини та ще бідніші русини". Пастухи та дроворуби, бо ще не розвинулись і досі до хліборобської стадії, а плуга ще в цих краях не винайшли. Нащадки пастухів, що втікли у ці недоступні гори від наїздів татарських ханів на українські рівнини, правнуки кріпаків, що втікли перед нагаями та шибеницями підстаростів та отаманів Йосифа Потоцького, правнуки бунтарів проти грабіжництва польських бояр, турецьких пашів та угорських магнатів, батьки, брати та сини забитих на війні австрійських цісарів, а самі катовані жидівськими лихварями та новими чеськими панами".

Повість дуже регіональна, коли вжити цього тепер модного слова. Її дії, її типів ніде інше не можна льокалізувати, тільки на Закарпатті. А проте нема в ній принижаючого білінгвізму, до якого звичайно сходять чужі письменники, коли малюють життя чужих їм туземців. Автор і його герої говорять тою самою добірною чеською мовою. Нема тут і етнографізму: ані пісень, ані арканів, ані вишивок. Автор поводиться зі своїми дієвими особами достойно. Своєю книжкою хотів він осягнути якийсь інший ефект не етнографічний. Тому йому байдужі зовнішні ознаки його героїв. Але його цікавить таки щось інше: страшне соціяльне поневолення цього народу. Авторові було цікаво показати як бореться та як уявляє собі боротьбу за своє ліпше життя не міський пролетаріят, модний у нинішній літературі, але верховинець, висмоктуваний та вигнищуваний гірше, ніж парії в Індії. Праця на Верховині дуже своєрідна.

(Продовження буде).

Творіть духову культуру читанням та поширюванням Літ.-Наук. Журналу
:: „ДЗВОНИ“ ::
Львів, Японська ч. 7, II. пов.

мають розпоряджатись лиш емісійний банк або міністерство фінансів; 3. розподіл повинен бути пропорціональний до запасу золота поодиноких держав з тим, що висота цих цертифікатів не сміє перевищати суми 450 міл. дол.; 4. всі держави є зобовязані законно приймати ці цертифікати як золото.

На основі обчислень Кінса повинні одержати: Англія та Америка по 450 міл. дол., Німеччина, Франція, Еспанія, Аргентина та Японія по 266 міл. дол., Італія та Голяндія по 175 міл. дол. і т. д.

Дальші передумови цього пляну — це зменшення митної тарифи та зняття обмежень дотично торговлі девізами. На його думку треба всі заграничні довги сплатити, з тим, що короткоречинцеві довги повинні бути перемінені на довгоречинцеві, а знижку суми самих довгів та їх процентів треба провести на основі індексу цін.

Чи цей план Кінса візьме світова господарська конференція під розвагу — це нині дуже сумнівне. Передумовою для опанування теперішньої кризи є перш усього вирівнання всіх політичних непорозумінь. А це в теперішній час незвичайно важке.

Інж. Д. Волощак.

Проєкт міжнародної девальоризації.

ПАРИЖ, 25. IV. ПАТ. Як повідомляють із Вашингтону, американські експерти предложили експертам англійським проект міжнародньої девальоризації валют. Цей проект мав би спиратися на таких основах: 1) девальоризація наступить одночасно у всіх державах: 2) мусіла би звести валюти до рівня нижчого від означеного сьогодні як реальна важність; 3) має бути переведена так, щоби запевнити автоматично розділ золотом. Під реальною вартістю треба розуміти порівнання вартости одної валюти з якоюсь іншою. В мотивах того внесення експерти звертають увагу, що вартість поодиноких валют піднесеться, коли будуть знесені митні рестрикції й введеться ріжні улекшення в обороті ріжних товарів.

Канада відступила від паритету золота.

ЛЬОНДОН, 25. IV. ПАТ. Канадійський уряд оголосив офіційно, що покидає паритет золота, на якому спирався досі канадійський доляр. Як відомо, канадійський доляр тісно звязаний з американським і рішення канадійського уряду стоїть у звязку з рішенням през. Рузвельта. Слід зазначити, що коли Вел. Британія в 1931 р. відступила від паритету золота, Канада відмовила тоді цьому домаганню Льондону. Тепер канадійський уряд зробив те саме з власного почину, що вказує на тісний господарський звязок між Канадою й Злученими Державами.

Останнє рішення є важким ударом для оттавської умови.

ПНЕВМАТИКИ „MICHELIN“ подешевіли на половину
ВИТОЛД ТРАНДА ЛЬВІВ, ПОДЛЄВСЬКОГО 2.

Радянсько-манджурський конфлікт.

МОСКВА, 25. IV. ПАТ. Ситуація на східно-китайській залізниці не кращає. Манджурський уряд, побоюючись наслідків, пропонує відновити транзити, з виїмком черезвантажного транзитового руху з Радянщиною, який здержано аж до управильнення справи звороту вагонів і паровозів, що стоїть покищо на мертвій точці. Тепер всяка комунікація між радянськими залізницями і східно-китайською припинена. Щодень трапляються граничні інциденти. Радянщина підкреслює, що східно-китайська залізниця належить до неї та що тільки адмініструє нею мішане радянсько-манджурське управління.

—o—

Більшовицька відповідь у справі східно-китайської залізниці.

МОСКВА, 25. IV. ПАТ. У відповіді на ноту тов. директора сх.-китайської залізниці ген. комісар залізниці Кузнецов заявив, що манджурська влада під претекстом оборони власности залізниці допустилася актів, що спинюють правосильний товаровий рух між Азією та Европою і шкідних для СРСР. Кузнецов сподівається, що директор залізниці вияснить справу з користю для обох сторін.

Перед англійсько-радянським примиренням.

ЛЬОНДОН, 25. IV. ПАТ. На основі інформацій з британської амбасади в Москві звільнення обох увязнених англійців і заміна вимірених їм кари на виселення з Радянщини вважається певним. У звязку з тим у господарських колах Льондону думають, що торговельні взаємини між Англією й Радянщиною будуть незабаром налагоджені.

Господарська конференція в червні.

ЛЬОНДОН, 25. IV. ПАТ. В суботу буде радити в Льондоні приготовна комісія, що устійнить речинець світової господарської конференції та порядок нарад. Предсідником комісії мін. Саймон. Зачувати, що мін. Саймон висуває речинець відкриття конференції на 15. червня ц. р.

Розбройна конференція при роботі.

ЖЕНЕВА, 24. IV. ПАТ. Після одномісячної перерви головна комісія розбройної конференції відновила свою діяльність, розпочинаючи від дискусії над першою частиною англійського проєкту конвенції в справі безпеки. Згідно з бажанням предсідника деякі делегації предложили поправки, як радянська, польська, норвеська. Італійська делегація заявила, що не має поправок до англійського проєкту, однак застерігається, що евентуальні поправки предложить у звязку з поправками інших делегацій.

—o—

Ревізія й арештування між більшовиками.

БЕРЛІН, 25. IV. ПАТ. В бюрах німецько-радянського т-ва продажі оліїв „Дероп“ переведено вчора ревізію під замітом, що службовці товариства вели комуністичну діяльність. В часі ревізії арештовано 20 урядовців. Пруський міністр внутрішніх справ іменував на провідне становище в цьому товаристві урядового комісаря, що має перевести персональні зміни.

СТРІЛЯНИНА.

ВІДЕНЬ, 25. IV. ПАТ. В Оберндорфі біля Зальцбурга 7 соц.-дем. напало на нац-соціяліста Гена, що був із баварським поліцаєм. Ген вистрілив до нападників 12 разів із револьвера. Один соц.-демократ був тяжко ранений. Всіх учасників бійки та баварського поліцая арештували.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— В Бойтені арештувала гітлерівська влада місцевого бурмістра й інтенданта театру Ліпінґа, який наслідком того відобрав собі життя.

— Німецький уряд заборонив лікарям жидам виконувати службу в касах хорих, наслідком чого коло 6.000 лікарів жидівського походження втратило посади.

Так виглядає таблетка Тогаль

Отже назовні відріжняється таблетка Тогаль лише витисненим охоронним знаком, зате під оглядом хемічного складу і лікувального діяння таблетки Тогаль перевищають значно інші препарати. Більш як 6000 лікарів, між ними багато славних професорів потвердило з признанням успішність Тогалю. Таблетки Тогаль діють скоро при ревматичних болях, подагрі, нервових болях і болях голови, грипі і простуді. Таблетки Тогаль можна дістати у всіх аптиках в опакуванні по 14 і 42 табл. 1—2

Togal

Заборона страйків у Відні.

ВІДЕНЬ, 25. IV. ПАТ. Оголошено вчора розпорядок у справі заборони страйків у підприємствах публичного вживкування. Спеціяльна комісія, вложена з представників підприємств і робітників у рівному числі, рішатиме в кожному випадку про характер страйку в даному підприємстві. За участь в забороненому страйку передбачена гривна 2.000 шилінгів або арешт 6 місяців. Крім того страйкарі і професійні союзи, до яких вони належать, відповідатимуть своїм майном за втрати наслідком страйку.

У звязку з тим розпорядком відбулася вчора конференція професійних союзів, на якій прийнято резолюцію з протестом проти страйкової заборони. Резолюція каже, що розпорядок не здержить робітників від страйків на випадок потреби.

ВІДЕНЬ, 25. IV. ПАТ. Міністр війни виголосив учора промову, звернену проти націонал-соціялістів і соціял-демократів та заявив, що якби в дні 1. травня трамвайові службовці зробили страйк, громада м. Відня втратить концесію на експльоатацію трамваїв і буде введене примусове управління. За втрати, викликані страйком, будуть відповідати професійні організації та їх провідники.

Про що говорили у Вашинґтоні?

ЛЬОНДОН, 25. IV. ПАТ. През. Рузвельт і прем. Мекдональд оголосили вчора вечором після нарад з участю експертів комунікат, в якому заявляють, що предметом конференції були такі справи: 1) рівень світових цін, 2) політика центральних банків, 3) золотий паритет валют, 4) грошеві рестрикції, 5) поправа ситуації срібла, 6) торговельні обмеження. Порозуміння у тих справах застережено для світової господарської конференції. Метою розмов було тільки прослідити комплекс проблєм, які повинні бути поладнані. Цю мету завдяки розмовам осягнено з великим успіхом.

СРІБЛО ДЛЯ ЗЛ. ДЕРЖАВ.

ШАНҐАЙ, 25. IV. ПАТ. Тому, що є чутки, нібито Зл. Держави вернуться до біметалізму, місцеві банки висилають уже багато срібла до Зл. Держав

ЕМІСІЯ СКАРБОВИХ БОНІВ.

ВАШИНҐТОН, 25. IV. ПАТ. Державний секретар Вудін заповів емісію скарбових бонів на суму 500 міл. долярів на 27.8 проц. Боні сплатять після трьох літ. Успіх позички залежний головно від того, як поставляться до неї ті, що ховають гроші.

КОНФІСКАТА ЗБРОЇ.

КЕНІҐСБЕРҐ, 25. IV. ПАТ. Около 400 поліцаїв і нац. соціялістичні пробоєві відділи перевели масові ревізії в Кеніґсберзі. Сконфіскували багато зброї та зачинили міжнародне бюро союзу жертв війни. Арештували 25 осіб.

Перший памятник Українським Стрільцям на терені Львова.

Велике свято Нового і Старого Знесіння.

(а) На другий день Великодних Свят відбулася на цвинтарі Старого Знесіння небуденна врочистість, що на довго залишиться в памяті всіх громадян обох знесінських передмість — Старого й Нового. Хоча віяв вітер холодним снігом, багатосотна громада передмістян прийшла на цей цвинтар поклонитися Тінням Стрільців, що лягли головами під Львовом та взяти участь у посвяченні величавого памятника на стрілецькій могилі.

Цей памятник — висока на 4 м. кам'яна піраміда з цементовим стрілецьким хрестом на верху — це перший більший памятник на українській стрілецькій могилі на терені Львова. Збудувало його свідоме юнацтво Нового Знесіння, що не апелюючи до нікого за допомогою, зійшлося, обговорило справу, звезло каміння і власними руками вимурувало та сцементувало цей високий памятник, що став на могилі з позбираних з цілого Кайзервальду полеглих стрільців як доказ пошани та вірности їх ідеї знесінчан та документ тихої і щирої праці знесінського юнацтва.

Памятник посвятив молодий, діяльний сотрудник Знесіння о. Вол. Харина, що стоїть на чолі громадської роботи обох передмість. Він і виголосив з тієї нагоди добре обдумову, перенлітану стрілецькими піснями проповідь, після якої хор відспівав „Ви жертвою" і „Вічная Память", а все громадянство пошанувало святочний момент двохвилинною мовчанкою.

Сонце, що зайшло за хмари, вітер зі снігом і сумовита громада передмістян біля цього памятника творили картину, яка не забувається легко.

З сокільської орґанізації.

Загальні Збори Т-ва „Сокіл-Батько" у Львові.

Загальні Збори Т-ва „Сокіл-Батько" у Львові відбулися в неділю 23. квітня ц. р. у власній домівці при вул. Руській 20. Участь у Зборах взяли делеґати сокільських гнізд з краю та члени „С.-Б.".

По відкритті Загальних Зборів відчитано письмо голови Т-ва *побр. Миколи Заячківського*, в якім він повідомив про свою резиґнацію з голови Т-ва „Сокіл-Батько" з причини недуги, котра не дозволяє йому вести якслід сокільську організацію. Загальні Збори приняли з великим жалем резиґнацію свого вельми заслуженого голови, котрий вів сокільську орґанізацію повних 11 літ, в часах для орґанізації дуже тяжких і прикрих. Збори висказали побр. М. Заячківському горячу подяку за заслуги, положені для Українського Сокільства.

Зі звітів довідалися Загальні Збори, що сокільська організація має нині 468 гнізд у краю. В 1932 р. основано нових 48 гнізд, а влада розвязала 17 гнізд. Основування сок. гнізд натрапляло головно у станиславівському воєвідстві на великі перепони.

Викупно Українського Городу поступає вперед. Не зважаючи на кризу, українське жертвенне громадянство зложило у звітовому році на ту ціль повад 400 дол. До сплати лишається ще около 3.000 долярів.

Орґан Українського Сокільства, „Сокільські Вісти", виходить правильно.

З площі та рухівні „С.-Б." користала майже вся українська молодь у Львові.

Дискусія на Зборах була річева та розмірно спокійна. По дискусії на внесок комісії-матки доповнено старшину на місце тих членів, котрим покінчилася каденція, новими членами. Крім того Загальні Збори вибрали новим головою Товариства побр. дир. *Капусту Миколу*.

Склад Старшини Т-ва „Сокіл-Батько" представляється тепер так: голова: побр. Капуста Микола, заст. голови: побратими інж. Свірський Іван та радн. Стеблецький Стахій. Члени Старшини: дир. Заячківський Микола, Бонковський Микола, проф. Гайдучок Степан, мґр. Дицьо Степан, Карпінський Олександер, Лаврів Станислав, д-р Максимонько Лев, Огоновський Любомир, Савяк Володимир, інж. Сеникин Роман, Стебновський Ярослав та інж. Хроновят Михайло. Заступники Старшини: Войчак Володимир, Копач Роман, мґр. Миталь Володимир та інж. Палій Андрій.

Провідники вправ: побратими інж. Благідка Ярослав, Москалевич Осип, Тріль Михайло та сестра Палажіївна Ольга.

Провірна Комісія: побратими дир. Окиш Михайло, Павлик Іван та Фарина Петро.

З внесень принято доручення вибраній Старшині опрацювати новий статут, котрий передбачував би 3-степенну організацію — на місце теперішньої двостепеняої та перевести цю зміну статуту на надзвичайних Загальних Зборах.

Крім цього ухвалено кілька внесків чисто внутрішнього характеру.

Відспіванням сокільського гимну Загальні Збори покінчилися.

По Зборах відбувся для учасників Заг. Зборів показ руханки і змагання в пятибою побратимів і посестер. *Сокіл.*

СНІГ.

БІЛГОРОД, 25. 4. ПАТ. У всій Югославії настала студінь. У Герцеговині впав великий сніг. Виноградники та тютюнові поля ушкоджені значно. По деяких місцевостях Босиї сніг на 1 м. глибокий.

КРОВАВА СУТИЧКА 150 ПОЛЬСЬКИХ СЕЛЯН ІЗ ПОЛІЦІЄЮ.

КРАКІВ, 25. 4. ПАТ. У понеділок веч. у селі Касіна Велика, пов. Ліманова, юрба ок. 150 людей напала на 4-х поліцаїв, що вели на постерунок двох арештованих людей за те, що попереднього дня ставили спротив поліцаям і вдаремнили їм виконувати службу. Юрба старалася відбити арештованих, окружила поліцаїв і заатакувала їх дрючками та камінням. Один поліцай був ранений. Інші поліцаї вжили зброї, вистрілили пять разів, наслідком чого трьох людей з юрби було ранених. Опісля юрба розбіглася. Один ранений, Новак, помер. На місце приїхала судово-прокураторська влада, пов. староста та комендант поліції, щоби перевести слідство.

СТРАЙКИ В ПОЛЬСЬКИХ ФАБРИКАХ.

КОРОСНО, 25. 4. ПАТ. Конференція між управою гути скла в Короснім та делеґацією робітників покінчилася безуспішно, тому що управа фабрики заявила, що може урухомити гуту лише при 25 проц. знижці платень. Управа не згодилася теж на інтервенцію арбітражної комісії. Робітники на зборах ухвалили зажадати, щоби їм до 8-х днів виплатили всю залягаючу платню та щоби видали редукційні карти, а рівночасно постановили поуставляти стійки при гуті.

КОРОСНО, 25. 4. ПАТ. Управа копальні нафти „Крескат" в Івонічі після заняття всього контингенту кипячки на рахунок вірительностей, 29. березня ц. р. припинила рух копальні та винайняла п. Мих. Якубовському зі Львова. Дня 24. квітня новий орендар почав переговори з робітниками, щоби урухомити копальню на основі нового зниженого цінника платні. Робітники не згодилися на предложення та домагалися виплати залягаючих за 8 місяців платень. Заповіли блькаду копальні, щоби недопустити нових робітників.

ГОЛОДІВКА.

В ткальні Фінстера в Лодзі 120 робітників страйкує уже восьмий день на тлі платні. Заявили, що як не прийде до порозуміння, пічнуть голодівку.

ЗНОВУ БОМБОВИЙ ЗАМАХ.

КЕНІҐСБЕРҐ, 25. IV. ПАТ. Як повідомляють з Лецену, вчора вечором коло 9. год. доконано тут нового бомбового замаху. Хтось підложив у вікні пивниці окружного суду бомбу, яка експльодувала й знищила частину стіни. Детонація налякала мешканців міста, але випадків у людях не було. Преса стверджує, що це діло лівих елементів, які хотіли перешкодити гітлерівській параді з приводу уродин. За останніх 3 місяців це вже третій бомбовий замах у Лецені.

Відповідь на памфлет.

Останнє 2-е число „Критики", „місячника літератури, науки, мистецтва, критики й громадського життя під редакцією Антона Крушельницького", приносить довший памфлет у белетристичній формі п. Тараса Крушельницького, звернений проти мене. Хоча герой цього памфлету виступає під перекрученим прізвищем, цитати, наведені з моїх книжок дають право читачеві думати, що наведені там наклепи та інсинуації торкаються без винятку моєї особи. Тому, що весь цей памфлет має наскрізь особистий підклад, найкраще залишити його оцінку самим читачам, які самі відповідно скваліфікують інтелектуальний і моральний рівень автора такого „твору".

Та є там одна натяк, на який мушу відповісти приблизно, а саме: буцім то я чотири роки був платним співробітником „Нових Шляхів". Головний редактор „Нових Шляхів" і „Критики" п. Антін Крушельницький знав найкраще, скільки в цьому правди: від першої хвилини появи „Н Шляхів", ще тоді, коли довкола них були згуртовані ріжні наші робітники пера, письменники та діячі національного табору, переєвідчені, що приступають до наскрізь безпартійного, загально-національного орґану, я стримувався від участи у „Н. Шляхах", не маючи певности, чи зможу свобідно та отверто писати на літературні теми. Та я, так само як чимало інших робітників пера, впав жертвою дволичної гри п. А. Крушельницького і довіря до мінімальної людської чес-

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

ности. Від літ роблю переклади з французької англійської та інших чужих мов, приватно і як співробітник місцевого перекладного бюра, для всяких людей, без огляду на їхню національність чи партійну приналежність. Ніколи і в голову не могло мені прийти, що п. А. Крушельницький, звертаючись до мене десь-колись за перекладами заміток із чужих мов про чужинні книжки, наскрізь інформаційних, без ніякої не то суспільної тенденції, але навіть літературного забарвлення, потребує їх на те, щоби згодом використати це проти мене у формі прилюдної денунціяції, як проти члена редакції „Діла".

Гадаю, що якби в цих безбарвних матеріялах було хоч одно речення, яке кваліфікувало би мої погляди, то „багатоналійний" памфлетист „Нових Шляхів" не потребував би мені підсувати вчинків та думки ріжних героїв із моїх оповідань.

Від часу, як пишу на літер. теми, ніколи не скривав я своїх поглядів поза параван анонімів, криптонімів чи безіменних оцінок і в усьому, що досі писав, боронив завсіди однаково та явно свободи індивідуальної творчости. Саме панове А. і Т. Крушельницькі зі своїм життєписом і методами праці мають якнайменше моральних даних на те, щоби закидати іншим зміну переконань.

Здається, що як довго наш загал не дізнається всієї правди про засновини та мету „Нових Шляхів", досі над усіма, що входили в якінебудь звязки з п. А. Крушельницьким, висітиме загроза, що він надасть цим виноскам, відповідно до своєї потреби той підзорливий посмак ревеляційної скандалістики, в якій від довшого часу спеціялізується. *Він знає прегарно, що не має і не мав найменшого морального права вважати мене співробітником свого органу або якимнебудь ідеольоґічним спільником* і що поміщений ним памфлет, обрахований виключно на дезорієнтацію серед тої частини нашого громадянства, яка й досі не вспіла збагнути, яка справжня мета видаваних ним орґанів.

М. Рудницький.

НАИБІЛЬША УКРАЇНСЬКА КООПЕРАТИВНА

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

ЛЬВІВ, РИНОК 10.

ВИКОНУЄ В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ І НАЙДЕШЕВШЕ ТВОРИ, БРОШУРИ, АФІШІ, ЧАСОПИСИ ТА ВСІЛЯКІ ІНШІ ДРУКИ.

Присилайте передплату та приєднуйте Передплатників.

Виріб. Одоль К. А. С. Львів.

Землетрус.

РИМ, 25. IV. ПАТ. Острови Додеканезу навістив землетрус. Найбільше потерпів остров Кос (напівніч від Родосу), особливо головне місто тієї самої назви. Землетрус знищив старе місто, нова його частина, збудована за італійських часів, майже ненарушена. Спід румовища добули досі 74 трупів і 400 ранених, яких відвезли до шпиталів на сусідніх островах Лєрос і Родос.

—o—

НОВИНКИ

— **Футра** жіночі і мужеські на замовлення з власних матеріялів і інші кушнірські роботи виконує Юліян Глушевський, Коперника 16, тел. 54-46. **Ціни низькі;** приймає футра на перехів літом. 1—?

— **Взуття купуємо в „КОМЕТІ".** Купуючи в „Кометі" даємо працю і заробіток нашим ремісникам. Свій до свого і по своє! 18-?

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, II. сходи, I. пов. Приймає замовлення по 40 проц. дешевше на мужеські убрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 1615 10-20

— **Перша українська кооперативна пекарня „Золотий Колос"** подає до відома П. Т. Громадянства, що з днем 24. квітня перенеслася до нового поширеного льокалю при вул. Янівській ч. 77, телефон ч. 92-17. 1812 1—2

— **Богословська Академія** задумує видати історію львівської гр.-кат. Духовної Семинарії, яка в 1933 р. обходить ювилей свого 150-літнього істнування. Ректорат Академії звертається з проханням до всіх бувших питомців і настоятелів тієї семинарії, які ще остались між живими в краю і за границею, щоби взяли участь в тім виданні і надіслали свої причинки, старі світлини, цікавішу переписку, тощо, що відносяться до історії Духовної Семинарії або життя і діяльности духовенства, — до кінця червня ц. р. Всі українські часописи прохаємо передрукувати цей заклик. — **о. д-р Йосиф Сліпий,** ректор.

— **У справі будови української театральної салі у Львові** відбудеться в пятницю дня 28. ц. м. в год. 6. веч. у салі „Української Бесіди" (Рутовського 22) анкета, яку скликає Кооператива Український Театр у Львові і на яку запрошує представників усіх наших установ і всіх громадян, що цією справою цікавляться.

— **100 км. пішки на Зїзд Рідної Школи.** На Зїзд Рідної Школи, що відбувся 24. ц. м. прибули виказуючи велике зацікавлення села справами Р. Ш., два цікаві гості: свідомі селяни Микола Галун і Гавриїл Лошня з села Валяви за Перемишлем, що й прийшли, вибрані з цього села делегатами на Зїзд, усю дорогу, більш як 100 км. пішки. По дорозі, біля стації Мшана, придержала обох делегатів поліція, ще й перевела у них основну особисту ревізію і списала протокол, дивувалася дуже, чого їм хочеться йти так далеко „для глупєй українськей шопкі". Остаточно обох звільнено і вони побули на Зїзді, а в вівторок вийшли зі Львова назад пішки до свого села.

— **Безробіття в Польщі.** Згідно зі статистичними даними безробітних зареєстрованих у держ. урядах посередництва праці в усій Польщі було 22. квітня ц. р. 263.000. Це творить зменшення в порівнанні з попереднім тижнем на 5.318 осіб.

— **Небувала пошесть скаженини.** Львівське лікарське товариство займалося на останньому засіданні справою скаженини, яка лютує між псами. До 20. ц. м. у Львові підлалося 256 осіб охоронному щепленню. Причиною того нечуваного поширення скаженини є між іншим дивна

ВІДГУКИ ДНЯ.

Захитана величина.

Телефонічний дзвінок має свої настрої. Раз дерчить спокійно, раз люто, то знову перестрашено. Залежно від вістки, яку має передати.

Нині задерчав дуже перестрашено.

— Галько. То ти?

— Я. Що такого?

— Доляр 8.25!!

Мене мов окропом облило. До безлічі клопотів ще один. І то, чи не найбільший.

Хвилина горячкової застанови і вже телефоную:

— Всі доляри змінять на золоті. Старатися дістати бодай по 8.27.

Завісивши слухавку, я ще довго сидів на кріслі і непорушно дивився на стіну.

Ще тому кілька днів можна було продати доляр по 8.90! Рівно 65 грошів зарібку на кожнім. На тисячці 650 зол., на десять тисячах 6.500, на сто — 65.000, а на міліоні — страшно подумати.

Хтоб то був сподівався!...

Пригадую собі маркові часи...

Зайшло товариство до кавярні (часи були недорогі: чорна кава — два і пів міліона!), аж тут між нас як метеор, як свояк з Америки, як спадок — людина з автентичним доляром. Витягнув банкнот з кишені, помахав ним мов хоругвою — ми аж ахнули, показав послужникам — вони в доземнім поклоні застигли.

А потім: і лікер і вино і смажені мігдали. Забава на цілу губу.

Платити!

І вже платячий у вихилясах підходить, а так солодко всміхається, що аж за серце щіпає.

Князівський мотрич для нього, ґрафський для інших і ще пару міліончиків лишилося.

От були часи!..

В корабельних товариствах урядовці по 15 долярів на місяць. Просто не знали, що з грішми робити.

Прийшов золотий і стягнув доляра з педесталу божеської валюти. Спершу стягнув так низько, що аж жаль людям зробилося. Помірkували, що це може трохи за несправедливо і підсадили американця кілька сходів вище.

Не станув уже там, де був за бл. п. марки, але все таки диктував ціни, робив контракти, переводив калькуляції. А наді все: був надією і забезпекою всіх, хто збирав гріш до гроша, а вдавав, що не збирає.

Коли сумерк упав на вулиці Львова — кралися попід мур наші тайні капіталісти до чужих інституцій і складали на книжечку, але долярову. А коли ще більший сумерк западав — викрадались назад і стрінувши знайомого, починали:

— Алеж часи, часи! Біда, кажу вам, така...

Часи не були ще такі злі, але як почали люди зяяпати, то зазяяпали.

Прийшла кріза, обнижки, редукції, а врешті телефон:

— 8.25!!

— Направду можна дістати нервову хоробу.

Хотів я спершу перекинутись на швайцарський франк, але думаю — Бог його знає, чи й він не заломиться. Тому перевів усе на золотого. Стоїть як мур, тільки час до часу трохи хитається.

Галактіон Чіпка.

байдужність самого громадянства, що не тільки не бере участи в нищенні скажених псів, але часто у зле зрозумілому сентименталізмі для звірят утруднює охоронну акцію. Рішено предложити відповідну резолюцію міській та воєвідській владі.

— **Смертний копняк.** В брамі дому при вул. Казимирівській ч. 35 у Львові побилися 21-літній робітник Маркус Тафлінський з 20-літнім робітником Мойсеєм Гальперном за те, що Гальперн висловився зневажливо про його 19-літну наречену. Тафлінський копнув Гальперна так небезпечно в живіт, що той незабаром умер. Тафлінського та його дівчину арештували.

— **Хуліганська нетерпимість супроти української церкви.** На третій день Великодних Свят відбулася на кладовищі у Кривчичах панахида за полеглих Стрільців, підчас якої на високому хресті на їхній могилі завішено великий терновий вінець. У четвер великодного тижня бачили діти з цього підльвівського села, як якісь три осібняки вилізли на хрест, зняли з нього вінець і занесли аж до недалекого ставка, де вкинули його у воду. Вчинок цей обурив до живого всіх українців Кривчич, тимбільше, що це не перша вже пакість цих підльвівських хуліганів у відношенні до українців. Те саме було торік підчас деканальної візитації Кривчич еп. Бучком, коли вони обкидали церкву підчас богослужень камінням, а прилапаний поліціянтом один напасник чванився, що хотів крізь вікно кинути камінюку на престіл, при якому правив еп. Бучко, так само було й підчас водосвяття на Йордан ц. р. під кривчицькою церквою, коли ціж хулігани вереском та вигуками унеможливлювали просто відправу. Українці Кривчич просять тією дорогою староство, щоби зацікавилося безпеченством у цьому селі.

Даром

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

— **Зловили Антоника.** В Нойдорфі пов. Дрогобич зловила поліція Костя Антоника, що перед кількома днями убив і ранив кількоро людей в Рихтичах. Окружений погонею, злочинець стрілив собі з револьвера в голову і зранився тяжко, однак буде жити. Його перевезли до шпиталю в Дрогобичі, де переведено операцію. Коли подужає, стане перед наглим судом, де чекає його кара смерти.

— **Священик згинув від автобусу.** Коло Гарволіна на шосі Варшава-Люблин згинув від пасажирського автобусу кс. Ян Крупка, вікарий із Соболева, що їхав возом. Шофера арештували.

— **Загадочне вбивство.** В Княжолуці, пов. Долина найшли трупа Петра Титиша з простріленою головою. Оподалік находився револьвер. Досі не стверджено, чи це самогубство, чи вбивство.

— **Любовна трагедія на селі.** Василь Пиць в Петранці пов. Калуш застрілив із втятого кріса Пелагію Зунак, після чого дальшим вистрілом відобрав собі життя. Трагічна подія склалася біля хати дівчини на любовному підкладі.

— **Розвязання Головної академічної конференції.** З Варшави повідомляють, що Головну академічну конференцію, що кермувала всіми студентськими опозиційними рухами, розвязано разом зі всіми відділами в інших університетських містах. Розвязання доконано на основі нового закону про організацію вищих шкіл.

— **Лавреати Варшави.** Конкурсовий суд признав музичну нагороду з Варшави за 1933 р. Ігн. Падеревському. Нагорода виносить 5.000 зол. В попередніх роках музичні нагороди дістали: Ал. Міхаловський, П. Машинський, Ст. Невядомський і Ем. Млинарський. — Сьогорічну нагороду Т-ва письменників і журналістів у Варшаві признали А. Осендовському за книжку „Ленін".

— **400 бочок руму згоріло.** З Льондону повідомляють: На „румовому побережі" в західноіндійських доках вибухнула велика пожежа. Гасило вогонь около 400 людей з вогневої сторожі. Дуже велика небезпека була, коли горіючий рум поплив до води та загрожував кораблям у доках. Згоріло зовсім близько 400 бочок руму. В доках є 50.000 бочок руму, вартости 20 міліонів фунтів стерлінгів. Вогонь гасили два дні.

— **100.000 бочок німецького пива.** Зл. Держави не можуть витворити стільки пива, скільки потребують. Хоч броварі збільшили скількість робітників, не можуть робити стільки пива, скільки в них замовляють. Тому роблять великі замовлення за кордоном, передовсім у Вел. Британії. Та й Англія не всилі задоволити домагання Зл. Держав. Тому в Берліні підписали умову, щоби якстій доставили 100.000 бочок німецького пива. Це пиво зараз навантажать на кораблі та відправлять через Океан.

— **Австрійські радіоаматори і політика.** 80.000 австрійських німців, членів соціялдемократичної партії, повідомили централю радія, що перестають бути абонентами наслідком останніх промов деяких християнсько-суспільних міністрів, переданих через радіо. Згадані міністри виступали у своїх промовах проти соціял-демократії. Радіо втратило через них 1.500.000 шилінгів.

— **Крадуть гроші тим, що вибирають з банків.** З Ню Йорку повідомляють: У полудневій частині Бруклина сталась голосна крадіж понад 10.000 дол. одній жінці, що ціле життя складала зарібки, але за намовою своїх приятельок витягнула гроші з щадничої каси, щоби перетримати їх дома в часі кризи. Тією жінкою була Марта Логран, котрої чоловік працює в дорабельних варстатах. Але як вона приїхала на свою вулицю, схотіло їй купити куфку на вече-

рю. Коли вступала саме до крамниці, якихсь двох молодих людей прискочило до неї і вирвало торбинку з грішми. Потім всіли на автомобіль і щезли. На крик жінки зголосився якийсь чоловік, що випадково запамятав число самоходу. Поліція після цілотижневих досліджень зловила обох злочинців аж на Фльориді. П-і Логран кленеться, що вже не буде виймати з банку грошей, аби перетримувати їх дома.

— **Перших теплих променів сонця** ждуть люди з весною з вимушеною тугою. Люди тішаться, що зникці час холодів минув і що буде можна скинути тяжку зимову одіж. Саме тоді слід бути дуже обережним. Назагал люди неуважні та занадто скоро переодягаються в легке убрання. Організм, що звик до теплої одежі реагує найчастіше відомо на наглу зміну. Наслідки: злі почування, легкі дрижаки, з якими звичайно получений кашель і катар, себто перші обяви простуди. Добрим засобом проти цього є тепло та гарячі напитки, передовсім гаряче молоко. Одначе найліпше з усього діляють таблетки Аспірини, які треба зажити зараз покладемось до ліжка та попити їх гарячою лімонядою. На другий день простуда звичайно минає. 1—3

—o—

Дописи.

ЛЬВІВ.

Свячене в „Лузі“. В суботу мин. тижня відбулося у львівському „Лузі“ свячене. В набитій луговиками й луговичками салі при вул. Коперника 5 заставлено столи, за які засіла велика лугова родина з провідником своїм, д-ром Дашкевичем. Серед тієї громади молодих, завзятих юнаків і дівчат були представники всіх шарів українського Львова: молоді ремісники й робітниці, урядовці, студенти й ученці, врешті найменші луговики й луговички. Д-р Дашкевич побажав їм усім витревалости в праці, що йде наставлена на велику мету, всупереч вигукам та інсинуаціям і поділився з усіми свяченим яйцем. Опісля прикрасили засіли за стіл до скромного свяченого, зготовленого руками луговичок та проспівали низку стрілецьких і січових пісень. Підчас свяченого промовив до луговиків орлят луговик студ. Скап, що вказав на символіку Великодня й луговой ідеї та ред. А. Курдидик. За піснями й товариською гутіркою протягнулося це миле свято до пізної ночі. Тогож вечора вислано з Лугової Централі 37 інструкторів-луговиків до гнізд у львівському та сумежних повітах на підготовку вправ до Лугового Свята.

СТРІЛИСЬКА.

Організаційні Збори Католицької Акції у Стрілиських Нових. Заходами Стрілиського Деканату відбулися дня 10. III. ц. р. організаційні Збори Католицької Акції. На Збори прибули делегати з усіх громад стрілиського деканату під проводом своїх душпастирів. Уся стрілиська інтелігенція явилася в комплеті. Підготовка й організація Зборів, що була в досвідних руках о. декана Степана Ковалева, була дуже докладно переведена, чого доказом було велике число учасників, яких ні половини не змогла помістити велика сала читальні „Просвіти“. Не вважаючи на велике число приявних — приблизно 2.000 людей — царювала урочиста тишина: настрій усіх учасників був підмеслий та поважний. Молитвою „Царю Небесний“ відкрили Збори церковний асистент Деканального Комітету Кат. Акції о. Т. Прийма. По його вступнім слові і по виборі президії директор Осип Вітошинський виголосив зразковий реферат, за який нагородили прелегента бурливими оплесками. Над рефератом розвинулася широка дискусія. На згадку заслуговує річева промова знаного із своєї красномовности посадника Олекси Мацькова. Глибоке вражіння зробила палка промова о. Петра Курчаби, пароха з Чорного Острова: „Це характеристична річ наших часів, що вміємо наслідувати Христа в приватному житті та не вміємо бути християнами в публичному. Дома, в родині, ми є великими патріотами, в церкві ми є ревними католиками, а в прилюдному житті ми є поганами. На прилюдних зборах ставляться деякі католики до християнських правд так, якби Христос, Його наука, Його приклад не були підставою громадського життя“. До Деканального Комітету „Католицької Акції“ вибрали: п. Осип Вітошинський, емер. директор, як голова, п. Олекса Мацьків, посадник Стрілиськ, як заст. голови, п. Іван Павлів зі Стрілиськ Старих як секретар, п. Микола Коровець з Русятич як скарбник, п. Степан Липовий, начальник з Кнісела, як член. П. дир. Вітошинський поставив внесення, щоб Екс. Митрополитові Шептицькому вислати привітну телеграму, а о. Петро Курчаба, щоби вислати привітну телеграму до Святішого Отця Папи-Римського. Оба внесення прийнято грімкими оплесками. Відспіванням молитви „Достойно есть“ закінчено Збори. Зразковий реферат і прегарні промови зуміли захопити численно зібрану публіку, яка залишила салю з дійсним вдоволенням. М. Т.

—o—

СПОРТ.

КУРС СУДДІВ КОПАНОГО МЯЧА.

Судейська колегія при У. С. С. уладжує курс суддів коп. мяча. Курс починається в четвер 27. ц. м. в год. 19. у домівці У. С. С. (Домініканська 11, I). Зголошення в домівці.

БІГ НАВПРОСТЕЦЬ У СТАНИСЛАВОВІ.

В неділю 23. квітня ц. р. відбувся перший біг навпростець у Станиславові на трасі 2.800 м., у якому стартувало 17 змагунів. Перший до мети прийшов Полотнюк Е. в часі 8:23, другий Попель, третій Валько. Біг організував Український Спортовий Клюб. Це перша імпреза уладжена УСК-ом на терені Станиславівщини. З добрим початком бажаємо УСК-ові якнайкращих успіхів

Надвірна 23. 4. 1933. ПРОЛОМ (СТАНИСЛАВІВ) — БИСТРИЦЯ (НАДВІРНА) 4:1 (1:0).

Перші змагання за мистецтво Б-класи вирішив Пролом у свою користь. Доброю грою, головно в другій половині, здобув собі Пролом симпатію публики, яка зготовила грачам по змаганнях сердечне принятя. Ворота для Пролому здобули: Камінський 2, Сиротюк і Демінчук. Для Бистриці Мурський з карного.

ДУЖАННЯ.

У понеділок хід дужань у спортовому цирку при вул. Пелчинській був такий: Будрос не розіграв боротьби з Кварінням, а Чая з Урбахом. Білевич здискваліфікував Громова в 24 хвилинах. Колер у 3 хвилинах побов Венцка. Пошоф виграв у 17 хв. із Щербінським.

АРСЕНАЛЬ МИСТЦЕМ АНГЛІЇ.

В Льондоні відбулися фінальні змагання за мистецтво англ. ліги між Арсеналом і Челсі. Переміг Арсеналь 3:1, здобуваючи таким чином мистецтво Англії на рік 1932-33.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.
Середа, 26. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор“.
Четвер, 27. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор“.

Театр Різнородностей.
Середа 26. квітня вистава не відбудеться з причини генеральної проби „Шукаємо здібного злочинника“.
Четвер, 27. квітня год. 7.30 веч. „Шукаємо здібного злочинника“ В. Будзинського. Прем'єра.

Цирк Станевських, площа Бема, початок вистави в год. 8.15.

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Тенісового Т-ва) виступи міжнародніх змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Тайна російського шпигунства“ (Грета Гарбо).
АПОЛЬО: „Антін Спелець, добрий стрілець“ (Власта Буриян).
АТЛЯНТИК: „Каїн і Артим“ (на осн. Горького).
КАСІНО: „Куртизана“ (Грета Гарбо).
КОЛІСЕЙ: „Ескадра засуджених“ і ревія „Темперамент на 100 проц.“.
КОПЕРНИК: „Ліцитація кохання“.
МАРУСЕНЬКА: „Ліцитація кохання“.
МІРАЖ: „Пат і Патахон“, „Парална компанія“.
ПАЛЯС: „Ік Ексцеленція субект“.
ПАН: „Бічна вулиця“ та ревія.
ПАСАЖ: „Робін Гуд „Король злодіїв“.
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Бастер Кітон на фронті“ та ревія.
ХИМЕРА: „Аріяна“ (Ел. Вергнер).
УТІХА: „Чорний капітан“ (Джан Берімур) і ревія.

Закордонне радіо.

Середа, 26. квітня 1933.

Бреслав (325) 16.30, 20.25 Спів, 21.00 Весела програма, **Гельсінгфорс** (368,1) 19.30 Фестіваль співочого пляніста, **Білгород** (429,7) 15.30, 19.45 Нар. пісні, **Прага** (488,6) 20.05 Концерт, **Відень** (518,1) 11.30 Квартет, 16.55 Солісти, 19.40 Весела програма, **Мінхен** (532,9) 13.15 Легка музика, **Будапешт** (550,5) 19.30 „Країна осміху“ оп. Легара, **Харків** (937,5) 9.00 Трубна музика. 10.30 Радіокомпозиція, 13.50 Етнограф. концерт 15.00 Літер.-муз. авдиція, 16.00 Концерт, 18.00 Солісти, 19.00 Літерат. спалшина, 20.00 Клас. музика, **Москва** (1000) 17.25 „Золотий півник“ оп. Рімського-Корсакова (Дося. 725 м.).

Четвер, 27. квітня 1933.

Братислава (279,3) 12.30 Концерт. 17.50 Фортепян. 18.30 Спів, 22.15 Циг. музика. **Бреслав** (325) 20.30 Концерт, **Мілянo** (331,4) 21.00 „Льодолета“ оп. Маскініо, **Штутгарт** (360,6) 10.10 Грігові пісні, **Гельсінгфорс** (368,1) 19.05 Спів, **Білгород**(429,7) 16.00 Нар. пісні, **Рим** (441,2) 20.45 Концерт, **Прага** (448,6) 11.00 Саксофон,**Відень** (51)8,1 11.30 Квартет, 16.45 Капеля, **Рига** (526) 20.30 Лотиські пісні, **Мінхен** (532,9) 26.06 Опера, **Харків** (937,5) 8.15 Музика для дітей. 9.00, 13.50, 16.20, 18.30 Концерт, 15.10 Радіокомпозиція, 17.40 Авдиція, 19.00 Концерт із Української Фільгармонії.

—o—

Львівське радіо.

Середа, 26. квітня 1933.

12.10, 16.00, 17.00, 22.15 Грамофон, 15.25 Збіжева біржа, 16.20 Відчит для матуристів, 18.00 Біольогія, 16.40 „Вільний стрілець“, 18.25 Легка й танк. музика, 18.55 Пластичні вістки, 19.30 Родові повісти, 20.00 Циганські романси (хор Семйонова і Ольги Камінської), 21.00 Спорт, 21.10 Камер. концерт, 22.40 „Туристика в Польщі“ (відчит у рум. мові), 23.00 Танк. музика.

Четвер, 27. квітня 1933.

12.10, 15.45, 17.00, 22.15 Грамофон, 12.35 Шк. концерт, 16.25 Лекція фр. мови, 16.40 Любов до рідної природи, 17.40 Відчит, 18.00 Для матуристів: „Найважніші завдання біольогії в XX. ст.“, 18.25 Легка музика, 18.50 Літературний фейлетон, 19.30 „Вкрадене око Вішну“ новеля Тейльора, 20.00 Орхестра, спів, 21.30 „Помаранчовий цвіт“ Бірабо, 23.00 Танк. музика.

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

На львівській неофіціяльній біржі у вівторок була дуже слаба трансакція. Банк Польський купував долари по 8.00 зол. У приватних оборотах платили за долара по 8.05—8.06 зол.

В полудне Банк Польський купував долари по 7.90, а на неофіціяльній біржі можна було дістати по 7.95 за долара. В звязку з положенням на світових біржах, стали ними витягати долярові вкладки.

Англійські фунти купував Банк Польський спочатку по 31.90 зол., потім обнизив курс на 30.88. Подача фунтів у приватних оборотах мінімальна.

Золото: долари 9.18—9.25, дукати 24.75—85.25, корони 37.80—38.20, франки 35.00 36.30, рублі 4.85—4.95.

Срібло: Корони 0.29, фльорени 0.75, рублі 1.25.

ВАРШАВСЬКА БІРЖА.

Транзакції. Продажа. Купно.

Бельгія 124.42, 124.73, 124.11; Данціг 174.25, 174.68, 173.82; Голяндія 358.30, 359.20, 357.40; Льондон 31.35, 31.50, 31.20; Париж 35.11, 35.20, 35.20, 35.02; Швайцарія 172.30—172.26, 172.71, 171.85; Італія 46.45, 46.68, 46.22; Берлін 207.

Акції.

Банк Польський 74.50.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих	
	під	до
Пшениця дворська	34·75	35·25
Пшениця збірна	31·75	32·25
Жито одноціле	16·75	17·—
Жито збірне	16·—	16·25
Ячмінь двір. одноцілий	13·75	14·25
Ячмінь на мливо	11·75	12·—
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замокляй	10·25	10·75
Кукурудза краєва	15·50	16·00
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	17·—	18·—
Горох пів-Вікторія	22.—	24·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	9·50	10·00
Вика чорна	9·00	9·50
Вика сіра	8·50	8·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	16·00	16·50
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·50	8·75
Ріпак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·25	6·40
Висівки пшеничні	6·50	6·75
Пшоно	31·—	33·—
Просо краєве	19·—	20·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв.	75·—	80·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак синий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	36·25	39·75
Пшениця збірна	33·25	33·75
Жито одноціле	18·—	18·50
Жито збірне	16·25	16·50
Ячмінь на мливо	13·25	13·75
Овес збірний	11·50	12·00
Мука пшен. люксусова	63·00	63·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	33·50	34·00
Висівки житні	6.25	6·75
Висівки пшеничні	8·00	8·50
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	38·—	40·—
Пенцак ч. 10	28·—	30·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 25. IV.: масло 3.20, молоко 0.17, сметана 0.70, яйця 2.60. Тенденція на всі артикули знижкова.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Жертви зложені в нашій Адміністрації. Замість святочних побажань з нагоди Воскресення о. Сенишин Стефан на Р. Школу 3 зол., д-р Іван Хома, Стар. Самбір 5 зол.; на дожившування безробітних п. Ів. Декильська і п. Л. Солтикевич, Улюк по 2 зол.; на будову нагробника ів. Франка п. Дмитро Жук, Адамівка 1 зол.

Відчити в Українськім Технічнім Товаристві. В середу дня 26. квітня 1933 виголосить інж. Юрій Крохмалюк в домівці У. Т. Т. при вул. Косцюшка 3 другий відчит з циклю „Гази в майбутній війні“. — Початок точно в год. 19. 1—

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ШУКАЮ панни, яка підготовила би до четвертої кляси нормальної. Нагорода на підставі умови. Писемні зголошення до Адм. „Діла“ під „Нормальна“. 1—

5 КІМНАТ з кухнею, комфорт, від 15. травня, Виспянського 12, дв. 2. Оглядати від 12—1, 17—18. 1810 1—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПОДЯКА.

Високоповажаному Панові **Д-рові Ов. Мальчикові** у Львові, вул. Лонцкого, складаю найщирішу подяку за вилічення мене з астми, на яку я довгі літа нездужала, а яку загально дотепер уважали за невилічну.

Зофія Грошковська у Львові.

Вже продають нове видання образу „ЗАПОРОЖЦІ ПИШУТЬ ЛИСТ ДО СУЛТАНА“
розмір 60×100, ціна зол. 6.—, пересилка зол. 1.—, за післяплатою зол. 2.—. **Замовляти в Книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка, у Львові, Ринок 10.**

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів. Ринок 10.

Ч. 105 (13.344). Львів, пятниця 28. квітня 1933. Pocztowe opłatę uiszczono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-61. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Ще одна осторога
для наших „американців".

Тернопіль, дня 24. квітня 1933.

На сторінках „Діла" оголосив я минулого року дві передові статті, а саме „Sine nationе" число 4 з 5. січня 1932 про великі перепони з боку польської влади, а то просто й неможність набуття польського громадянства через наших еміґрантів зза океану і другу під наголовком „Осторога для американців і канадійців" число 135 з 22. червня 1932 про перепони з боку польської влади нашим реемігрантам, що стратили польське громадянство, в набуванні нерухомостей у Польщі. Обі ті статті передрукувала в цілости українська преса у Злучених Державах і в Канаді і я в останньому році одержав звідтам низку листів від наших земляків зі запитами про набуття польського громадянства, чи пак про набуття нерухомостей у старому краю через тих, що набули за океаном чуже громадянство і тим самим стратили громадянство старокраєве.

Від цього часу правні відносини у Польщі щодо набуття права громадянства не змінилися зовсім. У цій справі обовязує і надалі в Польщі закон з 20. січня 1920 р. про громадянство польської держави (ВЗПР. ч. 7., поз. 44), який каже: „Надання польського громадянства може слідувати на просьбу особи, що хоче його одержати, коли викаже: 1) що провадила бездоганний спосіб життя, 2) що пробуває стало принайменше від десяти літ у границях польської держави, 3) що має засоби удержання або заробіткування для себе і своєї родини і 4) що знає польську мову. Безоглядно пристосовують щодо наших реемігрантів, які стараються за польське громадянство, передовсім уступ 2 (стаття згаданого вище закону). Ніхто з них, очевидно, не мешкає в Польщі стало 10 літ і тому всі їх заходи для набуття польського громадянства безуспішні. Про інші причини (напр. уступ 1) і не згадую. У цій справі рішає фактично постерунок поліції, що все пильно стежить за політичною „благонадьожністю" громадян. А відомо, на думку польської поліції українці завсіди щось микитять з цією „благонадьожністю" і зправила є у неї „політично підозрілі". Польське громадянство надає воєвід. уряд на основі власної свобідної оцінки, якої не можна оспорювати, якщо негативне рішення затвердить міністерство внутрішніх справ шляхом позву до Найвищого Трибуналу. Кому адміністраційна влада хоче надати польське громадянство і перед 10 роками, то надасть, а може його не надати, хочби інтересований мешкав у Польщі і 20 років і мав всі зимоги зі статті 8.

У справі набування чужинцями нерухомостей у Польщі обовязує закон з 24. березня 1920 р., змінений розпорядком Президента Річипосполитої Польської з дня 3. грудня 1932 р., якого повний текст, тепер обовязуючий, оголосило оповіщення міністра внутрішніх справ з дня 4. березня 1933 Вістник Законів Польської Республики число 24 поз. 202. Цей закон про набування нерухомостей чужинцями з 24. березня 1920 В. З. Р. П. ч. 31 поз. 178, оголошений тепер оповіщенням міністра внутрішніх справ 4. березня 1933 В. З. Р. П. ч. 24 поз. 202 звучить як слідує:

Стаття 1. Набування нерухомостей чужинцями, і то як фізичними так і правними особами, може слідувати однако після попереднього узискання дозволу міністра внутрішніх справ, виданого у порозумінні з міністром військових справ. Щодо нерухомостей, які мають окреме значіння як прим. промислово-торговельне, рільниче або інше, рішення міністра внутрішніх справ западе крім цього у порозумінні з властивим міністром.

Стаття 2. Міністер внутрішніх справ може в поодиноких випадках ставляти окремі умовини як набувцеві так і продавцеві, від яких виповнення буде уззалежнена можність доконання трансакції.

Стаття 3. У дозволі мають бути подані: 1) особа набувця, 2) предмет набуття, 3) мінімальна сума набуття, 4) суттєві умовини трансакції, а також спеціяльні умовини поставлені по думці статті 2. вищого закону. Дозвіл важний на час чотирьох місяців. Продовження того речинця не є дозволене. Якщо акт набуття у цьому часі не буде виготовлений, дозвіл тратить свою силу.

Стаття 4. Рішення міністра внутрішніх справ не вимагає уосновлення і не підлягає ніякому запізванню.

Стаття 5. У випадках передбачених у статті 1. цього закону, не вільно виготовляти і затверджувати правних актів, ані на тих актах удостовірювати підписів сторін, а гіпотечні власти не можуть переписувати титулу власности на набувця без зложення дозволу міністра внутрішніх справ, а також урядового доказу, що виконані ті умовини, які по думці дозволу повинні попереджати доконання трансакції. У правних актах повинні бути стисло узгляднені під строгістю неважности актів усі умовини, наведені у дозволі.

Стаття 6. Чужинці повинні кожного разу перед участю в ліцитації нерухомости виказатися дозволом міністра внутрішніх справ на набуття даної нерухомости.

Стаття 7. Набуття нерухомости чужинцем всупереч постанові цього закону є неважне. У випадку заключення трансакції всупереч цьому законові, про неважність орікають суди на жадання повітової власти загальної адміністрації, властивої з огляду на місце положення нерухомости.

Стаття 8. Постанови цього закону не дотикають перенесення права власности на спадкоємців.

Стаття 9. Виконання цього закону доручається міністрові внутрішніх справ у порозумінні з заінтересованими міністрами.

Стаття 10. Цей закон набирає обовязуючої сили 8 днів після його оголошення.

Я навів у повному тексті цілий закон, з якого виходить: 1) що дозвіл для чужинців на набуття нерухомостей дає міністр внутрішніх справ (досі давала рада міністрів на внесок міністра скарбу), 2) що цей дозвіл є важний на час чотирьох місяців і що цей речинець не може бути продовжений, 3) що рішення міністра внутрішніх справ не можна оспорювати при допомозі позву до Найвищого Трибуналу Адміністраційного і що міністр у своєму відмовному рішенні не потребує навіть подавати мотивів рішення, себто причини відмови, 4) що набуття чужинцем нерухомости без такого дозволу міністра внутрішніх справ є неважне та 5) що про неважність рішають суди на внесок староства тої місцевости, у якій лежить нерухомість.

Звертаю ще раз увагу, що наші еміґранти, які набули громадянство за океаном у Злучених Державах, в Канаді, в Бразилії, в Аргентині чи взагалі деінде, не можуть набути в Польщі нерухомости, тобто купити ґрунт, ліс чи дім без окремого попереднього дозволу польського міністерства внутрішніх справ, про що рішає наведений мною вгорі закон. В останніх часах говорив я з кількома нашими реемігрантами зі Злучених Держав і з Канади, які приїхали на американський або канадійський пашпорт. Вони з розмови зі мною довідалися про ті великі перепони, а то прямо й неможність набути землю у рідному селі чи взагалі у старому краю. Запаляли вони, що ні Америка ні Канада не робить польським громадянам перепон у набуванні нерухомостей та у веденні підприємства і дивувалися, що Польща поступає інакше з американськими чи канадійськими громадянами.

Інакша справа з тими, що вертають з польським пашпортом як польські громадяни. Ті, якщо мають готівку, повинні тепер рішучо вертати до краю. Земля тепер у Галичині спала в ціні удвоє або і втрое супроти цін зперед трьох-чотирьох літ. Перепон у набутті землі вони не будуть мати ніяких і вони будуть мати тепер нагоду заснувати для себе в краю трівкий варстат праці.

Справу перепон у набуванні нерухомостей чужинцями в Польщі американцями чи канадійцями належить порушити в американськім чи канадійськім парляменті. Про це повинні подбати наші тамошні люди.

Д-р Степан Баран.

Dentosan — Dentosan — Dentosan!

DENTOSAN
зберігає зуби в здоровлю і свіжости
DENTOSAN
надає зубам сніжну білину
DENTOSAN
паста, мильце, еліксір є необхідні дома і в подорожі.

Склад:
P.K.Z. Ch. Ludwik Spiess i Syn
ЛЬВІВ, КЛЯЙНОВСЬКА 3.

ЛИШЕ ЛЕГКОДУХ НЕ ДУМАЄ ПРО ЗАВТРА.
Розумна людина забезпечує свою і своїх близьких будучність тим, що складає свої ощадности
В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ
„ДНІСТЕР"
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Світова вистава в Шикаго.

Засновини українського павільону.

Шикаго, 11. травня 1933.

В середу 12. ц. м. пополудни поклали святочно основи під український павільон на Виставі в Шикаго.

В останню хвилину Українська Виставова Корпорація через ріжні технічні причини рішила зріктись місця на Виставовім Острові, на якім перше мала будувати павільон.

Український павільон повстане в сусідстві „Транспортового Будинку", на головнім виставовім терені, коло озера Мічіган, недалеко від стації цеппелінів. З ріжних оглядів фахівці признали це місце за краще від попереднього.

Українські архітекти працюють над викінченим ріжних детайлів зверхнього вигляду павільону, порозуміваючись з будівничими щодо незнаних їм, ще властивостей українського стилю. Пороблено заходи, щоб вся будо незнаних їм, ще нових, властивостей українських рук, не лише у фінансах, але також щодо артистичного і технічного виконання.

Одночасно з будовою павільону. Комітет приложив подвійну енергію до негайного спроваджения експонатів з краю, з Чехословаччини, Аргентини та інших більших українських осередків.

Експонати повинні бути в Шикаго якнайскорше з огляду на гострі приписи Головної Управи Виставн і американського митного уряду.

Сама будова і декорования павільону вимагає грошей. Треба признати, що ціле наше суспільство чимраз то живіше відгукується на цю справу. Збірки, взагал, ідуть дуже успішно, багато грошей є ще на руках, по місцевих ко-

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

мітетах, ще не присланих до каси Української Виставової Корпорації.

Одначе не треба забувати, що все, що зроблено, це лише перший крок і більше нічого. Треба ще подбати за те, щоб було що виставити в павільоні!

На лиш приблизне виконання цілого величезного паяну треба мінімальної суми 20.000 долярів, а якої на руках є лиш частка.

Тому просимо всіх і кожного зокрема взятися дійсно одностайно до найенергічнішої підтримки цієї великої всенародної справи. Прислати кожну, хочби й найменшу, жертву негайно до каси Виставової Корпорації. Подавати листи жертводавців, які, в міру сил, будемо подавати в пресі і вписмо до окремої Пропамятної Книги з Вистави. Памятаймо, що Вистава є виїмковою, може в своїм роді одинокою, нагодою познайомити культурний світ з нашим краєм, нашим народом, і його пишними здобутками на полі культури. Що з Вистави матиме користь кожна інституція тут і в Старім Краю, що посередньо, з нераз і безпосередньо, з нею може скористати і кожний українець, особисто.

Українська Корпорація Всесвітньої Вистави в Шикаго:

Д-р М. Сіменович, голова. **Ст. Куропась,** секр

Поминальне Богослуження
з Панахидою

за померших членів Дирекції Центробанку та всіх Покійних його Членів — відбудеться в дні Загальних Зборів в суботу 29. квітня 1933 р. в год. 8-ій рано в Архикатедральній Церкві св. Юра у Львові.

Дирекція
Центрального Кооп. Банку
„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові.

Підготовка до свята „У. М. Х."

Діловий Комітет свята „Українська Молодь Христові" запросив 25. ц. м. представників української преси на інформативну конференцію. Явилися представники: „Діла", „Нового Часу", „Мети", „Нової Зорі", „Нашого Прапору", „Народньої Справи", „Хліборобського Шляху", „Правди", „Ниви" і „Дзвонів".

Голова комітету проф. Кузьмович у вступній промові накреслив головні провідні свята „У. М. Х." Свято має мати насамперед релігійний характер. Воно буде протестом проти підривання релігії в нас і нищення її в радянській Україні. Символічна присяга молоді на вірність Христові буде засвідченням її почувань. З черги здавав звіт з організаційних праць о. Блозовський. Комітет поділився на секції: організаційну, комунікаційну, артистичну, фінансову, нічлігову і харчеву.

Великі трудноші з поміщенням учасників на нічліги вже почасти розв'язані. Нічлігова секція приготовила 15.000 нічлігів для учасників з дальших околиць краю.

З огляду на негативне становище до свята більшої частини студентства з великими труднощами стрічається справа впорядників свята, яких треба буде багато, щоби вдержати взірцевий лад.

З підготовчих праць комітету і зі скількости заголошень видно, що свято „У. М. Х.", без огляду на те, що по селах ведеться незрозуміла і неперебірчива пропаґанда проти нього, має виглядн на повний успіх.

Комітет сподівається 50.000 учасників.

Розвязання конференції УНДО в Луцьку.

ВОЛИНСЬКА ДОВІРОЧНА НАРАДА УНДО В ЛУЦЬКУ 23. КВІТНЯ ЦЬОГО РОКУ.

На день 23. квітня був призначена волинська довірочна нарада Українського Національно-Демократичного Обединення в Луцьку. З луцького повіту були запрошені на нараду всі члени. Інші повіти мали делегувати своїх представників.

Від 9 год. ранку почали приходити й приїжджати запрошені особи з усіх шляхів, що ведуть до міста. Одночасно завважено на вулицях зміцнений рух мундурової і немундурової поліції. Біля Народньої Канцелярії і кам'яниці, де мала відбутися нарада (сали „Гасмонеї") був особливо помітний „догляд", що кидався в вічі навіть звичайним пішоходам.

Одночасно поліція почала затримувати на вулицях міста селян, що прибули на нараду. Одинаками й групами відправляли їх до комісаріяту поліції. Між іншими поліція затримала зараз по виході з Народньої Канцелярії головну повітового комітету УНДО в Рівному п. В. Ярмолюка, що з одним членом партії. В іншому місці затримано решту представників УНДО з Рівенщини. Всього затримано на поліції (в двох кімнатах) кількадесять осіб.

Довідавшися про арештування, генер. секретар УНДО п. Целевич і посол З. Пеленський, що прибули на нараду зі Львова, негайно інтервеніювали на поліції. Доводилося їм інтервеніювати цього дня ще кілька разів.

Не зважаючи на те, що всі вулиці були обставлені поліцією, всеж таки на салю пройшло 67 осіб і почалася нарада, перед якою були перевірені запрошення й поставлена варта на сходах та при дверях. Як це не дивно, але особам, що стояли для порядку на сходах поліцінти наказали усунутися.

Збори відкрив голова повітового комітету в Луцьку п. В. Островський і покликав до президії представників окремих громад. Пропозицію голови наради переслати привіт п. голові партії д-рові Дм. Левицькому зібрані зустріли бурею оплесків. Таксамо гучними оплесками витали присутніх на нараді ген. секретаря п. Целевича й посла З. Пеленського та відсутніх членів УНДО.

Після короткої промови голови п. Островського про те, що після 15 літ комуно-сельробівських і інших обіцянок раю на землі селяни Волині нарешті прокинулися й завернули на національний шлях розбудови свого культурного і господарського життя, забрав слово ген. секр. п. Целевич. Але ледви промовець після гарного вступу про необхідність політичної свідомости й активности перейшов до характеристики існуючих політичних партій, як зі сходів долетів якийсь тріск, подібний до стрілу зі страшака та крики.

Голова наради візвав зібраних до спокою і присутні, що з приємністю треба ствердити, виявили дуже багато зрівноваження й самоопанування. За хвилинку п. Целевич продовжував свою промову, а п. посол Пеленський вийшов на сходи провірити, що діється. Деякий час після його повороту вийшов агент поліції з мундуровими поліціянтами і зажадав розв'язання наради на тій підставі, що буцімто на салі хтось стріляв. Голова розв'язав збори і візвав зібраних, щоби спокійно розходилися. Тоді поліція заявила, що має перевести в усіх зібраних особисту ревізію за зброєю. Ця ревізія тривала кілька годин, після чого всіх звільнили. Від обшукування були звільнені лише жінки, пп. Целевич і Островський та, само собою зрозуміле, п. посол Пеленський.

Представники ЦК. партії зажадали від поміційного агента і референта безпеки, що прибув на салю, спорядження протоколу про подію. Шість осіб зізнало, що тріск (можливо, що й стріл) був чутний за дверима салі, що перед ним члени партії, які стояли біля дверей для охорони, бачили на сходах поліційного агента й якусь підозрілу особу, що хотіли силоміць вдертися на салю, а одна пані зізнала, що в моменті подій входило по сходах і бачила двох мужчин, які зі собою сперечалися та що одного з них притримав мундуровий поліціянт, при чому підкреслила, що вона одного з авантурників знає та може пізнати. При виході виявилося, що ті, які давали провокаційні стріли та намагалися вдертися на салю, кинули гниле яйце у вікно над входовими дверима на салі.

Особи, перетримані на поліції, звільняли частями. Останні вийшли на волю біля півночі й в такий пізний час мусіли повертати домів. А були деякі за кількадесять кільометрів від Луцька.

Характеристичним моментом є те, що посли п. Пе-

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 28. КВІТНЯ 1933.

НАЗАР ГНАТЮК. 2)

ЧЕСЬКА ПОВІСТЬ ПРО ПІДКАРПАТТЯ.

Ivan Olbracht: NIKOLA SUHAJ LOUPEZNIK. Roman Spinx B. Janda v Praze. 1933. Стор. 288. Ціна 39 чк.)

В цьому краю не відкрили ще не тільки плуга, але ані тої цивілізації, що її з собою несе плуг. Тут „всі в глибині душі розбишаки. Бо це єдиний спосіб оборони, який знають. Оборона ця помагає на тиждень, на місяць, на рік; на два роки як у Миколи Шугая, на сім літ як у Олекси Довбуша. Що в цього, що ця оборона дорога і коштує не менше ніж життя. Хіба життя вічне? Раз мати породила, раз помирати. А в кожній краплі крови в їх жилах — неясний спогад кривд минулих і палюча свідомість кривд сьогодняшніх, а в кожнім їх нерві — дика туга за свободою. Це туга Довбушева. Туга Шугаєва. За неї їх люблять".

Ольбрахтова повість це повість боротьби людей передньої цивілізації з цією цивілізацією. Якась „індіянка". Ольбрахт змальовує події і людей в Колочаві, людей закамянілих в умовинах життя минулих століть.

Всіх цих колочавян найдає соціяльна несправедливість, але вони не знають, як з нею боротися. Вони не добачають структури модерного ладу, а бачать тільки, що він їх гнітить. Це громада, про яку пише Ольбрахт: „Попід скалою біжить річка, а напроти шлях. А поміж ними — село. Село таке довге, що не можна дивуватися, коли недосвідченого подорожнього, що йде попри хатки та домики з жидівськими крамничками, а потім знов коло лук та городів, і повздовж хат, зачинає брати після його поваги лють чи туга досада, бож йому за годину, за три і за чотири години ходи весь час відповідають, що він в Колочаві"... Та це не тільки велика громада, а щось більше. „В широкому краю від Тячиву по Стиняк і від Камінки по хустську рівнину не було хати, деб йому не дали переспати або ложку мамалиги. Він, один він відважився поставитись проти біди. Микола! Тільки він мав правду, а всі інші у вічі брехали. А доки кожен, хто має здорові руки не піде за ним до гір (!), доки не вибють всіх тих жандарів, нотарів, лісничих та багатих жидів, кінця не буде".

Та... ясно, що всі за ним не підуть, хоч йому і співчувають. Тому Миколі подобався рись. Той виходить на жир сам, сам бється і сам умирає чи то від кулі чи немічний залазить до кущів".

Всі ці люди з розбійницькими симпатіями справді ще стоять на тому ступені розвитку, що й рись або вовк на Верховині в порівнанні з пастухом. Вовк не має і думки, щоби змінити відносини на Верховині у свою користь, бо він цих відносин не розуміє. Як вовк на полонині, так Шугай в Колочаві належить до іншого світа, що не може пристосуватись до модерної цивілізації, і нею користуватись. З Шугая не може стати японець, тільки індіянин. Як індіянам колись, так і цим верховинцям в наші часи відбирали шахрайством навіть ту землю, що є під їх ногами, їх хати, їх дорібок.

Читали ви, як забирали прерії індіянам? Ану читайте, як це робили на Підкарпатті:

„Люди, що народилися в цих горах, не жили вже нині в одній державі, але були розділені між Польщею, Угорщиною та Чехословаччиною. Немудра це річ ставити людям митні перелази під самим носом, але добрий купець мусить уміти і такі річі" — мудрує якийсь жид в Ольбрахта. „Вузькі смуги городів та лук вічно діляться на ще вужчі смужки. Батько віддає дочку й дає їй, щоб мала де носіяти коноплі, кілька сяжнів землі: помре батько а його смужками розділяться сини. Ті шматочки порозкидані тут по цілій долині, один тут, другий там, а ґазди, щоб мати хоч трошки господарства вкупі, вимінюють собі ці кусочки, доплачують на них коровою, трьома вівцями чи десятьма метрами прядівяного полотна. Розуміється, що без адвокатів та судів, на котрі ані нема часу, ані грошей, отак тільки по дружньому, по сусідськи. І так у книжках записаний не теперішній господар землі, а якийсь її ще правласник. А з тих саме деякі жнуть ще на Угорщині. А це вже справа такого Абрама Беера зайти собі до Волового до поземкових книг і найти собі їх. І написати до Коломиї Мойдлові Зісовичові або до Дебрецина Селігові Лейбичові. А Зісович чи Лейбич зайдуть там до Михайла Хемчука чи Митра Вагерича і скажуть йому: „Гей, ти, не маєш ти в Колочаві в Чехословаччині якихось поземків?" „Є", скаже Хемчук або Вагерич: „Деб їх узяв? Таж знаєш, що я рубаю дрова! Щоб я там по батькові мав, були ми толі і в суді, але потім якось ми то зробили зі сестрою та зі шваґром, але ті вже то теж не мають. Кусок продали, кусок проміняли; за це мусиш розпитатись в Колочаві". „Чекайно", — скаже Зісович або Лейбич, „то я знаю. Але тепер з тою новою владою самі перепони, треба, щоб ти мені підписав, що ти мені той поземок продаєш". „А що ти мені за то даси?" „Що тобіб дам? Три золоті тобі дам", Хемчук чи Вагерич думають. Не розуміють ані за мак. Але чом би не продали чогось, чого не мають? А жид хоче прогоріти, що їм до того? „Дай пять". „І Бога не боїшся?" — кричить Зісович чи Лейбич. „Защо? За твої три хрестики, які однаково мушу ще дати потвердити. Не хочеш — не треба, найду деінде". Ну і Зісович чи Лейбич куплять поземок за три польських золотих двацять сотиків або за пятьдесять угорських корон і продадуть Абрамові Беерові в Колочаві за двісті чеських корон. А Абратам Беер сіде з усіма паперами до суду до Волового тай дасть поземок попписати на себе".

(Докінчення буде).

ленського легітимував ще на стації Луцьк при приїзді агент поліції. Пізніше виявилося, що поліція на стації Луцьк легітимувала багато осіб, які приїздили до Луцька. Чи був хто затриманий з членів партії і скільки, покищо не вдалося виявити.

Взагалі треба сказати, що подібних фактів Луцьк не памятає. Не памятає він і подібного масового виловлювання на вулицях мирних громадян, що йшли на збори своєї легально існуючої партії, як і такої охорони, яку мала Народня Канцелярія до вечора в той день.

Наїнець треба ствердити, що все те, що сталося, нікого з членів УНДО не залякало й не пригнітило. Навпаки, десятки затриманих і зревідованих людей ще більше зміцнилися в переконанні, що обєднання на ґрунті ідеольогії УНДО й творення одного національного фронту є дуже необхідне й корисне для українського народу.

Цікаво, що вже другого дня дехто з притриманих увідвців звертався до свого повітового проводу з запитанням, коли відбудеться чергова нарада. **Луцький.**

Як і за що арештували о. Петрицького.

ТЛО АРЕШТУВАННЯ.

В нашому посіданні є листи, підписані громадянами з Таврова, які висвітлюють тло, на якому прийшло до арештування о. Теодозія Богдана Петрицького, пароха в Таврові, пов. Бережани, та в який спосіб це арештування переведено. А тло це таке:

Від часу, коли управителем школи в Таврові став учитель Юрій Дорчак, велась поміж ним і о Петрицьким боротьба за душі дітей. Учителі в Таврові забороняли українським дітям говорити поміж собою по українськи, а навіть молитися по українськи, і з тої то причини повстав конфлікт поміж п. Дорчаком і о. Петрицьким. О. Петрицький, як добрий душпастир, учив релігії дітей навіть у себе в хаті поза урядовими годинами, а крім того підготовив з дітьми Шевченківський концерт. Це дало приводу управителеві школи Дорчакові усунути зі школи цілий гурт дітей, як: Михайла Пенкного с. Павла, уч. 5-ої кляси, Теофіля Поповича с. Михайла, уч. 6-ої кл., Петра Шевчика с. Івана уч. 4-ої кл., Михайла Загребенного с. Олекси, уч. 5-ої кл. і багато інших. Крім того багато дітей одержало загрозу того змісту: „Rada Pedagogiczna powzięła uchwałę na konferencji dnia 29. III. 1933., na mocy której Choniszyn Jan (Choniszyn Leon і інші) zostanie wydalony ze szkoły, z tem, że do żadnej innej szkoły przyjętym nie będzie, jeżeli nadal będzie uczęszczał na niedozwolone zebranie pozaszkolne. W Taurowie dnia 29. III. 1933. J. Dorczak w. r." (Печатка школи).

Такі оригінальні погрози, в яких п. Дорчак грозить дітям, а радше їх родичам, виключенням зі школи і непринаттям до ніякої іншої школи (що за широка компетенція управителя школи в Таврові!), є в нашому посіданні. Навчання релігії о. Петрицьким у себе в хаті, як також приготовлювання дітей до концерту в домівці читальні „Просвіти", було сіллю в оці і п. Дорчака і коменданта постерунку. Це й дало підставу до слідства, яке ведено довший час у тому напрямі, немов би то о. Петрицький намовляв дітей до якихсь протидержавних виступів та до зневаги марш. Пілсудського. Комендант постерунку переслухував у цьому напрямі навіть у часі науки в школі семилітніх дітей. Протоколи, списані з такими дітьми, дали причину до арештування о. Петрицького. Як відбувалось це арештування, вистане навести лист очевидців під заголовком „Страшна подія".

СТРАШНА ПОДІЯ.

Страшна подія сталася в селі Таврові, пов. Бережани, 13. IV. ц. р. У Страстний Четвер, рано, коли наш о. Петрицький лежав у ліжку хорий, тримаючи коло себе малу дитину, впали до нього комендант постерунку Зданял з пост. Фіхтлем, пятьма „стшельцами" і начальником громади Яном Папугою та громадським поліцаєм Михайлом Гавловським. Вони стали о. Петрицького ніби арештувати. Арештування було особливе. Коли діти о. П. (котрих є 6), а саме, дівчинка й один 8-літній хлопчик почали зі страху плакати і кричати, „стшельци" стали тих дітей немилосердно бити й копати ногами і так викинули тих дітей усіх за двері. А коли жінка о. П. хотіла боронити свого чоловіка і дітей, тоді „стшелец" Ю. Ленартович кинув її на долівку навзнак і виліз на неї з колінами, а постерунковий Фіхтель заткав їй уста кулаком. Опісля на приказ ком. Здоняка тих 4-рьох „стшельців" — перший б. комендант „Стшельців" Чуба, другий В. Войчак, третій С. Ковальчук, четвертий Март. Наваринський — не зважаючи на дитину ні на духовну особу, впали на о. П., скалічивши притім ту малу дитину, витягнули хорого священика з ліжка і стали його тортурувати: били, копали, рвали за волосся, словом: робили з ним, що їм хотілося. Вони пірвали на нім сорочку і калісони, так, що о. П. лишився цілком голий, як на світ народився. Тоді взяли його за ноги і тягнули по долівці через спальню, через канцелярію, через кухню і через ганок, значить: через чотири пороги аж на двір, при чому покалічили його тіло. На дворі взяли його за руки і за ноги, розмахали і викинули на приготований віз зовсім нагого, хоча на дворі було тоді дуже зимно. Аж потім накинули на нього деку і пост. Фіхтель з б. ком. „Стшельца" Чубом посідали на нього як на нежиючу тварину і так повезли на постерунок. На постерунку заложили на о. Петрицького ланцюжки, скували і повезли 36 км. до Бережан. При арештуванні о. Петрицького знищили у двох кімнатах всі річи, поломили ліжка, крісла і все, що було, а до розчини, котра була приготована до печива на свята, накидали ріжного сміття, як болота, каєча і т. д., що їм тільки під руки попало. А такій поведінці спокійно приглядався начальник громади Ян Папуга зі своїм поліцаєм Михайлом Гавловським.

Які настрої запанували після тої події в селі, легко собі уявити. Всі парохіяни о. П., що більше, всі чесні громадяни села, без уваги на нац. і релігійну приналежність, не можуть вийти з дива, що так можна було поступити з духовною особою. А місцевий польський священик о. Вевюрський зганьбив цей поступок прилюдно і тих „стшельців" підчас свят навіть не пустив до костела.

Те все зроблено, як ми довідались пізніше, на малий фальшивий донос, начеб о. Петрицький намовляв дітей у школі, щоби зневажили марш. Пілсудського і начеб мав з ними співати протипольську пісню. Але ми довідуємося від своїх дітей, що те все підступ. То управитель школи Дорчак намовляв дітей, давав їм навіть шуєрки, аби так говорили, як він їм скаже, а коли так 7-літніх дітей підготовив, тоді післав команданта постерунку Здоняка між діти на „збадання". Коли такі маленькі діти побачили перед собою такого великого, грубого жандарма, то налякалися і говорили, як з горячки, що він сам хотів. І з того зробили таке велике нещастя в селі.

Слідує 7 підписів очевидців описаної події.

П. К. О.

ПЕВНІСТЬ — ДОВІРЯ

Інкасо векслів, льомбард вартісних паперів, винаєм касеток-сховищ (сейфів) почавши від 4 зол. квартально

ВІДДІЛ У ЛЬВОВІ, ВУЛ. 3. МАЯ Ч. 9.

На шерстку і порепану шкіру

КРЕМ NIVEA

Ціни золотих 0·40—2·60.

Чехословаччина проти ревізіоністичної політики.

Як повідомляють із Праги, на засіданні палати послів міністр Бенеш виголосив 25. ц. м. довшу промову, присвячену закордонній політиці Чехословаччини та міжнародній ситуації. Бенеш ствердив, що чимраз частіше відзиваються голоси, що Европа наближається до воєнного конфлікту. Одночасно висувається справа ревізії границь. Для Італії ревізіоністична політика це засіб змінити карту Европи в її користь, одначе дуже їй залежить на тім, щоби не віджила середньо-европейська політика Німеччини. Тому й Італія противна всякій спробі прилучити теперішні австрійські краї до Німеччини. Ніодна незалежна держава, говорив Бенеш, не може згодитися на ревізіоністичну політику, яка позволяла-б одним державам рішати про долю інших держав. Спроби ведення такої політики супроти Чехословаччини стрінуться з рішучим її спротивом. Чехословаччина зможе оборонити свою територію перед загаданим її ворогів.

Згадавши про Польщу, мін. Бенеш заявив, що закордонна політика Чехословаччини має на меті зближення з Польщею на основі тривкої приязни.

Японія загарбує дальше Китай.

Японський посол при манджурському уряді ґен. Муто заявив, що вістка про відступ японських військ з північного Китаю й припинення наступу на Пекін і Тієнцін не відповідає правді. Навпаки японська армія, на основі заяви ґен. Муто разом з манджурською армією займе Пекін. Тим способом буде остаточно полагоджена справа Манджурії і постанови Союзу Народів на основі звіту Літона, що ускладнюють політичну ситуацію на Далекому Сході, стануть безпредметовими.

Світова господарська конференція 6. червня ц. р.

ВАШИНҐТОН, 26. IV. ПАТ. Між Рузвельтом і Макдональдом прийшло до порозуміння в справі скликання світової господарської конференції. Відкриття конференції визначено на 6. червня ц. р.

Шахт їде до Вашинґтону.

БЕРЛІН, 26. IV. ПАТ. Урядово повідомляють, що президент Державного Банку д-р Шахт вибирається як репрезентант уряду республики до Вашинґтону, щоби взяти участь у приготовних розмовах у звязку з майбутньою світовою господарською конференцією. Д-р Шахт прибуде до Ню Йорку 5. травня ц. р. з кількома вищими урядовцями міністерства фінансів і державного банку.

Заворушення в Еспанії.

Як повідомляють з Мадриту, з Ляґерні, в провінції Кордоба, рільничі страйкарі напали на стацію жандармерії, причому в часі стрілянини один напасник. В Альмерії страйкарі уладнали похід містом, атакуючи поліцію, що вжила пальної зброї. Вбито одну особу, а кільки ранено. В Барселюні вибухли заворушення у звязку з комуністичним страйком.

По широкому світі.

— З приводу протижидівських екцесів у Чернівцях арештовано 40 осіб, що мають ставити перед військовим судом у Ясах.

— Китайські війська розпочали протинаступ і відобрали японцям два міста.

— В китайському Туркестані вибухло повстання магометан.

— Число безробітних у Німеччині виносить 5.530.000 осіб.

— На основі повідомлення німецької преси в Німеччині мають виконати 17 смертних присудів, виданих ще торік.

— През. Рузвельт і прем. Макдональд порозумілися в справі воєнних довгів.

— На острові Кос, завіщеному землетрусом, добули зпід румовища 119 осіб.

Всіх Впов. Передплатників, які мають залеглости просимо їх вирівнати, бо з 1. травня здержуємо висилку.

А. Пясецький С. А. Краків
фабрика чекольди

ПО КОЖНІЙ ЦІНІ
з гарантійно чистих сирівців безконкуренційні ДЕСЕРОВІ ЧОКОЛЯДИ, відживчі молочні і сметанкові, великий вибір вибагливих чоколядок, кармельків і бішкоптів, але без льосів щастя, бонів і т. п.

Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів

Економічний огляд.

Польська хроніка.

КУЛЬТУРА БАВОВНИ, ХМЕЛЮ І ВИНОГРАДУ НА ЗАХ.-УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

У трьох повітах (Тернопіль, Заліщики і Чортків) заложив Держ. Сільс.-Госп. Інститут (Пулави) дослідні поля, засіваючи їх бавовною у 2—3 відмінах. Ця спроба має виявити, яка з тих відмін найбільше відповідає тутешній почві й підсонню і найлішне прийметься. Насіння бавовни спровадив Інститут з півдня Европи, Америки, СРСР і Туркестану. Коли ідея бавовняної культури на наших землях покажеться щасливою, то з уваги на першенство краєвих сирівців матиме вона для наших селян немале значіння. Таксамо немале значіння для наших верховинців може мати пропаганда краєвої вовни, як сирівця для польського текстильного промислу, і разом з тим пропаганда споживання баранини. Вовна з краєвих овець, поширення управи льону і можливости добуття краєвої бавовни — це між іншим гасла цьогорічних Міжнар. Торгів у Познані, що починаються 30. ц. м.

Бровар'ний промисл у „мокрій" тепер Америці закупив величезні запаси хмелю в західній Европі, частинно теж у Польщі, а через те ціна цього продукту значно поправилась. Польща продає свій хміль не лишень Америці, але й зах. Европі, яка, продавши за добрі гроші свої запаси Зх. Державам, сама тепер відчуває недостачу сирівця для фабрикації пива. В останніх днях платили в Польщі за 50 кг. хмелю 160 золотих. Культура хмелю, особливо на Волині, має добрі виглядн і на неї звернули вже увагу. Між іншим новий український місячник „Рідний Колос" заповідає, що присвячуватиме управі хмелю багато уваги. На жаль, культурою хмелю на Волині займались досі головно чеські кольоністи.

* Інж. М. Літинський, директор Держ. Садівничої Школи в Заліщиках, у розмові зі співробітником „Газети Поранної" подав цікаві дані про насадження винограду на наших землях. З просторого реферату („Г. П." з 25. ц. м.) довідуємось між іншим ось-що: в заліщицькому повіті є 167.840 кущів винограду на 37.54 гектарах, а в борщівському 142.472 кущів на 35.66 гектарах. До того доходять ще незначні плянтації на Покутті і на Волині (аматорські). В році 1932 зародило біля 22.000 кущів, що (беручи середньо з куща 1 кг.) дало 22 тисячі кільограмів винограду, себто біля 4 і пів вагона. В цьому році справа представляється багато краще, бо зародять уже молодші кущі. Виноградна культура не могла давніше якслід розвиватись, бо не мала можливости боротись з конкуренцією австрійських і мадярських виноградників. Тепер при дуже високій митній ставці має культура винограду в краю рентовність забезпечену.

ДОЛЯР У ПОЛЬЩІ.

Мабуть найщасливіше почувається тепер „Банк Польскі", бо — після знесення девізового покриття золотого — він позбувся довжної резерви американської валюти. Та назагал аж до останку збереглось довіря до доляра серед польських громадян. У комунальних щадницях долярові вклади сягають 25 відс. загальної суми вкладів, а в Галичині аж 50 відсотків. До того ще дуже поважна кількість лежить захована по скринях і шафах, — польські банкові кола оцінюють вартість стеавризованих долярів на пів — до цілого міліярда золотих. Це справді сума дуже поважна і в разі, коли б доляр стабілізований був нижче, народнє майно Польщі понеслоб незбиняку втрату!

РАДЯНЩИНА КУПУЄ В ПОЛЬЩІ БЕЗРОГИ.

Польські експортери безрог, яким за останній час не щастилось ані з Австрією (живина) ані з Англією (бекони), тепер поважні надії вяжуть із Радянщиною. У Волковиську завязався окремий союз експортерів і переговорює з годівельниками безрог на терені чотирьох східних воєвідств (у Виленщині, яка дістала вже замовлення на 1000 штук, а дальше на Полісі, в б'лостоцькому і новогородському воєвідстві). Показується, що своє запотребування хочуть Совіти справді в поважному розмірі покрити на польському ринку.

ПІДМОГИ ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ РЕЕМІГРАНТІВ.

„Дзенник Устав" з 13. ц. м. помістив розпорядок про право на причинок („засілок") тих, що працювали у Франції, Бельгії, Німеччині, Голляндії і т. ч., а тепер повернулись безробітні. Право це обставлене різними умовинами, що в подробицях містяться у згаданій вище газеті. Наші безробітні повинні зацікавитись тим, чи і з них дехто не належить до управнених побирати згадану підмогу.

Світова хроніка.

ЗАГАДОЧНИЙ ДОЛЯР. — ТРІВКЕ ЗМЕНШЕННЯ ВАРТОСТИ ЧИ ВАЛЮТОВЕ „ЙО-ЙО"?

Остатнє заломання доляра, дарма, що підготовлене кільком грізними сигналами, все таки заскочило світ несподівано. Чомусь мало хто хотів вірити, аби курс американської валюти міг справді поважно обнизитися. Одначе таке сталося. 10 чи навіть 12 проц. — це вже не 1 відсоток! І щоденно світ нетерпляче ловить вістки біржевих нотувань, які виявляють небувалу еластичність: моя це, що так недавно модне, а тепер зовсім закинене вередливою людяною кружальце „йо-йо" — біжить курс то в гору, то вже в долину. Долар став предметом спекуляції у великому стилі. Разом із тим появились найбільш хаотичні думки дотично причин упадку доляра і його наслідків та можливостей такого чи іншого розвою „долярової аферн". Читаєте напр., що долар починає тратити на покритю, тоді, коли його покриття золотом є на 21 і пів проц. вище, як вимагає закон, рад Рузвельт за інфляцією, то знову проти неї і т. д. В дійсності ніхто не вивяжеться у загадочній долі вчорашнього донедавна доляра. А обходить курс доляра так добре бразилійського плянтатора кави, як і галицького щадника, так добре радянський „Внешторг", як також емісійні банки в різних державах, що частину свого покриття власних банкнотів тримають у девізах і валюті Злуч. Держав. Чи справді прийде трівка депреціяція (кажуть на 50 проц.!) доляра, — чи справді завитеся в Америці біметалізм (відношення золота до срібла малоб бути 1:16, при чому вартість срібла зросласб учетверо!), — чи справді піде Рузвельт на валютові експерименти, яких далекосяглости ніхто сьогодні зміряти не може?! Це все питання, що їх треба поволі залишити без відповіди, хоч як вони цікавлять серед нас передовсім посідачів американської валюти, чи то на щадничих вкладках, чи збереженої дома. Їхній неспокій зрозумілий — чейже грозить деруція посіданої квоти аж на половину! Та *якщо це не грім призначений на близьку консумцію, то думаємо, що його власник таки спокійне може приглядатися судорогам доляра.* Бо долар видвигнув тепер питання нат.-валютарне, що його Кінс, Кассель, Вагеман та ін. економ. авторитети світа вважають спричинником кризи. Хто знає, чи долар америк. грошевої одиниці не ділитиме швидко цілий ряд інших „мурованих" валют...

Катастрофа доляра може легко стати вворотним пунктом у валютовій політиці світа і сьогоднішню реляцію валют зовсім зміяити. Реінтеграція Канади з паритету золота є черговою ластівкою поширення інфляційної пошести. Міжнародню девальвацію всіх валют світа запропонували американські експерименти американські експерти на щойно покінченій вашингтонській нараді.

АНГЛІЙСЬКО - РАДЯНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА ВІЙНА.

У міжнародньому праві містяться поняття відплати, т зв. реторсії, якою відповідає одна держава на репресії другої держави. На товарове „ембарго" Англії відповіла тепер Радянщина ось такою реторсією: Вона нічого не купуватиме більше в Англії, її кораблі омминатимуть англійські пристані і т. і. Словом: війна, хоч — що правда — тільки господарська. Це вже другий з черги поважний конфлікт англійців і СРСР на економічному фронті.

В. Я-вич.

Ревізії й арештування в Золочівщині.

В другому і третьому дні Великодних Свят та в провідну неділю появилися масово в золочівському повіті летючки ОУН. У звязку з тим поліція перевела в Золочеві й по селах повіту численні ревізії та арештування. В Золочеві арештовано зокрема більша дітвору, учнів народ. шкоди.

Всіх їх число 15 приловлено на розкиданні й роздаванні летючок на вулицях, під кіном і театральною салею, в якій відбувалася вистава. Після переслухання на поліції й у слідчого судді випущено дітвору за два дні в год. 12. вночі на волю.

В часі арештувань, а саме в ночі з 19. на 20. квітня поперетинав хтось на шляху Золочів-Глиняни-Львів телефонічні дроти. Справників не зловлено. Є це вже другий в останніх місяцях випадок такого саботажу.

Попереднього року поперетинав хтось дроти в польський Свят-Вечір на шляху Золочів-Львів теж в часі арештувань серед студентської й ремісничої молоді у звязку з відомою подією в Городку. Як підозрених в цьому саботажі арештовано тоді студ. Сабатого М., гімн. учня Богонача В. і робітника Гаєвого Д. Два перші вийшли недавно по трьохмісячній тюрмі на волю.

Під сучасну пору перебуває в золочівській *тюрмі*, на „Замку" 30 *політичних* вязнів, переважно селян та робітників. Всіх їх, крім уже засуджених обвинувачує прокуратура за приналежність до ОУН і протидержавну акцію.

В ПЯТНИЦЮ, ДНЯ 28. КВІТНЯ 1933 Р. відправиться в год. 7.30 в Архікатедральнім Храмі св. ЮРА
Заупокійне Богослуження
ПО ПОМЕРШИХ ЧЛЕНАХ НАДЗІРНОЇ РАДИ, ДИРЕКЦІЇ ТА СЛУЖБОВИКАХ ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО С. А. У ЛЬВОВІ.
ДИРЕКЦІЯ.

Новий „контрреволюційний" процес
НА РАД. УКРАЇНІ.

Празька „Народні Політіка" повідомляє, що на Радянській Україні викрили нову українську нац. організацію, до якої належали службовці Комісаріяту Народньої Освіти, професори та вчителі. Між арештованими подають назвища професорів інституту мовознавства в Харкові Курила та Трохименка. Вченим закидають, що в списах для вищих і середніх шкіл поручали лише авторів українських і зах.-европейських.

ДПУ твердить, що ця організація продовжала сепаратистичну та контрреволюційну акцію зліквідованої в 1928 р. Спілки Визволення України. В звязку з цим перевели в комісаріяті освіти докладну „чистку". Відкликаний недавно з Праги більшовицький політичний представник Апосев (Панченко) виступить у цьому процесі як свідок і знавець, що українські вчені з Харкова вдержували нелеґальні взаємини з українськими вченими на еміграції в Празі.

Японці обстрілювали більшовицький поїзд.

На станції Пограничная японські жандарми спинили вантажний поїзд, що мав їхати до станції Гродеково узурійським шляхом у напрямі Владивостоку. Японці відпняли 4 порожні вантажні вагони та 18 цистерн. Хотіли теж задержати дві льокомотиви та стріляли до них. Начальник станції Пограничная вислав командантові японської жандармерії писемний протест, у якому сказано, що жандарми нарушили умову із сх.-китайською залізницею.

ЕМІСІЯ СКАРБОВИХ БОНІВ.

ВАШИНГТОН, 26. IV. ПАТ. Державний секретар скарбу Гол заповів на 1. травня ц. р. емісію скарбових бонів на суму 500 міл. долярів, 2½ проц. Субскрипція покрила вже емісію з над вишкою.

Замість відповіди „Новому Часові".

У відповід на статті „Нового Часу" з 1-го і 13-го квітня ц. р. заявляю, що свою заяву, поміщену в „Ділі" з 5. IV. і у „Свободі" з 9. IV. п. р., піддержую.

Вірогідність моєї заяви потверджує також заява 29 громадян із Золотник, Буркановa, Соколова, Сокільник, Хатож, які були на нараді у Золотниках, поміщена у „Свободі" з 30. IV. ц. р. Однак тому, що „Новий Час" з 13. IV. ц. р. покликується на протоколи, підписані іншими громадянами, я, не входячи в оцінку вірогідности односторонніх протоколів, пропоную „Н. Часові" чи пак п. Тикторові передати справу мировому судові, якому буде прислугувати право виїзду до Золотник для провірення справи.

Думаю, що лише мировий суд зможе безсторонньо справу вияснити.

Посол Олекса **Яворський.**

Всіх Впов. Передплатників, які мають залеглости просимо їх вирівнати, бо з 1. травня здержуємо висилку.

РУЗВЕЛЬТ ГОДИТЬСЯ НА МЕКДОНАЛЬДІВ ПЛЯН.

Рапорт знавців для Рузвельта та Еріота.

ЛЬНОДОН, 26. IV. ПАТ. Райтер повідомляє з Вашингтону: Вчора французькі й американські знавці після 2-годинної конференції зложили рапорт през. Рузвельтові й Еріотові.

Здогадуються, що през. Рузвельт є за запевненням безпеки для Франції. Після довірочної конференції з Мекдональдом і Рузвельтом Еріо сказав, що Рузвельт годиться на Мекдональдів плян, щоби доповнити паризький плян для запевнення Франції відповідні гарантії на випадок агресивних актів, що могли би викликати війну. Здається, що Рузвельт шукає формули приступлення Зл. Держав до міжнародніх старань, яких метою спинити агресивну діяльність одної з держав. През. Рузвельт рад би теж створити постійний надзір над розброєнням. Надзір цей не був би припадковий, а мав би постійний характер. Погляди през. Рузвельта прийняла французька делегація з признанням і вдоволенням.

Індієць хотів убити Гітлєра.

У Рімстінгу (як повідомляє тирольська прикордонна станція) придержали авто, що їхало під італійським прапором і з італійською відзнакою. Подорожніх арештували. Це індієць геркулічної будови, член російської комуністичної партії та його шофер без державної приналежности. Авто з підозрілими клунками їхало до Мінхена, де плянували атентат на канц. Гітлера. Індійця, якому буде около 40 літ, жандармерія відставила до Мінхена.

Останні телеграми з Берліна повідомляють, що стверджено, що цей індієць зветься Слюміяндранат Тагор і є внуком відомого індійського письменника Рабіндраната Тагора. Слюміяндранат сказав, що він із переконання комуніст.

Даром

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС“ тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Кто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

НОВИНКИ

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.**

— **Пантофлі,** вигідні мешти, сандали, **ситківмові капці на шнурковій підошві** поручає і виконує **„ІБІС“ Львів,** Собіського 9 (бічна Галицької). 1688 7—10

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 1817 1-50

— **Пригадуємо, що Загальні Збори Центрального Кооперативного Банку у Львові** відбудуться в суботу, дня 29. квітня 1933. в год. 10. рано в салі „Української Бесіди“, вул. Рутовського ч. 22. 1815

— **На будову нагробника І. Франкові** за час від 1. березня до 25. квітня ц. р. зложили: Демчишин, Жихлин 5, Львів, Р. С. У. К. 15, Скваркова Олена, Яблінка 5, Береcть, укр. кооп. Боян 6, Павлівна Марія, Накваша 1.50, Рибчин М., Нижнів 3, Сільський Господар 10, Рогатин, Пов. Союз Кооп. 30, Тернопіль, філ. Т-ва „Просвіта“ 100, Львів, Т-во „Зоря“ 50. — Разом 225.50 зол.

— **Травневі богослуження в церкві св. Духа.** Ректорат Духовної Семинарії подає до відома, що в семинарицькій церкві св. Духа будуть відбуватися для мірян травневі богослуження в год. 6.15 вечором, почавши від неділі 30. квітня ц. р.

— **Не буде знижки платень.** Уряднича делегація, яка була 25. ц. м. у віцеміністра скарбу Рожновського, одержала заяву, що уряд не обмірковує ніякого проекту проекту редукції урядничих платень і взагалі ніякі подібні проекти не є тепер актуальні.

— **Присуд на студ. Заморського.** У середу закінчилася у львівському окружному суді розправа против студ. Заморського, який підчас протижидівських ексцесів був ранений петардою, що її мав при собі. Суд засудив Заморського на один рік вязниці за зладження петарди та спричинення вибуху і на 18 місяців за це, що двічі зложив фальшиві зізнання. Разом визначили Заморському кару 2 літ із припиненням її виконання на 5 літ. Спільників Заморського, обвинуваченых у зложенні фальшивих зізнань, Юр. Матулю та Евст. Кривула засудили на кару по 10 місяців вязниці з припиненням на 2 роки; Мих. Храпусту на рік тюрми з припиненням на 3 роки. Віцепрокуратор Краєвський заповів апеляцію проти припинення кари Заморському. Оборонець Гіртлер заповів відклик від присуду в імені всіх обвинуваченых.

ПРОВІДНИК АНГЛІЙСЬКИХ ФАШИСТІВ У МУСОЛІНІЯ.

Римські часописи повідомляють, що Освальд Мослі, який основав фашистівську партію в Англії, відвідав Мусолінія та мав із ним наради. Мослі та гурт англійських фашистів, що були з ним, вернуться до Льондону, а в Римі остане один член виправи як постійний делегат англійських фашистів, який там буде обсерватором.

ГЕНДЕРСОН ОДЕРЖАВ МИРОВУ НАГОРОДУ.

Нагороду з Карнегієвого фонду в сумі 2.200 фунтів стерлінгів одержав голова розбройної конференції Артур Гендерсон за заслуги для мира та розброєння.

КОНФІСКАТА КНИЖОК.

ГАМБУРҐ, 26. IV. ПАТ. Комітет боротьби з продентів університету в Кільонії сконфіскував у випозичальнях багато книжок. Перевели теж ревізію в університетській бібліотеці, де сконфіскували твори 15 професорів університету, що не втішаються довірям студентів.

— **Велять стріляти до псів.** Залога поліції у Львові дістала приказ стріляти до псів, яких підозрівають, що вони скажені, головно на периферіях міста. Вживати пальної зброї в середмістю велять дуже обережно, щоби прохожі люди не потерпіли.

— **Перед святом 1. травня.** З огляду на недалекий день 1. травня влада публичної безпеки в Польщі видала, як повідомляють із Варшави, розпорядки, що мають на меті забезпечити лад і спокій в державі. Не буде вільно продавати того дня алькогольних напитків до 20-ої години. Трамваєвий та автобусовий рух буде припинений до год. 14-ої. Віча й походи мають легальні організації зголосити адміністраційній владі. Крім того поліція вирешетовує по містах всі підозрілі елементи з комуністичними симпатіями.

— **Глядають 3.197 новобранців.** Тернопільський воєвода оголосив спис 3.197 осіб, що ухиляються від військової служби. Глядає за ними поліція. Адміністраційна влада закликає їх, щоби явилися добровільно в найближчому старостві, міському уряді або поліційній станиці і виказалися військовими документами, щоби сповнити військовий обовязок.

— **Арештування комуністів.** В Обертині пов. Коломия арештували 15 осіб, під замітом належання до комуністичної партії. Між арештованими находиться 24-літний Ушер Фішман, приватний учитель із Гвіздця.

— **Любовна трагедія** розіграласа на полі біля залізничої стації у Ворвулинцях пов. Заліщики. Бувший учень третього року вчительської семинарії Мечислав Деліевський удержував любовні зносини з 18-літньою сільською дівчиною Полею Самборською. Перед кількома днями вибрався з нею в поле на прохід і тут застрілив її з револьверу, а другою кулею відобрав собі життя. В прощальному листі просив, щоби його похоронали на цвинтарі в Гусятині.

— **Рікні вістки.** До коломийського шпиталю привезли Марію Медведчук з Річки пов. Снятин, яку гарматчик 7. п. артилерії, Микола Пилипчук, пробуваючи на відпустці, ранив шаблею.— На залізничому мості біля Радимна найшли вбитого Василя Галянтовича, господаря зі села Святого пов. Ярослав. Підозрівають, що став жертвою бандитів.

— **Число студентів в чехословацьких вищих школах** виносить на основі офіціяльної статистики 34.112. Коли взяти на увагу, що в тих школах викладає 1.649 професорів і доцентів, то на одного професора припадає 21 студентів.

— **Положення жидів у Німеччині** ілюструють факти, про які пише частина австрійської преси. Від власника дрогерії Грінвальда, жида, при Храмслер Алее в Берліні зажадала якась боївка, щоби звинув свій склеп. Коли Грінвальд відмовив, пропав нагло без сліду. За два дні жінку Грінвальда повідомлено зі шпиталю, що чоловік її вмер і щоби вона зголосилася по небіщика. Похоронивши чоловіка, вона звернулася до приватного детектива, щоби викрив убивців. Того самого дня вона умерла, а в поліційному комунікаті записано, що вона відобрала собі життя з невідомої причини. Взагалі самогубства жидів у Німеччині множаться, по кількадесять випадків щодень, так що в останньому часі часописи з наказу влади знесли рубрику самогубств.

Подвійно приваблива...

красою своєї статі і свіжости цери.

Жінки, які крім гарної фігури мають свіжу молодечу церу, безсумнівно обдаровані долею подвійно. Одначе не треба їм задирити, але старатися їм дорівняти.

Мило Пальмолів, яке виробляють із славних олійків краси — оліїв маслинових овочів, пальм і кокосових горіхів, надасть вашій цері нового чару і незрівняну делікатність. Багата піна мила Пальмолів змиває дбайливо шкіру, при чім не дразнить її зовсім.

Вживайте, Пані, мила Пальмолів не лише до лиця, але і до плекання цілого тіла, яке тим способом збереже оксамитну мягкість і делікатність.

— **Згорів у смолі.** Незвичайний спосіб самогубства придумав один власник городу під Гамбургом. Він вліз до бочки зі смолою і підпалив її. Коли на крик загибаючого збіглися сусіди, добули з бочки тільки трупа, що згорів на вуголь.

— **Таємний корабель.** В каналі Ля Манш зустріли кораблі таємний яхт, на якому не було живої душі. В каюті капітана найшли стіл, накритий добірними стравами й напитками. Яхт, що мав французьку назву „Алєрт“, притягнули до англійського порту Тинц. На велике здивування тут стверджено, що такого французького яхту ніде не зареєстровано. Старі моряки пригадують ідентичний випадок з 1876 р. з кораблем „Селест“, якого тайни досі не вияснено.

— **Загальні Збори Союзу наукових робітників українських книгозбірень і музеїв у Львові** відбудуться в суботу 29. квітня ц. р. в год. 17.30 в Національному Музею. Порядок нарад: звіт за 1931/2 рр., вибір нової ради і контрольної комісії, означення висоти вкладки, внесення членів. — **І. Свенціцький,** голова; **Я. Пастернак,** секретар.

— **Приємний і свіжий віддих** все бажаний: підчас гри, при спорті або підчас забави. Плекання зубів Одолем — це найліпша запорука приємного запаху з уст. Одоль покриває єдиві болони устної ями тоненькою невидною верствою. Одоль діяє ще кілька годин після вживання. Одоль є ощадний в уживанню, бо вистарчає кілька капель.

Куток мови.

„Між тим“ уживають у Галичині, часто і на Великій Україні, у значінні російського „между тем“, напр.: „прикидався бідним, а міжтим це була людина багата“. „Між“ має у нас значіння: „поміж“, „серед“; у даному випадку треба би вжити слів: тимчасом а проте, взтім.

Оминайте дуже поширених у нас за останній час зворотів: „з боку“ і „з рамени“ там, де вони зовсім зайві; напр. „зроблені заміни з боку уряду“, замість: заміни уряду, „промовляв з рамени Педагогічного Товариства“, зам.: від Пед. Т-ва, або іменем П. Т.

Замість: „цей колір мене разить“ (поль.). треба: вражає; „разити“ має у нас значіння сильного удару, здебільша фізичного; зам. „разячий“ (поль.) пор. різкі суперечності. треба: різкий.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи

Дописи.

ГОРОДОК.

„Пасхальна Драма“ в Городку. Ювилей 1900-ліття смерти та воскресення Ісуса Христа дав нагоду до відновлення традиції релігійних драм, які в українських братських школах XVII. і XVIII. ст. мали великий успіх. Аматорський гурток „Р. Школи“ в Городку при співучасти членів читальні „Просвіта“ дав пять вистав „Пасхальної Драми“ в 4 діях з прольогом В. Левицького, всі з незвичайним успіхом. Сала „Помочи“ була вся заповнена і глядачі з релігійним настроєм слідкували за сценами від Тайної Вечери до Голгофти. Зокрема стилеві біблійні строї та орієнтальні декорації підносили настрій. Співділав хор і орхестра. Виставою занявся о. д-р Ігнат Цегельський, в бере в ній участь 47 осіб. Щоби дати змогу львовянам і замісцевим взяти участь у виставі, відбе ще одна пополудневa вистава „Пасхальної Драми“ в неділю 30. квітня ц. р. в год. 4. попол.

Очевидець.

СТРИЙ.

Два концерти, а саме один стрілецької пісні під фірмою „Стрийського Бояна“, а другий Шевченківський під фірмою філії „Просвіти“ та два українських студентів, були в дійсности одною імпрезою, без огляду на фірму й інтенцію. Оба були переведені головно студентами і мужеським хором „Стрийського Бояна“ під батутою п. Конашевича Володимира, що виступав в обох концертах. Крім цього ще запрошені були соліст-співаки: п. Лиськова зі Стрия та пп. Голинський Михайло і Тисяк зі Львова. Скрипкове сольо відограв проф. Крих Юрій з Тернополя. Акомпаніямент вели д-р Лисько і проф. Байлова зі Стрия. Промови виголосили ред. Купчинський Роман зі Львова і Барабаш Григор з Конюхова. Що при такій знаменитій обсаді оба концерти викликали одушевлення численних слухачів, це само собою зрозуміле. Наприкінці годі здержатися від одної зауваги щодо програми складаних концертів, на які запрошується посторонніх артистів. Коли не хочемо поставити виконавців у прикре положення, то на один і той самий вечір не можна запрошувати двох солістів-співаків. Коляж уже так сталося, то не можна одному з них виконувати творів мало популярні, хочби вони представляли навіть велику вартість. Бо в такім випадку той, що співає популярні пісні, може побити свого „конкурента“ навіть зовсім неслушно. **б. м.**

СПОРТ.

УКРАЇНА — ЛЕХІЯ.

Змагання за мистецтво А-кляси між цими дружинами відбудуться в неділю 30. ц. м. в год. 11.30 передполуднем на грищі Лехії на Погулянці. Попередять о год. 9.30 товариські змагання Україна II. — Лехія II. Дотепер грали згадані дружини за мистецтво 6 разів, з того Лехія виграла 5 змагань, а одні були нерішені; відношення воріт 5:23 для Лехії.

УЖГОРОД. РУСЬ — Ч. С. К. 6:2 (3:2).

Ужгородська Русь розіграла в мин. неділю змагання зі своїм місцевим чеським противником, які виграла у відношенні 6:2. Голі для Руси стріляли: Кравч (2), Кобзяр, Криж, Суковський, Шандор. Майже всі голі взяли з подання Кобзяря.

ДУЖАННЯ.

У вівторок хід дужань у спортовому цирку пр вул. Пелчинській був такий: Кваріяні не розіграв боротьби зі Щербінським. Чая та Громов замість боротися, почали боротьбу навкулачки, так що їх мусіла розділити поліція. Пошоф у реванжовій стрічі поборов у 22 хв. Колера. Урбах поборов Вельоха в 3 хвилинах. Бідевич у 16 хвилинах Будруса. Змагун Штекер заповів, що приїздить на змагання.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 27. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор“.

Пятниця, 28. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор“.

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 27. квітня год. 7.30 веч. „Шукаємо здібного зломника“ В. Будзинського. Прем'єра.

Пятниця, 28. квітня год. 7.30 веч. „Шукаємо здібного зломника“.

Цирк Станевських, площа Бема, початок вистави в год. 8.15.

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Тенісового Т-ва) виступ міжнародніх змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Тайна російського шпигунства“ (Грета Гарбо).
АПОЛЬО: „Антін Спелец, добрий стрілець“ (Власта Буріян).
АТЛЯНТИК: „Каін і Артим“ (на осн. Горкого).
КАСІНО: „Куртизана“ (Грета Гарбо).
КОЛІСЕЙ: „Ескадра засуджених“ і ревія „Темперамент на 100 прод.“.
КОПЕРНИК: „Ліцитація кохання“.
МАРУСЕНЬКА: „Ліцитація кохання“.
МІРАЖ: „Пат і Патахон“, „Парадна компанія“.
ПАЛЯС: „Їх Ексцеленція субект“.
ПАН: „Вічна вулиця“ та ревія.
ПАСАЖ: „Робін Гуд „Король л'сів“.
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Волоцюга“ (Лоренс Тібет) і ревія.
ХИМЕРА: „Аріана“ (Ел. Бергнер).
УТІХА: „Москва без маски“ та ревія.

Закордонне радіо.

Четвер, 27. квітня 1933.

Братислава (279,3) 12.30 Концерт. 17.50 Фортепян, 18.30 Спів, 22.15 Циг. музика, **Бреслав** (325) 20.30 Концерт, **Мілянo** (331,4) 21.00 „Льодолета“ оп. Маскнін, **Штутгарт** (360,6) 10.10 Грігові пісні, **Гельсінгфорс** (368,1) 19.05 Спів, **Білгород**(429,7) 16.00 Нар. пісні, **Рим** (441,2) 20.45 Концерт, **Прага** (448,6) 11.00 Саксофон,**Відень** (51)8,1 11.30 Квартет, 16.45 Капеля, **Рига** (525) 20.30 Лотиські пісні, **Мінхен** (532,9) 25.05 Опера, **Харків** (937,5) 8.15 Музика для дітей, 9.00, 13.50, 16.20, 18.30 Концерт, 15.10 Радіокомпозиція, 17.40 Авдиція, 19.00 Концерт із Української Фільгармонії.

Пятниця, 28. квітня 1933.

Братислава (279,3) 18.05 Концерт, **Бреслав** (325) 21.00 „Дас Кетхен фон Гайльброн“ муз. песа Кляйста, **Мілянo** (331,4) 21.00 Концерт, **Брно** (341,7) 19.30 „Хованщина“ оп. Мусоргського, **Штутгарт** (360,6) 20.00 „Вільний стрілець“ оп. Вебера, **Берлін** (419) 20.05 „Дас Гофконцерт“ вес. опера Шайнпфлюга, **Рим**(441,2) 16.00 Скрипка. **Прага** (488,6) Музика, **Будапешт** (550,5) 9.15 Орхестра, 18.30 Скандинавські пісні, **Харків** (937,5) 9.00 Балалайки, спів, 10.00 Звуковики, 13.50, 15.10 Концерт, 17.00 Український концерт, 19.00 Концерт із „Березіля“, **Париж** (1724,1) 13.05 Вільнонічели, 20.45 „Севільський цирульник“ оп. Россіні.

Львівське радіо.

Четвер, 27. квітня 1933.

12.10, 15.45, 17.00, 22.15 Грамофон. 12.35 Шк. концерт, 16.25 Лекція фр. мови, 16.40 Любов до рідної природи, 17.40 Відчит, 18.00 Для матуристів: „Найважніші завдання біольогії в XX. ст.“, 18.25 Легка музика, 18.50 Літературний фейлетон, 19.30 „Вкрадене око Вішну“ новеля Тейльора, 20.00 Орхестра, спів, 21.30 „Помаранчовий цвіт“ Бірабо, 23.00 Танк. музика.

Пятниця, 28. квітня 1933.

12.10, 15.35, 16.15 Грамофон, 16.00 Жіночі часописи, 16.20 Відчит для матуристів, 18.00 Біольогія, 16.40 Суспільність і умово хорі, 17.00 Орхестра, 18.25 Легка й танк. музика, 19.00 Весняне кохання наших ловецьких птахів і лови на них, 19.30 „На отвертому морі“, 20.00 Муз. балачка, 20.15 Симф. концерт, 22.40 Спорт. 23.00 Танкова музика.

БІРЖА.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. пар'тас 200 км. Ціни ринк.	золотих	
	від	до
Пшениця дворська	34·75	35·25
Пшениця збірна	31·75	32·25
Жито одноціле	16·75	17·—
Жито збірне	16·—	16·25
Ячмінь двір. одноцілий	13·75	14·25
Ячмінь на мливо	11·75	12·—
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замоклий	10·25	10·75
Кукурудза кремва	15·50	16·00
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля красн (з мішк.)	17·—	20·—
Горох пів-Вікторія	22·—	24·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	9·50	10·00
Вика чорна	9·00	9·50
Вика сіра	8·50	8·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	16·00	16·50
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·50	8·75
Ріпак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·25	6·40
Висівки пшеничні	6·50	6·75
Пшоно	31·—	33·—
Просо краєве	19·—	20·—
Макуха льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв.	75·—	80·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак синій	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	36·25	39·75
Пшениця збірна	33·25	33·75
Жито одноціле	18·—	18·50
Жито збірне	16·25	16·50
Ячмінь на мливо	13·25	13·75
Овес збірний	11·50	12·00
Мука пшен. люксусова	63·00	63·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	33·50	34·00
Висівки житні	6.25	6·75
Висівки пшеничні	8·00	8·50
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	28·—	40·—
Пенцак ч. 10	28·—	30·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 26. IV.: масло 3.—, молоко 0.17, сметана 0.70, яйця 2.60. Тенденція на всі артикули знижкова.

ГРОШІ.

На львівській неофіціяльній біржі в середу тенденція була трохи сильніша. За доляра платили по 8.05 (у вівторок 8.02—7.93) при великій подачі та недостачі покупців. Польський Банк платив до год. 10.30 по 7.90 зол.

Англійські фунти купував Банк Польський по 30.70.

В год. 11. передполуднем курс доляра обнизився. В приватних оборотах платили по 7.96, 7.98 зол.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЛІКАРЯ шукаю на заступство або відступлю ординацію на час виїзду. Зголошення до Адм. „Діла“ під „Лікар“. 1-2

ВИНАЙМЛЮ гарну кімнату з харчем або без. Листопада 17/II. праворуч. 1816 1-1

ФОРТЕПЯН чорний, хрестовий, заграничний, знаменитий, 1.200 золотих, продасть Мачубський, Мохнацького 13. 1-3

ФОРМИ найновіші, готові і на замовлення, Козловська, Академічна 22.-I. пов.

ПОДЯКА.

Високоповажаному Панові Докторові Тимковому за вилічення смертельно хорої жінки і щиру опіку, цією дорогою складаю щирий „спасибі“.

Дмитро Берчак, Стрілянська.

Чому Ви досі не купили образу „ЗАПОРОЖЦІ ПИШУТЬ ЛИСТ ДО СУЛТАНА“
розмір 50×100, ціна зол. 6.—, пересилка зол. 1.—, за післяплатою зол. 2.—. **Замовляти в Книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка, у Львові, Ринок 10.**

ВИКАЗ ЖЕРТВ ЗЛОЖЕНИХ НА ФОНД ВЕТЕРАНІВ у І. чвертьрічю 1933 в зол.:

К. Багницький, Городенка 5, учит. А. Баландюк, Чижев 9, ем. лік. д-р А. Бачинський, Калуш 6, О. Бачинська, Стрий 2, І. Білобран, Бурштин 2, д-р Д. Блавацький, Бібрка 15, проф. І. Бриковнч, Тернопіль 4, о. І. Бриковнч, Кривеньке 6, о. В. Венгриновнч, Ваньовичі 12, учит. Г. і О. Вовк, Шешори 12.50, Т. Водяний, Тернопіль 5, В. Вороновський, Буськ 3, о. І. Гаврилишин, Лучинці 4, С. Гандзюк, Лубна 6, д-р Т. Ганицький, Липиця Дол. 18, Т. Гоза, Перемишль 8, учит. О. Горбатий, Олькуш 5, учит. М. Гординська, Ваньовичі 12, Т. Грицай, Стрілинська Ст. 9, д-р В. Гуркевич, Перемишль зб. 38.65, Т. Гогоць Борислав 6, нот. В. Дяків, Немирів 7, Д. Жук, Павлова 3, д-р А. Жуковський, Підволочиська 6, о. Л. Залужний, Заланів 12, о. П. Задворняк, Деревляни 5, проф. І. Заяць, Перемишль 6, М. Зубрей, Перемишль 6, О. Качанюк, Любомирка 3, О. Коссик, Познань 7, учит. П. Костюк, Рудка Паб. 3, К. Котис, Перемишль 7.50, д-р С. Кушнір, Яворів 7, ем. упр. шк. С. Ласовський, Фільварки 3, д-р І. Левицький, Стрий 10, Ю. Левицький, Осмолода 8, нот. Я. Левицький, Винники 15, д-р М. Лепкалюк, Галич 3, о. С. Мазур, Новосілки 4.50, нот. В. Маковський, Ліско 7, О. Максимюк, Катовиці 30, суд. Я. Марків, Бучач 6, М. Михайлів, Рибник 20, В. Моравський, Познань 5, Л. Налуковий, Копичинці 9, П. Особа, Людвиківка 4, о. Т. Прийма, Дуліби 10, д-р І. Ржижій, Миколаїв-Гаї 3, д-р М. Рожанківський, Калуш 30, д-р М. Сірко, Бродн 5, інж. І. Скоропада, Тернопіль 6, П. Скочиліс, Сікож 4, Службовики П. С. К. Стрий 53, П. Смаль, Борщів 15, о. К. Стисловський, Девятники 3, І. Строцький, Отинія 10, Ю. Татуньчак, Поремба Жег. 6.50, М. Тимків, Бабин 10, О. Хмара, Коломия 4, д-р І. Яворський, Тернопіль 2.

Львів: Д-р В. Бабій 2, інж. П. Базилевич 4.50, П. Бакович 4.50, М. Біганський 4.50, д-р Р. Білас 1.50, О. Бодак 0.50, інж. М. Боднар 6, ред. О. Боднарович 6, М. Бонковський 5, д-р Д. Бречка 3, М. Бриликовський 2, д-р Т. Бурачинський 10, В. Варивода 1.50, І. Василик 4, В. Васильків 1, д-р І. Вегера 1, І. Витанцький 1, інж. Я. Вінцковський 2.50, д-р Войтович М. 1.50, С. Войнаров. 2, д-р М. Волошин 20, дир. С. Волошиновський 8, А. Гаврилко 6, Ю. Галяревич 1, д-р С. Ганицький 3, Г. Гаваский 2, д-р Б. Гнатевич 1.50, В. Головка 6, І. Грабар 6, Я. Гузар 1.50, М. Гебус 3, д-р І. Гижа 6, К. Гуран 3, д-р Р. Дацкевич 3, Г. Дмитрів 3, В. Дуткевич 3, інж. Г. Еліяшевський 3, інж. М. Капуста 6, О. Карпінський 6, Д. Квасниця 6, В. Кипріян 3, дир. М. Кисілевський 6, М. Климкевич 2, В. Кицикевич 6, М. Ковальнюк 0.50, Г. Ковч 3, д-р М. Коновалець 6, Я. Косоноцький 6, О. Костик 7, д-р П. Кривуцький 7.50, В. Кубаевич 6, В. Кудрик 4, М. Кузик 3, Л. Кульчицький 3, Д. Кульчицький 3, д-р О. Лаврівський 6, І. Лада 3, В. Левицький 3, д-р Д. Левицький 5, Г. Лесюк 1.50, д-р Г. Лужницький 2, д-р інж. В. Лукашевський 3.50, пос. О. Луцький 15, С. Магаляс 9, д-р Б. Макарушка 3, д-р Л. Макарушка 7.50, д-р Л. Максимонько 7.50, о. Q. Малиновський 5, Я. Маренін 3, дир. І. Мартюк 6, д-р М. Матюшенко 3.60, інж. А. Мельник 3, М. Мельничук 6, О. Микитович 4.50, Т. Миськ 3, радн. В. Мриглоцький 3, ред. В. Мудрий 1, інж. Ю. і М. Мудраки 25, дир. А. Мудрик 9, д-р М. Музика 7.50, дент. Я. Насс 6, д-р І. Нимчук 6, Л. Огоновський 6, д-р Я. Олексишин 6, інж. І. Ольховий 3, В. Онуфрик 6, М. Павлюк 3, ред. Д. Палій 6, В. Паньків 7.50, інж. С. Пастернак 0.50, П. Пасіка 6, пос. З. Пельовський 6, д-р З. Петрів 3, К. Плетінка 0.50, проф. Ю. Полянський 1.50, дир. П. Постолюк 2.50, Т. Пяпка 3, дир. О. Радловський 6, інж. Р. Раковський 3, радн. Рожанківський 6, інж. З. Рудник 12, І. Рудницький 3, М. Рудницький 3, інж. Л. Савойка 1.50, інж. М. Саевич 25, С. Свірида 3, І. Семянів 3, інж. А. Сербин 6, Л. Сич 2, Я. Скоплак 12, І. Стернюк 6, О. Стецура 1, О. Тарнавський 4.50, інж. М. Творидло 6, арт. М. Терлецький 15, дир. О. Терлецький 2, ред. І. Тиктор 9, С. Трусевич 1.50, проф. Л. Турчин 2, С. Український 6, В. Фарміга 1, дир. І. Филипович 3, М. Хархаліс 2, дир. Е. Хрипливий 3, д-р П. Цимбалістий 1, о. Я. Чемеринський 7.50, А. Чір 3, д-р М. Чубатий 6, дир. Ю. Шепарович 6, інж. Л. Шепарович 15, Ю. Шкрумеляк 3, д-р В. Юзьвяк 1, З. Юзичинський 6, Е. Яворовський 3, Л. Ясінчук 4.

За редакцію відповідає **Олександер Костик.** Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

Ч. 106 (13.344). Львів, субота 29. квітня 1933. Поштова оплата карбасова ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 148.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

„Українська Молодь Христові"!

ЗАКЛИК.

За благословенням Високопреосвященних Владик Галицької Провінції приступив Діловий Комітет до організації Свята „Українська Молодь Христові". Святом тим започатковує Українська Католицька Церква і її вірні Святий Рік, ювилей 1900-ліття установлення Пресвятої Евхаристії, 1900-ліття Христових Мук, животворної Його Смерти і Світлого Воскресення. Високопреосвященні Владики Галицької Провінції запросили спільним пастирським Посланням з дня 1. березня 1933 р. усіх вірних, а перш усього дорастаючу надію Української Нації, молодь, до участи у Святі. На це запрошення і на вступні зазиви та приготування Ділового Комітету зголосилися десятки тисячі молоді і їхніх родичів з усіх сторін Галицької Провінції.

Ось у висліді тих вступних праць та для уможливлення планового проведення самого Свята Діловий Комітет подає в загальних зарисах до прилюдного відома програму Свята, яка в поданих точках уже дефінітивно обовязує:

Субота, 6-го травня:

Від 5-ої год. вечором посвячення прапорів, молебні і сповідь учасників Свята у всіх церквах Львова.

Неділя, 7-го травня:

В год. 7. рано полева архієрейська Служба Божа зі спільним св. Причастієм на площі Сокола-Батька. Звідти маніфестаційний релігійний похід вулицями Львова, якого завданням буде відвідати чотири церкви: СС. Василіянок при вул. Зибликевича, св. Успення, Спаса і церкву св. Юра. Коло церкви св. Юра заприсяження Української Молоді на вірність Христові і торжественне закінчення Свята.

В год. 4-тій після обіду секційні засідання з рефератами для делегатів молоді в церкві св. Юра, св. Успення, св. Духа, Спаса і в гімназії СС. Василіянок.

В год. 7.30 вечором Академія у Великому Театрі.

Неділя, 14-го травня.

У кожній парохії Галицької Провінції і всіх землях, де живе український католицький нарід, заприсяження Української Молоді за вірність Христові.

Подрібні інструкції оголошуємо окремо.

У переломовій і повній трагічної поваги хвилі нашого істнування заприсягне Українська Молодь свою вірність Христові і так в особливий спосіб віддасть поклін Небесному Цареві. Присягою запалить ентузіязм у своїх серцях та підбадьорить серця старших, втомлені довголітньою боротьбою за краще істнування.

Нехай у Святі „Українська Молодь Христові" обєднаються всі віруючі українці! Нехай створять непоборну стіну для захисту Христової віри в житті Українського Народу, скріплення релігійних і моральних основ його істнування і для побідного пройдення його історичної Голготи!

Від Тебе, Українська Молоде, Твого запалу, солідарности й організованости залежить, чи релігійно-національна маніфестація 6., 7. і 14. травня додасть цілючої сили, такої потрібної нашому Народові. Нехай Твоя присяга, зложена на вірність Христові у 1900-ліття його Мук, Смерти і Воскресення, буде присягою Твоєї вічної готовости повести жертву для Бога і Народу!

Українська Молоде, ставай під прапори Христа і з Богом готовсь!

ПОЧЕСНА ПРЕЗИДІЯ ДІЛОВОГО КОМІТЕТУ:

† *Іван*, Епископ-помічник львівський,
† *Григорій*, Епископ-помічник перемиський,
† *Іван*, Епископ-помічник станиславівський.

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ:

В. Кузьмович, голова; *Ю. Алиськевич*, секретар. † *Никита*, Епископ патарський, делеґат Львівського Митрополичого Орд., *о. Р. Любович*, крил. делеґат Станиславівського Епископського Орд., *о. Й. Лучинський*, ігумен ЧСВВ., делеґат Перемиського Епископського Орд., *о. М. Блозовський, о. А. Каштанюк, Б. Ластовецький, Р. Монцібович, д-р О. Надрага, о. Я. Перідон, Е. Тишинська, д-р М. Чубатий, о. М. Хмільовський, С. Фіголева, д-р К. Яновичівна.*

Рятунковий човен на морі грає ту саму ролю, що життєві обезпечення в нашій буденщині. Чим більше непевною є ця буденщина, тим потрібнішим є життєве обезпечення, яке переводять усі українці у своїм

УКРАЇНСЬКІМ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменица).

За океаном.

Українські мистці на виставі в Шикаго.

Повідомляють нас із Шикаго, що тамошній Український Комітет подбав за те, щоби в українськім павільоні виставив свої праці наш відомий різьбар О. Архипенко, що має світове імя; далі другий наш мистець Віктор Цимбал, що від літ зеднав собі славу в Аргентині. Одночасно йдуть заходи, щоби стягнути на виставу якнайбільшу скількість експонатів від тих наших париських мистців, що придбали собі вже імя у французькім мистецькім світі, а також від артистів з краю та на чужині.

Чужинець про працю проф. Тимошенка.

Книжка проф. Володимира П. Тимошенка, видана Інститутом для дослідів харчів у СРСР., заходом університету в Стенфорді, Каліфорнія, діждалася дуже прихильної оцінки в літературнім додатку газети „Ню Йорк Таймс" з 9. квітня. Рецензент Бернард Остроленк призадумується над твердженням проф. Тимошенка про те, що СРСР. не може бути загрозою на збіжевім ринку світу і приходить до висновку, що „книжка проф. Тимошенка повинна мати важні наслідки при укладанні міжнародньої політики продуцентів збіжа в Зл. Державах і повинна бути основно передискутована на конференції, плянованій представниками більших країв, що продукують збіже". З українського становища рецензія має ту недостачу, що ніодним словечком не згадує про те, хто такий проф. Тимошенко, ні про значіння України в продукції російського збіжа, хоч проф. Тимошенко згадує про область України майже на кожній другій сторонні своєї праці.

Чужинці й українські танці.

У „Вілліям Пенн Гай Скул" у Філядельфії відбулася 15. III. ц. р. вечірка в честь жінок, зложена з найріжнороднішних точок програми. Зібралось на вечірці до 1000 людей. Після рефератів і маленької песи вийшла на сцену п-і А. Спігел, голова англ. школи для матерей, яка заповіла український танок отсими словами:

„Тепер будемо мати нагоду побачити щось чарующе і щось надзвичайно гарне. Це український танок. Вірю, що не всі ви тут присутні мали нагоду його побачити, аж нині перший раз побачите. Признаюся, що коли я вперше побачила ці танки на Українській Салі в 1930 році, куди запросили мене українські жінки з англійської школи, то я була така одушевлена, що в житті такої приємности ще не зазнала. Той танок і ті чудові костюми — вони все стоять мені перед очима і веселять моє серце. Я бажаю, аби ті українці внесли своє мистецтво до наших вищих шкіл як курси і для наших американських дітей. І тим я ще не задоволюсь. Я бажаю поїхати до Европи, де той нарід живе і бачити їх життя та їх традиції, а особливо весілля. Ось ті діти, що зараз виступають на сцену. Вони всі тут родженні. Багато з них ходить до цеї „Гай Скул". Вони добрі ученики американської школи, але й добрі артисти мистецтва своїх батьків".

Колиж українські діти вийшли на сцену, оплескам не було кінця. А коли перетанцювали перший танок, то громи оплесків цілих десять мінут не вгавали, аж треба було просити за спокій. Діти перетанцювали 6 танків і за кожним мали таку нагороду.

На останку п-і Гросс, голова для справ громадянства, подякувала танцюристам за їх труд та хосенну працю і сказала, що вона така захоплена тими танками, що готова кожне із школярок та школярів обцілувати.

Ось так цінять наше мистецтво чужі. А скільки то наших людей не то що не цінять, але ще й шкодять у праці тим, котрі стараються вчити своїх дітей рідного мистецтва!

Воєнні хмари на Далекому Сході.

МОСКВА, 27. IV. ПАТ. Ситуація на східно-китайській залізниці приймає щораз грізніший характер. Московським заграничним кореспондентам розіслано комунікат, що на основі міродатних інформацій з Хабаровська керівництво інтересів манджурської сторони на східно-китайській залізниці поручено генеральному консулеви Японії в Харбіні. Самовільна перерва комунікації між залізницями забайкальською та сх.-китайською сталася за його вказівками. На основі тих самих джерел. яп. кола в Манджурії уложили і предложили до затвердження штабові квантунської армії цілий план дїлання на сх.-китайській залізниці, що має на меті знехтувати права радянського уряду, щоби геть викинути більшовиків із сх.-китайської залізниці й захопити її у свої руки, передаючи її ніби то манджурській державі.

Китайські урядові кола думають, що японсько-китайський конфлікт доведе неминуче до війни, на що вказує факт, що обі сторони концентрують здовж границі великі військові сили. Радянський уряд розпоряджає тут уже 300 літаками. Дальші транспорти військ і муніції йдуть приспішеним темпом.

Повстання в Туркестані.

На основі інформацій з японських джерел магометанські повстанці в китайському Туркестані опанували столицю провінції Тіґуа. В місті розіграліся завзяті бої, причому згинуло кількасот осіб із цивільного населення. Місто перемінилося в купу звалищ, вогонь гармат і скорострілів занищив цілі дільниці. Цілий уряд провінції з генералом Кінгу-ном дістався в руки повстанців, які займають дальші сторони краю.

Речинець господарської конференції.

Із Вашингтону повідомляють, що на конференції Рузвельта, Макдональда й Еріота 25. ц. м. рішено, що світова господарська конференція в Льондоні розпічнеться 12. червня ц. р. Організаційний комітет, що пробуває в Льондоні, вишле запрошення з дефінітивною програмою, яку устійнять учасники вашингтонської конференції.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Хто хоче навчитися доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український нарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО
ПЕРЕДПЛАТА: 6 зол. річно, 3 зол. піврічно, 1.50 чвертьрічно. За границею 1 амер. долар. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:
Warszawa, Stalowa 25. m.10.

Жиди виключені зі шкіл.

На засіданні німецького кабінету 26. ц. м. під проводом канц. Гітлера принято новий шкільний закон, який встановляє м. і. нумерус клявзус проти жидів у середніх і вищих школах. Ця постанова виключує зовсім зі шкіл жидів, які імігрували до Німеччини зі сходу після 1. серпня 1914 р.

Ліквідація комуністичної централі.

Генеральний репрезентант німецько-радянського нафтового т-ва „Дероп", Шантоп, застрілився, коли наслідком переведеної ревізії поліція хотіла його арештувати. Стверджено, що фірма „Дероп" була комуністичною централею, якої службовці займалися комуністичною пропагандою в Німеччині та за границею. Будинок фірми сконфісковано й передано до вжитку поліції.

Спалили мільярд кґ. кави.

З Ріо де Джанейро повідомляють, що Бразилія спалила досі 1 мільярд 855.524.000 фунтів кави, щоби піддержати ціну того продукту. Знищені запаси вистарчили би менше-більше по одному фунтові на кожного мешканця земської кулі. Тому, що цьогорічний збір кави заповідається дуже добре, в найближчому кварталі спалять ще 9.400.000 мішків кави.

По широкому світі.

— В копальні Сухій біля Моравської Острави перебуває ще 130 вуглекопів, що відмовляють повороту на поверхню, доки не будуть прийняті їхні домагання.

— У Варшаві відбудеться в найближчому часі господарський сойм задля обговорення актуальних господарських справ.

— З наказу пруського міністерства освіти звільнено з посад кількадесять університетських професорів і доцентів жидівського походження.

— В Ірляндії застрайкувало 10.000 вчителів середніх шкіл на знак протесту проти обнижки платень.

Серед наших „русских".

ЗБОРИ СТАВРОПІГІЙ.

В мин. неділю відбулися у Львові річні загальні збори членів Ставропигійського інституту, попереджені молебнем у церкві Успення Пресв. Богородиці. Головною точкою програми були вибори членів Виділу і його голови (сеніора), яким став знову радник Антін Гулла. Склад Виділу: Олексій Сивуляк і д-р Юліян Заяц — заступники; С. Білинкевич, Я. Вербицький, О. Гудз, д-р В. Копистянський, Г. Малець, А. Павенцький, І. Сметанський, І. Сосенко, М. Щербгнський, д-р Г. Чемерис, А. Кенс, В. Темех. Контрольна Комісія: О. Денисюк, Е. Пернаровський, С. Сколоздра.

Т-ВО „РУССКІЙ СОКОЛ".

Після оснування у Львові товариства „Русскій Сокол", яке вже почало свою працю, ведучи гімнастичні вправи для членів мущин і жінок, основано недавно товариства з тою самою назвою у Станиславові і в Галичі. Діяльність цих двох товариств досі нічим не зазначилася.

ПАМЯТНИК „НЕЗНАНОМУ ТАЛЄРГОФЦЕВІ".

Перед кількома роками влаштували були наші „русскі" великий зїзд б. талєргофців у Львові, що закінчився походом на Личаківський цвинтар, де на символічній „могилі талергофця" закопано деревляний хрест, густо обвішаний вінками з трибарвними російськими лентами. (Місце під могилу дарувала львівська міська рада заходами комісаря „Н. Д." п. М. Бачинського). В цьому році має відбутися знову такий „зїзд талергофців" у Львові, завершений посвяченням памятника на згаданій могилі. Одначе жертви на той памятник, як видно з виказів у „Русск-ім Голосі", напливають доволі скупо.

ДРІБНІ ВІСТИ.

Першу читальню ім. М. Качковського основано недавно на Холмщині в місті **Тарногороді**, пов. Білгорай. Москвофіли надіються, що слідом за Тарногородом підуть і інші місцевости на півн.-західних землях.

Повітові зїзди „Русской Сел. Організації" відбулися в останньому часі в **Сяноці** і **Самборі**. Також зїзди підготовляються і в кількох інших повітах.

Бурса ім. Адама Літинського в Перемишлі оголосила конкурс на принятя 15 учеників, починаючи з шкільним роком 1933/34.

Як виходить з дописів і заміток „Русск-ого Голосу", москвофіли ведуть тепер дуже оживлену акцію на Лемківщині, спрямовану всім своїм вістрям проти українського національного табору.

Дещо про т. зв. „єдиний фронт між соціялістами та комуністами".

Від Редакції: У звязку з подіями в Німеччині звернувся був Московський Комінтерн до другого соціялістичного Інтернаціоналу з пропозиціями співпраці у боротьбі з „фашизмом". Про ці справи ми свого часу писали. На маргінесі наших статтей написав один видатний український соціял-демократичний діяч на еміграції поважні радки, в яких виясняє відношення членів II-го Інтернаціоналу до московських пропозицій. Цим виясненням даємо дуже доцільне місце в нашому щоденнику. Цю статтю дістали ми перед Великоднем, але з технічних причин не могли її вчасніше опублікувати.

I.

Це безперечний факт, що реакція ходить не тільки правими, але й лівими дверима. Історія італійського фашизму свідчить, що Мусоліні не прийшов би до влади, колиб в Італії не було розбиття сил робітництва, що було поділене на два ворожі табори соціялістичний і комуністичний. Так само на Угорщині диктатура комуністів 1919 року відчинила двері шляхоцькій реакції. Найближчий до нас часом приклад упадку демократії в Німеччині, де демократичний режім, що спирався на коаліції соціял-демократії з католицьким центром та іншими дрібними партіями, завалився під ударами двох диктаторських близнюків — комунізму зліва та фашизму з права. Для Комінтерну, що є по суті й фактичним знаряддям московської національної політики, соціялістичні партії все були й є „головним ворогом". Найвизначніший сучасний соціялістичний теоретик Карло Каутський, учитель двох поколінь інтернаціональної соціял-демократії, писав у лютім 1933 р. у віденському соц.-дем. „Кампфі":

„Найголовніше завдання, яке собі ставлять комуністи всіх країн, це знищити не капіталізм, а демократію. Своєю політикою вони стали всюди спільниками реакції. Капіталісти вже не бояться Совітської Росії, вони їй помагають".

Що комуністи легковажно граються з огнем, доказали виразно події в Німеччині. Щеж зовсім недавно відкривала перше засідання передостаннього німецького парляменту, як найстарша віком, комуністка Кляра Цеткін і заповідала в недалекій будучности „диктатуру пролетаріяту" в німецькій державі. Перед півроку в Берліні відбувся політичний страйк проти кабінету фон Папена, і в цім страйку брали участь комуністи та прихильники Гітлера, утворивши спільні

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 29. КВІТНЯ 1933.

НАЗАР ГНАТЮК. 3)

ЧЕСЬКА ПОВІСТЬ ПРО ПІДКАРПАТТЯ.

(Ivan Olbracht: NIKOLA SUHAJ LOUPEZNIK. Roman Spinx B. Janda v Praze. 1933. Стор. 288. Ціна 39 чк.)

(Докінчення).

Навмисне роблю такий довгий виняток з повісти. Критик Рутте має правду, Ольбрахтова повість це кольоніяльна повість. Такі речі не діються вже в Чехах і недавно діялися на Підкарпатті, зате ще діються десь в Африці чи Полінезії. Та не скоро ще ваші люди по всіх наших землях будуть братись до модерної організації свого життя, до використовування торговлі та освіти такими, як вони є в модерній суспільній дійсности. Не хочемо вірити Ольбрахтові, що на Підкарпатті „Микола Шугай обернувся в казку. В казку про бій за свободу. Бо був приятелем гноблених, а ворогом панів, а якби жив, не було би на світі тільки біди. Ех! Колиб і вони могли від багатих брати, а бідним давати. Колиб і вони могли мстити людську кривду!"

Ех, скаже читач з автором: „Нема напевно нічого самозрозумілішого, як те, що якимсь ударом сокири в лісі, хочби й до голови найвідповідальнішої, не зупинить ані струмна води в Колочаві, ані лету хмар між обома берегами гірських хребтів, а дні зі сумішкою своїх подій підуть світом далі". Не тільки на адресу колочавських громадян хотілось би це сказати, але й декому, хто вважає себе і за відповідальнішого.

Хіба мало ми вже тих найвідповідальніших голов били, мало наш нарід революцій наробив, а результат? Всі наші революції досі проходили у стилі індіянських революцій, і тільки те, що ми таки в Европі, не зустріла нас ще доля індіянів. З таким самим захопленням читають в Европі повісті Мая про хоробрих, чесних, лицарських індіян, як тепер у Празі про Шугая, як колись і ще тепер у нас про запорожців, гайдамаків, повстанців. І добились і одні і другі майже того самого.

Бо аргументом у світі нині є не сокира і не мораль: тільки міць, сила. Тільки той, хто в якомусь краю має не тільки „симпатії" населення, але і його організацію, не тільки „Просвіти" чи видавництва, але крамниці, і шинки, і магістрати, і землю, тільки той має всім зрозумілий аргумент про свою волю. Не індіянські методи відходу в гори та ліси беруть верх, але японські до міст, до цивілізації. Не Шугаї, не Крушельницькі, але Баті, Форди, наші Симиренки та Чикаленки...

Сама повість своєю структурою цікава ще чимсь іншим. Тут нема зперсоніфікованих ідей і надуманих, тенденційних прямолінійних „характерів". Не в граніт заковала ріка, тільки дика Колочавка. Справжнє життя перед вами, картина за картиною. Це не видумка а тільки шматки життя, диференціял часу та простору. Людина діє тут тільки в безконечно малім інтервалі отого часу та на невеличкому просторі і тільки тоді, коли поставлена моментально перед неминучістю. Інакше життя несе на своїх хвилях і отих жандармів, що полюють за Шугаєм і того Шугая, що полює за жидами, мститься чи йде до жінки. І не авторова це совість. Поет творить образ, йому байдуже до Шугая справжнього, за яким гонились жандарми, суди. Йому іде про образ людини, одної людини, що боролась, хоч і по дурному. З епізодів, як математик з точок, творить він криву життя цієї людини, людини, що у щасливіших, вільних народів булаб напевно не розбійником, але чимось іншим.

Шугай це тип діяльної людини, яку викидає некультурний нарід. Це Дніпрові пороги перед технікою. Об них розбивається усе і вони нічого не дають тому народові, в якого території існують, тільки хіба „прикрашують" природу. Дивіться, мовляв, яка у нас романтика! Цей Шугай не має у собі нічогісенько. Тільки чесната всіх людей навіть на найнижчому ступені культури прикрашує цей природний феномен: погорда до зради. Шугай щиро кохає свою жінку і через цю любов не тікає ані за кордон, ані до Америки. А його жінка? Вона ніби вже кохається з одним жандармом, якому цю гру наказав начальник. І думаєте: „Чи після того всього, що між ними було, можливе, щоб вона ще досі любила бандита? Чи то були темні підземні сили цих гір, що її присилували, щоб ішла проти чужинців"... Її зносини з жандармом це, як добре каже Шальда, тільки „жіноча хитрість, підшита підступом невольниці, що обороняється".

Нема в цьому романі типів до наслідування, ніхто не вістить нових шляхів, чи нових думок. Навпаки є тут щось як похоронний спів чомусь, що вже віджило, що хочемо вірити, не встане більше. І в Шугаєві щось дон-кіхотського. „Микола Шугай" це осиковий кіл на гробі українського вовкулацтва, встромлений чужинцем, щоб вовкулак більше не встав.

страйкові комітети. 1931 року фашисти й комуністи солідарно піддержували в Прусії плебісцит (Volksentscheid) на розпущення сойму. Тільки одні писали, що то „національний" плебісцит, другі, що „червоний"...

Здавалось би, що події в Німеччині дечого навчать і західно-европейських комуністів та їхніх московських протекторів. Соціялістичні партії перебувають у гострій боротьбі за удержання політичної демократії, яку вони вважають за першу основу нормального розвитку робітничої кляси. Бажаючи параліжувати розкладову діяльність Комінтерну, секретар соціялістичного Інтернаціоналу Фридрих Адлер звернувся до комуністів, щоби вони перестали шпурляти абсурдні слова про „соціял-фашистів", „соціял-зрадників", і щоби зрозуміли, що диктатура фашистів несе згубу соціялістичній ідеї й організації на довгі роки. На це московський „червоний папа" Сталін зареагував тим способом, що в день виборів до німецького парляменту „дозволив" комуністичним партіям вести переговори про „єдиний фронт" із соціялістами, але на умовинах, диктованих з Москви. Умовини абсурдні і свідчать про те, що Москва найбільше **боїться** будьякого „єдиного фронту" з соціялістичними партіями, бо це був би кінець її брехні про „соціял-фашизм" і про „головного ворога пролетаріяту" — соціялістів. З другого боку Москва, взявши участь в єдиному фронті **оборони демократії** проти фашизму на Заході, не могла би викрутитись від проблеми демократії на території СРСР, яку то проблему Соціялістичний Інтернаціонал уже нераз ставив на своїх конгресах. Комінтерн вимагає, як передумову „єдиного фронту", щоби соціялісти повиходили з правительств (тепер соціялісти стоять при владі в Данії, в Швеції та в Чехословаччині) і щоб ішли разом із комуністами на генеральні страйки, демонстрації та вуличні повстання.

Своєю відповіддю московський Інтернаціонал відкрив ще раз перед світом своє справжнє обличчя, **як сила реакційна,** бо тільки провокатор може радити „революційні повстання" при зрості фашистівської реакції. За вказівками з Москви почали звертатися комуністичні партії рівних країн до соціялістичних партій з фальшивими пропозиціями „єдиного фронту".

Справа „єдиного фронту" була обговорена на засіданні Екзекутиви Соц. Інтернаціоналу в Цюриху 18. і 19. березня ц. р. Екзекутива сконстатувала у своїй резолюції, що Комінтерн „раніше ніж могло дійти до переговорів узагалі, почав, згідно зі своєю давно відомою методою, фіксувати умови і формулювати лайки на соціялістичні партії". З огляду на цю тактику Комінтерну Соц. Інтернаціонал радить рішучо соц. партіям **здержатись від всяких переговорів** з комуністичними партіями. (Див. „Internationale Information" з 27. березня 1933 р.). Ще до цієї постанови деякі соціялістичні партії післали відповідь на комуністичні пропозиції. Так, Центральний Комітет швайцарської соц.-дем. партії 11. березня ухвалив, що швайцарські комуністи їхніми 12 тисячами голосами на виборах до парляменту супроти 248.000 соц.-демократичних голосів не мають права ставити умовини єдиного фронту соц.-дем. партії. Швайцарські соц.-демократи питаються у швайцарської комуністичної партії:

„Якщо ви хочете єдиного фронту, то чи готові ви до того, щоби заключити перемиря, або скласти пакт про ненапад так, як Совітська Росія склала навіть із капіталістичними державами?...

„Чи ви готові до того, щоби згідно з принціпами пролетарської демократії підлягати волі більшости... і підпорядкувати ваші особливі домагання потребі пролетарської солідарности"?

Соціялістичні партії в Чехословаччині — чехи й німці — теж дали свою відповідь на комуністичні пропозиції єдиного фронту. Так, чеська соц.-дем. партія в листі з 24. березня пише до комуністичної партії, що єдиний фронт з комуністами може здійснитися лише в тім випадку, коли комуністи стануть на платформу **демократії,** бо, „нині кожному робітникові ясно, що тільки демократія є тим ґрунтом, на якім можна вести успішний бій проти фашизму".

Без сумніву, комуністи мусілиб зрадити самі себе, колиб закинули ідею диктатури і перейшли на демократичну платформу. Чеські комуністи вже дали свою відповідь у цій справі цілком ясно й виразно: **„Ні, на цю пропозицію ми не підемо",** пишуть команданти чеських комуністів Запотоцький і Ґоттвальд. Відповідь і не могла бути іншою. Москва не дозволить.

П. С.

(Докінчення буде.)

Новина!

ПЕРЕДОВИК!

ЛЯКОМИНА! Служимо загалові„

Вибір президента 8. травня.

Президент Мосціцький підписав 26. ц. м. декрет про скликання національного збору задля нового вибору президента республики. Національний збір відбудеться 8. травня цього року у Варшаві.

Національний збір складається з 444 послів і 111 сенаторів. Клюб ББ у соймі та сенаті творить більшість (245 + 75), вимагану для вибору президента. Навіть якби опозиційні партії здержалися від участи у зборі, самі члени проурядової партії можуть згідно з обовязуючим регуляміном перевести вибір.

—o—

Жертви землетрусу на Косі.

АТЕНИ, 27. IV. ПАТ. На основі депеш із Родосу, число жертв землетрусу на острові Кос досягає 200 вбитих і 600 ранених. Стара дільниця міста зовсім знищена. Грецький Червоний Хрест прислав управі італійського Червоного Хреста 100.000 драхм для жертв землетрусу.

Резолюції Загального Зїзду „Рідної Школи" у Львові

з дня 24. квітня 1933 р.

І. У шкільних виховних справах.

1) У справах шкільних і виховних загального характеру, як також щодо подрібних домагань у справах організації державного і приватного шкільництва всіх родів і ступнів, а зокрема шкільних планів, підручників і цілої виховної системи, повновлне Зїзд всецїло домагання попереднього Загального Зїзду „Р. Ш." з 16. травня 1932 р.

2) Загальний Зїзд стверджує, що українські маси з вкладом величезної енергії і діймаючих жертв визначили шляхом шкільного плебісциту, переведеного в 1932 р. свою незломну волю за українською школою і вимагає всі верстви народу в інтересі ясної будучности української нації боротися дальше непохитно аж до повної перемоги за українське національне шкільництво.

3) Загальний Зїзд протестує проти всяких зловживань і надужить, поповнених у часі шкільного плебісциту з метою унеможливити українським батькам висловити свобідно в законний спосіб домагання за українською школою і домагається припинення всіх спроб, роблених ким би то не було, для звічевлення заходів українських батьків за українською школою та потягнення винних до відповідальности.

4) Загальний Зїзд протестує проти безправного переміщування українських шкіл на польські та утраквістичні, проти безпідставного звільнювання зі служби українських учителів та переношування на неукраїнські области, а зокрема проти відмови права навчання учителям в українських приватних школах під покращеною непрямання їм льояльности або і без того, та проти тенденційної і безпідставної оцінки ужиточности будинків українських приватних шкіл, бо подібні практики унеможливлюють ведення приватних шкіл.

5) До часу осягнення українських приходних шкіл або створення українських приватних шкіл Загальний Зїзд доручає масово користати з постанов статті 9. закону з 11. березня 1932 р. т. з. та організувати домашнє навчання в українській мові й українському дусі, а Головній Управі доручує вести справу домашнього навчання організованим способом.

6) Загальний Зїзд взиває Головну Управу „Р. Ш." перевести евіденцію всіх осіб, що їх можна би вжити до домашнього навчання в місцевостях, де нема української школи й доручувати їх батькам дотичних місцевостей.

7) Загальний Зїзд поручає Головній Управі розпанцувати справу освіти й виховання молоді, що вийшла вже зі шкільного віку (від 15—18 літ) і вонгранізувати для того віку молоді позашкільне виховання.

8) Загальний Зїзд закликає українське громадянство сіл і міст розвинути живу акцію над масовим організуванням дїточих садків ,так, аби цього року якнайбільша скількість дітвори могла користати з цих дошкільних заведень.

9) Загальний Зїзд закликає українське громадянство повести широку зорганізовану акцію за підтриманням істнуючих фахових шкіл і засновуванням по виробленому плані Головної Управи „Р. Ш." нових українських фахових шкіл.

10) Загальний Зїзд взиває українських ремісників тих міст, у яких істнують фахово-доповнюючі школи „Р. Ш.", щоби посилали своїх учнів тільки до цих шкіл і впливали у своїх організаціях на українських учнів, занятих у майстрів інших національностей, щоби й ті учні вписувалися до фахових доповнюючих шкіл „Р. Ш.".

11) Загальний Зїзд з вдоволенням приймає до відома заведення науки кооперації в школах „Р. Ш.", вважаючи кооперацію за один з кращих засобів виховання українського молодого покоління на життєдатних громадян.

12) Загальний Зїзд висловлюється за безоглядною централізацією контролі над школами „Р. Ш." всіх обцин-

Даром

3 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

ків у руках Головної Управи „Р. Ш." Загальний Зїзд стверджує, що Кружки „Р. Ш." *виконують концесію не самостійно, тільки в імені Головної Управи* і тому Загальний Зїзд доручає Головній Управі виготовити на тих загальних внутрішній правильник, якому мають безоглядно підчинюватися всі Кружки і школи „Р. Ш.".

13) З огляду на те, що в найблизшому році не відбувся планований педагогічний конгрес, зорганізує його Головна Управа до вінця 1933 р. в метою викристалізувати виховні ідеали українського народу і намітити шляхи, тактику й засоби шкільної та виховної праці.

14) Уважаючи „Рідну Школу" за верховну провідну установу для українського шкільництва на західно-українських землях, Загальний Зїзд апелює до всіх інших концесіонарів українських приватних шкіл і виховних заведень, щоби в шкільній політиці якнайтіснїше співпрацювали з Головною Управою „Рідної Школи".

15) Головна Управа введе негайно в життя вечірню від двох літ Шкільну комісію, яка під генеральною хвалиною має дуже велике завдання, передовсім управильнити відносини по наших школах.

16) Загальний Зїзд домагається, щоби шкільна влада дозволила учителям-заточенцям української народности повернути на рідну землю і тут виконувати вчительську службу.

ІІ. В організаційних справах.

17) Загальний Зїзд стверджує з відрадою ріст зацікавлення українських мас на західно-українських землях виховно-шкільними справами, яке виявилося наглядно у зрості числа рідношкільних організацій і числа членів.

Одночасно Загальний Зїзд закликає усіх, кому дорога будучність народу, до що найтіснішої та послідовнішої праці в рідношкільній ділянці.

18) Загальний Зїзд звертається з горячим покликом до всіх українських організацій, товариств, установ і поодиноких фізичних та правних осіб піддержати матеріяльно „Рідну Школу" якнайенергійніше чи то шляхом членства, датків від оборотів, масових надзвичок чи постійних цілок.

Зокрема звертається Загальний Зїзд з горячим покликом до всіх українських сільських і міських установ та громадян, щоби від своїх уладжень відкладали для „Рідної Школи" безумовно щонайменше 10 прц. від масового доходу, а крім того, щоби бодай раз у рік уладили одну імпрезу (театральну виставу, концерт, фестин і т. п.) з призначенням дохолу виключно „Рідній Школі", особливо беручи під увагу літні місяці, коли то „Р. Ш." тратить один зі своїх поважних доходів — шкільні оплати і звичайно наслідком масових трудностів не може вповні виявитися зі своїх зобовязань супроти рідношкільного вчительства.

19) Загальний Зїзд закликає всі рідношкільні організації і ціле українське громадянство не тільки пропагувати, але й у повній основі перевести в усіх місцевостях організацію т. зв. „погодженого готівкового фонду", який поза всіми іншими датками доповнював би фонди „Рідної Школи".

20) Загальний Зїзд витає з вдоволенням заснування при „Рідній Школі" „Поради для вибору звання" і закликає українське громадянство підтримати цю нову установу морально й матеріяльно.

21) Головна Управа владить правильник правно-службових відносин для учителів і службовників „Р. Ш." в порозумінні з їхніми представниками й установить правильник діловодства для канцелярії Головної Управи „Р. Ш.".

22) Загальний Зїзд поручає Головну Управу виступити з усією рішучістю проти таких одиниць вповні учительства чи службовників, яких поведення чи вчинки не відповідалиб гідности й високому завданню рідношкільного вчителя чи службовника, а при приймании нових учительських сил чи службовників керувалися крім фахових кваліфікацій також їхньою попередньою громадянською працею.

23) Загальний Зїзд одобрює зарядження Головної Управи у справі освідомлювання про шкідливість алкоголю й тютюну та взиває всі рідношкільні установи не освідомлювати серед молоді і членів „Р. Ш." поширювати і вопрема пропагувати гасло: „Замість на алькоголь і тютюн — гроші на „Рідну Школу".

24) Заг. Зїзд взиває всі рідношкільні установи і членів „Р. Ш." *передплачувати* ілюстрований місячник *„Рідну Школу"* та масово його поширювати.

25) Загальний Зїзд взиває змагання кооперативи „Рідна Школа" роздобути нові джерела приходу на удержання шкіл та виховних заведень „Р. Ш." і взиває всі рідношкільні установи, Кооперативні Союзи та всі торговельні підприємства домагатися товарів (у першу чергу шкільних і канцелярійних приборів), які доставляє *кооперативи „Рідна Школа"*. При цій нагоді Зїзд складає подяку Центросоюзові, що зі зрозумінням і великою прихильністю поставився до потреб „Рідної Школи".

26) Заг. Зїзд звертає увагу українського громадянства на *книгарню „Рідної Школи" у Львові, вул. Сикстуська ч. 20*, та закликає там полагоджувати свої покупки, бо дохід книгарні йде на удержання українських приватних шкіл „Р. Ш.".

27) Загальний Зїзд стверджує, що до поширення ідеї „Рідної Школи" причинилося у великій мірі наше ідейне студентство своєю безінтересовною творчою працею і взиває його продовжувати свою діяльність у напрямі організації Кружків і Союзів „Рідної Школи", дошкільного й позашкільного виховання та домашнього навчання.

28) Всім жертводавцям зза океану — зі Злучених Держав Америки й Канади — за жертви у висоті 74.246 зол., зложені в ювілейному 1931-32 р. на „Рідну Школу", висказує Загальний Зїзд горячу подяку.

(Докінчення буде.)

З життя наших установ.

Ювилейні Загальні Збори Т-ва Взаїмних Обезпечень „Дністер".

В четвер, 27. квітня ц. р. відбулися в салі „Сокола" (будинок „Дністра") ювилейні (з нагоди 40-ліття істнування Т-ва) Загальні Збори Т-ва Взаїмних Обезпечень „Дністер". В год. 10.30 ранку відкрив ці збори голова Надзірної Ради надрадн. **Р. Сосновський** і передав їх провід у руки члена основника Т-ва і довголітнього директора цієї установи **д-ра Степана Федака.**

Д-р Степан Федак, переймаючи провід, виголосив коротку промову, в якій звернув увагу присутніх на найсвітліші моменти з життя Т-ва, як також на хвилини труднощів і проби в його праці та істнуванні. Він покликав на секретаря зборів **д-ра Івана Гнижу,** а на скрутаторів пп. **Калитяка і Созанського.** Потім приступив до першої точки, а саме, зарядив відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів. Та до відчитання протоколу не дійшло, бо на внесок сен. **д-ра І. Макуха** збори зрезигнували з його відчитування передовсім тому, що цей протокол зложений у виді нотаріяльного акту. Отже все одно ніяких поправок ні евентуальних доповнень вносити до нього неможливо.

З черги прийшов до слова през. **д-р Кость Левицький,** що виголосив обширний і змістовний реферат про сороклітню працю „Дністра". Зміст цього реферату такий:

Як постійний член Надзірної Ради „Дністра" від його засновин аж по нинішній день, д-р К. Левицький спинився на початку на тих пересудах, з якими мусіли боротися основники „Дністра": Василь Нагірний, д-р Степан Федак, д-р Дамян Савчак і Теофіль Бережницький, за ки вдалося їм зібрати основний фонд у квоті 50.000 австрійських золотих, а відтак підшукати першого завідуючого директора д-ра Ярослава Кулачковського. Далі він представив світлий розвій „Дністра" за 25 літ (1893/1917), коли го фонди Т-ва дійшли до суми 8,526.000 австр. кор., а своїм членам виплатило Т-во понад 20 міл. корон відшкодування. У пізніших 15-ти роках (1918/1933) перейшло Т-во важкі часи наслідком обезцінення гроша, як також оборони стану посідання обезпечень супроти наступу П. З. У. В., так, що по всяких стараннях і довгих та затяжних переговорах остала при нашому „Дністрі" тільки можливість 1/3 частини наших обезпечень. Але всетаки наше Т-во „Дністер" задержало здорові основи свого розвитку, бо до кінця сорокового року свого істнування воно виплатило шкід на суму понад 26 міліонів золотих і вдержало фонди Т-ва у висоті: 1,391.480 золотих.

Великою заслугою „Дністра" є те, що він підніс довіря у власні сили українського народу та добув добре імя для цієї поважної установи як у краю так і за кордоном.

Круг ділання Т-ва Вз. Обезпечень простягається тепер тільки на територію б. Галичини. Дозволу на поширення діяльности на інші українські землі під Польщею мимо довголітних старань досі не вдалось добути.

Важних поліс було в 1932 році 122.582 на 102.610 з 1931 року, значить цей стан збільшився на 19.972 поліс. Поширило Т-во круг своєї діяльности на 131 нових громад, це є з 2.903 у 1931 році на 3.034 у 1932 році.

Необезпечених у „Дністрі", т. зн. таких, які мають свої будинки в цілости обезпечені в П. З. У. В. є ще около **800 тисяч українських господарств.** Акція приєднування нових обезпечень іде дальше.

На 1933 р. є намічена до приєднання менше-більше та сама кількість нових обезпечень, яку осягнено в 1932 році.

Звіт з діяльности Дирекції та Надзірної Ради за звітовий рік виголосив головний директор „Дністра" **п. Ярослав Колтунюк.** Свій звіт почав він цікавим вступом із старогрецької міт*ольогії*. Наведеним мітом про карну працю Сизифа у Тартарі старався зілюструвати повоєнну працю в Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер". Це порівнання зробило на слухачів помітне враження та переконало їх до тої міри, що вони постановили глибоко в своїх серцях потроїти працю над поширенням діяльности „Дністра". Щоби доказати, що така праця серед нашого народу не повинна бути Сизифовою, але навпаки при збірних зусиллях мусить бути успішною та переможною над обставинами.

Звіт Ревізійної Комісії зложив **д-р Ю. Савчак** і поставив від комісії внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі та Надз. Раді.

Над звітом відкрив провідник Зборів дискусію, в якій забирали слово сен. **д-р І. Макух** і **пос. Гр. Тершаковець.** Оба промовці дали глибокий вислів вірі, що Т-во „Дністер" поверне до передвоєнної світлости, якщо вагу його праці зрозуміє загал українського громадянства та якщо масово його підтримає. Цей звітовий рік треба вважати по війні переломовим у розвитку „Дністра". Бож Т-во вийшло в ньому не тільки без дефіциту, але навпаки, у відділі обезпечень від влому виказало надвишку. Оба промовці дякували управі за величезну працю, вложену в ведення установи у теперішних важких і скомпліко*ваних* для неї часах.

На внесення п. Калитяка дискусію замкнули і піддали під голосування внесок Контр. Комісії на уділення абсолюторії Управі й Надз. Раді. Абсолюторію присутні делегати ухвалили однодушно.

З черги Збори приділили надвишку в відділі обезпечення від влому до запасного фонду цього відділу.

Зміну статуту референував дир. Яр. Колтунюк. Усі запроектовані зміни Збори ухвалили теж однодушно. Крім того ухвалили повновласть для Надзірної Ради поробити стилістичні зміни в статуті, якщо цього вимага*ли* органи державної влади перед затвердженням статутових змін.

Після того Збори занялися вибором нових членів Надз. Ради. Ця точка зробила на нас помітне враження прецизністю свого виконання та великанським зіграним усіх присутніх членів Загального Збору. Всі учасники, управнені до голосування, дістали спис намічених членів Надзірної Ради на карточках червонавого кольору, переглянули їх докладно і спокійно та здисциплінувано і в поважному, гідному настрою чекали своєї черги, щоби підійти до окремої, прекрасної, повної демократичної традиції, урни та кинути туди свою карточку. Голосування відбувалося карточками, але воно було явне. Що значить гармонія та розуміння ваги хвилі. До **Надзірної Ради** вибрані на три роки:

1) інж. Павло Дурбак (Львів); 2) о. крил. д-р Василь Левицький (Перемишль); 3) през. д-р Кость Левицький (Львів); 4) о. крил. Роман Лободич (Станиславів); 5) пос. Остап Луцький (Львів); 6) пос. д-р Л. Макарушка (Львів); 7) сен. д-р І. Макух (Товмач); 8) о. крил. Ол. Пясецький (Львів), 9) през. Роман Сосновський (Львів), 10) М. Стефанівський (Львів), 11) пос. Гр. Тершаковець (Кліцко); 12) д-р Степан Федак (Львів). Заступниками членів Надз. Ради вибрані: 1) **о. Ст. Онишкевич** (Куликовичі), 2) інж. Ол. Пежанський (Львів), 3) кадр. Ю. Федусевич (Львів).

Після вибору Надзірної Ради Збори унормували на внесок дир. **Филиповича** однодушною ухвалою висоту діет та коштів дороги для членів Надз. Ради і ремунерацій за контрольні функції членів Контр. Комісії.

ТРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ — сезон уже отвертий!

Перед виїздом до Трускавця — пийте!!!

Трускавецьку „Нафтусю"

весняного зачерпу —**незрівняна при ниркових каміннях, мочевих доріг, яка обновлює організм як ніяка мінеральна вода на світі.**

Ціна знижена 1.80 зол. за пляшку у цілій Польщі; дістати можна у всіх аптиках і дрогеріях. Управа живця в Трускавці — висилає „Нафтусю" в скринях по 12, 25 або 50 пляшок, в ціні 1.80 зол. за пляшку — франко до кожної залізничої станції — за післяплатою.

Куліси Народнього Дому зраджують свої тайни.

Третя розправа проти Бачинського і його господарки.

Два дальші дні розправи Бачинський-Липецький, що відбулася 25. і 26. ц. м. й оберталася довкола господарки в Нар. Домі, були багаті в **сенсаційні моменти** і кинули в понуру пітьму тої господарки стільки світла, як ніодин досі день процесу. Свідки, яких Бачинський покликав на свою оборону, стали свідками обвинувачення **проти нього — і ясно, що положення того „спасителя руского народа" було моментами незавидне.**

Гурт свідків був справді цікавий: інж. Опольський, що ремонтував салю Нар. Дому, теп. управитель Н. Дому дир. Слезюк, відомий полк. Бачинський, касіярка Н. Д. Марія Дуркотівна і ще кілька непомітних осіб.

З них найцікавіший був дир. *Слезюк*, права рука Бачинського, що намагався рятувати свого хлібодавця і прикидався везнайком та хлопським філъософом і щойно під загрозою арешту за перекручені зізнання почав співати семилі для пана посла речі. Інж. *Опольський* зізнавав аж двічі — першого і другого дня. М. ін. він признався, що з зароблених на ремонті салі Нар. Дому 300 тис. зол. дав 15 тис. зол. на „руску організацію, бо любить старорусинів за їх прихильність до Польщі", а потім виявилося, що Бачинський видав тих 15 тисяч на свої вибори; крім того Опольський взяв від Бачинського за вироблення якоїсь позички 4.500 зол. Пізніші зізнання Слезюка, вже після того, як йому загрожено арештом, виявили, що ремонт салі коштував Нар. Дім не *300*, а *427 тис. зол.*, тобто близько 150 тис. більше, як було пропоновано в ріжних офертах. Але суд не мав уже часу устійнити, що сталося з тими 127 тис. зол. та чому вони позаписувані ріжно у книгах. Взагалі Слезюк не прислужився Бачинському на розправі ні трохи: мусів теж, хоч-не-хоч, висповідати, як то він відповідно до потреб робив опозицію або більшість Бачинському з членів Нар. Дому, як одних запрошував на зїзди, а других ні, як платив з каси Нар. Дому за потрібних до більшости членів знову до каси вкладки і т. д., словом — став мимохіть центральною постатю обвинувачення проти Бачинського і за те посол його по головці певно не погладить.

Не менше ревеляційні були зізнання полк. *Бачинського* та *М. Дуркотівної*. Перший їздив з Бачинським тричі до Варшави у тих поїздках, що коштували одна по 1.500 зол., а які мали на меті добути „блага" для „руского народа". В дійсности було так, що оба вони їздили першою кляcою і спіпінгами до столиці, мешкали в найкращому готелі „Брістоль", де одноденний побут коштував по 100 зол., пили найкращі вина і їли найкращі страви — очевидно на рахунок Нар. Дому. Що Бачинський був щедрим господарем за гроші Нар. Дому, про це посвідчив теж свідок *Третяк*, який їздив з Бач. до Варшави з музейній справі і був на гостині для урядовців міністерства, за яку Бачинський заплатив 700 зол.

Бачинський виказував взагалі велику рухливість. Як зізнала *М. Дуркотівна*, їздив він напр. до президентової Мосціцької, на зїзд легіоністів до Вильна, на „свято моря" у Гдині і за це також казав платити собі великі суми титулом коштів подорожі з каси Нар. Дому. Касою тією диспонував арештом Бачинський, як своїм портфелем і М. Дуркотівна виплачувала з його доручення не тільки сотні зол. його адгерентам та агітаторам (Нароїнський 270 зол., Козьоровський 310, Бехметюк 500, Коцюрко 590 і ін.), але *й книги процесу, що його вело колись „Діло проти Бачинського, платилися теж з каси Нар. Дому.*

Отак ці два дні процесу можна вважати переломовими у розкриванні тайн „царства Михайла Бачинського". Думаємо, що з ходу дальшого процесу загал українського громадянства врешті-решт дістане повний образ тої господарки, яка підірвала одну з найбільших його інституцій, а вслід за тим шкідники будуть покарані так, як на не заслужили.

ПОВІНЬ.

БУЕНОС АЙРЕС, 27. IV. ПАТ. У провінції Ст. Яго дель Естеро лютує катастрофальна повінь. Вода залила 3 міл. гектарів землі.

ЗАСЛУГА НІМЕЧЧИНИ ПЕРЕД ЦІЛИМ СВІТОМ.

БЕРЛІН, 27. IV. ПАТ. Віцеканцлер Папен прийняв члена палати льордів Нютона. Розмовляв із ним на політичні справи. Папен пригадав Гітлерову заяву про мирові тенденції німецького уряду та сказав, що це заслуга Німеччини перед усім світом, що німецький уряд веде боротьбу проти комунізму. Віцеканцлер виступив із обуренням проти планів превенційної війни з Німеччиною. Назвав її злочином не лише супроти місії, яку Німеччина сповняє тепер в Европі, а теж супроти західної культури. Німецький уряд поробить усякі старання, щоби виявити джерела та мотиви тієї змови проти світового мира та не уступить перед ніяким заряджением задля недопущення до здійснення того пляну.

ПЕРЕНОСЯТЬСЯ НА ЛИТВУ.

КЕНІГСБЕРҐ, 27. IV. ПАТ. Три професори, жидівські лікарі Йоахім, Кучинський та Маєр просили литовський уряд позволити їм поселитися на Литві. Литовська преса повідомляє, що багато лікарів-жидів із Кенігсберґа хоче покинути місто.

КОМУНІСТІВ НЕ ДОПУСТЯТЬ ДО ВИБОРІВ.

БУЕНОС АЙРЕС, 27. IV. ПАТ. Згідно з постановою влади комуністична партія не допустять до виборів до бразилійського нац. конґресу. Постанова вказує, що комуністична партія є міжнародним угрупуванням, яка змагає до недозволених цілей.

—o—

ЯПОНІЯ ЗАКЛЮЧИТЬ МИР ІЗ КИТАЄМ.

Відворот японських військ.

Льондонські часописи повідомляють із Пекіну, що японські війська покинули свої становища на ріці Суан і вийшли поза великий мур. Китайські війська наступають за відступаючими японцями. Сподіються, що китайці займуть Чінь-Ван-Тао та Пеі-Кіао.

Кажуть, що японці збирають свої війська на півночі, бо бояться, щоби більшовицькі війська не вдерлися до Манджурії. З інших джерел повідомляють, що японці уступили, щоби приготовитися до другої офензиви на Пекін і Тієнцін.

„Дейлі Експрес" твердить, що Японія небаром заключить мировий трактат із Китаєм, бо передбачує війну з СРСР. Особіч великого муру створять здемілітаризовану смугу на 100 км.

—o—

УРЯДОВИЙ КОМУНІКАТ ПРО ПОДІЇ В СОКАЛЬЩИНІ.

Польська Агенція Телеґрафічна повідомляє: „У сокальському повіті в місцевості Спасів прийшло було до протижидівських подій, викликаних членами ОУН. Около 10 осіб здемолювало 7 вікон, шильд і ґанок купця Маркуса Ґляйнштайна. Інтервенюючого поліцая Когду напасники обкидали камінням. Поліцай вистрілив раз у повітря, раз до напасників. Ранив напасника Семена Шеремету. Його відвезли до шпиталю в Сокалі.

„Тієїж ночі вибили шиби та здемолювали вікна в жидівських крамницях Маєра Зафта в Лучицях, Хаїма Зільбера в Первятичах, Соломона Зільберта в Короликівцях і Вальдмана та Фіша в Горбкові.

„В звязку з тими подіями поліція перевела слідство та арештувала 27. квітня рано 9 осіб із річевими доказами. Так заліквідовано події".

—o—

НОВИНКИ

— **Футра** жіночі і мужеські **на замовлення** з власних матеріялів і інші кушнірські роботи виконує Юліян Глушевський, Коперника 16, тел. 54-46. **Ціни низькі;** приймає футра на перехів літом. 2—?

— **Загальні Збори „Народньої Лічниці".** Пригадуємо членам, що Загальні Збори Лічниці відбудуться дня 29. ц. м. в суботу в год. 6. веч. в льокалі Укр. Лік. Т-ва, Чарнецького 26. 1826

— **Конфіската „Діла".** Попереднє (105) число нашого часопису сконфіскувало городське староство за дві інформаційні статті про події в Бережанщині та Золочівщині.

— **Статистика українського населення в Польщі у світлі перепису з 1931 р.** Виклад на цю тему д-ра Кубійовича, доцента краків. університету, відбудеться в неділю, 30. ц. м. в 18-тій год. в селі „Бесіди" вул. Рутовського 22 у Львові, заходом Т-ва наукових викладів ім. Петра Могили. Вступ за добровільними датками.

— **Нова адреса „Рідної Школи".** Від 1. травня ц. р. Головна Управа „Рідної Школи" у Львові буде міститися при **вул. Словацького ч. 14, III. поверх.** Там будуть приміщені також: кооператива „Рідна Школа", редакція журналу „Рідна Школа" та Львівський Повітовий Союз Кружків „Рідної Школи". Часописи в краю і за кордоном звелять цю вістку подати до загального відома.

Понад усякий сумнів вищий
є засіб, який винайшли по цілих літах поважної праці і віддали до рук публики, щойно коли визначні вчені перевели клінічні досліди. Отже якщо по 30 роках засіб цей на всьому світі має загальне признання, тому що успішний, чистий та нешкідливий, можна твердити, що він вищий понад усякий сумнів. АСПІРИНА ІСТНУЄ ЛИШЕ ОДНА! Дістанете в аптиках.

— **Нові українські пресові органи.** В Коломиї появляється з днем 16-ц. м. тижневик **„Батьківщина"**, присвячений політичному, культурно-освітньому та економічно-господарському життю Покуття. Видає газету Видавництво „Батьківщина". В першому числі редакція зазначує, що „Батьківщина" поставила собі за мету поборювати послідовно і безкомпромісово комуносельробівщину, хрунівство та всякі інші форми розбивання національного фронту. — По довгій перерві появилося у Львові знову одно число **„Вперед"**, центрального органу У. С. Д. П. (рік XII., ч. 1). Редакція, за яку відповідає Порфір Буняк, обіцяє, що „Вперед" виходитиме з цим числом покищо раз у місяць. Частіша поява „Вперед" залежатиме від того, як поставляться до нього його прихильники.

— **В сьогоднішньому концерті** учениць концертового курсу проф. Л. Мінцера (в салі кіна „Аполльо") виступить м. і. талановита українська піяністка п. **Дарія Колесівна,** яка відіграє фортепіановий концерт Равеля. Крім того в програмі концерти Ґріґа, Чайковського і Прокофієва у виконанні пп. Вайнтрауб, Рап і Ґольдгамер. Партію другого фортепіяну гратиме сам проф. Л. Мінцер.

—**Розвязали „Оржел Бяли".** Адміністраційна влада розвязала політичну організацію „Оржел Бяли" тому, що діяльність її була незгідна з новим розпорядком про товариства. „Оржел Бяли" був спершу організацією нелеґальною, хоч ультрапатріотичною, опісля перемінилася в санаційну, в якій запанував у ній дух опозиційний супроти теперішніх верховодів.

— **Плягіят чи припадок?** Автор пєси „Фройляйн доктор", що йде від місяця у львівських театрів, Тепа, сам львовянин, зустрівся останніми днями з обвинуваченням, що його пєса — плягіят. Виявилось, що у Познані ставлять пєсу на ту саму тему німецького автора Паліса і що є там буцімто зовсім анальогічні сцени. Деякі органи польської преси, ласі на сенсацію, звертають увагу, що навіть заголовок обох пєс той самий. Саме та обставина могла би оказувати тільки на припадкову схожість обох пєс, коли автори користувались тим самим матеріялом. Важко уявити собі, щоби хтось нині зважився позичати свій твір такої всім доступної мови як німецька, ще й з пєси сучасної. У найближчому часі Союз професійних письменників у Львові прирівняє обі пєси і висловиться в справі можливости плягіяту.

— **Вільно курити у львівських трамваях.** Дирекція електричного трамваю у Львові повідомляє, що з днем 26. квітня ц. р. позволено курити тютюн у причіпних трамваєвих возах. Домагається зате від публики, щоби зберігала чистоту і не занечищувала возів недокурками й відпадками.

— **Домагається відшкодування від Каси Хорих.** Цивільний суд у Львові розглядає справу паляча загального шпиталю Манастирського, який домагається від Каси Хорих відшкодування 100.000 зол. Донечці Манастирського, що вродилася в санаторії Каси Хорих у Львові, як кожній новонародженій дитині, запустили до очей дві каплі ляпісового розчину, від якого дитина осліпла. Відбулося вже кілька розправ та справа ще не рішена.

— **Присуд на комуністів.** У львівському суді закінчилася розправа проти трьох комуністів, обвинуваченних у поширюванні комуністичних летючок. Обв. Круга засудили на 4 роки вязниці, Хаю Кестенбавм на 2 роки, а її сестру Салю на 15 місяців.

— **Загострені приписи в справі** псів і котів. З огляду на велике поширення скаженини президія м. Львова наказала: Кімнатні пси вільно виводити на вулицю тільки з каганцями і на припоні. Ланцухові пси мають бути всі привязані. До публичних льокалів не вільно вводити псів. Не вільно теж котів пускати на публичні місця. Псів, не держаних згідно з тими приписами, ловитимуть гицлі і вбивати, а крім того власники будуть карані.

— **Скажені пси у Львові.** На вул. Академічній у Львові появився 26. ц. м. скажений пес, викликуючи серед прохожих великий переполох. Поліцай дігнав його на вул. Хмельовського і застрілив. Іншого скаженого пса застрілив один офіцир під летунською казармою біля Скнилова.

— **Летунська катастрофа.** Біля Скнилова впав польський літак летунського полку з Кракова. Поручник Надвлоцький згинув на місці, сержант Баран ранений.

— **Не благослови на торговиці.** До селянки із Скнилова, що продавала ярину на торговиці біля костела св. Антонія у Львові, приступило двох людців, з яких один представився за сироту, що йде незабаром до шлюбу, й просив благословенства. Добродушна селянка піднесла руки і почала благословити, а тимчасом хитрі злодюги вхопили її кіш з яриною і втікли.

— **Помер зі скарбом.** На дорозі біля села Гаволин (каліський повіт) найшли трупа 67-літнього Миколи Авнишенка, бувш. російського жандарма, що жив у Польщі на правах азилю. Помер він із голоду та виснаження. На грудях його найшли шкіряний мішочок, у якому було кілька перстенів і брошок із бриллянтами та золоті монети. Все те має вартість 11.000 зол.

— **Фальшівник 10-золотівок.** В Надвірній викрито фабрику фальсифікатів 10-золотових монет, якою займався Кардо Абцуг, власник відливарні заліза. В часі ревізії в його домі найшли матеріяли до виробу фальшивих монет. Чотири з них пробував пустити в обіг.

— **Маєтки на ліцитації.** З причини платничих труднощів дідичів варшавське Кредитове Товариство виставило на ліцитацію 244 фільварки на терені воєвідств люблинського й келецького. З тої самої причини виставлено на ліцитацію кількасот камениць у Варшаві.

—o—

СПОРТ.

РЕЧИНЦІ РОЗГРИВОК ЗА МИСТЕЦТВО У. С. С. І. РУНДИ.

Субреферат копаного мяча У. С. С. у Львові подає до відома клюбам, що розгривки за мистецтво львівської округи почнуться вже 30. квітня ц. р. і тревтимуть до 9. липня. Календарець розгривок виглядає ось-так:

30. квітня: Тризуб — Мета; Комета — Чорноморці; Дніпро — Сокіл IV.

14. травня: Мета — У. Р. С. К.; Дніпро — Чорноморці; Сокіл IV. — Комета; Сокіл (Золочів) — Тризуб.

28. травня: Сокіл IV — Мета; Сокіл (Золочів) — Комета; У. Р. С. К. — Чорноморці; Дніпро — Тризуб.

4. червня: Тризуб — Комета; Мета — Чорноморці; Дніпро — У. Р. С. К.; Сокіл (Золочів) — Сокіл IV.

11. червня: Сокіл (Золочів) — Мета; Сокіл IV — У. Р. С. К.; Чорноморці — Тризуб; Дніпро — Комета.

18. червня: У. Р. С. К. — Комета; Сокіл (Золочів) — Дніпро; Тризуб — Сокіл IV.

25. червня: Сокіл IV. — Чорноморці; Мета — Комета; Тризуб — У. Р. С. К.

2. липня: Сокіл (Золочів) — Чорноморці; Дніпро — Мета.

9. липня: Сокіл (Золочів) — У. Р. С. К.

Крім клюбів, які грали в минулому сезоні за мистецтво, стають іще Сокіл (Золочів) і Комета. Рівночасно пригадуємо клюбам, що клюби, подані на першому місці, є господарями і повинні повідомити противника і колегію суддів найпізніше три дні наперед про місце і час змагань.

ДУЖАННЯ.

Хід дужань у спортовому цирку при вул. Пелчинській у середу був такий: Урбах поборов у 3 хвилинах Венцка, Валюшевський в 8 хвилинах Вельоха. Громів поборов Пошофа та судді не признали його побіди, тому що він підставив був ногу Пошофові. Тому що не хотів далі боротися, його адисквалїфікували, а побіду признали Пошофові. Щербінський не розіграв боротьби з Білевичем. Будрос у 9 хвилинах поборов Гомолю, Кваріяні в 23 хвилинах поборов Колера.

НОВА НАША АТЛЄТИЧНА ЗІРКА — БОРИС БІЛЕВИЧ.

У важкоатлетичних змаганнях, що відбуваються під теперішню пору у спортовому цирку у Львові, виступає молодий і надійний наш змагун — **Борис Білевич.** Незвичайно зручний та інтелігентний змагун, **має** Білевич за собою кожний раз публику і стає просто зі своєю силою й „слабою стороною". Білевич родом з Києва, тепер студент університету у Відні, що **взявся** за атлетику не так з огляду на зарібок, як бажаючи репрезентувати Україну на спортових рінгах, де виступає у жовто-блакитній ленті. В останніх днях цей змагун відвідав низку наших установ у Львові та тішився, що може найтися серед українців і навязати з ними звязки. Молодому змагунові бажаємо багато успіхів у репрезентації фізичної справности українського народу.

(a).

Хліб чисто житній
Хліб ГРАГАМА
Всіляке звичайне і люксусове печиво

Електрична Пекарня Ф. Табачинського

вул. Богуславського 5
тел. ч. 21-51.
Детайлічний склеп
вул. Личаківська 15.

Сирий баланс ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО С. А. У ЛЬВОВІ.

НА ДЕНЬ: 31. МАРТА 1933 Р.

ЧИННИЙ СТАН:			ДОВЖНИЙ СТАН:		
Каса і суми до диспозиції в Банку Польським і ПКО.		118.243.53	Власні капітали:		
Заграничні валюти		87.300.25	а) акційний	5.000.000.—	
Цінні папери:			б) резервовий	227.309.65	
а) державні позички	13.809.20		в) прочі резерви	8 948.51	
б) заставні листи	77.841.43		г) амортизаційний	151.460.—	5.387.618.16
в) акції	62.203.60	163.854.23	Вклади:		
Консорціяльні інтереси		32.589.50	а) термінові	2.072.029.45	
Краєві банки	63.564.82		б) а віста	1.416.386.73	3.488.416.18
Заграничні банки	53.357.48	116.922.30	Біжучі рки: (кред. сальда)		562.399.49
Векслі		6.517.128.89	Інкасові зобовязання		2.524.31
Рахунки біж. (дебет. сальда):			Реесконт		974.665.45
а) забезпечені	1.257.189.67		Заграничні банки		1.942.38
б) незабезпечені	97.251.56	1.354.441.23	Ріжні рахунки		355.557.29
Термінові позички		6.000.—	Відсотки, провізії й ріжні зиски		103.068.48
Дім		474.469.31	Агенції		190.125.49
Ріжні рахунки		1.941.604.56	Заставні листи		237.186.72
Адміністрація, курс. ріжниці і т. п.		71.702.23	Фонд уморення заст. листів		1.990.68
Агенції		199.382.66	Ріжні довготермінового відділу:		34.278.81
Довготермінові тіп. позички		237.186.77			
Ріжні довготермінового відділу		16 947.88			
		11.339.773.44			11.339.773.44

Гаранті:	78.412.20
Інкасс:	73.360.66

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 28. квітня год. 7.30 веч. „Фройлайн Доктор".

Субота, 29. квітня год. 7.30 веч. премієра „Викрадена наречена" водевіль Г. Збежховського.

Театр Різнородностей.

Пятниця, 28. квітня год. 7.30 веч. „Шукаємо здібного вломника".

Субота, 29. квітня год. 7.30 веч. „Шукаємо здібного вломника".

Цирк Станевських, площа Бема, початок вистави в год. 8.15.

Спортовий Цирк, вул. Пельчинська (біля Тенісового Т-ва) виступи міжнародніх змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „В тайгах Сибірі".
АПОЛЬО: „Антін Спелец, добрий стрілець" (Власта Бурян).
АТЛЯНТИК: „Каїн і Артим" (на осн. Горкого).
КАСІНО: „Куртизана" (Грета Гарбо).
КОЛІСЕЙ: „Ескадра засуджених" і ревія „Темперамент на 100 проц.".
КОПЕРНИК: „Ліцитація кохання".
МАРУСЕНЬКА: „Ліцитація кохання".
МІРАЖ: „Пат і Патахон", „Парадна компанія".
ПАЛЯС: „Їх Ексцеленція субект".
ПАН: „Бічна вулиця" та ревія.
ПАСАЖ: „Робін Гуд „Король з'сів".
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Волоцюга" (Лоренс Тибет) і ревія.
ХИМЕРА: „Аріяна" (Єл. Бергнер).
УТІХА: „Кіноманяк" (Гар. Льойд) і ревія.

Закордонне радіо.

Пятниця, 28. квітня 1933.

Братислава (279,3) 18.05 Концерт, **Бреслау** (325) 21.00 „Дас Кетхен фон Гайльброн" муз. пєса Кляйста, **Міляно** (331,4) 21.00 Концерт, **Брно** (341.7) 19.30 „Хованщина" оп. Мусоргського, **Штутгарт** (360,6) 20.00 „Вільний стрілець" оп. Вебера, **Берлін** (419) 20.05 „Дас Гофконцерт" вес. опера Шайнпфлюга, **Рим** (441,2) 16.00 Скрипка, **Прага** (488,6) Музика, **Будапешт** (550,5) 9.15 Орхестра, 18.30 Скандинавські пісні, **Харків** (937,5) 9.00 Балалайки, спів, 10.00 Звуковики, 13.50, 15.10 Концерт, 17.00 Український концерт, 19.00 Концерт із „Березіля", **Париж** (1724,1) 13.05 Віольончеля, 20.45 „Севільський цирульник" оп. Россіні.

Субота, 29. квітня 1933.

Братислава (279,3) 17.00 Фортепян, 18.15 Словацькі пісні, 22.15 Легка музика, **Лондон** (356) 20.40 Трансм. з кор. Академії (промови короля, королеви, кн. Валії та міністрів), **Гельсінгфорс** (368,1) 17.00 Пісні рел., 18.30 „Елінан Сурза" оперн, **Лайпціг** (389.6) 20.15 Вес. вечір, 23.30 Збори молоді, промова Гітлера, **Білгород** (429.7) 16.00 Нар. пісні, 20.00 Оперн, **Рим** (441,2) 17.30 Органовий ресіталь, 20.45 „Ля Філь ді Тамбур-Майор" оп. Офенбаха, **Берлін** (459.4) 20.00 „Орфей" оп. Глюка, **Прага** (488,6) 16.00 Трансм. з „Узелецк-ої Беседи", **Відень** (518.1) 15.15 Пісні, 19.20 Фортепян, 20.00 Вес. вечір, **Рига** (525) 19.15 „Льогенгрін" оп. Вагнера, **Будапешт** (550,5) 20.45 Оп. музика, **Харків** (937,5) 8.30 Музика для дітей, 9.00, 10.00, 15.10, 18.00 Концерт. 19.00 Орхестра, солісти, **Москва** (1000) 17.25 „Тоска" оп. Пуччінія (Досв. 720 м.), **Париж** (1724,1) 20.45 Пісні швайц. полків у фр. службі.

Львівське радіо.

Пятниця, 28. квітня 1933.

12.10, 15.35, 16.15 Грамофон, 16.00 Жіночі часописи, 16.20 Відчит для матуристів, 18.00 Біольогія, 16.40 Суспільність і умово хорі, 17.00 Орхестра, 18.25 Легка й танк. музика, 19.00 Весинне кохання наших ловецьких птахів і лови на них, 19.30 „На отвертому морі", 20.00 Муз. балачка, 20.15 Симф. концерт, 22.40 Спорт, 23.00 Танкова музика.

Субота, 29. квітня 1933.

12.10, 16.00 Грамофон, 13.15 Шк. поранок: „Зі Судану до Жирардова", 15.15 Господарський комунікат, 15.40 Для дітей: „Після багато пригод"; 16.20 Відчит для матуристів; 16.40 Серед словацьких письменників; 17.00 Авд. для хорих, орхестра; 17.40 Відчит; 18.00 Свято ліса, Концерт; 18.25 Авд. з нагоди япон. нац. свята; 18.55 Лісова капеля (грамофон); 19.10 Всячина; 20.00 Легка музика, Спорт; 22.05 Шопенівський ресіталь; 22.40 Відч. „Гумор Парижа", 23.00 Танк. музика.

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ ЛЕГЕНІВ, СЕРЦЯ І ШЛУНКА

Д-р Фелікс Гах

ЛЬВІВ, БАТОРОГО 12, ТЕЛ. 84-45.
Пересвітлює Рентгеном.

БІРЖА.

ГРОШІ.

На львівській неофіціяльній біржі курс долляра в четвер трохи поправився. Тенденція була сильна при більшому попиті. Банк Польський купував доляри по 8 зол., а в приватних оборотах можна було продати долярові банкноти по 8.10—8.12 зол.

Зате курс англійського фунта далі обнизився. Банк Польський платив по 30.50 за готівковий фунт, а 30.65 за каблевий.

ВАРШАВСЬКА БІРЖА.

Голяндія 358.60, Льондон 30.65, Париж 35.10, Прага 26.55, Швайцарія 172.35, Данціг 174.50, Стокгольм 160, Італія 46.50.

Золотий рубель 4.84.50. Девіза на Берлін у міжбанкових оборотах 205.25. Німецька марка (банкноти) в приватних оборотах 202.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 27. IV. масло —.—, молоко 0.17, сметана 0.70, яйця 2.60. Тенденція на масло і яйця знижкова, на решту удержана.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 хм. Ціни ринк.	золотих від	до
Пшениця двірська	34·75	35·25
Пшениця збірна	32·25	32·75
Жито одноціле	16·75	17·—
Жито збірне	16·	16·25
Ячмінь двір. одноцільний	13·75	14·25
Ячмінь на мливо	11·75	12·—
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замокний	10·25	10·75
Кукурудза краєва	15·50	16·00
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з міш.)	17·—	18·—
Горох пін-Вікторія	22,—	24·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	9·50	10·00
Вика чорна	9·00	9·50
Вика сіра	8·50	8·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	16·00	16·50
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·50	8·75
Рипак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·25	6·40
Висівки пшеничні	6·50	6·75
Пшоно	31·—	33·—
Просо краєве	19·—	20·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв.	75·—	80·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця двірська	36·25	39·75
Пшениця збірна	33·25	33·75
Жито одноціле	18·—	18·50
Жито збірне	16·25	16·50
Ячмінь на мливо	13·25	13·75
Овес збірний	11·50	12·00
Мука пшен. люксусова	63·00	63·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	33·50	34·00
Висівки житні	6.25	6·75
Висівки пшеничні	8·00	8·50
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	38·—	40·—
Пенцак ч. 10	28·—	30·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ДЯК, найкраще безженний, який уміє провадити хор і книговодство кооперативи, потрібний зараз в Пійкамені, коло Бродів. Платня, 5 моргів поля, треби і добра місячна платня в кооперативі. Письменні заголошення до гр.-кат. Уряду Парохіяльного. 1820 2—2

АПТИКА Бергера — Львів-Левандівка разом з нерухомістю з вільної руки негайно продається. Подробиці на місці. 1-1

НАШИМ СВЯЩЕНИКАМ! Малюйте Ваші церкви лише італійським способом „Фреско", бо це дає запоруку тревалости і виключає всяку пізнішу віднову. Праці „Фреско" переймає Т. ВАЦИК, а. маляр, Львів, Зырудлина 27/1, з лист. П. Замкевича. 1828 1—8

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПОДЯКА.

Горем прибиті по втраті нашої Найдорожчої Незабутої Матері бл. п. **Сидонії з Тотів Мійської**, складаємо щиру подяку Всім, які віддали останню прислугу Покійній, а для нас знайшли гарячі слова потіхи.

В першу чергу дякуємо Всечесніщим Отцям, а саме: о. совітникові Височанському за провід, о. совітникові Петрушевичеві, о. сов. Матковському, о. совітникові Хировському і о. Ліщинському за участь у похоронах.

Хв. Тов. „Союз Українок" у Стрию, за гарний вінок, яким попрощало Свого найстаршого члена. Відтак дякуємо з глибини серця Вп. д-р Левицькому за невтомне, довголітнє лікування нашої Матері, як також Вп. д-р Каровцеві, директорові лічниці в Стрию, який все радо спішив, щоб нести полекшу Покійній.

Вкінці дякуємо щиро нашій Рідні, Приятелям, а також нашим Дорогим Сусідам, Вп. Пастеру Охримовичам, за поміч та відраду в цих тяжких хвилинах.

Ольга, Роман, Марія Сілецькі, діти; Осип Сілецький, зять.

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає такі свої видавництва:

Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Algemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видавництв:

BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41

У листах треба зазначувати:

Ausland-Abteilung. Місця платности в Польщі: Банк для торговлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО ч. 200.390). Почтове конто в Берліні: **Berlin, N-c 3.111.** 16—7

ХТО ХОЧЕ МАТИ
білу, свіжу, делікатну церу — вживає
НЕВТРАЛЬНИЙ КРЕМ
з перестарілих товщів, знейтралізований цитриново-помаранчевими соками. Хорошить від зморшок і нечистоти шкіри з ДРОГЕРІЇ ПІД „КОТВИЦЕЮ"
Львів, ул. Кілінського 1
(напроти Віденської кавярні).

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 107 (13.346). Львів, неділя 30. квітня 1933. Рік LIV.

Передплату оплатіть вартісною грошовою.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Зневага для книжки —

одно з досягнень культурного будівництва на Рад. Україні.

У жовтні минулого року більшовицька влада в СРСР святкувала 15-ліття жовтневої революції.

Хоча початок панування більшовиків на Україні зазначений зовсім з іншою датою, то окупаційна влада на Україні, як експозитура московської влади, цілком слушно веде свій родовід від жовтневої революції, а тому й себе вважає за ювілята. З цієї нагоди в останніх числах багатьох журналів, що виходять на Рад. Україні, находимо безліч статтей, які роблять підсумок здобутків на різних ділянках соціялістичного будівництва, в тім числі й на полі духової культури.

Більшовицька влада особливо пишається тими успіхами, які здобула вона у ділянці книжкової продукції та книготорговлі, ілюструючи їх такими даними: протягом 1917 р. на Україні видано 814 назв українською мовою, а в 1931 р. — 6.215 назв з тиражем 106.315.456 примірників. Щодо книгарень, або, вірніше сказати, тих одиниць, в яких провадиться продажа книжок — у більшості разом з іншим крамом, то в 1925 р. їх нараховували ще 2.707, а на 1-го січня 1932 р. — 9.920.

Здавалось би, — успіхи надзвичайні, коли б за цими цифрами не ховалася сумна дійсність: зріст книжкової продукції та книготорговлі не тільки не йде разом із підвищенням інтересу до книжки, а, навпаки, все більше відштовхує населення України від книжки. Причина цього явища полягає в тому, що книжкова продукція пляновується на Рад. Україні з повним ігноруванням духових потреб населення, а книготорговля користується такими засобами, які не можуть прищепити населенню почуття пошани до книжки. „Масова партійна література", „масова левінська бібліотека", ціла низка „ударної" літератури у звязку з різними „кампаніями" викидають на книжковий торг брошури й книжки в мільонах примірників, хоч такого роду література не находить широкого попиту серед населення Рад. України. Щоби просунути книжку до населення, видавництва від часу до часу переоцінюють книжку, — не рідко знижують її ціну до одної десятої частини номінальної вартости. Але й це не помагає: здешевлена книжка роками лежить на полиці в книгарнях без ніякого руху.

Щоби реалізувати неруховий книжковий крам, книгарі пускають книжки в „навантаження" до іншого краму, який замовляє собі покупець, себ то, примусово накидають книжки покупцеві, який зовсім не має бажання витрачати кошти на придбання непотрібної йому книжки.

Треба мати також на увазі, що більшовицька влада не мало виданих вилучує з обігу за рік-два після виходу їх у світ з тої причини, що потім добачує в цій літературі правий чи лівий ухил від правовірного комунізму.

Список здешевлених і вилучених книжок оголошується в обіжниках, але на практиці книгарі мало рахуються з такими списками, а тому часто-густо здешевлена й навіть вилучена книжка йде в продаж звичайним способом через „навантаження" та ще й по номінальній вартості. Ось, напр., яскрава ілюстрація такої продажі книжок у практиці одного сільського споживчого товариства: „Даремно стара бабуся не хотіла брати книжки Левітіва А. „Правила гри в футбол"... Уперті робітники крамниці таки „умовили" її взяти: може, мовляв, і справді, перед смертю доведеться пограти в футбол. Мені особисто — пише П. Довченко в ч. 80 „Радянського Кнігаря" за 1932-ий р., — до двох пачок махорки навернулася книжка Бондаренка „Як розводити свиней" за 20 коп., хоч її вже давненько переоцінено на 5 коп. Я завважив продавцеві, що так розповсюджувати літературу не можна, але дістав таку відповідь: „Мені яке діло? Мені наказано"...

У більшовицькій літературі находимо прямі вказівки, що „селяни вороже ставляться до книжки... Колиж і візьме селянин небажану йому книжку, то вона йде: на цигарки, на покривання глечиків тощо". („Рад. Кн.", ч. 3, 1930 р.).

Зневага для книжки — це є найкращий покажчик тих здобутків на полі культурного будівництва, якими може тішитися ювілят — більшовицька влада на Україні, роблячи підсумок своєї дотеперішньої дільности на українській землі.

Ст. Сірополько.

ЗНАЄТЕ БІБЛІЙНУ ПРИТЧУ ПРО ЗАКОПАНІ ТАЛАНТИ?

Так само нерозумно поступає той, хто свої ощадности тримає дома, а не зложить на вкладкову книжечку

В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ

„ДНІСТЕР"

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Свято відкриття нагробника І. Франкові.

КОМУНІКАТ КОМІТЕТУ.

Дня 28-го травня відбудеться свято відкриття нагробника на могилі І. Франка на Личаківським цвинтарі у Львові. Свято почнеться в год. 9. рано на цвинтарі і закінчиться святочною Академією у Великім Міськім Театрі, що почнеться в год. 11.30.

Комітет сподівається, що на цей день приїдуть до Львова численні делегати з краю і з чужини. Одначе подає до відома, що з чисто технічних причин ніяких окремих запрошень ні в краю ні на чужину висилати не буде.

Наші організації та товариства, які висилають делегатів, повинні заздалегідь повідомити про це Комітет; білети на Академію можна буде замовити раніше за посередництвом секретаріяту Комітету.

З огляду на величезні кошти, звязані з будовою нагробника і симфонічним концертом, на якому вперше будуть виведені оригінальні твори наших композиторів, Комітет звернувся до різних наших установ з проханням призначити одноразовий даток на ню ціль з нагоди відкриття нагробника Найбільшому Синові Галицької Землі. (Жертви посилати на адресу „Центробанку" у Львові, вул. Третього Мая ч. 15. з дописком „На нагробник Франка"). Установи, що дістали від Комітету листівки зі знимкою нагробника, зволять до 6-то травня переслати за продані примірники гроші і непродані звернути. Усі листи звертати на адресу: Іван Полюга, Львів, Руська ч. 1. Книгарня „Просвіти".

КОМІТЕТ БУДОВИ НАГРОБНИКА І. ФРАНКА.

Dentosan — Dentosan — Dentosan!

DENTOSAN
зберігає зуби в здоровлю і свіжости
DENTOSAN
надає зубам сніжну білину
DENTOSAN
паста, мильце, еліксір є необхідні дома і в подорожі.

Склад:
P.H.Z. Ch. Ludwik Spiess
i Syn
ЛЬВІВ, КЛЯЙНОВСЬКА 3.

Центральний Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

Перед святом „Українська Молодь Христові".

Як оцінюють свято львівські ендеки?

Львівський орган ендеків „Курєр Львовскі" з 29. квітня ц. р. приніс статтю п. н. „Перед масовою руською маніфестацією у Львові", яку запитуємо в цілости:

„Як відомо, читаємо там, в днях 6. і 7. травня ц. р. відбудеться у Львові зїзд руської католицької молоді, зорганізований „українськими" сферами. Зїзд заповідається на основі інформацій руської преси дуже величаво і має бути великою маніфестацією „руської" молоді. Досить сказати, що в зїзді має взяти участь **50 тисяч осіб.** Недавно комітет зїзду скликав представників руської преси на конференцію, на якій проф. Кузьмович накреслив завдання зїзду. Зїзд має бути святом молоді буцімто наскрізь релігійного характеру. З дальших рефератів, виголошених на конференції, довідуємося про діяльність кількох секцій у комітеті і про труднощі з приміщенням учасників зїзду. Комітет приготовив досі 15 тисяч місць на нічліги. Перед кількома тиж-

нями академічна молодь зпід знаку ОУН оголосила, як відомо, протест проти зїзду, добачуючи в ньому тенденції угодової політики. Очевидно, що застереження „українських" боєвиків не можуть мати ніякого значіння для польської суспільности, коли зїзд відбувається у Львові, осідку о. митрополита Шептицького і капітули св. Юра, яких хіба не можна підозрівати в якихнебудь угодових тенденціях. Натомість сильне занепокоєння викликала в опінії вістка, що організатори зїзду руської католицької молоді вербують учасників також серед польської молоді під претекстом, що зїзд має бути католицькою маніфестацією без огляду на національні різниці. При тій нагоді організатори зїзду в поодиноких місцевостях заохочують поляків до участи в зїзді, жертвуючи їм значні знижки та удогіднення. На ту вістку, закомуніковану нам з кількох сторін, звертаємо увагу польських сфер суспільности, а зокрема польського духовен-

Добра якість товару говорить сама за себе! — ТУТКИ ПОВНОВАТКИ І ПАПЕРЦІ „КАЛИНА" здобули собі признання своїх і чужих.

ства, яке повинно належно вияснити польській молоді властивий характер приготовлюваної руської маніфестації. Цього роду акція з боку духовенства повинна бути проведена негайно так, щоби дійшла до всіх закутин".

Навязуючи до кінцевої „атсебятіни" курєркового письмаки можемо від себе запевнювати тільки до нашого духовенства, щоби приняло теж до відома ендецьку пересторогу, та щоби борони Боже, не перешкодило денебудь і в якійнебудь прогульці на свято якогонебудь польського молодця. Хоч це навіть теоретично неможливе, але всеж краще мати це на увазі та бути обережним, бо ендеки... не сплять. І чого доброго по святі могліб написати, що українська церковна маніфестація відбулася при допомозі звербованої на свято у більшости польської молоді".

Арештування Брінінґа.

З Кільовії повідомляють, що там арештували д-ра Брінінґа, б. канцлера німецької республики. Арештування, що стоїть у звязку з корупційною аферою фірми Герестава, є ударом, спрямованим у центр і пімстою за опір б. канцлера проти передачі державної керми в руки Гітлера.

Більшовицький рай.

Ню-йоркська ґазета „Нове Слово" помістила такого приватного листа з Радянської України:

„Ми погибли, особливо села. Багато людей попухло з голоду і багато вже померло, особливо на Україні. Я того року обїхав Кавказ, Московщину й Україну і ніде місця нема. Є місце тільки для тих, що граблять людей. Яка у нас влада, не знаю не тільки я, але віхто не знає. Не раджу тобі їхати додому. Я від тебе нічого не домагаюсь, тільки пиши листи. Тільки нічого не пиши про нашу владу. Це для мене небезпечно. У нас така свобода...

На Україні вже доходить до людоїдства. У нас половина землі не обсіяна, нема коней — поздихали з голоду... Все забрали і заморили голодом, і людей і коні"...

—o—

За обєднання церков.

В Чіта дель Ватікано розпочався перший італійський зїзд, уладжений католицькими організаціями задля акції на Сході. Зїзд обговорює справу взаємин між Римом і православною церквою та способи акції, що довелаб до обєднання християнських церков.

Резолюції Загального Зїзду „Рідної Школи" у Львові

з дня 24. квітня 1933 р.

(Докінчення).

Всі повищі резолюції прийняв Загальний Зїзд „Р. Ш." одноголосно, за виїмком резолюції 3) і 4), які перейшли більшістю голосів. Проти цих резолюцій виступила була група рідношкільних делегатів-студентів, мотивуючи своє негативне становище до них тим, що проти надужить і зловживань не поможуть ніякі протести, а таксамо ніякі домагання в справі привернення прав українському народові у шкільництві не будуть зреалізовані. Зате українські маси повинні активною працею відповісти на всі кривди і безправства.

Крім того Загальний Зїзд ухвалив цілу низку побажань чи то до громадянства, чи то до Головної Управи „Рідної Школи". З недостачі місця проголошуємо тільки ті побажання, що мають загальне значіння, а побажання внутрішньо-рідношкільного, переважно адміністраційного характеру, пропускаємо.

III. ПОБАЖАННЯ.

1) Головна Управа доложить усіх старань, аби засновувати в кожному повітовому місті Повітовий Союз Кружків „Р. Ш." та доручить йому перевести рідношкільну організацію на терені цілого свого повіту.

2) Загальний Зїзд доручає Головній Управі створити Кодифікаційну Комісію, яка виготовила би проект зміни і доповнень статуту „Р. Ш.", відповідно до сучасних умовин та культурних і шкільно-виховних потреб українського народу.

3) Головна Управа доручить усім своїм Повітовим Союзам Кружків та Повітовим Кружкам „Р. Ш." якнайчастіше скликувати повітові рідношкільні анкети для пропаганди національних шкільно-виховних ідей серед народніх мас та в організаційних і збіркових справах.

4) Аби викристалізувати ясні погляди на виховні ідеали нації та намітити конкретні шляхи засобів і тактики рідношкільної діяльности, треба призначувати на Загальні Зїзди „Рідної Школи" два дні, з чого половину часу присвячувати розглядові теоретично-педагогічно-виховних питань, а другу половину для оцінки практично переробленої праці.

5) Загальний Зїзд взиває все зорганізоване українське громадянство доповнювати в цьому році записи української молоді до всіх шкіл і зокрема до перших клас нових типів середніх шкіл.

6) Головна Управа розгляне можливости організування в наших національно-промислових і торговельних установах „бльочкової системи" при продажі і перепродажі товарів та промислових виробів і, на основі корисних висліпів цих спроб, поширить бльочкову акцію на чужонаціональні торговельні та промислові фірми, які мають українську клієнтелю.

7) Головна Управа розгляне можливости і в порозумінні з „Сільським Господарем" переведе підготовку до основання рільничої школи, хочаб навіть коштом котроїсь зі своїх істнуючих середніх шкіл, яка з якихнебудь причин не виказувалаб особлившого розвитку та не викликалаб зацікавлення серед місцевого українського загалу.

ВПоважані Читачки

ласкаво оглянуть НАЙНОВІШІ МОДЕЛІ ПЛАЩІВ, КОСТЮМІВ і СУКОНЬ у відомій фірмі:

ЯКІВ ПОСАМЕНТ

ЛЬВІВ, УЛ. АКАДЕМІЧНА 2 (Готель Жоржа).

ЦІНИ НАПРАВДУ ДУЖЕ НИЗЬКІ!

ПРИ ПЕРЕЧУЛЕННІ, болях голови, безсонниці, отяжінні, пригнобленні, почуванні страху, найліпший домовий засіб, натуральна гірка вода **FRANCISZKA-JÓZEFA;** усуває всілякі нарушення кормового проводу в кожнім його відтинку. Поручають й лікарі.

Чи буде мораторія для военних довгів?

Із Вашинґтону повідомляють, що през. Рузвельт задумує предложити конгресові проект оголошення 15. червня ц. р. мораторії для военних довгів аж до кінця світової господарської конференції, яка зачнеться 12. червня ц. р. Рішення Рузвельта залежить від порозуміння з Францією, чи вона заплатить тепер рату з грудня минулого року, якої не заплатила. В тій справі йдуть переговори Рузвельта з Еріотом

По широкому світі.

— Голодовий страйк вуглекопів у копальні Суха в Карвіні скінчився невдачею.

— В Німеччині оголошено декрет, що встановляє державний прапор, який представляє орла на золотому полі з чорно-біло-червоною краскою.

— Вашинґтонський сенат уповажнив президента Рузвельта зменшити місткість золота в золотому долярі.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 30. КВІТНЯ 1933.

6. ЛИДИНА.

Жінка як експонат.

Дві виставки, присвячені проблемі жінки, влаштували в один час дві европейські столиці. Берлін і Відень — бігуни німецького культурного життя взялися освітлити наглядно жіночу проблему, яка невідомо коли почалася й ані руш не хоче скінчитися. Різниця лише та, що коли давніше обговорювали її в журналах, романах та на сценічній естраді, нині вже її виставляють.

Обоє німецькі міста взялися за таке діло майже одночасно й доказали зайвий раз, що підходять до справи поважно. Бо так воно із німцями: ще не встигла назріти якась проблема, ледви закільчилася, а вони вже її студіюють та розривають на шматочки. Буває, що розвяжуть її швидше, ніж інші, але трапляється інколи й таке, що з великої запопадливости прогавлять та дивляться потім на стихійну загадку в роді гітлєрівського скоку, як теля на нові ворота...

Обі виставки крайньо різнилися від себе. Може за взаїмним порозумінням, а може випадково. Відомо, що не може Відень, веселий, свавільний підходити однаково до цього питання як важкий і суворий Берлін. І хоча Відень усюди й на кожному кроці запевняє, що він уже не мрійливе наддунайське місто, а ділова столиця з великими завданнями, то виставу жінки влаштував усеж таки по давньому весело, мрійливо, легко.

Одначе треба признати, що віденська виставка зразу була задумана у площині розваги, а не наукових студій. Сама її назва „Жіноче істнування за 600 літ" із додатком „Моди, обичаї й карикатури" дає вже поняття історичного огляду в означеному напрямі. І то так би сказати з приємного боку. Тому, що дивитися на життя жінок під кутом моди й карикатури щонайменше цікаво.

Ціла головна саля будинку присвячена історичній ноші. Експонати угруповані дуже зручно, так, що повстають цікаві й повчаючі контрасти. Делікатна пізна ґотика переходить у мужний, погідний ренесанс, а жартівливе рококо, немов від нехотя перестрибує в чистий, спокійний ампір. Лисніють шовки й мерехтять брокати; все те, чим століття загортали й розпещували жінку, розгортається тут перед нами. Напрошується висновок, що жіночі мрії однакові продовж цілих століть; все одно зводяться вони до якоїсь лисніючої або взористої поверхні. Тільки смак зміняється в барвах та взорах. Найкраще бачимо це в сусідній салі, яка присвячена красі жіночій. Рядочком висять портрети красунь із шести століть, але далебі не знаю, чи личить вживати тут такого означення для всіх тих жіночих голівок. Яка там краса в мясистих рубенсівських красунях? Така далека й нам незрозуміла, як і те бездушне обличча лялечки, що його полишили нам малярі рококо. Але щож — вони мали щастя вродитися у відповідний час, який вимагав саме такого жіночого усміху, або такого коліру волосся. І тому прислугує їм повне право на назву красуні, а можливе навіть, що жадна сенсацій Америка вибере зпоміж них колись міс Ґотику й міс Ренесанс...

Краса, пишні одяги, все це приємні сторінки жіночого істнування. Обичаї — вже трудніша справа, але віденська виставка не ломить собі голосу над трагічною сторінкою цього питання. Через призму картин і карикатур воно відсувається в історичну перспективу. А цікавий підбір матеріялу прогамяє всякі настирливі думки, які наводить наприклад життя куртизан і повій, представлене тут і там малярами. Оцей відділ, який лучиться з другим, званим „Кохання продовж шістьсот літ", причепурений навіть сенсаційно, не без деякої дози пікантерії. Цеж не треба забувати — Відень.

А що дав нам Берлін? Берлін затрівожений. Усім — знижкою числа подруж, перетяженням жінки, жіночим заробітком, а головне й найважніше — знижкою уродин. До жіночої проблеми прилучився ще інстинкт самозбереження нації, який наказує їй родити, родити і ще раз родити. І тому жінка родителька й кормителька стала тепер осередком державного зацікавлення.

Так, німці затрівожені своїм майбутнім. Нема в них молоді! За тридцять літ впало число народин до половини. Коли в 1900 р. народилося в Німеччині два мільони немовлят, то в 1930 народилося тільки мілїон. А цьому, — так думають, — винна модерна жінка. Отже приглянемось їй, у чому лежить причина?

І жінка доказує. Виставка роїться від цифр, чисел, діяграм. Одинадцять мілїонів жінок працює в Німеччині професійно, себто половина всіх жінок дорослих. З цих одна третина замужніх. Коли їм родити? Але друга саля доказує зараз-же, що не в праці лихо, а в безробітті. Червоні доріжки на таблицях показують, що в останньому часі зменшилось не тільки число уродин, але й число подруж. Відомо, що перед загрозою безробіття не встоїться навіть тріпке кохання, а ще менше є таких відважних, що хотіли би мати живий спомин кохання. Не треба забувати також того, що замужніх жінок найскорше звільнюють із праці. Тому й трапляються тепер такі незвичайні явища, як потайні вінчання та подружжа, що нагадують собою середньовічну романтику, або й вільна спілка двох молодих людей без подружих обітниць. Все це дивне й оригінальне, але несприятливе для появи найменшого громадянина, що вимагає довгих літ піклування й опіки.

Берлінська виставка насуває проблеми. Не кидає гасел, не береться нічого розвязувати. Зясьовує тільки діловито й обєктивно суспільні болячки й спонукує спокійного відвідувача до думи. Цеж німецька вдача: вона мусить розслїджувати докладно причини кожного явища.

Новий протирадянський фронт.

З Берліна повідомляють, що вістки про загострення японсько-маньжурсько-радянського конфлікту викликують там велике вражіння. Вибух безпосереднього збройного конфлікту між Японією і Радянщиною беруть у Берліні поважно в рахунок. У звязку з тим пригадують слова віцеканцлера Папена, який в розмові з членом англійської делегації, лордом Нортоном ужив слів, що вказують на намір протирадянської інтервенції. Він заявив, що Німеччина взяла на себе обовязок знищити більшовизм в Европі. В дипльоматичних колах зазначують, що проект деяких німецьких кол протирадянської акції обіймав спершу також Францію й Польщу, але після пактів про неагресію з більшовиками він спрямований тепер перш усього під адресою В. Британії. Тим пояснюється піддержка, яку дає Англія гітлерівській Німеччині.

У звязку з тим і з вістками про воєнний конфлікт, який грозить на Далекому Сході, слід звернути увагу на те, що від якогось часу англійський посол в Китаю веде енергійну акцію, що має довести до замирення обох ворожих держав і забезпечення Японії з того боку.

—o—

18 тисяч комуністів у вязницях.

На основі урядових обчислень число комуністів, що находяться тепер у вязницях Прусії, доходить до 12.000, в цілій Німеччині до 18.000. Заноситься на масовий процес проти цілої комуністичної партії в особах головних її провідників, обвинуваченних у державній зраді.

ЗУБИ МОЖНА КУПИТИ але не свої власні!

Назубний камінь це небезпека!

Якже часто причиною випадання зубів є назубний камінь незапримічений і неусунений на час. А боротьба з ним така легка! Регулярне плекання зубів Кальодонтом вистарчає, щоби усунути зло. У Польщі лише Кальодонт має в собі Сульфорицинолеат на підставі д-ра Бройнліха, успішний засіб у боротьбі з назубним камінням. Властива метода плекання зубів: двічі в році піддатися оглядинам у лікаря-дентиста, двічі денно чистити їх Кальодонтом.

KALODONT

усуває назубний камінь.

Дещо про т. зв. „єдиний фронт між соціялістами та комуністами".

II.

Під впливом подій у Німеччині комуністичні партії в Західній Европі цілком занепадають. Між комуністами настає протверезіння, вони бачать, як ганебно зрадила їх Москва, на яку вони покладали стільки надій. Ось жиди у цілім світі протестують проти переслідування своїх одновірців у Німеччині. Жиди бойкотують німецькі товари за утиски жидівства правительством Гітлера, але московські дипльомати спокійно обідають з міністром кабінету Гітлера (Літвінов), хоч у той самий час тисячі їхніх „товаришів" перебувають у вязницях і гинуть від фашистівського терору. Як байдуже дивиться комуністична Москва на утиски своїх однопартійців у теперішній Німеччині, видно хоч би з недавного, дуже помітного факту: Берлінська „Фосіше Цайтунг" з 24. березня повідомляє, що німецька фірма „Іфаго" дістала від СРСР, нові замовлення на 100 мільонів марок! Порівнайте ріжницю в тактиці: з демократичною Швайцарією СРСР порвав дипльоматичні зносини після вбивства комуністичного посла Воровського, хоч швайцарське правительство до цього атентату не мало нічого відношення. Але з диктаторською Німеччиною йде дальша торговля і піддержується приязні відносини, як і з фашистівською Італією. Зі свого боку завзятий ворог більшовизму Гітлер — дав гарантію на нові совітські замовлення в Німеччині („Фос. Цтг." з 24. березня).

При сучасній загальній дезорієнтації західньо-европейського комуністичного робітництва в опозицію соціялістичного Інтернаціоналу щодо „єдиного фронту" треба вважати за зручний такти чний крок, бо цим способом розкриваються очі найзавзятіших прихильників Москви на політику комінтерну. Комуністичні робітники мають вибору: або перейти на платформу соціял-демократії і разом з нею боротися проти фашизму за демократію, або уважати й надалі соціял-фашистів за „головного ворога" і фактично допомагати фашистам укріпляти свою диктатуру. В тих обставинах, коли безславно загинула єдина велика комуністична партія у Західній Европі — це партія німецька — вже фактично твориться єдиний робітничий фронт для оборони демократії. Цей фронт твориться проти волі Москви і через голови комуністичних провідників. Це мусів признати недавно Лев Троцький у комуністичнім опозиційнім до Сталіна органі „Унзер Ворт", що виходить у Празі.

Побоювання, висловлене в статті „Діла" з 3. квітня, що ніби Соц Інтернаціонал мав би перетворитися на „прислужницьку прибудову комінтерну", суперечить фактам, суперечить ділам і настроям західньо-европейського соціялістичного робітництва та поглядам його провідників.

При цій нагоді слід сказати кілька слів про тактику німецької соціял-демократії. Декому здається, що соціял-демократи в Німеччині йшли дуже вліво, а через те, мовляв, загинула німецька республиканська демократія. В дійсности, німецька соціял-демократія від самого 1918 року вела політику компромісів з буржуазно-демократичними партіями і дуже енергійно боролася проти комуністичної небезпеки (Еберт, Носке, Шайдеман, Бравн і інші). Для оборони демократичної конституції німецькі соціялісти поклали великі політичні жертви. Вже чого варта хочби політика толерування, яку провадила німецька соц.-дем. партія від 1930 р. супроти кабінету Бріннінґа, який правив декретами президента. Скільки демагогії спалось на німецьких соц.-демократів за це „толерування" вліва, від комуністів і вправа, з боку Гітлера!

Не є це вина соціял-демократії, що буржуазно-демократичні партії в Німеччині „сфашизувалися" і всі майже, окрім католицького центру, потонули в Гітлерівськім морі.

Між західно-европейськими соціялістичними провідниками нема ілюзій, щодо „єдиного фронту" з комуністами, поки більшовицька диктатура панує в Москві. Коли впаде диктатура в Москві, то єдиний робітничий фронт на платформі демократії створиться сам собою, бо без більшовицької Москви комуністичні групи на Заході не будуть мати засобів для життя. Але це булоб нерозумним і шкідливим доктринерством, колиб соціялістичні партії Західної Европи не спробували паралїжувати руїнницької роботи комуністів у рядах робітничої кляси такими пропозиціями, які можуть привести запаморочених московською брехнею робітників на шлях демократії. Перший крок у цьому напрямі зроблено і цей крок дав позитивні наслідки. Комуністичні секти розпадаються. Можна зрозуміти лютість московських володарів та їхніх васалів у цілім світі, які бачать, що їхнє „гарматне мясо" — комуністичні робітники — покидають ряди комуністичних сект і пристають до соціялістичних партій.

Цілком безпідставні обвинуваченя, що лунають у деяких органах української преси, що буцім то соціялісти в Зах. Европі зі страху перед фашизмом готові танцювати під Сталінову дудку. Старі масові політичні й професійні організації робітничої кляси в Зах. Европі ніколи не йшли, не йдуть і не підуть за вказівками Москви та за підлягими Москві малесенькими комуністичними групками в країнах Західної Европи.

П. С.

Даром

3 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Кто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

Прозеліти анархії та їх безглузда робота.

Сокаль, 26. квітня 1933.

В кількох селах сокальського повіту зайшла в останніх днях подія, попри яку не можна пройти мовчки. Невідповідальні типи зпід дявола знає якого прапору почали бити по селах шиби в сільських жидів. Як довго це були випадки спорадичні, так довго можна було припускати, що те все діється на тлі особистих порахунків одиниць, чи там особистої шімсти. Через те й ніхто поважно справи не брав. Але коли дикі, дітвацькі виступи прибрали ширші розміри, з тою хвилиною і паде на загал відповідальність, хоча громадянство з цим не лише не солідаризується, але навпаки: все те різко осуджує. Бо такі і їм подібні „подвиги" не лише компромітують нас, але мимоволі кидають лихе світло на сам провід повіту.

Хто не зійшов з глуздів, не може й подумати, аби таку „акцію" міг хтонебудь у нас хвалити. Адже в минулім році політичні чинники нашого громадянства осудили різко в пресі, коли подібні типи пробували бити шиби в ПСК у Сокалі, мовляв тому, що Ревіз. Союз Українських Кооператив рішив взяти участь у „Східніх Торгах".

Та чи можна нам ще довше спокійно дивитися на цю і подібну хлопську роботу, що вже перестає бути дітвацьким жартом, а зачіпає національну культуру і нашу гідність? Думаємо, що годі вже довше спокійно приглядатися тому, що приносить шкоду, а заразом ганьбу, не лише штубакам, але й загалові. Найвищий час опамятати шкідників якимсь іншим способом, коли розумна і раціональна персвазія не доходить до мозків „гура-патріотів", а їх робота виглядає на провокацію та робить незвичайно прикре вражіння.

Те, що у нас стало ся, є доказом безприкладної анархії, що ширяться нині як зараза, затроюючи наші села. Те що виконують таку „працю". як биття шиб у сільських жидів, це не будучність, а погуба наші, не ганьба теперішности.

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ СУКОНЬ
НАДЯ КЛІШ
ЛЬВІВ, ул. Львівських дітей 6., II.
ПЕРШОРЯДНЯ РОБОТА. — ЦІНИ РЕКЛЯМОВІ.

Фільма, яка потрясає і зворушує.
Фільма, яка розяснює серце і душу.
Фільма у відповідь безбожникам.
Фільма, якої змістом є Бог і батьківщина.

СЬОГОДНІ ПРЕМІЄРА!!!

„Під Твою оборону"

КІНО „АТЛЯНТІК" (Будинок Скарбка).

з Бродзішом, Богдою, Вальтером, Трапшо, Самборським, Ліндорфівною. Ченстохова і чуда Ясної Гори. Мільони паломників. Хори і церк. музика. Муз. проф. Малякевича. Король тен. Дигас.

Справді: ті паничі з сокальського повіту, що винні в цім ділі, повинні перестати вже раз компромітувати український нац.-визвольний рух. Себе вони скомпромітували достаточно вже вдруге!

До свободи й незалежности не туди дорога, панове! Бо така робота для нації не варта й торби січки. *уго — уас.*

Інцидент у Малій Семинарії.

Комунікат Ректорату.

Ректорат гр.-кат. Малої Семинарії у Львові просить нас помістити отсей комунікат:

З уваги на те, що якісь ближче незнані чинники поширюють незгідні з правдою вістки про події в Малій Семинарії у Львові, Ректорат Малої Семинарії подає до відома;

За переступлення шкільного правильника і непідпорядкування обовязуючій дисципліні заборонено кільком доходячим ученям користати з науки у згаданому заведенні аж до остаточного рішення.

Усунені учні, невдоволені тою постановою, намагалися способом, практикованим у високих школах, викликати страйк, роблячи дня 24. IV. ц. р. перед 8. год. рано гамір перед входовою брамою.

Ректорат зліквідував інцидент до 15 хвилин і перервав на кілька днів науку в двох найвищих клясах.

Від Ред.: *Як повідомлялося, згаданий інцидент подався на тому, що кількох учнів вищих клас, під впливом агітації зовні, намагалося повести серед своїх товаришів агітацію проти участи у святі „Українська молодь Христові".*

ВИБОРИ ДО ГОЛЯНДСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

РОТЕРДАМ, 28. IV. ПАТ. В останніх виборах до голяндського парляменту здобули католики 28 мандатів, соціялісти 22, дві протестантські партії 24, ліберали 7, радикали 6, комуністи 4. Інші дрібні партії 9 мандатів. Найважніше те, що комуністи коштом соціялістів здобули два нові мандати.

ЛЬОЙД ДЖОРДЖ ПРО ВАШИНГТОНСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

ПАРИЖ, 28. IV. ПАТ. Льойд Джордж помістив статтю в „Ле Анналь" про вашингтонську конференцію, до якої привязує велику вагу. Успіх світової економічної конференції залежить від висліду вашингтонських розмов. Наскільки там не прийшлоб до порозуміння, тоді й льондонська конференція не вдасться.

ЗА РІВНІ ПРАВА ДЛЯ НІМ. НАЦІОНАЛІСТІВ.

БЕРЛІН, 28. IV. ПАТ. На зборах фракції німецьких націоналістів Гутеберг у промові ствердив, що німецькі націоналісти мають право домагатися рівних прав із нац.-соціялістами, як рівні боєвики за долю нової Німеччини.

„Д. Цтг." у звязку з цим повідомляє, що між Гітлером Герінгом і Гугебергом відбулася конференція, щоби усунути ріжниці між партіями німецьких націоналістів і нац.-соціялістів і щоби запевнити ним. націоналістам рівноправне становище в уряді. Нині відбулися наради міністрів у справі закордонної політики та засідання держ. кабінету.

УПРАВА ЛЬВІВСЬКИХ ТЕЛЄФОНІВ

повідомляє, що з днем 1. травня ц. р. зноситься часову додаткову оплату до абонентових оплат.

ВИПРАВА В СНІГУ.

Льодоаські часописи повідомляють із Калькути, що англійська виправа, яка двічі перелетіла над Еверестом, відрізана від світа величезними снігами. Летуни увязнені в долині Ранґель Бак. Усяка комунікація з ними перервана. Злуку зі світом удержують лише при помочі радія.

ПОРОЗУМІННЯ МІЖ РУЗВЕЛЬТОМ І ЕРІОТОМ.

Справа німецьких зброєнь.

ЛЬОНДОН, 28. IV. ПАТ. „Дейли Герелд" виясню є зміни, які зайшли на розбройній конференції та зазначує, що причиною їх є порозуміння між Рузвельтом і Еріотом.

Французький уряд — твердить часопис — готов тепер значно зредукувати зброєння, не видвигаючи як досі домагання гарантій, що торкаються безпеки. Та французький уряд ставить нові умовини, головно в справі німецьких зброєнь. Домагання ці: 1) Німеччині не вільно буде збільшувати зброєнь 10 літ понад норми, означені в версайському трактаті, 2) через 10 літ утворена задля цього розбройна комісія переводитиме точну контролю в усіх державах. Коли ті дві умовини приймуть, Франція готова до значних редукцій своїх зброєнь під оглядом скількости та якости. В заплату за це Франція сподіється згоди Зл. Держав у справі консультативного пакту на випадок знасилування Кельоґового пакту.

Часопис повідомляє, що тепер за кулісами йдуть балачки з Німеччиною й можливо, що Німеччина прийме французькі умовини.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
за бл. п.
ІВАНА МАТІІВА
візитатора шкіл
відправиться в неділю 30. квітня 1933 р. в год. 12. в полудне в Успенській Церкві у Львові, на яке запрошує **Рідня.**

ЖИДІВСЬКИЙ ЧАСОПИС ПРО ПОДІЇ В ЧЕРНІВЦЯХ.

Черновецький „Час" з 25. квітня повідомляє, що жидівсько-німецький „Черновіцер Моргенблят" ствердж уе, що неправдою є начеб українці брали участь у протижидівських ексцесах, які були тому тиждень. Українське населення далеке від тих подій та старається вдержувати добрі взаємини з горожанами інших національностей. Підчас ексцесів вибито багато шиб у вікнах українців і в Народньому Домі.

Крім того черновецький „Час" повідомляє, що начальний редактор „Черновіцер Моргенбляту" Юл. Вебер відвідав редакцію „Часу" та висловив жаль, що співробітники його часопису насвітлювали інакше згадані події.

Тойже „Час" повідомляє, що румунська антисемітська ліга в Чернівцях також заявила, що не має нічого спільного з тими подіями. Та в Чернівцях є ще й інший антисемітський союз.

КОЛИ СКАСУЮТЬ ЗАБОРОНУ?

Міністр Саймон сказав у відповіді на інтерпеляцію в палаті громад, що заборону привозу більшовицьких товарів скасують як лише більшовицька влада випустить на волю англійських інжинірів Торнтона та Мекдональда і як вони вернуться до Англії. Самособою більшовики мусітимуть теж скасувати всі обмеження привозу англійських товарів до СРСР.

„МАЛИГІН" УРЯТУВАВСЯ.

МОСКВА, 28. IV. ПАТ. Більшовицький криголім „Малигін", який був найшовся у великій небезпеці, а якому на поміч вислали криголім „Красін" сам видобувся споміж ледів і неушкоджений причалив до Мурманя.

ГІТЛЄРІВЦІ В РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ, 28. IV. ПАТ. Німецькі гітлерівські відділи в Румунії допускаються щораз частіше ексцесів проти публ. ладу. Після кровавих подій в Чернівцях дійшло в місцевости Сібію до бійки між румунським населенням і німецькою меншиною у звязку з користуванням криницею, яку поставили німці та назвали її іменем німецького ген. Фалькенгайна. У звязку з цим відбулася конференція в м-стві внутр. справ, на якій радили над розвязанням гітлерівських організацій в Румунії.

НАЧ. КОМАНДАНТ ШТАЛЬГЕЛЬМУ ПРИСТАВ ДО ГІТЛЄРІВЦІВ.

БЕРЛІН, 28. IV. ПАТ. Вольфове бюро повідомляє, що начальний командант Штальгельму, міністр праці Зельдте заголосив приступлення до нац.-соціялістичної партії. В радіо мін. Зельдте сказав, що підпорядковується з усією організацією Штальгельму канцлерові Гітлерові, а рівночасно звільнює від присяги тих товаришів зброї, які не хочуть іти його слідами.

НОВИНКИ

— **Перша українська кооперативна пекарня „Золотий Колос"** подає до відома П. Т. Громадянства, що з днем 24. квітня перенеслася до нового поширеного льокалю при вул. Янівській ч. 77. телефон ч. 92-17. 1812 2—2

— **Пантофлі,** вигідні мешти, сандали, ситцівкові капці на шнурковій підошві поручає і виконує **„ІБІС"** Львів, Собіського 9 (бічна Галицької). 1688 8—10

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоружина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 1817 2-50

— **Панахида за душу пок. Павла Голояда і Якова Пришляка** буде відправлена в першу роковини смерти в неділю 30. ц. м. в церкві св. Юра у Львові. Початок: год. 12. аподудне.

— **Пішки до Львова!** Чернівецький „Час" подає: Дня 28. V. ц. р. відбудеться у Львові святочне відкриття Франкового памятника на Личаківському цвинтарі. На це свято вибирається пішки гурток молодих буковинців. Охочі до цієї мандрівки, здорові та витревалі українці нехай подадуть свою адресу до Адміністрації „Часу" під шифрою „Соборна".

— **„Мистецтво як один з виявів найвищої культури духа нації"** — на таку тему буде говорити директор Нац. Музею на виставі галицьких мистців у неділю 30. квітня в год. 12-ій, вул. Мохнацького 42.

— **Будівельна акція на передмістях Львова.** Львівський магістрат призначив значні простори грунтів на Залізній Воді та на Пасіках за Личаківською рогачкою на дешеву парцеляцію, щоб заохотити до будівництва малих домів. На кожний дім можна дістати кредит до 4.000 зол. з фонду розбудови міст. На згаданих грунтах визначено по 100 парцель, з поверхнею 200 кв. сяжнів кожна. Кошти будови одної кольонії означено зі всіма інвестиційними роботами (електрика, вода, канали) на півтора мільйона зол. Кредит з фонду розбудови винесе 400 тисяч, решту мають дати інтересовані сторони і місто. Досі заголосилося 77 рефлектантів на Личаків і 146 на Залізну Воду.

ЛЮБІНЬ ВЕЛИКИЙ
біля Львова
Найсильніший живець сірчано-боровинковий
Купелевий сезон від 1. травня до кінця вересня.
В I-шім і III-тім сезоні спеціяльні зниж.
Вода до пиття з джерела **„АДОЛЬФА"** діє успішно в артретизмі, ревматизмі, затр. живим сріблом.
ІНФОРМАЦІЇ ДАЄ УПРАВА ЖИВЦЯ.

— **Трамваї в дні 1. травня.** Між президією львівського магістрату та міськими робітниками прийшло до порозуміння, що в дні 1. травня установи публичного вжитку здержаться від праці лише до год. 12.30. В тій годині пічнуть курсувати трамваї.

— **Арештували 100 комуністів.** У Львові арештовано коло 100 комуністів, що розвинули в останніх часах живішу діяльність. Між іншим у місті появилися комуністичні летючки в трьох мовах: польській, українській та жидівській.

— **Скажені пси у Львові.** По жовківській дільниці волочилися в четвер у ріжних місцях три скажені пси і покусали кілька осіб. Поліція влаштувала нагінку за ними. У звязку зі собачою скаженизною, яка ширится щораз більше,

А. Пясецький С. А. Краків
фабрика чекоряди
ПО КОЖНІЙ ЦІНІ
з гарантійно чистих сировців безконкуренційні ДЕСЕРОВІ ЧОКОЛЯДИ, відживчі молочні і сметанкові, великий вибір вибагливих чоколядок, кармельків і бішкоптів, але без льосів щастя, бонів і т. п.
Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів

Швидко і добре!

діляють таблетки Тогаль при ревматичних болях, подагрі, болях і рві у суставах, невральгії і простуді. Вже від 15-ти літ з найбільшим успіхом вживають при тих болях таблетки Тогаль. Більше 6000 лікарів, між ними багато славних професорів, потвердило успішне ділання таблеток Тогаль. Спробуйте і переконайтеся самі ще нині! Одначе треба звертати пильну увагу на неушкоджене оригінальне опакування. Діст. в апт.

Togal

міська рада зажадала від магістратської влади, щоби безпощадно застосовувала на виконування приписів у боротьбі з тією грізною пошестю.

— **Еміграційний рух у березні.** На основі останніх обчислень на протязі місяця березня виїхало з Польщі 3.060 емігрантів, з того 860 до европейських країв і 2 200 до позаевропейських. У тім самім часі повернуло до Польщі 1.690 осіб, з того 1.430 з країв европейських і 260 з позаевропейських.

— **Значні пашпортові обмеження.** Міністр внутрішніх справ розіслав до воєводів обіжник у справі пашпортової політики і наказав: 1) задержати видавання безплатних пашпортів на виїзди в родинних справах; 2) узалежнювати видавання пільгових пашпортів від предложення доказу, який стверджує конечну потребу виїзду за границю; 3) обмежити до крайности видавання нормальних пашпортів за оплатою. В кожному випадку мусить бути стверджене, чи заходить конечна потреба виїзду. До того обіжника проурядова „Газета Польска" додає коментар, що стверджено забагато виїздів за границю...

— **Подружя на основі віроісповідань.** Із загального числа 79914 подруж, заключених на протязі четвертого кварталу мин. року, 51.832 припадає на подружя римо-католиків, 11.650 грекo-католиків, 9.293 православних, 2.196 евангеликів, 4.624 жидів і 318 на інші віроісповідання. На тисячу мешканців припадає 9.7 подруж. Найбільше число подруж припадає на грекo-католиків, а саме 13.3 подруж на тисячу мешканців. Евангелицьких подруж припадає 10.2, римо-католицьких 10, православних 9.1 і жидівських 6.1 на тисячу мешканців.

— **Арештування в Перемишлі.** З приводу недавнього 1. травня перемиська поліція перевела низку ревізій й арештувала чимало осіб, підозрілих їх у комунізмі. В селі Якcманичах під Перемишлем арештували Михайла й Олексу Ле... яких у стодолі під соломою найшли комуністичні друки.

— **Трагічний спір за дівчину.** На дорозі між Добр... Климою і Калушем напали в ночі парубки ... Серман і Йосафат Білонів на Василя Климу і так побили його колами, що він згинув на місці. Причиною вбивства був спір за дівчину, з якою Климиа хотів женитися. Душогубів ...тяли, однак одного з них, Сермана, вже арештували.

— **Великий землетрус в Малій Азії.** З Анкори повідомляють про новий землетрус, що навістив північно-західну частину Малої Азії. Найбільше потерпів півострів Дакія, де рівночасно шаліла страшна буря з великою зливою. Поверх 150 домів зрівнало з землею. Число жертв у людях поки що невідоме.

— **Катастрофа гідроплану.** Французький гідроплян, що курсував на лінії Марсилія-Багдад, впав 23. ц. м. з острова Корфу з 3 людьми załogи і 3 пасажирами і пропав без вісти. Біля Орсомарсо в Італійській провінції Козенца чайшли розбитий літак. Załога й пасажири згинули. Остання вістка не стверджена урядово.

— **Помилка справедливости.** У Гандаві в 1927 році ... вано грабіжницького вбивства. Підозрівали ... ало на якогось Пільмана і хоч він вправді про свою невинність, його засудили на кару смерти. Король замінив йому кару смерти на досмертну тюрму. Тепер зловили в Гандаві бандита Оселера, якого зізнання свого часу причинилися головно до присуду на Пільмана. Оселер признався до душогубства. Пільман після відсидження 6-літньої незавиненої ним кари вийде тепер на волю.

— **Золя — заборонений.** Книгарням у Берліні заборонили продавати книжки німецьких письменників жидів із роду: Стефана й Арнольда Цвайга, Васермана, Еріха Кестнера, Ліона Файхтенвангера, Курта Тухольського, Томаса та Гайнріха Мана. З чужих письменників заборонили лише Еміля Золю (з походження також жид).

— **Не буде літа.** Д-р Дж. Абот, секретар Смитонського інституту у Вашингтоні, заповідає, що промінювання сонця буде на протязі двох років нижче нормального і тому в найближчих двох роках буде на землі холодніше. На основі тієї прогнози справжнього літа цього року мабуть не буде.

— **Трагічний лет.** Як повідомляють із Парижа, в Мобеж (департамент Дю-Нор) склалася жахлива летунська пригода. Летун Губіч скочив підчас лету на висоті 500 метрів з легкопадом. Однак легкопад не отворився і летун убився. Присутня притім жінка летуна збожеволіла.

— **Що варта Америка.** Відомий англійський письменник Бернард Шов мав недавно в Нюйорку промову, в якій сказав, що Америка могла би тепер вратувати світ перед руїною, яка грозить йому так, як нераз бувало вдавнину. Могла би, але не хоче, бо Америкою правлять фінансісти, які складаються в 95 процентах з люнатиків. Американці почитають чудацький ідол, званий „статуєю волі" і живуть під конституцією, яка не є нічим тільки запорукою анархії. Про 100-процентових американців сказав, що вони вміють величаво говорити, але нічого не вміють сказати. Та вони вже минаються.

— **Дня 25. квітня ц. р.** відбулося в Почтовій Касі Ощадности XVII льосування книжечок на премійні ощадностеві вклади серії II. По 1000 зол. вильосували такі числа книжечок: 50.127 51.367 51.962 52.346 52.996 53.861 54.156 54.479 55.536 55.663 56.577 56.943 57.155 57.221 57.740 58.301 58.536 58.811 59.180 60.566 60.566 60.713 60.737 61.468 62.037 62.628 63.694 63.699 64.043 64.562 64.826 65.142 65.567 66.409 67.154 68.227 69.504 69.546 69.626 69.902 70.215 70.415 70.768 71.139 71.242 71.277 71.345 71.433 71.626 72.254 73.852 74.279 74.389 75.010 76.339 76.500 76.536 77.059 77.067 77.204 77.313 77.742 78.220 78.365 79.169 80.694 81.152 81.342 82.046 82.412 82.572 82.842 83.294 83.822 83.959 84.015 84.743 84.913 85.158 85.433 85.740 86.376 86.699 87.069 87.426 88.870 89.229 89.374 89.916 89.996 90.078 90.648 90.999 91.019 91.070 92.058 92.102 92.466 93.110 93.371 93.701 95.336 95.669 96.951 97.391 97.991 98.151 98.905 99.406 99.822 100.787 101.058 101.112 101.221 101.316 102.907 103.327 104.727 104884 105.508 105.510 105.920 106.980 106.736 107.117 107.416 107.963 107.804 108.003 108.590 109.399 109.506 109.689 111.694 111702 111.764 111.961 111.942 112.706 114.705 115.001 115.073 115.936 115.964 117.432 118.023 118.960.

Відгуки дня.

Мускули і політика.

Не дурно Львів має марку осідку народової „тенжиґани" і то без огляду на нарід, який карається в тім місті. Десь до інших міст, то раз на рік, або й ще рідше, а до нас два рази, а хто зна, чи не буде й три.

„Міжнародні змагання силачів за мистецтво"...

Польщі, Европи, світа — залежно від... не знаю від чого. Може від політичної ситуації, може від економічної кон'юнктури, а може просто від гумору.

В осени мали ми дужання за мистецтво Европи, на весну за мистецтво світа, а під осінь прийде здаться, Середуща Европа, а щонайменше Польща.

Були часи, коли ми всі гнали до цирку як наняті, щоби бачити на власні очі децидуючу партію: Вайнури з Каніґурою, Бамбулі з Шейк-Алі-Омаром, чи врешті Штекера з Попофом.

Тоді ми мали сто відсотків певности, що це все направду щирі дужання і двіста відсотків емоції.

Але час найліпший лікар, а досвід найліпший учитель — як сказав котрийсь із великих філософів, коли безуспішно хотіли його другий раз оженити.

Час вилічив і нас, а досвід дечого навчив. Ми сильно спустили зі сто відсотків певности, а емоція впала автоматично на рівень концертів у честь Шевченка. По редакціях не чути гарячих дебат на тему того чи іншого „кожумяки", а редакційні гості не бояться вже, що може їм хтось несподівано заложити „подвійний нельсон", „краватку", чи „ключ".

Давнішими роками був я в цирку двічі на день, потім бодай двічі на тиждень, а отсе тепер — учора перший раз за два тижні.

Так уже знаю все напамять, що тяжко за якусь несподіванку.

Знаю, що в атлетичнім ансамблі мусить бути один студент університету (переважно це славіст!), один „Геракль з над Мену", чи знад іншої річки (обовязково: жид!), один великан з грубим голосом (Сибір, Манджурія, або Кохінхіни!), один дикун із вишкіреними зубами (рідко не німець!) і один комік з величезним пузом (рідко не чех!)

А крім цього: два „клясичні силачі" (приписово один поляк і один українець!) і над ними всіми зоря, що сходить при кінці змагань — мистець Польщі, Европи, світа і решти континентів.

У тім ансамблі, що тепер є, всі ролі обсаджені менш-більш так само. Тільки українець дістав аж дві теки: „клясичного силача" і студента університету, що, очевидно, не шкодить йому, навпаки зєднує симпатії галерії і льож. Галерії за університет, а льож за клясицизм. Направду гарний хлопець.

Був я вчора на дужаннях...

Чехія не далася Німеччині, хоч пріла як руда миш, Югославія копнула Мадярщину в живіт, Україна весь час наступала на Сибір, а на добраніч Польща в одну мить положила Литву на обі лопатки.

І хто припускав би, що в спортовім цирку може бути більше політики як спорту!..

Галактіон Чіпка.

Селюхи та міщухи
Всі повинні знати
Як у той важкий наш час
Стати вмить багатим:
Треба тільки все носити
„Берзон" гумовий обцас.

Видержливий, дешевий, приємний хід без утоми.

Нове тревале підзольоване лише гумовою шкірою

Берзон Окма

На кожну погоду, дешева і не ховзається.

Ціни значно знижені.

Дістати можна у кожного шкірника і шевця.

ВОЛЯЦЬКІ ВОВНИ
„ТРИКУТНИК У КОЛІ"
СПІЛКА АКЦІЙНА
СКЛЕП ФАБРИЧНІ:
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА ПЛОЩА 2

Куток мови.

„Хвили" вживають на Вел. Україні тільки у значінні хвилі (филі) на морі; на означення часу треба вживати слова: **хвилина, момент, мент, мить.**

Замість: „переписка редакції", треба: **листування:** „переписка", „перепис" має значіння праці переписування.

Польське слово „дофати" (ся) треба заступати такими нашими: **відкликувати, подавитись узад, завертати, брати назад, відступати;** напр.: вони відступають зі свого становища, він узяв назад своє прохання; **відклик** свою заяву і т. д.

Замість: „цло", „цловий уряд" (польських слів із німецької мови) треба вживати: **мито, митний** (митарі і фарисеї!).

Листування Редакції.

„Студент-опортуніст": Прохаємо в своїй статті зголоситися до Редакції між год. 10—2.

З театру.

Театр Ріжнородностей: „ШУКАЄМО ТАЛАНОВИТОГО ВЛОМНИКА", фарса на 3 дії В. Будзинського.

Автор-організатор гумору у львівськім раді'о. Його перша сценічна спроба має дотепну вигадку, кілька справді веселих сцен і трохи дотепів. Слухач невтомлений, але і не дуже зацікавлений, яка тайна лежить у панцирній касі з її ключами в середині. У деяких моментах почуваємо, що автор за всяку ціну силується на дотепи, не завсіди першої якости. Щодо самої акції, яка сям-там рветься, відчуваємо невправну руку; якби автор мав досвідченого дорадника, песа виграла би чимало від самих поправок. Гра артистів дуже нерівна; поруч першорядних креацій, головно типів вломників, деякі ролі виконані майже по аматорськи.

м. р.

СПОРТ.

УКРАЇНА—ЛЕХІЯ.

Змагання між цими дружинами за мистецтво А-класи відбудуться в неділю 30. ц. м. в год. 11.30 передполудням на гриші Лехії на Погулянці. Виглядає Україні, яка з Лехією не виграла ще ніодних змагань за мистецтво, і цим разом невелика. Ремісовий виспів був би вже великим успіхом української дружини. Попередить в год. 9.30 топ. змагання Україна II.—Лехія II. Ціни білетів: трибуна 1.50 зол., партер 1 зол.; для членів: трибуна 1 зол., партер 75 сот.

КРАЄВИЙ БІГ НАВПРОСТЕЦЬ.

Пригадуємо громадянству, що краєвий біг навпростець відбудеться в неділю 30. IV. в год. 11. рано в площі Совєла-Батьки. Біги ці заповідяться цікаво в огляду на заповіджену участь наших кращих змагунів. Збірка змагунів, на яку комплі має обовязково принести зі собою ліхтарську посвітку і змагову пляру, в год. 10. рано на площі.

ТРИЗУБ—МЕТА

Перші змагання цих дружин за мистецтво УСС відбудуться в неділю 30. IV. ц. р. в год. 3.30 попол. на гриші РСКО на Богданівці.

ЗАКОРДОННА ДРУЖИНА У ЛЬВОВІ.

В днях 2. і 3. травня ц. р. розіграє львівська Погонь два змагання з піємністю чеських аматорів, Спартою-Коміре.

ДУЖАННЯ.

У четвер хід дужань у спортовому цирку при вул. Пельчинській у Львові був такий: Німець Колер не міг піяти поборони Білевича. Попоф у 22 хв. поборов Валентевського. Кваріані не розіграв боротьби з Часею; сказав, що хоче з ним боротися лише у вільно-американській боротьбі. Німець Урбах у 16 хв. поборов Щербінського. Штевер уже в 1 хв. кинув литовця Будруса на обі лопатки.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 29. квітня год. 7.30 веч. премієра „Викрадена наречена" водевіль Г. Збежховського.

Неділя 30. квітня, год. 3.30 поп. „Фройляйн Доктор".

Неділя, 30. квітня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 29. квітня год. 7.30 веч. „Шукаємо здібного вломника".

Неділя, 30. квітня год. 3.30 попол. „Золота тіточка".

Неділя, 30. квітня год. 7.30 веч. „Шукаємо здібного вломника".

Цирк Станевських, площа Бема, початок вистав в год. 8.15.

Спортовий Цирк, вул. Пельчинська (біля Тенісового Т-ва) виступи міжнародніх змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „В тайгах Сибірі".
АПОЛЬО: „Антін Спелец, добрий стрілець" (Власта Буріян).
АТЛЯНТИК: „Каін і Артим" (на осн. Горкого).
КАСІНО: „Куртизана" (Грета Гарбо).
КОЛІСЕЙ: „Ескадра засуджених" і ревія „Темперамент на 100 проц.".
КОПЕРНИК: „Доновен" (Джекі Купер, Борис Карлов).
МАРУСЕНЬКА: „Доновен" (Джекі Купер, Борис Карлов).
МІРАЖ: „Пят і Патахон", „Парадна компанія".
ПАЛЯС: „Їх Ексцеленція субект".
ПАН: „Бічна вулиця" та ревія.
ПАСАЖ: „Люди без совісти" і „Буря над Азією".
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Волоцюга" (Лоренс Тибет) і ревія.
ХИМЕРА: „Арінка" (Ел. Бергнер).
УТІХА: „Кіноманік" (Гар. Льойд) і ревія.

Закордонне радіо.

Субота, 29. квітня 1933.

Братислава (279,3) 17.00 Фортепян, 18.15 Словацькі пісні, 22.15 Легка музика, **Лондон** (356) 20.40 Трансм. з кор. Академії (промови короля, королеви, кн. Валії та міністрів), **Гельсінгфорс** (368,1) 17.00 Пісні рел., 18.30 „Еліван Сурма" опера, **Лайпціг** (389,6) 20.15 Вес. вечір, 23.30 Збори молоді, промова Гітлера, **Білгород** (429,7) 16.00 Нар. пісні, 20.00 Опера, **Рим** (441,2) 17.30 Органовий реціталь, 20.45 „Ля Філь ді Тамбур-Майор" оп. Офенбаха, **Берлін-стер** (459,4) 20.00 „Орфей" оп. Глюка, **Прага** (488,6) 16.00 Трансм. з „Умелецк-ої Беседи", **Відень** (515,1) 15.15 Пісні, 19.20 Фортепян, 20.00 Вес. вечір, **Рига** (525) 19.15 „Льогенгрін" оп. Вагнера, **Будапешт** (550,5) 20.45 Оп. музика, **Харків** (937,5) 8.30 Музика для дітей, 9.00, 10.00, 15.10, 18.00 Концерт, 19.00 Оркестра, солісти, **Москва** (1000) 17.25 „Тоска" оп. Пучіні (Доса. 720 м.), **Париж** (1724,1) 20.45 Пісні швайц. полків у фр. службі.

Неділя, 30. квітня 1933.

Братислава (279,3) 17.45 Концерт, **Мілано** (331,4) 21.00 Опера; **Лайпціг** (389,6) 14.30 Фортепян; **Білгород** (429,7) 15.00, 18.55 Нар. пісні, **Стокгольм** (435,4) 21.30 Весняні пісні, **Лянгенберг** (472,4) 20.10 „Нічліг у Гранаді" ром. опера, **Прага** (488,6) Легка музика, **Мінхен** (532,9) 20.20 „Бокаччо" оп. Суппе, **Будапешт** (550,5) 16.30 Вільончеля, **Харків** (937,5) 8.30 Музика для села, 9.00 Оп. музика, 10.30 Муз. вадиція, 13.15 Солісти, 15.10, 18.00, 19.30 Концерт; **Кеніґсвустергавзен** (1634,9) 20.00 „Марта" оп. Фльотова.

Львівське радіо.

Субота, 29. квітня 1933.

12.10, 16.00 Грамофон, 13.15 Шк. поражок: „Зі Судану до Жирардова", 15.15 Господарський комунікат, 15.40 Для дітей: „Після багато пригод"; 16.20 Відчит для матуристів; 16.40 Серед словацьких письменників; 17.00 Авд. для хорих, оркестра; 17.40 Відчит; 18.00 Свято ліса, Концерт; 18.25 Авд. з нагоди япон. нашеств.; 18.55 Лісова капеля (грамофон); 19.10 Всячина; 20.00 Легка музика, Спорт; 22.05 Шопенівський реціталь; 22.40 Відч. „Гумор Парижа", 23.00 Танк. музика.

Неділя, 30. квітня 1933.

9.30 Обговорення познанського ярмарку, 11.05 Місійна акція, 11.20, 16.25 Грамофон, 12.15 Симф. поранок, 14.20, 15.05, 15.40 Сальонова оркестра, 14.40 Годівля риб, 15.20 Пісні, 16.00 Програма для молоді, 16.45 Балачка з молодими та старшими, 17.00 Солісти (музика, спів), 18.00 Легка музика, 19.00 Всячина, Грамофон, 19.20 Дебата в польських справах в англ. палаті громад 13. IV. (репортаж), 20.00 Концерт (орхестра, спів), Спортові вістки, 22.00 Весела вадиція, 23.00 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

На львівській неофіціяльній біржі платили за доляра 8.12—8.15. Банк Польський платив 8.05. Англійський фунт падає далі. Банк Польський платив 30.40.

У пятницю рано курс доляра в Варшаві виносив 8.12. Банк Польський платив по 8.05. Курс англійського фунта 30.80, німецької марки 2.02. Золотий доляр 9.25.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих	
	від	до
Пшениця дворська	34·75	35·25
Пшениця збірна	32·25	32·75
Жито одноцілє	16·75	17·—
Жито збірне	15·75	16·25
Ячмінь двір. одноцілий	13·75	14·25
Ячмінь на мливо	11·75	12·—
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замоклий	10·25	10·75
Кукурудза красна	15·50	16·00
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	17·—	18·—
Горох пів-Вікторія	22·—	24·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	9·50	10·00
Вика чорна	9·00	9·50
Вика сіра	8·50	8·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	16·00	16·50
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·00	8·25
Рапак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·25	6·40
Висівки пшеничні	6·50	6·75
Пшоно	31·—	33·—
Просо красне	19·—	20·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв	75·—	80·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	36·25	39·75
Пшениця збірна	33·25	33·75
Жито одноцілє	18·—	18·50
Жито збірне	16·25	16·50
Ячмінь на мливо	13·25	13·75
Овес збірний	11·50	12·00
Мука пшен. люксусова	63·00	63·50
Мука пшен 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	33·50	34·00
Висівки житні	6.25	6·75
Висівки пшеничні	8·00	8·50
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	38·—	40·—
Пенцак ч. 10	28·—	30·—
Сіно солодке кр. пр.	27·50	8·5[illegible]

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Звичайні Загальні Збори Т-ва Опіки над Українськими Емігрантами у Львові відбудуться дня 17. травня 1933 р. в год. 18 в „Домі Еміграційнім" Львів, вул. Вишневецьких ч. 4/1. з таким порядком нарад: 1) Відкриття Зборів 2) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів. 3) Звіти з діяльности Товариства: а) звіт Управи Т-ва, б) звіт рахунковий. 4) Звіт контрольної комісії. 5) Доповнюючий вибір членів Управи і контрольної комісії. 6) Внески і запити. — За Президію Т-ва: **М. Заячківський** в. р. голова, **Д-р А. Говикович** в. р. секретар. I—1

Кружок „Рідної Школи" ім. Бориса Грінченка у Львові улаштовує в неділю 30. квітня ц. р. в салі Музичного Т-ва ім. Лисенка на III пов. свячене для своїх членів, їх родин та гостей. Початок в год. 5. попол. Запрошення при вступі.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

МЕБЛІ елегантні та тривкі на догідні сплати: **„Мебльосплат" Городецька 7.**

5 КІМНАТ з кухнею, комфорт, від 15. травня, Виспянського 12, дв. 2. Оглядати від 12—1, 17—18. 1810 2—2

ЛІКАРЯ шукаю на заступство або відступлю ординацію на час виїзду. Зголошення до Адм. „Діла" під „Лікар". 2—2

ФОРТЕПЯН чорний, хрестовий, затраничний, знаменитий, 1.200 золотих, продасть Мачубський, Мохнацького 13. 2—3

ПОКІЙ і спільна кухня для пані до винайму. Личаківська 177, II. двері 8. 1-2

ІДАЛЬНІ новочасні, кавказький горіх. палісандер дешево продасть Павлик і Вертелецький, Столярня, Баторого 24. 1-2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ГОСПОДАРСЬКІЙ АКАДЕМІЇ В ПОДЄБРАДАХ ЧСР.

МЕТА КУРСІВ: дати позаочною методою навчання систематичне знання, необхідне кожному свідомому українцеві.

НА КУРСАХ ВИКЛАДАТИМУТЬ ПРЕДМЕТИ: Історія України, Українська мова, Історія української літератури, Українська культура, фізична географія України, Економічна географія України, Історія українського громадського руху XX. ст., Націольогія.

Для викладів на курсах запрошено видатних фахівців, професорів високих шкіл.

Курси триватимуть 3 семестри.

Після закінчення курсанти дістануть належні дипломи.

За інформаціями звертатись:

Ukrajinska Hospodarska Akademie, Podebrady, Tchecoslovakie.

ВОЛОСІННЯ НА МАТЕРАЦИ
(Rosshaar)

власного виробу, меблеві матерії, брокати і **ВСІЛЯКІ ТАПІЦЕРСЬКІ АРТИКУЛИ** найдешевше продає **Ф-ма ЛІДЕР і ФРЕНКЕЛЬ, ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ 25 в подвірю.** 1530 Тел. 86-38. 10-10

КОЖНУ НЕДУГУ ВИЛІЧИШ
якщо будеш регулярно вживати
Зела д-ра Браєра
найбільше помічні у таких недугах:

Ч. 1. — кашель, астма, побільшення легенів — ціна зол. 3.50.
Ч. 2. — ревматизм, артретизм (лиха переміна матерії) — ціна зол. 1.50.
Ч. 3. — шлунково-кишкових недугах, недугах печінки, жовтяниця — зол. 3.—.
Ч. 4. — нервових, болі голови, безсонниці, апатії до життя — ціна зол. 4.—.
Ч. 6. — блідниця, довготревала недокрівність — ціна зол. 5.50.
Ч. 7. — ниркові, міхура — ціна зол. 4.—.
Ч. 9. — загального затроєння — перечищаючі — ціна зол. 1.50.

Дістати можна в оригінальних опакуваннях в аптиках, аптичних складах і дорогеріях, або у фабриці ПОЛЬГЕРБА — **Краків-Подгуже, скр. почт. ч. 48.** Заінтересовані дістануть на домагання безплатно з фабрики брошурку: „Як відзискати здоровля".

Вже вийшла пята книжка
„ВІСТНИКА"

Зміст:

ЕВГЕН МАЛАНЮК, Н. ЛІВИЦЬКА-ХОЛОДНА, О. ТЕЛІГА — поезії.
УЛАС САМЧУК: Віднайдений рай.
ІРМГАРД ФІНК: Гірська вправа.
А. МОРУА: Ірина.
Ю. ЛИПА: Розмова з порожнечею.
СТ. СМАЛЬ-СТОЦЬКИЙ: Немолія (спом.)
І. ФЕДОРОВИЧ-МАЛИЦЬКА: Biennale 1932 р. (мистец. вистава у Венеції).
А. ТЕРБЮН: Вага насміху.
В. СТЕРНИЦЬКИЙ: Проблема молоді в Німеччині.
А. РІЧИНСЬКИЙ: Боротьба душ у Достоєвського.
З.: Франко-російський союз.
ДМ. ДОНЦОВ: Кінець російської революції.
Е. МАЛАНЮК: Вистава совітської пластики у Варшаві.
М. Л.: З пресового фільму. Бібліографія. Від Редакції і Адміністрації.

ЛЬВІВ, ЧАРНЕЦЬКОГО 3, м. 6. Чекове конто П. К. О. 500.371.

Нервоболі і ревматизм
лікує
„UNIVERSAL"
марки ГЛЬОБ.
Можна дістати в аптиках, гуртівні „Оаза" Львів.

З ОГЛЯДУ НА МИРНЕ ПОЛАДНАННЯ СПОРУ З ФІРМОЮ „ШІХТ-ЛЕВЕР" У ВАРШАВІ,

що виступала через повновласника д-ра Рудольфа Шайнмана, адвоката в Станиславові в справі неправного вживання на продукованому мною милі знаку змовничо похожого на знак зареєстрований у хосен фірми Шіхт-Левер, заявляю осим, що уживаний мною фабричний знак на милі з написом „Шіхт" й образком коня колідує з товаровим знаком зареєстрованим у хосен фірми Шіхт-Левер. Я уживав згаданий знак несвідомий дієї колізії, не уявляючи собі, що черезце спричинюю фірмі Шіхт-Левер поважні, матеріяльні втрати.

Бажаючи цією дорогою повернути заподіяну фірмі Шіхт-Левер кривду заявляю, що я вже понеслав продукцію і продажу мила із вищезгаданим знаком, а одночасно зобовязуюся в будучности не вживати ніяких знаків, що в якнебудь спосіб виявляли би схожість зі знаками фірми Шіхт-Левер.

Лев Вінтер, фабрикант мила в Станиславові.

З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Рицок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідає Олександер Костик.

ч. 108 (13.347). Львів, понеділок 1. травня 1933. Рік LIV.

Редакція і адміністрація: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

Передплата в краю: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00.
За границею: в Америці 1 долар, Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Угорщині 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В справі оголошень звертатися до адміністрації.
Ціна одного примірника 20 сот.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Не тверліть, що Вам не треба життєвого обезпечення. Так говорило вже багато людей і тому міліони вдів і сиріт живе в нужді. Памятайте про це і обезпечіть свою родину в одинокому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменица).

Спортові товариства і гуртки купують спортове приладдя тільки

в Кооп. „ПЛАСТ" — ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 95.

Проблєми розбудови шкільництва.

(Реферат, виголошений на Заг. Зїзді Р. Ш. 24. IV. 1933.)

I.

Хочу торкнутись питань, звязаних зі шкільною політикою і з планами на будуче українського приватного і державного шкільництва. Очевидно, що в теперішний момент це можна зробити лише у звязку з новими шкільними законами. Українське шкільництво мусить достосуватися до них і мусить прийняти передбачені ними організаційні форми. Тому рідношкільні і всі громадські діячі, яких інтересує школа, повинні собі поставити питання: як розбудити українську активність, щоби перехід з дотеперішнього українського приватного і державного шкільництва на нові форми відбувся без зайвих втрат і потрясень, та щоби наслідки шкільної реформи були для українського народу як найменше шкідливі?

З якого боку і в якій ділянці загрожують нам нові шкільні закони найбільше?

Вони загрожують нам: 1) своїм структуральним, сказатиб, автоматичним проведенням у життя. Це потягне за собою дошкульні втрати у дотеперішньому стані нашого приватного і державного шкільництва і зменшить чисельно нашу інтеліґенцію; 2) своїм наміреним ідейним впливом на духовість української молоді, а в слід за тим можливістю зміни цієї духовости зі зовні, поза природним, власним розвитком українського народу.

Перше вияснює кілька цифр. І так: на західно-українських землях мали ми перед вереснем 1932 р. 218 кляс у всіх середніх школах. До 1. липня 1938 р. мусять бути зліквідовані всі перші, другі, семі і осьмі кляси дотеперішньої гімназії і всі учительські семінарії. Наслідком тієї механічної ліквідації ми втратимо 130 кляс або 59.63 проц. нашого теперішнього стану середнього шкільництва. Тут треба додати одну поправку, а саме: молодь, яка досі йшла до гімназії після покінчення IV. кляси нар. школи, буде тепер змушена, задля браку двох перших гімназійних кляс, іти до V. і VI. нар. школи. Наслідком того для тієї молоді треба буде потворити відповідну скількість тих кляс. Ось так замість частини зліквідованих гімназійних кляс повстане якась скількість кляс нар. школи. Крім цього замість VII. і VIII. кляси, що має бути зліквідована, повстануть ліцеальні школи, а замість дотеперішніх дівочих семінарій — дівочі гімназії і т. п. І ці нові кляси і школи є тою поправкою, яку треба зробити у підсумках втрат. Однак нові шкільні закони не кажуть, що зліквідовані кляси мусять бути заступлені однаковою скількістю нових кляс інших шкіл. — Навпаки реформа дає державній владі дуже широкі можливости нинішний стан шкільництва звужувати, перегруповувати і т. д. Напр. замість найвищих кляс гімназій повстануть двокласові ліцеї, але тільки один ліцей на місце кількох, а може й кільканацяти зліквідованих кляс. Тому при питанні, скільки пропаде кляс внаслідок механічного пристосування нових шкільних законів, можна калькулювати лише на підставі досвіду.

Щож каже під цим оглядом досвід останнього шкільного року? З початком 1932/33 р. зліквідовано в держ. гімназіях з українською мовою навчання 13 відділів першої кляси, в державних утраквістичних семінаріях два перші курси, разом 15 відділів. Натомість побільшено державну нар. школу ім. Шашкевича у Львові і держ. нар. школу ім. Шашкевича в Перемишлі кожну на один відділ V. кляси. Виходить, що наслідком ліквідації державних гімназій і перших курсів семінарій ми втратили 13 відділів у державному шкільництві. Приватне шкільництво „Р. Ш." впродовж того шк. року свій стан посідання на загал зберегло. Зі шкільним роком 1933/34 мають бути зліквідовані теперішні другі кляси державних гімназій і обовязково теперішні перші кляси приватних гімназій, а також другі роки семінарій. Це дасть у сумі 26 відділів або разом з попередніми 39. Семінарії Р. Ш. зберігають свій стан посідання через утворення гуманістичних гімназій. Натомість семінарії СС. Василіянок тратять 4 кляси. Це дає у висліді втрату 13+26+4=43 кляси. Ось це підрахунок на підставі дотеперішнього досвіду. Він може бути на дві-три кляси неточний. На кожний випадок така є перспектива втрат. Отже втратимо приблизно пять повних 8-клясових гімназій! Пригадаймо, як болюче ми відчули розвязання трьох гімназій у 1930 р. Тепер це станеться з приблизно 5-ти гімназіями і ми з цього майже не здаємо собі справи, бо це стається механічно, структурально, у наслідок простого применення шкільної реформи, простого переходу у нові форми.

Ось з того підрахунку слідує зараз вказівка чи постулят для громадської діяльности шкільних діячів: треба за всяку ціну скріпити старання й заходи, щоби замісць тих 43 кляс ми дістали у найближчому часі відповідний еквівалент у державних народних школах у їх пятих і шостих клясах. А колиб цього не вдалося відзискати в царині державного народнього шкільництва, то це треба доконче доповнити в царині приватного. — Бо для нової шкільної реформи — як це буде пізніше вияснено — одним з найважніших для широких верств населення щаблів шкільної сітки є V. і VI. класа нар. школи. А це тому, що нові шкільні закони розбудовують дуже сильно 4-клясову гімназію нового типу. Тип освіти у 4-клясових середніх школах гімназійного зразку буде домінуючий і від нього буде узалежнений доступ не лише до вищих шкіл, але й до всяких практичних фахів. Алеж це середнє нове шкільництво загально-освітнє й фахове буде спіратися на народніх школах другого ступня, т. зн. на теперішніх 6-ти клясових народніх школах. Хто отже захоче поступити до І. кляси якоїнебудь середньої школи, мусітиме покінчити школу другого ступня. Ось тому школи другого ступня такі важливі.

З другого боку на підставі офіціяльної статистики відомо, що на українській території є всього около 790 українських нар. держ. шкіл. Найправдоподібніше це число за велике і їх є не багато більше чим 500. Всі ці народні школи з українською мовою навчання є сільські, найнижчого ступня організаційного і всі вони на підставі шкільної реформи задержать правдоподібно цей найнижчий організаційний ступень. Маємо і матимемо всього кілька вище-ступневих народніх держ. шкіл з українською мовою навчання і тому треба на тому відтинку громадської праці розвинути якнайбільшу активність, треба домагатися і розбудовувати народню школу другого ступня. Треба дати найширшим кругам сільського населення спромогу ту школу кінчати, а здібним одиницям спромогу перейти до вищих ступнів освіти. Зазначую, — і гро це вже неоднократно було писано, — що недостача відповідно розбудованої школи другого ступня погрожує нам на дальшу мету, себто в перспективі літ, великим обмеженням допливу здібних одиниць до вищих щаблів освіти з народньої гущі, а за тим погрожує нам соціяльним каліцтвом, себто чисельним зменшенням вище кваліфікованої інтеліґенції. Цю погрозу, яку треба добачувати у недостачі шкіл другого ступня посилює тепер помічуване явище, що наші селянські маси втратили заінтересування до вищої освіти і майже своїх дітей до середніх шкіл не посилають. — Причиною цього є не лише фінансова скрута і не лише наявний факт, що багато молоді марнується без посад і без спромоги денебудь набуту освіту примінити, але також і факт ослаблення гону мас до вищої освіти. Цей гін мусимо при допомозі відповідної пропаганди відновити та ще й скріпити. Коли все це розважимо, то стане нам ясне, що, коли не звернемо належної уваги на цю загрозу, то тим самим приложимо руку до явища, яке може стати в майбутньому для нації катастрофальне, **до явища духової напериязації і до пониження культурного рівня всієї нації.**

В. Кузьмович.

На одному фронті.

„Іл. Курер Цодз.", „Наш Клич" й „Українська Думка" творять один фронт проти свята „Українська Молодь Христові".

Якщо хто каже, що країна неможливих можливостей — Америка, то слід йому пригадати, що аж так далеко за країною неможливих можливостей не треба шукати. Такою самою країною є й Галичина, принайменше під політичним оглядом — і те, що під політичним оглядом в інших сторонах світу неможливе, стає у нас немов би нормальним явищем, з яким усі ніби то й погоджуються.

Останні тижні нашого громадського життя дають на це тисячі доказів. Ці тижні, що йдуть під знаком рухливости „націоналістів" і розбудови їх „преси", виказують рішуче, що все, що досі діялося в нас і здавалося дивним — блідне в порівнанні з тим, що починає діятись, власне завдяки цим факторам, які ми вгорі згадали.

І хто слідкував би за табором, що назвав себе націоналістичним, за його роботою, що має, за його словами, йти в користь і тільки в користь української нації, мусів би вхопити голову в руки. Мусів би відчинити з дива рота, колиб почув, як делегат „Рідної Школи", висланий з метою пропаґанди на село, шкалює туж „Рідну Школу", яка його, „націоналіста", вислала вапевенту-вати себе. Мусів би дістати заворот голови від кожної революції і „потягнення" цього табору.

Нема сумніву, що критика громадянських явищ дозволена. Проти критики, якщо вона здорова й не розбишацька, не має застережень ніхто, навіть найбільший авторитет. Але вкупі з тим кожний громадянин мусить застерегтися і заявитися проти того, що йде під назвою „критики", а в дійсности не є що інше — тільки опльовування, демаґоґія і найдократизм та колідує з примітивною приличністю й етикою громадянських взаємин.

Інакше не можна розглядати тих „виступів", що у нас сталися в останніх тижнях і яких автори „націоналісти". Ці виступи зводяться до того, що просто нема установи й нема людини, якої не опльовано б, і то при допомозі перекручень, інсинуацій та видумок. Злобні кажуть, що т. зв. націоналістична критика не вчіпилася досі тільки наших економічних і фінансових установ, просто тому, що для цього треба б мати деякі фахові відомости з діловодства, а діловодство у свою чергу вимагає студій і крикливими фразами не дасться заступити.

Та до чого докотилася ця „критика" „націоналістів", це бачимо щойно в двох останніх тижнях, в осередку зацікавлення яких найшлося свято „Українська Молодь — Христові". Вагу й можливости такого свята для нас у Галичині і спеціяльно у Львові не треба, здається, вияснювати. А проте в тому самому часі, коли комуністичний інтернаціонал вирішив скріпити безбожницьку акцію з політичних причин і в більшовицьких та більшовизуючих часописах закишіло від безбожницьких закликів і статтей, в тому самому часі, коли вся польська шовіністична, а в тім і католицька, преса, почала алярмувати і накликати проти свята „Українська Молодь Христові", — у тому самому часі проти цього свята виступили й наші „націоналісти" і їх „преса", обосновуючи свої виступи, як і тамті, політичними мотивами свята. Витворилася ситуація, якої ще хіба досі на Галицькій Землі не було: по селах почалася агітація проти свята рівночасно під проводом давніх сельробівських агітаторів та „націоналістичних" всезнайків. На фронті преси витворився у тій справі нечуваний ніде у світі спільний фронт найзавзятіших ворогів — „Л. Курєра Цол.", „Нашого Клича" й „Української Думки". Нічого собі фронт, в „Нашому Кличеві" требаб тільки ґратулювати побратимів на спільному фронті...

Ясно, що така ситуація мусить заставити перевірити себе навіть тих, що досі були й почували себе націоналістами. Ясно, що багато з них мусіло заявити себе проти так зрозумілої „політики безкомпромісовости, ідейности і простолінійности", наражуючись одночасно на закид опортунізму, безвусої старости, хрунівства і т. п. Але в даному моменті не має це значіння. Важніше нині те, що гурт покінчених матуристів та зістерпзованих юнаків ідентифікує себе в найкращою частиною української нації — а всім іншим намагається видавати легітимації на патріотизм з титулу вмовленої у себе непомильности, простолінійности і монополізованого заполення найбільшими нашими ідеалами. А в парі з тим робить безвідповідальні „потягнення" та заводить у Галицькій Землі безлад, якого не заводили ніякі політичні гурти й „ідеольогічні групи" найгіршої марки.

Юлій Петрович.

З церковних справ.

Справа греко-кат. епископства для Лемківщини.

Справа утворення греко-кат. епископства для Лемківщини, про що ми принесли інформації перші з усієї преси, не перестає цікавити нашого загалу. Як довідуємося, ні справа обсади, ні місце осідку того епископства донині не вирішені. Крім кандидатів, назвища яких ми подавали, появилося на сторінках деяких польських газет („Глос Народу", Краків) ще назвище о. д-ра Йосифа Сліпого, ректора Духовної Академії у Львові, якого деякі духовні круги бажалиб бачити на становищі епископа для Лемківщини. Крім того в духовних кругах називають ще й інших кандидатів. Щож до місця осідку того епископства, то в останньому часі зачувати, що епископ для Лемківщини резидуватиме не в Криниці, але в Сяноці.

У звязку з тою справою відбулося 7. IV. ц. р. — як читаємо в „Русск-ому Голосі" — засідання головної ради „Русской Сел. Організації" у Львові під проводом голови „Р. С. О." адв. д-ра І. Винницького з Дрогобича. Головна рада тої організації поставилася до справи утворення окремої греко-кат. епархії для Лемківщини прихильно, очевидно в надії, що епископ тої епархії і його окруження будуть іменовані зпоміж духовників-москвофілів. Отже москвофільські православні агітатори (нерідко в реверендах греко-кат. священників!) довели до переходу на православя кількадесять лемківських громад, а москвофільські провідники бажалиб, аби в нагороду за це іменовано тепер ще й епископа для Лемківщини зпоміж них! Нічого собі бажання й апетити...

Ювилей митр. Діонізія.

Комітет представників православних організацій у Варшаві влаштовує в неділю 30. ц. м. академію в честь митрополита Діонізія, яка відбудеться в ратуші. Як нас повідомляють, українські православні круги ставляться до ювилею православного митрополита негативно і в святі офіційної участи не беруть.

Отворення замкненої православної церкви.

Кількалітні заходи вищих кругів православної церкви і безчисленні депутації населення села Угнин на Холмщині в справі отворення запечатаної прав. церкви в тому селі увінчалися успіхом. Перед цьогорічними Великодними Святами органи влади зняли печатки з церкви і вірдуване населення могло від 1918-го року вперше помолитися і відсвяткувати свята у своїй церкві. Ключі від церкви адміністраційна влада передала місцевому православному священникові.

ВПоважані Читачки

ласкаво оглянуть НАЙНОВІШІ МОДЕЛІ ПЛАЩІВ, КОСТЮМІВ і СУКОНЬ у відомій фірмі:

ЯКІВ ПОСАМЕНТ

ЛЬВІВ, УЛ. АКАДЕМІЧНА 2 (Готель Жоржа).

ЦІНИ НАПРАВДУ ДУЖЕ НИЗЬКІ!

З життя українців на чужині.

Українська кольонія в Манчестер.

У Манчестер (Анґлія) існує від сорок літ українська кольонія. Тепер є в ній всього 34 родини або приблизно 150 осіб. В році 1912 мала вона біля 500 душ, але більше як половина з них ще перед війною виїхала з Анґлії. Всі українці, котрі тепер живуть у Манчестер, приїхали сюди ще перед війною.

Манчестерські українці гуртуються біля Українського Клюбу, котрого головою є п. й. Лісньовський (що походить з Білого Каменя в Галичині), а секретарем п. В. Марчук (з пов. Дубно на Волині). Клюб має тепер 116 членів, у тому мале число литовців, ірляндців та анґлійців, які живуть у тій самій окрузі, що й українці.

Більшість українців працює у кравецьких робітнях, котрими Манчестер славний на весь світ.

Хоч манчестерські українці від десятків літ живуть в Анґлії, то не то, що до нині не забули рідної мови, але й діти їхні, роджені та виховані в Анґлії, попри анґлійську мову знають добре й українську.

Минулого року відвідав манчестерців український католицький епископ о. д-р Чарнецький, а на Великдень цього року приїхав до них український священик з Бельгії.

Манчестерську українську кольонію відвідав цього року також представник Українського Бюра в Льондоні. *(Укбюро Льондон.)*

УБРАННЯ - НАГОРТКИ - ПЛАЩІ НЕПРОМАК. ОРИҐ. АНҐЛ.

продає просто консументам по гуртових цінах — ФАБРИКА МУЖЕСЬКИХ УБРАНЬ

РОТ і РУҐДЕРФЕР Львів, Леґіонів ч. 3, І. п., над кіном „ПАЛЯС".

Українці у Світовій Виставі в Шикаго.

КОМУНІКАТ.

Дня 12. квітня 1933. заложили в Шикаго угольний камінь під будову українського павільону. По великих зусиллях і різнородних перешкодах український павільон на Світовій Виставі в Шикаго став нарешті реальним ділом. З уваги на те треба рахуватися з тим, що українці виступлять у Світовій Виставі з тим, з чим можуть, відповідно до умовин, в яких ішла підготовка.

Вистава в Шикаго тревatиме від 1. червня до 5. листопада 1933.

В часі виставн будуть окремі „національні тижні". Кожна група, яка бере участь у виставі, буде мати право влаштовувати в тому часі свої національні свята чи маніфестації, получені з концертами та іншими артистичними виступами. Український тиждень назначений на час від *14. до 20. серпня 1933*, а головний *„Український День" на 17-го серпня.*

Українські купці і промисловці, які бажали би продавати чи виставляти свої предмети на Світовій Виставі, можуть замовити собі за посередництвом львівського Комітету Виставн місце в українському павільоні за ціну по 10 дол. від квадратової стопи на весь час виставн.

Пакування, обезпечення і транспорт предметів, призначених приватними виставцями на продажу, покриває сам виставець.

Головний катальог українського павільону буде містити також адреси українських промислових і торговельних підприємств. Катальог бу-

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 1. ТРАВНЯ 1933.

Д-Р МЕД. РОМАН ҐОЦЬКИЙ.

Руїнницький інстинкт.

(Психольоґічний нарис.)

Люди линуть до щастя; вони хочуть переживати сильні приємні почування і жити без болів і прикростей. Як бачимо, життєва мета звязана з принципом приємности. Той принцип практично ледви чи можна здійснити; загальний лад світа противиться йому. З трьох сторін загрожують нам страждання: від власного тіла, що призначене до знеслення й загину і навіть не вспіє бути вільне від болю і страху, від зовнішнього світа, який наступає на нас своїми переможними, нещадними й руйнуючими силами, і від взаємин з іншими людьми. Два перші джерела страждань визнаємо й ставмо податливі на них, з конечности. Мабуть ніколи не опануємо зовсім природи; наш організм, сам частина цієї природи, завсіди залишиться залежним від неї, обмеженим у вчинках у часі та просторі.

Страждання, що виникають з людських взаємин відчуваємо болючіше як кожне інше і ми схильні вважати їх до деякої міри зайвим надатком нашої долі, хоч вони так само певідхильні як страждання з інших джерел. Не хочемо взагалі визнати тієї необхідности, що існує соціяльне джерело страждань, не можемо зрозуміти, чому форми, установи, способи — які управильнюють взаємини людей у рідні, суспільности і державі, що їх ми самі створили, не мають бути радше захистом і добродійством для нас усіх. І саме коли зважимо, як погано вдались нам саме ті заходи, що мають зарадити стражданням наслідком наших взаємин із людьми, прокидається підозріння, чи може під цим усім не скривається частина непереможної натури, цим разом нашої своєрідної психічної організації, природної вдачі. Виходило би: мусить бути якийсь чинник, що заволочує наші взаємини з людьми.

Звернім увагу на одну з ідеальних вимог культурної громади. Вона звучить: люби ближнього свого як себе самого. Поставмося до цієї вимоги наївно, начеб ми чули про неї вперше. Не зможемо заглушити в собі зачудування і несподіванки. Чому маємо любити ближнього як себе самого і чи здібний я це виконати?

Любов себе самого це для мене щось вельми вартісне, чого не можу розкидувати бездумчиво. Коли люблю іншу людину, то вона мусить на це якимсь чином заслуговувати. Але коли ця людина для мене чужа і не може притягти мої почування ніякими власними арикметами, тоді мені важко її любити. Коли нічну любити байдужих, стану навіть несправедливим, бо мою любов уважають мої найближчі за відзначення і я скривдив би їх зрівнюючи їх із чужими собі людьми. А коли маю любити людину тою світовою любовю тільки тому, що вона створіння тої самої землі як комаха, черв'як чи крокодиль, тоді — лякаюся — мала кількість любови залишиться людині і неможливе, щоб було її стільки, скільки, я, згідно з оцінкою розуму, управнений затримати для себе.

Коли приглядуся цьому почуванню ближче, то знаходжу ще більше труднощів. Ця чужа людина не тільки взагалі не варта любови, а мушу щиро визнати, що вона має більше права на мою неприязнь, якщо не на мою ненависть. Ця чужа людина не має для мене найменшої уважливости, коли йде про її власну користь, навіть без вагань шкодить мені, не питаючи, чи висота її користи відповідає величині шкоди, яку вона мені заподіє.

Так ця чужа людина не потребує навіть мати з цього користи: якщо вона може задовольнити свою приємність то сміливо глумиться з мене та зневажає, показує на мені свою силу і за кожним разом почуває себе більш самовпевненою, коли я почуваю себе більш безпомічним і саме тоді тим певніше можу сподіватися такої поганої поведінки супроти мене.

Існує другий принцип, який видається мені ще більше незрозумілий та викликує у мене ще більше спротиву. Він звучить: люби своїх ворогів. Якщо я його ясліл передумаю, то не маю рації відкинути його як ще більше домагання. По суті він той самий, бо ближній є радше моїм ворогом.

(Докінчення буде.)

де виданий у кільканадцяти тисячах примірників. Нема сумніву, що такі відомости можуть мати для наших підприємців поважні економічні наслідки. Хто бажав би, аби його підприємство найшлося в каталькові, нехай подасть свое ім'я, адресу, рід підприємства і виробів враз із 10 золотими від кожної адреси.

Замовлення на місце в павільоні, чи адреси підприємства треба подати львівському Комітетові Виставн устно або писемно при долученні відповідної оплати до 5-го травня 1933 під адресою: „Рідна Школа" — Виставовий Комітет, Львів, вул. Словацького ч. 14. III.

Всі повищі замітки відносяться також до Виставового Комітету в Ужгороді.

КОМІТЕТ ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКІЙ КОРПОРАЦІЇ СВІТОВОЇ ВИСТАВИ В ШИКАГО:
Ілля Кокорудз, голова. *Лев Ясінчук*, секретар.

Політичний замах за Янівською рогачкою.

Невдалий замах на аспіранта львівської поліції. — Стріл аспіранта і ранення замаховця.

ЛЬВІВ, 28. квітня 1933. ПАТ. Вчора коло 16-ої години керманич української секції слідчого виділу аспірант державної поліції Цесельчук пішов за янівську рогачку на стрічу з якимсь чоловіком, який зголосив свої інформаційні послуги. Коли аспір. Цесельчук зближився до місця стрічі, цей чоловік у віддалі 10 кроків спрямував до аспр. Цесельчука зброю, бажаючи віддати стріл, одначе револьвер — як пізніше стверджено марки Ортґеч — затявся. Втягнений у засідку аспірант в обороні власного життя віддав стріл, який ранив напасника.

Стверджено, що цей чоловік називається *Стефан Нич* і є званим боєвиком ОУН, студентом данціґської політехніки.

На місці події явилися представники органів безпеченства разом з прокуратором і судово-лікарською комісією. Ратівниче поготівля заоглядом раненого Нича, якого перевезли до шпиталю. На цю подію в слідки і речеві докази у виді затятого револьверу.

Польська преса повідомляє, що проти Нича почали слідство як нагле.

У звязку із замахом поліція перевела мин. ночі й у суботу ревізії та арештування серед української молоді. Всіх арештованих перевели до слідчого уряду, де їх переслухували.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

Ревізії й арештування.

У Ставчанах пов. Львів переводить поліція безнастанні ревізії та арештування на підкладі колотнечі, яку веде у селі місцевий управитель школи Гавський. Появилися якісь нелегальні летючки, наслідком чого переведено ревізію в українській кооперативі, місцевого пароха о. Божейка, його сина і в кількох селян.

У Хмелевій пов. Заліщики перевела поліція ревізію в кооперативі, читальні „Просвіти" і в кількох селян. Нічого не знайшли і нікого не арештували. Судового наказу на переведення ревізії не предложили.

—o—

РУМУНІЮ ЗАПРОСИЛИ ДО ВАШИНГТОНУ.

БУКАРЕШТ, 29. IV. ПАТ Злучені Держави запросили румунський уряд, щоби взяв участь у приготовній економічній конференції у Вашингтоні. Румунський уряд відповів, що справи над якими радитиме конференція, зясує румунський посол у Вашингтоні.

—o—

Протиревізіоністичний голос.

НЮ ЙОРК, 29. IV. ПАТ. „Геральд Трібон", обговорюючи справу ревізії границь, пише, що перед приходом Гітлера до влади демократична публична опінія симпатизувала з домаганнями Німеччини, одначе гітлерівський дух унеможливив якунебудь мирну ревізію границь. Справа миру це справа вдержання статус кво. Одинокий мир можливий в сьогоднішній Европі, а саме той, що утревалює нинішні границі.

—o—

2.000 делегатів на світову конференцію.

Англійський уряд має клопіт з приміщенням 2.000 делегатів, що мають приїхати від 65 держав на світову господарську конференцію. Покищо гадають примістити конференцію в геольогічному музеї, оскільки до того часу дасться його відповідно переробити.

—o—

Невже д'Анунціо вмер?

Перед двома тижнями появилася в закордонній пресі вістка про смерть італійського письменника Ґабріеля д'Анунціо. Італійський уряд заперечив цю вістку. Одначе в останніх днях розійшлася вістка, що д'Анунціо таки вмер у своїй віллі над озером Ґарда та що його поховали в мавзолеї біля віллі в приявї Мусолінія та кількох приятелів. У своєму завіщанні висловив бажання, щоби про його смерть не давали знати аж після 20 днів і так зроблено. Кажуть, що д'Анунціо вмер у великому тижні та що поховали його у Великодну неділю. В найближчих днях має появитися офіціяльний комунікат і буде оголошена національна жалоба.

—o—

Жертва летунської катастрофи.

РИМ, 29. IV. ПАТ. В місцевости Протомагно біля Фльоренції найшли остатки літака зі спаленим тілом летуна. З букв на апараті розпізнали літак Ґінклера, який згинув перед двомам місяцями під час райду Льондон-Австрія.

—o—

Австрія за приміром Голяндії.

Австрійська влада постановила, щоби ще цього літа почати висушувати Нойзідерське озеро. Так здобуту землю вихіснують для кольонізації. Висушення озера коштуватиме 20 міліонів шілінгів, а працюватиме при цьому около 30.000 робітників.

КОНФЕРЕНЦІЯ СОЦ.-ДЕМ. ПРОВІДНИКІВ УСІЄЇ НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН, 29. IV. ПАТ. Бюро Конті повідомляє, що в Берліні відбулася конференція соц.-демократичних провідників усієї Німеччини. Реферат виголосив предс. Вельс. Однодушно ухвалили резолюцію, яка заявляється за міжнародньою боротьбою проти капіталізму та за дальшою працею партії на теперішніх основах у рямцях правних можливостей. Члени управи зреклися своїх становищ. До нової управи вибрали лише посла Оттона Вельса та Ганса Фогеля.

НОВИЙ УРЯД ТАЙНОЇ ПОЛІЦІЇ.

БЕРЛІН, 29. IV. ПАТ. Пруський премієр і міністр внутр. справ Ґерінґ покликав до життя новий уряд тайної поліції, підпорядкованої безпосередньо міністрові внутрішніх справ. Уряд повстав наслідком вилучення з берлінської президії поліції централі політичної поліції та управильнення діяльности нового уряду законом з 26. квітня ц. р. Компетенції тайного уряду обіймають усю Прусію. Керманичем уряду є надрадник Дільс.

ВИСКОЧИВ КРІЗЬ ВІКНО.

БЕРЛІН, 29. IV. ПАТ. Арештований під закидом убийства гітлерівця робітник Пабст хотів утекти з осідку берлінської управи пробоєвого відділу, тому вискочив крізь вікно на подвіря. Пабст згинув на місці, бо зломив собі хребет.

Даром

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

Касують комісарські уряди.

БЕРЛІН, 29. IV. ПАТ. На основі нового розпорядку Гітлера переводять зміни в поділі на округи та в обсаді управ нац.-соціялістичної партії. Рівночасно Гітлер пригадав заборону покликувати якихнебудь комісарів, бо це виключна компетенція державної влади. Подібну пересторогу оголосив господарський знавець нац.-соціялістичної партії Ваґенер. Він сказав, що господарське життя не терпить безкарної та безсенсової інтервенції. Ваґенер приказує відкликати всяких комісарів, настановлених у господарських підприємствах і установах, яких не зальгалізували надзірні ради або управи підприємств. Начальні господарські ради або управи підприємств уже так зорганізовані, що вклад[illegible] соціялістів заневнений вповні.

Нездійснені намірн.

Скільки є таких намірів, яких не здійснюємо! Сбіцюємо собі інколи, Бог знає що І що будемо далі вчитись, і що прийде якась зміна на краще і якісь незвичайні заробітки, добрі інтереси, подорож для приємности, навіть мандрівку на чужину!

У смілинних мріях будували ми замки за ліді, хоча би власну віллю за містом...

Ми мали намір відкладати на що ціль гроші Ждали ми, заки зможемо відложити першу сотку. Щож? Коли ми не могли якось до тієї сотки дотягнути.

Вона розходилась якось, розпливалась, коли розміняли ми її на дрібні, не могли ми її ніколи відвести до ПКО на книжечку... І знову починаємо від початку, вічно щось несподіваного трапляється, випирає якась непередбачена перешкода.

І знову все надурно, знов усе від початку.

Маємо на це зовсім певну раду: не ждати на першу сотку, а попросту, коли переходимо поруч ПКО (вул. Третого Мая 3), або поруч почтового уряду, зайдім туди на хвилину і складім на книжечку кілька золотих, хочби два, коли не можемо пять. Цим способом малими, повільними, складками, швидше і певніше дійдемо до мети.

Отже не багато і зрідка, але потрохи, мало і часто. Спробуйте тією системою відкладати, а вислід ваших зусиль буде неминучий.

ЗА МАДЯРСЬКО-ПОЛЬСЬКУ ПРИЯЗНЬ.

БУДАПЕШТ, 29. IV. ПАТ. Тижневик „Сабад шаг" помістив статтю парляментарного посла Жілінського про польсько-мадярську приязнь. Автор радить, щоби Мадярщина покинула фільснімецьку політику, а навязала політику співпраці та приязни з Польщею. Інтерес Мадярщини є в цьому, щоби Польща була сильна та щораз сильніша.

Зїзд Малої Антанти.

З Букарешту повідомляють, що Зїзд міністрів закордонних справ Малої Антанти має відбутися 15. травня ц. р. в Празі. Завданням конференції покласти підвалини господарської співпраці між державами Малої Антанти. Румунська преса підкреслює, що після празької конференції Мала Антанта виступатиме на політичній арені як одна велика держава.

—o—

По широкому світі.

— Президент Гінденбург переміннв комісаріят летунських справ на міністерство авіяції, якого шефом став пруський премієр Ґерінґ.

— Данціґська митна влада наложила спеціяльну оплату 20 фенігів на кожний кг. хліба з Польщі, наслідком чого весь транспорт вернувся назад до Польщі.

— Вашингтонський сенат приняв поправку до проекту інфляційного закону, уповажнюючи президента приняти 200 міліонів долярів сріблом як частинну сплату воєнних довгів за місяць 100 міліонів, передбачених раніш.

— В Будапешті комуністи висадили в повітря телефонічну будку на одній з найбільше ожившених дільниць.

—o—

За будову театру.

Анкета у справі будови української театральної салі у Львові.

Дня 28-го ц. м. з почину Кооперативи „Український Театр" у Львові відбулась анкета в справі можливости будови театральної салі у Львові. Згадана кооператива, скликуючи представників ріжних наших установ на нараду до салі „Української Бесіди", виконувала постанову останніх загальних зборів, які висловили побажання, щоби таку анкету скликати для спеціяльного розгляду питання про будову салі.

Нараду відкрив голова Надзірної Ради кооп. „Український Театр" у Львові ради. **Й. Дрималик**, якого присутні вибрали теж председиником зборів. Він поінформував зібраних про фактичний матеріяльний стан кооперативи та про ті чисто формальні правила, від яких залежить можливість будови. Кооператива, що має резервовий фонд із членських паїв, мусіла би в кожному випадку скликати окремі загальні збори, на яких її члени рішили би справу будови: крім цього вона мусіла би розпоряджати театральною площею, що досі находиться під виключною опікою давнього, передвоєнного комітету будови театру.

Справу потреби якнайскорішої будови української театральної салі у Львові референт **о. д-р Й. Застирець**. Референт зупинився шир-

ше на різних причинах, які роблять справу власної салі у Львові необхідною і пригадав історію намірені будови театру ще заперед війни. Зокрема підкреслив пригожий момент для будови з огляду на дешевий матеріял і безробіття, далі пригадав різні проекти будови, пристосовані до площі при вул. Льва Сапіги, подаючи власний плян. Прелегент заступає найбільше оптимістичний погляд, що з хвилиною, якби почали будову такої салі у Львові, тоді жертви на цю ціль посипались би скорим темпом.

У дискусії забрали голос пп.: Л. Лісевич, д-р І. Копач, п. Олексин, д-р М. Шухевич, д-р Т. Бурачинський, п. Петренко та інж. Пежанський. Промовці звертали увагу на потребу табулярного усталення площі з Комітетом будови театру, далі на потребу зацікавлення відповідних установ і громадянства цією справою.

Самій справі присвятимо в найближчім часі окрему статейку.

З відчитової салі.

Газова війна майбутнього.

У домівці Укр. Техн. Т-ва виголосив інж. Крохмалюк 26. ц. м. другий з черги виклад про боєві гази. Прелегент подав, що будуча війна буде характеристична величезним збільшенням механізації і хемізації. Коли під механізацією засобів боротьби розуміти літаки, панцирні авта, паротяги, танки, різні роди вогнепальної зброї, — то під тим оглядом підготовка всіх держав є просто жахлива. Навіть розброєна Німеччина значно збільшила кількість механічних засобів і поліпшила їхне ділання. Вистарчить сказати, що коли ще в 1914 р. німецький полк кавалерії мав 2 тяжкі скорострільні, в 1918 — 4, то в 1930 вже 16; легких машинових крісів мав він в 1918 — 24, а в 1930 р. вже 72 штуки! Так само збільшено прецизійність і цільність пальної зброї та майже вдвоє скорість стрільна (з 600—800 м/сек. на 1500 м/сек.).

Прелегент навязав відтак до попереднього виладу і подав основи науки про гази. Для оцінки вартости боєвого газу служать дві критерії: 1. „концентрація подразнення" (найменша кількість газу в 1 м³ повітря, яку можна відчути), 2. „концентрація смерти" (найменша кількість газу, яка забиває людину впродовж 5 мінут). Аби ворога заскочити, обі концентрації мусять лежати близько себе, значить, у моменті, коли вояк почує газ, уже затроюється і не має змоги заховатись. Гази діляться на: подразнюючі (бромоацетін), душливі (хльор, фосген), грійливі (хльоропікрина, окис вугля), їдкі (іперит, люїзит). Інж. Крохмалюк перейшов ділання поодиноких тих газів на людину і представив, у який спосіб відбувається газовий наступ при помочі метачів газу, артилерійських стрільн, летунських бомб і т. і. Газові атаки — це велика небезпека в часі війни для мирного населення у запіллі. Тому видумують тепер способи, якими можна би ще успішніше ніж досі захистити мирне населення перед тим жахом. Способи оборони міста, загроженого ворожими літаками, є здебільша ось-які: розставлення бальонів на шляхах налету ворожих літаків, оборона скорострілами і спеціяльними гарматами та маскування міста. Прелегент оповів про зручне маскування Парижа в часі останньої війни. Побіч своєї столиці вибудували французи штучне місто з докладним розкладом фабричних і комунікаційних осередків так як у справжньому Парижі. На деревляних руштуваннях поклали скляні дахи, прикрили полотном, помістили в середині світла — і це робило зовсім вражіння фабрик. Французи побудували навіть ніби залізничі биті шляхи. І справді це штучне місто бомбардували німецькі летуни, переконані, що бомбардують Париж. Цікаве, що цей штучний Париж будували головно жінки.

Слідуючий відчит на цю саму тему запоміджений на суботу. **Н.**

ТАТОЧКУ.

купи щось у перфумерії ФЕДЕРА Львів, Сикстуська 7, — як покличешся на оце оголошення дістанеш для мене

ДАРОМ гарне ЙО-ЙО „Сальферс".

ІНФЛЯЦІЙНИЙ ПРОЄКТ ПРИНЯЛИ.

ВАШИНГТОН, 29. IV. ПАТ. Проект інфляційного закону, що його сенат приняв 63 голосами проти 21, уповажнює президента Зл. Держав зменшити містоту золота до 50 проц., випускати без обмежень срібні монети, емітувати бони на суму 3 міліярдів долярів і поширити кредит за посередництвом банків, які належать до системи Федерал Резерв Банк, шляхом емісії бонів на суму трьох міліярдів долярів.

Закон уповажнює теж президента Зл. Держав приняти частинну сплату воєнних довгів у сумі 200 мільонів долярів сріблом.

Загальні Збори Центробанку.

В суботу 29. IV. ц. р. відбулися у Львові в салі Бесіди чергові Загальні Збори Центральної каси української кооперації Центробанку. Вражала досить мала скількість присутніх відпоручників, головно з провінції. Важних голосів було всього 20. Це як на таку важну інституцію як Центробанк трохи замало. Появити це сумне явище можна тим, що недавно, 23. березня ц. р. відбулася окрема кредитова конференція Українбанків, в якій взяло участь багато відпоручників з провінції і на якій обговорено усі важніші орґанізаційні справи української кредитової кооперації. Тому Загальні Збори Центробанку не стягнули більшої скількости учасників з провінції.

Збори отворив і проголосив правосильними голова Надзірної Ради д-р Волошин. На секретаря покликав дир. Постолюка і дир. Кисілевського. Присутні вшанували повстанням з місць память помершого директора Українбанку в Бересті Базилевича.

Після відчитання і приняття протоколу попередніх Загальних Зборів приступлено до справи зміни статуту Центробанку. Референував дир. Саевич. Після короткої дискусії, у якій забирали голос о. Галібей, дир. Харамбура, през. Кость Левицький, дир. Болнар, д-р Копач, дир. Колтунюк і рад. Стеблецький, Збори ухвалили змінити статут в точках 1, 3, 5, 16, 22, 37. і 57.

Зміни переважно формального характеру, або продиктовані конечністю з причини нового закону про культурно-освітну діяльність товариств.

Звіт з діяльности Центробанку подав президент д-р Кость Левицький. Центробанк мав з кінцем 1932 р. 670 членів, з того 534 кооператив. На уділах мав 192.812.42 зол., запасного фонду 297.279.96 зол., вкладок ощадности на 1,255.135.93 зол. Вкладки ощадности поменшилися в порівнанню з 1931 р. на 28.936.62 зол. Білянсова надвишка за 1932 р. виносить 1.522.56 зол.

Після того Контрольна Комісія здала звіт з ревізії і поставила внесення на уділення абсолюторії Управі і Надзірній Раді.

В дискусії над діяльністю Центробанку забирали голос:

Дир. Боднар в справі замалої скількости членів в Центробанку. РСУК повинен сильніше натискати на кооперативи, щоби вони вписувалися в члени своєї центральної каси.

о. Галібей (Бучач) домагається, щоби Ц. Б. визначував дивіденду від уділів і опроцентовував запасний фонд.

Д-р Микола Шухевич обговорює деякі позиції в білянсі. Закидає, що Ц. Б. не амортизує недвижимостей.

Дир. Колтунюк як член Контрольної Комісії пояснює позиції білянсу.

Дир. Ковальський (Станиславів) в справі білянсу.

Дир. Луцький дає вияснення щодо білянсу з рамени РСУК. Дальші вияснення з рамени Дирекції Центробанку дає *дир. Саевич* і през. *д-р Кость Левицький* та сен. інж. *Ю. Павликовський*.

Після дискусії Збори ухвалили абсолюторію Дирекції і Надзірній Раді і приняли кілька менше важних постанов.

На місце уступаючих членів Надзірної Ради вибрані: д-р Блажкевич Іван, дир. Колтунюк Ярослав, дир. Коревець Денис, дир. Рочняк Олександер.

Заступники членів Надзірної Ради: д-р Бариляк Олександер, д-р Говикович Альфред, дир. Мартюк Іван, д-р Олесницький Ярослав, Онисько Олександер, Целевич Володимир.

До Контрольної Комісії: о. Лопатинський Дамян, д-р Федак Степан, д-р Савчак Юлій.

—o—

57 ЖЕРТВ ЗАЛІЗНИЧОЇ КАТАСТРОФИ.

ПРАГА, 29. IV. ПАТ. Нині нічю в північно-східній Чехії на стації Банков зударився поспішний поїзд із вагонами, що були на шляху. Було 57 ранених, у цьому 10 тяжко. Причиною катастрофи було мильне наставлення зворотниці.

ЛИТВА МАЄ КЛЮЧ ДО ПІВН.-СХ. ЕВРОПИ.

БЕРЛИН, 29. IV. ПАТ. „Тегл. Рундшав" у статті „Польський союз над Балтиком" зазначує, що Литва має тепер ключ у півн.-східній Европі. Пригадуючи спроби створення такого бльоку під проводом Польщі, часопис стверджує, що головною метою німецької політики на півн. сході мусить бути тісна господарська сполука тієї смуги з Німеччиною.

—o—

ПРИСУД НА ХОРВАТСЬКОГО ДІЯЧА.

БІЛГОРОД, 29. IV. ПАТ. Трибунал охорони держави оголосив нині присуд у розправі проти провідника розвязаної хорватської селянської партії Мачека. Засудили його на 3 роки тюрми за співучасть у зредагуванні та розповсюджуванні в Загребі відозви, яка домагалася привернення положення з 1918 р., себто відірвання частини югославянської території. Така діяльність могла спричинити кару 5-літніх тяжких робіт, одначе трибунал взяв під увагу як злагіднюючу обставину заяву Мачека, яку він зложив на розправі. Мачек у вязниці матиме права політичного вязня.

—o—

КОНЦЕНТРАЦІЙНІ ТАБОРИ ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ.

Президент Зл. Держав утворить концентраційні табори для безробітних. Хоче теж переперти ухвалення 30-годинного тижня праці.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧІЙ ПУБЛИЦІ.

Найдешевша і найуспішніша рекляма в нашім щоденнику.

ПРЕЗИДЕНТ М. ЛЬВОВА ЗРІКСЯ СТАНОВИЩА.

ЛЬВІВ, 29. IV. ПАТ. Наслідком голосування на четверговому засіданні міської ради през. міста Дрояновський зложив на руки віцепрезидента Іжика зречення зі свого становища. Справа того зречення покищо припинена аж до повороту президента Дрояновського, який вчора виїхав до Кракова на засідання надзірної ради спілки каменоломів галицьких міст.

Віцепрезидент Господарського Клюбу в міській раді проф. Хилінський зрікся свого становища председника. Є це протест проти становища тих членів Клюбу, які зломали ухвалу Клюбу в справі голосування

„Українська Молодь Христові".

КОМУНІКАТ У СПРАВІ ЗАЛІЗНИЧНИХ ЗНИЖОК.

Окружна Дирекція Залізниць у Львові надіслала до Ділового Комітету письмо з дня 29. квітня 1933. ч. VI/2/269/33., яке подаємо до приходного відома:

До Ділового Комітету Свята „Українська Молодь Христові" у Львові.

Учасники релігійного Зїзду „Українська Молодь Христові", котрий відбудеться у Львові в днях 6.—7. травня 1933, будуть користати при переїзді групами з отсих залізничних знижок:

I. а) групи, що складаються найменше з 8 осіб — з 33 1 ⅓ проц. знижки;

б) групи, що складаються найменше з 50 осіб, з 50 проц. знижки.

в) групи, що складаються найменше з 200 осіб, з 60 проц. знижки.

г) групи, що складаються найменше з 250 осіб, з 66 1 ⅔ проц. знижки

При застосуванні 33 і ⅓ проц. знижки на кожних 30 учасників перевозиться безплатно 1 особу — провідника даної групи.

При застосуванні 50 проц. 60 проц., чи 66 ⅔ проц. знижки на кожних 50 учасників перевозиться 1 особу безплатно як провідників, одначе не більше, як 2 особи.

Заінтересовані станції одержать відповідну скількість засвідчень, на підставі яких будуть виплатні учасникам.

II. При переїздах поодиноких осіб має застосування ч. II. розд. E. III. a T. O. B. E., що уставлює 50 проц. знижки в поворотній дорозі. Значить: їзда до Львова відбувається за звичайною оплатою, а поворот за половину ціни. Знижку ту видається на підставі поіменних карт учасників (на основі зразку, який видасть учасникам Ділевий Комітет Свята у Львові).

III. Шкільна Молодь при переїзді групами може користати з прислуговування 1/2 із 75 проц. знижки

Львів, 29 квітня 1933.

(Підпис.)

УВАГА.

З більших міст, як Перемишль, Стрий, Станиславів, Тернопіль, як також з тих станцій, з яких виїде рівночасно 300 учасників, залізниця подасть спеціальні надзвичайні поїзди, за спеціяльними білетами поворотними, при чому для 300 учасників взимка знижка 66 ⅔ проц. в обі сторони, для 400 учасників 70 проц. На кожних 100 осіб 1 провідник дістав білет безплатно.

Начальники станцій дадуть інформації, котрого дня і в котрій годині їде і вертає поїзд. Учасники мусять безумовно виїхати і вернутись визначеним поїздом.

Діловий Комітет Свята „У. М. Х.".

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.

Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи

по найдешевших цінах!

НОВИНКИ

— **Футра** жіночі і мужеські на замовлення з власних матеріялів і інші кушнірські роботи виконує Юліян Глушевський, Коперника 16, тел. 54-46. **Ціни низькі;** приймає футра на перехів літом. 3—?

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, III. сходи, I. пов. Приймає замовлення по 40 проц. дешевше на мужеські убрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 1615 11-20

— **Чи бачили Ви вже** найновіші весняні моделі взуття на виставі в „КОМЕТІ"? А до того ще й ті нечувано низькі ціни? 1568

— **Краєвиди Східних Карпат,** виклад д-ра В. Кубійовича, доцента краківського університету, відбудеться заходом Геогр. Секції „Учительської Громади" вівторок 2. травня ц. р. в год. 6. вечором у домівці Т-ва „Українська Бесіда". Виклад буде ілюстрований світлинами. 1-1

— **Весна йде!** Всі ідемо на Дитячу Ревію 4. травня ц. р. в год. 4. попол. Театр Ріжнородностей. 1—1

— **Концерт у Стрию та Калуші.** Марія Сокіл, Михайло Голинський і Антін Рудницький передові артистичні сили львівської опери, вибираються — користаючи з закінчення оперового сезону — на низку концертів на провінцію. Перший з цих вечорів „Пісень і оперових арій та дуетів" відбудеться в Стрию в середу 3-го травня. На другий день — четвер 4-го — відбудеться концерт п-і Марії Сокіл і Антона Рудницького в **Калуші.**

— **Вистава Олени Кульчицької,** що у чотирьох салях Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка проходить з небуденним мистецьким успіхом, головно у відвідувачів чужинців, невідклично буде замкнена 10. травня. Тому повідомляємо тих, що ще її не оглянули, що вистава Кульчицької незвичайно цікава, охоплює усю багатогранну творчість мистця. Оглянути її необхідно кожній громадянці й громадянинові і тим віддати скромну подяку артистці за її працю Українській Нації. Вступ 1 зол., учні 50 сот., групи по 25 сот. Катальог 20 сот. За зголошенням можна мати фахові пояснення.

— **Радикали купили дім.** „Громадський Голос" (ч. 16) повідомляє, що кооператива „Український Робітничий Дім" у Львові, якої головою є сен. д-р Іван Макух, набула на власність двоповерховий дім при вул. Міцкевича ч. 7 (в сусідстві катедри св. Юра) за ціну 6.100 дол. З того заплачено готівкою 5.000 долярів, а решту треба буде доплатити в короткому часі. Після деякої внутрішньої перебудови дому (на більшу салю, читальню і т. д.) найдуть у ньому приміщення всі соц.-радикальні установи Львова (ред „Гром. Голосу", „Самоосвіти", централя „Камеянрів" то-що). Дім куплено головно за гроші українських еміґрантів з Америки, які зібрали на ту ціль за кілька літ 4.300 долярів.

УВАГА ПАНІ!
Вже можна купити найдешевше
ПЛАЩІ І КОСТЮМИ
на підставі закордонних моделів у фірми
МОЛЬДАВЕР Львів, Коперника 17. І. пов.
Просимо відвідати і перевірити.

— **За оснування „Товариства „Пшияцюл Гуцульщизни".** „Курєр Станіславовскі" (ч. 780) помістив передову статтю п. н. „Ми і Гуцульщизна", в якій накликає до оснування „Товариства Приятелів Гуцульщини" у Станиславові з відділами в інших містах станиславівського воєвідства, а навіть у головних містах Польщі. Мета товариства булаб така: організація руху туристичного і на літнища, заходи для збереження регіональної, расової та етнографічної відрубности гуцулів, протиділяння господарським труднощам, а вкінці наукові досліди над Гуцульщиною.

— **Важна господарська конференція.** З почину станиславівського Окружного Союзу Кооператив відбулися в Станиславові 21. березня ц. р. збори сільсько-господарських делеґатів, які рішили заснувати кооперативу „Годівля Дробу". На основі статуту, виладженого згідно з рефератом інж. Костя Котецького, кооператива має заложити в Станиславові центральну інкубаторню з моторовим електричним інкубатором (машини до вигрівання курят), де господарі можуть на вчасну весну давати яйця від своїх курок до вилягу за відповідною оплатою. Крім того буде заложена куряча фарма з расовим матеріялом, де можна буде набувати покладки або курята і тим способом піднести несливість курок і взагалі доходи з годівлі дробу. Головою Надзірної Ради став Мик. Швалюк, директор О. С. К., а до управи увійшли: інж. К. Котецький, інж. Гр. Залізняк і Мир. Ганушевський. Висоту уділу означено на 5 зол. Декларації слати до п. М. Ганушевського, Станиславів, почтова скринька 264.

— **Заява.** Мене, як власника і видавця журналу „Молоді Робітники" у ніде непрактикований спосіб нарушив у моїх правах відповідальний редактор названого журалу — п. Ізидор Масюк, та своїм вчинком до гор. староства з 3. IV. 1933. спричинив завішення Видавництва. Стоючи засадничо на становищі, що всі спірні справи українців повинні бути вирішувані шляхом Полюбовних Судів (арт. 479. і сл. к. п. ц.), зложених з наших громадян — я запропонував п. Ізидорові Масюкові віддати нашу справу під рішення такого суду. Тому, що п. І. Масюк не прийняв моєї пропозиції, я ще раз отсим публично взиваю його на Полюбовний Суд. Якщо до пятьох днів не одержу позитивної відповіди, буду змушений віддати справу державному судові. Львів, дня 29. квітня 1933. — **Леонтій Дяків.**

— **„Солотвинський гітлерівець з Надвірної".** Під таким заголовком пише „Хвіля": У вечірні години 20. ц. м. зявився в цукорні Грицька Партики в Надвірній якийсь чоловік, мабуть окружний лікар у Солотвині й лікар Каси Хорих на Майдан Солотвинський. Цей пан в приявности власника цукорні та зібраних гостей, не зачіплений ніким, почав провокувати приявних викликами українською мовою: „Жиди до Палестини" і „Гайль Гітлєр". Коли власник льокалю звернув йому увагу на провокаційність оклику „Гайль Гітлєр", загрозив здемолюванням буфету й окликами „ти жидівський батько". Ця сцена викликала реакцію і збіговище на вулиці і щойно на інтервенцію кількох панів той здогадний лікар вийшов з льокалю, викликуючи „Гайль Гітлєр".

— **Нагінка на комуністів у Станиславові.** В ночі на 29. ц. м. поліція в Станиславові перевела масові ревізії серед місцевих комуністів і арештувала 25 осіб. Арештування стоять у звязку з робітничим святом 1. травня.

— **Хто може дістати пільговий пашпорт?** У звязку з загостренням видавання закордонних пашпортів, нормальних і пільгових, повідомляють, що на будуче будуть видавані дальше безплатні пашпорти для еміґрантів, які викажуться, що мають за границею запевнену працю та що державний скарб не матиме ніякої втрати наслідком їхнього виїзду. Пільговий пашпорт задля лічення можна дістати тільки тоді, коли лікарське свідоцтво викаже, що виїзд за границю є необхідний та що хорий не може вилічитися в краєвих лікувальнях. Крім того має оглянути його лікар міністерства внутрішніх справ. Студентські пільгові пашпорти можуть дістати тільки ті, що не мають змоги студіювати в краю. Докладно буде роєзліджувати пашпортова влада конечність виїзду в торговельних справах. Загострення при видаванні пашпортів вийшли мабуть наслідком інтервенції краєвих лікувальних заведень.

— **Защо розстріляли Конара?** У звязку з розстрілом Конара (Палащука) і Вольфа, урядовців народнього комісаріяту земельних справ у Москві, паризькі „Последнія Новості" довідуються з поінформованого джерела, що головною провиною, за яку вони заплатили своїм життям, були здогадні зносини з українськими протиреволюційними організаціями за кордоном та співучасть в протиревоційній діяльності тих організацій на Радянській Україні. Не бажаючи отверто обвинувачувати їх у цьому, ДПУ прилучило їх до справи саботажі в органах наркомзему і розстріляло їх. Справа Конара відбилася некорисно на положенні Скрипника, одного із чільніших діячів Рад. України, що був великим приятелем Конара. Кажуть, що Скрипника мають перекинути в Московщину.

— **Самогубство.** З вікна на I. поверсі при вул. Клепарівській ч. 5. у Львові кинувся 72-літній Гербст, що нездужав на склерозу мізку. Згинув на місці.

— **Самогубство служниці.** На залізничому двірці в Станиславові кинулася під потяг 25-літна служниця Францішка Біла, що була занята в ресторані. Залишила лист, якого зміст покищо невідомий.

— **Вбивство у лісі.** Біля гостинця, що веде з Бродів до Золочева, найшли в лісі трупа 70-літнього Петра Казимирчука, якого задушено. Того самого дня на поліції в Бродах зголосився 47-літній Іван Паньчук, зять убитого і признався до вбивства. За причину подав докори тестя, що не вміє поводитися з кіньми ані їх поганяти.

— **Самовбивство вченого.** Професор індоґерманських мов на університеті в Марбурзі, Герман Якобзен, якого міністерство освіти звільнило перед кількома днями, відобрав собі життя, кинувшись під потяг. Був автором багатьох лінґвістичних праць і видав атляс німецьких діялектів.

Всіх Впов. Передплатників, які мають залеглости просимо їх вирівнати, бо з 1. травня здержуємо висилку.

— **Нещаслива пригода в звіринці.** У берлінському „ЗОО" трапилася нещаслива пригода. Ведмежатко вхопило хлопця, який був близько клітки, та відгризло йому праву руку. Хоч хлопця негайно зоперували, його стан безнадійний, бо втратив багато крови.

— **Управа Львівських Телефонів** подає до відома П. Т. Абонентів, що почавши від дня 1. травня ц. р. бюра Спілки будуть чинні від год. 9-ої рано до год. 4-ої попол. без перерви. 1859

З листів до Редакції.

ЗАЯВА КУЛЬЧИЦЬКОЇ ШЛЯХТИ.

Ми, кульчицька шляхта, родом з Кульчиць під Самбором, стверджуємо, що подані польськими часописами „Темпо Дня" з 15. IV. 1933. та „Ілюстр. Курєр Цодз." з 16. IV. 1933 інформації щодо походження Юрка Франца Кульчицького, головного оборонця Відня в 1683 р. від турецького наїзду, мінаються з правдою, так, що навіть деякі тутешні поляки сміються з цих видуманих вісток, бо знають, що в Самборі донині ніяких Кульчицьких полаків нема — тимбільше не було їх тому 250 літ.

1) Сама назва „Кульчицький" вказує на те, що кожний Кульчицький походив і походить з Кульчиць і дотепер всі Кульчицькі, мешканці Кульчиць, є греко-католики й українці; донині *ніодного* римо-католика (полака) між ними нема.

2) В році 1683 всі Кульчицькі були православними русинами і до унії приступили разом з перемиською ієпископією далеко-далеко пізніше, що стверджене документами.

3) Документи віденські і наші стверджують, що „Георґ Франц Кольшіцкі" був православним, а в тих часах православних полаків зовсім не було.

4) Коли Юрко Франц Кульчицький в очах тодішніх віденців був полаком, то тільки в значінні державнім, бо походив з тодішньої Польщі.

5) До нинішнього дня живуть ще в Кульчицях потомки того Юрка Шелестовича Кульчицького в жіночій лінії, а в Америці двох Шелестовичів Кульчицьких в мужеській лінії, які стверджують, що Юрко є їхнім предком.

6) Неправдою є, що проф. Филипчак написав якусь „розправу" п. н. „Іван Кульчицький", бож згаданий автор написав історичну повість з життя Юрка Франца Кульчицького п. н. „Кульчицький герой Відня" на основі богатої місцевої традиції, яка живе в народі в Кульчицях і скрізь по шляхотських селах Самбірщини.

7) Неправдою є також те, немов би Кульчицького пообавлено в тій повісті імен хресних.

8) Неправдою є і те, що згаданий автор видав друком свою працю сам, бож згадану повість видала своїм коштом майже вся кульчицька шляхта, що живе в Кульчицях, і вся інтеліґенція, яка вийшла з Кульчиць та сумежних шляхотських сіл, на знак пошани для свого предка. Всі жертводавці, які вложили гроші на видання цієї повісти, списані на кінці книжки на вічну памятку для своїх нащадків. А з між жертводавцями до 100 кульчицьких дідичів, селян-шляхти, священників, учителів, адвокатів, професорів і всяких урядовців та інших шляхтичів в сусідніх шляхотських сіл.

В Кульчицях Шляхотських (під Самбором), дня 24. квітня 1933. В імени всієї кульчицької шляхти і цілої підгірської шляхти:

Мгр. Р. Ґут Кульчицький, редактор „Підкарпатських Вістей", *Теодор Кульчицький Штокайло*, директор кооп. „Надія" й „Ощадність" в Кульчицях. *Іван Кульчицький Ґут*, а дальше слідує 356 підписів.

Відозви й комунікати.

До відома Українського Громадянства.

З ініціятиви Українського Технічного Товариства, згідно з рішенням окремої анкети, засновується у Львові **Промисловий Банк** у кооперативній формі, з уділовим капіталом зол. 100.000. Уділовий капітал збиратимуть продовж двох років, а це: в році 1933 зол. 50.000, в році 1934 зол. 50.000. Висота уділу зол. 100; вписове зол. 5.

Збірка уділового капіталу йде через **Центробанк** у Львові на рахунок Промислового Банку у Львові ч. 10.750.

Поза тим зголошення в члени і вплати на уділ до **Промислового Банку** приймають легітимовані представники Українського Технічного Товариства у Львові.

Зібрані суми перейдуть у розпорядження Промислового Банку щойно після того, як він буде заснований.

На зложені суми будуть видані відповідні посвідки.

Українське Технічне Товариство у Львові розсилає тимчасові заяви приступлення в члени Промислового Банку, разом зі складанками ПКО (через Центробанк для Промислового Банку, число рахунку 10.750) та просить українське громадянство приступити в члени цього Банку й надсилати уділи по зол. 100, як також одноразове вписове зол. 5, разом з підписаними заявами.

Українське Технічне Товариство заявляє, що бере на себе відповідальність за суми, вплачені на уділи до Промислового Банку у Львові, аж до хвилини, коли цей Банк буде заснований.

Установні Загальні Збори будуть скликані після зібрання уділового капіталу у висоті бодай 10.000 зол.

Українське Технічне Товариство
у Львові.

Дописи.

ЛЬВІВ.

Шевченківське свято Т-ва „Будучність". Т-во „Будучність", у якому організовані робітниці домашньої прислуги, дало себе ближче пізнати більшою імпрезою. Дня 23. IV. ц. р. влаштувало пять його львівських секцій спільними силами Шевченківське свято. На програму вложилося: хори, дует, деклямації, інсценізація і живий образ. Вже з цієї різнородної програми видно, яка широка культ.-освітня праця ведеться на терені Т-ва. Щире слово п. Тишинської відтворило привітним дівчатам образи, змальовані в безсмертних творах Генія. З приємністю можна зазначити, що всі продукції випали гарно. Вложена праця вимагала великих зусиль, коли взяти під увагу, з яким матеріялом треба було вести діло. Хори лекшої композиції випали краще і це нехай буде завагою на будуче. Велика сала Ремісничої Палати була виповнена й цим приявні засвідчили, що зацікавлення Товариством „Будучність" зростає. Побажатиб лише, щоби більше зрозуміння найшла справа Т-ва „Будучність" у нашої львівської інтелігенції, бож годі заперечити, що організація українських робітниць у великих містах є незвичайно великої національної ваги.

Учасник.

—o—

СПОРТ.

ДУЖАННЯ

У п'ятницю хід дужань у Спортовому цирку при вул. Пелчинській у Львові був такий: Грузин Кваріані не розіграв боротьби з Пошофом. Стріча Громова з Будрусом покінчилася побідою сибіряка в 17 хв. Німець Келер в 19 хв. поборов Валюшевського. Боротьба Урбаха зі Штекером, що тревала 21 хв., покінчилася без висліду. Білевич у 22 хв. поборов Щербінського.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

К. С. Продан, референт при міністерстві Рільництва провінції Манітоби (Канада): **„ПОДОРОЖ ДО ЕВРОПИ"**, Накладом „Т-ва Опіки над українськими переселенцями ім. Св. Рафаіла". Вінніпег, Канада 1933.

Проф. О. Мицюк: УКРАЇНСЬКІ ХЛОПОМАНИ. Чернівці 1933. Накладом автора. Стор. 80. Форм. 8°.

ЖУРНАЛИ.

ВІСТНИК, місячник літератури, мистацтва, науки й громадського життя. Рік І. ч. 5. Львів, травень 1933. — Зміст: Е. Маланюк: На Ельбі; Н. Лівицька-Холодна: За вогнем шкарлату; На чужині; У. Самчук: Віднайдений рай; Ір. Фінк: Гірська вправа; А. Моруа: Ірина; Ю. Липа: Розмова з порожнечею; Ст. Смаль-Стоцький: Немовля; І. Федорович-Малицька: Біеннале 1932 (лист. виставка у Венеції); А. Тербюн: Вага насміху; В. Стерницький: Проблема молоді в Німеччині; А. Річицький: Боротьба душ у Достоєвського; Г.: Франко-російський союз; Дм. Донцов: Кінець російської революції; Е. Маланюк: Виставка совітської пластики у Варшаві; М. Л.: З пресового фільму; Бібліографія.

ДАЖБОГ, місячний журнал. Рік II. ч. 4. Львів, квітень 1933. Зміст: Е. Маланюк: Поезії; Н. Бажанський: І мої тато вмруть; Г. Фальке: Поет; Б. Кабарівський: Без вини; Райнер Марія Рільке: Поезія; Е. Ю. Пеленський: Евген Маланюк; Бібліографічні замітки; Нові книжки.

УТГІ, журнал шкільного листування Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання при УГА. ч. 14. Подебради, квітень 1933.

КРИТИКА, щомісячник літератури, науки, мистецтва, критики й громадського життя. Ч. 2. Рік II. Львів, травень 1933.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя 30. квітня, год. 3.30 поп. „Фройляйн Доктор".

Неділя, 30. квітня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Понеділок, 1. травня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор" (вистава закуплена).

Театр Різнородностей.

Неділя, 30. квітня год. 3.30 попол. „Золота тіточка".

Неділя, 30. квітня год. 7.30 веч. „Шукаємо здібного злочинця".

Понеділок, 1. травня год. 7.30 веч. „Шукаємо талановитого злочинця".

Вівторок, 2. травня год. 7.30 веч. „Шукаємо талановитого злочинця".

Цирк Станевських, площа Бема, початок вистави в год. 8.15.

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Тенісового Т-ва) виступи міжнародніх змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „В тайгах Сибірі".
АПОЛЬО: „Пошлюбна подорож у трійку" (Бриг. Гельм).
АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".
КАСІНО: „Куртизана" (Грета Гарбо).
КОЛІСЕЙ: „Ескадра засуджених" і ревія „Темперамент на 100 проц.".
КОПЕРНИК: „Доновен" (Джекі Купер, Борис Карлов).
МАРУСЕНЬКА: „Доновен" (Джекі Купер, Борис Карлов).
МІРАЖ: „Пят і Патахон", „Парадна компанія".
ПАЛЯС: „Їх Ексцеленція субект".
ПАН: „Бічна вулиця" та ревія.
ПАСАЖ: „Люди без совісти" і „Буря над Азією".
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Наші невинні наречені", ревія: „Щось для кожного" (виступ ревієвої трупи „Аркадія" Ант. Качоровського). Початок ревії в 4., 6.30 і 9. год.
ХИМЕРА: „Аріяна" (Ел. Бергнер).
УТІХА: „Кіноманяк" (Гар. Льойд) і ревія.

Закордонне радіо.

Неділя, 30. квітня 1933.

Братислава (279,3) 17.45 Концерт. **Мілян**о (331,4) 21.00 Опера; **Лайпціг** (389,6) 14.30 Фортепіян; **Білгород** (429,7) 15.00, 18.55 Нар. пісні, **Стокгольм** (435,4) 21.30 Весняні пісні, **Лянгенберг** (472,4) 20.10 „Ніч-ліг у Гранаді" ром. опера, **Прага** (488,6) Легка музика, **Мінхен** (532,9) 20.20 „Бокаччо" оп. Суппе, **Будапешт** (550,5) 16.30 Віольончелі, **Харків** (937,5) 8.30 Музика для села, 9.00 Оп. музика, 10.30 Муз. вдиція, 13.15 Солісти, 15.10, 18.00, 19.30 Концерт; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 20.00 „Марта" оп. Фльотова.

Понеділок, 1. травня 1933.

Братислава (279,3) 17.30 Концерт, 18.15 Симфон. концерт Моцарта; **Мілян**о (331,4) 21.00 Концерт; **Букарешт** (394,2) 20.45 Два фортепіяни; **Білгород** (429,7) 20.00 Опера; **Рим** (441,2) 20.15 Дуети на сопран і тенор (857,1) 5.00—15.00 1. травень, 15.00, 16.00, Військ. музика; **Відень** (518,1) 12.50, 14.40, 19.25 Концерт, 16.50 Хор, 21.40 „Сумерк Богів" оп. Вагнера; **Будапешт** (550,5) 17.00 Музика, співи, 19.45 Мадярська музика; **Харків** (937,5) Спільна програма всіх більшовицьких станцій, транс. з Ленінграду (857,1 5.00—15.00 1. травень, 15.00, 16.00, 17.05, 18.00 і 22.30 Концерти; **Давентрі** (1554,4) 22.15 „Кавалір срібної рози" оп. Р. Штравса; **Париж** (1724,1) 20.00 „Африканка" оп. Маєрбера.

Львівське радіо.

Неділя, 30. квітня 1933.

9.30 Обговорення познанського ярмарку, 11.05 Місійна акція, 11.20, 16.25 Грамофон, 12.15 Симф. поранок, 14.20, 15.05, 15.40 Сальонова орхестра, 14.40 Годівля риб, 15.20 Пісні, 16.00 Програма для молоді, 16.45 Балачка з молодими та старшими, 17.00 Солісти (музика, співи), 18.00 Легка музика, 19.00 Всячина, Грамофон, 19.20 Дебата в польських справах в англ. палаті громад 13. IV. (репортаж), 20.00 Концерт (орхестра, співи), Спортові вістки, 22.00 Весела вадниця, 23.00 Танк. музика.

Понеділок, 1. травня 1933.

12.10, 15.35 Грамофон, 16.00 Листи, програми; 16.25 Лекція фр. мови; 16.40 Відчит: Торг. трактати, 17.00 Фортепіян; 18.00 Для матуристів: фізика; 18.25 Легка музика; 19.00 15 хвилин у англомовній книжок; 20.00 Трансм. з Варшави: „Герой" оперетка О. Штравса, Спортові вістки; 21.45 Три знахи запиту; 22.00, 23.00 Танк. музика.

—o—

БІРЖА.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	до
Пшениця дворська	34·75	35·25
Пшениця збірна	32·25	32·75
Жито одноцілє	16·75	17·—
Жито збірне	15·75	16·25
Ячмінь двір. одноцілий	13·75	14·25
Ячмінь на мливо	11·75	12·—
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замокліий	10·25	10·75
Кукурудза краєва	15·50	16·00
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	17·—	18·—
Горох пів-Вікторія	22.—	24·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	9·50	10·00
Вика чорна	9·00	9·50
Вика сіра	8·50	8·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	16·00	16·50
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·00	8·25
Рипак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·25	6·50
Висівки пшеничні	6·50	6·75
Пшоно	31·—	33·—
Просо краєве	19·—	20·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв.	75·—	80·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	36·25	39·75
Пшениця збірна	33·25	33·75
Жито одноцілє	18·—	18·50
Жито збірне	17·25	17·75
Ячмінь на мливо	13·25	13·75
Овес збірний	11·5	12·00
Мука пшен. люксусова	63·00	63·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип ужд.	33·50	34·00
Висівки житні	6.25	6·75
Висівки пшеничні	8·00	8·50
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	38·—	40·—
Пшоно ч. 10	28·—	30·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·5

ГРОШІ.

На львівській неофіціяльній біржі була в суботу знижкова тенденція. Банк Польський платив за доляра по 7.75 зол. У приватних оборотах можна було продати долярові банкноти по 7.98 зол.

За англійський фунт Банк Польський платив по 30.25.

Банк Польський у Варшаві платив у суботу за доляра 7.85 зол. Золотий доляр підскочив до 9.31 зол. Кажуть, що в найближчих годинах треба сподіватися дальшої знижки доляра. Знижку викликали вістки з Парижа та Ціріху. В тамошніх банках під впливом вісток про ухвалення інфляційного закону в Зл. Державах здогадуються, що знижка доляра не вдержиться в межах 10 проц.

Бельгія 124.60, 124.91, 124.29; Данціг 174.55, 174.98, 174.12; Голяндія 358.65, 360.55, 357.75; Париж 35.09, 35.18, 35.00; Прага 26.54, 26.60, 26.48; Швайцарія 172.30, 172.73, 171.87; Берлін 205 і пів.

Акції.

Банк Польський 75.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 27., 28. і 29. IV.: масло 2.80, 29. IV.: молоко 0.17, сметана 0.70, яйця 2.60.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

На „Рідну Школу" зложила „КОМЕТА" квоту 151 зол. 20 сот. як умовлений відсоток від закупів української клієнтелі. Дякуючи за цей даток поручає цю фірму якнайгарячіше Шановному Громадянству **Головна Управа „Рідної Школи".**

Позір Перемишляни! Дня 9-го травня ц. р. в год. 10 передпол. в салі Читальні „Просвіти" **в Перемишлі відбудеться анкета** в справах організації „Гуртків Молоді" при Кружках „Сільського Господаря" в повіті та основання „Пасічничої Секції" при Філії „С. Г." в Перемишлі.

З „Народньої Гостинниці". Замовлення кімнат на день 6. травня ц. р. приймає готель „Народньої Гостинниці" лише за присланою готівкою 10.— зол. як гарантію приїзду. **Управа.** 1847 1-1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

МЕБЛІ елегантні та тривкі на догідні сплати: **„Мебльосплат" Городецька 7.**

ФОРТЕПІЯН чорний, хрестовий, заграничний, знаменитий, 1.200 золотих, продасть Мачубський, Мохнацького 13. 3—3

ІДАЛЬНІ новочасні, кавказький горіх, палісандер дешево продасть Павлик і Вертелецький, Столярня, Баторого 24. 2—2

ПОКІЙ і спільна кухня для пані до винайму. Личаківська 177, II. двері 8. 2—2

ПЛЯНИ, кошториси і ведення всіляких мешкальних будинків виконує та дає безплатні поради інж. буд. А. Ліськевич, Львів, Листопада бічна 5. 1846 1—5

АГЕНЦІЯ посередництва Мариновського, Львів, Хорущина 11, посередничить точно в купні-продажі нерухомостей. Продасть кільканадцять камениць у Львові і дві віллі в Яремчу. 1843 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Примар Др. А. Шварц

в недугах шкір., венер. і косметичні
ЛЬВІВ, СЛОВАЦЬКОГО 4. ТЕЛ. 16-61
лікування плям. бородавок, волося. — Діятермія. Лямпа кремінна — повернув.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ГОСПОДАРСЬКІЙ АКАДЕМІЇ, ПОЗАОЧНА ШКОЛА ВИСОКОШКІЛЬНИХ СТУДІЙ, ЗАТВЕРДЖЕНА МІНІСТЕРСТВОМ ХЛІБОРОБСТВА ЧСР.

Фахові відділи: **агрономічно-лісовий, економічно-кооперативний і хеміко-технольогічний** дають фахову закінчену систематичну підготовку і **титул агронома, економіста та хеміка.**

При відділах істнує низка вужчих фахових курсів і курсів з окремих предметів.

Вписи на всі відділи та курси **терміном не обмежений.**

Крім того при УТГІ організовано по широкій програмі КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Курси ці мають за **завдання дати комплекс знання, необхідне для кожного свідомого українця.**

Проспекти фахових відділів та курсів українознавства безплатно **висилає** Секретаріят УТГІ.

Звертатися на адресу: **Ukrajinska hospodarska akademie v C. S. R., Podebrady — Tschecoslovaqie** — або — **Товариство** „Сільський Господар" Львів, Ринок 10/11.

ПОЗІР! АВТОМАТ-БРОВНІНГ 6-ти мм., що викидає сам гільзи після вистрілу, стріляє до мети, гарно оксидований, **плоский, забезпечує** цілковито особисту безпеку, гук приглушуючий. Ціна лише зол. 7.45, 2 шт. 14.15. Сотня куль 3.65. Дозвіл зайвий. — Висилаємо за почт. післяплатою, кошта пересилки платить купуючий. Представн. фабр. зброї „Stabil", Warszawa, Wspólna 8. Oddz. 18 c.

ЛЕЖАКИ — гамаки — городові парасолі та всілякі городові меблі,
КОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ і господарські,
ГНУТІ МЕБЛІ фабрики Тонет і Мазурія.
ДІТОЧІ ВІЗКИ — забавки
поручає по значно зниженій цілі одинока християнська фірма у Львові

Конєвич

ВУЛ. БАТОРІЯ 12, ТЕЛ. 76-00.

Найдешевші книжки!

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

ІВ. БЕЛЕЙ і ОЛ. КОНИСЬКИЙ

До звязків Галичини з Наддніпрянщиною. — Ціна 50 сот., з почт. пересилкою 70 сот.

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.

СМІХ ЗЕМЛІ

Ціна 1·80 зол., з почт. перес. 2·10 зол.

З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідає Олександер Костик.

ч. 109 (13.348). Львів, вівторок 2. травня 1933. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

БІЛЬШОВИЦЬКІ ВІЙСЬКА НА КОРДОНІ МАНДЖУРІЇ.

ХАРБІН, 30. IV. ПАТ. Більшовицькі відділи збираються біля кордону Манджуго. Тутешні китайські часописи повідомляють, що по більшовицькому боці змобілізовано резерви, а населення дістало приказ приготовитися до всяких можливостей. Більшовицька влада повідомила манджурську державу, що СРСР є одиноким власником сх.-китайської залізниці та що домагання в справі спільної власности суперечать умові з 1924 р.

ГОСПОДАРСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ — 12. VI.

ЛЬОНДОН, 30. IV. ПАТ. Комунікат уряду закордонних справ оголосив, що організаційний комітет господарської конференції зібрався нині в уряді закордонних справ і постановив скликати міжнародню господарську конференцію до Льондону на 12. червня. Мін. Саймон повідомив, що англійський король сам отворить конференцію. Опісля Нормен Дейвіс сказав, що перед отворенням конференції американська делегація хоче предложити митне перемиря. Організаційний комітет долучить до запрошення на конференцію текст того предложення для інформації держав. На засіданні комітету крім представників Зл. Держав і Франції був амбасадор Німеччини, Бельгії та Японії і повновласний міністр Норвегії.

—o—

ЕРІО—ПАДЕРЕВСЬКИЙ.

ПАРИЖ, 30. IV. ПАТ. „Парі Соар" повідомляє, що Еріо вертає до Европи разом із Падеревським кораблем „Іль де Франс" і веде з ним балачки на біжучі теми.

—o—

ГАНДІ ЗНОВУ ГОЛОДУЄ.

ЛЬОНДОН, 30. IV. ПАТ. Ганді нічне 8. травня нову голодівку, що потревае три тижні. Бояться, що Ганді цим разом не видержить голодівки й вона покінчиться його смертю. Нині рано Ганді до вязниці, в якій сидить, візвав свого сина, якому сказав про свою постанову. Син дві години старався безуспішно відмовити батька від голодівки. Голодівка, на думку Гандія, не є політична, він хоче лише внутрішньо очиститися. Одначе думають, що постанова Гандія спричинена невдоволенням індійців наслідком скасування обмежень для парій.

—o—

ЖИДИ — ДО ШВЕЦІЇ

СТОКГОЛЬМ, 30. IV. ПАТ. На засіданні ріксдагу (парляменту) комуністичний посол Фліг поставив внесення, щоби приняти жидів, які заслужилися для культури, а не можуть працювати в Німеччині. Хоч цьому спротивилася правиця та селянська партія, внесення приняли.

ДАЛЬША ЗНИЖКА ДОЛЯРА.

Наслідком приняття вашингтонським сенатом інфляційного закону на всіх европейських біржах зазначилася в останньому часі дальша знижка курсу доляра. Відповідно до вістки, що Рузвельт рішив здевалювати доляр на 15 проц., почав укладатися й його курс. Банк Польський платив у суботу спершу 7.95, опісля 7.85. Вечором плачено в приватних оборотах 7.75.

—o—

НІМЕЦЬКА ЖІНКА НЕ КУРИТЬ.

БЕРЛІН, 30. 4. ПАТ. В Ульмі в Баварії урядовий комісар приказав вивісити в усіх прилюдних льокалях таблички з написом: Німецька жінка не курить папіросок.

—o—

КАТАСТРОФИ В КОПАЛЬНЯХ.

ЛІЛЬ, 30. IV. ПАТ. У копальні в Елікур завалився підземний коридор на просторі 12 м. Засипало 4 робітників, польських горожан. Два врятувалися іншим виходом, два остали під завалищами.

БЕРЛІН, 30. IV. ПАТ. Минулої ночі в Карнап у басейні Рури наступив у копальні „Матей Стінес" вибух. Згинуло 7 шахтярів, двох є тяжко ранених.

Шкідлива „хлєстаковщина".

Прага, 18. квітня.

Шкідливість деяких суспільних явищ ми не зовсім освідомлюємо собі і часто ставимося до них дуже поблажливо. Одним із таких є в нас між „хлєстаковщина", гохштаплерство, яке поволі стає гангреною на здоровому тілі нашої еміграції. Це явище шкодить нам не тільки тепер (зокрема в пропаганді між чужинцями), але особливо небезпечне для майбутньої визвольної боротьби, як один із проявів отаманщини — отото прокляття нашої національної революції.

Для нікого не є таємницею, що ми маємо рад емігрантів, які перед чужинцями представляють себе „капітанами", „полковниками", навіть „ґенералами". Всі про це знають, „обурюються", але фактично діяльно з цим не борються.

Всі у Празі знають, наприклад, що один українець уже двічі перед чужинцями виступав від імени „українського ґенералітету обох армій", хоч не має до того найменших даних. А наш ґенералітет що на це? Нічого. „Та цеж, мовляв, зробив ХУ!"... Цей самий емігрант ходить на збори всюди, від чеських соціялістів починаючи і аж московськими монархістам кінчаючи, — скрізь і постійно „дискутує" та завдяє багато дечого „з таким успіхом", що лють і сором огортає кожного українця. А ми — мовчимо.

Або, чільний український старшина йде на академію памяти російського ґенерала Каледіна, організовану, до речі, російськими монархістами, і при тім... „дєкорує" свої груди російським „Ґеоргієвським престом". А ми на це — нічого.

Або: поважний виступ українців назовні, а тут летить до Женеви (добре, що хоч на руки українця!) донос — яким, мовляв, неукам доручаєте цю справу! А справа була доручена одній нашій науковій асоціяції... Напаж еліта, в рядах якої це сталося, — мовчить...

І цій компромітації краю не видно. Навпаки, ці „полковники", не набувочи ніякого спротиву серед українського громадянства, нарешті й самі починають вірити, що їх сам Бог покликав репрезентувати Україну. І „репрезентують!" Як? — про це можна булоб написати цілі томи...

Російська еміграція, де особливо багато „графів", „князів" (навіть „великих") повинна бути для нас жахливим прикладом, а не зразком наслідування. Невже ми хочемо, щоб і про нас писали памфлети чужі журналісти в поважних чужих органах?

І тому, поки час, пора би з цими шкідливими проявами сочати рішучу боротьбу. Не конче треба при цьому „виносити з хати сміття", але бодай замести його в темний куток.

Зрештою, щоби не робили цього чужинці (а вони це *будуть* робити, коли ми й надалі будемо потурати цій отаманщині), краще за це взятися самим.

І то, чим скорше — тим ліпше.

П. Котович.

АВТОБУСОВА КАТАСТРОФА.

ПРАГА, 30. IV. ПАТ. Автобус, що віз 36 людей з Брна до Зліна впав на придорожного дуба та розбився. 4 подорожні згинули, 18 було тяжко ранених, решта легко.

—o—

АВТОМОБІЛЕВА КАТАСТРОФА.

ЛІЛЬ, 30. 4. ПАТ. Біля Ліль на дорозі до до Понтамар особове авто вимінаючи тягарозий віз перевернулося в рів і його придавив згаданий віз вагою ок. 5 тон. Хоч каросерію роздавило зовсім, 4 пасажири авта вийшли ціло.

—o—

ВЛОМ ДО ГРЕКО-КАТ. КАПІТУЛИ В ПЕРЕМИШЛІ.

ПЕРЕМИШЛЬ, 29. квітня. Мин. ночі около год. 1. невисліджені покищо злодії вломилися до бюр греко-кат. капітули в Перемишлі при вул. Чацького 12 в партері. Вломники перепилували крати у вікні та дісталися до бюра каси. Опісля працюючи в гумових рукавичках, щоби не лишити відтисків пальців розпороли вертгаймівську касу та з одного зі сховків забрали 5.000 дол. Потім стали отвирати другий сховок, в якім було 10.000 дол. Усі ті гроші були власністю капітули, або депозити, вложені в капітулі. Вломники не вспіли отворити другого сховку, бо мабуть сполошилися якихсь відголосів зі зовні. Покищо за вломниками загинув всякий слід.

ПРИСУД НА ГОРГОНОВУ.

У суботу вечором предсідник наглого суду оголосив присуд, який признає Горгонову винною вбивства Зарембівни зі зазначенням, що вона цей вчинок виконала під впливом сильного схвилювання. **За вчинок той засуджують її на 8 літ вязниці із врахуванням 16 місячного слідчого арешту.**

Оборона зголосила касацію.

Засуджена має заплатити 600 зол. судового поступовання. На ділі краківський процес коштував державний скарб кругло 100 тисяч зол.

—o—

СПОРТ.

ЛЄХІЯ — УКРАЇНА 5:1 (1:1).

Україна в складі: Бутель І.; Миськів, Воробець; Підлісецький, Кішіла, Бутель II.; Лепчук, Магоцький, Кльоц, Гоцький, Максим'як.

Як було до передбачення, Україна програла з Лєхією. Програла її в такім великім відношенню є однак незаслужена. Чорно-червоні в першій частині держалися дуже добре. В другій частині, коли Лехія в одній мінуті добула двоє воріт, Україна психічно заломлюється і програла змагання. Бутель І на воротах грав у першій частині як звичайно певно. Воробець грав взагал добре, мав лише леха стрілити самогубчого гола. Миськів грав дуже слабо. Поміч не могли ніяк порадити собі з грізним нападом Лехії. Подання до нападу були також неточні. Напад заохочений прекрасними воротами Гоцького грав у першій частині незле, в другій достроївся до цілої дружини.

Вже у 3 мін. добуває Україна перші ворота. Гоцький дістає мяч від Кішили і гарним стріком з 30 метрів змушує до капітуляції воротаря Лехії. Чорно-червоні заохочені атакують дальше. В 11 мін. середущий напад Лехії вирівнує. Гра дуже цікава раз одні, то знову другі ворота є в небезпеці; кілька тяжких стрілів Лехії боронить Бутель І.

В другій частині Лехія добуває в 5 мін. другі ворота зі самогубчого стрілу Воробця, а в 6 мін. треті ворота. Україна заломлюється психічно. Воробець ідє до нападу, а Магоцький на оборону. Україна кілька раїв атакує, але стрілн боронить воротар Лехії. Під кінець Лехія добуває ще двоє воріт в 36 і 42 мін.

ЛЄХІЯ II. — УКРАЇНА II. 4:1 (3:0).

Товариські змагання.

МИСТЕЦТВА ЛИГИ.

ЛЬВІВ. Погонь — Варшавянка 2:0.
ЛОДЗЬ. Чорні — Л. К. С. 1:0 (0:0).
ПОЗНАНЬ. Вісла — Варта 2:1 (1:0).
КРАКІВ. Гарбарня — Подгуже 3:0 (1:0).
ВАРШАВА. Легія — 22 п. п. 4:1 (0:1).

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

ЛЬВІВ. Гасмонея — Огнісько 2:2 (0:0).
ЛЬВІВ. Другий Сокіл — Ольд бої 5:2 (2:1).
ПЕРЕМИШЛЬ. Польонія — Ресовія 1:0 (1:0).
ЛЬВІВ. Ревера — Білий Орел 2:1 (1:1).
ЛЬВІВ. Погонь (Стрий) — Погонь І. Б. 1:0 (1:0).

ДУЖАННЯ.

У суботу хід дужань у Спортовому пирку при вул. Пелчинській у Львові був такий: Штекер до 9 хвилин поклав на лопатки Пошофа, Щербінський у 8 хв. поборов Вельоха, Громов у 16 хв. Валюшевського, Біленич у 30 хвилинах поклав зімця Келера на лопатки, Урбах у 3 хв. поборов Карлевського.

В неділю: Келер не розіграв боротьби з Громовом, Валюшевський в 11 хв. поборов Карлевського, Біленич зрем'єзував із Кларінґом, а Пошоф у 17 хв. поклав Щербінського. Боротьба Урбаха зі Штекером покінчилася в 22 хв. побідою Штекера.

—o—

ВОЛИНЬ.

Остання війна в деякій мірі підкреслила значіння Волині, як шляху на Схід. На півдні Галичина загорожена Карпатами, на півночі українських земель — поліські багна. Волинь — відкритий шлях. Не дармо тут Любарт поклав підвалини під такий могутній на ті часи замок у Луцьку. Не випадково відбувся тут зїзд володарів пів Европи.

Але ми маємо на увазі не воєнні шляхи, а шляхи культурні, цивілізаційні й економічні. І саме тому, що на цьому шляху вже від сотень літ відбуваються зустрічні удари двох експансій — на Схід і на Захід, двох світів, двох культур.

І обидва світи старалися здвигнути тут свої твердині — одні оборонні, другі — наступові. Тут наші діди-прадіди поквапно насаджували монастирі, школи, братва, друкарні, ремесла, торгівлю. Тут працювала й друга сторона, щоби своєю культурою, режімом і економічними станицями закріпити за собою Волинь, як ворота на Схід.

Настав момент, коли про цю ролю Волині знову багато говориться. Волинський „регіональний орган „Волинь" уже кілька разів у той чи інший спосіб торкався цієї теми. Редактор В. Стпічинський в варшавському „Кур. Поран"-ому з дня 24. І. у статті п. н. „Чи кресове громадянство дозріло до історичної місії", надаючи Волині ролю культурного авангарду на Сході, переконує це громадянство, що воно мусить взяти на себе цю ролю. „Волинь" з приводу цієї статті каже, що „амбіції Волині мусять іти в тому напрямі" і що „лише свідоме зрозуміння ролі Волині в історичній скалі може бути напрямною лінією політично-суспільних перемін на тутешньому терені". Більше: на думку „Волині", політичні проблеми, що „розвиваються" на Волині (експерименти) „мусять актуалізувати історичну традицію про дієву місію на Сході".

До цього треба додати, що питання про цю місію на Сході польські чинники вже переносять з газетних шпальт на поважніші конференції. Нотки й натяки на цю місію ми нераз уже чули навіть у прилюдних промовах відповідальних чинників на ріжних святах. Отже це питання, здається, стає на Волині дійсно актуальним.

Само собою зрозуміле, що це питання про польську „місію на Сході" цікаве передусім для українців, аборигенів Волині, що від віків її замешкують і мають сьогодні біля 80 проц. населення, а по селах і до 100.

Отже, як виглядає Волинь сьогодні поза щоденною гострою політичною і всякою іншою боротьбою?

На це питання повинні мати відповіды не лише волиняки, але й усі українці в межах Польщі, бо як сказано вище, Волинь є воротами на Схід і ці ворота в той чи інший спосіб можуть раптом відчинитися для... української історичної місії на Сході. Ну, хочаб у ділянках культурній, цивілізаційній, економічній і т. д. В яких випадках, в яких умовинах і формах — це інша річ. Колиж допускають цю можливість інші, чомуж не можемо допустити її і ми?

Ми вже бачили по війні, яку психольогічну й побутову ріжницю витворюють кордони між частинами того самого народу. Українське населення Волині, не зважаючи на десять літ існування риського кордону, є ще сьогодні живою частиною т. зв. Наддніпрянщини, хоча й трохи „зевропеїзованою". Той самий спосіб думання, те саме *приймання* дійсности, ті самі рефлекси і ті самі широкі відрухи; часто стихійні, незорганізовані, але завжди темпераментні і сильні.

Тому саме подій на Волині не можна міряти ніякою іншою міркою, як лише волинською. Волинь треба брати не такою, якою ми бажалиб бачити у своїй уяві, а такою, якою вона є в дійсности. Себто, не робити помилок місцевих експериментаторів, що самі себе обманюють щодо правдивого обличча краю.

Сили Волині не можна сьогодні оцінювати числом організіцій, накопиченого національного капіталу, скількістю українських крамниць, купців, ремісників, інтеліґентів і т. д. Не маючи почіпшо цієї матеріяльної сили, зустрічаючи перешкоди на шляху витворення її, Волинь проте має такі духові вартости, які роблять з неї вже сьогодні дуже твердий горіх, а згодом він стане **ще твердший.**

Душа Волині — це незасипана продуктами і відпадками культури безодня і спокою і кипіння, і зовнішньої байдужности і внутрішньої ненависти, і людяної ввічливости і люти покривдженого, і погідного мрійного настрою і мовчазної вирахованости, і ледарства силача і вибуху бунтарства.

Це не переборщення — це дійсність. І власне ця назовні обманлива дійсність є причиною ріжноманітних заходів до втихомирення цього сіромахи-селянина та банкроцтва всіх експериментів у цьому напрямку.

Волиняк не така примітивна натура, як це собі уявляють чужинці, а іноді й українці інших земель. Він може годинами отак собі підтакувати якомусь панові й раптом підвестися та зробити все навиворіт. Роками, здається, він спить у своїй свідомости, і враз протер очі та вже готовий до діла. Він не привик, як і галицький селянин, до устійненої цивілізованої життєвої стопи і роками стягає пояс, коли в хату заглядає голод, — та коли втратить терпець, може добути з себе стільки ініціятиви й енергії, щоби перебудувати своє економічне життя; доказ — комасація, хутори. Врешті він може довго і терпеливо зносити моральні образи, але він їх ніколи не забуває. І тільки такими складними прикметами вдачі волиняка можна пояснити такі довготрівалі, вперті й ріжнородні експерименти цю душу волиняка переробити — і повну їхню невдачу.

Взявши під увагу всі згадані внутрішні риси волиняка разом з його запасом потенціональної сили та відчуванням своєї національної відрубности, можна бути спокійним: він не винародовиться. Від почуття національної відрубности він приходить до національної свідомости. Зріст цієї свідомости, не зважаючи на всі заходи, йде швидко вперед.

Треба підкреслити ще одно явище, дуже важливе для правильного зрозуміння того, що діється на Волині. Коли старші ще не „розгойдуються", то вже їхні діти метушаться. Очевидно, ця метушливість ще анархічна, ще не дає позитивних наслідків і проявляється у пошуканках шляхів, на які здебільша попадає молодь ще під товчком виключно почувань, імпульсів, а не розуму. Цим можна пояснити повінь летючок і КПЗУ і ОУН. Ті нові волинські молоді енергії покищо торощать те, що є потрібне для народу, без чого не можна існувати — торощить свої власні організації, своїх саможертовних робітників, підстави свого національного істнування. Сумна ще річ, але психольогічно зрозуміла.

Потіхою для нас може бути хіба те, що істнує теж частина молоді конструктивної вдачі і що ті молодші, вперше виходячи на громадську арену, стають у солідарному національному фронті. Це ті, що в майбутньому оформлять життя наших мас. Це ті, в чиїх руках буде шлях до місії тут, а може і на Сході.

В. Остроський.

З концертової салі.

Вечір фортепянових концертів.

У великій салі П. Т. М. виступили чотири учениці концертового курсу проф. *Л. Мінцера* і лишній раз засвідчили про незвичайно високий мистецький рівень кляси цього знаменитого піяніста й педаґога. Поминувши особисті здібности кожної з виступаючих зокрема — без яких і найкращий педаґог не може осягнути правдиво мистецьких результатів, працю і „руку" професора відчувалося і в знаменитій технічній стороні виконання і в глибоко передуманій музикальній інтерпретації. З другої-ж сторони і проф. Мінцер може гордитися такими ученицями, як ті, що виступали. З них перенство належиться безумовно п. *С. Гольдгамерівній*, яка виконанням першого концерту Прокофєва представилась як цілковито зріла, блискуча піяністка, що вже сьогодні має всі дані для зроблення справжньої великої артистичної карієри. Її до деякої міри „неособибистий", річевий, вільний від всякого сентиментализму спосіб гри предистинує її спеціяльно до виконування модерної музики — і це треба їй зачислити як ще один „плюс" до цілої низки інших. — Поруч неї виказала найвищий степень артизму і піяністичної зрілости п. *Дарія Колессівна*, про яку не вагаюся сказати, що вона є найвизначнішою зпоміж ваших наймолодших піяністичних сил. Окреме признання належиться їй за її артистичний смак і відвагу, з якою вона взялась за такий складний твір, як концерт Равеля. Його виконання п-ною Колессівною було просто знамените. П-на *Вайнштайнівна* (концерт Ґріґа) і *Рапівна* (концерт Чайковського) представились не менше гарно. Всіх виконавців оплескувала дуже гаряче численно зібрана публика.

ар.

Допись.

БУЧАЧЧИНА.

Амат. вистава в Трибухівцях. Заходом Т-ва „Сокіл" в Бучачі відбулася в неділю 17. 4. в Трибухівцях, пов. Бучач, аматорська вистава „Кара совісти".

Діточе свято в честь Шевченка. Заходом Пов. Кружка „Рідної Школи" в Бучачі відбулося в **неділю 23. 4.** в салі „Міщ. Брацтва" діточе свято в честь Шевченка. Свято, над уладженням котрого працювали молодші члени філії Союзу Українок, випало вповні удачно. По виставі відбулася діточа забава.

Нові Кружки „Рідної Школи", як відділи Гол. Т-ва, повстали в Сороках, Курдибанівці, Возилові і Русилові, повіт Бучач. Усі новоосновані Кружки приступили до сірої, буденної, а такої важкої і потрібної праці.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 1. травня год. 7.30 веч. „Фрайлайн Доктор" (вистава закуплена).

Вівторок, 2. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена" або „Як Львів пазче та сміється" Генр. Збежховського (прем'єра).

Театр Ріжнородностей.

Понеділок. 1. травня год. 7.30 веч. „Шукаємо талановитого злочинка".

Вівторок, 2. травня год. 7.30 веч. „Шукаємо талановитого злочинка".

Цирк Станевських, площа Бем. початок вистави в год. 8.15.

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Тенісового Т-ва) виступи міжнародних змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „В тінях Сибіри".
АПОЛЬО: „Пошлюбна подорож у трійку" (Бриґ. Гельм).
АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".
КАСІНО: „Куртизанка" (Ґрета Ґарбо).
КОЛІСЕЙ: „Ескалра засуджених" і ревія „Темперамент на 100 проц.".
КОПЕРНИК: „Доновен" (Джекі Купер, Борис Карлов)
МАРУСЕНЬКА: „Доновен" (Джекі Купер, Борис Карлов).
МІРАЖ: „Пят і Патахон", „Парадна компанія".
ПАЛЯС: „Їх Ексцеленція субект".
ПАН: „Бідна вулиця" та ревія.
ПАСАЖ: „Люди без совісти" і „Буря над Азією".
ОАЗА: Нечинне
СТИЛЕВЕ: „Наші невинні каречені", ревія: „Шось для кожного" (виступ ревієвої трупи „Аркадія" Ант. Качаровського). Початок ревії в 4., 6.30 і 9. год.
ХИМЕРА: „Аріяна" (Ел. Бергнер).
УТІХА: „Кінозимна" (Ґзр. Льойд) і ревія.

Закордонне радіо.

Понеділок, 1. травня 1933.

Братислава (279.3) 17.30 Концерт, 18.15 Симфон. концерт Моцарта; **Мілянo** (331.4) 21.00 Концерт; **Букарешт** (394.2) 20.45 Дра фортепіяни; **Білгород** (429.7) 20.00 Опера; **Рим** (441.2) 20.15 Дуети на сопран і те- (857.1) 5.00—15.00 І. травень, 15.00, 16.00, Військ. музика; **Відень** (518,1) 12.50, 14.40, 19.25 Концерт, 16.50 Хор, 21.40 „Сумерк бог-в" оп. Вагнера; **Будапешт** (550,5) 17.00 Музика, співи, 19.45 Мадярська музика; **Харків** (937,5) Спільна програма всіх більшовицьких станцій, трансм. з Ленінграду (857,1 5.00—15.00 І. травень, 15.00, 16.00, 17.05, 18.00 і 22.30 Концерти; **Давентрі** (1554.4) 22.15 „Кавалір срібної рози" оп. Р. Штравса; **Парнж** (1724,1) 20.00 „Африканка" оп. Маєрбера.

Вівторок, 2. травня 1933.

Братислава (279,3) 17.35 Фортепян, 18.25 Скрипка, **Штрасбурґ** (345.2) 20.30 „Донго" пєса Жіль Ромена; **Лайпціґ** (389,6) 16.30 Концерт, 20.10 Трубна музика; **Букарешт** (394.2) 20.00 Спів, **Білгород** (429,7) 18.30 „Едіпус Рекс" Стравінського, **Рим** (441,2) 20.45 Концерт; **Лянгенберґ** (472.4) 16.30 Солісти, **Прага** (488.6) 19.30 „Мужик-хитрун" оп. Двожака; **Відень** (518,1) 12.00 Квартет, 17.30 Лєтова соната г-моль, конц. етюда д-дур Будапешт (550,5) 19.30 „Отельо" оп. Вердія; **Харків** (937,5) 9.00 Музика, співи, 10.00 Звуковики, 13.50 Нар. гумор, сатира, 15.10 Муз.-літ. авдиція, 18.00 Фортепян, 19.00 Концерт із Української Фільгармонії.

Львівське радіо.

Понеділок, 1. травня 1933.

12.10, 15.35 Грамофон, 16.00 Листи, програми; 16.25 Лекція фр. мови; 16.40 Відчит: Торг. трактати, 17.00 Фортепян; 18.00 Для матуристів: фізика; 18.25 Легка музика; 19.00 15 хвилин у випозичальні книжок; 20.00 Трансм. з Варшави: „Герой" оперетка О. Штравса, Спортові вістки; 21.45 Три знаки запиту; 22.00, 23.00 Танк. музика.

Вівторок, 2. травня 1933.

12.10, 16.15 Грамофон; 15.35 Грамофон, Збіжева біржа; 16.00 Техн. скринька; 16.25 Для учителів: „Техніка матур. іспитів", 17.00 Орхестра, 18.00 Для матуристів: Фізика та космографія; 18.25 Легка й танк. музика; 19.00 Освітня праця в Польщі, 19.00 Фейл.: Расові первні в музиці; 20.00 Трансм. зі Загребу: Концерт у честь проф. Марка Тайчевича; 21.20 Спортові вістки; 21.30 Орхестра; 22.00 „Нафта", новеля есп. письменниці Еспін; 22.15 Спів і легка музика; 23.00 Танк. музика.

Поширюйте „Діло"!

З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідає Олександер Костиш.

ч. 110 (13.349). Львів, середа 3. травня 1933. Pocztową opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 148.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічна 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00.
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-43.
„ Друкарні: 29-28.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ХОЧЕТЕ МАТИ ПЕВНІСТЬ,
що Ваш гірко запрацьований гріш не пропаде, а приноситиме добрі відсотки? Якщо так, то складайте свої ощадности
В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ
„ДНІСТЕР"
у Львові, вул. Руська ч. 20.

„Всесильний Доляр".

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 28. квітня 1933.

Хто з ваших читачів пригадує собі чергу белетристичних нарисів, розпочату, довший час продовжувану і, здається, кінець кінців, не покінчену, яку пок. Артим Хомик друкував був на кілька років перед війною в „Літературно-Науковому Вістнику" — редаґованому незрівнаною рукою Івана Франка? Нариси мали кожний свій підзаголовок, та вязав їх спільний заголовок „Всесильний доляр" і їх герой містер Бембертон. Їх автор — мимоходом кажучи, мабуть єдиний у нас того часу автентичний і органічний, при цьому й не безталановитий, зразок життєвого декадента — поставив собі метою зобразити тип повнокровного американця, володаря й раба всесильного доляра, в різних життєвих нагодах і пригодах, — американця не такого, який він є в дійсности (бо ні автор, ні його читачі в Америці не бували і американців не бачили й не знали), а такого, яким собі тоді пересічний читач ґазет і повістей уявляв „типічного американця" — тобто щось у роді синтези Рокефелєра й Моргана, премогучого долярами, премудрого долярами, сяйного долярами, практичного: прекапризного — теж у долярові валюті.

З легкої руки Хомика легенда доляра і його всесильности докотилася була осьтак і до нашої країни, яка тоді була — може дехто собі це пригадує? найтемнішою й найбільш забутою й дошками від світа відгородженою провінцією конаючої під старечою владою Франца Йосифа I-го — Австрії. Легенда ця з ходом років не погасала, а навпаки пребуйно розквіталася. Безконечна, винищуюча війна не тільки не пошкодила долярові, його могучости й легенді про його всесильність, а ще й підняла Америку й ідолопоклонство перед нею на рівень, небувалий в історії Нового Світу та майже безприкладний в історії людства взагалі. Перших десять років після війни заведені трохи не до прощацької торби европейські народи просто лежали покотом у поклонах перед Америкою і її всесильним доляром; все, що американське, в тому часі безмірно й безкритично імпонувало Европі — американська економія, американська мода, американські фільми й американські манери — так дуже імпонували, що навіть найбільші у світі принципіяльні противники американського ладу соціяльного, більшовики, силкуючись захопити свою публіку своїми утопійними підприємствами, не находили кращого і привабливішого клича від перехвалки — „переженемо, мовляв, Америку"!

Словом, легенда всесильного доляра пишно розверталася — ще таки дуже недавно.

Раптом прийшов їй край. Нині вже нема нікого, хто хотів би повторювати недавно ще таке розповсюджене обявлення: що Америка буцім то розвязала соціяльне питання. Показується, що не розвязала цього найважнішого для людства питання ні Америка ні її антиподи, більшовицькі комуністи. Та в останніх тижнях і днях показалося, що навіть американський доляр ані не всесильний, ані навіть твердий і певний. Показалося, що він так само може захитатися, так само розсипатися в руці, як спотикалися і розсипувалися франки й стерлінґи, про марки вже й не говорити.

Новий американський президент доволі підступно заскочив світ своїм рішенням монетарної інфляції: він проголосив його саме в тому дні, коли запрошені ним на економічно-фінансові й політичні розмови англійці й французи їхали собі кораблями по Атлантійському Океані, нічого не підозріваючи, без інструкцій від своїх урядів саме на такий, ніким не передбачений випадок. Досада на американську підступність була спершу велика і в Льондоні і в Парижі. Макдональд і Ерйо скреготали, кажуть, зубами з пересердя. Та нічого було робити: треба було подобріти і сісти до розмов з Рузвельтом. Перший говорив з ним Макдональд; після недовгого часу появився комунікат про висліди їх „згоди". Комунікат доволі, правда, довгий, одначе гріх сказати, що дуже ясний. Все таки дещо в цьому зрозуміле й для звичайного смертного, а саме: вони погодилися на тому, щоби запросити Францію теж понизити франсуську валюту, тобто — іншими словами — Америка погодилася з Анґлією на тому, щоби заразу інфляції (бо це зараза, справжня зараза!) перекинути й на Францію.

Ось що предложив Рузвельт французькому делеґатові чемно й ввічливо, та про те: віз і перевіз.

Правда, Франція може відкинути це предложення і вирватися на своїй валюті, ще не так давно на золотій виміні сконсолідованій. Але її „други" мають змогу „впливати" на неї, щоб її заставити відступити від золотої виміни.

Америка може їй показати обіцянку перевірки довгів і приречення політичної безпеки на випадок війни. Це приречення може, правда, видаватися маловартним, але Ерйо, наполоханий гітлєризмом, не вважав останніми тижнями говорити про американську забезпеку, вже єдину, буцім то „справжню" забезпеку. Ось і може він дістати цю „забезпеку" — нехай Франція тільки згодиться наново обкроїти свою валюту, тоб то — іншими словами — знов ограбити своїх горожан і всіх тих, хто заробляв і складав свої ощадности у франках — у довірю до їх певности й твердости.

Анґлія має ще сильніший засіб як покорити опір французької валюти. Є в Льондоні особливий фонд „вирівнування грошевих вимін", зложений у фунтах стерлінґах. Анґлійський скарбник легко може перемінити його на франки; а коли перемінить його на франки, він має право домагатися від французького державного банку видачі золота за ці франки тай таким чином витягнути золоте покриття зпід французької валюти і перевезти жовтий металь до Льондону. Щоби захиститися перед таким відпливом золота, французький уряд міг би хіба видати заборону вивозу золота, тобто наложити на золото „ембарґо", тобто іншими словами, розірвати звязок валюти зі золотим покриттям, тобто зробити те, чого Анґлія й Америка вимагають.

Ось що цими днями коїться і важиться у Вашінґтоні. Ось у чому річ! У зусиллі двох англо-саксонських фінансових потуг придавити й понизити фінансову потугу Парижа. Все інше, про що кажуть комунікати, — тільки декорація і пісок в очі. Суть — у грошах.

Ерйо виїхав до Вашінґтону в супроводі неймовірної, незвичної і малодостойної самореклями. Він, мовляв, і союз трьох демократій, французької, анґлійської та американської, заключить, і римських і берлінських диктаторів відокремить і принизить, і Бог зна що ще зробить. Нині він певне гірко жалує, що пересолив у самохвальбі на завдаток. Його тутешні вороги вже руки собі затирають із вдоволення, що цей обмистий, золотоустий, многословний бурмістр Льону похозяйнується в Америці. Ця надія нині мабуть вже здійснена. Французькому делеґатові лишається тільки одно: мрачними комунікатами закрити немилу поразку.

„Українська Молодь Христові".

КОМУНІКАТ Ч. 4.

1. **Ділимося радісною вісткою, що в хвилині приречення Української Молоді на вірність Христові св. Отець Пій XI. молитиметься за Українську Молодь і благословитиме Український Нарід.**

2. Інструкції і заряджения Ділового Комітету обовязують усіх присутних на святі „У. М. Х." безоглядно.

3. Не висилаючи окремих запрошень, запрошуємо всі українські громадські Установи, львівські і краєві до участи в святі „У. М. Х." А саме: а) членів у їхніх парохіяльних відділах; б) Ради і Виділи українських Установ корпоративно й окремо. Їм буде призначене відповідне місце на площі Сокола Батька, в поході і на площі св. Юра; в) Президенти і Голови тих Установ матимуть призначене окреме від попереднього місце підчас торжественного акту благословення Української Молоді і Вірних Високопреосвященним Митрополитом.

4. До участи в святі „У. М. Х." зголосилася над сподівання велика маса людей. З огляду на потребу вдержання тієї маси в порядку і недопущення до якогонебудь замішання взиваємо всіх до безапеляційної і безоглядної карности та співділання в удержанні порядку.

5. **Впорядчики:** з причини загально відомих у розпорядженні комітету є ледви вистарчаюча скількість впорядчиків. Кожний впорядчик дістане у **Львові** відповідну відзнаку і легітимацію.

6. **Відповідальні за порядок у святі:**

а) **о. Михайло Блазовський,** за порядок на площі св. Юра 6. травня до го. 12. вночі, за інформаційне бюро тамже, за допроваджування до нічліґів і за нічліґи;

б) **о. Антін Каштанюк,** за порядок на площі „Сокола Батька" від год. 12. вночі з 6. на 7. травня, за уставку на площі С. Б. підчас Архиєрейської Служби Божої і св. Причастія, за інформаційне бюро на площі С. Б.;

в) о. **Олександер Малиновський,** б. сотник У. Г. А., обійме команду над цілим походом, від його сформування аж до розвязання. Заступником комманданта о. Малиновського є п. Михайло Климкевич, б. сотник У. Г. А.;

г) п. **Ксеня Яновичівна** обійме начальний санітарний нагляд на площі С. Б., підчас походу на пл. св. Юра і санітарні відділи по нічліґах.

7. **Від год. 11—12 передполуднем 7. травня дзвонитимуть дзвони всіх церков на всіх землях,** де живуть українці. Взиває ться оо. парохів видати відповідні для цього заряджения.

Пригадуємо, що 6. травня від год. 5—6. вечором дзвонять дзвони у всіх львівських парохіях.

8. Найменшою і весь час підчас приїзду, побуту у Львові, походу і відїзду однопілою,

---

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie w składzie S. O. W. Medyński jako przewodniczący, S. O. Dr. J. Locker i Dr. L. Dwarzak jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 102 czasopisma p. t. „Діло" z daty Lwów dnia 25. kwietnia 1933 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 24. 4. 1933 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t. „Діло" Nr. 102 z daty Lwów dnia 25. 4. 1933 zawierającego w artykule „Hołod na Polissi" od słów „W kilkoch" do końca artykułu znamiona wyst. z art. 170 kk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. 12 1862 Dzpp. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu przesadnemi wiadomościami o położeniu gospodarczem włościaństwa na Polesiu zaniepokoić opinję publiczną. Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący Medyński wr. Protokuł. Turkiewicz wr Za zgodność Lipanowicz st. sekretarz.

нерозривною одиницею є деканат. На чолі тієї одиниці стоїть справник обовязково священик, відповідальний за ту одиницю і провідник. Кожна ця деканальна одиниця **мусить мати відповідну скількість впорядчиків.** Найменше одного на 50 учасників.

9. **Легітимації** для учасників вислано до деканальних урядів для всіх, що зголосились до 27. квітня включно. Парохіяльні Комітети мають легітимації відібрати. Легітимації треба виповнити.

Кожний парохіяльний Уряд має видати провідникові парохіяльної групи посвідку, в якій подасть прізвище провідника і скількість учасників, що їдуть до Львова. Парохіяльні групи **мусять** злучитись **обовязково** в деканальну одиницю. Коли цього не можна зробити перед виїздом або підчас, то треба це **доконче** зробити у Львові. Ближчі інформації в наших інформаційних бюрах.

ЛЮБІНЬ ВЕЛИКИЙ

біля Львова

Найсильніший живець сірчано-боровиновий

Купелевий сезон від 1. травня до кінця вересня.

В І-шім і ІІІ-тім сезоні спеціяльні знижки.

Вода до пиття з джерела „АДОЛЬФА“ діяє успішно в артретизмі, ревматизмі, затроєнні живим сріблом.

:-: ІНФОРМАЦІЇ ДАЄ УПРАВА ЖИВЦЯ. :-:

11. **Відзнаки і транспаренти:** на святі У. М. Х. дозволені жовто-блакитні прапори і жовто-блакитні відзнаки зі знаменем Христа. Ніякі інші відзнаки, прапори і транспаренти за виїмком релігійних, не дозволені. На святі обовязує народня носа.

12. **Приїзд до Львова:** Всі, що приїзджають до Львова **перед** 12-ою вночі з 6. на 7. травня, мають піти на площу св. Юра, до інформаційного бюра.

Всі, що приїздять до Львова **після** 12-ої вночі удаються прямо на пл. Сокола Батька. Там теж до інформаційного бюра.

Оба бюра будуть відчинені цілу ніч.

Організатори на місцях повинні змагати, щоби прибути зі своїми організованими групами після 12-ої вночі з 6. на 7. травня. Побажане, щоби з найдальших закутин краю являлись учасники на суботу вечором до Львова.

Засадою повинно бути теж, щоби сповідь відбути на місці.

Нічліги для дівчат будуть у середмістю, для хлопців на передмістті. Нічлігів з 7. травня на 8-ого **нема.**

13. **Уставка на пл. С. Б.:** По лівому боці площі (орієнтуватись від входу) Станиславівська дієцезія, в середині Перемиська, по правому боці Львівська. Уставка хвірками.

14. **Санітарні станиці** будуть на пл. С. Б. і в Народній Лічниці. Санітарні медики будуть разом з нічліговими групами.

15. 4. травня „Українська Молодь Христові“ по всіх парохіях з програмою: Сповідь, спільне св. Причастя і спільне присягання на вірність Христові. Вечором виступи молоді у честь Христа Спасителя.

16. **У пятницю 5. травня,** в год. 8-ій у всіх парохіях Галицької Провінції Служба Божа і молебен на інтенцію свята У. М. Х. Тоді зазначить учасників докладно а усіми нашими інструкціями.

17. Після покончання дальших технічних чи непередбачених труднощів будуть оголошені додаткові інструкції у справі розкладу часу і відїзду поїздів.

18. Відїзд зі Львова **обовязково** 7. травня вечором і вночі.

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ СВЯТА У. М. Х.

ПНЕВМАТИКИ „MICHELIN“ подешевіли на половину

ВИТОЛД ТРАНДА ЛЬВІВ, ПОДЛЕВСЬКОГО 2.

Проблєми розбудови шкільництва.

(Реферат, виголошений на Заг. Зїзді Р. Ш. 24. IV. 1933.)

II.

У звязку з автоматичною втратою, яку матимемо на терені приватного і державного середнього шкільництва, виринає друга вимога: мусимодомагатися створення і поширення відповідної сітки державного середнього шкільництва загально-освітнього і фахового. Ті наші заходи мусять обхопити всю нашу територію. Всі наші організації мусять проявити відповідну енергію на запотребування на вищу освіту в тому ступні, як це вже наш нарід проявив з нагоди плебісциту за держ. українським шкільництвом.

Головна Управа виготовила відповідний меморіял, покищо для терену Львівської Шк. Куратерії. В ньому подано більш-менш ті школи загально-освітні й фахові, нижчі, середні, а навіть вищі (ліцеальні), які відповідають нашим теперішнім потребам. Меморіял буде відданий владі і оголошений у пресі. Отже треба, щоби зорганізоване громадянство підтримало його домагання відповідною скількістю анкет і нарад, треба, щоби громадянство вимоги меморіялу взяло за підставу нарад і відповідно вистилізувало вимоги щодо додаткових льокальних потреб. Досвід дотеперішньої нашої діяльности показує, що під цим оглядом наше громадянство дуже збайдужіло. Головна Управа вже розіслала була раз такий проект до дискусії і просила опінії Кружків та місцевих організованих кругів, одначе дістала відповідь усього з 19-ти уладжених анкет. А це чейже за мало, бо таких анкет треба сотки, як не тисячі.

Тому, що з новим шк. роком будуть знесені вже напевно перші гімназійні кляси у приватних школах, і перші та другі кляси в державних, вказано булоб, щоби при всіх гімназіях „Р. Ш.“ повставали як підбудови народні школи другого ступня. Наслідком недостачі відповідної скількости шкіл другого ступня на слідуючий рік фреквенція до гімназій упаде ще більше, як минулого року, і тому їм треба мати власну підбудову. Відомо покищо тепер також те, що другі кляси, які залишаться при приватних гімназіях, матимуть обовязково програму народньої школи. Далі відомо те, що при основуванні пятої кляси народньої школи, як підбудови під гімназію, шкільна влада погодиться на її відчинення під умовиною, що рівночасно буде основана перша народня кляса. Це тому, щоби повстала колись повна народня школа, а не, щоби пята кляса висіла у воздусі. Тому всі Кружки, які мають гімназії „Р. Ш.“, а не мають досі народніх шкіл, повинні про ті народні школи конче подбати. Далі вони повинні подбати про можливо найбільшу уніфікацію народнього й середнього шкільництва. Народня школа повинна зі середньою вязатися, щоби дати можливість учителям шкіл обох тих типів учити в обох типах рівночасно. Цим осягнемо лекший розділ годин поміж середнє шкільне вчительство, утруднений через обкроєння гімназій на чотири кляси.

Четверте завдання при уложенні нашого пляну діяльности виходить з розважань, про які

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 3. ТРАВНЯ 1933.

Д-Р МЕД. РОМАН ҐОЦЬКИЙ. 2)

Руїнницький інстинкт.

(Докінчення).

Більшість із нас переконується, що довіря, які ми мали в молодости до своїх ближніх й віра в „доброту“ людської природи це була тільки одна з тих омана, якими хочемо прикрасити та облекшити собі життя. Неодин раз така омана замість допомогти нам, принесла нам тільки шкоду.

Відкиньмо ілюзії й вдоволімся скромністю для правди. Спитаймо себе, чи находимо прихильність у наших наставників і суперників, джентельменство у наших ворогів, дуже мало задрощів сред наших знайомих, чи справді нема навіть почування гніву там, де віримо в любов.

Чи не відомо нам як здебільша невгамованими і непевними є люди у справах сексуального життя, що всякі порушення і промахи, які сняться нам тільки, в дійсности доконуються як злочини на яві. Стверджується старе слово Платона, що добрими є ті, що задовольняються тільки сном про те, що інші — злі, ділом доконують. Поза всім тим існує дійсність, яка каже нам, що людина є не тільки ніжною і спрагненою любови істотою, яка нападена вміє боронитися, але також, що крім своїх інстинктовних нахилів має вона в собі могутню частку агресивних, руїнницьких нахилів.

Послідовно з цим ближній для людини є не тільки можливим прислужником і сексуальним обектом, але також став для нього спокусою, щоби задовольнити свою ворожість, вихіснувати робучу силу ближнього, використати, присвоїти собі його майно, принизити, завдати йому біль, мучити його і вбити. Homo homini lupus. Скільки є таких, що на підставі досвідів свого життя і чужого можуть заперечити цю правду?

В часах війни, революцій, масових рухів, коли відпадає душевна противага (надума, етичні принципи) проявляється ворожість із природного гону і відкриває людину як дику звірюку, для якої охорона власної породи не існує. Хто в уяві вясує собі жорстокости в часі мандрівки народів, найзди гунів, татар, турків і страхіття останньої світової війни, той мусить покірно похилити голову перед правдивістю думки, що люди є для себе вовками.

А що торкається ідеалів, то ані християнська церква, ані людське братерство, ані інтернаціональна соціял-демократія, ані солідарність економічних інтересів не видержали проби дійсности. З цього виходить, що мусить бути якийсь чинник, що стоїть на перепоні братерських, гуманних, прихильних взаємин з людьми. Тим чинником, який псує наші взаємини з ближніми, є вроджений інстинкт людини до „злого“ інстинкт агресії, інстинкт наскрізь руїнницький.

Але не тільки наука історії і загальний життєвий досвід стверджують, що в людині живе окремий нахил нищити, руйнувати. Психольогія і психопатольогія відкрили цілу низку явищ у звязку з тим нахилом, згадати хоч би прояви садизму і масохізму.

Неможливо вдаватися тут у ширші теоретичні міркування. Вистарчить подати готові висновки, а саме, що психоаналіза визнає істнування двох, по суті різних інстинктів: „ерос“, коли брати його у найширшому розумінні як ціль зєднювати людей у щораз більші спілки і руїнницький інстинкт, якого ціль є розклад, руїна.

Культура нашої доби не зуміла зясувати свого становища до руїнницького інстинкту. Коли підійти до цього питання широко, тоді дійдемо до старої проблеми вічного розрізу між природою і культурою. Культурні цінности діставмо не задурно; вони заплачені необхідним обмеженням свободи наших інстинктів, а тимсамим і руїнницького інстинкту. Відворотною стороною всякого цивілізаційного надбання для даного людського типу є втрата щастя для одиниці.

Зростові колективної людської цивілізації відповідає зменшення свободи, занепад чуттєвої сили для душі одиниці. Обмеження руїнницького інстинкту є першою, може найважчою жертвою, якої вимагає гурт від одиниці. Як це діється, не можемо на цьому місці над тим розводитися.

Але на одному питанні треба зупинитись, а саме як ставиться нинішня педагогія до факту вродженого руїнницького інстинкту у людини.

Нинішне виховання, як відомо, затаює перед молодю багато основних фактів дійсности, а між ними яку ролю відгравати-ме в її житті полове життя. Але це не єдиний закид, який видвигають нині фільософи та моралісти проти нинішнього виховання. Нинішне виховання грішить ще і тим, що воно не освідомлює, не приготовлює молоду людину на ворожість, на те, що молода людина в житті буде і мусить бути обектом руїнницького інстинкту. Таким робом школа випускає в життя молодь з дуже хибною психольогічною орієнтацією.

Треба признати, що докладне освітлення сторінок людської психольогії психоаналізою є найуспішнішою протиотрутою на ті ідеалістичні омани про вдачу людини, про її вчинки, переконання і створені нею організації. Може хтось закинути, що психоаналіза оцінює людину односторонно, адже у людини є гарні, шляхетні сторони, самопожертва, гуманні почування, потреба допомагати ближнім (добродійність і філянтропія), тощо. Психоаналіза стверджуючи вроджений руїнницький інстинкт, природний нахил до зла не заперечує істнування шляхетних змагань і порівів істоти. Те „зло“ психоаналіза зазначує сильніше тому, що деякі його зовсім заперечують, через що людське духове життя не стає ліпшим і стає щораз більше заплутаним, бо незрозумілим для кожного нового покоління.

Тільки тоді, коли зуміємо оцінити правдиве відношення доброго і злого елементу у людській природі, зможемо боротись успішно з інстинктом, що постійно загрожує нашій культурі і самому розвиткові людського роду.

А. Пясецький С. А. Краків
фабрика чекоряди

ПО КОЖНІЙ ЦІНІ
з гарантійно чистих сирівців безконкуренційні ДЕСЕРОВІ ЧОКОЛЯДИ, відживчі молочні і сметанкові, великий вибір вибагливих чоколядок, кармельків і бішкоптів, але без льосів щасти, бонів і т. п.

Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів

була згадка при народніх школах другого ступня. Наше селянство буде мати утруднений доступ до середньої школи з недостачі нар. школи другого ступня на місці. Селянин, який захоче післати дитину до середньої шокли, мусітиме дати її раніш до школи нар. II. ступня, звичайно до якогось містечка або більшого села, де та школа є. Отож треба подбати, щоби в тих селах чи маленьких місточках був селянським дітям облекшений побут. І тому слід закладати збірні станції, дешеві бурси, і дешеві кухні не лише у тих місцевостях, де є гімназії, але також там, де є народні школи другого ступня. Мусимо допомогти селянинові добути якнайвищу освіту для його дитини якнайменшим коштом, доплив тієї освіти до селянських мас скріпити, мусимо ті маси до освіти притягнути.

Тут піддам під розвагу думку стипендій для здібніших селянських дітей. Наші громадські ради повинні потворити в кожному селі одну-дві невеличкі стипендії для дітей свого се-

М А М О
купи щось у перфумерії
Ф Е Д Е Р А
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 7.
Якщо покличешся на оце оголошення, дістанеш для мене
Д А Р О М
гарне ЙО-ЙО „Сальферс".

ла. Завданням нашої сільської інтелігенції є такі ухвали громадських рад не лише перевести, але й подбати, щоби дійсно здібніші селянські одиниці попадали у відповідну вищу школу. Не здаємо собі навіть справи з того, яку величезну масу культурного капіталу марнуємо через занедбання на тому полі.

Доплив селянських мас до середнього шкільництва стає тепер дуже пекучим питанням. Перешкоди під видом „сліпої вулиці", яку створюють нові шкільні закони, повинні нашу енергію подвоїти. Число народніх шкіл з українською мовою навчання надзвичайно мале, а в середніх школах фреквенція чимраз більше паде. У деяких наших приватних гімназіях фреквенція зменшилася втрое, у деяких удвое, а в переважаючій частині вона впала на 30 процент. У державних школах таксамо. Напр. в головній гімназії у Львові фреквенція молоді впала в 6-тьох останніх роках на 49.1 проц., а на філії на 31 проц. На провінції фреквенція впала у державних гімназіях ще більше. До того втратили ми недавно держ. гімназію в Тернополі. Тепер маємо 7 державних гімназій з недостаточною фреквенцією, отже одну на міліон українського населення! Коли взяти під увагу, що культурні народи мають одну державну гімназію приблизно на 30—50.000 населення, тоді ця недостачна сітка середніх шкіл, при зменшенні їх фреквенції, упадку зацікавленну вищою освітою, недостаточній розбудові нар. шкіл з українською мовою навчання другого ступня ставить перед нами в цілій величині загрозу соціяльного каліцтва під видом затрати інтелігенції, про що вже була згадка.

Останній постулят діяльности на полі рідного шкільництва випливає з факту повного узалежнення того шкільництва від державної контролі. Можна легко доказати, що під організаційним оглядом і під оглядом правних санкцій, які може влада пристосовувати до приватного шкільництва і до учителів, приватне шкільництво є менше самостійне, ніж державне. Тому ясно, що боротьбу за унезалежнення приватного шкільництва не можливо провести на терені того шкільництва. Одначе українське громадянство не може зрезигнувати з впливу на свою школу і свою молодь. І якщо цей вплив на терені школи так сильно обмежений, то треба його скріпити поза школою. Ось так виринає черговий незвичайно важливий постулят: **скріплення нашого впливу на молодь поза школою.** Проблема позашкільного виховання стає сьогодні перед нами у цілій зріст. Доповняючі курси з повинні забувати, що ці зусилля не є нашою видавництва, бібліотеки, прилюдна опінія, організації молоді і т. п. — ось це засоби впливу на духовість доростаючого покоління. Все те було в нас досі занедбане і тому мусимо тепер усе те відповідно поставити. Спрямовуючи зусилля на організаційну розбудову українського приват-

ного шкільництва, і заходи за державним, ми не повинні забувати, що ці зусилля не є нашою виключною амбіцією. Ми повинні зрозуміти, що жива нація має ріжні форми живого, ніякими нормами неможливого до опанування впливу на свою молодь. І від розвязки проблеми проведення цього впливу в життя залежить у великій мірі наша будуча духовість, її власний національний характер.

І врешті останній постулят: потреба централізувати і скріпити контролю над приватним шкільництвом. Не можна до того допустити, аби у нас повстало стільки осередків шкільної політики, скільки є шкіл, чи Кружків. Мусить бути створена далеко сильніша залежність наших шкіл і Кружків від Головної Управи і цю залежність мусить усанкціоновувати Загальний Зїзд, щоби скріпити моральний її примус.

В. Кузьмович.

Закарпаття.

Автономія Підкарпатської Руси.

В справі автономії Закарпаття часописи подають, що правительственний проект П. Руси вже випрацьований. Тепер покличе чсл. уряд „карпаторуську міністерську пятку", яка враз із відділом „карпаторуських послів і сенаторів" ще передискутує той проект. Коли проект буде вже обговорений і принятий, предложать його в найкоротшому часі парляментові у Празі до затвердження. Предсідник влади Малїпетер обіцяв, що буде старатися, аби Закарпаття дістало автономію якнайскорше. Обіцяв теж, що буде старатися, аби Закарпаття дістало бодай тільки грошевих засобів, аби можна було продовжати й докінчити вже зачаті праці. Але Закарпаття, а спеціяльно грошево сильні одиниці, мали допомогти державі, підписуючи передовсім позичку праці. („Українське Слово").

Справа наукового вивчення Закарпаття.

Недавно заснували мадяри в Будапешті науковий інститут для вивчення культурних, а ще більше господарських проблем Закарпаття і Словаччини. А коли член Славянського Інституту і член Збору для дослідів Словаччини й Закарпаття, проф. О. Мицюх, поставив мотивований внесок Збору на заснування при ньому кабінету для вивчення народнього господарства Закарпаття, то з комплементами на адресу внеско-

Ярська харчівня
відкрита з днем 2. травня ц. р.
ПРИ ВУЛ. ГРОДЗІЦЬКИХ ч. 4.
(побіч аптики Терлецького).
Смачні обіди, вечері і снідання по низьких цінах.

дання справу, як то кажуть, положено „під сукно". Внаслідок такої байдужости дійде до того, що єдиним джерелом організованого наукового знання господарства на Закарпатті—стане мадярський інститут у Будапешті...

Установчі збори українського студ. Т-ва „Промінь".

Дня 22. ц. м. відбулися установчі збори українського студентського Т-ва „Промінь" з осідком в Ужгороді. Метою товариства є об'єднати українських студентів ужгородської округи і дати їм моральну та матеріяльну підтримку. Головою товариства обрано студента прав Н. Долинського.

Д-р Рихло буде головним лікарем Каси Хорих в Хусті.

Дня 25. квітня відбувся новий вибір головного лікаря Каси Хорих в Хусті тому, що не був потверджений вибір з грудня д-ра Мартона Вайса. Цим разом більшість голосів одержав д-р Іван Рихло, спеціяліст внутрішніх хоріб і контрольний лікар лічничого фонду в Ужгороді. Нема сумніву, що цей вибір буде потверджений.

КОЖНИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН
К У П У В А Т И О Б У В У
тільки в українській кооперативі
„Д Е Р М А"
Львів, ул. Михайла 4. — біля Нар. Гостинниці.

Замах на президента Перу.

Президента Санчеза Дгеро вбили три замаховці.

ЛІМА, 1. V. ПАТ. На президента Перу, Санчеза Дгеро виконано замах, коли він покидав площу виставн, де відбувався перегляд військових відділів. Рана, яку він одержав, була дуже тяжка і спричинила великий уплив крови. Перведено негайну операцію, однак президент умер. Замаху доконали три змовники, які вскочили на ступні повозки президента і всі три майже одночасно до нього стрілили. Двох замаховців, що хотіли втекти, застрілила поліція, третього зловила. Серед метушні застрілили теж двох вояків з ескорти президента і пятьох ранили. Президент вернув з вигнання в 1931 р. В березні м. р. виконано на нього один замах, під час якого був ранений.

В Лімі оголошено стан облоги.

Після смерти президента Дгеро відбулось засідання ради міністрів. Владу президента буде виконувати його заступник, міністр війни генерал Беневідез. В Лімі оголошено стан облоги.

Провідник замаху згинув.

ЛІМА, 1. V. ПАТ. Провідником змови, якої жертвою впав президент Санчез Дгеро, був Абелярдо Гуртадо де Мендоза. Він був членом опозиційної партії „Апріста" і брав особисто участь у замаху.

В моменті, коли президент покидав парк Жержа Чавеза, де відбувалася ревія 2.000 членів військового вишколу, Абелярдо Гуртадо де Мендоза підійшов до самоходу президента і дав кілька стрілів. Виконавця замаху вбили вояки, що належали до ескорти президента. Похорон президента відбудеться у вівторок. В місті видано розпорядки, що мають запевнити в Лімі спокій.

Масові арештування.

ВАШИНГТОН, 1. V. ПАТ. На основі інформацій із Ст. Яго де Чіле арештовано багато осіб, замішаних у справу вбивства президента. У замаху брало участь трьох людей, що стріляли з заду до президента.

Амнестія в Радянщині.

На основі несправджених досі інформацій в Москви радянський уряд рішив оголосити в дні 1. травня амнестію для політичних вязнів. Амнестією були би обняті теж засуджені недавно англійські інжиніри Торнтон і Мекдональд.

Союз повітряної охорони.

З почину німецького міністра летунства Геринґа утворився в Берліні союз повітряної оборони, якого головою став ґенерал Ґріме. Одночасно Ґеринґ видав відозву, в якій закликує підтримати нову організацію, що має на меті оборону Німеччини перед летунськими атаками.

Випускають політичних вязнів.

З Берліна повідомляють: З огляду на вміцнення позиції національного уряду та на загальне політичне успокоєння, рішено в приводу „дня національної праці" випустити більше число політичних вязнів. Сюди належать перш усього менше важні вязні, у яких відпали вимоги арештування та які не являються небезпечними. Зате задержано у вязницях усіх тих, про яких з огляду на їхню дотеперішню орієнтацію можна надіятися, що після свого визволення знову будуть виступати проти теперішньої влади. Досі наказано випустити в Баварії та Саксонії 3.600 політичних вязнів. Для інших арештованих осіб, переважно комуністів, поліція уладить концентраційні табори.

Комуністичний арсенал.

ЕССЕН, 1. V. ПАТ. Поліція перевела в басейні Руру ревізії серед комуністів, глядаючи зброї та пропаґандових матеріялів. Ревізія дала надсподівані вислїди. В кільканацятьох випадках найшли цілі склади зброї й муніції, добре удержані. Серед знайденої муніції було багато гарматніх стрілен.

Ще про протижидівські ексцеси в Чернівцях.

Українці не мали нічого спільного з протижидівськими галабурдами в Чернівцях.

Галабурди в Чернівцях великодного вівторка дали ворожій українцям пресі в Чернівцях і в столиці добру нагоду кинутися на українців. Даремно „Час" і предсідник УНП. п. депутат д-р Володимир Залозецький рішучо заперечували, неначебто й українці були якнебудь умішані в протижидівські розрухи. Затихла лише черновецька жидівська преса зі своїми безвідповідальними напастями на українців. А вся румунська преса в цілій державі, з виїмком урядової, і далі продовжує свої протиукраїнські напади.

А тимчасом міністерство внутрішніх справ вислало до Черновець **генерального інспектора Пікторяну,** аби він на місці розслідив усю справу. Бож ніякий уряд не може терпіти, аби в державі ширилося безладдя. Та щоб поборювати лихо, мусіло воно знати, хто є спричинником безпорядків. Висланий з міністерства високий урядовець, котрому стояли до розпорядимости всі документи цивільної і військової влади, виготовив для міністра внутрішніх справ Міронеску докладне справоздання.

В тім своїм справозданні стверджує ген. інспектор, що **українці не грали найменшої ролі в безпорядках минулого тижня.** Дальше говориться там, що ті галабурди були справою деяких кузистів, котрі співпрацювали з деякими елементами німецької меншости.

Оттакто стверджено урядово, що **в українців на Буковині є здоровий інстинкт національної самооборони.** Їх не чіпається галаслива пропаганда проти жидів, котра має на меті привести до державної керми кузистів з гітлерівцями. Зі всіх румунських партій вона найбільше ворожа всім меншостям окрім німців. Диктатура кузистів для українців у Румунії найбільше небезпечна. („Час").

Звідки беруться українці?

Про тайну появи українців у Самбіршині.

„Курєр Львовскі" з 2-го ц. м. приносить на першій сторінці сенсаційну статейку: „Чи Юрій Кульчицький був українцем?" Над цим ще такий надзаголовок: „Наївність і нахабство руських аргументів". Справа йде про Ю. Кульчицького, що заслужився при обороні Відня в 1683 р. і перший засновав у Відні кав'ярню. Досі цей Кульчицький виступав у ріжних німецьких публікаціях як серб або як польський шляхтич, хоча він був православний і народився у Кульчицях біля Самбора, в селі, де з діда-прадіда жили і живуть наші люди. „Курєр Львовскі", очевидячки, не може погодитися із таким простим фактом і взиває на поміч аж „польські офери (!) до того покликані", щоби „забрали голос і дефінітивно встановили польське походження Юрія Кульчицького".

А встановити це дуже легко, бо „ноторійно відомо, що в тих часах, коли він (Кульчицький) жив, про ніяких „українців" біля Самбора взагалі і балачки не було". Правда, що в цій самбірській шляхти повиходили такі козацькі провідники, як Конашевич Сагайдачний та Гордієнко і польські історики не анектують їх як поляків. Та хто його зна, може все це якась інтрига. Коли „Курєр Львовскі" вірить у те, що українці в Самбіршині зовсім новий „винахід", то він повинен би до кожного числа свого часопису додавати конче пакетик з отруйними протиукраїнськими газами. Во подумайте тільки: у 1683 р. не було ще в Самбіршині ніодного українця, а нині, 250 літ пізніше, є їх уже там далеко більше як поляків. Чи не фабрикують їх у німецьких лабораторіях і посилають до Галичини за післяплатою?!

Колиж до недавна взагалі в Галичині українців не було, то в який спосіб дідо й батько декого з редакторів „Курєра Львовского" був українцем?! А щоб за 250 літ ніхто тої тайни не дошукався, радимо всім грабинам мерщій змінити назвище.

ДОЛЯР ДАЛІ ПАДЕ.

На львівській біржі в понеділок курс доляра падав з години на годину. Наслідок того був такий, що подача долярових банкнотів була величезна, при недостачі охочих до купна. В год. 9. рано платили за доляра по 7.75 зол., а Банк Польський купував доляри по 7.70. Годину пізніше курс доляра впав на 10 проц., в 11-ій виносив 7.55, в годині 12-ій платили за доляри по 7.50 зол. Годину пізніше курс доляра впав до 7.40.

1. ТРАВНЯ У ЛЬВОВІ.

Робітниче свято 1. травня у Львові почалося прилюдними зборами на пл. Госевського, де вібралося кілька тисяч людей. Промовляли: Скаляк, Гавзнер, д-р Ганкевич, Божемська (від жінок ППС.), від професійних союзів говорив Кушнір. Після промови пішов похід під Великий театр і тут після промови Скаляка розвязався.

Рівночасно відбулися збори жидівських соціялістів (бундівців) на пл. Сольських, а зединених жидівських організацій „Гітахдух" і „Повалесіон" у кіні „Адрія".

Свято всюди пройшло спокійно.

На пл. Сольських і на Гетьманських Валах вібралися були гуртки комуністів, та їх поліція розігнала.

1-ий травня у Варшаві.

ВАРШАВА. 1. V. ПАТ. Дотеперішній хід робітничого свята зовсім спокійний. До страйку шоферів таксівок не прийшло. Не працює коло 20 фабрик, частинно працює 6 фабрик. Дрібні групи комуністів пробували демонструвати в кількох сторонах міста, однак поліція розігнала їх. На пл. Театральній відбуваються зібрання революційної фракції ППС. ЦКВ і Поалей-Сіону збираються на пл. Грибівській. В жидівських дільницях відбуваються збори Бунду і жидівських соціялістичних організацій.

1. ТРАВЕНЬ У МОСКВІ.

Свято 1. травня в Москві мало військовий характер. На Красній площі відбулася велика парада війська. Нар. комісар військових справ Ворошилов виголосив промову до відділів, потім відчитав приречення, яке повторяли заприсягані в тій хвилині новобранці. Парада скінчилася дефілядою всіх родів зброї.

1-ий травня у Відні.

ВІДЕНЬ, 1. V. ПАТ. День 1-го травня заповідається зовсім спокійно. Поліція і військо замкнули Рінгштрасе і передмістя. В ріжних точках міста уставлено скорострільні. Доступ до середмістя дозволений тільки особам, що можуть вилегітимуватися. Трамваєвий рух не припинився. Трамваєві вози, що курсують крізь Рінгштрасе спрямовано на бічні лінії.

Між год. 10—11. національні соціялісти уладили демонстраційний „прохід" по передмістях Відня. Входи до середмістя були замкнені скорострілами й артилерією та кільчастим дротом. Міністр військових справ Вогуін відбув інспекцію відділів. Демонстранти привитали його ворожими окликами. За визиваючу поставу супроти війська арештували якусь скількість осіб. В 11. год. юрби демонстрантів відходили до передмість. Нічю арештували 42 особи за недозволене розліплювання афішів.

1. ТРАВНЯ У ЗЛ. ДЕРЖАВАХ.

НЮЙОРК, 1. V. ПАТ. У всіх більших містах Зл. Держав поліція змобілізувала всі сили та видала розпорядки, щоби не допустити до ексцесів у звязку зі святом 1. травня. В Нюйорку соціялістичний та комуністичний похід ішов в напрямі Юніон Сквер, де відбувається великий мітінг. Тисячі полісменів із газовими бомбами вдержує порядок.

1. ТРАВНЯ В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, 1. V. ПАТ. Свято 1. травня пройшло спокійно. Автобуси курсували правильно, таксівки рідше. „Парі Міді" стверджує, що ц. р. традиційне свято весни, в якому по звичаю зявляються на вулицях конвалій в кошах жінок, що продають цвіти, мало більше прихильників ніж робітниче свято, якого емблемою є червона цвітка глою. На кожному вуглі вулиці, на всіх стаціях метро стоять коші конвалій, що теж прикрашують бутонерки всіх прохожих. Цвітка глою червоніє рідше, мало її теж у продажі. Фабрики не працюють.

ВИБУХ БОМБ У ШИКАГО.

ШИКАГО, 1. V. ПАТ. У ріжних дільницях міста рівночасно вибухло пять бомб. Матеріяльні втрати, спричинені вибухом, досить великі. Жертв у людях не було. Поліція здогадується, що замахи виконали переворотові елементи.

ПРОМОВА ГІНДЕНБУРГА НА СВЯТІ 1. ТРАВНЯ.

Свято праці в Берліні відбулося в Люстгартені. На свято приїхав президент Гінденбург із канцлером Гітлером в одному авті. Після промови мін. Гебельса промовив през. Гінденбург. Як головне завдання уряду назвав він поборювання безробіття. Промову закінчив Гінденбург трикратним окликом „Славно!", який повторили присутні. Опісля виголосив промову Гітлер.

Жиди вирікаються німецької мови.

ПРАГА. 1. V. ПАТ. Зорганізувався тут клюб чеських жидів під назвою „Чеські піонірі", якого завданням боротьба з німеччиною серед жидів. Клюб закликує жидів не вживати німецької мови, не посилати дітей до німецьких шкіл і не підтримувати німецької культури. Акція клюбу, до якого належать визначні члени жидівського громадянства, стрінулася з прихильним відгуком серед празького жидівства.

Протижидівські заворушення в Льондоні.

ЛЬОНДОН, 1. V. ПАТ. При площі Пікаділлі, коли кільканацять тисяч осіб виходило з кіна, прийшло до великої авантюри між англійськими фашистами, що продавали часопис „Чорна Сорочка", і юрбою, в якій переважали жиди. Прийшло до бійки, яку припинила поліція, арештуючи всіх сімох фашистів за викликання заворушень на вулиці, бо фашисти виголошували ріжні епітети під адресою жидів.

ПІСЛЯ ВБИВСТВА ПРЕЗ. ПЕРУ.

ЛІМА, 1. V. ПАТ. Капітан цивільної гвардії Черро, що вскочив був на ступінь президентового авта — думаючи, що врятує так президента перед кулями атентатчиків — тяжко раненний. На відголос перших стрілів президентів шофер із усією скорістю поїхав до шпиталю. Президента, що втратив притомність, піддержував президент ради міністрів, що сидів біля нього та майже чудом не був ранений підчас атентату.

Після операції ствердили, що одна з куль застрягла в околиці серця.

По широкому світі.

— В Познані відкрито 30. квітня ц. р. міжнародні торги.

— Велику фашистівську Раду в Римі скликано на 27. травня ц. р.

За 1 зол. 100

грамів знаменитої кольонської квітової води з тревалим і приємним запахом

Перфумерія С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 7.

Увага! При купні даємо за цей вирізок гарний дарунок.

ЦІСАРСЬКИЙ ТА ГІТЛЄРІВСЬКИЙ ПРАПОР У ВАРШАВІ.

На будинку німецького посольства у Варшаві в понеділок уперше вивісили чорно-біло-червоний цісарський прапор і гітлерівський прапор (біле коло зі свастикою на червоному тлі).

ЗГИНУЛО 12 РОБІТНИКІВ.

ЛЯРІПЦІГ, 1. V. В копальні вугля в Берні при відчищуванні неурухомленого від літ кітла, наступив вибух. Було раненних 12 робітників, два з них померло.

ПОВІТРЯНІ МАНЕВРИ.

ГАМБУРҐ, 1. V. ПАТ. На днях відбулися в воєнній пристані Вільгельмсгафен і околиці вправи повітряної охорони. На 3—5. травня заповіджені також великі вправи між гирлами Везери й Лаби на зах. побережі Шлєзвіґа. Вперше співпрацюватимуть тут відділи цив. союзів із військом.

ФРАНЦІЯ ПРОТИ ЧУЖИХ ЛІКАРІВ.

У Франції видали розпорядок на основі кожен лікар мусить бути французьким горожанином. Інакше не може виконувати лікарської практики у Франції. Закон цей торкається і лікарів-жидів, які переносяться з Німеччини до Франції.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

НОВИНКИ

— **АДМІНІСТРАЦІЯ „ДІЛА" ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО II БЮРА ВІД МІСЯЦЯ ТРАВНЯ Ц. Р. ВІДЧИНЕНІ ВІД ГОД. 9. РАНО ДО ГОД. 6. ВЕЧ.**

— **Пантофлі,** вигідні мешти, сандали, **ситківкові капці на шнурковій підошві** поручає і виконує **„ІБІС"** Львів, Собіського 9 (бічна Галицької). 1688 9—10

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущинських 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 1817 3-50

— **Шпигунський процес.** В окружному суді у Варшаві ведеться процес двох підстаршин летунського полку, Ф. Орлика і А. Страка, а також якогось В. Мончинського, обвинуваченних у шпигунстві. Вони признавалися до вини, а на своє оправдання заявляють, що до шпигунства спонукала їх чужинна розвідка в часі їхнього побуту за границею, куди вони їздили, відбувши військову службу.

— **Лавреат м. Лодзі.** Мистецьку нагороду міста Лодзі одержав цього року відомий польський письменник Андрій Струг (Галецький).

— **Осунулася скала.** На залізничій лінії Делятин-Вороненка осунулася скала, засипуючи шлях на просторі 28 метрів. Наслідком того припинено залізничий рух аж до очищення лінії.

— **Побилися на 1. травня.** В ресторані при вул. Ксроткій у Львові побилися два залізничі робітники. Вони так тяжко поранилися ножами, що треба було забрати їх до шпиталю.

— **Згоріла 18-літна дівчина.** В домі родичів при вул. Жовківській ч. 74 18-літня Йосифа Андрушко облила свою одіж бензиною і підпалила. В одну мить ціла перемінилася в палаючий стовп вогню. На крик дівчини збіглися сусіди і заки вгасили вогонь, нещасна спеклася на цілому тілі. В безнадійному стані відставили її до шпиталю. Причиною самогубства були родинні невзгодини.

— **Бандитизм.** На дорозі між Саранчуками і Котовом пов. Бережани напали вночі якісь опришки на Степана Олійника зі Саранчук і приголомшивши його ударами по голові, зрабували йому 20 зол. Поліція глядає за грабіжниками.

— **Щастя в нещастю.** З вікна II. поверху при вул. Асника ч. 15 у Львові кинувся в самогубному намірі 45-літний Бернард Єлень, безробітний приватний урядовець. На своє щастя впав на плянти й тільки легко потовкся.

— **Нема грошей — нема науки.** В Шикаго всі школи зачинені на два-три тижні, бо вчителі не хочуть учити, тому що вже кілька місяців не одержали платні.

— **Вбили місіонаря.** З Пекіну повідомляють, що в провінції Гунам (північний Китай) вбили недавно місіонаря о. Отмара Штімпфля з чину Францішканів. Місіонар був родом з Тиролю.

— **Острів затонув у морі.** Береги Аляски навістив перед кількома днями сильний землетрус, причому острів Августінос щез під поверхнею моря. Досі не знати, чи були які жертви в людях.

— **Говори по турецьки!** Турецька влада видала розпорядок, яким гостро забороняє вживати якунебудь іншу мову, крім турецької на турецькій території. Це торкається однаково турецької торговлі, підприємств і сторін. Постанова обовязує так само і чужинні підприємства, які працюють у Туреччині. Вони мусять вести листування та бухгальтерію в турецькій мові. Інакше каратимуть їх гривною 100 до 500 турецьких фунтів.

— **Мусоліні й австрійські актори.** У звязку з виставою Мусоліневої пєси „100 днів" у віденському Бургтеатрі повідомляють, що Мусоліні зарядив, щоби нагороду, яка йому належиться на основі закону про авторське право, розділити між безробітних австрійських акторів.

— **Заборонили „Блакитного метелика".** В Німеччині заборонили чимало визначних фільм. Між ними „Блакитний метелик" (Der blaue Engel") із Марленою Дітріх і Янінгсом.

— **Через уста проникають** всілякого роду недуготворні бактерії до нашого організму. Найліпшою охороною є раціональне плекання устної ями Одолем. Рідина до уст Одоль надає віддихові свіжий запах і хоронить перед інфекцією. Одоль до уст має ті прикмети, що тривале слизні болони устної ями тоненькою верствою і дбає ще якийсь час після уживання. Рідиною Одоль найкраще плекати устну яму; Одоль ощадний в уживанні, кілька крапель вистарчає, тому дешевий.

——o——

✝ ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Евгенія Тарсова, управ. школи, вдова по скарб. раднику в Снятині упокоїлася дня 17. квітня ц. р. Покійна, жінка рідких чеснот, полишила по собі сердечний жаль не лише серед рідні, другів і товаришок, але й широкого загалу. В. Й П.!

ВІДГУКИ ДНЯ.

І роби тут свято!...

Сусіди без обиняків: „Свято „Українська Молодь Христові" має мати ніби то чисто релігійний характер. Розуміємо ті нібито"...

Дехто з ваших молодших: „Свято „У. М. Х." це угодовщина католицького калібру і ми, не можемо на нього годитися"...

Тоді „Курєр Львовскі": „Молоді підсєрівають, що нібито „У. М. Х." — угодовщина. Хто знає Митрополита Шептицького, той може собі уявити, яка це угодовщина".

А молоді: „Не будемо агітувати ні „за", ні „проти". Нехай собі, як хто хоче".

Як хто хоче — включно до Малої Семинарії, удержуваної і годованої за митрополичі гроші.

Встає один малий семинарист і деклямує:

— Ми не годимося на свято „У. М. Х.", бо це угодовщина.

Кажуть йому зверхники:

— Сину України, не бійся! Звідки про це знаєш?

Син робить таємничу міну, мовляв: хотілиб ви знати! А дзюськи!

За ним ще три сини і далі принципова опозиція.

„Курієр" тільки вухо наставляє. З Малої Семинарії зробив Велику, з учнів теольогів, а трьох триста і: ги-ги-ги, аж до Риму чути.

А дехто з наших собі: ги-ги-ги, аж мороз ідє поза шкірою.

На конференції з децидуючими чинниками Львова, чинники такої:

— А хто заплатить за понищені травники? А хто верне страту на трамваях? Траса походу мусить бути якнайкоротша.

Комітет до чинників:

— Похід буде йти вулицею, а на травники полізе хіба публика. Тримайте порядок між нею. Трамваї зароблять більше як за цілий тиждень.

З площі „Сокола Батька" до „Юра" не можна перескочити.

А подання за залізничі занижки лежало два місяці неполагоджене, потім тиждень полагодженє, а тепер не знаю чи ще не лежить.

Діловому комітетові руки мліють, очі в лоба вилазять: день і ніч, день і ніч.

А з провінції щораз то якась татарська вість:

...По селах говорять, що хтось буде розкручувати шини.

...По селах ходять слухи, що учасників свята будуть бити.

...По селах остерігають, щоби на свято не їхали слабосилі.

...По селах пускають, що крім присяги на вірність Христові, буде ще присяга на вірність маршалкові.

Коли спитати, хто такі вістки розсіває, то провінція сумно всміхається і тільки руками розводить.

Розуміємось...

Але одного, ні столиця, ні провінція не може зрозуміти:

Чому це свято є непріємне аж двом сторонам? **Галактіон Чіпка.**

Служимо загалові!
новина!

ані кроку
без „СМАКОЛИКУ"
25 сотиків. SUCHARD

СПОРТ.

КРАЄВИЙ БІГ НАВПРОСТЕЦЬ.

На старті цьогорічного **краєвого бігу навпростець** стануло 12 змагунів з шістьох клюбів УСС., у тому з двох позальвівських (Сокіл-Стрий та Беркут-Перемишль). Траса понад 4.500 м. вела переважно рівним терєном, тому й темпо бігу було дуже гарне. Чолова група змагунів довго держалася разом, аж на фінішу відділ між ними зростає, на чоло рішучо виходить Савчак (Сокіл-Стрий) і перемагає в часі 14.25,1/5. Кілька кроків за ним прибіг Медвідь (Беркут-Перемишль), 3-ій Добрянський (Плай-Львів), 4-ий Слівко (УССК.). Двох змагунів бігу не скінчило. Дружиново переміг УССК, що однюкий з клюбів виставив повну дружину. В рямцях цього бігу відбувся рівночасно **біг за мистецтво українського студента** і його здобув Слівко (УССК). Відпав жіночий краєвий біг, бо зі заголошених кількох змагунок на старті явилась лиш одна.

Після проголошення висліджів голова У.С.С. п. О. Карпінський вручив індивідуальну мандрівну нагороду „Н. Часу" М. Савчакові, а дружинову „Червоної Калини" представникові УСС-у.

Організацію бігу справно перевів „Плай". Публики, як на українські легкоатлетичні змагання, досить.

ЗМАГАНИЯ ЗА МИСТЕЦТВО У. С. С.

В мин. неділю розпочалися змагання в копаному мячі за мистецтво У. С. С. Висліди:

Львів: Чорноморці—Комета 2:0 (2:0).

Гра гостра, але фер. Ворота для Чорноморців вдали зі стрілу Мироновича та один самобійчі. Суддював п. Валько.

Львів Тризуб—Мета 1:0 (0:0).

Гра доволі жива. Одинкі ворота здобув Тризуб з карного.

Вишники. Сокіл IV.—Дніпро 7:4.

З ДІЯЛЬНОСТИ С. К. „РУСЬ" В УЖГОРОДІ.

Від початку цьогорічного сезону по нинішній день І. дружина ужгородської „Руси" розіграла 7 змагань, з чого 6 виграла й 1 ремісувала, із загальним відношенням воріт 37:10. З того 15:2 припадає на виграні змагання за мистецтво Закарпаття.

Чернівці. Довбуш—Робітники 3:0 (0:0).

В мин. неділю стрінулася І. дружина „Довбуша" на грищі нім. клюбу „Ян" у Чернівцях з „Робітниками", яких перемогла 3:0. Після цієї виграної осягнули жовтоблакитні у змаганнях за мистецтво Буковини 9 пунктів і находяться далі на 3-ьому місці. (Мин. року „Довбуш" грав у II. клясі). До кінця змагань має „Довбуш" ще три дуже тяжкі три, в яких сподіється здобути ще 3 пункти.

ЗАКОРДОННІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬОНДОН. 29. IV. 1933. Фіналові змагання за чашу між Евертом і Менчестер Сіти закінчилися після дуже гарної гри перемогою Евертону (Ліверпуль) 3:2 (1:0). На змаганнях було 95.000 видців а понад 80.000 (вісімдесять тисяч) було поза стадіоном, бо не могли дістати білетів вступу. (Льондонський стадіон може помістити найбільше 95 тисяч людей).

БУДАПЕШТ. Австрія — Мадярщина 1:1 (1:0). Репрезентація Австрії без Гідена, Гиля, Навша, Глівайдля і Фагля. Ворота для Австрії добув Остерман, вирівнав Маркос.

БІЛГОРОД. Еспанія — Югославія 1:1 (1:0).

——o——

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Василь Радич: „МАКСИМ ЗАЛІЗНЯК" історичний роман том. І. з передмовою Миколи Голубця. Львів 1933. Українська Бібліотека ч. 4. Стор. 128. Форм. 26⁹.

Д-р М. Бірецький: НА ПЕРЕЛОМІ СЕРЕДНІХ І НОВИХ ВІКІВ. Світова історія — VII. частина. Видавництво „Самоосвіта". Яворів — квітень 1933. Стор. 40. Форм. 16⁹.

ЖУРНАЛИ.

„НОВА ХАТА", журнал для плекання домашньої культури. Рік IX. ч. 5. Львів, травень 1933. Зміст: пані Ліницька: ***; Ганна Чикаленко: Міжнародня жіноча конференція в Марсель; Я. М.: Олена Кульчицька; Надійка: Весняні міркування; А. Бурачинська: Жінка в житті Р. Вагнера; М. П.: Перша погода; О. П.: Боротьба з мухами; Евгенія Г.: Як господаримо?; С.: В нашому городі ростуть ліки; Бібліографія; Міщель Дав: Лимпочка на східцях; Ілюстрації.

НИВА, часопис присвячений церковним і суспільним справам. Рік XXVIII., ч. 4 за квітень 1933. Зміст: Митрополит Андрей: З викладів про аскетику. — о. Р. С.: Пасхальна Утреня. — о. Ст. Хабурський: Діточі садки-захоронки і ми. — о. д-р Г. Костельник: Крижівська епархія. — о. Й. Р. і о. Й. І.: Ще в справі парохіяльних садів. — о. Т. Цегельський: Дещо зі священичої традиції. — о. д-р Л. Глинка: Запити і відповіди. — Х.: З голосів преси. — Х.: З унійних справ. — Відозва БНТ. — Некрольог. — Заклик Комітету „У. М. Х." — Всячина.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ. Відень Рік. IX., ч. 3—4 за березень—квітень. 1933. Зміст: В. Кипріян: Про полеву пошту УСС. — І. Корчинський: Ще про фальшування західно-українських марок. — В. Зомменберг-Федоровський: Радянські марки для закордонного обміну. — Д-р Р. Зайхтер: Про київські передруки. — А. С.: Розщипка марок У. Н. Р. — А. Штоман: Рублеві марки Росії 1909—1921. — Нові марки. — Дрібні вісти. — Критики і бібліографія. — Прес. фонд „У. Ф.". — Дарові премії.

ДЗВОНИ, літературно-науковий журнал, ч. 4, квітень 1933. Львів, стор. 153—208. І. Кравченко, Р. Завадович, Б Антонич, О. Печеніг, В. Лімниченко, Г. Костельник, І. Савчук, Вол. Залозецький, Степан Смаль-стоцький, В. Миропільський. Хроніка. Рецензії.

БОГОСЛОВІЯ, науковий тримісячник, видає Богословське Наукове Товариство, Львів, т. XI. кн. 1. 1933. стор. 1—88. Др. Лев Глинка, Др. Константин Чехович. Важні питання. Огляди й оцінки. Хроніка. Богословське Наукове Т-во. Книжки й часописи.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

ТОВАРИСТВО ВЗАІМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР".

Білянс на день 31. грудня 1932. року.

ЧИННИЙ СТАН.

		Обезпечення від огню зол.	с.	Обезпечення від крадіжки з вломом зол.	с.
I.	Каса	49.533	27	3.770	97
II.	Кредитові інституції	105.511	55	49.143	42
III.	Вартісні папери з біжучими купонами	93.977	96	35.696	29
IV.	Недвижимости	481.760	32		
V.	Агенти	289.860	92	17.580	—
VI.	Товариства обезпечень	362.682	30	2.632	70
VII.	Инші довжники	33.315	—		
VIII.	Инші активa	30.000	—		
IX.	Кавційні льокати	355.585	06		
X.	Льоката пенсійного фонду	2.768	53		
		1.804.994	91	108.823	38

ДОВЖНИЙ СТАН.

		Обезпечення від огню зол.	с.	Обезпечення від крадіжки з вломом зол.	с.
I.	Власні фонди Товариства	848.794	74	47.178	96
II	Капітал основний			30.000	—
III.	Фонд обезпеченевий	291.001	10	12.569	46
IV.	Технічні резерви	21.417	61	5.546	—
V.	Фонд на амортизацію вартости недвиж.	26.416	44		
VI.	Агенти	12.532	93	11.035	39
VII.	Товариства обезпечень	11.434	87	961	11
VIII.	Неоплачені податки й оплати	7.545	10	281	60
IX.	Инші пасива (ріжні фонди)	110.279	72		
X.	Кавції	355.585	06		
XI.	Фонд пенсійний	119.987	34		
XII	Білянсова надвижка			1.250	86
		1.804.994	91	108.823	38

Рахунок зисків страт за 1932. рік.

Зиски.

		Обезпечення від огню зол.	с.	Обезпечення від крадіжки з вломом зол.	с.
I.	Чистий дохід з майна Товариства	51.276	07	5.277	07
II.	Зиск на курсі чужих валют	1.328	49	8	81
III.	Инші зиски, необняті подрібними рах.:				
	1) ріжниця білянс. варт. недвижим. наслідк. переоцінення	143.860	—		
	2) відзискані претенсії з давн. віддис.	13.913	21	331	12
	3) ріжниця курсу на вартісн. паперах	33	19		
		210.410	96	5.617	—

Страти.

		Обезпечення від огню зол.	с.	Обезпечення від крадіжки з вломом зол.	с.
I.	Білянсовий недобір у звітовому році на рахункові обезпечень	180.830	20	3.743	14
II.	Инші відписи й страти, необняті подрібними рахунками:	4.816	—		
	1) відписано з вартости недвиж.	5.745	14		
	2) відписано на резерву на сумн. нал.	33	19	633	
	3) ріжниця курсу на вартісн. паперах	13.801	—		
	4) приділено на спец. фонд для посер. обезпечень	5.155	43	1.250	86
	5) решта з ріжн. білянс. вартости недвижим. насл. переоцінення до капіталу запасного				
III.	Білянсова надвижка				
		210.410	96	5.617	—

Львів, дня 27. квітня 1933. р.

ДИРЕКЦІЯ:
Володимир Децикевич Інж. Юліян Мудрак
Ярослав Колтунюк.

РЕВІЗІЙНА КОМІСІЯ:
Олекса Гошовський Д-р Юлій Савчак
Микола Мельник
Вухгальтер І. Мороз.

Розділ білянсової надвижки відділу обезпеч. від крадіжк з вломом зол. 1250.86.
До капіталу запасного відд. обезп. від крадіжки з влом. ціла надвижка по думці §. 15. статута

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 2. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена" або „Як Львів плаче та сміється" Генр. Збежховського (прем'єра).

Середа, 3. травня год. 3 попол. „Дівочі обіти".

Середа, 3. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Четвер, 4. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Театр Різнородностей.

Вівторок, 2. травня год. 7.30 веч. „Шукаємо талановитого зломника".

Середа, 3. травня год. 7.30 веч. „Шукаємо талановитого зломника".

Четвер, 4. травня год. 7.30 веч. „Шукаємо талановитого зломника".

Цирк Станевських, площа Бема, початок вистави в год. 8.15.

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Тенісового Т-ва) виступи міжнародніх магунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „В тайгах Сибіри".
АПОЛЬО: „Пошлюбна пригорож у трійку" (Бриг. Гельм).
АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".
КАСІНО: „Куртизана" (Грета Гарбо).
КОЛІСЕЙ: „Що може Париж", ревія „Парада без зірок".
КОПЕРНИК: „Доновен" (Джекі Купер, Борис Карлов).
МАРУСЕНЬКА: „Доновен" (Джекі Купер, Борис Карлов).
МІРАЖ: „Чар її очей" (Дж. Гейнор, Фарел).
ПАЛЯС: „Їх Ексцеленція субект".
ПАН: „Вічна вулиця" та ревія.
ПАСАЖ: „Люди без совісти" і „Буря над Азією".
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Наші невинні наречені", ревія: „Щось для кожного" (виступ ревієвої трупи „Аркадія" Ант. Качоровського). Початок ревії в 4., 6.30 і 9. год.
ХИМЕРА: „Аріянa" (Єл. Бергнер).
УТІХА: „Кіноманяк" (Гар. Льойд) і ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 2. травня 1933.

Братислава (279,3) 17.35 Фортепян, 18.25 Скрипка, **Штрасбург** (345,2) 20.30 „Доного" пєса Жіль Ромена; **Ляйпціг** (389,6) 16.30 Концерт, 20.10 Трубна музика; **Букарешт** (394,2) 20.00 Спів, **Білгород** (429,7) 18.30 „Едіпус Рекс" Стравінського, **Рим** (441,2) 20.45 Концерт; Лянгенберг (472,4) 16.30 Солісти, **Прага** (488,6) 19.30 „Мужик-хитрун" оп. Двожака; **Відень** (518,1) 12.00 Квартет, 17.30 Листова соната г-моль, конц. етюда д-дур, **Будапешт** (550,5) 19.30 „Отелло" оп. Верді; **Харків** (937,5) 9.00 Музика, спів, 10.00 Звуковики, 13.50 Нар. гумор, сатира, 15.10 Муз.-літ. авдиція, 18.00 Фортепян. 19.00 Концерт із Української Фільгармонії.

Середа, 3. травня 1933.

Кенігсберг (217.1) 20.10 Концерт, **Братислава** (279,3) 12.30 Концерт, 17.10 Кларнет, **Бреслян** (325) 18.00 Мендельзонові твори, Досталь (сопран), **Штрасбург** (345,2) 19.00 Нар. пісні, 20.10 Арії, 21.10 Гавайські пісні, нар. танці, **Рим** (441,2) 13.00, 17.30 Концерт, **Відень** (518,1) 17.20 Австр. композитори, **Любляна** (576) 18.30 Дїточі пісні, **Харків** (937,5) 8.30 Концерт для дітей, 9.00 Муз.-літ. авдиція, 10.30 Радіокомпозиція, 13.50 Військ. музика, 15.10, 19.30 Концерт, 18.00 Оп. арії.

Львівське радіо.

Вівторок, 2. травня 1933.

12.10, 16.15 Грамофон; 15.35 Грамофон. Збіжева біржа; 16.00 Техн. скринька; 16.25 Для учителів: „Техніка матур. іспитів", 17.00 Орхестра, 18.00 Для матуристів: Фізика та космографія; 18.25 Легка й танк. музика; 19.00 Освітня праця в Польщі, 19.00 Фейл.: Расові первні в музиці; 20.00 Трансм. зі Загребу: Концерт у честь проф. Марка Тайчевича; 21.20 Спортові вістки; 21.30 Орхестра; 22.00 „Нафта", чоделя есп. письменниці Еспіни; 22.15 Спів і легка музика; 23.00 Танк. музика.

Середа, 3. травня 1933.

12.15 Симф. поранок, 14.10 Сільська молодь у хліборобській праці, 14.20 15.00 Орхестра (нар. музика), 14.40 Криза в господарстві й можливости продукції в найближчих роках, 16.25, 19.15 Грамофон, 16.45 „Стан. „Сташіц", 17.00 Скрипка, фортепян. 18.15 Легка й танк. музика, 19.20 „Дами й гузари" Фредра (радіофонізація), 20.00 Концерт (музика, спів), Спортові вістки, 22.00, 23.00 Танк. музика, 22.40 Забуте місто (Каменець П.).

—o—

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 1. V.: масло —; молоко 0.17; сметана 0.70; яйця 2.60. Тенд. на масло занижкова, на решту удержана.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові.

Борщів:

1. V. Роксі;
2. V. Фраскіта;
3. V. Мущина з Микулин;
4. V. Весела вдовичка;
5. V. Катерина;
6. V. Міхадо;
7. V. Мотря.

З Борщева їде театр до Чорткова.

Видія Тов. „Вакаційних Осель" у Львові прохає усіх охочих до збірки, що відбудеться 14. травня ц. р. у Львові взяти в середу дня 3. травня в год. 5. попол. в домівці Марійського Тов. Пань при вул. Руській 10. партер в ціли її зорганізування і розділення місць збірки.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОВНІРЦІ до прання, **убрання** до хем. чищення приймає Е. Гомикович, Львів, Домініканська 4. 1—5

ШУКАЮ молодої, інтелігентної господині до меншого фільварку на Волині у Луцькім повіті. Зголошення інж. I. Lipnicki, — Warszawa, Szkolna 2, m. 4.

ЛІКАР шукає доброго місця для отворення канцелярії, найрадше в повітовім місточку, де нема ще лікаря-українця. Хто знав би таке місточко зволить подати до Адміністрації „Діла" під „Практик". 1—2

ШУКАЄМО агентів до продажі обуви за кавцією коопер. „Дерма" Львів, ул. Михайла 4. 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ ЛЕГЕНІВ, СЕРЦЯ І ШЛУНКА

Д-р Феліке Гаж

ЛЬВІВ, БАТОРОГО 12, ТЕЛ. 84-45.
Пересвітлює Рентгеном.

Пожиточно і приємно є вживати БЕНЗОЕСОВУ КОЛЬОНСЬКУ ВОДУ квітових запахів, дезинфекує, консервує шкіру і волосся. 100 грамів 1.50 зол. у ДРОГЕРІЇ ПІД „КОТВИЦЕЮ" Львів, ул. Кілінського 1 (проти Віденської кавярні).

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 шпальти текстові і 8 шпальт оголошеневих.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол.	0.15
1 „ одношпальтовий надіслане і некрольоги	„	0·50
1 „ „ в тексті і новинках	„	0·48
1 „ „ на першій сторінці	„	0·55

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні по	зол.	0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„	0·10
шукаючі праці	„	0·05

скова текстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол.	300·—
„ „ 1/2	„	200·—
„ „ 1/4	„	110·—
„ „ 1/8	„	60·—

Текстові сторони 50 проц. дорожче.

Ві редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавництво Спілки „Діло". Друкарня Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.

ч. 111 (13.350). Львів, четвер 4. травня 1933. Рік LIV.

Посилову оплату карпасовано ґуцкаїтем.

ДІЛО

виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Українська справа і московська емігрція.

Скріплення боротьби українського народу проти московської окупації та актуалізація української проблеми на міжнароднім терені викликує зденервування не лише у більшовицьких можновладців, але й у колах московської політичної еміграції. Лише цим можна зясувати, що один з найчільніших її провідників заявив недавно в Англії, що „коли тільки хтонебудь видвине питання поділу Росії та буде старатися зорганізувати в тій цілі збройну інтервенцію, бо тільки в той спосіб можна осягнути той поділ, тоді ми, росіяни, які виступаємо проти більшовиків, забудемо свою ворожнечу проти радянської влади, повернемо до Росії та будемо прохати, щоб нам дозволено помогати їй по нашим силам".

У цій заяві цінне передусім признання сили українського руху, який вже вимагає обєднання всіх московських партій для боротьби з ним. Така злука для українців не є новиною. В часі національної революції та визвольної війни всі московські партії виступали спочатку по черзі проти України, щоби потім виступити разом проти молодої української держави. Українському війську довелося боротися з одного боку проти більшовиків та з другого боку проти Денікіна.

Чи Сталін прийме під свою високу руку емігрантських недобитків, чи ні, це внутрішня московська справа, і для українців вона значіння не має. Як заявляють „Ізвестія" з нагоди закінчення процесу проти англійських інжинірів, московська інтелігенція в своїй масі вірно служить більшовицькому урядові. Збільшення її кількома тисячами емігрантської інтелігенції, що 15 літ безуспішно кликала чужі держави до інтервенції проти свого національного уряду, а тепер піднімає крик з приводу української небезпеки, українсько-московських відносин ані трохи не змінить. Всі ці панове Мілюкови, Керенські та інші в свій час мали вже нагоду показати свою державну мудрість, а в тій кривавій боротьбі, яку провадять мільони українського люду за своє визволення московська еміграція нічого не заважить.

Значно більше можуть пошкодити емігрантські спільники більшовиків українській справі на міжнародонім грунті. Більшовики все трималися засади, що приятелів треба мати всюди. А московська еміграція, рішивши підтримувати більшовиків, щоби не втратити України, стає їх авангардом у „буржуазних" державах, тим більше пожаданим, що після розгрому більшовицьких осередків у Німеччині більшовики потрібують більше ніж колись нової підтримки.

Перелякані розвитком української стихії московські емігранти у своїй гістеричній балакучості зрадили своє справдішне обличча і перестали вдавати смертельних ворогів радвлади, чим вони жирувалися перед світом, а тим самим перестали бути небезпечними більшовицькому урядові. Готовість провідника московської еміграції співпрацювати з більшовиками, яку він так бундючно виявив в Льондоні, нікого в Европі не злякає і европейської думки в українській справі ані трохи не змінить. Але виявлення цієї готовости стверджує зайвий раз національну московську основу більшовизму, з яким спокріднені всі московські партії.

Декларація спільноти московської еміграції з більшовиками [illegible] всіх українських, — зрешт[illegible] [illegible] федералістів, автоно[illegible] [illegible] містів, мос[illegible] [illegible] рода, які сподівалися порозумітися з московськими противниками більшовиків. Тепер вони можуть бачити, які марні були їх сподіванки. Але ця декларація зраджує й самих більшовиків, доказуючи, що більшовики ведуть боротьбу проти українського народу зовсім не на соціяльнім, як вони твердять „соціялістичнім", грунті, а на основі безсумнівного московського шовінізму, на якім вони можуть чудово порозумітися не лише з ліберальми чи соціялістями типу Керенського, але навіть із найчорнішою сотнею зпід стягу реакційних генералів.

У розвитку політичних відносин в Европі виразніше зазначується, хто є з більшовиками і хто проти них, хто є за вдержанням сучасного політичного стану на сході Европи і хто обстоює перебудову його. Демонстрації прихильности московських елементів до польського уряду у Варшаві (і навіть відмова від усякого москвофільства галицьких москвофілів, себто заперечення самого себе! — прим. Ред.) стоять у найбільшій згоді до радянофільської демонстрації московської еміграції в Льодноні. Відбувається мобілізація прихильних для більшовиків чинників на цілому фронті.

Чинники, які впродовж кільканацяти літ маніфестували себе оборонцями европейської культури проти більшовицької небезпеки, заявляють несподівано готовість боронити більшовизм перед Европою!

Українці, що виявляли на міжнароднім терені оправдані сумніви щодо ворожого більшовикам характеру московської еміграції та твердили, що справжніми ворогами більшовиків є лише нації, поневолені Московщиною, мають тепер блискучі докази на правдивість своїх тверджень.

Коли московські емігранти заявляють, що без чужинецької інтервенції відокремлення українських земель від Московщини неможливе, то це пусті погрози. Правдою є, що терористичний військово-окупаційний більшовицький режим утримує при Московщині Україну, Донщину і Кавказ, але цей режим може провалитися також при кожному внутрішньому потрясенню, якого не можна точно передбачити, але й не можна виключити. З другого боку пустими є наївні теревені про інтервенцію: на власну руку ніяка держава не буде провадити війни проти СРСР, а проти зєднаних держав Европи більшовики не в силі провадити війни навіть при допомозі московських емігрантів! Але коли українці твердять, що без визволення України та інших поневолених країн спокою ані в межах Совітів ані в межах цілої східної Европи не буде, то вони дотягують це сучасним станом річей в Европі й у цілім світі.

Обєднання московської еміграції з більшовиками є одною зі спонук до обєднання та скріплення українського національного фронту. А одним з пильних завдань української акції в Европі є поширення відомостей про ворожу Европі мобілізацію московських сил та явних і тайних спільників московського більшовизму.

М. Данько.

Анґлійський уряд обстоює право автономії для Східної Галичини.

Заява мін. Саймона.

Сер Джон Саймон, міністр закордонних справ Англії, вислав на адресу полк. Сесіля Л. Мальона, одного з ініціяторів англійської петиції в українській справі до Союзу Народів, письмо, в якому висказує погляд англійського уряду на ту справу. В першій частині свого листа обговорює саму петицію, її правну сторону та питання, чи вона надається до приняття. Саймон прихилюється радше до погляду секретаріяту Союзу Народів, який не вважає теперішній час добрим, щобн ту справу ставити на денний порядок.

Щодо ситуації Східної Галичини, мін. Саймон каже таке:

„Що торкається самої суті справи, то зобовязання польського уряду надати Східній Галичині автономію базується на заяві, яка міститься у рішенню Конференції Амбасадорів з дня 15. березня 1923 року, і яку Ви наводите:

„Польща признає, що щодо Східної Галичини, етнографічні обставини роблять конечним надачу їй автономічного устрою".

„Погляд уряду Його Королівської Милости про потребу надати автономічний устрій для Східної Галичини є висказаний в тому реченню і надалі остає незмінений; уряд Його Королівської Милости, як держави, що підписала рішення, розуміється, має право разом з іншими державами, що його підписали, звернути увагу польського уряду на ту справу. Уряд уважає, що не булоб відповідною річю видвигати питання саме при цій нагоді; уряд не одержав також від інших держав, які підписали рішення, повідомлення, що й вони задумують заняти таке становище.

Остаю зі щирою до Вас пошаною

Джон Саймон".

У цій знаменній заяві британський уряд каже, що він далі обстоює потребу надати автономний устрій Східній Галичині, а також і те, що цю справу він може кожної хвилі видвигнути, коли буде вважати за відповідне. Ця заява цікава і з того боку, що зроблена вона саме в той час, коли йдуть переговори про реалізацію пакту чотирьох держав. (Укрбюро Льондон).

Статистика українського населення в Польщі у світлі перепису з 1931 року.

(З відчиту д-ра В. Кубійовича).

Заходом рухливого в останньому часі Т-ва ім. П. Могили у Львові виголосив 30. квітня ц. р. в салі „Української Бесіди" **доц. д-р В. Кубійович** реферат на тему, яку ми подали в заголовку. Численна авдиторія уважно прислухувалась цікавим думкам прелегента, ілюстрованим великим статистичним матеріялом. У скороченні виглядалиб ці думки ось-так:

Українська національна територія в Польщі обіймає 135.000 км. кв., а живе на ній 9,350.000 мешканців. Треба розріжнити два комплекси земель: Галичину, про яку знаємо більше з уваги на частіші переписи, і північно-західні землі. Спираючись на переписах 1910 і 1921 р., доводиться ствердити, що **населення Галичини зменшилось у тому часі на 7 проц., а поміж 1921 і 1931 р. зросло на 10 проц.** Найбільш розвоєві тенденції під цим оглядом за повоєнних 10 літ виявляють гори. Там і перед війною було найбільше число уродин і наслідком того найбільший приріст. Інші околиці мали приріст такий, як до війни, або на пів проц. більший. Львівський повіт піднісся демографічно на 20 і кілька відс., зріс теж нафтовий басейн, зате деякі повіти, особливо в надзбручанській смузі, виявили зменшення населення. Коли взяти під увагу розвоєві тенденції галицьких міст щодо населення, то треба ствердити, що **ці тенденції з виїмком Львова і Борислава негативні.** Станиславів виказав 1931 р. на 3 тисячі менше населення, ніж перед війною, Коломия стратила майже четвертину, у всіх містах в Карпатах зменшилось число мешканців, що прелегент обяснює геополітичним положенням. Тернопіль мав усього 3 відс. приросту. Процес урбанізації замороженний. Гусятин завмирає, мертвим містом є Броди, що колись жили з торгівлі із Росією. **По галицьких містах живе тепер 20 відс. населення, по селах 80 відс.** З українських земель більший відсоток міського населення в порівнянні до селянського окруження має тільки Донбас і береги Чорного моря. Зі всіх українських земель має

Ви пожалуетеся, коли кажете, що життеві обезпечення це зайвий видаток? Життева поліса забезпечує для Вашої Родини на випадок Вашої смерти грошеві засоби, які дають їй спромогу улаштувати своє життя. Тому подбайте негайно за життеву полісу

ОДИНОКОГО УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменниця).

Галичина найменший природний приріст і також у порівнанні з Польщею є він менший.

Краще вилядає справа **на півн.-західних землях.** Уже перед війною приріст населення був там значно більший, ніж у Галичині, але у війні згинуло там 47 відс.! Між 1921—31 рр. людність тих земель зросла на 30 і кілька відс., до чого поруч із великим природним приростом причинились і репатріянти. Після 1921 р. перейшло польський кордон, повертаючи з Радянщини, більше ніж пів міліона людей з українських і білоруських земель. Урбанізація там дуже непомітна **(всього 11 відс. живе по містах)** і за 10 літ до конскрипції подалась ще взад. Причина: низький рівень матеріяльної культури. Найсильніший приріст виявили: Володимир Вол. і Луцьк. Мертві міста — це Острів і Корець.

Цікаві речі виходять, коли прирівняємо тенденції розвою населення півн.-зах. земель з такимиж тенденціями в Галичині та в Польщі. Коли на 100 українців у 1921 р. мешкало 60 у Галичині, а 40 на півночі від неї, то тепер відношення змінилось: **у Галичині мешкає 56, а на півн.-західних землях 44 українців на кожних 100.** Саме завдяки Волині і Поліссю українське населення зростає дещо більше, ніж у Польщі (Польща крутло 18 відс., Галичина 10 відс., півн.-зах. 30 і кілька відс.). Отже теоретично повинно бути тепер українців у Польщі більше, ніж у 1921 році.

Чи так є на ділі?

Без докладних даних — а цих досі не маємо, бо опубліковані дані говорять тільки про польське і непольське населення — годі щось певного сказати. (Прелегент згадав тут скептицизм наших демографів: Охримовича, Томашівського, Кордуби щодо обективности переданих конскрипцій і малу вартість, яку признав Садовський у своїх працях переписові з 1921 р.). Картина, що її дає спис з 1931 р., ось-яка:

У Галичині скількість неполяків назагал зменшилась, а саме: у львівському воєвідстві із 56 і пів відс. на 53, в тернопільському з 55 на 50 і пів, у станиславівському із 78 на 77 відс. Волинь залишилась без змін — 83 відс. неполяків у 1921 р. і тепер. Зате Полісся виказує зріст неполяків з 75 на 86 відс. (В Кобрім прим. зменшився відсоток поляків із 56 на 91).

З уваги на те, що ми найшлись покищо у цифрах спільних зі жидами, важно буде виявнити, як заховувались жиди підчас перепису. Прелегент є думки, що вони майже всі (крім асиміляторів) подали жидівську мову, навіть ті, що цієї мови не знають. Через те булоб природне, колиб число неполяків зросло. А тимчасом воно зменшилось. Цей регрес у деяких повітах і містах дуже поважний: прим. у Ярославщині неполяки злетіли зі 47 на 26 тисяч, у Тернопільщині з 63 на 47 тисяч, у Яворівщині з 64 на 60 тисяч. Комбінуючи на основі ріжних даних, д-р **Кубійович оцінює загальну кількість українців у Польщі з кінцем 1931 р. на 6,195.000.**

Щодо майбутнього нашого біляну він висказався назагал оптимістично, хоч **природний приріст (в Галичині), еміграція і національна дезерція** на надто великий оптимізм не дозволяють. Серед гр.-кат. дітей до 1 року життя велика смертність, чахотка і нужда — це великі вороги нашого народу. У 1932 р. перший раз природний приріст гр.-католиків більший, ніж римо-католиків. Відтак після жидів українці найбільше емігрують. І то на всіх українських землях, включаючи й В. Україну, те саме явище: **емігрує українець, імігрує чужинець!** Третій момент, що впливає на розвоєву тенденцію — національна дезерція — це річ доволі важка до схоплення. Одначе певна річ, що недержавна нація все тратить у користь державної.

В. Н-вич.

Частина урядового господарського пляну.

БЕРЛІН, 2. V. ПАТ. Преса підкреслює, що заповіджена Гітлером розбудова німецьких доріг є інтегральною частиною урядового пляну мотворизації Німеччини. Розбудова й уліпшення шос та знесення податку від новозакуплених самоходів мають створити підставу до переведення того пляну.

Вправи німецької фльоти.

БЕРЛІН, 2. V. ПАТ. Велика маніфестація німецької фльоти на Балтійському Морю скінчилася візитою у Свінемінде. Вправи, в яких взяло участь 50 морських одиниць, відбулися між островами Ріген і заливом Одри. Головним тактичним завданням було острілювання корабля „Церінген", кермованого здалека радіотелеграфічними хвилями.

СЕСТРИЧКО

купи щось у перфумерії

ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 7.

Якщо покличешся на оце оголошення, дістанеш для мене

ДАРОМ

гарне ЙО-ЙО „Сальферс".

ТАЙНА КОЖНОЇ ПАНІ!

Щоби мати модну і стрункy лінію вистарчає подбати за корселет або корсет і нагрудник у ціні для кожної з пань дуже приступній в першорядн. САЛЬОНІ КОРСЕТІВ „Е Р Н А" б. довголітня співробітниця та управителька фірми Г. Пізен, Львів, Судова 5. І. п.

Першотравневі маніфестації в Москві.

МОСКВА, 2. V. ПАТ. Атракцією вчорашнього першотравневого свята була військова ревія на Червоній площі перед найвищими представниками державної й партійної влади та закордонними дипльоматами, з виїмком англійського, якого англійський уряд не виделегував. В дефіляді взяло участь 30.000 війська з перевагою змоторизованих і технічних відділів. Передефілювало 500 скоробіжних танків, кількадесять тяжких гармат, тягнених тракторами та 300 літаків. Спеціяльну увагу звертав новий тип танків, озброєних гарматами ріжних калібрів. Після дефіляди розпочалися цивільні маніфестації, що тревали до пізного вечора. В поході несли манекін Гітлера та англійського „імперіяліста". Маніфестації треватимуть три дні.

З китайського боєвища.

На основі японських джерел велика 5 дневна битва під Нанк-Ізен-Мен скінчилася перемогою японців. Китайці втратили 2.000 людей і відступили до великого муру. Китайська армія зовсім розбита.

У ВАГІТНИХ ЖІНОК І МОЛОДИХ МАТЕРЕЙ вживана натуральна гірка вода FRANCISZKA-JÓZEFA зміцнює правильність чинности шлунка і кишок. Поручають її лікарі.

Напад на німецький консулят.

В часі травневої маніфестації в Льовені (Бельгія) соціялістичний похід дістався під німецький консулят, розброїв відділ поліції, здер прапор з гітлерівською свастикою і повибивав усі шиби в будинку.

По широкому світі.

— До Варшави приїхала делегація радянських господарських кол і з того приводу маршал Пілсудський приняв на послуханні радянського посла Овсеенка.

— Англійська палата громад приняла урядовий проект закону про ратифікацію англо-німецької торговельної умови.

— Як повідомляють з Ню Йорку, торнадо біля Шревепош убило 68 осіб, переважно мурин, і знищило пять міст.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 4. ТРАВНЯ 1933.

І. ФЕДОРОВИЧ-МАЛИЦЬКА.

ПОЗА СІРИМ БУДНЕМ.

В добі авт, телефонів, радіових антен, світляних реклям і кінотеатрів, церкви і музеї неначе затишні острови серед бурхливого моря великоміського життя.

Нелегко найти місце для духового скупчення в нинішних модерних містах, де безліч несамовитих слухових і зорових вражінь безнастанно розшматовує думки. Але вистане переступити поріг стилевої церкви або музейної збірки, щоб змінилось не тільки зовнішнє окруження, але також напрям думок і духовий настрій людини. Пригадую тільки нагу зміну, коли з паризького бульвару входимо до імпозантної „Мадлен" або з віденського Грабену в готицький смерк собору св. Стефана...

Майже кожне европейське місто має кілька святинь релігії, мистецтва та науки, що викликують в людських душах урочистий настрій. Крім загально доступних і загально відомих, існують також менше знані або недоступні загалові святині духа, як деякі приватні збірки або нераз дорогоцінности старих монастирів. Вряди-годи, через щасливий випадок доводиться бачити таку заздро збережену закутину.

Такий щасливий випадок трапився недавно мені, завдяки ввічливости ректора Духовної Академії у Львові.

Вже в сходовій клітці та на коридорах Духовної Семинарії зазнає любитель старовини ніжну насолоду на вид вибагливо розвішаних здовж по стінах старинних ікон. На перший погляд це нагадує ганки старих панських замків, подібно прикрашених старинними малюнками. Але тут не родинні портрети, а лагідні обличча святих диваляться зі стін. Погасле золото авреолів, притьмарений блеск взористого срібного або золотавого тла на іконах Богородиці, вилинялі барви шат і зчорнілі або поблідлі лиця святих разом з таємничою орнаментикою грецької азбуки зливаються в матовий акорд, в якому можна дослухуватись тремтіння прогомонілих від віків літургічних пісень.

Ікони здебільша галицькі. Між ними багата колекція плащівниць, особисто та чимало трудами придбана о. ректор Й. Сліпим — як зрештою всі ікони. Ця колекція дуже цікава, бо ніодна інтерпретація неподібна до другої. На деяких, тіло Христа має велику одуховлену красу. Аскетичний ідеал Спасителя сходиться тут прегарно з духом візантійського мистецтва, в якому постаті завсіди стилізовані, а ніколи — натуралістичні. Деякі із цих плащівниць мальовані на полотні, а деякі, мабуть найстарші, на шовковій матерії. Ці останні найбільш зворушливі. Барви в них здебільша вилинялі, у кількох випадках частинно ушкоджені, так що в деяких місцях звисають білі, червоні або золоті шовкові нитки. Не знаю, чому ці малюнки на шовку більш зворушливі. Чи не тому, що шовкова матерія дивно близька нам, близькістю предметів щоденного вжитку, близкістю знайомого нашим рукам дотику, що стихійно переконує нас, що минулі віки матеріяльно істнували, так само як нині — ми...

Ікони Богоматери, хоча підхід до сюжету ріжний, засадничо менш-більш однакові. В куті заднього коридора Семинарії подоба одного з апостолів в нео-візантійськім стилі (кисти М. Осінчука) звертає на себе увагу гарною, сафіровою барвою та золотим полиском стилево складеної шати.

В окремій салі збережені особливо цінні ікони. Між ними находиться прецікавий Св. Юрій на вороному коню та зеленому тлі. Це високо стилевий, наскрізь оригінальний малюнок, що міг вийти з рук сучасного артиста. Незнайомий мистець не шукав пластичних ефектів. У нього помітно виразне упрощення малярських засобів, подібно як в деяких модерних мистців. Він зовсім нехтує подробицями, маючи виключно на увазі площу та стисло звязані з нею проблеми. Це надає прегарному образові характер рафінованої примітивности і наскрізь модерне обличча. Дивитись на нього — справжня насолода.

У деяких іконах виступають західні, німецькі або барокові риси, але вони вже не такі гарні.

За скляними шибами малої шафки міститься завдаток збірки античного прикладного мистецтва: старинні церковні чаші, кадильниці, хрести, мирниці, свічники тощо. Кілька старих килимів і тканин з небуденно цікавим взором дають почин до колекції текстильних виробів.

Але найкращі старі церковні ризи. Деякі фелони походять зі Скита Манявського, м. і. прегарний, мозольний гафт на блідо-зеленому тлі. Срібні та білі квіти сяють лагідно на матовому шовку, як асфоделі на небесній леваді. Це неабиякий зразок мистецької ручної роботи та дорогоцінної матерії. Скільки поезії в погасломy трезеті старих, церковних ризі Скільки ніжности у цьому квітчастому взорі! Від нього думка лине до тих вправних рук та пальців — певно жіночих — і до тої подивугідної терпеливости людини, яка не годинами, але довгими тижнями мусіла хилитись над оцим мозольним гафтом...

(Продовження буде).

Церква і націоналізм.

Від о. д-ра М. Конрада отримуємо цю статтю, як відповідь „Нашому Кличеві“ на його розуміння вартости християнізму. Дискусія ведеться у звязку з відомими студентськими резолюціями, що звертались проти свята У. М. Х. Справа заторкує засадничі взаємини Католицької Церкви й націоналізму, а на нашому ґрунті особливо актуальна через хаос, який вносять націоналістичні студенти у широке громадське життя, яке досі не знало того рода уроєних конфліктів організованого національного громадянства і Церкви. — *Ред.*

„Наш Клич“ в 6. числі, з дня 30. квітня ц. р. помістив передову статтю під заг. *„Гроби побілені“*, в якій між ріжними інвективами і лайками закинувся на першу точку моєї заяви, поміщеної в 14. числі цьогорічної „Мети“ під заг. „До Українського Католицького Студентства“ і напятнував її як „явну глупоту“.

Хоча не маю претенсій до всезнайства, одначе вистарчить навести в цілости цю точку, щоби пізнати, що перша резолюція, прийнята більшістю студентства на анкеті й на конгресі „Сусолу“ в березні є явним безбожництвом.

Ось слова першої точки моєї заяви:

„Ставити засади ідеольогії українського „націоналізму“ як основу відношення українського студентства до християнської релігії взагалі і до католицької зокрема, і то в оцінюванні не по думці Католицької Христової Церкви, лише під кутом добра українського народу в розумінні тогож „націоналізму“, є явним безбожництвом; бо це значить ставити націю понад Бога, а не Бога понад націю, — для якої Він є Творцем, найвищим добром, імперативом і щастям“.

Це є інтерпретація першої студентської резолюції а саме в точці а), що „Українське студентство кладе в основу свого відношення до християнської релігії взагалі і до католицької зокрема засади ідеольогії українського націоналізму“... а в точці б), що „Українське студентство признає, що християнська релігія взагалі й католицька зокрема має великі морально духові цінности, що можуть лягти в основу морального виховання українського народу, коли їх будеться розуміти й оцінювати під кутом добра української нації“.

Не треба бути богословом та вистарчає льогічно думати, щоби зрозуміти:

1) Що у тій точці як націоналізм так католицизм є трактований у площині метафізики, як ідеольогії, а не суспільно-політичного руху;

2) що критерієм розуміння та оцінювання вартости католицької релігії, себто її догм, які становлять католицьку ідеольогію, згадана резолюція вважає „добро нації“ в розумінні тогож „націоналізму“, а не Католицьку Христову Церкву, котра одинока є уповажнена до непомильного розуміння та оцінювання правд віри й моралі по думці Христа;

3) що ставитися до католицької релігії під „націоналістичним“ кутом, мовляв, „добра нації“ значить ставити націю понад Бога, а не Бога понад націю;

4) і що в такому розумінні та інтерпретації тієї резолюції, вона є без сумніву „явним безбожництвом“, бо ставить націю, людей, як найвищу вартість і критерій розуміння та оцінювання Божої Мудрости. Тому не є „ні дурнем ні клеветником“ той, що називає безбожництвом розуміти й оцінювати католицьку релігію лише під кутом добра нації.

Автор Кличівської статті „Гроби побілені“ не признав моєї інтерпретації, бо уважає, що „справу відношення українського націоналізму до релігії трактується в тих резолюціях не в площині метафізики, лише в площині суспільної чинности людей і їх груп чи таборів“. А в такій суспільно-політичній площині, пише автор, „треба мати на оці тільки добро народу“.

Хто уважно прочитав студентські резолюції, той відразу бачить, що перша з них безсумнівно торкається самої релігії у площині метафізики; бо класти „великі морально-духові цінности“ кат. релігії „в основу морального виховання українського народу“ — це площина метафізики. Вправді в резолюціях говориться про католицизм „як суспільно-політичний рух“, але щойно дальше. Ріжниця в інтерпретації є доказом, що я слушно припускав, що „чимало з голосуючих не здавало собі справи, як дуже протирелігійними в ухвалені резолюції“.

Але й у тій суспільно-політичній площині, хоча правдою є, що „повинності і треба мати на оці тільки добро народу“, то проте це добро народу треба розуміти тільки під кутом релігійно-моральних засад, які правдивому добру народу ніколи не суперечать. Не можна вдо вживати всіх засобів до осягнення якогось „добра“ народу, якщо ті засоби противляться засадам релігії, а й саме поняття добра народу не може суперечити релігії, напр. осягненню вічного щастя, останньої цілі життя чоловіка, що є найвищим його добром. Отже й у тій площині добро народу остільки може бути найвищим законом, оскільки не противиться католицькій релігії та етиці. На тому полягає католицький націоналізм, який добро народу оцінює у світлі Христової віри і прямує до його здобуття етичними засобами.

Якщо так можна би інтерпретувати студентські резолюції, як це робить автор, а саме, що „студентство... розглядаючи справу релігії і церкви в суспільній площині, з чисто політичного становища, поставилося до неї цілком позитивно і то чинно — прихильно, і що націоналістичне студентство дало у згаданих резолюціях вислів своєму твердому переконанню, що нема суперечности між добром української християнської церкви... та добром української нації, що інтереси тих двох чинників є збіжні і одногідні, — то всі ми, католики, та в першій мірі академічний душпастир (без „лапок“), тішилися би резолюціями націоналістичного студентства.

Тоді не було би ріжниці поглядів в оцінюванні націоналізму й католицизму і як ідеольогії і як суспільно-політичного руху.

І не було би теж ріжниці в признанню, „що практичне — в суспільно-політичній площині — діяння людей, що визнають християнську релігію, може бути шкідливе для даного народу. І це навіть тоді, коли це діяння відбувається вібито і навіть в ім'я християнської релігії“. Такі діла людей можна й треба осуджувати та поборювати в ім'я християнської етики та правдивого добра нації. Ми досі з автором у найбільшій згоді.

Але коли автор і „націоналісти“ таку шкідливу поведінку бачать у самім святі „У. М. Х.“, що є святом чисто релігійним, в честь Христа, з релігійною програмою, то засувається питання, *чи це фарисейство, чи непорозуміння?!* Дай Боже, щоби дійсно було це непорозумінням, хоч і як прикрим і жалюгідним! Дай Боже, щоби не було правдою те, що говорили деякі визначні „націоналісти“ на анкеті, що між католицизмом та „націоналізмом“ не може бути згоди, а тільки *боротьба, як між двома суперечними собі світоглядами.* Дай Боже, щоби поодинокі прилюдні виступи атеістичних, панатеїстичних і макіявельських ідеольогів „націоналістичного вічного руху“ були припадковими явищами!

Але спитаєте, чи через те, що хтось не хоче взяти участи у святі „У. М. Х.“ є безбожником, єретиком, комуністом?

Автор покликується на факт, що після цьогорічної великодної сповіди і причастя, на домагання академічного душпастиря, щоби присутні студенти підписали зобовязання взяти участь у святі „У. М. Х.“, „студенти націоналісти такого зобовязання не підписали. Значить: пише автор, висповідалися, запричащалися, але від участи у святі рішуче відмовилися“.

Навіщо, запитую, перекручувати загально відомий факт? Справа мала осьтакий вигляд:

Академічний душпастир, при нагоді, що в митрополичій палаті зібралися студенти католики, націоналісти, просив присутніх, щоби з огляду на приспішення університетських ферій (які вже були почалися попереднього дня) присутні студенти по своїй добрій волі оголосили свою участь у святі „У. М. Х.“ через записання на карточках своїх персоналій. Зголосилося 160 учасників (-ниць) — хто хотів і мав надію, що зможе взяти участь — інші (меншість) таких карток не написали без подання причин, а тих причин могло бути чимало: ніхто про те не питав ані говорив. Деж таке писати, що „студенти націоналісти... від участи у святі *рішучо відмовилися*“! А чиж тамті студенти, що зголосилися до участи у святі, не є націоналістами? Участь у святі „У. М. Х.“ є добровільна і чиянебудь відмова була би тоді безбожництвом, коли би хтось не хотів брати участи у святі тому, щоби *самому не віддати прилюдної пошани Христові*, або під яким будь претекстом *не допустити інших віддати* їй. А тепер хай шан. автор відповість сам на заголовок своєї статті: хто це „гроби побілені“?! Вкінці ще один запит: Як міг автор статті та ціла шан. редакційна колегія „Нашого Клича“ погодити зі своєю католицькою совістю та націоналістичними почуваннями своєї гідности публікацію передової статті з такими некультурними та вульгарними лайками, взятими з найчервоніщого арсеналу протирелігійного табору, на всіх ініціяторів і протекторів свята „У. М. Х.“, до яких у першій лінії належить ціла наша українсько-галицька ієрархія з митрополитом на чолі та загал українського духовенства та інсинуювати всім їм на тлі того свята протинаціональні наміри й роботу? Чиж в тому не криється гидкий внутрішній зміст гробів побілених?

о. д-р Микола Конрад,
академічний душпастир.

Del-Ka

Відп. коркові вклади 50 сот.
Тенісові скарпитки 60 „
Можна дістати у всіх філіях і заступництвах.

УВАГА! Для місцевостей, де не маємо філій, полагоджуємо замовлення відворотною почтою з централі: Краків, ул. Лібровщизна 3, за післятлатою. При замовленні подати число ношених черевиків.

—o—

УКРАЇНСЬКЕ КАТОЛИЦЬКЕ НАЦІОНАЛІСТИЧНЕ СТУДЕНТСТВО В СПРАВІ СВЯТА „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ 1933 р.“

Дістаємо до поміщення такий комунікат:

Українське католицьке націоналістичне студентство, що непохитно стоїть при Христовому прапорі, зібране на нараді 30. квітня 1933 р., рішило активно виступити в рядах української молоді, котра в днях 6. і 7. травня 1933 р. торжественно святкує великий ювилей Христа.

Стверджуємо, що це свято має чисто релігійний характер і тому не може мати нічого спільного з якимнебудь суспільно-політичним та угодовецько-опортуністичним рухом.

Стверджуємо, що наша участь у цьому святі основується на нашій вірі і що це є справа свободи релігійної совісти, котрої ненарушність є нашим найсвятішим правом.

Стверджуємо, що IV. Всестудентський Конгрес, на дні забороняючи брати участь у цьому святі, нарушив свободу релігійної совісти українського студентства і тим переступив свої компетенції.

Тому як віруючі католики націоналісти в ім'я Христа і Найвищого Добра Української Нації звертаємося до всієї української молоді з горячим зазивом: Заманіфестуймо чистою нашу християнську й національну зрілість і вірність Христові масовою участю у великому святі „Українська Молодь Христові“!

—o—

Ще один союзник „Нашого Клича“.

Станиславівська залізнича дирекція проти свята У. М. Х.

Залізнича Дирекція у Станиславові заборонила залізничим робітникам занятим при залізн. шляху на відтинку секції Годи—Турка брати участь у святі „Укр. Мол. Хр.“, телеграфічно приказуючи наставникові цієї секції негайно стягнути видані вже їм і їх родинам вільні карти їзди до Львова. При тім ці зарібники отримали наказ під загрозою утрати служби в днях 6. 7. і 8. травня рано заголошуватись у торового, на залізн. стації в Коршові, і в тих днях з дому віде не виходити.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

„Українська Молодь Христові".

КОМУНІКАТ Ч. 5.

Шкільна молодь і свято. Діловий Комітет звернувся через Митрополичий Ординаріят до міністерства освіти з проханням, щоби шкільній молоді можна було взяти участь у святі. На це наспіло письмо, яке з несуттєвими пропусками подаємо у перекладі:

„На письмо з дня 23. березня 1933. ч. 4379/КА. маю шану повідомити, що не маю застережень проти участи шкільної молоді української народности на терені Львівської Шкільної Округи у святі: „Українська Молодь Христові", якщо свято для шкільної молоді буде уладжене окремо, зі запевненням належної педагогічної опіки.

Діловий Комітет свята повинен звернутися у тій справі до Кураторії Шкільної Львівської Округи, яку рівночасно про це повідомляю. Й. Świdzewicz, міністр".

На інтервенцію у Кураторії Діловий Комітет одержав вияснення, що шкільна молодь — отже й шкільні марійські дружини — не може брати участи у загальному святі, спільно з молодю нешкільною, лише окремо має уладити собі свято У. М. Х. у школах. День влаштування свята для Кураторії байдужий. Це може бути 6. і 7. травень, або може бути якийсь інший, навіть не святочний, в якому Кураторія погодиться українську молодь звільнити від науки.

Подаючи це до відома Діловий Комітет заповідає, що виробить програму свята У. М. Х. для української шкільної молоді і запропонує її виконання найправдоподібніше на п'ятницю, 19. травня, стараючися одночасно за звільнення молоді в цьому дні від науки. З технічних причин Діловий Комітет не вважає підходячою на свято ані неділі 7. травня, ані неділі 14. травня.

Діловий Комітет Свята У. М. Х.

—o—

З життя наших установ.

Загальні Збори Т-ва взаїмних обезпечень на життя й ренти „Карпатія".

В суботу дня 29. квітня ц. р. відбулися Звичайні Загальні Збори Товариства взаїмних обезпечень на життя й ренти „Карпатія" у власній домівці Товариства у Львові, Ринок ч. 38.

Загальні Збори відкрив Президент Товариства д-р *Степан Федак* в год. 17-ій. Після ствердження належного скликання Загальних Зборів і статутом вимаганого числа учасників членів, покликав президент на секретаря Зборів п. Івана Сполітакевича, на верифікаторів секр. Теофіла Новіцького і дир. Івана Ющишина, а на скрутаторів дир. Івана Мартюка та інж. Михайла Хроновята. Далі представив президент Загальним Зборам п. нотара Івана Раставецького, якого запрошено на Загальні Збори тому, що закон вимагає, аби протокол Загальних Зборів був списаний у формі нотаріяльного акту.

Зачерги приступлено до порядку нарад. На внесок дир. *Ярослава Колтунюка* Загальні Збори звільнили секретаря від відчитування протоколу останніх Загальних Зборів тому, що протокол був списаний у формі нотаріяльного акту.

Звіт з діяльности і рахункових замкнень „Карпатії" за діловий рік 1932 відчитав завідуючий директор Товариства д-р *Іван Гижа*. Згідно зі звітом праця Товариства в діловому році була дуже утруднена з причини загострення господарської скрути. Розвиток життевих обезпечень є безпосередньо залежний від матеріяльного положення суспільности, тому не дивно, що затяжна господарська криза, яка в минулому адміністраційному році ще більше поглибилася й поширилася, відбивалася дуже болюче в ділянці життевих обезпечень. Майже всі Товариства життевих обезпечень, що працюють на терені Польщі виказують в 1931. і 1932. році не лише зменшення приросту нових обезпечень, але й зменшення своїх портфелів обезпечень. Товариство „Карпатія" може похвалитися як у минулому так і звітному році хоч невеликим, але все таки приростом обезпечень, обезпеченого капіталу та зростом премій. Це є доказом, що ідея й потреби обезпечення на життя навіть у тих важких економічних часах здобуває щораз більше прихильників серед українського громадянства.

Це відрадне явище є також доказом зростаючого довіря української суспільности до своєї установи.

Загальний прибуток безпосередніх (власних) обезпечень Карпатії у звітному році виносить 423 обезпечень з обезпеченим капіталом 1,914.195 зол. До реасекурації одержала „Карпатія" 21 обезпечень з обезпеченим капіталом 55.191 зол. В тому самому часі убуло обезпечень з вказної виплати внаслідок смерти, відкупу, уповажнення і ріжних перерід 216 обезпечень з обезпеченим капіталом 1.169.665 зол. З посередніх обезпечень (отриманих за реасекурації) убуло 40 обезпечень з обезпеченим капіталом 144.976 зол. Чистий приріст безпосередніх і посередніх обезпечень в 1932 році виносив 178 обезпечень з обезпеченим капіталом 654.395 зол. Внаслідок цих змін стан обезпечень з днем 31. грудня 1932 р. виносив 1437 обезпечень з обезпеченим капіталом 6,702.500 зол. з премією 277.541.59 золотих.

Внаслідок смерти виплачено в 1932 р. три обезпечення на суму 15.610 зол.

Премійні резерви зросли у звітовому році на 122.190.73 зол. (34.98 пр.) і виносили з 31. XII. 1932 р. 471.405.43 золотих.

Всі фонди Товариства з кінцем 1932 р. виносили 704.774.19 зол. і збільшилися у звітовому році на зол. 127.959.06. Звітний рік замикує Товариство більшовою надвишкою 606.53 зол., яку Надзірна Рада вносить придільнити до резервового фонду.

З черги д-р *Юлій Савчак* зложив звіт Ревізійної Комісії з переведеної ревізії діловодства „Карпатії" і поставив внесення на уділення абсолюторії Надзірній Раді та Управі з діяльности за адміністраційний рік 1932.

У дискусії над обома звітами забирали голос проф. Іван Стевчак, який жадав деяких пояснень відносно темпа розвитку „Карпатії". Дир. Іван Ющишин ствердив гарний розвиток „Карпатії", та звернув увагу, щоби Товариство більше опирало свою працю на зорганізованих групах української суспільности, які можуть повести відповідну пропаганду серед своїх членів.

Після вияснень уділених завідуючим директором, Загальні Збори одноголосно уділили абсолюторію Надзірній Раді й Дирекції за діловий рік 1932, та одноголосно рішили придільнити білянсову надвишку за рік 1932 у висоті 606.53 зол. до резервового фонду Товариства.

Дальшою точкою порядку дня мала бути зміна статуту відповідно до новообовязуючих законів. Тому, що до проекту статуту, який предложено міністерству скарбу (Державному Урядові Контролі Обезпечень) міністерство до дня Загальних Зборів не дало ще своєї вступної апробати, рішено на внесок дир. Ярослава Колтунюка усунути цю точку з денного порядку та до вирішення цієї справи скликати у свому часі Надзвичайні Загальні Збори.

Вкінці відбулися вибори. На місце уступаючих після 6 літної каденції з членів Надзірної Ради вибрано одноголосно поновно тих самих членів Надзірної Ради, а самем: дир. Ярослава Колтунюка, Станислава Лаврова й о. крилошан. Василя Лициняка.

До Ревізійної Комісії вибрано поновно тих самих членів, а саме: дир. Миколу Заячківського, Ілька Лисого й д-ра Юлія Савчака, а на заступників с. канцл. Миколу Галянта, д-ра Павла Кривуцького й дир. Юліяна Шепаровича.

Після виборів забирали ще слово проф. Іван Стевчак, дир. Іван Ющишин, проф. Петро Ситницький, які накреслювали деякі напрямні відносно організаційної й аквізиційної праці Товариства. Зокрема дир. Іван Ющишин висловив побажання, щоби Управа Товариства доложила всіх зусиль, аби внеднати в компетентних чинників дозвіл на поширення діяльности „Карпатії" на північно-західні землі.

З нагоди Загальних Зборів „Карпатії" треба ствердити, що розвиток „Карпатії" йде з кожним роком вперед, та що це Товариство стає одним з важніших заборол нашого економічного життя. Одначе слід побажати, щоби українське громадянство обезпечалося виключно лише у своєму Товаристві, бож „Карпатія" на основі законів мусить давати і дає своїм членам таку саму забезпеку як кожне інше Товариство.

—o—

Свято національної праці в Німеччині.

Програмова промова Гітлера в Берліні.

Берлін, 2. V. ПАТ. Кульмінаційною точкою першотравневого свята, уладженого німецьким урядом у Берліні, була промова канцлера Гітлера на полях Темпельгофу. Ідеї класової боротьби, голошеній марксівською програмою, Гітлер протиставив символ першотравневого свята національної праці як майбутнього гасла творчої праці для добра Німеччини. Свято національної праці ліквідує дотеперішню внутрішню боротьбу в німецькому народі і розпочинає процес братання поодиноких кляс. Дальше канцлер зясував шлях праці уряду на майбутній рік. Уряд республики буде прямувати до зміцнення національного соціялізму в народній свідомости. Німці як нарід мусять позбутися штучно вщепленого їм почування слабости й навязати до 2.000-літної традиції. Цього року уряд зреалізує плян загального обовязку служби праці. Особлившу увагу присвятить органічному повязанню поодиноких ділянок господарства і поправі рільництва. Програма затруднення безробітних буде поділена на дві рівнобіжні части. Розпічнеться велика будівельна акція, причому уряд дожидає від народу підтримки першусього для німецької продукції. Виладжена буде велика програма будови публичних доріг, яких кошти сягають міліярдових сум. Опісля канцлер заповів, що уряд виступить енергійно проти зависокої процентової стопи, реалізуючи тим способом одну з головних точок програми національного соціялізму.

Свою промову канцлер скінчив словами: Світ переслідує нас, однак ми хочемо миру. Світ не хоче признати наших прав до оборони вітчини. Чимбільше світ проти нас, тимбільше мусимо бути солідарні. Одно тільки скажу: світ може зробити що хоче, однак ми не признаємо ярма. Домагання рівних прав не замовкне вже ніколи в народі. Німецький нарід відзискав власну свідомість. Зрадників і кривоприсяжників не стерпимо. Прямуємо до відродження народу шляхом чесної праці. Не звертаємося до Бога з проханням: Господи, спаси нас, — ми хочемо працювати! Коли прийде година, зможемо стати перед Божим лицем і сказати: Боже, ми змінилися, німецький нарід прийшов знову до сил, Боже, поблагослови нашу боротьбу за волю, нарід і батьківщину!

Промова Гітлера була трансмітована мегафонами на ціле поле Темпельгофу та на всі німецькі радіостації. Вчасі промови канцлера на трибуні були члени уряду республики, прусського уряду, краєвих урядів та увесь дипльоматичний корпус.

На закінчення свята пущено штучні вогні, після чого гітлерівські відділи відмаширували до Люстгартену. Тут у год. 12. вночі виголосив промову пруський премієр Герінг.

БЕРЛІН, 2. V. ПАТ. Першотравневе свято в столиці Німеччини скінчилося після півночі перед цісарською палатою. Від пруського уряду міністр Герінг виголосив промову, в якій м. і. заявив, що цьогорічне свято національної праці буде вступом до боротьби на шляху до відбудови німецької могучости.

—o—

IV. Зїзд українських природників і лікарів.

Зїзд цей відбудеться у Львові 6. і 7. травня. **Загальна програма:** 1. Спільне засідання всіх секцій — в суботу 6. V. в год. 11. — Музей НТШ., вул. Чарнецького 24/I. — Відкриття Зїзду. 2. Вибір президій. 3. Б. Матюшенко: Системи і форми організації охорони народнього здоровля і суспільної опіки в Чехословаччині, їх світла та тіні. 4. М. Зарицький: Чиста і прикладна математика в біґу століть.

Програма праці поодиноких секцій. Секція лікарів. Субота 6. травня, год. 15. — в Музею НТШ.: 1. Ю. Кордюк: Патальогічна фізіольогія обміну речовин. 2. Я. Гинилевич: Diabetes mellitus. 3. Т. Е. Бурачинський: Хірургія при Diabetes mellitus. 4. О. Філяс: Обмін речовин у плоду і дитини. 5. М. Дзерович: Опасистість (obesitas). 6. О. Берест: Хороба Базедова. 7. О. Прийма: Гіхт. 8. Р. Білас: Живцеве лікування хоріб обміну речовин. 9. М. Панчишин: Калькульоза.

Неділя 7. травня, год. 8.30 — в Музею НТШ.: 1. В. Гвоздецький: Encephalitis postvaccinalis. 2. І. Ортинський: Lymphogranuloma inguinale. — Urethritis protozoica. — Демонстрація рідких дерматоз. 3. Я Якубівський: Сучасний погляд на pylorostenosis у немовлят. 4. В. Гузар: Криза лікарського стану. 5. М. Дзерович: Asthma. 6. С. Парфанович: Конституція, психольогія і патольогія жінки. 7. Т. Воробець: Праця лікаря в ділянці суспільної опіки. 7. С. Парфанович: Праця лікаря в протиалькогольній ділянці. 9. Г. Дмитріа: Роздоріжжа сучасної медицини.

Секція живої природи та географії. Субота 6. травня, година 15. в домівці Лікарської Комісії НТШ., вул. Чарнецького 26.: 1. В. Бригідер: Причинок до гістольогії новозявних. 2. О. Тисовський: Дещо про ролю морфольогії в теорії еволюції. 3. Ю. Полянський: Сліпці з лісу Поділля. 4. Г. Козій: До пізнання фльори Поділля з доби навіяння наймолодшого лесу. 5. О. Мриц: Будова високого торфовиська в Струтині В. біля Долини в світлі пилкової аналізи. 6. В. Бригідер: Цікавий випадок регенерації ран у бука.

Неділя, 7. травня, год. 9.: 1. В. Кубійович: Рух людности України в часі від 1897 до 1931 р. 2. М. Кульчицький: Горішні границі осель на Гуцульщині. 3. Е. Жарський: Зоогеографічні районі Прикарпаття. 4. З. Залуцький: Історія до-

дини р. Прута. 5. І. Федів: Новіші досліди Чорного Моря. 6. С. Рурак: Незаселені місця екумени Закарпаття. 7. Р. Єндик: Зрізничкування антропольогічних типів у психічних реакціях.

Неділя, 7. травня, год. 15.: 1. В. Бригідер: Липова алея в Станиславові як гідна охорони пам'ятка природи. 2. Ю. Полянський: Причини заторфлення і заболочення Полісся. 3. Р. Єндик: Антропольогічна мапа України. 4. Кубійович-Кулицький: Етнографічна мапа України.

Секція математики та фізики. Субота, 6. травня, год. 15. в канцелярії НТШ., Чарнецького 26: 1. В. Кучер: Статистичні підстави сучасної термодинаміки. 2. А. Ластовецький: Структура еспанського графіту на основі рентгенографічних знимок. 3. В. Міляньчук: Ефект Зеемана магнетних діпольових ліній і заломання світла в їх сусідстві. 4. З. Храпливий: До питання відємних енергій в теорії Дірака. 5. М. Козак: Теплове провідництво порошків.

Неділя, 7. травня, год. 9.: 1. М. Зарицький: Історичний розвиток проблеми міри. 2. В. Міляньчук: Вимушені заборонені діпольові лінії в сильнім магнетнім полі. 3. В. Кучер: Колибання в газах. 4. О. Монцібович: Нові теорії означених інтегралів.

*

II. Спільне засідання всіх секцій в неділю 7. V., год. 18. — Музей НТШ.: 1. Звіти зі засідань секцій. 2. Організація дальших зїздів. 3. Закриття зїзду.

ГІТЛЄРІВЦІ ЗАНЯЛИ ВСІ ДОМИ ПРОФЕСІЙНИХ СОЮЗІВ.

БЕРЛІН, 2. V. ПАТ. Нині в усій Німеччині пробоєві відділи заняли всі будинки т. зв. незалежних робітничих професійних союзів. Акцію цю веде спеціяльна комісія під проводом президента пруської державної ради. Вона обіймає теж організації господарського характеру та товариства, що є експозитурою професійних союзів. При цьому арештували около 50 осіб, м. н. провідників соц. професійного руху Лкйпарта, Гросмана та Віселя. Лей заповів, що в найближчих днях зреорганізують увесь апарат т. зв. незалежних професійних союзів. Службовців кооперативних банків, що належать до тих організацій, оставили при праці та перестерегли, аби не пробували починати пасивного спротиву. В Берліні обсадили центр. осідок робітничого металевого союзу під керму урядового комісаря Енгеля. Промовляючи до службовців установи комісар заповів, що урядування персоналу професійних установ піддадуть контролі та що всякі політичні виступи проти нац. соціялістів здавлюватимуть якнайтостріше.

РУЗВЕЛЬТ ІДЕ ДО ПАРИЖА ТА ЛЬОНДОНУ.

З Вашингтону повідомляють, що можливе є, що през. Рузвельт у перших днях червня ревізитує французький та англійський уряд.

Можливе, що в Льондоні Рузвельт виголосить промову на всесвітній економічній конференції

ПЕРЕРВАЛИ ЗАЛ. ШЛЯХ.

Японські літаки перервали бомбами залізничий шлях біля Погранічної, щоби знеможливити пересувати залізничий табор поза більшовицький кордон.

КИТАЙСЬКО-БІЛЬШОВИЦЬКІ НАРАДИ.

Голова ради нар. комісарів Молотов мав у Москві довшу нараду з китайським амбасадором в справі заключення пакту неагресії.

—o—

НОВА ВІЙНА ПРОТИ КИТАЮ.

ТОКІО, 2. V. ПАТ. М-ство війни повідомляє урядово, що мабуть пічнуться нові операції на південь від вел. муру, коли китайці не спинять діяльности на схід від ріки Люан, який евакували японці. М-ство додає, що плянована акція може спричинити поважні наслідки.

—o—

МУСОЛІНІ ОПРАЦЮВАВ НОВИЙ ПРОЄКТ.

Мусоліні виступив із новим проектом пакту 4-х держав. У ньому обмежує програму ревізії трактатів і зброєнь. Терен для пропозицій приготовляє шеф італійського кабінету Альойзі, що об'їзджає всю Европу. В звязку з цим Мала Антанта матиме спеціяльну нараду.

—o—

ГРІЗНЕ ТОРНАДО.

Стейти Місурі, Аркензов і Люізіяною навістило грізне торнадо. Було понад 200 убитих і стільки ранених. Матеріяльних втрат є на десятки мілїонів долярів.

—o—

УПАВ ДАНСЬКИЙ ЛІТАК.

БЕРЛІН, 2. V. ПАТ. У Діхті біля Гановеру впав данський спортовий літак. Апарат згорів. пільот згинув, телеграфіст оаненний.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

БЕЗРОБІТТЯ В ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА, 2. V. ПАТ. Безробітних, зареєстрованих у держ. уряді посередництва праці, було в усій Польщі 29. квітня 258.964, себто в порівнянні з попереднім тижнем зменшилося на 4.996 осіб. У Варшаві того дня було 21.450 осіб, себто в порівнянні з попереднім тижнем менше на 36 осіб.

НОВИНКИ

— АДМІНІСТРАЦІЯ „ДІЛА" ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО ЇЇ БЮРА ВІД МІСЯЦЯ ТРАВНЯ Ц. Р. ВІДЧИНЕНІ ВІД ГОД. 9. РАНО ДО ГОД. 6. ВЕЧ.

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, III. сходи, I. пов. Приймає замовлення по 40 проц. дешевше на мужеські убрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 1615 12-20

— **Футра** жіночі і мужеські на замовлення з власних матеріялів і інші кушнірські роботи виконує Юліян Глушевський, Коперника 16, тел. 54-46. **Ціни низькі;** приймає футра на перехів літом. 4—?

— **На докінчення нагробника Ів. Франкові** зложили: Українська Парляментарна Репрезентація УНДО 50 зол.; пос. Дмитро Великанович 10 зол.

— **Вистава париських мистців** в Національному Музею (вул. Мохнацького 42) буде ще відчинена до неділі 7. травня включно. Закриття в год. 18-ій підсумком успіхів.

— **Французька вистава афіш і мистецької реклями.** В найближчому часі відчинять у Львові в Промисловому Музею (вул. Гетьманська ч. 20) виставу французької афіші, що обіймативе експонати від 17-го століття по сьогоднішній день. Виставу уладжує з ініціятиви французького консуля Шастана управа Міського Музею Мистецького Промислу та париська Association d' expansion et d' echanges artistiques. Це спеціяльне бюро при м-стві мистецтва, якого головою є Роб. Брюсель. Із ним працює 300 кореспондентів по ріжних країнах і інформує його про мистецьке життя тих країн. Львівською кореспонденткою є Кратохвіля-Відимська. Згадана установа уладила досі 60 вистав і 227 театральних представлень і концертів у 52 країнах і 155 містах.

Даром

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

— **Українка** Празьке „Pravo Lidu" ч. 101. з 29 квітня в додатку „Večernik" помістило переклад Шевченкової поезійки „Світе ясний, світе тихий" п. з. „Dumka". Переклад зладив Ф. Тіхи.

— **Стан здоровля студ. Нича.** Польські джерела повідомляють: Стан здоровля студ. Нича, якого, як відомо, пострілив за Янівською рогачкою аспірант Цєсельчук у власній обороні, є тяжкий. Куля пройшла через мізкову кору, а виходючи назовні, оставила відломки. Їх усунули. Лікарі кажуть, що Нича вдасться вдержати при житті. Нич і далі відмовляється зізнавати. Він лежить у сепаратці під надзором двох поліцаїв і поліційного агента.

— **Редукція судових службовців.** На терені львівського апеляційного суду зредукують в найближчих місяцях кількадесять судових урядовців і возних. Буде це наслідок установлення 178 посад коморників, що довело до змепшення судового діловодства. Наперед будуть зредуковані службовці, що осягнули 60 років життя, описля всі ті, що мають за собою ріжні службові провини й були дисциплінарно карані.

— **Жидівські аптикарі бойкотують німецькі ліки.** У Львові відбувся зїзд східно-галицьких аптикарів, скликаний аптикарською палатою з приводу відношення гітлерівської влади в Німеччині до жидів. Після рефератів аптикарів Ербара і Шайнбаха промовляли аптикарі Курцрок. Гешелес, Вайс. Ербар, Зусман і Поратинський (теж жид), висловлено подяку англійському міністрові Чемберленові за оборону Померя (?) і жидів, а вкінці рішено збойкотувати німецькі лікувальні товари та підтримувати ліки краєвої продукції.

— **Арештування комуністів у Львові.** На Гетьманських валах арештовано кількох комуністів жидів, що підчас першотравневого походу пробували влаштувати комуністичну демонстрацію. За те саме арештовано біля кадетської школи студентку Мальвіну Блят, кравчиню Салю Ертель, швачку Полю Вурцель і робітницю Хану Грос.

— **Арештування комуністів.** У Варшаві підчас комуністичних маніфестацій 1. травня арештували 52 демонстрантів, між ними кількох промовців, у яких найшли змісти промов.

— **Арештування в Самбірщині.** В самбірському повіті арештовано кілька осіб, що належать до місцевої організації КПЗУ у звязку з комуністичними летючками, які найдено у Н. Броша.

— **Крадіж при касовому віконці.** В будинку Польського Банку у Львові украв хтось Н. Маликові, возному окружної шкільної ради, з касового вікна дві пачки банкнотів у сумі 2.000 зол. Коли Малик спостеріг крадіж, злодія вже не було.

— **Затроєна ліком?** При вул. Шептицьких ч. 36 у Львові захорувала Ядвига Тайтова. Лікар дав їй рецепту на лік, який видала аптика Войтовича при вул. Сапіги ч. 77. За десять днів Тайтова вмерла. Розійшлася чутка, що Тайтова затроїлася ліком і тому аптикар Войтович повідомив про це поліційну владу і зажадав вияснення справи. Прийде мабуть до ексгумації трупа.

— **Ріжні вістки.** На вул. Жовківській у Львові застрілив постерунковий скаженого пса, що кидався на прохожих. — В мешканні при вул. Замковій арештували Стефана Манишина і двох братів Вольських, що виробляли фальшиві монети й пускали в обіг.

— **Летючки УОН у Самбірщині.** Як повідомляє ПАТ, в Самборі знайшли вночі на 29. квітня ц. р. летючки, розкинені членами УОН у звязку з роковинами виконання присуду на Голояда і Пришляку в Тернополі. Подібні летючки найшли теж у сінях читальні „Просвіти" в Пищичах і в читальні „Просвіти" у Викотах.

— **Напад на священика.** Із Самбора повідомляють, що в ночі на 29. квітня ц. р. на гр.-кат. пароха з Торчинович, о. Прокопа Тиса, який повертав із сусідного села, напали якісь люди і побили палицями. о. Тис одержав чотири небезпечні рани і покровавлений останками сил доволікся до дому. Стан його грізний. На місце випадку прийшла поліція й арештувала кількох парубків.

— **Ошуканці під урядовою фірмою.** В Станиславові арештовано трьох людців, Попеля, Бруля і Морода, що підшивалися під характер урядовців скарбової сторожі й вимусили від людей 22доляри. Всі походять із Болшовець пов. Рогатин.

— **Арештували адвоката.** В Станиславові на приказ прокуратора арештували адвоката д-ра Рубіна. Йому закидають, що як секретар Союзу інвалідів допускався обманств.

— **Дивні практики урядовця на почті в Потоці Золотім, пов. Бучач.** Пишуть нам: Як звичайно, так і цього місяця зголосилися воєнні інваліди до почтового уряду в Потоці Золотім по інвалідські ренти. Урядовець на почті казав усім, які зголошувалися, що мусять виказатися легітимацією „інвалідського звйонзку", бо на будуче не дістануть грошей. І було таке, що бідна жінка дістала 22 зол. інвалідської ренти, а до „звйонзку" заплатила 26 зол. (за два роки вкладку), бо боялася, що інакше не видадуть їй ренти. А таких випадків було багато більше. В чиїм інтересі пускає той урядовець такі зовсім неправдиві вістки, які приносять нам великі матеріяльні втрати? Нехай-же ніхто не вірить таким поголоскам ані навіть панні почтового урядовця з Потока Золотого, бо такого розпорядку не було і нема.

Куток мови.

Замість: бомба очинила замішання (поль.), треба: *метушню;* зам: у хаті в нього замішання, треба: *безладдя;* „замішання" означає у нас дію, акцію; а народне слово „замішка" у значінні: „метушні" і „перешкоди". („Пішла — нема замішки").

Замість: по більшій части, переважно, краще вживати рідного слова: здебільша.

Замість: „не узнали цього уряду", треба: *не признали;* „узнати" значить у нас пізнати, довідатись, напр.: я узнав його на вулиці; хто не знає, той не узнає. Отже: я не узнаю такої поведінки, або не узнаю його, значить: не пізнаю, а не: не признаю.

Замість: скрайни (поль.) плутін, треба: *клаптик.*

— **Катастрофа літака.** Під Гендон на північний захід від Льондону впав військовий літак Залога, зложена з двох осіб, погибла. В літаку находилася консервативний посол палати громад Кнебворт.

— **Трагічна пригода французького консуля.** Як повідомляють із Дрездену, самохід, яким їхав французький генеральний консуль Ля Берн де Гард наїхав з розгоном на трамваєвий віз. Самохід розбився, а консуль згинув на місці.

— **Стрільно розірвало гармату.** З Букарешту повідомляють, що підчас маневрів під Фокшанами експльодувало гарматне стрільно, наслідком чого згинуло 4 вояків, а трьох тяжко покалічило. Стрільно вибухло внутрі гармати, яку розірвало.

— **З Української Бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі.** Рада Бібліотеки повідомляє, що в помешканні Б-ки (41 рі де Ля Тур д'Оверн) відбувся в суботу 29. квітня реферат проф. Дм. Дорошенка на тему: „Василь Горленко — критик та етнограф". В суботу 6. травня в 9. год. веч. говоритиме В. К. Прокопович на тему: „Характеристичні риси українського церковного будівництва". В неділю, 14. травня в 5. год. пополудні відбудеться черговий реферат В. К. Прокоповича на тему: „Видубицький монастир — історична екскурсія". Вступ вільний.

—o—

Дописи.

КРЕМЯНЕЦЬ.

Відкриття Філії „Сільського Господаря". По близько 4-річних старанних гурта громадян Кремянеччини під проводом б. посла Бориса Козубського повелося вкінці одержати згоду на відкриття другої на Волині Філії „Сільського Господаря", а саме в Кремянці. Дня 30. квітня ц. р. відбулися в Кремянці перші Загальні Збори цієї установи, якими проводив п. Борис Козубський, секретарював п. Осип Жиглевич. У Зборах взяло участь поверх 60 осіб, у тому коло 50 делегатів з рідних сіл Кремяненччини. На початку Зборів обговорив б. пос. Борис Козубський всі заходи, які від 1929 р. робив він та інші передові громадяни Кремяненччини в тому напрямі, щоби вільно було основати Філію Т-ва „Сільський Господар". Щойно тепер згідно з новим законом про товариства переведено цю реєстрацію. З черги інж. д-р Храпливий зі Львова виголосив реферат про завдання і працю „Сільського Господаря", а зокрема подав, що і як повинна робити Філія „С. Г." та її підбудова в повіті. По поясненні статуту Філії розвинулася дискусія, а потім вибрано Раду Філії в такім складі: голова Борис Козубський — власник маєтку (Заруддє), заст. голови Семенюк Михайло — господар (Березка), секретар Жиглевич Осип (Кремянець), скарбник Бойчук Андрій — інструктор Кооп. Союзу (Кремянець), члени Ради: Хвесюк Йосиф — господар (Васьківці), Січковський Сергій (Кремянець), Кондратюк Іван — господар (Сатанів). До Контрольної Комісії вибрані господарі: Никитюк Юхим (Березка), Скакальський Петро (Титильківці), Данилюк Яків (Людвинці). Філія „Сільського Господаря" у Кремянці — це щойно друга Філія цього Т-ва на Волині (перша є в Луцьку). Вже тепер має Філія свою домівку та урядовця і розпочала живу організаційну роботу в повіті. Треба надіятися, що співпраця всіх хл боробів повіту дасть можливість розвинутись цій установі та виконати ті завдання, які стоять перед нею. Настрій присутніх був бадьорий і всі обіцювали, що поведуть у себе на місцях роботу згідно з вказівками Філії.

—o—

СПОРТ.

ПОГОНЬ (СТРИЙ) — УКРАЇНА.

Відплатні змагання цих дружин за мистецтво А-кляси відбудуться нині 3. ц. м. у Стрию. Тому, що Україна не виграла ще досі ніодних змагань за мистецтво з Погонею у Стрию, виглядн української дружини і цим разом слабі.

СТАНИСЛАВІВ, 30. IV. **ПРОЛОМ — ГІРКА 3:2 (1:2).**

Змагання за мистецтво Б-кляси виграв щасливо Пролом. У першій половині перевага Гірки. У другій половині арма Пролому заскочив певну перемогу Гірку. За 15 хвилин другої половини Пролом вирівнує і стріляє третє ворота. Гірка дозволеними і недозволеними засобами прямує до перемоги. Жертвою гострої гри пале Стеткевич II. Пролом обороняється в десятку і вдержує щасливо вислід до кінця. Ворота здобули Бриндзей, Чубкібчук і Камінський.

Пролом II. — Гірка II. 1:2.

ДУЖАННЯ У ЛЬВІВСЬКІМ СПОРТОВІМ ЦИРКУ.

Один атлет помер, другий не має права боротись

В ночі з неділі на понеділок помер дома один із передових атлетів, що брали участь у змаганнях у спортовім цирку: Вільгельм Урбах, баварець. Попереднього дня він змагався зі Штекером, мистцем Польщі, у реванжовій боротьбі. Підчас цих змагань трапився інцидент, що дав привід деякій частині публики до протестів: Штекер звалив Урбаха з ніг у хвилині, коли суддя після перерви дедви свистом дав знак, що боротьба починається; Урбах упав досить нещасливо горілиць. Лікарі ствердили, що помер він від серцевого удару. На телеграму від Міжнародньої Федерації Змагунів із Берліна Штекерові, як останньому, що боровся з Урбахом, заборонили покищо далі виступати, аж слідство не ствердить, що він зовсім невинний у смерті Урбаха. Польщу репрезентує покищо новий змагун із Шлеську вахтень Грабовський, коли не рахувати Щербінського із Варшави і Валюшевського зі Львова.

У понеділок з огляду на припинення Штекера з участи в змаганнях хід дужань у спортовому цирку при вул. Пелчинській у Львові був такий: Щербінський в 26 хв. поборов Валюшевського, литовця Будруса в боротьбі з Білевичем здискваліфікував судця та признав побіду Білевичові. Чех в 2 хв. поборов Вельоха, Кларімі в 2-ій рунді знокаутував Карлевського в боксерському мечі. Громов у 28 хв. поборов Келера.

ЛЬВІВ. СПАРТА-КОШІРЖЕ — ПОГОНЬ 5:1 (4:1).

—o—

Листування Редакції.

Вп. Дописувачів, що ургують у справі допісів, просимо бути терпеливими. В останньому часі ми так завалені дописами й іншими матеріялами з краю, що можемо все те використовувати тільки поволі і в залежності від вільного місця. Очевидно — в першу чергу міститимемо дописи короткі, ядерні й чіткі, які нам найлекше справлять.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.
Середа, 3. травня год. 3 попол. „Дівочі обіти".
Середа, 3. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".
Четвер, 4. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Театр Різнородностей.
Середа, 3. травня год. 7.30 веч. „Шукаємо талановитого вломника".
Четвер, 4. травня год. 7.30 веч. „Шукаємо талановитого вломника".

Цирк Станевських, площа Бема, початок вистави в год. 8.15.

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Тенісового Т-ва) виступи міжнародніх змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „В тайгах Сибірі".
АПОЛЬО: „Пошлюбна подорож у трійку" (Бриг. Гельм).
АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".
КАСІНО: „Куртизана" (Грета Гарбо).
КОЛІСЕЙ: „Що може Париж", ревія „Парада без зірок".
КОПЕРНИК: „Доновен" (Джекі Купер, Борис Карлов).
МАРУСЕНЬКА: „Доновен" (Джекі Кучер, Борис Карлов).
МІРАЖ: „Чар її очей" (Дж. Гейнор, Фарел).
ПАЛЯС: „Їх Ексцеленція субект".
ПАН: „Вічна вулиця" та ревія.
ПАСАЖ: „Люди без совісти" і „Буря над Азією".
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Наші невинні наречені", ревія: „Щось для кожного" (виступ ревієвої трупи „Аркадія" Ант. Качоровського). Початок ревії о 4., 6.30 і 9. год.
ХИМЕРА: „Аріяна" (Ел. Бергнер).
УТІХА: „Кіномаяк" (Гар. Ллойд) і ревія.

Закордонне радіо.

Середа, 3. травня 1933.

Кенігсберг (217,1) 20.10 Концерт, **Братислава** (279,3) 12.30 Концерт. 17.10 Кларнет, **Бреслав** (325) 13.00 Мендельсонові твори, Досталь (сопран). **Штрасбург** (346,2) 19.00 Нар. пісні, 20.10 Арії, 21.10 Гавайські пісні, нар. танці, **Рим** (441,2) 13.00, 17.30 Концерт, **Відень** (518.1) 17.20 Австр. композитори, **Любляна** (576) 18.30 Діточі пісні, **Харків** (937,5) 8.30 Концерт для дітей. 9.00 Муз.-лят. авдиція, 10.30 Радіокомпозиція. 13.50 Військ. музика, 15.10, 19.30 Концерт, 18.00 Оп. арії.

Четвер, 4. травня 1933.

Братислава (279,3) 12.30, 22.15 Концерт, 18.25 Оп. арії, **Лайпціг** (325) 20.00 Концерт **Любки Колесси. Мілано** (331,4) 21.00 „Весталька" оп. Спонтіні, **Штутгарт** (360,6) 16.30 Концерт, **Білгород** (429,7) 16.00, 20.00 Нар. пісні, 22.00 Циг. музика, **Рим** (441,2) 17.30 Вок.-інстр. концерт, **Відень** (518.1) 11.30 Квартет, 15.50 Дебют молодих артистів, 19.05 Концерт, **Будапешт** (550,5) 18.30 Пісні, **Любляна** (575) 20.00 Спів, **Харків** (937,5) 9.00, 15.10, 18.00 Концерт, 13.50 Літ.-муз. вид., 19.00 Українська музика з „Березілю", 21.30 Муз.-мист. трансм., **Давентрі** (1554.4) 21.35 „Нов плейс оф Джекпан" пп. авдиція.

Львівське радіо.

Середа, 3. травня 1933.

12.15 Симф. поранок, 14.10 Сільська молодь у хліборобській праці, 14.20 15.00 Орхестра (нар. музика), 14.40 Криза в городництві й можливости продукції в найближчих роках, 16.25, 19.15 Грамофон, 16.45 „Стан. Сташіц", 17.00 Скрипка, фортепян. 18.15 Легка й танк. музика, 19.20 „Дами й гузарн" Фредра (радіофонізація), 20.00 Концерт (музика, спів), Спортові вістки, 22.00, 23.00 Танк. музика, 22.40 Забуте місто (Каменець П.).

Четвер, 4. травня 1933.

12.10, 15.30, 16.15, 17.20, 20.00, 22.25 Грамофон; 12.35 Шк. концерт; 15.50 „Жінка в передмістя"; 16.25 Лекція фр. мови; 16.40 „Краса гір"; 17.00 „Вирівок із балачки двох прохожих", 17.40 Відчит; 18.00 „Відпочиваймо, або слово про учительські вакації"; 18.10 Легка й танк. музика; 19.00 Баторій у Львові; 19.30 Літературне життя; 20.10 Муз. балачка (про фінляндський концерт), 20.30 Трансм. з Гельсінгфорсу: Фінляндський концерт, 22.00 „Воєцька пригода" Джіма Поккера; 22.15 Спорт; 23.00 „Коли на Каленберзі знову весна" муз. репортаж.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У понеділок на львівській неофіціяльній біржі була й далі занижкова тенденція на доляр. Подача долярів зросла. Банк Польський платив в год. 10. рано за доляра 7.35 зол., за англійського фунта 29.50 зол. В год. 10.30 платимо за доляра 7.30 зол.

Около год. 12. Банк Польський устійнив курс доляра на 7.20 зол. Пополудні на неофіціяльній біржі можна було одержати 7.30—7.35 за доляр.

ВАРШАВСЬКА БІРЖА.

Транзакції. Продажа. Купно.

Голяндія 358.60, 358.50, 359.45, 357.65; Льондон 29.90, 29.85, 30.03, 29.73; Париж 35.11, 35.20, 35.02; Швайцарія 172.40, 172.45, 172.88, 173.00; Італія 46.30, 46.53, 46.07; Берлін 206.50.

Акції.

Банк Польський 73.00.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	волотих від	волотих до
Пшениця дворська	34·25	34·75
Пшениця збірна	31·75	32·25
Жито одноцілае	16·75	17·—
Жито збірне	15·75	16·25
Ячмінь двір. одноцілий	13·75	14·25
Ячмінь на мливо	11·50	11·75
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замокліий	9·75	10·25
Кукурудза краєва	15·00	15·50
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	16·—	17·—
Горох пів-Вікторія	22·—	24·—
Горох полевий	14·—	15·—
Бобик	9·50	10·00
Вика чорна	8·00	8·50
Вика сіра	7·—	7·05
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	15·25	15·75
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·00	8·25
Рідак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·50	6·75
Висівки пшеничні	6·75	7·—
Пшоно	30·—	32·—
Просо краєве	18·—	19·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. за.	70·—	72·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	35·75	36·25
Пшениця збірна	33·25	33·75
Жито одноцілае	18·—	18·50
Жито збірне	17·25	17·75
Ячмінь на мливо	13·—	13·25
Овес збірний	10·25	10·75
Мука пшен. люксусова	63·00	63·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	32·50	33·00
Висівки житні	6·75	7·—
Висівки пшеничні	8·00	8·50
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. I	38·—	40·—
Пенцак ч. 10	24·—	26·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 2. V.: масло —.—, молоко 0.17, сметана 0.70, яйця 2.80. Тенденція на масло занижкова, на молоко удержана, на яйця занижкова.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

З Українського Технічного Товариства. В середу 3. травня ц. р., 19 год. в домівці У. Т. Т. Косцюшка 3, дв. 2. виголосить інж. Крохмалюк Ю. відчит: „Протигазова оборона населення підчас війни". Гості мир раді. 1868

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ШУКАЄМО агентів до продажі обуви за касцією коопер. „Дерма" Львів, ул. Михайла 4. 2—2

ЛІКАР шукає доброго місця для отворення канцелярії, найрадше в повітовім місточку, де нема ще лікаря-українця. Хто знав би таке місточко зволить подати до Адміністрації „Діла" під „Практик". 2—2

АБСОЛЬВЕНТКА віденського університету дає лекції німецького новинкам і завансованим. Скора конверсація. Перекладн. Потоцького 48, м. 6. 1859 1—2

ПЛЯНИ, кошториси і ведення будови асільних мешкальних будинків виконує та дає безплатні поради інж. буд. А. Лиськевич, Львів, Листопада бічна 5. 1946 2-5

КІМНАТА для 1—2 панів з окремим входом зараз до винайму, Личаків 62. 1-1

ПРОДАМ першорядний галянтерійно-перфумерійний склеп з товаром. Зголошення: Адміністрація під „4000 долярів".

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЛЕЖАКИ — гамаки — городові парасолі та всякі городові меблі, КОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ і господарські, ГНУТІ МЕБЛІ фабрики Тонет і Мазжін, ДІТОЧІ ВІЗКИ — забавки поручає по значно зниженій ціні одинока християнська фірма у Львові

Кожевич

ВУЛ. БАТОРІЯ 12, ТЕЛ. 76-00.

Присилайте передплату!

З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідає Олександер Костик.

ч. 112 (13.351). Львів, пятниця 5. травня 1933. Рік LIV.

Pocztowa opłata opłacono ryczałtem.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Господарська активність і кооперативний дефетизм.

(Жиди і ми. — Очайдушний турист. — Роля кооперації. — Організаційні сумніви. — Союзники чи вороги?)

Цю статтю друкуємо як дискусійну.
Ред.

I.

На господарській нараді жидівських діячів у Варшаві 15. січня ц. р. посол Грінбавм виголосив реферат про положення жидів у Польщі. Він сказав у ньому між іншим ось що: мусимо дійти до сумного висновку, що велика скількість жидів у Польщі не має і не буде мати можливости істнувати. І як вихід із цієї ситуації ставить він на першому місці еміграцію жидів до Палестини, а на другому перехід частини жидів із міста на село та працю на рілі.

Замітне, що в тому часі, коли жиди приймають орієнтацію на „рустикалізм", вяжуть свою долю з ґрунтом і з сіль. господарством, ми навпаки — з „урбанізації" надміру людського матеріялу по селах, у звороті до промислу і торговлі бачимо національну конечність. Чи воно правильно? Чи не будовані наші замірн на великій помилці, що готові відтак важко пімститись?

Здавалось би, що справді щось у наших замірах не в порядку. І дехто захоче прирівняти нас із цим фанатичним туристом, що пнеться на Говерлю серед дощу і громів, коли інші з неї втікають, та манить себе надією, що здобувши шпиль радітиме красотою перспектиан. Сучасні відносини, серед яких доводиться нам заходитись біля роэбудови нашого господарства, справді невеселі. Навіть до подробиць продумана акція мусить рахуватись з можливостями поважного відсотку невдачі. Пережили ми війну, яка не має анальогії в історії, переживаємо і господарський занепад, що в такому розмірі і змісті вперше навістив людство і нас разом із ним. Такий занепад для всяких замислів і планів скриває великі перешкоди і небезпеки. Це правда! Але разом із тим **саме час кризи добре надається до того,** щоби селянську націю, таку як ми, вишколити у твердій школі життя, змусити братись теж за інші варстати праці як земля; той час підходящий, щоби змінити наші часто невільничі погляди, заскорузлі в незрушности принципів, змінити частинно нашу соціяльну структуру.

На селі розсілася всесильна нужда, нема заробітків ані при дереві, ані в цегольнях чи при нафті або й деінде, нема можности еміграції, бо нікуди її скермувати. У жидів бодай Палестина майоріє, як обіцяна країна. Наше село має надмір рук, а місто надмір безробітних мозків, при чому чимало інтелігентів без праці є справжніми знавцями поодиноких професій. **Активізація цих дрімучих сил нації** — це справа незвичайної ваги і значіння. І коли в нас росте бажання поставити власне виробництво і взяти в свої руки розподіл товарів, опанувати в міру можливости апарат посередництва поміж продуцентом (по можности рідним) і масою консументів на селі й у місті, — то до цього пхає нас не тільки інстинкт самозбереження, невблагана потреба добувати варстати праці для безробітного селянина й інтелігента, особливо для молодого дорасту. Цього вимагає від нас теж зростаючий нахил нашого села і міста купувати у своїх і через своїх, **нахил до збагачування нації.** У тому лежить тайна, чому ми беремо на себе ролю очайдушнього туриста, що у страшну негоду, серед лискавиць і громів, пнеться на шпиль шукати сонячних просторів. Тут скривається тайна, чому Українське Технічне Товариство всупереч охканню песимістів пробує всетаки зорганізувати Промисловий Банк, що має бути — коли можна нам мале з великим порівняти — комбінацією римського новотвору (з 1931 р.) **Instituto per la Ricostrukzione Industriale** з його фінансовою посестрою **Instituto Mobiliare Italiano.**

Наша невесела національна дійсність вимагає систематичної аналізи господарських можливостей і реалізації того, що в даний час при помочі відповідно змобілізованих засобів можна зреалізувати. Наш промисловий ембріон потребує опіки моральної і матеріяльної. До праці в тому напрямі станути мусять усі творчоздібні чинники та перш усього авторитетні установи.

II.

Досвід показує, що серед нашого наскрізь пасивного з господарського боку загалу, кооперація є найкориснішою формою господарського будівництва. Навіть сьогоднішня Німеччина, що на місце картелів і трестів хоче зробити носіями господарської творчости селянство і міщанство, добачує в кооперації свою будучність. „Для кооперативних обєднань, для самопомочі господарсько слабих одиниць виринає тепер безконечно широкий обсяг завдань при будові станового (селянсько-міщанського) національного господарства". Це пише не якийсь орган кооперації, а гугенбергівський „Берлінер Льокаль-Анцайгер" (з 22. квітня ц р.).

Тимбільше ми, що в сучасній капіталістичній системі назагал безпомічні, мусимо **в кооперації** проявляти свою господарську життєвість і в ній передовсім шукати своєї економічної майбутньости. Не слід піддаватися прикрим сумнівам: наші кооперативи — мовляв вироджуються, вони збюрократизувались або стали доменою засидженних одиниць, здебільша матеріяльно без того забезпечених, таких, що скрізь їх повно і через те маємо аж таке безробіття молодих сил (докори, що все частіше доводиться чути), — піддаватись таким сумнівам — повторяємо — річ незвичайно шкідлива. Те, що хворе, можна оздоровити. Демократичний устрій кооперації залишає для цього вільні дороги, з чого нераз користає добросовісна критика (що правда, користає з нього інколи й демагогія). І дальше: колиб навіть справді внутрішній режим істнуючих кооператив творив панцир, що спинює зовсім доплив молодих сил, то залишається всетаки кожній групі людей з ініціятивою можливість **творити щось нове.** В нас чейже поле до попису ще широке! Правда — не перечимо, що втримати чи розбудовувати те, що будувало попереднє (а може й два) покоління в обставинах куди кращих, багато лекше, ніж творити **сьогодні** щось зовсім нове. Але хтось піоніром чейже мусить бути! В усякому разі **не слід поширювати кооперативного дефетизму,** бо так як найгірший політичний режим не зменшує вартости національної держави, так найбільш заскорузлий режим в істнуючих кооперативах не зменшує значіння кооперативної організації як такої.

Кооперація мусить відіграти просто історичну ролю в сучасній добі життя нашого народу на зах.-українських землях. Це аксіома і з нею ніхто сперечатись не буде. Але чи кооперація має бути одиноким промотором нашого національного господарства? Чи її виключність є для нашої будуччини корисна? Чи кооперативна організація має бути ціллю в собі, чи засобом до господарського гаразду нації? **Чи ця організація може вважати своїм союзником приватну ініціятиву, чи має поставитись до неї щонайменше байдуже?**

Це питання, що стали тепер актуальні у звязку з подією, про яку згадаємо в черговій статті.

В. Несторович.

ХТО ЛЮБИТЬ СВОЮ ЖІНКУ И СВОЇ ДІТИ, для якого не є байдужою будучність рідні і його власна, той складає свої ощадности

В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ

„ДНІСТЕР"

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Країна нужди і голодівки...

Лист з Совітської України.

Друкуємо виїмки з листа, якого одна тлумацька сільська родина в Тернопільщині отримала перед Великоднем від свого сина, селянина, який ще під воєнних часів залишився був на Полтавщині та загосподарився там. Лист датований 18. березня, отже відомости про тамошні відносини розмірно свіжі. У тексті листа не робимо майже ніяких змін, залишаючи навіть мовні та стилістичні недолядности. Точну місцевість та назвиська автора листа й адресата промовчуємо зі зрозумілих причин. З листа пробивається вся жахлива селянська дійсність на Радянщині. Цікаво, що всупереч усім антирелігійним кампаніям більшовиків — цитований лист зраджує побожний настрой селянина.
Ред.

Слава на віки Богу! (відповідаю). Дорогая Рідня моя! 15. 3. одержали листа від Вас в порядку, за котрий щиренько дякую разом з женою і дітьми. Довго я ожидав на него не знаючи що діесь коло вас чи всі здорові і як живете. Я одержав від вас последной лист той, що ви описали мені що помочі не можна дать дватого (тут замазано)... і чи можна через кооперацію. А я зараз відписав, що як маєте відки то хоть на мій адрес, прямо до мене пришліть. Як прийдуть заграничні гроші а особливо долярн то почта не видає на руки а зараз перемінює на рублі. За один доляр дає два рублі а як я не хочу перемінити, то почта стягає № доляра і кожний місяць фінінспектура провіряє чи ест; як продав то карається тюрмою або штрафом. Бо на ринку можна взяти 4—5 руб. за 1 доляр. А через кооперацію то продуктів кооперация не видасть бо сама не має. Я тепер вже взнав, куди і як можна за доляри одержати продукти або мануфактуру. Ви можете післати на адрес. Комбінат. Одесса або Київ. а той пошле до мене письмо на той адрес котрий ви ему напишете. Я возьму з села справку (свідоцтво), поїду до Комбінату і там получаю за доляри продукти що захочу, по дешевим цінам, і так можу іспользувати вашу поміч.

Дорогенькі мої, прошлий рік то ще пів біди було, бо ще можна щось було купити, а цей рік то не пів біди а десіть вкупі та маленькі збоку причепились. Соромно мені вам споминати як я живу, стидно вас просити помочі, бо яж не хлопчина а в половині віку, волос посивів на моїй голові, на силах підупав особливо цей рік. Крайна нужда і голодівка як ніколи в житю не перебував. В Перемишлі тай то не так було прикро, бо все щось таки найшов, а тепер не то хліба але бурака не можна купити, люди з голодівки вже давно помирають, котрі бідні щей без средств. Я був обезпечен харчами до врожаю, але не ставало до пляну хлібозаготовлі і **бригада все забрала** в Пилипівку. Остались ми прямо голодні і так день за днем ведемо на кварті круп чи муки котру купили або за що заміняли. Кукурудза 16 кгр. (1 пуд) 120 Руб., пшениці 16 кгр. 150 Руб., картопля 16 кгр. 50 Руб., бурак 16 кгр. 20 Руб., корова 1500 Руб., вівця 500 Руб., курка 15—20 Руб., 1 літр молока 3 Руб., 10 яець 8 Руб., хліб житний разовий 15 Руб., кварта круп 5 Руб., кожух білий овечий 300 Руб., чоботи 400—600 Руб., цукерки 1 ф. 5 Руб., словом всьо добре лиш не можна жити бо не в силах докупитись. На Бога вся надія, як не схоче нас загубити і видержим до врожаю. Та не знаю як буде з нами, бо нема сили, зовсім охляв, а є такі сусіди, що як сяде то встати не годен. Давби Бог дочекати як паски, та не знаю чи буде з чого спекти її, хотьби Бог дав якої лемішки з бурака та макуха та коколю, бо муки нема средства купити. Кукіль а горошком 16

кгр. 50 Руб. і трудно найти. Певно чудно вам за нашу жизнь і нашу дешевизну. Дай Боже щоб ви сего не знали і не бачили а ми вже переживаємо це всьо певно за наші гріхи, за проступки перед Богом бо много забули за Бога і хулять его сьв. імя. Господи прости нам і виведи нас з цего тяжкого горя, дай хоть силу і крепость видержати щоб не померти бо дуже хочу ще з вами бачитись і поговорити хоть з годину, бо дуже часто ви всі снитесь майже кожду ніч. Все на думці, що трудно дожити щоб бачитись і погостити у вас, дорогі татку, так мені приходиться як блудному синови прийти до вас, щоб приняли мене за слугу лишби прожив не голоден як сейчас переживаєм большую трудність. І нема як до вас добитись бо совість не позваляє через семю..Марусй ще не віддалась, хоть є добрі люди та нема відки робити весіле бо не то кліба і гроший, але нема з чого лемішки зварити. Петро вже великий, піде в школу по живах як буде здоровий, бо вже тепер добре читає і пише, бо я его потроки приучую. Жінка малого здоровля, треба їй молока, масла, а тепер карчі тяжкі, то і слабість гірша. Але я не теряю надії на Боже милосердіє і буде так як Бог схоче.

Поздоровляю вас всіх, жена Настя, доч Мєрія і син Петро і жичим вам щастя і здоровля і щасливо дочекати св. паски Христової.

Син...

ТАК ІНФОРМУВАТИ НЕ ТРЕБА.

Під цим заголовком вмістили ми ще 12. І. 1933 р. статтю в „Ділі" з приводу нарису п. Н. Григоріїва „Сучасний український рух", видрукованого в чеському органі „Народностні Обзор". Вже тоді ми заповіли, що до цієї теми ще вернемось.

Безперечно, та обставина, що велика стаття пера українця знаходиться в чужому органі — є явищем позитивним, хоч би навіть цей орган був вузько-фаховий, молодий з невеличким накладом. Але саме тому, що цей орган чужий, можна жадати від п. Григоріїва об'єктивного підходу і безсторонности в оцінці поодиноких явищ українського руху, як рівнож і доброї поінформованости та знання справи. Ані того, ані другого автор, на жаль, не проявив.

Мало того, автор дозволяє собі на ризиковні і спірні, з погляду української історіографії, твердження. Так напр. про початки творення української нації і держави він каже таке:

„Але найпомітніші сліди в житті тутешнього (тобто, українського — П. К.) слов'янського населення залишили *росіяни* (русове), чим пощастило в X. столітті заволодіти більшістю слов'янських племен. Росіяни накинули автохтонному населенню своє імя як державне, *прищепили йому грецько-християнську віру та ширили світову культуру тієї доби.* (Підкр. наше — П. К.).

„Користаючи з вимирання росіян у боях і з їхньої асиміляції, місцеве слов'янське населення впродовж XI. та XII. ст. постепенно перебрало владу в краю до своїх рук та створило низку малих держав під кермою асимільованих російських династій (Мстиславичів). Під натиском слов'янського відродження перенесли росіяни свій центр на північ, у басейн Волги, де тамошнє фінське меш культурне населення ставило менший опір. Там росіянам пощастило міцно осісти у фінських землях і створити низку своїх держав...

„Тимчасом слов'янські держави на Дніпрі і Дністрі впродовж XII.—XIII. століття зєднались в незалежний комплекс держав Галицько-Волинсько-Київських, що не мали з Москвою нічого спільного та все частіше і частіше звались Україною" (стр. 23, зшиток 1., 1932 р.).

Залишаючи фахову оцінку цієї „теорії" нашим історикам, хочемо тільки сказати, що ледви чи доцільно перед чеським (здебільшого русофільським) читачем розводити теорію про ролю Москви як „носія світової культури" (?!). Чи не можна найти іншого підходу в інформуванні чужинців про українську історію, починати з інших історичних дат, як вихідної точки, та вистерігатись бодай історичних фальшів, які вражають навіть кожного ляїка.

Росіяни вібито „ширили" серед тодішніх українців „світову культуру", а що та культура була византійською (звідтиж і віру переняли), то вирнає питання, якими шляхами вона йшла до росіян?! Якщо це твердження відповідає історичній правді, то виходить, що ми й досі завдячуємо москалям і християнську віру і початки нашої культури, — а може й нині москалі є для нас „культурним" зразком?!

Про цілу низку інших, кажучи м'яко, неточностей у статті того автора ми вже згадували. Так напр. читали там чужинці, що в ЦКВКП(б) нема ні одного українця — хоч це очевидна помилка. Українців в ЦК є чимало, зате нема їх дійсно у Політбюро ЦК, так мовити політичній чрезвичайщі комуністів — і так треба сказати. Або ще таке твердження: всієї орної площі на Україні 20 міл. десятин, а посівної площі в 1927 р. було 21 міліонів десятин. Річ не в тім, що орної площі взагалі є на 1 міл. десятин менше, аніж посівної площі — кожний культурний читач зрозуміє, що ці цифри треба переставити. Але — оці „десятини"! Хібаж так важко було „десятини" перерахувати на гектари, щоби дати змогу европейському читачеві орієнтуватися у правдивих величинах? Для нас взагалі дивними виглядають оці „десятини", бож ми знаємо, що на Рад. Україні оперують виключно гектарами. І Григоріїв беручи свої цифри з радянських джерел, очевидно мусів перерахувати з гектарів на... десятини! Пригадується іронічна німецька пословиця: „Навіщо так просто, коли воно так гарно поплутане".

На нашу скромну думку треба би, аби п. Н. Григоріїв надрукував в тому органі відповідні поправки до своєї статті. І у звязку з тою статтею п. Григоріїва треба взаємелювати до всіх українських політ. емігрантів та взагалі земляків на чужині, щоби вони краще мовчали, ніж мали *так* інформувати про нас чужинців.

П. Котович.

Небезпечний проєкт.

План висушення Полісся — не для поліщуків.

У варшавському „L'Echo de Varsovie" з 5. 4. 1933 (ч. 27) дає якийсь Фр. К. ради, як перемінити Полісся, вкрите багнами і лісами в урожайну землю. Автор каже, що йде тут про два міліони гектарів, яких висушення коштувало би 2 до 3 міліярди золотих; а що їх нема, то треба би позичити за границею. Справою висушення Полісся займається від 8 літ спеціяльне бюро в Бересті над Бугом, яке веде бувший міністр Прухнік. Це бюро займається не лиш тим, як найкраще висушити Полісся, але також направою давніх каналів, довгих на 1000 км., викопаних ще за Росії. Гроші, потрібні на висушення — каже автор — величезні, отже треба би подбати, щоби висушена земля дісталася в руки людей, які вміліб на тій пісковій землі з торфовим підкладом раціонально господарити і малиб на те потрібні гроші. Поліщуки — на думку автора — до цього нездібні, бо і їх спосіб управи ріллі примітивний і грошей в них нема. Отже що робити?

Полісся — каже автор — має пересічно 30 мешканців на один квадр. кільометр. При веденні раціональної управи землі по її висушенні могло би там жити 120 мешканців на 1 квадр. кільометрі. Та ці джунглі є приватною власністю. Поліщук, що має 25 до 35 гектарів, є нуждарем. Він випасає кілька коров, не дуже більших, як кози, на мочарах садить трохи картоплі довкола своєї хатини. Але скажіть ви йому, щоби продав 3/4 своєї пайки на заплату коштів висушення! Ніодин на це не згодиться! **Тому треба би видати новий закон, закон про примусове вивласнення.** Нарід, що не зміщується **на своїй** землі, не повинен боятися позички 2 до 3 міліярдів золотих, коли в той спосіб може **помогти** тим, яким нестає землі, лишитися в **державі.** — Стільки автор.

До цих заміток польського автора пригадаємо, що ціле Полісся обіймає 100.000 квадр. кільом. До Польщі належить 42.278 кв. кіл. — 4,227.800 гектарів, а решта до Радянської Білоруси. На польському Поліссі живе біля 900.000 мешканців української народности. Якби їм відібрали за висушення три четвертих їхньої землі, як це пропонує автор, і там **поселили** кольоністів, очевидно з корінної Польщі, **тоді Полісся** стратило би свій український характер. **На тій** землі появилосяб нових 2,700.000 **мешканців** чужої народности і поліщуки опинились би в ролі дрібної меншости. Покищо — це лише проєкт. Але одної днини він може стати — фактом.

ТАЙНА КОЖНОЇ ПАНІ!

Щоби мати модну і стрункі лінію вистарчає подбати за корселет або корсет і нагрудник у ціні для кожної з нас дуже приступній в першорзд. **САЛЬОНІ КОРСЕТІВ „Е Р Н А"** 6. довголітня співробітниця та управителька Фірми Г. Пізен, Львів, Судова 5. І. п.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 5. ТРАВНЯ 1923.

І. ФЕДОРОВИЧ-МАЛИЦЬКА.

ПОЗА СІРИМ БУДНЕМ.

(Докінчення).

Побіч за вітриною кількох рідких зразків Євангелій, церковних книг з пожовклими сторінками та превеликими буквами, збірка топірців з камяної доби, різні мінерали: все те може збудити любов до мистецтва і до рідної старовини серед учнів Академії.

У будівлях Духовної Семинарії містяться дві святині: церква, доступна для публики і каплиця виключно для мешканців семинарії. Церква мабуть усім знана. Вона прегарно розмальована. Богацтво орнаментики просто осліплює. Барви скрізь теплі, живі, неначе пливучим сонцем освітлені. Янголи на стелі чудово стилізовані. Хтось висловив погляд, що церква перевантажена орнаментикою. Так воно не є. Хто любить східний обряд і візантійську традицію, то той не може не любити тієї церкви, де нема сліду понурого сумерку північних соборів, а стільки теплих барв і наскрізь оригінальних взорів. Візантинізм не виступає тут у формах, але у поліхромії, у перевазі кольористичних вальорів, що надають характер святині.

Бароковий іконостас, залишений з давніших часів, стихійно чужий теперішньому розмальованню церкви. Перед царськими воротами висить срібна лямпада, що була колись окрасою Свята Маняваського. Деякі малюнки іконостаса і стінні медальйони мають також історичну і артистичну вартість.

Але справжною перлиною є каплиця розмальована покійним Петром Холодним. Це не тільки поетичне порівнання, коли зву її перлиною: вона дійсно має щось спільного з красою перел, що не блестять, а сяють матовим полиском, дискретним, лагідним світлом. Такими лагідними барвами чарують темпери Петра Холодного. Ними розписані стіни коридора, що веде до каплиці і сама капличка. Про неї треба би оповідати осібно. Неможливо тут вичислити всі мистецькі прикмети, що складаються на її небуденну красу.

Підхід до форми опирається скрізь на візантійській традиції. Нема брили — є тільки площина.

В автентичних візантійських творах майже зникає трьохвимірність матеріяльних форм. Це надає їм своєрідну етеричність, щось заземленого, ідеального, нечувано сугестивного.

Твори візантійського мистецтва значно ріжняться між собою від доби і джерела їхнього походження. Ославлену „штивність" і „мертвоту" людських подоб находимо тільки там, де виступають загальні ознаки занепаду.

П. Холодний надає своїм темперам не тільки формально подиву гідну етеричність, але його барви такі дискретні, ідеальні, що малюнки його іноді роблять враження нематеріяльних. Нематеріяльність його постатей чудово достроєна до релігійного сюжету малюнків. У „Благовіщенні" янгол не ходить по землі, а хіба по облаках, таким легким рухом зображені його стопи. Непорочна Діва, на тім самім малюнку, є є свого рода сентезою Богородиць на малюнках з перших віків християнства і мадон Ботічелія. Від перших має вона зворушливу простоту, від мадон фльорентійського мистця невимовну ніжність виразу. Але передовсім вона виквіт творчої уяви мистця, Петра Холодного, який мав рідку артистичну культуру.

Друга Богородиця (праворуч від входу до каплиці), навколішки у стіп розпятого сина, висловлює таке глибоке людське терпіння у мистецько бездоганній формі, що хотілось би довго стояти перед нею та вдивлятись у те чудове, бліде лице.

Середина каплиці покрита вздовж стінописами Холодного. Предметовий зміст часто той самий, що в перших римських катакомбах, де раз-у-раз стрічаємо мотиви: Христа як доброго пастиря (з ягням), виноград, пелікана і т. д. Стеля і стіни зливаються в лагідний акорд. Стилевість скрізь суворо додержана: ні одна лінія не перечить цілости задуму. Іконостас нагадує в дечім чудові малюнки Нестерова і Васнецова з іконостаса у Володимировському соборі у Києві. Найменші розміром образи, в нижчій частині іконостаса, це кожний для себе і всі разом — просто чудова казка, що вилискується барвами самоцвітів.

Коли чуємо, що один з малюнків недокінчений з причини передчасної смерти артиста — етеричність його стінописів набирає особливого значіння як виразів духовости, яка незабаром сама скинула зі себе тілесні пута.

Релігійні композиції П. Холодного мають щось з духа глибокої віри перших християн. Годі відірвати очі від тих широких, ясних площин, що вливають в душу цілющий спокій. Деякі постаті мають своєрідну наївність подоб

„Українська Молодь Христові".

До українського львівського і підльвівського громадянства.

Звертаємося до всіх українців міста Львова і довколичних сіл з проханням: впливати на публіку, яка стоятиме під час свята всюди, де відбуватиметься свято або похід, щоби був збережений безоглядний порядок і щоби не нищено травників, кльомбів, лавок і т. д. Подавати ради й активно допомагати всім приїжим, які відлучаться від своїх частин або погубляться. Всіх тих спрямовувати до інформаційного бюра при пл. св. Юра або на двірці. Українське громадянство підльвівських громад просимо дати гостину підводам і спрямовувати їх на збірні місця. Всі ми мусимо як господарі свята прийняти сердечно наших Гостей і дати їм докази нашої щирої гостинности.

Для орієнтації подаємо: *На головному двірці* ждатимуть надзвичайні поїзди, які відїдуть на Ярослав, Лежайськ, Перемишль. *На Підзамчу:* поїзди на Підволочиська, Тернопіль, Заліщики, Красне, Броди, Золочів, Стоянів, Зарваниця, Сокаль. *На Личаківському двірці:* поїзди на Підгайці, Бережани. *На Клепарові:* поїзди на Любачів, Яворів, Жовква, Сокаль, Явів. *На Скнилові:* поїзди на Лавочне, Стрий, Сянік—Добромиль, Долина—Калуш, Сянки—Самбір, Дрогобич—Борислав. (Звичайних поїздів не подаємо.) Підльвівські громади, в яких будуть зорганізовані постої в: Бартатів, Оброшин, Ставчани, Лисиничі, Рудно, Сихів, Скнилів, Солонка, Суховоля, Підбірці, Винники, Грибовичі, Малехів, Голоско Велике, Рісна Руська, Домажир.

Тому, що не можливо вже видавати комунікатів у пресі Діловий Комітет подаватиме від сьогодні відомости до декан. справників телєграфічно або телефонічно, а далі виготовить правильник для учасників і роздасть його тим учасникам під час свята.

Діловий Комітет У. М. Х.

Нові вимоги влади.

Конференція у городського староства.

На розпорядження городського староства відповідальні представники Ділового Комітету перевели два засідання з представниками адміністраційної львівської і повітової влади, комунального господарства міста Львова і його санітарного відділу. Одно засідання, вступне, відбулося 26. квітня і друге, подрібне, 2. травня ц. р. Предметом обох нарад було устійнення та узгіднення вимог згаданих представників з працею і розпорядження Комітету. Від виконання деяких вимог — згідно з виясненням, які дав городський староста, д-р Клімув, на тих нарадах представникам Ділового Комітету, — воєвідство узалежнило свою остаточну згоду на свято. До таких засадничих вимог належить:

1) **Справа траси.** Староста запропонував дві траси: або 1) Кадецькою вділ і далі найближчими шляхами на площу св. Юра, або 2) Стрийською і Пелчинською і далі просто до св. Юра. Представники Комітету запропонували з оглядів релігійних (доступлення відпусту учасниками свята) трасу, або: 1) поруч чотирьох церков (СС. Василіянок на вул. Зибликевича, Волоської Церкви, Преображенської Церкви і св. Юра), або 2) (після одержання від Епископату звільнення від двох церков) трасу: Коперника-Словацького-під університет-Міцкевича (з Церквою св. Духа і св. Юра). Свої пропозиції піддержували представники Ділового Комітету ультимативно, не вважаючи можливим погодитися на трасу без ніякої церкви.

2) Справа відшкодування за понищення трав'яників і парків публикою, занечищення міста, траси походу і місць біваків приїжими. Представники міста Львова зажадали зложити грошеву кавцію (без подання її висоти), заявили згоду на спільне устійнення шкід, або через третю, незаінтересовану особу, однак поставили вимогу, що ніякі шкоди не можуть бути ніким квестіоновані.

3) Справа збірних постоїв для приїжих підвод. Представник поліції виявив, що скількість тих підвод далеко перевищить число подане Діловим Комітетом, тому, що згідно з його інформаціями великі маси мають зїхатися з усіх сторін краю фірами до Львова. Наслідком того поставлено вимогу до Ділового Комітету, щоби не пустив тих фір на терен Великого Львова. Щоби постарався для тієї цілі у підльвівських громадах довкруги Львова за відповідні місця для постою у порозумінні з тими громадами, виставив своїх впорядчиків на тих шляхах, щоби фіри спрямовували на місця постою і не впускали до Львова, якінці постарався за відповідні санітарні станиці.

Крім цих засадничих вимог представники адміністраційної і комунальної влади подали ще цілий ряд важних хоч другорядних вимог, як вдержання відповідного порядку під час свята, безпеки, санітарного нагляду і лікарського забезпечення на всіх залізничих стаціях у Львові, на які приходитимуть спеціяльні поїзди з учасниками свята, на всіх нічліговних місцях, відповідальности, за безпеку, пожежі і т. п., Далі подали список місцевостей, обнятих епідеміями недуг, у яких видано вже заборону виїзду на свято.

Діловий Комітет розглянув усі ці вимоги на надзвичайному засіданні дня 2. травня і рішив вичерпати всі засоби, щоби виконати те, що є в спромозі виконати. Далі рішив звернутися до українців, радних міста Львова, з проханням, щоби впливали на пониження претенсій магістрату міста Львова і рішив вислати делєгацію до львівського воєводи у четвер дня 4. травня.

Делєгація має представити становище Комітету до вимог влади, вручити йому відповідний меморіял та поінформувати його про ті перешкоди чи недотягнення відповідальних чинників, які Комітет у своїй праці досі стрічав та стрічає, та особливо про ті, що в останніх хвилинах поставлені створюють технічно-непоборні трудноші.

Діловий Комітет Свята У. М. Х.

БРАТЧИКУ

купи щось у перфумерії

ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 7.

Якщо покличешся на оце оголошення, дістанеш для мене

ДАРОМ

гарне **ЙО-ЙО „Сальферс".**

Голення без болю і без подразнення шкіри уможливлює

або також ОЛІЙОК NIVEA.

Комітет боротьби зі соціялістами.

БЕРЛІН, 3. V. ПАТ. Комітет боротьби зі соціялістичними професійними союзами видав відозву до робітників, в якій повідомляє, що розпорядки проти соціялістичних союзів не спрямовані проти робітничих уставів, але мають на меті увільнити їх спід впливів марксизму. Національ-соціялісти мусять здобути соціялістичні маси, які досі ще не висказалися у 100 процентах за урядом Гітлєра. Хоч марксизм розбитий, все ще загрожує національній справі. Сьогодні зачинається другий етап національ-соціялістичної революції.

Відозва заповідає переведення доходжень, що мають на меті висвітлити джерела походження різних банкових конт, які мають поодинокі провідники марксистівських організацій. Між іншим буде заквестіоноване конто б. президента райхстагу, Лєбе, який на рахунку Робітничого Банку в Мінхені має три мільони марок.

Урядовий комісар Ґеґельс заявив у пресовій розмові, що на будуче робітничі організації підлягатимуть строгому наглядові, щоби запевнити їм напрям, згідний з програмою уряду

—o—

Відгук серед професійних союзів.

БЕРЛІН, 3. V. ПАТ. Акція проти професійних союзів викликала в цілій Німеччині велике розворушення. Великі професійні організації, що гуртують мільонові маси зорганізованих робітників, відграли в останніх 14 роках важну ролю в політичному житті Німеччини, виступаючи як знаряд в руках соціял-демократичної партії. Теперішні розпорядки Гітлєра мають зробити з робітничих організацій інструмент політичної влади, усуваючи їх одночасно спід впливів марксизму.

Америка боїться німецьких товарів.

ЛЬОНДОН, 3. V. ПАТ. З Вашингтону повідомляють, що заповіджене Гітлєром введення у Німеччині примусу праці викликало в урядових колах Америки фатальне вражіння. У звязку з тим обмірковують евентуальну охорону перед заливом німецьких товарів, які на випадок ухвалення закону про примус праці можуть продавати в Америці по демпінгових цінах.

—o—

Революція на Кубі.

В провінції Орієнте на Кубі вибухла революція проти президента Мачадо. Повстанці заняли військову станицю в Сан-Луіс, причому вбили десятьох вояків. Сильне розворушення панує в Сантяго і Гаванні, де теж рахуються з вибухом революції та проголошенням стану облоги. Можливе, що буде інтервенювати Рузвельт.

—o—

святих з перших, примітивних малюнків християнського мистецтва, хоча тонкість артистичного виконання далека від примітивности.

П. Холодний лишив по собі найкращий спомин: чудовим розмалюванням семинарської каплиці. Але також о. ректорові Й. Сліпому, заходам якого мистецькі роботи почались і який підчався на покликанню артиста до цього великого завдання, належиться глибоке признання і вдячність. Не знати, чи суспільність і артисти здають собі справу з того, що меценати рідкого мистецтва найшлися в нас досі виключно між достойниками церкви, яка декому видається, як на нинішні часи, такою „пережитою"? — Ніхто інший як саме найвищий достойник церкви, Екс. Митрополит Шептицький є тим, хто в нас досі виявив не тільки зрозуміння, але найбільшу чинну підтримку наших мистців.

Артист Павло Ковжун розпочав розмальовувати авлю Богословської Академії. Годі поки що висловитись про цю працю, заки вона не буде закінчена. Стеля поділена на три площі. Середня з них стилево задумана, у повній гармонії з локальним призначенням. Бічні площі прикрашені гнітуче тяжким взором, що надавався би краще на долівку, ніж на стелю і то такої низької салі. Деякі стінні орнаменти гарні, стилеві. Інші, в бенгальських кольорах, мало відповідають поважному характерові академічної авлі.

Відходячи, побачили ми ще новопридбані два малюнки з „гробу Божого" Петра Холодного, що перше находилися в Успенській церкві. Як всі малюнки покійного артиста, ці два також мають специфічною благородністю стилю. Ця благородність — це духова відбитка артиста. Обидві композиції наскрізь відмінні в кольориті, наче навмисне достроєні до сюжету: Христос на Оливній горі весь у матових, місцями навіть понурих барвах. Янгол перед порожнім уже гробом погідний, ясний, прозорий. Цілість така гарна, що під оглядом рисунку фатальна постать римського жовніра не вспіли її поважно зіпсувати.

У парку Богословської Академії находиться камяна різьба Митрополита гр. Андрея Шептицького — долота А. Коверка. Це мистецький твір великої сугестивної сили. Монументальна постать архирея сконцентрована у скупих, класичних лініях, що надають цілости різьби не тільки справді імпозантний вигляд, але видвигають в рідко щасливий спосіб характер зображеної особи в значінні епічнім, понад-особистім.

Можна би спитати артиста, чому голова реалістично трактована, тимчасом, як решта постелі суворо стилізована? Одначе голова має стільки вислову, шляхетна і має — навіть у своїм реалізмі — стільки високої стилевости, що ця непослідовність в трактуванні предмету є радше додатна, ніж відемна.

Надійшла пора прощання. Було чогось жаль покинути тихі алеї та просторі салі Духовної Семинарії; жаль розстатися з ніжними мадонами Холодного, з почорнілими подобами Святих на старих іконах, з цілою атмосферою мистецької культури, що надає сірим мурам якусь молодечу, особливу красу.

Гарно подумати, що захист Христової віри є одночасно захистом мистецької краси.

—o—

А. Пясецький С. А. Краків
фабрика чекоряди
ПО КОЖНІЙ ЦІНІ
з гарантійно чистих сирівців безконкуренційні ДЕСЕРОВІ ЧОКОЛЯДИ, відживчі молочні і сметанкові, великий вибір вибагливих чокорядок, кармельків і бішкоптів, але без льосів шастя, бонів і т. п.
Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів

Радянсько-китайська приязнь.

НАНКІН, 2. V. ПАТ. Новий радянський амбасадор Богомолов зложив свої документи уповажнення при збереженні незвичайно врочистого церемоніялу. У своїй промові Богомолов заявив, що радянська політика супроти Китаю була все оперта на основах рівности і глибокого пошанування прав і інтересів китайського народу. Радянський уряд буде старатися, щоби нормальні взаємини з Китаєм стались осередком запевнення миру на Далекому Сході.

Маневри на Далекому Сході

З Москви повідомляють, що в половині травня мають відбутися великі маневри червоної армії на границі Манджурії. У звязку з загостренням ситуації на Далекому Сході маневри набирають спеціяльного значіння.

Америка розбудовує военну фльоту.

Як повідомляють з Вашінгтону, програма президента Рузвельта передбачує будову 30 нових военних кораблів, з того 20 контрторпедовців, 5 легких крижників, 4 підводних суден і одного корабля для літаків. Кошти будови тих кораблів виносять 46 міліонів долярів. Цікаве що предсідник американських професійних союзів Ґріз видав відозву, в якій домагається призначення 300 міліонів долярів на побільшення военної фльоти. Ґрін каже, що будова нових кораблів причиниться до зменшення безробіття.

Даром
3 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.
Почтові висилки відворотно.
Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

Проти долярової інфляції.

ПАРИЖ, 3. V. ПАТ. Агенція Аваса повідомляє, що державний секретар Вудів має в найближчому часі покинути своє становище. Вудін заявляється проти вільної інфляції. Кажуть, що з того приводу мало прийти між Рузвельтом і Вудіном до поважних непорозумінь.

Повстання в Туркестані.

Місто Джаркенд у провінції Сін-Кіян, в китайському Туркестані заняли магометанські повстанці, які вбили там поверх 100 китайців і спалили будинки місцевої влади. В цілій провінції викликало це велике обурення. Китайські війська не можуть опанувати ситуації.

ХОТІЛИ ВБИТИ МАДЯРСЬКОГО ПРЕМІЄРА?

Мадярські часописи повідомляють, що ніби-то плянувано атентат на мадярського премієра Гембеша. В Еденбурзі в звязку з приготуваннями до свята 1. травня арештували 12 комуністів. Один із них, 25-літній безробітний Рожа зізнав у слідстві, що приготовляв бомбовий атентат на премієра. Атентат мали виконати підчас найближчого побуту Гембеша в Еденбурзі.

МІНІСТР ПРОСИТЬ НЕ ГОЛОДУВАТИ.

Міністр справедливости південно-африканської Унії Смут в телеграмі просив Ґандія, щоби понехав задуману 3-тижневу голодівку. Смут каже, що евентуальна Ґандієва смерть може спричинити невіджалувані втрати для започаткованої Ґандієм великої реформаторської акції.

КОЖНИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН
КУПУВАТИ ОБУВУ
тільки в українській кооперативі
„ДЕРМА"
Львів, ул. Михайла 4. — біля Нар. Гостинниці.

Перед радяньско-японською війною.

З Льондону повідомляють, що біля залізничої стації Погранічная прийшло до інциденту, який може загострити конфлікт між Радянщиною і Японією. Розігрався там перший повітряний бій між японськими і радянськими літаками. З одної і другої сторони літаки роблять розвідки на чужому терені, причому між ворожими літаками приходить до сутичок. В часі одної такої сутички японці ушкодили три радянські літаки. Одночасно зі Шантаю повідомляють про горячкове фортифікування японцями твердині Порту Артура. На багатьох відтинках китайського фронту зменшився натиск японських військ, які відходять поспішно до Манджурії та на радянську границю. З китайських військових кол зачувати, що крім того з Японії відходять безнастанно військові транспорти на манджурсько-радянську границю.

Японський військовий дорадник при манджурському уряді зложив заяву, що якби Радянщина підтримала свої домагання в справі східно-китайської заліянці, манджурський уряд буде приневолений вжити арґументів сили.

Не допускати до обезпечневих екзекуцій!

Вже в минулому році звертали ми на цьому місці увагу на неймовірно великі втрати, які несе громадянство через свою несвідомість у справах примусового обезпечення будинків від вогню.

Ми обчислювали на основі урядових даних, що втрати обезпечених на *кошти екзекуції* сягають кількасот тисяч золотих, а коли візьмемо під увагу суми, вплачені титулом відсотків за проволоку — то змарнований гріш числити треба в міліони золотих.

До тих зовсім наглядних втрат доходить сьогодні ще й друга, а саме — ратальне виплачування відшкодувань тим обезпеченим, що у хвилі пожежі залягали з оплатою належности за обезпечення.

Новеля до Розпор. Презид. Річпоспол. з 27. X. 1932 р. передбачує у статті 39. уст. 3 у тих випадках виплату відшкодувань у 3 ратах впродовж 1 року. На це звертаємо тепер особливу увагу, бо такий припис ставить погорільця у незвичайно важку ситуацію. Він, приступаючи до відбудови без повної готівки, оплачується купцям і підприємцям дорого за кредит.

Загальне Заведення Взаїмних Обезпечень знизило на цей рік знову пересічно на 10 проц. обезпеченеві складки, так, що оплачення їх в цілості чи у двох піврічних ратах не є вже таке неможливе. Загал, як бачимо з урядових зіставлень, оплачує належність у 70—80 прц., з чого більша часть припадає на екзекуцію, себто із зайвим оплачуванням доволі високих коштів. З тим треба скінчити. Не час на марнування важко запрацьованого гроша.

Забираємо в цій справі голос тепер, бо саме в травні приступає ПЗУВ до стягання реєстрів з громад, щоби складки, неоплачені до того часу, віддати скарбовим урядам до екзекуції.

ПЗУВ стягне реєстри правдоподібно в другій половині травня, тому власники будинків по селах і містах повинні негайно поцікавитися цією справою і належність за обезпечення заплатити перед екзекуцією, щоби заощадити собі ті зайві кошти, про які ми на вступі згадуємо.

Розправа за комунізм і її відгуки.

Дня 8. і 9. березня 1933 відбулася перед трибуналом суду присяглих у Тернополі карна розправа проти 19-літнього учня VII. гімназіяльної кляси Йосифа Корнблява фальше Розеблята та проти трьох молодих жидівських термінаторів Авраама Ґельбарта фальше Крелля, Авраама Зелінґера фальше Сафіршгайна і Ізраеля Бірнбавма фальше Надля, обвинуваченних за приналежність до Комуністичної Партії Західної України (злочин державної зради зі статті 97 кодексу карного), а двох останніх крім цього за розповсюднювання комуністичних летючок (стаття 155 § 2. к. к.) На основі вердикту лави присяглих засуджено тоді за приналежність до КПЗУ Корнблява на 4 роки вязниці, Ґельбарта на 7 літ вязниці, а двох за розповсюднювання комуністичних летючок — Зелінґера на 5 літ вязниці і Бірнбавма на 3 роки вязниці. На розправі відчитано копію рапорту до вищої партійної комуністичної влади, писану — як ствердили судові знавці письма — рукою обвинуваченого Корнблява, який мав бути окружним комуністичним орґанізатором на теребовельський повіт, де часто пробував у свого батька Шулима Корнблява, купця в Янові коло Теребовлі. У цьому письмі сказано, що теребовельський повіт має вже 7 районових партійних комуністичних орґанізацій і що твориться комуністичні ячейки в поодиноких громадах серед українського населення, використовуючи до цього деяких членів читалень „Просвіти" і українських кооператив. Згадано там також, що однокою політичною українською партією на терені теребовельського повіту, що має там великий вплив і значіння, є УНДО і тому завданням законспірованих у КПЗУ тамошніх молодих українців є вести безпощадну боротьбу з УНДО-м і провадити законспіровано свою партійну працю в українських місцевих кооперативах та передовсім у читальнях „Просвіти", головно через комунізуючу і радянофільську українську пресу як „Рада", „Сельроб", „Сила", „Нові Шляхи" і т. д., котрі повинні бути у кожній читальні. Наскільки це правда, невідомо, але знаючи теребовельський повіт як найбільше національно свідомий і активний, сумніваємося згори, щоби слова повищого рапорту Корнблява були правдиві.

Поліція, очевидно, використовуючи інформації повищого рапорту, розвела строгий нагляд над деякими підозрілими жидами в Теребовельщині і з кінцем квітня п. р. арештувала там кільканацять осіб жидівської національности під замітом приналежности до КПЗУ і ширення комуністичної пропаґанди серед селян шляхом конспірації. Всі вони сидять вже у слідчій вязниці тернопільського суду, де проти них ведеться карне слідство за злочин державної зради зі статті 97 к. к.

У звязку з повищим арештуванням поліція арештувала рівнож кількох молодих українських селян в Острівці, Слобідці Струсівській і в Зубові теребовельського повіту рівнож під замітом приналежности до КПЗУ. Перед кількома днями постерунок поліції у Струсові відставив арештованих до слідчої вязниці тернопільського окружного суду.

Наші відповідальні кола в Теребовельщині повинні звернути пильну увагу за згаданий вище рапорт засудженого молодого жида Корнблява і завдалегідь ділати проти цього, щоби комуністична аґітація мала доступ до нашого села, та передовсім усунути зі села українську комунізуючу і радянофільську пресу, якщо вона в селі є, бо в цей спосіб охоронться досі здорове село від комуністичної зарази.

З Волині.

Зникнення одної „регіональної" організації. Перед несповна двома роками повстало на Волині, поруч із іншими подібними експериментальними організаціями, так зване „Зедноченє праци" під головуванням Певного. Згодом виявилося, що члени того „Зедноченя" далеко не мають бебістичних настроїв. Похорон секретаря того „Зедноченя" був розквітчаний червоними прапорами й лентами та відбувся під звуки інтернаціоналу. Вийшла компромітація небавляка. Та й цього мало, „Зедночені" робітники врешті розсадили організацію зсередини і вона перестала фактично існувати. В той час, як у мин. році то „Зедноченє", під проводом певняків, улаштувало бутафорну „робітничу академію" з приводу 1. травня, в цьому році самі вже далеко ховалися від „своїх" членів...

Регіональні кооперативи під слідством. У склад дирекції Пов. Союзу Кооп. у Кремянці, що завалився внаслідок страт, входили теперішні звеличники певнівської регіональної кооперації і ревізори т. зв. волинського ревіз. союзу пп. Герасименко і Мачушенко. Вважаючи їх винуватими за занепад ПСК у Кремянці, місцеві кооперативи внесли скаргу проти них до прокуратора при рівен. окр. суді за розтрату 10 тисяч золотих.

Невже це правда? Нас інформують селяни одного села на Луччині, які мають конфлікт з місцевим священиком, буцімто епископ Полікарп порадив їхнім делегатам піти до „Рідної Хати" за вказівками, що й як робити. Селяни були дуже здивовані, що український епископ посилає їх до подібної організації. Невжеж це правда? І невже владика Полікарп досі не знає, що таке „Рідна Хата" і як ставиться до неї українське селянство?

Радикали на святі 1. травня. Луцькі радикали, як завжди, тихцем узяли участь у святі „1. травня" в міському театрі в Луцьку разом з ППС, „Бундом" і Поалей-Сіоном. У дядьків від здивування розширилися очі.

—o—

Клич „Свій до свого" в буденному житті.

Підчас повороту зі Львова до Луцька дня 28. м. м. зустрівся я в переділі залізничого вагону з українським товариством. Були це: одна інтелігентна жінка зі сином в українській народній ноші й один інтелігентний українець. Дитина швидко зосередила на собі прихильну увагу всіх подорожніх своїм гарним виглядом і сміливими відповідями в українській мові на запити подорожніх навіть поляків. Я був захоплений поведінкою дитини, але небавком це захоплення розвіялося, коли мати дитини, інтелігентна українка, почала вихвалювати і поручати одну з чужонаціональних фірм, що там. мовляв, „можна купити найліпше насіння", бо і вона там купила насіння городини за зол. 15.

На стації Ляшки Муровані це товариство вийшло з вагону, лишивши мені думки про те, як то деякі наші люди розуміють і відчувають своє положення. Може по роках ця мати українка буде бідкатися над тим, що зробити зі своїм сином, який не зможе знайти для себе варстату праці. А тепер ця мати не здає собі справи з того, що, купуючи товари по чужих фірмах, робить кривду своєму синові, бо не прикладає старання до загального національного змагання — закладати і розбудувати українські варстати праці на те, щоби дати прожиток українцям.

Але і я сам не сповнив свого національного обовязку, бо повинен був відразу старатися освідомити цю інтелігентну українку про шкоду, вроблену для своєї дитини купном насіння в чужонаціональній фірмі, хоч у Львові продає все потрібне найдобірніше насіння „Народна Торговля".

Щоби направити це занедбання і хоч у маленькій частині причинитися до загального відчування клича „Свій до свого", я дуже прошу Хвальну Редакцію видрукувати цю нотатку у Вашому щоденнику. Заразом пресилаю для українських інвалідів зол. 2., як різницю зарібку, що лишилася би в українських установах, коли би згадана українка купила насіння в „Народній Торговлі".

Мацик Іван.

НОВИНКИ

— АДМІНІСТРАЦІЯ „ДІЛА" ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО II БЮРА ВІД МІСЯЦЯ ТРАВНЯ Ц. Р. ВІДЧИНЕНІ ВІД ГОД. 9. РАНО ДО ГОД. 6. ВЕЧ.

— Чи бачили Ви вже найновіші весняні моделі взуття на виставі в „КОМЕТІ"? А до того ще й ті нечувано низькі ціни? 1568

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 1817 4-50

— Концерт у користь наших мистців. У суботу 6. ц. м. відбудеться в салі Ремісничої Палати (Стрілецька площа) в год. 7.30 веч. концерт заходами Т-ва Прихильників Мистецтва. У концерті беруть участь: наш оперовий співак Михайло Голинський з народніми піснями та оперовими аріями і відома піяністка Надя Біленька. Білети від 75 сот. до 3 зол. раніше можна дістати у „Народній Торговлі".

— Концерт Любки і Христі Колессівних. Музичному Т-ву ім. М. Лисенка у Львові вдалося запрохати нашу славну піяністку Любку Колесу і її молодшу сестричку-віолончелістку Христю на одинокий концерт у Львові, який відбудеться дня 19. травня (пятниця) ц. р. Концерт той буде вершковою точкою нашого концертового сезону, а для нашої музикальної публики, яка вже від кількох літ ждала на приїзд нашої славної піяністки і її в широкому світі уже не менше славної сестри-віольончелістки — незвичайно радісною несподіванкою. Ближчі інформації подамо пізніше.

— Зловживання при війську. У військовому суді у Львові відбулася розправа проти капітана Н. Ковальського зі Станиславова, який в порозумінні з якимсь Брілем допустився ріжних зловживань на шкоду державного скарбу.

— Арештували міських радних. У Стрию поліція арештувала Володислава Нойбавера радного міста та власника млина Йон. Зідлера власника гуртівні, м. радного Лейбковича власн. спедиційної фірми, М. Іванця власника млина, братів Регерів власників спедиційної фірми, спедитора Сігаля, купця та посередн. Гоніга й ін. Їм закидають-що спроваджували збіже нібито для млинів і кооператив, а спедитори, що транспортували це збіже вистаралися залізничі знижки для транспортів. У зізнаннях подавали менший дохід зі своїх збіжевих спекуляцій і так наразили державний скарб на великі шкоди.

— Небезпека для Мемелю. Вальдемарас, який недавно вернувся із Франції в інтервю з риським щоденником „Явніякас Зі нас" сказав, що теперішне політичне положення загрожує мирові в Европі. Жертвою Гітлера найскорше може впасти Мемель (Клайпеда). Литва веде тепер суперечну й вижидаючу закордонну політику.

Гарні зуби додають чару жінці

Кожний признає, що нема нічого привабливішого, як усміх жінки, коли відкриває перлистий шнур лискучих зубків. Але тільки здорові зуби направду гарні, а підставою здорових зубів є чистота. Паста до зубів Кольгейт чистить зуби знаменито, бо проникає в найдрібніші щілини між зубами, де призбируються найбільше шкідливі останки їди — і усуває з них всіляку нечисть. Всякі інші заходи залишіть, Пані, лікареві-дентистові, якого треба відвідувати двічі в році. Паста до зубів Кольгейт дає свіжий і чистий віддих, а приємний його смак Вам сподобається.

Вимовляти Кольґейт.

ПАСТА ДО ЗУБІВ

— Стан здоровля студ. Нича. Польські джерела повідомляють, що студ. Нич, якого біля Янівської рогачки зранив аспірант Цесельчук, в шпиталі вперше промовив, як прийшла до нього його мати. Стан раненого поправився. Біля Янівської рогачки відбулася у вівторок локальна візія, поліційний фотограф поробив знимки.

— Реактивування суддів. Агенція „Всхуд" довідується, що декретом президента річипосполитої реактивовано на терені львівської апеляції чотирьох городських суддів, звільнених підчас великих персональних змін у судівництві в осені 1932 р. Реактивовані городські судді: Василь Палидвір у Рожнітові, Кипріян Левицький у Кутах, Іван Вацьків у Самборі та Евген Янкевич у Заліщах.

— Влом до палати польського архиепископа. Невисліджені злодії вломилися до гаражу римокатолицького архиепископа Твардовського при вул. Театинській у Львові. Собаку-вовчура, що там був, замкнули в стайні та забрали два автомобільні колеса з гумами й багато білля вартости около тисячу зол. Поліція здогадується, що в це злодійство вмішаний слуга архиепископа, якого кілька днів тому відправили зі служби.

— Намагане самогубство лікаря. Львівського лікаря гінекольога д-ра Івана Кіляра, що був теж вязничним лікарем, припинили свого часу у виконуванні лікарської практики, а небаром і арештували. Йому закидали, що на одній жінці перевів недозволену операцію, після якої вона померла. На основі амнестії д-рові Кілярові дарували кару і він вийшов на волю. Коли поліція одержала вістки, що д-р Кіляр знову переводить недозволені операції, одержала приказ арештувати його. Коли поліційні аґенти прийшли до Кіляревої хати при вул. Сапіги ч. 71., він бритвою підрізав собі горло. Раненого забрали до шпиталю. Рана не дуже небезпечна і д-р Кіляр до двох тижнів буде мабуть здоров.

— Зброя на селі? Польські джерела повідомляють, нібито в селі Горбкові (пов. Сокаль) поліція викрила багато крісів-манліхерів, багнетів, куль, стрільного пороху та багато аброї домашнього виробу й летючки ОУН.

—Самогубства. Коло Сихова під Львовом кинувся під потяг студент політехніки Осип Дзевонський, син директора львівських трамваїв. Причиною був нервовий розстрій. — У Хриплині пов. Станиславів кинувся до ріки Бистриці нотаріяльний урядовець Фрідман з причини лихого матеріяльного положення.

СПОРТОВІ ВИСЛІДИ.

ЛЬВІВ. **Легія — Чорні 2:1 (1:0).** Змагання за мистецтво Ліги.

ЛЬВІВ. **Погонь — Спарта-Кошірже 5:2 (2:2).** У відплатних змаганнях між віцемистцем чсл. аматорів і Погонею перемогла певно Погонь. Видців до 5.000.

— Крівава забава. В часі забави, яку влаштували на закінчення свята 1-го травня залізничники в Залучі пов. Снятин, дістались на салю два снятинські різники, браття Чапельські і счинили велику бучу. В часі бійки 5 осіб потерпіло тяжкі рани, а одного різника мусіли відвести до шпиталю.

—Вбила невірного любовника. Служниця Агафія Баранець з Крехова пов. Жовква залюбилася в Антонії Параді, який використав її морально й матеріяльно, а потім хотів женитися з іншою. Доведена до розпуки Агафія убила його сокирою. Перед кількома днями станула за те перед львівським судом, який засудив її на 3 роки вязниці.

— Жертва доляра. Біля Любіня вискочив із залізничого поїзду Дмитро Масник зі Старяви. Поломив собі руки та ноги. Його відвезли до львівського шпиталю. За 17-літнього побуту в Америці Масник прискладав собі 6.000 доларів. Знижка доляра вплинула на нього так, що хотів покінчити з життям.

— Кровавий напад. У лісі біля села Підстінне (пов. Львів) В. Батог, Р. Словік, М. Марковський та М. Мазур стріляли до Петра Кулика. Тяжко раненого перевезли до шпиталю. Поліція арештувала всіх напасників. Вони стануть мабуть перед наглим судом.

— Великі зловживання в міністерстві. Як повідомляють з Варшави, прокуратор закінчив слідство в справі зловживань в міністерстві суспільної опіки на некористь Каси Хорих. Обвинувачений Куньк разом зі своїми спільниками Грабовським і Новацьким допустилися дефравдації на суму 130.000 зол.

— Трагічна операція. Варшавський суд буде в найближчому часі займатися справою лікарів д-ра Ф. Ростковського і д-ра Д. Геліна, яким закинено нездарну косметичну операцію, наслідком чого пацієнтка вмерла. Зголосилася до них Олександра Ухновська з проханням, щоби зменшили їй занадто буйний бюст. Вони рішили перевести операцію, за яку зажадали 1.200 зол. Операція відбулася в мешканні д-ра Ростковського і тревала 5 годин. Лікарі знечулили її морфіною та новококаїною і вирізали 2 кг. товщу. Після операції пацієнтка почувалася дуже погано і стан її погіршувався з дня на день. Після пятого дня вона вмерла. Обдукція тіла виказала, що смерть наступила наслідком ослаблення серця. Судова влада розпочала дохождення і звернулася до всіх медичних факультетів у Польщі. Варшавський університет стверднв, що операцію виконано правильно та що лікарі не винуваті. На думку університету познанського і краківського після зоперування правої груди треба було в операції зробити перерву. Львівський університет виключує можливість закаження крови. Тепер суд має рішити, чи лікарі могли ризикувати життя пацієнтки, хоч вона сама годилася на операцію.

— Музей Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. вул. Чарнецького 24, має у місяці

квітні 56 каталь.говних чисел приросту до ч. 25.736 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 34, побутова старина 3, історичні памятки 5, етнографія 110, репродукції 2, видівки 98, альбом репродукцій 1, фотографій 9, монети 8, фотокліша 1. Жертводавцями були пп.: Антонишин І., Барвінський Б., Бень К., Біганський М., Білик М., Вахнянин, Галушка П., Гадовський В., Гела С., Зінько М., Ільницький, радн. Корнелля А., Левицька С., д-р Левицький В., Малко В., Маринович Р., Медвідь З., суддя Метик Р., інж. Мельник А., ред. „Нової Хати", Ніжанковський Т., д-р Полянський Ю., Стефанович А., Сухинський В., Фарміга В., д-р Федів І., Хичій Т., Холодян С., акад. Щурат В. Управа Музею складає всім щиру подяку. Виставку Ол. Кульчицької відвідало досі 400 осіб. **Управа Музею НТШ.**

— **Перших теплих промінів сонця** ждуть люди з весною з вимковою тугою. Люди тішаться, що вкінці час холодів минув і що буде можна скинути тяжку зимову одіж. Саме тоді слід бути дуже обережним. Назагал люди неоглядні та занадто скоро переодягаються в легке убрання. Організм, що звик до теплої одежі реагує найчастіше відомо на наглу зміну. Наслідки: але почування, легкі дрижаки, з якими звичайно полученій кашель і катар, себто перші обяви простуди. Добрим засобом проти цього є тепло та гарячі напитки, передовсім гаряче молоко. Одначе найліпше з усього діляють таблетки Аспірини, які треба зажити зараз покладемось до ліжка та попити їх гарячою лімонядою. На другий день простуда звичайно минає.

—o—

З театру.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: „ВИКРАДЕНА НАРЕЧЕНА АБО ЯК СМІЄТЬСЯ І ПЛАЧЕ ЛЬВІВ", водевіль на 4 дії *Г. Збежховського.*

Автор цього поґідного, безпретенсіонального водевілю хотів відродити славу колись „Королеву Передмістя" і авеличати передвоєнних „андрусів", зі Замарстинова та Личакова, і тодішню артистичну богему. З хронольогією автор не церемониться; хоча дія цього видовища з 1914 р., його атмосфера, деякі пісні та дотепи належать щонайменше до доби на ще 20 літ раніщої. Львів був би справді найсимпатичнішим містом у світі, якби його передміські батяри були такі сентиментальні, добрі та ліричні, якими робить їх Збежховський. Увесь водевіль перетиканий піснеками, деклямаціями та куплетами; його акція, що нагадує наші наївні народні пєси, сходить на другий плян; і так уся вова відома задалегідь.

Якщо це видовище мало на меті заступити оперетку або ревію для якнайширших кол глядачів, то воно їх заступить. Люди сміялись, згадуючи старі часи та дотепи, славні колись від Замарстинова до Личакова. *М. р.*

—o—

СПОРТ.

У. С. К. „БОГУН" — У.Р.С.К. 2:1 (0:0).

Ворота для Богуна добули Ферко Ю. та Тофі по І. Одинокі ворота для У.Р.С.К. впали з карного.

ДУЖАННЯ.

У вівторок хід дужань у спортовому цирку при вул. Пелчинській у Львові був такий: Чая у 3-х хвилинах побороз Каравевського, Кварівні у 23-х хв. Пошофа, Громов у 16-х хв. Щербінського. Грабовський в 2-х хв. поклав лютовця Будруса, Біленич у 30-х хв. поборов Кеяра.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ СВЯТА: „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ".

Розклад їзди для поїздів надзвичайних.

ПРИЗДЖАЮТЬ В СУБОТУ:

Стація відїзду:	година відїзду:	забирає лінію:
Лежайськ	особ. 14.35	Лежайськ - Гродзіско Дол.
Ярослав	особ. 13.13	Ярослав - Журавиця
Підволочиська	7.02	Підволочиська
Грималів	5.43	Грималів
Збараж	5.07	Збараж
Копичинці	ще не подано	Копичинці - Тернопіль
Іване Пусте	ще не подано	Іване Пусте
Заліщики	ще не подано	Чортків
Ярослав-Девятир	11.00	Бібрівка - Девятир
Лавочне	12.15	Лавочне - Угерсько
Синок	7.30	Синок - Бісковичі
Добромиль	особ. 12.16	Добромиль
Долина	ще не подано	Долина
Калуш	ще не подано	Калуш

ПРИЗДЖАЮТЬ В НЕДІЛЮ РАНО:

Тернопіль	23.40	Тернопіль - Зарваниця
Золочів	2.00	Золочів - Скварява
Броди	0.27	Броди - Ожидів
Красне	1.28	Красне - Львів
Підгайці	21.29	Підгайці - Потутори
Бережани	0.32	Бережани - Львів
Яворів	1.30	Яворів
Яворів	2.51	Скарисько - Львів
Белз	23.50	Белз - Рава Р. - Добросин
Жовква	2.35	Жовква - Львів
Сокаль	0.39	Сокаль - Сапіжанка
Радехів	0.20	Радехів - Камінка Струм.
Самбір	1.21	Калинів - Львів
Дрогобич	22.33	Дрогобич - Дублани к. Самбор
Перемишль	0.55	Перемишль - Городок Яг.
Стрий	2.37	Стрий - Пісочна
Миколаїв н. Дн.	3.58	Миколаїв - Львів
Сянки	17.55	Сянки - Самбір

(відїзд з Самбора 22.36)

ЗАМІТКА: Година виїзду розуміється з початкової стації. По дорозі можна сідати на всіх стаціях де є начальник стації, бо на перестанках поїзд не задержується. Годину відїзду поїзду з кожної поодинокої стації подасть начальник дотичної стації.

2. На випадок заборони адміністрацийною владою виїзду на Свято або шикал постороних чинників (подати точно назвиска осіб, їх стан і спосіб переслідування) подадуть місцеві парохіяльні і деканальні Уряди Ділювому Комітетові подрібні і вичерпуючі дані.

3. В разі спізнення поїзду на початковій і кінцевій стації чи в дорозі належать зажадати від начальника стації урядового потвердження спізнення, а на випадок спротиву списати протокол при двох свідках і післати його до Ділового Комітету.

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 4. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Пятниця, 5. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Субота, 6. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 4. травня год. 7.30 веч. „Шукаємо талановитого вломника".

Пятниця, 5. травня год. 7.30 веч. „Шукаємо талановитого вломника".

6. травня субота: концерт М. Голинського і Наді Біленької, сала Ремісничої Палати.

Концертове Бюро Тірка:

5. травня, пятниця: Концерт на 2 фортепяни: Шафранова і Е. Ромлєрівна.

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Тенісового Т-ва) виступи міжнародніх змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „В тайгах Сибірі".
АПОЛЬО: „Пошлюбна подорож у трійку" (Бриг. Гельм).
АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".
КАСІНО: „Мущини в її житті".
КОЛІСЕЙ: „Що може Париж", ревія „Парада без зірок".
КОПЕРНИК: „Доновен" (Джекі Купер, Борис Карлов).
МАРУСЕНЬКА: „Доновен" (Джекі Купер, Борис Карлов).
МІРАЖ: „Чар її очей" (Дж. Гейнор, Фарел).
ПАЛЯС: „Їх Ексцеленція субект".
ПАН: „Вічна вулиця" та ревія.
ПАСАЖ: „Кабірія" (на основі Д'Анунція).
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Наші невинні наречені", ревія: „Щось для кожного" (виступ ревієвої трупи „Аркадія" Ант. Качоровського). Початок ревії в 4., 6.30 і 9. год.
ХИМЕРА: „Аріяна" (Ел. Бергнер).
УТІХА: „Кіноманяк" (Гар. Льойд) і ревія.

Закордонне радіо.

Четвер, 4. травня 1933.

Братислава (279,3) 12.30, 22.15 Концерт, 18.25 Оп. арії, **Лайпціґ** (325) 20.00 Концерт Любки Колесси, **Мілано** (331,4) 21.00 „Вестальска" оп. Спонтіні, **Штуттґарт** (360,6) 16.30 Концерт, **Білгород** (429,7) 16.00, 20.00 Нар. пісні, 22.00 Циг. музика, **Рим** (441,2) 17.30 Вок.-інстр. концерт, **Відень** (518,1) 11.30 Квартет, 15.50 Дебют молодих артистів, 19.05 Концерт, **Будапешт** (550,5) 18.30 Пісні, **Любляна** (575) 20.00 Спів, **Харків** (937,5) 9.00, 15.10, 18.00 Концерт, 13.50 Літ.-муз. авд., 19.00 Українська музика з „Березілю", 21.30 Муз.-мист. трансм., **Давентрі** (1554,4) 21.35 „Нов плейс оф Джеман" ин. авдиція.

Пятниця, 5. травня 1933.

Братислава (279,3) 11.05 Шк. поранок, 19.25 Брамсові твори (фортепяни); **Мілано** (331,4) 21.00 Концерт, **Штрасбурґ** (345,2) 20.30 „Країна осміху" оп. Легара, **Штуттґарт** (360,6) 11.10 Пісні, 12.00 Капеля, **Гельсінгфорс** (368,1) 18.15 Спів, **Берлін** (419) 21.00 „Дер Травм — звн Лебен" пєса Ґрільпарцера, **Білгород** (429,7) 20.00 Нар. пісні, **Рим** (441,2) 17.30 Концерт, **Прага** (488,6) 17.05 Брамсів концерт, **Відень** 17.15 Пісні, 19.25 Нар. музика, **Мінхен** (532,9) 20.00 „Сила долі" оп. Верді, **Будапешт** (550,5) 19.30 „Ріголето" оп. Верді, **Харків** (937,5) 8.15 Музика для дітей, 9.00 Українська класична музика, 13.50, 16.20, 20.00 Концерт, 15.10 Оперні арії, 18.00 Муз. літ. авдиція.

Львівське радіо.

Четвер, 4. травня 1933.

12.10, 15.30, 16.15, 17.20, 20.00, 22.25 Грамофон; 12.35 Шк. концерт; 15.50 „Жінка з передмістя"; 16.25 Лекція др. мови; 16.40 „Краса гір"; 17.00 „Вирвок із балачки двох прохожих", 17.40 Відчит; 18.00 Відпочиваймо, або слово про учительські вакації"; 18.10 Легка й танк. музика; 19.00 Баторій у Львові; 19.30 Літературне життя; 20.10 Муз. балачка (про фінляндський концерт), 20.30 Трансм. з Гельсінгфорсу: Фінляндський концерт, 22.00 „Вояцька пригода" Джіма Повкера; 22.15 Спорт; 23.00 „Коли на Калєнберзі зложу весна" муз. репортаж.

Пятниця, 5. травня 1933.

12.10, 15.50 Грамофон; 15.35 Для дітей: „Кіт і миш"; 16.40 „Боротьба з поганю"; 17.00 Сальонова музика; 18.00 Польський літак у марокансько-альжирському леті, 18.20 Легка музика, 19.00 Фейл.: „Рожеві й червоні поети"; 19.30 „Людина інтересу"; 20.00 Муз. балачка; 20.15 Симф. концерт, відч. „Сигнали та люди"; 22.40 Спортові вістки; 23.00 Танк. музика.

—o—

БІРЖА.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. нал. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	до
Пшениця дворська	34·25	34·75
Пшениця збірна	31·75	32·25
Жито одноцільне	16·75	17·—
Жито збірне	15·75	16·25
Ячмінь двір. одноцільний	13·75	14·25
Ячмінь на мливо	11·50	11·75
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замоклий	9·75	10·25
Кукурудза краєва	15·00	15·50
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	16·—	17·—
Горох пів-Вікторія	22·—	24·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	10·—	10·50
Вика чорна	8·00	8·50
Вика сіра	7·—	7·50
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	15·25	15·75
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·00	8·25
Рипак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·50	6·75
Висівки пшеничні	6·75	7·—
Пшоно	30·—	32·—
Просо краєве	18·—	19·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв	70·—	72·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	35·75	36·25
Пшениця збірна	33·25	33·75
Жито одноцільне	18·—	18·50
Жито збірне	17·25	17·75
Ячмінь на мливо	13·—	13·25
Овес збірний	10·25	10·75
Мука пшен. люксусова	63·00	63·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	32·50	33·00
Висівки житні	6·75	7·—
Висівки пшеничні	8·00	8·50
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	38·—	40·—
Пенцак ч. 10	24·—	26·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ДОЛЯР ПІШОВ УГОРУ.

У середу на львівській неофіціяльній біржі вже рано тенденція була дуже сильна, при великому попиті на доляри. Курс доляра був 7.47—7.52. Для англійського фунта, який можна було купити по 29.75, 29.80, не було зацікавлення.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 3. V.: масло —.—, молоко 0.17, сметана 0.70, яйця 2.80. Тенденція на масло знижкова, на молоко удержана, на яйця звишкова.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОВНІРІЇ до прання, убрання до хем. чищення приймає Е. Говикович, Львів, Домініканська 4. 2—5

ШУКАЮ молодої, інтелігентної господині до меншого фільварку на Волині у Луцькім повіті. Зголошення інж. I. Lipnicki, — Warszawa, Szkolna 2, m. 4.

ШУКАЮ спільника з грошевим вкладом до промислового підприємства. С. Герасимович, Сапіги 6, Львів. 1862 1—2

АДВОКАТСЬКА КАНЦЕЛЯРІЯ на провінції, знаменито проспериуюча, зараз до відступлення. Адміністрація „Для адвоката". 1868 1—2

КОНКУРС.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта" у Львові оголошує отсим конкурс на платного редактора видань Т-ва „Просвіта". Зголошення слід присилати до 20-го травня 1933 р. Ближчі інформації дає канцелярія Т-ва, Ринок ч. 10, І., в годинах від 8.30—9.30.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта".

З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідає Олександер Костик.

ч. 113 (13.352). Львів, субота 6. травня 1933. Рукописи ориґінів сирішасово пусхаїтем. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вибір президента Польщі.

Львів, 4. травня 1933.

За кілька днів у Варшаві відбудуться вибори нового президента Польщі. Хто ним буде — це тайна, тому, що ввійшло вже в освячений традиційний звичай і в ненарушну систему останніх літ, що всі найважніші польські державні акти являються перед цілим населенням Польщі та цілим різношерстним її політичним табором як своєрідний „деус екс махіна". Тому й нині, на чотири дні перед польськими Національними Зборами, які висувуть на чоло польської держави на дальших сім літ нового найвищого достойника, — кандидатури на те становище абсолютно нікому не відомі. Нікому — крім одної одинаці, яка вміє берігти свої плани й замір у тайні навіть перед найближчим своїм оточенням і виступати назовні тільки тоді, коли це їй видається доцільним.

Але й речі без прецеденсу мають свій прецеденс. Пригадуємо, що чейже кандидатура нинішнього президента, якого каденція добігає кінця, буквально за одну годину перед його вибором не була відома ні одному послові ні сенаторові, що потім слухняно за тою кандидатурою голосував. Нині ситуація грубо змінилася. У 1926 році єдиною ніби-офіціяльною урядовою групою був „Клюб Праці", що складався буквально з 4-ох послів (з яких один — От. Тугут — став потім одним із лідерів опозиції, аж врешті, розчарований у ту опозицію, зовсім усунувся від активної політики). Тоді за кандидатом марш. Пілсудського голосували ті посли й сенатори, проти яких марш. Пілсудський робив травневу революцію. Голосували частинно зі страху, частинно маніфестуючи свою капітуляцію і згоду на передачу всієї відповідальности за дальшу долю держави та на репрезентацію її людині, яка захопила владу в руки так міцно, що ніхто й претендувати не посмів на поділ тією владою. Як відомо, першим кандидатом був у 1926 р. сам Юзеф Пілсудський і його вибрали президентом. Він зрікся, своїм несподіваним зреченням остаточно заскочив і приголомшив членів Національних Зборів, але після короткого безголовля, яке запанувало було в кулюарах, вони повернули на салю і тихенько віддали вдруге голоси — на того, кого їм маршал назвав.

Цей прецеденс має повторитись і тепер. Однак — як сказано — ситуація грубо змінена. Нині вже не треба користати з психольогічного моменту, з пореволюційної атмосфери, потрясати людьми і приголомшувати їх. Нині існує т. зв. „цінка урядова більшість", яка вже навчилася в сеймі і сенаті дисципліни і послуху, та яка навчилася навіть не цікавитися тим, що їй скажуть робити. Нема потреби забігати нічних голосів та з кимнебудь рахуватися. Річ іде лише про декоративну обстанову і про — збереження саме тієї традиції таємничости.

Однак з другого боку відносини змінилися теж на некористь урядового табору. На некористь змінився саме той психольогічний чинник, який сім літ тому назад будь-що-будь виборами президента цікавитися, перипетіями виборів хвилюватися, словом — брати в тому акті участь і формально і по суті. Були зголошені різні кандидатури, в імені різних політичних груп, ішло над ними голосування, були збережені всі зверхні вигляди демократичних президентських виборів, були збережені вигляди невідлучної боротьби. Тимчасом цим разом найбільш характеристичним моментом президентських виборів буде відсутність усякої політичної боротьби, всякого суперництва суспільних течій, а навіть — фізична відсутність великої частини електорів. Деякі парляментарні клюби вже оголосили свою абстиненцію, деякі в найкращому випадку появляться з демонстраційними білими картками, а функцію вибору президента виконуватиме лише одна проурядова група, одна політична партія! І цей факт — буде в історії і відродженої Польщі і всіх взагалі президентських виборів у всіх демократичних республиках світа до цього часу без прецеденсу.

Покищо маємо офіціяльні заяви лише двох польських опозиційних клюбів, аргументуючи своє рішення не брати участи у виборах, однак тим аргументам не можна заквапити демагогію. Вони мають глибокий річевий зміст: у парляментарних палатах, мовляв, а голосом опозиції урядовий блюк (читай уряд) не рахується і не бере під увагу навіть найслушніших вимог і замітів; використати парляментарну трибуну при акті виборів президента не можна (не вільно); на вибір президента і на його кандидатуру ніякого впливу мати не можна — який-же глузд брати участь у формалістиці, яка має лише залегалізувати рішення, приняте поза зборами?! Такі є аргументи польської опозиції. Наскільки більше тих аргументів, глибших і поважніших і ще більше переконуючих, має українська сторона. Українська Парляментарна Репрезентація остаточного рішення ще не приймала, одначе нема сумніву, що вирішуючи своє становище прийме на увагу існуючу дійсність та її льогічні висновки.

Серед повної байдужности польської і неполяської прилюдної опінії наближуються і проминуть вибори нового президента Польщі.

Ви не повинні відкладати умови на життєве обезпечення, бо не знаєте, що жде Вас завтра. Але знаєте, яка доля постигне Вашу родину на випадок Вашої смерти, коли Ви не постараєтеся завчасу забезпечити її в одинокому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменниця).

Хто хоче навчитися доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український нарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.
Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО
ПЕРЕДПЛАТА: 6 зол. річно, 3 зол. піврічно, 1.50 чвертьрічно. За границею 1 амер. доляр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:
Warszawa, Stalowa 25. m. 10.

SUPREMA LEX.

(Оптимізм і песимізм кооперативного діяча. — В силі чи не в силі? — Ілюстрації. — Подвійні рейки.)

Цю статтю, як продовження вчорашньої п. н. „Госп. активність і воєн. дефетизм" друкуємо теж як дискусійну. — *Ред.*

I.

У великодньому числі „Госп. Кооп. Часопису" опублікував п. М. Корчинський, начальник правного виділу Рев. Союзу Українських Кооператив, статтю п. н. „Хто мертвих розбудить?" У ній розглянув він незвичайно важну справу, *хто має братись за розбудову нашого промислу.* Ця стаття викликала вже застереження кооперативних ортодоксів не тільки приватно, але й у пресі („Наш Прапор").

Хід думок автора статті такий: У нашому селі повно зайвих рук до праці. Їхнє безробіття не шевлоб і тоді, коли б удалось навіть поширити селянське землеволодіння. Безчинність численних тисяч рук — це марево дегенерації нашої культури і національного розвитку. Щоби запобігти тому, треба ці руки використати при розбудові нашого промислу. Але хто має це зробити? „Треба тверезо подивитись і твердо сказати, що завдання те (виробництво фабрикатів, які щороку споживає наше населення) *не під силу нашій кооперації*". Причина: брак капіталу.

Зате п. Корчинський кладе на кооперацію завдання підшукувати людей, що розпоряджають бозна-яким захованим капіталом, будити в них амбіції творення індивідуальних підприємств, доказуючи їм, що в цьому лежить матеріяльний інтерес їх і нації. Це стане тим лекше, що кооперація може запевнити тим підприємцям відповідний збут, усуваючи їм рівночасно з дороги двох ворогів фабриканта: 1) працю на невідавний ринок серед безпастанної конкуренції і 2) картелі, бо кооперація є сама своєрідним картелем споживачів.

Нас стати на те, пише кооперативний діяч, щоби щороку відкрити кілька фабричок, чи фабрик, але для того мусить кооперація розглянутися за людьми, які свої спадщини вжили би для підприємчивої акції. Кооперація мусить доказати їм, що ті, які пішли в промисл, спираючись на кооперацію, добре на тому вийшли і на завжди вписали свої імена в ряди щасливих піонірів українського промислу.

II.

Невдячна річ підтримувати думки, що викликали вже негодування. Проте вважаємо справу, порушену п. Корчинським, настільки важною та його теза по суті настільки слушними, що вимушуємо стати громозводом гніву декого з богів кооперативного Олімпу. Думаємо, що цей гніт буде менше нагальний, коли заздалегідь зазначимо, що пишемо ці рядки *„sine ira et studio"*, керуючись виключно добром справи.

Треба зазначити перш усього ось що: Автор поруч із великою цивільною відвагою (бо мусів її мати, коли ставив сміло точку над і в органі кооперації), поруч зі здоровим зерном своїх тез, виявив одночасно в дечому надто великий оптимізм, у дечому знов — надто великий песимізм. *Оптимізм* — це легковаження конкуренції, особливо картелів. Годі забувати, що в боротьбі з ними політика цін і кондицій сперта на сильні фінансі буде все сильнішою зброєю картелів; а патріотизму навіть той, що належить до „своєрідного картелю споживачів", яким є кооперація, не схоче платити вищих цін за товари. Тому скартельовані галузі промислу повинні ми залишити на сам остаток. *Песимізм* — це (спричинене може не зовсім щасливою стилізацією) недобачування деяких можливостей для кооперації будувати хочби деякі власні промислові станиці.*)

Не думаємо, щоби навіть і добачування деяких можливостей вдоволяло 100-відсоткових кооператорів. У нас витворився вже тип кооперативних ортодоксів, які видвигнули кооперацію на недосяжний п'єдестал, зробили з неї божество, ненарушиме „табу" і добачують у ній самоціль а не засіб, що веде до господарського добробуту нації. Автор цих рядків стрічав людину (не з пересічних), яка буквально говорила таке: „Нам не треба приватного українського промислу. Він мусить бути або кооперативний або може взагалі його не бути. Розбогатілі одиниці в нас для народу нічого не роблять і з титулу свого „підприємства" вдають космополітів..." Прошу пригадати наших велико-українських соціялістів і їхнє „коли — мовляв — не буде соціялістичної України, то хай її краще зовсім не буде" — і мабуть вайдете самі аналогію...

Коли питання „в силі чи не в силі є наша кооперація взяти на себе завдання максимальної

*) Перед самим видрукуванням цієї статті дістали ми в руки „Н. Прапор" з 4 п. м., де поміщена нова стаття п. М. Корчинського. В ній він покликується на давні свої писання і твердить, що він вірить у можливість кооперативного промислу, але не в таких широких рамках як нам потреба. Це тільки потверджує нашу думку чим не зовсім щасливу стилізацію статті в Г. К. Ч. *К. Л.*

розбудови рідного промислу?" — будемо розглядати не з престіжового а з ділового становища, беручи під увагу об'єктивні умовини та правила 4-х арифметичних дій, тоді скажемо: *вона не в силі!* Тому і не має вона великих досягнень у промисловій ділянці, бо хіба доброї волі не бракує. Очевидно, всі, що щиро радіють господарською експансією нашої кооперації, у якій бачать могутній мотор на дорозі до національної досконалости (а до тих і підписаний належить) рівночасно щиро жаліють, що поле цієї експансії обмежене, що не може вона йти в усіх напрямах, не може стати справді виключним керманичем нашого господарського життя. Але годі! Все має свої причини*).

Ось двоє молодих безробітних людей зголошується до одної з кооперативних установ вищого ступня. Хочуть занятись виробом паперових мішочків, що їх масово консумує кооперація. Калькуляція у них готова, співробітників підібрали. Залишіть — чують ніби звичайну раду. — Самі за те беремось. Минає близько рік і не баялись (чи думаєте, зла воля там була?) Тих двоє безробітних, очевидно, не захотіло йти на конкуренцію з рідною кооперацією і досі продумує якийсь варстат праці...

Ось інша кооперативна установа (у краю) береться за промисл. Вибирає очевидно товар, що вже його виконує рідний робітник у рідній фабриці, тільки що у... приватній. Конкурування грізне в наслідках як для кооперативи так і для приватної фабрики. І який фінал? Приватний підприємець окупляється, кооператива окуп приймає і вступається з дороги... Залишаємо на боці аналізу цього факту з пункту кооперативної моралі, але питаємо тільки: чому саме кооператива вступилася? Бо не почувала себе на силах. Цеж ясно! (Дехто може відповість інакше).

III.

У познанських поляків до війни господарська емансипація ішла по рейках кооперативної організації і по рейках приватної підприємчивости. Зате ми чомусь силоміць стараємося евжужувати можливости наших економічних досягнень.

*) І додамо: лихі і добрі сторони. В тому випадку добрими є те, що монополь кооперації в нашому господарстві був би нарахований на небезпеки з боку державної адміністрації. Знаємо, скільки лиха може наробити перо в одно потягнення пера. *В. Н.*

І як кооперація стала бенямінком усієї нашої суспільности, з виїмком згаданих дефетистів, так приватний підприємець є залишений сам собі, а в кооперації — при забуті находить він тепло, якого температура дивно і ріжно міняється, то зростає, то знов паде. Буває теж, що і взаїрим конкурентом стає кооперація...

Тому дещо свіжого воздуху в атмосферу кооперативних тальмудистів! Поле до праці ще велике. І хочби діяльність кооперації не обмежувалась тільки до постачально-збутових операцій та перерібки бодай найважнішого продукту — молока (*як це хоче* п. Корчиньский), а хочби вона сягала теж у фабричний промисл і мала там усе більші надбання — то розбурхання приватної ініціятиви і підприємчивости є просто необхідне. Кооперація, як слушно зазначив п. Корчиньский — може у цьому напрямі дуже багато зробити. Вона чейже розпоряджає великим дистрибуційним апаратом. Але до цього мусить вирости в ній ще більша доброзичливість, вона мусить на кожному кроці заохочувати а не знехочувати піонірів! Зайво говорити, що нам потрібна координація цілого господарського активу, як того, що машерує під прапором кооперації, так теж і того, що його безпосередньо під тим прапором нема. Найвищий закон — це тільки і виключно господарський добробут нації. А до нього ведуть обі рейки — кооперація і приватна підприємчивість.

В. Несторович.

Даром

3 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Кто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

Поклик поневолених Московщиною націй до Союзу Народів.

„Журналь де Женев" з 28. квітня подав цей поклик, звернений до Генерального Секретаріяту Союзу Народів, зазначуючи, що цей документ свідчить про важке становище України та інших народів, поневолених Москвою. В ньому зазначено між іншим, що останні заходи сов. уряду не мають прикладів в історії. Зокрема звертається увагу на те, які страшні наслідки мало заведення паспортів для українських міст. Багато з мешканців цих міст заслано на північ, ми мусить умирати з голоду. У Харкові більше 80.000 мешканців мусіло покинути місто.

Говориться у поклику також і про події на Кубані, де більшовики засилали на північ цілі села та загрозили висилати всіх, що сьавитимуть опір чи навіть лише не доведуть активно свою вірність радянській владі. Наводиться також приклади страшного голоду на Україні, викликаного заходами більшовицької влади. Так наприклад у селі Антоновці, що мало 3.000 мешканців, вмирало денно до 20 осіб, а мерців закопували у спільних ямах. Останній уступ заклику звучить:

„Розпучливий стан, в якім перебуває населення країн, окупованих Радянською Росією, а саме України, козацьких країв, Грузії, Азейрбеджану, гірських народів Північного Кавказу, Туркестану та надволжанських татар, спонукує нас звернутися з поклином до урядів та громадської думки всіх цивілізованих країв і народів та звернути їх увагу на безмежні терпіння наших народів під пануванням деспотичної комуністичної Москви". (Укрбюро, Женева).

—o—

Замість хліба жолуді і каштани для України.

„Харківський Відділ постачання перевів досліди над дикими рослинами в 39 районах краю і виявив можність уживати їх для споживного промислу. Наслідком того дослідження показалось можливим зібрати тисячі тон диких яблук, грушок, каштанів, жолудей та інших рослин, придатних для споживного промислу. В харківськім краю протягом цього року має бути зібрано понад 8 тисяч тон диких овочів та рослин, що збільшить видання продуктів для робітничого постачання на десять мілїонів рублів". (Ізв. 22. квітня 1933).

Примушуючи працювати українських селян як худобу, більшовики думають, що й годувати їх можна як худобу. А український хліб придасться Московщині та на експорт.

Дальше напруження японсько-совітських відносин.

Швайцарській пресі доносять з Харбіна 29. квітня, що зріст напруження японсько-совітських відносин викликає алярмуючі поголоски, нібито радянські військові частини поспішно роблять окопи на манджурськім кордоні. Поспішно стягають військові резерви, населенню наказано бути готовим до всяких можливостей.

Ці повідомлення свідчась про те, що переговори між дипльоматичним агентом манджурського уряду у Харбіні та совітським генеральним консулем Славуцьким не допровадили до ніяких вислідів. Твердження совітського уряду, що 124 спірні паротяги та 2.000 вагонів належать Совітам, нікого не переконують. Таксамо мало переконують манджурську владу і заяви більшовиків, що згідно з совітсько-китайським договором з 1929 року вони є власниками східно-китайської залізниці. При такім стані річей цілком природно, що про продаж радянського права власности східно-китайської залізниці нема й мови. Виглядає так, ніби саме право істнування Совітів у міжнародніх відносинах стає щораз більше сумнівне. (Укрбюро Женева).

—o—

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 6. ТРАВНЯ 1933.

ФЕДІР ДУДКО.

В Мазепиній бібліотеці.

„Мазепа показував мені свою добірку бібліотеку, в якій на кожному кроці видно латинські книжки". F. Baluze.

В тихій, застеленій великим перським килимом гетьманській бібліотеці, де звуки приглушувала сукняна оббивка стін, поміж дорогими, кованими взорчатим залізом і викладеними кольоровою шкірою скринями, ріжним шкатуллям і масою різаних полиць із рідким посудом, стояло кілька великих точених дубових шаф.

Мовчазно й солідно, випявши опуклі хребти, визирали звідти стрункі ряди книжок, оправлених у грубі шкіряні, тафтові, оксамитові й камкові палітурки. На ріжнобарвних спинках їх, серед золочених, поорібленних і емалевих прикрас, виднілися витиснені золотом назви. Кирилична азбука мішалася з латинською, грецькою й східною, друки стояли поміж із книжками, писаними уставом. Були тут видання київські, чернігівські, львівські, віленські, московські, поруч з якими стояли назви латинські, грецькі, німецькі, польські, французькі, турецькі, перські й арабські.

Войнаровський підійшов до одної з шаф і став перебігати очима по написах.

Посеред ріжних триодів, миней, псалтирів, евангелій, акафистів, молитовників, часословів, синопсисів, патериків і житій святих він вичитував:

„Книга исторіи латинской", „Конституцій польскихъ соймовъ", „Книга богословская", „Книга о отповѣдехъ иконоборцевъ", „Списки лѣтописецъ", „Статутъ литовскій", „Космографія", „Книга первыхъ царствъ доктора Скаріани", „Хроники Стрийковского и Кохановского", „Полѣтика Аристотеля", „Описаніе розныхъ земель", „О преподобномъ Варлаамѣ пустынножителѣ, Іоасафѣ, царевичу индѣйскомъ", „Книга образцовъ молярскихъ".

Войнаровський вийняв обложену голубим сапяном із срібною оковою по краях „Книгу о причинахъ военныхъ", розгорнув її й уважно перечитав місце, де лежала широка шовкова закладка й аркуш паперу із замітками, писаними рукою гетьмана. Перегорнувши книжку, він поставив її на місце й перейшов до другої шафи.

Herodotus, Titus Livius, Cicero, Tacitus, „Ksenophontos, Octavianus, Homeros, Iuvenalis, Sallustius Crispus, Flavianus, Ovidius Naso, — стояло за порядком.

Він вийняв Юлюса Цезаря, але запримітив на другій полиці напис: Beauplan-Description de L'Ukrainie", поставив Цезаря на місце й вийняв оправлену в білу шкіру книгу Бопляна.

Розгорнув, перекинув кілька листків і сівши на отомані, завмер над книжкою.

Тяглося так досить довго. Раптом він зірвався на ноги, з розгорненою книжкою в руках підійшов до мапи, що висіла на стіні, й почав водити по ній пальцем.

На місці, яке було відмічене назвою Terra Cosacorum, він найшов напис: Dzike Pole ave Campi Deserti et Inhabitati й довго вдивлявся в нього. Звідтіль він почав переводити очі на інші місця й довго затримувався на них, пильно вдивляючися у відмічені широкі простори, немов розпростертий хижий птах з небесної висохости.

Moldavia, Walachia, Tartaria Budziacensis, Tartaria Minor, Pontus Euxinus, Tartaria Nagajensis Territoria Cosacorum Donnensium.

Уважно оглянувши землю, відмічену назвою Novogrodensis Severiensis Ducatus, він пизирливо глянув нагору, де широко розставленими буквами стояло: Moscovitica, відійшов від мапи й сів.

В покої було гаряче. Войнаровський швидким рухом скинув з себе блискучий, сріблом тканий контуш, кинув його на скриню і залишившися в луданному жупані, що тісно облягав його молодий стрункий стан, ліг животом на отомані. Примостивши книжку на круглій спинці, він упер голову руками й завмер знов читаючи.

Лежав так довго. Іноді перекладав ногу на ногу й тоді мягко побрязкували срібні остроги на вицяткованих цяшками закаблуках його червоних елегантських сапянців.

В покої стояла тиша. Її переривало тільки мягке шелестіння сторінок книжки, які перекидав Войнаровський, та сухий, ледве вловимий скрип у шафі, з яким тонко точив дерево шашель.

— Ну, бачиш, де він! — голосно сказав хтось, входячи.

Войнаровський здригнувся, підніс голову й швидко схопився на ноги.

В дверях стояв Мазепа.

— Читаєш?

— Ні, прошу вашу мосць, — гаряче заговорив Войнаровський, — такі описи нашого краю й наших людей рішуче заслуговують на те, щоб про них у нас знали ширше! Я дозволю собі перечитати вашій ясновельможности місце, де автор говорить про здачу запорожських козаків і нашого народу.

— Який автор? Хто говорить? — тонко всміхаючися, спитав гетьман.

— Хто? Боплян, ваша мосць!

— Так би ти й казав відразу! — зауважив Мазепа й сів. — Ну-ну, читай. Посмихаюся, що він там пише про нас.

ПНЕВМАТИКИ „MICHELIN“ подешевіли на половину
ВИТОЛД ТРАНДА ЛЬВІВ, ПОДЛЕВСЬКОГО 2.

Гітлерівці проти кабінету Дольфуса.

Гітлерівський орган „Фелькішер Беобахтер“ остерігає заграницю, що націонал-соціялістична партія в Австрії дійшовши до влади, не признасть ніяких фінансових зобовязань і умов, зроблених кабінетом Дольфуса. Наводячи цей голос, віденська „Райхспост“ називає таку погрозу державною зрадою, яку австрійська влада карatиме строго, коли хтось допуститься її на території Австрії

В обороні незалежности Австрії

ВІДЕНЬ, 4. V. ПАТ. Промова канцлера Дольфуса, що підкреслював конечність оборони незалежности Австрії, викликала сильне враження в Австрії й поза її границями. Преса стверджує, що була це відправа під адресою німецької республики. Дольфус перший здобувся на подібну заяву. Навіть о. Зайпель не відважився на те. Говорячи про оборону незалежности Австрії, канцл. Дольфус не мав на думці ні Італії, ні Франції. Підкреслив тільки існуваня границі, що ділить Австрію від Німеччини. У французьких колах думають, що становище Дольфуса супроти „аншлюсу“ є відпруженням ситуації в Европі.

Протиавстрійський пуч.

ВІДЕНЬ, 4. V. ПАТ. „Райхспост“ повідомляє, що на австро-баварській границі націонал-соціялісти пропагують пуч, спрямований проти суверенности Австрії. Австрійська влада видала відповідні розпорядки. Відповідальні чинники, пише згадана газета, повинні розуміти, що викликують небезпечні міжнародні ускладнення для Німеччини.

Змарнували 184 міліонів долярів.

З Вашинґтону повідомляють, що Фарм Борд (хліборобський уряд) закінчив свою діяльність і уступився зі збіжевого ринку, на якому працював від 1930 р. Втрати, які потерпіла та установа, створена задля інтервенції, сягають 184,153.232 долярів.

Аргентинське збіже.

До Вашинґтону приїхав спеціяльний делегат Аргентини для господарських справ Лебретон, щоби відбути конференцію з президентом Рузвельтом. Предметом конференції є справа обмеження продукції збіжа в Аргентині.

Боротьба з більшовизмом у Німеччині

В Гамбурзі перевела німецька поліція ревізію в мешканні радянського громадянина Вольфзона директора відділу „Гаркребо“ („Гаранті унд Кредітбанк фір Остен“). Крім того ревідувала мешкання головного бухгальтера „Держнафта“ Рубіна. Підчас ревізії сконфісковано друки.

В потязі на лінії Дісельдорф—Берлін арештовано радянських службовців Кірєєва і Карклінєвського. На стації Ґам приїшли до них поліцісти і приказали висісти. Їх повели в підземну домівку, примістили в окремих кімнатах і перевели ревізію.

Берлінська поліція перевела ревізію в домівках жидівських організацій „Джойнт“, „Орт“ і „Гіґеферайн“, що стоять у звязках з більшовиками у справі жидівської кольонізації в Радянщині. В ревізії брали участь російські емігранти що находяться на службі в німецькій поліції.

—o—

Тайний склад зброї й муніції.

Із Штайру повідомляють, що у члена республіканського Шуцбунду жандармерія знайшла 50 ручних ґранат, 19 крісів ріжних моделів, 6 багнетів, 3 кинджали, багато муніції та ріжного военного знаряддя. Магазинєра зброї арештовано.

—o—

„Фронт праці“ в Німеччині.

БЕРЛІН, 4. V. ПАТ. Провідником нової робітничої організації, яку проголосять в найближчому часі під назвою „Фронт Праці“, стане особисто д-р Лей, що веде акцію проти марксистських професійних союзів. Д-р Лей іменував двох керманичів: Шумана для робітничих справ і Ферстера, провідника данціґських гітлерівців, для інших службовців.

—o—

Цеглою в радянський консулят.

З Льондону повідомляють, що вікно радянського консуляту вибив хтось цеглою. До цегли була привязана картка з написом: „Нам не подобається ваше судівництво“. На порозі консуляту найшли другу цеглу з подібним написом. Поліція не викрила винуватців.

—o—

Радянсько-китайський пакт.

Як повідомляють з Москви, Молотов приняв китайського посла І-га і конферував з ним про заключення пакту неагресії. Кажуть, що в пакті є тайні постанови, звернені проти Японії.

Поїздка Ґебельса по Европі.

ВІДЕНЬ, 4. V. ПАТ. Віденська преса довідується з Берліна, що міністр пропаґанди республики Ґебельс підчас свого побуту у Відні задумує увійти в контакт не тільки з націонал-соціялістами, але також з іншими політичними партіями. Після віденської візити Ґебельс має виїхати до Риму та інших европейських столиць. „Райхспост“ завважує, що візити міністрів мають звичайно іншу ціль і не заповідаються так, як це робить націонал-соціялістичний провідник.

—o—

Усувають професорів жидів.

Пруський міністр освіти вислав на примусову відпустку 25 професорів берлінського й кельнського університету. Відкликано теж виклади 5-ох доцентів. Головна репрезентація німецьких студентів оголосила на берлінському університеті відозву з закликом до бойкотування професорів жидів у літньому семестрі. Хто уникнеться від бойкоту, виключиться сам зміж німецької демократичної молоді.

—o—

Російська мова в Прусії.

Як довідується варшавська „Молва“, на основі розпорядку нового пруського міністра о віти в середніх школах Прусії вводиться обовязкова наука російської мови та історії. В розпорядку сказано, що знання російської мови потрібне з культурних і господарських оглядів. Будуччина Німеччини буде спиратися на господарському і культурному зближенні до Сходу, отже й до Радянщини і великою помилкою було досі, що в Німеччині ігноровано російську мову, якою говорить поверх сто міліонів людей.

ТРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ, сезон уже відкритий!
Перед виїздом до Трускавця — пийте!!
ТРУСКАВЕЦЬКУ „НАФТУСЮ“
весняного черпу — **надзвичайно успішну при ревматизмі, дні, цукриці і склерозі.**
Ціни знижені зол. 1.80 за пляшку, можна дістати у цілій Польщі по всіх аптиках і дрогеріях.
Управа живця в Трускавці висилає „Нафтусю“ в скринях по 12, 25 і 50 пляшок, числячи по 1.80 зол. за пляшку — франко до кожної залізничної стації — за післяплатою.

Ірляндія знесла присягу вірности.

Ірляндський сойм приняв 70 голосами проти 56 закон, що зносить присягу вірности для британського короля. Того самого дня ґенеральний ґубернатор підписав закон, який почав зараз обовязувати. Слід пригадати, що ірляндський сойм приняв уже раз той закон перед двома місяцями, однак відкинув його сенат, наслідком чого закон вернув назад до сойму.

—o—

Оптимізм Мекдональда.

До Льондону вернув з Америки премієр Мекдональд, витаний членами уряду. Б розмові з журналістами висловив свое вдоволення з вашинґтонських конференцій. Про през. Рузвельта сказав, що він щиро бажає рушити справи з місця. Поголоска про його подорож до Европи безосновна. Щодо світової конференції Мекдональд заявив, що може бути оптимістом.

—o—

По широкому світі.

— В Берліні арештували жидівського банкіра Ернеста Маркса, якому закидають банкові операції з нарушенням обовязуючих приписів.

— Палата репрезентантів у Вашинґтоні приняла урядовий інфляційний проект, який вслучив уже сенат до проекту закону про поміч для фармерів.

— Число безробітних у Злучених Державах дійшло до 17 міліонів осіб.

—o—

Повстання на Кубі.

З Ню Йорку повідомляють, що повстання на Кубі поширюється. Армія повстанців силою 30 тисяч людей заняла провінцію Орієнте, Санта Кляра і Капагвай та наближається до столиці острова Гавани. Повстанці розброїли всюди поліцію та військо й перервали телеґрафічну сполуку. Президент Магадо наказав мобілізацію цілої армії.

І зщуливши очі в хитру усмішку, впяв погляд в обличчя свого улюбленця.

Войнаровський швидко перегорнув кілька сторінок і, найшовши місце, почав читати:

Звідси, себто з Подніпровя, — каже Боплян, — вийшов той відважний народ, який у теперішніх часах носить назву Запорожських Козаків.

Войнаровський подивився на гетьмана.

— Так називає, ваша мосць, наших запорожців француз!

Мазепа мовчав.

— Тут таких місць є досить. Ось наприклад: „Козаки рідко коли вмирають від якихось хороб чи в глибокій старости. Більшість їх гине на війні, складаючи свої голови на полі борні“. Або ось тут, де він каже, що переплив усі пороги в човні, на що має бути здатний добрий козак. „Це та слава, яку я придбав у цій подорожі“. „Це та слава, яку я придбав у цій подорожі“. Боплян уважає за честь носити назву доброго козака, ваша мосць! Або „Вони понад усе на світі цінять свободу, без якої не уявляють собі життя“.

Войнаровський відірвав очі від книжки й пильно подивився на дядька.

Мазепа зітхнув.

— Так, так. Все це булоб святою правдою, Андрію, колиб та правда була договорена до кінця. Козаки, каже Боплян, люблять свободу. А ось не сказав, чи **цінять** її? Ти, сину, не так перекладаєш: aimer — значить **любити**, а не **цінити**.

Войнаровський здивовано розширив очі.

— А в цьому велика ріжниця, — говорив далі Мазепа. — Отже Боплянів опис був би цілком правдивий, колиб був висловлений так: Козаки люблять свободу, але мало цінять її, через що легко попадають у неволю й увесь час живуть у **армі**. Це булоб зовсім точно.

Войнаровський мовчав.

— Те саме про козацьку відвагу й нехтування смерти. Козаки дійсно безстрашно йдуть на смерть, але за що вони в більшости складають свої голови, — того Боплян не говорить. Скажи, кому ліпше знати вдачу козацького народу, як не мені, українському гетьманові, який у своїм титулі має назву **Dux Cosacorum**! І от цілком безсторонньо я скажу тобі. Такого чудово вишколеного військового ордену, яким є Січ, в світі ще не було. Ордени Ливонський і Тевтонський можуть сховатися перед Запорожжям. Але від чого — я спитаю тебе — найбільше терпить наш край, як не від сваволі й непослуху тих самих запорожців? Так, так! — закінчив він із сумом.

Якийсь час мовчали. Мазепа думав.

— А якоюб могла бути сильною й могутньою державою Україна, колиб не та своволя й розбещеність козацька! Але поки вони будуть у нас, доти, затям це собі, Україні не вийти з чужого ярма.

Мазепа простягнув руку.

— Дай-но мені книжку. Ти прочитав мені тут про козацьку відвагу. А я ось найду тобі місце, де Боплян говорить про наше гультяйство й безтурботність. Ну, скажемо, ось! — і гетьман тикнув пальцем у якесь місце. — Читай!

Войнаровський узяв із його рук книжку й прочитав:

„Не знаю, чи знайдеться де в світі інший християнський народ, який би так засвоїв собі звичку не мати ніякої турботи про завтрішній день, як козаки“.

— Ну? — спитав Мазепа. — Не маю часу пошукати, а то найшов би тобі ще інші місця.

І гетьман встав.

— Ходім, подивишся на ту делегацію буджакських татарів, що вчора приїхала до мене.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

„УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ".

Ще один союзник „Нашого Клича".

„Русскій Голос" також проти свята: „Українська Молодь Христові".

До спілки: „Ілл. Курер Цодзienни"—„Курер Львовскі"—„Наш Клич"—„Українська Думка" прибув ще один союзник, а саме львівський „Русскій Голос", що в найновішому (16.) числі виступив теж якнайрішучіше проти свята: „Українська Молодь Христові". А саме читаємо в тому москвофільському органі (підтримуваному, до речі, що й инші деякими греко-кат. священиками!) таке: „Намічений з'їзд має строго клерикальний характер, а його мета, як видно зі статтей в українській пресі, зводиться до того, аби втягнути молодь у сіти клерикалізму, підтримати український рух та скріпити українську політичну реакцію".

В дальшому „Русскій Голос" бідкає над тим, що, мовляв, українське духовенство розвинуло широку акцію в користь свята також у москвофільських селах, стараючися притягнути до нього „русску" сільську молодь. (Подібно бідкав „Курер Львовскі" над тим, що українське духовенство стягає на свято до Львова нібито також молодь польську!). Тому „Р. Г." закликає москвофільських діячів на місцях, аби вони перестерігали „русскую маладьож" перед небезпечною українською затією, яка має „строго антирусскій характер" і грозить ні менше ні більше, а українізацією українського села...

Того найновішого союзника „Нашого Клича" в поборюванні свята „Українська Молодь Христові" можна нашим молоденьким націоналістам тільки поґратулювати.

—o—

Українське католицьке студентство у справі виступів частини української преси.

І. Українське католицьке націоналістичне студентство, зібране на нараді у Львові 3. травня ц. р., напятнувує якнайгостріше і підносить якнайрішучіший протест проти некультурних метод, якими послуговується сатирично-гумористичний журнал „Комар", що в 9. числі з 1933 р., висміваючи свято „Українська Молодь Христові", не завагався помістити в карикатурі нашого найвищого Церковного і Національного Достойника.

Українське католицьке націоналістичне студентство стоячи на сторожі конечної етики в журналістиці, остерігає перед подібними методами на будуче, бо в противному разі буде змушене повести рішучу боротьбу проти такої руйницької роботи і не завагається вжити якнайгостріших засобів аж до бойкоту включно.

ІІ. Українське католицьке націоналістичне студентство, зібране на нараді у Львові 3. травня ц. р., не може помінути мовчанкою негідних поважної преси виступів, які мали місце в 6. числі часопису „Наш Клич" з 30. IV. 1933 р. Анонімовий автор вступної редакційної статті під наголовком „Гроби побілені" цілим своїм брутальним тоном і посивоками лайливими висловами допустився грубих промахів проти примітивної культурности і громадянської етики.

Зокрема безосновний напад на всіми шанованого і для української молоді високо заслуженого Академічного Душпастиря обурює кожну культурну людину до глибини і тому ми мусимо якнайрішучіше запротестувати і напятнувати той справді мерзкий виступ.

Президія нарад.

КОМУНІКАТ.

В останній хвилині надійшло до нас кілька телеґрам і телефонатів, які повідомляють, що місцеві Комітети відкликали надзвичайні залізничі поїзди (Зборів, Жидачів, Янів, Броди, Жовква, Сокаль-Белз-Підгайці) та що всі люди, які мали їхати тими поїздами, вибираються фірами до Львова. Тому що Комітет не має настільки підготованих постів у підльвівських громадах, рядить, щоби ті підводи, які вибираються до Львова на свято, залишилися на кілька миль перед Львовом і щоби оставили для підвод відповідну охорону, а люди, щоби йшли далі пішки тих кілька миль до Львова. Радимо далі, щоби з тими людьми, що вибираються до Львова, їхали 1-2 підводи з провіянтами та багажами на 100 людей. Тому, що зарядження місцевих Комітетів щодо відкликання поїздів наступили без відома Ділового Комітету, Комітет не бере на себе ніякої відповідальности за наслідки, які з причини тієї зміни можуть прийти.

Діловий Комітет У. М. Х.

—o—

Іменування епископа для Лемківщини.

Першим греко-кат. епископом для Лемківщини став епископ-помічник о. д-р Григорій Лакота.

Нинішній „Век Нови" приносить вістку, що першим епископом-ординарієм для Лемківщини з осідком у Сяноці іменувала Апостольська Столиця перемиського епископа-помічника **о. д-ра Григорія Лакоту.**

До нової греко-кат. дієцезії належатиме 9 підкарпатських деканатів. Духовна семінарія тої дієцезії буде в Перемишлі.

Від Ред.: Потвердження цієї вістки з наших церковних кол досі не маємо.

Українська Рада Суспільної Опіки.

Кожна праця на національно-політичному, економічному і культурно-освітньому полі лише тоді дасть найкращі висліди, коли опиратисяме на сильній, доцільній організації, в якій так одиниці, як і групи будуть точно виконувати свої завдання.

На підставі цього гасла засновано дня 17. березня ц. р. „Українську Раду Суспільної Опіки" як вислід анкет Краєвого Товариства Охорони Дітей та опіки над молодю (8-го лютого ц. р.) і Українського Лікарського Товариства (з 24. лютого і 17. березня ц. р.).

В склад Ради входять такі Товариства:

Греко-кат. Епископські Ординаріяти зі Львова, Станиславова і Перемишля, Головна Управа „Рідної Школи", „Просвіта", Краєве Товариство Охорони Дітей та Опіки над Молодю, Львівська філія цього Товариства, Сирітський Захист, Товариство Вакаційних Осель, Товариство Українська Захоронка, „Відродження", Товариство Прихильників Освіти, Батьківський Кружок Української Державної Гімназії (Головної), Б. Кр. філії Української Державної Гімназії, Б. Кр. Дівочої Гуманістичної Гімназії „Рідної Школи", Б. Кр. Всенародної Школи ім. Шашкевича, Іспітовий Союз Кружків „Рідної Школи", Поділля для Вибору Знання, „Союз Українок", Львівська Філія „Союзу Українок", Українське Гігієнічне Товариство, Українське Лікарське Товариство, Український Спортовий Союз, Кооптовані особи.

У. Р. С. О. втягнули делегати названих установ як дійсні члени. У Р. С. О. вибрала виділ у складі: голова д-р *М. Панчишин*, заступник голови о. сов. *В. Лициняк*, ред. *В. Целевич*, секретар *д-р О. Філяс*, скарбник проф. *Г. Павлюх*.

Завданнєм У. Р. С. О. це: устійнити загальні напрямні в ділянці суспільної опіки для поодиноких українських установ, обєднати їх до співпраці, впливати на діяльність істнуючих установ щодо застосування нових здобутків науки та практики, розвести пропаґанду суспільної опіки у нас, зібрати інформації й статистичні дані про установи, поширювати знання законів і розпоряджень, що відносяться до цієї ділянки.

У. Р. С. О. прийняла як програму праці на найближчу майбутність розвести пропаґанду гасел суспільної опіки, зібрати статистичні дані про всі наші установи суспільної опіки, зайнятися акцією літніх відпочинків для дітей, обєднати працю всіх товариств, які займаються висилкою дітей на вакації до осель, щоби найти підтримку їх акції та дати змогу вислати якнайбільше число дітей на оселі. До цього вибрано відповідні комісії, які почали вже працю.

Про вагу і значіння суспільної опіки серед наших умовин була вже згадка у часописах (напр. „Діло" ч. 97. з 6. II. ц. р. „Найважніша справа"). Українська Рада Суспільної Опіки є саме тою установою, якої завданнєм є зкоординувати спорідснені ділянки суспільної опіки у нас, розбудувати їх і поставити їх на европейський рівень. У всіх народів світа суспільну опіку виконує ціле громадянство, напрямні устійнюють комітети. Суспільна опіка, це інтерес цілої нації, за вдержання її та вкладки праці відповідальність падає на кожного громадянина. Національним обовязком є піддержати таку установу не лише матеріяльно, але й морально.

Українська Рада Суспільної Опіки звертається до всіх Товариств та установ суспільної опіки, які досі не приступили до обєднання, заголосити свою співпрацю в Раді.

ЗА УКРАЇНСЬКУ РАДУ СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ:
Д-р Маріян Панчишин, голова, о. *Василь Лициняк*, заст. голови, *д-р Осип Філяс*, секретар.

—o—

КАНДИДАТИ НА СТАНОВИЩЕ ПРЕЗИДЕНТА ПОЛЬЩІ.

У варшавських політичних колах подають двох нових кандидатів на становище президента Польщі: проф. Маріяна Здзєховського з Вильна та проф. Тад. Зелінського з Варшави. Між реальних кандидатів треба зарахувати: през. Мосціцького, прем. Пристора, през. Славека й амб. Патека. Ті три останні назвиска подадуть під наради клюбу ББ., якого засідання відбудеться 8. травня.

„АБЦ" повідомляє, нібито през. Мосціцький сказав, що не має охоти кандидувати, та коли марш. Пілсудський зажадає від нього того, він згодиться.

РОЗМОВА ГІТЛЄРА З ПОЛЬСЬКИМ ПОСЛОМ.

ВАРШАВА, 4. V. ПАТ. Розмова, що відбулася 2. травня між канц. Гітлєром у присутності міністра закордонних справ Нойрата з послом Польщі в Берліні міністром Висоцьким, а яку оголосило Вольфове бюро, вплинула успокоюче на німецько-польські взаємини.

У звязку з розмовою приняв міністр закордонних справ Бек вже німецького посла у Варшаві фон Мольтке та ствердив, що польський уряд зі свого боку рішений вдержувати своє наставлення та поведінку якнайстроґіше в рямцях істнуючих трактатів. Польський міністр закордонних справ висловив далі бажання, щоби обі держави свої спільні інтереси розглядали та трактували без пристрасти.

БЕРЛІН. 4. V. ПАТ. Бюро Конті повідомляє, що незалежно від авдієнції пос. Висоцького у канцлєра Гітлєра відбулися довгі балачки між пос. Висоцьким і міністром закордонних справ Нойратом.

У політичних колах, як ствердчує бюро Конті — вказують, що факт відбутих двох балачок свідчить про вагу заторкнутих справ як для Польщі так і для Німеччини.

ВІДЕНЬ, 4. V. ПАТ. „Вр. Н. Нахріхтен" подала розмову канцлєра Гітлєра з пос. Висоцьким п. з. „Польсько-німецьке відпруження". Орган великонімців пише: Як поважні були старання поправити польсько-німецькі взаємини, виходить із того, що в розмові канц. Гітлєра з пос. Висоцьким брав участь міністр закордонних справ Нойрат і що опісля відбулася довірочна розмова пос. Висоцького з мін. Нойратом. Часопис твердить, що є виглядн основно управильнити польсько-німецькі взаємини. Напруження останніми часами дійшло до стану, який годі далі переносити. Переслідування німецькости та й бойкотова акція, якої розвиток велів побоюватися найгіршого не могли тревати довше. Польща повинна виявити готовість поборювати серед поликів стан, який дійшов до стану кипіння.

Канц. Гітлєр висловив бажання, щоби обі держави розглянули та трактували свої справи обопільно, без пристрасти. Треба передбачувати — пише часопис — що пос. Висоцький не спротивиться цьому бажанню. Спробу зроблено. Треба сподіватися, що справа скінчиться успішно — кінчить часопис.

ТАЙНІ КОМ. ДРУКАРНІ І РАДІОСТАЦІЯ.

ГАМБУРҐ, 4. V. ПАТ. У Гамбурзі викрили 6 тайних комуністичних друкарень і арештували 27 робітників. Загалом сконфіскували в Гамбурзі досі 200.000 летючок. Викрили теж тайну ком. надаючу радіостацію.

ЗВИШКА ТА ЗНИЖКА ДОЛЯРІВ.

У четвер рано на **львівській** неофіціяльній біржі доляр незначно впав. Банк Польський скуповував доляри по 7.35, а в приватних оборотах платили по 7.40 зол. В полудневих годинах курс доляра піднісся на 3 сотики. Около 1. год. доляр знову впав і в приватних оборотах можна було купити доляри по 7.38.—7.40. Курс золотих монет був сьогодні слабший, а то наслідком великої подачі золота. Золоті доляри нотували по 9.33, 9.35. За англійський фунт платили по 29.50, 29.55.

На **варшавській** біржі зазначилася несподівано звишка доляра. Рівночасно пішов угору й англійський фунт. Коло 11. год. передполудневим Банк Польський платив за доляра 7.35, а в приватних оборотах жадали навіть 7.47. Міжнародній курс виносить 7.64. Німецька марка нотована 208,209. За золотого доляра платили в Варшаві 9.40.

НОВИНКИ

— **АДМІНІСТРАЦІЯ „ДІЛА“ ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО ІІ БЮРА ВІД МІСЯЦЯ ТРАВНЯ Ц. Р. ВІДЧИНЕНІ ВІД ГОД. 9. РАНО ДО ГОД. 6. ВЕЧ.**

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.**

— **Футра** жіночі і мужеські на замовлення з власних матеріялів і інші кушнірські роботи виконує Юліян Глушевський, Коперника 16, тел. 54-46. **Ціни низькі;** приймає футра на перехів літом. 5—?

— **Весна лікує затяжні недуги.** Хворі на затяжний ревматизм, ісхіяс, гіхт, нирки, міхур, нервові, шкірні та жіночі недуги повинні пам'ятати, що весняний сезон найдешевший і починається **у Черчі вже 15-го травня.** Проспекти з докладнішими поясненнями висилає на бажання: Управа Живця — Черче п. Рогатин. 1879

— **Українське Т-во Прихильників Мистецтва** у Львові повідомляє, що в днях 6. і 7. травня в домівці мистця Олекси Новаківського при вул. Зем'ялковського (побіч площі св. Юра) буде можна оглядати образи цього мистця від год. 10. до 18. Вступ вільний. Добровільні датки на фонд будови дому для мистців.

— **Поголоска про амнестію.** У варшавських політичних колах кружить поголоска на тему амнестії, яка мовляв, буде проголошена після вибору й заприсяження нового президента Польщі. Амнестія мала би торкатися також комуністичних вязнів, але тільки до 21 року життя.

— **Загадочна справа.** Як повідомляє польська преса, арештований студент Нич підчас переслухання у львівському шпиталі признався перед слідчим суддею, що як член ОУН хотів вбити поліційного аспіранта Цесельчука. Наслідком того зізнання прокуратура наказала в тій справі нагле поступування і якщо Нич виздоровіє, стане перед нагим судом. Рідня Нича каже, що після Великодня він виїхав був до Данціґа, звідки прислав навіть лист.

— **Арештування в Дрогобиччині.** В Якубовій Волі арештовано 22. квітня ц. р. Кіндрата Матчака й Антона Беньковського. При ревізії забрала поліція господарський реферат і т. п. Їх відставлено до Самбора. Того самого дня арештовано в Дрогобиччині ще кілька осіб.

Тіточку
купи щось у перфумерії
ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 7.
Якщо покличешся на оце оголошення, дістанеш для мене
ДАРОМ
гарне ЙО-ЙО „Сальферс“.

3-травневе свято і радянський уряд. З Москви повідомляють, що тамошні поляки святкували роковини конституції 3. травня при участи представників радянського уряду. На принятті в польському посольстві був між іншими комісар фінансів Гринько, українець.

— **Великі грошеві зловживання** викрито, як відомо, у варшавському магістраті. Касієр Стан. Роніш до спілки з контрольорами Вл. Адельтом, Каз. Бонкевичем і Мар. Латовцем злефравдували на протязі кількох років коло пів мілл. зол., якими ділилися. За кілька днів зачнеться перед варшавським судом процес у цій справі.

— **Стрілянина на селі.** У Вербянах пов. Яворів поліція пострілила смертельно Федя Занька, який сховався на поді стайні і звідси стріляв. Від одержаних ран Занько незабаром помер.

— **Пожежа.** В Любинях пов. Яворів згоріли господарські будинки місцевої парохії. Згоріло теж кількадесять штук худоби й збіжа та господарське приладдя. Шкоду обчисляють на на 5.000 зол.

— **Кара за молочарство.** Івана Турка з Нагачева покарало староство в Яворові гривною 15 зол. за те, що скликав без дозволу влади сходини доставців молока до молочарні у Свидниці. Покараний зголосив відклик до суду.

— **Вбивство.** В Колодниці пов. Стрий в часі бійки, яка повстала між Іваном Когутом і родинами Нагірних та Мельників, побили Когута так тяжко, що він незабаром помер.

— **Землетрус** в Малій Азії та на островах Подеканезу повторюється знову від кількох днів. На островах Кос і Нізірос згинуло коло 400 осіб, а коло 1000 є ранених. Всі доми зрівнані з землею.

— **Фільма по українськи в Ню Йорку.** В Камео Театрі при Бродвей в Ню Йорку виставляють фільму з Радянщини під наз. „Іван“. Діяльоги ведуться українською мовою, бо це звукова фільма. Її ціль представити умови й настрій українського селянина, який перейде на міського робітника в Радянщині.

— **Смерть французької письменниці.** У Парижі померла найвизначніша сучасна французька поетка, графиня Анна де Ноай у 57. р. життя. З походження вона пів-румунка, пів-гречанка; її батько був бранжованським князем, син колишнього румунського володаря; мама її — гречанка, з острова Крети з рідні славних грецьких учених. Змалку вихована у Парижі, Ноай стала француженкою і почала писати по французьки ще у 7. р. життя. Головні її твори — ліричні поезії. З довгої низки збірок найбільше відомі „Безліч сердець“, „Тінь днів“, „Вічні сили“, „Захоплення“, „Поема кохання“. З повістей відомі „Нова надія“ і „Захоплене обличчя“, з новель збірка „Невинні“. Ноай залишила прецікаві спомини зі свого життя і окремо про ріжних письменників. Вона дістала кілька літ тому виїмкове відзначення орден Почесної Легії. Її кандидатура до „Французької Академії“ надибала чисто формальні труднощі, що правильник Академії не дозволяє жінкам стати товаришами „безсмертних“.

— **Велика радянська радіостація.** Підчас 1-травневого свята в Москві урухомлено велику радіостацію Комінтерну зі силою 500 кільоватів. Вона двічі сильніша від найбільшої радіостації в Америці.

— **Бомби впали на потяг.** Біля стації Гатчина під Ленінградом упала з радянського військового літака бомба на особовий потяг. Один вагон III. кляси розірвало на кусні, причому згинуло багато пасажирів. Проти летуна ведеться доходження.

Дописи.

СТРИЙЩИНА.

Заг. Збори Українського Студ. Т-ва. Дня 19. квітня ц. р. відбулися Загальні Збори Українського Студ. Т-ва в Стрию, в яких згуртувалося кількадесять студентів, що перенялн на себе велику частину національної праці в Стрию і повіті. На Зборах головним чином дискутували над методами та планами громадської роботи. Головою вибрали вдруге студ. Гриця Барабаша, який чи не найбільше заслужився для великого ожиалення Т-ва, яке стало під цю пору одним із найруханвіших товариств Стрийщини.

Заг. Збори спорт. секції „Сокола“. Недавно відбулися теж Загальні Збори спорт. секції „Сокола“, що обединює поважний гурт стрийської молоді. М. ін. вона влаштувала в мин. році перший раз у Стрийщині великі повітові спортові змагання у відбиванці, наколесництві та інші, започаткувала у Стрийщині лещетарський спорт та заснувала власну ковзанку і тенісовий корт. На Зборах намічувано дальші завдання секції і між першими поставлено поширення спорту серед селянства повіту. Головою вибрали мгра Я. Падоха.

Біг навпростець за мистецтво Стрийщини. Дня 30. ц. м. відбувся заходом спорт. секції з доручення Сок. Союзу у Стрию, повітовий біг навпростець. Взяли в ньому участь соколи і луговики з кількацяти сіл у числі 34. Були це найкращі з сільських бігунів, бо на селах відбувалися теж біги, з яких переможців висилали на біг у Стрию. Перше місце заняв Гринь Василишин, член „Сокола“ з Завадова, друге теж завадівець Михайло Лапцун, третє Микола Нагорняк з Дашави. Траса була понад 2 км. Перший перебіг її в часі 7,5 мін. Годиться зазначити, що коли на біг у Львові стануло всього 12 змагунів, то в Стрию стануло їх 34. Не дивно, що мистецтво краю в бігу осягнув тогож таки дня у Львові член стрийської спорт. секції М. Савчак.

Менші політичні розправи. В останніх днях відбулося у стрийському суді кілька менших політичних розправ. Обвинувачені відповідають переважно за те, що мовляв, примушували людей перестати курити й пити. Дня 2. ц. м. відбулися дві такі розправи. Одна проти Андрія Яцева зі Стинкова, якого обвинувачували в тім, що вибивав у тих його односельчан, що не переставали курити й пити, вікна. Також закидували йому, що перед вибиттям шиб порозліплював по селі відозви, підписані командою ОУН із заявою перестати вживати алькоголь і тютюн. Андрія Яцева звільнили від вини і кари. У другій справі закидував акт обвинувачення Федесі Юрькову і Павлові Фридрикові з Сіхова примушування людей, під загрозою побиття, не бавитися і не співати, чого вони мали допуститися підчас одного весілля минулої зими. З огляду на те, що деякі зі свідків обвинувачення не явилися в суді, цю другу розправу відложили на пізніше. Боронив в обох справах мгр. Я. Падох.

БУЧАЧ.

Заходом української гімназійної молоді в Бучачі відбувся 26. 3. в театральній салі місцевої гімназії концерт у честь Шевченка. Концерт вийшов зовсім удачно. Українська публика явилася чисельно на концерті, даючи цим доказ, що цікавиться життям учеників-українців місцевої польської державної гімназії.

Заг. Збори споживчої кооперативи „Поступ“ в Бучачі відбулися 26. 3. в домі „Українського Міщ. Братства“. Присутніх на зборах 21 членів. Збори відкрив голова Нада. Ради д-р М. Гринів. Звіт Управи за 1932 рік złożив дир. Винницький Сильвестер. Звіт Контрольної Комісії з внеском на затвердження білянсу й абсолюторію złożив п. Онуфрей Пендзей. Над звітом виникалася довша дискусія. Потім ухвалено абсолюторію, а замість товаровых оборотів для членів ухвалено квоту 163 зол. 11 сот. служити на допомогу для безробітних на Свята. В місце уступаючих членів Нада. Ради вибрано вдруге тих самих, а саме пп. Михайла Березу, Онуфрея Пендзея і Миколу Кізюка. На кінець п. М. Варан вніс побажання до Нада. Ради, щоби в найближчому часі скликати кооп. анкету для жінок і зацікавити їх справами кооперативи. Збори тягнулися від год. 3. до 7.30 веч.

Заг. Збори Т-ва „Сокіл“ в Бучачі відбулися в неділю 9. 4. в год. 2 попол. в домівці „Української Бесіди“. Присутніх на Зборах 43 членів. Збори відкрив голова С. Винницький і на секретаря покликав п. Гладушку Михайла. Опісля голова здавав звіт з діяльности Т-ва за рік 1932. В Т-ві не ведено рухливових вправ, зате дві секції, спортова і драматична, проявили ожівлену діяльність. Секція спортова влаштувала в минулому році 11 мичевих змагань і кілька прогульок. Секція драматична влаштувала 5 вистав. Старшина Т-ва відбула 11 засідань. З черги п. М. Бартків здавав звіт касовий. Приходу за рік 1932 було 901.05 зол., розходу 1030.55 зол. В касі Т-ва є 242.94 зол. Іменем контрольної комісії здавав звіт п. Крижанівський Осип. В дискусії забирало голос багато членів. По замкненні дискусії Збори більшістю голосів ухвалили абсолюторію уступаючій старшині. По короткій перерві приступлено до вибору нової Старшини, до якої вийшли: Микола Кізюк — голова; члени: мгр. Білоскурський Михайло, Гладушка Михайло, Ісаєв Олекса, Винницький Сильвестер, Крижанівський Михайло; заступники: Лесько Олекса, Кізюк Осип. До контр. комісії вийшли: Крижанівський Осип, Луців Осип, Кізюк Антін. Членську вкладку на 1933 р. ухвалено у висоті 1.50 зол.

Вистава „Невольника“. Заходом Т-ва „Сокіл“ в Бучачі відбулася в неділю 3. 4. в салі місцевого „Сокола“ вистава „Невольника“, що випала вповні вдоволяюче. Публика заповнила велику салю „Сокола“, даючи цим доказ зрозуміння для праці соколів.

РАВА РУСЬКА.

Захоронка Шевченкові. Дня 7. квітня ц. р. святкувала українська захоронка в Раві Руській святочним концертом память Шевченка. На програму свята зложилися: вступне слово (про життя Шевченка), що його виголосила п. Лещуківна, хорові точки діточого хору захоронки, деклямації та вистава пєси у 2 діях п. з. „Тарас дитина“. Назагал свято пройшло з успіхом.

Концерт у честь Шевченка. Читальни „Просвіти“ в Раві Руській при співучасти чит. „Просвіти“ в Потеличі та інших освітніх установ Рави Руської влаштувала 9. квітня ц. р. концерт у честь Шевченка. На програму концерту зложилися: вступне слово, яке виголосив д-р Богачевський Данило, хорові продукції мішаного і мужеського хору чит. „Просвіти“ в Раві Руській під управою п. Ольги Терпелюкової і мішаного хору читальні „Просвіти“ в Потеличі під управою студ. теол. Мистакащи Миколи, деклямація й інсценізація „Великий Льох“ та деклямації „Послання“ і „Мені тринадцятий минало“, виголошені п. Федиком Дмитром, студ. з Гійча і малим хлопцем із захоронки. Ціла програма концерту підготовлена досить добрайливо і свято лишило по собі гарне враження, якщо б громадянство Рави Руської причинилося було до збільшення його. На жаль, з прикрістю доводиться сказати, що наше громадянство не лише на вистави приходить дві години пізніше, але й на такі свята, як свято в честь Шевченка, приходить з 2-годинним опізненням, бо вертає з кіна по те здається, аби бути при відспіванні національного гимну... На будуче комітет повинен концерт розпочинати точно в означений годині і вихідові двері перед такими людьми замкнути.

Куток мови.

Замість: приймити (рос.), треба: **прикласти, пристосувати;** напр.: прикладне мистецтво. Галицький новотвір „приноровлювати“ на Вел. Україні незвичайний.

Замість: пересада (поль.), треба: **прибільшення, переборщення;** „пересада“ може мати у нас значіння пересаджування рослини з одного місця на друге. „Пересадити“ вживають у нас теж у значінні: пересадити когось через пліт або висунути щось поза, напр.: „Він пересадить голову через стінку“.

Замість: уміркований (поль.), треба: **поміркований;** напр.: це людина поміркованих поглядів.

Замість: оружжя, оружний, розоруження (рос.), треба: **зброя, збройний, роззброєння.**

Замість: осібняк треба одиниця, індивідуум; осібняк живцем перекладене з польського „osobnik“ на Б. Україні розуміють за російською мовою (особняк) як віллю.

Нові Кружки „Рідної Школи". Від 25. березня п. р. на основі нового закону про товариства відбулись установчі Загальні Збори Кружків „Рідної Школи" в таких місцевостях: дня 25. березня основано Кружок „Рідної Школи" ім. Тараса Шевченка у **Голім Ранськім**, якого зложення прийняло староство письмом з дня с. м. до свого відома; 26. 3. відбулись установчі Загальні Збори Кружка „Рідної Школи" ім. І. Мазепи в **Любичі Кулайших**, а дня 2. квітня установчі Заг. Збори Кружка „Рідної Школи" ім. Т. Шевченка у **Корчинні**. Зборами проводив делегат Повіт. Кружки „Рідної Школи" п. Степан Сонік, який крім реферату про значіння „Рідної Школи" пояснив теж подробиці постанови статуту та подав вказівки, як працювати в Кружках. В останньому часі вироблено заходи для основання Кружків „Рідної Школи" у Верхраті, Махнові і Камінці-Мошна.

ГРИМАЛІВ.

Стшельци і сільські авантури. В українському селі Зелена коло Грималова є незначна меншість латинників, котрі вживають виключно української розмовної мови і досі жили мирно з українською греко-католицькою більшістю. Роздор в селі повстав від хвилі засновання Стшельца і від часу, коли місцевий учитель розпочав в селі агітацію. Стшельци, молоді сільські парубки-латинники, бешкетують по селі і є нераз причиною авантюр, головно в часі весіль. Так було в Зеленій дня 21. жовтня 1932 р. на весіллю у Михайла Блажкова і дня 8. листопада 1932 р. на весіллю Теодора Козера. На тих весіллях, згідно з донесенням поліції до староства в Скалаті, гуртом українських хлопців співав протидержавні пісні як „Ще не вмерла Україна", Червона Калина, Ми гайдамаки, Не пора... і інші, чим присутні стшельци були дуже згіршені. Коли стшельци почали співати „Ми перша бригада", українські хлопці не дали їм співати, співаючи свої вище згадані пісні, а при тім зачіпали стшельців і не допускали до того, щоби вони танцювали. Вийшла звичайна авантюра між парубками. Поліція в Красній зробила з того протидержавну акцію, ходила довгий час по селі і списувала протоколи. Староство покарало хлопців гривною по 10 зол. чи по добі арешту, проти чого засуджені зголосили відклики до окружного суду в Тернополі. Недавно відбулася в окружному суді в Тернополі розправа, на котрій всіх сімох засуджених боронив посол адвокат д-р Степан Баран. Окружний суд двох засуджених увільнив зовсім, трьом засудженим знизив кару з 10-ти на 5 дол. чи на добу арешту, а двох покарав гривною по 10 зол. чи по дні добі арешту. На будуче наші хлопці повинні уникати всяких авантюр зі стшельцями і не датися їм соровокувати.

—o—

СПОРТ.

СТРИЙ. ПОГОНЬ (СТРИЙ) — УКРАЇНА 1:0 (0:0).

Відплатні змагання за мистецтво А-кл. закінчилися незначною програною чорно-червоних. Склад України той самий, що з Лехією, тільки без Гоцького; в другій частині грав Воробець в обороні, а Цимбала в напад. Гра була назагал цікава, одначе стояла на доволі низькому рівні. В першій частині Погонь кілька разів небезпечно наступала, перетаджаючи слабих оборонців України Миськова і Цимбалу. Напад України діставався доволі часто під ворота противника, головно завдяки дуже добрій грі Воробця; одначе стріли були дуже нецільні. В другій частині Погонь уже в 2 хв. добуває одинокі ворота дня (середина нападу добив стріл правого лучника). До кінця Погонь має перевагу, але Воробець і Бутель І. не допускають до стрілення дальших голів. В Україні без заміту грав липне Воробець, що вміє найтися на кожній позиції і все знає, що зробити з м'ячем, та амбітний Підлісецький. Бутель І. на воротах оборонив кілька небезпечних стрілів, одначе пропущені ворота міг ним скорший дециві оборонити. В нападі слабо грав Магоцький; гра цього змагуна у порівнянні з минулим роком на цілу клясу слабша. Видів около 3.000. Судив п. Стшелецький.

УКРАЇНА — СЯН (ПЕРЕМИШЛЬ).

В неділю 7. ц. м. відбудуться товариські змагання між цими українськими дружинами на гриші Цитаделі. Початок: год. 18 (4-та попол.). Сян — це молода перемиська дружина, котра тепер у добрій формі, тому змагання заповідаються дуже цікаво. Ціни білетів: трибуна 1 зол., партер 50 сот. Вступ для членів за добровільними датками.

МИСТЕЦТВО ЛІГИ.

КРАКІВ. **Висла — Краковія 1:1 (0:0).**
ВАРШАВА. **22. п. п. — Варшавянка 2:1 (0:1)**

МИСТЕЦТВО А-КЛЯСИ.

ЛЬВІВ. **Світязь — Лехія 2:0 (1:0).**
ЛЬВІВ. **II. Сокіл — Ольд-бой 2:1 (0:0).**
СТАНИСЛАВІВ. **Ревера — Погонь І. Б. 1:0 (0:0).**
РЯШІВ. **Ресовія — Гасмонея 2:0 (2:0).**

БОКСЕРСЬКА СЕКЦІЯ ПРОЛОМУ.

З Станиславова повідомляють, що в неділю 7. ц. м. відбудуться в салі українського „Сокола" боксерські змагання Ревера — Пролом.

ДУЖАННЯ.

У середу хід дужань у спортовому цирку при вул. Пельчинській у Львові був такий: Келер у 28. хв. здобув поборов Щербінського. Попіоф не станув до боротьби з Білевичем з причини контузії руки. Жидівського змагуна заступив Карлевський, якого Білевич поборов у 11. хв. Час поборов Валюшевського. Грабовський нельсоном поклав Громова до 9 хв.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ТЕХНІЧНІ ВІСТИ, орган Українського Технічного Товариства. Рік IX., ч. 3. Львів, 1. травня 1933. Зміст: Інж. Б. Пристай: Стан електрифікації на зах.-українських землях. — Інж. М. Корнічевський-Інж. К. Кізюк: Питомий тягар деяких гатунків вальцьованої сталі — Інж. Ю. Вешчко: Номограм на двотеовий залізний трам. — Реферати. — Огляд. — Звідомлення Українського Техн. Т-ва.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Рік XII., ч. 9. за травень 1933.

ДЗВІНОЧОК. Рік XI., ч. 19 за травень 1933.

—o—

Листування Редакції.

Суд. Колодій, Перемишль: Жаль, що ми не звернули на це питання уваги у свій час. Тепер запізно. Матеріял звертаємо.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.
Пятниця, 5. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".
Субота, 6. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Театр Різнородностей.
Пятниця, 5. травня год. 7.30 веч. „Шукаємо талановитого вломника".
Субота, 6. травня год. 7.30 веч.: „Шукаємо талановитого вломника".

6. травня субота: концерт М. Голинського і Наді Білецької, сала Ремісничої Палати.

Концертове Бюро Тірка:

5. травня, пятниця: Концерт на 2 фортепіяни: Шафранова і Е. Ромлерівна.

Спортовий Цирк, вул. Пельчинська (біля Тенісового Т-ва) виступи міжнародніх змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „В тайгах Сибірі".
АПОЛЬО: „Пошлюбна подорож у трійку" (Бриг. Гельм).
АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".
КАСІНО: „Мушини в її житті".
КОЛІСЕЙ: „Що може Париж", ревія „Парада без зірок".
КОПЕРНИК: „Доновен" (Джекі Купер, Борис Карлов).
МАРУСЕНЬКА: „Доновен" (Джекі Купер, Борис Карлов).
МІРАЖ: „Чар її очей" (Дж. Гейнор, Фаред).
ПАЛЯС: „Їх Ексцеленція субект".
ПАН: „Бічна вулиця" та ревія.
ПАСАЖ: „Кабірія" (на основі Д'Анунціо).
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Наші невинні наречені", ревія: „Щось для кожного" (виступ ревіевої трупи „Аркадія" Ант. Качоровського). Початок ревії в 4., 6.30 і 9. год.
ХИМЕРА: „Аріяна" (Ел. Бергнер).
УТІХА: „Остання парубоцька ніч" і ревія: „Ах, ті ноги!"

Закордонне радіо.

Пятниця, 5. травня 1933.

Братислава (279.3) 11.05 Шк. поранок, 19.25 Брамсові твори (фортепян); Мілянo (331.4) 21.00 Концерт. Штрасбург (345.2) 20.30 „Країна осміху" оп. Легара, Штутгарт (360,6) 11.10 Пісні, 12.00 Капеля, **Гельсінгфорс** (368,1) 18.15 Спів, **Берлін** (419) 21.00 „Дер Травм — ейн Любен" пєса Грільпарцера, **Білгород** (429,7) 20.00 Нар. пісні, **Рим** (441,2) 17.30 Концерт, **Прага** (488,6) 17.05 Брамсів концерт, **Відень** 17.15 Пісні, 19.25 Нар. музика, **Мінхен** (532,9) 20.00 „Сила долі" оп. Верді. **Будапешт** (550,5) 19.30 „Ріголето" оп. Верді, **Харків** (937,5) 8.15 Музика для дітей, 20.00 Українська класична музика, 13.50, 16.20, 20.00 Концерт, 15.10 Оперні арії, 18.00 Муз. літ. авдиція.

Субота, 6. травня 1933.

Братислава (279,3) 20.00 „Бокаччо" оп. Суппе, **Копенгаген** (281,2) 20.00 „Дон Хуан" оп. Моцарта, **Мілянo** (331,4) 12.30 Оркестра, 20.45 „Вікторія та її гузар" оп. Абрагама; **Гельсінгфорс** (368,1) 17.20 Спів, **Білгород** (429,7) 16.00 Нар. пісні, 19.00 Спів, 20.10 „Мала Фльорамі" оп. Тіардовича (грамофон), **Рим** (441,2) 17.30 Концерт, 20.15 Олена Келі, сопран, 20.45 „Сі" оп. Масканія, **Відень** (518,1) 17.20 Пісні й танки, **Рига** (525) 20.15 Оп. арії, **Мінхен** (532,9) 20.05 Вес. вечір, **Будапешт** (550,5) 17.30 Спів, 19.30 „Легенда про св. Елисавету" трансм. з Опери, **Харків** (937,5) 9.00 Трубна орхестра, 10.30 Літ. авдиція, 13.50 Етногр. концерт, 15.10 Камер. концерт, 16.20 Оп. музика, 17.30 Трансм. з опери й балету, 22.00 Музика й рецитації, **Осльо** (1083) 19.30 Пісоньки, **Давентрі** (1554,4) 15.30 Концерт, 20.00 „Ля Кентокі мінстреас" (мурииська ревія)

Львівське радіо.

Пятниця, 5. травня 1933.

12.10, 15.50 Грамофон; 15.35 Для дітей: „Кіт і миш"; 16.40 „Боротьба з поганю"; 17.00 Сальонова музика; 18.00 Польський літак у марокансько-альжирському леті, 18.20 Легка музика, 19.00 Фейл.: „Рожеві й червоні поети"; 19.30 „Людина інтересу"; 20.00 Муз. балачка; 20.15 Симф. концерт, відч. „Сигнали та люди"; 22.40 Спортові вістки; 23.00 Танк. музика.

Субота, 6. травня 1933.

12.10, 17.00 Грамофон, 13.15 „Совіце серед незадючих", 16.00 Авд. для хорих (спів), 16.40 Бром. Пясудський на Сахаліні та в Японії, 17.40 Відчит, 19.00 Поетична авдиція, 20.00 Музика, спів, Спортові вістки, 22.05 Шопенівський концерт, 22.40 Фейл. Весна, 23.00 Мандоліністи.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Тернопіль. В суботу 20. б. ц. р. заходом філії Муз. Товариства ім. Лисенка концерт відомого скрипака проф. Юрія Краха при участи піяністки Ірени Любчак-Крихової, а в середу 24. б. ц. р. заходом „Бояна" і Муз. Товариства ім. Лисенка вокально-музичний вечір творів Л. Бетовена. 1869 1—1

Загальні Збори Товариства Прихильників Освіти у Львові відбудуться в суботу дня 27. травня 1933 р. в год. 17-ій (6-ій вечором) в салі „Української Бесіди" при вул. Рутовського 22. (Народній Дім). Порядок нарад: 1) Відчитання протоколу; 2) Звіт з діяльности Виділу; 3) Звіт Контрольної Комісії; 4) Вибір голови, уступаючих членів Виділу, Контрольної Комісії та Мирового Суду; 5) Евентуалія. Коли в означеному часі не збереться вимагана статутом скількість членів, то Збори відбудуться годину пізніше без огляду на число присутніх членів (§ 18 статуту Товариства). — За Виділ Товариства: **Д-р Лесь Кульчицький** в. р. голова, **Д-р Роман Зубик** в. р. секретар. 1872 1—1

Генеральна проба хорів до свята „Молодь Христові" відбудеться сьогодні, в год. 4. попол. в салі Великого Міського Театру. Вхід — останні двері з лівої сторони від вул. Леґіонів. Просимо безумовно явитись. — Виділ Т-ва „Львівський Бомонд". 1874 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПЛЯНИ, кошториси і ведення будови всіляких мешкальних будинків виконує та дає безплатні поради інж. буд. А. Ліськевич, Львів, Листопада бічна 5. 1846 3-5

НАШИМ СВЯЩЕНИКАМ! Малюйте Ваші церкви лише італійським способом „Фреско", бо це дає взворуху тревалости і виключає всяку пізнішу віднову. Праці „Фреско" перейме **Т. ВАЦИК, а. маляр, Львів, Зьрудляна 27/I.** з лист. П. Зажекевича. 1828 2—8

СУДДІ причинюся до відкриття канц. адвок. на Волині. Апліканчуру на скромних умовах прийму. Осип Бассараб, апл. адвок. Малинська Воля, п. Краковець к. Яворова. 1871 1—3

СОНЯШНА, фронтова кімната з окремим входом зараз до винайму з харчем або без. Пельчинська 2. II. пов. м. 6. 1870 1-1

ШУКАЮ спільника з грошевим вкладом до промислового підприємства. С. Герасимович, Сапіги 6, Львів. 1862 2—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає такі свої видавництва:

Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Algemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видавництв:

BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41

У листах треба зазначувати:

Ausland-Abteilung. Місця платности в Польщі: Банк для торговлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО, ч. 200.490). Почтове конто в Берліні: **Berlin, N-o 3.111.** 17—7

ХТО ХОЧЕ МАТИ
білу, свіжу, делікатну церу — вживає
НЕВТРАЛЬНИЙ КРЕМ
з неперестарілих товщів, знеутралізований цитринно-помаранчевими соками. Хоронить від зморшок і нечистоти шкіри
з ДРОГЕРІЇ ПІД „КОТВИЦЕЮ"
Львів, ул. Кілінського 1
(напроти Віденської каварні).

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

ІВ. БЕЛЕЙ і ОЛ. КОНИСЬКИЙ

До звязків Галичини з Наддніпрянщиною. — Ціна 50 сот., з почт. пересилкою 70 сот.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 шпальти текстові і 8 шпальт оголошеневих.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол.	0.15	
1 „ одношпальтовий надіслане і непрольога	„	0·40	
1 „ „ в тексті і новинках	„	0·48	
1 „ „ на першій сторінці	„	0·55	

Дрібні оголошення від слова:		
матримоніяльні по	вол.	0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„	0·10
шукаючі праці	„	0·08

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	вол.	350·—	
„ „ 1/2	„	200·—	
„ „ 1/4	„	110·—	
„ „ 1/8	„	60·—	

Текстові сторони 50 проц. дорожче.

За редакцію відповідав Олександер Костик Видала Видавнича Спілка „Діло". З друкована Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

ч. 114 (13.353). Львів, неділя 7. травня 1933. Рік LIV.

Poczтowe opłaty zapłacono ryczałtem.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вітайте у Львові!

Ви зїхалися, щоби доказати свою вірність і відданість Христові Спасителеві.

Як Митрополит сердечно Вас усіх тут вітаю, тішуся дуже тим зїздом, що всьому світові доказує, як Ви, наша Молодь, привязані до Ісуса Христа, до св. віри наших батьків, до св. католицької віри і до св. Католицької Церкви.

У Львові відновите приречення вірности Христові. Це приречення Ви складали вже у день св. Хрещення через хресних родичів. Це приречення Ви відновляли у кожній св. Сповіди, з приводу Місії, яка в неодному з Ваших сіл відбувалася. Так торжественно, так прилюдно, при стільки свідках Ви цього приречення ще не складали. Нехай та хвилина глибоко запишеться у Вашій памяті! Будьте до смерти вірні цьому приреченню! Прирікаючи вірність Христові, Ви наново приймаєте обовязки супроти Його св. Церкви і прирікаєте свято і вірно, по християнськи виконувати обовязки Ваші супроти Українського Народу.

Ніхто Вас не змушував прибути до Львова на те свято. Ви добровільно і свідомо пішли за запрошеннями Ваших духовних Отців і тих світських щирих католиків, які своїми заходами й трудами причинилися до уладження того великого торжества. Ці запрошення одобрив та ініціював і я. Ви їх послухали і торжественно віддаєте Христові Спасителеві поклін богопочитання і щирої вірности.

У сповненні того доброго діла Ви мусіли побороти неодну перешкоду, бо у сповненні добрих християнських діл усе треба поборювати багато великих трудношів. Деякі люди представляли Вам ріжні небезпеки й хотіли у Вас вмовити недовіря до св. Церкви. Вони боялися того, що люди звичайно політикою називають, думали, що політики захотять того релігійного свята вжити для своїх цілей. Вони голосили, що сама св. Католицька Церква має якісь політичні цілі, до яких хоче Вас затягнути. Вони помилялися. Можу Вас усіх запевнити, що св. Католицька Церква на нікого ніколи не накладає обовязку якоїсь політики. Політика змінна, може бути кожної днини інша. Обовязки св. віри і християнсько-католицької моралі незмінні — вічні.

Та католицька мораль дозволяє на всяку політику, непротивну Божим законам, — але ніякої політики ніколи людям не накидує. І ми, Ваші душпастирі у парохіях і я, Ваш зверхній душпастир, ніякої політики ніколи Вам не будемо накидати. Досить з нас, коли будете до смерти вірні Христові, — досить з нас, коли по християнськи, по Божому сповните Ваші обовязки супроти родителів, рідні, супроти Українського Народу.

Нинішній день хай буде для Вас памяткою на ціле життя! Хай буде початком кращого, вищого, більше християнського, більше Божого життя! Хай буде початком нового, — святого життя!

Стоячи над гробом, старець, що ціле життя цілим серцем Вас любив, як батько рідні діти любить, бажаю Вам на цю дорогу обильного Божого Благословення!

БЛАГОДАТЬ ГОСПОДА НАШОГО ІСУСА ХРИСТА І ЛЮБОВ БОГА И ОТЦЯ І ПРИЧАСТІЯ СВ. ДУХА НЕХАЙ БУДЕ ЗІ ВСІМИ ВАМИ! АМІНЬ.

† АНДРЕЙ,
МИТРОПОЛИТ.

Національно-релігійна маніфестація.

Львів, 5. травня 1933.

На поклик ерархії української греко-католицької Церкви зїдеться з усіх кутків краю українська молодь взяти участь у великій прилюдній національно-релігійній маніфестації у Львові. Величезна більшість українського громадянства відразу приняла почин українського гр.-кат. епископату надзвичайно прихильно та без застережень до цього приєдналась. Бо в тих часах, коли на сході лютує пропаганда безбожництва та церковні храми заміненні на пропагандові осередки більшовицького дикунства, в той час, коли скрізь у світі потрясені основи християнської моралі, а на нашому українському краєвому ґрунті щораз болючіше дає себе відчувати довільна інтерпретація понять християнської моралі й етики, — у той час тісніше зєднання нації з релігією і Церквою може принести лише найбільш благословенні наслідки. Греко-католицька Церква відіграла вже історичну ролю в українському національному відродженні. Ця роля ще незакінчена. Правда, греко-католицьке духовенство не є вже єдиним репрезентантом українського інтелігентського стану і провід у центральних організаціях та установах пересунувся до рук світської інтелігенції. А проте українська духовна інтелігенція надалі повинна і мусить виконувати завдання моральних опікунів і дорадників та національно-культурних робітників серед рядів „найменшого брата", і ніхто її у виконанні цих завдань заступити не вспіє. Тому українське греко-католицьке духовенство є надалі національним активом, якого нетреба нє можна і не вільно, і може йти лише мова про покращання того активу — для добра нації і Церкви. Свято української молоді зорганізоване грекo-католицьким духовенством під гаслом „Українська Молодь Христові", є новою світлою позицією у білянсі заслуг того духовенства для загально-громадського життя.

Тим більша це заслуга греко-католицької Церкви, якої ми не можемо утотожнювати з ніякими одиницями, з ніякими поступками одиниць, які є лише смертними людьми та які можуть мати свої великі особисті прикмети й великі заслуги, але можуть теж помилятися. На жаль, переочування цієї ріжниці викликує усе жалюгідні непорозуміння: за вчинки поодиноких духовників обвинувачують ціле духовенство, за поодиноких членів ерархії роблять відповідальними цілу ерархію, за церковних діячів скидають вину на Церкву. Переплутування понять довело й до такого дивогляду, який оце трапився з приводу нинішньої національно-релігійної маніфестації. Частина української молоді, добачуючи у святі „Українська Молодь Христові" „політичну імпрезу опортуністичного табору", не лише відтягнулася від участи у святі, але й активно проти нього виступила, агітуючи проти нього по селах та розсіваючи для відстрашення від участи у святі найдивніші поголоски. Чи ініціятори того виступу здавали собі справу, що в нинішніх часах, у зовнішніх умовинах нашої дійсности та при всіх існуючих внутрішньо-громадянських конфліктах не слід створювати ще одного внутрішнього фронту боротьби?! Чи вони освідомлювали собі суть боротьби поміж частиною українського громадянства та Церквою і її ерархією?! Чи вони не передбачували, що у боротьбі проти того свята зупиняться раптом у спільному фронті з польськими ендеками, з комуністами, з москвофілами і всіми тими, яким те свято не до вподоби? Чи вони ні на мить не призадумувалися, що навіть визнаваці найбільш принципових доктрин мусять рахуватися з моментом доцільности і що в даному випадку прилюдна дезорієнтація та анархія є єдиними цілями, які може такий легкодушний виступ осягнути?!

На щастя завдяки здоровому національному інстинктові мас ані спантеличені резолюції ані неперебірчива агітація не зупинили краю від підхоплення гасла, що його кинула церковна ерархія та яке підтримало старше українське громадянство. Всі відповідальні елементи й одиниці не дали збаламутити себе. З усіх усюдів поплили масові заяви охочости взяти участь у національно-релігійній маніфестації і доказати свою вірність Нації і Церкві. Однак рівнобіжно з ходою технічно-організаційної акції — почали вирінати труднощі з ріжних сторін, труднощі ніколи непоборні. Проречисто казали про них комунікати Ділового Комітету свята. Всеж, ми переконані, що свято „Українська Молодь Христові" відбудеться імпонуюче і що воно засвідчить ще раз українську здисциплінованість, зрозуміння для ладу і порядку, та — особливо — вірність рідній українській греко-католицькій Церкві, нероздільно звязаній з інтересами української Нації.

ХОЧЕТЕ МАТИ ПЕВНІСТЬ,
що Ваш гірко запрацьований гріш не пропаде, а приноситиме добрі відсотки? Якщо так, то складайте свої ощадности
В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ
„ДНІСТЕР"
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Центральний Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

Комунікат.

Якими вулицями йтиме похід?

Після інтервенції у львівського Воєводи й після довших пертрактацій узгіднено в четвер 4. травня 1933. пізно вечором трасу походу. Похід ітиме вулицями Стрийською, Кадетською, Коперника, Словацького, Сикстуською, Уейського на площу св. Юра. Ще раз апелюємо до львівської публики, яка приглядатисяме походові, щоби виконувала безапеляційно приказ впорядників свята, не толочити травників, не ламати дерев і т. п., бо Комітет мусів на покриття евентуальних шкід зложити відповідне забезпечення. Далі звертаємо увагу, що на випадок чогось непередбаченого або мимовільної пеніки публика мусить стояти на своїх місцях, а учасники походу мають іти незадержуючись. Державним органам прилюдної безпеки, які щодо порядку свята походу і т. п. стоятимуть у контакті з проводом упорядників свята, треба теж без огляду підчинятися.

—o—

Справа залізничих знижок і розкладу надзвичайних поїздів.

Уже тепер дістаємо багато листів, телеграм і телефонатів, якими наші представники на місцях передають нам нарікання учасників свята, мовляв, умов знижок не додержано, обіцяно 75 проц., а знижки показалися менші, висота знижок подана надто пізно і т. п. Виясняємо заздалегідь, що це не вина Комітету. Комітет від двох місяців старався за знижки, висилав

двічі свого представника до міністерства залізниць у Варшаві, безліч разів інтервеніював у львівській Дирекції. Урядові Дирекції кілька разів змінювали спершу устійнену знижкову норму і коли нарешті Комітет добився, що з Варшави вислано знижки, то хоча лист прийшов до Львова 27. квітня Комітет дістав його у відписі аж 1. травня у полудне. Труднощі, які в звязку з тим спізненням мусів Комітет побороти, стають ясні, коли додати, що розклад приїзду і відїзду поїздів, з яким звязана теж безліч питань, порядку, організації приїзду, нічліїв, проводів на двірець, а навіть відповідної уставки на площі Сокола Батька і порядку походу, дістав від львівської Дирекції у четвер 4. травня в 4-ій год. після обіду, а з станиславівської у пятницю 5. травня в год. 10. вранці. Даний Комітет мусів зложити в Дирекції квоту 25.000 зол. готівкою на забезпечення втрат, які можуть повстати наслідком змін у фреквенції.

Тому кожне відкликання поїзду в останній хвилині не лише деворганізує намічений порядок уставки, походу, допливу і відпливу маси учасників, але наражає Комітет на матеріяльні втрати. У звязку з тим виринула в останній хвилині теж нова проблема. Люди відмовляються від поїздів, коли їм не дали обіцяної знижки і заповіли приїзд фірами з місцевостей, віддалених нераз сотні кільометрів. Комітет мав зголошених 8.000 людей, що мали приїхати фірами, або прийти пішки (окрім Львова і львівського деканату). Тимчасом цифра та раптово дуже підскочила і створила нову, важку до розвязання проблему: забезпечення порядку і санітарного нагляду на постоях далеко поза Львовом. Поруч цього Комітет дістав щойно 2. травня список 55 громад, в яких заборонено людям приїзд до Львова з огляду на епідемічні недуги в тих селах.

Для орієнтації львівського громадянства подаємо, що похід вестимуть єпископи-помічники. На чолі походу будуть теж іти представники і українських установ, а далі і деканати, переплітані відповідними процесіями. Представники установ повинні при вступі на площу Сокола Батька предявити уповажнення від своєї установи. Громадяни Львова будуть поміщені як господарі на кінці площі, тому взиваємо їх не пробувати зближуватися до переду і не робити тим труднощів вдержання конечного порядку.

Наліпки можна дістати по 5 сот. штука.

Відкликання надзвичайних поїздів!

В останній хвилині повідомляє нас Діловий Комітет У. М. Х., що довготривалі переговори з Дирекцією залізниць у Львові розбилися тому, що Дирекція залізниць відкинула остаточно цілу низку найважніших вимог Комітету перед зложенням кавції 25.000 зол. М. ін. Дирекція не схотіла взяти на увагу застереження Комітету, що кавція, яку Комітет мав скласти, може пропасти лише тоді, колиб прогульковці завели з вини Комітету. Дирекція не хотіла приняти застереження, що Комітет має дістати назад свою кавцію, якщо який надзвичайний потяг не вийшов би зі стації через залізничий страйк, або колиб адміністраційні чинники зупинили прогульковців (напр. через епідемію у повіті). Також Дирекція не згодилася на право Комітету відкликати замовлені потяги на 24 годин перед відїздом. З огляду на те Діловий Комітет зрезигнував з усіх надзвичайних потягів.

В пятницю около 4. год. попол. Діловий Комітет повідомлено з Дирекції Залізниць, що Дирекція Залізниць годиться на умовини, які Діловий Комітет поставив перед зложенням кавції. Діловий Комітет відповів на це, що не вважає вже можливим своє попереднє рішення змінювати, себто резигнує з надзвичайних поїздів.

ХОЧЕТЕ СМАЧНО І ДЕШЕВО ЗЇСТИ СНІДАННЯ — ОБІД — ВЕЧЕРУ? ХОЧЕТЕ ПРИ ОБІДІ ПРОЧИТАТИ ВСІ УКРАЇНСЬКІ ЧАСОПИСИ? — ЛЮБИТЕ ПІЛЬЗНЕНСЬКЕ ПИВО? — ЛЮБИТЕ ВИПИТИ ДОБРУ ЧОРНУКАВУ? — НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗАЙТИ ДО ЛЬОКАЛЮ, ДЕ ЗБИРАЮТЬСЯ ВСІ ТУТЕШНІ І ПРИЇЗЖІ УКРАЇНЦІ
давніше ФЛІСЕРА тепер РОГЕР і ЗАЙДЕЛЬ, Львів, вул. Ягайлонська ч. 11. Телефон 28-25.

Інфляція доляра.

Берлін, дня 3. травня 1933 р.

Американські події набирають з кожним днем великої ваги. Відхід американського уряду від золотої валюти, оголошення інфляції під контролею затрівожили весь світ, а головно ті держави, які донині базують сою валюту на золоті. Чи цей крок американського уряду причиниться до розвязки проблеми світової господарської кризи, можна сумніватись. Правда Рузвельт дістав від американського уряду великі уповноваження у валютовій політиці, проте годі нині передбачити як боронитись він буде перед впливом прилюдної опінії, яка атративши довіря до валюти, жадає інфляції.

Які суттєві причини довели американський уряд до цього інфляційного кроку? З американських комунікатів виходить, що уряд хоче повести таку валютову політику, яка випливала би з потреб національного господарства. І коли досі ціла валютова політика зводилась до того, щоби здержати вартість гроша, Рузвельт хоче зректись такої політики і хоче сам установляти закони національного господарства, а не бути від нього залежним. Правда, нова орієнтація на валютову політику ще не знайшла загального признання, одначе світова нужда, криза кредиту та обставини підорвали в цілости довіря до квантитативної теорії, яка берегла абсолютної вартости гроша. Річ не тільки в тому, щоб гріш мав вартість, але теж, щоб цього вартісного гроша було досить і щоб ним можна розпоряджати у національнім господарстві. Тому американський уряд зовсім скептично ставиться до золотої валюти і каже, що ледви чи доля валюти залежатиме в майбутньому від запасу золота.

На цей рішучий крок американського уряду мали вплив ще інші причини.

Інфляційний рух в Америці істнує вже від довшого часу. Звичайно цей рух у часі кризи зростає і треба сильної волі провідника, щоб йому опертись. На цю інфляцію напирали найбільше фармері, які хотіли позбутись своїх довгів та осягнути підвишку цін на свої сільськогосподарські продукти. Банкова криза і безробіття ще більше зміцнили цей інфляційний рух. Довіря до валюти захиталось, почалась велика паніка на внутрішньому ринку та втеча капіталу. Франція та Голяндія почали стягати свої короткоречинцеві кредити та в спекулящійних цілях повели атаку на закордонних девізових ринках проти доляра. Доляр почав хитатись, а вслід з тим почався новий відплив американського золота до Европи.

Цей останній момент приневолив Рузвельта видати розпорядження про заборону вивозити золото за границю та піти на інфляцію. Вкінці уряд не міг довше відтягнутись від впливів прилюдної опінії та волів зректись штучної підтримки доляра. Рузвельт оголошує інфляцію під контролею та полишає доляр його власній долі нехай, мовляв, він сам шукає собі вартостевої бази. Уряд хотів тим кроком піднести ціни та оживити господарство. Одначе підвишка цін у краю та рівночасне обниження вартости доляра на чужині не змінять ситуації на світовому ринку. Коли скорість підвищення цін буде менша як скорість спадку доляра, то тоді таке положення може поважно захитати світовим господарством та спричинити нову дефляцію. Американське господарство зможе таким робом скріпити свою експортову базу та стати поважним конкуренційним чинником на світовому ринку.

Із зовнішньо-політичних впливів треба відмітити англійську валютову політику, яка у великій мірі загрожувала американському господарству. Як відомо Англія ще в 1931 році відступила від золотої валюти і то недобровільно. Золотий паритет фунта не стояв у пропорційнім відношенні до своєї покупної сили. Великі короткоречинцеві борги та втеча капіталу підорвали довіря вірителів та довели фунт до краху. Одначе англійське господарство не зазнало ніяких поважних потрясень. Навпаки, Англія змогла собі тим кроком створити корисну базу для свого експорту. Хоча фунт упав за кордоном, одначе ціни в Англії залишились незмінені. Це скріпило конкуренційну силу англійського господарства.

КОЖНИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН
КУПУВАТИ ОБУВУ
тільки в українській кооперативі
„ДЕРМА"
Львів, ул. Михайла 4. — біля Нар. Гостинниці

ПРИ ГЕМОРОЇДАЛЬНИХ ТЕРПІННЯХ, обявах надпухненої печінки, обструкції, недугах грубої кишки, оприщенні, пертю на сеч, болях у крижах, тиску у грудях, неспокою серця, памороках, треба вживати натуральної гіркої води FRANCISZKA-JÓZEFA, яка є завсіди приємною полекшою, а подекуди завсім лікує. Пор. лікарі.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 7. ТРАВНЯ 1933.

о. МИХАЙЛО ЛАДА.

ЛЬВІВСЬКА АРХИЕПАРХІЯ ТОМУ 100 ЛІТ.

Львівська Архиепархія обнимала тому сто літ не лише свою теперішню область, але й область Станиславівської епархії, яка істнує щойно від 1885 р.

Шематизм з 1832 р. виказує в 9 циркулах (львівськім, стрийськім, станиславівськім, коломийськім, бережанськім, золочівськім, тернопільськім, чортківськім і буковинськім), з яких складалася тодішня львівська Архиепархія, 1.119.590 гр.-католиків. Митрополитом був тоді Михайло Левицький, що як перемиський владика засів на митрополичому престолі в 1818 р.

В капітулі засідали отці прелати: барон de Neustern, д-р Михайло Гарасевич, архипресвитер, препозит капітули, д-р Маріян Барвінський, архидіякон, генеральний вікарій, о. Гавриїло де Дубовицький, кустос. Місце схоластика було опорожнене. Далі: о. Іван Ліпницький, картофілякс, декан, тимч. інспектор шкільної округи львівської і парох церкви Успення П. Д. М. Соборні крилошани: д-р Іван Гарасевич, парох церкви св. Юра й екзамінатор з права, о. Іван Честинський, парох церкви св. Пятниць і прокуратор СС. Василіянок, о. Іван Боханський, канцлер ад exam. архиепархії. Два місця опорожнені.

Усіх деканатів було тоді 73. Матірних церков 1.201, дочірних 680. Священиків 961, у тім 3 професорів університету і 27 емеритів. Висвячено в 1931 р. 35 світських і 4 черців. Укінчених богословів було 13. У віденському конвікті 7. У Львові в семинарії і на екстерні 284.

Шкіл тривіяльних було 14, парохіяльних 610. Монастирів ЧСВВ 8 (з 25 бромонахами, 1 діяконом і 29 світськими). Жіночий монастир 1 (з 2 черницями і 3 новичками). Був теж один капелян сестер та один директор дому поправи для священиків, яким був тоді о. Василь Созанський, почетний крилошанин з перемиської епархії.

В Ґенеральній Семинарії місце ректора не було обсаджене; віцеректорами були: оо. Отефан Теліховський і Кирило Дембицький; сповідником Сава Гарасевич, префектами: оо. Антін Бузиновський (з перем. епарх.), д-р Ілля Лучаковський, Микола Гординський (з перем. еп.), Іван Слимаковський.

Коли приглянутися львівським парохіям, то парохія св. Юра мала душ 1.404, парохія Успення П. Д. М. 3.526, парохія св. Пятниць 1.657, (Пятниць 1.405, Миколая 252), парохія св. Петра і Павла 670, парохія карного заведення 200, парохія інквізиту 83. Разом у Львові було 7.540 душ.

Епархія складалася в 1832 р., як сказано, з 73 деканатів, але вони з ходом часу змінялися.

Львівський деканат обнимав крім Львова ще такі парохії (в скобках подана скількість гр.-кат. душ): Знесіння 330 & 170 Клинівчі, отже тут більше, як нині!) Малехів (632), Збоїска (412), Грибовичі Великі (1.185), Зашків (822), Ясниська (1.055), Запитів (615), Ярачів (1.354), Пикуловичі (1.034), Сороки (1.126), Винники (910), Підберізці (780), Миклашів (785), Германів (458), Жиравка (1.039). Голоско Вел. (323), Чернушовичі (781), Чижників (427), Гаї (632), Зарудці (468), Гряда (579), Підбірці (545), Сухоріче (302), Дмитровичі (500), Черепин (435), Сихів (212), Лисиничі (409). В цілому деканаті було 26.329 греко-католиків.

Часи ті були незвичайно важкі. Треба було сильно обстоювати права церкви і народу перед зазіханням сусідів. І треба ствердити з вдоволенням, що Провидіння дало вам на ті часи достойних владик і в особі митрополита Михайла Левицького і в особі перемиського владики Івана Снігурського, що, маючи за порадників у своїх капітулах високоосвічених людей і горячих патріотів, зуміли не лиш відбивати сусідські наступи, але й вибороти своїй церкві рівнорядні права з церквою латинською і її клиром. Згадати тиб лиш імена таких крилошан, як д-ра Михайла Гарасевича (1763—1836), автора цінних „Annales Ecclesiae Ruthenae", Івана Ліпницького, що набув для Зарваниці Цвітову і полишив багато богослужебних легатів для катедри, а в Перемишлі крилошанина д-ра Івана Лаврівського (1773—1846), що достойно репрезентував духовенство і був одним з головних ділярів нашого

відродження

дарства та позажно загрожувало американському господарству. Рузвельт рішився піти на валютову боротьбу з Англією, бо бачив, що вона не сходилась мирним шляхом перевести стабілізацію фунта. Мекдональд, виїзджаючи до Вашингтону, хотів виєднати деякі полекші для воєнних довгів в заміну за стабілізацію фунта. Крок Рузвельта приневолив його зректись цих планів та погодитись на рівночасну стабілізацію фунта та доляра. Тимсамим Рузвельт вирвав Мекдональдові з рук ініціятиву та поставив розвязку проблеми воєнних довгів в залежності від конференції розброєнь та світової господарської конференції. До згоди в справі стабілізації доляра та фунта не дійшло, але Мекдональд та Рузвельт офіційно зобовязались не вживати ніяких заходів для дальшої знижки своїх валют на закордонних ринках.

Із найновіших американських звісток виходило би, що уряд має намір дальше поширити кредитову експанзію при помочі друкування нових грошей. Цей факт і зрівнання паперового доляра з золотим потягнуло за собою нову знижку доляра на заграничних ринках. Мабуть ці офіційні заяви не будуть мати практичного значіння. Хоча американський уряд заявив, що бажає в скорому часі перевести стабілізацію доляра, одначе вона мала би відбутись упарі зі стабілізацією всіх валют та на зовсім нових основах.

Інж. Д. Волошак.

Японські воєнні операції.

На основі інформацій манджурського міністерства війни манджурські відділи здобули й заняли місто Дольонор, в центральній Монголії, що є стратегічним ключем до опанування цілої країни. Рівночасно японська армія посувається швидко в глибину Монголії. Китайські військові кола побоюються, що японські війська можуть окружити Пекін і заатакувати його від північного заходу. Наслідком райду японської кавалерії залізнича комунікація Китаю з Радянщиною крізь Монголію перервана.

Як повідомляє „Юнайтед Прес", японський генеральний консуль в Шангаю заявив, що японські війська займуть небаром Пекін і Тієнтсін, оскільки китайські війська не занехають атаків на позиції, заняті японською армією.

Страйк американських фармерів.

НЮ ЙОРК. 5. V. ПАТ. Повідомляють з Десмінес, в стейті Йова, що народній союз фармерів рішив припинити з днем 13. травня ц. р. продажу всяких хліборобських продуктів, щоби піднести ціни. Отже це страйк фармерів.

Мекдональд їде до Женеви.

ЛЬОНДОН, 5. V. ПАТ. „Дейлі Геральд" повідомляє, що Мекдональд вибереться до двох тижнів до Женеви, де стрінеться з французьким премієром Даладіє. Візита в Женеві має на меті посунути вперед працю розбройної конференції й запевнити їй успіх перед відкриттям світової економічної конференції в Льондоні.

Безплатні практиканти в народніх школах.

(Під увагу кандидатам до учительського звання.)

Варшавське міністерство освіти вводить з початком нового шкільного року безплатних практикантів у народніх школах. Практика має запевнити, як кажеться, кандидатам до учительського звання поглиблення практичного знання. Вона повинна тревати не довше як рік, у виїмкових випадках можна її продовжити до двох літ. Практика може бути визначена лише у більшеклясових школах у місцевостях, догідних для кандидата з огляду на можливости удержання (батьки, рідня, тощо). Практиканти не набувають через свою практику особливших прав до учительської посади, всеж таки розпорядок забезпечує їм по успішній цілорічній безплатній праці першенство в одержанні платної посади етатової або контрактової.

Успішний рік практики вчисляють також до часу учительської праці, потрібної до допущення до практичного іспиту на учителя народніх шкіл.

Подання про дозвіл на практику треба вносити до Шкільної Кураторії і долучити документи, як до подання про посаду. Слід означити місцевість і школу, в якій петент хоче практикувати.

Розпорядок поміщення в міністерським Урядовім Деннику з дня 29. березня ц. р. (ч. 2.). *(к)*

Вистава славянських часописів у Празі.

Вистава сучасних ілюстрованих славянських часописів у Празі відкрита 22. квітня ц. р. в помешканні Центральної Міської Бібліотеки. Виставу організували: „Т-во Славянських Жінок" („Єднота Словянских Жен"), при співучасти Славянського Інституту, Славянських Архівів М. З. С. (Білоруський Закорд. Історичний Архів, Український Історичний Кабінет, Російський Закорд. Історичний Архів) та Центральної Бібліотеки м. Праги.

Український відділ на виставі організував Український Історичний Кабінет із тих ілюстрованих українських часописів з 1930—1933 рр., які редакції до Кабінету надсилають. Виставлено там 70 назв українських ілюстрованих часописів (під такими відділами: література й мистецтво, культурно-освітні, політичні, військово-історичні, технічно господарсько-кооперативні, для дітей та молоді і окремо часописи із Радянської України).

Вистава протягнеться у Празі до 7. V. ц. р., після чого буде перенесена до інших міст ЧСР. (в першу чергу до м. Брна) та до інших славянських країн.

В інтересах української справи, бажано, щоби в тій пересунній виставі, яку оглянуть десятки тисяч чужинців, українські ілюстровані часописи були якнайповніше заступлені. Український Історичний Кабінет не може випозичити виставлених на виставі українських ілюстрованих часописів на необмежений речинець поза Прагу, а то тому, що зібрані в Кабінеті часопи-

---

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 7. ТРАВНЯ 1933.

ПЕТРО МЕГИК.

Українські мистці на виставі радянського мистецтва у Варшаві.

Як уже була згадка на сторінках „Діла" (з дня 24. III. 1933), 4. березня відкрили у Варшаві віддавна заповіджену в пресі і неофіційно ще раніше серед кавярнянних балачок, виставу мистецтва СРСР. Було на ній українських мистців аж... трьох. Вистава мала тревати до 1. IV. На тиждень перед проектованим днем закриття виставки, добру частину праць московських мистців забирають з виставки і розвішують праці українських мистців, які чомусь привезли аж по 3-ох тижнях від дня відкриття виставки.

Злобні у Варшаві казали, що це тому, бо рівень попередньої виставки був ганебно низький, а українці відразу підняли цей рівень. Як там було в Москві з проклятими „хахлами" невідомо, але факт незаперечений, що з хвилиною, коли спровадили понад сто праць українських мистців, мистецький рівень виставки підвісся дуже значно. Це загально справдила критика всіх напрямків.

Окремі особи з мистецьких кол неоднократно вертались з питанням, чому цих праць не показали відразу. Відповіді не можна було дати жадної, хіба таку, що це один із багатьох прикладів „геніяльного" порядку другої пятилітки, яка жене й перегнає... але не організує. Прикре і радісне тут те, що від віків українці підносять рівень московської культури, або як кажуть більшовики: ....„большинство (мистців XVIII. в.) происходівших із Юга Росії—України"... (див. „Русскіе портретісти XVIII. века — А. Сідоров, Госіздат — 1923, Москва).

Та це тільки так, між іншим. Перейдім до огляду праць українських мистців. Видали новий каталіг, з тою самою передмовою, що і попередній. У кожнім відділі каталіґу перед нашими мистцями поклали одно слово — Україна. Було теж трохи українських репродукцій. Цікава річ, що побіч кожного прізвища українського мистця була дата народження, коли і що скінчив! Коло московських мистців цього не бачимо. Хіба це „тонкій намьок на толстия обстоятельства", — ось, мовляв, гляньте: все це заслуга наша. Хоч поправді не покоління більшовики це виховали. Всіх мистців з України 30 осіб і щось 113 праць — з цього більшість припадає на графіку.

Загально праці українських мистців відріжняються більшою технічною культурою, мальовничим трактуванням теми, глибшою обдуманістю композиції й спокоєм. Нема в них отого московського „розпоясання", яке переборщує, особливо в деструкції. Слідів нема московської „безалаберщини", отого духового нігілізму, самоопльовування. Більшість праць українських мистців, хоч і створена в тих самих „адміністраційних" умовинах, але нема в них того розпущеного лязунства перед теоріями і грамофонами, накрученими різними товаріщами. Всеж в тут внутрішній пошанівок до своєї культури, до своєї минувшини. У багатьох працях темперових і графічних відчуваємо великі традиції, Київа, ікони; видно пошану до технічного надбання минулих століть української культури. Мистці не плюють у власну миску й відкинули московське „наплевательное отношеніе" до минулого.

Дуже цікаву темперу дав Кричевський Хведір (частина великої праці). Картина виконана з великою мистецькою культурою, майже класичним спокоєм у композиції; відчуваємо внутрішню гармонію мистецької душі й свідомість свого завдання. Ця темпера збирала перед собою багато людей, мала й своїх противників, особливо тих, які не терплять ритму і композиції. Другою великою працею, цікавою композиційно, була олійна картина Івана Падалки „Город Совхозу". Ціла композиція розвязана якби на темперову техніку; видно опанування й пошану форми. Цікавою працею була темперова картина Азовського М. „Пастух свиней" нешаблюново трактована фігура хлопця; його вбрання, заморшки одежі, ритм — все свідчить про добру школу Бойчука.

Дуже слабою працею була картина Саділенка Юрія — молодого мистця; видно в ній бажання приподобатись „власть імущим". Театральне оперування побільшене пропорціями, щоби викликати ефект сили дає радше враження якогось духового хамства. Відбивала від усіх праць картина Самокиша М. „Тачанка", духом була чужа цілій виставі, особливо своїм краківським кольоритом. Олійні портрети Петрицького Анатоля — це енергійні праці, з доброю західно-европейською культурою у формістичних змаганнях. Усі ти праці — це великі портрети Скрипника,

А. Пясецький С. А. Краків
фабрика чекоряди

ПО КОЖНІЙ ЦІНІ
з гарантійно чистих сирівців безконкуренційні ДЕСЕРОВІ ЧОКОЛЯДИ, відживчі молочні і сметанкові, великий вибір вибагливих чоколядок, кармельків і бішкоптів, але без льосів щастя, бонів і т. п.

Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів

си необхідні для бібліографічного опрацьованя та наукових студій.

Отже конче необхідно, щоби редакції українських ілюстрованих часописів **негайно надіслали до Праги** для згаданої цілі **по кілька чисел краще ілюстрованих часописів** з 1930—1033 рр. По змозі надіслати й дублети, маючи на увазі, що на виставі крім виложених часописів у вітринах для загального огляду цілої продукції, ще викладається дублети часописів окремо на столах, щоби публика могла переглянути ілюстрації.

Часописи треба надсилати на адресу: Ukrajinsky Historicky Kabinet, Praha IV. Loretanske nam. 109. з заміткою „pro vystavu".

—o—

Покращання ситуації в промислі.

ВАШИНҐТОН, 5. V. ПАТ. Президент Рузвельт виголосив на засіданні торговельної палати промову, в якій зазначив, що в останньому тижні слідна деяка поправа ситуації в промислі і торговлі, одначе та поправа не потягнула за собою підвесення робітничих плат. У звязку з тим президент звернувся з зазивом до промислових і торговельних кол, щоби не тільки не обнижували плат, але навпаки, старалися їх підвищити. Опісля Рузвельт приріс співпрацю уряду, щоби недопустити до надпродукції товарів і введення занадто низьких цін.

—o—

Фронт замісць партії.

Управа німецько-національної партії рішила домагатися повного рівноуправнення своїх членів з представниками інших національних угрупувань, привернення нормальних і правних відносин у державі та забезпечення господарського життя перед індивідуальними експериментами або самоволею. Гутенбертівська партія буде виступати на будуче під зміненою назвою „німецько-національний фронт".

—o—

Арештування австрійських комуністів.

ВІДЕНЬ, 5. V. ПАТ. Урядовий комунікат повідомляє, що з наказу канцлера Дольфуса переведено в цілій Австрії ревізії серед членів комуністичної партії. Сконфісковано багато друків і зброї. Арештовано 80 комуністичних провідників. Комуністичну „Арбайтервер" розвязано.

—o—

Гітлер не хоче докторату.

Канцлер Гітлер вислав до сенату політехніки у Штуттґарті письмо, в якому зрікається признаного йому титулу почесного доктора. Він зазначив, що рішучо резигнує з надання йому такого титулу.

Тичини й актора Гірняка. Портрет Скрипника своєю гостро зазначеною формою і фактурою викликає враження бляхи. Крім цих мистців бачимо ще цікаві праці: Павленко Оксани, Проскурякової Ол. й інших.

Дуже добре представлена була графіка. Праці Касіяна, (переважно праські), Кравченка, Налепинської-Бойчук, Падалки, Сахновської й Седляра вибивались на перший плян своєю високою технічною культурою, композиційним смаком і мірою у підході до кожної теми. Праці Касіяна і Налепинської-Бойчук свідчать про високу европейську школу дереворитників. Сахновська дуже богата у своїх працях, здебільша книжкових ілюстраціях — лише букви неопановані і зроблені без конструкційного змислу. Дуже неприємні написи на працях, московські або неграмотні: „Лесная песнь", „Жинка народниця" тощо. У всякому разі, видно серед українських графістів змагання за максімум культури. З праць, де підкреслювали би автори своє вірнопідданство, як каже Крилов: „І я єво лягнул" — це невелика графіка Бланка і Фрадкіна під назвою „Петлюровци". Але прізвища авторів ясно оправдують цю тенденцію. Ілюстрації Седляра до „Кобзаря" Шевченка дуже цікаві, спокійні й міцні в композиції, здорові своїм сильним і простим колоритом.

Кожний виходив із відділу українських праць із сильним враженням. Виставу продовжили ще на тиждень після передбаченого речинця.

—o—

Після німецько-польських розмов.

Голоси німецької преси.

БЕРЛІН, 5. V. ПАТ. Ціла німецька преса містить комунікат про розмову німецького посла у Варшаві Мольтке з польським міністром закордонних справ Беком, підкреслюючи згідність поглядів„ висловлених канцлером Гітлером і міністром Беком.

„Дойтше Альг. Цтґ." підкреслює, що заяви Гітлера і Бека мають глибше значіння, що виходить поза рямці дипльоматичних чемностей, і зазначує, що тепер від Польщі залежить, чи відношення до Німеччини відповідатиме врочистим приреченням, висловленим обома державними мужами.

„Льокаль Анцайґер" пише, що потверджено змогу спокійної виміни поглядів на справи, що торкаються Польщі та Німеччини. Світ мусить признати, що Німеччина зробила перший крок для запевнення собі миру. Польща зі свого боку мусить дати доказ, що можливий стан миру м'ж нею і Німеччиною.

Голоси англійської преси.

ЛЬОНДОН, 5. V. ПАТ. „Таймс" дає своїм інформаціям такі наголовки: „Краща атмосфера між Польщею і Німеччиною", після чого берлінський кореспондент тієї ґазети зазначує, що оголошення рівнозвучних комунікатів уважають і польські і німецькі політичні кола ознакою виразної поправи польсько-німецьких взаємин.

„Морнінґпост" дає такі наголовки: „Гітлер споглядає на схід", „Знаменні посунення у спорі з Польщею", „Вигляди порозуміння", „Німецька торговля під враженням бойкоту". Часопис приносить депеші свого паризького кореспондента, який підкреслює, що в Парижі привязують велике значіння до відбутих польсько-німецьких розмов. Факт, що стріча з польським послом відбулася на бажання Гітлера, уважають доказом, що Німеччина хоче порозуміння з Польщею. Здогадуються навіть, що стріча може бути початком дефінітивної політики зближення, а в теперішньому моменті такі переговори більше потрібні Німеччині ніж Польщі.

—o—

Девалюація доляра і світові ц'ни.

Німецький фаховий голос.

Німецький інститут для дослідів кон'юнктури видав такий бюлетин у справі девалюації доляра та її вплив на світові ціни:

Від часу, коли відлучено доляр від паритету золота, тільки в деяких державах є ще вільна золота валюта, а саме у Франції, Бельгії, Голландії, Швайцарії та Польщі. Зате в 63 державах є валюти здевалюовані на 63 прц., а валюти 17 прц. держав держаться тільки завдяки меньше або більше гострій девізовій господарці поблизу паритету. А тільки 20 прц. світової торговлі припадає на держави з вільною золотою валютою.

Як довго це потревае, годі покищо передбачити. Одначе треба рахуватися з тим, що господарка без золотої валюти опанує львину частину світової торговлі. Належать до неї найважніші сирівцеві території світа. А що на тих територіях не вважається вже на формальне покриття золотом грошевого обігу, то білетні банки тих держав можуть управляти кредитову політику, яка усуне інфляційні зусилля останніх років.

„Демонетизація" золота не є покищо предметом дискусії. Зате безпосереднє значіння має принцип, який вплив може мати американський валютовий експеримент на ціни світового ринку. Отже плянована американським урядом кредитова експанзія має потягнути за собою звишку цін. І справді на американських товарових біржах зотування з причини спекуляційних закупів пішли вгору. Одначе ціни і заробки обчислюють в долярах. Отже коли звишка цін у Злучених Державах розвивається швидше, ніж спадок доляра, то без сумніву на цілому світі товарові ціни пішли би вгору.

Покищо годі передбачити, чи такий розвиток буде справді. Одно тільки певне: не вільчо американських подій порівнувати з тими, які були в осені 1931 р. після девалюації фунта. Бо одночасно з девалюацією валюти Англія управляла у себе дефляцію. Ще сьогодні обіг англійських банкнотів не є більший, ніж у серпні 1931 р., то значить, в останньому місяці перед занеханням стандарту золота. Тому й ціни в Англії йшли менше вгору, ніж виносила девалюація фунта і тому власне Англія осягнула експортову премію, яка давала світові ціни.

Даром

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

УСІ МІНЕРАЛЬНІ ЖИВЦІ ДОМА

дають мусуючі ТАБЛЕТКИ
Мін. **KLAWE**
дитр.: VICHY
KARLSBAD
KISSINGEN
EMS
WILDUNGEN
BILIN
BORŽOM

ТЕПЕР ЦІНИ ЗНАЧНО ЗНИЖЕНІ.

Еміґраційні справи.

Кольонізація в Еспіріто Санто.

Знову відновлено кольонізаційний рух до Еспіріто Санто у Бразилії. Провінціональні бюра Еміграційного Синдикату реєструють родини які мають намір виїхати на кольонію.

Зазначуємо, що заадаток на 25-гектаровий приділ землі є зменшений і виносить тепер 500 зол. Крім того родина поселенців мусить мати 350 зол. на прожиток у перших місяцях. Незалежно від цього ціна корабельних карт до Еспіріто Санто обнижена і коштує 667.50 зол. від особи понад 10 років. Діти від 5—10 років платять половину карти, а від 1—5 рік четвертину карти.

Найближчий транспорт поїде в першій половині липня.

Корабельні карти до Куби й Мексику подорожіли.

Особи, що їдуть корабельним Т-вом French-Line до Куби платять за карту 819 зол., діти від 2—8 років платять половину, діти від 3—8 років четвертину, діти від 1—3 р. їдуть даром. — Дорога до Мексику тимсамим корабельним товариством для осіб повище 12 років коштує 837 зол., діти від 8—12 років платять половину, а від 3—8 р. четвертину карти, а до 3 років їдуть безплатно. Еміганти користають теж з безплатного перевозу багажу у висоті 100 кг. від цілої корабельної карти.

Особи, що їдуть до Куби й Мексику через Тво Royal Mail Line, кораблями Pacific Line, платять за переїзд до Куби таксамо як у Т-ві French-Line. А ті, що їдуть до Мексику платять окремо за перевіз до Гавани, а з Гавани до Vera Cruz (Мексик) причому можуть безплатно перевезти лиш 50 кг. багажу.

Хто хоче їхати до Аргентини.

Аргентинську візу можуть дістати: 1) власники поіменних афідавітів, виставлених в Аргентині; 2) власники поіменних контрактів праці, виставлених в Аргентині і засвідчених Іміграційною Дирекцією в Буенос Айрес; 3) реемігранти, що мають „buena conducta" і „cedula de identidad; 4) родини, що їдуть на поселення до Кордоби.

Вказане є, щоби документи провірити, в чім треба звернутись до Еміграційного Дому, Львів, вул. Вишневецьких 4.

УКРАІНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

ГАНДІ ВИЙДЕ НА ВОЛЮ.

СІМЛЯ, 5. V. ПАТ. Здається, що Гандія випустять із вязниці в 3-ому дні голодівки і він виїде до Агмедабаду. Там житиме в домі провідника партії.

ПРО ЩО ГОВОРИВ ГІТЛЄР З ПОЛЬСЬКИМ ПОСЛОМ?

ВІДЕНЬ, 5. V. ПАТ. „Н. Вр. Тгг." повідомляє з Берліна, що предметом розмов Гітлєра з польським послом були побоювання Польщі з приводу прикордонних подій. Посол Висоцький вказав, що поява військових нац.-соц. формацій над німецько-польським кордоном створила драгливу ситуацію. Тому польський уряд уважає конечним почати балачки на тему польсько-німецьких взаємин. З німецького боку відповіли, що на прикордонній польсько-німецькій території сконцентровано війська як по польському так і по німецькому боці та з обох сторін треба сповіщатися заряджень задля зміни теперішніх відносин на прикордонних теренах. Канцлєр Німеччини підкреслив у звязку з цим, що Німеччина бажає мира та не хоче вживати воєнних засобів.

НАСЕЛЕННЯ АВСТРІЇ РІШИТЬ ПРО СВОЮ ДОЛЮ.

Австрія не вийде до М. Антанти.

ВІДЕНЬ, 5. V. ПАТ. Віцеканцлєр Вінклєр на засіданні селянського союзу сказав, що Австрія не бажає входити в комбінації з Малою Антантою. Також лянсований трикутник: Італія-Австрія-Мадярщина, що міг би довести до митної унії та реставрації Габсбургів, не лежить у планах австрійської політики. Німецький проект „аншлюсу" не має виглядів на успіх. Австрія не може входити в такі комбінації а основується лише на праві самовизначення. Населення Австрії само рішить про свою долю.

—o—

РОЗМОВА ГІТЛЄРА З АНГЛ. ЖУРНАЛІСТОМ.

ЛЬОНДОН, 5. V. ПАТ. „Дейлн Телєграф" помістив розмову Гітлєра з англійським журналістом д-ром Джоном Фрейзером. Година розмови з Гітлєром — каже журналіст — була годиною проведеною в буревію. Гітлєр запротестував проти підозрінь про мілітаризацію Німеччини. Ніхто, хто перейшов останню війну, не бажає в Німеччині повторення того досвіду. Військова дисципліна врятувала молоде нім. покоління від гангрени, яка його точила від 14 літ. Військова дисципліна має скріпити хоробрість і любов рідного краю. Версайський трактат це джерело всього нещастя. Він накинув Німеччині моральну деградацію. Хочемо звільнитися від того трактату, та не великою армією, а рівноправністю. Волію редукцію військ антанти, ніж збільшення німецького війська. Сподіємося, що здобудемо мирно зміну мирових трактатів. Згадуючи про німецьку експансію на морі, сказав Гітлєр, що Німеччина не хоче конкурувати з Англією. Наша доля не звязана з далекими берегами та домініями, а з нашими кордонами на сході. — В тій заяві є виразний натяк на т. зв. поморський коридор, який на думку всіх німців повинен перестати існувати.

—o—

НОВИНКИ

— АДМІНІСТРАЦІЯ „ДІЛА" ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО ІІ БЮРА ВІД МІСЯЦЯ ТРАВНЯ Ц. Р. ВІДЧИНЕНІ ВІД ГОД. 9. РАНО ДО ГОД. 6. ВЕЧ.

— ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в своїм дентистичнім заведенні при вул. Сикстуській 17. від год. 9—1. і 3—6. Студенти і урядовці користають зі знижки. 1878 1-3

— Хорим на увагу. Хворі на затяжний ревматизм, ісхіяс, гіхт, нирки, міхур, нервові, шкірні та жіночі недуги повинні памятати, що весняний сезон найдешевший і починається **у Черчі вже 15-го травня.** Проспекти з докладнішими поясненнями висилає на бажання: Управа Жиаця — Черче п. Рогатин. 1879

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 1817 5-50

— Конфіската „Діла". Учорашнє (113) число „Діла" підпало конфіскаті за третину передової статті „Вибір президента". З технічних причин видання цього числа після конфіскату прийшло дуже пізно), тому Адміністрація просить цього числа не реклямувати.

— Приїзжі з провінції повинні використати свій короткий побут у Львові якнайкраще і тому повинні в першій мірі не забути оглянути прегарної ювилейної вистави образів і килимів О. Кульчицької в музею Наук. Тов. ім. Шевченка. Вистава кінчиться цими днями.

— Збірка на вакаційні півоселі. Організаційний Комітет при Товаристві Українська Захоронка у Львові одержав від городського староства дозвіл на переведення збірки в днях 6. і 7. травня при церкві св. Юра і площі Сокола-Батька. Прохаємо громадянство причинитися дрібними жертвами до збірки для убогої дітвори передшкільного віку, що в часі літніх вакацій знайде на півоселях належну опіку, приміщення і харч. Нехай дітвора наша, що живе в тяжких обставинах, гуртується в півоселях, де під проводом учительки-виховниці переведе час гарно і корисно, а батьки будуть відтяжені від тяжких обовязків.

Від нині в кіні
АПОЛЬО
Могутня фільма продукції СОВКІНО МОСКВА п. з.
КОХАННЯ ТА ПІМСТА ДОНСЬКОГО КОЗАКА
Гол. ролі: Подгорний, Цесарская, Ковров і Громов. Пєса осн. на тій пов. „Тихий Дон"

ВІДГУКИ ДНЯ.

Добре, що тяжко.

Не добре, коли нам щонебудь легко дістається. Пригадую собі нашу самостійність Кожний сказав: „Ясна справа! Самозрозуміло!" — і ...зівнув.

Як скінчилося — не треба й говорити. А чому? — Бо ми легко ми доскочили до цього!

Тому так тішить мене, коли чую про „У. М. Х." — ріжні, навіть дивовижні річи

Що не зачіпи — як з каменя.

За травники — відшкодування, за трамвай зворот, за поїзди — касція, за сміття — заплата.

„Курєр Львовскі": руска нахабність, „Русскій Голос": український націоналізм, „Наш Клич": галицька угодовщина.

Кожний іншу пісню, але з одним рефреном: „Не потрібно свята УМХа, бо воно пошкодить нам".

Я спершу гримів. Що буде, як усе так зле складається? Хіба взяти і відкликати, а замість походу, подзвонити на дзвінницях світа про всі колоди, каміщі і терня.

Але потім глянув до історії і вже добрий настрій і вже переконання: робити!

Чим більше перешкод і труднощів— тим краще випаде свято, тим воно буде миліше для учасників і тим довше лишиться в памяті покоління.

Не хочу зачіпати погоди, бо маю нещасливу руку, коли беру барометер. Але як буде така, як цього тижня, то блакитне небо і золоте сонце вже самі будуть найкращим і найбільшим національним прапором на святі. Розвинеться він над головами тисячок людей, що побороли все і таки приїхали чи прийшли до столичного города на свято Оборонця Правди.

Почуття переборених труднощів, переведеної волі — дасть ясний настрій тисячкам, а вони передадуть його мілюнам.

Так, як гомін дзвонів св. Юра подасть у тім дні один спільний тон усім дзвонам, де ще стоїть, або вже стоїть українська дзвінниця.

Галактіон Чіпка.

Мосціцького знову виберуть президентом.

ВАРШАВА, 5. V. ПАТ. На засіданні парляментарної групи ББ. під проводом Славека ухвалили представити для пленуму парляментарного клюбу ББ внесення в справі нового вибору проф. Мосціцького президентом Польщі.

—o—

ДОЛЯР.

У пятницю пополудні на львівській неофіціяльній біржі курс доляра виносив 7.35. Офіціяльно нотували золотий доляр по 9.45, 9.50.

З Варшави повідомляють, що доляр буде оцилювати біля курсу 7.50 аж до 21. червня.

— Голодним і спрагненим під увагу!!! Відомі першорядні кімнати до снідань Й. Новака при пл. Галицькій 3 і при вул. Казимирівській, ріг Браєрівської поручаються П. Т. Публиці місцевій і приїжим. В кожній порі дня видають гарячі перекуски ріжного роду, знамените пиво і напитки, все смачне, здорове й дешеве. — Окремо відділи продажі вуджени при обох льокалях.

— Концерти п. І. Синенької-Іваницької. Відома вже нашій і чужій публиці оперова співачка п. Іванна Синенька-Іваницька, відбувши студії у Мілянo та після успішних концертів у Чернівцях завитала й до Галичини на низку гостинних виступів. Деякі наші міста мали вже нагоду почути цей незвичайний сопран. Тепер п. Синенька-Іваницька відвідає більше міст, на що звертаємо увагу нашої публики. Перший концерт відбудеться в неділю 7. ц. м. в Коломиї. Концерти уладжує концертове бюро дир. Паваса Карабіневича. В програму концертів входять оперові арії, твори наших і чужих композиторів і народні пісні.

— Хто буде на Святі Молоді? Зустрічаємося в суботу й неділю на обідах і вечором в КАВАРНІ „УНІОН", Львів, Костюшка 1. І. п. Приходіть — Ваші знакомі напевно там будуть!

— З нашого промислу. Довідуємося, що **кооп. фебрика „Будучність" у Тернополі** побільшила свою продукцію виробів **паперців, туток повноватток „КАЛИНА",** та приступила цього року до будови власного фабричного будинку з найодернішим технічним уладженням. Що вироби дійсно першої якости доказ, що здобули собі попит своїх і чужих в найдальших закутинах краю. Нині вже мало таких одиниць серед наших курців, які не питали би за цим товаром.

— Нич не був поліційним конфідентом. У звязку з поголоскою, нібито ранений поліційним аспірантом Цесельчуком студент Степан Нич був поліційним конфідентом, „Газета Поранна" довідується, що аспірант Цесельчук до події, яка розігралася за Янівською рогачкою, зовсім його не знав. Стан Нича дальше поважний, тому він мусить перебувати довший час у шпиталі, а це аратує його перед наглим судом.

— Добрий забияка. На вулицях Дрогобича появився скажений пес, що покусав кілька осіб і одного кота. За псом пустився в погоню молодий кольпортер газет і ударом патика по голові убив його. Убив теж покусаного пса. Покусані особи піддалися охоронному щепленню.

ВОЛІЧКИ ВОВНИ
"ТРИКУТНИК У КОЛІ"
СПІЛКА АКЦИНА
СКЛЕП ФАБРИЧНІ:
ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА ПЛОЩА 2

— Таємний напад на вчительку. До шкільного будинку в Солукові пов. Долина добувся в полудне якийсь незнаний в селі чоловік і напав у клясі на вчительку Ядвигу Сурдалевич, яку вдарив по голові якимсь твердим предметом. Коли приголомшена вчителька впала, бандит розгрів підкову і припік її груди. Опісля вирвав їй з кишені 50 зол. і вдаривши її ще раз в голову, втік. За бандитом шукає поліція.

— Видавництво „Світ Дитини" повідомляє цією дорогою всіх заінтересованих, що з причини довготревалої реконвалесценції по тяжкій операції редактора Михайла Таранька травневе число газетки „Світ Дитини" (ч. 10) появиться щойно в слідуючому тижні. Повідомляючи про це Видавництво просить всіх читачів і передплатників вибачення за це спізнення.

—o—

Із судової салі.

ЗА ЗНЕВАГУ ПОЛЬСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

Дня 27. квітня перед окружним суддею Стошеком у Чорткові стануда 30-літня селянка з Білого Потока, Марія Підкович, обвинувачена у зневазі польської держави і знищення польських паперових хоругов. Критична подія виглядала так:

Досвіта в день йордану ц. р. виставили українці в Білім Потоці, в місці призначеним на Водосвяття, деревляний хрест, прикрашений вінком смереки і жовто-блакитними паперовими хоругвками. Перед самим Водосвяттям 15-літній Теодор Мальований, що на розправі заявив, що є греко-католицького обряду, але хоче бути поляком, причішив до хреста теж паперову біло-червону хоругвку, а тоді зібрані під хрестом діти почали викрикувати „Польща най жие, Руска най гине". Щоби не допустити до якоїсь авантури, обвинувачена зняла з хреста самовільно дочеплену загаданим недолітком польську хоругвку, а вертаючи в нею додому, мала на провокуючі крики літваків висловитися образливо про польську державу. На розправі обвинувачена признавалася, що зняла польську хоругвку, а заперечила образливі слова. Суддя Стошек, опираючися на зізнаннях двох 15-літніх хлопців, признав обвинувачену винною провини з арт. 152. і 153 к. з. і засудив її на кару безоглядного арешту на 1 рік. Проти цього присуду заложив оборонець д-р Електорович апеляцію, щодо вини і кари.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

✝ ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 11. квітня ц. р. помер парох Буцик-Лежанівки, пов. Скалат, **о. Корнило Слюзар** в 70. році життя. Покійний перейшов дуже багато в часі воєнного лихоліття і не зважаючи на сильно підірване здоровля, сповняв совісно до кінця свого життя душпастирські обовязки. Нагородою за те був великий збір громадян обох сіл, які, не зважаючи на лиху погоду, відпровадили тлінні останки Покійного при співучасти численного духовенства на місце вічного спочинку до його родинного гробівця в Буциках. В. Й. П.!

Ярослав Бурачинський, бувший урядовець міністерства внутрішніх справ помер у Відні по довгих і тяжки терпіннях в суботу 29. квітня ц. р. в 71. році життя. Похорони Дорогого Покійника відбулися у Відні в четвер 4. травня 1877 В. Й. П.!

Дописи.

КАЛУШ.

Гостина театру Стадника. В часі Великодних Свят був у Калуші театр О. Стадника, який дав у місті й околиці декілька ревій та відіграв драму „Поцілунок перед зеркалом“. Назагал рівень цих ревій досить низький, зокрема разили несмачні жарти Яр. Стадника; зате постановка і гра артистів у „Поцілунку перед зеркалом“ не лишала багацько до бажання. Незвичайно прикро писати про один сумний обик у житті цього театру, а саме про вічні дисонанси і непорозуміння між дружиною театру, при чому буває і таке, що такі непорозуміння вилядовуються навіть на очах згіршеної публики. Здається, не треба тут додавати, що того роду випадки не виходять на добро театрові, якому надає фірму заслужена в ділянці української сцени людина, а з тим також імені українського театру взагалі.

Будова Районової Молочарні в Калуші. З кінцем квітня ц. р. приступила Районова Молочарня в Калуші до будови великої, моторової молочарні на площі „Українбанку“ в середмісті. Молочарня ця, що має відповідати найновішим приписам закону і вимогам техніки, обслуговуватиме ціху низку дооколичних сіл.

Осторога на часі. Від довшого часу шляються по повіті жиди-представники якихсь жидівських фірм, що вдають чехів, французів, італійців та оферують „оказійно“ нібито привезений із заграниці товар, переважно всякі матерії, які впихають майже на силу інтелігентам і селянам. Наші люди, не знаючи ринкових цін матерій, що останніми часами значно впали, купують оферовану тандиту і щойно пізніше довідуються, що їх обманули.

—o—

СПОРТ.

СЯН (ПЕРЕМИШЛЬ) — УКРАЇНА.

Товариські змагання між цими дружинами відбудуться в неділю 7. ц. м. на гриші Цитаделі, отже в середмісті. Початок змагань в год. 4 попол., тому ті учасники свята „У. М. Х.“, що цікавляться спортовим рухом матимуть добру нагоду приглянутися змаганням двох передових українських спортових дружин. Цінн найнижчі, члени „України“ за добровільними датками.

ДУЖАННЯ.

У четвер хід дужань у спортовому цирку при вул. Пелчинській у Львові був такий: Келер у 9 хв. поборов Громова. В реванжевій боротьбі Білевич у 18 хв. поборов Щербінського. Боротьба Чаї з Грабовським покінчилася без висліду. Жид Кравзер поборов у 4 хв. Будруса.

ШАХИ.

ТУРНІР ЗА МИСТЕЦТВО Т-ВА УКРАЇНСЬКИХ ШАХІСТІВ.

З кінцем квітня п. р. покінчився турнір за мистецтво Т-ва Українських Шахістів у Львові, у якому брало участь 12 членів. Перше місце й мистецтво на 1933-ій рік здобув п. Лев Туркевич. Друге і третє місце поділили між собою Турінський і Шевчик, що мали рівну скількість пунктів. Дальші місця в турнірі заняли: Романишин (8 і пів п.), Попель (7 і пів). М. Туркевич (6), Ярка (5 пів). Лехницький, Гарбачевський, Хомяк і Борис. Останнє місце заняв Витвицький, який, розігравши 5 партій, виступив з турніру.

КЛЮБОВЕ МИСТЕЦТВО ЛЬВОВА.

У квітні покінчилася також перша тура змагань за клюбове мистецтво Львова. Весняне мистецтво здобув Л. К. Ш. (57 п.) перед Гелмом (56). Третє місце заняв С. Ж. У. Пр. (46 і пів), четверте Т. У. Ш. (41 і пів). Дальші місця займають: Рекорд, Ютшенка, В. К. Ш., Чорні, Гетьман.

Нові книжки й журнали.

СПОРТОВІ ВІСТИ, ілюстрований тижневик. Рік II., ч. 1, 2, 3.

Від половини квітня ц. р. появляється у Львові що понеділка під редакцією п. Карла Мулькевича знову тижневий часопис „Спортові Вісти“. Часопис редагований доволі цікаво і приносить багато матеріялів та вісток зі спортового руху у нас і в чужинцїв, тому заслуговує на підтримку всіх українських спортовців

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 6. травня год. 7.30 веч. „Вихрадена наречена“.

Неділя, 7. травня год. 3.30 попол. „Фройлян Доктор“.

Неділя, 7. травня год. 7.30 веч. Маріїська Академія.

Театр Різнородностей.

Субота, 6. травня год. 7.30 веч.: „Шукаємо талановитого вломника“.

Неділя, 7. травня год. 3.30 попол. „Золота тіточка“.

Неділя, 7. травня год. 7.30 веч. „Шукаємо талановитого вломника“.

6. травня субота: концерт М. Голинського і Наді Біленької, сала Ремісничої Палати.

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Текісового Т-ва) виступи міжнародних змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „В тайгах Сибірі“.
АПОЛЬО: „Лошлюбна подорож у трійку“ (Бриг. Гельм).
АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону“.
КАСІНО: „Мушини в II житті“.
КОЛІСЕЙ: „Що може Париж“, ревія „Парада без зірок“.
КОПЕРНИК: „Син джунглів“.
МАРУСЕНЬКА: „Син джунглів“.
МІРАЖ: „Чар її очей“ (Дж. Гейнор, Фарел).
ПАЛЯС: „Їх Ексцеленція субект“.
ПАН: „Любощі князя“ та ревія.
ПАСАЖ: „Кабірія“ (на основі Д'Анунціо).
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Наші невинні наречені“, ревія: „Щось для кожного“ (виступ ревієвої труппи „Аркадія“ Ант. Качоровського). Початок ревії в 4., 6.30 і 9. год.
ХИМЕРА: „Пімста Тонга“.
УТІХА: „Остання парубоцька ніч“ і ревія: „Ах, ті ноги!“

—o—

Закордонне радіо.

Субота, 6. травня 1933.

Братислава (279,3) 20.00 „Бокаччо“ оп. Суппе, Копенгаген (281.2) 20.00 „Дон Жуан“ оп. Моцарта, Мілляно (331,4) 12.30 Оркестра, 20.45 „Вікторія та її гузар“ оп. Абрагама; Гельсінґфорс (368,1) 17.20 Спів, Білгород (429,7) 16.00 Нар. пісні, 19.00 Спів, 20.10 „Мала Фльорамі“ оп. Тіярдовича (грамофон), Рим (441,2) 17.30 Концерт, 20.15 Олена Келі, сопран, 20.45 „Сі“ оп. Масканія, Відень (518,1) 17.20 Пісні й танки, Рига (525) 20.15 Оп. арій, Мінхен (532.9) 20.05 Вес. вечір, Будапешт (550,5) 17.20 Спів, 19.30 „Легенда про св. Єлисавету“ трансм. з Опери, Харків (937,5) 9.00 Трубна оркестра, 10.30 Літ. авдиція, 13.50 Етногр. концерт, 15.10 Камер. концерт, 16.20 Оп. музика, 17.30 Трансм. з опери й балету, 22.00 Музика й реценсії, Осло (1063) 19.30 Пісоньки, Давентрі (1554,4) 15.30 Концерт, 20.00 „Дя Кентокі мінстрелс“ (мурииська ревія).

Неділя, 7. травня 1933.

Братислава (279,3) 12.05 Легка музика, 17.45 Концерт; Мілляно (331,4) 21.00 „Германія“ оп. Франкетія, Брно (341,7) 11.00 Концерт; Штрасбург (345,2) 9.30 Твори Чайковського, 20.30 Альзатський вечір, Гельсінґфорс (368,1) 18.40 Брамсові пісні, 19.20 Фортепян; Білгород (429,7) 16.30, 20.05, 21.10 Спів, Ляйпценберг (472,4) 12.15, 20.05 Брамсів концерт, Прага (488,6) 7.30 Концерт; Відень (518,1) 17.15 Трубна оркестра, 18.45 Брамсові пісні, 21.30 Вес. вечір; Харків (937,5) 9.00 Муз.-літ. авд., 10.00 Трубна оркестра, 13.50 Оркестра, 15.10 Авдиція, 16.20 Концерт для сільських дітей, 18.00 Літ. авдиція, 19.00 Концерт, Москва (1000) 17.30 „Евген Онегін“ оп. Чайковського (Сталін. 424,3 м.). 17.25 „Корневільські дзвони“ оп. Планкета (Досв. 720 м.).

Львівське радіо.

Субота, 6. травня 1933.

12.10, 17.00 Грамофон, 13.15 „Сонце серед невидючих“, 16.00 Авд. для хорих (спів), 16.40 Брон. Пілсудський на Сахаліні та в Японії, 17.40 Відчит, 19.00 Поетична авдиція, 20.00 Музика, спів, Спортові вістки. 22.05 Шопеніяський концерт, 22.40 Фейл. Весна, 23.00 Мандоліністи.

Неділя, 7. травня 1933.

12.15 Муз. поранок, 14.00 Банк Польський та поміч хліборобам, 14.20, 15.05 Музика; 14.40 Хліборобська скринька; 16.00 Для дітей: Що чувати в світі? Лови китів; 16.25 Грамофон; 16.45 Голоси природи в горячому явайському лісі, 17.00 Соністи: Ольга Шумська (сопр.), Мосочи (бас); 18.00 Легка музика; 19.00 Всячина, Грамофон; 19.25 Авдиція; 20.00 Весела авдиція; 21.01 Спортові вістки; 21.10 Концерт (музика, спів), 22.25, 23.00 Танкова музика.

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ГОСПОДАРСЬКІЙ АКАДЕМІЇ В ПОДЄБРАДАХ ЧСР.

МЕТА КУРСІВ: дати позаочною методою навчання систематичне знання, необхідне кожному свідомому українцеві.

НА КУРСАХ ВИКЛАДАТИМУТЬ ПРЕДМЕТИ: Історія України, Українська мова, Історія української літератури, Українська культура, фізична географія України, Економічна географія України, Історія українського громадського руху XX. ст., Націольогія.

Для викладів на курсах запрошено видатних фахівців, професорів високих шкіл.

Курси тривatимуть 3 семестри.

Після закінчення курсанти дістануть належні дипломи.

За інформаціями звертатись:

Ukrajinska Hospodarska Akademie, Podebrady, Tchecoslovakie.

БІРЖА.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. нал. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	золотих до
Пшениця дворська	33·25	33·75
Пшениця збірна	30·75	31·25
Жито одноціле	15·75	16·25
Жито збірне	15·75	16·25
Ячмінь двір. одноцілий	13·75	14·25
Ячмінь на мливо	11·50	11·75
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замоклий	9·75	10·25
Кукурудза краєва	15·00	15·50
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	16·—	17·—
Горбх пів-Вікторія	18.—	20·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	9·50	10·—
Вика чорна	7·50	8·—
Вика сіра	6·50	7·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	15·50	15·—
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·00	8·25
Рівак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·25	6·50
Висівки пшеничні	6·50	6·75
Пшоно	29·—	31·—
Просо краєве	17·—	18·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина чере. зв.	70·—	72·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	34·75	35·25
Пшениця збірна	32·25	32·75
Жито одноціле	18·—	18·50
Жито збірне	17·25	17·75
Ячмінь на мливо	13·—	13·25
Овес збірний	10·25	10·75
Мука пшен. люксусова	62·00	62·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	32·—	32·50
Висівки житні	6·50	6·75
Висівки пшеничні	7·75	8·—
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. I	38·—	40·—
Пенцак ч. 10	24·—	26·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 5. V.: масло —.—, молоко 0.19, сметана 0.70, яйця 2.80. Тенденція на масло вичікуюча, на молоко і яйця зенітова.

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.
СМІХ ЗЕМЛІ
Ціна 1·80 зол., з почт. перес. 2·10 зол.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

Виділ Української Захоронки в Дрогобичі повідомляє, що відкрив літнисько „Санаторія“ в Підбужі. Зголошення на адр.: С. Горницький, Дрогобич, Суд.

МЕБЛІ елегантні та тривкі на догідні сплати: **„Мебльосплат“ Городецька 7.**

АБСОЛЬВЕНТКА віденського університету дає лекції німецького язика на взнесеним. Скора конверсація. Перекладн. Потоцького 46, м. 6. 1859 2—2

ШУКАЮ молодої, інтелігентної господині до меншого фільварку на Волині у Луцькім повіті. Зголошення ім. I. Lipnicki, — Warszawa, Szkolna 2, m. 4.

КОВНІРЦІ до шкання, убрання до хемічищення приймає Е. Гошкович, Львів, Домініканська 4. 3—1

ПРАКТИКАНТКА шукає заняття в бюрових заведеннях, приймє діловодство, стенографію, кореспонденцію, бухгальтерію і машинового писання — за дешевою нагородою. Ласкаві зголошення до Адм. „Діла“ під „Практикантка“. 1879 1—1

ЗА ДОЛЯРИ продам каменицю або дім з городом. Ігнат, Куркова 24. 1862 1-3

ПОЗІР! Приїхав і задержавсь лише на кілька днів у готелі „ГРАНД“, вул. Легіонів 13, к. 46 славний в цілім світі проф. Таємних Наук, Астрольог фізіономіст, Ясновид Й. Е. Н. ІЛЬМЕНСЬКИЙ. **Передбачування біж. світ. подій. Неомильно зображує минувшину, теперішність, будучину, поради в найважніших життевих справах. Виховуючі гороскопи, у виборі знамя, супружеського стану та дня народження. Приймає 9—12, 17—21. Подробиці в афішах а фотографією. Має подяки від визначних осіб.** 1881 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Костюми і плащі
на підставі оригінальних моделів виконує по реклямових цінах
ВІДОМА ФІРМА Д. ГАЙТНЕР
ЛЬВІВ, ДОМІНІКАНСЬКА 4.

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК
КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР
Ціна 50 сот. з почтовою перес. 70 сот.

З друкарні Вид. Спілки „Діло“ Львів, Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло“ За редакцію відповідає Олександер Костик.

ч. 115 (13.354). Львів, понеділок 8. травня 1933. Поштові оплати сплачено ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічне 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Жертви наївности чи провокації?

Ще з приводу протирелігійної демонстрації частини української молоді.

Справа надзвичайно болюча, від тижнів не сходить зі сторінок української преси і нераз уже була порушена й на сторінках „Діла". Коли-б вона обмежилась лише до одного факту, до одної події, то швидко інші події відсунулиб її у тінь забуття. Однак у даному випадку річ іде про ціле суспільне явище і тому подія, яка безпосередньо весь цей шум викликала, справи не вичерпує: ця справа все ще гостро актуальна, а навіть — по всій імовірности — принесе ще в будуччині чимало лиха.

Річ іде про ославлені студентські резолюції, які проголосили бойкот свята „Українська Молодь Христові" та зверталися уперше в історії Галицької Землі проти ерархії греко-католицької Церкви. Коли з цього приводу обурилося буквально ціле українське громадянство з виключенням комуністів і радикалів (при чому справедливість каже признати, що навіть радикали, хоч підхопили аргументи націоналістів, всетаки активно в нагінці проти свята УМХ участи не брали) — тоді пропагатор тих резолюцій „Наш Клич" почав намагатись справу замазати: мовляв, річ іде лише про „суспільно-політичний рух", а не про Церкву і релігію. Очевидно, це дітвацькі викрути. Річ саме у тому, що становище згаданої частини студентів не є критикою поодиноких ерархів чи навіть цілої ерархії за її якусь „суспільно-політичну акцію", тільки через негацію даної національно-релігійної маніфестації бе в Церкву і релігію. Бе у них тому, бо лякається за їхні впливи на молодь, визнаючи абсурдну тезу, що греко-католицька Церква і релігія мусять a priori бути „опортуністичні" й „угодовецькі". Страх за свою націоналістичну непорочність та своєрідна переслідовча манія „угодовщини" казали молодим студентам виступити і проти Церкви і проти релігії, в яких добачили небезпечних суперників до „володіння над душами молоді".

І повстала та дивоглядна ситуація, про яку вже у нас згадувалось: по одному боці опинилися націоналістичні студенти зпід стягу „Нашого Клича", комуністи, радикали, польські ендеки і всякі „Курєрки" — по другому боці ціла решта українського громадянства і Церква. Факт тої ідеальної мобілізації проти себе цілого громадянства, факт зворохоблення проти себе навіть усіх тих одиниць, які щонайменше симпатизували з націоналістичним рухом, зачеплення Церкви й ображення цілої греко-кат. ерархії, — той факт всетаки надто поважний, щоби не викликав сумніву: чи дійсно грала там ролю лише молодеча легкодушність, лише наївність чи хай би навіть сліпе доктринерство, чи може виступ націоналістичної молоді має свої куліси, а в кулісах находиться хтось, який є кровно заінтересований у тому, щоби і образити Церкву та релігію, і викликати ще дужчий заколот серед українського громадянства, і здискредитувати та ізолювати само українське націоналістичне студентство?!

Цей запит накидується силою льогіки обставин і нічого на нього обурюватися. Тому теж не дивниця, що деякі деканальні збори священників, протестуючи проти необережних студентських резолюцій, вказували на „недобачену молодю провокацію, спричинену ворожими чинниками на некористь католицькій вірі й українській нації" („Мета" ч. 16). Той сам сумнів зроджується і серед чужинців. Ось напр. у вчорашнім „Слові Польскім" (з 6. ц. м.), у газеті, яку чейже не можна назвати надто „приязною" ані греко-кат. Церкві, ані II ерархії, і яка радше заінтересована у щораз більшому українському розгардіяші, — у тій газеті читаємо таке:

Очевидно, мимохіть насувається увага, що „Новий Клич", це тільки зовнішній вислів організаційної роботи, якої режисери похозяві. Нам здається, що хоча „Новий Клич" оперує найбільш реакційними та ультрашовіністичними гаслами, то проте його сутні цілі находяться дуже далеко поза тими гаслами. Здається нам, що та ціла українська молодь є об'єктом архіспритно подуманої режисерії, яка находиться на протилежному від націоналізму бігуні... Совітська політика ступає на національних відтинках дуже крученими доріжками. Знаємо з досвіду, що вона вміє втискатися на такі шпилі, які — здавалось би з природи річи (напр. справа Студинського) якнайдальше віддалені від більшовизму. Акція „Нового Клича", яка у висліді мусить довести до роздору поміж українською націоналістичною молодю та клиром і до скомпромітування в очах ультранаціоналізму греко-католицької Церкви, має мабуть своє джерело поза Львовом. Бо досі більшість українського клиру йшла на мотузку внуздaного українського шовінізму (це відома питома словопольська термінольогія — Прим. Ред.), якого була праджерелом і нераз головним актуальним промотором. Отже чи змагання української молоді викинути поза борт націоналізму — не лежить в інтересі східнього режисера, — хай на це відповість сам український нарід...

Ми не є прихильниками використовування польської преси для внутрішньо-української полеміки і ніколи цього не робимо, всупереч саме тій частині української преси, яка злорадно завжди оперує польськими цитатами. І в даному випадку не покликуємося на „Слово Польске". Однак не можна не признати деякої льогіки. При тому „Сл. П." покликується на один конкретний уступ із статті „Гроби побілені" з останнього числа (ч. 6) „Нашого Клича". Цей уступ у буквальному тексті звучить так:

...А що саме таку ціль (яку — це цензура сконфіскувала — Прим. Ред.) поставили собі аранжери свята, про це найкраще свідчать слова хочби такого безплатного додатку до „Мети", „Христос наша сила" (ч. 7. ц. р.) про неминучий зудар католицького Заходу з більшовицьким Сходом; про новітній Хрестовий похід і його лицарів, що малиб скласти свою присягу на святі „У. М. Хр." Словом: інтервенція, уенерівщина, угодовщина найчистішої води!

Мимоходом скажемо, що цей „християнський Захід", про який думає і на який сподіється наш опортуністичний католицький табор, в останньому часі щораз міцніше та дружньо стискає руку „безбожницького Сходу". (От хочби переговори і союз католицької Польщі з безбожницьким СССР.).

Адже повище зацитований уступ наче живцем вирізаний із „Нових Шляхів" чи якихось інших „Вістей"! Адже автор того уступу по суті гльорифікує більшовицький Схід, підкреслюючи, що всупереч українським католикам — західні католицькі краї включно з католицькою Польщею ідуть зі Совітами на співпрацю... Чи такі аргументи находяться у націоналістичному словнику?!

Хай-же не обурюються націоналістичні провідники молоді, коли їм звертаємо увагу, що вона **у добрій вірі** може падати жертвою комуністичної провокації. Хай вони в усякому разі перефільтрують свій словник у той спосіб, щоби подібні вислови, як зацитований, не викликували у своїх і чужих читачів найвище здивування...

Хай вони не обурюються, бо є напр. фактом, що недавній 100-проц. націоналіст, молодець засуджений на 3 роки вязниці за працю у націоналістичній організації, негайно після виходу на волю став явним і головним співробітником у передовому „радянофільському" львівському журналі та виступає прилюдно як оборонець „Сходу"... Це факти, з якими ми мусимо рахуватися — і радимо з ними рахуватися також українській націоналістичній молоді. Рахуючись з ними, може буде обережніша у таких своїх виступах, як остання протицерковна і протирелігійна демонстрація...

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

Українська Парляментарна Репрезентація і вибори президента Польщі.

Українська Парляментарна Репрезентація вирішила одноголосно у виборах президента Річпосполитої участи не взяти.

СИТКІВКАРІ! Ракети, натяги, направа й весь ситківковий виряд поручає найдешевше Кооп. „П Л А С Т" — ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 95.

Свято відкриття нагробника Іванові Франкові.

КОМУНІКАТ КОМІТЕТУ.

Пригадуємо, що 28. травня відбудеться свято відкриття нагробника на могилі І. Франка **на Личаківськім цвинтарі** у Львові в год. 9. рано. Свято почнеться вже 27-го вечором **святочною Академією** у салі кіна „Атлянтік" (давніше кіно „Лев") поруч Великого Міського Театру в год. 8.30. З огляду на сподівану велику скількість гостей із провінції Академія буде повторена з тією самою програмою в неділю у Великім Міськім Театрі в год. 11.30 рано.

У симфонічнім концерті Академії будуть виведені вперше оригінальні твори наших ком-композиторів.

Білети на обі Академії можна буде замовляти заздалегідь і з провінції від 15-го ц. м. через книгарню „Просвіти, Львів, вул. Руська 1.

Ті, що не вибираються на свято, повинні би замовити бодай у книгарні „Просвіти" **жетони та листівки,** з репродукцією памятника; жетони в ціні 40 сот., листівки 20 сот.

За **залізничі знижки** на виїзд до Львова мусить подбати кожний місцевий Комітет; Комітет такий можуть скласти місцеві громадяни і не потрібують на це урядової легітимації; звертатись за знижками треба до тої дирекції державних залізниць, в окрузі якої лежить виїздова стація.

У проханні, писаним польською мовою, без стемпля, треба подати: а) число учасників, б) імя, назвище й адресу керманича групи, в) стацію виїздову і доїздову, д) день виїзду і повороту, г) ціль („Свято відкриття нагробника І. Франкові у Львові"). Підписати треба: „Комі-

Др. Мирон Вахнянин

буде ординувати від червня

в МОРШИНІ

(давніше в Карльсбалі) Пансіон „Святовід".

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie S. O. W. Medyński jako Przewodniczący, S. O. M. Młynarski i Dr. J. Locker jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 105 czasopisma „Dilo" z daty Lwów dnia 28. 4. 1933 do Sygn. VI 1 Pr. 185/33 na posiedzeniu niejawnem w dniu 2. maja 1933 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 26. 4. 1933 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskaty czasopisma „Dilo" Nr. 105 z daty Lwów dnia 28. 4. 1933 zawierającego w artykule 1) „Jak i zaszczo" w całości z tytułem, 2) „Rewizji" w całości z tytułem cechy przedstęp ad 1) z art 170 kk., ad 2) z art 159 kk. i zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 jak zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenia niniejsze umieścił w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. 12. 1862 Dzpp. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu ad 1) rozszerzeniem nieprawdziwych i niepokojących wiadomości o stanie bezpieczeństwa publicznego w pow. Brzeżańskim zaniepokoić opinję publiczną, ad 2) rozpowszechnić przed rozprawą wiadomości ze śledztwa bez zezwolenia władzy śledczej. Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione Przewodniczący Medyński w. r. Protokul. Turkiewicz w. r. Za zgodność Janowicz ar sekretarz.

тет учасників у святі відкриття нагробника І. Франкові у Львові" і два підписи.

Знижки признає залізниця для груп від 8 до 30 осіб 33 проц.; від 30 до 50 осіб 50 проц.; від 50 до 200 ос. 60 прц.; від 250 і більше 66 проц. туди і назад, між днем виїзду і повороту може минути кілька днів, найдовше тиждень.

Засвідчення на видачу знижкових білетів видасть Дирекція на таке число осіб, яке подано в проханні і на таке число треба купити знижкові білети. Якщо їде менше осіб, ніж вказано у залізничій посвідці, кошта переїзду, перечислені на особу, автоматично збільшаються; більше осіб як подано у посвідці зі знижок користати не може. Прохання треба внести щонайменше на 8 днів раніше і повідомити про це Комітет у Львові, коли прохання внесене до Дирекції Залізниць у Львові; якщо прохання внесене до Дирекції Станиславівської, повідомити про це філію „Просвіти" в Станиславові, вул. Сапіжинська 23. Ці установи подбають за скоршу полагоду прохань у Дирекції Залізниць.

Адреса Комітету: Іван Полюга, книгарня Львів, вул. Руська ч. 1.

Комітет Будови Нагробника І. Франка.

З міліона людей, уроджених в одному році, половина їх вмирає в 45-ім році життя, а одна третина доживає 60-го року життя. Ви не знаєте до котрої категорії належите. Ви можете вмерти і перед 45-им роком життя, вмерти навіть негайно, а тому треба Вам заздалегідь обезпечити своє життя в користь своєї рідні.

Найкраще може це зробити

УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменица).

Довкола світової господарської конференції.

Спадок ціни доляра це неабияка несподіванка. Ні одна валюта, яка вже хиталась, не викликала в цілому світі такого здивування і такого заворушення як захитаний доляр. Цеж захитався в основах непохитний граніт між валютами. Хвилі страху і втіхи, зисків і страт поплили по світі. Заколихали в Польщі нервами. Доляр цеж друга тут валюта. У Польщі займає третину грошевого обігу. Аж надто багато вкладок є у долярах, майже всі поважніші трансакції переводять уже традиційно в долярах. Аж тут нараз твердий як мур доляр скаче стрімголов з 8.89 на 8 за один день, а то ще нижче. Чому це? питає один одного, віритель з острахом, довжник з притаєною радістю. Що правда, захитався доляр дещо під впливом крахів тисячних американських банків, але вину зложили на несправність цих банків і все зараз успокоїлось.

Скінчилося лише на забороні вивозу золота і виміни долярів на золото. Аж тут неначе ураган перелетіло через цілу Америку гасло: доляр залиться! І миттю полинула вістка по світі. Чи дійсно вже відірвався від паритету золота і летить стрімголов, чи може це маневр Америки з розмислу, як відповідь британській імперії за її обнижку фунта? Питанням, здогадам і сплітках не було кінця і відповіді не було. З напруженням ждав світ на те, що скаже Мекдональд та Еріо, які є саме тепер в Америці, неначе від кожного їх слова залежить доля міліонів. Але вони нічого виразно не сказали, хіба, що світова господарська конференція відбудеться 12. червня н. р. і вона вирішить всі справи.

Не ждучи на конференцію, спробуймо зілюструвати собі деякі факти.

Віддаймо перше слово статистиці. Порівняймо міжнародні обороти за 1931 рік з 1932-гим. Коли приймемо, що ці обороти в 1931 році були в кожній державі рівні числові 100, то в 1932 році ці обороти виглядають так:

	Експорт	Імпорт
Японія	121.8	115.—
Вел. Британія	93.9	81.7
Італія	66.7	70.9
Франція	87.8	70.7
Німеччина	62.3	69.4
Чехословаччина	56.—	63.6
Злуч. Держ. Амер.	68.—	63.2
Югославія	63.6	59.6
Польща	57.7	58.9

Вже з виказу торговельних оборотів цих держав за один рік бачимо, що всі вони крім одинокої Японії, вказують занепад. З малих держав ще видержала в експорті у порівнанні з 1931 роком Фінляндія і Греція. Позатим впали обороти на цілому світі.

Німецька статистика подає, що світова торговля впала із 150 міліярдів німецьких марок у золоті в 1927 році на 56 міліярдів у 1932 р. А міжнародні платности зобовязань неможливі без приходів з міжнародніх торговельних оборотів. Тимчасом задовження дійшло до головокружних сум. Німецькі оцінки кажуть, що світове державне і приватне задовження у половині 1932 р. рівне 307 міліярдам марок (без репараційних квот!). Ясно, що серед таких обставин заломилися платности. Це очевидно страшний удар для вірителів.

Америка, перший у світі віритель, банкир, ну, і перший лихвар, брала в часі війни і після війни майже всіх у свою фінансову, а вслід за тим й господарську залежність дуже простим способом. Давала кредити не лише на те, щоби довжники платили їй громадянам лихварські відсотки, але щоби купували за ці гроші в Америці товар. Це тревало роками, доки вкінці не урвалося. Доляр при золотовому паритеті (право вільної виміни доляра кожночасно і в довільній кількости на золото у висоті 1.63 грамів) став просто недоступний. Але й на цілому світі гроші подорожіли так, що пересічному смертельникові тяжко їх заробити, щоби купити навіть дешевий товар, а що казати про міліони безробітних. Довжник банкротує, а вслід за тим не платить, ані не купує. І вийшло таке, що Америка, той віритель, який в нормальних часах міг би жити з самих відсотків, цей могутній банкир, сидить сьогодні на золоті, але 15 міліонів громадян не мають праці, заробітків. До того Америка не може купувати з чужини за нагромаджене золото продуктів ні промислових виробів, ані брати людей до роботи, бо забила би допливом чужого дешевого товару чи робучих рук ще й тих американських продуцентів, які сяк так вивязуються із завдань і побільшилаб ще далі число своїх міліонів безробітних. І так власник золота готов сидячи на скарбах гинути з голоду, як у байці. Якаж на це рада?

Гріш мусить подешевіти, а одночасно мусить його кількість побільшитися, значить відірватися від золотової валюти і скріпитись на нижчому паритеті. Це два моменти на те, щоби довжникам облекшити видобутись із довгів і щоби гріш став приступніший для загалу та щоби збільшення обігу дало змогу збільшити рух у підприємствах і торговельних оборотах.

За цим проєктом є всі довжники, головно хлібороби і промисловці. Проти нього є очевидно всі вірителі. А що одних і других є найбільше саме в Америці, тому там йде сьогодні чи не найзавзятіша боротьба. Боротьба не між політичними угрупуваннями, себто між республіканцями і демократами, але між вірителями і довжниками. І не лиш Америка, але весь світ поділився на дві партії.

Але приймім, що переможуть довжники. Чи це надовго поможе? Багато даних вказує на те, що ні. Сьогоднішні митні барієри доведуть навіть дешеву валюту до абсурду. І тут уже самі держави поділені на дві партії, на тих, що хотять скасувати дотеперішні протибіційні розпорядки щодо довозу чужих товарів і на таких, що є ворожі цьому, а далі на тих, що вимагають платности воєнних і повоєнних довгів та відшкодувань і на тих, що є проти цього, а деякі вже перестали платити. На тих, що є за роззброєнням і на рішучих противників. На тих, що є за еміграцією надміру населення і на тих, що проти неї. Словом накопичилося безліч важких проблєм, з яких годі передертися.

Даром

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 8. ТРАВНЯ 1933.

МИХАЙЛО ЗОЩЕНКО.

СЛАБА ТАРА.

Тепер хабарів не беруть. Це було давніше. Кроку бувало не зробиш, щоби не дати або не взяти.

Нині характер людей сильно зміннився на краще. Хабарів справді не беруть.

Якось то відправляли ми залізницею пакунок. Померла нам тітка від грипи і в заповіті казала вислати свої простирала та інше міщанське майно різні на провінцію.

Стоїмо на двірці і бачимо образ у дусі Рафаеля. Будка, де приймають пакунки. Черга, це ясно. Вагівниця, вагівник. Вагівник — незвичайно шляхетний урядовець, швидко повторяє цифри, записує, кладе важки, наклеює значки і пояснює.

Так і чути його симпатичний голос:

— Сорок. Сто двацять. П'ятьдесять. Здіймайте. Беріть. Відступіться... Іди геть звідси, ти, бовване...

Приємна картина праці і швидких темпів.

Та ось запримічуємо, що хоча як гарно працює вагівник, таки він занадто суворий законник. Занадто боронить прав громадян і держави. Що другому-третьому відмовляється приймати пакунок. Як тільки тара трохи непевна — не бере. Але і спочуває.

Під непевною тарою пакунь втають і терплять.

Тоді вагівник каже:

— Замість нарікати, поправте вашу тару. Ось тут крутиться чоловік із цвяхами, нехай її поправить. Прибе пару цвяхів, підтягне мотузком, і тоді приходіть... поза чергою, я прийму.

І справді: стоїть чоловік без будки. Має цвяхи і молоток. Він працює в поті чола і поправляє тару, кому треба. Ті, що їм не приняли, дивляться на нього благально, пропонують свою дружбу і гроші.

Приходить черга на одного громадянина. Блєндин, не інтелігент, а коротковорий. Має, здається, трахому. Убрав окуляри, щоби його гірше можна було бачити. А може служить за оптичній фабриці і там окуляри роздають задурно.

Він кладе своїх 6 скриньок на метричну вагівницю.

Вартівник оглядув їх і каже:

— Слаба тара. Не піде. Здіймай.

Добродій в окулярах, упав духом. Та заки впав духом, кричить:

— Ти що, собако, зі мною робиш! Це не мої скриньки, а з державної фабрики. Куди я з ними піду? Де найду віз для них? Звідки візьму сто рублів, щоби вернутись? Відповідай, бо котлету з тебе зроблю...

Вагівник:

— Або я знаю — і показує рукою в бік.

Коротковорий, ще і зі спітнілими окулярами, розуміє той жест інакше. Зітхнув, щось пригадав собі, шукає по кишенях і витягає звідти 8 рублів, один за одним. І хоче їх дати вагівникові.

Цей червоніє і кричить:

— Це що? Ти окулярна кобило, хочеш хабара мені дати?!

Коротковорий розуміє свій ганебний намір і відповідає:

— Ні, я тільки так собі гроші виняв. Хотів вас прохати, щоби ви потримали, заки стягну скриньки з вагівниці.

Плете нісенітниці і навіть годиться, щоби його вибили по морді.

— Сором. Тут хабарів не беруть. Здіймайте скриньки, аж холодно на душі, коли дивлюсь на них. Та коли це державні скрині, зверніться до того робітника, щоби поправив вам тару. А щодо грошей, то маєте щастя, що я занятий.

Але кличе одного урядовця і каже ображеним голосом:

— Знаєте що? Мені хотіли тут дати хабаря. Розумієте, що за абсурд! Жаль, що я покпився і бодай для ока не взяв грошей, а тепер уже важко буде доказати...

Другий відповідає:

— Так, жаль. Треба було розмазати історію. Нехай не думають, що ми маємо пух під носом.

Той в окулярах зовсім зіпрів при своїх скриньках. Йому помагають, поправляють, тягнуть їх на вагівницю.

Тоді і мені починає видаватись, що моя тара непевна. І заки черга дійшла до мене, підходжу до робітника і прошу його зміцнити мені, на всякий випадок мою непевну тару.

Домагається 8 рублів.

Кажу: — Ви з глузду зсунулись?! 8 рублів за три цвяхи?

Він каже мені інтимним голосом:

Цей стан трівае вже роками і постійна господарська боротьба загострюється. Серед такого хаосу наступило у 1931 році ненадійне заломання англ. фунта. У торговельній політиці Англії прийшла нова течія: не вертатись більше до золотої валюти, щоби дешевшою ціною гроша прокласти шлях для експорту продуктів. У слід за фунтом йде нині другий кольос — доляр, байдуже, чи це добровільне, чи випадкове. Є здогади, що він уже не верне до минулої висоти. Ясне, що за цими двома валютами підуть всі інші, як напр. французький та швайцарський франк чи голяндський гульден і інші, бо ніхто не схоче бути ізольованим островом серед моря. Ясне й те, що такі скоки, назвім їх контрольованими і регульованими, можуть викликати ще більший хаос тоді, коли сям-там валюта вихопиться зпід контролі. А це при таких експериментах зовсім можливе. Такі хмари нависли над господарським світом.

Тому не диво, що для всіх держав конечною стала потреба шукати якогось порозуміння, а виходом мала би стати світова господарська конференція, проектована ще 1931 року, постійно відкладана. Справи валютові і монетарні, справи безробіття і еміграційні, митні, континентові та взагалі справи обмежень товарових оборотів, питання задовжень і репарацій, питання зброєння, обігу капіталів і золота, питання рівноваги цін, наладження кредитової системи і відсоткової стопи та багато інших повинні стати предметом цієї конференції.

Вже від давна працюють комісії над програмами і такими внесками, які могли би розвязати хоча би підставові проблеми. Ясне, що як би ця конференція розбилась, то наслідки можуть бути просто страшні. Тому не диво, що вона остаточно назначена на 12. червня цього року, стала вісю, довкола якої крутиться вся надія і на яку нетерпляче жде цілий світ.

М. Творидло.

УВАГА ПАНІ!
Вже можна купити найдешевше
ПЛАЩІ І. КОСТЮМИ
на підставі закордонних моделів у фірмі
МОЛЬДАВЕР Львів, Коперника 17. І. пов.
Просимо відвідати і перевірити.

З польської преси.

Розенберґ та Україна.

„Курєр Поранни" про німецьку концепцію пере будови Европи.

З приходом до влади Гітлера носієм німецького імперіялізму в переконанні світа став — як відомо — Розенберґ, автор „руйницьких" („святобурчих" — як пише польська преса) планів Німеччини дотично сучасного европейського стану. У кожній найдрібнішій енунціяції Розенберґа дошукується цей-світ проявів німецького імперіялізму, дарма, що в цих енунціяціях ледви чи залишилось багато з теорій, що їх голосив Розенберґ, заки став відповідальним дипльоматом. Вистарчає те, що він пропагував ідею німецької „політики великих просторів" („Гросравмполітік"), що голосив необхідність для Німеччини й політичної експанзії — щоби справа „небезпечного імперіялізму" німців товклась у нескінченість на сторінках усієї польської преси. Ба що більше, більшовики прим. почали нову дику нагінку проти українського національного руху на Рад. Україні, покликуючись при тому на пляни Розенберґа відірвати українські землі від Рад. Союзу.

З великої газетної літератури, що появляється тепер на тему політичних замірів нової Німеччини подаємо тут дещо з міркувань публіциста варшавського „Курєр-а Поранн-ого" з англійським прізвищем, Станлея Філіпсона.

Автор („К. П." з 5. ц. м.) виходить з тез гітлерівського „господарства великих просторів" („Гросравмвіртшафт"), що їх сформував Розенберґ у своїх давніших писаннях. Згідно з цими тезами німецький нарід, що душиться у своїх сучасних кордонах мусить добути свободу рухів через митні унії і привязні договори. Господарський вплив принесе згодом політичний вплив Німеччини у збльокованих державах.

Шляхи реалізації такої програми малиб іти через три етапи: 1) митна унія Австрії й Угорщини з Німеччиною, 2) прилучення до цього блоку Румунії, Болгарії, Югославії і Туреччини, при чому мусіла би бути переведена „деяка територіяльна регуляція". Після другого етапу прийшлаб черга на третій. До згаданого блоку мали би пристати: Чехословаччина, Польща, балтійські держави і **Велика Україна.**

„Розенберґ, переконаний „отаманом" Коновальцем — пише Філіпсон — твердить, що Рад. Росія швидко розлетиться на кілька самостійних держав; особливо Велика Україна вже в дуже недовгому часі стане майже зовсім незалежна від Польщі. Німці будуть протектором тієї „Великої України" (автор бере це в лапки), будуть в Европі її політичним мандатарем. У тій ситуації мають німці знаменитий атут, щоби змусити Польщу, Румунію і Чехословаччину до уступок. Велика Україна буде домагатись Сх. Галичини, Бесарабії і чеської Підк. Руси. „Протекторат" німців управильнив би ці справи і звязав би всіх разом під проводом Німеччини в загальній митній унії..." Тоді — мовляв — можна би теж порозумітись щодо Поморя і Гор. Шлеська.

Так представляє передовик „Курєр-а Поранн-ого" новий поділ Европи у німецькій політичній концепції. Вона малаб повалити фільри французької будівлі в Европі. Філіпсон зазначує, що нім. міністр пропаганди д-р Гебельс має небавком почати підготовку світової опінії для реалізації „політики великих просторів".

Телєґрама Святішого Отця до Митроп. Шептицького.

ЙОГО ЕКСЦЕЛЄНЦІЯ
МИТРОПОЛИТ ШЕПТИЦЬКИЙ
ЛЬВІВ.

Святіший Отець передає свої батьківські побажання для щасливо продуманої торжественної релігійної маніфестації української католицької молоді, побажання як найобильніших спасенних овочів. З цілого серця благословить Вашу Ексцелєнцію, Епископат, Духовенство, Нарід і дорогу українську молодь, що є запорукою все живішого і пліднішого християнського життя. Особливо благословить заміри щодо Католицької Акції. Дає повний відпуст за звичайними умовинами.

Підпис: КАРД. ПАЧЕЛЛІ.

Солодка мельодія та...

Минули холодні дні, відійшли від нас зимові клопоти та журба, боротьба за тепло при помочі кожухів і печей. У повітрі чути весняні подуви, сонячне проміння несе травневий дарунок — зелень і квіти.

„Солодка мельодія та..."

Зазеленілись лани, розяснені і наче відроджені від весняного подиху. Введовзі заляцить соловій.

„Солодка мельодія та..."

Люди з весною якось стають ліпші. Дивляться інакше на світ. Стають хвилинами знову, як діти і раді би гратись дитячими грами.

Приносимо до хати китички фіялок, пачки з цукорками, останні тижневики мод, нову краватку і нові панчішки, „оказійний" матеріял на сукню і черевички, бо все подешевіло. Заходимо на музику і частіше до кіна.

Ах, солодка мельодія та...

Та одного дня залишаємось дома. Якийсь внутрішній неспокій захмурює наше чоло. Рука машинально хапає за олівець, друга підсуває клаптик паперу і починає обраховувати. З дрібних позицій росте колюмна, малі цифри зливаються, дають більші цифри, зростають.

Цього вечора не підемо на прохід ані на музику до цукорні. Рахунок совісти зроблений з нашої кишені затрівожив нас: „стільки розійшлось".

А люби ми так стрібувати, шановна громадо, і почали реагувати на весну трохи інакше, не бездумчивим марнотравством, а заощаджуючи всі ті гроші, що видаємо не з потреби, а легкодушно. Це був би весняний гарт духа, руханка для волі.

Сіра ощадностева книжечка П. К. О. заступила би нам панцир.

Може бути, що вже за кілька місяців, числа, які випише нам неохибна рука урядовця П. К. О. будуть у тій сірій книжечці такі високі, що наповнять серце радісним здивуванням і оправданими гордощами.

І тоді буде „солодка мельодія та"...

— Це правда, я зробив би вам і за троєчку, але зрозумійте моє дурне становище, мушу ділитись з тамтим крокодилем.

Починаю розуміти механіку.

— То ви ділитесь із вагівником?

Він бентежиться, починає верзти про малу платню, дорожнечу, занижує мені ціну і починає працювати.

Приходить моя черга. Кладу мою скриньку на вагівницю і тішусь своєю певною тарою.

Вагівник каже:

— Тара непевна. Не піде.

Кажу:

— А це як? Саме мені її зміцнили. Ось той із кліщами зміцнював.

Вагівник відповідає:

— Ах, вибачте, вибачте. Ваша тара тепер певна. Я не добачив.

Бере мою скриньку і видає переказ. Там написано: „тара слаба".

— Щоя ви робите, людп? Мені з такою замітною обкрадуть у дорозі цілу скриньку. І відшкодування не зможу дістати. Тепер я бачу ваші комбінації!

— Що вибачайте, то вибачайте. Прохаю вибачення за помилку.

Викреслює напис і я відходжу. По дорозі думаю про складну психічну організацію моїх співгромадян, про незбудову характерів, про хитрощі і про ту нохоту, з якою ми, шановані громадяни, відступаємо свої засиджені позиції.

Що вибачайте, то вибачайте.

З російської мови П. В

—o—

В у й ц ю
купи щось у перфумерії
Ф Е Д Е Р А
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 7.
Якщо покличешся на оце оголошення, дістанеш для мене
Д А Р О М
гарне ЙО-ЙО „Сальферс".

IV. Зїзд українських природників і лікарів.

Львів, 6. травня 1933.

У просторій салі Музею Наукового Товариства ім. Шевченка відбувся в суботу 6. травня ц. р. в 11. г. святочне відкриття IV. Зїзду українських природників і лікарів при участи 101 присутніх. Між присутніми завважили ми представника Львівської Кураторії візитатора Кестліха. Відкрив Зїзд короткою промовою голова НТШ д-р **В. Левицький**, підчеркуючи значіння, доцільність та завдання Зїзду. В порівнанні з минулими зїздами цей Зїзд відзначається, не зважаючи на нинішню кризу, більшою кількістю учасників, кращими науковими осягами та ліпшою організацією.

Після відкриття Зїзду присутні вибрали на пропозицію д-ра **Подолинського** таку президію: д-ра В. Гузара (з Буковини), д-ра В. Левицького, д-ра В. Гвоздецького, д-ра Козакевича, д-ра М. Паньчишина і д-ра Т. Е. Бурачинського, а на секретарів покликали: д-ра Паращука, д-ра Владичина, д-ра Р. Єндика, д-ра А. Листовенського та д-ра Б. Макарушку.

З черги складали привіти Зїздові: д-р **Гузар** (в імени природників і лікарів-українців у Румунії), д-р **Ортинський** (від Спілки Українських Лікарів у Празі), д-р **Кордюк** (від Головної Управи „Рідної Школи" у Львові). Письменні привіти надіслали: Ректорат Українського Вільного Університету, Президія Українського Академічного Комітету, Ректорат Українського Педагогічного Інституту — усі в Празі, Т-во „Просвіта" в Ужгороді, Українське Гігієнічне Товариство, „Сільський Господар", „Учительська Громада", „Медична Громада" — всі зі Львова, Природничо-Математичне Товариство при Педагогічнім Інституті в Празі та ріжні приватні особи.

Після відчитання привітів, замість реферату перешкодженого й неприсутнього д-ра Б. Матюшенка, виголосив доц. **В. Кубійович** дуже цікаві уваги до виготовленої ним етнографічної мапи України, зробленої згідно з найновішими методами науки. Прелєґент виказав, що на українській етнографічній території є велика процентово скількість національних меншин та дуже слабий відсоток українців у містах. В найближчій майбутности треба сподіватися деяких змін у користь українців на цім полі.

Не менше цікавим рефератом, який викликав щире захоплення учасників, був реферат д-ра **М. Зарицького** на тему „Чиста і прикладна математика в ході століть". Референт представив з історичного боку, як прикладна і чиста математика розвивалася рівнобіжно з ходом століть. Свій добре виголошений реферат закінчив прелєґент побажанням до українських природників і математиків, аби вони взаїмно

допомогали собі в працях на своїх ділянках знання.

Оба ті реферати заслуговують уповні на те, аби їх видати друком, для познайомлення з ними українського широкого загалу.

Це перше спільне засідання всіх секцій закінчила в год. 13. спільна фотографія учасників.

В суботу пополудні відбувалися засідання поодиноких секцій, а саме: лікарів (у Музею Н. Т. Ш.), живої природи та географії (в бібліотеці Н. Т. Ш.) та математики і фізики (домівка „Українського Лікарського Товариства" при вул. Чарнецького 26).

Програма на неділю передбачує дальші засідання секцій (перед і після обіду) і друге спільне засідання всіх секцій в год. 18. та закриття Зїзду.

Ратифікація німецько-радянського трактату.

МОСКВА, 5. V. ПАТ. Закордонним кореспондентам у Москві розіслано такий комунікат: Дня 5. ц. м. комісар закордонних справ Літвіков і німецький амбасадор у Москві Ф. Діркссн зимінали ратифікаційні документи протоколу про продовження берлінського трактату з 24. квітня 1926 р., підписаного у Москві 24. червня 1929 р. Комунікат каже дальше: В інтересі обосторонніх взаємин і загального миру слід ствердити, що берлінський трактат, який разом з трактатом в Рапалло є основою радянсько-німецьких взаємин, наслідком зимінн ратифікаційних документів набирає знову правної мови. Замітне, що ініціятива ратифікації вийшла тим разом від Німеччини.

МОСКВА, 5. V. ПАТ. Спізнену на два роки ратифікацію умови, що пролонгує берлінський трактат приняли в Москві без ентузіязму а навіть з деяким скептицизмом. Більшість часописів обмежується до поміщення офіціяльного комунікату. Одиноким коментарем є передовиця „Ізвестій", яка зазначує, що умова з Німеччиною не перешкодила радянському урядові, що бажає вдержати мир, довести до пакту неагресії з Польщею та Францією. Протирадянські тенденції німецької політики не стрінулися зі сильнішим дисонансом, однак довели Німеччину до цілковитої ізоляції. Часопис висловлює надію, що продовження берлінського трактату вплине якслід на ті німецькі кола, які протирадянську політику вважають корисною для Німеччини

Що дали американські розмови.

ЛЬОНДОН, 6. V. ПАТ. Мекдональд виголосив учора промову, трансмітовану радіом, в якій зясував справи, обговорювані у Вашинґтоні. Справи воєнних довгів, що представляє багато трудноцїв, не полагоджено, тільки розглянено дуже докладно. Якщо світова господарська конференція, заявив Мекдональд, має довести до позитивних вислідів, то справу довгів треба поладнати якнайскорше, на всякий випадок перед закінченням конференції. Тому, що ми зобовязалися зробити все, щоб запевнити успіх господарській конференції, зробимо, що буде в нашій силі, щоби поладнати справу довгів. У справі розброєння вдалося довести погляди Англії й Америки до зближення. З практичного боку це видало вже свої овочі, які виявилися в тісній співпраці на протязі останніх 15 днів у Женеві. Опісля обговорив Мекдональд причини господарської кризи, підкреслюючи конечність запевнення монетарної стабілізації, та зазначив значне покращання англо-американських взаємин.

Арештували членів „Червоного Фронту".

БЕРЛІН, 6. V. ПАТ. В баварській місцевості Пенцберг політична поліція арештувала 20 комуністів, членів тайної організації „Червоний Фронт". Комуністи розпоряджали великим запасом зброї та муніції, захованої в околичних магазинах.

По широкому світі.

— Пралат Кас, провідник німецької центрової партії зрікся свого становища тому, що має судове доходження.

— Управа румунської селянської партії приняла димісію Маніва, якого місце має занятн Вайда Воевод.

— До Парижа вернув з Америки французький міністр Еріо, витаний представниками урядових кол.

— Пруський сойм скликано на 18. ц. м. На денному порядку заява премієра і справа надзвичайних уповноважень.

—o—

Проект радянсько-японської конференції.

Як довідується агенція Райтера, Японія запропонувала спільну радянсько-японську-манджурську конференцію в Токіо, щоби зліквідувати непорозуміння у звязку з загрожениям радянсько-манджурських інтересів. Радянський амбасадор в Токіо передав цю пропозицію до Москви. Предметом конференції були би: справа східно-китайської залізниці, прикордонні інциденти біля стації Пограничная і право плавби на ріці Сунгарі.

На основі урядового повідомлення радянський заступник комісаря закордонних справ у розмові з японським амбасадором заявив, що Радянщина хоче швидкого поладнання спору за східно-китайську залізницю, і додав, що ту справу слід управильнити між Радянщиною і державою Манджукo, не оглядаючись на Японію.

Ціянкалі в політичній боротьбі.

В Дебельн біля Ляйпціґу поліція викрила комуністичний гурток, що при помочі ціянкалі плянував комуністичні замахи на визначних людей. Один з комуністів перебрався за молочаря і хотів занести місцевому бурмістрові затроене молоко. Підступ не вдався. У звязку з тим арештовано в місті та околиці кільканацять комуністів, у яких найдено більшу скількість ціянкалі.

ВІДІБРАЛИ ДЕБІТ.

ПАРИЖ, 6. 5. ПАТ. Великому французькому щоденникові „Ле Журналь" відібрали дебіт у Німеччині.

200 робітників утонуло.

АГМЕДАБАД, 6. V. ПАТ. Нагла повінь знищила приготовні роботи при будові мосту на ріці Мой в державі Гондаль (Індія). 200 робітників, що працювали при будові мосту, втонуло.

—o—

ЕРІО ПРИВІЗ БАГАТО МАТЕРІЯЛУ.

ПАРИЖ, 6. 5. ПАТ. Еріо в розмові з журналістами, які привитали його на чердаку корабля „Іль де Франс", сказав, що привіз багато матеріялу й дуже докладних інформацій. Рузвельт сказав йому, що французький нарід повинен знати, що ніхто не є для нього прихильніший як він (Рузвельт). Подорож до Америки — сказав Еріо — принесла всі ті висліди, яких можна було сподіватися. Участь Америки в організації міжнародньої безпеки буде величезним кроком на шляху до запевнення мира. През. Рузвельт позволяв Еріотові при всіх нагодах промовляти свобідно та висловлювати свою думку. Еріо боронив французької справи, як міг.

—o—

ПРОМОВА РУЗВЕЛЬТА В РАДІО.

НЮЙОРК, 6. 5. ПАТ. У неділю веч. президент Рузвельт виголосив у радіо промову. На Волстріт думають, що Рузвельт торкнеться справи воєнних довгів, щоби здобути піддержку громадської думки, як звернеться до конґресу за уповаженнями для навязання переговорів у справі умовин евент. мораторії.

—o—

ДОЛЯР УПАДЕ ДО 6 ЗОЛ.?

У суботу на львівській неофіціяльній біржі була для доляра знижкова тенденція. Банк Польський устійнив спочатку вартість доляра на 7.30, а в приватних оборотах можна було ще одержати 7.35. Трохи пізніше Банк Польський обнизив курс доляра ще на 5 сотиків. Ця знижка відбилася і на неофіціяльній біржі, де доляр упав до 7.30. Пополудні можна було дістати доляри по 7.32—7.33. За англійський фунт Банк Польський платив по 29.70 зол.

На варшавськім доляровім ринку положення далі неясне. Впевняють, що без уваги на оптимістичні передбачення в справі стабілізації доляра на 7.50 він спадатиме аж до 6.00 зол. У суботу рано курс доляра в міжбанкових оборотах вирівнявся з курсом Банку Польського на 7.35. Золотий доляр при мінімальному запотребуванні нотували 7.46. На паризькій біржі занотували значну звишку фунта. Платили по 85.20 франків за фунт стерлінгів. Девізи на Берлін у міжбанкових оборотах 210.5 зол.

Доставці шпиталю і Народньої Лічниці.

Вкрійня лікарських жеблів „ВУМЕЛЬ"

ЛЬВІВ — ЛИЧАКІВСЬКА 27 ТЕЛ. 106-44

Урядження шпиталів, операційних саль, порадень, лікарських і дентистичних кабінетів. — Меблі споюване автогеном і лякеровані емалією на гаряче.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ як давніше у моїм заведенні дентист Насс, Львів, Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. Студентам і урядвцям значна знижка.**

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, III. сходи, І. пов. Приймає замовлення по 40 проц. дешевше на мужеські убрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 1615 13-20

— **Чи бачили Ви вже** найновіші весняні моделі взуття на виставі в „КОМЕТІ"? А до того ще й ті нечувано низькі ціни? 1568

— **Футра** жіночі і мужеські на замовлення з власних матеріялів і інші кушнірські роботи виконує Юліян Глушевський, Коперника 16, тел. 54-46. **Ціни низькі;** приймає футра на перехів літом. 6—?

— **Відкриття весняного сезону.** Хворі на затяжний ревматизм, ісхіяс, гіхт, нирки, міхур, нервові, шкірні та жіночі недуги повинні памятати, що весняний сезон найдешевший і починається **у Черчі вже 15-го травня.** Проспекти з докладнішими поясненнями висилає на бажання: Управа Живця — Черче п. Рогатин. 1879

— **Хто буде на Святі Молоді?** Зустрічаємося в суботу й неділю на обідах і вечором в КАВАРНІ „УНІОН", Львів, Костюшка 1. І. п. Приходіть — Ваші знакомі напевно там будуть!

— **Позір Рогатинщина!** Управа гімназії „Рідної Школи" в Рогатині організує підготовчий курс до 2-ої кляси гімназії. Підготовчий курс триватиме від 15-го травня до 15-го червня. Наука на підготовчому курсі безплатна. Зголошені учні дістануть дешеве приміщення у Інтернаті Малої Семинарії в Рогатині. За всякими інформаціями зголошуватися до Управи гімназії кожного дня від год. 8—13. 1891

— **Союз Прихильників Національного Музею у Львові** (вул. Мохнацького 42) пригадує своїм членам річні збори в вівторок 9. травня ц. р. в год. 17.30. Члени Союзу, що вплатили повну вкладку зол. 60 (Т-ва 120) за 1932 р. одержують премію книжкою: **„Різдво Христове в поході віків"**, багато ілюстрованою українським і міжнародним матеріялом.

— **На будову Нац. Музею у Львові** (вул. Мохнацького 42, П. К. О. 153—422) зложили: о. кан. Ю. Дзерович 50 дол., д-р Б. Сірко 20 зол. (разом 40), В. Верхола 10 (разом 100), „Дністер" надплатою за видання 7 зол. (207), Д. Мороз 1 зол. (29.80). Усього було пожертв 757 зол., а внадатку на будову 2532.25 зол.

— **Показова вистава „Центросоюзу".** Для заінтересування ширшого загалу сьогоднішними досягненнями розвитку українських кооперативних і приватних промислових підприємств, уладжує Центросоюз у Львові показову виставу від 8. 5. до 8. 6. ц. р. в кімнатах власної домівки при вул. Зіморовича ч. 20 на І. пов. Відкриття виставн відбудеться в дні 8. V. в год. 14 попол.

— **Українка.** Щоденник „Алленштайнер Цайтунґ" у Східних Прусах помістив у двох числах, а саме 29. березня і 5. квітня ц. р. велику статтю Осипа Думіна п. н. „Україна і Совіти".

— **Фальсифікати образів.** Дістаємо такого листа: При вул. Сикстуській ч. 11. у крамниці Х. Спінера оглядав я перед хвилиною картину окселo 1 метра довжини і 70 цм. ширини, що зображає воду, за якою видніють сірі гори, а за ними передвечірнє, ясне небо з широкою сірою хмарою вгорі і маленькими хмарками всередині. Праворуч при березі великий човен, а ліворуч малий, де видніє мій підпис. Глядачам крамничних картин і тим, що їх купують, заявляю, що цієї картини я не малював, а тимсамим і не підписував. При тій нагоді заявляю, що не веду контролі, (і не вспівлї її вести), чи всі картини з моїми підписами, які продають у Львові, походять з моєї робітні; навпаки я в часі війни і по війні найшов у Львові, в приватнім посіданні багато чужої фактури, підписаної моїм іменем чужими руками. Це перший випадок, що на публичнім місци висить щонайменше уже від кількох днів фальсифікат моєї роботи. Тому вперше маю змогу звернути увагу широкої публики на цю прикру аномалію. — **Іван Труш.**

— **Найощадніша домашня робітниця". В** жовтні м. р. ПКО. розписала була конкурс на „Найощаднішу Домашню Робітницю". В звязку з цим конкурсом ПКО. повідомляє, що спеціяльний комітет приступає тепер до оцінки вислідів за перший піврік на щадничих книжках ПКО. зголошених до конкурсу. Речинець конкурсу минає 1. жовтня ц. р. і тоді комітет признає нагороди для найощадніших робітниць. На нагороди призначено 14.000 зол.

— **Гр.-прав. парох у Парижі.** Як повідомляє чернівецький „Час", о. Ілярion Бриндзан, українець з Буковини, став гр.-прав. парохом у Парижі для цілої Франції. Свого часу він був катехитом у таборній українській гімназії в Каліші. Перед двома роками його покликали на катехита приватної української гімназії в Рівному, опісля на епископського секретаря в Луцьку. Тепер став парохом для української еміґра-

ції у Франції з осідком у Парижі. На Великдень він відправив перше богослуження для своїх вірних.

— **Як кінчиться „політичний" процес.** Перед судом присяглих у Стрию відбулася в днях 26. до 29. квітня розправа проти 6 учнів місцевої української гімназії та 5 робітників з Корчина й околиці, обвинувачених у належанні до УОН, поширюванні протидержавних друків і грабунок. Розправа виказала, що грабункові напади виконали робітники С. Яценко, М. Стасів і М. Бобер на кількох жидівських купцях біля Корчина для власної користи, а не від якоїсь української організації. Учні української гімназії не мали з ними нічого спільного. Процес скінчився засудженням за злочин грабунку М. Стасіва на 5 років, М. Корчинського на 4, С. Яценка на 3 і М. Бобера на 2 роки тяжкої вязниці. Гімназійних учнів В. Кунду, І. Вітрука та М. Паливоду засуджено за переховування протидержавних друків кожного на 8 місяців вязниці з завішенням кари на 5 років. Учня М. Сявалку і робітників Безушка та А. Гаєвського, обвинувачених у підпалі в Крушельниці, увільнено.

— **Регабілітація Штекера.** Міжнародня Федерація Змагунів була припинила Штекера в участи в змаганнях у звязку зі смертю Урбаха. Тепер Федерація привернула Штекерові права змагуна, заявляючи, що Урбах помер наслідком нервового стрясення, якого зазнав після боротьби зі Штекером. Після тієї програної боротьби Урбах дістав був листа від спортового уряду пропаганди в Берліні (керманичем його є мін. Гебельс). У листі сказано, що на випадок програної зі Штекером спорт змагунів Німеччини поробить із того висновки.

— **Грабунковий напад.** На дім Ізака Гендлера в Топорівцях пов. Городенка напало вночі 3-х замаскованих людей і з револьверами в руках жадали грошей. Коли Гендлер сказав, що грошей не має, вони зревідували хату, забрали 30 зол. та ріжні товари і втікли. Поліція глядає за грабіжниками.

— **Бандитизм по селах.** На дім о. Погорецького, гр.-кат. пароха в Білині пов. Самбір, напали вночі два бандити і пробували грабити. Однак збуджений о. Погорецький дав кілька револьверових стрілів і сполошив напасників. Тоді вони вломилися до місцевої кооперативи, звідки забрали ріжні товари; навантаживши на віз, запряжених в пару вкрадених коней, відїхали. Поліція арештувала їх в Мединичах пов. Дрогобич. Є це Василь Гачок і Петро Гарасим, у чких найдено пальну зброю та часть товарів.

— **Мав досить життя.** В Ганьківцях пов. Снятин повісився на крайці у власній стайні господар Шпичка, що від довшого часу виявляв знеохоту до життя. Сусіди боялися приступити до висільника і він висів довший час, аж прийшла поліція.

— **Згоріло 15 тисяч літрів бензини.** В Ярославі запалилися склади нафти і бензини, власність „Польміну". Згоріло коло 15 тисяч літрів бензини вартости 15 тисяч зол. Шкода була обезпечена. Вогонь повстав при неосторожнім отвиранні бочки з бензиною, яка експльодувала.

— **Знаменний інцидент.** В народній школі в Бориславі на терені прилученої громади Мразниці хтось вибив шиби в кількох клясах і в мешканні управителя. На місці найшли відозву, що чакакує до бойкотування польських шкіл.

— **Прищиця.** Станиславівський воєвода видав низку розпорядків, що мають на меті боротьбу з прищицею, що ширіться на Буковині і в рачоні повітів Городенка, Коломия, Косів і Снятин.

— **Скреслені студенти.** Як повідомляє жидівська преса, у Варшаві скреслено 1200 жидівських студентів, записаних у вищих школах, тому що не заплатили чесного, як відомо, дуже високого. Більшість тих студентів походить з провінції.

— **Відрубав голову шваґрові.** В Глиниці пов. Радом один господар напав зі сокирою на свого шваґра. Коли після першого удару нападений упав на землю, розярений шваґер відрубав йому сокирою голову. Справою занялася поліція.

— **Летунська катастрофа.** Коло Радзанова пов. Радом упав військовий літак з Варшави, причому підпор. Мальчик і пільот Жбіковський згинули на місці. Причиною катастрофи був дефект у кермі.

— **Ще одна катастрофа.** З військового летунського майдану в Грудзьондзу вилетів аероплян кпт. Глувчевський. Коли находився над селом Лісово, експльодував мотор. Літак упав на землю, причому кпт. Глувчевський згинув. — На берлінському летунському майдані одноособовий спортовий літак ударив підчас лету в комин, високий на 3 м. і впав крізь отвір, вибитий в даху, до **гаґару**. Пільот згинув, літак знищений зовсім.

— **Смерть на гладкій дорозі.** Із Серадза повідомляють, що на шосі біля Щерцова сполошилися коні, коли мотоцикліст Жонковський вимінав віз. Коні кинулися на бік, наслідком чого Жонковський впав під віз і згинув на місці. Пасажир, що теж їхав мотоциклем, тяжко по-

довкся

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

Де згода в родині.

В пана радника Перепічки не було віколи дома спокою. Поминаючи жінку з гітлерівською вдачею, все виходили якісь непорозуміння між дітьми. Партійні суперечки, сварки, а з цього приводу і бійки.

Син найстарший, а неомоскофілів, тягнув за Крушельницьким і Сталіном. Молодший новокличник, фашист, а донька по мамі з польського роду вичитувала „Курєр Львовскі" як завзята сидечка, доповнювала цю фамільйну гармонію. Доходило до того, що вже від року зі собою не говорили, навіть при росолі.

Не дивниця, що пан радник уважав дім за справжнє пекло і тільки надзвичайна побожність ратувала його ще від самовбийства. Що було робити. Ходив до церкви і молився, благаючи Господа милосердя над домом та собою. Це тревало більш року. Пан радник став уже сумніватись і тратити віру, але чудо таки сталось. Ненадійно приходить тому тиждень до дому, дивиться, а його рідня вкупці. Сидять усі й говорять приязно, аж очам своїм не вірить. *Що сталось? Чудо! Таки Господь вислухав...*

Жінка пояснила. Обединалися якось так неналійно. Пішло за зїзд кат. молоді 7. травня. Одно стало читати газету в голос, друге докинуло і слово по слові погодились. Всі значить, заявились проти зїзду.

Пан радник перехрестився, підніс очі на ікону над ліжком і зітхнув важко:

Благання моєї вислухані, тепер уже мир буде в хаті...

•

Але чудо в родині п. радника ще не мало кінця. Діти не тільки погодились між собою, але й погодились зі зїздом.

Молодший пішов з цікавости поднивитись і вже мимохіть приймав участь в ході кат. молоді, старший вибрався продавати картки — види міста Львова, відбитки з образу Курилася „Христос серед молоді", бо як комуніст любив заробити, а до доні приїхав наречений з провінції, член Кат. Союзу, дуже добра партія, тож годі було йому відмовити.

(„Зиз".) **Гудзьо**

— **Памятник наших часів.** В містечку Фрайберг у Саксонії відкрили надзвичайний памятник, що має увіковічнити важке положення німецького народу. На гранітовій підставі памятника зроблено напис: „Голод, нужда, незгода і смерть 1918—1933". Нижче видко напис: „Боже, будь нам милостивий!"

— **Прожив 256 років.** В Китаю помер недавно хліборобЛі-Чун-Юн, найстарший мабуть чоловік на цілому світі, що прожив 256 років. Уродився в 1677 р., мав багато жінок і полишив 70 внуків та правнуків, з яких наймолодший має 70 років. Лі-Чун-Юн зберіг до останньої хвилини живий ум і справність тіла, виглядаючи на 70 років. Займався дослідами лічничої сили ріжних ростин і свою довговічність приписував уживанню невідомих ближче ліків.

— **Кракатав вибухає.** Як повідомляють з Батавії, вулкан Кракатав вибухає знову з небувалою досі силою. Діяльність того вічно неспокійного вулкану перевищає своєю силою всі дотеперішні вибухи. Число жертв у людях покищо невідоме.

—**Осідний корабель.** З німецької пристані в Кільонії виплив на Атлянтійський Океан осідний корабель „Вестфален", що має служити для осідання апаратів летунської комунікації з південною Америкою. Передбачена постійна летунська комунікація, пасажирська і товарова, між Німеччиною і Ріо де Джанейро на протязі чотирьох днів та між Німеччиною і Буенос Айрес на протязі пятьох днів.

— **Згоріло 700 овець.** На фільварку Альт Кибеліх біля Нової Бранденбургії вибухла вночі пожежа, що знищила обору та стодолу. У вогні згинуло 700 овець і 30 коров, крім того великі запаси сіна. Пожежа повстала наслідком підпалу.

— **Дорогий перепис.** До переведення загального перепису в Німеччині, який має відбутися 16. червня ц. р., буде потрібних 400.000 урядовців. Вони зужиють 480.000 кг. паперу. Кошти перепису преліміновано на 9. міл. 500.000 марок.

— **Стенографія за часів Ціцерона.** Першу стенографічну систему винайшов, як відомо, невільник, опісля визволенець Ціцерона, Тіро, коло 50 літ перед Христом. Підчас мандрівки народів та система пропала. 1600 літ пізніше Брайт винайшов систему стенографії, якою написав цілу книжку. Цей унікат продали недавно на ліцитації за 500 фунтів штерлінгів.

— **Романа з Мельників і Антін Купчинські** складають 25 зол. на Рідну Школу замісць повідомлень про своє вінчання, що відбулося дня 30. квітня 1933.

— **Ревія в кіні „Стилевім" (вул. Шашкевича 5).** В неділю, 7. травня ц. р. останній раз дотеперішня програма ревії під управою А. Качоровського, п. з. **„Кожному дамо щось".** Цей ансамбль втішається небувалим успіхом і тому не вмовкають оплески під адресою головних виконавців та балету. В неділю вполудне (12. год.) поранок по знижених цінах, а в понеділок нова програма ревії і фільми **„Людина за кратами".**

—o—

Хто знає?

Редакція Української Загальної Енциклопедії просить подати на її адресу (Львів, вул. Чарнецького 26) відомості про таких наших діячів:

1) **Фідлєр,** укр. полковник ген. штабу, прибалтійський німець (ім'я, рік народин та евентуально смерти).

2) **Філімонов,** рос. генерал, отаман кубанського війська (ім'я і рік народин).

3) **Ценкер,** полковник армії УНР (ім'я).

4) **Царенко,** полковник армії УНР (ім'я і рік народин).

СПОРТ.

Станиславів. ГАКОАГ—ПРОЛОМ 2:0.

По двох перемогах над доволі сильними противниками потерпів Пролом несподівано поразку у змаганнях на мистецтво Б-класи з жидівським Гакоагом. Цей грав незвичайно амбітно, особливо в першій половині. Пролом, подібно як Україна, не має тепер оборони (Кардаш відійшов до Ревери), тому теперішня його форма не вселяє певна.

Ужгород. С. К. „РУСЬ"—ВАШАШ (Будапешт) 2:2 (1:1).

В мин. понеділок і п. м. розіграла ужгородська Русь мачеві змагання з будапешт. профес. клюбом Вашаш. Мадяри мали помітну перевагу, якої не могли використати, бо воротар Бокшай доказував просто чудес і ловив навіть найтяжчі мячі, стрілені в віддалі кількох метрів. Голи для Руси стрілили: Криж І. і Шандор (з карного).

Ужгород. МАДЯРСЬКИЙ ТІМ—СЛАВЯНСЬКИЙ ТІМ 8:4 (4:2).

Змагання розіграні в мин. неділю, при чому у вибраній славянській 11-ці грало 7 змагунів Руси.

ДУЖАННЯ.

У пятницю під дужань у спортовому цирку при вул. Пелчинській у Львові був такий: Грабовський у трьох рундах (по 7 мін.) не дав собі ради з Пошофом, хоч мав на ним перевагу. Мадяр Чаи вже в 4. мін. поклав литовця Будруса. Кавпер, що від минулого року помітно розрісся, поклав в 11. мін. німця Келера. Відомий львівський боксер Ґрос приголомшив покавтом у 3-ій рунді Міллцу, якого внесли в ріжу. В останній парі любимець публики Білевич по цінавій боротьбі поклав у третій рунді розпашеного сибіряка Громова, виказуючи, як завсіди, чудову техніку і небувалу живність. Овації публики для переможця не було кінця.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 7. травня год. 3.30 попол. „Фройлайн Доктор".

Неділя, 7. травня год. 7.30 веч. Марійська Академія.

Понеділок, 8. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 7. травня год. 3.30 попол. „Золота тіточка".

Неділя, 7. травня год. 7.30 веч. „Шукаємо талановитого хлопчика".

Понеділок, 8. травня год. 7.30 веч. „Шукаємо талановитого хлопчика".

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Тенісового Т-ва) виступи міжнародніх змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „В тайгах Сибірі".
АПОЛЬО: „Кохання та пімста донського козака".
АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".
КАСІНО: „Мушини в її житті".
КОЛІСЕЙ: „Що може Париж", ревія „Парада без зірок".
КОПЕРНИК: „Син джунглів".
МАРУСЕНЬКА: „Син джунглів".
МІРАЖ: „Чар її очей" (Дж. Гейнор, Фарел).
ПАЛЯС: „Їх Ексцеленція субект".
ПАН: „Любощі князя" та ревія.
ПАСАЖ: „Кабірія" (на основі Д'Аннунція).
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Наші невинні наречені", ревія: „Щось для кожного" (виступ ревіевої трупи „Аркадія" Ант. Качоровського). Початок ревії в 4., 6.30 і 9. год.
ХИМЕРА: „Пімста Тонга".
УТІХА: „Остання парубоцька ніч" і ревія: „Ах, ті ноги!"

Ширіть наш часопис!

„КАРПАТІЯ“ Товариство взаїмних обезпечень на життя й ренти.

БІЛЯНС НА ДЕНЬ 31. ГРУДНЯ 1932 РОКУ.

ЧИННИЙ СТАН		ДОВЖНИЙ СТАН	
Каса	8.403.78	Резервовий фонд	1.157.09
Кредитові інституції	19.965.47	Основний фонд	220.000.00
Вартісні папери з біжучими купонами	384.406.02	Обезпеченевий фонд	348.426.75
Недвижимости	131.107.97	Інші фонди й технічні резерви	11.267.85
Позички під застав власних поліс	45.653.93	Фонд на амортизацію вартости недвижимости	5.120.97
Агенти	14.426.30	Товариства обезпечень	138.904.18
Різні з титулу залеглих премій	23.017.41	Інші вірителі	4.014.21
Товариства обезпечень	113.798.78	Незаплачені податки й оплати	3.673.53
Інші довжники	2.109.40	Інші пасива	12.697.93
Вартості движимости	3[illegible]	Зиск (білянсова надвижка	606.53
	[illegible]		745.92[illegible]

РАХУНОК ЗИСКІВ І ВТРАТ ЗА РІК 1932.

ЗИСКИ		ВТРАТИ	
Чистий дохід з майна Товариства	10.213.06	Білянсовий недобір у звітовому році на рах. обезп.	2.103.03
Зиск на курсі вартісних паперів	225.38	Втрата на курсі валют посередніх обезпечень	2.106.75
Зиск на курсі валют безпосередніх обезпечень	58.33	Втрата на курсі вартісних паперів	64.50
		Інші відписи й втрати необняті подрібними рахунками:	
		Відписано з вартости недвижимости	2.622.73
		Відписано з вартости движимости	2.031.44
		Відписано з рахунку агентів	959.79
		Зиск (білянсова надвишка)	606.53
	13.49[illegible]		[illegible]

Приділ білянсової надвишки за рік 1932.
Білянсову надвишку в квоті зол. 606.53 приділено до резервового фонду по думці § 28. статуту

ДИРЕКЦІЯ:
Ярослав Колтунюк в. р. Інж. Юліян Павликовський в. р. Д-р Іван Гижа в. р.

РЕВІЗІЙНА КОМІСІЯ:
Микола Заячківський в. р. Д-р Юлій Савчак в. р. Ілько Лисий в. р.

Книговодець: **Ілько Яремкевич.**

Закордонне радіо.

Неділя, 7. травня 1933.

Братислава (279,3) 12.05 Легка музика, 17.45 Концерт; **Мілянo** (331,4) 21.00 „Германія“ оп. Франкетія, **Брно** (341,7) 11.00 Концерт; **Штрасбург** (345,2) 9.30 Твори Чайковського, 20.30 Альзатський вечір, **Гельсінгфорс** (368,1) 18.40 Брамсові пісні, 19.20 Фортепян; **Білгород** (429,7) 16.30, 20.05, 21.10 Спів, **Лянгенберг** (472,4) 12.15, 20.05 Брамсів концерт, **Прага** (488,6) 7.30 Концерт; **Відень** (518,1) 17.15 Трубна орхестра, 18.45 Брамсові пісні, 21.30 Вес. вечір; **Харків** (937,5) 9.00 Муз.-літ. авд., 10.00 Трубна орхестра, 13.50 Орхестра, 15.10 Авдиція, 16.20 Концерт для сільських дітей, 18.00 Літ. авдиція, 19.00 Концерт, **Москва** (1000) 17.30 „Евген Онегін“ оп. Чайковського (Сталін. 424,3 м.), 17.25 „Корневільські дзвони“ оп. Планкета (Досв. 720 м.).

Понеділок, 8. травня 1933.

Братислава (279,3) 16.10 Концерт, **Бреслав** (325) 16.20 Оп. музика, 19.00 Нар. шлеські пісні; **Штутгарт** (360,6) 18.25 Селянин і його світ, 20.00 „Розбійники“ Шілера; **Білгород** (429,7) 15.00, 16.00 Нар. музика, 20.00 Хор хлопців (зі Загребу), **Рим** (441,2) 17.30 Концерт (есп. і мехіканські пісні); **Відень** (518,1) 17.25 Сонати, 19.00 Концерт, 21.30 Музика, спів; **Мінхен** (532,9) 20.05 „Севільський цирульник“ оп. Россіні; **Харків** (937,5) 8.30 Трубна орхестра, 10.00 Концерт для дітей, 13.50 Радіокомпозиція, 15.10, 16.00, 21.30 Концерт, 17.25 Трансм. з театру, **Москва** (1000) 17.25 „Фавст“ оп. Гунода (Досв. 720 м.).

Львівське радіо.

Неділя, 7. травня 1933.

12.15 Муз. поранок, 14.00 Банк Польський та поміч хліборобам, 14.20, 15.05 Музика; 14.40 Хліборобська скринька; 16.00 Для дітей: Що чувати в світі? Лови китів; 16.25 Грамофон; 16.45 Голоси природи в горячому явайському лісі, 17.00 Сольоти: Ольга Шумська (сопр.), Мосочи (бас); 18.00 Легка музика; 19.00 Всячина, Грамофон; 19.25 Авдиція; 20.00 Весела авдиція; 21.01 Спортові вістки; 21.10 Концерт (музика, спів), 22.25, 23.00 Танкова музика.

Понеділок, 8. травня 1933.

11.00 Нац. Зібрання (Вибір президента Польщі); 12.10, 15.35, 16.15 Грамофон; 16.25 Лекція фр. мови, 16.40 Платничий оборот Польщі; 17.00 Концерт; 18.00 Легка й танк. музика; 19.00 Нафтовий промисл; 20.00 Концерт (музика, спів); 21.30 Спортові вістки; 21.40 Фортепян; 22.10 Фейлетон, рецитації; 22.25, 23.00 Танкова музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Надзвичайні Загальні Збори Товариства Український Інститут для Дівчат у Перемишлі (відкликані з дня 28. квітня ц. р.), відбудуться у великій салі Товариства, дня 26. V. 1933. в год. пів до пятої пополудни. Предметом нарад зміна статута. Коліб на ці збори не явилось приписане статутом число членів Товариства, відбудуться нові надзвичайні Загальні Збори в тій самій домівці і з тим самим предметом нарад, того самого дня 26. V. ц. р., в год. 5-й попол. з правом вносити важні рішення без огляду на число членів учасників. За Виділ: Д-р В. Загайкевич, голова, Мр. Ст. Навропський, секретар.

БІРЖА.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	до
Пшениця дворська	32·75	33·25
Пшениця збірна	30·25	30·75
Жито одноціле	16·25	16·50
Жито збірне	15·25	15·75
Ячмінь двір. одноцілий	13·25	13·75
Ячмінь на мливо	11·—	11·25
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замокший	9·75	10·25
Кукурудза краєва	15·00	15·50
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з міш.)	16·—	17·—
Горох пів-Вікторія	18,—	20·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	9·50	10·—
Вика чорна	7·50	8·—
Вика сіра	6·50	7·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	15·50	15·—
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·00	8·25
Ріпак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·25	6·50
Висівки пшеничні	6·50	6·75
Пшоно	29·—	31·—
Просо краєве	17·—	18·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв.	70·—	72·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	34·25	34·75
Пшениця збірна	31·75	32·25
Жито одноціле	17·75	18·—
Жито збірне	16·75	17·—
Ячмінь на мливо	12·50	12·75
Овес збірний	10·25	10·75
Мука пшен. люксусова	62·00	62·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	32·—	32·50
Висівки житні	6·50	6·75
Висівки пшеничні	7·75	8·—
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	38·—	40·—
Пенцак ч. 10	24·—	26·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 6. V.: масло —.—, молоко 0.21, сметана 0.90, яйця 2.80. Тенденція на масло зничікуюча, на молоко звищкова, на яйця удержана.

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.

СМІХ ЗЕМЛІ

Ціна 1·50 зол., з почт. перес. 2·10 зол.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

СУДДІ причинюся до відкриття канц. адвок. на Волині. Аплікантуру на скромних умовах прийму. Осип Бассараб, апл. адвок. Малівська Воля, п. Краковець к. Яворова. 1871 2-3

Нова надзвичайна прогулька Лінії ГДИНЯ-АМЕРИКА

„НА ЗЕЛЕНІ СВЯТА ДО ДАНІЇ кораблем Пуласький“ 4—7. червня ц. р. Ціни від зол. 130·— разом з прогульками по суходолі.

Позатим подаємо програму літніх прогульок:

	Ціни від зол.
I. 3—18. липня Фіорди до Нордкапу	425.—
II. 21—25. липня Копенгаґен	100.—
III. 22.—31. липня Амстердам-Льондон	280.—
IV. 29. липня — 12. серпня Ле Гавр, Парнж. Бульонь, Антверпен	440.—
	білети по 400 зол. випродані
V. 4—20. серпня Льондон, Ков, острів Вайт, Деблін, Дагляс, Обан, Лейт Единберґ	450.—
VI. 15.—19. серпня Стокгольм	100.—
VII. 21.—31. серпня Льондон, Антверпія	250.—

Кораблі одноклясові! Закордонні пашпорти зайві! Повне утримання підчас подорожі і постоїв у портах. Залізничі знижки! Дансінґи й забави!

Продажа білетів і подрібні інформації:

П.Т.Т.О. ЛІНІЯ ГДИНЯ-АМЕРИКА у Львові, вул. НА БЛОНЄ 2, Телефон 10-29.

АДВОКАТСЬКА КАНЦЕЛЯРІЯ на провінції, знаменито проспероуюча, зараз до відступлення. Адміністрація „Для адвоката“. 1838 2—2

ПЛЯНИ, кошторися і ведення будови всіляких мешкальних будинків виконує та дає безплатні поради інж. буд. А. Ліськевич, Львів, Листопада бічка 5. 1946 4-5

ПОТРІБНА старша, бездітна, інтелігентна жінка до ведення хатнього господарства у священика вдівця. Зголошення: Уряд парохіяльний, Горожанка п. в місцн.

МЕБЛІ елегантні та тривкі на догідні сплати: „Мебльосплат“ Городецька 7.

ЗА ДОЛЯРИ продам каменицю або дім з городом. Ігнат, Куркова 24. 1982 2-3

НІМЕЦЬКОЇ, англійської вчу, підготовляю до іспитів. Куркова 26, м. 9. Від 4—7.

ІДАЛЬНІ системи французької за гарантією дешево продасть Павлик і Вертелецький, столярня, Баторія 24. 1893 1-1

АГЕНТИ потрібні до аквізиторської праці. Заробіток запевнений. Ліхт. Краківська 7, II. п. від год. 9—11 і від 18—20.

ПРОДАМ дім у Винниках напроти церкви. Зголошення вул. Пекарська 31, м. 10. 1889 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ВЕСНЯНКИ зникають по 3-х днях при вживанні епохального винаходу оліяця „РАДЕКС“. Усуває моментально хронічні весняники, жовті плями і весняники, прищі, угри і лишаї та зморщки, вибілює та сірій цері надає чудесну молодечу карнацію. Олівець „РАДЕКС“ спрепаровано на підставі довголітних дослідів. Ціна п. зол. 2.85, 2 п. зол. 5.50. — ПУДЕР „Радекс“ від весняних п. зол. 2.25. Поручаємо необхідне при курації мило сильно вибілююче „Радекс“ зол. 1.20, за післяплатою, кошти пересилки платить купуючий. Лябораг. і косметичний габінет P. Szochor. — **Warszawa, ul. Dr. Zamenhofa 12. Oddz. 9.** Всілякі косметичні поради безплатно за зворот. значка 30 сот. на відповідь.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ГОСПОДАРСЬКІЙ АКАДЕМІЇ, ПОЗАОЧНА ШКОЛА ВИСОКОШКІЛЬНИХ СТУДІЙ, ЗАТВЕРДЖЕНА МІНІСТЕРСТВОМ ХЛІБОРОБСТВА ЧСР.

Фахові відділи: **агрономічно-лісовий, економічно-кооперативний і хеміко-технольогічний** дають фахову закінчену систематичну підготовку і **титул агронома, економіста та хеміка.**

При відділах істнує низка вужчих фахових курсів і курсів з окремих предметів.

Вписи на всі відділи та курси терміном не обмежений.

Крім того при УТГІ організовано по широкій програмі КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Курси ці мають за завдання дати комплекс знання, **необхідне для кожного свідомого українця.**

Проспекти фахових відділів та курсів українознавства безплатно висилає Секретаріят УТГІ.

Звертатися на адресу: **Ukrajinska hospodarska akademie v C. S. R., Podebrady — Tschecoslovaqie** — або — Товариство „Сільський Господар“ Львів, Ринок 10/П.

Візки і діточі ліжочка

гніздочка до науки ходу, складані кріселька, всілякі діточі меблики, СПОРТОВІ АРТИКУЛИ — ЗАБАВКИ поручає по найнижчих цінах

Конєвич

ВУЛ. БАТОРІЯ 12, ТЕЛ. 76-00.

ВІСТНИК

ПІД РЕДАКЦІЄЮ Д-РА ДМ. ДОНЦОВА.

ВИХОДИТЬ точно при кінці кожного місяця.

БОРЕТЬСЯ з інтернаціоналізмом і колтунством усіх форм.

ОБСТОЮЄ духову єдність з культурою Заходу.

ПРОПАГУЄ національно-громадські клічі новітної Европи і потребу психічного переродження народу.

МІСТИТЬ праці найвидатніших літературних, наукових і публіцистичних сил Галичини, Волині і еміграції.

ПЕРЕДПЛАТА, яку треба слати виключно на Львів, Чарнецького 3, м. 6, або на чекове конто Львів. 500.371, виносить: квартально зол. 6.60; піврічно 12; річно 23 зол. Окрема книжка коштує 2.20 зол. Закордоном 4 доляри річно.

З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло“. За редакцію відповідає Олександер Костик.

Ч. 116 (13.355). Львів, вівторок 9. травня 1933. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 зол. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

СВЯТО У. М. Х.

Імпонуючий характер маніфестації.

ЗАГАЛЬНІ ВРАЖІННЯ.

Як Львів Львовом — такої маніфестації він ще не бачив — ані української, ані взагалі нікої! Це був такий могутній здвиг, що навіть найбільші оптиміста (а їх було, під впливом несподіваних труднощів з останніх днів, багато менше від песимістів) не передбачували такого величавого успіху. Хто бачив сьогодні ті непроглядні маси народу, які наплили з усіх кутків краю до столиці Галицької Землі на поклик українського епископату та відповідальних національно-громадських діячів, ті маси, з яких більша частина промаширувала десятки а то й сотки кільометрів пішки, щоби взяти участь у всенародній релігійній маніфестації, — хто бачив перегляд отих кількадесяти тисяч української бодрої тілом і духом здорової, здисциплінованої, пишно зодягненої, здоровим ентузіязмом пройнятої молоді — той пережив один із найкращих днів у своєму житті...

Галицька Земля заманіфестувала перед своїми і чужими, перед цілим зовнішнім світом, що не вважаючи на всі перешкоди, не вважаючи на страшну матеріяльну скруту та всі інші відомі найважчі зовнішні умовини нинішньої дійсности, — український нарід живе, розвивається, плекає найвищі духові цінности і — є готовий на кожний розумний творчий поклик своїх духових керманичів. Пишучи ці рядки безпосередньо після закінчення 3-ох годинної дефіляди на площі св. Юра, під найсвіжішим враженням того калейдоскопу чудових живих образів — годі на швидку руку списати всі подробиці й годі у коротких словах передати всю характеристику свята. Можна зазначити лише, що це була велич, яка потрясла до глибини всіх учасників і видців: що це була могутня маніфестація національно-релігійної сили українського народу — і що „ентузіязм" — це те найблідше і найскромніше слово, яким можна передати почування учасників і глядачів Свята У. М. Х. підчас свята і після маніфестації...

Щойно сьогодні ми бачили, якою щасливою ідеєю було влаштувати ту національно-релігійну маніфестацію і нині ми бачили той величезний організаційний хист та наклад праці й енергії, які проявив Діловий Комітет. Він вписав цілу нову світлу сторінку в історію українського національного руху і та свідомість хай йому буде найкращою нагородою за труди.

Річ ясна, що це свято викликує стільки рефлексій і залишає по собі стільки глибоких вражінь, що прийдеться писати про них ще неодин день.

СУБОТА, ПЕРШИЙ ДЕНЬ СВЯТА.

Вулиці Львова роїлися вже в пятницю попополудні від сільського населення, що спішило до архикатедральної церкви св. Юра напередодні її храмового свята. А сама церква і площа св. Юра були і в пятницю вечором і в суботу залиті людською масою, що приходить на це свято від незапамятних часів навіть з дуже далеких околиць. Тим численніше явилося побожне населення на цьогорічному храмовому святі, аби зараз після нього взяти участь у другому, єдиному в своєму роді святі, влаштованому під гаслом: „Українська Молодь Христові".

В суботу пополудні стали приходити до Львова щораз-то свіжі паломники, переважно з прапорами. Одні приходили пішки, йдучи так нерідко кільканацять миль, інші прибували фірами, які залишали постоями у підльвівських селах, ще інші приїздили поїздами звичайними і надзвичайними. Вже тут замітимо, що ті останні йшли вдвоє або і втроє довше, як поїзди звичайні, тому всі ті, що їхали спеціяльно замовленими поїздами, мали оправдану причину до нарікання.

Само Свято „Українська Молодь Христові" заінавгурувало биття дзвонів у всіх 15 львів. церквах, що почалося точно в год. 5 і скінчилося в год. 6. В тому самому часі дзвонили також дзвони по всіх церквах у цілій Галичині. Майже одночасно з тим тисячі електричних лямпок освітили цілу маєстатичну будову храму св. Юра і великий хрест на головній його вежі. Образ дійсно незабутній!

Свято відчинив радісною промовою Преосв. львівський епископ-помічник Іван. Не зважаючи на тяжкі часи, на важкі обставини, український нарід дає доказ вірности Христові, відданости Католицькій Церкві. Адже ніхто не казав тим тисячам іти до Львова, ніхто їх не силував, навпаки — колоди сипалися їм під ноги одна по другій, а всеж таки горяче бажання поклонитися Христові у стіп нашої Найвищої Святині привело сюди непроглядні маси з усіх кінців нашої вужчої Батьківщини.

Після того почався молебень, що його відправили Преосв. д-р Бучко і Будка в супроводі численного духовенства. По молебні оба владики святили прапори, а опісля відправили суплікацію. Тисячні маси співали з глибини душі „Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас!"

Суботнішня інавгурація покінчилася відспіванням католицького гимну.

А після того численне духовенство засіло до сповідальниць, до яких тиснулись тисячі вірних. До сповіди приступали вірні також по інших львівських церквах, зокрема в церкві св. Духа при вул. Коперника. Багато людей висповідалося вже у себе дома з тим, аби в день свята запричащатися у Львові.

Освітлення св. Юра й облога його богомольцями тревали цілу ніч з суботи на неділю, коли то з усіх усюдів наспівали щораз-то нові гурти учасників свята. Хоч панував великий стиск, хоч люди тиснулись гурмами до церкви, порядку ніде не заколочено.

НЕДІЛЯ РАНКОМ.

З тугою дожидали і тисячні маси паломників і львовяни-українці неділі та молили Бога, аби поблагословив той день погодою. І дійсно погода того дня була прекрасна, бо щойно коло 4-ої години попол., саме після скінчення свята, став накрапати дрібний дощик.

І вже від самого ранку людська филя прямувала на площу Сокола-Батька при вул. Стрийській, де відбулося головне свято. Спершу йшли менші гурти хлопців, дівчат, і старших, потім щораз більші, а перед годиною 7-ою була вже залита народом не тільки ціла вул. Стрийська, але й усі ті вулиці, що ведуть до неї. Впорядчики Ділового Комітету спрямовували ту масу в порядку на площу трьома входами, всеж таки учасників було стільки, що останні групи й гурти паломників могли найти доступ на площу щойно к. год. 10, коли вже кінчилася Служба Божа. На щастя, обійшлося без більших інцидентів, коли не рахувати зачіпок львівського шумовиння, яке в кількох місцях ще в місті пробувало показувати свою „культуру", особливо супроти сільських дівчат. Однак гідна постава учасників свята не давала тому шумовинню більшого поля до лопису, тому і вхід на площу і опісля похід містом відбулися незвичайно поважно, викликуючи просто подив у неукраїнців, та нескриване одушевлення серед українців.

На самій площі уставлювалися всі учасники свята до богослужения на призначені їм місця. Ліворуч заняли місця люди з деканатів Станиславівської Епархії, праворуч з Перемиської, а позаду, як оком глянути, учасники свята з Архиепархії Львівської. На самому переді визначено трибуни для членів Української Парляментарної Репрезентації, преси і представників центральних українських установ. Ціла площа зароїлася від пестрих вишивок, лугових і селянських одностроїв, а над ними мяв цілий ліс прапорів з написом „Українська Молодь Христові". В різних місцях величезної площі працювали українські санітарі під знаменем „Червоного Хреста", що всюди впадало в око. Одначе назагал, крім кільканацяти випадків омлінь, не мали вони поважнішої притоки до інтервенції.

АРХИЄРЕЙСЬКА СЛУЖБА БОЖА І ПРИСЯГА.

Архиерейська Служба Божа почалася в год. 8. рано. Відправив її Преосв. д-р Бучко в супроводі Преосв. Будки, протоігумена ЧСВВ. о. Ст. Решетила, о. кан. Лободича зі Станиславова, о. офіціяла Пясецького, о. кан. Томовича, о. кан. Ковальського, о. мітр. Базюка, о. кан. д-ра Лаби, о. кан. Лициняка, о. кан. Дзеровича й ін. Діяконували: о. Горчинський і о. д-р Костельник. Службу Божу передавали два мегафони, так, що чула її вся стотисячна маса вірних.

Перед Службою Божою посвятив Преосв. Будка стокількадесять прапорів, які стояли у двох рядах перед каплицею. Після посвячення хоружі перейшли з прапорами до своїх частин.

Велика деревляна каплиця на площі, що її спеціяльно збудовано на свято, виглядала імпозантно. Ціла вона була чудово прикрашена вінками і цвітами та килимами, а з даху її повівали чотири прапори з емблемами Христа. А довкола неї одно велике людське муравлище, що з побожністю й пієтизмом вслухувалося у прегарну нашу відправу, співи хору і проповідь, що її виголосив Преосв. Бучко.

ПРОПОВІДЬ ПРЕОСВ. БУЧКА.

В 1900-ліття смерти Христа бачимо, як сповняються слова Голгофтського мученика: Я переміг світ. Ми прийшли до Нього, щоби з нагоди 1900 довершення спасення людського роду віддати йому прилюдно честь і славу, яка тільки Богові належиться.

Це свято — Свято Цілого Українського Народу. В столиці галицької церковної провінції зійшлись ми нині, щоб тут перед Богом і перед світом засвідчити, що український нарід був вірний завжди Христові. А нині посвячує нашу молодь Христові, цвіт народу. Щоби ця молодь тільки Христові служила, щоби вона признала цю перемогу Христа. Христос переміг нас любовю вічною, божеською. Все, що Він зробив, все було для нашого відкуплення. Вказав нам міць нашого життя. Дав Христос свої заповіти, дав тайни свої, щоби дійти до тої остаточної цілі. Ми нині в 1900-ліття того великого діла відкуплення, яке довершив Христос на Голгофті, ми складаємо Йому нині дяку. Нині в імени цілого нашого народу протестуємо перед Богом і світом проти тих, що відмовляють Христові належних Йому прав, протестуємо проти того царства антихриста за Збручем, протестуємо проти знущання над християнськими почуваннями українського народу по той бік Збруча. Віримо, що запевнення тих прав вимагатиме боротьби. Підіймаємо її. Ставмо в ряди лицарів

Христових, які мають привернути належні права Христові у світі, які мають закріпити царство Боже на землі. Молодь нашу віддаємо Христові на власність. Коли ми будемо з Христом, тоді переможемо, бо хтож буде проти нас?

Ти, дорога молодe, цвіте і надіє наша, зложиш нині у стіп Царя усі свої найкращі заміри, свою молодечу охоту та запал, на услуги Царя. Ми маємо бути гідні сини, гідні батьків наших. Від 1900 літ тягнеться боротьба в імені Христа. А нині ніхто не поклав стільки жертв в ім'я Христа, що український нарід. І тепер обороняє перед навалою антихриста.

Треба, щоби ми, віддаючи нашу молодь Христові, присягнули Йому вічну вірність.

Тепер зверніть свої очі на Рим. Там тепер папа Пій XI. молиться за нас і благословить український нарід, українську молодь. Його серце радіє, що тут на пограничу сатани, той нарід безталанний не падає духом, але здобуває стільки енергії, щоби перед світом заманіфестувати свою віру, надію на краще. Вчора прислав папа Пій XI. телеграму з найсердечнішими побажаннями для цілого Українського Народу, особливо для молоді. Ось його слова:

Святий Отець передає свої святі благословення для Української Молоді, що так велично заманіфестувала себе тим Святом. Благословить Св. Отець Ексцеленцію і всіх вірних, що йому підпорядкувалися.

В дальшій частині своєї промови еп. Іван згадав про значіння Католицької Акції. Віримо — сказав він — що під знаменем Христа і ми переможемо. А щоби витревати при Христі, мусимо бути свідомі Його Самого.

На закінчення проповіди запринятнув владика тисячні маси на вірність Христові, при чому піднісся цілий ліс рук. До неба полинули такі слова з тисячних грудей: **Христе Спасителю! У 1900-ліття Твоєї Хрестної Смерти і Воскресення прирікаємо Тобі досмертну вірність. Так нам Христе допоможи!**

По проповіди відбулося на площі масове св. Причастія, до якого приступило кілька тисяч вірних. У тому часі співав на переміну хор і грали орхестри.

Після св. Причастія докінчив Преосв. Бучко з духовенством співану Сл. Божу і зараз потім почалася ще одна Служба Божа тиха. А вміжчасі впорядчики формували людей до походу.

ПОХІД І ДЕФІЛЯДА.

Похід з площі розпочався в год. 10.15. Розпочала його процесія церкви св. Юра, за якою ішло вище духовенство й оба львівські епископи. Дальше ішов хор питомців, Українська Парляментарна Репрезентація під проводом сеніора сен. д-ра А. Горбачевського, представники центральних українських установ і т. д. А за ними йшли непроглядні маси учасників стрійними рядами: наперед учасники зі Станиславівської Епархії, потім з Перемиської, а наприкінці з Львівської Архиепархії. Не маємо змоги вичислити нині хочби найважніші і найцікавіші групи в поході, скажемо тільки, що був це справжній перегляд народньої ноші і чудових вишивок з цілої Галицької Землі. Публика, що приглядалася походові з обох сторін дороги, витала гучними оплесками кожну цікавішу групу, а вже найгучніше здисциплінований ряди лугівників. Похід тягнувся **понад три години і взяло в в ньому участь по оцінці знавців напевно понад 50.000 осіб.** Щонайменше вдруге стільки було на площі, а потім приглядалося походові з боку.

Похід, співаючи ріжні церковні пісні, перейшов вул. Стрийською, Кадецькою, Коперника, Словацького, Сикстуською, Уейського під св. Юр, де переходячі відділи благословив з трибуни Екси. Митр. Шептицький, що сидів в окруженні духовенства. Поруч митрополита ліворуч сидів голова УПР. і УНДО д-р Л. Левицький. Всі орхестри, які йшли в дефіляді, зупинялися за тою трибуною і пригравали до походу дальшим її учасникам. Звертала увагу чудова декорація церкви св. Духа і Духовної Академії при вул. Коперника, обі вбрані фестонами, гірляндами і диванами. Побіч входових дверей до церкви красувався великий образ пок. арт. П. Холодного, найкращий твір того мистця, що приковував до себе очі всіх дефілюючих.

Закінчилася дефіляда многоліттєвим на честь Митрополита, яке вніс о. ректор д-р Йосиф Сліпий, а відспівав хор питомців, і католицьким гимном.

*

Вечором відбулася у Вел. Театрі святочна академія. Звіт із неї разом з іншими подробицями свята подамо в завтрішньому числі.

НЕ СТАРІ, А МОЛОДЬ!

Відмова частини українського студентства від участи у святі та заборона шкільної влади щодо участи в поході шкільної дітвори підсунула декому сумнів, чи свято, скликане під гаслом „Українська Молодь Христові" буде справді святом молоді. Ці сумніви проявилися м. і. у карикатурному рисунку в одному українському сатиричному журналі, в якому учасників походу У. М. Х. представлено як самих старців. Виправдуючись перед гострими закидами, що розляглись під адресою того журналу і його несмачного жарту, його видавництво й редакція ще в суботнішньому числі „Нового Часу" покликувалася на „парадоксальне явище", що свято „молоді" „відбудеться без молоді". Наскільки легкодушним був цей здогад і який глузд був згаданої злобної карикатури, доказом на це є звіт у надзвичайному недільному виданні того самого „Нового Часу", якого автор признав уже, що „це українська молодь з усіх сторін Сх. Галичини напливала на Свято Христа", і де той автор захоплювався „обновленою молодю".

Так справді, може який 1 відс. учасників походу та приїжих із краю — це були старші громадяни, які зрештою теж грали лише ролю провідників, керманичів чи організаторів. Решта — це була сама молодь, парубки й дівчата, переважно молодь сільська, і саме цей момент є мабуть моментом найбільш суттєвим у святі: він доказує величезний вплив Церкви і старшого відповідального громадянства на найвартісніший під моральним оглядом сільський молодечий актив, та з другого боку підкреслює справді величезні етичні вартости тієї сільської молоді: її патріотизм, релігійність, дисциплінованість, самопожертвованість (далека дорога пішки, голод і невигоди), амбіцію, тяг до ладу і порядку та почуття краси (у деяких групах справді мистецьки прегарна народня ноша). Ні, не було свято „старих для старих" — це було виключне свято молоді — всупереч поглядам і бажанням деяких львівських молодих, які від того свята відпекались: вони теж остали поза бортом, на смуток усім іншим та на найбільший стид їм самим...

НІ ОДНОГО ПОЗАЛЬВІВСЬКОГО ЕПИСКОПА.

Як відомо, поклик до Свята У. М. Х. підписали всі князі української греко-католицької Церкви, всі без виїмку члени греко-католицької церковної єрархії на Галицькій Землі. І тому за ним покликом пішли деканати, парохії і маси вірних усіх трьох епархій. Приїхали залізницею, фірами та здебільша йшли пішки з гуртом своїх парохіян сотки нижчих духовників. Але на превелике диво — не приїхав ані один позальвівський епископ, із станиславівської та перемиської епархії. Не було теж поважних і численних репрезентацій **капітул** тих епархій, не кажучи вже про гремяльний приїзд.

Цей факт кидався надто в очі своїм і чужим, щоби не належало просто до журналістичного обовязку зазначити його. Не маємо інформацій, з яких причин так сталося і не станемо повторяти сплетень. Ми певні, що з уваги на надзвичайно гнітуче враження, яке зробив на маси вірних і рядового краєвого духовенства факт відсутности епископів двох епархій у всенародньому релігійному святі, учасники того свята, греко-катол. вірні та ціле українське громадянство дістане авторитетне пояснення, яке покладе край жалюгідним поголоскам, що їх використовують лише чинники ворожі нації і Церкві.

СКІЛЬКІСТЬ УЧАСНИКІВ.

Цілком докладно вирахувати число учасників масової кількадесятитисячної маніфестації — це річ, звичайно, неможлива. Всеж, стосуючи прийняті в таких випадках засади приблизного обрахунку, можна й у даному випадку устійнити більш-менше вірне число учасників.

І так площа „Сокола-Батька" біля Стрийської рогачки у Львові має 56.000 кв. метрів. Та величезна площа (себто обі її частини, розділені барєрами) була вщерть виповнена масами народу так, що було просто неможливо крізь ту масу пробиватися і вдавалося це щонайвище священикам, які протискалися до вірних, що бажали причащатися. Отже рахуючи скромно по 2 особи на 1 кв. м. — маємо 112.000 осіб. До того треба взяти під увагу, що яких добрих 10.000 осіб не ввійшло на площу, лише залишилося на вул. Стрийській, головно у відтинку поза головним вівтарем, що стояв недалеко 3-ої брами. Таким робом без ніякого перебільшення можна стверднти, що на площі Сокола-Батька і біля неї було **понад 100.000 людей.**

Та цифра згоджується з підрахунком учасників походу та незорганізованих юрб народу. І так дефіляда перед трибуною з Преосв. Митрополитом Шептицьким на пл. св. Юра, себто у тому місці, де ряди йшли за рядами ні на мить не зупиняючись, тривав точно **три години 10 хв.** Такою ходою, якою ішла дефіляда, йдеться 5—6 км. на годину. Таким робом **похід був простягнений на 15—18 км.** — і це згоджується. Приймаючи, що один ряд (пересічно одна чвірка) займав 1 метр (а ряди йшли на пл. св. Юра досить густо, при чому ряди мали інколи по 6—8 осіб), дістанемо цифру **60.000—72.000 учасників походу.** Трохи менша цифра входить коли ствердимо, що на 1 хвилину минуло трибуну на пл. св. Юра пересічно 60 рядів по 4 ос. (240 осіб). Тому, що дефіляда тривала, як ми згадали, 3 год. 10 хвилин (190 хвилин), виходить, що у дефіляді брало участь **45.600 осіб.** Устійнюючи пересіч, можна прийняти якнайбільш імовірну округлу цифру **50.000 осіб — учасників організованого походу. Щонайменше других стільки осіб** ішло збитою лавою тротуарами, куди їх вічно відтискали впорядчики й поліція, очищуючи вулиці з усіх, хто не йшов за процесіями і парохіями чи громадами.

Щодо участи львовян і людей з краю, то можна прийняти, що з українців Великого Львова (65.000) явилася на площу Сокола-Батька половина: вся інтелігенція, всі організації, брацтва і т. д. Це була якраз одна третина присутніх. Щонайменше дві третини, себто **поверх 60.000 осіб приїхало і прийшло з краю.** Це відчувалося теж на кожному кроці: Львів раптом зробився у суботу й неділю „тісний" і „густий", а українська мова ніколи так голосно скрізь не лунала, як в оцих двох днях!...

—o—

ППС. і НПР. не візьмуть участи у виборі президента.

Пленум парляментарного клюбу ППС. ухвалило не взяти участи в Національному Зібранні, яке відбудеться в понеділок задля вибору президента Польщі. Мотиви цієї постанови податуть нині.

Подібне становище заняла НПР. Ендеція ще в суботу ухвалила відповідну постанову, та ще не подала її до відома. Здається, що ця ухвала покривається з виступом пос. Рибарського, який участь Стронництва Народового у виборі президента зробив залежною від розписання нових виборів до сойму та сенату.

У хадеції заноситься на розлам. Одна група хд. парляментаристів не годиться на ухвалу своєї нач. ради, яка заявляється за бойкотом Нац. Зібрання і візьме в ньому участь. Колиб це сталося, то це було би заявою недовіря для провідника ХД. сен. Корфантого.

Кажуть, що опозиційні посли, які не візьмуть участи в виборах, впишуться на лісті присутніх, щоби не стягнути на себе евент. репресій, передбачених, або які можуть бути передбачені в регуляміні Нац. Зібрання.

—o—

Вже є проєкт сплати довгів.

ПАРИЖ, 7. V. ПАТ. У поінформованих колах кажуть, нібито Білий Дім опрацював уже після виїзду Еріота загальний проект регуляції довгів, які належаться Зл. Державам. Проект передбачує одноразову річну сплату, якої 1/3 частину заплатили би в золоті, 1/3 в облігаціях, які можна би зараз реалізувати, а решта у свідоцтвах, які сфінансував би Міжнародній Банк Виплат. Загального числа довгів не зредукували би, а змінили би лише так, що уневажнили би попередні та біжучі проценти.

—o—

Манджурія грозить війною Радянщині.

ТОКІО, 7. V. ПАТ. На основі вісток з молодатних джерел радянський уряд мав запропонувати Японії на продаж східно-китайську залізницю за 300 міліонів рублів золотом. Кажуть, що Японія схильна розглянути японську оферту, оскільки ціна продажі не переступить 90 міліонів ен. Одначе військова влада є за відложенням справи, аж ціна буде знижена.

ХАРБІН, 7. V. Нову ноту уряду Манджуко до радянського уряду, що домагається негайного звороту вагонів і паровозів, що належать до східно-китайської залізниці, та квестіонує права Радянщини, уважають тут ознакою передвоєнної акції та ще більшого напруження відносин між обома державами.

Наслідком неясного тексту умови з 1924 р. радянські права уважають японці сумнівними, тому, що походять з царських часів. На основі інтерпретації японського уряду Радянщина є новою державою, що не має ніякого правного звязку з урядами давної царської Росії.

—o—

„Політичне самогубство".

ЛОНДОН, 7. V. ПАТ. З Вашингтону повідомляють, що провідники демократів у палаті репрезентантів згідні в цьому, що предложене през. Рузвельтом скреслення або редукція военних довгів рівнялося політичному самогубству. Група демократів, до якої належать Рейні та Бирн (яка небаром матиме наради з Рузвельтом) вірить, що таке предложення доведе до револьти конґресу проти президента. Три четвертини членів палати зобовязалося відкинути внесення про редукцію або відложення речинця платности.

IV. Зїзд українських природників і лікарів.

Пополудні першого дня Зїзду. — Другий день Зїзду. — Реферати. — Ухвалення резолюцій. — Закриття Зїзду.

В суботу 6. травня пополудні відбувалися засідання секцій лікарів, живої природи та географії і математики та фізики. В год. 20.30 відбулася в салях „Уніону" спільна вечеря для учасників Зїзду.

В неділю 7. травня ранком засідання усіх секцій продовжувалися. Деякі реферати повідпадали. З цього приводу, як також тому, що учасники Зїзду бажали ще побачити святочний похід „Українська Молодь Христові", президія Зїзду постановила закрити Зїзд ще передполуднем, а не в 18. год., як спочатку передбачували.

П. спільне засідання всіх секцій відбулося в 12. год. в салі „Української Бесіди" після зложення звітів із засідань усіх секцій і ухвалення резолюцій. Зі звітів виявляється, що на секції лікарів виголосили 15 рефератів, на секції живої природи та географії 13 рефератів, на секції математики та фізики 9 рефератів. З ухвалених Зїздом резолюцій важніші ці резолюції, в яких Зїзд уважає вказаним видання географічно-статистичного атласу України і сумежних країв, пропонує заснувати спеціяльне товариство для попирання української науки, просить відповідні українські установи подбати про спеціяльну охорону Липової Алеї в Станиславові та деяких частин Горганів, як гідних такої охорони пам'яток природи. Вкінці Зїзд просить Наукове Товариство ім. Шевченка перевести реєстрацію усіх українських наукових працівників.

Після ухвалення резолюцій **д-р Володимир Левицький** закрив IV. Зїзд українських природників і лікарів, висловлюючи від себе бажання, щоби слідуючий V. Зїзд, який має відбутися за 2 роки, приніс ще кращі висліди.

Слід з приємністю зазначити, що реферати, виголошувані на секціях, а головно на секції математики та фізики, стояли на високому рівні.

Українські оселі в Югославії.

Від Ред. В першому числі „Рідного Слова", часопису для українців Югославії, поміщена під цим наголовком стаття, яку, думаємо, прочитає з цікавістю кожний українець. Передруковуючи ту статтю, зазначуємо, що крім вичислених у ній осель з українським населенням, яке походить з Галичини, є ще в Югославії майже вдвоє сільки осель, в яких живуть українці, що переселились туди із Закарпаття. Потреби цих останніх обслуговує тижневик „Руски Новини", друкований у бачванському діялекті.

Коли перед 40 роками почали наші люди переселюватися з Галичини до Босни і Славонії, населювали вони в Босні повіти Дервента, Прнявор, Банялука і Приедор, а в Славонії повіти Брод на Сави і Новска.

Хоч ті повіти сусідують між собою, то все таки український нарід не запосів у новій своїй вітчині суцільного кусника землі, а це тому, бо як дуже наші люди не уважали на те, щоби бути в одним селі **разом**, але кожний вибирав собі місце без огляду, чи там вже є наші люди, чи ні... Так сталося, що нині не маємо ми ані одної громади, котра була би чисто **наша**, а мало й таких сіл, де би наші мали більшість. Розсипались наші люди по Босні і Славонії, як те сухе листя в осени...

Тому то й дотепер ми дуже мало одні про других знали. Наше „Рідне Слово" має власне між іншим і ту задачу, щоби розсіяних українців у Югославії злучити до одної громади, запізнати їх між собою, щоби кожний з нас був свідомий того, що нас тут є спора купа і що ми не такі слабенькі, як нам здається.

Подаємо тут перегляд наших осель по парохіях, бо наші греко-кат. парохії — це тепер **єдині наші** організації, єдині наші громади, по котрих нас інші знають і пізнають.

БОСНА.

Донедавна були в Босні всього чотири наші парохії. В останніх часах, вже по війні, заснував дбайливий наш Преосв. епископ д-р Діонізій Няраді, котрий є правдивим нашим батьком, пять нових парохій, так, що в Босні маємо нині 9 наших греко-кат. парохій. У Славонії є три ще передвоєнні парохії, так, що всіх наших українських парохій є в Югославії 12. У всіх є священиками наші священики, галицькі українці.

1. **Дервента.** Це одна з наших наймолодших парохій, основана щойно 1930 року Преосвященим Діонізієм. Має 700 душ. Земля там несогірша, до того близькість міста людям дуже на руку. Церкви своєї люди ще не мають і відправа відбувається в латинській хорватській церкві в Дервенті. В **Каледровцях** збудували минулого року гр.-кат. каплицю, котра чекає на своє викінчення. Парох о. С. Слиж.

2. **Прнявор.** Це найстарша наша парохія в Босні. Має гарну церкву, побудовану в нашім Босні. Має гарну церкву, побудовану в нашім бідніім стилі. Душ 1.700. Парох і декан о. Гр. Біріднім стилі. Душ 1.700. Парох і декан о. Гр. Бірінім стилі. Душ 1.700. Парох і декан о. Гр. Бірінім стилі. Душ 1.700. Парох і декан о. Гр. Бірін

нагле доходження за намірений замах на поліційного аспіранта Цесельчука. Речинець головної розправи буде визначений залежно від стану здоровля визня.

— **Хотів убити жінку.** До Фр. Зиделка на Левандівці прийшов із провінції у гості Сим. Процьків із жінкою. Коли в суботу всі спали П. ударив свою жінку обухом сокири в голову. На крик раненої всі інші унешкідливили Процькова та передали його поліції. Ранену жінку відвезли до шпиталю. Процьків зізнав на поліції, що хотів піместитися на жінці за це, що вона несправедливо підозрівала його нібито він мав любовні зносини з шасербицею.

— **Пожежа в копальні нафти.** 7. травня вибухла пожежа в копальні нафти „Віліям" у Бориславі. Згоріла почасти кітлівня. Шиб урятували. Шкода велика.

— **Всюди зловживання.** Спеціяльна слідча комісія, що викрила зловживання у вогневій сторожі у Варшаві, впала на сліди нових величезних зловживань. Вони значно більші від попередніх. Великі зловживання викрито у варшавському спортовому союзі. Допустився їх урядовець, що пропав без сліду.

— **Не буде відтисків пальців.** Розпорядок бувш. міністра праці в Гуверовому кабінеті, Довка, що від 1. травня ц. р. всі емігранти, які приїздять до Зл. Держав, мають давати відтиски пальців, през. Рузвельт скасував наслідком протестів суспільних організацій.

— **Великий шантаж.** Як повідомляють із Нью-Йорку, бандити, які вхопили перед кількома днями доньку американського короля сталі Мекольта, віддали дівчину, одержавши окуп у висоті 80.000 дол.

Відозви й комунікати.

Комітет допомоги бідним дітям емігрантів з В. України до українського громадянства.

Тринадцятий рік минає від хвилини, коли під ударами східного ворога — червоної Москви наші брати з Великої України, дехто з родинами, залишили свої оселі і розбрелися по цілому світі як вигнанці — політичні емігранти. Всі вони матеріяльно незабезпечені і тяжкою працею здобувають собі кусок хліба, але світова криза відбилася в першу чергу на емігрантах: вони перші потратили працю, запанувала серед них біда, розпука... Не можуть вони дістати допомоги із свого краю, де червоні кати плюндрують і доницують усе, що тільки має на собі ознаки українства.

В найгіршому і просто жахливому стані перебувають діти. В Польщі перебуває тепер понад 2.500 дітей емігрантів до 14 років. Є між ними багато сиріт, які порозкидані мов ті кленові листочки, а люди байдуже і безжалісно топчуть їх ногами. Більшість тих дітей народилася на вигнанні в таборах, вони виховуються поміж чужими, без родинного тепла і вивчуть мов ті ростини, що їх перенесено на чужий ґрунт.

Поспішім їм з помічю! Рятуймо їх від денаціоналізації та фізичної смерти!

Святкуємо ювилейний рік Христа.

Найбільшим і найщиршим дарунком Христові — буде негайна поміч цим найменшим, котрих Він так любив.

Зближаються літні вакації, коли всі діти будуть тішитися радістю відпочинку на свіжому повітрі в промінях рідного сонця. А для бідних маленьких вигнанців не буде потіхи.

Нашим християнсько-національним обовязком є забрати частину цих дітей, бодай найбідніших, на літні вакації, щоби зміцнити їх фізично і морально. Отже хто мав би охоту поспішити з допомогою в забранні дітей на літні ферії, просимо зголоситися, зазначуючи, кого бажають взяти — хлопчика чи дівчинку і в якому віці. Всіх, що не зможуть примістити у себе цих дітей, просимо надіслати хочби невелику грошеву жертву на вакаційну оселю.

Віримо, що не буде ані одного українця, ні одної матери українки, що байдуже поставиться до помочі бідним емігрантським дітям.

Комітет Брат Братові в Перемишлі,
Ринок ч. 14.

—o—

Дописи.

РАВА РУСЬКА.

Руйнуюча робота пароха-москвофіла. Нема, здається, в равському повіті села, яке переживало би стільки, що Лавринів. До недавніх часів село те було кацапською твердинею в Равщині, а то тому, що парохами на місці були все москвофіли, які своєю працею і впливом зуміли задержати тих людей при москвофільстві. До тих священників належав м. ін. колишній парох Лавринова о. Мінчакевич. Треба признати, що хоч о. Мінчакевич був завзятим москвофілом, але був він також ідейним громадянином і дбав про добро своїх парохіян та старався виховати їх і в парі з тим піднести село економічно. Що так воно було, вказує на це збудований серед села величавий дім, у якому була приміщена колись найкраще зорганізована чи не в цілому равському повіті споживча кооператива, молочарня, млин та читальня ім. Качковського. Всі ті установи розвивалися навіть добре так довго, як довго провід їх мав о. Мінчакевич, його внук Мохнацький та о. Осмиловський. Коли ж нестало в селі людей, які вміли повести роботу, життя в Лавринові почало поволи завмирати, а нині село опинилось над берегом пропасти. Зліквідовано кооперативу, молочарню, млин, а дім, у якому всі ті установи були приміщені, обтяжений довгами і то на такі високі квоти, що перевищили бількісну вартість усього майна. Внаслідок цього не лише завідуючі органи будуть доплачувати грубі гроші, але й невинні члени-громадяни Лавринова потерплять матеріяльно за пороблені втрати. Вину за те поносить у першій мірі теперішній парох, „істинно-русскій" о. Венгринович. Він, як кажуть селяни, не лише причинився до руїни кооперативи, молочарні, млина і т. д., але й занедбав під кожним оглядом свою парохію (а не треба забувати, що в сусідньому селі Городжеві є православні). Що о. Венгринович своєю нерозумною роботою відпихає та обурює дальше громадян Лавринова не лише під оглядом національним, але й під оглядом релігійним, нехай послужать для приміру лише два останні подвиги о. Венгриновича. В селі існує читальня ім. Качковського на папері (в цілому равському повіті на папері існує всіх таких читалень ще 3). Членами тої читальні є в більшости ідейні українці, що ведуть роботу по вказівках філії „Просвіти" в Раві Руській. Коли на останніх загальних зборах тої читальні члени вибрали до виділу самих ідейних українців, затрівожений о. Венгринович виїс до староства жалобу, в якій стверднв, що читальня опинилася в руках „анаротовців" і просив, аби староство уневажнило загальні збори та поручило скликати другі заг. збори. Староство анулювало вибір виділу, а постерункові, які явилися на зборах, помагали виключати українців з членів читальні. Показалося, що треба було хіба всіх виключити з читальні, а залишився був сам о. В., бо членами читальні були всі українці. Одначе все те не помогло о. Венгриновичеві. Члени-селяни вибрали і надальше до виділу читальні ідейних українських громадян, які вестимуть правильно культурно-освітню роботу. Другим нетактовним виступом о. В. був отсей: Громадянка Лаврикова-Кіптів Перониха Оленка купила як жертву до церкви дві хоругви з жовто-блакитними лентами. О. Венгринович жертву приняв, посвятив, а за якийсь час заїймив ленти з хоругов і заложив трибарвні російські. Доходило до того, що підчас Служби Божої о. В. заїймав з хоругов ленти жовто-блакитні і завішував ленти російські. Такою „роботою" довів о. В. до того, що обурені селяни хотіли забрати зі своєї церкви хоругви і передати їх до сусідньої парохії, тимбільше, що в недалі і сами з жалю й обурення на о. В. не йдуть на богослуження до своєї церкви, але ходять до сусідніх парохій, віддалених від Лаврикова по 10 і більше кільометрів. Селяни, розуміється, внесли знову жалобу до консистрії (вже втрете) і чекають на полагодження справи. За це о. Венгринович мститься на них і доносить на них до ріжних органів влади, а за хоругви доніс до суду. Подаючи це до публичного відома, сподіємося, що Львівський Ординаріят вгляне нарешті у відносини в парохії Лавринів і забере собі такого пароха з равського повіту, що своїм нетактовним поведенням і ріжними потягненнями деморалізує громадянство та приготовляє ґрунт для сельробівських і штундівських організацій.

—o—

СПОРТ.

УКРАЇНА — СЯН 5:4 (3:2).

Україна: Бутель; Миськів, Олійник; Цимбала, Кіцила, Сушко; Магоцький (Вовк), Воробець, Кльош, Лисик, Максимів.

Сян: Качмар; Романець, Хрущик; Гібалевич, Федорович І., Макар; Макаруха, Побідинський, Федорович II., Партика, Вінницький.

Сян запрезентувався дуже добре. Грає добре комбінаційно, грачі розпоряджають незлою технікою і грають дуже амбітно. Справедливий був би рем'єсовий висліл. Найліпшою частиною дружини це напад, де перші слід. Найліпшою частиною дружини це напад, де перші скрипки грав лівий лучник Партика. Добрі також обо крайники. В помочі найліпший Гібалевич. Оборона мала багато слабих моментів. Гра України не могла вдоволити; брак амбіції і слаба форма майже всіх грачів є причиною, що дружина чорно-червоних не дописує. Слабо грала поміч, а спеціяльно Кіцила, котрий майже не існував. Цимбала не багато кращий. Сушко, котрий грав другий меч з ряду був ще найкращий. В нападі подобалися лише Кльош і Воробець. В обороні добрий твердий Олійник. Миськів грав ліпше як У Стрию. Бутель не поносить вини у стрілених голях.

Сян спочатку атакує, але стріли йдуть в аут. В 11 хв. Партика стріляє перші ворота, у 18 хв. Кльош вирівнує. В 36 хв. паде другий голь для України зі самозбийчого стрілу оборонця Сяну. В 41 хв. Магоцький добуває треті ворота, а в 44 хв. Макаруха стріляє другі ворота для Сяну. По зміні піль Україна завзято атакує і добуває двоє воріт у 8 хв. Воробець, у 14 хв. Кльош. Сян не бентежиться, лише відповідає добре обдуманими потягненнями нападу і добуває у 27 хв. ворота зі стрілу Партики і у 32 хв. найгарніші ворота дня стріляє Вінницький головкою по корнері.

Видців около 400. Судця п. Меллер.

УКРАЇНА II. — ДНІСТЕР (САМБІР) 4:3 (1:2).

СПОРТОВІ ВИСЛІДИ З КРАЮ.

ВАРШАВА. **Львів — Варшава 1:1 (1:1).**
КАТОВИЦІ. **Полудне — Північ 1:0 (0:0).**
ЛЬВІВ. **Кляса А. — Кляса Б. 4:1 (1:1).**
КРАКІВ. **Краків — Шлеськ 3:1 (2:0).**
ЛЬВІВ. **Рекорд — Гасмонея 3:1 (0:1).**

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ.

БІЛГОРОД. Субота. **Гаск — Варшавянка 2:0 (1:0).**
БІЛГОРОД. Неділя. **Београдський С. К. — Варшавянка 4:0 (0:0).**
АМСТЕРДАМ. **Данія — Голяндія 2:1.**

ДУЖАННЯ.

Хід дужань у Спортовому цирку в неділю був такий: Келер у 17 хв. поборов Будруса. Чая переміг у 13 хв. Громова. Пошов уже в 6 хв. покава варш. змагуна Міщу. Боротьба Грабовського з Кравзером нерозіграна. В боксерськім мечу розіграним між Гросом і Кварніком переміг на пункти Грос.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 8. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Вівторок, 9. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Театр Ріжнородностей.

Понеділок, 8. травня год. 7.30 веч. „Шукаємо талановитого вломника".

Вівторок, 9. травня год. 7.30 веч. „Шукаємо талановитого вломника".

Спортовий **Цирк**, вул. Пелчинська (біля Тенісового Т-ва) виступи міжнародніх змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „В тайгах Сибірі".
АПОЛЬО: „Кохання та пімста донського козака".
АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".
КАСІНО: „Мушини в її житті".
КОЛІСЕЙ: „Що може Париж", ревія „Парада без зірок".
КОПЕРНИК: „Син джунглів".
МАРУСЕНЬКА: „Син джунглів".
МІРАЖ: „Чар її очей" (Дж. Гейнор. Фарел).
ПАЛЯС: „Ix Ексцеленція субект".
ПАН: „Любощі князя" та ревія.
ПАСАЖ: „Кабірія" (на основі Д'Аанунція).
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Наші невинні наречені", ревія: „Щось для кожного" (виступ ревівої трупи „Аркадія" Ант. Качоровського). Початок ревії в 4., 6.30 і 9. год.
ХИМЕРА: „Пімста Тонга".
УТІХА: „Остання парубоцька ніч" і ревія: „Ах, ті ноги!"

Закордонне радіо.

Понеділок, 8. травня 1933.

Братислава (279.3) 16.10 Концерт, **Бреслява** (325) 16.20 Оп. музика, 19.00 Нар. шлеські пісні; **Штутгарт** (360,6) 18.25 Селянин і його світ, 20.00 „Розбійники" Шілера; **Білгород** (429,7) 15.00, 16.00 Нар. музика, 20.00 Хор хлопців (зі Загребу), **Рим** (441,2) 17.20 Концерт (осп. і мексиканські пісні); **Відень** (518,1) 17.25 Сонати, 19.00 Концерт, 21.30 Музика, співи; **Мінхен** (532.9) 20.05 „Севільський цирульник" оп. Россіні; **Харків** (937,5) 8.30 Трубна орхестра, 10.00 Концерт для дітей, 13.50 Радіокомпозиція, 15.10, 16.00, 21.30 Концерт, 17.25 Трансм. з театру, **Москва** (1000) 17.25 „Фавст" оп. Гунола (Досв. 720 м.).

Вівторок, 9. травня 1933.

Братислава (279,3) 17.20 Віольончеля, **Копенгаген** (281,2) 20.00 „Княжна чардаша" оп. Кальмана; **Штрасбург** (345,2) 20.30 Галевий вечір, **Льондон** (358) 19.40 „Кавалір рожі" оп. Р. Штравса, **Штутгарт** (360,6) 21.30 Нар. музика, **Гельсінгфорс** (368,1) 15.15 Співи, 19.05 Віольончеля; **Білгород** (429,7) 15.30 Фортепян (югосл. композитори), 16.30 Нар. пісні; **Рим** (441,2) 20.15 Сп. концерт, **Лянгенберг** (472,4) 12.00 Нові нім. нар. пісні, 20.00 Концерт Брамса (Cireti), 20.50 „Бастієн і Бастієна" оп. Моцарта, **Відень** (518,1) 15.55 Солісти, 20.55 Концерт; **Будапешт** (550,5) 19.30 „Масковий бал" оп. Вердія, **Харків** (937,5) 9.00, 12.00, 16.10, 18.00, 19.00 Концерт, 13.50 Літер. трансм.; **Москва** (1000) 17.30 „Ріголето" оп. Вердія (Сталін. 424,3 м.), 17.25 „Золотий півник" оп. Римського-Корсакова (Досв. 720 м.); **Париж** (1724,1) 21.00 „Or, papa" оп. Івена.

Львівське радіо.

Понеділок, 8. травня 1933.

11.00 Нац. Зібрання (Вибір президента Польщі); 12.10, 15.35, 16.15 **Грамофон**, 16.25 Лекція фр. мови, 16.40 Платничий оборот Польщі; 17.00 Концерт; 18.00 Легка й танк. музика; 19.00 Нафтовий промисл; 20.00 Концерт (музика, співи); 21.30 Спортові вістки; 21.40 Фортепян; 22.10 Фейлетон, рецитації; 22.25, 23.00 Танкова музика.

Вівторок, 9. травня 1933.

12.10, 15.40, 16.15 Грамофон; 16.00 Вплив сонця, води й повітря на людську шкіру, 16.25 Для учителів: Програмові основи нової школи; 16.40 Поганство в нинішніх часах; 17.00 Симф. концерт; 18.00 Легка й танк. музика; 18.50 Ремесло в нинішніх часах; 19.30 Трансм. з Варшави: „Кво вадіс" оп. Нуге, Спортові вістки, Літерат. квартьогодник.

—o—

З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідає Олександер Костик.

Ч. 117 (13.356). Львів, середа 10. травня 1933. Рік LIV.

Передплата виключно карткова готівкою.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Белыгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 ш. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

„Радіє небо і земля..."

Раділо вчора небо і земля, коли сто тисяч українського люду валягло величезний майдан та проплило потім вулицями старовинного города князя Льва, щоби заманіфестувати свою вірність рідній нації і рідній церкві. Всміхалося до многотисячних мас весняне сонце і мягко вгиналася під їхніми стопами вірна рідна земля. Радісні сльози бренїли у словах проповідника, що покликувався на прихильність неба і землі до українського народу — і сто тисяч слухачів, яким передавали ту проповідь два величезні мегафони, — відчуло зворушення та мимохіть глянуло вгору, а небо всміхалося, наче хотіло затерти у їхніх душах спогад, що прецінь стільки разів в історії українського народу небо було захмарене і плакала кривавими сльозми земля...

І винесли люди зі собою з того свята до дальшої сірої турботної праці буденя ясний промінчик сонячного усміху та ще дужчу любов рідної землі. А тужимо всі ми до такого підбадьорення так жагуче, що не пішли надармо всі труди, всі прикрощі й кошти, витрачені на недільну маніфестацію. Колиб навіть ніщо більше не залишилось із того свята, як лише радісний спогад, джерело посиленої енергії, то й того досить, щоби признати вислід свята величезним моральним зорібком.

Але цей зорібок величезний з ріжних причин. Свято Українська Молодь Христові було безумовно суто-релігійною маніфестацією і вчора вже цілком наглядно показалася давно відома правда, що крайньою нісенітницею було причеплювання до того свята політичної, та ще й якоїсь „угодовецької" латки. А проте те свято стало не лише засобом скріплення релігійних чеснот, але й переглядом етично вартісних активних національних сил. Про українську молодь стільки людей із найріжнородніших таборів забирає голос та висловлює инколи такі дивоглядні погляди, що наочна перевірка українського молодечого активу стала просто необхідною. Таку нагоду ми дістали у вчорашній маніфестації. Це була тим краща нагода, що всі сили спряглись одноду шно на те, щоби молодь відстрашити від участи у тій маніфестації і щоби звести на нівець характер того свята, як чисельної та моральної рахівниці української молоді. Одвак стара — ніби банальна — фраза, що нема такого зла, щоб на добре не вийшло, найшла і тут своє застовування. Саме на тлі запамороченої агітації проти участи у недільній маніфестації з боку частини студентської молоді; саме на тлі труднощів, які робили і залізничі управи, і адміністраційні чинники, і львівський магістрат, — саме у звязку з наспіх веденою організаційною акцією і у звязку з вашою галицькою нуждою, що скрізь нас б6, — поява на вулицях Львова кількадесяти тисяч української молоді стала трюмфом української національної думки. Після того свята зовсім инакше будуть виглядати вже теоретичні дискусії про „володіння над душами" і про стійкість отих душ. До нас промовила вчора сама молодь — і той її голос має більше переконуючої сили, ніж найштудерніша аргументація „спеціялістів від молоді".

Побачили вчора українську молодь ми і — побачили її наші сусіди. „Нам всеодно не вдасться вас сховати, — тому треба би нам якось привикати до вас" — такі розумні слова, хоч закрашені саркастичною ноткою, сказав авторові цих рядків випадково зустрічний один поважний польський громадянин, який напередодні свята У. М. Х. дивувався (чи щиро — цього не беремося розчовпувати!) вимогам дирекцій заліниць, ставленим до Ділового Комітету свята. Не знаємо, чи недільна маніфестація причиниться до того, щоби дехто до факту нашого істнування швидше „привик". Але вона повинна безумовно переконати всіх, кого слід, що справді сховати нас не вдасться...

Може чимало було в неділю тих, які не мали причини радіти на вид української могучої маніфестації. Але небо раділо і земля раділа — і ця радість для нас єдино міродайна.

ХТО ЛЮБИТЬ СВОЮ ЖІНКУ И СВОЇ ДІТИ,
для якого не є байдужою будучність рідні і його власна, той складає свої ощадности
В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ
„ДНІСТЕР"
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Торгівля комуністів з капіталістами.

15-літній ювилей монополю зовнішнього торгу.

Дійсність буває инколи дотепніша, ніж письменники. Заборона довозу совітських товарів до Англії припала мало не на самий ювилей монополю зовнішнього торгу СРСР. У світовій історії незначні події грають часом дуже визначну ролю. Так і увязнення англійських інжинірів може стати тою останньою краплиною, яка, як кажуть німці, висаджує дно бочки. Заборона довозу совітських товарів до Англії, незалежно від того, чи втримається чи ні, поставила на денний порядок деякі засадничі питання про самі торговельні зносини з Радянщиною.

Припинення совітського довозу до Англії вдарило болюче по більшовицьких фінансах, що найбільше потрібують чужої валюти, не маючи досить золота. Якби деякі великі держави пішли за прикладом Англії, то це спричинило би остаточну фінансову катастрофу СРСР. Ця можливість незначна, але і не зовсім виключена.

Небезпеку англійського прикладу більшовики розуміють дуже добре і тому намагаються розпучливо відновити торговельні зносини з Англією. Цьому не перечить ні трохи той факт, що засуджених англійських інжинірів не пускають на вільну стопу. Це поважний засіб шантажувати англійський уряд; в грі більшовиків це карта, яку вони не хочуть пустити з рук, не маючи певности, що дістануть за неї відновлення торговельних зносин. Тимчасом інші починають уже займати їх місце на англійськім ринку. Зрештою найбільшу вагу кладуть більшовики не на свої вироби, а на свої замовлення.

За віднову взаємин Англії з СРСР Літвінов обіцяє в „Іззестіях" світу золоті гори, вихваляє добрі прикмети монополізованого зовнішнього торгу, який дає більшовикам змогу або поширити безмежно замовлення для інших держав, або скоротити їх до крайньої міри. Пан Літвінов пропонує закупити всі резерви металів, накопичені тепер у цілім світі..., але не говорить ні слова про те, чим московський уряд буде платити за постачені йому товари.

Англійсько-совітський конфлікт надав святкуванню ювилею монопольного торгу особливо демонстраційний і зачіпний характер. К. Радек пише в статті „Економічна інтервенція" між іншим таке: „Частина англійських імперіялістів хотіла скористати з уповажнень, які дістав уряд на те, щоб увільнитися в тім чи іншім пункті від совітської конкуренції та усунути частини совітського експорту, небезпечні для Канади... Твердолоба кліка, вдаряючи постійно по англійсько-радянськім торзі, хоче зірвання англійсько-совітських відносин..."

Дальші висновки робить Ю. Гольдштайн в статті „15 літ монополю зовнішнього торгу", (Ізв. 22. 4. 1933): „Монополь зовнішнього торгу є зброєю і формою класової боротьби соціялістичної системи проти капіталістичної. В боротьбі двох систем країна, що будує соціялізм у капіталістичнім оточенні, не може мати торговельних взаємин в іншій формі, як монополь зовнішнього торгу... На всі замахи ворогів країни совітів на монополь зовнішнього торгу ми відповідаємо словами провідника нашої партії т. Сталіна: Поки є совітська влада, монополь зовнішнього торгу буде жити незважаючи ні на що".

Треба справді признати, що монополь зовнішнього торгу це один із головних засобів безмірного визиску власного населення, що одночасно гратиме ролю в міжнародніх відносинах. Та зі зростом розвитку світової кризи все більше виявляється, що неможливо получити форми модерного поступового капіталізму з більшовицьким державним капіталізмом.

Непримирні противенства між продуктами вільної праці в Канаді та невільницької в СРСР виявилися особливо різко на англійськім ринку. Сталін має цілковиту слушність, коли твердить, що „поки є совітська влада, доти буде й її монополь зовнішнього торгу". Тим гірше для самих більшовиків.

Коли брак довіря до постійности міжнародніх торговельних відносин є одною з головних причин світової кризи, то треба ствердити, що найменше довіря мають у світі саме до більшовиків. В цім відношенні й монополь зовнішнього торгу Совітів є одною з поважних причин світової кризи.

Коли більшовики загрожують, що зменшення совітських замовлень загострить безробіття та кризу не лише в Англії, а і в інших державах, то можна їм вірити хіба так, що вичерпання фінансових засобів СРСР примушує їх у всякім разі майже цілком відмовитися від закордонних машин та інших потрібних їм виробів. В цім відношенні вони не зможуть робити ріжниці між Англією та іншими державами.

Навіть Франція, приязню якої більшовики так хваляться, не виявляє найменшої охоти скріпити більшовиків позичкою чи більшим закупном совітських продуктів. І більшовицька преса при нагоді призначення французьких військових аташе до СРСР додає меляхолійно, що торговельні представники булиб потрібніші.

Тепер бачимо, що на господарськім полі СРСР більш ізольований, ніж на політичнім полі. Коли представники московського уряду беруть ще участь у безплідних нарадах конференції розброєння, то до Вашингтону їх вже не запросили, як і не запрошують і на світову економічну конференцію. „Без нас, значить проти нас" твердять більшовики. Коли воно так, тим гірше для них.

М. Данько.

Гельоти нашого часу.

За визволення українських килимарів.

Захоплюємося нашим народнім килимарством. Насолоджуємося тонким підбором барв і ліній, що їх народня фантазія від віків уплітає в свої килими. Поквапно збираємо по музеях стародавні зразки усього роду народньої творчости й часами тільки сумуємо, що народній геній все слабше відбивається на сучасних виробах.

Часами фантазія переносить нас в умовини, в яких народ свою творчість виявляв й увічнював: селянин, звільнившись від чергових праць в господарстві, сідає за варстат, щоби спочити, вилляти у фарбах і лініях свою тугу за красою та знайти заспокоєння для творчого гону.

Так малює фантазія, бо дійсности, здається ніхто з нас не досліджував.

Підраховано, що в Косові й околицях працює кілька тисяч килимкарських варстатів. Варстати ті давно перестали бути власністю килимарів. Належать вони цілій масі посередників, які їх випозичають килимарям, дають їм вовну і їх визискують за безприкладно низьку заплату тчучі нитки, а ті за безприкладно низьку заплату тчуть килими, які посередник збуває з тисячпроцентовим зарібком. Отже щезло з лиця нашого краю народне самостійне ремесло, а на місце його по-

встало хижацьке виробництво, з якого наш творець нічого не має. Душу й фізичні сили віддає на жир галапасів, що ні з народом ні з його мистецтвом нічого спільного не мають.

Наші творці народнього мистецтва попали в буквальне рабство, позбавлені до того всякої організації. Не користають вони навіть з добродійства соціяльних обезпечень та охорони інспекції праці. Під цим оглядом безперечно краща доля килимаря, що працює як робітник у фабриці, як „Гуцульське Мистецтво" чи „Гуцульщина".

Варто задуматися, чи не можна тим гельотам нашого часу вирватися з безпросвітности, в яку вони з року на рік все глибше поринають. Стає питання, як заступити нинішнього безжалісного посередника.

Найідеальнішим виходом для наших килимарів було би, колиб вони зорганізувалися в кооперативу, що а) фінансувалиб їх виробництво і б) найшла збут для вироблених членами килимів. Не треба говорити, що килимарі не всилі зложити зразу потрібного капіталу. Сплата уділів малаб бути розложена на довгоречинцеві рати, а оборот кооперативи мав би опертися на довгоречинцевім і дешевім кредиті. Чи суспільність моглаб такий кредит доставити, не беруся на це відповідати. Але й іншим шляхом можна причинитися до визволення наших килимарів. Щоби хоч приватний, але культурний капітал що не гониться за усякими зисками, а обмежується до висків хоч і дуже добрих, але не хижацьких, хотів знайти своє застосування в косівськім килимарстві. Можна утворити якусь самостійну господарську одиницю, а ще краще можна приступити до співпраці з солідними килимарськими установами Косова.

Так чи інакше, а треба щось робити. В якій формі не підійшов би культурний капітал до наших гельотів, можна мати певність, що прислужиться він до поборювання отсього рабства 20-го століття.

М. Корчинський.

Нова перемога Гітлєра.

У висліді переговорів між управою націонал-соціялістичної партії та провідником найбільшого німецького союзу б. військових „Кіфгайзербунду", ґенералом артилєрії Ф. Горном, союз підпорядкувався головному проводові Гітлєра. Дальші переговори мають на меті реорганізацію Кіфгайзербунду та признання її рівноправною національною орґанізацією.

—o—

Голодівка Ґандія.

ПУНА, 8. 5. ПАТ. Ґанді розпочав сьогодні голодівку. Ані синові його, ані лікарям не вдалося відвести його від того наміру. Є правдоподібне, що англійська влада випустить його сьогодні з вязниці, не хотячи брати на себе відповідальности за його смерть.

Проф. Мосціцький знову президентом Польщі.

В соймовому будинку у Варшаві зібрався в понеділок, 8. ц. м. національний збір для вибору президента Польщі. Збір відкрив в 11. год. його голова і соймовий маршал д-р Світальський і покликав на секретарів 4 послів і 4 сенаторів. Голова клюбу ББ зголосив кандидатуру дотепершнього президента Ігната Мосціцького. Тому, що більше кандидатур не зголошено, розпочалося поіменне голосування. Віддано 343 голосів, з того 332 важних, наслідком чого оголошено вибір президента Ігната Мосціцького.

На 555 членів національного збору 212 не взяло зовсім участи у виборі. Не голосували члени клюбів Центролівy, Клюбу Народового (енлєки) й Український Клюб. З національних меншин голосували: Жидівський Клюб (6 послів), 6 членів хлопської рільничої партії і кількох німців.

Брінінґ головою центрової партії.

На зїзді членів центрової партії в Берліні прийнято резолюцію, якою висловлено готовість до співпраці з іншими організаціями національного фронту, ставлячи собі завданням боротьбу за честь, волю та рівноправність Німеччини з іншими народами. Внесення на зміну назви партії відкинено більшістю голосів.

Головою центрової партії вибрали б. канцлєра Брінінга (вістка про його арештування показалася неправдивою). Цей вибір тим більше знаменний, що в останіх місяцях зазначилася розбіжність думок між Брінінґом та офіційними провідниками партії. Брінінґ одержав крім того уповноваження до зреорґанізування партії. Члени центрової фракції Райхстаґу і пруського сойму заявили готовість віддати йому свої мандати в розпорядження.

—o—

За зреволюціонізування духа народу.

БЕРЛІН, 8. V. ПАТ. На вчорашній здвиг націонал-соціялістичних штурмових відділів у Кільонії прибуло коло 45.000 учасників. Походові відділів приглядалося поверх 100.000 видців. Дефіляду відділів приняв канцлєр Ґітлєр, який виголосив до зібраних промову. Ствердивши, що зорганізованих бруватих сорочок є 600 тисяч, канцлєр заявив м. ін., що завданням руху, який він створив, є усунути режім з 1918 р., якому Ґітлєр приписує багато нещасть, особливо безоборонність Німеччини. Зясовуючи дальше завдання націонал-соціялістичного руху, канцлєр заявив, що як армія представляє збройну силу народу, так націонал-соціялістичний рух повинен виявляти волю німецького народу. Нашим завданням є духове зреволюціонізування народу. Не хочемо війни, ані проливу крови, одначе домагаємося прав до життя і волі. Німецького народу не можна трактувати як парієів.

—o—

Хотілиб Ольбрахта всадити до вязниці

за „Миколу Шугая".

„Четніцки Обзор" (Жандармський Огляд) виступив проти письменника Івана Ольбрахта за його повість „Ніколя Шугай люпежник" („Микола Шугай опришок" (про яку була рецензія у фейлєтонах „Діла" ч. 104, 105. і 106, з 27., 28. і 29. квітня ц. р.).

Автор статті обурюється на Ольбрахта, що неправдиво зобразив подію та називає повість „поганою літературною неправдою". Попрікає письменникові, що жандармів змалював там як пяниць і що з їх намови селяни вбили Шугая. Жандарми — мовляв — мусять боронитися перед очорнюванням. Проти Ольбрахта — як довідується автор статті — внесуть кілька зажалень жандарми. Домагатимуться, щоби книжку стягнули з книгарських полиць. Небаром вийде опис вчинків Шугая та його ватаги, оснований на записках автора статті та звідомленнях жандармів. Редакція згаданого часопису просить, щоби жандарми, які були в округах, де виступав Шугай, прислали записки та фотографії, що торкаються діяльности ватаги. Редакція їх доручить авторові статті.

„Право Ліду" (ч. 106. з 6. травня) глузує собі, що то буде уліпшене видання „Шугая", а Ольбрахт мусітиме позабивати вікна у своїй віллі в Празі та податися в гори, де займатиметься опришківським ремеслом, бо інакше жандарми спіймають його. А поважно зазначує: „Колиб усі стани, яким якнебудь чеська література заподіяла кривду, захотіли зворушуватися, то скорс найкращька тюрма перемінилася би в кольонію письменників живих, мертвих і тих, які щойно беруть перо в руку".

Ширіть наш часопис!

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 10. ТРАВНЯ 1933.

МИРОН ЗАРИЦЬКИЙ.

Чиста і прикладна математика в ході століть.*)

Двоко розуміють люди суть духової культури, шукають двох ріжних цінностей у витворах людського розуму й мистецької уяви. Одні очікують від мистців і учених заспокоєння своїх практичних потреб, міряють здобутки культури їх застосуваннями в житті одиниці й громадянства і недоцінюють її ідеальних, іммавентних елементів, які на їх думку можуть цікавити тільки вибраних аристократів духа й нічим не причиняються до щастя широких кол громадянства. Інші звову шукають в науці й мистецтві виключно інтлєктуального й емоціонального вловолення і з погордою дивляться на сірих практиків, що свої й чужі культурні осягнення міряють можливістю їх прикладення в боротьбі за істнування і в суспільних організаціях громадянства.

І вроджені і придбані в житті серед відповідного інтелєктуального середовища психічні диспозиції ведуть до одного з тих двох межових типів, що є представниками культури.

Одначе є й такі щасливі одиниці, що їх вабить одночасно життя і контемплиція. Це люди, що бачать у всіх площах духа ідеальні духові цінності, що їх захоплюють і порушають, але з другого боку стараються видобути з них максімум практичної користи й застосувати їх до вдосконалення форм індивідуального й збірного життя людини

Такі два способи розуміння завдань культури подибуємо у всіх її царинах. Є знання для знання й мистецтво для мистецтва, є й прикладне знання і прикладне мистецтво. І математика має свої дві ріжні сторінки, що мають серед її сьогоднішньої широко розвиненої спеціялізації своїх окремих репрезентантів.

Чиста математика творить загальні поняття і кладе в основу своїх дослідів відповідні аксіоми, що характеризують ті основні поняття. Ті поняття й аксіоми є свобідним витвором людського духа, вони льогічно не залежать від того, чи в обтичним світі відповідають їм якінебудь реальні предмети й реалізації, чи ні. При їх будові є математик обмежений виключно льогічними вимогами їх взаємної незалежности й несуперечности. Одна аксіома не повинна бути консеквенцією іншої і не може давати таких висновків, що противляться іншим аксіомам; позатим вони довільні й неперевірні. При допомозі законів льогічної дедукції будує математик з понять і аксіом свої теореми, які є вже їх льогічними консеквенціями. Поняття, аксіоми й теореми є основними елементами математичної теорії, яка є мистецьким продуктом обмеженої законами льогіки творчої уяви. Така математика ріжниться від інших родів мистецтва тільки матеріялом своєї творчости. Замість колірів і тонів, вона має абстрактні поняття й реляції, з яких будує свої гармонійні величні конструкції.

Цілком інакше розуміє свое завдання прикладна математика. Її цікавлять такі математичні проблеми й теореми, що їх можна застосувати в інших науках, що можуть бути потрібні для фізика, хеміка, техніка й більшого. Вона вибирає такі залежности між формами і величинами і подає такі практичні способи числення й геометричних конструкцій, що дають змогу досліджувати кванітативні зв'язки між явищами в природі і представляти в математичних формулах їх взаємну залежність.

Щоби зрозуміти взаємне відношення тих двох родів математики, розгляньмо кілька типових моментів їх історичного розвитку. Така коротка історична перспектива дасть нам змогу побачити, які психольогічні й історично-культурні чинники висували ідеальні і практичні проблеми математики, що завдячує математика природничим наукам і чим знову вона причинилася до розвитку природознавства.

Чотири тисячі літ минає від часу, коли єгипетський жрець Амес написав першу математичну книжку. Для нас незвичайно цікавий зміст тої книжки. Маємо там ріжні методи поміру пірамід і обчислювання поверхні фігур потрібних до реконструкції границь ґрунтів після виливів Нілю. Бачимо, що практичні потреби зродили геометрію. Але вже тут маємо такі проблеми, що ані тоді, ані три тисячі літ пізніше не могли ще найти ніякого застосування. До таких проблем належить наприклад розклад дробів на частинні дроби, який після відповідних узагальнень аж у нових часах приклали в обчислюванні деяких інтеґралів. Бачимо вже тут, взарані математичних дослідів, типовий приклад абстрактної теорії, яку аж значно пізніше приклали в інших ділянках знання.

Творці астрономії вавилонці збудували для потреб астрономії арітметику і видумали позиційну шістьдесяткову систему писання чисел. Індійці вживали десяткової системи, яка за посередництвом арабів дійшла до нас і якої ми нині вживаємо. Індійці вдосконалили методи арітметичних операцій потрібних до практичного числення, але творили й розвязували також такі задачі з теорії чисел, що ще досі непрактичні. Бачимо тут знову поділ на чисту і прикладну математику.

*) Реферат виголошений при відкритті Зїзду укр. психольогів і лїкарів дня 6 травня 1933

Українська Молодь Христові.

Комунікат.

Пригадуємо, що **в неділю, 14. травня, всі парохії повинні влаштувати у себе свято „Українська Молодь Христові“.** В програму свята має ввійти обовязково: сповідь, св. Причастя і збірна присяга на вірність Христові. Обовязкова формула присяги: „Христе Спасителю! У 1900-ліття Твоєї Хрестної Смерти і Воскресення приріkаємо Тобі досмертну вірність. Так нам, Христе, допоможи!“

На основі урядової інформації подаємо до відома, що решта програми, проведеної сoюзом церквою, має бути устійнена на підставі дозволу місцевої адміністраційної влади.

Діловий Комітет У. М. Х.

—o—

Італія на Чорному Морі.

Орган болгарських моряків „Морскі Ратнік“, який виходить у Варні, повідомляє про господарювання італійців на Чорному Морі м. ін. таке:

„Італійцям удалося усунути з Чорного Моря велику частину англійських кораблів. Спаралїжували плавбу еспанських кораблів, зменшили скількість французських кораблів, усунули шведські й інші кораблі, утруднили кружляння грецьким прапорам по Чорному Морі. Це все тому, що італійці з їх сильною торговельною фльотою на Середземному Морі є найближче Босфору та Чорного Моря. Сила й активність італійської фльоти, яка все більше й більше зростає на нашому Чорному Морі, створює небезпеку та відчуження в будучому й болгарської торговельної фльоти, яка досі з ріжних причин не могла правильно розвивутися. Всяка пасивність із болгарського боку вийшла лише на добро чужинцям“.

Вкінці „Морскі Ратнік“ звертає увагу влади, щоби поробила відповідні заходи на Чорному Морі, щоби не було запізно, як це вже є на Дунаю

ОТРУЇВСЯ ЩЕ Й ІНШИХ ПОТРОЇВ.

БІЛГОРОД, 8. 5. ПАТ. Один співробітник інституту гигієни в Ніші вкрав 2.000 динарів і опісля втроївся пруською кислотою. Газ, що виходив, спричинив смерть одного лябораната та сильно затроїв директора інституту, одного лікаря, доглядача та сторожа.

—o—

СМЕРТЬ ПІД КОЛЕСАМИ ПОЇЗДУ.

КОРОСНО, 8. 5. ПАТ. Невідомий покинув з назвища селянин із українського села біля Дукли вертав до свого села. По дорозі зїхав на зал. шлях саме як опускалася рампа. Вона замкнулася в тій хвилі та внеможливила йому переїхати на другий бік. Селянин хотів рятувати кочі та вибіг на залізничий шлях. Наїзджаючий поїзд відкинув селянина й він згинув на місці. Повідомили поліційні станиці в повіті Дукля, щоби устійнити назвище вбитого.

На тих підвалинах математичних досліджень орієнтальних математиків збудували греки геніяльну систему абстрактної математики. Талес з Мілету застосовував теорію пристайности трикутників до практичної проблеми, як обчислювати віддаль до недоступної точки. Пітагорейська школа в Кротоні зачала свої математичні досліди від обчислювання відношення довжини струн при ріжних висотах тонів. Притім відкрили пітагорейці невимірні числа, яких завершену абстрактну теорію подали щойно математики XIX. століття. У славних атенських фільософічних школах Платона й Арістотеля йшли глибокі дискусії над методами й льогічними основами математики і над деякими спеціяльними проблемами, як квадратура кола, трисекція кута й подвоєння куба, яких негативну розвязку подали знову щойно учені XIX-го століття.

В найбільшій грецькій математичній школі в Александрії піднесли Евклід, Архімед, Апозьоній і Діофант математичну теорію до такої імпозантної, неймовірної висоти, що їх перевищили щойно математики найновіших часів. У славних „елементах“ Евкліда маємо знамениту льогічно побудовану систему абстрактної геометрії й геометричної альгебри. Ця книжка починається від дефініцій і аксіом, а докази теорем переведені згідно з точними законами льогічного міркування, так, що тут маємо перший приклад точної математичної методи, який став зразком математичної теорії, аж до сьогоднішнього дня. У тім великім творі не надибуємо ніодного застосування математики до інших наук, ні одного речення з практичної математики. Математика для Евкліда це ціль сама для себе; він збирав і доказував абстрактні теореми без думки про їх приложення, він був типовим представником чистої математики.

(Покінчення буде.)

ЛІТВІНОВ ПРОДАЄ СХ.-КИТАЙ. ЗАЛІЗНИЦЮ.

ЛЬОНДОН, 8. 5. ПАТ. Райтерове бюро подає з Токіо, що Літвінов предложив продажу сх.-кит. залізниці або державі Манджуко або Японії. Коли йому звернули увагу, що це предложення рівняється визнанню манджурської держави, Літвінов сказав: „Це дуже добре відомо, що тому, що СРСР не підписав визнання манджурської держави, ніщо мені не перешкоджає піти цим шляхом. — Далі повідомляють, що Літвінов домагається від Японії скорої відповіди. Японські урядові кола сумніваються, чи Японія прийме більшовицьке предложення.

НАЦІОНАЛЬНА ПРОГРАМА ГОЛЯНДІЇ.

ГАГА, 8. V. ПАТ. Як сподівалися після виборів, голяндська королева поручила місію створення кабінету д-рові Колійнові. Він хоче створити кабінет, що основувався би на лівих партіях, себто католиках і протестантах, або при піддержці інших партій. Колійн опрацював національну програму та предложив її всім більшим партіям, за виїмкою соціялістів і комуністів.

Дві найбільші приваби

свіжа молодеча цера і струнка стать

Що більше притягає? Незрівняний чар повного виразу лиця, підкреслений ще більше привабою молодости і здоровля.

Щоденно уживане мило Пальмолів поможе Вам, Пані, здобути і закріпити це добро. Бо до виробу цього мила служать славні олійки оливних овочів, пальм і кокосових оріхів. Багата піна мила Пальмолів чистить лагідно пори і надає шкірі чарующу свіжість і делікатність молодости.

Уживайте, Пані, мила Пальмолів не лише до лиця, але також до цілого тіла. Будете заскочені висліdом, якого успіх запримітите вже після коротkого вживання.

o

1 кусник 90 сот.
3 кусники зол. 2.40

Свято У. М. Х. у Львові.

Ще кілька слів про похід.

Найімпозантніша частина свята, величавий похід з площі Сокола-Батька під церкву св. Юра, що його описали ми коротко вже у вчорашньому числі „Діла“, йшов точно 3 години і 46 мінут. Зачався він в год. 11.15, а скінчився на площі в год. 14.32 виходом з неї останнього відділу. Дефіляда перед Ексц. Митрополитом на Святоюрській площі, завершена походом питомців Духовної Академії під проводом ректора о. д-ра Йосифа Сліпого і відспіваними ними многоліттєвими та католицьким гимном, скінчилася в год. 3.45 попол.

Похід отвирала процесія церкви св. Юра (процесії інших львівських церков ішли у відповідних місцях цілого походу), за якою йшло вище духовенство. Потім ішов хор питомців, що опісля задержався перед церквою св. Духа при вул. Коперника і замикав похід, дальше президія Ділового Комітету під проводом свого голови дир. Вол. Кузьмовича (перед якою несено великий прапор Ділового Комітету) і члени Української Парляментарної Репрезентації, опісля представники львівських центральних установ і т. д. Щойно за ними йшли учасники свята: наперед з Епархії Станиславівської, потім з Перемиської а наківець з Архиепархії Львівської. Похід учасників зі Станиславівської Епархії тревав кругло пів години, з Перемиської майже годину, з Архиепархії Львівської понад дві години.

Похід, як ми вже писали, був справжньою ревією найріжнороднійших зразків мальовничої української народньої носні від Збруча і Прута по найдалі на захід висунені українські оселі Лемківщини, Лежайщини та Ярославщини. Тому, що народня носна вимирає дуже швидко, мабуть не так скоро зможемо оглядати вдруге такий богатий і повний перегляд нар. строїв і вишивок на нашій землі.

Глядачі, що заповнили густо всю трасу походу з обох сторін, витали гучними оплесками й ентузіястичними окликами „Слава“ проходячі відділи, зокрема за чудові строї і вишивки, за гарний спів і справний хід. Ті глядачі були в більшости українські львовяни з усіх кругів населення: інтелігенти, міщани робітники. Чужа публика, якої арештою не було багато, заховувалася мовчки; лиш дехто не таїв свого подиву для краси і справности походу.

ВПОРЯДЧИКИ.

В цьому місці згадаємо і про тяжку працю впорядчиків, які в числі кількох сотик відбували дижури на двірцях у день і в ночі, відводили учасників на призначені їм кватири, берегли порядку на площі, а потім вели цілий похід. Між впорядчиками було до 200 студентів-католиків, членів „Обнови“, бо решта студентів, як відомо, поставилася до свята негативно і не тільки участи в ньому не взяла, але й із завзяттям, гідним ліпшої справи, повела проти нього неперебірчиву агітацію в цілому краю. На щастя, наш загал, зокрема народня маса, показалася настільки зрілою, що та агітація більшого успіху не мала.

САНІТАРНА СЛУЖБА.

Санітарна служба, за яку відповідала п-а К. Янович, справилася зі свого завдання назагал вдоволяюче. Зрештою інтервенювала вона майже виключно у дрібних випадках: на площі було кількадесять (понад 50) омлінь, одна особа дістала удар сонця, декому з учасників треба було забандажувати поранені від довшого ходу ноги то-що. Випадків тяжчих було тільки два: один учасник свята, що вискочив нещасливо з поїзду в Персенківці, звихнув ногу і його треба було відставити на клініку, де показалося, що він має туберкульозу кости, тому він залишився там на лічення; другий нещасливий випадок скоївся в понеділок ок. год. 9. рано на вул. Льва Сапіги недалеко техніки, де учасника свята, парубка Івана Кулика з Тарнавки, пов. Жидачів, потяг доволі сильно трамвай, так, що його мусіло заосмотрити ратункове поготівля.

ЯК ПРИБУВАЛИ УЧАСНИКИ ДО ЛЬВОВА.

Як ми вже подали, учасники свята прибували до Львова пішки, возами і поїздами. Скільки людей прибуло пішки, ніхто обчислити не в силі. Таксамо важко подати хоч би приблизно число возів, якими люди зїхалися до Львова. Знаємо тільки, що вже в суботу рано прибуло до Львова (чи радше до підльвівських громад) по евіденції Ділового Комітету і його інформаційного бюра понад 1.600 фір, а двоє стільки в суботу в день і в ночі. Щодо поїздів надзвичайних, то, не зважаючи на відкликання кількинадцяти таких поїздів просто в останній хвилині, прибуло їх до Львова

Даром

3 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС“ тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

А. Пясецький С. А. Краків
фабрика чекоряди
ПО КОЖНІЙ ЦІНІ
з гарантійно чистих сирівців безконкуренційні ДЕСЕРОВІ ЧОКОЛЯДИ, відживчі молочні і сметанкові, великий вибір вибагливих чоколядок, кармельків і бішкоптів, але без льосів шкстя, бонів і т. п.
Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів

всеж таки попав трицять з усіх кінців Галичини. Очевидно, багато людей приїхало також нагіздами авичайними.

Нічлігове бюро розташувало по львівських громадянах та установах з суботи на неділю понад 25.000 учасників. Розуміється, тут не вчислені ті особи, що ночували у кревняків, знайомих, по готелях і т. д.

Загально, як сказано, все пройшло гідно і гладко та в незвичайно піднесому настрою, тому Діловому Комітетові та всім його секціям, а також всім впорядникам походу пів проводом о. віцеректора Малиновського і п. Климкевича, належиться повне признання.

•

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ.

Святочна Академія, що відбулася у Великому Театрі, була завершенням свята. На жаль, Академія не мала пішої реклями, афіші появилися на мурах міста щойно напередодні свята, а до того всі охочі (а були їх сотки!) діставали в усіх усюдія відповіль, що, мовляв, „шкода заходу, бо всі білети давно розпродані". А тимчасом на Академії фреквенція публики лишала аж надто багато до бажання..

Оцінку мушично-вокальних точок програми Академії містимо на іншому місці. Тут згадаємо тільки, що промову на Академії виголосив, чи радше відчитав студ. Монцібович, а рецитацію написаного спеціяльно на це свято вірша Уляни Кравченко виголосив п. Геник-Березовський. Коли прекрасна рецитація того вірша (абстрагуючи від його довжини!) була правдивою насолодою для слухачів, то промова п. Монцібовича була і слабо оброблена і рішуче за довга, так, що вона відразу втомила і так до-краю перетомлених слухачів.

З життя наших установ.

Загальні Збори Народньої Лічниці.

Збори відбулися дня 29. квітня в домівці Українського Лік. Т-ва, а не у своїй власній хаті себто в будинку майбутнього шпиталю, як це було спершу плянованс. Народня Лічниця святкує саме 30-літній ювилей свого істнування (1. Заг. Збори Т-ва відбулися 21. III. 1903 р.) і управа задумувала звеличати ювилей поширенням амбулятсрії на новий будинок, та до цього часу годі було цілковито викінчити партер шпиталю й тому покищо одинокою памяткою ювилею Лічниці є подвійне число „Лікарського Вістника", присвячене їй.

Зі звіту Ради довідалися приявні, що за минулий рік зголосилося до амбуляторії 10.011 хорих, яким уділено, разом із поворотними візитами, 25.050 ординацій: число хорих у порівнанні з попереднім роком незначно обнизилося. Щодо народности було хорих українців 66 проц., поляків 23 проц., жидів 9 проц., інших 1 проц. У-права Лічниці старалася по змозі заповнити всі прогалини суспільної опіки, отже займалася поборюванням суспільних недуг, як туберкульози, венеричних недуг, усякого рода новотворів. Лічниця була шкільною пораднею для нашої молоді від захоронок аж до найвищих шкіл: ця молодь творила приблизно 15 проц. її клієнтів. З року на рік збільшається участь Лічниці в лікуванні безробітних. Велику поміч дає вона також т-ву УКТОДІ через безплатне лікування інвалідів УГА.

Другою важною ділянкою, якій Рада присвятила дуже багато праці, була будова ювилейного шпиталю ім. Митроп. Андрея. Будова могла в діловому році посунутися вперед тільки завдяки фундації, яку утворила Львівська Архіепархіяльна Рада. Управа Лічниці підписала при кінці червня м. р. умову, силою якої Т-во в заміну за грошеву поміч до будови шпиталю в сумі 10.000 долярів зобовязалося лікувати в тім шпиталі по вічні часи безплатно дві особи, вказані гр.-кат. Ординаріятом у Львові. Завдяки фундації можна було викінчити в 1932 р. партер враз із частиною інсталяцій. На будову видали в мин. році 52.229 зол.

Після абсолюторії вибрали нову Раду, складену ось як: голова — през. В. Децикевич, зест. голови — о. крил. Ю. Дзерович, секретарка — д-р Я. Криштальська, касієр — д-р Т. Бурачинський, члени Виділу — д-р О. Надрага, М. Стефанівський, М. Галібей, д-р В. Кашубинський, д-р Л. Максимонько й д-р О. Подолинський. До Контр. Комісії ввійшли: рад. Ю. Мудрак, І. Стернюк і д-р М. Музика.

Замітнішу дискусію викликала справа дальшої будови шпиталю, до якої викінчення потреба ще яких 150.000 зол. Тут намічено дальший плян праці й переведення акції в діло. В останньому році помітно впала жертвенність на цю таку преважну культурно-гуманітарну ціль. І тому нова Рада Лічниці звертається до загалу з гарячим зазивом підтримати надалі будову присилкою жертв, які приймають усі наші центральні фінансові установи: Дністер, Зем. Банк, Нар. Торговля й Центробанк. На жадання висилає управа Н. Лічниці (П. Скарги 4) чеки.

ЗА УПРАВУ НАР. ЛІЧНИЦІ:
В. Децикевич, голова, **д-р Я. Криштальська**, секр.
д-р Т. Бурачинський, директор.

За оснування „Кооперативної Громади".

Підготовчі збори товариства українських кооператорів у Львові.

Дня 6. травня ц. р. відбулися в домівці Ревізійного Союзу Українських Кооператив підготовчі збори товариства українських кооператорів при участи коло 50 кооператорів зі Львова.

Ці збори підготовив провід РСУК та запросив на них співробітників львівських кооперативних установ. Збори відкрив голова РСУК **Юліян Паликовський**, зясовуючи дотеперішні заходи для оснування Товариства Українських Кооператорів „Єдність" у Львові (з р. 1913), потім про Бюро Волинської Кооперації у Кремянці (1921), про започатковану дир. Сильвестром Герасимовичем „Кооперативну Громаду" та про двократне творення Економічної Ради. Всі ці почини не розвинулися і тому тепер скликано сходини для підготовки нового т-ва українських кооператорів.

На голову зборів вибрали присутні директора Кооперативної Торговельної Школи Дениса Коренця. З черги пос. **О. Луцький і мец. М. Корчинський** пояснили ціль товариства, а саме, що воно має за завдання плекати і поширювати економічні науки загалом, а кооперативні зокрема і то шляхом сходин, рефератів, видавництв і т. д. Товариство матиме право основувати філії у краю. Членами його можуть бути і кооператори і прихильники кооперації.

Для остаточного оформлення статуту вибрано комітет основників, зложений з 15 осіб, між якими є: Ю. Павликовський, О. Луцький, А. Палій, К. Коберський, Кость Левицький, А. Жук, Е. Храпливий, А. Березовський, Д. Коренець, М. Лазорко, М. Корчинський і інші.

Треба надіятися, що це товариство буде швидко оформлене та принесе чималу користь нашій економіці й кооперації. Для товариства пропонують назву: Українське Товариство Прихильників Кооперації „Кооперативна Громада".

Відкриття виставки українського промислу в „Центросоюзі".

В дні 8. травня ц. р. відкрито в „Центросоюзі" виставку українського промислу, так кооперативного, як теж і приватного.

В год. 14-ій зібралися в „Центросоюзі" представники нашого громадянства, преси і кооперативних та економічних установ, між якими були делегати усіх економічних та кооперативних централь, а також преосв. Никита Будка, Всесв. о. протоігумен Решетило, Всесв. о. крил. Ковальський і інші. На вступі виголосив президент „Центросоюзу" ***пос. О. Луцький*** привітну промову, в якій зясував розвиток нашого кооперативного промислу та етичні співпраці нашої кооперації з приватним нашим промислом.

По цім оглянули присутні виставку, в якій взяло участь 40 фірм, з того 18 кооперативних. Виставка поміщена в обширних мешканнях „Центросоюзу", при вул. Зіморовича ч. 20.

В салях поміщені фірми: Кооператива Інжинірських Робіт (бочки на масло), кооператива **„Пласт"** (дріжджеві порошки, насіння, спортове приладдя), кооперативна **„Рій"** (пасічниче приладдя і вощина), фірма **„Альое"** (косметичні вироби), фірма **Котецький і ска** (свічки), кооперативна **„Зоря"** — Богданівка (сливка, чорнило), **„Достава"** (церковні ризи і приладдя), **„Центросоюз"** (власні вироби мило, нитки, батерії), **„Зоря" — О. Левицька** (паста до обуви і підлоги), **„Маслосоюз"** (сир і масло), **„Народна Торговля"** (насіння, чай, кава, какао, вина, кава і т. д.), **М. Бумба** — Сколе (рами і карніші в народніх зразках), кооп. **„Будучність"** — Тернопіль (тутки і паперці), фірма **„Атра"** — С. Герасимович (чорнило), кооп. **„Суспільний Промисл"** (цикорія „Луна"), фірма **інж. Райтарівський** (інжинірські механічні варстати), фірма **Міка** (муштарда), **„Фортуна Нова"** (солодощі), фірма **Міхотек** (кекси і солодкі тіста), Чай **Індохіна**, фірма **„Декоро"** (виріб тектурових пуделок), **„Українське Народне Мистецтво"** (народні мистецькі роботи, видавництва, килими), **О. Онисько** (мистец. укр. столова застава), **Бібльос** (паперові вироби і торговельні книги), **Пасічнича Спілка** (пасічниче приладдя і виріб вощини), **Червона Калина** (історичні і мемуарні видавництва), Видавництво **„Гоміи"** (мистецькі українські тапети та мистецькі народні образи), **„Сільський Господар"** (господарські видання і часописи), **Домашній промисл** — Яворів (забавки і пантофлі), **Господ. Кооп. Спілка** — Яворів (печиво), Мінеральний живець **Черче** (пробки боровини, лікувальних вод і т. д.), Т-во **„Відродження"** (протиалкогольні видання і афіші), **М. Галібей** (кафлеві вироби), кооп. Ч **„Гарбарня"** — Яворів (скіри, римарство), ф-ма **„Сільва"** (препарати до чищення металів), **„Геліодонт"** (паста до зубів), **Шапкарня Українських Інвалідів** (шапки ріжних родів), **Процишин** ((фабрика пантофель і папучів), **Я. Медицький** — фабрика деревної вовни — Старява, фірма **інж. Кахникевич і Білинський** (електричні інсталяції).

Вистава робить надзвичайно миле і будуюче враження, а для нашої широкої публики буде добрим місцем ознайомлення з рідним промислом, який всетаки, серед найтяжчих умовин таки добре розвивається.

Дирекції „Центросоюзу" належиться щира подяка за таке повчаюче зіставлення цієї ділянки нашого народнього господарства. Виставка відкрита щодня від год. 9. рано до 6. веч. — Вступ вільний. З цього мусять скористати передусім наше громадянство та наші школи. Ця виставка цього направду варта.

ДОЛЯР.

На неофіціяльній **львівській** біржі в понеділок рано переводили багато долярових трансакцій по курсі 7.40 зол., вполудне платили вже 7.45 зол., Курс золотого доляра виносив 9.40—9.42. Банк Польський платив за долярові банкноти по 7.35 зол. Також сильніша була тенденція для англійського фунта, якого курс Банк Польський устійнив на 29.90 зол.

На **варшавській** офіціяльній біржі нотували в понеділок в 2. год. кабель Нюйорк 7.57 зол., чеки Нюйорк 7.47. Англійські фунти 30.20 зол. Доляр у приватних оборотах 7.45 зол. Тенденція занижкова при меншій подачі.

Демонстрації австрійських гітлєрівців.

ВІДЕНЬ. 8. V. ПАТ. Націонал-соціялісти уладили вчора демонстрацію, спрямовану проти заборони носити партійні однострої. В Інсбруці націонал-соціялісти старалися златакувати відділ Гаймвери, одначе жандармерія відкинула їх.

У Зальцбурзі відбулася демонстрація проти заїзду християнсько-суспільної партії, причому сповій привернули щойно військові відділи. Поліція арештувала багато осіб.

ТАЙНА КОЖНОЇ ПАНІ!
Щоби мати модну і стрункну лінію вистарчає подбати за корселят або корсет і нагрудник у ціні для кожної з вас дуже приступній в першорядні. САЛЬОНІ КОРСЕТІВ „Е Р Н А" б. довголітня співробітниця та управителька фірми Г. Пізен, Львів, Судова ч. 1. п.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ** як давніше у моїм заведенні лентист Насс, Львів, Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. Студентам і урядвцям значна знижка.

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 1817 6-50

— **15 травня починається сезон у Черчі.** Хворі ля затяжний ревматизм, ішіяс, гіхт, нирки, мікур, нервові шкірні та жіночі недуги повинні памятати, що весняний сезон найдешевший і починається у Черчі вже 15-го травня. Проспекта з докладнішими поясненнями висилає на бажання: Управа Жизця — Черче п. Рогатин. 1879

— **З театру ім. І. Тобілевича.** Театр ім. Тобілевича, що перебуває тепер у Чорткові і пробуде там до 14-го, після чого їде до Бучача, Товмача і Станиславова. Театр підготовляє до вистави нову пєсу „Батурин", продовження „Мотрі" на підставі повісти Б. Лепкого, у сценічній переробці Лісевича. Пєсу виставлять приблизно за три тижні у Станиславові, куди на премієру приїде Б. Лепкий. Театр, що находиться у скрутнім матеріяльнім становищі, не маючи ніякої підмоги, міг утримати свої вистави на дотеперішнім мистецькім рівні завдяки підтримці Т-ву „Будучности" в Тернополі та українських банків у Тернополі, Збаражі та Теребовлі.

— **444 метрів під землею.** Репортаж із копальні вугля на Шлеську відчитає інж. В. Несторович у середу 10. ц. м. у домівці Техн. Т-ва при вул. Костюшка 3. Початок год. 18.30.

Хор Українських Ревелєрсів „Евгена" у Львові повідомляє, що в четвер 11. травня — в салі Муз. Т-ва ім. Лисенка відбудеться

II. КОНЦЕРТ Українських Ревелєрсів

ЗМІНЕНА ПРОГРАМА.

Дохід призначений на добродійні цілі.

— **Нова 4-клясова гімназія.** Дня 6. ц. м. увійшов в життя розпорядок міністерства освіти про частинне виконання закону про організацію шкільництва. Розпорядок постановляє, що дотеперішні 8-клясові гімназії перемінюються ступнево на 4-клясові. Переміна відбувається так, що у шкільному році 1933/34 перемінюється дотеперішню III. клясу на I. кл. нової чотирокласової гімназії. В дальших шкільних роках будуть ступнево творитися кляси II., III. і IV. гімназій нового типу. В справі організації 2-літних ліцеїв появиться своєчасно окремий розпорядок. Учні, що вступлять тепер до I. кл. нової гімназії, скінчивши IV. клясу, можуть перейти до I. кляси ліцею. Щоби бути принятим до I. кл. нової гімназії, треба мати скінчену VI. клясу вселюдної школи, або II. клясу дотеперішньої середної школи. Учні та учениці із вселюдної (народної) школи мають піддатися іспитові з кількох предметів.

— **Урядовець-шовініст.** Один інтересент звернувся в мин. суботу до містового уряду дільниці VI. при вул. Новий Світ 22 з проханням потвердити йому судовий квестіонар. Керманич п. Кример, побачивши на блянкеті й українське письмо (блянкет був виповнений по наказу в двох мовах) скакав і лютився. Щойно по довгій надумі (минуло 25 хв.!), по проханнях і вговореннях нарешті підписав квестіонар, заявляючи, що має „інструкціев на пісьме рускіх документуф не подпісиваць" (на жаль, не показав тої інструкції) і „на другі раз за жадноє ценеє не подліше".

— **Вияснення.** До допису у вчорашньому (116) числі „Діла" з Рави Руської п. н. „Руйнуюча робота пароха-москвофіла" подаємо пояснення", що село Лавриків, осідок о. Венгриновича, належить не до Львівської, а до Перемиської Дієцезії.

— **Злодії при роботі.** Львівська поліція арештувала кільканацять злодіїв, що увихалися поміж народом на українському релігійному святі й обкрадали неосторожних людей. Багато людей потерпіли більші або менші шкоди. Івановій дей потерпіли більші або менші шкоди. Іванові дей потерпіли більші або менші шкоди. Іванові дей потерпіли більші або менші шкоди. Іванові

кінці зупиняється він навіть на двох перекладах, до яких я приклав руку. У 1920 р. вдалось мені намовити відомого французького поета Ф. Мазада перекласти дві поезії Шевченка; тому, що він не знав іншої мови крім французької, я старався дати йому, крім дослівного перекладу, деякі інформації про форму, помагаючи собі прикладами з давньої французької поезії. Хоча як сильно відбивають ці переклади Мазада від інших, даремне наслідувати таку методу праці; великий поет-перекладчик мусить сам відчувати всі нюанси оригіналу і перетворювати їх, згідно з різними складними домаганнями чесної та старої поезії.

Нарис Борщака пригадує нам, що Шевченко це тема у французькій літературі досі нетикана. Жаль, що гарно видана ця праця як II-ий випуск комісії Шевченкознавства при Наук. Т-ві ім. Шевченка має трохи забагато помилок як на наукове видання. І. Борщак, що читає постійно тексти у різних мовах і не чує від літ рідної мови на чужині, часто думає чужими слозами і так пише; напр. Шевченко блистить у першій ранзі (франц. rang це ряд). У його тексті слід було виправити бодай найприкріші недогляди, напр. на (!) цьому діялекті розмовляє, більш могутній зам. могутніший, у самому ширєкому нам. найширшому, прогрес зам. поступ, сталася (?) асиміляція між цими двоми країнами, поезій в яких маються (!) всі гами, через півстоліття зам. за, тощо. Є теж деякі помилки у французькім тексті. м. р.

—o—

✝ ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Теодор Соломка, господар у Пукові пов. Рогатин, помер 30. квітня ц. р., проживши 66 літ. Покійний був типом селянина свідомого українця. Скінчив сільську школу, але самоосвітою придбав собі широке знання і від молодих літ став патріотичним робітником як член „Просвіти", УПТ., „Сільського Господаря", „УКС-у". Дався пізнати як бесідник на вічах і був членом УНДО та його Центр. Комітету. Головно його заходами поставлено в селі величаву церкву, 4-клясову школу, Народ. Дім з великою салею і т. д. Заслугою Покійного було, що перед 22 роками громада при помочі Зем. Банку Гіп. розкупила коло тисячу моргів двірського поля і ліса. Величавий похорон дня 2. ц. м. був виявом пошани і вдяки для Покійного при участи 12 священиків, численної інтелігенції з Рогатина і повіту, кількатисячного дооколичного народу і шкільної дітвори із села і учеників та хору з Рогатина. На подвірю прощав Покійного в зворушливій промові місцевий парох о. Соловій, а над гробом о. декан Яворський, гімн. проф. Угрин, від селянства п. Ліщак і від громади п. Мельник і ін. Покійний полишив вдову, сина-священика, одну доньку-учительку, одну замужну за управителем місцевої школи, а одну за начальником громади Пукова. В. Й. П!

—o—

Дописи.

ЯРОСЛАВ.

Ярослав — Шевченкові. Місто Ярослав дало за час від другої половини березня до половини квітня ц. р. три концерти в честь Шевченка, з котрих один улаштували середнешкільна молодь мужеських гімназій Ярослава, другий дітвора вселюдних шкіл, а останній старанням старшого громадянства Ярослава. Концерти середнешкільної молоді мають уже свою славу сият скромних, але уладжуваних зі смаком. Жаль тільки, що отікуни молоді устроювання Шевченківських концертів уважають для себе панщиною, не знаючи на охоту й запал молоді, а декотрі таки найбільше покликані чомусь то бояться тих концертів і радіб їх не бачити в домівці бурси, щоби себе не наразити. Видно, що національне виховання молоді їм байдуже. Та проте гімназисти своїми гуртовими і сольовими виступами віддали своєму Генієві належну пошану, а публиці дали кілька приємно перебутих хвилин. Також діточий концерт відбувся з успіхом та стягнув велику скількість дітвори, молоді і старших. Діти виконували свої точки бездоганно і з великим вдоволенням співались своїми національними строями та любувались українським словом, яке, на жаль, виходить з їх уст (за малими виїмками) лиш на сцені. Багато праці і доброї волі вложив в концерт о. катехит Гасько віддаючись йому всеціло і майже неподільно. Концерт старшого громадянства пройшов поважно, видно було в ньому належну підготовку як аранжерів, так і самих виконавців, тому теж викликав відповідний настрій та лишив гарний спомин. Годиться при цьому зазначити, що щорічний концерт Шевченка є одинокою імпрезою Ярослава, в котрій беруть участь не лиш місцеві громадяни, але також гості з провінції, а навіть пригадять гості з Переворська, Сянки і т. д. До підвесення рівня концерту причинилась безперечно участь у ньому вічно повної енергій і запалу п. проф. Ціпановської, знаної піяністки, проф. Левицької-Пенсак зі Львова і співачки-сопраністки проф. Волинської з Перемишля. П. Левицька-Пенсак відограла Барвінського „Українську суїту" Рахманінова „Polichinale" і Бетовена „Ecassaises" — Публика з приємністю вислухала відіграні п. Левицькою-Пенсак твори і дякувала улюбленій піяністці рясними оплесками. П. Волинська відспівала свіжим, як усе, і молодечим сопраном три пісні, з котрих зокрема виріжнились незвичайно вміло інтерпретовані „Айстри". Акомпанювала дуже дискретно п. Ціпановська, яка і цим разом не відмовилась від участи в ярославському концерті. Місцевий хор під управою чж. радника Кашубинського відспівав Стеценка „Заповіт", Кошиця „Балаку" і „На річці" та нову композицію славного диригента „Гей на Івана, гей на Купала". Хорові точки випали дуже добре, а передовсім пісня „Гей на Івана гей на Купала". В ній виявився вповні композиторський талант інж. Кашубинського. Твір цей цілий час держав публику в напруженні, є дуже легкий і надається до якнайширшого спопулярнювання. Вступне слово д-ра Л. Голейка замітно відбігало від загально приятого шабльону. Глибоко продумане, незвичайно змістовне і високо-патріотичне, а при тому виголошене з чуттям, зробило велике враження. Окреме місце треба присвятити надсподівано доброму виступові п. М. Черкаської, яка зі зрозумінням і правдивим артизмом відспкямувала Шевченків „Сон" та вспіла своїм виступом засугерувати публику. По концерті відбувся комерс, на якому місцеве громадянство і гості провели приємно час, ділячись взаїмно враженнями з концерту.

—o—

СПОРТ.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВЦЯ.

Під кличем „Спорт у маси!" уладжує У. С. С. в неділю 21. травня ц. р. на площі Сокола-Батька „День Українського Спортовця". У цьому спортовому святі візьмуть участь усі львівські спортові товариства, обєднані в У. С. С., щоби хоч частинно заманіфестувати український спорт і зацікавити ним якнайширші круги нашого громадянства. Програма свята представляється менш-більш ось-так: День Українського Спортовця почнеться вже в суботу зполудня ситківковими змаганнями. В неділю раником відбудуться змагання дружин коп. мяча, а від 3. год. попол. почнеться головна частина свята. Її започаткує дефіляда змагунів, після того будуть легкоатлетичні змагання (спринти мущин та жінок, скоки в даль мущин та мети диском жінок, довші біги мущин), спортові гри (газена, кошівка, відбиванка) та фінал розгривок коп. мяча.

Докладнішу програму „Дня Спортовця" подамо пізніше.

УКРАЇНА II. — ДНІСТЕР (САМБІР) 4:3 (1:2).

Ці змагання, дослід яких подали ми вже вчора, розіграно в неділю перед змаганнями І. дружин Україна з перемиським Сяном. Самбірський „Дністер" — це добре здисциплінована й амбітна дружина, що має м. ін. знаменитого правого оборонця. В II. Україні подобались: Вовк, Сушко, Косило і Яцкевич. Ворота для України стрілали: Вовк (2), Крушельницький і Косило, для Дністра правий лучник (2) і правий крайник.

СТЕП — 6 БАОН САН. 2:0 (1:0).

СТЕП II. — ГАСМОНЕЯ II. 1:2 (1:1).

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 9. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Середа, 10. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 9. травня год. 7.30 веч. „Шукаємо талановитого вломника".

Середа, 10. травня год. 7.30 веч. (вистава закуплена) „Шукаємо талановитого вломника".

Спортовий Цирк, вул. Пекарська (біля Теніс. Т-ва) виступи міжнародних змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „В тайгах Сибірі".

АПОЛЬО: „Кохання та пімста донського козака".

АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".

КАСІНО: „Мущини в її житті".

КОЛІСЕЙ: „Що може Париж", ревія „Парада без зірок".

КОПЕРНИК: „Син джунглів".

МАРУСЕНЬКА: „Син джунглів".

МІРАЖ: „Чар її очей" (Дж. Гейнор, Фарел).

ПАЛЯС: „Їх Ексцеленція субєкт".

ПАН: „Любощі князя" та ревія.

ПАСАЖ: „Кабірія" (на основі Д'Аннунція).

ОАЗА: Нечинне.

СТИЛЕВЕ: „Наші кепські наречені", ревія: „Щось для кожного" (виступ ревієвої трупи „Аркадія" Ант. Качоровського). Початок ревії в 4., 6.30 і 9. год.

ХИМЕРА: „Пімста Тонга".

УТІХА: „Остання парубоцька ніч" і ревія: „Ах, ті ноги!"

Закордонне радіо.

Вівторок, 9. травня 1933.

Братислава (279,3) 17.20 Віольончеля, **Копенгаген** (281,2) 20.00 „Княжна чардаша" оп. Кальмана; **Штрасбург** (345,2) 20.30 Галевий вечір, **Льондон** (358) 19.40 „Кавалір рожі" оп. Р. Штрауса, **Штуттгарт** (360,6) 21.30 Нар музика, **Гельсінгфорс** (368,1) 18.15 Спів, 19.05 Віольончеля; **Білгород** (429,7) 15.30 Фортепян (югосл. композитори), 16.30 Нар. пісні; **Рим** (441,2) 20.15 Сп. концерт, **Лянгенберг** (472,4) 12.00 Нові нім. нар. пісні, 20.00 Концерт Брамса (Сігеті), 20.50 „Бастієн і Бастієва" оп. Моцарта, **Відень** (518,1) 15.55 Солісти, 20.55 Концерт; **Будапешт** (550,5) 19.30 „Масковий бал" оп. Вердія, **Харків** (937,5) 9.00, 12.00, 16.10, 18.00, 19.00 Концерт, 13.50 Літер. трансм.; **Москва** (1000) 17.30 „Ріголето" оп. Вердія (Сталін. 424.3 м.), 17.25 „Золотий півник" оп. Рімського-Корсакова (Досв. 720 м.); **Париж** (1724,1) 21.00 „Or, nana" оп. Івена.

Середа, 10. травня 1933.

Братислава (279.3) 12.30 Концерт; **Бреслав** (325) 21.10 Концерт; **Міляно** (331,4) 17.00 Вокальний концерт, 20.30 Комедія; **Штрасбург** (345,2) 21.00 Симф. концерт; **Білгород** (429.7) 19.00, 21.10 Спів; **Стокгольм** (435.4) 20.00 Вечір пісень; **Прага** (488,6) 16.10, 20.15 Концерт; **Відень** (518,1) 10.20 Для дітей, 11.30 Концерт, 20.40 Мельодрами; **Рига** (525) 20.15 Пісні; **Будапешт** (550.5) 17.00 Цит. музика, **Харків** (937,5) 9.00 Солісти, 13.50, 15.10, 18.00, 19.00 Концерт, 20.00 Літ.-мист. трансм., **Москва** (1000) 17.25 „Лебедине озеро" Балет Чайковського (Досв. 720).

Ширіть наш часопис!

Львівське радіо.

Вівторок, 9. травня 1933.

12.10, 15.40, 16.15 Грамофон; 16.00 Вплив сонця, води й повітря на людську шкіру, 16.25 Для учителів: Програмові основи нової школи; 16.40 Погавство в нинішніх часах; 17.00 Симф. концерт; 18.00 Легка й танк. музика; 18.50 Ремесло в нинішніх часах; 19.30 Трансм. з Варшави: „Кво вадіс" оп. Нуге, Спортові вістки, Літерат. чвертьгодина.

Середа, 10. травня 1933.

12.10, 16.00, 17.15, 22.15 Грамофон. 15.35 Для дітей: „Вчора й нині". „Прогулька"; 17.00 Муз. буквар; 17.40 Умови в справі платні умовних робітників; 18.00 Концерт (музика, спів); 19.00 Спогади про Теоф. Новаковську; 19.30 Фейл.: „Життепис Норвіда"; 20.00 Академія з нагоди рум. нац. свята; 21.00 Спортові вістки; 21.10 Фортепян; 22.00 На овиді; 22.40 „Опіка над меншинами" (відч. в англ. мові). Грамофон; 23.00 Танк. музика.

—o—

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня І. V. масло зол. 2.60, 2. V. 2.50, 3., 4., 5., 6. і 8. V. зол. 2.40, молоко 8. V. 21 сот., сметана 90 сот., яйця зол. 2.80. Тенденція на масло і яйця удержана, на молоко і сметану звищкова.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

АДВОКАТСЬКА канцелярія на проханції знаменито проспериуюча зараз до відступлення. Адміністрація „Для адвоката". 1-1

КОВНІРЦІ до прання, убрання до хем. чищення приймає Е. Говикович, Львів, Домініканська 4. 4—5

ЗА ДОЛЯРИ продам каменицю або дім з городом. Ігнат, Куркова 24. 1882 3-3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Пожиточно і приємно є вживати БЕНЗОЕСОВУ КОЛЬОНСЬКУ ВОДУ квітових запахів, дезинфекує, консервує шкіру і волосся. 100 грамів 1.50 зол. у ДРОГЕРІЇ ПІД „КОТВИЦЕЮ" Львів, ул. Кілінського 1 (проти Віденської кавярні).

Доставці шпиталю і Народньої Лічниці. ВИРІБНЯ ЛІКАРСЬКИХ МЕБЛІВ **„ВУМЕЛЬ"** ЛЬВІВ — ЛИЧАКІВСЬКА 27, ТЕЛ. 106-44. Уряджения шпиталів, операційних саль, порадень, лікарських і дентистичних кабінетів. — Меблі споювані автогеном і лякеровані емалією на гаряче.

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК **КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР** Ціна 50 сот., з почтовою перес. 70 сот.

ШЕВЧЕНКО і КНЯЖНА РЕПНІНА Ціна 1·50 зол., на почт. перес. 50 сот.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 шпальти текстові і 8 шпальт оголошенєвих.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.15	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні по	зол. 0.15
1 „ одношпальтовий надіслане і некрольоги	„ 0·40	купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
1 „ „ в тексті і нотинках	„ 0·45	шукаючі праці	„ 0·05
1 „ „ на першій сторінці	„ 0·55	слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1	зол. 380·—		
„ „ 1/2	„ 200·—		
„ „ 1/4	„ 110·—		
„ „ 1/8	„ 60·—		

Текстові сторони 50 проц. дорожче.

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло" В друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 118 (13.357). Львів, четвер 11. травня 1933. Рік LIV.

Часопись оплати карбованцем готовим.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ІДЕАЛЬНІ ВИБОРИ.

Варшава, 8. травня 1933.

На 11. год. передпол. назначено відкриття Національних Зборів для вибору нового президента Річпосполитої. Кілька хвилин пішло на опізнення, година на відчитування 555-ти назвищ, пів години на обрахунок карток — і точно пів 1-ої впол. було по всьому: новий президент вибраний в особі дотеперішнього президента Мосціцького на дальших 7 літ резидування на варшавському Замку. Від позавчорашнього комунікату, що Клюб ББ висуває офіціяльно кандидатуру проф. Мосціцького, цілий хід і висліл виборів не викликував уже в нікому найменших сумнівів. Справа настільки вирішена заздалегідь, що цим разом марш. Свїтальський, як голова Народнього Зібрання, уважав навіть зайвою річю (а може таки просто забув) проголосити формальну перерву, потрібну для повідомлення елекга про його вибір і ствердження потім перед електорами, що новий президент вибір прийняв. Коли закрили засідання, посли і сенатори негайно дістали згори приготовлені писемні запрошення на заприсяження нового президента, яке відбудеться завтра в 12 год. вполудне. Тією церемонією завершиться весь цей наскрізь формальний акт.

Рішали про нього два чинники: марш. Підсудський та аритметика законодатних палат. Тому й після нинішніх виборів численно зібрані журналісти займаються виключно цифрами, залишаючи зовсім на боці політичну суть президентських виборів. Зрештою ці цифри теж дуже нескладні. Всіх членів Національних Зборів Польщі, послів і сенаторів, є 555, з того 324 мандати має Клюб ББ. Проф. Мосціцький як єдиний зголошений кандидат, дістав отих 324 голоси плюс 5 голосів жидівських послів плюс 3 голоси „диких" — разом 332 голоси. Голосувало 343 послів і сенаторів, з чого 11 карток було неважних; на них 11 неважних голосів склалося 6 німців, 3 комуністів і 2 комунізуючих „диких". *212 управнених до голосування послів і сенаторів взагалі не явилося.* Була це ціла польська опозиція, отже ендеки, хадеки, люловці і соціялісти. Не явився теж зовсім у соймі українці з обох Клюбів і один білорус.

На тему участи чи неучасти опозиційних клюбів до самого початку засідання ходили по кулюарах ріжні поголоски. Серед святочно одягнених членів ББ слідні були вичікуючі настрої, що може таки дехто з польських клюбів зломить фронт абстиненції. Добрі наслідки мала та абстиненція для послів і сенаторів ББ настільки, що вони могли вигідно позаймати місця у соймовій салі, де може 555 осіб булоб навіть не помістилося. Тому теж в останній хвилині забрали зі салі наряд приготовлені на „надвишку" електорів стільці.

З дотеперішніх голосів проурядової преси видно виразно, що урядовий табор трактуватиме абстиненцію членів Народніх Зборів, як протидержавний акт. Вказує на це виразно нпр. передова стаття В. Стпічинського в останньому „Курері Поранному" п. н. „Акт суверенности народів":

„Партійні інтереси (читаємо там) не можуть бути перенесені з парляментарного терену до Національних Зборів. Це видно з підставової ріжниці завдань тих двох установ прилюдного права. Бо підчас коли завданням парляменту є виконувати в імені народу контролю виконавчої влади та брати громадське життя в рямці правних норм, що регулювалиб ділість відносин, то Національні Збори мають одно, але найпочесніше завдання, перевести акт суверенности народу. Бо символом кожної суверенности є саме власний голова держави, якого має нарід..."

Однак всі ці і їм подібні аргументи не переконали польської опозиції, яка станула на становищі, що „не має сенсу акт вибору, коли його вислід і так уже міродайним чинником і більшістю акту вія має за лишенність певершений" (.Курер Польскі" з 7. ц. м.). Краківський „Ґлос Народу" сформулював знову своє негативне становище в той спосіб:

„Метою опозиційних партій в вибір президента, який мав би кваліфікації, що відповідали б поглядам тих партій. Коли наслідком відносин, витворених санацією, такий вибір є не лише виключений, але виключена є навіть надія такого вибору, то нема також обовязку брати участь у таких виборах".

Ендецький Клюб подав як мотив своєї відсутности не виконану їхню вимогу перевести вибори президента щойно після нових виборів до сойму, а ППС ніяких мотивів не подала. Як відомо, ніяких мотивів своєї відсутности не подав теж Український Клюб, уважаючи, що їх не так важко відгадати.

Щодо ширших якихось політ. наслідків доконаного вибору, то в першу чергу чуємо скрізь поголоски про недалеку зміну чи лише частинну перебудову уряду. Називають ріжних кандидатів на нового премієра, одначе найчастіше повторяється назвище голови Клюбу ББ полк. Славека, який зрештою був на тому становищі вже двократно. Сутю нової зміни мав би бути поворот до ліберальнішої господарської політики, тим, що покликали би до уряду назад б. міністра торговлі і промислу Квятковського і був. міністра фінансів Матушевського. Згадують теж поголоски про прізвище п. Бека, як можливого премієра, покликуючись на актуалізацію проблем закордонної політики. Однак, як бачимо, все це прізвища старі, відомі, карта всіх їх давно вже у післятравневій кар'єрі записана, і тому ніяких несподіванок та чи інша зміна з переміщенням тих чи подібних осіб на верховні урядові становища принести не може. Найближча зміна уряду — зрештою дуже імовірна — буде теж по суті зміною формальною, або — як називає це проурядова преса — „зміною стійок на варті".

На більшу увагу заслуговує вже натяк у вчорашній офіціяльній „Ґазеті Польскій" про далеку зміну конституції. Останніх 7 літ каденції президента Мосціцького було, мовляв, „актом надії й очікування". Ті минулі роки доказали, читали ми там, ідеальний характер співпраці післятравневих урядів з президентом і тому його повторний вибір буде актом „віри і довіря", яке дає підставу до перебудови державного устрою Польщі. Яким робом і на яких підставах відбулась би зміна конституції, для якої, як відомо, уряд не має ніні в законодатних палатах своєї більшости, — це невідомо.

Однак усе це дальші перспективи, які нікого особливо не цікавлять. Так само не цікавлять, як і цілий хід нинішніх зборів, що перейшов серед зовсім байдужої атмосфери. Люди дивувалися лише, чому в околиці соймового будинку і на його терені заведено надзвичайні засоби обережности, чому на вулицях перевіряють легітимації, впускали до соймового будинку лише дуже нечисленні одиниці апоза послів і журналістів, тоді, коли справді атмосфера у самій Варшаві зовсім не вказувала на будьяке підвищення та взагалі якенебудь оживлення. Можливо, що автора цих рядків особливо яскраво вражала як неприродна тиша, апатичний безрух і якийсь посоловілий варшавсько-соймовий настрій, — коли очі й вуха були ще повні барвистого руху стотисячної маси у вчорашній львівській маніфестації. Але факт остав фактом: нинішні вибори були ідеальними виборами з погляду швидкости і відсутности найменших перешкод на гладкій дорозі формалістичної процедури. *(ік.)*

Перевести обезпечення свого життя значить сповнити моральний обовязок супроти своєї рідні, суспільности й самого себе. Зробіть це в одинокому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменица).

Перед харківським процесом.

Новий подвиг комуністичних русотяпів.

В останньому часі множаться яскраві докази на те, що червона Москва вже зовсім нахабно, ні трохи не скриваючись, щораз тугіше зашморгує петлю на шиї українського народу. Всі теорії про нібито якусь рівноправність народів Радянщини, про неіснування там „національного питання" (воно — мовляв — розвязане), про направу кривд, що їх заподіяли „інородцям" царі і російська буржуазія — назагал залишились демагогічними теоріями. Тут і там полишила революція недержавним народам Радянщини дещо із здобутків. Та рештки цих здобутків складати вони мусять тепер на жертвенний престіл інтересів московської нації. Як давніше за царів, так і тепер у часах революційного більшовизму, **пануючою нацією залишились москалі.** Не змінилась їхня ментальність у вогні революції, коли йде про чужі народи, залишилась загребущість, хижацька захланність, залишилось бажання зробити всі чужі народи, звязані спільними політичними кордонами, погноєм московського політичного і культурного імперіялізму.

Ось заповіли тепер герольди „національної толеранції" черговий процес проти українських „націоналістів". Він буде другим актом (чи тільки другим?) трагедії українських культурних робітників, що в жахливих умовинах радянської дійсности, в голоді і холоді, працюють над здвигненням храму рідної культури. Ще всім добре в тямці поодинокі епізоди першого акту цієї трагедії, епізоди самобичування „Єфремівців", понижуючих покаянь у несповнених гріхах. Усім теж добре відомі дальші події на Рад. Україні, репресії, що їх більшовики оправдували необхідністю боротьби з „контрреволюційним націоналізмом", защепленим наново гуртком „Єфремівців". До якої пародії зведено відтак київську Академію Наук — знаємо теж добре.

Маючи повище на увазі, мусимо найближчий процес розглядати в далеко ширшій перспективі. Вже самі **мотиви** арешту й обвинувачення гурту вчителів, Олени Курило, Трохименка і Ко, є зовсім недвозначні. **Комуністична влада йде на явну боротьбу з усіми признаками української самобутности. Вона нищить навіть українське провансальство,** до якого властивс докотилось наше національне проявлювання себе на східних українських землях. Нахабний окупант карає навіть тих, що у своїй дбайливости за збереження національно чистої мови і культури пробують чистити їх із засмічення московщиною, ставить їх перед суд і клеймить „контрреволюційністю". Вони, ці культурні робітники — як хоче акт обвинувачення насильно відмежовували українську мову від „братньої" московської мови, вони нібито обмірковували можливість латинської азбуки для української мови, вони складали шкільні бібліографії помиляючи московських авторів і т. і.

Степенування провин, що їх підтягає радянська влада під параграфи кодексу боротьби з

Пригадуємо, що в четвер 11. травня, в салі Муз. Т-ва ім. Лисенка відбудеться

II. КОНЦЕРТ Українських Ревелєрсів

ЗМІНЕНА ПРОГРАМА.

Вхідні призначений на добродійні цілі.

контрреволюцією, зовсім виразне. Теоретичні провини Єфремова і товаришів були куди більші, ніж провини Трохименка і його товаришів. Це степенування характеристичне для регресу „національної толеранції" більшовиків, для їхнього повороту на позиції Рози Люксембург з її повним запереченням права на власне життя українському народові.

І важне ось-що: процес, що його заповідають більшовики, це **вступ до нового наступу на культурні надбання українського народу, що ще збереглись**, так як і процес Єфремівців був початком руїни багатьох цінностей до Академії Наук включно. Це й поглиблює трагізм того роду процесів. Слідами за своїми вченими йде в асистї чекістів цілий український нарід на нову Голгофту.

Акт обвинувачення звернув на себе уже увагу чужинецьких газет. **Повна невинність героїв нового процесу і безсоромність, з якою більшовики садять їх на лаву обвинуваченых, мусить звернути на той процес увагу цілого культурного світу.** Краківський „Час" присвятив цій справі навіть велику статтю („Новий політ. процес у Росії", ч. 100) і застановляється в ній над вартістю „добровільної федерації", якою то назвою залюбки охрещують свій політичний твір — СРСР — московські більшовики.

В. Север.

За океаном.

Перед посвяченням української вищої школи.

Свято отворення першої вищої української школи в Америці, що поміщена в Стемфорд, Конн., знайшло зацікавлення серед нюйорських громадян до тієї міри, що вони, за спонукою Брацтва св. Михаїла, відд. 1-го „Провидіння", зійшлися на перші наради в понеділок 24. квітня в галі українсько-католицької церкви при Семій вулиці. Прибули уряди товариств: Брацтва св. Михаїла, Брацтва св. Йосафата, Сестрицтва Апостольства Молитви, Українського Хору Молодої України й українсько-католицької парохії св. Юрія. Були також члени інших організацій. Після вичерпуючих промов і дискусії присутні прийшли до висновку, що українсько-католицька вища школа, якої основником є **еп. Богачевський**, повинна стати всенародньою справою, бо вона кладе основи під українську культуру в Америці; що треба освідомити український загал в Америці про значіння цієї школи; що треба звернути увагу родичів, аби вони користали з нагоди і давали своїх хлопців туди на вищу науку після покінчення „греммер скул"; що свідоме українське громадянство повинно взяти участь масову у посвяченні школи дня 4-го вересня ц. р.; що зокрема громадянство нюйорське мусить доказати ділом, як воно доцінює вагу своєї школи. Щоби вибрати відповідний комітет акції, присутні представники згаданих організацій доручили урядові парохії св. Юрія, щоби скликав іншу нараду над цією справою в найкоротшому часі. Тимчасом товариства розібрали відзнаки школи для розпродажі поміж своїх членів.

Авраменко в новій ролі.

Знаний український балетмайстер Василь Авраменко зорганізував театральну трупу під назвою „Український Народній Театр" і з нею виставить у Нюйорку в найближчому часі в салі „Поблик Театру" при Другій Евні недалеко 4-ої вулиці історичну драму Старицької-Черняхівської „Гетьман Дорошенко". В драмі буде виставлений також історичний балет з відповідною музикою. Зараз потім виставить Народній Театр оперету на осн. Гоголя „Майська ніч". Хором та орхестрою диригуватиме проф. М. Гайворонський.

Комуністична пропаганда.

БЕРЛІН, 9. V. ПАТ. На основі повідомлення преси в останніх часах комуністи розвинули енергійну агітацію, користуючись летючками та відозвами, які розкидають по цілій Німеччині. Політична поліція, заабсорбована різними подіями, не викрила покищо централі тієї пропаганди. Оголошений в тій справі комунікат закликає населення, щоби причинилося до викриття агітаторів.

Валія хоче автономії.

В Ляндіндрод Вельс, у Валії, відбулася в пятницю, 5. ц. м. конференція валійської ліберальної партії під голов. Льойда Джорджа.

Між іншими справами порушено також питання автономії Валії. Один з делегатів на конференцію, міський радний Віліям Джордж (молодший брат Льойда Джорджа), висказався, що „було би бажаним, щоби Валія мала свій власний парлямент, такий, як має Ульстер, з повним правом рішати всі справи, що торкаються Валії".

Брат бувшого премієра Англії Льойда Джорджа, Віліям Джордж, є великим прихильником валійського „гоум руль" і від давна веде пропаганду за самоуправою Валії.

(Укбюро Лондон.)

ТАЙНА КОЖНОЇ ПАНІ!

Щоби мати модну і стрункy лінію вистарчає подбати за корселет або корсет і нагрудник у цімі для кожної з нaвь дуже приступній а першорид. **САЛЬОНІ КОРСЕТІВ „Е Р Н А"** б. довголітня співробітниця та управителька фірми Г. Пізен, Львів, Судова 5. І. п.

Проти небажаної візити в Австрії.

ВІДЕНЬ, 9. V. ПАТ. Пресове бюро національ-соціялістичної партії повідомляє, що в суботу, 13. ц. м. прибудуть до Відня літаком бувший міністр справедливости Франк, президент прусського сойму Керль, шеф державної поліції Лей, прусський міністр Кубе, державний секретар Фрайслер і два інші гітлерівські діячі. Вони будуть гістьми партійної управи і задумують виголосити низку відчитів.

„Райхспост" стверджує, що та візита має характер партійний і з огляду на вороже відношення австрійських націонал-соціялістів до австрійського уряду є теж актом ворожим. Є це спроба обійти заборону походів і затерти сильне враження зальцбурського зїзду, де канцлер Дольфус станув в обороні Австрії.

Щодо Франка то сумніваються, чи йому позволять вступити на австрійську територію. Він образив австрійський уряд, закликуючи до усунення кордонів Австрії. Інші націонал-соціялістичні міністри не повинні також рахувати на якісь удогіднення в Австрії.

—o—

Змова еспанських ґенералів.

МАДРИД, 9. V. ПАТ. Викрили тут велику змову, що мала на меті повалити теперішній уряд. Одного з головних провідників змови, генерала Годеда заслано до Лес Пальмасу, другий ген. Оргас утік до Португалії. Кількох інших ґенералів, вмішаних у змову, зголосилося до теперішньої еспанської влади, запевнюючи про свою льояльність. Їх арештовано.

У звязку з ударемною змовою арештовано багато інших змовників, що рекрутуються з монархістичних і військових кол.

Зачувати, що комуністичні синдикалістичні союзи рішили з того приводу проголосити в цілім краю ґенеральний страйк.

—o—

По широкому світі.

— У Зальцбурзі задумують утворити касино гри на взірець Сопотів, щоби підвести туристичний рух в околиці.

— В Австрії арештовано в останньому часі коло 1.000 комуністів, у яких найдено комуністичні друки.

— Норвеський рятунковий корабель „Росланд", що брав участь у рятуванні „Малиґіна", в поворотній дорозі зі Шпіцбергів дістався в бурю і затонув.

— Провідник німецької соц.-дем. партії Вельс помер у берлінському вязничному шпиталі на запалення легенів.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 11. ТРАВНЯ 1933.

МИРОН ЗАРИЦЬКИЙ 2)

Чиста і прикладна математика в ході століть.

(Докінчення).

Недовго після Евкліда жив у Сиракузах Архимед, найбільший математичний геній світу. У своїх творах, які він посилав до Александрії, виявив Архимед таку велику продуктивність у тяжких, глибоких проблемах, таку неймовірну точність льогічної аналізи, що не посоромився би її й нинішний найбільший льогік і математик. Він користувався вже методами абстрактної вищої аналізи, обчислював обеми тіл методами інтегрального числення, але відкрив теж важні закони механіки й будував воєнні машини для оборони родинного міста.

Апольоній і Діофант були представниками чистої математики; один дав знамениту теорію стіжкових перерізів, другий теорію чисел і абстрактну альгебру.

Римляни не тільки не дали математиці нічого нового, але навіть не знали й не розуміли великих здобутків грецької математики. З жалем казав Цицеро: „Apud Graecos geometria floruit et nihil est mathematicis graecis illustrius. At nos ratiocinandi metiendique utilitate huius artis terminavimus modum". „У греків цвіла геометрія й нема нічого величнішого над грецьких математиків. А ми, римляни, обмежилися у тому мистецтві до практичного числення й мірення".

В середновіччі були араби одиноким народом, що знав і розумів класичні твори грецьких математиків. Вони розуміли грецькі методи й теорії, розвинули альгебру й тригонометрію і застосували їх передовсім до астрономії. Вони переклали на свою мову майже всі грецькі математичні книги й за їх посередництвом пізнала пізніше Европа грецьку математику і могла на її підложі зачати буйну чолову математики.

Великі математики нових часів Ляйбніц, Ойлер і Коші були представниками чистої математики. Останній з них подав точні й ясні дефініції основних понять аналізи й перевів ревізію льогічних основ математики. Але геніяльний математик Ньютон збудував також класичну механіку, а великі математики Ляпляс, Ляґранж і Гавс були також великими фізиками.

Задалеко завело би нас хочби поверховно переказати всі здобутки математичних теорій XIX-го століття і обговорювати їх застосування й значіння для імпозантного розвитку природничих наук у цьому столітті. В історії математики XIX-го ст. бачимо також серед учених усіх культурних народів попереплітані досліди над фільософічними основами математики й систематичними абстрактними теоріями з широко розгалуженими зусиллями, щоби розбудувати прикладну математику і вивести льогічні консеквенції з основних законів природи.

Є такі математичні теорії, що відіграли важну ролю в історії природничих наук, що були суттєвою причиною повстання й розвитку численних проблем і теорій природознавства. Ціла фізика й хемія нових часів не була би можлива без математичної аналізи. А тому, що фізика й хемія є фундаментом кожної природничої науки й техніки, легко зрозуміти, що без математики нема природознавства. Згадаю тільки про вагу варіяційного числення й теорії інтегральних рівнань для механіки, про значіння теорії груп і трансформацій для кристальографії і теорії імовірности й математичної статистики для кінетичної теорії матерії й біольогії.

Були правда колись і є ще й сьогодні такі спеціяльні математичні науки, що впродовж віків не мали ані й тепер ще не мають ніяких приложень. Але коли Архимед і Апольоній відкрили колись дивні властивости параболі й еліпси, то мабуть ніхто тоді не міг догадуватися, яке велике значіння матимуть їх відірвані досліди для майбутньої механіки, техніки й астрономії. Коли Лобачевський збудував ідеальний світ неевклідової геометрії, то ніяк могла тоді виміряти й найсильніша уява факт, що за сто літ прийде Айнштайн і застосує ту фантастичну геометрію до цілком нової теорії фізичних явищ.

При кінці XIX-го століття повстала нова найбільш абстрактна математична наука, теорія множин, яка знову спричинила нову, революційну ревізію фільософічних основ цілої математики. Вона оперує цілком новими поняттями, кладе цілком нові проблеми й творить нові, досі незнані методи. В своїх початках вона була самітна, навіть математики її не розуміли й не знали, до чого вона здалася. Але сьогодні теорія множин змінила вже істотно методи і сам зміст цілої математики. В останньому році та найідеальніша математична теорія найшла вже й деякі приложення в механіці. І ми навчені вже історичним досвідом не можемо нині сказати, що та покищо відірвана від всяких фізичних фактів абстрактна теорія не запанує в природознавстві за літ сто або двісті.

З другого боку більшість математичних теорій повставала так, що природники надибували в своїх дослідах такі проблеми, яких розвязка вимагала нових незнаних математичних теорій. Вони ставляли тоді математикам нові питання, на які вони мусіли відповідати і при тій нагоді творили нераз нові математичні поняття, видумували нові методи доказів і давали нові теореми. Так повстала наприклад теорія варіяційного числення й теорія інтегральних рівнань. Теорія релятивности Айнштайна й модерна теорія квантів змусила математиків до інтензивної роботи над будовою математичного апарату, потрібного до льогічного опанування тяжких проблем і теорій нової фізики.

Такою дорогою змушували природники математиків до реалізації нових задань, математики завдячують природникам багато нових проблем і теорій; без природознавства нема абстрактної математики.

Але конкретні факти фізичного світу, мають для математики ще інше, ще більш суттєве значіння. Вони дозволяють на психольогічно

Все ще невідома земля.

Волинь, 8. V. 1933 р.

I.

В серпні минає 5 років від допису в „Ділі" автора цих рядків п. з. „Терра інкогніта". Мав він на увазі головно українців, що з ріжних причин не знали Волині. Нині можемо сказати, що волинські українці і поза його межами, знають про Волинь уже дуже багато й знають правду. До цього в великій мірі причинилася наша національна преса, яка при всякій нагоді знайомила з волинською дійсністю наш ширший загал.

Та для польського суспільства, що так завзято своєю опінією на щоденній дійсности Волині це край ще досі „Терра інкогніта". Про це в першій черзі кажуть розбіжні погляди польської преси, дивовижні уявлення польського читача й не менше дивовижні експерименти ріжних чинників.

Для значної більшости цих чинників Волинь ще й досі „дике поле", „степ". Навіть луцький урядовий орган „Волинь" для одної передової статті не міг найти характеристичнішого наголовку, як „Дух на степу". Погляд як зперед сотень літ із фантастичної белетристики й романтичної поезії.

Звідси йдуть фантастичні регіональні плани й методи, опанування цих „степів" і експерименти на буцімто „диких полях".

Того, що українські маси Волині в своїй національній свідомости й загальному розвитку посунулися вперед і в багатьох випадках стоять вище за мазурів чи ловичан, за місцевих кольоністів і осадників, дехто не хоче навіть бачити.

II.

Урядовим колам і польській суспільности закриває дійсне обличча Волині передовсім реакційний ендецький табор, що вічно ще живе дикими плянами винародовлення й екстермінації української автохтонної маси. Є й основи, що всіма силами намагаються доказати Варшаві, від якої залежать посади, що їхні експерименти дадуть чудові результати серед волинського населення.

Вони дбайливо ховають від людського ока, а особливо від Варшави, всі свої невдачі, потішають кого слід, що, мовляв, усе йде добре.

Помагає їм у цьому брукова преса.

День за днем, тиждень за тижнем появляються в польських часописах такі дивовижні та брехливі інформації з Волині, що навіть деякі місцеві польські читачі іноді обурюються. Якунебудь дрібничку сумнівної організації за допомогою місцевих ендецьких і інших кореспондентів роздувають у цій пресі до величезних розмірів.

Щож торкається українського життя, то ці інформації з Волині йдуть уже значно далі

Отак „Експрес Ілюстрований" про відоме унеможливлення волинського зїзду УНДО в Луцьку 23. IV. ц. р. писав: що УНДО не тішиться успіхом, що противники його напали на зібраних на нараді, що відбулася страшна бійка з стрілами та „на кийки й кулаки" й т. д. Подібним способом інформували своїх читачів і інші часописи.

І так про ціле українське життя. На Волині нема ніяких свідомих українців; маса — це темна отара.

І ніхто цих брехливих інформацій про Волинь навіть не спростовує. Томуто власне Волинь для польського суспільства є „Терра інкогніта". Є вона нею мабуть також і для мешканців Варшави.

III.

Зрештою, коли комусь не залежить на правдивих відомостях, то це його діло. Одначе українська волинська інтелігенція повинна би всякі брехні виводити на чисту воду й демаскувати їх.

Треба це робити не лише через окремих кореспондентів, але й через спростування. Чи вже не забагато поширено татарських вістей про українізацію церкви, про Просвіти, українські кооперативи, участь буцімто українців у самоурядах і т. д.? Усі ці нерозвіяні брехні все-ж причиняють нам деяку шкоду й тим більше, що вони іноді передістаються в чужу пресу, а навіть і за кордон. На жаль, зі спростуванням цих специфічних волинських брехонь ми зустрічаємося ще досить рідко.

В. Островський.

ПРИ НЕДУГАХ КРОВИ, ШКІРНИХ І НЕРВОВИХ НЕДУГАХ вживати гірку натуральну воду **FRANCISZKA-JÓZEFA,** яка регулює функцію органів травлення. Поручають її лікарі.

АКЦІЙНА СПІЛКА ДЛЯ БУДІВЕЛЬНОГО ПРОМИСЛУ
давн. Іван Левинський

виплачує з днем 15. травня ц. р. дивіденду за рік 1932 у висоті 1.50 зол. від акції через Кооп. Банк „Дністер", Львів, ул. Руська ч. 20.

Д-р Розенберг в Льондоні.

До Льондону приїхав з Берліна 5. ц. м. д-р Альфред Розенберг, голова німецького „комітету закордонних справ" і особистий приятель канцлера Гітлера. У звязку з його приїздом появилися в льондонських часописах ріжні коментарі. „Дейлі Геральд" із 6. ц. м. подає навіть дуже сенсаційну вістку (якої інші денники не повторюють): „Минулого вечора приїхав до Льондону в дивній місії головний дорадник і помічник Гітлера в закордонних справах, д-р Розенберг. Він хоче добути піддержку британського уряду на переведення ревізії мирового договору коштом Росії. Головною ідеєю цього фантастичного плану є те, що Польща мала б віддати „коридор" Німеччині а за те дістала би територіяльне відшкодування на Україні, яка тепер належить до Росії.

(Укбюро Льондон.)

РОЗМОВА РОЗЕНБЕРГА З НОРМАНОМ ДЕЙВІСОМ.

ЛЬОНДОН, 9. 5. ПАТ. Розенберг, якого вважають особистим приятелем Гітлера, мав довшу розмову з Норманом Дейвісом. Говорили про всі сьогоднішні важніші справи. Норман Дейвіс сказав, що сподіється, що Німеччина змінить своє становище та політику так, щоби це позволило працям у Женеві посунутися вперед. Норман Дейвіс сказав, що американська громадська думка така, що на розбройній конференції повинна рішучо бути атмосфера доброї волі, бо від того залежить успіх світової господарської конференції.

Анґлія не мішається до спору на Далекому Сході.

В деяких часописах (головно на континенті) появилися мильні вістки про те, що англійський посол в Китаю, сер Майльс Лемпсон мав би посередничити між Японією і Китаєм в заключенню перемиря і порозуміння між цими державами.

Сер Джан Саймон заявив дня 3. ц. м. в палаті послів (через міністра Стенлея Болдуіна), що Анґлія не оферувала своїх услуг в посередництві між Японією і Китаєм та не уважає такого посередництва вказаним.

Щодо японсько-радянського непорозуміння то анґлійський уряд думає, що його можна легко усунути звичайною дипльоматичною дорогою і Японія до того прямує. *(Укбюро Льондон.)*

Свято У. М. Х. у Львові.

ПІД КРИЛАМИ ГР.-КАТ. ЦЕРКВИ.

Недільне свято: „Українська Молодь Христові", що своєю величю і блеском та порядком і дисциплінованістю стотисячної маси перейшло всі навіть найсміливіші сподівання, залишиться певно на все життя в памяти всіх його учасників. Справді! Такого імпозантного українського свята, такого підйому духа українського населення столичне місто Львів не оглядало ще ніколи. Це був наглядний і пречистий вияв невмирущого духа українського народу на Галицькій Землі, що під опікунчими крилами греко-кат. Церкви, її ерархії і духовенства зірвався до лету і прямує нестримно до своєї вавітної мети. Свято У. М. Х., зорганізоване і переведене так чудово греко-кат. церковними кругами, є новою ясною сторінкою в білянсі заслуг тих кругів для українського національного відродження в Галичині, під яке поклали тверді основи саме найкращі представники духовенства Греко-кат. Церкви. Нині, після величавого свята, ці заслуги Церкви й духовенства на Галицькій Землі слід не тільки пригадати, але й підчеркнути.

ЩЕ ДЕЩО ПРО ПОХІД.

Хоч уже в двох числах розписувались ми про похід молоді у Святі У. М. Х., то проте думка вертає мимохіть до того могутнього й величного перегляду нашої молодої сили — надії й будучини нації. А що за величезний і прецікавий матеріял уявлня з себе похід для фольклориста! Ґрупи дівчат у червоних, синіх, білих і жовтих хустках, то знову пречисленні ґрупи, де цілі сорочки — це одна чудова вишивка. Хлопці були теж здебільша у вишиваних сорочках, деякі групи в козацьких шапках, синіх жупанах, однородних селянських кабатах, капотах, сіряках, кожушках, свитах, чемерах, полотнянках і т. д. А серед того стрійного походу, в якому йшли найсправніше, зрозуміла річ, здисциплінувані ряди луговиків зі Львова і з інших місцевостей (львівські луговики справилися теж знаменито як впорядчики на площі св. Юра підчас дефіляди!), стокільканадцять оркестрів, пречисленні хори, оркестри, а всюди просто аранжовий порядок, бадьора постава й вигляд, хоч тисячі-тисячі учасників ішли на свято пішки цілу ніч і від того маршу мали ноги в мозолями, а то й ранами. Така врілість, посвята й витревалість сільської молоді, що не зважала на ніякі перепони, що не звертала уваги й на безшабашну агітацію гурра-націоналістів, заслуговує на найвище признання. В якому світлі вийшли націоналістичні противники свята, не беремось судити. Це лишаємо під осуд самого громадянства.

ПЛОЩА СОКОЛА-БАТЬКА.

Недільне свято виявило ще раз наглядно, що означить своя площа. Подумаймо тільки, що ми значили б і як виглядало би свято, якби ми не мали у Львові площі Сокола-Батька! Великі наші в ріжних місцях площі пригадували учасни свята, що та площа ще далеко не вся в руках шої сокільської централі. Пригадаймож і ми українському громадянству, що ціла та пл має 12 і пів моргів простору, але з того треба де понад 2 морги землі віддати шістьом власникам, бо Сокіл-Батько не може покищо й думать про купно того кусня землі, коли винен нині понад 3.000 долярів тим спільникам, які йому вже свою частину продали. Це повинно українське громадянство взяти під увагу і поспішити масово з жертвами й датками на сплату довгу і на викупно останніх частин Українського Городу.

НАША „ПІДПРИЄМЧИВІСТЬ".

Ми часто нарікаємо на те, що ми бідні, що ніде нема заробітків. Минула неділя показала, що наші нарікання не все слушні, що ми *не хочемо* заробити (чи не вміємо) навіть тоді, коли до цього є добра нагода.

Десятки тисяч народу заповнили площу Сокола Батька. Рівночасно появилася хмара продавців. Ви могли купити чоколяду, цукорки, морожене, лімонаду, пиво, тощо. Та коли ви купуючи заговорили — тоді зі здивуванням стверджували, що всі продавці поляки або жиди. Очевидно, народні маси — змучені й нагрівані сон-

---

генезу всіх математичних понять і завдяки ним повстають у свідомості математика всі, навіть найбільш ідеальні конструкції. Коли математик творить навіть найбільше відірвані абстрактні поняття, то вони можуть повстати тільки як ідеалізації таких конкретних форм і реляцій, що їх подибуємо в природі. Не було би в природі емпіричних форм і множин, то в ніякій уяві не зродилась би абстрактна система аксіом для означення їх суттєвих властивостей. Коли навіть роздумуючи над теорією абстрактних множин, відкриваємо їх ріжні типи й просторі реляції, то все таки тільки зображення емпіричних точок і їх взаємного положення дають нам матеріял до абстракції і до узагальнення.

Отже коли одні природники збирають і реєструють конкретні явища й факти, а другі відкривають їх взаємну залежність, коли одні математики дають теорії потрібні для природознавства, а другі будують загальну теорію логічного думання, то щойно гармонійна синтеза роботи тих спеціялістів може нам дати тривкі основи всесторонього пізнання природи.

Колиж і в українській науці є вже люди, що працюють у ріжних ділянках математики й природознавства, то й ми не забуваймо, що наші люди й матеріяли можуть бути від себе далекі, але нас лучить спільна ідея, ми собі взаємно конче потрібні.

Пізнаваймо природу рідного краю. Дбаймо про те, щоби наша робота причинилася до піднесення культурного рівня життя народу й до розвитку його суспільно-економічної організації. Але нехай нашим спільним ідеалом буде також математика як ціль сама для себе, як безмежне й безпосереднє джерело вдоволення. Нехай мертва і жива природа захоплює нас своєю красою, величчю своєї чудовости й таємністю своїх законів.

Я безумовно вдячний організаторам конгресу за те, що дали мені змогу сказати перед українськими природниками кілька слів про математику. Нехай це буде знаком твердої запоруки, що наші шляхи не розійдуться.

цем — не застановлялись над тим, у кого вони купують. Попит був величезний. Тисячі золотих поплили в кишені продавців. І хто тут винен, що продавцями були не-українці, що найбільш патріотична одиниця, бажаючи заспокоїти голод і спрагу, мусіла забути на клич „Свій до свого"?

ВІДГУКИ В ПОЛЬСЬКІЙ ПРЕСІ.

Могутній здвиг із приводу свята мусів зробити враження і на найбільш упереджену людину. Та що інше признати велич його тишком у душі, а що інше про цю велич писати публично у пресі. Особливо від шовіністичної курерківської преси ніхто не міг ожидати обективности в описі свята взагалі, а походу зокрема.

„Курер Львовскі" вмовляє у своїх читачів, що маніфестація була дуже скромна, дарма, що її підготовлювали вже від кількох — мовляв — місяців із великим накладом зусиль. Орган львівської ендеції, якого замітка про свято переповнена їдю, ненавистю і злобними видумками, обраховує скількість учасників усього на 35.000, з чого 60 відс. було жіноцтва. „Організація торжества шванкувала", „Львів не виявив майже ніякого зацікавлення". „Не зважаючи на небувалі заходи, результати маніфестації радше невеликі, якщо їх рівняти з останньою маніфестацією самого Львова з приводу 3-го мая"... І т. д.

Краківський „Курер Ілюстрованы" таксамо не дорахував багато тисяч учасників і подав ту саму кількість, що „Курер Львовскі" (35.000). Найбільший жаль почув він не до нас, а до папи за зміст його телеграми до митрополита. Зате вечірнє видання краківського Курерка „Темпо Дня" розкричалося про „фіяско української маніфестації"...

Ну, але що дивуватися зайлим шовіністам, коли навіть обі агенції — ПАТ і „Всхуд" — добачили лєдви половину маніфестантів, а другу половина у них десь загубилась. І так: ПАТ розніс вістку про 26 тисяч, а „Всхуд" про 26—28 тисяч учасників. Цю скількість зафіксувала майже вся польська преса, що здебільша обмежилась в описі релігійного нашого свята до комунікатів одної чи другої агенції.

Ще найбільш безпристрасно поставились до здвигу дві львівські газети: „Век Нови" і „Хвіля". Перша газета подала скількість маніфестантів на 50 тисяч, друга — на 40 тисяч. „Хвіля" написала при кінці репортажу ось-що: Слід підкреслити ще раз, що весь час, коли машерували великі людські маси, панував зразковий порядок, що ті маси були здисциплінувані і підпорядковувались розпорядкам дотичних адміністраційних органів.

„Молва", емігрантський російський щоденник у Варшаві, принесла невеличкий опис свята, у якому подано, що до походу стануло 40 тисяч осіб.

ДИМІСІЯ ПОЛЬСЬКОГО КАБІНЕТУ.

ВАРШАВА. 9. 5. ПАТ. Нині в 12. год. відбулося в Замку заприсяження президента Польщі. Національне Зібрання тревало 10 хвилин. Присутні були посли та сенатори, уряд з президентом ради міністрів Пристором і шефи центральних урядів.

Після заприсяження президента рада міністрів зібралася на засідання та ухвалила зложити на руки президента димісію всього кабінету. Після засідання рада міністрів із премієром Пристором пішла до Замку, щоби зложити димісію.

Президент димісію приняв і поручив премієрові Присторові й міністрам урядувати аж о часу іменування нового кабінету.

—o—

ЯПОНСЬКА КАРНА ЕКСПЕДИЦІЯ.

ЛЬОНДОН, 9. 5. ПАТ. Згідно з вістками з ...ну, зі Сюї Фен Го, провінції Кірину, вийшла японська карна експедиція в напрямку ...нджінь. Експедиція має розігнати відділи ...йських партизанів, яких піддержує правильне китайське військо організоване над кордоном. Японська карна експедиція в битві біля міста Гюлян, що тревала 4 години, розігнала сильний китайський відділ. Він зазнав поважних втрат. 150 китайців було вбитих, кількасот ранених. Розігнали теж відділ китайських партизанів, що став збиратися на північ від Харбіну.

—o—

Хто знає?

Редакція Української Заг. Енциклопедії просить подати їй (на адресу: Львів, вул. Чарнецького 26) дату народин отсих наших діячів:

1) Хвсевич Ніл, український мистець-маляр.
2) Хвостов Олександер, український маляр, проф. Мист. Технікуму в Харкові.
3) Хвостенко Евген, український мистець-маляр і муз. критик.
4) Комик Олександер, укр. журналіст.

Зміна адреси 1 зол. Можна приклеїти почтовими марками.

З життя української кольонії в Ченстохові.

Загальні Збори Українського Т-ва Допомоги Емігрантам. — Цьогорічний Великдень. „Українська Писанка".

Дня 2. квітня ц. р. відбулися Загальні Збори Українського Т-ва Допомоги Емігрантам з України в Ченстохові. Це Т-во обединує національно свідоміших і суспільно вироблених емігрантів та заточенців галичан, які спільно в імя одної ідеї ведуть тут національну працю. Завдяки цьому Т-ву тутешня українська громада проявляє досить помітне національне життя і по змозі служить національній ідеї, а Т-во Допомоги крім помочі бідним емігрантам займається дбайливо вихованням українських дітей в дусі української ідеї — і цим власне найбільше служить своєму народові. Т-во Допомоги удержує українську домівку, передплачує досить багато українських часописів і журналів та має гарну бібліотеку. Допомогає воно також в удержуванні української автокефальної церкви, а в біді і потребі допомогає емігрантам і їхнім родинам матеріяльно.

Т-во Допомоги одержує деколи матеріяльну допомогу від щирих братів та установ Галицької Землі. За цю братню допомогу Загальні Збори висказали щим жертводавцям щиру подяку.

До Управи на цей рік вибрали Збори: 1) п. Апостолова Івана головою, 2) п. Тилятицького Миколу скарбником і 3) п. Врублівського Онисима писарем.

За старанням Управи Т-ва Допомоги та Писанкового Комітету відбулося цього року перший раз свячення пасок в українській церкві, а другого дня на Великдень була влаштована „Українська Писанка" для дітей української місцевої кольонії. Після святочно-патріотичної промови п. Ст. Паладійчука до всіх учасників „Свята Писанки", особливок до дітей, віддеклямували діти великодні і патріотичні вірші, а опісля гралися та співали кілька гаїлок. Дітям і жовнірам нашим місцевого полку влаштовано святочне приняття, опісля обдаровано їх всіх українськими писанками з Поділля й Гуцульщини, цукорками „Фортуна Нов.", гуцульськими торбинками з Косова та „Дзвіночком" за квітень.

„Свято Писанки" було тут великодно-національним святом цілої тутешньої української кольонії. Матеріяльну допомогу на це свято зібрано серед місцевої кольонії, а ще більше допомогли своїми датками у грошах, натурі і річах українські установи і щирі брати з Галичини, за що Управа від себе, від Писанкового Комітету і від цілої кольонії складає щиру подяку.

З нагоди Свят зібрано на „писанку" для „Рідної Школи" 15 зол. **Управа.**

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

Голодівка Ґандія.

З Пуни (Індія) повідомляють, що Ґандія, який розпочав у понеділок голодівку, англійська влада випустила із вязниці. Він припинив на місяць кампанію пасивного опору, порозумівшись наперед з головою панїндійського конгресу. Крім того звернувся до англійського уряду з домаганням звільнити всіх політичних вязнів і відкликати спеціяльні розпорядки, що мають на меті побороювати пасивний опір.

Ґанді продовжує дальше голодівку. Заявив, що як голодівку пережие, верне до політичного життя і приступить до справ, які перервано з його поворотом з Англії.

ПУНА, 9. V. ПАТ. Ґанді встав сьогодні дуже рано і помолившись, випив склянку води. Під впливом змінених обставин його настрій змінився. Переважає в ньому охота до життя, тому надіються, що вія припинить голодівку. Занепокоєння його приятелів зменшилося.

За здоровля молодого покоління.

Про вагу вакаційної оселі для молоді у Старяві.

В 1932 р. була вже по всіх українських часописах згадка про те, що стан посідання наших українських установ, а головно установ, яких метою є опіка над нашим доростом збільшається на одну дуже важну позицію. Хоча маємо вже кілька будівель, призначених на відпочинок підчас літніх і зимових ферій для наших дітей, та не мали ми досі такої оселі на найдальших західних окраїнах. Обовязок цей виконало перемиське громадянство.

Почин дав до цього колишній директор української гімназії в Перемишлі п. Алиськевич Андрій, що купив у Старяві коло Хирова дуже гарну будівельну площу. У 1931—1933 р. заходом Українського Товариства охорони дітей і опіки над молодю — філія в Перемишлі при матеріяльній допомозі кількох перемиських наших установ цей почин здійснений. На площі, положеній у прегарнім сонячнім місці, в сусідстві непроглядних шпилькових лісів, над гірською рікою Стривігор, вибудували двоповерхову, блящою криту в українським стилю віллю, де можна помістити понад сотню української дітворн. Велика півморгова площа, сонячні і криті веранди, пригідні для всяких ігор і забав, скільки лише дитяча душа забажає. Прегарні гірські терени, залізнична стація в місці, відповідно на зиму забезпечений будинок дають змогу використати оселю і в зимі для лещетарських прогульок і навіть для змагань.

Старява коло Хирова є вже від кількох літ улюбленим місцем відпочинку для міського населення.

Гроші на оселю в сумі попад 30.000 зол. найшло саме перемиське громадянство. Тепер річ в тому, щоби той великий і щирий дар перемиського громадянства для української молоді як найкраще використати.

Старшина товариства вірить, що її труд не буде даремний і що наші школи, товариства і свідомі громадяни подбають, щоби українська молодь виповнила оселю вже на цьогорічні ферії. Там за невеликою оплатою, під опікою досвідчених педагогів і при здоровім та достаточнім харчі зможе вона провести час якнайкраще.

Зголошення на найближчі ферії виділ вже приймав. Ближчі інформації у голови Товариства п. Ізидора Білинського в Перемишлі, Коцюшка ч. 5.

Дня 21. травня ц. р. відбудеться величаве благословення нового будинку при співучасти перемиського і дооколичного духовенства, інтеліґенції, міщанства і селянства.

—o—

З нових книжок.

Проспер Меріме: БЛАКИТНА КІМНАТА та інші оповідання. Переклав В. Софронів. Львів, 1933. Стор. 116.

Три оповідання з цієї збірки характеризують ріжні риси таланту того великого письменника, якого слава за останніх 60 літ постійно зростає. Меріме хотів усе життя робити враження, що як письменник він тільки аматор; свою спеціяльність історію та археольогію, підсилені фільольогією, він використовував так, немов би вони були головною метою його оповідань. Та що за диво: в цих оповіданнях ні сліду педантизму, зайвої ерудиції, навіть читачеві важко би відповісти: з якою думкою вибирав автор історії такі далекі від власних переживань — зрівноваженого, холодного джентельмена.

Та дослідники життя і творчости Меріме дійшли нині до теорії, що навіть екзотична „Кармен" це тільки його власний психольогічний портрет. Те, чого бракувало йому у щоденщині і що було тільки недосяжною тугою його здушеного темпераменту находило свій вислів у постатях, творених уявою.

Меріме пройшов усі щаблі кар'єри громадського і державного достойника: був директором державного музею, членом Французької Академії, сенатором, особистим приятелем королевої Евгенії і одночасно — одною із рідко не шабльонових і неофіціяльних індивідуальностей. Ще досі ріжні дослідники суперечаються про „дійсне обличча Меріме", про „тайну автора Кармени", про „невідомого Меріме". Це був вдачею англієць між французами, закоханий у тому всьому, чого не виявляв ні словами ні своєю поведінкою. Холодний, неприступний, злобний, вибагливо чемний, красномовний і мовчазний і мовчазний, залежно від товариства — Меріме був би взяв до могили тайну, що мав пречутливе серце і вмів довгими роками як романтичний лицар служити вірно вибраним собі жіночим ідеалам. Він був вірніший їм, ніж вони йому.

Тільки тому, що залюбки писав листи — і то багато! — до цих своїх земних ідеалів, знаємо нині про це. Писав він так сімо як він розмову та одягався: щоби ніхто не запримітив, що пише, розмовляє або має на собі якесь убрання. І саме цей буцімто неефектовний стиль належить нині до найкращих зразків французької прози. Читаєш і не думаєш про такі претенсіональні речі як квітисті порівнання, поетичні описи, ефектовні рефлексії. Це добре для тих, що хотять звернути увагу на свій талант. Меріме мав тих талантів аж гузиві може сам не догадувався, що саме завдяки своїм оповіданням, писаним отак собі від ради для розривки, для своїх приятелів, найтонше має запише своє імя.

м. р.

Друк. помилка: У попередній статті „З нових книжок" у 4-ім рядку знизу замість буги „лозові" замість „лозові".

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ** як давніше у моїм заведенні дентист Насс, Львів, Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. Студентам і урядовцям значна знижка.

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, II. сходи, I. пов. Приймає замовлення по 40 проц. дешевше на мужеські убрання, реверенди. Найвищі матеріяли на складі. 1615 14-20

— **Футра** жіночі і мужеські на замовлення з власних матеріялів і інші кушнірські роботи виконує Юліян Глушевський, Коперника, 16, тел. 54-46. **Ціни низькі;** приймає футра на перехів літом. 7—?

— **Найдешевше і найкраще весною.** Хворі на затяжний ревматизм, ішіяс, гіхт, нирки, міхур, нервові шкірні та жіночі недуги повинні пам'ятати, що весняний сезон найдешевший і починається у Черчі вже 15-го травня. Проспекти з докладнішими поясненнями висилає на бажання: Управа Живця — Черче п. Рогатин. 1879

— **Конфіската „Діла.** Попереднє (117) число „Діла" сконфіскувало городське староство, скресливши 5 рядків передовиці п. н. „Радіє небо і земля".

— **Перевишколення вчительства.** У звязку з реформою середнього шкільництва і зміною програми навчання учительство середніх шкіл мусить на протязі цьогорічних шкільних ферій (від 15. червня до 19. серпня) піддатися перевишколенню. В першій половині серпня будуть на терені всіх кураторій відповідні вчительські курси, вправді не примусові, але з загальним характером. Відбудуться вони у двох 1-тижневих турах від 3. до 16. серпня. Такий самий курс для гімназійних директорів треватиме два тижні і відбудеться в липні.

— **Нові кореспондентки.** М-тво почт і телеграфів із 15. червня ц. р. вводить нові кореспонденційні картки з різьбами Віта Ствоша. Є це у звязку 400-роковинами смерти різьбаря.

— **Українська Громада в Німеччині.** На загальних зборах Української Громади в Берліні вибрано управу т-ва в такому складі: голова о. д-р П. Вергун, його заступник проф. д-р Ів. Мірчук, другий заст. журналіст Ріка Ярий, секретар доц. д-р Б. Крупницький, скарбник конс. В. Кужіль; члени управи: інж. С. Капустяк і інж. М. Велешко. Адреса секретаря: Dr. B. Krupnytzky, Berlin, Adlershof, Flugplatz 4.

— **Зловживання війта.** Перед трибуналом окружного суду у Львові станув 35-літний війт із Залужа пов. Любачів, Станислав Когут, власник одного морга поля, обвинуваченний в тому, що спроневірив 600 зол. громадських грошей та що на вексель, зі сфальшованими підписами двох господарів, затягнув у „Народньому Домі" в Любачеві позичку 700 зол., якої не сплатив. Засуджено його на рік вязниці з припиненням кари на три роки.

— **Грабунковий напад.** Львівський купець Шляєр, що має склеп з обувою при вул. Легіонів, вертав вечором додому, несучи під пахою ручну касу з готівкою 1.200 зол. На розі вулиць Ягайлонської та Рейтана якийсь прохожий підставив йому ногу і коли Шляєр упав, вирвав йому з рук касу та почав тікати. Однак купець наробив крику і грабіжника зловила поліція на розі вул. Різницької. Він кинув тимчасом на вулицю касу, яку звернено пошкодованому. Зловленим опришком є 21-літній Яків Бехман. Він мав спільників, за якими глядає поліція.

— **Випав із поїзду.** 26-літній робітник із Левандівки Молот їхав на помості поїзду зі Львова до Брухович. Коли вітер зірвав йому капелюх, він перехилився, випав на шлях і потовкся тяжко. В безнадійному стані відвезли його до шпиталю.

— **Родинна трагедія** склалася на Клепарові під Львовом. 32-літній почтовий урядовець Йосиф Малиш підчас суперечки з жінкою, вдарив її сокирою по голові. Опісля зголосився добровільно на поліції, заявляючи, що убив жінку, яка була йому невірна. Тяжко ранену Малишову відставлено до головного шпиталю, де не мають надії вдержати її при житті.

— **Дрібні вістки.** Із церкви в Модричі пов. Дрогобич вкрали злодії одну літургічну ризу та готівку 30 зол. — В домі ч. 11 при вул. Валовій у Львові кинулася з II. поверху Вікторія Букартик і вбилася. — На Замарстинові під Львовом

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

ВІДГУКИ ДНЯ.

В тіни хреста.

Було сонце і синява і такі самі прапори. І було сто тисяч завзято всміхнених людей з усіх закутків нашої, все таки надійної Галичини.

Сіра Лемківщина, чорна Бойківщина і яскрава Гуцульщина прислала своїх синів та дочок з привітом від рідних Карпат. Зелене Підгір'я, золоте Поділля і всі, всі Землі Галицької Волості вислали своїх дітей, щоб ними як квітами замаїти князівський город. Щоб їхніми піснями як килимами встелити вулиці, а їхніми серцями роздзвонити славу Господню і силу народню по цілому світі.

Прийшли, станули в ряди, місто як квіттям замаїли, піснями встелили, серцями роздзвонили.

Мало хто знав як прийшли, та кожний подивляв, як ішли.

Рівними рядами, а піднесеними головами, твердим кроком...

Мало хто знав, що ті рівні ряди неодну заспору перебороли, що ті піднесені голови неодну ніч не спали, що той твердий крок вибивали ноги, які пройшли сотні кільометрів.

Я знав про це і сто разів більше подивляв.

Оту сільську молодь, що виповнила чотирогодинний похід отих сільських пантофлів, що зі своїми парохіянами та родинами прийшли з далека і йшли рядом з ними в поході. І той взірцевий лад, який починався в „Діловім Комітеті", а сягав корінням у престару культуру великого народу.

На святоюрській горі море голов і ліс прапорів. А над ними Князь Нашої Церкви з благословлявчим хрестом у руці.

А ряди за рядами і йшли і йшли і кінця їм не було.

Протирав Львів очі з дива, то всміхався, то знизував плечима і питався себе, чи це дійсно так.

Так, це дійність.

Аджеж ти Львове чув, як від удару ніг стогнало каміння, як від голосу труб дрожали мури, а від руху прапорів зривався вітер!

Поглянув ти в гору: сонце і синява, поглянув у долину:

Тисячі, тисячі, тисячі
І піснї — не плачі
І розяснені усміхом лиця.
Кожний крок, кожна пісня як грім.
Кожне серце як дзвін.
Кожні груди — дзвіниця.

Галактіон Чіпка.

Коли болі мучать... Ревматичні болі в суставах і мязах, невральгію і болі голови з успіхом втихомирюють таблетки Тоґаль. Тоґаль не дає призбируватися мочевому квасові, побороючи в цей спосіб в зародку ті недомагання. Тоґаль не спричинює побічного шкідливого ділання. У всіх аптиках. Одначе треба звертати пильну увагу на оригінальне, неушкоджене опакування. **Тоґаль.**

Нові кореспондентки. М-тво почт і телеграфів із 15. червня ц. р. вводить нові кореспонденційні картки з різьбами Віта Ствоша. Є це у звязку 400-роковинами смерти різьбаря.

— **Українська Громада в Німеччині.** На загальних зборах Української Громади в Берліні вибрано управу т-ва в такому складі: голова о. д-р П. Вергун, його заступник проф. д-р Ів. Мірчук, другий заст. журналіст Ріка Ярий, секретар доц. д-р Б. Крупницький, скарбник конс. В. Кужіль; члени управи: інж. С. Капустяк і інж. М. Велешко. Адреса секретаря: Dr. B. Krupnytzky, Berlin, Adlershof, Flugplatz 4.

— **Зловживання війта.** Перед трибуналом окружного суду у Львові станув 35-літний війт із Залужа пов. Любачів, Станислав Когут, власник одного морга поля, обвинуваченний в тому, що спроневірив 600 зол. громадських грошей та що на вексель, зі сфальшованими підписами двох господарів, затягнув у „Народньому Домі" в Любачеві позичку 700 зол., якої не сплатив. Засуджено його на рік вязниці з припиненням кари на три роки.

— **Грабунковий напад.** Львівський купець Шляєр, що має склеп з обувою при вул. Легіонів, вертав вечором додому, несучи під пахою ручну касу з готівкою 1.200 зол. На розі вулиць Ягайлонської та Рейтана якийсь прохожий підставив йому ногу і коли Шляєр упав, вирвав йому з рук касу та почав тікати. Однак купець наробив крику і грабіжника зловила поліція на розі вул. Різницької. Він кинув тимчасом на вулицю касу, яку звернено пошкодованому. Зловленим опришком є 21-літній Яків Бехман. Він мав спільників, за якими глядає поліція.

— **Випав із поїзду.** 26-літній робітник із Левандівки Молот їхав на помості поїзду зі Львова до Брухович. Коли вітер зірвав йому капелюх, він перехилився, випав на шлях і потовкся тяжко. В безнадійному стані відвезли його до шпиталю.

— **Родинна трагедія** склалася на Клепарові під Львовом. 32-літній почтовий урядовець Йосиф Малиш підчас суперечки з жінкою, вдарив її сокирою по голові. Опісля зголосився добровільно на поліції, заявляючи, що убив жінку, яка була йому невірна. Тяжко ранену Малишову відставлено до головного шпиталю, де не мають надії вдержати її при житті.

— **Дрібні вістки.** Із церкви в Модричі пов. Дрогобич вкрали злодії одну літургічну ризу та готівку 30 зол. — В домі ч. 11 при вул. Валовій у Львові кинулася з II. поверху Вікторія Букартик і вбилася. — На Замарстинові під Львовом отроїлася сільним квасом 20-літна Анеля Самотій, дентистична асистентка, наслідком любовної невдачі.

— **Втепився програвши процес.** Антін Найман, господар у Висні, пов. Рогатин, не міг пережити того, що програв маєтковий процес і мав заплатити 165 дол. противній стороні. Він кинувся в ріку Свирж і втопився.

— **Незвичайне самогубство.** До Варшави приїхала зі Львова д-р Юлія Ширекова, асистентка хемії на львівській політехніці і жінка редактора соціялістичного „Дзенніка Людового". Заїхала до дому залізничників і отроїлася сильним розчином ціянкалі. На склянці, з якої випила отрую, лишила карточку з написом: „Треба старанно вимити, бо в середині останки сильної отрути". Перед смертю написала листи до свого чоловіка у Львові та вуйка. Мала 39 літ. Причиною самогубства були якісь урядові непорозуміння з другим асистентом хемії на львівській політехніці.

— **Лет понад океан.** Із Сан Люіс в Сенегалю вилетів 7. ц. м. кап. Стан. Скаржинський на апараті польської конструкції до Нателю на східньому побережі Бразилії. Летів понад найвужчу партію Атлянтійського Океану, широку на 3.500

Даром

3 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

км., у південно-західному напрямі й осягнувши свою мету, Наталь полетів дальше на південь, де осів в місцевости Мацейо. Дорогу 3.600 км. пролетів без осідання у 19 годинах і 30 мінутах. Звідтам задумує летіти дальше на південь до Ріо де Джанейро.

— **Світовий запас золота** обчислюють тепер на 255 міліярдів 750 міліонів фр. З того амер. Злучені Держави мають за 99.800 міліонів, Франція 80.400 міл., Анґлія 18.900, Японія 5.400, Радянщина 4.900, інші держави разом за 77.900 міліонів франків.

— **Скочила в кратер.** З Токіо повідомляють, що до кратеру вулькану Ошіма кинулася пані Сает, щоби покінчити з життям. На протязі одного тижня це вже шесте з черги того роду самогубство. Число нещасливців, які в останньому часі кинулися до кратеру того вулькану, переходить уже 30 осіб.

— **Релігійні радіові програми у світі.** Цей рід радіових програм найбільше поширений в Зл. Державах Америки. Вони є цілком відмінні від европейських. Передусім надавання відбувається не тільки в неділі та свята, а щодня, майже безупинно. Американський радіослухач спосеред кількох соток радіостацій може відшукати кожної хвилини бажану собі релігійну авдицію, яка дає спів, богослуження, релігійний концерт, або читання біблії, проповідь. Явище зрозуміле, коли візьмемо під увагу безліч релігійних сект в цій країні. Кожна релігія, секта, чи релігійне товариство хоче при допомозі радія дійти до свого однодумця. Усякі обєднання радіостацій мають встановлені години для релігійних авдицій. Ню-Йорк має постійну „релігійну годину" в год. 15.30, а в год. 18.00 щодня трансмітується „католицька година". Інші обєднання радіостацій мають постійні програмові відділи, як „Церква на радіовій хвилі", „Година катедри". Канада користає головно з релігійних трансмісій Зл. Держав, хоча канадійська радіофонія має власні релігійні години в програмах станцій в Оттаві, Торонто, Монтреалі, Квібеку. Краєві станції надають виключно з церков, хоч іноді і з концертових саль або релігійних свят. — Африка мало зорганізована. Тут, передовсім в британській домині, надаються недільні Служби Божі з Йоганесбургу та інших станцій. — Азія має ще менше радіостацій, з правильно поставленими програмами, але й там, приміром в Бомбаю, надаються Служби Божі зі студії, в Калькуті з костела, а іноді навіть з катедри св. Павла в Льондоні, а Кольомбо передає Служби Божі виключно з церков.

— **Перших теплих промінів сонця** жлуть люди з весною з зимковою тугою. Люди тішаться, що вкінці час холодів минув і що буде можна скинути тяжку зимову одіж. Саме тоді слід бути дуже обережним. Надагал люди неоглядні та занадто скоро переодягаються в легке убрання. Організм, що звик до теплої одежі реагує найчастіше відемно на наглу зміну. Наслідки: зле почування, легкі дрижаки, з якими звичайно получений кашель і катар, себто перші обяви простуди. Добрим засобом проти цього є тепло та горячі напитки, передовсім горяче молоко. Одначе найліпше з усього діяють таблетки Аспірини, які треба зажити заки покладемось до ліжка та попити їх горячою лімонядою. На другий день простуда звичайно минає.

—o—

✝ ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 30. квітня ц. р. упокоївся в Ілинцях гр.-кат. парох **Сильвестер Дрогомирецький** в 93-ім році життя. Покійний був спершу 27 літ парохом у Вербівцях, а 40 літ в Ілинцях. Визначався незвичайною добротою серця, хата його була все прибіжищем вдів і сиріт. Похорони відбулися дня 3. травня ц. р. серед незвичайного здвигу народу. Вічна Йому Память!

—o—

Куток мови.

Замість: научний (рос.), треба: **науковий**; напр. наукові методи, науковий підручник.

Замість: другі, треба: **інші**, коли маємо на думці не других з черги, напр. взяла участь „Просвіта" і всі інші установи; одні казали лишитись, другі йти (тут треба „другі", не „інші").

Замість: прочі (рос.), треба теж інші, решта; напр. згодився видїл і решта членів (або всі інші члени).

Замість: опустили (поль.) салю, треба: **покинули**; у нас „опустити" має передовсім значіння: спустити щось униз, напр. опустили домовину в могилу. Є й у народній мові: нехай тебе Бог не опускає.

Замість: власть (рос.), треба: **влада**; напр. найвища влада, законодатна влада; польську форму множини „адміністрацийні власти" краще передавати: „органи або представники адміністрацийної влади".

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Драматична Секція ім. Івана Тобілевича при „Рідній Школі" в Станиславові. Загально відомий на всіх західно-українських землях „Український Народній Театр" ім. Івана Тобілевича в Станиславові", який повстав перед війною у Станиславові, потім у післявоєнних роках перейшов своє відродження, головно під впливом оживляючого діяння матеріяльної піддержки дир. Костя Висневського, тепер вступив на шлях усіх наших і кращих і слабших театральних гуртів та опинився на мандрівці по краю. Станиславів лишився без власного театру. Щоби виповнити прогалину в цій ділянці, завязалася недавно при „Рідній Школі" в Станиславові Драматична Секція ім. Івана Тобілевича, з метою виконати завдання театру в нашому місті. Дня 8. квітня ц. р. ввечері дала ота Секція в салі українського „Сокола" відому пєсу на 5 дій зі співами й танцями „Ой, не ходи Грицю, та на вечерниці..." Михайла Старицького. Вистава пройшла дуже гарно та з повним успіхом. Із перший плян своєю грою і симпатичним голосом вибилася в головній ролі п-і Трачева, дуже добрим Грицем був п. Стеткевич, капітальним у своїй традиційній характеристичній ролі проф. Хичій. У дальшу чергу без закиду теж випали з жіночих роль ті, що їх відіграли пані: Никифорукова, Сулимівна, Вячеславська й Бохня, а з мужеських ролі панів: Сіятовського, Брандзея й О. Ясеницького. Знаменито випали гуртові сцени зі співами („На Йорданській ріці..."), якими орудував проф. Я. Барич, як також із танками, що їх аранжував м-р О. Бойчук. Вирежисерував пєсу знавний драматичний артист п. Гр. Сіятовський. Дня 30. квітня ц. р. відіграла Драматична Секція ім. Івана Тобілевича при „Рідній Школі" у Станиславові вдруге в черги пєсу „Ой, не ходи Грицю" при дещо зміненій обсаді роль та зі значно меншою тремою аматорів. Бажаємо новоосн[ованому] аматорському гурткові успіхів у початій праці, а саме, щоби виповнив прогалину, яку відчуваємо з причини недостачі в нашому місті постійного українського театру.

Іван Ставничий.

—o—

СПОРТ.

ЗАКОРДОННІ ВИСЛІДИ.

ВІДЕНЬ. Вієнна — Вакер 3:2; Від-Рапід — Лібертас 5:1; Адміра — Б.А.Ц. 6:1; В.А.Ц. — Австрія 3:1; Гакоах — Спортклюб 3:1; Ф.А.Ц. — Б.А.Ц. 4:0.

БУДАПЕШТ. Угорщина — Немзеті 4:1; Ференцварош — Кіспешті 1:0; Уйпешті — Сомогі 4:0; Сорокшар — Аттіла 3:1; Шегед. А. Ц. — Бочкай 2:2.

ФЛЬОРЕНЦІЯ. Італія — Чехія 2:1 (1:0).

ЛЬОНДОН. Мистецтво І. ліги добув Арсеналь; до другої ліги спадають Больтон Вандерерс і Блекполь; входять до першої Тотенгам Готспурс і Сток Сіти.

ГАРКАВЕНКО ЗДОБУВ ПЕРШУ НАГОРОДУ У ЧЕМПІОНАТІ В РИЗІ.

Попало в наші руки число з 2-го травня російського щоденника з Риги „Сегодня вечером". Находимо в ньому статейку про останній день міжнародніх змагань атлетів, які закінчилися перемогою нашого земляка Гаркавенка, що виступав там як представник України. Гаркавенко боровся з естонцем Петерсоном за перше або друге місце турніру. Спортовий референт так описує боротьбу Гаркавенка з Петерсоном:

„Вирішна боротьба цієї пари за перше і друге місце в чемпіонаті находиться, сама собою, в центрі уваги. Це незвичайно завзята, подиву гідна, справжня боротьба, якто кажуть, „направду", що і публика відчуває від першої хвилини, коли цілу годину стежить за кожним порухом змагунів. Три зустрічі одна за одною не дають висліду. Переважає то одна, то друга сторона. Накінець боротьба йде без перерви і переходить „на пункти". Але противники, за спільною згодою, зрікаються пунктів і хотять боротись до точного висліду. Естонець для полекші здіймає навіть „костюм" і залишається в самих штанцях. Боротьба йде з великим завзяттям, могутня, силова, на перевтому, з незвичайними хватами, підхватами, краватами, суплєсами і нельсонами. За весь час чемпіонату це була мабуть єдина боротьба, що мала не тільки характер спортового видовища, але й була справжнім поєдинком для перевірки сил до крайньої натуги, до кінця. Боротьба ставала щораз затяжніша, піт зі змагунів лився потічками, сили їх виснажувались. Врешті у відповідь на „тур де тет" дужий українець будує міст і вдатним хватом підчас перекочення кладе естонського геракля на лопатки".

Чемпіонат закінчений. Журі після наради прогодошує імена переможців. 1-а нагорода Гаркавенко, 2-а Петерсон, 3-а Ферестанов (богарин) і Поліс (латиш), 4-а Карш (німець з Бреслава), 5-а Кравзер (жид зі Станиславова), що бере участь у теперішніх дужаннях у Львові.

ДУЖАННЯ.

Хід дужань у спортовому цирку при вул. Пелчинській у Львові в понеділок був такий: Німець Келер в 11 хв. поборов Міяцу, грузин Кваріяні в 16 хв. поборов Щербінського, Кваріяні після розіграної боротьби зажадав реванжового боксерського мечу з Гросом. Боротьба Чаї з Білевичом скінчилася зкваліфікуванням мадяра. Кравзер уже в 3 хв. дав собі раду з Кротоном. Пошоф після 36-хв. боротьби піддався Грабовському.

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 10. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Четвер, 11. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Театр Різнородностей.

Середа, 10. травня год. 7.30 веч. (вистава закуплена) „Шукаємо талянтового злодинка".

Четвер, 11. травня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Теніс. Т-ва) виступи міжнародніх змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „В тайгах Сибірі".
АПОЛЬО: „Коханки та пімста донського козака".
АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".
КАСІНО: „Нічні суди" (Ван Дайк).
КОЛІСЕЙ: „Серце на роздоріжжі" та ревія: „Прощаємо на весело".
КОПЕРНИК: „Син джунглів".
МАРУСЕНЬКА: „Син джунглів".
МІРАЖ: „Людина сміху" (Конрад Файдт).
ПАЛЯС: „Їх Ексцеленція субект".
ПАН: „Любощі князя" та ревія.
ПАСАЖ: „Кабірія" (на основі Д'Аннунція).
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Люди за кратами" та ревія: „Кожному вільно кохати".
ХИМЕРА: „Пімста Тонга".
УТІХА: „Москва без маски", ревія „З квітки на квітку".

Закордонне радіо.

Середа, 10. травня 1933.

Братислава (279,3) 12.30 Концерт; **Бреслян** (325) 21.10 Концерт; **Мілянo** (331,4) 17.00 Вокальний концерт, 20.30 Комедія; **Штрасбург** (345,2) 21.00 Симф. концерт; **Білгород** (429,7) 19.00, 21.10 Спів; **Стокгольм** (435,4) 20.00 Вечір пісень; **Прага** (488,6) 16.10, 20.15 Концерт; **Відень** (518,1) 10.20 Для дітей, 11.30 Концерт, 20.40 Мельодрами; **Рига** (525) 20.15 Пісні; **Будапешт** (550,5) 17.00 Циг. музика, **Харків** (937,5) 9.00 Солісти, 13.50, 15.10, 18.00, 19.00 Концерт, 20.00 Літ.-маст. трансм., **Москва** (1000) 17.25 „Лебединє озеро" Балет Чайковського (Досв. 720).

Четвер, 11. травня 1933.

Братислава (279,3) 12.30 Концерт, 19.25 Чайковський. **Бреслян** (325) 20.00 Вес. музика, **Мілянo** (331,4) 21.00 Опера, **Брно** (341,7) 20.20 Словацьке весілля, **Гельсінгфорс** (368,1) 19.05 Спів, **Білгород** (429,7) 19.00 Концерт, 20.00 Опера з Любляни, **Рим** (441,2) 17.30, 20.45 Концерт, **Відень** (518,1) 12.00 Квартет, 17.20 Солісти, 20.30 „Сицилійська вечірня" оп. Верді, **Харків** (937,5) 9.00, 13.50, 15.10, 16.30, 18.30, 19.00 Концерт, 12.30 Авдиція, **Москва** (1000) 17.30 „Сорочинський ярмарок" оп. Мусоргського (Сталін 424,3 м.), **Давентрі** (1554,4) 22.15 „Тристан і Ізольда" оп. Вагнера.

Львівське радіо.

Середа, 10. травня 1933.

12.10, 16.00, 17.15, 22.15 Грамофон, 15.35 Для дітей: „Вчора й нині", „Прогулька"; 17.00 Муз. буквар; 17.40 Умови в справі платні умових робітників; 18.00 Концерт (музика, спів); 19.00 Спогади пра Теоф. Новаковську; 19.30 Фейл.: „Каттепіс Норвіда"; 20.00 Академія з нагоди рум. нац. свята; 21.00 Спортові вістки; 21.10 Фортепян; 22.00 На овнді; 22.40 „Опіка над меншинами" (відч. в англ. мові), Грамофон; 23.00 Танк. музика.

Четвер, 11. травня 1933.

12.10, 15.25, 16.20, 19.00 Грамофон, 12.35 Концерт, 16.00 Серед книжок, 16.40 Любов до рідної природи, 17.00 Солісти (музика, спів), 17.40 Відчит, 18.00 Легка музика, 19.00 „Перша кров" фейл. Кшивіцької, 20.00 Концерт (музика, спів), Спортові вістки, 21.30 Авд.: „Бурмістрівна Гризельда", 22.15, 23.00 Танк. музика.

—o—

БІРЖА.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	до
Пшениця дворська	32·—	33·50
Пшениця збірна	29·—	29·50
Жито одноціле	15·—	15·25
Жито збірне	14·—	14·50
Ячмінь двір. одноцільний	13·25	13·75
Ячмінь на мливо	11·—	11·25
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замокний	9·—	9·50
Кукурудза краєва	14·25	14·75
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	16·—	17·—
Горох пів-Вікторія	18·—	20·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	9·50	10·—
Вика чорна	7·50	8·—
Вика сіра	6·50	7·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	13·50	14·—
Льон	36·—	40·—
Лубін синій	8·00	8·25
Ріпак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·25	6·50
Висівки пшеничні	6·50	6·75
Пшоно	27·—	29·—
Просо краєве	17·—	18·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. за	70·—	72·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	33·50	34·—
Пшениця збірна	30·50	31·—
Жито одноціле	16·50	16·75
Жито збірне	15·50	16·—
Ячмінь на мливо	12·50	12·75
Овес збірний	10·25	10·75
Мука пшен. люксусова	61·00	61·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	31·—	31·50
Висівки житні	6·50	6·75
Висівки пшеничні	7·75	8·—
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	37·—	39·—
Пенцак ч. 10	24·—	26·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ДОЛЯР.

У вівторок курс доляра на львівській неофіціяльній біржі був звишковий, Банк Польський устійнив вартість доляра на 7.40 зол., а в позабанкових оборотах платили за доляри по 7.45 зол. У пополудневих годинах курс долярових банкнотів вагався в межах від 7.46 до 7.48 зол. Золотий долар 9.45. За англійський фунт Банк Польський платив по 30.05.

В год. 2.30 на приватній біржі платили по 7.60, кабель на Нюйорк 7.75 зол.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 9. V.: масло 2.60, молоко 21 сот., сметана 90 сот., яйця зол. 2.80. Тенденція на масло звишкова, на яйця удержана.

ОГОЛОШЕННЯ

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Дирекція Луцької Української Гімназії доводить до відома, що вступні іспити до клас II—VII. відбудуться в літньому речинці 12. і 13. червня, в осінньому 21., 22. і 23. серпня. До прохання додати: 1) метрику народження, 2) шкільне свідоцтво, 3) свідоцтво щіплення віспи і 4) 2 фото.— **Дирекція.** 1900

Відчит. В четвер, дня 11. V. в авлі Академічного Дому, д-р Михайло Костів, автор „Грядучого Джінгісхана" виголосить надзвичайно цікавий відчит на тему „Через материнство до відродження Нації". Початок 2.30 попол. Вступ 20 сот.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПЛЯНИ, кошториси і ведення будови всіляких мешкальних будинків виконує та дає безплатні поради інж. буд. А. Лєськевич, Львів, Листопада бічна 5. 1545 5-5

СУДДІ причинюся до відкриття канц. адвок. на Волині. Аплікантуру на скромних умовах прийму. Осип Бессараб, апл. адвок. Маднівська Воля, п. Краковець к. Яворова. 1871 3-3

ПРОДАМ дім у Винниках напроти церкви. Зголошення вул. Пекарська 31, м. 10.

ЯМНА — КАМІНЬ ДОВБУША до винайму вілля, що складається з семи убікацій з оскленою верандою. Відомість: Львів, ул. Піскова 3, двері 5. 1905 1—1

ЖІНКА старша, чесна, ощадна займеться домашнім господарством. Львів, Янівська 48, у Никитишин. 1902 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади I. II. і III. часть

Ціна 8·— золотих — без пересилки.

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ ЛЕГЕНІВ, СЕРЦЯ І ШЛУНКА

Д-р Феліке Гах

ЛЬВІВ, БАТОРОГО 12, ТЕЛ. 84-45.

Пересвітлює Рентгеном.

ЛЕЖАКИ — гамаки — городові парасолі та всілякі городові меблі,
КОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ і господарські,
ГНУТІ МЕБЛІ фабрики Тонет і Мазовія,
ДІТОЧІ ВІЗКИ — забавки
поручає по значно зниженій ціні однока християнська фірма у Львові

Конєвич

ВУЛ. БАТОРІЯ 12, ТЕЛ. 76-00.

АКЦІЙНА СПІЛКА ДЛЯ ПРОМИСЛУ БУДІВЕЛЬНОГО давніше Іван Левинський, Львів.

Рахунок білянсу з днем 31. грудня 1932.

АКТИВИ: 1) Готівка в касі зол. 555.99; 2) Довжники і вірителі в зол. 4.560.94; Довжники і вірителі в дол. зол. 233.439.18; 3) Римеси в зол. 3.724.40; Римеси в дол. зол. 3.759.00; 4) Нерухом. зол. 108.512.07; 5) Машини і інвентар знарядля зол. 32.399.59; 6) Інсталяції зол. 1.956.17; 7) Матеріяли зол. 17.278.30; 8) Вартісні папери зол. 1.965.15; 9) Уділи зол. 10.000.01. — Сума зол. 418.150.80.

ПАСИВИ: 1) Акційний капітал зол. 100.000.00; 2) Резервовий фонд зол. 55.000.00; 3) Фонд спеціяльної резерви зол. 1.100.00; 4) Податкова резерва дохідового податку зол. 8.855.79; 5) Вірителі зол. 3.044.44; 6) Незаплачені податки зол. 7.098.72; 7) Еквівалент продажних грунтів зол. 209.622.02; 8) Неподнята дивіденда за рік 1930 зол. 25.00; 9) Неподнята дивіденда за рік 1931 зол. 20.00; 10) Зиск за рік 1932 зол. 32.204.74; Зиск решта з року 1931 зол. 1.180.09. — Сума зол. 418.150.80.

Рахунок страт і зисків.

СТРАТИ: 1) Торговельні кошти зол. 35.220.96; 2) Податки зол. 1.634.92; 3) Курсові ріжниці зол. 60.35; 4) Матеріяли зол. 19.320.51; 5) Амортизація фабричних будинків зол. 4.340.21; 6) Амортизація машин і знарядля зол. 1.609.96; 7) Зиск за рік 1932 зол. 32.204.74; Зиск за рік 1931 решта зол. 1.180.09; Сума зол. 95.571.73.

ЗИСКИ: 1) Дохід з винайму зол. 36.084.58; 2) Відсотки, провізії зол. 36.943.24; 3) Наєм зол. 4.085.52; 4) Матеріяли зол. 17.278.30; 5) Решта з року 1931 зол. 1.180.09. — Сума зол. 95.571.73.

Поданий білянс та рахунок страт і зисків затвердили XI. Звичайні Загальні Збори, які відбулися дня 6. травня 1933 року.

Заряд: Інж. **Павло Дурбак** вр. пред. **Роман Конашевич** вр.

ВОЛОСІННЯ НА МАТЕРАЦИ
(Rosshaar)
власного виробу, меблеві матерії, брокати і **ВСІЛЯКІ ТАПІЦЕРСЬКІ АРТИКУЛИ** найдешевше продає **Ф-ма ЛІДЕР І ФРЕНКЕЛЬ, ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ 25 в подвірю. Тел. 86-38.**

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „Д І Л О"!

З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідав Олександер Костик.

Ч. 119 (13.358). Львів, пятниця 12. травня 1933. Поштова оплата сплачена готівкою. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-25.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Хто має вплив на українські маси?

Львів, 10. травня 1933.

До повищого наголовка можна додати per contrario ще один запит: „і хто того впливу не має?" На обидва запити дала відповідь недільна маніфестація, — таку грімку відповідь, що вона залунала по всій рідній землі та по чужині, де лише живуть українські люди. А ця відповідь була наче показним і наочним практичним експериментом, переведеним задля перевірки правди, яку дехто з наших земляків почав подавати в сумнів.

Отже такою правдою є те, що впливи на українські маси спиралися усе і нині спираються на трьох чинниках: 1) на *праці* серед народу, 2) на *відповідальності* і 3) на *традиції*. Всіж ті три чинники разом складаються на *авторитет*. Праця серед народу — це та щоденна дрібна й морочлива громадська робота, яку ведуть наші духовні і світські інтелігенти по селах і містечках, по всіх культурних і господарських установах та які є справжніми керманичами, дорадниками, співучасниками смутків і радощів та співтворцями матеріяльної і духової культури українського села і міста. Ті люди всім відомі, вони за свої діла своїми особами відповідають, вони зі своїми установами й організаціями десятки літ звязані, в залежності від своїх заслуг виростають або падуть, з успіхом чи з невдачею боронять своїх поглядів на широкому форумі — і завжди їх можна потягнути до громадської відповідальности. Колиж організація чи установа виховала цілі кадри людей, ба навіть цілі покоління, та записала в масах своє ім'я довгим реєстром позицій заслуг і творчого дорібку — тоді ім'я тої організації чи установи має на собі уже традиційну фірму. Ясно, що такі установи, такі організації і такі поодинокі діячі втішаються авторитетом серед громадянства, серед мас, і що цей авторитет помагає їм переводити кожну *масову акцію*.

Такою масовою акцією була національно-релігійна маніфестація останньої неділі. Вона вдалася тому так блискуче, бо ідею до неї піддала установа з найвищим авторитетом серед мас — греко-катол. Церква, а підтримала ту ідею та допомогла до її реалізації своїми членами, своїми впливами і своєю пресою — організація УНДО. Величезний вклад праці гр.-кат. духовенства серед українського простолюддя від світанку вашого національного відродження по нинішній день; відповідальність церковних діячів перед їхньою становою врахією і перед проводом загальних громадських організацій і уставів, до яких вони належать; врешті довговікова традиція християнізму серед непорівнано побожного і привязаного до віри батьків українського народу — все те складається на такий авторитет греко-катол. Церкви, якому нема рівного. Зараз-же за ним і поруч із ним іде авторитет найбільшої і найповажнішої політичної організації, УНДО, опертий на праці двох поколінь, приналежних до національно-демократичного табору, на принципі відповідальности всіх без виїмку діячів, на традиції фірми. УНДО, як політ. партія, до релігійного свята, організованого церк. врахією, не вмішувалося і — всупереч денунціяціям польської ендецької та української націоналістичної преси (лише адреси тої денунціяції були інші: одні зверталися до польських урядових чинників і польської вулиці, другі до українського громадянства й української вулиці) — ніякої політичної закраски святові надавати не хотіло та не мало. Але преса УНДО, в першій мірі „Діло", до свята підтримала а організаторами свята у верхівці (напр. сам голова Ділового Комітету) та на низах (повітові громадські діячі, сільські духовники) це здебільша провідні чи рядові члени УНДО. І коли на трибуні на площі св. Юра поруч із митрополитом гр.-кат. Церкви засів голова УНДО — то це не була політична демонстрація. Цього — по правді кажучи — в дійсності з якоюсь спеціяльною тенденцією, не „аранжував". Але коли митрополит запросив присутнього голову УНДО зайняти біля нього місце — то 50.000 дефілюючих мас слушно мусіло добачити в цьому глибоко-розумному жесті признання авторитету найповажнішої української національної політичної партії та висловлення подяки за найбільш льояльне і щире становище до того свята. І всі почували, що це явище зовсім нормальне: бо ця величезна національно-релігійна маніфестація, яка була чудовим проявом гармонії усіх верств і станів народу, була маніфестацією найбільш позитивних і творчих українських сил, якими є елементи, згуртовані біля прапорів греко-католицької Церкви та Українського Національно-Демократичного Обєднання.

І навпаки: всі елементи, які стоять поза тими двома українськими національними твердинями, виявилися на тлі недільної маніфестації кволими, безсилими, позбавленими всяких впливів на народні маси. В першу чергу це торкається тих, які явно проти свята У. М. Х. виступали й усіх зусиль вживали, всіми найбільш неперебірчивими засобами орудували, щоби лише дискредитувати ініціяторів і організаторів свята та спричинити його невдачу. І ось нарід, у буквальному розумінні широкі українські *народні маси перейшли над тими „опозиціоністами" до денного порядку*. Зусилля скомпромітувати Церкву й УНДО скінчилися капітальною компромітацією авторів студентських „принципіяльних" резолюцій та їх безталанних виконавців, що активно по селах агітували проти свята. За одним махом найбільш прорічисто виявилося, як страшенне не орієнтуються керманичі націоналістичної частини студентської молоді, *що таке справді популярности серед народу*, які величини мають серед нашого народу авторитет і послух, як єдино можна авторитет і популярність здобути собі і яких сил треба, щоби можна відважитися виступити проти масових акцій організованих авторитетними нашими чинниками! Не гасла, не теоретичні ідеї, не найпалкіші слова, лише праця, отверта відповідальність за неї й угрунтований працею та відповідальністю авторитет — лише ці елементи запевнюють вплив на маси!

ВІД ВИСОТИ ОЩАДНОСТЕЙ,
відданих до вжитку українським економічним установам, залежить наша економічна симовистарчальність і незалежність. Тому складайте свої ощадности
В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ
„ДНІСТЕР"
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Наміри нового німецького уряду.

Господарська програма і соціяльна політика.

Берлін, у травні 1933.

Національна революція в Німеччині, якої підложжя став націонал-соціялізм, зробила пролом у державно-політичному думанні. Націонал-соціялізм це туга за державною могутністю Німеччини назовні та внутрі. Це змагання відродити цілу Німеччину до нового життя, надати їй нове оформлення, культурне та духове. Остання тиха революція охопила всі ділянки державного життя, відбулася без проливу крови, без великих потрясень. З програмової промови канцлера Гітлера в дні 21. березня бачимо, що Гітлер висунув на перший план зовнішні та внутрішні завдання уряду національної революції всупереч іншим післявоєнним урядам, які у своїх урядових промовах висували в першу чергу господарсько-політичні завдання.

У своїй промові про господарську політику перед національним зібранням 23. березня, Гітлер торкнувся трьох важних проблем, а саме: проблеми держави і господарства, проблеми внутрішніх господарських реформ та проблеми відношення німецького господарства до світового господарства. Гітлер проголошує супремат держави перед господарством. Нація, каже він, не жие для господарства, а господарство не істнує для капіталу, лише капітал служить господарству, а господарство нації. Господарство — на його думку—не є метою, лише засобом до осягнення мети. Воно має уплахотнювати, зберігати, плекати та підносити життя нації, а найвищою метою всякої діяльности це нація, держава як найвища єдність. Дальше Гітлер признає приватну власність, а в господарстві буде піддержувати всіми силами приватну ініціятиву, коли вона служитиме інтересам цілости господарства. Сама програма відбудови нації та держави, а з тим і перебудови господарського життя в Німеччині — на думку Гітлера — випливає вже з самої нужди німецького політичного, морального та господарського життя. В тім переконанні, що цей занепад має свій корінь в самім національнім організмі, метою уряду буде усунути все, що стоїлоб на перешкоді у повороті до дальшої сили німецької нації.

Уряд хоче в першу чергу зреформувати фінанси, податкову систему. У валютовій політиці хоче омминати небезпечних експериментів і вдержати вартість німецької марки. Центральною його проблемою буде рятувати сільське господарство та середній стан. Гітлер гадає, що знищення сільського господарства привелоб до руїни цілу німецьку державу. Селянство як найбільше консервативний елемент, це одинока тривка запора проти більшовизму. Віднова та зріст сільського господарства мусить іти в парі з видатністю та рентовністю сільської продукції. Тоді і німецька індустрія буде розвиватись та вивіз на чужину збільшиться. Через поліпшення обставин середнього стану може прийти оживлення цілого господарського життя. Безробіття можна усунути лише при помочі поширення продукції, а головно через доцільний збут товарів. Коли національ зможе заспокоїти свої щоденні потреби, то тоді і машина не буде стояти дармо. Придбання праці та обовязкова праця це лиш поодинокі засоби, щоби злагіднити безробіття.

Географічне положення всього на сирінці Німеччини не дає змоги рахувати на власні сили, тому теперішній уряд буде за всяку ціну шукати звязку зі світом, бо збут німецьких товарів на чужині дає працю мільонам німецьких робітників. Одначе вимінна товарів мусить бути здорова та доцільна. Це торкається не лише торговлі, але і фінансів.

Щоби перевести ці реформи уряд передбачує такі умовини: виключний авторитет політичного проводу внутрі та довіря до нього, поворот до довіря між поодинокими народами, остаточна перемога розуму в організації та свідомого проводу в господарстві.

Інж. Л. Волощак

КОЖНИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН
КУПУВАТИ ОБУВУ
тільки в українській кооперативі
„ДЕРМА"
Львів, ул. Михайла 4. — біля Нар. Гостинниці.

Заворушення в Еспанії.

МАДРИД, 10. V. ПАТ. У звязку з викриттям змови, якої провідником був ген. Годед, арештовано багато військових старшин. Професійні союзи проголосили генеральний страйк в цілій Еспанії, однак без успіху. В Мадриді прийшло до кривавих бійок між студентами. Університети в цілій Еспанії замкнено. Під Мадридом підчас боїв населення з поліцією кинено гранату

Американське законодавство.

ВАШИНГТОН, 10. V. ПАТ. Палата репрезентантів відкинула поправки сенату проекту закону про допомогу фармерам і в справі інфляції. Ті поправки запевнюють фармерам оправдані користи. В найближчому часі сенат змінить своє рішення в справі поправок, після чого можна буде негайно предложити проект закону президентові Рузвельтові до підпису.

ВАШИНГТОН, 10. V. ПАТ. Палата репрезентантів приняла остаточно проект закону, що признає поодиноким стейтам кредити у загальній висоті пів мільярда долярів на боротьбу з безробіттям. Проект буде предложений президентові до підпису.

Буча на університеті.

ВІДЕНЬ, 10. V. ПАТ. В анатомічному інституті віденського університету прийшло вчора до бійки між студентами гітлерівцями та їхніми політичними противниками. Кількацятьох студентів потерпіло рани. Заатаковані студенти, соціял-демократи і жиди схоронилися в одній викладовій салі, а деякі вискакували крізь вікна на вулицю і поважно потовклися. Гітлерівці пробували демонструвати перед ратушем і канцлерським урядом, одвак розігнала їх поліція арештувши 12 учасників. Університет замкнено. Як повідомляє „Вінер Альг. Цтг.", урядові кола задумують знести університетську автономію.

ВІДЕНЬ, 10. V. ПАТ. З приводу вчорашніх екс[illegible]сів на університеті арештовано 9 націонал-соц[illegible]стичних студентів, одного соціял-демократа і [illegible] студентів жидів з Польщі. Ратункове поготів[illegible]ало лікарську поміч 20 студентам. Між ни[illegible] находяться два американці, що просили інте[illegible]енції свого консуля. Крім того в рапових кількох польських і мадярських громадян.

—o—

По широкому світі.

— Японські війська розпочали наступ здовж китайського муру та монгольської границі.

— Арештовані у Відні і Пельтен комуністи розпочали голодівку.

— Присуд апеляційного суду, який підвищив кару 18-місячної вязниці Вендлерові, головному бухальтерові концерну Кройгер і Толь, на 4 роки, засудив його теж на заплату відшкодування в сумі 23 мільонів корон.

—o—

Загальний Зїзд Союзу Українок.

Цьогорічний Загальний Зїзд Союзу Українок, що тягнувся повні два дні від год. 8. ранку до год. 21. вечора, сміло можна зачислити до найбільш удатних. Велика саля Української Бесіди була вщерть виповнена присутніми, яких число переходило 300, з них ок. 200 делегаток. Число присутніх не меншало ні в часі обідової перерви, ні в пізніх, вечірніх годинах. Такого численного Зїзду жіноцтва та зацікавлення його організаційними справами — Львів ще не бачив. Та найкраще враження зїзду спричинило те, що було велике число наших сільських жінок-делегаток Кружків С. У., які зїхалися так чисельно з усіх закутин нашої землі. Це незвичайно піднесло настрій Зїзду та надало йому загально-національного характеру.

При кожній точці нарад велася оживлена та річева дискусія, якої рівень був дуже високий. Не від річи буде згадати, що сільські делегатки часто забирали голос та за кожним разом їхні виступи так подобалися зібраним, що ціла саля нагороджувала їх рясними оплесками.

Зборами проводила цілий час голова Т-ва пос. Мілена Рудницька, при допомозі п-і Шепарович О.; крім них у президії Зборів були п-і: Паарова Іванна (голова Філії — Яворів), Олесницька Софія (голова Ф. — Станиславів), Катря Вовкова (голова Кружка — Гаї), Неоніля Мандзикова (голова Ф. — Щирець), М. Мудрикова (голова Ф. — Львів). Між присутніми завважали ми представників наших національних установ як посла Луцького з Ревізійного Союзу, дир. Бариляка з Народньої Торговлі, інж. Холевчука з „Сільського Господаря", п. Петрика з „Просвіти", д-ра Дашкевича з Рідної Школи.

Із навалу преріжних справ, що їх порушували зібрані на Зїзді, слід відмітити декілька найважніших, а саме: зміну статута, справу праці жіночої молоді в С. У., справу організації Всеукраїнського Жіночого Конгресу, та справу розвязання рогатинської Філії С. У. Ця остання, сумна й заплутана справа внесла неприємний посмак у дотеперішній поважний хід нарад. Сам факт поставлення внеску на розвязання одної з найдіяльніших колись Філій С. У. прозвучав при відчитанні програми, як прикрий акорд. Одначе задушлива атмосфера цієї справи заволоділа салею тоді, коли поодинокі бесідниці пересунули перед зібраними низку фактів, що зістругали докладно цей стан анархії, в якому опинилося рогатинське жіноцтво. Загальний Зїзд дійшов до переконання, що одиноким засобом санації цих нездорових та деморалізуючих відносин є розвязати Філію в Рогатині. І внесок на розвязання рогатинської Філії перейшов переважною більшістю голосів. Та невдоволені цим невідповідальні одиниці, старалися спричинити заміщання на салі. Одначе завдяки енергійному виступові президії Зборів — вдалося інцидент з місця зліквідувати й дальші наради перейшли вже в цілковитому порядку.

Нововибраний Виділ представляється так: голова: пос. М. Рудницька; члени Виділу: Шепарович Олена, Кисілевська Олена, Палій Анна, Селезінкова Неоніля, Макарушкова Надія, д-р Дзерович Дарія, Лунева Ірина, Пежанська Ірина, Колтунюк Марія, д-р Яцкевич Віра, проф. Храплива Евгенія, Гургулівна Ірина, інж. Мудраківна Марія, д-р Коренець Стефанія. Заступниці: проф. Туринівна Олена, Каштанюк Олена, Мриц Мирослава, Гладка Ірина.

ДІДУНЮ
купи щось у перфумерії
ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 7.
Якщо покличешся на оце оголошення, дістанеш для мене
ДАРОМ
гарне **йо-йо** „Сальферс".

Німеччина обнижує процентову стопу.

БЕРЛІН, 10. V. ПАТ. Комісар республики для господарських справ Ваґенер відбув учора довшу конференцію з представниками фінансових кол на тему переведення знижки опроцентування, наслідком чого ще того місяця слід надіятись значного обниження процентової стопи. Остаточне рішення западе після повороту президента Державного Банку д-ра Шахта з Америки.

Тогож дня міністр Гугенберґ відбув конференцію з провідником селянських організацій Даром на тему відповження хліборобства.

—o—

Німецька маніфестац'я в Рурщині.

ПАРИЖ, 10. V. ПАТ. „Еко де Парі" довідується з Берліну, що Німеччина приготовляється до величної маніфестації, щоби вшанувати роковини розстрілу французьким військом в часі окупації Рурщини німця Шлягеттера, який вславився свого часу організуванням замахів підчас плебісциту на Г. Шлеську та висаджуванням потягів у Рурщині. Видано спеціяльну відозву, а канцлер Гітлер обняв протекторат над маніфестацією.

Розенберґ конферує в Льондоні.

ЛЬОНДОН, 10. V. ПАТ. Вчорашня розмова Розенберґа зі Саймоном тревала пів години. Розенберґ пояснив британському міністрові закордонних справ тактику уряду Гітлера. Після розмови Розенберґ відвідав міністра війни Ґайлшема, якому заясував справу Райхсвери.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 12. ТРАВНЯ 1933.

ДЖОВАНІ ПАПІНІ.

Відвідини у Леніна.

(З книжки „Гоґ.)

Заходився я майже місяць, нарешті вдалося. Приїхав я до Росії виключно на те, щоби пізнати ту людину і не хотів я відїхати, заки її не почую. Здається мені, що це один із тих трьохчотирьох своєрідних сучасників, що їх взагалі варт почути. На те, щоби найти доступ до нього, мусів я видати яких 20.000 долярів: на дарунки для комісарських жінок, на чаєве для красноармейців, на жертви для сиротинських захистів, але не жалую.

Казали, що Володимир Ілїч недужий і втомлений і що не приймає нікого, крім найближчих. Не мешкав уже в Москві, а в недалекім селі, на старім панськім хуторі, з білими стовпами при ганку. У пятницю, вечором, останні перепони впали; дістав я телефонічне повідомлення, що ждуть на мене в неділю. Сказали Ленінові, що мої капітали можуть допомогти у перших труднощах „Непові" і він згодився приняти мене.

Приняла мене жінка груба, надута жінка. Глянула на мене, як сестра милосердя на нового недужого, що прийшов до шпиталя. Застав я Леніна на малій веранді, за великим столом, покритим великими аркушами рисункового паперу. Виглядав як засудженець, якому дозволяють спокійно побавитись в останніх годинах його життя. Добре відома голова монгольської форми, немов би була зроблена зі старого, сухого сира: суха, а товста. Зпоміж поганих губ трупова голова шкірила два ряди лиховісних зубів. Широкий, голий череп подобав на скриньку, вирізану варварським ножем із чолової кости якоїсь скаменілої потвори. Зпоза червоних повік визирала пара запалих, підступних, інквізиторських очей самотного птаха. Руки бавилися срібним олівцем: видко було, що колись були це грубі, сильні мужицькі руки, а тепер віщували смерть своєю худощавістю. Не забуду ніколи його вух, якби вирізаних зі слоневої зужитої кости, сторчових, якби мусіли ловити останні відгуки зі світа перед великою тишею.

Перші хвилини розмови були досить важкі. Ленін пробував відгадати, хто я такий, та робив це розсіяно, якби виконував накинений йому обовязок. А я, перед тією шапрановою, змученою маскою, не мав сміливости ставити запитів, для яких сюди приїхав. Я бовкнув наосліп комплімент про велике діло, довершене ним у Росії. Напів мертве лице вкрили примарні зморщки, що заступали саркастичну усмішку.

— Все це зробили вже перед нами — гукнув Ленін, з нежданою і жорстокою жвавістю — все зробили, заки ми сюди прийшли! Чужинці та дурні гадають, що ми тут створили щось нового. Помилка засліплених буржуїв. Більшовики тільки пристосували та розвинули режим, введений царями, єдиний, що надається для російського народу. Не можна панувати над сто мільонами хамства без кия, шпигунів, тайної поліції, терору, шибениць, военних судів, галер і тортур. Ми змінили тільки клясу людей, що своєю гегемонію опирала на такій системі. Було їх 60.000 шляхти і може 40.000 вищої бюрократії — разом 100.000 осіб. Нині має яких 2 міл. пролетарів і комуністів. Це поступ, великий поступ, бо людей із привілеями нині вдесятеро більше, але 98 відсотків населення не багато виграло на цій зміні. Повірте, що населення нічого не виграло, і саме так треба було, цього собі бажаю і зрештою це річ неминуча.

Ленін почав сміятись придушеним сміхом, як купець, що зумів когось ошукати і придивляється задоволений своїй жертві.

— Отже — загикнувся я — Маркс, поступ і все інше?

Ленін глянув на мене зачудований.

— Вам тому, що ви чужинець і багатий, можемо сказати все. Ніхто вам і так не повірить. Пригадайте тільки собі, що згідно з наукою самого Маркса, вартість усіх теорій виключно допоміжна і фіктивна. У даному стані, в якому опинилась Росія і Европа, я мусів покористуватись комуністичною ідеольогією, щоби добитись своєї мети. В інших країнах і в інших часах я вжив би іншої ідеольогії. Маркс був просто жидівським буржуєм, що судорожно тримався англійської статистики і потайним знеличником індустріялізму. Бракувало йому зрозуміння для варварства і тому він був тільки відломком людини. Був це ум, що пересяк пивом і геґлізмом, покроплений кількома геніяльними думками Енгельса. Російська революція це повне заперечення марксових пророцтв. Саме там, де не було справжньої буржуазії, комунізм вийшов переможцем.

(Докінчення буде.)

„УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ".

Комунікат у справі свята У. М. Х. по школах.

Подаємо до відома, що Діловий Комітет запропонував Кураторії Л. Ш. О. на відсвяткування свята У. М. Х. **суботу, 20. травня.** П. Куратор погодився звільнити на цей день українську молодь від шкільної науки і уповажнив Діловий Комітет подати це до прилюдного відома.

Обов'язковими складовими частинами свята є: сповідь, яку слід відбути в пятницю 19. ц. м. після обіду, Служба Божа 20. ц. м. зі спільним св. Причастям і приреченням на вірність Христові, зложеним у церкві. Решту програми свята повинна кожна школа виконати самостійно, відповідно до своєї спроможности. Діловий Комітет не робить тут ніякої пропозиції з огляду на автономність шкіл. Справа евентуального спільного відсвяткування свята кількома школами на терені одної місцевости повинна бути поладнана Управами шкіл у порозумінні між собою і в межах власних компетенцій. Врешті справа участи у святі української молоді польських шкіл повинні поладнати катехити згладно парохи даних місцевостей у порозумінні з Дирекціями тих шкіл.

Діловий Комітет У. М. Х.

САМОРОБКИ

НА ВБРАННЯ, КОСТЮМИ І ПЛАЩІ, ШЕВІОТИ, КОЦИ, ПЛЕДИ, ДЕКИ, МАТЕРІЯЛИ НА ПОДОРОЖНІ БУНДИ І КУРТКИ, ГОТОВІ БУНДИ, КУРТКИ І ПЛАЩІ, шиті на міру, виробу

Управи Дібр і Промислових Заведень РОМАНА ЖУРОВСЬКОГО

ЛЕЩКІВ о. п. ВАРЯЖ

на складі у фірми:

ТАДЕУШ ҐУРСКІ, Львів, площа Марійська ч. 5.

ЧИСТА ОВЕЧА ВОВНА. ЦІНИ СТИСЛО ФАБРИЧНІ.

Знесли присуд на берестейських вязнів.

Найвищий суд у Варшаві розглядав 9. ц. м. касаційну скаргу оборони 10 провідників „Центролізу", засуджених, як відомо, апеляційним судом. Найвищий суд розглядав тільки формальну сторону процесу, не торкаючися сторони матеріяльної, і рішив з процедуральних огладів знести заскаржений вирок апеляційного суду й переказати справу до нового розгляду апеляційним судом в іншому складі суддів.

Австрійські гітлєрівці за „аншлюсом".

ВІДЕНЬ, 10. V. ПАТ. Вчора відбулася в брунатному домі пресова конференція, на якій провідник націонал-соціялістів Фравенфельс заявив: „Аншлюс" це наш програмовий постулят. Однак ми політики реальні і знаємо, що здійснення цього завдання не залежить тільки від нас. Ми поінформовані, що Гаймвера задумує нас спровокувати й дати привід уряду до виступлення проти нас. Однак ми рішили держатись легальної дороги. Якщо схочуть нас терорізувати або шиканувати, то заявляємо, що не будемо відповідати за те, що може статись.

Над могилою заслуженого громадянина.

Д-Р МИХАЙЛО ПАЧОВСЬКИЙ.

Українська педагогіка та ділянка дослідів над літературою втратила 15. березня в особі покійного д-ра Михайла Пачовського визначного свого представника. Покійний уродився 1861 р. в Добростанах (пов. Городок). Завдяки своїй працьовитости покінчив власними силами в 1874—1882 рр. академічну гімназію у Львові. Університетські студії відбував у Відні, з класичної і славянської фільольогії, під проводом таких професорів як Гартель, Гофман, Мікльосіч і Ягіч. В 1895 р. промувався на черновецькім університеті на доктора фільософії.

Вчителював у гімназіях в Коломиї і Львові (1922 р. по 34 роках служби пішов на емеритуру. Покійний був основником і довголітнім директором української гімназії ім. М. Шашкевича в Долині. Більше як 2.000 його учеників скінчило середню школу і багато з них поклало свої буйні голови підчас визвольних змагань, вірні заповітам свого вчителя.

Від 1890 р. працює він над літературою. Ось важніші його праці: 1) Повісти Федьковича, для молодежи, Львів 1890; 2) Про вплив християнства на українську устну словесність, „Учитель", річник 1892, 1893 — Львів; 3) Про Руські билини і думи, Львів 1893; 4) Шевченка гуманні ідеї, „Учитель", Львів 1895; 5) Жіночі типи в поемах Шевченка, „Правда", 1896; 6) Willenstheorie und Unterrichtspraxis, Перемишль, 1897; 7) Замітки до науки руської мови в гімназіях, „Учитель", 1898; 8) Сотні роковин Руси-України, „Просвіта", Львів 1898; 9) Похоронний обряд на Руси, Львів 1903; 10) Становище і наука Укр.-Руської мови в гімназіях, Львів 1909; 11) Літературна мова на Україні, „Україна", Київ 1907; 12) Виїмки з Укр. письменства XI—XVIII. ст. для науки в гімназіях, Львів 1911; 13) Ілюстроване укр.-руське письменство, Львів 1909. В громадянському житті брав покійний живу участь. До гарного розвитку дійшло Українське Педагогічне Т-во за його секретарства, причім багато праці жертвував для створення жіночих шкіл і семинарій. Чималий вплив на формування і розвій жіночого громадянського життя мали його реферати. У часах нашої державности став він членом Української Національної Ради. **(в. г.)**

АКЦІЙНА СПІЛКА ДЛЯ БУДІВЕЛЬНОГО ПРОМИСЛУ

давн. Іван Левинський

виплачує з днем 15. травня ц. р. дивіденду за рік 1932 у висоті 1.50 зол. від акцій через Кооп. Банк „Дністер", Львів, ул. Руська ч. 20.

Злучений німецький Шлеськ.

БЕРЛІН, 10. V. ПАТ. Бюро Конті повідомляє, що в найближчому часі будуть злучені в одну адміністраційну цілість обі частини німецького Шлеську, Горішний Шлеськ з Опільщиною і Долішній Шлеськ. Осідком адміністраційної влади злученого Шлеська буде Бреслав.

Справа Ґандія.

ПУНА, 10. V. ПАТ. Стан Ґандія, що викликував учора велике занепокоєння, вечором значно поправився.

СІМЛЯ, 10. V. ПАТ. Індійський уряд відмовив просьбі Ґандія увільнити політичних вязнів і знести спеціяльні розпорядки. Тому, що кампанія пасивного опору припинилася, уряд не задумує вести переговорів з панїндійським конгресом.

Ніч провів Ґанді на терасі люксусової мармурної палати, що є власністю одної з його прихильниць.

СЕКВЕСТР МАЙНА СОЦ.-ДЕМ. ПАРТІЇ ТА РАЙХСБАНЕРУ.

БЕРЛІН, 10. 5. ПАТ. Начальний прокурор берлінського суду видав приказ наложення секвестр на все майно соціяльно-демократичної партії Німеччини та республиканської організації райхсбанеру і на видавництва, що є їх власністю.

Комунікат Вольфового бюра пояснює, що причиною конфіскати були виявлення багато надужить у професійних союзах і робітничих банках.

ЗЛУЧ. ДЕРЖАВИ ПРИНЯЛИ АНГЛ. ПРОЄКТ МИТНОГО ПЕРЕМИРЯ.

ЛЬОНДОН. 10. 5. ПАТ. Уряд Злучених Держав повідомив британський Форін Офіс, що апробував англійську формулу в справі митного перемиря.

ПОМЕРЛА ЗЕЛЬМА КУРЦ.

ВІДЕНЬ, 10. 5. ПАТ. Померла тут Зельма Курц, кольоратурова співачка й артистка надворної опери.

Ширіть наш часопис!

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 12. ТРАВНЯ 1933.

М. АНДРУСЯК.

Весна народів і галицькі українці.

85 літ минає від „весни народів", коли то революційні рухи повалили абсолютистичний лад у середньо-европейських державах. Ці рухи відбилися сильним відгомоном і на Галицькій Україні; тут у 1848 р., після 500-літнього політичного поневолення, бачимо живі змагання до політичної рівноправности з іншими народами.

„Весну народів" започаткували революційні рухи в Італії в січні та лютому 1848 р.: в перших днях січня — вуличні протиавстрійські демонстрації в Міляні: 12. січня вибухає революція в Палермо на Сицилії, відтак Неаполі, Римі, Тоскані й Сардинії. У всіх тих італійських державах під натиском революції заводять монархія конституційний лад.

За Італією пішли революційні рухи в західній і середущій Европі. В днях 22—25. лютого пів. революція проголосила Францію республіку. З початком березня відбулися маніфестації в Мінхені (Баварія) та Гайдельберзі (Баден), а 13. березня революція у Відні. Тут народня маніфестація під проводом ліберальної інтелігенції зажадала конституції і димісії канцлєра Меттерніха, що створивши т. зв. „Святий Союз" (Союз Австрії, Пруссії й Росії), понад 30 літ давив ліберальні змагання в цілій Европі. Коли військо не могло розігнати юрби, цісар Фердинанд I. скинув Метерніха з уряду, скасував цензуру преси, дозволив зорганізувати народню гвардію й обіцяв дати конституцію, яку дійсно проголошено 25. квітня. Але керманичі революції не згодилися на неї тому, що вона забезпечувала перевагу в державній раді представників вищих верств. Дня 15. травня прийшло у Відні до другої революції і під її натиском цісар обіцяв скликати конституанту (установчі збори) для вирішення майбутнього політичного ладу австрійської держави.

Не залишився позаду Відня й Берлін: на вістку про упадок Меттерніха, перед королівською палатою зібралася 18. березня юрба народу, на яку несподівано напало військо. В наслідку були вбиті та ранені й обурений народ почав ставляти на вулицях барикади. Король Фридрих-Вільгельм перелякався й, щоб не допустити до революції велів військові покинути місто, прийняв німецьку національну кокарду, віддав прилюдно пошану полеглим, згодився скликати конституанту на основі загального виборчого права (21. березня) та заявив, що з того часу пруська держава все дбатиме свої інтереси з усенімецькими національними інтересами.

Вістка про віденську революцію наспіла одночасно і до Берліна і до Львова (18. березня). У Львові склали поляки петицію до цісаря з домаганням політичних прав для себе. Польські агітатори пробували приєднати і підписи українців, передовсім питомців львівської духовної семинарії, які так були просякнуті польським духом, що повбирали польські конфедератки.

Одначе справа з українськими підписами не вдалась; член Ставропигії Кирило Вінковський вислухавши тексту петиції попросив, щоб у ній згадано й про українців і їх домагання. Поляки зняли крик, що нема окремого українського народу. Цим вони відвернули від себе значну частину українців, що досі не задумуючися йшли за польськими національними гаслами.

Щоб запобігти польським заходам перед віденським урядом, немов би то Галичина це виключно польський край, зібралися дня 19. квітня в св. Юрі під проводом епископа Григорія Яхимовича свідомші львівські українці. Вони рішили вислати до цісаря окрему петицію та заснувати свою власну національно-політичну репрезентацію. В петиції домагалися українці української мови в школах та урядах, кращої освіти для нашого духовенства в рідній мові та зрівняння його в правах з духовенством інших обрядів і доступу для українців до всіх публичних урядів.

(Докінчення буде).

А. Пясецький С. А. Краків
фабрика чекольдн

ПО КОЖНІЙ ЦІНІ
з гарантійно чистих сирівців безконкуренційні ДЕСЕРОВІ ЧОКОЛЯДИ, відживчі молочні і сметанкові, великий вибір вибагливих чоколядок, кармельків і бішкоптів, але без льосів щастя, бонів і т. п.

Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів

Єнджеєвич творить кабінет.

ВАРШАВА, 10. V. Президент Польщі поручив місію утворення нового кабінету Янушові Єнджеєвичові. Єнджеєвич місію прийняв.

Зміна в дотеперішньому кабінеті, як зачувати, наступить лише на становищі міністра хліборобства. На місце мін. Людкевича іменують пос. Клещинського.

*

Як бачимо, то ця остання зміна є подібна до всіх попередніх, а саме — ніхто її не сподівався. Поміж кандидатами на премієра, яких називала варшавська сплетня і преса, саме імени п. Єнджеєвіча не було. Навпаки, ми чули, що мін. Єнджеєвіч виходить зі складу кабінету і переходить до сойму, мабуть на урядуючого керманича клюбу ББ. Тимчасом полк. Славек, як найчастіш називаний кандидат, залишився на своєму становищі голови ББ., а нині читаємо у краківськім „Часі", що „кермування клюбом ББ є оданково важливою справою, як кермування кабінетом". Порівнання державного уряду з проурядовою соймовою групою вправді серед відомих обставин не дуже відповідне, однак видно, що треба аргументу, щоби якось ту нову несподіванку пояснити.

На тему дальших кабінетних змін чуємо, що вже відпала концепція зміни керманичів господарських ресортів. Цікаво, що називають теж лише мін. хліборобства Людкевича, що він має уступити місце послові Клещинському; ця зміна булаб тому дивною, що мін. Людкевич є справді високо-кваліфікованим фахівцем.

Ясна річ, що система правління останеться та сама. Може лише затихнуть пресові заповіди „зміцнення курсу" супроти опозиції, які вирінають завжди у звязку з кандидатурою полк. Славека.

ФРАНЦІЯ НЕ ХОЧЕ ПЛАТИТИ.

Французька рада міністрів заявилася проти заплати довгів Зл. Державам.

—o—

СТЯГНУТЬ ПО 50 ЗОЛ.

Варшавські часописи повідомляють, нібито чачувати, що послам і сенаторам, які не взяли участи в виборі президента Польщі, стягнуть мабуть згідно з правильником по 50 зол.

—o—

НОВИНКИ

— Чи бачили Ви вже найновіші весняні моделі взуття на виставі в „КОМЕТІ"? А до того ще й ті нечувано низькі ціни? 1568

— **Магазин постелі Р. Джада**, Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 1817 7-50

— **Святочна Академія з ... ни відкриття надгробника І. Франка** 28. цеч. „ ... місяця — стане з огляду на свою програ... виконавців найбільшою музичною подією ... ванніх літ. В цьому концерті, в якому візьмуть участь наші найвизначніші артисти-співаки ... ська ... рія Сокіл та Михайло Голинський і симфо... (нар. 15 г. ... оркестра Львівської Опери в повному скл... (60 осіб) під орудою Антона Руденцького ... перше виконуватимуться ріжні твори наших ... більших композиторів з обох боків кордо... У програму ввійдуть українські нар. теми... вка Ревуцького (Київ) — відзначена першою нагородою на всеукраїнському музичному конкурсі в Харкові — Увертюра до опери „Захар Беркут" Бориса Лятошинського, симфонічна поема „Каменярі" Ст. Людкевича, врешті вокальні твори (з оркестрою) Василя Барвінського, Нестора Ніжанковського та Антона Рудницького. Буде це безперечно єдинока в своєму роді маніфестація творчих українських музичних сил та небувалий досі перегляд нашого музичного надбання. З огляду на сподівану велику фреквенцію, Комітет свята подбав, щоби цей концерт відбувся двічі у двох найкращих і найбільших концертових салях у Львові; напередодні свята вечором у у суботу у салі кіна „Атлянтік" і в неділю вполудне в сали Вел. Міського Театру. Гості з провінції можуть уже заздалегідь замовляти білети в книгарні „Просвіти", Руська 1.

— **Позір Станиславів і Коломия!** Передові артисти львівської опери **Марія Сокіл, Михайло Голинський** та **Анна Рудницький** виступлять з одиноким концертом пісень, арій та дуетів в Станиславові **в суботу 13-го**, в Коломиї **в понеділок 15-го** ц. м. Буде це м. і. одинока нагода почути оперові дуети в виконанні двох наших найкращих співаків.

— **Вистава Рідного Промислу у Львові.** В нашому звіті з відкриття Виставки Рідного Промислу, яка тепер відбувається у Львові при вул. Зіморовича 20 („Центросоюз"), пропущено дві фірми, які там виставляють свої вироби. Це фірми: **М. Хамула і „Гуцульське Мистецтво"**, широко знані з виробу мистецьких килимів.

— **Гостре стріляння на Замарстинові.** Команда м. Львова повідомляє, що в днях 30—31. ц. м. і в ночі 27. ц. м. відбудуться на військовій стрільниці на Замарстинові військові вправи з гострою стрілянні. Терен, загрожений стрілами, буде обставлений охоронними стійками і населення повинно держатися їхніх вказівок.

— **Щадничі вклади в ПКО.** Місяць квітень зазначився в ПКО значним зростом щадничих вкладів і числа вкладчиків. Вклади зросли на 7,913.370 зол., осягаючи з днем 30. квітня стан 414,279.697 зол., а з вкладами, що походять з вальоризації давних вкладів марков. 442,539.848 зол. Одночасно видала ПКО в тому місяці 18.480 нових щадничих книжечок, осягаючи разом з попередними загальне число 1,017.548 книжечок.

— **Висвистали Кепуру.** Оперовий співак Кепура давав у Празі концерт. Співав пісні польські й італійські. Коли став співати по німецьки, частина публики стала свистати та кричати „Тьфу!" Кепура перервав на хвилину спів, потім все-одно співав по німецьки.

— **Зі шпиталю на волю.** Господарський відділ карного суду у Львові постановив уневажнити арештування лікаря-гінекольога д-ра Кіляра, що тепер є в шпиталі. Д-р Кіляр, як ми повідомляли, підрізав був собі горло, як до нього прийшли були поліційні агенти, щоби його арештувати в звязку з переводженням недозволених операцій на жінках.

— **Пімста жінки.** В бюрі львівського рабіна Ціфа при вул. Бляхарській жидівка Глясманова обілляла лізолем лице своєму першому чоловікові кравцеві Сторекові, тому що він тепер хотів узяти з нею і судовий розвід.

— **7 і пів року за крадіж курок.** Перед городським суддею у Винниках під Львовом станув 40-літній Микола Стецура з Клепарова, що добився в ночі до курника Антона Домарацького в Білці Шляхотській і вкрав 6 курок вартости 24 зол. З огляду на те, що Стецура був досі 17 разів караний за крадіж, суддя засудив його на 7 і пів року вязниці. Цей присуд викликав у правничих колах здивування, бо городський суддя може засудити рецидивіста найвище на 3 роки.

— **Пожежа.** У Личаківських Пасіках згоріло багато ліса. Причина пожежі невідома.

— **Повісився купець.** У винницькому лісі повісився львівський 54-літній купець Леонард Ванке, власник крамниці машин і грамофонів при вул. Краківській ч. 16. Причина: економічна скрута.

— **Які тепер війти.** Перед окружним судом у Станиславові станув 36-літній Кароль Квасневський, війт із Дрогомирчан, за спроневірення громадських грошей. Люстрація громадської канцелярії ствердила брак 2.676 зол., стягнених від громадян на рахунок грунтового податку й дорогових оплат. Крім того присвоїв собі 125 зол. з читальні „Товариства Школи Людової", якої був головою. Трибунал засудив його на 14 місяців вязниці з припиненням кари на 3 роки.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує ... ко і солідно всілякого ... друкарські роботи
по найдешевших цінах!

— **Ріжні вісти.** В Ласках біля Олькуша згоріла фабрика цвяхів вартости 200.000 зол. — На Замарстинові під Львовом застрілився різник Франціпок Вадовський, стративши увесь маєток. — Із Заліщик утік податковий секвестратор Зигм. Унятицький, допустившися спроневірення на шкоду скарбу. — В заліщичому потязі біля Ярослава застрілився 26-літний академик Влад. Фасцішевський, зредукований екзекутор податкового уряду у Надвірній.

— **600 долярів у стрісі.** У Вовчатинцях біля Ходорова господар Петро Клосинський, направляючи стріху, найшов у ній поч... ніпу від старости пачку. Коли її розвинув, знайшов жмут долярових банкнотів на сужу 600, одначе так знищених, що не представляли н... якої вартости. Як вони там дісталися, він не знає. Можливе, що сховав їх там якийсь злодій або що вони походять з часів війни.

— **Обікрали церкву.** В Голобутові пов. Стрий невідомі вломники добулися до місцевої церкви і вкрали дві позолочені чаші та дерев...ну скарбону з готівкою 60 зол.

— **Зловили ошуканця.** В Коломиї ар...штували гляданого віддавна ошуканця Станис...ва Михальчука, який на терені коломийського повіту допустився багато ошуканств. Він мін...в гроші і переконував людей, що дістав менше грошей, причому зручним рухом ховав ріжницю до кишені.

— **Литовці купують камениці.** Литовський Комітет у Вильні одержав із Ковенщини 100.000 долярів на закупно нерухомостей на Вкленщині. Небаром куплять литовці 3 великі камениці в Вильні вартости 800.000 зол. Литовці пильненько ходять на ліцитації та вихісновують усі можливости купна.

— **Померла арх. Габсбург.** У понеділок померла в Живці архикнягиня Марія Тереса Габсбург, вдова по недавно померлому архикнязеві Карлі Степані Габсбург.

— **Пожежа лісів.** В лісі Ревеки Баронової в Турці пожежа знищила 20 моргів молодняку. Місцеве населення згасило вогонь, заки він дістався до старого лісу. Пожежа повстала наслідком необережности з недокурком.

— **Летуньска катастрофа.** Великий пасажирський літак, що курсував на шляху Тулюза-Касаблянка, розбився біля Барцельони з невідомої причини. Після упадку експльодував з... ...ом з бензиною, наслідком чого згоріло 6 ос...

Даром
3 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ
„САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за ... — зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕР ... Львів. Сикстуська 7.
Почтові висилки відворотно.
Хто предложить цей вирізок отримає гарний подарунок.

— **Катастрофальний землетрус** навістив західне побережа Мексику. Тому, що всі комунікаційні засоби знищені, нема ближчих вістей про катастрофу. Відомо тільки, що багато міст лягло в румовищах. Найбільше потерпіли міста Мазатлян, Мазанільо й Акакульпо.

— **У рецензії із святочної академії** ...ущено між виконавцями ораторії Мен...льсона „Христос" назвище солістки-сопраністки ... Согорівної, яка виконала вступний речитатив цієї ораторії.

— **Інтенсивне курення** спричинює те, що на ... творяться жовтий, брунатний або чорний ос... кількаразове чищення зубів пастою до зубів ... хо нечне для курців, якщо хотять зберегти зуб... ної закраски. Паста до зубів Одоль чистить ... зуби не нарушуючи емалії! Паста до зубів Од... ки багатьом кальоїдальним складникам, ма... сорбційну силу і тому усуває всілякі нечисто... запах та закраску, яка прилягає до зубів наслідком курення, їдження і пиття. Паста до зубів Одоль ... зубам білину і робить віддих чистий.

—o—

✝ ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 4. IV. ц. р. розпрощався з цим світом діяльний патріот із Самбора, міщанин Іван Гопіщин, який довгі роки був дуже активним членом філії „Просвіти", головою читальні „Просвіти" в Самборі та членом Надзірної ради Українбанку. Самбірські „русскіє" спричинили були заслання його на Сибір в 1914 р. і хотіли заслати його до Домбя, та він вчас утік на ... ло на довгий час, а по повороті ще пів року ... ся щодня зголошувався в п. г. В. Р. П.

Дописи.

Нарада „Сільського Господаря". ПЕРЕМИШЛЬ. В. р. відбулася в Перемишлі господарська нарада, скликана організаційною секцією при Філії „Сільського Господаря". У нараді взяло участь 77 осіб, у тому делеговідділів), представники Повітового Союзу Кооператив, Маслосоюзу, Союзу Українок і Нар. Торговлі. Нараду відкрив голова організаційної секції при Філії „Сіл. Господарі" д-р М. Рибак, пояснив ціль наради та запропонував на председника голову Філії „Сіл. Господаря" о. Малецького (Медика), на заступника сел. Галика (Бикнів), на секретаря гром. Кашубинського (Негрибка), що присутні одноголосно затвердили. Після того виголосив директор „Сіл. Господаря" інж. д-р Е. Храпливий реферат про хліборобський вишкіл сільської молоді та про організацію господарських конкурсів-змагань серед молоді. Над рефератом розвинулася дискусія, в якій забирали слово: д-р М. Рибак, сел. Гнида (Вірко), сел. Кашубинський (Негрибка), о. Кулинич (Вірко), о. Войтович (Негрибка), сел. Войтович (Трійничі), гром. Сенечко (Перемишль), гром. Дзюбинський (Трушевичі), інж. Волянець (Перемишль), дир. Станимир, інж. Деревлянний. Цей останній повісив, що справу Гуртків Молоді при Кружках „Сіл. Господаря" вже підготовив він у селах Вірко, Коровники, Вільшани і Библо. По дискусії рішено одноголосно покликати до життя Філіяльну Секцію Хліборобської Молоді при Філії „Сіл. Господаря" в Перемишлі та вибрано її провід у такому складі: гром. Ковакова (Перемишль), о. Кулинич (Вірко), гром. Кашубинський (Негрибка), гром. Войтович (Трійничі), гром. Ісаєвицький (Коровники) і д-р М. Рибак (Перемишль). З черги виголосив реферат про пасічничі справи й організацію пасічників у повіті редактор „Українського Пасічника" інж. М. Боровський зі Львова. В дискусії над рефератом забирали голос: о. Кулинич, о. дек. Сендзік, гром. Кашубинський, дир. Гуда, сел. Гавдьо, сел. Конкульовський і інші. Присутні рішили покликати до життя Пасічницьку Секцію при Філії „Сіл. Господаря" в Перемишлі і намітили її план праці. До її управи увійшли: гром. Дзюбинський — голова, о. Кулинич, сел. Гавдьо, о. дек. Сендзік, сел. Конкульовський — члени управи. Потім референт давав поради пасічникам у біжучих справах пасічничої господарки. Нарада тревала 4 і пів години. І вислід дуже добрі, що пояснилося хочби створенням двох нових осередків праці в Перемищині, а самі ці гуртування і вишколу хліборобської молоді та для добування пасічників. Цим Філія „Сіл. Господаря" в Перемишлі сильно скріпить свою працю в повіті та дасть тривалим дальшу поміч нашому селянству у його боротьбі за кращі господарські й організаційні доскона

САМБІР.

Як компромітуються соціялісти-радикали. Як щодень, провід УСРП в Самборі уладив 1. травня ц. р. публічне віче для партійників селян, щоби заявити свою солідарність з міськими польськими робітниками, які були зробили окремо для себе робітниче свято, але без залізничих робітників, що святкували аж 3. б. пам'ятку польської конституції. Та забули провідники УСРП, що крім них, соціялістів-меншевиків, є ще в місті й повіті соціялістів-більшовики, їм ворожі, так, що навіть спільна мінімальна програма їх не обеднує. Більшовики, в більшости тут. жидн, прийшли на українське віче неврошені ножами, бо кілька ножів покинули в салі при опорожненні салі поліцією. Коли по промовах посла Вахнянина і М. Рогуцького президія розвязала віче, комуністи заступили вихід зі салі товаришам меншевикам і серед окликів проти „буржуїв-радикалів, зрадників соціялізму" домагалися отворення назад віча й уділення їм голосу. Та коли президія на це не зважилась, а комуністи не відступали від облоги меншевиків, прийшла поліція (поліцаянтів) та освободила радикалів. Одначе при розвязуванні салі багато радикалів зазнало сильних ударів від палиць і іншого приладдя з рук комуністів ріжних народностей, а багато їх в утечі перед побоєм скакало через вікна і парканн в городи. Може ця подія відстрашує радикалів від роблення публичних віч заки наближуються парляментарних виборів та спокукає їх до пересунення цього факту в майбутности на 15. 5., в память внесення пам'ятки, що, як відомо, рівнялося винволенню сільських робітників.

Концерт у честь Лесі Українки. Дня 5. б. ц. р. українська студентська молодь в Самборі зовсім дост... концерт у честь Лесі Українки з двома промовами і мистецькою грою на фортепіяні вел... Р. С... ського та на скрипці студента Третяка. Х.

НЕМИРІВ.

Концерт Шевченка. Заходом Кружка „Рідної Школи" в Немирові відбувся дня 30. квітня ц. р. в салі чит. „Просвіти" концерт у честь Шевченка. Завдяки невтомній праці місцевого пароха о. Трешневського Романа, котрий занявся підготовленням хору, вилав концерт під кожним оглядом удатно і лишив по собі миле і незатерте враження серед усіх присутніх, що складалися з місцевої і позамісцевої інтелігенції, в більшости священиків і членів братств, які по береги виповнили салю. Вступне слово виголосив мгр. Іван Оверко, канд. адвокатури.

РАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Мої знимки.

ЛЯКЕРИ.

Лякери назвати добра річ, бо не треба чистити. Але в поході та ще в спеку дуже печуть.

Якась пані довідалась про це аж на площі „Сокола Батька".

Мучилась, переступала з ноги на ногу, а далі не витримала: скинула лякери і аж відітхнула.

Але публика як хвиля в морі: нахлинула і — нещастя. Пані відплила, а лякери лишилися.

Потім знову знайшлися, але лякерами вже їх не можна було назвати.

ПРАВДИВЕ ПИВО І ФАЛЬШИВИЙ НАГОЛОС.

Вчили мусить бути перекусня. Такий вже людський організм невитержливий.

Були перекусні і підчас свята „У. М. Х.", а одна з них при площі „С. Б."

Якийсь провінціональний меценат (не мішати з „меценас"!) затаївши свою величезну спрагу закликав:

— Гей, хто хоче пива? До мене!

Охочих не бракувало, бо й нагода добра і погода прекрасна.

— А як ми називаємось? — питав меценат кожного.

— Українці.

— Не українці, а українці. Українці, український, Україна!

Все булоб добре, якби не отой куток мови коло буфету з пивом.

Шановний меценат, що так фальшиво наголошував нашу назву, напевно теж неправильно розтягає фразу в гимні: „як роса на сонці-і-і"...

Одно і друге легко навчитися, а потім щойно можна інших учити — навіть і без пива.

НАРОДНЯ НОША.

Є люди, які пропагують поворот до народньої ноші. Є люди, які вважають народню ношу пережитком.

На мою думку правда по середині.

Народня ноша повинна бути святочним одягом, бо на будень за дорога.

Якби то було гарно, колиб було більше таких груп, як „синьожупанники" з Мостів Великих.

ПАТРІОТИЧНА СОРОЧКА.

Перше впадала в очі сорочка, а щойно потім її власник.

Цілий перед і ковнір вишиті чорним, а на цім червоні визерунки і кличі.

Під шиєю два леви, трохи нижче два архангели, далі два тризуби, а менш більш на діяфрагмі напис: „Ще не вмерла Україна, ні слава, ні воля" і „Боріться поборете!"

— Гарна сорочка — хвалю без переконання.

— І дорога! — відповідає власник.

ДЕЛЕҐАТИ.

Гурток хлопців стоїть, якби осторонь. Так і видно, що вони не учасники, а глядачі.

Підходжу, розпитую.

— Ми приїхали в делегації, подивитися чия правда: чи тих, що нас намовляли, чи тих, що відмовляли.

— І як думаєте?

— Почекаємо до кінця

Знаючи солідність селянських делегацій, вірю, що почекали.

Як вернуться додому напевно будуть когось бити.

УКРАЇНСЬКА ХИТРІСТЬ.

Похід іде в ліс. Дівочі одяги хапають за очі красками пільних квітів. Мак, волошки, лотач, рута...

Що крок, то щось нового, що крок щось цікавого.

На тротуарі глядачі і... спинені прохожі.

— Буй сон Бога, вже пультора годзіни то трва, а конця не віпаць.

— Ідзь глупі. То ці самі вже тшеці раз вращаєм.

Видно хлоп має практику і нераз такі штуки уряджував.

РОЗЧАРОВАНИЙ.

— Ідуть! — крикнув хтось коло мене.

Я витягнув голову, піднісся на пальцях і на хвилинку заздрів чоло походу. Замайоріли прапори, блиснули до сонця жезли і мітри.

— Нехай що хто хоче каже — говорив до мене сусід, — але наша греко-католицька Церква то сила. Тільки греко-католицьких епископів, навіть один з Волині. Я на нього найбільше цікавий.

І аж нотами з нетерпливчки перебирав.

Чоло походу наближалося, чоло походу перейшло...

Я глянув на свого сусіда.

Стояв похнюплений і — не присягну — але мені здавалося, що протирав очі.

ІМОСТІ.

Ішли бадьоро на чолі сільських жіночих відділів, видно, що до краю перемучені, але й видно, що держа ся і держать інших силою волі. Дуже часто по боках їхні дочки — як четові.

Коли одні і другі зовсім зникнуть з лиця Галицької Землі, то хто зна, чи не відчув цього нарід.

Направду, зникнення не можна цього напевно заперечити.

ДЕФІЛЯДА.

Ще сто, ще пятьдесять, ще десять кроків... І кінець і завершення трудів, праці і бажання.

Старенький, сивий священик на передні своєї парохії, іде бадьоро, з піднесеною головою, мов би досі спочивав.

Перейшов б[illegible]инбуни і спрямував відділ у бічну вулицю.

А там, зараз [illegible]ршою камяницею сів і розвув черевики.

Підбігли сан[illegible]

Цілі ноги в м[illegible]ах і ранах.

Тільки лице [illegible]іхнене.

Галактіон Чіпка.

Пригадуємо, що в ніч, 11. травня, в салі Муз. Т-ва ім. Лисенка відбудеться

II. КОНЦЕРТ Українських Ревелєрсів

ЗМІНЕНА ПРОГРАМА.

Дохід призначений на добродійні цілі.

Запамятайте теперішню адресу:

„РІДНА ШКОЛА"

Львів, вул. Словацького 14.

Дальшу програму виповнили хорові продукції під дир. о. Трешневського з супроводі фортепіяну. Новозорганізована орхестра відіграла гірмко дві вправки українських пісень, а деклямації виголосили: п. О. Годінківна („Сон"), п. Чапляк („Посланіе") і 8-літня дівчинка Олена Потящник („Розрита могила"). Дуже гарне враження викликала своїм сольоспівом п. Ліда Трешневська, виступ котрої зібрана публика винагородила гучними оплесками.

Присутній.

—o—

СПОРТ.

РЕВЕРА — УКРАЇНА.

В неділю 14. ц. м. розіграє Україна змагання за мистецтво А-класи зі станиславівською Реверою на її грищі. Тому, що напад і дружини України стратив свою колишню пробійну силу, а оборона в цьому році виїмково слаба, думаємо, що українська дружина залишить у Станиславові обі пункти.

ЧЕРНІВЦІ. ЯН — ДОВБУШ 3:2 (0:1).

В неділю 7. V. розіграв чернівецький Довбуш змагання за мистецтво Буковини з нім. клюбом Ян, програвши їх 3:2. Змагання були цікаві до останнього моменту, при чому прогнила жовто-блакитних не зовсім заслужена, бо справедливіший був би ремісовий вислід. В Довбуші цим разом грала слабше оборона.

В змаганнях за мистецтво Буковини веде певно Драгош Вода (8 змагань, 14 пунктів), 2) Ян (8 зм. 11 п.), 3) Довбуш (8 зм. 9 п.), 4) Робітники (8 зм., 8 п.), 5) Макабі (8 зм., 5 п.), 6) Польонія (8 зм., 3 п.).

УЖГОРОД. РУСЬ — СЛОВАН (МУКАЧЕВО) 5:0 (2:0).

Недільні змагання за мистецтво словянської жупи на Закарпатті вирішила ужгородська Русь певно у свою користь. Голі для Руси стрілили: Крик (3), Шандор і Крайник, до того Кобзар перестрілив каркого.

ДУЖАННЯ.

Хід дужань у вівторок у спортовому цирку при вул. Пельчинській був такий: Келер поклав Щербінського в 10. мін. атакою з нельсона; Пошоф у 3. мін. Кротона, Кваріані в 4. мін. Будруса; Грабовський присилував Чаю до капітуляції нельсоном у 34. мін.; Кравзер у 30 мін. після незвичайно цікавих змагань поклав неналійно Білевича, який таким робом потерпів першу поразку. Публика в більшости не погодилася з рішенням судді, уважаючи, що Кравзер не притримав Білевича впродовж 3 секунд, тому довго не розходилася, протестуючи проти признання перемоги Кравзерові.

Нові книжки й журнали.

Микола Погідний: НЕЧИСТІ СКАРБИ. Гуцульська казка. Образки виконав Петро Андрусів. В-во „Світ Дитини", ст. 36.

Б. З.: ЕМІГРАНТ. З образками Петра Андрусева. В-во „Світ Дитини". Львів. 1933. ст. 16.

Замкнення рахунків Земельного Банку Гіпотечного, Акційної Спілки у Львові, за адміністраційний рік 1932.

РАХУНОК БІЛЯНСУ

ЧИННИЙ СТАН:	Золоті	Золоті
Каса і суми до диспозиції в Банку Польськім і П. К. О.		298.354.52
Заграничні валюти		118.344.63
Цінні папери		
а) державні позички	18.260.—	
б) гіпотечні папери	64.541.12	
в) акції	62.203.60	145.004.72
Уділи і акції в консорц. інтересах		32.589.50
Краєві банки		16.113.01
Заграничні банки		77.981.75
Векслі		6.690.945.46
Біжучі рахунки (дебетові сальда)		
а) забезпечені	1,257.778.80	
б) незабезпечені	117.183.23	1,374.962.03
Термінові позички		11.001.50
Недвижимости		474.469.31
Ріжні рахунки		1,889.191.58
Гіпотечні позички		237.186.77
Гіпотечні відсотки		20.293.49
		11,386.438.27

ДОВЖНИЙ СТАН:	Золоті	Золоті
Власні капітали		
а) акційний	5,000.000.—	
б) резервовий	227.309.65	
в) прочі резерви	8.846.51	
г) амортизаційний капітал	151.460.—	5,387.616.16
Вклади		
а) термінові	2.161.921.17	
б) à vista	1,366.583.29	3,528.504.46
Біжучі рахунки (кредитові сальда)		579.796.48
Інкасові зобовязання		7.575.70
Реесконт		1,021.936.65
Заграничні банки		1.496.88
Ріжні рахунки		532.175.66
Заставні листи		237.186.72
Неподяті купони заст. д.		31.990.80
Векслеві відсотки на р. 1933		14.282.34
Зиск:		
а) решта з р. 1931	14.960.46	
б) за рік 1932	28.913.94	43.874.40
		11,386.438.27

Гаранції 31.317.—
Інкасо 96.979.97

РАХУНОК СТРАТ І ЗИСКІВ

ВИДАТКИ:	Золоті
Виплачені відсотки і провізії	337.104.42
Адміністраційні кошти	293.489.94
Податки	154.294.98
Амортизація	11.989.82
Відписи на довжниках	63.083.15
Ріжні	17.780.24
Зиск	43.874.40
	921.616.95

ДОХОДИ:	Золоті
Решта зиску з р. 1931	14.960.46
Побрані відсотки і провізії	819.768.39
Курсові ріжниці	20.946.62
Доходи з недвижимости	10.887.19
Зворот відписаних претенсій	24.95
Ріжні	55.039.34
	921.616.95

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:
Д-р Лесь Кульчицький, о. Олександер Ковальський, Роман Левицький.

ЗА БУХАЛЬТЕРІЮ:
Яків Косоноцький.

ЗА ДИРЕКЦІЮ:
Володимир Сінгалевич, Д-р Павло Кривуцький.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 11. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Пятниця, 12. травня, год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Субота, 13. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 11. травня год. 7.30 веч. „Фройдяйн Доктор".

Пятниця, 12. травня год.7.30 веч. „Фройдяйн Доктор".

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Теніс. Т-ва) виступи міжнародних змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Романс із поручником" (Лоренс Тибет).
АПОЛЬО: „Дівчина з країни бур" (Дж. Гейнор).
АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".
КАСІНО: „Нічні суди" (Ван Дайк).
КОЛІСЕЙ: „Серце на роздоріжжі" та ревія: „Прощаємо на весело".
КОПЕРНИК: „Син джунглів".
МАРУСЕНЬКА: „Син джунглів".
МІРАЖ: „Людина сміху" (Конрад Файдт).
ПАЛЯС: „Їх Ексцеленція субект".
ПАН: „Любощі князя" та ревія.
ПАСАЖ: „Кабірія" (на основі Д'Анунціо).
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Люди за кратами" та ревія: „Кожному вільно кохати".
ХИМЕРА: „Пімста Тонга".
УТІХА: „Москва без маски", ревія „З квітки на квітку".

Закордонне радіо.

Четвер, 11. травня 1933.

Братислава (279,3) 12.30 Концерт, 19.25 Чайковський, **Бреслява** (325) 20.00 Вес. музика, **Мілляно** (331,4) 21.00 Опера, **Брно** (341,7) 20.20 Словацьке весілля, **Гельсінгфорс** (368,1) 19.05 Спів, **Білгород** (429,7) 19.00 Концерт, 20.00 Опера з Любляни, **Рим** (441,2) 17.30, 20.45 Концерт, **Відень** (518,1) 12.00 Квартет, 17.20 Солісти, 20.30 „Сицилійська вечірня" оп. Вердія, **Харків** (937,5) 0.00, 13.50, 15.10, 16.30, 18.30, 19.00 Концерт, 12.30 Авдиція, **Москва** (1000) 17.30 „Сорочинський ярмарок" оп. Мусоргського (Сталін 424,3 м.), **Давентрі** (1554,4) 22.15 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера.

Пятниця, 12. травня 1933.

Братислава (279,3) 18.05 Концерт, **Мілляно** (331,4) 17.00 Муз. всячина, 21.00 Концерт; **Брно** (341,7) 16.10 Концерт творів Сметани; **Штутгарт** (360,6) 20.00 Травневі пісні трубадурів; **Білгород** (429,7) 15.30 Пісні, **Рим** (441,2) 13.00, 20.45 Концерт; **Лянгенберг** (472,4) 16.30 Солісти; **Прага** (488,6) 17.05 Твори Сметани; 20.00 „Дві вдови" оп. Сметани; **Відень** (518,1) 11.30 Капеля, 17.00 Фортепян, 21.00 Концерт Павла Гіндеміта; **Будапешт** (550,5) 18.00 Циг. музика; **Харків** (937,5) 9.00 Військова музика та пісні, 10.00 Звуковники, 13.50 Концерт, 15.10 Муз. літ. авд., 18.00 Українська музика, 19.00 Симф. концерт з Української Філгармонії.

Львівське радіо.

Четвер, 11. травня 1933.

12.10, 15.25, 16.20, 19.00 Грамофон, 12.35 Концерт, 16.00 Серед книжок, 16.40 Любов до рідної природи, 17.00 Солісти (музика, спів), 17.40 Відчит, 18.00 Легка музика, 19.00 „Перша кров" фейл. Кшивицької, 20.00 Концерт (музика, спів), Спортові вістки, 21.30 Авд.: „Бурлістрівна Гризельда", 22.15, 23.00 Танк. музика.

Пятниця, 12. травня 1933.

12.10, 15.50, 18.55 Грамофон; 15.15 Господарський комунікат; 16.40 Справи гігієни, 17.00 Музика, спів; 18.00 Міжнародній день шпитальництва 12. травня; 18.10 Легка й танк. музика; 18.35 Спів (Марія Блажинська, сопран), фортепян; 19.00 Літер. фейлетон; 19.15 Всячина; 19.30 Фейлетон; 20.00 Муз. балачка; 20.15 Симф. концерт, Виленський літер. рух; 22.40 Спортові вістки; 23.00 Танк. музика.

БІРЖА.

ДОЛЯР.

На львівській грошовій біржі в понеділок була для доляра знижкова тенденція. Банк Польський платив за доляра 7.46 зол., за англійський фунт 30.00 зол. На неофіціяльній біржі за доляра платили 7.54—7.50, за англ. фунт 30—30.10 зол.

На варшавській біржі зазначилася в понеділок знижка доляра. Банк Польський платив 7.50 а в міжбанкових оборотах курс його виносив 7.52. Міжнародні обороти значно вищі. В Нюйорку нотували доляра в понеділок по 7.70. Можливо, що нинішня знижка доляра лише хвилева.

Тенденція на офіціяльній біржі для доляра й англійського фунта слабша. Кабель Нюйорк 7.60, фунт 30.15. Ефективні доляри в приватних оборотах 7.46.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	до
Пшениця дворська	32·—	33·50
Пшениця збірна	29·—	29·50
Жито одноціле	15·—	15·25
Жито збірне	14·—	14·50
Ячмінь двір. одноцільний	13·25	13·75
Ячмінь на мливо	11·—	11·25
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замоклий	9·—	9·50
Кукурудза краєва	14·25	14·75
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з міщк.)	16·—	17·—
Горох пів-Вікторія	18.—	20·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	9·50	10·—
Вика чорна	7·50	8·—
Вика сіра	6·50	7·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	13·50	14·—
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·00	8·25
Рівак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·25	6·50
Висівки пшеничні	6·50	6·75
Пшоно	27·—	29·—
Просо краєве	17·—	18·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв.	70·—	72·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак синій	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	33·50	34·—
Пшениця збірна	30·50	31·—
Жито одноціле	16·50	16·75
Жито збірне	15·50	16·—
Ячмінь на мливо	12·50	12·75
Овес збірний	10·25	10·75
Мука пшен. люксусова	61·00	61·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	31·—	31·50
Висівки житні	6·50	6·75
Висівки пшеничні	7·75	8·—
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	37·—	39·—
Пенцак ч. 10	24·—	26·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

Присилайте передплату!

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ":

„Маслосоюз" платна кооператива дня 10. V.: масло 2.60, молоко 0.21, сметана 0.90, яйця 2.80. Тенденція на масло, яйця удержана, на молоко звишкова.

У другі роковини смерти
Д-ра Івана Курівця
свого незабутнього Голови і Директора, старанням підписаних товариств відбудеться
Поминальне Богослуження
в катедральній церкві св. Юра, дня 13. травня в год. 7.30 рано, на яке запрошують своїх членів і громадянство
Українське Лікарське Товариство. Народня Лічниця.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Тернопіль. В суботу 20. 5. ц. р. заходом філії Муз. Товариства ім. Лисенка концерт відомого скрипака проф. К. Криха при участи піяністки Ірени Кручак-Крихової, а в середу 24. 5. ц. р. заходом „Бояна" і Муз. Товариства ім. Лисенка вокально-музичний вечір творів Бетовена. 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОВНІРШ до прання, **убравки** ... чищення приймає Е. Говиков... Домінікавська 4. —5

ФАБРИКА споживчих артикулів, ... сучасно уладжена, з впровадженою ... телю, на продаж. Зголошення „Оквіза" — Адміністрація. 1906 1—1

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.
СМІХ ЗЕМЛІ
Ціна 1·50 зол., з почт. перес. 2·10 зол.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 шпальти текстові і 8 шпальт оголошеневих.

1 мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол.	0.15
1 „ одношпальтовий надіслане і некрольоги	„	0·40
1 „ „ в тексті і новинках	„	0·38
1 „ „ на першій сторінці	„	0·55

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні по	зол.	0.15
куплю, продаж, винаєм і т. п.	„	0·10
шукаючі праці	„	0·08

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол.	380·—
„ „ 1/2	„	200·—
„ „ 1/4	„	110·—
„ „ 1/8	„	60·—

Текстові сторони 50 проц. дорожче.

За редакцію відповідає Олександер Костюк Видає Видавнича Спілка „Діло". З комірні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 120 (13.359). Львів, субота 13. травня 1933. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·60 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

На розстайних дорогах...

Студентська молодь і недільна маніфестація.

Львів, 11. травня 1933.

Коли пишемо про величезний успіх організаторів та учасників свята У. М. Х. і про величезну невдачу всіх опозиціоністів, то в першому випадку можемо відчувати оправдану радість і захоплення, однак у тому другому випадку не бачимо причин до злорадства. Не маємо на увазі соціялістичного табору, який з природи річи до всіх релігійних справ ставиться байдуже; зрештою, як це ми вже недавно обективно визначили, у даному випадку український соціялістичний табор (поза злобними нотатками у „Гром. Голосі") віднісся до того свята постільки льояльно, що активно проти нього не агітував. Що торкається комуністів, то — очевидно — з найбільшим вдоволенням стверджуємо їх повний провал: недільна маніфестація доказала проречисто, що спроби розсаджувати українське галицьке село організаціями „комсомолу" чи „безбожників" (косівський повіт) належать до минувшини та взагалі на галицькому терені, на якому Церква має національний характер, а церковні справи тісно звязані з громадськими,— є згори засуджені на смерть. Зате щодо найповажнішої групи, яка відразу протиставилася ідеї свята і не лише сама збойкотувала його, але всю енергію зужила на агітацію проти нього, то — щиро признаємо — тішитися компромітацією тої групи не маємо чого.

Бо цією групою була поважна частина української академічної молоді. І коли проблема молоді є великою народньою суспільною проблемою, то й останнього виступу молоді не можна розглядати у площині „ми" і „вони". Можна виходити лише з такого заложення, що „їх" успіх є „нашим" успіхом і їх поразка є поразкою нашою — поразкою усього українського національного табору й усього народу. Момент, в якому частина студентської молоді розходиться і в практичній роботі і в самому підході до неї з народом — цей момент надто трагічний, щоби радіти з факту, що молодь опинюється **поза бортом національно-громадського життя.**

Не до веселих, а до найсумніших рефлексій понукує недільне спостереження, якто нинішня українська студентська молодь сама себе еліміную з загально-національних здвигів, з масових акцій. Передусім не можна замикати очей на втрати, які несе кожна така акція через брак співпраці студентського активу. При найбільшому захопленні недільною маніфестацією 100-тисячної української маси, ми не можемо забувати, що та маніфестація безперечно виглядала би ще де-де краще, колиб не відбувалася поза і без студентської молоді. Наскільки глибше вражіння і настільки більше загальне значіння мав би недільний величавий похід, колиб він дав переглянути не лише сільської молоді, але і здисциплінованих молодих інтелігентських українських студентських рядів! Не сумніваємося теж, що й організаційна сторінка свята, хоч як зразкова, всеж виглядала би ще краще, колиб напр. кадр запорядників не мусів обмежитися лише до членів Т-ва „Основи" та питомців Духовної Академії.

Далеко глибше сягає питання: на чому полягає те страшне непорозуміння, через яке українські студенти на такій маніфестації, як недільна, опинилися „неприсутніми"?! Не будемо сягати до нетрів історичних, соціольогічних, економічно-політичних і психольогічних причин, які всі разом складаються на нинішню трагедію української молоді. Зверпемо увагу тільки на одну характеристичну рису, яка тяжить на всіх останніх виступах нашої націоналістичної молоді: цією рисою є повна незорієнтованість і неінформованість націоналістичних студентів (мають найкращих і найідейніших одиниць) щодо існуючих в українському політичному таборі течій, щодо громадянських настроїв, щодо фактів і поодиноких громадян. Вже від яких двох літ учасники різних зїздів і зборів мають нагоду переві́рити, що таке творить амісг попов студентських делегатів: вони ніколи не торкаються суті справи, яка є на черзі нарад, тільки постійно виступають з відірваними закидами, які показуються — наскрізь уроєними. Вони виступають теж проти осіб, абсолютно не орієнтуючись щодо їхньої минулої та сучасної праці і їхнього справжнього обличя. Ось так напр. на останньому Зїзді „Рідної Школи" ні одного з кількох промовців-студентів не зацікавила справа, як українське приватне шкільництво має плисти поміж Сциллою старих і нових шкільних законів та Харибдою небезпеки повної ліквідації; ніхто з них не критикував рідно-шкільної політики з погляду націоналістичної ідеольогії, ніхто теж не висував та не боронив націоналістичних тез української шкільної політики. Зате сипались дрібні, маленькі інвективи, здебільша персонального характеру. Найбільше енергії на тому Зїзді витратили націоналістичні студенти на боротьбу проти одного чільного рідно-шкільного діяча, закидаючи йому м. і. „непопулярність". Звідки вони взяли той закид — Господь знає. Фактом лише є, що той сам діяч, як голова Ділового Комітету свята У. М. Х., що своїм підписом скріплював усі його поклики й вказівки та ніс на собі львину частину праці й відповідальности за свято, доказав в неділю наочно вартість легкодушних закидів. Другий приклад, звязаний з недільною наукою: „Луги". Скільки чорнила, скільки захриплих від обурення тонів, скільки дорогої енергії пішло в останніх місяцях на дискредитування тої організації, на зогиджування самої назви „Луг". І здавалося кожному націоналістичному студентові, що ця назва справді вже в очах мас похоронена. Аж ось, коли в неділю йшов відділ луговиків („Луг", як окрема організація, не брав зрештою у маніфестації участи), то на просторі від площі Соколa-Батька до св. Юра розлягалися спонтанічні оплески. І коли вже в останній хвилині ціла маніфестація могла заломитися через шалений натовп на пл. св. Юра, через яку мала йти дефіляда, — відділ луговиків просто миттю завів прегарний лад і порядок та втримав його до самого кінця свята, стрічаючи в многотисячних масах народу безоглядний послух і призпання...

Все це доказує, що проводирі націоналістичної молоді живуть **відірвані від громадського життя,** а перебуваючи вічно у сфері теоретизування, цілковито затратили вже почуття дійсности. Вони затратили почуття інших громадських сил і сил власних, а пориваючись на такі імпрези, як бойкот свята У. М. Х., документно компромітують себе в очах цілого народу — і до тої компромітації тягнуть за собою незорієнтовані ряди цілої високошкільної молоді.

Чимало причиняються до тої поразки **методи,** вживані націоналістичною молодю. Ширення брехливих вісток, задякування і погрожування стало вже системою. Отже напр. про свято У. М. Х. націоналістичні студенти не стидалися розпускати такі вістки, що це — мовлав — угодовецька імпреза, що у Львові відбудеться урочиста присяга на вірність Польщі, що це буде інавгурація нової католицької партії, що дефіляду прийматиме польський епископат, що врешті паломникам грозять ріжні катастрофи, репресії та побої... Авторам таких сплетень, визнающим тези „ціль освячує засоби", видається, що такі методи справді запевняють доразовий успіх та промощують шлях до закріплення власного авторитету. На ділі ефект такий, що маси, маючи природний здоровий інстинкт, раз і другий перевіривши вартість кирині, ніколи на її вудку не підуть та завжди здезавують брехню.

Однак це мала потіха. Бо молодь — це не є якась одна партія, стан чи навіть верства. Це кадр будучих керманичів народу, будучих проводирів усіх існуючих установ і організацій, це недалекі спадкоємці всього національного добробку. Коли ці молоді люди нині тратять грунт у народі, коли вони нині дискредитують себе в очах мас, коли їх маси викидають поза борт організованих маніфестаційних виступів, то в цьому криється небезпека найбільшої трагедії, яка може колись ждати націю: що маси взагалі можуть опинитися без інтелігентського активу, **без проводирів,** що не матимуть громадської підготовки та з молодечих літ привикли йти — проти народу...

Недільна маніфестація поставила молодь на розстайних дорогах. Хайже ця молодь вибере той напрям, який вказали їй у неділю народні маси!

Явна і тайна дипльоматія...

(Мирні декларації Берліна і Варшави. — Продовження німецько-радянського договору. — Гітлерівський емісар у Льондоні. — Дві концепції: українсько-білоруська федерація та „одеський коридор" для Польщі).

Недавно одна з поважніших французьких газет написала, що німці згинуть, якщо не признають своїх помилок. Геополітичне положення Німеччини є того роду, що їй залишається для економічної експанзії **тільки Польща і Радянщина.** На заході Франція і на півночі Англія — це ринки для німців майже зовсім зачинені. Через те, якщо Німеччина хоче жити, працювати і продавати, мусить у згоді жити з державами східної Европи.

І Німеччина признала свої помилки. Останні дні принесли **дві важні події:** Берлін обмінявся з Варшавою мирними заявами і той сам Берлін продовжив свій договір з Москвою з 24. квітня 1926.

Розмови, які відбулись поміж Гітлером і польським амбасадором Висоцьким з одної сторони і поміж мін. Беком і нім. послом ф. Мольтке з другої, — стали політичною подією першорядного значіння. Двосторонні декларації про респектування міжнародніх договорів — це вже не розмови гр. Шембека з фон Нойратом, які відбулись кілька місяців тому у Берліні і які не зобовязували обі сторони до нічого. В обставинах німецької національної революції так міцно розігрілись оба кітли, польський і німецький, що було вже конечністю відчинити охоронний вентиль і випустити дещо пари з тих кітлів.

Так само напруження, що запанувало поміж Німеччиною і Рад. Союзом після побіди гітлеризму не було на руку ні одній ні другій стороні. Довголітні господарські взаємини мають неабияке значіння і не так легко з них резигнувати. В протоколі, яким тепер обмінялись у Мо-

---

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie S. O. W. Medyński jako Przewodniczący, S. O. M. Młynarski i Dr. J. Locker jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 110 czasopisma pt. „Dilo" z daty Lwów dnia 3. 5. 1933 do Sygn. VI 1 Pr. 191/33 na posiedzeniu niejawnem w dniu 8. maja 1933 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 1. 5. 1933 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma „Dilo" Nr. 110 z daty Lwów dnia 3. 5. 1933 zawierającego w artykule „I roby tut switło" od słów „A z prowincji" do końca artykułu znamiona wyst. z art. 170 kk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 ok. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. 12. 1862 Dzpp. Nr. 6 ex 1863 tj. zarządzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu przez szerzenie nieprawdziwych wiadomości w związku z nadchodzącem świętem Ukraińska Młodzież Chrystusowi zaniepokoić opinię publiczną. Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący Medyński w. r. Protokul. Turkiewicz w. r. Za zgodność Janowicz st. sekretarz.

сові Літвінов і фон Діркссн, висказують оба уряди бажання затримати дотеперішні приязні взаємини, продовжувати співпрацю, яка лежить в інтересі обох країн і заразом причинитись до загального миру.

Після початкових ексклюзивних націонал-соціялістичних виступів Німеччина цими двома актами авпочатковала новий період закордонної політики. Початкова запальчивість націонал-соціялістів, за яку навіть відданий гітлерівцям провідний орган фашизму „Пополо д Італія" уважав за відповідне зробити деякі докори берлінському союзникові, спричинила Німеччині чималі труднощі. Нема сумніву, що мобілізація всіх жидівських та соціялістичних сил у широкому світі у протинімецькій кампанії вплинула дещо на світову опінію некорисно для німців. Тому німецька дипльоматія повела тепер протинаступ, щоби видістатись із того кола ворожої пропаганди.

Разом із згадьними двома подіями на сході найбільшу вагу має також подорож фактичного шефа німецької закр. політики Розенберга до Льондону. Для нас цікаве те, що (якщо вірити соціялістичному, ворожому Гітлерові „Дейлі Геральдові) Розенберг має там перед англійськими політиками представити плян заміни данцігського коридору на Одесу, себто передачі Польщі в нагороду за втрату балтійського по-

Даром

3 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

бережа в користь німців Одеси разом з коридором на півдні. Хоч ця вістка мало правдоподібна, всеж треба завважити цікавий факт, що гітлерівцям приписують цілком протилежні собі закордонно-політичні цілі. І так з одної сторони Гітлер хоче нібито творити на сході самостійну українську державу. Особливо польська і московська преса, безпосередньо зацікавлена в українській справі, просто вказувала на джерело такої концепції у гітлерівському штабі. У Радянщині почався навіть після приходу Гітлера до влади зміцнений протиукраїнський курс. Навіть тепер московська „Правда", обмірковуючи поїздку Розенберга до Льондону, згадує його концепцію створення білорусько-української федеративної держави і взиває міродатні більшовицькі чинники до сторожкости і уваги на протирадянські настрої консервативних англійських кругів. Місія Розенберга — мовляв — може вдатися. Знову „Ізвестія" пишуть, що замирення німців із поляками є новим кроком до створення протирадянської коаліції і що змонтування цієї коаліції хоче віддати Гітлер в руки фон Папена.

Разом із тим усе частіше приписує преса гітлерівцям авторство концепції, про яку ми вище згадали, а саме „Одеса за Поморя!" Річ ясна, що годі поважно говорити про прилучення до Польщі великої частини Правобережної України, як „коридору" до Чорного Моря! Мабуть теж мало хто з поляків злакомився би на такий „подарунок".

Не є виключене, що Розенберг справді в тій чи іншій формі порушив у Льондоні й українську проблему, як найважнішу складову частину проблеми Сходу Европи. Миж, українці, до всіх гаазетних поголосок мусимо ставитись надзвичайно обережно та не віддаватись настроям ані надто великого захоплення ані обурення. Бо часи вже такі, що рішати про нас — без нас таки ніхто вже нині не зможе.

В. Север.

Новий польський кабінет.

На внесення нового премієра Януша Єнджевича президент республики іменував 10. ц. м. посла Вроцислава Перацького міністром внутрішніх справ, Йосифа Бека мін. закордонних справ, марш. Йосифа Пілсудського мін. військових справ, проф. Влад. Завадзького мін. скарбу, Чеслава Міхаловського мін. справедливости, д-ра Брон. Наконечніка-Клюковського мін. земельних справ, генерала д-ра Ферд. Зажицького мін. промислу й торговлі, інж. Мих. Буткевича мін. комунікації, д-ра Стеф. Губіцького мін. суспільної опіки, інж. Ем. Каліньского мін. почт і телеграфів

Більшовики проти ревізіоністів.

Як повідомляють в Москви, „Правда" принесла статтю Карла Радка, спрямовану проти ревізії версайського трактату. Ревізіоністичний рух піддержують фашистівські уряди, що ведучи імперіялістичну політику, рвуть до війни всупереч інтересам пролетаріяту. Стаття Радка вказує, що Радянщина не хоче зміни теперішнього европейського порядку аж до вибуху світової революції.

Гострий присуд на комуністів.

ПАРИЖ, 11. V. ПАТ. В Сеґові в Індокитаї оголошено присуд у процесі 110 комуністів. Вісьмох із них засуджено на смерть, 10 на досмертні тяжкі роботи, 10 на вигнання з краю, а 77 на тяжку вязницю від 5 до 20 років. Тільки 11 виправдано.

Отже формальна війна.

АСУНЦІОН, 11. V. ПАТ. Парагвайський уряд виповів сьогодні війну Болівії. Виповідження війни стоїть у звязку з конфліктом за Грав-Чако, задля якого ведеться вже від довшого часу війна без виповідження.

Забезпечення родини це скріплення моральної і матеріяльної сили кожного народу. Обезпечіть свою родину негайно в одинокому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменица).

Конґрес робітничого фронту.

БЕРЛІН, 11. V. ПАТ. В будинку пруського сойму в Берліні розпочався 10. ц. м. конґрес т. зв. німецького робітничого фронту, скликаний націонал-соціялістичною партією під протекторатом Гітлера. В конґресі взяло участь 500 делегатів робітничих організацій і націонал-соціялістичних професійних груп. Прибули теж члени уряду, намісники, премієри союзних країв, вищі старшини Райхсвери, дипльоматичний корпус, команданти штурмівок і Штальгельму. Президента Гінденбурга заступав державний секретар Майснер.

Після відкриття конґресу канцлер Гітлер виголосив промову виступаючи проти тези, що криза німецького господарства є наслідком світової кризи. Німецьке громадянство мусить розпочати боротьбу за оздоровлення господарського життя у своїй державі. Німецька криза виявляється між іншим в анормальнім антаґонізмі між капіталом і працею. Марксизм використав цей антаґонізм для власних політичних цілей, проповідуючи гасла класової боротьби і генерального страйку. Опісля промовець зааатакував гостро соціял-демократів за розбивання національної солідарности. Одначе переможна національна революція не покористувалася правом реванжу. Якби ми хотіли це вчинити, мусіли би вигубити тисячі людей. Говорячи про програму господарської відбудови Німеччини, Гітлер підкреслив, що першою умовиною успіху мусить бути створення уряду, що має авторитет і є незалежний від ніякої суспільної групи. Націонал-соціялісти протиставляють класовій боротьбі і диктатурі одної класи диктатуру всього народу. Найбільшою моєю гордістю буде, закінчив Гітлер, коли на старости літ зможу сказати, що я виборов німецького робітника для держави.

З Ґандієм погано.

ЛЬОНДОН, 11. V. ПАТ. Вже після трьох днів голодівки Ґанді почувається таким знесиленим, що не може ходити і треба носити його на ношах. На думку лікарів неможливе, щоби Ґанді міг залишитися при житті після 3-тижневої голодівки.

ПУНА, 11. V. ПАТ. Ґанді занедужав на жовтячку. Останню ніч провів дуже погано.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 13. ТРАВНЯ 1933.

ДЖОВАНІ ПАПІНІ. 2)

Відвідини у Леніна.

(З книжки „Ґог".)

(Докінчення.)

— Люди, пане Ґог, казав Ленін, це болгузняки, що ними повинен правити саме такий самий безшабашний дикун як я. Все інше — тільки пустомельщина: література, фільософія та інші такі пісенітниці для вбитку дурнів. А тому, що лизуни нагадують алочинців, остаточним ідеалом кожного уряду повинно бути перетворити уряд на щось у роді галер. Стара царська каторга не остання слово політичної мудрости. Коли ви призадумаєтесь, самі пізнаєте, що взагалі життя найкраще відповідало би пересічній масі людей. Утративши свободу, позбуваються вони ризика і клопотів звязаних із відповідальністю, попадають у такі умовини життя, де не можуть робити нічого злого. Як тільки людина перейде через поріг вязниці, починає позволі вести невинне життя. Крім цього не має журби, ні клопотів, бо є хтось, що думає і наказує за неї: працює тілесно, але відпочиває духово. Знає теж, що кожного дня матиме свою пайку і місце на сон, навіть, коли й не буде працювати і запізнюватися, ще й омине клопотів вільної людини, яка мусить щоранку добути на хліб і щовечора за нічліг. Мої мрії — перемінити Росію в одну величезну карну установу... і не думайте, що говорю це з егоїзму, адже при такій системі найбільшими рабами стають капітальники вязниць і вязничні сторожі.

Левін на хвилину замовк і почав придивлятись рисункові, що лежав перед ним. Цей рисунок, мав я вражіння, зображував палату, наче вежу, з безліччю округлих вікон.

Я зважився спитати:

— А селяни?

— Ненавиджу селян — відповів Володимир Ілїч, зціливши з відразою уста — ненавиджу мужика, що його вилеалізував той задурений у західнім бонжані перегнилий Тургенєв і той лицемір, назверений фанатик, Толстой. Мужики це представники того, чого стерпіти не можу: минувшини, віри, єресі, релігійного божевілля та ручної праці. Погорджую ім і гладжу їх, але ненавиджу. Я хотів би, щоби вимерли всі до одного. Один електротехніх варт для мене більш як сто тисяч мужиків.

„Дійдемо до того, маю надію, що будемо годуватись стравою, яку за кілька хвилин витворять машини наших хемічних фабрик і нарешті зможемо знищити мужицьку масу, що взагалі стане зайва. Мужики мусять стати робітниками або здохнути. Життя на лоні природи це передісторичний сором.

„Мусите затямити собі, що більшовизм уявляє собою потрійну війну: війну наукових варварів з інтелектуальною гнилизною, війну Сходу зі Заходом і війну міста зі селом. У тих війнах не будемо церемонитись щодо роду зброї. Індивідуум це предмет, що мусить згинути. Це вигадка лівшів, греків і тих фантастів — германів. Хто стане проти нас, того відріжемо як зайвий прищ. Кров — найкращий напій, залишений нам природою.

„Не гадайте, що я жорстокий. Усі ті шибеники та бозетріби з мого чакалу томлять мене. Ненавидіжу жертв, передовсім тому, що приневолюють мене вбивати. Але інакше робити не можу. Мрію про те, щоби стати генеральним директором зразкової вязниці, спокійних і добре організованих галер. А проте існують, як в усіх вязницях, одиниці неслухняні, неспокійні, що нездужають дурною тугою за якоюсь старою ідеольогією та самовбийчою мітольогією. Їх усіх треба позбутись. Не можу дозволити, щоби кільна тисяч недужих нищило майбутнє щастя мілїонів. Коротко: у давнину кровопуск був зовсім добрим лікуванням для тіла. Є деяка насолода у почутті, що ставмо панами життя і смерти. Від коли вбили старого бога — не знаю, у Франції чи у Німеччині — людина залишила собі деякі інші роди вдоволення. Я, щоправда, тільки льокальний бог, між Европою і Азією, але можу дозволити собі на деякі дрібні примхи. Існують деякі приємності, що їх тайна загинула після занепаду поганства. Людські жертви мали в собі дещо доброго: були вони глибоким символом, вигнилих своїм вірним, чую, як до мене линуть зойки вязнів і конаючих і запевняю вас, що з не віддав би тієї музики за девяту симфонію Бетовена. Це пісня, що вінує близьке щастя".

Нараз здавалось мені, що зівяле та трупове лице Леніна похилилось наперед, щоби послухати тої тихої та святочної музики, яку тільки він міг чути. Вийшла пані Крупська, щоби мені сказати, що Ілїч чоловік — утомлений і потребує відпочити. Я негайно відійшов.

Я витратив 20.000 долярів, щоби побачити цю людину і не мав я вражіння, що я їх розтратив.

Переклав М. Д.

Нові заходи в напрямі порозуміння чотирьох держав.

Більшовики та інші противники політичної перебудови Европи за скоро поховали пакт чотирьох держав. Заходи для його здійснення йдуть далі. Почин нових переговорів виходить з Риму. Кореспондент „Журналь де Женев" повідомляє з Парижа, що там чекають нової італійської ініціятиви, гадають, що її сформулують відповідно до поглядів висловлених Далядіє на перший проект пакту чотирьох. Нова італійська пропозиція буде редагована в дусі Союзу Народів і має на меті не безпосередній перегляд та зміну мировых договорів, а лише переговори на цю тему.

Як приймуть у Парижі нову ініціятиву Італії, досі невідомо, у всякім разі варт зазначити, що Поль Бонкур промовляв у сенаті на адресу Італії дуже сердечно: „Чим більш непокоїть нас Німеччина, тим міцніше буду боронити ідеї, що мусимо втримати Італію в колі західних держав". Це не дуже відповідало духові порозуміння чотирьох держав і може мало на меті охолодити італійсько-німецькі відносини. А з другого боку виглядає так, що нова акція Італії йде в порозумінні з Берліном. Те, що має сказати Муссоліні в Парижі, дуже подібне до того, що Гітлер говорить на адресу Варшави. „Німецька Дипльоматична Кореспонденція" заявляє між іншим: „...Німеччина свідома того, що територіяльні рішення мировых договорів, навіть ті, що викликали тяжкі відносини, не можна змінити з одного дня на другий. Мирно переведена ревізія, договорів, яку признають щораз необхіднішою в міжнародніх колах, це легальне жадання, основане у статуті Союзу Народів, але це завдання обчислене на довший час.

У французькім сенаті звернули увагу на те, що противенства між порозумінням великих держав та Малою Антантою, з її славянськими державами, відновляє всеславянську передвоєнну політику Росії. Це не дуже бажане для Франції.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

З побуту Розенберга в Льондоні.

На основі повідомлень льондонської преси німецький делегат Розенберг заявив міністрові Саймонові, що Німеччина не думає припинити фабрикації тяжкої офензивної зброї, доки інші держави будуть користуватися такою зброєю. Коли Саймон зробив докір Німеччині з приводу протижидівської кампанії, Розенберг заявив, що це внутрішня німецька справа, до якої ніяка чужа держава не може мішатися.

Частина льондонської преси негодує з того, що Розенберг заложив вінок зі свастикою під памятником „незнаного воїна", зазначуючи, що вояки полягли в боротьбі з тим націоналізмом, який проповідують тепер гітлерівські провідники.

ЛЬОНДОН, 11. V. ПАТ. Невідомий чоловік знищив вінок, заложений Розенбергом на могилі „незнаного воїна" і відтяв ленту зі свастикою. Опісля відїхав самоходом у сторону вестмінстерської катедри.

Ширіть наш часопис!
Правильна передплата дасть нам змогу поліпшити Видавництво.

Перед загостренням гіндуського руху.

ВІДЕНЬ, 11. V. ПАТ. Провідники гіндусів Босе і Патель, що тут перебувають, вислали телеграфічну відозву до гіндуського народу, в якій заявляють: Події останніх 13 років виказали, що політична боротьба, яка вимагає максімум жертвенности і терпінь з нашого боку та мінімум терпінь з боку наших противників, не доведе до ніякого успіху. Припинення Гандієм пасивного опору свідчить, що дотеперішні методи завели. Відозва заявляє дальше, що треба вкладити нову програму конґресу й передати провід руху людям більше радикальним.

Бійка на віденській політехніці.

З Відня повідомляють, що 10. ц. м. прийшло до кривавої бучі на тамошній політехніці. Студенти гітлерівці кинулися на студентів соціялістів і жидів, що належали до Гаймверн і чотирьох побили до крови. З багатьох здерли вбрання. Сторожа усунула авантурників в будинку. Міністр освіти Рінтелен відбув конференцію з державним секретарем у справі вжиття поліції на вищих школах.

П. К. О.
ВІДДІЛ У ЛЬВОВІ
ВУЛ. 3. МАЯ 9.
ПЕВНІСТЬ — ДОВІРЯ
ІНКАСО ВЕКСЛІВ
ЛЬОМБАРД ВАРТІСНИХ ПАПЕРІВ
ВИНАЄМ КАСЕТОК СХОВКІВ (СЕЙФІВ)
ПОЧАВШИ ВІД 4 ЗОЛ. ЧВЕРТЬРІЧНО.

Палять жидівські книжки.

БЕРЛІН, 11. V. ПАТ. В середу коло півночі на оперовій площі в Берліні спалили першу партію книжок жидівських авторів, що найшлися на чорній листі націонал-соціялістичної партії. Довкола площі, освітленої рефлекторами, зібралася велика юрба людей. Спалили коло 20.000 книжок. До зібраних промовив міністр пропаганди Ґебельс, який зазначив, що кінчиться доба жидівського інтелектуалізму. Сьогоднішня маніфестація означує упадок духових основ листопадової республики, а завтра з тих розвалин має піднятися дух національного соціялізму. Подібно палили книжки в багатьох провінціональних містах.

Конфіската майна соц.-дем. партії.

БЕРЛІН, 11. V. ПАТ. У зв'язку з конфіскатою маєтку соціял-демократичної партії і Райхсбанеру агенція Вольфа комунікує урядово, що влада хоче тим способом забезпечити фінансові претенсії, що повстали з приводу субвенцій, які клясові робітничі союзи давали соціял-демократичним організаціям на політичну боротьбу. В найближчому часі прокураторська влада розпічне карне дохождення проти Ляйпарта, голови клясових робітничих союзів.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 13. ТРАВНЯ 1933.

М. АНДРУСЯК. 2)

Весна народів і галицькі українці.

(Докінчення).

Дня 2. травня 1848 р. відбулися установчі збори першої галицько-української політичної організації — „Головної Руської Ради" у Львові. Протягом трьох літ (1848—51) стояла „Г. Р. Рада" на сторожі прав українського народу, домагаючися між іншим автономії для української Галичини, Буковини й Закарпаття, зеднаних в один коронний край. Звязок із народом в краю удержувала „Гол. Р. Рада" за посередництвом окружних та деканальних рад.

Селянство, хоч було здебільшого неграмотне, все таки завдяки невсипущій освідомній праці горстки патріотів, зрозуміло вагу змагань „Гол. Р. Ради". Всі селяни разом із національно свідомою інтелігенцією підписували петицію до австрійського уряду, щоб поділив Галичину на українську й мазурську.

Для вдержання порядку в краю та забезпеки українських національних інтересів організувалися по містах „руські національні гвардії", а по селах „народні сторожі". На галицько-українському пограниччі зорганізували наші карпатські селяни військові відділи для самооборони перед мадярськими бандами. Крім того виставили галицькі українці баталіон стрільців-добровольців, що в осени 1848 р. відійшов зі Львова на постій до Кошиць. „Гол. Руська Рада" задумала сформувати цілий український полк. Та її заходам перешкодив тодішний галицький намісник гр. Агенор Голуховський. Він переконав австрійський уряд, що для вдержання миру з Росією та Галичани при Австрії не треба підпомагати національних змагань галицьких українців, бо вони йдуть до злуки всіх українських племен в одну державу зі столицею в Києві. Лякаючись української інпеленти, австрійська військова влада розвязала в січні 1850 р. й український стрілецький баталіон після його повороту з Угорщини.

Не без підстав остерігав Голуховський віденський уряд, бо хоча „Гол. Р. Рада" займала льояльне становище до Австрії, то все таки не вирікалася єдности з придніпрянськими українцями. У своїй першій відозві „до руського народу" з 10. травня 1848 р. зазначила вона виразно, що галицькі українці належать до великого українського народу що говорить одною мовою і числить 1 міліонів, з чого півтретя міліона замешкує галицьку землю. А з сучасної сконфіскованої брошури свящ. Василя Подолинського п. з. „Słowo przestrogi" довідуємося про існування серед галицьких українців „чисто української партії", що хотіла „України вільної, незалежної". Хочаб і не багато було прихильників цієї партії в тому часі, проте вже сам факт її існування на весні політичних змагань галицьких українців давав полякам пізнати, що їм не вдасться засимілювати їх ні національно, ні політично. І дійсно, польонофільський „Руський Собор", зорганізований східно-галицькими дідичами, колишніх українських родів, що опісля спольщилися, — не притягнув до себе галицько-українського загалу.

В 1848 р. появилася вперше й галицько-українська преса („Зоря Галицька"). Делегати галицьких українців брали участь у всеславянському зїзді, що відбувся в Празі від 2. до 12. червня 1848 р. Також вибрали галицькі українці 32 своїх послів до австрійської конституанти в 1848—49 рр., число, якого опісля ніколи вже не осягнули в пізніших парляментах.

Не занедбувала „Гол. Руська Рада" й культурно-освітньої роботи серед українського громадянства. Для начеркнення пляну цієї роботи скликано за почином поета Миколи Устіяновича „Зїзд письменників і прихильників народньої просвіти". Цей т. зв. „Зїзд руських ученних", що відбувся у Львові в днях 19—26. жовтня 1848 р., занявся тодішніми нашими пекучими справами. Виринула там між іншим думка заснувати господарське товариство, завести окружні читальні, зорганізувати рідне шкільництво, вирішити справу українського правопису, заснувати історичне товариство, то-що. Тодішній наш учений Яків Головацький виступив на зїзді з науковою розвідкою про окремішність української мови, виказуючи хибність поглядів, начебто українська мова була говором польської або російської.

Сповнюючи почасти рішення цього Зїзду, вирішила „Гол. Р. Рада" на внесення свящ. Льва Трещаківського (15. VII. 1849) збудувати „Народній Дім" у Львові, що мав бути захистом і огнищем для національно-культурного життя галицьких українців. Культурно-просвітною роботою серед народу мало занятися окреме товариство „Галицько-руська Матиця", основане у Львові 13. березня 1850 р.

Цей природний розмах українського національного життя в Галичині з 1848 і слідуючих роках свідчить, що й наш нарід за „весни народів" змагав до самостійного національного розвитку. Та його, на жаль, спинила незабаром асрожнеча між народовецьким і москвофільським табором, яка обезсилила галицько-українське громадянство також назовні. Розбиті на два ворожі табори, галицькі українці не могли вибрати пізніше свого чисельного представництва ні до австрійського парляменту, ні до галицького сойму; тому й наші політичні успіхи на парляментарній арені були невеличкі в порівнянні з успіхами інших австрійських народів. Знову-ж здвигнені, завдяки масовій жертвенности народу, під подувом „весни народів" наші національні установи — „Народній Дім" та „Галицько-руська Матиця" опинилися в руках москвофілів і досі є огнищами й захистом для ворогів культурно-національного розвитку українського народу. Жертвенність і працю галицько-українського громадянства в 1848—51 рр. споживають тепер наймити тих, проти яких боролися завзято основники „Народного Дому" й „Галицько-руської Матиці".

Хто хоче навчитися доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український нарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО ПЕРЕДПЛАТА: 6 зол. річно, 3 зол. піврічно, 1.50 четвертьрічно. За границею 1 амер. доляр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:

Warszawa, Stalowa 25. m. 10.

Голос німецьких націоналів.

БЕРЛІН, 11. V. ПАТ. В середу вечором відбулися збори німецько-національного фронту, на яких прелсідник партії виступив проти твердження, що німецькі націонали ставляться ворожо до теперішнього уряду. Німеччина загрожена зі всіх боків, говорив Вінтерфельд, і не може собі позволити на внутрішній розлор. В часі тієї промови прийшло до інциденту, бо коло 40 штурмовиків обсадило всі входи. На салі повстало сильне занепокоєння і тільки заява прелсідника, що сторожу на салі робитимуть німецькі націонали, штурмовики залишили салю. Перед будинком прийшло до сутичок, які аліквідувала поліція.

—o—

Австрія припинила імпорт безрог.

ВІДЕНЬ, 11. V. ПАТ. Австрійське міністерство рільництва наказало припинити довіз безрог в Польщі, Югославії й Румунії, пояснюючи надміром імпорту. Припинення буде обовязувати 4 тижні.

Японсько-китайська в'йна

ЛЬОНДОН, 11. V. ПАТ. Японські війська, посуваються цивільним маршом на південь від великого китайського муру, перейшли ріку Люан під Люан-Чао і заняли кілька міст, які були вже підчас попереднього наступу в японських руках. Японська ескадра збомбардувала Біжун у віддалі 15 миль на північний схід від Пекіну. Китайці ставлять дуже сильний опір під Аяшаном біля залізничної стації.

По широкому світі.

— Кілька кораблів німецької воєнної фльоти має відвідати шведські порти.

— В північно-американських стейтах Кентекі і Теніесі шалів страшний торнадо, що наробив великого знищення.

— Віденський суд засудив на 15 місяців тяжкої вязниці гр. Юрія Берзевіча за фальшиву гру в карти.

Чума в Азії.

Льондонська преса довідується з голяндської Індії, що там ширяться чума, особливо в околиці Тегалю і Гарету. Пошесть гробить дальшим поширенням ще й тому, що туземці ховають небіщиків потайки, не придержуючись розпоряджень голяндської санітарної влади.

У звязку з тим в кількох місцевостях вибухли заворушення з приводу релігійних звичаїв при грібанні мерців.

БАБУНЮ

куси щось у перфумерії

ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 7.

Якщо покличешся на оце оголошення, дістанеш дль мене

ДАРОМ

гарне **ЙО-ЙО** „Сальферс".

Японсько-радянське напруження.

З Харбіна повідомляють про дальше загострення відносин у звязку з новою нотою маньджурського уряду, в якій жадають негайного звороту рухомого матеріялу Східно-китайської залізниці затриманого радянським урядом та заперечують, що умова з 1924 року дає московському урядові якісь права на цю залізницю. Цю ноту вчитають у вівторок в пересуненим військових частин до радянського кордону біля Хайляру, де японці зібрали 5.000 вояків. Це вважають підготуванням до збройної акції.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА)

Після свята У. М. Х.

„Новий Час" з 12. ц. м. пише м. ін. про те, хто поклав заслуги для такого вдатного переведення Свята:

„В першій мірі в це заслугою Митрополита Андрея і львівського епископа-помічника Кир Івана. Ці князі нашої Церкви, пересадільно звязані з нашим народом, дали черговий доказ свого безмірного привязання до свого народу, вписали нову світлу сторінку в історію Церкви й народу.

„І треба було справді величезного, просто неймовірного вкладу праці, напруження всіх сил і самопосвяти Ділового Комітету, щоби це величне свято справити в цю форму, в якій ми ним захоплювалися. Ці непроспані ночі комітетових, невсипуща праця о. М. Блоховського, о. ректора Я. Перрідова, секретаря Комітету п. Ю. Алиськевича та нач. лікарки д-ра Яновичівної, ця неймовірна праця горстки наших студентів і студенток, які кілька ночей і днів ждали на учасників свята по підльвівських і львівських залізничних двірцях, а потім провадили їх нічю на пічліги — все те зложилося на те могутнє, величне, незабутнє враження. Всі вони можуть бути горді зі своєї праці, успіх її є вповні заслужений".

Все те свята правда і реєстр осіб, що заслужилися для зразкового переведення свята, можна би продовжувати в нескінченість. Але коли „Н. Час" не забув вичислити деяких членів Ділового Комітету чи людей, що відповідали за один бічтинок праці, то чому не назвав *голови* того Комітету інсп. Вол. Кузьмовича, що керував усією акцією і ніс на собі всю відповідальність? Якщо співробітник „Н. Ч." особисто не симпатизує з кимось, то це ще не причина, щоби таким дітвацтвом наражувати на смішність — себе і свій часопис.

ВІДГУК У КРАКІВСЬКІЙ ПРЕСІ.

У краківському „Часі" з 11. ц. м. помістив д-р А. Л. довший, доволі цікавий опис Свята У. М. Х. і кілька думок з приводу цього свята в „Лістах львовских". Автор старався бути ніби обективним, але все таки зазначує, що „в місті повстало загальне враження, що метою обходу не було тільки віддати хвалу Пану Богу", але також, щоби „саме на вулицях львівської метрополії задокументувати наочно силу організованої збірности, ефект кермування масами простого народу, унятого в карну дисципліну послуху своїм духовним провідникам". Ефект той — стверджує далі автор — „осягнено вповні, бо і число того народу і його видисциплінування викопали імпонуюче".

В дальшому автор описує безпристрасне барвний похід, що робив на нього враження „екзотичного показу", а про особу митрополита, який відбирав дефіляду, каже, що він робив враження „якогось візантійського володаря". Цілість того обряду — каже автор гідна була мистецького пензля.

На самому вступі автор тої кореспонденції підкреслив, що в днях Свята У. М. Х. Львів прибрав нараз „несамовиті кольори і такий самий вигляд". А ті „несамовиті кольори" — це жовто-блакитні барви, які є, мовляв, особливо до себе недібрані. Чому вони не дібрані, автор не каже. Чи може тому, що вони є теж барвами (з незначними відмінами або додатками) цілої низки держав, країв і міст, м. ін. Швеції, Бранденбургії і міста Відня?!

„НАША ПІДПРИЄМЧИВІСТЬ".

До замітки під цим наголовком („Діло", ч. 118) повідомляє нас п. Олекса Кармазин, буфетовець на площі Сокола-Батька, що він винаймав там буфет на цілий рік, а в день свята взяв собі до помочі ще 10 інших буфетчиків, які продавали охолоджуючі напої в різних місцях великої площі при окремих столах. За інших продавців, що втискалися між людей з усіх сторін, він не може брати на себе ніякої відповідальности.

До цієї замітки зауважимо, що наші уваги звертались саме до тих сотки продавців морозеного, содової води, цукорків, преццлів і т. д., які звертались до наших людей у польській мові, а яких дивним дивом не було кому з українців заступити...

Запамятайте теперішню адресу:

„РІДНА ШКОЛА"

Львів, вул. Словацького 14.

Цьогорічні міжнародні студентські зїзди.

Українське громадянство повинно забезпечити ЦЕСУС-ові змогу участи у студентських конгресах.

Цього літа, як звичайно кожного літа, має відбутися низка всесвітніх студентських зїздів: XV. Конгрес Всесвітньої Студентської Конфедерації від 26. серпня по 2. вересня, XII-та річна Конференція Всесвітньої Студентської Помочі в монастирі Етталь у Баварії від 27. липня по 3. серпня і кілька менше важних.

Найбільше значіння має безперечно Конгрес Конфедерації, хоч вона і перебуває нині тяжку кризу у звязку з виступленням з її складу студентства кількох країн (Зл. Держави, Швеція, Данія і ін.). Одначе не виключене, що країни-сецесіоністи повернуться ще до її складу.

Дуже бажано, аби Центральний Союз Українського Студентства і цього року (за ним є вже 12-річна традиція, від 1921) взяв участь у зїзді як Конфедерації, так і Помочі. І то участь численнішу, ніж то з причин матеріяльних було на Конгресах 1931—32 рр. у Букарешті та в Римі, коли цілу широку Україну заступав лише один делегат, якому не вдалося було на засіданнях пленуму й одночасно шістьох комісій (організаційної співпраці, подорожей і міжнар. звязків, спортової та ін.).

Студентська Конфедерація основана в листопаді 1919 р. у Страсбурзі, коли то до її складу прилучилося студентство лише 7 країн. Українське студентство було прийняте до складу Конфедерації у квітні 1921 р. на Конгресі у Празі і з того часу, не зважаючи на численні спроби деяких „приятелів" усунути заступництво України, бере діяльну участь у житті Конфедерації. Студентська Конфедерація і досі ще не стала всесвітньою у повнім розумінні цього слова, бо німецьке студентство й донині до неї не належить. Та проте вона з року на рік поширює й поглиблює круг та обсяг своєї діяльности.

Ті вперті й галасливі, хоч і незмінно невдалі зусилля, які нераз робили деякі словянські сусіди України з метою усунути заступництво українського студентства із складу Конфедерації, лише компромітували в очах загалу учасників Конгресу Конфедерації політичні методи ворогів України і тимсамим ішли на рахунок чистого зиску та пошкодь пропаганди української справи на міжнародній арені. Треба віддати належне керманичам українського студентського руху повоєнних років, які цілком своєчасно звернули увагу українського студентства на важливість його безпосередньої участи у всесвітнім студентськім житті.

Одночасно з цьогорічним Конгресом Всесвітньої Студентської Конфедерації відбудеться там-же, у Венеції, зїзд заступників студентської преси і всесвітній зїзд студентів-правників.

Від 1. по 10. вересня ц. р. відбудуться в Турині, під протекторатом Всесвітньої Конфедерації, п'яті студентські міжнародні змагання. Але, на жаль, в сучасних умовинах українські студенти ледви чи зможуть взяти участь у цих змаганнях.

Цими днями відбувся в Білгороді (Сербія) студентський зїзд країн Малої Антанти, який треба вважати за деякий перегляд сил, хоч і в дозволі скромних рямцях, перед Конгресом Конфедерації. Цьогорічний Конгрес, з огляду на досить рішучі зміни в політичнім житті деяких країн Европи, може бути цікавіший і бурхливіший, ніж низка попередніх Конгресів.

В Софії наприкінці червня має відбутися зїзд студентства т. зв. „ревізіоністичних країн" — Німеччини, Італії, Мадярщини, Болгарії, Хорватії, Македонії й інших. Цей зїзд, таксамо, як і недавній білгородський, можна вважати за свого роду „вступ" чи „передумову" до венеційського Конгресу, хоч підготовчий комітет ревізіоністичного зїзду ставить перед собою тріжкіші завдання — причинитися до загальної переміни політичного статуту середньої та південно-східної Европи.

Отже, як бачимо, ріжноманітність (під якими хочете оглядами!) цьогорічних студентських народніх зїздів просто небувала.

Українське студентство, а з ним разом і ціле українське громадянство як у краю, так і на еміграції в Европі та в Америці, мусить конче забезпечити репрезентаційному органові українського студентства — ЦЕСУС-ові — можливість участи на Конгресі Конфедерації у Венеції.

М. Подолянин.

За друк летючок О. У. Н.

6 обвинувачених перед судом присяглих у Львові.

Перед львівським судом присяглих почався черговий великий політичний процес, в якому на лаві обвинувачених засіло 6 молодих людей, обвинувачених за злочин в 97 § к. з.

Обвинувачені: 1) *Ірена Потерейко*, літ 23., студ. універ., 2) *Іван Вітушинський*, літ 23, студ. університету, 3) *Теодор Еліяшевський*, літ 34, співвласник друкарні „Час" при вул. Вірменській, 4) *Іван Глуховецький*, літ 20, друк. складач, 5) *Іван Юзич*, літ 18, друк. складач, 6) *Мих. Василь Лалак*, літ 18, друк. складач мали допуститися згаданого злочину в той спосіб, що у березні 1932 р. і в чергових місяцях випустили та поширювали відомі вже з давніших процесів летючки ОУН „Український Народе", якими на Великдень мин. року закинено багато сіл у Галичині. Летючки мали повстати в той спосіб, що Вітушинський мав зготовити і принести рукопис до них, умовитись зі співвласником друкарні „Час" Еліяшевським за їх друк, Еліяшевський поручив їх зложити Глуховецькому та Юзичеві, а Лалак мав відбити їх як ученик машиніста на машині. Все це мали вони виконати у великій тайні, а Потерейківна, що стояла в контакті з Еліяшевським, мала ці летючки поширити. На слід летючок упала поліція, прихопивши брата Теодора Еліяшевського, Миколу (присудженого вже за це на 2 і пів р. тюрми), на роздачі тих летючок під церквою в Гуменці б. Львова та прилапавши їх в перемиському повіті, куди мала їх завести Потерейківна. Акт обвинувачення каже далі, що ревізія, яку зроблено в Потерейківної, викрила в неї цілу валізу тих летючок та ще інший обтяжуючий матеріял.

Поліція шукала за джерелом летючок і зразу думала, що вони походять зза кордону, згодом впала вона на те, що це черенки одної з львівських друкарень і отак, арештом Потерейківної і ревізіями в друкарні, дійшла до джерела летючок, яких, як Еліяшевський мав признатися на поліції, видруковано тоді-ж в ночі 40.000.

Всі обвинувачені, за виїмком Юзича й Лалака, відповідають як арештовані, маючи за собою по кілька місяців тюрми.

На розправі, що почалася 11. ц. м., проводить суддя *Дворжак*, обвинувачує прокуратор *Мостовський*, боронять д-р *Шухевич* і д-р *Старосольський*.

Потерейківна і *Вітушинський*, як і у слідстві, не призналися до нічого і заперечили, будьтобы мали якийсь звязок з друком та поширюванням летючок, про які мова у процесі. Потерейківна заявила крім цього, що найдена у неї валіза з летючками не її, а якась товаришка просила її переховати цю валізу і вона не знала її змісту. *Еліяшевський* зізнав, що дістав від Вітушинського скрипт летючки, що доручив її зложити і видрукувати і що переслав їх під адресою мешкання бл. п. сен. Галущинського. Інші обвинувачені, *Глуховецький і Юзич*, яким закинено, що складали летючку, зізнали, що як початкуючі складачі не звертали уваги на зміст складаного і не знали, що це таке і чия робота. Обв. *Лалак* зізнав врешті, що теж не знав, що друкує, а пакунки, з якими вислав його Еліяшевський, відав якійсь пані, на кожний випадок не Потерейківній, хоч на поліції зізнав, що віддав їй. Усі обвинувачені, крім Еліяшевського, не бачили зокрема ні Вітушинського ні Потерейківної в друкарні: Вітошинського знають тільки, як б. коректора щоденника „Час", що друкувався в цій друкарні.

В год. 1-ій вполудень почав суд переслухувати свідків.

Перший з них, *конфідент Бабяж*, описував, як устійнено, порівнуючи черенки та переслухуючи накладачку „Часу", що в цій друкарні друкувалися в ночі летючки. Звідти вийшло переслухання Лалака й Еліяшевського, що зразу не признався до нічого. Від Лалака мав Бабяж почути вперше, що він носив пакунки до Потерейківної, хоч Лалак цього тепер не памятає.

З черги почали переслухувати ком. *Цесельчука*.

ФІЛЯРЕТ ГЛАДИЛОВИЧ

Емерит. скарбовий інспектор,

по важкій недузі, заосмотрений Найсв. Тайнами, упокоївся в Бозі дня 10. травня 1933 р. проживши 75 літ.

Похорони відбудуться в суботу дня 13. травня ц. р. в год. 4.30 пополудні з дому жалоби при вул. св. Терези ч. 2 ц. на Янівський цвинтар, про що повідомляють

Жінка, діти і внуки.

АКЦІЙНА СПІЛКА ДЛЯ БУДІВЕЛЬНОГО ПРОМИСЛУ

давн. Іван Левинський

виплачує з днем 15. травня ц. р. дивіденду за рік 1932 у висоті 1.50 зол. від акції через Кооп. Банк „Дністер", Львів, ул. Руська ч. 20.

НОЙРАТ ПРО РОЗБРОЙНУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

Німеччина мусить мати військове та морське летунство й артилерію.

ЖЕНЕВА, 11. V. ПАТ. Міжнародній пресі подали статтю барона фон Нойрата, що завтра появиться в пропагандовім тижневику, який видають німецькі Т-ва Приятелів Ліги Націй в Женеві. Стаття викликала велику сензацію в колах розбройної конференції з приводу такого уступу:

Коли бажаємо зясувати з німецької точки погляду висліди дискусії на розбройній конференції, що тревають від 15 місяців, треба стверднти, що наше домагання практично здійснити принципи рівности прав при помочі розброєння інших, розбилося наслідком відмови розброєння інших держав без огляду на це, чи наступлять якінебудь загальні обмеження та редукції зброєнь у рямцях британського пляну. — Далі мін. Нойрат заповідає, що Німеччина мусить створити військове й морське летунство та тяжку артилерію, бо інші держави не хочуть виректися тих родів зброї.

Офіціяльна заява німецького міністра закордонних справ, що Німеччина незалежно від вислідів розбройної конференції доповнить своє зброєння, зробила величезне вражіння на всі делєгації.

КОНЦЕРТ ЛЮБКИ І ХРИСТІ КОЛЕССІВ.

Білєти на концерт Любки і Христі Колессів продає вже магазин нот Г. Сайфарта вул. Академічна 6. 1914

КИТАЄЦЬ ГОЛОДУЄ.

НАНКІН, 11. V. ПАТ. Славний китайський будієць Танюшана задля симпатії до Ґандія почав голодівку. Він каже, що Ґанді постить, щоби спасти людство.

ТОЙ, ЩО УШКОДИВ ВІНЕЦЬ.

ЛЬОНДОН, 11. V. ПАТ. Виявилося, що вінець, який Роземберґ зложив під памятником Невідомого Вояка в Льондоні, забрав був капітан Сірс, кандидат Лейбур Парті в виборах, які мають відбутися в одному з англійських міст, Сірс хотів так запротестувати проти дозволу влади на зложення вінця гітлєровим представником.

НОВИНКИ

— **Футра** жіночі і мужеські на замовлення з власних матеріялів і інші кушнірські роботи виконує Юліян Глушевський, Коперника 16, тел. 54-46. **Ціни низькі;** приймає футра на перехів літом. 8—?

— **„Учительська Громада" в Перемишлі** влаштовує підготовний курс до вступного іспиту до І. кляси нової гімназії (давнішої третьої кляси). Зголошуватись як найскорше у проф. М. Яцкова в „Гімназ. Інституті" в Перемишлі, вул. Баштова 34. — Виділ. 1911

— **До співаків-хористів у Львові.** Всі співаки-хористи, що хотіли би причинитись своєю участю до збільшення хорів, які мають співати при відкритті нагробника І. Франка на цвинтарі 28. ц. м., зволять явитись на пробу дня 16-го ц. м. в 7-ій год. Ринок 10. II. п. саля читальні „Просвіти" середмістя.

— **Українка.** У літературнім додатку до канадійського часопису „Вінніпег Трібюн Мегезін" з дня 15-го квітня находимо більшу статтю нашого відомого журналіста Л. Біберовича п. з. „Українці — вроджені драматичні артисти". Стаття інформує американців про успіхи нашого народнього театру; до статті додана фотографія артистки Марії Вергун у ролі Одарки зі „Запорожця за Дунаєм", виставленого недавно у Вінніпегу.

— **До тих, що зголошуються до фільмового підприємства Террафільм у Брні.** Директор згаданого підприємства д-р Р. Мишкевич просить нас подати до відома всіх, що звертаються до нього з ріжними листами ось що: згадана фірма може ангажувати до фільми як технічних робітників лише фахівців, а в мистецькій ділянці лише відомих артистів і виїмково талановиті одиниці як адептів. Тому всі ті, що не мають цих даних, нехай даремне не витрачують коштів на заходи.

—, **Хуліганські методи.** Щонедавно відкрите українське похоронне заведення „Харіс", Львів, Корнякт 3, є декому з конкурентів кістю в горлі, про це свідчить таке: Мин. ночі якісь невідомі два хулігани прийшли під це заведення, здерли великий український шильд (польського не рушили) та реклямовий вінок, поломили їх і занесли аж в город скарбової палати при вул. Вірменській. На цій „роботі" приловив їх прикликаний кимсь поліцієнт і завів на комісаріят, де вони мали признатися, що їх вислало на ту „роботу" одно конкуренційне похоронне заведення польське.

— **Випродажа картин арт. Івана Труша.** Кождої суботи між год. 3. а 6. і кождої неділі між год. 8. рано та год. 6. веч. аж до відклику відбувається випродажа картин Івана Труша, ведена самим артистом у власній віллі при вул. Обводовій ч. 12. Посередників, передовсім власників крамниць, що занимаються перепродажею картин, артист не принимає. Зате бажані заінтересовані любителі мистецтва як гості і як покупці. Закуп при відвідинах робітні не обовязковий. Ціни звичайні, робітняні.

— **Вистава париських мистців у** Національному Музею закінчена. Її зачинили 7. травня вечором за таким успіхом: усіх гостей було 850 осіб, в тому 46 безплатно, а неукраїнців 110 осіб. — За вступи й катальоги вплинуло до каси 741.55 зол. Дуже милою появою були масові відвідини вистави під проводом студентства 143 осіб, учасників свята молоді 6. і 7. травня. Слід звернути увагу на оцінку вистави селянами. Про малюнки Глущенка говорили вони: „радісним теплом несе від його образів", „легку руку має до рисунку". Левицька подобалася „плавністю у танці", а Грищенка море „радує душу". Цікаво, що юнак-селянин просто не міг відірватися від Тоцці, Северіні і Ван Донґена. Міщанка із Зборова звернула увагу на портрети Хмелюка, бо й вона „іноді таке видить". На свято Франка буде окрема виставка париської групи українських мистців, на яку Управа музею заздалегідь звертає увагу провідників делєгацій і прогульок з краю. Про вислід збірок Студенток Кружка ім. Лесі Українки на закупно деяких образів з вистави буде у свій час окрема замітка.

— **Будова „Дому Людового" у Ворохті.** Гуцульське село Ворохта, що спромоглося по довших зусиллях збудувати власними силами український Народній Дім (у найближчому сусідстві нової церкви), в якому є й велика саля на вистави й концерти, дістає цього року також „Дом Людови Т. Ш. Л.", в якому буде теж велика саля на вистави, а крім того бібліотека, читальня і товариський клюб. До будови польського „Дому Людового" причинилася головно місцева „кліматична комісія", що асигнувала на ту ціль понад 15.000 золотих.

— **Порозуміння у львівській міській раді.** Як ми вже повідомляли през. м. Львова Дрояновський подався до димісії, тому що Госп. Клюб спротивився був іменуванню інж. Ольшевського керманичем технічного відділу. Господарський Клюб відбув в середу нараду, після якої видає комунікат, у якім заявляє, що годиться на іменування інж. Ольшевського керманичем згаданого відділу. У звязку з тим комунікатом през. Дрояновський відкликав свою димісію.

— **Грошеві взаємини з Палестиною.** Дня 14. ц. м буде відкритий відділ банку Польська Каса Ощадности в Тель-Авіві в Палестині. Обсяг ділання відділу обіймативе першусього щадничий і переказовий рух. Завдяки орухомленню відділу ПКО в Палестині можна буде швидко і дешево переказувати гроші з Польщі до Палестини і навідворот.

— **За переховування комуністичних друків.** Перед судом присяжних у Львові станула каварняна танцюристка Ельза Адамус, родом німка, за те, що в її мешканні поліція найшла склад комуністичних друків. Обвинувачена в комуністичній пропаганді вона відповідала вже раз перед судом і була виправдана. Однак трибунал уневажнив тоді вердикт присяглих суддів і справу розглядано 10. ц. м. вдруге. Цим разом засудили її на 10 місяців вязниці.

— **Не вискакувати з трамваю.** 76-літній о. Евген Ляхович, парох Лютовиск пов. Броди, вискочив на вул. Личаківській біля церкви св. Петра й Павла з трамваю підчас руху. При цьому зломив собі ногу, тому його мусіли забрати до шпиталю.

Хліб чисто житній
Хліб ГРАГАМА
Всіляке звичайне і люксусове печиво

Електрична Пекарня Ф. Табачинського

вул. Богуславського 3
тел. ч. 21-51.
Детайлічний склеп
вул. Личаківська 15.

— **Стріляв до людей на полі.** Ян Домансьний, „стшелец" із Винничок під Львовом стріляв двічі з кріса до селян, що працювали на полі в Давидові. Раненого тяжко Антона Дуду мусіли відставити до львівського шпиталю. Домансьним занялася поліція.

— **Вбив дівчину.** 23-літній абсольвент матуральних курсів Володимир Шевчук застрілив при вул. Б. Гловацького 22. у Львові 19-літню Марію Шимонківну, а сам поранився тяжко, вистріливши собі в голову та в уста. Причина: нещасне кохання.

— **Тайну горальню** викрили функіонарі прикордонної сторожі в Дм. Кондрачука в Городенці. Горальня мала найкраще технічне уладження. Все уладження, готову горівку та 300 літрів мелясової розчини сконфіскували. Спільник Кондрачука Іван Величко хотів утекти, та під загрозою постріляння віддався в руки сторожі.

— **Повісився.** У Завадові біля Львова наймит Шрамик найшов повішеного в стодолі свого господаря Петра Лущинського. Відратувати його вже не міг. Причина: подружі непорозуміння.

— **Засуджений на смерть не просив помилування.** Наглий суд у Лодзі розглядав 10. ц. м. справу Стан. Дзеверського, який при участи жінки в ночі на 23. березня ц. р. убив задля грабунку візника Францішка Завадзкого. Дзеверського засудили на кару смерти і засуджений на диво не просив помилування. Всеж таки оборонець відкликався до ласки президента.

— **Пачкарі.** На польсько-чехословацькім кордоні митна сторожа придержала вісім пачкарів. Сконфіскували дві скрині тютюну, дамських черевиків, полотно і т. і. Пачкарів арештували, товар передали митному урядові. — В Полянці біля Коросна арештували різницького помічника з Катовиць Як. Райтовича, в якого найшли 2.6 кг. камінців до запальничок і 24 тузини ножиків до машинок до голення, перепачкованих із Німеччини. Товар сконфіскували.

— **Заходом Ради Суспільної Опіки і Українського Гігієнічного Товариства у Львові** відбудеться в неділю дня 14. травня 1933 р. в салі „Української Бесіди" вул. Руговського 22. І. пов. (Народ. Дім) в годині 12. вполудне виклад п. Ольги Терпилякової „Про оселі і півоселі у чужих і у нас". Вступ вільний. Добровільні датки на вакаційні оселі і півоселі приймають при вході на салю.

— **З Українського Лікарського Т-ва.** В суботу 13. ц. м. в год. 19. відбудуться в домівці Т-ва при вул. Чарнецького ч. 26. сходини членів, з відчитом д-ра Т. Е. Бурачинського: „Дещо з архіву бл. п. д-ра Івана Курівця".

— **До елегантної жіночої обуви** не вживали дотепер майже ніколи гумових обцасів. Гумова шкіра **Берсон-Окма** дала змогу забезпечити ладіть жіночий обцас таким ідеальним верхнім „флеком". Обцаси з гумової шкіри **Берсон-Окма** дозволяють на приємний і легкий хід, надзвичайно тревалі й дешеві.

—o—

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Нестор Величковський, парох у Базарі, помер 23. квітня 1933 р. в 64. р. життя. В. Й. П.

Дня 30. IV. ц. р. помер в Кракові **Василь Левочко,** емерит. начальник залізничої стації в Леньчах коло Кракова. Покійний був людиною великих прикмет духа і характеру. Ціле своє життя, хоч 30 літ провів між чужими, палав великою любовю до свого народу, свого обряду і церкви. В часі визвольної війни, коли табори були повні наших полонених і інтернованих, він ніс поміч полоненим у таборах на Домбю коло Кракова, де під той час повнив службу. За це його не минули бараки, де просидів цілих 9 місяців. Покійний був довголітнім членом наших істнуючих в Кракові товариств як „Просвіти", „Рідної Школи" та ін. Визначався великою жертвенністю на народні і церковні цілі. Своєю спокійною вдачею зєднав собі за життя загальну симпатію і поважання, а по своїй смерти жаль не лише серед своїх, але й чужих. Вічна Йому Память! 1913

—o—

СПОРТ.

СТЕП — РУХ.

Змагання цих дружин за мистецтво Ц-класи відбудуться в неділю 14. травня в годині 10-ій передпол. на грищі „Світезі".

СТЕП II. — ЛЬОТ II.

Товариські змагання резерв обох цих дружин відбудуться в неділю 14. травня в год. 4-ій попол. на грищі „Льоту" на Баторієві.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВЦЯ НА ПРОВІНЦІЇ.

Спортова Рада У. С. С. рішила, щоби всі клюби У. С. С. на провінції відсвяткували 21. травня ц. р. „День Українського Спортовця". Програма свята повинна бути якнайбогатша і складатися по змозі з таких точок: перегляд всіх чинних спортовців (дефіляда), вступне слово, змагання в легко-атлетиці, спортових грах, копаному мячі. В тій місцевості де є більше клюбів мають уладити свято спільно. Весь чистий дохід з „Дня Українського Спортовця" слід переслати до У. С. С.

ДУЖАННЯ.

Хід дужань у середу в спортовому цирку при вул. Пелчинській у Львові був такий: Чех в 3 хв. поборов Мінцу; Келер у 4 хв. Кротона; Краузер Пошофа. Грузин Кваріані поборов шлеського поляка Грабовського, Білевич до 9 хв. поборов сибіряка Громова.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

П'ятниця, 12. травня, год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Субота, 13. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Неділя, 14. травня год. 3.30 попол. „Викрадена наречена".

Театр Ріжнородностей.

П'ятниця, 12. травня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Субота, 13. травня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Неділя, 14. травня год. 3.30 попол. „Шукаємо талановитого вломника".

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Тенісового Т-ва) виступи міжнародних змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Романс із поручником" (Льоренс Тибет).
АПОЛЬО: „Дівчина з країни бурі" (Дж. Гейнор).
АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".
КАСІНО: „Нічні суди" (Ван Дайк).
КОЛІСЕЙ: „Серце на розторіжжі" та ревія: „Прощаємо на весело".
КОПЕРНИК: „Син джунглів".
МАРУСЕНЬКА: „Син джунглів".
МІРАЖ: „Людина сміху" (Конрад Файдт).
ПАЛЯС: „Бейбі" (Анні Ондра).
ПАН: „Студент-прошак" і ревія.
ПАСАЖ: „Жовта маска" (на осн. Воласа).
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Люди за кратами" та ревія: „Кожному вільно кохати".
ХИМЕРА: „Распутін" (Конр. Файдт).
УТІХА: „Москва без маски", ревія „З квітки на квітку".

Закордонне радіо.

Пятниця, 12. травня 1933.

Братислава (279,3) 18.05 Концерт. Мілян (331,4) 17.00 Муз. вечірка, 21.00 Концерт; Брно (341,7) 16.10 Концерт творів Сметани; Штутгарт (360,6) 20.00 Травневі пісні трубадурів; Білгород (429.7) 15.30 Пісні, Рим (441.2) 13.00, 20.45 Концерт; Лянгенберг (472,4) 16.30 Солісти; Прага (488,6) 17.05 Твори Сметани; 20.00 „Дві вдови" оп. Сметани; Відень (518.1) 11.30 Капеля, 17.00 Фортепян, 21.00 Концерт Павла Гіндеміта; Будапешт (550,5) 16.00 Циг. музика; Харків (937.5) 9.00 Військова музика та пісні, 10.00 Звуковики, 13.50 Концерт, 15.10 Муз. літ. авд., 18.00 Українська музика, 19.00 Симф. концерт з Української Філгармонії.

Субота, 13. травня 1933.

Братислава (279,3) 16.00, 22.15 Концерт. 17.20 Спів, Мілян (331,4) 11.15 Музика, 20.45 „Фіор ді Неве" оп. Блянка, Брно (341,7) 12.30 Концерт. Гельсінгфорс (368,1) 17.25 Спів, Сотенс (403,8) 20.00 „Аіда" оп. Вердія, Білгород (429.7) 16.00 19.30 Пісні, 16.30 Циг. музика, Рим (441.2) 20.45 „Германія" оп. Франкетія, Відень (518.1) 11.30 Капеля, 15.15 Італ. пісні й арії (Баседі), 17.35 Вес. авдиція, Мінхен (532.9) 20.00 „Во ді Лерхе зінгт" оп. Легара, Будапешт (550,5) 12.05 Циг. музика, Харків (937.5) 10.30 Радіокомпозиція, 15.10 Російська кам. музика, 20.00 Військ. оркестра, Москва (1000) 17.25 „Евген Онегін" оп. Чайковського (Досв. 720 м.)

Львівське радіо.

Пятниця, 12. травня 1933.

12.10, 15.50, 18.55 Грамофон; 15.15 Господарський комунікат; 16.40 Справи гигієни, 17.00 Музика, спів; 18.00 Міжнародній день шпитальництва 12. травня; 18.10 Легка й танк. музика; 18.35 Спів (Марія Блажинська, сопран), фортепян; 19.00 Літер. фейлєтон; 19.15 Всячина; 19.30 Фейлєтон; 20.00 Муз. балачка; 20.15 Симф. концерт. Виленський літер. рух; 22.40 Спортові вістки; 23.00 Танк. музика.

Субота, 13. травня 1933.

12.10, 16.00 Грамофон, 16.20 Робіти, хор (Копачинська, сопран), 16.40 По дорозі до Лісабони, 17.00 Авд. для хорих, 17.20 Сальонова орхестра, 17.40 Відчит, 19.00 У сумних палатах і осміхнених огородах каліфів, 20.00 Легка музика, Спортові вістки, 22.05 Шопенівський концерт, 22.40 Фейлєтон, 23.00 Танкова музика.

Ширіть наш часопис!

БІРЖА.

ДОЛЯР.

У четвер рано долярова ситуація на **львівській** біржі не змінилася. Банк Польський платив за долара 7.45, за англійський фунт 30. На неофіціяльній біржі платили за долара 7.50, за англійський фунт 30.15, 30.20.

На **варшавській** біржі в четвер долар упав незначно. Банк Польський платив за долара 7.46, у приватних оборотах нотували 7.50 зол. На міжнародньому ринку курс долара 7.60. Золотий долар 9.34. Девізи на Берлін трохи знижкові 209 і пів.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ":

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 11. V.: масло 2.60, молоко 0,21, сметана 0.90, яйця 2.80. Тенденція на молоко звишкова, на решту удержана.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	до
Пшениця дворська	32·—	33·50
Пшениця збірна	29·—	29·50
Жито одноціле	15·—	15·25
Жито збірне	14·—	14·50
Ячмінь двір. одноціліий	13·25	13·75
Ячмінь на мливо	11·—	11·25
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замоклий	9·—	9·50
Кукурудза краєва	14·25	14·75
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля кольорова	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	16·—	17·—
Горох пів-Вікторія	18·—	20·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	9·50	10·—
Вика чорна	7·50	8·—
Вика сіра	6·50	7·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	13·50	14·—
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·00	8·25
Рапак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·25	6·50
Висівки пшеничні	6·50	6·75
Пшоно	27·—	29·—
Просо краєве	17·—	18·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв.	70·—	72·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак синій	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	33·50	34·—
Пшениця збірна	30·50	31·—
Жито одноціле	16·50	16·75
Жито збірне	15·50	16·—
Ячмінь на мливо	12·50	12·75
Овес збірний	10·25	10·75
Мука пшен. люксусова	61·00	61·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	31·—	31·50
Висівки житні	6·50	6·75
Висівки пшеничні	7·75	8·—
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	37·—	39·—
Пенцак ч. 10	24·—	26·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.
СМІХ ЗЕМЛІ
Ціна 1·50 зол., з почт. перес. 2·10 зол.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Дирекція Луцької Української Гімназії доводить до відома, що вступні іспити до клас II—VII. відбудуться в літньому речинці 12 і 13. червня, в осінньому 21., 22. і 23. серпня. До прохання додати: 1) метрику народження, 2) шкільне свідоцтво, 3) свідоцтво щеплення віспи і 4) 2 фото.— Дирекція. 1900

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НАШИМ СВЯЩЕНИКАМ! Малюйте Ваші церкви лише італійським способом „Фреско", бо це дає заворуку тревалости і виключає всяку пізнішу відмову. Праці „Фреско" перейме Т. ВАЦИК, а. маляр, Львів, Зьрудлина 27/1. з лист. П. Заяковича. 1828 5—5

ПРОДАМ дім у Винниках напроти церкви. Зголошення вул. Пекарська 31, м. 10.

КУПИВ оказійно фабрику анробів першої потреби. Потрібно спільника з 10.000 зол. до урухомлення. Під „Гарантія" до Адміністрації. 1910 1—1

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ
поручає такі свої видавництва:
Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Algemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.
Адреса всіх видавництв:
BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41
У листах треба зазначувати:
Ausland - Abteilung. Місця платности в Польщі: Банк для торговлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО ч. 200.490). Почтове конто в Берліні: **Berlin, N-o 3.111.** 18—7

ХТО ХОЧЕ МАТИ
білу, свіжу, делікатну церу — вживає
НЕВТРАЛЬНИЙ КРЕМ
з недерестарілих товщів, знеутралізований цитриково-помаранчевими соками
Хоронить від зморшок і нечистоти шкіри
з ДРОГЕРІЇ ПІД „КОТВИЦЕЮ"
Львів, ул. Кілінського 1
(напроти Віденської кавярні).

З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідає Олександер Костиш.

Ч. 121 (13.360). Львів, неділя 14. травня 1933. Ріжкова оплата карбованцями гуртовим. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 6·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-25.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ТУНҐСРАМ це найдешевша радієва лямпа в Польщі! Від 1. квітня катальогові ціни знижені на 50%

Що треба родичам знати?

З приводу організації шкільного року 1933/34.

Уже появилися урядові розпорядки Міністерства Освіти і Львівської Кураторії, які відносяться до організації нового шкільного року 1933/34 по гімназіях і семинаріях. Найважніші з тих розпорядків і найбільше для родичів потрібні подаємо отсе в інформаційних цілях у цілости. А саме:

З початком шкільного року 1933/34 третя кляса всіх теперішніх гімназій буде перетворена на першу клясу 4-літньої гімназії нового типу. І так: державні гімназії не будуть уже мати дотеперішньої І. і II. кляси, лише нову першу клясу замісць теперішньої третьої. Приватні гімназії, які не рефлектують на право прилюдности, могтимуть ще у шкільному році 1933/34 отворити дотеперішню II. клясу. Таким робом державні гімназії і приватні з правом прилюдности матимуть І. клясу нового типу (замісць дотеперішньої III.), IV. клясу старого типу і т. д. до VIII. включно. Приватні без прав матимуть II. кл. старого типу, І. нового типу (теперішню III.), IV. клясу старого типу і т. д. до VIII. кл. включно. У шкільному році 1933/34 перестають істнувати перші і другі роки всіх семинарій державних і приватних.

Отже молодь, яка тепер находиться в II. гімназійній клясі, вже не перейде у державних гімназіях і приватних після ферій до давнішої III. кл., лише до нової І., утвореної згідно з новими шкільними законами.

Молодь, що переходить з цьогорічної II. кл. до нової І., у власних своїх гімназіях перейде до тих кляс без вступного іспиту. Молодь з інших шкіл мусітиме здавати вступний іспит, який відбудеться перед феріями, одначе після 15. червня. До вступного іспиту будуть допущені всі зголошені кандидати, що покінчили щонайменше 12 років, а не переступили 16 років життя.

Ці вступні іспити будуть двоякого роду: а) іспити для таких, що викажуться свідоцтвом укінчення 6-ти відділів нар. школи або II. кл. приватної гімназії з неповними правами державних шкіл, б) для таких, що не викажуться цими свідоцтвами, або взагалі вчилися приватно.

Іспит для кандидатів з групи а) матиме завдання провірити загальний умовий розвиток а також наукову підготовку кандидатів. Для орієнтації служитиме предложене свідоцтво. Обсяг іспитових вимог рівнається програмі 6-ти відділів 7-ми клясової вселюдної народньої школи чи пак програмі І. і II. кляси гімназії давнього типу (теперішньої). Іспити відбудуться з української і польської мови, природи та з аритметики з геометрією. При іспиті з польської мови треба буде справджувати приготування кандидатів з історії, а при природі — з географії. Кандидати, що покінчили 6 відділів вселюдних народніх шкіл 3, 4 і 5-клясових, здають окрім цього доповняючий іспит з чужої мови.

Іспит для кандидатів з групи б) відбуватиметься зі всіх предметів, в обемі програми 6-ти відділів 7-клясової вселюдної народньої школи, чи пак в обемі програми І. і II. гімн. кляси давнього типу (залежно від того, як подадуть самі кандидати), за виїмком рисунків, ручних робіт, співу і тілесних вправ. Цей іспит повинен дати змогу докладно пізнати, чи кандидат виказує відповідний загальний розвиток і такий засіб знання, що могтиме побирати з успіхом науку в новій гімназії.

До І. кляси будуть приняті ті, що зложать іспит з добрим поступом. У виїмкових випадках слабший вислід з одного предмету не буде становити перешкоди у прийнятті, якщо кандидат викаже здібність і добрий вислід інших предметів.

Кандидат, що здав іспит до І. кляси, одначе його не приняли до тої гімназії, до котрої здавав, з огляду на недостачу місця в червні ц. р., може бути принятий до іншої гімназії найдалі до 15. жовтня 1933 р. і не потребує вже тоді складати вступного іспиту ще раз. Вистане, коли викажеться посвідкою, що іспит уже здав. Школи одержали інструкції, як ці посвідки мають виглядати.

Вступний іспит до IV. кл. гімназії старого типу і до всіх інших кляс відбуватиметься, як досі.

Пригадуємо, — що зрештою було вже оголошене, — що власники приватних гімназій матимуть право урухомити у шк. році 1933/34 також вищі відділи народньої школи (напр. V. і VI. кл.), але під умовиною, що рівночасно урухомлять і І. клясу народню, отже створять розвоєву народню школу. Новоутворені кляси мусітимуть мати окрему управу і підлягатимуть надзорові шкільних інспекторів.

Досі переповіли ми майже дослівно урядові розпорядки. У звязку з тим виринають деякі сумніви.

1) Це справа вступного іспиту з української мови. У розпорядку Міністерства про українську мову нема згадки. Одначе Кураторія ЛШО. виясняє, що в українських гімназіях вступні іспити будуть відбуватися окрім з польської також і з української мови.

2) Молодь, яка приходить до даної гімназії з іншої державної гімназії, чи пак приватної гімназії з повними правами, не буде здавати ніякого вступного іспиту. В тому випадку будуть пристосовані ті засади, які досі стосовано при таких переходах узагалі.

3) З новим шкільним роком 1933/34 не буде віде третьої кляси старого типу, так, що молодь у приватних гімназіях без прав, яка тепер піде до II. кляси, опиниться за рік у І. кл. нового типу. Нам доводилося чути запити, чи ті, що підуть у вересні ц. р. до II. кляси, могтимуть іти аж до VIII. кляси на основі програми старого типу. Отже це виключене. З II. кляси, відчиненої зі шкільним роком 1933/34, молодь перейде у шк. році 1934/35 лише до І. кляси нового типу.

4) Програма тої II. кляси, яку відчинять гімназії без прав у шк. році 1933/34, мусить бути така, як у VI. класі вселюдних шкіл. Одначе контролю над тою II. клясою вестиме далі Кураторія безпосередньо, а не інспекторати народніх шкіл.

Це все подаємо на основі урядових інформацій.

В. Кузьмович.

Центральний Кооперативний Банк

У ЛЬВОВІ

(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),

приймає вкладки ощадности.

Конто ПКО. ч. 143.467.

Жидівська демонстрація проти Розенберґа.

ЛЬОНДОН, 12. V. ПАТ. Підчас пресової конференції, на яку німецький делегат Розенберґ запросив англійських журналістів, на вулиці під готелем відбулася демонстрація. Між демонстрантами і поліцією прийшло до сутичок. Дві особи арештовано.

—o—

КООПЕРАТИВНИЙ БАНК

„ДНІСТЕР"

дає позички на догідних умовах тільки тому, хто обезпечує своє майно в Т-ві Взаїмних Обезпечень „ДНІСТЕР" у Львові, вул. Руська ч. 20.

Французько-американські взаємини.

ПАРИЖ, 12. V. ПАТ. „Ер Нувель" приносить статтю Еріота, першу після його повороту з Америки. Автор зазначує, що в сучасному моменті не хоче полемізувати зі своїми противниками. Навязуючи до слів президента Рузвельта про залежність Америки від світового добробуту, Еріо звертає увагу на цей принципіяльний зворот в опінії міродатного американського чинника і думає, що відкинення Францією простягненої руки Рузвельта було би найтяжчою помилкою, якої французька демократія не зробить.

—o—

Яка збройна сила Німеччини.

Як повідомляють із Женеви, наради екзекутивного виділу роззбройної конференції 11. ц. м. були досить бурливі. Дебатовано над німецькою збройною силою і коли прийшло до цифрового устійнення сили німецьких організацій, що мають військовий характер, французький делегат, пляк. Лісіян подав такі цифри: 1) гітлерівські організації 600.000 людей; 2) Штальгельм 250.000; 3) інші організації 150.000 — разом один міліон людей.

Проти того обчислення запротестував німецький делегат, зазначуючи, що тут оперується цифрами, які не походять з німецьких урядових джерел. На запит председника комісії, чи може дати урядові цифри, німецький делегат відповів, що покищо це не можливе, бо то приватні союзи й організації. З огляду на те, комісія рішила відложити остаточне обчислення стану німецьких формацій з військовим характером, які можна би зачислити до загального числа збройної сили Німеччини.

Криза роззбройної конференції.

ЖЕНЕВА, 12. V. ПАТ. Нарада пятьох делегатів великодержав під проводом Гендерсона скінчилася коло півночі. Делегати ствердили згідно невдачу розмов з делегатами Німеччини. Президія роззбройної конференції збереться сьогодні задля прийняття рішення.

ЛЬОНДОН, 12 V. ПАТ. Вчорашня заява міністра війни льорда Гайльшема в палаті льордів, що великі спроби нового озброєння Німеччини будуть вважатися зломанням постанов версайського трактату, викликала велике враження в цілій Англії. З поглядами Гейльшема годиться увесь кабінет. Сьогодні відбудеться спеціяльне засідання кабінету задля обговорення кризи роззбройної конференції.

—o—

Японсько-китайська війна.

Як довідується англійська преса, японські війська дійшли вже до зміцненої лінії китайського опору під містом Нан-Тіян-Ман. Після артилерійського підготування та бомбових атак із літаків, японська піхота рушила в атаку. Незвичайно завзятий і кривавий бій тревав 12 годин. Китайці вдержали всі свої позиції. На кількох відтинках японці підійшли так близько, що прийшло до рукопашної боротьби. Одначе там, де японцям вдалося занять ворожі окопи, китайці вибили їх противаступом. Звідомлення китайського штабу в Пекіні подає японські втрати на 600 убитих, а того 25 старшин.

АНГЛІЙСЬКО-НІМЕЦЬКІ РОЗМОВИ.

ЖЕНЕВА, 12. V. ПАТ. Вчора й нині англійський делегат Еден розмовляв із німецьким делегатом на розбройну конференцію Надольним. Зачувати, що англійські старання були безуспішні

Німецька військова місія в Китаю.

ПАРИЖ, 12. V. ПАТ. До Шанґаю прибув німецький генерал ф. Сект. Його місія оповита тайною. Тому, що генерал на ворожій стопі з гітлерівцями, думають, що не поручили йому ніякої політичної місії. Одначе є згогад, що побут Секта в Шанґаю звязаний з військовими справами. Як відомо, в Китаю пробуває від кількох років німецька військова місія, зложена із 60 старшин. Місія працює в Нанкіні над реорґанізацією китайської армії. Висліди її праці показалися нефортунними, чого найкращим доказом був бій під Джеголем. Вирішні китайські кола ставляться до німецької місії критично, висловлюючи невдоволення. Найправдоподібніше ґенерал ф. Сект, якого Райхсвера вважає знаменитим військовим організатором, удався до Китаю, щоби переконати місцеві чинники про слушність проектів німецької військової місії.

Виселили 8.000 селян.

Берлінська агенція „Тель-Уніон" довідується в Москви: З наказу радянського уряду із надволжанського краю виключено в останньому часі із колгоспів 8.000 селян. Між ними велика ґрупа німецьких кольоністів. ДПУ вислало 8.000 селян з родинами на північ.

Ґанді в обличі смерти.

ПУНА, 12. V. ПАТ. Стан здоровля Ґандія викликує поважне занепокоєння. Його організм знесилений до крайніх границь. На його бажання покликали до нього жінку. Лікарі стараються намовити Ґандія, щоби припинив голодівку, одначе він є непохитний.

Опозиція проти Ґандія.

З останніх вісток, які надходять з Індій, виходить, що кількох визначних провідників гіндуського руху виступило гостро проти Ґандія, закидуючи йому фальшиву політику супроти В. Британії та ділання на шкоду індійського народу. Вони закликають на вічах гіндуських націоналістів, щоби відвернулися від Ґандія і вибрали нових провідників, що оборонять з більшим успіхом права народу.

Тайний соціялістичний арсенал.

В Ґрацу (в Отирії) поліція перевела ревізію в окружнім Касі Хорих і знайшла в замурованій комірці 360 крісів і 17 скринь муніції з 22 тисячами набоїв. В іншій місцевості в околиці знайдено серед скель пять скринь з 47 ручними ґранатами.

НА ВЕСНУ І ЛІТО

САМОРОБКИ і шевіоти, коци, ліжники, плєди і всілякі інші вироби

фабрики Упр. дібр і Пром. Зав.

РОМАНА ЖУРОВСЬКОГО З ЛЄЦКОВА

купите у Львові у фірми: **ТАДЕУШ ҐУРСКІ, площа Марійська ч. 5.**

— — Всі вироби виконані з чистої, краєвої овечої вовни. Ціни точно фабричні. — —

Рятуймо дитину!

За здоровля дитини. — Ідея, що принялася в цілому світі. — Українські товариства, що улаштовують вакаційні оселі. — Творім вакаційні півоселі.

Нинішне гасло всіх культурних народів світу — це: **здорова дитина.** Гасло зрозуміле, саме в теперішніх часах пекуче, а це тому, що житейний досвід виказує, що яка дитина нині, такий нарід за 28—30 років. Видавані ґрошеві кошти на вдержання здоровля дитини є на 80—90 проц. менші від коштів, що їх громадянство видає на поборювання гострих та проволочних недуг, що крім тих коштів обтяжують громадянство витратами на лїкування.

Зі статистичних зіставлень у ріжних краях Европи виходить, що саме діти є найбільше виставлені на небезпеку зарази і гострими, і затяжними недугами. Є це в більшості випадків діти в дошкільному віці, отже між 3-тим і 15—16-им роком життя.

Складається на це ціла низка обставин, як: спільне перебування більшої кількости дітей у захоронках, школах і т. п. Наслідком цього маємо взаємообмін заразків з ріжного середовища. Крім цього ґрає тут ролю невідповідне, недостаточне відживлювання дітей, неможливість видатніше користуватись воздухом, сонцем, водою і т. п. Показується, що заражених дітей є все більше в місті, як на селі (одначе в нинішніх санітарних умовинах така сама кількість є й на селі). Пояснити це легко, а саме більшим скупченням громадян на розмірно малому просторі в місті, розвоєм промислу (тому занечищенним воздуха в місті), живішим темпом життя, наражінням на небезпеки з ріжних випадків, то-що. Обставини життя в місті спричинюють, що в ньому найбідніщими є діти, а між ними **діти середньої та бідної кляси.** Ті діти примушені сидіти з недостачі одягу, обуви, білля в хаті цілу зиму; а домівка їх є більша або менша, ясна, а ще частіше темна, рідко коли вітрена, томуто діти з таких домівок бліді, слабосилі; в літі вони бавляться на вулиці, тому западають на будьяку недугу, чим підривають і так скромні фінансові засоби рідні. Також діти у шкільному віці пересиджують кілька годин підряд у школі, бо цього вимагає нинішній розвій науки. Діти ті, перемучені працею, не мають достаточної змоги вижитися на діточий лад на свіжому воздусі та промінях сонця.

Щоби бодай частинно зарадити цьому і дати дітям змогу покористуватися воздухом, сонцем та водою, зорґанізував католицький священик **о. Вальтер Біок** у 1876 р. першу вакаційну оселю для 68 дітей бідних родичів у Ціріху в ґірських лічничих місцевостях. Була це перша оселя в Европі. Ідея цього священика була така проста, приклад та добрі висліди такі заохочуючі, що вже в дуже короткому часі вона принялася в цілому світі покликанням до життя сотки подібних установ у всіх культурних народів світу.

Ідея праці є: забрати діти бідні, слабосильні з їх міського життя, вивести їх поза межі душного міста, дати їм щонайменше на кілька тижнів змогу уживати свіжого, незанечищеного воздуха й сонця, зазнати радости свободи рухів, купелі при правильному здоровому та доцільному відживлюванні, запізнати ближче з природою, полем, лісом, ґорами, навчити дивитися, подивляти власними очима та любити цілу природу, привчити привикати до згідливого життя та культурного взаємовідношення. Представлена ідея є куди ширша від тої, яку намітив собі перший її творець, тим, що поза фізичним здоровлям звертав увагу й на моральне здоровля. На ділі, коли порівняти дітей, які були на вакаційних оселях, з дітьми, які не мали змоги з них користати, показується велика ріжниця. Перші здобули поза здоровлям багато нових відомостей, розширили свій світогляд, зрозуміли неодне явище природи, пізнали хоч частинно, що це таке широкий світ та життя. Такі діти зуміють бавитися в громаді, погодитися з окруженням, підпорядкуватися до деякої міри інтересам громади, використати здобутки прикладених заходів у напрямі деякого комфорту, особистої чистоти, користуватися купелями,

ПНЕВМАТИКИ „MICHELIN" подешевіли на половину

ВИТОЛД ТРАНДА, ЛЬВІВ, ПОДЛЄВСЬКОГО 2.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 14. ТРАВНЯ 1933.

АНАТОЛЬ КУРДИДИК.

МОЯ МАТИ.

I.

Вона завжди в сіренькій, пропошеній одежині, боса, на голові хустинка біла, завязана взад голови. Колись у неї були чудові коси (я ще ґямлю їх), але літа висмикали по волоскові й нині у неї смужки інею посідали між рідесенький волос, що спадає іноді втомлено на чоло.

Вона завжди на ногах. Аби я як рано пробудився, то вона вже ходить; аби як пізно в ночі завав їй добраніч, то вона не сидить. Завжди ходить, завжди дрібоче босоніж, — чи спека, чи морозь, чи дощ. Іноді тільки нагинається до ніг та показує:

— А мені так ноги попухли. Від чого то воно?

Водить пальцем по опухлій, натягненій і лискучій шкірі й сама відповідає собі:

— Від ходи...

II.

Я приїжджу в ночі. Відчиняю двері (бо сіни не замкнені), входжу і відразу в хаті вражає мене прикрий дух — вогкости й поту. Я свічу сірник, находжу її обличчя на подушці:

— Мамо!

Я тільки тихенько відзиваюся, сірник гасне, але я чую, як вона ворушиться на постелі і скрикує:

— Андрій!...

Сідає, поправляє волос і зараз будить сестру:

— Марійко, вставай! Вставай, Марійко! Андрій приїхав!...

Я свічу другий сірник, засвічую лямпу, а вона за той час уже на ногах:

— Здоров був сину...

Цілує мене в голову, а я — я чую, що нещиро цілую їй руки. Якісь мов чужі мені руки.

— Ти коли приїхав?

Це завжди її перші слова. В них чутно нотку втіхи з мого приїзду, але я скидаю капелюх, плащ, сідаю на лавку, розпоюваюся й отак від нехотя кидаю їй:

— Та ось тільки що. Але й дорога, чорт її бери, — геть черевики перемочив...

Вона за той час тягне вже солому зі свого ліжка, підпалює. Піддуває вогонь, дим бухає їй в очі. Дим виходить на хату, кружляє по ній, в хаті робиться сиво, дим їдкий і я розвязуючи черевик, кажу шерстко:

— Так душно в хаті! Пхе!...

А вона вже кинула вогонь, вже вікно відчиняє.

Я скидаю черевики і збуваю її питання одним-двома словами. Вона відчуває мій холод і врешті скулена біля печі (бо знов піддуває) вмовкає.

Я повіхаю і вона це запримічує. Дрібоче до ліжка, відхиляє ліжник:

— Лягай на моє місце. Лягай!...

І поправляє подушку. Але я чомусь то відвертаюся і відбуркую:

— Не хочу...

Тоді вона тягне лавку одну до другої, кладе на них свій плащ, ще дещо, свою подушку — а я відразу йду в той бік. Скидаю блюзу і простягаюся. Знаю, що вона має мене накрити, обтулити, а за те я, замикаючи очі, кинув їй:

— Дякую...

— Вона знов біля кухні, впихає в жар вязку соломи і запрошує ще:

— Може підождеш на молоко?

Я мовчу. Вона ще про щось питає, ще щось каже, але я мовчу. Я не можу сказати їй: Мамо, будьте тихо — але кажу:

— Мамо, я втомлений...

І кажу це таким тоном, що вона змовкає і тихо ходить по хаті. А я з замкненими повіками хочу спати і не можу.

Щось є чуже, дивне, неприродне — або в хаті, або в мамі, або в мені...

І я це відчуваю — ніби тягар який...

III.

Коли я буджуся, зустрічаю її очі. І бачу її марне, поране журбою обличчя.

У хаті чисто, ясно й нікого нема. Знаю. Це вона повигоняла кудись і сестру і братів. Щоб не перебивали мені у сні.

А вона вже з кухликом:

— Пий молоко. Гаряче.

В одній руці кухлик, в другій паланичка (бо знає, що я їх люблю) — а як я підношуся й беру горнятко — то вона тарілку, ложку цукор.

— Підложи, бо гаряче. І помішай. А може солодке любиш?

Я знаю, я відчуваю, що я повинен щось сказати їй, щось таке синівське щире — але я тільки протираю очі й підчісую волосся. Тоді вона сідає на краю лавки, держить горнятко на тарілці і жде.

І я мовчки беру. І починаю їсти.

І вона знов до кухні, а я бачу — як у хаті все попрятано. Знаю, що це зроблено на те, що я хоробливий педант. Врешті бачу вдало свій брат виточив з каміння і питаю:

гребінчиком, щіткою і т. д. Це все справи, які з наших умовинах, де культурний рівень населення незвичайно низький, мають **величезне виховне значіння для дитини та молоді.**

Вагу і користи з висилки дітей зрозуміла влада у всіх державах, асигнуючи на ту ціль довол: високі грошеві суми, як підмогу для товариств, що займаються цією справою.

У нас уладжують такі вакаційні оселі — зі Львова: Т-во Охорони Дітей: в Остодорі, Філія української держ. гімназії: в Ямнім, українська державна гімназія: в Шешорах, Українське Гігієнічне Т-во: на Соколі, Т-во Вакаційних Осель: у Милованні і Коршеві. Останне Товариство висилає дітвору найбідніших батьків на власний кошт, густо-часто при заплаті й коштів подорожі; інші товариства приймають діти за оплатою в межах 45—55 зол. за місяць. Зазначити треба, що наше громадянство не вихісновує користей вакаційних осель у такій мірі, яка нашим бідним під оглядом гігієни та санітарних установ умовинам повинна відповідати. В усіх тих оселях у минулому році була тільки мінімальна кількість дітей — примістити можна було вдвоє або втроє більше.

Цьогорічна акція висилки дітей на вакаційні оселі поширилася також **на творення півосель.** До цього забралося Т-во „Українська Захоронка". Це Товариство влаштовує в 6-тьох точках міста Львова півоселі для шкільної молоді та учеників І-шої і ІІ-гої кляси. Півоселі будуть вести фахово вишколені сили, абсольвентки воєвідського курсу для провідників осель. Гуртуватимуться тут діти, які тепер ходять до захоронки, себто діти найбідніших.

Така акція може бути ведена при запевненні Т-ву відповідних фінансових засобів. Справа заслуговує вповні на підтримку, а зате дасть і дитині і громадянству великі користи, хоч може й не зараз наглядні.

Українська Рада Суспільної Опіки, вважаючи справу вакаційних осель незвичайно важною та корисною, звертається отсим до громадянства з гаслом: **Рятуймо дитину!** Реально виконаємо це гасло так: ті громади, яких стати на висилку своєї дитини на вакаційну оселю, будуть старатися дитину там вислати з повним довірям, що дитині буде там добре та корисно; всі інші повинні памятати, що істнує величезна кількість дітей, які конечно потребують висилки на свіжий воздух, хочаб і на кілька тижнів, але батьки їх не мають змоги вислати, тому їм мусить допомогти громадянство Допомогти можна й найменшим датком і тимсамим причинитися до рятунку українських дітей. Пригадуємо, що збірка на ту ціль буде ще **в неділю 14. травня ц. р.**

Українська Рада Суспільної Опіки звертається з проханням до громадянства підтримати з усіх сил акцію висилки дітей на оселі. Рівночасно звертається до всіх товариств на провінції з проханням зорганізувати щонайменше одну вакаційну півоселю в своїй місцевости для місцевої дітвори. Всякі інформації в цій справі подає У. Р. С. О., Львів, вул. Чарнецького 26/I. вверх (домівка Українського Лікарського Товариства).

Д-р Осип Філяс.

Даром

3 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

Багато труду заощадить

МИЛО ОЛЕНЬ ШІХТ

Виріб краєвий.

Не цураймося рідної мови!

Комунікат Народньої Організації Українців м. Львова.

Можна зауважити сумне і нічим неоправдане явище, що українські громадяни Львова, би й деколи наша інтелігенція, у трамваї, крамниці, суді, магістраті і т. д. уживає чужої мови. Є це каригідне непошанування рідної мови, яке навіть у розумніших чужинців викликує здивування і несмак, тим більше, що і державні закони признають нам право послугуватися рідною мовою в установах (суд, магістрат, староство, воєвідство) та накладають на ці установи обовязок відповідати нам у нашій рідній мові.

Річ ясна, що тим більше можемо вимагати пошанування нашої мови у приватних установах і передусім у торговельних підприємствах, де доволі часто ми є дуже поважними клієнтами, з якими купець мусить рахуватися.

У всіх випадках повинні ми при нагоді полагоджування наших справ вживати лише рідної мови і рішуче домагатися, щоби нам тою самою мовою відповідали.

Кінчаючи цей поклик чи радше пригадку, Н. О. є глибоко переконана, що українське громадянство зрозуміє вагу клича і піде йому на зустріч та не дасть притоки вживати більше енергійних засобів.

—o—

ЕМІ ДЖОНСОН ПРО ПОЛЬЩУ.

Відома англійська летунка Емі Джонсон яка свого часу підчас лету мусіла осісти в Польщі, в селі Красносільці, помістила тепер в англійських часописах неприхильні статті про Польщу. Між іншим каже, що реемігрант Стан. Гос віднісся до неї брутально, а навіть хотів її затягнути до самітної хати. Щоби відперти ті закиди польська преса помістила листа Емі Джонсон до Госа, в якім летунка дякує йому за поміч і висловлює вдоволення, що найшла в Польщі когось, що знає англійську мову.

—o—

НАЗВИЩА ВБИВНИКІВ ЛІНДБЕРГОВОГО СИНА.

У Вашингтоні відбувалася розправа Гастона Міса, який свого часу за ціну 100.000 дол. посередничив між Ліндбергом і бандитами, які викрали були летунового синка. Міс зізнав, що дитину викрали бандити Фетон і Гендерсон. Спочатку вони хотіли схопити самого летуна та за його видачу зажадати пів мільона доларів. Бандити думали, що окуп зложить уряд або дістануть ті гроші із прилюдних складок.

—o—

ЯПОНСЬКІ ЛЕТЮЧКИ.

ПЕКІН, 12. V. ПАТ. Кружляючий над містом літак, як здогадуються, японський, розкинув відозву, яка взиває китайське військо прилучитися до манджурської армії, а то щоби заощадити Пекінові та Тієнцінові трагічних випадків. Відозви підкреслюють спільноту обох азійських народів і вказують на конечність згідного співжиття. В Пекіні затрівожені.

—o—

По широкому світі.

— Румунський премієр Вайда Воєвод виголосив у радіо промову, в якій заявив, що справа ревізії границь Румунії не може бути предметом політичних торгів.

— У Варшаві має відбутися міжнародній летунський мітінг.

— Бувший радник радянського політичного представництва у Варшаві, Коцюбинський, іменований заступником народнього комісаря земельних справ Рад. України.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

На викінчення Національного Музею.

Звіт з діяльности Союзу Прихильників Національного Музею у Львові (від жовтня 1931 р. до кінця грудня 1932 р.)

З громадянського комітету розбудови Національного Музею заснованого в грудні 1929 р. повстало в жовтні 1931 р. статутове товариство „Союз Прихильників Національного Музею" (СПНМ). Завданням союзу є постійно помагати Національному Музеєві у його розвитку вплатою 60.— зол. від фізичного члена і 120.— зол. річно від юридичного члена. Членів основників було 30 громадян і 2 установи. Зпоміж них відійшли покійні заслужені діячі д-р Михайло Коцюба і о. Олександер Зубрицький.

За 1932 рік прибуло членів — 9 установ і 9 громадян, з чого 3 установи і 3 громадяни з платністю від 1933 р. За цей час повну річну вкладку до кінця 1932 р. зложили 17 громадян і 6 установ, а 1 установа за останнє чвертьріччя. Із вкладок у сумі 1856.70 зол. пішло 143.10 зол. на адміністраційні видатки, 968.13 зол. на купно музейних українських предметів, а 745.47 зол. перенесено як готівку на 1933 рік.

На основі президіяльного рішення всім 23 членам, що вплатили повну річну вкладку за 1932 рік доручено **як премію СПНМ** багато ілюстроване українським і міжнароднім матеріялом видання Національного Музею „Різдво Христове в поході віків", працю І. Свєнціцького, по ціні власній Музею за суму 460 зол. Це видання дістануть теж інші члени СПНМ, коли вирівняють вкладку за минулий рік. Цим робом Рада СПНМ помагає по своїм силам Управі Національного Музею продовжати науково-дослідну працю вивчання збірок української духової культури, нагромаджених у музею.

За діловий рік 1932 було 4 зібрання Ради і членів ОПНМ, на яких звернули увагу про потребу приєднати нових членів до статутом означеної праці товариства. Коли досі нема у ньому ще належного числа членів, то винна тут вчасти і економічна криза; подекуди може й неувага до початого культурного діла.

Національний Музей — заснований і вивінуваний нашим великим національним громадянином — не тільки збирає, зберігає і виставляє памятки української національної культури, але й має ними гідно репрезентувати нашу культуру перед світом. Досі мали ми нагоду оглядати там прегарні вистави, що звернули увагу на величезне багатство памяток творчого духа українського народу. Поважні знавці справи, особливо неукраїнці, яких чимало буває в музею, висловили на ріжних місцях чимало похвал про музейні збірки й праці для їх вивчення. Тому наше громадянство не повинно забувати за свій національний музей і з кожним роком повинно поважно збільшувати число членів для опіки ним.

Рада СПНМ і в дану хвилину повторяє свій заклик до всіх: скласти лепту на викінчення будови музею. Небогато бракує до остаточного приміщення збірок музею. Нехайже не забракне нічиєї цеглини в цій пропамятній будові.

Громадяни й Установи Українського Народу, не гайте зложити свій гріш, щоби вже в червні цього року було все завершене та восени передане до всеприлюдного ужитку.

Епископ Іван д-р Бучко, предсідник, м-р М. Терлецький, заст. предсідника, о. мітрат О. Базюк, скарбник, І. Свенціцький, секретар. д-р С. Старосольський і свщ. М. Лада, контрольори.

ПРИ ШЛУНКОВИХ НЕДОМАГАННЯХ, згазі, недостачі апетиту, обструкції, тиску біля печінки, злім самопочуванні, тремтінні кінчин, сонноті, склянка натуральної гіркої води **FRANCISZKA-JÓZEFA** діяє скоро і оживно на ослаблене травлення. Поручають її лікарі.

— Це Миron виточив?

І це перші слова до неї. Вона й ними тішиться, починає мені розказувати, коли й як брат точить, де камінь купує...

А я і слухаю і не слухаю. Крізь голову мигає думка: Пощо вона це все оповідає? — і їм. Потім чую, що я повинен, по собачому, повинен, щось заговорити і докидаю якесь пусте слово в її оповідання. А по тім віддаю посудину:

— Дякую.

І встаю. І я бачу край дверей готовий стілець, на ньому миску з водою і свіжий рушник. А вона, мов оправдуючись за свою неувагу, швидко кладе мило й питає:

— Може на дворі митимешся?

— На дворі.

Беру мидницю, вона стілець і виходимо. І під кріслатими яблінками миюся холодною водою.

Мене вже добачили брати. Вже кричуть — цілуються, вітаються, випитуються...

І вона відходить у кут — на бік десь. А як брати повертають до праці, а я беру книжку — вона знов до мене:

— Може ляжеш за хатою під яблінками. Там уже сінник є.

— Добре.

Виходжу, паду на сінник (а він у самій тіні й побіля квіток) — вона за хвилину з подушкою:

— Підложи собі під руки:

— Дякую.

І читаю. І знову підсвідомо відчуваю, що щось зле, — щось не так і — не можу читати...

Перекидаюся горілиць і дивлюся в сине, глибоке небо та на тілки яблінок.

(Докінчення буде.)

—o—

За друк летючок О. У. Н.

6 обвинуваченних перед судом присяглих у Львові.

Вчорашній день розправи мав під кінець гумористичний момент. Конфідент *Бабяж* зізнав м. ін., що чув, як обв. Вітушинський мав промову над гробом „бойовця О. У. Н. Романчука" і за це мав доходження. Щойно д-р Шухевич ствердив, що свідок взагалі не знає, хто такий Романчук.

Черговий свідок, ком. *Цесельчук*, говорив багато про те, як найшов уже справу обвинуваченних, вілложену до актів, бо загально думали, що летючки друковані за кордоном, як порівнав черенки львівських друкарень і наказав обсервацію тих, у яких були подібні черенки до черевок летючок, як арештував поодиноких обвинуваченних і т. д. Зізнав теж, що мав враження, що Еліяшевського побють, якщо він щось скаже — а взагалі його зізнання не обтяжували обвинуваченних.

Св. *Кокула* накладачка „Часу", зізвалась (по польськи) нещікаво й жалувалася, що їй не платили і не платять.

ДРУГИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Св. *Бабяк* поліц. агент зізнавав, як дістав наказ арештувати обв. Вітушинського. Прийшов до нього в хату і заявив, що арештує його. Вітушинський спитав, чи має доручення від суду. Опісля зробив ревізію і законфіскував кільканацять чисел „Вікон", „Історію України" й інші книжки, які, на його думку, є нелєгальними, а також фотографії. Вітушинський мав заявити, що ці книжки дістав у ред. „Часу" й „Неділі", де працював. Серед книжок була теж книжка „Шпіонаж", яку можна дістати скрізь у Львові і в якій обв. робив переклад до „Часу" п. з. „Шляхами шпіонажі". Про Вітушинського чув св. мало, на запит предсідника, чи чув, що „умно", каже, що обв. робив політичні відчити у Нар. Домі, а опісля д-р Старосольський виявив, що це було звичайне читання газет.

Св. *Беднарчик*, конфідент поліції, робив тільки ревізію в „Часі", підчас якої нічого не найдено. Більше нічого не знав.

Св. *Черівінський*, конфідент поліції, переводив ревізію в обв. Потерейківної в конф. Орловським. На столі її найшов св. якийсь лист. Його товариш найшов за шуфлядою фірмову торбинку, в якій були витинки з газет та кільканацять шматків паперу, записаних цифрами. Обв. Потерейківна заявила на місці, що це торбинка не її. Те саме зізнала в слідстві. Але про папері сказала, що найшла їх в Акад. Домі; думала, що це математична задача, яку хтось згубив і хотіла її віддати. Як ця задача найшлася в торбинці і за шуфлядою шафи, обв. заявила на розправі, що не знає, бо виїхала. Як виявлено, ці папери це шифри, а знанці письма ствердили протоколом, який предсідник відчитує, що на них письмо Потерейківної. Потерейківна після відчитання протоколу заперечує енергійно, мовби це було її письмо.

Опісля зізнає далі с. *Черівінський:* Орловський найшов валізу, про яку сказала Потерейківна, що це не її, а переховується з доручення її товариші, а в цій валізі було кількадесять „Юнаків", „Сурми", „Розбудов Націй", інструкцій, військових підручників, 4 дкг. пороху і 54 шт. льонту. В цьому менті приходить до дискусії між обор. Шухевичем і свідком, яка виявляє, що св. не підозрівав Потерейківну у власності валізи і залишив Орл. чомусь у мешканні. Св. каже, що лишив, бо валіза була важка і по неї мав приїхати мотоцикль. Обор. д-р Шухевич упевнює, що Орловського лишив св. чекати, чи хто по валізу не прийде. Свідок мотається і не знає, що на це сказати.

Цю обставину виясняє цойно сам Орловський, черговий свідок і конфідент, що переказує менш більш те, що Червінський, але рішуче стверджує, що Черв. залишив його дожидати, чи хто не зголоситься по валізу і навіть легітимував якусь Плавківну, що прийшла була до мешкання, але без висліду.

Слідуючий св. пост. *Диба*, що був при ревізії у Потерейківної, стверджує, що тотіж приїхав батько обвинуваченої і був здивований, навіть питався: „Чия це валіза?" Потерейківна встав і стверджує, що валіза, яку поліція забрала і яка є в суді, її, але до неї вложив якийсь студент пакунки, по які мала зголоситися якась її товаришка. На цьому тлі доходить до сцисії між д-р Шухевичем і прокуратором, який намагається доказати, що книжки у валізі були розкинені. Д-р Шухевич доказує зізнаннями свідка Орловського і протоколом ревізії, що запаковані і звязані. На цю обставину викликають свідка Черв., який каже тепер, що частинно запаковані, хоч до протоколу подиктував, що у валізі були пакунки. Дискусію закінчує д-р Старосольський, який питається св. Червінського, чи він диктує правду до протоколу, на що свідок притакує.

По мужеськи зізнавав ученик гімн. *Бучма*, якого прокуратор подав за свідка, мов би Лалак признався перед ним, що відносив летючки Потерейківній. Св. заперечив, немов би взагалі з Лалаком про це говорив, хоч на поліції конфідент Бабяж намагався в нього вмовити, що говорив. Теж не признається свідок до анонїму, що його нібито мав писати до прокуратури, признаючись до такої балачки з Лалаком. Св. рішуче заперечив, немов би писав або диктував анонім.

Після перерви конф. *Бабяж* підтвердив, що *Бучма* не признався ні до анонїму, ні до того, що Лалак говорив йому, будьто би розпізнав Потерейківну. Лалак, каже Бабяж, виразно сказав передімною, що Потерейківну пізнав і те саме зізнав у мойій приявї у слідчого судді.

Св. *Оленкевич*, комісар поліції з Перемишля, зізнав, що прилапав на роздачі летючок сел. Залужного в Пикуличах, той подав, що дістав їх від Федчука, Федчукові мав привезти їх Домарадзький, а той дістав їх від Полянської у Львові. Полянська перший раз подала на поліції, що Потерейківна привезла їй валізу, яку вона, не знаючи змісту її, передала Домарадзькому. Потерейківна, арештована й привезена до Перемишля, зізнала, що й цю валізу, так як ту, яку найшли в неї, доручив їй якийсь юнак, прохаючи передати Полянській. Позатим св. не знає обвинуваченних і ніяких звязків Потерейківної з перемиськими членами ОУН не сконстатував.

Св. *Юстина Яцків*, служниця Галущинського, зізнав, що бачила раз Лалака, але що приніс і чи приніс, не тямить. Знає, що якісь юнаки приносили книжки до Потерейківної, хто — не пригадує. З обвинуваченних не бачила нікого.

Св. *Білінкевіч*, капітан 2. відділу ДОК в Перемишлі зізнавав про найдені у валізі Потерейківної військові книжки на тайній розправі, яку в тій ціли наказано і яка тревала пів години.

Св. *Полянська*, студ. університ., каже: Їй заповіли, що хтось принесе їй книжки для проф. Загайкевича з Перемишля. На другий день принесла Потерейківна валізу і течку, де мали бути згадані книжки. По книжки зголосився Домарадзький з її знайомим Опалинським. Св. не підозрівав, що це якась нелєгальщина, бо часто возив книжки до Перемишля і навпаки.

Св. *Домарадзький*, студ. прав, зізнав, що Федчук з Перемишля просив його відібрати пакунок у Полянської. Свідок не хотів, остаточно пішов до неї у Львові, взяв валізу й течку, завіз до Перемишля і віддав Федчукові, що ждав по дорозі на нього. Що було в течці — не знає, думав летючки „Р. Ш.", або білля.

Св. *Опалинський*, студ. прав, завів Домарадзького до Полянської, де, як той казав, має дістати пакунок для її брата.

Опісля суд наказав знову тайну розправу та відчитав низку документів і актів до слідства. По короткій нараді поставив трибунал під розгляд присяглим 16 питань про те, чи обвинувачені винні, що належать до ОУН, що поширювали летючки і їх виробляли, а з останні обвинувачені чи приготовляли летючку свідомо.

Д-р Старосольський зголосив внесок, поставити обвинуваченних під зовсім інші параґрафи, як 97 § к. а., бо хоч О. У. Н. похвалює саботажі, підпали, поширює летючки, накликує до бунту і ганьбить польський нарід, то на всі ці злочини є інші параґрафи (152, 154, 253. і т. д.), а не 97. к. з. Прокуратор внескові не спротивився.

На цьому розправу перервано. Сьогодні говорить прокуратор й оборонці і мабуть западе теж присуд.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

ТРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ, сезон уже відкритий!
Перед виїздом до Трускавця — пийте!!
ТРУСКАВЕЦЬКУ „НАФТУСЮ"
весняного черпу, **яка діляє знаменито в нирковых хоробах і терпіннях мочових доріг.**
Ціна знижена 1.80 зол. за пляшку в цілій Польщі, можна дістати у всіх аптиках і дрогеріях.
Управа Живця в Трускавці висилає „Нафтусю" в скринях по 12, 25 або 50 пляшок, в ціні 1.80 зол. за пляшку франко до кожної залізничої стації — за післяплатою.

Перша Краєва Шкілка
Pepiniére française
ЩЕПЛЕНОГО ВИНОГРАДУ В ЗАЛІЩИКАХ.
Плянтації: у Добрівлянах„ Бабинцях і в Висучці.
Річна продукція: 500.000 штук щепленого винограду і 30.000 штук морелів.
Шкілка відзначена в 1931 р. на воєвідській виставці в Тернополі золотою медалею.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

СПРАВА НІМЕЦЬКОЇ АРМІЇ.

БЕРЛІН, 12. V. ПАТ. Вчорашня ухвала комітету ефективів у справі зарахування німецьких військових організацій, а саме гітлерівських пробоєвих відділів і Штальгельму до ефективів німецької армії, викликала в тутешній пресі дуже гостру критику. „Дойтше Цтг." називає ухвалу: Божевільним виступом у Женеві", „Берл. Тгг." титулує: „12-а година в Берліні".

БОМБА В АНГЛ. Й АМ. КОНСУЛЯТІ.

ЛЬОНДОН, 12. V. ПАТ. Сьогодні рано в англійському консуляті в Мукдені найшли бомбу. Її вдалося усунути, заки вибухла, хоч льонт, як її найшли, вже горів. Такуж бомбу найшли в генеральному консуляті Зл. Держав. Манджурська влада думає, що замах в обох випадках приготовили були китайці, які так хотіли викликати напруження у взаєминах між Англією та Зл. Державами.

ЗАКОРДОННА ПОЛІТИКА МАДЯРЩИНИ.

БУДАПЕШТ, 12. V. ПАТ. Провідник легітимістів Палявічіні виголосив у парляменті промову на тему закордонної політики Мадярщини. На думку бесідника Мадярщина повинна заявитися рішучо проти лучення всіх трактатів в одну цілість. Закордонна політика Мадярщини безпосередньо заінтересована в трянонському трактаті. Було б нерозумно, коли б при нинішній ізоляції Німеччини мадярські кола не зверталися проти німецької політики аншлюсу, яка шкодить багатьом державам. Інтереси Мадярщини в цьому випадку сходяться з інтересами Франції й Італії та Австрії й Чехословаччини. Мадярщина повинна піддержувати французько-італійське порозуміння, а так могла би стати найважнішим чинником у долині Дунаю. Мадярщина не бажає бачити в себе ні більшовицької зорі, ні фасчо, ні свастики — вистане їй власний символ подвійного хреста.

Опозиція приняла з одушевленням промову Палявічінія.

Один з чергових бесідників вказував на приготування Німеччини до заволодіння Дунаєм. Мадярщина повинна цьому рішучо протиставитися створивши блюк із Австрією. Соціяліст Пакоч заявив, що останне голосування Мадярщини в Женеві це небезпечний прецеденс, що веде до ізоляції Мадярщини.

ЩЕ ПРО ВІНЕЦЬ НЕВІДОМОГО ВОЯКА.

Як ми вже повідомляли, стверджено, що вінець, який Розенберг зложив на могилі Невідомого Вояка в Льондоні, ушкодив 59-літній капітан Сірд, кандидат Лейбур Парті на посла. Він зголосився в поліції та сказав, що вирізав ножом свастику, а вінець вкинув у Темзу. Суддя засудив капітана на 40 шілінгів кари.

ЯПОНСЬКІ ЛІТАКИ БОМБАРДУЮТЬ.

ПЕКІН, 12. V. ПАТ. Японські літаки довший час бомбардували Міюн і кілька інших міст поза великим муром. Бомби спричинили великі втрати в китайських рядах. Поїзди привозять до Пекіну багато ранених. Японці заняли більшість становищ, які недавно були покинули, одначе ще не дійшли до ріки Люан.

ЗЕМЛЕТРУС.

БІЛГОРОД, 12. V. ПАТ. Вчора вечором у сейсмографічнім інституті в Білгороді зареєстрували підземні струсення в віддалі 560 км. від столиці. Осередок землетрусу є в масиві Родов. Потрясення чути було здовж південного кордону. Жертв у людях ні матеріяли не було.

ФРАНЦУСЬКА ПРЕСА ПРО НОЙРАТОВУ СТАТТЮ.

ПАРИЖ, 12. V. ПАТ. Нинішня преса є під вражінням статті міністра Нойрата. Часописи називають статтю одним із етапів до відокремлення Німеччини. „Матен" думає, що сама Німеччина здає собі справу з жалюгідних висліпів, які спричинила нова спроба вдарити пястуком об стіл. Німеччина старається злагіднити вражіння й каже, що стаття написана перед заявою ген. Бльомберга. „Пті Парізієн" пише: Фон Нойрат написав це, чого не ялося писати, в додатку вибрав найменше відповідну до того хвилину. Вияснення, які дають тепер, це вже спізнені вияснення. Політику пробних бальонів все любили на Вільгельмштрасе. Вона робить деякі посунення та залежно від реакції, яку викликає, йде вперед або уступає. Може бути, що Вільгельмштрасе хотіла би пустити тепер у рух усі гальми, та треба признати, що забирається до того дуже незручно, бо позволяє оголошувати заяву свого шефа, яку може вияснити лише в дуже дивний спосіб твердженням, що вони передзвнені.

—o—

НОВИНКИ

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущини 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 1817 8-50

— **Спільний попис усіх філій** В. Музичного Інституту у Львові — відбудеться в понеділок дня 15. ц. м. в салі Лисенка в год. 8. вечором. Програмки при вступі.

— **Звертаємо увагу!** Кооперат. фабрика **„Будучність" у Тернополі** продукує паперці і тутки пшеноватки **„Калина"** з найкращого і найздоровшого сирівця і дістати можна нині у кожній крафіці. Цілий місяць травень бере участь у промисловій виставці в кімнатах „Центросоюза", Львів, Зіморовича 20/І., де звертає загальну увагу і зацікавлення громадянства.

— **Вистава французької афіші та мистецькі реклями,** зорганізована з почину французького консуля у Львові у салях Промислового Музею, (вул. Гетьманська 20). Підготована вона французьким товариством для поширення та вимін мистецьких творів. Відкриття в неділю 14. ц. м. в год. 12-ій.

— **Отворення Української Порадні для вибору звання.** Заснована при Головній Управі Рідної Школи Українська Порадня для вибору звання буде давати поради покищо для молоді, що по скінченні народної школи (4, 5, 6 і 7 кл.) бажає вступити до інших шкіл (фахових і загальноосвітних). Урядові години кожного вівторка і пятниці від 4-ої до 6-ої год пополудні. До Порадні повинна приходити молодь в товаристві батьків або опікунів. Порадня буде відчинена від 15. травня до 15. червня ц. р. — Адреса Порадні: Львів, вул. Словацького 14/III. пов. (Рідна Школа).

— **В справі шкільних оплат.** Голова ради міністрів змінив обіжник у справі звороту шкільних оплат. За місяць червень ц. р. буде звернена оплата тільки вполовині висоти, значить, за час дійсної науки в школах. Міністерство внутр. справ повідомило про ту зміну підчинені йому уряди.

— **Оплата за радіо подешевіє.** Міністр почт і телеграфів підписав розпорядок, яким обнижує з днем 1. червня ц. р. радіофонічну оплату. Замісць 3.30 зол. новий абонамент коштуватиме 3 зол. Тим способом буде привернена давня оплата перед уведенням додатку для безробітних.

— **Новий розклад їзди** вводиться з днем 15. травня ц. р. у всіх залізничих дирекціях. Пороблені зміни мають на меті приспішити й удогіднити комунікацію.

— **Нагороди для найощадніших домових працівниць.** У звязку з оголошенням у жовтні м. р. конкурсом на найощаднішу домову робітницю ПКО подає до відома, що спеціяльний Комітет приступає тепер до оцінки висліпів за перший піврік на щадничих книжочках ПКО, зголошених до конкурсу. Речинець конкурсу минає 1. жовтня ц. р. і тоді Комітет признасть нагороди для найощадніших працівниць. Нагород визначено на суму 14.000 зол.

— **Помер у шпиталі.** Як ми вже вчора повідомляли при вул. Б. Гловацького матуральний абсольвент Вол. Шевчук застрілив свою суджену Шимонківну, а сам пораниався з револьверу. Вечором він помер у шпиталі.

— **Нещасне кохання.** При вул. Коперника пострілилася тяжко з револьвера 24-літня Ан. Мілевська, донька кравчині. Причина: нещасне кохання та незавидне матеріяльне положення. Вже давніше Мілевську покинув суджений-службовець, коли довідався, що вона колись нездужала на епілепсію. Тоді вона кинулася з II. поверха та зломила собі руку і ногу. Коли видужала, постановила таки покінчити з життям, та і тепер лише поранилася. Її забрали до шпиталю.

— **Обікрали кооперативу.** До кооперативи „Згода" в Демні Лісній пов. Станиславів вломилися злодії і вкрали ріжні товари, який сховали в чернищькому лісі. Товари віднайдено.

— **Дрібні вістки.** В літі появляться срібні 10-золотівки на спомин 250-х роковин побіди над турками під Віднем. — Оплату за перевід пачок знижать на 25—30 проц., за доручення на 10 сот. — У Вильні якісь люди дісталися нічю до порохівні, стріляли й поранили вартового. — Грім ударив у кріс рядовика прикордонної сторожі в с. Адамово в районі Никлевич. Воякові грім не заподіяв нічого, лише розколов кріс.

— **Смерть трьох летунів.** У Дембліні над летунським майданом зударилися два польські військові літаки, впали на землю та розбилися. Пільот Устіянович вискочив із легкопадом і врятувався. Поручник Міхаляк, підхорунжий Стефанік і плютоновий Диля згинули на місці.

— **Студенти(тки)-Учасники(ці) Свята У. М. Х.!** Спільна фотографія студентської групи відбудеться без огляду на погоду в неділю 14. травня 1933 р. в год. 9.45 в Богословській Академії при вул. Коперника ч. 36.

— **Спростування.** На підставі 19. § пресового закону прошу помістити отсе спростування: У Вашому щоденнику з дня 1. V. 1933 р. помістив п. Леонтій Дяків заяву, яка в цілости минається з правдою. В імя правди прошу помістити: Л. Дяків не є власником Видавництва „Молоді Робітники", як він це подає. Видавцем і співвласником був і я. П. Леонтій Дяків був членом редакц. колегії і співвласником. Рішенням тої колегії його виключено з членів, а він пішов на скаргу до староства. Староство не заняло ніякого становища і редакційна колегія видала 4-те число журналу вже після виключення п. Л. Дякова з редакції. Одначе на кількакратну просьбу п. Леонтія Дякова староство Видавництво завісило і справу віддало до прокуратури. Отже в тім випадку полюбовний суд уже виключений, бо справа вже й так у держ. суді на просьбу п. Л. Дякова. Тому цього роду жонглерка, як і заява п. Л. Д., є смішним жартом. Львів, дня 5. травня 1933 р. — **Ізидор Масюк.**

— **З друкарських помилок.** У фейлетоні з дня 13. V. 1933. п. з. „Весна народів і галицькі українці" надруковано: „1 міліонів" має бути: „15 міліонів".

З концертової салі.

Концерт на два фортепяни.

Пп. **Софія Шафранівна й Едита Ремлерівна** впали на незвичайно щасливу ідею: влаштувати концерт на два фортепяни і в цей спосіб з одної сторони представити публиці свої знання і таланти, з другої — познайомити її з дво-фортепяновою літературою. Треба признати, що свою ціль осягнули обі симпатичні концертантки якнайкраще: обі вони дуже талановиті, зрілі пяністки, які, побіч усіх засобів доволі високо розвиненої техніки і прекрасно обдуманої педалізації, мають іще щось куди важніше: музикальність, завдяки якій навіть такі доволі неглибокі змістом твори, як Сюіта Аренського — цікавили чи навіть захоплювали. Зрештою про виконання цілої програми (Моцарт-Бусоні, Годовський, Шуман, Едвардс) можна висловитись з найвищим признанням та похвалою. Дуже цікавою точкою був джезовий твір Йое Едвардса — хоча й годі було „переочити" його духове походження від Гершвіна і його „Блакитної рапсодії".

Обом пяністкам треба побажати, щоби своє так гарно започтаковане діло продовжували й надалі — і в слідуючому концерті запізнали нас з цікавою новою й досі незнаною двофортепяновою літературою — починаючи хочби від „Контрапунктової фантазії" Бусонія. ар.

Кілька слів до ревматиків!

Неодин з тих, що терплять на ревматизм, невральгію, подагру і посвоячені недомагання випробував уже велику скількість засобів та не зазнав жадної полекші. Але нема причини до розпуки. Спробуйте ще нині знамениті таблетки Тоґаль, що втишають біль. Таблетки Тоґаль не дають призбируватися мочевому квасові і тим способом поборюють у зародку ті недомагання. Тоґаль не спричинює побічного шкідливого ділання. Можна дістати у всіх аптиках. Одначе треба звертати пильну увагу на оригінальне, неушкоджене опакування. Ч. фер. 1364.

— **Комунікат.** У січні 1934 р. появиться Список Абонентів Державних і Концесіонованих Телефонічних Сітей у Польщі (з виїмком ст. м. Варшави) на рік 1934 видання Міністерства Почт і Телеграфів у накладі 118.000 примірників і всі абоненти дістануть його через почтові уряди. Виключне право приймати оголошення і реклями до повищого Спису та інкасування грошей за замовлені оголошення поручене Товариству Міжнародньої Реклями, Сп. з об. пор., Варшава, Маршалковська 124

—o—

Із судової салі.

Третій присуд у справі Шиманського і Гриньчука.

Навязуючи до попередніх звідомлень з карного процесу проти *Онуфрія Шиманського з Новосілки Костюкової і Михайла Гриньчука зі Сковятина*, що перший раз були засуджені присудом окружного суду в Чорткові в дні 16. червня 1932 р., а саме Шиманський на кару 10-літньої тяжкої вязниці за приналежність до УВО, а Гриньчук на кару 15-літньої тяжкої вязниці за приналежність до УВО і підпал 4-х стирт в році 1931, що опісля внаслідок скасування того вироку Найвищим Судом були вдруге засуджені окружним судом у Чорткові в дні 20. грудня 1932, а саме Шиманський на кару 6 літ вязниці а Гриньчук на 10 літ, повідомляємо, що внаслідок скасування також другого вироку відбулася перед окружним судом у Чорткові дня 10. травня ц. р. третя з черги розправа над визначенням нової кари. Після прочитання вироку Найвищого Суду з дня 27. лютого 1933 р. і вислухання виводів прокуратора *Валявського* й оборонця обох обвинуваченних д-ра *Володимира Електоровича* трибунал по довшій нараді оголосив третій з черги присуд у повищій справі. Цим вироком засуджено *Онуфрея Шиманського на 5 літ вязниці* й утрату громадянських прав на 10 літ, а *Михайла Гриньчука на 6 літ вязниці* й утрату громадянських прав на 10 літ. Обвинуваченим, що сидять у слідчій вязниці, вчислили до кари весь час слідчої вязниці від дня 10. вересня 1931 р. по день 10. ц. м. Тому, що нема вже вимог до внесення третьої в черги касації, вирок з 10. ц. м. є останнім актом карного процесу обох обвинуваченних.

—o—

СПОРТ.

МЕТА — У. Р. С. К.

В неділю 14. ц. м. відбудуться змагання в коп. мячі між дружиною клепарівського Сокола „Мета" і дружиною Українського Ремісничого Спортового Кружка. Змагання відбудуться на площі Сокола-Батька в год. 4. попол.

КОМЕТА — СОКІЛ IV.

Дня 14. ц. м. відбудуться змагання за мистецтвених дружин на грищі Гасмонеї. Початок: год. 9. рано

ДУЖАННЯ.

В четвер хід дужань у спортовому цирку при вул. Пекарській у Львові був такий: Пошоф поборов Громова. Чая Кротона. Грабовський здавив нельсоном Келера. Кварімяя здискваліфікували у боксерській боротьбі з Гросом, тому що не міг заволодіти над своїм темпераментом і вдарив небезпечно свого противника. Найцікавішою того вечора була боротьба Білевича з Кравзером. У 27. хв. Кравзер кинув Білевича на обі лопатки, та не вспів придержати його три приписові секунди; зате Білевич пристосував руліду та з черги придержав здезорієнтованого противника.

Бюро Посередництва в Берліні й Українське Бюро Подорожей

полагоджує всі справи.

BERLIN W 15 — SCHLISSFACH 39.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 13. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Неділя, 14. травня год. 3.30 попол. „Викрадена наречена".

Неділя, 14. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Театр Різнородностей.

Субота, 13 травня год. 7.30 веч. „Фройлайн Доктор".

Неділя, 14. травня год. 3.30 попол. „Шукаємо талановитого злочинця".

Неділя, 14. травня год. 7.30 веч. „Фройлайн Доктор".

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Технічного Т-ва) виступи міжнародних чемпіонів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Романс із поручником" (Льоренс Тибет).
АПОЛЬО: „Дівчина з країни бурі" (Дж. Гейнор).
АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".
КАСІНО: „Нічні суди" (Ван Дайк).
КОЛІСЕЙ: „Серце на роздоріжжі" та ревія: „Прощаємо на весело".
КОПЕРНИК: „Сини джунглів".
МАРУСЕНЬКА: „Сини джунглів".
МІРАЖ: „Людина сміху" (Конрад Файдт).
ПАЛЯС: „Бебі" (Анні Ондра).
ПАН: „Студент-прошак" і ревія.
ПАСАЖ: „Жовта маска" (на осн. Воллеса).
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Люди за кратами" та ревія: „Кожному вільно кохати".
ХИМЕРА: „Распутін" (Конр. Файдт).
УТІХА: „Москва без масок", ревія „З квітки на квітку".

Закордонне радіо.

Субота, 13. травня 1933.

Братислава (279,3) 16.00, 22.15 Концерт, 17.20 Спів, **Мілано** (331,4) 11.15 Музика, 20.45 „Фіор ді Неве" оп. Блянка, **Брно** (341,7) 12.30 Концерт, **Гельсінгфорс** (368,1) 17.25 Спів, **Сотенс** (463,8) 20.00 „Аіда" оп. Верді, **Білгород** (429,7) 16.00 19.30 Пісні, 16.30 Цит. музика, **Рим** (441,2) 20.45 „Германія" оп. Франкетті, **Відень** (518,1) 11.30 Капела, 15.15 Італ. пісні й арії (Баселі), 17.35 Вес. авдиція, **Мінхен** (532,9) 20.00 „Во ді Лерхе зінгт" оп. Легара, **Будапешт** (550,5) 12.05 Цит. музика, **Харків** (937,5) 10.30 Радіокомпозиція, 15.10 Російська ком. музика, 20.00 Військ. орхестра, **Москва** (1000) 17.25 „Евген Онегін" оп. Чайковського (Доси. 720 м.).

Неділя, 14. травня 1933.

Братислава (279,3) 11.00 Віденський хор; **Мілано** (331,4) 12.30, 16.00 Концерт, 21.00 „Фальстаф" оп. Верді; **Льондон** (356) 15.30 „Багато галасу з нечева" ком. Шекспіра; **Штутгарт** (360,6) 12,35 Пісні; **Гельсінгфорс** (368,1) 19.35 Спів; **Букарешт** (394,2) 21.00 „Іль матрімоніо сегрето" оп. Чімароси, **Сотенс** (463,8) 20.00 „Міщанин шляхтичем" муз. комедія Мольєра; **Білгород** (429,7) 21.50 Гавайські пісні; **Прага** (488,6) 7.30 Концерт, 20.00 „Ля Парізієн" оп. Бенеша; **Відень** (518,1) 10.15 Пісні суч. композиторів (Кюріна) 11.40 Симф. концерт; **Будапешт** (550,5) 17.00 Концерт, 23.10 Цит. музика, **Харків** (937,5) 8.30, 9.00, 15.10 Концерт, 10.00 Концерт для сільських дітей, 17.30 Трансм. з театру, **Москва** (1000) 17.25 „Пікова дама" оп. Чайковського **Італія** (424,3).

Львівське радіо.

Субота, 13. травня 1933.

12.10, 16.00 Грамофон, 16.20 Робітн. хор (Копачинська, сопран), 16.40 По дорозі до Лісабони, 17.00 Авд. для хорих, 17.20 Сальонова орхестра, 17.40 Відчит, 19.00 У думних палатах і осміхнених огородах катіфів, 20.00 Легка музика, Спортові вістки, 22.05 Шопенівський концерт, 22.40 Фейлетон, 23.00 Танкова музика.

Неділя, 14. травня 1933.

12.10 Академія Свята праці; 13.05 Муз. поранок; 14.00 Лісова скринька; 14.20 Пісні (Ольга Лада), 14.40 Навіз у малоземельним господарстві; 15.05 Орхестра; 16.00 Для молоді: із зоольог. городу; 16.55 Відгомін VII. неділі"; 17.10 Радіо-майівка; 17.20 Весела ревія для дітей; 17.50 Наочні свідки, скеч; 18.10 Легка й танк. музика; 19.00 Всячина; 20.00 Вес. скечі Тота: „Приїзде глухий", „Патріотичний інтерес"; 20.30 „Рапсодія Львова" муз. комедія; 21.15, 21.16 Спортові вістки; 21.25 Концерт трубної орхестри; 22.00 „Щепко має голос"; 22.10 „Комедія з Помпілок" на осн. Сенкевича; 22.40 Реверберси (грамофон); 23.00 Ревія: „Година перед північю".

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК
КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР
Ціна 50 сот., з почтовою перес. 70 сот.

БІРЖА.

ДОЛЯР.

На неофіціяльній **львівській** біржі в пятницю рано курс доляра був іще стійкий. Пополудні долярові банкноти стали помало падати в ціні. Біля 9. год. рано Банк Польський устійнив вартість доляра на 7.50, в позабанкових оборотах платили по 7.50, в позабанкових оборотах платили на 5 сот. більше. Около 11. год. Банк Польський обнизив курс на 7.45, а в приватних оборотах платили за доляра по 7.48, 7.50. Курс англійського фунта не змінився: 30.50 зол.

На варшавській біржі доляр виявляв звишкову тенденцію. Банк Польський платив у пятницю 7.50, а в приватних оборотах курс доляра піднісся до 7.53 зол. На европейських біржах курс доляра й англійського фунта йде вгору.

ЗБІЖЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих	
	від	до
Пшениця дворська	32·25	33·75
Пшениця збірна	29·25	29·75
Жито одноціле	15·25	15·75
Жито збірне	14·25	14·50
Ячмінь двір. одноцілий	13·25	13·75
Ячмінь на мливо	11·—	11·25
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замокліий	9·—	9·50
Кукурудза краєва	14·25	14·75
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з міш.)	16·—	17·—
Горох пів-Вікторія	18.—	20·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	9·50	10·—
Вика чорна	7·50	8·—
Вика сіра	6·50	7·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	13·50	14·—
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·00	8·25
Рінак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·25	6·50
Висівки пшеничні	6·50	6·75
Пшоно	27·—	29·—
Просо краєве	17·—	18·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. за	70·—	72·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак синий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	33·75	34·25
Пшениця збірна	30·75	31·25
Жито одноціле	16·75	17·—
Жито збірне	15·75	16·25
Ячмінь на мливо	12·50	12·75
Овес збірний	10·25	10·75
Мука пшен. люксусова	61·00	61·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип урял.	31·—	31·50
Висівки житні	6·50	6·75
Висівки пшеничні	7·75	8·—
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	37·—	39·—
Пенцяк ч. 10	24·—	26·—
Сіно солодке кр. пр.	27·50	8·5.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ":

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 12. V.: масло 2.60, молоко 21 сот., сметана 90 сот., яйця 2.80. Тенденція на все удержана.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Звідомлення Союзу Українських Купців у Львові. Купецьке свято св. Юрія обходять львівські українські купці в неділю 14. травня з такою програмою: год. 8. рано в церкві св. Юрія відслужить Преосв. Епископ О. Бучко на інтенцію українських купців Службу Божу (з проповіддю). О год. 10. передпол. в домівці Т-ва (Підвалля 9) святочні реферати і спільне Святене.

Нова домівка Союзу Українських Купців. Від 15. травня ц. р. переноситься станове Товариство Українських Купців до нової домівки в будинку „Просвіти" Ринок 10 (до того самого льокалю, де була Гол. Управа Р. Школи). Помішення Союзу Українських Купців в домі „Просвіти" дуже гарне і обширне так, що українські купці мають змогу не лише самі де уртуватись, але поширити свою діяльність в напрямі притягнення до Т-ва як найбільшого числа всіх купців та торг. молоді, по думці клича: В організації сила!

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ
СМІХ ЗЕМЛІ
Ціна 1·50 зол., з почт. перес. 2·10 зол.

Понад усякий сумнів вищий
є засіб, який винайшли по цілих літах поважної праці і віддали до рук публики, щойно коли визначні вчені перевели клінічні досліди. Отже якщо по 30 роках засіб цей на всьому світі має загальне признання, тому що успішний, чистий та нешкідливий, можна твердити, що він вищий понад усякий сумнів. АСПІРИНА ІСТНУЄ ЛИШЕ ОДНА! Дістанете в аптиках.

OVOMALTINE
ВІДОМА У ВСЬОМУ СВІТІ
ВІТАМІНОВА ВІДЖИВКА
подешевіла!

МОЖНА КУПИТИ
ПУШКУ ВЖЕ
ЗА **2** ЗОЛ.

FABRYKA CHEM. FARM.
Dr. A. WANDER S.A. KRAKÓW

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

МЕБЛІ елегантні та тривкі на догідні сплати: **„Мебльосплат" Городецька 7.**

ОКАЗІЯ: Камяниця комфортова, нова, без податків, Банк Господарства Краєвого 52.000 зол., доплата 43.000 зол. Дохід 10.000 зол., тишокоєве вільне помешкання — з причини виїзду продає: **„Celeriter"** Сикстуська 32. 1920 1—3

ВІЛЛЯ І. п. Ціна 54.000 зол. Каменица І. п. з город. Ціна 52.000 зол. Каменица ІІ. п. ціна 5.000 дол. вклад 2.700 дол. Вілля нова, ціна 22.000 зол. вклад 14.000 зол. решта М. К. О. Продасть Чорний, вул. Петра ч. 11, ІІ. п. від 2—4 попол. 1918 1—1

СОНЯШНА фронтова кімната з окремим входом від 15. ц. м. до винайму з харчем або без. Пелчинська 2, ІІ, пов. м. 6. 1-2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ГОСПОДАРСЬКІЙ АКАДЕМІЇ В ПОДЄБРАДАХ ЧСР.

МЕТА КУРСІВ: дати позаочною методою навчання систематичне знання, необхідне кожному свідомому українцеві.

НА КУРСАХ ВИКЛАДАТИМУТЬ ПРЕДМЕТИ: Історія України, Українська мова, Історія української літератури, Українська культура, фізична географія України, Економічна географія України, Історія українського громадського руху XX. ст., Націольогія.

Для викладів на курсах запрошено видатних фахівців, професорів високих шкіл.

Курси тривatимуть 3 семестри.

Після закінчення курсанти дістануть належні дипльоми.

За інформаціями звертатись:
Ukrajinska Hospodarska Akademie, Podebrady, Tchecoslovaqie.

АЛЬФОНС ДОДЕ
МАЦІЦЬКИЙ
Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3·— зол., з почт. пересилкою 4·— зол.

Del-Ka
Популярні плетені та різьблені
черевики „опанки"
з бронзової шкіри, ком. беж

10·90

Великий вибір
Також на плоскім обцасі.
60 гатунків ріжних черевиків у цінах
12·90 14·90 15·90 16·90 18·90
Шовкові панчохи 1·50 2·50 2·90
Онда шовк. панч. під гар. 3·90 4·90
Дістанете у всіх філіях і заступництвах.
УВАГА! Для місцевостей, де не маємо філій, полагоджуємо замовлення відворотною почтою з централі.
Краків, улиця Либровщизна 3, за післяплатою. При замовленні треба подати число ношених черевиків.

VI. ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ ВЛАСНИКІВ РЕАЛЬНОСТЕЙ У ЛЬВОВІ
відбудуться в неділю дня 21. травня 1933, о годині 12. в полудне в домівці Товариства при вул. Руській ч. 3. І. пов.

Порядок Зборів:
1. Отворення Зборів.
2. Відчитання протоколу з попереднього Заг. Зборів.
3. Звіт секретаря.
4. Звіт скарбника.
5. Звіт провірної комісії.
6. Вибір голови, членів Виділу й Мирового Суду.
7. Внесення і запити.
На які має честь запросити

ЗА ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ:
Інж. В. Манастирський заст. голови,
І. Олексин секретар.

З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідає Олександер Костик.

Ч. 122 (13.361). Львів, понеділок 15. травня 1933. Ruchowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-61.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Англія грозить Німеччині.

Львів, 13. травня 1933.

Міжнародня ситуація зазнала раптом надзвичайного загострення, і то від сторони, звідки люди найменше сподівалися. Конференція роззброєння „радить" у Женеві вже більше року, а світ стільки вже наслухався гомінких слів про роззброєння і про найріжнородніші його проекти, які не мали й не мають ніякого практичного значіння, що тим пустомельством давно вже ніхто не цікавиться. Розрідження густої атмосфери й облекшення ситуації ніхто від тієї роззброєневої імпрези не ждав. Але й останне нагальне загострення прийшло теж нежданно.

Від останнього німецького виступу, ще довго перед приходом до влади кабінету Гітлера, товклась у Женеві „рівність" зброєнь, теоретично признана Німеччині і слушно використана німецькою дипльоматією, як престіжево-моральна побіда. Однак від признання тої теоретичної тези до її практичної реалізації довга, нескінчено довга дорога. І саме наслідком безвиглядности якихнебудь практичних успіхів, німецький міністр фон Нойрат оголосив в офіціяльному німецькому тижневику, присвяченому справам Ліги Націй, „Фелькербунд" статтю п. н. „Роззброєння", в якій пише буквально таке: „Якщо хочеться з погляду німецьких інтересів зробити зміст вислідів дискусії на роззбройній конференції, яка трівае від 15-ти місяців, то слід ствердити, що наше домагання практично зреалізувати засаду рівности прав через роззброєння інших, розбилося об відмову сильно озброєних держав. Тому будемо змушені доповнити наш збройний стан без огляду на те, чи прийдуть якісь загальні обмеження і редукції зброєнь у рямцях британського пляну". І німецький міністр називає конкретно цілу низку родів зброї (військові літаки, літаки-бомбомети, важка артилерія), в які німецька армія гадає дозброїтися — без огляду навіть на якесь мізерне женевське порозуміння.

Очевидно, що така заява мусіла викликати величезне враження і в самій Женеві і в столицях великодержав. Однак німці мабуть не гадали, що те враження прийме аж такі різкі форми і то саме на терені, де можна було сподіватися поміркованого тону. Бо ось з надзвичайно різкою протинімецькою заявою виступив у палаті лордів англійський військовий міністр лорд Гейльсгем, перестерігаючи Німеччину, що на випадок, колиб вона навіть виступила з конференції роззброєння, то все одно будуть обовязувати її клявзулі версайського договору; колиж, мовляв, Німеччина на власну руку захоче поширювати свій збройний стан, то це буде порушенням договору, яке потягне за собою передбачені у ньому санкції (репресії). Протинімецьке вістря свого виступу анг. міністр підкреслив компліментами під адресою „французької терпеливости", та закінчив окликом, що „Велика Британія не має заміру реалізувати рівність Німеччини наполовину через дозброєння Німеччини, а на половину через роззброєння інших держав".

Ця заява не була індивідуальним виступом. Ось остання телеграма ПАТ-а (хоч і треба рахуватися з деякою тенденцією вісток того джерела) звучить буквально так:

ЛЬОНДОН, 13. V. ПАТ. Роззбройний підкомітет британського кабінету під проводом премієра Макдональда і при участи віцепремієра та міністрів закордонних справ, марінарки і летунства, розглядав учора ситуацію, витворену розбройною політикою Німеччини в Женеві. Підкомітет заняв становище, згідне з заявою міністра війни льорда Гейльсгема, яку зложив учора в палаті льордів. На думку кабінету ситуація дозріла до того, щоби зайняти супроти Німеччини рішуче становище та змусити її до приняття британських постулятів. Якщо Німеччина стане зброїтись на власну руку всупереч версайському трактатові, британський уряд готов зажадати застосування артикулу 213 версайського трактату. На випадок, якби Німеччина спротивилася виконанню того артикулу, справа опреться об Раду Союзу Народів, яка, спираючись на арт. 13. трактату Союзу, могла би звичайною більшістю голосів вжити супроти Німеччини санкцій. Так інтерпретують міродатні кола заяву льорда Гейльсгема, яка викликала зрештою в німецьких колах занепокоєння і спричинила візиту німецького амбасадора ф. Геша у Нормана Дейвіса. Амбасадор просив американського делегата посередництва, запевнюючи, що Німеччина не думає резигнувати з конференції в Женеві.

Одночасно з Женеви надходять звістки, що переговори поміж делегатами Англії й Німеччини, Еденом і Надольним, розбилися і представники 5-ти великодержав прийняли цю вістку офіціяльно до відома. Не диво, що в Німеччині цей новий протинімецький фронт викликав велике вражіння і що нім. уряд, бажаючи надати більшого значіння та розголосу своєму становищу, скликав на середу 17. ц. м. райхстаг на надзвичайне засідання...

У звязку з мізерними вислідами вашингтонських розмов і фіяском англійського розбройного пляну, цей останній конфлікт надзвичайно утруднив ситуацію Мекдональда та наразив на повний провал ідею пакту 4-ох. Німеччина переживає дуже важкий час, але й цілій Европі від того не лекше: таких чорних хмар, як тепер, давно вже на европейському небосклоні не бувало.

Життева поліса — це не лише найпевніша льоката ощадностей, але й найкраща забезпека будучности Вашої і Вашої Рідні. Тому обезпечіться якнайскорше в однокому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменниця).

Спортові товариства і гуртки купують спортове приладдя тільки

в Кооп. „ПЛАСТ" — ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 95.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Запамятайте теперішню адресу:
„РІДНА ШКОЛА"
Львів, вул. Словацького 14.

Недомагання української журнальної періодики по той бік Збруча.

До цілого ряду ріжних „досягнень" більшовицької пятилітки треба зачислити й деякі „досягнення" в організації видавництв.

Як відомо, над виданням книжки чи часопису працюють безпосередньо або посередньо, такі головні чинники, як папірня, редакція і друкарня. В цілому культурному світі ці три чинники працюють навипередки й завдяки тим „старим" методам праці читаюча публика має досить усякої літератури. Про те, щоби журнали появлялись опізнені — нема мови. Не так у країні всяких „пятиліток", в країні „ударних кампаній" і більшовицької казьонщини. Там папірня не має паперу, редакція спізнюється з матеріялом, а друкарня друкує, коли сама захоче. Ці недомагання відбиваються передовсім на українській журнальній періодиці.

Щоби не бути голословним, послухаймо, що пише А. Кроль про українську журнальну періодику на сторінках ч. 34 „Радянського Книгаря". Він пише: „Українська журнальна періодика приходить на кінець 1932 р. з великим недовиконанням пляну, так щодо своєчасного виходу, як і щодо листажа. Запізнення виходу журналів перетворилося на звичайнісіньке, повсякденне явище, зробилося своєрідною **„нормою"**. Журнал, який зявляється друком своєчасно (таких у нас одиниці), є рідкий, щасливий виняток, що тоне в загальній кількості спізнень журналів". Отже аж до того дійшло.

На передбачених девятьмісячним пляном 2752 книжки журналів видано лише 1887 книжок і то багато з них вийшло з потрійними, а навіть почвірними числами. Деякі журнали, як „Радянське Мистецтво", в 1932 р. до жовтня не видали ніодного числа, інші виходять з таким великим опізненням, що інколи доходить до справжніх куріозів. Напр. число головного медичного журналу „Врачебное Дело" з матеріялами посвяченими загрозі епідемії черевного тифу, мало вийти в квітні 1932 р., а вийшло аж у жовтні 1932 р., коли вже й слух по тифі загинув. Навіть назване ч. 34 „Рад. Книгаря", що в цілости присвячене боротьбі проти спізнень виходу українських журналів, являє собою найкраще існуючий стан. Число це значене датою 5. XII. 1932 р., віддане було до складу 26. XII., підписане до друку 3. II. 1933 (!) р., а розіслане передплатникам з кінцем квітня ц. р.

Правдиво „американське" темпо!

Причини цього хаосу такі: „непляномірне й неповне постачання журналів папером", відтак „безсистемна робота друкарень", повільне виконування робіт цинкографією й літографією, причім цинкографії часто-густо гублять уже готові кліші, або самовільно зміняють розмір кліш, а вкінці — нездарність редакційного апарату. До того всього треба додати ще й залежування журналу цілими місяцями в цензурі, а також спізнення в експедиції і в пересилці почтою. Одним словом — всі працюють „ударно", а на появу місячного журналу треба ждати від 3—9 місяців.

Для поправи того стану — Комітет у справах друку при РНК УСРР видав дня 27. XII. 1932 р. цілий ряд постанов, між якими звертає на себе спеціяльну увагу постанова: „застосувати систему матеріяльної й дисциплінарної відповідальности кожного штатного робітника редакції за невиконання завдань чи за порушення календарних строків".

Та ці всі постанови лиха не направлять, бо лихо це лежить остаточно не в тих нещасних „штатних", а в корінні цілої більшовицької системи. Факт, що на земному глобі існує нині „культурна" країна, яка постійно голодує на такий продукт культури, як папір, характеризує всю більшовицьку систему.

КОЖНИЙ ПЕРЕДПЛАТНИК
одержує точно часопис, тому повинен памятати
про відновлення передплати.

Нагле скликання Райхстагу.

БЕРЛІН, 13. V. ПАТ. На день 17. ц. м. скликано несподівано надзвичайне засідання Райхстагу. На денному порядку стоїть тільки декларація уряду республики в справі розброєної конференції.

Нагле рішення уряду викликало в політичних колах сильне вражіння. На засіданні кабінету в пятницю Гітлер зложив декларацію, в якій змусував становище уряду супроти закордонної ситуації, маючи на увазі особливо розброєну конференцію. Уряд вибрав парляментарне форум, бо виступ перед репрезентацією німецького народу зробить сильніше вражіння ніж декларація в Женеві.

Після декларації уряду відбудеться дискусія всіх фракцій. В парляментарних колах зачувати, що соціял-демократи теж прийдуть на засідання.

Дальша конфіската робітничого добра.

БЕРЛІН, 13. V. ПАТ. З наказу пруського міністерства справедливости після конфіскати маєтку німецької соц.-демократичної партії та республиканської організації Райхсбанер, сконфісковано все майно т. зв. незалежних професійних союзів і збльокованих до них організацій на всій території держави. Акцією кермував предсідник організації німецького фронту праці, д-р Лей. Все те задля забезпечення упорядкованого зужиття майна робітників.

Міжнародній митний розем і Німеччина.

БЕРЛІН, 13. V. ПАТ. На основі донесень бюра Конті уряд республики вислав учора англійському урядові письмо з відповідю в справі приступлення Німеччини до міжнароднього митного розему. Уряд республики принципіяльно згодився на розем до 31. липня ц. р., підкреслюючи конечність деяких застережень для забезпечення вільної руки в торговельній та валютовій політиці на випадок, якби якісь нові події змінили ситуацію.

Страйк у Данціґу.

ДАНЦІҐ, 13. V. ПАТ. До будинку управи т. зв. вільних професійних союзів заїхали вчора три самоходи поліційного поготівля і два вантажні авта гітлерівських штурмівок і обсадили цілий будинок. Одночасно зняли соціялістичний прапор, а на його місце вивісили величезний гітлерівський прапор зі свастикою. На основі урядового комунікату сталося це з наказу данціґського уряду.

ДАНЦІҐ, 13. V. ПАТ. У звязку з вчорашнім обсадженням гітлерівцями домівки т. зв. вільних професійних союзів вибухнув сьогодні вранці страйк. Робітники здержалися від праці. В порті страйкує тільки частина робітників. Страйкують також складачі газет. Не працює теж кілька більших фабрик. Надіються страйку на залізницях.

Японсько-китайська війна.

На основі вісток із Далекого Сходу на японсько-китайському фронті йдуть дальше завзяті бої. Після проломання китайських позицій над рікою Люан, японські війська посуваються в напрямі Пекіну. Заняття Пекіну дожидають найпізніше до дня 18. ц. м.

В Пекіні китайська влада переводить евакуацію міста. Вивозить архіви всяких урядів. Банки перенеслися вже на провінцію.

Корабельна катастрофа.

МОСКВА, 13. V. Ледолом „Красін", висланий на ратунок кораблеві „Руслан", який попався в бурю біля Шпіцбергену, найшов на місці катастрофи тільки його останки, що плавали між кригами. „Руслан" затонув з цілою залогою, з виїмком трьох моряків, яких урятував норвеський корабель. Капітан „Руслана" застрілився.

Присуд на комуністів.

БУДАПЕШТ, 13. V. ПАТ. Процес проти 36 комуністів, між якими було кількох професорів, лікарів і студентів, скінчився присудом, яким студента Шеля, якого вважали головним провідником, засудили на 18 місяців вязниці, 26 обвинуваченых на вязницю від 14 днів до 3 місяців, а 10 увільнили.

З життя наших установ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО, АКЦ. СПІЛКИ У ЛЬВОВІ.

ФІНАНСОВИЙ СТАН З. БАНКУ.

Дня 28. квітня ц. р. відбулися Загальні Збори акціонарів Земельного Банку Гіпотечного, Акц. Спілки у Львові. Зборами проводив о. мітрат Олексій Базюк.

З предложеного Загальним Зборам звіту з діяльности і стану Банку за р. 1932 слід піднести, що минулий рік був для всіх банкових установ, а зокрема для Земельного Банку Гіпотечного, дуже тяжкий. Відомі фінансові потрясення з р. 1931 не лишились без важкого впливу на фінансові відносини у 1932 р., головно в першій половині цього року, що була замітна відпливом вкладів і заграничних капіталів та тезавризацією і золота і твердих валют. Ці некорисні прояви не лиш для фінансового, але також для загального господарського життя змінились частинно в другій половині минулого року, а це принесло деяку поправу фінансових відносин. Натомісць господарські відносини впродовж цілого року представлялися некорисно. Зокрема положення хліборобства в цілому минулому році було дуже тяжке. На це зложилися небувало низькі ціни на хліборобські продукти, головно годівельні, а зокрема також у нашій частині краю катастрофа ржі. В такій ситуації хліборобська клієнтели зимагала від фінансових установ далекойдучого зрозуміння для їхнього положення. Фінансові установи влекшували в міру змоги пролонґату хліборобських кредитів, даючи в цей спосіб хліборобству змогу передержати кризу. З другої сторони підняла також держава деякі заходи для помочі хліборобству і то як у напрямі здержання цін на хліборобські продукти на відповідній висоті, так також у напрямі охорони хліборобів перед ліцитаціями та обниження опроцентування, а неменше коштів довго- і короткочасових кредитів.

У такій загальній ситуації Земельний Банк Гіпотечний не мав, очевидно, спроможности дальше розбудовувати свої агенди, бо виплатність довжників Банку, в переважній частині хліборобів, помітно зменшилася. Беручи під увагу погіршення господарського положення взагалі, як також небувало тяжку ситуацію хліборобства, давав Земельний Банк Гіпотечний своїм довжникам у межах власної спроможности значні улекшення в сплатах довгів, задоволюючись у випадках, що на це заслуговували, оплатою самих відсотків та допускаючи хліборобам пролъонгату довгів лиш за оплатою відсотків до часу по жнивах. Одначе не зважаючи на ці улекшення для довжників, мусів Банк у більшій скількости доходити своїх претенсій шляхом екзекуції, що в нинішній господарській скруті, з уваги на новий екзекуційний закон, як також на пільгові закони, є дуже утруднений. Проволікання заплати претенсій Банку та доходження їх судовою дорогою вплинуло на зменшення доходовости, котру Банк старався вирівняти обмежуванням адміністраційних видатків і то як персональних, так і реальних. Всеж таки це зменшення доходовости Банку не дозволило Банкові, подібно, як і всім іншим банкам у краю, виказати більший чистий зиск.

З предложеного Загальним Зборам білянсу треба піднести, що власні фонди Банку у звітовому році збільшилися на зол. 48.356.98 і включно з акційним капіталом представляють тепер суму 5,387.618.16 зол. Загальні Збори ухвалили дотувати резервові фонди Банку дальшою квотою зол. 5.000, так, що нині Банк має власного капіталу зол. 5,482.618.16.

Вкладів та інших чужих капіталів було на суму 4,117.373.49 зол. Вони мають повне забезпечення не лиш у вище наведених власних фондах Банку, але також в активах Банку, що представляє таке високе забезпечення чужих капіталів, якого інші фінансові установи не дають.

В активах Банку замітна висока його ліквідність, котра при зачисленні касової готівки, вартости ефектів та льокат у першорядних краєвих і заграничних установах виносить 30 проц. негайно платних зобовязань Банку.

Загальний оборот Банку за минулий рік був зол. 11,386.436.27 та зменшився впродовж року на 5 проц.

Щодо рахунків страт і зисків слід зауважити, що адміністраційні кошти в сумі зол. 293.489.94 зменшилися в порівнанні до попереднього року на 16 проц., а саме на зол. 53.859.86, при чім треба зазначити, що персональні видатки зменшилися на зол. 43.639.03, а реальні на зол. 10.221.83.

КУЗИНКО
купи щось у перфумерії
ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 7.
Якщо покличешся на оце оголошення, дістанеш для мене
ДАРОМ
гарне йо-йо „Сальферс".

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 15. ТРАВНЯ 1933.

АНАТОЛЬ КУРДИДИК. 2)

МОЯ МАТИ.

(Докінчення).

IV.

Вже знаю. Починаю знати. Або може починаю відчувати.

Мама! Я так холодно якось привитався, нічого не сказав їй, не оповідаю. А чейже знаю, що вона цікава на те, що вона мене довго не бачила і ждала на хвилину зустрічі зі мною. Я повинен був не так...

І мені хочеться йти в хату, цілувати їй руки, ноги і просити вибачення.

Мама подає мені горох зеленими стручками. Я підношуся, беру і кажу:

— Дякую. Це з нашого городу?

— З нашого. Але ще молодий. Пізно посадженый.

Почуваю, що я повинен ще щось сказати — але отсе невловлене, чуже вилізло знову.

І відразу почуваю тупий біль у грудях.

Знову намагаюся читати і знову не можу і підпершись руками, дивлюся в город, де зацвіли бараболі. І добачую білу, скулену постать, що мало не виглядає над зелене бараболиння.

Знаю. Це мала копає бараболі на обід.

Не розумію — відки у неї ця сила. Колись була дочкою високого урядовця, покохала хлопського сина і з ним у життя. А відколи він вмер — десять літ минуло — праця, праця і праця. І журба, журба, журба.

V

А в обід я бачу — як брати з нею обходяться.

Вбігають з криком: дайте їсти! — розсідаються за столом і вона кожному дає мищину. Нікому не в голові, звідкіля страва, коли і як зроблена.

— Алеж бо й даєте! Ну, а мені чому ні?

А брат, що різьбить, ще й злоститься:

— Та що то — я маю отим наїстися?

Вона вкраз взяла горнець і по дні ложкою здрапує та їсть, мовчки, без скарги (бо до кого?) але й ці останки сипле в його мищину і підсуває йому. А він миску відштовхує таким рухом, що чую — мені наче кулаком в обличчя...

Закурюють — йдуть з хати. Лишаємось самі. Цілую їй руку:

— Спасибі за обід, мамо!...

Хочу їй надолужити за все, хоч почуваю — не вдається...

А пополудні сідає біля мене на сінник:

— Пишеш?

Хвилинку мовчанка.

— Багацько тепер пишеш. Давніше писав віршики — пишеш і тепер? Мені так подобалися були! Дитинне воно було, але гарне.

Перебиваю і дивлюся їй в обличчя.

— А я твої старі записки маю в куфрі.

І за хвилину несе цілу вязку:

— Аму, роздивись...

Розпаковує, а я цікаво переглядаю їх, мов живе минуле. А це все віршики зперед сімохвісьмох літ, банальні, повні плаксивого сентименту — але такі любі, як згадка. Є й листи: від товаришів від „панянок" — студентських моїй...

І я одно за одним беру в руки, читаю, любуюся просто. А вона помагає мені. Розпростовує картки, читає в голос, випитує:

— Андрію — а це що? А що це?

І поволі, поволі починається розмова. І я довідуюся, що оце все вона умисне збирала й ховала, знаючи, що цим мені зробить утіху. І поволі я розповідаю їй, що пишу, що задумую писати, що видрукував — усе-все оповідаю. Опісля переходимо на інші теми і чую: з ніким так не розмовляється любо, як з нею...

А оте чуже, холодне — зникає...

VI.

Вечором думаю я про неї і знов не можу спати.

Пригадую собі ще два моменти: Як вона оповідала щось веселого, щоби розсмішити нас усіх при обіді, а опісля як співала пісню...

І жарт і пісня були такі прості і щирі — як її душа, але чомусь з нас ніхто не всміхнувся. Пісня отак пролунала і згасла.

Та як подумаю тепер, що може бути час, коли не буде ні цієї пісні маминої, ні цього жарту — то щось серце вишарпує живцем...

Бо це я був якийсь чужий, далекий, дивний, а мати була — завжди мати. І клену все:

Будь воно світ, віддаль, умовини, ріжниці погляду, віку — все, що розділює мене з нею — з нею — кляте і прокляте!

Я такий невдячний, а ти така добра, моя бідна, безталанна мамо!...

Хто не платить за часопис, підриває вільну пресу

Всіх видатків Банку було зол. 877.742.55. Вони зменшилися в порівнянні до попереднього року на зол. 157.733.47, себто круглo на 15 проц.; в цьому році управа Банку переводить дальшу обнижку своїх видатків.

Погіршення господарської ситуації, а зокрема катастрофальне положення рільництва, вплинули на зменшення доходовости Банку в порівнянні до попереднього року і тому Банк виказав рахунком страт і зисків над-

ВОЛЯЦКІ ВОВНИ
"ТРИКУТНИК У КОЛІ"
СПІЛКА АКЦІЙНА
СКЛЕП ФАБРИЧНІ:
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА ПЛОЩА 2

вишку доходів над видатками лише зол. 43.874.40. З тої суми ухвалою Загальних Зборів придільно квоту зол. 5.000 до загально резервового фонду, а решту в сумі зол. 38.874.40 перенесено на рахунок слідуючого року. Виключок цього дивіденда за р. 1932, подібно, як у всіх інших банкових установах у краю, не буде виплачена.

Хоч який тяжкий був минулий рік для всіх банків у Польщі, треба стверднти, що не зважаючи на цей скромний білянсовий висліл за р. 1932, спричинений господарською скрутою, основи Земельного Банку Гіпотечного залишились сильні і здорові, а будучність його певна. Земельний Банк Гіпотечний своєю високою ліквідністю та майже трикратним обезпеченням чужих капіталів дає своїм вкладникам таку запоруку, як ніяка інша установа у краю. Тому не диво, що Банк і в нинішніх тяжких часах має повне довіря своїх клієнтів.

НОВА НАДЗІРНА РАДА.

Що торкається самих Загальних Зборів, то найважнішою справою, якою вони займалися був — поза прийняттям рахункового замкнення — вибір нової Надзірної Ради. Ухвалена на попередніх Загальних Зборах зміна статуту була радше формальною (полягала на пристосуванні до нових вимог закону) та м. і. збільшила склад Надзірної Ради з 10-ти на 12 членів. До попередньої Надзірної Ради належали такі особи: голова Н. Ради епископ Лятишевський, о. Бойчук, д-р Волянський, о. мітрат Войнаровський, а дальше през. Дещикевич, о. кан. Ковальський, о. Ковалюк, д-р Л. Кульчицький і п. Роман Левицький. До нової Надзірної Ради крім майже тих самих довірених делегатів станиславівської епархії (п. Барановський, о. Бойчук, о. крил. Лободич і п. Мельникович) вайшли пп. радн. Каратницький, дир. В. Кузьмович, д-р Л. Кульчицький, о. Ковалюк, п. Марко Кисілевський, о. д-р Яр. Левицький і інж. Палій. Надзірна Рада досі не уконституювалася.

З приводу цих виборів слід зазначити, що серед ширшого громадянства помітне деяке здивування. Воно торкається передовсім факту, що оце вдруге впродовж несповна 4-ох літ склад львівських членів Надз. Ради Зем. Банку основно зміняється. Коли перший раз зміна акційного капіталу і зміна акціонарів була достаточною причиною для повної зміни Надз. Ради (і Дирекції), то тепер чисто формальна статутова зміна не пояснює в достаточній мірі зміни майже всіх членів Надзірної Ради. Ясна річ, що ніхто не може квестіонувати засадничо потреби зміни особового складу управи якоїсь установи, якщо істнують для неї дійсно оправдані підстави, але — як сказано — тут тих підстав важко дошукатися. Особливе здивування викликує відсутність у новій Надзірній Раді деяких поважних громадян з попередньої Ради, що відзначаються ще й великими фаховими кваліфікаціями та для Зем. Банку поклали безсумнівні заслуги. Ніде правди діти — не можна вважати теж цілком нормальним явищем, що 1) на Загальних Зборах буа неприсутній і голова уступаючої Надзірної Ради і його заступник і також дехто з її членів, 2) що представник 40 проц. акц. капіталу заявив, що він у виборах участи не бере і 3) що нова Надзірна Рада досі ще, в два тижні після Заг. Зборів, не змогла уконституватися.

Цих кілька уваг диктує нам виключно почуття журналістичного обовязку, при чому наше відоме найбільш прихильне і льояльне становище до Земельного Банку, як великої української національної установи, згори боронить нас перед евент. закидами щодо якоїнебудь тенденції.

ПЕРЕД ВИЇЗДОМ НА ЛІТО
ЗАБЕЗПЕЧІТЬСЯ СКЛАДАЮЧИ ЦІННІШІ РІЧИ ДО СХОВКА (СЕЙФУ)
П. К. О.
ВИНАЙМАЄ СХОВКИ ПОЧАВШИ ВІД 4 ЗОЛ. ЧВЕРТЬРІЧНО.
А ГРОШІ НА ВИЇЗД ЗЛОЖИ НА ОЩАДНОСТЕВУ КНИЖЕЧКУ
П. К. О.
З ЯКОЇ МОЖЕШ ПОБИРАТИ ПОТРІБНІ КВОТИ В КОЖНІМ ПОЧТОВІМ УРЯДІ
ЦЕ ЗАПЕВНИТЬ ТОБІ
МАКСИМУМ БЕЗПЕКИ І ВИГОДИ.

Прикра справа.

З приводу влому до скарбниці гр.-кат. Капітули в Перемишлі.

При кінці квітня ц. р. принесли часописи вістку, що до скарбниці гр.-кат. Капітули в Перемишлі дістались вломники, розбили залізну касу й украли 5.000 долярів (у польських часописах 60.000 зол.), а не могли забрати 10.000 дол. (у польських часописах 90.000 зол.). Від того часу настала в пресі мовчанка; мабуть усі перейшли над цим до порядку і крім поліції ніхто більше цією справою не займається.

Одначе не можна і не вільно про це мовчати, бо майно гр.-кат. Капітули в Перемишлі є частиною нашого національного майна таксамо, як майно кожної іншої української установи, або й кожного українця зокрема. І тому нікому з українців не може бути байдуже, як таким майном господарять. Недавній влом виказав, що господарять зле і несовісно, дарма, що до господарювання були і є покликані високі достойники нашого духовенства з Перемиської Капітули. Треба це виразно зазначити і підчеркнути.

В теперішніх часах залізні каси, хочби навіть панцирні, не дають навіть найменшої запоруки перед крадіжю; це ми всі добре знаємо, бо нема дня, щоби часописи не писали про вломи і розбивання кас. Навіть у самім Перемишлі тому кілька літ розпороли вломники таку касу в Народній Торговлі (але там готівки не найшли) і тому дуже дивно, що члени Капітули довіряли залізній касі і там переховували готівку. Таке переховування готівки є так само наївне і недоцільне, як переховування в сакраментальних мішочках на грудях, у сінниках, стріхах, улиях і т. п.

У добрім і доцільнім господарстві гріш не повинен лежати даром. Коли хвилево його не потрібно, треба його умістити так, щоби приносив бодай відсотки (як на тепер, на жаль, ще доволі високі, бо найменше 5 прц.). Через те Капітула тратила від 15.000 долярів щонайменше 750 долярів річно або більше як 2 доляри денно. Тому то придержування готівки, і то такої великої, у себе дома без опроцентування є несовісне.

Колиж несовісно є передержувати готівку дома тому, що тратимо відсотки, то тим більше несовісно придержувати її у себе дома з огляду на велику недостачу гроша, що панує в теперішнім часі. Якби ті гроші були уміщені, скажім, навіть хвилево, в наших кредитових установах, то чимало наших людей мало би з них користи при допомозі позичок, очевидно добре забезпечених, і тоді вони стали би в пригоді неодному та неодного може вирятували би з тяжкого положення.

Капітула не стратила би свого капіталу, не стратила би природного приросту з відсотків, а посередньо прийшла би неодному з помічною рукою. Коли це взяти під увагу, то таку господарку треба би назвати досадніше, як несовісною.

А чейже в самім Перемишлі має Капітула під боком „Українську Щадницю", установу з публічним забезпеченням, а дальше богату кооперативу „Віру". А у Львові є Земельний Банк Гіпотечний, Центральний Кооперативний Банк, Кооперативний Банк „Дністер" і ін.; всі вони дають повну запоруку, що зложені гроші не пропадуть і будуть звержені враз відсотками в умовленім речинці.

Коли вимагаємо довіря до наших кредитових і шельничих установ від загалу нашої су-

23-ий зшиток Української Загальної Енцикльопедії.

Появився новий, 23-ий зшиток, Української Загальної Енцикльопедії. Цей зшиток має нову гарну обгортку, рисунку С. Гординського і приносить такі українські гасла: Теличенко, Телішевський, Темницький, Темченко, Теннер, Теодорович, Теодосій, Теребовля, Теренський, Терентемирів, Терещенко, Терлецький, Терниченко, Тернопіль, Теслевцьовий, Тершаковець, Тесленко, Тетаря-Моржковський, Тижненко, Тимінський, Тимошенко, Тимчасовий робітничо-селянський уряд України, Тисовський, Тисяцький, Тисьменица, Тихонівці, Тичина, Тищенко, Тищинський-Тища, Тінкель, Тіуни, Ткаченко, Ткачук Тмуторокань, Тобілевич, Товариство вакаційних осель, Т-во охорони военних могил, Т-во письм. і журналістів ім. Франка, Т-во прихильників освіти, Т-во прихильників укр. науки, літ. і штуки, Т-во укр. поступовців, Товтри, Токаревський, Токажевський-Карашевич, Токарський, Томашевський, Томашівський, Торонський, Требінська, Требник, Третій Корпус УГА, Третя бригада УГА, Трещаківський, Тризна, Тризуб, Трильовський, Трипілля, Трипільська, Труд, Трудовики, Трускавець, Труш, Трясило, Туган-Барановський, Тулов, Тульчин, Турбацький, Турівське евангеліе, Турово-пинська земля, Турула, Турянський, Тутківський, Тютюнник, Тягло, Угнівська Бригада УГА, Угрин-Безгрішний, Уділ, Удовиченко, Ужгород, Ужевич.

Із загальних гасел находимо там такі: Телесльогія, телефонія, телій, Тель, тема, Темза, Теміда, Темістокль, Темперамент, Температура, Темплярії, Тен, Теннісон, Теодиция, Теодоліт, Теодор Студит, Тедосій, Теодосія, Теократія, Теоскрит, Теорія, Теософія, Тепло, Тереза, Терезіянум, Терек, Теренцій, Територія, Територіяльний принцип, Термідор, Терміт, Термодинаміка, Термоелемент, Термометр, Термопілі, Тернер, Терпсихора, Тертуліян, Тертя, Тест, Тетанія, Тефт, Техас, Техніка, Технольогія, Тиберій, Тибет, Тигр, Тигран Вел., Тиква, Тимчасовий Уряд, Тиранія, Тироль, Тис, Тиса,, Тит, Титан, Титани, Тиф, Тифліс, Тихий океан, Тіер, Тільвіт, Тіль-Ойленшпігель, Тімур, Тірпіц, Тірш, Тіса, Тіціян, Тічіно, ткацтво, Товариство прихильників Ліги Націй, Товит, Товщ, Товянський, Тога, Того, Тойбнер, Тойнбі, Токіо, Токсинна, Толедо, Толстой, Тома Аквінський, Тома Кемпійський, Томас, Томсен, Томсон, Тональність, Тонова система, Топінамбур, Тополя, Торбуни, Торвальдсен, Торг. спілка, Торговля, Торій, Торічелі, Торквемада, Торки, Торонто, Торрес, Тортури, Торф, Тосканія, Тоталізатор, Тотем, Трава, Трагедія, Традиція, Траки, Тран, Трансваль, Трансплянтація, Трансформатор, Трансфузія крови, Трапезунт, Трафальгар, Трахома, Траян, Трест, Трибун, Трибунал, Тригонометрія, Тридцятьлітня війна, Трикутник, Тринітро-толюоль, Трипільська культура, Тріангуляція, Тріндад, Тріполіс, Троцький, Троянда, Троянська війна, Трубецький, Трудова школа, Туберкульоза, Тугай-Бей, Тукідид, Тулюза, Тульпанове дерево, Тувіс, Тур, Турбіна, Тургенев, Турецька літ., Туреччина, Турингія, Туркестан, Туркменістан, Тут-анх-Амон, Туя, Тюїлері, Тютюн, Уварова, Увязнення, Угинання, Угорщина, Уголіно, Уейський, Узбеки, Узбекістан

Звертаємо увагу передплатників У. З. Е. на те, що після зшитка 23-го дістануть вони безпосередньо не зшиток 24-ий, а 29-ий. 5 зшитків посередині: 24-ий, 25-ий, 26-ий, 27-ий і 28-ий призначені на огляди до гасла „Україна". Вони прийдуть безпосередньо після сторінки 360-ої у зшитку 23-ім тому, що саме на це місце припадає гасло „Україна". 5 зшитків з оглядами редагуються окремо і передплатники дістануть їх після закінчення загальних гасел з буквою „Я" включно. Зшиток 29-ий, що його передплатники дістануть після 23-ого починатиськме від сторінки 1001. Читачів не повинно це бентежити і нехай передплатники не реклямують 5 зшитків від 24-го до 28-го, які дістануть після 30-го зшитка.

УСІ МІНЕРАЛЬНІ ЖИВЦІ ДОМА

дають мусуючі ТАБЛЕТКИ
мін. KLAWE
дотор. VICHY
KARLSBAD
KISSINGEN
EMS
WILDUNGEN
BILIN
BORŻOM

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

А. Пясецький С. А. Краків
фабрика чекоряди

ПО КОЖНІЙ ЦІНІ
з гарантійно чистих сировин безконкурепційні ДЕСЕРОВІ ЧОКОЛЯДИ, відживчі молочні і сметанкові, великий вибір вибагливих чоколядок, карамельків і бішкоптів, але без льосів шастя, бонів і т. п.

Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів

спільности, то тимбільше звернене це домагання до її верхів, які повинні давати загалові добрий приклад до наслідування. В тім випадку наша Перемиська Капітула доброго прикльду не дала.

Так само, тільки в менших розмірах, діється по наших церквах, і то, на жаль, в усіх трьох дієцезіях. Є церкви, які у своїх скарбонах передержують нераз значну готівку, яка лежить даром і нікому не приносить користи. А тимчасом дуже часто, як це нотують часописи, ті гроші зазнають такої самої долі, як готівка Перемиської Капітули. Тому то вже крайня пора скінчити з такою господаркою церковним майном і конче треба зробити когось особисто відповідальним за таку господарку, за цілість і безпеченство гроша та за його природний приріст.

Церковна готівка, таксамо як готівка інших установ або й приватних осіб, повинна бути уміщена в найближчій кредитово-щадничій установі.

Побажатиб, аби влом до скарбниці Перемиської Капітули отворив очі не лише духовним, але загалом усім людям на те, що хаплево зайвий гріш має безпечний сховок лише в наших кредитових і щадничих установах, тимбільше, що він приносить відсотки і дає позичками поміч тим членам нашої суспільности, котрі її потребують.

Не булоб такої великої грошевої скрути, якби вся готівка, що нині лежить непотрібно в ріжних сховках, була уміщена в наших банках.

Іван Боднар.

За друк летючок О. У. Н.

6 молодих українців перед львівським судом присяглих.

3-ий день розправи.

Після того, як предсідник допустив додаткові питання до поставлених вчора питань присяглим, почав говорити **прокуратор Мостовський,** піддержуючи у 2-годинній промові акт обвинувачення.

Після короткої перерви говорив **д-р Степан Шухевич,** що збивав докази прокуратора проти Потерейківної, вимагаючи й повертаючи увагу присяглих на те, що для засуду злочин мусить бути доказаний на 100 прц. Оборонець виказав, що Потерейківна не хотіла крутити і щиро призналася, що в її валізі вложив якийсь невідомий свої пакунки, хоч могла тієї валізи відпертися, що вона не хоче зрадити цього, хто приніс пакунки, бо не хоче зрадити свого найдорожчого, що в закинених їй шифрах є прізвища не боевиків, але звичайних людей, про які поліція не може нічого сказати, навіть поляки і вдови, що в карточках зі списами осіб є теж українці й карикатури, врешті просив, щоби її звільнили від усякої відповідальности. Про другого свого клієнта, Теодора Еліяшевського, говорив оборонець коротко: Він малограмотна людина, не визнається, що таке злочин головної зради, хотів зробити інтерес поза плечима своїх спільників і тому, а не чому інакше взявся за друк летючок.

По мистецьки з правного боку зложена промова другого оборонця **д-ра Старосольського** оберталася довкола особи другого обвинуваченого Вітушинського, якому не доказано жодного факту і якого обвинувачення спирається виключно на зізнаннях Еліяшевського, людини, що не тільки стануда перед великою відповідальністю, але й загрожена була у своему матеріяльному істнуванні. Вітушинському не доручувала організація виконати летючки, бо вона для цього своїх членів не уживає, проти нього не було ні одного свідка, ні одного навіть конфіденціонального закиду, а одиноке місце, що могло підтвердити правду зізнань Еліяшевського проти Вітушинського, тобто, що він доручив Лалакові віднести летючки до Потерейківної, Лалак рішучо заперечив, ставляючи отак усі зізнання Еліяшевського під знак питання. Щодо останніх обвинувачених, д-р Старосольський пояснив, що таке свідомий і несвідомий злочин, та коли в людині починається свідома відповідальність за вчинки, а вивівши, що Глуховецький, Юзич і Лалак є власне такі невідповідальні за свій злочин юнаки, просив їх звільнити.

В год. 2.15 присяглі судді пішли на нараду та годину пізніше винесли свою постанову, якою затвердили § 97 (гол. зраду) за Потерейківною і Вітушинським та злочин поширювання летючок за Потерейківною 10, за Вітушинським 11, за Еліяшевським 10 і за Глуховецьким 7 голосами. Всім іншим присяглі злочин гол. зради, поширювання летючок та додаткові питання заперечили. На основі цього присуду трибунал засудив:

Ірену Потерейко на 2 роки, Івана Вітушинського на 2 і пів року, Теодора Еліяшевського на 14 міс. і Івана Глуховецького на 1 рік тюрми, зменшуючи відразу останньому на основі амнестії цю кару до 6 міс. Крім цього Потерейківну й Вітушинського позбавлено на 5 літ громадянських прав, а Еліяшевському присуджено заплатити 80 зол. коштів.

Підсудні присуд приняли.

НАЧАЛЬНИК СХ. ВИДІЛУ.

ВАРШАВА, 13. V. ПАТ. Начальник східного виділу м-ства закордонних справ Шецель вернувся з Москви до Варшави.

—o—

БІЙКА В БЕЛЬГІЙСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ.

БРЮССЕЛЯ, 13. V. ПАТ. Після 13-годинного бурхливого засідання, підчас якого опозиція розвинула гостру обструкцію, парлямент 98 голосами проти 82 признав урядові повновласти. В часі засідання приходило кілька разів до бійки. Кількох послів заслабло поважно, так, що мусіли їх відвезти до шпиталю.

—o—

ЦЕПЕЛІН НАД АТЛЯНТИКОМ.

Німецький кермовий повітреплав „Граф Цепелін" осів на летунськім майдані в Ріо де Джанейро після лету над Атлянтиком. Летів із пересічною скорістю ледви 120 км. на годину. В пятницю вечором пустився в дальшу дорогу через Пернамбуко до Німеччини.

—o—

ДЕЙВІС У ПАРИЖІ.

ЛЬОНДОН, 13. V. ПАТ. Норман Дейвіс відїхав до Парижа.

— **Напад на поліцію.** Пишуть нам зі Сокаля: Нічю з 12. на 13. травня ц. р. вбито тут поліційного агента Яна Соляржа біля монастиря оо. Бернадинів. Сліди вбивників завели слідчу поліцію до одного бараку, що находиться при дорозі зі Сокаля до двірця по правій стороні біля водної вежі. Коли поліція найшлася близько бараку, посипалися з нього револьверові стріли, наслідком чого поліцай Хлестара потерпів рану в ногу. У відповідь на те почалася правильна облога. З обох сторін не вгавала стрілянина. Обложені муляр Вапляк і його товариш Баєк (оба поляки) не хотіли віддатися в руки поліції. Вкінці барак підпалено, який згорів до тла. Муляр Вапляк застрілився своїм револьвером, а його товариш Баєк віддався в руки поліції. В часі стрілянини ранено одну цивільну особу. Наслідком тієї історії потерпіли найбільше ті, що хотіли дістатися до раннього поїзду, що відїзджав до Львова. Мусіли вертатися додому.

— **Скажені пси у Львові.** На вул. Госевського поліцай побачив скаженого пса, що кидався на людей. Не могучи до нього стріляти з огляду на людей, пробував загнати його в бічну вулицю, причому пес вкусив його в руку. Аж на вул. Сакраменток удалось поліцаєві застрілити пса.

— **Загадочна смерть молодої жінки.** В лісі біля Старого Села пов. Бібрка найшли з кінцем березня ц. р. тіло молодої жінки, що виставало спід снігу. Була вбрана тільки в спідницю та светер, а інші части вбрання лежали розкинені осїдалік. Повідомлена поліція ствердила, що перед десяти днями на стації в Ходорові якийсь пасажир питав за жінкою, що їхала з ним зі Львова і висівши незамітно з потягу, пропала без сліду. Дальше доходження викрило, що тим пасажиром був Ізраіль Шляг із Чорткова, якого арештовано. Під його опікою відбувала подорож із Чорткова 29-літна Олена Кондратова жінка міщанина, мати двох дітей, щоби піддатися у Львові операції, незгідній з карним параграфом. Шляг завіз її до гінекольога, д-ра Юлія Швігера при вул. Собеського 9 і той виконав на ній операцію. Після двох чи трьох днів Кондратова мала вибратися під опікою Шляга додому. Що з нею дальше сталося і чому вона згинула в лісі під Старим Селом, може вияснить судове слідство. Покищо слідчий суддя в Бібрці наказав арештувати д-ра Юлія Швігера і відставити до бобрецького слідчого арешту. Дотеперішні доходження вказують на те, що Кондратова вмерла у Львові наслідком операції, після чого вивезено її саньми до ліса. Щоби замилити слідчі органи Шляг заряджував з од-

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, ІІ. сходи, І. пов. Приймає замовлення по 40 проц. дешевше на мужеські убрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 1615 14-20

— **Чи бачили Ви вже** найновіші весняні моделі взуття на виставі в „КОМЕТІ"? А до того ще й ті нечувано низькі ціни? 1568

— **Футра** жіночі і мужеські на замовлення з власних матеріялів і інші кушнірські роботи виконує Юліян Глушевський, Коперника 16, тел. 54-46. **Ціни низькі;** приймає футра на перехів літом. 8—?

— **Свято „Сільського Господаря" у Львові** відбудеться в Дні Свободи, 16. ц. м. (вівторок) в год. 6. вечором в домівці „Української Бесіди" у Львові при вул. Рутовського ч. 22, І. пов. В програмі свята реферат сен. інж. Юл. Павликовського про „Молодь у праці Сільського Господаря". Вступ вільний за запрошенням, яке можна дістати в „Сіл. Господарі", Львів, Ринок 10.

— **Педагогічний відчит у львівському радіо.** Дня 29. м. м. виголошено уривок з більшої праці д-ра Володим. Безушка про педагогіку одного з найбільших сучасних виховників, Джона Дюї перед мікрофоном львівської коротко-хвильової станції.

Даром

3 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

— **Висаджування муніції.** 20. травня між год. 10—12. висаджуватимуть неужиточну муніцію на терені муніційних магазинів помічної складниці озброєння ч. 6. у Голоску. Прохожі мають пристосовуватися до заряджень військових вартовня.

— **Не буде амнестії.** У звязку з вибором президента Польщі появилася поголоска про амнестію, яку нібито приготовляє уряд на широкі розміри. З міродатного джерела повідомляють, що та вістка передчасна. Законодатний департамент мін-ства справедливости не робить покищо ніяких приготовань у цьому напрямі.

— **Частинна тарифова знижка на залізницях.** Міністерство комунікацій рішило ввести дальшу тарифову знижку на деякі промислові продукти. Знижка на 10 до 30 проц. торкається перевозу вещь (25 проц.), азотових навозів, торфу, глинки, піску, телєграфічних стовпів і т. п. та вколить в житя 15. ц. м.

Реформацькі пігулки Чернець з маркою (Заховник)
ВІДОМІ ВІД 1602 РОКУ.
Управильнюють шлунок, хоронять від ревматизму, терпінь печінки, надмірної опасистости, артретизму, памороків, лагодять гемороїди, прочищують кров і для осіб схильних до обструкції є лагідним прочищуючим засобом.
Вжити 1 до 2 пігулки на ніч.
Ціна пуд. зол. 1.35 виробу аптикаря ТУШИНСЬКОГО, Варшава, вул. Смольна ч. 22. — Домагатися в „Чернцем".

ною жидівкою комедію в потязі, нібито Кондратова, вертаючи додому, висіла з потягу і в лісі хтось її вбив.

— **Припинення закордонних нострифікацій.** Варшавські часописи повідомляють, що начальна лікарська палата просила всі університети в Польщі припинити на найближчі літа нострифікацій закордонних дипльомів.

ЗМІНИ ПОЇЗДІВ ВІД 15. ТРАВНЯ.

Гостям, які їдуть до Черча звертаємо увагу на зміну поїздів від 15-го ц. м. Приходять на стацію Потік-Черче (третий перестанок за Ходоровом): зі Львова 23.50 приїзд 3.55 і 14.40 приїзд 16.41; зі Станиславова 13.15; з Коломиї 11.48, приїзд 16.41; зі Станиславова через Підвисоке 17.33; з Тернополя 4.21 приїзд 7.18 і 13.49, приїзд 17.33; зі Самбора 10.12; з Дрогобича 12.35; зі Стрия 13.31 приїзд 16.41. Найдогідніший поїзд зі Львова **14.40 попол.** (до нього має получення поїзд з Перемишля та з інших західних напрямків).

— **Оплата на фонд праці від емеритур і заосмотрень.** На основі закону про фонд праці також ті, що дістають емеритури, ренти та заосмотрення з державного скарбу, мають оплачувати від 1. квітня 1933. один проц. одержаного повного заосмотрення, наскільки це заосмотрення перевищує 59 зол. Тому, що цей закон оголосили в Деннику Законів у часі коли вже годі було з технічних причин стягнути 1 проц. оплати на фонд праці, скарбова палата зарядила стягнути залягаючі рати тієї оплати за місяць квітень, травень і червень ц. р. одноразово, себто 3 проц. повного заосмотрення при виплаті емеритур і заосмотрень за червень ц. р. Від 1. липня стягатимуть для фонду праці 1 проц. повного емеритального заосмотрення.

— **За грабіж.** Суд присяглих у Перемишлі розглядав справу селян 19-літнього Степана Максимова, 18-літн. Йосифа Дзендзюри, 18-літн. Йосифа Янчишина й А. Бандури, обвинувачених у грабіжницькому злочині, доконаному на 80-літній Вигнанцевій з Посади Новомієської (пов. Добромиль). На основі вердикту присяглих засудили Максимова та Дзендзюру на кару по 3 роки тюрми з утратою гром. прав через пять літ, Янчишина на 5 літ із утратою прав через 3 літ.

— **Розстріляли шпигуна.** Спеціяльний трибунал оборони держави в Римі засудив на кару смерти Уго Травілію та його помічницю Камілю Аліярді, обвинуваченых у військовому шпигунстві. Підсудні признались до вини. Травілію розстріляно 11. ц. м. на одному з передміських фортів. Виконання присуду над Камілею Аліярді припинено, тому що вона відкликалася до королівської ласки.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Самогубство українського студента в Софії.

Софія, 7-го травня.

6-го травня в год. 11-ій два школярі найшли в парку ім. царя Бориса трупа невідомого молодця. Парк положений мальовничо у центрі міста, улюблене місце для проходів, відпочинку, перегляду місцевої публики та зустрічей. Не раз уже траплялось, що в його захисних кутках робили свій останній обрахунок утомлені життям.

При трупі невідомого найшли студентську легітимацію історико-фільольогічного факультету і деякі папери. Покійний хотів затерти сліди свого істнування, бо старався перемінити своє прізвище у залишених паперах. Та поліції не важко було ствердити справжне імя самогубця: Івана Шиманського. В одному з листів, найденому при ньому, пише він: „Україно, моя батьківщино! Ніхто тебе не любить! Від нікого не повинна ти ждати допомоги, сама мусиш собі допомогти, оперта на власні сили, сама можеш вийти з пропасти".

Іван Шиманський попадав останніми часами у гострі конфлікти з тутешньою українською еміграційною кольонією і ці конфлікти були причиною його акту розпуки. Молоде, палке серце не видержало. 7-го травня в год. 4-ій попол. поховали нещасливого юнака на софійськім цвинтарі т. зв. „орландовци". На похороначх було багато народу: майже вся еміграція.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧИЙ ПУБЛИЦІ.

Найдешевша і найуспішніша рекляма в нашім щоденнику.

— **Грабункове вбивство.** На робітника В. Петруняка, що вертав з Мостиськ до Хоросниці, напало кількох людей, що побили його по голові та перерізали йому горло, наслідком чого погиб на місці. Опісля зрабували йому 150 зол. і втікли. Поліція арештувала під замітом цього злочину Паньковського, війтового брата з Хоросниці і Каспришина з тогож села, на яких найшли сліди крови. Стануть перед наглим судом в Перемишлі.

— **Два роки за вбивство.** Перед військовим судом у Варшаві відбулася розправа проти майора Ставінського, який застрілив у нічному ресторані інжиніра-агронома Янковського, посперечавшися з ним за дансерку. Ставінського засуджено на два роки вязниці з зачисленням слідчого арешту.

— **Різні вістки.** В Станиславові повісилася 53-літня Розалія Лерхер, жінка судового секретаря, наслідком нервового розстрою. — З Варшави вибирається майор Карпінський в подорож літаком до Австралії. — В Щуровичах, пов. Броди, згоріло 24 господарств.

але одно з них спога-
жують нездорові зуби

Лише здорові зуби можуть бути гарні. Обовязком кожної людини є зберегти зуби в здоровім стані, дбайливо утримата їх у чистоті. Саме це є одиноким завданням пасти до зубів, а Кольгейт виконує його цілковито. Решта належить до лікаря-дентиста, якого треба відвідувати двічі до року. Паста до зубів Кольгейт має такі прикмети, що проникає у найвужчі навіть щілини між зубами та усуває всіляку нечистоту. Після вживання залишає паста Кольгейт милий, прохолодний аромат.

вимовляти Кольгейт

ПАСТА ДО ЗУБІВ.

ВІДГУКИ ДНЯ.

„Попразен".

ПОКРИВДЖЕНІ.

Багато людей вложило багато праці у свято У. М. Х. (Згадати хочби о. Малиновського головного команданта походу, про якого всі автори звітів забули!.) Напевно нема такої людини на світі, якаб зорґенізувала і перевела його сама одна.

Від рання дзвонить редакційний телефон: того не згадали, тамтого забули, цей повинен бути, той також.

Вірю.

Але колиб „Діло" мало вичислити всіх, хто добре заслужився при святі „У. М. Х", то треба булоб друкувати кілька чисел часопису — самих імен.

Чи у слові „всі" — нема кожного добре заслуженого?

Свято було роблене на хвалу Божу і Господь Бог напевно кожного нагородить. Як не тут то на другім світі.

ЛУГИ.

На пять мінут перед походом перейшов швидким кроком відділ „Лугів".

Одні казали: „Ґвардія!", другі казали: „Не прийняли їх до походу!".

А правда була по середині:

Треба було впорядників.

Під св. Юром маси залили цілу площу, так, що й шпильки не можна було кинути. Коли про це довідалися команданти походу, подумали:

— А можеб так „Луги".

І пішов рядами клик:

— „Луги"!!

І „Луги" виступили і перейшли швидким кроком трасу і зробили під Юром вільну дорогу.

Чи це напевно останній раз виявилася потреба оклику: „Луги наперед"?!...

ВАГА ПЛОЩІ.

Любимо казати „ні", як треба сказати „так", а потім десять разів кажемо „так", як треба сказати „на".

Сам памятаю: було багато людей, які казали:

— Площа та ще спортова?!... Ліпше дві-три каменици!

Нині нема вже таких, бо кожний нераз благословив проф. І. Боберського.

Зате мало хто сушить голову тим, як цю площу поширити на решту пайок.

А вартоб посушити трохи голови, бо майдан „Сокола Батька", ті легені українського Львова, замалий вже, щоби дозволити нам на повніший відих.

Ану подумаймо, порадьмося і один день у році призначім на конечне і ще не залізне: „на!"

На! тобі український майдане решту площі!

Саля Т-ва Лисенка може посвідчити, що без поширення тяжко жити. **Галактіон Чіпка.**

За домовиною несли прапор Української Громади, на могилі відправив панахиду о. Рибалченко, співав хор, від місцевої громади сказав тепле і гарне слово наш відомий різьбар М. Паращук; від „Культурного Обеднання" промовляв п. Колесниченко, від проводу національної молоді п. Коршун.

—o—

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Ігнатий Плешкевич, парох в Добростанах к. Городка, помер 12. травня. Похорони відбудуться в понеділок, 15. ц. м. В. Й. П.!

Олександра з Гмитриків Попелева, вдова по урядникові, упокоїлася в Бозі після тяжкої недуги в 74-ому році життя. Покійна, донька старосвітської священичої сімї з околиць Ліска, була зразковою українською патріоткою (в 1890-их рр. організувала філію „Просвіти" в Бібрці) та визначалася небуденними прикметами серця, що скрізь зєднували її щиру любов. Правдива українська співолюбива душа, виховала трое високомузикальних дітей: Галю, замужню Філясову, Зенона — обоє визначні сили „Львівського Бояна" та інших співочих товариств — та Аделю, що вже померла в часі війни 1945 р. Покійна, прибувши після свого повдовіння 1911 р. на постійно до Львова, удержувала весь час симпатичні зносини з тутешнім українським музичним світом та до останньої хвилини живо цікавилася всіми проявами нашого політичного й культурного життя. Вічна Їй Память!

—o—

СПОРТ.

Змагання за мистецтво У. С. С.

В неділю 14. ц. м. грають за мистецтво У. С. С. дружини: Комета—Сокіл IV. і Мета—УРСК у Львові, Чорноморці—Дніпро у Винниках і Трилуб—Сокіл (Золоч'п) у Золочеві.

Погонь—Чорні.

Атракційні змагання цих дружин за мистецтво Ліги відбудуться в неділю 14. ц. м. на грищі Чорних. Початок: год. 4.30 попол.

Дужання.

У Спортовому цирку при вул. Пекарській дужання наближаються до кінця. Залишилось тільки 9 змагунів, що борються за першенство: Кварілані, грузин, Білевич, українець, Грабовський, полак, Пошоф нім. жид, Бравер, гол. жид, Чак мадяр, Келлер, німець, Громов росіянин зі Сибіру і Будруг, литовець. Перших пятьох змагунів попід-

зять імовірно між собою перших пять нагород. Найбільше тавих на першу нагороду мають Кварінні та Грабовський і між ними дійде мабуть до вирішної боротьби.

У пятницю боролись чотири пари. Громова поборов Зеґлер, перекинувши його з подвійного нельсона у 28-ій хвилині. Боротьба Крайзера з Пошофом була дуже цікава; вінчає останньої зустрічі цих змагунів Пошофа адиенавіфікували за те, що він зійшов із рінгу і признали перемогу Крайзерові. У пятницю Крайзер боровся дуже бадьоро і ні на хвилину не виявився слабшим від Пошофа, що не кілька літ тому у львівських змаганнях здобув перше місце. У 25-ій хвилині, коли Пошоф завтакував Крайзера і кинув ним об землю, той зручним оборотом придержав правильно Пошофа на лопатках. Пошоф мусів без протесту, признати Крайзерові перемогу і стиснув йому руку.

Кварінні дуже брутально боровся проти Білевича і дістав від судді дві остороги: раз за удар Білевича в живіт, удруге за удар у ногу при шнурах, де боротьба вести не вільно. Суддя мусів навіть перервати боротьбу, щоби Білевич після двох хвилин міг зайняти, чи почував себе добре і може далі боротися. Прегарні були моменти, коли два найзручніші змагуни йшли перекидом на переміну на землю і спасали себе зручністю в останній хвилині. Білевич після кількох хвилин видобувся дуже зручно з важкого подвійного нельсона і сам перейшов у наступ. Тричі кидав він Кваріннія танґамо: трьома шпильками хватами через голову, один за одним, щоби той утратив рівновагу, одначе його не придержав. Наконець Кварінні вжив „ключа“ і тримав у ньому Білевича так довго, що рука йому задерев'яніла; коли Білевич не міг свобідно рушати рукою, Кварінні перекинув його на лопатки у 46-ій хвилині.

Чаї проти полишана Грабовського поставив 100 зол, коли Грабовський положить його, але без нельсона. Виїмковий зріст Грабовського не дав змоги Чаї ні вхопити його за шию, ні піднести вверх за пояс. Сам Грабовський, при замітній перевазі, не проявив ніякої техніки. У 32-ій хвилині вдалося Грабовському здушити Чаю на партері, що сильно нагадував нельсона. Чаї програв.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 14. травня год. 3.30 попол. „Викрадена наречена“.
Неділя, 14. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена“.
Понеділок, 15. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена“.
Вівторок, 16. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена“.

Театр Різнородностей.

Неділя, 14. травня год. 3.30 попол. „Шукаємо талановитого хлопчика“.
Неділя, 14. травня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор“.
Понеділок, 15. травня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор“.
Вівторок, 16. травня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор“.

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Технічного Т-ва) виступи міжнародних змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Романс із поручником“ (Лоренс Тибет).
АПОЛЬО: „Дівчина з країни бурі“ (Дж. Гейнор).
АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону“.
КАСІНО: „Нічні суди“ (Ван Дайк).
КОЛІСЕЙ: „Серце на роздоріжжі“ та ревія: „Прощаємо на весело“.
КОПЕРНИК: „Сини джунглів“.
МАРУСЕНЬКА: „Сини джунглів“.
МІРАЖ: „Людина сміху“ (Конрад Файдт).
ПАЛЯС: „Бейбі“ (Анні Ондра).
ПАН: „Студент-прошак“ і ревія.
ПАСАЖ: „Жовта маска“ (на осн. Воєса).
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Люди за кратами“ та ревія: „Кожному вільно кохати“.
ХИМЕРА: „Распутін“ (Конр. Файдт).
УТІХА: „Москва без маски“, ревія „З квітки на квітку“.

Закордонне радіо.

Неділя, 14. травня 1933.

Братислава (279,3) 11.00 Віденський хор; **Мілян**о (331,4) 12.30, 16.00 Концерт, 21.00 „Фальстаф“ оп. Верді; **Лондон** (356) 15.30 „Багато галасу з нечевя“ ком. Шекспіра; **Штутгарт** (360.6) 12,35 Пісні; **Гельсінґфорс** (368.1) 19.35 Спів; **Букарешт** (394.2) 21.00 „Ль матрімоніо сегрето“ оп. Чімароси, **Сотенс** (463.8) 20.00 „Міщанин шляхтичем“ муз. комедія Моліера; **Білгород** (429,7) 21.50 Гавайські пісні; **Прага** (488,6) 7.30 Концерт, 20.00 „Ля Парізієн“ оп. Бенеша; **Відень** (518.1) 10.15 Пісні суч. композиторів (Кюріна) 11.40 Симф. концерт; **Будапешт** (550,5) 17.00 Концерт, 23.10 Циг. музика, **Харків** (937,5) 8.30, 9.00, 15.10 Концерт, 10,00 Концерт для сільських дітей, 17.30 Трансм. з театру, **Москва** (1000) 17.25 „Пікова дама“ оп. Чайковського (Сталін 424.3).

Понеділок, 15. травня 1933.

Братислава (279,3) 16.10 Концерт, 18.10 Кам. музика; **Мілян**о (331,4) 17.10 Муз. вечірка, 21.00 Кам. концерт, 22.00 Комедія; **Штрасбург** (345,2) 20.30 „Фредерік“ оп. Легара; **Штутгарт** (360.6) 11.00 Спів; **Лайпціг** (389,6) 15.00 Пісні, 20.00 Вес. вечір; **Берлін** (419) 21.30 „Тріюмфальна пісня“ Брамса на 8-год. хор; **Білгород** (429,7) 16.00 Нар. пісні, 20.00 Опера; **Відень** (518.1) 12.00 Квартет, 16.50 Молоді артисти, 18.00 „Рієнці“ оп. Вагнера; **Будапешт** (550,5) 18.05, 22.45 Циг. музика; **Харків** (937,5) 9.00 10.00, 13.50, 15.10 Концерт, 17.40 Літер. трансм., 18.00 Оп. арій, 19.30 Симф. концерт із Української Фільгармонії, 22.30 Муз. авт.; **Москва** (1000) 17.25 „Мадам Батерфляй“ оп. Пуччіні (Досв. 720 м.), **Париж** (1724,1) 20.00 „Чар вальса“ оп. Штрауса

Львівське радіо.

Неділя, 14. травня 1933.

12.10 Академія Свята праці; 13.05 Муз. поранок; 14.00 Лісова скринька; 14.20 Пісня (Ольга Лада), 14.40 Навіз у малоземельним господарстві; 15.05 Оркестра; 16.00 Для молоді: із зоольог. городу; 16.55 „Відгомін VII. неділі“; 17.10 Радіо-майівка; 17.20 Весела рев'я для дітей; 17.50 Наочни спілки. скач; 18.10 Легка й танк. музика; 19.00 Всячина; 20.00 Вес. скечі Тота: „Прийде глухий“, „Патріотичний інтерес“; 20.30 „Рапсодія Львова“ муз. комедія; 21.15, 21.16 Спортові вістки; 21.25 Концерт трубної оркестри; 22.00 „Щепко має голос“; 22.10 „Комедія з Помилок“ на осн. Сенкевича; 22.40 Реверлерси (грамофон); 23.00 Реєм: „Голина перед північю“.

Понеділок, 15. травня 1933.

12.10, 15.35, 16.15 Грамофон; 16.25 Лекція фр. мови; 16.40 Волоські співці; 17.00 Солісти (музика, Зінаїда Коварська, сопр.); 18.00 Легка й танк. музика; 19.00 „20 літ незалежности Альбанії“; 19.15 Всячина; 20.00 Музика, Спорт; 22.30, 23.00 Танк. музика.

БІРЖА.

ДОЛЯР.

На суботніший неофіціяльній біржі заключували вже більше долярових трансакцій. Банк Польський устійнив курс долара на 7.45 зол. У позабіржевих оборотах платили за долара по 7.50 до 7.52 зол. Доляр золотий 9.45.

Золото: дукати 85.50—86.00, корони 38.40—38.80, франки 36.60—37.00, рублі 4.90—5.00.

Срібло: корони 0.30, фльорени 0.75, рублі 1.30.

У Ціріху курс доляра виносив у пятницю 4.38 себто 7.56 зол. Подібно в Лондоні та в Парижі курс доляра хитався від 7.56 до 7.58. Це доказ, що доляр вирівнявся зовсім на найважніших европейських біржах. Теперішній курс доляра відповідає 15-процентовій знижці паритету.

ЗБІЖЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих	
	від	до
Пшениця дворська	32·25	33·75
Пшениця збірна	29·25	29·75
Жито одноцільне	15·25	15·75
Жито збірне	14·25	14·50
Ячмінь двір. одноцільний	13·25	13·75
Ячмінь на мливо	11·—	11·25
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замокий	9·—	9·50
Кукурудза краєва	14·25	14·75
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля кольорова	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	16·—	17·—
Горох лів-Вікторія	18·—	20·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	9·50	10·—
Вика чорна	7·50	8·—
Вика сіра	6·50	7·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	13·50	14·—
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·00	8·25
Рінак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·25	6·50
Висівки пшеничні	6·50	6·75
Пшоно	27·—	29·—
Просо краєве	17·—	18·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. за.	70·—	72·—
Мак синій	150·—	190·—
Мак синяф	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	33·75	34·25
Пшениця збірна	30·75	31·25
Жито одноцільне	16·75	17·—
Жито збірне	15·75	16·25
Ячмінь на мливо	12·50	12·75
Овес збірний	10·25	10·75
Мука пшен. люксусова	61·00	61·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип урял.	31·—	31·50
Висівки житні	6·50	6·75
Висівки пшеничні	7·75	8·—
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	37·—	39·—
Пшоно ч. 10	24·—	26·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“:

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 13. V.: масло 2.60, молоко 21 сот., сметана 90 сот., яйця 2.80. Тенденція на всі артикули удержана.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

ПОДЯКА. По нашім виході із слідчої вязниці в Товмачі і Станиславові складаємо нашу найщирішу подяку ВП. сен. д-р Ів. Макухові і Його Достойній Дружині в Товмачі за моральну і матеріяльну поміч, ВП. д-р А. Перегінцеві в Станиславові за успішну інтервенцію, а зокрема Олена Швайцерівна всім тим, що старалися в якийнебудь спосіб улекшити її побут у станиславівській вязниці. Олешів, дня 10. травня 1933. **Олена Швайцерівна, Микола Дупелка.**

Надзвичайні Загальні Збори Кооперативи „Український Театр“ у Львові відбудуться в неділю дня 11. червня 1933 р. в годині 4 пополудни у домівці Кооперативи Львів, вул. Шашкевича 5, партер — з таким порядком нарад: 1) Відчитання попереднього протоколу. 2) Відчитання протоколу анкети, 3) Дискусія в справі будови салі театральної. — Якщо в означеній порі не явиться приписане статутом число членів — відбудуться другі Збори в год. 4.30 — в тому самому льокалі і без огляду на скількість приявних членів. — За Нада. Раду Кооп. „Український Театр“ кооп. з відп. удіалми у Львові: **О. Боднарович** секретар, **Й. Дрималик** голова. 1929

На памятник Франка зложив адвокат м-р О. Зеленецький, Гуситин 5 зол., д-р М. Пушкар 3 зол.; для **„Нещасної матері“** збірка з Коломиї 10 зол. На **Рідну Школу** Т. Винник і Волод. Тріска, Бялисток 15 зол., Ром. Коссар, Ключів Вел. 5 зол.

Діточа Оселя ім. Митр. Андрея Шептицького на Остодорі. Вже 6 літ з черги під опікою Українського Краєвого Т-ва Охорона Дітей і Опіки над Молодю у Львові провадиться **Діточа Оселя на Остодорі** біля Підлютого. Кожного року перебуває там підчас ферій около 100 українських дітей. Оселя приймає діти від 8 до 14 року життя. В цім році організуються дві оселі, а саме для Дівчат від дня 19. червня до 17. липня ц. р., а для хлопців від 17. липня до дня 12. серпня ц. р. Оплата за місячний побут на Оселі тільки 49 зол. Незвичайно гарні кліматичні умовини, педагогічний нагляд та постійна лікарська опіка дають запоруку якнайкращого і здорового переведення шкільних ферій для дітей. Харч здоровий пять разів денно. Зголошення прислати на адресу: лікар Ксеня Янович, Львів, вул. Потоцького ч. 111, або до опікуна Оселі о. проф. А. Бучацького Львів, вул. Потоцького ч. 114. На почтові запити слати почтовий значок на відповідь. Це незвичайно догідна нагода для родичів, щоби запевнити підчас шкільних ферій своїм дітям доцільний і здоровий відпочинок.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

МЕБЛІ елегантні та тривкі на догідні сплати: **„Мебльосплат“ Городецька 7.**

СОНЯШНА фронтова кімната з окремим входом від 15. ц. м. до винайму з харчем або без. Пелчинська 2, II, пов. м. 6.

КРИНИЦЯ ЖИВЕЦЬ. Покій з двома ліжками, триразовий харч, 7 зол. денно від особи. Волянська, вул. Зелена 472, побіч вілли Збишка. 1932 1—1

РУТИНОВАНИЙ адвокатський аплікант шукає місця в адвоката до укінчення 10-місяців практики. М-р Петрушкевич, Любачів. 1934 1—2

ПАРОХІЯ подільська, 1750 душ, поля 70 моргів, 45 моргів грубого ліса, 4 км. до повіт. міста і стації — до заміни за відповідну, з одною церквою, при залізниці, здорова околиця. Зголошення до Адміністрації під „Парохія“. 1924 1—1

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО“!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

АДВОКАТ
Сильвестр
Пелех-Личковський
відчинив адвокатську канцелярію
у ЛЬВОВІ, ПРИ ВУЛ. ПЕКАРСЬКІЙ 24, II.

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ ЛЕГЕНІВ, СЕРЦЯ І ШЛУНКА
Д-р Феліке Гаж
ЛЬВІВ, БАТОРОГО 12, ТЕЛ. 84-45.
Пересвітлює Рентгеном.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ГОСПОДАРСЬКІЙ АКАДЕМІЇ, ПОЗАОЧНА ШКОЛА ВИСОКОШКІЛЬНИХ СТУДІЙ, ЗАТВЕРДЖЕНА МІНІСТЕРСТВОМ ХЛІБОРОБСТВА ЧСР.

Фахові відділи: **агрономічно-лісовий, економічно-кооперативний і хеміко-технольоґічний** дають фахову закінчену систематичну підготовку і титул **агронома, економіста та хеміка.**

При відділах істнує низка вужчих фахових курсів і курсів з окремих предметів.

Вписи на всі відділи та курси терміном не обмежений.

Крім того при УТГІ організовано по широкій програмі КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Курси ці мають за завдання дати комплекс знання, **необхідне для кожного свідомого українця.**

Проспекти фахових відділів та курсів українознавства безплатно висилає Секретаріят УТГІ.

Звертатися на адресу: **Ukrajinska hospodarska akademie v C. S. R., Podebrady — Tschecoslovagie** — або — **Товариство „Сільський Господар“ Львів, Ринок 10/II.**

Візки і діточі ліжочка
гніздочка до науки ходу, складані кріселька, всілякі діточі меблики, СПОРТОВІ АРТИКУЛИ — ЗАБАВКИ
поручає по найнижчих цінах
Конєвич
ВУЛ. БАТОРІЯ 12, ТЕЛ. 76-00.

ЖУРНАЛІ - Взори
Манекіни - КРОЇ
Р. ЛЯНДАВ
Львів, Чарнецького 3.

V. ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ТОВАРИСТВА ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ У ЛЬВОВІ

відбудуться в суботу 27. травня 1933 р. в салі Рухливкового Товариства Сокіл-Батько, Львів, вул. Руська ч. 20 в год. 5. попол.

Порядок нарад:

1) Відкриття Зборів.
2) Відчитання і принятя протоколу з попередніх Загальних Зборів.
3) Звіти: секретаря, орг. референта і касіра.
4) Звіт Ревізійної Комісії й ухвалення абсолюторії уступаючій Раді.
5) Вибір голови, 9 членів Ради, 3 заступників і 3 членів Ревізійної Комісії.
6) Внески і запити.

До участи в Загальних Зборах управнені: почесні члени, члени опікуни (які вплатили що-найменше 15 зол. на опіку одної могили), головн Філій і їх заступники або їх уповноважнені та члени Головної Ради (§ 15). Якщо в означеній годині не явиться 50 членів, рішають Зборя правосильно без огляду на скількість присутніх (§ 14).

ЗА ГОЛОВНУ РАДУ:
Д-р П. Кривуцький, голова. **Ол. Карпинський**, секретар.

Друкарня Вид. Спілки „Діло“, Львів. Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло“. За редакцію відповідає Олександер Костик.

Ч. 123 (13.362). Львів, вівторок 16. травня 1933. Pocztowa opłata uiszczona ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

250-РОКОВИНИ ВІДНЯ.

Гітлерівські міністри у Відні.

ВІДЕНЬ, 14. V. ПАТ. На летунський майдан Асперн під Віднем прибули в суботу літаком німецькі міністри Керль з жінкою та донькою, Франк з жінкою та міністерський радник Фрайзлер. На їхне повитання явились німецький посол Райт, німецький військовий аташе Муф і предсідник австрійської націонал-соціялістичної партії Фравенфельд. З австрійського урядового боку прибув тільки віцепрезидент віденської поліції Скубль і заявив мін. Франкові, що зогляду на неполадження його справи з австрійським урядом його візита в Австрії не бажана. Крім того просив Франка подати програму його побуту в Австрії. „Прошу сказати австрійському урядові, що я захоплений вічливістю, з якою мене тут приймаєте" — відповів мін. Франк. Провідник австрійських гітлерівців Фравенфельд заявив, що про програму побуту в першому дні поліція вже знає, а про завтрішній день буде теж повідомлена.

Після такого привитання німецькі міністри пішли під памятник перемоги під Асперном і зложили вінок зі свастикою. Звідси поїхали самоходами до Відня, де групи австрійських гітлерівців витали їх окликами. Не обійшлося теж без ворожих демонстрацій а на Пратерштрасе поліція мусіла спрямувати самоходи гостей в бічні вулиці, якими доїхали до Брунатного Дому. Вечором німецькі делегати промовляли на націонал-соціялістичному святі з приводу роковин відсічи Відня.

Гітлер приїде до Відня.

ВІДЕНЬ, 14. V. ПАТ. З нагоди 250-роковин визволення Відня нац.-соціялісти уладили на майдані Енгельман збори. Промовляли німецькі міністри, що приїхали до Відня. Комісар поліції загрозив, що розвяже збори, коли будуть торкатися політичних справ. Німецький міністр Франк впевнив присутніх, що Гітлер приїде небаром до Відня, бо почувається його горожанином. Гітлер рішений вести боротьбу аж до повного визволення німецького народу. Німецький міністр Керль сказав: „Я знаю, що я небажаний гість в Австрії, всеж я приїхав до Відня, щоби зазначити єдність між Австрією та Німеччиною.

—o—

СКЛИКАННЯ РАДИ СОЮЗУ НАРОДІВ.

На 23. ц. м. скликана Рада Союзу Народів з таким дневним порядком: 1) справа торговлі невільниками, 2) англо-перський спір за нафтові концесії, 3) парагвайсько-болівійська війна, 4) німецька скарга з причини нарушення польським урядом горішньошлеської конвенції. Крім того вплинули з різних країв петиції в справі переслідування німецьких жидів.

—o—

СРСР. ВИЗНАЄ МАНДЖУРІЮ.

ПАРИЖ, 14. V. ПАТ. З Токіо повідомляють, що більшовицький амбасадор у розмові з японським міністром закордонних справ сказав, що СРСР готов визнати манджурську державу під умвоиною, що уряд тієї держави викупить сх.-китайську залізницю.

—o—

ВІДЛОЖИЛИ РОЗБРОЙНУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

ЖЕНЕВА, 14. 5. На бажання ряду делегацій, які заявили, що поки не знатимуть становища німецького уряду на засіданні райхстагу, не могтимуть зясувати свого становища. Предс. конференції Гендерсон признав тому безцільним, щоби гол. комісія зібралася в понеділок і скликав її на четвер.

АРЕШТУВАННЯ НОТАРЯ.

З наказу прокураторського уряду в Луцьку арештовано місцевого нотаря Карла Гулевича за фінансові зловживання на шкоду магістрату. Нотаріяльне бюро опечатано, а книжки забрано до ревізії.

ВЛОМ ДО „БІБЛЬОСУ".

Невідомі злодії вломилися до друкарні „Бібльосу" при вул. Японській у Львові та розбили вертгаймівську касу. Вломників мусів хтось сполошити, бо вони втекли не докінчивши роботи.

Тихе мистецьке свято.

25-ліття творчости О. Кульчицької.

У суботу 13-го ц. м. після закінчення виставки образів О. Кульчицької, Асоціяція Незалежних Мистців у Львові, що організувала цю виставу, дала почин до святочних сходин, запрохавши своїх членів і представників ріжних наших установ, зацікавлених мистецьким рухом, на вечеру до великої салі готелю „Брістоль". Були це ширші товариські сходини з нагоди 25-ліття мистецької праці О. Кульчицької — рід тихого ювилею, як личило супроти вимково скромної ювилятки, що все життя оминала якихнебудь прилюдних виступів і працювала тихо, в заперті, не думаючи ні про рекляму своєї праці, ні про матеріяльну користь з неї.

З огляду на те, що артистка постійно живе в Перемишлі і звязана там щоденною педагогічною працею, нелегко було її львівським товаришам вибрати відповідний день на таке свято. Не тільки вимково погана погода, але і випадкові засідання ріжних установ, призначені на день 13-го ц. м. перешкодили ріжним особам прийти на цей гарний і культурний вечір. Було понад 40 гостей. За свобідною товариською гутіркою почались і промови, в яких приявні гості, кожний з іншого погляду підкреслював заслуги ювилятки і звязував їх із ріжними моментами розвитку нашого мистецтва та культурного життя.

Від А. Н. У. М. сказав слово М. Осінчук, за ним ректор Духовної Семинарії о. д-р Й. Сліпий промовляв в імені мецената наших мистців, митр. Шептицького, що вложив на нього обовязок передати привіт ювилятці і в імені власнім, зупиняючися головно на заслугах О. Кульчицької, що так часто і так ніжно вміла користуватись релігійними сюжетами.

На прохання присутної ювилятки, що сама із надмірної скромности, не хотіла забирати слова, дякував усім в її імені дир. І. Свенціцький; при цій нагоді промовець торкнувся деяких загальних питань відношення нашої суспільности до нового мистецтва та культурної ролі мистецтва для загалу. Деякі із тих питань ширше розвинули у своїх гарних промовах пос. О. Луцький і д-р В. Старосольський. О. Кульчицька могла мати з усього вечора, що нікого не втомив ні хвилину, таке саме враження, як усі гості; що вислови симпатій для неї та побажання були щирі та неприбільшені.

—o—

ПРИСУД У РОЗПРАВІ ЗА ШПІОНАЖУ.

У суботу запав присуд у розправі Теодора Борейка та тов., у якім відповідало 21 осіб, обвинуваченних у шпіонажі. Борейка засудили на 12 літ тюрми та 10.000 зол. кари, Йосифа Тіта на 10 літ тюрми та 10.000 зол. кари, Гендельмана та Захарова по 10 літ тюрми, Столярчикову на 8 літ тюрми, Швіндельмана на 6 літ, Наумоса на 4 роки, Ткачука та Журацького по півтретя року, Скорого й Ваца по 2 роки, Теодора Трохимчука й Евстрата по півтора року, Валеника Тіта, Нойберга, Лінквіста, Лінквістову, Найхана, Олексу Трохимчука, Степана Каліста увільнили. Всім зарахували слідчий арешт від 10. червня.

—o—

СЛІДСТВО В СПРАВІ САМОГУБСТВА ЩИРЕКОВОЇ.

Аґенція „Всхуд" довідується, що в звязку зі самогубством Щирекової (жінки редактора „Дзєнніка Людового") ведуть у львівській політехніці урядове слідство. Рівночасно також професор політехніки д-р Фулінський просив політехнічну владу перевести слідство.

Польські часописи повідомляють, що Щирекова тому втопилася, що асистент, який працював з нею, закидав їй вічно що вона попсувала прецизійні апарати. Хотів її позбутися. Щирекова, що була дуже доброю лябораторійною робітницею, почувалася покривдженою тими закидами та сказала асистентові, щоби відкликав їх. Коли він того не зробив, Щирекова втопилася.

ФАЛЬШИВІ ОДНОЗЛОТІВКИ.

У Львові появилася в обігу велика скількість фальшивих однозлотівок. Вони зроблені з чистого ніклю і так удатно, що тяжко їх розпізнати при допомозі магнесової проби.

—o—

ГРАБУНКОВЕ ВБИВСТВО В ПЕРЕМИШЛІ

До мешкання Хаї Пфеферової, 68-літньої власнички трафіки в Перемишлі увійшов 13. ц. м. в білий день її 25-літній сестрінок Лейзор Бляксберг і не заставши більше нікого дома, убив її кількома ударами ножа в карк. Опісля порозбивав усі замки в мешканні та склепі і загарбав більшу готівку та біжутерію. Тікаючи окровавлений, зустрівся з одною сусідкою, що йшла до склепу Пфеферової, яка завалярмувала поліцію. Тимчасом Бляксберг побіг за місто і зайшов аж до села Сосниці, де всів до потягу, що їхав до Ярослава. Однак тут уже знали на основі телеграфічного повідомлення про його злочин і на двірці в Ярославі арештував його поліцай. Злочинця відставили назад до Перемишля, де він стане перед наглим судом.

—o—

ПОВІСИВСЯ ДИРЕКТОР БАНКУ.

У Ворохті повісився директор Христіянського Банку Дисконтового в Підгайцях Михайло Дешковський. Він лікувався у Ворохті й тут одержав вістку, що жінка, з якою жив у сепарації, при помочі любовника сфальшувала чек на 3.000 зол. та взяла з банку гроші. ПКО не хотіла того чека, як сфальшованого, приняти, тому банк потерпів шкоду. Дешковського це так пригнобило, що він повісився на дереві.

—o—

СПОРТ.

РЕВЕРА — УКРАЇНА 2:1 (1:0).

Україна в складі: Бутель; Косило, Воробець; Підлісецький, Кішка, Цимбала; Лапчук, Магоцький, Кльош, Гоцький, Максимів. Незаслужена програна України. Змагання виграв для Ревери сторонничий суддя Тумідайський, котрий не лише подиктував неслушно карного до України, з якого Ревера добула другі ворота, але і не узнав правильно добутих других воріт Україною. Дружина чорно-червоних грала добре і мала цілий час перевагу.

В Україні найліпший Кльош на чільнику. Магоцький грав добре в полі і дуже амбітно. Не дописав Максимів. У помочі найліпший Кішка. В обороні Воробець легко давав собі раду з нападом противника, а Бутель на воротах доброю і спокійною грою потвердив свою високу клясу.

В 3 хв. стріляє Ревера перші ворота (лівий лучник). По зміні піль в 9 хв. вирівнує Лапчук. В 17 хв. суддя диктує без причини карного, з якого Ревера добуває рішаючі ворота.

Видців 2.000.

УКРАЇНА II — ДРУГИЙ СОКІЛ II. 9:0.

Змагання за мистецтво Б-кляси.

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Погонь — Чорні 1:1 (0:0).
КРАКІВ. Краковія — Варта 4:1 (2:0).

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

ЛЬВІВ. Другий Сокіл — Огниско 3:2 (2:0).
ПЕРЕМИШЛЬ. Польонія — Ольд-бої 5:0 (3:0).
ЛЬВІВ. Лехія — Погонь (Стрий) 7:1 (3:1).
ЛЬВІВ. Білий Орел — Сьвітязь 2:0 (0:0).

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ.

ПРАГА. Спарта — Гунгарія 3:2.
Софія. Варшавянка — АЕФ 1:1.
Мор. ОСТРАВА. Рух — Сльовація 0:0.

ДУЖАННЯ.

У суботу хід дужань у спортовому цирку був такий: Будрус у 17 хв. поборов Гронова, Грабовський Кваріяніа в 43 хв., Чая в 26 хв. Пошофа, Кравзер у 23 хв. Білевича.

До Львова приїхав відпоручник Міжнародньої Федерації Змагунів віденець Каван, який поведе слідство в справі помершого Урбаха.

У неділю хід дужань у спорт. цирку при вул. Пелчинській був такий: Білевич здобув перемогу над Пошофом, тому, що той з боротьби уступив; Кравзер побідив Чаю в 36 мін. дискваліфікацією мадяра. В боксерськім мечу Грабовський в 6 рунді побідив Кваріяніа. Келер побідив Будруса.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ПРОМИСЛОВА ВИСТАВА.

Перегляд нашого промислу — це річ корисна і потрібна. Тому виставу, що її влаштував Центросоюз у бувшому помішенні „Сільського Господаря" (Зіморовича 20), заслуговує на те, щоби її побачити. Хоч фреквенція досі поважна (до пятниці вечора 675 осіб, у тому 7 шкіл з 209 учнями), то проте вважаємо, що повинна вона бути значно більша. Відкладаючи на найближчі дні справу подрібного обговорення виставки на сторінках „Діла", вважаємо доцільним звернути увагу громадянства на ту справді небуденну імпрезу.

Польська хроніка

ЩЕ ПРО ВИНОГРАД НА ЗАХ.-УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

У доповненні нашої замітки з 28. квітня ц. р. подаємо ще ось-що: В цьому сезоні має по здогадам виноградників зародити 150 тисяч кущів, що повинно дати 45 вагонів десертового винограду, себто на 40 і пів вагону більше, ніж у попередньому році. Причина цього незвичайного зросту лежить у тому, що більшість плянтацій покрита молоденькими кущами. Та і цей поступ дуже невеличкий, коли зважити, що досі використали ледви 7 відс. території, яка підходить для виноградної культури.

ГОСПОДАРСЬКИЙ СОЙМ У ВАРШАВІ.

Для обговорення цілої низки екон. питань радити буде 18., 19. і 20. травня у Варшаві зїзд господарських і суспільних діячів із цілої Польщі. Делегатів поділять на 4 комісії, які будуть мати теж підкомісії. І так: 1) сільс.-госп. комісія ділитиметься на підкомісії для справ фінансово-рільничих, для комасації і парцеляції, для продукції і збуту, 2) комісія промислово-торговельна — на промислову, торговельну і ремісничу, 3) Комісія фінансова — на підкомісію фінансово-кредитову і для справ самоврядної господарки, 4) комісія для справ затруднення залишиться в цілости. При обговорюванні ріжних питань плянують звернути велику увагу на ріжні регіональні специфічні потреби. Перед зїздом у Варшаві 17. ц. м. виїздяться до Львова делегати польських господарських організацій зі Східної Галичини, для обговорення регіональних потреб. Ці делегати у числі 100 — як подає санаційна преса — виїдуть відтак у комплеті до Варшави.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

ВИНИЩЕНИЙ ДЕРЕВОСТАН У ПОЛЬЩІ І „СВЯТО ЛІСІВ".

Ідучи за зразками Заходу, завели в Польщі уперше в цьому році „свято ліса". Має воно на меті познайомити широкі маси зі значінням лісів, збільшити їхне садження і причинитись до збільшення площі, вкритої лісом, через садження молодих дерев. Таке свято відбулось теж на днях у Львові. При цій нагоді справді варто заставовитись над сумним станом лісів у Польщі, над безпощадністю, яка досі всевладно панувала в господарюванні лісами. На 3.5 міл. га невжитків 75 відс. — це бувші ліси. Назагал ліси займають 20 відс. державної території і з 13-го місця в Европі перед кількома роками впали на 15-е місце. Коли для порівнання взяти населення, то справа стоїть ще гірше. Коли европ. пересічна на 1 мешканця є 0.70 га, то в Польщі всього 0.25 га. Наша преса нераз підносила грімкий протест з приводу варварського вирубування лісів у наших Карпатах. Жах і сум бере, коли глянемо на наші верхи Карпат, що у великій кількости сьогодні світять лисиною. А ще недавно вкривала їх лісова гуща. Не зменшуючи значіння, яке може мати „свято ліса", ми вважаємо, що в першу чергу потрібна відповідна політика державних чинників і то як дотично камеральних, так і приватних лісів.

РАДЯНСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ В ПОЛЬЩІ. — НАДІЇ НА ЗБІЛЬШЕННЯ ТОРГОВЕЛЬНИХ ОБОРОТІВ

Польща і Радянщина переживають тепер період взаїмних куртуазійно-інформаційних відвідин. Радянські сфери від господарства приїздять до Польщі, то знову польські достойники з Левіятану чи з інших закордонних у збуті на східному ринку організації виїздять у СРСР. Уже довго перед приїздом більшовицької господарської делеґації вся преса обговорювала „важну гостину", а коли ця делеґація дійсно явилась, обїжджаючи важніші продукційні центри, то стрінулася скрізь з великим теплом. На червень анонсують уже польські газети прогульку інжинірів із Польщі до Москви. Попадуть вони туди саме в часі „театрального фестівалю", а відтак мають завидіти Домбас, Магнітогорськ і т. і. Всі ті заходи мають підготовити зміцнення торговельних взаємин обох сусідів. Польща хоче продавати їй торговельний бїлянс помітно гіршав. До того не тільки нема виглядів на краще, але польський експорт стрічає щораз то тяжші перепони. Ось Анґлія заключила тепер нові договори зі скандинавськими краями і зобовязала в них Данію покривати 80 проц. свого вуглевого запотребування в Анґлії, Норвеґію 60 проц., Швецію 50 проц. Обраховують, що Польща наслідком того втратить річно 1.800 тисяч тон вивозу свого вугілля до Скандинавії. Самозрозуміле, що це болюче відібється на торг. бїлянсі. Хоч і в вивозі до Радянщини Польща за останні два роки міцно повернула назад, бо на 100 міл. золотих (в 1930 вивезла вона до СРСР на 129, а в 1932 р. всього на 29 міл. зол.), то проте вона надіється надробити тепер у звязку з поганим міжнародним положенням СРСР. Щоправда, не все складається так, якби Польщі хотілось. Не зважаючи на політичні розходження, Німеччина на днях продовжила в Москві давні договори. Цей факт спричинив мінорні настрої у Варшаві. Там вязали великі надії саме з німецько-радянським непорозумінням.

ВІДКЛИК ВІД ПОДАТКОВОГО ПРИДІЛУ.

В понеділок 15. ц. м. кінчається речинець, до якого дозволено вносити рекурс від устійнених оборотів та обчислених податкових квот за податковий рік 1932.

Світова хроніка.

ДОЛЯРОВА ГОЙДАНКА. — НЕОІНФЛЯЦІЯ.— ВСЕСВІТНЯ ЕКОНОМІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ.

Хитання долярового курсу весь час притягають увагу світу. Долярові довжники чекають, коли амер. валюта впаде на 50 відс. (таке заповіли економічні ворожбити), а вірителі знову слідкують за невеличким зростом курсу, надіючись, що вся історія з депреціяцією долара покажеться жартом. У часі, коли вже тільки кілька держав утрималось при паритеті — і то біржевики заповідають, що курс голяндського гульдена і швайцарського франка ось-ось заломиться, — економісти висунули нову теорію, т. зв. „неоінфляцію". Вони кажуть: досвіди з анархічною інфляцією у поодиноких державах очевидно мусять мати кепські результати. Зате міжнар. інфляція, мудра, обмежена і строго контрольована, мусить мати добрі наслідки для світового господарства. Майбутність цього господарства занята тепер дуже тісно зі світовою конференцією, яка невідкладно має початись 16. червня в Геольоґічному Музею у Льондоні. Цю конференцію прирівнюють значінням до Версаю і заповідають содомські дні для світу, коли б конференція не довела до господарського замирення.

ЕВОЛЮЦІЙНІ ЗМІНИ В НАРОДНЬОМУ ГОСПОДАРСТВІ НІМЕЧЧИНИ.

Опінія світу слідкує уважно за змінами, що їх вводить гітлеризм у політиці, адміністрації і т. ін., але особливо цікавить її німецька економіка. Гітлеризм — це нічого теж ціла господарська програма. З цього приводу панує нервовість у самій Німеччині і за кордоном. Одначе урядові кола чинників стараються успокоїти загальну опінію, заповідаючи, що ніяких революційних проків у ділянці економіки робити не задумують. Проекти, які є в підготовці, обчислені на дальшу мету.

В. Н-вич.

З концертової салі.

Українські ревелєрси

Шістьох знаменито дібраних і зіспіваних, музикальних, з симпатичними голосами молодих студентів під проводом п. Евґена Козака і семий при фортепяні, п. Перфецький (якому фактично належаться найвищі слова похвали і який є правдивою душою ансамблю) — захопляли переповнену салю Муз. Т-ва ім. Лисенка виконанням свого репертуару, з якого більшу частину мусіли, на загальне бажання, повторювати. Отже успіх був якнайкращий.

На цьому можнаб рецензію закінчити, але не можу вдержатися від кількох уваг, подиктованих щирою симпатією до всього, що нове в нашому музичному житті — навіть коли воно має форму „легкої" музики. (На скільки-ж приємніше слухати доброї „легкої" музики, як скучної і злої „серіозної"!). Отже перше завваження торкається програми, яка є надто одноманітна, надто зближена своїм музичним змістом до „циганських романсів" та — пробачте! — до гіршої частини наших розсентименталізованих „пісень при ґітарі" (підчеркую, що маю на думці виключно музичний зміст). „Оригінальні" ревелєрси (чотирьох американських співаків і пятий — пяніст), які є прототипом безлічі „ревелєрсів" у всіх краях і яких наслідувати є очевидно й ціллю нашого ансамблю — вводять нас м. і. у подив виконанням творів, незвичайно складних ритмічно. В цьому лежить і хиба репертуару наших ревелєрсів: він надто „співучий", надто кабаретно-солодкавий; а повинен і міг би (зваживши кваліфікації і талант виконавців!) бути більш „американізованим" у напрямі добору творів ріжнородних своєю ритмікою.

Нероздривно з цим звязане й питання виконання: воно, так як і репертуар, одноманітне, повторює здебільша ті самі „тріки" (а їх не дуже то й багато). Зате зовсім не використовує всіх невичерпаних ритмічних і гармонійних можливостей правдивого джезу. (Дивно мені, що самі виконавці на це ще не прийшли, маючи такі „живі" приміри, як захоплення публики після коротенького сольового „бреку" баса в останній точці програми!). Наші ревелєрси зовсім не використовують т. зв. „бреки" — сольові одно- або більшактові вкладки, здебільша імпровізовані, що не мають нічого спільного з мельодією твору, але зате додають „перцю"...

Отже: більше правдивого джезу! Більше бреків! Більше синкоп! ар.

— **Спільний попис усіх філій** В. Музичного Інституту у Львові — відбудеться в понеділок, дня 15. ц. м. в салі Лисенка в год. 8. вечором. Програмки при вступі.

Куток мови.

Замість: повинно відноситься до справи, треба: *стосується;* зам.: це до мене не відноситься (поль.), треба: це мене не *торкається;* зам. він відпісся (поль.) до отверства, треба: *звернувся;* зам.: це не відноситься до цього правила, треба: це не *стосується* до цього правила.

Зам.: звісний, треба: *відомий, знаний, славний, чільний, визначний.*

Зам.: знаток (рос.), треба *знавець.*

Зам.: желати (рос.), треба: *бажати, побажати, складати побажання.*

Зам.: карність (поль.), треба: *дисципліна, слухняність;* у нас „карний" бере своє значіння від поняття „кара"; напр.: карний закон, карна установа.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.
Понеділок, 15. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".
Вівторок, 16. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Театр Різнородностей.
Понеділок, 15. травня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".
Вівторок, 16. травня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Спортовий Цирк, вул. Пекарська (біля Тенісового Т-ва) виступи міжнародніх змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Романс із поручником" (Лоренс Тибет).
АПОЛЬО: „Дівчина з країни бурі" (Дж. Гейнор).
АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону"
КАСІНО: „Нічні суди" (Ван Дайк).
КОЛІСЕЙ: „Серце на роздоріжжі" та ревія: „Прощаємо на весело".
КОПЕРНИК: „Син джунглів".
МАРУСЕНЬКА: „Син джунглів".
МІРАЖ: „Людина сміху" (Конрад Файдт).
ПАЛЯС: „Бейбі" (Анні Ондра).
ПАН: „Студент-прошак" і ревія.
ПАСАЖ: „Жовта маска" (на осн. Волеса).
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Люди за кратами" та ревія: „Кожному вільно кохати".
ХИМЕРА: „Распутія" (Конр. Файдт).
УТІХА: „Москва без маски", ревія „З квітки на квітку".

Закордонне радіо.

Понеділок, 15. травня 1933.

Братислава (279.3) 16.10 Концерт, 18.10 Кам. музика; **Мілянo** (331,4) 17.10 Муз. вечірка, 21.00 Кам. концерт, 22.00 Комедія; **Штрасбурґ** (345,2) 20.30 „Фредерік" оп. Легара; **Штутґарт** (360.6) 11.00 Спів; **Лайпціґ** (369,6) 15.00 Пісні, 20.00 Вес. вечір; **Берлін** (419) 21.30 „Тріюмфальна пісня" Брамса на 8-гол. хор; **Білгород** (429,7) 16.00 Нар. пісні, 20.00 Опера; **Відень** (518.1) 12.00 Квартет, 16.50 Молоді артисти, 18.00 „Рієнці" оп. Вагнера; **Будапешт** (550,5) 18.06, 22.45 Циг. музика; **Харків** (937,5) 9.00, 10.00, 13.50, 15.10 Концерт, 17.40 Літер. трансм., 18.00 Оп. арії, 19.30 Симф. концерт із Української Фільгармонії, 22.30 Муз. авд.; **Москва** (1000) 17.25 „Мадам Батерфляй" оп. Пучіні (Досв. 720 м.), **Париж** (1724,1) 20.00 „Чар вальса" оп. Штравса.

Вівторок, 16. травня 1933.

Братислава (279,3) 16.10 Югосл. діточий хор, 18.15 Брамсова соната ф-моль на два форт., 19.30 „Таїс" оп. Масенета, 22.15 Легка музика; **Копенгаґен** (281,2) 20.15 „Косі фан Тутте" оп. Моцарта, **Бреслява** (325) 21.10 Військ. орхестра; **Льондон** (356) 18.56 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера; **Штутґарт** (360,6) 20.30 Оп. музика, **Гельсінґфорс** (368,1) 17.00 Патріот. пісні, 17.25 Спів; **Букарешт** (394,2) 20.00 Спів; **Білгород** (429,7) 12.35 Нар. музика; **Рим** (441,2) 20.15 Спів, 20.45 Концерт, 22.00 „Куоре бендато" ком., 22.30 Півд.-зах. пісні, **Відень** (518,1) 11.30 Академія в честь Брамса, 19.00 Військ. орхестра; **Мінхен** (532.9) 20.05 „Сорочинський ярмарок" оп. Мусоргського (Норимберґа 238,9 м.); **Будапешт** (550,5) 16.00 Циг. музика; **Харків** (937,5) 9.00 Танк. музика, 10.30, 13.50, 15.10, 20.00 Концерт, 19.00 Літер. авд.

Львівське радіо.

Понеділок, 15. травня 1933.

12.10, 15.35, 16.15 Ґрамофон; 16.25 Лекція. фр. мови; 16.40 Волочкові сирівці; 17.00 Солісти (музика, Зінаїда Коварська, сопр.); 18.00 Легка й танк. музика; 19.00 „20 літ незалежности Альбанії"; 19.15 Всячина; 20.00 Музика, Спорт; 22.30, 23.00 Танк. музика.

Вівторок, 16. травня 1933.

12.10, 16.15, 22.45 Ґрамофон; 15.40 Ґрамофон і Сільва рерум; 16.25 Для учителів: „Програма нової нар. школи", 16.40 „Як дитина здобуває тяжке знання рахування"; 17.00 Симф. концерт; 18.00 Легка й танк. музика; 19.00 Техн. скринька; 19.30 „Патетичні та домашні симфонії"; 20.00 Концерт (орхестра, спів), Спортові вісти; 22.00 „Дивна Рахиля" опов. Кунцевичевої, 22.15 Спів Юрія Чапліцького; 23.00 Танк. музика.

Відповідальний Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідає Олександер Костик.

Ч. 124 (13.363). Львів, середа 17. травня 1933. Рік LIV.

Грошову оплату вартасопо рухомим.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 [illegible]

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

„Свято Свободи" — святом українського села.

Як маємо святкувати роковини скасування панщини?

В цьому році минає 85 літ від часу скасування панщини в Галичині та 72 роки від скасування кріпацтва на Наддніпрянщині. Зокрема день 16. травня вважають у нас днем українського хлібороба, Святом Свободи. Хоч цей день не пригадує нам визвольного зриву нашого селянства, а є тільки памяткою надачі свободи нашим хліборобам, то проте цей факт так глибоко вкорінився у память і традицію нашого села, що його і досі урочисто святкують наші селяни.

У давні рямці Свята Свободи треба було влити новий зміст. Колись тішилися наші попередники, що надали їм фізичну свободу, сьогодні мусимо в дні того свята добачувати памятку наших власних змагань за визволення і піднесення нашого хліборобського люду. Свято Свободи мусить стати у нас символом боротьби нашого селянства за краще завтра, мусить бути днем підрахунку, скільки зробило те селянство для своєї організації і для піднесення своєї сили, як воно дбає за те, щоби йти до поступу і добробуту.

Тому щиро треба витати почин „Сільського Господаря" зперед 6 років, коли то перший раз уведено в дні свята Свободи свято „Сільського Господаря". Свято Свободи набрало з того часу нового змісту, воно стало символом добування власними силами хліборобства таких вольностей, які колись у меншій мірі мусіли надавати нам чужі монарші руки. Очевидно, що такий зміст Свята Свободи мусить спонукати до участи в ньому всі ті наші чинники, які якнебудь звязані з нашим селом, з його поступом, з його долею.

З новим змістом Свята Свободи треба було змінити також спосіб його святкування. І тому вже від 6 років святкують це свято у нашому краю українські хлібороби в місяцях травні і червні в такий спосіб, що по селах, поза традиційними богослуженнями, скликують сходини у Кружках „Сільського Господаря" та кооперативах, читають там реферати, обговорюють дальшу працю над поступом свого господарювання, а далі, по змозі сил, дають аматорські виставки, концерти чи інші імпрези, які пригадували б слухачам конечність організації хліборобського стану і його завдань. Крім того, коли вже відбудуться свята по селах, влаштовують їх також по повітах. Були вони вже нераз великими масовими народніми маніфестаціями та скріплювали на довгий час народнього духа і сталили енергію наших хліборобів до дальшої праці над собою.

З огляду на характер української кооперації, день 16. травня став святом не лише одної господарської організації „Сільський Господар", але й цілої нашої хліборобської кооперації. Обі ці організації, разом зєднані, так себе взаємно доповняють і потребують, так мусять разом співпрацювати над піднесенням нашого українського села, що спільне уладжування Свята „Сільського Господаря" стало у богатьох районах нашого краю символом тієї кооперативно-хліборобської співпраці.

В цьому році провідники нашого села, зокрема і всі кооператори та співробітники „Сільського Господаря" мусять доложити всіх старань, щоби всюди там, де наше селянство зорганізоване, чи то у наших господарських чи кооперативних осередках, відбулося в місяці травні і червні Свято „Сільського Господаря". Саме тепер, у часі господарської скрути, треба нам видвигати на перше місце потребу організації і вимоги нашого хліборобства до наших селян. Треба цим святом підкреслювати, що якраз у піднесенні нашого села, у його будуччині бачимо підйом і будуччину цілого нашого народу.

Кожного року „Сільський Господар" виготовлює кличі на своє свято. В цьому році таким кличем є дбати про **хліборобський вишкіл сільської молоді.** Ця справа, піднесена недавно тому „Сільським Господарем", має на увазі обднювати наше молоде сільське покоління у Гуртках Молоді при Кружках „Сільського Господаря". Завданням цих Гуртків Молоді є передовсім навчити нашу молодь добре господарювати, а то через уладжування для неї практичних господарських робіт у виді конкурсів-змагань, а далі згуртувати її на те, щоби виросли з неї гідні і до народньої праці здібні українські громадяни. Треба підкреслити, що в теперішньому часі, коли загальні економічні труднощі і новий шкільний устрій можуть віддягти нашу молодь від правильної науки у вищих школах, коли вона не має можливости вишколювати себе на добрих господарів у власних школах хліборобських, — гасло виховати сільську молодь власними силами на кращих господарів, ніж ними були її батьки, є дуже на часі і повинна звернути на нього увагу особлива наша сільська інтелігенція.

Використати належно цьогорічне Свято „Сільського Господаря" для поширення Гуртків Молоді при Кружках „Сільського Господаря" в краю — це один з чергових наказів хвилини, до якого треба взятися рішуче і послідовно, бо від цього залежить також майбутність цілого нашого села. Це гасло — це вже не тільки справа „Сільського Господаря" — це справа цілого нашого громадянства, бож усі наші надбання спираються тепер майже виключно на силі й організованости нашого села. А ця сила й організованість залежатиме в майбутньому саме від того, як ми самі виховаємо і вишколимо теперішню сільську молодь — майбутніх провідників нашого українського села.

Тим то Свято „Сільського Господаря" у цьому році повинно зосередити на собі більше уваги всіх тих, що працюють для нашого села, бо воно може дати у широкому масштабі почин до великої праці над вишколом нашого молодого хліборобського покоління. Коли переведемо це гасло належно в життя, то тоді Свято „Сільського Господаря" буде дійсно нашим Святом Свободи.

Ніхто не знає, що йому принесе будучність, тому повинен щадити на чорну годину, а свої ощадности поміщувати

В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ

„ДНІСТЕР"

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Стихійні рухи у боротьбі з більшовизмом.

Колись казали — коли хочеш мира, готуйся до війни. Коли ця максима має застосування і в перелицьованому змислі „хто хоче війни — хай говорить про мир" — то ми живемо тепер справді в дуже непевнім часі. Минулий тиждень приніс стільки внявів приязни між державами, які до неї поправді не мають найменших причин, що кожній розважній людині мусить зробитися моторошно. І справді, відновлення заходів щодо порозуміння чотирьох держав і запевнення французько-італійської приязни у французькім сенаті, відновлення мало не рапальської ідилії між Німеччиною та Радянщиною, німецько-польське замирення, італійсько-радянський торговельний договір, подорож Розенберга до Льондону, фактичне признання Радянщиною новонародженої манджурської держави та пропозиція віддати їй мало не даром сх.-китайську залізницю... всього того разом впродовж одного тижня справді забагато. Мимохіть мусить повстати думка, що вартість всіх тих масових виробів „пацифізму" не дуже то висока. Очевидно, що переважна частина тих миролюбних умов та внявів приязни призначена лише для того, щоби замаскувати дійсний стан річей та сучасне напруження міжнародніх відносин. Інша річ, що таке жонглювання міжнародніми умовинами, зобовязаннями пактами про ненапад і т. д. позбавляє їх всякої реальної вартости. Найкращим доказом цього є сучасний стан господарських та політичних відносин у цілім світі.

Епідемія договорів, що схопила тепер цілий світ, походить з двох протилежних джерел — з наївности Заходу та відступности Сходу, репрезетованого більшовиками.

З жалем треба признати, що світ загалом, а державні мужі Америки та европейського Заходу зокрема, за пять літ мало чого навчились. Долю славнозвісних мирових пунктів Вільсона в Америці здається грунтовно забули. Англьо-саксонське громадянство перейняте пошаною для правних норм перебуває все ще в наївнім переконанню, що й на европейськім суходолі писане право має також якесь значіння. Французькі політики, заінтересовані в можливо довшім вдержанню сучасного стану, пильно підтримують англьо-саксонські ілюзії щодо святости мирових договорів. Малі держави стараються дсдержати кроку великим, тому і решта Европи з захопленням виконує ролю бравого вояка Швейка й доводить психозу заключування договорів до абсурду, який незабаром мусить стати для всіх очевидним. А тимчасом цілковитий брак зрозуміння західними державами відносин, які панують у центрі та на Сході Европи утворюють становище, серед якого трагізм усе більше переважає комізм.

Витворилась така ситуація, що на всяких конференціях від Вашингтону і Льондону аж до Женеви цілком поважно працюють над тисячами формул і умов господарських, політичних і мілітарних, які мають впорядкувати й ущасливити світ, в той час, як на цілім просторі від французького кордону до Тихого Океану проявляються і розвиваються течії і рухи багатомільонових мас, які всі ці умовини і правні норми можуть таксамо мало стримати, як паперовий шнурок льокомотиву.

Доки масові рухи не зачіпали поважно новозбудованої Европи, все було в порядку. Ця ідилля зайшла так далеко, що більшовиків запросили навіть до Женеви. Щоправда, зробили на цім такий злий досвід, що ані у Вашингтоні ані в Льондоні їх вже не захотіли бачити. Але коли на рятунок Німеччини проти більшовиків повстала схвильована до самої глибини німецька стихія, під проводом національних соціялістів, то на Заході вже поважно обурились і заявили — цеж середньовіччя! Означення це влучне постільки — поскільки середньовіччя було добою фанатичних, стихійних рухів.

У всякім разі це середньовіччя повстало як оборона Німеччини, а може й Европи, проти доби голодного невільництва, пересівного випадками людоїдства, витвореного Московщиною. І коли ця стихійна реакція Німеччини на більшовицьку небезпеку не звернулася на міжнароднім терені цілком виразно проти Совітів, то це в значній мірі вина самих західних держав, які тримаються цілком хибної тактики супроти більшовиків.

З нагоди відновлення німецько-радянської умови „Журналь де Женев" між іншим пише, що Франція цілком непотрібно дала втягнути себе до авантюри з Радянщиною, що шкодить Франції морально і матеріяльно і зазначує: „Цікаво, що тіж самі політики і публіцисти протестують (зрештою слушно) проти гітлерівських ексцесів і зокрема проти протижидівських заходів, які замикають очі на більшовицькі методи". Те, що сказано по адресі Франції, торкається також інших зах. держав. Толеруючи більшовицькі методи в Европі, треба толерувати й методи оборони проти більшовизму шляхом

розбурхання нестримного стихійного руху народніх мас. А що рухи ці не все даються спрямувати в точно означеним бажаним напрямі, на те нема ради. Стихія є стихією.

Коли державні мужі Америки та зах. Европи не зможуть зрозуміти стихійного характеру національних рухів на Сході, то це може викликати у звязку з поширенням світової кризи подібні рухи і на Заході. До чого це може допровадити, сказати тепер досить важко. Але можливо, що це доведе до рішучої зміни політичних відносин на Сході Европи та переборення світової кризи. В усякому разі це коштуватиме світ безмірно більше ніж славнова перебудова політичних та господарських відносин на Сході, а потім і в цілім світі, яку можна би розпочати тепер на основі ще не зруйнованого ладу західноевропейських держав та Америки.

Чи зрозуміють ще в останній годині на Заході відносини, пануючі на Сході, річ у всякім разі дуже сумнівна. Готовим треба бути завжди на гірші можливости.

М. Данько.

З ВОЛИНІ.

Земельна реформа. Комасація селянських ґрунтів, і поправді розпоропення збитого в селах українського населення по полях, переводилося на Волині досить інтенсивно. За час істнування на Волині (в Луцьку) окружного земельного уряду взято до комасації грунти в 723 селах, а саме: в повіті рівенському в 68 селах, сарненському — 27, володимирському — 93, злолбунівському — 36, дубенському — 97, горохівському — 51, кремянецькому — 46, ковельському — 90, костопільському — 41, любомльському — 66, луцькому — 108. З загального числа взятих до комасації обектів викінчено біля 60 відс. Між іншим у 1931 р. закінчено 18 комасацій і в 1932 р. 12. „Комасаційна реформа" і само ведення комасацій під проводом не завжди відповідних людей, дали також чимало поганих наслідків і спричинили немало шкоди культурно-господарському розвиткові наших мас. Та й сам апарат працював, очевидно, недуже справно. Про це свідчить ревізія земельного уряду вищими чинниками й персональні зміни.

В церкві все кипить. У „Ділі" вже подано, що в ковельських семиклясових школах вчать українських дітей релігії в польській мові. Подібні вістки доходять і з інших місцевостей. А вища церковна влада мовчить. Мовчить вона й на всі домагання громад щодо розмосковлення церковного життя. Епископ Полікарп не має ніякого впливу на митрополитально-консисторський апарат і є безсильний щонебудь зробити. Залишається самим церковним громадам вести боротьбу, часто дуже рішуче, і ця боротьба навіть викликає інтервенцію третіх чинників. Цікаво, як радикали помагають розмосковленню церкви. Ось у Шеплі на Луччині дяк-„малорос" іде проти бажань громади і веде москвотяпську лінію, знаючи, що консисторія буде по його боці. Селяни мали цього вже забагато й написали подання до митрополита. Підписала громада Усіча і передала до Шепля на руки П. Андрійчука, якого голова УСРП п. Боднарук обороняв у ч. 13 „Гром. Голосу". Як виявилося П. Андрійчук, щоби не робити прикрости дякові, сховав подання й не дав до підпису селянам. На цьому ґрунті дійшло до деякого зудару між селянами і радикальним табором. „Курер Ілюстрований" навіть подав, що буцімто дійшло до бійки, але підтвердження цього факту досьщо нема. **Х.**

Роковини відсічі Відня.

ВІДЕНЬ. 15. V. ПАТ. В шенбрунському парку святковано вчора роковини відсічі Відня, влаштовані Гаймверою при участи 40.000 членів тієї організації. На свято прибув канцлер Дольфус з міністрами. Промову виголосив міністр Фрай, що завував заслуги короля Собеського. Князь Штаремберґ закликав членів Гаймвери до вдности й апелював до канцлера Дольфуса, щоби був непохитним у своїй політиці. Після дефіляди Гаймвери зібрані рушили походом на площу Шварценберга. Політичні противники пробували нарушити спокій, причому поліція арештувала 100 осіб.

Агресивність австрійських гітлєрівців.

ВІДЕНЬ. 15. V. ПАТ. Коли маніфестації Гаймвери у Відні пройшли назагал спокійно, на провінції були численні ексцеси з боку націонал-соціялістів, що приймали навіть форму партизантки. Біля Вінерайштату потяг Гаймвери, що вертав з Відня, дістався під обстріл політичних противників. Гаймвера відповіла теж стрілами. Потяг припинено, а жандармерія і військо перешукали рефлекторами околицю біля шляху, але без успіху.

В От. Пельтен в одному ресторані прийшло до бійки, в якій чотири члени Гаймвери потерпіли рани. Вісьмох-націонал соціялістів арештували. На залізничому дворці в Леобені націонал-соціялісти обкидали потяг Гаймвери камінням. Поліція багнетами розігнала демонстрантів. У Пасендорфі в Карнатії вибито 40 шиб у потязі, що віз членів Гаймвери. Крім того прийшло на ріжних залізничих стаціях до бійок.

Як повідомляють сьогодніші часописи, уряд рішив видати гострі розпорядки проти таких ексцесів.

Австрійські соціялісти

проти „аншлюсу".

Управа австрійської соціял-демократичної партії оголосила заяву, в якій м. ін. сказано, що злука Австрії з фашистівською та націоналістичною Німеччиною була би небезпечною для незалежности Австрії та европейського миру. Австрія мусить зберегти свою незалежність супроти Німеччини і повинна бути захистом для німецької демократії та культури. Опісля рішено виступити проти узалежнювання Австрії від Італії й Угорщини, проти реставрації Габсбургів і заявитися за політикою мирної невтральности.

Австрійський уряд

образив Німеччину.

ВІДЕНЬ, 15. V. ПАТ. „Дер Морґен" повідомляє, що баварський міністр Франк заявив у Ґрацу, що афронт, зроблений йому австрійським урядом, є теж афронтом для канцлера Гітлєра і німецької республики. Вже в найближчому часі німецький уряд видасть реторсійні розпорядки. Ніодин німець не приїде до Австрії, доки кривда не буде винагороджена.

Викидають жидів

з адвокатури.

Пруське міністерство справедливости оголосило спис адвокатів, яким позволено виступати в судах на терені Прус. З дотеперішнього загального числа 11.811 адвокатів має право виступати в судах 8.299 адвокатів арійського походження. З дотеперішнього загального числа 3.515 адвокатів жидів відобрано право виступати в судах 1.041 адвокатам.

Німеччина не може платити

заграничних довгів.

БЕРЛІН. 15. V. ПАТ. Ґутенберґівський „Монтаґ" пише: Заява д-ра Шахта в американській пресі доказує, що ані у Вашинґтоні ані в Ню Йорку не прийшло в переговорах до порозуміння в справі сплати німецьких приватних довгів за границею. Ситуація ясна. Німеччина хоче платити, але не має девіз. Більанс заграничної торговлі в останніх місяцях дуже пореченистий. В цьому році Німеччина не всилі доставити девіз потрібних до заграничних сплат, а заграничні вірителі мусять взяти під увагу торговельні і політичні розпорядки, спрямовані проти Німеччини і звернутися в тій справі до своїх власних урядів, які зі свого боку зробили все, щоби підважити платничу здібність Німеччини. На основі інформацій часопису д-р Шахт запросив на 25. ц. м. до Берліна заграничних банкирів, делегованих власниками німецьких облігаційних бонів.

Після перервання

розбройної конференції.

БЕРЛІН, 15. V. ПАТ. Приїхав сюди амбасадор Надольни, що відбуде довшу конференцію з міністром закордонних справ ф. Нойратом і канцлером Гітлєром. Буде теж на послуханні у Гінденбурґа.

Даром

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 17. ТРАВНЯ 1933.

ДЖОВАНІ ПАПІНІ.

Відвідини у Ґандія.

(З книжки „Гог").

Ахмедабад, 3. березня.

Не хотів я виїхати з Індії, заки не побачу найславнішого із сучасних гіндусів, отже два дні тому поїхав я до Сатіяґрага-Асґрам, місця осїдку Ґандія.

Магатма прийняв мене у кімнаті майже порожній, де роздумував сидячи поруч безцільного веретена. Зробив на мене вражіння поганішого, ніж за фотографії і ще більше худощавого.

У розмові сказав він між іншим таке:

„Хочете, добродію, знати, чому нашим бажанням є прогнати англійців з Індії? Причина дуже проста: самі англійці піддали нам ту думку, наскрізь европейську. Моя думка дозріла під час мого довгого перебування у Льондоні. Я здав собі справу з того, що ніодин з европейських народів не стерпів би, щоби над ним панував і йому накидував інший нарід. Передовсім у самих англійців те почування самопошани та автономії величайше розвинене. Не хочу мати англійців у власній хаті, саме тому, що я занадто подібний до англійців. Старі гіндуси мало дбали про світські справи та політику. Поринаючи у контемпляції над Атманом-Усією-Єдністю, над Брагмою та Абсолютом, вони бажали тільки злитись з Єдиною Істотою Всесвіта. Для них величайше зовнішне життя було чергою омани і найважніше було для них яко могла хутко звільнитись від них, спершу екстазою, потім смертю.

„Англійська і взагалі західня культура перенесена сюди наслідком завойовницької політики змінила наші погляди на світ. Коли кажу „наші", маю на думці інтеліґенцію, бо маса залишиться довіку ворожа европейській місії політичної свободи. Я перший втягнув у себе західні ідеї і став я провідником гіндусів саме тому, що маю в собі багато менше з гіндуса, ніж якийнебудь з моїх братів.

„Коли читаєте мої книжки і стежите за моєю пропаґандою, то ясне для вас, що моя культура, моє духове та політичне виховання — европейського походження. Толстой і Раскін це мої правдиві вчителі. Християнізм більш як джайінізм натхнув мою теорію про веспротив злому. Я переклав Платона, подивляю Маццінія, роздумував над творами Бейкона, Карлайла та Емерсого, користувався Емерсоном і Карпентером. Мої думки про веспротив злому повчені від Торо, самотного мудреця з Конкорд, моя кампанія проти машин це повторена кампанія людитів, яку наслідники Нед Люда вели в Англії від 1811 до 1818 р. Навіть поезія веретена вирнула у моїй уяві, коли я читав у „Фавсті" епізод з Маргеритою. Як бачите, я не завдячую моїх переконань ні в чому Індії, а в усьому Европі, передовсім авторам, що пишуть англійською мовою. Уявіть собі, що щойно у 1890 р. у Льондоні я почав студіювати Бгаґавад Ґіту і то під впливом пані Безант, англійки! Коли борюю нині думки про союз гіндусів, магомеданців, персів і християн, іду тільки за засадою релігійної єдности, яку проголошує теософія — твір наскрізь европейський. Зайве додавати, що виступаючи проти каст, уявив я принципи проголошені Французькою Революцією.

„Історія Европи XIX. віку мала на мене рішучий вплив. Я прозрів, читаючи про боротьбу греків, італійців, поляків, мадярів і південних славян, що хотіли визволитись з під чужого ярма. Мій пророк це Маццініі. Теорія ірляндського „гом-рулю" стала зразком руху названого мною „Гінд сварай". Я ввів до Індії ідею зовсім чужу індійській умовности. Гіндуси, люди метафізики та резиґнації, вважають політику мереженню діяльністю: — „коли влада необхідна і є такі, що хотять нею займатись, нехай і так буде, спекавмося ще одного клопоту". Гіндус живе чистим духом, прямує до вічности. Яке йому діло до того, чи панують тубильці „раджа" чи чужинні володарі? Тому віками терпіли ми панування монголів і магомедан. Потім прийшли французи, голяндці, португальці та англійці: позаводили хутері на побережжах, пішли в глибину краю і на це ми їм довволили. Европейці і тільки европейці відповідальні за те, що хочемо прогнати европейців. Це їхні погляди змінили нас, „відгіндусили" і коли ми стали учнями своїх панів прийшла нам охота позбутися на майбутнє панів. Я переняв найсильніше англійський світогляд і тому мені довелось стати провідником протианглійського руху. Тут не йде — як базікають европейські журналісти про боротьбу Сходу зі Заходом. Навпаки: европейцям до тієї міри запанував в Індії, що це приневолило вас повстати про-

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Російські гітлєрівці.

Російські національні соціялісти, які недавно основували свій союз у Берліні, а яких мета тодібна до гітлєрівського руху, уладили 12. травня в Берліні пропаґандивний вечір. Присутні були на ньому й німецькі національні соціялісти. Однострій російських національних соціялістів: чорні штани, біла сорочка зі свастикою на рукаві та сині шапки. При звуках царського гимну, а потім Горст-Веселевої пісні вийшли так уніформовані москалі до салі.

—o—

Заборонили фільми

з ц. к. австрійськими одностроями.

Празький „Фільмови Курир" повідомляє, що чехословацьке міністерство внутрішніх справ звертає увагу фабрикантам фільм, щоби не давали до фільми одностроїв і тем із історії Австро-Угорщини.

Сталося це у звязку з протестом частини чеської преси, яка закидала Власті Буріянові майже хоробливе замилування до ц. к. австро-угорського одностою.

—o—

Жидівські демонстрації

проти Розенберга.

ЛЬОНДОН, 15. V. ПАТ. Як запевняє преса, Розенберґ відїхав учора з Льондону зовсім аломаний. Оскільки перед тижнем приїхав до Льондону певний себе, остільки відїхав без ілюзій щодо британського громадянства супроти гітлєрівців. На двірці були демонстрації проти нього, а юрба ставилася так грізно, що мало бракувало, а була би заатакувала Розенберґа. Характеристичним виявом англійських настроїв і метод протесту є факт, що коли потяг з Розенбергом прибув на стацію Чельмфорт, один з пасажирів, який сидів у тім самім ваґоні, що Розенберґ, довідавшись, що він їде в товаристві Розенберґа, потягнув за гальму і задержав потяг, висідаючи з нього на знак протесту і платячи кару за припинення потягу.

Війна чи мир?

ЛЬОНДОН, 15. V. ПАТ. Вся льондонська преса з найбільшим неспокоєм коментує промову віцеканцлера Папена, виголошену вчора на зборах Штальгельму, вважаючи її пробрязкуванням шаблею та провокуванням конфлікту. Настрій преси такий розярений, якби війна висіла на волоску. „Ню Кронікль" пише: „Нехай мами лаштують поживу для гармат". „Дейлі Експрес" під великим наголовком ставить питання: „Війна чи мир?". В тому самому тоні держані коментарі всієї льондонської преси.

ги Европи. Якби Індія була залишилась чисто індуською, себто справжнім Сходом, зовсім контемпляційною та фаталістичною, ніхто з нас і не думав би скидати англійське ярмо. І хоча я зрадив прадідного духа своєї батьківщини, я став визволителем Індії. Европейські ідеї до мого провелітизму включно — підготовані прегарно англійською культурою, поширеною в наших школах — дійшли вже нині до мас і нема на це ради. Автентичний гіндус може терпіти, що він невільник, але англійщений гіндус хоче бути паном в Індії як англієць в Англії. Найбільші англьомани — такі, яким був я до року 1902 — стали поневолі антибританійцями.

„Це справжня тайна того, що скривається в назві „гандієвий рух"; властиво повинен був називатись рухом гіндусів, навернених на европеїзм проти европейців-ренеґатів, себто проти тих англійців, що померли би від сорому, якби француз або німці прийшли панувати до краю, що не є їхньою власністю. Перемінили ви нам душі і не хочемо навіть чути про вашу приязність. Чи памятаєте поему Ґетого „Цавберлєрліяг"? Англійці прокинули в нас демона політики, що дрімав у нашій душі, душі безкорисних аскетів, а тепер не знають, як знову його відворожити. Тим гірше для них!"

Вже кілька хвилин, як увійшов до кімнати один з учнів Магатми і дав йому мовчки знак. Коли тільки Ґанді скінчив, я встав, щоби йому не перешкоджати і подякувавши йому за несподівані інформації, вернувся я автом до Агмедабад.

ПЕРЕВЕРНУЛИ ВОСКОВОГО ГІТЛЄРА.

У льондонському суді відбувалася розправа проти трьох молодих англійців, обвинувачених у цьому, що в кабінеті воскових фігур мадам Тісо оплювали та перевернули воскову фігуру, що зображала Гітлєра. Обвинуваченні (журналіст, торговельний агент і писар) сказали, що так хотіли запротестувати проти гостини Розенберґа в Льондоні, як Гітлєрового представника. На розправі кричали обвинуваченні: „Геть із Гітлєром! Геть із фашизмом!" Після того прийшло до бійки на салі між ними та полісменами. Розправу відложили на тиждень.

—o—

Еспанські монархісти

зброяться.

ПАРИЖ, 15. V. ПАТ. „Лєтранспіжан" повідомляє з Кан, що там викрили велику контрабанду зброї до Еспанії. Контрабанда тревала вже від 1932 р. і щойно тепер зловили головного її організатора Бріка. На основі зізнань арештованого до організації належало кількнацять осіб. Морською дорогою привезли в останньому часі до Еспанії 66 скринь з крісами та муніцією. Яхт, на якому викрито контрабанду, належав до одного еспанського аристократа, що постачав зброю еспанським монархістам.

—o—

В ЕСПАНІЇ ГОРЯТЬ ЦЕРКВИ.

В останніх днях віджив протицерковний рух в Еспанії. В роковини першого випадку підпалення церкви в Кордові підпалено ряд церков, з яких чотири згоріли до тла, інші частинно. В Туе найшли бомбу під єпископською палатою. Зачувати, що в Еспанії приготовляють новий державний замах.

Війна в Европі

підготовляється.

Сер Филип Ґібс, один з видніших англійських політичних мужів, сказав у Льондоні на політичному обіді таке: „Один американський кореспондент хотів заключити умову з ним у справі новинок з війни, яка має вибухнути у продовж 15 днів, бо так сказали тому кореспондентові у Франції. На це сказав Ґібс, щоби кореспондент заголосився за три або чотири роки. Але від себе додав Ґібс таке: „На підставі моїх помічень в ріжних краях, куди я щойно їздив, війна не вибухне за 15 днів, ані за 15 місяців, але всетаки до війни в Европі йде. Лише зміна настроїв може перешкодити війні. А провід цілому світові повинна дати Америка й Англія". Цю промову передає Ню Йорк Таймс в спеціяльній іскровій телеграмі з Льондону.

БІЛЬШОВИЦЬКИЙ ДЕКРЕТ ПРО ПОСАДИ.

МОСКВА, 15. V. ПАТ. Декретом уряду народніх комісарів заборонено лучити державні посади з посадами в трестах і кооперативах. Виїмок зроблено для представників уряду, що засідають в управах і надзірних радах підприємств, що працюють при допомозі державного капіталу.

По широкому світі.

— „Менчестер Ґардіен" подав спис 220 професорів жидів, усунених із німецьких вищих шкіл.

— Представники 288 жидівських організацій в Америці рішили бойкотувати німецькі товари і товари, привезені німецькими кораблями.

— Власники румунських кін бойкотують німецькі фільми.

За океаном.

УКРАЇНСЬКА ВИСТАВА В „РАКСІ" ТЕАТРІ.

Управа найславнішого нюйорського театру „Ракси" при Семій евні й 50 вулиці, один блок від Бродвею, каже у своїх щоденних оголошеннях, киданих на екрані, що цей театр відвідує кожного тижня пересічно 150.000 людей. На цім самім екрані, на цілу величину куртини, появляється кілька разів денно, отже при кожній зміні програми, коротке оголошення, яке затримується кілька хвилин довше, ніж інші оголошення, а в ньому читаєте: „Не занедбайте оглянути українську виставу на мецціяніновій ґалерії!".

При вході до великої ротунди, яка попереджує вступ до великої салі театру, читаєте велику таблицю, що вказує вам сходи до ґалерії. На сходах знову великий образ трьох українських нюйорських жінок у народніх строях. А дальше вже йдете на саму виставу, над ротундою. З барієр ґалерії звисають над ротундою 3 прекрасні українські килими, а ще кілька таких килимів прикрашує простові стіни мецціянінової ґалерії. Там також розвішена мапа України по англійськи й гарний портрет Шевченка, ручно малюваний, з чудовими українськими рушниками. На стінах розвішені великі богато вишиваві скатерті й деякі образи. А на столах, на софі, на стільчиках, на кріслах маєте цілий музей українського народнього мистецтва. Він коротко описаний на тижневій програмі театру, роздаваній десяткам тисяч примірників кожному гостеві, що відвідує театр. Отже на цілій сторінці цієї програми читаєте, що виставу українського домашнього мистецтва влаштовує Товариство „Про Америка", котрого головою є п. Оливер Гарриман, управителькою п. Іванна Карпентер, а головою українського відділу п. Марія Скубова. Опісля вичислені роди предметів: із старовинного і новочасного селянського мистецтва: килими, вишивки, гончарські вироби, гуцульська різьба і виклядані предмети, писанки, ґердани, намиста, брансолєти. Окреме місце присвячене на опис українського коровою, спеченого українськими жінками і поставленого на виставі ніби для звеличання шістьлітніх роковин отворення театру.

Українські жінки й дівчата в народніх костюмах охоче пояснюють публиці предмети. Хор Кириченка відспівав низку українських пісень на ґалерії підчас отворення виставки в пятницю 29. квітня, а в суботу 30. квітня виступив балєтмайстер Авраменко з кільканацяти українськими дітьми в народніх строях з народніми танцями на сцені театру. Всі більші нюйорські часописи помістили про виставу згадку в артистичній частині, деякі помістили знимки українських жінок. Враження з виставки — справжня насолода. Користь величезна.

„ГЕТЬМАН ДОРОШЕНКО" НА СЦЕНІ.

Який слід лишить по собі велике зусилля „Українського Народнього Театру", зорганізованого Василем Авраменком, — отсе питання, яке обговорюють ті свідомі громадяни, що були присутні на виставі трагедії „Гетьман Дорошенко" Л. Старицької-Черняхівської. Вистава відбулася у великому „Поблик Театрі" при Другій евні біля Четвертої вулиці в Ню Йорку серед великого напруження публики і викликувала ріжнородні почування. Обсада ролі знаменита; їх виконання фахове, хоч у більшій частині грали аматори а враження незатерте ані своїм змістом, так і виведенням. Мабуть перший раз, як не в Америці, то в Ню Йорку бачили люди вірно нараду козацьких полковників разом з гетьманом. До відчуття трагізму, змальованого акторами, причинялася першокласна сценерія, приготована саме для цієї пєси школою Василя Авраменка.

Ще з більшим моральним успіхом пройшла в тому самому театрі оперета „Майська ніч" на підставі повісти М. Гоголя, з тим додатком, що тут артист Авраменко мав кращу нагоду вивести свій балєт, ніж у трагедії „Гетьман Дорошенко".

—o—

Кліматична стація для шкільної молод

на Соколі.

Українське Гигієнічне Товариство організує в цьому році, як і в попередніх роках, підчас літніх ферій кліматичні стації для шкільної молоді, а саме для дівчат в часі від 28. червня до 22. липня, а для хлопців від 22. липня до 15. серпня. Приміщення на Соколі біля Підлютого (почта Перегінсько), в пяти мешкальних будинках, положених на просторій, соняшній поляні серед лісу (біля 700 м. над рівнем моря). У програмі соняшні та річні купелі, прогульки, фізичне виховання, руханка, спортові ґри на власній спортовій площі під проводом фахових сил, гигієнічні ґутірки, тощо. Провід стації спочиває в руках лікаря.

КУЗИНЕ
купи щось у перфумерії
ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 7.
Якщо покличешся на оце оголошення, дістанеш для мене
ДАРОМ
гарне ЙО-ЙО „Сальферс".

Харч здоровий, пять разів денно.

Оплата за побут на К. С. цього року значно знижена, та саме 45 зол., платних в двох ратах: Перша рата 20 зол., платна зі зголошенням до 15. червня, другу рату вплачується після приїзду на місці.

На К. С. може їхати вся здорова молодь, що потребує відпочинку в горах, почавши від 14. року життя. Зголошення разом з першою ратою оплати слати на адреси: Для дівчат —

А. Ошецький С. А. Краків
фабрика чекоряди

ПО КОЖНІЙ ЦІНІ
з гарантійно чистих сирівців безконкурепційні ДЕСЕРОВІ ЧОКОЛЯДИ, відмінні молочні і сметанкові, великий вибір вибагливих чоколядок, карамельків і бішкоптів, але без льосів щастя, бонів і т. п.

Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів

Любомира Мриц, Львів, Земельний Банк Гіпотечний, вул. Словацького ч. 14., для хлопців — на адресу Ігор Старосольський, Львів, вул. Крашевського ч. 23; туди треба також звертатися зі всякими запитами. Зазначується, що саме заголошення без надіслання першої рати оплат буде уважатися невистарчаючим. Кошти дороги оплачують учасники самі, залізничі знижки треба вистаратися до ст. Брошнів; при повороті буде окрема залізнича знижка для учасників К. С.

Точніші вказівки, що дотичать особистого виряду учасників тощо, вишлеться заголошеним учасникам окремо. Про речинець збірки на ст. Брошнів буде оголошено окремо в часописах.

На всякі запити проситься долучити марку на відповідь.

Львів, дня 12. травня 1933 р.

За Українське Гігієнічне Товариство:
Д-р М. Панчишин, голова. **Д-р С. Панкевич**, секр.

КОМУНІСТИЧНИЙ ВІЙСЬКОВИЙ СОЮЗ.

КЕНІГСБЕРГ, 15. 5. ПАТ. Політична поліція, та пробоєві відділи перевели в усій сх. Прусії ревізії та конфіскати й арештування серед організацій Пролетаріше Арбайтсгемайншафт. Під тією назвою скривався комуністичний військовий союз (Ротфронт Кемпфербунд). Арештували 62 особи. Проти них відбудеться розправа за державну зраду.

ПРОТИЖИДІВСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ.

КАСАБЛЯНКА, 15. 5. ПАТ. У мин. пятницю вибухли поважні протижидівські заворушення в Рабаті на тлі авантюри, в якій вбито одного араба. Тому, що в тій авантюрі брали участь жиди, підозріння впало на них і юрба, що прийшла з арабської дільниці, стала бити жидів і грабити їх крамниці. Бійки перенеслися теж до европейського середмістя, де спліндрували кілька крамниць і каварню, до якої схоронилися жиди. Багато людей потурбували та побили. Візвана поліційна підмога, жандармерія та військо привернули порядок. Окремі бійки тревали до рана. Жандармерія та військові стежі кружляють у всій арабській та жидівській дільниці. Арештували 90 осіб.

ЖИДИ КИДАЮТЬ НІМЕЦЬКІ ГІМНАЗІЇ.

КЕНІГСБЕРГ, 15. V. ПАТ. Литовська преса повідомляє, що тому що жиди покинули німецькі гімназії на Литві, в жидівських колах виринула думка оснувати в Ковні гімназію з французькою або англійською мовою навчання. В одній німецькій реальній гімназії в Ковні було аж 260 жидів.

ШВЕДСЬКО-АНГЛІЙСЬКА ТОРГ. УМОВА.

ЛЬОНДОН, 15. 5. ПАТ. Нині підписали торговельну умову між Швецією та Англією.

БУРЯ В ІРЛЯНДСЬКОМУ СОЙМІ.

ДЕБЛІН, 15. 5. ПАТ. В ірляндському соймі прийшло до бурливих сцен у звязку з II. читанням буджетових внесків уряду. Опозиція заатакувала головно митну війну з Англією та домагалася від уряду, щоби ясно поставив справу, чи вільна держава має остати в британському комонвелті народів, чи теж стати зовсім окремою республикою. Серед небувалого галасу було чути окліки опозиції: „Домагаємося звороту наших ринків!" Де Валера зложив заяву, що уряд якнайрішучіше буде й далі вести свою дотеперішню політику. Урядовий внесок перейшов 73 голосами проти 53.

ЗАБОРОНА ОДНОСТРОЇВ.

БЕРН, 15. 4. ПАТ. Швайцарський уряд заборонив носити однострої військового характеру всім особам, що не належать до військових формацій, признаних державою.

Таку саму заборону видав і данський уряд.

ДОЛЯР.

На львівській неофіціяльній біржі курс доляра не виказував у понеділок ніяких хитань. Банк Польський купував долярові банкноти по 7.50 зол., а в приватних оборотах платили за доляра 5 сотиків більше. Фунт стерлінг виказував знижкову тенденцію. Банк Польський платив за фунт стерлінг по 30.05, а около 12 години лише по 29.00 зол.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

ХОТІЛИ ВИСАДИТИ В ПОВІТРЯ КОР. ПАЛАТУ.

Віденські часописи повідомляють, що в Білгороді перед палатою югославянського короля, поліція арештувала 4 македонців, як хотіли підставити там пекольну машину. При арештованих найшли 6 таких машин, два револьвери та багато муніції. Арештовані признавися, що пекольні машини дістали зі Софії від провідника македонців Ніколова. Він поручив їм виконати замахи на держ. будинки в Білгороді.

Запамятайте теперішню адресу:
„РІДНА ШКОЛА"
Львів, вул. Словацького 14.

Книжки на костирі.

11-го ц. м. трапилась у Берліні сцена, що кидає прикру тінь на добу, в якій живемо. Союз німецьких націоналістичних студентів у Берліні зорганізував демонстрацію проти „ненімецького духа" і спалив прилюдно, на площі перед оперою, підчас походу зі смолоскипами, 20.000 німецьких книжок. Між спаленими авторами находимо імена, що є гордощами німецької літератури та науки. Відомо, що між сучасними німецькими письменниками — автори жидівського походження дуже численні. Таким робом горіли книжки Фрайда, братів Маннів, Ремарка, Людвіга і багато наукових студій, що інколи не мають нічого спільного з політикою.

Характеристичне явище, що серед того середньовічного саббату промовляв сам міністр пропаганди д-р Геббельс на тему: якто Німеччина аривав а „брудною" літературою, відірваною від життя.

Подібні маніфестації прилюдного палення книжок відбулись того самого вечора у Мінхені, Франкфурті, Гайдельберґу, Кенігсберґу, Бреславі, Ніренберґу, Кілі та Гіссені. Очевидно, що це радше демонстрація проти тенденції тих книжок, ніж знищення їхнього накладу, який багато не потерпів.

Всеж таке середньовічне видовище не було мабуть щасливою ідеєю, бо не приносить воно в XX. столітті великої слави ні користи ані німецькій ані европейській культурі.

Свячене.

В Союзі Українських Купців.

Від 3-ох літ святкують наші купці, згуртовані у своїй професійній організації, патрона св. Юрія і це стало вже щорічною традицією. В неділю 14. ц. м. відправив Преосв. д-р Бучко архиєрейську Службу Божу в церкві св. Юра, а в 11. год. передпол. доконав посвячення „снідів" у домівці Союзу Купців. Після глибоко-патріотичної промови Преосвященного і многоліття, що його відспівали присутні, засіла численна громада купців і гостей з Преосв. д-ром Бучком на почесному місці до заставлених перекускою столів. Підчас споживання свяченого промовляв цілий гурт бесідників: голова Союзу Українських Купців п. Ганулик, від Т-ва „Зоря" п. Гевак, від преси („Діло") інж. Несторович, від торговельних високошкільників п. Ковальчук. Зокрема увагу всіх присутніх прикував дуже цікавий реферат д-ра Зубика про минуле Львова, розглянене в точки національної і фахово-купецької.

Свячене Комітету будови церкви СС. Василіянок.

Заходом Комітету будови церкви СС. Василіянок у Львові при вул. Потоцького ч. 95 відбулося в неділю 14. ц. м. пополудні у великій, гарно прибраній салі монастиря спільне свячене для громадян тої дільниці міста і запрошених гостей. До довгастих столів засіло близько 200 осіб з усіх кругів львівського українського громадянства. Явився теж Преосв. еп. Будка, який посвятив „сніди", а опісля виголосив гарну промову. Крім нього промовляли: голова комітету о. Ю. Дверович і п. Олексин. Підчас свята відспівав хор семинарії СС. Василіянок цілу низку пісень. Це свячене, що відбулося саме в перші роковини оснування Комітету будови церкви СС. Василіянок у Львові, принесло знову до каси Комітету кількасот золотих.

У Кружку „Р. Ш." на Стрийськім.

В неділю 14. ц. м. відбувся в домівці Кружка „Рідної Школи" на Стрийськім передмісті свячене для членів Кружка і запрошених гостей. Посвячення доконав Преосв. еп. Будка, який теплими словами привитав зібраних та коротко пояснив значіння школи й релігії. В чистенькій та гарно прибраній салі згуртувались учасники різних станів і мило було дивитися на ту згідливу гармонію і сердечні відносини між нашим робітництвом, міщанами та інтелігенцією. В укладженні цього гарного свята слід піднести заслугу жіночої секції при Кружку, яка, хоча недавно заснована, принесла вже багато користи та виявилась надзвичайно рухливою й енергійною всюди, де йшло про добро Кружка. А самому святові свяченого зуміла жіноча секція надати характеру родинного зібрання і завдяки цьому всі гості почували себе гарно та винесли з нього якнайкращі вражіння.

НОВИНКИ

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 1817 9-50

— **Реактивування школи.** Кураторія львівської шк. округи відкликала свою постанову, якою закрила вселюдну 5-кл. школу „Рідної Школи" в Бережанах із санітарних оглядів.

— **Коморник забере приходи із Східних Торгів.** У суботу запала постанова у львівському апеляційному суді в спорові Східних Торгів. Східні Торги переняла Львівська Торговельна Палата під умовою, що полагодить справи з вірителями Східних Торгів. До вірителів належить і персонал Східних Торгів, якому управа Східних Торгів винна платні на суму ок. 20.000 зол. Президія міста не додержала тієї умови, тому бувші службовці Східних Торгів внесли зажалення проти громади та зажадали тимчасової екзекуції для забезпеки претенсій. І ось суд видав присуд на заняття всіх прав винайму або підвинайму всіх павільйонів, побирання чиншу й оплат за кіоски, за білети вступу на XIII. кампанію. Так цьогорічні Торги найдуться під опікою коморника.

— **Конфіската грошей на границі.** На румунській граничній стації Грігорі-Ґіка-Вода (Неполоківці) румунська митна сторожа сконфіскувала одному купцеві 6.000 доляріз, які хотів перевезти за границю.

— **40 німецьких газет, заборонених у Польщі.** Міністерство почт і телеграфів оголосило спис німецьких часописів, що виходять у Німеччині, яким відобрано дебіт у Польщі. До них належить „Берлінер Тагеблят", „Берзеннахріхтен" і 38 інших часописів.

— **Страйкує 3.000 робітників.** Уже десять днів тревае італійський страйк у томашівській фабриці штучного шовку. 3.000 робітників не виходить із фабрики. Фабриці загрожує велика втрата, бо вона має сливну масу т. зв. віскозу, з якої роблять шовк. Маса ця твердне й може заткати всі проводи й рури машин. Є теж у фабриці легкозапальні, вибухові та трійливі матеріали, що без нагляду кваліфікованих робітників можуть спричинити небезпеку.

— **З жалю за жінкою.** Львівський носій Клярнер підрізав собі на Губернаторських Валах горло жілеткою, тому що жінка постановила розвестися з ним. Клярнера забрали до шпиталю.

— **Львівські вломники на селі.** До громадського уряду в Романові пов. Бібрка загостили в ночі злодії, мабуть зі Львова, і розбивши огнетривалу касу, забрали 130 зол.

— **Страшна родинна трагедія** розіграласа в Крупському пов. Жидачів. Ст. Стражак, торговець кіньми, виїжджаючи на ярмарок до Миколаева, казав 22-літньому синові Іванові, щоби вивіз гній на поле. Іван не послухав батька і вислав з фірою молодшого, 14-літнього брата Миколу. Однак недосвідчений хлопець їхав так нещасливо, що дістався під віз і згинув на місці. На вістку про це нещастя, мати загрозила в розпуці старшому синові Іванові, що як верне батько, то його вбє. Налякний син не чекав уже на поворот батька, але пішов до стодоли і повісився. Коли вечором батько вернув додому, застав два трупи своїх дітей.

— **Доляри в сіннику.** Як повідомляють із Стрия, Йосиф Зубрицький дістав з Америки в

спадщині по своїм браті 225 долярів, які сховав до сінника. Від часу до часу контролював чи гроші в порядку. Аж недавно переконався, що грошей нема. На превеликий жах довідався від жінки, що вона, роблячи порядки перед Великоднем, дала до сінника нову солому, а стару спалила. Разом зі соломою спалила й гроші.

— **Самогубство студента.** З Городниці пов. Копичинці приїхав до Львова студент II. року прав. Ізак Штерншус і замешкав у Віденському готелі при вул. На Блоне. Тут замкнувся і більше не виходив. Після 24 годин отворено двері і найдено студента без життя. В його грудях сторчав ніж. В листі студент зазначив, що відбирає собі життя, не подаючи причини.

— **Душогубство із заздрости.** На дорозі між Ворцовом і Полянкою пов. Городок напали на 24-літнього Михайла Іванишина парубки і так його побили, що він на другий день помер. Поліція арештувала 17-літних парубків Петра Цапа і Степана Ціпивка, які вбили Іванишина з заздрости з приводу дівчини.

— **Убив батька в обороні матері.** Перемиський суд займався справою 21-літнього Сенька Петрицького із Накла пов. Перемишль, обвинуваченого у вбивстві свого батька. Маючи злість до батька за те, що зле обходився з цілою родиною, зачаївся за стодолою і коли він надійшов, убив його ударом сокири по голові. На розправі син боронився тим, що ділав в обороні матері та цілої родини, над якою батько страшно знущався. Дістав 10 років вязниці.

— **Самогубство залюблених.** На цвинтарі біля Копичинець найшли серед могил два трупи: дівчини й молодого мужчини. Обоє були постріляні. Доходження викрили, що це були Емілія Халупа з Копичинець і Рудольф Попаденчук із Сухоставу. Полишений лист виясняв цілу трагедію. Обоє відобрали собі життя, тому що родичі Халупівни не годилися на їхнє подружя. Поблизу лежав утятий військовий кріс, з якого Попаденчук стрілив у серце дівчини, а потому застрілив себе. Подвійне самогубство викликало в околиці велике вражіння.

— **Ріжні вістки.** Почтову урядничку Яніну Слушкевич у Добрівлянах пов. Дрогобич засуджено за грошеві зловживання на пів року вязниці. — В Седльцях повісили Станислава Зачковського, засудженого наглим судом на смерть за вбивство купця Штайна. — В Щуровичах пов. Брсди згоріло 24 господарств.

— **Тиф на Сибірі.** Із Чіти повідомляють, що на східній Сибірі шириться пошесть тифу. Найсильніше виступає пошесть у Владивостоці. Наслідком недостачі лікарської допомоги вмерло досі коло 12.000 осіб.

— **Історичні зуби.** З нагоди світової вистави в Шикаго американські дентисти уладжують виставу історично важних зубів і штучних щок. Найцікавішим експонатом у виставі штучних зубів буде безперечно щока першого президента Злучених Держав Джорджа Вашингтона. Вона зроблена з правдивої слонової кости, одначе в порівнянні з теперішніми щоками (вона походить із кінця 18-го століття) значно недоладна. Славний американський державник, коли хотів користуватися тією щокою, мусів мати все отворені уста. Не міг їх замкнути навіть у найбільшому розгарі бесідництва. Колиж йому раз ця оправа зіпсувалася, дав собі її направити до коваля.

— **Вияснення.** Дозволяємо собі вияснити, що вироби **Одоль** продуковані в цілости в краю, фабрика і управа містяться у Львові та акції в польських руках. Ті подобриці зрештою добре відомі купецтву в хемічно-косметичної продукції — подаємо їх лише до відома широкого загалу консументів. — **Промисл Хемічно-косметичний Одоль К. А. С. Львів.**

— **Матовий крем чи товстий?** Від віків загально відоме, що вітер і дощ, сонце і порох, а також і часте вживання мила, відбирають шкірі поважну частину натурального товщу і тому цей брак треба доповнити товстими кремами, щоби шкіра не була червона, шерстка і порепана. Отже як розуміти вживання безтовщевих кремів, які прецінь зовсім не доповнюють втраченого товщу шкіри, які не хоронять її достаточно перед шкідливими впливами гострого повітря? Це можна легко зрозуміти. Звичайні товсті креми не проникають взагалі в глибину шкіри, наслідком чого залишають на цері товстий полиск, який лице не прикрашує. Позатим такі креми є неприємні тим, що втягають легко порох і т. п. нечистоту. Цієї хиби вже нема від часу винаходу **Евцериту.** Евцерит, як підставовий складник відомого у світі Крему Нівея, є під оглядом хемічним дуже зближений до натурального товщу шкіри і тому шкірні тканї радо приймають його замісць утраченого товщу. Отже крем **Нівея** входить скоро і то зовсім у найглибші шари шкіри, відживляє, скріплює і робить її відпорною. Далі побуджує Евцерит шкірні комірки до живішої діяльности, тому в деякій мірі відмолоджує шкірні тканї. Наслідком такого раціонального плекання, яке можна ще успішно підпомогти легким масажем, осягаємо знаменито ніжну, елястичну шкіру та свіжий і молодечий вигляд. Виріб Евцериту застережений патентом і тому ніякий інший крем не може містити в собі Евцериту, як якому саме оскочується одинока в своїм роді ділянки **крему Нівея.**

— **Підрізав собі горло.** На вул. Сапіги Петро Підкова підрізав собі горло. Зробив це тому, що дівчина Курса, до якої залицявся, не хотіла про нього й чути, як довідалася, що він жонатий.

— **Вбили нотаріяльного кандидата.** До Бжозова приїхав посол Стронніцтва Народового Ример, щоби відбувати віча. Місцевий нотар Гвоздзь і його дипендент Худзік і рез. майор Овоц були на вечері в місцевого священика Дуткевича. Коли по вечері вийшли з хати, вистрілив хтось із рушниці та поцілив шротом Худзіка й Овоца. Худзік згинув на місці, поцілений шротом у хребет. Слідство вказує на те, що вбивник стріляв до майора Овоца, а Худзік згинув припадково.

— **Напад на листаря.** Трьох замаскованих людей напало біля Ярослава на почтового післанця з Тряшівки, обезсилили його та забрали мішок із грішми, вартісні листи, та револьвер. Поліція арештувала Ямроха, Крупського та Демба й відібрала їм усе, що забрали в післанця. Стануть перед наглим судом.

Зуби додають краси або кищать їй.

Вистарчає поглянути на ті два лиця щоби переконатися, що наше твердження правдиве. Підкреслюємо, що лише здорові зуби можуть бути направду гарні. Зуби можуть бути здорові лише тоді, якщо дбайливо утримуємо їх в чистоті. Улекшує це паста Кольгейт, якщо уживаємо її щодня.

Паста Кольгейт грунтовно усуває всілякі шкідливі останки їди навіть з найдрібніших щілин між зубами одночасно ароматичний її запах робить віддих свіжим і чистим.

вимовляти Кольгейт
ПАСТА ДО ЗУБІВ.

— **Відживлювання шкільної молоді.** Докладні досліди виказали, що майже 70 відсотків шкільних дітей не має рано часу зісти спокійно снідання. Знаємо, що для дітей снідання є підставою їх самопочування цілий день. Передовсім тепер при кінці шкільного року, коли молодь перепрацьована і переденервована по цілорічній праці, треба дбати за те, щоби їх снідання мало велику відживчу вартість і вспокоювало нервову систему. З батьківських кол дістаємо багато листів про досвіди, які мають завдяки Овомальтині. Овомальтина це повновартісна відживка багата у вітаміни, діястазу і так: важні для успокоєння нервів лецитини. Овомальтину можна приладити скоро і скоро її споживати. Входить вона легко і якнайкраще у кров. Вже за 2 зол. можна дістати пушку Овомальтини у всіх аптиках і дрогеріях.

—o—

З нових книжок.

„ШВЕЙК" в українському перекладі.

Серед застою літературного й видавничого руху кожна нова замітніша книжка повинна — здавалось би — звертати на себе загальну увагу. Тимчасом одним із найпоганіших наслідків письменницько-видавничої кволости є відчуження взагалі читача від книжки і його збайдужіння на найкращі літературні новини. Цим можемо пояснити факт, що такі прегарні і прецікаві твори, як „Щоденник" Чикаленка чи обі „мазепини" книжки Борщака, хоч і зустріли найбільше признання критики, всеж не виправдали надій видавців, що швидко прийдеться друкувати другий наклад. До тої самої категорії появ належить придбаний українській літературі переклад безсмертного „Швейка".

Перші два томи вийшли ще у 1930 році п. н. **Швейк у запіллю"** і **„Швейк на фронті".** (Нині ті томи вже майже вичерпані). Тепер появився том третій п. н. **„Славетній прочухан".** Четвертий том п. н. „Велика різанина" має — як зачуваємо — побачити світ у найближчому часі. Тоді будемо мати цілість того своєрідного архитвору, який по-правді вперше відкрив настіж чеському письменству двері до европейського читача.

Українське видання Швейка переходило, видно, ріжні перипетії, бо перший і другий том вийшов у В-ві „Луна", третій у „Бібліотеці Воєнних Споминів". Також переклад першого тому сигнував Олександер Залужний, а другого і третього тому Микола Зорко. А проте ані на зовнішньому вигляді ні на перекладі воно шкідливо не відбилося: видання одностайне, переклад кожної книжки авторизований, право видання і перекладу виєднане від спадкоємців пок. Ярослава Гашека; так само відкуплені чудові карикатури Й. Ляди, якими пишається видання чеського оригіналу.

Як відомо, рукопис Гашека кінчився на половині 4-го тому. Доповнив той том і дописав том 5-ий Ванек. Однак воєнна історія Швейка вичерпується у 4-ох томах. Тому й перекладчик обмежився до них, надзвичайно вміло, з великою користю для повісти; скорочуючи текст, викидаючи надто довгі описи і надто вульгарні сцени, від яких Гашековий оригінал аж кишить. (При цій нагоді можна би висловити під адресою перекладчика побажання, щоб особливо у 4-му томі рішуче скреслив вульгаристику, якої там найбільше).

Щодо самого перекладу — його можна вважати зразковим: він віддає наскрізь духа оригіналу, не зазначуючи українських ознак. Це не легка справа тому, що Швейк має не лише силу вульгарних сцен, але й писаний чеською воєцькою тарабарщиною, з безлічю касарняних австро-німецьких мовних квіток. З виїмком поодиноких висловів, які можна би легко виправити — назагал перекладчик знаменито всі труднощі переборов.

Річ ясна, що про сам твір нічого казати. Це могучий акт обвинувачення *проти* війни і проти австрійської військової системи. Гостра сатира, подана у легкій формі повістевого оповідання, гротескові типи з найбільш гротесковим типом головного героя, врешті безпардонний натуралізм — — усе це прикмети, які запевнили Гашекові і його Швейкові безсмертність та найбільшу популярність, ширену по земній кулі не лише книжкою, але й драматизованим театральним видовищем та фільмою. Тому чималою заслугою видавців і перекладчиків є теж — так мовити — престіжеві мотиви: що і в українській перекладній літературі не бракує того чеського архитвору. ік.

—o—

З кіна.

Кіно „Касіно": „НІЧНІ СУДИ".

Це такі суди в Америці, перед якими стають люди обвинувачені у всякого рода проступках, що скоїлись від 9-ої год. вечора — у ночі. Тому, що ніч легко розбурхує пристрасти, судді в таких судах мають головно до діла з ними. Фільма показує нам хабарництво одного із таких суддів, що не вагається перед злочинами, коли треба затерти сліди своєї нечесної служби. Інтрига добре поплутана і в деяких моментах омінає шабльону. Лишається тільки той шабльон, якого американська публика сама домагається: щаслива розвязка на славу чесних і невинних. Добрі артисти: Голмс, Аніта Пейдж і Люіс Стоун, на жаль з надто дрібною ролею.

Кіно „Аполло": „ДІВЧИНА З БУРХЛИВОЇ КРАЇНИ".

Головану ролю має солодко-наївна і симпатична Джейніт Гейнор з невідступним своїм партнером Чарльзом Фаррелем. Це історія виїмково чесної та доброї дівчини, що вміє жертвувати собою для ближніх і покірно приймає удари долі. Бачимо кілька оригінальних краєвидів із мрячної морської закутини, де живуть бідні рибалки, посеред диких хвиль і скель. Іде боротьба за хліб, ідуть жорстокі сусідські порахунки. Оригінальні дві сцени з малпою і дитиною.

Дописи.

ОТИНІЯ.

Концерт у честь Шевченка. Заходом Філії „Просвіти" і Кружка „Рідної Школи" в Отинії відбувся дня 30. т. ц. р. в салі Т-ва „Самопомощ" концерт у честь Шевченка. Завдяки праці організатора „Просвіти" п. Гарасимюка і п. Матія Дуди, котрі занялися підготовленням хору, випав концерт під кожним оглядом удатно і лишив по собі гарне враження серед усіх присутніх, що складалися з місцевої і позамісцевої інтелігенції, а головно селянства й міщанства, які по береги виповнили салю. Вступне слово виголосив д-р Дрогомирецький, дальшу програму виповняли хорові продукції під упр. п. Гарасимюка і п. М. Дуди, деклямації і скрипковий дует. Новозорганізована і добре вишколена мандолінова орхестра під упр. п. Гарасимюка відіграла дуже вдатно вязанку стрілецьких пісень, а деклямації виголосили п. Володя Стрийська, 8-літня дівчинка Прокопівна і 6-літній хлопчик Іван Проконій зі Струпкова. Найкращою точкою програми був скрипковий дует Беріота у виконанні п. Галі Дрогомирецької і п. Ганчарюка зі Стрілавова. Свято закінчилося відспіванням нац. гимну. — Тепер приготовляється перше велике окружне свято „Просвіти", що буде влаштоване з кінцем червня ц. р.

—o—

СПОРТ.

ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО У. С. С.

ЛЬВІВ. **Сокіл IV — Комета 7:1 (2:1).** В першій частині гра різнорідна. Комета ініціювала інколи гарні випади. В другій половині Сокіл IV опановує грище і легко здобуває високоциферну перемогу. Суддював п. Мазуник.

ЛЬВІВ. **УРСК — Мета 1:0 (0:0).** Гра дуже гостра. Її жертвою падали слабші фізично грачі УРСК-у. Напад Мети, ослаблений відсутністю Лотоцького, стратив багато на своїй боєвості. В УРСК-у найкращі бічні помічники. Ворота добув Король. Суддював п. Попель.

ВИННИКИ. **Чорноморці — Дніпро 3:2 (1:1).** Змагання цих дружин, що відбулися у препоганих теренових умовинах, не то що не принесли ніякого спортового успіху, але й дали притоку до небажаних подій. Змагуни і публіка Дніпра спровокували бійку на грищі, так, що суддя п. Дирль був приневолений закінчити змагання на 10 хв. перед кінцем.

Змагання Сокіл (Золочів) — Тризуб у Золочеві не відбулися.

ЧЕРНІВЦІ. МАКАБІ — ДОВБУШ 3:1 (2:1).

Знову програна Довбуша у змаганнях за мистецтво Буковини, тимбільше прикра, що Довбушанці йшли на певну перемогу. Не можна сказати, аби жовто-блакитні зле грали, бо були вони переважно в нападі. Одначе самолюбство грачів з нападу, з яких кожний хотів стріляти і звичайно стріляв зле, а також слаба гра воротаря, довели до того, що переможцем зі змагань вийшла дружина жидівська.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Роман Купчинський: У ЗВОРАХ БЕСКИДУ. Повість зі стрілецького життя. Вид. Кооперативна „Червона Калина". Львів 1933. Стор. 176.

Омелян О. Поповичъ: ВІДРОДЖЕННЯ БУКОВИНИ. (Спомини). Видавнича Кооперативна „Червона Калина". Львів. 1933. Стор. 120.

Іван Франко: МОЙСЕЙ. Поема. Четверте видання з передмовою. Видавництво „Чорногора". Коломия 1930.

Д-р Василь Пачовський: СВІТОВА МІСІЯ УКРАЇНИ. Реферат. Видавництво „Краса і сила" ч. 2. Накладом А. Яцкова. Перемишль 1933.

ЖУРНАЛИ.

ЛІКАРСЬКИЙ ВІСТНИК, орган Лікарської Комісії Н. Т. ім. Шевченка й Українського Лік. Т-ва у Львові. Число присвячене 30-літн. ювилеєві „Народньої Лічниці". Рік XI., ч. 2—3 з 1. травня 1933. Зміст: Народня Лічниця у 30-ліття свого істнування. — І. Куровець: Санітарні відносини в часі влади ЗУНР та в найближчому часі опісля. — М. Вахнянин: Початки Нар. Лічниці. — О. Подолинський: Лікування неплідности в амбулаторії жіночих хоріб Н. Л. — Е. Дурдеало: Причинок до терапії деяких форм шкірної туберкульози. — О. Філяс: Внутрішній діточий відділ Н. Л. у світлі чисел за останніх десять літ. — І. Довбуш: Про психотехніку. — XVII. Загальні Збори У. Л. Т. — Хроніка сходин У. Л. Т. — Звіт з діяльности У. Г. Т. у Львові за час від 22. травня 1931 до 18. березня 1933. — Комунікати.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ. Рік VI., ч. 5 (56) за травень. Зміст: На св. Юрія. — П. Карманський: Як повстала друкарня „Українського Союзу" в Бразилії? — А. Князенко: Дерманський монастир. — І. Крипякевич: Українське життя в княжих часах. — Т. Демчук: Тернопільські театральні вечорі. — Ф. Коковський: Новий закон про сплату довгів. — К. Коберський: Чому хитаються курси паперових грошей. — Е. Жарський: Від пуголовка до жабки. — Е. Томашевський: Голуби. — С. Б.: Пінацьке божевілля. — Кураре. — Вплив зазуву на дрібнотвори. — Жінки живуть довше. — М. З-ий: Каліфорнія. — Новітнє в стоматології. — Слуги мовчання. — Гагілки на Поділлі. — М. Антонович: Великий успіх виставн української графіки в Празі. — Музей визвольної боротьби у Празі. — Історія „Просвіти". — Освіта й виховання. — Бібліографія. — Бібліографічний порадник ч. 5. (В числі 23 знимки).

РІДНА ШКОЛА. Рік II., ч. 9 з 1. травня. Зміст: Резолюції Заг. Зїзду „Р. Ш." — В. Кузьмович: Наказн рідношкільної діяльности. — Ф. Коковський: Серенада (фейл.). — Що пишуть про наш журнал. — І. Блажкевичева: Поможіть рідношкільній дітворі! — Рогатинський: З життя „класових громад" гімназій „Р. Ш." в Рогатині. — П. Кривоносюк: Учімся виховувати назріваючу молодь! — А. Ворон: Боротьба за шк. підручники (допис із Закарпаття). — Д-р Ю. Кордюк: Кліматичні стації на Соколі. — І. К. Перша українська школа у Володимирі Вол. — Тернистий шлях української школи на Поліссі. — З життя „Р. Ш." — Бібліографія. — Різні вісти. — Ті, що відійшли на віки. — Веселий куток. — Ілюстрації.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА, ч. 5 за травень. Зміст: До кооператорів світу! — На окраю днів (актуальні замітки). — І. Витанович: Брати Симиренки. — К. Коберський: Питання ринку збуту с.-г. продуктів. — І. Ольховий: Недомагання в праці Українбанків. — І. П.: Впорядкувати справу членів! — З преси і життя. — Додаток: В. Левинський: Поляки під Прусією.

ТРИЗУБ, Париж, ч. 18.

УЧИТЕЛЬСЬКИЙ ГОЛОС, Мукачів, квітень ч. 4.

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ, Прага ч. 20 і ч. 21.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Кореспондентові, Сянік: „Епідемічного" розпорядку вряд з увагами до нього не помістимо з уваги на цензуру.

Вп. Дописувачеві з Чортківщини: Присланого нам допису про Ваші пригоди в часі повороту зі Львова не помістимо, бо можуть сконфіскувати.

Всч. о. Н. В., Страдче: Присланого помістити, на жаль, не можемо.

Вп. Я. Т., Лужок: Стаття „За душу української дитини" написана так, що напевно підпаде конфіскаті. В такому виді не помістимо.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 16. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Середа, 17. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Театр Різнородностей.

Вівторок, 16. травня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Середа, 17. травня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор" (вистава закуплена).

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Тенісового Т-ва) виступи міжнародних змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Романс із поручником" (Лоренс Тибет).

АПОЛЬО: „Дівчина з країни бурі" (Дж. Гейнор).

АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".

КАСІНО: „Нічні суди" (Ван Дайк).

КОЛІСЕЙ: „Скіпки", ревія „Колісей у цвітню".

КОПЕРНИК: „Сини джунглів".

МАРУСЕНЬКА: „Сини джунглів".

МІРАЖ: „Людина сміху" (Конрад Фейдт).

ПАЛЯС: „Бейбі" (Анні Ондра).

ПАН: „Студент-прошак" і ревія.

ПАСАЖ: „Пострах Арізони".

ОАЗА: Нечинне.

СТИЛЕВЕ: „Тут радіостанція" і ревія: „Коли Кавера хоче кавалєра".

ХИМЕРА: „Распутін" (Конр. Фейдт).

УТІХА: „Москва без маски", ревія „З квітки на квітку".

Закордонне радіо.

Вівторок, 16. травня 1933.

Братислава (273.3) 16.10 Югосл. діточий хор. 18.15 Брамсова соната ф-моль на два форт., 19.30 „Таіс" оп. Масснета. 22.15 Легка музика; **Копенгаген** (281,2) 20.15 „Косі фан Тутте" оп. Моцарта. **Бреславя** (325) 21.10 Військ. орхестра; **Лондон** (356) 18.55 „Тристан і Ізольда" оп. Вагнера; **Штутгарт** (360,6) 20.30 Оп. музика, **Гельсінгфорс** (368.1) 17.00 Патріот. пісні, 17.25 Спів; **Букарешт** (394,2) 20.00 Спів; **Білгород** (429,7) 12.35 Нар. музика; **Рим** (441,2) 20.15 Спів, 20.45 Концерт, 22.00 „Куоре бендато" ком., 22.30 Піал.-ам. пісні, **Відень** (518,1) 11.30 Академія в честь Брамса, 19.00 Військ. орхестра; **Мінхен** (532,9) 20.05 „Сорочинський ярмарок" оп. Мусоргського (Норимберга 238.9 м.); **Будапешт** (550,5) 16.00 Циг. музика; **Харків** (937,5) 9.00 Танк. музика, 13.30, 13.50, 15.10, 20.00 Концерт, 19.00 Літер. вэч.

Середа, 17. червня 1933.

Кенігсберг (217,1) 18.25 Спів, **Мор. Острава** (263,8) 10.10 Військ. орхестра, 18.40 Діточі пісні, 19.30 Нар. музика; **Братислава** (279,3) 12.30 Концерт; **Лейпціг** (389.6) 15.00 Два фортепіяни, 16.00 Авд. для молоді, Нар. пісні; **Сотенс** (403.5) 21.00 Нар. музика, йодлери, **Білород** (429,7) 15.30 Нар. пісні; **Стокгольм** (435,4) 21.30 Спів **Рим** (441.2) 20.45 „Сіберія" оп. Джордана, **Відень** (518,1) 11.30 Квартет, 20.00 Академія в честь Брамса; **Рига** (525) 20.20 Арії та пісні, **Будапешт** (550,5) 17.30 Джез, 18.30 Циг. музика; **Харків** (937,5) 9.00, 15.10 Концерт, 13.50 Літ.-муз. трансм., 16.00 Скрипка, 19.00 Концерт із Української Фільгармонії; **Давентрі** (1554,4) 21.55 „Зигфрид" оп. Вагнера.

Львівське радіо.

Вівторок, 16. травня 1933.

12.10, 16.15, 22.45 Грамофон; 15.40 Грамофон і Сільва верум; 16.25 Для учителів: „Програма нової нар. школи", 16.40 „Як дитина здобуває тяжке знання рахування"; 17.00 Симф. концерт; 18.00 Легка й танк. музика; 19.00 Техн. скринька; 19.30 „Патетичні та домашні симфонії"; 20.00 Концерт (орхестра, спів), Спортові вістки; 22.00 „Пісня Рахиля" опов. Кунцевичевої, 22.15 Спів Юрія Чапліцького; 23.00 Танк. музика.

Середа, 17. травня 1933.

12.10, 16.20, 17.00 Грамофон, 15.35 „Петрусь і числа", „Полева цвітка" Андерсена; 16.00 Форт. Концерт 11-літнього Шимоновича; 16.40 Нова Індія; 17.40 Обезаселення умовних робітників; 18.00 Фортепіян; 18.00 Скрипка, фортепіян; 18.50 Колиб и виграв мільон; 19.05 Всячина; 19.20 Рецитацій Норвіда; 19.45 Авд.: „Брамсове Реквієм"; 19.55 Трансм. з Відня: **„Реквієм"** Брамса (орхестра), Спортові вістки; 22.15 Співочий реціталь (фортепіян); 22.35 Есперантські новини; 23.00 Танк. музика.

—o—

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ":

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 15. V.: масло 2.80, молоко 19 сот., сметана 90 сот., яйця 3.— зол. Тенденція на масло і яйця звишкова, на молоко знижкова.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Загальні Збори Т-ва Українська Захоронка у Львові відбудуться у вівторок 30. травня ц. р. в салі Української Бесіди при вул. Рутовського 22, І п. о год. 5. попол. Порядок нарад: 1) Відкриття Зборів. 2) Відчитання протоколу останніх Загальних Зборів. 3) Звіт з діяльности Виділу. 4) Звіт Контрольної Комісії і уділення абсолюторії уступаючому Виділові. 5) Вибір нового Виділу. 6) Внески і запити. — За Виділ Т-ва Української Захоронка: Софія Рякова голова, Ст. Филипович за секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОКАЗІЯ: Кам'яниця комфортова, нова, без податків, Банк Господарства Краєвого 52.000 зол., доплата 43.000 зол. Дохід 10.000 зол., трипокоєве вільне помешкання — з причини виїзду продає: „Celeriter" Сикстуська 32. 1920 2—3

РУТИНОВАНИЙ адвокатський аплікант шукає місця в адвоката до укінчення 10-місяців практики. М-р Петрушкевич, Любачів. 1934 2—2

ПРИЙМУ СПІЛЬНИКА до переведення корисного підприємства з невеликим вкладом, на дуже добрих умовинах з довним забезпеченням. Зголошення (до 25. ц. м.) Львів, ул. Здоровля 9, письменно або устно від 4—6 — Д-р Юліян Гринк. 1935 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПОДЯКА.

Дня 3. 5. ц. р. похоронено тлінні останки Нашого найдорожчого Вітця, Діда і Прадіда о. Сильвестра Дрогомирецького гр. кат. пароха в Ілинцях. Опечалена родина почувається до милого обовязку зложити на цім місці подяку всім, котрі будьто брали участь в похороні, будьто заопікувались стареньким і немічним нашим вітцем.

Дякуємо проте о. Пралатові Олександрові Русинові за провід похоронів та прощальне слово на цвинтарі, за проповідь в церкві о. сов. Цибикові, а дальше за участь в похороні о. деканові Сімовичеві, о. Зенонові Кисілевському, о. Майковському, о. Петровському, о. Семчукові, о. Крушельницькому, о. Мандюкові, о. Пилипцеві, о. Сулятинському і о. Колоді.

Врешті дякуємо Коляторові П. Пілецькому, місцевому упр. школи П. Харевичові, та цілому зборові учительському і молоді місцевої школи за участь в похоронах, а щиру подяку складаємо тамошньому сотрудникові о. Миколі Сирутюкові за опіку підчас слабости і поміч у похоронах.

За дітей, внуків і правнуків
Д-р Стефан Дрогомирецький.

Пожиточно і приємно є вживати БЕНЗОЕСОВУ КОЛЬОНСЬКУ ВОДУ квітових запахів, дезинфекує, консервує шкіру і волосся. 100 грамів 1.50 зол. у ДРОГЕРІЇ ПІД „КОТВИЦЕЮ" Львів, ул. Кілінського 1 (проти Віденської кавярні).

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 шпальти текстові і 8 шпальт оголошеневих.

1 мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . вох. 0.15
1 „ одношпальтовий надіслане і некрольога „ 0·40
1 „ „ в тексті і новинках „ 0·45
1 „ „ на першій сторінці . „ 0·55

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні по . . . . . вох. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·08
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . вох. 380·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 200·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 110·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 60·—
Текстові сторони 50 проц. дорожче.

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло". Б кошталі Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 125 (13.364). Львів, четвер 18. травня 1933. Рік LIV.

Ruoxtowa opłata karłasowo ryczałtem.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло", Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5·00 зол.
Чвертьрічно	15·00 „
Піврічно	30·00 „
Річно	60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Чому Центросоюз уладив показову виставу?

Живемо в державі, яка належить до найбільш хліборобських держав світу. Ось напр. у Вел. Британії займається хліборобством і лісоводством лише 8 відс. населення*), у Бельгії 16 відс., у Бразилії 21 відс., у Зл. Державах 26 відс., у Німеччині 31 відс., навіть у знаній з хліборобства Данії 36 відс., а в Польщі аж 78 відс. Польща рівняється хіба Болгарії, Британським Індіям, Фінляндії чи Радянщині.

Зате у промислі, ремеслі та гірництві зайнятих є в Англії 52 відс., в Данії 28 відс., а в Польщі лише 10 відс. Під цим оглядом відстає лише Болгарія: всього 8 відс. Зрештою у всіх інших країнах відсоток промислових і ремісничих робітничих рук більший.

У торгівлі в Англії зайнятих є 22 відс., в Бельгії 19, в Німеччині 17, в Чехословаччині 10 відс., а в Польщі 4 відс.

Та всеж таки польське населення в Польщі має більше праці поза хліборобством ніж українське, бо 6 відс. населення є на державній службі, до якої ми майже не маємо доступу, до того в промислі з державними а навіть чужими капіталами у Польщі чимало поляків має працю навіть на керуючих становищах, також велика земельна власність, в більшості упромисловлена, майже вся у польських руках. Значить, ми стоїмо щодо промислу, торгівлі, гірництва а навіть ремесла найгірше зпоміж усіх культурних народів.

Також щодо життєвої стопи, то населення Польщі належить до тих, що найменше споживають і найменше їдять. А з нас, українців, цей стан безумовно гірший. Колиж візьмемо ще під увагу роздріблення і карловатість наших грунтів, брак заробітків та виключену якунебудь еміграцію, то бачимо, що положення справді незавидне. Скрізь і всюди лунають нарікання на „світову кризу". Алеж у нас „криза" тривае не від нині, а від сотки літ і з кожним століттям та криза доводила до щораз гіршого, аж по нинішній страхітливий час. Цілими століттями видержує одиноко наш селянин ту віковічну скруту, яка не дає йому жити, але не всилі зломити, впродовж століть відмовляється наш селянин щораз від інших життєвих потреб — і вегетує на найнижчій стопі.

Ясно, що серед тих відносин кожна поправа у хліборобстві, а тим більше, кожний новий варстат чи то у виді домашнього промислу, ремісничого підприємства, чи промислової фабрики може і мусить викликувати настрій оптимізму. І ця поправа справді йде. Хто вміє дивитись на село, той бачить, що саме тепер, у часах найбільшої скрути, наші хлібороби не падають на дусі. Вони невгавають в упромисловленні хліборобства. Під містами йде переміна піль на городи навіть з теплярняним плеканням найкращих городовин, вперте поширювання промислових садів з добором найкращих щеп, появляються плянтації морелів, винної лози, кавунів є вже навіть спроби з бавовною, якої ужиток ще досі невипрактикуваний якслід, але яка пробивае собі шлях. Ось вихоплені з цілої маси спроб приклади. А систематична переміна пасовиськ та неужитків а плодоносні грунти, це вже у нас не новина.

Що більше, село закидає купувати все те, що може само виробити, наприклад лен і коноплі вертають знову на наші поля для домашніх виробів ноші, для господарського вжитку, для оліїв до їди та макухів для худоби. Деревний чи глиняний промисл починає наново промощувати собі шлях, заникає купування блискоток, а поширюється масово вишивка, а напр. кидимкарство находить собі збут навіть за границею. Жаль лише, що так гарно започаткована організація продукції і збуту килимів Гуцульським Мистецтвом у Косові чи такими рухливими підприємцями як Хамула в Глиняних викликала цілі маси несолідних підприємців, які кидають на ринок найгірший хлам і готові зруйнувати збут, якщо не прийде до стандаризації того продукту. Задалеко йшли би ми у цій статті, колиб схотіли вичислювати, як завертає наш нарід назад до своїх ковалів, колесарів, шапурів, шевців, кравців, як дає приклад інтелігенції, що не треба йти хочби лиш до чужих кравців по вбрання, коли вже повно своїх майстрів, першорядних знавців свого діла.

Не менш будуюче враження викликують ініціятори нашого промислу по містах. Невеликий він, але вже є. Це дійсні будівничі нашого міста, бож на продуцентах, на їх варстатах спирається характер і сила міста. Вже перестаємо дивуватися, коли бачимо, що людина з титулом інжиніра працює молотом як звичайний коваль. Промисловці, це той надійний елемент, який створює незалежне міщанство і гуртує довкола себе міське робітництво. Вже 71 наших кооператив займається продукцією всіляких виробів, ремісниче Т-во „Зоря" зорганізувало вже 40 філій по всіх сторонах краю, в яких гуртуються наші ремісники. Вже призадумуються і наші приватні промисловці творити власну організацію. Вже задумує Українське Технічне Т-во заложити промисловий банк.

Про те все наш загал мало знає, до нього замало доходять відомости про те, що діється у нас, як зроджується і росте на всіх ділянках господарська сила. Ще неодин із нас з недовірям глядить на зусилля одиниць і боїться співпрацювати чи пристушати з капіталом та підтримувати нові українські підприемства. Ще не всі з зацікавленням читають про розвій нашого госп. життя і про наші досягнення. Тому й треба уладжувати всюди покази, виставки.

Піднялись у 1929 році наші центральні установи уладити краєву виставу, яка мала бути наглядним доказом нашого господарського поступу на всіх ділянках. Сільський Господар вніс прохання на дозвіл. Але влада не дозволила, мотивуючи відмову Східними Торгами. Чи правильний був той погляд влади, не місце тут оцінювати. Але наша життева конечність вимагає саме у цих важких часах підбадьорювати людей, творити й розбудовувати варстати праці, вказувати шляхи і показувати громадянству наочно дотеперішні висліди. А вже безумовно знайомити з нашим промисловим світом, з його досягненнями.

Саме тому уладив „Центросоюз" показову виставу виробів кооперативного промислу і того приватного, що співпрацює з кооперацією. Виставка обмежена лише до того, що можна було дати у кімнатах будинку „Центросоюзу". Тому не диво, що далеко не все міститься там з тих виробів, якими вже може похвалитися кооперація чи співпрацюючий з нею приватний промисл. Заступлених є всього 42 фірми. Але і ця виставка дає глядачеві образ, як переміняється в діло і росте наша господарська думка. Вона вказує, що ми вже виходимо із стадії „пастушого народу" на ширшу арену, що серед немалих перепон та з мінімальними капіталами почали ми з успіхами поборювати кризу і то не цю повоєнну, але ту, що запустила своє коріння ще в історичних часах упадку Галицько-Волинської Держави Ростиславичів і тягнеться довгими століттями аж досі.

Дотеперішні відвідини виставки вказують, що наше громадянство цікавиться розвитком нашого промислу і радіє ним.

М. Творидло.

*) Цифри подані за „Hickmann's Universalatlas" в 1929 р.

З уваги на непевність завтрішнього дня повинен кожний подбати чимскорше за обезпечення свого життя в одинокому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ И РЕНТИ

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменица).

ХТО ПОБІДИВ?

Помічення з нагоди ювилейного свята: „Українська Молодь Христові".

Велике ювилейне свято, що його відсвяткував український нарід нашої Землі як свято „Української Молоді Христові", перейшло величаво і викликало багато розголосу. Отся масова релігійна маніфестація стала перед нами у Львові блискучим релігійно-національним обходом.

Розважування після цього святочного обходу висунули на передове місце прилюдний запит: Хто має вплив на українські маси у нас? І на це пішла відразу відповідь, що в цьому висліді заслужилось наше українське патріотичне духовенство, а допомогла до реалізації тої маніфестації організація найбільшої партії: Національно-Демократичного Обединання. Так, безперечно, що ці авторитети причинилися до тої масової акції. Але у всякому разі годі не добачити, що тим живчиком, який перевів цю релігійно-національну маніфестацію та відчував її потребу, був **живий дух української нації.** Він почував конечність свята обнови своєї молоді та не жалував ні труду ні видатку, щоби перед лицем світа тут у Львові показати, що український нарід є і живе! Отся непропаща сила в нашому народі дала наглядний знак свого життя і незломного почування кращої будучности. Вона дійсно поборола всякі перепони і трудноші, аби доказати, що не зважаючи на всілякі страхіття і лихоліття, наш нарід живе своїм життям і знає свій шлях. А які мізерні в порівнанні з цим всякі елементи, що стояли поза народом та ставали проти цього свята, про це нема що й згадувати, бо це марне...

Та що більше! Ті безчисленні ряди українського громадянства усіх суспільних верств, що перейшли вулицями Львова на гору Св. Юра, щоби присвятити українську молодь Христові на службу для свого народу, — вони висказали своєю поставою і поведенням, на що український нарід святкує це свято молоді, — цвіту і надії народу, як сказав у своїй проповіді Преосвященний епископ Іван.

Вони прийшли тут обновити мораль життя української молоді, — замрачену воєнними і повоєнними подіями, що довели маси народу до забуття чесноти життя, розєднання і недолі. І цієї моралі життя шукає наш нарід у вірі Христа, щоби терпінням дійти до побіди над злом. Та саме в нашій католицькій церкві шукає він своєї обнови до нового життя, бо знає, що вона в найтяжчих днях його терпінь була для нього розрадою й опікою. Він бачив уже всякі церкви: православні і презбітеріяльні, бачив і безвірних. Та він вирішив устаткувати ті всі філії повоєнного розкладу, щоби у себе дома зробити лад і станути до обновленого життя забутих чеснот: **християнської любови, праці і посвяти.**

Коли ось-так вдумаємося в те, яке значіння має для нас свято „Української Молоді Христові" і як розуміли його учасники, то не слід нам уважати цю подію за звичайну маніфестацію, що закінчилася академією у великій салі міського театру у Львові та приписувати побіду цій чи тій організації. Бо тут маємо до діла з чимсь більшим, що є глибоким проявом душі народу: принести жертву Христові за кращу долю українського народу. Ця **віра народніх мас** та почуття обовязку дочасної праці й обединання сил — це добуток того великого свята, який маємо здійснити, бож це здоровий засіб нашого життя та конечний для **воскресення української нації.**

А хто найбільше причиниться до здійснення того заповіту, той побіджть. Покищо ідейно побідив наш український нарід!

Д-р Кость Левицький.

Ще про автономію Закарпаття.

В ужгородському соц.-дем. „Вперед" читаємо: „Парламентарні представники коаліційних партій Підкарпаття були недавно прийняті мін. закордонних справ д-ром Бенешом, з яким мали довгу розмову про автономію Підкарпаття. Міністр заявив, що він негайно поставить справу автономії перед головою уряду Малінетром і доложить усіх зусиль, щоби нарешті ту автономію здійснити. Дальше затримувати ту справу нема ніякої підстави.

Підкарпатські посли були потім у голови ради міністрів Малінетра, який сказав, що як тільки уряд розв'яже найбільш невідкладні господарські питання, то зараз скличе міністерську нараду, яка обміркує вже приготовані проекти закону про автономію, що потім будуть внесені до парляменту на обговорення.

Щодо інвестицій грошових засобів на Підкарпатті, то представники уряду також обіцяли, що будуть сприяти, аби на Підкарпаття дісталась значніша сума грошей з позички праці. Але заможніші верстви населення мусять внести позичку, щоб вона успішно пройшла і дала змогу потім вкладати гроші в підприємства.

—o—

Історія одної кирині.

Справа рогатинської філії Союзу Українок, розв'язаної на Загальному Зїзді 9. ц. м.

Звідомлення з Загального Зїзду Союзу Українок, що появилося в „Ділі" з дня 1-го ц. м. (ч. 119) — викликало у всіх учасниць цього Зїзду деяке здивування.

Одна третина того звідомлення була присвячена справі розв'язання рогатинської Філії Союзу Українок, — а всеж таки сама справа не висвітлена як слід. Що гірше — загадка про той безумовно прикрий інцидент у наведеному звіті може викликати дезорієнтацію у постороннього читача або й злобну увагу, що „жінки пересварились".

Розв'язання центральною краєвою установою одної з її низових організацій — це за поважна справа, щоби над нею перейти в цей спосіб до денного порядку. Якщо Головний Виділ С. У. має відвагу справу видвигнути на своєму Загальному Зїзді — то гадаю, що так само можна ясно й отверто заєзувати її у пресі.

Жалюгідні події, про які ми довідались від референтки, виглядають у хронольогічному порядку ось як: Філія С. У. в Рогатині скликує на день 22. V. 1932 р. Надзвичайні Загальні Збори для перевибору Виділу. На голову кандидують: бувша голова п. Бабюкова і п. Кудрикова. Збори вибирають цю останню більшістю двох голосів — до вибору Виділу не доходить тому, що прихильниці п. Бабюкової криком і метушнею розбивають Збори. Філія опинюється фактично без проводу і Головний Виділ назначує тимчасову кураторію, що має виконувати функції Виділу і скликати до місяця нові Заг. Збори. Бувша голова п. Бабюкова (між іншим запрошена теж до кураторії) не признає того розпорядження Головного Виділу С. У. і скликує собі нові Надзвичайні Загальні Збори. Те становище п. Бабюкової находить піддержку в місцевому старості. Збори відбуваються всупереч виразній забороні Головного Виділу при мінімальній участи членів і вибирають головою п. Бабюкову. Витворюється така ситуація, що в Рогатині є кураторія, назначена Гол. Виділом, а не признана владою, і неправосильно вибраний виділ Філії С. У., що має підтримку староства. Нових Загальних Зборів не можна скликати — тому, що нема їх кому скликати — статут Т-ва не дає цих компетенцій Головному Виділові. Одинак те, що Філія опинилася без проводу, це тільки частина нещастя. Куди гірше, що боротьба „двох таборів" перекидується на села. П. Бабюкова разом з неправосильно вибраним Виділом Філії відбирає Кружкам С. У., що не підчинилися її розпорядженням та слухають Головного Виділу, затверджені статути (і то при допомозі постерункових!), розбиває Збори Кружків С. У., щоб ці Кружки захопити у свої руки і т. п. Доходить до таких згіршуючих і понижуючих для зорганізованого жіноцтва ситуацій, що місцевий староста переводить слідство, переслухує пані з одного й другого табору, просить їх, щоби погодилися і т. д.

Деморалізація і анархія серед Кружків С. У. в Рогатинщині ширяться щораз то більше і Головний Виділ С. У. рішається виключити з членів Т-ва п. Бабюкову, як людину, що несе відповідальність за цей прикрий стан. П. Бабюкова реагує на це відомим несмачним жартом: виключає голову Матірного Т-ва пос. М. Рудницьку з членів рогатинської Філії С. У. Згіршуюча боротьба йде дальше; всі моральні засоби, що ними розпоряджає громадська установа, стають супроти таких одиниць, як п. Бабюкова безуспішні, а Головний Виділ С. У. зовсім безборонний. Головний Виділ приходить до переконання, що одиноким засобом санування цих відносин є розв'язати Філію С. У. в Рогатині. Стільки референтки Головного Виділу.

Одначе вона не згадала на Загальному Зїзді ні словом, що мотором цих анархічних і деморалізуючих виступів на терені Рогатинщини це не амбіція одної людини, а місцеві радикальні діячі, що у своїй боротьбі за впливи не цураються ніяких засобів. Ця боротьба йде від ряду літ у всіх громадських установах рогатинського повіту, а в останньому році перекинулася й на Союз Українок. За п. Бабюковою (яка, до речі кажучи, не є членом радикальної партії) стоїть член управи радикальної партії п. Муринова, стоїть партійний орган „Громадський Голос", що патронує цілій цій акції від ряду місяців. Ціль осягнує засоби! Для її осягнення — можна ломити кардинальні основи громадянської дисципліни та принцип окремішности нашого зорганізованого життя.

На Загальному Зїзді С. У. — рогатинські радикалки мали повну змогу опрокинути всі закиди Головного Виділу й оправдати свою поведінку. Одначе їхні промови тільки потвердили правильність становища Головного Виділу. Ціла поведінка цієї невеличкої групи „радикальної опозиції" на Зїзді С. У., розкинені на салі демагогічні летючки, вкінці реагування п. Муринової просто вуличними методами на рішення розв'язати рогатинську Філію (що перейшла подавляючою більшістю голосів) — здискредитували п. Муринову. Але здискредитували одночасно й радикальну партію, якої вона є активним членом і дали ще раз наглядний доказ, якими методами воює ця партія.

Рогатинська Філія С. У. була боляком на здоровому організмі нашої Краєвої Жіночої Організації і Головний Виділ поступив зовсім правильно, коли вирізав цей болячок: розв'язав Філію. Слід тільки побажати іншим нашим установам, що від літ борються з радикальною анархією на терені Рогатинщини, щоби мали відвагу так само по „мужеськи" з нею скінчити — як зробили це жінки.

Учасниця Зїзду.

Австрія видалила німецького міністра.

ВІДЕНЬ, 16. V. ПАТ. На основі урядового рапорту, надісланого з Ґрацу, совязний уряд рішив видалити баварського міністра Франка і приказав йому покинути негайно австрійську територію. Приказ видалення мав бути доручений міністрові Франкові в Ґрацу, однак тут не досягнув його, бо Франк виїхав самоходом до Зальцбурга. Тоді зальцбурській поліції наказано доручити цей приказ. Вечором того дня приказ доручено міністрові, який заявив при тому: „Наперед напюся кави, а потім піду", після чого Франк удався до кавярні. Вістка про видалення німецького міністра зробила в Зальцбурзі велике вражіння. Націонал-соціялісти уладили під кавярнею бурхливу демонстрацію, домагаючись відкликання наказу. Поліція розігнала демонстрантів і привернула порядок. Міністр Франк виїхав із Зальцбурга в напрямі баварської границі.

Стрийцю

купи щось у перфумерії

ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 7.

Якщо покличешся на оце оголошення, дістанеш для мене

ДАРОМ

гарне **йо-йо** „Сальферс".

ПРИ ЗВАПНЕННІ КРОВОБІЖНИХ ПОСУД, мізку і серця, вживаючи щодня малу скількість натуральної гіркої води **FRANCISZKA-JÓZEFA** дістанемо легке випорожнення. Поруч. її лікарі.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 18. ТРАВНЯ 1933.

ІВАН ФИЛИПЧАК.

Пішки по емеритуру.

(Правдива подія.)

I.

Гринько Петрунів став круглим сиротою. У спадщині по родичах лишилась йому бідна бойківська хата і пів морґа ялівцем заростого поля. Десятьлітнього хлопчину взяв на літо богатий ґазда Іжук до овець, а як настала зима, казав йому піти геть, бо пастуха до овець, ніхто не зимує.

Бідний Гринько ходив від хижі до хижі, шукати служби. Деякі ґаздині дали ложку вівсяного чиру і кільна булів*), але довше не держали його в хаті, бо цей рік не був дорідний. Вівсик вродився маленький, рідкий, а булі пропали, лишились під снігом — вчасна зима не дала викопати...

Гринька всі жалували, але ніхто не хотів його взяти на службу. Ідучи так від хижі до хижі доплентався Гринько під вечір аж на Штоковець. Тут переночував у якійсь шопці, вліз у листя. Рано, обійшов усі хижі, але служби не було. Одна ґаздиня дала йому кільна вязаників булів, деякі вилляли малого „волоцюгу".

Гринько коло полудня зайшов до Борині. На краю села побачив якусь велику під гонтям хижу, якої ще ніколи не бачив. Зайшов несміло на подвіря, де привитали його два пси, великі як медведі. Гринько розплакався, коли вони кинулись до нього, але коли станули при хлопчині, лизали його по руках і по личку; видно зрозуміли, що це не ворог. За хвилинку вибігла з пекарні кухарка, взяла хлопця за руку і завела до кухні.

— Що ти скажеш малий — спитав ласкаво кухар.

— Я сирота, шукаю служби.

— А що ти за один і звідки?

— Я Петрунів, з Нижніх Висіцьких.

— Ага! — знаю — я знав твого тата — щож, порядний чоловік був, наш слуга, а лісний.

— Щож ми тут з тобою зробимо у дворі? Но сідай собі на лаві, загрійся — ти певно голоден.

Кухар начерпав на миску добре омащеної логаш, відрізав шматок хліба і подав хлопчині.

— Щож — піду до пана фервальтера, може каже його взяти до двора, сирота по нашім слузі — на весну здасться до худоби, сказав кухар до жінки.

II.

Малий Петрунів лишився в кухні на фервальтерії. Спав на лаві, носив дрова, підпалював у печі, помагав мити начиння, добре йому було, як у рідної мами, всі його любили, навіть пси, бо милий і послушний хлопчина був. Літом ховався при худоби, а на зиму вертався до кухні, до помочі кухарці.

Як пішло йому на 15-тий рік, Гринько просився до ліса, так як його тато при лісі хотів бути.

Гринька відставили на науку до старого побережника Петра Наконечного, під котрим служив його батько. По році служби, Петро вистарався у пана фервальтера стільбу для Гринька. А що за радість була, як Гринько пішов милями в ліси... А як настав час полювання. Гей! гей! тоді було життя! Неодин грубий пан мусів пястися під гору, не міг, сапав, черево заважало.

— Ану, Гриньку, попихайно мене взаду, під гору, бо я не годен.

Гринькові гонор—пхав грубого пана під гору, аж сам зіпрів, — а тішився, робив службу, і не оглянувся, як вислужив 40 літ. 60-тка на карку, але де-де, він її не чує, йому здається, що йому на двацятий пішло.

III.

Настала світова війна. Молоді товариші пішли світами, деякі і не вернулися. Гринько все на своїм місці, всі ліси на його голові, він тут пан і король.

Минулась і війна, настали інші порядки — нова держава. Лібіґи продали ліси, прийшли інші пани, якась Боґуля... Гринька як і інших звільнили зі служби... не знав „паньствового єнзика"... Гринько не міг ніяк цього зрозуміти — казали піти — пішов...

Він ціле життя віддав тим лісам, пильнував їх, як око в голові, кожну ялицю знав скільки їй літ.... Пішов у своє село, між свої люди. Деякі жалували Гринька, деякі підсміхались зі старого „службиста".

Гринькові дивно було, як ліси можуть лишитися без нього, без його опіки. Хтож так догляне їх, як він доглядав: це неможливе, це якесь баламуцтво, а все через війну. Деякі люди, що бували у широкому світі казали, що Гринькові належиться пенсія за 45 літ служби, навіть шандар таке йому казав, і старий Лейба у корчмі, і коваль Задорожний.

— Ідіть ви Гриньку до старого навчителя,

*) бараболь.

Протест німецького уряду.

ВІДЕНЬ, 16. V. ПАТ. „Політіше Кореспонденц" подає, що німецький посол Ріт відвідав канцлера Дольфуса і зложив протест з доручення міністра закордонних справ Німеччини з приводу подій, які склалися на летунському майдані Аспери після прилету німецьких міністрів. Канцлер Дольфус відповів: Займу становище в тій справі тільки тоді, коли дістану вияснення щодо промови, виголошеної міністром Франком у Мінхені.

„Політ. Кореспонденц" вияснює, що міністр Франк заявив у Мінхені, що націонал-соціялісти повинні поспішити з допомогою своїм товаришам в Австрії і зробити в Австрії порядок, якщо теперішній австрійський уряд буде дальше переслідувати націонал-соціялістів.

Австрійський уряд зложив при допомозі свого посла в Берліні протест у берлінському уряді заграничних справ.

—o—

Австрійські репресії проти гітлерівців.

ВІДЕНЬ, 16. ПАТ. Часописи повідомляють, що уряд плянує строгі розпорядки проти націонал-соціялістів. Заборонить носити партійні відзнаки й організувати гітлерівські бойки. У Відні арештовано вчора 530 демонстрантів, між ними 400 націонал-соціялістів, з того багато німецьких горожан.

З Інсбрука повідомляють, що влада рішила виселити з Австрії 50 студентів з Німеччини, вмішаних в націонал-соціялістичні ексцеси.

—o—

Німецький критичний голос.

БЕРЛІН, 16. V. ПАТ. Центрова „Германія" оголосила статтю, що описує чорними красками міжнародне положення Німеччини. Часопис жаліє, що внутрішньо-політичні події спричинили такі непорозуміння на міжнароднім терені, що навіть союзники Німеччини перейшли до французького обозу. В добі великих політичних перемін заграниця домінує над актуальними повсденвними справами. Процес революційної внутрішньої перебудови Німеччини мусить чимскорше скінчитися, мусить прийти стабілізація відносин, щоби заграниця рахувалася з Німеччиною. Заповіджена на середу маніфестація райхстагу пригадає державам, що обовязані розброїтися, оскільки не хотять стягати на себе відповідальности за нарушення версайського трактату. Принцип мілітарного рівноуправнення і рівної безпеки в Німеччині проголосила не тільки каста пруських мілітаристів, ті домагання, висувані німецькою делегацією в Женеві піддержують групи й особи, які минулими літами вели зі змінливим успіхом боротьбу за визволення Німеччини. Розбройна конференція, кінчить центровий орган, не може і не повинна розбитися, хоч терпець і надії Німеччини вичерпані. Німеччина, яка чотири роки чекала, готова дати німецькій делегації ще кілька тижнів часу до передискутування спірних точок

Перед святом відкриття нагробника Іванові Франкові.

Вже недалеко день 28-го травня, коли то відбудеться відкриття памятника на могилі Івана Франка. Підготовчі праці до цього великого національного свята в повному ході. Подрібна програма свята буде оголошена в найближчих днях. Але вже нині звертаємо увагу на те, що в програмі свята находиться: наукова академія в честь І. Франка в Науковому Товаристві ім. Шевченка у Львові (субота 27. травня, 5-та год. попол.) і СИМФОНІЧНИЙ КОНЦЕРТ у салі бувш. Фільгармонії (тепер кіна „Атлянтік") при вул. Скарбківській ч. 1 (субота вечором). Цей самий симфонічний концерт буде повторений в неділю 28. травня (після відкриття памятника) в салі Великого Театру вполудне.

Звертаємо увагу львівських і позальвівських громадян, щоби заздалегідь замовляли білєти на симфонічні коцнерти, що будуть правдивою ревеляцією українського музичного життя. При замовлюванні та задатковуванні білєтів треба зазначувати, на який день резервувати білєти.

Зі святом відкриття памятника получені величезні видатки. На цю обставину повинні звернути увагу всі наші свідомі громадяни та зокрема установи, які досі на памятник нічого не жертвували. Комітет будови просить і нас цією дорогою завізвати наш патріотичний загал до жертвенности на нагробник найбільшого галицького поета і письменника, безсмертного автора „Мойсея" і „Каменярів". Цей поклик звертається передовсім до тих установ у краю, які вже отримали почтовою дорогою відповідні письма з чеками на пересилку грошових жертв, та які досі на них не відгукнулися. Гроші присилати на адресу „Центробанку", Львів, вул. Третього Мая ч. 15. з дописком: „на памятник Франка".

За оживлення польського освітнього руху в Галичині.

Що ухвалили збори делєгатів львівських польських установ.

Дня 11. ц. м. відбулися у Львові в „Союзі Польських Легіоністів" при вул. Зеленій численні збори зединених культурно-освітніх комісій, союзів б. військових, Польської Організації Військової і „Звйонзку Стшелецького", а також запрошених інших суспільно-культурних організацій. Мета зборів: звести до одного знаменника й оживити освітню працю польських установ на терені Сх. Галичини.

У зборах були репрезентовані: Зв. Лег. Поль., Зв. Пеовяків, Зв. Стшел., Коло Беліняків, Коло б. 2. п. Ул. Лег., Коло Чвартаків, Федерація З. О. О., Зв. офіцерів рез., Легіон Шлеський, Зв. Легіоністок, Зв. офіцерів у ст. споч., Зв. жидів б. учасн. воєн за незал. Польщі, Зв. праци обив. Кобєт, Зв. поль. дем. молоді, команда гарнізону, пшиспособене військове, представники Куратерії нач. Кестліх і р. Блажевський та представник Т. Ш. Л. дир. Байорек.

Збори отворив посол д-р Войцеховський, відповідні реферати виголосили доц. д-р Каз. Зашевський і д-р Ян Роговський. Після дискусії зібрані ухвалили такі резолюції: 1) створити в найближчому часі Польський Народній Університет данського типу; 2) енергійно піддержувати будову нових костелів, каплиць і „Домів Людових" на терені Сх. Галичини; 3) підтримувати діяльність „Звйонзку Стшелецкого", який старається будити в народі духа боєвої готовости, а в молодь впоювати поняття дисципліни і зрозуміння найважніших державних завдань; 4) всі суспільно-культурні організації мають працювати в тіснову порозумінні з Т. Ш. Л. і зі „Звйонзком Стшелецким".

Для реалізації повищих резолюцій збори вибрали окремий комітет.

На ті резолюції, які означають ще більше скріплення польського культурно-освітнього руху на нашій території, звертаємо увагу цілого нашого громадянства.

На сфінансування боротьби з безробіттям.

БЕРЛІН, 16. V. ПАТ. Націонал-соціялістична преса повідомляє, що уряд республики задумує розписати велику внутрішню позичку на сфінансування програми боротьби з безробіттям. У звязку з тим господарський комісар республики виступить з проєктом оголошення амнестії для осіб, переслідуваних судово за податкові проступки та за вивожения капіталів за границю. Умовиною амнестії буде стягнення капіталів, вивезених за границю і призначення більшої частини на внутрішню позичку.

Хто не платить за часопис, підриває одну пресу.

Союз Народів радить над параґвайсько-болівійським конфліктом.

В Женеві розпочалася 15. ц. м. надзвичайна сесія Ради Союзу Народів, скликана в справі параґвайсько-болівійського конфлікту. Наперед переслухано представників спільних сторін. Делєгат Параґваю заявив, що його уряд, виповідаючи війну Болівії, здемаскував тільки воєнний стан, який існує від довшого часу. Наслідком болівійської напасти уряд Параґваю готов дальше згодитися на арбітраж. Параґвай був приневолений скінчити з мирною тактикою, завдяки якій Болівія могла скористати з транспортових засобів сусідних держав. Виповідження війни повинно потягнути за собою невтральність тих країв.

Делєгат Болівії заявив на те, що Параґвай нарушив пакт Союзу. Виповідження війни є маневром, що має унеможливити Болівії, яка не має доступу до моря, користуватися засобами сусідніх держав.

Комітет трьох має тепер предложити Раді Союзу пропозицію наложити негайно ембарго на вивіз зброї та вислати на місце конфлікту комісію.

Стабілізація доляра.

З Нью Йорку повідомляють, що американський уряд задумує устабілізувати доляр на курсі не нижчому, ніж тепер, хоча в Зл. Державах багато фінансістів хотіли би зблизити теперішню вартість доляра до давнішої. Теперішні рестрикції обороту девізами уважають у Вашінгтоні недостаточними, причому викликує деяке занепокоєння експорт капіталів, слідний в останніх часах. Передбачують створення спеціяльного уряду, що контролюватиме валютовий апарат на американському ринку та вивіз капіталу за границю. Ціла низка чинників мотлаб спричинити вагу вищину курсу долярів і американський уряд приготовляється до евентуального відпарування тієї зависки.

—o—

Японський наступ.

ПЕКІН, 16. V. ПАТ. Японські війська бомбардують завзято Тан-Сан. Інші відділи посуваються на Куйєг, стрічаючись з опором китайських військ. Японські літаки бомбардують місто Мігун, причому згинуло багато осіб. Сьогодні вранці евакуовано 80 учнів американської школи в Тін-Шан.

щоби вам порадив і написав „просьбу" на пенсію.

Учитель написав що треба, післав на почту і запевнив Гринька, що пенсія прийде, бо йому слушно належиться.

За місяць Гринько дістав з нової дирекції лібр „ферлядунок", щоби в справі свого прохання явився на термині аж у Надвірній...

— Господи Боже! Деж та Надвірна, давно дирекція лібр була в Борині. Пішов до вчителя на пораду.

Вчитель подивився на мапу, посував по ній пальцями і сказав, що 40 миль горами треба йти, або 60 миль колією їхати.

— Го! го! го! Деж це на мої сили, колією їхати, треба йти горами — сказав Гринько...

IV.

На другий день досвіта, Гринько був вже в дорозі. Вложив до торби два вівсяні опішки, головку чіснику, а до калитки сховав 2 зол. 60 сот. Це був весь його маєток, який мав...

По тритижневій подорожі прийшов Гринько змучений і висохлий до Надвірної, 40 миль витоптав своїми ходаками, поки допитався до дирекції лібр Богулі.

В особі управляючого директора пізнав одного з бувших урядників з Борині. Гринько утішився знайомим, якби своїм рідним братом. Зачав бажати йому з роси і води, вкінці розповів до чиста свою справу, за чим прийшов.

— Зле зробили ви, Гриньку, — каже до нього по польськи директор, — що ви подали скаргу на дирекцію, так не виграєте.

А тож тобити, прошу пана директора? Порадьте мене, як темний чоловік у тих справах. Як люди радили, так я робив.

І цей його навчив, як повинен у протоколі зізнавати: Коли пан комісар спитав його, чи підтримує закиди своєї скарги, Гринько має сказати, що ні, і що передав справу на ласку дирекції.

V.

На другий день Гринько зізнав на протоколі підсунені йому слова, які вивчив на память як папуга. За це дістав від директора гарний обід, 20 золотих на дорогу і обіцянку, що до місяця прийде на письмі пенсія, за 45 літ вірної, щирої служби.

Гринько вернув тою самою дорогою додому. У Сколім купив жінці черевики, а як прийде пенсія тоді і себе прибере...

Чекав Гринько місяць, чекав другий чекав третій, чекав так терпеливо, як лише бойко терпеливо під дверми суду чекати вміє. Потім пішов знову на нараду до старого навчителя.

— Не бійтеся Гриньку, пенсія буде, так ви її заслужили за 45 літ служби. От я вислужив 40 літ і беру пенсію.

Слова вчителя сповнилися, бо за два тижні по цій нараді, Гринько дістав урядове письмо з дирекції лібр Богулі, яке на радощах занїс старому учителеві

Учитель розвернув письмо і став читати:

„Одмова сей петентові якогокольвек заопатрення, альбовем тенже особісце зезнал, же ему пенсія не належи сен..."

Гринько не прийняв цього рішення і забожився, що піде пішки знову до Варшави, знову до самого президента

27. травня відкриття вистави в Шікаґо.

ВАШИНҐТОН, 16. V. Відкриття вистави в Шікаґо, яке мало відбутися 1. червня ц. р., буде привіщене і відбудеться 27. травня ц. р.

Пересунення речинця на чотири дні раніше має на меті уможливити президентові Рузвельтові приїхати на відкриття, бо пізніше буде занятий.

ЗАМКНУЛИ МЕДИЧНИЙ ВИДІЛ.

БУКАРЕШТ, 16. V. ПАТ. Тому, що студенти націоналісти на медичному виділі університету в Клюі не допустили на виклади жидів, університетська влада постановила замкнути медичний виділ до кінця шк. року. Підчас учорашніх подій арештували 40 студентів. Їх видалили з університету.

ПОЛЬСЬКІ ЛЕТУНИ В СРСР.

МОСКВА, 16. V. ПАТ. Польські летуни кап. Бани і кап. Дудзінський перелетіли більшовицький кордон в год. 8.15 і 8.30 та осіли в Харкові з год. 13.30, де набрали бензини. Відси відлетіли до Москви. Хотіли летіти просто до Ленінграду, та метеорольогічний бюлетен, який летунам дали в Харкові, передбачує погану погоду на півн. СРСР.

ЩЕ ПРО ПАЛЕННЯ КНИГ.
І на Пітіґрілія прийшла черга.

У звязку зі паленням у Берліні та инших німецьких містах книжок понайбільше німецько-жидівських авторів „Фосіше Цайтунґ" пише, що не лише за кордоном, а також і в Німеччині пояснюють цей вчинок проти духа, що не є гідний культурного народу. Тимчасом треба взяти під увагу, що молодь поступила тут спонтанічно. Студенти при паленні не кермувалися бажанням нищити культурні здобутки. Це був наче символічний вчинок, як напр. той, коли Лютер святочно спалив папську булю. Палення не загорнуло приватних або наукових бібліотек. Маси книжок, жертвовано на спалення з випозичалень. Нікому не зашкодить, коли в тих бібліотеках не зможе вже найти Пітіґрілія або подібного такого письменника. Не взяли книжок „на індекс", поодинокі люди можуть собі читати, що хто хоче.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПРИВ. АЕРОНАВТИЧНОГО ПРАВА.

РИМ, 16. V. ПАТ. У присутності дипльоматичного корпусу та делегатів 43 країн міністр летунства Бальбо отворив третю міжнародню конференцію приватного аеронавтичного права. На денному порядку нарад є проекти законів, що торкаються занять та забезпеки летунських апаратів і відповідальности за шкоди, заподіяні на землі летунськими апаратами.

—o—

У СПРАВІ МИРА ГОВОРИТИМЕ РУЗВЕЛЬТ І ГІТЛЄР.

Льондонські часописи повідомляють із Нюйорку, що президент Рузвельт зложить у середу важну заяву в справі европейського мира. Тією заявою хоче Рузвельт допомогти праці розбройної конференції та вможливити успішний вислід світової господарської конференції. Зачувати, що Рузвельт виразно стверднть, що уряд Зл. Держав зірве торговельні взаємини з воюючими державами. Замітне, що Рузвельт вибрав для своєї заяви тойже день, у якому Гітлер в імені Німеччини говоритиме про розброєння.

—o—

МІЖНАРОДНЯ ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ СОЮЗІВ.

ПАРИЖ, 16. V. ПАТ. Міжнародня федерація професійних союзів у комунікаті повідомляє, що відновила правильну діяльність, яку були припинили у звязку з положенням у Німеччині. Президія федерації збереться в Парижі 17. і 18. травня вперше від перенесення осідку з Берліна до Парижа. У зборах візьмуть участь представники В. Британії, Данії, Франції, Бельгії, ЧСР і делегат міжнародньої федерації службовців. Комунікат підкреслює політичний характер заповіженої конференції м. і. так: Федерація зробила вибір між демократичними концепціями, що є титулом величини Европи та гльорифікацією насилля, що вело стільки разів европейську історію до упадку, залюбляючися за демократією, а в наслідках за миром. Від коли Гітлер стаяув при владі, живемо в часах, в яких міжнародні трактати вважають свистками паперу, а обовязуючий закон, конечна основа співжиття народів є найповажніше загрожена.

Президія федерації радитиме над меморандумом, який зложить світовій господарській конференції. Радитиме і над розброєнням.

—o—

ГАНДІЄМУ НЕ ГРОЗИТЬ НЕБЕЗПЕКА.

Льондонські часописи повідомляють, що 15. травня вполудне минуло вісім днів, як Ґанді почав голодівку. Стан його останніми часами поправляється. Він дуже ослаб, та його життю не грозить безпосередня небезпека.

—o—

ВИВЕЗЛИ ПАРТІЙНЕ МАЙНО.

Німецькі соціялісти, як зачувати, вивезли більшу частину партійного майна до Швеції та віддали в депозит шведській соціялістичній партії.

Смерть Миколи Хвильового.

Через Москву і чужинну пресу приходить звістка, що в Харкові помер Микола Хвильовий. Це один із головних представників української радянської літератури, один із найбільше творчих і оригінальних наших післявоєнних письменників, що не вичерпав свого таланту і міг дати ще не одне цінний твір. Причина смерти невідома. Хвильовий помер молодо у 40 р. життя.

Народився він у 1893 р., із робітничої рідні, з походження — росіянин. Хвильовий — псевдонім, справжнього його прізвища не знаємо. Ось важніші його твори, що появились окремими збірками: „Злочин" (оповідання), „Осінь" і „Си-

Даром

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

ні етюди" (опов.), що вийшли згодом до повної збірки, виданої у 1928-9 р.; поезії: „Молодість" і „Досвітні симфонії"; критично-полемічні студії: „Думки проти течії" (1926) та „Соціяльотічний еквівалент" (1927), „Вальпшпени" роман (1927); оповідання: „Мати", „Наречені" (1929), „Із Варіної біографії" (1929), „Барвінківському району" (Із бльокноту кореспондента) (1930), „Іван Іванович" опов. (1930), „Електричний вік" (поема), „Старі поезії" (1931).

У 1925-7 р. Хвильовий належав до національної опозиції т. зв. шумськістів, згодом під натиском мусів зложити „прилюдне каяття, в якому жалував своїх „ухилів".

—o—

Еміґраційні справи.

Важне для людей, що вертають з Південної Америки.

Звертаємо увагу реемігрантам, що вертаються з Аргентини, щоби при закупні корабельної карти домагалися видачі залізничого білету до тої місцевости, яка є подана на відтинку корабельної карти. Часто бували випадки, що дрібні корабельні агенції не вважаючи на заплату за залізничу карту напр. до Львова, Перемишля видають білети лише до Варшави і реемігранти опиняються у безвихідному положенні

В справі виїзду до кольонії Еспіріто Санто (Бразилія.)

У звязку з обновою кольонізації в Еспіріто Санто слід завважити, що умовини приняття родин на кольонію є тепер лекші і дешевші, бо задаток на землю коштує 500 зол. (раніше 2.000 зол.), на прожиток у перших місяцях треба мати 350 зол., а корабельна карта коштує тепер 667.50 зол. для осіб повище 10 років.

В справі гарантійних листів зі Злучених Держав Півн. Ам.

Ґарантійні листи видані в 1932 р. є невважні і слід постаратися за нові. Без цього виїзд є неможливий. Найближчий транспорт еміґрантів до Злучених Держав відійде з Варшави дня 30. травня, а корабель з Ґдині відпливе дня 3. червня.

Запамятайте теперішню адресу:

„РІДНА ШКОЛА"

Львів, вул. Словацького 14.

КОЖНИЙ ПЕРЕДПЛАТНИК

одержує точно часопис, тому повинен памятати

про відновлення передплати.

Перед концертом Любки і Христі Колессів.

Писати про нашу відому піяністку Любку Колессу якінебудь реклямові замітки зовсім зайве. Любка Колесса, що саме тепер є на великім турне у Португалії вже першорядна піяністка, міжнародного значіння, про що свідчить хочаб факт, що ангажували її до симфонічних концертів майже всі визначніші дирігенти як Фуртвенґлер, Абендрот, Блех, Клайбер, Гесслін, Краво, Конрат, Менгельберґ і чимало инших.

Слідами своєї славної сестри йде і молодша Христя віольончелістка, яка нині вже має тож чимале світове ім'я. Та у нас вона ще невідома і тому треба познайомити читачів з повними найвищих похвал захопленя голосами чужої преси, а яких можна би зложити цілу книжку. Передаємо лише виняткн з різних статтей про мистецтво нашої молоденької челістки.

Allgemeine Musikzeitung *Берлін, 28. II. 1930.*

На полі віольончельового мистецтва зробила сенсацію гра 13-літньої Христі Колесси, сестри такої шанованої у нас піяністки Любки. Та маленька музикантка з крови і кости, яка ледви що переросла свій інструмент, виявляє вже подиву гідне знання пальцевої і смичкової техніки і так горячо бажаний усіми челістами гарний тон, та незвичайне у тому віці багатство духово-музичного життя ритмічної енергії і граціозного ведення ліній...

(Dr. Fritz Brust).

Deutsche Allg. Zeitung *Берлін, 28. II. 1930.* (Schliepe)

Одною з найбільших несподіванок тогорічного сезону був виступ 13-літньої Христі Колесси. Те, як вона опановує свій інструмент, вводить слухачів у найбільший подив. Маємо враження немов би для неї не існували ніякі технічні труднощі.

Kieler Zeitung (Paul Becker).

Концерт Христі К. був подією, після якої слухачі не могли вийти з подиву і захвату...

Bremer Nachrichten (Dr. Weissenborn).

Христя К. грала з таким чаром і з такою легкістю потягнення смичка, з такою безприкладною глибиною переживання і з таким зрозумінням, що слухач стоїть у подиві, як перед чудом...

Königsberger Allg. Zeitung (ob.).

Христі К. чарівний, ніжно-дівочо розквітлий талант надав тому вечорові зворушливої святочности.

Neue Züricher Zeitung.

Христя К. грала концерт Гайдна просто з мистецьким опануванням.

General Anzeiger (Aachen).

Радісну найбільше виїмкову несподіванку зробила нам своєю чудовою грою мила постать 13-літньої Христі К., сестри славної у нас піяністки Любки...

Freie Presse (Відень) (o.)

Головне зацікавлення зосередилося очевидно на молоденькій солістці Христі К. Ледви 13-літня дівчинка грала Концерт Гайдна з незвичайною технічною справністю... Тому небуденному талантові легко віворжити велике майбутнє...

Gotha 25. X. 1930.

Недільний концерт Муз. Т-ва стягнув, не зважаючи на дощ, масу слухачів; виступали на ньому дві ар-

Вже вийшла книжечка:

ВЕЧІРНЯ І ПАРАКЛИС ДО ПРЕС. БОГОРОДИЦІ

коиче потрібна кожному вірному, що хоче брати живу участь у цих Богослуженнях. Ціна 20 сот. Хто замовляє 50 примірників, дістає 25 проц. знижки. — Замовляти: **Канцелярія парохії Успення Пр. Д. Марії у Львові, Підвалля 7.**

тистки, яких слава лунає у цілому музичному світі. Прийшли ми сподіваючись багато та те, що ми чули перейшло всі наші сподівання. Це було скінчене понад усі похвали високе мистецтво. У хроніці Т-ва імена Христі і Любки К. займуть одно з перших місць.

Coburger Tageblat.

Знаючи велике піяністичне мистецтво старшої сестри Любки були ми самозрозуміло цікаві на ту „чудеску дитину". Христя К. має подиву гідний талент.

Frankfurter Zeitung. 18. XII. 1932.

Молода віольончелістка визначається вродженою першісною музикальністю і то специфічно жіночою — здухотвореною. Прямо чаруюче цизелює вона барокову сонату Льокателлія та дрібні кусники Поппера.

N. Mannheimer Zeitung 9. XII. 1932.

Відтак прийшла головна подія вечора: Христя К. грала Концерт Гайдна. Повні захоплення оплески були сильним виразником побажання якнайскорше почути артистку вдруге.

—o—

НОВИНКИ

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, II. сходи, І. пов. Приймає замовлення по 40 проц. дешевше на мужеські убрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 1615 15-20

— **Футра** жіночі і мужеські на замовлення з власних матеріялів і інші кушнірські роботи виконує Юліян Глушевський, Коперника 16, тел. 54-46. **Ціни низькі;** приймає футра на перехів літом. 9—?

— **Новий „косцюлок".** У селі Бонишин, пов. Золочів, викінчують будову нового костела.

— **„Хай горить!"** В містечку Щуровичах радехівського пов., що тільки недавно почало активне громадянське життя, підпалив хтось якраз в ночі, коли свідома молодь цього містечка поїхала на свято „У. М. Х.", домівку читальні „Просвіти". На місце пожежі приїхали міська сикавка, яка замісць рятувати читальняний будинок, почала „забезпечувати" сусідні будівлі від вогню і домівка, де концентрується все українське життя, булаб згоріла, якби не „Сокіл" з сусіднього села Сморжева. Соколи кинулися у вогонь і через годину зліквідували його при помочі сикавки зовсім, так, що жертвою вогню впав тільки дах будинку. Та цікаве одно: місцеві „стшельци" намагалися увесь час перешкаджати соколам в гашенні вогню і намагалися перегнати сикавку „забезпечувати" сусідні будинки, а коли ці заявили, що читальня перша, один з їх „дзялачи", Петро Міхальчевський, накричав: „Най шляк трафить читальню! Най згорить!" На цю подію є свідки, а цікаво, чи не кидає вона деякого світла на цей загадковий вогонь, якого причин досі не виявлено? (а)

— **Як це назвати?** В с. Острові біля Белза відбувалася мин. тижня візитація перемиського епископа Коциловського. На стацію проти нього вийшли дві процесії — з місцевої церкви й костела, причому в останній був відділ „стшельціа", які ввесь час нахвалювалися, що не дозволять епископові піти до церкви доти, доки він не відвідає костела. І справді, коли епископ висів з вагону, „стшельци" пропхалися крізь нарід до нього, відмежували його кордоном, та намагалися цілий почот повести дорогою до костела. Та еп. Коциловський зміркував, до чого йде і різко повернув до церкви, — а „стшельци" хоч не хоч мусіли його відвести аж туди. І тут почалося: Як тільки епископ увійшов в церкву, вони почали викрикати, а що місцевий душпастир на своє лихо позичив спеціяльно на це свято фотель і великий килим з костела, стшельци почали верещати „віддай фотель, оддай диван!" І дійшло до того, що епископ в ризах піднявся з фотелю та наказав його віддати хуліганам. Тоді „герої" взяли його на плечі і затягнувши таки під церквою „Не дамн земі" відійшли. Щобільше, коли еп. хотів опісля відвідати костел, не найшов в ньому ні живої душі, помолився тільки і вийшов. Подія викликала в околиці зрозуміле обурення. (а)

— **Про загадочний замах на ендецького діяча** приносить польська преса такі подробиці: В Березові за Сяном уладила минулої неділі польська народова ендецька партія віче, після якого місцевий парох кс. Дуткевич приймав кількох партійних діячів вечерою. Коли два з них, нотаріяльний кандидат Ян Худзік і майор Влад. Овоц вертали пізно в ночі до дому, хтось стрілив з рушниці і Худзік, поцілений шротом в потилицю, упав трупом на землю. Його товариша майора Овоца ранило кільканацять шротів і його в тяжкому стані відставили до шпиталю в Сяноці. Слідство ствердило, що замах був спрямований проти Овоца і Худзік упав тільки припадково його жертвою. Оба вели приватне бюро правних порад. Худзік був мужем довіря народової партії, а Овоц повітовим секретарем тоїж партії. Колись був особистим секретарем ендецького ідеольога Романа Дмовського. Підкладом замаху була, як здогадуються, особиста пімста.

— **Знижка почтової оплати,** про яку заповідається від довшого часу, зводиться до того, що з днем 1. червня ц. р. почтова оплата за лист до 25 сот. в краєвому обороті залишиться та сама, тільки за лист до 250 гр. обнижено оплату із 60 сотиків на 45 сот. Крім того буде обовязувати знижка оплат за доручування почтових пачок на 10 сот. при кожній ставці.

— **Зміни в радіо.** Радіо в Польщі в літньому часі надаватиме програми щодня від год. 7. рано. В цьому часі надаватиме сигнал часу, 10 хвилин руханки, цікаві вістки зі світа, метеорольогічний комунікат, спортові вістки та 20 хв. легкої музики з грамофонових плит. У ранішній програмі буде теж 5-хвилинна весела авдиція. Господині дому найдуть також у ранішній програмі свій куток. Будуть це ріжні господарські приписи, які торкатимуться тих справ, що рано найбільше займають їх, отже що й як варити, як купувати і т. д. Ранішні авдиції пічнуться около половини червня.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Власними силами.

В гарно прибраних кімнатах Центро-Союзу відбувається вистава рідного промислу...

Рідного промислу!?...

Чи я сплю, чи маячу?... Отже ні! Рідного промислу і то без лапок і то зовсім серіозно!...

— Ми, пане добродію, нарід селянський і до купецтва та промислу не маємо ніякого хисту.

Так говорив мені свого часу один знавець української психіки, а я потакував. Раз, що то було ще „свого часу", а два, що я не був і не є знавцем української психіки.

А та психіка видно дуже складна і химерна, коли навіть знавець помилився.

Доказом цього — вистава рідного промислу.

Колиб відносини в Галичині були більше чорно-жовті, то ледви чи малиб ми хоч половину цих рідних фабрикатів. Ще кооперативних — може, але приватних — напевно ні. Адже панове фабриканти булиб нині авскультантами, адюнктами, десь-котрийсь навіть радником, чи секретарем, а фабрикацію лишилиб і на дальші десятиліття іншим народам.

Але відкинені подання і відмовлені авдієнції не могли не вплинути на людську психіку.

А вислід: Кілька просторих кімнат, заповнених виробами рідного промислу.

Нема там ще всього, точніше беручи є тільки дещо, але є одно, що заповнює кожний кутик. Це надія, що недалекий той час, коли буде все.

Ходжу по виставі, оглядаю і дивуюся.

Оглядаю, бо є що, а дивуюся, бо мало відвідувачів. Не знаю, чи люди не йдуть тому, що це рідний промисл, чи тому, що вільний вступ. Може одно і друге, а може й на таку годину трапив...

А може люди кажуть:

— Пощо нам оглядати муштарду „Міку", пасту „Елегант", цукорки „Фортуна", мило „Центросоюз", чи цикорію „Луна", коли ми й так про них знаємо. Нехай нам покажуть щось, чого ми ще не бачили!

В такому разі тяжка справа. Хіба би хтось виставив печений ліс, курине молоко, або... нашу віру у власні сили.

Галактіон Чіпка.

— **Учень жид убив свого товариша українця.** Як повідомляє черновецький „Час", між учнем IV. державної гімназії в Чернівцях Івасюком і його товаришем жидівської народности прийшло до сварки. Розярений жид розпоров українцеві ножиком живіт. Наслідком рани українець умер у муках на другий день.

— **Нещастя на гладкій дорозі.** Військовий вантажний самохід, що відбував 16. ц. м. вправи у їзді на вул. Янівській, наїхав на скрутні біля вул. Святохресної на гурток людей, що вийшли з поблизького костела. Під колеса самоходу, на якому їхало кільканацять вояків, дісталася 22-літня студентка прав Олена Курдзелівна, якій відломило одну ногу в коліні, а другу тяжко потовкло. Нещасну в безнадійному стані відставлено до шпиталю.

— **Фільмування Адрії.** Фільмове німецьке підприємство УФА робить знимки на югославянській Рівіері. Оператор м. і. поробив із літака знимки Спліту й околиці та дбайливі знимки акваріюма. УФА дало роботу теж югославянським рибалкам, які щодня ловлять ріжні породи риб і приносять їх до акваріюма для знимок. Опісля УФА фільмуватиме життя на морському дні, життя югославянських рибалок, ловлю ріжних родів риб, губок і коралів.

— **Самоходова катастрофа.** Під Франкфуртом н. М. склалася самоходова катастрофа, в якій згинуло двох гітлєрівських штурмовиків, а 7 потерпіло тяжкі рани. Штурмовики вертали з нічних вправ. Наслідком пожежі самоходу штурмовики почали вискакувати підчас їзди, причому кількох дісталося під колеса. Опісля відірвався від авта причіпний віз, розбиваючись об дерево і це спричинило дальші жертви людьми.

— **Учительська Громада в Стрию** уладжує підготовний курс до вступного іспиту до І. кл. нової гімназії (давньої 3 кл.). Зголошуватися якнайскорше в Дирекції української учит. семинарії (Українська Бурса). — **Виділ.**

— **Швейк в українськім перекладі.** В рецензії на український переклад трьох томів „Швейка" у вчорашньому (124) числі „Діла" вкралася одна суттєва друкарська помилка. Має бути: „(Переклад) віддає наскрізь духа оригіналу **не затрачуючи** українських ознак". (Помилково зложено: „не зазначуючи").

—o—

Із судової салі.

ЗА ВБИВСТВО ПОЛІЦІЯНТА.

Дня 27. листопада 1932 р. невідомі винуватці вбили на подвірю Народнього Дому в Могильниці, в часі вечерниць, тамошнього постерунковго Антона Романовського, що прийшов на забаву і мав сварку з її учасниками. Як обвинувачених за те вбивство арештували слідуючого дня двох братів Григорія і Антона Хомів, а по кількамісячнім слідстві обвинуватили їх у провині з арт. 240. Розправа відбулася 12. травня ц. р. перед окружним судом в Чорткові. Обвинувачені виказали на розправі, що хоча були учасниками забави, а навіть мали сварку з небіщиком на подвірю Народнього Дому, то проте до вбивства Романовського нічим не причинились. По переведеній розправі і переслуханню свідків події трибунал звільнив обох обвинувачених від вини і кари. Обвинувачених боронили адвокати д-р Володимир Електорович і д-р Антін Граніцький. На розправі відчитано між іншим лист небіщика з 31. жовтня 1932 р., писаний до його брата, управителя школи, в якому казалося про відносини зі селянами.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧИЙ ПУБЛИЦІ.

Найдешевша і найуспішніша реклама в нашім щоденнику.

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": *„БЕЙБІ"*.

Фільма відомого чеського режисера К. Лямача з зіркою чеського екрану, нині відомою в усьому світі Анні Ондрою. Ондра вміє мімікою, жестамя і своєрідною наївністю малого збитошника викликувати щирий гумор. Фільма дає образ життя у пансіоні; інтрига, основана на дотепнім „кві про кво", що нагадує паризькі водевілі. Чимало дрібних моментів штудерно придуманих; танці повні грації. Актори у характеристичних ролях дуже добре підібрані

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

ЛЕВ ГНАТИШАК, б. директор української державної гімназії в Золочеві, помер на Запоріжжу на Вел. Україні в травні 1933 р., проживши 58 літ. Виїхав на Наддніпрянську Україну в 1919 році, помер тепер серед надзвичайно важких, у ближчих подробицях невідомих обставинах. У Золочівщині, Коломийщині і Брідщині залишив по собі память першорядного педагога і культурно-громадського діяча. Залишив вдову на Наддніпр. Україні і сина, д-ра Миколу, професора Малої Семинарії у Львові В. Ц. П.

—o—

Дописи.

КАЛУЩИНА.

Заборона калуського староства. Масово основані в повіті Кружки „Рідної Школи" почали свою діяльність улаштуванням всякого роду імпрез, з яких дохід призначувано на потреби „Р. Ш.", зокрема в останньому часі на придбання фондів до основання діточих садків. У місцевостях, де минулого року існували діточі садки, брала в імпрезах участь дошкільна молодь, виконуючи ріжного роду вправи, пісні, деклямації і т. п. Одначе в останньому часі повітове староство заборонило Кружкам уживати дітей (дошкільних) до всякого роду імпрез, мотивуючи це тим, що згідно з новим законом можуть улаштовувати імпрези тільки члени Т-ва. А що дітвора ними не може бути, то всякі попписи дітвори в Кружках „Р. Ш." не дозволені. Подаємо це під увагу Парляментарній Репрезентації і просимо відповідної інтервенції, тимпаче, що небавком діточі садки в повіті можуть стрінутися з подібною забороною.

Свято У. М. Х. на провінції. Заледви прогомоніло Свято У. М. Х., що так величаво відбулося у Львові, а вже наші громади перевели його дуже торжественно також у себе дома. Одначе там, де громади плянували звеличати це свято походом молоді з процесією, калуське староство не дозволило на ніякі походи. Староство лише остільки пішло на уступку, що дозволило на похід, але... на площі довкола церкви. Це подаємо в альбом усім нашим загорілки націоналістам, які і в нашому повіті не жалували часу і труду, аби тільки розбити організацію поїздки молоді до Львова.

—o—

Куток мови.

Замісць: обава (поль.), треба: **страх, острах, побоювання, небезпека.**

Зам.: обида (рос.), треба: **образа, кривда;** зам.: обидливий — **образливий, кривдний.**

Зам.: луч (рос.), треба: **промінь.**

Зам.: одушевлення, одушевлений (рос.), треба: **захоплення, захват, порив, захоплений.**

Зам. попирати (поль.) просьбу, кандидатуру, людину, треба: **підтримувати, допомогати;** „поперти" має в нас значіння: наперти, натиснути; (напр.: Козаки поперли на ворога), побігти, помчати (напр.: Як почув це циган, як попре до дому), потягти (напр.: Шуліх попер курча).

Зам.: прощати, прощання, треба: **прощати, попрощати, прощання;** на В. Україні кажуть тільки: попрощатися з ким, замісць галицького: попрощати кого.

СПОРТ.

ЛЬВІВ. СТЕП — РУХ 7:1 (5:1).

Змагання за мистецтво Ц-кляси, які Степ вирішив певно у свою користь. Ворота для української дружини стріляли: Вага 3, Грицай 2, Груха 2.

МОСТИСЬКА. СКАЛА — РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ Ц-КЛЯСИ 7:1 (2:0).

У. С. Т. „Скала" в Мостиських розіграла в мин. неділю мичеві змагання з репрезентацією Ц-клясових дружин того міста (Ж. К. С. „Ютшенка" і Г. К. С. „Чувай"), яку перемогла високоцифрово, бо 7:1. Дружина Скали мала весь час помітну перевагу і була у всіх своїх частинах вирівняна, допускаючи противника ледви до кількох випадів. Скала є найповажнішим кандидатом на мистця Ц-кляси в перемиській окрузі і треба їй побажати, аби те мистецтво вкінці здобула. Ворота для української дружини стріляли: Лебедович 3, Ланиця, Лукасевич, Солтис і Козак.

САМБІР. ДНІСТЕР — МЛОТ 5:0 (2:0).

В неділю 14. ц. м. відбулися у Самборі мичеві змагання за мистецтво Ц-кляси між дружинами Дністра і Млота. Перевагу мав увесь час Дністер, граючи дуже амбітно, тому справедливо заслужив собі на такий гарний вислід. Суддя п. Вісньовський зі Стрия справедливий.

ЗАКІНЧЕННЯ ДУЖАНЬ.

В понеділок 15. ц. м. закінчився у Львові міжнародній турнір атлетів, у якому брало участь понад двацять змагунів. До фіналу дійшло шістьох найкращих атлетів: Грабовський, Кваріані, Краузер, Чак, Білевич і Кеслер. Відпав силач тої міри, що Пошоф, який перед кількома роками поділив першу нагороду зі Штекером.

Хід фінальних дужань такий: Кваріані поклав у 35. мін. Чаю по тижній боротьбі, в якій мадяр мав перевагу; Грабовський присилував Краузера своїм страшним нельсоном до того, що він вкінці піддався (34. мін.); в останній парі дня Білевич стрінувся з Келером, якого поклав уже в 17 мін. рулядою з подвійного нельсона.

Після того судді роздали нагороди переможцям: першу нагороду в сумі 1.500 зол. дістав Грабовський, другу (1.000) і третю (750 зол.) стягнено разом і розділено по половині як другу між Кваріанім та Краузером, третю в сумі 500 зол. дістав Чак, четверту в сумі 300 зол. Білевич.

БІЛЕВИЧ ГОСТЕМ НАШОЇ РЕДАКЦІЇ.

Український змагун Борис Білевич, що так гарно й достойно заступав українські національні барви у львівському міжнародньому турнірі силачів, зединивши собі горячі симпатії всієї без винятку спортової публики Львова, прийшов учора на прощання з нашим містом до Редакції „Діла" в товаристві змагуна Королевського. З розмови з нашими симпатичними гістьми довідались ми м. ін., що всіх учасників львівського турніру прибила сильно нагла смерть баварського силача Урбаха, безпосередньо після його зустрічі на рінґу зі Штекером. Цю справу розсліджує тепер делегат Міжнародного Союзу Атлетів, відомий віденський змагун Канак. Після нещадійної смерти Урбаха всі атлети піддалися спеціяльним лікарським оглядинам, які виявили, що майже всі вони дістають згодом розширення серця. З оглянених у Львові найздоровіше серце має Білевич. У дальшому оба наші гості висказувалися дуже гарно про спортове вироблення львівської публики, якій, як вони казали, подобаються тільки силачі, що борються по джентельменськи, без уваги на те, до якої національности вони себе причисляють. На прощання заповіли нам ще вони, що ритм, взятих з нами, він не зірве з п. Білевич, що ритм, взятих з нами, він не зірве з п. Білевич, що ритм, взятих з нами, він не зірве з п. Білевич

Ч. 126 (13.365). Львів, пятниця 19. травня 1933. Pocztową opłatę uiszczono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телєграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Роздор в одному народі.

Краєвий сепаратизм Австрії і насильне соборництво Німеччини.

Львів, 17. травня 1933.

Трагедія німецького народу, якому чужі побідні держави накинули під загрозою „санкцій" заборону злучитися в одних державних границях — зазнала нового загострення. Одначе нині до тої трагедії прилучується найгірший момент, який взагалі може існувати: це вже не чужинецький фізичний натиск не дозволяє німцям зреалізувати гасло національно-державної соборности, це вже не обективні умовини політичної та економічної натури зупиняють здійснення „аншлюсу", лише внутрішній національний роздор, якого суть лежить виключно у ділянці психольогії.

Коли розлетілась австро-угорська монархія, яку тримав у купі династичний принцип, і коли австрійська республика обхопила виключно етнографічно-німецькі наддунайські й альпейські краї, тоді стало кожному німцеві, без огляду на державну і на партійну приналежність, ясно, що злука Австрії і Німеччини є *національною* конечністю. Кожному теж політикові й економістові та конечність накидалася сама собою, через залізну льогіку господарської нежиттєздатности австрійського версайського новотвору. Поділ австрійських партій на прихильних „аншлюсові" і ворожих йому — по суті відносився лише до ріжної партійно-політичної тактики у справі „аншлюсу". В часах шаленої фінансової кризи в обох державах, при найбільш невідрадних міжнародніх відносинах, підчас боротьби Німеччини проти репараційних тягарів, чи проти окупації Поруря і Надренії, при повній залежности від фінансової помочі великих держав та від торговельних умов з державами Малої Антанти, — у тих часах і при таких відносинах одним із засобів просто фізичної екзистенції австрійського населення було ведення політики „вірности версайському договорові", себто відстоювання принципу австрійської державної окремішности. А проте мабуть ніхто з антантських дипльоматів ніколи не мав найменшого сумніву, що той маніфестований в офіціяльних заявах державницький сепаратизм Австрії є вимушений і нещирий та що він тріватиме лише так довго, поки достаточно господарськи не скріпиться Німеччина настільки, щоби Австрія не стала їй непосильним тягарем, і поки не звільниться моральний та військово-політичний натиск оборонців проти-„аншлюсової" клавзулі.

Австрійська і німецька дипльоматія підготовляла ту злуку дуже зручно, послідовно, але без галасу. Напр. австрійське законодавство наближалось цілком до німецького. Йшла практична підготовка злуки, яка у відповідному моменті могла б прийти майже автоматично, при можливо мінімальному потрясенні і при мінімальних технічних трудощах. Всі розумні німці, у Відні й Берліні, Грацу й Інсбруку чи Мінхені й Ляйпціґу здавали собі чудово справу, що злука Австрії й Німеччини є на першому місці проблемою *психольогічною* і щойно на другому місці політично-економічною. Соборницький настрій і вирівнання ріжниць, витворених у психіці двох відломів народу через перебування у сфері ріжних державних і господарських заінтересувань, врешті вигладження надто яскравих ріжниць темпераменту, на який має переможний вплив географія, — це справді передумови всякого практичного соборництва, отже австро-німецького, засновуваного одним словом „аншлюс".

І тому справі „аншлюсу" не пошкодив напр. провал митної унії, проектованої пок. Шобером і Курціюсом. Це була лише дипльоматична невдача, невдача одної спроби, поведеної в некорисних воєнішних обставинах. *Ідея остала непорушною.* Зате ось в останніх днях бачимо в австрійсько-німецьких відносинах познаки *психольогічного заломання:* трапилися події, які вказують на народини справжнього австрійського краєвого сепаратизму з одного боку та на тактику насильного „перекопування" австрійців до соборницької німецької ідеї! І це явище є справді для народу німецького найтрагічніше: це вже внутрішній психольогічний роздор, тим сумніший для розумних німецьких патріотів і тим радісніший для усіх ворогів німців, що викликаний самими земляками, без вини зовнішніх чинників.

Підложа австро-німецької ворожнечі у партійних чварах, а радше — у наступі національ-соціялістичної течії з Німеччини на австрійський терен та в одночасній боротьбі нинішнього австрійського уряду проти соціялістичного верховодництва. Уряд спирається на військо і на сильній військово-громадській правій організації „Гаймвері". Проти уряду є соціял-демократи, комуністи і націонал-соціялісти. Але всі ті три групи ведуть взаємно боротьбу на життя і смерть. Націонал-соціялісти, яких організаційна й ідеольогічна централя находиться на терені Німеччини, не рахуються з місцевими психольогічними питомостями (напр. вродженим демократизмом віденців, повне незрозуміння гасла расовости, привязання до деяких традиційних звичаїв і т. д.) а в політичній ділянці неґують вимоги реалізму. Зновуж австрійські соціялісти воюють проти гітлерівців не тільки з засадничих мотивів, але й чисто шкурницьких, боронячи екзистенцію численних соціялістичних установ і справжніх надбань, головно на терені самого Відня. Таким робом соціялісти стали раптом — завзятими оборонцями австрійської державної окремішности й опинились у парадоксальній ситуації — як союзники реакційного уряду Дольфуса та його „гаймвери".

Цей затяжний конфлікт довів до вибуху в останню неділю. Користаючи з нагоди ріжних імпрез у цьому ювилейному році Відня (250-ті роковини побіди над турками під Віднем), приїхали до Відня баварський міністр справедливости Франк, пруський мін. справедливости Керль і ще дехто з німецьких урядових осіб — усе проминентні націонал-соціялістичні діячі. Франк мав незручність виголосити які два тижні тому у Мінхені промову з погрозами під адресою Австрії за переслідування австрійських нац.-соціялістів. Тепер австрійська преса пригадала йому це, як нельояльність супроти суверенної австрійської республики. При приїзді нім. міністрів прийшло на вулицях Відня до бурливих авантюр. Один із вищих поліц. віденських урядовців заявив просто, що приїзд нац.-соц. міністрів „не дуже бажаний". Колиж Франк в одній із пропагандивних промов заатакував австр. уряд і взивав до непослуху супроти нього — йому казали мерщій а Австрії виїхати, як якомунебудь „прикрому чужинцеві". Одночасно зїзд „Гаймвери" демонстрував проти Гітлєра...

Епільог тої афери небувалий в повоєнній історії Австрії й німеччини: нім. посол у Відні протестує офіціяльно проти негостинної поведінки австр. властей і проти образи нім. міністрів, а австр. посол у Берліні протестує проти ображування суверенних прав австр. республики у промовах німецьких міністрів. Масові арештування гітлерівців в Австрії викликують обурення у Німеччині, а безпардонність гітлерівців робить австрійців завзятими обласними сепаратистами.

Можливо, що по обох сторонах найдуться впливові одиниці, які покладуть край цьому згіршуючому видовищу. Деякі вістки натякають на можливість зустрічі обох канцлерів — Гітлера і Дольфуса — на Зелені Свята в Римі. Поки що німецька й австрійська преса повна взаємних лайок.

Ми тому трохи ширше зупинилися на цій історії, що вона насуває на думку деякі аналогії з нашої родинної історії. Були роки, коли й ми переживали наддніпрянсько-галицьку гризню, яка була більшою національною трагедією, ніж усі воєнні і дипльоматичні невдачі та яка, зрештою, безперечно була одною з найголовніших причин відомого остаточного висліду змагань обох частин української нації.

ЛИШЕ ЛЕГКОДУХ НЕ ДУМАЄ ПРО ЗАВТРА.
Розумна людина забезпечує свою і своїх близьких будучність тим, що складає свої ощадности
В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ
„ДНІСТЕР"
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Відкриття нагробника Івана Франка

ПРОГРАМА СВЯТА.

I.

Дня 27-го травня 1933 р. в 5-ій год. попол. відбудеться заходами Наукового Т-ва ім. Шевченка в салі Музею Т-ва Святочна Академія в честь Івана Франка з нагоди відкриття нагробника на його могилі і з нагоди 17-тих роковин його смерти. На програму Академії зложаться наукові реферати про Івана Франка.

Дня 27-го травня 1933 р. в год. 8.45 вечором відбудеться у великій салі бувшої Фільгармонії (тепер кіна „Атлянтік") при вул. Скарбківській ч. 1. (біля Великого Театру) **Симфонічний Концерт** в честь Івана Франка.

II.

Дня 28-го травня в год. 7.30 (півосьмої) ранком відбудеться відкриття нагробника на Личаківському цвинтарі. Програма відкриття така:

1) Промова голови Комітету будови нагробника **ред. Василя Мудрого.**

2) „Ми жертвою в бою" — в гармонізації **д-ра Ст. Людкевича** — відспівають мішані хори львівських товариств і підльвівських читалень.

Музичне Т-во ім. М. Лисенка у Львові.
Пятниця 19. травня 1933. Год. 8.15 веч.
Саля польського Муз. Т-ва Хоруцина 7.
ЛЮБКА пяністка **ХРИСТЯ** віольончелістка
КОЛЕССА.

3) „Присяга Батави" — композиція д-ра Ст. Людкевича — відспівають мужеські хори „Сурми" і „Бандуриста". Хорами управляє **п. Іван Охримович.**

Безпосередньо по тім відбудеться дефіляда всіх учасників Свята перед нагробником. На похід через місто влада **не дозволила.**

Дня 28-го травня в годині 11.30 вполудне Симфонічний Концерт у салі Великого Міського Театру.

III.

Програма обох симфонічних концертів:

1) Лятошинський: Увертура до опери „Захар Беркут" — симфонічна орхестра;

2) святочна промова **проф. Богдана Лепкого;**

3) а) Нижанківський-Франко: Поклін тобі, зіявла квітко; б) А. Рудницький-Франко: Фрагмент з „Мойсея" — сольоспіви **Михайла Голинського** в супроводі орхестри;

3) Нижанківський-Франко: „Наймит" — мішаний хор a capella Т-ва **„Львівський Боян";**

5) І. Франко: „Мойсей" XII. і XIII. пісня — деклямація п. **Геника-Березовського;**

6) А. Ревуцький: II. симфонія — симфонічна орхестра;

7) Барвінський-Франко: а) Ноктюрн і б) „Сонет" — сольоспіви в супроводі симфонічної орхестри **Марії Сокіл;**

8) Ст. Людкевич-Франко: „Каменярі" — симфонічна поема.

Диригенти: **М. Колесса й Антін Рудницький.**

IV.

У часі свята будуть розпродувати від Комітету будови нагробника металеві відзнаки по ціні 50 сот. (білі) і по ціні 40 сот. (жовті). Розпродажу цих відзнак з відбиткою нагробника

переводить і організує автор нагробника артист-різьбар **С. Литвиненко.** Весь прибуток з розпродажі призначений на нагробник. Крім того на святі продаватимуть листівки з фотографією нагробника по ціні 20 сот.

V.

Головними впорядчиками на цвинтарі і перед цвинтарем і головними керманичами технічного переведення свята відкриття є: **посол д-р Любомир Макарушка, Петро Петрик** і **Михайло Климкевич,** б. старшини УГА.

Усі впорядчики у числі до 300 будуть мати окремі відзнаки і їх розпорядкам мусять безумовно підчинятися всі учасники свята.

VI.

За порядок на обох симфонічних концертах відповідальні: посол. **Зенон Пеленський** і редактори: **Левко Лепкий, Софронів-Левицький і Роман Пашківський.**

В усіх справах, звязаних з участю в святі, а також з замовленнями білетів треба звертатися на адресу: **Іван Полюга, Львів. Книгарня „Просвіти", вул. Руська ч. 1.**

Про всякі справи, звязані зі Святом, Комітет буде оголошувати в пресі комунікати, щоби таким чином інформувати про них своєчасно громадянство.

КОМІТЕТ БУДОВИ НАГРОБНИКА
ІВАНА ФРАНКА.

Запамятайте теперішню адресу:

„РІДНА ШКОЛА"

Львів, вул. Словацького 14.

Ситуація грізніша ніж у 1914 р.

ПАРИЖ, 17. V. ПАТ. Наліпшли тут інформації з Вашинґтону, що американські політичні кола обсервують пильно події в Европі. На їхню думку, криза, яку переживає тепер Европа, є може поважніша, ніж в 1914 р. перед вибухом світової війни. Білий Дім противний рішучо спробі нового обрення Німеччини. Якщо Німеччина домагається більшого забезпечення границь, то може його негайно одержати, зате рівноуправнення зброєнь може здобувати тільки етапами, приймаючи плян Макдональда, змодифікований у Вашинґтоні. Збільшення морських зброєнь Німеччини потягне за собою таку саму акцію у Франції та Італії, а це знову викличе зброєння Японії й Англії, в дальших наслідках величезні видатки Зл. Держав на морські цілі. Політичні кола Зл. Держав переконані, що ані Франція, ані В. Британія не лишаться байдужі на зброєння Німеччини при теперішніх настроях, доведених Гітлером до кульмінаційної точки.

Флямандський університет.

Деякі аналогії. — Бельгійський уряд і флямандці. — Боротьба за флямандську школу.

Є багато аналогій у розвитку визвольних змагань поневолених народів. В цьому нема нічого дивного. Адже новочасне національне відродження явище загально світове. Це історичний процес, обумовлений скрізь цими самими господарсько-суспільними причинами та з однаковою соціольогічно-фільософічною ідеольогією. Масарик слушно звернув увагу на цю обставину у своїй клясичній розвідці „Чеське питання" (1895), радючи використовувати аналогію, як дуже корисну методу при вивчанню сучасних національних рухів.

На мою думку, така метода може бути також доцільною й при соціольогічному зясуванню основ та перспектив української проблеми. Не треба боятися, коли такі аналогії знаходять ся серед малих народів. У цьому не може бути нічого образливого або приниженого для українського народу, як дехто гадає. Адже про значіння та вартість народу не рішає тільки його численність, або розмір території, яку він заселює. Конкретно кажучи під цей час поневолений нарід скорше може брати приклад і науку у малих народів та держав, як напр. Данія, Швеція, Норвегія, Ісляндія або Катальонія, ніж у великих як напр. Італія, Німеччина, Радянська Росія чи навіть Китай.

Ось через що я кілька разів звертав увагу на очевидну аналогію між визвольними змаганнями флямандців у Бельгії та положенням українців у Польщі. Цікаво, що націоналістичні польські кола чудово розуміють цю аналогію й через це так нервово реагують на останні досягнення та безсумнівні успіхи флямандського руху в Бельгії, що після світової війни від традиційної дефензиви перейшов до пляновоі та добре продуманої офензиви на всіх відтинках громадського й політичного фронту. Нещодавно „Курер Цодзенни Ілюстровани" присвятив саме справі флямандського університету статтю, пересякнену глумливою іронією та патріотичним обуренням з приводу „державно-зрадницької" поведінки флямандців по відношению до Бельгії. Цей орган польського брукового націоналізму забув чомусь додати, що Бельгія від 1830 та аж до 1914 р. систематично нехтувала національні вимоги флямандців, трактуючи їх як нарід другої кляси, культурою менше вартний та нарід другої кляси, культурою менше вартний та немов історією засуджений на неминучу асиміляцію, себто офранцуження. Держава, що тракгує своїх „вльоженів" як голоту, не може від них ждати чи вимагати льояльности, бо тільки раби мовчки ходять у свому ярмі. Нарід, що хоче бути вільний (а кожен нарід мріе і прямує до своєї волі) мусить протестувати проти своєї неволі. Славетна передмова до демократичної американської конституції імперативно наказує народові революційно боротися з владою, яка сломіць гальмує або загрожує його громадське та культурне життя. На цей шлях протиурядової себто протибельгійської боротьби стали флямандці. Якщо Бельгія не хоче задовольнити справедливих їхніх національних домагань, тоді вони здійснюватимуть своє право на національне самоозначення проти й навіть поза Бельгією.

Флямандська університетська справа дуже нагадує боротьбу за український університет у Львові. Історично й фактично. Підчас злуки Бельгії з Голяндією, після віденського конгресу голяндський уряд заснував у Генті, історичній столиці Фляндрії — університет, що в добі голяндського режиму (1816—1830) був головним культурним, науковим і літературним осередком флямандського національного відродження. Все це нараз і рішуче знищили після повстання сучасної Бельгії (1830), яка фактично пішла шляхом безоглядної примусової асиміляції флямандського населення, хоча конституційно забезпечила рівноправність обох народів і мов у цій новоутвореній державі з наявною орієнтацією в бік Франції й через це програмово ворожій до флямандського свого населення.

В середині минулого століття розпочалася вперта боротьба флямандців за здобуття своїх національних прав у Бельгії. В 1856 р. вони передали брюсельській владі докладно опрацьовану та обгрунтовану програму своїх національних вимог. Серед них було також домагання флямандського університету в Ґенті, який у 1830 р. був пофранцужений та став головним осередком культурної денаціоналізації Фляндрії, де ви-

Лещківські саморобки

і всілякі інші вироби фабрики

Управи Дібр і Промислових Заведень РОМАНА ЖУРОВСЬКОГО

в Лещкові

можна дістати по фабричних цінах у фірмі:

ТАДЕУШ ҐУРСКІ, площа Марійська ч. 5.

Заміна овечої вовни на всілякі матеріяли.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 19. ТРАВНЯ 1933.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Микола Хвильовий.

*(*1893 †1933.)*

На першу звістку про смерть письменника хапаєш за перо і чешеш хвейлетона. Даремне в редактора вимолювати, наче у вірителя, бодай тиждень мораторій. Криза на фронті літературних звязків з Радянщиною; легше дістати книжки та журнали з африканських кольоній, ніж з Харкова. Живемо чутками.

Чували ми, що М. Хвильовий має на половину монгольську кров, по батькові. Чували врядигоди про його гострі конфлікти з офіціяльним курсом на Кремль. Був бунтарем Хвильовий і водночас комісарем, боронив орієнтацію на західньо-европейську культуру і бабахкав дитирамби в честь „чека".

Чи треба аж підглядати його приватне життя, щоби знати, скільки диссонансів і дисгармоній вміщувало його „я", розгойдуване всіма пристрастями революції? Хвильовий пришив спадщину Винниченка: хотів плисти на хребті перших революційних бурунів, байдуже, до яких берегів вони пливуть. Ще раз повторяв гасло про нову, сильну людину і гукав, що треба притьмом вірвати з усіма путами минулого. Викидав зі себе слова, захлипуючись, пяний свідомістю, що може кричати про потребу нового життя.

Динамічна сила, що нею була напихана його жагга, пригадує нам усі псальми декадентів. Відчинить Пшибишевського, молодого Гольца або Шляфа — дихне на вас тією самою неврастенією, що не в силі зупинувати над прикметником і дієсловом. Хвильовий — істерик вдачі, мов молодість, революції. Він передає її какофонію з насолодою провідника, якому все вільно. Нехай зважиться хто не повірити, що він не вірить у перемогу святих ідей революції, а він йому: „Нумо, докажіть!"

А ці революційні ідеї? Вони корчаться, вються і скавулять від болю й реготу, що треба погодити Маркса, Гегля і всю буржуазну европейську культуру з останніми рішеннями Центр. Комітету і всією демагогією масового, півграмотного таваріща. У Хвильовому грає кров, наче від шампанського, змішаного з самогоном. Це його стиль. Стиль рятує в нього і мову варварську, як воляпік українізованих одеситів, і сюжети бідно-невибагливі, як хроніка офіціяльної державно-поліційної преси.

Його герої — здебільша „товариші", що накипіли принципіяльними дискусіями і бються в принципами, навертають інших, загартовують себе, жертвують собою і розливаються лірічною гамою нитків та сподівань, каламутних, мов весняні струмки. Непевне, замрячене завтра, віра, що світ може піти шкребеть від одної ударної кампанії — страшенне нагадує у Хвильового ті світанки, коли вертаються додому після нічної гульні втомлені життям богеміяни. Хвильовий мав сміливість у нас перший бити словами, як пястуком по столі, і зараз після цього заливатись істеричним сміхом. Нехай думають, що хотять — і „товариші" і буржуї.

І тому в нього стільки тої казьонної агітки, що докочується до фільософії чрезвичайки і стільки контрреволюційної абракадабри: — що хто хоче, може вичитати. Хамелеонове я Хвильового дало йому змогу висловлювати і те, що він справді на мент відчував, і те, що хотів і мусів відчувати, щоби тільки залишитись передовим письменником — передовим ідеольогічно, бо ідеольогія грала в умовинах його праці ролю цензу та цензури.

Хто зна, чи Хвильовий не перший за революції звернув у нас увагу, як сильно змінився літературний стиль. Замість хвилястих, наче степові обрії та хмаринки, маленьких речень дав схвильовані, обривисті слова, мов перервані вистріли скорострілів. Недокінчені думки, нацятковані постаті, незясовані настрої — все розколітане нервами, якби це були перерізані телєграфічні дроти на шляху, де шугають супротивні, ворожі паровози.

Хвильовий закоханий у такі слова, як „перламутровий" і „тоскно". Дійсність запаморочує його симфонією барв і наводить нудьгу. Навіть тоді, коли він деклямує про обнову дійсности. Сила Хвильового у тому, що він голосніше та сміливіше за інших ставив домагання про потребу звязків із культурою, як противаги просвітянству та халтурі, і ширина його таланту в тому, що там, де інші скоцюрбились з остраху, що назвуть їх контрреволюціонерами, він умів перекидом через голову ставати отиавоперим співцем „загірньої комуни".

І саме тому, що ті переходи в нього такі часті, такі хронічні, такі неминучі, він різкіше та вірніше, ніж інші, характеризує революційну істерію. Ця істерія — невіддільна частина всякої літератури, що хоче спасати народ і людство міцними словами. Досить Хвильовому перейти на справжній шпитальний сюжет — тоді він у своєму царстві. „Повість про санаторійну зону" — цеж „21 днів з життя невростеніка" О. Мірбо, підмащена революційною підливою.

Сучасна радянська література тратить в особі М. Хвильового письменника великих можливостей, вдатного до всіх бунтів і всіх компромісів.

щі шари населення віддавна вже були офранцужені.

Звичайно, Брюссель категорично поборював і віртуозно саботував усі заходи щодо фляндизації гентського університету. Правда, на папері видавалися час від часу закони про допущення навчання деяких предметів фламандською мовою у середніх школах; про заснування катедр фламанознавства. В 1886 р. у Генті заснували державну фламандську Академію Наук, але університет все лишався неприступною цитаделею войовничого антифлямінгантизму. Брюсель всіляко оминав навіть утраквізацію, що скорше чи пізніше мусілаб привести до фляндизації цієї школи.

Тимчасом приватно організувалася фламандська наука. Повставали фламандські наукові товариства, що на своїх конгресах раз-у-раз добивалися національного університету у Генті. Також фламандська студіююча молодь йшла в авангарді цієї боротьби за власний університет у стародавній столиці Фляндрії. Цю акцію енергійно підтримували всі фламандські національні організації та установи взагалі. Від 1896 р. її вела спеціяльна „високошкільна комісія", яка мала до своїх послуг власний орган **„Фламандська Висока Школа"**, де систематично пропагували справу спочатку фламандського університету в Генті, а відтак фляндизацію також технічних відділів цього університету. У міжчасі 1907—1909 рр. йшла головно ця акція.

О. І. Бочковський.

(Продовження буде).

П. К. О.

ЛЬВІВ, 3. МАЯ 9.

ПЕВНІСТЬ — ДОВІРЯ.

ЩАДНИЧІ ВКЛАДИ:
ЗВИЧАЙНІ, — ЗОЛОТИХ В ЗОЛОТІ
І НА МІСЦЯХ.
КОЖНИЙ ПОЧТОВИЙ УРЯД Є ЗБІРНИЦЕЮ
П. К. О.

Свято „Сільського Господаря" у Львові.

Дня 16. травня ц. р. відбулося свято „Сільського Господаря" у Львові, яке започаткувало низку таких свят у цілому краю. На свято, яке відбулося вечором у салях Української Бесіди, явилися представники наших господарських та культурно-освітніх установ, а саме Ревізійного Союзу Українських Кооператив, Центросоюзу, Центробанку, Маслосоюзу, Народної Торговлі, Просвіти, Рідної Школи, Союзу Українок, Союзу Українських Купців і т. д., представники редакцій: „Діло", „Новий Час", „Свобода", „Громадський Голос", „Кооперативна Республика, „Господарсько-Кооперативний Часопис", „Нова Зоря", „Правда", „Народня Справа" і інших, а далі представники нашого господарського та політичного світу. Крім цього вшанували це свято своєю присутністю Преосв. **Кир Никита Будка,** Всесв. о. мітрат Базюк та вищі духовні достойники. Разом було зібраних делегатів ріжних наших установ та представників громадянства поверх сто осіб.

Свято відкрив в імені недужого президента Т-ва „Сільський Господар" о. мітрата Тита Войнаровського заступник президента посол **Остап Луцький,** який у прегарній промові зясував ролю українського села та українського хліборобського стану у розвитку нації, а зокрема підкреслив вагу села і землі як того чинника, який на протязі століть вспів передержати нашу націю через лихоліття великих світових заверюх та втримати її перед загибілю і винародовленням. Звертаючися до провідників західної вітки українського народу, які прийшли на свято „Сільського Господаря", щоби вшанувати змагання нашого селянства, яке працює в рямцях своєї власної хліборобської організації, закликав до співпраці усіх наших чинників над двиганням нашого селянства, ядра і хребта нашого народу.

З черги виголосив святочний реферат заступник президента „Сільського Господаря" сенатор **інж. Юліян Павликовський** на тему „Молодь у праці Сільського Господаря". Референт представив розвиток наших аграрних відносин на західних землях, а зокрема положення нашого селянина від кінця XIV. століття по рік 1848, себто за час від коли наше село попало під володіння чужого елементу аж до часу, доки звільнене від панщини могло почати нове, самостійне господарське життя. По тім представив дійсне обличча знесення панщини та те величезне лихоліття, яке після цього прийшлося витерпіти нашому народові аж до часу, коли у народні маси поплила широкою струєю освітня та політична робота та коли наш нарід почав організуватися на всіх ділянках народного життя. На цім тлі розвитку нашого села представив спроби організації першого нашого господарського товариства у році 1848 та всі ті задуми наших народних керманичів, які були від того часу аж до року 1898, коли то два брати отці Т. і В. Дуткевичі приступили до заснування місцевого хліборобського Товариства в Олеську, якому дали назву „Сільський Господар". З черги перейшов референт розвиток цієї установи за час 35-ліття її діяльности, підкреслюючи при цьому величезні заслуги покійного д-ра Е. Олесницького та інших керманичів цієї нашої інституції. На тлі розвитку „Сільського Господаря" зясував референт ці заходи, які Товариство робило і робить у напрямку хліборобського вишколу сільської молоді, щоби оперти свою роботу на тому елементі нашого села, який у майбутньому стане спадкоємцем всьої роботи як у господарській, так і в інших ділянках нашої народньої праці. Опісля перейшов коротко історію розвитку ідеї хліборобського вишколу молоді у нас, яка починається ініціятивою нашого економіста Ржепецького у його публікаціях, виданих у Бердичеві 1919 р., а яку потім переняв та розвинув „Господарсько-Кооперативний Часопис", видаваний в 1921 р. „Сільським Господарем". По тім начеркнув, як на основі порозуміння усіх наших установ перебрав „Сільський Госп." роботу над хліборобським вишколом молоді, перейшов коротко програму цієї роботи та вказав на ті практичні праці, які тепер „Сільський Господар" у цій ділянці переводить. Референт закінчив вказанням на велике значіння свят „Сільського Господаря", які від шести літ робить це Товариство, а які мають велике виховне значіння для нашого села, а разом з тим для започаткування так важної роботи як хліборобський вишкіл нашої сільської молоді. У цьому році на своє свято видав „Сільський Господар" гасло поширити роботу над вишколом молоді, а початок для цього робить власне отце інавґураційне свято у Львові.

Присутні вислухали цього реферату з великою увагою. Це поважне свято, яке започатковує такі свята у цілому краю згуртувало у гостях „Сільського Господаря" весь наш народній провід, а це є запорукою, що цей провід допоможе нашій хліборобській організації в цілому краю до того, щоби праця „Сільського Господаря" находила всюди належне приняття і підтримку від інших наших організацій.

—o—

Життя нашого зорганізованого жіноцтва.

Резолюції ухвалені Загальними Зборами Матірного Товариства „Союз Українок", які відбулися 8-го й 9-го травня 1933 р. у Львові.

І. ПРОГРАМОВІ РЕЗОЛЮЦІЇ.

1. Загальні Збори С. У., що радили дня 8. і 9. травня 1933 р. у Львові, приняли такі постанови:

Важкий і відповідальний момент, який переживає Українська Нація, вимагає від українського жіноцтва вияву якнайбільшої енергії у праці на всіх ділянках громадянського життя. Зокрема важні завдання, які стоять перед краєвою жіночою організацією С. У., вимагають повної консолідації жіночих сил, єдности та скріплення внутрішної дисципліни в організації.

2. Маючи на увазі велику ролю, яка припадає українській жінці у змаганнях Нації, та в творенні національної культури, Загальні Збори доручають Головному Виділові стояти й далі на сторожі прав, які належать українській жінці серед власного громадянства.

ІІ. РЕЗОЛЮЦІЇ В ОРГАНІЗАЦІЙНИХ СПРАВАХ.

Загальні Збори С. У. вважають найважнішим завданням в організаційній ділянці на черговий рік поглиблення організаційної сітки через:

1. Скріплення звязків між Кружками й Філіями С. У. з одного боку та Філіями і Централею — з другого боку.

2. Через налагодження діло- й книговодства у Філіях і Кружках та докладну реєстрацію членів.

3. Через удержування Філіями (евентуально кількома спільно) постійних організаторок, самостійно, або разом з П. С. К.

4. Через районові міжфіліяльні зїзди, для обміну думок про методи організаційної праці.

ІІІ. ГОСПОДАРСЬКІ РЕЗОЛЮЦІЇ.

1. У праці над піднесенням економічного рівня нашого жіноцтва вважають Загальні Збори конечним продовжувати акцію курсів куховарства, та домашнього господарства в краю.

2. Загальні Збори стверджують велику недостачу кваліфікованих інструкторок жіночого господарства та куховарства і тому вважають конечним істнування у краю жіночої господарської школи середнього типу. Зокрема організоване жіноцтво приняло би з великою радістю призначення на таку школу фундації бл. п. О. Фолиса в Скнилові.

3. Зваживши факт, що доцільна експльоатація поодиноких ділянок сільського господарства, т. зв. жіночого господарства може значно вдекшити нашому селянству вихід із сучасної господарської скрути, Загальні Збори звертаються до Краєвого Товариства: „Сільський Господар" з гарячим закликом зготовити докладні плани агрономічної праці серед сільського жіноцтва, а зокрема плани масових сільсько-господарських жіночих курсів, та доручити своїм повітовим агрономам їх виконання.

IV. РЕЗОЛЮЦІЇ У КООПЕРАТИВНИХ СПРАВАХ.

1. Кооперативна нарада, що відбулася у рямцях Загальних Зборів С. У., одобрює предложений плян праці на рік 1933, оголошений в „Жіночій Долі" ч. 7. 1933 р.

2. Приймає за гасло праці на 1933 р.: „Скріпім нашу кооперацію масовим членством жіноцтва".

3. Взиває Кооперативний Провід звернути якнайбільшу увагу на ведення кооперативної пропаганди серед жіноцтва й дати матеріяльну піддержку кооперативним секціям при Союзі Українок для переведення їхньої праці.

4. Взиває кооперативні секції при Союзі Українок передплачувати „Господарсько-Кооперативний Часопис".

5. Уважає корисним уладжувати рівночасно з кожночасними Загальними Зборами Союзу Українок — кооперативну нараду, яка обговорила би кооперативні справи серед жіноцтва.

V. РЕЗОЛЮЦІЇ В СПРАВІ АКЦІЇ „СВІЙ ДО СВОГО".

Загальні Збори оцінюють велику вагу, яку для Нації, як під оглядом господарським, так і політичним має власний промисл і торговля; тому з вдоволенням стверджують, що зорганізоване жіноцтво причинилося у зві-

Даром

3 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотню.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

товому році до поширення серед нашого загалу, та до частинного зреалізування гасла: „свій до свого". Одначе для повного успіху цієї акції треба дальшої, пильної уваги та послідовности цілого громадянства, зокрема жіноцтва. Тому Загальні Збори закликають усіх своїх членів:

1. Переводити на кожному кроці гасло: „свій до свого" у життя.

2. Пропагувати його серед свого оточення.

VI. РЕЗОЛЮЦІЇ В СПРАВІ ПРОТИАЛЬКОГОЛЬНОЇ Й ПРОТИНІКОТИННОЇ АКЦІЇ.

Розуміючи вагу протиалькогольної й протинікотинної акції, Загальні Збори рішають:

1. Ціле організоване українське жіноцтво повинно стануги до боротьби з алькоголем і нікотиною.

2. Не вживати алькоголю й нікотини та виховувати свої діти в протиалькогольному й протинікотинному дусі.

3. Впливати на своє оточення, щоби не пило й не курило.

4. Всі забави й приняття влаштовувати без алькоголю й нікотини.

VII. РЕЗОЛЮЦІЇ В СПРАВІ ПЛЕКАННЯ НАРОДНЬОГО МИСТЕЦТВА.

Загальні Збори Союзу Українок, взиваючи до давних традицій жіночих товариств та започаткованої праці окремого реферату для справ народнього мистецтва при Г. В., рішають:

1. Оживити серед жіноцтва зацікавлення народнім мистецтвом при допомозі рефератів, виставок і т. п.

2. Зберігати серед сільського жіноцтва місцеву народню ношу, там де вона ще захована, та пропагувати її в стилевих зразках (бодай як святочний одяг) серед жіноцтва усіх шарів нашої суспільности.

3. Виготовити при допомозі Філій і Кружків С. У. оригінальну збірку предметів народньої творчости для науково-музейних цілей.

VIII. РЕЗОЛЮЦІЇ У СПРАВІ ЗВЯЗКІВ З МІЖНАРОДНІМИ ЖІНОЧИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ.

1. Загальні Збори стверджують з вдоволенням, що завдяки праці Головного Виділу та жертвенности Філій і Кружків С. У. й наших заморських Сестер, Союз Українок поширив та закріпив у звітовому році свої звязки з міжнародніми жіночими організаціями.

А. Пясецький С. А. Краків
фабрика чекоряди

ПО КОЖНІЙ ЦІНІ
з гарантійно чистих сирівців безконкуренційні ДЕСЕРОВІ ЧОКОЛЯДИ, відживчі молочні і сметанкові, великий вибір вибагливих чоколядок, кармельків і бішкоптів, але без льосів шастя, бонів і т. п.

Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів

2. Доручають Головному Виділові присвятити й у черговому році пильну увагу цій справі — крім матеріяльній піддержці й боку організованого жіноцтва.

IX. РЕЗОЛЮЦІЯ В СПРАВІ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЧОГО КОНГРЕСУ.

З нагоди 50-літніх роковин заснування першої української жіночої організації, які припадають в 1934 р., Загальні Збори рішають скликати літом 1934 р. Український Жіночий Конгрес у Станиславові. Загальні Збори доручають Головному Виділові С. У. покликати до життя у найближчих тижнях конгресовий комітет та конгресові комісії, які займуться підготовкою й організацією конгресу. Загальні Збори накладають на Філії і Кружки С. У. та ціле зорганізоване жіноцтво обовязок виконати буджет, який устійнить конгресовий комітет.

X. РЕЗОЛЮЦІЯ У СПРАВІ МОЛОДІ.

1. Загальні Збори стверджують велику вагу організації молодшого жіночого покоління в рядах „Союзу Українок" та накладають на Виділи Філій та Кружків С. У. обовязок присвятити цій справі пильну увагу.

2. Найкращою формою співпраці молоді в С. У. вважають Загальні Збори безпосередню її участь у нашій організації, без виділювання в окремі секції.

3. Одначе коляб льокальні умовини вимагали згуртування молодших членів Т-ва в окремих т. зв. секціях молоді, то це може статися лише на основі правильника, затвердженого Г. В. С. У.

XI. РЕЗОЛЮЦІЯ В СПРАВІ ЖІНОЧОГО ЖУРНАЛУ „ЖІНОЧА ДОЛЯ".

1. Загальні Збори ухвалюють признання й подяку Видавництву й Редакції журналу „Жіноча Доля" за теперішню велику працю в користь організації українського жіноцтва.

2. Загальні Збори взивають Філії та Кружки С. У. безумовно стати передплатниками жіночого журналу „Жіноча Доля", ставити усім членам Філіяльних та Кружкових Виділів обовязок передплачувати її та пропагувати як найенергічніше серед усіх членів товариства й загалу жіноцтва. Молодому жіноцтву Загальні Збори поручають зокрема гаряче „Світ Молоді".

—o—

Відозва Рузвельта до 44 держав.

В справі світового розброєння та замирення.

ВАШИНҐТОН, 17. V. ПАТ. Президент Рузвельт оголосив відозву, в якій закликає провідних мужів усіх держава зменшити збоєння, зарехати мілітаристичну акцію та прилучитися до руху, що має на меті забезпечити мир і господарську відбудову. До того руху належить розбройна конференція та майбутня господарська конференція. Рузвельт радить прийняти плян Мендональда, що домагається редукції французьких збоєнь, стабілізації німецьких збоєнь і має на меті ввести в життя консультаційний пакт для зміцнення миру. Опісля радить порозумітися на господарській конференції та заключити умову, на основі якої ніхто не буде побільшувати своїх теперішніх збоєнь, а всі держави пригечуть собі, що не будуть висилати своїх військ на границю.

Всупереч давній дипльоматичній практиці відозва Рузвельта спрямована безпосередньо до королів і президентів 44 народів, які будуть репрезентовані на світовій господарській конференції, між ними й до Радянщини.

Відгук у Німеччині.

БЕРЛІН, 17. V. ПАТ. У відозві през. Рузвельта преса добачує спробу посередництва між Німеччиною і великими державами та підкреслює як знаменний момент участь Америки в европейських справах. Позатим преса ставиться в резерву, зазначуючи, що відкинення німецької рівноправности може стягнути поважні наслідки.

Англійський голос.

ЛЬОНДОН, 17. V. ПАТ. В часі обіду, виданого одним льондонським клюбом для вшанування повороту Мендональда з Америки, англійський премієр виголосив промову, в якій обговорюючи відозву Рузвельта, заявив:

Сьогоднішній день є майже історичний. Америка отверто кидається вперед з розпиненими вітрилами, з гарною відвагою та детермінацією, входячи на новий шлях. Тепер на основі власної декларації Америка не буде байдужна до ніякої справи що торкається миру на світі.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Виховання молоді у християнському дусі.

Про науку в Малій Семинарії у Львові.

Церкві завсіди лежало на серці виховання молоді, а в першу чергу все займалася вона тими молоденькими хлопцями, які прикметами сього серця та ума подавали надію, що колись схочуть бути священиками, робітниками у Христовій винниці. „Жниво богате, а робітників обмаль" — справжніх, щирих, віддаиих всією душею своїй праці робітників.

Цьому бажанню церкви — підготовити якнайбільшу скількість гідних кандидатів до духовного звання, — завдячують своє основання на Заході т. зв. Малі Семинарії. Ідучи за тим бажанням і потребою Церкви, відкрив Високопрсосв. Митрополит Андрей у нашій АЕпархії ще в 1919 р. таку Маму Семинарію під покровом св. овщм. Йосафата.

Початково завдання нової інституції обмежувалося до того, що хлопці, учні львівських серед. шкіл, мешкали в інтернаті, де діставали виховання, згідне з духом христ.-католицької віри й моралі. Але вже від шк. року 1930/31 Мала Семинарія поширила свою діяльність. У цьому році основано також власну школу (тоді VI., VII. і VIII. клясу з програмою клясичної гімназії). Відтоді питомці Малої Семинарії не тільки мешкають в Інституті св. Йосафата, але й науку можуть побирати у своїй власній, повній християнського духа школі.

В цьому шк. році (1932/33) були 4 кляси: I., II., VII. і VIII. Започатковане діло розвивається гарно і є повна надія, що за кілька літ повстане ціла, взірцево зорганізована середня школа, з якої виходитимуть рік-річно десятки відданих своєму народові і Церкві юнаків. Дирекція прямує до того, щоби створити шість клас, які будуть відповідати I—VI. клясам гімназії, і дволітній ліцей, що відповідав би VII. і VIII. класі. Дві перші кляси будуть підбудовою, що в ній подаватимуть науку згідно з програмою зреформованої V. і VI. кл. вселюдної школи, себто науки української і польської мови, історії, географії, математики, природи, рисунків, руханки, співу, — але крім того ще й науку латини від I. кл. і німецької мови від II. класи (себто предметів, яких зреформована, нова школа не буде на тому ступені подавати).

Кляси від III.—VI. відповідатимуть клясам I.—IV. нової, зреформованої гімназії, але з тим поширенням, що дальше буде продовжуватись навчання латини, розпочате в I. класі, і німецької мови, розпочате у II. класі, — а крім цього прийде від IV. кл. навчання грецької мови. У вищих клясах, крім цих предметів, подаватимуть науку одної зі світових мов (англійської або французької).

Як видно з цього, наука у школі Малої Семинарії обіймативе далеко ширші межі, ніж у майбутніх світських школах. Це й не дивне, коли добре усвідомимо собі ті велитенські завдання, що їх до священика, як провідника народу, ставить сучасне життя.

Одначе Митр. Ординаріят і Дирекція школи дуже добре розуміють, що не всі „званні будуть ізбранними", не кожний, що найдеться у Малій Семинарії, зможе і схоче пізніше посвятитися духовному званню. Тому саме програма навчання буде достроєна до кожночасної програми світських середніх шкіл, щоби кожний питомець кожної клясини, без страти шкільного року, міг здати іспит у державній школі.

Митрополичий Ординаріят подає отсі відомости про цю виховну установу до відома ОО. Парохам і Катехитам, щоби, розуміючи її вагу для християнського виховання молоді та потребу для скріплення св. Церкви, повчали про це своїх парохіян та заохочували їх віддати своїх дітей до тої християнської школи.

Цей обовязок лежить на ОО. Парохах і Катехитах зокрема тепер, коли кінчиться шкільний рік і багато батьків застановляється над тим куди дати свою дитину.

За ближчими вказівками звертатися просто до Дирекції Малої Семинарії у Львові, вул. Сикстуська ч. 39/a.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Австрійсько баварське закукурічення.

ВІДЕНЬ, 17. V. ПАТ. Баварський міністр Франк завізав намір виголосити при допомозі радія промову. З австрійського боку загрожено, що коли Франк виголосив таку промову, тоді один австрійський міністр одночасно буде промовляти через радіо і подасть причини видалення баварського міністра з Австрії.

Австрійська влада видалила з Австрії мужа довіря Гітлера, посла до Райхстагу д-ра Теодора Габіхта, що на університеті в Ґрацу виступив проти австрійського уряду.

—o—

Протирадянські репресії в Німеччині.

МОСКВА, 17. V. ПАТ. З радянських джерел повідомляють про нові протирадянські виступи німецької влади. Багато радянських громадян виїхало з території Німеччини. Вчора переведено ревізію в радянсько-німецькому підприємстві Дерутра в Гамбурзі, що спричинило новий протест радянського консуля в Гамбурзі

—o—

Протинімецькі демонстрації в Будапешті.

У звязку з промовою посла німецької меншини проф. Бляера в парляменті, що вказав на переслідування німецького шкільництва на Угорщині, делегація студентів будапештенського університету удалася до декана фільософічного виділу, щоби вимагати усунення проф. Бляера з його становища. Одначе декан студентів не прийняв. Наслідком того вони обкидали гнилими яйцями викладову салю Бляера, здерли візитівку з дверей кабінету, опісля пішли в числі пів тисячки під мешкання Бляера й обкинули вікна яйцями та камінєм. Поліція арештувала 56 демонстрантів.

Репресії проти соціял-демократів.

БЕРЛІН, 17. V. ПАТ. Конфіската майна соціял-демократичної партії в Німеччині й арештування серед соціялістів тривають дальше. В Бремі засеквестровано маєток фірми Шмальфельд вартости 885 тисяч марок, яку признано експозитурою соціял-демократичної партії. Будинок видавництва „Бремер Фольксцайтунг" і партійний дім обсадили поліційні відділи і штурмовики.

З Кільонії повідомляють про арештування двох місцевих провідників соціял-демократів під закидом, що пробували перевести до Данії акти б. президії поліції в Альтоні. Багато провідників соц.-дем. партії з б. мін. внутр справ Баденії відставлено до концентраційних таборів. Вартість сконфіскованого майна соц.-дем. партії в Брауншвайгу обчисляють на пів мілїона марок.

Протиревізіоністичні демонстрації Малої Антанти.

БУКАРЕШТ, 17. V. ПАТ. На 28. ц. м. заповіджено в Букарешті великі антиревізіоністичні демонстрації. Подібні демонстрації відбудуться теж у Чехословаччині й Югославії. Демонстрації будуть спрямовані проти ідеї ревізіонізму та небезпеки, що загрожує мирові.

—o—

Розєм між підприємствами і робітниками.

БЕРЛІН, 17. V. ПАТ. Господарський комісар республики д-р Вегенер і шеф робітничого фронту д-р Лей оголосили відозву, що встановляє 8-тижневий розєм між працедавцями і робітниками у всіх німецьких підприємствах. Відозва осуджує гостро приготовлювання страйків і льокавтів, заявляючи, що в сучасну пору вони лежать в інтересі ворогів.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧІЙ ПУБЛИЦІ.
Найдешевша і найуспішніша реклама в нашім щоденнику.

НАЗВАВ ДОЛЬФУСА ЗРАДНИКОМ.

ВІДЕНЬ, 17. V. ПАТ. Часописи повідомляють, що про поведінку міністра Франка супроти австрійського уряду говорить уступ його промови, яку виголосив у Грацу, в якім порівняв канцлєра Дольфуса зі зрадником, який видав у французькі руки тирольського героя Андрія Гофера.

Далі часописи повідомляють, що нац. соціялісти в Грацу випустили на вулиці міста собаку та безрогу з написом „Дольфус".

—o—

ПОРОЗУМІННЯ В СПРАВІ СРІБНОЇ ВАЛЮТИ.

ВАШИНГТОН, 17. V. ПАТ. Конференція представників господарських кол. Зл. Держав, Канади та Мехіка довела до порозуміння в справі регабілітації срібної валюти. Ухвалили привернути природний титул срібним монетам і заступити дрібні монети срібними грішми.

—o—

Китайська пропозиція для Радянщини.

МОСКВА, 17. V. ПАТ. Преса повідомляє із Шангаю, що 11. ц. м. китайський міністр закордонних справ у Нанкіні звернувся до радянського амбасадора Богомолова з пропозицією переговорів в справі пакту про неагресію між Радянщиною і Китаєм. Предложений проект має м. ін. постанову, що має на меті унеможливити продаж східно-китайської залізниці та удержування офіціяльних зв'язків з новою манджурською державою. Амбасадор Богомолов переслав пропозицію нанкінського уряду до Москви.

—o—

Війна в Південній Америці.

ПАРИЖ, 17. V. ПАТ. Хоча Болівія заповіла, що приступить до мирових переговорів, з Асумпціон наспіла вістка про напад парагвайських військ на війська болівійські на відтинку Зентено. В бою полягло 100 болівійських вояків і 3 старшин.

З музичного життя.

Концерт М. Сокіл, М. Голинського й А. Рудницького у Станиславові.

Концерт М. Сокіл, М. Голинського й А. Рудницького, що відбувся в суботу 13. ц. м. у Станиславові, дав слухачам дійсну насолоду, таку, яку повинен мати слухач на кожнім концерті. Цей вечір був також взірцем, як повинна бути уложена програма, коли маємо слухати не тільки того, хто, але й що співає.

Про виконавців не треба хіба багато писати, бо вони вже добре відомі зі своїх виступів на станиславівських концертах, а також із часописних звітів. Голинський дав нам змогу почути дві нові пісні: Балтаровича „Прощання" і Недільського „Коли часом" і вложив у їх виконання не тільки богатство свого голосу, але також інтерпретації. Шкода тільки, що не заступив Лисенкової „Ой одна я, одна" іншою піснею, більше підходячою мужескому голосові. П-і Сокіл співала по мистецьки; виконання обох пісень Ріхарда Штравса було таке повне сили, душі і зрозуміння, що кращого не можна собі уявити.

Оперові арії, які творили другу частину концерту у виконанні обоїх співаків окремо і разом у дуеті, могли доказати, що оперові арії і без сценічної обстанови можуть викликати враження сцени. Зі співаками співпрацював знаменито піяніст п. А. Рудницький, виконуючи фортепянові партії.

Шкода тільки, що була трохи непригожа пора для концерту і тому публики було менше, як звичайно. О. З.

Концерт В. Тисяка у Підгайцях.

В неділю 14. ц. м. виступив тут з власним концертом д-р В. Тисяк, що здобув собі велику симпатію тут. громадянства. Милий теноровий голос, свобідне виконання поодиноких творів та складно дібрана програма вдоволили вповні слухачів. Усім тим, що вперше чули Тисяка, зависшиться його голос на все в памяті. Акомпанівувала дискретно п. Л. Княгиницька. Салю виповнила майже виключно сама інтеліґенція, а чого видно, що всякі наші імпрези проходилиб з повним успіхом, колиб так ними більше наша інтеліґентна громада цікавилася. Тоді не булоб того, що публика на наших виставах складається переважно з жидів, як це було у нас напр. на ревіях „Цвіркуна".

Р. М. Богородченко.

—o—

Свячене.

В чит. „Просвіти" на Знесінні.

В мин. неділю відбулося в домівці чит. „Просвіти" на Знесінні Новім під Львовом спільне свячене громадян цього передмістя. За столами засіли члени читальні і інших знесінських установ, поруч них еп. Будка, делегати центральних установ, преси, місцевий душпастир о. Харина та чільніші громадяни. Після посвячення свяченого та короткої промови о. ред. Марисюка ЧСВВ, поділилися громадяни свяченим яйцем та серед промов (еп. Будка, ред. А. Курдидик, заст. голови читальні і М. Дужий) та щирої розмови провели сердечно вечір. Вражав на салі тільки брак молоді.

Тогож дня скінчилася на Знесінні місія під проводом оо. Василіян, що тревала цілий тиждень. Вона була одним з етапів церковно-народньої праці в цьому передмісті, що під проводом меткого о. Харини почало, відколи він прийшов туди, рішучий поворот до свого відродження. В місії взяли участь усі без виїмку громадяни обох Знесінь, а закінчення її було великим церковно-національним святом. (а).

—o—

НОВИНКИ

— **Чи бачили Ви вже** найновіші весняні моделі взуття на виставі в „КОМЕТІ"? А до того ще й ті нечувано низькі ціни? 1568

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 10-50

— **Українська Порадня для вибору звання** при Головній Управі Рідної Школи у Львові, вул. Словацького 14.III., урядує кожного вівторка і п'ятниці від год. 4 до 6 попол. Пораду дають молоді з ужиченою народньою школою. 1—2

— **Конфіската „Діла".** Попереднє (125) число „Діла" сконфіскувало городське староство, очеркнувши дві новинки.

— **Перед висилкою дітей на села.** Наближається час організування міських таборів та шкілок для молоді й дітей. Слід при тому тямити, що горбковиця (туберкульоза) серед дітей досить сильно поширена. Особливо слід тямити, що буває чимало випадків т. зв. отвертої горбковиці, себто стану, коли хорий виділює прутні горбковиці, при чому дитина навіть дуже добре виглядає і й важкого стану, а ще більше її небезпечности, як розношика прутнів горбковиці, дуже часто на перший погляд не можна пізнати. Тому було би побажаним, щоби всі діти, які курту ються в таборах та шкілках, були перед приняттям сумлінно оглядані лікарем. — **Д-р Роман Могильницький.**

— **Арештування серед познанських ендеків.** Познанська поліція перевела в мешканнях трьох провідників ендецької молоді в академічному домі ревізії та арештувала Яна Виґановського, Яна Шищинського й Зб. Садковського, редакторів ріжних органів для молоді. Крім того арештували студентів Ст. Янішевського і Сецеховіча та розвязали т-во „Стратосфера".

— **Повороот польських летунів із СРСР.** У середу в год. 12.16 осів на летунському майдані в Скнилові біля Львова летун. кап. Баян, який відлетів із Ленінграду в год. 5.45. Дорогу до Львова відбув без перерви. Небаром після цього прилетів до Скнилова другий учасник лету до СРСР. кап. Дудзінський. Оба вони тепер летять до Відня через Катовиці, бо атмосферичні умовини над Карпатами некорисні, тому тяжко булоб передістатися крізь густі мряки, що нависли низько.

— **З діяльности „УФОТО".** З весняним сезоном приступав Українське Фотографічне Товариство у Львові до видавання фото-журналу п. н. „Світло і Тінь". Журнал цей формату 24×30 цм. з гарним ілюстраційним вкладом появиться ще цього місяця. Рівночасно, як і попередніх літ, розпочинаємо з днем 20. травня фотографічний курс для початкуючих аматорів у власній домівці при вул. Ходоровського 15. Темничка і читальня відкриті що понеділка і четверга від год. 17-ої до 19-ої в домівці Т-ва. Що суботи ширші сходини членів з гутіркою і рефератами. В найближчу суботу 20. ц. м. в год. 19.30 виголосить п. О. Мох реферат на тему „Яких плятівок до чого вживати".

— **Письменні іспити зрілости** у львівських гімназіях починаються в понеділок 22. травня.

— **Іспити зрілости для екстерністів.** Львівська шк. кураторія зарядила, що іспити зрілости для екстерністів середніх шкіл будуть відбуватися в правильних речинцях іспитів зрілости учеників середніх шкіл, себто зимою в січні та лютім, а весною в травні та червні. Тому устають дотеперішні речинці для екстерністів, себто весняний в березні та квітні та осінній в вересні й жовтні. Просьби в справі допущення до іспитів зрілости екстерністи мають вносити на зимовий речинець до 30. вересня попереднього року, а на осінний речинець до 15. лютого б. р. У справі залучників обовязують дотеперішні зарядження з тією зміною, що іспитову таксу треба вплачувати на конто ПКО Скарбової Палати І. у Львові ч. 502.000.

— **Нова трамваєва лінія.** На засіданні фінансової секції ради міста Львова ухвалили будову трамваєвої лінії від вул. св. Софії через вул. Понінського до Персенківки. Робота має початися вже в найближчому часі.

— **Пачкарство.** Комісаріяти прикордонної сторожі у Львові та Перемишлі впали на слід великої пачкарської афери, в яку вмішаних є немало кугців зі Львова, Варшави, Кракова, Самбора й інших міст. Функціонарі сторожі перевели ревізії в ріжних містах і сконфіскували багато перепачкованих запальничок, сахарини, шовку, мережок і т. і.

— **Трамвай наїхав на віз.** На вул. Янівській у Львові трамвай наїхав на віз Ад. Зільберманна. Коні й віз перевернулися, Зільберман, його син Герман і бляхарський помічник при цьому сильно поранилися. Син вийшов із катастрофи з кількома поломаними ребрами. В безнадійному стані відвезли його до шпиталю.

— **Загадочне вбивство.** В ярі у Вірменському лісі на Погулянці під Львовом відкрили прохожі людську руку, що виставала спід купи старого листя. Повідомлені про це слідчі органи розгорнули листя і найшли трупа коло 20-літнього мужчини, обдертого з одежі. Познаки вказували на те, що його вбито деінде й укрито в ярі, де пролежав кілька днів. Тіло відставлено до інституту судової медицини.

— **Признався до вбивства.** Вбивник своєї тітки Лейзор Блексберг у Перемишлі признався щойно в середу перед слідчим суддею до злочину. Він у суботу ждав перед домом Пфеферової, поки її чоловік і сини не пішли до божниці. Щойно тоді війшов у хату та зажадав від тітки, аби позичила йому грошей. Коли вона відповіла, що не дасть йому грошей, бо він бандит, вдарив її залізною штабою, а потім іще пробив кілька разів ножом. Добре того не тямить, бо був схвильований. Потім вложив голову у ведро води та зараз пішов додому та переодягнувся. Хотів поїхати до Ярослава, побавитися там яких два дні, а потім покінчити самогубством. У Ярославі його арештували.

— **Самогубство урядовця.** В Коломиї відобрав собі життя секретар скарбового уряду Евген Труш, повісившися у власному домі. Причиною самогубства була невилічима хороба.

— **Згоріло 90 загород.** В Гушині біля Рівного впало жертвою пожежі 90 господарських загород. У вогні втратило життя 8 осіб, а багато тяжко полеклося. 400 людей залишилося без даху над головою.

— **Пожежа.** В будинках о. Кисілевського, пароха в Хлібичині (Снятинщина) вибухла пожежа. Згоріла стодола з немолоченим збіжем і шопа з мертвим інвентарем.

— **Катастрофальний землетрус в Греції.** Як повідомляють з Атен, на цілім халкидійськім півострові відчули сильний землетрус, від якого завалилося багато домів. Найбільше потерпіла місцевість Вольвіс, що на половину щезла з поверхні землі. Мешканці міст і сіл вибігли на вулиці, городи й широкі простори, а тоді землетрус повторився й почали валитися доми. Серед завалищ погибло багато людей. Населення ночує під голим небом. Влада зорганізувала рятункову акцію.

— **Літературну нагороду міста Фльоренції** признано італійському письменникові Папіні, авторові „Життя Христа", за його останній твір п. з. „Живий Данте". Жірі запропонувало спершу надати нагороду премієрові Мусоліні за його книжку п. з. „Життя Арнольда", присвячену його братові, що помер недавно. Однак Мусоліні на це не згодився.

— **Знищили 15 тисяч літрів молока.** З Нью-Йорку повідомляють, що 400 страйкуючих фармерів задержало чотири великі вози з 15.000 літрами молока і вилляли в рів. На місце прибула поліція, однак не могла вже припинити саботажу. Між поліцією і фармерами прийшло до завзятої бійки. Поліцисти виступали зі слізним газом, наслідком чого багато фармерів мусіло уступити.

— **На докінчення будови нагробника** І. Франкові за час від 26. квітня до 17. травня ц. р. зложили: Небиловець Яків, Львів 5, чит. „Просвіти", Печеніж 3.50, філ. „Просвіти", Теребовля 20, філ. „Просвіти", Перемишль 10, Кооп. Союз, Сокаль 5, Нар. Дім, Бережани 1.40, філ. „Просвіти", Тисьменица 5, філ. „Просвіти", Долина 5, філ. „Просвіти", Монастириська 5, д-р Лесь Кульчицький, Львів 10, Нар. Дім, Ходорів 12, філ. „Просвіти", Бережани 30.50, філ. „Просвіти", Стрий 15. — Разом 127 зол. 40 сот.

СТРИЯНКО

купи щось у перфумерії

ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 7.

Якщо покличешся на оце оголошення, дістанеш для мене

ДАРОМ

гарне **йо-йо** „Сальферс".

Дописи.

ПІДГАЙЦІ.

Гостина „Цвіркуна". До нашого міста загостив на кілька вистав львівський ревівий театр „Цвіркун" під дир. п. Остої-Залуцького. Добра гра, добри актори й орхестра запевнили „Цвіркунові" успіх, доказом чого те, що театр дав за порядком шість ревій. Особливо подобалася пара танцюристів: п. Смірнов (?) і п. Лозинська, що стали улюбленцями підгаєцької публики. Добрий також п. Остоя, особливо в жидівських ролях і настроєвих картинах. Конферансієрці п. Мельника побажатиб менше вайвности. — При цій нагоді треба конче звернути увагу на те, щоби члени „Цвіркуна", без огляду на народність, говорили виключно українською мовою і між собою і з посторонніми людьми.

ГОРОДОК.

Концерт у честь Шевченка. Заходом усіх українських установ Городка за ініціятивою філії „Просвіти" улаштовано дня 19. та 26. III. п. р. величавий концерт у честь Шевченка. В програму входили: „Заповіт" О. Тина та „Ой, Морозе" Людкевича, які виконав мішаний хор читальні „Просвіти" в Городку під батутою п. Евстаха Мельника. Хор цей гарно зіспіваний і має заслужену славу, а пригарні народні строї хористів та хористок веселили око глядачів. Мужеський хор під батутою просвітнього діяча й організатора п. Петра Кушніра виконав твір Людкевича: „Косар" та Стеценка: „Сон". Співала академічна молодь та члени „Сокола". Симпатичний жіночий хор філії „Союзу Українок" та Марійського Товариства Паннночок половив слухачів збайливо приготованими творами: Левицького „Сон" та Воробкевича: „Ой, чогож ти почорніло". Пригарне сольо п. Томкової Володимири та її зрозумінням виголошена деклямація „Осії глава XIV" слушно збирали бурю оплесків. Її заслугою, як також п. інж. Пазимарчука і п. Горомівної, головн „Мар. Т-ва Паннночок", було пригарне удекорування салі та сцени, якого Городок ще не бачив. Скрипкове сольо студ. Артем'я Цегельського репрезентувало інструментальну часть концерту. Без заміту випала деклямація „Тополі", що її виконала п. Душеньківна. Деклямація мужеська випала слабо. Кульмінаційною точкою першого концерту була промова-відчит інж. Романа Пазимірчука під заг.: „Ідея самостійности України в творах Шевченка". Відчит цей був так збайливо оброблений, що варто його опублікувати для користи загалу. На другім концерті промовляв про життя і творчість Шевченка посол д-р Ст. Білик. Оба концерти стягнули досить численну авдиторію, вражало лишень, що провінціональне духовенство і представники читалень не прибули. З чистого доходу призначено на фонд „Учітеся" 30 зол. та на дяточу бібліотеку „Рідної Школи" 10 зол.

Дяточий Шевченківський концерт у Городку відбувся ще 5. III. заходом „Марійського Кружка Учениць" та „Дяточого Захисту" СС. Служебниць. У програму входила вистава „Тарасове Свято", відчит учениці Анни Мацієвської, дяточі хори, збайливо приготовані Сестрою Ольгою чина СС. Служ., вправи тоніцями і хоругвками, деклямації то-що. Причинився до вдалого відбуття того свята своєю працею матурист Р. Ярош та катехіт о. д-р Ігнат Цегельський, дух. провідник Мар. Кружка.

Очевидець.

СПОРТ.

СИТКІВКА. Л. К. С. — У. С. С. К.

Традиційними змаганнями у ситківці між цими обома львівськими клюбами починається цьогорічний ситківковий сезон. Змагання відбудуться у днях 20. ц. м. в год. 3. попол. та 21. в год. 9-ій рано на токах У. С. С. К-у при вул. Супінського. Точну програму змагань подамо завтра.

МУКАЧІВ. С. К. „РУСЬ" — С.К. „ДУХНОВИЧ" 16:2 (9:1).

Змагання розіграні на гриші Словану в Мукачеві за мистецтво словянської жури на Закарпатті, виграла дружина Русь високоцінферно, здобуваючи собі загальне признання численно зібраної публики.

ЧЕРНІВЦІ. ДОВБУШ — ДРАГОШ ВОДА 0:0.

Останні змагання в цьому сезоні за мистецтво Буковини розіграв Довбуш з кандидатом на мистця, румунською дружиною Драгош Вода. Змагання ті, не зважаючи на зусилля обох сторін, покінчилися ремісовим виглядом. Були це найцікавіші змагання в сезоні, на яких найлішне вийшли черновецькі ніжці, бо їх дружина Ян завдяки отому ремісовому висліду здобула в цьому році мистецтво І. класи (15 пунктів). На другому місці опинилася дружина Драгош Вода (теж 15 пунктів, але гірше відношення воріт), на третьому Довбуш (10 п.), на четвертому Макабі (9 п.), на пятому Робітники (8 п.), на останньому Польонія (3 п.).

КОМУНІКАТ СПОРТОВОЇ РАДИ У. С. С.

Повідомляємо клюби, що з доручення У. С. С. організував УССК інструкторський курс з ділянки легкоатлетики, копаного м'яча, спортових гор та плавання. Згодошення на курс за оплатою вписового приймають в домівці УССК-у, в Акад. Домі, Супінського 21. Виклади вже почалися 12. ц. м.

З огляду на пекучу потребу такого курсу для наших клюбів, С. Рада звертається до клюбів із зазвом вислати на курс своїх членів і в той спосіб придбати собі інструкторів з фаховим знанням та організаторів.

АВТОМОБІЛЕВІ ПЕРЕГОНИ У ЛЬВОВІ.

11. червня ц. р. відбудуться III. окружні автомобільні перегони вулицями Львова на трасі довжинною 300 км. (100 окружень × 3 км.). Траса веде вул. Пелчинською, Стрийською та Кадецькою.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

СПОРТОВІ ВІСТИ, тижневик. Рік II., ч. 5. з 15. травня.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО, місячник. Рік I., ч. 1. за травень.

ГОСП.-КООП. ЧАСОПИС, ч. 15.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, ч. 5.

СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР, ч. 9.

УТГІ, журнал шкільного листування. Подебради, квітень.

MORZE, травень 1933.

NASZA PRZYSZŁOŚĆ, wolna trybuna zachowawczej myśli państwowej. Tom XXX. Warszawa, kwiecień-maj 1933.

PRZEGLĄD WSCHODNI. Warszawa 1933. Rok II. Nr. 7.

„WSCHÓD", kwartalnik, poświęcony sprawom wschodu. Warszawa, październik 1932 — maj 1933.

BULLETIN MENSUEL DE RENSEIGNEMENTS ECONOMIQUES ET SOCIAUX. Rome, 1933. XXIV. année. Nr. 4.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер. 18. травня, год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Театр Різнородностей.

Четвер. 18. травня год. 7.30 веч. „Фровляйн Доктор".

Кіна.

АДРІЯ: „Романс із поручником" (Лорейс Тибет).

АПОЛЬО: „Скандал у Сан Моріц".

АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".

КАСІНО: „Нічні суди" (Ван Дайк).

КОЛІСЕЙ: „Скітпі", ревія „Колісей у цвіті".

КОПЕРНИК: „Гальо Берлін! Гальо Париж!"

МАРУСЕНЬКА: „Гальо Берлін! Гальо Париж!"

МІРАЖ: „Невідомий співець".

ПАЛЯС: „Бебі" (Анні Ондра).

ПАН: „Романс княжни", „Така солодка дівчина, як ти".

ПАСАЖ: „Пострах Арізони".

ОАЗА: Нечинне.

СТИЛЕВЕ: „Тут радіостація" і ревія: „Коли Ксавера хоче кавалєра".

ХИМЕРА: „Распутін" (Конр. Файдт).

УТІХА: „В тіні хмародерів" і ревія.

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3·— зол., з почт. пересилкою 4·— зол.

Закордонне радіо.

Четвер, 18. травня 1933.

Братислава (279.3) 12.30 Концерт; **Копенгаген** (261.2) 20.00 Фінляндський концерт; **Бреслав** (325) 16.10 Весняні пісні, 20.45 „Тангайзер" оп. Вагнера; **Льондон** (356) 14.00 Легка музика, 20.25 „Парсіфаль" оп. Вагнера, **Рим** (441.2) 13.0) Муз. всячина, 17.30 Солісти; **Відень** (518.1) 12.30 Авдиція, хор хлопців; 17.00 участні застр. композитора, 21.00 Симф. орхестра; **Мінхен** (532.9) 14.30 Пісні Шуберта, Мусторгського, Піхлера; **Харків** (937.5) 9.03 Балалайки, мандоліни, 9.30, 15.15, 21.35 Концерт, 13.50 Трубки орхестра, 16.00 Авд., 17.30 Трансм. з театру та балету.

Присилайте передплату!

Пятниця, 19. травня 1933.

Братислава (279.3) 18.15 Спів, 19.10 Концерт, **Бреслав** (325) 18.00 Концерт; **Штутгарт** (360.6) 16.30 Концерт; **Білгород** (422.7) 15.30 Нар. пісні; **Лянгенберг** (472.4) 20.05 „Коли пробуджується кохання" оп. Кнеке, **Прага** (488.6) 17.05 Концерт; **Відень** (518.1) 12.00 Квартет, 16.45 Солісти, 19.00 Спів, 20.10 „Ді Феральбтен" комедія Гольдонія; **Харків** (937.5) 9.00 Пісні (хор), 10.30 Орхестра, 13.50 Радіокомпозиція, 18.00 Концерт, 19.00 Симф. концерт із Української Фільгармонії; **Париж** (1724.1) 20.40 „Корневільські дзвони" оп. Планкета.

Львівське радіо.

Четвер. 18. травня 1933.

10.00 День доброї волі; 12.10, 15.30, 17.00 23.20 Грамофон; 12.35 Шк. концерт; 16.00 Про моду; 16.25 Лекція фр. мови; 16.40 Любов до природи, 17.40 Відчит; 18.00 Солісти (музика, спів); 19.00 Літер. фейлетон; 19.15 Всячина; 19.20 „Ті люди" фейл.; 19.45 Авд. в честь Норвіда; 20.40 Трансм. з Варшави: „Щасливої подорожі" оп. Гелеки, Спортові вістки.

Пятниця, 19. травня 1933.

12.10, 15.35 Грамофон; 16.25 Муз. загадки; 16.40 Гигієна; 17.00 Орхестра; 18.00 Легка й танк. музика; 19.00 Російська істор. повість XX. століття; 19.15 Всячина; 19.30 Фейлетон; 20.00 Муз. балачка; 20.15 Симф. концерт, Літер. фейлетон; 22.40 Спортові вістки; 23.00 Танк. музика.

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 50 сот., з почтовою парес. 70 сот

БІРЖА.

ДОЛЯР.

На **львівській** неофіціяльній біржі була в середу дуже сильна тенденція при сильному попиті на долярн. Банк Польський устійнив курс долара на 7.55 зол., а в позабанкових оборотах уже в ранішніх годинах платили по 7.60. Передполуднем долар пішов угору й около 12 години осягнув курс 7.66 до 7.68 зол. Долар далі має звишкову тенденцію. Англійський фунт нотували в середу 29.90 зол. У приватних оборотах платили по 30.05 зол.

На **варшавській** біржі в середу курс долара від ранку був звишковий. На міжнародніх біржах платили за долара по 7.68 зол. а навіть 7.70. Також у Варшаві курс долара підвісся. Приватно платили по 7.65 зол. Банк Польський підвіс курс долара до 7.55 зол. За англійський фунт платили по 30.05 зол.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	до
Пшениця дворська	32·25	32·75
Пшениця збірна	29·25	29·75
Жито одноціле	15·50	15·75
Жито збірне	14·50	15·—
Ячмінь двір. одноцілий	13·25	13·75
Ячмінь на мливо	11·—	11·25
Овес галицький	13·75	14·25
Овес зимоклий	9·—	9·50
Кукурудза краєва	14·25	14·75
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	15·—	16·—
Горох пів-Вікторія	18.—	20·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	9·50	10·—
Вика чорна	7·50	8· –
Вика сіра	6·50	7·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	13·50	14·—
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·00	8·25
Ріпак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	7·25	7·50
Висівки пшеничні	6·75	7·—
Пшоно	27·—	29·—
Просо краєве	17·—	18·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. ав.	70·—	72·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	33·75	34·25
Пшениця збірна	30·75	31·25
Жито одноціле	17·—	17·25
Жито збірне	16·—	16·25
Ячмінь на мливо	12·50	12·75
Овес збірний	10·25	10·75
Мука пшен. люксусова	61·00	61·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	31·—	31·50
Висівки житні	7·50	7·75
Висівки пшеничні	8·—	8·25
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. I	37·—	39·—
Пенцак ч. 10	24·—	26·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ":

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 17. V.: масло —.—, молоко 17 сот., сметана 90 сот., яйця 3.— зол. Тенденція на масло і молоко знижкова, на яйця удержана.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Щіплення віспи в Поради Матерей, вул. Ходоровського ч. 15 переводитимуть від 22. V. — 10. VI. 1933. щоденно від 10-ої — 11-ої. — **Д-р Надрагова.** 1943 1—3

Дирекції жіночої гімназії Українського Інституту для дівчат у Перемишлі подає до відома, що вступні іспити до кляси I. нового типу (давніше III) і до кляс II.—VII відбудуться в днях 16. і 17. червня ц. р. Подання з приписаними залучниками в справі допущення до іспиту треба вкінчити до 10. червня ц. р. до Дирекції гімназії вул. Татарська ч. 6. При гімназії буде зорганізована V. кляса вселюдної школи, якщо зголоситься відповідна кількість дітей також і до I. вселюдної. Зголошення до цих кляс приймає Дирекція до 25. травня ц. р. При заведенні існує зразково уладжений інтернат з великим городом і забавовими площами. Гімназія має повні права державних шкіл. 1—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОКАЗІЯ: Камениця комфортова, нова, без податків, Банк Господарства Краєвого 52.000 зол., доплата 43.000 зол. Дохід 10.000 зол., трипокоєве вільне помешкання — з причини виїзду продає: „Celeriter" Сикстуська 32. 1920 3—3

ПРИЙМУ СПІЛЬНИКА до переведення корисного підприємства з невеликим вкладом, на дуже добрих умовинах з повним забезпеченням. Зголошення (до 26. ц. м.) Львів, ул. Здоровля 9, письменно або устно від 4—6 — Д-р Юліян Гірняк.

ОСВІЧЕНА сирота шукає праці, мужа (пішість негайно до „Діла" під „Пристійна і 4 тисячі золотих". 1945 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

„АРКАДА"

під новою управою відчинений любязливий сніданковий льокаль і ресторан при фірмі РИШАРД ШТАДТМІЛЛЕР Львів, Ринок 34.

поручає знамениті перекуски, обіди і вечері; уладжує бенкети в окремих комнатах.

З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідає Олександер Костик.

Ч. 117 (13.366). Львів, субота 20. травня 1933. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Львів, площа „Сокола-Батька" (за стрийською рогачкою)

В неділю, 28. травня 1933 р. відбудеться

ВЕЛИКЕ СВЯТО МОЛОДІ

Рідної Школи

Усі УЧАСНИКИ ФРАНКОВОГО СВЯТА мають змогу бути на Святі Молоді, бо ПОЧАТОК СВЯТА МОЛОДІ ГОД. 3.30 ПОПОЛУДНІ. — Щоби оминути натовпу КАСИ НА ПЛОЩІ СОКОЛА-БАТЬКА БУДУТЬ ОТВОРЕНІ ВЖЕ ВІД ГОД. 12. ВПОЛУДНЕ.

Пекуча потреба.

За обнову бурс і засновування нових.

В останніх роках постійно паде число української молоді, що записується до середніх шкіл. Це болюче явище має дві головні причини: перша — це зневіра нашого села в доцільність науки, яка не все дає його дітям хліб, друга — катастрофальна недостача готівки по селах, яка дала би змогу удержати дітей у школах. Це причини дуже поважні, та проте мусимо намагатися їх усунути, якщо не хочемо вернутись до не так то давнього стану: народу без голови, сірої маси без інтелігентного проводу. Тому всіх зусиль треба вжити, аби до того стану не допустити.

При помочі преси, окремих зазивів, рефератів і т. п. треба нам переконувати батьків, що годі всім душитися на щораз менших клаптиках землі, тож треба дати дітям спромогу іншою дорогою добути собі хліб. Треба переконувати людей, що у нас ще дуже багато місця для своїх ремісників, кооператорів, купців, лікарів, адвокатів, учителів, агрономів, будівничих і багато інших звань, якби тільки цей нарід уповні зрозумів гасло „Свій до свого". Позатим всетаки хтось і в державну, чи в самоуправну службу попаде, а це дуже важне, аби ми всюди мали своїх людей, які ставились би з серцем до нашого народу.

Треба також подбати, щоби наше село могло примістити своїх дітей на науці в ремеслі чи в школі. Наше міське населення теж незасібне, тож матеріяльно багато в цьому ділі помогти не може. Але може дати свою працю в наладнанні тої справи. Перед війною було у нас прегарно поставлене бурсове діло і ще нині воно подекуди в тому стані удержалося, а навіть розбудовалося, прим. у Перемишлі і в деяких інших містах. Одначе є доволі місцевостей, в яких домівки бурс ужито на інші ціли. З тим треба рішучо покінчити, бо нема такої важної установи, яка мала би право забирати домівку, призначену засновниками на виховання нашої вбогої, сільської дітвори.

Тому ми мусимо за всяку ціну обновити давні і заснувати нові бурси. Тепер це діло вже не таке тяжке, як тому рік-два, бо вже не трудно за домівку, особливо більшу, яку доволі дешево можна піднаймити. Подешевіло теж значно урядження хати, так, що розмірно невеликим коштом можна хату умеблювати та закупити кухоняне приладдя. За догляд теж легко, бо неодин абсольвент фільософії сидить без праці, тому радо послужить вихованню молодшого брата за саму спромогу прожитку.

Готівки на селі нема, але їсти є що, тож харчами, доставленими батьками, за невеликою доплатою та крім того доходами з імпрез (фестини, виклади, *пописи* дітвори і т. п.) буде можна скромно бурсу удержати.

Вкінці, якби і це де на більші розміри не вдалось, слід організувати більші станції, де би варили сільські бабусі, а наглядали безплатно місцеві громадяни. Буде це можливе особливо в менших містах, де наша молодь буде ходити до вищих кляс народньої школи, які тепер заступають найнижчі кляси середньої школи. З того огляду шкільна реформа може нам вийти навіть в користь, бо легше в перших роках зможе село удержати своїх дітей у малому, близькому місті, а потім вже післати їх далі до середньої фахової чи загально-образуючої школи.

Д. Коренець.

РУЗВЕЛЬТ І ГІТЛЄР.

Замирюючий поклик президента Сполучених Держав і мирова заява німецького канцлера.

Львів, 18. травня 1933.

Загострення міжнародньої ситуації дійшло під кінець минулого тижня до небувалого досі ступня. Роззбройна конференція докотилась до засідання, на якому делегати великодержав прийняли до відома „звіт", що — порозуміння неможливе. З німецького боку впали тверді слова, що Німеччина перестала рахуватися з женевським пустомельством, на власну руку зломить версайські клявзулі і буде так зброїтися, як їй до вподоби. Найвищі відповідальні англійські чинники загрозили санкціями; французький міністр закордонних справ захоплено прилучився до цієї заяви. В цій атмосфері нісевітницею булоб — очевидно — думати про реалізацію англо-італійської ідеї „пакту 4-ох", а заповіджена міжнародня господарська конференція зависла у воздусі.

Але в тому моменті відповідальні керманичі світа зясували собі мабуть, що дальше продовжувати тої гри вже не можна. Стало ясно, що вищих словесних тонів дібрати вже годі і залишаються лише дві можливости: або ті тони знизити або заступити їх — мовою гармат. На цю останню мову, очевидно, нелегко рішитися: далеко легше „санкціями" погрожувати, ніж вести на чужу територію найменший відділ війська. І тому минуло тижневе напруження мусіло заломитися. Це була кульмінаційна точка від якої почалося снизування і притишування бойових тонів.

Ми вже повідомляли, що у відповідь на войовничі промови англ. міністра військових справ лорда Гейльшема та французького міністра закордонних справ Поля Бонкура німецький уряд скликав надзвичайне засідання райхстагу з єдиною точною програми: експозе канцлера Гітлера. Ця заповідь стримала всі інші плянові виступи: політичний світ зупинився у вижидавні. І знову всі ясно здавали собі справу, що від тону і змісту тієї німецької заяви, якої авторитетність підкреслена через форум райхстагу й особу самого Гітлера, — залежить або відтяження атмосфери або доведення її до вибуху.

І ось, у тому моменті, напередодні виступу німецького канцлера, залунав голос зза океану. Президент Злучених Держав Рузвельт зрезигнував з доктрини Монро невмішуватись Америці в европейські справи та відкинув теж звичайний дипльоматичний шлях і звернувся безпосередньо до 55 володіючих монархів і президентів світа з великим замирюючим покликом. Зміст того поклику був уже поданий у вчорашньому числі „Діла". Він говорить про дві справи: роззброєння і світову економічну конференцію, як взаємно залежні від себе акції і від яких разом залежить доля всіх держав і народів світа. „Щастя, добробут, життя мужів, жінок і дітей, які замешкують земний ґльоб, залежать від рішень, які приймуть ваші уряди в найближчій будуччині. Поправа соціяльних відносин, збереження індивідуальних прав людини і плекання соціяльної справедливости залежать від тих рішень". Про світову господарську конференцію Рузвельт говорить конкретно, що вона „мусить завести порядок замісць нинішнього хаосу через стабілізацію валют, промощення свободи світовій торгівлі і через міжнародню акцію щодо підвищки цін". Рузвельт стверджує, що „конференція роззброєння працювала повен рік і досі не змогла дійти до ніяких вдоволяючих висліїв". Рузвельт не вірить у чиюнебудь охоту нападати на сусіда, але признає слушність кожному, що боїться напасти так довго, як довго існують модерні роди напасливої зброї. Він жадає рішуче повного скасування усіх тих родів зброї, що можуть послужити до нападу; найближчою ціллю мусить стати значне обмеження тих родів зброї та відмова від деяких. Конкретно Рузвельт вичисляє чотири точки з яких найважнішою є перша і четверта: прийняти роззброїний плян Макдональда і підписати світовий пакт неагресії з низкою виразно спрецизованих зобовязань.

Цей поклик Рузвельта був безумовно вже давно плянований. Можливо, що була про нього мова в останніх розмовах у Вашінґтоні з Макдональдом і Еріотом. Всеж, вибір моменту, в якому Рузвельт ту свою ноту передав заступникам 55-ти держав світа під адресою їх володарів був теж свідомий: щоби в останній хвилині вплинути на Німеччину в мировому дусі.

І цей факт дійсно не міг остати без впливу на промову Гітлера. На Вільгельмштрассе у Берліні нетерпляче ждали шифрованої депеші з Вашінґтону з текстом Рузвельтового поклику, га-

Франкові свята.

Святочні сходини членів усіх трьох секцій Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові у память Івана Франка будуть дня 27. травня ц. р. в год. 17. в Музею Т-ва. Порядок засідання: 1) д-р І. Свенціцький: Місце Франка в розвитку української фільольогії; 2) д-р Я. Гординський: Франкіяна 1916—1933. Гостям раді.

Окремих запрошень не висилається.

Музичне Т-во ім. М. Лисенка у Львові.
Пятниця 19. травня 1933. Год. 8.15 веч.
Саля польського Муз. Т-ва Хорущина 7.
ЛЮБКА пяністка
ХРИСТЯ віольончелістка
КОЛЕССА.

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego: Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie S. O. W. Medyński jako Przewodniczący, S. O. M. Młynarski i Dr. J. Locker jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 113 czasopisma „Dilo" z daty Lwów dnia 6. 5. 1933 do Sygn. VI 1 Pr. 201/33 na posiedzeniu niejawnem w dniu 10. maja 1933 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 4. 5. 1933 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma „Dilo" Nr. 113 z daty Lwów dnia 6. 5. 1933 zawierającego w artykule „Wybór prezydenta Polszczi" od słów „Piłsudskyj" do słów „Precedensu" znamiona wyst. z art. 127 kk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. 12. 1862 Dzpp. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykule ma na celu szerzyć nie zgodne z rzeczywistością refleksje na marginesie mającego się odbyć Zgromadzenia Narodowego celem wyborów Prezydenta i w związku z tem ma na celu znieważenie władzy. Według §§ 487, 489 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący Medyński w. r. Protokul. Turkiewicz w. r. Za zgodność Janowicz sekr.

Хто хоче навчитися доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український нарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.
Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО
ПЕРЕДПЛАТА: 6 зол. річно, 3 зол. піврічно, 1.50 чвертьрічно. За границею 1 амер. доляр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:
Warszawa, Stalowa 25. m. 10.

рячково переписували його й над ним нарадчувалися. Гітлер і Фрік (мін. внутр. справ) були ще на довгій авдієнції у Гінденбурґа а всі члени кабінету вели довгі наради зі своїм делегатом із женевської конференції роззброєння, послом Надольним. У висліді всіх тих нарад Гітлер виголосив вчора у німецькому парляметі промову, яка звучить, як безпосередній відгук миролюбних тонів Рузвельта. Такої примирюючої заяви, як її склав учора Гітлер, справді мало хто сподівався!

Критикуючи версайський договір, як винуватця господарської катастрофи світа через фальшиву розв'язку державно-національних проблем і через неприродне та нереальне розложення тягарів, — Гітлер заявився отверто і рішуче проти війни, як засобу вирівнання рахунків. „Ніяка війна не зуміє поправити відносин і німецький уряд здав собі справу з того, що кожний збройний конфлікт погіршив би ситуацію. Бо використання якогонебудь насильства не могло би витворити корисніщої ситуації під політичним і господарським оглядом. Навіть рішаючий успіх не міг би довести до кращого упорядкування европейської рівноваги. Вибух війни мусів би довести до катастрофи нинішнього суспільного устрою, викликуючи нову ще важчу кризу і спихаючи народи в обійми комунізму". Опісля Гітлер заявив, що саме нім. національна революція „признає справедливі змагання інших народів", та зокрема висловився проти германізації. Він уважає, що інтереси Польщі й Німеччини можна би узгіднити, беручи під увагу і польські претенсії і німецькі права. „Французи, поляки й інші є нашими сусідами. Знаю, що ніякі історичні події не зуміють зміняти тої дійсности. Було би щастям для світа, коліб версайський договір признав ті позитивні умовини також супроти Німеччини. Версайський договір не найшов такої розв'язки. А проте ніякий німецький уряд не зломить в власної ініціятиви умови, яку треба признати в існуючих обставинах доброю, як довго не можна заступити її іншою кращою". Вичисляючи подрібно всі німецькі уступки в ділянці роззброєння Гітлер заповідає усунення впродовж цього року т. зв. допоміжної поліції, яку прилучено до поліції для боротьби з комунізмом. „Німеччина булаб готова цілу свою збройну силу розвязати, якщо те саме зроблять інші народи. Але коли інші народи цього не зроблять, то Німеччина мусить домагатися рівноправности". Заявляючи готовість піддатися всякій контролі в ділянці роззброєння, якщо й інші держави на таку контролю згодяться, Гітлер переходить до пляну Муссолінія створити пакт 4-ох великодержав і цілком його апробує.

З радістю приймає до відома поклик Рузвельта. Заперечує ще раз, начеби Франція і Польща мали якунебудь причину лякатися німецького нападу. Однак у відповідь на погрози санкціями, грозить із свого боку виступом Німеччини з Ліги Націй. Врешті декларує охочість розпочати мирну дискусію з іншими державами на тему всіх важких проблем, у переконанні, що ніяка мілітарна акція в Европі крім жертв до ніяких конкретних висліднів не доведе...

Щоби повища заява канцлера мала ще більше значіння, 4 німецькі партії: націонал-соціялісти, народовці (Гугенберг), католицький центр і баварська народня партія зголосили таку резолюцію:

„Райхстаг, як репрезентація німецького народу, затверджує заяву уряду держави і стає при ньому згідливо в тій рішаючій для краю справі рівноправности німецького народу".

За цією резолюцією голосують усі присутні посли включно з соціял-демократами (!), так, що Герінг мав повне право зачинити засідання словами: „Світ бачить, що німецький нарід є одностайний, коли річ іде про його долю".

Таким робом вчора й позавчора залунали голоси зовсім інші, ніж ті з минулого тижня. Ще передчасно було б твердити, що світ вступив уже в новий період мирної співпраці, але мабуть так небезпека безпосереднього вибуху минула.

—o—

Флямандський університет.

„Замах" на „стан посідання". — Німці і фламандці підчас війни. — Бельгійські реформи.

II.

В 1911 р. флямандські лідери всіх трьох бельгійських партій порушили це питання в брюссельськім парламенті, подаючи спільний законопроект у справі флямандизації гентського університету з включенням до цього проекту також флямандизацію гентського Ветеринарного Інституту. Цього самого року по всій Фландрії відбулися спеціяльні „дні флямандської високої школи", на яких масово й прилюдно маніфестували це найвище культурне домагання флямандського народу. Звичайно, підтримали його тогочасні флямандські наукові конгреси, в яких брало участь коло 2000 флямандських вчених. В липні 1911 р. у Ґенті влаштували „день мистецтва" таксамо з домаганням флямандської високої школи. Навіть флямандський Епископат цим разом солідарно відгукнувся та прилучився до цієї національної акції свого народу, хоча назагал флямандське високе духовенство дуже консервативне й до світської та незалежної науки не виявляло симпатій, визнаючи лише дуже поширений у Бельгії тип конфесійної школи.

Франкофільська Бельгія, а зокрема вальони непримирно вороже поборювали всі ці флямандські заходи, добачаючи в них замах на свій культурний „стан посідання" у Фляндрії та за образу маєстату світового значіння французської культури. Самостійний флямандський університет або висока школа взагалі, — на їхню думку, — це наївна нісенітниця та зовсім зайва річ, якщо не замаскований германофільський маєвр. Во не існує, мовляв, ніяка флямандська наука і немає навіть, як слід, виробленої флямандської мови. Отже увесь цей галас довколо університетської справи — це безпідставна примха флямандських шовіністів. Брюссель, звичайно, не міг так безапеляційно відкидати це флямандське домагання. Він дипльоматично визнавав його виправданість, але пропонував інше місце осідку для флямандського університету: Антверпен або Брюге. Звичайно флямандці не хотіли про це навіть чути. Їхнім гаслом було: „Гент або нічого!"

Вибухла світова війна. Бельгію окупували німці, що програмово почали здійснювати старі національні домагання флямандського руху, спираючись на, зрештою, мало численний гурт молодофлямандських активістів. У жовтні 1916 р. урочисто перевели флямандизацію гентського університету. Треба зазначити, що ці заходи окупаційної німецької влади не знаходили симпатій серед більшости флямандського загалу, традиційно свободолюбного та історично вихованого у ворожнечі до кожного окупаційного режиму.

Після світової війни національна боротьба флямандців у Бельгії спалахнула знову. Цим разом гостріше та масовим фронтом. Бельгія за перших десять років після війни наробила безліч зайвих та провокаційних помилок, що дуже сприяли активізації та поширенню флямандського радикального націоналізму. Справа самостійности флямандського університету в Ґенті знову прийшла на денний порядок. Дарма Брюссель намагався традиційним звичаєм звести її на манівці. Дарма у 1923 р. законом міністра Нольфа пропонував своєрідну утраквізацію гентського університету, 2/3 предметів, які мали би викладати флямандською й лише 1/3 — французькою мовою. Цим разом флямандці були непримирні. Відкидали будьяку утраквізацію та навіть більше: відкидали рішучо таке вирішення університетської справи в Ґенті, яке колись приняли в Празі в 1882 р., коли старий онімечений тутешній університет був розділений на два самостійні: чеський та німецький. Флямандці жадали абсолютного пофлямандщення гентського університету та рішучо висловилися проти залишення в Ґенті паралельного

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 20. ТРАВНЯ 1933.

МИКОЛА ХВИЛЬОВИЙ.

КІТ У ЧОБОТЯХ.

I.

Отже про глухе слово: Гапка. Гапка — глухо, ми її не Гапка, а товариш Жучок. Це так, а то — глухо.

А от гаптувати — це яскраво, бо гаптувати: вишивати золотом або сріблом.

...А то бував гаптований захід, бував схід, це — коли підволіться або лягає заграва.

Гаптований — запашне слово, як бував лан у вересні або трави в сіновалах — трави, коли йде з них дух білявлавевої осоки.

Гапка — це глухо.

Ми її: товариш Жучок.

І лічить.

От вона:

Це тип: „кіт у чоботях"? Знаєте малюнки за дитинства: „кіт у чоботях? Він дуже комічний. Але він теплий і близький, як неньчина рука з синьою жилкою, як прозорий вечір у червівцях осени.

„Кіт у чоботях" — це товариш Жучок. От.

А тепер я питаю:

— Відкіля вони вийшли — товариші Жучки? Скільки їх вийшло? Ге?

А пройшли вони з краю в край нашу запашну чернівкову революцію. Пройшли товариші Жучки, „кіт у чоботях".

...Ах, я знаю: це Жовтнева тайна. Відкіля вони вийшли — це Жовтнева тайна.

...Сьогодні в степах кізяоти не чути не бачу і „кота в чоботях".

Відкіля прийшов, туди й зник.

...Зникли, розійшлись по шляхах, по кварталах, по глухих дорогах республіки.

„Кіт у чоботях" — це муралі революції.

І сьогодні, коли голубине небо, коли вітер стиха лоскочить мою скроню, у моїй душі васильковий сум.

?

Так! Я хочу проспівати степову бурянову пісню цим сіреньким муралям. Я дуже хочу, але —

— Я не можу: треба, щоб була пісня пісень, треба, щоб був —

— *Гімн.*

Тому і васильковий сум: хіба я створю гімн „котові в чоботях", щоб понести цей гімн у глухі нетрі республіки?

Хіба я створю гімн?

. . . . . .

От її одіж:

— Блуза, спідничка (зимою стара шинеля), капелюшок, чоботи.

Блуза колір „хакі", без гудзиків, колір „хакі" — теж зелений, а вся революція стукає, дзвенить, плужить, утрамбовує*) по ярках по бур'янах, біля шахти — де колір „хакі".

Вся революція без гудзиків, щоб було просторо, щоб можна розправитись, зідхнути вільно на всі легені, на всі степи, на всі оселі...

— *на ввесь світ!*

Спідничка теж „хакі", а коли й не так, то все одно так, бо колір з бур'янів давно вже одбився в ній. Так, і спідничка теж „хакі". Вона тріщки подерта спереду, тріщки ззаду, тріщки по боках.

Але спідньої сорочки не видно, бо революція знає одну гармонію фарб: червінькований з кольором „хакі", тому й сорочка була зелена — тіні з бур'янів упали на сорочку.

От.

Капелюшок... а на ньому п'ятикутна зоря. Цього досить? А що це: під капелюшком голена голова — не для моди, а для походу, для простору.

І, нарешті, —

— чоботи.

Ну, тут ясно:

подивіться на малюнок, той що за дитинства.

Досить?

А тепер про її зовнішність, а потім —

— про неї...

...Зовнішність.

Русява? Чорнява?

Ясно — жучок.

Автім, це не важно...

...Очі... ах, ці очі... Я зовсім не роман пишу, а тільки *маленьку пісню.*

Але треба й про очі.

Очі —

— теж жучок.

Іще дивіться на її очі: коли на бузину упаде серпневий промінь, то теж її очі.

А от ніс (для баришень*) скандал!)... ніс — головка від цвяшка: кирпатенький (Кирпик! — казали й так, не в очі тільки).

Ну, ще зріст.

Ясно: „кіт у чоботях".

(Продовження буде).

—o—

*) (Рос.) = вбивав молоку.

*) (Рос.) = панянок.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

французького університету, бодай приватного типу. Вони чудово розуміли длячого французька висока школа має залишитися в їхній культурній столиці: щоб поширювати асиміляцію серед флямандських „тоже малоросів" та гальмувати зайво нормальний культурний поступ фламандського народу, а передовсім — щоб саботувати працю молодого вогнища флямандської науки. Вони бойкотували через це „пофламандщений" а la Nolf гентський університет та ще більш вперто вели свою акцію за повне **фактичне** зрівноправлення свого народу в Бельгії, через цілковиту перебудову цієї національно дуалістичної держави, в дусі засади самоозначення народів. Щойно від 1928 р. Брюссель пішов на цей шлях радикального вирішення фламандського національного питання, зрозумівши, що це єдиний та неминучий спосіб порятунку бельгійської держави взагалі.

В іншому місці я докладно засував хід реформ на підставі т. зв. „„бельгійського компромісу" з 1928 р., які брюссельський парлямент ухвалив у 1929—1932 рр. та які згрунту перебудовують Бельгію, перетворюючи її ступнево у дуалістичне державне вальоно-флямандське об'єднання, що згодом можливо стане Бельгійськими (флямано-вальонськими) Сполученими Державами.

Тут мене цікавить тільки справа флямандського університету в Генті, що була остаточно вирішена в 1929 році у дусі традиційного фламандського домагання, за яке вони вперто й непохитно боролися від 1856 року. Майже 75 років продовжувалася ця боротьба за власну фламандську високу школу. Виринає питання, якіж її вигляди? Чи виправдує молодий флямандський університет цю вперту та настирливу боротьбу? Які його початки? Як ставиться до нього флямандський загал? Чи мали рацію вороги цього флямандського домагання, коли так безоглядно його поборювали?

Відповідь на всі ці питання дає цікаве інтерв'ю з ректором флямандського університету, проф. А. Вермайленом, співробітника брюссельського часопису „Ле Соар" (1932 11. XI.). А. Вермейлен це видатний флямандський вчений, письменник і національний діяч. Він був усе **європеїзатором** флямандського руху, поборюючи у ньому націоналістичну заскорузлість та реакційність. Як редактор часопису „Van Nuen Straks" (Нині і Завтра), що був органом молодофлямандського гуртка письменників і мистців (в кінці мин. століття), А. Вермейлен багато причинився до модернізації культурних змагань свого народу. Не дармо критика прозвала його „першим флямандським європейцем". Він визначив шляхи, що вивели новофлямандську літературу та думку 18 закутків провінціонального партикуляризму на майдан світової, а передовсім модерної європейської культури...

О. І. Бочковський.

(Докінчення буде.)

Елєґантні і ощадні Пані і Панночки

носять на деревляних обцасах флєкі з гумової шкіри

Берсон Окма

Прикмети:

тревалі, дешеві, приємний хід.

Ціни значно знижені.

Випродажа картин Івана Труша.

І цього року мають нагоду любителі мистецтва оглядати робітню нашого артиста Івана Труша та при цій нагоді робити закупи менших і більших його творів, які повстали останніми роками, в добі мистецької зрілости артиста. В робітні побачить глядач, що картини і картинки, які оглядатиме, значно перевищають своїм викінченням його давню фактуру, знану з продажі в крамницях. Артист радо приймає і таких гостей, які не прийшли робити закупів, уважаючи безпосередній контакт публики з артистами у всякому випадку за бажаний і корисний для обох сторін. Ціни картин звичайні, робітняні. Артист приймає заінтересованих гостей кожної суботи між год. 3. і 6. і кожної неділі весь день до год. 6. вечора аж до відклику випродажі. Слід пояснити для аматорів проходів за місто, що робітня артиста находиться в дуже приємній околиці нашого міста, при вул. Обводовій ч. 12. Робітня багата на картини, які у Львові мало знані або цілком незнані, а саме мотиви наших піль і лугів, квітів, цвинтарів, пнів і мотивів зі Сходу. Гостей приймає мистець особисто.

—o—

Румунський парлямент.

Один з найкращих румунських промовців Маноілеску, б. міністр і губернатор національного румунського банку, говорив минулої суботи у Чернівцях про перебудову Румунії на сталову державу.

„Через те, що переважно хліборобським краєм правлять люди, далекі від хліборобства й не розуміють чого хліборобам треба, в Румунії така лиха господарка.

„Румунський парлямент, казав Маноілеску, складається з 643 членів. Хліборобів у Румунії є 80 прц. усього населення, але хліборобських заступників є лише 78. Зате адвокатський стан є заступлений аж 243 адвокатами. Виходить таке, що на 14 тисяч 285 людей у Румунії припадає 1 адвокат, а на те саме число людей припадає аж 11 тисяч 428 хліборобів. 14 міліонів хліборобського населення має 78 заступників у румунськім парлямент, а 126 тисяч адвокатів аж 243 своїх заступників. А як приглянутися законам, що їх ухвалює парлямент, то виходить, що всі ті закони роблені без голови. Вони поплутані, неясні і нікому не зрозумілі. Отих 243 адвокатів у парлямент не мають на вироблення законів ніякого впливу. Що який уряд предложить, то й ухвалює парлямент. Це наказує партійна дисципліна. Не варід робить закони для своїх потреб, а партії для своїх".

Величезні більшовицькі зловживання.

В радянському подорожному бюрі „Інтуріст" переведено низку арештувань. Під замітом зловживань арештовано 26 урядовців разом з директором. Державний скарб потерпів шкоду на міліон рублів. Підчас ревізії в кабінеті директора найшли 8.000 долярів, схованих за портретом Леніна. Арештованих буде судити колегія ДПУ, бо влада хоче оминути явний судовий процес.

Катастрофальний землетрус у Сан Франціско.

Землетрус, який навістив Каліфорнію, повторився 16. ц. м. у Сан Франціско та в околиці в проміні 350 км. Багато домів зарисувалося і грозять упадком, деякі завалилися. Жертв людьми мало, бо мешканці, остережені першими потрясеннями, втекли на отверті площі та городи. Всеж таки згинуло кількадесять людей. Люди ночують під голим небом і не хотять вертати до мешкань. Користають з того бандити й окрадають мешкання зі всього. Червоний Хрест і військо розпочали ратункову акцію.

З польської преси.

Відгомін свята У. М. Х.

Виленський санаційний щоденник „Курєр Віленьскі" з 16. травня ц. р. (ч. 127.) приніс передову статтю, присвячену в цілости святу У. М. Х. у Львові. Стаття має титул: „Українська релігійна маніфестація у Львові". Автор статті був очевидцем свята. Описав його доволі вірно та об'єктивно. Свій опис закінчив такими вимовними висновками:

„Затримався я навмисне дещо довше на описі свята, щоби представити цілий його хід для осуду читача. Щодо вражінь зі свята, то коли мова про польську суспільність, то більше шовіністичні елементи мають за зле адміністрації, що дала дозвіл на свято, а решта суспільности підпала констернації. Для неї було подекуди несподіванкою, що українці були в силі зорганізувати свято та дали докази своєї карности і своєї високої національної свідомости. Мало інтересуючися українським життям, польське громадянство на ділі не знає ані українців ані напрямків, що вуртують між ними, ані їх цілей. Тому то такі масові свята українські не можуть не звернути уваги польського громадянства Сх. Галичини (в оригіналі: Червоної Русі), не можуть не впливати на ревізію відношення до української проблеми, отже і на необхідність рахуватися з українцями як з реальною силою, без втягнення якої до державно-творчої праці не можна знормалізувати відносин у цьому краю. Тому то важко приплеснути проектові деяких львівських кругів улаштувати у Львові велике польське свято, звязане з боями за Львів, а також удекорувати міста хрестами хоробрих. Влаштування свята є доброю річю, але надавання йому характеру, який має пригадувати українцям програні бої, воскрешувати біль заведених надій, не може бути корисним для стабілізації національних відносин у Сх. Галичині".

У польській публіцистиці таке становище до зачеплених у цитованому уступі справ належить до рідких виїмків. З польського становища інакше та тверезіше підійти до справи важко. Тому то ми й нотуємо цей рідкий випадок тверезости у відношенні до українців у польській публіцистиці.

Після промови Гітлєра.

ГОЛОС НІМЕЦЬКОЇ ПРЕСИ.

БЕРЛІН, 18. V. ПАТ. Місцева преса інтерпретує основно промову Гітлєра, зазначуючи, що від серпня 1914 р. вчора перший раз Райхстаг був форум солідарної волі німецького народу. Промова канцлєра республики була осудом, спрямованим проти версайського трактату. Відтепер не щезне вже слово „ревізія" з міждержавної дискусії. „Дойтше Альг. Цтг." називає слова Гітлєра під адресою Польщі, сензацією. Зрештою вже в урядовому комунікаті про свою розмову з польським послом в Берліні канцлєр підкреслив був право Польщі до власної держави.

„ГОЛОСИ АНҐЛІЙСЬКОЇ ПРЕСИ.

ЛЬОНДОН, 18. V. ПАТ. Англійська преса корисно, але з резервою оцінює виступ Гітлєра. Режисер і демагог, стверджує „Таймс", перший раз виявив проблиски здібности державного мужа. Досі всі промови Гітлєра та його однодумців були призначені для внутрішньої консумції. Вчора він заговорив до світової авдиторії. Хоча деякі уступи промови канцлєра не видержують критики, інші можуть бути основою до дальших переговорів у Женеві. Однак недавний виступ Папена, статті Нойрата і голосна минувшина Гітлєра наказують на думку „Таймсу" обережність.

„Морнінґ Пост" пише: Після промови Папена всі ждали, що Німеччина пожре нас живцем. Промова Гітлєра принесла приємну полекшу. Видко, що відозва Рузвельта, сильні слова льорда Гейльсгема та французько-британське співділання викликало той ефект. Але навіть якби Гітлєр мав найкращу волю, чи може він опанувати бурю, яку сам посіяв.

„Дейлі Телєґреф" підкреслює, що Гітлєр промовив як відповідальний державний муж, бо рішучо осудив війну. Але після того, що досі зайшло, виголошену декларацію Гітлєра треба приймати обережно. Одна енунціяція не приверне цілковито втраченого довіря.

„Дейлі Геральд" теж адробує промову Гітлєра, але стверджує згідно з іншими часописами, що одиноку трудність творить минувшина Гітлєра. Ціла промова виглядає тільки на заслону з диму. Оскільки Гітлєр в найближчих днях або тижнях дасть докази, що його наміри щирі і входять в основу конкретної політики його уряду, то причиняться значно до запевнення мира на світі.

„Ню Кронікль" підкреслює, що теперішня увага зосереджується на Женеву, де вартість запевнень Гітлєра буде випробована, особливо тоді, коли Німеччина підпорядкується загальній контролі зброєнь.

В урядових колах покищо здержуються від коментування промови Гітлєра, стверджуючи, що треба чекати, який вплив вона буде мати на поведення німецької делєґації в Женеві.

ФРАНЦУСЬКА ОПІНІЯ.

ПАРИЖ, 18. V. ПАТ. Агенція Авас повідомляє, що промову Гітлєра приняли французькі політичні кола з резервою, але не неприхильно. Покищо дожидають вислідів найближчих нарад у Женеві, щоби засувати своє становище. Підкреслюють зручність, з якою Гітлєр розвинув свою аргументацію, щоби відзискати в Англії та Зл. Державах підтримку, втрачену у звязку з останніми подіями. Вкінці з деякою полекшою приняли до відома заяву в справі версайського трактату. Питання тільки, чи спираючись на пристрастях маси, німецький уряд зможе вдержати довший час заняте тепер становище.

Запамятайте теперішню адресу:

„РІДНА ШКОЛА"

Львів. вул. Словацького 14.

Безнадійний стан Ґандія.

В десятому дні голодівки Ґанді є такий знесилений, що не може навіть пити води, потрібної для вдержання кружляння крови. Лікарі заявили, що стан здоровля Ґандія переходить кризу і найближчі години рішать про його життя або смерть.

З організаційного руху.

ВІЧЕ УНДО В САМБОРІ.

В четвер дня 11. травня ц. р. скликав самбірський Повітовий Народній Комітет політичне віче в Самборі. Салю Української Бесіди щільно виповнили учасники. Віче отворив короткою промовою голова ПНК мгр. Гут-Кульчицький. Політичний реферат виголосив посол Гринь Тершаковець, а організаційні справи обговорив головний секретар УНДО *Володимир Целевич*. Поміж учасниками віча була присутна деяка кількість комуністів, радикалів і націоналістичної молоді. Всі вони пробували перебивати промовцям різними окликами. По промові В. Целевича завізвано невдоволених, щоби забрали слово і виступили явно і славно з закидами проти полі-

Вже вийшла книжечка:
ВЕЧІРНЯ І ПАРАКЛИС ДО ПРЕС. БОГОРОДИЦІ
конче потрібна кожному вірному, що хоче брати живу участь у цих Богослуженнях.
Ціна 20 сот. Хто замовляє 50 примірників, дістає 25 проц. знижки. — Замовляти: **Канцелярія парохії Успения Пр. Д. Марії у Львові, Підвалля 7.**

тики Українського Національно-Демократичного Обєднання. У відповідь на це візвання забрав слово один молодий студент, який замість річевої промови, візвав присутніх покинути салю нарад, заповідаючи, що поліція битиме учасників. На це візвання опустила нараду ґрупка комуністів, радикалів і націоналістичної молоді. Нарада відбувалася дальше. Володимир Целевич і пос. Тершаковець напятнували трусливість невдоволених, що замість подати причини свого невдоволення втікли соромно з поля бою. У дискусії забирали ще слово численні промовці. Нарада покінчилася промовою голови ПКН і відспіванням національного гимну. Націоналістичній молоді слід поґратулювати, що опинилася в спілці з радикалами і комуністами. Ось до чого доводить ненависть до національного проводу.

ДИСКУСІЙНИЙ ВЕЧІР ІНТЕЛІҐЕНЦІЇ.

В четвер, дня 11. травня ц. р. в год. 6-ій вечором відбувся другий з черги дискусійний вечір самбірської інтеліґенції. Головний секретар УНДО В. Целевич виголосив реферат про націоналізм Донцова, про безпартійність української інтеліґенції і про анархічні елементи української психіки. В дискусії забирали голос численні промовці, а між ними адв. Галущинський і представник молоді. Дискусія протягнулася до год. 10-тої вечір. У вечорі взяла участь масово самбірська інтеліґенція.

Відгомін почтового замаху в Городку.

Акт обвинувачення проти дальших осіб, які вмішано в справу нападу на почтовий уряд у Городку під Львовом, переслала 17. ц. м. ґрокураторія судовій канцелярії. Як обвинувачені фіґурують: Степан Цап, Зенон Косак, Микола Мотика, Ярослав Білас і Марія Ковалюк, що виступали вже в процесі Данилишина і Біласа. Акт обвинувачення, виготовлений віцепрокуратором д-ром Мостовським, обіймає 33 сторінки.

Розправа перед судом присяжних визначена на 6. червня ц. р. і потрвае коло 10 днів. Председником трибуналу буде суддя Медвидський.

—o—

ПРИПИНИЛИ ДОСТАВУ МОЛОКА ДО МІСТ.

Із Нюйорку повідомляють, що страйк фармерів у стейті Висконсін, які припинили доставу молока до міст, зростає грізно. 3.500 фармерів приспівувало зачинити велику фабрику сира в місцевости Саванет; загрозили, що висадять її у повітря. В тій місцевости дійшло до сутичок Ґубернатор вислав кілька відділів цив. ґвардії для привернення порядку. Прийшло до завзятого бою. Ґвардія шаржувала білою зброєю. По обох боках є понад сто ранених. Ґубернатор змобілізував дальших 15 сотень цив. ґвардії.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧИЙ ПУБЛИЦІ.
Найдешевша і найуспішніша реклама в нашім щоденнику.

НОВИНКИ

— **КОМІТЕТ ЮВИЛЕЙНОГО ДАРУ для письменника Богдана Лепкого в Бережанах розсилає з тим числом чеки, якими просить ласкаво складати жертви.**

— **Знижка цін:** Фабрика свічок **Інж. К. Котецький і Ска,** спілка з обм. пор. **Львів 15,** вул. Окружна 108 а **обнизила дуже поважно** ціни на свої вироби. На літо поручає свічки марки „С" і „В/2". Наші свічки воскові „В" і „ВВ" як відповідні до літурґічних вимог поручив Митрополичий Ординаріят. Жадайте цінників. 1951 1-3

— **Футра** жіночі і мужеські на замовлення з власних матеріялів і інші кушнірські роботи виконує Юліян Глушевський, **Коперника 16, тел. 54-46. Ціни низькі;** приймає футра на перехів літом. 10-?

— **Нова рептилька.** На днях вийшло у Львові перше число тижневика „Боротьба", органу партії „Українське Селянське Обєднання". Зі змісту виходить, що „Боротьба" появляється на місце адміністраційно припиненої „Народньої Трибуни". З того бачимо, що наші радянофіли дістали знову один орган для поборювання українського національного руху. Видно, що всіх дотеперішніх рептильок ще їм за мало...

— **Політичний процес у Бережанах.** Перед судом присяжних в Бережанах розпочався 15. ц. м. політичний процес 15 українців з Бобреччини, яких обвинувачено за приналежність до УОН та підпали. Усіх арештовано в жовтні м. р. і крім трьох усі перебувають досі у слідчій вязниці. Боронять д-р В. Бемко і д-р М. Західний.

— **Свій до свого — а наші евангелики до чужого.** Протестантські руїнники, що товчуться тепер по наших селах та вносять розладдя, сварні і найріжнородніші тертя й непорозуміння між спокійне українське населення, мають завсіди на устах повно патріотичних фраз. А як є на ділі? На ділі обі їх ґрупи, і коломийська зі своїм органом „Сіяч" і станиславівська зі своїм „Стягом" почимчикували не до українських друкарень, які мають у себе на місці, але до чужих. Так „Сіяч" друкується у В. Бравнера в Коломиї а „Стяг" у Льва Геллера у Станиславові. Українське громадянство повинно це собі добре затямити і при зустрічі з протестантськими розбивачами нашого одноцілого нац.-релігійного фронту спитати їх, чому вони інакше говорять і пишуть, а інакше поступають у житті?

— **Чотириста зол. або десять днів арешту за невідправлення богослуження в дні уродин марш. Пілсудського.** Рішенням з дня 1. V. ц. р. Ч. К 613/33 засудив староста в Добромилі о. Йосифа Райнеровича, пароха з Лопушниці, за невідправлення Служби Божої в дні 18. березня ц. р., себто в дні уродин марш. Йосифа Пілсудського, на 400 зол. кари або 10 днів арешту. Проти того засуду вніс о. Райнерович відклик до окружного суду в Перемишлі. Про виклід розправи, яка небавком відбудеться перед згаданим судом і про ті перипетії, які спричинили цей присуд повідомимо у своїм часі.

— **Кінець шкільного року 14. червня.** Міністерство освіти у звязку зі святом Божого Тіла, що припадає на 15. червня ц. р., наказало пересунути річницю закінчення шкільного року на день 14. червня.

— **Хто виграв на льотерії?** В першім дні тягнення Держ. Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 91931; 15.000 зол. на ч. 14338; 2.000 зол. на ч. 114399; 1.000 зол. на ч. 11337, 77247; 500 зол. на ч. 21128, 26787, 29514, 33387, 95900, 131618, 147219; 400 зол. на ч. 31952, 47755, 52815, 67928, 84919, 99876, 124424, 133236, 137220, 151014; 200 зол. на ч. 216, 854, 31361, 49094, 49758, 50971, 56628, 60308, 64253, 64578, 65927, 72029, 73616, 83891, 132380, 142217, 144893.

— **Ще справа Ширекової.** У звязку із самогубством асистентки львівської політехніки Ширекової польська преса містить тепер листи покійної до знайомих. М. і. в однім листі Ширекова пише, що булаб дуже щаслива, колиб і надалі могла працювати як асистентка. Та — каже — доля її буде дуже сумна, бо й шеф (проф. Фулінський) вимовив їй асистентуру, тому що сестрінець (Вісневський) скінчив студії і мусить авансувати. Цілий минулий рік шеф і сестрінець старалися за всяку ціну довести до того, щоби Ширекова сама зреклася асистентури.

— **Смерть від авта.** На вул. Академічній у Львові наїхало авто жінку професора політехніки Братра. Падучи п. Братро вдарилася головою об камінь так сильно, що заломився череп. Перевезена шофером Гайдучком, винуватцем катастрофи, до шпиталю, померла на другий день. Шофера арештовано.

— **Скажений пес** на вул. Сакраменток у Львові покусав якусь жінку. Опісля той сам пес перебіг на вул. Личаківську та по дорозі покусав кількох людей. Щойно на Ялівці застрілив пса поліцай. Покусав цей пес загалом 6 осіб.

— **Відтиски пальців на трупі.** У справі загадочного вбивства на Погулянці мала відбутися секція трупа, та що в останній хвилині заломили на тілі відтиски руки, мають поробити фотоґрафічні знимки, щоби так влекшити викриття вбивника. Досі ще невідомо, хто це той вбитий чоловік.

— **Ріжні вістки.** Керманич варшавського бюра олімпійського комітету Теофіль Чиж крав ґроші від 10 літ. Досі нарахували 15.000 недобору. — У Влохах біля Варшави застрілився бурмістр Хилінський, який вкрав 16.000 зол. — Польське мін-ство почти перегоровує зі союзом автомобільних підприємств у справі перевожения почти автобусами.

— **Грабунковий напад на школу.** Трьох замаскованих людей вломилося вікном до шкільного будинку та мешкання управителя школи п. Нобувака в Павлосеві пов. Ярослав і стероризувавши домівників рушницями, готовими до стрілу, зрабували ґотівку 105 зол., два золоті годинники, один ніклевий годинник, золоту обручку і кілька інших предметів загальної вартости 1000 зол. Як сильно підозрілих арештовано Ігната Мазярка, Стан. Гоня і Владисл. Мазярка з Павлосова.

— **Міс Польонії закинули крадіж.** У Варшаві живе тепер польська фільмова артистка міс Польонія Яніна Смолінська. Якийсь Стан. Брохвич-Козловський вніс у комісаріяті зажалення (що всюди подавався за судженого міс Польонії), що вона присвоїла собі ріжні річи, ґотівкою 2.500 зол. і що його била та знущалася над ним. Міс Польонія твердить, що Козловський говорить неправду.

— **Що може трапитися дитині у Варшаві?** Окружний суд у Варшаві розглядав справу якогось Бронислава Древняка, що вхопив донечку американського консуля Мк. Міліна, 4-літну Петсі. Дівчинка вийшла була до Уязділського парку, де її бона вдалася в розмову з якимсь мужчиною, а тимчасом інший мужчина, яким був Древняк, повів дитину зі собою. Згодом бона зміркувала, що дитини нема, й наробила крику, але всякі глядання й розпити були даремні. Поставлено на ноги поліцію, бо всі були під вражінням пірвання дитини Линдберґа в Америці. Аж вечором прийшла вістка, що маленька Петсі находиться в ресторані при вул. Черняківській. Показалося, що до ресторану привів її якийсь мужчина в темних очицях. Випивши та попоївши, він заявив, що заплатити не має чим, але він піде до своєї матері по ґроші, а тимчасом дівчинка лишиться на застав. Разом з ним пішов кельнер і ствердив, що вправді під указаною адресою живе той ґість, знаний поліції та карваний за ріжні ошуканства і крадежі. Древняка арештовано, а тимчасом маленька Петсі оповіла родичам ще про ганебний еротичний злочин, якого Древняк допустився на ній. Дівчинку піддали лікарським оглядинам, які потвердили її оповідання. 17. ц. м. Древняк станув перед судом, обвинуваченій в пірванні дитини та сексуальному злочині. Розправа відбулася при закритих дверях і без участи маленької Петсі, бо тимчасом консуль Мілін виїхав назад до Америки. Древняка засуджено на півтора року вязниці.

— **Альпейський лет.** У першому дні міжнародного альпейського лету в змаганнях за скорість перше місце добув кап. Баян. Він перелетів віддаль між Вінер Найштад і Асперн за 14 хв. 23,8 секунд, друге місце здобув кап. Дудзінський у часі 15 хв. 11,2 сек. Третє місце заняв австрієць Йосіпович (16,01), четверте англієць Мастер оф Семпелін (16.55). Мадярський пільот Сегедь мусів осісти біля Людзі, а пільот Сабатош осів у Ляйбніц (Стирія). Його апарат ушкоджений, летун ранений. Італійському летунові зломився пропелер і він мусів осісти в Стирії. З 25 літаків, що зголосилися до рейду, в альпейськім лети візьме участь лише 16. Окружний альпейський лет починається в пятницю.

— **Надоїло жити.** В селі Гергей біля Ніредьгаза скінчив самогубством 100-літній селянин Пен. У листі написав, що життя змучило його й тому що не може діждатися природної смерти, кінчить самогубством.

— **Відділ ПКО в Тель Авів.** Минулої неділі відбулося відкриття відділу ПКО в прияві представників влади, місцевих установ і гостей. Промови виголосили директор Пех, консуль Гавзнер і представник жидівської аґенції Фарбштайн. Зібрані вислали привітну депешу до головної управи ПКО у Варшаві.

— **До відома студентів, що задумують їхати на заграничні студії.** Союз студентів емігрантів у Львові (вул. Шайнохи 1., II. пов.) відкрив уже бюро, яке дає всякі інформації в справі студій на европейських і позаевропейських університетах, і то на основі вказівок і інформацій, одержаних безпосередно від ректоратів. Союз полагоджує переклади і легалізації документів, приняття, легітимації і т. п. Інформації дає щоденно безплатно (на писемні слід надіслати порто).

З музичного життя.

Річний попис Філії В. Музичного Інституту у Львові.

Імпреза спільного попису всіх філій Вищого Музичного Інституту у Львові, що відбувся 15. V., показалася і в цьому разі не менше актуальною і плодотворною, як у попередніх роках. Вона осягнула рекордове число (20) продукцій, з яких ні одна мабуть не дискваліфікувала доброго імени Інституту, а велика їх більшість виходила далеко поза потрібний рівень науки дотичних степенів. Попис засвідчив про те, що наука у всіх майже філіях стоїть не нижче рівня Центрального Інституту та про невичерпану обильність музичних талантів, розсипаних по всіх усюдах нашої території.

Обмежимося тут тільки до генерального заставлення подробиць. Найбільше число музичних продуцентів доставили філії: Стрий (5 точок форт., 1 скр.) і Перемишль (6 форт.), відтак Тернопіль (2 форт., 1 скр.), Коломия (1 ф., 1 скр.), Станиславів (1 скр.) і Борислав (1 ф.) Фортепіяни переважав чисельно, а навіть трохи кваліта-

Запевнення майбутнього дитини дає батькові спокійну совість. Тому, батьки, забезпечіть своє життя в користь ваших дітей в одинокому
УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ
„КАРПАТІЯ“,
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменица).

тивно над скрипкою. Особливо на нижчих степенях (II.-III. нижчий та I.-II. середній) фортепіяну. Ми заобсервували значне число надійних „вундеркіндів“, грядучих піяністів та піяністок (Демчук П., Лесик І., Затурська Т., Вахнянинівна І., Заплітна М. й ін.) — очевидно, наскільки будуче їх вишколення піде по щасливій лінії. Менше визначних талантів ми бачили на середніх роках, хоча й тут слілно було у всіх вроджену музикальність та солілне ведення. До кращих точок належали: клясичні варіяції Гайдна ф-моль (п. М. Витвицька) та старо-романтичні жанри Генсельта і Ліста (п. В. Черлюнчакевич). На вищих роках фортепіяну пальму першенства взяла і цим разом талановита п. Айзнерівна з Перемишля у Тарантелі Ліста, одначе не можна також нічого замітити до солідного виконання сонати Бетовена п. Д. Шикулівною, ні до Скерца Скарляттія і концертного етюду Годара в музикально й технічно зрілій інтерпретації п. Савицького зі Стрия.

Скрипкових точок було тільки чотири, всі бездоганні. Між ними добре запрезентувалася на середніх роках п. Харківська М. із Станиславова у сонаті Генделя, на вищих зовсім добре п. Фрухтер зі Стрия у Канцонетті Чайковського і концерті Віотті, особливо гарно п. Задорожний з Коломиї у концерті Бруха.

Продукцію закінчив смичковий квартет Гайдна д-дур, виконаний дуже солідно і музикально елевами В. Муз. Інституту у Львові. Бажано булоб, аби у нас такі квартети держалися постійно купи і згодом осягали можливі вершки мистецтва.

І. Г.

Із судової салі.

Великодні летючки перед окр. судом у Перемишлі.

Дня 18. ц. м. розпочалась перед судом присяглих у Перемишлі розписана на три дні розправа за летючки ОУН, розкинені в часі Великодних Свят 1932 р. в повіті перемиському, добромильському і хирівському. Є це третя з черги масова розправа наслідком тих летючок. У грудні 1932 р. ставало перед судом присяглих у Перемишлі вісьмох обвинуваченых, у січні ц. р. друга партія в числі пятьох обвинуваченых, а в дні 18. ц. м. станули перед судом: *1) Степан Федчук*, друкарський складач, *2) Василь Качмар*, гімн. абсольвент, *3) Ярослав Полянський*, студ. прав, *4) Осип Коропей*, студ. прав, *5) Дороте́й Юрчак*, кравець у Нижанковичах, 6) *Матей Феник*, рільник та 7) *Андрій Стрихарський*, рільник.

Перших трьох обвинувачують у приналежности до ОУН, отже тимсамим у злочині держ. зради з арт. 97 § 1. к. к., а Степана Федчука крім цього у шпіонажі з арт. 5. § 1. розп През. з 16. II. 1928. ч. 18. д. з. з. Інші чотири обвинувачені відповідають за злочин з арт. 154 § 2. к. к., поповнений розкидуванням летючок.

Справа ця є в деякому звязку із закінченою шойно у Львові розправою проти Ірени Потерейко й Івана Вітушинського, в якій зізнавали також деякі зі свідків покликаних прокуратором у перемиській розправі. Акт обвинувачення побудований на признанні всіх обвинуваченых, з винятком Василя Качмара. У слідстві деякі обвинувачені поміняювали основно свої зізнання, зложені перед поліцією.

До розправи покликано на внесок прокуратора 13 свідків, а також знавців графольогів і знавців військових. На внесення оборони покликано покищо трьох свідків.

Трибуналові проводить віцепрез. суду *Пеке*, обвинувачує прокуратор д-р *Тимінський*, боронять адвокати д-р *В. Загайкевич*, д-р *В. Старосольський* і мр. *Навроцький*.

—o—

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО“: *„СКАНДАЛ У СЕН-МОРІС“*.

Спортова фільма — прогулки в чудові снігові гори та лещатарські змагання. А що самим спортом жити не можна, до нього додані невинні любощі та дрібка кримінальної інтриги. Довкола спортсменів у великих готелевих осередках крутяться темні типи і батьки, що шукають зятів для своїх виспортованих доньок. Але самі доньки роблять це краще, звичайно краще, як спортові вправи. Приємно поглянути на швайцарські гори та всміхнені лиця тих, що їдуть туди мучитися для відпочинку.

—o—

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Велике кооперативне віче. В неділю 30. квітня ц. р. відбулося в Тернополі в салі „Міщанського Братва“ вполудне велике кооперативне віче при участи понад 600 осіб з Тернополя і головно кооператорів з кількадесяти сіл Тернопільщини. Віче отворив довшою промовою посол д-р Степан Баран, котрий зясував вагу і значіння кооперації для господарського життя українського народу та покликав до президії віча пп. проф. Ілярія Бриковича, Степана Кучерського, міщанина з Тернополя, Степана Волиця, селянина з Бірок Великих і Миколу Нижнфорука, начальника складу „Маслосоюзу“ в Тернополі. З черги сен. інж. Юліян Павликовський зі Львова виголосив обширний реферат про значіння кооперації для міста і села, зокрема в ділянці споживчої кооперації, котра у нас по містах організує тільки дуже маленький відсоток нашого населення. На основі статистики виказав референт, скільки гроша видає наше населення на свої домашні потреби, зазначуючи, що ці видатки доходять річно до цифри що-найменше 150,000.000 зол., а чого на українську кооперацію припадає найбільше около 10,000.000 зол. Якийсь незначний відсоток припадає також на українських приватних купців, але величезна більшість консумційних видатків українського населення в Польщі попадає в чужі руки і збогачує чужий нам національний елемент. Сьогодні годі у сто відсотках здійснити гасло „Свій до свого“, але при деякій організації і національній свідомости теперішній стан можна значно поправити і, зорганізувавши споживчу кооперацію та всіх приватних українських купців, можна приступити до розбудови нашої промислової кооперації і підприємств, що досі є тільки у зачатках. Торгівля пересуває матеріяльні вартости, а продукція творить нові цінности і збільшує національний капітал. Над виголошеним рефератом розвелася дуже обширна і цікава дискусія, в котрій забирали голос пп. Антін Чарнецький з Острова, ред. Василь Семчишин, директор Подільського Союзу Кооператив Яків Малаховський, міщанин Степан Козуб, Банька Баранова, урядовець „Будучности“ Осип Гарбович, селянин з Бірок Великих Степан Волинець, купець з Тернополя Іван Окуферко син Івана та урядовець фабрики паперів „Калина“ Франц Колодій. Віче закінчив проф. Ілярій Брикович зазивом, щоби присутні вводили в життя ті думки і гасла, що впали на вічу. З нагоди віча уряджено для його учасників виставу в салі „Міщанського Братва“. Взяли у ній участь місцеві фірми: Народня Торгівля, Подільський Союз Кооператив, Будучність, Маслосоюз, Трикотарня і Достава, виставляючи деякі свої торговельні експонати.

ГАЛИЧ.

Як збирали декларації за польськими школами. Заворушились і наші сусіди зі пок. деклярацією за польською школою. Початок зробили в селі Лани. По селі ходив висланник з деклярациями по бідніших громадянах. Говорив, що шк. рада дасть бідним дітям запомогу в одежі і в обуві. В той спосіб зібрав вік несповна около 20 підписів. Справа вийшла аж тепер наверх. Багато громадян пізнійше свої підписи відкликало. Подібне сталося перед Великодними Святами у Кременці. В село поїхав емер. управитель школи, давно місц. учитель у польській школі Лучинський зі Станиславова та вислав між людей двох агітаторів в особах Петра Герули с. Юзефа і Юзефа Васильківіч. Вони за підпис обіцяли, часами навіть і давали відразу убрання, старі черевики або муку на паску. В той спосіб зібрали підписи від Михайла Лужного, Левка Олекси, Орисі Заседка, Льва Пігута, Марка Калабаньки, Миколи Кедика. В селі счинився крик і підписи відкликали Михайло Лужний, Олекса Левко й Орися Заседко; останніх три, себто Лев Пігут, Марко Калабанька і Микола Кедик, підписів відкликати вже не хотіли, а на Великдень пішли навіть до костела... До Четверок і Підгороддя загостив колишній жандарм з Галича Маліновський дня 28. квітня ц. р. Ходив по хатах та обіцював за підпис 5—10 зол. В Четверках зеднав так одну дитику, що за 50 сотиків підписала свого батька. В Підгородді був у місц. управительки школи, а пізніше зайшов до Кароля Мушинського, що згодився підписати декларацію. З Підгороддя зайшов до Крилоса до Олекси Мельничука, якому обіцяв 50 зол. за зібрання 20 деклярацій. Олекса Мельничук показався дуже ревним, бо заявив громадянам, що якщо батьки не підпишуть йому деклярацій у потрібній скількости, то він їх сам підпише, а мусить заробити 50 зол. (свідок І. Малашій). Дня 29. IV. загостив той-же Маліновський знову до Підгороддя, одначе побачив, що нічого в селі не вдіє, тому ще скорше, як прийшов, зник з села.

СТАНИСЛАВІВ.

Сокільська анкета. В неділю, дня 14. травня п. р. відбулася в Станиславові в домівці Т-ва „Сокіл“ сокільська нарада, скликана Т-вом „Сокіл-Батько“. На нараду прибули відпоручники з 26 сокільських гнізд станиславівської сокільської округи в числі 132 осіб Нараду проводив член Т-ва „Сокіл-Батько“ побр. д-р Олександер Чорненко зі Станиславова, котрий виголосив змістовий реферат про сокільську ідеольогію та про працю в сокільському гнізді, який присутні вислухали з великим зацікавленням. На нараду прибув також делегат Т-ва „Сокіл-Батько“ у Львові побр. мгр. Володимир Мигаль. На нараді намічено плян праці в сокільських гніздах станиславівської округи, постановлено уладити в кожному сокільському гнізді сокільське свято, приступити до підготовки сокільського свята в 1934 р. у Львові та основати сокільські товариства в тих селах, де ще сокільських гнізд нема.

—o—

БЕЗ ЗАКОРДОННИХ ПАШПОРТІВ І ВІЗ
ЛІТНІ ПРОГУЛЬКИ
МОРСЬКІ
до Англії, Шотландії, Ірландії, Франції, Бельгії, Голландії, Данії Норвегії і Швеції в липні і серпні 1933 року. — ЦІНИ БІЛЕТІВ ВІД 100 ЗОЛ.
Інформації і продажа білетів у бюрах
ЛІНІЇ ГДИНЯ АМЕРИКА
у Варшаві — Маршалковська 116.
в Гдині — вул. Вашингтона
у Львові — вул. На Блоне 2
в Кракові — вул. Любіч 3
у Ряшеві — вул. Гроттгера 1004
та в бюрах подорожей.
ПРАЦЮЄШ НА СУШІ — ВІДПОЧИВАЙ НА МОРІ

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Вчасним ранком дня 1. квітня 1933 р., по коротків важкій недузі, відійшла від нас у незнані світи **Зоня Курочка-Мацухова.** Хто із бувших учениць „Р. Ш.“ у Львові не тямить цієї всім любої, доброї товаришки! Мов перед очима живо стоїть це для кожного привітно усміхнене лице, мов чуємо її сердешний сміх та веселі дотепи, котрими влучно кидала при кожній нагоді. Ця щира вдача та великі товариські прикмети здобули їй заслужену популярність не тільки серед шкільних товаришок, але й між усіми, хто тільки її знав.

Уроджена у Львові, тут ходила до школи, а в 1917 р. скінчила учительську семінарію „Р. Ш.“. Безпосередньо по матурі дістала посаду урядовця в Головній Управі „Р. Ш.“ у Львові. Відтак перейшла на державну посаду у зборівськім повіті, звідки кинули її у західний кут краю, до Гуцівка, п. Явірник Польський (пов. Переворськ). Увесь час рвалася цілою душею, переповненою жалем і тугою, до рідних сторін, де перевела своє дитинство та найкращі хвилини молодости. Одначе смерть несподівано та передчасно підкосила молоде життя і перервала нитку тужних бажань та мрій. Лишились без мами малі синки Любчик і Юрко та горем прибитий муж. З перемиського шпиталю перевезла родина тіло Покійної до рідного Львова та похоронила на Личаківськім цвинтарі. У затишнім кутку, серед зелені та цвитучих кущів виросла свіжа могила. Біля неї стане колись не одна колишня товаришка, котрій дорога память Покійної та щиро згадає ті щасливі шкільні часи, коли нас лучило стільки спільних переживань. — Земля відна хай їй легкою буде!

1949

СПОРТ.

ПРОГРАМА ДНЯ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВЦЯ У ЛЬВОВІ.

На „День Українського Спортовця" устійнено таку програму:

20. V. (субота) год. 4. попол. і неділя 21. V. год. 9. рано **ситківкові змагання УССК — ЛКС** на токах ЛКС при вул. св. Войтіха 2.

Площа Сокола-Батька: неділя 21. V. від 9—12. год. рано відбудуться передзмагання в коп. м'ячі між львівськими дружинами. В год. 10. рано передбіги 60 м. жінок і 100 м. мущин.

Головна частина Дня Українського Спортовця зачнеться в 3 год. попол. від перегляду змагунів.

Год. 3.30—4.30: біги 60 м. жінок, 100 м. мущин, скок вдаль мущин і мет диском жінок.

Год. 4.30—5.30: газєня жінок Плай—УССК, кошівка мущин Плай — УССК, відбиванка мущин Тризуб—УССК і Сокіл IV — К.Л.К.

Год. 5.30—6.30: біг 3 км., гінці 4×75 м. жінок і 10×100 м. мущин.

Год. 6: фінал розгривок копаного м'яча, жіноча кошівка Стріла — Тризуб, жіноча відбиванка Сокіл IV. — Сокіл-Батько.

На закінчення Дня Українського Спортовця Спортова Рада УСС улаштовує о 8 год. вечором у кімнатах „Народньої Гостинниці" спортову гутірку, на яку запрошує проводи клюбів УСС та їхніх членів.

ЛКС — УССК.

Як ми вже вчора згадували, відбудуться у днях 20. та 21. ц. м. ситківкові змагання між обома нашими найсильнішими ситківковими клюбами. Програма змагань така:

Субота 20. травня: год. 3: Рожанковський Вол. (ЛКС) — Маруняк (УССК); год. 4: Кульчицький (ЛКС) — Дрогомирецький (УССК); год. 5: Струмінська (ЛКС) — Фединівна (УССК); год. 6: дебель мущин.

Неділя 21. травня: год. 9: Дмоховська Ст. (ЛКС) — Ліщинська (УССК); год. 10: Рожанковський Яр. (ЛКС) — Свсик (УССК); год. 11: мішана гра жінок і мущин.

Змагання відбудуться на токах УССК-у при вул. Сушінського.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Ігор Святославич: ПРАВДИВЕ ЛИЦЕ КОМУНІЗМУ. Накладом автора. Львів, 1933. Стор. 36, 16°.

Д-р Волод. Бригідер: МІКРОСКОПНА БУДОВА СЛИНОВИХ ЗАЛОЗ У POLYCERA QUADRILATERA. на тлі відносин у цілої групи наголовних; **Д-р Ів. Мазепа:** Хромогенізм у Bact. Coli. **М-р Ганна Коренець: БІНАРНИЙ УКЛАД СЕЧОВИКА -р- ТОМОІДИНА.** Видання Наук. Т-ва ім. Шевченка. Львів 1933. Форм. 8°, Стор. 40.

МІЖ ЧОРНИМИ ЛЮДЬМИ. Пригоди Лівінгстона, славного мандрівника, в теплім краю Африці. Видавництво „Самоосвіти" ч. 3. Львів, травень 1933.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 19. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Субота, 20. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Театр Різнородностей.

Пятниця, 19. травня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Субота, 20. травня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Кіна.

АДРІЯ: „Пальма смерти", „Ніч неспокійних".

АПОЛЬО: „Скандал у Сан Морітц".

АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".

КАСІНО: „Навчи мене кохати" (Рамон Новаро).

КОЛІСЕЙ: „Скіпки", ревія „Колісей у цвітню".

КОПЕРНИК: „Гальо Берлін! Гальо Париж!"

МАРУСЕНЬКА: „Гальо Берлін! Гальо Париж!"

МІРАЖ: „Невідомий співець".

ПАЛЯС: „Бебі" (Анні Ондра).

ПАН: „Романс княжни", „Така солодка дівчина, як ти".

ПАСАЖ: „Пострах Арізони".

ОАЗА: Нечинне.

СТИЛЕВЕ: „Тут радіостація" і ревія „Коли Ксавера хоче кавалєра".

ХИМЕРА: „Распутін" (Конр. Файдт).

УТІХА: „В тіні хмародерів" і ревія.

Закордонне радіо.

Пятниця, 19. травня 1933.

Братислава (279,3) 18.15 Спів, 19.10 Концерт. **Бреслав** (325) 18.00 Концерт; **Штутгарт** (360,6) 16.30 Концерт; **Білгород** (429,7) 18.30 Нар. пісні; **Лянгенберг** (472,4) 20.05 „Коли пробуджується кохання" оп. Кінеке, **Прага** (488,6) 17.05 Концерт; **Відень** (518,1) 12.00 Квартет, 16.45 Солісти 19.00 Спів, 20.10 „Ді Фералбтен" комедія Гольдоні; **Харків** (937,5) 9.00 Пісні (хор). 10.30 Орхестра, 13.50 Радіокомпозиція, 18.00 Концерт, 19.00 Симф. концерт із Української Філгармонії; **Париж** (1724,1) 20.43 „Корневільські дзвони" оп. Планкета.

Субота, 20. травня 1933.

Братислава (279,3) 16.10 Концерт, 19.30 „Матві" оп. Росіцького; **Копенгаген** (281,2) 20.40 Пісні; **Бреслав** (325) 20.00 „Весела вдовичка" оп. Легара; **Мілляно** (331,4) 11.15 Музика, 20.45 „Фіор ді Мезе" оп. Блявка; **Штутгарт** (360,6) 13.00 „Вайнгадер" Фербах, тенор **Гельсінгфорс** (368,1) 19.05 „Орлов" оп. Ґранізхтедтена; **Білгород** (429,7) 16.00 Нар. пісні; **Відень** (518,1) 11.30 Капеля, 16.30 Хор, 20.00 „Лер Фремденфірер" оп. Цірера; **Будапешт** (550,5) 17.00 Оперетковa музика, 18.30 Циг. музика, 19.30 „Турандот" оп. Вердія; **Харків** (937,5) 9.00 Оп. арії, 13.30 Скрипка, фортепян, 15.00 Соліст, 17.40 Літер. трансм., 18.00 Українська нар. музика й пісні, 19.00 Концерт із „Березілю".

Львівське радіо.

Пятниця, 19. травня 1933.

12.10, 15.35 Грамофон; 16.25 Муз загадки; 16.40 Гігієна; 17.00 Орхестра; 18.00 Легка й танк. музика; 19.00 Російська істор. повість XX. століття; 19.15 Різничина, 19.30 Фейлетон; 20.00 Муз. баєчки; 21.15 Симф. концерт, Літер. фейлетон; 22.40 Спортові вістки; 23.00 Танк. музика.

Субота, 20. травня 1933.

12.10, 17.00 Грамофон; 13.15 Шк. поранок; 15.35 Авд.: „Король кумом"; 16.00 Авд. для хорих, сальонова орхестра, 16.40 Визерунок дівного чоловіка (Норвід); 17.40 Відчит; 19.15 Лет. фейлетон; 20.00 Легка музика (пісеньки, саксофони). Спортові вістки; 22.05 Шопенів концерт. 22.40 Фейлетон; 23.00 Мандоліністи.

БІРЖА.

ДОЛЯР.

Доляр і далі виявляє звишкову тенденцію, тому на львівській неофіціяльній біржі настав більший рух. У четвер Банк Польський устійнив курс доляра на 7.65 зол., а в позабанкових оборотах платили в тій самій порі по 7.70 зол. Около полудня дійшов доляр до 7.73—7.75. Англійський фунт пішов теж трохи вгору. Банк Польський нотував його по 29.92, а в приватних оборотах платили по 30.15—30.20 зол.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. нал. партас 200 кг. Ціни ринк.	ЗЛОТИК від	ЗЛОТИК до
Пшениця дворська	32·25	32·75
Пшениця збірна	29·25	29·75
Жито одноціле	15·50	15·75
Жито збірне	14·50	15·—
Ячмінь двір. одноціліий	13·25	13·75
Ячмінь на мливо	11·—	11·25
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замоклий	9·—	9·50
Кукурудза краєва	14·25	14·75
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	15·—	16·—
Горох пів-Вікторія	18.—	20·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	9·50	10·—
Вика чорна	7·50	8·—
Вика сіра	6·50	7·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	13·50	14·—
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·00	8·25
Рінак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	7·25	7·50
Висівки пшеничні	6·75	7·—
Пшоно	27·—	29·—
Просо краєве	17·—	18·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв.	70·—	72·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак синій	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	33·75	34·25
Пшениця збірна	30·75	31·25
Жито одноціле	17·—	17·25
Жито збірне	16·—	16·25
Ячмінь на мливо	12·50	12·75
Овес збірний	10·25	10·75
Мука пшен. люксусова	60·00	60·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	31·—	31·50
Висівки житні	7·50	7·75
Висівки пшеничні	8·—	8·25
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. I	37·—	39·—
Пшоно ч. 10	24·—	26·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·5

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ":

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 16., 17., 18. V.: масло 2.60, 18. V.: молоко 17 сот., сметана 70 сот., яйця 3.— зол. Тенденція на всі артикули удержана.

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3·— зол., з почт. пересилкою 4·— зол.

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

ІВ. БЕЛЕЙ і ОЛ. КОНИСЬКИЙ

До зв'язків Галичини з Наддніпрянщиною. — Ціна 50 сот., з почт. пересилкою 70 сот.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Щіплення віспи в Порадні Матерей, вул. Ходоровського ч. 15 переводитимуть в дн. 22. V. — 10. VI. 1933. щоденно від 10-ої — 11-ої. — **Д-р Надрагова.** 1943 2—3

Дирекції жіночої гімназії Українського Інституту для дівчат у Перемишлі подає до відома, що вступні іспити до кляси I нового типу (давніше III) і до кляс II—VII відбудуться в днях 16. і 17. червня ц. р. Подання з приписаними załучниками в справі допущення до іспиту треба вносити до 10. червня ц. р. до Дирекції гімназії вул. Татарська ч. 6. При гімназії буде зорганізована V. кляса вселюдної школи, якщо зголосяться відповідна скількість дітей також і до I. вселюдної. Зголошення до цих кляс приймає Дирекція до 25. травня ц. р. При заведенні істнує зразково уладжений інтернат з великим городом і забавовими площами. Гімназія має повні права державних шкіл. 2—3

Бідний матурист просить милосерних людей помогти йому лептами, хочби й найдрібнішими, зібрати 100 зол. на оплату шкільної такси й залеглости за інтернат, щоби мати змогу бути допущеним до матури. Датки просить слати до адміністрації „Діла" під шифрою: Бідний матурист.

Ігуменат СС. Василіянок у Станиславові відчинив з початком шкільного року 1933/34 I. кляси гімназії нового типу. Вписи відбудуться дня 16-го червня, а вступний іспит дня 17. і 18. червня 1933.

Іван Мельник, Бельсько прислав до нашої Адміністрації на викінчення Національного Музею у Львові зол. 10.—, на Український Університет у Празі зол. 5.—, на церкву в Кривчицах зол. 5.—.

Подяка.

Не маємо іншого способу віддячитися, як лише щирою прилюдною подякою всім, хто словом, серцем і ділом виявив нам співчуття й поміч у нашім невимовно тяжкім горі та осиротінні.

Тому на цьому місці дякуємо з глибини серця передовсім ВП. докторові Олександрові Барнінському, що оточив нашого незабутнього Покійника своєю дружньою лікарською опікою, яка злагіднила Його передсмертні муки.

Найсердечніше дякуємо ВПР. отцю Канонікові Томовичеві за уділення релігійної потіхи, що заспокоїла Його душу.

Щиро й сердечно дякуємо Впр. Духовенству, а саме: о. Прелатові Куницькому, о. Кан. Томовичеві, о. Кан. Лициняковi, о. Кан. Дзеровичеві, о. Кан. Лопатинському, о. Белеєві за ласкаву участь у величавім похоронніім обряді, а також окремо о. Кан. Томовичеві й о. Кан. Лициняковi за відслужені панахиди й хорові учениць семинарії СС. Василіянок за співучасть у панахиді.

Не можемо у вдячності нашій поминути п. інж. Гардульського, що так щиро й сердечно занявся улаштованням похорону.

Дякуємо з цілої душі всім нашим приятелям і знайомим, що не жаліли свого труду віддати нашому дорогому Покійникові останню прислугу й проводити Його на місце вічного спочинку, а також сердечно дякуємо всім приятелям, знайомим і громадським Організаціям, що або особисто, або письменно висловили нам своє співчуття. Всім сердечне спасибі!

Львів, 16 травня 1933.

Фріда Наталя Гладиловичівна — дружина, Тарас, Іван, Ірена, Катря, Ольга, Марія — діти, Ольга — синова, Стефан Ваврик, Артур Мойсеєнко — зяті, Наталя Чайківська, Павлина Гладилович — сестри, Тетяна й Тарас, Аріядна — внуки.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

НАШИМ СВЯЩЕНИКАМ! Малюйте Ваші церкви лише італійським способом „Фреско", бо це дає запоруку тревалости і виключає всяку пізнішу віднову. Праці „Фреско" переймає **Т. ВАЦИК, а. маляр, Львів, Зьрудлана 27/I. з лист. П. Заїмевича.** 1828 4—8

ВДОВА в середнім віці займеться самодільним господарством на приходстві. Адм. під М. Н. 1948 1—1

МЕШКАННЯ покій, кухня, Вишневецьких 10, II. пов., комірне 100 зол., кавція готівкою або паперами. Оглядати 3—4 год. 1957 1-3

ЛІТНИКІВ на літо приймаю в найгарнішій гірській околиці за 3—5 зол. денно з вежканням і пятьразовим харчем. Ріка, ліси, радіо, часописи, бібліотека. Школа Нягрин, почта Велдіж (Weldzif) повіт Долина. 1953 1—1

ПОБІЧ стрийського парку, за промисловою школою, 6 хвилин від трамваю продам в цілости або частині мурований дім одноповерховий і 2 морги саду, дешево, надається на захист, вакаційні оселі, пасіку, садівництво. Ігнат, Куркова 24. 1-1

З ПАННОЧКИ інтел. з кавцією до каси і буфету прийме ресторан і кавярня „Гонг" на пл. Торгів Східних. Негайні особисті зголошення від 5—7 попол. 1-1

ДОВГОЛІТНІЙ солісптатор-табулярист, який вміє добре писати на машині, глядає від зараз посади в адвоката або нотара. Зголошення з умовинами: Володимир Федорович, Підкамінь коло Бродів. 1-1

МОДНЯРСЬКИЙ сальон ведений в середмісті з причини виїзду на продаж. Листи до Адміністрації під „Виїзд". 1-1

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає такі свої видавництва:

Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Algemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видавництв:

BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41.

У листах треба зазначувати:

Ausland-Abteilung. Місця платности в Польщі: Банк для торговлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО ч. 200.490). Почтове конто в Берліні: **Berlin, N-e 3,111.** 19—7

ХТО ХОЧЕ МАТИ

білу, свіжу, делікатну церу — вживає

НЕВТРАЛЬНИЙ КРЕМ

з неперестарілих товщів, знезаражений цитриново-помаранченими соками. Хоронить від зморшок і нечистоти шкіри

з ДРОГЕРІЇ ПІД „КОТВИЦЕЮ"

Львів, ул. Кілінського 1

(напроти Віденської кавярні).

ДОМАШНЯ ХАРЧІВНЯ

І. КОССАКОВОЇ В СТРИЮ

подає здорові, смачні і дешеві обіди та вечері при вул. **Трибунальській, рір вул. Ягайлонської.** 1-2

З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідає Олександер Костик.

ч. 128 (13.367). Львів, неділя 21. травня 1933. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Квартярічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

З нашої траґедії за Збручем.

Тернопіль, 17. травня 1933.

Не часто доходять до нас безпосередні вістки зза Збруча про найбільшу трагедію, яку колинебудь переживав наш нарід напротязі своєї тисячелітньої історії. Особистих взаємин між нашим громадянством у Галичині чи на Волині і нашими конваціоналами над Дніпром нема сьогодні вовсім. Перервалися і ті поїздки деяких наших людей, що часом бували перед кількома роками з нагоди ріжних ювилеїв чи зїздів. І вони не розясновали нам нічого з подій, що йшли на Великій Україні, бо несимпатикам більшовиків не дозволено нічого бачити на власні очі, а симпатики червоного режіму представляли все у найгарнішому світлі. Те все нині устало. Не їздять там ні одні ні другі, яких ряди серед нашої інтелігенції — і так зрештою нечисленні — помітно змаліли. Не помагає тут і видавана за більшовицькі гроші у Львові більшовизуюча преса; щораз менше тих, що вірили би у захвалюваний цією пресою більшовицький рай. Мимо всіх зусиль агентів Державного Політичного Управління (ДПУ — давнішого чека) радянофільство не робить сьогодні поступів у наших кругах. Навіть на наших північних землях під Польщею. Самозаховавчий інстинкт і там бере верх.

Причинилися до цього відгуки нелюдських стонів катованих жертв мільонів нашого селянства, що від часу до часу пересираються до нас понад густий більшовицький кордон. Не одну жертву, що старалася вирватись із більшовицького пекла, покрили на віки хвилі Дністра. Не одна згинула від кулі московського червоноармійця, заки дісталася по цей бік ріжської межі. А ці,—нечисленні зрештою —що таки до нас перелрлися — наші звичайні дядьки — розказують страхіття, що нагадують Дантове пекло.

Недавно, у зимових місяцях, коли мороз скував Дністрові води, маси нашних збігців старалися перейти на бесарабський бік до Румунії. Майже всі наложили своїм життям. Тільки дехто живий дістався до Бесарабії і то найчастіше ранений від куль. Про цю наддніпрянську трегедію заговорила дещо і европейська преса. Деякі її кореспонденти були навіть на місці і говорили зі скатованими жертвами та дали їх описи. На цьому і кінець. Не зрушилося сумління західної Европи, що має свої журби і нераз піддається впливам пресової червоної пропаґанди. Очевидно, робить тут своє і надія на торговельні інтереси з комуністичним сходом.

На родючому українському чорноземі сьогодні безприміряний голод, що нагадує вовсім часи з 1922 р. Українські хлібороби-селяни, що працею своїх рук та плодами своєї родючої землі кормили великі простори Европи — не кажучи про голодну Московщину — і жили самі у взглядному добробуті, нині вимирають з голоду. Не спричинили його ні повінь, ні посуха, ні інші живлові нещастя, а тільки божевільні експерименти сьогоднішніх керманичів червоної влади. Селян на Великій Україні, як зрештою і усюди в Радянському Союзі, визласнено. Радгоспи і колгоспи перемінили їх у кріпаків, кидаючи їх у нужду, якої не знає історія ніодного кріпацтва. Від Збруча у безкрай степи несеться стогін мільонів загибаючого селянства, що конає у розпуці, не бачучи нізвідки вякої допомоги хочби моральної. Бо і більшість церков замкнена, духовенство винищене, а останки його поза правом.

Національний український рух здушено розстрілами, Соловками, тюрмою і Сибіром. Ліквідуються також і формальні його рештки. Москва примоктується ще цупкіше як за Петра і Катерини.

Щоби раз на все відгородити Наддніпрянську Україну від безпосередніх звязків чи там сусідства зі Заходом, рішено на чорноморських берегах поселити на рілі жидів. Це і робиться від ряду літ, однак з невеликим успіхом, бо жиди на кольонізаторів хліборобів не надаються. Тепер червоний Кремль пішов ще дальше. Наше населення знад польського кордону виселюють у глибину Московщини або на Сибір, щоби зробити тут місце для московських селян і створити з них баріеру проти українських впливів зі заходу. Кордон обсаджено густо військом московського походження. Сьогодні східна сторона Збруча виглядає на справдішню воєнну лінію, через котру як на війні тяжко перекрастися цивільній людині навіть серед ночі. Про це розказують утікачі, що їм недавно вдалося перейти у бік Збруч, бо більшість з них вигибла від куль, або попала у руки більшовицької сторожі. Прийшли тут живі кістяки, бо голод там страшний. Вибивають навіть собак і сучасних невільників у колгоспах кормлять собачим мясом, бо на родючій Україні хліба ні картофлі нема. Комуна забрала зі села все і українське село безпомічно загибає. Рятунок бачить в утечі за Збруч.

Кілька прикладів. Перед около трьома тижнями утікли до Окопів св. Трійці у Борщівщині до свого рідного брата чоловік з жінкою і двома грудними дітьми. Їх доставили до староства у Борщеві, котре наказало їх виселення за Збруч, але на своєчасну інтервенцію наших місцевих діячів згодилося оставити їх у краю. Дня 28. квітня ц. р. утікли до Витоди коло Боришковець над Збручем у Борщівщині чоловік з жінкою і трьома нелітніми дітьми, теж до своєї рідні. Тут треба згадати, що в часі кількалітньої російської окупації за світової війни були дуже часті випадки подруж з обох сторін Збруча і тому надзбручанська смуга має рідню тут і там. Утікли тому, що дня 29. квітня ц. р. мали дати більшовикам три пуди мяса під загрозою заслання на сім літ на Соловки. А цього мяса не було, бо більшовики забрали вже давно корову і коня, бо, що більше, останню живу тварину, пса, що остав на обійсті згаданого селянина, застрілили і забрали на шкіру і мясо до колгоспу. Тих утікачів придержала польська поліція і дня 6. травня ц. р. доставила до староства в Борщеві, яке рішило негайно їх виселити. І цим разом на інтервенцію одного з наших місцевих діячів, що довідався про заряджене виселення в останній хвилині, коли нещасні жертви доходили вже до Збруча і за хвилю мали бути передані в руки більшовицької граничної сторожі, староство в Борщеві телефонічно завернуло їх до Борщева, де вижидають свого остаточного рішення.

Такі випадки як у Борщівщині, де в останніх днях перейшло Збруч 27 нових утікачів, є у всіх надзбручанських повітах — копичинецькому, скалатському і збаразькому. Серед нашого селянства за Збручем настав прямо стихійний рух утечі перед голодом і каторгою на захід І коли би не надзвичайно сильна більшовицька гранична охорона, узброена в машинові кріси і полеві гарматки, то Східну Галичину і Волинь заляли би десятки тисячів наших селян апоза більшовицьких граничних стовпів.

Польська влада старається не допустити тут згаданих утікачів, боячися зогляду на загрозу масовости руху ріжних комплікацій під оглядом санітарним і вижившення.

Маючи в руках повищі факти та імена і назвища деяких нещасних утікачів, інтервеніював я дня 15. травня ц. р. у тернопільського воєводи п. Мошинського, щоби дозволив остати втікачам у краю та не наказував виселити їх за Збруч, де жде їх розстріл або Соловки. Як сказано, всі втікачі — це наші зазбручанські селяни. Рівночасно вручив я йому відповідне про меморія. Воєвода у розмові зі мною зазначив, що як чоловік співчуває вповні жертвам режіму, що шукають тут ратунку перед смертю. Одначе як шеф граничного воєвідства боїться стихійности руху за Збручем, бо це спричинило би величезні клопоти для польського уряду у ріжних напрямах. Ті, що вже утікли, остануть, якщо нема підозріння щодо поодиноких осіб, що це більшовицькі емісарі, нарочно сюди наслані. Але до масової втечі радянського населення на терен Польщі годі допустити. Зрештою про останні події здасть невдовзі реляцію міністрові внутрішніх справ і там западуть остаточні рішення щодо біжинецького руху зза Збруча і тоді староства одержать відповідні інструкції. На цьому і покінчилася наша розмова.

Очевидно, границя буде щільно замкнена. А у більшовицькому пеклі будуть дальше знущатися над нашим нещасним народом. Та чейже і цим звущанням прийде вже раз колись кінець!

Д-р Степан Баран.

ЗНАЄТЕ БІБЛІЙНУ ПРИТЧУ ПРО ЗАКОПАНІ ТАЛАНТИ?

Так само нерозумно поступає той, хто свої ощадности тримає дома, а не зложить на вкладкову книжечку

В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ

„ДНІСТЕР"

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Центральний Кооперативний Банк

У ЛЬВОВІ

(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),

приймає вкладки ощадности

Конто ПКО. ч. 143.467.

Флямандський університет.

Приріст студентів. — Наукові сили. — Недостача приміщень. — Політика студентів.

(Докінчення).

III.

Згадане інтервю Вермайлена влучно назване розмовою „про початки флямандської Альма Матер".

Франкофільські вороги все передбачали, що гентський університет після флямандизації опустіє, бо не буде, мовляв, багато аматорів, які зречуться світової французької мови для провінціяльної флямандської. Ці побоювання не виправдалися, як ствердив на вступі свого інтервю ректор молодого флямандського університету. „Число слухачів гентського університету — казав він — не тільки не зменшилося, але швидко зросло та не перестає збільшуватися від початків флямандизації... Таким чином, в останнім (1932) році вписалося 1894 слухачів; перед війною число слухачів не перевищувало ніколи 1100—1200. Це приріст дуже цінний та який особливо виявився на протязі перших трьох років, коли була переведена повна флямандизація.

На запит кореспондента, коли передбачають остаточну загальну флямандизацію університету, проф. Вермейлен відповів: „В 1940 р. систему передбачену законом Нольфа (дуже до деякої міри утраквістична) скасували після трьох років. Але практично паралельні виклади припиняться цілком у 1935 р., з виїмком спеціяльних (себто технічних) шкіл".

— Отже французьку мову в 1940 р. зовсім усунуть із гентського університету?

— Ні, деякі курси все викладатимуть по французьки, а саме: французьку літературу та романську філольогію. Буде також курс французької мови у високій торговельній школі та на правничому факультеті, де цей курс буде зокрема корисний для знання юридичної мови.

Іншим аргументом ворогів флямандизації гентського університету було злобне пророкування, що відтак залишать його слухачі-чужинці, яких багато студіює у всіх бельгійських високих школах. Звичайно й про це питав проф. Вермейлена кореспондент брюсельського часопису. Але й це передбачення не виправдалося

цілком. Правда, тепер чужинців студіює в Ґенті менше, але на думку ректора флямандського університету — цей факт не є у звязку з фламандизацією місцевих високих шкіл, як скорше висліл господарської кризи в тих країнах (східноєвропейських і балканських), звідки головно рекрутувалися закордонні слухачі у Бельгії.

Висловлювали відтак побоювання, що фламандцям забракне своїх наукових сил для обсадження всіх катедр у пофламандщеному гентському університеті. Це майже стереотипний закид на адресу всіх поневолених народів з боку пануючих. Безліч разів доводилося його чути від поляків і москалів, коли була мова про українські високі школи на еміграції. Навіть інколи щире здивування, що українською мовою можна викладати спеціяльні технічні або природничі дисципліни. Проф. Вермейлен, відповідаючи на запит брюсельського журналіста з цього приводу, зазначив, що під цим оглядом молодий флямандський університет не мав якихось спеціяльних труднощів. Серед флямандських учених у Бельгії, вдалося скласти професорський персонал цієї школи. Тільки одного для ботаніки запрохали із Голяндії. Назагал теперішній склад професури гентського університету під ніяким оглядом не є гірший від попереднього, коли викладовою мовою була французька. „Як скрізь — казав він — в ІІ складі є зірки першої та другої категорії. Ми нашвидку мусіли зрекрутувати велике число професорів. Вислід перевищив нині сподівання. Ми найшли потрібних нам професорів, більшість з яких скінчили лювенський університет, де є утраквістичне навчання. Це молоді сили, що виявляють надзвичайний запал до праці".

ЛЮДИ, ЩО ТЕРПЛЯТЬ НА ЗАПЕРТИЙ СТІЛЕЦЬ і получене з тим перекровавлення органів підчеревя, памороки, болі голови і биття серця, як також терпіння слизової болони кишок, розпалини відбиту, гемороїди і фістули, пють чвертину склянки натуральної гіркої води **FRANCISZKA-JÓZEFA** рано і вечором. Пор. лік.

В дальшій розмові ректор флямандського університету висловив інші побоювання щодо цієї школи. Вона переповнена. Виринає питання, яка доля чекає її абсольвентів під цей час загальної кризи та особливо гострого безробіття серед інтелігентського пролетаріяту.

Другою болячкою молодого флямандського університету є брак відповідних приміщень. Старі будинки, не зважаючи на всілякі направи та адаптації — вже до нічого. Лябораторії за малі. Бібліотека віддавна під цим оглядом у критичнім стані. Новий університет конче потребує клінічного шпиталя. На всі ці домагання Брюссель знає тільки одну відповідь: „нема грошей на нові будинки". З цього приводу проф. Вермейлен справедливо запримічує: „Від часу війни гентський університет занадто нехтують. Держава видає значно більше грошей на Льєж, ніж на Гент. Я не хочу цим сказати, що Льєж не має жадних потреб. Але, на мою думку, слід було би якнайскорше відновити в цій справі рівновагу".

Кінець цього інтервю був присвячений розмові про настрої флямандського студентства. Ректор хвалить його безсумнівну працездатність, енергію, зацікавлення до науки; ці властивости флямандської молоді вирінають з джерел рідного краю. Вона відзначається далі безсумнівним громадським **ідеалізмом.** Вона не гониться за дипльомом; не мріє про якусь кар'єру після закінчення університету, не студіює захоплена самою наукою й для науки. Вона має передовсім на думці своє **громадське призначення.** „Вона гадає, що флямандська культура мусить мати свою еліту. Звідсь, ця своєрідна атмосфера в гентськім університеті. В Ґенті утворюється ядро флямандських інтелігентів. Вони походять не лише із Східної Фляндрії, але з усіх провінцій флямандської країни".

Брюссельський журналіст не оминув, звичайно, нагоди, щоб натякнути на **національно-активістичні** напрями й настрої серед цієї молоді. Проф. Вермейлен не заперечує, що існує поширений тепер дуже модний націоналістичний екстремізм і навіть гітлерофільство серед деяких кол гентського студентства. Скільки їх — тяжко сказати. Назагал це дуже неспокійний елемент, що вносить до університету боєву політику, робить бучі. Правда від скасування закону Нольфа припинився бойкот утраквістичних курсів, але досі не могло відбутися святочне відкриття флямандського університету, бо націоналістична флямандська молодь погрожує станда-лом підчас неминучого бельгійського державного гимну. Ректор на кінці інтервю підкреслює, що всіми засобами буде поборювати політиканство в мурах університету. Політикою нехай студенти займаються поза межами школи...

Такі початки та перші кроки молодого флямандського університету. Вони виправдують працю тих каменярів флямандського руху, що від самого початку національного відродження свого народу, програмово й пляново боролися за свій університет, за національну власну високу школу. Вони одночасно заперечують блискучо всі песимістичні передбачення ворогів флямандського національного самоозначення. Врешті вони є доказом, що кожен нарід може добре плекати свою рідну культуру; що для науки немає якихсь на віки вічні упривілеєних мов, що наука не цурається т. зв. „мужицьких" мов і не є довічним монополем тільки панських мов.

Словом, історія боротьби за флямандський університет у Ґенті може бути класичним зразком того, якими шляхами здобувають народи свою високу школу. Через це кожна поневолена нація, що бореться за цей великий постулят власної культури, повинна добре ознайомитися з цією цікавою драматичною сторінкою флямандського визвольного руху, де можна знайти чимало повчаючих та дуже корисних аналогій.

Прага. **О. І. Бочковський.**

Гітлєр, жиди і краківський „Курєрок".

У той час, коли в обличчі гітлерівських репресій жиди не щадять реверансів у сторону Польщі, обмірковують навіть можливість тривкого „дарунку" у формі панцирника чи підводного судна, серед поляків тимчасом наростають застереження щодо цих несподіваних симпатій, ба навіть росте протисемітський настрій. Не говоримо тут про ендеків, які не скривають свого вдоволення їзза боротьби Гітлєра з жидами, — бо антисемітизм питомий їхній програмі. Але теж і деякі політичні групи як теж і широкі кола польського громадянства не дуже радіють гравітації жидів до Польщі, не дуже хочуть, аби Польща стала прибіжищем для переслідуваних жидів.

„Хвилі антисемітизму, що наростають тепер у світі — писала недавно хадецька „Польонія" з Катовиць — зміцняють теж у Польщі нехіть до жидів і підсилюють у нас акцію противників жидівства. Це явище природне і зрозуміле"... І нагадує вона характеристику жидівського народу, яку дав один із найвизначніших жидів у „Дойчфранцезіше Ярбіхер" 1844 р., що цілю жидівства є егоїзм, культом жидів — шахрайство а світським богом гріш.

Мацкевич у „Слов-і Вілєньск-ому" підкреслює деяку користь для польської держави з приводу признання, яким жиди в Німеччині обдаровують польські консуляти, але ця користь тільки моральна. Матеріяльні користи дуже сумнівні. Жиди — мовляв — що зголошуються до польських дипльоматичних станиць у 75 відс. не знають польської мови, чужі польській культурі, давніше зовсім не тямили про польське горожанство, не відновлювали паспортів. Багатші жиди вирендовують свої підприємства і чекають у західно-европейських краях на кінець протижидівської нагінки в Німеччині, щоби знову туди повернути. Натомість жидівська біднота подається на схід до Польщі. І Польщі грозить великий наплив спавперизованих жидів, квазі — реемігрантів, квазі — польських громадян.

Годі замикати очі на те, що величезний протинімецький здвиг у настроях жидівства, зокрема польського, має всупереч твердженням Мацкевича для Польщі подекуди і матеріяльне значіння. Бойкот німецьких товарів, більше акцентування краєвого виробництва у збуті і т. ін. — це вартости не лиш моральні. А потім — чи можна легковажити симпатії міжнароднього жидівства. Хто знає, чи не виллються вони небавком у більш матеріяльні форми на фінансовому ринку.

Найбільший клопіт із німецько-жидівською війною вийшов для краківського „Курєрка". Завзятий в усякій кампанії (кому з нас невідоме його протиукраїнське шовіністичне божевілля?) почав він із самого початку бомбардувати гітлеризм, так що він як один із перших пресових органів стратив дебіт у Німеччині і можливість пробування там власного кореспондента Т. Гітлєра. Несамовиті вісти про катування жидів, які він подавав, і взагалі фільожидівське його наставлення спричинило те, що пресовий референт організації „Самооборона" в Бидгощи назвав „Курєрок" у ріжних місцевих часописах

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 21. ТРАВНЯ 1933.

АНТІН РУДНИЦЬКИЙ.

Наша нова музика.

У звязку з концертами у честь Івана Франка 27. і 28-го ц. м.

В нашому музичному житті справжні „події" трапляються досить рідко. Воно пливе — ніде правди діти! — кволо, аж надто кволо, коли візьмемо на увагу, що саме у Львові живуть майже без винятку **всі** наші найвизначніші музики, композитори і виконавці, і слід би думати, що вони — себто всі ми — й повинні бути провідниками і живчиком цілого музичного життя. Що воно на жаль так не є — з цього ми, музики, самі собі мусимо зробити докір. Вправді впливають на це обективні умовини праці, недостача станової організації, яка об'єднувала би всі музичні сили, і ін. причини, але факти залишаються фактами. „Події" в нашому музичному житті обмежуються до виступів окремих солістів (виступи очевидно здебільша ними самими ініційовані), — якщо даний соліст у Львові невідомий та коли його кваліфікації вище пересічности. Однак те, що повинно в нас стати за кожним разом правдивою подією: показ нашої нової музичної творчости, перегляд нових творчих сил і їх продукцій — цих подій у нас нема — можна сміло сказати — цілими роками. Бо спорадичне виконування дрібних фортепіянових чи хорових творів не може стати покажчиком і білянсом музичної творчости народу ані репрезентувати творчість композиторів.

Такою рідкою, досі у нас може ще й небувалою подією будуть **симфонічні концерти,** влаштовані 27-го і 28-го ц. м. Комітетом Франківського Свята з нагоди відкриття його нагробника. Не тільки вперше в історії нашого музичного і загально-культурного життя будуть виконані твори репрезентантів нашої сьогоднішньої музичної творчости на галицьких землях, спеціяльно замовлені в них Комітетом для звеличання Свята — але поруч з ними находяться в програмі твори двох найбільших українських творців з того боку Збруча. Перед авдиторією пересунеться калейдоскоп творів, з яких майже кожний представляє якийсь інший напрямок, цілий калейдоскоп назвиськ творців, з яких майже кожний іде іншим, власним шляхом. Але всі вони без виїмку зєднані одною провідною ідеєю: на свій спосіб, своїм талантом і знанням причинятися до розвитку нашої музичної культури.

Не пересуджуючи фактичної вартости кожного твору зокрема та вражіння, яке вони залишуть на слухачах, не можна не признати, що хочби з огляду на свою форму і монументальність — центральною точкою програми є 2-га **Симфонія Льва Ревуцького.** Композитор нашому широкому громадянству мало відомий — має славу по тому боці Збруча бодай чи не найвизначнішого сучасного українського композитора. Ту славу завдячує він в найбільшій мірі саме своїй 2-ій симфонії, яка в 1927. на Всеукраїнському Композиторському Конкурсі в Харкові — отримала першу нагороду. У цій симфонії Ревуцький надзвичайно щасливо використовує українські народні мотиви, які кладе в основу всіх трьох частин твору, опрацьовуючи її — з гармонічного й орхестрового боку — в поміркувано-новочасний спосіб, виказуючи велику формальну вмілість. Ревуцький — від декількох літ професор композиції Київської Консерваторії — вихованок російської школи і традицій Римського-Корсакова, Бородіна, Чайковського та Тянеєва — своєю симфонією обдарив українську музику не тільки цікавим але й незвичайно цінним і важним твором. Вона м. і. дала імпульс до симфонічної творчости цілій низці молодих композиторських талантів. Перше виконання симфонії відбулося 14-го березня 1928-го року на Симфонічному Концерті Держ. Оперової Орхестри в Харкові (при чому авторові цих рядків припала честь її диригувати). Від того часу симфонію Ревуцького виконували чимало разів в усіх містах України і вона стала одним з найбільш популярних і улюблених творів у симфонічних концертах.

Зовсім протилежним антиподом Ревуцького, представника уміркованої, навіть дещо романтичної музики, яка вповні використовує нашу народню музику, є **Борис Лятошинський.** Також учень російської школи (Гліер), також професор композиції у київській консерваторії, але в своїй творчості змагає до зовсім іншої цілей, іде зовсім іншими шляхами. Він вискрізь „модерніст", який вживає у своїх творах форм, вислову сьогоднішніх т. зв. „лівих" композиторів світа зі Стравінським на чолі (дарма, що здобувши собі безапеляційно признання великої частини музичного світа — недавня „ліва" творчість стала на сьогоднішній день міродатною і одинокою справді сучасною). Лятошинський ви-

жидівським видавництвом. Власник „Курєрка" л. Домбровський заскаржив цього реферата П. К. до суду. П. К. на розправі назвав цілий ряд жидів, що займають в „Курєрку" високі становища і заявив, що головним джерелом фінансів „К. Ц." є жидівський банк Гольцера. Суд рішив переслухати жидівських редакторів „Курєрка" посла Рубля, Анісфельда, Гроса, Цвайга, Корнрайха, Фрайхера, Шпербера і банкира Гольцера.

Після цієї „вевдачі" „Курєрок" подався в зал у своїх жидівських симпатіях, бажаючи затримати коло читачів на Поморю (звісно — протижидівські), бо навіть позволив собі на антисемітські екстратури. За це нещодавно дуже міцно обурювалась на „Курєрка" львівська „Хвіля".

Тимчасом берлівський справоздавець „Курєрка" п. Геллер попробував знову виїхати до Німеччини на свій „відповідальний пост". Однак німці вже в Бойтені на Шлеську арештували його, що у сенсаційний спосіб описав тільки що в „Курєрку". Мусів сарака повернути до Кракова, ледви вратований польською поліцією. Очевидно — причиною того була не лиш його курєрківська легітимація, але і жидівський вигляд (він сам жид!). Про це впевнив нас на днях „Курєр Львовскі", який за підписом „рижскі" подав жмут сенсаційних відомостей про п. Геллера з терену Львова. Тут він відомий не лишень в „хоробрих" военних вчинків у 1918 р. як легіонівий жандарм, але теж завдяки своїм двом братчикам пп. Марцельому і Генрикові ректе Мондкові і Гершові Геллерам. Перший в них відсиджує кару вязниці у Кракові (у св. Михайла), другий у Львові (в Бригідках). Тадеуш Геллер, побуваючи у Львові в літі 1932 р. і будучи свідком арештування братів „ставився супроти поліції з цілою евергією і нахабством питомим своїй расі". І дальше оповідає „Курєр Львовскі", як скандально покінчився відчит п. Т. Геллера про „Справжнє обличчя гітлеризму", з яким він приїхав до Львова. Хоч відбувався він у зачиненому гурті членів Клюбу ББ, то проте не був закінчений, бо авдиторія довідавшись, хто є п. Геллер, кинула салю.

Все те не може бути приємне для п. Домбровського, який дбаючи за наклад „Курєрка" має тепер чималий клопіт з тавром жидівства, що його причіпили тепер скрізь до його щоденника.

Світова економічна конференція.

В Льондові роблять приготування до відчинення світової економічної конференції, яке має відбутися дня 12. червня ц. р. Сподіються приїзду біля двох тисяч осіб з шістьдесяти держав, себто делегатів, їхніх урядовців, представників преси і ін.

Премієр Макдональд заявив у палаті послів, що рівночасно з працею світової економічної конференції будуть вестися особні переговори спільно з представниками Злучених Держав у справі полагодження питання военних довгів. І президент Рузвельт і Макдональд є тої думки, що світова конференція не малаб успіху, коли би рівночасно не полагоджено остаточно й питання военних довгів.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

казує при цьому просто подиву гідне знання композиторської техніки, цілком виїмкове знання модерної орхестри і її безчисленних, складних проблем. Крім того Лятошинський є **автором першої української опери** у великому стилі „Захара Беркута" („Золотий Обруч"). Увертура до тієї опери буде саме виконана на концертах 27. і 28-го ц. м. Ця опера, яка перейшла всі українські оперові сцени, заслуговує аж надто на те, щоби її почути і побачити й у нас. Колиж це неможливо, послухаймо бодай увертури!.. В увертурі до опери „Захар Беркут" стрічаємо всі головні теми опери — отже урочистий мотив „Золотого обруча" (єдности громад), понурий і грізний мотив Тугора Вовка, врешті любовну тему Мирослави і Максима.

Галичина репрезентована на концерті творами Ст. Людкевича, Василя Барвінського, Нестора Нижанковського й Антона Рудницького. Крім одинокого твору — могутньої симфонічної поеми Людкевича „Каменярі" — всі твори написані спеціяльно на ці концерти. Вперше в українській музичній літературі появляються пісні **на голос з орхестрою** — а саме Барвінського, цього майстра лірики і настроєвости — збли-женого своєю творчістю до Ревуцького („Ноктюрн" і „Сонет"), Нижанковського — неоромантика, який находиться на межі романтичної і модерної музики, виказуючого велику музичну культуру („Поклін тобі зівяла квітко") — врешті А. Рудницького „Фрагмент з Мойсея". Про вартість всіх цих нових творів і їх обличчя чи напрямок переконаємося самі на певному концерті 27-го травня.

Хто його пізнав, залишиться йому вірний!

Вже віддавна для господині мило Олень Шіхт є правдивим добродійством в господарстві і при пранні.

ЗВЕРТАЙТЕ увагу на марку „Олень" і вистерігайтеся підрібок!

МИЛО ОЛЕНЬ ШІХТ

Виріб краєвий

ЯКА ЦІЛЬ „СВЯТА МАТЕРІ"?

В місяці травні по всіх усюдах святкують „Свято Матері". Святкують свято великої тайни — материнства. Підносять на педестал пошани і любови цю, яка дає людині життя. Усі філії та кружки „Союзу Українок" почуваються до обовязку влаштувати величаво та світло „День Української Матері" та всю свою увагу спрямовують на те, щоби на це свято зійшлося якнайбільше дітвори, яка має при цій нагоді набрати пошани для власної матері.

І саме в цьому організаторки „Свят Матері" роблять часто-густо велику помилку. Свято матері призначене для матері, не для дітей! І радше дбати треба, щоби прийшло як найбільше не тільки матерей, але й батьків! (Коли мати змре — батько заступає її місце). І не на те свято матері, щоби вихвалювати та славословити жінку, що вона мати! А на те, щоби показати її ріжницю між матірю та матірю-громадянкою. На те, щоби кожна учасниця свята набрала зрозуміння для місії, яку має сповнити, та для обовязків, які ця місія на неї накладає! При помочі Св. Матері мати має зрозуміти, що вона мусить не тільки виховати дитину на українця-громадянина з крицевим характером та залізної волі, але й — коли цього вимагатиме історичний момент — жертвувати материнськими почуваннями... Має навчити її, що поза її родиною, існує ширша родина — Нація, якій як Левіятанові Гобс — треба віддати все, що найдорожче, все, що найцінніше! Має навчити, яких пісень треба співати дитині вже в колисці, як вчити рідної мови, рідної історії, любови рідного краю...

Із цими думками на увазі — влаштовує львівська філія „Союзу Українок" „Свято Матері" у Ремісничій Палаті (Стрілецька площа), в неділю 21. травня, в год. 3. попол. Українські Матері — спішіть!!!

Л. Г.

Пощо їздив Розенберг до Анґлії?

РЕВЕЛЯЦІЇ БІЛЬШОВИКІВ ПРО НІМЕЦЬКИЙ ПЛЯН РОЗБИТИ РОСІЮ.

Офіціяльна совітська аґенція ТАСС повідомляє з Льондону з 6. травня: Розенберґ прибув вчора до Льондону ніби для того, щоби познайомитись зі становищем Анґлії до національно-соціялістичного реяіму. Але дипльоматичний співробітник „Дейлі Геральд" заявляє, що головне завдання Розенберґа полягає в тім, щоби добути з анґлійського боку підтримку для нового пляну реорґанізації Европи, що має на увазі м. ін. віддати Німеччині польський коридор за територіяльну рекомпенсату для Польщі шляхом відокремлення України від СРСР. „Розенберґ гадає, що у звязку із зміцненням протирадянських настроїв в Анґлії співробітництво між консервативною Анґлією та національно-соціялістичною Німеччиною дасться легко перевести". Далі зазначується, що фантастичний плян Розенберґа поляки стрінули холодно, не бажаючи, щоби польське населення коридору опинилось під владою національних-соціялістів. „Але Розенберґ сподіється викликати прихильність Анґлії до його пляну. Йому відомо, що ідея відокремлення України від Росії завжди була великою спокусою для протирадянських інтриґантів в Анґлії. Йому відомі всі ці таємні переговори в Парижі в 1926 році з так званим президентом так званої української республики. В цій справі брав участь і Черчіль". Розенберґ мав заявити Болдуїнові, серові Робертові Вансітартові та іншим, що йому відоме сприятливе становище Макдональда до ревізії мировых договорів та що він приїхав, щоби „дати премієр-міністрові, як перевести ту ревізію на кошт СРСР".

РОЗЕНБЕРҐ, ЛЕТЕРДІНҐ І АВТОНОМІЯ ГАЛИЧИНИ.

„Ізвестія" з 10. травня повідомляють з Парижа великими буквами: „Розенберґ на службі у Детердінґа. Аґент Гітлера орґанізує протирадянський фронт". До орґанізації протирадянського фронту більшовицький орґан зачислює й завдання автономії Галичині. Вкінці, гижня Розенберґ буцім то зустрінувся з Детердінґом. Зазначивши, що на тім побаченню обговорювали також польську проблему, часопис говорить далі: „Вибори в Данцігу відбуваються 28. травня. Льондон дуже турбується тим, що ставеться, коли висліл виборів буде сприятливий для національних соціялістів. З другого боку анґлійський уряд саме недавно ствердив своє прихильне становище в справі надачі автономії Східній Галичині. Розенберґ використовує ту ситуацію. Анґлійський міністр закордонних справ в листі до полковника Мальона, який зорґанізував передачу петиції Союзові Народів у користь української меншини в Польщі, заявляє, що анґлійський уряд непохитно бажає, щоби Східній Галичині був наданий устрій обіцяний конференцією амбасадорів у 1923 році".

Далі „Ізвестія" наводять ще кілька голосів французької та анґлійської преси про побачення між Розенбергом та Детердінґом, про виміну(?!) коридору за Україну, про хрестовосний похід проти Радянщини, про здобуття радянських нафтових джерел і т. д. Проти всього того більшовики шукають оборони у Франції. „Ізвестія" отверто пишуть: „Паризькі політичні кола дуже турбуються з приводу льондонських переговорів Розенберґа. Знаючи з одного боку анґльофільські тенденції Розенберґа та з другого боку ненависть анґлійських консерватистів до Радянщини тутешні політичні кола побоюються, що Анґлія схиляється знову на сторону протирадянської комбінації.

НЕСПОДІВАНИЙ ВИЇЗД РОЗЕНБЕРҐА З ЛЬОНДОНУ.

Д-ра Розенберґа несподівано відкликали з Льондону до Берліна перед заповіджеяим часом. Підчас його відїзду (в неділю 14. ц. м.) уладили комуністичні елементи демонстрацію проти Гітлера. Поліція арештувала кількох демонстрантів. Взагалі підчас його побуту в Льондові трапилися ріжні інциденти. Як проче вже своєчасно писалося, ще 10. ц. м. положив Розенберґ, як представник канцлера Гітлера вінець на памятнику для полеглих вояків світової війни. Вінець був прикрашений німецьким трикольором та знаком свастики. Слідуючого дня передполудньом, як зізнає констабль, що виконував недалеко службу, підїхав перед памятник автомобіль, з якого висів капітан Сірс (бувш. соціялістичний кандидат на посла), підійшов до памятника, забрав вінець та передав його іншим особам, що були в автомобілю. Капітана Сірса арештували а вінець вилобила опісля поліція з Темізи. Капітана Сірса обви-

А. Пясецький С. А. Краків
Фабрика чекоряди

ПО КОЖНІЙ ЦІНІ
з гарантійно чистих сирівців безконкурекційні ДЕСЕРОВІ ЧОКОЛЯДИ, відживчі молочні і сметанкові, великий вибір набагливих чоколядок, кармельків і бішкоптів, але без льосів щастя, бонів і т. п.

Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів

нувати спочатку у крайжі вінця картести 5 фунтів стерлінгів, опісля змінили обвинувачення на „ушкодження чужої власности" та присудили на 40 шилінгів відшкодування.

З приводу відміни д-ра Розенберга появився цілий ряд запитів до міністра справ внутрішніх (заголосили їх соціялістичні посли). Деякі з послів жадали видалити Розенберґа з Англії.

При виїзді заявив д-р Розенберґ журналістам, що він вдоволений лі своєї поїздки до Льондону. *(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)*

—o—

Нові процеси на Україні

„Нав Ціріхер Цайтунґ" повідомляє, що на Україні готують нові процеси за „шкідництво". Ветеринарні лікарі мали зізнати, що вони защеплювали худобі сибірську чуму. Селяни зізнали, що вони систематично шкодили українському господарству з доручення польського генерального штабу, щоб досягти відокремлення України від Радянщини.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

—o—

Ірляндія і Англія.

Підчас дебати над бюджетом (який прийнято 75 голосами проти 53) прийшло до бурливих сцен в ірляндському парляменті. Опозиція жадала від уряду, щоби той віддав ірляндцям втрачені ринки збуту. Через економічну війну, яку веде Ірляндія з Англією, скористала найбільше Данія, яка перед кількома тижнями заключила з Англією торговельний договір, на підставі якого стає вона головним доставцем беконів до Англії. Ірляндія раніше продавала велику скількість беконів та шинок до Англії, але через митну війну втратила майже цілковито цей виноз.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

—o—

Австрія забороняє чужі прапори.

ВІДЕНЬ, 19. V. ПАТ. Австрійський уряд рішив заборонити вивішування прапорів і хоругов чужих держав. Дозволені тільки австрійські та краєві прапори. На вивішення інших прапорів потрібний окремий дозвіл австрійської влади.

—o—

Реґляментація девіз у Німеччині.

БЕРЛІН, 19. V. ПАТ. Оголошено тут четвертий з черги виконний розпорядок до декрету про реґляментацію девіз у Німеччині. Розпорядок передбачує зміцнення контролі всіх кореспонденційних посилок із заграниці та подорожніх багажів. Обняті нею теж заграничні серії німецьких заставних листів, щоби недопустити їх до неконтрольного повороту до Німеччини. Всякі цінні папери із заграниці можна набувати тільки за посередництвом німецьких девізових банків. За порушення тих розпорядків передбачені кари до 10 літ вязниці.

—o—

Хто говорив у Ґітлера.

ЛЬОНДОН, 19. V. ПАТ. „Дейлі Телеґраф" обговорюючи промову Ґітлера, висловлює здогад, що при укладанні останньої промови німецького канцлєра співділали вищі урядовці міністерства закордонних справ, а саме шеф правного вилїду Ганс і шеф англо-американської секції Дікоф. Пізнати теж вплив президента німецького державного банку Шахта та італійського премієра Мусоліні.

—o—

Заворушення в Еспанії.

З Мадриду повідомляють, що на передмістях міста прийшло до сутички між поліцією та синдикалістами. На револьверові стріли синдикалістів поліція відповіла крісовою сальвою, вбиваючи 3 людей і ранячи тяжко кільканацятьох. В місцевости Малага радикальні елементи підбурили юрбу до нападу на державні будинки та церкви. Одну церкву ограбили й спалили. В Більбао прийшло до кривавих порахунків між націоналістами і соціялістами. Кільканацять осіб убито.

В ЕКВАДОРІ ВИБУХЛА РЕВОЛЮЦІЯ.

ПАРИЖ, 19. V. ПАТ. Прийшли тут вістки про вибух революції в Еквадорі. Бунт зачався насамперед серед артилерії. Міністр військових справ одержав широкі повноваства, щоби здавити революцію. В країні сильне схвилювання.

Пекін окружений.

З Токіо повідомляють: На основі інформацій японського міністерства війни японсько-манджурські війська окружили Пекін з кількох сторін. Тепер обі армії посуваються на південь, щоби відрізати відворот китайським військам у Пекіні та в околиці.

НАНКІН, 19. V. ПАТ. Японські війська наступають на Пекін, який щораз більше загрожений. В боях біля Ку-Пей-Кав китайці мали вбитих і ранених около 10.000 вояків.

—o—

Японський викрут.

ВАШИНҐТОН, 19. V. ПАТ. Японський амбасадор у Вашинґтоні заявив журналістам, що Японія задумує відкликати свої війська з властивого Китаю, одержавши запевнення, що не буде непокоїти й Китай, якого відділи все пробувть дістатися до Джеголю з околиць на південь від китайського муру. Японія не має наміру займати Пекін чи Тієнтсін і не зробить того, якщо не приневолять її до того китайські провокації.

Японська фльота маневрує.

ТОКІО, 19. V. ПАТ. Великі маневри японської военної фльоти розпічнуться з початком червня на водах Тихого Океану і потревають три місяці. На закінчення відбудеться перегляд фльоти біля Йокогами.

—o—

11-ий день посту Ґандія.

ЛЬОНДОН, 19. V. ПАТ. Ґанді, що не приймає вже 11-ий день поживи, почувається добре. Лікарський бюлетин заповідає, що оскільки не буде якихось ускладнень, Ґанді видержить заповіджений 21-денний піст. Лікарі стверджують, що Ґанді, який ціле життя зберігав аскетичну дисципліну, виглядає на 40-літню людину, хоча має 64 роки.

МОБІЛІЗАЦІЯ АВТОМОБІЛІВ.

ЛЯЙПЦІҐ, 19. V. ПАТ. У звязку з податковими полекшами для власників новозакуплених автомобілів, усі власники особових і вантажних автомобілів та мотоциклів одержали вказівки, на основі яких за звільнення від податків зобовязуються мати свої автомобілі все в готовости. Подібне заряджения, що має поправді характер военної мобілізації, одержали теж ті, що держать голубів.

Перед святом Франка.

КОМУНІКАТ
ФІЛІЇ Т-ВА „ПРОСВІТИ" ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА НА ЛЬВІВ-МІСТО — В СПРАВІ УЧАСТИ ПРИНАЛЕЖНИХ ЧИТАЛЕНЬ У СВЯТІ ВІДКРИТТЯ НАГРОБНИКА ІВ. ФРАНКОВІ ДНЯ 28. ТРАВНЯ 1933 Р.

I.

У Святі возьмуть корпоративну участь обовязково всі львівські читальні. В тій ціли впродовж найближчого тижня:

а) виділи читалень повідомлять про Свято заздалегідь усіх своїх членів та заохотять до участи загал українського громадянства своєї дільниці (передмістя);

б) виділи читалень приготовлять таблиці в розмірах 70 × 40 цм., зі золотим написом на блакитному тлі:

Львів (назва дільниці)
Читальня „Просвіти"

в) проводи самоосвітніх гуртків приготовлять такі самі таблиці (можна й у формі книжки) з написом:

Львів (назва дільниці)
Самоосвітній Гурток
при Чит. „Просвіти"

г) кожна читальня приготовить один вінок з відповідним написом;

ґ) виділи читалень й проводи самоосвітніх гуртків призначать для себе: провідника, хорунжого і справника; визначать делегацію із трьох осіб, що піде з вінком.

II.

У дні свята, 28-го травня:

а) збірка всіх членів біля своєї читальні, стають чвірками та відходять так, щоби точно в 7. год. рано вже були на вул. Головінського (бічна Пекарської), де буде збірний пункт львівської філії;

б) делегація трьох із вінком із кожної читальні йде відразу на Личаківський цвинтар під нагробник І. Франка (точніше вкажуть впорядничники);

в) члени кожної читальні стають у порядку на вул. Головінського, лицем до вул. Пекарської, по правім боці вулиці члени читальні, по лівім члени самоосвітнього гуртка — в такій черзі: 1) Богданівка, 2) Вулька, 3) Городецьке, 4) Го-

ПРЕЛЄКЦІЯ ПРО ФОТОҐРАФУВАННЯ АПАРАТОМ
— — LEICA — —
з показом до 700 знимок: Карпат, Швайцарії, Рівєри, Норимберґи, Автомобіля. перегонів Львів 1932 р. і різні
відбудеться в середу дня 24. травня ц. р. в год. 19.30 в салі Музею Артистичного Промислу, Ґетманська 20. — Вступ безплатний.

лоско, 5) Жовківське, 6) Замарстинів, 7) Знесіння Нове, 8) Знесіння Старе, 9) Клепарів, 10) Левандівка, 11) Середмістя, 12) Сигнівка, 13) Стрийське, 14) Личаків — замикає похід;

г) порядок кожної читальні такий: на переді провідник (провідниця), три кроки за ним — прапор, три кроки за прапором — дві почесні чвірки. Коли читальня має свій затверджений прапор, три кроки далі — хорунжий з таблицею, три кроки за ним члени чвірками, у віддалі одна від одної один крок; на кінці йде справник, що слідкує за порядком в маршовій колюмні (щоби вона занадто не розтягалася й не збивалася, щоби члени не виходили з чвірок, тощо). Віддаль одної колюмни (читальні) від другої — 5 кроків;

ґ) бажане було би, щоби в поході взяли участь теж вишколені орхестри читалень, чи пак споріднених установ; їх місце вкаже провідник філії.

III.

Дефіляда:

Підчас відкриття нагробника перейдуть рівними рядами попри нього всі організовані частини дефіладою ліворуч; дефіляду заповість провідник філії. Кожний провідник читальні по-

НОВОЧАСНІ ФОТОҐРАФІЧНІ АПАРАТИ
Спеціяльности **найдешевше**
„ФОТО - РАДІО - ПАЛЯС", ЛЬВІВ,
пл. МАРІЙСЬКА 8.
Поспішна Робітня Аматорських Робіт.

дасть для своєї частини таку команду: „позір!" — „на ліво глянь!" Усі випрямлено повертають бистро свої голови ліворуч, на памятник, а перейшовши попри нього провідник подає знову команду: „позір!", після якої все вже дивляться перед себе. По виході з цвинтаря похід розвязується.

Виділ Філії „Просвіти" ім. Т. Шевченка у Львові.

—o—

НОВИНКИ

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хоружа** на 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 зол. матраци по 7 зол.

— **Знижка цін:** Фабрика свічок **Інж. К. Котерський і Ска,** спілка з обм. пор. **Львів 15,** вул. Кружна 108 а **обнизила дуже поважно** ціни на свої вироби. На літо поручає свічки марки „В" і „В/2". Наші свічки воскові „В" і „ВВ" як найповідні до літургічних вимог поручив Митрополичий Ординаріят. Жадайте цінника. 1951 2-3

— **Фейлєтон М. Хвильового „Кіт у чоботях",** який почали ми друкувати вчора, мусимо перервати, тому, що як нас повідомила цензура, це оповідання находиться між іншими у книжці оповідань М. Хвильового, що підпала конфіскаті і не має у Польщі дебіту.

— **Білєти на святочний симфонічний концерт** з нагоди відкриття нагробника І. Франка, що відбудеться в суботу 27. ц. м. в год. 8.50 веч. у салі кіна „Атлянтік" і в неділю 28. ц. м. в год. 11.30 у салі Великого Міського Театру можна замовляти і дістати заздалегідь у книгарні „Просвіти" вул. Руська 1. в ціні від 45 сот. до 5 зол. 20 сот. Львівське громадянство повинно би вибрати радше концерт у суботу вечір, щоби недільний залишити для гостей з провінції.

— **Коломийщина, позір!** В Коломиї осталася комітет, який займається організацією осіб до

участи в святі відкриття нагробника І. Франка, яке відбудеться у Львові дня 28. травня 1933. Особи, що хочуть взяти участь у святі, мають зголоситися письменно або устно в канцелярії філії „Просвіти" в Коломиї. Знижка білетів передбачена 60 проц. в обі сторони. Крім участи у святі прогульковці могтимуть звидіти столицю князя Льва, всі історичні місця та ріжні культурно-освітні установи. Прогулька задержиться у Львові 3—4 дні. Учасники, що не зможуть лишитися вж на 3 дні, вернуться того самого або слідуючого дня. Прогулька вирушить з двірця в Коломиї дня 27. V. в год. 5.47 рано. Всі прогульковці повинні зібратися принайменше годину перед відїздом, аби був час полагодити евентуальні труднощі чи перешкоди, звязані з поїздкою. — За Організаційний Комітет: **п-р Антін Кузьмович,** голова. **Велигорський Богдан,** секретар.

— З Музею Визвольної Боротьби України у Празі. З нових набутків Музею Визвольної Боротьби України у Празі треба відзначити передовсім мистецькі придбання, зокрема даровані книгарем Ю. Тищенком дуже цінні олеографії Трутовського та ріжні екслібріси й мистецькі видавничі значки до нині вже значної графічної колекції Музею. П. Гай-Гаєвський подарував Музеєві мальований олійними фарбами портрет артиста Загарова, роботи Миколи Кричевського. Книжні збірки Музею збогатились дарунком власних видань (коло 60 кг.) Наукового Т-ва ім. Шевченка. До архівних збірок увійшли: архів православної автокефальної церкви в Подебрадах, архів технічного Т-ва „Основа" при берлінській техніці та даровані п. М. Мухинним недруковані матеріяли з теки „Студентського Вістника". Колекції періодичної преси Музею також увесь час доповнюються, — останніми часами між іншим завдяки цінним дарам акад. С. Смаль-Стоцького, проф. Д. Дорошенка, д-ра Борковського й інших. Редакція американської „Свободи" прислала кілька річників свого часопису.

— **На домагання широких кол** наших відборців приступили ми у Львові до продукції і продажі пастеризованого молока. Молоко це можна вже дістати в кожній порі дня в оригінальних пляшках з охоронним знаком М. С. покищо по наших крамницях у Львові. В найкоротшому часі буде теж зорганізована достава цього молока до домів, про що своєчасно повідомимо. Розпочинаючи цю нову ділянку молочарства під гаслом: „добре і здорове молоко для здоровля людини", ми переконані, що широкі кола наших відборців оцінять якслід добру якість і цього нашого продукту та домагатимуться тільки пастеризованого молока зі знаком М. С. — „Маслосоюз".

— **Найбільше звертає увагу** стилевий стояк кооп. фабрики **„Будучність" в Тернополі** на промисловій виставі в кімнатах „Центросоюзу", Львів, вул. Зіморовича 20/І. своїх виробів **тутюк і паперців „КАЛИНА"**, нині найкращої якости на тутешніх ринках це признають свої і чужі.

— З **Українського Лікарського Т-ва.** В суботу дня 20. ц. м. в год. 19. відбудуться в домівці товариства при вул. Чарнецького ч. 26/І. сходини членів, на яких д-р Ляндав подасть звідомлення про зїзд офтальмольогів в Мадриді в квітні 1933 р.

— **Сходини членів Т-ва „Обнова"** відбудуться в неділю 21. травня в год. 9.45 в домівці Т-ва (Коперника 36. під вежею). Участь усіх членів обовязкова. — **Видїл.**

Даром

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.
Почтові висилки відворотно.
Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

СТЕП — ПОШСК.

Змагання цих дружин за мистецтво Ц-класи відбудуться в неділю 21. травня в годині 10-ій передполуднем на границі „Світязь".

СТЕП II. — ВІС II.

Товариські змагання резерв відбудуться в неділю 21. травня в годині 3-ій пополудні на границі „Віса".

Розправу за нечесну конкуренцію

пічнуть проти фірми „Шлеський Цинковий Промисл" у Костухні.

Катовиці 16. травня.

Велику сензацію у промислових колах Горішнього Шлеська і Домбровського Басейну викликала вістка про **недавно переведену ревізію в Шлеським Цинковім Промислі А. С. в Костухні.**

Цю ревізію перевела прокураторська влада наслідком скарги Польських Заведень Цинкового Промислу в Бендзіні. Фабрика ця в останніх часах ствердила на велике своє здивування що на ринку появилася цинкова бляха з маркою „Королівська", подібна до стампілі Польських Заведень, які свою бляху сигнують знаком „Королівська Гута", а що важніше, бляха ця зі знаком „Королівська", коштувала на ринку значно дешевше, та була гіршої якости.

Почали пильно стежити, в який спосіб підроблена бляха дістається на ринок. Переведено ряд ревізій у купців у Львові, Чорткові, Коломиї, Станиславові і Копичинцях, де найшли більшу кількість подібної бляхи. Цю бляху влада опечатала.

Як доставець цієї бляхи була фабрика Шлеський Промисл Цинковий А. С. в Костухні, якої директором є п. Житмоит Інвальд. Коли і тут на поручення прокураторської влади переведено ревізії, найшли стампілі і шабльони з написю **„Королівська".** Супроти так виразних доказів вини фабрику **Польський Промисл Цинковий в Костухні потягнули до відповідальности.**

Цю фабрику, як нечесну конкурентку, жде тепер карна і цивільна справа. 1968

—o—

З листів до Редакції.

ПІД ОСУД УКРАЇНСЬКОМУ ГРОМАДЯНСТВУ.

У звязку зі спростуванням п. І. Масюка на мою заяву прошу не відмовитись помістити отсих кілька слів:

З уваги на те, що справа Видавництва „Молоді Робітники" з вини п. Масюка не далася полагодити шляхом Полюбовного Суду, та з приводу моєї заяви й відповіди п. І. Масюка, що були надруковані в „Ділі" ч. 108 і 121, стала предметом осуду публичної опінії — уважаю конечним подати до загального відома низку фактів, що говоритимуть самі за себе.

Журнал „Молоді Робітники" почав виходити 1931 р., а в квітні 1932 р. видавання його через недостачу фондів перервалося. Щойно в грудні 1932 р. приступив я до відновлення цього видавництва, запрошуючи до редакційної колегії пп. В. Глібовицького, Р. Данилевича, П. Кишку, В. Лабу, І. Масюка, Р. Монцібовича і Я. Чайковського. Залягаючий довг у друкарні „Діла" (300 зол.) перебрав я в цілости на себе. Я зібрав матеріяли до числа та дав до друкарні „Час", видаткуваши друк своїми грішми, а п. Масюкові доручив зголосити відновлення Видавництва у Гор. Староства. Тому, що дозвіл на видавання по більш як 6-місячній перерві мигав, треба було внести до Староства нове подання, яке я виповнив у тій формі, що відповідальним редактором стає І. Масюк, а власниками й видавцями виписані у формулярі: Л. Дяків та І. Масюк. Одначе фактичним власником і видавцем „Молодих Робітників" був тільки я, бо я своїми грішми сплатив довг у друкарні „Час", а потім перенїс друкування до друкарні „Бібльос", де також сам принявся на себе всякі фінансові зобовязання.

При складанні 4-го ч. за квітень 1933 р. виринули серед ред. колегії, з приводу п. Лаби й п. Романюка, що в міжчасі почав співробітничати, деякі непорозуміння; одначе їх на сходинах редакційної колегії 2. IV. ц. р. вияснено. На 4. IV. ц. р. назначено сходини ред. кол. в цїли остаточного зложення решти матеріялу до 4. ч., але на ці сходини пп. Лаба, Масюк і Романюк уже не прийшли.

Тимчасом уже 3. IV. 1933. п. Масюк вніс до Староства подання, в якому просить „Світле Староство прияти до відома, що п. Леонтій Дяків перестав з нинїшнім днем бути співвласником і співвидавцем М. Р...." — Для характеристики поведінки п. Масюка нехай послужить факт, що не зважаючи на свої шкідливі потягнення у Старості проти мене, п. Масюк грав дальше ролю мого солідарного співьника і в днях 3., 4., 5. і 6. квітня ц. р. приходив до мене двічі денно, оферуючи свої услуги в справі друкування 4. ч. в „Бібльосі"; при цьому конечно хотів дістати від мене адреси передплатників, переконуючи мене, що хоче їх приготовити до висилки.

Дня 8. IV. 1933. одержав я два письма, а саме від друкарні „Бібльос" та від пп. І. Масюка і Д. Сачинського. В *першому письмі* повідомив мене „Бібльос" про письмо, внесене і підписане пп. Масюком, В. Лабою і Саликом, яким вони виповідають друкування 4. ч. „Мол. Роб." у „Бібльосі" та відсуджують мене від прав члена редакції. Рівночасно від себе „Бібльос" візвав мене як видавця покрити всі кошти, звязані з Видавництвом „М. Р.". В другому письмі, підписаному пп. Д. Сачинським та І. Масюком, повідомлено мене, що „з нинїшнім днем Ви перестаєте бути членом Редакції „М. Р." і т. д.

На перший погляд це виглядало, що це дїтвацький жарт. Мене, фактичного власника і видавця журналу, виключають з ред. колегії! І деж це рішення западає? Хто це робить? Ці два панове — Масюк і Лаба? А деж інші члени колегії пп. Глібовицький, Данилевич, Кишка, Монцібович, Чайковський? Чиж не є це нечуване в культурному світі узурпація та посягнення по чужу власність? Яким правом переносять вони без мого відома друкування „М. Р." з друкарні „Бібльос", де складалося вже 4. ч., до друкарні „Час", наражуючи Видавництво на такий великий кошт? А дальше надсилають у цій справі письма з підписами людей (Сачинський і Салик), що тепер з Видавництвом „М. Р." не мають нїякого звязку. Дійсно, що за модерна своєрідна мораль у цих панів!

Я не пішов до Староства, як це зробив 3. IV. 1933. п. Масюк і що він по своїй льогічності мені інсинуює, — тільки до п. мец. Старосольського і після поради з ним візвав п. Масюка (дня 11. IV. ц. р.) листовно на Полюбовний Суд. П. Масюк зразу погодився (письмом з 12. IV. ц. р.), але коли прийшло до запису на Полюбовний Суд у канцелярії мец. д-ра Старосольського (дня 24. IV. 1933), він без подання причин відмовився.

Не зважаючи на те, я ще раз публично візвав п. Масюка заявою в „Ділі" з 1. V. 1933. ч. 108 на Полюбовний Суд, даючи йому 5-денний речинець на відповідь. Відповіди я досі не одержав, а зате в „Ділі" ч. 121 з 14. V. ц. р. появилося його „спростування".

В міжчасі, у звязку з письмом п. Масюка з 3. IV. 1933. і моїм спротивом на це письмо, Городське Староство візвало мене і п. Масюка на переслухання на 23. IV. 1933. та вважало реактивування первісного стану. Тоді я ще раз звернувся до п. Масюка письмом з 27. IV. 1933. та візвав його для добра Видавництва полагодити справу поза Старостном. На це я одержав образливу негативну відповідь (28. IV. 1933). Тому в консеквенції справу вирішило Староство, завішуючи Видавництво аж до судового вирішення.

Твердження п. Масюка, що, мовляв, Полюбовний Суд не має вже місця, бо справа вразу найшлася в державному суді, є зовсім мильне, бо того роду справи належать до цивільної процедури і їх вирішує полюбовний чи пак цивільний суд на внесення приватного позву.

Для повнішого образу подаю ще й те, що п. І. Масюк 2. V. 1933 забрав на власну руку безправно (бо чекова книжка в мене) в П. К. О. всі гроші, що були на чековому конті „Молодих Робітників", а саме кого замикув, чим спричинив дальші втрати для згаданого Видавництва.

Це факти, котрі кажуть про вчинки п. Масюка і товаришів, а ці вчинки: вношення подання до Старостава, брехні, посягання по чужу власність, відмова стати перед свій суд, інтриги, замикання конта, забрання грошей з П. К. О.

І ці панове хочуть мати претенсії на виконання української молоді? Чиж можуть вони бути приміром цїй молоді? Чим? Чи може отсим громадянським скандалом з „Молодими Робітниками"?

При кінці з притиском мушу заявити, що всю ту справу беру не з точки своїх, „особистих амбіцій та шкурних інтересів", бо „Молоді Робітники" видавав я не для своєї користи, тільки для добра української ремісничої та робітничої молоді, а для мене залишалося плачення довгів та недоборів Видавництва. Тому нїкчемні всі ті закиди в мою сторону, що я, мовляв, повалив Видавництво, бо вся вина за це спадає виключно на п. Ізидора Масюка і товаришів, як спричинників цього руйницького потягнення.

Якщо зайде потреба, то я можу послужити дальшими матеріялами, що причиняться до вірної характеристики етичної вартости п. Масюка і тов. Одначе дальше полемізувати з ними уважаю зовсім недоцільним, бо для таких людей одиноко відповідним є суд. Тому на цьому місці зазначую, що на евентуальні дальші напади на мене в цій справі відповідати не буду, а рішення суду подам до загального відома.

Львів, дня 16. травня 1933.

Леонтій Дяків.

ЗАЯВА.

Підписані члени редакційної колегії журналу „Молоді Робітники" потверджують, що представлення справи, заподане п. Леонтієм Дяковим, є вповні згідне з дійсним станом річи.

Стверджуємо, що п. Ізидор Масюк і тов., виступаючи на власну руку в імени редакції „М. Р." і видаючи 4. ч. „М. Р." без нашого відома, поступили безправно і своїми потягненнями наразили В-во на великі страти та у наслідї спричинили його завішення.

Кермуючись журбою за долю В-ва, ми здержувалися більше як місяць перед виволіканням цієї справи на публичне форум і щойно після вичерпання всіх інших засобів рішаємося на це, віддаючи цю справу під осуд громадянства.

Львів, дня 16. травня 1933.

Члени ред. колегії „Молодих Робітників":
Василь Глібовицький, Роман Данилевич, Петро Кишка, Роман Монцібович, Ярослав Чайковський.

Чи терпиш на подагру?

Подагряні захорїння, яких причиною є, як відомо, забурення в переміні матерії, повстають на тлі поганого складу крови. Щоби усунути з крови шкідливі складники можна вживати також таблеток Тогаль, які ще додатково не дають призбируватися мочевому квасові. Тогаль не діяє шкідливо. Одначе треба звертати пильну увагу на оригінальне неушкоджене опакування.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 20. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Неділя, 21. травня год. 3.30 поп. „Викрадена наречена".

Неділя, 21. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Театр Ріжвородностей.

Субота, 20. травня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Неділя, 21. травня год. 3.30 попол. „Шукаємо талановитого вломника".

Неділя, 21. травня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Кіна.

АДРІЯ: „Пальма смерти", „Ніч несподіванок".

АПОЛЬО: „Скандал у Сан Моріц".

АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".

КАСІНО: „Навчи мене кохати" (Рамон Новаро).

КОЛІСЕЙ: „Скіппи", ревія „Колісей у цвіттю".

КОПЕРНИК: „Гальо Берлін! Гальо Париж!"

МАРУСЕНЬКА: „Гальо Берлін! Гальо Париж!"

МІРАЖ: „Невідомий співець".

ПАЛЯС: „Бейбі" (Анні Ондра).

ПАН: „Романс княжни", „Така солодка дівчина, як ти".

ПАСАЖ: „Пострах Арізони",

ОАЗА: Нечинне.

СТИЛЕВЕ: „Тут радіостація" і ревія: „Коли Кавалера хоче кавалєра".

ХИМЕРА: „Люди в готелі".

УТІХА: „В тіні хмародерів" і ревія

Закордонне радіо.

Субота, 20. травня 1933.

Братислава (279,3) 16.10 Концерт, 19.30 „Мати" оп. Росніцького; **Копенгаген** (281,2) 20.40 Пісні; **Бреслав** (325) 20.00 „Весела вдовичка" оп. Легара; **Мілано** (331,4) 11.15 Музика, 20.45 „Фіор ді Мезе" оп. Блянка; **Штутгарт** (360,6) 13.00 „Вайнлідер" Фербах, тенор **Гельсінгфорс** (368,1) 19.05 „Орлов" оп. Гранікштедтена; **Білгород** (429,7) 16.00 Нар. пісні; **Відень** (518,1) 11.30 Капеля, 16.30 Хор, 20.00 „Дер Фремденфірер" оп. Цірера; **Будапешт** (550,5) 17.00 Оперетков музика, 18.30 Циг. музика, 19.30 „Турандот" оп. Вердія; **Харків** (937,5) 9.00 Оп. арії, 13.30 Скрипка, фортепян, 15.00 Соліст, 17.40 Літер. трансм., 18.00 Українська нар. музика й пісні, 19.00 Концерт із „Березілю".

Неділя 21. травня 1933.

Братислава (279,3) 10.15 Військ. оркестра, **Лайпціг** (389,6) 20.00 „Дас Либесферботе" оп. Вагнера; **Білгород** (429,7) 12.30 Нар. пісні; **Стокгольм** (436,4) 20.00 „Графіня Маріца" оп. Кальмана; **Рим** (441,2) 20.15 Оп. Келі (сопран); **Бермінгем** (459,4) 18.00 „Лікар мимохіть" ком. Мольєра; **Прага** (488,6) 11.00 Муз. поранок, 18.00 „Кохання під ліхтарнею" оп. Офенбаха, 19.55 Військ. музика; **Відень** (518,1) 15.30 Камер. концерт, 20.40 Вес. вечір; **Будапешт** (550,5) 17.15 Циг. музика, 20.15 Оперетка; **Харків** (937,5) 8.40 Музика для сільських дітей, 9.00, 13.50, 15.00, 18.00 Концерт, 18.30 Муз. літер. вечір.

Львівське радіо.

Субота, 20. травня 1933.

12.10, 17.00 Грамофон; 13.15 Шк. поранок; 15.35 Авд.: „Король кумом"; 16.00 Авд. для хорих, сальонова орхестра, 16.40 Вязерунок дивного чоловіка (Норвід); 17.40 Відчит; 19.15 Лет. фейлетон; 20.00 Легка музика (пісоньки, саксофони), Спортові вістки; 22.05 Шопенів концерт. 22.40 Фейлетон; 23.00 Мандоліністи.

Неділя 21. травня 1933.

12.10 Метеорольог. комунікат, 12.15 Муз. поранок (орхестра, співи); 14.00 Хлібороб-ська скринька; 14.20 Пісні (Лучай — бас); 14.40 Найважніші роботи на передвінку; 15.00 Музика; 16.00 Для дітей, „Вуличники" оповідання; 16.25 Грамофон; 16.45 Відчит: „Ти недобра й нестерпна дитина"; 17.00 Фортепян; 18.00 Циганські мельодії та пісні; 18.55 Літні кольонії; 19.05 Всячина, комунікат Т-ва плекання коней, 19.25 Авд.: Мілерове погрудля; 19.55 Опера Суппе: „Легка кавалерія", Спортові вістки; 22.00 Весела авдиція; 23.00 Танкова музика.

БІРЖА.

ДОЛЯР.

У пятницю курс долара здержався на вчорашньому рівні. Передполуднем Банк Польський платив за долара 7.65 зол., за фунт стерлінг. 30.10. На неофіціяльній біржі за долара платили 7.72 до 7.73, за фунт стерл. 30.15 зол.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	до
Пшениця дворська	32·25	32·75
Пшениця збірна	29·25	29·75
Жито одноцілє	15·50	15·75
Жито збірне	14·50	15·—
Ячмінь двір. одноцілий	13·25	13·75
Ячмінь на мливо	11·—	11·25
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замоклий	9·—	9·50
Кукурудза краєва	14·25	14·75
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	15·—	16·—
Горох пів-Вікторія	18·—	20·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	9·50	10·—
Вика чорна	7·50	8·—
Вика сіра	6·50	7·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	13·50	14·—
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·00	8·25
Рінак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	7·50	7·75
Висівки пшеничні	7·25	7·50
Пшоно	27·—	29·—
Просо краєве	17·—	18·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. за.	70·—	72·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак синяй	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	33·75	34·25
Пшениця збірна	30·75	31·25
Жито одноцілє	17·—	17·25
Жито збірне	16·—	16·25
Ячмінь на мливо	12·50	12·75
Овес збірний	10·25	10·75
Мука пшен. люксусова	60·00	60·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип урид.	31·—	31·50
Висівки житні	7·50	7·75
Висівки пшеничні	8·—	8·25
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	37·—	39·—
Пенцак ч. 10	24·—	26·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·—

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ":

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 19. V.: масло 2.60, молоко 17 сот., сметана 70 сот., яйця 3.— зол. Тенденція на масло і молоко удержана, на яйце сильна.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Вступні іспити до дівочої гімназії „Рідної Школи" у Львові, вул. Театинська 10. до І. класи гімн. нового типу і до IV—VII. гуманістичної гімназії відбудуться дня 16. червня. Зголошення приймає від дня 1. червня Управа гімназії. 1969 1—3

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Del-Ka

Спортово-прогулькові

3·—

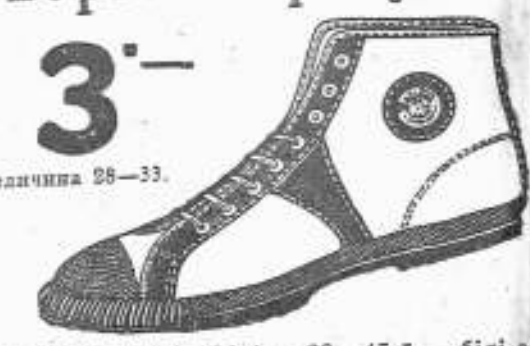

Величина 28—33.

бронзові вел. 34—38 4.— 39—45 5.— білі або сірі в ліпшім гатунку вел. 28—33 3.70 34—38 4.90 39—45 5.90.

Можна дістати у всіх філіях і заступництвах.

Увага! Для місцевостей, де не маємо філій, полагоджуємо замовлення відворотною почтою з централі Краків, улиця Либровщизна 3, за післяплатою.

При замовленню треба подати число ношених черевиків.

Під постійною контролею цілого штабу хеміків відбувається фабрикація Аспірини. Досліди її та перевірка дає повну гарантію чистоти щодо рівномірного складу і доцільности препарату. Томуто можна мати до Аспірини повне довіря. Аспірина існує тільки одна! Можна дістати в аптиках.

Щіплення віспи в Порадні Матерей, вул. Ходоровського ч. 15 переводитимуть від 22. V. — 10. VI. 1933. щоденно від 10-ої — 11-ої. — **Д-р Надрагова.** 1943 3—5

Дирекції жіночої гімназії Українського Інституту для дівчат у Перемишлі подає до відома, що вступні іспити до класи І. нового типу (давніше III) і до класи II—VII відбудуться в днях 16. і 17. червня ц. р. Подання з приписаними залучниками в справі допущення до іспиту треба вносити до 10. червня ц. р. до Дирекції гімназії вул. Татарська ч. 6. При гімназії буде зорганізована V. класа вселюдної школи, якщо зголосяться відповідна скількість дітей також і до І. вселюдної. Зголошення до цих класс приймає Дирекція до 25. травня ц. р. При заведенні існує зразково уладжений інтернат в великим городом і забавовими площами. Гімназія має повні права державних шкіл. 3—3

Старшина Кружка Рідної Школи в Тернополі подає до відома, що Коедукаційна Гімназія Рідної Школи з правом приналежности в Тернополі буде мати в шк. році 1933-34 коедукаційні класи (для хлопців і дівчат) від II—V (III кл. буде І. класою гімназії нового типу), а від VI—VIII класи дівоче. Зголошення до вступних іспитів до клас II—VIII, котр. будуть відбуватися по 15. червня 1933, приймає дирекція гімназії при вул. Качали 13. — **Старшина.**

Паломництво до Риму. Хоч перед кількома тижнями завізвали ми наше Громадянство до участи в паломництві до Риму — то вже сьогодні внеролемі причинами від нас незалежними мусимо його відкликати. Намірене паломництво тепер не відбудеться, бо Міністерство не дає знижкових пашпортів. Одначе думаємо, що за інтервенцією відповідних чинників удасться нам дістати знижкові пашпорти з огляду на особливішу нагоду Святого Року. Тому цим нашим відликом ми не зрікаємося зовсім з паломництва до Риму, тільки відкладаємо його на інший час. — **Г. Управа Марійського Т-ва М.** 1-1

Заходом Ради Суспільної Опіки і Українського Гігієнічного Товариства у Львові відбудеться в неділю дня 21. травня 1933 р. в салі „Української Бесіди" вул. Рутовського 22, І. пов. (Нар. Дім) в год. 12. в полудне виклад д-ра Осипа Фляса „Повітря, вода, сонце і здоровля дитини". Вступ вільний. Добровільні датки на вакаційні оселі і пивоселі приймаємо при вході на салю. 1964

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

МЕШКАННЯ покій, кухня, Винниченьких 10, II. пов., комірне 100 зол., каяція готівкою або паперами. Оглядати 3—4 год. 1967 2—3

КОСІВ-МОСКАЛІВКА. В новім домі, при лісом і над Рибницею сонячні кімнати з цілим харчем дешево що найдалу від 21. червня. Орися Луцька, Львів, Богуславського 14. 1963 1—3

6-ТИ ТИЖНЕВИЙ курс крою за зниженою оплатою у Вищій Кравецькій Школі розпочинаю 1. червня. Вписи **М. Козловська**, Академічна 22, І. п. 1971 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ДОМАШНЯ ХАРЧІВНЯ

І. КОССАКОВОЇ В СТРИЮ

подає здорові, смачні і дешеві обіди та вечері при вул. Трибунальській, ріг вул. Ягайлонської.

Бюро Посередництва в Берліні й Українське Бюро Подорожей

полагоджує всі справи.

BERLIN W 15 — SCHLISSFACH 39.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 шпальти текстові і 8 шпальт оголошеневих.

1 мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0.15
1 „ одношпальтовий надіслане і некрольоги	„ 0·40
1 „ „ в тексті і новинках	„ 0·48
1 „ „ на першій сторінці	„ 0·55

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні по	вол. 0.15
купно, продаж, випаси і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·08

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	вол. 380·—
„ „ 1/2	„ 200·—
„ „ 1/4	„ 110·—
„ „ 1/8	„ 60·—

Текстові сторони 50 проц. дорожче.

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Ділo". З друкарні Вид. Спілки „Ділo". Львів, Ринок 10.

Ч. 129 (13.368). Львів, понеділок 22. травня 1933. Рік LIV.

Річний оплат за передплатою стягнено рухом.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·60 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Львів, площа „Сокола-Батька" (за стрийською рогачкою)

В неділю, 28. травня 1933 р. відбудеться

ВЕЛИКЕ СВЯТО МОЛОДІ

Рідної Школи

Усі УЧАСНИКИ ФРАНКОВОГО СВЯТА мають змогу бути на Святі Молоді, бо ПОЧАТОК СВЯТА МОЛОДІ ГОД. 3.30 ПОПОЛУДНІ. — Щоби оминути натовпу КАСИ НА ПЛОЩІ СОКОЛА-БАТЬКА БУДУТЬ ОТВОРЕНІ ВЖЕ ВІД ГОД. 12. ВПОЛУДНЕ.

СХОВАНІ ЗЕМЛІ.

З приводу мовчанки п. Ст. Лося і інших польських публіцистів про зах.-українські землі.

I.

В останнім часі польська преса присвячує чимало уваги і місця українській проблемі взагалі та в Польщі зокрема. Особливо пильно займаються цією проблемою такі часописи, як „Польсько-Український Бюлетин", „Бунт Молодих" і інші. Між іншим, в останнім числі „Бунту Молодих" присвятив цьому питанню ще одну статтю п. Ст. Лось.

Не маємо своїм завданням розглядати згадану статтю п. Лося в „Бунті Молодих" у цілості. (Про ту і ще інші статті п. Ст. Лося на українські теми з останніх днів, а саме з виленського „Слова", „Наш-ої Пшишлосц-і" і „П.-У. Бюлетину", буде в „Ділі" окрема мова. — Прим. Ред.). Нас цікавить у даному випадку кілька „дрібничок" у трактуванні польськими публіцистами північно-західних українських земель.

Напр. п. Лось у своїй статті, кажучи й про майбутню українську державу й про „національну суверенність" сьогодні, якої не квестіонує, ні одним словом не згадує про Волинь, Полісся і Холмщину. Вся українська проблема в Польщі зводиться для нього до українського питання в Галичині. Решту українських земель у Польщі, що своєю площею в півтори раза перевищують Галичину, їхнє українське населення, що цивільно дорівнює Галичині, та їхнє відсоткове відношення, що значно перевищує відсоток українського населення в Галичині, — все це п. Лось минає мовчанкою.

Такий самий підхід до українського питання бачимо і в інших часописах та в інших публіцистів. Волині, Холмщини й Полісся наче вже нема або їхнє питання немов уже „розвязане". Але що виразно твердити таке — незручно і небезпечно, то найкращий вихід для польської публіцистики — взагалі про ті землі не згадувати.

II.

Згадана „дрібничка", очевидно, тягне за собою другу „дрібничку" в практиці.

Галичини вже ніхто перед ніким не ховає. Існують-же там культурно-освітні установи, кооперація, політичне життя, преса, спорт, від часу до часу проявляються імпонуючі масові здвиги, як останнє грандіозне свято УМХ.

Що інше — Волинь, Холмщина й Полісся. За них не лише в пресі, але й у щоденному житті ніхто нічого гей би не чує і не знає. Ані політичне, ані культурне, ані господарське життя назовні не може ніяк проявлятися, чого доказом може послужити напр. історія останнього цілком легального з'їзду УНДО в Луцьку. Навіть сама польська преса дивувалася, чому не міг відбутися заповіджений п. Островським відчит, присвячений — голосам польської преси!

Про спортові свята теж нічого казати, бо молодь управляє спорт своєрідний — з палицями, ножами і т. д. У „несхованій" Галичині всеж існують українські організації та установи, а на „схованій" Волині, Поліссі й Холмщині ВУО і Рідні Хати і ріжні кулка. Їх справді не видно і тому про цілий край легко забути.

П. Лось дає до зрозуміння, що не треба звертатися до Женеви, бо всі скарги можуть бути полагоджені на місці. Це велике непорозуміння. Бо прецінь рекурсів у справах Просвіти, подань на реферати, зголошення кооператив і скликання зїздів, справи кооперативно-господарських курсів і т. д. ніхто й не думав спрямовувати до Женеви. Все це зголошується і складається до належних установ та ще з покликанням на закони й приписи. А результати?

Отже, чи п. Лось не підійшов би до української проблеми від цих „дрібничок", під грубим шаром яких уже не видно і не чути найголоснішої літератури про українську проблему?

Хования польськими публіцистами від людей і від самих себе українських земель Волині, Полісся й Холмщини занадто очевидне, але й занадто наївне.

Заходи щодо збереження штучних кордонів поміж окремими землями в межах Польщі— даремні й безнадійні. Життя переливається через ці кордони, змішується і витворює суцільне відчування дійсности, однакові змагання й форми національно-політичної боротьби. Про це найкраще свідчить процес обединування цих земель під спільним прапором УНДО.

І тому скривання тих земель від себе й від світу та намагання теоретично „розвязувати" українську проблему в Польщі в межах Галичини виглядають дуже неповажно, щоб не сказати — смішно. Українські землі в межах Польщі є духовою цілістю, і український нарід розбити цю цілість не допустить.

Це значно поважніші „дрібнички", ніж думають польські публіцисти, що займаються „розвязуванням" українського питання.

Senex.

Важкі економічні відносини не звільняють Вас від обовязку забезпечити будучність Вашої Рідні. Тому негайно обезпечіть своє життя в користь Ваших близьких в одинокому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменица).

СИТКІВКАРІ! Ракети, натяги, направа й весь ситківковий виряд поручає найдешевше Кооп. „П Л А С Т" — ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 95.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.

Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи

по найдешевших цінах!

Митрополит Андрей до всієї молоді Галицької Провінції,

що звеличала Свято У. М. Х.

(Подяка учасникам та організаторам Свята.)

В минулу неділю десятки тисяч нашої молоді спільною молитвою прирікали Христові Спасителеві досмертну вірність.

З гордістю, радістю в душі та зі сльозами в очах прислухувалися словам присяги батьки, що зі всіх і найдальших сторін зійшлися до Львова, щоби брати участь у тому Святі Української Молоді. Батьки повторяли слова молодих і плакали з радости на згадку того кращого життя, назустріч якому та молодь ішла походом. Зі словами присяги лучилися й духовні отці-священики, що в числі близько тисячі ділили разом з вірними всі труди подорожі та нераз пішки й возами з духовними своїми дітьми йшли на запрошення Своїх Архипастирів показати перед цілим світом овочі своєї праці.

І з піднесеним духом Ви вернулися у Ваші села. Йдіть у життя, діліться з товаришами, а молодю й дітьми Ваших сіл тими піднесеними теплими і повними мужности й сили почуваннями, які Ви зачерпнули від самого Ісуса Христа, а благодать Його буде з Вами.

Йдіть — оповідайте молоді й дітям, як відбулося у Львові Свято: Українська Молодь Христові.

Станьте Апостолами тої вірности Христові яку Ви торжественно прирікли. Почуття того піднесення на дусі, тої духовної радости й рішучої волі у будучому житті бути вірними Христові —передавайте іншим. Тим, що у Святі не могли брати участи, передайте Наш привіт, поділіться з ними, що Ви бачили, що зділали, що від Христа дістали.

Ті неприсутні — були всетаки разом з нами у тих урочистих днях своєю доброю волею, з якою хотіли віддати Христові ту честь. І коли вони з Вами знову по селах і по школах повторять приречення вірности Христові, спільно з Вами стануть Апостолами тої вірности для молодших, для будучих, ще ненароджених поколінь. Нехай не жалують, що не змогли прийти на Свято, бо й без того зовнішнього, хоч якого піднесеного торжества, можуть мати все, що творить його суть та його силу. Бо не в зовнішніх торжествах і не в зовнішніх, хоч яких підбадьорюючих маніфестаціях святість і сила вірности Спасителеві. Та святість, та сила в тому, щоби за Христом тяжкий хрест вірного сповнення щоденних обовязків нести аж до смерти. Та святість, та сила в тому, щоби бути готовим за Христом і з Ним навіть кров пролити — за ближніх. Святість і сила в жертві, у життєвій жертвенности — у жертвенній праці й у жертвенному житті. Ось дорога, до якої Христос запрошує, якою Христос веде. Та дорога всім і завсіди отверта.

Тою дорогою, Дорогі, йдіть вперед; з радістю в серці, з піднесеними головами, рівним, сильним та певним кроком, так як Ви йшли у тому поході в честь Христа.

Тим, що на святі не хотіли бути, тим, що відраджували, відстрашували й відвертали людей від участи у святі скажіть: якщо вони зрозуміли свою помилку, нехай не бояться з Вами почати нове життя, яке перед усіми стоїть отворами: нехай з Вами повторять слова вірности Христові і нехай у тій вірності витревають до смерти.

Одначе якщо звайдуться й такі, що противилися святу не через помилку, а тому, що не хотіли бути вірними Христові, якщо найдуться такі, що є або будуть не противниками свята й маніфестації, але противниками вірности Христові, то зрозумійте: їх погана рада веде на бездорожжа, вони відбилися може й далеко від загалу Українського Народу, що від віків був, є і буде все вірним Христові, та уникаючи їх рад, старайтеся привернути їх до Того, що є найбільшою силою і надією Українського Народу.

*

Всім організаторам та учасникам Свята належиться щира подяка. Отже передовсім свяще-

никам, які не щадили ані праці, ані труду, ані коштів, щоби свято приготовити, що на свято прибули до Львова, почасти фірами, частинно пішки і брали участь у поході зі своїми вірними, велике Спасп-Біг!

Просимо їх заразом передати слова подяки і признання вірним, прибувшим на свято, і тим, що хоч самі не могли прибути, — навіть жертвою свого гроша чи свого труду іншим прибути помогли.

Особлившим способом з вдячністю мусимо згадати присутність на святі Української Парляментарної Репрезентації та всіх українських установ, яких представники взяли участь у святі.

У приготуванні Свята: Українська Молодь Христові кількох людей вложило стільки праці, такої безкорисної, такої жертвенної і такої мудрої, що ніяким способом не можемо дозволити, щоби свято минуло без піднесення і підчеркнення їх заслуг. Днями й ночами довший час працювали над потрібною для переведення Свята організацією і члени Дїлового Комітету і санітарної комісії і ин. впорядчики. Мусимо їм усім висказати, на цьому місці Нашу найщирішу і найгорячішу подяку.

† АНДРЕЙ МИТРОПОЛИТ.

—o—

З церковних справ.

Візитатор жіночих монастирів ЧСВВ.

Апостольська Столиця іменувала на днях протоігумена Чина св. Ізбавителя (Редемптористів) о. Схрайверса, який живе постійно в Голоску Вел. біля Львова, де є новіціят того Чина, візитатором усіх греко-кат. жіночих монастирів СС. Василіянок.

Православна парохія в Коломиї.

Варшавський митрополит Діонісій видав постанову, якою відновив православну парохію в місті Коломиї. Теперішнім парохом тої парохії є о. Апольон Новицький.

Відгомін одної боротьби за церкву.

Пишуть нам: Дня 12. ц. м. на виїздній сесії білостоцького окружного суду в Біловежі розглядали голосну свого часу справу подій у селі Курашово, пов. Більськ Підляшський, де 12. червня 1932 р. православне населення відібрало церкву від уніятів. Прокураторський уряд поставив у звязку з тими подіями у стан обвинувачення прав. священика, протоерея Рецького і 24 селян. Після переслухання свідків та обвинуваченних суд застосував до всіх обвинуваченних амнестію і їх увільнив.

Посилення протестантської пропаганди серед українців.

„Газета Польска“ з 20. травня приносить ось-таку вістку з Берліна: Центральний союз протестантських організацій видав у звязку з 150-літтям уродин Мартина Лютра відозву, в якій кличе до грошевої збірки на фонд протестантської акції серед українців. У цій відозві подане між іншим ось-що: На сході Европи велика 40-міліонова українська нація переживає свою годину реформації. З багатьох українських місцевостей доходить до нас просьба біблії в українській мові і протестантських пасторів. Протестантська церква, заложена ще так недавно серед українців, розвивається щораз краще. Відозва кінчиться покликом складати жертви для спеціяльного фонду, якого призначенням булоб видавати біблію в українській мові, створити стипендії для українських студентів протестантської теольогії й оплачувати пасторів. Союз протестантських організацій проектує оснувати у Станиславові централю пропаганди протестантизму серед українців, особливо на терені Сх. Галичини.

У звязку з цим згадаємо тут про недавню гостину скандинавських протестантських теольогів і пасторів у Станиславові. Про неї згадує коротко „Курер Станіславовскі“ з 21. травня. Протестантський орган „Стяг“, що виходить у Станиславові, вже в числі з 15. травня видрукував статтю, в якій витає „високодостойних гостей“, що приїзджають до Станиславова, аби „запізнатись з українською евангельською справою та поступом духового відродження нашого народу“...

З польської преси.

„ВСХУД“.

Про польський квартьрічник, присвячений справам Сходу.

У Східньому Інституті у Варшаві виходить журнал „Всхуд“, присвячений справам Сходу у найширшому його розумінню: отже справам усіх европейських земель і народів нинішнього Совітського Союзу та Близького і Далекого Сходу азійського суходолу. Перше число того журналу появилося в початках 1931 року, від того часу вийшло взагалі 5 чисел, а радше пять обемистих книжок (напр. ч. 7—8 з серпня-вересня 1932 р. має 142 стор.). Технічно журнал видаваний розкішно, на гарному папері, з ілюстраціями, частина тексту у двох мовах (польській і англійській). Характер журналу інформаційний, подекуди теоретичний, а політичні проблеми Сходу не трактовані в ньому під кутом актуальних вимог. Тому в ньому й трапляються випадки, що та сама проблема в одному числі є освітлена з двох ріжних становищ: напр. спір за Манджурію в освітленні і японця і китайця. Інформаційна вартість журналу дуже висока з огляду на авторів, фаховців-знавців ріжних ділянок Сходу, при чому редакція тримається похвальної системи — віддавати голос у справах поодиноких країв їхнім представникам: про Грузію говорять грузини, про турків турки, про народи Кавказу кавказці, про мусулманську проблему мусулмани, а на українські теми пишуть у „Сході“ українці. Зрештою, треба признати, що й у Східному Інституті, у редакції журналу, існують вже й польські співробітники, які безперечно орудують чималим знанням історії, економіки, культури й політичних течій ріжних східних земель і народів.

Однак ще більша вартість того поважного журналу в його ідеольогічному заложенню: журнал стоїть на засадничому становищі реорганізації Сходу Европи через визволення поярмлених старою і новою Росією народів. Таким робом цей журнал є виразно ворожий єдино-неподільній Росії і всяким „неділимським“ тенденціям. Тому й боротьбі українців за своє визволення присвячує „Всхуд“ чимало уваги, признаючи величезне значіння української самостійницької проблеми для трівкого впорядкування Сходу Европи і позискання його для европейської культури та цивілізації. Справами українських земель у Польщі (й інших европ. державах) той журнал не займається мабуть тому, що його головний редактор, п. В. Бончковський, заснував недавно для тієї цілі зовсім окремий часопис — „Бюлетин польсько-український“.

У цьому місяці появилася шоста з черги книжка „Всходу“, датована (зрештою досить неприродно) „жовтень 1932 — травень 1933“ „рік IV. Ч. 1—2 (9—10)“. Те число має рівно 100 стор. друку, а для нас цікаве через цілу низку статтей, які безпосередньо або посередньо нас торкаються. І так зараз перша стаття „З ділянки польської східньої політики“, яка має гейби півофіціяльний характер, цікава критикою засадничого становища держав Антанти супроти европейського Сходу після упадку царату: стаття гостро осуджує англійську, французьку й американську політику, яка підтримувала російську білогвардейщину з планами і вірою у відбудову єдиної Росії. Згадує про вперту боротьбу України і Грузії. Зворот польської східної політики з концепції розбиття Росії до згоди з більшовиками на платформі риського територіяльного стану „Всхуд“ пояснює залишенням Польщі західними державами на її власні сили, які не могли на власну руку ризикувати дальшої війни. Стверджуючи „стабілізацію стану річей на польських східних границях“ — стаття дипльоматично не вдається в розгляд питання вартости й трівкости тої стабілізації і для самої Польщі і цілої Европи.

Чергова стаття — це прегарний огляд історії української самостійницької політичної думки від найдавніших до найновіших часів. На 10-ти сторінках друку п. Ол. Лотоцький виказав безперервний звязок незалежницької української ідеї від XI.—XX. ст., ширше зупиняючись на часах від переяславської умови до вибуху березневої революції. Передача широкого змісту тої статті в англ. перекладі має безперечно поважне пропагандивне значіння.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 22. ТРАВНЯ 1933.

СТЕФАН ЦВАЙҐ.

ҐУВЕРНАНТКА.

З німецького переклав В. Софронів.

Обі дівчинки тепер самі у своїй кімнаті. Світло погашене. Темрява лежить між ними, лише від ліжок йде тихий, білий просвіт. Тихенько дихають обі, можна би думати, що сплять.

— Ти! — чути один голос. Це 12-тилітня тихо, майже боязко питає в темряву. — Що там? — відповідає з другого ліжка сестра. Вона лиш на один рік старша.

— Ти ще не спиш? То добре. Я... я маю тобі щось оповісти...

Ніякої відповіді з тамтого боку. Лише шелест у ліжку. Сестра підвелася, в ожиданні дивиться сюди, можна вилїти, як блищать її очі.

— Знаєш... я хотіла тобі сказати... Але скажи мені ти наперед, чи ти нічого не запримітила в останніх днях у панни Ельзи?

Тамта вагається, надумується. — Так — каже потім — але я сама не знаю, що це таке. Вона вже не така сувора. Два останні дні я не виробила ніяких вправ, а вона зовсім нічого мені не сказала. А до того вона якась така, я сама не знаю яка. Мені здається, що вона вже зовсім нами не турбується, сідає собі завжди на боці і не бавиться вже з нами, як давніше.

— Мені здається, що вона дуже сумна і лише не хоче того показати. Вона вже й не грає більше на фортепяні.

Мовчанка западає знову.

Втім вагадує старша: — Ти мала мені щось оповісти.

—Так, але ти не смієш цього нікому сказати, справді нікому, ані мамі, ані своїй приятельці.

— Ні, ні! — Вона вже нетерпелива. — Отже, що це таке?

— Знаєш... тепер, як ми вже пішли спати, впало мені нараз на думку, що я не сказала ще панні Ельзі на добраніч. Я вже скинула була черевики, але всетаки пішла туди, до її кімнати, розумієш, так потихенько, щоби їй зробити несподіванку. Отже, як можу, обережно відчиняю двері. Спершу здавалося мені, що її нема в кімнаті. Світло світилося, але її я не бачила. Нараз — я страшно перелякалася — чую хтось плаче і бачу нагло, що вона зовсім одягнена лежить на ліжку, з головою в подушках. Заходилася плачем так, що мене аж зморозило. Але вона мене не завважила. Тоді я назад зачинила зовсім тихенько двері. Хвилину я не могла рушитися з місця, так ціла тряслася. Тоді щераз зовсім виразно донеслося крізь двері те хлипання, а я скоренько побігла назад.

Замовкли обидві. Потім одна обзивається потихо: — Бідна панна Ельза! Слово тремтить по кімнаті як загублений темний тон і знову мовкне.

— Я хотіла би знати, чому вона плакала — зачинає молодша. — Вона з ніким не сварилася в останніх днях, мама також лишила її вреші у спокою зі своїми вічними дотинками, а ми пречінь напевно нічого їй не зробили. Чогож вона в такім разі плаче?

— Я вже можу собі уявити — каже старша.

— Чого, скажи мені, чого?

Сестра вагається. Вкінці каже: — мені здається, що вона залюблена.

— Залюблена? Молодша аж підривається Залюблена? В кім?

— Ти нічого не запримітила?

— Чейже не в Оттоні?

— Ні? А він у ній також ні? Чомуж він який уже три роки у нас мешкає і студіює, ніколи досі не ходив з нами нікуди, а тепер від тих кількох місяців нараз щоденно? Чи він був коли чемний супроти мене або супроти тебе, заки панна Ельза до нас прийшла? Цілими днями крутився тепер коло нас. Завжди випадково стрічали ми його, випадково, в парку, в міськім саді або в Пратері, де лиш ми не були з панею. Чи це тобі ніколи не впало в око?

Перелякано лепетить мала:

— Так... так, певно, що я завважила. Але я думала, що це...

Голос ломиться їй. Вона не говорить нічого більше.

— Я також так спершу думала, ми дівчата все такі дурні. Але я ще впору запримітила, що він уживає нас лише за покришку.

Тепер мовчали обидві. Розмова немов би скінчена. Обидві потонули в думках або вже у снах.

Втім обзивається ще раз мала, зовсім безпомічно, із темряви: — Але чого вона плаче в такім разі? Адже він любить її. А я думала собі завсіди, що це мусить бути так гарно.

І ще раз, тихо і жалібно, злітає зі сонних вже уст: — Бідна панна Ельза!

І потім стає тихо в кімнаті.

(Продовження буде.)

Стаття Ігната Білого „Козаки і козацька проблема“ має також протиросійське вістря, трактуючи козацтво, як політично-окремішню проблему, можливу до вирішення лише через відірвання від спільноти з Росією Дону й Кубані (автор вираховує простір 6-ти козацьких військ на 870.150 кв. км.) — Дальші три статті присвячені далекосхідним справам („Панмонгольський рух“, „Китайсько-японський конфлікт“, „Нові шляхи Індій“), при чому особливо кит.-японський спір представлений у прозорому, дуже цікавому та річевому історичному огляді.

З другої частини книжки (хроніка, „місцевянка“, огляди, література і т. д.) найбільше значіння мають деякі — теж наче півофіціального характеру — заяви, складені п. Бончковським у полеміці з ендецькою публіцистикою (головно Зигмунтом Василевським), яка стрінула „Всхуд“ дуже ворожо, з огляду на його протиросійське вістря. Отже читаємо там м. і. відповідь на закид, як можна погодити таку акцію з пактами неагресії:

„...Пресова акція „Всходу“ та пакти неагресії можуть у практиці поруч себе існувати — бо цього вчить нас „дійсна дійсність“. Адже у Москві дальше після пактів неагресії існують інституції III. Інтернаціоналу, які дальше ведуть явну комуністичну акцію в Польщі...

На закид Василевського, що „Всхуд“ е „переповнений українським патріотизмом“ і працює „для відірвання руских земель від Польщі“, редактор „Всходу“ відкидає те обвинуваченна у сторону польської ендеції, що це вона — мовляв своїм русофільством підпомагає панросійські імперіялістичні тенденції, які втискаються у ціло Польщу і найбільш загрожують Польщі. Автор прецизує становище „Всходу“ як протинасиміляційне внутрі нинішніх границь Польщі та приязне всім стихійним національним рухам.

Коли зважимо, що „Інститут Всходні“, якого орґаном є „Всхуд“, це установа залежна від урядових чинників, то мабуть важко вимагати більш ліберального становища, дарма, що те становище, поминаючи мовчанкою загальне право всіх взагалі народів в усіх границях на самовизначення, — нас вдоволити не може.

—o—

Німеччина приймає британський плян.

ЖЕНЕВА, 20. V. ПАТ. Вчора радила головна комісія роззбройної конференції під проводом Гендерсона. Председник комісії висловив велике вдоволення з відозви Рузвельта, бо її пропозиції позволяють побороти труднощі, з якими зустрілася конференція в останньому часі. Він має надію, що приняття американських пропозицій позволить делеґатам відкликати більшість заголошених поправок.

Німецький делеґат Надольни застеріг собі, що предложить подрібне вияснення щодо тез, сформульованих у промові Гітлера, в дальшій дискусії. Якщо Німеччина буде мати якісь поправки, то згідні з новим становищем.

Делеґат В. Британії Еден висловив признання для деклярації Гітлера. На його думку виглядн успішности конференції тепер більші.

Делеґат Франції Масілі зазначив іронічно, що пора скінчити з фразами. Коли Надольни інтерпретує промову Гітлера так, що вона позволяє йому на співпрацю у конференції без застережень, то конференція може взятися до праці.

ЖЕНЕВА, 20. V. Комітет ефективів роззбройової конференції займався вчора м. ін. військовим приспосібленням Польщі. Польська делеґація предложила комітетові цифри, які мають стверднти, що військове приспосібленна в Польщі треба обчисляти при калькулюванні ефективів як рівноважник 9.540 людей, рахуючи пересічний денний стан. Хоча делеґати Німеччини й Італії заквестіонували ті цифри, комітет приняв чеи й обчислення польської делеґації.

—o—

Ґерінґ конферує з Мусолінієм.

РИМ, 20. V. ПАТ. Приїхав сюди пруський премієр Ґерінґ, якого приняв учора вечором премієр Мусоліні. Візита Ґерінґа має на меті, як подає одна з місцевих аґенцій, навязати зі шефом італійського уряду контакт в актуальних справах світової політики.

—o—

По широкому світі.

— Один із провідників троцькістівської опозиції Каменев, виделений з комуністичної партії, надіслав головній партійній управі письмо з висловами покаяння та з проханням, щоби позволили йомму вернути до партії.

— Б. пруського міністра Северінґа, соціялдемократа, дали до санаторії для нервово хорих.

— Австрійське міністерство освіти заборонило молоді нижчих і середніх шкіл брати участь у політичних маніфестаціях.

Відкриття нагробника Івана Франка.

Комунікат Технічної Секції ч. 1.

ПОСТІЙ ДЛЯ ПІДВОД.

Подаємо до відома громадянства в краю, яке вибирається на Свято підводами, що постій для підвод призначений у таких громадах: Скнилів Великий і Малий, Рудно, Рісна Руська, Збоіска, Малехів, Ляшки Муровані, Лисиничі, Підбірці, Підберізці, Винники. Солонка Велика. В тих громадах урядувати буде Комітет з місцевих установ, завданням якого буде давати потрібну поміч та опікуватися підводами до часу їх відїзду. Комітет урядувати буде в читальнях „Просвіти“.

НІЧЛІГИ.

Пригадуємо ще раз, що Комітет засадничо за нічліги не старається, тому, що Свято відкриття відбувається в одному дні. За нічліг подбає технічна секція лише для тих груп, які вже дотепер з таким проханням до Комітету звернулися, або які найпізніше до середи дня 24. ц. м. з таким домаганням до Комітету звернуться.

Нічлігова Комісія урядувати буде в суботу дня 27. ц. м. в канцелярії „Просвіти“, Ринок ч. 10.

ПОРЯДОК ПІДЧАС СВЯТА.

Комунікат технічної секції у справі порядку підчас Свята, установки на цвинтарі і т. д. буде оголошений у пресі у вівторок.

—o—

Альпейський лет.

Один літак згорів, два розбилися, багато ушкоджених.

З летунського майдану в Асперн під Віднем вилетіло 18. ц. м. 16 літаків до окружного понадальпейського лету. В перегонах взяли участь представники Австрії, Угорщини, Польщі та Італії. Траса вела понад Відень, Ґрац, Клаґенфурт (поверх 1000 км.)

Перший день лету з атмосферичних причин не був щасливий. Із 16 літаків, які вилетіли вранці з Асперну в год. 17.30 брало участь тільки 7, з того один польський, три австрійські і три італійські. Протягом дня відпало з причини ушкоджень 7 літаків: один польський, три італійські й три мадярські. Два мадярські летуни не стартували. Італійський апарат Матіоля впав на дерево біля Анґерну (50 км. перед Ґрацом) і розбився, але пільот і обсерватор вийшли цілі. Гірша пригода скоїлася з польським літаком капітана Баяна, що осів біля Трайбаху в Карнтії в год. 14.16, але при дальшому старті зачепив об дерево та перевернувся. Наслідком вибуху згинув апарат згорів, але оба летуни врятувалися, потовклися тільки легко. Всеж таки конкурсова комісія признала за перший день лету два перші місця польським летунам: кпт. Баянові і кпт. Дудзінському, третє місце Матіолі (Італія), четверте Надєві (Мадярщина).

ВІДЕНЬ, 20. V. ПАТ. Другий день альпейського лету розпочався стартом із Ґрацу. Траса йшла понад Клаґенфурт, Відень, От. Пельтен, Фрізах, Лінц, Ратштат і Інсбрук. До конкуренції ставуло тільки трьох летунів: Дудзінський (Польща), Йосіпович (Австрія) і Льомбарді (Італія).

Під кінець вчорашніх перегонів відступили від конкуренції кпт. Руновскі (Австрія), якого апарат розбився під Фірстенбергом і два італійці, Манкареллі і Санціи, які із Штокерав не полетіли до Ґрацу, але вернулися до Асперну. З причини дефекту мотору кпт. Дудзінський прилетів учора теж до Асперну, одначе незабаром, направивши дефект, взяв участь у дальшій конкуренції.

ВІДЕНЬ, 20. V. ПАТ. Кпт. Дудзінський був приневолений сьогодні осісти у Фойтсберзі в Стирії, тому, що ушкодилися крила апарату. Спроваджено негайно трьох механіків із Ґрацу, що поквапно направляють апарат.

ВІДЕНЬ, 20. V. ПАТ. Летуни Йосіпович (Австрія) і Льомбарді (Італія) осіли вині в год. 9.23 в Асперн біля Відня; відси летять далі до Лінцу й Інсбрука.

Всі летуни, що вчора ушкодили свої машини, візьмуть участь у змаганнях нині пополудні на шляху Ґрац-Клаґенфурт-Відень-Ст. Пельтен-Ґаштайн-Інсбрук.

Завтра всі летуни вистартують до останнього етапу лету до Відня.

ВІДЕНЬ, 20. V. ПАТ. „Дер Таґ“ приносить подробиці про катастрофу кап. Баяна біля Трайбаху. Він не осягнув відповідної скорости певно наслідком розмоклого терену і вдарив із усієї сили в дерево. Апарат розбитий зовсім. Резервуар із бензином тріс, бензина стала витікати на розігрітий мотор. Настав вибух, що знищив машину. Летунам вдалося ще вискочити з літака.

Ширіть наш часопис!

ПЕРЕДБАЧЛИВА ЛЮДИНА,
дбайливий чоловік і батько
знає, чим є для нього
П. К. О.
це
певність і довіря
це
спокій за будуччину свою і рідні.
Ощадностеві вклади від 1 зол.

Вписи до народніх шкіл „Рідної Школи“ у Львові.

Вписи до всіх кляс народніх шкіл „Рідної Школи“ у Львові (в місті і передмістях) відбуватимуться у днях **22., 23. і 24. травня 1933 р.** в канцеляріях дотичних Управ шкіл від 8—1. год. передполудням і від 4—6. год. пополудні.

„Рідна Школа“ удержує такі всенародні школи у Львові:

Для Середмістя і Стрийської Дільниці. 7-клясова дівоча ім. Шевченка — вул. Мохнацького ч. 12. — 5-клясова хлопяча ім. Шевченка — вул. Супінського ч. 21.

Для Городецької Дільниці: 7-клясова дівоча ім. Грінченка — площа св. Юра ч. 5. — 7-клясова хлопяча ім. Грінченка — вул. Городецька ч. 95.

Для Жовківської Дільниці: 5-клясова мішана школа ім. Короля Данила — вул. Жовківська ч. 62.

Для Личаківської Дільниці: 5-клясова мішана школа ім. Князя Льва — вулиця Крупярська ч. 15.

Замарстинів: всенародня мішана — вул. Львівська ч. 56.

Левандівка: всенародня мішана — вул. Варшавська ч. 8.

Клепарів: всенародня мішана — в „Нар. Домі“ (біля церкви).

До 1-шої кляси гімназії нового типу (давнішої третьої) можуть здавати вступний іспит абсольвенти 6-ої кляси народньої школи та приватисти, які мають 12—16 р. життя. Вступні іспити відбуватимуться після 15. червня 1933.

Підльвівські родичі! Майте на увазі, що нині тільки вищеступневі народні школи дають дитині право до дальшої освіти в середніх чи фахових школах. З тої причини, як також тому, що державні міські школи не приймають сільських дітей, вписуйте свої діти до приватних шкіл „Рідної Школи“!

Українські Громадяни! Сповніть свій обовязок і вписуйте свої діти до шкіл „Р. Ш“ у Львові.

Повітовий Союз Кружків „Рідної Школи“ у Львові.

Даром
З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС“ тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.
Почтові висилки відворотно.
Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

Передвиборча горячка в Данціґу.

ДАНЦІҐ, 20. V. ПАТ. В міру розвою виборчої кампанії зростає напруження, з яким поодинокі партії борються за мандати. В останніх днях виявилися гострі суперечности між гітлерівцями і німецькими анціоналістами. Гітлерівці обвинувачують на своїх зборах німецьких націоналістів, що вони своїм негативним становищем у справі обняття будинку професійних союзів допустилися державної зради і стали союзниками марксистів. Націоналісти відкидають ті заміти, вказуючи на партійність гітлерівців та їхній ухил від ревізіоністичних кличів.

Комуністи, які досі не виявляли передвиборчої активности, заповідають афішами перші віча в найближчу неділю. Центрум отворило також свою виборчу домівку.

В останніх днях видно на вулицях Данціґу багато членів Штальгельму в однострою з напівзалізних шоломах.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

КООПЕРАТИВНИЙ ЧИ ПРИВАТНИЙ ПРОМИСЛ?

Започаткована великодньою передовицею у „Г. К. Ч." (пера П. Корчинського) дискусія на цю тему продовжується в пресі дальше. За статтями в „Ділі" і у „Гр. Голосі" появились дальші статті в ось-таких газетах: „Новий Час" (На господарському фронті), „Г. К. Ч." (Наше кооперативне виробництво), „Українська Думка" і „Боротьба" (дві останні — це радянофільські органи). „Новий Час" пише між іншим: „Кооперація чи приватний промисл? В цій формі такого питання ніколи не можемо ставити, бо господарство ніколи не було монистичне. Побіч кооперації, як основи, може й мусить бути публичне та приватне підприємство". „Г. К. Ч." заявляє у довгих виводах, що „стремління до власного, кооперативного виробництва і боротьба за те, щоби відібрати поодинокі ділянки виробництва від приватників — це необхідний закон для кооперації". Але разом із тим з уваги на дуже багато ділянок виробництва, необятих кооп. промислом, публіцист із „Г. К. Ч." дає ще місце й українському приватному промислові для діяльности в порозумінні з кооперацією. Очевидно — зберігаючи пуританізм кооперативної ідеї, автор не міг не згадати про боротьбу з приватниками. „Гром. Голос" та оба згадані вище радянофільські тижневики (останні, на жаль, розглядають питання більше з демагогічного, ніж річевого становища) оборонюють виключність кооперативного виробництва.

Польська хроніка.

ГОСПОДАРСЬКИЙ СОЇМ У ВАРШАВІ.

У четвер 18. ц. м. почався у Варшаві триденний зїзд господарських і суспільних польських діячів із табору маршала Пілсудського. Опозиція привітала цей зїзд іронічними заввагами, що уряд після невдач із Левіятаном пробує зблизитись до громадянства. Після короткого привітання голови зїзду Славека і премієра Єнджеєвича виголосив велику промову віцеміністр Лехницький і представив заходи уряду в ділянці господарства. За цією промовою виголосив ряд діячів реферати, при чому весь час чинна радіева розголосня у Варшаві.

ПІСЛЯ ВІДІЗДУ РАДЯНСЬКИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ ДЕЛЄҐАТІВ.

Двотижнева прогулька московських делегатів на чолі з п. Боевом, заступником нар. комісаря заєкордонної торговлі, по центрах польського промислу, закінчилась 14. ц. м., хоч дехто з делегатів залишився ще у межах Польщі. Радянські гості відвідали Шлеськ, Познань („Міжнар. Торги"), Гдиню і т. і. та залишили багато замовлень на нові замовлення, на транзит радянських товарів через Гдиню і взагалі на близьке співробітництво обох сусідів на терені товарового обміну. Під враженням цієї поїздки заявила Рада Левіятана між іншим ось-що: „Консолідація взаємин зі сходом створює перспективи оживлення польської експанзії у цьому напрямі"... Легше коче тепер улаштувати цілу низку виставок польської текстильки в різних радянських містах.

Світова хроніка.

ГОСПОДАРСЬКЕ ОЖИВЛЕННЯ У ЗЛ. Д. П. АМЕРИКИ. — ЧИ НАСЛІДОК ВАЛЮТАРНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ?

З Америки прийшли вісти про рішні обвали зросту кон'юнктури. Сталевий та автомобільний промисл збільшив збут і продукцію, зросло зужиття електричної струї, як теж достави товарових вагонів. Що більше багато фабрик і підприємств завантажувало нові сили і піднесло робітничі заробітки. Зріст цих заробітків подекуди по-

важний, бо сягає 12 і пів відс. Як перші повернули платні текстильні фабрики і деякі банки в Нюйорку, які теж виявляють симптоми оживлення. Зріст доходів не буде без значіння для здійснювання програми Рузвельта, бо піднесе покупну спроможність населення. У нюйоркському стейті появилось кільканацять поважних нових підприємств, що є доказом корисної оцінки ситуації американськими бізнесменами. Теперішній момент притягає американське сигналізування кон'юнктури в літі мин. року. Економісти застановляються над тим, чи може оживлення господарського життя в новому світі можна вважати наслідком валютарних потягнень Вашінгтону, чи це обоє, до якого і без цих потягнень було би прийшло. Їхня думка схиляється більше до цього останнього.

АГРАРНІ ДЕРЖАВИ ГОТОВЛЯТЬСЯ ДО СВІТОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

На день 4. червня ц. р. запросив румунський уряд до Букарешту делегатів аграрних держав (між ними, очевидно і Польщу), аби остаточно вирішити спільну тактику на льондонській валютарно-господарській конференції. Найважнішим постулятом аграрного блоку буде реалізація постанов зїзду у Стрезі.

РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ І АНҐЛІЯ.

Опубліковані на днях в московській пресі дані після того і в світовій, товарові обороти СРСР із заєкордоном за І. квартал ц. р. вказують якому, яким важним контрагентом для Радянщини є Англія з домініями і кольоніями. Вартість обороту між цими двома державами сягає суми 33.171 тисяч карбованців, у чому вивіз з Радянського Союзу 27.516 тисяч, а привіз усього 6.655 тисяч карб. У квітні і травні ц. р. ці обороти будуть значно менші. Англійська заборона ввозу радянських товарів рівнається 2/3 минулорічної вартости. Спроба СРСР переставитись на французький та американський ринок досі безуспішні. Оживились дещо обороти СРСР з Італією і дозрівають кращі торговельні взаємини з Польщею. (Цікаве, що в останній статистиці СРСР за І. квартал ц. р. Польща взагалі не зазначена) Чимало теж мають змінитись у радянських взаєминах із Німеччиною, хоч остання фігурує ще у згаданому статистичному зведенні за І. квартал квотою 73.180 тисяч карбованців у заг. обороті, з чого 46.529 тисяч припадає на німецький експорт до Радянщини.

ЗАҐРАНИЧНА ПОЗИЧКА ЧИ ІНФЛЯЦІЯ? — ВАЖНЕ ПИТАННЯ НІМЕЦЬКОГО ГОСПОДАРСТВА.

Німеччина потребує грошей. В обличчі кольосального безробіття та ще до того дальшого поважного упадку експорту Німеччина акцентує в першу чергу необхідність створення можливости праці („Арбайтсбешаффунг"). Це зрештою перша точка 4-літнього плану, що його проголосив Гітлер 1. травня ц. р. Чи вдатна буде місія Шахта в Америці? Чи при теперішній моральній ізоляції та страшній ненависти жидів є взагалі якінебудь виглади на успіхи німців на світовому фінансовому ринку? Скептики ворожать уже тепер грошеву інфляцію, до якої німців змусить внутрішня ситуація у краю. Офіціяльна контроля девізового обороту існує в Німеччині вже від липня 1931 року.

В. Н-вич.

Вже вийшла книжечка:

ВЕЧІРНЯ І ПАРАКЛИС ДО ПРЕС. БОГОРОДИЦІ

конче потрібна кожному вірному, що хоче брати живу участь у цих Богослуженнях.

Ціна 20 сот. Хто замовляє 50 примірників, дістає 25 проц. знижки. — Замовляти: **Канцелярія парохії Успення Пр. Д. Марії у Львові, Підвалля 7.**

Шкільне свято Українська Молодь Христові.

Присяга 3.500 українських дітей.

Дня 20. травня відбулося в цілій Галичині шкільне свято „Українська Молодь Христові". Як відомо, шкільна молодь не брала участи у величавому святі 7. травня „Укр. Молодь Христові", для шк. молоді на прохання Комітету Свята Куратория призначила день 20. травня.

У Львові відбулося це свято дуже величаво. До його звеличання передовсім причинився сам Господь Бог, що серед постійної непогоди казав сонечку засвітити саме підчас кульмінаційної точки свята. Всі львівські школи, державні й приватні, вийшлися на подвірі св. Юра, де відбулася Служба Божа, яку відправив еп. Іван Бучко. Дівчата по одній стороні, хлопці по другій. Серце радувалося, коли очі бачили 3.500 українського квіту, що зібраний на одному місці присягав досмертну вірність Христові. Малі, більші й великі діти — наче хвилі на морі. Службу Божу (читану) відправив Преосв. Іван в асисті оо. катехитів. До св. Причастя приступило ок. 700 молоді (старші). По Службі Божій Преосв. Іван виголосив відповідну, сердечну проповідь. При кінці Служби Божої у брамі митрополичої палати зявився Їх Ексц. Митрополит — на лектиці. Еп. Іван з асистою катихитів прийшов до Митрополита, а молодь чвірками дефілювала перед Ієрархією нашої Церкви й Нації. Молоденькі ніжки „тюпцяли" й „ліво глянь", наче жовніри, а з храму св. Юра та з митрополичої палати повівали жовто-блакитні прапори... Підчас відправи співав хор Малої Семинарії. Словами годі схопити враження цього свята. Хіба тільки загально можна сказати: *будується велика історія української нації.*

Г. К.

Бомбовий замах у Тієнтсіні.

З Нанкіну повідомляють, що на дворці в Тієнтсіні виконано замах на ґен. Гуан-Гефу, делегата нанкінського уряду до переговорів з Японією. Коли ґенерал всідав до ваґону, щоби їхати до Пекіну, підбіг до нього молодий китаєць і кинув бомбу. Сила вибуху була слаба і нікому не пошкодила. Замаховця арештовано, поставлено перед воєнний суд і до двох годин розстріляно. З іншого джерела повідомляють, що замаховців було кілька, які кинули кілька бомб, а що потяг був переповнений військом, то багато осіб потерпіло рани.

ГРІЗНЕ ПОЛОЖЕННЯ БІЛЯ ПЕКІНУ.

ПЕКІН, 20. V. ПАТ. Положення біля Пекіну щораз грізніше. Затрівоження в місті зростає з години на годину. Передні стежі японських військ підходять до міста з двох боків. Китайська влада готова на всі можливости.

шкіл у Польщі. З початком нового шкільного року всі середні школи мають завести приписані шапки, берети або капелюхи, крім того на маринарках, блюзках і плащах щитики і краски школи з числом або буквою, що означує тип школи. Роди середніх шкіл будуть різнитися красками нашивок, буквами і числами на шапці.

— **Магістратські відсотки.** Нам пишуть: В акції притуплення вістря кризи польський уряд зредукував максимальні відсотки в такий спосіб: умовлені відстоки сягати можуть 12 проц., правні (коли нема умови) — 10 проц., в банкових інституціях — 9 і пів проц. Тимчасом львівський магістрат усе ще побирає значно вищі відсотки проволоки. Прим. при льокаторському податку 15 проц. Чи це допустиме? Чи взагалі тоді, коли чинші такі високі, коли крім них платити треба льокаторський податок у поважній висоті, податок, що зрештою зовсім розминувся зі своїм призначенням, — чи тоді можна ще таку високу кару накладати за проволоку в заплаті податку у сьогоднішніх тяжких часах?

— **Політичний процес у Перемишлі.** Перед судом присяглих у Перемишлі відбувається розправа проти 7 українців, яким закидують протидержавну акцію та належення до УОН. На лаві обвинуваченых засіли: Василь Качмар, б. редактор „Українського Голосу", Степан Федчук, Ярослав Полянський, Осип Коропей, Доротей Юрчак, Татій Диник і Андрій Стрихарський. Боронять адвокати: д-р Загайкевич, д-р Старосольський і д-р Навроцький.

— **Отворення Української Порадні для вибору знання.** Дня 14. ц. м. в домівці Гол. Управи „Р. Ш." у Львові відбулося святочне отворення Української Порадні для вибору звання при участи 50 присутніх членів Порадні, членів Гол. Управи „Р. Ш." та представників установ і преси. Сходини відкрив у заступстві голови „Р. Ш." посол Д. Великанович короткою промовою про завдання і значіння цієї нової установи. Сходи-

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні зборн, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.

— Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, III. сходи, I. пов. Приймає замовлення по 40 проц. дешевше на мужеські убрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 1615 17-20

— Чи бачили Ви вже найновіші весняні моделі взуття на виставі в „КОМЕТІ"? А до того ще й ті нечувано низькі ціни? 1568

— Українська Порадня для вибору звання при Головній Управі Рідної Школи у Львові, вул. Словацького 14.III., урядує кожного вівторка і п'ятниці від год. 4 до 6 попол. Пораду дають молоді з укінченою народньою школою. 2—2

— Знижка цін: Фабрика свічок Інж. К. Котецький і Ска, спілка з обм. пор. Львів 15, вул. Окружна 108 в обнизила дуже поважно ціни на свої вироби. На літо поручає свічки марки „С" і „В2". Наші свічки воскові „В" і „ВВ" як відповідні до літургічних вимог поручив Митрополичий Ординаріят. Жадайте цінників. 1951 3-3

— На домагання широких кол наших відборців приступили ми у Львові до продукції і продажі пастеризованого молока. Молоко це можна вже дістати в кожній порі дня в оригінальних пляшках з охоронним знаком М. С. покищо по наших крамницях у Львові. В найкоротшому часі буде теж зорганізована достава цього молока до домів, про що своєчасно повідомимо. Розпочинаючи цю нову ділянку молочарства під гаслом: „добре і здорове молоко для здоровля людини", ми переконані, що широкі кола наших відборців оцінять якслід добру якість і цього нашого продукту та домагатимуться тільки пастеризованого молока зі знаком М. С. — „Маслосоюз". 2—3

— Чергові проби хору „Львівський Боян" до святочного концерту з нагоди відкриття пам'ятника І. Франка відбудуться в понеділок 22. ц. м. від год. 5—7, вівторок від 7-ої веч. Приявність всіх членів необхідна.

— Виступ українського пяніста в радіо. Дня 24. V. (середа) в год. 18.20 відіграє пяніст Роман Сянецький отсі твори: 1) Ревуцького: 2 Прелюдії: Дес-дур і Ціс-дур; 2) Барвінського: Колисанка, Пісня без слів, Марш; 3) Дебіссі: Суїта для фортепяну: Прелюдія, Сарабанда, Токата.

— Особисте. Абсольвентки львівської політехніки, загального виділу, мистецько-рисункової групи, Степанія Гебусівна Ольга Манастирська та Ірена Брикович, одержали 19. ц. м. дипльом магістра. Є це перші дипльоматки згаданої групи, яка є щойно 5 літ.

— Однострій в середніх школах. Міністерство освіти оголосило розпорядок, яким завело однострояви пошиття для учнів і учениць середніх

нами проводила голова Порадні, д-р Олена Степанів-Дашкевич. Інж. Лучишин, І. секретар Порадні зложив звіт з дотеперішньої діяльности Порадні. У своєму звіті між іншим вказав на причину такого скорого відкриття Порадні: внаслідок величезних змін в організації шкільництва виникла потреба розпочати якнайскорше практичну діяльність Порадні, щоби бодай частинно допомогти шкільній молоді і батькам зорієнтуватися у шкільництві. Вкінці проф. Мечник виголосив цікавий редерат на тему: „Психольогічні основи фахового порадництва", в якому зясував головні питання психольогії у звязку з практичними порадами при виборі звання.

— **Ще в справі І. кл. нової гімназії.** З педагогічних кругів пишуть нам: Як відомо, до І-ої кляси гімн. нового типу будуть приняті учні(енниці), що покінчать ІІ. клясу гімн. всіх дотеперішніх типів, без вступного іспиту, а також учні, які кінчать 6-ту клясу народньої школи, на основі вступного іспиту з української і польської мови та математики і природи. Учні, що кінчать цього року 7-у клясу народньої школи, можуть бути в цім шк. році востаннє приняті до IV. кляси гімн. гуманістичного типу. Учні, які кінчать тепер 6-ту клясу народньої школи і не впишуться до І. кл. гімн. нового типу, а перейдуть до 7-ої кл. народньої школи і щойно по році схотіліб перейти до ІІ-ої кл. гімн. нового типу, мусіліб робити вступний іспит, одначе з матеріялу І. кляси гімн. нового типу, а не з матеріялу 7-ої кляси народньої школи. Це тому, що пляни навчання в І. клясі гімн. нового типу і в 7. клясі народньої школи є зовсім відмінні, бо 7-а кляса нар. школи не бере під увагу між іншим навчання латинської мови. 7-а кляса народньої школи є, як відомо, найвищим ступнем і завершенням навчання в народній школі, коли підбудовою І. кляси гімн. нового типу є тільки 6-а кляса народньої школи. Очевидно, що до І. кляси гімн. нового типу можуть здавати також учні, які вчилися зовсім приватно з матеріялу 6-ої кляси народної школи або ІІ. кляси гімназійної дотеперішнього типу. Одначе вступний іспит обіймає всі предмети.

— **Плянтації овочевих дерев у Сх. Галичині.** На терені повітів Заліщики, Борщів і Бучач зорганізовано на більші розміри плянтації південних овочів. У Заліщиччині є 80 тисяч морелевих дерев на просторі 200 гектарів, у Борщівщині 55 тисяч дерев на 15 га, у бучацькому повіті, що найпізніше приступив до плянтацій, находиться коло 5 тисяч морелевих дерев. Цього року надіються, що збір морель у Сх. Галичині дасть *коло одного* міліона кг., якщо холод не вплине відемно на продукцію. Рівночасно розвиваються винниці. На перше місце висувався борщівський повіт, де засаджено коло 300 тисяч виноградних корчів. У Заліщиччині посаджено їх коло 120 тисяч. Винниці займають тепер простір коло 90 га. Плянтації винограду можна поширити на значно більші простори. Цьогорічну продукцію винограду обчисляють на 30 тисяч кг., бо корчі ще молоді. Продукцію кавунів і мельонів обчисляють на 500 вагонів.

— **Хто виграв на льотерії?** У другому дні тягнення Держ. Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 5.000 зол. на ч. 5815, 42857. 2.000 зол. на ч. 128466. 1000 зол. на ч. 27809. 500 зол. на ч. 1575, 7160, 22544, 45335, 61654, 68656, 117315, 152706. 400 зол. на ч. 35389, 45335, 59443, 66943, 70377, 75867, 78655. 200 зол. на ч. 181, 35628, 50138, 60978, 62977, 79515, 84898, 91588, 94220, 105751, 107566, 109152, 116615. 123324, 134732, 131916, 149136, 150685, 151807, 152439.

— **Плямистий тиф у Снятинщині.** В селі Лубківцях пов. Снятин стверджено 11 випадків плямистого тифу. У звязку з тим староство видало відповідні санітарні розпорядки, замикаючи теж місцеву школу на 14 днів.

— **Справа нападу на бориславський банк перед судом.** Перед окружним судом у Самборі відбудеться 22. ц. м. розправа проти 24-літнього Михайла Лабівки, копальняного робітника із Стебника пов. Дрогобич. Акт обвинучення закидує йому участь в нападі на жидівський „Банк людови" при вул. Волянській в Бориславі, причому головну ролю, мовляв, відограли Василь Білас і Дмитро Данилишин, стрічені за напад на почту в Городку. Дня 31. липня 1931 р. увійшло до того банку в полудневій порі, коли було в ньому тільки двох урядовців, три мужчини з револьверами в руках. Казали їм піднести руки до гори і зажадали видачі всіх грошей. Стероризований бухгальтер Гершдерфер отворив касу, з якої напасники забрали 654 зол. і векслі на суму 20.000 зол. Один із них спакував гроші та векслі до теки і відійшов, а два інші звязали Гершдерфера та другого службовця Бляйберга шнурами, привязали до крісел і заткали їм шматами уста. Коли відійшли, звязаний Гершдерфер приволікся з кріслом до дверей, що вели до сусідного склепу Фрайліха і почав бити ліктями в двері. Тоді прибіг купець Фрайліх і увільнив обох банковців від шнурів. Півтора року поліція не могла викрити напасників, аж з кінцем лютого ц. р. арештувала Михайла Лабівку,, якого Гершдерфер і Бляйберг пізнали, що то він брав участь в нападі. Лабівка, кажуть, признався у слідстві до того, що разом з Біласом і Данилишином напав на банк у Бориславі та що виніс гроші до ліса, де незабаром прийшли його спільники і поділилися зрабованими грішми, а векслі подерли. Жертви нападу, мовляв, пізнали теж з фотографічних знимок Біласа і Данилишина, які після грабунку звязали їх шнурами.

АВДІЄНЦІЯ У ГІНДЕНБУРГА.
Станові корпорації у Німеччині.

БЕРЛІН, 20. V. ПАТ. През. Гінденбург приняв учора Гітлера та мін. вн. справ Фріка. Вони здали йому звіт про внутр. положення Німеччини. Опісля Гітлер конферував із визн. діячами нац. соц. партії. Наради, в яких м. і. брали участь представники проф. союзів та госп. і хлібороб. установ, є мабуть у звязку з приготуваннями до введення станових корпорацій у Німеччині.

ПРИПИНЕННЯ ЧАСОПИСУ.

ДАНЦІҐ, 20. V. ПАТ. Сенат припинив нині на 4 тижні найбільший тутешній щоденник „Данцігер Нойсте Нахріхтен" за видрукування відозви чолового нац.-соц. кандидата д-ра Равшнінґа, провідника данцігського ляндбунду до сільського населення.

Відозва гостро критикувала сенат і його президента Ціма за становище супроти нац.-соціялістів у звязку з тим, що вони заняли будинок і бюра вільних професійних союзів і взагалі за становище супроти гітлерівців.

Що значилаб, Пані, Ваша краса

позбавлена чару Вашої молодечої цери

Жінка може мати поставну стать, гарні і елегантні строї, одначе бракувати їй буде своєрідного чару без оксамитної цери, без тієї молодечої привабливости, які дає регулярне вживання мила Пальмолів.

Мило Пальмолів вироблюване із відомих натуральних олійків краси — з оліїв маслин, пальм і кокосових оріхів. Мягка, багата піна очищує лагідно пори шкіри від всілякої нечистоти, залишаючи церу гарною і делікатною.

Вживайте Пані мила Пальмолів не лише до лиця, але і до плекання тіла, а шкіра Ваша стане чарівна і свіжа, та зберегите собі красу до пізних літ

— **Під колесами автомобілю.** На розі вул. Лінде го та Коперника у Львові шофер наїхав на прохожого Шмару. Колеса автомобілю зломили йому руку й ногу. Шмару забрали до шпиталю, шофер утік.

— **Ріжні вістки.** У Львові відбувся зїзд 11 президентів окружних судів на терені львівської апеляції. — Селянку Евгенію Беднарчук із Лисця покусав у Станиславові скажений пес, якого вбили палками. — Старосту Стеф. Бернатовича в Жовкві перенесено до Бібрки. — В Коломиї скочила до Прута і втопилася російська емігрантка Хана Шлехтер, не могучи виїхати до Палестини. — У квітні сконфіскували на шлеському кордоні 11.618 кг. південних овочів, перепачкованих із Німеччини. — За фальшування стемплів перемиський суд засудив Мих. Гожку на 2 роки вязниці, Мехля Каца на півтора року вязниці. — Горівчані гуртівні в Польщі віддадуть знову приватним особам. — На вівторок проголосили у Варшаві демонстраційний страйк у всій кіновій бранжі для піддержки страйкуючих робітників УФА.

— **Отруїлася лізолем і аспіриною** на дорозі між Погулянкою та Цетнерівкою якась ок. 30-літня жінка. Непритомну відвезли до шпиталю.

— **Пропав судовий урядовець.** В Тернополі викликало сенсацію загадочне щезнення судового урядовця Олександра Колянковського, що вів судовий депозит і переховував судові оплати. Контроля каси найшла готівку 4.000 зол. і депозити на 5.000 дол., однак із касової книги є видерті всі картки із записками від початку року. Здогадуються, що Колянковський, який був кавалером, відобрав собі життя, або став жертвою політичного терору.

— **Бандитизм на селі.** На 21-літнього Семена Гвоздя в Грушеві пов. Дрогобич напали в ночі на дорозі три людці й побили його так сильно, що Гвоздь незабаром помер наслідком заломання черепу. Під замітом убивства поліція арештувала Захарію Машка, Ів. Копача і Кирила Василька. Стануть мабуть перед наглим судом.

— **Душогубство.** Підчас святкування роковин панщини в Задуброві пов. Снятин прийшло до бійки між Василем Крижанівським і Степаном Тофаном. Крижанівський штовхнув ножем Тофана так сильно в груди, що той згинув на місці. Душогуба арештовано.

— **Отроїлася.** В хаті Йосифи Плашовської при вул. Личаківській ч. 147. отруїлася оцтовою есенцією її наймичка Ольга Сікора. Померла зараз після того, як її рятункова станція відвезла до шпиталю. Кажуть, що між Плашовською та її наймичкою приходило до непорозумінь з причини суперництва за якогось мущину. В тій справі поліція веде слідство.

— **Війна двох громад.** Громадяни сіл Ганьківці і Балинці пов. Коломия ведуть зі собою спір за межі сусідних піль. Недавно 22 господарів з Балинець на знак труби рушили з колами та ножами в руках проти Ганьковець. Нападені люди боронилися завзято, але вкінці на побоєвищі лишився труп Василя Франчука з Ганковець, а Г. Терлецького балинчани взяли в неволю і тяжко побили. Всі переможці станули 18. ц. м. перед судом в Коломиї.

— **Смертні присуди на шпигунів.** В Рівному судили 20-літнього Едварда Драйкофера з Варшави і 21-літнього Станислава Богусевича зі Станиславова за шпигунство в користь сусідньої держави. Обох засуджено на повішення. Президент республики помилував тільки Драйкофера, замінюючи смертну кару на безречинцеву вязницю, і тому Богусевича повісили на вязничному подвірі.

— **Вибив жидівського редактора.** Якийсь Каз. Ковальський вибив по лиці редактора жидівського „Нашого Пшеґльонду" Гіршгорна за це, що в статті доказував, нібито Міцкевич і Словацький мали в собі жидівську кров, а нунцій Мармаджі з роду жид.

— **Бурмістр обманець.** У варшавським апеляційнім суді розглядають справу Влад. Кожуховського, бурмістра Гостиніна, обвинуваченого в цьому, що за міські гроші (215.000 зол.) купив тартак вартости 160.000 зол. і що продав 28.000 куб. метрів дерева вартости 1.300.000 зол. за 950.000 зол. Окружний суд засудив був Кожуховського за ті обманства на півтора року вязниці.

— **Голодівка робітників.** Повідомляють із Лодзі, що 3.500 робітників фабрики штучного шовку в Томашові, які від кількох тижнів ведуть італійський страйк, розпочали голодівку. Страйкарі не пускають до фабрики нікого і не приймають ніяких харчів, які приносить їм рідня. — На терені лодського повіту застрайкували робітники кількох щеголень.

— **Чеського „Сокола"** розбройна конференція не признала військовою організацією.

— **Яка може бути директорська платня.** З Вашінґтону повідомляють, що всі установи, які просили державної помочі для санування, мусітимуть знизити платні управителям і вищому персоналові. Управителі не сміють мати вищої платні як 12.000 долярів річно. Дехто з них досі мав і по 100.000 долярів річно.

— **Підтримайте Українську Бібліотеку ім. С. Петлюри у Парижі!** 25. травня — день смерть бл. п. С. Петлюри — це день збірок на Бібліотеку його імени в Парижі. Того дня — раз на рік — *Рада Бібліотеки кличе* українське громадянство до підтримки Бібліотеки. Не забудьте самі й

перекажіть іншим, що Бібліотека за 4 роки істнування зі своїми 5 філіями зібрала понад 10.000 книг, що вона має служити своїм і чужим та що нею мусить дорожити ціла наша нація. Тепер всім і всюди тяжко, але нашому народові найгірше, найтяжче. Тому й жертвенність наша на утримання своїх національних установ мусить бути якнайсильніша. Купіть собі „Збірник памяти С. Петлюри"! Найменші жертви приймемо з найбільшою вдячністю. Гроші й поручені листи просимо слати на адресу бібліотекаря: I. Rudicev, 41, rue de La Tour d' Auvergne, Paris 9.

— **У рецензії із попису Філій В. Муз. Інституту** („Діло", ч. 127) пропущено через недогляд між назвищами т. зв. „вундеркіндів" назвище **Я. Дуба** з Борислава.

—o—

З нових видань.

МИСТЕЦТВО. Орган Асоціяції Незалежних Українських Мистців. Зошит IV. Львів. Зима 1932-3. Ціна 4 зол.

Такому журналові вільно спізнюватися. Його видавці випереджують галицьке культурне життя не на роки, на цілу добу. Тоді, як нечисленні наші видавництва шукають силоміць масового читача і підсувають йому книжку майже задурно, під його найрідніший смак, маємо кількох мистців, що хотять ціною безкорисної праці, зі шкодою для свого здоровля та кишені, пригадати нам Европу і Европі нас.

„Мистецтво" видає кількох фанатиків з постійним дефіцитом, у надії, що найдеться у нас бодай 300 інтелігентів, що покриють кошти паперу та друку. Досі нема їх, і досі навіть найдобірніша наша „сметанка" не чула про найбільші імена наших мистців, що рятують наше національне імя перед культурним світом. Трапилося таке диво, що саме тоді, коли збанкрутували наші політичні зусилля на міжнародній арені і коли література почала робити боками, два десятки мистців розсіяних по світі пригадує чужинні силу української творчости.

Наш здивований читач напевне недовірливо крутитиме головою, коли прочитає в останнім зшитку „Мистецтва" статтю П. Ковжуна про О. Грищенка. Стільки літ виставляє свої образи Грищенко у Парижі та в інших великих столицях, навіть *чужинні* мистецькі критики знають, що він українець, а в нас треба щойно відкривати земляка як невідомого чужинця! Те, що оповідає нам Ковжун про молодість і карієру Грищенка таке несподіване як неодна добра історія з чужинної повісти. Грищенко поруч Архипенка — єдиний українець, якого імя попало вже до такої світської біблії як Британська Енциклопедія.

Те саме число „Мистецтва" відкриє нам тайну, що і у Львові живе мистець, про якого загал нічого не чув — Роман Сельський (стаття М. Винницького), далі, що галицька ікона має власний національний життепис (стаття М. Осінчука), що футуризм — повна сторінка в історії мистецтва (стаття М. Драгана), що справа оцінки мистецьких творів критиками не така проста, як нам видається (прегарна стаття Л. Лілле; Судді й підсудні), накінець, що вистав, де беруть участь наші мистці щораз більше і що прецікава мистецька хроніка з ріжними щораз то новими виданнями просто не вміщується у рямці чвертьмісячника.

Само „Мистецтво" може послужити зразком для наших видавництв, як повинен виглядати журнал зовнішньо і щодо поділу матеріялу, змісту, мови, стилю та інтелектуального рівня. Наші мистці видають його в першій мірі на те, щоби могли показати перед чужинцями, що і вони істнують і працюють. „Мистецтво" заступає їм товариський білет для звязку з чужинними мистецькими осередками. Малярі єдині на нашім грунті підтримують такі взаємини зі своїми земляками на чужині та чужинними творцями. І якби ми мусіли предявити перед чужинцями якусь посвідку нашого сучасного культурного рівня і хотіли би закрити перед ними всю нашу біду, то напевне вибрали би „Мистецтво". Якби так ще яких 300 осіб нашої інтеліґенції відчувало потребу мати таку посвідку своєї культури бодай на столі — праця наших мистців і нашої культури *виглядала* би зовсім інакше!

м. р.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „НАВЧИ МЕНЕ КОХАТИ".

Фільма з Рамоном Наварро за зразок „Веселого Мадриду". Та у „В. Мадриді" була поруч образу студентського життя досить дотепна любовна інтрига, тут маємо замість неї кілька спортових сцен — змагання у копанім мячі. Привабні студентські хори, цікаві два-три моменти з життя американських студентів у шкільних мурах. Для аматорів футболю фільма може й не буде за довга, хоча вона тягнеться без кінця і не має цікавої завязки. Характеристична риса для психольогії американських студентів: — студент, якому лікар каже йти негайно до шпиталю для операції апендициту вважає, що його спортова честь каже йому взяти ще участь у змаганнях. Ці сцени дуже прикрі.

—o—

СПОРТ.

КУРС СУДДІВ СПОРТОВИХ ГОР.

У вівторок 23. ц. м. відбудеться курс суддів спортових гор. Початок: год. 19.30 у домівці У. С. С., вул. Домініканська 11, І. п. Клюби, які мають відділи спортових гор, вишлють принайменше по 2-ох членів на курс.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 21. травня год. 3.30 поп. „Викрадена наречена".
Неділя, 21. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".
Понеділок, 22. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Театр Ріжвородностей.

Неділя, 21. травня год. 3.30 попол. „Шукаємо талановитого вломника".
Неділя, 21. травня год. 7.30 веч. „Фройлайн Доктор".
Понеділок, 22. травня год. 7.30 веч. „Фройлайн Доктор".

Кіна.

АДРІЯ: „Пальма смерти", „Ніч неспокійних".
АПОЛЬО: „Скандал у Сан Моріц".
АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".
КАСІНО: „Навчи мене кохати" (Рамон Новаро).
КОЛІСЕЙ: „Скіпіо", ревія „Колісей у світі".
КОПЕРНИК: „Гальо Берлін! Гальо Париж!"
МАРУСЕНЬКА: „Гальо Берлін! Гальо Париж!"
МІРАЖ: „Невідомий співець".
ПАЛЯС: „Бейбі" (Анні Ондра).
ПАН: „Романс княжни", „Така солодка дівчина, як ти".
ПАСАЖ: „Пострах Арізони".
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Тут радіостація" і ревія: „Коли Ксавера хоче кавалєра".
ХИМЕРА: „Люди в готелі".
УТІХА: „В тіні хмародерів" і ревія.

Закордонне радіо.

Неділя 21. травня 1933.

Братислава (279,3) 10.15 Військ. оркестра, **Лайпціг** (389,6) 20.00 „Дас Либесферботт" оп. Вагнера; **Білгород** (429,7) 12.30 Нар. пісні; **Стокгольм** (435,4) 20.00 „Графиня Марица" оп. Кальмана; **Рим** (441,2) 20.15 Оп. Келі (сопран); **Бероміністер** (459,4) 18.00 „Лякар мимохіть" ком. Мольєра; **Прага** (488,6) 11.00 Муз. поранок, 18.00 „Кохання під ліхтарнею" оп. Офенбаха, 19.55 Військ. музика; **Відень** (518,1) 15.30 Камер. концерт, 20.40 Вес. вечір; **Будапешт** (550,5) 17.15 Циг. музика, 20.15 Оперетка; **Харків** (937,5) 8.40 Музика для сільських дітей, 9.00, 13.50, 15.00, 18.00 Концерт, 18.30 Муз. літер. вечір.

Понеділок, 22. травня 1932.

Мор. Острава (263,8) 19.25 Цитра; **Братислава** (279,3) 16.10 Концерт, 17.50 Брамсові сонати; **Бреслав** (325) 20.30 „Валькірія" оп. Вагнера, **Штрасбург** (345,2) 21.30 „Ля Періколе" оп. Офенбаха; **Лайпціг** (389,6) 21.10 Вес. авдиція; **Берлін** (419) 16.55 камер. музика, **Рим** (441,2) 20.15 Рецісталь (Марг. Коса, сопран); **Прага** (488,6) 19.25 Пісні; **Відень** (518,1) 19.25 Трансм. з держ. опери; **Будапешт** (550,5) 18.45 Циг. музика, 20.30 „Пори року" орат. Ліста; **Харків** (937,5) 9.00, 13.50, 16.30 16.00, 20.00 Концерт, 10.00 Звуковики, 19.00 Українська музика й література; **Москва** (1000) 17.25 „Трільбі" оп. Юрасовського (Сталін 424,3 м.), 17.25 „Лебедине озеро" оп. Чайковського (Досв. 720 м.).

Львівське радіо.

Неділя 21. травня 1933.

12.10 Метеорольог. комунікат, 12.15 Муз. поранок (орхестра, спів); 14.00 Хліборобська скринька; 14.20 Пісні (*Лучай — бас*); 14.40 Найважніші роботи на передмістку; 15.00 Музика; 16.00 Для дітей, „Вуличники" оповідання; 16.25 Грамофон; 16.45 Відчит: „Ти недобра й нестерпна дитина"; 17.00 Фортепян; 18.00 Циганські мельодії та пісні; 18.55 Літні кольонії; 19.05 Всячина, комунікат Т-ва плекання коней, 19.25 Авд.: Мілєрове погруддя; 19.55 Опера Суппе: „Легка кавалєрія", Спортові вістки; 22.00 Весела авдиція; 23.00 Танкова музика.

Понеділок, 22. травня 1932.

12.10, 16.15 Грамофон; 15.15 Господарський комунікат; 15.30 Збіжева біржа; 16.25 Лекція фр. мова; 16.40 Державний нагляд над картелями; 17.00 Солісти (музика, спів); 18.00 Легка й танк. музика; 19.00 Бібліотека Баворовських; 19.15 Всячина; 20.00 Авдиція, Спортові вістки; 21.45 Як дивитися на фільм. твір?; 22.45 Спів (Левкович, баритон); 23.00 Танк. музика.

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ ЛЕГЕНІВ, СЕРЦЯ І ШЛУНКА

Д-р Феліке Ган

ЛЬВІВ, БАТОРОГО 12, ТЕЛ. 84-45.

Пересвітлює Рентгеном.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар поза біржою 7.73.

Золото: доляри 9.22—9.27; дукати 85.50—85.75; франки 36.50—36.75; рублі 4.90—4.95.

Срібло: без зміни.

ВАРШАВСЬКА БІРЖА.

Трансакції. Продажа. Купно.

Бельгія 124.30, 124.61, 123.99; Данціг 174.45—174.30, 174.80, 173.94; Голяндія 358.90, 359.80, 358.00; Льондон 30.25, 30.40, 30.10; Нюйорк чеки 7.74, 7.78, 7.70; Нюйорк кабель 7.76, 7.80, 7.72; Париж 35.11, 35.20, 35.02; Прага 26.56, 26.62, 26.50; Швайцарія 172.40, 172.83, 171.97; Берлін 208.75.

Акції.

Банк Польський 72—73 і одна четверта.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	золотих до
Пшениця дворська	32·25	32·75
Пшениця збірна	29·25	29·75
Жито одноцільне	15·50	15·75
Жито збірне	14·50	15·—
Ячмінь двір. одноцільний	13·25	13·75
Ячмінь на мливо	11·—	11·25
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замоклий	9·—	9·50
Кукурудза краєва	14·25	14·75
Баряболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	15·—	16·—
Горох пів-Вікторія	18.—	20·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	9·50	10·—
Вика чорна	7·50	8·—
Вика сіра	6·50	7·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасовзна	4·50	5·—
Гречка	13·50	14·—
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·00	8·25
Рапак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	7·50	7·75
Висівки пшеничні	7·25	7·50
Пшоно	27·—	29·—
Просо краєве	17·—	18·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв.	70·—	72·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	33·75	34·25
Пшениця збірна	30·75	31·25
Жито одноцільне	17·—	17·25
Жито збірне	16·—	16·25
Ячмінь на мливо	12·50	12·75
Овес збірний	10·25	10·75
Мука пшен. люксусова	60·00	60·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип урад.	31·—	31·50
Висівки житні	7·50	7·75
Висівки пшеничні	8·—	8·25
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	37·—	39·—
Пенцак ч. 10	24·—	26·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ":

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 20. V.: масло —.—, молоко 17 сот., сметана 70 сот., яйця 3.— зол. Тенденція на масло і молоко занижкова, на яйця сильна.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади I. II. і III. часть

Ціна 8·— золотих — без пересилки.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Загальні Збори Товариства Прихильників Освіти у Львові зповіджені на день 27. травня 1933 р. з причини в'їзд Виділу незалежних в тім дні не відбудуться, а відбудуться дня 10. червня 1933. в год. 5-ій пополудні в салі „Української Бесіди" вул. Рутовського 22. Порядок наряд: 1) Відчитання протоколу. 2) Звіт з діяльности Виділу за діловий рік 1932. 3) Звіт Контрольної Комісії. 4) Перевибір голови, членів Виділу, що уступили, заступників, резізорів та мирового суду. 5) Евентуалія. Коли в означенім часі не зібралося вимагане статутом число членів, то Збори відбудуться годину пізніше без огляду на число присутніх (§ 18. статуту). — За Виділ: **Д-р Л. Кульчицький**, голова, **Д-р Р. Зубик**, секретар.

Вписи до дівочої гімназії „Рідної Школи" у Львові, вул. Театинська ч. 10, відбудуться до І. кл. нової гімназії (по укінченні 6. кл. народньої школи або II. кл. гімн.) і до IV. кл. гуманістичної гімназії (по укінченню 7. кл. школи народньої або III. кл. гімн.) в днях 16. і 17. червня. Вступний іспит до цих кляс відбудеться 18. червня з год. 8. рано. Вступні іспити до кляси V—VII. відбудуться в днях 16. і 17. червня т. р. — **Управа.** 1969 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

МЕШКАННЯ покій, ніжа, кухня. Вишневецьких 10, II. пов., комірне 100 зол., кавція готівкою або паперами. Оглядати 3—4 год. 1957 3-3

6-ТИ ТИЖНЕВИЙ курс крою за зниженою оплатою у Вищій Кравецькій Школі розпочинаю 1. червня. Вписи **М. Козловська**, Академічна 22, І, п. 1971 2—7

КУПИВ оказійно фабрику виробів першої потреби. Потрібно спільника з 10.000 зол. до урухомлення. Під „Гарантія" до Адміністрації. 1972 1—1

ДОБРА ГАЗДИНЯ прийме посаду в дворі або приходстві на невибагливих умовинах. Відомість під „Харчівня І. Косакової" в Стрию, вул. Трибунальська 23. 1—2

ВІЛЛЯ „Надія" Черче поручає Вп. П. Гостям-лікувальницям свої гарні, сонячні з комфортом уряджені покої. В першому сезоні ціни значно знижені. 1975 1-5

ВІЧНІ пера направляє „Прецизія" Рутовського 10 (брама) проти костела Єзуїтів. 1975 1—1

З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідає **Олександер Костик.**

Ч. 130 (13.369). Львів, вівторок 23. травня 1933. Рокітьний орган. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполудням.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Пакт чотирьох держав актуальний.

ЛЬОНДОН, 21. V. ПАТ. Льондонська преса оцінює дуже корисно згоду Німеччини взяти проект Мекдональда за основу дальшої розбройної конференції, підкреслюючи рівночасно, що труднощі ще не минули, бо Франція находиться в трудній ситуації, доки Норман Девіс не зясує участи Зл. Держав у гарантії безпеки. Всеж таки преса настроена оптимістично, а деякі часописи передбачують, що 12. червня розбройна конференція буде підписана.

У звязку з тим набирає знову актуальности пакт чотирьох держав. Наглу подорож Геринга до Риму лучать з пляном стрічі Мусоліня з Гітлером, а навіть говорять про можливість приїзду до Риму французького премієра Далядіє та англійського міністра закорд. справ Саймона, який завтра вечором виїздить до Женеви, щоби взяти участь в розбройних нарадах та засіданні Ради Союзу Народів у справі Данціга.

ПАРИЖ, 21. V. „Птіт Парізієн" повідомляє з Риму, нібито британський уряд порозумів демарше у німецького, французького й італійського уряду в справі прискорення переговорів про пакт 4 держав. Тепер уже нема сумніву, що Мусоліній пакт змінять значно наслідком Даледієрових застережень, Рузвельтового відручного письма та в звязку зі заявою Гітлера.

—o—

Жидівська скарга в Союзі Народів.

В понеділок, 22. ц. м. збирається Рада Союзу Народів. На денному порядку петиція Бернгайма, нім. громадянина на Гор. Шлеську в справі протижидівських репресій у Німеччині. Референтом тієї справи предсідник Ради іменував представника Франції, що викликало велике невдоволення Німеччини. Інші петиції жидівських організацій передано до розглянення комітетові трьох, що складається з представників Італії, Швеції та Норвегії. Петицію Бернгайма будуть розглядати в половині тижня.

Крім того на денному порядку нарад находиться справа Данціга.

—o—

МАДЯРСЬКИЙ ПРЕМІЄР У ВІДНІ.

ВІДЕНЬ. 21. 5. ПАТ. Вчора приїхав до Відня мадярський премієр Гембеш. „Політіше Кореспонденц" підкреслює приватний характер гостини та додає, що премієр говорив із канцл. Дольфусом у справі австрійсько-мадярського торговельного трактату. „Н. Фр. Пресе" здогадується, що оба державні мужі обговорили м. і. способи протиділяння пропаганді нац. соціялістів і забезпеки незалежности обох держав.

НЕМА НІМЕЦЬКО - ІТАЛІЙСЬКОГО НЕПОРОЗУМІННЯ.

БЕРЛІН, 21. 5. ПАТ. Пруський премієр Геринг вернувся нині до Берліна з 2-денної подорожі до Риму. В розмові з представником „Кельніше Цтг." заперечив, начеб було непорозуміння між Німеччиною та Італією. Нема вже теж між нами, підкреслив премієр, ніякого австрійського питання. Гітлерова промова створила нове положення, яке згідно з бажанням німецького уряду треба негайно розбудувати в дусі Рузвельтового відручного письма та Мусолініевого пакту 4-х.

ДАЛЯДІЄ ПРОТИ РЕДУКЦІЇ ВІЙСЬКОВОГО БЮДЖЕТУ.

ПАРИЖ, 21. V. ПАТ. На засіданні сенату ухвалили 5 проц. редукцію видатків держави.

Ген. Буржоа вніс поправку, щоби споміж редукції вилучити видатки на військо та на закупно нових военних матеріялів.

Премієр Далядіє сказав, що нац. французька оборона вповні запевнена, одначе він є проти дальших редукцій бюджету на вишколення армії і на закупно нових военних матеріялів. Можливо, що розбройна конференція доведе до успішних висліднів. Тепер усяке ризико може бути погубне.

Без уваги на спротив сен. Боннета сенат ухвалив поправку проти зменшення видатків на мариняпку.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ЗМЕНШУЮТЬ АРМІЮ.

ПАРИЖ, 21. V. ПАТ. Із Вашингтону повідомляють, що през. Рузвельт без огляду на вислід розбройної конференції рішений зредукувати армію Злучених Держав. Стан старшинського корпусу зредукують до передвоєнної скількости.

ДЕ ВАЛЄРА ІДЕ ДО ПАРИЖА Й РИМУ.

ДЕБЛІН. 21. V. ПАТ. Премієр Де Валєра відплив учора на суходіл. У Парижі стрінеться з президентом французької республики. Шеф ірляндського уряду візьме теж участь у святі сотих роковин т-ва св. Вінкентія а Павльо. З Парижа Де Валєра поїде до Риму, де його прийме папа та відбуде паломництво з нагоди святого року. В Римі переговорюватиме теж із Мусоліні.

ЗІНОВЄВ ПОКАЯВСЯ.

Слідом Каменева звернувся до більшовицької партійної влади з висловами покаяння та з проханням приняти його назад до партії Зіновєв (Апефльбавм). Він заявив, що зміняє свої погляди наслідком гітлерівського перевороту в Німеччині та що спочуває з комуністами, які сидять в німецьких вязницях. Загально думають, що Зіновєва приймуть назад до партії, а саме з огляду на переслідування комуністів в Німеччині, де Комінтерн задумує відновити свою діяльність.

ФРАНЦІЯ НЕ ДІСТАНЕ МОРАТОРІЇ І НЕ БУДЕ ПЛАТИТИ.

ПАРИЖ, 21. V. ПАТ. З Вашингтону повідомляють, що Білий Дім відмовився дати коментарі в справі телеграм американської преси, згідно з якими французький уряд переконався, що Франція не дістане мораторії у справі платности рати 15. червня.

У звязку з тим, як зачувати, французький уряд не буде платити ні рати з 15. грудня ні з 15. червня. Вістка ця в політичних колах зробила велике враження.

—o—

Ревізії й арештування в Самбірщині.

В останніх часах поліція перевела ревізії в читальнях „Просвіти" у Викотах і Пинянах та в мешканців громад Бусовиська, Лужок Горішній пов. Старий Самбір та громад Воютичі, Бабина, Пинянки і Баранчичі пов. Самбір. Наслідком ревізій арештовано семинаристку Марію Мицаківну, гімназиста Миколу Гнатова та Івана Гнатова. Арештованих відставлено до слідчої вязниці в Самборі.

АРЕШТУВАЛИ ГРОМ. СЕКРЕТАРЯ.

СТАНИСЛАВІВ, 21. 5. ПАТ. У селі Княже, пов. Снятин, арештували Жигмонта Волошинського, секретаря громади й податкового інкасента під закидом крадежі 8.000 зол.

—o—

ПРОЦЕС Б. ВОЄВОДИ БОРКОВСЬКОГО У ЛЬВОВІ.

Як „Діло" повідомляло вже, польський державний скарб виступив на судову дорогу проти бувш. львів. воєводи Дунін-Борковського за те, що вживав державного отоплення та освітлення в приватному мешканні, як був познанським воєводою. Тому, що Борковський має зем. посілість у Теребовельщині, процес почався в теребовельському суді. Обвинуваченій виступив із закидом, що лише окр. суд у Львові компетентний розглядати цю справу. Внаслідок цей взяли під увагу й справу передали цив. судові у Львові.

—o—

ДОЛЯР ІДЕ ВГОРУ.

Банк Польський платив за долара в суботу 7.75 зол. На приватній біржі долар дійшов до 7.78, а пополудні нотували вже 7.84—7.85.

Фунти стерлінги нотували 30.25—30.30 зол., німецькі марки 2.05 і пів зол., Швайцарія 172.40, австр. шілінг 98.80, золотий рубель 4.88, золотий долар 9.17 зол.

ТАНКОВИЙ МАРАТОН РОЗБИТИЙ.

Тревав 18 діб.

В цирку Станевських у Варшаві відбувалася уже третій тиждень небувала в Польщі імпреза — танковий маратон. Визначено головну нагороду 30.000 франків для пари танцюристів, що буде найдовше без перерви танцювати. До маратону стямуло коло 40 пар, чужинців і поляків і 2. травня вечором розпочалися танці при музиці та численній публиці.

Загально думали, що маратон потревае тільки кілька днів, бо всі такі імпрези за границею кінчилися після стокількадесяти годин. На диво, варшавські танцюристи показалися витревалішими і маратон затягнувся на тижні. Танці відбувалися з 15-мінутовими перервами що години, які танцюристи використовували на спання, їду, тощо. Більша половина пар відступила від танечних змагань уже в перших днях, опісля кружляло по цирковій арені довший час кільканацять пар, а вкінці залишилося тільки девять пар, переважно чужинні фахові танцюристи, які попысувалися вже не в одному маратоні. Між польськими танцюристами визначався студент з Варшави, Гнев, що рішився конче здобути головну нагороду. Тимчасом організатор маратону Муккі, італієць, виключив його в останньому часі від дальшої участи за якусь неформальність. Було очевидним, що Муккі, який заробляв на тій імпрезі по кілька тисяч зол. денно, хотів признати нагороди тільки чужинним фахівцям, з виключенням польських. А що санітарна влада вже раніше вказала на негигієнічні умовини імпрези, минулої суботи поліція припинила маратон, усунувши з цирку танцюристів і публику та забрала касу. Маратон тревав 423 годин або 18 днів і ночей.

Справу нагороди для його учасників вирішить тепер влада.

КОНФІСКАТА „ДІЛА".

Попереднє (129) число „Діла" сконфіскувало городське староство, счеркнувши кілька місць у передовіщі та одну новинку.

ПОЖЕЖА.

СТАНИСЛАВІВ, 21. V. ПАТ. Нині в год. 6. рано повстала пожежа на стриху 4-поверхової каменниці Гавсвальда при вул. Сапіжинській, що охопила весь будинок. Пожежні сторожі вогонь зльокалізували. Вогонь знищив зовсім мешкання на 4. поверсі. Причина пожежі невідома.

ЛЮБОВНА ТРАГЕДІЯ

розігралася в Богородчанах. Донька місцевого адвоката Езеонора М. кинулася до глибокої криниці, звідки її добули і відставили в безнадійному стані до шпиталю. Вона залюбилася в приватному урядовці Карлі Д. зі Станиславова, що є жидом, але родичі не позволяли на їх вінчання, хоч він хотів анхреститися.

ВИБИЛИ ШИБИ В ДРУКАРНІ.

У суботу вечір невідомі люди вибили великі виставові шиби в друкарні Єгера при вул. Сикстуській у Львові. Шкоди є на 5.000 зол. Поліція веде слідство.

—o—

СПОРТ.

ЗА МИСТЕЦТВО ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Чорні — 22. п. п. 2:1 (2:0).
ЛОДЗЬ. Л. К. С. — Погонь 5:0 (1:0).
ВАРШАВА. Варшавянка — Легія 0:0.
КРАКІВ. Краковія — Гарбарня 1:1 (0:1).
ПОЗНАНЬ. Рух — Варта 2:1 (1:0).

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

ЛЬВІВ. Гасмовея — Ольд-Бой 1:0 (0:0).
ЛЬВІВ. Другий Сокіл — Польонія 2:2 (1:2).
ЯРОСЛАВ. Ресовія — Огнісько 4:2 (0:1).
ЛЬВІВ. Лехія — Погонь І Б. 5:1 (1:1).
СТАНИСЛАВІВ. Ревера — Білий Орел 3:0 (2:0).

КАТАСТРОФА НА КІННИХ ПЕРЕГОНАХ.

У Варшаві в неділю на Моколівському шляху під час кінних перегонів на 800 м. перед метою впрягся до каруселю, наслідком якого перевернулося 5 коней. Дві джокеї поранилися так тяжко, що мабуть не вдасться вдержати їх при житті. Кільком гадціям було лекша ранених

Закарпаття.

Перше українське свято у Вилоку над Тисою.

Дня 6. травня ц. р. уладила читальня „Просвіти" у Вилоку, в тім цілком змадяризованім містечку на самій мадярській границі, перше українське свято. Організував його учитель Микола Вайда при помочі голови читальні п. І. Шаркадія й інших членів виділу читальні та учителя Булеци.

Свято зачалося Службою Божою в місцевій гр.-кат. церкві. Відтак уставився похід, в якім ішли пластуни з поблизьких міст і сіл та багато селян зі самого Вилоку та з ближчих і дальших сіл. Всіх учасників походу було до 1.400. Похід перейшов цілим містечком аж до мосту на Тисі та зайшов до місцевого парку, де відбулося народне гуляння, різнородні виступи та змагання пластунів і т. д.

Вечором відбулася святочна академія у великій салі місцевої гостинниці. Саля була повна учасників. Академію отворив голова читальні п. І. Шаркаді, який привитав зібраних. Святочну промову виголосив учитель Вайда. Відтак слідувала багата програма, з якої слід відмітити гарно виведені танці „катарину" й „гопака", що їх виконали місцеві дівчата, члени читальні, в красних народніх українських строях. Також подобався живий образ „Каменярі", який викликав у присутніх велике вражіння. Поему І. Франка виголосив учитель Булеца при вкомпаніяменті ударів молотів. Накінець були виставлені дві одноактові комедії, а потім була широка забава з танцями аж до ранку.

Ціле те свято, досі в тих околицях небувале, мало великий успіх, що його завдячує добре переведеним приготуванням святочного комітету.

Вистава французької афіші.

Минулої неділі відчинили у Міськім Промисловім Музеї у Львові виставу французької афіші, що має дати огляд історичного її розвитку. До виставки дав почин місцевий французький консулят спільно з „Товариством поширення французької культури". Зразки позичені з різних французьких музеїв. На виставі бачимо афіші та мистецьку рекляму від XVII. віку до XX-го включно. Вистава поміщена в трьох салях, на коридорах і вестибулю. Вона дуже різнохарактерна; її організатори подбали, щоби дати глядачеві погляд на найбільше характеристичні риси французьких мистців.

Глядач має весь час вражіння незвичайної легкости. Коли в одній добі ця легкість промовляє з плякат дотепною анекдотою або карикатурою, у другій ніжною сальоновою композицією, то в сучасних зразках реклямми бачимо незвичайну простоту засобів — кілька лінійок і плям вупиняє навіть глядача, що квапиться. Є це одна з тих мистецьких вистав, до якої відвідувачі не потребують окремого підготовлення. Афіші, плякати, різні форми малярської реклями промовляють до нас щодня на вулиці; їх мета — звернути нашу увагу новиною, оригінальністю, виразливістю композиції. Всі ці прикмети має французька реклама, легка, принмпа та ефектовна.

Ширіть наш часопис!

НОВИНКИ

— **Травневий холод шкодить вегетації.** Центральні хліборобські установи на основі звідомлень з ріжних сторін краю повідомляють про шкідливий вплив травневого холоду на вегетацію збіж та інших ростин. Озимини і весняні засіви розвиваються дуже поволи. При сприятливій погоді в половині травня нормально вже колосилося жито, сьогодні ще далеко до колося. Передбачують гірші та сильно спізнені жнива. Одно тільки корисне, що нема нічних приморозків, які знищили би цвіт овочевих дерев.

— **Хто виграв на льотерії?** В третьому дні тягнення клясової льотерії впали виграні на такі числа: 5.000 зол. на ч. 30725. 2.000 зол. на ч. 66965. 1000 зол. на ч. 64402, 111388, 112002, 130826. 500 зол. на ч. 38846. 49505, 60821, 97832, 105511. 400 зол. на ч. 2138, 4317, 4338, 27046, 35516, 444147, 49477, 52801, 61824, 80404, 80042, 98030, 101.587, 114094, 141295. 200 зол. на ч. 13295, 30660, 41201. 99412, 105043, 115997, 148545, 15230.

— **Скільки в Польщі нечинних фабрик.** У березні було в Польщі нечинних 1.056 фабрик, м. н. 168 прядільнь і ткалень, 10 гарбарень, 201 тартаків, 5 броварів, 24 млини та 11 рафінерій нафти.

— **Число божевільних у Польщі** зросло в останньому році з 13.286 до 14.414. Найбільший процент хорих на умі припадає а західні воєвідства (49 проц.), найменше на воєвідства східні (ледви 2 проц.). Пояснюють це між іншим недостаточною евіденцією на сході. Звертає увагу теж велике число умово хорих жидів, а саме 22 проц.

— **Населення Югославії.** На основі приватної статистики, оголошеної в часописі „Політіка", в Югославії мешкало з днем 1. січня ц. р. 12,200.000 людей. Крім того в сусідніх краях живе 1,280.000 а в інших краях 1,500.000 югославян. Інша річ, кого зачисляє та статистика до „югославян" та чи всі ті „югославяни" хотять належати до „югославянської" нації.

— **Анальфабетизм у Франції.** Французька Ліга для поборювання неграмотности у Франції стверднла, що 15 проц. населення Франції не вміє ні читати ні писати. Анальфабетизм українського народу в Галичині доходить, як відомо, до 35 проц.

— **Хто має 17 літ, може ходити до кіна.** Швайцарська влада приготовляє заборону, на основі якої не вільно дітям понижче 17-го року життя ходити на кінові вистави. Можуть ходити лише на спеціяльні діточі вистави, на які дозвіл дасть влада.

— **На закупно мистецьких творів** з вистави париських мистців зложили доси на листи студенток Ір. Бородієвич і Тетяни Терлецької, Нат. Горбайчук і Софії Турчин зол. 36.50: Народна Торговля 5, С. Лициняка і Н. Б. по 3, С. Магаляс і студ. мед. К. Муцовський по 2, Хамула і Пясецький по 1.50, М. П., д-р Кордюк, Пашкевич Медвідь, д-р Шурат, Дурбак, Давидовський, Чумова, Чучман, Почапський, Біленький, В. Назар, Терлецька, Яцків і нечитке підпися по 1 зол, Бандрівська 50 сот. — На листу Голіяна і Садовської зложили по 1 зол.: Турин, Кульчицька, Івгнович, Чемеринська, Мигилевич; 70 сот. Панч, по 50 сот.: Голіната, Ріппель, Кубаєвичі та 30 сот. Стефанишина. Усю готівку 44 зол. передано до каси Нац. Музею. — Спортовий кружок при семинарії СС. Василіянок „Галичанка" зложив 20 зол.

Дописи.

ЛЬВІВ-ЛЕВАНДІВКА.

„Свято Матери". В неділю 14. ц. м. відбулося в читальні „Просвіти" у Левандівці „Свято Матери", влаштоване місцевим Кружком „Союзу Українок". На програму зложилися виступи дитячого хору під проводом п. Івана Гнідеця та виступи струнної орхестри під проводом того самого диригента. Дуже змістовне вступне слово виголосила п-і Лотоцька, делегатка зі Знесіння. На другу частину свята зложилися інсценізації та вистава „На Свято Матери". Свято пройшло вдатно, саля була заповнена вщерть. Всім, що причинилися до влаштування свята, належиться щире признання.

ЛЬВІВЩИНА.

Луговий фестин в Руданцях. Досі село Руданці не уладжувало фестину, бо не було кому цим занятися. Цього року засновано там „Луг", якого заходом відбувся цей перший фестин. В програму його входили: вправи луговиків палицями, луговичок хустинками та ритмічні до пісні: „Накрила вічка", вежі малих луговиків і врешті масові вправи луговиків, луговичок та дорослу. Всіх вправляючих було 135, у тому числі 50 дітей у шкільному віці. Закінчено вправи дефіладою, що так, як і вправи, вийшла справно. Хоча погода була непевна, на святі було багато людей з Руданець і сусідніх сіл. Врешті до привітних проявів о. Демчишин, що подякував усім гостям за їх гостину в селі, а молодь закликав працювати в „Лузі" ще активніше; у відповідь Лугові лави заспівали гучно луговий гимн „Ой у лузі червона калина", а після нього „Ще не вмерла", яке підхопили всі присутні. Хвилина, коли з соток грудей неслися слова гімну за весняним вітром, під лопіт 3 блакитно-жовтих прапорів на площі, була така зворушлива, що декому станули сльози в очах. Врешті лугові лави відійшли під звуки орхестри, залишаючи незабутнє вражіння. Інші села повинні йти за приміром Руданець та організувати молодь так, як це, щораз краще під національним оглядом, село.

СТРИЯ.

Загальні Збори Українського Касина. Дня 29. квітня ц. р. на Загальних Зборах Українського Касина у зв'язку з полагодженням справи чести між двома членами прийшло до виміни думок, при чому націоналісти устами свого представника з легковаженням висказувалися про громадянський суд, котрий повинен всякі справи у нас полагоджувати безвідклично. Додаємо тут, що речником націоналістів був магістр прав, котрий виступає всюди як 100-проц. патріот. Одначе здорова думка перемогла, бо резолюція про важність громадянського суду перейшла всіми голосами проти чотирьох.

Загальні Збори Братства ім. св. Миколая. Дня 30. квітня ц. р. відбулися по 7-літній перерві Заг. Збори церковного братства ім. св. Миколая. Заходами управителя парохії згуртувалося при братстві около 320 членів, свідомих цілі й завдань братства в теперішню скаженину. Вибрано новий виділ, котрий зачинає вже працювати і перевів деякі ухвали, що причиняться до оживлення релігійного і національного життя в місті Стрию.

Купно хати для Т-ва Слуг. По довгих заходах і старанних управи, головнож голови Товариства слуг п-і О. Бачинської, зібрано суму 700 долярів і дня 5. травня куплено мурований дім з 4 кімнатами в найдогіднішім місці, бо коло самої церкви, за квоту 650 долярів. Разом з переносною таксою заплачено 700 долярів. Дім цей вільний від льокаторів і по переведенні відповідних адаптацій буде в ньому уладжений приют для дівчат-членів, які є хвилево без заняття. Крім того в домі буде приміщене також бюро посередництва праці і можливо також дешева кухня. На надзвичайних заг. зборах Т-ва іменовано однодушно Вп. О. Бачинську почесним членом Товариства й ухвалено помістити її портрет на почесним місці в кімнатах власного дому.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 22. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Вівторок, 23. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Середа, 24. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Театр Різнородностей.

Понеділок, 22. травня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Вівторок, 23. травня год.7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Середа, 24. травня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Кіна.

АДРІЯ: „Пальма смерти", „Ніч несподіванок".

АПОЛЬО: „Скандал у Сан Морі:с".

АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".

КАСІНО: „Навчи мене кохати" (Рамон Новаро).

КОЛІСЕЙ: „Скіпіон", ревія „Колісей у цвіттю".

КОПЕРНИК: „Гальо Берлін! Гальо Париж!"

МАРУСЕНЬКА: „Гальо Берлін! Гальо Париж!"

МІРАЖ: „Невідомий співець".

ПАЛЯС: „Бейбі" (Анні Ондра).

ПАН: „Романс книжки", „Така солодка дівчина, як ти".

ПАСАЖ: „Пострах Арізони".

ОАЗА: Неділя.

СТИЛЕВЕ: „Тут радіостація" і ревія: „Коли Ксавера хоче кавалєра".

ХИМЕРА: „Люди в готелі".

УТІХА: „В тіні хмородерів" і ревія.

Закордонне радіо.

Понеділок, 22. травня 1932.

Мор. Острава (263,5) 19.25 Цитра; **Братислава** (279,3) 16.10 Концерт, 17.50 Брамсові сонати; **Бреславя** (325) 20.30 „Вальгірія" оп. Вагнера. **Штрасбург** (345.2) 21.30 „Ля Перікоде" оп. Офенбаха; **Лайпціґ** (389,6) 21.10 Вес. авдиція; **Берлін** (419) 16.55 камер. музика, **Рим** (441,2) 20.15 Реціталь (Марг. Коса, сопран); **Пр[illegible]** (488.6) 19.25 Пісні; **Відень** (518,1) 19.25 Трансм. з держ. опери; **Будапешт** (550,5) 18.45 Циг. музика, 20.30 „Пори року" орат. Ліста; **Харків** (937,5) 9.00, 13.50, 16.30 18.00, 20.00 Концерт, 10.00 Звуковики, 19.00 Українська музика й література; **Москва** (1000) 17.25 „Трільбі" оп. Юрасовського (Сталін 424,3 м.), 17.25 „Лебедине озеро" оп. Чайковського (Доса. 720 м.).

Вівторок, 23. травня 1933.

Братислава (279,3) 17.20 Словацькі пісні, 18.30 Твори на контрабас, 19.25 Фортепян, 22.15 Концерт; **Копенгаген** (281,2) 22.00 Данські нар. пісні, 22.35 Танки ріжних народів; **Штрасбург** (345,2) 20.30 Галевий вечір; **Білгород** (429,7) 12.05 Нар. пісні; **Бероміністер** (459,4) 20.15 „Цирульник із Багдаду" оп. Корнеліюса; **Прага** (488,6) 19.00 „Тангайзер" оп. Вагнера; **Відень** (578,1) 11.30 Квартет, 17.25 „Кохання в пісні" Фукар (баритон), Крамер (сопран), 21.00 Симфонія VI г-моль Малера; **Будапешт** (550,5) 12.05 Концерт, 20.30 Англ. каскики (орхестра); **Харків** (937,5) 9.00 Літ.-муз. авдиція, 10.30 Радіокомпозиція, 13.50 Трубна орхестра, 16.00 Солісти, 18.00 Концерт бажань, 19.00 Симф. концерт із Української Філь-гармонії; **Москва** (1000) 17.25 „Золотий півник" оп. Рімського-Корсакова (Сталін 424,3 м.), 17.25 „Пікова дама" оп. Чайковського (Доса. 720 м.).

Львівське радіо.

Понеділок, 22. травня 1932.

12.10, 16.15 Грамофон; 15.15 **Господарський комунікат**; 15.30 Збіжева біржа; 16.25 Лекція фр. мови; 16.40 Державний метеорол. над картелями; 17.00 **Солісти** (музика, спів); 18.00 Легка й танк. музика; 19.00 Бібліотека Баворовських; **19.15 Всячина**; 20.00 Авдиція, Спортові вістки; 21.45 Як дивитися на фільм. твір?; **22.45 Спів** (Левкович, баритон); **23.00 Танк. музика.**

Вівторок, 23. травня 1933.

12.10, 15.40, 16.15, 22.45 Грамофон; **16.25** Програма нової гімназії; **16.40 Ідея** Йорданівських городців; 17.00 **Симф. концерт**; 18.00 Легка й танк. музика; **19.00 Театр.** скринька; 19.30 Муз. фейлетон: „Мелодрама та муз. комедія"; **20.00 Концерт** (орхестра, скрипка); Спортові вістки; **22.00** Лет. фейлетон: „Заложа"; **22.15 Спів, 23.00** Танкова музика.

З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідає Олександер Костик.

Ч. 131 (13.370). Львів, середа 24 травня 1933. Рік LIV.

Посилку уряду виплачено гуохалем.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Підкарпатській 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Львів, площа „Сокола-Батька" (за стрийською рогачкою)

В неділю, 28. травня 1933 р. відбудеться

ВЕЛИКЕ СВЯТО МОЛОДІ

Рідної Школи

Усі УЧАСНИКИ ФРАНКОВОГО СВЯТА мають змогу бути на Святі Молоді, бо ПОЧАТОК СВЯТА МОЛОДІ ГОД. 3.30 ПОПОЛУДНІ. — Щоби оминути натовпу КАСИ НА ПЛОЩІ СОКОЛА-БАТЬКА БУДУТЬ ОТВОРЕНІ ВЖЕ ВІД ГОД. 12. ВПОЛУДНЕ.

Франкове свято.

Львів, 22. V. 1933.

17 літ після смерти Франка галицьке українське громадянство сплачує першу лепту довгу своєму найбільшому синові. Помер він серед воєнної хуртовини, коли смерть найбільше заслужених одиниць і найоригінальніших творців минала незамітно; найкращі сини нашої суспільности були тоді на полі бою, у концентраційних таборах, приковані до свого місця або розсіяні по світі. Доба визвольного зриву і літа, що прийшли за нею не були більше пригожі для звеличування літературної праці письменника.

Як можна було його звеличати? Видати повну збірку його творів — завдання понад сили найбагатшої суспільности, це-ж була би ціла бібліотека. Святочні академії з роковини смерти поета занадто нагадували інші такі свята, а Франко не нагадував нікого ні своїм життям ні своєю діяльністю.

Єдине, чим гідно могла віддячитись наша суспільність Франкові повинен був бути памятник у місті, де він прожив усе своє життя, де найбільше витратив сил і найбільше натерпівся. Та обставини виключали саму можливість такого почину. Після найбільших зусиль, щоби виднати для Франка місце на памятник у Львові, можна було би добитися площі, яка не відповідала би його величині — це могла би бути площа десь у темній закутині, на підрядній вулиці або на окраїнах міста. Так знехтувати память великого письменника не посмів би ніхто з нашого громадянства.

Минали роки і Франкова могила на Личаківському цвинтарі зрівняна з землею заростала буряном. Ніхто не заважився поставити на ній звичайного деревляного або камяного хреста — всі ждали на нагробник, що був би гідний людини, яка спочиває у могилі. І знову минуло багато часу, заки завдяки починові ріжних одиниць повстав окремий Комітет, що взяв на себе обовязок подбати за такий нагробник. Історія ріжних конкурсів і збірок на цю ціль — довга та складна, і тільки ті, що знають її ближче, розуміють, як важко було перебороти ріжні труднощі, звязані з умовинами нашого життя.

Нагробник не памятник. Комітет, що причинився до його будови, мав від першої хвилини свідомість, що ним не сплачує він повного довгу памяти великого письменника; нагробник — тільки один із буденних обовязків звичайних громадян супроти незвичайного громадянина. Нехай він бодай прохожим, що минають могилу великого письменника пригадує його мученичe життя та неімовірну працю.

День відкриття нагробника тільки одна з голосніших пригадок громадянству, що мало воно письменника та діяча, яким може гордитися. Нарід наш багатий на таланти, але навіть найбільші народи небагато мають письменників, що їх життя було би таке кришталево чисте, так беззастережно присвячене громадській справі, як Франкове. Напередодні і в день відкриття нагробника Франкові найсильніше слово в його звеличанні матиме музика. Він надхнув своєю поезією наших найкращих сучасних композиторів і те, що вони перелили у пісні та симфонії віддають йому і віддадуть нам в іншій формі.

Зпоміж усіх свят за останні роки, недільне Франкове свято матиме найзагальніший характер, наскрізь культурний, вільний від усіх тих непорозумінь, що розділяють громадянство через ріжниці партій, особисті і політичні симпатії. Святами 27. і 28. травня все українське громадянство віддасть поклін великому письменникові, що у своїх творах умів виростати понад усі ті низькі почування, що ділять нарід на ворожі кляси, громади та табори у хвилині великого пориву, у хвилини свідомости, що маємо ту саму минувшину, теперішність і будуччину. Творчий шлях Франка йшов через поодинокі партії, гурти та громади до щораз ширшого кола загально-національних і вселюдських ідеалів.

Нехай із його вершин упаде в дні присвячені Його памяти найясніший промінь на всіх учасників Його свята.

Після промови канцлєра.

(Від власного кореспондента.)

Париж, 18. травня 1933.

Вчорашню промову канцлера Гітлера прийняла сьогоднішня паризька преса назагал скептично, лєондонська радше здержано, зате американська — згідно стверджують це телєграфічні звістки — вдоволено. Одна частина тутешніх газет навіть не дуже то вже старанно ховає своє розчарування, щоб не сказати навіть — невдоволення промовою німецького канцлера: ця частина французької преси воліла би була, щоби канцлер ударив пястуком по столі, ніж щоб у помірковані формі викладав німецьку критику версайського „мира". Ще один, твердий і гомінкий удар по столі, ще один — після цілої низки попередніх, дуже був би придобився тим французьким гуртам (вони нечисленні, правда, скількістю прихильників, та за те могучі своїми впливами у важкій промисловости, в банках, у пресі і ще деінде!), які півголосомм, та проте свідомо й доцільно підсувають цій країні думку про превентивну війну.

„Превентивна" війна, негайна й швидка мала би запобігти війні пізнішій, яку ці кола вважають неминучою. Коли вже стати на погляді, що війна за збереження „придбань" версайського мира неминуча, то краще, мовляв, узятися за неї тепер, у найближчих тижнях, ще цього літа (одна газета вже навіть дату подала: 15 липня), коли збройня Франції й її союзників викінчені, а німецькі збройня ще далеко не повні, тай коли Німеччина наслідком безперечно грубих політичних і дипльоматичних промахів нового режіму стоїть зізольована, без союзників і навантажена неприхильністю трохи не цілого світа; час, мовляв, працює для Німеччини, за кілька років вона може і внутрішню консолідацію закінчити, і військові збройня викінчити, і своє дипльоматичне становище поправити — тоді й виглядиперемоги будуть зовсім інакші ніж сьогодні...

Таке, і ще неодно інше, міркують собі тутешні визнавці ідеї превентивної війни, тай треба признати, що міркування їх льогічно беззамітні. Чи й фактично беззамітні, відповісти на це ми некомпетентні. Що ідея превентивної війни просто накидається Парижеві в його ролі протектора і хоронителя його східного союзника, зрозуміли це давіть у Вашінгтоні: Пертінакс в „Еко де Парі" виразно стверджує, що передовий урядовець вашінгтонського закордонного відділу тому яких два тижні отверто признав французьким співрамовцям, що в даних обставинах Франції не лишається ніщо інше крім війни превентивної. Промова канцлера могла була дати пригарний претекст до такої війни, і ждали й тут нетерпляче всі — і ті, яким противна й чужа думка про нову війну, і ті, які не бачать для збереженая версайських „надбань", зосібна для збереженая великої Польщі, іншого засобу, як тільки воєнний.

Цих останніх вчорашня промова п. Гітлера немило розчарувала.

„Нетерпляче й цікаво вижидана промова Гітлера — пише нинішній полудневий щоденник — розчарувала опінію. Володар німецької долі раптом заговорив мовою, якої поміркованість чудує. Одначе позір! — сказано нам нинішнього ранку, не позволимо підвести себе Гітлерівським зручностям! Удаючи, що хоче шанувати версайський договір, Гітлер готовить насильство над ним..."

Мало цього! „Промова Адольфа Гітлера — пише в передовій статті єдина полудневa газета дуже впливова і з правила знаменито інформована — ще й причинюється до збільшення заколоту, який є у світі й без цього. В цьому моменті головне завдання Франції: взяти під пильну увагу вимоги своєї безпеки під усіми формами".

Таких тай ще виразніших уваг, заяв і закликів з нагоди вчорашньої берлінської промови можна би навести десятками. Та воно зайве і вже й сказаного й наведеного доволі, щоби відчути й зрозуміти, що найближче літо року Божого 1933-го несе Европі такі грізні хмари, які несли їй хіба незабутні дні літа 1914-го року.

ХОЧЕТЕ МАТИ ПЕВНІСТЬ,

що Ваш гірко запрацьований гріш не пропаде, а приноситиме добрі відсотки? Якщо так, то складайте свої ощадности

В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ

„ДНІСТЕР"

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Закарпаття.

Академія в память М. К. Садовського.

Ужгородське громадянство відсвяткувало при співучасти бувших артистів театру М. К Садовського память великого артиста і громадянина святочною академією дня 29. квітня ц р. Артистка В. Іванова-Верес дала гарно оброблену, глибоко обдумяну і прекрасно виголошену характеристику Миколи Карповича як незрівняного артиста й директора театру, на якого буде український нарід все гордий, та проделямувала одну з улюблених роль помершого, монольог гетьмана Дорошенка з драми Старицької-Черняхівської „Гетьман Дорошенко". Директор В. Желтвай подав жмут спомиків про Миколу Карповича з часів його побуту на Підкарпатті, п. М. Чирський виголосив реферат про Помершого як українського громадянина, що брав найактивнішу участь в українському відродженні та при будові власної держави. Мішаний і стрілецький хор під диригентурою п. М. Аркаса відспівали кілька пісень, а також прочитано вірш Спиридона Черкасенка, присвячений памяти М. К. Садовського. В академії взяли численну участь усі круги українського громадянства. Між присутніми був також староста міста Ужгороду п. К. Грабар.

Міркування над потребою української національної партії

В ужгородському „Українському Слові" появилася передовиця д-ра М. Брацайка, в якій автор розглядає питання, чи потрібна на Закарпатті нова партія. Цим питанням — як виходить зі статті — займається тамошнє наше громадянство у новіших часах доволі сильно. Йде про партію, яка булаб уповні незалежна і у своїй програмі та назві зазначувала виразно національний український характер. Автор, відомий народній діяч на Закарпатті, не дає сам відповіді, натомісць підкреслює всі важніші моменти, що їх треба би взяти під увагу, колиб справа зорганізування нової партії найшла справді своїх реалізаторів.

Статистика міста Хуста.

У 1920 р. було в Хусті 11.871 мешканців, у тому 6.854 українців, (гр.-кат. 6.500, православних 354). А в 1930 р. на 17.826 мешканців міста було 9.366 українців (гр.-кат. 7.515 і православних 1.805). Найбільший приріст має в Хусті українське населення.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВАЛІДІВ У. Г. А.

Новий польський закон про забезпеку воєнних інвалідів з дня 17. березня 1932 р. (оголош. в ДЗРП. Ч. 26/32 р.) взяв під увагу формально й інвалідів був. Української Гал. Армії. Про забезпеку українських інвалідів говорить 69. стаття того закону. М. і. вона має за собою кількалітні перипетії зі засідань польського сойму та протестів польського громадянства і польської преси. Ці перипетії відомі особам, які справою державної ренти для українських інвалідів займалися, однак для загалу вони нецікаві.

Сама поява згаданої статті викликала зрозуміле зацікавлення серед інвалідів УГА, з котрих тільки найважче пошкодовані та найбільше потребуючі користають з фондів УКТОДІ і то у висоті, яка пятикратно нижча від державних рент. Зацікавлене у постановах того закону також ціле українське громадянство, яке на забезпеку інвалідів УГА зложило впродовж 10 останніх (1923—1932) років суму 138.920 доларів. Громадянство і в краю і на еміграції загально переконане, що з хвилею появи згаданого закону спадає з їхніх плечей важкий тягар дальшої помочі українським інвалідам тому, що інваліди діставатимуть державну ренту.

Метою цієї статті є позбавити українське громадянство ілюзій та виявити дійсну ситуацію українських інвалідів та стан тої установи, яка інвалідами УГА опікується, себто Українського Т-ва Допомоги Інвалідам у Львові. Саме з причини появи нового закону, помиляючи сучасну кризу госп. відносин, майже зовсім не вливають жертви на цілі УКТОДІ, а в слід за цим погіршлася матеріяльна забезпека інвалідів УГА, бо громадянство переконане, що жертвувати на інвалідів уже нема потреби.

Тимчасом згаданий закон, хоч оголошений перед 15 місяцями, саме у точках, котрі торкаються наших інвалідів, та яких у попередньому законі не було, **не обовязує** і не буде обовязувати аж до появи виконного розпорядку до того закону. Не є виключене, що такий виконний розпорядок зовсім не появиться, а самий закон стріне доля закону про заснування українського університету.

Постанова арт. 69 закону про забезпеку інвалідів звучить в оригінальному тексті так:

„**Upoważnia się Ministra Skarbu do przyznawania zaopatrzeń pieniężnych w wymiarze przewidzianym dla inwalidy wojskowego, inwalidom, którzy uznali uszkodzenia lub okaleczenia, powodującego utratę conajmniej 45% zdolności zarobkowej, na skutek udziału w oddziałach ukraińskich w walkach z Wojskiem Polskiem w czasie od 1. listopada 1918 r. do 1. czerwca 1919 r., o ile są pozbawieni innych środków utrzymania, posiadają obywatelstwo polskie i wykazują się swoją lojalnością państwową. Termin zgłoszenia określi rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej i Ministra Skarbu. Rozporządzenie to określi również sposób zgłoszenia i władzę, powołaną do przyjmowania zgłoszeń**".

Приймім тепер, що цей закон уже обовязує, і перейдім поодиноко точки 69. статті та провірмо, чи і яку забезпеку признає цей закон нашим інвалідам.

Треба по порядку ствердити, що

1) закон не ставить наших інвалідів нарівні з іншими інвлаідами, бо коли до тих останніх каже в статті 1., що вони є „**uprawnionymi z niniejszej ustawy**", отже мають право ренти домагатися, то нашим інвалідам признає інвалідський закон право ласки міністра скарбу, уповаженого признавати чи не признавати ренти інвалідам УГА.

2) Закон признає українським інвалідам не ренту воєнного інваліда, але на 20 проц. нижчу ренти військового інваліда.

3) Закон признає ренту українським інвалідам щойно від 45 проц. утрати працездатности, а не від 15 проц., як іншим інвалідам.

4) Закон не признає ренти усім інвалідам УГА, але тільки тим, які окалічіли в часі від 1. XI. 1918 до 1. VI. 1919 р. Не бере під увагу навіть тих інвалідів, які по 1. VI 1919 р. окалічіли у таборах інтернованих.

5) Закон признає ренти українським інвалідам під умовиною, що вони не мають інших засобів удержання і тим робом позбавляє інвалідів кожної платної праці.

6) Найприкрішою для наших інвалідів є клявзуля виказування державної льояльности. Прикра та умовина тому, що вона робить нашого інваліда за евентуально признану скромну ренту постійно залежним від опінії цілого ряду адміністр. чинників, як громад. писар, війт, поліцай, староста, „Стшелец" і т. п. Бо нашому інвалідові не вистарчить доказати, що він не був караний за протидержавний злочин, але безперервно буде він зобовязаний виказувати свою льояльність. В додатку закон не зясовує пояття льояльности і залишає поліції широке поле до довільної інтерпретації, а нині серед бурхливого політичного руху важко устійнити границі політичної льояльности чи нельояльности.

Нема в інвалід. законі постанов про те, що в заходах за державну ренту інваліди мають нести якінебудь грошеві витрати і то в користь краєвої адміністрації. Всупереч тому старостинські уряди (прим. Золочів) вимагають від наших інвалідів оплат за посвідки горожанства. Ще дивніше те, що таку посвідку виставляє староство для свого власного вжитку. Ці оплати мають виносити в ріжних староствах від 10 до 18 золотих і при зголошенню претенсій 2.000 українських інвалідів ці оплати винесуть понад 20.000 золотих. Ще закон не обовязує, ще ні один український інвалід не має певности чи державну ренту дістане, а вже адміністраційна влада вимагає зложення згаданих оплат від найбідніших громадян, бо саме від воєнних інвалідів і то від тяжких інвалідів від 45- до 100-процентових.

Досі нема нашим інвалідам ані УКТОДІ від державного закону про забезпеку інвалідів ніякої полекші. Надії **на матеріяльне відтяження українського громадянства ще через довгі роки не мають ніяких основ.** Забезпека інвалідів з наших визвольних змагань в 1917—1920 рр. у скромній дотеперішній висоті вимагає співпраці і жертвенности всього українського громадянства ще кільканацять років. Вправді інвалідів щораз менше, — але ж із віком вони стають більше нездібні до праці і потребують більше помочі, як у молодшому віці. Також низькопроцентові інваліди обходилися до якогось часу без постійної матеріяльної допомоги, котрої не будуть могти зректися за кілька років.

Коли домагаємося від українського громадянства дальших матеріяльних засобів на допомогу нашим івалідам, не хочемо сказати, що резигнуємо з претенсій до державних фондів на цю ціль призначених. Стоїмо на становищі, як і всі наші інваліди, що держава, вимагаючи від нас виконування горожанських обовязків, мусить мати супроти нас такий самий обовязок, як його має супроти інвалідів був. німецької армії на Поморю, чи в Познанщині. **У. С.**

—o—

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 24. ТРАВНЯ 1933.

СТЕФАН ЦВАЙҐ. 2)

ҐУВЕРНАНТКА.

(Продовження.)

На другий день рано вони не говорять про те вічого, а всетаки одна і друга відчувають, що їх думки кружать довкола того самого. Вони проходять мимо себе, оминають себе, але всеж мимовільно стрічаються їх погляди, коли обі збоку приглядаються гувернантці. При столі оглядають Оттона, кузина, який від літ живе в тім домі, як чужого. Не говорять з ним, але зпід спущених вій шпарять раз-у-раз у його бік, чи він не порозуміваться з їх павою. Обі якісь неспокійні. Не бавляться сьогодні, лише, у своїм нервовім бажанні простежити таємницю, снуються безцільно і роблять ріжні байдужі речі. Аж вечором питає одна, так якби це було їй зовсім байдуже: — Чи ти знову що завважила?

— Ні — каже сестра і відвертається. Обі відчувають якийсь страх перед розмовою. І так мичав кілька дальших днів у німім стеженні, у невпинним мишкуванні обоїх дітей, які неспокійні і непевні відчувають близькість палаючої таємниці.

Врешті по кількох днях, завважує одна, як при столі гувернатка дає непомітно Оттонові знак очима. Він кивав головою у відповідь. Дитина тремтить зі зворушення. Під столом стискає тихо руку старшої сестри. Коли та повертається до неї, посилає їй блискучий погляд. Та вміть розуміє той знак і стає також неспокійна. Як тільки встали від стола, каже гувернантка до дівчат:

— Ідіть до своєї кімнати і займіться трохи чимнебудь. Мене болить голова і я хочу пів години спочити.

Діти дивляться в землю. Обережно дотикають себе очима, якби хотіли одна другу зробити уважною. І ледво гувернантка відійшла, прискакує молодша до своєї сестри: — Уважай, тепер Оттон піде до її кімнати.

— Розуміється! Тому вона нас відіслала до кімнати!

— Мусимо підслухати під дверима!

— А як хтось надійде?

— Хто може надійти?

— Мама.

Мала перестрашується. — То значить...

— Знаєш що? Я буду слухати під дверима, а ти лишися в коридорі і дай мені знак, якби хтось надходив. Так будемо певні.

Мала скривилася. — Але ти не оповіш мені потім нічого!

— Усе!

— Справді все... але то все?

— Так, слово. А ти закашляєш, як почуєш, що хтось іде.

Чекають у коридорі, тремкі, схвильовані. Кров грає дико. Що буде. Тісно притулюються одна до одної.

Кроки. Пурхають геть. У темряву коридору. Дійсно: це Оттон. Бере за клямку, двері замикаються. Як стріла мчить старша за ним і притискається до дверей, надслухуючи без відпиху. Молодша дивиться тужливо за нею. Цікавість палить її, рве її з призначеного місця. Навшпиньках підсувається до сестри, але та відтручує її гнівно геть. Так чекає вона знову в коридорі, дві, три мінути, які здаються їй вічністю. Гремтить з нетерпячки, тупцює як по розжареним камінню то сюди то туди. Вона близька плачу від схвилювання і гніву, що сестра чує все, а вона вічого. Нараз чути, як десь у третій кімнаті грімають двері. Вона кашляє. І обі тікають як вітер у свою кімнатку. Там стоять хвилинку без духу, з бючими серцями.

Потім молодша прискакує лакомо:

— Ну... оповідай...

Старша робить затуманє обличчя. Врешті каже, замислено, якби до себе: — Я того не розумію!

— Чого?

— Це дивне.

— Що... що...? Молодша аж захлипується тими словами. Тепер старша збирає думки. Мала притиснулася до неї, близько-близенько, щоби не випустити ніодного слова.

— То було таке дивне... таке зовсім інакше, як я собі уявляла. Здається, що як він увійшов у кімнату, то хотів її обняти або поцілувати, бо вона сказала до нього: „Дай спокій з тим, я маю поговорити з тобою про поважні справи". Бачити я не могла нічого, бо ключ був у замку зі середини, зате чула зовсім докладно: „Що сталося?" сказав на те Оттон, але я ніколи не чула, щоби він так говорив. Адже ти знаєш, він говорить завжди так зухвало і голосно, а це сказав так непевно, що я відразу відчула, що він чогось боїться. І вона також мусіла завважити, що він бреше, бо сказала лише зовсім тихо: „Ти вже знаєш що". — „Ні, я нічого не знав". „Так" — сказала вона тоді — а так сумно, так страшно сумно — „а чомуж ти так нараз почав сторонити від мене? Від восьми днів ти до мене ні слова не заговорив, оминаєш мене, як можеш, з дітьми не ходиш уже ніколи, не приходиш уже більше до парку. Чи я стала тобі нараз такою чужою? О, ти вже знаєш, чому ти нараз так віддалився від мене". Він помовчав, а потім сказав: „Я стою тепер перед іспитом, маю багато праці і на ніщо інше не маю часу. Ніщо більше не змінилося". Тоді вона зачала плакати, а потім сказала йому, крізь сльози, але так лагідно і ніжно: „Оттоне чомуж ти говориш неправду? Скажи все по щирому, я дійсно на це в тебе не заслужила. Я-ж нічого від тебе не жадала, але поговорити про це ми обоє мусимо. Ти-ж знаєш, що я маю тобі сказати, бачу це по твоїх очах". — „Що таке?" — промимрив він, але дуже, дуже тихо. А тоді вона сказала..

(Продовження буде).

Хліборобська Палата у Львові.

З нагоди її статуту

Появився розпорядок міністра хліборобства і земельних реформ, який надає статут Хліборобській Палаті у Львові. На основі цього статуту терен праці львівської Хліборобської Палати є воєвідства львівське, тернопільське та станиславівське. Органами Палати є рада, управа і президент Палати.

Рада складається з 68 радників з вибору та 8 радників, яких призначає міністр хліборобства, а яких число несвначене. 34-ох радників вибирають виборчі збірання, а 34 суспільні хліборобські організації, які до цього покличе міністр хліборобства. Рада Палати є ухвалюючим і контролюючим органом. Вона між іншим вибирає членів управи, їх заступників, членів ревізійної і фінансово-бюджетової комісій, приймає бюджетові прелімінарі, затверджує річні рахункові звіти, рішає, коли перебирати майно та деякі права хліборобських організацій, публичних установ, тощо.

Дальше подано, до яких справ і якої скількости голосів треба при ухвалюванні ріжних справ радою. Опісля йдуть постанови про скликування засідань ради, які відбуваються найменше раз у рік для ухвалення бюджету та для затвердження замкнення рахунків, білянсів і звідомлення з праці за попередній рік. Надзвичайна сесія відбувається для окремих справ або на домагання щонайменше 1/4 части всіх радників. Засідання ради є явні, одначе рада може зарядити 2/3 голосів тайність нарад на внесення чи то президента чи 1/4 присутніх на засіданні радників.

Статут передбачує дві комісії, а саме ревізійну та фінансово-бюджетову; крім того дозволяє раді творити ще інші комісії для полагоди ріжних справ.

Управа Палати складається з 11 членів, яких рада вибирає на три роки. Крім членів управи вибирає рада їх заступників. Управа вибирає на першому засіданні в тайному голосуванні президента і заст. президента Палати. Президент може припинити виконання ухвал комісій навіть у тих справах, до яких комісії уповажнила рада.

Палата може покликувати до співпраці знавців. Бюро Палати, якому проводить директор, виконує цілу практичну роботу. Бюджетовий рік Палати такий самий, як бюджетовий рік держави (1. квітня до 31. березня).

Право пасивного вибору до ради Палати мають особи обох полів, що покінчили 30 літ, є власниками, наємцями або керманичами положених в окрузі Палати господарств, або працюючих в окрузі Палати господарств, або працюють у цьому районі в ділянці хліборобства і мають вищу або середню хліборобську освіту. Крім того радники з вибору хліборобських організацій мусять бути членами тих організацій. За господарство треба розуміти хліборобські варстати, що є для їх власників або наємців чи керманичів предметом їх професійної роботи.

Право вибирання радників з виборчих округ мають особи, що є членами ухвалюючих органів повітових союзів комунальних або міст. виділених з цих союзів, а крім цього власники, наємці або керманичі положених в окрузі Палати господарств або такі особи, що працюють в окрузі Палати в ділянці хліборобства та мають вищу або середню хліборобську освіту. З того виходить, що вибори будуть не загальні, в яких беруть участь усі хлібороби, а тільки братимуть у них участь члени повітових виділів та члени міських рад, якщо вони є хліборобами або мають хліборобську освіту.

На терені Палати є 17 виборчих округ, які вибирають по двох радників, а саме: 1) Ряшів, Кольбушова, Коросно, Березів; 2) Ланьцут, Переворськ, Ніско, Тарнобжег; 3) Перемишль, Добромиль, Ліско, Сянік; 4) Ярослав, Любачів; 5) Городок, Мостиська, Яворів, Рудки; 6) Самбір, Турка, Дрогобич; 7) Рава Р., Сокаль, Жовква; 8) Львів, Бібрка, Львів-місто; 9) Тернопіль, Скалат, Збараж; 10) Камінка Струм. Броди, Радехів; 11) Золочів, Перемишляни, Зборів; 12) Підгайці, Бережани, Бучач, 13) Копичинці, Чортків, Теребовля; 14) Заліщики, Борщів; 15) Коломия, Городенка, Снятин, Косів; 16) Станиславів, Товмач, Надвірна, Калуш; 17) Стрий, Рогатин, Долина, Жидачів.

З цього ясно виходить, що з огляду на відомий стан самоврядування у повітах, яке є покликане до вибору радників Палати, наше населення впливу на цей вибір мати не буде. Одиноким можливим заступництвом нашого селянства будуть хіба радники нашої хліборобської організації.

Дальше статут передбачує спосіб виборів шляхом виборчих зборів та можливости їх уневажнення. Вибраними треба вважати: першого того, що дістав 50 прц. голосів, другого, що дістав не менше як 25 прц. голосів. Радники з виборчих округ є вибрані на 6 літ, одначе після першого триліття відступають радники з непаристих округ, після другого триліття радники з паристих округ.

Зараз по виборі радників з виборчих округ відбуваються вибори радників суспільними хліборобськими організаціями. Вибори тих радників переводить кожна хліборобська організація зокрема, і то лише ті організації на терені Палати, які міністр хліборобства до цього кожноразово покличе. Скількість радників, яку має вибрати кожна організація, означить міністр хліборобства. Організації переводять ці вибори таксамо, як вибирають свою головну раду, і то в присутності представника дотичного воєводи. Цих радників вибирають також на 6 літ, з тим, що 17 радників, визначених міністром, уступить за три роки. До виборів радників з організацій відноситься також право уневажнення виборів, так, як це було при виборах з округ.

Як видно з цих постанов, вибори до Хліборобської Палати у Львові є в руках повітового самоврядування та хліборобських організацій. Повітове самоврядування є нині майже зовсім поза можливостями впливів на нього українського хліборобського населення, а тому від цієї курії сподіватися багато радних не можемо. Зате наша хліборобська організація, себто „Сільський Господар", матиме право вибрати таку скількість радних, яку назначить міністр хліборобства. Ця скількість залежить передовсім від величини та організаційної сітки дотичної хліборобської організації. Тому тут виступає ще раз ясно перед наші очі потреба нашої селянської організації, щоби бодай через неї забезпечити собі можливість бути у Хліборобській Палаті та бачити, що і як у ній роблять.

Інж. д-р Е. Храплявий.

З життя наших установ.

Загальні Збори Т-ва Опіки над Українськими Емігрантами у Львові.

17. травня ц. р. відбулися Загальні Збори Т-ва Опіки над Українськими Емігрантами у Львові. Зборам проводив през. Т-ва дир. М. Заячківський, секретарював п. К. Єзерський.

Наслідком еміграційної кризи приневолене Товариство дещо обмежити свою діяльність, всеж таки звіт, предложений Загальним Зборам, виказав живучість тієї суспільної установи. Доказом цього скількість полагоджених справ, видавання інформаційного двотижневика „Український Емігрант", поміч емігрантам та реемігрантам, звязки з важнішими осередками української еміграції та інше.

По вислуханні звітів і дискусії над ними Збори одноголосно ухвалили абсолюторію Управі Товариства.

Згодом Збори перевели вибір уступаючих членів Управи, їх заступників та членів Контрольної Комісії. Вибрано: о. кан. Лопатинського, інж. Ю. Мудрака, проф. А. Березовського і п. К. Єзерського як членів, п. М. Галібея і п. М. Донцову як заступників. До Контрольної Комісії вибрані: дир. О. Саєвич, дир. М. Лазорко і радн. П. Берест як члени, дир. О. Пащак і дир. М. Кисілевський як заступники.

По зборах відбулося конститууюче засідання нової Управи. Президентом Товариства вибрано дир. М. Заячківського, гол. секретарем д-ра А. Говиковича.

Даром

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

Реалізація пакту чотирьох держав.

Текст пакту устійнений і парафований.

ЛЬОНДОН, 22. V. ПАТ. Наспіли тут інформації з Риму, які стверджують, що **пакт чотирьох держав є на шляху до близького здійснення.** Підчас візити Герінга в Римі становище Німеччини а розмові з Мусолінієм і французьким амбасадором Жувнелем так наблизилося до становища Франції, що пакт показався можливим. Кружать поголоски, що Мусоліні має **оголосити факт порозуміння щодо заключення пакту чотирьох держав, а проект тексту буде устійнений представниками інтересованих держав у Женеві.** До підписання пакту мало би прийти коло 1. червня ц. р.

ЛЬОНДОН, 22. V. ПАТ. Вся лондонська преса в майже однозвучних депешах з Риму потверджує, що **основи пакту чотирьох держав у Римі вже устійнені та що парафування тексту відбудеться в Женеві протягом цього тижня.** Часописи зазначують, що первісний проект значно змінено. Нове сформулування тексту має на меті успокоїти Малу Антанту, що **пакт чотирьох великодержав не буде рівнозначний з директоріятом тих держав.** Також у справі ревізії трактатів змінено дотеперішнє становище. Тепер нема мови про якесь накинення ревізії, бо **всяка ревізійна акція застережена Союзові Народів.** Щодо розброєння, пакт підкреслює виразно, що можна осягнути його **етапами,** залежними від Союзу Народів.

ПАРИЖ, 22. V. ПАТ. Преса довідується з Льондону і Риму, що **текст пакту чотирьох держав уже парафований.** Один високий італійський урядовець заявив представникам французької преси в Римі, що **пакт уже парафований і відісланий до Женеви, де буде офіціяльно підписаний представниками Італії, Німеччини та Франції.**

Німецьке право понад право римське.

БЕРЛІН, 22. V. ПАТ. Міністр справедливости республики д-р Франк виголосив на зборах німецьких референдарів промову, в якій боронячи націонал-соціялістичної тези про вищість германського права над правом римським, заявив: „Хочемо довести до того, щоби поняття держави і нац.-соціялістичного руху взаємно покривалися. Нехай ніхто не гадає, що можна буде колись видерти владу Гітлерові. Боротьба проти римського права це внутрішня справа Німеччини і торкається тільки перекрученої й штучно на німецький грунт перещіпленої форми римського законодавства. Говорячи про введення поняття раси до німецького законодавства, Франк підкреслив: „Ми вправді антисеміти, але не варвари. Боротьбу проти жидів ведемо методами, що дають ся погодити з культурою німецького народу. Не позволимо нікому мішатися в наші внутрішні справи. Право, яке тепер творимо, це право німецького народу воїнів, але рівночасно право народу володаря. Світ мусить з тим погодитися. Не хочемо нарушувати прав ніякого народу, але виберемо собі зпоміж народів ті, з якими подобається нам жити".

Вже вийшла книжечка:

ВЕЧІРНЯ І ПАРАКЛИС ДО ПРЕС. БОГОРОДИЦІ

конче потрібна кожному вірному, що хоче брати живу участь у цих Богослуженнях.

Ціна 20 сот. Хто замовляє 50 примірників, дістає 25 проц. знижки. — Замовляти: **Канцелярія парохії Успення Пр. Д. Марії у Львові, Підвалля 7.**

Студентська демонстрація в Берліні проти Австрії.

В Берліні відбулася 20. ц. м. маніфестація націонал-соціялістичних студентів, спрямована проти австрійського уряду. На площі Гегля зібралося коло 1000 осіб, до яких міністр справедливости д-р Франк виголосив промову на тему необхідности злуки австрійських країв з Німеччиною. Запротестувавши проти переслідування австрійською владою націонал-соціялістичного руху, міністр сказав м. і.: „Краще згинемо як вільний нарід, ніж позволимо колинебудь відвести себе від нашої найвищої мети. Нехай світ себе не дурить, що попри Німеччину Гітлера може істнувати ще якась друга німецька держава".

Провідник академічної молоді спід стягу Гітлера, д-р Лєр вказав на методи, якими австрійський уряд ослаблює єдність німецького народу, після чого прийнято резолюцію за злуку Австрії з Німеччиною. Віче скінчилося окликами: „Хай живе великонімецька держава, хай живе Гітлєр!"

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ

А. Пясецький С. А. Краків
Фабрика чекоряди

ПО КОЖНІЙ ЦІНІ
з гарантійно чистих сирівців безконкуренційні ДЕСЕРОВІ ЧОКОЛЯДИ, відживчі молочні і сметанкові, великий вибір вибагливих чоколядок, карамельків і бішкоптів, дае без льосів шастя, бонів і т. п.

Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів

Прогулька українських журналістів

Сироварня у Стрию. — Оселя Т-ва письменників і журналістів у Ямнім к. Яремча.

В суботу й неділю 20. і 21. ц. м. члени Ради Товариства письменників і журналістів ім. Франка — І. Кедрин, Р. Купчинський, В. Мудрий, В. Софронів, М. Стахів і Е. Храпливий скористали з чемности Дирекції „Маслосоюзу" і Вп. інж. Ол. Пежанського і виїхали їхніми автами на прогульку до Стрия оглянути тамошню сироварню „Маслосоюзу". Товаришили їм пос. Остап Луцький і дир. Андрій Палій.

Організація та улаштування сироварні мусить зробити на кожного відвідуючого прегарне враження. Особливо звертає там на себе увагу зразкова чистота в усіх численних відділах того великого українського підприємства, здвигненого і веденого хистом і працею українських кооператорів. Господарі вгостили гостей сніданком, після чого названі журналісти виїхали через Станиславів до Ямного б. Яремча полагодити деякі справи, звязані з тамошньою Оселею Товариства.

Рада Т-ва письменників і журналістів ім. Франка складає оцим ВШ. Дирекції „Маслосоюзу" і Вп. інж. Олександрові Пежанському за вможливлення журналістам цієї прогульки щиру подяку.

—o—

Дальші вістки про пакт чотирьох.

БЕРЛІН, 22. V. ПАТ. Бюро Конті повідомляє: В німецьких міродатних колах кажуть, що вістки, які нині передполуднем кружляли про закінчення балачок у справі пакту 4-х, є неточні. Щоправда завдяки останнім переговорам пруського премієра Герінга в Римі справа посунулася вперед, одначе переговори ще нескінчені. Сподіються, що переговори покінчуться небаром успішно. У висліді тих балачок на нині вечір запросили до м-ства закорд. справ амбасадорів заінтересованих держав для дальших балачок.

ЛЬОНДОН, 22. V. ПАТ. Райтерова агенція повідомляє, що в урядових колах Льондону потверджують вістки про порозуміння між італійським урядом і амбасадором Франції та В. Британії і пруським премієром Герінгом. У проекті пакту 4-х мають поробити значні зміни. Італійський уряд переслав новий проект до Женеви, щоби його розглянули міністри закордонних справ Франції, В. Британії та Німеччини. Здогадуються, що підписання пакту залежатиме головно від опінії Нормана Дейвіса.

ПАРИЖ, 22. V. ПАТ. Авасова Агенція повідомляє, що згідно з англійськими джерелами **Франція, В. Британія та Італія заключили новий пакт 4-х держав, якого текст вислали вже до Женеви й де його офіціяльно розглянуть.**

Пруський премієр Герінг дійшов до повного порозуміння із французьким амбасадором у Римі Жувнелем.

Французька преса й далі задержує резерву супроти всіх вісток, які кружляють на цю тему. „Пті Парізієн" твердить, що Мусоліні особисто опрацював новий проект пакту 4-х, якому тепер після старанних поправок і вигладження недостатків лише парафування заінтересованих сторін. Ніхто в Римі не знав про нову редакцію проекту й нікому невідомо, наскільки взяли під увагу застереження прем. Далядіера, В. Британії й ідеї Рузвельта. До нової редакції проекту пакту 4-х політичні кола настроєні оптимістично. Покищо відомо, що Мусоліні хоче вияснити свої тези та наблизитися до поглядів прем. Далядіе, який від початку балачок у справі пакту подав умовини, на яких Франція згодилася би приступити до пакту.

Коли Далядіе і міністр Боекур приняли новий текст, то це мусіло статися певно наслідком нової редакції тієї частини пакту, яка торкалася справ менших держав. Що торкається дальшого ходу подій в Женеві, то прийшла хвилина закинути тактику кульоарних балачок, а вияснити справу виразно й отверто. Часопис подає поголоску, нібито Норман Дейвіс впевнив Францію в справі безпеки й улекшив їй перейняти Макдональдів план, який вже одобрив Далядіе.

Протести проти „аншлюсу".

Домагаються дипльоматичної інтервенції.

ВІДЕНЬ, 22. V. ПАТ. „Дер Морген" повідомляє, що новий виступ міністра Франка проти Австрії спричинить демарше в німецькому уряді. Австрійський уряд заложить протест проти промов офіціяльних представників Німеччини, спрямованих проти суверенної незалежности Австрії. „Дер Морген" виводить, що уряд Гітлєра хоче відбити на Австрії невдачі своєї закордонної політики. Щораз більше виявляється охота гітлєрівської Німеччини розгорнути горячкову акцію за „аншлюсом". Австрійський уряд повинен зробити все, щоби вибити Німеччині з голови те самодурство.

Канцлєр Дольфус в обороні незалежности Австрії.

ВІДЕНЬ, 22. V. ПАТ. Канцлєр Дольфус виголосив учора промову, трансмітовану радіом, в якій підкреслив з натиском, що Австрія є державою вільною й незалежною та бажає залишитися такою надальше. Промовець зазначив, що в Австрії кожний громадянин користується повними правами. Історичним завданням Австрії є посередництво між народами.

Преса приписує промові д-ра Дольфуса велике значіння, бо вона є політичним „вірую" не тільки уряду, але всього австрійського населення.

Туристичний бойкот Австрії Німеччиною.

ВІДЕНЬ, 22. V. ПАТ. Преса довідується з Ліндав, що баварський міністр Ессер проклямував там на зібранні закордонної преси туристичний бойкот Австрії Німеччиною. Бойкот має бути відповідю Німеччини на видалення нім. громадян з Австрії.

Румунський король їде до Черновець.

В Чернівцях ідуть великі приготування до приняття короля Карла, що приїде звідати столицю Буковини в днях 24. і 25. ц. м. В середу, 24. ц. м. король має приїхати пів до десятої вранці на двірець. Опісля молебен в катедральній церкві з приводу 15-ліття прилучення Буковини до Румунії, гостина в 11. полку, інспекція військ, спортове свято і відвідини табору пластунів. В четвер день героїв на площі Александрі, відвідини університету, відкриття площі повітроплавства, свято військового коня і вечором галеве приняття у митрополита.

Маніфестація румунського селянства.

БУКАРЕШТ, 22. V. ПАТ. Вчора була тут велика маніфестація членів націонал-царанистичної (селянської) партії при участи 200.000 членів. На маніфестацію прибули делегації селян з найдальших сторін. Перед премієром Байда Воєводом дефілював похід, що тревав 7 годин. Виголошено багато промов, між ним й сам премієр, вибраний на місце Маніва головою партії.

Радянська позичка провалилася.

Як повідомляють з Москви, субскрипція на розписану нову внутрішню позичку йде дуже кепсько. Досі субскрибовано вже мільйони рублів і то тільки по більших містах. Менші міста і села бойкотують позичку.

Австрійський летун переможцем.

ВІДЕНЬ, 22. V. ПАТ. Перемогу в альпейському леті осягнув австрійський летун Йозіпович. На другому місці знайшовся італієць Льомбарді

ПАНАХИДА
за душу бл. п.
ЛЬВА ГНАТИШАКА,
б. директора Укр. Держ. Гімназії в Золочеві, відправиться в церкві св. Спаса при вул. Краківській в четвер дня 25. травня ц. р. в год. 12. 30 в полудне.
Син, невістка і внучка.

ЯПОНСЬКІ УМОВИНИ ДЛЯ КИТАЮ.

Японський уряд повідомив нанкінський уряд, що готов заключити мир і перемиря на таких умовинах: 1) визнання Манджурії де юре, 2) створення нейтральної стрефи, що обійме всі провінції на північ від Жовтої Ріки, 3) покинення бойкоту японських товарів, 4) скасування всіх постанов про екстериторіяльність і концесії та заключення умов на основі „Азія для азійців!"

Китайський уряд відповів, що не згодиться на ніякі умови, які треба би заключувати під примусом.

ДВІ МИЛІ ВІД ПЕКІНУ.

ТОКІО, 22. V. ПАТ. Японські війська є дві милі від Пекіну. Згідно з вістками, одержаними з фронту, нині пополудні треба сподіватися вмашерування перших японських відділів до міста. Японське м-во війни здогадується, що вдасться оминути окупацію Пекіну.

—o—

По широкому світі.

— Із европейських держав, яким Союз Народів дав протягом останніх десятьох років позички, тільки Данціґ і Лотва додержують зобовязань.

— Заноситься на утворення нової балканської коаліції, зложеної з Туреччини, Греції, Болгарії та Альбанії.

— Революція на Кубі не вгавае; між повстанцями й урядовими військами приходить до кривавих боїв.

— На берлінському стадіоні відбулася 21. ц. м. велика маніфестація націонал-соціялістичних робітничих організацій при участи 150.000 осіб.

Про смерть М. Хвильового.

Поволі через чужу пресу приходять вістки, що М. Хвильовий згинув у Харкові наслідком самогубства. Причина цього трагічного жесту письменника — довголітній конфлікт з атмосферою праці, що деяких його товаришів загнала на Соловки, розпорошила насильно по установах, де вони приневолені працювати під немилосерною контролею цензури. Від часу, коли комуністична влада розвязала літературні організації, до яких дав почин Хвильовий і припинив такі журнали, як „Літературний Ярмарок", Хвильовий почував щораз сильніше над собою диктатуру офіціяльної цензури.

—o—

НОВИНКИ

— СКЛАДАНКИ П. К. О. долучуємо до нинішнього числа, якими просимо надсилати передплату на червень 5 зол.

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 12-50

— На домагання широких кол наших відборців приступили ми у Львові до продукції і продажі пастеризованого молока. Молоко це можРозпочинаючи цю нову ділянку молочарства під гаслом: „добре і здорове молоко для здоровля людини", ми переконані, що широкі кола наших відборців оцінять якслід добру якість і цього нашого продукту та домагатимуться тільки пастеризованого молока зі знаком М. С. — „Маслосоюз". 3—3

— Театр ім. І. Тобілевича виїзджає від 23.—28. ц. м. включно на вистави до Товмача; від 1. червня до 4-го гратиме в Станиславові.

— На докінчення будови надгробника І. Франкові зложив Клюб Українських Соціял-Радикалів 50 зол

Відділ Т-ва „Український Центральний Комітет“ у Львові сповіщає Українське Громадянство, що в четвер 25. травня 1933 р. відбудеться у Свято-Юріївській православній церкві при вул. Францішканській ч. 3

ПАНАХИДА

по бл. пам. Голові Директорії і Гол. Отамані Військ Української Народ. Республики

СИМОНІ ПЕТЛЮРІ

і всіх поляглих за Волю України.

Початок панахиди в год. 13-ій.

УПРАВА ТОВАРИСТВА.

— **Фальсифікати Франківських відзнак.** В окремому комунікаті Комітету будови нагробника І. Франка було вже зазначено, що в часі Франківських свят будуть розпродувати від Комітету металеві відзнаки (по ціні 50 сот. (білі) і по ціні 40 сот. (жовті) і картки з відбитками нагробника. Довідуємося, що по місті продають уже фальсифікати металевих відзнак з відбиткою нагробника. Ці фальсифікати не мають напису на краях відзнаки і тому перестерігаємо перед їх закупном. Відзнаки Комітету мають на берегах напис: нагробник І. Франка 28. V. 1933. Всі продавці тих відзнак мають повновласти, підписані Комітетом. — **Комітет будови.**

— **Зїзд хеміків у Львові** відбудеться в днях 24. до 26. червня ц. р. при участи делегатів з інших держав. Досі зголошено 2570 рефератів.

— **Закордонні лікарі у Львові.** В перших днях червня ц. р. приїде до Львова від секції гігієни Союзу Народів група закордонних лікарів, щоби звідати санітарні уладження у Львові та познайомитися з організацією служби здоровля. Вони звідають санітарні і профіляктичні уладження, деякі шпиталі й санаторії, протиракотий іститут, павільони для зараливих недуг, порадню для шкільної молоді і т. п. Крім того оглянуть Львів, Дрогобич, Борислав і Трускавець.

— **Зловживання в нотаріяльній канцелярії.** В канцелярії нотаря Чеховича в Бучачі викрито великі грошеві зловживання, яких допускався його депендент Купчинський. Користаючи з недогляду свого 80-літного шефа, він вів так канцелярію, що багато осіб потерпіло великі шкоди. Справою занялася прокуратура зі Станиславова. Подробиці держать покищо в тайні.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

— **Почесні члени віденської „Січи“.** Українське Академічне Т-во „Січ“ у Відні подає до загального відома, що надзвичайні Ювилейні Загальні Збори Т-ва, які відбулися 6. травня ц. р., іменували з нагоди 65-ліття істнування нашого Т-ва почесними членами „Січи“ отсих громадян: Високопреосвященого Митрополита Андрея Шептицького, д-ра Дмитра Донцова, д-ра Дмитра Мишугу, генерала-четаря Антона Кравса та д-ра Осипа Грицая.

— **Особисте.** У. А. Т. „Січ“ у Відні повідомляє, що довголітній член та б. голова Т-ва п. Роман Мороз промувався 12. ц. м. на доктора всіх медичних наук.

— **Пожежа.** У Гвіздці повіт Коломия вибухла пожежа в домі Ілька Романюка й перекинулася на будинки двох сусідів, заподіявши шкоду на 20.000 зол.

— **Під колесами автомобілю.** На гостинці в Щирці переїхало авто зі Львова 14-літню Софію Вовк, яку в грізному стані відставили до львівського шпиталю.

— **Побили румунського посла.** Румунський посол д-р Лупу відбуває агітаційну подорож по громадах повітів Жарнава Маре і Чук з послами Леоном Сердічом і Модряну. На вічу в громаді Воїла напали на зібраних противники д-ра Лупу з націонал-цараністичної (селянської) партії. Счинилася бійка, в якій побито посла Сердіча й інші особи.

— **Дитина зрадила душогуба.** В селі Каларіш у Бесарабії вбито перед осьми роками купця Комана, а його товариша Тофеса тяжко ранено. Вбивничкам дісталося в руки всього 500 левів

ВІДГУКИ ДНЯ.

Хто він був?

Не мав один Кульчицький роботи і як тільки дірвався до турецького табору, то кинувся на мішки з кавою. Взяв один мішок на плечі (дарма що шляхтич!) і заніс до Відня. Потім другий, третій — скільки було, а ще потім заложив кавярню.

І не мала доля іншої роботи, тільки те, що дозволила тій кавярні розвинутися, а Кульчицькому розбагатіти.

Вийшов з цього неабиякий клопіт. Тепер люди сваряться хто він був, звідки і за кого себе мав.

Українці — як звичайно — нарід хапчивий, горнуть його до себе, поляки — як звичайно — не дають, а німчиська з Відня вперше сербом його величали, а тепер — самі не знають.

Українці комбінують так: у польськім війську, так як і тепер, служило багато українців. Кульчицькі — цеж український шляхоцький рід вніз Самбора. Отже і той найславніший Кульчицький був українець.

Польські газети у свою чергу: Не всі Кульчицькі українці. Знавний з процесу Горгонової слідчий судля Кульчицький є — почавши від себе — поляк, то й кавярник Кульчицький міг був бути майже напевно поляк.

А німцям з Відня байдуже. Каже хтось: поляк! — хай буде поляк. Чи сяк чи так — він у Відні жив, кавярню заложив, гроші зложив і відденцем помер. І напевно був би співав „Він, Він, вур ду алайн“ — колиб Січинський був цю пісню скорше створив.

Мене ніхто досі не питався про мою думку в тій справі, вважаючи мене за непокликаного до цього. А що в нас багато непитаних і непокликаних людей забирає дуже часто в різних справах голос, то й я собі позволю.

Кульчицький не виглядає мені на українця. По перше тому, що не згинув, по друге тому, що захопив не що інше з мішки з кавою, по трете тому, що не проміняв тієї кави за тютюн та люльку, як це зробив з жінкою Сагайдачний.

На поляка він теж не скидається. Обчислив, поніс, заложив кавярню і сам провадив інтерес.. Аргументи одної з газет про польськість Кульчицького, подібно як про Куропатківа, мене чомусь не переконують.

Останіми часами виринув у „Курярку“ проект зробити з Кульчицького помаляшеного серба, чи посербленого маляра. Але ця думка не принялася, бо інші газети все таки мають ще надію вдержати його для славянської сім'ї.

Мені чогось здається, що Кульчицький ні українець, ні поляк. Раз, що тримався обозу, друге, що зміркував яку добичу хватати, а третє, що на дурничці доробився маєтку. Славянські народи, які засіли поруч себе на окраїнах сарматського низу, не мають тих прикмет.

Чи не належав він часом до вибраного народу?!...

Галактіон Чіпка.

Досі годі було викрити душогубів. Але припадок хотів, що їх викрито. Жандарм Мітіка заночував у селі Урсарі в одного господаря Арапа Алі. Перед спанням він бавився з 5-літним сином Арапа. Дитина розговорилася й оповіла, що тато казав, що господар Мардаре вбив чоловіка. Жандарм арештував того Мардаре, який так злякався, що признався до вбивства і назвав своїх спільників. Їх теж арештовано.

— **Катастрофа на морі.** З Нової Фунляндії повідомляють, що норвеський корабель „Севістанд“ наїхав у ночі на ледову гору. Сила зудару була така велика, що перед кораблем зовсім розторощило, наслідком чого „Севістанд“ затонув до кількох хвилин. На кораблі склалася ще й експльозія газу. Вся залога схоронилася на ратункові човни. Два з них приплили до місцевости Португаль Ковє, третій дістався на транспортовий корабель, що вирятував капітана і 17 осіб. Таким чином ціла залога вратувалася. Корабель віз транспорт мідяної та залізної руди, отже мав малу залогу. Морська влада наказала тепер усім кораблям на Атлянтійському океані, щоби звільнили свою шандкість в полосі, де грозить небезпека зустрічі з ледовими кригами, що пливуть від півночі.

— **Слушна скарга.** Часто нарікають жінки, що їх мужі не доцінюють труду праці в домашнім господарстві. І мають слушність. Бо не легко є між найріжнороднішими предметами щоденного вжитку, вибрати відповідний рід. Лише при купні мила передбачлива господиня має влекшене завдання, бо купуючи мило Олень Шіхт має певність, що має товар першорядний. Мило Олень Шіхт дешеве з огляду на свою виятність.

—o—

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Евгенія Гудиківна, ем. учителька, передплатниця „Діла“, заосмотрена св. Тайнами, померла по довгій недузі 19. травня ц. р. в Самборі, прожившн 62 роки. Похорони відбулися в неділю 21. ц. м. в год. 5. попол. Вічна Їй Память!

—o—

Дописи.

РАВА РУСЬКА.

З Кружка „Рідної Школи“. Старшина Кружка „Р. Ш.“ в Раві Руській виказала багато енергії і започаткувала ще в мин. році правильний розвиток рідношкільної ідеї в місті й повіті. У звітовому році було 38 поїздок на села. Основано 11 нових Кружків по селах, так, що всіх Кружків у равському повіті, які дотепер правно істнують, є 15; крім того істнує Кружок „Р. Ш.“ в Угнові, який має права Повіт. Кружка. В Повітовому Кружку є згуртованих, на жаль, ледви 78 членів, а в підчинених Кружках 788, так що в Раванській „Рідна Школа“ має згуртованих 866 членів. Назагал діяльність Кружків обмежується до уладжування публичних вистав, забав і ширших сходин членів, на яких у декотрих Кружках, як у Гійчу, Вільках Мазовецьких, Забірю, Вербиці, Василеві, відбуваються реферати на культурно-освітні й економічні теми. Декотрі Кружки як Кружок „Р. Ш.“ у Гійчу, Вільках Мазовецьких, Смолині, Селиськах, Василеві, Кремиці, Корчеві і Вільці Вербицькій, ведуть усю культурно-освітню роботу, бо в тих місцевостях читальні „Просвіти“ не істнують. Кружок в Раві Р. удержує постійно українську захоронку, до якої ходить пересічно около 50 дітей; крім того п. Анастазія Лушкіївна вела діточий садок у Василеві Вел. в часі від 19. 7.—4. IX. 1932 а в Підлубнах п. Гена Шульганівна в часі від 15. 7. — 28. 8. 1932. В повіті переведено шкільний плебісцит у 54 місцевостях, при чому зібрано 4.329 шкільних декларацій за 6.862 дітей. Випродовж року вплинуло до каси Кружка 3.336 зол. 16 сот. (тут не зачислено цьогорічної збірки колади, яка принесла з убогого равського повіту доволі поважну квоту, бо 1.047 зол. і 35 сот. Головою Кружка „Р. Ш.“ в Раві Руській є о. Антін Твердохліб.

ЧОРТКІВ.

Гостина театру ім. Тобілевича. Приємну несподіванку зробило театрові ім. Тобілевича громадянство Чорткова. Театр саме підготовляє пєсу „Батурин“, яка вимагає великих антрат на декорації і костюми, на які в часі теперішньої скрути театр не має змоги собі дозволити. І ось українське громадянство Чорткова не тільки гремяшно відвідувало вистави театру ім. Тобілевича, а ще й за ініціятивою „Української Бесіди“ зложило 275 зол. як підмогу на постановку „Батурина“. Артисти зі зворушенням довідалися, що на отсю ціль складали ленту навіть бідні люди, навіть учителі „Рідної Школи“, яких матеріяльне положення взагалі відоме. Чи треба кращої признаки культури і розуміння змн національного театру? Це свідчить, що театр ім. Тобілевича став справді громадським театром, що його істнування і його доля всім дорога. Це вкладає у свою чергу і на театр великі обовязки та велику відповідальність.

КОВЕЛЬ.

Унійна акція на Ковельщині поширюється щораз більше. З околичних сіл частенько селяни відвідують уніятську церкву в Ковлі, а напр. село Колодежно, що є приписане до парафії Волошок, започаткувало справу відчинення у себе уніятської парафії. В цій справі на запрошення колодежанців їздив туди о. Величковський, настоятель греко-катол. церкви у Ковлі, який при великій кількости присутніх виголосив там цікавий реферат на тему: „Християнізм і соціялізм“. В той-же день збіглися рятувати колодежанців православні священники з Любитова й Волошок на чолі з благочинним з Голоб. Для більшого впливу привезли навіть хор з Любитова І слушне на це було зауваження селян: „Чому ви раніше ніколи не показались до нас, а сьогодні аж три попи з хором!“ Селянка з Волошок висловила обурення що її дитину в школі прав. священник учить релігії не московськи і купить собі з української мови. Під натиском успішної унійної акції, що має у нас забарвлення цілком національне, чорна московська сотня аряди-годі кличе до Ковли спасати московське православіє — московських китів: еп. Симона і місіонирія Перетрухина Правда, вони тепер вишукали в повіті Перетрухинові якогось „малороса“, що балакає по українськи. Одначе це все одно нічого їм не поможе! Оскільки будуть далі так працювати над національно-релігійним освідомленням своїх парафіян, як це досі вони робили, то наперед можна їм сказати: „Спускайтеся, куме, на дно й не тратьте сили!“ Минулися часи старих метод не тільки з загальному вихованні, але також у церковно-релігійному. А національно село наше далеко не те, чим було за часів Москви. Нині воно свідоме в усьому розбирається і шукає собі відповідного шляху.

В Апеляційному Суді в Любліні відбулася 24. IV. ц. р. поновна розправа, на відклик прокуратора Окружного Суду в Луцьку, проти Косача й тов., обвинуваченних у приналежности до У. В. О. (див. „Діло“ ч. 250 за рік 1932). Присуд запав такий: Косача на 4 роки, Онишкевича й Марковича на 3 роки вязниці, решту обвинуваченних а саме: Лісневича, Вітрика, З. Сомчинського, С. Сомчинського й Куницю засудили на півтора року вязниці. Боронили: посол д-р С. Білик і С. Підгірський. На першій розправі всіх обвинуваченних засудили були на рік арешту із застосуванням зміркень і зарахуванням слідчого арешту.

Громадянин.

ПІДГАЙЦІ.

Концерт Іванни Синенької-Іваницької. В середу 17. ц. м. завітала до нас п-і Іванна Синенька-Іваницька з власним концертом, що був справжнім пиром для всіх тих, які любують мистецтвом і красою співаного слова. Солістка подала зразок сольового співу, чаруючи слухачів високою клясою свого голосу, дарма, що перемучена, перебувши у слітну погоду 24 км. кіньми з Монастириськ, вийшла без відпочинку на естраду. Два концерти в одному майже часі: д-ра Тисяка і п. Синенької-Іваницької — це для Підгайців незабутня атракція. Одначе з жалем приходиться ствердити, що публика цим разом не виповнила салі. Вже найвищий час зрозуміти, що наших артистів, театрів і взагалі всяких імпрез не підтримуватимуть чужі; тому, коли до таких Підгайців приїде раз на кілька літ співачка тої міри, що п. Синенька-Іваницька, то прибути на концерт кожному без виїмку громадянинові є просто святим обов'язком. Вкінці слід згадати про несмачні і прикрі для вуха вигуки та сміхи неукраїнської галерії,що перешкоджала солістці в найкращих моментах. Ось як дуже прикро відчуваємо тут недостачу власної салі, коли, винайнявши салю від місцевого польського „Сокола", засуджуємо себе на такі прикрі інцидента. А Народній Дім мов на зміх стоїть невикінчений...

Свято У. М. Х. В неділю 14. V. відсвяткувала підгаєцька парохія свято „Українська Молодь Христова". Вже рано вікна домів, де мешкають українці, прикрашено каликами. На церкві маяв великий синій прапор зі золотим знаменем Христа. Кульмінаційною точкою свята була соборна Служба Божа, яку відправив о. Костюк в асисті о. Княгиницького й о. Кизими. На тій Службі Божій молодь довершила торжественного акту присяги на вірність Христові. Прегарне то було враження, коли саме підчас присяги вигляну.ло з-поза оловяних хмар золоте сонце. До Служби Божої співав хор під батутою проф. Мостового. Свято викликало зрозумілий настрій у всіх тих, що під прапором Христа служать вірно й розумно найсвятішим ідеалам рідної нації.

Р. М. Богородченко.

Нові книжки й журнали.

UKRAINISCHE KULTURBERICHTE des Ukrainischen Wissenschaftlichen Institutes in Berlin. Jahrgang I Nr. 1. (Літографоване).

Ширіть наш часопис!

СПОРТ.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВЦЯ У ЛЬВОВІ.

Розпочалося це свято українського спорту вже в суботу пополудні **ситківковими змаганнями між У.С.С.К. і Л.К.С.**, які докінчено в неділю рано. Висліди цих змагань були ось такі: Маруняк — Дзерович 6:4, 9:7; Дрогомирецький — інж. Рожанківський В. 6:0, 5:7, 6:3; Фединківна — Струмінська 6:3, 6:2; Сасик, Дрогомирецький Рожанківський І. і П. 7:5, 6:3; Сасик — Рожанківський Я. 6:1, 6:4; Дмоховська — Лящинська 6:0, 6:0; Сасик, Фединківна — Дмоховська, Рожанківський Я. 11:9, 7:5, 6:1.

В неділю з 9. год. ранку відбувалися **передмагання в копаному мячі** між усіми львівськими дружинами, крім Тризуба І., що виїхав до Золочева на мистецькі змагання з тамошнім Соколом. Передмагання тривали по 30 хв. і йшли в живому, завзятому темпі, бо кожна дружина старалася вийти до фіналу. На початок Чорноморці виграли з У.Р.С.К. 3:0 (в. о.) через не явлення гравців У.Р.С.К. Після того змагалася II. дружина Тризуба з Метою. В результаті перемогла Мета 5:0 Чорноморці перемогли Комету 3:1. Сокіл IV. зустрівся з Метою і переміг її 1:0, задемонструвавши гарну гру. До дуже гарних треба зачислити теж змагання У.Р.С.К. з Кометою. Напад У.Р.С.К. показав особливо в першій частині добрий тяг на ворота, коли то й здобув одинок ворота з далекого стрілу Садового у горішній ріг воріт. Передмаганням приглядалося ок. 150 видців.

В 3. год. попол. почалась головна частина свята переглядом змагунів. До перегляду станули: УССК, УРСК, Плай, Сокіл IV., Мета, Чорноморці, Комета, КЛК і Стріла. На чолі дефілюди машерував УССК, що виступив найчисленніше (42 змагунів), за ним УРСК (28 змагунів). Разом машерувало 165 змагунів і змагунок. Дефіляду від зразково організаційний референт Спорт Ради Я. Гладкий. Уставлених на площі змагунів привітав голова С. Ради Ол. Карпінський. Перегляд зрівнав на видців дуже гарне враження.

Після перегляду розпочались легкоатлетичні змагання. Висліди їхні представляються так:

100 м. 1) Мартинець (УССК) 11.9, 2) Рак Ром. 12; 3) Рак Яр. Кількаразовий злий старт спричинив дезорганізування змагунів, наслідком чого досить слабий час.

Скок удаль: 1) Рак Роман (УССК) 5.93 м., 2) Шерстило (УССК) 5.71 м., 3) Гнатейко (УССК) 5.38 м.

Біг на 3 км. 1) Сліпко Вол. (УССК) 10.46.5, 2) Дашкевич (УРСК), 3) Полотнюк (УССК). Стартувало 6-ох, з того 3-ох вийшло з біжні. Дуже цікавий був фінш того бігу, коли то Полотнюк, що на останнім окружжі випередив на кількацять метрів своїх товаришів, здомився, а Дашкевич, що весь час був 3-ім, фінішував досить гостро і прибіг 3 кроки за Сліпком.

Цікава була теж **штафета 10×100 м.** УССК. Плай. Перервало, що Плай дуже слабо опанував передавання палочки і тимсамим штафета тратила на ефекті. Перемогла дружина УССК в часі 2,68.

60 м. жінок: 1) Орися (Плай) 8.6, 2) Лазорко (Плай), 3) Біленька (УССК).

Мет диском жінок: 1) Ніжанковська (Стріла) 27.20 м., 2) Колтунюк (УССК) 24.58, 3) Кос (Плай).

Зі спортових гор найбільшим зацікавленням тішилася **газета**, яку розіграли жіночі дружини УССК проти Стріла-Плай. Перемогла комбінована дружина Стріла-Плай у високому відношенні 9:3. Судіював п. Гнатейко.

В **кошівці** Плай переміг УССК у відношенні 28:16.

У **відбиванці** Сокіл IV. розгромив К.Л.К. 2:0 (8:15 5:15).

У фіналі розгрився копаного мяча **дружина Сокола IV. перемогла Чорноморців 2:0 (1:0).**

Публики ок. 1000 осіб, переважно молодь. Погода прегарна.

ЗМАГАННЯ КОПАНОГО МЯЧА У ЛЬВОВІ І В КРАЮ

ЛЬВІВ. Україна II. — Гасюнея II. 1:1. Товариські змагання. Ворота для України добув Бутель II.

ЛЬВІВ. Степ — Поділ 3:2 (2:1). Змагання за мистецтво Ц-кляси, які українська дружина вирішила слушно у свою користь.

ЗОЛОЧІВ. Сокіл (Золочів) — Тризуб (Львів) 3:1 (2:0). Змагання за мистецтво У. С. С. Для Сокола ворота добув Лех і Повідзюк, для Тризубу Юськевич.

УКРАЇНА — ЛЕХІЯ.

Відплатні змагання за мистецтво А-кляси між цими дружинами відбудуться в четвер 25. ц. м. в год. 11. передполуднем на гриші Лехії на Погулянці. Попередять в год. 9-ій змагання за мистецтво Б-кляси Україна II. — Лехія II. Ціни білетів низькі. Доїзд трамваями ч. 3.

—o—

Листування Редакції.

Господарі з села Романів, пов. Бібрка: З Вашою жалобою зверніться до Митрополичої Консисторії у Львові.

Вп. М. В.: „З мандрівки по західних окраїнах" одержали з подякою. Піде в найближчих днях.

Вп. Авторові статті „Наступ на Лемківщину": Піде після відповідного перероблення і скорочення

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 23. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Середа, 24. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Театр Різнородностей.

Вівторок, 23. травня год.7.30 веч.„Фройдлйн Доктор".

Середа, 24. травня год. 7.30 веч. „Фройлайн Доктор".

Кіна.

АДРІЯ: „Пальма смерти", „Ніч несподіванок".

АПОЛЬО: „Скандал у Сан Моріц".

АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".

КАСІНО: „Навчи мене кохати" (Рамон Новаро).

КОЛІСЕЙ: „Скіпки", ревія „Колісей у дії".

КОПЕРНИК: „Гальо Берлін! Гальо Париж!"

МАРУСЕНЬКА: „Гальо Берлін! Гальо Париж!"

МІРАЖ: „Невідомий співець".

ПАЛЯС: „Бейбі" (Анні Ондра).

ПАН: „Романс княжни", „Така солодка дівчина, як ти".

ПАСАЖ: „Пострах Арізони".

ОАЗА: Нечинне.

СТИЛЕВЕ: Бастер Кітон як „Добродій людей", ревія: „Ми не боїмося нікого:"

ХИМЕРА: „Люди в готелі".

УТІХА: „В тіні хмародерів" і ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 23. травня 1933.

Братислава (279,3) 17.20 Словацькі пісні, 18.30 Твори на контрабас, 19.25 Фортепян, 22.15 Концерт; **Копенгаген** (281,2) 22.00 Данські нар. пісні, 22.35 Танки різних народів; **Штрасбург** (345,2) 20.30 Галевий вечір; **Білгород** (429,7) 12.05 Нар. пісні; **Бероміністер** (459,4) 20.15 „Цирульник із Багдаду" оп. Корнеліюса; **Прага** (488,6) 19.00 „Тангайзер" оп. Вагнера; **Відень** (578,1) 11.30 Квартет, 17.25 „Кохання в пісні" Фукар (баритон), Крамер (сопран), 21.00 Симфонія VI г-моль Малера; **Будапешт** (550,5) 12.05 Концерт, 20.30 Англ. класики (оркестра); **Харків** (937,5) 9.00 Літ.-муз. авдиція, 10.30 Радіокомпозиція, 13.50 Трубна оркестра, 15.00 Солісти, 18.00 Концерт бажань, 19.00 Симф. концерт із Української Філармонії; **Москва** (1000) 17.25 „Золотий півник" оп. Рімського-Корсакова (Сталін 424,3 м.). 17.25 „Пікова дама" оп. Чайковського (Досл. 720 м.).

Середа, 24. травня 1933.

Бреслав (325) 16.15 Пісні шлеських композиторів; **Мілано** (331,4) 11.15 Муз. всячина; **Брно** (341,7) 10.55 Нар. музика, 13.40 Нар. опера, **Льондон** (356) 20.25 „Тоска" оп. Пучіні; **Штутгарт** (360.6) 16.00 Дитячі пісні; **Лайпціг** (389.6) 12.00 Концерт; **Берлін** (419) 18.10 Нар. пісні, 21.00 Концерт; **Білгород** (429.7) 19.30, 21.30 Нар. пісні; **Стокгольм** (435,4) 20.30 Військ. музика, **Відень** (518,1) 11.30, 12.00 Квартет, 19.00 Легка музика, 20.05 Вечір одноактівок; **Рига** (525) 17.00 Грігові твори, 19.05 „Країна осміху" оп. Легара; **Будапешт** (550,5) 16.00 Циг. музика, 20.15 Виїмки з мад. оперет, 23.15 Фортепян; **Харків** (937,5) 9.00, 15.00, 18.00 Концерт, 13.50 Муз. комедія, 16.30 Гумор і сатира, 19.00 Муз.-літ. вечір.

Львівське радіо.

Вівторок, 23. травня 1933.

12.10, 15.40, 16.15, 22.45 Грамофон; 16.25 Програма нової гімназії; 16.40 Ідея йорданівських городців; 17.00 Симф. концерт; 18.00 Легка й танк. музика; 19.00 Техн. скринька; 19.30 Муз. фейлетон: „Мельодрама та муз. комедія"; 20.00 Концерт (орхестра,скрипка); Спортові вістки; 22.00 Лет. фейлетон: „Залога"; 22.15 Спів, 23.00 Тзиґова музика.

Середа, 24. травня 1933.

12.10, 17.00 Грамофон, 12.36 Шк. поранок, 15.25 Збіжева біржа, 15.35 „Свято дитини", 16.00 Грамофон, Сільва ерум, 16.40 **Відчит в українській мові: „Симон Петлюра" вик. проф. д-р Ол. Лотоцький,** 17.40 Стан і будучина ремесла, 18.00 Концерт (музика, спів), 18.55 „Над жарновецьким озером", 19.30 Відч.: „Тиждень дитини", 20.00 Весела авдиція, 21.00 Спортові вістки, 21.10 Фортепян, 22.15 Танк. музика, 22.40 Сонні мрії, 23.00 „Зрада" репортаж з муз. ілюстрацією.

—o—

БІРЖА.

ЗНИЖКА ДОЛЯРА.

Долар у приватних оборотах у Львові до 7.78. Тенденція знижкова.

На міжнародніх ринках долар стояв у понеділок 7.76.

Банк Польський платив 7.75 зол. за долара. Англійський фунт 30.18, німецька марка 210.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ":

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 20. V. масло 2.50, 22. V. масло —.—, молоко 17 сот., сметана 70 сот., яйця 2.80 зол. Тенденція на масло і на яйця знижкова, на молоко удержана.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Вступні іспити до дівочої гімназії „Рідної Школи" у Львові, вул. Театинська 10. до І. кляси гімн. нового типу і до IV—VII. гуманістичної гімназії відбудуться дня 16. червня. Зголошення приймає від дня 1. червня Управа гімназії. У найближчім шкільнім році гімназія буде приміщена в будинку Т-ва „Рідна Школа" при вул. Хшановської ч. 9. — **Старшина Кружка Рідної Школи ім. М. Шашкевича.** 1-2

Спільні відвідини виставки українського промислу в Центросоюзі, влаштовує для своїх членів і гостей Філія „Союзу Українок" у Львові 24. V. год. 5. попол. Збірка — ауд. Зіморовича 20. Вступ вільний.

Зїзд пасічників Товариства „Сільський Господар" відбудеться у Львові 26. травня ц. р. в сали Т-ва „Українська Бесіда", вул. Рутовського ч. 22, в год. 12-ій вполудне. Перед Зїздом відбудуться того самого дня в годині 9-ій рано річні Загальні Збори Пасічницької Кооперативи „Рій" у Львові. 1981

Лік. вет. Роман і Маруся з Січинських Бойкевичі замість повідомлень про їх зручення, яке відбулося в квітні ц. р. в Чагрові складають 50 зол. на „Рідну Школу".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ДОБРА ГАЗДИНЯ прийме посаду в дворі або приходстві на невибагливих умовинах. Відомість під „Харчівня І. Косса-кової" в Стрию, вул. Трибунальська 23.

6-ТИ ТИЖНЕВИЙ курс крою за зниженою оплатою у Вищій Крапецькій Школі розпочинаю 1. червня. Вписи М. Козловська, Академічна 22, І. п. 1971 3—7

ПОКІЙ винайму. Знесіння, вул. Замкнена 6, Лотоцька. 1976 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Пожиточно і приємно є вживати БЕНЗОЕСОВУ КОЛЬОНСЬКУ ВОДУ квітових запахів, дезинфекує, консервує шкіру і волосся. 100 грамів 1.50 зол. у ДРОГЕРІЇ ПІД „КОТВИЦЕЮ" Львів, ул. Кілінського 1 (проти Віденської кавярні).

ДО ПРОДАННЯ:

КАМЕНИЦЯ комфортова, доходова, 3 покої вільні, ціна 7.500, довг 4.000, готівка 3.500 дол.

ПОВЕРХОВИЙ ДІМ, 2 морги саду у Львові при трамваю біля стрийського парку — пять тисяч доларів.

ПОВЕРХОВИЙ ДІМ, цілий вільний, вул. Замкова — два тисячі доларів.

НОВИЙ ПОВЕРХОВИЙ ДІМ і 270 сяжнів парцелі при трамваю, 4 покої вільні довг 3 проц. на 25 літ 24.000 золотих — готівка мала.

Комфортовий ОДНОПОВЕРХОВИЙ ДІМ бічна Листопада 23.000 золотих, 3 проц. довг, готівка 17.000 золотих.

ДВОПОВЕРХОВА КАМЕНИЦЯ поб. парку, комфорт, вільне мешкання, ціна девять, довг три, готівка шість тисяч доларів.

ДВОПОВЕРХОВА КАМЕНИЦЯ, 4 покої вільні, комфорт, вул. Бема, ціна 6, довг тисяч, готівка пять тисяч доларів

і багато інших з малим і більшим вкладом

ІГНАТ, ЛЬВІВ, КУРКОВА 24.

КОНКУРС.

Старшина Бурсового Кружка У. П. Т у Львові приймє на шкільний рік 1933-4 учнів уселюдних та середніх шкіл до Бурси „Рідної Школи ім. кард. С. Сембратовича" у Львові при вул. Хшановської 9. Місячну оплату 55 зол. можне частинно або й цілу платити харчами по торгових цінах. За зужиття інвентаря одноразово 15 зол. Прийняті питомці мусять до 25. липня 1933 зложити вуглевий зачет 30 зол.; зверне ться його у другій половині шк. року.

Прохання вносити до 20. червня 1933 до Управи Бурси; на відповіді треба залучити марку за 30 сот. 1977 1-2

З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідає Олександер Костик.

Ч. 132 (13.371). Львів, четвер 25. травня 1933. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

†

о. Александер Стефанович

Священик-ювилят, емерит. професор і визначний український громадський діяч та публіцист, помер у Львові 23. травня п. р. по трудах свого 86-літнього життя в 61. році священства.

З Покійним сходить у могилу один з найвизначніших українських громадян старшого покоління, якого активність і завсіди рухливий, живий ум мусіли подивляти всі ті, що його знали. Справді! Не було такої справи в нашому національному житті, якою він не цікавився б, не було такого доброго починку, до якого він не приложив би своїх рук. Ми, члени Редакції „Діла", якому о. проф. Стефанович зберіг глибоку відданість аж до смерти, знаємо найкраще, яку широку сферу зацікавлення обіймав ум Покійного, як живо й розумно реагував о. Ст. на ріжні прояви в українському нац. житті, як часто навідувався він до нас зі статтями й замітками, а то й цілими студіями на ріжні-преріжні, все актуальні теми нашого збірного буття, збогачуючи наш орган безінтересовно впродовж цілого його істнування плодами свого духа, свого знання і великого життєвого досвіду. За все те, за працю цілого життя складає нині Редакція „Діла" доземний поклін своєму покійному співробітникові, якого заслуги в нашому національному відродженні записані раз на все тревалими буквами. В. Й. П.!

*

О. Стефанович Александер уродився 17. липня 1847 р. в селі Озерянах коло Товмача, де його батько був священиком. Початкову науку дістав у початковій школі (тоді німецькій) ОО. Василіян у Бучачі. Середню освіту одержав у станиславівській гімназії, де зложив іспит зрілости у 1867 р. Потім записався на богословський виділ львівського університету, де перебув два роки, а слідуючих два роки студіював у Відні. В 1873 р. зложив іспит на катехита середніх шкіл і під кінець цього року обняв становище учителя релігії в обох учительських семинаріях (мужеській і жіночій) у Львові. На цьому становищі перебув аж до 1907 р., коли перейшов у постійний стан спочинку (на емеритуру).

В молодих роках о. Стефановича замітний був серед молоді живий національний рух. Були це 60-ті роки, коли в Австрії входила в життя нова конституція. Тоді повіяло всвим духом і на Галицькій Землі. Найвразливішою на це була очевидно наша молодь, що захоплювалася нашим минулим і віддавала довг тодішньому романтизмові, який регенерував і відроджував цілі народи. В 1865 р. заснували гімназисти вищих кляс у станиславівській гімназії тайну українську громаду, що ставила собі за завдання не тільки працю над собою, але й працю над українським народом, над його національним освідомленням і над культурним піднесенням. Молоді ідеалісти йшли між нарід, вивчували його пісні, збирали їх, студіювали мову та працювали над його національним освідомлюванням. Українські громади поширилися в тому часі на всі гімназії у Сх. Галичині і відіграли в нашому національному відродженні незвичайно додатню ролю. В них набирала наша молодь національного гарту, в них знайомилася з великим і трагічним українським минулим, в них пізнавала українську літературу, в них училася національного патріотизму. З тих громад виходили потім наші національні провідники і найкращі громадські діячі. О. проф. Стефанович саме й належав до того типу наших заслужених громадян, що проходили крізь громадське і національне виховання громад.

Ставши професором двох учительських семинарій, о. Стефанович мав великий вплив на українську молодь тих шкіл. Він виховував її в національному дусі та дав українському народові цілі кадри національно свідомого учительства.

Але попри свою педагогічну працю займався він все незвичайно живо громадськими справами. Зараз-же в перших роках новозаснованої „Просвіти" був членом її Головного Виділу і вів деякий час видавничий відділ. Маючи великі звязки з духовенством, а також зі своїми товаришами, як світськими, так духовними, розповсюднював при їх допомозі масово видання „Просвіти" в народі. Працював також пером. В 1877, 78 і 79 рр. опрацював українську бібліографію та опубліковав її у Славянськім Бібліографічнім Збірнику. В 1878 р. написав „Історію християнсько-католицької церкви", як підручник для середніх шкіл. Другим накладом появилася вона в 1903 р. Була це перша цього роду історія, що знайомила нашу молодь докладно також з історією східної і зокрема української церкви. Та найкориснішою його працею в церковно-національній ділянці було видання при співучасти о. д-ра Сильвестра Сембратовича (пізнішого галицького митрополита) першого молитовника в українській мові, на що дозволила і тодішня духовна влада. До того часу вживали у нас мущини старославянських, а жінки переважно польських молитовників. Ці останні часто бували причиною навіть відчужування від свого рідного, бо не треба забувати, що були це часи, коли одинокою признакою національної приналежности до українського народу була для численних наших людей, особливо по містах, їх церковна приналежність і обряд. Поява українського молитовника ставала на перешкоді цього роду відчужуванню від свого народу.

В 1879 р. перебув о. проф. Стефанович поважну недугу, але перейшовши її побідно, віддався знову цілою душею громадській праці. Він між іншим був у 1880 р. одним з основників „Діла" і помістив вже в першому числі його статтю про потребу й вагу бурс для нашого народу. На сторінках „Діла" за весь час його істнування аж по останні дні містив він дуже численні свої праці та статті на всякі актуальні громадські теми, особливож на теми педагогічні та шкільні. В 1885 р. був одним з основників „Українського Педагогічного Товариства". Особливо живо опікувався справою львівської української школи ім. Шашкевича перед великою війною і навіть на старости літ, по війні, за польських часів зводив успішну боротьбу за її український характер і за відповідне приміщення. У 1883 р. взяв активну участь у заснуванні львівської національно-політичної організації „Народна Рада", а пізніше став видатним членом української національно-демократичної партії і був десятки літ членом Народнього Комітету. На всіх політичних становищах був справила незломним, неуступчивим борцем за повне право українського народу до власного життя.

Працював о. Стефанович і в наших економічних установах. Був членом Надзірної Ради „Народньої Торговлі" і „Краєвого Союзу Кредитового". Ставши в 1908 р. на чолі церковної кооперативи „Достава" у Львові, зреорганізував її та повів так, що вона стала одною з кращих українських установ і членом Вид. Спілки „Діла" від її основання.

На церковному полі розвивав теж незвичайно оживлену діяльність. У 1891 р. брав активну участь у львівськім греко-католицькім синоді і обстоював там солідарно з українським духовенством права нашої церкви. В 1914 р. дав він на польську католицьку анкету в Кракові у справі польсько-українського порозуміння знамениту і гідну відповідь. Ця відповідь появилася друком уже по війні в 1929 р. в окремій брошурі п. н. „З передвоєнних документів". У 1916 р., коли австрійсько-німецькі війська вступили на північ на українську національну територію, вислав від Т-ва св. Апостола Павла до Ватикану і до австрійського міністерства віроісповідань обширний меморіял під назвою: „Пропамятне письмо про вагу української церковної унії для зєднання східної церкви з католицькою і про вагу цього зєднання для міжнародніх політичних відносин".

Коли по війні почали вводити у нас целібат для духовенства, о. професор Стефанович став знову в обороні прав нашої церкви і духовенства та виступив проти примусового вводження целібату. В 1924 р. видав з іншими священиками й учасниками церковного синоду з 1891 р. брошуру під назвою: „Висвітлення до історії львівських синодів з років 1891 і 1897", в якій опубліковано про незнані досі нашому загалові події, що мали місце на синоді. Рівночасно вислано до Риму меморіяли від греко-католицького духовенства і від священиків, учасників синоду, в яких виступлено проти нарушування постанов синодів. Ці меморіяли будуть творити важні документи для історії нашої церкви. Ще мин. року видав о. Ст. працю-спомини о. Северина Матковського п. н. „Три синодальні архієреї", що є важним причинком до тої справи.

В 1923 р. святкував о. проф. Стефанович 50-літній ювилей свого священства. На те свято зїхалося багато учеників ювілята, взяли в ньому участь численні представники нашого громадянства, а львівський Митрополичий Ординаріят надав ювилятові за працю в Консисторії право ношення фіолетного колпака і пояса. Товариство св. Апостола Павла й „Українське Педагогічне Товариство" (тепер „Рідна Школа") іменували його з тої нагоди почесним членом.

Маючи на увазі всі вище описані заслуги о. проф. А. Стефановича на громадській, культурно-освітній, політичній, економічній і церковній ділянці, Загальні Збори „Просвіти" з дня 21. березня 1929 р. признали йому найвищу почесть, а саме іменували його почесним членом Товариства.

Перенесення до церкви і похорон.

Перенесення тлінних останків Покійного з дому жалоби при вул. Чарнецького 26 до церкви Успення Пресв. Богородиці відбудеться в четвер 25. травня в год. 5. пополудні. В пятницю 26. травня в год. 9. рано розпічнуться похоронні відправи, а відтак відбудеться похорон на Личаківський цвинтар.

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie S. O. W. Medyński jako Przewodniczący, S. O. M. Młynarski i Dr. J. Locker jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 117 czasopisma „Dilo" z daty Lwów dnia 10. 5. 1933 do Sygn. VI 1 Pr. 211/33 na posiedzeniu niejawnem w dniu 12. maja 1933 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 8. 5. 1933 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma „Dilo" Nr. 117 z daty Lwów dnia 10. 5. 1933 zawierającego w artykule „Radije nebo i zemla" od słów „Same" do słów „nas bje" znamienia wyst. z art. 127 kk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. 12 Dzpp. Cr. 6 ex 1863 tj. zarządzenie za przekroczenia na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu poniżyć zarządzenie władz państwowych wydane w związku z uroczystością Uhr. Młodzież Chrystusowi. Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący Medyński w. r. Protokul. Turkiewicz w. r. Za zgodność Janowicz st. sekretarz.

Душні настрої.

(Від нашого кореспондента).

Париж, 19. травня 1933.

Войовнича частина тутешньої преси далі тільки слабо затаює свою невдоволеність „поміркованістю" передучорашньої промови канцлера А. Гітлер виголосив одну з тих промов, які в останньому десятку років відчитували всі німецькі міністри від Штреземана до Брінінга (бо така і не інакша була „сенсаційна" промова німецького диктатора) тай — перегородив осьтак сподіванки тих французьких кол, які вже хотіли були добувати шаблі для захисту польського коридору, навіть Польщі цілої тай всяких надбань версайського мира.

Зі сподіванок цих не вийшло ніщо — цим разом бодай.

Конференція для розброєння, яка їм віддавна, від самого початку, з принципу, була сіллю в очах і якій вони бажали швидкого катастрофічного кінця з вини Німеччини, знов вратована і знов буде волікти свої довгі й ялові „праці" — аж до нової кріси. Канцлерові — щоб і не казати, а таки вдалося поворотом до Штреземанівсько-Брінінгівської дипльоматичної манери трохи полатати дуже вже надірвану своїми співробітниками ситуацію, відвернути від Німеччини вину зриву конференції тай відобрати декому бажаний претекст вступити на шлях „діл" катастрофічного характеру. Пише нині один з чолових публіцистів воюючого націоналізму: „Гітлер виявився одночасно знаменитим для розбурхання отяжілої Німеччини і для приспання закордонної громадської думки. Він подає стрихніну одною рукою, хльороформ другою. Він розбурхує і успокоює. Він організує Німеччину? Привертає їй здатність вести війну і дістати назіть без відклику до зброї, шляхом онесмілення й погрози, все, що війна могла би дати? Одно й друге нараз. Уявіть собі в центрі Европи великий нарід з породи людей, яким осоружно помирати в ліжках. Уявіть собі, що цей нарід поставлений на ноги і осмілений політично, соціяльно й військово. Чого він не міг би вимагати? Адже не так давно тому Німеччина Вільгельма II-го, сперта на найбільшу военну машину, яку знає історія, не сходила з дива, коли котрийсь нарід посмів ставити їй опір. Привід до війни, безпрозлочної чи будучої, нині готовий; невиключений також й напад, на хвилину підготовлений або й заімпровізований наїзд. а все те вкупі вимагає від нас збільшеної уваги й розваги..."

Ось вам і зразок міркувань більшої частини французької преси про міжнародню ситуацію: маємо на увазі не тільки газети явно шовіністичні, а й звичайні, т. зв. бульварні щоденники з мільйоновими накладами — одним словом ту велику газетну армію, яку має в своїй залежности премогучий синдикат тяжкої промисловости, синдикат фабрикантів зброї й інших воєнних засобів. Цей тон великих газет кидає острах у широкі маси французької людности, безперечно й щиро миролюбні; на відгомони цього остраху тут тепер попадається на кожному кроці — в приватних розмовах так само як у господарських справах.

А ліва, соціялістична й пацифістична (серед останньої тепер щораз замітніше вибиваються католицькі голоси) преса ані рішучости потрібної для відпору не має, загукана промахами нового німецького режіму, ані не може міритися своєю розповсюдженістю з мільйоновими накладами тієї преси, якій не зробить кривди той, хто назве її „войовничою".

Прецікавий симптом: чи не в усіх без виїмку великих тутешніх органах щойно згаданого типу від кількох днів знов пишно й буйно розквітає польська пропаганда на широку міру. Знов посипалася, річ очевидна, рясна манна на відому породу тутешньої публіцистики. І знов сторінки й стовпці великих щоденників і великих місячників прикрашують повними віри й захоплености статтями, розвідками й дописами — все в користь надійної, непохитної союзниці Франції на сході Німеччини. Два-три останні роки ми були тут трохи позбавлені цього роду публіцистики: від розважливої закордонної політики попередніх німецьких кабінетів потрохи підривався грунт під такою пропагандою. З приходом гітлеризму в Німеччині все те знов змінюється, а французько-німецькі взаємини знов попалися на похилу площу. І багато дечого з того, що було осягнене на шляху до привернення права й справедливости в Европі, нині знов усувається в тінь.

Ще інший цікавий симптом: раптова захопленість східними союзами Франції, виявювана в пресі, торкається майже виключно тільки Польщі; про Чехословаччину ледви коли й чути, а остання промова п. Бенеша про ревізію договорів стрілася тут з оцінками вільними від усякого ентузіязму.

До Чехословаччини і п. Бенеша ще треба буде нам вернутися.

Чи Ви як батько призадумалися над тим, як виглядатиме життя Ваших найближчих на випадок Вашої ненадійної смерти? Зробіть це негайно, а тоді певно забезпечите своє життя в одинокому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменица).

Радикальний зворот у ситуації Европи.

Здійснення пакту 4-ох великодержав.

Львів, 23. травня 1933.

Цілий світ зелектризований вісткою, що ніби то вже „похоронений" римський проект пакту 4-ох европейських великодержав не тільки „воскрес", але й із проекту став доконаним фактом. Ще тиждень тому лунали бовві заяви льорда Гейльсгама і мін. Поля Бонкура. Ще тиждень тому всім здавалося, що Німеччина є цілком ізольована та що своєю ексклюзивністю і незручністю змобілізувала проти себе своїх противників і приятелів та наразилася на безпосередню небезпеку міжнародніх репресій. Поклик през. Рузвельта найшов у світовій пресі оцінку, як крик перестороги перед загибіллю. Заяву Гітлера стрінула широка прилюдна опінія як тактичний відворот під натиском згаданих франко-англійських погроз та американських порад. Одначе швидше, ніж хтонебудь міг сподіватися, виявилося, що значіння протинімецьких виступів було далеко менше а виступу Рузвельта й Гітлера далеко більше: тайна дипльоматія безперервно працювала за кулісами зовнішнього шуму і переводила справу, про яку серед того шуму публіка вже майже забула.

Цією справою був голосний проект, устійнений у Римі поміж премієрами Італії і Вел. Британії Мусолінім і Макдональдом, проект реорганізації співпраці европейських держав та зміни міжнародніх відносин в Европі. Пропагуючи ідею постійного блоку 4-ох великодержав — Англії, Італії, Франції і Німеччини — той проект фактично звертався проти Ліги Націй, як установи, що була знаряддям Франції (і її союзників), отже посередньо підважував цілу післяверсайську систему, яка по одному боці ставила Францію, Малу Антанту і Польщу та по другому боці Німеччину й Совіти (з якими німці були змушені у тій ситуації творити рапальський союз). Отже

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 25. ТРАВНЯ 1933.

СТЕФАН ЦВАЙҐ. 3)

ҐУВЕРНАНТКА.

(Продовження.)

Дівчина зачинає нагло тремтіти і зі зворушення не може далі говорити. Молодша пригортається ще тісніше до неї. — Що... що таке?

— Тоді вона сказала: „Як маю від тебе дитину!"

Як блискавка зривається мала: — Дитячу! Дитину! Це-ж неможливе!

— Але вона це сказала!

— Ти певно зле чула.

— Ні, ні! А він це повторив, кинувся зовсім так само як ти і крикнув: „Дитину!" Вона довго мовчала, а потім сказала: „Що тепер буде?" А потім...

— Потім ти закашлялa, і я мусіла втікати.

Молодша зовсім оголомшена, дивиться перед себе. — Дитину! Цеж неможливе. Деж могла вона мати цю дитину?

— Я не знаю. Власне цього я й не розумію.

— Може де дома... коли прийшла до нас. Мама, розуміється, не дозволила їй взяти її зі собою через нас. Тому то вона така сумна.

— Але йди, тож тоді Оттон ще зовсім її не знав!

Обі замовкають, безрадно, безпомічно побиваючись у думках. Ця думка мучить їх. І знову зачинає молодша: — Дитину, це зовсім неможливе! Як може вона мати дитину? Адже вона незамужня, а тільки замужні жінки мають діти, це я знаю.

— Може вона була замужна.

— Але не будь така дурна. Адже вона з Оттоном.

— Отже як...?

Безрадно дивляться на себе.

— Відна панна Ельза — каже одна дуже сумно. Раз-по-раз вертається те слово виповідь чись як почутливе зітхання. І кожний раз налахотить у нім полумя цікавости.

— Чи це дівчинка, чи хлопчик?

— Хто це може знати?!

— Що ти думаєш... якби я її колись запитала... так дуже, дуже обережно...

— Ти з глузду зїхала!

— Чому... адже вона така добра для нас.

— Але що тобі стрільнуло до голови! Нам таких речей ніхто не говорить. Перед нами затаюють усе. Як ми приходимо до кімнати, вони завжди переривають розмову і говорять з нами про самі дурниці, так ніби ми були діти, а я маю вже тринадцять літ. Нашо будеш питати, нам і так говорять лише неправду.

— Але я так хотіла би знати.

— Ти думаєш, що я ні?

— Ти знаєш... що я власне найменше з того розумію, це те, що нібито Оттон мав би нічого про те не знати. Тож кожний знає, що має дитину, так як знає, що має родичів.

— Він лише так удавав, драбуга. Він завжди так прикидається.

— Але не в такій справі. Лише... лише... як хоче нам зробити якогось збитка...

Втім надходить панна Ельза. Вони зараз замовкають і буцімто працюють. Але збоку зиркають на неї. Її очі так ніби зачервонілі, її голос глибший і більше вібрує як завжди. Діти сидять тихенько: дивляться нараз на неї з якимсь набожним острахом. — Вона має дитину — мусять думати все наново — тому вона така сумна. І поволі смутніють і вони самі.

*

На другий день при столі, чекає на них несподівана вістка. Оттон випровадився з хати. Він заявив вуйкові, що стоїть тепер саме перед іспитами, що мусить більше працювати, а тут йому занадто перешкоджають. Він візьме собі деінебудь кімнатку на ці один-два місяці, таки все проміне.

Діти страшно хвилюються, коли це чують. Вони вичувають якийсь таємний звязок з учорашньою розмовою, прочувають своїм загостреним інстинктом побоювання, утечу. Коли Оттон хоче попрощатися з ними, поводяться нечемно і відвертаються до нього плечима. Але стежать зпід ока пильно, як він стоїть тепер перед панею. Кутики її уст тремтять, але вона спокійно, без слова подає йому руку.

Цілком інакшими стали діти в тих кількох днях. Пропали їхні забави, їхній сміх, очі стратили веселий, безжурний блеск. Зате якийсь неспокій і непевність зачаїлися в очах, дике недовіря до всіх людей довкруги них. Не вірять уже в ніщо, що їм хто каже, вітрять брехню і підступ за кожним словом. Слідять і вишкують цілий день, обсервують кожний рух, вивловлюють кожний відрух, кожний натяк. Як тіни снуються за всім, підслухують під дверима, щоби щось вивідати, горить у них якась пристрасна жадоба скинути темну сітку тієї тайни зі своїх неохотних плечей, або через її очко кинути бодай один погляд у світ дійсности. Дитяча віра, та радісна, безжурна заслїпленість покинула їх. А дотого: вони прочувають у напружености подій якийсь новий удар і бояться, щоби його не пропустити. Від коли знають, що довкруги них брехня, стали дикими і причаєними, а навіть скритими і брехливими. Ховаються в присутности родичів нову удавану тепер дитинність і вибухають при них хижацькою рухливістю. Ціла їх істота просякла нервовим неспокоєм, їх очі, які давніше мали лагідний, матовий блеск, стали мов би більше іскристі і глибші. Вони такі безпомічні у своїм вічнім вистежуванні і шпіонуванні, що тим більше зближуються до себе у своїй взаємній любові. Часом падають собі нагло в міцні обійми, охоплені почуттям своєї непевности, піддаючися трохи перебільшено вестримній, поривній потребі ніжности, або вибухають плачем. У їх житті за одним махом здавалось би без усякої причини, прийшла криза.

(Продовження буде).

одночасно з небезпекою ослабити за будуче вплив Франції і скріпити вплив Німеччини — римський проект був величезною загрозою і для Совітів: бо він втягав Німеччину, єдиного великодержавного совітського союзника й найбільшого банкира в орбіту західно-европейської політики а при пануючих настроях в Англії, Італії і Німеччині недвозначно зазначував на обрії недалекої будуччини — солідарний европейський протибільшовицький фронт.

І тому не диво, що негайно після проголошення у пресі того римського проекту розпочалася проти нього нагінка з ріжних сторін: Малої Антанти, Польщі й Совітів, при виразно неприхильному, хоч трохи масковавому становищу преси французької. Прийшло до зближення поміж Францією і Совітами та до затіснення майже приятельських взаємин між Польщею і Совітами. Появилися звістки про приступлення Польщі до Малої Антанти. Протигітлерівська кампанія цілої міжнародньої жидівської і соціялістичної преси та політичні промахи нім. режиму влекли ситуацію противників пакту 4-ох. Стаття мін. Нойрата, що Німеччина буде „дозброюватись" без огляду на мізерні вислід конференції розброєння і невдача переговорів з німецьким делегатом у Женеві Надольним довела до того загострення відносин, про яке ми згадували на вступі та серед якого пакт 4-ох став нейби зовсім неактуальний.

Про перелім у тому загострення, який приніс із заявою Рузвельта, що декларував охочість Америки до міжнародньої співпраці при передумові виконання Европою конкретних 4-ох точок, та разом із миролюбною промовою Гітлера, — ми вже теж писали. Ще преса не перестала коментувати ті два виступи, як пішла по світі звістка про приїзд до Риму пруського премієра й найближчого Гітлерового співробітника — Геріяґа. Два дні його тамошнього побуту зійшли на розмовах з італійськими державними керманичами та з акредитованими в Римі послами Англії і Франції. Нема вже ніякого сумніву, що ті розмови були вже фіналом цілої довгої і мороїливої попередньої дипльоматичної акції. У ви-

Б. довголітній лікар Заг. Шпиталю у Львові
Д-Р БОГДАН МАКАРУШКА
відчинив канцелярію
в ЧОРТКОВІ
при вул. Грунвальдській.

слід являється пакт 4-ох у новій редакції, з далеко посуненими уступками Франції, з пропущенням точки про ревізію границь, з застереженням більшого голосу малим державам, з приступленим вістрям надрядного „директорського" характеру блоку 4-ох. А проте — пакт 4-ох таки воскрес і останні звістки кажуть, що 1-го червня урочисто підпишуть його у Римі премієр-міністри Англії, Франції, Італії та канцлер Німеччини. Не є теж виключене, що у звязку з декларацією Рузвельта та останньою заявою Нормана Девіса у Женеві про тіснішу співпрацю Америки з Европою — до пакту 4-ох приступить також Америка, даючи цим з одного боку ґарантію безпеки Франції та з другого боку скріплюючи авторитет того нового аеропагу.

Однак нова редакція пакту 4-ох не вдоволила його засадничих противників. *Півофіціяльні заяви у польській проурядовій пресі заповідять надто виразно негативне становище Польщі супроти того пакту без огляду на його форми і безпосередні цілі.* Признаючи, що в нинішній редакції пакту 4-ох це радше „формальність" для рятування особистого престіжу заанґажованих у цій справі Мусолінія і Макдональда, що це „нешкідлива демонстрація" чи навіть ґротесковий „клюб", Польща вестаки передбачає у недалекій будуччині зміну обличчя того блоку, який може стати гегемоном Европи. І тому, читаємо в півофіціяльній заяві у краківськім „Курєрку", що „Прага, Білгород, Букарешт, Москва (!!) і Варшава мають не менше сказати у тих справах від Берліна й Риму". Це така знаменна заповідь, що прийдеться присвятити їй окрему увагу.

Маневри німецької фльоти.

Дня 22. ц. м. відбулася в присутності Гітлера і міністрів велика парада цілої німецької воєнної фльоти, що відплила опісля на вправи. Параді приглядалися тисячі людей. Гітлер виступив короткий час на помості корбля „Шлезвіг-Гольштайн". Фльота відплила на вправи в боєвому порядку: торпедовці, панцирники і два новочасні кружляки „Кенігсберг" і „Лайпціґ".

—o—

Відкриття нагробника Івана Франка.

Комунікат Технічної Секції ч. 2.

СВЯТО ВІДКРИТТЯ НАГРОБНИКА.

Пригадується, що початок Свята відкриття нагробника на Личаківському цвинтарі є визначений на год. 7.30 вранці (не на год. 9-ту, як це було оголошене давніше).

ЗБІРНИЙ ПУНКТ УЧАСНИКІВ СВЯТА.

Збірними пунктами для учасників Свята відкриття є частина Личаківського цвинтаря (кло головної брами) та вул. св. Петра і Пекарська разом з бічними вулицями.

З огляду на обмежене місце на цвинтарі, на цвинтар може увійти лише невелика частина учасників Свята. Перед відкриттям будуть впущені на цвинтар лише слідуючі особи: Рідня пок. Ів. Франка, члени Комітету, члени Парляментарної Репрезентації, делєґати центральних установ і організацій, Гості зпоза границь Галичини, делєґати повітових установ та члени хорів і орхестр, які виконують поодинокі точки програми на цвинтарі.

На цвинтар впускатимуть впорядчики лише за окремими картами вступу, які львівським установам та зґаданим вгорі хорам і орхестрам розіслала вже Технічна Секція.

Для уможливлення вдержання конечного ладу, проситься делєґатів повітових установ, щоби мали зі собою відповідні повноваження, якими викажуться перед впорядчиками при вході на цвинтар.

Місця на цвинтарі вкажуть поодиноким групам впорядчики.

Впорядчики дістали строге доручення не впускати нікого на цвинтар без карти вступу, або без повноважень.

Завваги: Коли котрийнебудь з львівських установ через недогляд не одержала найпізніше до пятниці 26. ц. м. карт вступу, просимо зажадати їх у секретаря Комітету п. І. Полюги, книгарня „Просвіти", Руська ч. 1, тел. 13-40).

Загал громадянства як з краю, так і зі Львова збирається зорганізовано на вул. Пекарській і бічних в слідуючий спосіб:

I. групи з повітів тернопільського воєвідства займають вулиці: св. Петра від вул. Личаківської по головну цвинтарну браму, вул. Пінґвін по обох сторонах вул. св. Петра і вул. св. Павла.

II. групи з повітів станиславівського воєвідства займають вулиці св. Петра від гол. цвинтарної брами до вул. Кохановського і гор. частину вул. Пекарської по Анатомію.

III. групи з повітів львівського воєвідства займають вулиці: Пекарську від Анатомії по вул. Головінського і вул. Головінського на Боніфратрів.

Виїмок становить група з повіту Дрогобич, як родинного повіту Поета, яка уставиться не в районі львівського воєвідства, а на вул. св. Петра ліворуч від брами цвинтаря в районі тернопільського воєвідства.

Усі установи разом з їх членами виступають корпоративно під проводом виділів установ з вінцями і прапорами або таблицями на чолі кожного відділу.

В районі кожної групи буде находитися окремий санітарний відділ.

ВІНЦІ І ТАБЛИЦІ.

Вінці можуть бути тільки **зі зелені або квітів.** На таблицях можуть бути поміщені написи виключно інформативного характеру (це є прим. назва установи, села та повіту). Таблиць зі всякими іншими написами до походу не допуститься.

ПОХІД І ДЕФІЛЯДА.

Щоби уможливити всім учасникам Свята зложити поклін Могилі, відбудеться дефіляда попри нагробник.

На чолі походу йтиме група Дрогобич, за нею групи повітів тернопільського, відтак станиславівського, а далі львівського воєвідства.

Вінці складати коло нагробника.

РОЗВЯЗАННЯ ПОХОДУ.

Комітет Свята не одержав дозволу на похід через місто, тому похід розвяжеться безпосередньо при виході з цвинтарної брами на вул. св. Петра.

Учасники зі Львова розходяться зараз спід брами. Відділи з краю відходять під проводом своїх відпоручників малими окремими ґуртками на площу чит. „Просвіти" при вул. Крупярській, ч. 15 або на площу „Сокола-Батька", де пополудні відбудеться свято молоді Рідної Школи.

Відкриття на цвинтарі і похід закінчиться в такому часі, щоби учасники відкриття мали змогу відпочати перед святочною Академією, яка починається в салі Великого Міського Театру в год. 11.30 вполудне.

ПРИГАДКА В СПРАВІ ПІДВОД І НІЧЛІГІВ

Пригадується, що підвод не будуть впускати в границі Великого Львова. Постій для підвод визначив Комітет по селах: Скнилів Вел. і Малий, Рудно, Рісна Руська, Збоїська, Малехів, Ляшки Муровані, Лисиничі, Підбірці, Підберізці, Винники, Солонка Велика.

Вже в суботу приїде до Львова більша кількість гостей зпоза Галичини. Проситься львівських громадян, які можуть уділити хочби одно два місця на нічліги, щоби зголосили їх ласкаво найпізніше до пятниці вечором т. є. 26. травня н. р. до книгарні Т-ва „Просвіта", вул. Руська ч. 1. на руки п. Полюги Івана.

ЗАКЛИК ДО ГРОМАДЯНСТВА.

Комітет Свята і впорядчики є відповідальні перед владою не лише за лад і порядок на Святі, але також за всі шкоди, спричинені учасниками Свята. З огляду на великі технічні трудноші при збірці Громадянства і уставці походу, спричинені браком відповідної площі в сусідстві нагробника, конечна є найбільша карність серед учасників Свята і підпорядкування директивам впорядчиків. Цей наш апель відноситься передовсім до громадянства міста Львова, якого буде найбільше і яке на жаль не все бере корпоративну участь в того рода святах та через те утруднює вдержання належного ладу.

Комітет надіється, що це свято буде чергови виявом культури і організованности українського Громадянства.

УЧАСТЬ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА В СВЯТІ.

Ціле українське зорганізоване жіноцтво бере участь у Святі Відкриття Нагробника Івана Франка! Збірка — ріг вул. Пекарської і Головінського, в год. 7. рано.

За Головний Виділ Союзу Українок:
М. Рудницька, голова. **І. Лунева,** секретарка.

Виділ Філії Союзу Українок на місто й повіт Львів, запрошує всіх своїх членів та всі Кружки на терені м. Львова та львівського повіту взяти участь у Святі.

К. Лукіяновичева, заст. голови. **М. Мудрикова,** секретарка.

Мораторія для німецьких довгів.

Як повідомляють з Лондону, президент німецького державного банку д-р Шахт одержав на конференції з американським делєґатом Норманом згоду ґубернатора англійського банку на мораторію у відношенні до платности рат з титулу позички Юнґа та інших довоєнних рат. На зборах вірителів, скликаних до Берліна на 29. ц. м. має прийти до остаточної згоди на мораторію з тим, що Німеччина буде вплачувати що місяця стільки, скільки може, німецькими марками до банку міжнародніх оплат на рахунок тих позичок. Той рахунок буде замкнений для вірителів, але відкритий для німецького уряду, який зможе затягати з нього позички на публичні роботи й на кольонізацію Сх. Прус задля припинення безробіття.

Мільони долярів на боротьбу з Німеччиною.

У Вашинґтоні відбувся триденний жидівсько-американський конґрес у справі переслідувань німецьких жидів. Рішено створити фонд у висоті мільона долярів на поборювання гітлеризму всюди, де він виступає.

НЬЮ ЙОРК, 23. V. ПАТ. „Joint Distribution Comitee" розпочав широко закроєну кампанію, щоби зібрати фонд 2 мільонів долярів, який буде призначений на допомогу німецьким жидам. Одночасно „Amerikan Jevish Congres" веде рівнобіжну акцію збирання грошей на фонд оборони жидівських прав. Фонд прелімінують на півтора мільона долярів.

—o—

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

о. АЛЕКСАНДЕР СТЕФАНОВИЧ

пмсл, професор релігії вчит. дів. семінарії, Совітник Митр. Консисторії, вельми заслужений діяч на церковній і національній ниві, дійсний член богатьох українських товариств

помер дня 23. травня 1933. р. по приняттї св. Тайн в 86. році життя.

Похорони зачнуться в четвер 25. травня, в год. 5. вечором перенесенням тління останків до церкви Успення Пресв. Богородиці. В пятницю по Сл. Божій, яка зачнеться о год. 9., відправлячися тіла на личаківський цвинтар.

Віддати останню послугу своїому сеніорові, многозаслуженому Синові Церкви і Народу запрошують

Т-ВО СВ. АНДРЕЯ
і Т-ВО ОО. КАТЕХИТІВ.

Гітлер про антисемітизм.

В інтервю, оголошеному в одній нюйорській газеті, канцлер Гітлер заявив, що на основі матеріялу, який держиться покищо в тайні, викрито світовий комуністичний компльот. Щодо свободи преси, то він знищить поліпа, яким є жидівсько-марксистичні часописи. Чому світ, каже Гітлер, проливає крокодилячі сльози з приводу долі, яка постигла заслужено маленьку меншину в Німеччині? Деж було світове сумління, коли мільони німецької людности терпіли голод і недостаток, коли загибали серед злиднів? Питаю Рузвельта, питаю американський нарід: чи ви готові прияти до себе тих отруйників не тільки німецької, але й світової християнської душі? Кожному з них ми радо дали би вільну карту їзди та ще й тисячу марок на дорогу, щоби їх всіх позбутися. Невже маю згодитись на знищення тисячів німецької людности, щоби всі жиди могли спокійно працювати й розживатися, а тимчасом мільони німців будуть голодувати й падати жертвою більшовизму?

Велика фашистівська рада.

Рим, 23. ПАТ. Велика фашистівська рада зійшлася вчора на засідання у справі звіту міністра фінансів. Наради скінчилися промовою Мусоліні, що виголосив експозе про міжнародню ситуацію у звязку з останніми подіями та актуальними справами. Мусоліні обговорив справи звязані з розбройною конференцією та майбутньою господарською конференцією в Льондоні і врешті пакт чотирьох, що має на меті запевнити на довший час мир Европі. На його думку загальна атмосфера Европи поправилася значно після відозви Рузвельта і промови Гітлера. Опісля подав великій раді подробиці переговорів, які велися в Римі в справі пакту чотирьох. Рада закінчила засідання, прийнявши рішення в справі льондонської конференції.

НЕСПОКІЙ СЕРЕД СЛУЖБОВЦІВ БАСЕЙНУ СААРИ.

ЖЕНЕВА, 23. V. ПАТ. Голова управляючої комісії басейну Саари письмом повідомив генерального секретаря про неспокій серед службовців окр. Саари, спричинений погрозами гітлерівської влади.

ОБМЕЖЕННЯ ЗБРОЄНЬ.

ЖЕНЕВА, 23. V. ПАТ. На засіданні головної комісії розбройної конференції бувш. міністр бюджету Пальмад зясував французьку тезу в справі обмеження видатків на воєнні цілі. Коли конференція доведе до обмеження доповняючих бюджетів якістю видатків на воєнні цілі, то це принесе гарантію, що поодинокі держави не могтимуть переступити меж, визначених умовами. Інакше тяжко буде обняти такими обмеженнями деякі ділянки, як напр. вишколення війська, будова військових нерухомостей, уліпшування транспорту та приготовні заряджения до мобілізації промислу.

МІНА У ВОЄННІЙ ШКОЛІ.

ГЕЛЬСІНГФОРС, 23. V. ПАТ. Підчас викладів у школі воєнної мариварки вибухла міна. Було ранених 8 старшинських аспірантів.

Китай просить перемиря.

ПЕКІН, 23. V. ПАТ. Команда китайських військ, що боронять Пекіну, звернулася до англійського амбасадора з проханням помогти їй в осягненні льокального перемиря з японськими військами, що наступають на Пекін.

Сполучені Держави в справі розброєння.

Заява америк. делегата в Женеві.

Представник Злучених Держав Норман Дейвіс склав у понеділок на головній комісії розбройної конференції у Женеві заяву в імені американського уряду в справі остаточного становища супроти проблєми розброєння. Дейвіс відчитав писемну декларацію, яку вважають актом відмови Америки від дотеперішньої невтральности в европейських справах. Головні точки тої заяви такі:

1) Американський уряд готов піти в ділянці розброєння так далеко, як яканебудь інша держава. Редукція зброєнь має іти етапами і дійти до стану, потрібного для внутрішніх поліційних цілей;

2) американський уряд, беручи участь в організації мира, є готов вступити в розмови з іншими державами в разі конфлікту на тему, чи мир справді загрожений. Американський уряд обіцює бути солідарним з державами, які ствердять небезпеку для мира з чиєїсь сторони, признають нападника винуватим і рішать привернути мир;

3) американський уряд погоджується на спільну автоматичну і постійну контролю зброєнь, ведену постійною розбройною комісією;

4) перший рішучий крок до будучого остаточного розброєння треба зробити негайно.

Заява американського делегата дає Англії змогу змінити її становище до конфліктів на випадок війни. Досі Англія не могла виступати самостійно на морі проти держави, що почала війну, бо боялася попасти у конфлікт з фльотою Зл. Держав. На майбутнє такої небезпеки не буде, тимбільше, що Англія зможе виступати зі своєю фльотою за згодою Зл. Держав. Таке довіря двох великих держав зміцнить теж міжнародню торговлю.

„Таймс" є тої думки, що справи, які ввійшли у підставу порозуміння при пакті 4-ох держав, слід би звязати зі справами розброєння, над якими радять саме тепер у Лізі Націй, з заявою Дейвіса і покликом през. Рузвельта. У Льондоні висловлюють надію, що пакт 4-ох держав може легко перетворитися у пакт 5-ти держав з участю Зл. Держав.

Даром

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

Ослаблення кризи в сільському господарстві Чехословаччини.

Сільське господарство Чехословаччини терпіло підчас кризи, завдяки низьким цінам сільсько-господарських продуктів і наслідком значного розходження між тим, що хлібороб одержував за свої продукти та тим, що він повинен був платити за промислові вироби, йому неминуче потрібні при його роботі. Щодо цього питання, то є дуже цікаві дані, які торкаються загальних виручок, що їх отримували хлібороби за продукти у часи кризи та вартости продукції. Ці дані торкаються Чехії та базуються на цінах з 1914 р., які приймаємо за 100. Можемо ствердити на підставі цих даних, що протягом 1931 та 1932 рр. загальні виручки за продукти в районах, де не плекали цукрового буряка, коливалися між 637 (травень 1931 р.) та 501 (серпень 1932 р.), а вартість продукції — у межах 881 (липень 1931) та 835 (вересень 1932). Таким чином слід ствердити пониження сум, що їх одер-

ПРИ ЗАТРОЄННІ, ВИКЛИКАНІМ ЗІПСУТИМИ СТРАВАМИ, як рівнож алькоголем, нікотиною, морфіною, кокаіною і опіюм натуральна гірка вода **FRANCISZKA-JÓZEFA** є цінним поміччичим засобом. Поручають її лікарі.

жували за продукти, як і пониження вартости продукції. Але це надання у відношенні до вартости продукції є порівнюючи менше значне, ніж у відношенні до виручок, що їх отримували за продукти. Від початку 1932 р. вартість продукції аж до кінця 1932 р. понизилася на 5,2 прц., в той час, як прибутки знизилися майже на 20 проц.

Зрозуміле, що головні зусилля відповідальних чинників у сільському господарстві Чехословаччини зосереджувалися підчас кризи на боротьбі проти вищезгаданих негативних явищ. Сюди слід подати низку заходів, між якими треба підкреслити такі: а) закон про обовязкове змішування спірту з бензиною для технічних цілей, б) закон про примусове мішання імпортової пшениці з краєвою пшеницею, в) закон про хлібний синдикат, г) закон про синдикат торгу худобою. Всі ці заходи сприяли сільському господарству в республиці, що в свою чергу спричиняло зменшення ріжниці між індексами цін харчових продуктів з одного боку, та промислових матеріялів — з другого.

В дійсности, індекси цін на харчові продукти в гуртовій торговлі вирівнялися в липні 1931 р. на 753 (рахуючи ціни з липня 1914 року за 100), в той час як при кінці року 1932 вони впали на 660, а в березні 1933 — навіть до 632. Щодо індексів цін на фабричні продукти, то вони досягли в січні 1931 р. — 807, у кінці 1932 р. впали до 696, а в березні 1933 навіть до 676. Іншими словами, ріжниця між індексами цін с.-г. продуктів з одного боку та промислових матеріялів і фабричних продуктів з другого — виказувала тенденцію до зниження. Напр., 1. січня 1931 р. індекси цін на с.-г. продукти були на 104 пункти нижче індексів на фабричні продукти. 1. січня 1933 р. ця ріжниця впала до 80 пунктів, а 1. березня 1933 р. згадана ріжниця не перевищувала 44 пунктів, що свідчить про значне поліпшення, порівнюючи з минулим. Індекси цін у царині сільського господарства з одного боку, та промисловости з другого — наближуються поволі до однакового рівня. Іншими словами, купна спроможність сільського населення збільшилася, а внаслідок того розширився ринок для продажі промислових продуктів.

Не буде зайвим згадати також про зменшення ріжниці між цінами на харчові продукти в гуртовій торговлі та в детальній торговлі. У 1931 р. ціни товарів у подрібній торговлі досягали деколи 190 проц. ціни у гуртовій торговлі (напр., у відношенні до гороху), а навіть 237 проц. (у відношенні до бараболі). Одначе, ця ріжниця зменшилася протягом 1931 та 1932 рр. У місяці вересні 1931 р. роздрібна ціна пшеничної муки досягла 140 проц. гуртової ціни, хоч у грудні ця ріжниця впала до 125 проц., а в жовтні 1932 р. навіть до 118 проц. Що торкається картоплі, то відповідна ріжниця була 237 проц., 225 проц. та в жовтні навіть 196 проц. Взагалі, ріжниця між роздрібними та гуртовими цінами на харчові предмети зменшилася від 1931 р. аж до 1933 р. на користь роздрібної торговлі. У січні 1931 р. ціни роздрібної торговлі творили біля 124 проц. цін гуртової торговлі, з початком 1931 р. цей індекс знизився до 121 проц., а в 1933 р. навіть до 111 проц. Головна причина цього падання полягає у сприятливому впливі кооператив.

Отже, з усього вищесказаного можна зробити висновок, що ослаблення кризи в сільському господарстві Чехословаччини є безперечним фактом.

Проф. С. Бородаєвський.

Вкрали поверх міліон золотих.

Процес інж. Рущевського, що ведеться від кількох тижнів перед варшавським судом за зловживання при будові порту в Гдині, доходить до кінця. Цікава була промова прокуратора Грабовського, який сказав м. ін.:

„Не тому будовано Гдиню так коштовно і поспішно, щоби того вимагало добро держави, але задля зовсім інших цілей. З пятьох міліонів золотих, призначених на будову почтового будинку в Гдині, поверх міліон золотих викинено в болото. Наповнювано ним власні та чужі кишені. Попросту вкрадено поверх один міліон зол. на 5 міліонів виданих. Спосіб, як це зроблено, був просто безличний. Ті гроші загарбала банда злодіїв, не зважаючи на приписи й обіжники. Говорячи про те все, не можна того інакше трактувати, як ганебну крадіж публичного гроша. Зібралося добірне товариство: Рущевський, Мікульський, Котлінський, Гроновський і Вронек. Одні з них сидять у криміналі, інші будуть там сидіти. Товариство добралося на те, щоби обкрадати державу, а на чолі тої банди станув державний урядовець, що не завагався брати від інших хабарів. Все те діялося в білий день при цілім бюрократичнім апараті, при формальних контролях, а все покривав один чоловік, інж. Рущевський. Він ломив систематично приписи, обріхував безнастанно в рапортах. Що слово то брехня, що звіт, то друга брехня".

Присуду в тій справі надіються з кінцем тижня.

ГАНДІ БОРОДАТИЙ.

Хоч Ганді значно ослаб, почав уже третій тиждень голодівки. Не голиться вже два тижні й хоче носити бороду. Лікарі сподіються, що Гандієму вдасться перебороти голодівку.

—o—

НОВИНКИ

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, II. сходи, I. пов. Приймає замовлення по 40 проц. дешевше на мужеські убрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 1615 18-20

— **Позір Впорядчики Свята відкриття нагробника Ів. Франка.** Збірку всіх впорядчиків визначено на четвер т. є. 25. ц. м. на год. 16-у на площі чит. „Просвіти" на Личакові при вул. Крушарській ч. 15. (Доїзд трамваєм чч. 1, 3, 8, перестанок коло церкви св. Петра). Провід Технічної Секції Комітету просить усіх вже зголошених впорядчиків на цю збірку обовязково прибути. На збірці будуть видані інструкції і вказки. Особи, які ще не мали нагоди зголоситися, а які можуть і хочуть взяти на себе функції впорядчиків Свята, зволять прийти також у вище поданому часі на згадану площу.

— **Комітет будови нагробника І. Франка** повідомляє всі українські Установи, що білети на суботнішню і неділішню вкадемію, зарезервовані для делегатів цих установ, **треба відібрати найпізніше** до пятниці в книгарні „Просвіти" при вул. Руській.

— **Франкова виставка** в Національному Музею (вул. Мохнацького 42) показує видання творів поета, його літературних перекладів, наукових студій і видань та монографій про Франка. Відчинена буде враз з відділами новітнього мистецтва, в суботу й неділю до 18 години. Вступ для групових відвідин з краю по 30 сотиків від особи.

— **На докінчення нагробника І. Франкові** зложила пані Ася Левицька 10 зол.

— **Впреосв. епископ Бучко** виїхав на візитацію в Скалатщину і поверне аж з кінцем червня ц. р.

— **Вийшов на волю** із бережанської слідчої вязниці Іван Іваськевич, селянин з Вербиловець пов. Рогатин, якому закидували переховування летючок ОУН. Після трьохмісячного слідства показалося, що він невинен, і справу припинено.

— **Комуністичний прапор на церкві.** Пишуть нам з Рогатинщини: В ночі на 1. травня ц. р. Василь Благий, фризієрський челядник з Рогатина, вивісив на церкві у Вербилівцях червоний прапор. Коли злазив з церкви, постигла його ще на даху кара божа, як кажуть місцеві люди, бо посовгнувся і впав на бляшаний дах. Наслідком голосного стукоту прибігла громадська варта і зловила його таки на даху, бо не міг уже злізти. Спільник Благого, один жидок з Рогатина, що стояв на сторожі під церквою, втік, лишивши „товариша" на даху. Селяни стягнули комуніста на землю і всипали йому порядно, щоби більше не лазив на церкву, а поліція відставила його на другий день до слідчої тюрми в Бережанах. Дивно тільки, що жиди не вивісили червоного прапора на свою біжницю, чейже було їм ближче та лекше, а пішли аж на село, на церкву.

— **Продовження академічного року.** На основі виконного розпорядку, який міністерство освіти має видати в найближчому часі до закону про вище шкільництво, академічний рік буде продовжений на два тижні. Досі академічний рік зачинався 1. жовтня, а тепер зачнеться 1. вересня. Виклади, що тревали звичайно 28 тижнів у році, тепер треватимуть 30 тижнів.

— **Справа Нича.** Зачувати, що студент Стефан Нич, пострілений поліційним урядовцем Цесельчуком з приводу замаху на його особу, не стане перед наглим судом. Наслідком пострілу в голову йому спараліжувало ноги, так що він не може ходити. Розправа проти нього відбудеться перед судом присяглих.

— **Бюро подорожей „Орбіс"** набула на власність ПКО. Воно буде перемінене на акційну спілку з поширеними агендами. Проектується туристична централя, що обійме не тільки залізниці, але й автобусовий рух. Крім того агенди „Орбісу" обіймуть готелярство.

— **Хто виграв на льотерії?** Четвертого дня тягнення класової льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 52603. 15.000 зол. на ч. 92686. 10.000 зол. на ч. 72554, 141346, 147.735. — 5.000 зол. на ч. 31173. 2.000 зол. на ч. 42911 46313. 1.000 зол. на ч. 62480, 84076, 97756, 123829. 400 зол. на ч. 65960, 102188, 103737, 115339, 144181, 150923. 200 зол. на ч. 13842, 15136, 25415, 26100, 72876, 30782, 35727, 51871, 56100, 66586, 84861, 86974, 88743, 91724, 96663, 101661, 113303, 122909, 133156, 149848. — Пятого дня тягнення впали виграні на такі числа: 100.000 зол. на ч. 137605. — 5.000 зол. на ч. 89494. 2.000 зол. на ч. 33742, 63205. 128635, 132399. 1.000 зол. на ч. 39442. 43475 56931, 123064. Нагороди потішення по 1000 зол. на ч.: 7271, 7364, 11136, 18445, 19914, 19214, 19769 22823, 28308, 24555, 35985 61002, 37191, 39704, 46180, 59113, 82214, 84225, 91340, 57347, 38167, 76765, 100732, 101937, 111596, 103056, 118899, 122833, 123968, 135900, 133124, 133960, 134262, 135773, 139379, 140763, 144232, 143297, 147640, 150136. — 500 зол. на ч. 33002, 61352, 72849 12153. 400 зол. на ч. 5937, 23612, 62880, 68953, 79434, 83830, 90530, 102687, 130345. 200 зол. на ч. 6943, 23893, 24043, 26148, 41100, 46109, 48706, 61898, 116425, 124515, 134574.

— **Напад на інкасентку.** На вул. Клепарівській злодій Василь Марущак із Пустомит напав на інкасентку Львівських Броварів Єлисавету Штавберівну, що несла в течці 800 зол. Вдарив її тупим знаряддям у голову, а коли вона непритомна впала на землю, вирвав течку та пустився втікати. Його здогонили прохожі й тайні агенти та арештували. Гроші віддали інкасентці.

Запамятайте теперішню адресу:

„РІДНА ШКОЛА"

Львів, вул. Словацького 14.

— **Нещасне кохання.** 19-літня Стан. Гофманівна, дочка столяря, що занята була як помічниця в фірмі „Сармація" при вул. Академічній ч. 8 у Львові, закохалася у 35-літнім поручнику. Коли довідалася, що поручник кохається ще в двох інших дівчатах і коли одна з них зажадала від Гофманівни, щоби зірвала з поручником, вона зірвала з ним. Пізніше, хоч уже мала вийти за якогось лікаря, навернулася до поручника. Коли знову одна зі суперниць стала відгрожуватися Гофманівній, вона кинулася під поїзд біля білогорського ліса. Колеса льокомотиви відрізали Гофманівній обі ноги. Гофманівну забрали до шпиталю.

— **Жертва редукцій.** До дирекції залізниць у Стрию славові зайшов зредукований бувш. службовець цієї дирекції та зажадав, щоби його допустили до през. Волкановського. Коли його не хотіли впустити, счинив бешкет і сказав, що дирекція йому — королеві Перу — винна 80.000 доляріа. Службовця Д. тому два роки зредукували, він заробляв на життя приватними лекціями як лінгвіст. Голод і нужда довели нещасного до нервового розстрою та божевілля.

— **За шпіонажу.** В Перемишлі військовий суд розглядає справу стрільця Брунона Бженчика з 39 п. п., обвинуваченого в шпіонажі.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.

Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи

по найдешевших цінах!

ВІДГУКИ ДНЯ.

У вірній службі.

Скільки разів, за мого життя в каменици „Просвіти", я бачив його. Отого старенького, сивого священика, що йшов вузькими скрипливими сходами на другий поверх. Помало, з прибитою думками головою, з якимись письмами в руці...

Тут, на другім поверсі були ті, яким віддав себе на службу. „Діло", „Рідна Школа", „Просвіта". Всі на другім. А як і заходив коли на перший поверх, до „Центробанку", то хіба зі складкою на якусь ціль, бо не мав ні часу, ні змоги дбати за свої власні ощадности.

Стерті сходи вікової каменици мають неодин слід його ніг. І молодих, що легко переступали, і старих, що з трудом воліклися. Але ті ноги все радо мучилися для загального добра, хочби воно на око виглядало якнайдрібніший мачок. А це тревало не рік, не десять, а більш, як пів віку. День у день, день у день, а нераз двічі і тричі на день.

Заходив у редакцію, клав капелюх і палицю на крісло і стукав до кімнати головного редактора. А коли там був хтось, ждав терпеливо і тихо, аж прийде на нього черга.

То стаття, то новинка, то інформації.

Передімною друге число „Діла" І. річника. Жовті від старости чотири сторінки, етимольогією писані. А на одній пожовклій картці стаття про бурси і підпис: Александер Стефанович — катехит учительських семинарій.

Скільки то вже літ! Від суботи 5. січня 1880 року. А скільки від тоді статтей в тій самій газеті, з тим самим підписом! А скільки без підпису!

Майже до останніх днів працьовитого, довгого життя, життя до останнього віддиху присвяченого рідному народові.

Сива голова спочила вже. Не напастують її думки про конечну роботу, про статті, конференції, засідання. Лице випогодилось. Не крають його морщини журби за успіх початого діла.

Отець Александер Стефанович у трумі.

А над сріблом його волосся золотий ореол і напис: „Ціле життя на службі України".

Галактіон Чіпка.

ПОДЯКА.

У своїм і моїх дітей імені почуваюся до обовязку зложити подяку Товариству взаїмних обезпечень на життя й ренти „КАРПАТІЯ" у Львові за виплачення без зайвих трудноші обезпечення по моїм бл. п. мужі Романові Стельмахові, в сумі 1.000 доларів ам.

Скоре й хуткотке виплачення обезпечення уважнює мене поручити це одиноке Українське Товариство обезпечень на життя й ренти „КАРПАТІЯ" у Львові найширшим колам української суспільности.

Стрий, дня 9. травня 1933.

Марія Стельмахова в. р.

— **За напад на банк.** В Самборі відбувся судовий процес Михайла Лабівки, обвинуваченого в участи в нападі на жидівську позичкову касу в Бориславі. Лабівка признався до вини й оповів, як відбувся напад, але головну вину звалив на Біласа і Данилишина, мовлячи, що був тільки сліпим знаряддям в їхніх руках. Критичного дня до каси мала вплинути щалична вкладка 1000 доларів, задля якої й виконано напад. Присяглі судді признали його вину 10 голосами, наслідком чого Лабівку засуджено на 3 роки вязниці та втрату громадянських прав на 5 літ.

— **Смертні порахунки.** В Керниці пов. Городок наслідком крадіжи трави з громадської сіножати парубки Стефан і Іван Артими напали на Василя Кордика і так побили його лопатами, що він незабаром помер. Обох душогубів арештовано. — На дорові між Вишенкою і Дубровицею парубок Петро Петарах убив парубка Івана Кичму, що залицявся до тої самої дівчини.

— **Касовий службовець — убивником.** У звязку з убивством нотаріяльного службовця Худзіка й зранением ем. майора Овоца в Бжозові поліція арештувала службовця Комунальної Каси Ощадности в Бжозові Романа Яйка. Поліція передала Яйка з доказовим матеріялом судовій владі в Сянбці.

— **Самогубство Тетмаєрового сина.** У Варшаві в Саському готелі отруївся, як здогадуються, денатуровим спіртом та порошками медаліку 31-літній син відомого польського письменника Пшерви-Тетмаєра Казимир Станислав. Покійний був налоговим алькоголіком, а останніми часами запав на „гальопуючу" чахотку. Батько не хоче відступити від сина й не хоче дати похоронити його, бо вірить, що він у летаргу.

— **Тяга до давного.** З Відня повідомляють, що незабаром зміняють однострої австрійської армії. Вояки дістануть мундури, що будуть пригадувати давну цісарську армію.

— **Архикнягиня модисткою.** Сенсацією дня в Мінхені є великий сальон мод, який відкрила там австрійська архикнягиня Франциска, жінка архикнязя Макса, брата останнього цісаря Карла. Фірма ведеться під назвищем графині Франциски Вериберг з Відня. Вона є донькою принца Гогенльоге-Шілінгсфірст, що перед світовою війною був президентом Буковини, опісля намісником Трієсту, а вкінці австрійським президентом міністрів. Після розвалу давної австрійської держави архикнязь Макс збіднів і розійшовся з жінкою, яка замешкала в Мінхені, а він сам живе у Відні.

— **Сходини членів Т-ва „Обнова"** відбудуться в четвер 25. ц. м. в год. 9.45 в домівці Т-ва (Коперника ч. 36. під вежою). — **Виділ.**

— **Подяка.** Управа Української Рем. Бурси у Львові складає щиру подяку тим Видавництвам і Громадянам, що своїми цінними жертвами збогатили бібліотеку згаданої бурси. Зокрема дякує Видавництвам: „Світ Дитини" — 10 кн. і річники „Світа Дитини"; „РСУК" — 20 кн. і безплатна висилка „ГКЧ."; „Сільський Господар" — 22 кн.; „Марійське Т-во Молоді" — 28 кн. і безплатна висилка „Нашого Приятеля", „Червона Калина" — 7 кн. і річник „Ч. К."; „Книгарня Н. Т. Ш." — 9 кн.; Книгарня п. Й. Громницького — 5 кн.; Видавництво „Родина" — 4 кн.; Редакція „Дзвонів" — 5 кн. і безплатна висилка „Дзвонів"; Всв. о. Ректор д-р Йосиф Сліпий — 2 кн.; Всеч. о. д-р Богдан Липський — 3 кн. — **о. Олександер Малиновський,** голова.

— **Справа внутрішньої капіталізації.** 24. травня у Варшаві в салі Союзу Залізничих Гут відбудеться дискусійний вечір Т-ва господарських журналістів, на якому проф. Адам Кшижановський виголосить реферат про значіння капіталізації. Після дискусії над рефератом оголосять висліди конкурсу, зорганізованого Почтовою Касою Ощадности при співучасти Т-ва господарських журналістів і публіцистів на тему значіння капіталізації з нинішніх часах і роздадуть нагороди за найліпші праці з тієї ділянки.

— **Справлення друкарської помилки.** В статті інж. д-ра Е. Храпливого **„Хліборобська Палата у Львові"** вкралася немила помилка, а саме в уступі, що починається словами: „Право вибирання радників", має бути: „Право вибирання радників з виборчих округ мають особи, що є членами ухвалюючих органів повітових союзів комунальних..., **а крім цього є власниками, наємцями або керманичами... господарства або є такими, що працюють в окрузі Палати в ділянці хліборобства та мають вищу або середню хліборобську освіту".** Це виходить ясно з чергових двох уступів статті.

—o—

Дописи.

КОВЕЛЬ.

Ковельський „Союз Українок" працює далі успішно в напрямі національного та культурно-освітнього виховання місцевого громадянства. Інтенсивно розвинули свою діяльність секції драматична й відчитова. Дня 23. IV. драмат. секція „С. У." за режисурою М. Підбірського виставила переклядну комедію „Гріхи молодости". Під оглядом мистецьким і матеріяльним вистава пройшла добре. Правда, щоб сама пєса не надається для відвідувачів вистав „С. У.". На черзі вистава „Наймичка". Дня 25. IV. відбувся реферат С. Підгірського про М. Костомарова. Періодично відбуваються в „С. У." дискусійні вечорі, голосне читання тощо. — Цими днями „урухомилась" „Основа", що блаженно спала кілька літ. В „урухомлення" виявилось покищо в наймі помешкання, що мусіло статись; бо інакше магістрат відібрав би субвенцію, яку виплачує „Основі" під умовинною, що вона буде щось робити.

РОГАТИН.

Свято Матері. Дня 14. V. уладжено в гімн. салі заходом „Рідної Школи" Свято Матері. Програма: святочна промова про значіння і ролю матері — о. дек. І. Щербанюк; хорові точки шкільного хору „Рідної Школи", перепліталі деклямаціями, викликали гарне враження; Барилякової „Свято Матері", сценічну картину на дві дії, відіграв шк. драм. гурток; на закінчення дав гарно уложені та прибрані живі образи. Свято випало дуже гарно.

Сотиковий фонд на „Рідну Школу". Повіт. Кружок „Рідної Школи" вирукував відповідні табелі та розіслав до всіх сіл пов. повіту для збирання сотикового фонду від душі чи родини. Цим хоче Кружок призвичаїти громадян до сотикового дару так, як даємо на Боже. В деяких селах, як Пукіи та інші, йде збірка на „Р. Ш." з повним успіхом. Як показується, є це дуже гарний почин.

О. Г.

—o—

СПОРТ.

СПОРТ ЗА КОРДОНОМ.

ПРАГА. Тепліцер — С. К. Пльцен 4:0; Вікторія Жіжков — Богеміанс 3:1; Наход — Кладно 4:3; Славія — Лібен 4:1. В мистецтві веде Славія (24 п.) перед Вікторією Пільзно (21 п.), Вікторією Жіжков (21 п.) і Спартою (20 п.).

ВІДЕНЬ. Вієнна — В. А. Ц. 5:1; Рапід — Б. А. Ц. 3:0; Гакоах — Австрія 4:1; Лібертас — Адміра 2:1; Вакер — Ф. А. Ц. 3:1; Спортклюб — Вієнна 0:0. Вієнна добуває мистецтво Австрії. Гакоах перемогою над фіналістом за чашу Відня Австрією лишається в І. лізі; до другої ліги спаде правдоподібно Б. А. Ц.

БУДАПЕШТ. Гунгарія — Кішпешті 3:1; Уйпешті — Немзеті 7:1; Офнер — Вочкай 3:0; Ференцварош — З. О. Кружа 5:2; Аттіля — Сорошкар 3:0. В мистецтві веде Уйпешті (35 п.), Гунгарія (34 п.), Ференцварош (33 п.).

ЦЮРІХ. Англія — Швайцарія 4:0 (1:0). Другий з черги виступ англійців на континенті закінчився заслуженою перемогою. Англійці перевищали швайцарців тактикою і фізичною кондицією. Грають вони т. зв. практичний футболь без технічних „майстерштіків". Напад комбінує в полі не надзвичайно, зате стріляють дуже багато. Швайцарці грали в полі добре, але на кінцу гірше під воротами.

УКРАЇНА — ЛЕХІЯ.

Змаганнє за мистецтво А-кляси відбудуться в четвер 25. ц. м. в год. 11. на гриші 40. п. п. на Погулянці. Попередять в год. 9. Лехія II. — Україна II. за мистецтво Б-кляси.

ДО НАКОЛЕСНИКІВ ЛЬВОВА!

Український Спортовий Союз просить власників колеса зійтися на спільні сходини в четвер 25. ц. м. год. 3. попол. у домівці У. С. С., вул. Домініканська 11, І.

ВІДКЛИКАНІ ЗМАГАННЯ.

У. С. С. повідомляє клюби копаного мяча львівської округи, що змагання за мистецтво в неділю 28. ц. м. відкликано з огляду на відкриття натробника Іванові Франкові. Зате поручаємо всім клюбам У. С. С. у Львові, щоби їх члени взяли масово участь як впорядчики свята. З тією метою клюби передадуть до середи 1 год. полудня спис впорядчиків до У. С. С., Домініканська 11, І., а ці останні зійдуться в четвер в год. 7. веч. у домівці У. С. С. на коротку конференцію для одержання інструкцій.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 24. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Четвер, 25. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена" (остання вистава).

Театр Різнородностей.

Середа, 24. травня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Четвер, 25. травня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор" (остання вистава).

Кіна.

АДРІЯ: „Пальма смерти", „Ніч несподіванок".

АПОЛЬО: „Біла отрута" (на осн. Марчинського).

АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".

КАСІНО: „Навчи мене кохати" (Рамон Новаро).

КОЛІСЕЙ: „Скіпіо", ревія „Колісей у дитячу".

КОПЕРНИК: „Галько Берлін! Галько Париж!"

МАРУСЕНЬКА: „Галько Берлін! Галько Париж!"

МІРАЖ: „Невідомий співець".

ПАЛЯС: „Бейбі" (Анні Ондра).

ПАН: „Романс княжни", „Така солодка дівчина, як ти".

ПАСАЖ: „Пострах Арізони".

ОАЗА: Нечинне.

СТИЛЕВЕ: Бастер Кітон як „Добродій людей", ревія: „Ми не боїмося нікого:"

ХИМЕРА: „Люди в готелі".

УТІХА: „В тіні хмародерів" і ревія.

Закордонне радіо.

Середа, 24. травня 1933.

Бреслав (325) 16.15 Пісні шлеських композиторів; **Мілянo** (331,4) 11.15 Муз. вступна; **Брно** (341,7) 10.55 Нар. музика, 13.40 Нар. опера, **Льондон** (356) 20.25 „Тоска" оп. Пучінія; **Штутгарт** (360,6) 16.00 Дяточі пісні; **Лайпціг** (389,6) 12.00 Концерт; **Берлін** (419) 18.10 Нар. пісні, 21.00 Концерт; **Білгород** (429,7) 19.30, 21.30 Нар. пісні; **Стокгольм** (435,4) 20.30 Військ. музика, **Відень** (518,1) 11.30, 12.00 Квартет, 19.00 Легка музика, 20.05 Вечір одноактівок; **Рига** (525) 17.00 Грігові твори, 19.05 „Краіна осміху" оп. Легара; **Будапешт** (550,5) 16.00 Циг. музика, 20.15 Вибірки з мад. оперет, 23.15 Фортепян; **Харків** (937,5) 9.00, 15.00, 18.00 Концерт, 13.50 Муз. комедія, 16.30 Гумор і сатира, 19.50 Муз.-літ. вечір.

Четвер, 25. травня 1933.

Кенігсберг (217,1) 20.00 „Ганелес Гімельфарт" оп. Гревера; **Братислава** (272,3) 12.05 Концерт, 18.00 Скрипка, 18.4. Сопрани; **Мілянo** (331,4) 21.00 „Пуритани" оп. Белліні, Гельсінгфорс (368,1) 18.35 Спів; **Білгород** (429,7) 16.30, 19.00 Нар. пісні; **Бромінстер** (459,4) 20.00 „Міст зітхань" оп. Кремє та Галевія; **Прага** (488,6) 8.30, 18.00 Пісні, 15.00 Військова музика, 20.00 „Одружіся" комедія Гоголя; **Відень** (518,1) 11.30 Концерт, 14.50 Камер. музика; **Рига** (525) 20.20 Пісні, **Будапешт** (550,5) 19.40 Пісні; **Харків** (937,5) 9.00 Гумор, 10.00 Звукоявики, 13.50, 16.30 Концерт, 15.00 Український концерт, 19.00 Оперова й балетова музика; **Москва** (1000) 17.25 „Мадам Батерфлай" оп. Пучінія (Сталін 424,3) 17.25 „Корнеільські дзвони" оп. Планкета (Досв. 720 м.).

Львівське радіо.

Середа, 24. травня 1933.

12.10, 17.00 Грамофон, 12.35 Шк. поранок, 15.25 Збіжева біржа, 15.35 „Свято дитини", 16.00 Грамофон, Сільва верум, 16.40 **Відчит в українській мові: „Симон Петлюра" вит. проф. д-р Ол. Лотоцький,** 17.40 Стан і будучність ремесла, 18.00 Концерт (музика, спів), 18.55 „Над жаровецьким озером", 19.30 Відч.: „Тиждень дитини", 20.00 Весела авдиція, 21.00 Спортові вістки, 21.10 Фортепян, 22.15 Танк. музика, 22.40 Сонні мрії, 23.00 „Зрада" репортаж з муз. ілюстрацією.

Четвер, 25. травня 1933.

12.15 Муз. поранок (орхестра, спів), 14.00 Грім і його небезпека, 14.20, 15.00 Музика, 16.00 Для дітей: „Михась" опов. Б. Пруса, Загадки, 16.25 Грамофон, Сільва верум, 17.00 Скрипка, 18.00 З міжнародних летунських змагань, 19.25 Сирена та лекція танку, 20.00 Орхестра, 20.55 Трансм. з Торіка: „Пуритани" оп. Белліні, Спортові вістки, 23.55 Танк. музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Вступні іспити до дівочої гімназії „Рідної Школи" у Львові, вул. Театинська 10. до І. класи гімн. нового типу і до IV—VII. гуманістичної гімназії відбудуться дня 16. червня. Зголошення приймає від дня 1. червня Управа гімназії. У найближчім шкільнім році гімназія буде приміщена в будинку Т-ва „Рідна Школа" при вул. Хшановської ч. 9. — **Старшина Кружка Рідної Школи ім. М. Шашкевича.**

Для бідного матуриста вложили в нашій Адміністрації: п. О. зол. 2.—, о. Волод. Гоцький, Колоденце, зол. 10.—.

— **Вписи і зголошення** до І. і VIII. кл. Філії Малої Дух. Семинарії в Рогатині та до II інтернату на шк. р. 1933/34 приймає Ректорат до дня 15. червня 1933. Того самого дня відбудуться теж вступні іспити. Всі охотящі найдуть дешеве приміщення в інтернаті, а пильних і вбогих учнів можна прийняти за зниженою оплатою. — **Ректорат.** 1965 1—2

—o—

БІРЖА.

ДОЛЯР.

Курс долара, що в неділю на вофіціяльній біржі дійшов був до 7.92, у вівторок знову впав. У вівторок рано Банк Польський купував долара по 7.70 зол., а в приватних оборотах платили по 7.75 зол. Вполудне Банк Польський обнизив курс долара на 7.65. У позабанкових оборотах платили за долара до 7.66 зол.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	золотих до
Пшениця дворська	31·75	32·25
Пшениця збірна	29·75	29·25
Жито одноціле	15·50	15·75
Жито збірне	14·50	15·—
Ячмінь двір. одноцілий	13·25	13·75
Ячмінь на мливо	11·—	11·25
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замоклий	9·—	9·50
Кукурудза краєва	13·75	14·25
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	13·—	14·—
Фасоля краса (з мішк.)	13·—	15·—
Горох пів-Вікторія	18,—	20·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	9·50	10·—
Вика чорна	7·50	8·—
Вика сіра	6·50	7·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	13·—	13·50
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·00	8·25
Рінак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	7·50	7·75
Висівки пшеничні	7·25	7·50
Пшоно	25·50	27·50
Просо краєве	15·50	16·50
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв	70·—	72·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак синій	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	33·25	33·75
Пшениця збірна	30·25	30·75
Жито одноціле	17·—	17·25
Жито збірне	16·—	16·25
Ячмінь на мливо	12·50	12·75
Овес збірний	10·25	10·75
Мука пшен. люксусова	60·30	60·—
Мука пшен. 65 прод.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	31·—	31·50
Висівки житні	7·50	7·75
Висівки пшеничні	8·—	8·25
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	37·—	39·—
Пенцак ч. 10	24·—	26·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ":

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 23. V.: масло —.—, молоко 17 сот., сметана 70 сот., яйця 2.80 зол. Тенденція зниження.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ВІЛЛЯ „Надія" Черче поручає Вп. П. Гостям-лікувацям свої гарні, сонячні з комфортом уладжені покої. В першому сезоні ціни значно знижені. 1975 2-5

ЛІТНИСЬКО Забродє-двір (о. п. Солонка, via Устрики Долішні) в лісистій околиці над Сяном; ціна 4 зол. 1939 2—2

6-ТИ ТИЖНЕВИЙ курс крою за зниженою оплатою у **Вищій Кравецькій Школі** розпочинаю 1. червня. Вписи **М. Козловська**, Академічна 22, І. п. 1971 4—7

ПРОДАМ без посередника нову комфортову каменичку, околиця Личакова, дохід 600 зол., довг 14.000 зол., довготермінковий вклад 40.000 зол., Савка, Горішня Павлінія 23, І. 1969 1—1

ПОКІЙ з меблями (або без) від 15-го червня, Вислянського 12, дв. 2, огл. 15—17. 1960 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ ЛЕГЕНІВ, СЕРЦЯ І ШЛУНКА

Д-р Феліке Гак

ЛЬВІВ, БАТОРОГО 12, ТЕЛ. 84-45.

Пересвітлює Рентгеном.

НОВИНА! — АВТОМАТ-БРОВНІНГ 6-ти мм., який викидає сам гільзи після вистрілу — стріляє до цілі, гарно окснідований, плоский,— запевнює цілковито особисту безпеку, пригодомшує гуком. Ціна тільки зол. 7.10, 2 шт. 14.—, 10-стріл. зол. 22.—. Сотка куль 3.65. Дозвіл непотрібний. Висилаємо за почт. післяплатою, кошта пересилки оплачує купуючий. Предст. Фабр. Зброї **„Stabil", Warszawa, Wspólna 2 — oddz. 3 A.**

Найновіші моделі паризьких корсетів.

патентований монополь на Польщу закупила робітня паризьких корсетів МАЛГОЖАТА, ЛЬВІВ, БАТОРІЯ 34.

Остерігаємо перед підрібками.

ЛЮДВИК МАРК

крапецька робітня

тепер СИКСТУСЬКА 58 а, тел. 24-98.

ШЕВЧЕНКО і КНЯЖНА РЕПНІНА

Ціна 1·50 зол., на почт. перес. 50 сот.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади I. II. і III. часть

Ціна 8·— золотих — без пересилки.

З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідає Олександер Костиш.

Ч. 133 (13.372). Львів, пятниця 26. травня 1933. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

†

Заупокійне Богослуження
за душу
ІВАНА ФРАНКА

відправиться в суботу, 27. травня в годині 9. рано в Успенській (Волоській) церкві при вул. Руській. На це Богослуження запрошує Українське Громадянство

Комітет будови нагробника І. Франкові.

ХТО ЛЮБИТЬ СВОЮ ЖІНКУ Й СВОЇ ДІТИ,
для якого не є байдужою будучність рідні і його власна, той складає свої ощадности
В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ
„ДНІСТЕР"
у Львові, вул. Руська ч. 20.

3-ГО ЧЕРВНЯ 1933.
Ювилейне Свято
ПЕРШИХ ДІВОЧИХ ШКІЛ У. П. Т. ІМ. ШЕВЧЕНКА У ЛЬВОВІ.
Товаришки приїзджайте!
Зголошення: Мохнацького 12.

Валютовий хаос.

(Доляр і пливкість його курсу. — Що буде з рештою „твердих" валют? — Французький франк, фльорен і польський золотий).

Коли Англія кидала в листопаді 1931 р. золотовий паритет, то була вона тоді одною з перших держав, що зважились на курсову пливкість валюти. Перед нею зробили це тільки 3 держави: Аргентина, Уругвай і Австралія (всі ще в 1929 році).

Коли Злуч. Держави П. А. рішились зірвати з золотим стандартом, то тоді вже на всіх п'ятьох суходолах світу було чимало держав з меншвартним грошем або з контролею девізового обороту.

Проте **банкроцтво доляра** стало подією небувалого значіння. Воно остаточно захитало віру в стійкість навіть найсильнішої валюти. Золото у пивницях Федеральних Банків вартости чотирьох мілїонів долярів, активний платничий білянс, постійна експортова надвишка (217 міл. дол. у 1932 р.) — все те, здавалось, незрушимі гарантії стійкости доляра. Та життя попробувало заперечити цьому (чи з трівким успіхом — це вже інша справа). Доляр заломився, чи точніше його заломили. Того вимагали внутрішні обставини у Зл. Д. П. Америки і зовнішна ситуація. Слідом за цим пішли балачки про біметалізм, про регабілітацію срібла і частинну деградацію золота, коротко: про **ґрунтовну перебудову валютарної системи** Америки, а разом з нею і світу. То знову появились проекти т. зв. **неоінфляції**, себто загального обниження всіх валют світу до нового, нижчого паритету, зі задержанням золота, як одинокої підстави грошa. Чи можна для зміцнення торговлі з Азією, де царить срібна монета, або або ради інтересів фінансового потентата Детердінґа, відновляти біметалізм, що з ним такі сумні досвіди має Европа й Америка з минулого століття?

На порядок дня висунулось покищо питання: **що буде з рештою валют,** які — ось як французька чи голяндська і ще кілька — залишились вірні — дотеперішній вартости гроша? Очі всіх звернулись на Францію, бо звісно, що капітуляція франка до решти зліквідувала би золотовий паритет у дотеперішньому виді. Однак у Парижі сказали твердо: ми зберігаємо статус кво!

Тимчасом події покотились своєрідними рейками. Доляр, осягнувши своїм курсом далеко не той низький рівень, що йому ворожили, почав знову рости і доганяти, щоправда поволи, свою давню вартість. Показалось, що курс гроша — це все таки не мертва глина, що її можна формувати довільно. Причини такої чи іншої вартости гроша сягають корінем глибоко в господарське життя. Це бачимо хочби тепер на прикладі Зл. Держав, що мусять вживати поважних зусиль, **аби втримати свою валюту на рівні зредукованої вартости.** Великий попит на доляра з титулу зобовязань Европи супроти заокеанського вірителя, невпинна струя цінностей, що пливе в Америку як активне сальдо платничого білянсу — це передовсім чинники, що не позволяють долярові грузнути в депреціяції.

Який буде остаточний вислід вільної гри різнородних господарських і політичних сил, що вирішують долю американської валюти — це ледви чи хтось скаже. Факт, що хаос трівае не зважаючи на валютарне перемиря трьох великодержав (Америки, Англії, Франції). **Хаос трівае і грозить решті „твердих" валют.** А тому і справа клявзулі золота при долярових облігах, справа „заробимо чи не заробимо на зменшенні вартости доляра", відійшла в тінь в обличчі далеко глибших і загальніших потрясень.

Даремно втихомирює французький міністр фінансів — уся Франція гомонить від розмов про близькість валютарного експерименту: заборони вивозу золота, а то й резигнації з золотого покриття в сучасній реляції. Торговельно-промислові і фінансові кола Франції твердять, що це буде сумна **необхідність** уже в найближчому часі. Громадянство, що складається з дрібних рентіерів, ворожо ставиться до такого експерименту, побоюючись, що повториться 1924 рік.

Друга „тверда" валюта, що їй ворожать ось-ось провал — це **голяндський гульден.** Треба зазначити, що вся загроза для нього міститься майже виключно у хитких настроях, у паніці й недовірю. Хтось гукнув „тепер черга на фльорена" і заграница кинулась у Голяндію, забираючи свої капітали, а самі голяндці почали ховати золото у криївки.

Третя „тверда" валюта, що теж загрожена світовим хаосом, таки зовсім близько нас, бо в наших кишенях. Це польський золотий.

Ніде правди діти — Польщі вдалось досі зберегти вартість золотого, втримати його на паритеті навіть без девізових обмежень і закріпити престіж золотого в краю і за кордоном. Це тема, яку залюбки порушують особливо урядові особи, підкреслюючи скрізь не без гордощів (як ось тепер на господарському зїзді у Варшаві) міцне здоровля польської валюти. Та годі замикати очі на небезпеки. Коли сучасне під тим оглядом справді сприятливе, то **майбутне мрячне і непевне.** Зрештою валютарний хаос, хоч не торкнув ще вартости золотого, зате нарушив інтереси польських громадян у такій мірі, що його не слід недоцінювати і вважати Польщу малощо не таким „островом блаженних" як Францію. Але про це іншим разом.

В. Несторович.

Польща проти 4-ох великодержав.

Львів, 24. травня 1933.

Пригадуємо собі, що коли покійний граф Скшинський, безперечно одна з найчільніших індивідуальностей у польському політичному „передтравневому світі", премієр останнього польського концентраційного кабінету Польщі й міністр закордонних справ у кількох кабінетах, підписав локарненський пакт, — зняласся за це проти нього у частині польської преси велика буря. Бо — мовляв — Локарно гарантувало лише східні границі Франції і не давало тих гарантій західним границям Польщі, тим самим було вислідом поразки польської дипльомації. Скшинський боронився тоді більше-менше так: що передовсім писані гарантії не мають більшої вартости від неписаних обективних умовин; що й без клявзулі, яка накладалаб на Англію обовязок виступити по стороні Польщі проти Німеччини на випадок нім.-польської війни, нема чого лякатися німецького нападу; і що врешті не можна боронити справи безвиглядної, коли така оборона грозить моральною і політичною ізоляцією.

Наслідник Скшинського мін. Залеський походив з тої самої дипльоматичної школи. Хоча сипались на нього атаки за брак активности, він волів „відробляти" всі прикрощі закордонного репрезентанта Польщі, від часу до часу виголошувати на соймовій комісії стереотипові бліді й нецікаві миролюбні промови та — не пустити проти міжнародніх хвиль. Цей його „брак активности" став теж причиною призначення йому помічника в особі полк. Бека, який остаточно зовсім зайняв місце п. Залеського, який дістав рекомпенсату у високій посаді у богатій фінансовій інституції.

І ось від якогось часу ми маємо нагоду приглядатись — очевидно, як далекі, невтаємничені, видці — процесові активізації польської за-

Львів, площа „Сокола-Батька" (за стрийською рогачкою)

В неділю, 28. травня 1933 р. відбудеться

ВЕЛИКЕ СВЯТО МОЛОДІ
Рідної Школи

Усі УЧАСНИКИ ФРАНКОВОГО СВЯТА мають змогу бути на Святі Молоді, бо ПОЧАТОК СВЯТА МОЛОДІ ГОД. 3.30 ПОПОЛУДНІ. — Щоби оминути натовпу КАСИ НА ПЛОЩІ СОКОЛА-БАТЬКА БУДУТЬ ОТВОРЕНІ ВЖЕ ВІД ГОД. 12. ВПОЛУДНЕ.

кордонної політики. Полягає вона ніби на щораз більшому — болю зовнішньому, декларативному — унезалежнюванні себе від союзу з Францією і на якнайпишному підкреслюванні своїх бажань та вимог — всупереч усім і вся, які в цих справах заінтересовані. На практиці довело воно у своєму часі до голосних у пресі дисонансів з Францією (запад військової місії в Варшаві) і Румунією (історія пакту неагресії з СРСР) та до ампрубування до небувалої досі висоти польсько-німецького напруження. Про зовнішні обективні умовини, які безперечно вплинули на такі польські тенденції, — ми вже у свій час обширно писали. Ми зясовували вже теж значіння і практичний зміст польського одностайного „фронту на Захід", який у закордонній політиці протиставився французько-німецькому зближенню та взагалі втягуванню Німеччини в орбіту західно-європейських політичних тенденцій, а у внутрішній ситуації Польщі зазначився скріпленням авторитету санаційного уряду, підпримуваного вже на цілій лінії — ендецією. Перейняття закордонно-політичних тез польської ендеції мусіло в наслідках довести до тих дивоглядних явищ русофільства і совітофільства, про які в нас теж уже була мова: поручування ввести російську мову як обовязковий предмет у всіх середніх школах Польщі, приявлення у польській пресі всякої протисовітської кампанії, промовчування найбільших страхіть із внутрішніх відносин Совітів, та навіть промовчування діяльности III. Інтернаціоналу на терені Польщі, врешті „золота ера" для ріжношерстних москвофілів у Галичині.

Від часу наших останніх міркувань на ці теми на сторінках „Діла", трапилась нова чизка фактів із тої самої ділянки. Головний редактор „Газети Польської", головний референт бюджету й один із „втаємничених", посол полк. Медзінський їздив до Москви, а швидко після його повороту подався туди начальник східного відділу у МСЗ полк. Шецель. Маршал Пілсудський приявив на довшій авдієнції у Бельведері Антонова-Овсеєнка, а польська проурядова преса поспішилася підкреслити, що це вперше більшовицький посол розмовляв із маршалом. Той самий маніфестаційний характер польська преса добачує у понеділковому обіді, на який мін. Бек запросив Овсеєнка, а польських університетів вибираються прогулки до СРСР (напр. львівська політехніка), а паралельно з тою політичною взаємною адорацією йде затіснення господарських взаємин (експорт з Польщі текстильного краму, гутничих виробів, надії на оживлення Гдині і т. п.). Зате статті про заломання комунізму у цілому світі, про повне банкрутство більшовизму у Німеччині, про буквальний голод і відновлення періоду воюючого комунізму в СРСР, про заселювання пограничної полоси на Україні імпортованими з Московщини москалями і т. д. і т. д. — не найдете вині в ані одній польській газеті на терені Річпосполитої!

Правда, їздив до Берліна віцемін. Шембек і тамошній польський посол був принятий Гітлером, який склав йому заяву, що Німеччина шануватиме договірно-правні норми супроти Польщі. Куртуазійну візиту склав теж маршалові Пілсудському, як військовому міністрові, новопризначений військовий аташе при німецькому посольстві у Варшаві. А проте засаднича тенденція сучасної польської закордонної політики: плисти проти переможних західно-европейських, ба навіть европейсько-американських хвиль, — та тенденція втримується надалі. Найяскравіше видно це по становищі супроти відновленого пакту 4-ох.

Хоча з того пакту викреслили ревізію мирових договорів, як одну з цілей нового блоку; хоча ту справу признали надалі належною від Ліги Націй; хоча Франція отримала якісь гарантії, що воля 4-ох великодержав не буде накидувана французьким союзникам; хоча взаємні пакт 4-ох у зміненій формі дає найширші можливости Польщі дальше боронити непорушности своєї території, — то проте становище Польщі зазначилось негайно як строго негативне. Принайменше ІКЦ в широкою анонімовою статтею п. н. „Рішучий спротив Польщі проти всіляких спроб гегемонії в Европі", чи передову статтю в „Часі" „Примара пакту 4-ох", чи цілу варшавську пресу з „Курером Поранним" і „Газетою Польською" на чолі, — скрізь ті самі протести і ті самі аргументи. Аргументи такі самі дивні, як дивний протест. Отже — читаємо — пакт 4-ох відновлює тайну дипльоматію на місце явної (?!) дипльоматії Ліги Націй; пакт 4-ох негує засаду Ліги Націй „рівноправности всіх держав"; пакт 4-ох криє у собі велику небезпеку нарушення нинішніх основ мира в Европі і т. д. Річ ясна, що ніхто у світі не повірить, що Ліга Націй була зборищем „рівноправних" чи „рівнорядних" держав, бо всі завжди знали і знають, що саме через те й збанкротувала Ліга Націй, що була знаряддям гегемонії Франції. Так само смішними в жалі з приводу воскресення тайної дипльоматії, яка завжди жила і цвіла і якої вислідом є всі вище згадані останні акти також польської закордонної політики.

Річ у чому іншому: у тому, що західні великодержави призадумуються над реорганізацією европейських відносин і що та реорганізація може обхопити також східну Европу. Тимчасом нинішній стан, статус кво, Східної Европи є Польщі в нинішній хвилині найвигіднішим, а перед усякою зміною існує острах. Джерело цього остраху лежить у прилюдній опінії, яка стоїть під переможним впливом ендецької ментальности й ендецького світогляду. Трагізм ситуації у тому, що ця ментальність анахронічна, а не може і не хоче достроїтися до нових часів і нових течій.

Б. довголітній лікар Заг. Шпиталю у Львові
Д-Р БОГДАН МАКАРУШКА
відчинив канцелярію
в ЧОРТКОВІ
при вул. Грунвальдській.

Роковини Івана Франка у Празі.

Прага, 22. травня 1933.

В дні, коли втихають політичні пристрасти, коли серця всіх українців сповнені одним горем і однією радістю, коли „воля і думка єдина" спрямовані наче в одну чарівну картину нашої минувшини, коли над нами зринає дух одного із наших провідників. Одним із таких небагатьох днів був святочний концерт, влаштований у Празі 20. травня ц. р. Міжорганізаційним Комітетом, памяти 17. роковин смерти Івана Франка.

На вступі Український Академічний Хор, під орудою студ. Р. Мировича, бадьоро проспівав Стеценкового „Прометея" та „Вічного Революціонера".

Наелектризувала заповнену велику салю „Унітарії" святочна промова проф. Василя Сімовича. Змістовна, бездоганна формою, прегарна мовою, виголошена з правдивим чуттям і піднесенням, ця промова викликала щирий ентузіязм присутніх. Підкресливши позитивне значіння і вплив Драгоманова на ідеольогію Франка, спинившись на революційній стихійности поета, проф. Сімович підкреслив ту апотеозу праці, якою був перейнятий Франко особисто і у своїй, такій багатогранній творчості. Овації, яким-зда-валося кінця не буде, були нагородою нашому видатному вченому.

Пан Е. Гакен, молодий і надійний соліст (волинський чех — вихованець української культури) чудово заспівав Лисенка „Гетьмани" та „Безмежное поле" на слова Франка. Публика змусила його до наддатку. Співачка І. Туркевич-Мартинцева з величезним успіхом заспівала А. Рудницького „Не знаю, що мене до Тебе тягне" (слова Франка), та Б. Кудрика „Удосвіта встав я". Громові оплески змусили її ще двічі виступити з наддатком.

Правдивою насолодою була технічно бездоганна гра на фортепяні Р. Сімовича (Й. Брамса „2 Баляди — оп. 10", та, як наддаток з Рахманінова), а також і виступи мішаного Українського Хору під орудою пані доц. Росіневич-Шуровської. Здавалось, що наше громадянство таки не пустить із сцени цього симпатичного й добре голосово диспонованого хору. Крім „Коваля" Вериківського (на слова Франка) хор змушений був заспівати три наддатки.

Чистий дохід з концерту призначено на будову памятника Іванові Франкові. *П. К.*

—o—

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 26. ТРАВНЯ 1933.

СТЕФАН ЦВАЙҐ. 4)

ГУВЕРНАНТКА.

(Продовження.)

Поміж ріжними прикростями, на які аж тепер отворилося їх серце, відчувають найбільше одну. Зовсім тихо, без слова нікому, зобовязатися вони собі спричинятися своїй пані, що тепер така сумна, якнайбільше втіхи. Вони виконують свої завдання пильно і дбайливо, помагають собі взаємно, поводяться тихо, не дають найменшої причини для нагани, навипередки сповняють кожне бажання. Але пані не завважує того і це болить їх. Вона зовсім змінилася в останнім часі. Часом, як одна з дівчат заговорить до неї, вона стрепенеться, мов пробуджена зі сну. А її погляд щойно потім блудно вертається з далекої далини. Часто годинами сидить і задумано дивиться перед себе. Тоді ходять дівчата на пальчиках, щоби її не перешкодити і почувають глухо і таємничо: тепер вона думає про свою дитину, яка пробуває десь далеко. І щораз більше, з глибини своєї жіночости, яка тепер у них пробуджується, люблять вони свою паню, що стала такою лагідною і тихою. Її хід, давніше такий пружистий і певний, тепер більше обдуманий, її рухи обережніші і діти вичувають у всім тім таємний смуток. Щоби плакала, не бачили ніколи, але її повіки часто зачервонілі. Бачать, що пані хоче скрити перед ними свій біль і ходять у розпуці, що не можуть її помогти.

А одного разу, коли панна Ельза стоїть обернена до вікна і проводить хустинкою по очах, молодша збирається нагло на відвагу, хапає ніжно її за руку і каже: Панно Ельзо, ви такі сумні останніми часами. Правда, що ми тому не винні?

Панна Ельза зворушено дивиться на неї і гладить рукою її мягке волосся. — Ні, дитино, ні — говорить. — Ви напевно ні. І ніжно цілує її в чоло.

*

Чатуючи так і підглядаючи, не випускаючи нічого з поля своєї обсервації, виловила в цих днях одна з них, як увійшла негайно до кімнати, одно слово. Це було тільки одно речення, бо родичі негайно перервали розмову, але кожне слово розпалює тепер у них тисячі здогадів. „Мені вже також щось подібного впало в око" — сказала мама. „Вже я візьму її потім на допит". Дитина взяла це спершу до себе і побігла, майже у тривозі до сестри по раду і поміч. Але вполудне запримічують обі, як погляди обоїх родичів дослідчо спочивають на необачно задуманім обличчі панни Ельзи, а потім стрічаються. По обіді каже мама спокійно до неї: „Прошу, зайдіть до моєї кімнати. Маю з вами дещо поговорити". Панна Ельза схиляє легко голову. Дівчата тремтять на всьому тілі, вони чують, що тепер щось станеться.

І мерщій, як тільки панна Ельза входить до кімнати, кидаються за нею. Ці підслухи попід дверима, нишпорення по кутиках, наслухування і підгляди стали для них чимось самозрозумілим. Вони вже зовсім не відчувають в тому погані і проступку, мають лише одну думку: заволодіти тайнами, якими їм заслонюють зір.

Наслухують. Але чують лише тихий шепіт нашіптуваних слів. Їх тіла тремтять нервово. Бояться, що все може для них пропасти.

Втім один голос стає міцніший. Це голос їх мами. Він злий і сварливий.

— Ви думали, що люди сліпі, що того ніхто не завважить? Вже я можу уявити собі, як ви сповнювали свої обовязки з такими думками і такою моралю. І такій особі я довірила виховування моїх дітей, моїх доньок, яких ви, Бог зна як, запустили...

Панна Ельза мовби щось відповідала. Але вона затихо говорить, щоби діти могли розуміти.

— Викрути! Викрути! Кожна легкодушна людина має свій викрут. Віддається таке першому ліпшому і про ніщо не думає. Добрий Пан-біг вже якось поможе. І таке хоче бути вихователькою, вчити дівчат. Це нахабність. Чейже ви не думаєте, що я вас у такім стані буду дальше держати в хаті?

Діти слухають під дверима. Мороз пробігає по їх тілі. Вони того всього не розуміють, але це для них страшне, чути такий гнівний голос мами і тепер як одиноку відповідь тихе, дике ридання пані. Сльози наплинають їм до очей. Але їх мама мовби була ще більше розлючена.

— Це одиноке, що ви знаєте, плакати тепер. Це мене не зворушує. Для таких осіб я не маю милосердя. Що з вас тепер буде, це мене зовсім не обходить. Ви вже будете знати, до кого маєте звернутися, я про це вас зовсім не питаю. Я знаю лише, що я когось, хто так підло занедбав свої обовязки, не стерплю ніодного дня в моїм домі.

У відповідь тільки ридання, те розпучливе, звірячо дике ридання, що прошибає дітей під дверми дріготою. Вони ніколи не чули, щоби хто так плакав. І глухо відчувають вони, що хто так плаче, не може бути винний. Їх мама мовчить тепер і чекає. Потім нараз каже шорстко:

— Так, це хотіла я вам сказати. Спакуйте сьогодні свої речі, а завтра рано прийдіть по свою платню. З Богом!

(Продовження буде.)

—o—

Польсько-радянське зближення.

Радянський посол у Варшаві, Овсеенко приймав 23. ц. м. обідом польського міністра заграничних справ Бека. Останню авдієнцію посла Овсеенка у марш. Пілсудського в Бельведері, де пос. Овсеенко був першим з радянських послів, якого приняв марш. Пілсудський, та згаданий вище обід, вкінці відвідини радянських господарських представників у політичних і господарських колах тільним виявом польсько-радянського зближення у всіх ділянках життя.

Наради розбройної конференції.

ЖЕНЕВА, 24. V. ПАТ. Президія розбройної конференції зібралася вчора в справі рішення що до дальшої праці головної комісії. Передтим председник президії Гендерзон запросив до себе делегатів пятьох великодержав і нарадившись з ними, предложив президії, щоби головна комісія займалася на переміну справою безпеки і справою розброєння. Пропозицію принято всупереч бажанню французького делегата Поля Бонкура, який домагався, щоби наперед розглядати справу безпеки.

Згідно з рішенням президії головна комісія розбройної конференції приступила до першого читання британського розбройного проекту. Між іншими промовляв польський делегат Рачинський, домагаючись доповнити британський плян, а саме: 1) строгою контролею зброєнь, 2) забороною приватної фабрикації зброї та 3) забороною дозброюватися. Поправок домагався теж французький делегат, боронячи м. і. тези, що теперішнього воєнного знаряддя не треба нищити, тільки передати в розпорядження Союзу Народів.

Жидівська скарга на Німеччину.

ЖЕНЕВА, 24. V. ПАТ. Всупереч сподіванкам рішення в справі вписання на дневний порядок Ради Союзу Народів петиції Беригайма зі скаргою на Німеччину за переслідування жидів, не западе на завтрішньому засіданні Ради. Німецька делегація розвинула агітаційну закулісову акцію, щоби відложити справу до сесії у вересні ц. р. Чи німецькі зусилля будуть успішні, покажеться в найближчому часі.

—o—

Маневри німецької воєнної фльоти.

БЕРЛІН, 24. V. ПАТ. Дводневні маневри німецької воєнної фльоти в Кільонії скінчилися вчора дефілядою цілої фльоти перед канцлером Гітлєром і міністрами республики. Гітлер відвідав панцирник „Дойчлянд", інформуючись про подробиці вправ та зброєння.

В ночі відбулися артилерійські вправи, причому стріляно гострими стрільнами 15 цм. і 28 цм. до корабля, яким кермували електромагнетичні филі. На закінчення вправ уладжено стріляння з протилетунських гармат. Вечором Гітлер з міністрами відлетів до Берліна.

Французька правиця проти пакту 4 держав.

ПАРИЖ, 24. V. ПАТ. На вчорашньому засіданні палати депутованих підчас дискусії над фінансовим законом провідник правиці Люї Марен заявив, що повалить уряд Далядіера, якщо він підпише пакт чотирьох держав. Премієр відповів, що досі обходився без підтримки Марена і пакт чотирьох підпише, якщо буде ним вдоволений.

Концерн Моргана під контролею.

ЛЬОНДОН, 24. V. ПАТ. Льондонська Сіті порушена вісткою про розпочату американським сенатом інвестигацію фінансових операцій найбільшого фінансіста на світі, Моргана, якому підлягають великі американські банки. Інвестигація, яку наказано під натиском президента Рузвельта, є дальшим етапом його боротьби з верховною владою американської фінансієри. Моргана боронить колегія найзнаменитших правників.

Японсько-китайське перемиря.

ЛЬОНДОН, 24. V. ПАТ. Вістка про підписання перемиря між командантами японських і китайських військ не потвердилася. Є тільки устна умова. Зачувати, що японці, мовляв, загарантували китайським військам безпечний відворот з Пекіну і відступ з тієї частини фронту.

ТОКІО, 24. V. ПАТ. З урядових кол повідомляють, що перемиря між Китаєм і Японією буде підписане завтра.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

За океаном.

Як приготовляють український павільон на світовій виставі в Шикаго.

Український артист-маляр о. Гліб Верховський перебрав на себе, разом з українським декоратором п. Т. Катамаєм, справу внутрішнього удекорування українського павільону на Світовій Виставі в Шикаго. Йде насамперед про артистичне удекорування головної салі в павільоні. Вона на думку о. Верховського мала би бути розмальована в дусі ідей 17-ого століття, так що головною нутою стилю була би поліхромія по дереві. Стіни салі мають прикрасити стилево зроблениим тризубом і гербами українських земель. Інші салі павільону будуть розмальовані більше просто, бо їх стіни і так мають головно бути зужиті на ріжного роду експонати, між якими поважне місце займатимуть образи наших новітніх артистів. В українському стилі буде також розмальований ресторан. Декорації ресторану будуть у стилі народнім, етнографічнім, і будуть переважно оперті на орнаментиці писанок та вишиванок. Мотив з писанок буде зужитий також і на лямпи. Є надія, що великою принадою українського павільону буде наш літній театр. Саме тепер Українська Виставова Корпорація працює спільно з дотичними артистами над детайлічним виробленням щоденних популудневих та вечірніх програм театру.

Участь південно-американських українців у виставі в Шикаго.

Українські кольонії Бразилії й Аргентини дуже жваво і щиро відгукнулись до справи участи у Світовій Виставі в Шикаго. Не зважаючи на важкі економічні відносини, які панують в Південній Америці, тамошні українці зібрали дуже поважну суму гроша на будову українського павільону. Крім матеріяльної допомоги йде для Виставової Корпорації з Південної Америки також поміч духова. Багато українських артистів, і з Бразилії і з Аргентини, відгукнулось на заклики Корпорації і вже повисилали цікаві експонати до українського павільону. Події, які склалися на наших землях в останніх роках, спричинили те, що ми й самі часто не знаємо, де і які є українці і що вони роблять. Треба було аж такої події, як Вистава, щоб довідатись за багато щирих і талановитих робітників на українськім нардонім полі, розкинених по всіх кутах світу. Довідуємося, що поважне число наших братів з Південної Америки вибирається відвідати Виставу й особисто.

Участь закарпатських українців у Виставі.

У звязку з основанням спеціяльного Карпато-Руського Виставового Комітету в Ужгороді, який займається справою улаштовування окремого підкарпатського відділу в українськім павільоні, завязалися в останніх днях місцеві підкарпатські виставові комітети і в Америці. Декілька з цих підкарпатських комітетів уже увійшло в тісніші звязки з Українською Виставовою Корпорацією в Шикаго.

Новий український часопис.

З початком червня зачне виходити в Шикаго український католицький тижневик „Основа". Провідним редактором часопису є о. радн. Филимон Тарнавський, парох в Честер, Па., котрий приєднав кількох визначних співробітників в Америці і в старому краю.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

БЕЗПЕКУ і ВИГОДУ

ЗАПЕВНИШ СОБІ ВИЇЗДЖАЮЧИ НА ЛІТО, ЯКЩО НЕ ВІЗЬМЕШ ЗІ СОБОЮ ГРОШЕЙ, — А ЗЛОЖИШ ІХ НА КНИЖЕЧКУ

П. К. О.

БО В КОЖНІМ ПОЧТ. УРЯДІ МОЖЕШ ПІДНЯТИ ПОТРІБНІ КВОТИ.

ЦІННІШІ КВОТИ ЗЛОЖИ ДО СХОВКА.

П. К. О.

ВИНАЙМАЄ СХОВКИ ПОЧАВШИ ВІД 4 ЗОЛ. ЧВЕРТЬРІЧНО.

П. К. О.

ЦЕ ПЕВНІСТЬ І ДОВІРЯ.

Пакт 4 держав затягається.

ЛЬОНДОН, „Дейли Телеграф" стверджує, що переговори в справі пакту не розвиваються так, як спершу здавалося, головно з огляду на негативне становище Польщі та Малої Антанти.

Бюро Райтера повідомляє, що переговори затяглися, бо держави не можуть погодитися на такі точки: 1) на який час має обовязувати пакт, на 4 роки чи на 5, як того домагається Німеччина, чи аж на 10 літ, як того бажають собі інші держави; 2) щодо способу, як дразливу справу ревізії трактатів долучити до 2-го арт. пакту.

Заборона прапорів.

ВІДЕНЬ, 24. V. ПАТ. Урядова „Вінер Цтг." оголосила розпорядок, що забороняє вивішувати комуністичні, соціял-демократичні і національ-соціялістичні прапори під загрозою кари до 2.000 шилінгів і арешту до 30 днів.

Опалена, здорова цера - тільки завдяки КРЕМОВІ або ОЛІЙКОВІ

ЦІНИ: ЗОЛ. 0.40 — 3.50.

Виріб краєвий фабрики: Pebeco Sp. Akc. Poznań.

Пропав посол

БЕРЛІН, 24. V. ПАТ. Преса повідомляє, що соціял-демократичний посол до пруського сойму Кутнер пропав без сліду. Ані його родина ані партійна влада не знають, де він подівся. Кутнера, що не прийшов на засідання пруського сойму і не оправдав своєї абсенції, виключили згідно з правильником на 90 засідань.

—o—

По широкому світі.

— Засідання пруського сойму і центрової фракції райхстагу скликано на 31. ц. м.

— Між Японією і В. Британією прийшло до непорозуміння наслідком арештування японською владою секретаря брит. амбасади в Токіо Кров, що робив фотографічні знимки з уфортифікованого побережа.

— В Мінхені і Ваймарі арештовано 200 купців за побирання лихварських цін і запроторено до концентраційного табору.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.

Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи

по найдешевших цінах!

А. Пясецький С. А. Краків
фабрика чеколяди

ПО КОЖНІЙ ЦІНІ
з гарантійно чистих сирівців безконкуренційні ДЕСЕРОВІ ЧОКОЛЯДИ, відживчі молочні і сметанкові, великий вибір вибагливих чоколядок, кармельків і бішкоптів, але без льосів щастя, бонів і т. п.

Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів

З природи й техніки.

ПРОПАМЯТНА КНИГА І. КОНГРЕСУ УКРАЇНСЬКИХ ІНЖИНІРІВ.

Накладом Українського Технічного Товариства у Львові появилась на днях „Пропамятна книга І. конгресу українських інжинірів, що відбувся саме рік тому (15. і 16. травня 1932 р.). Вже сама змістовна окладинка цієї книги (роботи П. Кожухова) робить симпатичне враження. Те враження обільшується, коли переглядаємо зміст книжки. І так інж. Крохмалюк Ю. розповідає коротко про природний розвиток організаційного життя українського інжиніра в краю і на еміграції (три з'їзди українських інжинірів в краю: 1919 р. в Станиславові, 1923. р. і 1929. р. у Львові та одна на еміграції 1930. р. в Подебрадах) та про підготовчі праці до І. конгресу українських інжинірів у Львові.

На сторінках 7—56 маємо докладний звіт з передконгресових праць та самого конгресу і всі резолюції конгресу. Цю частину пропамятної книги прикрашують фотографічні знимки президії конгресу, його відкриття, виїздових комісій, технічної виставки, його учасників та заголовного листка І. ч. „Вістей" конгресу. Для українського загалу дуже цікава статистика українських інжинірів і студентів високих технічних шкіл на західно-українських землях і еміграції, переведена інж. С. Пастернаком при допомозі Української Господарської Академії в Подебрадах, українських студентських та інжинірських організацій, а вміщена на кінці пропамятної книги. В ній даними мінімальна кількість українських інжинірів на зах.-українських землях і на еміграції була в 1932 р. 1104 осіб. Розуміється, що ця цифра торкається тільки інжинірів, зареєстрованих у товариствах. Статистика ілюстрована численними таблицями та графіконами.

НОВЕ ЧИСЛО „ТЕХНІЧНИХ ВІСТЕЙ".

Перша стаття 2. числа „Технічних Вістей" (за травень і червень 1933.) незвичайно цікава. Інж. Б. Пристай змальовує в ній сумний стан електрифікації на західно-українських землях. А саме маємо на цих землях численні, відокремлені та не пов'язані зі собою проводами дрібні й найдрібніші (в цілій Польщі) електрівні. Поліське воєвідство мало в 1927 р. 14 електричних заведень загальної потужности 1038 кільоватів, волинське 19 заведень з 1688 кільоватами, тернопільське 11 заведень з 1395 кільоватами, станиславівське 23 заведень з 5046 кільоватами та львівське 37 заведень з 30067 кільоватами. Майже всі ці заведення працюють неекономічно (з вальорічних оглядів) і ціна за електричну струю мусить бути в них дуже висока. Взагалі відносини в електричнім господарстві західно-українських земель (крім Львова та борославського басейну) просто архаїчні. На увагу заслуговують львівська електрівня та електрівня „Премієр" у борославськім нафтовім басейні (Тустановичі). Перша з них передає електричну енергію не тільки для Львова, але також доокличних і дальших громадам (Вишники, Лисиничі, Бруховичі, Жовква). В майбутньому львівська електрівня буде обслуговувати повіти: Львів, Городок, Яворів, Жовква, Рава Руська, Рудки, Бібрка, Камінка Струмилова, Перемишляни і Золочів. Електрівня „Премієр" в Тустановичах дає електричну енергію кільканадцяти громадам. Між ними находяться: Самбір, Борислав, Дрогобич, Трускавець, Стебник і Стрий. В другій статті подають інжинірі М. Корначевський та К. Кіяк висліди переведених ними методою вагону пошарів питомого тягару деяких родів вальцьованої сталі. Інж. Ю. Величко подає простий спосіб обчислювання технічних величин, що відіграють ролю при розрахунку валізних тримів, при помочі сконструйованого ним номограму.

Доповнюють це цікаве число реферати з ділянок металюргії, хемії, електротехніки, водного будівництва і меліорації (цікаві проекти меліораційних робіт на Західній Україні коштом 32 мільонів ч. корон!), агрономії, селях технічних новин та зойомлення Українського Технічного Товариства у Львові.

ПРИЧИНИ ПЕРСЬКО-АНГЛІЙСЬКОГО НАФТОВОГО КОНФЛІКТУ.

Славний спір за перську рону повстав наслідком виповідження перським урядом ропної концесії „Англійсько-перській ропній компанії", якої 84 відсотків акцій є власністю англійської держави. Виповідження відбулося ще з кінцем листопада 1932 р. Цю концесію до експльоатування покладів роли в південній і середній Персії дав перський шах ще 1901 р. канадійському „спецові" гірництва д'Арсіна на 60 літ без застережень щодо скоршого виповідження. Зате перський уряд мав діставати 16 відсотків від брутта.

В 1905 р. д'Арсі відступив цю концесію „Англійсько-перській ропній компанії", яка знов відпродала у 1912 р. 55 відсотків своїх акцій англійському державному скарбові. Згадана компанія розбудувала швидко ропні джерела та збудувала спеціяльні руропроводи, якими транспортує добуту рону з Хузістану до Перського заливу. На острові Абадан (в тім самім заливі) біля перського міста Мамери вибудували англійці величаві збірники (танки) на рону та спеціяльні уладження для заладовування роли на кораблі. В цей спосіб острів став дуже важною базою для опалюваних роною англійських воєнних і торговельних кораблів у західній частині Індійського Океану. Крім цього англійська компанія побудувала в области ріки Карун у південно-західній Персії низку шкіл, шпиталів, місійних заведень та торговельних станиць. Політичні впливи Англії збільшилися ще значніше після заложення англійцями перського державного банку в Тегерані, який почав видавати перські державні банкноти.

З приходом на перський престіл (в 1926 р.) емеритованого шаха Реза Пегляві, цього перського Кемаля, починається господарська емансипація Персії. Щоби стати незалежною від радянських, турецьких і іракських (себто англійських) торговельних доріг, будує Персія свою власну залізницю з півночі від Каспійського моря через столицю Тегеран на південь до Могамери над Перським заливом. Державний перський банк переходить з рук англійців до рук персів. Англійцям заборонюють перелітати Персію повітряним шляхом з Каїро (в Єгипті) до Карачі (в Індії). Після цих заходів перський уряд відважився виповісти англійцям рону концесію, мовляв, він не має змоги докладно вглядати у рахунки компанії.

ВЕЛИТЕНСЬКИЙ МОТОР ДІЗЛЯ.

В Зединених Державах Північної Америки будують під цю пору величезну машину Дізля. Її довжина має 19,5 метрів, висота 10,5 метрів. Кожний з 8 циліндрів цього мотору має на 90 центиметрів великий промір. Толок відбуває в циліндрі дорогу півтора метра. Цей мотор Дізля служить до порушування генератора електричної струї потужністю 15 тисяч кільоватів. Рона дістається до мотору внаслідок тиснення 422 кільограмів на квадратний центиметр. Мотор робить 115 обертів на минуту. Тому, що фірма, яка будує цей мотор, є думки, що рентовність тим більша, чим більша машина Дізля, задумує вона в найближчім часі вибудувати ще більший мотор Дізля, який має порушувати генератор електричної струї потужністю 30 тисяч кільоватів. Цей мотор буде давати 187 обертів на минуту.

А. А

Ще до концерту Українських Ревелєрсів.

У зв'язку з інцидентом, який трапився на нашому концерті в дні 11. травня п. р. вважаємо конечним подати декілька завваг про провокаторську роботу людей, яких інцидент спричинили.

Отже є деякі люди — нам зрештою відомі, — які з чисто особистої неоправданої ворожнечі до деякого з членів хору Укр. Ревелєрсів „Евгена" стараються всіма силами шкодити хорові. Одначе знаючи, що самі собою вони не всякі нічого вдіяти, підшиваються все під чиюсь фірму, щоби тим легше збити громадянство з пантелику. І так безпосередньо перед нашим концертом у Львові 11. V. розкинули летючки, в яких накликували до бойкоту нашого концерту з „відомих" причин, а пояснення мала появитися в черговому числі „Нашого Клича". Це очевидно була провокація і „Наш Клич" оголосив (у формі оголошення в Азад. Домі), що з тим „заявком" не має нічого спільного. Толі ці панове здобулися на „подвиг" у формі „бомби" на салі, при чому їх зловили майже за руку.

І тому на цьому місці остерігаємо всіх наших Вельмишановних Гостей і Симпатиків перед цього рода провокаціями на будуче та перед фальшивими поголосками, які евентуально ці люди будуть поширювати перед новими нашими концертами. Рівночасно остерігаємо цих людців перед дальшою їх „роботою". Бо це востаннє ми не подаємо до загального відома їх назвиськ; та не завагаємося цього зробити, коли вони не залишать своєї „чесної" роботи.

Управа Хору Українських Ревелєрсів „Евгена" у Львові.

До похоронів бл. п. Олекс. Стефановичів.

1) На нараді представників усіх українських центральних установ і організацій, що відбулася 24. V. ц. р. в Т-ві „Просвіта" під проводом заст. голови ред. Вас. Мудрого, ухвалено одноголосно, щоби для вшанування памяти і великих заслуг Покійника, **всі українські центральні установи й організації зложили висоту коштів похоронів на Т-во „Рідна Школа"**, для якої головно присвячував Покійник свої найкращі сили. 2) Ухвалено відкликатися до товариств, організацій і громадянства, щоби **замісць вінців на могилу Покійника зложили датки на „Рідну Школу".**

Юрій Гасенко помер.

Смерть українського винахідника т. зв. морської блохи.

Паризькі часописи принесли вістку, що минув тижня помер у Франції емігрантом відомий на цілий світ український винахідчик-конструктор т. зв. морської блохи — Юрій Гасенко, прожившии ледви 44 роки.

Гасенко уродився як син туркменського бея та матері українки на Кавказі. З хати виніс щиру любов до України і скінчивши техніку в Москві та Одесі, став у цьому місті інжиніром корабельного будівництва. Захоплений хвилею будо-

Вже вийшла книжечка:
ВЕЧІРНЯ І ПАРАКЛИС ДО ПРЕС. БОГОРОДИЦІ
конче потрібна кожному вірному, що хоче брати живу участь у цих Богослуженнях.
Ціна 20 сот. Хто замовляє 50 примірників, дістає 25 проц. знижки. — Замовляти: **Канцелярія парохії Успення Пр. Д. Марії у Львові, Підвалля 7.**

ви Української Держави, Гасенко кинув посаду та пішов до армії, в якій був відпоручником Начальної Команди Військ УНР для т. зв. кавказького фронту. Пізніше вислали його з представництвом уряду УНР до Румунії, де він перебув до того часу, поки не мусів, зложивши рішучий протест проти окупації Буковини й Бесарабії, виїхати з Букарешту.

Опинившись на еміграції, невтомний Юрій Гасенко почав будувати найшвидший човен світа, т. зв. морську блоху, що спираючись в основах на вигляді водних комах та їх плавців, плив водою, опісля вискакував з неї і деякий час летів у повітрі. „Морська блоха" стала відразу технічною сенсацією цілого світу, а на міжнародніх морських перегонах Англія—Франція залишила далеко за собою всі рекорди у швидкості плавби. Імя Гасенка, українського емігранта, стало відоме цілому світові. В деякий час пізніше морська блоха втонула підчас випад на одному ві-

Музей Визвольної Боротьби України у Празі.

Виказ жертв зложених на будову Українського Дому.

З українських організацій та установ уже надіслали свої жертви: **Англія:** Українське Бюро в Льондоні, перша рата, амер. дол. 200. **Чехословаччина:** Український Академічний Комітет, Прага, чк. 500 (перша рата); Українська Господарська Академія в ЧСР, Подебради, чк. 300, крім того збірка 22. січня чк. 500; Видавництво Української Молоді у Празі, амер. дол. 10; Союз Українських Пластунів Емігрантів, Українське Педагогічне Т-во у Празі, Українське Історично-Фільольогічне Т-во у Празі, Українське Т-во Прихильників Книги у Празі, Українське Обеднання в ЧСР, та Празька Громада Української Радикально-Демократичної Партії по чк. 100; Спілка ім. Мазепи (УСІМ) у Празі, перша рата, ам. дол. 5; Український жіночий Союз у Празі та Союз Організацій Українських Інжинірів на чужині по чк. 50; Українська Громада в Мельніку чк. 40; Український Всепрофесійний Робітничий Союз, відділ у Празі, збірка 22. січня чк. 54; Український Високий Педагогічний Інститут у Празі, збірка, чк. 34; пластові курені у Празі, збірка 22. січня, чк. 30; курінь пластунок ім. Л. Українки при українській гімназії у Ржевницях, чк. 10. **Бельгія:** Т-во „Незалежна Україна" у Брюселі, бельг. фр. 100; Представництво в Бельгії Головної Еміграційної Ради, бельг. фр. 100; Спілка Українських Інжинірів у Бельгії, бельг. фр. 50. **Польща:** Український Центральний Комітет у Варшаві, чк. 110.10 і збірка 22. січня поль. зол. 131.50; Т-во Інжинірів Емігрантів у Польщі, зол. 45; Союз Українок Емігранток у Польщі, чк. 100; Український Центральний Комітет у Лодзі, зол. 5. **Франція:** Бібліотека ім. С. Петлюри, Париж, фр. фр. 100; Редакція „Тризуб-у", Париж, фр. фр. 100. **Люксембург:** Українська Громада в Люксембургу, збірка на підписану листу, чк. 111.30. **Аргентина:** Українське Т-во „Просвіта" та Українське Т-во „Сокіл", збірка на святі 22. січня, амер. дол. 18.

Жертви на Український Дім у Празі приєднати на адресу директора музею проф. Д. Антоновича: Prof. D. Antonovyč, Praha Nusle 245, Czechoslovakia.

мецькому озері, та проте Гасенко до смерти мріяв про її відбудову і переїзд нею з Европи до Америки під українським прапором. На жаль, емігрантські злидні не дозволяли на реалізацію цих мрій.

Гасенко працював крім того пером і подарував діточій літературі одну з найкращих її книжок „Ная з джунглів". Видав теж був мапу розселення українського народу по всьому світі із зазначенням усіх його кольоній та до самої смерти, що несподівано і в самому розгарі літ захопила його, писав спогади зі своєї дипльоматичної служби в Букарешті. *(ак).*

—o—

ЗАПОВІДАЮТЬ ІЗОЛЯЦІЮ ФРАНЦІЇ.

БЕРЛІН, 24. 5. ПАТ. З приводу промови Поль Бонкура на розбройній конференції німецькі часописи закидають Франції, що вона проволікає наради конференції, виразно саботує її. „Д. Альг. Штг." називає сонними мріями охоту Гендерсона покінчити праці розбройної конференції перед початком світової господарської конференції. „Дер Таг" каже, що теперішня дискусія в гол. комісії безвартісна та заповідає чинну участь Німеччини в дебаті, коли вона матиме практичне значіння. — Часописи передбачують ізоляцію Франції на терені конференції, головно після заяви Гітлера, яка значно поправила положення Німеччини.

—o—

ПРОМОВА ПОЛЬ БОНКУРА.

ПАРИЖ, 24. V. ПАТ. Авас повідомляє зі Женеви, що Поль Бонкур у промові в справі воєнних матеріялів зазначив, що Франція буде вірна своїм зобовязанням і ідеї зорганізованого мира. Промову цю виголосив Поль Бонкур у порозумінні з Далядіером.

—o—

БЕЛЬГІЙСЬКІ МАНЕВРИ.

Над німецьким кордоном відбуваються перші від часів світової війни маневри бельгійської армії.

ПЕРЕСЛУХУВАННЯ МОРГАНА.

НЮЙОРК, 24. 5. ПАТ. У дальших зізнаннях Морган ствердив, що в 1931 і 1932 р. не заплатив доходового податку, а на одній лише трансакції втратив 21 міліонів долярів. Кілька позичок, які він дав, наразило його на поважні втрати, бо не мали достаточної гарантії і довжники не заплатили їх.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Чи бачили Ви вже** найновіші весняні моделі взуття на виставі в „КОМЕТІ"? А до того ще й ті нечувано низькі ціни? 1568

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 13-50

— **З приводу смерти Незабутнього нашого Катехита о. Александра Стефановича** взиваємо всі колишні Його учениці явитися якнайчисленніше на похоронах в пятницю 26. ц. м. Одночасно повідомляємо, що в справі датків, зложених на нашому Зїзді в 50-ліття священства Покійного, підписаний Комітет скличе в найближчому часі нараду і подасть її ухвали до відома товаришам і товаришкам. — **Марія Білецька, Осипа Паньківська, Ольга Бачинська, Константина Малицька.** 1998

— **Комунікат Організації Українців міста Львова.** Взиваємо всіх наших членів, щоби в неділю 28. травня ц. р. обовязково взяли участь у святі відкриття нагробника Івана Франка. Просимо згуртуватися в год. 8.30 вранці у вулиці Пекарській (від Анатомії до вул. Головінського), або у вулиці Головінського в місці, яке вкажуть впоряднички свята. При цьому звиваємо наших членів безумовно підчинятися вказівкам впорядників. — Народня Організація **Українців міста Львова,**

— **Білєти на концерти** з нагоди відкриття нагробника І. Франка можна буде дістати у четвер 25. ц. м. у канцелярії Т-ва „Просвіта", Ринок 10. І. пов. З огляду на свято, у четвер, книгарня „Просвіти" буде у цей день зачинена.

— **Замість вінка** на докінчення будови нагробника на могилі І. Франка зложило Т-во Допомоги Емігрантам з В. України у Львові 10 зол.

— **Вийшло нове число „Зиза"** (рік X., ч. 10. з 20. травня 1933). Число має наскрізь актуальний характер (для гумористично-сатиричних фейлетонів й ілюстрацій використані такі моменти як недалеке відкриття нагробника І. Франкові, холодний і заплаканий травень, „навернення" до свята УМХ „Нашого Прапору" і „Комаря", які проти того свята виступали, „Луги" на святі УМХ, „любов і Черче", спорт під уличним дощем і т. п.). Число надзвичайно пріжродне й дотепне, особливо приємно вражає помітний поступ у рисунках нового ілюстратора „Зиза", який у нічому вже своєму попередникові не уступає.

— **Ректором львівського університету** вибраний на три шкільні роки професор римського права Маркиль Хлямтач.

— **Коли і де вільно тріпати?** Львівський магістрат рішив, що тріпати предмети на подвірях вільно тільки від 7. до 10. год. передпол. Для льокаторів, що мешкають в партері, оскільки нема партерових ганків, повинні бути окремі уладження до тріпання на подвірю, льокатори на поверхах мають тріпати на внутрішних ганках. Витирачки до ніг і сходові хідники вільно тріпати тільки на подвірю.

— **Податок від фотографій.** Є поголоски, що в Польщі оподатковують фотографії непашпортового формату.

— **Гостре стріляння на Замарстинові.** В днях 1.—28. червня ц. р. будуть на військовій стрільниці на Замарстинові під Львовом вправи військових відділів, сполучені з гострим стріляннням. Терен, загрожений стрільнами, буде обставлений військовими стійками і всі прохожі мусять безумовно піддатися їхнім приказам.

— **Напад на вчительку.** Під лісом в Лопатниках пов. Стрий напав на вчительку Ядвигу Гондівну напав якийсь чоловік, затягнув її в ліс і пробував її знасилувати, грозячи їй смертю, якщо буде опиратися. Коли вчителька почала кричати, напасник видер їй золотий годинник вартости 250 зол. і втік. Глядає за ним поліція.

— **Засудили шпіона.** Перемиський військовий суд засудив вояка Бженчика за шпіонажу на пять літ і два місяці вязниці та видалення з війська.

— **Катастрофа літака.** На полях фільварку Шальоник (пов. Рава Р.) в середу розбився зовсім літак катовицького вероклюбу, що летів зі Львова на летуиський мітинг до Варшави. Оба летуни врятувалися.

—**Понищили придорожні деревця.** ПАТ повідомляє: Невідомі люди понищили кількадесять деревець при повітовій дорозі Ярослав-Сінява-Майдан. Влада приказала даним громадянам засадити нові деревця.

— **Клопіт із евангеликами.** ПАТ повідомляє: В селі Дуньківці біля Радимна прийшло до бійки з причини оснування евангелицької громади методистів. Побили пастора методистів Найдера.

— **Смерть багатого українця в Бразилії.** Бразилійські часописи розписуються про українця Антона Тимця, який недавно вмер нагло в Куритибі. Був він родом з Галичини. Перед тридяти роками виїхав з Куритиби до Північної Америки, де замешкав у Сан Франціско, в Каліфорнії і працював як огородник. У тім часі постарався за американське громадянство. Перед кількадесятьма роками повернувся до Парани й замешкав у Куритибі. Носився з гадкою заложити огородничу школу для українців, але мабуть не найшов відповідного місця. Працював як пооден робітник не з потреби, але радше, щоби забити час, бо був нежонатий. По смерти суд занявся списанням інвентаря покійного та, переглядаючи папери, найшов банкові книжочки на півміліонову суму, майже всю зложену в північно-американських банках. Тому, що Тимцьо був нежонатий, судова влада почала шукати правних спадкоємців. По довшім часі господар дому, українець, у котрого мешкав померший Антін Тимцьо, найшов між старими часописами тестамент, написаний ще 1921 року в Сан Франціско. Цей документ установив виконавцем цього тестаменту американського консули. У цім тестаменті Тимцьо призначив одну десяту частину свого майна на школу в Ню Йорку, в котрій училося багато українців. Другу десяту частину призначив на найдіяльніше товариство на Україні, після оцінки сестри, Розки Тимцьо, що мешкає у Львові, як також Теклі і Юрка Деніса, що мешкають у Сан Франціско. Вісім десятих частин свого майна померший призначив своїй сестрі, Романії Тимцьо, зам. Турянська, що мешкає у Львові, своєму братові Йосифові Тимцьо зі Львова та сестрінкам Марії Тимцьо і Теклі Денис зі Сан Франціско. („Свобода").

— **Хочуть арештувати Марлену Дітріх.** Префект паризької поліції Шіап приказав пересторегти фільмову артистку Марлену Дітріх (яка тепер є в Парижі), щоби прилюдно не ходила в мужескому одязі, бо інакше її арештують.

— **Гітлєр — воплочення революції середньої класи.** Американська письменниця Дороті Тамсон, жінка Синклера Луїса, вернула з Европи після кількатижневого побуту в різних краях найбільше в Німеччині. На привіт газетярам сказала, що цілковито змінила свій погляд про Гітлєра. Вона передтим вважала його малим чоловіком, але тепер дивиться на нього як на воплочення революції середньої класи, отже найбільш фантастичної революції, які довершилися в історії. На її думку положення жидів у Німеччині цілком безвиглядне. Вона каже, що це революція проти культури. Це не лише винищення пролетаріяту, але й аристократії. Ціллю революції є поворот до найпростішого життя на зразок давніх спартан, хочби навіть ціною обниження життевої стопи. Німецький загал задоволений тією переміною понять і тому панування Гітлєра не швидко скінчиться. Німецький крик за мілітаризацію може бути небезпечним у будуччині, бо тепер ніхто в Німеччині не думає серіозно про війну.

— **130 осіб погибло в пустині.** Мешканці кількох сіл в краю Сомалі (Африка) рішили переселитися до англійської кольонії Кенія. 130 людей, з того половина жінок і дітей, вибралося караваною крізь пустині і пропало без вістки. Аж недавно найдено їх трупів серед пісків, де погибли із спраги. Разом з ними згинули звірята. Трагедія склалася недалеко ріки Тана. Якби нещасні люди перейшли були ще 15 км. дальше, були би вратувалися.

ФРАНЦУСЬКА МІН. РАДА АПРОБУВАЛА ПАКТ 4-Х.

ПАРИЖ, 24. 5. ПАТ. „Популер" повідомляє з добре поінформованого джерела, що французька рада міністрів апробувала проєкт пакту 4-х у новій редакції. Уряд — зазначує часопис — признав, що зміни введені до проєкту є значною поправою в порівнянні з попередніми предложеннями Мусолінія, одначе з французької точки погляду зміни ті невистарчаючі. Та щоби не допустити до розбиття переговорів рада міністрів постановила вести далі переговори, аби розглянути проєкт пакту та щоби оперти його на ширших основах.

ГІТЛЄРІВСЬКИЙ ПОЗДОРОВ НА СПОРТ. ЗМАГАННЯХ.

ЕСЕН, 24. 5. ПАТ. Спортовий комісар надренської провінції видав розпорядок, щоби змагуни перед початком змагань на грищах здоровили публіку гітлєрівським привитанням. Це саме має бути і після змагань.

ПОМЕР Б. ШЕФ АНГЛ. ВОЄННОЇ ФЛЬОТИ.

ЛЬОНДОН, 24. 5. ПАТ. У Каннах помер на 69. році життя адмірал Веміс. Покійний був шефом головного штабу британської воєнної фльоти підчас світової війни. Веміс заступав Англію у переговорах в справі заключення перемиря.

Здорові зуби — чистий віддих...

два важні чинники вроди.

Багато осіб занедбує все ще регулярне плекання зубів, а пречінь кожний повинен знати, що лише здорові зуби можуть бути направду гарні. Щоденне грунтовне чищення зубів є підставою їх здоровля, причому незмірно важний є вибір властивої пасти до зубів. — Внаслідок своєї малої ціпкости паста Кольгейт чистить зуби грунтовно, бо її делікатна піна проникає навіть у найдрібніші щілини між зубами та усуває з них всіляку нечистоту. Аромат пасти Кольгейт милий і прохолодний, тому і віддих стає після неї свіжий і чистий.

Вимовляти Кольгейт.

ПАСТА ДО ЗУБІВ.

КОЖНИЙ
ПЕРЕДПЛАТНИК
одержує точно часопис, тому повинен памятати
про відновлення передплати.

Із судової салі.

Великий політичний процес у Чорткові.

Перед лавою присяглих у Чорткові почався 22. травня ц. р. великий політичний процес. На лаві обвинуваченых сидять: Андрій Прокіпчук, Михайло Гарапяк, Іван Козак, Павло Микитин, Іван Лилик син Андрія, Іван Лилик син Проця, Демян Королик, Дмитро Палечнюк, Іван Кінащук, Павло Юрчак, Дмитро Борщ, Демко Щелановський, Антін Комарницький (всі селяни з Винятинець, пов. Заліщики); Дмитро Потятинюк з Княжидвору, Гриць Романко з Добровлян (б. ученики учит. семинарії в Заліщиках), Тадей Юрійчук, абс. учит. сем., Юрій Дідур, б. ученик сем., Ярослав Комарницький, б. ученик сем., Мирослав Осадчук і Дмитро Гембатюк (всі з Заліщик), Степан Голик, Ольга Гоївна, абс. учит. сем. з Тлустого, Евген Онищук, студ. політ. з Коломиї і Роман Мигаль, студ. прав зі Львова.

Всім підсудним закидає акт обвинувачення приналежність до УВО. і поширювання „Сурми" та Бюлетину ОУН.

Розправа розписана на 12 днів. Десятьох підсудних відповідає з вільної стопи.

Розправу веде віцепрез. Кучкевич, вотують радн. Ляндав і Шерер, обвинуваченых підпрок. Валявський. Боронять адвокати: д-р Володимир Електорович, д-р Остап Юрчинський і д-р Михайло Росляк з Чорткова.

—o—

СПОРТ.

Станиславів. СТАНИСЛАВОВІЯ—ПРОЛОМ 2:0.

Друга програна Пролому у змаганнях за мистецтво В-класи, при чому його противник Станиславовія грав теж доволі слабо.

Делятин. У. С. Т „ПРУТ" (Делятин)—СОКІЛ (Коломия) 2:0.

В неділю 21. V. відбулися тов. змагання нопаного мича в Делятині між У. С. Т. „Прут" і „Соколом" з Коломиї. Сокіл хоч у резерв. складі, був у знаменитій формі. Для Сокола ворота обронили: Зощук Ів. 3, Березовський С. 2 і Шрожек 2, для Пруту: Семенів і Стефурак. Судив мгр. Герасимович. Видів понад 200.

А. З. С.—Л. К. С. і У. С. С. К.

Ситкавкові змагання між цим сильним німецьким академічним клюбом та нашими найкращими змагунами із ЛКС та УОСК відбудуться в суботу 27. ц. м. в год. 3-ій та в неділю 28. ц. м. в год. 2-ій попол. на новых токах ЛКС при вул. Войтіха. В програмі 9 гор. Докладніше про ці надзвичайно цікаві змагання подамо завтра.

ЗАКОРДОННА ДРУЖИНА У ЛЬВОВІ.

В неділю, 28. ц. м. розіграє львівська Погонь змагання з бельгійською дружиною з Льежа „Стандард Клюб", що викликало самозрозуміле зацікавлення у всіх спортовых кругах Львова.

ЗА ДЕЙВІСОВУ ЧАШУ.

У чвертфіналі змагань за Дейвісову чашу стрінуться такі держави: Англія—Італія, Німеччина—Японія, Австралія—Півд Африка, Чехословаччина—Греція.

Нові книжки й журнали.

Aleksander Kawalkowski: „Z DZIEJÓW ODBUDOWY PAŃSTWA". Szkice. Warszawa 1933. Wojskowy Instytut naukowo-wydawniczy. Стор. 220. Форм. 8°.

Stanisław hr. Łoś: SYTUACJA MIĘDZYNARODOWA A UKRAINCY HALICCY. Відбитка з місячника „Nasza Przyszłość" за квітень-травень 1933. Стор. 26. Форм. 8°.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Дописувачеві з Рогатинщини: Допис про подію з березня пізно не може, бо це вже нині нікого не цікавить. Допис про косої дітей у Пушові піде після основного переробления.

Вп. Дописувачеві з Ковельщини: З присланих матеріялів ще дещо використаємо.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 25. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена" (остання вистава).

Пятниця, 26. травня год. 7.30 веч. премєра „Капітан із Кепеніку", гост. виступ Ст. Ярача.

Театр Мініатюр.

Четвер, 25. травня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор" (остання вистава).

Пятниця, 26. травня год. 7.30 веч. Гост. виступ Нори Ней, Евг. Бодо, Віктора Безинського і Вл. Грабовського в пєсі Романа Невяровича „Люди на продаж".

Кіна.

АДРІЯ: „Примарні ночі Льондону".
АПОЛЬО: „Біла отруя" (на осн. Марчинського).
АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".
КАСІНО: „Бастер Кітон як посередник кохання".
КОЛІСЕЙ: „Мадам Гіньотін" і ревія „В сяйві сонця".
КОПЕРНИК: „Гальо Берлін! Гальо Париж!"
МАРУСЕНЬКА: „Гальо Берлін! Гальо Париж!"
МІРАЖ: „Пекло завдрощів".
МУЗА (давн. „Оаза"): „Погромники просторів".
ПАЛЯС: „Бейбі" (Анні Ондра).
ПАН: „Ліцитація кохання", „24 години".
ПАСАЖ: „Франкенштайн, „Вітер від моря".
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: Бастер Кітон як „Добродій людей", ревія: „Ми не боїмося нікого:"
ХИМЕРА: „Люди в готелі".
УТІХА: „10-х із Пєвнка" та ревія.

Закордонне радіо.

Четвер, 25. травня 1933.

Кенігсберг (217,1) 20.00 „Ганделес Гімельварт" оп. Гренера; **Братислава** (279,3) 12.05 Концерт, 18.00 Скрипка, 18.40 Скрипка; **Мілано** (331,4) 21.00 „Пуритани" оп. Белінія; **Гельсінгфорс** (368,1) 18.35 Співи; **Білгород** (429,7) 18.30, 19.00 Нар. пісні; **Бромінстер** (459,4) 20.00 „Міст зітхань" оп. Кремє та Галєвія; **Прага** (488,6) 8.30, 18.00 Пісні, 16.00 Військова музика, 20.00 **„Одружіння" комедія Гоголя; Відень** (518,1) 11.30 Концерт. 14.50 Камер. музика; **Рига** 528) 20.20 Пісні, **Будапешт** (550,5) 19.40 Пісні; **Харків** (937,5) 9.00 Гумор, 10.00 Звуковики, 13.50, 16.30 Концерт, 15.00 Український концерт, 19.00 Оперова й балетова музика; **Москва** (1000) 17.25 „Мадам Батерфляй" оп Пуччіні (Стадіон 424,3) 17.25 „Корневільські дзвони" оп. Планкета (Досв. 720 м.).

Пятниця, 26. травня 1933.

Братислава (279.3) 21.10 Військова орхестра; **Мілано** (331,4) 17.00 Музика; **Гельсінгфорс** (368,1) 18.40 Пісні; **Білгород** (429.7) 12.00 Нар. музика, 15.30 Нар. пісні, 20.45 Співи; **Рим** (441,2) 13.00 Оркестра, 21.00 „Ля Данца делле Лібелюле" оп. Лєтара; **Відень** (518,1) 11.30 Квартет, 17.00 Молоді артисти; **Будапешт** (550,5) 18.20 Циг. музика, 19.30 „Трубадур" оп. Верді; **Харків** (937,5) 9.00 Нар. музика, 10.30 Муз. хвилинка, 13.50 Звуковики, 15.00 Концерт, 17.30 Опера; **Москва** (1000) 17.25 „Кармен" оп. Бізета (ВЗСПС 1304,3 м.), 17.25 „Царська наречена" оп. Рімського-Корсакова (Досв. 720 м.).

Львівське радіо.

Четвер, 25. травня 1933.

12.15 Муз. поранок (орхестра, співи), 14.00 Грім і його небезпека, 14.20, 15.00 Музика, 16.00 Для дітей: „Михась" опов. Б. Пруса, Загадки, 16.25 Грамофон, Сільва рерум, 17.00 Скрипка, 18.00 З міжнародних летунських змагань, 19.25 Сирена та лекція танку, 20.00 Орхестра, 20.55 Трансм. з Торіна: „Пуритани" оп. Белінія, Спортові вістки, 23.55 Танк. музика.

Пятниця, 26. травня 1933.

12.10, 16.20 Грамофон; 16.00 Вибір звання (з викладів для абітурієнтів) 16.40 Природа села; 17.00 Орхестра; 18.00 Легка й танк. музика; 19.00 Фейлетон (Тиждень дитини); 20.00 Муз. балачка, Симф. концерт; 22.40 Спортові вістки; 23.00 Салонова музика.

—o—

БІРЖА.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих	
	від	до
Пшениця дворська	31·50	32·—
Пшениця збірна	29·50	29·—
Жито одноцільне	15·50	15·75
Жито збірне	14·50	15·—
Ячмінь двір. одноцільний	13·25	13·75
Ячмінь на мливо	11·—	11·25
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замокший	9·—	9·50
Кукурудза краєва	13·75	14·25
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	13·—	14·—
Фасоля краса (з мішк.)	13·—	15·—
Горох пів-Вікторія	18,—	20·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	9·50	10·—
Вика чорна	7·50	8·—
Вика сіра	6·50	7·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	13·—	13·50
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·00	8·25
Ріпак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	7·50	7·75
Висівки пшеничні	7·25	7·50
Пшоно	25·50	27·50
Просо краєве	15·50	16·50
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв.	70·—	72·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	33·—	33·50
Пшениця збірна	30·—	30·50
Жито одноцільне	17·—	17·25
Жито збірне	16·—	16·25
Ячмінь на мливо	12·50	12·75
Овес збірний	10·25	10·75
Мука пшен. люксусова	60·50	62·—
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип урвд.	31·—	31·50
Висівки житні	7·50	7·75
Висівки пшеничні	8·—	8·25
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	37·—	39·—
Пшоно ч. 10	24·—	26·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·5

ДОЛЯР.

У середу Банк Польський устійнив курс доляра на 7.67. У позабанкових оборотах платили лише 7.65. Англійський фунт 30.05 зол.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ":

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 24. V.: масло—.—, молоко 17 сот., сметана 70 сот., яйця 2.80 зол. Тенденція на всі артикули знижкова.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Загальні Збори кооперативи „Пласт" відбудуться дня 29. травня ц. р. в год. 6. попол. у Львові в льокалі кооперативи при вул. Городецькій ч. 95. 2001 1-2

Дирекція прив. жін. учит. семінарії СС. Василіянок у Львові (вул. Потоцького 95) подає отсим до відома, що в шк. році 1933/34 буде вести згідно з новими шкільними законами отсі роди шкіл: а) **6-клясову вселюдну школу,** до якої можуть вписуватися також хлопці до кляс 1—4. Ця школа є зразковою школою вправ для кандидаток учительської семінарії. б) **І. клясу гімназії нового типу,** до якої будуть приняті ученици, що покінчили 12 років, щонайменше 6 відділів вселюдної школи, або II. клясу давньої гімназії, або вчилися приватно. в) **III., IV. і V. курс учит. семінарії.** Зголошення вписів приймає Дирекція кожного дня між год. 8—13. перед пол., від позамісцевих почтою. Вступні іспити до гімназії, як також на III. і IV. курс учит. сем., відбудуться в днях 16. і 17. червня ц. р. від год. 9. рано. Школа має права державних шкіл і є положена в найздоровішій части міста. При школі є виховний інститут, ведений фаховими силами. — **о. В. Лящинин,** директор. 1-3

Замість вінка на домовину о. Александра Стефановича складають 50 зол. на фонд алїв і сиріт по священиках **Матієва, Петрушевичі, Бонковські.**

Замість вінка на домовину бл. п. о. Олександра Стефановича зложила на „Рідну Школу" зол. 20.— **Народна Торговля.**

До сокільських товариств у Львові! — Приказ! Всі члени й членици Сокільських Гнізд: Сокола-Батька, Сокола III., Сокола IV., Сокола-Замарстинів, Сокола-Клепарів і Сокола-Голоско Велике зійдуться в неділю дня 28. травня 1933 р. в год. 6.30 рано в домівці Сокола-Батька при вул. Руській ч. 20, в цивільному одязі зі сокільською відзнакою. Заїдси відійдуть збірно на Свято відкриття нагробника І. Франка. Участь усіх членів і членичь обовязкова. Не спізнитись! — **Старшина „Сокола-Батька".** 1996 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ДОБРЕ місце для адвоката або лікаря, мешкання в Народнім Домі, негайно до винайму. Укр. Народній Дім, Судова Вишня. 1995 1—2

6-ТИ ТИЖНЕВИЙ курс крою за зниженою оплатою у **Вищій Кравецькій Школі** розпочинаю 1. червня. Вписи **М. Козловська,** Академічна 22, I. п. 1971 5—7

ПОКІЙ з небляжи (або без) від 15-го червня, Виспянського 12, дв. 2, огл. 15—17.

ЗА ЗАКУПЛЕНІ панчохи у „Маї" перша направа безплатно, „Ольга", Пілсудського 27. 1992 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Др. М. Вахнянин
ординує від червня
У МОРШИНІ
давнійше в Карльсбаді
ПАНСІОН „СВЯТОВІД".

АДВОКАТ
Александер Хомицький
отворив адвокатську канцелярію
В РИМАНОВІ
і веде її в домі Солтиса, понижче костела.

КОНКУРС.

Старшина Бурсового Кружка У. П. Т. у Львові приме на шкільний рік 1933/4 учнів вселюдних та середніх шкіл **до Бурси „Рідної Школи ім. кард. С. Сембратовича"** у Львові при вул. Хшановської 9. Місячну оплату 55 зол. можна частинно або й цілу платити харчами по торговних цінах. За зужиття інвентаря одноразово 15 зол. Приняті питомці мусять до 25. липня 1933 зложити вуглевий зачет 30 зол.; звернеться його у другій полочині шк. року.

Прохання вносити до 20. червня 1933 до Управи Бурси; на відповіді треба залучити марку за 30 сот. 1977 2-2

„ПІСНЯ І ПРАЦЯ"
збірка кращих творів Івана Франка повинна бути в кожній хаті як ПАМЯТКА з нагоди відкриття нагробника на могилі
ВЕЛИКОГО КАМЕНЯРА.
Ціна 1.50 зол.
Замовляти в Книгарні „Просвіти" Львів, ул. Руська 1.

ШЕВЧЕНКО І КНИЖКА РЕПЯНА
Ціна 1·50 зол., на почт. перес. 50 сот.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО
Спогади І. ІІ. і ІІІ. часть
Ціна 8·— золотих — без пересилки.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"

З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідає Олександер Костик.

Ч. 134 (13.373). Львів, субота 27. травня 1933. Рік LIV.

Pocztowa opłata zapłacono gotówką.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. ощад. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло", Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Німецькі скарги на Польщу.

ЖЕНЕВА, 24. V. ПАТ. Рада Союзу Народів займалася сьогодні рапортом Комітету правників у справі трьох петицій німецької меншини в польського Гор. Шлеська. Справа була вже на денному порядку попередної сесії Ради. Польська делегація станула на тому, що доки внутрішні судові інстанції не будуть вичерпані, Рада не може займатися тими петиціями. Тоді Рада передала справу Комітетові правників, який у своєму рапорті висловив гадку, що поладнання справи внутрішніми інстанціями не є конечне, отже Рада може справу розглядати.

В дискусії польський делегат мін. Рачинський заявив, що не може прилучитися до аргументів Комітету правників, зазначуючи, що польський уряд стоїть дальше на своєму становищі. Серед тих умовин польська делегація здержиться від голосування над предложеним рапортом. До деклярації Рачинського прилучилися делегати Франції й Чехословаччини, зазначуючи, що теж здержаться від голосування. Німецький делегат Келлер підтримував рішучо рапорт правників.

На одному з найближчих засідань Ради справоздавець зложить рапорт щодо мерітум тих трьох петицій.

Ще одна заява проти „аншлюсу".

Як повідомляють з Льондону, часопис „Івнінг Стандарт" оголосив розмову свого кореспондента Гокомба з австрійським канцлером Дольфусом. Канцлер заявив, що націонал-соціялістична небезпека вже минула. Він не боїться гітлеризму ні із Австрії, ні в Німеччині. Австрія хоче жити з Німеччиною в згоді та приязни, однак не стерпить ніяких замахів на свою погітлеризму ні в Австрії, ні в Німеччині. Австрія має зовсім інше вображіння про германський ідеал, ніж Німеччина, хоча расово з нею споріднена. Дальше канцлер заявив, що зовсім не думає про привернення монархії в Австрії, ані про якусь диктатуру. Націонал-соціялісти не є австрійською політичною партією, але закордонною. Якби в Австрії націонал-соціялістична коаліція прийшла до влади, тоді справа „аншлюсу" була би в трьох четвертинах рішена. Австрія хоче зберегти свою самостійність і незалежність, а уряд буде рішучо боронити її перед всякими замахами знутра чи іззовні. Вкінці Дольфус зазначив, що Австрія ніколи не ввійде в склад наддунайської митної унії разом з Малою Антантою та Угорщиною.

—o—

БІЛЬШОВИКИ ПРО ПАКТ 4-Х.

Московська „Правда" у звязку з проектом пакту 4-х пише, що участь Франції в пакті доказує, що йому відібрали противерсайське вістря. На думку часописів пакт є ще одним документом, який до нічого не доводить і не обовязує. Ініціятором переговорів у справі пакту „Правда" вважає Англію, яка хоче жертвувати інтересами деяких европейських держав, щоби вчасти заспокоїти апетит фашистівської Німеччини, а опісля звернути вістря пакту проти СРСР. Пакт 4-х це своєрідна й перфідна відповідь англ. імперіялістів на відручне письмо Рузвельта.

ДОВІРОЧНА НАРАДА НАД ЖИДІВСЬКИМ ЗАЖАЛЕННЯМ.

Неприхильне становище для жидів.

Ж. А. Т. повідомляє з Женеви, що Німеччина вистаралася у великих держав, що нарада над жидівською петицією відбудеться на довірочному засіданні Ради Л. Н., а не, як передтим плянували, на прилюдному. Політичні кола відносяться песимістично до петиції Бернгайма. Доля інших жид. петицій залежна від долі Бернгаймової петиції. Комітет 3-х схильний відложити дискусію над петиціями до червня. Англійська делегація знову прихильна для Німеччини у звязку з пактом 4-х. Мін. Саймон, щоби не брати участи в жид. дискусії, покинув Женеву.

Хто не платить за часопис, підрива підвалини преси.

ЖИДИ БОРОНЯТЬСЯ ГРІШМИ.

В приваті 500 представників жидівських організацій відбулося в Льондоні відкриття ратункової акції в користь німецьких жидів. Председником зборів був барон Ротшільд. Промовляло чотирьох референтів, з яких К. Маркс сказав зібраним, що ще цього тижня вплине на ратунковий фонд 100.000 фунтів, а напевно буде зібрана визначена на Англію квота 500.000 фунтів. Більша частина тих грошей буде вжита для жидів, виданих з Німеччини, решта на кольонізацію в Палестині.

—o—

ГРОЗЯТЬ ВИСТУПЛЕННЯМ ІЗ ЛІГИ НАЦІЙ.

ЛЬОНДОН, 25. V. ПАТ. Англійська преса повідомляє із Женеви про протести Польщі та Малої Антанти у звязку з недалеким підписанням пакту 4-х. Часописи повідомляють, що Польща, Чехословаччина, Румунія та Югославія погрожують, що виступлять із Ліги Націй, колиб цей пакт підписано.

—o—

ГОЛОДІВКА ГАНДІЯ.

З Бомбею повідомляють: 24. ц. м., в пятнацятому дні своєї голодівки Ганді був такий знесилений, що перший раз не мав сили навіть підвестися, щоб обмитись. Всеж таки він духом бодрий та каже, що видержить голодівку до кінця.

КИТАЙСЬКИЙ НАПАД НА СТАЦІЮ.

З Москви повідомляють півурядово, що в ночі на 24. ц. м. відділ китайців, озброєний скорострілами, напав на стацію Ші-Шен-Чі східно-китайської залізничої лінії. Напасники опанували стацію і взяли в полон службовців радянських та манджурських громадян. Телефонічна злука зі стацією Пограничная і Харбіном перервана, залізничий шлях у кількох місцях перерваний, стаційні будинки спалені.

Радянська преса атакує японський уряд закидаючи йому, що японська і манджурська військова влада, хоча повідомлена про напад, нічого не зробила задля зліквідування нападу та запевнення безпеки.

—o—

„СВЄНТО ГУЦУЛЬЩИЗНИ".

У Станиславові зорганізували поляки центральний комітет, що має кермувати всією акцією туристичної імпрези „Свєнто Гуцульщизни". Польські часописи передбачують, що на це свято, яке відбудеться 15., 16., 17. і 18. червня приїде около 20.000 осіб із усієї Польщі.

У воєвідському уряді в Станиславові відбулося засідання воєвідського комітету імпрези. Приняли 6 головних шляхів: 1) з Кут до Косова, відки прогульки підуть у гори, 2) Коломия-Косів через Пістинь, 3) Коломия-Космач, 4) Косів-Жабє і 5, 6) шляхи в долину Пруту з Надвірної до Рафайлової та Ворохти.

—o—

ЗАБУДУВАННЯ СТРИЙСЬКИХ ГОРБІВ У ЛЬВОВІ.

Агенція „Всхуд" повідомляє, що львівський магістрат опрацював плян забудування грунтів на великому просторі між вул. Стрийською, Кадецькою школою, вул. Кадецькою та вул. Пельчинською. Цей грунт, неужиточні дебри, за десять літ мають зовсім забудувати. Цього року з весною почалися вже регуляційні роботи. Щоби був доступ на цей терен, будують нову вулицю від Стрийської дороги перед Стрийським цвинтарем. Нова вулиця буде спадиста, йтиме серпентинами. Всі терени, що прилягають до тієї вулиці, вже парцелюють і ще цього року пічнуть будувати домики-віллі. У звязку зі забудовуванням тих теренів зникне теж зовсім Стрийський цвинтар. Управа міста хоче в тій частині уладити парк і получити його евентуально тунелем попід Стрийською дорогою із Стрийським парком. Терени на стрийських горбах матимуть злуку також із Пельчинською вулицею менше більше в цьому місці, де відчас автомобільних перегонів ставлять трибуни для публики.

—o—

РЕКТОРОМ ЛЬВІВСЬКОЇ ПОЛІТЕХНІКИ

вибраний на три роки проф. Антін Лопачинський.

Перед Франковим святом.

Справа білєтів на концерти.

Секретаріят Комітету будови нагробника Франкові повідомляє очим усіх львівських громадян, які замовили білєти на концерти в честь Франка, а які їх досі не викупили, що якщо їх не викупляють у пятницю, то в суботу Секретаріят ці білєти розпродасть.

При цій нагоді Секретаріят комунікує, що в суботу по концерті в салі кіна „Атлянтік" будуть чекати на учасників концерту трамваї всіх ліній до год. пів до 12 вночі.

Франкове свято і ППС.

Окр. ППС Львів у звяку з відслоненням памятника Івана Франка повідомляє:

З огляду на велику ролю, яку Іван Франко відіграв у визвольному русі працюючої кляси нашої дільниці, взиваємо робітничий загал і польських товаришів, щоби взяли якнайчисленнішу участь у цій чолобитній маніфестації, прилучуючися до групи українських робітників.

—o—

СНІГ У КОСІВЩИНІ.

У середу 24. травня вполудне при температурі 8 степенів падав сніг, що покрив Косів і довколичні місцевости верствою грубою на 3—5 цм. Обсніжені дерева, вкриті вже листям і пуп'лішками цвіття, виглядали оригінально. Під впливом тепла сніг небаром стопився.

СНІГ У НАФТОВОМУ БАСЕЙНІ.

БОРИСЛАВ, 25. 5. ПАТ. Учора нічю впав сніг у гірських околицях дрогобицького повіту та покрив кількаміліметровою верствою поля й городи Східниці, Майдану, Кропивника й Рибника. Сніг лежав кілька годин, аж до дощу, який його стопив. Наслідком раптового обниження температури городовина в нафтовому басейні пропала. Листасті дерева досі не розвинулися.

ЗАКОПАНЕ, 24. 5. ПАТ. Усю минулу ніч і нинішній день при переходових вияснениях у горах і в Закопаному падав сніг. Він покрив не лише вершки, а й долішні частини гір, вкрив білою габою.

АРЕШТУВАННЯ У ЛЬВОВІ.

Зі середи на четвер перевела поліція серед членів ОУН ревізії та арештування. Польські джерела повідомляють, що згідно з непотвердженими вістками, найшли пальну зброю та пропагандову бібулю. Назвища 7 арештованих покищо держать у тайні.

ПРИСУД У РОЗПРАВІ ЗА ДЕРЖАВНУ ЗРАДУ

ПЕРЕМИШЛЬ, 24. V. ПАТ. Перед окружним судом у Перемишлі ішла пять днів розправа проти 7 українців, обвинуваченних у державній зраді з уст. 97. § 1 к. к.

Суд засудив Степана Сетчука на 6 літ, Василя Качмаря на 5 літ, Ярослава Полянського на 5 літ, Дороте Юрчака на 2 і пів року, Осипа Коропія на 3 роки, Андрія Стрихарського й Матвія Фінжа по 2 і пів року тюрми.

Всі засуджені зголосили касацію.

О. ПЕТРИЦЬКИЙ НА ВОЛІ.

Парох Таврова (Бережанщина) о. Т. Б. Петрицький, якого 13. квітня ц. р. арештувала була поліція та відставила до вязниці при окружному суді в Бережанах, де проти нього вели слідство, вийшов 17. травня на волю.

САМОГУБСТВО В ПОЇЗДІ.

У поїзді, що їхав зі Львова до Ходорова застрілився варшавський горожанин Мойсей Брандвайм. У листі повідомив, щоби його похоронили у Варшаві, а маму аби не повідомляли про самогубство, бо вона хоровита.

—o—

СПОРТ.

ЛІГОВІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ. Погонь — 22. п. п. 4:1 (1:1).

А-КЛЯСА.

Заповіджені змагання Лехія — Україна не відбулися з причини невідповідного грища.

Світ — Ревера 4:1 (3:1); Гарбарня — Сянова 9:0 (4:1).

З мандрівки по західних окраїнах.

Наші оази. — Перлина. — Розмах творчої праці. — Відродження сусідніх сіл.

Нервово стукотить краківський поїзд по рейках на захід. В зал. переділі гамірлива дискусія. Це старі панни учительки й урядничка „Зраць" заводить завзяті бої за і проти Горгонової, аж шматочки летять з чисел „І. К. Ц." та їх улюбленого „Детектива". Пригадуються вам закукурічені кокути. Ось вже і Ясло. Ледви встигаєте вскочити до поїзду і вже мчитесь на північ, шляхом на Ряшів. У калейдоскопі вікна мигають поперед очі сірі загони піль і зелені латки ялиць, поперетикані срібними нитками річок і потічків. Ось уже Фриштак. Чепурненьке, невеличке місточко. Тепер уже цікаве хочби тому, що тут осів наш адвокат д-р Г. Ничка.

Що?... Мінарет?... Може магометани тут засіділись? Ні! Це костел, а побіч стрункий, високий мінарет.

Вже й Стрижів. Вискакуєте і мандруєте крізь місточко, побіч великого, дукового мосту, що його ще від війни дотепер не відбудували. Ще 16 км. і ви в **Бонарівці,** нашій оазі у ряшівському повіті. Кругом польське море. Вже довгі журавлі над криницями пригадують вам, що це українське село. Хоч невеличке, бо лише біля 170 господарств та бідненьке, проте це чи не найсвідоміше село на західно-українських землях у Польщі.

За очі хапає чепурненька палатка читальні „Просвіти", що розмістилась по середині села. Збудована стилево, на основі плянів інжинірa-односельчанина Миколи Шуплата. Навіть велике місто величалось би такою палаткою. Входите на рундук і крізь ошклену до половини стіну оглядаєте гарне фоє, прикрашене ще й портретами Т. Шевченка й І. Франка та кольоровими картинами з нашого побуту. На порозі до салі знову задержуєтесь, бо ваша стать відбивається в жовто-вивощованій підлозі. Очам своїм не вірите. Боїтесь ступити ногою. Двометрові вікна заслонені сторами. Думка думку гонить і ви бєтесь думками, чи ці люди не замандрували сюди з далекої Данії або Швайцарії?

А ось біля палатки пишається гарна шкілка овочевих деревець. Це місцевий Кружок „Сільського Господаря" в цей спосіб поширює між селянами ідею інтенсифікації роздроблених карловатих господарств. В огородженім городці є біля 200 вже нащіплених деревець, а крім того засіяно знову на двох грядках насіння на майбутні щіпки. Між грядками витоптані стежки, засіяні грядки прикриті гіллям. Лад і чистота немов в огородника.

Ваша радість зростає ще більше, коли довідуєтеся, що в селі існують майже всі наші культурно-освітні та господарсько-кооперативні товариства, які прегарно розвиваються. Нема розєднання ні сварні, лише шляхотне суперництво в муравлинній, дрібній праці над культурно-освітнім і господарським розвоєм своїх односельчан. Тому успіхи праці товариств величаві.

При читальні істнує дута орхестра — єдина на західній Лемківщині. Крім читальні „Просвіти" веде ще виховну працю між жіноцтвом та дівчатами Кружок „Союзу Українок", а між молодою Т-во „Луг", що його недавно засновано. Господарсько-споживча кооператива „Згода" теж гарно розвивається і тому оснувало ще свою філію. Далі працює ще в селі районова молочарня та щадничо-кредитова кооператива „Ощадність". Від квітня 1932 р. основано ще промислово-ремісничу і торговельну кооперативу „Рідна Школа", яка обединує біля 30 ремісників. Покищо працюють відділи: будівельний, який побудував біля 10 господарських і мешканевих будинків у Бонарівці, а тепер будує церковний дім у Чорноріках, де знайде своє приміщення школа і читальня. Столярський відділ викінчив новозбудовані доми та виробляє меблі для хатньої обстановки для дооколичних селян. Відділ колодійський і ковальський збудували вже декілька возів. Масово на збут виробляє відділ каменярів камяні оселки до гострення кіс.

Так працює наше найсвідоміше село під умілим проводом свого пароха і декана о. Івана Клюфаса, який поєднав своє звання священика з обовязками ідейного громадянина-провідника та веде своє село далі до зміцнення національної свідомости і господарсько-кооперативного поступу.

З Бонарівки вїзджаєте в польське село Високе, а звідтіля крутою доріжкою до села **Опарівки.** Село це невеличке й убоге. Опарівка недавно пробудилась зі сну і тепер намагається йти шляхом розвитку Бонарівки. В селі гарна стилева церковця, недавно розмальована артистом Запоріжським. Крім того істнує читальня „Просвіти", яка вибудувала за допомогою односельчан еміґрантів-американців гарний дім, де знайде приміщення теж кооператива.

На щастя, молоді неофіти мають гарного провідника, молодого й ідейного священика с. Кота, який горнеться до праці над піднесенням того села. Можна надіятися, що Опарівка піде у всьому за прикладом Бонарівки. **М. В.**

Блискучі перегони на „Авус".

Теперішня Німеччина надає спортові ще більше значіння, ніж її попередники. Не дивлячись на „революцію" та на силу пекучих справ, уряд, місто Берлін і всі дотичні організації з небувалою врочистістю влаштували традиційні перегони самоходів на „Авус" між Берлїном і Ніколасзей у неділю 21. травня.

Погода сприяла. Кілька сот тисяч глядачів зібралося по обох боках десятикільометрової дороги. Серед почесних гостей були всі крім Гінденбурга і Гітлера. Сотні бруатних штурмовиків допомогали поліції підтримувати лад. Прапори різних держав (Англія, Італія, Франція, Швеція, Швайцарія, Мадярщина і Німеччина) спростовували легенду про „ізоляцію"... Замість чорно-червоно-золотого прапору Веймарської Республики, повівали серед „чужинців" чорно-біло-червоний і червоний з чорним хрестом в гаками на білому фоні...

Зрозуміло, що саме в цьому році кожний німець бажав долї, аби вона принесла перемогу німецьким автам і німецьким змагунам. Одначе так не сталося. У малих перегонах (10 кругів, коло 200 клм.) вийшов у запятій борні француз Вайрон на Бугатті перед німцем Бургталером також на Бугатті. Для малих самоходів (до 1750 літрів) обов дали небувалу досі на „Авус" швидність понад 180 клм. на годину. Хоч і засмутилися глядачі першою невдачею Німеччини, всеж по лицарськи, спокійно вислухали стоячи „Марсельєзу", коли штурмовики Гітлера врочисто підносили вгору трикольор Франції...

Напруження зросло з початком великих перегонів (15 кругів коло 300 клм). Проти теперішнього переможця молодого німця Манфреда фон Брауїча, на Мерседесі виступило кільька найсильніших чужинців. Уже після першого кругу зникла надія на перемогу німця. Французький пілот граф Чайковський на Бугатті й італієць Варці на Бугатті з місця пішли дикою-кільометровим темпом. Брауїч тримався близько, але в нього почалося лихо з шинами... Аж 5 разів мусів він міняти задне праве колесо. Хоч перерива відбувалися кожного разу з блискавичною швидкістю протягом тільки 30 секунд, всеж він усе більше залишався позаду перших. Темпо підносилося понад 200 і з кожним кругом наближалося до 220. 13 кругів від Чайковський. Варці „сидів на пятах"... У передостаннього кругі Варці випередив полїка. Той не хотів здатися і досяг понад 221 клм. Всеж італієць прийшов першим. Це було деяким заспокоєнням для глядачів. Замість французького прапору взвився італійський. Замість „Марсельєзи" заззучала „Джовинецца" фашистів...

І хоч Брауїч мусів у цьому році задовольнитися останнім шостим місцем, всеж він не показав своєї країни. Кожного разу давав він і його машина максімум. Останнім, але невстрашимим лицарем-спортовцем залишив він у цьому році поле бою. *П. К.*

Американська підприємчивість.

Ледви появився проект през. Рузвельта пустити в рух фабрику нітратів в Мосл Шолс в Алябамі і розпочати звідтам великі зем. меліорації, а в Ню-Йорку вже заложено кілька бюр для продажі лотів в місточку Мосл Шолс, що повстає біля фабрики. Агенти говорять про великі плани міста і про його будучність і продають лоти вже й по кілька тисяч долярів. Найдешевші будівельні парцелі можна дістати по 300 дол. З місцевости Мосл Шолс наспіли вісти, що там справді розпочалася на великі розміри спекуляція землею. Повстають щораз нові підприємства продажі землі і заноситься на такий рух, як перед кількома літами у Фльориді. А все в часі, коли люди нарікають на страшну нужду і недостачу гроша.

З концертової салі.

Академія в честь Пр. Д. Марії в гімназії СС. Василіянок.

Марійські дружини студенток вищих шкіл та учениць-інституток гімназії СС. Василіянок улаштували в мин. неділю в авлі гімназії при вул. Длугоша скромну, а проте дуже милу академію в честь Пр. Діви Марії. На програму її зложилися: промова Ірини Гладкої, продукції хору дружин („Похвала Марії" Брамса і „Марійський гимн" Кудрика), яким дириґувала Галя Захаріясевич, фортепянове сольо (Бетовена: Соната оп. 13 і Шумана: „Ауфшвунг") Олександри Гургулівної, сольоспів Роми Гумініловичівни (Бах-Гуно: „Аве Марія"), деклямація Марії Тисович (А. Курдидик „Марії") та рецитація Галі Захаріясевич (К. Матейківна „Акорди душі"). Всі точки були виконані бездоганно. Приємною несподіванкою була рецитація „Акордів душі", твору дебютантки-студентки Матейківної, що був справжньою глибоко обдуманою і по мистецьки зложеною поезією в прозі. Публики повна саля; щирі й оплески були нагородою ініціяторам за їх працю та виконання програми. *(ак.)*

Нові книжки й журнали.

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ. Прага. Р. І., ч. 22, 23.
ЮНАЦЬКА ДУМКА. Львів, Р. І., ч. 1. за травень.
КАМЕНЯРІ. Львів, Р. ІІ., ч. 5. за травень.
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД. Чернівці. Р. І., ч. 4. за травень.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 26. травня год. 7.30 веч. премієра „Капітан із Кепенїку", гост. виступ Ст. Ярача.

Субота, 27. травня год. 7.30 веч. „Капітан з Кепенїку" (гост. виступ Ст. Ярача).

Неділя, 28 травня год. 3.30 попол. „Викрадена наречена".

Неділя, 28. травня год. 7.30 веч. „Капітай із Кепенїку" (гост. вист. Ст. Ярача).

Театр Різнородностей.

Пятниця, 26. травня год. 7.30 веч. Гост. виступ Нори Ней, Евг. Бодо, Віктора Бетанського і Вл. Грабовського в пєсі Романа Неваровича „Люди на продаж".

Субота, 27. травня год. 7.30 веч. гост. виступ Нори Ней, Евг. Бодо, Віктора Бетанського і Вл. Грабовського в пєсі Романа Неварович „Люди на продаж".

Неділя, 28. травня год. 3.30 пол. „Фрайвайн Доктор".

Неділя, 28. травня год. 7.30 веч. ост. виступ Нори Ней, Евг. Бодо, Вікт. Бетанського і Вл. Грабовського у пєсі Романа Неварович „Люди на продаж".

Кіна.

АДРІЯ: „Примарні ночі Льондону".
АПОЛЬО: „Біла отруя" (на осн. Марчинського).
АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".
КАСІНО: „Бастер Кітон як посередник кохання".
КОЛІСЕЙ: „Мадам Гіньотін" і ревія „В сяйві сонця".
КОПЕРНИК: „Гальо Берлін! Гальо Париж!"
МАРУСЕНЬКА: „Гальо Берлін! Гальо Париж!"
МІРАЖ: „Пекло завдрощів".
МУЗА (давн. „Оаза"): „Погромники просторів".
ПАЛЯС: „Бейбі" (Анні Ондра).
ПАН: „Ліцитація кохання", „24 години".
ПАСАЖ: „Франкенштайн, „Вітер від моря".
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: Бастер Кітон як „Добродій людей", ревія: „Ми не боїмося нікого!"
ХИМЕРА: „Люди в готелі".
УТІХА: „10-х із Павяка" та ревія.

Закордонне радіо.

Пятниця, 26. травня 1933.

Братислава (279,3) 21.10 Військова орхестра; **Мілано** (331,4) 17.00 Музика; **Гельсінгфорс** (368,1) 18.40 Пісні; **Білгород** (429,7) 12.06 Нар. музика, 15.30 Нар. пісні, 20.45 Спів; **Рим** (441,2) 13.00 Орхестра, 21.00 „Ля Данца делле Лібелюле" оп. Легара; **Відень** (518,1) 11.30 Квартет, 17.00 Молоді артисти; **Будапешт** (550,5) 18.20 Циг. музика, 19.30 „Трубадур" оп. Верді; **Харків** (937,5) 9.00 Нар. музика, 10.30 Муз. авдиція, 13.50 Звуковики, 15.00 Концерт, 17.30 Опера; **Москва** (1000) 17.25 „Кармен" оп. Бізета (ВЗСПС 1304,3 м.), 17.25 „Царська наречена" оп. Рімського-Корсакова (Доса. 720 м.).

Субота, 27. травня 1933.

Братислава (279,3) 16.10, 18.10 Концерт, 17.35 Пісні; **Мілано** (331,4) 21.00 „Ченеренто-ла" оп. Росіні; **Штрасбург** (346,2) 20.30 „Країна осміху" оп. Легара; **Білгород** (429,7) 16.00 Спів, 20.00 Опера; **Відень** (518,1) 11.30 Квартет, 15.55 Пісні, 19.10 Фортепян; **Мінхен** (532,9) 20.30 „Княжна цирківка" оп. Кальмана; **Будапешт** (550,5) 20.56 Циг. музика; **Харків** (937,5) 9.00 Труба орхестра, 13.50 Смичкова орхестра, 15.00 Авдиція, 16.20 Концерт для дітей, 17.40 Літер. трансмісія, 18.00 Концерт, 19.00 Симф. концерт з Української Фільгармонії; **Москва** (1000) 17.25 „Бандера", балет (Сталін 424,3) 17.25 „Чотири деспоти" оп. Вольф-Ферія.

Львівське радіо.

Пятниця, 26. травня 1933.

12.10, 16.20 Грамофон; 16.00 Вибір звання (з викладів для абітуріентів) 16.40 Природа села; 17.00 Орхестра; 18.00 Легка й танк. музика; 19.00 Фейлетон (Тиждень дитини); 20.00 Муз. балачка, Симф. концерт; 22.40 Спортові вістки; 23.00 Салонова музика.

Субота, 27. травня 1933.

12.10, 16.20 Грамофон; 13.15 Шк. порядок; 13.35 Авд. для дітей; 17.00 Міжнародні легкоатлетичні змагання; 17.40 Відчит; 19.00 Балачка з молодими та старшими; 20.00 Легка музика, спів, Спортові вістки; 22.05 Шопенівський концерт; 22.40 Фейлетон; 23.00 Танкова музика.

З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідає Олександер Костик.

Ч. 135 (13.374). Львів, неділя 28. травня 1933. Pocztową opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 3·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Конференція розброєння й пакт чотирьох держав.

Женева, 22. травня 1933.

По довшій павзі відбулося дня 19. травня засідання конференції розброєння, що викликало для себе збільшене зінтересування. Трибуни публики і трибуни журналістів були виповнені вщерть. У центрі загального заінтересування була промова представника Німеччини. Відповіди на неї, витримані в прихильнім дусі нічого істотного в собі не містили.

Німецька промова на конференції розброєння була висліном відомої деклярації Гітлера у Райхстазі. По несподіванці, якою була промова райхсканцлера для цілого світу, промова німецького делеґата в Женеві несподіванкою вже бути не могла, але дві ці промови разом є безсумнівним успіхом німецької політики.

Оскільки заява німецького уряду про готовість до розброєння причиниться справді до розброєння великих держав пророкувати важко, тим більше, що висловлено її умовно. Але не підлягає сумніву, що розбройна деклярація Німеччини в Женеві тим часом розброїла її противників і заскочила в першу чергу французський уряд.

Треба признати, що німецькі політики в Женеві багато дечого навчились. Їх нова тактика подібна до мудрости того українського селянина, який у подружій суперечці заявив льояльно: „я не кажу ні словечка, нехай буде гречка".

Коли хтось вірить ще у можливість справжнього розброєння при сучасних інтернаціональних відносинах, то німці, як велика держава середущої Европи, мають найменше причин для такої легковірности.

Можна думати, що й віра західних держав у можливість заклясти небезпеку війни самими формулами чародіїв знад Леманського озера все більше щезає. У всякім разі німцям вдячні за те, що вони згодилися тимчасом додержати пацифістично-розбройного ритуалу Женеви.

Ті що хочуть зменшити заслуги Німеччини в цім напрямі, заявляють, що зворот у тактиці німецького уряду стався під впливом розбройної деклярації Рузвельта та відповідних кроків Мусоліні. Але коли це справу міняє, то у всякім разі на користь Німеччини. Коли Німеччина згодилась дотримати всіх приписів женевського ритуалу, щоби витворити дагідну атмосферу, сприятливу світовій економічній конференції, на яку покладають великі надії англьо-саксонські держави, слушно чи ні, про те іншим разом, то вона робить це, очевидно, не даром. Англьо-саксонці вміють бути вдячні.

Щож до благодійного впливу Мусоліні на Гітлера, то слідом за дуже ідеалістичною помирною деклярацією Гітлера, зроблено цілком конкретні кроки в напрямі утворення пакту 4-х держав. „Н. Цірхер Цайтунг" з 22. ц. м. пише: „Мусоліні предложив вчора амбасадроові Франції та Англії новий текст пакту 4-х держав, який є плодом переговорів з Герінґом".

Можна думати, що потреба дагідної атмосфери для світової економічної конференції вимагає остільки сприятливого ставлення до пакту 4-х держав з боку західних держав, як і те, яке виявила Німеччина до розбройної маніфестації Рузвельта.

Парляментарний апарат Франції не дає їй можливости занять становище супроти нової пропозиції Італії та Німеччини так-же швидко, як її поставлено. Тим більше, що Франція, як велика держава, що має зобовязання супроти інших великих держав, не може задоволитися примітивним ставленням польської преси, яка просто заявляє, що деклярації Гітлера не вірить. Також сумнівно, щоби Франція могла дати стару відповідь на нову пропозицію в справі пакту 4-х держав. Чим більше має якась велика держава до втрачення, тим більше вона мусить побоюватися лишитися ізольованою. В суперечці між Францією та Німеччиною інші держави є секундантами.

При всій поміркованости й мирности промови Гітлера є в ній і заява про те, що держава, якій не признано гідности рівноправности, не гідна і бути членом Союзу Народів.

Хід сучасних політичних подій повний несподіванок і парадоксів. І можливо, що пакт чотирьох держав, який деякі вважають противним духові Союзу Народів буде ще останнім засобом вдержати цю інтернаціональну інституцію при житті, бо вихід Німеччини з Союзу Народів спричинив би його остаточний занепад.

Европа стоїть тепер перед ділемою плянової акції чотирьох держав чи полишення кожній державі вільної руки рятуватися, як вона сама може.

Те, що було засіяне по світовій війні, дає тепер свої овочі. Коли Московщина могла протягом півтора десятка років робити на Україні, Кавказі і в Туркестані що хотіла, не оглядаючись на інші держави, то чомуб Японія не могла робити, що хоче в Китаю; а коли Японія може робити, що їй подобається, то чомуж би Німеччина не могла рятуватися зі світової господарської та політичної кризи на власну руку без огляду на інших.

Конференція розброєння може мати лише доти якісь виглади на успіх, доки не щезла ще цілком віра, що національні та інтернаціональні конечности можна полагодити шляхом порозуміння великих держав, себто шляхом пакту 4-х великих держав. У цьому відношенні рівнобіжність заходів у напрямі розброєння та утворення пакту чотирьох держав має глибокий внутрішній звязок.

Для нас сучасні події на міжнароднім терені мають те посереднє значіння, що вони розвиваються безперечно в східнім напрямку. А на сході нас вже поминути не можна.

М. Данько.

Центральний Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ КООПЕРАТИВИ „ПЛАСТ" відбудуться дня 29. травня ц. р. в год. 6. попол. у Львові в льокалі кооперативи при вул. Городецькій ч. 95.

На мирний шлях?

(Від власного кореспондента.)

Париж, 23. травня 1933.

Як тут писати допис про міжнародню політичну ситуацію, коли вона змінюється, наче образки в калейдоскопі, так швидко, що заки ваш допис дійде до редакції, зміст його може бути вже перестарілий, новими подіями здементований? Ось нині й учора, від двох днів з усіх сторін доходять звістки про „пакт чотирьох" буцім то вже заключений або бодай безпосередньо близький підписанню, а ще три дні тому тут і в Льондоні, тай мабуть і де-інде (думаємо про Рим і Берлін) люди питалися одні одних, чи не переживають саме останній час перед новою війною. Нині говорять про пять або й найближчих десять років мира — ніби то забезпеченого чотирма великими европейськими потугами й Америкою, одначе святі знають, що саме почуємо на ту саму тему завтра й післязавтра.

„На передодні війни?" Читали ми тому недавніше трьох днів, товстими буквами в наголовку льондонського допису, який приніс один з найкраще редагованих тутешніх щоденників, зпід пера дуже поважаного знавця Англії, відомого соціольога й політичного теоретика, що вже добрих 30 років живе в Англії і студіює життя цієї великої країни. Правда, цей льондонський допис кінець кінців приходить до — не дуже зрештою категоричної — відповіди: що „покищо" світові війна не грозить, але не грозить вона, на його думку, лише тому, що для війни потрібні гори золота, якого ні в одної европейської держави немає. Тут, зрештою, відразу накидалася читачеві завага: невже справді ні в одної европейської держави немає сьогодні величезних припасів золота? а може, коли би трохи розглянутися, то така держава й знайшлась би?...

Одначе не самим тільки заголовком цікавий був льондонський допис; він був ще цікавіший звістками й подробицями про те, як загально і як широко в тих днях в Англії був розсіяний острах перед близькою воєнною катастрофою. Такий самий острах обхоплював з кожним днем більше й тутешню людність. Саме цей факт — завважив хтось — що всі говорять про недалеку війну дає забезпеку, що війни не буде. Дай Боже, щоби не було, але сам факт, що війна на всіх язиках, ще не переконує нас про нереальність загрози. Адже ще не всі погинули й повимирали в тих, що в роках 1912, 13. і до половини 1914. з усіх сторін чули пророчення — іноді чавіть радісні й надійні! — недалекої війни: при всіх тих пророченнях війна таки вибухла.

Маємо нині вибирати між угодою про військову рівність з Німеччиною, піддану контролі, превентивною війною і перегонами в зброєннях" — читали ми нині в короткій редакційній увазі, поміщеній на чолі тутешнього тижневика політичного, якого співробітники — мимоходом: високо кваліфіковані — оцінюють політичне положення реалістично й без націоналістичних пристрастей і самодурств. Так Франція, а на нею й інші европейські держави мають вибір між цими трьома можливостями. Одначе які сумні й безвиглядні ці „можливости"! Друга з них катастрофічна, третя майже те саме, а перша? Перша, тобто ця славетна „рівність" у розброєнні, про яку без утоми репетують професіональні пацифісти — що воно таке? Про яке розброєння, про який вічний мир, про яке відкинення війни зпоміж засобів міжнародньої політики можна поважно говорити, коли европейські держави стоять на переданненому, старому й перестарілому принципі нової державної суверенности; і коли ще ні одна з урядів, ніхто з їх чолових мужів політичних, не виступив з ясною, недвозначною, конкретною програмою обмеження національно-державних суверенностей в ділянці закордонної політики в користь наддержавної організації законодатної й екзекутивної? Розброїти Европу, запевнити їй мир і так само радикально усунути національні війни поза скобки активних можливостей, як після довгих століть кривавих жорстокостей і розбоїв Европа XVII. XVIII. вв. викинула на смітник війни релігійні — довести до цього можна тільки шляхом обкроєння дотеперішніх національно-державних суверенностей з одночасним відчиненням держав вищій суверенности — якаб і не була її назва: федерації, конфедерації, чи щось інше. Іншого шляху до розброєння нема.

Зособна не може довести до розброєння і трівкого мира женевський Союз Народів — плід версайщини, ані навіть недоношена і недодумана ідея Бріяніївських „єдинених держав Европи", які поза назвою нічого спільного з американською — справжньою! — конфедерацією не мають. Женевська установа і Бріяніївська псевдофедерація, залишаючи своїм членам, суверенним державам, усю повноту внутрішньої суверенности, тай дязгучи їх тільки слабким і хитким

статутом добровільних закордонних договорів, так само не здатної розброїти Европу й окончено її замирити, як не здатні були захистити від братерської війни і окончної руїни грецький світ добровільні і сильні амфіктіони, при всіх своїх періодичних зборах, засіданнях і олімпійських іграх. Усім тим балачкам і забавам поклали край виснажуючі Пельопонеські війни, від яких історія рахує кінець класичної Греції.

Чи стоїть нині Европа напередодні своєї останньої і окончної пельопонеської війни? Спадковині европейських надбань, жовті на Сході, білі на Заході вже готові. Коли розвиток подій піде тут далі в тому напрямі, в якому вони розпочинся з настанням Гітлерівської диктатури в найважнішій державі середньої Европи, то можна навіть без особливого пророцького хисту передбачити сумерк нашої части світа.

Французький сенат почув минулої пятниці заяву президента міністрів і воєнного міністра, коротку та ядерну, таку вагітну холодними загрозами, якої не чувано в Европі від часу пок. Клемансa. П. Далядіє заявив, що з уваги на фінансові трудноші він згоджується зменшити 5 процент бюджетових видатків у всіх ділянках з виїмком видатків на армію. „Нічого не позволю обкроїти, казав він між іншим, ні з видатків на удержання жовніра, ні на воєнні матеріяли, які треба нині держати в більшій ніж колинебудь готовости". „Можливо, казав він далі, коли міжнародні конференції доведуть до результату..., можливо, коли народи зрозуміють, що пора велика вирватися з Дантових пекольних кол і добитися до позитивних формул одночасного розброєння, можливо, що аж тоді будуть допустимі обкроювання видатків на матеріяли, але щойно й лише тоді..." І закінчив п. Далядіє: „У сьогоднішню годину булоб самообманом гальмувати нашу готовість військову. Щойно завтра побачимо, чи інші народи готові розброюватися: покищо будьмо обережні!" І ціла палата, зі соціялістами, одобрила цю заяву.

Треба бути справедливим і зрозуміти, що серед даних обставин людина відповідальна за безпеченство й майбутність своєї країни інакше як п. Далядіє говорити не могла*). І віхто з нас на місці французького міністра інакше як він не міг би зареаґувати на ту розпутаність пристрастей, якою гомонить Німеччина останніх тижнів. Не можнаж повести свою країну, наче ягня, під ніж різника, котрий зрештою й не закривається зі своїми цілями. Те, чим клекотить сьогоднішня Німеччина, явище в політиці Европи страшенне, навантажене катастрофічними посівами наче грозова хмара електрикою. Безсумнівно: психольоґічно можна зрозуміти і витолкувати еволюцію Німеччини до Гітлеризму. Тай першого й вакуального винновника, який штовхнув Німеччину на шлях розпуки, легко відкрити: то був пок. Клемансо зі своєю старечою ненавистю, зі своєю безмірною впертістю, зі своєю відразою бачити дійсний змисл свого діла — версайського „мира", який так само діймаюче поранив німецьку любов власну, як доцільно й злобно кинув у безодню нужди й одчаю десятки мільонів людности по тому боці Рену. Трагічна вина французького народу в тому, що занадто поволи і за пізно він визволювався з отруї політики Клемансa. Одначе всякий справедливий свідок мусить признати, що хоча поволи, то Франція таки крок за кроком визволювалася зпід Клемансівського прокляття та що крок за кроком, день за днем ця країна йшла до тверезого, людяного, щораз більше „европейського" розуміння свого становища до Німеччини і до решти Европи. Наближаючись до Німеччини Штреземанів і Брінінґів, ліві фр. уряди підготовляли таку саму всесторонню ліквідацію німецько-французького спору, яку щодо старого англійсько-французького ворогування перевели були в перших роках цього століття Дельказсе і Едвард VII. Союз з Польщею, велич якої походить від Клемансa, поволи та певно зсувався з забуття і недавно тому вже стояв перед ліквідацією — актом безмірно важним у своїй досяглости для недержавних народів Східної Европи. Зарисовувалася на обрію ясніше будуччина — господарського й культурного, соціяльного й політичного переорґанізування вашої частини землі. П. Далядіє був одним з найбільш налійних діячів французького політичного зусилля до вирівнання взаїмних претенсій між Францією і Німеччиною і до перебудови Европи на нових засадах. Все те діялося на наших очах, і серце росло на думку, що нарешті прийде край версайським і сен-жерменським похибкам, коли раптом — Німеччина віддалася фашистівській диктатурі і — все осягнене знов попалося під знак питання. Гей, коби то тільки під знак питання!

А то мається враження, що Німеччина знов і ще раз, під тиском пристрастей позволила собі на один з тих відрухів, які вже нераз заломили були її дорогу до величі і кинули в мряку. Найбільш типічний з тих відрухів зажила була Німеччина і світ цілий в XVI-му столітті: саме у хвилі, коли найбільший з Габсбурґів Карло V., доводив був до найбільшого блеску святу римську імперію німецького народу і коли соборна церква стояла перед основною внутрішньою реформою, Німеччина піддалася зворохобленому монахові Лютрові і замість стати в осередку організації християнського світа, вона сталася побоєвищем 30-літньої війни. Недавно тому, ще всього кілька тижнів. Німеччина стояла перед жнивами праці, терпеливої й розумної. Штреземанів, а Европа перед ревізією Версаю тай — може навіть — перед перебудовою основ свого буття — коли раптом знялася диктатура і все пішло в нівець. Засада охорони національних і релігійних меншин одержала несподівано кріпкий удар моральний. Закипіли наново не тільки національні, а й расові, навіть релігійні пристрасти. Горожанська рівноправність пішла в забуття, а погодру до чужих племен піднесено до висоти засади в політиці. Знов поправилося становище Польщі в міжнародній політиці. Німеччині загрозила повна ізоляція. Ще хвилина, а іскра могла вибухнути і дати гасло превентивному походові на Німеччину. Заворушився Вашинґтон, заворушився Рим і взялися горячково рятувати ситуацію. Президент Рузвельт кинув німецькій диктатурі дошку ратунку і дав осьтак канцлерові змогу завернутися з небезпечної дороги раптовим поворотом. Мусоліні натиснув на Берлін, щоб радикально змінив політику в Женеві тай прийняв не тільки англійські, але вже й навіть французькі предложення — ще вчора завзято поборювані. Пакт чотирьох — кажуть — уже заключений в Римі. Коли воно правда, то кожна хмара на найближчий час розсіяна. Та чи на довго?

В. П.

* Залишаючи нині нашому паризькому кореспондентові свободу виложити французькі погляди на положення, вважаємо відповідним вправо зазначити, що далеко не в усьому поділяємо висловлені в дотепні оцінки французької й німецької політики. — *Редакція „Діла".*

Хто хоче навчитися доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче дізнатися, як де говорить український нарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.
Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО
ПЕРЕДПЛАТА: 6 зол. річно, 3 зол. піврічно, 1.50 чверть річно. За границею 1 амер. доляр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:
Warszawa, Stalowa 25. m. 10.

Світова економічна конференція.

У звязку з недалеким днем відчинення (12. червня) Світової Економічної Конференції в Льондоні, премієр Мекдональд проголосив у палаті послів імена делегатів, які мають заступати Велику Британію на тій конференції. На чолі конференції буде стояти премієр Мекдональд, а в її склад будуть входити отсі міністри: Невіл Чемберлейн, міністр фінансів; віцеграф Гейлшем, міністр війни; сер Джан Саймон, міністр закорд. справ; Рансімен, президент торговельної палати і сер П. Канліф-Лістер.

Конференцію відчинить сам король святочною промовою. Цю промову передадуть по радіо до всіх держав, які будуть брати участь у конференції (за винятком Китаю і Японії, з причини технічних трудношів).

В суботу, 17. червня, коли буде відповідна погода, відбудеться принятя в парку королівського замку в Вінсор. На принятті буде присутна королівська пара та інші члени королівської родини. Запрошених буде біля 600 осіб.

Програму конференції вже начеркнено. Одною з найважніших справ, які прийдуть на обради буде справа стабілізації валют.

(Укрбюро, Льондон).

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 28. ТРАВНЯ 1933.

СТЕФАН ЦВАЙҐ. 5)

ҐУВЕРНАНТКА.

(Продовження.)

Діти відскакують від дверей і тікають до своєї кімнати. Що це було? Як грім вдарило воно перед ними. Бліді і перелякані стоять у кімнаті. Перший раз невиразно прочувають вони дійсність. І перший раз сміють відчути щось якби спротив проти своїх родичів.

— То було підло з боку мами так з нею говорити, — каже старша, закусуючи губи.

Мала жахається ще перед злочинним словом. — Адже ми ще зовсім не знаємо, що вона зробила — вигукує жалібно.

— Напевно нічого злого. Панна Ельза не могла щось злого зробити. Мама її не знає.

— А потім, як вона плакала! Страх мене збирав.

— Так, це було страшне. Але також, як мама на неї кричала. То було підло, кажу тобі, то було підло!

Вона тупає ногою. Сльози заслонюють їй очі. Втім входить панна Ельза. Виглядає дуже втомлена.

— Діти, я маю нині пополудні роботу. Правда, ви лишитеся самі, я можу вам довірити? Я потім вечором загляну до вас.

Вона відходить, не запримічуючи схвильування дітей.

— Ти бачила, мала такі заплакані очі. Я не розумію, як мама могла з нею так повестися.

— Бідна панна Ельза!

Знову падуть ті слова, повні співчуття і глибокі до сліз. Стоять розбиті. Втім входить мамя і питає, чи вони не хотять поїхати з нею на прохід. Діти викручуються. Чують страх перед мамою. До того обурює їх те, що ніхто не каже їм нічого про відхід пані. Воліють лишитися самі. Як дві ластівки у вузькій клітці кидаються то сюди то туди, придавлені тою атмосферою брехні і затаювання. Вони думають над тим, чи не пітиб до кімнати пані і не запитати її, не поговорити про все, що вона мусить залишитися і що мама не має рації. Але діти боятся її мучити. Крім цього соромляться; все, що знають, вони підслухали або підглянули. Мусять прикидатися дурними, такими дурними як були перед двома-трьома тижнями. Так сидять самі цілі безконечне, довге пополудне, роздумують і плачуть, і весь час мають в ухах ті жахливі голоси, злий, безсердечний гнів їх мами і розпучливе ридання панни Ельзи.

Вечором панна Ельза на хвилину заглядає до них і каже їм на-добраніч. Діти тремтять, як видять, що вона виходить, вони хотіли би їй ще щось сказати. Але нараз уже при дверях вона — якби шарпнена взад тим німим бажанням — сама щераз обертається. Щось блищить у її очах, вогке і сумне. Вона обіймає обі дівчинки, які зачинають здавлено ридати, цілує їх щераз і потім бистро виходить.

Діти стоять у сльозах. Вони відчувають, що це було прощання.

— Ми її більше не побачимо! — плаче одна.

— Напевно як прийдемо завтра зі школи, її вже тут не буде.

— Може зможемо її пізніше відвідати. Тоді вона певно вже покаже нам свою дитину.

— Так, вона така добра!

— Бідна панна Ельза!

Це вже зітхання їх власної долі.

— Чи можеш подумати собі, як тепер буде без неї?

— Я ніколи не зможу стерпіти іншої пані.

— Я також ні.

— Жадна не буде такою доброю для нас. А дотого...

Вона не відважується цього сказати. Але несвідоме почуття жіночости будить у них пошану для неї, відколи вони знають, що вона має дитину. Обоє безустанку думають про те, але тепер вже не з дитячою цікавістю, а в глибокім зворушенні і милосерді.

— Ти — каже одна — слухай!

— Що такого?

— Знаєш, я хотіла би зробити панні Ельзі ще одну приємність, заки вона відійде. Щоби вона знала, що ми її любимо, а не так як мама. Хочеш?

— Як можеш ще питати!

— Я подумала собі, що вона так любить білі троянди і, думаю, знаєш, ми могли би завтра рано, як будемо йти до школи, купити їй кілька і поставимо їх потім у її кімнаті.

— Але коли?

— Вполудне.

— Тоді її вже напевно не буде. В такім разі, знаєш, я може побіжу зовсім раненько і принесу їх так скоро, що ніхто не завважить. А потім занесемо їх до її кімнати.

— Так, мусимо вставати дуже рано.

Беруть свої скарбонки і витрясають усі свої ощадности. Тепер вони вже знову веселіші, відколи знають, що ще зможуть показати панні Ельзі свою німу, віддану любов.

(Продовження буде.)

Справлення похибок.

У вчорашньому фейлетоні трапилися такі помилки друку: замість „Її не перешкодити" має бути „їй не перешкодити", замість „Її помогти" має бути „їй помогти", замість „увійшла негайно до кімнати" має бути „увійшла нечайно до кімнати".

Втрата чи зиск?

ІЗ ЦИКЛЮ: ВАЛЮТОВИЙ ХАОС І ПОЛЬЩА.

(Наслідки долярового обезцінення у Польщі. — Спекуляція на американську дешевизну.— Справа довгів і клявзуля золота. — Низка інших проблєм).

Події, звязані з обниженням курсу доляра, чи з його інфляцією*) і взагалі валютовий хаос розглядати треба в Польщі під кутом двох можливостей:

1. депреціяція доляра втримається, його стабілізують на нижчому рівені, а через те реляціп його до польського золотого зміниться остаточно в користь останнього;

2. золотовий паритет в його теперішній висоті кине решта держав, що досі його зберігає (між ними теж Польща) і світ прийме або якусь нову валютову систему, або вдоволиться загальним обниженням паритету.

Обмірковуючи стан, який покищо маємо, мусимо ствердити перш усього те, що захитаний символ певности, що його польський громадянин бачив у доляровому банкноті, зміцнив поважно престіж польського золотого. Та тим ще далеко не вичерпується вся „долярова проблема" в Польщі. Вона звязана з промислом і торговлею, з фінансами держави і банків, з кишенею широких мас, з їхніми ощадностями, довгами, асекураціями, відсотками, дивідендами і т. і.

„Спадок курсу доляра не спричинив негативних наслідків на нашому ринку" — сказав б. мін. Страсбургер 13. ц. м. на зібранні Ради Левіятану у Варшаві. Тим він хотів сказати, що обезцінення американської валюти, цієї другої обігової валюти в Польщі, принесло багато доброго і злого, але в результаті лихе не переважає. Та чи можна вже тепер зареєструвати докладно всі додатні і відемні явища на терені польської держави, спричинені знижкою вартости доляра? Все господарське життя Польщі є тепер під впливом долярових пертурбацій і хто може збагнути кінцевий вислід цього стану? Є здогади, що Польща назагал скористає з девалюації доляра. **Але це тільки здогади!**

Розуміється, ніхто не стане сперечатися за те, що **Польща тут у дечому справді скористає** (очевидно, коли знижка доляра залишиться тривкою, а польський золотий не скапітулює). Але і про те „дещо" без застережень не доводиться говорити.

Найбільші надії на користь звязані з товарообміном, бо Польща купує в Америці дуже багато, зате продає туди дуже мало. Ось у 1932 р. привезла вона зі Злуч. Держав всячини за 104 міл. зол., а вивезла всього за 10 міліонів. Одначе т. зв. „валютова премія" при експорті є для Америки — всупереч такій-же премії Англії — вельми проблематична. Разом із тим проблематична є теж дешевизна американських виробів для тих, що їх купують. Ціни в Америці дуже сильно підскочили від січня до травня л. р. Ось для ілюстрації кілька зразків зросту амер. цін у відсотках:

Пшениця	35%
кукурудза	13%
цукор	57%
бавовна	15%
шкіри	27%
мідь	10%
цинк	26%

Чи багато при таких цінах можна заробити, хоч і дешевшою стала валюта?

Другу надію вяже Польща з **автоматичною редукцією довгів.** Вона особливо сильно задовжена в Америці; остання партиципує на 40 відс. у сумі 10-міліярдового довгу Польщі за кордоном (у зол. поль.). Але Америка забезпечилася в усіх трьох польських державних позичках (з рр. 1920, 1925 і 1927), як зрештою і в інших, **клявзулею золота.** Справа анулювання цієї клявзулі не така то проста, бо суперечить конституції. Не виключене, що й на це піде президент Рузвельт, бажаючи бути послідовним, але це ще дуже-дуже непевне і вже сьогодні на цьому будувати булоб занадто великим оптимізмом.

Польський промисл потерпів з причини доляра чимало, а в деяких бранжах таки зовсім доважно. Під увагу беремо взаємини цього промислу із закордоном, бо у тих випадках, де обоа контрагенти живуть у межах тої-ж держави, втрата одного вирівнується користями другого і суспільне майно не меншає. Але закордонні претенсії Польщі — це ефективна втрата. Ось вістка із одного відтинку промислового (тут разом і торговельного) фронту, яку друкує преса:

„Експортери нафтових продуктів мають великі втрати через доляра, бо в цій валюті калькульовані вивозові трансакції. Особливо втратне інкасо давніх претенсій, бо тепер калькулюється частинно у франках. Передовсім Синдикат Експорту Парафіни продав багато в долярах, найбільше до Англії. Тепер делегати виїхали до Льондону, аби переговорювати у справі перерахування"...

Польська заграннична торговля переважно калькулювала в долярах, а тому і втрати її безумовно великі. Що правда — з другої сторони стоять зиски імпортерів із курсової ріжниці. Але коли за браком докладних даних візьмемо під увагу факт активного торговельного більянсу Польщі, то мабуть не будемо далекі від правди, коли скажемо, що **втрати таки переважають.**

Обниження вартости доляра **нарушило** (при сучасному стані річей) також **права обезпечених і депонентів.** Асекураційні поліси в чужій валюті — це найбуденніше явище в Польщі. А з них 75 відс. (приблизно) виставлені в долярах, переважно без додатку „в золоті". Загрожені у своїх правах власники поліс кличуть уже уряд для інтервенції. Згадати треба, що евентуальні курсові ріжниці пішлиб у кишені заграниці, бо чинний **у Польщі чужий капітал заангажований найбільше в асекурації.** Тут його уділ — як подає Еннер у книжці „Економіка руху спуллзельчего" — сягає 90 відс.!

Депоненти ощадностей та інші вірителі ріжних категорій мають з доляром неабияку морока. Довжники знову радіють. Чи в більшости не передчасно? Вірительности і довги — це болячки широких кругів, між іншим і нашого громадянства. Через те й заслуговують на ближче розглянення.

В. Несторович.

*) Дехто добачує у видачі тепер банів Америкою і в більйонових повноваствах (3 міліярди) початок інфляції, яку заповів уже держ. секретар Вудін (Woodin). Та в дійсности інфляції в Америці ще нема і „фонд для вирівнання", що має повстати у виспзі порозуміння з Англією, мабуть збереже Америку перед заливом зеленових грошей.

БЕЗ ЗАКОРДОННИХ
ПАШПОРТІВ І ВІЗ
ЛІТНІ ПРОГУЛЬКИ
МОРСЬКІ
до Англії, Шотляндії, Ірляндії, Франції, Бельгії, Голяндії, Данії Норвегії і Швеції в липні і серпні 1933 року. — ЦІНИ БІЛЄТІВ ВІД 100 ЗОЛ.
Інформацій і продажа білєтів у бюрах
ЛІНІЇ ГДИНЯ АМЕРИКА
у Варшаві — Маршалковська 116.
в Гдині — вул. Вашингтона
у Львові — вул. На Блоне 2
в Кракові — вул. Любіч 3
у Ряшеві — вул. Гроттгера 1004
та в бюрах подорожей.
ПРАЦЮЄШ НА СУШІ — ВІДПОЧИВАЙ НА МОРІ

Радянська статистика беззартісна.

Кореспондент **Манчестер Гардіяна,** який недавно повернув з Радянщини та написав цілу низку довших статтей про невідрадні відносини на Радянщині, особливож на Україні, заявляє, що він є „того переконання, що статистичні цифри, подавані рад. владою, є все неточні та перекручено фальшиві". (М. Г. з 20. травня ц. р.). (Укрбюро, Льондон).

Перед Франковим святом.

Святочні сходини усіх трьох секцій Наук. Тов. ім. Шевченка

у память І. Франка відбудуться в суботу 27-го травня в год. 17. у Музею Т-ва. Порядок засідання: 1. д-р І. Свєнціцький: Місце Франка в розвитку української фільольогії. 2. д-р Я. Гординський: Франкіяна 1916—1933. — Гостям раді.

Учасникам обох концертів до відома.

Від Комітету Свята дістаємо таке повідомлення:

1) Оба концерти, і в салі кіна „Атляптік" і в салі Великого Театру, зачнуться точно. 2) В часі виконування поодиноких точок програми на салю абсолютно нікого не впустять. 3) Тому, що гардероби в кіні „Атляптік" невеликі, бажано, аби учасники суботнішнього концерту сходилися вчасніше і складали чергою свої плащі то-що, аби уникнути натовпу та не спізнитися на концерт.

Впорядчики свята відкриття нагробника Ів. Франкові

зберуться в неділю 28-го травня ц. р. точно в год. 6-ій рано на площі перед головною брамою Личаківського цвинтаря на розі вулиць св. Петра і Пекарської.

Ті, що повнять службу на двірцях і рогачках, зголосяться по інструкції в суботу 27-го ц. м. у п. Петрика („Просвіта" — Ринок ч. 10, І.) найпізніше до год. 17-ої пополудні.

Студенти і Франкове Свято.

Студентська Репрезентація повідомляє все українське студентство, що група студентів, учасників свята відкриття нагробника Ів. Франкові в дні 28. ц. м., збирається напроти головної цвинтарної брами (вул. Пекарська) точно в год. 6. рано. Участь кожного студента обовязкова.

Членів Українського Технічного Товариства

взиваємо взяти масову участь у відкритті нагробника Івана Франка. Збірка в неділю 28. травня в год. 7.30 рано на розі вул. Пекарської і Головінського. Впорядчиком є інж. А. Міляпич.

Рада У. Т. Т.

Білєти на недільну Академію.

Білєти на недільну Академію буде можна ще купити в неділю від год. 7. рано до 10. передполуднем у канцелярії Т-ва „Просвіта", Ринок 10, а від 10. години в касах театру.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

Англійська преса і справа автономії українських земель.

В англійській пресі появився цілий ряд статтей і новинок у звязку з заявою сер Джана Саймона, міністра закорд. справ Великої Британії, в справі становища британського уряду до права автономії для українських земель під Польщею.

Побіч льондонської преси забрала голос і провінціональна.

Глесго Геральд (Глесго, Скотія), з 8. травня, подає новинку про заяву сер Джана Саймона в справі автономії, під заголовком „Автономія для Східної Галичини".

Буллетин Енд Скатс Пікторал (Глесго, Скотія), з 8. травня, подає подібну новинку.

Нортерн Еко (Прістгейт, Дарлінгтон) з 15. травня, подає статтю-інтервю з полковником С. Л. Мальоном, під заголовком „Польща і Східна Галичина. Заява сер Джона Саймона".

Ноттінгем Джорнал (Ноттінгем), з 15. травня, подає також інтервю з полк. С. Л. Мальоном, під заголовком „Національна боротьба в Галичині".

Довші статті про українські справи в Польщі приніс також **Манчестер Гардіян** у своїх льондонських, манчестерських та валійських виданнях. (Укрбюро, Льондон).

ПАМОРОКИ, тиск біля серця, брак віддиху, почування страху, нервове перечулення, мігрена, несупокій і безсонниця легко уступають у тих, що вживають натуральну гірку воду **FRANCISZKA-JÓZEFA.** Поручають її лікарі

Польсько-більшовицький фронт проти пакту чотирьох держав.

МОСКВА, 26. V. ПАТ. Контракція польського уряду проти проекту пакту чотирьох держав стрінулася в тутешніх політичних колах з признанням і виявами симпатії. „Ізвестія" навели статтю урядової „Газети Польскої" про рішучо негативне становище Польщі супроти пакту. „Красная Звезда" пише, що нема сумніву, що всякі комбінації, звязані з пактом, будуть виконані в протирадянських цілях, подібно як первісний текст пакту був спрямований виразно проти Радянщини. Часопис повідомляє, що Польща загрозила на випадок підписання пакту виступленням зі Союзу Народів і підписанням пакту з Малою Антантою та балканськими державами.

РАДЯНСЬКА ДЕЛЄГАЦІЯ НА СВІТОВУ ЕКОНОМІЧНУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

З Москви наспіла пів-офіціяльна вістка, що провід над радянською делегацією на Світову Економічну Конференцію перебере Літвінов, комісар закордонних справ.

(Укрбюро, Льондон).

Нині Ви здорові, що буде завтра з Вами не знати, тому вже нині подбайте про забезпечення Вашого майбутнього і майбутнього Вашої рідні в одинокім

УКРАЇНСЬКІМ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ И РЕНТИ

„КАРПАТІЯ“,

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменниця).

За нове упорядкування Европи.

БЕРЛІН, 26. V. ПАТ. Під Оснабріком відбулася вчора велика маніфестація з приводу виїзду німців з пограничних сторін. До зібраних промовив віцеканцлер Папен. Між іншим він згадав про розбиття Европи на численні держави та її збалканізування мировими трактатами. Німців розділили на 25 держав, а третина німецького народу живе поза границями Німеччини. Вільзон видко не знав національної замішанини у Східній Европі, коли проголосив право самовизначення народів. Панування механічної більшости коштом меншости обтяжує загранічну політику демократії гріхом асиміляції та небезпекою ірредента. Охорона меншостий Союзом Народів і гаським трибуналом не принесли ніякої реальної полекші постійно змайоризованим горожанам з обкроєними правами. Права меншостей стали пустим словним ідеалом. Щоби цьому зарадити, треба на думку Папена змагати до забезпечення єдности народів, до самовизначення, автономії та нового роду федералізму. Німеччина вважає своїм обовязком, заявив віцеканцлер, перевести таку переміну. Цей обовязок випливає між іншим з почуття відповідальности німецького народу за Европу і з конечности нового упорядкування середущої Европи без втягання її у воєнні експерименти, до яких сильний товчок дає ідеольогія національних держав. Західно-ліберальне поняття про державу треба змінити новим порядком, який забезпечить співжиття народів.

—o—

Спадок безробіття в Німеччин.

Як стверджує німецька преса, від зими ц. р., коли число безробітних в Німеччині дійшло до 6 міліонів, те число зменшилося до першої половини травня ц. р. на 800 тисяч осіб. Лишилось без роботи ще 5.200.000 і для них німецький уряд приготовляє дальше заняття. Зросло запотребування на робучі руки особливо у великому промислі на заході та на Шлеську. Сильно теж оживилася праця в автомобільному та коловому промислі.

Афера з банком Моргана.

Багато осіб скомпромітованих. — Строге слідство.

ЛЬОНДОН, 26. V. ПАТ. Американська сенатська комісія веде дальші доходження в справі фінансових операцій банку Моргана. Із зізнань свідків виходить, що між скомпромітованими находиться теж б. президент Кулідж, який у вересні 1929 р. набув за посередництвом Моргана акції за ціну нижчу від ринкового курсу, осягаючи те як спеціяльний ювилей. З визначних співробітників теперішнього президента Рузвельта крім Нормана Девіса і державного секретаря Вудіна скомпромітовані ще сенатор Борах і б. скарбовий секретар Мек Адо. Норман Девіс покривав з фондів, які діставав від Моргана, кошти свого побуту в Европі, бо діставав у Женеві діети тільки по 6 долярів денно, що не могло покрити його видатків.

Взагалі банк Моргана доконав емісійних операцій на суму 1 міліярд 204.800.000 фунтів, з чого 446.400.000 фунтів доконано для чужих урядів і установ. З того 60 проц. залишилося досі непокритими. З більших емісійних операцій для чужих урядів позичка для В. Британії з 28. серпня 1931 р. виносила суму 200 міл. долярів.

У звязку з ревеляціями прокуратора наказано скріпити охорону салі, де відбувається слідство. Особи, що приходять на розправу, піддаються ревізії, чи не мають зброї, бо підозрівають, що на життя Моргана плянують вамах.

ЛЬОНДОН. 26. V. ПАТ. Ревеляції в справі визначних осіб, що були у фінансовій залежности від Моргана, викликали в Англії голосний відгомін. Особливо вмішання в цю аферу Нормана Девіса і державного секретаря Вудіна підкреслюють тут як несподіваний удар для президента Рузвельта, якого особистий престіж сильно захитаний. Заміти проти Нормана Девіса менше поважні, зате Вудін сильно заангажований. Наслідком того дочекаться з уступленням Вудіна

Похорони о. Александра Стефановича.

Львів, 26. V. 1933.

Похорони бл. п. о. Александра Стефановича почалися в четвер 25. ц. м. в год. 5. попол. перенесенням його тіла до церкви Успення Пресв. Богородиці. Після похоронних відправ у помешканні Покійного при вул. Чарнецького ч. 26. винесено домовину на двір, де з балькону промовив сеніор д-р Кость Левицький, що прощав заслуженого громадянина від усіх українських установ, від старих приятелів, товаришів і знайомих та дякував йому за працю цілого життя. У перенесенні тлінних останків до церкви взяли участь представники всіх українських установ, численне духовенство під проводом Преосв. Н. Будки і маси народу. Співав хор питомців.

У пятницю похоронні обряди почалися в церкві Успення в год. 9. рано поминальною Службою Божою, що її відправив Преосв. Будка в асисті духовенства. Глибоко обдуману проповідь виголосив о. кан. Лопатинський, прощаючи Покійного від церкви, якій він служив вірно повних 60 літ, від духовенства і від вірних.

Після церковних відправ двигнувся вполудне великий похоронний похід під звуки дзвонів Успенської церкви на Личаківський цвинтар. На переді йшла церк. процесія, за нею дуже численні ряди шкільної молоді під проводом свого учительства, дальше великі ряди учеників та учениць Покійного (з вінками), між якими були вже й старенькі бабусі і дідусі, потім хор під управою радн. Купчинського і хор питомців, численне нижче й вище духовенство під проводом еп. Будки, а за каравaном родина Покійного, найближчі приятелі, представники українських установ і маси народу.

Супроводжений співом обох хорів перейшов похоронний похід серед гарної погоди вулицями міста на цвинтар, де після відправи панахиди виголосили над отвертим гробом прощальні промови: о. д-р Костельник від духовенства, о. Дзерович від „Просвіти“, „Достави“ й інших установ, о. Новосад від школи ім. Шашкевича, д-р М. Коновалець від „Рідної Школи“, п. Воробець із Левандівки іменем колишніх учнів і п. Ar. Добрянський від Народньої Організації Українців м. Львова.

Була 2-га година пополудні, як останнім „Вічная Память“ попрощала наша громада свого заслуженого члена, пок. о. Александра Стефановича.

Прийняті знову до партії.

З Москви повідомляють, що відомих провідників опозиції в комуністичній партії, троцькістів Зіновєва і Каменева принято після того, як вони розкаялися, знову до партії. Зіновєв має обняти провід німецької секції Комінтерну й кермувати комуністичним рухом на терені Німеччини.

„Правда“ принесла статтю Каменева, що атакує гостро меншовиків.

—o—

Японці заняли Пекін.

З Нанкіну повідомляють, що китайський головний командант марш. Чан-Кай-Шек евакуював Пекін і Тієнтсін, наказавши відворот цілої китайської армії. Японці заняли без одного вистрілу Пекін. Головна китайська кватира перенеслася до Боадінфу, на північний захід від Пекіну.

Чан-Кай-Шек заявив, що китайсько японський конфлікт можна зліквідувати, якщо Японія у своїх домаганнях не піде задалеко.

—o—

Пляни Японії.

МОСКВА, 26. V. ПАТ. Зясовуючи події на Далекому Сході, „Правда“ повідомляє, що Японія намагається зробити з Манджурії свою кольонію, контролювати північний Китай, опісля цілий Китай, здавити китайський революційний рух і опертися на відреставровану в північнім Китаю монархію з цісарем Пу-ї. Тепер Японія старається підпорядкувати собі всі монгольські краї при допомозі опанованої Манджурії.

Окупація Пекіну викликала в краю масове обурення й причинилася до зміцнення революційних чинників.

Перу і Колюмбія погодилися.

ЖЕНЕВА. 26. V. ПАТ. Рада Союзу Народів зібралася вчора, щоби зареєструвати порозуміння Перу і Колюмбією в справі спору за Летіцію. Обі сторони приняли вказівки Союзу Народів, відкликавши свої війська. Предсідник Ради висловив своє вдоволення з того приводу і підкреслив успіх Союзу Народів.

—o—

По широкому світі.

— З приводу гостини румунського короля Карла в Чернівцях вручено йому на університеті почесний дипльом доктора.

— В Тарнові відбувся 25. ц. м. святочний інгрес нового польського епископа д-ра Фр. Лісовського.

— Зачувати, що найменша дочка італійського короля заручилася з кн. Людвиком Наполеоном Бонапарте, претендентом до французького престолу.

— Небаром Англія відкличе заборону ввозу більшовицьких товарів, бо СРСР перед речинцем випустить на волю 2 англійських інжинірів.

— У Мемелі (Клайпеда) у виборах до міської ради гітлерівці здобули 9360 голосів і 20 мандатів. Литовці здобули 4510 голосів (передше 2180). Скількість соціялістичних голосів упала з 2835 до 397, комуністичних із 3405 до 1289.

— У німецькім консуляті в Ротердамі вибили шиби.

Даром

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС“ тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

Панахида по С. Петлюрі.

Львів, 26. V. 1933.

Вчора 25-го травня в год. 13. у православній церкві відбулася панахида по бл. п. Головному Отаманові С. Петлюрі. Панахиду відправив о. Константин Семашко, капелян з Д. О. К., в асисті настоятеля церкви о. Юрія, який сам зголосився прийняти участь у панахиді. Не вважаючи на непогоду, прибуло дуже багато ріжних представників українського громадянства, так, що маленька церква не могла вмістити всіх і багато людей стояло під парасолями поза нею. Почесну сторожу держала, як і попередніх літ, чета „Лугу“ під проводом д-ра Р. Дашкевича.

У панахиді взяли участь представники польського війська і влади. Співав дуже гарно хор під дир. ради. Купчинського (київські напіви).

В год. 18. у Т-ві „Луг“ відбулася заходом відділу У. Ц. К. академія, на якій п. А. Жук прочитав надзвичайно цікаві свої спомини з життя пок. С. В. Петлюри. Після того п. Анатоль Курдидик із запалом прочитав свою поему „Отаман Петлюра“, яка викликала серед зібраних великий ентузіязм. Академія закінчилася відспіванням національного гимну.

—o—

Закінчення Франкового Свята у Львові.

Українці Львова і краю! Дорогі Гості зза кордону! Всі учасники Франкового Свята! Приходіть у неділю 28. травня на площу Сокола-Батька, год. 3.30 пополудні, де відбудеться **ВЕЛИКЕ СВЯТО МОЛОДІ** шкіл і захоронок Т-ва „Рідна Школа“ зі Львова і з краю. При звуках трубної орхестри тисячі нашої дітвори й молоді стануть до масових вправ, до народніх танків і забав.

Програма: 1. Дефіляда вправляючих. 2. „Боже Великий Єдиний“, молитва в рухах. 3. Чотири пори року — діти захоронок Т-ва „Українська Захоронка“. 4. Вільноручні вправи дітей I. і II. кляси. 5. Гуртові вправи. 6. Танок дівчат. 7. Лекція руханки і ягілки — жіноча гімназія. 8. Історична картина — хлопці школи ім. Грінченка. 9. Вправи палицями — дівчата Торговельної Школи. 10. Вежі — хлопці Торговельної Школи.

Ціни вступу: сидячі місця: 2 зол., стоячі: для старших 1 зол., для молоді 50 сот. Вчасніше продає білети книгарня „Рідної Школи“, Львів, вул. Сикстуська 20. Щоби оминути натовпу — каси на площі Сокола-Батька в дні Свята будуть отворені вже від 12. год. вполудне.

Приходіть вчасно! Не відкладайте до останньої хвилини! Приходіть усі з дітьми і знайомими, а будете мати втіху й розраду!

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

ФРАНЦУСЬКИЙ КОНТРПРОЄКТ.

ПАРИЖ, 26. V. ПАТ. „Пті Парізієн" подав текст французького контрпроекту, на якому має основуватися пакт 4-х. Згідно з 1. уст. проекту держави, які підписують пакт, узгіднюють між собою становище в усіх справах, що торкаються їх і старатимуться в рямцях Ліги Націй вести політику для вдержання мира. 2. уст. торкається евент. пристосування в Європі постанов пакту Ліги, що держави, які підписують пакт розглянуть між собою зі застереженням змін, які може поробити Ліга Націй і всякі предложення, які забезпечують повний успіх тим постановам. 3. уст. пригадує постанову з 1932 р., яка каже, що держави вихіснують практично англ. проект конвенції для дискусій, яка має помогти розбройній конференції випрацювати пр т, яка передбачує редукцію военних матеріялів і обмеження зброєнь із застереженням пізнішої ревізії пакту. 4-ий уст. каже, що переговорюючі сторони стверджують свою добру волю порозумітися між собою в усіх справах, які цікавлять Европу та в усіх справах господарської відбудови, які не є предметом розважань Ліги Націй. Їх буде розглядати спец. комісія. 5-ий уст. передбачує час тревання пакту на 10 літ від виміни ратифікаційних документів. Перед упливом 8 літ пакту не вільно виповісти. 6-ий уст. каже, що пакт підлягає ратифікації. Текст умови зложать у ген. секретаріяті Ліги Націй та зареєструють згідно з постановами Ліги Націй.

РОЗГЛЯДАЮТЬ ЖИДІВСЬКУ ПЕТИЦІЮ.

ЖЕНЕВА, 26. V. ПАТ. Рада Ліги Націй розглядала нині петицію Бернгайма в справі положення жидів на німецькому Гор. Шлеську. На довірочнім засіданні німецький делегат Келер сказав, що бере назад заголошені застереження в справі прав Бернгайма вносити петицію на осн. § 147. женевської конвенції. На явнім засіданні Келер в імені німецького уряду зложив таку заяву:

„Коли на німецькому Гор. Шлеську нарушили постанови гор.-шлеської конвенції, то це може бути помилка, якої допустилися підрядні органи, що хибно інтепретували приписи закону".

Бернгаймова заява доказувала, що приписи деяких німецьких законів нарушують виразно постанови гор.-шлеської конвенції.

Останніми днями говорили тут, що німецька делегація займе угодове становище а навіть німецький делегат заявить, що негайно скасують обмеження на Гор. Шлеську.

Після Келерової заяви справоздавець, представник Ірляндії, заповів, що предложить рапорт, наскільки це буде можливе, на завтрішньому засіданні Ради. У звязку з цим сподіються великої дебати.

РОЗГЛЯДАЮТЬ НІМЕЦЬКІ ПЕТИЦІЇ.

ЖЕНЕВА, 2. V. ПАТ. Рада Ліги Націй розглядала нині три німецькі петиції з польського Гор. Шлеська. На одному з попередніх засідань Рада приняла рапорт Комітету правників, згідно з яким Рада має формальне право розглядати ті петиції, одначе тоді має рішити, чи можливо та доцільно входити в мерітум справи перед закінченням процесів, які в тій справі ведуть польські суди. На основі того рапорту Рада постановила відносно петицій Бенька та Козьолка відложити їх до найближчої сесії, тому що ті петиції розглядає Найвищий Суд у Варшаві. В справі петицій Фольксбунду в справі шпиталю в Рибніку Рада ствердила правничий характер справ, заторкнених у петиції та поручила їх Комітетові правників, який визначить предсідник Ради.

ЗАКОРДОННА ПОЛІТИКА АНГЛІЇ.

ЛЬОНДОН, 26. V. ПАТ. Палата Громад гостала дискусію над закордонною політикою В. Британії. Мін. Саймон висловив вдоволення зі заяви представників Італії, Франції, Зл. Держав і Німеччини, які приняли британський план розброєння за основу дискусії. Опісля підкреслив незвичайно важне значіння теперішнього становища Зл. Держав у справі невтральности підчас війни. Тепер Зл. Держави на випадок конфлікту між двома державами не займатимуть становища обсерватора.

ДИНАМІТОВИЙ ЗАМАХ.

ВІДЕНЬ, 26. V. ПАТ. У Брік у Стирії викопали нічю динамітовий замах на телефонічні каблі, що ведуть до Італії. Виконавець був видно фаховець, бо знав, як каблі розміщені. Жандармерія здогадується, що це робота ліяих радикалів.

ВЕЗУВІЙ ВІДЗИВАЄТЬСЯ.

РИМ, 26. 5. ПАТ. Везувій від тижня став виявляти живішу діяльність. Із гол. кратеру добуває́ться велике полумя. Зі середини гори доходять підземні гуки, вулкан викидає каміння та хмари попелу. Поза середущим отвором кратеру повстали два бічні кратери.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Свято вдячности.

Нарешті дочекався Франко свого свята і свого нагробника. Яке буде свято — покаже неділя, який нагробник — скажуть знавці. Я стверджую тільки факт: дочекався одного і другого.

Сімнацять літ чекав на цю хвилину, в того пять літ у чужім гробі, в комірнім. Письменницька доля неласкава навіть для велитнів тої міри як Франко.

Бував він за життя у комірнім, а навіть „в наймах у сусідів", то й по смерти ждав довго на власну хату. А потім ще й дванацять років на видимий знак оцінки заслуг, які ще нині годі точно оцінити.

Одно певне:

Коли станути над Збручем і глянути на Наддніпрянщину — Шевченко, коли на Галичину Франко. Два огненні стовпи різної літератури, яким нема рівні. Ні щодо величини, ні щодо яркости. Пройшли літа, пройдуть віки, а їхнє полумя не потахне. Навпаки — розгоряється і буде розгоратися щораз більше. І світ, який нині леда доглянув їх здалека, побачить незадовго в цілій величині.

Шевченко і Франко. Два найкращі наші сіячі, що вкинули в розораний чорнозем найбільше золотого зерна. Куди не глянути — всюди виросло з їх сійби намолотне, здорове збіжа. Місцями лан цілий, місцями нивка, але — всюди.

Один спочив на Канівській Горі, яка стала місцем прощі, другий на Личаківськім цвинтарі, який від найближчої неділі також стане тим самим.

Франко...

Сорок літ вів народ до обіцяної землі і на її порозі, в 1916 році, помер. Не діждався IV. універсалу, як Мойсей входу до Палестини.

А скільки за тих довгих і безмірно тяжких сорок літ він витерпів і від своїх і від чужих і від себе самого. Навіть з Богом сперечався, хто більше любить його нарід.

...„О Ізраїлю, не тим ти цього
Богохульного слова:
Я люблю тебе більше, повніш,
Ніж сам Бог наш, Єгова...
Мільони у нього дітей,
Всіх він гріє і росить,
А у мене ти сам лиш один
І мені тебе досить!"...

Ота велика любов позволяла йому неодного не бачити, неодно забути, а все простити. Вона в неділю спалахне ясним полумям на нагробнім граніті як біблійний кущ на пустині.

А той нагробний граніт це тільки дрібна частина скали, яку лупав найбільший каменяр Галицької Землі.

Діждався він нагробника — ліждеться ще й памятника. Той памятник не тяжко буде звести. Поставимо його з камінців, які за життя Франка летіли на нього, а певно видвітиме на цілу Україну.

Галактіон Чіпка.

Видайне, ощадне, хоронить білля

МИЛО ОЛЕНЬ-ШІХТ

Краєвий Виріб.

НОВИНКИ

— **Нема кращих** і здоровших над **тутки** повноватки і **паперці „КАЛИНА"** вироби кооп. **фабрики „Будучність" в Тернополі.** Їх дістанете нині у кожній крамниці. Розпитують за ними не лише свої курці-знавці, а й чужі. 1-1

— **На будову нагробника Ів. Франка** зложив проф. д-р Юл. Колесса з Праги 100 ч. кор. — Замість вінка на могилу Івана Франка Центральний Комітет УНДО й Українська Парляментарна Репрезентація складають на докінчення нагробника 40 зол.; Т-во „Просвіта" 25. зол. — Замість вінка на могилу Івана Франка зложила на закінчення будови нагробника Філія „Союзу Українок"-емігранток у Львові 10 зол.

—**Привіт на свято Франка.** Інструкторські курси „Січи", влаштовані Українським Січовим Союзом у Ч. С. Р. для підкарпатських українських студентів у Празі, в дні відкриття памятника Ів. Франкові у Львові складають свіжій його памяти глибоку пошану. Об'єднані спільною ідеєю, зачинаємо каменярську працю для відновлення січового руху. Лупатимемо всі скелі, що стоять на шляхах відродження цілого нашого народу й віримо, що рівний і широкий шлях приведе до осягнення ідей Великого Каменяра і що вільно „забють літаври гучні", ясні сурми засурмять і піде Січ вільна з Чорногори". — **Управа курсів.** Прага, 24. V. 1933.

— **Гості з провінції,** підчас свого побуту у Львові, не повинні проминути нагоди, щоби не відвідати праці мистця О. Новаківського, при вул. Земляковського 2. (напроти св. Юра), де артист сам у своїй робітні може дати відвідувачам потрібні пояснення.

— **Скандал на львівській політехніці.** У Львові велике вражіння викликав факт, що справою самогубства асистентки львівської політехніки Щиркової з наказу прокураторії заявся судовий слідчий виділ. Мають бути переслухані ред. Щирек, проф. Фулінський та асистент Віснєвський.

— **Хотіла покінчити з життям** Н. Холод, тому поклалася на залізничому шляху Львів-Зимна Вода. Машиніст поїзд зупинив. Жінку цю віддали поліції, яка її відішле шупасом, як довідається, яке її місце приналежности.

— **Скочив із II. поверха** дому при вул. Замарстинівській у Львові 26-літній Елько Зільбер, торговельний помічник. Упав на подвіря та сильно потовкся. Хотів скінчити самогубством тому, що не мав грошей на лікування.

— **Ще гранати.** На пасовищі біля Любіня (Городок Яг.) 15-літній М. Кусий, 13-літній Й. Сокіл і 12-літній М. Луків найшли кілька старих гранат. Для забави вкинули їх в огонь. Гранати вибухли та поранили Т. Сліпка, що саме переїздив тамтуди фірою, а одного коня вбили.

— **Довжники працюватимуть безплатно.** У львівському повіті направлятимуть дороги ма-теріялами, що їх доставлять податкові довжники. Працюватимуть при цьому селяни, які не заплатили податків.

— **Зелені Свята** без власного печива неможливі. Тому-то завчасу кожна дбайлива господиня відповідно підготовляється і ломить собі нераз голову як найкраще дібрати святочне печиво. Всім їм помагає д-р Еткер своєю безплатною брошуркою із 105 приписами, як пекти тіста і торти, приладжувати легумінн, будині і т. п. При тій нагоді треба зазначити, що вироби д-ра Еткера не тільки з краєвих сирівців, але мають також краєве опакування та інші матеріяли. Тому вироби д-ра Еткера відомі як краєвий продукт.

—o—

СПОРТ.

УКРАЇНА — СВІТЕЗЬ.

Змагання цих дружин за мистецтво А-класи відбудуться в неділю 28. ц. м. на гриші Світезі. Початок: год. 5. пополудні. Попередять змагання резерв.

ХУРТОВИНА (КОМАРНО) — СОКІЛ IV (ЛЬВІВ)

В неділю 28. ц. м. в год. 2. попол. відбудуться на гриші Гасмонеї товариські змагання цих дружин. Хуртовина — це молода й амбітна дружина, яка буде старатись осягнути найкращий вислід зі Соколом.

СТЕП — ЛЬОТ.

Чергові змагання за мист. Ц-класи відбудуться в неділю, дня 28. ц. м. в год. 12.30 попол. на гриші Світезі, як передзмагання Світезь — Україна.

СТЕП II. — МАККАБІ II.

Товариські змагання резерв відбудуться дня 28. ц. м. в год. 3-ій попол. на гриші Білого Орла.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 27. травня год. 7.30 веч. „Капітан з Кепеніку" (гост. виступ Ст. Ярача).

Неділя, 28. травня год. 3.30 попол. „Викрадена наречена".

Неділя, 28. травня год. 7.30 веч. „Капітан із Кепеніку" (гост. виступ Ст. Ярача).

Театр Різнородностей.

Субота, 27. травня год. 7.30 веч. гост. виступ Нори Ней, Евг. Бодо, Віктора Безанського і Вл. Грабовського в пєсі Романа Невяровича „Люди на продаж".

Неділя, 28. травня год. 3.30 поп. „Фрайляйн Доктор".

Неділя, 28. травня год. 7.30 веч. ост. виступ Нори Ней, Евг. Бодо, Вікт. Безанського і Вл. Грабовського у пєсі Ромяна Невяровича „Люди на продаж"

Кіна.

АДРІЯ: „Примарні ночі Льондону".
АПОЛЬО: „Біла отруя" (на осн. Марчинського).
АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".
КАСІНО: „Бастер Кітон як посередник кохання".
КОЛІСЕЙ: „Мадам Гіньотін" і ревія „В сяйві сонця".
КОПЕРНИК: „Мадам Бовефлєт".

105 РЕЦЕПТ
на тіста, торти та лєґуміни і будині
Нашим Паням гарний дарунок!

книжечка, де є багато випробованих приписів **д-ра Еткера** на знамениті тісточка, торти, лєґуміни, майонези, будині і т. д. — Повищу книжечку вел. 64 сторін друку в гарній коліровій окладинці видає **зовсім даром** кожна крамниця кольоніяльних товарів або висилає безпосередньо за надіслану 10-сотикову марку

Dr. August Oetker, Oliwa.

МАРУСЕНЬКА: „Мадам Батерфлай".
МІРАЖ: „Пекло завдрощів".
МУЗА (давн. „Оаза"): „Погромники просторів".
ПАЛЯС: „Екстаза".
ПАН: „Ліцитація кохання", „24 години".
ПАСАЖ: „Франкенштайн, „Вітер від моря".
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: Бастер Кітон як „Добродій людей", ревія: „Ми не боїмося нікого!"
ХИМЕРА: „Люди в готелі".
УТІХА: „10-х із Панянка" та ревія.

Закордонне радіо.

Субота, 27. травня 1933.

Братислава (279,3) 16.10, 18.10 Концерт, 17.35 Пісні; **Міляно** (331,4) 21.00 „Ченеренголя" оп. Росіні; **Штрасбург** (345,2) 20.30 „Країна осміху" оп. Легара; **Білгород** (429,7) 16.00 Спів, 20.00 Опера; **Відень** (518,1) 11.30 Квартет, 15.55 Пісні, 19.10 Фортепян; **Мінхен** (532,9) 20.30 „Княжна-цирківка" оп. Кальмана; **Будапешт** (550,5) 20.55 Циг. музика; **Харків** (937,5) 9.00 Трубна орхестра, 13.50 Симчкова орхестра, 15.00 Авдиція, 16.20 Концерт для дітей, 17.40 Літер. трансмісія, 18.00 Концерт, 19.00 Симф. концерт з Української Фільгармонії; **Москва** (1000) 17.25 „Бандера", балет (Сталін 424,3) 17.25 „Чотири деспоти" оп. Вольф-Ферія.

Неділя, 28. травня 1933.

Братислава (279,3) 17.45 Танк. музика, **Міляно** (331,4) 12.30 Муз. всячина; **Берлін** (419) 11.00 Макс Гальбе читає вибори із вл. драми, 20.05 Оп. арії; **Білгород** (429,7) 19.00 Славінська музика; **Прага** (488,6) 20.00 „Гарна Олена" оп. Офенбаха; **Відень** (518,1) 10.30 Капеля, 16.00 Кам. музика, 22.30 „Гінібер-Геґібер" ком. Нестроя; **Мінхен** (532,9) 15.15 Пісоньки, мельодії; **Будапешт** (550,5) 17.30 Циг. орхестра, 19.15 Спів, 20.00 Лістове „Реквієм"; **Харків** (937,5) 9.00 Пісні, 15.10 Квартет, 18.06 Український концерт, 19.00 Концерт із „Березілю"; **Москва** (1000) 17.25 „Пікова дама" оп. Чайковського (ВЗСПС 1304,3) 17.25 „Русалка" оп. Даргомяжського (Досв. 720 м.).

Львівське радіо.

Субота, 27. травня 1933.

12.10, 16.20 Грамофон; 13.15 Шк. поранок; 15.35 Авд. для дітей; 17.00 Міжнародні легкоатлетичні змагання; 17.40 Відчит; 19.00 Балачка з молодими та старшими; 20.00 Легка музика, спів, Спортові вістки; 22.05 Шопенівський концерт; 22.40 Фейлетон; 23.00 Танкова музика.

Неділя, 28. травня 1933.

10.45 Грамофон, 11.15 Легкоатл. змагання, 12.10 Трансм. з Варшави: Муз. поранок, 15.05 Музика, 16.00 Програма для молоді, 16.25 Грамофон, Сільва рерум, 16.45 Вибір звання для дівчат, 17.00 Фортепян, 18.00 Легка й танк. музика, 19.00 Всячина, грамофон, 19.20 Комунікат Т-ва плекання коней, 19.25 Авд. „Фейр плей" на осн. Кобіно, 20.00 Весела авдиція, 20.30 Трансм. з Варшави: Концерт, Спортові вістки, 22.30, 23.00 Танк. музика.

БІРЖА.

ДОЛЯР.

У пятницю Банк Польський у Львові платив за доларові банкноти по 7.65 зол., а в приватних оборотах можна було купити доляри по 7.60, 7.63 зол. Тенденція знижкова. Англійський фунт 30.00 зол.

У Варшаві курс долара виносив у пятницю 7.66 зол. Банк Польський платив 7.65. На міжнароднім ринку долар 7.67.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ":

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 26. V.: масло —.—, молоко 17 сот., сметана 70 сот. яйця 2.60—2.80 зол. Тенденція знижкова.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Видія Міщанського Братства запрошує всіх своїх членів узяти участь у Святі відкриття нагробника І. Франка. Збірка з відзнаками — ріг вул. Пекарської і Головінського в год. 7. рано. 2009

— **Вписи і зголошення** до І. і VIII. кл. Філії Малої Дух. Семинарії в Рогатині та до II інтернату на шк. р. 1933/34 приймає Ректорат до дня 15. червня 1933. Того самого дня відбудуться теж вступні іспити. Всі питомці найдуть дешеве приміщення в інтернаті, а пильних і вбогих учнів можна прийняти за зниженою оплатою. — **Ректорат.** 1965 2—2

До сокільських товариств у Львові! — Приказ! Всі члени й членині Сокільських Гнізд: Сокола-Батька, Сокола III., Сокола IV., Сокола-Замарстинів, Сокола-Клепарів і Сокола-Голоско Велике зійдуться в неділю дня 28. травня 1933 р. в год. 6.30 рано в домівці Сокола-Батька при вул. Руській ч. 20, в цивільному одязі зі сокільською відзнакою. Звідси відійдуть збірно на Свято відкриття нагробника І. Франка. Участь усіх членів і членинь обов'язкова. Не спізнятись! — **Старшина „Сокола-Батька".** 1996 2—2

Важне для Тернопільщини. Загальні Збори членів Українського Банку Кооперативного в Тернополі відбудуться дня 30. травня 1933 р. в 11. год. передполудднем у великій салі Української Бесіди в Тернополі, вул. Міцкевича ч. 3 зі звичайним порядком нарад, оголошеним у Господарсько-Кооперативнім Часописі з дня 14. травня ц. р. ч. 20. 2008

Загальні Збори Т. О. В. М. Пригадуємо, що Заг. Збори Т-ва Охорони Воєнних Могил у Львові відбудуться в суботу 27. ц. м. в салі Сокола-Батька при вул. Руській. Участь у Зборах беруть теж делегати філій і члени-опікуни. — **Головна Рада.**

„Професійна Спілка Учителів" запрошує кандидатів, які стараються за середспитову учительську практику, на збирання, яке відбудеться в неділю дня 28. травня ц. р. в год. 6. веч. в салі „Кружка Ум. Прац." при вул. Коперника 26, II. пов.

Філія „Учительської Громади" в Станиславові веде **підготовчий курс** для учнів і учениць, що замірюють здавати до І. гімназ. кляси нового типу (дев'ятої III. кл.), як рівнож підготовчий курс для учениць, що задумують здавати вступний іспит до II., і IV. кл. прив. дівочої гімназії „Рідної Школи". Курси безплатні. Зголошуватися в гімназії „Рідної Школи", вул. Липова 82.

Ігуменат мон. св. Мокрини у Львові при вул. Потоцького 95 подає до відома, що цьогорічні трьохденні реколекції для Пань лічитуться 19. (VI.) червня вечором. Удержання 12. зол. Зголошення приймається до 15. червня. 2013 1—3

В перші роковини смерти бл. п. Володимира Федина, студента Познанського Університету відбудеться у вівторок дня 30. травня 1933 р. в год. 8-ій рано, в Архикатедральнім Храмі св. Юра Служба Божа за упокій Його душі. 2012

Філія Т-ва „Учительська Громада" в Станиславові отворює дня 1. червня 1933 свою оселю в Ямнім біля Яремча для членів і нечленів. Кімнати від 40—60 золотих місячно, можливо денно від 1 золотого до 2-ох. Харч від особи 3 золоті (4 рази денно). Більші родини й діти користають з відповідної знижки. Замовлення й задатки слати на руки проф. Миколи Лепкого, Станиславів, вул. 3. мая ч. 38, II. — **Рада Філії Т-ва „Учительська Громада".** 2004

Управа Тов. Вакаційних Осель складає сердечну подяку всім Вп. Панам і П. Т. Студентству за поміч у збірці, що відбулася дня 14. ц. м. при всіх церквах і українських установах у Львові. Збірка принесла 761 зол. 2005

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПОКІЙ винайму. Знесіння, вул. Замкнена 6, Лотоцька. 1976 2—2

НАШИМ СВЯЩЕННИКАМ! Малюйте Ваші церкви лише італійським способом „Фреско", бо це дає заборуку тревалости і виключає всяку пізнішу віднову. Праці „Фреско" переймає **Т. ВАЦИК, м. маляр, Львів, Зьрудляна 27/1.** а лист. П. Замкевича. 1829 5—8

ШЕШОРИ, почта Пістинь. Приймаю літників на харч до 4 зол. від особи. Харч добірний Ірена Бурачинська. 2003 1-2

Ще одна причина більше...

Сучасні і всесторонньо обдумані технічні засоби при виробі Аспірини дають запоруку, що вона постійно та однаково добре виконана. Крім цього беруть з фабрики зразки для перевірки їхньої тривкости, ваги, успіху і доброї якости препарату. АСПІРИНА Є ЛИШЕ ОДНА! Дістанете в аптиках.

6-ТИ ТИЖНЕВИЙ курс крою за зниженою оплатою у **Вищій Кравецькій Школі** розпочинаю 1. червня. Вписи **М. Козловська,** Академічна 22, I. п. 1971 6—7

ДОБРЕ місце для адвоката або лікаря, мешкання в Народнім Домі, негайно до винайму. Укр. Народній Дім, Судова Вишня. 1996 2—2

КУХАР шукає праці до реставрації в місті або на літовиці до пансіону. Зголошення Львів, вул. Браєрівська 6, I. у п. Клемпи. 2016 1—1

2 ПОКОЇ, кухня, балькон, комфорт до винайму, Генінга 20, I. 2007 1—2

ПРИЙМЕМО 4 інтелігентні панночки до обслуги гостей. Вимагана кавція. Зголошення особисто 8—9 рано **Вітаміна,** Костюшка 3. 2006 1—2

КОСІВ-МОСКАЛІВКА. В новім домі, під лісом і над Рибницею сонячні кімнати з цілим харчем дешево до винайму від 20. червня. Орися Луцька, Львів, Богуславського 14. 1963 2—3

АДВОКАТСЬКИЙ аплікант з 3 і півріччною практикою шукає посади в адвоката. Зголошення слати до Адміністрації під „Солідний". 2011 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає такі свої видавництва:

Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Algemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видавництв:

BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41.

У листах треба зазначувати:

Ausland - Abteilung. Місця платности в Польщі: Банк для торговлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО, ч. 200.490). Почтове конто в Берліні: **Berlin, N-o 3.111.** 20—7

Найновіші моделі

паризьких корсетів

патентований монополь на Польщу закупила робітня паризьких корсетів

МАЛГОЖАТА, ЛЬВІВ, БАТОРІЯ 34.

Остерігаємо перед підробками.

Гірське літнисько — Підкарпатія.

Від 1. червня в горах серед шпилькових лісів на лінії Стрий-Станиславів, вимарене затишне відпочинкове місце. Прегарна околиця, чудовий воздух. Купіль, лікар, аптика, почта в місці. Прогульки вузькорейковою залізницею в глибину карпатських гір. Країна малин, грибів, і гірського меду. — Доїзд залізницею до Долини і безпосередньо вигідним автобусом на місце. — Харч добірний, справді добрий і достатній 4 рази денно разом з мешканням 4 зол. денно. Постіль треба привезти. Зголошення приймає та дає інформації С. Погорецька в Стрию, вул. Шевченка 6. 2010 1—2

ПАНОВЕ НОСЯТЬ найрадше обуву Del-Ka

13.90

Чорні або темно бронзові.

16.90

Чорні або середньо-бронзові.

16.90

Бронз. пасово шнті, продувні і вигідні.

Мужеські бронзові вітрівки . . . 10.90
Мужеські півчеревики чорні і бронзові 1-ма Бокс, пасово шнті . . . 19.90
Такі самі шевровані 21.90
Муж. скарпетки в рівн. красках 50 сот.
„ „ в найн. десени 75 сот.

Мінка дістати у всіх Філіях і Заступництвах.

Поміг! Для місцевостей, де нема філій, полагоджуємо замовлення відворотною почтою з централі Краків, улиця Либровщизна 3, за післяплатою. При замовленні треба подати число ношених черевиків.

ХТО ХОЧЕ МАТИ

білу, свіжу, делікатну церу — вживає

НЕВТРАЛЬНИЙ КРЕМ

з неперестарілих товщів, знеутралізований цитриново-помаранчевими соками. Хоронить від зморшок і нечистоти шкіри з ДРОГЕРІЇ ПІД „КОТВИЦЕЮ" Львів, ул. Кілінського 1 (напроти Віденської кавярні).

КОНКУРС.

Пекарня „Якір", кооператива з відд. уділами у Львові, оголошує отсим конкурс на директора. Вимагається членство і гарантійну кавцію. Прохання з поданням кваліфікацій і бажаної платні належить вносити найдальше до 15. червня 1933. до Надзірної Ради, Львів, Синкстуська 39 а, де можна дня 17. червня ц. р. одержати інформації. 2015 1—1

З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідає Олександер Мостицький.

Ч. 136 (13.375). Львів, понеділок 29. травня 1933. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Свято відкриття нагробника Івана Франка.

Промова Василя Мудрого, виголошена на Личаківському цвинтарі 28. травня 1933 р. при відкритті нагробника.

Останні десятиліття 19-го віку зазначилися в збірному житті українського народу живою працею над виковуванням власного національного обличчя, над переформуванням розбудженої не так давно зі сну української етнографічної маси у свідому своїх історичних цілей та завдань націю. Могутнє слово Шевченка, стихійна сила його пророчих пісень і літературна творчість його безпосередніх наслідників заворушили і полонили національне почування народу, оживили і загострили національний інстинкт. Одначе самого національного почування, що проявлялося тоді у формах патетичної романтики, так само сліпого життєвого інстинкту було за мало, щоби український нарід міг зовсім активно вступити на круті шляхи історії та покермувати там своєю долею. Розбуджене національне почування та стихійну тягу народу до власного, питомого життя треба було глибоко угрунтувати, а крім того доповнити і завершити цілою низкою культурних здобутків, передовсім кристалізацією свідомої волі народу до індивідуального самовияву в усіх ділянках духового життя та матеріяльної культури.

Зрозуміли це найкращі сини нашого народу в останніх десятиліттях минулого віку і взялися за велитенську працю. Між ними на перше, провідне місце вибився син сільського коваля з Нагуєвич — Іван Франко, що став провідником і керманичем душ сучасного йому і дальших поколінь. Наперелом 19-го і 20-го віків заяснів його дух на українськчому небосклоні як огняний стовп, що вказував шляхи міліонам. Іван Франко був тим, який

„Все, що мав у житті, він віддав
Для одної ідеї.
І горів і яснів і страждав
І трудився для неї."

Не сприяла йому в особистому житті доля і не можна сказати, щоби ним надто опікувалася по смерти. Бож подумати тільки, що по смерти І. Франка треба було спершу аж цілих пять років, щоби його тлінні останки перенести з чужої, позиченої гробниці до власної. Потім треба було ще дванацять років на те, щоби на цій гробниці станув гідний памятник. Словом цілих сімнацять років треба було на те, щоби діждатися саме теперішньої хвилини відкриття нагробника, який для сучасного і майбутніх поколінь символізував би велику постать Покійника і його праці для української культури. Цеж спочивав під тим нагробником чільний каменяр нашого національного поступу, провідник тих нечисленних каменярів, про яких співав:

„Нехай проклятї ми і світом позабутї!
Ми ломимо скалу, рівняєм правді путі.
І щастя всіх прийде по наших аж містах".

Ніякі, ні чужі ворожі, ні свої темні сили, ні тюрми, ні переслідування не спиняли цього великого каменяра ломити скалу темряви, пересудів, національного назадництва, ренегатства та некультурности у нашому народі. Повний віри у перемогу правди, не випускав ні на хвилину молота з рук і вливав цю віру в серця інших:

„Лупайте скалу! — кличав — нехай ні жар ні холод
не спинять вас! Зносіть і труд і спрагу й голод.
Бо нам призначено скалу сесю розбить".

У такій надлюдській праці та боротьбі за поступ і правду шукав виключно тільки заспокоєння свого громадського і суспільного сумління, бо передовсім громадські та суспільні справи були гідними виповнити зміст його життя. Він був переконаний, що хоч

„Суспільна праця довга, утяжлива,
За теж вона пізна, та головно — вона
Одна лиш може заповнить без дива
життя людини, бо вона одна
всіх сил, всіх дум, чуття, стремлінь людини
жадає і їх вичерпує до дна"

Ясно, що хто так розумів життя і такі ставив до цього вимоги, в того було або дуже мало, аб зовсім не було місця на заході для угрунтування особистого щастя та забезпечення особистих вигод. Франко жив і працював для інших, а особисто — приватні справи стояли в нього на задньому далекому плані. Вони були в тіні. І тому він каже про своє життя:

„Я згадую минулеє життя
спокійно та без радости, без туги;
Одно із него вийшло в чуття,
Що я не був у нім щасливий, други".

Здавалось би, що тепер сімнацять років по смерти Франка, коли для всіх очевидною, наглядною стала велитенська історична його роля в українському житті; здавалось би, що саме тепер, коли між нами нема ні одної одиниці, що не малаб на собі його „духа печаті"; здавалось би, саме тепер, ми всі без ріжниці віку та суспільно-політичних поглядів, повинніб зєднатися біля його духової спадщини та віддати його памяті гідну і заслужену пошану. Здавалось би, що саме тепер повинен нас усіх палити сором за те, що перетерпів великий Покійник несправедливо від нашихже деяких груп громадян за життя.

Здавалосьби... але тільки здавалось би. Бо й тепер ми є свідками деяких спроб, що правда незначних, ізолювати світлу його спадщину від нашого народу, або бодай ослабити її вартість в очах суспільности. Це з одної сторони. А з другої сторони ми бачимо і такі спроби, щоби змонополізувати Франкову духову спадщину для чисто групових та гуртових цілей. Але даремні та марні ці спроби. *Франкова духова спадщина належить безспірно до цілої української нації.*

Франко поет, Франко письменник, Франко учений, Франко педагог і Франко громадський діяч усе промовлятиме переконуючо та безпосередньо до кожного українського серця, до кожної української душі і буде їх полонити своєю силою та красою.

Коли Франкові за життя зробив був захований ід псевдонімом скептик замітку, що Франко, мовляв, не геній, то він на це відповів:

„Я не геній, спишу милий,
Тим ніколи й не хвалився;
Працював, що було сили
Перед сильним не хилився;
. . . . . .
Я для геніїв грядучих
Поле дикле орав,
Шлях серед хащів найпущих
Прорізав і протинав..."

Франко дав гідну відповідь на такий нескромний та дивоглядний замітку. Але сам факт народження того роду замітку кидає ярке світло на незвичайні труднощі творчої праці Франка в тодішніх наших відносинах. Не місце нам тут вглиблятися в істоту цього замітку. Одначе тепер, з перспективи часу можна нам спитати як тих, що колись цей замітку підносили так і тих, що тепер його підтримують: А кимже був той, що клав підвалини під культурний розвиток українського національного життя; ким був той, що популяризував та защіплював на всеукраїнському і зокрема галицькому ґрунті найкращі зразки европейської культури, ким був той, що своїми літературними творами, своїми науковими дослідами і взагалі своєю працею підтягав нас до рівня культурних народів заходу? І кимже наконець був автор Мойсея, Панських жартів, Каїна, Вишенського, Зівялого листя, борславських оповідань і численних-численних інших мистецьких творів, що стали перлинами нашого письменства і перейшли до скарбниці загальнолюдських духових надбань.

Іван Франко буде все ясніти на нашому обрії не тільки як велитень духа, але передовсім як феномен праці. Коли уявимо собі, що сам спис усіх творів і праць Івана Франка може заповнити великий, кільканацятиряшуневий том, то зрозуміємо що це була надзвичайна на нашому

ВІД ВИСОТИ ОЩАДНОСТЕЙ,
відданих до вжитку українським економічним установам, залежить наша економічна самовистарчальність і незалежність. Тому складайте свої ощадности
В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ
„ДНІСТЕР"
у Львові, вул. Руська ч. 20.

грунті поява геніяльної, навіть у самій механіці праці, людини.

Пісня і праця — великі дві сили!
Їм я до скону бажаю служить;
Череп розбитий — як лежу в могилі
Нехай лиш змогу й для правнуків жить.

Важку і безперервну працю осолоджував собі і не тільки собі, але й іншим, які працювали, піснею, але не легкою, забавною піснею, а піснею повною вогню, що запалювала, що підбадьорювала, що підносила на дусі, що кріпила віру в перемогу ідеї, для якої працював. Франко вірив і інших навчав, що

— — — „слова-полова,
але огонь в одежі слова —
Безсмертна, чудотворна фея",
Правдива іскра Прометея".

У кожну свою пісню, у кожну поему закликав він іскру Прометея, яка находила у свою чергу відповідний грунт у душах тисячів його слухачів і наслідників та розжарилась до вічного невгасаючого прометеївського вогню.

Колись Франко в одній поезії характеризував свою українську сучасність ось як:

„Давно забута рать у забутій спить могилі,
І Ігор спить і з ним все плем'я соколине;
Лиш вірш поета ще лунає в давній силі,
А кров із наших ран все рине, рине, рине..."

До нашої сучасности ця характеристика вже невповні підходить. Бо захоплений огненим словом поета, заплоднений його прометеївськими іскрами наш нарід накінець підхопив був такий момент в історії, який Франко підготовляв і про який співав у пророчому надхненні:

„Та прийде час і ти огнистим вихром
Засвиш у народів вольних полі,
Трухнеш Кавказ, впорежешся Бескидом,
Поколиш Чорним Морем гомін волі,
І гляне як хазяїн домовитий
По своїй хаті і по своїм полі...."

Був момент, у якому здійснився був цей заповіт Франка. Але його нема.

„Ні, нема! І стало те „нема"
Моє жах смерти холодний;
Чують всі: щезло те, без чого
Жить ніхто з них не годний."

І в усіх нас на очах і в усіх наших серцях живе тепер „не давно забута рать у забутих могилах", не „рать Ігоря" з досвітків нашої історії, а „соколине плем'я" нових синів української землі, дітей двацятого віку, українських громадян вирощених і вихованих на культурі Івана Франка. Але й не все це „плем'я соколине" в могилі, не вся новочасна українська рать наложила головами за національні ідеали. Бо велика, велика її більшість живе. Вона освятила ці ідеали своїми трудами та кров'ю і носить їх у своїх серцях, у своїй крови, носить їх випаленими тугою та горем у своїх душах.

І тому, відкриваючи нині від Комітету Будови нагробник Іванові Франкові та передаючи його українському громадянству, нехай мені вільно буде підкреслити, що цей нагробник здвигнула великому громадянинові і поетові вся українська живуча рать: та сама рать, що боролась і гинула за його ідеали, що томилась і кріававилась на всій широкій, українській землі за здійснювання його заповітів: та сама рать, що йшла і йтиме у „мандрівку століть з його духа печаттю": та сама рать, про яку він писав:

„І відуть вони в безодні пітьм
Повні туги і жаху,
Простують в ході духові тіней
І вмирати на шляху."

Франкові свята у Львові.

Горжественна панахида за душу пок. Ів. Франка.

В суботу 27. травня, на передодні сімнадцятих роковин смерти найбільшого поета Галицької Землі пок. Івана Франка, відправилася заходом Комітету будови памятника поетові в 9-тій годині ранку у Волоській церкві торжественна панахида за його душу. Панахиду попередила читана Служба Божа. До панахиди стали: о. крил. Дамян Лопатинський, парох Волоської церкви, о. мітрат В. Базюк, о. радн. Громницький, о. радн. Дзерович та о. радн. Василів. Співав прегарно хор „Сурма" під дирігентурою І. Охримовича. Церква була виповнена вщерть представниками всіх наших організацій та установ, делегатів з краю та із Закарпаття. Між учасниками панахиди бачили ми і членів найближчої родини Покійника.

—o—

До похорон'в о. Александ'а Стефановича.

У вчорашньому звідомленні про похорони о. Александра Стефановича пропущено між промовцями на цвинтарі назвище посла Дмитра Великановича, який попрощав Покійного від Української Парляментарної Репрезентації і від Центрального Комітету УНДО.

Даром

І ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

Польсько-радянські взаємини.

У Варшаві скінчилися польсько-радянські переговори в справі радянських замовлень у польських залізних гутах. Більшовики замовили поверх 100.000 тон заліза на 30 мілюнів зол. з речинцем виконання до кінця ц. р.

—o—

Комун стична партія в Австрії розвязана.

ВІДЕНЬ, 27. V. ПАТ. У звязку зі стверджением нелегальної діяльности комуністичної партії в Австрії, рада міністрів на вчорашньому засіданні рішила розвязати комуністичну партію на цілій території держави. Політична поліція дістала наказ перевести докладно і швидко це рішення.

Жидівське громадянство і свято Івана Франка.

Львівська „Хвіля" у своїм числі з 28-го ц. м. принесла довгу статтю про І. Франка свого співредактора **Абрагама Брата,** доброго знавця українських справ. Деякі місця з тієї гарної статті варт перекласти.

„Пієтизм, з яким даний нарід ставиться до своїх творців, це міра його культурного рівня та ролі, яку відограє або бажав би відограти в рідні цивілізованих суспільностей. Відношення української суспільности до Івана Франка не може бути таким мірилом. Бо серед зовсім виняткових обставин довелося йому дати вислів пошани, на яку той геніяльний мистець українського слова і співець долі та недолі свого люду так добре заслужив собі.

„Прірва спричинена смертю Івана Франка у культурному житті области нашого краю досі не заповнена. І коли нині український народ складає поклін памяти великого заступника і оборонця поступу, палкого борця за краще та ясніше завтра для своєї суспільности, жиди приєднуються до тієї маніфестації, шануючи в особі Франка того, що вже в 80-их і 90-их роках минулого століття один з перших зрозумів визвольні ідеї жидівського народу, що рветься до волі з пут неволі та кайдан гетта.

„Франко один із перших заблистів тоді в нас своїм ширшим світоглядом. Його великий ум відкрив перед ним пробуджені течії новітньої літератури та західньої культури. У тих часах, коли вся славянська література в краю, однаково польська як українська, оберталася ще в тісних рямцях, Іван Франко один з перших, словом і письмом, підніс бунт проти гнету, вказуючи шлях як пробитися крізь темряву.

„Нанизавши взаємини з цінностями західньої культури та літератури, закоханий у класичному письменстві, з якого низку творів засвоїв українській мові, відчиняє він шлях українській літературі пробудженій до нових джерел і можливостей нового розвитку.

„У краю еднається він з найяснішими умами, працює над українською народньою просвітою, організує ряд поступових культурних станиць і осередків вільної думки, що має на меті боротися з темнотою і пассивністю українських мас, що спали тоді політичним і суспільним летаргічним сном.

„Діяльність Франка — така всесторонна, багата та різноманітна, що питання, чи він більший поет, учений, політик чи суспільний діяч, на завсіди полишиться уже отвертою справою.

„У жидівській справі заперечує він асимільцію. У противежності до своїх попередників, він перший вводить до української літератури, жидівський елемент з позитивного становища. Негативному типові арендаря (як досі виведеному в українській літературі) протиставляє додатні вартості жида-людини. У „Жидівських мельодіях" находимо фрагменти з жидівського життя, повні апотеози напр. жидівської материної любови („Сурка"). З усіх інших творів пробивається нота співчуття для гнобленого духово та політично жидівського народу.

„Найвище поетичне слово виспівав Франко у „Мойсею", поемі невимовної краси та з чарівними палестинськими образами.

„Жидівська суспільність, що памятає ролю Івана Франка як піоніра поступу та страждальника за свої переконання для добра всіх гноблених і для оборони пригнетених, приєднується до доземного поклону у маніфестації для вшанування великого духа".

Вже вийшла книжечка:

ВЕЧІРНЯ І ПАРАКЛИС ДО ПРЕС. БОГОРОДИЦІ

конче потрібна кожному вірному, що хоче брати живу участь у цих Богослуженнях.

Ціна 20 сот. Хто замовляє 50 примірників, дістає 25 проц. знижки. — Замовляти: **Канцелярія парохії Успення Пр. Д. Марії у Львові, Підвалля 7.**

—o—

Конф'ската комуністичного майна

БЕРЛІН, 27. V. ПАТ. Кабінет міністрів прийняв учора між іншим закон про конфіскату всього майна комуністів. Постанова спирається на арт. 40 карного кодексу, що передбачує конфіскату на випадок злочину державної зради. Тому, що комуністична діяльність вважається державним злочином, каже урядовий комунікат, переводиться конфіската всього майна комуністів

Кровава сутичка під Інсбруком.

Як повідомляють віденські часописи, під Інсбруком прийшло 25. ц. м. до кріавих сутичок між гітлерівцями і Гаймверою. Обі сторони мають тяжко ранених.

—o—

Перемиря на Далекому Сході.

ТОКІО. 27. V. ПАТ. В північному Китаю відпружилася ситуація наслідком провізоричного японсько-китайського перемиря. Формального підписання перемиря дожидають 29. ц. м.

Китайські війська мають на основі обосторонної умови відійти на південь від лінії, що лучить Лю-тай і Ен-чін крізь Нін-го, Паотін і Туйчав. Японські війська не переступлять тієї лінії в південному напрямі.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 29. ТРАВНЯ 1933.

СТЕФАН ЦВАЙҐ. 6)

ҐУВЕРНАНТКА.

(Докінчення).

Рано встають дуже вчасно. З гарними повними троянди в легко тремтячій руці, стукають до дверей панни Ельзи, але ніхто їм не відповідає. Думають, що вона ще спить і обережно всуваються до середини. Але кімната пуста, ліжко нетикане. Все довкола лежить розкидане безладно, на темній скатерті на столі біліє кілька листів. Діти перестрашуються. Що сталося? — Я йду до мами — каже молодша рішучо. І зухвало, з потемнілими очима, без дрібки страху стає перед мамою і питає: — Де є панна Ельза?

— Вона певно у своїй кімнаті — каже мама, остовпіла.

— Її кімната пуста, ліжко нетикане. Вона мусіла відійти ще вчора вечором. Чому нам ніхто нічого не сказав?

Мати зовсім не запримічує злого, визивающого тону. Вона зблідла і йде до батька, який потім скоро зникає в кімнаті панни Ельзи.

Він довго не вертається. Дитина стежить впертим, гнівним поглядом за мамою, по якій слідно велике схвилювання. Мама мовби не має відваги стрінутися очима з тим поглядом.

Втім виходить батько. Він аж сірий на обличчі, в руці несе лист. Іде з мамою до кімнати і там потихо з нею говорить. Діти стоять під дверми і наразі не мають вже відваги підслухувати. Вони бояться гніву батька, який виглядає тепер так, яким вони його ще ніколи не бачили.

Їх мама, яка виходить з кімнати, має заплакані очі і збентежений погляд. Діти, мовби відштовхнені її тривогою, несвідомо ідуть напроти неї і хотять знову її питати. Але вона каже твердо: — Ідіть зараз до школи, вже пізно.

І діти мусять іти. Як у сні сидять там чотири-пять годин і ні слова не розуміють. Як бурлять назад до дому. Там все по старому, лише мов би якась страшна думка переслідує людей. Ніхто нічого не говорить, але всі, навіть слуги, мають щось дивного у погляді. Мама виходить напроти дітей. Так мовби приготовилася їм щось сказати. Зачинає: — „Діти, панна Ельза не прийде вже, вона..."

Але не має відваги говорити далі. Так розярено, грізно і небезпечно всверлилися в неї погляди обоїх дітей, що вона не важиться сказати їм неправду. Вона обертається і йде геть, втікає до своєї кімнати.

Пополудні зявляється нараз Оттон. Його прикликали, до нього є лист. Також і він блідий. Приголомшений не може знайти собі місця. Ніхто з ним не говорить. Нараз бачить обоє дітей, причаєних в кутку і хоче з ними привитатися.

— Не доторкайся до мене! — каже одна, здрігаючися від огиди. А друга плює перед нього. Збентежений, стурбований, блукає що якийсь час по хаті. Потім зникає.

Ніхто не говорить з дітьми. Вони самі не обмінюються ні словом. Бліді і розгублені, мандрують без спочинку, як звірята у клітці, по кімнатах, стрічаються разпораз, дивляться собі у заплакані очі і не говорять ні слова. Тепер вони знають уже все. Вони знають, що їх оббріхали, що всі люди можуть бути злі і підлі. Вони й люблять уже своїх родичів, не вірять уже в них. Знають, що до жадного з них не можуть уже мати довіри, що тепер звалиться на їх вузькі плечі весь тягар страхітного життя. Немов у якусь пропасть скотилися з веселої безжурности свого дитинства. Ще не годні схопити жахливости того, що коло них сталося, але їх думка задихається тим і грозить їх задавити. Гарячковий жар лежить на їх лицях, очі кидають злий, розярений погляд. Немов замерзлі у своїй самоті, снуються сюди і туди. Ніхто, навіть родичі не важаться з ними говорити, так страшно дивляться на кожного, їх безустанна мандрівка по кімнатах дає вислів тому зворушенню, яке кипить у них. І якась страшна єдність є у них обох, хоч вони не говорять зі собою. Мовчанка, непроникнута, без запиту мочанка, потайний, замкнений біль без крику і без сліз робить їх чужими для всіх і небезпечними. Ніхто не зближається до них, доступ до їх душ відтятий, може й на довгі літа. Вони стали ворогами для всіх, усі довкруги відчувають це, і то рішучими ворогами, які не вміють уже прощати. Бо від учора вони вже більше не діти.

Цього пополудня вони стають старшими, на багато літ. І аж як потім вечором вони знову самі у своїй кімнаті, будиться в них дитячий страх, страх перед самотою, перед привидами вмерлої, а врешті повний прочуття страх перед незнаними речами. У загальній метушні слуги забули напалити у їх кімнаті. Тож тремтючи від зимна, всуваються обі до одного ліжка, обіймаються міцно худими раменами і притискаються до себе дрібними, ще нерозцвилими тільцями, якби шукали в себе помочі перед своїм страхом. Все ще не відважуються говорити зі тобою. Але тепер молодша врешті заноситься плачем, а старша розпучливо ридає за нею. Тісно обнявшися, плачуть, зливають свої обличча теплими, зразу повільними сльозами, що щораз швидше скапують, плачуть груди при грудях, підхоплюють взаємно пориви ридання і здрігаючися віддають їх одна другій назад. Обі вони — один великий біль, одно ридаюче тіло у темряві. Уже не за панною Ельзою вони плачуть, не за родичами, які тепер для них стрчені, але стрясає ними наглий жах перед усім, що дальше буде на цьому незнаному світі, в який вони сьогодні кинули перший перестрашений погляд. Вони чують страх перед життям, до якого вони тепер дорастають, перед життям, що стоїть перед ними темне і грізне як темний ліс, який мусять перейти. Щораз мрячніше стає їх заплутане почування жаху, майже сонним стає щораз тихіший їх плач. Їхні віддихи зливаються тепер лагідно зі собою, як передтим їхні сльози. І так вони зрештї засипляють.

—o—

Зносять паритет золота в Зл. Державах.

ВАШИНҐТОН, 27. V. ПТ. Предсідник банкової комісії Стіґаль зложив у порозумінні з президентом Рузвельтом у палаті репрезентантів проект закона, що зносить паритет золота. Мотивуючи проект, предсідник комісії заявив, що він позволить довжникам Зл. Держав сплачувати воєнні довги якимінебудь обіговими засобами, признаними у Зл. Державах. Тим чином закон управнює сплату довгів доляровими банкнотами. Закон, внесений за почином Рузвельта, має на меті запевнити повну свободу Зл. Державам на світовій господарській конференції.

НЮ ЙОРК, 27. V. ПАТ. „Нюйорк Таймс" здогадуються, що скасування золотої клявзулі обійме зобовязання, яких загальна скількість перевищає 100 міліярдів долярів.

—o—

Іван Мештрович.

Прага, 18. травня 1933.

На Градчанах, у найкраще положеній дільниці старої Праги, в стильовім замку Бельведер, звичайно для публики неприступнім, відчинили виставу хорватського різьбара Івана Мештровича. Виставу перевезли з Парижа, де вона була розміщена в палаті „Же де Пом", але для Праги її ще збільшили та доповнили багатьома творами. Відчинення виставы відбулось у присутности вищих урядових діячів, представників дипльоматичного корпусу, мистецького й літературного світу; промови міністрів і послів передали через радіо у широкий світ: Словом, до 16. липня вистава Мештровича стає однією з найбільших мистецьких і товариських атракцій Праги, може навіть найбільшою.

Хто трохи стежив за розвитком міжнародього мистецького життя в останніх десятиліттях, той знає, що імя Мештровича має велику вагу в мистецькім світі. В Анґлії і в Америці його давно знають, і в Парижі як і в його рідним краю, в Югославії, його поважають нарівні з найбільш заслуженими культурними діячами нації. Найпізніше докотилась його слава до середньої Европи й до славянських земель. Що правда, в Празі він уже був двічі, моделював тут президента Масарика й взагалі навязував звязки з тутешніми міродайними колами. Але середня Европа й особливо славянський світ пізнає Мештровича якслід щойно тепер, завдяки отсій празькій виставі. У довгім реєстрі заслуг повоєнної Праги перед славянським світом це буде одна з найбільших і найпозитивніших.

Мештрович — один з найвидатніших різьбарів сучасности. Досить пройтись по виставі й хоч побіжно оглянути виставлених тут 70 різьб і 26 рисунків, щоб переконатись, що із мармору, дерева, бронзи й паперу промовляє до нас великий дух, який втілив у собі духову квінтесенцію старого й нового, чужого й рідного світу. Характер його мистецтва не революційний, він не зачинатель, а завершитель, він не може створити школи, бо в його напрямі нема куди далі йти. Але як синтеза того, що дали його попередники у різьбі, мистецтво Мештровича викликає до себе щирий і глибокий подив. Тут перепрацьовані й творчо виявлені мистецькі елементи Єгипту, Еллади, Риму, доби Відродження, школи Родена — само собою виявлені індивідуально, на свій особливий штиб, своєю власною мовою, навіть із додержанням свого національного відтінку, бо всі ці черниці, матері, єпископи навіть біблійні постаті — це балканські орли й орлиці, з їх гордою поставою, сміливим поглядом і пригарно модельованим тілом.

Ця могутня синтеза цілої цивілізації, може навіть кількох цивілізацій є ділом рук 50-літнього мужчини, невисокого росту, чорнявого, з невеликою бородою й чималою лисиною, з карими, замріяними очима. Селянська дитина, він сам вибився в люди, багато працював над своєю загальною освітою, впертою працею досяг вершків сучасного знання. Про надлюдську працьовитість Мештровича найкраще свідчать його різьби з дерева, які займають цілий другий поверх вистави. На тих десять величезних деревяних релєфів, що він виконував за 1917 рік, інший мусів би поратися десятиліття. А всі твори цієї виставы охоплюють ледве 20 літ, бо коли відкинути два твори з 1910 року, то всі інші зроблені в добі 1914—1932. Перед такою працьовитістю доводиться схилитись у найглибшій пошані, особливо як взяти на увагу, що Мештрович творить здебільшого в грандіозних розмірах; його Христос, його Мойсей, його жіночі постаті — це все різьби, які далеко виходять за межі нормального людського росту.

Для своєї батьківщини Мештрович створив цілу низку памятників у Білгороді, Спліті, Загребі. Ці твори можна бачити на виставі в добрих фотографіях, а подекуди в малих моделях. Цю працю треба поставити на рахунок останніх десяти літ. Скільки ця людина працює й який безмірний запас душевних сил вона мусить мати!

Вистава Мештровича може дати духову поживу людям найріжнійших уподобань і напрямків. Національний політик, мистець, педагог, психольог — кожен тут знайде щось цікавого й корисного для себе. Але в першій мірі вистава одна з маніфестацій чистої краси і мистецький білянс одного із етапів сучасного цивілізованого людства.

М. Г.

Реформацькі пігулки Чернець з маркою (Заховник)

ВІДОМІ ВІД 1692 РОКУ.

Управильнюють шлунок, хоронять від ревматизму, терпінь печінки, надмірної опасистости, артретизму, памороків, лагодять гемороїди, прочищують кров і для осіб схильних до обструкції є лагідним прочищуючим засобом.

Вжити 1 до 2 пігулки на ніч.

Ціна пуд. зол. 1.35 виробу аптикаря ТУШИНСЬКОГО, Варшава, вул. Смольна ч. 22. — Домагатися з „Чернцем".

За океаном.

Курси для персоналу Українського Павільону на Світовій Виставі у Шикаго.

У звязку з відкриттям Світової Вистави, а разом з нею й Українського Павільону, Українська Виставова Корпорація зорганізувала в Шикаго спеціяльні курси для українських дівчат. Павільон буде отворений кожного дня від год. 10-ої рано до 12. вночі. Цілий час у кожнім відділі Павільону буде спеціяльний персонал до демонстрування експонатів, давання пояснень, продажі памяток і т. ін. Вище згадані курси мали саме на меті уформувати такий персонал. З цією метою отворено курси української географії, історії, народнього мистецтва у всіх його галузях, чистого мистецтва й економічного життя України. Курси відбувалися вечорами при великім напливі охочих працювати в Українськім Павільоні. Викладали на курсах: д-р Омелян Тарнавський (історія України), п. Степанія Чижович (народне мистецтво), п. Маруся Бек (географія України), п. Степан Куропась (економічне життя), проф. д-р Сушко (новітнє мистецтво України). Персонал вишколений так, щоб кожний відвідувач Українського Павільону міг дістати всі найголовніші інформації про Україну та її життя, чи то в мові українській, чи в англійській. Позатим у Павільоні все будуть присутні висококомпетентні знавці з усіх галузей українського життя, які будуть стояти до диспозиції гостей, котрі бажали би собі повніших і докладніших інформацій у якійнебудь українській справі. Виставовий персонал убраний у відповідні українські строї.

Незадоволений польською фільмою — хвалить українську виставу.

Фільма „Ноц лістопадова", яку виробили в Польщі для зображення польських патріотичних змагань з часів царського режиму і польського повстання з 1848 року, а яку привезли до Америки і виставили в малій салі Карнегі, не викликала прихильного настрою ні серед публики, ні серед критиків. Джан Коген, фільмовий критик газети „Ню Йорк Сан", каже, що вона зле виконана навіть технічно, що фотографії невиразні, а завязка неінтересна. Він завважує, що єдиний польський причинок до фільмового мистецтва в Америці є лише Поля Негрі. Неначе противенством до цієї критики є довша стаття другого фільмового критика, Еллена Крілмана, поміщена в „Ню Йорк Сан" з 3. V. про фільму в „Раксі". Одначе критик лише переходить саму фільму, а зате довше зупиняється над артистичними додатками, за які постарався теперішній управитель театру „Раксі", Геверд С. Кулман. Крілман розпочинає свої завваги від української виставы, приміщеної в мецаніновій галерії, і каже, що її відвідують маси народу. Признав помисловість управителя у введенні цієї новости для притягання публики до театру. Згадує також про український хор, який виступає в „Раксі" вечорами.

Український Хор міста Шикаго знову на „Нишенел Бродкестинґ Компані".

Український Хор міста Шикаго під управою п. Юрія Бенецького виступив у радіоконцерті через N. B. C., який відбувся 6. травня в год. від 2.30 до 3. пополудні. Хор відспівав українські й англійські пісні. Програма була подана в американській пресі.

Зібрання українців і підкарпатських русинів у Мек-Еду.

В Мек-Еду відбулось 13. V. перше річне зібрання Т-ва „Арус", до якого належать українці і підкарпатські русини центральної Пенсильванії. Зібрання було в салі греко-кат. церкви св. Івана, а вечором відбувся бенкет, на якому промовляв як почесний гість конґресмен Френклин Бромм. Товариство має вже 500 членів. До нового уряду товариства війшли: адв. Юрій Пугак з Гейзелтон, голова; адв. Іван Савір з Мек-Еду, перший заст. голови; адв. Володимир Глова із Шамокин, другий заст. голови; адв. Микола Дано із Скрентон, третій заст. голови; п-а Юстина Скарлос, четверта заст. голови; Андрій Ґарбер із Вилкс Беррі, пятий заст. голови. Заступники голови є провідниками товариства у своїх округах.

ПЕРЕДБАЧЛИВА ЛЮДИНА

дбайливий муж і батько

знає, чим є для нього

П. К. О.

це

певність і довіря

це

спокій за будуччину свою і рідні.

Ощадностеві вклади від 1 зол.

В Зелені Свята.

Похід на стрілецькі могили 4. і 5. VI. ц. р.

Неділя 4. червня на Янівський цвинтар.

Збірка всіх церковних процесій, братств, шкіл, установ, хорів, вінців, прапорів та всього громадянства точно в год. 14.30. на поданих у долі місцях.

Процесії церков:

ОО. Василіянок, св. Пятниць, св. О. Миколая стають у вул. Краківській і на розі вул. Скарбківської в тім порядку, в якім прийдуть.

Успенської, ідучи вул. Руською та Ринком, стає коло Народньої Торговлі.

Петра і Павла та СС. Василіянок стає в Ринку поруч крамниць Ціппера та Вінклєра.

Арх. св. Юра задержується у вул. Міцкевича на розі вул. Браєрівської в год. 3-ій.

Преображенської в оба дні замикає похід.

Делегації з вінками установ уставляються на пл. св. Духа попри Скарбову Палату за вінками Т. О. В. М. та УГА.

Школи: у вул. Рутовського в тім порядку: народні школи хлопячі і дівочі, середні школи мужеські, середні школи жіночі, торговельна школа „Просвіти". Поодинокі школи стають чвірками в кольонах у тім порядку, в якім прийдуть.

Всі установи, делегації, прапори та все українське громадянство **чвірками** у вул. Краківській.

Хор Т-ва „Сурма" і „Бандуриста" стає за вінцями.

Студентство збирається на пл. св. Духа **точно в год. 14.15.**

Понеділок 5. червня на Личаківський цвинтар.

Установка та сама, що в неділю, з тим, що процесія арх. церкви св. Юра, йдучи вул. Гетьманською, стає у вул. Корняктів, а процесія церкви св. Петра і Павла в год. 3-ій чекає на похід при цвинтарній брамі у вул. Пекарській.

В суботу 3. червня відправиться в церкві св. Юра в год. 9.30 торжественна Служба Божа по полеглих членах УГА.

Львівська Філія Т-ва Охорони Воєнних Могил.

—o—

Спортові товариства і гуртки купують спортове приладдя тільки

в Кооп. „ПЛАСТ" — ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 95.

ПАКТ 4-х РОЗБИВАЄТЬСЯ ОБ СПРОТИВ АНҐЛІЇ.

ПАРИЖ, 27. V. ПАТ. Предсідник комісії закордонних справ сен. Беранжер на засіданні сенату здав звіт із розмов із премієром Далядієром і міністром закордонних справ Бонкуром у справі пакту 4-х. Підкреслив, що нова редакція пакту викликає ріжні застереження. З дискусії виходить, що заключення пакту 4-х розбивається об спротив Англії, яка не хоче ввести до тексту проекту рішучої клявзулі в справі санкцій проти напасника

А. Пясецький С. А. Краків
фабрика чекоряди

ПО КОЖНІЙ ЦІНІ
з гарантійно чистих сирівців безконкуренційні ДЕСЕРОВІ ЧОКОЛЯДИ, відживчі молочні і сметанкові, великий вибір вибагливих чоколядок, кармельків і бішконтів, але без льосів щастя, бонів і т. п.

Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів

ПОТРІЙНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН, 27. V. ПАТ. Керманич т. зв. німецького фронту преси д-р Лєо, після того як приїхав до Кельну, сказав, що система корпораційно-станової репрезентації в Німеччині складатиметься з трьох частин. Першим стовпом буде конгрес нац.-соціялістичної партії як політичний чинник. Біля нього стоятиме господарський парлямент, що буде стовпом господарського життя, а над тими двома стовпами стоятиме великий сенат під кермою провідника Адольфа Гітлера.

ЖИДІВСЬКА НЕВДАЧА В ЖЕНЕВІ.

ЖЕНЕВА, 27. V. ПАТ. Заповіджена на нині дебата над положенням жидів у Німеччині на основі петиції Беренгайма з німецького Гор. Шлеська не відбулася, коли вчора пізним вечором німецька делєгація одержала з Берліна — мабуть від Гітлера — відкинення рапорту, приготованого представником Ірляндії в характері справоздавця.

Зачувати, що німецький уряд поручив своєму делегатові, аби старався, щоби Рада приняла лише до відома вчорашню заяву Келера, яка намагається засувати справу так, що нарушення міжнародніх зобовязань у Німеччині сталося не наслідком самого німецького законодавства, лише наслідком хибної інтерпретації підрядними органами.

Щоби здобути час для дальших переговорів із німецькою делегацією, Рада просила відложити справу до понеділка. Поль Боннур, який нині їде до Женеви, вернеться в понеділок і візьме участь у дебаті. Дискусія над рапортом ірляндського справоздавця заповідається дуже цікаво.

НА СХ.-КИТАЙСЬКІЙ ЗАЛІЗНИЦІ ЩОРАЗ ГІРШЕ.

МОСКВА, 27. V. ПАТ. З Хабарівська повідомляють, що положення на сх.-китайській залізниці щораз гірше. Грабіжі та напади зорганізованих ватаг на зал. стаціях щораз частіші. Рівночасно повторюються випадки переходу на бік хунхузів манджурських відділів, призначених до охорони зал. стацій. Тому що зовсім нема безпеки багато зал. стацій на цьому шляху зовсім покинуті. 26. ц. м. частина залоги стації Кан-Тао-Кес-Ці збунтувалася та піддалася нападникам.

ПЕСИМІСТИЧНІ ВІСТКИ З РОЗБРОЙНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ПАРИЖ, 27. V. ПАТ. Із розбройної конференції в Женеві прийшли до паризької преси песимістичні вістки. Англія та Зл. Держави стараються вимінути справу морських зброєнь і пересунути точку тяжости нарад до справи сухопутних зброєнь. У женевських колах думають, що ніщо нового не станеться до 12. червня, себто до дня відчинення всесвітньої економічної конференції. Америка й Англія почали балачки на тему морських зброєнь. Вони можуть потревати довший час. Ця справа може спинити дальший хід нарад розбройної конференції.

ПАРИЖ, 27. V. ПАТ. Аг. Аваса повідомляє з Вашингтону, що през. Рузвельт розмовляв телефонічно з мін. Саймоном. Президент висловив затрівоження в звязку з теперішнім станом розбройної конференції та сказав, що коли конференція розібється, то Зл. Держави зголосять повне дезінтересма в европейських справах. Президент передав теж Саймонові, щоби для посунення справи вперед Англія зложила таку саму заяву.

ФРАНЦІЯ МУСИТЬ ЗАПЛАТИТИ.

ПАРИЖ, 27. V. ПАТ. З Вашингтону повідомляють, що през. Рузвельт сказав американським журналістам, що французький уряд незалежно від переговорів у справі воєнних довгів, які має в Зл. Державах, мусітиме безоглядно заплатити рату 15. грудня.

ГАНДІ ГОВОРИТЬ ТИХЕНЬКО.

Лондонські часописи повідомляють із Бомбаю, що в понеділок кінчиться третій тиждень Гандіївої голодівки. Стан Гандія, що не приймає поживи вже 18 днів, назагал вдоволяючий; він щоправда ослаблений та може говорити лише тихенько. Всеж лікарі вірять, що Ганді видержить голодівку. Зате треба буде бодай 6 тижнів, шоби вернув до здоровля.

СВЯТОЧНЕ ЗАСІДАННЯ В НАУК. Т-ВІ ІМ. ШЕВЧЕНКА ДЛЯ ВШАНУВАННЯ ПАМЯТИ І. ФРАНКА.

Дня 27. ц. м. в год. 5. попол. відбулося засідання всіх секцій Наук. Т-ва ім. Шевченка з відчитами д-ра І. Свєнціцкого та д-ра Я. Гординського, присвяченими творчости І. Франка. Зібрання відкрив короткою змістовною промовою голова Н. Т. Ш. д-р В. Левицький вказуючи на загальні заслуги Франка та зокрема для Н. Товариства. Д-р Свєнціцкий зобразив працю Франка як фільольога, зупиняючись на найважніших здобутках нашого вченого та критика, д-р Гординський дав огляд найважніших праць поета та письменника, що появилися від смерти Франка. Закрив збори радн. С. Громницький, запрошуючи їх узяти участь у святі відкриття нагробника.

По широкому світі.

— На горі Бізамберг під Віднем пустили в рух нову велику радіостацію.

— Литва хоче будувати твердині над польським кордоном. Литовська армія закупила останніми часами 20 новочасних скорих танків і 15 літаків найновішого типу.

— Гебельс їде до Риму з кн. Шаумбург-Ліпе та керманичем фронту д-ром Лєєм. Гебельса прийме Мусоліні.

— Німецькі залізниці перевезуть даром до Данціга й назад данцігських горожан, які їхатимуть на вибори з Німеччини або із закордону.

— Англійські часописи повідомляють, нібито досі приїхало до Данціга 8.000 німців, головно гітлерівців.

— Легаційний секретар французького посольства в Гельсінгфорсі скочив у біллі з 4-го поверха на вулицю та згинув на місці.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, III. сходи, I. пов. Приймає замовлення по 40 проц. дешевше на мужеські убрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 1615 19-20

— **Чи бачили Ви вже** найновіші весняні моделі взуття на виставі в „КОМЕТІ"? А до того ще й ті нечувано низькі ціни? 1568

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущин на 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 14-50

— **Замісць вінка на могилу І. Франка** Т-во письменників і журналістів ім. І. Франка у Львові складає 25 зол. на фонд будови нагробника поетові; Наукове Т-во ім. Шевченка 30 зол.; Т-во „Дністер" 50 зол.; „Самопоміч" службовиків Народної Торговлі 20 зол.

— **Вистава творів І. Франка** відчинена в Національному Музею (вул. Мохнацького 42). На ній зібрані всі видання творів письменника з його перекладами, науковими студіями та монографіями про Франка. Вистава відчинена разом з відділами новітнього мистецтва до 18-ої год. Вступ для гостей з краю гуртками по 30 сот. від особи.

— **Свято відкриття нагробника І. Франка.** У промові В. Мудрого (в нинішньому числі „Діла" на 1. стор.) зайшли такі друкарські помилки: в 3. рядку І. шпальти замісць „над виконуванням" має бути **„виковуванням"**; в II. шпальті 3. уступ „що правда" має бути **„щоправда"**; в 4. уступі тоїж шпальти замісць „хід псевдонімом" має бути: **„під псевдонімом"**.

— **Десятиліття Українського Історично-Фільольогічного Т-ва.** З кінцем травня минає десять літ від засновання в Празі Українського Історично-Фільольогічного Т-ва. 30. V. 1923 р. відбулося перше прилюдне засідання цього Т-ва. Про розвиток і діяльність Іст.-Філ. Т-ва протягом першого десятиліття його існування буде спеціяльний відчит на ювилейному засіданні Т-ва у вівторок 30. V. 1933.

— **Загальні Збори Українського Т-ва Бібліофілів у Львові** відбудуться в суботу 3. VI. ц. м. в 6. год. веч. у Бібліотеці Н. Т. Ш.

— **§ 19.** Дістаємо лист такого змісту: „На підставі § 19. пресового закону прошу помістити таке спростування: У звязку з оголошенням п. Івана Труша „Фальсифікати образів" у ч. 115. „Діла" з 8. травня ц. р. заявляю, що неправда буцімто образ п. І. Труша, що находиться у моїй кольонії на виставі є фальсифікатом, бо я особисто образ цей купив у п. Івана Труша у 1922 р., що можуть потвердити свідки, а чого може п. І. Труш не пригадує собі, по причині давнього часу. Хаїм Спіннер, Львів, ул. Сикстуська 13".

— **Особисте. П. Анатоль Кос,** ученик проф. Шухевича, здав 22. ц. м. з відзначенням державний іспит з музики.

— **Нові ректори.** Ректором університету у Вильні вибраний на три роки професор політичної економії Вітолд Станевіч. — Ректором ветеринарійної академії у Львові вибраний знову проф. д-р Брон. Яновський. — Ректором гірничої академії в Кракові вибраний проф. геольогії д-р В. Гетель.

— **Арештування.** Поліція з Сокільник під Львовом перевела 26. ц. м. ревізію у матуриста Михайла Копача, зам. в Солонці, пов. Львів. Хоч нічого у нього не найшла, казала йому збиратися і забрала до слідчого арешту у Львові.

— **Присипаний піском.** При вул. Зеленій ч. 104 у Львові 20-літній робітник Жигм. Готфрід вигортав із подвіря пісок. Земля під ногами запалася йому, він упав у яму, а пісок присипав його. Рятункова стація відкопала його та відставила в грізному стані до шпиталю, бо заломилася йому грудна клітка.

— **Погоня жінки за вломником.** До віллі інж. Гулярського при вул. На Байках ч. 33 І. пов у Львові около 5. год. рано вломився злодій, виломивши крати в вікні. Вкрав золотий годинник, бранзолетку та сигнет. Коли взявся отворяти креденс, де було столове срібло, збудив інжинірову, що спала в сусідній кімнаті. Вона вибігла з револьвером до їдальні та вломик утік, хоч вона й ще кількох людей гонили за ним вулицею.

— **Обікрав акторку.** Варшавська акторка Богданська (Копчевська) виїзджаючи до Львова, хату свою полишила під опікою субльокатора ротмістра Лявдина. Як вернулася — застала хату майже пусту. Ротмістр сказав, що актор Савіцький (якого він приняв був до хати) забрав килими, книжки, обстановку всього на 3.000 зол. Актор Савіцький каже, що все те закрав ротмістрів чура, тому справу розглядатиме суд.

— **А слідство ведеться...** Агенція Всхуд довідується з міродатного боку, що слідство в справі ріжних терористичних нападів, між ними й убийство Голувка, ще не скінчене, навпаки ведеться дальше і з огляду на величезний матеріял обіймає велике число осіб на широкому терені. Нині годі передбачити, коли воно буде замкнене, які обвинувачені стануть перед судом і де відбудуться поодинокі розправи.

— **Два шпигунські процеси.** Судова прокуратура у Варшаві веде слідство у двох сенаційних шпигунських справах Соболя і Кіларової та судді Кузьмінського. Слідство скінчиться в половині червня і суд буде розглядати справу в жовтні ц. р.

— **Загадочний топільник.** На території громади Микитинці пов. Станиславів виловили з ріки трупа Мандля Грінберґа з Товмача, що лежав у воді 14 днів. На голові небіжчика стверджено три товчені рани. Доходження ведуться.

— **Вкрали касу.** До мешкання Хаїма Теперя в Стрию дістались в ночі злодії і вкрали залізну касетку, в якій було 1850 долярів, 550 зол., долярівки та ріжні цінні предмети. Поліція глядає за вломниками.

— **Помилка справедливости.** Окружний суд у Рівному засудив був Матія Кошка на 10 літ вязниці за злочин грабіжницького вбивства, якого нібито допустився на спілку з Фед. Олексійчуком. Олексійчук признався до злочину, та виправдувався, що намовив його до цього Кошко. Кошко твердив, що він невинен, 12 свідків доказувало його алібі. В 1931 р. Олексійчук перед смертю зізнав, що обвинуватив Кошка безосновно, бо хотів пімститися на ньому за це, що Кошко кілька тижнів перед злочином не згодився зізнавати фальшиво в суді. Після тих зізнань Олексійчука, що помер до кількох днів, управа вязниці передала справу прокуратурі в Рівному. Прокуратор не згодився на відновлення справи. Кошко вніс сам просьбу, щоби його справу ще раз розглянули. Найвищий суд уневажнив присуд, поручив справу ще раз переглянути та випустити Кошка на волю. Після 6 літ тюрми, Кошко вийшов на волю.

— **Старий пройдисвіт.** Як повідомляють сербські часописи, до громади Банжістя в Сербії прийшов недавно Іван Аврамович, великий і старий пройдисвіт. Йому минуло 110 років. Ціле своє життя волочився світами. Бував у 50 державах і говорить добре шістьома мовами. Тепер він іде відвідати свою родину, що живе в Македонії, щоби тюхи відночати. Опісля пу-

ститься знову на мандри. Щоби не забути, кільк**о йому літ**, він носить зі собою палицю, на якій кожного року вирізує один карб. Аврамович каже, що надіється прожити 160 років.

— **Трагічна пригода з автобусом.** Як повідомляють з Букарешту, біля місцевости Посади недалеко Сінаї автобус, що їхав шосою, впав у пропасть. Пятеро осіб погибло на місці, 30 тяжко покалічилося.

— **Масова смерть у ріці.** На ріці Кількіт біля Токату затонув пором, на якім находилося 60 осіб, 33 особи втопилися, а кількоро пропало без вісти.

З концертової салі.

ЛЮБКА І ХРИСТЯ КОЛЕССИ.

Після довшої перерви знову загостила до нас наша знаменита пяністка **Любка Колесса,** цим разом зі своєю молодшою сестрою **Христею,** про яку ми вже писали, чули і читали все якнайкраще. Любка Колесса цим разом бодай чи ще не більше заімпонувала своїм мистецтвом, як попередніми разами. Виконання сюіти Дебюссі — це був архитвір гідний подиву і захоплення. Зрештою на однаковій висоті стояла інтерпретація інших творів. Словом: велика пяністка й велика артистка. Про вроджену родинну музикальність найліпше свідчила **Христя Колесса,** віольончелістка, яка незабаром стане рівнорядною партнеркою своєї старшої „великої" сестри. Покищо вона феноменально талановита, майже закінчена артистка „з божої ласки", яка з дивною, подиву гідною легкістю і суверенністю панує над інструментом. Недостає їй ще дрібниць: більшого звуку, більшої сили, деяких останніх віртуозних вершин техніки, як певности у „дойпельгріфах" у дальших позиціях, чи абсолютної чистоти деяких фляжеолетів. Це, зрештою, зрозуміла річ, беручи на увагу зовсім молодечий вік артистки — вік, що дозволяє сподіватися від неї найкращого і справді великого. Хоча вона вже нині знаменита віольончелістка, ми хотіліб бачити її завтра ще більшою, глибшою, на вершинах мистецтва.

У програмі Христі Колесівної находились: Соната Льокателлі, одна з найважчих у чельовій літературі, дрібні твори віртуозного характеру та „Сюіта" Василя Барвінського. Барвінський — майстер дрібних форм, а головна його сила — лірика, що своїм корінням сягає до нашого фольклору. У цьому жанрі він у нас на сьогоднішній день одинокий і „без конкуренції". Тому-то такі твори як перша частина „Сюіти" — „Заспів" правдиві перлини не тільки нашої музичної літератури. Та там, де він, не хотячи йти проти канонів форми (очевидно і власного переконання), старається цю форму відповідно почати, перевести й закінчити („Гумореска") виходить деяка одноманітність і самої форми як такої і чисто акустична, беручи під увагу круг доволі нескладної гармоніки, в якому обертається Барвінський. Все-ж такі завваги не можуть (і не хотять) зменшити вартости твору в нашій літературі, тимпаче, що він знаменито відповідає всім вимогам обох інструментів і написаний з тим глибоким пересвідченням, яке позначує всі твори Барвінського і яке так в нього цінимо. Чудово виконана „Сюіта" викликала рясні оплески слухачів виповненої салі для цінного й любленого в нашому місті автора й обох артисток. ар.

УКРАЇНСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ХОР „БАНДУРИСТ": КОНЦЕРТ У ЧЕСТЬ ГЕТЬМАНА ІВАНА МАЗЕПИ.

Дуже невідповідну пору вибрав собі студентський хор „Бандурист", улаштовуючи концерт у честь Мазепи в часі між великими національними імпрезами, до того при кінці місяця. Тут і причина, що цей гарний вечір, підготований з великим накладом праці, не стягнув стільки публики, особливо старшої, скільки був би її стягнув напевно в іншому часі.

На програму концерту вложилися: добре виголошена й недовга, хоч дещо за бомбастична промова студ. А. Романюка, деклямація п. Мик. Драгана („Погром чи побіда?" Б. Лепкого), скрипкове сольо п. Б. Левицького („Арія" Баха і „Словянський танок е-моль" Двожака), сольоспіви п. О. Бандрівської („Гомоніла Україна" Лисенка і „Спи, дитинко моя" Людкевича), барітонове сольо проф. Орленка-Прокоповича (нова композиція Кудрика: „Пісня Івана Мазепи" та арії з І. і ІІ. дії Лисенкової опери „Тарас Бульба") і виступи хору „Бандуриста", що відспівав: Лисенка „Іван Підкова" і „На прю", Людкевича „Хор підземних ковалів" і Сметани „Слава героям".

Як бачимо, програма доволі богата й цікава і зложена дуже вміло, тому не диво, що публика живо оплескувала поодинокі точки як солістів, так і великого хору. Щодо виконавців-солістів, то імена їх говорять самі за себе. Зате про теперішній хор „Бандуриста" під проводом п. Омеляна Плешкевича треба сказати, що він зробив дуже корисне враження не тільки добром голосів і прекрасним віспіванням (всі хористи співали без нот!), але й відповідною інтерпретацією співаних творів. Видно, що новий диригент уміє викресати у молодих співаків іскру запалу і веде хор енергійною рукою до наміченої мети.

Акомпаніювали: проф. Б. Кудрик, п. Кос і п. Перфецький (зам. заповідженого п. Р. Шухевича).

Концерт закінчився національним гимном, що його відспівала вся саля. І. Н.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Микола Селезінка, парох у Янчині, батько д-ра Ярослава, адвоката в Радехові й п. Ірини Кузьмовичевої, почесний радник Митрополичої Консисторії, незвичайно примірний священик і громадянин, передплатник „Діла" від першого його числа, помер 26. ц. м. в 73 р. життя і 50. р. священства. В. Й. П.!

о. Франц Рабій, б. декан і парох у Самборі від 1908 року, член багатьох українських установ, заслужений священик і громадянин, що м. ін. перевів у 1928 р. коронацію чудотворного образу Матери Божої в головнім вівтарі церкви, помер наслідком довгої недуги серця і склерози у Самборі. В. Й. П.!

ЛЕВ ВОЛОДИМИР ЧАЧКОВСЬКИЙ,

емерит. радник скарбової дирекції, помер нагло 22. травня ц. р. в Буську у 67 році життя. З Покійним відшов у могилу тихий і дуже скромний чоловік, але небуденної вдачі, якого велику активність і все живу, молодечу рухливість мусіли подивляти всі, що Його знали. Відійшовши з державної служби на емеритуру, не перенісся тим у стан супочинку. Противно, став щойно тоді працювати для народу, як Сам висловлявся, віддаючися всецілo археольогії, а зокрема досліджуванню поверхні терену колишніх княжих городів. Замешкавши на стало в Станиславові, занявся передовсім недалеким Крилосом, колишнім княжим Галичем, де перебував через 5 літ більшу частину року. Там ходив неутомимо по всіх полях, часто їздив до дальших сіл, вишукував пильно найменші памятки з княжої доби, розчитував стало за ними та за топографічними назвами, які напроваджували би на давній слід, значним коштом справив комплет копій катастральних мап широкої околиці і зазначив на них всі городища, могили, укріплення, сліди селищ та всякі інші памятки, виконуючи тим взагалі безкорисно ту найбільше мозольну та коштовну підготовчу працю до майбутніх систематичних розкопок. По Крилосі прийшла черга на Теребовлю з її найближшою околицею, відтак на княжий Звенигород біля Бібрки, Белз, а вкінці на колишній червенський город Буськ, де невмолима судьба положила ненадійно конець Його трудячому життю. Виклід усіх своїх теренових дослідів у виді окремих монографічних нарисів з мапами призначив Покійний для Музею Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові для користуваннясь ними при дальших археольогічних дослідах на місці, а призбирану при цьому пребагату збірку топографічних назв із півтораста місцевостей відступив Він до опрацювання Історичній Секції НТШ. Все те є великим цінним вкладом до археольогічних дослідів над матеріяльними памятками нашої першої державности та звязує з ними вже нерозлучно ім'я Покійника, який помер серед розгару наукової праці мов жовнір на полі битви, створюючи собою для кожного матеріяльно забезпеченого емерита гідний наслідування взір невтомного, а перекочення широго та вповні безкорисного, а в потребі й щедрого робітника на полі рідньої науки. Невтомно рухливе, працьовите тіло пригорнула до себе земля княжого города Буська. Нехай вона пером Йому буде! 2025

Б. довголітній лікар Заг. Шпиталю у Львові
Д-Р БОГДАН МАКАРУШКА
відчинив канцелярію
в ЧОРТКОВІ
при вул. Грунвальдській.

Дописи.

КАЛУЩИНА.

Свята Свободи і „Сільського Господаря". В низці сіл повіту відбулися в половині травня ц. р. „Свята Свободи" з приводу 85-ліття знесення панщини в Галичині, уладжувані місцевими Кружками „Сільського Господаря" разом зі святом „Сільського Господаря". Зокрема величаво випали такі свята у Войнилові і Хотині, де у процесійному поході під хрести свободи взяла участь велика кількість учасників. Після церковних відправ відбулися святочні сходини членів „Сільського Господаря", на яких відповідні реферати виголосили делегати філії „С. Г." в Калуші.

Вистава „За батька". Амат. гурток при читальні „Просвіти" в Загірю відіграв у неділю 21. травня ц. р. в Калуші виставу „За батька" при вщерть виповненій салі. Весь дохід призначено на остаточне вимічення величавого дому читальні „Просвіти" в Загірю — передмістю Калуша. Гра аматорів, які мають за собою вже неодну виставу, вдоволюча, зокрема слід підкреслити справді артистичну гру п. І. Короля, що рівночасно режисерував цю виставу.

РОГАТИНЩИНА.

Побої шкільних дітей в Пукові. По святі 3. травня учителька 4-клясової школи в Пукові Зося Макойдувна, розлючена без ніякої причини на діти в другій клясі, стала їх немилосердно бити. Жертвою її побоїв є до 20 дітей, з яких декілька наслідком биття захворіло. Скарги родичів нічого не помогли, деяких, як ось маму скатованого Любомира Свериди та батька побитої К. Онуфрик, згадана учителька ще вилаяла, а навіть дозволила собі на погрози в їх сторону. „За кару" тепер усіх тих дітей, батьки яких приходили на неї скаржитися, та учителька зовсім не питає у школі. Справа ця опинилася вже в суді.

СПОРТ.

ОКРУЖНІ ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ.

Великі окружні легко-атлетичні змагання відбудуться у Львові на Зелені Свята в днях 3. VI. попол., 4. і 5. VI. рано. Ближчі подробиці подамо пізніше.

СТЕП — ПОШСК 3:2 (2:1).

Змагання за мист. ІІ-класи. Степ заслужено здобув два пункти, без уваги на небезпечні атаки противника, при чому не обійшлося без гострої гри, в наслідку якої воротаря Степу кілька разів важко і небезпечно контужено аж до утрати притомности. Ворота для Степу здобули: Грицай, Грушка та Вака. Суддював добре п. Мадура.

КАЛУШ. **ЧАЙКА (КАЛУШ) — ГАКОАГ (КАЛУШ) 0:1.**

Дня 21. травня ц. р. розіграла дружина кол. мяче Т-ва „Чайка" в Калуші футболеві змагання з жид. спортов. клюбом „Гакоаг" з висліду 0:1. Рішаючий стріл упав у першій мінуті через неувагу воротаря, опісля ввесь майже час тренінг до воріт „Гакоагу"; одначе це не зміняє устійненого на початку гри стану в користь „Гакоагу". Наша дружина репрезентувала дуже гарну гру, вискуючи собі симпатії усієї публики. Суддював п. Сікора.

СПОРТ НА ЗАКАРПАТТІ.

МУКАЧЕВО. С. К. „Русь" (Ужгород) — С. К. „Слован" (Мукачево) 3:0 (0:0). Змагання йшли під великою перевагою Руси, яка й вирішила їх певно у свою користь.

УЖГОРОД. Ч. С. К. (Ужгород) — С. К. „Духнович" (Мукачево) 10:0 (5:0). Величезна перевага чеського клюбу, для якого „Духнович", що грав до того з 4 резервовими, не був ніяким противником.

СВАЛЯВА. С. К. „Духнович" (Свалява) — С. К. „Спартакус" (Свалява) 0:0.

Нові книжки й журнали.

Я. Ярославенко: БЛАГОСЛОВИ БОЖЕ І О, МАТИ БОЖА. Два хорали на мішаний хор, перший до слів В. Масляка, другий М. Підгірянки. Музична накладна „Торбан", Львів, ч. 235. Ціна 1 зол. — Гарна мельодика та легка гармонізація роблять обе хорали цінним набутком для наших популярних хорів.

Бюро Посередництва в Берліні й Українське Бюро Подорожей
полагоджує всі справи.
BERLIN W 15 — SCHLISSFACH 39.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 28. травня год. 3.30 попол. „Виряджена наречена".

Неділя, 28. травня год. 7.30 веч. „Капітан із Кепенїку" (гост. вист. Ст. Ярача).

Понеділок, 29. травня год. 7.30 веч. „Капітан із Кепенїку" (гост. вист. Ст. Ярача).

Театр Рівнородностей.

Неділя, 28. травня год. 5.30 поп. „Фрайлайн Доктор".

Неділя, 28. травня год. 7.30 веч. ост. виступ Нори Ней, Евг. Бодо, Вікт. Белінського і Вл. Грабовського у пєсі Романа Невяровича „Люди на продаж".

Понеділок, 29. травня год. 7.30 веч. прем'єра „Несхопний" Е. Волеса.

Кіна.

АДРІЯ: „Примарні ночі Льондону".
АПОЛЬО: „Біла отрута" (за оск. Марчинського).
АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".
КАСІНО: „Вастер Кітон як посередник кохання".
КОЛІСЕЙ: „Мадам Гільотін" і ревія „В сяйві сонця".
КОПЕРНИК: „Мадам Батерфляй".
МАРУСЕНЬКА: „Мадам Батерфляй".
МІРАЖ: „Пекло завдрощів".
МУЗА (давн. „Оаза"): „Погромники просторів".
ПАЛЯС: „Екстаза".
ПАН: „Лицитація кохання", „24 години".
ПАСАЖ: „Франкенштайн, „Вітер від моря".
СТИЛЕВЕ: Бастер Кітон як „Добродій людей", ревія: „Ми не боїмося нікого:"
ХИМЕРА: „Люди в готелі".
УТІХА: „10-х із Павяка" та ревія.

Закордонне радіо.

Неділя, 28. травня 1933.

Братислава (279,3) 17.45 Танк. музика, **Мілянo** (331,4) 12.30 Муз. всячина; **Берлін** (419) 11.00 Макс Гальбе читає вибори із зл. драми, 20.05 Оп. арії; **Білгород** (429,7) 19.00 Славянська музика; **Прага** (486,6) 20.00 „Гарна Олена" оп. Офенбаха; **Відень** (518,1) 10.30 Капеля, 16.00 Кам. музика, 22.30 „Гінібер-Гербер" ком. Нестроя; **Мінхен** (532,9) 15.15 Пісоньки, мельодії; **Будапешт** (550,5) 17.30 Циг. орхестра, 19.15 Спів, 20.00 Лістове „Реквієм"; **Харків** (937,5) 9.00 Пісні, 15.10 Квартет, 18.00 Український концерт, 19.00 Концерт із „Березілю"; **Москва** (1000) 17.25 „Пікова дама" оп. Чайковського (ВЗСПС 1304,3) 17.25 „Русалка" оп Даргомижського (Досв. 720 м.).

Понеділок, 29. травня 1933.

Братислава (279,3) 16.10, 18.05 Концерт; **Мілянo** (331,4) 11.15, 17.00 Муз. всячина, 20.45 Концерт; **Штутгарт** (360,6) 10.10 Спів, 10.40 Концерт; **Лайпціг** (389,6) 15.00 Спів, 20.00 Веселий вечір, 22.06 Концерт; **Берлін** (419) 20.15 „Іфігенія в Авліді" оп. Глюка; **Рим** (441,2) 12.00 Капеля, 15.30 Альтівка, 17.25 Давня музика на давніх інструментах, 20.30 Віденська суч. музика, 22.15 „Глік мус ман габен" оп. Професа; **Будапешт** (550,5) 19.00 Скрипка, 19.50 Мадярська пісня, 20.30 Концерт; **Харків** (937,5) 9.00, 10.00, 15.00 Концерт, 13.50 Авдиція, 16.30 Концерт для дітей, 17.40 Мист. трансм., 18.00 Оп. арії та дуети, 19.00 Соліст; **Москва** (1000) 18.30 „Тоска" оп. Пуччінія (Сталін 424,3), 17.25 „Полумя Парижа" балет Глєбова (Досв. 720 м.).

Неділя, 28. травня 1933.

10.45 Грамофон, 11.15 Легкоатл. змагання, 12.10 Трансм. з Варшави: Муз. порочок, 15.05 Музика, 16.00 Програма для молоді, 16.25 Грамофон, Сільва верум, 16.45 Вибір звання для дівчат, 17.00 Фортепян, 18.00 Легка й таж. музика, 19.00 Всячина, Грамофон. 19.20 Комунікат Т-ва плекання коней, 19.25 Авд. „Фейр плей" на осн. Кобіно, 20.00 Весела авдиція, 20.30 Трансм. з Варшави: Концерт, Спортові вістки, 22.30, 23.00 Танк. музика.

Понеділок, 29. травня 1933.

12.10, 16.15 Грамофон; 15.15 Господарський комунікат; 15.35 Грамофон, Сільва верум; 16.00 Відч.: Львівські акад. школи; 16.25 Лекція фр. мови; 16.40 Відч.: „Реформа сусп. обезпечення"; 17.00 Соліст; 18.00 Фр. промова Гремшпергера; 18.15 Легка музика; 19.00 Жін. часописи; 19.15 Всячина; 20.00 „Ріголето" оп. Вердія з трам. плит, Спортові вістки; 22.15 Три знаки запиту; 22.30, 23.00 Танк. музика.

БІРЖА.

ДОЛЯР.

У **Львові** Банк Польський платив у суботу вполудне за доляра 7.60 зол. У приватних оборотах 7.62 зол.

У **Варшаві** в суботу вполудне курс доляра нараз упав. Оферували приватно доляри по 7.50 зол., та не було відборців. Золоті доляри 9.15 зол.

Золоті рублі 4.885 зол.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. нал. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	до
Пшениця дворська	30·50	31·—
Пшениця збірна	27·50	28·—
Жито одноціле	15·25	15·50
Жито збірне	14·25	14·50
Ячмінь двір. одноціл.	13·25	13·75
Ячмінь на мливо	11·—	11·25
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замокалий	9·—	9·50
Кукурудза краєва	13·75	14·25
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	13·—	14·—
Фасоля краса (в мішк.)	13·—	15·—
Горох пів-Вікторія	18.—	20·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	10·50	11·—
Вика чорна	7·50	8·—
Вика сіра	6·50	7·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	13·—	13·50
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·00	8·25
Ріпак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	7·50	7·75
Висівки пшеничні	7·25	7·50
Пшоно	25·50	27·50
Просо краєве	15·50	16·50
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв.	70·—	72·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сливі	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця дворська	32·—	32·50
Пшениця збірна	29·—	29·50
Жито одноціле	16·75	17·—
Жито збірне	15·75	16·—
Ячмінь на мливо	12·50	12·75
Овес збірний	10·25	10·75
Мука пшен. люксусова	60·50	61·—
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	31·—	31·50
Висівки житні	7·50	7·75
Висівки пшеничні	8·—	8·25
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	37·—	39·—
Пенцак ч. 10	24·—	26·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ":

„Маслосоюз" платив кооперативам дня від 22. до 27. травня: масло 2.40 зол. 27.V.: молоко 17 сот., сметана 70 сот., яйця 2.60 —2.80 зол. Тенденція знижкова.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Дирекція прив. жін. учит. семінарії СС. Василіянок у Львові (вул. Потоцького 95) подає отсим до відома, що в шк. році 1933/34 буде вести згідно з новими шкільними законами отсі роди шкіл: а) **6-клясову вселюдну школу**, до якої можуть записуватися також хлопці до класс 1—4. Ця школа є зразковою школою вправ для кандидаток учительської семінарії. б) **І. класу гімназії нового типу**, до якої будуть приняті ученниці, що покінчили 12 років, щонайменше 6 відділів вселюдної школи, або II. класу давньої гімназії, або вчилися приватно. в) **III., IV. і V. курс учит. семінарії.** Зголошення вписів приймає Дирекція кожного дня між год. 8—13. перед пол., від позаміс. почтою. Вступні іспити до гімназії, як також на III. і IV. курс учит. сем., відбудуться в днях 16. і 17. червня ц. р. від год. 9. рано. **Школа має права державних шкіл** і є положена в найздоровішій части міста. При школі є інтернат, ведений фаховими силами. — **о. В. Лициняк, директор.** 2—3

Важне для Тернопільщини. Загальні Збори членів Українського Банку Кооперативного в Тернополі відложені на день 29. червня ц. р. — **Надзірна Рада.** 2008

До фахово-доповняючої школи Р. Ш. у Львові, пл. св. Юра ч. 5 приймають дівчат кравецького фаху, а також і тих, що бажають термінувати в капелюшництві, трикотарстві, у фотографів, фризієрів і ін. Вимоги: скінчений 14 рік життя, 4., 5., 6. або 7. класа всенародньої школи, також і сільської, здібність та хист до вибраного звання. В школі дістають теоретичну науку: релігії, української і польської мови та кореспонденції, рахунків з книговодством, кооперації, гігієни, співу і фізичні вправи. Ученниці доповняють та поглиблюють свою фахову освіту практичними вправами на годинах шиття і крою. Вчать кваліфіковані сили. Школа має концесію і дає право на визволення. Вписове 5 зол. Наука безплатна. Тревае 2 і 3 роки, відповідно до підготовки, а якою приходять ученниці. Для заміс. бурса при вул. Вічній Янівській ч. 12. Вписи приймає щоденно в передполудневих годинах — **Управа Школи.**

Т-во Охорони Военних Могил повідомляє, що похоронне заведення „Харіс" Львів, ул. Корнякта ч. 3 добровільно зголосило датох на упорядкування военних могил на Янівськім цвинтарі в висоті 10 проц. від проданих вінків і шарф на Зелені свята. 2024

Заклик. Дня 3. червня 1933 р. святкують найстарші українські дівочі школи У. П. Т. ім. Шевченка у Львові **35-літній Ювилей** свого істнування, сполучений зі здом усіх колишніх ученниць. Програма: 1. Збірка у школі при вул. Мохнацького в 8-ій год. рано; 2. Богослуження у Волоській церкві в 9-ій год. рано; 3. Поворот до школи й спільна знимка; 4. Святочна Академія в салі Лисенка о 12-ій год.; 5. Спільний чай. Зголошення (на евентуальний нічліг), привіти й датки на ювилейний дар просимо слати на адресу: „Управа Дівочої Школи ім. Шевченка — Львів, Мохнацького ч. 12". Повідоміть Товаришок! 2020

Загальні Збори членів туристично-краєзнавчого Т-ва **„Плай"** у Львові відбудуться **у вівторок 6. червня 1933** год. 18-а в **„Українській Бесіді"** вул. Рутовського 22 з отсим порядком дня: 1. Відчитання і приняття протоколу останніх Зборів. 2. Звіт уступаючого Виділу. 3. Звіт Контрольної Комісії і уділення абсолюторії Виділові. 4. Вибір нового Виділу. 5. Внесення членів. — **Виділ.**

На бідного матуриста зложили: Ольга Сухова, Войткова 2.— зол., Онуфрій Курдидик, Калуш 2.— зол., Евгенія Шмидова, Сілець 5.— зол.

В прив. жін. гімназії СС. Василіянок у Львові (вул. Длугоша ч. 17 а) вступні іспити до вищих класс (IV—VII) давного класичного типу, як і до IV—V-ої класи гуманістичного типу відбудуться в днях 7—10. червня, виїмково ще і в днях 15.—16. червня. Вступні іспити до II-ої класи давного класичного типу й до I-ої класи нового уладу, яка заступить дотеперішню III-у клясу, відбудуться в днях 15—16. червня, виїмково і в раншім речинці. Зголошуватися треба до 7-го, вглядно до 15. червня. При гімназії є інститут, у якому ученниці можуть мати вигідне приміщення. Ближчі інформації подає що-днини управа гімназії. — За Управу: **д-р В. Шурат.** 2026 1—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ВІЛЛЯ „Надія" Черче поручає Вп. П. Гостям-лікуванцим свої гарні, сонячні з комфортом уладжені покої. В першому сезоні ціни значно знижені. 1975 3-5

6-ТИ ТИЖНЕВИЙ курс крою за зниженою оплатою у **Вищій Кравецькій Школі** розпочинаю 1. червня. Вписи **М. Козловська**, Академічна 22, I. п. 1971 7—7

АДВОКАТСЬКИЙ аплікант з 3 і піврічною практикою шукає посади в адвоката. Зголошення слати до Адміністрації п'д „Солідний". 2011 2—2

2 ПОКОЇ, кухня, балькон, комфорт до винайму, Генінга 20, I. 2007 2—2

ПРИЙМЕМО 4 інтелігентні панночки до обслуги гостей. Вимагана касція. Зголошення особисто 8—9 рано **Вітаміна,** Костюшка 3. 2006 2—2

ПОТРІБНА поважна інтелігентна безтітна жінка до управи дому у священника вдівця. Зголошення: Уряд парохіяльний Горожанка п. в місці. 2021

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПІДЛЮТЕ.

Живець і купелеве заведення в Горганах над Лімницею, в чудовій лісистій околиці, 700 м. понад рівень моря. — Мінеральні питні води і сірчано-солові купелі. — Електричне освітлення і водопроводи.

Лічничі вказання: Хороби органів кровобігу, віддихових доріг (з виняткою туберкульози), органів травлення, печінки, жовчевих і сечових доріг, суглобів, мязів і кісток, хороби обміну речовини, стани виснаження з надмірної праці або після перебутих хоріб.

ПОЧАТОК СЕЗОНУ 15. ЧЕРВНЯ.

Залізнична стація **Брошнів** на лінії Стрий-Станиславів, а звідти на замовлення автомотором на місце.

ІНФОРМАЦІЇ: до 1. липня Львів, ул. Клушинська 3, тел. 48-82, від 1. липня Живець, Підлюте, почта Перегінсько. 1-4

ШЕВЧЕНКО і КНЯЖНА РЕПНІНА
Ціна 1·50 зол., на почт. перес. 50 сот.

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ ЛЕГЕНІВ, СЕРЦЯ І ШЛУНКА

Д-р Феліке Ґаж

ЛЬВІВ, БАТОРОГО 12, ТЕЛ. 84-45

Пересвітлює Рентгеном.

ЛЕЖАКИ — гамаки — городові парасолі та всілякі городові меблі,
КОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ і господарські
ГНУТІ МЕБЛІ фабрики Тонет і Мазовія,
ДІТОЧІ ВІЗКИ — забавки
поручає по значно зниженій цині одинока християнська фірма у Львові

Кожевич

ВУЛ. БАТОРІЯ 12, ТЕЛ. 76-00.

КАТОЛЬ ВБИВАЄ
хробачню, насікомих

НАЙДЕШЕВША ВИРІБКА СІТОК ДО ОГОРОДЖЕНЬ „ЗІАТКОДРУТ"
Львів, Замарстинівська ч. 33
Дешево від 48 сот. метер.

ПРОЄКТИ, КОШТОРИСИ І ВЕДЕННЯ БУДОВИ мешкальних і фабричних будинків, відновлення і перерібки в старих домах, рівнож всілякі залізобетонові конструкції виконує уряд. управн. інж. буд.
АНТІН ЛІСЬКЕВИЧ
Львів, Листопада бічна ч. 5. 1-4

ЛЮДВИК МАРК
кравецька робітня
тепер СИКСТУСЬКА 58 а, тел. 24-98.

Даром!!!

З нагоди ювилею десятиліття істнування нашої фірми, яка має велике признання з огляду на совісне і дбайливе виконування всіляких доручень, рішила вона зробити милу несподіванку своїм клієнтам. Зовсім даром дістане кожний літній костюм мужеський або жіночий, хто прийде разом із замовленням понижчого комплету добру розвязку шаради.

2		
	5	
		8

Обисснення: у порожні кратки треба вставити відповідну цифру, щоби в сумі дали цифру 15 (здовж, вшир і поперек).

ЦІЛИЙ КОМПЛЄТ ТОВАРУ, ДОБРИЙ ДЛЯ КОЖНОГО ПОДРУЖЖА ЛИШЕ ЗА 17 зол. 90 сот. а саме: 1 добре, готове мужеське убрання, гарно вшите, в кольорах військовім і сірім (подати довжину штанів і ширину пліч маринарки), 1 прегарна батистова сукня в найелегантнішому десені, гарно і модно вшита (всіх кольорів) — подати її розміри себто довжину і ширину, 1 мужеська трикотова літня сорочка з сатиновим викінченням, 1 п. мужеських літніх підштанців, 1 жіноча сорочка, 1 п. жіночих реформ на гумі у всіх кольорах. 1 замшовий пояс до штанів з ніклевою клямрою і 1 шовкова краватка зі зразком останньої моди. **ЦЕ ВСЕ РАЗОМ ВИСИЛАЄМО** за 17 зол. 90 сот. за післяплатою, коли дістанемо замовлення. Платиться при відборі товару на почті. Без жадного ризика. Якщо товар не подобається, приймаємо його назад, а гроші негайно вертаємо. Просимо адресувати: **Фірма A. Nechamkis, Łódź, skrz. pocztowa 178.**

Поспір! Використайте добру нагоду, розвяжіть шараду, а дістанете зовсім даром літній костюм, який напевно кожному потрібний. 2023

ВЖЕ ВИЙШЛА ЧЕРВНЕВА КНИЖКА

„Вістника"

із змістом:

О. Ольжич, Л. Мосендз, Е. Маланюк — поезії, **Яр. Курдидик** — Дузка, **А. Ворон** — Марійка пастеркою, **Ю. Горліс-Горський** — Аве Диктатор, **Себ. Гоо** — Кітка, **Рене-А.-Гізман** — Зустріч, **І. Федорович-Малицька** — Паризька вистава в Нац. Музеї, **Л. Луців** — Наш життєписний роман, **В. Стернищький** — Стиль нового покоління, **Е. Ляхович** — Економічний націоналізм, **М. Мезенцев** — Технократія, **Дм. Донцов** — Пасиста гієна, **В. Остапів** — Кольпортерове хождение по мукам, **М. Л.** — З пресового фільму, Бібліографія.

Адреса: **Львів, Чарнецького 3 м. 6, чек. конто 500,371.**

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади I. II. і III. часть

Ціна 8·— золотих — без пересилки.

З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло" За редакцію відповідає Олександер Костик.

Ч. 137 (13.376). Львів, вівторок 30. травня 1933. Рік LIV.

Розкішні фрукти сортасово ручаттем,

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Поклін Поетові.

ПРОМОВА БОГДАНА ЛЕПКОГО НА КОНЦЕРТІ У ЧЕСТЬ ФРАНКА 27., 28. V. 1933 Р. У ЛЬВОВІ.

Є спомини, що векликані являються перед свідомістю одиниць і громади...

Двацять восьмого травня, 1916 року, кілька хвилин перед годиною четвертою зполудня у Львові, вілля при вулиці Понінського число 4.

В найкращій її світлиці, там де родилося неодно віще слово, лежав Він. Обезсилений, а виснаженим жовтим обличчям і з очима задивленими кудись далеко-далеко, геть аж у другий світ.

Сини на війні, донька у Києві, Він — сам. Лиш у другій кімнаті жінка, що доглядала Його, а біля Нього знайомий, що прийшов відвідати недужого. Коротка, важка, гривиста розмова, аж нараз: „Кличте, кого можете... всіх, всіх, хто є!"

І прийшло — сонце. Главуло знеса хмар на хорого, на Його ледви помітну усмішку і — згасло.

А разом із ним згасло життя найбільшого після Шевченка українського поета. Не стало Івана Франка.

Чому Він кликав усіх? Чи, щоби розпрощатися, чи може, щоб сказати нам щось, чого не висловив у Своїх численних творах? Загадка, яку забрав зі Собою...

Є спомини, що векликані являються перед свідомістю одиниць і громади.

На другий день лежав серед зелені і цвітів. Цвіти на Ньому, цвіти довкола трумни, скрізь цвіти.

За життя терня і хмари, а тепер сонце і цвіти.

Їх пахощі приспали Його. Це перший спокійний сон за вісім літ тяжкої недуги.

Цить! Не буди Його! Якого ще слова хочеш від Нього? Невжеж Він не сказав тобі:

„Якби ти знав, як я люблю тебе,
Як люблю невимовно!
Ти мій рід, ти дитина моя,
Ти вся честь моя і слава,
В тобі дух мій, будуще моє
І краса і держава.
Як весь вік свій, весь труд тобі дав
У незломнім завзяттю,
Підеш ти у мандрівку століть
З мого духа печатю!

Є спомини, що векликані являються перед свідомістю одиниць і громади...

*

Ясне сонячне підвечіря останнього дня травня 1916 року.

В тихій домівці при вулиці Понінського число 4., панахида.

Одинокий священик править її. Січові Стрільці виносять домовину. Хор „Боян" співає „Тихий вітер", а з Франкового саду чути голос якоїсь заблуканої пташки.

Може це Його пісня? Пісня поета, що так любив природу і красу і працю, що так дуже любив людину?

Промови, довемний поклін геніеві і робітникові, людині і мистцеві. Ще одна, ще і домовина двигнулася у свій останній хід... Пластуни, шкільна молодь, стрільці, соколи і непереглядна юрба народу. Якже важко і глухо плаче ця чорна ріка вулицями Львова!

Сонце вже давно погасло, вечірні тіні осотують мури, десь далеко гудуть глухо гармати, а вони йдуть і йдуть і йдуть, казав би ти кінця тому великому похоронові немає.

Була ніч, як земля взяла у свої зимні обійми Того, що „все, що лиш мав, віддав для одної ідеї. І горів і яснів і страждав і трудився для неї".

Для найвищої у світі і для найдорожчої для людей ідеї.

*

Завтра знов буде день 28. травня.

І чорна хвиля смутку знов докотиться до Личаківського цвинтаря і вдарить об Франкову могилу.

Але на тій могилі стоятиме памятник великого Каменяра Того, що молотом важкого слова розбивав скалу на дорозі правди і слави. Лупав її, а відривки граніту розскакувалися широко і далеко. Може і вражали кого дійкало і болюче... годі! Він розбивав скалу нашої заскорузлости й отупіння.

І розбив її.

Геніем, що Йому дав Бог, силою, що добув з землі і працею, якої навчився від своїх батьків-селян, безупинною, безприкладною працею.

І нині, куди не глянь, куди лиш молотом ще вдар, скрізь відгукнеться тобі цей каменяр.

У житті товариському і суспільнім, у родині і в громаді, на селі і в місті, в науці і в письменстві, в театрі і в салі викладовій, місця нема, нема кутка такого, звідки не визирало би Його високе чоло, Його в даль задивлені очі і Його гірка, але любяча усмішка.

І старі й дітвора і селяни й інтеліґенти, всі ми повними пригорщами горнемо до себе добро, яке Він нам у спадщині оставив. Це вислід невтомної праці покійного тілом, а живого духом поета. Бо був Він не лиш каменярем на шляху нашого поступу, але й ковалем кращої долі народу, цей син сільського коваля. Словом, як молотом виковував її грімко, справно і вправно, не зважаючи на ніщо й на нікого.

І був покійний Франко летуном у всесвітні простори, де минуле зустрічається з майбутнім, невідоме з неминучим, проминаюче з вічним.

Неодну ніч, замість відпочивати по трудах дня, був гадкою по отсих просторах, шукаючи розвязки найважливіших питань. І був він вуркем, що поринав у бездонну глибінь людської душі, у крутіж життєвих явищ, добуваючи відтіля невідомі появи.

Вірю, що не сама цікавість привела нас тут нині, лише несамовита сила духа великого Покійника, вона стягнула тисячі народу до Його могили.

Вдяка нас вела, а жаль гонив, як вітер.

А на самім переді отсього походу Поезія ішла

Бо це був її син рідний і один із найкращих.

Франко—каміняр, Франко—коваль, Франко—Мойсей, чимало таких прізвищ можна Йому давати. Але в глибині свого великого „я" Він був у першу чергу поетом. Поетом вершин і низин, фантазії і дійсности, мрій і життя. Скільки нових шляхів перед українським духом відкрив цей вічний мандрівник, скільки нових слів і акордів добув Він із многострунної тарфи, якими самоцвітами обсипав ваше слово і яку силу невидних квіток кинув на наші терени шляхи!

Минуть літа, а може і століття, заки зрозуміємо, якої сили додав Він нашим крилам до лету назустріч сонцю золотому...

Великі люди, як монументальні будівлі. Хто близько стоїть, величі їх не бачить. Треба відійти, щоб обкинути їх оком від гори аж до долу. Ми ще не бачимо Франка у повний ріст, але бачимо його краще, ніж перед двацяти роками. Тоді він ще торкався політичних, суспільних, релігійних і інших питань, був живою людиною, а людині злоби дня не минути.

Нині ця злоба дня відлітає як пил і лушпиння від нас і памятника із бронзи: що було на ньому хвилеве й проминаюче — минуло, залишається те, що вічне.

І для тих непроминаючих цінностей вічних, величаємо його, як одного з найбільших мужів, яких дала нам наша земля.

І як такому кланяємося Йому низько і щиро.

Цей поклін, то вчинне і завтрішнє свято, це великі поминки на могилі великого поета-чоловіка.

Поминки. Але без похоронного настрою.

Навпаки, від могили Франка, як від його творів віє на нас бадьорим духом сили і віри, віри в перемогу праці над собою і в перемогу генія добра над демоном злого.

Крізь жаль і смуток нинішнього важкого моменту лунко гомонить Його голос. Vivere memento!

Свято відслонення памятника І. Франкові.

Львів, 28. V. 1933.

Був чудовий ясний ранок, як з усіх усюдів плили вулицями Львова маси народу, щоби взяти участь у святі відслонення памятника на могилі найбільшого сина Галицької Землі, Івана Франка. Стрункими рядами ступали довгі кольони Соколів, Лугів і Каменярів, хлопців і дівчат, селян, робітників та інтеліґентів. Усі вони прямували на Личаківський цвинтар, де на год. 7.30 рано назначено початок свята.

Вже надовго перед назначеною годиною зібралися біля памятника Франка члени Комітету його будови разом з його творцем арт. Литвиненком, члени найближчої родини Поета, представники центральних українських установ, Української Парл. Репрезентації, гості з Волині, Буковини і Закарпаття, українські письменники, представники преси то-що. Настрій у всіх глибоко святочний.

Була точно 8. година, коли серед загальної тишини голова Комітету будови ред. В. Мудрий отворив свято промовою, яку гегафони передавали зібраним масам аж поза цвинтарні брами. Промову ту подали ми вже у вчорашньому числі „Діла" в цілости. В часі тої промови насліла під памятник штафета наколесників туристично-спортового товариства „Підгіря" в Дрогобичі, яка в урні, уфундованій повітовим комітетом відкриття нагробника І. Франкові у Дрогобичі, привезла на могилу Поета землю з його рідного села Нагуєвич. Землю ту висипав голова Комітету на могилу, а урну перебрав дир. д-р Свенціцький до Нац. Музею.

На закінчення промови ред. Мудрий відслонив памятник і в тому самому моменті злучені мішані хори під батутою п. Івана Озимковича стали співати могутнє „Ви жертвою в бою", а зараз потім муж. хори відспівали ще „Присягу Батави" — обі композиції Людкевичь. На тому перша частина свята покінчилася і зачалася дефіляда.

ДЕФІЛЯДА.

Дефіляда перед памятником, біля якого стояла почесна сторожа, почалася в год. 8.30 і скінчилася в год. 10, отже тревала цілої півтора години. Започаткували її відділи з вінками, при чому перший вінок на могилі зложила родина Поета з написом: „Найдорожчому Татові і Дідові — діти і внуки". Після того зложено вінок від українців Канади, а далі кожний проходячий відділ складав вінок від себе. Спис установ, що зложили вінки, постараємося подати завтра, але вже нині зазначимо, що з малими виїмками всі вони мали жовто-блакитні ленти, значить — маніфестація мала загально-національний характер.

В дефіляді машерував на почесному місці Бориславський Басейн — рідні сторони пок. Поета. Це був великий відділ селян, робітників та інтеліґентів, у якому несено м. ін. прапор Т-ва „Зоря" з Дрогобича. За Бориславським Басейном ішли злучені львівські хори, а потім повіт за повітом, громада за громадою, школа за школою, установа за установою — майже всі або з прапорами або з вінками. Так отже йшла Бережанщина, Підгаєччина, Золочівщина, дальше Союз Української Поступової Молоді „Каменярі" з таблицею і прапором, УСРП з великим прапором, Яворівщина (вінок з печатками 194 товариств), Тернопільщина, Збаражчина, Рогатинщина, Стрийщина (чудовий вінок з барвінку, з вишиваними лентами), Миколаївщина й ін. Після того бачили ми в поході гурт евангє-

ликів під проводом кількох пасторів, перед якими несено напис: „Українська Євангельська Реформована Церква".

По тій групі йшла ціла низка сіл львівського повіту, далі Жовківщина, Городеччина і Сокальщина. В цій групі було кілька орхестр і кілька сокільських та лугових товариств. За Сокальщиною машерували довгі ряди львівського жіноцтва під прапором „Союзу Українок", за ними жіночі школи „Р. Ш." у Львові. потім Комарнянщина, після неї львівська „Зоря", з орхестрою і прапором, т-во дозорців „Воля" у Львові, українське молоде робітництво, т-во „Сила" у Львові й ін. За тими товариствами дефілювали довгі кольони „Лугів", між якими запримітили ми „Луги" зі Львова I—IV, а далі з Гряди, Збоїськ, Бірок Янівських, Острова, Валяви, Малехова й Будькова. Підчас дефіляди лугових відділів дійшло, на превеликий жаль, до дуже прикрих інцидентів, про що згадуємо на іншому місці.

За „Лугами" дефілювали: Союз Українських Купців, Українське Технічне Т-во, українська кооперація, обєднана в Ревізійному Союзі Українських Кооператив (Центросоюз, Нар. Торговля, Маслосоюз і ін.), гімн. СС. Василіянок у Львові, хлопяча бурса „Р. Ш." з вул. Хшановської зі своїм управителем, а далі читальні й інші установи з львівських передмість: Знесіння Нове, Клепарів, Стрийське, Вулька, Галицьке, Замарстинів, Голоско, Левандівка, Сигнівка, Богданівка і Личаків.

За львівськими передмістями машерували львівські сокільські товариства: Сокіл-Батько, Сокіл з Городецького, Личакова і Голоска, за ними Станиславівщина і Хирівщина, а далі група УСДП з прапорами і робітничою орхестрою. В цій групі йшла теж „Робітнича Громада" зі Львова і з Борислава, Т-во „Праця" зі Львова і деякі чільні діячі ПРС. (Ширек, Скаляк, Лісевич й інші). Ціла та група зібралася опісля біля могили пок. Миколи Ганкевича, де короткі промови, присвячені памяти Франка, виголосили: д-р Лев Ганкевич і ред. Скаляк.

Коли перейшла перед памятником група УСДП, дефілювали перед ним ще довго маси львівського громадянства, яке аж тепер дісталося на цвинтар. Закінчилося свято дефіляду великої групи впорядників, після чого всі учасники двигнулися всіми дорогами до міста. На цвинтарі лишилася могила Поета, на ній маєстатичний памятник, а перед ним і біля нього ціла гора вінків (цінніші шарфи будуть збережені в Музею).

По оцінці знавців у дефіляді брало участь ок. 20.000 осіб; при чому незвичайно численну участь взяло у ній зорганізоване львівське громадянство, що слід підчеркнути із особливою радістю.

ЖАЛЮГІДНІ ІНЦИДЕНТИ.

Ми вже зазначили вище, що при дефіляді лугових товариств прийшло до незвичайно сумних і прикрих інцидентів. А саме якась частина впорядників-студентів, що самі зголосились до Комітету для помочі у святі і свято обіцяли виконати все як слід, не хотіла впустити лугових товариств на цвинтар, замкнувши перед ними браму. Коли інтервенція Комітету не помогла, прийшлося йому з допомоги тих впорядників зрезигнувати і призначити до тої функції делегатів-селян, які радо на це згодилися. Одначе коли почалася дефіляда лугових товариств, почулися з кругів студентів оклики „Ганьба", а навіть посипався зпоза могил і памятників град каміння, яке ранило кількох луговиків і кілька цивільних осіб, у тому числі одну учительку (тяжко) і справоздавця одної жидівської газети. Не маємо просто слів, щоби напятнувати як слід поведінку тих молодих людей, що не завагалися в такий спосіб спрофанувати це імпозантне свято на такому святому місці як цвинтар і в такій святочній хвилині. Гадаємо, що в осуді тих людей зсолідаризується з нами вся без виїмку українська преса, все наше громадянство.

У звязку з цією демонстрацією арештувала поліція кількох молодих людей, відібравши від них каміння. Крім того арештовано ще кількох студентів дещо пізніше, в часі вуличної демонстрації, але їх випущено потім, як зачуваємо, майже всіх на волю.

Поза цією демонстрацією проти „Лугів" студентські впорядники, як довідуємося, старалися відсунути від дефіляди також групу УСДП, перепускаючи перед неї разураз інші відділи, що стояли позаду. Щойно після рішучих протестів могла і та група пройти поруч памятника.

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ.

Святочна Академія в память Франка, що відбулася в суботу вечором у салі кіна „Атлянтік", а в неділю вполудне у салі Великого Театру, пройшла блискуче. Саля, випродана до останнього місця, тріщала в обох днях від чатовпу. Порядок був зразковий під кожним оглядом, настрій незвичайно святочний, до чого причинилася не тільки чудово прибрана естрада, на якій красувався бюст Франка роботи арт. Литвиненка, але й глибоким чуттям надихана, високопоетична промова Богдана Лепкого та рецитація творів Франка у виконанні п. Геника-Березовського.

Фахову оцінку поодиноких музичних точок подамо завтра, але вже нині зазначимо, що всі вони варті були передачі в усіх европейських радіостаціях.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

Долярові довги і претенсії.

(Пошкодовані вкладчики. — Банки не хочуть тратити. — „Ставка на злого коня" і уряд. — Золотий у золоті. — Ще не час на розпуки чи на радість.)

Коли говоримо про втрати довжників чи вірителів з приводу нижчої вартости доляра — мусимо розріжняти суспільний і приватний інтерес, хоч часто один сплітається з другим. Суспільний інтерес зацікавлений у першу чергу в тому, скільки на долярі тратить суспільне майно, а саме у вужчому розумінні: національний стан посідання (ми, як меншість, власне на це мусимо дивитись), — у ширшому розумінні: державний стан посідання. Коли в банках переважають пасивні операції, коли банки, іншими словами, находяться в ролі долярового довжника*), а в вони експозитурою заграниці, тоді малиб ми до діла з редукцією суспільного майна (в нас національного, коли ті банки є неукраїнські). Так само зменшенням суспільного чи нац національного майна є переховування ефективної валюти в цьому випадку: тезаврізація долярів, тоді, коли їхня вартість обнизилась.

Підрахувати зиски заграничних банків у Польщі (чи неукраїнських на нас) із курсової ріжниці — це непосильне завдання. Воно вимагало б даних, якими не розпоряджаємо. Таксамо годі навіть приблизно підрахувати заховані долярі. Останні здогадливі відсумки є старшої дати, зроблені і оголошені ще перед березневим крахом доляра. Зокрема неможливо збагнути суми захованих серед нашого населення долярів. Нещасливі випадки (ось як недавно з Перемиською Капітулою) вказують на те, що долярова трансакція квітне не лише серед наших селянських мас.

Отже вернім до ближчого нашим читачам приватного інтересу, нарушеного в тій чи в іншій формі спадком доляра. Не можна сказати, аби яскраве нарушення приватного інтересу не нарушувало одночасно суспільного інтересу (так як і навпаки). Суспільне майно щоправда кванітитативно тоді не росте згл. не меншає, бо вартости змінюють своїх посідачів у нутрі краю, зате нарушені етичні, господарські та інші засади, що має свої практичні наслідки.

В Польщі долярові вклади явище поголовне. Не помогли тривожні сигнали з Америки в березні ц. р. Не зважаючи на занижкову тенденцію доляра вже від місяців, довіря до нього було у багатьох вкладчиків таки більше, ніж до „твердої" краєвої валюти. В деяких банках долярові вклади сягають 80 і більше відсотків. Не тільки тут у нас, але і в інших містах Польщі, не виключаючи столиці. Консеквенції в сучасному стані річей очевидні: пошкодованих чимало.

З другої сторони банки теж старались забезпечувати позички, що їх вони уділяли, перерховуючи золоті польські в переважаючій більшости на доляра. Ті, що заходились біля позички, мусіли підписувати відповідні декларації. І так повстали для банків ріжні вірительности: гіпотечні, векслеві й інші, які те ер — після зміни курсу доляра — поставили ці банки серед пошкодованих. Бо довжників „віддовжила" частинно валютова премія у висоті курсової ріжниці.

Очевидно, що банк як віритель рішучо сильніший ніж приватний депонент як віритель банку. Відповідним накрученням своєї кредитової політики може він змусити свого довжника до потрібних йому гарантій. Такі спроби маємо вже: Міська Каса Ощадности у Львові жадала від своїх гіпотечних довженників підписання додаткової умови, в якій забезпечує свої вірительности „долотих у золоті" при чому весь тягар зі скорченої вартости доляра спадає на довжника (принятий давний курс доляра 8.92). Погрози цієї інституції виповіджения кредиту не багато разі помогли, бо ця її дбайливість за свої претенсії є яскраво односторонна, що найшло свій резонанс у пресі. З рівним правом моглиб домагатись вкладчики долярів від цьогож банку подібних гарантій.

Можна підозрівати, що М. Каса Ощадности не зробила цього кроку без загального порозуміння тутешніх банків. Те, що вона стала прицілом покривджених, лежить мабуть у тому, що вона надто поспішилась з розісланням додаткових заяв.

На плевумі Торг.-Пром. Палати у Львові 22. ц. м. зголосив д-р Ріхтер нагле внесення у цій справі, в якому підкреслив, що заміна долярових довгів на золотові чи долярові в золоті по курсі вищому ніж курс у день конверації противиться засадам чесного обороту. Д-р Ріхтер просив звернутись до міністерства скарбу за інтервенцією. Щоправда найшов він опонента в особі д-ра Віссера, який перечив тому, немов би в банків були бажання в той спосіб вальоризувати свої претенсії.

Очевидно становище міністерства до цього роду конверсії не може бути інше як негативне. Про це зрештою читали ми недавно у пів-офіціальній пресі. „Курєр Поранни" з 16. ц. м. у статті „Долярова наука для польських банків" писав між іншим:

„... Уряд не замірає на підставі права (до чого намовляли його деякі польські економісти) перераховувати вірительности в долярах на золоті по якомусь стійному курсі. Уряд стоїть на становищі, що у цьому випадку кожний мусить нести консеквенції „ставлення на злого коня"...

На „злого коня" ставили не лише вкладчики, але теж і банки, вибираючи доляр, як забезпечення. На тогож „коня" ставили і товарові вірителі (долярова калькуляція не чужа мабуть і нашій кооперації для закупу і збуту) і всі ті, що підписали ріжні договори, якими забезпечувала свої претенсії, перерахувавши їх на американські гроші. Всі вони — якщо втримається девалюація доляра при стабільности польського золотого, — мусять очевидно понести шкоду.

Одначе уряд не може заявити свого незаінтересування при вирішуванні ріжних приватних прав і обовязків з титулу довгів і зобоязань. Він мусить вирішити справу доляра там, де була ще поруч нього клявзуля золота, він мусить устійнити теж вартість *золотого в золоті*, на якому основується багато правних актів. Ця вартість устійнена була біржевою ціною золота в Нюйорку і пересічним курсом доляра на варшавській біржі при виплатах на Нью Йорк (гл. розп. Президента з б. XI. 1927 р.). Тепер усе те лопнуло, так, що вартість золотого в золоті повисла у воздусі.

Очевидно все те турботи сьогоднішнього дня. Майбутні дні можуть усе горі дном перевернути. Ми ні на мент не можемо забувати, що живемо серед валютового хаосу і що ще не час ані на розпуку ані на радість. Жалюгідна є доля тих, що (ось як Масяник із Старяви) реагують на події скорше ніж треба і для яких думка припадково зібраних людей у залізничому вагоні чи деінде вистарчає, аби викликати в них розпуку в наслідках трагічну.

В. Несторович.

*) Приймаємо, що їхні власні резерви в долярах невеликі

Український Дім у Празі.

За будову дому на Музей Визвольної Боротьби України.

Стан жертв на Український Дім у Празі по день 11. травня 1933: Всього вплинули 222 жертви на загальну суму корон чеських 20.640.70. Численні зголошені жертви, які ще не прийшли, будуть подані після присилки. Найбільше дала українська еміграція в Чехословаччині, а саме: 159 жертв на суму чк. 7.779.05. Українське Бюро в Льондоні надіслало вже 7.731 чк. Далі йде українська еміграція в Польщі — 19 жертв на чк. 2.005.90, в Бельгії 9 жертв на чк. 682.25, українці в Аргентині чк. 603, Закарпаття 9 жертв на чк. 300, Галичина 5 жертв на чк. 432.85, Волинь 1 жертва на чк. 36.60, Буковина 2 жертви на чк. 100. (збірка комітету на Буковині й часопису „Час", Чернівці, піде у другому звіті), українці в Австрії 1 жертва на чк. 327.70.

Акад. С. Смаль-Стоцький передав Музеєві вкладкову книжку на чк. 1261.95 колишнього Українського Клюбу у Празі, що переводив збірку на будову Українського Дому у Празі ще в 1922 р. Діти з українського дитячого захисту в Подебрадах заощадили й передали чк. 12.80, а діти одної української родини на Буковині жертвували свою різдвяну „ялинку" і прислали 300 рум. леїв. Два чужинці, наші прихильники у Празі, передали по 100 чк.

Жертви на Український Дім у Празі присилати на адресу директора Музею проф. Д. Антоновича: Prof. D. Antonovyč, **Praha-Nusle**, 245, Czechoslovakia

Велике Свято Молоді.

Львів, 28. червня 1933.

Нинішне свято молоді шкіл і захоронок „Рідної Школи" випало не менше імпозантно, як і минулими роками. Взяло в ньому участь понад 10.000 осіб, ціла площа Сокола-Батька представляла собою незвичайно барвний образ. Всі точки богатої програми, зокрема дефіляда управляючих, подобалися розентузіязмованій публиці, яка й виявляла своє вдоволення гучними оплесками по кожній точці.

Опис того свята з недостачі місця помістимо завтра.

ВИБОРИ У ДАНЦІГУ.

В год. 20.45 оголосили майже окончені висліди, бо з 150 округів на загальне їх число 156. Висліди ті такі: нац. соціялісти 39.049; соц.-демократи 14.405; комуністи 5.145; центр 9.640; нім.-нац. ліста 5.038; властителі нерухомости 309; збльоковані польські ліста 2.388; молодонімецький чин 400

*

Повищі вибори до данцігського сойму пяті вчерги у Вільному місті. Останні вибори відбулися 16. листопада 1930. Загалом віддали тоді 223.566 голосів, важних 197.871. Соц.-демократи здобули 50.000 голосів, католицький центр 30.000, нац. соціялісти 32.000, німецькі націоналісти 25.000, комуністи 20.000.

Після зміни конституції сойм складався з 72 послів, із того ліві групи одержали 25 мандатів, центр 10, католицький центр 11, нац. соціялісти 12, поляки 2 мандати, нім. націоналісти 10, соціялісти 19. Соймова каденція тревала 4 роки.

ВІДЛОЖАТЬ РОЗБРОЙНУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

ПАРИЖ, 28. V. ПАТ. Зі Женеви зачувати, що розбройну конференцію відложать, тому що годі дійти до позитивних висліднів, і то ще перед льондонською конференцією. Женевська конференція закінчиться покищо т. зв. передвступним пактом. Дата відновлення конференції ще невідома.

НЕ ДАЛИ ГОВОРИТИ НАЧАЛЬНИКОВІ ДЕРЖАВИ.

ТАЛІН, 28. V. ПАТ. На засіданні парляменту мав виголосити урядову програму начальник держави Тенісон. Опозиція пристосувала невідому в історії естонського парляментаризму опозицію, не допускаючи бесідника до голосу. Тому Тенісон відчитав програму перед запрошеними начальними редакторами часописів. У програмі заповідає постепенне скасування валютових обмежень.

ПРОТИ РЕВІЗІЇ ТРАКТАТІВ.

БУКАРЕШТ, 28. 5. ПАТ. У всьому краю, головнож у столиці відбулися нині маніфестації проти ревізії трактатів. У зборах у Букарешті взяло участь понад 30.000 людей. Маніфестація почалася від благословення патріярха Мирона Крістеа. 18 бесідників виголосило промови, у цьому провідники всіх партій. Вони підкреслили незломну волю румунського народу до оборони істнуючих трактатів і кордонів. Найбільш оплескували промову представника Югославії Івановича та Чехословаччини Славіка. Збори ухвалили резолюцію, опісля пішли під памятник Михайла Смілого, що є символом неторканости рум. кордонів.

БІЛГОРОД, 28. V. У Югославії відбулося багато протиревізіоністичних зборів. У столиці взяло участь у маніфестації 50.000 людей. Промовляли теж делегати Румунії та ЧСР. Ухвалили резолюцію про недоторканість кордонів.

Редукція воєнних довгів на 15 процент.

ЛЬОНДОН, 28. V. ПАТ. Вісти з Вашингтону вказують на остаточні посунення Рузвельта, що утревалюють усунення золотого паритету в Америці. То значить, що всі воєнні довги та інші належитости можна буде сплачувати Америці долярами на основі курсу не золотого паритету. Вже те саме робить редукцію довгів на 15 прц.

Вістку про рішення знесення золотого паритету повитали на Вальстріт ентузіястично. Розпочалася велика госса на акції та піднеслися ціни сирівців.

Рішення американського уряду тим більше знаменне, що Федераль Резерв Банк набирав останніми часами великі запаси золота, доводячи їх до висоти 700 міліонів фунтів.

У звязку зі згаданими посуненнями є можливе, що президент Рузвельт скреслить рати довгів, які припадають на 15. червня, або дасть навіть частину мораторію. Одначе шандше треба надіятися, що рати воєнних довгів будуть нам заплачені паперовими долярами

Загострення австрійсько-німецьких взаємин.

Німецька преса приносить урядовий комунікат, на основі якого з Німеччини можна буде виїздити до Австрії тільки діставши від політичної влади відповіду візу і то після заплачення належитости за візу в квоті 1.000 марок. Ті обмеження не торкаються т. зв. малого граничного руху та подорожей в чисто торговельних справах, зате обовязують всі збірні прогульки.

Точком до повищого розпорядку були політичні мотиви і то з огляду на розпорядок австрійського уряду, що забороняє безоглядно німцям приїздити з Німеччини в одностроях і з відзнаками. Вістря того австрійського розпорядку звернене проти гітлеріянів.

ВІДЕНЬ, 28. 5. Австрійсько-німецький конфлікт поширюється все більше. Зїзд німців-католиків, який на Зелені Свята мав відбутися в Клягенфурті, нечайно відкликали та переложили до Пасав у Баварії. Старшини ням. райхсвери відкликали свою участь на кавалерійських перегонах, які заповіла австрійська військовість.

АНГЛІЯ ЗГОДИЛАСЯ НА ПАКТ 4-Х.

ПАРИЖ, 28. V. ПАТ. „Матен" повідомляє, що радник британської амбасади в Парижі Кембел вручив прем. Далядієрові вербальну ноту, в якій Льондон висловлює згоду на останній текст пакту 4-х, включуючи теж § 18 пакту Ліги, який говорить про санкції.

—o—

ОТВОРЕННЯ ВИСТАВИ В ШИКАГО.

ШИКАГО, 27. 5. ПАТ. Міністр Ферлі отворив нині всесвітню виставу, що має добразити 100 літ поступу в історії Шикаго.

РОСІЙСЬКА ЕМІГРАНТКА — МІС ЕВРОПОЮ.

МАДРИД, 28. 5. ПАТ. Міс Европою на 1933 рік вибрали Татяну Марлов, рос. емігрантку.

Заворушення в віденському університеті.

ВІДЕНЬ, 28. V. ПАТ. Про вчорашні заворушення в віденському університеті повідомляють: Коли канцлер Дольфус заїхав перед університет, щоби взяти участь у зїзді католицьких студентів, вивели саме з будинку кількох студентів, покровавлених і побитих гітлерівськими студентами. Це так схвилювало канцлера, що він вернув до свого бюра та зателефонував до ректора Абля, висловлюючи обурення. Ректор висловив жаль і заповів візиту в канцлера. Одначе до візити не дійшло, бо Абль зазнав нервового потрясення. В оповіщених загрожено студентам безумовним виданенням, коли піднесуть руку на своїх товаришів. Міністр справедливости Фей в заяві каже, що поліція обовязана війти до університету, якщо є загроза для здоровля та життя студентів. Поліція одержала наказ здавити всі неспокої в університеті.

Трьохсотлітній ювилей церковного Брацтва в Томашові на Холмщині.

Холм, 23. травня 1933.

Дня 22. травня н. р. в Томашові відбулось надзвичайне свято — трьохсотлітній ювилей Церковного Брацтва. Крім урочистої відправи Служби Божої, в якій брало участь 7 священиків, на свято зложилось посвячення нової хоругви Брацтва, відчитання і підписання ювилейного акту і спільна бесіда-трапеза у брацькому домі.

Слід підкреслити, що нова брацька хоругов видержана в українському стилі. Одна сторона її жовта, а друга блакитна, пропамятний напис на хоругві вишитий українською мовою. Ця хоругов незвичайно усім подобалась і серед присутніх селян інших сіл було чути, що повинні і в себе завести хоругви в українському стилі. Чи наші панотці, що ще не визволились зпід впливу російської культури, витягнуть для себе відповідну науку з того нового прикладу, як стихійно, часом навіть несвідомо, народні маси тягнуться до свого рідного і у сфері церковного обряду?

Відчитання ювилейного акту і спільна брацька бесіда-трапеза була взагалі небуденна і мала численні промови. Забирали голос усі представники духовенства, пос. Сергій Хруцький і церковний староста, видно, що переповнене було серце святочними враженнями. Цікаві і гарні своїм змістом і формою були дві промови церковного старости, томашівського міщанина п. Тиса. Він розповів про те, як відповідні чинники старалися розбити томашівське міщанство, відвести його від думки про святкування ювилею Брацтва і говорив про значіння самого факту трьохсотлітнього брацького ювилею.

Томашівське Брацтво було засноване в 1629 р. як православне, за кілька літ стало воно гр. католицьке і знов від 1875 р. стало православне. Перед людьми конфесійно заслїпленими, по встало питання, як числити літа основання Брацтва, чи є трьохсотлітній ювилей, чи його нема. Яке приємне для нас, українців, є становище томашівського міщанства! Воно рішуче домагалось, щоб врахувати всі літа з минулого Брацтва.

Почуття звязку з минулим і відчування історичної традиції живіше і голосніше бреніли в душі народній, ніж серед тих, що збаламучені впливами російської школи, втратили цей звязок з минулим через те, що національна свідомість була у них затемнена. Чи не говорить про ту органічну спільноту між релігією і національністю факт, хоч прикрий, але зрозумілий, що на свято трьохсотлітнього ювилею томашівського брацтва не приїхали і не прислали привіти, вже не кажу епархіяльний архиєрей, або епископ-вікарій, але навіть епархіяльний місіонар, головний редактор митрополітального „Слова"? Що там для нього трьохсотлітній ювилей Брацтва хоч це ювилей Брацтва при церкві, одній з найдальше висунутих на захід, при церкві повітового міста, яке ще в літописях згадується? Він воліє розписуватися про 10- або 20-літній ювилей церковних достойників, а трьохсотлітній ювилей у Томашові хай відправляють місцеві панотці.

Отак, ще раз болюче відчули православні українці, що не мають рідної національної єрархії

Учасник.

„Сільський Господар" у справах рослинної продукції.

Засідання Секції управи ріллі і рослин.

Дня 28. травня н. р. відбулося засідання Секції управи ріллі і рослин при Крайовім Господарськім Товаристві „Сільський Господар" у Львові при участи делегатів Центросоюзу, Маслосоюзу і Народньої Торгівлі, як установ, що в цій ділянці співпрацюють з „Сіл. Господарем", а крім цього продуцентів насіння та фаховців-агрономів, що працюють у ділянці рослинної продукції.

Засідання відкрив урядуючий президент „Сіл. Господаря" **інж. Юліян Павликовський,** виказуючи історію розвитку тої Секції при нашому хліборобському товаристві. Секцію основано у травні 1910 р. за ініціятивою д-ра Евгена Олесницького, її головою вибрано Мих. Луцького, власника дібр, а референтом о. Ст. Онишкевича. Потім став головою Секції проф. Ал. Гарасевич. Перед війною і підчас війни ця Секція зробила чималу роботу і двигнула дійсно наше рільне господарство на вищий ступінь, поширюючи не тільки теоретичні відомости, але також практичні праці на цілий край. По війні відновлено Секцію у травні 1928 р. під головуванням відомого нашого фахівця в насінництві інж. О. Ділінга.

Тепер Секція має на меті практичні цілі, головно пекучі у ділянці насінництва, а тому живіше зрухомлення її праці є конечне.

З черги програмовий реферат про організацію рослинної продукції виголосив **Мирон Лупький,** власник дібр у Янчині. Він підкреслив конечність організації рослинної продукції у рямцях планів праці „Сіл. Господаря". Обговорив конечність реорганізації продукційних хліборобських закладів праці у напрямку раціоналізації і спеціялізації, бо це необхідне саме тепер, у часі, коли треба вже витягати консеквенції з наслідків хліборобської кризи. У продукції треба творити передовсім насінно-селекційні господарства, які мали б продукувати насіння збіж, пашних буряків, стручкових, кукурудзи, люцерни, трав, городини і т. д.; такі господарства у нас є, треба тільки їх організувати. Поза цим треба організувати низку господарств насінно-репродукційних для поширення кваліфікованого насіння. При Гол. Товаристві „Сіл. Господар" слід створити окрему кваліфікаційну комісію для кваліфікування насіння. Секція буде надзирати напрям продукції загалом. Секція дбатиметься теж дослідною працею сортовою, плановою й управною, ведучи точні досліди на окремих господарствах і почалові в цілому краю. Потім представив сто-

Чайдешевша і найуспішніша реклама в нашім шолешнику.

кінку коштів цієї праці і її переведення. Вся праця Секції мусить бути зв'язана тісно з життям, бо тільки тоді вона буде видатна і корисна.

В дискусії брали участь: дир. інж. М. Творидло, інж. Ю. Павликовський, пос. Гр. Терешаковець, д-р Е. Храплівий, інж. А. Романенко, пос. Андрій Терпилак, інж. М. Кадлецкий, вчитель М. Луцький.

Потім уділено привілейник Секції і до Ради Секції вибрано: головою **Мирона Луцького**, заст. головою **інж. Юліяна Мудрака**, секретарем **інж. Антона Романенка**, а членами: **інж. Ю. Павликовського, дир. Е. Брилинського, А. Терпилака, інж. В. Вакуловського, інж. М. Хроновята, інж. М. Творидла.**

Нарада зайнялася вчерги справою кваліфікації нерухомостей та вибрала Кваліфікаційну Комісію для нерухомостей при „Сіл. Господарі" у такому складі: 1) голова Секції управи ріллі та рослин, 2) представник Центросоюзу, 3) Нар. Торговлі, 4) Маслосоюзу, 5) інж. Осип Діяк, 6) інж. Марія Мудраківна, 7) інж. Антін Романенко. Склад Комісії буде предложений до затвердження Гол. Раді Товариства. Комісію можна буде дальше доповнювати фахівцями.

Ця нарада, яка зробила реальні кроки для упорядкування у нас праці над двигненням нашої рослинної продукції, має безперечно велике значіння у житті „Сіл. Господаря".

НОВИНКИ

— **Нова залізнича лінія.** 10. червня ц. р. відчинять нову залізничу лінію на польсько-румунському кордоні Вижниця-Кути через Грігоре-Гікс, Вода, Снятин, Залуче. Від 11. червня курсуватимуть на цій лінії нормальні поїзди.

— **Сезонову почтову агенцію** І. степені Немирів-Живець отвирають на час від 1. червня до 30. вересня ц. р. Агенція матиме почтову злуку з почтовим урядом Немирів.

— **Зміни в залізничому русі.** З днем 1. червня ц. р. зайнять особовий перестанок Конюшки Сімянівські на повну торговельну стацію з експедиційною службою для особового й багажового руху, експресових посилок і товарового руху. Подорожніх між год. 20. і 6. відправлятимуть кондуктори поїзду за блянкетовими білетами, без доплати. Клунки прийматимуть тоді за оплатою належности на стації призначення. Всякі посилки надавані до тієї стації треба картувати просто до Конюшок Сімянівських.

— **Літні ферії в судах.** Сьогорічні літні ферії в судах будуть тревати від 15. червня до 15. серпня. В тім часі найвищий трибунал не буде зовсім чинний. Одночасно буде зменшене число сесій в інших судах.

— **Ревіндикаційні акти з СРСР.** На днях прийшов до Варшави транспорт ревіндикаційних архівів із СРСР, який польська делегація одержала на основі уст. 9. риського трактату. Є там м. і. персональні акти бувш. службовців варшавсько-віденської залізниці, акти II. департаменту вим.-кат. колегії й унійні акти з бувш. холмської губернії, що досі переховувалися в відносних м-ствах у Ленінграді. Всі ці акти передали до виділу держ. архіву в Варшаві.

— **Нові ректори.** Ректором варшавського університету вибраний дотеперішній ректор проф. Йосиф Уейський. Ректором університету в Кракові став проф. д-р Мазярський.

— **За вбивство польського студента.** В понеділок 29. травня починається в карному суді у Львові розправа проти Мойсея Кица, Із́р. Тунне га Нехемії Шмера, обвинуваченых у вбивстві студента ветеринарії Гротковського на вул. Чайнохи 29. листопада м. р. Родину вбитого заступає адв. д-р Перацький, обвинуваченых д-р Линдан.

— **Загадочна смерть адвоката.** В парку коло залізничого двірця в Самборі найшли над ранком на землі біля лавки місцевого адвоката д-ра Зварича без життя. Він приїхав був у ночі зі Львова, зайшов до ресторану і зажадав склянку содової води. Не віддавши склянки і не заплативши за неї, вийшов із двірця і щойно після двох годин знайшли його трупа. Його лице було таке змінене, що ледви можна було його пізнати. Підозрівають, що він отруївся.

— **Смерть за 3.50 зол.** Недалеко громади Страшень пов. Лопушна (Бесарабія) найшли трупа селянина Захаря Діякону з тогож села, напів зїдженого псами. Доходження викрили, що його вбив односельчанин Іон Парев, який признався до вини. Діякону винен був йому 70 левів (3.50 зол.) і не хотів їх віддати. З тої причини прийшло між ними до сварки та бійки, що скінчилася смертю довжника.

— **Смерть німецького письменника.** У 70-ім р. життя помер нім. письменник англійського походження Джон Генрі Макай. Його повість „Анархісти" дала у свій час привід до довгої та бурхливої дискусії у німецькій літературі. Не меншу увагу звернув він на себе соціяльними поемами, з яких деякі були сконфісковані. Свою збірку „Буря" присвятив він анархістові Максові Штірнерові. З оповідань замітні „Люди з подужа", „Як пропав Альбер Шпель", „Пливець", „Останній обовязок", з пес і трагедія „Анна Гермсдорф"

— **Пен-клюб проти німецького націоналізму.** Цьогорічний міжнародній зїзд письменницьких товариств т. зв. Пен-клюбів, скликаний до Дубровніка в Югославії. На черзі дня стане там справа, яке становище заняти до німецького Пен-клюбу, що має тепер, під натиском „нового курсу" зовсім маловартних, інколи безвартних письменників з націоналістичного табору. З німецького клюбу викинули вони Т. Манна, що репрезентував досі Німеччину та інших чільних письменників. Представники Америки та Англії заявили ще перед зїздом, що протестуватимуть проти варварського палення книжок та інших некультурних виступів гітлерівців. Проводитиме зїздом Г. Г. Велс, відомий англійський письменник.

— **Гостина для преміованих письменників.** Колюмбійський університет (Зл. Держави) признав нагороди з фонду Пуліцера ріжним письменникам за найкращі праці, написані й видані в минулих літах. З тієї нагоди влаштовано в Готелі Пляза святочний обід для всіх преміованих письменників з цього фонду. Всіх гостей явилося біля 700 на запрошення „Бібліотеки з Принстон". Тих, що дістали нагороду Пуліцера, було 16. В часі обіду проголошено нових „лавреатів", які дістали нагороду минулого тижня. Є це: Томас Сігісмунд Стріблінг, що пише повісти; Максвелл, що пише наукові оповідання; Еллен Невинс, історик; Арчиболд Мак Ліш, поет. Пуліцерову нагороду з фонду журналістичного дістала газета „Ди Ворлд-Телеграм" з Нюйорку за свою безкорисну пропаганду за чесною адміністрацією по міських урядах.

— **Летунська катастрофа** скоїлася підчас самоходових перегонів у Вісбадені. Літак, що кружляв над шляхом, упав на землю, наслідком чого пільот і механік згинули на місці. Один урядовець, що переходив шляхом, тяжко ранений. Катастрофа склалася біля головної трибуни.

— **Продана наречена.** Ватажок мадярських циганів Віктор (що розтаборилися на Знесінні) захотів оженити свого сина з 16-літньою циганкою красунею Розалією Дмитрів із Волі Мигової (Сяніччина), яка зі своєю ватагою була на Клепарові. Рожіка хоч молода, похоронила вже двоє дітей від двох циганів, а тепер сподіється третього потомка від свого любовника 23-літнього Степана Гураля. Хоч Рожіка не хотіла йти до Віктора, Гураль відступив йому її за 50 зол. Цигани забрали Рожіку до свого табору та під вартою держали два дні. Коли вартові заснули, Рожіка вибігла з намету та попросила якогось прохожого, щоби прикликав поліцію. Поліція забрала циганку й відставила її до рідного села, а Степана Гураля та його брата Івана арештувала.

—o—

СПОРТ.

УКРАЇНА — СВІТЕЗЬ 3:1 (1:1).

Україна в складі: Бутель; Олійник, Воробець; Підлісецький, Кіцила, Цимбала; Лапчук, Магоцький, Кльош, Лисик, Максимів.

Заслужена перемога України над лідером А-кляси. Дружина чорно-червоних грала дуже амбітно, головно напад був дуже небезпечний, комбінував точно і доцільно. Кльош провадив добре напад. Магоцький був дуже працьовитий, вертався і до помочі як цього вимагала ситуація. Лапчук був дуже добрий, кожний його бік був небезпечний для противника. Лисик і Максимів також сповнили своє завдання. Поміч зашахували цілковито. Сильний напад Світезі. Кіцила дуже працьовитий, своїми грізними нападами до нападу, багато причинився до перемоги своєї дружини. Підлісецький своєю твердістю і амбіцією добув собі загальне признання. Цимбала може дещо слабший в офензиві, але в дефензивній грі без заміту. Оборона мала тяжке завдання, з якого добре викрутувалася. Бутель певний.

Україна бере ініціятиву і кілька разів атакує. В 16. хв. Лисик стріляє вільного, Кльош добиває і стріляє головою перші ворота. В 28 хв. лівий лучник Світезі вирівнує. До кінця перевага України. В другій частині гра стає дуже гостра. В 18 хв. добуває Магоцький другі ворота з вільного. Світезь стараеться вирівнати, але оборона і воротар добре держаться. В 33 хв. Лапчук минає трьох противників і стріляє треті ворота і цей вислід лишається. Суддював дуже добре капітан Усаж. Видців 600.

УКРАЇНА II. — СВІТЕЗЬ II. 3:1 (1:0).

Мистецтво Б-кляси. Заслужена перемога резерви України, котра своєю гарною, комбінаційною грою справила глядачам милу несподіванку. Найліпшим грачем був чільник Вовк. На вирізнення заслужили ще Косило, Сушко, Микитин, Дачишин і Якимів. Ворота добули в 21 хв. першої частини Вовк, в другій частині в 26 хв. Крушельницький і в 32 хв. Вержбинський.

СТЕП — ЛЬОТ 3:0 (2:0).

Змагання за мистецтво Ц-кляси. Дуже гарна й амбітна гра Степу, для якого всі три голі стріляв лівокрилевий Вака.

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Чорні — Варшавянка 1:0 (1:0).
ВАРШАВА. Л. К. С. — Легія 3:0 (2:0).
ВЕЛИКІ ГАЙДУКИ. Рух — Краковія 4:1 (2:1).
КРАКІВ. Гарбарня — Висла 2:0 (2:0).
КРАКІВ. Подгуже — Варта 2:0 (1:0).

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

ЛЬВІВ. Польонія — Гасмонея 3:1 (0:0).
РЯШІВ. Ресовія — Другий Сокіл 5:0 (2:0).
ЯРОСЛАВ. Огніско — Ольд-бої 4:1 (2:1).
ЛЬВІВ. Лехія — Білий Орел 3:1 (2:0).
СТРИЙ. Погонь (Стрий) — Ревера 1:0 (1:0).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ. Погонь — Рояль Стандар Клюб 3:0.

—o—

Нові книжки й журнали.

СТУДЕНТСЬКИЙ ШЛЯХ. Львів, ч. 3—3 за лютий березень і ч. 4—5 за квітень-травень 1933.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 29. травня год. 7.30 веч. „Київ вітає із Кеженку" (госп. вист. Ст. Ярича).

Театр Різнородностей.

Понеділок, 29. травня год. 7.30 веч. прем'єра „Непохитний" Е. Волеса.

—o—

Кіна.

АДРІЯ: „Примари ночі Льондону".
АПОЛЬО: „Біла отрута" (на осн. Марчинського).
АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".
КАСІНО: „Бастер Кітон як посередник кохання".
КОЛІСЕЙ: „Мадам Гільотін" і ревія „В сяйві сонця".
КОПЕРНИК: „Мадам Батерфляй".
МАРУСЕНЬКА: „Мадам Батерфляй".
МІРАЖ: „Пекло воздрогнуло".
МУЗА (давн. „Оаза"): „Погромники просторів".
ПАЛЯС: „Екстаза".
ПАН: „Ліцитація кохання", „24 години".
ПАСАЖ: „Франкенштайн, „Вітер від моря".
СТИЛЕВЕ: Бастер Кітон як „Добродій людей", ревія: „Ми не боїмося нікого!"
ХИМЕРА: „Люди в готелі".
УТІХА: „10 х із Пашка" та ревія.

—o—

Закордонне радіо.

Понеділок, 29. травня 1933.

Братислава (279,3) 16.10, 18.05 Концерт; **Мілано** (331,4) 11.15, 17.00 Муз. всячина, 20.45 Концерт; **Штутгарт** (360,6) 10.10 Спів. 10.40 Концерт; **Лайпціг** (389,6) 15.00 Спів. 20.00 Веселий вечір. 22.05 Концерт; **Берлін** (419) 20.15 „Іфігенія в Авліді" оп. Глюка; **Рим** (441,2) 12.00 Капела, 15.30 Альтівка. 17.25 Давня музика на давніх інструментах. 20.30 Віденська суч. музика, 22.15 „Глік мус ман габен" оп. Професа; **Будапешт** (550,5) 19.00 Скрипка, 19.50 Мадярська пісня, 20.30 Концерт; **Харків** (937,5) 9.00, 10.00, 15.00 Концерт, 13.50 Авдиція, 16.30 Концерт для дітей, 17.40 Мист. травом., 18.00 Оп. арії та дуети, 19.00 Солісти; **Москва** (1000) 18.30 „Тоска" оп. Пучінія (Сталін 424,3), 17.25 „Полумя Пержа" балет Глєбова (Досв. 720 м.).

Вівторок, 30. травня 1933.

Братислава (279,3) 17.30 Спів, 18.00 Хор; **Бреслав** (325) 12.00 Концерт, 13.15 Пісні й танці; **Мілано** (331,4) 20.45 „Джірофле-Джірофля" оп. Лекока; **Лайпціг** (389,6) 19.00 „Абу-Гасан" ком. опера Вебера; **Рим** (441,2) 13.00 Музика, 20.45 „Бако із Тоскана" оп. Броджі; **Відень** (518,1) 11.30 Квартет, 17.25 Молоді скрипаки; **Будапешт** (550,5) 13.30 Військ. орхестра, 17.00 Фортепіян; **Харків** (937,5) 10.00 Оп. музика, 13.50, 15.00, 18.00, 19.00 Концерт; **Москва** (1000) 00.00 „Кармен" оп. Бізета (ВЗ СПС 1304,3 м.), 17.25 „Демон" оп. Рубінштайна" (Сталін 424,3 м.).

Львівське радіо.

Понеділок, 29. травня 1933.

12.10, 16.15 Грамофон; 15.15 Господарський комунікат; 15.35 Грамофон, Сільва рерум; 16.00 Відч.: Львівські акад. школи; 16.25 Лекція фр. мови; 16.40 Відч.: „Реформа сусп. обезпечення"; 17.00 Солісти, 18.00 Фр. промова Гремспергера; 18.15 Легка музика; 19.00 Жін. часописи; 19.15 Всячина; 20.00 „Rigoleto" оп. Вердія з грам. плит, Спортові вістки; 22.15 Три знаки запиту; 22.30, 23.00 Танк. музика.

Вівторок, 30. травня 1933.

12.10, 16.15 Грамофон; 15.35 Грамофон, Збіжева біржа; 16.00 Студії на гуманістичному виділі; 16.25 Відч. для учителів: „Іспити зрілости", 16.40 Італійський і європейський футуризм; 17.00 Симф. концерт; 18.00 Форт. тріо; 18.30 Легка й танк. музика; 19.00 Серед книжок; 19.30 Фейл.: Музика півдня та півночі; 20.00 Концерт (Ром. Врага — бас), Спортові вістки; 22.15 Солісти (музика, спів); 23.00 Танкова музика.

З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідає Олександер Костик.

Ч. 138 (13.377). Львів, середа 31. травня 1933. Pocztowa opłata kapłacona ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

КВІТИ І КАМІННЯ.

Львів, 29. травня 1933.

Свято відкриття нагробника І. Франка на Личаківському цвинтарі 28-го ц. м., одно із найкращих прилюдних свят, яке памятає і довго памятатиме галицьке громадянство, — сплямлене одним із найсумніших прилюдних виступів, за який повинно палитися соромом лице кожної культурної людини. Гурток нашої молоді, якому не до вподоби була участь у святі Луговиків, уважав за відповідне зазначити на цвинтарі, у святочну хвилину, свій протест. Спершу ці молодці зачинили перед Луговиками цвинтарні ворота, потім пізнаї дефіляди, обкидали їх камінням. Саме тоді один із тяжких каменів перелетів понад самими головами рідні І. Франка і В. Стефаника, що сидів поруч: не багато бракувало, щоби був влучив у дітей — внуків Поета. Ефект і так був незвичайний: від каменюк потерпіли зовсім постороннї люди. Каретка міського поготівля мусіла відвезти до шпиталю одну ранену.

Уявім собі тільки цю справді драматичну сцену: у менті, коли представники всього нашого громадянства, без різниці партій і переконань, зійшлися, щоби скласти поклін великому письменникові і в менті, коли на його могилу складають у побожній тиші квіти — на голови земляків, кілька кроків перед могилою паде камінь з рук представників одного гурта нашої молоді. Бувають різні засоби боротьби з противниками; остання війна, що перемінювала неодного її учасника в канібала, показала нам неодин ганебний засіб, негідний людини. А проте навіть серед найбільшого роспалу пристрастей і гураганного вогню пряходив мент, коли вороги припиняювали свою криваву розправу: — це був мент пошани супроти померших.

Здавалось би, що є такі загально-культурні правди, яких не треба би пригадувати; одна з таких правд, признана віковою традицією не тільки серед культурних, а навіть серед диких народів — це пошана для місця вічного супочинку. Культурна людина навіть коли входить на цвинтар своїх ворогів, забуває про почування ненависти та ворожнечі, що ріжнили її з ними за життя. Що вже й казати про таку другу самозрозумілу правду, що перед могилою великої людини має право скласти поклін кожний, без огляду на своє відношення до неї і без огляду на те, в якій формі хоче свою пошану висловити!

У даному випадку цей поклін складали поетові земляки. У могилі, перед якою вони переходили, спочивав не партійний або суспільний діяч, а письменник, що своєю діяльністю, ідеями і творами виходив поза рямці суспільно-політичних партій та організацій і що не може бути виключною власністю одної з них.

Хаос, який панує вині в молодих головах, виправдує неодин безглуздий учинок. Та чи нема таких учинків, за які мусять соромитися батьки, навіть тоді, коли до них прикладе руку незріла дитина? Алже у деяких хвилинах не треба ані освіти, ані зрілости, щоби відчути, що не личить робити. Та тут маємо до діла зі зрілими людьми, що свідомо підготовляються до такого вчинку, ще й вважають його геройським жестом!

Свято відкриття нагробника Франка було хвилиною, найменше пригожою на партійні чи гуркові порахунки при помочі таких аргументів як каміння.

Франко, якому доля не щадила каміння за життя від рідних земляків, не міг ніколи сподіватися, що не пощадить вона йому цього каміння і після смерти. Воно було, здається, останнє, що зневажило вчора його память. Які сумні рефлексії викликає такий інцидент! Ті, що хотять боронити Франка як свого однодумця, повинні би знати, що Франко все життя терпів і жив у злиднях саме тому, що проголошував ідеї поступу, толеранції, пошани чужих поглядів і переконань. Франко вірив у розвиток власного народу та в поступ людства тільки під тою умовиною, що в його рідним народі та серед людства запанують саме ті ідеї, для яких він працював.

Між тими ідеями не було ніколи місця на насильство. Каміння, як аргумент проти противника — це ніщо інше, як один із проявів тої некультурности, проти якої бунтувалася його свободолюбна душа. Люди, що так розуміють Франка, краще були би зробили, якби взагалі участи у його святі не брали і не плямили своїм виступом ні його памяти ні своєї громадської гідности.

Свято відслонення памятника І. Франкові.

Привіти, що наспіли на свято.

1) Український Жіночий Союз, Прага, Ч. С. Р. 2) Союз Українських Журналістів і Письменників на чужині, Прага. 3) Деканат факультету права і суспільних наук Українського Вільного Університету, Прага. 4) Український Соціольогічний Інститут, Прага. 5) Український Історичний Кабінет, Прага. 6) Українська Рідна Школа в Чехословацькій Республіці, Подебради. 7) Товариство Українських Інжинірів, Прага. 8) Союз Підкарпатських Руських Студентів у Празі. 9) Союз Українських Пластунів-Емігрантів, Прага. 10) Кіш Українського Пластового Союзу, Ржевниці біля Праги. 11) Центральний Союз Українського Студентства, Прага. 12) Українське Воєнно-Наукове Товариство, Прага. 13) Український Січовий Союз у Чехословаччині. 14) Український Вільний Університет у Празі (д-р Горбачевський — ректор). 15) Український Академічний Комітет, Прага. 16) Українська Господарська Академія, Подебради. 17) Міжорганізаційний Комітет Свята Івана Франка у Празі. 18) Українська Жіноча Національна Рада, Прага. 19) Український Високий Педагогічний Інститут ім. Михайла Драгоманова, Прага. 20) Товариство Українських Письменників і Журналістів у Чехосл., Прага. 21) Педагогічне Товариство Підкарпаття, Ужгород. 22) „Просвіта", Ужгород. 23) Робітнича Академія і соціялістичне учительство Підкарпаття, Ужгород. 24) Крайовий Хор Підкарп. Учительства, Ужгород. 25) Українські Товариства, Берегово. 26) Читальня „Просвіти", Мукачево. 27) Редакція „Світла", Мукачево. 28) Т-во „Українська Школа" в Чернівцях. 29) Часопис „Народня Сила", Чернівці. 30) Українська Національна Партія, Чернівці. 31) Зорганізована українська еміграція в Болярії, Софія. 32) Українська молодь Закарпатської України, Мукачів. 33) Д-р Дмитро Левицький, Гофгаштайн, Австрія. 34) Президент Евген Петрушевич, Прощ Іван і Бандрівський Володимир, Берлін. 35) Заточенці, Хлівиська. 36) Український Центральний Комітет у Польщі, Варшава. 37) Філія Т-ва „Союз Українок-Емігранток", Львів. 38) Відділ Українського Центрального Комітету в Польщі, Торунь. 39) Філія Союзу Українок, Кремянець. 40) Українська Захоронка в Самборі. 41) Українська Бесіда в Самборі. 42) Філія Т-ва „Учительська Громада" в Самборі. 43) Кружок „Рідної Школи" ім. Шевченка в Самборі. 44) Гурток української літератури при І-ій гімназії в Самборі. 45) Музей Т-ва „Бойківщина" в Самборі. 46) Українське Спортове Т-во „Дністер" у Самборі. 47) Філія „Союзу Українок" у Самборі. 48) Філія „Просвіти" в Калуші. 49) Філія „Просвіти" і Кружок „Рідної Школи" в Копичинцях. 50) Т-во „Зоря" в Самборі. 51) Українське Протиалькогольне Т-во „Відродження". 52) Читальня „Просвіти" і кооп. „Гараад" у Городовичах. 53) Д-р Юлій Олесницький, адвокат, Станиславів. 54) Уляна Кравченко, Перемишль. 55) Білинський і Кавецький, Бережани. 56) Українська колонія в Ченстохові.

Делегати з Буковини і Закарпаття.

У святі відкриття памятника Франкові взяли участь, як ми вже повідомляли, також делегації з Буковини і Закарпаття. Делегація української Буковини в числі 23 осіб прибула під проводом д-ра Когута, п. Гливки й ін., при чому був у ній теж представник селянства. Делегацію із Закарпаття вів соц.-дем. посол до чеського парляменту п. Гусняй. Обі делегації зложили на могилі Поета вінки.

Делегат Академії в Подебрадах.

Українську Господарську Академію в Подебрадах, Ч. С. Р., заступав на святі її ректор проф. Іваницький.

Подяка Родини Франка.

Діти Франка: проф. Тарас і донька Анна, зложили на руки голови Комітету ред. В. Мудрого подяку Комітетові і всьому Українському Громадянству за здвигнення памятника і за влаштування величавого свята у звязку з відслоненням того памятника.

Летючки КПЗУ.

З нагоди свята Франка пробували комуністи розкинути в кількох місцях свої летючки „До робітників, селян і працюючої інтеліґенції". В тих летючках підносять комуністи протест проти того, що, мовляв, українські буржуазні партії разом з УСДП. і радикалами присвоїли собі право торжественного обходу 16-ої річниці (так і написано!) смерти найбільшого письменника, суспільного діяча і боєвика за кращу долю працюючих — Ів. Франка. В дальшому летючка переповнена питомими комуністам демагогічними фразами, на які ледви чи яка тямуча людина може зловитися. З кепської української мови („боєвик о визволення народу"), як і з факту, що автори летючки не знають навіть, які тепер роковини смерти Поета, виходилоб, що укладали її неуки.

Святочна академія в честь Івана Франка.

Святочна академія в честь Івана Франка — це не був стереотипний концерт з нагоди якогось національного свята, а подія для нашого музичного життя, яка заелектризувала цілий наш музичний та музикальний світ і для цілого нашого громадянства була показником поступу, який і в цій ділянці мистецтва ми зробили за останні роки. Це був перегляд творчости наших сучасних найвизначніших композиторів, з якого можемо бути горді і який переконав нас, що не дуже то відстали ми від інших культурних народів, а навіть деякі, і то державні народи, перевищаємо. А коли візьмемо ще на увагу, що на тім концерті не всі наші найвизначніші композитори (як ось Микола Колесса й ін.) були репрезентовані, то баланс нашого музичного дорібку випаде ще краще. Рівночасно переконались ми, що маємо репрезентантів усіх музичних напрямків сучасної доби аж до скрайних модерністів включно, що ідемо з духом часу, якого від кожного культурного народу вимагають.

Концерт почався увертурою до опери „Захар Беркут" *Бориса Лятошинського*. Скрайний модерніст, знаменитий інструменталіст, який знає всі тайни модерної інструментальної кольористики, хоч не дуже глибокий, зате поривав сміливістю гармонізації і розмахом, таким характеристичним усім експресіоністам. Вправді вичуваємо у Лятошинського вплив Римського-Корсакова та Іполітов-Іванова, одначе він залишився тільки в доборі східних мотивів, якими обі ті композитори так радо користувались. *П. Антін Рудницький* як диригент виказав і тут свій небуденний талант і досвід, виконуючи цей дуже трудний твір (якого потяжкий матеріял прийшов в останній хвилині) по одній пробі.

Про *Антона Рудницького*, як композитора, довелось мені писати вже двічі, тому нема вині потреби широко про нього розписуватись. Додам лише, що кожна нова його композиція потверджує його неперечисний композиторський талант та майстерне опанування орхестральної партитури. Напрямком зближений до Лятошинського, хоч може не до такої скрайної міри, між українськими композиторами належить до „лівих".

Його фрагмент з „Мойсея", відспіваний *Михайлом Голинським*, писаний на жидівських мотивах — це не пісня, а симфонічна ілюстрація змісту поезії, в якій людський голос має більш рецитативний, декламаторський характер. Завдання співака тут не легке, з якого може вивязатись як слід тільки великий драматичний голос. Що Голинський був ідеальним відтворцем цієї трудної партії, не потребую і згадувати.

Ті два модерністи — Лятошинський і Рудницький — закінчили першу частину концерту, аби у другій віддати голос неромантикам. *Нестор Нижанковський* запрезентувався двома композиціями: „Наймитом" на міш. хор а капела у виконанні „Львівського Бояна" та піснею на тенор в супроводі оркестри „Поклін Тобі, зівала квітко", відспіваною М. Голинським. Здається мені, що правдивий свій композиторський характер показав Нижанковський в композиції „Наймит", у якій рівночасно виказав своє знання поліфонії і контрапункту. Одначе, думаю, що Нижанковський писав на хор, а думав інструментально, бо на хор це ніяк не звучало. Пісня „Поклін Тобі, зівала квітко" вдячна і мельодійна, але в цілком іншому характері, як попередня, нагадувала більш композиції його батька Осипа, при чому супровід зінструментований менше влатно.

Лев Ревуцький, один з найвизначніших сучасних українських композиторів, якого 2-а Симфонія оп. 12 була предметом чи не найбільшого зацікавлення слухачів. Неоромантик з легким нахилом до модернізму, великий талант, глибокий музик європейського покрою, а при тім такий український! Невичерпана інвенція та багацтво інструментального кольориту держать слухача постійно в напруженні, а українські народні мотиви, які снуються впродовж усіх трьох частин Симфонії, викликують в українського слухача тимбільше зацікавлення. А. Рудницькому, що диригував Симфонією належиться велике признання не лиш за саме артистичне виконання, але й за те, що дав нам змогу познайомитись з такою вартісною композицією.

У третій частині концерту почули ми дві пісні в супроводі оркестри *Василя Барвінського*: „Ноктюри" і „Сонет" та симфонічну поему *Ст. Людкевича* „Каменярі".

Пісні Барвінського, які виконала *Марія Сокіл*, це ліричо-настроєві композиції незвичайно мельодійні, яких слухаємо дуже приємно, хоч вони не лишають по собі трівкого враження. Барвінський — композитор малих форм, не симфонік, тому й інструментація супроводу дає багато до бажання. Все таки пісні його дуже подобались через свою приступність для широкого загалу.

Про вокальних виконавців п. *Марію Сокіл* і *Михайла Голинського* не потребую багато писати; вони такі відомі нашому загалові, що докидувати нові компліменти на їх адресу уважаю зайвим. Своїм співом і мистецьким виконанням причинились обоє немало до звеличання свята та піднесення вартости співаних творів.

Останньою точкою програми була симфонічна поема „Каменярі" *Стан. Людкевича*, виконана під диригентурою Миколи Колесси, який диригував теж хором „Львівського Бояна". Колесса — це диригент „з крови і кости", який відразу порвав публіку і виконавців, тому й кращого диригента для цієї музичної поеми годі собі уявити.

Симфонічна поема „Каменярі" — це могутня композиція, яка відразу вводить слухача в поважний настрій величі Франкових думок, висловлених у „Каменярах", і яка залишає довге та трівке враження. Свій твір лише Людкевич під впливом Вагнера, але цей вплив відбився тільки корисно на музичній стороні цієї симфонічної поеми. Ілюстрації слів „Лупайте ту скалу", якої хотілаб велика частина слухачів, там нема, зате два мотиви із „Не пора" й „Дубінушки", які домінують впродовж цілої композиції, висловлюють ті думки, що їх Франко у своїх „Каменярах" хотів сказати. Симфонічна поема кінчиться мужеським хором унісоно, який словами:

„Ми ломимо скалу, рівняєм правді путі,
І щастя всіх прийде по наших аж кістках"

закінчив святочний концерт.

Тарас Шухевич

В роковини австрійського уряду Дольфуса.

(Від нашого кореспондента).

Відень, дня 27-го травня.

Недавно, дня 19-го травня минув рік, як д-р Дольфус переняв становище союзного канцлера, себто президента міністрів Австрії. Переняв він це місце як муж довіря найсильнішої горожанської партії тої країни, як делеґат христ. суспільників. Загально відомо, що від самого початку не легко було Дольфусові кермувати державою. Рахуючи тільки на піддержку власної партії та крім того ляндбунду і гаймверів мусів він в національній раді часом рахуватися з кожним поодиноким голосом. Не рідко спочивала доля правительства на більшости одного-двох голосів. Очевидно, що така непевність далася дуже в знаки діяльности нового канцлера. І хоч як умило та енергійно давав собі Дольфус з тими труднощами раду, то він дістав вільну руку до свого ділання аж у хвилині, коли у березні ц. р. національна рада сама себе вилучила. З особистих причин димісіонували одночасно всі три президенти австрійського парляменту, так що нікого не стало, що мав право покликати нові зібрання послів. Від того часу Дольфус правив без парляменту. Наслідком того відпали для нього вічні клопоти з партіями, відпала потреба компромісів та безконечних дебат. Тепер, на підставі староавстрійського закону з 1917 р. зачав Дольфус вмілою рукою заряджувати все те, що в інтересі господарського добра та державної самостійности Австрії вважав за потрібне.

Приглянувшись успіхам першого року діяльности канцлера Дольфуса слід спинятися не так на змісті його державних актів як більше на тім, що він осягнув для Австрії. Зайнявши це місце, на котрому зумів собі померший канцлер Зайпель придбати симпатії цілого світу, не розпоряджав д-р Дольфус ані знаменитим дипльоматичним вишколом ані далекоідучими впливами в краю та заграницею, як його геніяльний попередник. Сам селянський син з альпейського передгіря Нижчої Австрії (з Кірнбергу коло Манку) Дольфус вступив до христ. сусп. партії як представник селянства. Інтереси того стану поставив він на одно з перших місць, коли став канцлером. І на далі тримався Дольфус свого здорового „хлопського" розуму, відчував так сказатиб природно, в чім лихо і від самого початку свою діяльність спрямував на те, щоби господарству держави, а особливо рільництву влекшити гірке положення. Облекшив він м. ін. деякі тягарі соціяльного обезпечення, змодернізував промисловий закон, поміг курортам та літниськам через заборону політичних маніфестацій. Словом зробив взагалі всі заходи, щоби громадянам дати почуття можливости та спокійної та безпечної праці. Інша річ, що все те не було до вподоби австрійським соціяльним демократам. Австромарксисти були й перші, що почали відчувати на собі прикро руку правительства Дольфуса. Йому вдалося ослабити позицію тої могутної партії. Крім невдалого страйку газетних складачів вони навіть і не пробували організувати відпору. Скорочення підмог безробітним, потім розвязання добре узброєної партійної гвардії, республиканського шуцбунду, ба кінець заборона традиційної від непамятних часів партійної масової маніфестації першого травня — все це болючі удари для австрійських марксистів і тим більше болючі, що пасивність і прикре угодовство лідерів партії довело до масових виступів із соц. демократії. Вже недавні вибори до громадської ради міста Інсбруку принесли їй там страту повної четвертини своїх поклонників. Швидкий та нечуваний занепад ні-

УБРАННЯ, НАГОРТКИ,
плащі непромакальні оригінальні анґлійські ...
продає просто консументам по гуртових цінах — ФАБРИКА МУЖЕСЬКИХ УБРАНЬ
Рот і Ругдерфер, Львів, Леґіонів З. І. п. над кіном „Палас".

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 31. ТРАВНЯ 1933.

Д-Р І. СВЄНЦІЦЬКИЙ.

Місце Івана Франка в історії української фільольоґії.

Інформативна стаття Франка в „Зорі" 1883 року п. з. „Жіноча неволя в руских піснях народних" була першим більшим виявом його зацікавлення для історико-фільольоґічної науки, зокремаж до української народньої словесности. Цій ділянці національної творчости посвятив Франко чимало уваги продовж усього життя. Почавши у 1876 р. в „Другові" етнографічним матеріялом з Нагуевич, Франко переходить згодом до систематичного огляду зібраного, пізнаного та дослідженого ним матеріялу української словесности. У 1890 р. дав він у „Ділі" статтю „Наші коляди", а опісля публікації цінного матеріялу українського фольклору в „Житті і Слові" Франко друкує 1898 р. дві основні праці — „Панщина і її скасування" та „Хмельниччина 1648/9 в сучасних віршах". Продовж 1901/8 виходить 5 томів „Галицько-руських приповідок", зібраних і впорядкованих Франком гаслами за змістом; 1906 р. присвячує він основну монографію — „Пісні про Правду і Неправду", а продовж 1906/13 друкує свої „Студії над (74) українськими піснями". Ось тільки важніші етапи у Франковій праці на ниві українського фольклору. Загально присвятив він йому одну третину свого наукового зацікавлення, що загально виражається 700 позиціями статтей, більших і менших студій, рецензій та основних повищ за нас 49 літ наукової творчости.

Одночасно та здебільша в тісній злуці з народньою словесністю, Франко займається і давнім народнім письменством, себто тією ділянкою міжнародньої людової словесности, що дійшла до нас у книжковій формі апокрифу, легенди, драми, новелі, фабльо. Франко звертає чимраз то більшу увагу на рукописний матеріял львівських книгозбірень, провінційних книгосховищ та церковних крилосів. Вислідом цієї живої цікавости Франка для старого письменства була його студія про Пасхальну драму в „Київ. Старині" 1896 р., та книжка про „Карпато-руське письменство" 1900 р., що по сьогодні є зразковим описом рукописів історико-літературного змісту обабіч Карпат XVII.—XVIII. ст. Продовж 1896—1910 рр. видав Франко ряд дрібних студій над староруськими оповіданнями про —однорога, слізця й хромця, пяницьке чудо... та 5 великих томів „Апокрифів і легенд" з українських рукописів, попереджаючи кожний том обширним вступом, а самі тексти численними заввагами, поясненнями і додатками. Ця рівнолеглість занять Франка українською людовою словесністю та її книжковою галузею була джерелом його монографій про старохристіянський роман „Варлаам і Йоасаф" 1895 р. та про легенду „Святий Климент у Корсуні" 1905 р.

Зовсім природно, що Франко — дослідник української словесности і книжности — мусить продовж усього життя цікавитися однородною працею міжнародніх спеціялістів-істориків письменства. Відділ рефератів Франка про наукові твори та основних рецензій на них, що він їх писав був для інформації ширшого кола читачів, обіймав добру другу третину позицій бібліографії його наукової праці. А як критик Франко не тільки вмів, але й завсе мав чимало нового сказати і неодному науковому питанню дати належне осьвітлення, напр. у статтях про Кирила й Методія в старославянському письменстві.

Довгий час увага Франка є звернена на особливші своєю вагою явища давнього українського життя, які лучили давне з новим та протиставили два світи — сходу й заходу. У вислідї Франко присвятив обширну студію найбільше інтересній та оригінальній постаті галицької землі кінця XVI. і поч. XVII. в., якою був Іван з Вишні. А що сама історична особа була високогромадянською появою вперед 300 літ, та говорити про неї довелось у трьохсотліття церковної унії, та й ще до того на сторінках радикального „Народу" (1893/95), то Франко мусів виявити в цій студії максимум свого суспільницького світогляду і наукової безсторонности, що стали мостом між католицьким Надністрів'ям і православним Наддніпрів'ям.

Згодом, вміру того, як Франко підходить до новітних часів доби відродження українського письменства, та розглядає літературну творчість українських письменників свого часу, він тим більше цікавиться звязком літературного явища з суспільним життям та з процесом оформлення поетичного замислу. Найкраще виявляється це у критиці писань старорусинів-русофілів, що свідомо відмовлялися від звязку з українством.

На основі цього підходу до поодиноких явищ літературного життя, як складників не тільки національного, але й світового письменства, Франко вже доволі вчасно виступає за спробами історичної синтези в ділянці українського письменства. Ці спроби, починаючи від 1892 р. „Charakterystyka literatury ruskiej XVI—XVII w." — як критика історії літератури Огоновського, та 1898 р. стаття з нагоди століття

Життєве обезпечення це видаток, який вертається стократно, бо на випадок Вашої смерти, дає змогу Вашій родині улаштувати своє життя; тому обезпечіть Ваше життя в одинокім

УКРАЇНСЬКІМ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ И РЕНТИ

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменица).

мецької соц. дем. партії став гірким і грізним „ментом" для соціялізму Австрії!

У даному моменті головна боротьба кабінету Дольфуса звернена проти другого ворога консолідації Австрії, проти національних соціялістів. Підбадьорені величавими успіхами гітлеризму в Німеччині і вони прямують в Австрії до якнайшвидшого переняття влади та до негайної злуки з Німеччиною. При теперішньому стані річей дійсно треба рахуватися з ними як з важним чинником у внутрішній політиці республики. Великі лави загально незадоволених, дрібне і середнє щодо заможности населення у місточках на провінції і чимраз більше й у Відні, всі бувші чімецькі націонали і „гросдойтше" ба й широкі круги державних урядників нині є в таборі австрійських гакенкрайцлерів. На випадок виборів до нац. ради, вони з 30 до 40 послами напевно осягнули би місце третьої з черги щодо впливів партії. Небувале загострення політичної боротьби у внутрі та неминучі конфлікти із заграницею були би їх наслідком. Не диво тому, що Дольфус, не тільки в інтересі власної христ. суспартії, але й в інтересі самої держави противиться покищо всяким виборам. Заборонив він і всякі публичні маніфестації гакенкрайцлерів, не допускає і до всяких агітаційних подорожей національних соціялістів з Німеччини та віддалив усіх поклонників тої партії з відповідальних місць державного апарату. Піддержка вірних правительству австрійських гаймверів, покликання 5000 їх членів до служби як помічної поліції та заповіджене обсадження 1000 урядничих місць молодими партійцями мають на цілі скріпити становище правительства. А величавий похід 45.000-ої гаймверівської армії з нагоди святкування роковин увільнення Відня від турецької облоги показали світові, що дотеперішня політика канцлера Дольфуса найшла собі відповідну оцінку в населенню і збільшила лави його поклонників. І хоч яким болючим стало загострення відносин до новорозбудженої Німеччини, то кожний реально думаючий громадянин мусить признати слушність дотеперішньому політичному курсові австрійського правительства Дольфуса. Побільшуючи та розширюючи спокійно свої культурні і торговельні впливи по цілій східній та полуднево-східній Европі, Австрія може лучше і доцільніше працювати в користь німецького народу, ніж працювалаб тоді, колиб пішла слідами теперішньої Німеччини.

Віденець.

„Енеїди" Котляревського, обширніше перескажана 1899 р., були приводом до ріжних міркувань, а навіть своєрідній спротив в колах галицьких педагогів українїстів (виступ Верхратського 1907 р.). Франко вводив в історію і синтезу літературних явищ України виразно суспільницький первісток, який одиноко лучив не тільки кожне явище духової творчости з одночасними діями політичної і соціял-економічної історії народу й землі, але й розрізнені частини самого народу.

Синтеза — ось головна риса Франкової фільольогічної роботи. Зібране і вивчене вмістити в рямці ідеольогічного звязку, найти йому місце серед однородних явищ, встановити їх часову послідовність і генетичну похідність — є головною метою праці Франка-фільольога. Правда, не завсіди находимо в його матеріялі оправдання для висновків, які він ставить (Варлаам і Йоасаф, статті про полемічну літературу XVI—XVII в.); рівнож можна не погоджуватися з його системою виділювання тематичного матеріялу через розбиття суцільного книжкового твору (напр. апокрифи з Крехівської Палеї), а проте кожна його робота й сьогодні є дійсно ціннім етапом у розвитку даної наукової проблеми. Франко є першим українським фільольогом, що тут у Галичині вийшов поза межі бібліографічної реєстрації і інформативного переповідання зібраного матеріялу. Франко має про кожне літературне явище давнього і нового часу свою окрему, так або інакше обосновану науку. Шляхом подрібного розгляду і порівнання Франко звязує український матеріял з найближчим сусідським і на цій аналізі та критиці матеріялу будує свої висновки. Таким робом український літературний матеріял — словесний і книжний — входить через Франка в постійний міжсловянський оборот.

(Продовження буде.)

Величаве Свято Молоді „Рідної Школи".

Після довгих, слотливих, зимних тижнів — сонце, тепло і... Свято Молоді шкіл і захоронок „Рідної Школи".

Рідношкільні Свята Молоді мають свою прегарну традицію. Кожного року нетерпеливо жде на те свято українське громадянство і багатотисячною своєю участю в ньому активно засвідчує свою прихильність до всенародньої установи, якою є „Рідна Школа". Дає їй моральну й матеріяльну піддрежку і на вид дисциплінованих кадрів вашої рідношкільної дітвори й молоді черпає бадьорість і віру в кращу майбутність української нації.

Недільне Свято Молоді випало, як звичайно, величаво. До походу, вправ і забав стануло 2.000 дітвори й молоді (в тому 350 з провінції), що радували очі й серця 10.000-ної маси учасників. Між учасниками бачили ми крім львовян не тільки численних делеґатів з провінції, але й із Підкарпатської Руси, зеленої Буковини і з Волині, а були навіть з Канади.

Точно в год. 3.30 пополудні голос трубки сповістив початок свята. І виступили довгими рядами з рідношкільними прапорами сотні зі своїм рідношкільним учительством в почетному поході. Під звуки трубної орхестри бадьоро минає чета за четою, викликуючи одушевлення у глядачів, гучні оплески й оклики. Образ добре звання з попередніх літ, а всеж таки вічно новий, вічно одушевляючий.

Молитва „Боже Великий Єдиний". Під звука орхестри відбуваються доцільно придумані ритмічні рухи молоді, уставленої у виді тризуба. Виконують делеґації старших дівчат усіх шкіл Львова і краю. Кожний звук пісні-молитви прегарно зілюстрований відповідним рухом. Цілість робить незатерте враження і викликує бурю оплесків.

Великий майдан Сокола-Батька зміняє що хвилини свій вигляд мов у калейдоскопі. Ось зацвів ріжнобарвно живими квітками й метеликами весни, засіяв золотом соняшника і збіжа, представляючи літо, похвалився багацтвами земних плодів в осени і розсипав сніжні перлини, як зима. Це наші найменші, діти рідношкільних захоронок враз із діточками захоронок Товариства „Українська Захоронка" дебютують перед великою громадою.

Посуваються живі квіти, метелики, ріжнобарвні комашки, а „весна" заквітчана, замаєна „їде" на візочку. Йдуть плугатарі в поле, а „запряжені" коники-хлопчики бадьоро „орють" рідну землю. Ось спізнився „коник" з бороною, але ще на час наспів і заскородив посіяне зерно.

Пройшла „весна" і надходить „літо". Косарі, женці, золотиста пшениця українського чорнозему, соняшники пишні. Не можна ока відірвати.

А за „літом" приходить „осінь". Збирають городину, копають бараболю, печуть її при правдивій ватрі, що веселим полумям несеться понад голови розбавленої дітвори, „молотільники" молотять нове збіжа, а плуги підривають стерню на зиму.

„Зима" вся в білому. На переді у прегарно звисаючих сталактитах „зима" сипле „снігом" на всі боки. За нею „їде" на санях величезна „снігова баба", а дальше хлопчики й дівчатка зі саночками і приборами зимового спорту та селяни й селянки в кожухах виконують свої зимові заняття.

І всі ті „4 пори року" розтаборилися на великому майдані, свобідно співають, танцюють, граються... і цілковито полонили публику. Та ось „табори" завивають. Вся дітвора справно стає в ради і довгими шнурами відходить за вал, полишаючи щирий жаль за собою.

На зміну вступають на арену найменші наших шкіл (з I. і II. клас народніх шкіл). Вони дебютують у справжніх вправах хустинками під звуки музики. Загалом вправляють добре, а коли тут і там помітне якесь недотягнення, то це можна оправдати несприятливими обставинами. До таких масових вправ треба частих масових проб. Та цьогорічна слота й зимно не позволяли цих найменших виводити на частіші спільні вправи. Якщо зважити, що в дійсности встигли вони зробити тільки одну спільну вправу, то треба признати, що успіхи були вдоволяючі.

Зате три гуртові вправи всіх шкіл „Рідної Школи" випали під кожним оглядом прегарно. Вже вхід на площу, розміщення і розставка відбулися дуже справно і могли для себе становити окрему точку. Та коли під звуки стрілецьких і народніх пісень трубної орхестри зашумів понад головами море жовто-блакитних прапорців, як вони, мов за подувом вітру, рівно схилялися в ту чи іншу сторону чи стелилися низом, — то захоплена публика дух запирала в собі, щоби ні одного масового руху не стратити з ока. Гучні оплески й оклики були виявом великого захоплення і признання за таке вдячне видовище.

Вправи проминули, а на зміну прийшли національні українські танки львівських дівочих шкіл ім. Шевченка й ім. Грінченка. Танки аранжовані передумано, дали прегарний образ, а заразом показали ширшій публиці їхню вищість і красу перед всіляками „модерними", за якими нераз і українська молодь пропадає, бажаючи наслідувати т. зв. „новини".

Лекція руханки, що її виконали учениці гімназії „Р. Ш.", познайомила наш ширший загал з новітніми методами фізичного виховання.

Та сама школа виконала прегарно низку ягілкових хороводів під мельодійні звуки ягілок. Чином відновлено перед очима тисячної маси ті прегарні звичаї, які впливом модерних течій зачинають поволі затрачуватись, а які слід би піддержати як традиційні, суто українські, до того з високими мистецькими вартостями.

Вправи палицями дівчат Торгов. Школи дали таку ріжнородність фігур і ситуацій та були виконані так прецизно, що могли вдоволити найвибагливіших.

Вежі, що їх виконують хлопці Торговельної Школи, мають вже свою традицію. Справність і краса знаменують ці трудні вправи. Цього року вежі виконали учні на 3 кіялах у прегарних і трудних фігурах, викликуючи бурю оплесків.

На закінчення „історична картина". Сюжет: На дівчата, що виводять ягілки, нападають турки й татари і забирають їх у „ясир" зі собою. Серед степу розбивають шатра. Дві дівчини, що втікли, дають про це знати козакам. Козаки обступають з усіх боків ворожий табор, перемагають ворогів, забирають шатра, кидають під ноги ворожий прапор Магомета і відбувають танець перемоги. Істор. картину виконали діти хлопячої школи ім. Грінченка в історичних костюмах. Картина припала всім до вподоби і викликала знову бурю оплесків.

Цілість зробила глибоке враження. Рідношкільне учительство доложило багато праці на підготовку, за що належиться йому велике признання. І взагалі українські батьки зі Львова, з краю та зза кордону мали нагоду переконатися, чим у теперішніх важких часах є для українського народу своя „Рідна Школа". Тому „Рідна Школа" може надіятися і вимагати для себе збільшеної моральної та матеріяльної піддержки, а всі батьки повинні з повним довірям вписувати свої діти до шкіл і виховних заведень „Рідної Школи".

Даром

3 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ

„САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

Румунія проти резізії трактат в.

БУКАРЕШТ, 29. V. ПАТ. На вчорашній антиревізіоністичній маніфестації, що відбулася за почином часопису „Універсул", прийнято резолюцію, яка стверджує, що пропаганда проти мирових трактатів загрожує мирові Европи та опізнює консолідацію народів, які прямують до відбудови після важких воєнних досвітів. Румунський нарід протестує рішучо проти всяких спроб нарушити границі, устійнені мировим трактатом, та заявляє, що боронитиме їх до останку своїх сил.

За майбутню політику Данціґа.

БЕРЛІН, 29. V. ПАТ. Бюро Вольфа повідомляє, що призначений націонал-соціялістичною партією на становище президента сенату вільного міста Данціґа голова Ляндобунду д-р Равшніґ виїхав до Берліна. В понеділок зложить перед представниками преси заяву в справі майбутньої політики Данціґа.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Господарські помилки.

Волинь, 27. травня 1933.

I.

Від низки літ міродайні чинники звертали увагу на господарське життя т. зв. східніх земель. Про господарське питання на цих землях раз-у-раз нагадує і польська преса.

Одначе якогось ясного пляну господарської розбудови цих земель не було й досі нема. Все — спроби, експерименти й більш мрійливі, ніж реальні плани.

Сьогодні знову чуємо в пресі про наладнання економічного життя наших земель і власне — про продукцію і експорт. Так само, як перед кількома роками всі сили були звернені на імпорт. Але як тоді, так і тепер усе має бути налагоджене поза місцевим населенням, згори, урядовими чи самоврядними чинниками.

За намагання кермувати господарським життям має без цих має життя не раз уже мстилося й тепер мститься, як напр. на Радянщині. Продукцію й перерібку на ніви,-зах, землях мали налагодити згори соймики, штучні, згори насаджені кулаки рільничі і такі самі патронувані й субсідовані кооперативи. Укр. маси у своїй діяльности в цьому напрямку зустрічали й ще зустрічають ріжноманітні перешкоди. Їм дозволяється лише впрягатися до цього воза, але не самому будувати його й кермувати ним.

Це помилка, за яку життя мстилося, мститься й буде мститися то, на жаль, і на наших Богу духа винних масах.

Засвоївши собі кольоніяльний погляд на „креси", як на якийсь Альжир, Камерун то що, керманичі господарським життям, щоб підсилити промисл, перли на Волинь, що лише вдалося. Соймики, кулаки рільничі й поодинокі рільничі кооперативи мали своїм завданням усі ці фабрикати розсувати по селянських господарствах.

Ніхто не рахувався з тим, чи вони витримають цей тягар, чи ні. Все й ішло на векслі, на рати. Безглуздна політика обтяжування слабосильних селянських господарств дорогими машинами, вирівками й іншими „благодатями" довела до того, що тепер господарі мусять продавати землю, щоб заплатити за вже зруйновані машини і т. д.

II.

Така сама „помилка" (але вже в лапках) сталася й з парцеляцією поміщичих і церковних земель. Щоб ущасливити наших селян, взявся за це діло, між іншим і „Земляньский Банк". Він, бачите, доводив до порозуміння між поміщиками й селянами; він піклувався про набуття землі через рільний банк, про властивні листи і т. д.

Завдяки штучно накрученій машині, ціни за землю були вишрубовані до крайніх розмірів — до 3.500 зол. за гектар. Селяни, які мали гріш, вкладали в куплені землі, до краю обтяжені в рільному банку. Коли гарячка, внаслідок безгрошівля, пройшла, ціни на землі почали швидко падати. І сьогодні ця „високоцінна" земля продається по 700—800 зол. за гектар. А річні сплати до рільного банку з гектара перевищують дохід з нього. Селяни опинилися більше, ніж у безвихідному положенні. Перед ними перспектива втратити все вложене в куплену своє добро на річні сплати, кари та відсотки.

Конкретні приклади:

Селяни купили таким способом землю в поміщика маєтку Озеряни на Луччині. Один з них набув, здається, 12 гектарів, дав готівкою 12 тисяч, решта була записана, як довгоречинцева позичка в рільному банку. Земля й продукти впали в ціні. „Щасливому" набувцеві приходиться сплачувати річно майже вартість одного га землі. Ясна річ, що згодом він цю землю мусить втратити.

Селяни одного села біля Луцька набули через банк шматок церковної луки по такій самій штучно-високій ціні. Дохід такий малий, що земля всім своїм урожаєм не вспіє покрити річних рат. Селяни просять звільнити їх від цієї луки. — та пропало, платіть.

Польські кольоністи ще мають ріжні полекші. А українці просто гинуть. Якщо для цих селян не буде щось зроблене, вони цілковито зруйнуються.

На це сумне явище повинен звернути увагу посольський клюб.

III.

В останніх днях робиться багато шуму довкола збуту рільничих продуктів. З цього приводу відбулися вже дві наради представників торговельної палати з місцевими купцями. Отже хтось знову думає „ущасливити" рільника. Наскільки волинські купці мають на увазі інтереси рільників, усім добре відомо.

На вузеньких відкритих чи тайних нарадах ще вчорашні спекулянти, а сьогоднішні купці вже починають торгувати шкіркою хліборобів, а ті, що сьогодні сіють, і не знають про це.

Це хіба теж „помилка" і вона мабуть теж на комусь помститься. А що вона помститься в першій черзі на нашому селянинові, який буде змушений в осени продати свої продукти за безцінь, це само собою розуміється.

Очевидно ці „помилки" будуть усунуті лише тоді, коли українські рільники візьмуть належну участь у всіх цих справах через свої організації. Здається, на цьому повинно залежати навіть тим, що сьогодні хотіліб налагодити господарське життя згори, поза селянською рільничою масою.

Senex.

Вислід данціґських виборів.

ДАНЦІҐ, 29. V. ПАТ. Дотеперішній поділ мандатів до данцігського сойму такий: націонал-соціялісти 38, соціялісти 13, комуністи 5, центр 10, німецькі націонали 4, польська листа Чернецького 1, польська листа д-ра Мочинського 1.

ПОНАД 50 ПРОЦ. ГОЛОСІВ.

ДАНЦІҐ, 29. 5. ПАТ. Вислід виборів до фольксгагу приніс безперечно велику побіду гітлерівцям, які одержали понад 50 проц. загального числа голосів. „Данц. Зонтагсштг." заявляє що цей вислід для гітлерівців успішніший ніж у Німеччині, де вони одержали лише 44 проц. голосів. Це доказ, що населення Данціга хоче піти тим самим шляхом розвитку, як це сталося в Німеччині. З інших партій рішучу невдачу потерпіли німецькі націоналісти, що втратили 6 мандатів, а одержали ледви 6 послів. Центр удержав свій стан, а навіть здобув тисячу голосів більше ніж попередньо, хоч у звязку з новим поділом тратить один мандат.

„Данц. Фольксштг." признає, що соціялісти потерпіли невдачу, та каже, що робітниче населення остало вірне партії, яка буде найсильнішою опозиційною партією в соймі. Данціг не зважаючи на гітлерівський уряд не перейде до Німеччини, бо його конституції бережуть покликані до того чинники. Зате часопис дивиться песимістично на будучі польсько-данцігські взаємини, бо не вірить запевненням кандидата на становище президента сенату д-ра Равшінґа та провідника гітлерівців Ферстера, а також кандидата на сенатора внутрішніх справ Ґрайзера.

Правильна передплата дасть нам змогу поліпшити Видавництво.

„СААРСЬКА СОЦІЯЛІСТИЧНА ПАРТІЯ".

ШТРАСБУРҐ, 29. V. ПАТ. В басейні Саари повстала нова політична партія: „Саарська соціялістична партія". В програмі партії є м. ін. ціль ставити спротив усяким старанням прилучення Саари до Німеччини, підчас плебісциту в 1933 р. старатися вдержати територію Саари як окремий устрій під охороною Ліги Націй та організування боротьби проти нац. соціялістів. Органом партії є „Саарштурм".

МОСКОВСЬКА ЛАСКА ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ.

„Ізвестія" з 16. ц. м. приносять статтю з нагоди десятиліття українського театру „Березіль", в якій м. і. пишуть: „Березіль" займав формалістсько-естетичні позиції орієнтуючись на дрібно-буржуазні верстви. В 1931 р. „Березіль" визнає нарешті цілу шкідливість своїх позицій..." І поза тим „Ізв." визнають, що „Березіль" не зважаючи на ухили має всі дані для успішної праці між найбільшими радянськими театрами... (Укрбюро, Женева).

Нова розмова Папена.

БУДАПЕШТ, 29. V. ПАТ. „Будапешті Гірлап" приніс розмову з віцеканцлером Папеном, який заявив, що на його думку в Німеччині буде привернена з часом монархія як вислів одноцілої волі народу. На основі права самовизначення народам муситься признати право на вільний вибір форми уряду. Щодо Альзації й Льотарингії Папен сказав, що ті справи вже полагоджені. Супроти Польщі не маємо, говорив він, ніяких агресивних намірів і шануємо рами існуючих трактатів. В справі „аншлюсу" німці не думають поглотити Австрії, бажаючи тільки, щоби німецькі народи Німеччини та Австрії йшли наперед спільним шляхом.

Справа кольоній, говорив Папен, це отверта рана, бо Німеччина це одинокий нарід, що не має кольоній.

АНГЛІЯ ЗАПЛАТИТЬ ВОЄННИЙ ДОВГ.

ПАРИЖ, 29. 5. ПАТ. Прийшли вістки з Лондону, що британський скарб найправдоподібніше заплатить рату воєнного довгу Зл. Державам. Наслідком девалюації доляра рата фактично винесе 19 міл. 500 тис. фунтів, а не англійський скарб легко перенесе. Рату мають заплатити 15. червня ц. р.

АНГЛІЯ ЗА ВІДЛОЖЕННЯМ РОЗБРОЙНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ЛЬОНДОН, 29. V. ПАТ. „Дейлн Геральд" повідомляє, що британський уряд поза кулісами розбройної конференції старається, щоби її відложили. Британський уряд хоче відтягнути увагу заінтересованих держав найменш цікавим моментом великого блефу, яким буде підписання пакту 4-х. Пакт цей оголосить Англія до найближчий акт миру від часів Локарна.

ПОРОЗУМІННЯ МІЖ В. БРИТАНІЄЮ ТА ФРАНЦІЄЮ.

Мала Антанта змінила становище.

ЛЬОНДОН, 29. 5. ПАТ. „Таймс" твердять, що між урядами В. Британії та Франції прийшло до порозуміння в справі пакту 4-х, який скоро парафують. В. Британія — на думку „Таймс-ів" згодилася на включення § 16. пакту Ліги Націй про санкції.

Неприхильне становище М. Антанти змінилося наслідком запевнень, що пакт не вплине на відносини тих держав і Франції та що справи ревізії постанов трактатів не влучать до пакту. Колиб цієї справи торкалися, то лише на основі процедури Ліги Націй та при вдержанні принципу однодушної постанови.

„Моргенпост" потверджує вістки „Таймс ів" і зазначує, що Франція дала Англії це запевнення на письмі. В тих обставинах — пише часопис — пакт 4-х держав утратив свою остроту, йому вирвали зуби.

ДОЛЬФУС ІДЕ ДО РИМУ Й ЛЬОНДОНУ.

ВІДЕНЬ, 29. V. ПАТ. „Дер Морген" повідомляє, що канцлер Дольфус із кінцем цього тижня їде до Риму, щоби підписати конкордат. При цій нагоді стрінеться з Мусолінієм і мадярським премієром Гембешом, аби обговорити німецькі анексійні пляни та небезпеку, яка грозить Австрії. В повороті канцлер поїде до Лондону на отворення всесвітньої господарської конференції, на якій матиме нагоду зясувати гітлерівську політику супроти Австрії.

Катастрофа з літаком.

БЕРЛІН, 29. V. ПАТ. В місцевости Гільдесгайм упав учора літак, що належить до націонал-соціялістичної партії. Пільот смертельно потовкся, пасажир згинув на місці.

Не думає резиґнувати.

З Вашинґтону повідомляють, що державний секретар скарбу Вудін сказав, що не думає резиґнувати наслідком ревеляцій з процесу проти Моргана. Президент Рузвельт, як кажуть, спротивився уступленню Вудіна.

Ґанді перестав постити.

ПУНА, 29. V. ПАТ. Ґанді скінчив голодівку після 3-тижневого посту. Лікарі кажуть, що він швидко верне до здоровля. Ґанді, який від початку голодівки не голився, рішив позбутися бороди як скінчить постити. Щойно опісля прийме журналістів і фотографів.

По широкому світі.

— Латвійські летуни Палінс і Цельм розпочали лет з Риги до Гамбії, давної курляндської кольонії в західній Африці.

— На міжнародних самоходових перегонах під Кельном виїшов переможцем Нуволярі, їдучи пересічно 113 клм. на годину.

— Гітлер рішив відкликати дотеперішнього німецького посла з Відня Ріта й іменувати на його місце члена своєї партії.

ДОЛЯР.

У Львові Банк Польський платив за доляра 7.45, на неофіціяльній біржі 7.50. В 10 год. Банк обнизив курс доляра до 7.40. В міжбанкових оборотах курс доляра 7.45. В 11 год. Банк обнизив курс доляра на 7.30. У приватних оборотах упав курс доляра до 7.30. Пополудні курс доляра піднісся у міжбанкових оборотах до 7.42 зол.

НА ГОСПОДАРСЬКОМУ ФРОНТІ.

Праця в господарсько-садівничій школі Товариства „Просвіта“ у Милованні.

— У 24. числі „Діла“ ц. р. вказали ми на ті труднощі, що їх має Товариство „Просвіта“, ведучи одиноку українську сільсько-господарську школу у своїй маєтності в Милованні. Ми вказали тоді також на ті організаційні засоби, якими Товариство „Просвіта“ бажало би зажегнати цю працю в школі продовжати.

Систематична і планова праця Головного Виділу „Просвіти“ та її помічних органів: Педагогічного Патронату й Опікунчого Комітету при філії „Просвіти“ у Станиславові, як також і Управи школи в Милованні дали досі вповільнюючі наслідки.

Від 1. березня ц. р. вчиться у милованській школі 42 учеників з 16 повітів у краю. Ті ученики за 7 місяців будуть мати змогу пізнати найважніші основи поступового господарювання, пристосовані до наших сучасних господарських умовин.

Щоби виконатися як слід з цього в теперішній час великого завдання, Товариство „Просвіта“ доповнило учительський персонал трьома фаховими силами в кваліфікаціями до навчання в сільсько-господарських школах. Крім попереднього управителя школи інж. Е. Брилинського, якому Головний Виділ доручив загальний провід у працях школи, вчать ще: М. Панашій, довголітній управитель шкіл на Поморю і школи „Сільського Господаря“ в Коршові, спеціяліст садівничо-городничого господарства та знаменитий організатор громадської праці на селі; К. Геців, агроном і фаховий учитель сільсько-господарських шкіл з довголітньою практикою за границею і в краю, що вчить годівлі тварин включно з дрібними галузями, як пасічництво, шовківництво, ведення ремісничі вправи, в яких ученики вчаться робити ті необхідні праведи в господарстві, які господар без труду може собі сам зробити. П. Пеліх, учитель до загально-освітніх предметів, є рівночасно помічний у діловодстві школи і господарства.

Теоретична наука у школі відбувається щодня від 7. до 12. години, а пополудні практична наука. Практичну науку відбувають ученики гуртками під проводом учителів у полі, городі, саді, овочевих шкілках, обори, курниках. Все господарство в маєтности Товариства „Просвіта“ пристосовано так, що воно дозволяє й утривалює теоретичну науку. Старанням Педагогічного Патронату „Сільський Господар“ у порозумінні з Центросоюзом заініціювано практичні дослідні праці в ділянці управи сільсько-господарських рослин та годівлі свиней. Ревізійний Союз Українських Кооператив дав фахову допомогу в навчанні про кооперацію.

Головний Виділ кладе велику вагу на практичний вишкіл передовсім у тих ділянках сільського господарства, які у нас найбільше занедбані і невигідні. З цією метою Головний Виділ влаштував в осени білоцерківський курс, якого домагаються самі ученики.

З переступленням шкільного року на літні місяці має Головний Виділ нові повставші труднощі з приміщенням вакаційної оселі, яка має табуларне право в літніх місяцях користуватися шкільним будинком. Від довшого часу робив Головний Виділ старання винайняти дотідне приміщення для вакаційної оселі, однако без успіху. Не лишилося нічого іншого, як поробити доволі коштовні адаптації у стодолі для приміщення учеників, щоби можна було опорожнити льохалі у шкільному будинку для вакаційних осель.

Службовість школи на річ вакаційної оселі стала дошкульною журбою обох товариств. На евакуації шкільного будинку терпить нормальний хід праці у школі. Залишенням школи будуть покривджені діти, які виходять з тугою побуту на здоровому сільському воздусі в часі вакацій. Розвязка тут може бути лише одна — побудувати для приміщення вакаційної оселі окремий дім, чого Т-во „Просвіта“ сьогодні зробити не може і мусять меншим коштом евакуювати шкільний будинок.

При допомозі Маслосоюзу і Центросоюзу розбудовується годівельне господарство, на якому ученики вчаться практично всіх праць, які є необхідні в годівельному господарстві. Маслосоюз вручив у Милованні обі обори (милованську і коршовецьку) та віддав для вжитку школи. Центросоюз причиняється фінансовою допомогою до розбудови птахівничого господарства, яке також стало засобом практичного навчання на курсах.

Педагогічний Патронат та Опікунчий Комітет почали вже праці для урухомлення найближчого сільсько-господарського курсу. Реорганізація школи й господарства поступає дальше і спільними зусиллями Т-ва „Просвіта“ та українських центральних установ, які беруть участь у тих працях, створено тривкі основи для всесторонного навчання з ділянки сільського господарства та використання тих відомостей у громадській праці на селі тими, що покінчили школу.

Можна сподіватися, що громадянство прилучиться до тих змагань та доложить усіх старань, щоби на слідуючий курс спрямувати до милованської школи якнайбільше учеників.

Д-р М. Халевчук.

Запамятайте теперішню адресу:

„РІДНА ШКОЛА“

Львів, вул. Словацького 14.

КОЖНИЙ

ПЕРЕДПЛАТНИК

одержує точно часопис, тому повинен памятати

про відновлення передплати.

НОВИНКИ

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.**

— **Франкову виставу** в Національному Музею (вул. Мохнацького 42) відвідало продовж 27. і 28. травня 385 осіб групових прогульок з краю.

— **Театр ім. І. Тобілевича,** що приїзджає на кілька вистав до Станиславова дня 1-го червня, виставить там між іншим „Фраскіту“, „Мужчину з минулим“, „Мотрю“ і прем'єру „Батурин“. „Батурин“, що піде 4-го червня є сценічною переробкою п. Л. Лісевича з повісти Б. Лепкого. Ця неса доповнює „Мотрю“; ставить її В. Блавацький, режисерує М. Бенцаль і В. Блавацький. На прем'єру „Батурина“ до Станиславова приїде Б. Лепкий.

— **На будову нагробника Івана Франка** зложила делегація українських товариств із Буковини замісць вінця на могилу 71 золотих, читальня „Просвіти“ в Бориславі 50 зол.; чит. „Просвіти“ в Угнові 10 зол. Артист Михайло Голинський зложив на будову нагробника 20 зол. Замісць вінців на могилу зложили ще на будову нагробника „Союз Українок“ у Станиславові 25 зол. і Центральний Український Комітет (еміґрантів з Наддніпрянщини) 10 зол.

— **Відгомін Франкового Свята в польській пресі.** Загал польської преси у Львові обмежився до сухих хронікарських нотаток про всенародній здвиг з приводу Франкового Свята, звертаючи головно увагу на інцидент з луговиками на цвинтарі. Виїмок творить понеділкова „Хвиля“, що принесла рецензію А. Пльона на святочну Академію в салі б. Філгармонії та „Дзенник Людови“, що подав наперед більший комунікат про свято, фейлетон Волод. Темницького (у двох числах) про самого Франка та переклад Р. Гамчикевича поеми „Каменярі“.

— **„Сучасна Европа і примари будучої війни“.** На цю тему виголосить відчит у пятницю 2. ц. м. в салі Польського Музичного Т-ва у Львові п. Л. Ф. Ердтвахт з Відня відомий накладчик „Ренесансу“. Білети в магазині нот Сайфарта, Академічна 6 і вечором при касі.

— **До відома скарбової палати у Львові.** На основі закону належиться Філії „Просвіти“ в Зборові, що побудувала і викінчила свій дім в 1922 р. десять літ вільних від податків. В тій цілі виділ Філії „Просвіти“ робить вже від 1931 р. рекурси проти платничих наказів, але вони не мають успіху, бо громадський секретар Давид Герман держить у своїм бюрку рекурс з 1931 р. неполагодженим і не думає його полагодити. Запитуємо отсим прилюдно, як думає полагодити скарбова палата у Львові II. наше зажалення в тій справі? — **Філія „Просвіти“ в Зборові.**

— **Нові кліматичні стації в Надвірнянщині.** Наслідком ставань управи міста Надвірни міністерство внутрішніх справ зачислило громади Надвірна, Яблоница, Рафайлова, Пасічна, Ланчин, Зелена, всі положені в надвірнянському повіті, залізнича стація Надвірна, до кліматичних стацій (уздровіска), а міністерство шляхів комунікатом з 9. травня ц. р. признало особам, що відвідують ті місцевости задля порятування здоровля, залізничі тарифові полекші, передбачені для краєвих кліматичних стацій, які обовязують в часі літнього сезону від 15. травня до 31. жовтня ц. р.

— **Нічна стрілянина біля церкви.** Громадська нічна варта у Східниці пов. Дрогобич ствердила, що до церкви зломилися злодії. Повідомила про це державного поліцая, який мав тоді обходову службу, і він побачив недалеко церкви двох людей, що поралися з касою, пробуючи її відчинити. Підходячи до них, крикнув, щоби задержалися, однак злодії дали до нього кілька револьверових стрілів і почали тікати. Поліцай відповів також стрілами, але злодії втікли серед темряви, залишивши касу на місці.

— **Пресова розправа.** Перед окружним судом карний виділ у Львові відбувався 27. ц. м. розправа в справі конфіскати „Вперед“. Сконфісковано уступ зі статті „Львівська конференція“, а саме: „Протиставлено ППС, стоїть на становищі самостійности і державної незалежности українського народу. Коли повстане українська держава, границі обох держав означать обі сторони...“ Після переведеної розправи трибунал в складі: рад. Мілярського, д-ра Льокера і Лясковського ухилив конфіскату, стоячи на становищі, що в даному випадку нема злочину з § 93 к. з. Обжаловував прокуратор Циган, заступав редакцію „Вперед“ д-р Лев Ганкевич.

— **Львівські вломники в Любачеві.** В ночі на 28. ц. м. до будинку громадського уряду в Любачеві добилися злодії і вкрали з огнетривалої каси 800 зол. Вони вирізали „фартушковою“ системою великий шмат задньої стіни і так під напором їхніх „раків“ та електричних сверлів вутро каси стануло перед нами отвором. Все те вказує на роботу львівських майстрів від кас.

— **Каміння на залізничому шляху.** Машиніст потягу недалеко стації Зимна Вода побачив на шинах купу грубого каміння. На щастя зміг ще задержати потяг і врятувати його від катастрофи. Доходження викрили, що каміння на залізничому шляху виклали сільські пастухи. Кількох із них арештовано, а крім того потягнено до відповідальности їхніх родичів.

— **Чоловік дивогляд при військовій бранці.** Перед один дім при вул. Панській у Варшаві заїхала дорожка з піднесеною будою. Два поліцаї спровадили до неї примусово новобранця Давида Флідербаума, якого поява на вулиці викликала велике збіговище. Це якийсь дивогляд з головою, що подобає на звіря, а не людину. Флідербаум перший раз з роду вийшов зі свого мешкання на вулицю, щоби стануги перед комісією в справі військової служби. Розуміється, що поборова комісія не признала його здібним до виконування військового обовязку, і поліція відставила Флідербаума назад до дому. Цей дивогляд не вміє зовсім говорити і видає зі себе звуки, що пригадують квик поросяти. Однак добре чує і розуміє кожне слово. Мати його, вдова, має шестеро дітей, але всі інші є зовсім нормальні.

— **Кепура в Голівуді.** Наслідком великого успіху Кепури у фільмі „Пісня ночі“ „Universal Pictures Corporation“ в Голівуді заангажувала його до награння двох фільм.

— **Дороге женихання.** Значний польський силач Стан. Цигановіч програв в Америці судовий процес за відшкодування, якого зажадала вчителька Бушківна. Вона заскаржила Цигановіча за 25 тисяч долярів, кажучи, що в 1926 р. він обіцяв оженитися з нею, і на доказ предложила листи від Цигановіча. Суд вирішив справу в її користь, засуджуючи силача на заплату 18 тисяч долярів.

— **Спростування помилок.** У статті „Долярові довги і претенсії“ у вчорашньому (137) числі „Діла“ вкрались друкарські помилки. І так надруковано: долярова **трансакція**, має бути: долярова **тезаврізація**. Ціле речення виглядає так: Нещасливі випадки (ось як недавно з Перемиською Капітулою) вказують на те, що долярова тезаврізація пропитає не тільки серед наших селянських мас. Крім того перекручено назвиско опонента д-ра Ріхтера (замісць д-р Зіссер видруковано д-р Віссер).

—o—

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Бл. памяти **Клементина з Горошевичів Лебедовичева,** вдова по пароху Манастиря, ярославського повіту і власниця реальности в Перемишлі померла в Манастирі у квітні ц. р. приявши св. Тайни, в 65. році життя. В. Їй П.!

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“

Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.

Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи

по найдешевших цінах!

СПОРТ.

ЛЬВІВ. ХУРТОВІНА (КОМАРНО)—СОКІЛ IV. 5:1 (2:1).

Змагання товариські. Комарнянська дружина, скріплена двома грачами УРСК-у, визначалася добрим стартом до м'яча, запалом і нехлюпи заграннями на ворота противника. Сокіл IV виступив в ослабленому складі і то здекомплетовано. Слід уже сокільській дружині зрозуміти, що часті виступи в деватку не приносять почести ні самому клюбові, ні українському спортові. Хіба стати Сокіл IV на 11 змагунів! Судіювали на зміну пп. Глібовицький і Повзанюк.

УРСК. II. — СОКІЛ IV (РЕЗ.) 3:3.

Гра з перевагою УРСК. Судіював п. Мокурад.

ЛЬВІВ. МАККАБІ II — СТЕП II 4:1 (3:0).

Змагання товариські. Одинокі ворота для Степу стріляв Кучмінський.

ЗОЛОЧІВ. СОКІЛ (ЗОЛОЧІВ — КОМЕТА (ЛЬВІВ) 6:1 (2:0).

Гарна і завзята гра обох дружин у першій позовній. В другій Комета не видержує темпа та обмежується то оборони. Судіював п. Круль. Видділ ок. 300.

БУЧАЧ. БУРЕВІЙ — ГАКОАГ 1:0 (0:0).

Заслужена перемога над сильною жидівською дружиною. Ворота здобув Барановський.

ОКРУЖНІ ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ.

В суботу попол., неділю й понеділок рано 3., 4. і 5. червня ц. р. відбудуться окружні легкоатлетичні змагання на площі Сокола-Батька. Організує і приймає зголошення до 3. ц. м. „Плай". Конкуренції: біги, метн, скоки. Ближчі інформації в найближчих днях.

СПОРТ НА БУКОВИНІ.

Мистецькі змагання сезону 1932-33 скінчені. Висліх: „Ян" мистець Буковини, „Польонія" на останньому місці в I. класі. У II. класі мистецтво здобули „Залізничники", що на 8 змагань здобули 16 пунктів (в. в. 31-2) і гратимуть тепер з „Польонією" за вхід до I. класи.

В мин. неділю розіграла комбінована дружина Довбуш-Ян змагання з „Залізничниками" з висліком 1:0.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Іван Франко: УКРАЇНЕЦЬ НА ТІМ СВІТІ ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ. Видання „Самоосвіти" ч. 3.

ЖУРНАЛИ.

ВІСТНИК, місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Річник 1. Ч. 6. Львів. червень 1933. Зміст: О. Ольжич: * * *; Л. Мосенда: Ми були; Е. Маланюк: Молитва; Яр. Курдидик: Думки; А. Ворон: Маланюк: Молитва; Ю. Горліс-Горський: Аве діктатор; Серійка пастиркою; Ю. Горліс-Горський: Аве діктатор; Себастіян Гоо: Кітка; Рене-Альбер Гізман: Зустріч; І. Федорович-Малицька: Паризька виставка в Нац. Музеї; Л. Луців: Наш життєписний роман; Е. Маланюк: Ти; В. Стернишський: Стиль нового покоління; Е. Ляхович: Е. монозічний націоналізм; М. Мезенцев: Технократія; Дм. Донцов: Пасивіста гієна; Вол. Остапів: Кольпортерове жонження по муках; М. Л.: З пресового фільму; Бібліографія.

ЛІТОПИС БОЙКІВЩИНИ, записки присвячені дослідам історії, культури й побуту бойківського племени. Рік III. Ч. 2. Зміст: Передне слово; Д-р В. Кобильник: З археольогічних дослідів на Бойківщині за рік 1931 і 1932; О. Лишецька: Дещо про бойківські вишивки; Д-р М. Скорик: Як записувати відомости про бойківські вишивки; І. Филипчак: Спомини про великого бойка Івана Франка; Хроніка.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 30. травня год. 7.30 „Капітан із Кепеніка" (виступ Ярача).

Середа, 31. травня год. 7.30 веч. „Капітан із Кепеніка" (вистава закуплена).

Четвер, 1. червня год. 7.30 веч. „Капітан із Кепеніка" (виступ Ярача).

Театр Різнородностей.

Вівторок, 30. травня год. 7.30 веч. „Нехочний".

Середа, 31. травня год. 7.30 веч. Вистава Комітету „Ратуймо дитину".

Четвер, 1. червня год. 7.30 веч. „Нехочний".

Кіна.

АДРІЯ: „Примарні ночі Льондону".

АПОЛЬО: „Біла одаліска" (Дон Хо в Мохіка).

АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".

КАСІНО: „Бастер Кітон як посередник кохання".

КОЛІСЕЙ: „Мадам Гільотін" і ревія „В сяйві сонця".

КОПЕРНИК: „Мадам Батерфляй".

МАРУСЕНЬКА: „Мадам Батерфляй".

МІРАЖ: „Конгорія".

МУЗА (давн. „Оаза"): „Погромники просторів".

ПАЛЯС: „Екстаза".

ПАН: „Ліцитація кохання", „24 години".

ПАСАЖ: „Боротьба з наслідками проституції".

СТИЛЕВЕ: „Бейбі" (з Анні Ондра), „Ревія нужди".

ХИМЕРА: „Люди в готелі".

УТІХА: „10-х із Пазяка" та ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 30. травня 1933.

Братислава (279,3) 17.30 Спів, 18.00 Хор; **Бреслав** (325) 12.00 Концерт. 13.15 Пісні й танці; **Мілано** (331,4) 20.45 „Джіроффле-Джіроффля" оп. Лекока; **Лайпціг** (389.6) 19.00 „Абу-Гасан" ком. опера Вебера; **Рим** (441,2) 13.00 Музика, 20.45 „Бако ін Тоскана" оп. Бродзі; **Відень** (518,1) 11.30 Квартет, 17.25 Молоді скрипачі; **Будапешт** (550,5) 13.30 Військ. орхестра, 17.00 Фортепян; **Харків** (937,5) 10.00 Оп. музика, 13.50. 15.00, 18.00, 19.00 Концерт; **Москва** (1090) 00.00 „Кармен" оп. Бізета (ВЗ СПС 1304.3 м.). 17.25 „Демон" оп. Рубінштайна" (Сталін 424,3 м.).

Середа, 31. травня 1933.

Мор. Острава (263,8) 17.00 Опера для дітей; **Братислава** (279,3) 12.30 Концерт; **Бреслав** (325) 21.00 Пісні моряків, хор; **Мілано** (331.4) 20.30 Комедія, Концерт; **Штутгарт** (360.6) 10.10 Пісні, 10.30 Камер. музика; **Рим** (441.2) 20.45 Квартет; **Прага** (488,6) 19.30 „Ді Ферльобунг ім Траум" оп. Краса; **Відень** (518,1) 11.30 Квартет. 17.00, 19.45 Концерт; **Рига** (525) 18.30 „Паганіні" оп. Легара; **Харків** (937.5) 9.00 Соліст, 10.30 Літ. трансмісія, 13.50, 19.00 Концерт, 15.00 Українські нар. пісні та смичкова музика, 16.00 Літ.-муз. трансмісія; **Москва** (1000) 17.25 „Сорочинський ярмарок" (Досв. 720 м.), **Дивентрі** (1354.4) 15.15 Концерт, 21.35 „Дика качка" пєса Ібсена.

Львівське радіо.

Вівторок, 30. травня 1933.

12.10, 16.15 Грамофон; 15.35 Грамофон, Збіжева біржа; 16.00 Студії на гуманістичному виділі; 16.25 Відч. для учителів: „Іспити зрілости", 16.40 Італійський і европейський футуризм; 17.00 Сюїт. концерт; 18.00 Форт. тріо; 18.30 Легка й танк. музика; 19.00 Серед книжок; 19.30 Фейл.: Музика півдня та півночі; 20.00 Концерт (Ром. Врага — бас). Спортові вістки; 22.15 Соліста (музика, спів); 23.00 Танкова музика.

Середа, 31. травня 1933.

12.10, 17.00, 22.25 Грамофон, 15.35 Для дітей: „Як ексцентричний англієць побив рекорд риболовлі"; 16.00 Для абітурієнтів: „Студії на мат.-природ. виділі"; 16.15 Грамофон, Сільва рерум; 16.40 Про плекання собаки; 17.40 Суспільні правні поради; 18.00 Танкова музика; 19.00 Пластичні вістки; 19.30 Словацька література; 20.00 Муз. балачка про Брамса; 20.15 Камеральний концерт у честь Брамса, 21.15 Спортові вістки; 21.25 Хор Дана; 22.15 Світ гармій; 23.00 Танк. музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

В прив. жін. гімназії СС. Василіянок у Львові (вул. Длугоша ч. 17 а) вступні іспити до вищих клас (IV—VII) давного класичного типу, як і до IV—V-ої класи гуманістичного типу відбудуться в днях 7—10. червня, виїмково ще і в днях 15.—16. червня. Вступні іспити до II-ої класи давного класичного типу й до I-ої класи нового уладу, яка заступить дотеперішню III-у клясу, відбудуться в днях 15—16. червня, виїмково і в раніших речинці. Зголошуватися треба до 7-го, зглядно до 15. червня. При гімназії є інститут, у якому ученці можуть мати вигідне приміщення. Ближчі інформації подає що-днини управа гімназії. — За Управу: **д-р В. Шурат.**

„Філія Союзу Українок" у Станиславові поширює Дівочий Інститут. Оплата 55 зол. місячно. Харчі 5 разів денно. На інвентар одноразово 10 зол. Подання щодо приняття вносити до 18. червня 1933 на руки Управи Дівочого Інституту вул. Голуховського 54. 2031

Дирекція жіночої фахової школи у Львові, Длугоша 17 повідомляє, що вступні іспити на I. і II. курс відбудуться дня 16. і 17. червня ц. р. Подання з обовязуючими załучниками про досущення до іспиту вносити до 10. червня ц. р. На перший курс приймається ученниці, що покінчили 7 клас вселюдної школи або 3 гімназійні класи, на другий курс приймається гімназійні абсольвентки, або абсольвентки учительського семинаря. 1—3

Приватна Коедукаційна гімназія ім. Івана Франка в Дрогобичі. Вступні іспити до клас IV.—VII. починуться дня 14. червня ц. р. по роздачі свідоцтв. Вступні іспити до I-ої класи гімназії нового типу починуться дня 16. червня в 8-ій год. рано. Удокументовані зголошення приймає Управа до 10. червня ц. р. Гімназія має права державних шкіл. Замісцеві ученики знайдуть дешеве приміщення в бурсі. — **Управа.** 2029 1—3

Ігуменат мон. св. Мокрини у Львові при вул. Потоцького 66 подає до відома, що пьогорічні триденні реколекції для Пань почнуться 19. (VI.) червня звечором. Удержання 12. зол. Зголошення приймається до 15. червня. 2013 3—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ШЕШОРИ, почта Пістинь. Приймаю літників на харч до 4 зол. від особи. Харч добірний Ірена Бурачинська. 2003 2-2

ЖІНКА, старша, ощадна, не дуже вимагаюча, шукає місця господині. Львів, Яновська 48, у п. Штукової. 2028 1—1

ВИНАЙМУ умебльований комф. покій. Генінга 24, I. п. між 2—6 год. 2030 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Візки і діточі ліжочка

гніздочка до науки ходу, складані крісельця, всілякі діточі меблики, СПОРТОВІ АРТИКУЛИ — ЗАБАВКИ поручає по найнижчих цінах

Кожевич

ВУЛ. БАТОРІЯ 12, ТЕЛ. 76-00.

Ширіть наш часопис!

Вашу обуву,
а передовсім ваші ноги
повинні Ви хорошити.
Еластичніші, треваліші
і дешевші від шкіри є

Berson

ГУМОВІ ОБЦАСИ

Новість!

Гумова шкіра Берсон-Окма до тревалого підзелювання є непромакальна, не ховзається та є треваліша і дешевша від шкіри.

Ціни значно зниженi.

Др. М. Вахнянин

ординує від червня
У МОРШИНІ
давнійше в Карльсбаді
ПАНСІОН „СВЯТОВІД".

ВІЛЛЯ НАД ПРУТОМ В ЯМНІЙ

біля камени Довбуша, центральне положення, 5 мешкальних комнат, мешкання для кухарки, кухня, поверхова будова, веранда, умебльована в цілости або комнатами, до винайнялення на літо. Оферти вносити до **Товариства Письменників і Журналістів ім. Івана Франка у Львові,** вул. Зіморовича 3, партер. Члени Т-ва мають першенство. Зголошуватись можна також у ред. В. Софронова-Левицького вул. Мішкевича 12 (РСУК), тел. 69-40, щодня між год. 12—1. 2035 1—3

Пожиточно і приємно є вживати БЕНЗОЕСОВУ КОЛЬОНСЬКУ ВОДУ квітових запахів, дезинфекує, консерує шкіру і волосся. 100 грамів 1.50 зол. у ДРОГЕРІЇ ПІД „КОТВИЦЕЮ" Львів, ул. Кілінського 1 (проти Віденської кавярні).

„ЗЕЛЕМІН"

ПАНСІОН В ГРЕБЕНОВІ

відомий з добірного, смачного харчу, вже отворений. Поручає сонячні кімнати з балькончиками. Ціни помірковані. Зголошення приймає Управа пансіону.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 шпальти текстові і 8 шпальт оголошеневих.

1 мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0.15
1 „ одношпальтовий надіслане і некрольога	„ 0·40
1 „ „ в тексті і новинках	„ 0·48
1 „ „ на першій сторінці	„ 0·55

Дрібні оголошення від слова:

натрижоніяльні по	вол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·08

знова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	вол. 380·—
„ „ 1/2	„ 200·—
„ „ 1/4	„ 110·—
„ „ 1/8	„ 60·—

Текстові сторони 50 проц. дорожче.

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.